

2 4 202

PATRUM
NOVA BIBLIOTHECA
ANGELO MAIO
EDITA
TOMUS VIII.

2
4
202

PA-4002

PATRUM
NOVA BIBLIOTHECA

2
—
4
—
122

NOVAE PATRUM BIBLIOTHECAE
AB
ANGELO CARD. MAIO EDITAE

2
4
202

TOMUS OCTAVUS

A IOSEPHO COZZA MONACHO BASILIANO ABSOLUTUS

CONTINENS IN PARTE I.

S. THEODORI STUDITAE

EPISTOLAS ET FRAGMENTA

IN PARTE II.

GEORGII METOCHITAE DIACONI

HISTORIAE DOGMATICAE LIBRUM I ET II

IN PARTE III.

SS. SYMEONUM STYLITARUM

SERMONES

ET S. ISAACI SYRI

RŌMÆ.

APUD IOSEPHUM SPITHOEVER

M·DCCC·LXXI·

2. 4. 202

Typis S. O. de Propag. Fidee soc. eq. Patre Mariotti admin.
Prossidibus aduentibus

L. 1

PIO IX.

PONTIFICI MAXIMO

IOSEPH COZZA MONACHUS BASILIANUS

Auspice TE, PATER BEATISSIME, *Novam Patrum Bibliothecam* Angelus S. R. E. Cardinalis Maius tanto eum Ecclesiae et litterarum emolumento in lucem edere aggressus est : et auspice, imo iubente TE, hic veluti posthumus eiusdem operis exoptatusque Tomus VIII iure nunc prodeat.

Nihil certe potest esse honorabilius memoriae tanti viri, quam eius suprema opera inscribi NOMINI TUO: nihil nunc TIBI gratius hoc volumine: nihilque opportunius huic tempori. Siquidem vetusta sunt ac pretiosa, quibus rursus per Cardinalem Maium gaudet Ecclesia, documenta et exempla tum de summa Pontificia auctoritate, tum de strenua inter asperrimas persecutiones constantia, deque sanctissimis informandis moribus, quae hae nostra praecipue aetate omnibus profutura auguramur.

Faxit votis nostris Deus: qui cuncta, etsi modo humanis oculis tristia videantur, attamen ad communem veramque felicitatem disposuit, ut tandem ad maiorem gloriam suam, et bonum Ecclesiae cedant. Hic ipsemet liber sit TIBI et DEO testis votorum nostrorum; quae iuxta preces fidelium omnium et TUAS certe plenissima consequemur.

Praeterea dum nobile hoc Maianum opus, iam TUUM, denuo TUO NOMINE dignaris, ne despicias prorsus illud, si quid tamen est, quod et nos in eodem absolvendo praestitimus. Hoc etiam enim totum TUUM est; nam vere paternam charitatem TUAM erga nos et Ordinem nostrum benignissimis quoque Litteris TUIS cumulasti, quibus ingenii nostri tenuitatem ad huiusmodi studia maxime excitabas, viresque addebas et animum.

Quapropter nos humili ac grata mente fidentius a TE ,
PATER BEATISSIME , Apostolicam imploramus Benedictionem , qua
nobis in obsequium DEI et Ecclesiae caelestem opem obtineas usque
maiores.

PRAEFATIO

1. Septimus ac decimus iam elabitur annus, ex quo v. c. Angelus Maius supremum obivit diem, et aliquot ex operibus ab eo coeptis longa adhuc urgentur nocte, et ni protinus curentur, edax facilo absumet aetas. Ex his ea prae caeteris desiderium eruditorum hominum accendebant scripta pretiosissima, quae iam in fronte *Novae Patrum Bibliothecae* an. 1832 ipsius Maii epistola ad Pium IX. P. M. operis fautorem, utpote edenda, enumerabat. Revera magni sunt pretii tum ea quae nunc prodeunt ab eo quidem parata, sed nondum absoluta, tum etiam quae ad collectionem suam explendam tantum adnotaverat. Ac sane quidem ad litteras et res sacras illustrandas maxime conferunt novae fere tercentum Epistolae S. Theodori Studitae, historico-dogmatici libri Georgii Metochitae et SS. Symeonum Stylitarum, nec non Isaaci Episcopi Ninives scripta exoptatissima, quae hoc volumen complectitur. Insuper nemo non videt quam opportune nunc prodeant vetustatis testimonia, in quibus vir magnus Theodorus Studita saeculo VIII, et strenuus fidei athleta Georgius Metochita saeculo XIV e Byzantinis oris proclamant apertissime iura summa in Ecclesia Christi Romano Pontifici propria esse et unica, dum hac nostra infelici tempestate nonnulli contra christianam doctrinam nuper in Vaticano Concilio dogmate firmatam insurgant adversarii. Haud sine providentiae consilio hoc factum esse videtur, ut veteres testes veritatis ab ipso Oriente, veluti e sepulchris vocem elevantes suam, succrescentes bostes Ecclesiae et novatores adoriantur et ad silentium compellant.

2. Alia multa praetereo, quae ex his nunc vulgatis accedent rei tum christianae tum litterariae emolumenta; et cum modo de iisdem singulatim dicturus sim, specialia quaedam, quae ad opus impellunt, liceat adiungere. Et sane nescio cur reverentia erga memoriam Ang. Maii ut ad caetera studia, ita et ad hoc opus agrediendum tantopere incitabat. Haud absque praecipua ratione mihi gratulandum est, quod quasi vel inscio me factum sit, ut in curriculo studiorum meorum observantiam hanc non modo publicis possem declarare testimoniis, sed cum eumdem meritis efferre laudibus, cum ab eo accusationes adversariorum propulsare, et quod mihi vel augurari ausus non essem, Pontificis summi mandato cum cl. v. C. Vercellone suscipere ac dein proseguere novam editionem famosi Codicis graeci Vaticani Sacrorum Bibliorum, quam primus Maius curavit. Praeterea ipsius quoque Caroli Vercellone, quem auctorem magistrumquo meum semper colui, adhortationes ad haec adigebant. Grata recollectione commemoro eum saepe lamentatum esse huiusmodi infelix fatum laborum Maii; et aliquando de istis excitandis operibus consilium ininitum est. Sed ille morbis curisque oppressus ac morte praeventus desiderium hoc suum explere nequivit.

3. Quominus vero Maiana haec exoptatissima in lucem iam emitterentur, obstant eorundem operum defectus; nam fere omnia imperfecta ipso editor reliquerat. Cui rei remedium certe fuisset, si adessent adversaria et schedulae eius omnes, quae typis erant parandae; sed cum neque doctis peritisque viris illas reperire datum sit, et post multas inquisitiones et nos quoque bucusque lateant; ideo, ut opus editionis explendae ad effectum perduceretur, alia etsi ardua incedendum erat via: videlicet omnia quae in impressis foliis desiderarentur denuo Marte nostro curare, codices, quibus ille usus est, conquirere, investigare, exscribere, adnotare, in latinum vertere, et ea denique omnia praestare, quae ad absolvendam huiusmodi coeptorum Maii editionem conferrent; ita ut ex quibusdam eius imperfectis operibus tomus octavus Novae Patrum Bibliothecae, quam ipse instituerat, conderetur.

4. Hic nos non deterruit labor, maior fortasse quam principio videbatur; statimque manus admovimus, ea spe recreati, quod opus utile ecclesiasticis studiis litterisque aggrederemur, nec non quibusdam obsequeremur specialibus stimulis, qui apud nos maxime valere deberent. Ac nuper, cum rem hanc et consilia aperissem sollerti viro Whillelmo Haass, in cuius manus devenere omnia opera Maiana impressa una cum locupletissima apotheca libraria Iosephi Spithœver librorum negotiatoris, is operis labores et curas mihi ipsi proposuit; qui haud abnui, libens volensque onus suscepi. Et omni ope schedularum Maii destitutus, statim codices ipsos adii Vaticanos, et quod in impressis deerat, rursus comparandum studui atque exornandum.

5. Qua in re etsi hoc anno 1871 politicae perturbaciones Romanae studiis maiores difficultates ingererent; et Bibliothecae Vaticanae aditus si nobis haud difficilis, tamen haud ita facilis patebat; tamen maiori usi in opere contentione assiduoque labore, atque impetrata per cl. v. Pium Martinucci custodem alterum facultate adeundi volumina, in quibus aliqua Maius manu sua adnotarat, secundo tertiove mense ab opere incepto, quae absolvendae editioni erant necessaria comparavimus.

6. Interea, cum et vir Eñus I. B. Pitra S. R. E. Bibliothecarius decessoris sui Angeli Maii memoriam merito illustrandam meditaretur, accidit ut novus operi nostro stimulus adiungeretur. Etenim Pio IX Pontifice in Aedibus Vaticanis aulis Bibliothecae ut solet, perambulante, ubi ventum est ad locum, in quo thesauri Maiani adservantur, de eiusdem absolvendis operibus sermo factus est. Tunc Pontifex consilium valde probans, haud patiens tanti viri de Ecclesia et litteris meritiissimi aliquot opera imperfecta adhuc latere, suavor atque impulsor existit, ne diutius protraherentur consilia, sed statim longum expleretur desiderium. Tunc vir Eñus me accivit, rem aperuit, mihi committendum quicquid ad graeca scripta absolvenda requireretur, declaravit. Haud sine admiratione factum est, ut tunc non modo in idem consilia nostra recidere sese proderent; sed et opus ipsum iam esse paratum. Equidem fateor auctoritas Pontificis summi stimulus addidisse currenti; animum sumpsit alacriorem; nihilque praetermittendum censi, ut opus

non modo exoptatum, sed auctoritate maxima mihi veluti impositum, quam pri-
mo expleretur.

7. Huius resumptae editionis historia declarata, convenit ut de huius voluminis
scriptis aliquid dicatur praeter ea, quae ipse Maius singulis locis pro rei opportunitate
adnotaverat. Ad hunc itaque VIII tomum *Novae Patrum Bibliothecae* perficiendum
tres accepimus imperfectos fasciculos foliorum typis impressos, quorum alter novas
Epistolas S. Theodori Studitae, alter libros quosdam historico-polemicos Georgii
Metochitae, tertius vero sermones SS. Symeonum et magnam epistolam S. Isaaci Syri
complectebantur. Et sicut alios tomos in partes varias ipse Maius partiri solet,
veluti e re nata volumen istud in tres partes nobis fuit distribuendum; ita ut priorem
locum magnus obtineret Studita, quem alter sequeretur Byzantinus religionis stre-
nuus adsertor Georgius, atque illi asceticae vitae magistri magni et heroes haec
sanctissima scripta voluti concluderent. Quicquid adhuc ex his scriptis imprimen-
dum reliquum erat, curavimus e suis fontibus haurire, suis locis notulas et ver-
siones adiungere et omnia denique facere eadem ratione, qua ipse Maius opus suum
incubaverat. Ut vero de praedictis operibus, quod opportunum videtur hic animad-
vertatur; singillatim aliqua haec adicere constituimus, in quibus quae Maius prae-
stitit, quaeque a nobis fuerunt adiungenda, tum etiam auctorum et operum et codi-
cium notitias et criticas quasdam animadversiones brevi sermone complectamur.

PARS I.

1. De novis Epistolis S. Theodori Studitae.

8. Vehementi ferebatur A. Maius desiderio, ut inter plurima *ἀειθέρα* etiam illius
magni Ecclesiae magistri S. Theodori Studitae scripta, quae superessent, in lucem
emitteret. Post Sirmondi editionem in cuius operum volumine V. varia studitana
sunt evulgata, vix aliquis alius minora de tanti viri operibus in vulgus prostraxit;
inter quos veluti domesticum editorem non praeterimus Philippum Vitali, qui
sacra cantica huius hymnographi saeculo XVIII edenda curavit. Verumenimvero ad
aures nostras rumor pervenit monachos Maurinos in Galliis conquiesisse et com-
parasse messeim non modicam, ut inter insignes suas SS. Patrum editiones nobilem
et proprium locum Theodori scripta obtinerent; attamen sive hominum desidia,
sivo aliiis curis, sive, ut potius videtur, perturbationibus politicis, quas saeculo
superiore labente Galliae perpressae sunt, accidit, ut ex illorum inceptis fructum
nullum colligeretur.

9. Interea multa restabant occulta et quaedam cognita, sed in codicibus tan-
tum servata. Neutra fugerunt diligentiam Maii, qui multa in voluminibus suis
edidit, unde praecipue in volumen creverunt Theodori scripta collecta in Patro-
logia Parisina a Petro Migne nuper magno usu congesta typisque commissa. Sed in
his non reperitur pars nobilissima Epistolarum Studitae, quarum impressionem Maius
non absolvit. Hae notae erant praecipue ex Montfaucon, Fabricio (*Bibl. Gr.*) utpote
in codicibus Coislinianis 94 et 259 servatae una cum aliis a Sirmondo editis. Ex

bis codicibus epistolas 282 ineditas ille avidissime exquisivit, obtinuit, latinis litteris reddidit typisque consignavit, de quibus non modo litteraria respublica gaudere debuerat, sed et christiana res praecipue, cum multa ad historiam et dogmata sacra illustranda et ad pietatem fovendam haberent. Et revera ut aliquo utar opportunnissimo hac tempestate exemplo, videsis praecipue in Ep. 192 et alibi quo pacto supremam ac a Deo acceptam Romani Pontificis in sacris definiendis negociis auctoritatem antiquus iste veritatis testis confirmet. Tum ex actis Theodori, ubi quinque libros Epistolarum eius collectos fuisse legimus, cum ex notis numeralibus quae Epistolis sunt adscriptae, conicere possumus ordinem Epistolarum fuisse postea permixtum, et aliquas adhuc desiderari.

2. De lacunis editionis *Sirmondianae expletis.*

10. Defectu codicis olim Columnensis nunc Vaticani 1432 a nobis explorati, contigit, ut in Epistolis apud Sirmond, pleraeque adessent lacunae, ut in codice sunt, ubi paginae saepe visuntur ad excipiendam scripturam unius folii exemplaris codicis purae relictas. Huic defectui et Maius occurere studuit, atque ope codicis Coisliniani 239 nonnulla fragmenta typis commisit; sed cum veluti fastigium operi imponeret, nescio qua de causa ab opere cessavit, nihilque vel de apographo suo graeco vel de versione inveniendum reliquit.

11. Nos vero cum hanc de Maianis imperfectis scriptis edendis provinciam simus ingressi, partes nostras esse censuimus nihil intentatum ad illorum absolutionem relinquere. Sed haec in re omnino ad Parisienses codices recurrendum erat. Verum obsidio Borussorum, qua Lutetia tunc graviter claudabatur, et postea laerymabile bellum civile, vicesque politicae, quibus princeps Galliarum urbs fuit oppressa et tot damna subito reparanda, id minime concedebant. Tandem exoptata pax affulsit, studiosisque viris facultatem adeundi libros dedit; et cum tomus iste VIII ultimum hoc cimelion, ut in vulgus prodiret, praestolaretur, Parisiis studioso per cl. v. Renier Sorbonici Collegii bibliothecarum obtinuimus ut cl. v. Wescher alter a Manuscriptis Bibliothecae Gallicae custos fragmenta exoptata e codicibus compararet. Quod tanta diligentia et peritia perfectum est, ut indicationibus, lineis nexibus, variis lectionibus sedulo ex utroque codice servatis et notatis, veluti codices ipsi nostris oculis subiicerentur. Hoc optimo usi apographo coronidem imponimus operi maiano.

PARS II.

De libris historico-dogmaticis Georgii Metochitae diaconi.

12. Nova prodeunt testimonia veritatis a Georgio Diacono Metochita teste fideli olim descripta, ex quibus nobilis fit aliis eiusdem editis operibus accessio. Vir iste haud ignotus eruditus viris, zelo fidei, exantlatis laboribus, vulgatisque libris inter graecos saeculo XIV claruit, et sanam doctrinam coniunctionemque catho-

licam Ecclesiae sub unius Romani Pontificis regimine una cum patriarcha suo fortissimo Iohanne Veeco propugnavit. De eiusdem vita et scriptis notitias legimus non modo in libris historicorum aetatis eius ac praesertim apud Nicephorum et Georgium Pachyorem, sed et de illius operibus post Leonem Allatium (Diatriba De Georgiis - De consensu) alii quoque disseruerunt, uti Fabricius (Bibl. Gr. t. IX, p. 214.). Cave (Hist. Litter. t. II, p. 328). Inter omnes vero eminent Allatius, qui non modo illius libros recensuit, sed operam suam contulit in iisdem colligendis ac describendis, ut nos oculis nostris certiores facti sumus, dum ipsius Allatii scripturas versare concessum est in Bibliotheca Vallicellana Urbis, quae tanti viri litterariis gaudet thesauris. Ex his Allatius quaedam tantum excerpta protulit in operibus suis, cum et alia plura vulganda pararet. Dedit enim in lucem cum interpretatione sua *Refutationem trium capitum a Maximo Planude editorum nec non aliam Refutationem Manuelis Cretensis*; quae extant in tomo II *Graeciae Orthodoxae*; et in aliis tomis alia quoque Metochitae inedita scripta se daturum constituerat. Hugo Laemmer, qui novam Graeciae Orthodoxae bibliothecam ex huiusmodi scriptis instruendam instituit, huius Metochitae nostri tantum librum contra Planudem recudendum sibi proposuit (Script. Graecae orth. bibl. selecta 1864, I, 93, et ibid. Schediasma de Allatii scriptis XXXI). Omnia autem horum quae iam sparsim impressa fuerunt, in tomo CXXI Patrologiae Graecae Parisinae an. 1865 edito a Petro Migne collecta conspiciuntur.

13. Maior vero pars operum Metochitae adhuc iacebat inedita, et veterum scriptorum excitator Angelus Maius ad haec etiam manus protendebat, inspectisque codicibus Vaticanis et collatis apographis in suam Novam Patrum Bibliothecam, quae restabant, Georgii huius scripta curabat inserere; sed cum liber secundus typis committeretur, opus universum eius morte abruptitur. Tamen ex quibusdam schedulis quas vidimus, apparet Maium octo novos Metochitae libros se fore editurum. Hi libri duobus vaticanis codicibus totidemque Allatianis apographis continebantur; sed labor eius ultra codicem Vaticanum graec. 1583 non processit, ex quo libros tres historico-polemicos edendos est aggressus. Codex iste minoris formae folia chartae hornbycinae 187 numerat minutis pallidisque litteris descripta, aetate auctori fere suppari, ut ex palaeographia conici potest; nullum enim adest amanuensis memosynon. Ex hoc eodem codice hausimus argumentum ab Iohanne Chamete descriptum, quod pagina 228 typis commisimus.

14. Horum librorum, quos Maius *Historiam dogmaticam* voluit appellare, prima vera agit de vicissitudinibus, quas praecipue Byzantina ecclesia Metochitae aetate perpassa est; ex quo plurimas notitias peculiare habemus, praeter demonstrationem doctrina et zelo plenam de unitate cum Romano Pontifice servanda, quam graecis hominibus vir graecus praebet apprime commendabilem. Liber autem secundus totus apologeticus est adversus tomum, quem Georgius vel Gregorius Cyprius intrusus patriarcha contra catholicos edidit, cui titulus erat Ἐκθεσις τοῦ τόμου τῆς πίστεως κατὰ τοῦ Βικένου... Cyprius iste prius veri sanctique patriarchae Iohannis Veeci asseda pro veritate catholica laboravit; postea vero ad aliena castra

apostata transgressus, patriarchalem sedem invadit et adversus commilitones iam suos Constantinum Melitiniotam et Georgium Metocbitam, ut ipse ibidem ait, et una contra patriarcham pugnat; sed paulo post et schismatica exosus e throno non suo pulsus in monasterio vitam finivit. Typis commissus est, sed graece tantum (Migne Patrol. Graec. t. CXLII, p. 234) Cyprii huius tomus schismaticus, quem haec singulis capitibus recitatis membratim Georgius noster copiosissime refutat. Huiusmodi opportunissima apologia valde optandum est, ut latino quoque sermone edatur, et viri rerum dogmaticarum studiosi prae manibus nova habeant documenta, unde facilius et latius eiusdem operis notitia et utilitas possit dimanare.

15. Ut iam innuimus nobis tantum extrema pars libri secundi hic imprimenda fuit, nempe a pagella 201 ad finem. Qua in re si Maiana adversaria nobis praesto essent, baud opus difficile proponeretur; sed his irreperitis aliud quoque damnum accedebat. Praeter codicem vaticanium Maius adhibebat apographon Allatianum, et aliud apographon Raphaelis Vernazza, viri maiori fama digni, qui scripta Allatiana scriptis suis auxit atque illustravit. Cum vero nobis manus operi admoventibus, nullum esset indicium ad huiusmodi apographa investiganda; Maius enim fontes studiorum et thesaurorum suorum celare potius quam vulgare satagebat; necesse omnino fuit ad codicem praefatum confugere, etsi illius lectio valde difficilis propter tenuissimam scriptionis formam, atramenti pallorem, et lucis diebus byernalibus squalorem, nonnullaque alia incommoda adessent; tamen manibus nostris longo labore comparavimus apographon tyothetae tradendum. Postquam omnia haec paraverimus, ex inasperato contigit ut in Bibliotheca Vallicellana apographon horum librorum a Raphaelae Vernazza descriptum nobis occurreret. Valde laetari coepimus; sed cum illud ibi deficeret, ubi erat nobis incolandum, ab omni spe huius adiumenti cecidimus. Nonnullis vero post diebus vota nostra expleta sunt, cum praeter spem repertum est apographon ab Allatio confectum in quo praedicti tres libri integre perpolitaeque descripti continebantur; quo novo instrumento critico in editione nostra uti constituimus. Haec autem volumus commonere, ut norint eruditi quid hinc etiam hoc in opere debeant Allatio, nec non Philippianis Bibliothecae custodibus ac praecipue Generoso Calenzio, a quibus facilis ac benevolus manuscripti libri nobis concessus est usus.

16. Tertius restaret ex his Metocbitae liber edendus ab Allatio descriptus et a Maio promissus, quem equidem exscribere coepi et typis committere satagissem, nisi praeter voluminis molem et desiderium evulgandi operis usque adeo tenebris oppressi, et ipsa obstaret latina interpretatio, quam Maius mutato consilio, describere coeperat. Is enim, etsi pag. 178 adnotasset se non datrum latinam versionem secundi et tertii libri; tamen cum in hoc tertio libro tantam videret reperiri notitiarum segetem, atque insuper quanto non modo cum emolumento, sed et oblectamento ab eruditis perlegeretur, si ex graeco et difficili stylo Metocbitae, latino politoque sermone praeretur; ipse ad elocubrandum interpretationem manus admovit; sed infelici fato, ut saepius diximus, et haec quoque intercepta est, imo nec multum progressa. Itaque cum ad manus nostras

pretiosae istae venissent interpretationis reliquiae, baud omnino negligendae visae sunt; sed cum has quoque edere constituerimus, necessarium erat ut versio totius proluxi libri absolveretur; quod quidem requirebat maius tum temporis, tum voluminis spatium, quod modo non conceditur. Idcirco si desideris nostris eruditorum favor et nobis vires non deerunt, speramus fore ut in alio volumine huius Novae Patrum Bibliothecae non modo tertius dogmaticae historiae liber, sed et etiam alia opera Metochitae, ut Maius sibi proposuerat, appareant. Ex hoc autem tertio libro non modo ecclesiastica historia, sed et gesta et scripta ipsius Georgii aliorumque, qui eius fuerunt in laboribus pro fide tuenda socii, magis magisque illustrata conspiciuntur.

17. Haec quae de Georgio Metochita, ad rem nostram quod attinet, recensenda iudicavimus, oppido produnt quam bene de Ecclesia iste promeruerit; quem praeterea scimus et Romam ad Pontificem venisse legatum, honorifice exceptum cum eodem sacra faciente comunicasse; qua de causa et acerbius quoque in eum schismatici homines saevierunt, ab ecclesiastico gradu exturbare conati sunt, innumerisque vexationibus aerumnis et carceribus ob fidei defensionem subiecerunt. De eo Allatius sermonem suum his verbis merito concludit (Diatr. De Georgio XXXII). *Quonam vitae fine diem clausurit strenuus iste ac multis nominibus dignus qui semper celebretur athleta, nondum comperi; in carceribus tamen vitam obiisse verisimile est.*

PARS III.

De sermone Symeonis Mesopotamii.

18. De oratione Symeonis qui haec Mesopotamiensis appellatur, iam satis (pag. 4 in adnotatione) monitum esse videretur; attamen quae ibidem de huius sermonis auctore leguntur, haud omnia certe extra dubitationis aleam posita esse viris eruditis erit persuasum. Etenim ex actis illius Symeonis, qui Stylita primus nuncupatur, id minime posset confirmari; quin imo ex stylo orationis is auctor in dubium revocatur; ac etiam illud *Mesopotamii* cognomen adiunctum minime convenit viro apud Antiochiam in oppido Sisam nato, teste Theodoro, et in illis regionibus versato. Sed quidquid haec de re sit, peritiorum iudicio relinquimus. Graecum textum dedit codex Basilianus XXXVI, nunc Basil.-Vat. 1997.

De Symeonis II. Stylitae sermonibus.

19. Iam a pluribus annis, cum vix codices manu versare oceperimus, Symeon iste ad codices studia nostra revocavit. Nam in Mss. membranaceo B. a. V. saeculo circ. XI descripto et in Bibliotheca Cryptoferratensi asservato, duos nanciscibamur Stylitae huius sermones (XI et XII); quos cum inter *avindeta* recensenda esse cognoverimus, statim exscripsimus, in latinum idioma transtulimus, occasionem vulgandi praestolantes: sed modo Maianis laboribus cognitis, sermones illos iam in hac collectione receptos vidimus; proindeque dum Maiana nunc prodeunt, iure nostra iaceant in tenebris.

20. De nobili autem Vaticano codice Gr. 2021, unde hos sermones Maius hausit, nonnulla hic et alias ipse adnotaverat (pag. 13); imo mnemosynon scriptoris Barptolemaei monachi ad similitudinem in tabula expressit (N. PP. Bibl. I. VII tabula num. 4). Sed qui prius Barptolemaeum illum fuisse celeberrimum Abbatem IV Cryptoferratensem dixerat, postea ex annorum supputatione sphalma emendavit (pag. 156); nam S. Barptolemaeus noster Abbas medio saeculo XI vita functus est. Iam et nos manu nostra in voluminibus Maianis, et cf. Theodorus Toscani (Ad typica Graecorum p. 40) haec animadvertenda curavimus. Codex tamen, etsi tantum non habeat scriptorem, nobilissimus est, anno 1105 a praedicto monacho exaratus optima arte et membrana, quamquam valde deploranda sit iactura libri, cuius duo priores scapi periere et cum eis sermones priores quatuor, quorum unum tantummodo aliunde Maius habuit. Liber hic olim adservatus fuerat in Bibliotheca Collegii nostri S. Basilii de Urbe (Codex Basil. LX); ubi praecipue e Calabriae provinciis Petrus Menniti alique ordinis Basiliani moderatores conegerunt pretiosissimas scripturas (Montfaucon, Palaeogr.; Piacentini Epit. palaeogr.; Bona ep. etc.). Ad novem autem ex his sermonibus edendis et alius codex praesto fuit (p. 49) nempe Basilianus CXXXVIII nunc Basiliano-Vat. 2089 membranaceus optimae notae, cuius actas ex palaeographia circa saec. XI potest definiri. Codex isto acephalus nunc eum aliis eiusdem formae compactus habet tantum sermones quosdam excerptos: inter quos etiam adest (pag. 89) sermo ille *De vita aeterna*, qui nunc prodit in serie quartus, tribus primis deficientibus. Quando Maius hunc sermonem ex editione Clausenii excepit, eum latuerat in hoc codice servari (adn. pag. 4). Qua in re ut patent quanti olim habiti fuerint Symeonis sermones, praetereundum non est quod in fronte dieti sermonis adnotatio liturgica habeatur: ἀνάγνωσις αὐτῶν τῶ σαββάτων τῆς ἀποκλείου. *Hunc lege in Sabbato (hebdomadis) Apocry;* unde constat has homilias in ecclesiis legi solere. En itaque ex duobus vetustis codicibus Bibliothecae Basilianae sermones Symeonis Studitae publico iuri restituti. Basilianae vero Bibliothecae MSS. libri per Pium VI. P. M. in Bibliothecam Vaticanam illati, adhuc Basiliano-vaticani appellantur; et in eo ordine sunt collocati, in quo iam disposuerat monachus eruditissimus I. Chrysostomus Scarfò, qui de iis librum indicem optimum confecerat adhuc in usum Bibliothecae Vaticanae servatum. Haec occasione arrepta adnotare haud negligimus saepe a Maio aliisque haud recte Cryptoferratenses appellari Codices Basiliano-vaticanos; siquidem Bibliothecae tum Cryptoferratae tum S. Basilii Urbis omnino distinctae sunt, et ex Cryptensi in Vaticanam nobiles et copiosi codices nonnullis ante saeculis transierunt.

21. Sed ad Symeonem redeamus; de quo cum aliqua adnotanda esse viderentur, nos et sententiam rogavimus collegam nostrum in Monasterio p. Antonium Rocchi, qui in studiis hagiographicis orientalibus sollerter versatur, quique facilem haec in re, ut in aliis studiis nostris, sese exhibuit; rogatuque nostro scite eruditeque scripsit *animadversiones*, quas nos haec adiungere laetamur, dum una cum doctis viris eidem gratias debitas et agimus et habemus.

*De authenticis sermonibus S. Symeonis Stylitae in Monte Admirabili
Animadversiones Antonii Rocchi Mon. Basiliani*

« Cum paucos ante menses p. Iosephus Cozza synasceta sodalisque meus « Novae Bibliothecae Patrum » Maiinae VIII volumen compingere statuisset, in eoque sermones S. Symeonis Iunioris Stylitae essent comprehendendi, sedulo ex me quaesivit, utrum ad illorum *αὐθεντία* firmam magis ratamque faciendam aliquid ex actis beati viri, in promptu esset mihi, qui in illis tum forte versabar, vel quacumque probatio aliqua hauriri posset. Ad quam investigationem diligentissimus Editor movebatur, non quia esset aliquis, qui illos vere Symeonis esse negaret; sed quod ipse non magnopere acquiescere soleat quibusdam vetustorum operum inscriptionibus pro lobitu librariorum magis, quam pro eruditorum boni-ni sententia appositis: atque id eo magis, quod sibi in hac ipsa scriptorum collectione non semel in huiusmodi epigraphas (uti in monitis diluendum erit) offendere contigisset. Itaque eadem ego ipse causa permotus in munus, quantum in me esset, incubui, atque ad inquisitionem sedulo agendam animum applicui. Sed mox venit in mentem de his sermonibus mentionem quamdam fieri in vita S. P. N. Nili Iunioris ab eius contubernali discipulo (D. Bartholomaeo videlicet) graece scripta, posteaque, uti norunt literati homines, latinitati donata a Matthaeo Cariophylo Arch. Iconiensi. Quamobrem hae nixus auctoritate, quod olim sermones b. Symeonis extitissent, omnem in illud contuli diligentiam, nempe ut viderem, an omnes hi mihi prae manibus sermones, nedum unus qui in actis illis aperte indicabatur, opus Symeonis vere essent dicendi. Qua in re nulli peperci labori atque industriae, tum ut compararetur rerum copia, cum ut dispositione aliqua donaretur. Itaque huic studens ordini demonstrationem triplici argumentationis genere ducendam esse censeui, scilicet primo pro universis ab auctoritate extrinseca ex vita S. Nili comparata testimonii aliorumque Patrum: secundo ab mutua collatione sermonum cum Actis eiusdem Symeonis suscepta: postremo ab intrinseca inter se eorundem comparatione sermonum instituta.

» Primum igitur sermonibus S. Symeonis fidem faciendam esse arbitror ex auctoritate praedicta actorum S. Nili Abbatis. Iam vero in his actis (Edit. Rom. 1624. p. 82, 83) narratur quod, cum die quadam metropolita Calabrine et Leo quidam Domesticus aulae imperialis cum aliis b. Patrem viserent, ipse continuo, vanam aestimationem devitans, quin honores laudesque admitteret, aperto libro, quem prae manibus habebat, incidit forte in *narrationem de iis, quae revelata fuerant b. Symeoni cognomento Montis Admirabilis*. Quae cum revelationes perlegerentur, ventum est ad quamdam sententiam, quae ita se habebat « *De decies mille vix unam reperiri animam his temporibus, quae in manus SS. Angelorum de corpore eziret.* » Porro ista sententia iisdem fere verbis profertur in XXII bonum sermonum (num. 2. p. 112.) quam Maius noster interpretatur. « *Ex decem millibus vix unam reperiri animam per illa tempora, quae in SS. Angelorum manibus egrederetur.* »

» Nunc ad recitata verba in narrationem de iis, quae beato Symeoni revelata fuerant si mentem, lector adiciat, istis non modo prohari de praedicto XXII. sermone, sed etiam de eorum collectione universa videbis. Etenim revera non illa certe epigraphae sermo iste XXII inscribitur, cui titulus inest: *De exitu animae ex corpore* etc., sed potius per illam inscriptionem notari diceres vel sermonem XXX, vel si mavis XXVI, quorum epigraphae minime differunt a sententia praedictae inscriptionis. Ex quo praeterea conicies, iam tum a saeculo X, quo floruit b. Nilus, eos innotuisse sermones, qui simul excepti fuerunt liber potissimum appellari.

» At vero, quod a saeculo octavo hi sermones iam inde extiterint, testimonium habemus S. Ioannis Damasceni, qui in Oratione III, quam scripsit « *De cultu SS. Imaginum* inseruit partem excerptam e sermone VIII quae incipit ἵσος δι τις τῶν ἀπίστων desinit vero ὡς θεομίμους αὐτῶν, et in hac nostra editione sub numero undecimo continetur. Porro hunc locum inscripsit S. Doctor his verbis « Magni Symeonis a Monte Admirabili *De Imaginibus* : quae vox, cum per haec secula sermones isti omnino laterent, eruditos homines in opinionem adduxit fragmentum illud partem esse cuiuspiam literae h. Viri ad Iustinum Imperatorem.

» Sed tandem, quantum mihi comperire licuit, Nicephorus monachus Athonita (Migne Bibl. Patrum Graecor. t. 147 col. 945.) qui paulo ante xcccxi annum floruit, in libro, quem composuit *περὶ νόθους καὶ ψευδαῖς καρδίας* scilicet « de mendacia et custodia cordis » quoddam affert testimonium « *Συμεῶν τοῦ Θεολόγου* » quem titulum Possinus interpretatur « *Symeonis iunioris Theologi*. » Illic autem locus, ut qui asceticus sit, neque omnino reperitur inter hos sermones, nedum in vita S. Patris, videtur mihi habendus esse fragmentum transumptum ex quoquam trium sermonum, qui desunt in codice Vaticano.

» Sed ad alterum demonstrationis genus veniamus, quo invicem hos ipsos cum actis eiusdem S. Symeonis conferendo profecto sane conspicietur nonnullos illius esse sermones, ut qui cum iis in eius vita narratis rebus maxime cohæreant atque concordent. In sermone igitur IX qui inscribitur « *Doctrinalis ad monachos* » ac re vera versatur circa phantasias a daemone illis iniectas, (numero sexto) formae imaginesque peccandi repraesentantur plurimae, quibus ille nequam affligere ascetas conatur, virtutemque labefactare. Quae porro, ista pene cuncta tentaminum diabolicorum repraesentatio summam habet similitudinem iis, quae per visum eidem Symeoni offerri solita in eius vita narratur (Cap. III. 9. 10). Eo vero magis quod cum in praedicto sermone (num. 7) sanctus quidam de coelo advenisse refertur, qui illum agone ereptum corroboraret, in isto autem hunc virum sanctum « *Patris triarcharum quempiam fuisse* » in aperte dicitur.

» Quin sic attende: quippe, cum etiam sermo XXI de iisdem tentationibus quin etiam peculiari ratione agat, ad quem caput ipsorum actorum IV conformatum esse videatur, illud nimirum consequens est, hanc sermonem non secus atque nonum B. Symeoni esse tribuendos.

» Sed pro quibusdam aliis probandis sic eadem comparatione consistens inferre possum. Vitae caput XXII (num. 169) exhibet, olim ad S. Patrem viros quosdam Antiochia advenisse, qui libidinum nullam rationem in extrema iudicio reposedendam esse contenderent; immo neque corpora ad illam diem in vitam esse revocanda, aed per diversos animos perpetuo permutari dicerent, unde corporum animarumque transmutationem assererent, quam graeci *metempsychosin* et *metempsychosin* dicunt: ac proinde nullam potius operum inquisitionem, examenque hominum fieri, aut retributionem nullam haberi consequenter inferrent. Erant praeterea ex eo numero, qui arbitrantur, hanc imperio astrorum regi a gubernari; quae proinde continenter essent dispicienda, quamvis simul astrologiam ac superstitionem pro vero Dei cultu et religione adstruerent. Cum igitur isti tot impia atque absurda contra divinitatem rerumque naturam coram Symeone virus incredulitatis suae evomissent; ille continuo cuncta singillatim refellere aggressus est: nisi quod, ut vera doctrina penitus animis inhaereret, perenniibus scriptis mandavit. Hinc illud est quod Symeon in serm. VIII « *De superbis et secure peccantibus* » maxime vero in sermone XII « *De secundo Dei Verbi adventu et de iusta retributione* » deliramenta eorum sedulo doctissimeque confutavit, simulque mortuorum resurrectionem adseruit. Quod quidem religio christianae dogma potissimum adstruit in sermone XXVII, uti ex ipsa patet epigrapha: « *Adhortatio ad eos qui vesana desperatione sunt, et cum carne vitam suam finire autumant* » quippe qui propterea corpora resurrectura esse negarent, quod sibi, se post mortem in nihilum redigendos fore suavisent. Itemque cum b. Pater in sermone XIX veritatem affirmasset tum iudicii extremi, cum singulatim reddendae de rebus turpibus rationis, sermonem XX totum adhibet in novissimo die, terribili iudicio, ne dicam tantum menti, sed quasi ante oculos proponendo.

» Quapropter ex hoc altero testimonio ab actis usurpato quinque omnino sermones Symeoni vindicantur: VIII videlicet, XII et XIX cum XX et XXVII; in quibus nimirum tot absurdissimi haeticorum, ethnicorumque errores in praedicta vitae capite vicesimo secundo narrati refelluntur.

» At sigillatim parumper sermonem XXVIII consideremus. In huius tertio numero plura Dei contra impios flagella memorantur, quae per id temporis contigisse referuntur ab historicis viris Evagrio, Procopio, atque Theophane; quae dicuntur fuisse *terraemotus in urbibus ac territoriis, incendia ac ruinae, signa per caelos, populorum rebelliones, sanguinis effusiones* aliasque huiusmodi plurima. At in capitibus VIII et X vitae Symeonis haec omnia fusius et graphice narratur aetate sanctissimi viri evenisse; sicut et alia plura, quae ipse Symeon est expertus supra montem Tiberinae regionis, ex quo coactus est in illum montem, qui per eum Mirabilis dictus est, transmigrare remotiorem. Patet ergo ex his hunc quoque sermonem XXVIII optimo iure illi esse adiudicandum.

» Sed si praedictis probatisque sermonibus caeteros etiam conferamus, facile eveniet, ut omnes aut plerique certe quidem elucubrationes b. Viri liquido appareant. Porro si XXVIII paula superius relatus S. Patria stylo est attributus; non sine causa

censerem complectendum esse illi XXIX; quippe cum ambo aliqua habeant de agone ac laudibus Martyrum, maxima inest inter eos similitudo pene verborum, ut non dubites, quin ex una mente, eodemque calamo uterque egressi fuerint. Deinde haud absimiles progenie credideris hunc ipsum XXIX sermonem atque XXVI, qui uterque continent invocationem quamdam b. Virgini et Sanctis iisdem fere verbis enunciatam. Praeterea nomine eadem mente atque ratione disseritur de virginitate apud sermonem superius dictum XIX atque XXIV, ut eiusdem ingenii partus esse putes? Nonne sermo X et XI super mortem iusti atque iniqui hominis ita pertractant, ut alter post mortem iniqui absolvatur cum requie iustorum *pretiosa*, alter vero post transitum iusti incohetur per *mortem peccatorum pessimam*, quo manifeste unam significent ex eodem auctore originem? Quid autem dicam, quod sane septem, et quidem non continuati, sermones eadem glorificatione SS. Trinitati persolvantur? Quid, quod octo quoque humili ac supplici deprecatione pro auctore ipso finem faciant? Quid, quod in cunctis ubique perspiciatur eadem scribendi ratio quoad periodorum, figurarum, ac sententiarum usum continenter praeseferens fidem certam, spem inconcussam, charitatem flagrantissimam, maxime vero in proximum dilectionem praecipuam? Quibus omnibus si parum attendas, nil erit quod quis dubitet sermonum hanc seriem cunctam illi adiudicandam esse mirabili viro Symeoni, cui olim saeculo X et XI Monasterii Cryptaeferatae abbates Nilum, et Bartholomaeum, et quod magis refert Ioannem ipsum Damascenum saec. VIII tribuisse comperimus.

» Quae cum ita sint, metam suscepti muneris equidem contagisse video; sed tamen liceat pauca paulisper de huius operis lucubratione considerare. Sane ipse Symeon aperte satis sermones sua manu scripsisse testatur iniquens (Serm. XXX et postr.) *Haec o patres, scribens nihil novi egi. Manifesto enim vobis* etc. Neque mirandum sit de hoc opere mentionem nullam fieri in actis, quae quidem plures alias elucubrationes omnino silent, quas Allatius quidem aliique eruditi viri eidem tribuunt; quamquam *traditiones, regulae, constitutiones* in extremo Capite ita in monachorum mentem revocentur, ut quondam literis eredita fuisse videantur.

» Sed tamen equidem arbitror epigraphas sermonibus appactas aliena manu fuisse, nempe ut fieri mos est ad haec vetusta opera nullatenus inscripta, stylo cuiusquam librarii: atque potiori iure arbitror quod inscriptiones illae nec belle scriptis saepe cohaereant, quandoque vero cedant in laudem eiusdem auctoris, qui certe id nunquam fecisset. Nihilominus tituli illi extant vetustissimi, iam inde saltem a saeculo XI, ut ex codicibus patet; nam de aetate Damascei nihil ausim affirmare, qui fragmentum illud non ex ipso sermone, cui superest epigraphe « *De superbis et secure peccantibus* » verum ex re tractanda, « *De Imaginibus* » videlicet nuncupavit.

» Caeterum satis compertum habeo Symeonem adhuc puerum praedictas orationes dixisse, literisque mandasse; ut qui septennis monachus inderit, octennis columnae basim conscenderit, post annos autem fere septem columnam quoque ascenderit cubitorum plus minusve quadraginta. Atque a pueritia sermones monachis habuisse certum est ex eius Actis, ut apertissime colligo e capite V. n. 45, in quo post paranesim quamdam Patribus suis habitam, pueri (παιδῶν) mox nomine

vocatur. Quod etiam in sermone X innuitur in quo puellulus (*παιδίον*) dicitur, quamquam ad monachos nuper concionatus esset. Confirmatur autem in sermone XVII, ubi se non *iuvenīliter* illa dixisse profitetur, sed *cum charitate potius et in spiritu bonitatis*: tum in praedicto aetorum paragrafo sese excusans exhibetur apud Patres, quod in ea aetate senes esset alloquutus. Ex quo recte conieciēs illud verisimile admodum esse, praeterquam quod Maio visum fuerat, eum, eum undecimum aetatis annum ageret, quamquam non omnes sermones illos habuisset, tamen concionari primum certe coepisse

» Hic igitur finem dicendi facio, forte diutius quam ab initio pollicitus essem, at non sane frustra, tum quod hoc pacto quaedam necessaria enucleaverim, tum quod quasi imprudens in admirationem b. Viri desideriumque eius sermones perlegendi alios excitaverim. Quibus profecto sermonibus ai quid tandem deesse potest, illud denique est, quod pro maiori communique utilitate notis, commentariisque ab aliquo sapienti eruditoque viro illustrentur.»

3. De Epistola S. Isaaci Syri

22. Ad ea, quae Maius iam de hac epistola Isaaci monuit (par. III, p. 136.), et nobis aliqua sunt bene breviter adiungenda; atque imprimis quod huiusmodi epistola, quae potius amplissima ascetica tractatio esset dicenda, merito solet in quibusdam codicibus *ἑπιστολή μεγάλη Epistola magna* appellari; ut nos in Cod. Vaticano Regio 23 et in Codice quodam Vindobon. apud Lambecium (Bibl. Caesar. tom. IV.) legimus; ubi et insignis locus Isaaci de Baptismate recensetur, quem hic editum habes pag. 187 § 41. Et alii sunt codices qui alia fragmenta insignia quidem sparsim referunt, quae recensere minime expedit, cum universam elucubrationem prae oculis eruditi nunc habeant. Hac autem in re illud praecipue esset nobis considerandum, num revera Symeon ille, ad quem data est epistola, sit celeberrimus Stylita seu Cionita Antiochenus Montis admirabilis, de quo multa habent ecclesiasticae historiae, et paulo ante fuit sermo.

23. Maius noster testimonio confusus bibliographorum Symeonem istam non esse Cionitam II ne parum quidem est suspicatus. Qua in opinione et alii viri docti fuere, qui ex hoc praecipue capite aetatem Isaaci, utpote contemporalis huius Symeonis Cionitae, certo certius definitam tradiderunt. Quinimo Assemanus rerum Syriacarum peritus non praeterit dubium illud, quod ex quibusdam codicibus oriebatur, ubi Symeon iste non quidem Cionita, sed Caesariensis appellatur. Haec iste habet (Bibl. Orient. tom. I, p. 460). *Extat (Ep.) etiam in codice Vat. Regio Alexandrino 23, p. 147 sub hoc titulo ἑπιστολή μεγάλη πρὸς τὸν ἀββῆν Συμεῶν τὸν ἀπὸ Καισαρείας*: Epistola magna ad abbatem Symeonem Caesareensem – *Sed haud dubium quin τὸν ἀπὸ Καισαρείας πρὸ τὸν ἐν τῇ θυμαστῇ ἔρημῃ* obrepsit; *ut habent emendatiores codices.* – Qua in re confer et Fabricium *Bibl. Graec.* in editione Harlesii, nec non Cave *Hist. litterar.* ubi de Isaaco loquuntur.

24. Sed tantorum hominum pace dicam mihi magis arridere sententiam illam, quae negat omnino hanc Isaaci magnam Epistolam datam fuisse Symeoni illi Stylitae. Atque in primis praetereundum non est, quod inter multa, quae Symeoni isti tribuuntur scripta etiam deperdita, neque vidimus innui epistolam hanc Symeonis ad Isaacum, cui iste amplissima elucubratione respondit. Praeterea nomini Symeonis istius haud levis saltem ignorantiae nota inureretur, si quis crederet isti viro perfectionis asceticae et mysticae peritissimo, imo et magistro atque exemplari, tot illos errores tribui posse, quos merito in responsione sua carpit Isaacus. Vix hanc epistolam typi stradendam perlegit conlega noster p. A. Rocchi, cuius superius scripta leguntur, asserere non dubitavit, haud omnino esse credibile hanc epistolam Symeoni isti datam fuisse; cum ex illius scriptis et actis sincerissimis aperte pateat sententias illas, quae scriptori epistolae ad Isaacum tribuuntur, minime posse tribui illi Stylitae.

25. Huic capitali animadversioni accedit codicum quoque auctoritas. Nonnulli sunt, quos scimus, Symeonis tantum nomen praeseferentes; qui etsi minori subsidio sint sententiae nostrae, tamen nil adversae prodesse possunt; ita Cod. Barberinus V, 5 fol. 183 ἐπιστολή πρὸς τὸν ἀββᾶ Σymeῖωνα et fol. 190 τὴ ὑπέλειπεν τῆ; ἐπιστολῆς πρὸς ἀββᾶ Σymeῖωνα. Ita et codex Taurinensis 351 ut legimus apud Pasini (Codd. Gr. p. 480) habet. Ad adversam labefactandam sententiam valent non modo, qui incertum hunc Symeonem tradunt; sed eam prorsus propulsant codices, qui hunc Symeonem asserunt esse abbatem Caesareensem, uti iam vidimus in Codice Vaticano Reginae 23; atque etiam legimus in codice Vallicellano C. 72, fol. 108. ἐπιστολή πρὸς τινὰ Σymeῖον τὸν ἀπὸ Καισαρείας *Epistola ad quemdam Symeonem e Caesarea* - et Codex Parisiensis Coislilianus 268 teste Montfauconio (Bibl. Coisl. p. 312) *Epistola ad Symeonem Abbatem e Caesarea*. Hoc idem vidimus in codice graeco Neapolitano II, B, 9, ubi est et antiqua ac proluxa de eadem epistola adnotatio; quae tamen parum habet novi, etsi multum prima fronte polliceri videatur; leges hanc editam a Cyrillo (Cod. gr. Bibl. Borbon. Neapoli 1836. t. I. p. 145). In duobus codicibus Vaticanis nempe 391 quo usus est ad hanc editionem Maius, et Vat. 605 etiam ab Assemanio notato vidimus tantum hunc Symeonem dici θαυματουργόν, non vero *Styliten*; quod idem in Cod. Ambrosiano R. 8. sup. chartaceo legi cl. vir Ceriani perhumaniter nobis indicavit. Fortasse tum Maius, tum Assemanus arbitrati sunt hoc vocabulo innui celeberrimum illum in Monte mirabili Symeonem Stylitem. Sed cum prorsus in codicibus tantum, quos nos ipsi inspeximus, et in aliis quatuor, quorum a Montfauconio, Lambecio, Pasinio et Ceriani notitiam habemus, huiusmodi nomen Stylitae non appareat, ac insuper nullum apud eruditos videamus innui codicem, ubi Symeon iste appelletur Stylites, haud sine admiratione conspicimus, eruditos nulla fretos codicum vel argumentorum auctoritate asseruisse epistolam Isaaci nostri ad Stylitem potius datam fuisse, quam ad alium Symeonem Caesareensem, uti codices indicant. Ac praecipue nescimus, undenam Assemanus bauserit, quae dixit in recitatis verbis: *emendatiores codices* habere Stylitae τοῦ ἐν τῷ θαυμαστῷ ἔρει nomen. At tamen thesim de Symeone hoc vel Caesareensi vel alio nos demonstrandam non

aggregimur; praesertim cum de hoc homine nullam habeamus notitiam. Vidimus quidem inter Euchitas quemdam Symeonem nominari; sed et ad eum hoc pacto scribi ab Isaaco nostro haud quidem credibile opinamur.

26. Originem bucusque incognitam istorum haereticorum Euchitarum hic prodit Isaacus noster, qui circa finem epistolae suae historiam narrat auctoris huius sectae nomine Malpat, atque eiusdem sectae damnationem per Episcopum iam a primordiis datam nos docet. A sacris scriptoribus et historia ecclesiastica accepimus huius sectae dogmata iam sub Sisinnio patriarcha Constantinopolitano anathemati fuisse subiecta; quod postea in Concilio Ephesino (Act. VII) solemniter decreto est confirmatum. Ibidem appellati sunt *Messaliani* seu *Euchitae* vel *Enthusiastae*. Nomen illud *Messaliani* vel *Masaliani* syrum est, et haereseos patriam demonstrat: idem est ac graece *εὐχίται* videlicet *precatores*. Sed ut rectius syrum nomen nostris reddatur litteris, scribendum esset *Mnsalliani*; undo magis probanda est lectio huius nominis, quae est apud S. Augustinum (De haeres. LVII) *Psallianorum haeresin postremam ponit Epiphanius, quod nomen ex lingua syra est; graece autem dicuntur εὐχίται ab orando sic appellati*. Nomen vero istud graece quoque corruptionem in codicibus saepe patitur, ita ut modo *εὐχίται*, modo vero *εὐχίται*, quandoque etiam *εὐχοχίται* (apud Balsam. Const. Eccl. p. 1285); quod et nos quoque in huius epistolae exemplaribus sumus experti; sed re hic notata mendum amanuensium minime erat repetendum. Apud Theodoretum non modo Messaliani, sed et Enthusiastae appellantur (Hist. Eccl. I. IV, c. X); qui huius sectae naturam describens cum Isaaco nostro adamussim convenit. Dicit enim *ἐκ τοῦ πράγματος Ἐνθουσιασταὶ καλεῖνται δαιμόνους τοὺς ἐνεργεῖαν ἐπιδέχοντες, καὶ πνεύματος ἁγίου παρουσίαν ταύτων ὑπαλαμβάνοντες. Ἐκ rei ipsius natura appellantur Enthusiastae, propterea quod daemones cuiusdam vim recipiant, quam Spiritus sancti praesentiam esse putant*. Hac eadem de causa, et narrat S. Epiphanius (Haeres. 80) *Sataniani* quoque dicti sunt; de quibus et ipse et S. Iohannes Damascenus aliique plura habent.

27. Sed ad notitiam detectae originis Euchitarum haec adnotasse ex instituto nostro haud alienum esse iudicavimus, eruditus viris maiora prosequi omissantes. Si quis vero maiora de hac secta ac praecipue de eorum dogmatibus ac praesertim de operatione daemoniaca nosse desiderat; adeat codicem Bibliothecae Casanatensis, in quo non sine aliquo oblectamento nos legimus dialogum inter quosdam Thraeam et Timotheum de *Euchitis*. De istorum vero auctore Malpat haec adnotata vidimus in margine Codicis Graeci Vaticani 603, fol. 278 *Μαλπὰτ γὰρ τις ὀνομαζόμενος, ὅς καὶ πρῶτος τῶν τῶν προσκοινοῦντων, καὶ παρὰ τῶν πλειόνων μελιτών ἐκαλεῖτο· οὕτως γὰρ τὸ Μαλπὰτ ἰμμενοῦνται ἐν καρδίᾳ τοῦ. Nam quidam Malpat vocabatur, qui princeps Adoratorum (scilicet Euchitarum) fuit, et nomen a multo melle accepit; sic enim aliquando interpretatur nomen Malpat.*

28. In hac eadem Isaaci epistola alterius viri narratur historia, sed male quoque in codicibus eius nomen multatur. Vaticani Codices 391, 603 illum appellant *Ἀσσιὰς*, Vaticanus Reg. 23 *ἄσση* τῶν Ἀσσην ἵτοι Ἀσσιὰς, Barberinus vero modo *Ἰωάσσηνα*, modo vero tantum *Ἀσσηνα*; unde quis non immerito suspicari posset legendum esse

Ἰσαάκων Ἄσων vel aliquod simile cognomentum; nos tamen hic varietate codicum notata, nomen istud Ἄσων scribimus. Ex historiis quoque Syrorum aliae essent conquirendae de hoc viro notitiae, nobis enim investigantibus praecipue de *trilexiis* ab eo concinnatis, quae sacrae cautiones fortasse sunt versibus, seu numeris ternariis descriptae, nihil inveniō datum est.

29. In hac edenda epistola seu tractatione ascetica, quam usque ad pag. 168 typis impresserat Maius, cum nihil paratum invenissemus, reliqua ex codice Vaticano 391 quo usus erat Maius, excripsimus, adhibito quoque Barberiniana Bibliothecae Codice graeco V, 3 optimae notae, etsi chartaceo, qui scriptus est διὰ χειρὸς ἐμοῦ Γεωργίου ἐξαγγελουπόλεως ἐλαχιστον ἰερέως εἰς 5 π σς ἔτος ἰανου μεί Georgii Ciangaropuli humillimi sacerdotis anno 6976 (Christi 1463) et postea fuit Neophyti Rhodinō monachi Cyprii ordinis S. Basilii M. ut ibidem legimus; attamen vetustior est codex Vaticanus 391 hombycinus optimae notae; qui etsi mnemosynon non habeat, tamen ex calligraphia videtur descriptus saeculo circ. XIII. Chartacei sunt et alii duo Vaticani 605, et Vat. Reg. 23 nec non Neapolitanus; omnes et praedicto aetate minores. Aliqui ex his varia scripta Isaaci nostri complectuntur; quiri autem sunt variis in locis codices, qui ex asceticis Isaaci operibus multa habent, inter quos recensemus vetustum anni 1063 membranaceum in Bibliotheca nostra Cryptoferratensi (B. a. VIII) adservatum, ubi tamen deest magna Epistola.

30. Postquam itaque huius epistolae absolutum apographon confecerimus, versio latina, quam non reperimus, nobis fuit adiungenda, et quicquid opus esset ad operis totius impressionem praestandum, ut novum hoc litterariis et patologicis thesauris cimelium adderetur. Cum vero in extrema pagina codicis Barberiniani versus quosdam de operibus Isaaci invenissemus, eos in novissima quoque libri huius pagina apposuimus; qui quidem haud ingrati erunt litterarum studiosis hominibus, qui de hoc eodem Isaaco iam ab Amadutio minora libenter exceperunt.

31. Postremo sic ex praedictis scriptis compacto vulgatoque volumine, ut faciles nobiscum sese praebent eruditi viri exposcimus, si quid in iis adornandis, quae nos curavimus, minus idonee praestiterimus; sicut praeclaris summi viri Angeli Maii coeptis plane congruebat. Cum autem penitus tenuitatem nostram sciamus, ne opus istud audaciae temeritatique tribuant petimus; cum revera nonnisi argumentum esse volumus venerationis nostrae erga tanti viri memoriam, et curae studii quoque nostri circa intercepta illius opera, quibus non absolutis incensibus publicaeque luci negatis, sacrae litterae et scientiae protiosis certe quidem monumentis, rei-que christianae nobilibus privarentur ornamentis.

E Monasterio S. Mariae Cryptaeferatae IV. Kal. Aug. an. MDCCCLXXI.

PARS I.

S. THEODORI STUDITAE

EPISTOLAE ET FRAGMENTA.

SANCTI THEODORI STUDITAE

EPISTOLAE.

1. Iosepho fratri et archiepiscopo.

α'. Ἰωσήφ ἀδελφεῖ ἔ ἀρχιεπισκόπε.

Recepi litteras saucitatis tuae, ex quibus comperta tua cum imperatore disceptatione, cuius exitus fuit beatum tuum exilium, ingemui quidem miser ego; quid ui enim? glorificauit tamen Deum, qui te in hoc glorificauit. Gaudeo igitur et congaudeo tibi, carissime frater, de adepto honore, et tuis prosperitatibus, id est exiliis, tam gloriolor quam diadematis reges. Quis vero mihi concederet spectare tuum carum caput? Sane insatiabili cupiditate complecterer, cum iam tertio exilium carceremque patiaris propter veritatem Dei. Iuiriua quodammodo fiebat virtuti tuae, et quasi sub modio erat, dum tu iu monasterio sederes: nunc ea in caudelabrum ascendit, et toti ecclesiae relucet. Sic illi qui videbantur oculere, splendorem potius virtuti tuae addiderunt. Pulchrum est ceterorum quoque sauctissimorum episcoporum exilium, neque laudibus indiget, nondum tamen tuo aequiperatur. Cur? Quia illorum, tamquam unum ex radice caudicem habet, uon autem ex virtute in virtutem procedit, nec aequae ac tuum tergeminus et triceps labor. Propterea laudabile nomen tuum, et admirabile facinus tuum, aeternum gaudium tuum. Separati inuicem fuimus et abaliuati, sed valet Deus coniungere nos, et contubernales aeternos facere. Fortasse heic quoque fieri ab eo poterit, ut mutuo rursus conspectu fruamur.

Præmissimus sanctos patres fratresque, et quidem egregium Calogorum iu manibus tuis immortuum, qui veluti Dei iussum, non autem perituri principis, Thessalonica relicta, iu Saccudionem venerat.

Ἐδξάμην τὰ γράμματα τῆς σῆς ἀνωσούης· ἐν οἷς μαθὼν ἔ σπεῖς ἔ κρατυῖτα δὲ λῆξιν αὐτῆς, καὶ τίλθ· ἱπῶν ἔ ἑλόγημῶν αὐτῆς ἐξορίας, ἐστὶν ἄρα μὴ ὁ ἄσπῆτος, πῶς γὰρ οὐ; ἰδὲ ἔασα δὲ ἔ θῶν ἔ δὲ ἄσῆατα αὐτῶν ἐν πατῶ· γάισθ οὐ καὶ συγγάισθ σου ἀδελφεῖ ἠγάπημῶν τῆ ἑὸδοκίμοσῆ, καὶ ἱγχαλλοπῆζομά σου παῖς ἑὸσπεργάισθ, εἰτ' οὐ ἐξορίας, ἔσθσν οἱ βασιλιούτῆς τῆς δὲ δῆμῶσθ· καὶ πῆς ἄν μοι ἑδῶκεν ἰδῶν σου τὸ ποθῆμῶν σπερῶσθ; σπεῖπῆζάμην γὰρ ἄν ἐπῆσθς, τῆς ἄσθ ἐξορῆζομῶν ἔ φυλακῆζομῶν ὑπὲρ ἀλλοθῆας θῆου· ἰδοκῆπθ ἔτῆς ἔ ἀεπῆ σου, καὶ οἰοῖν ἑὸδ μῆσθσν ἑὸ, ἐν τῶ μοναστηεῖθ κῆσθμῶν σου· νῦν ἄσθσν ἐπῆ τῶ λυγῆας, καὶ λῆμῶτῆ πῆς ἔκλυπῆσ· οὐτῆς οἱ δοκῶτῆς κῆσθρῆπῆσθ, ἔξῆλῆμῶν σου τῶ ἀρετῶ· καλῆ μῶν καὶ ἔ ἑρ' ἄλλῶν ἀγῶμάτῆσθ ἑσπῶσθσθ ἐξορία, καὶ οὐκ ἄσπῆσθσθ ἱγχομῆσθ, οὐπῶσθ δὲ τῆς σῆς ἰσῶσῆσθ· δὲ πῆ· ἔπ μονοτέλιγῆς τῆς ἔξῆσθ, ἄλλ' οὐχ ἔκ δῆμῶμῆσθ εἰς δῆμῶμῆσθ σπερῶσθσθ κατὰ τῶν ἑὸν τελεσίλῆσθ πῆ καὶ τελεκόσθσθ δὲ τῶ αἰνῆσθ τὸ ἑσθμῆ σου, σπεῖβλεπῆσθ τὸ κῆσθρῶμῆ σου, αἰόνῆσθ τὸ ἀγαλλῆμῆ σου· ἔξῆνῶσθμῶ ἀλλῆλων καὶ ἀσπῆσθσθμῶ, ἄλλῶ ἀγῶσθς ὁ θῆς ἰσῶσθμῶ ἑμῆς καὶ σῶμῶσθσθ ἀἰσῶσθμῶ πῆσθ δὲ κῆσθρῶσθσθ οἶκ ἀδῶμῶσθσθ αὐτῆσθ πάλῆ κατ' ἑσθῶμῶσθ ἰδῶν ἀλλῆλων.

Προπῆμῶμῶν σῶν ἀγῶσθς πατῆρας καὶ ἀδελφῶσθ, καὶ γὰρ ἔ κῆσθρῶν Καλῶσθσθσθ οὐ ἐν παῖς χροῖ σου ἑ ἑσπῶσθσθμῶσθ ἄσπῆσθ ἑσθ σπερῶσθμῶσθ θῆου καὶ οὐκ ἔκ βασιλῆσθς φῆσθρῶσθ, μῆσθσθσθσθσθ Θεσσαλονῆσθς καὶ

Cod. Paris.
I. M. B.

ἔξελθόντων ἐν τῷ Σακκουδίῳ ἐπα-
λήφθημι διὸν λάλημα οὐκ εἶδ' ὅποιον
ῥίσι ἀνεσθώσι, ἀλλ' οὐδ' ῥίσι ὑσθίειν
ἀγαθόν, καὶ ἀγέστος ἐμὲ ῥίσι ἀμύρταις
ἰγὰρ οὐ ἢ ὡς μακροτέρωτα περιβαίνοις ἀπὸ
τῷ χαλῷ, ἐχρήματός μου ἀνάσας τὴν σπα-
ραίαν, ὅτι ἢ κατὰ μνημονίῳ σου καὶ τὴ
γὰρ ἀπ' ἄλλο μὲν εἶπεν, ἢ τὸ σὲ ἀνατίσει;
διδάσκασαι γὰρ σὲ πατέρης σου (Ω) ἀδελ-
φόν Ἀσπιάσιον περιθήκει πότου, ὅσα καὶ
σφάντι ὡς ἔπος καὶ (Ω) Νεκτάριον, ἀλλ'
εἰ μὲν ἀκοῖτα, οὐ πολὺ τὸ λυπηρόν εἰ δὲ
εἰς συμπήματος, φεῦ σὲ ἐμὲς ἑλαιωποιίας
πλὴν ὅποτιες ἦσαν, δ' ἴζειν ὁ κηρός ἐμο-
νίως σχεδόν ἔχον (Ω) χαλόν μου Ἀρθεῖν
καὶ Ἐπιφάνιον χειροτόσφι ἀντὶς ὁ κηρός
ὅτι τὴ ὑπεροχῆς τῆς οὐσιότητος σου, οὐς καὶ
προσποροῖναι πλῆσθα καὶ εὐχμαί φανέωαι
μέχρι θανάτου συμπληρώσῃ σὲ τὴ πᾶλλα;
ἦτοι ἐπίσθιοι τὴν ἑαυτοῦ κληρονομία, καὶ
βραβείωσιν ἰσθίω ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ αὐτῆς
ἀσπάζονται σὲ δουλοπρεπῶς οἱ σὺν ἐμοὶ
ἀδελφοί.

β'. Τῷ αὐτῷ.

cod. t. no. h.

Δίς ἀπ' ἐπιπέλλω μὲν τὴν γὰρ τὸν Βυ-
ζαντινὸν ἀφίξει τῆς ἀμνηστίας σου ἰγὰρ δὲ
χαθ' ἑκάστην ἰβουλόμην πῶ ποιοῖν, ὁ
οἶόν τι ἴω ὅμως χάσει τῷ θεῷ ἀναθε-
τίον ὅτι ἐν τοσούτω ἐξαστήματι, ἔδωκεν ὁ
ἀγαθὸς ἐπὶ τοῦ ὄλιγου χρόνου τῆ τῆ γραμ-
ματῶν μοσπίτα ὀμυλῶσαι ἡμᾶς ἀμύρταις,
ἡγαπημένῃ· εἰ μὲν οὐδ' τῆς ποταπορίας μέ-
ριμα κατέλιξεν ἡμῶν πιστύομεν γὰρ τῷ
θεῷ ὑποποσώδαι σὲ ἀκινδυνῶς μετῆς οὐ
ἑμειώδης πότου ὑπὲρ ἀληθείας ὁ τῆς δε-
δοσθῆσας στυλῶ καὶ τὸ τῆς ἐκκλησίας
ἰσθίωμα· ὅπου ἢ ὁ χῶρος καὶ ἢ ὑπο-
δραμῆσι σὲ ἰσθία, οἱ τὴ κήποις, ἐσφρί-
σεται ἡμεῖς ἐν τῇ κηρατοῦ θωραξ ποικί-
λαις μετῆς ἐξελθουμένω, μέγιστος ἡ-
σθησθαι ὅλας ὅποια ποι' ἀν ἔιν, εἶδ' ὅτι
εὐχμαί ἢ διοσίλια σου ἐσθισμένη ἑλαι-
ωποροῖαι ἐν ῥίσι ὑπὲρ χειροῦ μνημονίῳ.
ὅτι γὰρ ἡμεῖς τῷ ἀμύρταις, οὐδὲν τὴ
κατόπιν τῶν περιγισμῶν σου ἢ ὅτι

Relicti sumus bipartitis nescio quale lo-
quendi argumentum hominibus, sed piis
certe bonum; quamquam ego peccatorum
meorum causa praemio indignus. At tu,
beatissime, semper bono augearis, et mihi
aeternam impreceris salutem; nam et ego
tui memor sum. Quid enim aliud post
Deum, quam te desiderem? Avulserunt a
latere tuo fratrem Athanasium; aerumnæ
hoc utique additamentum, sed et coronæ:
Nectarium pariter; et si quidem hunc invi-
tium, non valde doleo; sin eompecto, heu
meam miseriam! Verumtamen, quam ex
causa discesserit, tempus demonstrabit.
Solus propemodum es eum bono Antho-
meo atque Epiphanio. Remuneretur illos
Dominus ob id quod praebet sanctitati
tuæ ministerium: quos et plurimum salu-
tato, optoque ut usque ad mortem stipato-
res tui sint. Quid demum superest? Deus
hereditatem suam respiciat, et pacem tri-
buat ecclesiae suae. Salutant te reverenter
qui tecum sunt fratres.

2. Eidem.

Secundo nunc scribo, post sanctitatis
tuæ Byzantio discussum. Profecto quoti-
die ego id agere voluissem, si copia fuisset!
Sed tamen Deo gratias, quod in tanta lon-
giquitate, benigne concessit, ut tam bre-
vi temporis intervallo, scripturae commercio
confabularerem, o carissime. Naviga-
tionis itaque cura iam nobis exempta est;
nam Deo confidimus, et a periculo inco-
lumem pervenisse ad destinatum tibi exilii
locum, veritatis causa, o orthodoxiae col-
umna, et ecclesiae basis. Cuiusmodi vero
sit regio, et quodnam praesens habitaculum
eiusque domini, nos quidem varia men-
tis phantasia nobismet depingimus, haud
haec esse incommoda. Sed culeuimodi sint,
novi equidem religiositatem tuam aerum-
nis assuetam, patienter laturam, dum pro
Christo martyrium obit. Ad nos quidem
peccatores quod attinet, praeter ea quae
iam nosti, nihil novi accidit; nisi quod ru-

mor diditur, nos aliò rursus translatum iri. Sed Domini prorsus est terra, in quamcumque demum proiciemur: ita tamen, ut tu ne desinas orare, quò in virtute versemur mente corde et anima. Fatemur enim innumeris nos defectibus laborare.

Iam vero haereseos negotium quotidie ob nostra peccata augetur, et quodammodo fervet cruciatuum et exiliorum aestu; resistantibus eum Dei gratia plurimis praesertim praepositis, ut de subditis sileam. Et quidem ille Christi aliquando persecutor, nunc pro illo patiens, Iosephus pietissimus praepositus. Animadvertite igitur Dei benignitatem, frater, quomodo omnes salvare vult. Sed vicissim vide, quomodo fraudulentum hostis sibi vindicaverit illum numquam fidelem, sed saepe proditorem, Nectarium olim nostrum, nunc autem in impiorum partibus versantem: quodque acerbius est, unus is est de numero illorum qui impietatis chirographa ab exterarum regionis praepositis expostularunt. Ne itaque mireris, o homo Dei, neque valde tristeris; siquidem haud prorsus dolendum est, si de sinu nostro impius excedat: namque et ex apostolis Iudas. Inveniant porro misericordiam qui tecum commoriantur fideles fratres nostri, quibus etiam plurimam salutem dico; praecipueque egregio meo Antho, si tecum est, et congrui nominis Athanasio meo. Qui necum sunt, pedes tuos reverenter osculantur.

3. Euthymio Sardiū.

Sanctitas tua a potestate, propter eum cui est omnium potestas, procul nobis peccatoribus submotā fuit; haud tamen spiritui, quo nos invicem potius copulari placet Deo; quoniam multi corporaliter coniuncti, spiritu tamen defectu non cohaerent. Quamobrem etiamsi usque ad mundi fines nos dispergere imperator conaretur, nequaquam nos separaret; praesertim quis Deus sinit per litteras invicem cernere et fabulari. Haec mihi prima sermocinatio

λόγῳ ἔφρησ' μαθεῖξέτω ἡμῶς ἀλλήλοῦ πάλιν· τί κρείου δὲ ἢ γῆ πάντας, ἰφ' ἡμῶν ἀν' ἀφ' ἑαυτῶν μόνῳ· εἴπωρ μὴ διαμαλιπῶς ποροσύνεργος ἐν ἀγαθῶς ἡμῶς ἀπεριφροδῶς θρασύα καὶ καρδία ἐ ψυχῇ· ἐμολογῶμεν γὰρ μύεον σφάλμασιν ὑπεκλιῖσθαι.

Τὰ δὲ πῶς αἰτίους αὐτῆ καὶ ἑαυτῶν καὶ τῶν ἀμάρτιῶν ἡμῶν, καὶ οἰοῖτο παρὰ τὸ ἐν τῇ σωτῆρ ἔν βασιλείῳ καὶ ἔξορῶν, ἐισταμένῳν χρεῖν χριστοῦ πλάσων ὅτι μέλιστα ἡγούμενον, ἰσὶ λίγῃ ὑποτακτικῶν· καὶ γὰρ ὁ ποτὴ θύκτικῆς χριστοῦ, νῦν ὑπὲρ αὐτῆ πάχων, Ἰωσήφ ὁ εὐλαβιστῶ ἡγουμένῳ· ἰδὲ αὐτὸ φιλεσθησῶν, ἀδελφί, πῶς σάξεν ἰδίῃ πάντας· ἀλλὰ ἀθρή πάλιν ὁ δόλιος ἔχθρον· ἦν τ' οὐδέποτε πρῶτον, ἀλλὰ πολλὰς ἀπεροδῶν, Νεκταρίου ὅτι ἡμῶν, νῦν δὲ μὲν ἔν ἀσθεσί· καὶ τὸ γὰρ σχετιλίωτες, ὅτι εἰς ἐστὶ ἔν τὰ πῶς ἀσθεσίας χρεῖν γράφα ἀπαταυῖτων ἀφ' ἑαυτῶν ἡμῶν χροσῶν πῶς ἔξω χροσῶν· μὴ ὅτι θρασύτης, ὅ ἀθροσῶν τῶ θουῦ, μὲν ἡ λυπῶσθαι σὲ πολὺ, ἐπὶ οὐδὲ ἀλυπον πάντας τὸ καὶ τῶ κόλλου ἡμῶν ἔξελθῶν ἄνομον· ἐπὶ καὶ ἔξ ὑποσῶλων Ἰουδας· εὐσταν δὲ ἑλεῖθ· οἱ σωμαποθῆσῶντικῆς σοι πιστῶ ἀδελφῶ ἡμῶν, οὐς καὶ ποροσχαρῶν πλάστω· ἔξαπίτης ἡμῶν καλῶν μου Ἄνθων, οἱ σῶσῶν, καὶ φερῶν μου Ἀθανάσιον μου· οἱ σῶν ἡμῶν, μετ' αἰδῶς κατὰσῶσῶνταί σου τὰ ἔχρη.

γ'. Εὐθυμῶ Σάρδης.

Ἐμα κρέωθ σὲ τ' ὁπῆς ὑπὸ ἔξουσίας, δὲ τ' ἀπῶν ἔξουσίας, ἀφ' ἡμῶν τ' ἀμῶν πῶν· ὅτι οὐ τῶ πνεύματι, ὅ μῶλλον ἐκῶν πῶν θηρῶν· ἐπὶ πολλοὶ ἔν σωματικῶς ἡμῶν, οὐ σῶν ἀλλῶν δὲ τ' πνεύματος ἔχρησῶν· ὅτι ἰσὶ ἡμῶν τὰ πῶν τῶν οἰκουμενῶν φιλῶντικῶν θηρῶν ἡμῶν ὁ κρεσῶν, χροσῶν ἀπ' ἀλλῶν, καὶ μέλιστα ἐδοκλεῖται· ὅτι γράμμασιν ἔχρη ἡμῶς ἐ ὁμῶν ἡμῶν· ἔξ τ' δὲ μὲν ὁ ποροσῶν λόγος· δῆνικῶς, ἢ ἔχρη

Coel. l. m. a.

πά εις τὴν φεικείῃτι, μέριμνας ἱμποῦσα
 τὴν θρασυλόγιόν σου ἐξ ἧς ἔγλυτον βαρβα-
 ρεακίῳ χόρῳ πάλιν ἐν χεῖρὶ κυρίου τὰ σά,
 ὅς σε σφραγίσαν διασφραλίξῃσιν ἡσώ σπαστός
 κακῆ τάχα ἢ βουλόμην ὁ ὁσὸς ἐξέτιν
 ὡσπερ πᾶς ἀσέβης σβῆν ἑαυτὸ ἐκλεκτούς
 ἐν τῷ σφραγίσματι τῆς πίστεως, ἄλλον ἀλλο-
 χῆν τὸ ὄν σὺ ἀνδρῶν ἀνδρῶν δειπύματο
 ὡς ἀντὶ μὴ σβῆν ἵνα χόρῳ ἢ τῷ ὁρθοδοξίας
 λαμπρῶν θρασυαίνῃ, πολλὸς δὲ φησὶ τὴν
 ἀμύμητον ἑσπεροῦ ἀνάτολον ὡς ὁ λαμ-
 φῆς ἑσπεροῦ τὰς ἡλιακῆς σὺ διδασκα-
 λίας, ἢ δειμυρησῶν ἡμέρας σπασείας τῆς
 νυκτεμαχῆσιν, ἢ ἐπὶ ἡμῶν σβῆν ἐκ φου-
 πολησίας ἀθιναῦταις ἡγῆσιο Παύλῳ σεί-
 δεσθῶν ἢ δ' οὐκ ἀλλὰ γὰρ Ἀθανασίῳ
 σείδεσθῶν ἐκ δύσους γὰρ αὐτῶ τὸ πολὺ
 κλίθῶ.

Οὗτοις ἡμῶς φησὶ πατέρες τοῦ καλῶ
 πατρὸς, ἦνικὸς θρασυλόμους, τὸς ἐν τῇ θρο-
 νῶ σὺ ἡμῶς σπασίλλας ἀτασκαλίον πο-
 εσμέμοι, ὡς ἀντὶ πάλιν ὁ πᾶς διδασκαλίας
 αὐτῆς πρὸς ἀναλαμβάνειν ἐπειθὴ ὡς αἰδα
 ἡμῶ χελιπῆ ἐ σέοτος βαδῶ, πολὺ τὸ κατ'
 λίγυπῶν ἐνάτης πληγῆς ἐλεημῆτερον συμ-
 φέρουσα καὶ σὺ γῆσῶν ἐ ζοφουσα, οὐ σά-
 ματα, ἀλλὰ ἡμῶς αὐτὰς τὸ ἡλεονέστερον
 βρομῆ ὁ κρατῶν, ἀππῶλα, φυλακαί, πλη-
 γαί, κακῶσι, δοκιμασίαι, ἐξελιγῆσῶς,
 κολασί, ἐξορίαι, πᾶν ἵπου ἐσθῶ φέβῳ
 ἐν ἀπίστῃ θρασυμῶσι ἢ ἐ κακοταίῳται
 πῆς ἄλλοι, ἢ οἱ κατ' ἡμῶς ναζιραῖοι,
 τὰ ἡμῶ τὸ ἐκκλησίας, τὰ ἀκερῆσῶ τῆς
 ὁσῶπτος, ὡν ἡκ ἄξιος ὁ κόσμος σὺ πολ-
 λῶσι τῆς ἀεθμονόμοις, καὶ ὁ εὐλαβίκα-
 τος ἡγῆσιμος τῶν κισαμίων ἡμῶ γδ κλη-
 τῶν τῶν ἡμῶ ἀναμαρτυροῦμενοι καὶ ἡμῶ
 ἡμῶς κύριος ὁ πολλοῦ ἡμῶν μέστῶς ἐν
 τῶ ἡμῶ σιωγῶ εἰς σπασμέν τὸ πίστεως τὸ
 ἀμύμητον μὴ οὐκ ὡς σπασίλλας σου ἢ
 ἀξία ἡμῶ θροῦν, ὑπὸ τῆ λασῶσῶ τὰ
 κατὰ, ἐπιλάμνῃ θῶας σπασίλλας ἡμῶ
 γὰ καὶ σβῆν ἡμῶ τὸ σπασίλλας, ἡκ κατ'
 ἡμῶ τῶ ἀξίον πατέρον περιούσιαι.

est. Sequitur, ob istum extremum locum
 ad quem relegatus es, sollicitudo mea de
 salute tua propter barbaricæ regionis vi-
 ciniam. Verumtamen in manu Domini res
 tue sunt, qui te tutela sua ab omni malo
 custodiet. Fortasse vero volens Deus emi-
 care quasi astra quedam electos suos in
 firmamento fidei, alium aliò fortium æque
 ac tu virorum dimisit, ne uno loco
 orthodoxiæ lampas pertranseat, sed multos
 fide nondum imbutos illuminet. Sic tolle
 igitur tamquam splendidus phosphorus
 solares tuas doctrinas, et diem salutis
 proeliantibus in nocte effice, vel etiam ob
 lucis defectum infirmos corrobora. Esto
 cum Paulo vinculis alligatus, vel etiam
 Athanasii socius decerta: namque huic ab
 occasu multa gloria accessit.

Sic nos amore erga bonum parentem
 perciti, tamquam filii loquimur, sacras pi-
 etatis tuæ scintillas exsuscitare conantes,
 ut eo magis doctrinæ tuæ fax resplendat:
 quia, ut scis, nox dira atque tenebræ
 sunt, nona Aegyptiorum plaga nox-
 iores, quæ occupant, confundunt, et ob-
 securant non corpora, sed quod luctuosis-
 simum est ipsas animas. Fremunt impera-
 tor: minæ, carceres, verbera, cruciatus,
 tentationes, reilargutiones, poenæ, exilia,
 omne terroris genus ac fraudis. Porro qui-
 nam splendide fortiterque se gerunt, nisi
 nazareni nostri, ecclesiæ nervi, sanctitatis
 apices, quibus mundus non est dignus?
 In quorum magno numero est religiosissimus
 prepositus Ceramecorum. Sic enim
 appellandus est, qui post cladem pugnam
 instauravit. Et benedictus Dominus qui
 multos habet martyres in præsentē per-
 secutione, ad immaculatæ fidei firmamen-
 tum. Ne desinat itaque sancta anima tua
 precari, ut mala deferveant, et divina pro-
 videntia affulgeat. Sed et pro me misero
 oret, ut vestigiis vestris, o sancti patres,
 insistam.

4. Ignatio Mileti episcopo.

Praeclarum inventum venatus sum, tabellario comperto, per quem hanc sanctitati tuae epistolam exaro; nullius eam quidem per se pretii, sed tamen plurimae erga te caritatis plenam. Amamus enim te, pater optime, singulariter; non modo ceu pastorem Deo gratissimum, quatenus pro fide periculum in primis adire non detrectas, quidlibet pati decrevisti, exilium scilicet et omnium spoliacionem; sed quia consors nobis monasticae vestis es, et iam inde ab initio notus ac dilectus: addam etiam, propter religiositatem, quam cum continentia in tuo animo imprimere conatus es. Laetamur ergo, quod talem tantumque habemus patrem, atque ob id potissimum quod Dei ecclesia columnam basinque habet in hac terribili impietatis commotione. Nam vero terrae motus quidam est, in quo impii pondere carentes corrunt; pii vero, alii quidem concutuntur, alii autem nihil patiuntur eiusmodi, propter eximiam cordis sui constantiam. Propterea quanto plures columnae sunt spiritalisque bases, tanto magis circummimur nos remissiones.

Benedictus Deus, qui virtutem tuam, hoc praesertim tempore splendidiorem ostendit. Probatio enim est, vel ut accuratius dicam, conflatorium tentatio haec, ut electi appareant, qui vero aliter se habent coarguantur: neque enim ignoras, o Deo carissime, quales quantique in utraque parte consistant. Idcirco tristes dolemus membrorum avulsione: quomodo qui pretiosi erant et auri instar, ceu vasa lutea reputati sunt! Atque ita cum illis actum est. Te vero magna Dei manus conservet desiderabilem nobis patrem, sanum, doctrina splendidum, fortune inclutum, precibus pro Christi ecclesia instantem, et pro me simul indigno; ut tua vestigia sequens, a malo liberer.

δ'. Ἰγνατίω Ἐπισκόπῳ Μιλετί.

Εὐρεμα καλὸν εἰςέρεσα ἑβντιχόν γεαμ-
μακρήροῦ, δὶ οὐ χασαπῶ σου τῆ αμι-
σιή τῶ ἐν χροσὶ ἑβπσολῶν οὐδὲνός μβῆ
ἀξίαν λόγου ὡς ἄλλως, πλῆστίω δὶ ὅτι
μάλιστα τῶ ἀγαπητῶ δῆσῶπι ἔχου-
σαν φιλοῦμβῆ γάρ σε ὡ πατήσιν ἀεσσι
διαφερόσως, οὐ μόνον ὡς πωμῶμα θο-
μακρήλειτον κασῶ ὅτι περιστῶμῶν ἑφ-
θῆς τῆς πίσσῆς ἰγῶμβῶ πῶσαν κασοπά-
θσας, ἀξορίας ἔ ἀφαίρεσι πῶσαν, ἀλλῶ
ὅτι καὶ ὀμῶσχημῶ ἡμῶν ὑπάρχει, καὶ τῶ
ἀξ ἀρχῆς γεωδῆμῶν τι καὶ φίλων πεσο-
θῶμῶ δὶ ἀν, καὶ δῆς τῶ ὑλαβσας ἰῶ
ἐν ἰχρεπῶ χασεκπέσιμῶ κατῶ ἰγῶν-
σῶ χαιεσμῶ οὐ ἐπ ποῦσῶ καὶ πηλι-
καῶσῶ ἔχουμῶ πατήσας, μῶλλον δὶ ἔχῶ
ἢ τῶ θσῶ σκαληπῶ στυλῶ καὶ ἰδραῶμα
ἐν τῶτῶ τῶ χαλιπῶ σῶσμῶ ἑ ἀσθῶας
σῶσμῶ γῶ τῶ ἑπ, ἐν ὡ ἀσθῶας μῶ κα-
παπῶσῶσῶ ἀνταμῶσῶσῶ ὅσῶς ὑσῶσῶ δὶ
οὐ μβῆ σαλῶσῶσῶ, οὐ δὶ οὐδῶ ἑποῦ πῶ-
ροουσι σῶ ἑ ἀγῶας σῶροκαρῶσῶσῶ δῆς τῶ
ὅσῶ πολλῶ ὁ ἐῶσῶ καὶ τῶ τῶσῶ ἰδραῶ-
ματῶ, ὅσοῦσῶ ὀρῶσεμῶσῶ καὶ ἡμῶσῶ ὁ
ὑπαμῶνῶσῶσῶ.

Cod. l. no. 8

Εὐλογητὸς ὁ θεὸς ὁ ὑποδῶξας σου τῶ
ἀρετῶ ἐν τῶ παρόπῶ καμῶ μῶμα πηλι-
γῶσῶσῶ δοκίμῶν γάρ ὅσῶν, ἢ ἰν οἰκοπέ-
ρεν ἰπῶ, χαιεντῶσῶ ἢ πῶσῶ αῦπῶ, ὡς ἀν
οὐ σκαληπῶ σῶσῶσῶ, καὶ ὁ ἄλλος ἔχῶσῶ
διθηγῶσῶσῶ οὐ γῶ ἀνῶκος ἑ πῶσῶσῶ θο-
ῶμῶ, οὐα καὶ ὅσῶ τῶ ὄξ ἑκατῶρῶ μέμῶ-
σῶσῶ δῆ ἑ λιπῶμῶσῶ σῶσῶσῶ τῶ δῆσῶσῶσῶ
τῶ μῶσῶν καὶ τῶσῶ ὁ ἡμῶσῶ ἑ ἀνπῶ-
μῶσῶ χεουῶσῶ, ὡς ἀγῶσῶ εβραῦμα ἰδρα-
ῶσῶσῶ σῶσῶσῶ μῶσῶ ἑπῶσῶ σὶ ἢ ἢ μῶσῶ
τῶ ὅσῶ χῶσῶ σῶσῶσῶσῶσῶ τῶ πῶσῶσῶ ἡμῶ
πῶτῶσῶ ἰγῶσῶσῶσῶ, δῆσῶσῶσῶσῶ τῶ σῶσῶ-
σῶσῶσῶ, δῆσῶσῶσῶσῶσῶ τῶ παρῶσῶσῶ, πεσο-
δῶσῶσῶσῶσῶ τῶ ὑπῶσῶ τῶ σῶσῶσῶσῶσῶ τῶ χε-
σῶ, καὶ σῶσῶ ἡμῶσῶ τῶ ἀναξῶσῶσῶ ἡα κατῶ-
κολμῶσῶσῶ ἑσῶμα γῶσῶ ἔχῶσῶσῶ ἡμῶσῶ
ὡς τῶ πῶσῶσῶ.

ἰ. Ἰωάννη ἡγυμάρου.

CoE. I. 100. B.

Ἐβουλόμην ἐξελόνου χριστιανῶν τῶ παρόν-
 τῳ γραμματικῶν Σιλουανῶν τῶ πνέυμα-
 τικῶ ἡμῶν τέκνον, παρ' οὐ καὶ προσηγο-
 ρίας ἐδιζήσαμεν ὑπὸ τῶ ἀνωμύλου σου πνε-
 μθόσται μοι καὶ ὄν κερὸν ἐτίλλαιτο τῶ ἐξ
 τῶ κύριον ἐξορίας· ἀλλ' ἐπὶ ἕκ ἐξήγητό
 μοι ἐν τῶ τίσις, δι' ὧν ἔβου ἄρη δόξαμε-
 σαρίων, ἀρμύζον ἡγοτάμην προσφθιγγε-
 αῖαι τῶ πνεύματι σου χαίροις ὡ καὶ ἀδελ-
 φί, μέλλον δέ μοι πατέρει παθιώτατι
 συμπροξίσις Χριστῶ, συμπάσης τῶ παθίοντι
 ὑπὲρ σου· εὐχα ὅτι ἤεις ἀρεκ πνέυματι-
 κόν· εὐχα ὅτι ἠήστω πάντα σκύβαλα θιά
 Χριστῶν καλῶν τῶ μοναστήριον ὁ σωστήσις
 ἐξ πολλῶν κόπων καὶ ἰδρώτων, καὶ τῶ
 κικλῶθιν ἦσαν ὑπερλάμψον τῆ τι θίγι
 τῶ πνεύματι, καὶ οὐκ ὀλίγος ἐπέσις γνωσί-
 σμασιν· ἀλλ' ὅσα ὅτι τῶ ζυμεθῶν χυμοῖν
 τῶ ὡσθδύσιου σοὶ προσζήσιον· καὶ τὰ κα
 καὶ αὐτὸ οὐκ ἀδύνατον θιὸς ὑποδουμίας
 σου ἔπει βέλται· ἐξελόμενας ἐν τοῖς ἡμο-
 γασίον ἡλίου πλινθιστέον ἐργῶ τῶ μο-
 ναχῶς εἶναι ἐξελθῶστας, μοναχῶς ἀπάρ-
 των, καὶ πνευματικῶν τέκνον, καὶ συγ-
 γνήσι, καὶ φίλον, καὶ πατερίθου, καὶ ἰ-
 ποσού ἄλλου ἐξ τῶ ἀλήθια· ἔπει τι κα
 παρησασπότητες· ἔγω γὰρ τῶ ὡσθδύ σου
 θηροῦν, ἐξελθῶστας τὰς ὑποχίσις.

Ἡτήμα τῶ καλῶ ἦταρ, καὶ χαίρει
 νικημῶνος μέλα, ἔμιν ποιόμενος τῶ σὸν
 τίφαον· πιαῖτα γὰρ τὰ ἐξ θιὸν φίλτα-
 οἰδίας ὁ λίγος, ἡμῶς ὀνάσιμον ἔγω πρὸς
 τῶ τῶ συμπτῶσι ὁ καὶ οὐκ ἐνομίσι-
 κήσι τῶ ἢ ὁ σὴ εὐλόβια τὰ πλοῦστερα· ἔγω
 με ὡ φιλότις· ἀλλ' ὡς εὐνομῶν ἔγω
 ἐσθῶδα φαίνομι, ἔγω κέντις ἐκῶσι πα-
 ρεκαλῶ σενήσιον· τί τοῦτο; ὅτι καὶ τῶ
 ὑπὲρ ἀληθείας ἢ φυλακῆ, καὶ οὐχ ὑπὲρ
 ἡμεῶν τῶ λίγος ἄπαρ, ἀλλ' ἵνα σὸ
 ὁ θιὸς θιά τῶς ἡμογασίσις ἐκῶσι κρατῶ-
 ριν καὶ ταῦτη, ὡς ἂν ἀθλῆς νομῶμας
 πάντα ἐξ ὑπερβαλλούσας ἀγάπης εἰρητῶ
 μοι ἐπὶ πρὸς ἄλλον, οὐκ ἂν ἐξήρησα
 λῶθιν· καὶ τῶ γὰ εὐχόμεν πάντα ἔπει πρ-

5. Iohanni praeposito.

Volebam latere uti praesentis epistolii
 Silvano spiritali filio nostro, a quo etiam
 salutationem sanctitatis vestrae nomine re-
 ceperam, quo tempore in exilium propter
 Dominum proficiscebatur. Sed quia tunc
 mihi non licuit; per eos quos nunc sum
 nactus apocrisiarios, congruum existimavi
 alioqui spectabilitatem tuam. Hilaris esto,
 praeclare frater vel potius mihi pater desi-
 deratissimo: exulas cum Christo, pateris
 cum eo qui pro te passus est. Gaude, quod
 currum spiritalem inscenderis: gaude, quod
 omnia existimaveris stercora propter
 Christum. Pulchrum sane est monasterium,
 quod multis laboribus sudoribusque con-
 struxeras, et prae circumstantibus insulis
 excellens loci delectu, et non paucis aliis
 praerogatis; sed videsis quomodo id per-
 petuum tibi paradisi regionem comparavit.
 Fortasse tamen illud ipsum tibi Deus red-
 det, siquidem volnerit. Splenduidi inter
 vitae sodales sole lucidius. Re nunc vera
 monachus plene effectus es, segregatus a
 cunctis, et spiritalibus filiis, et affinibus, et
 amicis, et patria, et qualibet alia re, propter
 veritatem. Dicam et aliud paulo audacius,
 nam tu mihi fiduciam concessis, nunc de-
 mum promissa tua plenissimo exsecutus es.

Victus sum ego a te grandi victoria, et
 apprimè gaudeo quod victus, meam scilicet
 reputans coronam tuam: qui est amoris
 secundum Deum genius. Scis quod aio,
 cum ego stomachans improbarem lapsum
 illum, etsi minime fore credebatur. Tua
 vero religio meliora exquirebat. Habes me
 victum, o carissime. Sed quomodo bona
 heic tecum fide agere videbor, tu quoque
 istic, consenti. Quid hoc rei est?
 Nempe quod et tunc cura veritatis erat:
 neque hoc pro me aio, absit; sed ut te
 Deus per confessionem illam in hac pariter
 solidet, ut legitime decerets. Haec ob
 nimiam caritatem a me dicta sunt: etenim
 cum alio sic loqui non auderem. Quan-

quam opto hac omnes ab imo ad verticem sententia imbutos. Nunc enim extra omne suppositum et obliquitatem nostra sunt; etsi aliunde in peccatis versamur. Significa porro mihi tu quoque, o pater, quid agas, ulinam resides. Neque animum despondeas, neque de Domini misericordia desperes. Nam si dixerit: sile, obmutesce, cessabit contracto. Sed et pro me, quaeso, indesinenter, ut a malo liberer, ora.

6. Irenae patriciae.

Te decet hymnus vere, non a me tantum peccatore, sed et ab universa propemodum ecclesia Dei. Cur? quia in praesenti impietatis conessione, cum sacerdotes prolabantur, episcopi pereunt, monachi atteruntur, principes franguntur, subditi dissiliunt, viri deficiunt, mulieres expavescent, sola apparuisti mulierum invicta, inconcussa, immobilis, interrita, inflexibilis, infrangibilis. Unde hoc? quia super intellectualem petram, spiritalem domum tuam fundamento nixam habebas, ex praecedentibus multis variisque bonis operibus, ceu spiritalibus lapidibus compactam et bene aedificatam; contra quam leves debilesque, ob Dei virtutem, daemoniaci venti, et aggressionum nimbi comperti sunt. Benedicta tu inter mulieres, beata tu inter principes matronas, gloriosa tu inter conjugatas. Vere erexisti salutis cornu in ecclesia Dei: laetificasti angelos, pudevisti daemones, vicisti haereticos, percussisti populi seductores, firmasti nutantes, vulnerasti desertores, compunxisti carnales; Christum in sacra eius imagine confessa es, teque confessoribus eius connumerasti. Euge, virilis anima! euge cor martyriale! euge mihi veneranda mater! Nam dum Christi fecisti ac facis voluntatem, multo quam ego indignus magis, ita te Deus gloria ornavit atque exaltavit, immo et ulterius glorificabit, si certe usque ad finem in pulcherrima confessione nostra perseverabimus. Quod vero emolumen-

τὴν τοῦ καρμῆς ὡς ποῦν' ἀεὶ γὰρ ἵζω ὑπολύψιω καὶ σκατοῦτῳ τῷ ἡμάρτεσ, καὶ ὡς ἄλλως ἐν ἀμαρτίας ἵσιμβ' ἠρόεσον δι' ἡμῶν ὃ πάτερ κλητὸς ἐν οἷς εἰ ἐ' ὅπως κατέζη, μὴ ἀθυμῶν, μηδὲ ἀπαλλέζων τὰ ἐλπί κρείου· εἰ γὰρ εἴπω σὺ πάντα περὶ μου, σκόπησον ἡ Θεοῦσις· ἀλλὰ καὶ πορευόμεν μετ' ἀδελφότηας, πᾶσι καλεῶν, ἵνα βυθῶ ἐκ τῷ ποτηρῷ.

ς'. Εὐλέη πατριεῖα.

Σὺ παρὶ ἔμμος ἀλεθῶς, ὃ παρ' ἡμῶν ὅμι τῷ ἀμάρτελῳ, ἀλλὰ χρεῖον ἐ' πᾶσι πάσις ὃ ἐκκοκίσιος τῷ θῶ· τί' ἔ' τῷ χρεῖαι; ἐπ' ἐν τῷ παρόντι σῆσμα' εἰ ἀσθησίας, ὑπηρίκα ἱεράς ἀπίπουνσιν, ἀρχιερεῖς ἄλλουταί, μονάζοντες συμελείβοιταί, ἀρρητικῶ κατάρρηστοίταί, ἀρχόμενοι καταλινοίταί, ἀδελφὸς ἐκλυνοίταί, γυναικεῖς δὲ ὅσιον, ἄσθητικῶ γυναικεῖσι ἀδελφῶνταί, ἀσπλάστῳ, ἀπεροσταίταί, ἀφοβῶ, ἀμάδακταί, ἀδελφῶνταί· πῶθεν τόπο; ἐπ' ἐπὶ τῷ νοτιῶν πύργῳ τῶ σκαυτῷ· ψυχικῶ οἰκίαις τῶσπερ λωμῶν ἱερεῖς, ἐκ πορευομένων πολλῶν καὶ ἀσθηροῦν ἀγαυτεργῶν ἐ' λίσων οἰοντῶ ἀνὸ μακρῶν σπιστογῆσῶν τῶ καὶ ἐκκληρηθῶσται, ἵφ' οἷς ἴωροι καὶ ἀίχχεροι, δυνάμη θῶ, οἱ δαιμονικοῖ ἀνημοί, καὶ οἱ τ' πορευομένων ἡφοτῶ ἐναπεδογῆσῶσται ὑλοσημῶν ὃν ἐν γυναιεῖ· μαμακαρῶν ὃν ἐν ἀρχίσαις διδοῦσῶν ὃν ἐν τῷ ὑποζυγίῳ· ἵγρηας ἔντεσις κείρας σπητέας τῆ' τῷ θῶ ἑκκοκίσιος· ἡφοσῶσται ἀγίλοισ, ἵγρηας δυνάμονσ, ἐκκοκίσιος κακοδοῦσ, ἐπληκῶσ λαοπάδαις, ἵγρηας σπλυνομένων, ἵγρηας λαοπακτωῦσ, ἵδρῶνταίσ φιλοσκαυῦσται· ὄμοδῶνταίσ χεῖσῶν ἐξῶ ὃ ἱεῶς ἐκόντῳ αὐτῷ, σπημεθῶμῶσ τῶσ ἀπὸ ὄμοδῶνταῖσ· εὐγῶ ἀνδρῶσῶσ ὑποζῶ· εὐγῶ μῆρῶσῶσ καρδίας· εὐγῶ ἱμοί μαμακαρῶν μαμακαρῶν· ἵ γὰρ χεῖσῶν ποῦσῶσ τῶ καὶ ποῦσῶ τῷ θῶ λιμῶ, πολλῶν γῶ εἰπάον ἱμοῖ τῷ ἀναζῶ, ἔτω σῶ θῶσ ἱδοῦσῶσ τῶ ὑποσῶσ, ἀλλὰ ἐ' ἐπ' ἀδελφῶσ, ἵαν περὶ μέγῶ πῶσις ὄπῶ μῶντα τῆ καλλίσῃ ἡμῶν ὄμ-

COL. I. III. B.

λόγια· καὶ τὸ ἀπ' αὐτῆς κέρδιον· βασι-
λέα οὐρανῶν ἐν ἡ ἐκλήμψις ὡς ὁ ἥλιος
μὲν πάντων ἡμῶν ἀγίων τῆ σωμαθλα σου ἔ-
ως ἀληθείας ὁρῶνται, φερσφωθὲ τὰ εἰκότα.

ζ'. Ζαχαρίας ὑπάτου.

Cod. I. 104. a.

Ἀσπάζομαι σε ἀνθρώπου τῷ θεῷ, ἐξέ-
λαστο φίλων, ἐργάτα Χριστοῦ τὸ παρ' ἡμῶν
τὸ ἀμνημονῶν πιθῶν ἀγαθῶν, ἀταπεινῶ-
δως ἡμῖν χάριτας· καὶ χάριτας ἕκ ὅσων ὡν
σὺ εὐφραίνεσαι, ἰδὲν ἀφ' ὧν ἐπίκουρος ἢ
ἐυεργάσια, ἀγὰ τὰς ὄψεις εἰς ἰσχυρὸν ἐξ-
βαινώσας ἔοικαν καὶ αἰώνιας οὐσίας
ἄς λῆρω, ἐπὶ τὴν τὸ θεοφιλεστάτου φημι ἀρ-
χιεπισκόπου καὶ ἀδελφοῦ ἡμῶν, ἐπὶ τὴν τῷ
σερσφωρσβυτέρῳ, ἡμῶν τὴν αὐτῶν τὸ ἀμνη-
μονῶν, καὶ οὐτιμῶν ἄλλου ἢ ἡμετέρων
τίκτων, ἢ τὸ μὴ οὐ πιθῶν ἰδὲν ὁδομαῶν·
πόθεν γὰρ καὶ πότι· ὅσων ἀγαθῶν ἢ καρθίας
ἔοικαν φιλῶν, καὶ ἡμῶν καὶ φερσφω-
ρον ἐυεργάσιας ἐπὶ βασιλείῳ ἡμῶν καὶ
ἡμῶν ἡεροδωσίτων, οὐτιμῶν γὰρ ἰσπῶν σιμο-
φωρσφωρσβυτέρῳ δὴν σοὶ ἵσφωρσφωρσβυ-
τέρῳ ὁ εἰς ἰσπῶν τὰς χάριτας ἄς πι-
ποίκας ἐν ἡμῖν ἵσφωρσφωρσβυτέρῳ, ἐξ φιλαν-
θροπίας ἀταπεινῶδως, ἔοικαν σὴ πα-
νοικῶ ἐκ παρσφωρσβυτέρῳ, καὶ μάλιστ' ἡμῶν
λυπῶσας αἰρίστας ἐξ Χριστοῦ.

η'. Ἀθανασίῳ τίκτω.

Cod. I. 104. b.

Ἔγω ὁ θεὸς ὅσων ὄντας ἀπὸ, κερθὰ γά-
ραπῶν ἐξ τῶν τίκτων μου φερσφωρσβυ-
τέρῳ ἐκ ἀβυλάθῃ ἐν φερσφωρσβυτέρῳ σε παρσφωρσβυ-
τέρῳ ἐν ἡμῶν αὐταῖς, ἀλλ' ὅσων πνα μνη-
μονῶν ἐυεργάσιας εἰς φερσφωρσβυτέρῳ
ταῖς, ἴν' ἐπὶ μάλιστ' ἀταπεινῶδως ὡς ἴν' τοῖς
φερσφωρσβυτέρῳ ἀδελφοῦν σου ἐπὶ τῆ σὴ ἐν-
ροκαρθίας λυπῶσας μὴ οὐδὲν, πῶς γὰρ οὐ·
τὸ ἐξ ἐξ ἐξ ἐξ ἐξ ἐξ ἐξ ἐξ ἐξ ἐξ ἐξ ἐξ ἐξ ἐξ
ποίκας, οὐκ ἴσφωρσφωρσβυτέρῳ ἰσφωρσφωρσβυ-
τέρῳ σε εἰς παρσφωρσβυτέρῳ ἔοικαν πῶν ὁ-
διν οἰκονομῶν θεῶν τὰ σιμοφωρσβυτέρῳ, ἴν' ἀμ-
φοτέρῳ ἢ βῆσαι τὴν πῶν ἀταπεινῶδως
χάρις ἐπὶ σοὶ τίκτων μου καὶ ἐυεργάσιας
Ἀθανασίῳ σὶ, ἀγὰ καὶ εἰς ἔργων ἔοικαν
ἐυεργάσια τῷ δυνάμει τῶν πάντων θεῶν.

tum eius? regnum nempe caelorum, in
quo tamquam sol splendebis cum omnibus
sanctis. Certaminis tui sodali, tuo vere sur-
culo, condigne plaudo.

7. Zachariae consuli.

Saluto te, homo Dei, amicorum opti-
me, Christe famule. Quonam a nobis pec-
catoribus beneficio affectus, gratiam refers?
gratiam, inquam, non qua caro oblectatur,
nec cuius fructus est temporaneus, sed quae
vere ad animam penetrat, neque ullo aevo
evacuatur. Scis quam dico, nempe circa
religiosissimum archiepiscopum fratremque
nostrum, et circa archipresbyterum, nosque
ipsos peccatores, et alium quemlibet filium
nostrum, a quibus nullum unquam beneficium
recepas. Quomodo enim vel quando? Sed tu
cordis tui bonitate, ac religioso proposito,
antea quoque iuvisi, cum imperator adversus
nos furebat, Herodis ritu; sic enim decen-
tius loqui placet. Reddat ergo tibi gratiam
pro gratia ille, qui gratiam nobis misit
a te impertitam, sibi ob suam benignitatem
accepit: idemque te cum universa domo
ab omni malo tuateur, praecipueque a
debacchante adversus Christum haeresi.

8. Athanasio filio.

Scit Deus qui sunt ipsius, sicuti scri-
ptum est. Propterea noluit te Deus igni-
gnitum hia diebus praetergredi, sed veluti
quandam religionis margaritam palam ma-
nifestari, ut ipse quam maxime glorifica-
retur, sicut a nonnullis aliis te prioribus
fratribus, ita etiam a constantia tua. Triste
quidem (quid ni enim?) separari a religio-
sissimo archiepiscopo, quo nemo est aptior
ad virtutis tuae solatium atque consilium:
attamen scit Deus quae sunt utilia dispo-
nere, ut amborum virtus experimento
demonstretur. Gaudeo propter te, fili mi,
et glorior. Athanasius es; et utique
sine opere ac verbis, per Dei qui omnia
sua confirmat beneplacitum. Carcerem, fili mi,

propter Christum et cum Christo tolera; et si quid aliud tibi inferri contigerit, libenter excipito. Non enim pati, sed propter Christum dolores non sufferre, molestissimum damnosumque est cordatis viris. Dominus cum spiritu tuo. Adsit tibi patris nostri et sanctorum fratrum preces; praesertim vero sanctae Deiparae cum omnibus sanctis intercessio. Memento mei peccatoris patris tui.

9. Timotheo filio.

O praecclare Timothee, per omnia video te religiosum, patris amantem, benivolum, unanimum, absque dolo; providum ministrum erga beatum patrem nostrum, erga me peccatorem, erga religiosissimum archiepiscopum. Ostende nunc igitur opera virtutis tuae, amicitiae, fidelitatis, religionis, divini zeli. Cur haec aio? Nempe non des somnum oculis tuis, neque ullam requiem tibi impertiaris, donec ad Deo carissimum archiepiscopum pervenias. Adiuva illum, filii mi dilecte, certa cum ipso, confirma praeterita his novis supervenientibus. Sic enim placebis Deo: sic me quoque peccatorum officio promereberis. Tantum provide cauteque pergas, ut illum assequaria, et meas eidem litteras reddas. Ora pro me semper, desiderate filii.

10. Anatolio et Sabatio filiis.

Tertiam hanc recepi epistolam vestram, desiderati filii mei atque dilectissimi, ex qua multam vestram erga Deum caritatem, et erga me quoque peccatorem cognovi benivolentiam. Nam quod crebris scriptis ac res vestras significastis, itemque fratrum istic dispersorum, et ubinam et quomodo degatis, quae erat superioris epistolae contentia, satis id vestrum demonstrat fervens erga parentem studium, et inflammatum Dei zelum. Perseverate, o egregii filii, fervorem de fervore sumentes, et successi spiritu ad omne opus bonum. Tempus patientiae est, fratres, et af-

ήτηγον ήκονοι με τώ ύπέρ Χριστού και μη Χριστού φυλακίω· εί και η εύδοκία άλλο, ήλθεο άσπασιός· ου γδ το παθόν, άλλή το μη ύπώσιμω ής Χριστόν πάθη, ύσφορούτατο έ ήθλήμωοι ής ήχουοι του· ό κύριος μύ τώ πνύματός εν· κρατάλοιοι σε ή εύχη τώ μακαρίω πατρός ήμώ ή τ' ίστων άδύβρωήν· φρονημύως ή φρεσβία τ' άγίας Διοτόκου ου πάσι ής άγίοις μμηόκου με τώ σ' άμώρωλή πατρός.

θ'. Τιμοθέω ήκονοι.

Ω καλή Τιμόθεε, πάντοτε σε είδα φιλόδοξο, φιλοπάτρα, εύνοη, σύμψυχον, άδολον, οικήσοη, εύσυνπάθητον, πωής ή μακρόστον πατήρα ήμώ, πωής με ή άμώρωτων, πωής ή Διοφιλιέσκωτον άρχιεπίσκοπον· δ' αχον ουώ το παθον ήγα δυνάμωός σου, φιλίας, εύποσίας, Διοσθησίας, Διοφιλιίας· τί άνωτα; ίνα μη δ'ός ύκωον σοις έσθωλωμώις, μηδ' όπωσωλω λαμβάνωοι άνωον ίως άν κρατάλοιοις ή Διοφιλιέσκωτον άρχιεπίσκοπον· συμύωονσοι αίτρώ ήκονοι μου ήγαπημώον, σωάθλοστον, σφώζωστον τώ παρ-είδωτο ής ήδη έσώσκωον· ίτω γδ ύσφρής σής κωείω, ίτω και με ή άμώρωτων Διοσκώωτος· μόνον εύσκόπης και πωκαρημώως άπώον και κρατάλομωόωοις αύτον, είδούς έ τώ γράμμάτά μου· εύχουοι μου άδ ήκονοι ποθών.

Cod. I. 102. b.

ί'. Ανατολίω ή Σαβατίω ήκονοι.

Τείτωοι πύτων έσρωλλώ ύμώ ή ήλθεμώω έπώπόθητά με ήκωα και ίλιω ήγαπημώω· άφ' ής πολλώ ύμώ κρατήμωον ή άγαθώω πωής Δνόν ής Διοστον, και πωής με ή άμώρωτων ήκωον· τώ γδ πωκώωτορος γράφωοι, έ γρωμύζωον τώ οικώω, έ μωυ κ' ήβ' άδωλτρώ ή ές ής αύτόω Διοσκώωμώωον, πύ και πώς αύτός κρατήμωω, έπωρ είήλωοι ή πωσφρωήσής σωλλωβή, ώπόδ' ήν ήχ ή Διομώής ύμώ φιλοπατωσίας και τ' άγαθούς θεολήλιος· ίν αίς φυλαχθήσώ μου ά κραώι πάθω, ήμωω εν ήμωω πωσρωμωόωοντες και ζωπρωμώωοι τω πνύμαω εν πάν ήρωον άγαθών· ύσρωμώής ή κωός άδωλφωί,

Cod. I. 102. a.

κακοπαθείας ὡ σφραπίσται Χειρῶν· ὡλαπιρήσονται· ἀκ ἀῖμα τὰ παθήματα φερὲς τῷ μάλιστα δόξαν, ὑπὲρ ἧς πολλὰ ἐπιστρέψασται· ἐπίπυρον οἱ πατήρες ἡμεῖς τῷ τεφάνων· οἶδασι τὸ πο ἔν Νικαίᾳ· ἀρχαὶ· φερόντες ἀπιστάστων, χεῖρον τῷ Ἰουδα φερίων· ἔπ ὁ μὲν ἔξαρτ· ἡθρομυμ· ὡ φερόντες· κύριον τῆς δόξης, ἀπῆξατο μετὰ μάλιστ· ὁ ἡ αὐτομόλις· ὡ Χειρῶν ἡδύστων· ἔξ τῷ ἀνοήτως τῷ ἀγίας ἀνσὶ εἰκόνος, ὡ ἀμῶ μάλιστ· τῷ οἰκίας· ἡυχῆ ἀπώλασι (1) ὡ ἄλλον πολλῶν, ἀπατηλὴν τὰ τῆς ἀσθεσίας χροῖσγραφα· καὶ γὰ Ὀρείσας λαποτακίστας ἐκ τῷ ἡθῶ ἔξ τὰ μουσαρῶ πῦθον, ἀπίδωκαν ἑαυτὸν τῷ βαλαστίῳ (2) τῷ Χροσσίαις.

Διὸ τίκατα μου φυλακτοίμουδα· ἀσθεβῶν τῷ καἀπῆστῶν, οἱ δῖεχοί φρονι ἡμοβοί ἵσονται· φροσίχρτι ἑαυτῆς, ὡσφρακαλῶ, ὡ μὴ ὄσσι τύπον τῷ δῖεβύλου· ἡγ ἔσω ὁ φῶβ· τῷ θεῷ φροσὸν ὑμῶς ἐκ πῶσιν· ζῆλοῖ· ἔξ ὑμῶς τῷ τῷ πταπιδωμῶν, ἡγ ἀβλίπτει ὅτι ἡ γνάσις φροσί· ὄσιν ἀφροσῆκταις, καὶ ἡ φροσίσις κατὰ ἐσῶ· ὑμῶν αὐτῶ ὡ ἡ γνάσις φροσῆσῆν, ὡ ἡ ὡπῆνωσις ἡλῶθῆν· μεδρεῖζῶσιν μο ἐκ τῆς Μετόπης εἰς Βοήτης τῷ χροσῶν εἰς ἀνατολικούς· καὶ χροσφλίαι· ὅτι ἔξ τῷ κύριον μου καὶ θεῶν μεταβιάζομα· ἡγροῦσ ὑπὲρ ἐμοῦ τίκατα μου, ἵνα σῶζομαι, ὡσφρακαλῶ· ὄσῆροισι χροσφτῶς ἀδελφῶς ὑμῶν· ὡ μάλιστ· τῶς δῖεκα, λόγῳ, ἡγρο, καὶ τῷ δῖεματῶν, ἵνα ἀναπαρῆσῆς ἡτι τῷ ἡσῆρμῶ μου· οἱ ἀδῖεροι ὑμῶν· ἴταπ· ὡ Νικόλα· ὡ θεομῶς φροσῆσῶρῆσῶν· ἡ γνάσις τῷ χροσῆν ἡμεῖς Ἰσοῦ Χειρῶν τῷ πῶνῶματ· ὑμῶν· ἀμῶ.

ια. Πέτρο Νικαίας.

Col. I p. 6.

Πολλὰκις φροσίμενος ὄπιστῆλαγ τῷ ἐμοῦ ποσῆτῷ ὡ πατῆρικῷ ἀγῶματῆρ σι, ἐκωκῶβῶν ὑπὸ τῷ ἀμῆρῶν μου· ὡ ὅ γῶ ἀλλῶ π αἰπάστωμα μάλιστ· τῷ δῖεσῶ· νῦν ἡ ὄπιστῶν χροσφτῶ καὶ χροσφματῶρῶν, ἡδύσας ἡθῶ φροσφῶσῆσῶρ καὶ φροσῶρῶν τῷ ἐμοῦ σῆβασῶματ

afflictionis, o Christi milites. Tolerate: non sunt condignae passiones huius temporis ad futuram gloriam, pro qua valde desudantes, coronas patres nostri adepti sunt. Non ignoratis, Nectarium antiquum proditorem apostasiam fecisse, et iuda peiorum se praebuisse: quia ille, negato ac pro doto gloriae Domino, laqueo paenitens sibi gulam fregit: hic autem perfuga Christum delevit per sanctae eius imaginis negationem, et absque paenitentia animam snam multorumque aliorum perdidit, postulatit impietatis chirographis. Item Orestes, de septeno numero deficiens, ob abominandas passiones, coniecit se in apostasiae balineum.

Quamobrem, filii mei, cauti simus; nam corruentibus impiis, iusti ut dictum est fient timorati. Attendite vobis, oro, et ne detis locum diabolo, sed Dei timor vos in cunctis custodiat. Cupio vos esse eruditos, sed videte quoniam scientia inflat incantatos, et inflatio dirumpit. Vobis itaque et scientia augeatur, et humilitas cumuletur. Transferunt me de Metopo in Bonetae castrum ad partes orientales: et valde laetor, quod ob dominum meum ac Deum alio abducor. Orate quaeo pro me, filii mei, ut salvus fiam. Tendite manus ad fratres vestros, maxime ad illos decem, verbis, opere, quantum poteritis, ut defectum meum suppleatis. Fratres vestri Hypatius et Nicola forerent salutem dicunt. Gratia domini nostri Iesu Christi sit cum spiritu vestro. Amen.

11. Petro Nicaeae.

Cum non semel statuissem scribere ad desideratam mihi et paternam sanctitatem tuam, prohibitus fui a peccatis meis. Neque enim aliam causam allegem usque ad bodiernam diem. Nunc vero nactus occasionem et tabellarium, libenter denique

(1) Arographum ἀπόλλυ.
 (2) Arographum βολάνω, cum aliqua litura. Num pro βεροσῆρ?

mo et universae ecclesiae Dei; denique ad iustitiae coronam sempiternam. Si mihi rescribere haud potis eris, saltem mihi quod optimum habes largitor, sacras preces tuas. Plenus enim peccatorum sunt, et omnium hominum miserimus.

13. Gregorae laico.

Multum tnum ac fervidum ministerium et sedulitas erga inclusos carceribus fratres, fecit te, o homo Dei, extorrem, exulem, vagum. At bono animo sis, namque in Dei caelorum tabernaculo habitabis, et superna Hierusalem erit tibi incolatus. Rerum decertasti, aerumnas atque impendia pertulisti, pugnis contusus es, quaesitus et quidem etiam comprehensus, etsi non omnino. Magna te manet merces, haud minor illà inclusorum, immo et maior. Frater noster es, unanimes, consors, si quid boni habemus etiam in corporalibus. Deus te servet! Ora pro nobis; et abhinc atque diu, prout poteris, carceribus propter Deum detentos iuva; quicumque sint, viros ac mulieres. Cuncti enim in Christo fratres.

14. Annae praepositae.

Quid ego de spectabilitate tua audiens laetanter magis excipere poteram, quam quod cognovi inclusam nunc te carcere propter dominum nostrum ac Deum? O sapiens inter mulieres! Osanguis beatæ Theocistiae, carnalis simul et spiritalis! Haec tibi est peractorum antea asceticorum certaminum corona: hoc tuae probatissimae obedientiae germen. Quam eximia est gloria tua! quam splendidissimum factum! Ex nobilibus nobilis es, tum carne tum spiritu. Quae oratio in tuis laudibus non est occupanda? Quae tibi lingua encomia non debet? Quid vero iam superest, nisi ut certamen tuum perficias? Etiamsi solitaria in inclusione es, nihilominus cum Christo et angelis: etiamsi corporaliter doles, at spi-

καὶ τῆς ὅλης ἐκκλησίας τῷ θεῷ, εἰς εὐφρονον διακονίᾳ σου αἰώνιον ἀπολαύσασθαι δεῖ σὲ οὐχ ὀδύνην, ἀλλ' αὐτὴν χαρίζεσθαι μοι τὸ κερταῖον ὃν ἔχεις τὰς ἱεράς προσευχάς σου πόθῳ γὰρ εἰμι ἀμύθηματῶν, καὶ πάντων ἀποδεδωκότων εὐχάρστησθε.

γγ'. Γρηγορῆ λαϊκῷ.

Πολλὴ σὺ καὶ θεμελιῶς ἐξουσία εἶ προσεδοκῆσαι τῷ ἐν τῷ φυλακαῖς ἀδελφῷ, πεποικηκέν σε ὡ ἀποδεδωκέν τῷ θεῷ, ἀποικον, φυλάδα, ἀλλήνην ἀλλὰ θάρσος ἔν στήθεϊ τῷ θεῷ τῷ ἱερῷ ἀυλιότητι ἢ ὅσω ἱερικαλῶς σοι εἰς χριστιανικῶν τῶν ἔτη ἐπιβλήσας, ἰταλαιπόρσας, ἰδικαστήσας, ἐκασθαισθῆς, εἰ μὴ σοὶ ἐκ χριστιανικῶν καὶ οὐ τέλος ὁ μωδὸς σοι μάγας ἐπ' ἴσως τῷ φηρομένῳ ἐπὶ εἰ μάζων ἀδελφὸς ἡμεῖς εἶ, σὺ μὴ γὰρ, συγκοινῶς, εἰ γὰρ εἶ χριστιανὸς τὸ ἀγαθόν, καὶ σοὶ εἰς σωματικῶς ἀσθενείας ὁ θεὸς σε σώσειν, προσεύχου σοὶ ἡμεῖς καὶ γὰρ τὸ πῦρ δε καὶ πόρονδον ὡς ἀν δεινὴ εἰς ὑπὸ θεοῦ φηρομένῳ βοσθῆ, εἰ πνεῦσ ἀν εἶεν ἀσθενεῖς εἰ γυναικῆς πάντες γὰρ ἐν χριστῷ ἀδελφοί.

Cod. E. 10. 8.

ιδ'. Ἄντη ἡγμένη (1).

Τὶ ἀν, ἀκούσας σοὶ τῆς ἐμνήσθησός σου σοὶ εὐχαρίστας ἰδὲ κάμειν, ὡς εἶπὶ τὸ μαρτυρῆν με ἡγεκαλῶσθαι αὐτῶν νῦν δεῖ τῷ κέρειον ἡμεῖς καὶ θεῷ ὡ σοφῇ γυναικῶν ὡ αἶμα θεοκτίσῃς τῆς μεμακαλομένης σαρκικῶν ἡμῶν καὶ πιδματικῶν τῶν σοὶ τῷ φηρομένῳ ἀσθενείᾳ ἀγῶνῳ τὸ εἶδῆσθαι. τίπο τῷ ἀδοκιμασμένης σου ὑποσῆσθῃς τὸ ἀναβλάσθημα ὡς μείσθῳ σου τὸ κλέσθαι ὡς ὑπερλαμψεσθῆν σοὶ τὸ χριστιανικῶν: εἰς εὐφρονον εὐφρονον τὸ κατὰ σῆμα καὶ τὸ κατὰ πνεῦμα: ποῦσθαι σου λόγῳ οὐκ εἰσθῆν ἰπαφῆν; ποῖα σοὶ γλώσσα ἢ ἡγεκαλῶσθαι χριστιανῶν; ἀλλὰ τὸ τὸ ζήτημένον; ἴνα σου τελοῦσθῃς εἰ ἀγῶνα εἰ καὶ μόνῃ ἢ ἡγεκαλῶσθαι, ἀλλὰ μετὰ χριστῶ καὶ τῷ ἀγγέλῳ: εἰ καὶ σωματικῶς ὀδυνησθῆν, ἀλλὰ

Cod. E. 10. 8.

(1) Haec insuebat ac desiderabat epistolam Sirmundus ed. ven. p. 368.

πνευματικῶς ἀγαλλιασθῶν μὴ ὀφθῆς σου
 πρὸς τὰ βλεπόμενα φερῶσθεμα, ἀλλὰ
 πρὸς τὰ ἀόρατα καὶ οὐράνια· ἐὰν σου τε-
 λεωθῆν τὸ ἔργον, οἷόν σοι χορεύου μετὰ
 ἡμερομηνίᾳ Χριστοῦ· ἡδὴ τοῦ ὡραίου κυ-
 ελία· δυναμώθητι ἀνωθῆν μὴ πτώθῃς βα-
 σιλία, ἐὰν δι' ὃ σοι κατ' ἐμὴν ἔλθῃν, ὡς
 οὐκ ἐπίσθησαι αἱ μέγας μὴ γύμνωσιν
 σώματι, καὶ πάσης ἀν καὶ τίπο ἔλθῃ·
 ὁ Χριστὸς γὰρ εὐεβολία σου, βοήθεια, ἰσχυ-
 ροσύνη σε πάντα, ὡς Φεβρονία καὶ αἱ ἑρά-
 μιλλοι αὐτῆς· αὐτὰ σοι παρ' ἐμὴν ὡς πολ-
 λῆς φροντίδ' ἔχει καὶ τὸ κῆλον ἀγάπης,
 ἵνα μὴ ἔξαρθῇ γίνῃ Χριστοῦ.

κ'. Λίοντι Πατριάρχῳ.

Col. 2. 10. 2. Εἰ αὐτὸς οὐκ ἀποῦς, εὖ ποιῆν τῇ ἐμῇ
 ἁπαντοσίᾳ δι' οἰκτον φιλανθρωπίας, μὴ τι
 ἀρετὴν ἐγὼ ὑπόσω τὸ μὴ ὑπολογισθῆναι τῇ
 ἀγαθῇ σου ψυχῇ καὶν εἰς λόγους· ὁ πῶς
 συμπαθεῖς σου εὐφροσύνης· ὁ καρδίας φι-
 λαλήμων· ὁ ψυχῆς φιλοκτενέμενος· εὐ-
 κροῖ με ὡς διάσπαστα πηρῇ ἀπείρητον ἀναλυ-
 χιστὴν με ὡς δὴ φῶς αἰδιότης τι ἐνοῦ· ἢ
 μᾶλλον τοῦ εὐφροσύνης παρτίων ὑραίων καρ-
 πῶν παθολογίμων, ἐξ οὗ πᾶρσιν μοι ὑπο-
 λαύον τῷ ἐπιθυμουμένων καὶ ὄντως φίλη
 πρὸς οὐκ ἔστιν ἀντάλλαγμα τῷ ὄντων οὐ-
 δύν· ἐγὼ ἢ πατέρα σε προσαρρομένη ἀξίω,
 φιλοπαικίας ἰδιώματα ἐπιδοσολογίμων μοι
 ἔκπαλαι τῷ ζῆλον μέγιστον τῷ δύνει· καὶ
 θαυμάζων ἀξίον, ὅτι ἐπὶ ζῆλον, ἐπὶ ῥο-
 πος θλίψεως, οὐ παρῆσαι ὑποδυνας, ἐγ-
 ὑπαρχόντων ἐξ ἐπικρίας ἀφαιρίσεως, ἐκ ἄλλο
 τι οὐ μωροῦ οὐ μήγα ἡμβλυμένων σου τὸ
 πᾶρσιν πῶς ἀγαθωσύνης· καὶ τοι γὰρ ἐσθλῶν
 ἐπὶ ζῆλον οὐ παρῆσαι εὐφροσύνης τὸ φου-
 σικὸν φίλτερον, ἀλλ' ἔστιν ἐπὶ ὑπολήρον,
 ἢ ἐπὶ ἐξ ἔχθρας μδιδιάμων καὶ ἰππασίω
 σύμβασιν· ἐπὶ δὲ τὸ ὅτι πῶς μεγαλοφυίας οὐχ
 οὐτως· ὁ αὐτὸς γὰρ ὁ καὶ ἀναλλοίωτος,
 ἡσυχία τοῦ ἀναλλοίωτου καὶ ὡσαύτως
 ζῶντος· ὁ ἔστιν ἐκείνου σοὶ μὴν αὐτῶν
 ἡσυχίαν ἀνθρώπων τῷ τοῦ τὸ κλίω· ἐγὼ
 δὲ δύνεικα μωροῦ εἰς κρίμα μοι εἶν ἢ πῶς

ritaliter iubilas; dum non temporalia spec-
 tas, sed invisibilia atque caelestia. Si opus
 tuum compleatur, quantopere cum Christi
 confessoribus exultabis! Persta, oro, do-
 mina; roborare superius; ne formides prin-
 cipem, etiamsi opus fuerit in conspectum
 eius venire, veluti martyres non expave-
 runt; non corporis nuditatem, non ver-
 bera, quamvis hoc forte tibi contingat.
 Christus enim indumentum tuum est, et
 auxilium ut ad omnia vales, sicut Febron-
 nia eiusque certaminum sociae. Haec a me
 tibi dicta sunt, ob multam quam gero tui
 sollicitudinem, et ob Domini caritatem, ne
 umquam Christi negatrix fias.

15. Leoni patrio.

Dum tu non desinis humilitati meae be-
 neficere propter tuam misericordem be-
 nignitatem, ego ne a commendando saltem
 animam tuam verba contineam? O compa-
 tientem naturam tuam! o cor indulgens! o
 anima miserandae proclivis! Videris mihi,
 domine, fons perennis quo ego a siti cor-
 porali pariter et intellectuali recreor; vel
 potius hortulus pulchrorum omnium generis
 fructuum plenus, unde mihi copia fit quae
 cupio fruendi. Vere amico fideli nullum par
 pretium. Immo ego, te patrem appellare
 volo, quia tamquam filio argumenta mihi
 caritatis exhibuisti, a prisco tempore usque
 ad praesens: quod et admiratione dignum
 est, siquidem neque tempus, neque tribu-
 lationis ratio, neque tentationis occasio,
 neque honorum hostilis ereptio, nec aliud
 quicquam exiguum vel magnum bonitatis
 tuae amplitudinem imminuit. Atqui in pa-
 rentibus cernimus haud semper incolumem
 naturae affectum, sed quandoque cedentem,
 vel etiam in odium conversum ob
 quamlibet occasionem. Non ita se tamen
 tua magnanimitas ac religio gessit: idem
 enim semper es et immutabilis, quoniam
 Dei immutabilis semperque in suo statu
 manens amorem possides. Et tibi quidem,
 homo Dei, eiusmodi gloria inest; ego ve-

ro timeo ne mihi damnationi sit bonitatis tuae ubertas. Quid enim ego pauperculus retribuam, nisi abiectas preces meas? Oro itaque benignum Deum meum, ut tibi loco mese humilitatis prospiciat, omnimodae quidem salutis gratia, praecipue tamen adversus rabidam Christi inimicam haeresim.

16. Irenae patriciae.

Ego etiamsi litteras non accipio spectabilitatis tuae, o domina, non desinam quotiescumque fidelem tabellarium nactus fuero, scribere tibi matri mese spiritali. Quid ni enim te ita appellem, talia pro Christo patientem, divulgans a coniuge tuo, domo expulsam, civitate, propinquis, amicis, et in extremo quodam confinio relegatam? Et nondum dixi aliorum tuorum recte factorum decora iam inde a prisco tempore edita; nec non illa quae in me peccato rem contulisti et adhuc confers beneficia. Haec sunt fortissimae spiritu mulieris officia, haec animae martyrialis, haec cordis Deum totis viribus quaerentis. Audiant mansueti et lactentur, quod femina senatoria tulit confessionis pro Christo coronam: audiant oriens et occidens, nunc quoque superesse aureum genus beatuarum feminarum, nnde Thecla et Fehronia exortae sunt. Quid enim? Quamvis non es imperfecta, ad mentis proposito et subaequens factis passionem obivisti. Beata es inter mulieres, beatissima inter matres. Quaelibet ubicumque sint matres, et in quibuslibet maximis dignitatibus, tu sola ex omnibus et ante omnes palmam tollisti. Tu peremptorium infixisti vulnus diabolo. At enim, quoniam non qui bonum inceptit bestus dicendus est, sed qui ad finem susceptum bonum perduxerit, oro te domina mea veneranda, obdura spiritum tuum ad certaminum consummationem, gloriosae vitae historiam posteris relinquens mores tuos. Hoc tamen oro et admoneo, ut corporis tui valetudini parcas. Etenim alacritatis tuae impetum novi. Utere rebus quae

ἀγαθότητος σου ἀφαιρούσα· τί γὰρ καὶ ὑποδύομαι ὁ πτωχὸς ἢ ἀδυσχεραμένω μου προσδύλω; αἰτῶ ὃ ἀγαθὸν μου θεὸν ἐπισκοπεῖν ἀπὸ τῆς ἰμῶν ἀπὸ τῆς οὐσίας ποιῆσαι σοί, ὡς πᾶσαι μὲν σωτηρίας, μελοῦσι δὲ κατὰ τὴν λυτῆσας χριστόμαχον αἵρην.

15'. Εἰρήνῃ πατρικίᾳ.

Ἐγὼ καὶ οὐ δίχομαι χράματα φθῶ τῆς ημετέρας σου, ὡ κενία, οὐ δὲ βλάψω ἐπὶ σὴν τύχημ ἐπιστολιπύρου πρὸς ἐπιτέλλαν σοὶ ὡς μετρί μου πιδόμαχῃ· πῶς γὰρ ἔ μὴ χαλίσωμί σο ἵπας, εἰς Χεῖρὸν πειχουσας, εἰς πασιδῶσας τὰς κεφαλῆς, ἐβληθῶσας οἰκίας, πόλιος, συγγυῶν, φίλων, καὶ ἐν ἰχασθῶ πρὶ ἀφαιρούσων μινῶ; ἔ ἵπασ λῆμα τῶ ἄλλον σο ἀγαθουεργῶν πᾶ ἐπίσημα ἑκπαλαὶ τῶ χεῖρων διδωσόμενα· ἑπὶ καὶ τὰ εἰς ἑμὴ ὃ ἀμύτητον γυμνῶμενα ἔ ἑπ γιόμῶμα· ὡτα ἡνακίος ἀνθρῶκωτάτης τῆ σπυμάτω· ὡτα ψυχῆς μεμπρόφροτος· ὡτα καρδίας ζήτῶσης τ θεὸν ὃς ὅλας διωάμεως ἀκουσασσας προσῆ καὶ εὐφραδῶσσας, ἑπ γυμνὴ συγγλυτικῆ ἦρεν ὁμοθρησίας Χεῖρὸν στίφασον· ἀκούτω ἀναπλή καὶ δύσος, ἑπ καὶ τὴν τὸ χροσσωτῶν τῶ τῶ μακρῶν ἡλασῶν ὃς ὡν ὀκλα καὶ Φιβεργία ἀνατίταλα· τί γὰρ; ἢ καὶ μὴ ἰσφῶσης, ἀλλὰ τῆ προσῆσῃ ἔ ὡς ὡσολουθῆμασιν ἑλου τὸ πᾶσῶ· μακρῆα ἢ ἔο γυναιξί· τεσμακρῆα ἢ ἔο μετράσι· ποῦ ποτ' ἀν εἶν ἀ γοιπαὶ μετρίαι· ποῦ ποτ' ἀν ἀ ἔο ὡς μερίσος ἀξιώμασι τλοούσασ· μία ἔο πασῶν ἔ ὡε πασῶν οὐ ἡεῖσῶσας· οὐ δέδωκας χεῖρας πηγῶν τῆ εἰσβολῆ· ἀλλ' ἑπὶ οὐχ ὃ ἐσασσῶμεν τῶ ἡδὴ τὸ κελεύ μακρῶσος, ἀλλὰ ὃ εἰς πῆρας ἀγαθῶν καλὴν ἰχχῶσσην, δέομαί σου δέσποναί μου ἀιδύομα, τῶσῶσ σου τὸ πνῆμα ἐπὶ τῆλ τῶ ἀγῶνων, βίου εὐκλείος συγγλυτῶ ὡς μετῶσμετας τῶ σαυτῆς ζῶν ἰχχασταμπεύουσα· τίπο δὲ ὡσασκαλὸ ἔ ἑσασμῶσκα, περῆσῶσῶσ ἑπὶ σε τὸ σῶμα τῶ σε τῆς ὡγῆας· εἰδῶ γὰρ σε τὸ ἀκερῆς τ' ἀφουθῶμας· χρῶ ὡς

Cod. L. 104. b.

ρογνύων σε διωγμένους· παρηγορῶ ἑαυτὴν ἰκανὸν τὸ εἶδόν· τῆς στερήσεως πάντων· σοὶ μὲν τῇ μητρὶ αὐτὰ ὡς ἐν βραχίσι.

Τί ἢ φοβῆν τῇ κυρίᾳ θυγατρὶ παρομβρῆτιση σου τῇ ἀρετῇ; εἰς ἀγαθῆς ρίζης, ἀγαθῆς ἰβλῆσεως καρπός· μὴ λυπῶ ὅτι ἐστὶ ρίζης ἤ ἐμοῦ ἴγυ· εἰ γὰρ παρῶ, ἐκ ἀν ἐν οἷς εἶ τοῦ κρηλαμβάνου· μὴ μήπως μὲν, ἀλλὰ ἐ μάρτυρος· μὴ πατρὸς, ἀγὰ πάλιν μὴ τῷ ἄνω ἐ ἀθανάτω· οὐκ ἔτι ὡς ἐν σαρκί, ἀλλ' ὑπὲρ σάρκα· ἀλλοῦ ἢ τοκοῦσιν σε μάρτυρα· ὡς κελεύει· συνδύμειβι τὸ τ' ἐξουσίας ἀθλῶν, κρητὰ καὶ ποιῶς· ὑπερίτῃ ἐμολογησῆς Χειρῶν· ἀρετῇ σοι εἰς εὐδότηας ἐ στερήσεως ἢ στερήσεως καὶ στερήσεως αὐτὰ ἐξ ἀγάπης πνευματικῆς, ἐκ φερῆσθαι μοι ἀπεποιητικῆς· ἰπῶ, ὡς εἴρηται, ἴσμεν σοφῶς σε οὐσας πάντα ποιῶν ἔσα ὁ λόγος ἀπαμῆν· ἀπειδείξιμῶν καὶ τοῦ τὰ στερήσεως σου, καὶ ἔως ποτὶ ἀρετῇ ἐν ἐξουσία· ἀλλὰ παρῶ ὁ πόθος· στερῆμα εὐανδρόσων· ἀνιχνεύσεως πάντα εἰς ἡμεῖς εὐδότηας πρὸς Χριστῷ· εὐχῶν καὶ αὐτὰ στερῆσθαι τὴν ἀβρῆταλῶ.

ἰζ'. Μόσχο λαϊκῷ.

Coel. I. 107. B.

Πολλὰ σου τὰ ἀγαθὰ, θεοφιλέτατε δέσποτα, ἀ ἔφ' ἡμῶν ὅτις ἀπανοῖς οὐ μόνον εὐργασῶν, ἀλλὰ καὶ ἐπ' ἐργάζῃ· τί οὐ παρηγορῆσθαι; τί ἔκ ἀποσπῆλαι; μὴ ὄν ἐ τὰ τοῦ πλῆθους καὶ ἡδονῆς; ἐ τίς ὁ ἀνταποδοτὸς, ἀλλ' ἢ ὁ ἀγαθὸς θεός; εἰ ὄν ποιῶς ἐδραστῆς σου ἢ ἀγαπῶν ἀναλλοτῶν· ἐφαρῆσεως σου τὰς ἀρετὰς ὅτι στερήσεως ἐστῆσθαι· ἐκ πῶς γὰρ πῶς διωκτοῦσθαι, καὶ ὅμως ὑποσπῆλαι σου τῷ ἀγαθῶν, μὴ τὸ ἐ σὺν ὑπόστασις ἀδελφῶν κόπος σου παρηλῆν· σὺν μὲν ὡς ἀκήκοα καὶ τοσπλευθῆσθαι ἐν τῇ ἀβραμῆτα σου ἐ εὐλογημένη ἐστῆ, εἰς τὸ κρητῶν ἄντῶν εἶνα πολλὰ ἡμῶν, καὶ ἔσθαι ἡμῶν ἐφαρῆσθαι ὅτι ἡμῶν ἐστῆ σε πῶς θεὸς ἐστῆ εἰς αἰῶνας· ὁ ἀβραμῆτα σε στερῆσθαι ἐν κληρονομίᾳ ὡς ἐμῶν σου ἢ κυρίας σου ἀδελφῆς, μὴ ὄν στερῆσθαι Χριστῶν· ἰδὲ δὲ τὴ κρητῶν ἢ τὴ πρῶτον, ὡς ἢ τὸ κρητῶν ἐδραστῆ

te roborare valent; medere tibi: satis tibi certamen sit, omnium privatio. Et haec tibi quidem matri pauca.

Quid vero dicemus dominae filiae, quae tuae virtutis comes est? Ex bona radice, bonus pullulasti fructus. Ne doleas quod coniuge privata es: si enim adfuisset, nequaquam ubi unce es versareris. Cum matre es, sed martyre: cum patre, sed quod pluris est superuo et immortalis: haud iam in carne, sed supra carnem. Conforta, quaeso, matrem tuam martyrem: esto in exilio certaminis cum illa particeps: subservi Christum confessae: satis tibi est ad gloriam atque salutem, conscientiae testimonium et certandi societas. Haec sio spiritali caritate impulsus, et gravi sollicitudine. Quoniam, ut dixi, satis in te sapientiae esse scio ad omnia agenda quae ratio expetiverit: in me unce quoque recepi quae tibi utilis sunt, donec perseveret exilium: namque amor unicuique res digestu facilis. Offerantur omnia in odorem suavitatis Christo. Vos pariter pro me peccatore orate.

17. Moscho laico.

Multa tua sunt beneficia, religiosissime domine, quae nobis misellis non modo contulisti sed confers. Quando non solatus es? quando non aliquid misisti? inter quae nunc etiam plurima et sane iucunda. Quis vero te remunerabitur, nisi bonus Deus? Per ea quae facis tuam constattem demonstrasti caritatem: voluntatis tuae micantes radios ostendisti. Tanto enim licet intervallo remotus, adhuc tamen tuis beneficiis fruor; praeter quam quod audentes te fratres gravamen exhibent; quorum non uullos audivi aegrotasse etiam in abramitica beudicta domo tua, quoniam hospitium est monachorum multorum, et orphanotrophium. Orphanorum te Deus pater in aeternum nutrit! Abrahamas te sium fovet tamquam moris eius socium, cum domibus tuis sororibus, quibuscum Christo famularis. Ecce vero illud, quam

bonum et quam iucundum habitare fratres in unum, apud vos quoque completur. Usus sum beneficiis tuis dum proficiscerer in exilium per benedictum tuum Prusae suburhanum. Ecce nunc quoque absentes benignitate prosequeris. Cumulentur tibi omnia spiritaliter et corporaliter! Servêris mihi et corpore sanus, et animo a communiōne cum Christi hostibus prorsus alieno!

φίλος ἐστὶ τὸ ἀντὶ, καὶ ἐφ' ἑμὶν πολλήσονται ἀποδόματα σοι ἢ ἀγαθῶν διαπερδύμεν. ἢ ὀφείλας ἐκ τῆς εὐλογημένης σου κεραιῆς σου πρῶτος· ἰδὲ καὶ πόρρωθεν ἂν, διζήσωσα ἡμᾶς· πληθυνθεὶς σοι πάντα τὰ καλά πτωματικῶς τε καὶ σωματικῶς· φυλαχθήσῃ μοι ἀσπὴς καὶ σῶμα· ἵνα ἵσταται καὶ γὰρ κρατὶ ψυχῶν ἐξ ἀκοινωνήσεως τῆς χρησιμότητος αἰρετικῶν.

18. Euschemoni Lampsaci.

π'. Εὐσχέμονι Λαμψάκι.

Cognovi sanctitatem tuam a persecutoribus captam; et hoc fuit providentiae opus, ut per tuam quoque confessionem sustentetur solideturque Dei ecclesia adversus hanc qua correpta est impietatis concussionem. Quot enim vides, o carissime, casus! quam pauci in omni gradu invulnerati! Omnes resupinati. O exarscens Dei ira! O in antiquum malum reversio! Facti sumus iidem qui antea, cum omnis ecclesiae honor ablatum erat, et Dei lex dissipata. Haec sunt praesentis temporaria miseranda et tetrica: altaria dehonesta ob negatum imaginibus sanctis honorem; templa a sacrilegis sacerdotibus profanata. Quid opus est plura dicere? Christus in-honoratus et persecutioni ohnoxius per suae sacrae figurae abolitionem. Quod si ita de Christo, quid de Deipara, et alio quolibet Dei famulo? Haec threnorum et ululatum dignissima. Haec a patribus nostris narrata audiveramus; nunc vero experimento cognovimus quae tunc erant acta; nunc nobis quoque misellis non sine gravi dolore ingruunt. Sed agesis, pater, manus tuas ad caelum extolle, Deum propitia, et mihi quoque dexteram deprecativam porrige imbecillo et peccatori, ut omnia cum gaudio perferamus quae nobis Christus largietur pro ipso pati; non timentes, prout Deus iussit, eoa qui occidere possunt corpus; sed illum potius qui corpus simul et animam potestatem habet mittendi in in-extinguibilem gehennae ignem.

Ἔγνων ὡς ἡ ἰσότης σου εἰληπάται ὑπὸ τῆς διακονίας καὶ τῆς πίστεως σου, ἵνα καὶ διὰ τῆς πίστεως ἐμολογήσῃς ὑπερησθῆ καὶ ἰσραηλῆ· ἡ τὸ θεοῦ ἐκκλησία ἐκ τῆς καταλαβόντων αὐτῶν ἐξ ἀσθεῖας σπασμοῦ· οἷα γὰρ ὄφθαλμοὶ ἀφιλότις τὰ πτώματα· πῶς ὑπεσθῆναι σκληρῶν οἱ ἀκατάβλητοι ἐξ ἀπάντων βαθμῶν· πάντες δὲ ὑπῆνοι· ὁ τῆς ἀξιοθεῖας ἕρως· ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πάλα ἀναδρομῆς· ἰγνησθῆναι ὅτι ἀπὸ ἀρχῆς, ὅτι ἀφῆρητο ὁ τῆς ἐκκλησίας κόσμος, καὶ διασπίδασο νόμος· οὐκ ἴσταντα τὰ παρόντα, ἰλιανὰ, σκυδρῶν τὰ θεοσεβεία καὶ θυβερσμενὰ δι' ἀπείρας τῆς εἰκόνων· ναοὶ βιβουλουμένοι διὰ τῆς ἐσθῆτος ἱερῶν· τὴν πολυλογίαν δὲ; Χριστὸς ἀπὸ μὲν καὶ διακονῆναι διὰ τῆς ἀδύνατος τῆς ἱεροῦ ἀπὸ χρεαστικῶν· εἰ δὲ χεῖρας οὐκ ἔσται, τὴν θεοπέκου ἢ οὐκ ἔσται θεοῦ διακονῆναι; ἴσταντα θρῆνων καὶ ἰδρυμένων· ἴσταντα ἠκουήζου μὲν ἡμῶν ὡς τῆς εἰκόνων πατέρων, πῶς εἰσθῆναι τὰ τότε συμβεβηκότα, νῦν δὲ καὶ ἡμῶν· οἷα ἀπὸ τῆς παρῆς ἀγασ ἀνῶντα· ἀπὸ ἀπὸ πᾶντος ἀπὸ τῆς οὐρανῶν σου τῆς παλάμας· ἀπὸ ἰλιανῶν θεῶν· ἀλλὰ ὄφθαλμοι διζήσωσα κεραιῆς καὶ μοι τῆς ἀσπῆτος καὶ ἀμυρπυλῆς, ἐσθῆκαὶ ἡμᾶς πάντα μὲν χρεῖς ὅσα καὶ χρεῖσιν χεῖρας δι' αὐτὸν παθῆναι, μὴ φοβουμένους δυναστείας· ὅτι δυναστεῖαι διδραμῶν τὸ σῶμα· ἀλλὰ καὶ τῆς πίστεως καὶ τῆς ψυχῆς ἰβυβαλῶν ἴσταντα ὀφείσται ἐκ τῆς ἀσθεῖας πῶς τῆς γένεως.

Cod. f. m. a.

· Matth. X. 28.

β'. Ἰλαρίωνι ἀρχιμανδρίτη.

Cod. I. 104. a.

Εἶπεν β' ἡ τὴ κηρὸ ἀσάσπιδαι ἡ ἰμὸν
 ἄγον πατίεα δὲ γράμματος ὡς γὼ γινώ-
 σκει σου ἡ πρῶτος ὁ αἰγίσιος μαυρομήτης
 ἔ μακερὸν ἡμῶν ἀποκιδόντων δὲ ὁ ἰζο-
 ρίας, ἀπαιὸν ἰερεὶν γραμματικῶνον ἔ μα-
 λικα πῶνον γλῆχημα αὐτὸ μαθῶν τὰ πῆς
 πατέρητος σου, ποῦ ἔ πῶς, κ' ἔτινα, κ' ἡ
 φεινέχθη ἰσο ἡ ἀνομιόντων πάντως ἡ ὡς
 ἡ πολλῶν κατ' ἀρετῶν προύγοντα, πολλὰ
 σε παθῶν ὑποτοπίζω θλιπτικῶν κ' ἔτινα
 περὶ οὐ γὼ ἡ κ' ἡ θῶν ἰχὺς βαθῆα, ἐκῆ
 κ' ἡ ὁ ἡρὸν ἐσαπῶν πόλιμα ἡ περὶ ἀλλ'
 ἔμως κ' σου ἔστιν ὁ πατήρ λῆχην, πάντα
 ἰχὺς ἐ πῶ ἐσθλωμακωῦντα με χεῖρσ' οἰ-
 δας δὲ πῆς ἡμῶν ἰχθυήλατον οἱ πολλοὶ
 ἡρὸν ὁμοπαρῶν, ἐν τὰ ὀνόματα ἰκανὸν ὑπερ-
 βῆσιμα, ἀπαπῆσταις ἡ νῦν αἰῶνα φῶν ὁ
 συμφορῆς, φῶν ὁ ἔτινα ἰάν τὸ φῶς, φῶν *,
 τὸ ἐ σὺ σκότῳ, τὸ σκότος πόσις; ἔ ἰάν
 τὸ ἄλλας μαρῶν, ἐν τῆν ἀλιθῶν; πο-
 τινῶν ἡ κ' σφαιδίζων φῶν τῶντα πατήρ
 ἔπῶ σὲ ἰα ἔτι διδῆξαι; ὀξίλασταιν φουστῆρ,
 ὁ φερῆσταις φῶν * εἰς μάτῶν ἀργυροκό-
 πος ἀργυροκοπῆ πῶσα ὁ ἰερέχης ἡμῶν ἔ
 ἀλλοθῶν πομῶν πῶσα ἡ ἀδελφῶν φερῆς
 ἑαυτῶν κ' ἔτω πάντα μακερὸν φερῆσ-
 βολῆ ἐσαπῶν πινύματῳ, κ' ἡ αὐταποθῶν ἡ
 ταῦς ἡρὸν ψυχῶν βυθῶν ὁ ἀσπῆσταις ἐκῆ-
 νους μῶν δῶθῆν β' ἡ ὡς ἀναρῆσταις τῆ
 κ' ἀναμαρῆσταις ἡ ἡσαν ὁ δὲ ὁ ἀγα-
 θῶς θεὸς φυλάξῃν ἐσαθλῶντα, κοπιῶντα
 εἰς μάχα ὀξίλατῳ πῆς αὐτῆ ἐκκλησίας, εἰς
 ἀύχημα πῆς Βυζαντιῶν, εἰς κλῆσ ἡ
 μῶν αὐτῶν ἀλλὰ γὼ κ' φῶν ἡμῶν τὸ ἀμῆρ-
 πολὺ κ' πικρὸν αὐτῆ φερῆσταις ἡμῶν, ἵνα
 σῶν διαμῆναι, ἐπὶ μῶν ἡμῶν πῆς
 ἀγῶν με παρῆσαι.

* Math. V. 11.

* Hieron. VI. 20.

κ'. Τοῖς γραμματικῶσι τοῖς ὄντιν ἀδελφοῖς.

Cod. I. 100. a.

Οὐδὲν ἰχὺς τὸ γράμμα τὸ ἰμὸν φερῆς
 φερῆσταις ὀξίλατῳ ψυχῆς, ὅλα ἡ ὑμα-
 τίεα ἡρὸν ἡμῶν σφαιδίζων πατίεον ἐκ πῆς
 πῶσας ἔ φερῆσταις βασιάνῳ ἡ κηρῶντων
 ἡ ὄμως ἐπὶ δὲ ἡρῶντων πῶ φῆρ τὸ ἰζο-

19. Hilarioni archimandritae.

Sero occasionem nactus sum sanctum patrem meum per litteras salutandi. Namque ut reverentia tua scit, debacchante haeresi, nobisque procul in exilium relegatis, rarum est invenire tabellarium praesertim fidelem. Aveo igitur scire paternitatis tuae res, ubinam et qua conditione sit, vel circumacta ab impiis fuerit. Prorsus autem, ceu prae multis virtute praeditum, multas te passum suspicor vexationes atque angustias. Ubi enim secundum Deum magnae vires sunt, ibi etiam adversario rum bellum acerbius. Attamen tuum est, o pater, dicere: omnia possum in Christo qui me confortat. Nosti quomodo nos deseruerint de ordine nostro multi (quorum nomina sponte omittam) ob praesentis saeculi amorem. Heu calamitatem! heu detrimentum! Si lumen, inquit scriptura, quod in te est, tenebrae sunt; tenebrae quante erunt? Et si sal infusatum fuerit, in quo salietur? Florans indignansque dico. Haec te, pater, edocere non est opus: deficit ventilator, ait propheta: frustra aurifex argentum cudit. Quanta pontifex noster, verusque pastor! Quanta fratres vicissim! Sed erant marciae omnia: levis contrarii spiritus flatus, et en navis cum universa animarum sarcina in profundum mergitur. Illis utinam sero aliquando contingat enatare, et cladem certando reparare! Te vero bonus Deus custodit pugnantem, laborantem, ad magnum ecclesiae suae emolumentum, ad Byzantii decus, ad gloriam monachorum: ceteroqui pro me quoque peccatore ac filio tuo orantem, ut salvus maneam, vos patres meos sanctos consecando.

20. Grammaticis duobus fratribus.

Nihil valet epistola mea consolandae afflictiae animae, cuiusmodi vestra est, voverandi patres mei, propter eorum qui vos carcere tenent vexationem. Nihilominus quia requiem quandam loquendo au-

diendoque nanciscimur, utramque ob causam rectum esse existimavi, nunc quoque epistolam scribere, ut ostendam vobis, haerentem mihi animi sensum, qui a meo erga reverentiam vestram amore concretus est. Sum enim non parum sollicitus de vestra circumscriptione, reputans quam ob causam vos soli prae ceteris istic detineamini sub improbi hominis manu, qui aerumnosam vitam sanctis Domini efficit. O Dei patientiam talia ideo prorsus non prohibentem, ut fides erga ipsum probato lucidius auro agnoscat, persecutores autem ad rectam paenitentiae viam iuvitentur, vel certe criminum fiat damnatio! Patimini, scio, patres mei, acerba et gravissima; quid ni enim? cum habeatis saevum punitorem, talem tantumque qui omnes impietate superet; non habeatis autem sicut multi alii afflicti, necessarios ac notos, qui solatio plurimo calamitosis esse solent. Quid ergo aliter dicimus? nisi illud quod ab apostolicis labiis vobis clare occentatur: non sunt condignae passionibus huius temporis ad futuram gloriam quae revelabitur in nobis. Propterea nobis quoque infirmis impertimini, o venerandi, virilis vestrae constantiae partem: nostras roborate nutantes animas saeris precibus vestris: Deum propitiate, ut citius misericorditer commoveatur erga eos qui patientiam amiserunt, et praesentis temporis non animarum curam gerunt. Utinam nos exaudiat Deus, cito et non sero respiciens!

21. Stephano consobriano.

Intellexi te quoque captum ab infamibus haereticis, o carissime mihi et honoratissimo. Et doluissem quidem si ob aliam causam, nunc valde gaudeo quod propter Christum carceri es traditus: cuncta enim gratificantur hodierni impij, dummodo quod petunt obtineant. Sed gratiae sint Christo, qui tibi ut omnia sperneres vires tribuit, ob id unum ne peccares; quae res tibi ad animae decus, ad humanam glo-

πῶν ἐ ἀλώσῃ, κατ' ἀμόρῃτες καλῶς ἔχῃν ἰδοῦσα καὶ τοῦ ἑπίσῃλαμ, ἡσποσῃκῃς ὑμῖν ἦ ἐνῶσας μοι δέξῃσῃαν τῇ πῃρῃς τῶσ ἡμεῶσῃα πῃτα ὑμῶσῃ ἀγάπῃ ἀκῃρῃς κατῃσῃακῃσῃαίῃσῃαμ ἡμῃσῃαίμῃοσῃ τῃ ἔξῃ ἡε ἀλλῃος εἰς ἦ σῃεσῃφύλαξῃν ὑμῶσῃ, ἡσπολογοζῃομῃβῃλῃν δὲ ἡῶ αἰήσῃαν ἦβῃ ἀλλῃαν μῃοσῃ ὑμῃσῃ κατῃσῃαίῃσῃαμ ἐν ἡῶσῃ ἀπῃσῃαίῃ ὑπῃ χῃρῃῃν ἀνῃομῃ, δὲ ἡε ἔξῃ πῃσῃατῃσῃ σῃῃν τῃ κῃρῃίμῃ οἰήσῃ. ὃ ἦ ἦ σῃῃ ὑπῃ μακροθυμῃας (μὴ) ἀνῃομῃβῃλῃς ἦβῃ σῃεσῃπομῃβῃων πάντῃς, ἡνα ἦβῃ παχῃῃσῃαν τῃ δῃκῃίμῃοσῃ ἡ σῃεσῃσῃ ἀπῃτο πῃσῃαίῃσῃαμ πῃμαλφῃσῃεσῃοσῃ γῃωσῃεδῃῃ. ἦβῃ ἡ δῃρῃσῃαν ἔκῃλλῃσῃος ὀδοσῃουσῃῃ πῃρῃς μῃταίῃοσῃας, ἡπῃσῃ ἀναπαλῃσῃοσῃῃ τῃ ἦβῃ ἀμῃρῃσῃαίῃν ὑπῃκεμῃα. παχῃῃσῃαν ὀδῃ ὅπῃ πατῃρῃς μῃ παρῃ ἔ ἔσῃσῃατα, πῃσῃ γῃδ οὐς ἔχῃοσῃτῃς μῃβῃ δῃσῃοσῃ ἦ κῃκαοῃαίῃτα, κῃ ἡσῃσῃῃαν, ἔσῃοσῃ ἦ πάντῃν ἡσῃσῃβῃλλῃοσῃτα τῃ ἀσῃσῃβῃα. οὐκ ἔχῃοσῃτῃς δῃ ὡς οἱ πολλῃοι ἦβῃ ἀθῃλομῃσῃαν σῃῃν ἡμῃσῃαίῃσῃ καὶ γῃωσῃίμῃοσῃ, ὅπῃρῃ ὀδῃν πῃσῃατα σῃεσῃσῃμῃνδῃσῃαίῃ σῃῃν ταλασῃπομῃβῃλῃς. τῃ ἔν σῃεσῃσῃ ἡῶσῃτα ἡεσῃομῃβῃ; τῃ ὑμῃν ἀσῃδῃμῃοσῃ ἔξῃ ὑποσῃολικῃῃν χῃλίῃσῃαν ἔσῃαρῃγῃς. * οὐκ ἔξῃα τα παθῃματα τῃ νῃν κῃμῃῃ πῃρῃς ἦ μῃλλῃσῃατα ὑπῃκαλῃπῃσῃαίῃ δῃξῃσῃα εἰς ἡμῃς. ,, Διῃ μῃταίῃοσῃτα ἡμῃν ὡσῃσῃασῃοι ἡῶσῃ ἀσῃρηκῃίῃσῃος τῃς ἀνῃρῃκῃίς ὑμῃβῃ καρτῃρῃίῃας. ἡῶσῃσῃατα ἡμῃβῃ τῃς εἰσῃαλείῃσῃος ἡυγῃς ἦ ἡεσῃίς πῃροσῃσῃαίῃς. ἡλίῃσῃατα σῃῃν ἔσῃπῃαχῃίῃσῃα εἰς σῃμῃπῃσῃατα ἦ ὑποσῃολικῃῃσῃαν ἦ ἡσῃμῃοσῃν, ἔ τῃ κῃμῃῃ πῃροσῃίῃσῃοσῃαν ἀγῃ οὐ ἡυγῃῃν καὶ γῃ ὑπῃκαίῃσῃῃν ὃ κῃρῃίσῃα ἡσῃχῃίῃσῃα καὶ μὴ βεσῃαύῃσῃατα ποίμῃμῃσῃα ἦ ἔσῃποσῃίῃσῃα.

κα'. Στεφῃανῃ ἀνῃψῃφ.

* Ἐμῃσῃαν ὡς κῃρῃπῃσῃα καὶ ἀπῃτῃς ὑπῃ τῃ ἀσῃοσῃνῃμῃν αἰρηκῃίῃσῃ, ὡ γῃσῃοσῃατῃ μῃ ἔ ἡμῃσῃατατῃ ἔ ἡλυπῃθῃλῃ μῃν ὅπ ἔξῃ ἀσῃομῃίς ἀλλῃς ἡσῃρῃῃν ἡ λῃαν ὅπ δῃξῃ χῃρῃσῃοσῃν ἢ φυλακῃ σῃ. πάντα γῃδ χῃρῃεἰςῃοσῃτα οἱ τοῦ ἀσῃσῃβῃαίῃσῃος, ἀπῃλασῃμῃβῃαίῃοσῃτῃς ὃ ζῃτοῦσῃαν. ἀλλῃ χῃρῃίς πῃρῃ ἔσῃδῃωμῃσῃασῃατῃ χῃρῃσῃῃ πάντα παρῃσῃῃν ὑπῃρῃ ἡνῃς μῃνῃ ἦ μὴ ἀσῃσῃβῃοσῃσῃ, ὃ γῃμῃσῃατῃ σῃοι εἰς κῃλῃος ἡυγῃς, εἰς δῃξῃσῃα ἀνῃρῃσῃπῃίῃσῃ, εἰς ἀρῃτῃς ἀυγῃμα. εἰς

* Rom. VIII. 16.

Gal. I. 10. b.

πάν ὅπου τ' ἀγάθων· ἰνύκωμῶν ἢ ἀδελφῶν ἢ ἐξ τῶν κύριον φερουσῶν, ἢ θλίψιν, τῶν τυοχωρέων ἀνδ' ὧν ἀνατλά σοι εὐφροσύνη αἰώνιῃ, ζῶ ἀπλιτύπτος· ἔ πα νῶ δὲ ἀγγαλός ἐστιν ὁ φερίπουν σε, ὑφίπτος σοι γρηγόριῳ, αἰουσίον σε οἰ γράμμοι, εὐρημασίον οἰ ὀρθόδοξοῖν πάντα σοι εἰς κελῶν σωτήρια καὶ σωδερμαστὰ πλοσώπην ἰχίυ Χειροῦ (☩) δρόμον· σήματόν μοι εἰ δὲ δὴ καὶ αὐτός πα σωπὴ ἐξ γράμμωτων· φεροδρόμῶν μοι ἀδελφῶν ἀντιπλιότως· ἔπ ἀμῶντῶν εἰμι ὑπὲρ πάντα ἀνδρα.

κβ. Κηροφάτη.

Cod. L. 100. b.

Ἐν τ' ἡμέραις ταύταις μέγα φιλίας καὶ εὐσεβίας δ' ἔγγημα χαρακτηρῶν ἔ φεροσηρία· φιλί εἰς ἑσὺν ἐξ Χριστὸν ἐξουσιμῶν· τὸ ἢ καὶ σωρῶς ὑποστειλλῶν, πολλῶ ἔπ μέλιστα τῶ πόθῳ καὶ τ' θείῳ ζήλῳ· τριούτῳ ὁ ἡραππῶν μου διαπόης φερός τ' ἁπῶνῶν μου· καὶ αἰ ὑποσταλαῖ σου ἡδῶν φωτός ὑπεκαύματα· σύμβολα τριούτα τῆς κ' ψυχῶν σου κερθάρων, καὶ τ' κ' φροσημα ὀρθόδοξῶν πλαιρηότως· νῶ γ' ὡς ὄφες ἐν νυκτὶ τὰ τ' ἐκκλιότας, καὶ ζῶλη κερθάρων ἔπ οὐ σώματα, ἔπεν γ' τὸ δ' ἄν, ὅσων τὸ ψυχῶν ἐπ τὰς ἀθανάτους τὰς ναυαγίας· ἔ ὡ τ' δ' ἄνῶν συμφροδῶν· πωροῦ μὴ φανομῶν, μὴ δ' αὐ λιμῶν ἐν τῶν αὐτῶν φυλάτῳ Ἑργαροῦ, ἀγαπῶν, κυβερνώμῶν ὀρθόδοξῶν, ἀερθῶν πῶν τ' αἰρητικαῖς τρικυμίας, εἰς ἡρατὸν ἀνατόνῶν τὸ ὄμμα, ἐξ οὐ ἔ σὺπῶν ἀπκκληρόμαθα (☩) κύριον τ' δόξης, ἢ ἀπμῶζον ἔλμῶσιν δι' ἀπμίας τῆς αὐτῶν εἰκότῳ οἰ τὰ ἰουδαίων ἴσα φερόπῶντες· ἔπ ἡμῶν ἢ μεκῶ φεροφῶντες εἰς ἀνήδον ἀγάπης τῆ φιλομῶν σου πμῶπῳ, μ' καὶ φεροδρόχῆς ἡμῶν ἀμῶντῶν, μὴ ἔχοντων ἄλλο ἀμῶντῶν δῶρον.

· κγ'. Λίονη ἀερμασφάτη.

Cod. L. 100. a.

Ἐπετίλλω σοι καὶ ὡς ἀνθρώπῳ τ' θῶν, καὶ ὡς φίλῳ γρηότῳ, καὶ ὡς εὐσεβῶ ἀνδρῶ, ἔ ὡς ζῶλῶντῳ ἐξουσιμῶν· ὄφες οἶα τὰ παρόν-

riam, ad virtutis ornamentum, ad omne denique bonum redundabit. Feramus ergo, frater, propter Dominum carcerem, tribulationem, angustias, pro quibus oboriatur tibi aeternam gaudium, vita immortalis. Et nunc angelus tuus custos contubernalis tibi est, laudant nos, praedicant orthodoxi. Omnia tibi in bonum conferunt atque concurrunt perficienti cum Christi viribus cursum. Significa tu quoque mihi res tuas per litteras, si poteris: numquam obliviscens orandi pro me, frater; quoniam prae quovis homine peccator sum.

22. Venditori cerae.

Diebus his magna amicitiae ac religionis demonstratio est, salutatio vel quodlibet leve alloquium ad exules pro Christo: mittere autem etiam munera, multum sane amorem divinumque zelum testatur. Talem se gessit dilectus dominus meus, erga humilem personam meam; et missa a te iucunda dona sunt, lucis accensionis: symbola nimirum haec sunt puritatis animae tuae, et orthodoxi mentis luminis. Nunc enim, ut vides, in nocte versantur res ecclesiae, et tempestate grave esset, sed immortales animas naufragio mergit. Hem horrida calamitas! nulla face apparente neque portu istic degentibus. Cave igitur, carissime, navimque gubernam orthodoxe, ut ne haereticis fluctibus obruaris: in caelum oculum intende, unde servatorem expectamus dominum gloriae, quem dehonestare audent, imaginem eius dehonestando, si qui Iudaeis paria faciunt. Nostra haec brevis allocutio sit utique amans remuneratio erga dilectam reverentiam tuam; cum peccatrice prece nostra, quoniam aliud retributionis donum non suppetit.

23. Leonī aromatum venditori.

Scribo tibi et tamquam homini Dei, et tamquam sincero amico, et ut religioso viro, itemque ut ardenti zelatori. Vides qui

sit rerum status, carissime; qualis ignis Dei ecclesiam amburat, ex prioribus scilicet incendiis conflatus. Devoravit nos moechiae flamma: consumpsit nos adulterini coniugii sagitta: nimirum huius causa persecutiones et carceres, poenae et exilia et iactationes. His non immerito addam et ea quae ante fuerunt sub Simonianis et propter Simonianos. Atqui Dei ecclesia verberibus, exiliisque et carceribus, ius suum non solet vindicare. Deinde insuper, res Paulicianorum et contra Paulicianos: non enim gladium et ense ac lora lex ecclesiastica cuiquam impingit. Omnes enim, inquit scriptura, qui gladium acceperint, gladio peribunt. Nihilominus his omnibus iam peractis, supervenit malorum culmen, tamquam ex inferorum antris, haec Christo adversaria haeresis cunctis exitiosa. Heu leu rem horrendam! Nobis quoque hoc tempore dicere licet: non est sacrificium, neque oblatio, neque locus primitiarum coram te, ut misericordiam inveniamus. Quamobrem deprecor religiositatem tuam, ut ab impia haereticorum communione caveas, manumque quantum poteris pereunitibus porrigas: immo etiam orthodoxis, prout tu semper facere soles, opere ac sermone: quoniam de immortalis animae periculo agitur. Si ita te gesseris, non dubito quin tibi vicissim Deus vitandi periculi sit adiutor. Mihi quoque preces tuas largieris, quarum utpote peccator indigeo. Quod si servatae sunt secretum sorores, meo nomine eas saluta bis.

24. Politiano domestico.

Vere opere et sermone amicus sincerus es humilis personae meae, ob ea quae fratrum meorum causa fecisti, domine mi. Quid enim non egisti, et quantum temet non impendisti! miserans illos, compatiens, deducens, confortans, animos addens, hoc et illud revelans, iuvans, invi-

τα, ὡ φιλότιμος· οἱον πῦρ ἰμπυρίζων ἢ ἐκκλησίαν τῷ θεῷ, δῆλον ὅτι ἐκ τῆ παραλαβῶν ὑπαικχυμάτων ἐξητημήθην· ἴφρα γῆν ἡμᾶς ἢ φλόξ πῆς μιχρίας (1) ἰδαπάντων ἡμᾶς ἢ βολίς τῆ μιχρησίας, αἱ δὲ αὐτῆς φημί δώξας κ; φυλακαί, ποιαι τε ἐ ἔξοεία ἐ ἀταβρασμοί, ἀφροδίτην δ' ἂν οὐκ ἀποκότως ἐ τὰ πρὸς τῶν ἐπὶ τῆ Σιμωνιανῶν καὶ ἐξῆ ὅτων Σιμωνιανούς· οὐ γὰρ ἢ ἐκκλησία τῷ θεῷ μέσῃν ἔξοείας τε καὶ φυλακαίς τὰ ἑαυτῆς οἶδην ἐκδικηθῆν· ἴτα πρὸς τῆτος, τὰ ἐξῆ ὅτων Παυλικιάνης, ἐ κτ' ἡν Παυλικιάνων· οὐ γὰρ μάχαιρας καὶ ἐξίφου καὶ μέσῃας ὁ ἴνμ· ὁ ἐκκλησιαστικός φέρη κατὰ πν· πάντες γὰρ φησι * οἱ λαβόντες μάχαιρας, μαχαίρα ὀσθησονται· ἀλλ' ὁμοῦ ἐπὶ δὲ πάντα πάντα ἐσηρήθη, σμελιλίλυθη καὶ ὁ τῆ χακῶν κολοφῶν ὡς ἐκ μυχῶν τῷ ἄδου, ἢ δὲ ἢ χριστομάχου αἵρεσις πάντας ὀλιθευόσα· ἡ ὡ τῆ δ' οἰαν· ἐ ἡμῶν ἔξρα λῆγῃ *, ἐκ ἔπν ἐ τῆ κρηφῆ τῆτω οὔτε θυσία οὔτε προσφορᾶ οὔτε θυμίαμα· οὐ πῶ· τὰ καρπῶσιν ἐ ἀπῶν σν ἐ ἐρεπῆ ἑλι· δὲ ὡδρα· κρηλα σου τῶν θεοφιλιαν φυλαττεσθαι τῆς ἀθείου κοινωνίας ἡν αἵρετίζονται, χῆρας τῆ ὄρειαν κρηθ' ὅσων οἶον τε τοῖς ὀπολλυμήρους· ὡγὰ γὰρ ἐ ἡσὶς ἐσθῆθον, ὅπρη σοὶ ἐ σμῆθες ποιῶν πάντοτε, ἔργω, λόγῳ ὅπ σὲ ἡυχῆς ἀθανάτου τῷ κινδυνολύθμον· ἂν ἔτω ποιῆς, οἶδ' ὅπ ἐ θεός σου εἰς ἀσφάλαν κινδύνῳ ἔμαι ἐπικου· ὀποθιδούς μοι τῶν ὑχῶν σου, χρηζῶ γὰ ἀμειψιῶς πυργῶν· εἰ ἢ σῶζον μνησῆον αἱ ἀδελφῆς, αὐτῆ ἡμῶν αὐτῶς ἀφροσπαρόσων.

* Matth. XXVI. 52.

* Dan. III. 29.

κδ'. Πολιτιστοῦ δευτεροῦ (2).

Ὅστις ἔργω καὶ λόγῳ φίλος ὁ γῆσιος πῆς πατριώσους ἡμῶν, ἀφ' ὧν ἰδρασας ἀφραγμάτων ἐ ἡσὶς ἀδελφοῖς ἡμῶν, κυελέμ· τί γὰρ ἢ ἐκ ἰπίνσας, καὶ πόσον οὐκ ἐπέδωκας ἑαυτῶν, ἑλιαν ἄντες, συμπασῶν, ὑπῆζῶν, ὑπαλλῶν, ἀφρομμοποιήθμος, ἐξῆ δὲλοι ποιῶν τῶτο κρηκῶν, συμφίεσων,

Col. I. III. b.

(1) Loquitur de adulterio coniugio imperatoris Constantini Irenae filii, unde initium persecutionis.
 (2) Titulus dignitatis in graeco imperio, ut mox conat.

παιδίον, υποκεινόμενος, μικρῷ ἔσπερον
 κινδυνεύων· ἀλλὰ μὴ τις ἢ ἄλλων γιγ-
 νῶν, οὐδ' αὐαίς· φίλοι γὰρ ἔρασαν ἐκείνοι,
 οὐ φίλοι Χριστῷ· ἵτασθὲν καὶ αἰρησόντες ἢ ἔ-
 αἰρητικοὶ συνιπόμενοι φιλικῶς, σὺ ἢ ἀνθρώ-
 πῳ τῷ θεῷ, φίλθ· καὶ τῷ θεῷ Χριστῷ δια-
 κορησῶν· θεῷ τῷ ὡς μαρτυρῶν καὶ φυλά-
 τας ἑαυτὸν ἐκ τῆς κοινωσίας τῆς ἀνόμων· ἔ-
 φυλαχθήσῃ ἐν ὑπὸ κυρίου σου τῇ χαλίσει
 σου ὡς ἕλγῳ, καὶ τέκτοις ἐνθουσιῶσις· τῆς
 γὰρ ἐνθουσίᾳ σου, Χριστῷ φιλῶν, ἔ ὑπὸ Χρ-
 στῷ κηρυττόμενος· πολλὰ σοὶ χριστῷ· ἀλλ'
 ἔθε· ἡ κυρεσιὸν ὑπὲρ ἰμοῦ σοὶ ἀμφιβόρμον
 ἢ ἀπύρρατα· σπυραῖσι παροικῶν, ἀνθρώπῳ
 τῷ θεῷ καὶ φίλοι χαλί.

κέ. * Ἄνη μεταξὺση.

Cod. I. III. A.

Καὶ μὴ ἀγρομέρους ἀπύρρατα, ποδῷ ἐπ-
 σιλλαντ τῇ ἱμῶν κυεσιῶν· χριστῷ γὰρ ἐ καὶ
 τίς ἄλλθ· τὰς ἐνθουσιῶσις σοὶ σπυραῖσι
 ὑπὲρ πολλῶν καὶ μαγάλων ὡν ἀπύρρατα
 σου ἀγαθῶν, καὶ μῶντοι ἔ δουλαίων· εἴθε
 ἠδιδωκῶν καὶ σπυραῖσις ἐν ἔργοις αὐτῶν
 ὑποδιδόναι· ἡ· οἶδα α μ' ἀπερσὶν ἔθ, πρὶς
 ἐπ ἔ ἀμῶντων ἐκ σουὶν ἴπῳ ἀπερσὶν,
 πῶν ἀμύ· σοὶ σοὶ τὸ χεῖθ· οὐδ' αμῶν
 ἢ ἐκ σουὶ τῶ εἰς ἑαυτὸν ἀναλαμβάνονθ·
 τὰς εἰς ὅσῳ πλῆσῳν ἐνεργασίας· αὐτῶ ἐπὶ
 πολλοὺς ἴσῳ ἀπερσῶν· τὶ δὲ ἐπ καὶ μῶ
 ἢ θλίβῃ τῆς ὅθ ἀνοίας ἐφλοπῶντιν σοι,
 ἢκ ἠπύσῳσας ἀγαθῶν ἐν ἴσῳ ἀδελφοῖς·
 ἰσπῶν οὐ ἀπὲρ ἡ ἀββᾶν Ἰπᾶπον, καὶ
 ἀπερσῶσας αὐτοῖς εἰς ἑλθ· ἔξω ἐν ἰπὶ
 τῆς ἀπερσῶν σπυραῖσις ἐστὶν οἱ ἀπὲρ
 ἡ ἀββᾶν Θυόκπορον· ἰσὶ λῆγῃ τὰ ἰμοῦ, ἔ
 μῶντοι καὶ τὰ ἢ ἀδελφῷ Σιλιαῖν, ἢ πῶσ
 ἄλλθ τῆς ἐπύρρατων σου τὶ δὲ ἔθ· ἔξω
 σου οὐδὲ ἢ μερῶν μῶ ἀγίῳν· ἐ δὲ καὶ μῶ
 ἡ μῶν, ἰσὶν οὐ φήγῳσ, γῆνθῆσ σοι· ἐ ἢ ἐκ
 ἴσῳ σαρκοῖσις λαπυργῶσις ἡμῶν, ἢκ ἀπακ-
 τας ἔ ἐκ ἴσῳ πῶδ' ἀπερσῶσις κοινωσιῶσὶ σῶ
 καὶ ἢ δουροκῶν ἐπιδουκαλίῳ· ἢ ἰπὸ δὲ
 αὐτῶ ἴπῳσ, μερῶσ καὶ ἀπὲρ τὶ καὶ ἴπ· ἴπ-
 χῶν ἀββῶν τῶσ ἐπὶ δὲ ἢ ἀἰρησι μῶν·
 ἀλλὰ σὺ ὁ θεῷ ὑπὸ ἢ κρηταιῶν αὐπὶ
 χῶσ ἀββῶν τῶσ ἐπὶ καὶ ἀπερσῶσῳ.

* Rom. XV. 17.

sens, respondens, ac propemodum primip-
 lum te gerens. Sed num quis alius de prop-
 pinquis? Nemo; namque illi mensae amici,
 non Christi; quia et haerem sapiunt, et
 haereticis amicabiliter sociantur. Tu vero,
 homo Dei, persecutionem quoque propter
 Christum patientium amicus es. Propterea,
 ut audio, ab implorum quoque eaves com-
 munionem. Tuae te utinam semper Domi-
 nus cum tua optima coniuge et nobilissimis
 liberis! Nam tu ex nobilibus es, et Chris-
 tum amans, et a Christo proveniens. Multa
 tibi debet; sed habes Dominum, qui tibi
 pro me deferret gratiam. Vale cum universa
 domo, homo Dei, et amico praeculare.

25. Annae moniali.

Quamquam responsum non acceperim,
 aveo nihilominus scribere ad dominam
 meam. Debo enim, si quis alius, gratias
 tibi agere de multis magnisque, quibus
 usus sum, beneficiis tuis, et adhuc fruor.
 Utinam potuissem materiali quoque opera
 te remunerar! Sed nosti me inopem esse,
 et insuper peccatorem. Ergo hoc duplici
 defectu laborans, unde tibi debitum persolvam?
 Non aliunde certe, quam ex Deo,
 qui in se recipit quae fiunt proximis bene-
 ficia. Haec de praeteritis multis dixi. Quid
 porro, quod etiam post tribulationem eor-
 um qui te insipienter laeserant, non desi-
 disti fratribus benefacere? Adiit te Hypa-
 tius abbas, atque ei cum misericordia oc-
 curristi. Extra in uno suburbanorum ali-
 menta praebetur abbati Theocristo. Mitto
 mea dicere, et quidem etiam fratris Silvani,
 et alterius cuiuslibet, qui dextera tua adiuti
 sunt. Esto tibi igitur portio cum sanctis!
 et utique etiam nobiscum tibi sit, nisi re-
 nueris! Nam si in corporalibus ministras
 nobis, non immerito spiritalia etiam nostra
 participabis, iuxta apostolicam doctrinam.
 Quae cum ita sint, sollicitus sum de tuae
 quoque animae eustodia, praesertim pro-
 pter haerem. Deus utique potenti manu
 sua te indemnem conservet et inoffensam!

26. Zachariae consuli.

Scribendi denuo ad religiosam nobilitatem tuam, domine mi, debitor sum ego misellus. Cur? quia semper noster benefactor es, amicus constans, amicus fidelis. Quodnam vero fidelis amici officium est? nempe ut animam pro dilecto suo ponat amicus. Te igitur ipsum respice, et animadvertite, quod hoc plane modulo erga nostram humilitatem egeris, erga religiosissimum archiepiscopum, et in obvius quibusque fratribus auxilio invandis. Quae nos singula bene facta tua considerantes, et te diligimus et benedicimus, precamur et obsecramus, retributionem datorem Christum tibi exhibentes, qui promisit pro frigidae etiam aquae calice mercedem rependere, nedam pro tot tantisque. Maneas itaque nobis din incolumnis, vigens, alacer, et quidem etiam rectam circa immaculatam fidem sententiam retinens.

27. Leoni amico.

Non sum immemor amoris tui, egregie amice, misellus ego; quod nempe omnino tempore amicitiae erga nos officia exproptisti, ne veritus quidem horum ipsam tentationis nostrae. Novi enim novi, inquam, cum amici omnes et propinqui a nobis discederent, te ob Dei timorem amoremque, noctu adfuisse et adstitisse, munerando, valedicendo, plorando, compatiendo, pretiosae quoque animae tuae phylacteria poscendo, summo cum studio. Ob haec, parvam epistolam exaro gratias amplissimas agens etiam propter exhibita fratribus accedentibus hospitium, dum ibi in ministeriis adhuc essent, cum nndique terrores intenderentur. Deus te donis suis remunerabitur, eximetque te a detestanda iconomachorum communiione, atque in caelesti regno suo salvum constituet.

28. Consuli.

Accepi, frater, codicillum tuum, et quo-

κς'. Ζαχαρία ὑπάτω.

Καὶ πάλιν χρεά-μαι τῇ θιοφιλῇ εὐκρίσει σου, κύριε μου, θοφιλῆτις εἰμὶ ὁ Ἰωαννῆς· εἰς τί; ὅτι ἐν ἐννεχίτης ἡμέρῃ χεῖρισται ἀπὸ φίλου κεχαταῖος, φίλου πρὸς τὴν φιλίαν σου ἰδίωμα; τὸ ἔφυχλὸν ὑπὲρ τῆ ἀγαπημῆνυ πῶθιναι ἔφιλῶντα· ἰδοὺ σαυτοῦ αὐτὸ κεχαταῖον εἰ μὴ ἐκ τῆς μέτρῃ τῆς ἐγγῆς πρὸς τὴν ἡμετέραν Ἰωαννῶνιν, πρὸς τὴν τῆ θιοφιλῆσαι ἀρχιεπισκοπῶν, πρὸς τὴν τῆς ὡφειλετοῦ ἀρχιεπισκοπῶν, πρὸς τὴν ἀφίλιαν ὅτι ἔχαστον ἀναδυσσευῖται σου τῆς ἐννεχίτης, καὶ φιλοῦμεν καὶ ἐνλογούμεν σε, ἐνζόμενα καὶ ὑαφῶρζόμενα, τῆ ἀμειβῶν ἀποδοτέον χεῖριστὸν σου παρισυνῆτις, ὁ ἰπαχλαμῆμον καὶ ὑπὲρ ἡμετέρας ποτηεῖν μαιδούς ἀποδοτέον*, μὴ ὅτι γὰ ὑπὲρ πλικοῦσται φυλαχθῆσαι αὐτὸ ἡμῶν ὅτι πολὺ ἰμαῖων, εὐθιμῶν, εὐθυμῶν, καὶ μῶν ὅτι γὰ καὶ ἀρεθροῖται πρὸς τὴν ἀμῶμκτον πῶθιν.

Cod. I. 111. b.

* Matth. X. 13.

κζ'. Λίοντι φίλω.

Οὐκ ἐπιλίπισμαί σου, ὦ φίλε χαλῆ, ὅ ἀγάπης ἰγὰ ὁ Ἰωαννῆς· ὅτι ἐκ χαρῆς παρῆται τῆς φιλίας ἐπιδόδοξα πρὸς ἡμῶς, μὴ εὐλαβηθῆτις μου· αὐτὸν ὡραὸν τῆ παροσμῆ ἡμέρῃ· οἶδα γὰρ σε οἶδα πῶς ὅτι πάντες οἱ πλοκῶν ἡμέρῃ ὑπεξῆσται, φῶβον θεοῦ αὐτῆς καὶ πῶθιν, ῥυκταρ παρὸν παρῆς δευροσῆτι, σωμασῶμῶν, ποτηῶμῶν, συλλυπῶμῶν, ἰπρεσῆτιν πᾶς τῆς ἡμέας σου ἡμετέρας φυλακῆσαι, πρὸς ἐννεχίτης εἰς ἡμετέρας συλλυπῶν χεῖριστῶν ἀπνεχαισῶν πᾶν καὶ ὑπὲρ τῆς ἐννεχίτης τῆ ἐννεχίτης ἀλλοφῶν ἐκ ταῖς αὐτοῦ δεικνοῖται ἀπὸ ὅτι φῶθιντα πάντων· ἀπὸ ὅτις σε ἀμῶ-ψῆται ὅτι παρ' ἑαυτῆς χεῖρισματα, καὶ ἐξελίτται σε ὅ μυσταῖς κοινῆσαι τῆ εἰκονομῆσαι, καὶ πῶθιν τῆς τῶ βασιλείας αὐτῆ ἔπρεσῆν.

Cod. E. 112. b.

κη'. Ὑπάτω.

Ἐδέξάμεν σου ἀλλοφῶ τὸ πῆθῆμον, ἡ

Cod. E. 112. b.

ἰσαδὴ ἐκβιβιάσας μὲ τῶν ἁπείωνων, ἐν
 τῷ ἰλή τῷ θυῷ ᾧ παροφθίτος πᾶν ἀμάρ-
 τημα συγχωρηθεὶς σοὶ ἐπὶ τῶν κοινότητων
 οὐδ' ἄλλο ᾧ δύνῃ ᾧ ἀγασμάτων, ἀσφα-
 λιζομένης ἑαυτὸν μακρὰ ἱμπεριπικύαση ἐν
 τοῖς αὐτοῖς φθισίμων, ἵνα μὴ ἀνίλιος
 ἡμῶν γήνηται ἡ κείσις εἰς αἰδίας, μηδὲ μὴ
 ἰαφίας καὶ ἁγίας ἀφισιν σφραγισθῶσιν ὁ
 θυῷ συγχωρησὶ σοὶ ἀσπλά τῶ ἀμειψίμα-
 τα· ἔνχη ὡς ἡμῶ ᾧ ἀμειψίματων.

κβ'. Ἀνιπίγραφος.

Col. f. 112. b.

Οὐκ ἰδὲ ᾧ τὴ εὐσεβίας σφραγισθῶν εἰς
 περὶ τῶν καὶ ἡμῶν ἰλημαίνετο ᾧ ἐν ἐκ ᾧ
 τὴ εὐσεβίας λυπηθῶν ἐ μὴ βυλόμηνος
 εἰκότας οὐδ' λοιπὸν ὑπὸ θυῷ σφραγισθῶν
 εὐσεβίας ὁρθοδοξίας τῇ τῷ θυῷ ἐκκλησίᾳ·
 τοῖσιν σοὶ τὸ κλίος, ὡ μὲν πατέρων ἀεὶ
 καὶ ὁρθοδόξων κέσπε ἐ δὲ τῶν λυ-
 πεθῶ τὰ ἰπαρήντα, πῶς γδ οὐ; οὐκ ἀφεί-
 ρισις, φίλων τέρεσις, τίκων δὲ ζευξίς, ἴπ-
 ρων ὅτι μάλιστα ἢ ἐκλύων τῷ ἱμποιούων
 τὰ ἀλγία, καὶ ἡ μάλιστα ἴχης ἐ ὑσφ-
 ορξίω περὶ τῶν ἀγίας, ὡ πασιάντα,
 ὅτι σφραγισθῶν ἰγνωσιδίας εὐσεβίας, μίγας
 ἐ τῇ σφραγισθῶν ἀγίας, μίγας ἐ τῷ ὑσφ-
 ορξίω ἀγίας, σφραγισθῶν ἐ τῇ κοσμη-
 χησιμῶσιν, σφραγισθῶν ἐ τῇ μοναδικῇ
 σφραγισθῶν ἴγασ ἀγίας ἐ σφραγισθῶν ἰγν-
 ορξίω, σφραγισθῶν ἀπὸ φιλημάτων μὲ καρ-
 δίας σφραγισθῶν, ὡς ἀμειψίματων, ἰγ-
 ναισι τῶ τῷ σφραγισθῶν, σφραγισθῶν τῇ
 θυῷ ἴγασ πάντα ὁ καὶ ὁ διστάσις μου ὑπὲρ
 τίκων σοὶ πειθῶ μὴ διστάσις, σφραγισθῶν
 εἰς οἷον τῇ ᾧ Καλύψων· εἰ δ' οὐ
 καὶ ᾧ κέσπε μὲ τῷ θυῷ ἀνθροπον τῷ
 Σπαθαριον ἴγασ.

λ'. Ἰσίδωρον βυζαντινόν.

Col. f. 112. a.

Μημενίστις μὲ ἀά, ὡ φίλε καλὲ, ἀλ-
 λά ἀπαιτημένῳ σοὶ ὁ θυῷ μου· μακρὴν
 ἰγούμα φθισίμων ᾧ μάλων ἐ διστάσις
 λαβῶν ἀπὸν βαλάντων, ὡς φθισίμων τῷ
 φιλοῦς σου πημῶσιν τῷ πημῶσιν
 καὶ ἰγὸς ἐβαλοῦ πημῶσιν καὶ τῷ γα
 μάλων καὶ ὑπὲρ ἰγὸς ἐ αὐτῶ τῷ πημῶσιν

niam humili personae meae vim facis, per
 misericordiam Dei, qui omni peccato in-
 dulget, remittit tibi imposita poena.
 Ergo abhinc res sacras participa, cavens
 tamen ne ulterius in eadem errata incidas,
 ne inexorabilis nobis sententia in aeternum
 eveniat, si post medellam et tam fa-
 cilem remissionem, frugi non fuerimus.
 Deus tibi peccata, frater, condonet! Pro
 nobis peccatoribus ora.

29. Anepigrapha.

Non oportebat religionis thesaurum in
 propatulo fuisse, etenim ab impietatis latro-
 nibus direptus fuisset, etiamsi tu noluisse.
 Merito is deinceps a Deo claustris addictus
 fuit, ad ecclesiae suae orthodoxiaeque uti-
 lem usum. Haec est gloria tua, o mi pa-
 ter optime, et bene credentiam praestanti-
 ssime ac desideratissime. Molesta sane in-
 geruntur, quis dubitet? larium erepto,
 amicorum privatio, a filiis separatio, et
 non pauca alia cruciantia, eo magis quia
 tu personae nobilitate excellis. Sed forti
 animo sis, o prudentissime, quandoquid-
 em orthodoxiae antesignanus apparuisti;
 magnus in terrena dignitate, maior in cae-
 lesti gradu; celebrer in mundanis officiis,
 celebrior in monastica contemplatione. Ha-
 beo te semper prae animae meae oculis,
 et cum cordis oculis amplector. Oro, ut-
 cumque peccator, valere te corpore, et a
 Dei manu in cunctis protegi; quod et tu,
 domine mi, pro me filio tuo facere num-
 quam desines. Salutabis si fieri poterit Ca-
 logerum; nec non dominum meum, Dei
 hominem, id est Spatharium.

30. Isidoro byzantino.

Tu quidem, amice optime, mei aemper
 recordaris; at tui recordabitur vicissim
 Deus meus. Exiguum quid reputo, a magna
 potestate pollutibus accipere conferatam
 crumenam, qualem a religiosa spectabili-
 tate tua missam auscepi, etiamsi nullo obo-
 lono onerata fuisset: et quidem magna sunt,

et merito meo maiora, quae misisti. Pro quibus det tibi Dominus cuncta vitae adiumenta, immunem Christi inimicorum haeresi te servans. Vale in Domino, o mihi in cunctis colende.

31. Georgio hospiti.

Diversorium esse audio fratrum nostrorum benedictam domum tuam: et grande sane beneficium id est nunc maxime cum omnis nobis propemodum obstruitur amicorum domus ob humanos timores. Sed tamen Dei timor ianuum nobis tuam patefacit, in quam ingressi, quamvis peccatores, pacem Domini tibi nunciamus, benedicentes tibi et fausta precantes, tamquam domui Dei. Sit portio tua cum Abraham qui hospitio angelos excepit! cumuletur tibi omne bonum intellectuale et visibile! gaudetas et in hoc saeculo et in futuro! Verumtamen cum hac tanta virtute tua, caveas etiam ab illorum communione, qui faciunt haeresim contra Christum, Deiparam, et sanctos omnes.

32. Naucratio filio.

Quoniam Dei benignitati placuit, ut Hadrianum fratrem aspiceremus, opportunum diximus te, fili mi carissime, salutare, et per te fratres reliquos ac filios nostros. Nostri autem status rationem orationibus vestris tribnimus: nam et habitatio bona, et quotidiana vita suavis, et Deus propinquus. Attamen hostis noster diabolus, unicuique tentator adest. Oro vos ne obliviscamini mei in precibus vestris, quò salvus fiam cum contubernaliibus fratribus, qui tibi etiam salutem dicunt. Insuper rogo vos ut in fide perseveretis atque spe, et nullatenus animum in praesentibus aerumnis despondeatis. Prope est enim Dominus expectantium eum. Tuque, fili mi, quasi anima mea roburque meum, impende te omnibus qui quaquaversa sunt fratribus, quomodo-cumque potueris, et quotiescumque neces-

τα· ἀποθ' ὃν δὴν σοι κύριε Θεοῦ πάσης ἀντίρκαται βίου, ἀμείνοτος τῆς ἑβ' χειρομάχων αἰρέσεως διαφυλάττειν σε ἵπποσσο ἐν κινήσῃ τὰ πάντα μοι σὺ βάρσμοι.

λα. Γεωργίῳ Ξενοδοχείῳ.

Κατωζώρον σοι μακάριον ἔστι τῆς ἀδελφῆς ἡμετέρας τὸ εὐλογημένον οἶκονμα: καὶ μαγάλη ἡ χάρις πάντοτε μὲν, ἀρετὴ ἢ μάλιστα ὅτι διασκελεσται ἡμῖν χαρὸν πάς οἶκος φιλων φόβῳ ἀποθεσπιῶν· ἀλλ' ὁ τῷ Θεῷ φόβος τὴν σὴν θύρας ἀνεργημένῳ ἡμῖν παρέσπον, ἐφ' ᾧ ἐνδοξοί μὲν, ὡς ἀβελιωταὶ ἢ φθῆξαι κινεῖν εἰσπῆν σοι προσφονοῦμεν, εὐλογητὸς ἔστω εὐφρομῆτες σε ὡς οἶκος Θεοῦ ὑπάκουοντα· εἶν τὸ μέγεθος σοι κτ' Ἀβραάμ τῷ Ξενοδοχείῳτος ἀγγέλοις· παυσιμῆσιν σοι πᾶν ἀγαθὸν νοήμενον ἔστω μόνον· εὐφρομῆτικὸς καὶ ἐν τῇ νύκτι αἰσῆν καὶ ἐν τῇ μέλλουσῃ· ἀλλ' ὅν κτ' ἑστῆς σοι τὸ ἀρετῆς ἐκταφυλάττεισά σοι καὶ ἡ διασπῆ τῆ κοινοῖας τῆς αἰρετικῶντων κτ' Χριστῷ, τῆ θεοτόκου, ἔστω τῶν ἀγίων.

Cod. I. 113. a.

λβ. Ναυκρατίῳ τέκνῳ.

Ἐπειδὴ εὐδοκῆσαν ὁ ἀγαθὸς Θεὸς ἰδοῦν ἡμᾶς Θεοῦ ἀδελφῶν Ἀδριανῶν, εὐχαριστοῦμεν ἡμᾶς σέμειδα τέκνον μοι ἡγαπημένον προσεσπορευσεσά σοι, καὶ εἰς σου ὅσον λοιποῦς ἀδελφῶν σου καὶ τέκνα ἡμετέρας· πῶς δὲ τὰ χρῶν ἡμᾶς, εὐχαριστοῦμεν ἀπεκατιστημένῳ καὶ ἡ οἰκῆσιν χαλῶν, καὶ ἡ εὐτυχία παρῆν, καὶ ὁ Θεὸς ἰχθύς· ἀλλὰ καὶ ὁ ἰχθύς ἡμετέρας εἰσπῆν κτ' ὡς παρῆν παρῆσιν εἰς τὸ πρῆξῆσαν· δόμοι ἡμετέρας μὴ ἐπιλαθῆς σοι μεμνημένῳν μοι ἐν ταῖς προσεδοχῆσιν ἡμετέρας ἵνα εἰσπῆσῶ ζῶμαι μὲν ὅν εἶμι ἀδελφῶν, οἱ ἔστω προσπορευοῦσιν· ἀλλὰ γὰρ καὶ φθῆξαι ἡμετέρας ὑμᾶς ἐν τῇ πιστῇ ἔστω ἡ μισσημῶς ὀκακῆν ἐν τῇ παρῆσιν εἰσπῆσῶν ἰχθύς γὰρ κύριε Θεοῦ ὑπομνήσιν αὐτόν· ὅσον τὸ τέκνον μοι, ὡς ψυχῆ μοι καὶ δεινῶν, κινησῶν αὐτόν ὡς ὀκακῆσιν εὐεσπορευοῦσιν ἀδελφῶν ἡμετέρας ἐν τῇ δὲ ἰχθύς καὶ ἰδοῦν ἡ χεῖρα χαλῶν· εἰς τὸ

Cod. I. 113. a.

* Ps. CXLV. 13

ἦδ' πάντως καὶ ὀκνομενῆ ὡς τῆς θεοῦ ἀνα-
ποκλιπτοῦν σὺ εἶναι γίνωσκαι ἦδ' ἐπ' εὐθύτων
ἔχει καὶ πέμπαι ὑμῶς ἐνταῦθα, ἀλλὰ καὶ
σαυτὸν ἰδούσιν κερὰ πρὶ, μόνον εὐσεβῶς
πρὸς τὸ μὴ ἐν διαγωγῇ γινώσκῃ ὑπο πῶν
ἀφελιστέρον ἀδελφῶν· οἷον ἢ ὁ Ἀδριανὸς
πρὶν εἰσέλθιν καὶ πῶς· οὐ χρεάζομεθα τῆ
πῶν βιβλίων· καὶ ἰὰν ἴσιν ἢ ἐμὴν αἰα τῆ
κ' Ἰωάννου, τῆ κ' σαρκὸς πρὸς μὲ (1),
ὡς ἀπαιμῶν μοι μὲν· ἴτερον ὅν εἶπον· ὁ
θεὸς σὲ τίκνει μοι φυλάξῃ ὡς κόρην ὀφ-
θαλμοῦ.

λγ'. Τῶ αὐτῷ.

Coel. f. 113. b.

Ἡ χάρις σου πρὸς κρεῖν ὁ Ἰωάννης ἰδὼν
ἀδελφῶν Περγίον, μεμνημένῳ
ὅτι σὺ τῆς διαγωγῆς αὐτῶ· οἶδα ἐπὶ πα-
ρῶς κρεῖν αὐτῆ τῆ παρορῆσθαι τῆ ἀμῆραν
μὲ, πρὸς τὸ τῆ ἀδελφῶν ὄφελος εὐδοκῶ
τῶ τῶν εἰσοδῶν καὶ τῆ ἔξοδῶν αὐτῶ, καὶ
οἶον ἐκ μέσου πρὸς ἀφελιστέρον αὐτῶν δια-
βαίναν ὡς ἀφελιστέρον· οἶα δὲ καὶ τὰ
νῦν ἀναγιγνώσκῃ εὐ τῆ ὡς ἴτερος ἔχον-
τα· ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς σφῆσι χάρις, εὐ-
χρηστία· μέλιτα ὅτι καὶ γυναικὸς ἀνδρί-
ζονται καὶ τῆ διαβάλλον· ἐν δὲ τοῖς δόξ-
εσι λίπη καὶ εὐναγμῶς· πῶς ἦδ' ὡς ἀναίαν
ἡμῶς πῶς ἀδελφῶν, καὶ ἴσονται ὅσον
εὐδοκῶν καὶ ἢ λαοκράτῃ αἰετός· ἀλλ'
ἡμῶς φίρην ἀναγκαῖον, ἀφίπτος ἡμῶς δια-
μῶντας ἐκ τῆς ἀγάπης τῆ Χριστοῦ· καὶ
ἐπὶ καὶ ἴσιν, ὅπου ἐ τὸ εἶδος ἔχει, χαλεπώ-
τες εἰν τὰ τῆ χριστιανῶν, χαλῶς ἡμῶς
ἀσφαλίζῃ· ἀλλ' οὐκ ὀδ' ὅπως τὸ φυλά-
ξαι ὅσοι τῆ συγκοίτης σου σφῆρα γαγῆ· οὐ γ-
νωσθαι ἀρετῆ ἀδελφῶ τὸ λαλῶν ἐ μὴ σιωπή-
σης, ὅτι χάρις μοι πολὺς ἴσιν χάρις· ἐκῶ-
νο, πρὸς σὺν ἀλλοτρίως τῆς πίστεως, τῆ
πρὸς σὺν ὁμορφώσεως· ἐγὼ δὲ ὁ πάλας
χρησιάζω ἡμῶς φῶς σινηρόμῶν κεί-
ματῶ· θεῶ, ἐπὶ οὐκ ὀδ' ἄλλω ἐ μὴ δι-
χρόμῳ· χάρις· ἀγάπης ἦδ' θεοῦ ἔργον
τῆ· τὸ ἢ σιωπῆν ἐ τὸ κατ' ἰαυτῶν ἔχ-
σει σιωπῆν, ἀνίσθῃ· οὐ μόνον οὐκ ἔχει

sitas postulaverit. Prorsus enim Dei pro-
videntia ideo curatum est, ut tu inclusus
non fueris. Scio enim commodum fore ut
aliquem huc mittatis, atque ut tu ipse cer-
to tempore venias; modo fiat caute, ne id
simplicioribus quibusdam fratribus divul-
getur. Scit vero Hadrianus quando et quo-
modo huc sit ingressus. Nulla re egemus,
praeterquam libris. Et si apud te sit in Io-
hannem interpretatio patris mei carnalis,
mitte mihi cum aliis quae dixi. Deus te, fili
mi, tamquam oculi pupillam custodiat!

33. Eidem.

Gratias egi Domino misellum ego viso
fratre Proterio, quia sollicitus eram de sa-
lute eius. Et scio hoc esse a Deo benefi-
cium, qui indulgens peccatis meis, fratrum
utilitati ingressum eius et egressum con-
cessit, eumque tamquam de medio igne
incombustum evadere curavit. Quod vero
ad nunciatas res adinet, sive quae bene
sive quae aliter se habent; de prioribus
quidem gaudium extitit, et gratias egimus,
praesertim quia feminae quoque viriliter
adversus diabolum se gerunt: de postero-
ribus autem moeror et gemitus. Quid ni
enim nos affligerent fratrum lapsus, et
quod tantopere proficere populi deceptor
haereticus? Nihilominus perferre necesse est,
immobilesque manere ob Christi amorem.
Et si forte magis magisque, quod verisi-
mile est, res christianorum pessum eant,
eae nos egregie confirmabunt. Sed necio
quomodo ab uxore tua cavere poteris.
Ignosce, frater, quod aio, et ne reticeas,
quia multo mihi populo opus est, partim
contra adversarios fidei, partim contra no-
biscum sentientes. Ego vero infelix quoti-
die conqueror, metu correptus iudicii Dei,
quia non scribam etiamsi litteras non acce-
perim. Namque hoc divini amoris opus est:
silere autem, et unumquemque suamet spe-
ctare, periculo vacat: neque solum amori

(1) Ergone Studitae nostri genitor scripserat in Johannem? an potius possessor codicis fuit opus il-
lud continens?

erga proximum non facit, sed animum sic agensit marcidum facit. Quapropter melius quodammodo incedo, idque cum consilio et iudicio eorum qui mecum versantur: hoc tantum curaus ue Dei iram commoveam, et a veritate excidam, ante iuimicorum Dei conatum: illud quoque spectans, quantum me oporteat cum aliis dimittere; qua in re comperio me tripliciter nedum simpliciter versatum: etenim scriptum quoque est: cui multum appositum fuerit, abundantius ab eo exigent. Verum tamen scribe, fili mi, et cautus esto: non enim aegre fero, sed aliàs quod oportuerit tibi significabo. Deus autem patris mei aspiciat omnia quae aggredimur et facimus, ut ei bene placeat sint. Vale et saluus esto, fili dederatissime.

34. Eidem.

Iu meis ad fratrem archiepiscopum literis cum abunde mortem eluxerim beati mei Calogeri, carissime fili, nihil nunc habeo dicere, nisi quod vas electum tulit Deus a vobis, cuius virtutem enarrare mihi in votis est, sed nequaquam hoc tempore; et tabellarius properat, et ego moerore confectus sum. Volo enim te scire, fili, valde meum cor tristitia repletum, et lacrymis consumptum amaris, cum nondum illius obitum comperissem. Sed denuo statim resumpsi animum, multasque bono Deo gratias egi, quia beneficio eius ab illo beate moriente abfuerim et a vobis. Et ille quidem bono decesserat certamine, ut omnes sciunt, et usque ad finem patienter tolerata pro Christo persecutione, beatam divinitusque contextam coronam referens (mitto enim plura dicere) rebus humanis excessit, abiens ad beatum patrem nostrum inclytosque fratres, statione angelorum ac require, audeo dicere, dignus habitus. Nunc nostro conatus sit, fili, egiptiorum patrum nou fieri degeneres. Ideo fortiter consista-

τὸ ἢ πολλοὶν ἀγαπᾶν, ἀλλὰ ἐὶ σάθεσον ἐργάζεται ψυχῆς τῆς ἐπι πτωχῶν· διὲ τὸ το μωσὶς πᾶς χρῆσθ'· καὶ τὸ το μὲ' βουλή; καὶ συγκλέστας τ' σωώσται μοι· ὅσων ἀκριβαζομένη, ὅσοι μὴ παρορησῶσάι με ὅσων θῶος καὶ ὁκτανεσῶν ἀληθῆρας ἀπὸ τῆς ἡ' ἐχθρῶν τῶ θῆς ἐπιχρήσους σκοπῶν κακῶτο, ὅσων με δ' ἄσθερος ὅσων ἄλλοις ἐβλαζομένης καὶ εὐείσκων ψυχοῦ ἐ' μὴδὲ τὸ ἀποῦ ἴσως ὑποπνεσθ' ἐπὸ καὶ γλῆραπῶν ἐπὸ ἢ παρίδτω πολλῷ, σθελαστόρων ἀπατήσονται πάλω γράφει, τίκων μου, καὶ ἀσφαλίζου· οὐ γὰρ βαθέως φέσθω, ἀλλὰ πάλιν τὸ δέοι ὑποφαιταί μοι· οὐ δὲ θῶος τῶ πατρὸς μου ἐπίδω ἐπὶ πᾶσιν οἷς ποιούμεν καὶ σθεβῶτοί μοι εἰς εὐαρέσθησιν ἀπὸ ἴσως ἴρρωτο καὶ σάζοιο, τίκων πολυπῶσθησιν.

λδ'. Τῷ αὐτῷ.

Ἐν ὅσιν σθερος ἢ ἀδελφῶν ἀρετήσκοπον χρᾶμμοσιν, ἰκαρῶς ὑποκαυσαμένη· ὅσων ὁκτανεσῶν τ' μακροῖν με Καλογηρί (1), τέκων, ἐραπτημένων, ἡκ ἔχω πάλ' ἢ ληζῆν ἢ ἐπὶ σθεῖος ἐκλικτῶν ἦσιν ὁ θῶος ἀπ' ἡμέρῃ· ἢ τ' ἀρετῶν σθησῶσ, ἔσθων ἐ μοι εὐχῆ; ἐ οὐ τ' παρότος καμῶν ἄλλως τι, τῶ τῶ χρᾶμμοσφορον σπυδρῶσ, καμῶ ὄσων τῶ πατρί τῆς χρᾶμμοσθῶν γινώσκων σε γῶ βίβρωσας, τίκων, ἐπὶ λιασ ἡλατό μου ἢ λύση τ' καρδίας, ἐ κακῶσκα δέικρωσ δεινῶσ, μήπω θιασῶσθῶσ ἀπὸ τ' κοίμωσων· ἀλλὰ πάλιν θῶσθῶσ ἐνθῶστωσ πολλὰ εὐχαριστήσας τῶ ἀγαθῶ μὲ θῶσ, ἐπὶ δὲ αὐτῶν κερχρωσῶσθῶσ ἔσθων, ἀπὸ τῶ τ' μακροῖν κοίμωσθῶσ τῶ ὄσων· ὁ μὲν οὐκ τ' ἀγῶνα τ' καλῶν ἀγωνισῶσθῶσ ὡς ἴσως πάντες, ἐ ἐπὶ τῶ τ' ἢ σθε κῶσθῶσ θιωγῶν, μακροσῶσθῶσ οἷα θῶσθῶσθῶσ σῶσων κομῶσθῶσθῶσ, ἰδὲ γῶ τῶ πολλὰ λίζην, ἐξέσθῶσθῶσ κατῶσθῶσθῶσ τ' μακροῖν ἡμέρῃ πατήσθῶσ (2), σὺ ὅσιν ἀσθῶσθῶσ ἀσθῶσθῶσ, σῶσων ἐ ἀναπαύσων ἀγῶσθῶσθῶσ θῶσθῶσ λίζην κατῶσθῶσθῶσ ἡμῶν ἢ ἀπὸ ἀγῶν, τίκων, μὴ ὑποκαυσθῶσθῶσ τ' κα-

Cod. I. 114. B.

(1) Huius monachi mentio est etiam in epistola a Sirmondo editis lib. I. 16. 41. 48. 11. 67.

(2) Platowem abstem, ut puto, quem spiritualis patrie sui titulo passim appella Theodorus.

λαῖν πατήρην διὸ ἐνὸ μὲν κραταιῶς πηδω-
 λιμοῦ μὲροι ἢ εὐχαιεῖς αὐτῶν καὶ ἀγαθῆς ὁ
 θεὸς κραυθεύων ἡμῶς εἰς τὸ σκεῖνον λιμῶ-
 να· ἴδου (Ϟ) χαλὸν Γαϊανόν, καὶ ἀνεπίλιν
 ἰερῆστας Ἐκκυστας ὅσα ἰητοῦμα μεθ' αὐτῶν
 ἰλυπῆθιν μεθ' ὅτι τῆ λύπη τῷ θεῶσιν
 πάλιν λωιάσθης καὶ φερέχης τῆ φερεσποῖσθ
 ταυτὸ λιασ· περι τῶ ἔλλων ἰσημῶσας χαλαῖς.

λα'. Τῷ αὐτῷ.

cod. f. 116. 2.

Παντὶ φερελαμβάνεις, τίκρον μου, πᾶν-
 τως θεῷ εὐδοκῶντος· ἄμα γὰρ τὸ πῖσιμον,
 ἔ ὁ βασιλικὸς ἰπίσι ἀναγείλας ἡμῖν ἴσα
 ἰερῆσθ· οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ ἄπειρ ἰπῆρᾶπτι
 φερέσθ τῷ βασιλικῷ· ἡ δὲ αὐτῶ· ἰάν ἰνῆς
 ὅτι ἰδιδάξην πῆσας, ἢ ὅτι λῆγθ διδιδάσκαπ
 ἰχω, δῆσεν αὐτῶν, β, κοροῖστας ὁ μὲν ἀν-
 θεσπος ἔ αὐτῶ μετ' αὐτῶς ἰση, ἰξῶσιν
 καὶ συγγνώμην τ' λαλιαῖς ἰγῶ δὲ ἀπικεί-
 θῶν ὅτι ὡδὲ ὅπου φερεῖστωμα, οὐκ ἰχω
 πῆτι ἐφαλίγῶσαι πάλιν καὶ ἴσις ὀρνῆσις· καὶ
 ἀπῶσθ ὡς ἰδιδάσκαθ δῆσθ τ' ὀξορῶστας με-
 τὰ αὐτῶ ἔ δῆσθ τῷ κυρῷ λιοτῶσ· ὁ δὲ παρ-
 ῆσῶσῶ ὅτῶσ ἐσῶσιν· ἰπῶσι οὐδ' αὐτῶ, ἔπ
 ἰγῶ μὲν ἰπῶσ καὶ ἰπῶσῶσ ἰχω ὀσῶσῶσθ·
 αὐτῶ δὲ, ὡς ὀσῶσ· ἐν τῶσῶ ἔ ἀπῶσῶ
 (Ϟ) ἀσῶσθ.

Ἐρχόμεν δὲ δῆσθ τὸ ἡπολυθῶσθ (Ϟ) ἀρ-
 χιεπισκοπον καὶ ὄσῶν ἀδελφῶσ· ἰχω ἔπικνί-
 λα αὐτῶ, ἀλλὰ δῆσθ (Ϟ) παρῶσθῶν παρ-
 ῆσῶσῶμῶν τῶσ οὐδ' ἡπολῶσθῶσ αὐτῶ· καὶ
 γὰρ ὡς ἐν παρῶσθῶσ, αὐτῶ φερεῖσῶσ ἐν
 ἴσις αὐτῶ· καὶ ὀσῶσθ ὅτι λυγῶσθῶ καθῶσ
 μου καὶ ὁ βασιλικὸς ἰπῶσι, ἀλλὰ ὡς ὡκο-
 νόμῶσ ὁ κύριος· φροσῶσθῶσῶσ αὐτῶ γῶσ-
 θῶσ, ἔ φερεσῶσθῶσ ἰγῶσθῶ φεῖ τ' ἄ-
 πῶσῶσῶσ με· ὁμοῖος τῶσ μετ' αὐτῶ ἀδελ-
 φῶσ με καὶ τίκῶσ, ὄξῶσῶσ τ' φερεσῶσθῶσ
 σῶσῶσθῶσ καὶ (Ϟ) ἀβῶσῶν Τιμόθῶν· μῶσθῶ-
 σῶσ καὶ αὐτῶ τῶ εἰς δῶσῶμῶν, ἔ οἱ φεῖ τ'
 ἀβῶσῶν Τιμόσῶν, ἀναπαύσῶσ αὐτῶν, ὄσῶσθῶσ
 αὐτῶ ὡς ἡμεῶ· ἴνα ἡ ἰγῶσ τ' ἰδῶσθῶ ὅτι τῶ
 κυρῶ Ἰσακῶσ οὐδῶν ἰπῶσθ ἰγῶσθ, ἢ ὅτι
 τ' μῶσθῶ τ' ὄσῶσῶσῶσ ὁ θεὸς δῶσθ σοι, ὅτι
 μέσῶσ αὐτῶ με ἰγῶσθῶσ, ἔ ἰγῶσ ἴνα καὶ
 μῶσθ ἡμέρῶσ εὐαρεσῶσθῶσ τῶσ θεῶσ· ἴπῶ οὐδ'

mus precibus illorum directi; nosque bonus Deus ad eorumdem portum deducat! Vidi bonum Gaianum, et recreatus sum sciscitans atque audiens quae scire avebam. Dolui rursus intelligens, te ob praedictum obitum pariter conturbatum. At tu curam tui diligentem gere. Cetera egregie significasti.

35. Eidem.

Neminem non praeverteteris, fili mi, Deo prorsus favente. Una enim cum tuo codicillo, en adfuit regis minister, nobis significans, quidquid est rogatus, immo quae illi ab imperatore mandata fuissent, quae huiusmodi erant: si compereris eum aliquos docuisse, aut dicentem se habere quos doceat, impone ei centum plagas. Et is homo quidem haec cum pudore aiebat, et veniam dictorum petebat. Ego autem respondi: me in hoc exilii loco neminem habere quicum colloquar, exceptis avibus: et hoc significavi per exilii mei antorem, itemque per dominum Leonem. At ille excusavit se, quominus ita diceret. Dixi ergo ei me esse paratum vestem detrahare; ille vero, ut scis. Sic hominem dimisi.

Gavissus autem sum quod archiepiscopus fuerit dimissus cum fratribus. Volnissem aliquid ei scribere, sed habita tentationis ratione renui. Hanc igitur ei excusationem meam facito: namque et ipse quasi adhuc in tentatione ad ista relegatus est loca. Et scio illum moerere, prout idem homo regis mihi narravit; verum, ut Dominus ordinavit. Saluta eum amanter, et hortare ut pro mea humili persona oret; similiter, qui cum ipso sunt, fratres meos oro filiosque; praecipue archiepiscbyterum, et abbatem Timotheum. Conare et ipse pro virili parte, cum abbate Tithoe, consolari illum, et loco mei habere. Velim autem tibi suasdeas me nihil aliud ad dominum Isaacium scripasse, nisi quod mercedem tibi visitationis Deus det, quoniam solus mihi scripsisti; et ora ut uno saltem die Deo pla-

ceam. Sive ergo ob hanc sive ob aliam causam, me propter Christum hoc habeo dicere paratum esse ad verbera. Et si omnino hanc tentationem vitavero, mese infirmitatis ratione, vobisque satagentibus. Sic ergo et tu mihi sedulam operam da, scribendo ac mittendo, quaecumque ex Dei voluntate fore cognoveris. Cum Deo omnia mihi optabilia, etiamsi ignem imperator comminetur, vel gladium, vel bestias, vel aliud quodlibet. Non quod viribus polleam, sum enim araneo debilior; sed quia vult Deus ita omnem christianum esse animo comparatum. Attamen haec non improvide acta fuerunt: nam et custodes cautiores facti sunt, nec non qui hec est senex, et monachus. Ceterum habemus Denm vestrasque preces. Tempore idoneo significes velim ubinam dispersi sint fratres, et si decem illi litteras receperint, itemque alii septem; et si miti litterae possint ad illos decem, ut diximus. Qui mecum sunt valde te salutant.

36. Eidem.

Profecto, fili, tarditas moestum me habebat; sed quia hiems incumberebat, non indignarer. Nunc tua simul epistola cum fratre recepta, et utrimque edoctus ea quae sciscitatus fueram, Domino gratias egi, cui placuit, veritatis causa egregium fratrem meum et patrem, archiepiscopum inquam, in exilium pelli cum reliquis fratribus patribusque. Aegro animo estis vos propter expectatam rerum conversionem; sed nihil absque mercede erit. Contenti estote in Domino, quicquid ille mandaverit. Bene factum, quod ad urbem tranquillo mari solus frater Proterius adnavigaverit; ut, si nemo alius, certe ii ad quos nuper scripsi, litteras recipiant. Et si forte huc non perveniat, habet humiles a me preces; quippe mandavi ei de omnibus, nempe ut sibi caveat, quomodo portam introeat, quomodo epistolas tradat, et ne forte confidenter obambulet. Dominus eum protegat ob patris nostri preces. De suboeconomo si ve-

ἀφ' οὗτο εἶτι ἀφ' ἄλλο ἕνεκεν Χριστοῦ, ἰσάω ἔχω λόγον, ὅτι ἰσάω εἰς μέσθους ἔπιμιμος ἔχων πατήρ ἕξομα φύσω (2) παρασμον φαιδὸν ὁ ἱερατικῆ ἀδυνασίας, ὠλεθ' τε τὸ ἐ αὐτῶν τῷ δρώντων· τίττω αὐτῶν τῶν ἕξομα καὶ αὐτὸς ἀναγνῶσκὸν ἐν τῇ περὶς ἐμὴ μάλιστα ἀνακοσία καὶ γραφῶν καὶ τίμηται, ὅσοι σκοπῶς ὅτι θήλικα τοῦ ἐξίν· μὲν τίτω πάντα μοι ἱερὰ, καὶ πῶς ἀππαλῆ ὁ κερταῖν, καὶ ἐξομα, καὶ ἄφρα, καὶ ὄπου· οὐχ ὅτι δυνατὰς ἔχω· εἰμὶ γὰρ ἀεζήρης ἀδρανίστηθε· ἀλλ' ὅτι βούλεται θεός, ὅσα πάντα ῥευστικῶν ἀναπῆδοσθαι ὁμοῦ ὅτι οἰκοτομικῶς ἐλήμνω τὸ γρονθῶν ἡσφαλίσσασθαι γὰρ οἱ φύλακες, καὶ ὁ γέρον ὁ ὦν ἐν τῷ αὐτῶ καὶ ὁ μοναχῶς ἕξομα (3) θεῶν καὶ τὰς εὐχὰς ἐμῶν· κηροῖ ἐὼντων δὲ λίσων ἰσοῦ ἀναστασια οἱ ἀδελφοί· καὶ ἐ ἑδίξαντο τὰ γράμματα οἱ δέκα καὶ οἱ ἐπτά· καὶ ἐ ἑστὶ δυνατῶν τίμηται εἰς ἐσθ' δέκα ὡς εἰσαλέμ· πολλὰ ὁ στυντὸς μοι ἀπάζονται.

λς'. Τῷ αὐτῷ.

Τῷ ὅτι, τίκνον, ἤχαλλον ἐν τῇ βραδύπυ· ἀγ' ὅτι ὁ ἅμων ἔπιμιμος, ἔκ ἠγάπηται· νῦν ἦ ἔ ὁμοῦ μὲν ἕ ἀποσπύω σοι, ὁμοῦ ἦ καὶ ἕ ἀδελφῶν ὑποταβῶν, ἐ ἀμοσῶρονθι μισροδικῶς τὰ ἐπὶ ἔμνω, ἐναχίρισστα τῶ κυρίῳ τῷ εὐδοκίσασθαι ὑπὲρ ἀληθείας ἐξωριδύωμ ἕ καλὸν ἡμῶν ἀδελφῶν ἐ πατίσε, ἕ ἀρχεπίσκοποι δὲ λίσω, αὐτῶ τῶς λοιποῖς ἀδελφοῖς ἐ πατίσει· κημντι ὑμῶς ἀδολαχοῦντες ὅτι τῇ περοσδοκίμῳ μιστάσει, ἀλλ' ὁσῶν ἀμμορον ἐγῶρητὲ ἐν κυρίῳ, καὶ ὅτι κημνι· καλὸν δὲ ἐστὶν ὑποπλῆῶσαι ἐ τῇ πόλει ἐ εὐδία ἰστον (4) ἀδελφῶν Περγίτων ἴνα ἐ ἔ μὲ πε ἄλλος, ἀγὰ ἐ περὶς εἰς ἀπὶ ἐπίστωμα δίσῶνται τὰ γράμματα· καὶ μὲ ἑλθῶ ἐ τῷ αὐτῶ, ἐχ' ἕ ἀπαντῶ ἐναχὸν ἡμῶν διὰ ἕξομα αὐτῶ ἀπὶ πάντων ὅππρωτημῶνος ἑσω πῶς ἐστὶν ἐν τῇ πόρῃ, πῶς ὑποσῶσαι τὰ γράμματα· μὲ ὡς ἐπὶ κη παρροσία ἀεπαταῖν· ἑσω οὐν ὁ κύριος σῶται αὐτῶν ἐ ἑὲς ἕ πατῶς ἡμῶν· ἀπὶ ἕ παροικῶμον ἑάν ἑλθῶ ὑπαιμῶσας, τίκνον,

Cod. F. 116. b.

ὡς σωσθῆμεν ἔ ἡμῶς κεῖλὸν ἔῃ ποιῆμεν, εἰ τι πάλιν μάθοις διὰ τῆς πατρῆας, κερὶ εὐδότης γράφοις ἡμῶν ἔ τῶς μὴ κερτασυχθῆς μὴ ἀναγκαῖον τι πῦμαίαι διὰ τὸ χριμμεῖον ἔῃ. Ἐ κερσον̄ ὅπου ὁ ἀδελφός Τιμοθεῖος ἔδοκίμησεν, κερσομεν ἵνα ἀρη γράμματα· ὁ ἕως σε τίκον σκεπασθῆς ἐν πᾶσιν οἱ ἀδελφοὶ κερσοζωρηνοῦσιν, τὸ Δ καὶ τὸ Α (Ι) ὁἷ ἡμῶν.

λζ'. Τῷ αὐτῷ.

Col. I. 116. a.

Καλῶς ἐποίησας, τίκον μου Θεοπόδον, ἀδελφὸν ἑπιστάλας ἀγγέλου ἀγαθῶν οὐ τῆ διὰ ἡμοῦ τι καὶ τῆ ἀγγέλια εὐθυμίας τῆς εὐχαριστήσασθαι τῷ κυρίῳ· ἔδοξας δὲ ἀρετῶσαι ζωῆς φανῆ μαθόντας ἡμῶς, μὴ ζῆλῶν ἐπιτολιμμεῖν λόγῳ καὶ οὐχ οὕτως ἐλθῆ καὶ τῷ οὐδὲ διὰ σωματῶ ἔδικας ἡμῶν ἑπιστάλας ἐπὶ ἂν ἐροῦσασθαι τῷ τι εἰ δυνατόν ἐπιστάλας τῶς ὁξορεῖσθαι ἐπιστάλας, καὶ τῷ εἰ κεῖλὸν διὰ ἱαμβικῶν μέτρων πῦσαι κερτῆ εἰκονομάχων οὐ ὅσπου δὲ ἄλλων ὠφίλας, ὅπου δὲ οὐκίαν, εἰς τὸ ἀποσφραδῆσαι τὸ τοῦ μου ὁξελκύμενον ἐκ τῶ ἀτόπων γράφῃ τοιγαροῦ ὅπου κερτῆ ἔξῃται τις, κερτῆ μὴ ἄλλο τί, ὅπ ἱρόσται ἐ σῶζονται οἱ ἀδελφοί· οὐκίαν γὰρ τῷ κερτῆ σου κερσορῆας, ὡς οὐκ ἄλλαν ὅπ μακρῶς λόγους τοῦ γὰρ καὶ ἀναγκῶν, ἀλλ' ἢ πᾶσιν σου τῆς καρδίας μου; ἀναγκαῖον δὲ εἶναι αὐτῶς ἑπιστάλας ἔῃ. Περτῆρόν μου ἐν τῶς ἐν ἀσῆ, ἐπὶ διεγνώσθαι τῶ ἀδελφῶν ἡμῶν κομίζομενον ὡς δικῶ ἔῃ κεῖλὸν καὶ γερματάσιν σου κερτῆς ὅπ ἐπὶ ἔῃ ἀββῶν Γρηγορίου, ἱσταλῶσαν αὐτῶς εἰς εὐσθῆσαν ἔδον τῶ καὶ ἄλλους τῶ πῦσαι, μὴ τι γὰ ἡμῶς· ἐγὼ δὲ τῶς ὑπερῆλθον, δὲ τὸ διεγνώσθαι κερτῆς δὲ ὅπ εἰς τὸ Στιδῶν ὅπ τῶς λόγους κερτῆ κερτῆς καὶ ὡς ἐγὼ κερτῆς ἐμῶ ἐγὼ ἐπὶ αὐτῶν ἔ ἀναγκῶν μὴ δῆσῃς, τίκον· ὁ Χριστὸς μῶ ἡμῶν ἐάν κερτῆ κερτῆ κερτῆς ἐν μέσῳ κερτῆς θασάτη· ἐγὼ δὲ αὐτῶ πᾶς ἔμῳ τῶ κερτῆς; οὐκ

nerit admonebis, fili, consideremus et nos quid factu opus sit. Si quid deuvo per patres cognoveris, tempore idoneo scribes nobis: nunc vero ne festines, quicquam miuime necessarium mittere propter tempus hibernum. Cum frater Timotheus in proclinctu erit, fac sciam ut epistolas sumat. Deus te, filii, in cunctis protegat. Fratres uostri salutant, scilicet Δ et Α.

37. Eidem.

Beue fecisti, filii mi desideratissime, quod fratrem misisti bouum unicum, cuius aspectu simul rebusque nuiciatis laetatis gratias Domiuo egimus. Existimasti autem viva voce audita, haud indigere nos epistolari sermone. Atqui uon ita se res habet. Quamquam ne orctenus quidem ad ea que sciscitati sumus respondisti; nempe an possibile sit scribere ad episcopos exiles, et utrum expedit iambico metro componere aliquid aduersos Iconomachos, quod non tam alienae utilitati quam propriae profuturum sit, dum mentem scilicet meam ab importunis cogitationibus abstrahet. Scribe itaque quotiescumque aliquis huc uenerit, si nihil aliud, saltem quod ualeas, et incolumes fratres sint. Tuam enim malo aliquam breuem salutationem, quam aliorum longos sermones. Quid enim spiro uisi te cor meum? Necesse rursus est, ut mittatur Proterius meus in urbem ob inuisendos fratres nostros; ferentem, ut rectum fore censeo, tuum quoque epistolium ad abbatem Gregorium, quo illum ad constantiam cohorteris. Id enim ab aliis quoque fieri oportet, uedum a nobis: nam ego hactenus abstiuui timens, quominus id innotesceret. Ad Studitas autem uerba consolatoria ipse facies, et quod ego pro ipsis oro et decerto. Ne metuas, filii; Christus nobiscum est, etiamsi in medio nmbrae mortis ambulemus. Venturos huc aliquos cur significas? quos mittis, video; quem-

(1) Legitur apud Sirmundum epistola 41. libri I. n̄d litterarum elementis quosnam significet homines Studita declarat. Est igitur Δ Athanasius, Α oeconomus.

nam, non quaero: etenim tu egregie cautus esse soles. Videsis quemnam per fratrem Hadrianum et Chelandium mittas, et quando; videlicet hominem necessarium ac necessario. Tu interim quiesce: deinde prout Deus successum dederit. Lege, occupare re aliqua, ora ferventer. Dominus te servabit. Saluto Callistum meum. Salutant te qui mecum sunt.

38. Eidem.

Propter tuam priorem alteramque epistolam gavisus sum, fili mi, et supergavisus, nempe ob animi tui constantiam, fidem tuam indubitabilem, et quod contra omnia sis obfirmatus et alacer. Domino gratias, qui te roboravit confirmavitque in timore suo. Provide sic consuluit Dominus, ut usque in hodiernum diem liber fueris, quod necessaria ministeria conferent. Vidi etiam egregium Gaianum, pavique animam meam narratione eius circa decem illos. Unum dolui, quod duo fratres, lignorum olim caesores, haud tamquam membra nostra fratresque tractati sint. Verum, quatenus fieri possit, et Dei caritas postulat, tractentur. Recepti omnia quae nunc pariter missa fuerunt. Delectatus sum membranis, at aliis quibuslibet. Retribuat tibi requiem Dominus, fili mi, in regno suo! Excipiendis haereticis laboratis, sed et hoc ad experimentum vestrum fit. Adinva fratrem Tithoem, sensu tenero sis; scriptum est enim: fratres in necessitatibus sint nobis utiles. Huic a me quoque salutem dices. Oro autem hunc et ceteros, ut quemadmodum cunctis operam impenditis, ita fratri etiam nostro abbati Petro convenientem exhibeatis caritatem, eique necessaria pro viribus suppeditetis. Etenim mihi significavi, sibi a vobis non fuisse consultum. Prae ceteris, atque ut libuerit, meo nomine fratri Domitiano et suboeconomo salutem dic; eique disertis verbis denuncia, me epistolam eius recepisse. Deus tibi in cunctis indulgeat! Christus sit cum omnibus vobis!

πύμπαις, ἕρῃ· τίνα, οὐ ζήτησ'· χαλᾶς γὰρ ἀσφαλίζῃ· ἕνα δὲ τὴν τῶ ἀδελφῶ Ἀδριανοῦ καὶ τοῦ Χιλαρδίου τίνα πύμπαις καὶ πότῃ· εἴλην ἢ καὶ ἀναγκαίον καὶ ἀναγκαίως· σπῆλ σου γὰρ πῶς τίτῃς, καὶ ὡς ὁ κύριος· εὐδοκίᾳ ἀναγίνωσκε, ἴχθῃ ἴερων, εὐχῇ θυμοῦ· ὁ κύριος σε σὺσῶ· ἀποστασσομένων· Ὁ Κάλλιςτὸν μὲν ἀποστασσομένωσιν σε οἱ σὺ εἰ μὴ.

λθ'. Τῷ αὐτῷ.

Ἀπό τῆς ἀφ᾽ ἑσῆς ἐδράστῃς ἐν ἐπιφυλάκῃ, ἡδὼν τίκων μου καὶ ὑψηθῆναι καὶ τὸ σταθερῶν τῆς ψυχῆς σου, καὶ τὸ ἀνεσθίαστον τῆς πίστεως σου, καὶ τὸ ἀφ᾽ ἑσῆς πάντοτε καρτερικῶν καὶ εὐπροσδοκίῶν σου· ἐχάσεις κελίον τῆς ἡμετέρας καὶ βεβαιωτέῃ σε εἰς ὅσον φέβον αὐτῶν· οἰκονομῶν φρονήμασιν ὁ κύριος· ἕως τῆς παρόντος· ἀφύλακτον σε εἶναι, ἵνα αἱ δόξασαι θεολογίας τελεθῶσιν· ἴδον καὶ ὅσον καλῶν Γαϊανῶν, ἐξῆλθον τῶ ψυχῶν ἐκ τῆς σπῆλς ἐξήγησας· ἐν ἐπιφυλάκῃ σπῆλ τῶ δύο ἀδελφῶν τῶ δύο τῶ περικτήτης ποτῆ, ἢ οὐχ ὡς μέλι ἡμῶν· ἐπὶ ἀδελφοὶ ἐπιδοκίμῃσας· ὅτι εἰ δύνασιν ἐπὶ ὅσον ἀπαρτῶ ἢ ἀγάπη τῶ δύο διοικηθῆσας. Ἀποσθῆλαμῶν πάντα καὶ τὰ τῶν σελήτων· ἀνεπαύειν εἰς τῶν μὴ βεβαιῶσας, εἰς πᾶν ὅπῃ ἀναπαύσῃσιν σε ὁ κύριος, τίκων μου, ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτῶν· ἐπιδοκίμῃσας ὅσον ἀερετικῶν χάμπετ, ὅτι ἐπὶ εἰς δουμῶν ὑμῶν· συναρτῆσθαι τῶ ἀδελφῶ Τιθῶν, χαταρίστη· ἐπιδοκίμῃσας, ἀδελφοὶ ἐπὶ ἀνάγκῃς ἴσως αἱμῶν χεῖρας· ἢ καὶ οὐχ ἔμῃ ἀποστασσομένωσιν· ὅσον καλῶν ἢ ἐπὶ αὐτῶν χεῖρας, ἵνα ὡς ἐν πᾶσιν κοσῶσιν, ἢ καὶ εἰς ὅσον ἀδελφῶν ἡμῶν· ἐπὶ ἀδελφῶν Πέτρον ἐπιδοκίμῃσας ἐξῆλθον ἀμύχσας, καὶ δόκτω αὐτῶν τὰ ἀφ᾽ ἑσῆς χεῖρας καὶ τὸ δύνασιν· ἐπιδοκίμῃσας γὰρ μὲν ἢ ἀπορονοῦσιν αὐτῶν ἴσως· ὅσον πάντα· ἐπὶ καλῶν ἐξ ἡμῶν· ἀδελφῶν Δοματιανῶν· ἐπὶ ἀπορονοῦσιν ἀποστασσομένωσιν· ἢ ἐπὶ τῶ ἐπιδοκίμῃσας σου τὰ χεῖρας· ὁ κύριος συναρτῆσθαι σε ἐν πᾶσιν· ὁ κύριος μὲν πάντων ὑμῶν.

Cod. E. 116. a.

λθ'. Τῷ αὐτῷ.

Coel. I. 117. a.

Τὸν ἀδελφὸν Σιλvanὸν ἄμα πρὸ Δωροθεῖον εὐδοκίᾳ Χριστοῦ, τέκνον μου ἁγαπητόν, εἶδον· εἶπον δὲ εὐδοκίᾳ, ἰπὶδὴ οὐκ εἰς κακὸν οὐδ' εἰς ἀτυχίαν ἰληλύθῃσι, καὶ ἰγὼ κακός, πρὸς πατέρα αὐτῶν ἐξέστρεβλόμενος· ἔτι καὶ εἶδον μὴ ἀσφαλῆς ὄσωνται καὶ ἄλλοι, ἀσυμφατοῦ πῶς συνοψοσθῆναι μοι· οἷς καὶ παρήγαλα μηδεμοῦ ὡς ἐπύχην ἐκπερσμούσασαι τὴν συνθήκην· ἐν οἷς καὶ ἀπέσπασα αὐτοὺς μὴ εἰρήναι, εὐχρῆν· Ὁ Σιλvanὸν ὡς ἐπύχου· ὅτι καὶ αὐτὸς ἐρχόμενος πρὸς σὲ μετὰ τῷ καλῷ Δωροθεῖν, ὅς ἐστι οἰκίας ὁμῆς· ἔπειθ' ὁσως ἀδελφικῶς πρὸς δέξασαι φιλοκλίτα σε ἴλασ καὶ συμβόλῃ· οὐδὲ γὰρ ὡς ἦκουσας παρεπινοῦσαι τὴν πρὸς σὲ πρὸς ἀφίχθαι· πάλιν ὁμοίαν ὑπολογίζονται· ἐπίστασι δὲ αὐτὸν μὴ τὸ κριθεῖσθαι αὐτῶν, καὶ ἀπὸ αἰμαρμίας ἵσχυον, ἐν πάσῃ ταπεινότητι ὄντι· αὐτῶν ὅσως δὲ ἀπεικόνισεν ὁ ἀρχιεπίσκοπος καὶ δι' αὐτῶν μεθ' ἑαυτοῦ, ὅτι πρὸς τῷ ἱερῷ ἐκπερσμούσασαι ἀδελφῶν ἡμῶν· τὰ αὐτὰ ἀφίχθαι μεθ' ἑαυτοῦ· ἔπειθ' ὁ ἀδελφοῦ Περσίου, εἰ ἄρα γὰρ ἀπεικόνισε δειδῶν δέξασαι· Ὁ Χρῆστος· ἵνα ἐρχόμενος πρὸς σὲ τὸ ὡσεύμενον παύσασθαι μοι ὅτι πάντων· ἔτι ὁ κύριος ἵνα μὴ τῷ πνεύματός σου.

μ'. Ἰωσήφ ἀδελφῷ καὶ ἀρχιεπίσκοπῳ.

Coel. I. 117. b.

Ἐγὼ ἐνχαριστῶ πρὸς Θεοῦ μου ὅτι ὑμῶν ὁσως ἐστὶν· τὸ γὰρ εὐχαριστῶν δέξασαι τὸ πνεῦμα σου χαρμῶσασαι· ἵνα πῶς εἰμὶ ὁ πάλας ἑαυτῶν ἀκούσασαι ἐξέστρεβλόμενος σου ὁσως, ἃ μοι μάλλον ἰπὶδὴν ἡμῶν δέξασαι· ἔπειθ' ἀξιώσασθαι σου ἀφίχθαι· ὅτι ἐν ὁσως ἡσυχίας ἀληθῶς τὸ κύριον οὐκ ἀφίχθαι ὅτι καὶ πῶς πειρασθῆσαι σοι πρὸς τὰ μετῶσασαι τῆς ἀληθείας ἡμῶν ὁσως· ἀλλὰ γὰρ καὶ πάλας· ἔπειθ' ὁσως εἰμὶ ὁσως τῆς βαλβίδου τῆς πρὸς τῆς, ὅτι πῶς πειρασθῆσαι πολλοὶ εἰ καὶ ἑαυτοῦ ὁ λόγος ἡσυχίας σου μὴ ἰπὶδὴν τῶν κύριον· ἔπειθ' ὁσως εἰμὶ ὁσως εἰμὶ ὁσως, ἐν ἀνάγκῃς,

39. Eidem.

Fratrem Silvanum unaque Dorotheum, Christi beneplacito, filii mi carissime, conspexi: dixi autem Christi beneplacito, quia sine damno et importunitate venerunt ad me patrem suum licet pravum, tali tempore. Vidi tuto, quemadmodum et venerant, quasi clanculum me invisentes: eisque maudavi, quominus uemini umquam mutuum hunc conspectum revelarent: tumque eos dimisi in pace, cum Silvanum quem optabam esse comperissem. Hunc ad te venientem cum egregio Dorotheo, proprio instinctu et voluntate, fraterne recipe, tui nimirum amantissimum atque observantissimum. Non enim, ut audisti, simulaverat ad te primum adventum suum. Verum Ipsemet ore proprio sibi patrocinabitur. Assignavi cum cellae suae, et extra omnem sollicitudinem sum propter eius veram humilitatem. Iam et quomodo discesserit archiepiscopus ab ipso audiens, cura levatus sum, item circa ceteros carcere tentos fratres nostros. Nunc pariter aeo intelligere num frater Proterius aberit; metuo enim propter hiemem. Ergo cum aliquis hic venerit, prout constituimus, fac me certiorum de omnibus. Et Dominus sit cum spiritu tuo!

40. Iosepho fratri et archiepiscopo.

Ego Deo meo gratias ago quod vales, quam rem ex honorabilibus litteris tuis cognovi. Iam quis ego sum miser homo, ut talia audiam a religiosa sanctitate tua, quae me potius de te praedicare decet, qui tanta virtute fulges? Quia videlicet inter episcopos vere Dominum laudasti; neque nunc solum, cum et alii nonnulli tecum consurrexerunt de nostri ordinis sociis ad veritatis sublimitatem; sed et olim, atque ut ita dicam a cancellis id est limine pontificatis, cum pastores multi, etsi audacter hoc dico, insanierunt, Dominum non exquirentes; tu in carceribus fuisti, in

solitudinibus, in necessitatibus, in angustiis, in laboribus, in lacrymis, in anxietatibus, et quotquot dici queunt aerumnis. Apostolica haec sunt tua decora, aemula maioribus nostris certamina. Quod si et ego aliquid horum, attemam gradus mei parvitas, peccatorumque obscuritas, obruit neque apparere sinit. Verum enimvero gloria tua, mea est, desideratissime frater, patrum apex. Ora ergo potius, omissis praeconiis, ut humilis persona mea firmetur in timore Dei contra omnes invisibiles visibilesque hostes, adjuvante etiam beati patris nostri intercessione. Etenim de me timeo, frater, quamdiu sum in corpore hoc. Quod si et aliquam fiduciam foveo, ea spes est in Deo, qui etiam desperatum ad lucem protrahit infinita sua bonitate. Valde autem laetor, quod tecum sit egregius Athanasius, qui iucundus tibi erit hospes in exilio tuo. Quomodo vero heic nostra se habeant, bonus Silvanus, qui praesens cognovit, narrabit; neque haec tantum, sed et quaecumque epistolae adscribere omisi. Si ergo nobis reservat Dominus, ut in carne adhuc mutuo conspectu fruamur, id erit voluntatis eius opus. Si minus, certe tu, o pater, ora ut invicem videamus cum patre, immo verò cum patribus fratribusque in beata visione, ubi a Deo benigne aspicimur, cuius causa separationem hanc bellumque perpetuamur. Serviliter te veneratur frater Nicolaus, qui solus mihi relictus est. Salutare digneris qui sunt cum sanctitate tua, praesertim egregium Athanasium.

41. Euthymio Sarlium.

Secundo iam scribo ad beatitudinem tuam, sed hem peccata meal lacrymans dico, tabellarii duo ad exilii tui locum venientes, naufragium passi sunt; quae res non mediocriter misellam animam meam contrivit. Attemam quia filii obedientiae, et quia in tale ministerium missi, et tertio denique quia sola illa deplorabilis mors est, quae cum peccato, etiamsi in lecto

ἐν στενωπέλαις, ἐν πόνοις, ἐν δάκρυοις, ἐν πηγάμοις, ὡς ἂν περ φαίη ὁ κηλεύσας. Ἀποστολικὰ σου τὰ ἀμύμητα, ἰσοπαρία τὰ ἀθλήματα· εἰ ἢ καὶ ἰγὼ τὸ ἔργον ἴσούτων, ἀλλ' ἢ συμμεσῆς τῷ βαδμῷ καὶ ἢ ἀδρότης ἔργῳ ἀμύμηται, καλύπτει καὶ φαίνεται οὐκ ἴσῃ· πάλιν τὰ σὰ ἰσὸν κευχήματα, ζῆλον πᾶσι ἀδελφοί, πατρῶν κορυφῆς προσόντων ἴσῃ μὲν πολλῶν ἀξιόμων· τὸ ἰπαρῶν, ἵνα μὴ ἰσραουῦται ἢ ἄπειται ψυχῆ ἐν φόβῳ Θεοῦ, καὶ σπεῖς οὖν ἀρετῆς ἔξοφῶν ἐξοφῶν ἰσθῶν, συμπαρομῆσι καὶ τῆς τῆ μακαρίου ἡμῶν πατρῶς ἰκατείας· καὶ γὰρ θεοδικῶς εἰμι τὰ κατ' ἰμαρτόν, ἀδελφεί, μή τις ἂν ὦ ἐν τῷ σκῆπτρῷ τῆς εἰς καὶ τὸ σπῆρῶν, ἀλλὰ καὶ τῷ τοῖ ἐλπίσθαι Θεοῦ τὸ ἔργον ἀπῆρῶν μόνον εἰς φῶς φέρειν· δι' ἀπαρῶν ἀγαθῶν· εὐθύμωσα ἢ πάντων ἐπὶ σκέπῃ σου ὁ χαλὸς Ἀθανάσιος· ἐπὶ τῇ τῇ ὑπακοῆς ἔνι καὶ τῆς ἐξοφείας σου· οὐα εἰ τὰ ἐν ἑαυτῷ, ὁ χριστὸς Σιλουανὸς ἐπὶ ὑποχρῶν διηγήσεται· ἔ οὐ μόνον ταῦτα, ἀλλὰ καὶ ἑσὶ δι' ἑπιστολῶν παρῆλκον γράφειν· εἰ μὴ οὐ ἄμυμηται ἡμῶν κύριος· ἴπ ἐν σαρκὶ ἴσῃ ἀλλήλων, τῆς αὐτῆς κελύσεως ἔξοφῶν· εἰ δὲ μὴ, ἀλλὰ σὺ γὰρ ὁ πάντες πιστοῦν ὁφθῶν ἡμῶς οὐκ παρῆ, μὲν λον δὲ παρῆσι καὶ ἀδελφοῖς ἡμῶν ἀλλήλων ἐν μακαρίᾳ ἴσῃ καὶ ὁφθῶν ὑπὸ Θεοῦ εὐμῶν, δι' ὃν ὁ παρῶν χειρομῶν ἔξοφῶν πᾶσι προσκῶν δὲ ἀδελφῶς Νικηλῶν μόνον· ἐγκρατῶν φῶς μοι προσπαρῶν ἀξίωσας οὖν σμῶν τῆ ἀμῶν τῆ σε, ἐξοφῶν ἑσὶ χαλὸς Ἀθανάσιον.

μα'. Εὐθυμῶν Σάρλιος.

Δὶς ἔργῳ ἐπὶ τῶν τῆ μακαρίᾳ τῆ σε, ἀλλὰ φῶς τῆς ἡμῶν ἀμῶν, ἐν δάκρυοις γὰρ ὁ λόγος, ἐπὶ δὲ τῆς ἡμῶν πᾶσι ἐπὶ τῶν φῶν ἀμῶν τῆς σε, ὁφθῶν σου ὑποχρῶν γῶν· ἡμῶν σμῶν οὐ μῶν τῶν ἡμῶν ψυχῶν ἡμῶν ἰσῶν ὑπὸ κατῶν, καὶ τῶν τῆς μόνον ἡμῶν ἡμῶν οὐκ ἴσῃ· ὁ τῆς ἀμῶν τῆς ἐπὶ κλίτης

Cod. L. 117. b.

εἰδῶσι, ἡὲν γὰρ ὑπερείστας ἀφίμνηθ' πὸ
 λυπηρόν· τοίνυν καὶ ἐν τοῖς πενήτοις χράμασι
 ἢ ὀφθαλμοῖσι μακροτέρων ἀντὶ τῆ
 διοσιλῆα σου· καὶ γὰρ ὅστιν ἀξία μακρο-
 εἰχέδωτα, περικρατῶν πάντων ἀγωνισμῶν
 καὶ παύσεσσι μὲν ἐν ἰερέσσι· Ἐ γὰρ
 μὲν ὁ ἁγίου πᾶσι δὲ τῶν ἁγίων
 ἁγίων τῶν θεῶν· ὅμως ἐν τῶν τῶν ἀλλο-
 θείας κατὰ τὸν θεῶν ἔχων, ὅσων ἰσο-
 θείους χροῖον πάντας ὑψηλῆς ὁμολογίας
 στίβανον ἀπειτηγὰ μὲν· τὰ αὐτὰ ἔγωγε
 σου τῆ ἱερά κορυφῇ περὶ ὄψιν· στίβαν
 οὐ χρυσοκαλλῆται εὐσεβήματα ἰσο μὲν
 δὲ κρατὰ σάρα τὸ γίνομαι, ἀλλὰ διοσιλῆ-
 αὶς ἁγίοις, οὐδέστιον γὰρ τὸ ἐκίκαμα
 χροῖον τοίνυν καὶ θυμῶν ἀπομύσει εἶσθον
 ἐπὶ καὶ εὐσεβῶν ὁ δὲ ἁγίων τῶν ὑψηλῆς, ἰ-
 σθαυρῆμοις ἰσομύνηθ' εἰς οὐρανούς· καὶ
 περὶ γὰρ ταῦτα, εἰ μὴ σε θάσσεσθαι ἐν
 κερῶν εὐσεβῶν λαθραγεμμένων ἐπὶ τῶν
 περὶ εὐσεβῶν.

Τὰ γὰρ πᾶσι ὅπως τιτάρεσθαι, καὶ ἰμ-
 πεύσεισθαι ἢ κατὰ ἡμᾶς ἐκκλησία, πολλο-
 λου τὸ λίγη δὲ τὸ πολλοῦσθαι τῶν ἀσ-
 βῆας θυμῶν τῶν θεῶν ἀφαιζογται· αἰ-
 ερμῶν τῶν στίβαν εὐσεβῶν καὶ ἱερέων τῶν
 ὑψηλῶν ἀπέλαλας πᾶσα ψυχὴ χροῖον
 ὁμολογῶν χροῖον τῶν ἀσβῆας δόξα
 ἁγίων οἱ ἀντιρόμνοι, ἔ οὗτοι ὅς ἐν περὶ
 δικιμαζομῶν (αἰς χακῶσθαι ὁμολογῶν
 ὁ Σμυρναῖθ' ἐν ἐπιτοκῶν, καὶ ὁ Χερσό-
 νθ' ἐν ἰσημῶν, ὁ Χρυσπολίτης, ὁ τῶν
 Δίου, ὁ τῶν Χορῶν, καὶ μικροῦ δὲ τῶν πάν-
 τος οἱ ἐν ἀσβῆ· εἰσάσθαι οἱ τῶν Βιθυνίας
 χροῖον Χορῶν· περὶ ὄψιν, πᾶσι, κραταῖ-
 ον αὐτοῖς σου ἡμῶν τῶν ἀσβῆ τῶν ἁγίων
 οὐδὲτις ὅς τῶν λακῶν τῶν γαμῶν· ὅ-
 κων, πᾶσι τῶν Πηξμῶν, ὅς καὶ δαρῶν
 εὐσεβῶν ἐν κληρικῶν, ὁ θυμῶν· ἰση-
 μῶν, οὐ ὀφθαλμοῖσι Κανθροκῶν καὶ γὰρ
 ἐν ἰσημῶν μὲν καὶ τῶν ἁγίων, ἐν μετασ-
 τῶν εὐσεβῶν.

nos occupet; patienter tuli, et omisso maerore gratias egi. Itaque et in prioribus literis beatam ut oportuit appellaveram religiositatem tnam. Nam digna reapse est quae beata dicatur quoniam ante omnes certaverit, et inter hierarchas fiduciam prae se tulerit: et quidem nondum nacta audendi occasionem propter sedis vacationem. Quum tamen in veritatis robore sedem teneres, supra cunctos ferme tibi subiectos thronos extollens, confessionis coronam adeptus es. Atque eadem etiam nunc sublimitati tuae dico, haud aureo te diademate ornans, quia carnalis non est haec victoria, sed divinitus contextis verbis; nam caelestis triumphus est. Gande itaque et iucundare, o admirande, qui toleras adhuc et perficis exilii cursum, ut in scammate peregrinationis constitutus, decurras coronatus ad caelos. Sed et ante haec, utinam te aspiciam pacificatis temporibus in pontificatu fulgentem!

Nam in praesenti quidem quantopere turbata sit et exusta ecclesia nostra, longi sermone argumentum est ob varias impietatis species: divina altaria destruuntur: ablati venerandis imaginibus sacra templa decorem suum amiserunt: omnis anima propemodum in genua procumbit, cluographa impiis tradens: pauci resistunt, et hi quidem tamquam igne probati afflictionibus. Lapsi sunt smyrnensis inter episcopos nec non chersonensis: inter monasteriorum praepositos ille Chrysopoleos, Dii, et Chorae, et prope omnes qui in urbe versantur. Resistunt qui sunt in Bithynia per Christi gratiam. Ora, pater, ut hi fortes sint nobiscum misellis ad finem usque. Nemo de laicorum ordine constantiam retinuit, excepto Peximenite, qui post verbera in exilium est pulsus. De clericis perstat admirabilis Gregorius cognomento Centrocureus: de abbatisis autem sex, quae in monasteriis custodiuntur.

(1) Cod. στήματα. Correxī στήματα, ut in re vocabulum video recitari ex Herodiano in novo lexico

notissima. Ceteroquin et στήμα tamquam suspectum stephaniano.

Venio nunc ad illud quod tu districte mandasti. Cur, o pater, imperasti quae supra me sunt, sive quod ad ordinem attinet, sive etiam ad ingruentem necessitatem? Vix secreto genuinis quoque amicos salutare queo. Metus impendit omnibus, mihi vero peccatori praecipue, ne quid imperatori innotescat: namque ad partes orientales relegatus fui, et iram non modicam fovet adversus me miserum Caesar, a delectationibus potissime incensa. Ille tacere et neminem docere iubet; ego vero infelix renuo, et contraria clamo. Hinc verbera; quamquam haec subterfugi pudore et religione victoris. Hinc mihi erepti etiam ministri, et ipsi quos habui libri. Quomodo itaque in his rerum adiunctis, ea quae praecepasti exsequi possim, ambigo. Ignosce humili personae meae, etsi id mihi beatum negotium fuisset. Neque adhuc dixeram, heic quoque ut apud vos, famis esse calamitatem. Attamen uni certo homini fidens, scripsi: utrum vero aliquid epistola profectura sit, declarabit eius missio. Reliquum est ut pro filio tuo ores, quod sanctitatis tuae vestigiis insistam.

42. Patricio.

Debitorem me existimans inclytæ magnificentiae tuae, censui nunc haud mera voce, sed epistola te esse salutandum, o mi carissime. Quamquam enim aliis patefacere mysterium tempus non sinit, ad vos tamen quod attinet necessarios meos, impedit me nequit. Vos enim mei estis et domini et consanguinei. Hinc amor, non tamen potius ex genere quam ex virtute spiritus natus. Alioqui enim sunt alii quoque propinqui, neque tamen adeo amabiles, ut pariter ad eos scribam. Adprecor vobis, etsi peccator, salutaria, id est animae et corporis sanitatem. Sic autem aio propter ingruentem haeresim et exitiale animabus errorem, ut illaesus permaneam, o mi Dei timorate domine, et quidem cum tota domo. Incepit enim ira Domini a con-

Ἐλθῆμι ἐπὶ τὸ ἀγαθαῶν τῆς ἐπιτολῆς σου· τί ἂν πάτερ ἐπιτίταχας τὰ ὑπὲρ ἐμῆ, καὶ κατὰ βωθρῶν, ἢ κατὰ τῶν ἐπισημάτων ἀγαθῶν; κρύβδην πῶς ἔτι τοῖς ἐστὶν ἡγεσίους φίλοις προσεσπορεύειν με· διότι ἐπὶ πάντας, καὶ γὰρ μάλιστα ἐπ' ἐμοὶ τῶν ἀμβροταλῶν, μήποτε τὸ ἐξέσθην γινόντο τῶν κερτυπῶν· καὶ γὰρ μακροχρόνιον ἐν ἀνατολικῶν, καὶ θυμὸς πρὸς ἐμὲ ὁ δόσλων ἐκ ἄλλοις τῶν Καίσαρι, ἐκ δὲ δολομάτων μάλιστον ἀναφθεῖς· τὸ μὲν, σφῆτι μοι καὶ μὴ διδάσκαι προσεπίποιτῶ, κέρμου τὸ δυνάμην ἀνατολίῳ καὶ προσεπίποιτῶ ἀπρησινῶν· ἐξ ἅστων πηγαῖ, καὶ ἐλαθῶν ἅστων αἰθεὶ καὶ εὐσβείᾳ τῶ πλῆκτο· ἀεργαῖ τῶ ἰπρησιῶνται μοι, βιβλιδῶν αἰπῶν ὧν εἶχοι· πῶς οὐδὲ ἐν τούτοις τί ἐ καταλῶνται ἐγγχείσῃ, ὡσπερ σὺ γινώσκῃ τῇ ἁσπινῶσί μου ἰ καὶ μακροῖον τὸ πρῶτον· καὶ ὅστω λίγῃ ὅτι ἐφ' ἴσον τῶ ἀπὸ τῶν κῆνῶν αἰθεὶς ἢ τῆ λιμου πειρεβῆ· πῶς ἐφ' ἐπὶ προσεσπορεύει ἡμῶν, ἐπίστασ· ἐ ἀνοσίῃς τὸ τὸ γράμμα, δηλώσῃ ἡ ἁσπινῶσί τὸ λῶνται προσεσπορεύει ὑπὲρ τῶ πῶστω σου, κατόπι βωθρῶν τῶ ἀνομῶν σου.

μβ. Πατρικίῳ.

Ὁφελίτην ἡμαντὸν λογιζόμενος τῆς περὶ εὐδοχῆς μεγαλοσύνης σου, κέκεικα νῦν μὴ ψιλῆ φωνῇ, ἀλλὰ γράμμασι προσεσπορεύσῃ σὲ ὡς ποδοῦμόνον· ἐ γὰρ καὶ ἄλλοις οὐκ ἐκπερισμῶν κινητικῶν ὡσπερ καὶ καμῶν, ἀλλὰ γὰρ ἡμῶν τῶν ἐμοῖς οὐ κωλύει ἐξ· ἐμοῦ γὰρ ἡμῶν καὶ διασπῶνται καὶ ἐφ' αἵματῶν, διό καὶ τὸ φίλῶν καὶ οὐ ὅστων ἐκ γίνους, ὅσων ἐκ πνευματῶν ἐσπῶν· ἐπὶ καὶ ἄλλοι ἀγγεῖς, ἀλλ' οὐχ ὅστων ἐσπῶν, ὅστω με τὰ ἴσα ἐπιστάλλαι· ἐπιγινώσκῃ ἡμῶν καὶ ἀμφοτέρω τῶ σπῶνται, καὶ γὰρ τὰ ἡμῶν ἐμῶν καὶ σπῶνται· τῶ δὲ φημὶ ἐξ τῶ ἐπισημάτων ἀρεσῶν καὶ ψυχρῶν πῶστων ὡ; ἂν ἀπῆματῶ ἐξέσθῃς ὡς διόστω μῶν μου διασπῶν, καὶ γὰρ παρῶν· ἡρκατῆ γὰρ ἢ ἐξ τῶ ὡσπῶ κρείον δὲ βυζαν-

Col. I. 11. 11.

πίθη τῆς ὑβελρίας, καὶ ὅσον ὑποδικμαζέειν ἴωδεν τὰ πρὸς κύριον ἰκπαλαί καὶ ἡδὴ κατέστηται τὸ πῦρ τὰ ἰκμασταχοῦ μακροῦ ἐ σιωπῶν, ἐ μόνον ἀφλικτος· εἰ γὰρ πῶτος καὶ πῆτις Χελὸς δὲ ἡμῶς, πρὸς οὐ τὰ τῆς αὐτοχρίας ἰδιώματα ἐ ἀπὸ, ἦτοι χρῶς, ἀφί, σῶμα, ὅξ ὦν καὶ ἐ οὗς ἢ ἀεργαφί· ὑποκατάζουσι ὧσιον, ὡ ἀθερπαι τὸ θῆν, τῶν σωπῆτοι οἰκονομίας τῷ λόγου, οἱ μὴ ὁμολογουῶτες αὐτὸν ἀεργαφάφθαι· καὶ τὸ τῷ ἀτηχῆς παρυσίας ἀεργασθῆσαι τὰ παρόντα· ἀλλ' ὡς σοι Βυζαντίς, ὅτι ἐ ἔσπὸ σὺ τὸ κείμεν ἤραται, καὶ ἐ σοι τὰ ἀλάτῃσθαι τὰ κακὰ, ὅπως ἀναπληροῦσθαι αἱ ἀμάρτια σου· αὐτὰ μοι ἐκ πόθου καὶ πόθου τῇ μεγαλοχρῆ σου εἰδῆσαι τὰ μέζονα.

μγ'. Ἀθανασίῳ τέκνῳ.

Col. I. 155. A.

Γράφω σοι τὰ, νῦν τέκνον, μου ὡς οὐκ ἰβουλόμην, καὶ ὅτι ἔβρον οἰδῆσαι· θῆν μοι τὸ ἀθλίον· οἶμοι τὸ ἄλαπῆρον ὅσον συμβέβηκεν ὧς δισιν ἀδελφοῖς ἡμέρῃ· ἡμοὶ ἢ εἰ καὶ ἀμφοῦ ποθῆται, τέκνα γὰρ ἀλθθῆσα, ἀλλ' ὅμως ὁ σφῆτις· ἰεσσαμῶντος· εἴξῃ ἢ; ὅτι ἀθερπαι· θῆου, πληρῆς πῆτους καὶ ἀλθθῆσας, ὧς ὑπακοῆς, τέκνον φωτός, ἀπὸ ἔπιθυμιῶν, ὑποκατῆτις ἀφελῆς, διαμαθῆς παθῆν, καὶ γὰρ ἑπλητῆς, καὶ γὰρ ἀεργαφί· ἰδουπόρος ἦν κατ' ἐντολίαν, φιλοῦν σφῆρα· ὅτι ἐ πνεύματι πατῆρα καὶ φιλόμῆρος ἴσα, ἀχει· σαρκὸς καὶ θῆοι συμμῆμος· χεῖσῃ μοι πῆσι καὶ ὑπο πῆσι αἰρησιζομῆμος· ὁκῆς με χεῖρῆσθαι τὸ ἀνθῆ; καὶ πῆσιον ἦξῃ τὰ ὅ ἀλθθῆσας· ἦματὸ μοι τὸ σφῆ αὐτὸν πῆθῃ κατῆσας, ἐκλόπῆσι μοι· τοῦ, σμῆσι· μοι ἢ καρδῆσας, ἰδλαπῆσα πικρῆ, σμῆσι· τῶν τῶν ἰδουπόρος ὡς οὐδῆσθαι οἶσα, οὐχ εἴτις τῆς κομῆσις αὐτῆν, ἀλλ' ὅτι ἐ τῶν τῶν τῶν, ἰδουπόρος μὴ ἢ ἀεργαφί μοι αἶπα· ἐ γὰρ ἰπαθῆσθαι χεῖσθαι εἰς πῆρ βαίτιν ἐ πῆτους καὶ μῆσιον βλαπῆσθαι, ὅμως ὅτι οὐ ἀεργαφί μῆσιον πῆσιον ἔσθῃ μοι αὐτῆς ἐ τῶν χεῖρῆσι· πῆσιον ἢ ἀεργαφί μῆσιον τῶ οἰκοπόμου ἢ πορῆσι αὐτῶν· ὡσαῦτα τὰ συμ-

temeliosa urbe Byzantio, quae iamdiu rem dominicam pessum dare solet: et iam ignis omnia quaeque versa absumit. Beatus qui bene sapit, et minime ustus manet! Utique ei pauper egenusque fuit propter nos Christum, quid ni in eo fuerint paupertates proprietates, sive color, tactua, corpus, unde et in quibus circumscripio consistit? Isti ergo destruant, o homo Dei, salutarem Verbi incarnationem, qui eius circumscriptionem non confitentur. Profecto Antichristi adventantis aurt haec praeludia. Et vae tibi, Byzantium, quoniam a te inceptit iudicium, et in te consummabuntur mala, postquam completa fuerint peccata tua! Haec ego ex intimo amore ac dolore ad magnificentiam tuam, quae tamen maiora cognoscit.

43. Athanasio filio.

Scribo tibi nunc, fili mi, invitus, rei-que rationem non ignoras. Heu me miserum, heu me calamitosum! qualis fratribus nostris duobus casus obtigit! Mibi quidem etsi ambo cari, veri enim filii erant, tamen ille noster amabilior. Cur? quia homo Dei erat, fide plenus et veritate, obedientiae filius, lucis filius, vir desideriorum, subditus minime fictus, cupiditatum domitor, fervidus alacerque viator in mandatorum curriculo, amantissimus sui in spiritu patris, et aequae redamatus, a carne alienissimus et Deo coniunctus, utilis omnibus et ab omnibus exoptatus. Putas me largius homini indulgere? immo rerum veritas latius patet. Valde me dolor de eo pulsavit, mentemque meam commovuit: cor mihi contritum est, amare flevi, acio me quam qui umquam lamentum obrutum, haud equidem quia mortui sunt, sed quia tali in loco; veritus ne mandatum meum causa rei fuerit. Etenim ille obtemperavit cum gaudio, ut vel in ignem pergeret, fide freta quod nihil esset passurus. Ceterum haud omnino maluissem ipsos navim in-scendere hiemali tempore; sed animum in id induci, quia discessum illorum iam pa-

raverat oeconomus. Hic igitur eventus fuit. Neque tamen perseveravi, fili mi, in luctu; sed mentem extollens, cogitansque solam illam esse malam mortem quae cum peccato est; neque locum mortis sed modum esse requirendum, gratias egi Domiuo in hoc quoque casu, arcania providentiae eius iudiciis omnia commendans; qui ante mundi constitutionem congruum tempus locumque tui uniuscuiusque adsignavit. Sic tu pariter, frater mi semper desiderate, bono animo sis, ponens post Zosimum et Gaiannm egregium, fratres spiritu aequo et corporibus pares: quorum utinam ego indignus sortem consequar! Ora pro me semper, ut salver, fili carissime.

44. Naucratio filio.

Eiamsi nulla incidit mittendarum epistolaram occasio, cupio te alloqui, quanto magis eam nactus! Bonum unicumque ex tuis litteris accepi, fili; nam mihi boni instar nuncij est, meum vere fratrem et archiepiscopum exulem Christi causa fieri, ceterosque patres meos ac fratres. Quia vero mihi vires ingereret exclamandi ad ipsos cum voce exultationis! Veruntamen hoc aliquando mihi eventurum confido. Nam cum imperatori videbitur vocem meam omnino praecidere, tunc clamabo apiritualibus alis elatus, et exitum consecutus. Tu ergo, fili mi carissime, confortare in Domino, neque ullateus expavescas iu deportationia expectatione. Sta firmiter: confitere interrogatus praecelaram confessionem; et si verberari oportuerit, verberator sane cum Christo, carcere includitor, hibe aeruimosi temporis fel, sponte in crucem conscende. Sic enim reputabit quisquis cruciatus pati decreverit: nonne tibi satis est filium Dei fieri? nonne tibi sufficit coheredem esse Christi? Quos gloriari, quos laetari, gestire, et iucundari decet? nonne eos qui propter Christum patiun-

βικηκότα· οὐ μὲν ἐκαπέματα, τίκτον μὲν, ἐν τῷ πίνθη· ἀνένγκας ἢ ὁ λογισμὸν, καὶ συλλογισμὸν· ὅτι εἰς θάνατον μέν· ποικίλος ὁ τῆ ἀμβητίας, καὶ οὐχ ὁ τόπος ἀλλ' ὁ τόπος τῆ θανάτου τῆ πένυμεν· κήραϊστος ἐν τῷ συμβάντι τῷ κελίῳ, τοῖς ἀδικητίσι ἀπὸ κήρασι τῆ οικονομίας ὡς κήρασι τὸ πᾶν· ὅς περὶ κηραβολῆς κόσμου συμφέρωντος ἔ τ κηρὸν κῆ τῶπον τῆ πένυσι ἀπὸ τῆ ἐκείνου (1). ἐν τύποισι οὐδὲν ἐ ἀντὶς ἀλλήλων μὲν ἀσπίδων, τῶτων μὲν ζωσιμῶ καὶ Γαϊάνων τῶ θυμαίων, ὅν· ἰσοῖς ἀλλήλους τῶ πένυσι ὡς καὶ τὰ σώματα· ὡν, ἴσω τῶ μετέδω· ὁ ἀνάξιος· περὶ τῶ μὲν ἀνάξις ἵνα σώζωμαι, τίκτον ἡραπημίων.

μδ'. Ναυκρατῆ φίλῳ.

Καὶ μὴ παρμπηπίους ἀφορμῆς γεματών, φίλα σοι ἐβλήγαται, ποσὸν γε μᾶλλον ἐξέδελοκομήτης· ἐνυγιλίδων οὐδὲ τῶ γεματότων σου τίκον τὰ ἀγαθῶν, ἐκαγίλια τῶ ἱμοῖ, τὸ τῶ ὄντας ἱμὸν ἀλλήλων ἔ ἀρεπισκόπων ἐξοείλιδαί ἐξ κελῶν καὶ ὅν· λοιπὸν πατήρας μου ἔ ἀλλήλους· ἔ τὸς ἀν ἱμοῖ ἴδωναι ἱκὼν ῥῶξ ἀπὸς ἀντὶς φονίω ἀλαλαγμῆς; πλὴν πισίω ληψίδαί τῶν· ὅτι γὰρ δόξων ὁ βασιλεὺς πᾶσα τῶν περικόλαί μου τῶ φονίω, τῶν καὶ τῶ βοήθημαι πένυσι πτεροῦμνος καὶ ὑρίσκων τὸς διεξόδους· σὺ οὐδὲν, τίκτον μου ἀγαπῶν, ἐδυναμού ἐν κελίῳ, μηδὲλος καταπίπτων ἐν τῶ ἐκδοχῆ τῆ μετῶσιως τῶν κερταῶς ἐμυλῶντων ἐκαπῶμ· τῶ κελίω ὁμολογῶν· ἱατ δὲ ἱαπιδίωας, ἱαπιδίω κατὰ κελίω, φουκίσι σθῶν, πῆ γολῶ θλιβετῶν φεταῶτων, ἀντι ἐπὶ ὅταν τῶ πᾶσασι· οὐτω γὰρ λογισίωται παρὶ τῶ πᾶσασι μὲν ὅσων τὰ πᾶση· οὐκ ἀκαὶ σοι ἴων ἐπὶ ἱμῶν· ἱκ ἱαπῶν σου συγκληροῦμνος ἱμῶν καὶ κελίω; τίτων τὸ ἀκῆν, τίτων τῶ χραῖων καὶ ἀγάλλεταί ἔ ὑπαθῶν, ἀλλ' ἱκ τῶ ἐξ κελῶν παχόντων καὶ φελορῶμίων;

Cod. I. 19. b.

(1) De vite praedestinato termino grandem nos politiani edidimus Inter Photii amphilocharum.

dissertationem S. Germani patriarchae constantino-

εἶθε ἔ ἄλλα παθῶν ἡμῶν τῶ διασότη-
 κη τίς εἴη; ἀλλὰ χρεῖς ἡμῶν ἔ ἴσι
 φθάσων· ἰγὼ ὁ τέλος ἔσται ἰχθῆν ἑσ-
 ούτων, οὐδέ εὐπαθῶν ἀντίλωσα· τὰς κη ἔν
 ταῖς φεσθλοβούσαις ἐξοείας, κη οὐκ ἐπα-
 λησμαι τῆ τοῦ κυρίου μου εὐεργασίαν·
 ἀλλὰ ἀπλοῶς κη ἄρα δὴ τὸ φεσθπῆμ-
 ψα τ μαχερίον μὴ πατέρα οὐκ τῶ ἀμίω
 μου Καλοῦρη, βασιλεῦ, διασώζω, γῆ-
 θα, χρεῖων ὅπως ἐκδιγρημα τὰς φεσθ
 τὸ κόσμον κηαίως ὡς τρυφάς· ἀφοσθ,
 ἀπῶσθ, τολμαῖ λίγαν μετὰ τὸ ἀγίου
 Δαβιδ ἰάν φεσθπαζέται ἐπ' ἰμὲ παριμ-
 βολῆ οὐ φοβηθῆσται ἡ καρδία μου· * ὁ
 θανάτος μὴ ἐπιδυμῆς εἴξ τ ζωῆ τῶ
 αἰώνιον κη γα ἴσως κη πηλικῆς εἴξπ-
 θῆμθ, ἡμολογῶ βδ' ἰλυγμα εἶναι πῆρ-
 ται ἀνθρώπων, ἔ ἀσεμῆμῶς δὸπ θεοῦ
 εἴξ τὰ ἀμῆα μὴ ἀμῆτηματα ἴσως ἄν-
 τα, ἴσως γὰρ κη πηλταία φωνῆ· ἐξοεί-
 ζῆμθ θεοῦ καλῆσφ αἴσις πάντως
 Κέλλων κη ἐν ἄλλον βούλ' ἀδελφῶν, ἢ
 εὐθῆς ἢ ἕτεροι ἴσων εἶ μὴ τ Περτελον
 ἀπὸ πων φεκεμβῆμθρον κη εἴξκαουμῆ
 μοι, εἴητε εὐσδοῖ θεός ὁ Κεστῆς μὴ τὸ
 πνεύματος σκ.

* Ps. LXXVI. 3.

μῆ. Τῶ ἀπῶ.

Cm. I. III. B.

Ὅπως μᾶθω (C) Χελαθάειον ἐπ-
 σῆμα μόνον, ἴσως ἀν ἀναγρῶ τ ἐπτολιῶ,
 σφασάξων εἰμὲ ἔ ἀδολεχῶν τὰ σημα-
 νόμθρα, ὁ κη ἰνὴ πῆπῶτα ἴηων οὐκ τὰ
 γηραμῆμα, ἀ πῆς ἔκ ἔσιν ἀκούοντα σ-
 ράζων; ὅπ γα μάλισα κη Νικταίεθ· ὁ
 ἀρχαίεθ φεσθῆσις εἴς ἴσι τῶ τὸ τ ἀσ-
 βῆας χιεῖρηφα ἀπειμῶτων· ἐν ὁ κη-
 τῶν οὐ ἑσούτων εἴξ τ χῆσας, ὅσων εἴξ τὸ
 ἔν τὸ πηκρημματος τ' εἴξθ ἡμῶς ἀδελφῆ-
 πτος χηρημῆσις, δῶστρον ἀπῶ πηπῶ-
 καν λυπῆα μῶν οὐκ ὡς ἀλυθῆς, ἀλλὰ
 κη χρεῖς ἀνάπληα, ὅπ οἱ πατῆρες ἡμῶν
 ἀχρεῖται τ ἐπτηρῆσις τῶ ἐκαπῶν εἴξ-
 μῶμοι εἴξ θεῦ ἀγάπῶν πηλῶ τὸ τ Νι-
 καίας εἴξμα; κη πάντως γα ἴνα μᾶθῶν
 διδῶθης, ἐπὶ κη φεῖ τῶ ἰγῶν ἴηου-
 μῶμων ἴνα τὶ εἶ ἀπῶ ἡμῶν ἰλυπῆσις; εἴς

tur, et exultat? Utinam et alia aequae ac
 Dominus patiamur! Quis vero dignus? Sed
 par gratia etiam praecedentibus. Ego au-
 tem infelix nondum tantopere gavisus sum,
 neque tam bene mecum actum est. Nae
 ego sane in prioribus illis, neque Do-
 mini mei beneficiorum sum immemor. Sed
 omnino nunc etiam, quoniam praemis ben-
 tum patrem meum, cum sancto meo Calo-
 gero, regno, dominor, laetitias incedo, ex-
 silio. Mundi tribulationes ceu delicias ex-
 cipio. Securus, intrepidus, audeo cum san-
 cto Davide dicere: si consistant adversus
 me castra, non timebit cor meum. Mors
 mihi in votis est propter vitam aeternam.
 Quamquam vero sic affectus sum, fateor
 me esse omnium hominum abominatione
 dignum, et a Deo abiectum propter innu-
 mera peccata mea. Haec hactenus, et voce
 fortasse suprema. Si Dei nutu pulsus in
 exilium fueris, sumes omnino tecum Cal-
 listum, et quemlibet alium volueris fra-
 trem, vel statim vel postea. Sine vero esse
 mecum Proterium, qui heic alibi latet,
 mihiq; inservit, si Deo placuerit. Chris-
 tus cum spiritu tuo!

43. Eidem.

Quando intellexi Chelandarium adve-
 nisse solum, donec epistolam legerem, an-
 xius sollicitusque eram quid novi signifi-
 caretur, quod nunc etiam mihi usuenit.
 Scripta igitur legi, quae quis audiens non
 ingemiscat? praesertim quia et priscus pro-
 diditor Nectarius unus est eorum qui impie-
 tatis chirographa postularunt: quem homi-
 nem imperator non quia idoneum, sed
 quia est de fraternitatis nostrae corpore,
 legatum suum fecit. Molesta haec enimvero
 sunt, sed simul gaudio plena, quia patres
 nostri perseverant invicti contra adversa-
 riorum conatum propter Dei amorem. Ve-
 rumtamen quid agit niceenus episcopus?
 Velim prorsus id a te me edoceri, deinde
 et quid proximi monasterium praepositi.
 Cur autem de duobus tibi proximis anxius

nīs? nihil id est: fratres sunt, et fraternae saepe dissident inter se. Ora igitur, fili mi, ut manus Dei protegat utrosque, et haec vana sint. A fratre Cleдонιο accepi brevem epistolam, et recreatus sum. Idoneo tempore rescribam. Oro te, quandoquidem ipse oravit me, ut eum retineas et curam eius geras. Significa ei quod ego te oraverim, eumque saluta nec non fratrem Titheōm; ad quem item aliam do epistolam. Fratres salutant.

46. Eidem.

Festinasti, fili mi, conferre mihi exiguam curarum vacationem. Utique Deus patris mei miseretur tui, tibi que quietem largiatur! Nam cognitis quae nunciasti, gratias egi Domino. Cuncta gaudii nuncia sunt: sanctissimorum episcoporum propter Christum exilia, bonorum fratrum nostrorum constantia; de quibus multa erat sollicitudo et cogitatio mihi misello, quorum res illorum evasura esset reputanti: namque hi prae cunctis in agone decertant; sed Deus ipsos quoque tuebitur; itemque monasteriorum praepositos praesertim in provincia. Tu vero, fili, tamquam a Deo adiutus et protectus, ne pareas scribendo, invisendo, confirmando, admonendo, consolando, excitando, docendo, exacuendo externos internosque, segniores et alacriores: neque catenus tantum, sed et illos qui sub nostra potestate sunt: oportet enim te propter Christum longius provehī prudentia et opportunitate utentem. Nunc enim opus est discipulis quoque magistrorum vices sumere. Ego certe inutilis homo, si occasionem nactus fuero et fidelem tabularium sive domesticum sive externum, statui cunctis exulibus patribus scribere. Valde enim id tum scribenti tum accipienti prodest; nam et in more sanctorum positum est, et ecclesiae utile: sed vel usque ad mundi terminos clamare ego canis pulexque paratus sum. Quis vero ad hoc mihi adiutor sit, nisi tu qui prae cunctis fra-

τέρων ὄντων ἀδελφοί εἰσὶ ἐ ἀδελφικῶς πολ-
λάκις θρηνησένται εἰς ἀλλήλους· εὐχου αὐ-
τίαν μου ἵνα ἡ χεὶρ τοῦ κυρίου ἐπιπέ-
σῃσιν, καὶ ταῦτα κἀκα· ὡς δὲ τὸ ἀδελφῶ
Κληδονίου ἐδηξάμην γραμματέτον καὶ ἀνι-
πάλω· ἐ κερφὶ ἀντιγράφω· ὡς ἄρα καλὰ σε
δὲ ὅτι παρεκρίλιστ' μοι ἵνα ἄνωγ' ἐπιτηρῆς
καὶ φειδίπης· ἐ δὲ ἔξω ὅτι παρεκρίλιστ' ὅτι
καὶ ἀπερωμαζόρδον ὡσπερ καὶ ὁ ἀδελφὸν
Τιθίου, κχι κἀνὼρ δὲ ἄλλας ἐπιστίλλω· οἱ
ἀδελφοὶ ἀπερωμαζορέουσιν.

μς'. Τῶ ἀποτ'.

Ἐρηνησάσας, τίαν μου, δὲ ἴωμ μοι με-
κρὸν ἀμεμῆσαι· καὶ γὰ ὁ θεὸς τὸ πατρὸς
μου ἰλιπῶσ' σε καὶ ἀναπαύσῃ σε· γουὸς δὲ
τὰ δηλωθίτα, ἐνχαρίσσει τοι κυρίω πάν-
τα χαρὰς ἐπαγγίλια· αἶ τε τῶ ἀνωγμάτων
ἐπισκόπων ὄξοειαι ὑπὸ Χειρῶ ἴωσι, αἶτε
τ' ἀγαθῶν ἡμῶν ἀδελφῶν ἐκείνης· ἰφ' οἷς
καὶ πολλὴ μοι μέριμα καὶ ἀδολοχία τοῖ
ταπεινῶν, πὸς ἀποθίοντα τὰ κατ' αὐτῆς
σκοπούη· τῶ γὰρ πάντων ἀγωνισκότερον
ἀθλοῦσιν· ἀλλ' ἴωμ Χειρὸς ἐπιμμῶν κ'
αὐτῆς· ἀλλὰ μὲν ἐ δὲ ἴωμ ἡμῶν, πολ-
λοῦ γὰ εἰπῶν δὲ τῆς χεῖρας· οὐ δὲ ὡ τί-
κον ὡς ἐπὶ θεοῦ βοηθοῦμῶνς τε καὶ σκε-
πόμῶνς, μὴ φησὶ ἐπιστίλλαν, ἐπιτημῶν,
στειλίζαν, νουδτεῖν, ὡς ἀμεινθῶσας, διῶ-
πιζίν, ἐκδιδάσκαν, ἵπαλοφῶν δὲ ἴωσιν,
δὲ κακουμῶνς, δὲ εὐφρομῶντας· οὐ
μὲν μᾶρχει τῆδ· ἀλλὰ γὰρ καὶ δὲ ἐπὶ
χῆσας ἡμῶν πλοῦντας· δὲ ἴω γὰρ σε περ-
τίσῃ χεῖρας δὲ Χειρῶν, δηλοῦσι οἰκονο-
μία καὶ ἰσχυρία χεῖρῶν· ἀπὲ γὰρ δὲ
ἐ δὲ ἴω μαθητῆς διδασκαλῶνς γηέδς· ἰγῶ
ροῦ ὁ ἀρχῶ, εἰ κερσὶν λαβῶμι ἐ πε-
σῶν γραμματέρεσσιν, εἶτε οἰκον εἶτε ἴω-
διν, ἀπερδυνῶμα πᾶσι τοῖς ὄξοεισιν πα-
τερόσιν ἐπιστάλαι· πολὺ γδ ὀνίπαι καὶ ὁ
γρᾶφοτα καὶ ὁ διδασκῶν πῶσι ἰπῶ καὶ
τοῖς ἀγίοσι οὐκῶνς καὶ τῆ ἐκκλησίᾳ χῆσι-
μον· ἀλλὰ γὰρ ἐ μᾶρχει περμάτων τῆς οἰ-
κῶμῆς βῶσῃ ὁ κύων ἐ ὁ ψύλλος ὡς ἄ-
σκαλόμα· τῆς δὲ τῆδ ἴω μοι περσοῦς,
πάλω σου τ' ὑπὸ πάντας τ' ἀδελφῶν θη-

Col. 1. 12. a.

μου φιλιτῶ καὶ Χριστοῦ καὶ ἐμῷ τῷ πάλα-
 ρῳ· Ἰαμβὴ δὲ χρεῖται Χριστοῦ καὶ εὐχαῖς
 ἡμῶν ἐπιπέδω, καὶ οὐδὲν περιγράφαται ἄλλῃ
 Ἀδριανοῦ, ἐκ οὐδενὶ λαπτόμενον πάλω βι-
 βλίον, ἢ ἐξ ἢ καὶ ταῦτα ἐπίτας εὐδοκί κί-
 ρει· περιγράφαται ἐμῷ τίκον θεμε-
 πον ἵνα σάξωμαι.

μζ'. Τῶ αὐτῷ.

Cod. I. 132. B.

Ὅτι κελεύει σου τὰ γράμματα, τίκον
 ἡγαπητόν, πάντα ἡμῶν ἐκταῖα εὐαγ-
 λιζόμενα· φερῶν μὲν, τὴν κυρία ἐμέ-
 ραι τῆς κυρίας Θεοτοκοῦ δόξατος, τὴν
 σφῶς τὸ κατ'ἴδιον εὐχαῖς σου, ἵστα ἢ ἕγχε-
 τῶ ἀδελφῶν, καὶ μὴ καὶ τῶ ἰπῶ· ἵστα
 τὴν θαυματουργίαν τῆς Χριστοῦ σφῶς εἰ-
 κόν· εἰ γὰρ καὶ συνακτὸς ὁ τῆ ἑλμηπία
 θάνατος, πῶς γὰρ οὐ; ἀλλὰ θεοσεβῶς ὁ
 κύριος καὶ δὸς ἡμῶν καὶ τῆ αὐτῷ εἰκόνι
 θαυματουργοῦ, καὶ οὐκ ἐπιφρονῶνται οἱ
 ἀσεβῶντες μεθοδιόνοτες ἄλλως· ἵστα
 ἵστα καὶ Ἰουδαῖοι τὴν ἀληθῆ τῆ Χρι-
 στοῦ ἀνάστασιν· ἡμῶν ἢ πῶς ἀμφοτέρω· εὐ,
 δε ποιῶνται ὁ δὸς τῶ κελεύει Γαῖον· ἀγ-
 γαλῶ ἀγαθὸς ἵκον, ἀγγέλιος ἑοικῶν,
 καὶ ἀπῶν θεοῦ εἰρημίας· εἰς εὐλογητόν
 καὶ ὁ Νίλος εἰ σφῶ ἰπῶ ἐπισκίψατο, μὴ
 τῶ πεμψάντων αὐτόν· κελεύει φρονῶν ἰπ-
 λυθῶν καὶ ὁ ἀδελφὸς Ἰγνατίος· ὁ Περτι-
 μιος περιεῖδω· ἵνα τῶ ἢ κόπος ἡμῶν παρῶ
 τῶ σφῶ ἐπισκίψατο· ὅμως ἰπῶ ἢ ἑοικῶ,
 μισθὸν ἡμῶν δῶν κύριος· τὸ Α, τὸ Β ὅτι
 ἡμῶν περιεῖδω.

μη'. Τῶ αὐτῷ.

Cod. I. 132. A.

Ἰκαθὸς ἡμῶν ἐξ ἡμετέρας, ὡ τίκον ἡγα-
 πητόν, τὰ γαροῦτα καὶ ἡδὲ παριστά-
 μενα, καὶ μὲν τὸ δῶν σώματος τὸ Χ· ἐπὶ
 πῶν οὐ εὐχαριστῶν ὀφειλόμεν τῶ κυ-
 ρίω, καὶ τὰ κελεύει δῶν εὐχαῖς τῶ
 ἀδελφῶν ἡμῶν· ἄλλῃ τῶ ὅσον ἐπιφρονῶ
 χρεῖται τὸ Χ ὅσον ἐπιφρονῶ, καὶ ἵκον
 κελεύει ἐπιπέδω, πάλω μικρῶς χρεῖται, ἀπῶ-
 καλῶ σου καὶ ἡμῶν βονδῶς τῶ βονδῶς
 ἐπιπέδω καὶ ἐπιπέδω τῶ Χ· εἰς τῶ
 γὰρ σφῶ εἰσιν ὁ ἀγαθὸς ἡμῶν δῶν· γράμ-

tribus fervidus Christi amator es meique
 miseri? Vivimus per Christi gratiam ves-
 trasque preces hoc loco, sicut antea scri-
 psi per Hadrianum, nullius rei indigi præ-
 terquam librorum. Sed et hi venient, cum
 Dominus fuerit. Ora ferventius pro me,
 fili, ut salutem consequar.

47. Eidem.

Quam pulchræ sunt tue litteræ, car-
 rissime fili, quæ optata omnia nobis an-
 nunciant! primo quidem festum diem do-
 minæ Deiparæ: valetudinis tuæ meliorem
 statum: deinde fratrum incolumitatem, et
 quidem etiam illorum septem: postremo
 venerandæ Christi imaginis miraculum.
 Quamquam enim sine dubio dolenda est
 audacis illius mors, nihilominus glorifican-
 dus est dominus Deus noster etiam cum
 in sua imagine miraculum fecit, quamvis
 non convertantur impii, qui aliqui neg-
 ant Christi mortem, sicuti Iudæi veram
 eiusdem resurrectionem. Atqui a nobis
 utraque creditur. Bene faciat Deus egre-
 gio Gaiano! bonus nuncius venit, nuncius
 huiusmodi et abeat prout dixisti. Benedi-
 ctus sit et Nilus, si septem illos visitavit,
 cum mittentibus eum! Egregio consilio ve-
 nit etiam frater Ignatius. Proterius profici-
 scatur. Cur vobis molestiam creò crebra
 visitatione? Attamen quoniam sollempnis
 est, mercedem vobis retribuat Dominus!
 Saluta meis verbis A et B.

48. Eidem.

Satis nos docuisti, o dilecte fili, res actas
 itemque iam instantes, et quidem ore X.
 De omnibus itaque gratias agere Domino
 debemus, et reddere quantum possumus
 fratribus nostris. Quapropter quicquid auri
 a benefactoribus attulit X, et ego etiam
 heic habui, exceptis paucis necessitati-
 bus, misi tibi. Adiuva igitur qui adiutorio
 egent, prout illi X in mandatis dedi. Id-
 circo enim te Deus liberum voluit bonus
 Deus noster. Epistolam ad decem illos, si

fidelem fratrem inveneris, mitte. Ego enim misi, et nunc minime necesse est. Si minus, mitte saltem eulogiam. Ad Δ scripsi. Sed et sub alia persona, vel ex nostris vel alienis, cum utile fore putaveris, significa; et si ego quoque rectum fore iudicavero, scribam. Non enim silendum est, metu principum, si quando officium postulat. Si enim te retraxeris, inquit scriptura, non placet animæ meae in te. Cui dicto adversans imperator, ne doceamus neque omnino loquamur vetat. Atqui, etiamsi peccatores sumus, novimus nos illorum esse discipulos qui aiebant: vos iudicate, utrum iustum sit, vos potius audire quam Deum nostrum: non possumus ergo quae audimus et vidimus, non loqui. Caveamus itaque etiam a fortuitis rumoribus. Et siquidem necessarium non fuerit, haud cogitabimus ne unde quidem transmiseris: transmittes autem denuo cum idoneum fuerit. Et si ultra duas hebdomadas miseris, temporis supputatione conflictabimur; si vero intra, nequaquam. Christus cum spiritu tuo, frater. Ora pro me ferventer, sicut ego pro te vicissim.

49. Eidem.

Valde me commovit res nunciata, fili; neque habeo quod dicam, nisi Deo impellente accidisse, ut ausi sint egregii fratres nostri, contempto periculo, in impii Antonii negotio animose se gerere. Martyrum itaque adepti sunt gloriam, qui per se ipsi provocarunt sacros agones; nec porro quispiam contra dicit. Sed benedictus Deus noster qui vires roburque indidit, et ipsius gestandi stigmata dignos praestitit. Orent pro me misello, ut illorum vestigia sequar. Euge etiam H et Θ, quia necessario; immo quia ipsi martyrico zelo impenderunt se, subveniendū illis de monasterio qui capi timebant. Benedicat et sit miscricors Dominus etiam egregio meo Prote-

μα εις οσον δεχεσθαι υμεις ουκ αδιακαλον εστιν μη, και τειος ουκ αναγκαιον εστιν μη, και υλογιασ το Δ επισημασ, αλλα και ισ' ιτιμε προσοπου η τρ' ημετερον η τρ' αλλων, υμεις επινοος ρησιμον ειπα, δειλον και ο δοκιμασιον κεινω εϋ λρον, εστιν αλλων ου γαρ κρησθησ σιωπην, δεξ τρ κρηστωτων, οποτασ δλου ιαδ γαρ υποστυαλα *, σφισι, εκ υδισκαθ η ψυχη μου εν σοι' ο ανηπασ σιδμου ο βασιλευσ, το μη διδισκαιν μη δλι λαλον κειθ' ολου ηγαλλικιαιτα' αλλ' οι και αμειρωθι εσμου, οιδασμου κεισιον ειπα κεισπησ τρ λιροστων *, υμωσ κεινασι οι δισκεισ δεσιν υμωσ ακουσι η τ' οση ημωσ' ου δισαμειωσ αλλ ε ακουσιμωσ και οιδασμου μη λαλον ασφαλισζουσα αλλ ε σπει τρ κειβαινοντων ακουσι' και γα οι ηκ ισα αναγκαιον, ου σικρησμου υδισ εκ τρ σιδασπιμωσ' σιδασπιμωσ οι παλισ οτασ κεισθικη' οι υσφρησ; τασ δλωσ ιβδισμωδασ μη τιμωσ λογισμωσ ησσωμωσ' οι δε ιτισον, οιδασμωσ' ο κειστος μεπα τω ανιωμωσ' σου τεικονι' υχουσ μοι ζιουτασ ωσ κεινω σοι.

* Heb. II. 1.

* Act. IV. 18.

μδ'. Τφ' αϊτη.

Ἐξήκοηξεν με λιασ η αγιλια, τεικονι' ε ειπατ εκ ιχου, η επι δνω κινουσ ηρμωτο θαρτωθλωσ σβν ζηνιαισ αδελφωσ ημωσ τα κ' τ' απεβη Αντιονιοσ σφειζαι ηνιοκιδιωσ' μηρτυρον αλλ απινηγκαστο κλιωσ, τρ σκαλισσασμωσιν απ' ιαυτων τα ησρ σκαμωκατα κη ο ανηλων υδισ' ημ' υλορητοσ ο δνωσ ημωσ, ο ανθρωπιωσ ε κρηπιωσ, ε τα αυτ' σγμωτα φοριωσ αυτωσ κρησιζωσασ' υδισαιτω σπει ημου το σκασνω κρηστωσι αυτων βαδισωσ' υγρ κη' το Η, ε το, Θ (1) επι αναγκαιωσ' μαλλον η κη' τοι μρωτεκωσ ιπιδωκασ ιαυτεσ σφωσ βοθωσασ τρ εν τρ' μονασηριω κρηκμωσιον κρηστωθλωσ' υλορηστω κη' κη' κη' λον μου Περγελεον εν τ' ετισωσ αυτ' ε

Col. I. 12. h.

(1) Monimus iam p. 30. ex epistola sirmondiana Studitae, quos homines haec litterae denotent.

ὀφθαλμοῦ καὶ πάλιν, τίκτοι μου, δόξασαν
 αὐτὸν εἰς τὸ πάλμαρ, καὶ κύριε ἰουδαίωσιν
 τὸν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ ὅτι δι' αὐτὸν ὁ λόγος ἐστὶ
 ἔσοπτος καὶ ὁ ποιητὴς, φησὶ, ὁσὶ μακρὸν καὶ
 πῶς ἄλλως δόξασθῆσθαι ὁ θνός, ἢ ἐν τῇ
 ἀμχαλαίᾳ ἀγκυρῆς ἀμχαλαίᾳ· ἀπὸ τῆς φιλο-
 λωβίᾳ τὰ γινώσκοντα ἀπὸ τῆς φιλοτι-
 κων τὰ ἰδιώματα· διὸ τὸτο κριτὴν ὁ πά-
 λας προθυμῶμα ἀπειτῶμα γράφειν, πα-
 ρακαλῶν, ὑποσπρίζῃ ὅσον ἐσθίχεται· διύ-
 πτες ποθῆμεν τὰ ἀνθρώπινα· ὑποδογ-
 ματῶν ὁμοίως τῶ ἔργῳ τῶ ἀγίου Κυφιαροῦ
 ὁ ἀναξίον· φησὶ γὰρ ὁ θεολόγος *, ὅτι ἐ-
 ὄφοριδῆς, οὐ δὴ ληπτὴ τῆς ἐπιστολαῖς ἀλά-
 κων καὶ κερταίων ὅσον ὑπὸ χεῖρα, ὅς ὢν
 πολλὸς ἀπειτῶμα μάρτυρας· διὸ το δὴ ὢν,
 τίκτοι μου, δόξασαν πάλιν τὸ, Χ κομί-
 ζον τὰς ἐπιστολαῖς, τεραταί(ὁμοίως) ἀντὸν
 ὑπὸ τῆς ἀγγελοῦσιν· καὶ ἴδου κύριε τὸ
 ἔργον, καὶ ἰμῶσιν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ· πῶς ἢ
 τὸ μαρτῆρα κρατεροῦσιν· πῶς ἢ καὶ ὡς θε-
 νατῶ ἰμοίωμα· αὐτῆ ἐπιπροσδοκίᾳ ἀπε-
 τῶμα ἢ ἀπετῶμα οἱ ἀναξίνοι· ἀπὸ τῶ Μ
 λῶμα ὁ ἐδῶμα ἰουδαίῳ, πῶς ἀπὸ τῶ
 λαοῦ ἀντὸν θνὸ ἰουδαίου· εἰς τὸ λῶ-
 μαρ ὢν, ἰλῶμα σοι, εὐχαίς σου ἰου-
 δαίωσιν· πῶς γὰρ τὸ Μ· τὰ λοιπὰ ὡς ὁ
 κύριε ἰουδαίῳ σοι ἀπετῶμα· ἐπιστῶν ἢ καὶ
 τὸ Η καὶ τὸ Θ· ὁ κύριε σε σῶσθ, τίκτοι·
 ἀπεσπρίζον ὅσον ἀδελφῶν· οἱ σὺ ἰμοί
 ἀσπῶσθαι σε.

* G. Naz. or. XXVI. 11.

γ. Τῶ αὐτῶ.

Κόπος ἐστὶ τίκτοι ἐν τῶ πικρῶ χιμῶ
 ἀπῶσθαι πᾶ ἐσθῶμα, περῶμα μέλι-
 να τῶ βαρβαροῦσιν ποταμῶν, πῶς ὅτι
 ἀνιθῶμα ἰδῶσιν τῆ ἀδελφῶν ἐς ἐπιπῶσθαι
 πῶς γὰρ μασθαι· ἐν λυπηρῶς ἀξῶμαρ, τὴν
 πῶσιν τῆ ἰλιανοῦ Νεκῶσιν· ὅμως ὅτι
 ἀκούμα τὸ ἔλα βίᾳ αὐτοῦ ἐπὶ παρόντα·
 ἐν ζῆτῶ μόνον, πῶσθαι τὰς ἐπιπῶσθαι τῆς
 σαρκὸς αὐτοῦ, ἐπὶ τῆ πῶσθαι αὐρα φησὶν·
 ὡς ὅτι ἔσθαι ἔσθαι, ὅπως ἐπὶ ἀλλῶσθαι
 ὅτι ἢ ὁ θνός τὸ παρῶς μου καὶ ὅσον πάντα
 ἀδελφῶν ἡμῶν· πῶς τῆ κερταίωσιν καὶ μὴ,
 σελῶσθαι, ἀνιθῶσθαι, ἡμῶμα ὅς ἡμῶμα τὸ

Col. I. 131. a.

rio in ingressibus eius et in exitibus. Et
 denuo, fili mi, mitte illum, etsi ea res uon
 caret audacia; et Dominus vias eius pro-
 aperabit, quia propter ipsum et loquimur
 et agimus. Et qui laboraverit, ut dicitur,
 iu latere requiescet. Et quomodo aliter glo-
 rificabitur Deus, quam in difficultatibus
 ostendendo facilitates? Nuuc benivolorum
 fratrum sunt indicia, uunc amoris in fi-
 lios demonstrationes. Propterea ego quo-
 que miser audeo, urgeor ad scribendum,
 exhortandum, confirmandum, quantum
 fieri potest, rebus humanis postpositis;
 exemplum capiens a beato Cypriano ego
 indignus. Narrat enim theologus, illum et
 in exilio non cessasse epistolia excitare et
 roborare subditos suos, ex quibus multos
 effecit martyres. Agosis itaque, fili mi,
 mitte cursus X qui litteras ferat, bene
 commonium dexteritate tua. Videat rem
 Dominus, et iter eius secundet! Grandia
 patrat fides; a morte quoque eripit fides.
 Huic iniuxi agimus quae agimus nos indi-
 gni. Ad M quod attinet, cum redierit Eutha-
 lthus, tunc eum mitte, fauente Deo. Cir-
 ca illam curam, de qua tecum eram locu-
 tus, te orante melius habemus. Verumtam-
 en opus est homiue M. Reliqua prout tibi
 Domiuus prosperauerit, ages. Mitte etiam
 H et Θ. Dominus te seruabit, fili. Saluta
 fratres. Qui mecum suut, te salutant.

50. Eidem.

Labor est, fili, in tali hieme, quem-
 quam huc venire, trauantem maxime bar-
 baricum flumen: attamen recreati sumus
 viso fratre et lectis litteris tuis. Unum do-
 lenter intelleximus, lapsum uoluciter mi-
 serandi Nectaril: uerumtamen toti uitae
 eius consentanea sunt etiam praesentia.
 Unum tantummodo quaerit, nempe ut car-
 nis suae libita faciat, et res fidei uentis
 transferri sinat. Hoc ille animo affectus,
 ita lapsua est. Te uero Deus patris mei,
 et fratres nostros omnes siue iam captos
 siue secus, solidet, roboret, confirmet in

dies, ad martyrium confessionis vestrae consummandam! Non enim bene incipere laudabile prorsus, sed ad finem perducere. Intende igitur lectioni, rem quoque grammaticam attingens prout fieri poterit. Tutare cellam tuam, ne ex improvviso haeretici irrumpant. Deum time, in quo possumus purificari, et puri manere. De suboconomo, frater nunciabit tibi. Quis iturus est ad archiepiscopum, ut rursus ei scribam? Salutant fratres, teque optant videre nobiscum. Saluta Δ, et Α, et Θ. Christus nos adiuvet!

51. Gregorio filio.

Nunc tempus est, ut ad te quoque solitatem litteras dem, filii mi carissime, et frater unanimes, quoniam solitarius es, et custodia tenēris ob Christi nomen. Quid pulchrum, quid beatius quam quod propter Christum pateris? propter sanctam eius imaginem, propter Deiparam, propter singulos sanctos, quoniam prototypa a suis formis non dividuntur. Vere, mi frater, magnis beneficiis dignus es habitus. Episcopi ceciderunt, praepositi lapsi sunt, tu vero inter subditos connumeratus, aeque ac insignes hierarchae ac duces carceri pro veritate tuenda addictus es. Nemo subditus tantopere honoratus est, praeter tuos coenobii sodales. Exulta in hoc, laudem confessionemque Deo extolle, qui te vacavit in suarum passionum societatem. Excidit a vobis miserandus Orestes cum Aphra- te, non enim erant ex nobis; alioqui vobiscum mansissent. Quorum vita prior obedientiae reluctabat, quid mi erga Christum futura erat inconstans? Ego potius miror, quod paululum restiterint. Tu ergo, filii mi, confortare in robore fidei tuae: ferena fortiter praesentia, paratus ad paria alia propter Dei amorem; de die in diem expectans Deum, qui te servabit a pusillanimitate et tempestate. Prope enim est Dominus expectantibus eum. Ora etiam pro me peccatore, ut in Domino salvus

ἔρπίσει τοῦ ἁγιασμοῦ σου· οὐ γὰρ τὸ ἐσφραδίσαι τὰ καλά, ἔπαυται ἀπόδος, ἀλλὰ τὸ εἰς πύρας ἀγαθῶν· ἀποσχεθὲς αὐτὴ τῆ ἀναγνώσεως, ἀπὸ τοῦ μὲν· ἃς τῆς γράμματικῆς ἔργων ἐνδύξασθαι ἀσφαλῶς· τὸ κατῆγά σου, μὴ ὀξυπένης οἱ αἰρητικοί· ὅθεν φοβοῦ ἐν ᾧ ἔστι τὸ καθεαίρεισθαι, ἢ μὴ μὴ καθεαίρεισθαι· ἀπὸ τοῦ παρακωλυομένου ἀπαγγεῖλθαι σοὶ ὁ ἀδελφός· τίς ἀπάσι εἰς τὸ ἀρχιεπισκόπον, ἵνα δεῖ γράμματα πάλιν; ἀποσχεθάρησιν οἱ ἀδελφοί, ὅ ἐπιστομοῦσιν σε ἰδόντες μεθ' ἡμεῶν· ἀποσχεθάρησιν τοῖς Δ, τὸ Α, τὸ Θ· ὁ Χριστὸς βοήθεις ἡμῶν εἶν.

να'. Γρηγορίου τίκτου.

Νυνὼ κηρὸς ἔστι μοινομεθῆς σοι ἐπιτάλη, ὅτι καὶ ἐν ἀγαπῆσι καὶ ἀδελφοῖς ἐκόνυγχε, ἔστ' ἐπὶ τὸ μενοεισάσαι σε ἃς ἔστ' ἐν φρεσὶ ὑπὲρ τῶ ὑπόμειν· τῶ Χριστοῦ· τὸ καλλιωθῆσαι, ἢ ἢ μακραιοτέρησιν ἐπὶ ἐξ Χριστοῦ πάχρας; ὑπὲρ τὸ ἀνάσι αὐτὴν κίνοσον, ἔστ' ἔλα τὸ ὑπόμειν, ὑπὲρ ἑκάστου τῶ ἀγίον, οὐ μελέοιμαίναν τῶ ἀποσχεθάρησιν σοὶ τῶ ἀποσχεθάρησιν ὄντως, ἀδελφὸν μὴ, μετὰ τὸν ὁμοίον ἔλα δεικνῶν, ἃς οὐ ἐν ἡμετέροις πάλιν, ἵνα τῶ ὁμοίον ἡμαρτῶν τι καὶ καθεαίρεισθαι, τὸ ὑπὲρ ἀληθείας φυλακῆ κατηκτεῖσθαι οὐδ' εἰς ὑποκῶν τοῖσιν ἰδούσασθαι, πάλιν τῶ συγκατοκοῦσιν σου· σὺ γὰρ ἐν πέποιος ὁμοίον ἀνδρολογῶν ἡμεῶν τῶ τῶ καλλιανὴν σε εἰς κοινοῖας τῶ πασθημάτων ἀπὸ· ὁμοίον ἔστ' ἡμῶν ὁ ἰλατὸς Ὅμοίον σου τῶ Ἀφράτη· οὐ γὰρ ὅπως ἔστ' ἡμῶν ἢ γὰρ ἃς, μεμνημένους μεθ' ἡμῶν ὄν, ὁ ἀποσχεθάρησιν βίος ἀπὸ· εἰς ἡμετέροις, πέναν πῶς ἃς ἐκ τυλός εἰς Χριστὸν; ἐπὶ ὁμοίον· εἰς ὁμοίον ὑπόμειν· σὺ αὐτὸν, τίκοσον μὴ, ἐσθιανὸν ἐν τῶ κερσὶ τὸ πίστεως σου φέρων ἡμετέροις τὰ παρόντα, προσημύμοις ἃς ἔπερα δὲ ἀγαπῶν τῶν ἡμετέροις ἔστ' ἡμετέροις ἀποσχεθάρησιν τὸ ὄν· ὁμοίον τῶ ὄν· ἀληθείας καὶ τῶ κατηκτεῖσθαι, ἃς ἔστ' οὐκ ἐστ' ὁμοίον ὄν· ἀποσχεθάρησιν καὶ ἀπὸ τῶ ἀποσχεθάρησιν, ἵνα σὺ ὄνται ἐν κυρίῳ· ἀποσχεθάρησιν σε ὁμοίον·

Cod. l. III. b.

* P. CLXXV. II.

φίς Νικόλαο^ϑ· ἡ χεῖρι τῷ κυρίου μ^ϑ σὺ, ἀλλάφι στεφανίτα.

ιβ. Θεοκτίστῳ τέκνῳ.

Coel. f. 125. a.

Εἰ κ^ϑ τῆ^ϑ σὺματι ἔχωρείδω σου, τέκνον μου ὁσιόσσι, ἀλλ' οὐ τῆ^ϑ πνιύματι· ἀπ' ἡμεῶν ἐσε^ϑ κ^ϑ τοῦ ἀθετοποιμήμο^ϑ σε ἐν τῇ διοικήσει σου, πῶς τὰ κ^ϑ ψυχῶν, πῶς τὰ κατὰ σῶμα· καὶ γὰρ σημήων ἂν λαλῶ ἀληθῆς, τὸ ἰπῆακίς τ^ϑ ἡμέρας ἐν τῇ ἀμύρωτῳ μου Δ^ϑ χ^ϑ μακροσίῃ σου ἐξ ἐνόμα^ϑ ματ^ϑ· ματὰ τῆς σιωδείας σου· τοιοῦτ^ϑ μου ὁ πόν^ϑ κ^ϑ σὺ σέ· ἐ ἀίδα ὅτι ὑπερούμο^ϑ εἶ, γνοχασούμε^ϑ τι κ^ϑ θλιβόμε^ϑ· ἀλλ' ὁ μακροσμός σου τ^ϑ διοη^ϑ μου ἐξέ^ϑ χεῖρο^ϑ· διὸ χαίρει ἐν τῇ ἰλπίδι τ^ϑ αἰωνίῳ ἀγαθῶν, κ^ϑ πλοκὸν ἐπέυθεν τὰ λυπηρά· πῶσον γὰρ ἐ ἐξώ^ϑτα χεῖρ^ϑ κ^ϑ τ^ϑ ἀπαλλαγῶν τ^ϑ παρασσῶν, κ^ϑ ἐ τῆ^ϑ μίλλοντι αἰσῆσι σκωπῶσι· ἀπ' ἑταῖον δ^ϑ ὀφασματ^ϑ δ^ϑ κύριον, ζήλοκο^ϑ ἐξέ^ϑ σ^ϑ σ^ϑ· μὴ κραταπέσις τέκνον μου ἀγαπητόν τῇ βαθυμίᾳ· ἀλλὰ σ^ϑ ἐν τῇ γηναίῳ· καὶ εἴ δ^ϑ ἀποθανῶν, ἀποθανόμε^ϑ σὺ τῆ^ϑ χεῖρο^ϑ, ἵνα κ^ϑ σὺχασόμε^ϑ εἰς αἰείας· πάντες γὰρ ἀποθανόμε^ϑ καὶ μὴ βουλώμε^ϑ· ταί^ϑ ἐξέ^ϑταλα τέκνον ἰμόν· χαίρει ἢ ὅτι σμίσσῃ σου κ^ϑ ὁ κ^ϑ γλῶσσι Μαθῶσι^ϑ μου· ἵνα ὁ χεῖρο^ϑ μίσην ὑμῶν, σκίπων, εὐψυχῶν ὑμῶσι κ^ϑ φεροῦσιν ἐπὶ πᾶσι φεροῦσιν κ^ϑ αὐτοῖσι σὺ ἐμοῦ τῷ ἀσπασοῦ, ἵνα σὺ σὺ σὺ ὑμῶν· ὁ ἀδ^ϑφῶσι Νικόλαος φροσ^ϑροσί^ϑ.

γγ'. Δωροθέῳ τέκνῳ.

Coel. f. 125. b.

Καίρο^ϑ μου μοτοπροσέπει^ϑ σοι ἐπίσ^ϑθλαμ, τέκνον ἀγαπητόν, ἵπῶν ἐμνοῦσι δ^ϑ τ^ϑ σὺν τοῖς ἄλλοι^ϑ σου· ὁ εἶ^ϑ κ^ϑ εἶ^ϑ σου ὁμοσῶσι· ὁ τῆ^ϑ δ^ϑ κύριον σὺ φυλακῆς· ὁ ἕπταις ἐκπαλαμ φιλῶν Δ^ϑ χεῖρο^ϑ, νῶ ἐπ^ϑταχῶν ἀγαλλο, τέκνον κ^ϑ τί τ^ϑ εἶ^ϑ εἶ^ϑ ἀλλο πρ^ϑσῶσι τῷ μ^ϑ χεῖρο^ϑ συμπα^ϑσχῶσι· ἐξέ^ϑταμ^ϑ εἰς τοῖς ἀδ^ϑφῶσι σου· ἀγαπῶσι ἵνα τ^ϑ ἀληθῶσι ἐπισῶσι εἰς ἡμ^ϑ· ὁ ἀδ^ϑφῶσι ἀσπασοῦ ἀξίμ^ϑ, πῶσι τ^ϑ σ^ϑ σ^ϑ σ^ϑ σου, σὺ ἀδ^ϑφῶσι ἐξέ^ϑ.

fiam. Salutat et frater Nicolaus. Gratia Domini tecum, frater coronate!

52. Theoctisto filio.

Quamquam corpore a te segregatus sum, filii mi Theoctiste, spiritu tamen nequaquam. Te enim semper specto, mente sollicitus de vitae tuae ratione, quomodo anima quomodo corpore comparatus sis; verumque est eorum quae dico indicium, quod septies quotidie in peccatrix oratione mea tui nominatum sum memor cum sodalitate tuo. Tanta est mea de te sollicitudo! Scio equidem te inopem esse, anxium, atque afflictum; sed beatum te iam dixit Christus propter persecutionem. Quamobrem gaude, atque aeternorum bonorum spe praesentes molestias leva. Quantopere enim et heic post tentationum depulsionem laetaberis, et in futuro saeculo gaudio exultabis! Nunc iam tertio propter Dominum persecutionem pateris, triplicem posthinc habebis coronam. Ne animo, filii mi carissime, segner sit, sed fortiter persta; et si mori opus sit, moriamur cum Christo, ut et convivamus per saecula. Namque omnino moriemur, etiamsi nolimus. Utique quaeso, filii mi. Gaudeo autem tecum esse praeclarum quoque Methodium meum. Sit Christus in medio vestri, protegens, recreans vos, et in cunctis providens! Ora et tu pro me misero, ut vobiscum salvus sim. Frater Nicolaus salutat.

53. Dorotheo filio.

Tempus mihi adest singulariter ad te scribendi, frater carissime, quoniam a singulari segregatus fuisti fratribus tuis propter Deum. O praeclaram confessionem tuam! Vah propter Dominum carcer! Quod iamdiu optabas Christi amore, nunc consecutus, exalta, delectare. Nam quid iucundius, quam cum Christo pati? Inter fratres tuos splenduvisti: proelialis aequo enim tuos ut episcopi ac praepositi. Quo nemo subditus dignus fuit, exceptis tuis

coenobii sodalibus, id tibi ad gloriam contigit. Exciderunt a vobis miserandus Orestes et Aphrates; nec mirum, quandoquidem infideles iamdiu ambo erant; et quidem secundus etiam negator. Tu ergo, fili mi, confortare in Domino: sicut coepisti vocante Deo, et cursum consummum. Tolera alacriter carceris molestias, de die in diem salutare Dei expectans: et si oportuerit pro Christo mori, moriamur ut vivamus. O egregie Dorothee persta fortiter, iuxta nomen tuum (Dei donum.) Ora etiam pro me misero, ut salvus fiam in Domino. Salutem tibi dicit frater Nicolaus. Gratia Dei sit cum spiritu tuo!

53. Bassiano filio.

Tempus mihi adest scribeudi ad te solitatem, fili mi carissime, quandoquidem fratrum solitudinem pateris. Gratias egi agoque Deo meo tui causa, quia supra spem meam comperi te praesenti tempore fidelem in Domino, virum fortem, sinceræ obedientiae tenacem, Christi agnam, pro eo mori praeoptantem. Ego vel primis tuis acceptis litteris laudavi te, et gratum habui quia tanta cum alacritate patefecisti mihi quae vobis acciderunt. Euge, praeclare fili mi Bassiaue! Fortasse providente Deo accidit, ut ego tecum te in exilium non duxerim, quò tuæ nunc virtutis probatio appareret. Confessor es, in custodiam coniectus, quasi aurum igne tribulationis et infirmitatis examinatus es. Adhuc, fili mi, permane cum patientia diutius, ut solis instar resplendeas. Etenim Orestes quidem et Aphrates breviter nou tolerarunt affligi; ideo facti sunt filii tenebrarum. Tu quidlibet patere ceu Christi miles, superna spectans, futura meditans; nam praesentia tamquam somnia avolant. Quantopere gavisurus es paulo post, non in futuro tantum saeculo, verum etiam in praesenti! Propterea bono animo esto, horas trans mitte, ab interioribus quoque hostibus cavens, ut omnino liberi simus. Et

ίπισται ἀφ' ἑμαυτοῦ ὁ ἱλαστικὸς Ὁρίστης καὶ Ἀφρατής, καὶ οὐ θαυμάζω, ἰσχυρῶς ἀρχαίως ἀπιστοὺς ἀμφοτέρω καὶ γὰρ ἀρτίως ὁ δούλου (Θ) οὐ οὐλὴ τίκνον με ἐσθλαμαρῶ ἐκ κυρίως, καὶ θεὸς ἤρξω κλιθεῖς θεοῦ, καὶ πάλαισιν σου (Θ) ἀρόμεν φέρει εὐψυχίας τὰ τῆς φυλακῆς ἀνελεῖν, ἡμῶν ἐξ ἡμέρας πρὸς ἀνθρώπων (Θ) τὸ σπασεῖοι τὸ θεοῦ. ἂν δὲ καὶ ἀποθανόντες ἐξέχειστον, ἀποθανόντων ἵνα ζήσωμεν. ὡ καὶ ἀποστόλων ἐπὶ τῶν ἰσχυρῶν ὡς δόξα τοῦ πνεύματος καὶ ἀπὸ ἐμὴ ἁπαρτῆ ἵνα σώζομαι ἐκ κυρίως πρὸς ἀρτίως σε ὁ ἀδελφὸς Νικόλαος. ἡ χάρις τοῦ κυρίου εἴη μετὰ τὸ πνεύματός σου.

54. Βασισσῶ τίκτω.

Καίριος μοι μοιμαρῶς σοι ἐπὶ πάλαι, τίκτον μοι ἡγαπημένον, ἵπαι τῶ ἀδελφῶν σου ἀπιστωνώδης: εὐχαριστοῦ καὶ εὐχαριστοῦ τοῦ θεοῦ μου ἐπὶ σοι, ἐπὶ ἵπαι ὁ ἡλιπζον εὐεστ σε τὰ νῦν πρὸς ἐκ κυρίως ἀνδρα ἰσχυρῶν, φυλακῆ ἀνοδότης ἱσχυρῶν, ἀρα Χριστῶ, ὑπὲρ αὐτῆ πρὸς ἀρτίως ἀποθανόντων. ἵνα καὶ ἐκ τῶ πρὸς ἀρτίως γραμμάτων σου, ἡνὸς σε καὶ ἐπὶ τῶ ἀρτίως φαίνεται μοι τὰ συμβεβηκότα ἐμὴν καὶ μὴ ποσῶν εὐψυχίας: ἵνα καλὸν μοι τίκτον Βασισσῶ: τὰρα οἰκονομία γίνονται θεοῦ μὴ ἀρα σὲ με ἐκ τῆ ἐξουσίας μου, ἵνα τὸ δικαίωμα σου τὸ ἀρτίως φαίη: ὡ μολογῶντας, ἱσχυρῶν ὡς χευσὸς ἐκ τῆ θλίψις ἐκ τῆ ἀδυνατίας: ἐπὶ τίκτον με ἐπὶ μολογῶν μακροθύμως ὅπως ἐκλάμψω ὡς ὁ ἡλιπζον: ὁ γὰρ Ὁρίστης καὶ Ἀφρατής, μακρὸν οὐκ ἴσχυρας λυπηθῶν: διὸ γίνονται ψὸ ὀκότης: χακοπάθησον ὅσον ὅσον ὡς στερεότης Χριστοῦ: τὰ ἀνω ἱσχυρῶν, τὰ μέλλοντα σκοπῶν: τὰ γὰρ παρόντα ὡς ὄντα ἀπίπεται: ὅσον μέλλεις σκίετται μακρὸν ὄντος, οὐ μόνον ἐκ τῶ μέλλοντι αἰῶνι, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν παρόντων: διὸ εὐψυχίας: ἡσυχίας ἵνα ὄντας, σκοπῶν ὅσον ἵσχυρῶν ἵνα πάντων ἀκρεῖται ὡ μολογῶν καὶ δὲ μακρὸν πρὸς ἀρτίως, καλῶν, ἀρτίως τὴν

Col. 2. 12. 1.

καρδίας σου ὡς ὄνοι καὶ ὠξυπέρας ἢ βοῦ-
θία· καὶ τίνοις μου ὠδύσασθαι· καὶ ὀνομαί-
σου ἢ ἀγάπης· πλάσσει σου ὁ ἄγιος,
πρωτοδρόμου καὶ πατρὸς ἡμῶν τοῦ ἀμάρταν-
λου ἵνα σοῦζωμαι ὁ ἀδελφὸς Νικόλαος
πρωτοπατριῆς σου.

11'. Θαδδαῖος τέκνον καὶ ἡμολογητῆ.

Col. I. 126. a.

Ὁ Θαδδαῖε ἑσπῶτα Χριστοῦ τέκνον
μου ποθῶν, ἀνὴρ γυροκρόσθι, προσωπίσο-
σμαι σε διὰ τὸ γράμματά σου ὡς δαπὶ στό-
ματά σου· φεταλικομαί σε δαπὶ ἀγκαλιὰν
καρδίας μου ἵδω καὶ ὑποπίδω ἢ εὐπολ-
μίας σου, ἥτις ἀπὸ ἡλίου ἀνατολῆς εὐγγή-
σαι, ἥτις εὐδύστικται ῥήματα εὐλαλίστα
καὶ σοφώτα· ἢ γὰρ; εἰ οἱ μὲν ἀπικνωσάν-
θησαν ἀλογώτασι κτήμασι, ἕξαρνοι Χριστοῦ
γυμῆμνοι Ὅρεστος ἢ Ἀφρατης υἱοὶ τῶ σπό-
του, οὐ ἢ ὑπὲρ αὐτῶν ἐσφραγῆ καὶ κηκῶσι
καὶ ἅπαντα παρρησιαζόμενοι ἔσθθημα-
τόμην· ὃ τῆς κελῆς σου ὑποταγῆς ἢ σε
ἠγαγῆ ἐν πῆσι μέτροις πῆσι· ἐπὶ τίνοις μου
ἐπισηχῆ, ἐσθθησαν, ὑπομῆνοι, ἵνα συ-
φανώθῃς σιωπῆς ὑποκειτόμην, ἄπα-
νοφέντας διεξυρόμην, μὲν ἐλπιδὸς ἔσθ-
βιβαζόμεν, φεραμῆμνοι καὶ τὸ ἀίμα
κινῶσαι διὰ σφραγῆς ὑπὲρ θεοῦ, ἔσθθη
ὡς ἰσθῆ σε οἶσθῆ· φερούχου καὶ πατρὸς
ἡμῶν τοῦ ἀμάρτανλου ἵνα σοῦζωμαι ὁ ἀδελ-
φὸς Νικόλαος πρωτοπατριῆς σου.

12'. Ἀπταῖος τέκνον.

Col. I. 126. b.

Οὐ διὰ μακροῦς φερόντι μοι ὁ λόγος,
οὐδὲ γὰρ ἐὰν τὸ πάθος τῆς φεταχίας ὃ
τίνοις ἀναβάλλωμαι τῶ φωνῶν· ἐπὶ οὐδὲ
ἴρεκας ἤμαρται, παρρησιασῶ κύμα· τὸ
ἀμάρτανμά σου, ὁ βεβελὸς εἰς ἕργῶν καὶ
παρῆς εἰς οἰκτημῆσι· ἀλλὰ τὸ ἀνταποδῶ-
σαι μου τῆ κρυφῆ, ἐπὶ οὐκ εἰς τῶν πα-
ρίδων μου ἢ ἄπανοισι, ὑπολίτῃ μου φε-
βῶται ὁ πόνο πολλῆ καὶ πόθος φεταχου-
σῶμαι, ὃ ἐγὼ ἐν ἀγάθῃ μου ἐσθθημῆσι,
οὐ φωνῆ ἔκουστο καὶ ἀντικῶται ἡδύπνοος
μέγα, ἔσθθῃς ἠπυραίνετο εὐκοσμοῦ ἀγῆσι·
καὶ τὸ εἶπὸν πολλῆ λέγῃ· ἕροισ ὁ ἀπύλῃσι·

si aliquando breviter prolabimur, ilico con-
surgimus. Oremus, fleamus: cor ad Deum
extollamus, statimque adentorium aderit.
Nae te, fili mi, oro quoesque! Nae, oro
dilectionem tuam. Perfice agonem tuum:
ora pro me etiam peccatore ut salutem
consequar. Nicolaus frater te salutat.

55. Thaddaeo filio et confessori.

O Thaddaei Christi miles, fili mi de-
siderate, forti animo vir, compello te hac
epistola haud secus quam ore: cordis mei
ulnis amplector te. Mirifice delectatus sum
confidentia tua, o omnium ab ortu solis
incline, et eloquentissimis oratoribus fa-
cundior atque sapientior. Quid enim? Si
isti quidem insanis omni bello infatuati
sunt, dum Christum negaverunt, veluti
Orestes et Aphrates tenebrarum filii; tu
vero propter illum in carcere versaris at-
que acrumna; et quidem alacer ac fer-
vore aestuans. O praeclara obedientia tua,
quae te ad hunc gradum provexit! Ad-
huc, fili mi, tolera, decerta, sustine, ut
coroneris; sapienter respondens, humili-
ter pergens, cum spe ambulans, paratus
sanguinem quoque profundere propter
Deum caesus; quod et optas, ut ego
non dubito. Ora etiam pro me pecca-
tore, ut salvus fiam. Frater Nicolaus te
salutat.

56. Letoio filio.

Haud longo ambitu verba faciam; et
enim dolor non sinit, o fili, gaudii vocem
emittere. Quoniam itaque dixisti, peccavi,
transulit Dominus peccatum tuum, qui
tardus est ad iram, et celer ad misericor-
diam. At enim quid retribuam Domino,
qui non usque ad finem sprevit humilita-
tem meam, ne ovem perderem, quam la-
bore multo atque affectu adquisiveram,
quam habebam in ovili meo inter praecle-
ras, cuius vox vicissim iucunda admodum
audiebatur, cuius status omnino egregius?
cognoscebatur? Quid enim plura dicere

opus est? Inveni quod perdideram, compiecor quo spoliatus fueram. Gratulantur mihi praesides nostri angeli: congaudent ordinis sodales: laetantur piaie mentis homines: solus tristatur Belial, animabus exitialis lupus. Quod si multi morsus fuerunt, at benigna atque efficacia remedia sunt. Ne itaque aegro animo sis, fili optime; ego misellus, tecum sum: ego pro anima tua cervicem meam obicio: tantum bono animo sis: tantum in Dei nostri mandatis deinceps consistas. Quid porro hoc est? Nempе ut cum eo verseris, quicum vivere elegisti, fratre tuo: ut sanctis regulis adhaereas, noxios locos vites, et mortiferum haereseos laqueum: si quid bonum est, si quid utile, amplectens; molestias patienter ferens hac illac vagandi propter instantem necessitatem: orans etiam pro me peccatore. Incolomis esto, fili mi carissime, a praesenti usque in aeternum tempus.

57. Besarioni filio.

Gaudeo tui causa, fili mi Besarion carissime, quia electio Dei factus es inter fratres tuos. Omnino optimum propositum susceperis, et pro veritate fiducialiter te gessisti: ingressus es tamquam aurum in caminum carceris: viriliter egisti, in vincula es coniectus, confessus es, retulit in tabulas Dominus testimonium tuum. Quid enim aliquid egerunt martyres? scilicet propter Christum mori. Hoc tu quoque proposito certe tuo peragis: semper enim moreris Christum. Hoc in quoque proposito Deo! Gratiae sint ei qui te ad tautam gloriam vocavit! Heu negatoribus infelici Oresti et Aphrati! Illi propter brevem felicitatem exciderunt a Christo; ignominiosus nunc, et in futuro iudicio negationem passuri, propterea quod Christum negaverint. Et isti quidem sic, velut antiqua zizania. Tu vero, fili mi, perforce cursum tuum, aerumnas tolerans, paratus cruento etiam fine consummari, ut cum martyribus exultes, ut tui causa ego quoque in gloria sim.

Ἐσχητόμην ὁ ἀφρητῶν συγκληρῶν μοι οἱ ἔροσι ἡμῶν ἀγγέλοι, συνήδοται οἱ σάουροι, εὐφραίνονται οἱ ἀσφοδες, τυχαζήσονται ὁ βελίαρ, ὁ ψυχροδότης λύκος ἔστι καὶ πολλὰ τὰ δόγματα, φίλοι θέρπια ἔλασηκα τὰ φάρμακα· μὴ δὲ αὐτὸ βαρυνθῆς, ὁ κελλίτικος ἐγὼ δὲ ἑσπετός μετὰ σοῦ· ἐγὼ σου ὑπὲρ τῆς ψυχῆς ἑμαυτὸν φάχην ὑποθήσω· μόνον εὐδύμη· μόνον σῶθι ἐν ταῖς ἐσπαιῖς, τῷ θεοῦ ἡμῶν ἐκ τῆ δύσεως ἢ τῆς; τὸ σωτήριόν σου μὴ οὐ ἤρησον βιωτὴν ἀλλοφροῦ σου, σφροδῆν ἐσπαιῖς ἀγίαις, φάχην ἐστὶν τῆς βλάβης χροσῆς, τῆς αἰρέσεως θασίστην βέβηρον· εἰ πὲρ καλόν, εἰ πὲρ δικαιοσύνην κατημῶν, φέρον τὰ θλιπτικὰ ὑπομνηστικὰ, τῆς ἀπὸ χεῖρας σφροδῆς δὲ τῆς ἐκείσεως ἀνάγκης· σφροδῆς ἑμαυτὸν ἔσθι ἡμῶν τῶ ἀμφοτέρω· σῶζομαι τίκτοι μοι ἡρατημῶν γὰρ τὸ πῦρ καὶ ἰως τῆ αἰδῶν.

γ'. Βεσαρίῳ τίκτω.

Χαρά μοι ἐστὶ σοὶ, τίκτοι μοι ἡρατημῶν Βεσαρίῳ, ὅτι ἐκλογὴ θεοῦ ἔβην ἐν ταῖς ἀδελφοῖς σου πάντως ὡς τὰ κελλίκα προμαυρομῶν, καὶ ὑπὲρ ἀληθείας παρησιαζόμενῶν· εὐπλοδῆς ὡς χρυσοῦς ἐν κρήνῃ δὲ τῆς φρεσῆς· σφροδῆς, σφροδῆς ἀμφοτέρω, ἀμφοτέρω, ἀμφοτέρω κῆρ ἢ μφρτεῖαν σου· τί γὰρ ἄλλο οἱ μέγιστος ἰπίστω; τὸ ὑποθεσῶν ἡλιονῆ ὑπὲρ Χελσῶν τῆς ἑστὶ ὁ σὺ τῆ σφροδῆς; ἀπὸ γὰρ ὑποθησῶν ἐν τῇ φυλακῇ· δόξα τῷ δόξαντατι σοὶ εἰς πλεχῶν τῶν χροσῆς πῶ καλέσασθαι ἐν εἰς πλεχῶν τῶν δόξαν τῶν τῆς ἑρατημῶν Ὀρέστῃ τῷ ἀβλίῳ ἔσθι ἀφρητῶν δὲ μικρὰν ἐνύθησαν ἐξέτισαν Χελσῶν, ἀχρημονοῦντες τὰ πῦρ, καὶ τῷ μέλῳ τῶν ἀγῶνι ἀπαρησῶν ἡμῶν ἰφ' οὐ Χριστῷ ἠρησῶν· ἐκείνῳ μῶν ἵπτος ὡς ἀρχαία ζιζάνια· σὺ δὲ τίκτοι μοι πλάσῶν σου ἑμαυτὸν ὑποθήσον τὰ θλιπτικὰ, σφροδῆς ἑμαυτὸν ἔσθι δὲ αἵματος πλανωθῆναι, ἵνα σὺ μέγιστος χροσῆς· ἵνα δὲ σοὶ κατὰ ὁ ἀμφοτέρω εὐδῆσῶν· τῶ τίκτοι μοι, ἀέ-

Cod. 1. 127. a.

στασον ὡς ἐπὶ ἔξω ἴως τέλους, προσεχόμενος ἔσθι ἰμού τ' ἀμφοτελοῦ ὁ ἀδελφός Νικόλαος Θεοπροσηρησί σε.

π'. Τίτω ἔ Φίλωνι τέκνῳ.

Cod. L. 137. B.

Ἐπισκέπτομαι ὑμᾶς τίκτα μου ἡγαπημένα καὶ νῦν δὲ πῶς ἐπιπολῆς, πῶς ἴσχη φιλοῦν μεθεῖν, πῶς ὑπομένετε τ' ἐν κυρίῳ φυλακῶν χάρις πρὸς Θεοῦ ἐπ' ἀνελήθηται ἡμελογηταί Χειροῦ, εὐλοὶ καὶ ἰδραυώματα πῶς ἐκελευσάσθε κἀν γὰρ μικροὶ ἴσθι ἐν τοῖς ἀδελφοῖς ὑμῶν, ἔ μὴ δεικνύμενοι λογίζεσθαι τοῖς ὑποσθέντι, ἀλλὰ ὡς πρὸς Θεοῦ μεγάλῳ ὑμᾶς καὶ ἀγίοις συναρίθμοι λοιπὸν βλέπετε ἀδελφοὶ τ' κληθῆν ὑμῶν, οἷον τὸ ἴδιος, ποταπὸν τὸ χάρισμα ὑπομένοντες ὑπομένετε τ' κύριον ἡμέρας ὅτε ἡμέρας ἀπειθεροῦμενοι τὸ ἴλεο αὐτοῦ, ὡς ἀδελφοὶ μετ' ἀλλήλων ἀναστρεφόμενοι βλέπετε οὐ τίτω ἀδελφί μου, βλέπετε φίλον τέκνον μου, δὲ Θεοῦ καὶ μὴ Θεοῦ ἡ φυλακῆ ὑμῶν. Χειροῦ ἴσχηται μὴ βαδισμαῖτε ὅτε ἐξέλθῃτε ὑπὸ τ' φυλακῆς ἐπὶ θύλαται Χειροῦ, ὡς χενοῖς ὑπὸ χροῦσίου, ὅλων κρασεῖ, πημημένῳ, ἀποδοξαμένοι, σεραναῖται τῶτο τὸ πέρας ἐνθυμούμενοι, σίρρατε, φέριτε, χαίριτε, ἰγρός κύριος πῶς ὑπομένοντες αὐτὸν προσεύχεσθαι ἔσθι ἰμού τ' ἁπαντὴ πατρὸς ὑμῶν, ἵνα σώζομαι ὁ ἀδελφός Νικόλαος Θεοπροσηρησί.

ιβ'. Ἰγνατίῳ τέκνῳ.

Cod. L. 138. A.

Κἀν ἂν ἡδυνήθῃς τὸ προσέγγειν ἰδίῳ σοι ὄπασσῃ, νῦν τίκτον με ἡγαπημένον διζήμενός σου τὸ χάρισμα, εὐθυμῶς ἐπιστάλλω ὑμᾶν ἰσοψύχη τε καὶ σώματα σεμνοματῶν ὑμῶν τ' βασιλείας τῆς ἁερανοῦ, ὑπὸ ἧς ἔ ὁ ὁρῶμενος διαγωγῆς ὡς πρὸς τῆς ἰσχυροῦς τ' ἀληθείας· κεχαῖς αὐτὸ ἰπύσας γαρῶν ἐν πῶς αὐτοῦ ὄντ' τὸ ἀεχνοσκόπι, τὸ οἰκονόμου, καὶ τῆς λοιπῶν ἀδελφῶν, τῆς τε ὡς πρὸς τὸ βασιλείας ὑποκαλιτῶν ἵπτι αὐτὸ ἐν τῆς Βοσκυπῆς, ἵπτι ἐν τῆς ἀγίῳ Γεωργίῳ, κροῦς διπαζάμου τῆς ἀλλοτῆς Τιθῆῳ ἐπῆρνοντες ἀποροπῶν ἢ τῆς Θεοῦ, ἰγθύρμασμάμ' ὡς πρὸς τῆς

Utique, fili mi, fortiter age, ut coepisti: perfer usque ad finem, orans etiam pro me peccatore. Frater Nicolai salutat te.

58. Tito et Philoni filiis.

Inviso vos, filii mei carissimi, nunc quoque per epistolam, quomodo vosmet habeatis scire cupiens, quomodo carcerem Christi causa toleretis. Deo gratias, quod palam extitistis confessores Christi, columnae ac bases ecclesiae. Quamvis enim parvi estis inter fratres vestros, et minimi aestimamini inter religiosos, attamen coram Deo magni vos, et sanctis connumerati. Quod superest, videte fratres vocationem vestram, quanta sit eius excelsitas, quantum munus. Patienter sustinete Dominum de die in diem, expectantes misericordiam eius, et tamquam fratres inter vos conversemini. Videtis tu, Tite frater mi, videtis filii mi carissime: propter Deum et cum Deo carcer vester est. Christum habentes, animo ne concidatis. Carcere egrediemini cum Christus voluerit, tamquam aurum ex fornace prorsus defaecatis, pretiosi, splendidi, coronati. Finem hunc cogitantes, contenti estote, tolerate, gaudete, prope est Dominus sustinentibus eum. Orate etiam pro me peccatore patre vestro, ut salvus fiam. Frater Nicolaus salutat.

59. Ignatio filio.

Quamquam antea non potui peculiariter ad te litteras dare, nunc filii mi carissime, accepta epistola tua, libenter scribo. Valeas anima et corpore, comparans tibi regnum caelorum, propter quod praesens quoque persecutio ab hostibus veritatis suscitata est. Bene ergo a te actum est, quod istue venisti, ubi sunt archiepiscopus, et oeconomus, et reliqui fratres, et quicumque ab imperatore relegati fuerunt, et ii qui ab initio monasterium administrabant. Vel in Boscycio igitur, vel ad sanctum Georgium, sicut mandavi fratri Titio, remane. Homo Dei es, ab humili

persona mea ad monasticum statum exercitus, proventus virtute, ideoque ad sacerdotium promotus, et ad gradum epistemonarchae, ne dicam etiam protocalligraphi et chrysophyliaci. Haec omnia ad decus tuum pertinent et gloriam meam. Appareas igitur abhinc, fili mi, fratribus tuis, maioribus, et aequalibus, et infirmis, velut Ignatius deifer, cuius et nomen geris, gratiam sermone tuo fundens, aspirans bonorum operum unguenta; ut bonus odor tuus ad fratrum tuorum coetum deveniat, ut in regno caelorum fulgeas solis instar paulo post. Etenim mors continuo grassatur, ut in ipsa fratribus nostris agnoscimus. Et beatus qui se mundat, atque ita decedit, sanctam relinquens aestimationem apud adhuc superstites! Talia tibi, fili mi, finia contingat! Fratres te etiam atque etiam salutant.

60. Eidem.

O praeclare mi Ignati, scito me hinc tolli, atque illuc deportari ubi Dominus locum mihi quietis paravit. Ne itaque moerreas, sed gaude quod ego peccator dignus habere propter Christum exilium et carcerem pati. Quid enim iucundius aliud est in terra vel delectabilius, quam propter Deum pati? Novi equidem te forti spiritu esse, Dominoque fidelem. Serva te immaculatam a Christi inimica haeresi. Heu proditori Nectario, qui priscæ apostaseos non est oblitus! Heu misero Oresti quia ne pateretur, passum pro ipso Christum negavit, adversarium se illius imaginis subscribens. Si me persecuti sunt, inquit Christus, et vos persequentur. Quid ergo mirum si propter ipsum patimur persecutionem? Utinam et moriamur! Hæc tibi sint tamquam supremæ tabulæ a me misello. Tu vero, fili egregie, cum fide omne quoque bonum opus sectare: tene germanam caritatem cum cunctis fratribus, præcipue

παναστάς μου πᾶ τῆς μοναστικῆς καταστάσεως, πρεσβεσιακῶς ἐν ἀρετῇ, κληρωθῆναι ἀρχῆς εἰς ἱεροσύλαιον, εἰς βαθμὸν ἐπιστημονάρχου· ἀφ᾽ ἧς λήξῃ πνευματικῆς ἀφ᾽ ἑαυτοῦ καὶ χρυσοφυλίου (1). Ταῦτα πάντα εἰς κλίθεο, εἰς δόξαν μου φαίνῃ ἢ ἐν τῷ ἁγίῳ πνεύματι μου τοῖς ἀδελφοῖς σου, τοῖς τε πνεύματι καὶ ἰσικῶς ἐν ἰσοστάσι, ὡς Ἰσχυροῦ ὁ σοφώτατος εἶπε οὗ ἐ καλίτω· * χρεῖαν διδύς ἐν τῷ λόγῳ σου, λαοπῆτιον πᾶ μύσει τῷ ἀγαθῶν φερέων· ἵνα ἡ ἰουδαία σου θρασυαμία εἰς τὸ πάθος ἐ ἀδελφότητος σου, ἵνα συνέμψαις ἐν τῇ βασιλείᾳ τῷ ὀρατῶν ὡς ἥλιος μικρὸν ἔσται· ὁ γὰρ θάνατος ἐπιγίνεται αἰὶς ὡς ἑσπέρη εἰς αὐτὸν τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν· καὶ μακάριον ἐ κατὰ τὸν αἰῶνα, ἐ ἵπας ὑποσημῶν, ὀνομά τι ἔγκρατικυμπάντων ἕσων τοῖς ἐπὶ ζῶσιν· ἵπας εἰς σοὶ τίκον μου τησυνώλῳ· αἰ ἀδελφοὶ ἀναλόγοι σὶ θεομας.

* Ita cod.

Ξ. Τῷ αὐτῷ.

Ὡ καλὸ μου Ἰσάπτι, γίνουσι ἐπὶ μὲ αἶμοσι τῷ ἐν αὐτῷ, ἐ μετῆροεῖζον ὅπου ἐ κύριος μου ἰπομῶσὶ μου πῶπον κατὰ τύσεως· μὴ οὐδὲ λυπῶ, ἀλλὰ χαῖρῃ ἐπὶ κατηξίωμαι ὁ ἀμνηστῶς ἐξέ Χριστὸν μὴλοεῖζον ἐ φυλακίζουσα καὶ τὴ γὰρ χαρίσεσιν ἄλλο ὅπῃ τῆς γῆς ἢ πεπτόσεσιν, ἀλλ' ἢ ἐξ ὧν πάσων; οἶδα σε οὐδὲ ἔχον τῷ πνεύματι, πιστὸν τῷ κυρίῳ· φύλαξον σεαυτὸν ἀσπιλον τῆς χειρομαχῆς αἰρήσεως· φυῶ τῷ πνεύματι Νεκταρεῖο ἐπὶ τῷ ἀρχαίῳ ὑποστασίᾳ οὐκ ἐπιπέθοντο· φυῶ τῷ ἀθλίῳ Ὁσίῳ ἐπὶ ἐξ τὰ πάθη, (2) παθόντων ὑπὲρ αὐτῶν Χριστὸν ἠήρησασιν ὑποσημῶσας καὶ τῆς ἰσικῶς αὐτῶν· οἱ ἐμὲ ἰδούσας, φησὶν ὁ Χριστὸς καὶ ἡμῶς διαθήσουσι· * τὴ οὐδὲ δουμαστοῖν ἐ θεοκομῶσιν δι' αὐτῶν; εἶδον καὶ ἀπειθῶσιν· ταῦτα σου ὡς ἐν ἡμεθῶν παρ' ἡμοῦ τῷ ἁγίῳ· οὐδὲ ὡ καλὸν τίκον μὲ τῆς πίστεως ἐ πάσης ἀγαθοφροσύνης ἐπιμῶν· ἔχε φίλιαν γησῶσιν μὲ πάντων τῶν ἀδελφῶν, εἰσαυτῶσιν μετὰ τῷ οἴ-

Cod. E. 128 B.

* Joh. XV. 20.

(1) De his officiis videndus est ipse Theodorus stodita in epitimiis, biblioth. nov. PP. T. V.

κόμου, ἵνα τὸ τῆ ὁμοῖα ἤν' ἀφέντων, συμμοροῖσιν καὶ εὖν ὑπερβύουσι· ἵνα τῆ ἀναγκάσῃ σφίξιν τὰ θ' α' α' φερσύνου καὶ ἀπὸ ἐμῶ τῶ ἀμάρτυρῶ ἵνα συνδῶ· εἴη Χριστός ὁ Θεὸς ἡμεῖν φυλακὴ σου ἐν ἁπασίν ἀμῶν.

ξ' α'. Ναυκρατίῳ τέκνῳ.

Coel. I. 128. b.

Προσιτῶν ἀποστόλου τῶν ἑξαμῶντων ἐν ἀπαγγέλλας, τέκνον μου ποθητόν· ἢ μόνον ἵνα τὰ προσηλαμῶντα μου ὡς εὖ σὴ ὅπως ἀπέκρυβον, ἀπὸ γὰρ ἔστι τὰ θρυλλῶντα ἐξ ἑαυτῶν ἀπὸ τῶ σφισμοῦ· ἔως δὲ ἑξάμῶντος σου ἢ ἐπιστῶν ἀίτησιν, ἐξήλθον ἕκαστος ἰκαλῶν, συνάξας ἐπὶ τοῖς συμβιβασίοις, χαλεπῶς εὖν πηθύνοντας· εἴπα ἔπ' ἔστι τῶν ἡμεῶντων, μόνῃ ἀμῶντικῶν ἢ καρδία τῶ ἀσθενεῖται, ἀνδριζομένη μάλλον μόνῃ οὐδὲ ἐπὶ τῆ χαλεπῶ ἀπαξ γὰρ ζωρηθῆντις ἐν τῶ τῶ ἐξβαλου δαλῆσῃ, ἀναπῆλασται οὐ βίωσται, ἢ ὡς βιολῶντος δαῦσται (1)· τίς κοπῆσ' ἡμεῖς; τίς ἰάσται τὸ σωζόμενα ἢ καὶ ἡμεῖς ἑκκαπῶσας; τίς ἄλλος, ἢ ὅς ἐστι τῆ θαλάσῃ πεφίμωτος; ὡς ἂν ἂν ἡγῶσιν, εἰ μὴ μαθηταῖντες εἶν Χριστῶ καὶ ἀλήθιας πνεῖς, ὡν ὑπακούσῃσιν ὁ κερυθῆς ὁ δαλῆσ' τῶ ἑλῆος κύριος· ἡμεῖς οὐδὲ εἰς ἡμῶν τούτων, τέκνον, ἵνα χαρῶν καρδίας, καὶ ἐξήλιώσῃ ἵνα μὴ ἐπὶ ἐρηζομένης ὁ θῶς σιαπαλιση δέχῃον μὴ ἀσθενῶν τῶ τῶ ἡμεῶντων· * σὴριζι εὖν ἐπὶ ἵνα ἵνα ἡμεῶντων καὶ πῶν ὑποστῶντων· εἰ σὴ πῶντος ὁ θῶς ἐπὶ ἐρηζομένης πνεῖς ἡμεῖς κληρικῶν Στήθανον, ἔστι τῶν ἡμεῶντων δαῦσται ἀναγκάσῃ τῶ μῶντοπιτῶ τῶ ἐπιστῶντων, καὶ εὖν μὴ λόγον τίς ἐρηζομένης· λάβει ἢ ἔστι ἡμεῶντων ἀρρησκόπῃ, ἀποκαλύπτῃ ἀπὸ τῶ τῶ ἡμεῶντων ὡς παρ' ἐμῶ, μὴ μόνῃ τῶ ἡμεῶντων τῶ μῶντοπιτῶ κοπῆς, τέκνον, ἵνα ἡμεῶντων, ἵνα εἰς ἐρηζομένης ἡμεῶντων καὶ τῶ ἡμεῶντων, ὅ ἡμεῶντων εἰς πολλῶν παρηγορίας καὶ βοηθῶν ἡμεῶντων· εὖν φερσύνῃ μὴ ἀπῆρτι ἐρηζομένης οἷα βίβλῃς σερμαῖζομενα (2)· μόνον μὴ ἡ-

* Marc. IV. 20.

* Gen. XVIII. 22.

cum oeconomio; quia si maiores concordiam servant, minores pariter concordēs sunt. Incumbe ad lectionem divina disce, ora etiam pro me peccatore ut saluus fiam. Christus Deus te in cunctis custodiat! Amen.

61. Naucratio filio.

Anxie expectabam litterarum tuarum nuncium, filii mi desiderate; non solum propter eorum quae antea ad me scripseras cognoscendum exitum, verum etiam propter terrae motus famam heic diffusam. Cum vero acceptam epistolam tuam legi, magnopere sum commotus, deplorans eventum, extinctos miserans: deinde, quod post cladem huiusmodi, manet obduratum impiorum cor, immo magis in nequitia roboratum. Quippe semel irretiti voluntate diaboli, nolunt evadere, nec si forte velint queunt. Quis tempestatem sedabit? quis sanabit contritionem ecclesiae nostrae? quis, inquam, alius quam ille qui mari dixit, tace; At enim id non continget, nisi Christi esse vere discipuli nonnulli velint, quorum clamorem exaudiet pronus ad misericordiam Dominus. Eto igitur unus horum tu, filii, cordis puritate; et Deum propitiato, ne ulterius irascens perdat iustum cum impio, uti scriptum est. Conforta illos septem per litteras, et aliquos nuncios. Bene tibi faciat Deus, quia benignus fuisti erga clericum Stephanum, et adhuc benigniorem te praebes si poteris. Legesis metropolitae epistolam, et rotde mihi rationem interrogationis. Accipe etiam ab archiepiscopo, revelans ei quod sententia a me sit; non tamen quod scripserim ad metropolitanam. Laboras, filii, nutriens nos, nutris enim sex. Manuale scribendi opus mihi deest, quae me occupatio valde salubris, et animae prodest. Propterea cura mihi abhinc mannalia quantum vis elegantis scripturae pensa;

(1) Hoc moruli potius laetique modo quam theologico strictoque dici credimus, ne libertas humana laedatur.

(2) De hoc vocabulo Cauglius cum novo lexico stephaniano.

tantum me ne multes in pretiis. Dixi autem fratri quid mihi a te mitti velim actutum. Saluta, qui tecum versantur, fratres meos. Qui heic sunt, te etiam atque etiam saltant. Nuntiatum mihi est de vita functis. Beatus est etiam metropolitā. Sit cum sanctis spiritus eius!

62. Eidem.

Rerum occasiones augent animae vires; ideo oportet, fili, consistere fortiter in occurrentibus tentationibus, Deo has permittente ob fidei nostrae experimentum. Scriptum est enim: quem diligit Dominus corripit. Unde ergo agnosceret impietatis excessus, nisi percosiones et verbera multiplicaret? Undenam orthodoxorum firmitas, nisi vestigia praecedentium patrum premeret? Numerā tentationes, totidemque invenies coronas. Beati morientes propter Dominum, quoniam temporis momento aeterna saecula lucrabuntur. Captus est archiepiscopus, quod iam animo praeconeperam. Christus cum eo sit! orate valde pro eo. Verberatus fuit Euprepianus. Videtis Dei bonitatem, quod ei placuerit pro orthodoxia illum verberari. Orate item pro eo. Cum eodem septem quoque illos observate. Mitte aliquid homini Dei, ob utriusque subsidium. Non puto autem vos monasterium adhuc tenere, nec archiepiscopum discedere. Deo gratias quod adhuc liberi sitis. Unica nostra est vera mansio, superna Hierusalem. Laetamini fratres mei laetamini, quia Christus in nostra pro eo persecutione laetatur. Angeli plaudunt, sancti dilaudant, daemones cum iconomachis concidunt, quamvis furunt. Quamdiu istae versamini, significate mihi, et quomodo res domesticae se habeant. Cum digrediemini, discedentibus haereticis, ubinam tibi filii Dominus reclinare caput concesserit, si fieri poterit me fac certiore. Si minus, iam scio nbinam sis, in Christo sci-

μοῦς με εἰς τὰς τῆμὰς εἶπον ἢ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ τί πῶμνοις σωτόμοις προσοφύροισι τῆς σου σοῦ ἀδελφῆς μου· οἱ ἐξ ἁγῶθου ἀπαύου· ταῖ σε θυμῶς ἀπηγίλη μοι ἐπεὶ τὸ ὑποθανόντων· κ) μαχεῖριος (1) ὁ μὲροπολίτης· εἰν τὸ πνιῦμα αὐτῆ μὲ ἀρίων.

Ξβ. Τῶ ἀυτῶ.

Αἱ ἀπειράσις, τὰς τῆς ψυχῆς ὑποστάσις αὔξηση, διὸ χρὴ τίκτοις ἐνώπιον ἡμῶν εἰς τοὺς συμβαίνουσι πρασμοῖς, ὑπὸ τοῦ ἁγῶθου χρομῆμοις εἰς δικίμων τῆς πίστεως ἡμῶν· γ) ἀγαπᾷ κ) ἐν ἀγαπᾷ κύριος παυδί· * πῶθον αὐτῶ ἡνωθῶσται τὸ ὑποβαλλόν τῆς ἀσπῆσις, εἰ μὴ διαγμῆς κ) καταφισμοῦς ὄξυφαται; πῶθον ἢ τὸ ὁρθοδόξον τὸ ὄχισημα, εἰ μὴ κατ' ἴχρος βαδῶσιν ὅτι προσοδῶσιν πατήρων, ἀείθμῃ ὅθον παροσμοῦς, κ) τοσοῦτοις εὐήσις ὅθον σιτηῶνους· μαχεῖριος εἰ ὑποθανόντες δις κύριον, ὅτι ἐν ἀρχαῖῶν χρόνῳ, αἰῶσις ἀπῶδῶσις καδῶσιν· ἢ εἰς τὸ ἀρχιεπισκοπῶ, ὁ κ) ἀρχιεπισκοπῶν ὁ Χριστός σου αὐτῶ ὑποφύγῶν αὐτῶ ἰδῶθον ὁ εὐφροσῶσις· ἰδῶθον ἀγαθῶσται, ἐπὶ κ) ὁδοσῶσιν ὑπὲρ ὁρθοδόξιας ἡμῶν ὑποφύγῶν προσοφύροσιν κ) ἐπεὶ αὐτῶ σου αὐτῶ, κ) ὅθον ἐπῶ ἀ φυλάτῶσιν πῶμνοι τῆ τῶ ἀνθυμῶν τῶ τοῦ εἰς βοῶσιν ἀμφοτέρων· ὁ δῶσιν δῆ ἐπὶ τὸ μοσασῶσις κερσῶν ὑμῶς, ἀλλ' ὁδῶ (1) ἀρχιεπισκοπῶν ὄξυφῶσιν· ὁ χάρις τῶ τοῦ ἀδῶσις ὑμῶς εἶται· μία μῶν ἡμῶν ἀλθῶσιν ἢ ἀνω Ἰουσοσῶσιν· χάρις ἀδῶσιν μου χάρις, ἐπὶ Χριστός χάρις ἀνκαμῶν ἡμῶν ὑπῆρ αὐτῶ ἀγῶσιν κερσῶσιν ἄχῶν εὐλογοῦσιν· δῶσιν σου εἰκοσῶσιν πῶσιν, εἰ κ) μῶσιν τῶ εἰς ἂν ἐπὶ ἐν τοῖς ἀνῶσιν ὁδοσῶσιν ἡμῶν, κ) ὅσιν τῶ ὅθον ἐπὶ σου συμβαίνῶν· ἐπὶ μετασῶσιν, ἐξοφῶσιν αἰσῶσιν, ὅσιν δῶσιν κῶσιν κῶσιν σῶσιν κεφαλῶν τῶσιν, εἰ δῶσιν χάρις, φῶσιν· εἰ ἢ μῶ, ὄσιν σου ὄσιν, ἐν Χριστῶ γὰρ κ) μῶ Χριστῶ· εἰν δῶ ε

Cod. E. 130. b

* Prov. III. 12.

(1) Id est mortuus, sensus euphemico, ut saepe apud veteres.

ἡμῶς ὁμοίως σε θειομνησκόν· ἀποδοξασκείασ-
τι· μὴ κωδέου, μὴ δαίμων ἢ ἀρθεῖς ἢ
διωθῆς· περοσῆτι πῆς ἀδελφοῖς μου πᾶ-
σι, ὀξαιμίτος Πέτρο, Τιθοῖω, Ἰγνατίω,
Τιμοθέω, καὶ πῆς λοιποῖς· ὁ Χριστὸς μετὰ
τῷ πνεύματός σου διὰ τῆς περοσῆσας ἢ πα-
τρὸς μου ἡμῶ οὐ θεκῶ ἐπι μετῆσῶ, εἰ μὴ
ἄρα περὶ τὸ θῆραι, ἢ ἄλλη ὀξορίσῃ· εὐ-
χαθὶ φεῖ τῆς παπανιώσως μου, ἵνα ἰχῦς
μου ἡῆουτο Χριστὸς διαρεῖται τῷ ὡς ἀληθῶς
ἐκτερεμπ· περοσπορεδουσι οἱ ἀδελφοὶ
ρησῶας.

Εἴγ. Τῷ αὐτῷ.

Cod. I. 130. A.

Ὅσοι ἠθύμηνον ἡμῶς ἢ ἀκαθὶ τῆς ἀδα-
νήας σου, ποσῶτοι εὐθύμηνον ἢ ἀπαχῆ-
λῖα τῆς ἀναρρώσως σου, τίκαν ἡγαπημί-
νον· εἰ γὰ καὶ θειομῆσι σοι, ἀλλὰ μὴ ὀξ
ὀχλησῶας τῷ ἀδελφῶν, εἰς ὑποσροφῶν σε
ἔξ· ἐκπῶν γὰρ ἡμῶν ἐ ἐσποσῃ σε, ρε-
σαμῆω καὶ πολλῇ ὕδροποσίω, τῇ τε ἀλ-
λωγῇ τῷ τύπου· εὐ δὲ γὰρον ἐπ ἀφαι-
μασίας· περὶ γὰρ ἢ κῆκασιν τῷ ἀσπῶ-
ρησι σου, πῆς ἀν ἄλλως θηρορῆσι, ἔπει
γὰ καὶ μετὰ τῶν ἀφαιροσι εἰ μὴ σωτόνω
ρησῆσι ἀλοπῆ, οὐκ ἀν εὐκῆσῆσι ἐπὶ με-
κροῖ· θῶ δὲ θημελιθῆσι ἐ πᾶσι, ἵνα θου-
λιωσις ἐ θῆσι, καὶ μὴ τῷ ἀμῶτωλῶ θει-
κοῆσι· ἰγῶ δὲ μῶλλον ἐπ καὶ ἐπ ὀποχε-
θαίρομα τῆς ἰσῶου, εἴπ δὲ καὶ τῆς ψυ-
χῆς φεῖ γὰρ ἁυτῆς πῆς ὀ λῶ· παρὶ
ἀνθερῶ· τὸ γὰρ σῶμα οὐδὲν ἐστὶ κωδῶς
ὁ κύριος εἶπεν *. Τὸ Χ ἱεροδῆσασιν καὶ ἀπο-
σῆσι περὶ τὰς ἀσῶ· ἀσφαλιζόμε·
αὐτῶν σῶσι καὶ φροσῆσι τὰ θειοπταγῆμῶ
αὐτῶ ποιῶν· μέσιν δὲ πᾶσῶν ἐ με-
ρημῶ κῆμα ὁ πάλας, φῆσι τὶ τῷ περο-
σπο· καὶ ἀφοβίας διὰ τῶν ἐπὶ τῶν *,
ὡς πωλλῆσι σοι ἰγῶ· οὐ γὰρ ἀρκῶ μου
ἢ φροσῶ περὶ ἀπολογῆσι, θειομῶν μου
καθῶν· εἰ γὰρ οἱ ἱερεῖ τῷ κυρίῳ · Καί-
σαρα ἰχῶσις βοδῶν παρῆσῶζονται τῶ
ἀσῶσας, ἐκκληῖοσις · λῶν τῷ θῶ,
καὶ ἱμῶσῶσι πᾶσα ἐκκληῖοσις, τῇ ἡμῶ
οἱ ἀπάσῃσι βασιλία ἰχῶσις, πῶσῶ-
μεθα μῆδὲ κῆβῶν λαλοῦσις πῆς ὁμο-

* Job. VI. 14.

* Math. X. 25.

licet et cum Christo. Utinam vero contin-
gat nos quoque tibi innotescere! Noli im-
paratus consistere, ne forte subito capiaris
aut conquiraris. Saluta meis verbis fratres
meos omnes, praecipue Petrum, Titheoium,
Ignatium, Timotheum, et reliquos. Chris-
tus sit cum spiritali tuo patris mei precib-
us! Me non puto translatum iri, nisi ut
verberer, aut aliorum expellar. Orate pro
humili persona mea, ut vires mihi gratis
suppeditet Christus tamquam vero abor-
tivo. Salutant ex animo fratres.

63. Eidem.

Quantum contristavit nos noticia infir-
mitatis tuae, tantumdem solatus est nunc-
cius recuperatae a te salutis, carissime fili:
si tamen haec tibi permanserit, et non pon-
tus fratrum interpellatione in contrarium
tibi vertet. Inde enim te iucidisse in aeg-
ritudinem puto, et ex multo aquae potu,
et loci mutatione. Bene autem est quod
sanguinem elicueris. Nam malam viscerum
tuorum affectionem quomodo aliter depul-
sisses, siquidem etiam post deminutum
sanguinem, nisi assidua unctioe ntaris,
haud diu bene valebis? Quamobrem om-
nimodam tui curam gere, ut et Deo ser-
vias, et mihi peccatori ministres. Ego au-
tem potius magis magisque morbo pur-
gor, utinam etiam animal! nam de hac om-
ne negotium omni homini est. Corpus enim
nihil est, ut dixit Dominus. Illum X vian-
tico instructum, mitte ad res in urbe cur-
andas, commendans ei ut sapienter pruden-
terque imperata sibi exsuoqur. Infel-
ix ego inter duos contrarios animi motus
versor, timorem scilicet ut par est, et
animi fiduciam propter mandatum, ut saepe
tibi aio. Non enim me astis excusat car-
eer, cum possim loqui. Nam si hostes, Do-
mini, auxiliarem habentes Caesarem, au-
dent impie se gerere, populum Dei sub-
vertentes, atque universam ecclesiam exu-
rentes; quid nobis fiet, regem universalem
habentibus, si ne clam quidem alloque-

per dogmatis socios? Propterea dixit theologus: silent ora piorum; id loco magnae reprehensionis ponens. Vicissim tamen tentationem fugere iubemur. Ergo via media incendendum est, ut dicitur: quo facto, in aerumnam quoque incidere, beatum est. Nemo itaque resciat, quibusnam ego scribam, ne archiepiscopus quidem; et Deus prospere faveat! Etiam a metropolitano discedant A et B, tu tamen fili clam ei amore adhaere, meum quoque eidem significans affectum. Magnifice enim pro Deo inter episcopos decertavit. Necessarius plane non caremus; ne si sollicitus. Deus te servet! Plurimum te salutant fratres; tu nostris verbis Callistum.

64. Eidem.

Et audiui quae acta sunt, et miratus sum haud ita apostatam Nectarium, ut impium uoco . . . quem Dominus mirabilem reddiderat; si certe verus fuit rumor didisti his diebus malis. Nunc de illis septem laboro, quorsum res eorum evasurae sint, pariterque omnium quicumque amant visibilem apparitionem eius, quae manifesto spectatur atque adoratur in humanae formae imagine ipsius. Recte egisti rem auditam nobis nuncios. Porro est illa spiritalis nostra mater: nam et quicumque similiter patitur, pater mater fraterque est. Nunc solliciti sumus de X, quem Deus incolumem prosperumque deducat! Accipimus quae misisti. Ei, quae nostri memor fuit, eulogiae causa da fiscellam; tu vero quae intra sunt habe. Neque enim aliud ad manus erat. Qui haec sunt, te salutant. Saluta verbis nostris contubernales tuos.

65. Eidem.

Uno temporis puncto quot eveniunt! Captus est Euprepianus, cuius causa moerore, finem praevideas. Captus antea fuerat

Ζήλων; δὲ τὸ φησὶ ὁ Θεολόγος· ὅτι ἡ εὐσεβεία τὰ ἐτόξευται· ἀπὸ μεγάλης κτηνορίας τῆς αὐτοῦ· πάλιν δὲ εὐλόγη· πειρασμὸν φεροσπύμαζα· μίση αὐτὸν χωρητίον, κηδὸν ἔριτας κη μὲ τὸ κη τὸ ἔμπροσθεν, μαχαλοῦ· μηδὲ αὐτὸν νοῦτου οἷς γροφου, μηδὲ αὐτὸς ὁ ἀρεσπισκοπος, κη ὡς ὁ κίελο· εὐσεβὲς· μηροπολλίτων εἰ κη φείγουσι τὸ Α κη τὸ Β, ἀλλὰ σὺ τίετοι λεληδύτοις ἰνοῦ αὐτὸν φιλιον, δηλῶν κη τὴν ἰμίω φερεῖ αὐτὸν εὐσεβισι· μεγάλας γὰρ ἔργωτοπο ἰπὸ Θεοῦ ἐν τοῖς ἐπισκόποις· ἰζορῶν τὰς χροίας πάντων, μὴ ἀδολίχη· ὁ Θεὸς σε σὸσῶ· πησίεσε σε ἀσάξοται οἱ ἀδελφοί, οἷς ἡμῶν· κάλλυτον.

Ξδ'. Τῷ αὐτῷ.

Καὶ ἀκάκοα τὰ γηροῦτα κη τιθῶμαζα, ἕκ εἰς ἡμερῶν Νεκταρίου τοσοῦτον, ὡς εἰς ἀσπὲν αἶκο (1) ὄν ὁ κίελο· ἰθαυμῶσων· ἰίπερ ἀληθινῶν· τίλοιν ἡ ἀκοῖ ἐν ἡμέραις αὐταῖς τὰς ποικραῖς· ἀζῶν δὲ μὲ ἰπασοῖ· σέλι ἡ ἰπὸ α, ὅτοις ἡσπὸν τὰ κητ· αὐτὸς, ἀλλὰ κη πᾶντας σέιν ἡγαπηκότας τὴν ἐπηρεῖσαν αὐτῷ, ἡπὸς ἔστι ὁρμηλὴ κη φεροσκουμῶν ἐσαρῶς ἐν τῇ ἀνθερωμοῦρῶν ἀπὸ ἰεῶν κηλοῖς ἰπὸστας ἀναγῆλας ἡμῶν τὸ ἀκουσῶν· μήπερ ἡμῶν γδ ῥηματαίεζι ἀνδραματικά· ἰπὸ κη πῶς ὡσπυτας πᾶζων, πατήρ κη μήπερ ἡ ἀδελφός· μεμῶμῶν σέλι τῷ Χ ἀρε, ὄν ἀζῶν κίελος ἡμῶς ἡ ἀσείως· ἀπὸλαβῶν ἡ ἀπὸσῆλας· τῇ μεμῶνσῶσῃ ἡμῶν δὲς ἰζορῶν τὸ μαλοκον, ἡ ἰζο αὐτὸς τὰ ἐνῶς· οὐ γὰρ ἰζορῶν τὸ ἄλλο οἷς ἰπὸμου· οἱ ἐσῶντα ἀσάξοται σε· φεροσγῶρδον σέιν σὺ σοι σέλι (2) ἡμῶν.

Ξε'. Τῷ αὐτῷ.

Μία χροῦ ῥοπή πῶσα γίνετα; ἡρεθ ὁ εὐφρεπῶν, ἡ φ κη λυποῦμα ζοσποκῶν τὸ τίλο· φεροπῆρεθ ὁ Μιλῶν· με-

Cod. E. 130. b.

Cod. E. 131. a.

(1) Ita cod. ed. Num εἰσῶμεν? Atqui de oeconomis non male loquebatur alibi Studius.

(2) Num κηρ; Etenim compendia vocabulorum κηρ; εἰ κηρ; valde sunt similia in codicibus.

εμὰ καὶ τῶτο· οἱ ἐπὶ αὐτοῦ καὶ πῶς εἰ-
 σιν καὶ διηγῶντο, καὶ λίαν κήμω· ἀλλὰ
 ἀγαθὸς ὁ Θεὸς τὰ σκόλα ἐὺθεῖστον· ἐπὶ
 καὶ δεῖ εἶναι Ἀγρίνητας σίνω· πῶτον ὁ πο-
 τερὸς ἱερὰ μὲν· οὐδὲν δὲ ὁ κύριος καὶ τὰς
 ἡμεῖς κακῶν αἰτίας ἀγαθοποιούς διωμάμας
 ἀποφαίνειν· λίπαν ἐν τούτοις, καὶ ἐν
 τῶς ἡμελορηταῖς, εἴπερ (2) εἰσὶν οὗς ἐδη-
 λωσας· ἐκ παλαιῶν δὲ κύριος (3) ὁρ-
 μὸν αὐτῶν· εὐχα καὶ τῆς Μοδικιότητος χαλῶς
 ὑποκρίνεται, ὡς ἐκ ἀσασμα πρὸς (2) ἰμοῦ·
 πρὸς τῆς βουλῆς γάρραπται· πολλὰ συμ-
 βουλήσας πρὸς τὴν πύλας· ἐκστῆ δὲ οὐ-
 δὲν τῆς οἰκίας βουλῆς ἀρμολύτης· τῶτο
 εἶναι καὶ κατὰ τὸν νόμον, μὴ λαμβάνοντες τὴν
 ἀσασμα τῆς ὑπογραμμάτων, ἀνὰ ἀσασμα ἐπι-
 ψῶσι· πύλας δὲ ἰμοῦ μὲν ὅτι ὑπὲρ γε-
 λῶσι· εἶναι ἢ φέρους τῶν καὶ εἰς τὰς ἀσασμα
 σκοποῦν μόνον εἰς τὴν ἀσασμα φέρου· ὁ γὰρ μὴ
 τῶτο ζητῶν, οὐδὲ τὰ ἐνταῦθα ἴστα· εἶναι
 ἀσασμα ἀσασμα· οἱ μὲν ἡμῶν ἀσασμα
 ἀσασμα.

ἔς· τῆς αὐτοῦ.

Cod. F. 131. h.

Τῶν πρῶτων πρὸς τὸν δὲ ἀπολλῆς σκ,
 τῶν, μὴ μὲν ἀσασμα ἀσασμα· ἰλθὼν δὲ
 εἰς τὰς ἴστα ἀσασμα ἀσασμα (3) τὸ
 μὲν ἀσασμα τῆς κακῶν πύλας ὑπογραμμάτων ὁ Θεὸς ὁ
 πάντα πρὸς τὸ ἀσασμα οἰκοδομῆ· ἰμοῦ
 ἀσασμα ὡς Χριστὸς ἀσασμα, καὶ ἀσασμα
 ἰμοῦ· γὰρ οἱ οἱ ἴστα τῶ ἀσασμα, ἐκ καὶ
 λίαν ἀσασμα ἰμοῦ πάντως δὲ ἡμῶς (4)
 κοινὸν ἀσασμα ἀσασμα, ἀσασμα ἀσασμα τῆ
 ἀσασμα ἀσασμα ὑπὲρ Χριστοῦ, ἴστα μὴ φέρου-
 τας τὸ παθῆναι δὲ αὐτὸν πρὸς ἡμῶς τὰ ἀσασμα
 ἀσασμα, καλῶς ἀσασμα ἀσασμα τὰ ἀσασμα
 τα· βλίπαι ἢ ὅτι ὁ ἀσασμα τῆς ἀσασμα (4)
 ἴστα ἀσασμα ἀσασμα ἀσασμα, καὶ ἀσασμα καὶ ἀσασμα
 ἀσασμα· οἱ δὲ ἀσασμα ἀσασμα ἢ ἀσασμα, ἀσασμα
 ἀσασμα ὅτι ὁ ἀσασμα ἀσασμα, τῶν μου,
 ἀσασμα ἰστα καὶ εἶναι ἀσασμα ὁ κύριος
 ἀσασμα ἀσασμα· εὐχα πρὸς ἡμῶς τῆς ἀσασμα.

Mileti episcopus: de hoc quoque doleo.
 Septem illi ubinam et quemadmodum sint,
 se ne habuerint, valde item laboro. Sed
 valet Deus obstacula complanare. Deinde
 et ob Agrinetas ingemisco. Quotopere im-
 probus ille laboravit? Sed Deus scit im-
 proborum quoque efficaciam ad beneficam
 vim transferre. Dolor de his; at gaudium
 de confessoribus, si tales sunt quales signifi-
 ficati. Compleat Dominus cursum eorum! Plaudo etiam Mediciotae, qui bene respon-
 dit, quem etiam meis verbis saluta. De ha-
 bito consilio scriptum fuit. Multae consul-
 tationes ab illo proximo. Unicuique autem
 nihil propria sententia accommodatus. Hoc firmum sit, ne quid a subscriptori-
 bus accipiamus, etiamsi miserint. Postremo
 autem cognovimus eos subscripsisse. Timores autem omitte, fili, id unum spec-
 tans quod Deo placet: nam qui hoc non
 quaerit, ne terrenis quidem habebit. Fratres
 salutis. Qui nobiscum sunt salutant.

66. Eidem.

Primam epistolae tuae periodum cum
 hilaritate legi; mox lecta parte postica,
 perstrictus sum, magnitudinem mali con-
 siderans. Sed benedictus Deus, qui omnia
 ad nostram utilitatem confert. Parati si-
 mus tamquam Christi milites, quamvis si-
 mus peccatores: dulces sunt clavus Domini
 etiamsi valde molesti. Quoniam omnino
 oportet nos communi morte obire, moria-
 mur ea quam praeceptavimus propter Chri-
 stum; ne dum humana pati propter eum
 una hors renuimus, aeternam poenam in-
 curramus. Considera suten quod hospes
 Lupadi sic ante annum praedixerat, veluti
 tibi coram significavi; et de cetero, verum
 est quod audisti. Satage, fili mi, ut temet
 fratresque corrobore. Dominus te custo-
 diat! Pro me infirmo ora.

(1) Cod. εὐχα. — (2) Nam καὶ? — (3) Cod. ἀσασμα. — (4) Hospitem suum in loco Lupadi memo-
 rat noster Studita etiam in epistola tertia libri I. ed. Sirmoud.

67. Iohanni monacho orientali.

Quoniam rursus litteras ad me dedisti, carissime filii fraterque, rursus ego quoque stitum tui causa commoveo, salutans simul et commonens; quia bonum semper est et Deo gratum, ut unusquisque se in cunctis accuset, non vero proximum suum. Hinc enim, et quod est solet imminui; et quod non est, non provenit. Sed de hoc satis. Da enim sapienti occasionem, et fiet sapientior; et prudenti, ab exiguis seminibus, intellectualis tritici cumulus confit. Quid deinde? Aguntur a me peccatore gratiae et laudatio, propter carissimi filii mei Meletii receptionem. Non enim tantummodo exaudio precem tuam, sed et plurimum profiteor o desiderate gratiam pro re oblata, quam tua concinna et recta oratio transtulit a zelo gubernatore carente ad portum iusti ordinis ac veritatis. O providentia, quae non sinit usquequam vagari illos qui propria salutem humilliter quaerunt! Recepti itaque hominem tuae vocis monitu, et propriis membris concorporavi. Et gaudeo huius causa magis, quam illorum quibuscum ab initio coniunctus eram. Quod si mihi etiam scribet, quid agendum sit, congruum responsum accipiet. Quem tu, quaeso, salutes; simul pro salute mea orandi semper memor.

68. Nicetae mandatori.

Certior factus, quod cum fratribus, Byzantium usque dilectus meus dominus salvus pervenerit, et quod conspexerit conspectusque fuerit ab imperatore, quod denique omnia praeter omne periculum ipsi obtigerint ex Dei benepacito, Deum meum collaudavi, qui procul insidiis et conatu calphasco eum servavit, interponente operam praeclearo viro qui publico cursui praest. Scito, domine, non modicum amoris stimulum te pauperulae animae meae subiecisse. Multis enim varias ob causas receptis, nullo ex magistratibus re-

ξζ'. Ἰωάννη μοναχῷ ἀνατολικῷ.

Ἐπειδὴ ἔ αὐδης ἰπίστιαλας, ὃ φίλιπτι πύδων κη' ἀδελφάν, ἔ πάλιν κη' ἰνὸν σοι γραφίσα, ἡμοῦ μὲν περσοπαροδωτικῶν, ἡμοῦ δὲ ὑπομμυμητικῶν, ἔπι κελευθὸν ἀπὸ κη' θεοῦ φίλον αἰπάξην ἰαυτὸν ἔκαστον ἐφ' ἀπασι, θε' οὐ τ' πύλας: ἔξ οὐ ἔ τὸ ἐν, μὲν δα πεφυκε. ἔ τὸ μὴ ἐν, οὐ περσογινῶδα κη' γουὲν σὲ ἐ τῶν ἀλλοῦ δίδου γάρ σοφὸ ἀφορμῶν ἔ σοφότηρ ἔσται. * κη' τῶ ἔμπερι ὡς βερεχίαν σαιμάτων, πολλὰ ἢ τ' γουὲν οἴτω συγκομμη' τὴ ἢ τὸ ἔξῆς; ἔνχευσα μοι τῶ ἀμῆρτωφ ἔ αἰσις ἔντρο τ' τὸ ἡμῶ ἀγαπητῆ πεκη Μελετίου περσολυφικῶς οὐ μόνον γάρ σου ἰσοκούιος τῆς δέπτικῶς, θε' ἄ γὼ ἔ χραειν σοι ἔμολογῶ, ὃ πεδῆτ, μεγίστην τῆς περσογινῶς ἔξ ἡμελοῦς σου ἔδουλογας μετληπηγῶν * ἔξ ἀκωβουήτου ἔξλου εἰς ἔγμον ἔνταξῆς κη' ἀληθείας. ἔ ὃ τ' προοίαις μὴ ἰούσις περσοπασιον ὑποπηλασανῶν ἐσῶ τῶν οἰκίαν σαρπηας περσοπαιουμῶν ἐκτῆτατας περσοπύλαμμαι οὐκ ἄντων ἔξ φωνῆς σῆ, καὶ σῆ σῆματάμμαι ἔτις οἰκίαις μέλειται καὶ γὰ χαίρον ἔπι αὐτῶ μῶλλον, ἢ ἔφ' οἷς ἔγμου ἔξ ἀρχῆς σαρπηαμῶν. ἔαν δὲ μοι καὶ ἔπι ἔσλη ἢ δὲ κη' γηυῶδα, καὶ ἀντηλῆξῆται τὰ οἰκότα. ἔν περσοπαροδῶσῶ φῶδρακελῶ σῆ, περσοδῶγῶν ἔνταξ σαρπηας μοι ἀντηλῆξῆται.

Cod. I. 121. b.

* Prov. IX. 9.

* Ita cod.

ξη'. Νικίτα μαρτύριαι.

Διαγνοῦς τ' μὲν τῶν ἀδελφῶν μίχρη πῆ Βυζαντίου ἔξέσονται τὸ ἡγαπητῶν μοι δῆσῶν, ὅπως τὸ ἀπειμῶνιοι καὶ ἀπειμῶνιο. ἔμῃ τῶ βασιλῶ, ἔ ὡς πάντα ἀκωνόνιος αἰσὲν παρηκαλύψουσι ἔνδουλα θεῶ, τ' θεῶν μοι ἔδῶσατα. * ἔξου ἐσῆδων σῆ ἔ πύρας κη' αἰσφακῆς ἔξαρπησῆται, μοσῆται τὸ κελευθὸν ἀνδρὸς καὶ ἀρομῆρῶν ἔσῶν σῆ δῆσῶσατα ἔπι κῆρῶν ἀγάπης οὐ τὸ πῆρῆ ἡμῶν ἔνδουκας ἐν τῆ ἔσῶν ἔμῆ. πολλὰς γὼ κη' πολλὰς περσοπῶς φῶδρακελῶν, ἐν οὐδῆ οἴτω ἔγῶν καὶ ἔπῶν ἔξου βασιλικῶ, ὡς ἔπι σῶ, κη' τὸ τῆ σῶσιον πε-

Cod. I. 122. a.

μὲν, φέρησάν τε ἔμμελιχρότητα, εὐθύτητα
 καὶ ἀφελειότητα, ἔτι δὲ ἄλλο τὸ εἰς ἀρε-
 τὴν φρονέειν· ἢ ἢ εὐσιβιστὰς σε ποῦ θύσω,
 τὸ φιλόλογόν τε καὶ φιλομαθῆς, τότε εὐση-
 μείωνται καὶ εὐνέστατοι; ἀλλὰ ποῦ παροῖσιν
 τὸ θεοσπίπτον καὶ εὐσηχετάβατοι; χεῖ-
 νοὶ αὐτῶν ἡμῶν ὁ λόγος καὶ ἐπιστολῆς ἑκβοιμη-
 μέτρον, εἰ πάντα χεῖραβρομύμω τὰ ἐνόητα
 σοὶ εἰς χαλαρότητα, ὡς ἔργω ἀδικῶσθαι
 φαῖναι αὐτὸν ἢ ἀλλόθισαν, μὴ δὲ συγκλίτη σε
 τὰ σφῆρα ἔχῃ· εἰ δὲ οὐκ, ἀλλὰ τὰ δό-
 κτωσθεσθεσθῶντα· ἡμῶν ἡ ἀρετὴ καὶ ἐκ ὑπο-
 πίσεως ὑφ' οὐτάς, εὐστὸς καὶ πρὸς αὐτὴν ἔχῃ
 τὸ βασιλικὸν τε καὶ ἀνακτικὸν ἔπος ἔχῃ τὰ
 ἀρετῆς εὐνέστιας σου φρονέει· καὶ ὡς ἔμμε-
 λων πῶσθαι ἀκλίπῃς ἐξ ἀγάπης· πῶσθαι
 ἔχῃ δὲ ἀρετῆς σου, καὶ μὴ πῶσθαι φρονέσας
 τὸ φθῆσθαι ἀνάστων τοῖς βασιλεῦσιν· ἀγα-
 γὰρ καὶ μημνησθῶν ἡμῶν τῆς ἀμνηστῶν
 μὴ ἀσπλάγξ, ἐπικουρῶν πῶσθαι ἢ ἀβ-
 βῶν Ἰππῶν, ὡς ἐσδῆχεται· τῶσθαι φθῆ-
 χαλομῶν, ἡμοῦ τε καὶ πρῶσθαι φρονέσας σε
 οὐτὸ φρονέσας σοὶ, καὶ ἡμῶν εἰς σοῦ εὐ-
 ποιήσας.

ἔξ. Λογοθέτη.

Col. f. 102. b.

Καίρος χαλιπὸς τὸ φρονέσας χεῖ-
 μα δὲ φρονέσας μου ἐν τοῖς ἀντιῶν· ἀγ-
 ἡμῶν ἡ κατὰ θεῶν ἀγάπη τῆς κυριότητος
 σου ἔπῳσθαι ἡμῶν ἐπιστολῶν, καὶ φρονέσας
 σοὶ ἐπὶ ἀντιπῶσθαι ἡμῶν ὅστις ἡ θεοσπίπ-
 σου ἔτι ἡ πῶσθαι πρῶσθαι καὶ ἀρετῆς
 σφῆν ἀναξίους ἔχῃς, οὐδὲν ἔχῳσθαι ἐπαρ-
 γῶν ἡμῶν φρονέσας πῶσθαι εἰς πῶσθαι· ἡμῶν
 οὐκ ἔχῳσθαι ἐν τῇ ἀρετῆσθαι ἡμῶν
 μῶσθαι σου, οὐκ ἡμῶσθαι καὶ ἀρετῆσθαι
 τὸ ἔργον τῆς πρῶσθαι σου· διὸ καὶ εὐ-
 χῶσθαι ἡμῶν σε καὶ ἀντιπῶσθαι εἰναι ἐν
 εὐνέστῳ κυριότητος κατὰ ψυχῶν· οὐκ εἰναι δὲ
 αἰδῶ· θλίψῳσθαι εἰναι ἀντιπῶσθαι, παρδῶσθαι
 εἰναι ἡμῶν φρονέσας φρονέσας ὑποθῶσθαι, ἡνα
 τὸ δικαιοσθαι ἡμῶν τῆς πρὸς αὐτὸν ἀγα-
 πης καὶ πῶσθαι ἐνπῶσθαι φρονέσας· φρονέ-
 σῳσθαι τὰ συμβαῖναι, ἔτι καὶ εἰς τῆς ὑπο-
 μνήσθαι, ὅσθαι ἢ ἡμῶσθαι σοὶ τῆς σφῆρας φρονέ-
 σῳσθαι· φύλασθαι δὲ σου καὶ τῶσθαι φρονέσας

gis ita delectatus sum et iucundatus, ac-
 que ac te, propter tuam inquam sapien-
 tiam, prudentiam atque suavitatem, recti-
 tudinem, dexteritatem, et si quid aliud ad
 virtutem confert. Iam pietatem tuam quo
 loco habeo, philologiam, eruditionem,
 candorem, benivolentiam? Quomodo prae-
 terea piam humilitatem, et indulgentiam?
 Deficient mihi verba, et epistolae
 modulum excedam, si omnia enumerem
 quae tibi insunt animi bona. Iniuriam ve-
 ritati sim, nisi te principem senatus adfir-
 mem: si minus, certe secundo subsallio
 dignum. Quamquam virtus etiam si a ne-
 mine extollatur, suapte natura regiam sub-
 blimemque dignitatem tenet. Sic ego de
 tuo nobilitate iudico, mihi que haud amore
 deceptus ita persuasi. Tu itaque virtuti tuae
 inhaere, nec cuiquam apud reges potenti
 invidas. Sed neque mihi peccatoris memo-
 riam omittas, opem ferendo abbati Hypa-
 patio, prout fieri poterit. Hoc rogamus,
 simulque ut salutem dicas necessariis tuis,
 qui mihi bene tui causa fecerunt.

69. Logothetae uxori.

Tempus hoc difficile deferendi humili-
 tatis meae ad ista loca litteras; sed tamen
 quae secundum Deum est caritas domina-
 tionis tuae, ad scribendum impulit, et sig-
 nificandum numquam nos oblivisci pieta-
 tis tuae, plenaeque eius fiduciae quam in
 nobis indignis collocasti, etsi nihil haben-
 tibis quod cuiusquam fidem nobis conciliet.
 Nihilominus inutilitas nostra nulli detri-
 mento tibi fuit ad mercedem tuam; Deo
 videlicet dimetiente et recipiente fiduciae
 tuae operam. Quamobrem oramus, ut va-
 leas, et imperturbata fruaris animae pace
 secundum Dominum. Carere tribulationi-
 bus homo non potest, quae nobis exer-
 citii causa datae sunt a Deo, ut probatio
 nostri erga illum amoris ac fidei hinc ap-
 pareat. Perfer itaque quae eveniunt, et
 gaude in illarum patientia, quia tibi apem
 salutis conciliant. Custodi autem tuam quo-

que, oro, orthodoxiam, quominus ab iis abripiatur qua veritate discedunt, contumeliam inferendo sanctae Christi imagini, vel Deiparae vel sanctorum cuiuslibet. Novi tuam in omnibus rectitudinem. Deus te, domina mea, in cunctis tuestr tamquam sanctum thesaurum suum.

70. Feminis canonicis.

Quod non sim immemor vestrae secundum Deum caritatis, puto vos quoque scire: neque enim vestri commemorationem non facio in precibus; non quod boni aliquid in me peccatore sit; sed, ut dixi, propter caritatem in Domino et notitiam mutuum; addam quoque, propter monasticae vestis paritatem. Ego certe multis nominibus vobis memoriam debeo, quia nempe recti dogmatis estis, ac religiosae, insuperque erga humilem personam nostram misericordes. Sane haud obliviscor beneficiorum donorumque vestrorum, nec non angoris ut ita dicam ac lacrymarum ob exilium nostrum, et huius causa nostram absentiam. Propterea et tui meminimus, et te colimus, atque in matris spiritalis loco habemus; unaque tecum illam quae secundum a te gradum tenet: vobisque precamur bonam valetudinem, atque a Deo benedictionem et felicitatem in ascetico vestro vitae genere. Scimus enim vos Deum timere, et amare amabilem et redamantem vos Christum. Quare et de vobis anxii valde sumus, ob impendentem violentiam inimicae Christi haereseos. Haec vitanda est, o mater, omnimode: nam cum ea communio, a Christo nos separat. Confido igitur de vobis, et gaudeo vos esse Dei cultrices et famulas. Rogo denique impensius, ut vos pro humili persona mea preces Deo attollatis, quod per omnia ab inimici laqueis expediat.

71. Praepositae.

Nota erat nobis venerabilis persona tua ex narratione filii nostri spiritalis Hypatii,

ὡς ἀρχαῖοι μὴ συμπαροῦσιν τὰς ἀποδοῦναι τῇ ἀληθείᾳ ἐξ ἧς ὕβρις τ' ἀρία εἶκόν τοι Χειροῦ, ἢ τῆς δουλοῦ, ἢ οὐροῦ σου τῶν ἀγίων ὀδῶν. γὰρ σου τὴν ἐκ ἄψαν ὀρθότητα· ὁ Θεὸς κε κείλαι μου φυλάξῃν κατὰ πάντα ὡς καμήλιον ἀπὸ ἄγιοι.

ο'. Κανονικαίς.

Ὅτι οὐκ ἐπιλήθημα τ' ἐστὶν Θεὸν ὑμῶν ἀγάπης, λογίζομαι καὶ αὐτὰς ὑμῶς εἶδεναι· οὐ γὰρ εἰ ἀμνημόνιστον ὑμῶν διέτριψομαι ἐπὶ τῶν πνευματικῶν ἔχει ἐπιδοθῆναι ἐν ἡμῶν ἀδελφικῶν τυχερώτεσι, ἀλλ' ὡς εἶρηται ἐξ ἧς τὴν ἐκ κείλαι ἀγάπην καὶ νοσηρίαις, πνευματικῶν δ' εἰ καὶ ἡρωχημίας· ἔγω δ' ἐξ ἧς πολλὰ ἔχει τὴν μεμνηθῆναι ὑμῶν, ἐπὶ καὶ οὐσιβῶς, καὶ εὐλαβείας, καὶ μὴ τῶν γὰ καὶ συμπαροῦσιν πνεῦσ τὴν πάντων ἡμῶν· οὐ γὰρ τὴν ἀμνημόνιστον τῶν οὐσιβῶν καὶ χαρίτων ὑμῶν, τῶν ἰδωμένων ἢ οὐτως εἶπω καὶ διακρίνω ἐκ τῆς ἀπὸ τὴν ὀφείλειαν καὶ ἐξ ἧς τὴν ὀφείλειαν ἐξασπασῶ ὑμῶν· ἐξ ἧς πάντα τῶν καὶ μεμνηθῆναι καὶ ἀδελφικῶν καὶ ἔργων ὅς ἡμετέρας πνευματικῶν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὴν μητὴρ σὲ τὰ δόξα πνευματικῶν πνευματικῶν ὑμῶν τὴν ἰσχύαν καὶ τὸν Θεοῦ ἐνδοξίαν καὶ εὐσεβίαν ἐν τῇ ἀσκητικῇ ὑμῶν ἐξασπασῶ· ἰσχυρὸν δ' ὑμῶν Θεὸν φοβῆσθαι, καὶ ἀγαπᾶν ἱερῶν καὶ ἀντιεῖναι ὑμῶν Χειροῦ διὰ καὶ ἀγωνισμῶν ἢ ὑμῶν ἐξ ἧς τὴν ἐπιπέπασαν ἀνάγκην τῆς χειρομαχίαν αἰρέσεως· φηκίον γὰρ πάντων, ὃ μητὴρ, ἐκ πατρὸς Ἰωάννου ἢ γὰρ κοινοῦται αὐτῆς διδασκίαν ἡμῶν τὸν Χειροῦ πνευματικῶν αὐτὸ τὸ κατὰ ὑμῶν, καὶ χάριον ἐπὶ Χειροῦ ἐπὶ ἀσκητικῶν καὶ ὑποτίμῳ· ἵνα μὴ δὲ ἀνεγρίστηται τὰς ἐπὶ τῆς ἀπανοστήσεώς μου ποιῆσαι ὑμῶν ἐπιπέπασαν πνεῦσ Θεοῦ, ὅπως μὴ εἴδω τὸν παρὸν τὴν ἡμῶν κατὰ πάντα.

οα'. Ἠγυμνῶν.

Γνώμιμον ἡμῶν ἐστὶν ἡ σημειωφεικά σου κατὰ διηγήσεως Ἰαπίου τὴν πνευματικῶν

Cod. I. 123. a.

Cod. I. 123. b.

ἡμεῖς τέκνου, οὐκ ἄπο τῆς κατ' ὀφθαλμῶς
 θεωρίας. ἀπε ἢ καὶ μέλας ἔρωμαι ἡμῖν ἡ
 θεωρησά σου οὐκ εἶ καὶ θεὸν ἐκείνου, ἡρ-
 μήεις σε ἀπεσθῆν καὶ μοῦς ἐ σωρασίας
 ἀδελφῶν καὶ γὰ ἡσποσίων φυλακῆν ἡ
 κατακείδης, ἡ εἰ εἰς Χειρῶν πίστεως ἀπε-
 σθῆν ἐκπῶσως γὰρ ὄντιν ὡς ἀλλοθῶς Χριστῷ,
 ἡ εἰ ἀπὲ ἀγίας εἰκότος ἀετοκῶς, ἡ οἱ εἶναι
 ἡσδοιοὶ ἀπατωῦτες, ὅσῳ μὴ παθεμένους
 φυλακίζουσι, δῆρουσι, πτήγουσι, θλίβουσι,
 πασεζουσι, ὄξουζουσι, σιδηροσμοῦσι,
 πᾶν ἡποῦδι εκκαποκῶν ἔθνοοῦντες· εἰς τὸτο
 ὃ ἀμκῶς ἀγαθῆ ἀκαποῦς σε τῶν ποιῶ-
 τῶν καλῶν ὡμορογίας, δῆσρον ἡσποσῶμω
 εἰς τὸ παρόντῳ γράμματῳ ἔσποεῖ-
 ἀγ σε, σωρασποῦωῦτες σοι τὰ εἰς εἰρήνω
 ὃ Χειρῶς καὶ σου, ἄν ἐποσπας ἐ ὑπὲρ οὔ
 πάσχα· εὐθύμῃ, κεσταιοῦ, ἴχου ἐν τῷ
 ἐσδωμωμωῖτ σε Χειρῶν μὴ τὰ ἐν οἰς εἰ
 μέτοι, ἀγὰ ἐ ἔσα μάλλῃ συγχαμῶν ἐπα-
 χῶωα εἰς σδοκμῶν τῆς ἀνποκείτῃ σου πί-
 στως Χριστῶ· μὴ εἰποῖς ὄξουζουσι ἡσέρχα,
 ἡσρῶς, ἡγούμωροι καὶ γωῖν ἡ φῶσι ἴχου-
 σια ἀδνητ, τὶ σωσῶς; πῶς ἡσποσῶς; μωδω-
 μάς, ὃ μῆτωρ ἔσας ἡμεῖς εἰλεπῆν δωῶ-
 αμῖν ὡσθῆ σθῶ, ἀπὲ τῆ καὶ γωῖν, εἰ
 καὶ σωρβῶπης τῆς μῆχης αἰματῳ ἡσρ-
 μεσῆσῶς τῷ θεῶν ἡσμου καὶ τῆς ἡρδεθε-
 ζου πίστεως ἡμεῖς καὶ οὐκ ἀκκῶς εἰς ἡσπο-
 λογῶν ἡμῖν ἡ τῷ πῖλας πῶσῶς; πῶσι καὶ
 πῶσι ἐν τῶς ἀνω ὑπὲρ Χειρῶν ἡσποσῶς;
 καὶ εἰλοῖς ἐ εἰλοῖς, ἵνα μὴ καπομοπαθῶ,
 αἰ ὅσῳ εἰ ἀθλοῦς εἰσφαιον κομωσῶ μῶμω
 ἄνωας οἰω ἡσποσῶς, ὅσῳ καὶ ἀπὲ ἀσρῶς
 ὡσκαλαῶ ὑπὲρ Χριστῶ γὰρ εἰσο σωρβῶ-
 μω ὡς ἡ σῶ ὡσκαλοῦτος εἰ ἡμεῖς.*
 εἰδου ἢ ἡμῖν καὶ ἀπὲ ἀπὲ λόγῳ τῶς ἡσ-
 πῆρας σε, ὅπως καὶ ἡμῶς οἱ ἄσπονοι κα-
 ὄπῃ πῃ ἡμῶς ἡμεῖς πατίσῃ ἡρ ἡσπο-
 θλωῦται κατατίσῃ μῶ.

οβ. Ἰπατίση.

Col. I. 134. 6.

Χρειῶς ἡμῶν ἡσποσῶ μῶ τῆς καὶ
 θεῶν σε τιμάσῃ ἡμῶς τῶ ἡσποσῶ καὶ
 με δωῖν σε ἡσποσῶς, ἡσποσῶ τῶ πα-

sed ex oculi intuitu nequaquam. Nuper vero praecipue nobis innotuit pietas tua ob constantiam Dei causa, quae maluisti et monasterium amittere et sororum praesidium: immo et carceri addici, potius quam a Christi fide excidere. Re enim vera a Christo excidit, qui sanctam illius imaginem negat, quam novi Iudaei sibi tradi exigentes, eos qui obsistunt, carceribus tradunt, verberant, suffocant, vexant, tentant, in exilium pellunt, catenis devincti, cruciatuum omne genus excogitant. Quamobrem, o bona mater, audita tua tam praeclara confessione, aequum putavimus his litteris te invisere, pacem tibi acclamantes. Christus tecum sit, quem amasti, propter quem pateris. Bono animo validoque esto, fortiter age cum roborante te Christo. Neque in praesentibus tantum, sed in quibusvis eo permittente tibi postea infligendis, ob sinceræ fidei tuæ probationem. Ne dicas: impegerunt episcopi, sacerdotes, hegumeni: ego vero infirmæ naturæ mulier, quid agam? quomodo perferam? Minime gentium, o mater. Unusquisque nostrum vires a Deo accepit, vir ac mulier, juvenis et senex, pugnandi usque ad sanguinem pro divina lege et fide nostra orthodoxa: neque sufficiet nobis defendendis proximi lapsus. Quot quantæque in antiquioribus pro Christo martyris versati sunt? Pauci tamen paucæque, ne quemquam nominatim appellem, certaminis coronam retulerunt. Hos itaque aemulata, persta tu quoque, oro, fortiter. Pro Christo enim, inquit, legatione fungimur, tamquam Deo exhortante per nos. Da tu quoque nobis loco verborum preces tuas, ut et nos miseri sanctorum patrum nostrorum qui decertant vestigia prementes, ad scopum perveniamus.

72. Hypatissæe.

Debitorum me reputas reverendæ tuæ secundum Deum personæ, quia pietatis tuæ donis unus sum, hoc epistolium misi,

ut domiuationi tuae officium persolvam. Cur? quia tantopere commota est misericors anima tua, primum, ut a Deo custoditae domus tuae iuam Proterio fratri panderes ad omnimodum quietem hoc tempore, quo multi amici cognative humano timore oberant domos suas iis qui pro Christo persecutionem patiuntur. Deinde et vobis pauperculis misisti, quae requiei essent ac solatio. Multae igitur misericordiae tuae bonitatisque hoc opus est: multae item erga religionem et divina mandata observantiae demonstratio; dum videlicet bene facis homini ignoto et peccatori. Neque hoc porro tamquam ex pupillari subsidio, sed ex lauto thesauro aliorum plurimorum beneficiorum fideique tuae orthodoxae dimanans, ceu nobis tabellio nunciat. Laudamus itaque Deum tui causa, quandoquidem ad Dei gloriam excellens viduitatis tuae vita redundat. Deinde etiam oramus ut haec tibi bona firma maneant, ut illustrius semper vivens ad perfectionis mensuram devenias, et caelorum regnum consequaris, cuius opera utinam cumules!

73. Sergio hypato et nepoti.

Quae ad me scripsisti, dilectissime et desideratissime, legi; tuamque egregiam voluntatem probavi, quod et scribere audes tempore tali, et consolaris verbis de tua multa compassione scotentibus et erga nos pauperculos misericordia. Nihilominus meis aerumnis omissis (neque enim per Christi gratiam molestae sunt, quantumlibet videantur, ob premii spem) ad vicissitudines tuae ego peccator convertor, quomodo nempe aliae ex aliis calamitates tibi oboriantur, externae, domesticae, et ab ipsis liberis, a quibus potissimum domus cura et incrementum expectandum foret, et directio ac sustentatio, et quicquid aliud parentibus incudum est. Hem mea miseria, ad quae vita haec tibi superest! Crede mihi, nepos egregie, res tuae meam tangunt animam, haud secus quam beatum

ἐν γοημμάτων, ὑποδείγματι ποιούμεν. τῇ κομιότητι ἐν τῇ γὰρ; ὅτι ἵππες κερπήνη σου ἢ ἰσονομίᾳ. ἡ ψυχή, ἀφῆσθαι μὲν ἀνοίξῃ θύρας τῆς θουφολακτίας σου οἰκίας πρὸ ἀδελφῶν Πρωτερίου εἰς πᾶσαν ἀνάπαυσιν, καὶ ἐν ταῖς κερφαῖς, ἵππῃσι κλάουσιν οἱ πολλοὶ τῶν φίλων καὶ ἰδίων διὰ τὸ πρὸς σέ. τῶν ἡδὲ Χριστῶν δικαιομένων φάσμα ἀνδραπονήν τῆς οἰκίας. ἔπαυσα καὶ ἡμῖν τοῖς ὁμοιωμένοις ἀδελφοῖς ἅ ἐστιν εἰς ἀνάπαυσιν καὶ παρηγορίαν πολλὰς αὐτῶν ἐπιπέσεις ἐν καὶ ἀγαθότητι ἔργον, πολλὰς φιλοσεβείας ἔ φιλανθρωπίας δῶγμα, ἵνα ἐργασθῶν μὴ γοητοζομήσῃ, ἀλλὰ ἔ ἀδελφωτῶν τυγχάνῃ. ἀλλὰ πῶπο οὐκ ἔσφακόν, ὅς ἀγαθὸν εἰ ἴσθαι τῶν ἰπποκρίτων ἀγαθουργῶν καὶ πίστεως ἑρδουδῆ σου ἀίχρον, κερδῶς ἡμῖν καὶ ὁ γραμματφόρος ἀπαγγέλλῃ. δεξαζομῶν οὐκ ἔδον ἐπὶ σοὶ. ἰπποκρίτων εἰς δόξαν θεοῦ ὁ σωφροσύνης σου ὁ χριστῶν βίβλῳ. εἶπε καὶ πρὸς ἀδελφούς σου δεξαζομῶν σοὶ τὰ ἀγαθὰ ἀναφαίρῃτα, ὡς ἀνὴρ ἐκλεισμένος ἀπὸ δεξιοῦστος φρασίας εἰς μάχον τελευτήσῃ, ἔ τῶν ὁμοιωμένων τῶν ἡραδῶν, ἢς τὰ ἔργα ἐξασίους ἡμῶν.

οἱ. Σεργίω ὑπάτω. ἔ ἀδελφῶν.

Ἄ ἰπποκρίτων μοι γοητότητα καὶ ποθεινότητα ἐπίγνωσιν, ὑποδείγματι σου τῶν ἀγαθῶν ἀφαιρήσῃ. ὅτι καὶ ἐπιπέσεις χριστῶν ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις, καὶ παρηγορίαι λόγους ἐκ πολλῶν σου ἀπειποήσους καὶ τῆς ἀπὸ ἡμῶν ἐστὶν ταπεινῶν ἰλαριστικῶν ἔργων διὰ τῶν τὰ ἡμεῶν (οὐδὲ γὰρ ἴσθαι χριστῶν Χριστοῦ λυπηρῶν καὶ δεχθῆναι τῶν ὑπὲρ αὐτῶν ἰλπίσῃ). ἔτι τοῖς σοῖς συμβάμεσι τρέψομαι ὁ ἀδελφῶν, πῶς οἷσας ἀλλοπάλληλοι σου αἱ συμφοραὶ, ἔρωθῃ, οἰκῶθῃ, ὅς αὐτῶν τῶν τῶν, ἀφ' ὧν ὅτι μέλις ἰδῆ καὶ τῶν αἰχρῶν τῆς οἰκίας, τῶν τε χριστῶν καὶ βακτηρίων, ἔ ἐπὶ ἄλλο τῶν πατρῶν φίλων εἶναι. εἶπε τῆς ἡμῶν ταλασπείας, εἰς οἷα ἀφῆσθαι σου ἢ ζῶν. πῶς με ὡ καὶ ὅς ἀδελφῶν, ἀπῆται μοι τῆς ψυχῆς τὰ κ' σὲ, ὡς τὸ πατρῶν ἡμῶν τὸ κέρμα. αἰδανομῶν. ἡμῶν γὰρ εἰ

Col. I. 21. D.

καὶ πρὸς ἄλλοις ἐπὶ τοῖς δυσπραγίαις σου
 μὴ οὐδ' ἀθυμήσῃ· μάλλον μὲρ οὐδ' εὐχα-
 ριστὸς οἶσον, φέρε· οἶδεν γάρ ἡμεῖς ὁ ἀγα-
 θὸς Θεὸς καὶ εἰς τῆς ἐκαστοῦ καὶ Θεωπι-
 κῶν οἰκονομαῖν τὰ συμβαίνοντα· μετὰ δὲ
 πάντα, ἔργον τὸ φυγῆν τῶν κοινωρίας τῆς
 χριστομαχίης αἰρήσεως, ἧς ἡ μάχη μάλ-
 λαιτὶ τῶν ψυχῶν καὶ δούλουσιν· ἔσον οὐδ'
 δυνή, φερόντις σουτὴ, ὅτι τὰ μὲρ ἄλλω
 κῆν ἀφρημάδα, οὐδὲν μάγα· κῆν μὴ βυ-
 λόμεθα γὰρ πάντες πάντε καταλίψομεν,
 γυμνοὶ πρὸς Θεῷ· κειτὼν μάχαρμενῶντις ὡς
 ἐνθνήθημεν· τῶν δὲ πρὸς ζήμιουμοιοι, τὸ
 μέγιστον ἐξέμον ἧς κινδυνῶν· μετὰ τοῦ-
 τος γὰρ εὐχολοσομεθα, ἔ ἀπὸ ἡμῶν ὡφθα-
 λμῶν μόνη μετὰ τῆς ἔργον ἐν ἡμέρα κει-
 σίας αἰωνίας· μακροεὶα ἢ ἡγουμένη ἐπὶ τε-
 λειώσῃν Θεῷ δρόμον ἀπὸ τῆς· ἔ αὐθις πρσο-
 αζήροισιν ἑστὸν ἡμετέρας, οἷς καὶ εὐχμαί
 ἀπὸ ὡς ἀμύρταλοῖς τῶν σωτηρίας.

οδ'. Ναυκρατίου τέκνον.

Col. I. 126. a.

Τὸ σπουδαῖον σοι, τέκνον μου, τὸ πρὸς
 Θεὸν ἀγάπης, καὶ τῆς φιλίας ἐμῆς Θεῷ παπα-
 τῶν ἀναπαύσεως, οὐδ' ἐβλαμπάνος ἐπιπα-
 κνήμεν, ὡς καὶ τὰ τοῦ ἄποστολοῦ Θεῷ
 ἀδελφῶν Κάλλιον ἐν ἑστὸν πρὸς τὰ ἀναγ-
 καίως ἐβλαμπάνος, ἐν εὐχολοσομεθα μετὰ τῆς
 γραμμάτων σου τῆς καὶ τῆς ἐπιδοσάντων,
 ἡμαρτήρων καὶ λυπηρῶν ἔ ἀβελγησῶν· τὸ μὲρ
 εἰς Θεῷ λαποτακτικῶντα ἀθλιον Ὀρέσιον,
 ὅς ὡδὲ τῶν τυγχῶντα θλίβει ἐνεργῶν ὑπὲρ
 τὸ ἐνόματι Θεῷ Θεοῦ ἀπυτομόλοισ πρὸς
 ἑστὸν ἐκαστοῦ, ἐπιχαρμα ἡγουμένη καὶ
 δαίμων καὶ ἀσπίς, τὸ ἢ εἰς ἑστὸν σοζο-
 μέριος ἀδελφίης ἡμετέρας ἔ φέροντας τὰς κα-
 κῶσας ὑπὲρ Θεοῦ· καὶ γὰρ εἰς ἑστὸν πατέρας
 ἡμετέρας ἑστὸν κοινῶν· ἐπὶ δὲ ὅτι ὡλίσθηον ὁ
 δ' αἶνα καὶ ὁ δ' αἶνα, μὴ θυμώσεως, ἀλλ' ἔ
 γὰρ πρὸς Θεῷ τῶν τῶν, φελεῖ τῶν εὐχολο-
 σομεθα· πολλὰ δὲ καμῶν, ἵνα κτήσῃται πρὸς
 ἀθανάσιαν· διὸ θυμῶν, καὶ ὡφθαλμῶν
 ἄλλως κατὰ τὸ ἱερτικῶν σοι μὴ ἐκκαμῶν
 ἱερτικῶν ἢ ἔ φελεῖ ἡμετέρας λόγος μακάριος,
 λυπηρῶν σοι τέκνον, οἶδρα, ὡσπερ καὶ τῆς

patrem vestrum commovebant; qui quam
 qui maxime calamitates tuas aegre ferebat.
 Ne tamen animo concidas, immo potius
 cum gratiaum actione tolera. Scit enim
 bonus Deus per contraria etiam et molesta
 utilitatem nobis conferre. Post omnia deni-
 que curae tibi sit communionem inimi-
 cae Christi haereseos fugere, cuius partici-
 patio animam inficit et interimit. Quantum
 igitur potes, sollicitus tui esto: etenim si
 alia auferantur, haud magnopere interest:
 namque inviti licet, cuncti cuncta derelin-
 quemus, nudi ad iudicem abeuntes prout
 nati sumus: et quidem amissa fide, quod
 est maximum unicumque periculum. Cum
 hac itaque rebus humanis excedamus, quae
 vobis patrocinabitur, comitantibus operi-
 bus in die iudicii per omne aevum. Beata
 erit praeposita si cursum suum consumma-
 verit. Rursus nostros saluta, quibus adpro-
 cor semper, quamquam peccator, salutem.

74. Naucratio filio.

Studium tuum, fili mi, tum amoris erga
 Deum, tum etiam quietis mei miselli, non
 desinis demonstrare; veluti nunc etiam
 cum in urbem fratrem Callistum misisti ob
 ea quae necessario curanda erant; quem
 cum litteris tuis et aliorum pariter tradenti-
 um suscepimus, et tristitia ac laeta cognovi-
 mus: Illa quidem, propter desertorem
 infelicem Orestem, qui ne tantilla quidem
 tolerata molestia pro Dei nomine, ad ad-
 versarios profugit, gaudium factus dae-
 monibus atque impiis: laeta vero propter
 salvos fratres nostros, aerumarum simul
 propter Deum patientes; et quidem etiam
 propter communes patres nostros. Quod
 si hic vel ille lapsus est, ne mireris; sed
 si quis demum incolumis manserit, de hoc
 (Deum) lauda. Multum debet quisque la-
 borare, ut immortalitatem consequatur.
 Quare confide, et alios etiam conforta, quo-
 ad fieri poterit, ut negligas. Nam et rumo-
 rem, qui de nostra translatione diditur,
 tibi, fili, fratribusque tuis scio esse ingra-

tam. Sed Deo gratias; cuncta nauei facio, etsi peccator sum, ob Christi gloriam, propter quem misera Graecia valde turbatur. Cur vero? nempe ut electi appareant, cum res probata minime igne absumatur. Intra fines verberantur patres et fame necantur. Cur magnum quid videatur, si et nos inutiles forte aliò transferant? Domini est terra, in quam prociar vel solus vel comitantibus aliis. Quem vero sim electurus, si facultas fuerit, itineris comitem, ignoro; quia inter singulos miserum cor meum dispescitur. Verumtamen prout significabit frater, ita facere constitui. Quod si Domini concesserit, ut ante translationem eorum loquamur, tutius et de hac et de aliis rebus disponemus. Sin aliter, Christus sit cum spiritu tuo. Ora pro me misero.

75. Eidem.

En incolumes fuimus, filii mi carissime, usque ad Iorum, egi bono nostro Deo placuit propter nomen eius, nos destinari; emenso itinere dierum quindecim, haud cum magno labore, propter sudum tempus et viam minime lutosam, nec non quia nostrae dux deportationis benigne admodum, clementer, atque honorifice, humilem personam nostram trattavit. Habitavimus in pago Bonetae aedes feminae patriariae Tyrci uxoris, amice admodum et benivole ab ea excepti, nec non a proceribus proximis. Lacus huius salsa aqua est et piscibus carens; nobis tamen propter Christum et salsitas dulcia est, et piscium inopia quasi copia est. Largire itaque mihi preces tuas, ut Deo placentes heic vitam degamus, a potenti manu eius protecti; atque ut omnem nostram operam atque verba secundum illius voluntatem exseramus. Frater Archippus heic substitit; nescio utrum sit istuc venturus, sed huic literas committere veremur. Longa est via, nec scio utrum libere sia alios misurus fratres, etiamsi nonnulli ausrari sint. Verum fratres etiamsi inveniantur, difficile est ferri

ἀδελφοῖς σου ἀλλὰ χάρις κωλύει, οὐδένος λόγον ποιῆμαί, ἐπὶ ἀμύπητος ἔμην, χάρις τῆς δόξης τῆ Χριστοῦ, ὑπὲρ οὐ δυνάται ἡ ἄσπαστη Γερμικία μάλα· ἀλλὰ πρῶς; ἴνα οἱ κάλεκτοι φανῶσι, μὴ περιποληθῆς τῆς δοκιμασίας· ἴσω οἱ πατὴρς τύπτονται καὶ λιμνηχοῦνται, τὴ μέγα ἐπὶ ἡμᾶς ἐστὶν ἀχρᾶτος μισοῦσιν ἀλλὰ χροῦ; τὸ κωλύει ἡ γῆ ὑπὸ ἀν βροτῆ ἡ μοῦτῃ ἡ καὶ μὴ ἴπῃσιν· πάντα δὲ αἰρήσονται ὁ Θεὸς χροῦ μὲν ὁ συνοδῆται τῆ ἀδελφοῖς οὐκ οἶδα· εἰς τὸ ἐφ' ἐπὶ ἑκάστῃ εἰσμερίζωσάι μου τ' ἀσπινῶ καρδίας· πάλιν ὡς ἀπαγγίλλῃ ὁ ἀδελφός, ἴαν ἡ βουλή· εἰ δὲ εὐδοκίῃ κωλύῃσιν ἡμᾶς ἰδὲν ἡμᾶς ἀπῆλθῃ, ἀσφαλίσουσιν εἰσδύματα καὶ φέλι· τότε εἰ φέλι ἴπῃσιν· εἰ δὲ μὴ, εἴη ὁ Χριστὸς μὴ τ' κτηνῶν σὺ· εὐχὴ φέλι ἐμῷ τῷ ἄσπαστῷ.

οἱ. Τῷ αὐτῷ.

* Ἡδὴ ἀπεσῶθημ, τίκτοι μου ἀγαπητῶν, ἴως τὸ τόπου οὐ εὐδοκίῃσιν ὁ ἀγαθὸς Θεὸς ἡμῶν· εἰς τὸ ἔνομα αὐτῷ τῷ ἄγῳ πνευματικῶν ἡμᾶς, εἰσδύσασται τ' ἰδὲν εἰς πάντα καὶ δέκα ἡμερῶν, οὐ πολλοῦ μετὰ κόπου, εἰς τὴν τὴν ἀβερχοῦν καὶ ἀπῆλθῃ τείβον, καὶ εἰς τὸ ἄσπαστῳ ἡμᾶς ὑσπλάχως πᾶν καὶ συμπαθῶς καὶ τιμητικῶς φέλι τὴν ταπεινῶσιν ἡμῶν εἰσπιδύσασ· παρακλήσασθαι αὐτῷ εἰ τῇ βοήθῃ εἰ τῇ ἰστίᾳ τῆς πατρικίας τῆς τῷ Τύρκου, φιλοφρονησῆσται ἰπ' αὐτῆ; τὸ μὲν αἰς ἄγαν, καὶ μὴ τὸ γὰ καὶ ὑπὸ τῆ γαττικῶσιν ἀεχρότων· ἴα δὲ τὸ τῆς λιμνῆς ἕως εἰς ἀλμυρῶσιν, ἀίχθῳ· ἀλλ' ἔμους ἡμῶν εἰς Χριστὸν εἰ τὸ ἀλμυρῶν γλυκῶ, καὶ ἡ ἀύθῃς ἰθροφροῦσται· δίδω αὐτῷ ἡμῶν τὰς φροῦσάσ, ὅπως εἰς ἀρίσκειας Θεοῦ βιωσῶσιν ἑσπιδῶσ, ὑπὸ τῶν κραταῶν αὐτῷ χάρις ἐκπέμψου καὶ φέλι πᾶν ἡμῶν ἴπῳ καὶ λόγῳ κατὰ θέλησιν αὐτῷ κινῶσθαι; οἱ φέλι ἄσπαστῳ ἀδελφοῖς ἐσπιδύσασται οὐκ οἶδα εἰ φροῦσιν ἰλθῶσιν, εἰ αὐτῶσιν εἰ οὐ πάντως ὑσπιδύσασται ἀδελφοῖς· πολλὰ εἰσιν ἡ ἰδὲν καὶ ἐκ οἰδύμῳ εἰ ἰλθῶσιν εἰς ἴπῃσιν αὐτῶσιν ἀδελφοῖς, εἰ γὰρ

Cod. E. 116. b.

καὶ προσευκαύθη πρὸς πάλιν αὐτὸν ἔρω-
ται, χαλεπὸν ἐπιφέρειν αὐτὸς πᾶς χρεῖας,
ὡς οἶδα εἰ μὴ βιβλία ἢ ἢ π ἄλλο ἀναγ-
καίον ὅσαρ οὐκ ἴσται ἐν πείρῃ πρὸς τὸ πάρω,
καὶ κρῆτὰ μὲν ἐστὶ καὶ πρὸς τοὺς ἐλθόν-
τας γὰρ ἡλικίας τῆς κρῆτῃ ᾧδῆς διαλασασα
μάγει τ' ὡσεὶ, ἕκαστον μύλια πυχρῆν· χρε-
ζω εἰ ἐργάζομαι τὸ χρεῖσθαι ἐν ἑνὶ ἢ πρὸς
πάντα τὰ κρῆτὰ δυνάμει ἡμῶν· ὅστε καὶ
ἐπο δέχομαι ἀποκρισὶν παρ' ἡμῶν εἴς ἡγο-
κλισμοῦ πυχρὸν, ἢ εἴς ἄλλας πρὸς δυσκο-
λίας, φέρω εὐχρηστῶν πρὸς κρείων· τὸ γὰρ
εἴς προσδοκῶν ἡμῶν εἶδα, ἔτι καὶ εἶπὼν ἰφ-
θαλμοῦς ἡμῶν εἰ χρεῖα χαλεπὰ, εἰς ἐκρίζαν-
τες αὐτὸν, ἰδὼσθετί μοι, πνευσιμαῖα μου
σπλάγγα· ὅτις τίκτοι μοι ἰχθύες, μὴ ὅτις
ἰαυτοῖ ἀποκρίσθαι τῶν ἀδελφῶν σου,
σπείζων, τινδρῶν, ἀλόφων· δὲ τὸ ἡμῶν
ἀρχιπρῶτὸν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν αὐτῶν, ὡς ἀπο-
δυνῶστας πρὸς κρείων, καὶ κρῆτιστα τοῖς κε-
κροσθημένοις κίχρῳ ἰαυτῶν· Χειριστὸς μεθ'
ἡμῶν ὁ νικῶσας ὁ κόσμος, ὁ καὶ ἡμῶν
παρρησιῶν τινδρὸν εἰς κρῆτιστα ἀδελφῶ-
ν· καὶ σωματικῶς ὑπὸ τῷ κόσμῳ χρι-
στοκρῆτιστα, καὶ εἰς ἡμῶν τῶν εἰς ἀει-
κλῆτους ἀποκρίσθαι, καὶ ἐπιβόημα, καὶ
ἰσχυροῦσθαι, καὶ κρῆτιστα ὅσοι τὰ
πάντα κρῆτίζονται, ὅσοι οἱ εἰσὶν κρῆ-
τιστα· τίς ἀεὶ ἀξιος εἰς κρῆτιστα ἀπο-
κρίσθαι ὑπὲρ τοῦ καὶ ἀποκρίσθαι; συμμορφωθῆσθαι
τὸ ἀποκρίσθαι πρὸς Χριστῶν· αὐτὰ ἰδῆτι, ἐν
τῶν σου ἢ μιλῆτι, ἢ εὐθυμία, ἢ χρεῖα
καὶ ὁ εἰσὶν πρὸς ἐνδὸν τὸ ἐπιβόημα σου
ἐπιβόημα, ἀποκρίσθαι ὅσοι· ἀσπασθαι τὸ
Δ τὸ Α, τὸ Ἰγναπίον, τὸ ποδῆτιν μοι συμ-
μορφῶν σου, πάντας εἶπὼν φυλακῆσθαι μυστή-
ριον· οἱ σὺ ἡμῶν τῶν πάλιν σε ἀποκρίσθαι
εἰσὶν σὺ τῶν σὺ σὺ σὺ σου· ὁ κύριος
μὴ τὸ πνεύματός σου τίκτοι μοι ὑψιστά-
του ἡμῶν.

ος'. Ἡγμῶν.

76. Praepositas.

Col. I. 126. B.

Ἐπιβὼν τῶν δυνάμει τῶν πρῶτον σου
γραμμῶν ὅσοι καὶ ἕλκω πρὸς τὸ ἡμῶν
ἀποκρίσθαι, εἰς ἀκρας σου ἀποκρίσθαι
καὶ χαταρῆσθαι, σκῆπτό μοι ἰπῶν ἰπῶν

ab ipsis usualia aliqua, nisi forte libros, aut si quid aliud hoc in loco necessarium est, et quidem paulatim. Licet etiam maritimo itinere huc venire; namque a Lyctiae litore usque huc passuum milia centum sunt. Indigeo etiam manuali scribendo penso. Volo autem cuncta fieri pro copia quae vobis fuerit. Itaque etiamsi forte non accipiam responsum vestrum, ob clausuram puta, vel aliam quamlibet difficultatem, fero cum gratiarum actione ad Dominum. Etenim voluntatem vestram novi, quod nempе etiam oculos vestros, si opus foret, eruentes mihi daretis, o desiderata viscera mea. Quamdiu, fili mi, valet, ne cesses auxiliari fratribus tuis, confirmans, monens, confortans. Oportet enim nos vigilare pro animabus eorum, tamquam rationem reddituros Domino: et praecipue his qui sunt in vinculis impende te ipsum. Christus nobiscum est, qui vicit mundum, idemque nobis ut vincamus mandat. Propterea minime animum, depondeamus, etiamsi corporaliter a mundo separemur, etiamsi in desertis locis desolatosque depretemur, etiamsi tribulemur, etiamsi deprimamur, etiamsi includamur. Quantum aerumnae multiplicantur, tantumdem coronae augentur. Quisnam dignus sit membris quoque mutilari propter Deum ac mori! Conformatur hic enim abundantius Christo. Haec scito, in his esto meditatio tua, alacritas, gaudium et corona. Epistolae in ea, quae ad te est, conclusas distribue nominatim. Saluta Δ et Α, Ignatium desideratum, sodalium tuum, cunctos qui arcanum custodiunt. Qui mecum sunt tres, plurimum te salutant nec non cotubernalis tuos. Dominus cum spiritu tuo, fili mi carissime.

Venerabilium litterarum tuarum considerans quoniam quantaque virtus sit erga humilem personam meam, ob summam tuam animi demissionem et compunctionis affe-

λας, ἢ ὁ οὐρανὸς ἀπὸ τοῦ γῆς, ἔργα καὶ λό-
γῳ εἰ ἢ τὰ λογίδια ἡμεῖς ἀρετὰ σοι, καὶ
αὐτοῖς, εἰς δ' ἄλλους μὴ ἔλθου. Κύριόν
μυ καὶ Σπαθίριον κελεύεις ἐκδικᾶσαι, καὶ
ἐλ-
λις. ὁ γὰρ ἐστὶν, ὅς ἐπεσοταροῦντος πλε-
στα. ἐπὶ καὶ ἐστὶν αὐτὴ κλάδου ἐκ ῥίζης
ἀγαθὸς ἀνακηλυσάς. ὁ θεὸς τῆς εὐλείας
ἴσω μὲ σοῦ.

οζ'. Θεοδώρου σπαθαρίου.

Cod. E. 137. b.

Τῶν ἐπιστολῶν ἀπὸ ἐμῆ καὶ ἡμεῖς τῆ
εὐσεβείᾳ σου, ὅτι καὶ φάσις ἐδύναμίν σου
τὴν ἐπισημαίνουσαν βασιλικῆς τῆς μεσο-
στάσεως ἡρώου ἐξουσίας ἡμεῖς τῆν πατριᾶν
καὶ ὅσον μὲν πρὸς τὸν ἐπίσκοπον ἀποστομῶν τῆ
γραφήν, ὅσον ἢ πρὸς τὸν πόντον, οὐκ οἰκίω
τὸν γραφίδα: καὶ γὰρ ἐνίκησαν ὁ πόντος. ἔ-
ξουσιον. ἔχῃ γὰρ ἐπὶ χῆρας ἡ μαγαλοπύ-
σου τοῦ γραμματέως, ὅμοι μὲν πρὸς ἡγε-
μῶν φιλικῶν ἔργων, ὅμοι ἢ ἀπολογίας ἐν ἡ-
εὐσεβείᾳ φέρει, χάριν τὴν δωρεῶν ἐν εὐ-
σεβείᾳ τῆς φιλοπότου ἡμεῖς διζῆται: συλλα-
βαίον γὰρ ἐπὶ τὸ πόντον ἀποστομῶν τὴν κυρία
ἐπὶ πνεύματι, ἥς πολλὰ ἔργων τὴν εἰς ἐμὴ
ἐπὶ ἀμφοτέρων πρὸς ἀποστομῶν αὐτῶν
ἀπελευθερῶν ἐπὶ κύριον ἀποστομῶν ἐπὶ ἐν
μῆνις εἰς τὰ πρὸς κύριον τὰ γὰρ ἐπὶ βίον
καρτέου ἡμῶν ἠδὲν ἢ μαρτῶν τὴν τὴ
εὐσεβείᾳ ζῆλον σου, δέσποτα, καὶ τὸ πρὸ
ἀλλοθῶν φιλομαθῆς σου, καὶ μὲν καὶ τὸ
πρὸ ἐπὶ μνηστῶν φιλοξενῶν σου. ἀλλ'
αἱ ἐπὶ οἱ καρπὸν ἡμῶν εἰς δεξασίον τὸν
ἡμῶν ἐκ τῆς ῥίζης ἡ αἰτία τῆς δ' ἀν
ἐπὶ αὐτῆ, ἢ ὁ ἀγιώτατος μητροπολίτης ἐπὶ πατρὸς
ἡμεῖς πνευματικός: οὗ τὸ ἐνχαῖς σπαθαρῶν
ἀμφοτέρων παριστάσιον ἡρώου ἐκ κυρίων τὰ
πάντα μὴ ποδηγῶν καὶ παροικίως.

οθ'. Ναυκρατίου τέκνον.

Cod. E. 139. a.

Γίνωσκε, τέκνον μου, ὅτι πάλιν ἐπέλ-
θου ἐξουσίας ἡμῶν ἀγαθὸς ἀνὴρ μαρ-
τύρου ἀπαλῆς τῆ βασιλείας, ὅς τὸ δηλωθέντα
αὐτὸν παρ' ἡμεῖς, καὶ πρὸ οὐ πάντα. ἐ-
πίσκοπος τῆ βασιλικῆς, πρὸς τὸ δηρῶν
ἐκτὸν μάστιγας, ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ δύο ἀλλο-
θῶν Λουκιανῶν ἐπὶ Ἰπταίων, τὰ τὴν βιβλία

catores ab iis quibus nos comparas, quan-
tum a terra caelum. tum sermo ne tum ope-
re. Quod si dictiunculae nostrae incundae
sunt tibi, utere illis, sed apud alios ne ex-
tollas. Dominum meum Spatharium merito
admiraris; optimus enim est, quem etiam
salute, nec non propagines eius bona de
radice pullulantes. Deus pacis tecum sit!

77. Theodoro spathario.

Scribebam hanc ad tuam pietatem epi-
stolam, cum nuncium acciperi a superven-
iente homine regio translationis sive exi-
lii misellae personae nostrae. Simul igitur
ad continuandam scriptionem torpebam,
simulque amore impulsua atilum commove-
bam. Vicit tamen amor animi distractio-
nem. Habet ergo in manibus magnitudo
tua epistolium, amantem simul allocutio-
nem continens, et gratiarum debitam actio-
nem, ob ea quae a tua religiosa manu mu-
nera accipi. Idem dico etiam de veneranda
quoque domina socru, cuius multum
cognovi erga me peccatorem benevolentiam.
Ambo itaque conservet vos Dominus
incolumes, et in officiis erga ipsum se-
dulus: nam res mundana vobis affatim est.
Cum gaudio quoque intellexi pium zelum
tuum, domine, et veritatis studium, nec
non erga monachos etiam hospitalitatem.
Sed quamquam fructus in arbore pulchri
cernuntur, causa tamen in radice est. Quae-
nam porro haec, nisi sanctissimus metro-
polita parensque noster spiritalis? cuius
precibus salvi ambo sumus cum tota domo!
Vale in Domino, per omnia mihi deside-
ratissime et gloriosissime.

78. Naucratio filio.

Scito, fili, denuo advenisse bonum il-
lum qui me in exilium duxit virum, cum
minis ab imperatore ob ea quae ipsi nos
significanda curavimus, quamquam non
omnia vir iste regina dixit. Venit, inquam,
ad imponendas mihi centum plagas, et ab-
ducendos fratres duos Lucianum et Hypa-

tium, librosque omnes, et ipsum tropologium: item imaginem quamdam inventam, et encolpium ipsum, una cum auro, refectis mihi decem tantum nummis. Ob haec gratias egi bono Deo, quae nobis prorsunt scienti, atque ita nostra omnia gubernant. Respondi ei, me non solum verberari verum etiam mori paratum pro Dei nomine. Id autem prout ipse voluit egit. Fratres quoque ei a me abducere adsentiebar, et ipsum Nicolaum, verum ipse hunc noluit: libros abstulit, scalam (Iohannis Climaci) et tropologium. De auro, dixi ei: si huic ego confiderem, quomodo haec paterer? Ergo ab his separatus, cum Nicolao sum, custodem habens perpetuo nobis adsidentem. Ora itaque et admodum ora, ut patienter et cum gratiarum actione tempus transigamus, et bene ad molesta omnia ipsamque mortem parati; et insuper invicem inoffensi, Deum in medio nostri habentes: etenim ubi ille est, ibi tolerabilia omnia. Quomobrem tu quoque virili animo sis. Sine dubio enim ad vos pariter tentatio perveniet, cuius nempe vi me ad hunc alium exilii locum translatum existimo. Sed habes Dominum adiutorem, propter quem etiam patimur. Ne timeatis, filii mei, consuetas minas, et ne flagra quidem, ad Christum aspicientes propter nos vulneratum: sed ne ipsam quidem mortem: est enim haec aeternae vitae viaticum. Ego infirmus sum et moerens, sed habena preces vestras simulque beati patris nostri et omnium fratrum, gaudio efferor, quidquid aliud passurus sim. Tantum vigilate orantes, et spiritu roborati ad omnia pie excipienda. Hoc ipsum, secreto salutans, dic illi Δ et illi Α, Ignatio, et si quis est alius fidelis. Deus precibus patris mei sit tibi defensor in omnibus atque custos!

πάντα μέχρι ἔφορολόγιον· οὐ μὲν θεὰ καὶ εἰκόνα ὑπεσκομίζω, ὡς ἰεροκοπίου (Ι), χρυσίου τι ἔμα, ἔλαση μοι δεκά νομίσματα· πρὸς αὐτὰ ὑπεκρίσσω τὰ ἄγαθα μου θεῷ εἶδόν τὸ συμφέρον καὶ οὐκ τὰ κατ' ἡμᾶς πάντος οἰκονομήσει· ἀπακρίθην αὐτῷ, ὅτι ἰγὼ ἔχῃ δαράματα, ἀλλὰ ἔλασθαι τὸν ἰταίμον ἔχον ὑπὲρ τὸ νόημα τοῦ τοῦ· τῷ μὲρ αὐτῷ ἡ βουλήθη παποικην ἰγὼ δὲ οὐδ' ἀδελφοῖς περιερούμεν καὶ (C) Νικόλαον αὐτὸν σικαπάραι, ἀλλ' οὐ κατέδρατο βιβλία ἔρειν τὴν κλίμακα καὶ ἔφορολόγιον· ἀπὲρ χρυσίου ἔπειν αὐτῷ, ὅτι εἰ ἰπ' αὐτῷ ἦμεν πιστοῦς, τί καὶ ὑπομῆσαι αὐτῷ; δεσχευαῖς οὐκ αὐτῷ, εἰμὶ μετὰ Νικόλαου, φύλακα ἔχον δὲ σκευαζόμενον ἡμῶν εὐχου οὐ καὶ ὑποφύου ὑπομνητικῶς ἡμᾶς καὶ ὑπεκρίσσω δεσχευαῖς· εὐ τὴν ἔφορολόγιον πρὸς πάντα τὰ θλιβεῖα μέχρι θανάτου· ἔμειναι καὶ ἀβλαβῶς ἴση μοι· ἀλλήλων, ἔχοντας τὸ θεῖον ἐν μέσῳ· οὐ γὰρ ἔστιν ἰκαίνος, οὐκ ἔπειν οὐκ· διὸ ἀνδρῶν καὶ αὐτῶν, ἔστ' ἂν γὰρ πάντως ἔπρὸς ὑμᾶς ἡ πᾶσα δι' ἡμῶν οἰομαί ἔμνηστικῶν ἐν αὐτῷ· ἀλλ' ἔχῃ (C) κίελον βοιωτικῶν οὐ ὑπὲρ οὐ καὶ τὸ παχυν· μὴ πικρῶν τινα μου ἀπ' ἄλλοις ὡς εἶδισαι, μηδ' αὐτῶν γὰρ, ἀφορῶντες εἰς Χερσὸν, ὅς δι' ἡμᾶς ἔσταματῶν· ἀλλὰ μὲν μηδὲ θύνατον· ζῶντες γὰρ ἔστιν αἰωνίου ἰφθῆμον· ἰγὼ ἀδελφῶν, ἀπειπαθῆς, ἀλλ' ἔχον τὰς εὐχὰς ὑμῶν οὐκ ἔμακαρίων πατρὸς ἡμῶν ἔπ' πάντων ἀδελφῶν, γὰρ οὐ π' ἂν καὶ πάντω ἔπειν· μόνον γρηγορήσει πρὸς ἀδελφῶν, δειναμῶν· μῆροι τῷ πνύματι, εἰς τὸ θεαρίτως ὑπαπῶσαι πρὸς καίτοι· αὐτῷ τῷ μνηστικῶς πρὸς ἀδελφῶν πρὸς τῷ Δ καὶ τῷ Α, τὸ ἰγῶντον, ὅτι π' ἄλλοις πρὸν· ὁ θεὸς εἶναι οὐ καὶ τῷ πατρὸς μοι ὑπαπῶντες καὶ ἀπειφύλαξ ἀπὲρ πάντα.

(1) Encolpium, erucem sellent ornamentarium de collo in pretus pendentem, gestat archimadrita in caecae ritum oculis subieciunt. Ibi forma templorum, et praesertim pictorum dematous sru altarum, vestes monasticae, diaconales, sacerdotales, episcopales, throni, pompe, sacrosanctae missae caerimoniae, ecclesiastica vasa, sc. eucharistiae et euclogiarum distributio etc. Nihil enim negligendum sive in pictis sive in sculptis monumentis est quod religionis historiam ponit illustrare.

ὁβ'. Τῷ αὐτῷ.

79. Eidem.

Cod. T. 149. A.

Ἔσται ἰστίστας τίκτοι ἡρακημόνοι
 ἡδῶν, ἀγαθὰ καὶ ἔκ ἀγαθῶν, θευχαρῆ ἐ
 λυπηρὰ, εὐλόγητα καὶ δυσλόγητα, γνωστέ
 ρα καὶ ἀγνωστά. Ἰὸ γὰρ λίγην εἶν
 θεὸς ὁ ἀθλιώτης μου ἰταῖνος οὐ ποιοῦ
 τῷ οὐδ' οὐ μὲν ποῖσασθ' ἀγαθὸν ἐπὶ
 τῆς γῆς, καὶ οὐ σὺνδῆς ἰταῖροι τὰ κατ'
 ἐμὰ, ἐκ τῆ ἀγάπης καὶ πίστεως, αἷς κερα
 ρακτισμοῖς ἐσθ' ἐν τῷ ὁ ψυχῆς φερεσ
 ωπον, διζῆζῶ μου ὁ θῶν ὁ βεβαιούτα
 σι ἐν τῇ πιστοῦσιν τὴ φύβη ἀσπῆ· τὰ ἡμέ
 περ μὲν ἔσται ἐν ἀπανόσῳ ἐ ἀθλιώτην
 τὴ γῶ καὶ πιστοῦσιν μου; οὐδ' ὡς οἱ πατέρες
 μου καὶ ἡμεῖς ἀγαθῶν ἢ πολλῶν, ἰσαθῆ
 καὶ ὁ κατ' ἀρετῶν ἀσπῆς ἀξίας ὅμοιος ὅπ
 λισθ' ἐνὶ καὶ ἰκαίσις παρῆκῃ, ἰπῶ ἐ ἀδελ
 φικῇ, εὐφροῦ ἔμην ἡ εὐφροῦ καὶ ἡ μόνω
 σις ἄλλως τῆς ἀγαθῶν τῷ θου ὑπα
 ραζῶτος ὁ ἀπανόσῳ ἡμῶν ἐξέσται
 ἔς οὐκ ἂν ἐπίτῃσιν, εἰ μὴ ἐμονώδῶν. ἡ
 ἡσασίμων βελούπεσιν μάλῃ τῷ ὡ ὁ
 φιλαθερπίας ὡ φερεσ τὸ συμφίσειν μεκῆ
 λυπαῦτῷ, εἰθ' ἔσται ἐκνίοντος τὸ ἐκ
 ὁ θλίψῳ κέρδῷ, ἐ τὸ ἐκ ὁ πικρότῃ
 τῷ γλυκῷ οὐ μὴ οὐδ' ἐπὶ ὁ τάλας δυσκ
 ρασῶ ἰθ' οἷς με ἀξῆς χερσῶς ἡ πάντων γα
 ρῶ ἐπαρῶν δὲ εἰ με. « κτηνώδης ἐξήμῃσιν
 ὡ φερεσ σοὶ, κέρδῳ ἐξέσται μου σὺ. »
 διὸ οὐ φερεσῶσιν θεὸς πῶσιν, ὡσπερ οὐδὲ
 θεὸς ὁ σκαμνῶσις τῷ βασιλείῳ, εἰ ἐ θρο
 νῶσις διττῆς παρῆσιν ὡσιν μου ἰχρόμῳ
 φίβου σκάνδαλα ἐμῶν μου. * « γάρ
 πῶσιν γὰρ ἐπὶ ἀσπίδα ἐ βασιλείῳσιν ἐπὶ
 βῆσθ καὶ χεραπῶσιν λέοντα καὶ δρά
 κοντα. » εἰν μου, ὡ κερδῶν τίκτοι, δι
 νύχῳ ἡμῶν ὡ ἐκρας φιλαθερπίας θου
 κερδῶσιν μου εἰβουσιν ἀμῆσιν, ἐνε
 ρῆς ἡ φερεσῶσιν αὐτῶ φερεσ πῶσιν μου τῶ
 ζῶν, κερδῶ πῶσιν ἐσπῆς τῆ καὶ ἀσπῆ
 δυνάμῳσιν ὡσιν ἢ κερδῶσιν μου, κερδῶ
 καὶ ἀνύσταται. ἐ δὲ οἰκῆς φωνῆς διη
 σῶσι τῷ κέρδῳ ὁ κερδῶσιν μου, τῆς τῆ
 ἐσθ' φερεσῶσιν τῆς ἐνίσις μου, κῆ πολλῶς
 εἶν φερεσ, ἔς ἐ λαμβάνειν ἐ φερεσ

Quaecumque scripisti, dilecte fili, cum
 incunditate excepisti, bona et non bona, lae
 ta et tristia, sperabilia et desperata, nota
 et incognita. Mitto enim dicere datas mi
 seriae meae laudes, qui nihil boni ago vel
 egi in terra; quamvis tu mea soles extol
 lere propter insitum sibi amorem ac fidem,
 quibus quasi characteribus animae tuae fa
 ciem notatam aspiciens, Deum laudo qui
 te confirmat in fiducia timoris sui. Et res
 quidem nostrae in huiusmodi prostratione
 miseriaeque sunt. Sed quid demum passi
 sumus? ne quantum quidem patres mei et
 ordinis sodales. Nos multo inferiores sum
 mus, uti etiam virtutis eorum spectabili
 tate. Nihilominus, misericordia Dei, pa
 ternis fraternisque precibus, utile nobis fit
 exilium hoc et solitudo; quoniam bonitatis
 Deus alio avertit humilitatis meae atten
 tionem, quod mihi non contingeret si solus
 non essem: quam rem melle dulciore habeo.
 Atque o benignitas illius, qui nostrae
 utilitatis causa breviter affligit, et mox tri
 bulationis emolumentum, et ex amaritu
 dine dulcedinem ostendit! Haud ego miser
 lam deinceps aegre feram, quicquid mihi
 ingesserit Christus omnium laetitia; atque
 exclamo: « iumentum ego sum apud te; »
 et ego semper tecum. » Quare omnia in
 super habeo, et quidem ipsam iniquitatem
 principis: quamvis hic funiculari laqueo
 tetenderit pedibus meis, et in via scandala
 mihi collocaverit. Scriptum est enim: « su
 » per aspidem et basiliscum ambulabis,
 » conculcabis leonem et draconem. » Sit
 mihi, o egregie fili, per preces vestras
 summamque Dei clementiam, quae pec
 catorum meorum abyssum operit, sit in
 quam mihi efficax auctoritas haec in omni
 vita mea, contra omnem visibilem atque
 invisibilem potestatem. Ubina vero sim
 positus, cognosce et alii nuncia: quando
 quidem propria voce accurate narrabit epi
 stolae lator, et quisnam sit hospitii mei

Ps. LXXII. 23.

Ps. XC. 13.

praeses secundum varias rationes, quas vos in precibus commendatas habere rogo. Cur autem te defatigasti, o philopater, rebus illis multis variisque quas misisti? Retribuet tibi Deus meus et heic spiritalibus donis, et illic aeternis. Laboras, scio, tractus et retractus, pressus et distentus, cum praesentibus et cum absentibus, verbis et opere, monens, concilians, cum superioribus et inferioribus, et contra omnem praesentem aut contingentem rerum casum. Et haec cum expectatione capturae atque periculi. Sed confide, multa tua merces est, martyrii nimirum corona. Atque o providentia, quae principis iniquitate ad multorum salutem ulitur! Nihilominus valde vigila tu cum ceteris: non enim frustra tenduntur retia altibus; sed vobis Dominus concedet supervolare usque ad finem. Vere prorsus miserabilem animam meam tetigit chrysopolitani episcopi lapsus. Sed Dominus adiutor fiat et grammaticorum, et domni Iosephi, et alterius cuiuslibet a novo lanne tentati; quibus etiam scripsi, si tamen feliciter tradentur litterae, quas tu prior felix. Iuspente te, etiam praepositae sancti Phocae secundum Dominum, pro viribus; deinde etiam aliis in custodiam traditis monialibus: sunt enim Dei famulae, et confessionis opus exsequuntur. Gratia Domini sit tibi phylacterium in cunctis, o carissime. Salutatur domus Iohannes cum fratre Nicolao.

80. Eidem.

Quarto iam scribo, ex quo a te sum seiunctus, mi carissime fili, videlicet significans res meas, simulque fratrum abductionem, et quod solus cum fratre Nicolao relictus sim. Quamobrem neque longo sermone mihi opus est, nisi ut nuntiem (quandoquidem epistolae latorem comperi fratrem nostrum exacte fidelem) nos corpore sano nti, expectantes in dies salutare Dei. Nam quorsum circumspicemus aut spectabimus, aut quo aspirabimus ob

δραμαί φθισκαλάδ' ἵνα τί δὲ κοκοπίαιας φισπάτωρ ἐς οἷς ἀπίσταλας πολλὰς καὶ ποικίλους ἰσκι; ἀνταμοσίτησὶ σὶ ὁ θεὸς μὴ ποῖς ἐπιπύδων πτόμακτοῖς ἐ πὺς ἐκείδων αἰδίου; χράμων οἰδ' ὅτι ἰλοκόμορος ἐ ἀντιλοκόμορο, παρζέμορο καὶ φερατομόμορος, φρεὶ σῶν κατ' ὄμην, φρεὶ σῶν ἀπίσταλας, φρεὶ λόγον, φρεὶ ἔργον, φρεὶ κινδύπτον καὶ συμβίβασιν φρεὶ ἀφρίχοντας καὶ ὑπύχοντας, φρεὶ πὰν ὅπαιν ἔρω παρισμαμόμον καὶ συμπαπῶντων καὶ παῦτα μετὰ καὶ φθισκαλάδ' ἀρσους, ἢ καὶ κινδύμων; ἀλλὰ θάρσῃ, πολὺς σου ὁ μωδὸς, μὴ τυρεῖν σοι εἴφασθαι καὶ ὅ τ' ἀφρονοίας τῇ τῆ κερταυῖνθαι σκαωρεία ἄποχρηστικῆς εἰς πολλὰν σαρταίαν πάλιν χρησθῆναι ἴλας σὺ ποῖς λοιπῶς; οὐ γὰρ ὡς ἰταχῆν ἐκατάινται δῖντα πῆροτοῖς * ἀλλ' ὄμην ὁ κύριος ἀφρίπλιαι ποῖσθιν μάρη τήλους ὡς ἀληθεῖς ἡμετὸ μου τ' ἰλιπυῖς ἡυχῆς ἢ πῆσῆς τῆ χριστοπλίτην. ἀλλ' ὁ κύριος εἶν βοσθὸς ἔρω τῆ χραμακτοῖν καὶ τῆ κειουῖν Ἰωσφ καὶ οὐπῆθαι ἄλλου παρζέμορο ἰσο τῶ νῦν Ἰανῦ, οἷς πρὸ ἐπίσταλα, εἶπω ἰσοδοθῶν ἢ ἄποδοθῶν αὐτοῖ, φρεὶ πρεσβῆ ἀναγνῶσκοντός σου πὰς ἐπιστολάς; κινδύ σκαυτὸν καὶ τῇ τῆ ἀγίου φρεὶ καὶ κειουῖν καὶ ἔρω κύριον τὰ δειωτὰ, ὅσα καὶ ἄλλαις φερουμόμοις, θεοῦ γὰρ εἴφασκον εἶον, ἰμολογοῖας ἔργον πλοπύσσην ἢ χράς τῆ κειουῖν εἶν σοι φυλακτῆριον ἐν πῶσιν ἡρακημόμιν φροσφροσφῆ ὁ κύριος Ἰωάννης σου πρὸ ἀφρίφθαι Νικολάου.

* Prov. 1. 17. gr.

π'. Τῷ αὐτῷ.

Τῆράμεις ἄρη χρεῖσθιν ἡμῖν εἴς ὅτι ἀπυχεῖδῶν σου, πικρον μὴ ἡρακημόμον δηλοῖν τὰ χραθ' ἡμῶς, ἡμοῦ τῆ καὶ τῆ τῆ ἀδελφῶν ἴπαρον, καὶ ὡς μόνος χραπλάφθῶν μὴ τῶ ἀδελφου Νικολάου; διὸ οὐδὲ πολλῶ μὴ λόγῳ χράσῃ, ἢ μόνον ἐπιστημόμαι (ἰσοπῆ τ' ἡραμακτοῖσθιν ἀδελφῶν τῶ ὅσα ἐ πῶσιν) ὅτι ἡμῶντομοῖ σῶμασιν, ἡμῶν εἴς ἡμῶς φροσφροσφῆ τῶ σαρταίμων τῶ θεοῦ τῶ γὰρ ἡμῶν ἢ φρεὶ βλαβῆμομει ἐ ἄποσκοπῶμομ ἢ πῶς ἐ ἀναπυτῶμομ

Cod. L. lat. a.

εἰς ἐπιμίαν βοήθειας καὶ ᾠφελήσων θλί-
 ψευος· ἔθεν οὐδὲ χάριον ἡμῶν ἀρχαίς τὸ
 εὖ ἀδελφίς ἀδελφῶν πτωχῶν παρ' ἑλ-
 πίδα ἀναπτυσκόν, σφρηγισσὶν εἰς θεόν ἔ-
 μύστον, καθάπερ σωλῶος θλιβομένων ἀνα-
 πύμπουτο τὸ ἕθνος ὑψῆ· διὸ αἰρήματα ἔ-
 τ' ἀδελφῷ Νικολῶν ἐξήμεθ' ἡμεῖς ἐν-
 γράμην ἐν τοῖς ἐπάσαισι ἡμετέροις ἐν-
 ἄλμας, ἀλλὰ θεοῦ οικονομίας, τῷ συμφε-
 ρέτως πάντως οικονομῆσαστο· τὸ ἄκαρπὸν
 ἡμῶν καθεστώτων ἔχει ἴστωμεν ἀπὸ σωόντου
 μοι ἐκ ἐξδοχῆς ἰβδομαπταίου, ἔ' ἴνα ἔγ-
 κωραῖον σὺ αὐτῷ ἰδιότῳ, ψάλλομεν,
 κοιμώμεθα· οὐτὸν ἔξμεθ' ἡμέρας,
 ὡς αἱ οἶδεν ὁ ἔροσθ' θεός, ἐργαζόμενοι,
 ἀταραξήσοιτες, ἡσυρῶντες, ἐν κερφῇ καὶ
 τὰ συμπύπτοιτα ὁμολῶντες, πρὸς τὴ ἡμῶς
 αὐτῶς, καὶ πρὸς εὖν ἐπισκοπόμενους ἀν-
 δρας ἀγαθούς, οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ μονάζον-
 τας· ἐπίσταν γὰρ ὁ θεός οὐ μόνον ἐκ τ' ἐγ-
 χρωσῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τ' ὑψοσῶν, ἔ' ἴνα
 πύρροντες ᾠφελήσωντας ἡμᾶς ἔ' συμα-
 πκῶς ἔ' ψυχικός ἀνταρκῶς καὶ εἰς ἱσοσύναν
 πρὸς ὁμοψυχώτας, ὡς καὶ διήκῶς σαυῶν
 μέγχι θανάτῳ ἐν τοῖς ὑπὲρ εὐσεβίας ἀγα-
 νίσμασι· καὶ γὰρ ἡμᾶς ἀνάξιοι ἔ' τῷ ἀνα-
 πύπτοι, ἀπ' ὁ ἀγαθός κύριος ἐν πασῶ εὖν
 δι' αὐτῶν ὑπεριζόμενους περὶ δόξῃ, φυ-
 λῆτῃ, φρονήσῃ, φρονήσῃ ὑπὲρ ὁ ἐπίξῃ
 τίς ἴστας τ' Ἡλία ὑπὸ κλέσκος πινάτῃ
 ἴθρηψῃ ἴστας τ' δαυὶδ δόξ' τ' Ἀμβρακίῳ
 ἀεροπρήσας, ἔ' ἴνα πᾶσι ἄλλοι τ' θεοσῶ-
 πται αὐτῶ· μὴ δὲ αὐτῶ πᾶσι λυπῶντες ἔφ'
 ἡμῶν τοῖς πτωχῶσι, ὡς ἐγκρατεσθῶσων
 ὅταν ἔ' θυσῶν τῷ θεῷ συμαπκῶς ἐξμεθ' ἡμῶν
 ὑπὸ χειροδικησῶν (ἔ' τῷ γὰρ καὶ ἀνάξιοι
 εἰμὲν ᾠφελήσωνται καὶ πᾶσι) τῷ πτωχῶσι
 πᾶσι τῷ πτωχῶσι εἰς ζωῶν τῷ πτωχῶσι
 τ' ἡμῶν διὰ τῶν καὶ τ' ἴσων ἔ' τ' ἔξωθεν,
 νικησῶν εἰς αἰῶνα· διὸ τέκνον μου θεοσῶ-
 πται καὶ πτωχῶσι καὶ τ' ἀδελφῶν σου, πᾶσι
 πάντοι ὑπὸ ἱσοσύναν καὶ ἐξμεθ' ἡμῶν καὶ
 ἐξμεθ' ἡμῶν ἔ' ἐργαζόμενοι ὑπὲρ καὶ γὰρ ὑπὲρ
 τῶ σου τ' πτωχῶσι καὶ ὁμοψυχῶσι ᾠφελή-
 σων ἄλλοις σου ἀδελφῶσι, ἔ' αὐτῶν ᾠφελή-
 σων καὶ δακρύων νύκτωρ ἔ' μὲν ἡμέρας

promptam opem et solatium tribulationis?
 Quamobrem ne molestia quidem nobis fuit
 fratrum abductio, immo vero spem tran-
 quillam iniecit, fore ut Deo uni adstricti, fi-
 stulae instar simus, quae compressa aquam
 sublimius erucat. Quare praecipit ab ipso
 fratre Nicolao dividi. Attamen facto
 contenti sumus; neque enim voluntas nos-
 tra fuit, sed Dei providentia, quae utiliter
 omnino consulti humili nostrae cellulae.
 Habeo igitur semper contubernalem vice
 hebdomadaria, unum quoque ostiarium:
 cum eo comedimus, psallimus, dormimus.
 Sic autem diurnum tempus alternamus,
 operantes, legentes, silentes, pro data oc-
 casione de rerum quoque eventibus ser-
 mocinantes, tum inter nos, tum etiam cum
 invisentibus nos bonis viris, itemque mon-
 nachis. Excitavit enim Deus non solum
 incolas, verum etiam extraneos, immo et
 longinquiores, ad consolandum nos cor-
 poraliter affatim et spiritaliter: eisque tam
 concordem inspiravit sententiam, ut spon-
 deant se usque ad mortem pro vera re-
 ligione proelia pugnaturus. Quamquam
 enim nos vel respirare sumus indigni, bo-
 nus tamen Dominus omni in re propter
 eum extorres praeventit, custodit, curam
 eorum ac sollicitudinem gerit, ultra etiam
 cuiusque spem. Sic Eliam famelicum corvi
 ministerio aluit: sic Danielem per Haba-
 cucum aere vectum, et alium quemvis fa-
 mulorum suorum. Ne itaque, filii, de no-
 bis pauperculus tristemini quasi derelictis.
 Cum autem hoc aerumnoso corpore separ-
 abor Christi persecutorum operā (nam et
 hoc, quamvis indignus, pati paratus sum)
 tunc salvus ero, tunc ad vitam adsumar,
 tunc persecutorem meum interiorem atque
 exteriorem vicero in aeternum. Ideo, filii
 mi, ferventer pro me cum fratribus tuis
 ora; ut omnia semper sub Dei conspectu
 et cogitentur, et dicantur, et fiant. Quod
 et ego probe, mi desiderate atque anani-
 mis, prae tuis ceteris fratribus, abs Deo
 deponere cum lacrymis noctu diuque non

desino; ut omnes ad Domini beneplacitum, fortiter et martyrialiter sustineamus praeclearum hoc etiam certamen, praesentibus haud dedecorantes praeterita. Idcirco labora tu quoque loco mei apud fratres, alios viva voce trahens atque confirmandos, alios atramento etiam compellans: prorsus totum te impende quocumque rei usus vocaverit. Iam de qualibet corporali necessitate, ne labores: habemus quod sufficit providente Deo. Sed ne libros quidem mittas; ni forte lexicon et quaternionem in quo notis tachygraphicis sermonem exaravi, quem Hypatius Callisto ostenderit ut transcriberet. Deinceps prout Dominus providerit, significabimus. Namque per amicos heic quoque librum aliquem ad legendum habere possumus. Bene tibi Deus faciat, quod misisti ad O; sed et aliam scripsi epistolam, quam ubi latorem inveniueris mittes. De illis duobus fratribus sollicitor, quid illis factum sit; quod ubi compere-ris, mihi significa. Idem de illis XIX. Deus te, fili, valida manu sua protegat! Saluta eos qui caute verba retinent, praecipue Δ, et Α, et Ι.

81. Eidem.

Festinasti, fili, humilitatem meam visitare; sed res impatiens amor dies tamquam horas, annos tamquam temporis articulos supputat. Deo gratias itaque, quod indignus tantopere a vobis diligor atque color. Misisti egregium Hadrianum ad confortandum consolandumque me; nou absque labore videlicet propter sive conjunctionem sive separationem comitum eius. Gratias ago ob hunc etiam, quem retiuui exterius alicubi vagantem. Silvanum fratrem remis rursus postquam ab eo sum recreatus. « Quam speciosi pedes evangelizantium pacem, evangelizantium bona! » Hi demum viri sunt, ut summam res illorum dicam. Nobis autem misellis corporis sanitas adest; sit utinam etiam animae per vestras preces! Quaecumque scripto et

οὐ θηλασμένοι, ὡς αἱ οἱ πάντες εὐαρίστως κινεῖται, ἀνδρικῶς τε ἀβρυτικῶς διήγησόμεθα ἔτι πύδα (Ϟ) χαλδόν ἀγῶνα, μὴ καταγεχωμένους τοῖς πῶδι περιτριβήσιν τὰ παροπρηγόμενα. ἔξω τῆτο μύθη καὶ αὐτὸς ὑπέμειν ἐν τοῖς ἀδελφοῖς ἑστῆ μὲν ἔλλων ἐξ ζήσης φωνῆς ἔ κηρίζων τοῖς ἡ καὶ πῶδι μέλαρος ἀνακαλύμμενος, ἔ ἀπαξυπαῖς ἔδον ἐπιδίδου σταντῶν εἰς ὃ πᾶν ἢ χρεῖα κελῶν. ἀεὶ δ' οἰασῶν σωματικῶς χρεῖας, μὴ καταπονή. ἔξω μὲν ἢ ἀυτάρκεια θυοῦ παροπρῶς. ἀγὰ μὲν πᾶς βίβλος πύμψας, οὐκ ὀλοα ἔαν τὸ λήξικόν, καὶ τὸ πύραδιον ἐν ᾧ ἐξω σημαῖον λόγον ἰποῖσται. ἔπρω καὶ ὑπέδραξεν ὁ Ὑπάπιου πρὸ Καλλίστου παρὸς τὸ μύθησάφαι ἀντῶν. ἔ πάλιν ὡς οἰκοτομᾶ ὁ κύριου θλουμῆν ἐξω γῶ φίλων ἰδωυῖσται μὲν καὶ ὡδὴ ἔχην πᾶς παρὸς ἀνάγροστον. ἐν σὺ ποῖσται ὁ θῶς ἐπ ἔπιμψας εἰς τὸ Ο, ἀγὰ ἔ πάλιν ἰπίσπασα καὶ ἐπ εὐρεθῆ τις, ἔπρωτῶς μεμῆμοῖ δὲ ἀεὶ τ' ἔδω ἀδελφῶν πῶς τὰ κατ' αὐτῆς, δὴ εὐείσων σῆμασῶν μου ὡσπύτως ἀεὶ τ' ἔνια ἔ δέξα. ὁ θῶς σε πᾶσον ἔσῶ τῶν κερταῖαν ἀπὶ χῆρα σπυπᾶσσο. παροπρῶρῶσσο ἑστῆ φυλάσσοτας λόγον, ἔξωμῆτος τὸ Δ τὸ Α τὸ Ι.

πα'. Τῶ ἑσῶ.

Ἐπύχμας πᾶσον τ' ὑποπύμψαι ἡμῶν τῶν παπῶσων, ἀλλ' ὁ πύδου παροπρῶμα ἔσπρω, πᾶς ἡμέρας ὡς ὄρας, καὶ ὡσπύτως ὡς κηρίως λογίζομεθα. ἔξωμῆσῶ αὐτῶ πρὸ θυοῦ μου ἐπ ἀνάξιου ἄν, οὐπὶς ἔξω ἡμῶν ἔξωμῆσται ἔ πύμψαι. πύμψας τ' καλῶν Ἀδριακῶν εἰς ἀνδρῶν ἔ παροπρῶσ μου. οὐκ ἀέπυτος ἀληθῆτι ἐξω τ' σῶξῶξην καὶ ἔπρωτῶξην τῶ μου. αὐτῶ. ἔξωμῆσῶ καὶ πύμψ, ἔν πρῶ ἔ κηρῶσῶ ἔξωμῆσται πύμψῶσται. ἑστῆ ἢ ἀεὶ (Ϟ) ἀδελφῶν Σιλβανῶν ἀνῶμψα πᾶλιν παροπρῶσῶσται ἐν αὐτῆς. « ὡς ὡμᾶσι οἱ πύδης τῶ εὐαγγελῶ », ζομῆμῶν ἔξωμῆσται, τ' παροπρῶσῶμῶν τᾶ », ἀγῶ. », πύμψαι οἱ ἀδελφῶν ἡμῶν ἐν σπυπῶ τῶ κατ' αὐτῆς παροπρῶσῶσται ἡμῶν δὲ πᾶς παροπρῶσῶσται ἡμῶν παρὸς σῶμῶσται, εἰν ἢ καὶ ἔξωμῆσται ἐξω τ' ὑμῶσται παροπρῶσῶσται.

Cod. E. 112. B.

• Rom. X. 11.

ὅσα καὶ ἐξ ἡμετέρας ἐ σόματος ἀπη-
 γαλλες μοι, ἴσθαι ἐ δίομαι ὡς ἀμάρτυ-
 ρος ἐπιβικαυθίως ἐ τῇ ἀμεικνίτῳ πί-
 σῃ ἡμῶν ἢ ἀλυθίας, πάντας οὖν πατέ-
 ρας ἡμῶν ἐ ἀδελφούς, οὖν ἢ ἡμετέρας σώ-
 ματος ἐ οὖν ἢ κοινῷ πάθει μαρτυρίας μα-
 ρτυροῦσιν ὁ παλαιότατος ἐ τοῖς ὑπὲρ Χριστοῦ
 παθῆμασι, ἐ τίλθαι ἀγῶνιθαι ὑποστροφῶν
 ἰδῶν καὶ κλειρῶν μάρτυριῶν, πρὶν κἀπὶ τῷ
 Θεοῦ ὁ σέβασθαι ἡμῶν πίνωμεν καὶ ἀγῶνιζο-
 μεθα καὶ Ναυκρατίῳ, τοῖς κειθῶν φρεσύνωμεν
 ἡμῶν πάντες ἡμετέρας πάντα ἢ θείας
 βυλλῶν ἐσφραγισθέντων. « μὴ δύναιτο γὰρ
 ἢ φησὶ ἐ μηδὲν προσκαπῶν δίδόντες ἵνα
 ἢ μὴ μοιμῶν ἢ ἐσφραγισθῶν ἡμῶν, ἀλλὰ ἐ
 ἢ παρὰ σιωπῶντες ἑαυτοῦ ὡς Θεοῦ ἐξέ-
 ἢ κοινῶν ». ἢ Τίνας ἀρῶ μεδ' ὡς δὲ ἴδῃ εἰς
 ἡμῶν ἐξέτ' ἐξείλεσθαι τῷ ἑθνοῦς, ἢ ὅπως
 ἕσπερ ἐπὶ ἅπαντα ἀπειλασμένω ἐξέτ' ὁ
 παῖδος τῶν δύο ἀδελφῶν, διησῶν ἐ ἢ σφῶν
 ἢ ἀββαῖ Ἀθανάσιον ἐπιτολῶν μετ' ἐνχαρι-
 σίας ἀπάντες ὁ χριστῶν Σιλιαρῶν ἢ ἐ κρι-
 σίῳ πορίαι ἀπὸ ἐσφραγισθῶν καὶ παρ' ἡμῶν
 ἡμετέρας. ἢ λόγον ὅν ἐπιμῶν μετ' ἐξέ-
 σπῳ καὶ ἐ ἐπίσει ἵνα ἐσφραγίσθαι ἐπι-
 μῶν αὐτῶν ποιῶσαι ἐκ τῶ Θεοῦ, οἱ ἀεὶ μὴ
 πλὴν ἕσπερ ὑποπίστος τοῖς ἀναγιγνώσκουσιν,
 ἐ τῇ μετ' ἢ κυρίῳ εἰς ὑβρίν (1) ὅτι ἰλιώ-
 σαται αὐτῶν ἐσφραγισθῶν ὑπὲρ ἡμῶν
 ἅσασαυ τὸ Δ, τὸ Θ ἅσασαυ τὸς συγκαλλ-
 λίτας ἅσασαυ τὸς μνημοσύλακας ἅσασα-
 ζοίται σὲ οἱ οὐκ ἡμῶν ἢ χάρις ἢ κυρίῳ ἡμῶν
 ἰσοῦ Χριστῶ μὴ τῷ πνεύματι σου, ἀμήν.

π.β. Ἀπὸ τοῦ τίκτω.

Conf. l. 114. a.

Διὰ τῶν ἀμφοτέρων σου ἐπιστολῶν τί-
 κτω ἡγαπητότατον, ἴσθαι καὶ καὶ τῶν ἐπι-
 κλῶν σου μεταίτια καὶ ἐπιπροφῶν μέλιστα
 ἐπὶ ἐξείριστας τῶν ἐ ἀστὶ πᾶς ἐσφραγισθῶν,
 σφραγισθῶν πρὸ οἰκονομῶν τῶν με πῆσαν
 ἀξιοκαλῶμεν σὲ φιλοῦν μᾶλλον ἢ Θεοῦ δι'
 ὅν σῆμα καὶ εἰς ὅσον ἐ ἐ καὶ γὰρ ἡμῶν
 καὶ σὲ, ἢ μοι ἀγαπητῶ Ἀπὸ τοῦ μὴ δὴ
 οὐκ ἐ τοῖς σφραγισθῶν κειθῶν, ἐφ'

oreteus nunciasti mihi, iam noveram, et
 ut peccator oro ut adhuc confirmetur in
 immutabili nostra veritatis die cuncti no-
 stri patres atque fratres, qui sunt de con-
 vento nostro, et de universali ecclesiae
 coetu. Beatus cui abundaverint pro Christo
 passiones, et qui suo certamine finem im-
 posuerit! Ecce nunc martyrii tempus, vi-
 ctori a Deo parata corona. Gaude igitur et
 decerta, praeclare Naucrati, idest mentis
 robor, prout tui nomina etymologia est:
 semper vigilans, cuncta ex divinae volun-
 tatis norma agens: « nullam quippe, in-
 » quit scriptura, dantes offensionem, ut
 » non vituperetur ministerium nostrum:
 » sed in omnibus exhibeamus nosmet ipsos
 » sicut Dei ministros. » Nemo nunc ad nos
 veniat, propter gentis egressum, vel cum
 redierit. Quantum eloxerim duorum fratrum
 aernumnam demonstrat epistola mea
 ad abbatem Athanasiam, nou sine tamen
 gratiarum actione. Peragat bonus Silvanus
 in Domino iter suum, litteris quoque no-
 stris instructus. Sermo quem misi transcri-
 batur in aliis exemplaribus, ut salvus sit.
 Ausus sum illum componere stimulare
 amore; nisi plane fuerit legentibus despe-
 ctui, et matri Domini in contumeliam. Sed
 ipsam vos mihi precibus propitiate. Saluta
 Δ et Θ. Saluta cellae sodales. Saluta ar-
 cani custodes. Salutant te qui cum sunt.
 Gratia domini nostri Iesu Christi cum spiri-
 ritu tuo! Amen.

82. Letoio filio.

Ex utraque epistola tua, carissime fili,
 nunc quoque cognovi plenam paenitentiam
 tuam et conversionem; praecipue quia vi-
 tasta moras in urbe trahere, et oeconomico
 adhaeres. Hoc mihi anasit ut et toto animo
 te amem, immo potius Deum, propter
 quem diligo et diligor; in quo etiam te ge-
 nuim, fili mi carissime Letoio. Cave itaque ne
 in priores incidas occasiones, quibus sub-

(1) Loquitur sic modeste de suo aliquo in Deiporam panegyrico, et quidem de illo credibiliber, quem nos in tomo quinto edidimus, magnis certe cum affectuum effusione dictatum.

versus fuisti ob peccata mea. « Numquid » resina, inquit scriptura, non est in Ga- » laad? Vel qui se avertit, non revertetur? » Convertimini ad me, clamat Deus. » Miles qui pugnam redintegrat, denuo miles est; item gubernator. Nam nec si forte mortale peccatum incurrerimus, idcirco amplius vivere non licet. Vivimus rursus per paenitentiam. Nec enim mendax qui dixit: « vivo ego, dicit Dominus, nolo mortem » peccatoris, sed ut convertatur et vivat. » Possumus ergo post peccati mortem, vivere, non tamen postquam hinc discesserimus; conclusit enim adversus illum, dicit scriptura. Agesis iam, frater « prae- » occupatus faciem eius in confessione. » Prope est Dominus invocantibus eum. » Acquiesce, fili, in oeconomo, si certe meum consilium amplecteris. Nam qui te pridem subverterunt ut discederes, inimici sunt non amici vel tui vel Dei. Labora parumper, quaeo: fac initium serii studii de salute tua; quae enim hora non expectamus, Dominus venit. Memento, frater, abrenunciationis tuae atque obedientiae, abnegationis voluntatis propriae, et reliquorum laborum certaminumque tuorum. Peccator ego sponsor tibi salutis sum. Ego te genui, ego tibi medebor: modo tu consistas; modo de profundo desperationis enates; modo tui curam capias; modo solua ne amplius sia, etiamsi forte contingat te neque sociate neque convictu oeconomi uti. Haec in praesentiarum; nam ubi latorem nasciscer epistolae, non me pigebit scribenti tibi rescribere. Ipse salutis nostrae Dominus cor tuum tangens, lumen animae tuae ingerat, adhortationem, excitationem, efficaciam quam maximam, et in caeleste regnum suum deducat incolorem. Fili mi, pro me ora, ut salvus pariter sim. Fratres tui te salutant.

83. Eidem.

O quantopere laetor misellus ego, tuo accepto sermone, fili, quem in corde ha-

δους ἐ ὑποσπῶνδης συμβάμασι δὲ ἀμφο-
 παῖ μου « μὴ γὰρ οὐκ ἔστιν ῥῆτιν φησι
 ,, ἐν Γαλααδ *; ἢ ὁ δουρῖφρον ἐὰν ἐπὶ
 ,, φῆ; ἐπιγράφει πρὸς με, βοᾷ ὁ θεός. »
 Ἄγαπαλαίστας σραπίτης, καὶ πάλιν σφα-
 πωπης, ἀσπῶπτης καὶ κυβερῶπτης; οὐ γὰρ εἰ
 ,, καὶ ἢ περὶ θάνατον ἀμφοτέρων ἐμάστοιλον,
 οὐκ ἔστι ἔστι ζῶν· ζῶντων πάλιν δὲ μ-
 ἄτοιας· ἀψῶπης γὰρ ὁ εἰπὼν * « ζῶ ἔγω
 ,, λέγει κύριος, οὐ δὲ ἄλλω ὅτι θάνατον τῷ
 ,, ἀμφοτέρων ὡς τὸ ἐπιτρέψαι καὶ ζῶ ἄν-
 ,, τῶν. » ὅστις ἔστι μετὰ θάνατον ἀμφο-
 τῶν, ζῶσιν; οὐκ ἐπὶ δὲ μὴ ἢ ἐνθάδε δου-
 βῶσιων συνάλλουσιν γὰρ κατ' αὐτὴν φησι *
 δὲ οὐκ ἔστιν ἀλλήλων, « περὶ θάνατον τῶ
 ,, περὶ θάνατον αὐτῶν ἐν ἔξομορῶσιν. * ἔγ-
 ,, γως κύριος πῶς ἐπιχειρηματικὸς αὐτῶν *.
 Στιγῆσιν, τίκτοι μου, ἐν τῷ οἰκονομῶ ἐν
 ἔμοι πῶσθι· οἱ γὰρ ἀναρίπτοις ἐν πάλαι
 τῶν ἔξοδον, ἐγχερι καὶ οὐ φίλον, οὐτὸν σου
 οὐτὸν θεοῦ κοπίασιν μικρῶν, δίομαι ἐπι-
 λαθεῖν ἀρχῆς ἔξωσιν φροντιστικῆς τῆς σωτη-
 ρίας· ἐπὶ ἢ ὅσπερ οὐκ ἔστιν, ὁ κύ-
 ριος ἔρχεται· μήνησθι, τίκτοι, τῆς δου-
 παρῆς σου, ἐν ὑποσπῶνδης, τῆς κοπίης τῷ δι-
 λῆματός σου, ἢ μὴ λαίπυρ κοπίων καὶ ἀγῶ-
 νων σου· ἔγω ἔγχερις σου τῆς σωτηρίας ὁ
 ἀμφοτέρων; ἔγω ἔπικον, ἔγω λαίπυρ; μόν-
 ρον αὐτὸς πῶσθι· μόνον ἀναρίπτον τῷ βάρεσι
 τῆς ἀθυμίας· μόνον ἐπιγῆ στυαπῶν· μόνον
 μὴ μνησθῆς ἔπιν, καὶ ἐν συμβῆ μὴ συμπαῖων,
 μηδ' αὐ πῶσιν συνάλλου ἐν τῷ οἰκονομῶ
 αὐτῶν τῷ κῆρ, ἐπὶ καὶ λαίπυρ πύρι ζεα-
 μαπῶσθι, οὐ κατωκῆσιν γεφῶσθι σοι,
 ἀπὸ γαφῶσθι· αὐτῶν ὁ κύριος τῆς σωτηρίας
 ἔμψιν ἐφαρῶσθι σου τῆς καρδίης, ἔμ-
 ποισθῆν φῶσθι ἐν τῇ ψυχῇ σου, ὡς ἐκάλ-
 σιν, δίνωσθι, ἐργασίας καθ' ὅσον οἶόν τε,
 καὶ σῶσθι ἐν ἢ βασιλείας αὐτῶν τῶν ἐπι-
 στήτων· τίκτοι μου περὶ σῶσθι μου ἔνα σῶ-
 θῶ κατὰ· οἱ ἀλλήλων σου περὶ σῶσθι σου
 σὶν σῶ.

* Hier. VIII. 12.

* Ezech. XXXIII. 11.

* Ps. XXXIV. 2.

* Ps. XCIV. 2.

* Ps. CXLIV. 18.

πγ'. Τῷ αὐτῷ.

Ὅσα χάρις ὁ παπῶνδης διχρόδῶσθι σου
 λόγων τίκτοι, καὶ ἔχον ἐν καρδίᾳ ἐν πῶ

Col. 2. 14. 2.

λαι ἀπέλυσε· ἀλλὰ χάρις τῆς σωάντη
 Θεοῦ· εἶθε καὶ τὸ φερσονοῦν εἶδον ὄψαλον
 καὶ ζώσης σου φωνῆς ἰπαύειναι· οἴτω σε πο-
 θῶ καὶ χάριον ἀνακληθῆναι· μὴ δὴ αὐτῶ
 βαθυμύσας ἦς μου· εὐδυσμῆ δὲ πορεύου
 τῶν ἐν κρείων πορείας τῆς ἡγίας· τὰ ὑπε-
 βληθῆντα φησὶ τὸ ἱμνοδοστῶ τῆς σωτη-
 ρίας σκόλα καὶ ἱμνηώματα, πόρρον βάλ-
 λων, καὶ ὑδοποιῶν ἱαντῶ τῶν πρὸς θῶν
 ἰσοδίων· ἠύοικτα γὰρ τοὶ ἦδον, τῆ κλά-
 θεσι τῆς ἀμύρτης ἀρδύντων· ἀλαψαί σου
 οἶτω τοκτῆς πόδας, καὶ κῆ μμερὸν κινεί-
 μῶμ, πῶσονται ἐπὶ καὶ ἔξυποδίσους καὶ
 φθῶσις ἰστολῶν εἰς τὰ πούσῶμῶμα· ἦδη
 φερώματα καὶ ἀγίον· τὸ αὐτῶ φησὶ δὲ
 εἰς κρατάροισι σε μέρων φθῶσι· γὰρ τί-
 κιοι Ἀπτοῖς στήθι, σωάντη, εὐδύκῃσιν· εὐ
 δὲ πάνυ ἐπὶ ἄσπεία μῶτα τὸ οἰκονόμου σε
 εἶναι ὄκονομῆναι σμυζιζήσης τῆς Περγεῖας
 ἀδελφῶ, τῆς ταπεινωτικῆς ἔργον· ταπει-
 νωσις δὲ τὸ κερταρῶν φάρμακον τῶ ἀν-
 τισημῶν· εἰρήνη σοὶ καὶ ἰσχύς ἐκ Θεοῦ·
 φερσονοῦ καὶ ἐμοῦ· οἱ σμυ ἱμῶ ἀσπεί-
 ζονται σε.

πρὸς Ἐιρήνη ματρικία.

Καὶ χράφοις καὶ μὴ χράφοις, ἔργον
 ἔχον ἀντιπάλους * μακροῦσιν σε τὴ π-
 μῶσιτῶ· οὐ μόνον κῆ (C) τῆς εὐαγγελίας
 λόγον, ὃν ἐκείδῃσιν ἔκπαλαι πρὸς τὸ ἄσπεί-
 νωσις ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ κῆ (C) τῆς ὁμο-
 λογίας Χριστοῦ ἕξῃσιν σμυτασῶντις σε πῶς
 ὄδη κἀκῶσιν εἶς Χριστὸν φερωσεμῶσις καὶ
 ἐκαστῶσιν μὴ τῶ ἐ ἀντὶ οὐ ἀδιδυγῶμῆς,
 οὐκ ἀπκοῦσιν, ἢ ἀπκοῖς, οὐ φερωσεμῶ-
 σιν, οὐκ ἐκαστῶσιν ἀσπείν πρὸς κινδύνους·
 γὰρ ἀλθῶν, καὶ εἶς τῶ μακροῖα ἐπὶ σοὶ
 ὄσιν ἢ βασιλεία τῆ οὐρανοῦ· τίς οὐκ οἶδεν
 τὸ ὁμολογητῶν ἐπὶ σμυμολόγησας; πῶ οὐκ
 ἠκούσῃσιν ἐπὶ καὶ συγκατακῆ ἐ μέρωνσιν;
 ἰδῶμῶσιν σε μογασῶν τῶμακα· ἦνισαν
 σε λαϊκῶν σμυμῶματα· τί ἢ ἄσπεί; ἀντὶ
 τὰ τὸ ἀγίλων ἐ ἀγίον τῶμακα εὐφρα-
 σῶσιν ἐπὶ σοὶ· καὶ μὴ δολήσης κολακῶσιν
 εἶναι (C) λόγον· βλίπε αὐτῶ μῶσιν Χρι-
 στῶ οἶον πῶμασιν, οἶον ἕξῃσιν· σμυμῶσιν

beo, quem pridem amiseram. Sed Deo gra-
 tias, qui nos copulavit. Utinam vitum
 quoque tuum aspexissem! Utinam vivam
 pariter vocem audissem! Adeo te disci-
 pto, et redcem gratulor! Ne itaque igna-
 vis sis, fili mi, sed alacriter anime iter
 in Domino prosequere; obiecta ab adver-
 sario salutis obstacula et offendicula longe
 propellens, tibi que aditum ad Deum ster-
 nens, qui tibi nunc patet, ablatiis pecca-
 torum cancellis. Corroborata intellectuales
 pedes tuos, quos paulatim commovens,
 cito celer, ut non dubito, fies, et in de-
 siderata loca pervenies. Adhuc certamen
 agitur; quid mirum si tu quoque in mar-
 tyrum numerum venias? Utique, fili mi
 Letoi, tibi consta, salutis bonaeque existi-
 mationi tuae consule. Praeclare fit, quod
 ob egestatem cum oeconomo esse debue-
 ris. Quod cum fratre Proterio te coniu-
 xeris hoc fuit humilitatis opus: humilitas
 autem purgativum contrarii vitii pharma-
 cum est. Pax tibi et fortitudo a Deo! Ora
 pro me. Qui mecum sunt te salutant.

81. Ireni patriciae.

Sive scribimus, sive secus, incumbit no-
 bis sine intermissione meminisse reverentiae
 tuae; non modo beneficentiae tuae
 causa, quam iam pridem humilitati meae
 exhibuisti, verum etiam propter eum quo
 Christum confessa es modum. Nos quidem
 te cum iis collocamus, qui hac illac propter
 Christum extorres sunt et decertant. Nonne
 enim tu quoque persecutionem passa
 es, nonne domo et urbe pulsa, nonne
 circumscripta, nonne ad pericula semper
 parata? Vero, inquam, ideoque beata,
 quia regnum caelorum tuum est. Quis con-
 fessor nescit, te simul esse confessam? Ubi-
 nam auditum non est, senatoriam quoque
 matronam inter martyres esse? Mirata sunt
 te monachorum agmina; laudaverunt lai-
 corum consessus. Sed quid haec? Ipsi an-
 gelorum ordines atque sanctorum tui causa
 laetati sunt. Neque putes ascensionem es-

Cod. I. 104. a.
 cod. ἀνεκλή-
 στω.

se ea quae dico. Cerne igitur, o Christi martyr, quantopere honorata atque exaltata sis. Compara lutum eum auro; tantundem, immo multo magis, terrenae quam deservisti dignitati praestat donata tibi a Deo caelestis dignitas, ut martyr Christi dicaris, veritatis confessor. Quare te admono ut a constantia omnino non discedas, quia super immobili orthodoxiae petra fundata consistis: neque facile territa ambigas propter lapsus sive laicorum, sive monachorum, sive eorum qui videntur esse aliquid, sive cuiuslibet. Sunt enim falsi apostoli, habentes speciem pietatis, sed virtutem eius abnegantes. Multi pridem putati sapientes, et specie episcopi, immo et sancti habiti, victi sunt. Splenduerunt autem ceu luminaria in mundo pauci verique sapientes, qui in timore Dei vivunt, quomiam initium sapientiae timere Dominum, quamquam prope nauci aestimarentur: quia homo faciem, Deus cor videt. Hortor insuper ut excusus te ardente divini amoris carbone, praecisa omni animi cupiditate: sic enim futuras intercedes oppugnationes. Cave enim putes te omnino tentationibus carituram sive rei sive verborum. Quippe tibi invidet diabolus post acceptam in te gravem plagam: ecce, inquit, femina quoque mihi resistit, et quidem coniugio addicta et nobilis. Atque haec fere: non patiar; moliar adversus eam complures machinas meas, virum, filium, cognitionem universam, patriciatu socias et familiares, famulos famulasque, opes, insuperque flexanimas lacrymas, preces, promissiones. Quod si haec mihi cassa evaserint, veniam ad aliud tentationum genus: admovebo regales minas, invidiam paris dignitatis hominum dicentium: vah illa sola cunctis eminet! qualis quantaque est! convicia simul et cavillationes, subsannationes, irrisiones quandoque et sputa, et tantum non verbera et colaphos atque necem. Cave, soror in Domino, ne cedas. Haec sunt Christi stigmata, hae caelestes coronae, quae no-

μι πλὴν καὶ χρυσόν, ἑσθῶν καὶ πολλὰ φάλαγγας καπέλλους ὑπὸ θεῷ ἀξιομαρτυροῦμαι, καὶ δυνάμει σου ὑπὸ θεῷ ἀξιομαρτυροῦμαι, ὁμολογητῶν ἀληθείας· διὸ ὑπομαρτυροῦμαι τὴν ἐπιθυμίαν σου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ, ὅτι τῶν ἀσεβῶν πρῶτος εἰς θεοδοξίαν ἐλεασμένῳ σου μὴ εὐπρόσῳ ἀμφοτερίζουσα ἡμεῖς αὐτῶν ταῖς πρὸς κατέπειπον, εἴτε μοναστῶν καὶ εὐκομιζῶν εἴη η, εἴτε ἀπὸ αὐτῶν οὐπρόσῳ· οἱ γὰρ ταῖς ψυχῶν ἀλλοίωτοι, ψυχοκτόνοι, ἔχοντες μέγιστον εὐσεβείας, ἢ ἢ δυνάμει αὐτῆς κλημῶν πολλοὶ δοκαιοσφοὶ εἰς ἀρετοφρασίαις καὶ ἀγιόδοκοι ἐν ταῖς πάσαις ἰαλουσασ· ἡμεῖς δὲ ἄς φωνῆσαι ἐν κόσμῳ ἕλθοντες εἰς ἀληθινὰ σοφοί, ὅπως εἰς φέβω θεοῦ εὐσεβῶντες, ἐπιστάται ἀρχὴ σοφίας φοβῶνται· ἡμεῖς δὲ καὶ οὐκ οἰκνῶντες εἶναι πολλὰ ἄνοιαν ἐπιφθῶν ἀνθρώπων εἰς ἀρετῶν, ὅπως εἰς καρδίαις ὅπως· ὅτι καὶ ἐν, εὐνοῦντα αὐτῶν πρὸ ἀνθρώπων εἰς θεῶν ἀγάπης, κοπιῶντα πᾶσαι ἀρετῶν· οὐκ γὰρ συγκοφίαις τὰς ἀρετῶν τὰς μαλλούσας· μὴ γὰρ πάντως οὐκ ἀβασάνων· εὐνοῦντα εἶναι λόγῳ καὶ ἔργῳ· φρονεῖν σε γὰρ ὁ εὐσεβῶν λαβῶν κημεῖαν πηλῶν ἐπὶ σοί· ὅτι καὶ γυνή μου κρατῆσταιταί φωνῆ, εἰς ταῖς ὑπὸ ζῶντος, καὶ γὰρ ἐν εὐσεβείᾳ· ταῦτα ὡς λέγον· οὐ φέβω, κινῶ κατ' αὐτῆς ἔγωγε πολλὰς μηχανάς, ἡμεῖς ἀδελφοί, τὸ τίκον, τὸ αἶμα ὕλον, τὰς ἐμμοχλητικῆς, τὰς γυναικῶν, ὅτι παῖδας, τὰς παρθένους, τὰς φελοῦσας, ὅπως ταῖς ἰλασῶν ἡμεῖς, φελοῦσας, ὑποχολῆσαι· εἰ δὲ γὰρ ἐπιφθῶν δασύχων, κατήχημαι ὅτι τὸ ἐπιφθῶν· ἀρετῶν βασιλικῆς ἀπαλάς, φελοῦσας ἢ ὁμοειδῶν, ὡς λιγόντων ἐκείνη μὴν ἐσθῶν ἐπὶ πᾶσιν; ὅπως καὶ ταῖς; ὑβρίσας ἔγωγε, χλαδισμούς, μνηστειομαί, κρατῆσταιτα· ἐκείνη καὶ ἡμῶν, μὴ καὶ βαπτισματα, μὴ καὶ κολασματα, μὴ εἰς δασύχων δασύχων ἐν κημεῖαν μὴ ἐσθῶν ταῦτα κημεῖαν ὅπως· αὐτὰ εἴματα οὐενοῖ, ἔγωγε σε μέγιστον ποιούμαι· μὴ γὰρ κημεῖαν οὐκ ὁμοειδῶν; εὐνοῦντα; πηλοῦσας;

* Ps. LX. 14.

ὅς ἀνδρὸς τμηθῆσαι μαχαίρα τῆ πτω-
ματῶ· οὕτως σὶ ὁ λόγῳ· ἀφραδα-
δαί· ἀποπέδεται ἀδελφομάτη· μὴ σὶ ἐν-
λιάσθ' ἔκ πνῶ· ὁ παρῆς δὲ βολῶ· ἵνα
πολλοὺς πρὸ οὐκίῳ ὑποδύγῃται γεννώσης
καὶ σάτης, ἕως γενώσης ἐν τῇ βασιλείᾳ
τῆ ἡνείκεν· ἀποσούχῃ φεῖ φεῖ ἱμοῦ·
ἀπαλάξῃ ἐν κυρίῳ τῷ ἑσπέρῳ σου καὶ
σιμᾶδῶν.

π'. Ἰωάννη ἐπισκόπῳ Σάρδεος.

Οὕτω μοι μέχρι τῆ δυνεῖς ἤκουσα, ποῦ
πῶτ' ἂν εἴη ἀνελευθερία ἢ πατεριά σου
ἀγνωσίᾳ· διὸ ὑπέμνητα σιμάχῃ τῷ χῆρα
καὶ οὐκ ἐνέειμαι πληροῦσαι μοι τῷ ἐπι-
θυμία· ἐλπίδι αὐτῶ πτεροῦθις ἐπιπύξ-
δαί τῆ ποθουμῆμου, ἰπίσασα τὸ παρῶν,
καὶ οὐδ' ἔπ' οὐ ἴσθ' ἀδύνατον τῆς ἐλπί-
δος ἐν κυρίῳ· ἀλλὰ γὰρ δύνει φέρων, ὡ
μαγαλοπύτη, πῶς ἢ ὀξεία, καὶ πῶ, καὶ
ὁ ὑποπῆξάμενος σὲ γῆρῶ, οἱ τῆ ἀντι-
χθονεὶ καὶ οἱ πλοσάζοντι· ἀεὶ δειροὶ καὶ
τῆς ἐκλεκτῆς μερίδῳ ἰσῆτες, ἢ ἀμφὸ
τῆ ἐναντία καὶ σκολιάζοντα· πλὴν ἔπ' ἴσθ'
Χεῖρον καὶ τὰ διχρήν' ἰσῆρη, καὶ τὰ λυ-
πυρῆ φεῖχαρη· μακρείῳ ἂ, ἵπρ' ἀλε-
θίας διδιωγμῆῳ τῆ οὐκίῳς ἐκλεκτοῦς,
καὶ ὀξείας μερίδῳ· πῶρῶτος τῆς ἐπιγε-
μῆτης μακρείῳ ἂ ἴσθ' κύριος ἱμπαρῆς
καὶ κοινυλιθῆς ὑπὸ τῆ ἀσθενῆ ἱμπερ-
δῆν τῆ καὶ αἰαῖκου σικληρίου· μετὰ Χει-
στοῦ ἰθαπειδῆς σὺ τῶς ἡμέθῳς, σὺ
Χεῖρῳ καὶ ἰδιεμῆτης, ἔ ἔπ' ἱμπερ-
δῆν οὐκ ἀνῆλθῆς ἔπ' μὴ κηρῆς, σιωροφ-
ρῆν δὲ ὀξείας ἀποπλημῆτης καὶ ἴσθ'
συνῆδῆς ἀφῆ τῆ ἀφῆρομαν· ὅς οὐ καὶ
ὁ τῆ διχρῆσιμῆς σὶ σῆται· ἡραδῶν ἀγ-
γλησῶν.

Ἄγα δὲ πατίειν κορηθῆς εἰς μῆσον τῆς
θῆρας σου ἀγῶνας· σιμάχῃν ἀντίς ἔ ἔπ'
ἴσθῆς, ἔπ' γὰρ κηρῆς ἡμπερῆου εἰς κόσμον
τῆ Χειστοῦ ἐκλεκτοῦ· ἀφῆρῆσῆῳ ἱμοῦ
(μετ' αἰδουῦς ὑπομῆσῳ, λαβῆν ἱκπα-
λῆν ἐπῆσῆν τῆ λιγῆν ὀξείας σου ἑ-
πανοπερῆτης) τῆς χαλῆς ἡμπερῆτης, ἢ
ἰσῆτης ὡς ἱθαπῆ τῆς ἐπῆμης ἀπῆτης,

vam martyrem faciunt. Nonne et illae ac-
que carneae? nobiles? divites? a viro suo
praeclisae gladio spiritus? Sic te sermo no-
ster monet esse paratam o amita. Ne ulla
te re illiciat tentator diabolus; ut etiam
multos proprio exemplo confirmes ac an-
ves, et in aeterno regno Dei choreas duc-
cas. Ora pro me. Saluto in Domino filiam
tuam certaminis sociam.

85. Iohanni Sardium episcopo.

Nondum mihi hactenus auditum est,
quoniam deportata fuerit paterna tua sanc-
titas. Ideo expectavi, manum cohibens,
neque rationem invenieni explendi cupi-
ditatem meam. Attamen spei alia instruc-
tus rem optatam consequendi, praesentem
scripsi epistolam; meamque spem haud
irritam fore in Domino scio. Sed agesis
dic, magne pater, cuismodi exilium tibi
obtulerit, et ubi, et quia se receperit lo-
cus, quinam indigenae, et quinam finiti-
mi? Num propiti, et bonae utrique par-
tis, an ambo contrarii atque hostiles? Ve-
rumtamen propter Christum et molesta
sunt iucunda, et tristia laeta sunt. Beatus
es quia pro veritate pulsus ecclesiae tuae,
et procul exulans patria. Beatus es, quia
propter Dominum illusus, pugnisque cae-
sus ab impiis coram caiphaeico aynedrio.
Cum Christo publice tractatus es una cum
certaminis sociis, cum Christo indicatus
es; et in crucem quidem haud actus, quia
nondum erat tempus, sed tamen crucem
balulana egressus es, ignominia affectus
conviciisque a scelstis appetitus: unde tibi
iustitia corona caelitus angelorum manu
confecta.

Produc, o patrum apex, in medium
praecleara certamina tua: haec posteriora
quoque addes: adhuc enim tempus mar-
tyrii ad Christi ecclesiae decus. Immutus
maneat (moneo hoc cum pudore, qui sum-
psi iamdiu loquendi fiduciam a summa
modestia sua) maneat inquam in praecleara
confessione, cuius praemium retulisti de-

Cod. T. 115. B.
ὁμοιωτικῆς,
ὁμοιωτικῆς.

cōra dedecora, quamque tu coram Deo et hominibus professus es : nempe perinde esse pro Christo pati, ac pro sancta illius imagine decertare. Non enim, inquit magnus Basilius, potentia in ambobus scinditur, neque gloria in partes dividitur. At Christi hostes non solum dividunt, sed et ignominiose violantes, alterum in altero negant, oblique iudaizantes, et incarnationis mysterium pessum dantes. Si enim apud nos non effigiatur Christus, incircumscriptus est, quasi extra corpus: nam quidquid corporeum est, circumscripum est. Et ubinam illud: et Verbum caro factum est? Vel quomodo dignoscatur incarnationis ratio, si sicut ante corporationem, ita etiam post corporationem incircumscriptus est, sive typo nostro non effigiatum mansit Christus? Oportet enim differentiam esse duarum diversae naturae rerum, velut aquae et ignis, materiae et non materiae, compositionis et simplicitatis, et omnium quae differunt inter se. Sic itaque etiam incorporealitatis et corporealitatis, quae refertur ad circumscripum et incircumscripum, et secundum quam Christus mediator Dei et hominum, ambobus in una persona propria idiomatica incorrupta tribuens, fit simul materialis et immaterialis, simplex et compositus, non carneus et carneus, ille qui neque assimilari neque effigiari per se potest, factus est per omnia nobis similis. Atqui si non effigiatur, differentia nulla adhuc est, nondum copulatio contrariorum habetur, quae divino beneplacito et virtute facta est. Propterea nec incarnatio. Mentitur autem qui dicit: Deus apparuit in carne. Et, quod aequo ac non ipse quoque participaverit carnem et sanguinem. Ita concluditur iudaizare in dogmatibus iconomachos, et praecursores Antichristi semon ostendere. Quorum impietatem, o pater, fugiamus haud secus quam iudaismum, neque aerumnis, neque haereseos diuturnitate victi; sed sanctos iumentem, qui longanimitate sua multisque

καὶ ἡ ἀμολόγησας ἐνόησεν θεοῦ καὶ ἀνθρώπων διὰ Χριστὸν ἐπὶ παθεῖν τὸ ὑπὲρ τῆς ἀγίας ἀπὸ εἰκότος ἀθλήσει· ἦτι γὰρ, φησὶν ὁ μέγας Βασίλειος * τὸ κρείττον ἐπ' ἀμφοῖν χρίζεται, οὕτως ἡ δόξα μερίζεται· οἱ δὲ χριστομάχοι οὐ μόνον μερίζουσι, ἀλλὰ γὰρ καὶ ἀπίμως καθυβρίζουσι, διὰ τοῦτου θύπτειν ἀπαρναύεται, ἰουδαίζουσι πλάγιως, καὶ τὸ τῆς οἰκονομίας μυστήριον ἀνασυνάζουσι· εἰ γὰρ μὴ εἰκονίζετο Χριστὸς καθ' ἡμᾶς, ἔστιν ἀφείγχεσθαι ὡς ἔξω σώματι· πᾶν γὰρ τὸ ἐσωμάχων ἀπειραφόμῳ καὶ πῶου, ὅτι ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο; ὁ πῶος ἐξέγνω θείον ὁ τῆς σαρκώσεως λόγος, εἰ ὡς πρὸς συμμετάστωσις, οὕτως καὶ μὴ συμμετάστων ἀφείγχεσθαι, ἦτοι ἀνικονιστὸν χρισματικῶν καθ' ἡμᾶς μεμάνηκεν Χριστός; διὰ γὰρ ἐξφορῶν εἶται δυνάμει περιεργαζομένων ἐπερφυάν, οἷον ἠδολατὸν καὶ πνεύσι, ἴλης καὶ αὐλίας, σμυδίστου καὶ ἀπύλου, καὶ ἤρ' ὅξ ἐσαπίας ἀπάτων ἀφαιτηκότων ἀλλήλοισι· οὕτω τοιγαρῶν καὶ ἀσμετατόπτου καὶ συμμετάστωσις, ἢ τις ἐστι διαφορῶν μὴν πρὸς τὸ ἀφείγχεσθαι καὶ ἀφείγχεσθαι, καθ' ἡμᾶς Χριστὸς μετόσι θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, τοῖν δυνάμει τὰ ἰδιώματα ἐν μὲν ἰσοστάσι ἀφείγχεσθαι φέρων καὶ γίνονται ὁ αὐλός, ἔνυλός ὁ ἀπλούς, σμύδινός ὁ ἄσαρκός, ἴσαρκόσ ὁ ἀνεμφορὸς καὶ ἀπαικίσιός, ὁμοίός ἡμῶν κατὰ πάντα· εἰ δὲ οὐκ εἰκονίζετο, οὐκ ἐξφορῶν, οὐκ σμυδίνος ἐν σαρκί, καὶ ὅτι ἀφείγχεσθαι ἐμὴν καὶ αὐτὸς μετήξει σαρκὸς καὶ αἵματι· ἦτοι σμυδικαί (ὡς δόγμασιν ἰουδαϊζάντων ἐκονομάχουσι, καὶ ἀφείγχεσθαι πρὸς τὴν ἀνηχίσιον ὡν φύσιν, ὡς πᾶσι, τὴν ἀπίσταν ἴσα ἰουδαϊσμοῦ, μὴ ἀποιουῦντες πρὸς τὸ πᾶσι, μετὰ αὐτὸς τὸ μεμάνηκεν τῆς αἰρίσεως, μεμάνηκεν ἔστιν ἀγίας ἔστιν ἐξ μεμάνηκεν καὶ πολλὰν παθημάτων ἐκονομαστικῶν τῆς θείας ἰταχίλιας συ-

* De Spir. S. cap. II.

ζουμιστός δέ μοι πάντως, ὃ ἱερὸν κεφαλήν, ἐφ' οἷς διελίξθην τὰ πρὸς σταγυμῆμα ποιεύων· ἀλλ' αὐτὸ καὶ ὑπερῷον ἐν ἀφύσῳ ἀμύτην καὶ ἀπίωσι λόγου ἐ ἔργου παρὶλ-
θῆν μὲ τῷ τῆσθ βίον.

πς'. Πέτρον Νικαίας.

Cod. I. 115. b.

Κελύξ μοι ἐπιπέλλαν ἡ ἀγνομήν σου καὶ ἔχῃ τὸ πρὸς ἱερασίως· ὅτι χαλεπὸν πινυθάνομα ἰούσεται, ἐ δὲ ἕν τινά αἰτίας, ἡ πάντες ἰφιλικαὶ δόλων πρὸς ἀγάθως, ἔπει σοι δώρον θναῖ ὑπὲρ σῶν πολλῶν ἱεραίστα-
πο, δημοιργῶν φίλιας, καὶ ἐξ τῶ πρὸς γέ-
ραδα ἀπαιτιοῦσίν· ἡκού τῆ παταεικῆ
πρὸς γέραπ ὡς ὑὸς ἰλάχης· ἀλλὰ τίς ὁ παρ' ἡμῶν λόγος τῆ ἀσφῆλη, ὡπὸ πωδαμ
διωμάθου· πολλοὺς ὠφελουῖται· μα-
λικά τὰ κω ἀπὸς ἱεραῖς ὑπὲρ ἀληθείας
πάχοντα, καὶ μηδὲν ὑπὲρ αὐτῆς πρὸς κεί-
νοντα· ἡλιθ· ἰθαμίας ἐν τῇ αἰρετικῇ τυ-
πομαχίᾳ· εὐλοῖς ἱεραῖς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ,
ὑπερῶν σῶν σαθρῶν ἡμῶν ἀπθολῶν, ὃ
Πέτρον τῆ μεγάλου σιωνίου Πέτρον, πῆρας
σε χαρὴ ἀσάλλων εὐσεβίας ὁ παρὸν σφ-
μὸς τῆς ἀσθεσίας ὡς ἂν καὶ ἡμῶν οἱ εὐ-
κτασῶν ἡμεῖς ἡμεῖς ἐν σοὶ ἐξῆναι σῶν
ἐξουλοῖς τῆς ὁμοιογίας, ἐκ ἀνθρωπῶ πάν-
τως, ἐν πέτρῳ γὰρ ἐ οἱ εὐφρανοῖ ἐ ἐν ἐπὶ ἄ-
πυλῶν τῶν ἐρόμων πλαιῶν οἱ ἐπὶ τῆς
ἀρμαπλαιῶν τῆς ἐκσῆφοντα, τῆ θυμασ-
σῶν ἐ πῆς τῶ ἀνω νύσταρ θῆναι, μηκμῶ
Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς ἀθροῦς, ὡσπερ εἶωθεν
ἐκπαλα, τῆς χροῖς· ἐμοὶ δοκῶν τῆ ἀμα-
θῆ, ἵνα ἐ τ' ἐξῆναι τὸ ἀτολῆμασιν ἡ-
μασῶν, ἐ τῆ ἰλαυόντων ἡ μαρίας ὁπ-
ρη, ἐ δ' αὐτὸ κολάση· σοὶ μὲν τὰ παρ'
ἡμῶν ποῦτα παρῆναι τὸ μαχῶν· ἐμοὶ
δὲ ἀρκῶν ἱερῶν εὐχῶν σου ὑποσολῆ, καὶ
ἐπτολῆς ὑποτίρημι.

πς'. Μακαρίον ἡγμεῖν.

Cod. I. 114. a.

Ἐμοὶ χαρὴ πωρὴ μὲν ἀλλῶ ὁμιλῶν
ἐξ ἡγάματος εὐσεβῶν· πῶμα γὰ μὲλ-
λον περὶ πῶμα ἐ πλαιῶν, οὐ ἡ ἀγάπῃ
ἐ ἐμοὶ κρατάει, καὶ ἡ εὐχὴ ἀσαστῆ ὡς

doloribus promissam divinitus heredita-
tem ceperunt. Ignosce autem mihi omni-
no, o sacrum caput, quae dissierui iussibus
obtemperans. Ago iam vehementer ora, ut
cum venia peccatorum, et a iue culpa ver-
borum aut operum, hanc vitam transigam.

86. Petro Niceae.

Iubet me scribere saucitas tua, et huic
rei amauter studium impendere. Quam ob
rem, rogo, o sanctissime, et qua de causa?
nisi quia prorsus ad amorem vis pertra-
here, quod tibi Dei donum prae multis
obtigit, nempe amicitias creandi, ideoque
vicissim diligi. Paterno maudo obsequor
filiis minimus. Sed quiaum a me homine
abiecto prodibit sermo, qui illum iuvare
queat a quo multi iuvantur? et qui unce
praecipuo re ipsa pro veritate patitur, ni-
hilque ei autvertit. Tu quasi sol splen-
didisti in haeretica nocturna pugna: colum-
nam te extulisti in ecclesia, collabentes
partes sustiuecem. Oro o magni Petri sy-
nonyme Petre! petram habeat te rectae
religiosis immobilem praeseus impietatis
concussio, ut et nos, facile alioquin su-
perandi, in te innitatur. Absolve confes-
sionis stadium, non absque sudore certe,
iude enim coronae sunt. Si qui septem
cursus periodos absolvunt hac iu terra cur-
rus agentes coronantur, quid mirum si his
qui supernum stadium decurrunt, Chri-
stus certamiis verus munerarius, tempo-
ra more suo prisco protrahit? nimirum,
prout mihi insipienti videtur, ut currentium
sedulitatem experiat, et instantium
rabiem coëreat vel certe puniat. Haec a
me tibi iubenti, o beate. Mihi vero sufficiet
sacrorum precum tuarum missio, quam-
vis epistolam non mittas.

87. Macario praeposito.

Iucundum mihi est cum alio quolibet
pio per litteras colloqui, quanto vero mag-
is tali tantoque cum patre, cuius erga me
amor tam validus, et preces velut imber

ἔπιζητε μὲν οὖν ἐξ τῶ παύλοισι τὸ ἑκα-
 λουμένον, καὶ εὐκταίς· ὁ γὰρ ὅτι τῶ ἀρε-
 τῶν ἡμῶν μὲν, πλουσιώτερον πάντων
 αὐτῶν πρὸς Ὀδυσσεῖα ἱεροσολύμων ἐκ ναυα-
 γίου γυμνὸν ἀποσπένθηται φάναξ πάντων· ἰδὲ
 οὐ δειψύσθη ἐν τοῖς ἀν' ὅσων (1). ἀλλ'
 ὡς ἔμαθον καὶ εἰς ἀρχαῖς κομμάτισι περ-
 ἤχθη σε, ἰχθύων μὲν οὐ πολὺ· μετὰ
 γὰρ τῇ εὐσεβείᾳ σου καὶ ἀμφοτεροδύναμι
 περιβόητον (2)· ἰλυπηθῶν ἢ ἐπὶ ναυα-
 γμῶσι· ὅμοις τῶν πῆρσθ' τῶ γεῶμαστ^ο
 δυνατῶν πύπυται καὶ σωμαπύπυται ἀλλό-
 λων· φύλασά μοι αὐτῶν, ὃ καὶ χαλκί, σὶ
 οὐ θυραίοις ἀκούων, τῶν ὡδυσσεαπύ-
 κλων τῆς ὁρθοδοξίας πίστεως καὶ κοινωνίας,
 μητρῴων μὲν ἐξ Ἰσού, σάξονο ἐν κυρίῳ
 πάντοτε.

πθ'. Εἰρώη ἔ Καλῆ ἀδελφαῖς.

Col. f. 116. b.

ἽΟτι παρεκλήθη ἡ ἡμῶν ἑταῖρῶν καὶ
 τῶ ἀδελφικῶν πάθος, γαίης τῶ ὡδυσσεαλί-
 σαστι θεῶν· τῶ πρὸ ἐδύλων ὁ γραμμα-
 τιστῶν, ὅς καὶ ἡγαθῶν (περὶς) ἡμῶν τῶ
 ναυαγίῳ παρ' ἡμῶν ἄ ἰδόντες, ἰδὲ ἡ-
 γῶν ἐκείνων ἢ μακρότερον θυμῶν ἔ περ-
 σφύγισται καὶ τοῦ ἰχθύων αὐτῶν εἰς ἑ-
 μήματα αὐτῶν ἀντίπυτον ἀναπαύσθων ὁ θεός
 ἐκείνων μὲν ἀγίων, ὅτι εἴλετο ζῶν ἢ με-
 ρίδη· ἀθῆν καὶ ἡμῶν ἔ μὲν ἔ μὲν ὡπὲρ ἀδελ-
 φῶν ἀληθινῶ ἀγαπήσομαι ἐξ τῆς τοιαύ-
 τας εὐποιίας, ἀναπυπύσασιν τῶ ναυαγίῳ
 αὐτῶν ἐν τῶ μύλλοντι αἰῶνι ὅς καὶ ἐπὶ
 ζῶν ἀναπύσασιν τῶ ἀσπυλον κληρονομίαν·
 ἀλλὰ τῶ ἐπὶ καὶ αὐτῶν ἔ αὐτῶν τῆς παρ-
 θενίας εὐλαβῶν βίον, οὐδὲν ὑπολείπει
 κόσμῳ, πάντα θεῶν ἀναπυπύσασιν, ἰγῶ-
 μων καὶ γὰρ ὁ ὁρθοδοξίας· εὐλογηθῆν ἡ ἑταῖρῶν
 ἡμῶν· εὐλογηθῆν καὶ ἡ εὐαῖς ἡ ἐνοχούσασιν
 ἡμῶν εἰς φῶς χαλκῶ ἢ φερόσασιν ἡμῶν, μα-
 κροῖα ἢ περὶς ἡμῶν· εὐλαβῶ ὑπὲρ ἡμῶν
 ἀγῶν γυναικῶν.

(1) Codex, vel certe apographum, ἀπίον, quod vocabulum unus propemodum videbatur agnoscere Hesychius, ex quo ceteri lexicographi et ipse Stephanus. Explicat autem Hesychius εἰς τοῦτον retrogramm. Nihil tamen magis placet Phavorini lectio ἀ' ὅτι eiusdemque explicatio in facie, id est ἀ' ὅτι, εἰς ἑτέ-
 ρου ἀπίον εἰ, εἰς τοῦτον. Ceteroquin adnotat hoc Studitae rursus exemplum lexicographi.

(2) Meum erat in ms. γρη προ τουρ. Nam τοῦμαχος vel τοῦμαχος in glossario Neurall est tur-
 meae praefectus. Tum ad turmarchissam (turmarchi uxorem) scribit noster Studitae epistolam 146. lib. II.

rabilius est, aiunt te nudum in balneum ingredientem ab eo generum electum, nihil aliud requirente propter inisitas electio opes. Et merito: nam virtute indutus; cunctis est ditior. Velut sicuti narratur, Ulyxem ex naufragio nudum evadentem dixisse: ecce non sum mentitus in facie. Attamen cum cognovi te ad comitis quoque dignitatem promotum, non magnopere sum gavisus: etenim pietati suae variaequae dexteritati parum esset et turmarchatus. Doleo denique, quod procul abis; sed tamen epistolae alis volare, et invicem iungi possumus. Serva mihi igitur, o adolescens egregie, nisi tibi molestum est audire, orthodoxae fidei communionis depositum: et mei pariter memor, salvus semper sis in Domino.

89. Ireni et Bonae sororibus.

Quod vos ambae, o reverendae, consolationem admiseritis de fraterno casu, gratiae sint consolatori Deo: sic enim mihi significavit epistolae lator, qui et missa a vobis munerata atque; cui cernens, videbar beatum illum spectare et alloqui. Itaque haec habemus, ad memoriam illius numquam defendam. Donet et ipsi Deus requiem cum sanctis, quorum partem vivens elegit! Det vobis quoque mercedem, quae pro vero fratre deceratis, propter beneficentiam hanc mittentes ei quasi portionem in futuro saeculo; qui quidem adhuc vivens securam sibi hereditatem sepoverat. Sed quid est, quod vos quoque idem virginitatis institutum amplectae, nihil mundo reliquistis, sed Deo omnia congeritis, tenaces simul orthodoxiae? Beneficentia sit trinitas vestra! Sed et illi duo benedicti qui vos in lucem ediderunt! Pulchra prudentia vestra! beata actio! Orate pro me sanctae feminae.

90. Sergio consuli et consobriño.

Non cum scribo tunc memor sum tuæ caritatis, o verissime sanguis meus; sed te semper admiscere peccatrici me orationi, non mentior. Aio enim te non modo propinquum sed unanimum, et per omnia cognatum intimum humilitatis meæ, insuper et conversandi studiosum, ut ipse ex te met ipso potes concilicare. Etenim quasi speculum suæ erga proximum caritatis habet unusquisque intra se. Separavit autem nos tempus, ut scis. Sed sicut ego precor, ut tu immunis atque alienus ab inimica Christi hæresi maneas; ita tu quoque, carissime, valde ora, ut ego uaqueuaque peccator indemnus conservor. Quid porro tu vides Byzantii? num ibi orthodoxorum remansit semen? an omnes declinaverunt, simul inutiles facti sunt? Luget ne aliquis hoc exitium, an potius uti sub Noë impassibilis indifferentia, quos tamen caelestis aqua diluvio obruit? Num ex Nazareniis qui subversis fuerunt Bent? an quasi nihil passi in haereseos fluctibus natant? Et quidem ille etiam noster Maximinites? Doce me haec, custodires simul integrum fidei depositum; ut si nihil aliud, certe hoc parum Deo exhibeamus.

91. Gregorio clerico.

Gaude Christi miles, exul propter eum esse. Postquam enim tamquam aurum in fornace quodammodo purgatus fueris flagris, carceribus, vexationibus, despectationibus, et aliis sive prioribus sive posterioribus; neque enim omnia enumerare fas est; accipisti etiam, ceu diadema quoddam exilii gloriam. Habet te insula dotale donum orthodoxiae; gloriatur patria tua, vim fortitudinis tuæ concelebrans. O rem miram! Solus tu ex regiae urbis clero divina victima. Ubi presbyterinm? ubi minores ordines? O perditio! Omnes temporari ser-

ψ'. Σεργίω ὑπάτῳ καὶ ὀξασίλῳ.

Οὐχ ὅτι χράμω τότε μεμνημένω σου τῆς ἀγάπης γηροποιότην μου αἶμα· ἀλλὰ καὶ πάντοτε λαμβάνων σε ἐν τῇ ἀμείωτοίῃ μου εὐχῇ οὐ διαβιβάσθημα ἔσθ' ἕως οὐ μόνον ὡς ἀγαθία, ἀλλὰ καὶ ὡς ἁγιοποιήματα· καὶ ὑπὲρ πάντα συγγενῆ οἰκουμενῶν τῇ ἁγιωτάτῃ μου· οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ ὡς φιλοσωμόμενοι, ὡς αὐτὸς ἀπ' ἑαυτοῦ εἰκάζων ἔχῃ· ἐπαδὴ πῶς ἱσοπέθον τῆς ἀγάπης τῆς πρὸς ἡμᾶς, ἐν ἑαυτῇ ἔχουσα κακώταται δόξασιν ἢ ἡμεῖς ὁ χριστὸς ὡς οὐδὲν· ἀλλ' ὡσαύτ' ἐνὸς εὐχρημάτων σὺ φυλάττεισθε ἀσπὴν καὶ ἀμύμητον τῆς χριστομάχου αἰρήσεως, ἕτα καὶ αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν φιλιππὶν θεσφύζοντάς με καὶ πάντα τὰ ἀμειψιῶν ἀπήμυνα· τὴ δὲ ἑσπέρῃ σου τὰ καὶ τὸ Βυζαντινῶν; ἡγεσθε ἀλλήλων ἀσπίδα ἐξουσίας, οὓς ὕδαρ οὐδέποτε κρητιλίωσιν; ἀσπὴ δὲ κἄν ἐκ τῆς βασιλείου οἱ καλοκώτους κλαίωσιν, ἢ ὡς κἀκεῖ πεπεσῶτες γήροται τῶς τῆς αἰρήσεως κύμασι; καὶ γὰρ ὁ ἡμέτερος Μαξιμιανῆς (1)· δ' ἰδοὺσιν, φερῶν τὸ ὄνομα τῆς ἀσπίδος τῆς πίστεως ἀσπύρου εἰ μὴ π' ἄλλω, αὐτῶν εὐλακίῃ τῆς θεῆς παρηγορίας.

Cod. E. 147. a.

ψα'. Γρηγορίῳ κληρικῷ.

Χαίρει σραπῶτα Χριστοῦ· γήρονας ὀξείας· οὐδ' αὐτὸν ἐπαδὴ γὰρ ὡσαύτ' τῆς χριστομάχου αἰρήσεως εὐχρημάτων σὺ φυλάττεισθε ἀσπίδα ἐξουσίας, οὓς ὕδαρ οὐδέποτε κρητιλίωσιν; ἀσπὴ δὲ κἄν ἐκ τῆς βασιλείου οἱ καλοκώτους κλαίωσιν, ἢ ὡς κἀκεῖ πεπεσῶτες γήροται τῶς τῆς αἰρήσεως κύμασι; καὶ γὰρ ὁ ἡμέτερος Μαξιμιανῆς (1)· δ' ἰδοὺσιν, φερῶν τὸ ὄνομα τῆς ἀσπίδος τῆς πίστεως ἀσπύρου εἰ μὴ π' ἄλλω, αὐτῶν εὐλακίῃ τῆς θεῆς παρηγορίας.

Cod. E. 117. b.

(1) Idem hic homo est, qui Maximinus monachus, reus communionis cum Iaconomachis, apud nostrum Studitum ep. ed. 164. lib. II.

τὸ ἴσχυρόν τῶν ματαῖ· ὁ τῆς ἀπωλάσε·
 πάντες τὸ κρηοῦ, πάντες τῆν τῆδε, πάντες
 τῆς σαρκός, πάντες τῆν φύσιν· ἀλλ' οὐχ
 ὁ ἰεὺς ἔς ἑσπερὸν τὸ Χριστοῦ Γρηγόριον
 κηλοῦ γὰρ σὺ κητὸ ὄνομα ὠσπερ ἡ θεῖον
 ἀκουσμα ἰσομημερήσων τῶν μεγάλων
 Γρηγορίων σὺ σεαυτοῦ, φησιν ὁμοίως γρη-
 γορήσας τῷ θεῷ, κη ὑπὸν θεοῦ ἀνατλάς
 πότους καὶ ἰδρώτας, περιδείξην δ' αὖ κη
 αἵματι καὶ χροῖα· χαίρει τὸν ὄνομα κησὺν, ὁ
 θεὸς καὶ ἔς ἀελβίτου (1)· ἀφ' ἑμῶν γδ
 ὁ κηρὺ τῆς ἀληθείας ὑμῶν· ἡμεῖς ἡμεῖς
 ἀνδρα κη ἰερωτῶν ἑμῶν οἱ καρποφόρησαν-
 τες· χαίρει μαρτυρῶν Χριστοῦ οἷς ἡ εὐλο-
 γησὶ γλώσσα πολλοῦ καὶ παρρησίας ἑμε-
 λοφύσων· οὐ ἡ ἀρετὴ διακρίσθη, κη ἡ
 γλώσσα ἀφείδηθη, κη ἡ εὐμέλια ἀξίεσα-
 σθη· δύωσ μοι μύστα, μήποτε κησὺν τῷ
 μύστῳ ἀξία, διδασκῶν σὺν ἀμαθῆς,
 φάσων σὺν ἰσοκοσμήτοις, δι' οὓς κησὺν
 κησὺν δὲ ἐξελθὼν θεός· ἴχης σὺν τὸ ἀδι-
 νῆς σου σεαυτοῦ ἰσφῆσθῶντας, ἡ πάντων
 ἀφῆσθῶν δὲ Χριστῶν· πάλιν Χριστῶν σοι ἴσια,
 Χριστῶν ἰσπερὸν, Χριστῶν σεαυτοῦ· φη μὴ
 ἑλλείπεισ ποροσῶν καὶ μέσων ἔς ἀπῆ-
 μονα ἑσφωλῶν βλήται· ἔς ὄνομα αὐτοῦ ἀνα-
 κούσθη.

ψβ'. Ἀνατολίῳ τέκνῳ.

92. Anatolio filio.

cod. f. 144. a.

Χαίρει ὄνομα δὲ ἴσχυμα ἑμῶν γράμμα
 τέκνα μὲν ἀραπῶν κη ἐπιπόθητα· ἀκούω
 γὰρ ἑμῶν τῆ φωνῆς κη ἡδύματα βλίπτω κη
 νοῦ ἑμῶν ἡ χαρῶν κη ἡ γέννημα· πῶτε
 γὰρ κη ἐπιπῶντα ἑμῶν διευθετῶν τῆ
 ἑμῶν ἀσάγῳ, τῆ ἑμῶν μελῶν· ἀελο-
 σσῆσθῶν ἡ χαίρει ἀκούω κη μαρτυρῶν ἐπι-
 μύστη ἑμῶν ἀξίεσθῶν καὶ σὺν ἰσοκῶν
 ἐς κησὺν κη σερῶσθῶν μου· πῶτε δὲ τῆ
 σὺν ἐπιπῶντα σερῶσθῶν, ἡ γαπητόν μου
 τέκνον Ἀνατόλι· ὁ τῆ ὄνομα μὲν μὴ φη-
 σθῶν ἐς πνύματα ἰσπῶντα ἔς σὺν, τέκνον
 μου κησὺν Σεαυτοῦ, τῆ ὑπὸ τῆ ἀδελφῶ σου
 δὲ κησὺν φιλῶντα σερῶσθῶν, ὅτι
 ἐστὶν ἰσοκῶν καὶ γδ ἀνα δύο ἰσοκῶν.

Gaudeo quotiescumque vestras recipio
 litteras o dilecti desideratque filii: vestram
 quippe audio vocem, et recreor: spectro
 mente speciem vestram, et exhilaror. Quan-
 do enim vestri oblivisci queam, meorum
 viscerum, meorum membrorum? Abun-
 dantius autem laetor audiens atque cognos-
 cens vos indivulsos manere, quomodo et
 copulati fuistis in Domino praesente me.
 Hoc vero in primis suavitalis tuae est, car-
 issime filii mi Anatoli, oculator meorum
 lux in spiritu. Deinde tui quoque meriti,
 filii mi praeclear Sabati, qui primas fratri
 tuo partes tribuis, ceu mos est apostolicus.
 Nam et Dominus duos mittens ad praedi-

(1) Loqui videtur Studita de byzantino apostolorum templo, cuius erat abbas Gregorius clericus.

cautionem discipulos, de duobus unum voluit subesse: quoniam et spiritus prophetarum prophetis subiecti sunt, ut ait apostolus. Haec est lex optima, haec vita egregia. Conservate igitur hanc voluntatem, carissimi, protrahentes diem ex die cum patientia et longanimitate. Haec enim utentes, consecuti sunt promissiones sancti homines: qui enim sustinuerit usque in finem, inquit Dominus, hic salvus erit. Cavete ne quid contra mandatum fiat, ne quid per fiduciam nocuam, ne quid per animi socordiam. Scitis enim, fratres mei, implacabile intra nos esse inimici bellum, omnimodis semper machinis nos prosternere, pessumdare, devorare cupientis. Sed non dabit et Dominus vires adversus nos, si vigilaverimus, si sobrii fuerimus, si purus eius timor carnes nostras configet, et quandoque rebellantes et commotas depriimet. Namque eiusmodi bellum est: caro concupiscit adversus spiritum, inquit apostolus: spiritus autem adversus carnem, ut non quae volumus faciamus, sed quae spiritus. Sit Christus adiutor noster, in quo Satanam vincere iussi sumus, tum agendi ratione tum fide, de qua nunc maxime fervet certamen. Cavete, filioli, ne terreamini ab iis occidunt corpus: martyrii tempus est: omnia toleremus, quos, pro Christo ut coronemur. Orate pro me peccatore, ut in cunctis salvus sim. Salutate contubernales vestros, praesertim fratrem Simonem si vobiscum est. Qui mecum sunt fratres vestri, plurimam salutem dicunt. Dominus vobiscum! Amen.

93. Simeoni filio.

Non nunc solum tui sum memor cum scribo, carissime filii, haud enim id magnum foret, sed iugem tui memoriam gero nec non contubernalis tui, filii mei, abbatis Antonii; orans ut ambo sitis incolumes, veluti duae oculorum pupillae, immaculati fide et caritate in Christo Iesu domino nostro. Magis autem laudo pruden-

λων ὁ κύριος ἐπὶ μαρτυρίας εἰς τὴν κήρυγμα, τοῖν διούϊν **ⲟⲩ** ἴνα ὑπάταξῃν· ἐπὶ καὶ πνεύματα προφητικὰ, προφητικὰ ὑποτάσσονται ὡς φωνὴ ὁ ὑπόστολος· * ἐ δὲ δὲ ἀεῖσθε **ⲟⲩ** τόμω, καὶ αὐτὴ ἀείψα ζῶν· στήματα οὐδ' ὄντως ἀγαπητοί, ἴλασθητε ἡμέρας ὅξ ἡμέρας μεθ' ὑπομονῆς καὶ μακροθυμίας· ἐν αὐτῇ ᾗδ' ἐνομήσατο τὰς ἐπαγγελίας οἱ ἀγνοῖ· ὁ ᾗδ' ὑπομονίας εἰς τέλος φωνὴ δὲ δὲ σὸ ἀποστόλων· * ἐπιτηρέητε, μή τι παρ' ἐπιτολῶν τὸ γινόμενον· μή τι κ' ἐπαρηγοῖται δὲ λήθησον· μή τι κ' ἐπὶ ψυχῶν νεκροῦσιν· ἵνα ᾗδ' ἀδελφοί μου ὅτι ἀλήθεια **ⲟⲩ** ὅ ἐν ἡμῖν πόλιμω τῷ ἐχθροῦ παρτοίας μακαρίας πάντοτε γλιζομένης ἡμῶς πῶσση, ὄλοση, κατὰ πῶσιν· ἀλλ' οὐ δὴν αὐτῷ κύριος δὲ ἀμειν καθ' ἡμῶν ἰάν περ γρηγοροσίου, ἰάν περ τῆσων, ἰάν περ ὁ ἀγὸς ἀπὸ φόβος κατὰ τὰς σάρκας ἡμῶν ἐ κατὰσά· ἰδ' ὅτι ἐρηθισομένης καὶ κινουμένης· πολίμου γὰρ αὐτὰ· ἡ σὶ εἰς ἐπιδομαί κ' τὸ πνεύματος φωνὴ ὁ ὑπόστολος· *, τὸ δὲ πνεύμα κατὰ τὴς σαρκός, ἵνα μή αὐδ' ἐν δολομένη αὐτὰ ποιόμεν, ἀλλ' ἀπὸ τὸ πνεύμα· ἐν χειρὸς θεοῦ ἡμῶν ἐ φ' νικᾷ **ⲟⲩ** σπαγᾷν προσητάγματα, κατὰ τὸ **ⲟⲩ** σ' ἀφῆξιος λόγος ἐ **ⲟⲩ** σ' πίσυς, ἐν ἡ μέλιστα ἐ ὁ ἀγὸν τὰ τῶν ἀμαρτῶν βλήπτει, τικνία, μὴ ἀγλασθῆναι τὸ σ' ὑποκαταίνονται τὸ σῶμα· μὲρτυμι κερῶς, πάντα ὑποσταμένη σφῆσκαλὰ ὑπὲρ χειρῶν, ἵνα σφῆσκαλὰ προσυγῶσθαι σφῆσ ἰμῶν **ⲟⲩ** ἀμῆρτωλὶ ἵνα σὺζόμεν ἐ πῶσιν· ἀσάσκαλὰ τῶν σῶν ὁμῖν, καλίστα **ⲟⲩ** ἀσφῆρον Σίμουνα ἰάν ἐξὶ σῶ ἡμῖν· οἱ μετ' ἰμῶν ἀσφῆροι ἡμῶν πῶσισα ἀσάσζονται· ὁ κύριος μὲν ἡμῶν· ἀμῆν.

* 1 Cor. XIV. 22

* Math. X. 22

* Gal. V 17.

γρ'. Συμῶντι τέκνω.

Οὐχ ὅτι γεῖφο μαρτυρίας σου μόνον, τέκνον ἀγαπητόν, ἐπὶ ἕδνι λέγα, ἀλλ' σὺ πάντοτε ἢ ἀγαθὸν μὴ μὲν ἴχου κ' ἢ σμῶσθε σοι τέκνον μου ἀββα Ἀντωνίου, ἐνζήμιος φυλάττειται ἀμφοτέρως, ἐν ἕδο κέρως ἐσθλαμῆν ἀδελότης, κ' πῶσιν τὸ ἐ ἀγαπῶν τῶν ἐν χειρὸν ἰστω τῶν κρείων ἡμῶν· ἀφῆστίστας ἢ ἐπαρηγοῖ ἐμὶ ἢ φε-

Col. 2. 110. a.

ησάν σου, τέκνον μου, ὅτι ἐμάχρευας φυγα-
δίῳ σου ἀπὸ τῆς ἐνοχληθῆναι σε, παροικῶν
ἐπὶ τῆς ζηνάας· τί γὰρ ἀφίλητον τὸ ἀνα-
πανομένῳ Δαρδὰλ ἢ ἰγχεθῶσι; διὸ λυπή-
μαι ὅτι τὸ ὄντι ἀδέσμως καὶ σκανδαλι-
στῶς ἐκαπίμην ἰ σφεῖς ἀδελφός μου·
ἀν ἴχα· οὐ μὲρ οὐδὲ θῶτα φροσὶν καλοῖς
ἐξετίθασας ἔ παρὶς· καὶ γὰρ κύριος κατ-
αρτίσας ὑμᾶς εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν, ποιῶν
ἐν ὑμῖν τὸ εὐαγγέλιον αὐτοῦ· βροθῶντι δὲ
ὑποκίσει δὴνασθαι ἔ ἀδελφοῖς ὑμῶν οὐ κα-
λοῖς καζοζομένους, εἴτε ἐξ ἡραμμοσθ
εἴτε ἐξ παρυσίας, εἴτε τῆ σφρασημένη
κρί εἰς σβῶν ἐν τοῖς αὐτοῖσι τῶτο δὲ λίγῳ
ἐξ ἑσθῆ σθωτῶν καὶ τὸ σφίλιν τὸ τέκνον·
ἀκίω γὰρ μὲρ πάντα ἀπανταθῆσασα,
τὸ ἢ μὲρ ἀδελφῆς καταμῶνται· εἰς μὲρ
πῶτον ἀπίσταθ· καὶ ἐξ τὸ ἀγάπῳ τὸ θεῖ
κοπῶντι ἀπειλῶν· μὲρ εἰς αὐτὸ καὶ ἐπι-
δουῶν αὐτῶ τὸ ἐπιστολῶν καὶ ἀναγνώσας, ἢ
τῆ καὶ ἐμφίρταθ ἰσθῶν τὸ ἐπιστολῆς σου ἔ
ἴσως ὁ θεὸς ἐσθῶν τὸ κόπον ὑμῶν εὐδυσθῆ τ
ζωῶν αὐτῶ· εἰς ἢ τὸ σθωτῶν ὑπεσάλιν τῶς
ζηάσας, μὲ ἔ σφροσῆς ἡμῶν· θεῖ δὲ
μαί σι καὶ ἐπὶ ἐκίω τὸ ἀποσφροσῆς, ἢ
ἐξ ἡραμμοσθων μαθῶν τὸ δυνάμιν αὐτῶ
λέγων αὐτῶ· ὅτι λυπητῶν σφροσθ ὁ πατὴρ
ἡμῶν ἀκίωσας ἢκ ἀγαθῶ σφῆ σὺ καὶ ζηά-
σας αὐτῶ, καζῶ δυνάμιν ἵνα ζῶσασθ ἢ
ἐπιστολῆ σου σφροσῆς αὐτῶν καὶ ἀνηράσθ σου·
καὶ ἴσως ἴσως ἰλκαται ἔ ζηάσθ· ἢ παρὶς
μαθῶντομῶν τὸ ζῶσασθ αὐτῶ· τὰ τέκνα
μου σφροσθ κωπῶσασθ ἐν τῶτῳ ὁ δὲ
θεὸς τὸ παρὶς μου ἀναδῶσθ ὑμῶς οὐλοῖς ἔ
ἰσθωμάτα τὸ αὐτῶ ἰκκλῆσθας, ἢ τῶ ὑπε-
νηκῶν ὑμῶς οὐ μόνον τὰ σφροσθας θλι-
πῆκα, θεῖ ἔ τὰ μὲρ εἰς αἵματος ἀζωσθ
κα ὑπὲρ τὸ ἀγάπῆς αὐτῶ, σφροσθ μῶς ἔ
ὑπὲρ τὸ ἐμπίστας ἀπῆσασθ ἵνα σφροσθ
ἐν πᾶσι· οἱ σὺ ἡμῶ ἀδελφοῖ ὑμῶν ἀσφῶ-
ζοι· ὑμῶς πῶθ· ἢ ζηάσθ μὲ ὑμῶν· ἀμῶ.

ψδ'. Θεοφιλε τέκνον.

col. L. 140 b.

Ἄδελφί Θεοφιλε ὑμῶν ἴσθ· τί τῶτῳ,
ὁ ἀπῆκα σφῆ σὺ τῶ ἀγαπῶντι μου ὑσοῖ; τ
περὸ μου τέκνον, τὸ ὑπὲρ σβῶν πολλῶς ἡμ

tiam tuam, fili mi, quod te longius sub-
traxeris, patriam tuam fugiens, et alienam
incolens. Quid enim profuit quiescenti Dani-
heli commoratio sua? Idcirco doleo,
quod plane nequiter et cum scandalo, manserit illi primus frater, cum illis quos apud
se habet. Tu igitur divinitus instinctus prae-
clare migrans abscedis. Utinam Dominus
confirmet vos ad omne opus bonum, effi-
ciens in vobis evangelium suum! Auxilium
ergo pro viribus etiam fratris vestri
vestris, qui indecore resident, sive per lit-
teras, sive coram, tum praedicto, inquam,
tum reliquis ibidem. Hoc aio propter Theo-
nam et Theophilum fabrum: audio enim
alterum quidem arroganter omnino se ge-
nere, alterum vero cum sorore manere. Ad
hunc scripsi; vosque per caritatem Dei co-
namini abire usque ad illum, eique epi-
stolam tradere ac legere, quae intra episto-
lam ad te est. Fortasse Deus aspecto la-
bore vestro, vitam illius corriget. Ad Theo-
nam autem cohibui me interim quominus
scriberem, ne proditor quoque fiat. Atta-
men rogo te pro illo quoque, ut vel coram
vel per litteras explores sensum animi eius,
ei videlicet dicendo: gravi moerore occupa-
tur pater noster, non hons de te audiens:
quamobrem ad eum scribe; possum enim
tuo tuam epistolam ad rem mittere, qui
tibi rescribet. Fortasse ita trahetur ac scri-
bet: si minus, certam eius apostasiam cog-
nosceremus. Nae, fili mi, oro quaesoque,
hoc satagite. Deus autem patris mei faciet
vos columnas et fundamenta ecclesiae
suae, non patiendo tantum exilii acrum-
nas, sed et ad sanguinem usque certamina
propter caritatem eius. Ora simul pro no-
stra humilitate, ut in omnibus salvi simus.
Qui mecum sunt fratres vestri vos salutant.
Gratia vobiscum! Amen.

94. Theophilo filio.

Frater Theophile, sanus esto. Quid est
hoc quod audio de te, fili mi dilecte ac
fidelis? qui multis fratribus pietate praesta-

bas, qui fabris cunctis tamquam bonum exemplar ab initio proponeris? qui ceteris ferventior eras ad pietatis defensionem, ardentemque Dei zelum. Sed cur plura de eo qui debet vi ipsa sui nominis lux mundi esse et sal non infatuatum? Tu ne in mundano habitaculo diversari decrevisti? Tu ne habitare elegisti cum saeculari sorore? Tu ne cum dedecore evangelici schematis ambulans ocreatus? Tu ne contra venerandas regulas peccas? Tu ne adversus laudabilem nostram fraternitatem impudenter te geris? Dum alii fratres tui custodiuntur solitarii, alii verberantur et in exilium pelluntur, alii hac illac in eremis, in montibus, et abditis locis desunt, prout cuique bonus Deus aditum aperuit; tu solus, invito qui te salvavit vocavitque Deo, istic remanes? O horror miserae animae meae! O divini iudicii despectio! Non fero Domine mi: Domine intimum dolorem non tolere: uror inflammatis visceribus. Ex luce filius meus factus est tenebrosus; pro gloria, dedecus; pro benedictione, blasphemia; pro iuvamine, scandalum. Audi, frater, Dominum de te dicentem: expediebat ei ut mola asinaria alligaretur circa collum eius, et in mare proiceretur, potius quam unum fratrem scandalizaret. Tu vero omnium scandalizator, superbe incedis? O me miserum, cur sensu non tangeris, frater? Miserere mei, fili mi, cum hanc epistolam accipias a fratribus: recede, fuge a maledictione Domini, ab aeterno inquam vae! Iunge te fratri tuo, ut tibi reconcilietur Christus; ut sedes dolorem mei peccatoris, ut de medio tollas scandalum Satanae, cuius te amicitiae adiunxisti. Ne Deo non obtemperes, est enim Deus noester ignis consumens. Quia haec ipsa ad te pertinet dictio, quam magnus Basilius adversus quandam similiter cohabitantem mulieri effatus est: anathema eris universo populo; et qui te recipient, excommunicati erunt. Quod absit de te, fili mi, dici umquam vel cogitari.

ἀδελφοί ἐλθούσιν, τῷ προσκλήμῳ τῆς τίκτου πᾶσι ὡς ἀρχῆς ἐκ ἐπιτολῆμα κελόν· τῷ θεμετίου τῶ ἄλλων ἐκ καταγια εὐσεβῆ καὶ ζῆλον θεοῦ ἐξέπυρον· καὶ τὴ δὲ πολλὰ λίγων τῷ ἑφάπτον· ὅτι ἐκ χρεστὸ τὸ ὄνομα φοῶς τῶ ἐκ βίω, καὶ ἄλλας τῶ μεμωεσμελῶσι; οὐ σιωποῖται εἶλον μὲ τῆς κοσμικῆς ἀδελφῆς; οὐ ἐκ χειρὸν κοσμικῶν ἀναερίης; οὐ χρετ' ὀσδοσμέν τῷ εὐαγγελικῷ χημετῶ· ποδοβολῶσι; οὐ καὶ τῶ θάων τομοδοσῶν φῶρομοσῆς; οὐ καὶ τῆς ἐπαυνομῆτης ἡμῶ ἀδελφῶσι· ἐασχημοσῆς; ἄλλων ἀδελφῶν σου τῶ μὲ φρουρομῶν κωαμῆτας, τῶ δὲ ἑαρίτων καὶ ὀροελῶντων, τῶ δὲ ὡδὲ τὸ κελῶσι ἐκ ἐρημίας καὶ δερο καὶ δουκῆροι ποσῆς ἐκαυλιζομῶν, καὶ ὄπως ἀποδῶς ἐκαστω ἑδοῶν θῶρα ὁ ἀγαθὸς θεός, οὐ μόνος καὶ θεοῦ τῷ σῶσῆτος σε καὶ κελῶσῆτος κωθεῖς; ὡ φελικῆ τῆς ποσῆτης μου ἡμῆς; ὡ κωαφροῆτοσῆς κελῶσι εὐ· οὐ φῆρον κελῶσι μῆ, κελῶσι οὐ καρτεσῆ τῷ ἐσῶς· κελῶσι φλοζομῶ· τῷ ἀποδῶ· ἀντὶ φωτῆς ὁ ἦος μου γῆροσι σῆκῶ· ἀντὶ δῶσῆς, ἀημία· ἀντὶ εὐφημίας, βλασφημία· ἀντὶ ὡφιλῆας, σῆάνδωρον· ἄνοι, ἀδελφῆ, τῷ κελῶσι λίροσῶ· ἐπὶ σου· σιωφῆρον ἀπῶ· ἦα μῆλ· ὀνῆος ὀρημεῶσι ἐπὶ· ἦα κελῶσι ἀπῶ, ἐκ εῖροφῆ ἐς τῶ δῶσῆσῶν, ἦ ἦα σῆάνδωσι ἦα τῶ ἀδελφῶν ἀπῶ· οὐ ἦ σῆάνδωσι πᾶσας, πομῆσῆς; ὀμμῆ τῶ ἀθῶσι, ποῶς ἐκ αἰδῶσῆ ἀδελφῆ· ἐλῶσι σε μῆ τῆσῶ μου ἑλῶσι δῶσῆ ἦ ὀρημεῶσι φῶ· τῶ ἀδελφῶν σου· δῶσῆσῶσι, ἀναχῆροσι· ἐκ τῶ κωατῆρας τῶ κελῶσι, ἐκ τῶ αἰωνῆ καὶ· σῶμῆσι σῆάντων ἀδελφῶν σου, ἦα δῶσῆσῶσι χεῶσῆς ὅτι σοὶ· ὄπως πᾶσῆς τῶ ἀλῶ· μῆ τῷ ἀμῆροσῶ, ἦα κωαδῶσῆς τῷ σῆάνδωσι τῷ σῆάντῶ ὡ ἐκ ἐφιλῶσῆς· μῆ φῶρομῶσῆς θεοῦ, ποῶ ρῶ ὁ θεός ἡμῶ κωακαλοσῶ· ἐκῶ αὐτῆ ἦ φωνῆ σου, ἑὸ ὁ μῆσῆς βασιλῶσῆς φωσῆς πῆα ὀρημῶσι σου σιωποῖται ἦσῶσι ἦσῶσι· ἀνῶσῆμα ἦσῶσι παρῶ τῶ λαφῶ, ἐκ ὁ δῶσῆσῶσι ἐκ ἐκῶσῆσῶσι ἦσῶσι· ὄπως ἀπῶ ἐκ σου τῆσῶ μου θεοφιλῆ καὶ λίγῆ ἐκ ἐσῶσι.

ψι'. Πασαρίωνι τέκνῳ.

95. Pasaroni filio.

Coel. I. 110. a.

Μαθῶν ὅτι ἀπίστῃς ὤξ' οὐ ἦς, ἴως τῷ
παρόντι τοῦ πίκου, καὶ ἐκπιλλῆς πρὸς
οἰκονόμον, τέκνον, ζητῶν τὸ κελεύει πορι-
σθαι, ἰδοῦσα ἀγαθὸν μου θῶν, ὑπο-
βαλὼν τὸ λυπρὸν καὶ ἴδ' οὐ μικρὸν ἰλυ-
σοῦμαι ὅτι ἐπιμνησθεὶς τῷ ἐπιτολῶν
ἐκείνῳ, μὴ σιωπῶν ἐν κερῶν τῷ διωγμῷ
καὶ τῆς ἀπειλάτου ἡμῶν ἵκεν τῆς ἀλη-
θινης ἡμῶν λωβήσας, καὶ περὶ ὧν ἐκ τῆ
φρασῶν καὶ διευαγγέλιον βοήθειν ἔργῳ καὶ
λόγῳ· ἀλλ' ὅμως ἠγγύητο, καὶ ὁ θῶς συγ-
χρησέτω σοι· κενὸν αὐτὸ τέκνον μὴ ἀγαπῶν,
ἀπειπάτησον εὐαγῆς ἀνοικοδομήσει τῶν βρο-
δινήτων σου εἰς τῶν τῶν ἀδελφῶν σου καὶ
ἵπῃσον ἀφίλασαν, μὴ καὶ θανάτου ἡγαρ-
ρῶν, καὶ μὴ πρὸς τοῦ θῶς Χριστοῦ μὴ
μὴ εἶ, ἀλλὰ μὴ ἴνός τ' ἐκείνου καὶ πρὸς
ἐκείνου εἶ πάντως τῷ αἰρημῶν ἢ τῆς ἀν-
ήθ' ἡμερικῶς ἴδ' οὐχ οἶον τῆς ἐπιβί-
ων μνημονίων μὴ μὴ διαλλάτῃς ἀσπάζο-
ταί σε οἱ ἀδελφοί σου.

ψς'. Λαυρινθῶνι τέκνῳ.

96. Laurentio filio.

Coel. I. 110. b.

Τίς ὄντι ἡ ποσὴν χάρις σοι, τέκνον,
ἵνα ἐκκελεῖται μετὰ οἰκονόμου ὑπὲρ αὐτῆς
εὐχαριστίας σοι προσφέρῃ; ὅλος ὄχι ὑπὲρ
ἐκείνου μόνον, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ
χερῶν καὶ ἱκανῶν καὶ εὐχαρίσῃ σοι, ὅτι ὡς
ἐκείνου πιστὸς ἦς εἶ, φιλοπάτωρ, φιλό-
δελτος, διακύνῃ αὐτοῦ ἔργου· τίς γὰρ
πρὸς σου ἰπτακίαντό με ἀμύπητον
ἐπέδει; τίς ἢ οἰκονόμον ἢ ἰδιότροπον,
ἢ ἐπιβίον ἐξέδειξεν ἀγάπης ἡμωσῶν;
Ἐ γὰρ εἶς πρὸς ἀδελφῶν; καὶ ὁ ἐκείνου
παιδὴν τῆ, ἡμῶν περὶ οὐχ ὅτι ἐ αὐτοῦ πάν-
τες οὐκ ἰδὲ ἀπλάγῃ μου, ἰδὲ ἴδ' ἀλλ'
ἐπὶ ἐκείνου ἡμῶν, τὸ πρὸς τῆς
ταπεινότητός μου φέρον καὶ τὸ δίκαιον
εὐλογημῶν εἶ ἢ μὴ μου ποσῆν, καὶ εὐλο-
γῆν ἢ ὑποταγῆ καὶ ὑπακοῆ σου πρὸς
χρῶν πρὸς ἐμοῦ τῷ ἀσπινῶν, ἵνα σώζομαι
ἐν πᾶσι· ὅξ' ἐμὴ πρὸς ἀγαπῶν ἢ ἀδελ-
φῶν μου καὶ ἀγαπῶν ἢ ἰδιότροπον· Ἐ ἢ
τῆς ὄντι ἀλλ' οὐ φιλοπῶν μνημονίων τῆ

Cum audissem te discussisse a loco in
quo hactenus fueras, o fili, atque ad oeco-
nomum bonam viam quaerens transisse,
meum laudavi bonum Deum, abiecta tri-
stitia. Neque enim medicrter dolebam,
quod illic contra mandatum remansisses,
neque te nobis adiunxisses hoc persecutio-
nis et adversitatis nostrae tempore propter
verum cultum nostrum; quamvis tu ex
principalibus esses, et qui opere ac verbo
auxiliari poteras. Atqui ita demum actum
est, et Deus ntimen tibi parcat! Nunc igitur,
fili mi dilecte, perge sancte corrigere
traditatem tuam, ob fratrum tuorum alio-
rumque utilitatem ad necem usque perse-
verans, et Christum prodere noli. Solus
ne sis, sed cum uno aut etiam altero; sed
cum illo prorsus a te electo, quicumque
demum sit. Nam definite tibi designare non
queo. Memoriam mei ne omittas. Salutant
te fratres tui.

Quodnam tantum fuit, fili, beneficium
tuum, ut me illius causa ad agendas tibi
pro se gratias invitari oeconomus? Omni-
nino non pro illo tantum, sed et pro me
ipso tibi scribo, et laudo, et tibi bene pre-
cor, qui ceu vere fidelis filius, philopa-
trem, philadelphum operibus ipsis te de-
monstras. Quis enim ante te invisit me
peccatorem hoc in loco? Quis oeconomum
aut inspexit, aut efficacem amoris affectum
exhibuit? Reapse enim primus ille frater
est; et qui ei quicquam bene facit, mihi
facit. Non quod vos omnes viscera mea
non sitis; estis enim; sed quia ille honora-
bilior, personam meae humilitatis gerens
prout fas est. Benedictus es, fili mi desi-
derate, et benedicta subiectio atque obe-
dientia tua! Ora pro me misero, ut in cun-
ctis salvus sim. Verbis meis saluta fratrem
meum dilectumque filium Dionysium, et si
quis est alius filiorum meorum arcano ob-

servando par, illum quoque saluta. Oro autem ut Arcadium, si forte ubi degit extra societatem sit, adsumas tibi tamquam s me, eiusque salutis consulas. Mercedem habes.

κων μου, κἀκῶτοι ἀσπασίη· ὡς ἀγαθὰ δὲ, ὧς Ἀρκάδιον ἰάν οὐ συμποιοῖς ὅπου ὄρει, ὡς ἔλαβες αὐτὸν ὡς ἀπ' ἑμοῦ ἐπιδοσσοῖς αὐτὸν· μωδὸν ἔχεις.

97. Athanasio hegumeno.

ψζ'. Ἀθανασίῳ ἡγουμένῳ.

Haec quoque epistola tua divinitus exarata, exhilarans quidem me misellum ob tuam valetudinem et animi strenuitatem, simul tamen moestificans ob laudes atque encomia quibus ornas me obscurum et contemptibilem, et nihil boni in terris agentem. Ita quidem loquuntur ex animi demissione sancti viri, ego tamen peccator sic vere sio. Sed tuae paternae sanctitatis amicitia, quae nulla sunt nobis affingit, plane ut meliores facias, quoniam saepe et laus iuvat. Deo itaque sancto gratias, quod alacriter vincula carceremque toleras, o generose Christi miles. Nam tua egregia sinceritas atque caritas, ceu scintillae quaedam in tuis honorabilibus verbis micant; quodque est pulcherrimum, cum scientia et comitatu contemplationis, quae tibi suppeditavit tuus de media turba recessus, et in apicem confessionis Christi adscensus: in qua utinam ad finem usque perstes, ceu matutinum sidus resplendens illis qui in haereseos caeca pugna versantur; tunc etiam ceu columna veritatis ac fundamentum, firmans leves atque labantes: immo etiam ceu brachium excelsum deciduis et prolapsis manum porrigas. Et hoc ostendit nobis etiam tuus contra Photinidii praepositum libellus. Bene egisti, si tamen aliquid efficiet: interim tu officio tuo defunctus es. Videndum tamen ne hic constans nullus sit utilitatis, immo detrimentum afferat, si ille qui scriptum accepit in vulgus proferat: stque ita perturbatio deveniat ad omnes Christi confessores. Omnia igitur probantes, ait apostolus, quod bonum est tenete. Ne ergo obliviscaris pro

Καὶ αὐτὴ σου ἡ ἐπιστολὴ διοχράσεται, ἐνφράσασα μὲν ὅσον ταπεινούς ἡμᾶς ἐστὶ τῆ ὑμῶν καὶ εὐσπείρια σου, λυπησοῦσα δὲ ἐστὶ τοῖς ἐπαύνοις καὶ ἰγκυμίοις οἷς κατασημύνας ἡμᾶς ὅσον ἀσήμενοι καὶ ἀπικηλαί * καὶ μηδὲν τοῦ πιπικηκῶτος ἀναδῶν ἐπὶ γῆς· ληγοῦσι μὲν γὰρ τῶτο ἕκαστων ὄντων οἱ ἀγνοοῖ, ἰσθὺ δὲ ὁ ἀμύθητος οὗς ἀλλοθίαια· ἀλλ' ἡ φιλία τῆς πατρικῆς σου ἀγιοσύνης τὰ οὐκ ὄντα θεωροῦσιν ἡμῶν, ἵνα πάντως βελτίους ποιῆσῃ, ἐκαστὴ πολλὰ καὶ ἐπιμύθη ὀνήσιον· χάρις αὐτῶ τοῦ ἀγίου πνεύματος ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ φρονεῖν, γῆραι χερσὶν εὐεργετοῦ· τὰς γὰρ θείας θεωροῦσιν καὶ ἀγάπης σου, οἰοῦσιν προεβολὰς διὰ τῆς τιμῆς λόγων σου· καὶ τὸ κἀλλιστον, ὅτι μὴ γῆρας καὶ ἀνημῶντος θωρίας, ἡν σοι παρέχον ἡ ἕκαστου ὑποπηδῶσι καὶ ἐφ' ὑμῶν ἀναδρομὴ τῆς χερσὶν ὁμολογίας· ἕ ἢ καὶ ἀπειφυλαχθεὶς τίλιον φεκοῦσιν ὡς ἰδῶν ἀπὸ τοῖς ἐν νεκρῶματι αἰρήσιος· τὰ γὰρ δὲ καὶ ὡς τὸ καὶ ἰδραῖωμα τῆς ἀληθείας ὑποσηρίζων ὅσον γαῖαν ἐκ ἐκλάζοντα· ἀλλὰ μὲν ἐ βεβῆσον ὑψηλὸς χῶσε ὀρίσιος (περὶ) ὅσον ὑποσηρωτικῶτας καὶ ὀμολογητάτας· καὶ τῶτο ἰδραῖωσον ἡμῶν τὸ περὶ ὧ Ὁμοιωσίου γράμματιον (1)· εὐ ἰσπείρας, ἰσπείρα καὶ ἀντιστον π' πους δ' αὐτῶ τὸ δῖον ἰσπείρας· σκεπτικὸν δὲ τὸ ἰσπείρα μὴ πως περὶ τὸ μηδὲν ὀνήσιον, ἰσπ καὶ βλαβῆς αἰπὸν εἰς κατασημύνας τὸ γράμμα τὸ διοχράσεται· καὶ τῶτον ἀναφύσιστος ταχῆς ἐπὶ πάντας ὅσον ὁμολογητὰς χερσὶν· πάντα αὐτῶ ὀμολογητῶσι φησὶν ὁ ὑπερῶν * τὸ κἀλλιστον καὶ ἐπιμύθη τοῦ γαροῦ τῆς

Col. 1. 11. 2.

* Non ἀμύθη· φησὶ?

* L. Thom. V. 81.

(1) De Photinidii praeposito praevincitore in causa ss. Imaginum, Studita postea ep. ed. 9. lib. II. Idem ad Photinidii monachos scribit ep. ed. 126. eiusdem libri.

πασιπαισί μου, ἡγαπημένη, καὶ τὸ πολυάθλου σιωπήματα, ἀδελφάτως προσέχουσαι ἅπας μοιθέλω ἐν ᾧ παρίσθην τὸ ἀσφάλου, ἔ κ' εἰς ἵδου καὶ ἔξωθεν ἀνασχεπον.

ψ'. Ἦγαμέριον Παναγριου.

98. Praeposito Panagri.

Cod. I. 131. b.

Ἡ ἀγάπη ἔκ ἀεικτὸν προσέχουσα ἔπι ἂν τὸ πᾶν ἀειρήνην, ἔπι χροίον πῖρασμὸν λαοσθέννται, οἱ αὖ ἔπιπολαίως κ' σαρκικῶς φιλαῖν εὐδύτων, οἱ, ἐπιλίκα προσέχουσαι εἰς δυσχερείας, πόρρωθεν καὶ ἔξ ἑσπείας γίνονται ἡῶν φιλουμένων· οὐκ αὖ τοιοῦτοι ἡμῶς οἱ ἄσπνοι, εἰ καὶ τὰ ἄλλα ενταγματῶ ἄξιον εἶδ' τὰς ἀμύριπας· ἀλλὰ καὶ κἄλλον ἐν τοῖς προσεσμῶσι ἐπιπέττειν ἡδίσταμα τὸ δ' ἀγάπης φίλτρον· οὐ γὰρ εἰς ποσούτω μὲν δ' ἀμύριπαι, οὐκ ἡτοχρημῶ καὶ αὐτὰ ἐν φρονεῖ ὄντες, μὴ τὸ κροῖον τοῖς ἀγάπης πηροσται, ἔ γράμμασιν ἐπισκήψασθαι τῶν ὀσούτων ἡμῶν, ὅ πατέρες ἡμεῖς· μεμεθῆ-
 κημῶ ἂν ἐκσταλαπαῖν ἕως τὸ μοναστή-
 ρειον καὶ ἐξ' ἀσπροσπαρβύλων, πῖσαρ-
 χῆσ' ἔ καλιώσας ἐπιπλῶς εἶδ' τῶν χροίον-
 ρων δόκτας· καὶ γὰρ μακρότιν ἡμῶς πάντα
 δόκτες ἡγοτάμενοι εἶδ' Χριστὸν, ἔ ὑποσ-
 κλικῶς ἐπιπᾶν * ἐν ἔροσι πετανόμενοι· ἔ ἀσπ-
 λαίοις καὶ ἔ ὄπας δ' γῆς· ἀλλ' εἰ ἔ ἑλι-
 βεσθ' ἡ τοιαύτη ζωὴ τῆ σαρκί, ἔμωσ' ἀδελ-
 φοὶ ἔπι προσέχουσαι ὄντι δ' αἰώνιος ζωῆς, ἐφα-
 μλλῶς τὴ δ' ἡῶν ἀρίων πολιτίας· τῆ γὰρ
 ἡῶν ἀπ' αἰδῶν ἔπι προσεσμῶν εὐρησιπέ-
 ται δὲ πᾶσι παρῆσται· μῆροτὰ ἡ ἔ δ' ὑπό-
 κολος λῆμον· * κ' πάντες οἱ ὄλοτες εὐσ-
 βῶς ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, διωχθήσονται
 ποικεὶ ἡ ἀνασχεπον ἔ γόντες προσέχουσαι
 ὄντι τὸ χροῖον, πελασόντες καὶ πελασόμενοι·
 οἱοί εἰσι οἱ νῦν αἰρετίζοντες, καὶ ἔ Χρι-
 στὸν εἶδ' δ' ἀρίων ἀπὸ εἰκότος, οὐκ εἰ ἀπὸ
 ἀρίων μῆξος ἔ πάντων ἡμῶν ἡῶν ἀρίων ἀρ-
 κόντες, ἔ ἐξενδιναῖσ' ἐξενδιναῖσ' ἐν πᾶ-
 σις πόλεις καὶ χροίως· “ αὐτῶν ἂν εἰκότος
 ,, φύσις, μῆμμα ἔπι τὸ ἀρχαίτου, ἔ ὅδ'
 ,, λῆγεται, φησι δ' ἑολόγῳ Γρηγόριος. ,,
 ἔ αὐτῶς δ' μῆξος Βασίλιος· “ ἡ γὰρ δ' εἰ-
 ,, κόνος ἡμῶν ὄντι τὸ φρονεῖσται εἶσβαίτ' .”

humilitate mea, dilecte, et illius patientis-
 simi (Athanasii alex.) synonyme, indesi-
 nenter orare ut ex diaboli laqueis, tam
 quod attinet ad interiorē quam quod ad
 exteriorē hominem eripiar.

In frenis res est amor; neque enim loco
 cohibetur, neque tempore tentationis extin-
 guitur, velut ille vane et carnaliter aman-
 tium, qui ubi aliquid molestum eveniret
 rerum adiunctum, procul abeant, et suis
 contrarii fiunt amasiis. Non ita tamen noi
 miselli, quamquam aliunde propter pec-
 cata fletu digni; sed vehementius in tenta-
 tionibus intendere solemus amoris vim;
 cuius causa tanto intervallo dissiti, et qui-
 dem carcere clausi, non tulimus omittre
 consuetum amoris officium, vestramque
 sanctitatem per litteras invisere, o vene-
 randi patres. Intelleximus enim vos deser-
 to monasterio, in vicino monte latitare,
 praeposito evangelico obtemperantes, pro-
 pter persecutores christomachos. Vere beati
 vos omnia Christo postponentes, atque
 ut cum apostolo loquar, errantes in mon-
 tibus et speluncis et terrae cavernis. Ad
 enim quamvis molesta carni est huiusmodi
 vita, nihilominus conciliatrix aeternae vit-
 ae est, o fratres, et aemula moris sanctorum.
 Quis enim a saeculo absque tenta-
 tione placere Deo visus est? Testatur et-
 iam apostolus dicens: et omnes qui pie
 volunt vivere in Christo Iesu, persecutio-
 nem patientur. Improbi autem homines et
 praestigiatos in peius proficiunt, sedu-
 centes et seducti; veluti hodierni haeretici,
 qui Christum in sancta eius imagine, cum
 sancta eiusdem matre, et omnibus simul
 sanctis insectantur, et contemptim pessum-
 dant in urbibus cunctis atque regionibus.
 « Haec quippe natura imaginis, ut sit ar-
 » chetypum imitatio, et illius cuius esse di-
 » citur, inquit Gregorius theologus. » Rus-
 » susque magnus Basilius: « namque Imagi-
 » nis honor ad prototypum transit. » Neque

* Il-ve. XI. 24.

* Il. Tim. III. 13.

am verba multiplicare opus est, quoniam vestra quoque peritia satis exploratam habet veritatem, et epistolae limites res excedit. Rogo itaque vos, patres sancti, ut fidei inconcussam confessionem ad finem usque retineatis, neque ullatenus relaxemini ob nonniflorum mente captorum fratrum subversionem. Nam re vera decepti sunt valde adversus Christum conspirantes. Sed orate, ut nos etiam propositum nobis agnemon consummemus in Christo, qui infirmos quoque viribus accingit.

99. Parthenio filio.

O egregie Partheni, Dei miles, fili mi verissime, tu quoque Inter Christi athletas? tu quoque orthodoxiae propugnator, aetate parva, magnus fortitudine? Age narra mihi, fili mi desiderate, quomodo pati pro Christo elegisti? quomodo verbera perulisti cum senioribus, Christi iuvenculus, epebus aspectu, agnellus rationalis? Gloria sit roboranti te Deo! Laus eligenti te Christo, ut nnus e decem fratribus verae religionis sidus appareris! Decertasti ante rem gestam meam, prout auditum est; et festinasti beatus appellari ab iia pariter qui audierunt, et qui non audierunt. Post primum te collocaveram, tu vero primorum primus virtute tua factus es. Gaude fili mi, Deum lauda qui te magnificavit, et magia adhuc magnificabit, si agnemon consumma-veris. Idcirco te oro quaeoque, persta, confortare patientiam, memor tuorum praecleari actorum certaminum. Adhuc modicum aliquantum, qui venturus est veniet, et non tardabit. Quantam laetitiam imperturus es, quando corpore dissolvéris, immo et ante dissolutionem! Fili, attende tibi, quia et intra nos est tyrannus diabolus cupiditatibus sollicitans. Certa etiam in tua conscientia, ne a peccato subvertaris. Vigila attente quotidie, et tamquam postremum vitae tuae diem semper existima illum qui adest; ut sic in timore ac pavore placeas Deo; nunc manibus operans, nunc

καὶ οὕτω κρηρὸς μακροχρόνῳ, ἵξε τὸ ἐ π' ὑμῶν ἡμιλίαν ἰκανὸς πεπρωμένη τὰ πῆς ἀληθείας, καὶ τὸ πῆς ὑπερλίτης μέφον ἰσθβηθικάται· ἀσφαλαὶ ἦν ὑμῶν, πατέρης ἀγοῆ, κατήχην τὴν ἡμερῶν ἢ πῆς ἀκλιπῆ μέχρη πύλου, μηδ' ἔλαος π' ὑποχωροῦσιν ἐκ τῆ ὑποκειλίτους τ' φριγαπα- πῆντων ψυδεδόλων ἡπάτων) ἢ ἴαν κοινωπῆσασται κ' τὸ Χριστοῦ· ἀλλ' εὐχαδὶ ἐ ἡμῶν ἐστὶν ἀβηπαλῆς πηλῶσται τ' περ- κῆ μέντοι ἡμῶν ἀγάπα ἐ Χριστοῦ, τῆ ψει- ζωνταὶ καὶ ἐστὶν ἀδύνατι δέμα, μιν.

ψβ'. Παρθένιῳ τέκνῳ.

Ὡ καλὶ Παρθένι, θεῦ στρατῆρα, ἡμῶν γῆσινοι τέκνοι, ἐ οὗ ἐ ἀθληταὶ Χριστοῦ; καὶ οὗ ὑπὲρμαχῶν ὁρθοδόξιας, μακρὸς ἐ πηλιείας, ἐ μάγας ἐ ὑψηλῆας; δῆλος φερε- σον μιν, ψὲ μιν ποθῆτι, πῆς περὶ ἡμῶν πα- θῶν ὑπὲρ Χριστοῦ; πῆς ὑποχωροῦσιν ἐκ τῆς πολυχροῖας, ὁ παλιότος Χριστοῦ, ὁ Ἰουλιῶν τ' ὄμιν; ὁ ἀριπῶς ὁ λογιῶς; σῶξαι τῆ δυνάμωσάντῃ σε θεοῦ· αἶνος τοῦ ἐκαλε- ξαμένου σε Χριστοῦ ἵνα πῆς ἀπεχθῆρας σου ἀδελφῶστας ἀσῆρα εὐσεβῆας ἡσθδὶ χρίστων διαγωνίζου πῆς ἀσθματῶν, ὡς ἡκουσῆ, μιν· ἐ φθασας μακαροδύναμι ἐπὶ τ' ἀκκ- σῆσταιν σε, καὶ μὴ ἀκησῶσται ὑποπρωσῆσται σε ἐνίπαξα, καὶ τ' ἀσθματῶν ἀσθματῶν ἐ ἀριπῆ ἡμῶν· ψὲ μιν χεῖρῃ, ἀπὶ τῆ ὁπῆ τ' μαγαλιωσῆσται σε, μαγαλιωσῆσται ἢ ἐπὶ μά- γας, ἦν πηλῶστας σου τ' ἀγάπα· σὶδὸ ἔσρωπὶ καὶ ἀσφαλαὶ σε ἐπὶ δὶ, κερταῦ ἐ ὑπο- μνη, μεμημένῳ σου τῆ καλῆς δέμας δέμας ἡμῶν ἀγάπῃν· ἐπὶ μεμῶν ἔσρωπὶ ὅσῃ ὁ ἐρ- ζομένῳ ἦξαι καὶ οὗ χρόνῳ· οἶαν χασῆν μάλλῆς κτῶσται ἐ κρηρὸ ἀγαλῶστας τ' σῶ- ματῶν, ἢ καὶ πῆς τ' ἡσθδὶ ἡμῶν; τέκνοι περὶ τῆς σκαυπῆ ὅπ ἐ ἔσρωπὶ ἀπὶ ὁ τύραν- νοῦ ἡσθδὶ βολοῦ ἡμῶν ἐπὶ ἡμῶν τῆ παθῶν· ἀθλοσιν καὶ κ' σκαυπῆσται, μὴ ὑποκελυ- ζομένῳ τῆ ἀμῆρῆσται· ὑπὲρ κρηρῶστας κτῶ· ἡμῶν, καὶ ὡς παλῶστας τῆ βίης σου τῶ φθασῆσται πάντως ὑποπῆσται· ἵνα ἔσρωπὶ ἐ φῶσται ἐ φῶμα ὑδαρῆσταισται θεοῦ, τὸ μῆν ἐρ- ζομένῳ τ' χροσῆ, τὸ δὲ μακροχρόνῳ,

Cod. L. 110. B.

τὸ ἢ περὶ δ' ἡμέρας· εἶπα ἄλλο εἰς ἄβυσθόν βίβασιν ἢ ἡμέρας· ναὶ τίκτοι μὲν, πόλλισσον μὲν ἢ χεῖρας, ἵνα ἀκίων τὰ σπλάγχθων σου, χεῖρες καὶ ἡγχαχόμεαι· περὶ σπύγχου δὲ ἔσθ' ἐμὴ ἢ ἄσπατον πατρὸς σου· οἱ σὺν ἡμῶν ἀδελφοί σου ἀσπάζονται σε.

ρ'. Ἠγήσιμος τίκτοι.

Cod. E. 152. a.

Εὐχα τίκτοι Ἠγήσιμα, ἠγῆσαι σε ὁμολογησάτω Χριστῷ ἠγήθης (1) γὰρ χαλάς εἰσβύθων εἰς τὸ σάστον σὺν τοῖς ἀδελφοῖς σου τῇ συντημαίᾳ· ὀξυβύθης σὺν Χριστῷ· ἡμερωθῆς σου αὐτοῖ· συμμορφῶ· ἡγῆσαι τῷ σώματι τῆς δόξης αὐτοῦ· οὐ χεῖρες; οὐ σκερτάς; ποιοὶ τῷ πλῆθι οἱ ἀδελφοί σου, καὶ ἡμῶς οὐ κρατηθῆς σὺν τοῖς ἐν τῷ ἀθλοφορῆσαι· πόθιν σου τῶτο ἂν τίκτοι; δόξασον, ἡμῶς σου, εἰπίστον, (2) δωροῖς σε μεγαλίναρτα κίριον· μὴ μόντοι ἀταπίτης ἔσθ' ὀξυμοῖς δυλιανῶν ἀσπῆ δὲ πᾶσις ἐπιτολής· ἴπ γὰρ ἐπίστα τὸ μέρτυριον, ἕως ἀν ὁ θάνατος παρῆ· μὴ δαπονιζῆς καὶ ἡγχαχὲν ἡγάχου ἢ χεῖρας· ἡγάλλε τῷ πνιμῶντι, ἡγάλλε καὶ τῷ νοῖ· καὶ θαλαί (3) τοῦ δότῃ κοινουῖ· πον τίλω καρδίαν λογισμῶν ποτηρῶν· χεῖρας τῇ ἡλίπιδι, ὑπόμῶν τῇ θλίψι, μημῶν δὲ ἢ ἔξοδον, μημῶν σου ἢ ἡμέρας ἢ φοβίσεως ἢ ἀνῆσπεδοστικῶν· περὶ σπύγχου δὲ πάλι μεστωθῆσαι, τυχὸν ἔσθ' ὀξυμοῖς Χριστῷ, ὅπως εἴπῃ σοι λίχρον ἢ γαρά, ὅτι ἴπκα » σὺ θασατόμωδα ἕλων ἢ ἡμέρας, ἡγχαχὲν » ἀπῆμῶν ὡς πρόβαστα σφασῆς » » προστύχῃ ἔσθ' ἐμὴ ἢ ἀμῆρτυλῶ ἵνα σὺ ζῶμαι ἐν πᾶσιν· περὶ σπύγχου σου οἱ σὺν ἡμῶν ἀδελφοί σου ἢ χεῖρας μῶν σὺν ἀμῶν.

ρβ'. Στεφάνου τίκτοι.

Cod. E. 152. b.

Χεῖρες σοὶ ἀδελφὲ Στέφανε, τίκτοι μου ἡγχαχόμενον, ἀβλητὰ Χριστῷ ἐποκίπτομαι σε δὲ τῷ γράμματι, ἀσπάζομαι σε δότῃ καρδίας· καλὴ σου ἢ δὲ Χριστῷ ἀθλοσ καὶ ὀξυμοῖς· εἰλω ἡγχαχὲν πονιζῆς ἵνα συμμορφῶς γῆμῃ τοῖς παθῆμασι Χριστῷ, φερωνίμως ἐφασκωθῆς τῷ μέρτυρι Χριστῷ χεῖρας

psalmos recitans, nunc orans, et si quid est aliud quo diem transigas. Utique, fili, compe gaudium meum, ut res tuas audiens laetitias incedam et glorior. Qua etiam pro me misello patre tuo. Qui mecum sunt fratres tui, salutant te.

100. Hegesimo filio.

Euge, fili Hegesime! existimo te Christi confessorum: coepisti egregie enim ingredi cum fratribus tuis salutis stadium: nudatus es cum Christo, cum eo flagellatus, conformis factus es corpori gloriae eius. Non gaudes? non exultas? Quot numero sunt fratres tui? et tamen tu cum novem decertare dignus es habitus. Unde hoc tibi, fili? Glorifica Deum, dic hymnos, lauda qui te gratis magnificavit Dominum. Ne umquam torpeas quominus ferventer illi per omne mandatum servias. Adhuc enim imminet martyrrium, donec mors interveniat. Ne dormites animo, opere manibus, psalle spiritu, psalle et mente: expurga mentem a maculantibus cor cogitationibus malis. Gaude spe, sustine tribulationem, recordare vitae exitum, momento diei tremendae qua fiet retributio; paratus esto, si opus fuerit, denuo etiam flagelli, fortasse etiam mori propter Christum; ut tibi contingat cum gaudio dicere: « propter te mortificamur tota die; » aestimati sumus sicut oves occisionis. » Ora etiam pro me peccatore, ut in omnibus salvus sim. Salutant te qui mecum sunt fratres tui. Gratia tecum! Amen.

101. Stephano filio.

Bene sit tibi, frater Stephane fili mi carissime, athleta Christi! Inviso te per epistolam, saluto te ex corde. Pulchrum tuum est propter Christum certamen et exilium. Voluisti plagas perferre, ut conformis fieres passionibus Christi, vere iuxta tuum nomen coronatus martyrio Chri-

(1) Ludit in verbis ἠγῆσιμος et ἠγῆσαι, quod latine fieri non potest.

sti. Gaude et laetare, quia multa tibi in caelis merces. Sed quia nunc maxime agon impendit, patientia opus est, ut sic usque in finem promissionem Dei obtineas. Para te rursus, si e venerit verberationi, immo et neci martyriali. Equis hoc pati dignus? Equidem novi tua in monasterio certamina, ascetica videlicet et martyrio inhiantia, alacritatem fervoremque cordis; quibus factum est, ut ad ingrediendum confessionis Christi stadium perductus sis. Adhuc fortiter viriliterque te gere patiendi, ut choream posthinc cum martyribus confessoribus ducas. De animae tuae custodia superfluum est me ad te scribere, qui scio accuratationem tuam, fiduciam, vigilantiam, animi alacritatem. In his versare, ut profectus tui fama discurrat. Memento diei mortis, et nihil umquam negliges. Ora enixe pro humilitate mea, ut in omnibus salvus sim. Qui mecum sunt fratres tui, plurimam tibi salutem dicunt. Gratia tecum! Amen.

102. Ephraemo filio.

Gaude Ephraeme fili, praeclare Christi miles. Quomodo te habes? quale tibi videtur exilium? quae est patientia tua? Agis ne Deo gratias, quod dignus fueris nominis eius causa pati quae passus es? Glorificas eum et laudas, quod ex universa fraternitate unus de decem fueris, secundus in verberatione, schemate religioso primus? Cantas Deo hymnos, tibi que places, quia ecce sanguis tuus humi fusus, et carnes tuae laceratae propter sanctam Christi imaginem? Deo gratias, frater mi, qui te vocavit ad sui confessionem cum reliquis. Eluxisti inter fratres tuos, immo potius in ecclesia Dei. Specta igitur vocationem tuam, specta gloriam tuam: quomodo deorsum fueris, et quoniam te extulerit Christus: considera te ipsum et res tuas, et da gloriam bono Deo, quia neque volentis neque currentis, sed miserentis est Dei. Ergo adhuc persta, fili mi, ferens labo-

ρη εὐφραίνου ὅτι πολλὴ σὺ ὁ μισθὸς ἐν τοῖς ἰσραηλῶσι· ἀλλ' ἐπεὶ δὴ ἀμύλω ὁ ἀγὼν ἐπίσπεται, χρῆσα ὑπομονῆς, ἵνα οὕτως μέγχι τέλους κομισθῇ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Θεοῦ· ἐπιμέλει μὲν τὸν ἐν αὐτῷ μαρτυροῦντα· οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ ἁποθανῶν μάρτυρικός· ἔτι δ' ἄξιός τινα ὑπομαίνας· ἰσὼ οἶδά σου ἐστὶν ἐν τῇ μοναστείῳ ἀγωνίας, ὅπου ἀσκητικῶς τε καὶ φιλομυητικῶς τὸ πνεῦμα σου καὶ ζῆτος τῆς καρδίας, ὅπως ἂν καὶ ὑπὲρ τοῦ ἐπιτελεῖς εἰς χάριτος τῆς μυστηρίου Χριστοῦ· ἵνα ἀείξω σου, ἵνα ἀειδοῦντάσπον δι' ὑπομονῆς, ἵνα χορηγήσῃς σὺ ὁμολογηταῖς συμμάστοσι· ὅθεν τῆ; φυλακῆς τῆ; φυχῆς σου, ὄλεσασον μὲν ἐπὶ τὸν ἄσπον σου, εἰδὼς ὅτι ἀκριβοῦν σου, τὸ ἐνυπόμνησαστον, τὸ κεφάλαιον, τὸ διαμαρτυροῦν· ἐν τῷ τοῦ ἰσο, ἵνα σου ἡ περικοπὴ ἀσφαλαῖται· μη μόνον δὲ ἡμέρας τὸ θάνατον, καὶ ἀνολίρωται ἴση πάντων· ἔρχου καὶ ὑπομνήσαστον τὸ ἀπαρτοῦσός μου ἵνα σὺ ζῶμα ἐν πᾶσιν· οἱ οὐκ ἔμοι ἀδελφοὶ σου ἀσπάζονται σε πᾶσι· καὶ ἄλλοι μετὰ σοῦ· ἀμὲν.

ἔβ. Ἐφραίμ τέκνον.

Χαίρει τέκνον Ἐφραίμ ὁ καλὸς σφραγιστικῆς Χριστοῦ· πᾶσι ἐχρεῖα; πᾶσι ἡ εὐχρησία; πᾶσι ἡ ὑπομονή; ὑπομαρτυροῦσας τῇ Θεῷ ὅτι ἄξιός σου ὁ Θεὸς τὸ ὄνομα αὐτοῦ παθῶν ἅπαντα πῆπονθας; διζήξας αὐτὸν ἐν αἰνῶσι ὅτι ἐκ πάσης τῆ; ἀδελφότητος εἰς τῆ; δικῆ ἰσχύου; δόξα τῶν ἐν τῇ δειμαῖ, καὶ σφραγιστικῶν ἐν τῇ χάριτι; ὑμᾶς αὐτὸν καὶ ἐν τῇ, ὅτι ἴδω τὸ αἷμα σου ρυθῶν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ τὴν σάρκα σου ἐξιστομήσας διὰ τὴν ἀγίαν εἰκόνα Χριστοῦ; χαίρει κείῳ ἀδελφῷ μου τῷ κελεύσαστί σε εἰς τὴν ἐμολογίαν αὐτοῦ σὺ τοῖς λοιποῖς ἰσχυοῖς ἐν τοῖς ἀδελφοῖς σου, μάλλον δὲ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ· βλίσπει αὐτὸν τὴν κλῆσον σου, βλίσπει τὴν δόξαν σου· τοῦ ἴσῃς χριστοῦ, καὶ ποῦ σε ἔβασε Χριστοῦ· ἀπαρτοῦσός σου γὰρ σπυρίον καὶ τὸ σπυρίον, καὶ ὁ Θεὸς δόξαν τῇ ἀγαθῇ Θεῷ, ὅτι οὐ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ οὐδὲ τὴν ἰσχύον· ἀλλὰ τὴν ἰσχυοῦ τοῦ Θεοῦ· καὶ αὐτὸ ἵνα τέκνον μὲν ὑπομνήσαστον τὸ κῆπον τῆ; ἰσχύον

Col. I. 13. D.

λογισμῶν· μέγας γὰρ ἐστὶ ὁ πόλεμος καὶ ἀετλαίνου· μέχρι τήλους ζωῆς ὡς κεί-
 σθαισι ἔξωθεν ἐπιγῶν τὰς πηγάς ἐ φυ-
 λακῆς, ἀείδουσι καὶ αὐτοὶ ἐν δόξῃσι
 πολλακῶν, ἐν πικρῶν τῶν συμ-
 πακῶν πνεύματων, ἵνα κομῶν (Θ) μὲν δὲ ἔ-
 σπασιώσῃσι· ἐν ἀγῶνι κἀτα, μὴ ἀπονή-
 σῃσι ἵσα ἀν καὶ ἀφ' ἑαυτῶν ἐν τῷ ἰσθμῷ
 ἱπαθῶν, μὴ ἀφ' ἑαυτῶν ὑπὸ πνοῦ· μέ-
 χρις ἀγγέλου ἵππεσιν π φερῶν, ἢ ὁ παρ-
 ἰλάβῃσι ἐκ τοῦ πνεύματος τὰς ἑ ἀρίων
 κίονας τοῦ Χριστοῦ ἐ τὴν παραστάσις θεοτόκου·
 ἐ ἡ εἰρητῆ ἐν βραβείω τῆ καρδίας σου
 ἐ πᾶσι ὑπομῶν ἐ ἀφ' ἑαυτῶν· προστύχῃ
 ἀντὶ ἡμῶν τῶν ταπεινῶν ἵνα φερῶν· οἱ
 ματ' ἡμῶν ἀδελφοὶ πνευματικῶν σου· ἢ
 χεῖρας μὲν τῶν ἀμῶν.

εἰγ'. Ἐπιφανίου ἑγμῶν.

Coel. I. 156. a.

Παρά τὸ διαβαλῶν με μεθ' ἐπιθυμῶν
 σου τῶν ἀνομιῶν τῆς ἐξ κείνου φυλα-
 κῆς ἐν ἢ τὰ νῦν κατὰ, οὐκ ἐξέρχῃτο
 μοι μέχρι τῆς θύρας ἐπιστολῶν, καὶ πρ
 ἔξω ποδῶν ἐπὶ ἢ ἔξωθεν ἀσφαλείας ἐπ
 νεκρῶν καὶ τῶν καὶ ἔσθω, σοὶ τὰ κατὰ
 καὶ πῶς μοι τὸ χάριμα· δι' οὗ ἐ φιλοῦ
 σὶ τῶν ἐξ ἑαυτῶν, καὶ ἀσπαζόμεναι,
 καὶ χεῖρας καὶ συχῶν· πᾶς γὰρ οὐ κα-
 ρῆς τὰ κατὰ ἡμῶν, ἐπὶ ἐξ τῶν κατὰ ἡμῶν
 ἐξέρχῃσι ἢ θεοτόκου, ἐ ἐξέρχῃσι καὶ φυ-
 λακῆς εἰς ἕκαστον ἡμῶν, συμπαρῶν γὰρ
 τομῶν ἵαντων ὁ ἀνάξιτος τοῖς ἐκλογικῶν
 Χριστοῦ, ὑπὲρ οὗ καὶ δι' ὅν ἐκκοπιθῶν
 ἡμῶν· ἐφ' ἑαυτῶν τὰ ἡμέτερα, ὡ ἀνηρ
 ἐπιστομῶν, συμπαρῶν, ἀχρῶν· οὐκ
 ἀκούσις Παύλου φάσκει· “ νῦν κατὰ
 22 ἐσ ἐν τοῖς παθήμασιν ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ
 23 ἀταρακῶν τὰ ὑπερήματα τῶν θλί-
 24 ψων τῶν κατὰ ἐν τῇ σαρκὶ μου ὑπὲρ
 25 τῶν σώματος ἀπὸ ὅ ἐστι ἢ ἐκκλῆσι· ”
 ὑπὲρ πάντων καὶ νῦν τὰ παθήματα, ὁ
 θλιμῶν, ἢ στενοχωρία, ὁ θλιμῶν, ὁ
 θλιμῶν, ὅπου ἄλλο εἰς ἡδίστην καὶ
 ἀπωλείας τοῖς ἰουδαίοισιν, εἰς ἀμῶν
 τῶν σωτηρίας τοῖς σοὶ ὑπομῶν τὰ
 τῶν κατὰ στήματα· ἀλλὰ τῶν καὶ

Coloss. I. 24.

rem interiorum cogitationum. Grande enim
 hoc bellum est et indesinens usque ad vi-
 tae finem. Sicut extrinsecus strenue esti-
 sti flagra tolerans et carceres, fortis esto
 etiam contra invisibiles hostes, corporali-
 bus tyrannis acerbiores, ut mercedem re-
 feras coronationis tuae. Adhuc agon patet,
 ne languas quiddam Dei beneplacitum
 permiserit admoveri. Nemo te a vera fide
 avertat, ne angelus quidem, ut diversum
 aliquid sentias, praeter id quod a Deo tra-
 ditum accepisti circa colendas sanctorum
 imagines, cum illis Christi et sanctissimae
 Deiparae. Et pax Dei muneretur cor tuum
 in omni patientia et consolatione. Ora pro
 me misello ut salvus fiam. Qui mecum sunt
 fratres salutant te. Gratia tecum! Amen.

103. Epiphano praeposito.

Ex quo cognovi deportatam fuisse san-
 ctitatem tuam in eum quo nunc tenetur
 propter Christum carcerem, non contigit
 usque ad hunc diem me litteras mittere,
 quamquam valde optabam. Sed postea
 quam rescivi te esse Nicaeae, in urbe vi-
 ctoris tuis conformi, ilico et libenter epis-
 tolam exaravi, qua sacrum caput tuum
 exoscular, et salutem dico, et gratulor et
 congratulor. Cur enim non sint laetae res
 nostrae, propter eam quam nobis peperit
 Deipara laetitiam, cuius causa in exiliis et
 carceribus unusquisque nostrum est? Nam-
 que indignus ego connumerare memet au-
 deo inter Christi confessores, pro quo et
 propter quem affligi digni fuimus. Laetae
 sunt res nostrae, o vir, desiderabilis, suaves,
 gloriosae. Nonne audis Paulum dicen-
 tem? « nunc gaudeo in passionibus pro vo-
 » bis, et adimpleo ea quae desunt passio-
 » num Christi in carne mea pro corpore
 » eius, quod est ecclesia. » Huini rei causa
 nunc etiam passiones, tribulatio, angus-
 tia, persecutio, vapulatio, et aliud quod-
 libet; ad ostensionem quidem perditionis
 iudaizantium, retributionem autem salutis
 his qui tecum sustinent Christi stigma.

μοιχίας (1) ὡς τισι τ' ἀπειτών Χειρὸς ἰμῶν· ὁ τὰ νῦν ἀδυνάμω, σὺ μὲν καὶ θεόεσσον.

Ἦ ἀδελφε, ὡ σκεπτόμαι Χειρῶν, εἴτε θρησκείας· ἄεστε δειματὰ ἑκάδα οἷς ἀποφθόρου ἡμῶς πρὸς κηφαίρῳ τ' πὶ δὲ βόλου ἔρησμάτων Παύλῳ δὲ βαλεῖται * Ἰδὲ ὁ πόλεμῳ, Ἰδὲ ἡ ἴκην, Χειρὸς γὰρ ἐπίκουρος· Ἰδὲ οἱ σῦρατοι τ' διχοπομῆς οἱ ἀμαρτάντοι· Ἰδὲ ὁ ὡδὲ ἄσος· Ἰδὲ ἡ βασιλεῖα τ' ἱρασάν· ἔσπον οἱ ἀγγίλοι σὺν ἀπῶνται τῆ πύλῃ ἡμῶν κ' τ' ἱνατίων· σωμαζωνήντοι οἱ ἄγιοι εἰς οὐρασοῦ ἰποπῶντοι τὰ σκάμματτα ἡμῶν· μὴ σκαλίωμῳ, ὡ σὺ αἰθλοὺ κηλοὶ, μὴ ἰποπῆσῳ τὰς φυλακὰς καὶ Γαλατωρίας, ἰδ' ὅτι εἰ ποινὰς· μὴ κητωχμῶμῳ Χειρῶν ἐν τῇ ἡμῶν, ὅσοι ἀπάτη· μὴ ἐντοί-ῳμῳ εἰς σωμαζωνήσας ἡμῶν ἀγγίλοι· μὴ λυπομῶμῳ εἰς ὁμογῶν ἡμῶν ἀποφθόρους εἰ νικαίος· ἴσιν αὐτ' ἀποφθόρου ἡμῶν ὁ ἀγῶν, ἐν ᾧ τὰ πολλὰ ἰπαθλα ὡς ἴσιν κ' τ' κῆτων δρόμων· ἀλλὰ γὰρ κἄν τ' δόλῳ ἡμῶν τῶμῳ· εἰ δὲ γὰρ ἐκμῶμῳ εἰ τῶσιν, κἄν τῶσιν βασιλεῖσῳ· μὴ δ' ἡ μόνον λαφῶμῳ κητωχμῶμῳ εἰσεπομῶμῳ ἐν τῷ φοβῶμῳ βήματι Χειρῶν, μὴ εἰσεπομῶμῳ δόλῳ ἀναπαλαίσῳ· τῶν, δίομαι, κητωμῳ· ἰπ' δ' ἡ δὲ σῶσιν ὁ παρῶν κηρῶν, πῶς ἐκ τῶν γαίμων με (2) ἄπῶν ἀκούσῳ καὶ νῦν ὅτι γὰρ νικησῶν οἱ ἐκδημῶσῳ ἀδελφοὶ ἡμῶν κηλοὶ πολιδοσῶμῳ· ἴδῳ ἐν τῷ Μηδικῶσῳ ὅτι κηλοὶ ἀναπαλαίσῳ (2), καὶ γὰρ ἐπὶ τῇ εἰσεπομῳ τῶν Νικαίας, ὡν ἰσῶσιν ἡμῶν κηρῶν ὁ ἀρῶσῳ· εἰ ἰσῶσιν ἡμῶν κηρῶν, ἴσῳ ἀφ' ἑαυτῶν μὴ ἀποφθῶν· ἄν δὲ ἀρῶσῳ κηρῶν τὸ σὺν τῶσιν αὐτοὶ πῶσῳ, ἀδῶσιν ἡμῶν· μὴ ἰσῶσῳ, ἀλλ' ἴσῳ ἡμῶν τῶσιν κηρῶν ἡ ἰσῶσῳ· ὁ ἀρῶσῳ· μὴ κηρῶν αὐτῶν· ἡμῶν ἡ τῶν ναοῦ μὴ ἴσῳ καὶ ἡμῶν εἰς ἀρῶσῳ· ἴσῳ αὐτῶν εἰ μὴ κηρῶν (3) ναοῦ εἰς τῶν οἰκῶν κηρῶν, ἴσῳ ἀρῶσῳ.

habeo, prout fit in adulterino negotio a quibusdam insipientibus. Christus nunc publice destruitur, cum matre et famulis.

O viri, o milites Christi, state fortiter, sumite arma potentia, quibus praecingi nos ad destruendas diaboli munitiones Paulus iubet. Ecce bellum, en et victoria, Christus enim adiutor: ecce immarcescibiles iustitiae coronae: ecce paradisi, ecce regnum caelorum. Spectant angeli, adstant proelio nostro contra adversarios: concertant nobiscum de caelo sancti, curriculum nostrum intuentes. Ne declinemus, o praecleari pugnae socii: ne horreamus carceres et angustias, fortasse etiam cruciatus. Ne dedecus inferamus Christo clade nostra; quod absit! Ne pudore afficiamus concertantes nobiscum angelos. Ne moerori visum sodalibus nostris et praecursoribus victoribusque. Nunc est primus circumactus curriculi, cui sunt reposita praemia multa, ut scitis in terreno cursu. Sed et in secundo, nos ea consequemur. Quod si et in hoc labemur, vel quoniam palmam quaeramus: tantum non deficiamus, cum delectore adventi apud tremendum Christi tribunal, sine redintegrandae pugnae spe. Item, queso, vincamus. Et quoniam praesens tempus stadium est, cur ego miser non gaudeam audiens nunc etiam, quod victores excesserint fratres nostri post vitam praeclearam. Gavisus sum de Mediciota, quia pulcherrime denuo certavit, et quidem exsule iam nicæno episcopo: quorum precibus utinam et ego inutilis roborer! Si aggreddiant vos iconomachi, ianuas ultro ne pandatis: sin latorcinialiter, ut solent, egerint, insontes vos eritis: ne loco cedatis, sed permanete usque ad persecutionem ac deportationem. Ruina in caput illorum; vos templo ne abistatis, et pallendo, ac sacris mysteriis fungendo. Nescio utrum profanaturi sint templum propria nequitia, id est liturgia.

(1) Videtur dicere de adulterinis nuptiis Constantini Irenis filii, unde persecutionis initium. Confutator epistola ed. 131. lib. II.

(2) De Medicioti monasterii praepositi Ipsi et respicientis, poster ep. ed. 31, et 89. lib. II.

Quod de nonnullis indulgentiam petis, ea tibi plenaria sit a Deo. Quod attinet ad duos epistolarum latores, quoniam extra sodalitum sunt, recepi omnino eos in ministerium verbi veritatis. Quid est hoc? Nempe ad evangelizandum in itinere hac illac fratribus salutis nuncium. Ultimam et alios selegissemus viros virtute potentes, qui terram et mare peragrarent! Nunc ego hic versor: deinceps quid Deus consulturus sit, nescimus; neque nostra tantummodo, sed et tua, et archiepiscopi, et cuiuslibet alterius decertantium fratrum. Quoniam nonnulli sunt etiam Thessalonicae, pront acripisti, oportet nos quaqueversus circumire per litteras fratrumque missiones. Ita Christus vult, ita nobis incumbit cura: si forte quidem Domino placuerit aditum nobis aperire in hoc mundo; nihil enim ille non potest. Quod si quis abit auxiliaturus iis qui sunt Thessalonicae, nos certe Deo placita conamur, ipse vero prosperum dabit successum. Eisi forte omnes carcere includamur, suscitare ex lapidibus ministros potest. Ideo ne animis concidamus, sed fidem acuamus. Ausus sum componere laudationem in theologum, et quaedam capita adversus iconomachos; illam quidem ut debitum, ex fratrum voluntate; haec autem, quia mentem meam permovere valent. Si quid in his pulchrum, vestris pastoris precibus tribuo; siquid deformem, peccatis meis. Ideo transcribentes, caute tenete; tempore quo fieri poterit visitandi ab abbate Iohanne. Salutant fratres. Saluto qui tecum sunt, itemque Δ et Θ, et te Letoi filii. Gratia cum omnibus vobis!

105. Titoio filio.

Exigua est epistola tua, fili, sed magnae afflictionis vim habena. Et scio quidem me tibi moerorem creasse, invite tamen, neque sine animi mei commotione, sed ut pa-

Παρί ὧν ἤπρασ συγχωρησὶν, εἰη σοὶ ἴδοθαι ὅτι πάντ' ἐγὼ δυνάσθ' ἤν' γραμματικῶς ἐφύρον ἐπαδὴ ἀπειώθ'· ἴλαστο ἀντιπρὸς εἰς ὑπερσίου ἀποσταλάς; τὸ λόγου πῆς ἀληθείας· τί τίπτε; ἐκἀγίλιζέθαι εἰς ὅσον πελάς ὡδε ἐκἀπὸς πῆς ἀδελφούς τὰ σπῆσια· εἶθι καὶ ἄλλοις ἐξελίξασθαι ἀσθρας δυνάμεις, γινώ καὶ θύλασσαν φερερμεθῶν· ὡδε τὰ πύθ' ἰσθῶ· πρὸς τὸ εἶπῆς οὐκ ἴσθῶ πρὸ καὶ πῆς οἰκονομῶς ὁ κύριος, οὐ μόνον τὰ καθ' ἡμῶς, ἀλλὰ καὶ τὰ κατὰ σέ· τὸ τι ἀρραπισκόσω καὶ οὐ πνθῶ· ἄλλου ἤν' ἐκασθρῶνται ἀδελφοὶ ἰπὸ καὶ ἐκ Θεσσαλονίκης πῆς ὡς γίγασσας, δὲ ἡμῶς παταχῶ φερίνην γραμμαστο καὶ ἀδελφούς· οὕτω φιλῶ Χειστός, οὕτω χρείας ἡμῖν φροσῆσ' καὶ εἰ οὕτως βουθῶσιν κύριος ἀποῖσαι ἡμῖν θύρας ἐκ τῆ ὑπ' ἡρανόν, οὐδὲν γὰρ ἀπὸ ἀδυναστῶ· εἰ δὲ ἀπσο πῆς, βουθῶσιν πῆς ἐκ Θεσσαλονίκης, ἡμῶς φερθουμομῶδα τὰ σθῶ φίλα, καὶ ἀπὸς τὰ ἰσοδα παρῆσ' καὶ πάντες φροεδοῖσθῶν, δυνάσθαι ἐκ τῆ λῖσαν ἐγῶν ἐκασθρῶν· δὲ μὴ κατῶπῶσθῶν, ἀλλὰ πιστοδῶσθῶν ἰπὸ μῆσο πῆσῶν ἐγκύμοι εἰς Θεολόγον (1) ἐ κεφάλαια πνῶ κατὰ τῆ εἰκοτομῶσθῶν· τὸ μῶ ὡς χεῖρος κινῶσθῶν ἐ φθῶ τῆ ἀδελφοὶ τὰ δὲ ὡς ἐπιστοῖσθῶν μου τοῦ εἶπῆς εἰ τι ἐκ ἀπὸς καλόν, ἡμῶν εὐχαις καὶ τὸ πῆσθῶν· εἰ δὲ τι σαφῶν, ἐξ ἡμῶν ἀμῶσθῶν· δὲ μῶσθῶν φερίνην ἔχῶ ἀσθραλάς, καμῶ δυνάμεις ἐπισκεπτομῶσθῶν φθῶ τὰ ἀβῶ ἰσθῶσθῶν φροσθρῶσθῶν οἱ ἀδελφοὶ, ἀσθρῶσθῶν σῶν σῶν σῶν καὶ γὰ τὸ Δ τὸ Θ, καὶ γὰ εἰ τίς κινῶν μου πρὸσθῶν Ἀπῶσθῶν ἢ χρεῖς μετὰ πάντων ἡμῶν.

εἶ. Τιτοῖον τέκνον.

Μικρὴ ἡ ἐπιστολή σου, τέκνον, ἀλλὰ μεγάλης θλίψεως ἔχουσα δύναμις. Ἐ εἶδ' ἐπ' ἐλύπασθαι σε ἐγὼ γόν μου, ἀλλ' οὐ βουλόμην, ἀλλ' οὐκ ἀνεμπιστάτως φερόμε-

Coul. f. 107. b.

(1) Graecum huius pseuergrici de divo Ioh. ev., cognomento theologo, contextum, edidimus nos T. V. part. II. p. 62. seqq. Et quidem in eius calce Iugst pariter Studita Iconomachicam calamitatem.

ἴνα δὲ γνώεις ὅτι πατέρα ἔχεις, ἐπὶ
 ἀμφοτέρων, ὅμως φιλοτύκον· ἐκ γὰρ πολ-
 λῆς μου ἀγάπης ἢς ἔχω πρὸς σέ, πρὸς
 τὸ τίλόν σε εἶναι καὶ ἐκ μηδενὶ λεπτο-
 μέθου, ἰαυξια, ἰλύππου, ἐνάσιου, ἰβάρ-
 ρημα τὴν ἀγαπάτην, ὅπως οἶον ζῆτι
 ἢ ἀλύθια ἀπειργασίαι σε καὶ γὰρ
 ἐπι χειροῦ εὐεν ὡς ἐκ πρὸς τῇ θλίψι
 δουκαδόντα, καὶ χροσίου τιμώπτην μου
 ἐφάντα, δι' ὅτι ἀπυλοῦσαι, δι' ὅτι ἐκ
 λυγίας, δι' ὅτι ἰβερυλοῦσας· τὸ γὰρ μι-
 κρὸς φωνὰς ἀφάναι δουλοῦσας. ὁ δὲ
 μόνυμον, μεγάλης πασανόου καὶ ἀρε-
 τῆς μέθου ἰδὸς πρὸς σου ἀποκάλυψα πρὸ
 ἑυκαπτεῖς τῆς ἐπιτημίας, ὅτι τῆς ἀρετῆς
 ἴππουμῆς τίκον· ἐ ἀρουμῆς εἰς πρὸς
 πτον ἡραρον τῆς ἀδελφῶς σου, ἄλλον
 ὅξ ἄλλον σε φαρῆστας· ὡς καὶ γὰρ
 ἐσάλας μου ἀμροῦσάν ἐπὶ τῇ ἰψῶσι τῆς
 δέξης σου· ἴππουμῆς μου τὴν θλίψιν
 ἄκον ἰπποῦσα εἰς γὰρ ἐν μεγάλῳ ἐκαρ-
 δῶσας με μᾶλλον πολῶ, ἐκ τῇ θρημῇ
 σου φιλά ὡς μετῆς θεός· ὡς οὐ μῆσα
 μεμίλημα πλῆξας, ἰβουξια γὰρ πηλῶ
 ἀγάπης ὡς οὐκ οὐκα ἀφῆρη· ὁ δου-
 στολικὸς ἰψμ· « ἰπυξῶν φων, ὡξ
 », ἰάλειον, ἐπιτημῶν, ὁκαίρως ἀκαί-
 », ερσ * », ὡς, τίκον μου πρὸς, εἰς
 καλόν ἐκ πᾶσι γῆρον τὸ γράμμα ἐκπῶ
 ὁσα ὅτι ἀγαπᾷς με, ἰπῶ κῆρῶ σὶ ὁσα
 ὅτι ἐ ὅτι ἰψαλμῆς σε εἰ δωκαπῶν ὅξ
 ρυβῶμα ἰδουκῆς μου ἂν *, ἰπῶ κῆρῶ σὶ
 γὰρ εἰς πρὸς τῇ ὡς οὐτως οἰκουμῆσαν
 ἔχου τίκον μου πρὸς τῆς ἰψκοῦσας σου
 πλαιπῆσιν συγχωρησῆσαι σε πᾶν ἀμαρ-
 τῆμα ὡς καὶ τῆς πᾶσιν· ἴνα δὲ σοι δέξῃ
 καὶ ἐκ ἰπποῦσας τὸ πρὸς ἀζῶν ὁ πρὸς
 σὶ μου ἀγάπης ἐκ κυρίῳ, δέξαι τὸ ἰγκο-
 μῆν τὸ διαπῶν ἰψμ (1) τὸ ἰουλόγῳ,
 ὁ ὅτι σὶ, καὶ δέξαι σὶ πρὸς κηθῶς ἰπλο-
 μῆσα ὁ ἀναξῆ· πῶσαι μετῆραφον οὐκ
 αὐτὸ κρῆσῆς, καὶ ἰψαθι κρῆσῆσῆσῆ-
 ναι μου ἀρεπῶν ἀμφοτέρων, ἐκ οἷς καὶ ἐκ
 ἰγκομῆσ ἰψαλα καὶ ἐίληπον ὁ τῆλας,

rentem te habere cognosceres, etiamsi pec-
 catorem, attamen filiorum suorum aman-
 tem. Nam propter multam caritatem qua
 te complector, ut perfectus sis nullaque in
 re claudicans, percussi, afflixi, increpui,
 obiurgationem intendi, ut quomodo veritas
 poscit, te efficerem. Reape pro Christi
 gratiam comperi te afflictionae quasi igne
 probatum, et auro pretiosiore effectum :
 quia excusationem fecisti, quia contritum
 te ostendisti, quia breviter locutus es. Nam
 pauca excusantia verba proferre cum qui
 fuit increpuit, magnae humilitatis atque
 virtutis mensura est. Vides quomodo effo-
 derim obiurgationis sarculo virtutis the-
 sauros, fili, eosque incognitis palam fra-
 tribus tuis fecerim, alium te ex alio demon-
 strana. Quare et gratiam mihi debes pro-
 fiteri, ob gloriae tuae exaltationem. Verti-
 sti moerorem quem ego invitus intuli, in
 magnum gaudium. Vulnerasti magna cor-
 meum fervido erga te amore, cuius testis
 est Deus. Quomobrem te percussisse non
 paenitet, quia fontem amoris aperui, ita ut
 non sit parvi faciendum apostolicum prae-
 ceptum : « argue, obsecra, increpa oppor-
 » tune, importune. » Adeo, fili mi desi-
 derate. in bonum usquequaque epistola illa
 redundavit ! Scio me a te amari, quoniam
 et ego te. Scio te propter me vivere, nam
 et ego propter te. Scio, quod si fieri pos-
 set oculos tuos eruissem, et mihi dedissem,
 quoniam et ego tibi. Deo gratias, qui rem
 ita transegit. Impende te, fili mi desi-
 derate, ministerio tuo cumulatus. Sit tibi ve-
 nia peccati cuiuslibet, ut et cetera omni-
 bus. Ut autem tibi demonstrem, re quoque
 visibili, abundantiam amoris erga te mei,
 accipe laudationem patroni nostri Theolo-
 gi, quam tui causa, et a te praecipue per-
 motus ausus sum componere indignus ego.
 Pure itaque transcribe, et orate mihi fieri
 remissionem peccatorum, etiam illorum
 quae in laudatione commisi, minusve re-

(1) Dicit hoc, quia in Saerudionia monasterio pervetustum oratorium bulo divo aedificaverat noster.
 Vit. cap. 7. opud nos T. VI. part. II.

cte feci ego miser et per omnem semper vitam meam peccator. Eximie autem adhortor ut quotidie vos comparetis immimentis propter Christum persecutioni, ut nemo ex vobis, Deo favente, turpiter se gerat. Cura, filii, ut adhortemini et moneamini invicem ad subeunda pro recta fide certamina. Saluta egregium meum Domitianum. Saluta Euprepiam, carcerem mecum expertum, et unanimum, et aeternarum socium. Saluta Theodulum fidelem filium meum. Saluta Metrophanem desideratum pariter filium meum. Saluta secreto Cassianum et Nilum, antea quidem mihi doloris causas, nunc propter factam excusationem dilectos filios. Christus vobiscum! Caritas mea in Domino cum omnibus vobis! Amen.

106. Eidem.

Longo mihi sermone hac in epistola, filii carissime, non est opus; quia iam in priore, ea quae tu nunc dicis in litteris tuis, nunciata fuerant responsumque retulerant. Tuum nihilominus novum rescriptum gratum mihi valde fuit. Oro itaque, quamquam indignus, ut cursum tuum consummes, non eum solum qui de tota vita intelligitur, sed praesentem potissimum. En quid passi sint fratres tui, alii ob cruciatuum patientiam coronati, alii ob ignaviam turpiter lapsi. Robora, inquam, robora te ipsum, filii mi, cum illis quos habes in ministerio subditos; et estote parati, quaeso, quotidie ad paria toleranda. Quod si quis ob infirmam fidem torpet, peccatorum meorum causa, recedat; ne praeter propriam perniciem, aliis quoque fiat occasio lapsus. Quam utiliter hoc fecisset Lucianus, ne dum se fortem videri vellet, in ruinam incideret! Item peccata mea! propter me enim haec omnia mala. Accipi nunc quoque munera vestra, quae multa sunt, et gravis vobis sum; ignoscite: et tamen omni bono cumulemini. Saluta oeconomum, et suboeconomum, et reliquos;

καὶ ἐείλοπον ὁ τάλας, καὶ ἐο παρῶ παντα πρὸ ἀμνηστιαῖ μου βίου φεικτοτέρως δὲ ὡς θεοκράτορ φεικτικώτατα ἔμαθ' ἐκείν' ἐξέστη ἐν τῷ περικηλίῳ διαγμῶ ὑπὲρ Χριστοῦ, ἵνα μηδὲς ἡμῶν θοῦ ὑδοκίαι κατασχυνθῆ· βλίπτ' ἀδελφεὶ πῶς ὡς θεοκράτορ καὶ ὑπομνηματίστη ἀλλήλους ἐν τοῖς ὑπὲρ ὑποθέσεως ἑθλοῖς ἄσπασαμ (C) ἐχλόν μου Δουμπιανόν ἄσπασαμ Εὐπρεπιανόν (C) σύγκληστον καὶ σύμφυχον καὶ συνταλαιπωρήτην μου ἄσπασαμ Θεόδουλον τὸ πιστόν μου τέκνον ἄσπασαμ Μιτροφάνην (C) κωσταντίνον μου υἱόν ἄσπασαμ μουσερίου Κασσιανόν καὶ Νίλον ὅσῳ φηὶ μὲν λυπήσαστας, ἀρτὶ δὲ διὰ τῆς ὑπολογίας φιλετήεις μου παύσασ· ὁ Χριστὸς μὲθ' ἡμῶν ἢ ἀγάπη μου ἐν κυρίῳ μετὰ πάντων ἡμῶν ἀμύ.

εστ. Τῷ αὐτῷ.

Οὐ πολλὸν μοι λόγον χρειάζεσθε ἐν τῇ ἐπιστολῇ, τέκνον ἡρακλήμιον, διὰ τὸ ἐο τῆ σφοπημαθίστη πε πῶν δηλωθέντα μοι διὰ τῶ γραμμάτων σα ἐν ὑποθέσει καὶ ἐνοκεκλιώσασ ὅμως καὶ ἡ ἐπιδοκίμοσφεις σου ὑποδεκτικὰ μοι πάντων ἔρχεμαι ἔν ὡς ἀμνηστιαῖς πηλοῖσασ σὺ (C) ἑθλοῖσιν, οὐ μόνον (C) διὰ παντός τῷ βίῳ, ἀλλ' ἡνὴν μέλεις (C) ἐνοκλήμιον ἰδοῦ τὸ ἵπαδοται οἱ ἀδελφοί σου, οἱ μὲν διὰ τῶ ἵπαδομῆς τῶ ἰδουνοῖν σφρακωθέντες, οἱ δὲ διὰ τῶ ἄλογμείας κατασχυνθέντες· κερῶτιων ἔπ κερῶτιων σπανόν τέκνον μου οὐαί τοῖς ὑπὸ χριστοῦ τῆς ἄσφκίαις σα· ἐ ἡμὲσφσφσφλοῖ ἰσὺ φεικτοκράτορ καὶ ἐκείστων ἡμῶσιν σφῶς τὸ τῶ ἴσασ παθῶν· οἱ δὲ πῶς ἑξ ἀπίστας διαλάξ' ἐπ' τοῖς ἀμνηστιαῖς μου, ὑποχρησῶσιν, ἵνα μὴ σφῶς τῆ σίκαφ ἀπυλοῖσφ ἐ ἄλλοις γονιστο ἀππππ ἑτίαις πῶσφ τῶ σμῆκριν σφῶ σφῶ ἡουμῶσιν τῶσ σφῶσφ, καὶ μὴ τὸ δοκῶσ σφισπῶσους ὑτάσφλιν ἐ εἰς πῶσιν ἐντῆβλῶσφ· ὡ τῶ ἀμνηστιαῖ μου, δὲ ἡμῶ τῶ πῶστα τῶ κρεμά· εἰδείσασιν ἐ τῶν τῶς ὑλογίας ἡμῶν, σφγχεμῶσιν τῶν πῶσφσφσφσφσφ πῶσφσφ ἀγαθῶν ἄσπασαμ (C) οἰκονόμον ἐν παροικονῶ-

Col. 2. 14. 2.

μον καὶ οὗτοι λοιποὺς λέγων τῶ οἰκονόμῳ
ἐπὶ πάντῃ ἀποδέξιμίῳ τὰ χράμματα σου·
οἱ οὖν ἐμοὶ προσεγορεύουσίν σε.

ρζ'. Δομητιανῶ τίκτῳ.

Cod. f. 108. b.

Εἰώθας πάντῃ, τίκτοσ μου, ἀταραχλῆ-
σταί με ἐν τῷ ἐξορίαις, ὡς παῖς γήισιθ·
τίλω οὐκ ἔσταις μπιτῆσ· καὶ πῆρ οὐ γάλακτιθ·
δύμιθ· ἀλλὰ στερόφοφοί ἐν κωρίῳ· τί
οὐδ'· ὅτι πολλῆσ σου ἀγάπῆσ τὸ αἶπῳ οὐκ
ἀνεκτὸσ ἐρίσῃσ· ἡ χεῖρ μόν· ἀλλὰ δόσι
οὐ κίεθ· τὸ ἑαυτῷ φίλιμῳ, καὶ στερό-
σῃσ σε· ἡ ἐπὶ αὐτῷ ἀγῶνα ἦδη προσκί-
μῃσ ἀείσαις ἐξῆστῃσ· οἶδα σε γὰρ τίς εἶ,
ἐπὶ θυμῷσ ζῆταῖσ· ἡ χεῖρ τῶν ἰδὲ κηρῶσ
σὺ πῆρ οὐκ ἐρίσῃσ· ἐξῆσθι σωτῶν κέρτασ·
πῶμῃσ τίκτοσ μου τὸ ποτήριον ὁ ἵπῃσ ὁ κύ-
ριος ἡμῶν, ἵνα γλυκασθῶμῃσ σου αὐτῷ εἰς
αἰών· ζῆσῃσ μῶλα τῶ πῆρ ὅτι θείασ
ἀγάπῆσ, ἡ χεῖρ τῶ ἀπίσῃσ οὐ δῆ-
σῃσ· οἱ γὰρ χλαροὶ ἀδελφοὶ τί πῆρ-
σῃσ, οἶδα· ἡμῶσ τῷ ζῆσῃσ ἰσῃσ· ὅτι
τῶ σῆρ κομάρτῃσ· ἐπὶ αὐτῷ ἡμῶν
ἐξῆσῃσ σε καὶ νῦν τῶσ προσφορῶσ, καὶ
κέρτασ τῷ χεῖρ μῶν τῷ λαίῳ· ἡ ἵνα τί
αὐτῷ ὁ ἵπῃσ ἵπῃσ· πῶν ὁ θῆσ μου ἀρ-
πῆσ σου τὰ αἰώνια· προσεῖχῃσ ἐπὶ ἐμοὶ
τῷ αὐτῷ θυμῷσ· οἱ οὖν ἐμοὶ ἀδελφοὶ
ἀσάξῃσ.

ρη'. Εὐθύμιῳ ἡ τοῖσ λοιποῖσ ἀδελφοῖσ.

Cod. f. 108. b.

Τίς ἡ ἀκοή ἡ τὰ ὅτα τῶ ἡμῶσ ἀπεινώ-
σῃσ ἀπειρήσῃσ· τίς ἡ ἀγάπῃσ ἡ τίλω
ἀθλιασ μου ψυχῶν ἐξῆσῃσ ἐκθῆμῃσ·
καὶ Εὐθύμιθ ὁ ἐμοσ γήισῃσ ἵπῃσ ἐν κέρ-
τῃσ μου· ἵπῃσ ἐπὶσ, ὅτι τὰ δῆσ·
'Εφραῖμ, 'Αφροδῖσιθ, 'Αμμόνασ, 'Ἰπῃ-
σῃσ, Στεφῆνοσ, Παρθῆνθ, 'Ἡγῃσμοσ,
Συμῆον καὶ Δωροθέοσ· κέρτασ ἡ ἀπίσῃσ·
μου ἡ τῷ γῆσῃσ ἵπῃσ· ἡμῶσ δῆσ· ἡ
ἐκθῃσ τῆσ ἀγαθῶ αὐτῷ τὰ σῆμῃσ τῷ
χεῖρ ἐν τοῖσ ἡμῶσ ἡμῶν μέλεσ· ἡ δῆ-
κῃσ ὡσῃσ· ἡ τῶν ἡμῶν εἰς τῶσ·
μῆσ· ἡμῶσ· ἡμῶσ· ἡ γῆ ἐν τοῖσ αἰμῃσ

dicesque oeconomus, quod omnino receperim litteras tuas. Qui mecum sunt salutant te.

107. Domitiano filio.

Semper coles, fili mi, compellere me in exilio, sen genuinus filius propriam matrem. Atqui tu non lacte egess, sed solidis cibis in Domino. Quid igitur? Videlicet multus amor tuus in causa est, ne patienter separationem feras. Sed det tibi Dominus osculum suum, roboretque te ad imminetent iam pro ipso agonem peragendum. Novi enim te qui sis, et quod ferventer Christum quaeras: en inveniendi breve tempus est. Compara te praesclare: bibamus, fili mi, calicem quem Dominus noster iam bibit, ut cum eo incudemur per saecula. Fervemus admodum divini amoris igne, et incredulitatis hiemem non formidabimus. Nam tepidi fratres quid passi sint, nosti. Nos in numero ferventium simus, quorum coronae aemulantur martyrium. Haec nobis pariter contingant! Accipi nunc quoque oblationes tuas, nominatimque olei campesant. Cur vero quod tibi erat misisti? Verumtamen Deus tibi aeterna retribuit! Ora pro me misello ferventius. Fratres qui mecum sunt salutant.

108. Euthymio et reliquis fratribus.

Quis humilitatis nevae atres rumor circumsonuit? Quis novius aerumnosas animam meam repente stupore affecit? Euthymius filius meus genuinus inter martyres cum aliis novem est, quorum nomina, Ephraemus, Aphrodisius, Ammonas, Hyperechius, Stephanus, Parthenius, Hege-simus, Simeon, Dorotheus? Vix credo: parum abest quin scribere nequesim, Iscry-mis simul et gaudio obrutus. Gloria Deo, qui martyrialibus certaminibus vos fecit illustres! Portastis, o boni filii, ipsi quoque Christi stigmata in venerabilibus membris vestra: obtulistis pariter dorsum vestrum tot flagris: sanctificata est humus sangui-

nibus vestris. Unde et quomodo vos ex omnibus gloriam hanc sortiti estis? Multa fuit vestra fiducia, triumphalis Christi hosti Antonio responso vestra. Benedicti vos a Domino, primitiae sanctae, columna fortitudinis in Christi ecclesia, admiratio et complementum monastici ordinis: unius horae cruciatus est, merces autem aeterna: brevis dolor, infinitum gaudium. Pergite et vos aurei filii, collocate vos in acie cum pari numero martyrum fortissimorum. Orate deinde, ut ego quoque indignus parens vester, cum Dei beneplacito, subsequar. Audivit, et laetata est Sion, exultaverunt Byzantii filiae, immo vero oriens et occidens vestram a Deo coronatam decadem dicunt beatam. Haec ego breviter de vobis disserui, quis multis digni estis encomiis, quorum memoriam subsequens tempus celebrabit ad orthodoxorum decus, ad inimici ignominiam. Interim ego male simul habens, et vobiscum ex cruciatus, et enim membra mea sunt quae dolent a flagris, compello vos, oro, saluto, complector, manus ad vos tendo; state, domini mei, state: adhuc Christus proponit certamina, adhuc vult coronas vestras augere. Quorum initium fuit admirabile, eorum sit condignus exitus. Ne metuamus futura: qui antea roboravit, nunc quoque adest, magisque fovabit, et dolores levabit, vestrumque cornu extollet. Dicitis vos quoque: sagittae parvulorum factae nobis sunt plagae eorum. Vos estis semen illorum qui in igne rorem experti sunt, qui leonum ora obturaverunt. Ne, quales, pulchre orsi, et martyriali sanguine aspersi, deinde ignavissimi. Horrendum est enim, o filii, incidere in manus Dei viventis. Culicibus comparandi sunt humani dolores. Sic et confido et glorior ego quoque miser propter vos, et quidem etiam me salvum fore. Ut finem dicendi faciam, cogitate quantum in

ὕμῶν πόθῳ ἐ πῶς ἐα πάντων αὐτοὶ πόθῳ τῷ κλίῳ Ἐκαλεῖσθε τοὺς πατέρας ἡ πατρὶστίαν ἀθροιστικὴ ἢ πνευματικὴ χριστομαχῶν Ἀντωνίου (1) ὑποκαταστήσῃ ὑλοσημῶν ὑμῶν τῷ κυρίῳ, ἀπαρχὴ ἀγία, εἰς τὴν ἀφάρτα τῆ τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαν, εὐχρηστικὴ καὶ ἀκατάβητος τῷ μοναχικῷ πάγκρατι. Ἡμία ἕσπερ ἡ πνευμῶν, ἐξουσιάζουσα ἢ μετὰ ἀποδοσίαν· ἐπὶ ἄλλῃ τῷ ἀλγῶν, ἐπὶ ἀποδοσίᾳ τῷ ἀγαθῷ. Ἄπειται καὶ αὐτοὶ χριστομαχοὶ, τὰ τοῦτο μὴ τῷ ἰσχυρισμῶν ὑμῶν κρημαίων (2) μὴ πνευμῶν, πνευματικῶν ὑμῶν καὶ μὴ τῷ ἀνάγειν ὑμῶν πατέρας τοῦτο ὑποκαταστήσῃ ἡμῶν καὶ ὑποκαταστήσῃ τὴν Σιών, καὶ ἡγαλλιάσασθαι εἰς δυνατῆρας τῆς Βυζαντινῆς, ἐπὶ οὐδὲ ἀνατολῆ καὶ δύσεως μακαρίζουσα ὑμῶν τῷ δουρατῶν τῶν δεξιῶν. Οὕτως ὑμῶν ἐπὶ βεβαίως διὰ τὸν ἄλλον, πολλοὺς ἰσχυρισμοὺς οὖν ἀξίους ὅν τῷ μῦθῳ ὁ ἐξῆς διὰ τὸν ἄλλον εἰς κρήνην ἀποδοῦναι, εἰς ἀρχὴν τῆ ἰσχυρίας τῆ σὺν σὺν κακοχρησίᾳ ἢ σωματικῶν ὑμῶν τῆ ἀφάρτα, ἐπὶ ἡμῶν μάλῃ τῷ ἀλλοτρίῳ ἀγαθῶν πλεονεξίας, ἀφάρτα καὶ ἀπὸ βλαστῶν, ἀσπάζομαι καὶ ἀειπύουσα, πνευματικῶν ὑμῶν τῶν χριστῶν ὅτι καὶ ἡμῶν ἐπὶ τῷ Χριστῶ ἀποδοῦναι· ἐπὶ βίβληται πελοπονησιασῶν ὑμῶν ὅτι σφραγίσῃ ὅν ἡ ἀρχὴ δουρατῶν, τῶν τῶν ἐπὶ τῷ τῶν ὑμῶν μὴ δόξα μὲν τῷ μίλλοντα· ὅτι δουρατῶν, καὶ ἀπὸ τῶν πατέρων· ἐπὶ μὲν ἀσπάζομαι τῷ καὶ κρημῶν τῶν ἄλλῃ, ἐπὶ ὑμῶν τῶν χριστῶν ὑμῶν· εἰπαται ἢ αὐτοὶ βίβληται πνευμῶν ἰσχυρισμῶν ἡμῶν εἰς πνευμῶν αὐτῶν· * ἐκείνων ἐπὶ σφραγίσῃ τῶν ἐπὶ τῶν ἀποδοῦναι, καὶ λείοντας φημι σφραγίσῃ * μὴ δὲ χαλῶν ἰσχυρισμῶν, ἐπὶ μὲν τῶν αἵματι ἀποδοῦναι, ἰσχυρισμῶν καποληρωσῶν φοβησῆναι ἡμῶν ὅτι πάντα τῶ ἰσχυρισμῶν τῶ ἀπὸ τῶν ἡμῶν· καὶ ὡς ἐπὶ τῶν χριστῶν τοῦτο ζῆτος· * καὶ ὡς ἐπὶ τῶν χριστῶν τοῦτο ἀπὸ τῶν ἡμῶν· ὅτι τῶν χριστῶν καὶ ἰσχυρισμῶν καὶ ὡς ἐπὶ τῶν ἡμῶν, ἀλλὰ μὲν καὶ σφραγίσῃ τῶ τῶν

* Ps. LXXII. 8.

* Dan. III. 50.

* Hebr. XI. 32.

* Hebr. X. 31.

(1) Hunc Antonium ponit inter leonemachos Nicephorus patriarcha apud nos T. V. p. gr. 143. lat. 266. Nominatur etiam in epistola ed. 166. lib. II. a nostro Theodoro.

(2) Ita cod. vel apogr. Num pro κρημῶν?

σκοπήσατε ὅτι ὅσον ἀξέση μὴ ὄντι εἰς τὸ
κινεῖσθαι, ἴσως ἔστι ὁ ἀγὼν ὑμῶν οἱ χα-
λῆς πεισώσας, τοῦ δηλοῦν ἐπιγινώσκον-
τάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλικῶν ἀγάφῃ οἱ
σὺ ἰμοὶ ἦδη φιλοῦντες φιλοῦσιν ὑμᾶς.

ββ'. Γενναδίῳ τέκνῳ.

Cod. E. 100. A.

Βεσθὶ μὲν, ὅμως ἰδιόχρηστος σου χρέμα-
μα, ἐπιπόθητον μου τέκνον· καὶ τὸ ἴμ-
μελές· ἀλλ' ἵνα πῖ ὀφείδης; οὐκ αἰδῶς ὅτι
ἐν τῇ ἀπουσίᾳ, εἰ μὴ ἰγέρματ' ἔχω συμ-
οφισμὸς γίνονται, κινδυνεύει τὸ πῆς ἀγάπης
εὐχλῶν, καὶ τὸ πῆς πίστεως ὁμονοητικῶν; καὶ
εἰ μὲν οὐχ, οἷός τε ἡς ἐπιστίλλαν ἀπα-
εἶα χρεμίσαν, ἢ ἂν τὸ σὺ γίνωνται ὅτι
γα, καὶ οὐτω οὐκ ἔξω μομφῆς * διὰ τὸ
χαρῆ ἐπίου ἐκτελέσῃ τὸ κερῆκον· ἐπὶ
δὲ γάρεπ Χριστῷ ἰχθῶς καὶ ἀλλοῖς κινεῖσθαι
ἐαυτῶν, οὐκ ἐπιτητῆ ἢ βεσθῶντες· ἀλλὰ
τὸ μὲν ἔστω σοι συγχρητῶν· ἵνα τὶ δὲ
περσάστας μοι ἐπιτητῶν ἂν ἀμνησθῆ; ἔν-
χου ὄντων ἐπιτητῶν με τοῦ ὄντος πῆς ἐν
πρωτῆ τέρπῃ διέξοσερῆς· καὶ γὰρ τὸ
κέρῃ ὄντι σοὶ αἰτῶ, ὡς ἂν διασσωθῆς,
μητὲρ ἀπὸ ἀορέτων ἰχθῶν, μητὲρ ἀπὸ τῶν
νῦν ὄντων ἀλοῦς· σῶσαι σου διὰ τῶν
ἀδελφῶν προσαγάγῃς τῶν διδουκῶν
Θεῶ. Εἶεν.

* ita cod. pro
μήμνηται.

βγ'. Θεοδωρίῳ τέκνῳ ἐὼ ὁμολογητῇ.

Cod. E. 100. B.

Τί καλῶς τὰ χρεμμάτα σου, τέκνον
μου, ἠγαπημένον Θεοδωρί; τί τῆς; ὅτι
καὶ ἀπαύσιον ἰχθῶν, ἔστι πῆς ἰλικεῖτῶν,
καὶ ἀγαπῶν Θεοῦ· τὸ θυμαστῶν, ὅτι
καὶ γὰρ ἀφ' αὐτῶν ἔβητο γὰρ ἀληθῶς,
τέκνον, πῆς πῆς πῆς εἰκόν' Χριστοῦ ἀλα-
θείας ὁ τοῦ σου· καὶ κατὰ ὡς ἰδραῖον ἔ-
ἐστῶντι ὁ Θεός· καὶ γὰρ ἀγῶνιστῶν ὄντων ὄντων
Χριστοῦ ἢ εἰκὼν ἀπὸ τοῦ πῆς ἂν εἴη ἐν
ὑλῇ ἐκτετυπωμένη, ὡς ἔξω σ' ὕλης μῆν-
σα τῇ ἐπινοίᾳ· καὶ ὁ καὶ ἢ πῆς καὶ ἢ
περσάστας μία ἐν ἀφορτίσῃ· ὅντι τῇ
πῆς εἰκόν' ἀρῆσθαι, ἀρῆσθῆ ὄντι Χριστῶν·
ὡς καὶ ἴμπερ τῇ ὁμολογῆ ὁμολογησῶν
καὶ μετῆσθαι ὅτι ὅτι ἰπῆρῶν τῶν ἀλ-
θῶν, ἢ ἀπικρυφῶν πῆς σφοῖς, μῆλῶν

universo orbe diffamati estis, tantandem
interesse ut certamen vestrum pulchro fine
utatur, Deo videlicet vires suppeditante.
Salutate invicem in osculo sancto. Qui me-
cum sunt amici, amant vos.

109. Gennadio filio.

Sero quidem, accepi tamen epistolam
tuam, carissime filii; et eam sane concin-
nam. Sed cur diu distulisti? Nescis, nisi
absentes per litteras inter se videant, peri-
cilitari amoris bonum, et fidei concordiam?
Et si forte non potuisses scribere, ob lit-
teraturae imperitiam, venia foret; quam-
quam ne sic quidem reprehendus non
esses, quia manu aliena hoc officium per-
agere potuisses. Nunc quia Christi benefi-
cio aliis quoque locare tuam operam vales,
non fuit haec tarditas laudabilis. Verum-
tamen hoc tibi indultum sit. Cur autem
laudibus me ornas, quarum particeps esse
nequeo? Ora igitur ut Deum consequar per
omnimodam actuum rectitudinem: quod
ipsum ego quoque tibi imprecor, ut salvus
sis, et neque ab invisibilibus, neque a praes-
entis temporis visibilibus hostibus capiaris:
sed incolume depositum tuum Deo qui
dedit reddas. Fiat!

110. Thaddaeo filio et confessori.

Cur pulchra haec tua epistola, filii mi
carissime Thaddaeae? Cur id inquam? Nemp-
e quia et humilitatem prae se fert, et
puram fidem, et fervidam caritatem; quod-
que mirum est, veram quoque scientiam.
Attigit enim vero, filii, veritatem, quod at-
tinet ad Christi imaginem, mens tua: tene
illam, prout ipsam complexus es, et te
Dens illuminavit. Quippe est inseparabi-
lis a Christo imago eius, quae ubilibet in
materia effigiata fuerit, quasi extra mate-
riam manens intelligitur: sicut etiam ado-
ratio una est in utroque; ita ut negata ima-
gine, negetur Christus; vicissimque confi-
tendo imaginem, Christum confitemur. Et
beatus es, quia veritatem agnovisti, quam

celavit sapientes, vel potius insipientes, huius saeculi, Deus; revelavit autem parvulis, id est innocentibus, cuiusmodi tu es. Hic est verus noster orthodoxorum cultus, et pro hoc usque ad sanguinem decerte- mus, filii, nullatenus terrefacti ab adversariis neque debilitati. Gaudeo de acritate tua, et quod in carcere tibi met places, instans operi tuo. Nos autem digni non fuimus propter Christum aliquid pati. Ora filii, ut et ego peragam vobiscum propositum certamen. Salutat te fratres tui. Dominus cum spiritu tuo!

111. Ignatio filio.

Cognovi nunc etiam ex litteris tuis, esse te filium meum et viscera. Utinam conser- veris, ubicumque fueris! Quamquam ne vituperandus quidem es si forte te subtraxe- ris; praesertim quia a principe haud mis- sus fuisti in Saccudionem. Veruntamen eice animo, filii mi, timorem atque formi- dinem, audiendo credendoque dicenti: « nolite timere eos qui occidunt corpus, » animam autem non possunt occidere; » sed potius timete eum qui potest et ani- mam et corpus conicere in gehennam » ignis. » Quare ubi Dei timor, illinc hu- manus exultat: ambo enim in eodem consi- stere nequeunt, sicut ne lux quidem simul et tenebrae. « Quis enim potest duobus » dominis servire? Aut enim unum odio » habebit, et alterum diligit; aut unum » sustinebit, et alterum contemnet. » Qui- nam ergo dicti huius sensus? scilicet qui hominum timorem habet, hunc Dei non labere. Nempe si ab inimico subiugetur, a ceteris pariter perturbationibus omnino possibilebit. Vincat igitur ille qui mun- dum devicit. Paranda propterea sunt adiu- menta contra humanum timorem, quae sunt fides, spes, caritas. « Caritas, inquit, » benigna est et longanimis, caritas non » aemulatur, caritas non inflatur, non agit » arroganter aut indecore, non quaerit » quae sua sunt, non irritatur, non cogi-

ἡ μαρτυρία τῶ ἀγαθῶ τῶ δὲ οὐκ ἔστιν. Ἐ ἀπι-
καλιῶν ἀντὶ τῶ πνεύματος ἔστιν ἀνάγκη καθ-
άπερ οὐ αὐτῆ ἡ ἀλατῆς ἡμεῖς λατρεία τῶ
ἁγίου πνεύματος, καὶ ὑπὸ τῶν μαρτύρων αἵμα-
τι τῶ ἀγωνισαμένω τίκτοντες μαρτυρίας πνεύ-
ματος ἕως τῶ ἀνταγκισμῶν, μαρτῶ ὑπο-
χρεωμένοι χαίροντες ἐν τῇ περὶ θάνατον σου,
καὶ ὅτι ἐν φυλακῇ ὄντες, ἑσθραῖν ἡρώδης
τῶ ἔργου σου ἡμεῖς ἢ ἡ ἐξουσία σου ἐστὶν Χρι-
στον παθεῖν τί ἐργῶ ἢ τίκτοντες ἐξουσίαν δια-
κριτικῶν ἀπὸ ἡμῶν. Ἐπερὶ τῶ ἀγῶνι ἀγωνί-
ατος περὶ τῶ ἀποστόλου ἡμεῖς οὐκ ἐπιθυμοῦμεν
ἢ τῶ πνεύματος σου.

εἰς Ἰγνατίου τίκτον.

Ἐπίγνωσεν ὅτι καὶ τῶ ἐξ ἡμεῶν
τῶν ἐν ἡμῶν τίκτοντες ἢ καὶ ἀποστόλων ἀπὸ
σουλζαβίας ὅπου πρὸς ἀντὶ εἰς οὐδὲ ἄλλο
τῶ ὑποχρεωμένοι ὅτι μαρτυρίας, ἡμεῖς
οὐδὲ παρρησίας πρὸς τῶ βασιλείᾳ ἐν
Σακκουδίωνι, πάλιν ἀφίκεται τίκτοντες μου τῶ
δουλίᾳ καὶ πῶσον ἐκ φυλακῆς σου, ἀκούων
καὶ πιστῶν τῶ λίγοντες. * « μὴ φοβηθῆτε
» ὅτι τῶ ὑποκαταστήσονται τῶ σῶμα, τῶ ἢ
» ψυχῆ μὴ διαμαρτυρίᾳ ὑποκατάσται φο-
» βηθῆται δὲ μάλλον ἢ διαμαρτυρίᾳ καὶ
» ψυχῆ καὶ σῶμα ἡμαρτῶν εἰς γήινος
» τῶ πνεύματος, ὅστε ὅπου τῶ θεῶ φάσθαι,
ὁ ἀποστόλος πρὸς ἐξουσίαν ὅτι ἡμεῖς οὐκ
τῶ αὐτῶ οὐκ ἐγχεροῦσιν εἶναι ὅς οὐδὲ φάσθαι
ὅμως ἢ σῶτος. « τίς γάρ, φησὶ, δυνάσται
» δύο κυρίως δουλεύειν; ἢ γὰρ ἢ ἕνα μι-
» ὅπου, καὶ ἢ ἐπισην ἀγαπῶν. ἢ τῶ ἔνός
» ἀντιθέσει, ἢ τῶ ἑτέρου καταφροσύνη. *
» τί οὐκ τῶ λατρευόμενοι; ὅτι ὁ ἢ ἀποστό-
» πον φάσθαι, ἢ τῶ θεοῦ οὐκ ἔχθαι ὅ
οὐκ ὑποβάλλεται ὑπὸ τῶ ἡρώδου, ὅσπερ
καὶ ἐπὶ τῶ ἄλλων παθῶν καὶ πάντως γίνε-
ται. ἀλλ' οὐκ νικῶται ὁ νικητῆς ἢ κό-
σμον ἀποστασίᾳ τῶν ἐξουσίᾳ πρὸς
φροσύνη ἀγαπῶν ὅτι ἀποστόλος φάσθαι, ἢ
πρὸς ἢ πρὸς, ἢ πρὸς, ἀγάπη. « ἢ ἀγάπη
» φησὶ * χερσενίται, μακροθυμῶ ἢ ἀγά-
» πη οὐκ ἐπιθυμῶ, ἢ ἀγάπη οὐ φροσύται, οὐ
» περιφροσύται, οὐκ ἀχρημονῶ, οὐ ζητῶ
» ἐκείνης, οὐ παροφροσύται, οὐ λογιζῶ τῶ

Col. I. 10. B.

Math. X. 34.

Math. VI. 31.

1 Cor. XIII. 4.

» τὸ κακὸν, οὐ χαίρει ὅτι τῇ ἀδικίᾳ, συ-
 » χαίρει ἢ τῇ ἀλυθίᾳ· πάντα στήν (1),
 » πάντα πιστεύει, πάντα ὑπομένει, πάντα
 » ἰληψίει· ἢ ἀγάπῃ οὐδέποτε ἐκπίπτει· »
 ἐν ταύταις διατηρηθεὶς σὺ ἰμῶν καὶ πάντων
 ἀδελφῶν.

εἰβ'. Σεργίῳ νοταρίῳ.

Col. I. III. A.

Ἀκούων ἐπὶ φυλάτῃ ἑαυτῶν ἡ συνοφιλία
 σου ἀμύνητον φ' ἡ αἰρετικῶν κοινωνίας, ἐ-
 πὶ τῇ ζήλουσά ἐστὶ τῶν κυρίως ὑποδιεχομένην
 σὺν ὁρθόφροντας ἀνδρικούς μάχης αἵματος.
 ἰπασσανομένη δὲ ἐν τοῖς ἀνεγκλήτους καὶ
 ἀπεσθότατος ἡ ἀλυθσίας· χαίρων ὁ ταπεινὸς
 ὑποτασσῶν τῶν θεῶν, ἐπὶ ὁ ἀρχαῖος φίλος ἐ-
 ἰδίῳ, τὰ τῶν θεῶν φίλος τι καὶ ἴδια ἐρί-
 γαται ἐ ἀρεσίᾳ· βέλτικος ἡ ὡς κορυφῶται
 ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ὁ διαγμῶς ὑπο-
 τιλῶν ἡδὴ καὶ μέτρηται· ὡν εἰς ὁ ἡμέτε-
 ρῶ· Θεοδῶδῶ καὶ ἡμῶν ἀρίων οὐσπῶτος·
 ἐπὶ ἢ φιλαῖς ἡμῶς σὺν ὑποθήτους δὲ τὰς
 ἀμύνητας, ἰσχυρῶν ἐργασίῳ γὰρ σε ὁ ἡμῶν
 ἕκ ἐσὶ τῶν φιλοῦνται μὴ ὑπο τῶ φιλοῦνται
 ἀντιπύργωται· ὡς ἴνα ἐ ἀπεσθίχῃ ἀπὸ
 καλοῦ μὲν πηλῶσται ἡμῶς (ἡ) ἀπεσθίχῃ μὲν
 ἀγάπῃ ἰλήθῃ.

εργ'. Κληδονίῳ τέκνῳ.

Col. I. I63. B.

Ἐγαυρίῳ τῇ τῶν ἀδελφῶν σου ἀθλη-
 σί γήρονας τέκνον, καὶ οὐ θυμωστῶν ἐπὶ
 καὶ ἡμῶς τῶν αἰσῶν πεπότημεν· ἀλλὰ μὴ
 δάσσης γάργαπῶν γὰρ * « κύριε ἰμῶν
 » βασιλεὺς, ἐ σὺ φεβηθῶμαι τί πειθῶ με
 » ἀνθρώπων· » ὡστε διαρίων ἡμῶς χεῖρ
 καὶ οὐδὲ διδοκάναι· τίτῳ τῶν θεῶν πιν-
 κήσαν οἱ ἀθλησῶντες· καὶ γὰ τῶν οἰκίῳ
 αἵματι πηλοσθῆς Θεοδῶδῶς ὁ ἄγιος ἐσ-
 δήμησεν πρὸς κύριον οὐκ ἐσὶν οὐδὲ πρὸς
 ματαῖν ἢ μαρίσται, ἐκστὸν μὲν εἶν ἢ καὶ
 πρὸς, ὅσον ἂν ἐ ὑποβάλλῃ ὁ λογισμῶς,
 ἢ αἰσῶν ἢ ἐκ διαβολικῆς ὑποπρωρῶς,
 διαλασθῆται ἐμπροσθῆς, ἀπτοσχῶν βασι-
 λῆας οὐσπῶν, καὶ τῶν ἐσὶ ἀπῶσθῆς αἰσῶ-
 σται ἀγαλλίασται· καὶ οὐκ ἐσὶ χαλιπῶν σφῶ-

Ps. CXXVII. C.

» tat malum, non gaudet super iniquitate,
 » congaudet autem veritati: omnia operit,
 » omnia credit, omnia sustinet, omnia spe-
 » rat. Caritas numquam excidit. » In his
 utinam conserveris mecum et cum omni-
 bus fratribus!

112. Sergio notario.

Quum audiam pietatem tuam semet cus-
 todire haereticorum communione immu-
 nem, zeloque Domini commotam partes se-
 ctari recte sentientium ac fortium usque ad
 sanguinem, relectia instabilibus ac prodi-
 toribus veritatis; gaudeo ego misellus gratias
 Deo agena, quod amica vetus et pec-
 cularia, Deo placita ac debita vult et am-
 plectitur. Vides enim, magis magisque in-
 tumescere persecutionem quae iam facit et
 martyres; quorum unus noster Thaddaeus,
 sanctorum nunc contubernalis. Nos autem
 a te amari, etsi propter peccata inamabiles,
 scimus: namque et nos te diligimus: im-
 possibile est enim amantem ab amato
 non redamari. Verumtamen ut etiam ores
 rogatum, quod nos propositum certamen,
 Deo miserere, perficiamus.

113. Cledonio filio.

Anxium te fecit frater certamen, o
 fili; neque id mirum; namque et nos eun-
 dem sensum experti sumus. Sed parce me-
 tui; scriptum est enim: « Dominus mihi
 » adiutor, non timebo quid faciat mihi
 » homo. » Quare confidere nos oportet,
 et non formidare. Hac animi fiducia vice-
 runt pugiles; et quidem in proprio san-
 guine consummatus sanctus Thaddaeus ad
 Dominum migravit. Nonne est ergo nego-
 tium maximum, centum flagris aut etiam
 quantumlibet pluribus (sive id mens nostra
 sive diabolica suggestio, ob incutiendum
 timorem representaverit) mercari regnum
 caelorum, et per infinita saecula gaudium?
 Nonne vicissim valde durum est, ob vitan-

(1) Non est varia lectio graeca ενίην pro vulgata ενίχην; quamquam et illa prior vulgatum sensum habere potest.

dum plagarum dolore, abicere fidem, et ne hic quidem consequi solatium, propter lapsus ignominiam, et conscientiam exulceratam; ac deinde per saecula sine fine puniri? Sic itaque, fili carissime, cor tuum corrobora; et sic vere Christum adiutorem habebis. Quod si te cogitatio subeat, quod etiam post negationem, paenitenti salus supersit, ut est reapse; quis tamen spondet, nos sine dubio paenitentiam habituros, et non potius vita subito ereptum iri, aut certe a peccato aegre recessuros? Quomodo item adsumemus luctum et alias paenitentiae medelas, ut indicem nobis reconciliemus? interim mortem timentes, et pudore semper et consternatione occupati. Interroga miserandum Lucianum, deinde Dorotheum beatum, quodnam sit utriusque cor; comperiesque et audies in priore quidem dolorem, tenebras, pudorem, in tantum ut dehiscere terram optet seque haurire; in altero autem gaudium eximium, lucem, confidentiam, Christum ipsum; adeo ut numquam a sua nativitate habuerit parem voluptatem. Quis ergo tam amens, quis tam lapideo corde praeditus, quis tam insanus, ut non cognoscat pulchrum esse propter Christum pati? Sic te Deus perficiat, fili mi! precantem simul pro me, ut sicut loquer, ita et agam in Domino.

114. Dorotheo filio.

Gaudeo et congaudeo tecum, o Dorothee, qui vere es Dei donum. Nomen tuum in rem vertit, appellatio in actum. Verberatus fuisti, fili mi venerande, propter Christum. Euge firmo corde athleta, caro aurea, sapphiro pretiosior, purpura speciosior! Utinam osculari possem carnium tuarum lacerationem! Sacra membra tua fecisti Christi membra, cujus sanguinem cum tuo miscuisti. Euge, Christo conformis, quod non haesitaveris stadium ingredi, quod praesentem vitam non antetulere aeternae ac immortalis. Iam enim tuo suscepto proposito ad Dominum demigra-

δρα φησὶ ἦν ὅτι καὶ μαρτυροῦν ἰδωσὶν περὶ εἶδαι τὴν πίστιν, καὶ μήτι ὡς ἔχει ἄπιστον αἰχμητὴν τῆς πίστεως, καὶ σωσθεὶς ἔρωμαιλουμένη, καὶ εἰς αἰῶνας ἀπαλλοτρίωται καλῶ ζῆσαι; ἔγωγε, τίκτον μου ἡγαπημένον, εὐμονοῦν τὴν καρδίαν σου καὶ οὕτω φρονεῖν, χάρις τῆ Χεριστὸν ἐπίκεισθαι, ὡς ἀληθῶς ἔχει εἰ δὲ καὶ ὑποπέδεται ὁ λογισμὸς, ὃ μὴ ἀφῆρται εἶναι πάλιν ἐξ ἡ μεταβολῆς σωτηρίας ὡσαύτῃ καὶ εἶναι, ἀλλὰ τῆς ὁ ὑποστρέφου ὅτι πάντως εὐσεβῶν μεταβολῆς, ἢ ἀρπαζομένων ἡμῶν θεῶν, ἢ διηλεῖς ἀνακλινομένων τῷ πόνω; πόσον ἢ καὶ ὑποστρέφου δάκρυον ἔτι τὰ ἄλλα εἰ μεταβολῆς φάρμακα, ἵνα ἐξολοθῶμεν κατὰ κατὰ; καὶ οὕτω ἔμενον ἡ δάκρυα, καὶ αἰετῶν ἡγαπημένων ὄντων καὶ ἀπαρρησάσων ἐσθῆτον ὅτι σφίσι ἡλικιανὸν ἡλικιανόν, εἴτα ὅτι σφίσι δακρυότοι καὶ μακάριον, πᾶσι καρδία ἐν ἀφοσίωσιν καὶ εὐφροσύνῃ ἔκαστος, ἐν μὲν τοῖς σφίσι, ὡς ἡμῶν αἰχμητῶν, βραχύνει τὴν γὰρ ἐργασίαν εἰς τὸ κρατῆσαι αὐτοῦ; ἐν ἢ τοῖς δυνατοῖς χαρὰν ἀβάσκατον, φάσι, ὑπεροσπίας, αὐτοῦ καὶ Χεριστὸν, ὡς μάλιστα ἐγκύβον δαπὴν ἡμῶν πιαυτῶν ἰδοντῶν τῆς αὐτῶν ἀφῆρται, τῆς λιδοκέρου, τῆς μιμητῶν, μὴ γνοῖναι ὅτι καλὸν τὸ παθεῖν ὑπὲρ Χεριστῶν; οὕτως ἐν θεῷ ἐξῆλθεν, τίκτον μου, ἐργασίαν ὑπὲρ ἡμῶν, κατὰ λόγον ἔτι ἀφῆρται ἐν κυλίῳ.

εἰδ'. Δακρυότοι τίκτον.

Χαίρω καὶ συχαίρω σοι Δακρυότοι ὡς ἀληθῶς δῶκεν θεοῦ ἐργασίαν σου τοῦτομα ἀφῆρται, ἢ κλίσις ἀφῆρται ἰδίως τίκτον μου σβασίαν ὑπὲρ Χεριστῶν; εὐχα ἀθλάτοι ἐν-ροκέρου, χρυσόσκαρκα, σκαπῆρι ἡμῶν, πορφύρας ἡραιότεροι; εἴθι μοι ἀσάσκατοι τῆν σαρκαὶν σου ζῆσον; τὰ ἰερά μάλι σου ἀπαρρησῶ μάλι Χεριστῶν, οὐ τῷ αἵματι τὸ αἷμα σου κατὰ μου; εὐχα σύμφοροι τῷ Χεριστῶν, ὅτι ἐκ ἰδίως εἰσπλάθῃ εἰς τὸ σφίσι, οὐδὲ ἀφῆρται τὴν παρῶν ζωὴν εἰς αἰώνιον καὶ ἀθάνατον; ἔθι γὰρ τῆ ἀφῆρται ὁξείδηστας ἀφῆρται κλύον ὅτι κατὰ λῆφιν ὁ σὸς σὺμαθλος ἔτι μαρτίς Θεοδωτοῦ; τῆ

Col. 1. 10. 1.

γὰρ εἶς τὸ τοῦ ἰάθης ἔπ' ἐν σαρκί, ὡς ἀν
 πλησιέστερος διολογασίαις (1) θῶν ἐν τοῖς μέ
 λεισί σου· οὐδ' ἡραεὶ μαγάλαι ἐν οὐρατοῖς ἔ
 ἐπὶ γῆς ὅπ' μαρτυρίας Χριστοῦ ἐν γῆμαθῶντι
 οἱ, ποῖον κελόν, ὅπ' εὐλόγῃ καὶ τῶρα, ὁμο
 κωτα τῆς ἀληθείας ὁρῶντι· ἵλιον λαμ
 πρῆσεν οὐκ ἐλεῖμνῆτι· μὲν ἠέρον τιμαλ
 φῆσεν ὁ πικροσάτι· ὁ ἴ' μαγαλοδορῆσαι·
 ὁ τῆς αἰτίσταις· οὐ φίρον ἢ ἰδοῦν· ἱεθε
 μῶ· γῆροτα τοῖ πνύματι· κριτῆσβόν σε
 τίνον ἡρόν, κριτῆσβόμαι, τρεσῶ, αἰνῶ
 ἔροτῶ, πῶσι τὰ ἀθῶα, πῶσι ἑυθγκας τῶς
 ἀλοφῆσταις· πῶσι ἑὶ ἢ ἡμία σου ἑυζῆ ἐν
 τῶσι καὶ ἐν' αὐτῆς τῆς εἰσοῦσου· καὶ μοι
 δοκῆ ἀνῶποκρινεῖσθαι σε ὅαιουτα· ὅπ' οὐν θῶ
 ρῶβῶ, ἐκῆ κριτῆσβῶταις θαιάπαι, παρ
 ὀροσις σαρκὸς, ἑκασσις τῆς σπῆς τὰ μέλι
 σχῆσταις, νικῶσις τῶν ὁρμῆσταις ἑὶ ἀλ
 γησῶν τῆς πίστεως καὶ ἀγάπης· ἑ ἱλπῶ
 Χριστοῦ· ἑπῶσι ἑρῆ, ἑμὸν ἀπῶγγρον, Χρι
 στῶ ἀρῆσι· ἀλλὰ δῆμαί σου μὴ με κριτῆ
 κῆσι· μαγῶν δῆ ἑ καὶ πολμῶν ἐπῶν
 Χριστοῦ· ἀλλὰ τῆσι σου (2) ἀρῶνα τοῖς
 σπῆσβῶνσι ἑπιτοφροσῶν τὰ μέλισται·
 ἦδη ὡς σῆσβῶν πῶρ ἑσμῶσις ἀθῶφι πῶ
 κριτῆσβῶν ἑὶ μαρτυρίας· βούλεισθαι σε Χριστὸς
 ὡς σκῆπῶ· ἐκλογῆς ἑπ' πῶρον χαλκῶσθ
 ναι· σὺ Πάυλῳ χοροῦσαι· μὴ δειλιάσῃσι
 γῆναι μου ἀθῶλατῶ· ὁ σῶσαις καὶ δῆσβῶ
 βάσταις σε ἐν τοῖς σπῆσταις, ἦδη πῶσι
 σμῆσταις σοι, καὶ ἑρῶσθαι σε ἐκ σπῆσται
 λῶντῶ καὶ νοτῶ ἑ ἀιδοῦντῶ, σπῆσθαι σε
 μῶ μῶρῶσθαι· ἀρῶ ἀκούσῃ σου τὸ ὅμομα
 ἀρῶ μάλα ἑρῶσθαι σε ἑὶ καὶ θῶς, ὅπῃ ἀρ
 χησῶ καὶ ἑρῶσι, ὅπῃ εὐλίτας ἑ κριτῆσ
 τῶσι, ὅπῃ πατριάρχῶσι ἑ βοτανικῶσι (1), ὁρ
 θεδόγῃσι δῆσθῶν· μὴ πίστες ὁ σῶλῶ, μὴ
 λῆσθῶσθῃσι ὁ ὁμοδογῆσθῃσι, αἶον ἡ καρδῶ·
 Χριστὸς σοι ἀιαπῶσθαι· ἀπῶσθῃσι κριτῆσ
 τῶσι, ἐν ἡ ἑκῆσθαι ὁ ταπεινόσταις ἑαυτῶν μῶ
 θῶσθαι (2) ἀρῶσθαι τῶ κόσμου τῶτι, καὶ
 ἑκῶν αὐτῶ καὶ ἑμῶν ἐν ἑαυτοῖς ἑδωσθῶσθαι
 δῆσθῶσθαι· σπῆσθῶσθαι σπῆ ἑμῶ σπῆσθῶ
 σθαι ὡς σπῆσθῶσθαι, ἑνα σμῆσθῶσθαι ἑμῶ
 ἐκβῶσθαι.

(1) Considerent illi, cur hec orthodoxi dicantur βοτανικῶι, ἑρῶσθαι.

sti, quem assecutus est par tibi athleta mar
 tyr Thaddaeus. Tu vero ideo fortasse in
 carne sanatus es, ut pluries Deum glorifi
 ces in membris tuis. Vah gaudium magnum
 in caelo et in terra, quia Christi martyres
 facti estis! Nem quam pulchrum, quia col
 umnae et bases, oculique veritatis apparui
 stis! sole splendidius radiastis, margaritis
 lucidius micastis! O magnum donum! o
 praeconium! non fero voluptatem, exta
 sim spiritus meus patitur. Teneo te, fili mi
 sacrate, amplector, corono, dilaudo. In
 terrogabo quomodo pugnavi, quomodo do
 lores pertulisti? quomodo se habuit pre
 ciosa anima tua in his, et ex ipso initio?
 Mihi vero videtur ita respondere: ubi Dei
 timor, ibi mortis contemptus, neglectus
 carnis, quidam extaticus membrorum ha
 bitus, dum dolorum acerbiteriam vincunt
 fides, caritas, et Christi spes. Ita reapse
 est, o viscera mea, o Christi agnelle! Sed
 oro te, cave ne me pudore afflicias, immo
 ut audacius dicam, Christum. Sed perface
 certamen tuum, et hia prioribus obsigna
 futura. Iam quasi ferrum igne, ita tu, fra
 ter, exactus fuisti cauterio flagrorum: vult
 te Christus, ut vas electum, adhuc for
 tasse elaborare. Cum Paulo exulta, ne for
 mides generose athleta mi. Qui te servavit
 et per priora traduxit, deinceps multo mag
 is tibi aletit, et ex ore leonis te eripiet,
 tum intellectualis tum sensibilis, cum mar
 tyribus te coronans. Nunc tuum nomen
 famigeratur, nunc valde te Deus exaltare
 coepit, supra pontifices et sacerdotes, su
 pra atylytas et abbates, supra patriarchas,
 et herbarios, id est orthodoxos. Ne cadas,
 o columna; ne desertor fias o confessor.
 Sursum cor. Christus recreatio tua. Fortis
 est humilitas, qua is qui se humiliavit usque
 ad mortem vicit principem mundi huius,
 eumque ipsum, se adiuventem, vincendi vires
 nobis donavit. Ora, quaeso, pro me,
 fili amantissime, ut in comitatu vestro vita
 excedam.

115. Iacobo filio.

Euge Iacobe filii mi venerande! Quando ego sperassem, te inter martyres Christi fore, qui ordine postremus eras inter fratres tuos? Immo et mirabilis est, quod primus ex sociis athletic in stadium propter Christum ingressus es. Existimavit impius persecutor de te ceu dolorum intolerante, et nulla re bona digno, victoriam tutam reportare: sed victus est infelix, dum in virum incidit animam suam pro Dei nomine tradentem, et inflicti ab eo flagris validiore. O virilem tuam, fili, animam, qui tamquam adamas tot ac talia pertulisti verbera in tergo et pectore, pariterque brachiis! O crudelitas eferatorum hominum! O caro tua benedicta! Undique plagis notatus, humo levatus es, mortui pondus habens: villi panniculo ab impiis involutus, additis simul renovandae poenae minis: nec tamen es debellatus, sed te magis praeparasti, funebribus etiam indictis. Deo sit gloria et laudatio! Exemplar tu ac stimulus pugnantibus simul fratribus, quorum unus ad Dominum migravit, ceteri tecum sunt in agone. Quanta tibi merces! Tu iam mihi non filius sed pater, qui Deo famulatus es. Sed considera, finem requiri, non autem sufficere praeclarum initium; quamquam id ad pulchrum finem viam sternit. Morere fili propter Christum, ne grande ac divitiis datum pessumdes certamen tuum. Heu quam doleo de lapsis, quia non erant de spiritu vestro: alioquin mansissent vobiscum in Domino: facti sunt in gaudium diabolo, quem Christi loco admiserunt: mihi autem peccatori luctui sunt, et universae fraternitati deiectioni. Sed det illis Dominus paenitentiam et reditum! tibi vero finem initio dignum! Ora, fili mi, pro me misello, ut vobiscum Christum inveniam.

116. Theodulo filio.

En ut transisti de loco in locum, fili

ρις. Ἰακώβου τέκνον.

Εὐγε Ἰακώβη τέκνον ἐμὸν σβασόν· πῶ ποτὲ ἐγὼ ἠλπίσαι ὅτι ἐν μέγιστοι Χριστοῦ σὺ, ὁ ἐξαπίζων ἐν τοῖς ἀδελφοῖς σου τῷ βαθμῷ; καὶ γὰρ τὸ θυμακραύτητον, ὅτι ἐστὶ σιωπᾶθλων σε φερῶν· ἰσηλλῶδες ἐὶς τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ στάδιον· ἐόμοσον ὁ ἀνομηθὸν δίκωτης ἡβῆ σου ὡς ἀφαιρετοῦ καὶ οὐθινοῦ ἀξίως τὰ νικητήρια ἔχων· ἃ μὴ ἤπιπται ὁ δόλαι· ἐντυχὼν ἀνδρὶ ἐκείνῳ καὶ ὑπὲρ τῆ δόξα καὶ τῆ τοῦ θεοῦ τῶ ἑαυτοῦ ψυχῷ, καὶ ἰσχυροτέρω ἐστὶ ἑαυτοῦ πλῆθυν· ἐκρίθη· ὡ τέκνον, τῆς εὐάντηρου σου ψυχῆς λύτρωσας ὡς ἀδέλφιας ποσιτίτας καὶ πλιχεύτας μάσργας ἐν τῷ νότῳ καὶ τῷ τέρει, καὶ ἐν τοῖς βραχίοσιν ὡσιτίτας· ὡ δὲ ἀπώκτας ἡβῆ θηρολογώμαον· καὶ ὡ τῆς ἐύλογημένης σου σαρκός· πάντοθεν ἐσθῆς· ἡρεθῆς ὡς ἰκερῆς φέρων· γαροτός· ἐσφειλλημῶν· ἑακκαπ τοῖς ἀδίοις, εἴτα ἐ ἀπειληθῆς πάλιν κώλασιν, οὐ κρηνημῆδης, ἀλλ' ἐπαρισκόλῆδης ἀβυθῆμῶν· τὰ ἐπιπάρια· δόξα θεῷ καὶ αἵτιος· ἰσπίθεις κὶ ὑπὸληθῆ σὺ, καὶ τοῖς σιωπᾶθλοῖς σου ἀδελφοῖς, ὡν ὁ εἶς, ὄξειθῆμῶς φερῶς κυριον οἱ ἦ, ἐπὶ τῷ ἀπὸ σὶ ἀγῶν· πῶσ· σοὶ ὁ μωδός· σὺ μου οὐ τέκνον, ἀλλὰ πατήρ, θεόν θεωροῦσας· ἀλλὰ βλέπει ὅτι τὰ τέλη ἐπιπῆται, καὶ οὐκ ἀρκῶ τὸ κηλαῖς ἐναεξαιδῆ· εἰ καὶ ἐφόδῶν ἔχει τῷ ἐ κηλαῖς πλιλασῶμα· δατόθασον τέκνον ὑπὲρ Χριστοῦ, μὴ δατολίσης· θηοπίεργον καὶ μέγας ἀγῶνά σου· ὁμοῖοι ἐπὶ τῆς ὀλισθηρόσιν, ὅτι οὐκ ἴσασ· ἐκ τῷ σπυόμεθ· ὁμοῖοι ἢ γὰρ ἄν, μαμῶκκαςι σὺ ὁμοῖοι ἐν κεύρῳ ὄρημῶντο ἐπὶ χαρμα τῷ ἀβυθόλω ὅν ποροσκαπτο ἀπὸ Χριστοῦ· ἐμὸν τὶ τῷ ἀμῶντολῶ πείθῳ, ἐ πάσῃ τῇ ἀδελφότητι ὕλασικ· ἀλλὰ ὁμοῖοι κυρι· ἄπῳς μετανοιας εἰς ἀνάκλινον σοὶ ἦ πῆρας ἄξιον εἰ ἀεχῶν· ποροσυχῆ τέκνον μὴ ὑπὲρ ἐμῷ τῷ ἄσπῶνῳ σὺ ὁμοῖοι εἴρα ἦ Χριστόν.

ρις. Θεοδούλου τέκνον.

Ἰδί πῶ φειλλῶδες τόπον ἐκ τόπου μετα-

Col. I. 16. b.

Col. I. 16. a.

εργάζομαι τέκνον μου Θεόδουλε κη' ὁ
 μὲν διαβλέμεις οὐ θυμασθῆς, θυμασθὲν
 δὲ ἄγασ' ὅτι ἐπέθλασας ἐν Θεσσαλονίκῃ
 ὑπὸ τῷ ἀνίερῳ τυφθῆς ἐν κρείττει δὲ-
 κοσῆταις ταῦτα ἀκίνας ἐδόξασα ὅτι
 ἡμεθῶν σου πόσιον τῆς ἡμετέρας· ἀλλ' αὐτὴ
 γὰρ κη' ἰγωνία ἀναλογίζομαι ὅτι τὴ
 κείμα τῷ Θεῷ τὸ οὐτως σε φελαβλάσαι
 ἐν ποῖς αὐτοῦ· ἀεὶ ἀβουλία, ἢ θῆσα οἰ-
 κονομία, τὰ μὲν αὐτὸ φθάσαντα, ἐνδοκία
 Θεοῦ, ὅτι οὐ ἐπεσημασθῆς, διούς ὅτι
 νοῦν σου εἰς μέσους, κη' φρουροῦμαι
 ὡς θησαυρὸς ἀληθείας· καὶ γὰρ κη' κη' εἰ-
 σὶ τέκνον μου μὴ ἰλιθῆσαι κη' φροσῶμαι
 σάμας, ἀλλὰ δὲξάσαι Χειρὸν ἐν ποῖς
 μίλισί σου, ὁμοθῆσας τὴ ἀθλον ἐνώπιον
 Θεοῦ κη' ἀνθρώπων ἀπειρηχόμενοι, καὶ
 μὴ περσοῦς τῶν πιστῶν καὶ γὰρ Θεσσαλο-
 νίκη ἐπὶ σοὶ φησίν· ὅσα σοι ἄλλα
 φησὶ ὅτι ὅσα ἀνθρώπων ἢ ἡμεῶν (1)
 βλάπτει δὲ, ὡ ἀπλόχοι μου, ὅτι μὴ
 τίλους δὲ ἡμᾶς κη' φησὶν μὴ αὐτὸ
 ἡμεῶν κη' Χειρὸν, ἀλλὰ συγκαταστήσῃ
 ὡς καλὸς πραπίτης Θεοῦ· ἡμεῶν αὐτῶν
 μὴ σοὶ ἔστιν ἐν φυλακῇ· μὴ σοὶ ἐστὶν
 ἐν τῶν πάλιν, ὅτι φησὶν ὅτι πα-
 τὴς κακοῦ· μίμου ὅτι ἀλλοφῶν σου, ὅ-
 πῃς ἡμεῶν ὡσαύτως· Βασίλειον φη-
 μί, Δικασθῆσαι, Θεοδῶν· ὁ κη' μετὰ
 δὲ ἡμεῶν περὶ κίριον ἐκδημῆσας
 ὡς κη' φησὶν· ἔπειτα κη' ἰάκωβ· ὁ δὲ
 ἀγίου μαρτυροῦ χη' φησὶν ὅτι μαρτυροῦ
 Λουκιανοῦ (2)· ἀλλὰ τὸ ἰλιθῆσεν ὅτι ἐ-
 δόξασα ὅτι ἔστιν μὴ ἐσθλῶν τῶν πη-
 γῆς, ὁ δὲ κη' φησὶν ὅτι φησὶν ὅτι φη-
 σὶν δὲ κη' τῶν ἀμῶν μου κη' ἄλ-
 λου τίσασαι ἢ ἰχάταιν, ἐν οἷς ὁ τίς
 μὴ τὴ φίλων (3)· ὁ γὰρ Εὐδῶν κη'
 ἡμεῶν οὐτε πεπῶσται οὐτε ἴσπασαι,
 ἡμεῶν ποῖς γαροῦντες, ἐπὶ τὸ λόγῳ μὴ
 πιστῶν, οὐ μὲν κη' ἴσπασαι, φησὶν ἢ αἰ-

mi Theodule. Et transitum quidem non miror, sed valde certamen demior tuum Thessalonicae, ubi ab illo profano decemta flagra pertulisti. Haec audiens, Deum laudavi, animae tuae amantior sum factus. Neque tamen sine anxietate fui, quodnam fuerit Dei iudicium, ut tu in ista loca deductus sis; num scilicet inconsiderantia aliqua, an Dei providentia? Sed enim quae acta sunt non sine Dei beneplicito fuerunt, pro quo et propter quem plagatus es, oblatu tuo verberibus dorso, et custodiae ceu veritatis thesaurus traditus. Profecto beatus es, fili mi, qui nec tui miserus es nec carnibus pepercisti, sed Christum in membra tuis glorificasti, et confessionia praemium coram Deo et hominibus retulisti, nec fidem prodidisti. Et quidem rei tuae gestae congruit Thessalonicae nomen, quae tibi alienigenae prae suis indigenis victoriam contulit. Verum considera, o viscera mea, debere nos usque ad finem testimonium dicere. Ne ergo pusillo animo sis, neque te pudeat testimonium Christo praebere; sed cum eo patere, tamquam egregius Dei miles. Sustine eum: nam tecum in carcere est, tecum in verberatione, si denno contigerit, ut omni malo te eripiat. Imitare fratres tuos, qui similiter vapulaverunt: Besarionem dico, Dorotheum, Thaddaeum qui et post alteram diem ceu martyr migravit ad Dominum: deinde et Iacobum, sancti pro Christo martyria, Luciani discipulum. Sed miserandum est, quod magister sit lapsus non ferens verba, discipulus vero triumphaverit. Quin adeo alii item quatuor, peccatum meorum causa, lapsi sunt de infimo numero, quos inter Titum cum Philone. Namque Evodius et Hypatius neque cecidere neque steterunt, semimortui quodammodo facti, quoniam verba quidem ceci-

(1) Ludit noster in vocabulis graecia θῆσα, ἄλλο, et ἰσπασ, quod latine fieri nequit.

(2) Iacobum martyrem, Luciani alumnum, dicit dilaudat Theodorus etiam in epistola ed. 100. lib. II. tiem Iacobi, Besarionis, et Dorothei, mentio est in vita ipsius Theodori ed. Sirmoud. cop. 101.

(3) De Philone lib. II. ap. 49. ed.

modo facti, quoniam verbis quidem ceciderunt, facto non item, quia communione haereticam respererunt. Cave itaque, frater, denuo dico, cave ne credas, ne perdas quod es adeptus, ne fias negator. Audiatur ubique certameum tuum: gaudent de te angeli, confundantur daemones cum operariis suis iconomachis. Tunc et ego misellus cum fraternitate tua glorificabor. Gratia tecum sit, confortans te ut omnia ad mortem usque perferas. Qui mecum sunt te salutant. Ora pro me, itemque pro fratribus tuis cunctis.

117. Gregorae laico.

O homo Dei, hodie te Dominus suscitavit in adiutorium salutemque multorum, et nostrum praesertim misellorum. Quippe audio curam quam suscepisti, tamquam a Deo missus, decertantium pro Domino; idque admiro: quamquam, si est a Deo ministerium tuum, non est peregrinum; sed certe quod sit a Deo, res ipsae demonstrant. Quomodo enim haecenus captus non fueris, nisi a divina providentia protectus? Benedictus Deus, qui te adhortatore excitavit certantibus pro nomine eius! qui te defendit sub potente manu sua: qui tibi tribuit esse impavido, inhumanorum malorum periculorumque contemptori. Splendet opera tua, famigeratur res a te gesta. Quid nisi quoniam Dei te ministrum ostendisti. Certas, concertas: quodque mirabilius est, non martyr tantum es, sed multorum martyrum instar. Unicuique certanti, vulnera fovendo, alimoniam praebendo, inviscendo, adhortando, animos augendo, socius martyrum a Deo reputaris. Neque tuam coronam habes, sed totidem, quod tu certantibus inservis. Ecce misisti ad Dominum sanctum Thaddaeum: habes tres qui martyrium nunc faciunt, et unum nondum exquisitum de carcere. Parumper expecta, et alios quoque excipies. Sed hem peccata mea! Item calamitas lapsorum,

πιστῶν, οὐ μὴν καὶ ἔργῳ, φουρόντες ἢ αἰρητικῶν κοινονίας· βλέπετε αὐτῶν ἀδελφί καὶ πάλιν λίγῳ μὴ ἐσθλῶς· μὴ καταλίσις ἢ ἰσοπαύεισας, μὴ ἀρετικῆς ζήνη· ἀκουσάτω σου ὁ ἀγων παταχῶν, χαλεπώτασιν ἐπὶ σοὶ ἀγέλιον· αἰχμηθῶντας θανάτῳσιν πῶς ἰργάταις αὐτῶν εἰκονομάχῳσιν· καὶ γε ἐσθλῶσιν ἀποθήμασιν· ἐγὼ μὲν τὴν ἀδελφότητάς σου ὁ παπίνος· ἢ χάρις μετὰ τοῦ ἐπιχρῆστος σὺ σε πάντα ὑπαινιγκῶν μετὰ θανάτου· οἱ σὺ δὲ μὴ ἀσπάζονται σε· σφερούσιν σου ἐπὶ ἡμοῦ ὡσπερ καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν ἀδελφῶν σου.

εἰς Γρηγορᾶ λαϊκῆ (1).

Ἄνθρωπε τῷ θεῷ σήμερον ὁ κύριός σε ἀνίστασιν εἰς βοήθειαν ἔστω πείρασ πολλῶν, μέλιστα ἡμέρῃ τῶν ταπεινῶν· ἔστω ἀκίω τῶν φερόντων ἡμῶν ἀντιδῶν ὡς τὸν θεοῦ ἐκ πῶς δὲ κύριος ἀθλῶσιν ἔξιστασιν· ἀλλ' ὅμως ἐπ' ἂν διοφθαλμῶσιν σε ἢ ἐξουσία, οὐ ζήνον· ἔστω ὡς θεοῦ, δηλοῦν τὰ σφερούσιν· πῶς γὰρ ἂν ἀνεπαύσῃς μετὰ τῶν δυνεσ μὴ κρατῶν, ἀ μὴ ὑποθῶσιν σφερούσιν σκηνάζομεν· ἢς· εὐλογῶσιν ὁ θεὸς ὁ ἐξουσίαν σε ἀλλὰ πῶν τῶν ἀγωνιστῶν ὑπὲρ τῶν ὀνομασθῶν αὐτῶν· ὁ σφερούσιν σε ὑποθῶν κρατῶν ἀπὸ γῶσιν· ὁ δὲ τοῦ τῶν ἀλογιστῶν, τῶν ἀπεικῶν, τῶν βίβλικῶν· ἀλαμπῆ σου τῶν ἔργων· ἐξουσίαν σου τῶν δράμασιν· καὶ πῶς γὰρ οὐ, θεοῦ ἐξουσία ἀναδυστῶν, ἀθλῶσιν, σκηνάζομεν· καὶ γε τῶν ἀθλῶσιν, ὅτι οὐ μόνον κρατῶν, ἀλλὰ πολυμάχῳσιν ἐπὶ τῶν ἰκῶσιν, τῶν ἀθλῶσιν, ἐξ πῶς ἐπιπέδῳσιν, ἐξ τῶν ζουμάσιν ἀλοφῶσιν, ἐξ τῶν θρηστικῶσιν ἐπιπέδῳσιν, ἐξ τῶν σφερούσιν καὶ σφερούσιν, συμμῶσιν λογῶσιν ἀλλὰ θεῶν καὶ ἔχῳσιν ἵνα τῶσιν ἀλλὰ πῶσιν, ἵπου καὶ ὑπαιρέσιν· ἐξουσίαν σου τῶν ἔργων· ἀλλὰ τῶν κερταχῶσιν καὶ ἵνα μὴ ἐπιπέδῳσιν ἐπὶ τῶν φιλῶσιν· μετὰ ἀνάμῳσιν ἔστω καὶ ἵπουσιν· ἀλλὰ πῶς τῶν ἀμῶσιν, φῶν τῶν ἵπουσιν τῶν πῶσιν, ἔστω ἐπὶ Λουκιῶν λίγῳ καὶ

Col. I. 106. 2.

(1) Sic Gregoras sedem quoque sternam possidebat. Ep. ed. lib. I. 40.

εἶν ἡμιθνήσ, εἶν μὴ ἐν ἔργῳ ἀγὰ λόγῳ
 εἰσάριτες· μηδ' αὐτὸς ὑπογραφῆς ἀνδραγαθῆ
 τῆ θεῷ κλειούσας καὶ μετανοούσας, καὶ
 ἀναξίως ἑαυτῆς ἰσπίσας θεῷ ἔ τῷ θείῳ
 πόσα διακρίσῃσι· πόσα κλοκαπύθῃσιν ἴνα
 φθάσῃσιν εἰς σωτηρίαν· ὁ θεός σε γενναίως
 ἀεμάρτανε· αὐτὸς σε σκεπάζει καὶ σώσει εἰς
 τὴν βασιλίαν αὐτοῦ· εὐχου εὖ εἰ ἐμοῦ τῆ
 πατρῶου.

μη'. Ἄγνη πατριεὶς ἔ μοταζῶση (1).

Col. I. 106. a.

Λύπης τὰ χράμματα ὃ ἀμυψύεις σου
 καὶ οἰοτὰ ἡκαθουμῶρα ταῖς κατ' ἐμοῦ τῆ
 ἄσπιδο μὲν-ψισι· καὶ οὐ θυμωμένον, φέ-
 ρη γὰρ πάντως ἡ ὑπόμνησις τῆσάυτη· ἀλλ'
 ἴαν κχατανυγῆ σου ἡ τιμία ψυχή ἀνέχε-
 σαι τῆ φθαστος, ἀξιοπιστότερον ζαύματα
 φίλον ὑπὲρ ἑκόσῃ φιλεμῶτα ἰηθεῖν, ἰπαυ-
 τίστην μῶλλον (C) οὐ μόνον φίλον ἐν κυ-
 εῖῳ ἐμῷ, ἀλλὰ καὶ ἰκατότῳ, καὶ φασθ-
 ἡμῶν αὐτῆς ὡς τῆσ αὐτῆ ψυχῆ· οὐ πεί-
 νω ὑπογραφεσομαι τῆσ κατὰ θεῖον ἀγάπης
 σου, οὐδέ· ἀν κλαίους ἀγανακτικῆς ὑπο-
 σίξῃμαι· οὐ γὰρ εἰμι οὐτως ἀσπίδακτο, ὡς
 ἐν ταῖς εὐεργεσίαις πωροῦσθαι, ἀνδραγαθία
 γὰρ ταῦτα· ἀλλὰ τότε μῶλλον πθεοσύνῃ
 τῷ εἰσάσῃσιν, ὅπῃσιν ὑποτρῶσαι· γίνω-
 μαρ ἰηθὲ εἰ οὐδέ π φορητὸν ὡς οἶμαι ἰε-
 νηγάμῳ, ἡ μικρὸν ὑπόμνημα δόξης σου
 φερτάζῃν ἔ ἀμυψίας· οἱ γὰρ εἰς πωροῦσ-
 ποι εὐλογουῶντες οὐκ ὑποδκτικτοί, ὡς κρύβ-
 διλον πίνωπῃα λίγῳτῆσ δόχου μοι κυ-
 εῖα μοι εὖεκακῶσ σε εἰ κελδίας πωπῆ
 καὶ τρεχῆσῃσιν λῶσον· ἴνδον γὰρ γωόσῃμαι
 κέρῳ ὅπ μο ἴηθῆς ἐν μέγῳ· οὐτὲ γὰρ ἵος
 πωρῆσ κπῆρεσ, οὐτὲ ἀπῆσ πωρῆσ σῶδῳτον,
 οὐτὲ φίλο· πωρῆσ φίλον εἶπ χηκτολό-
 γο· ἀλλ' ἴσῃσιν ὅπ καὶ κχαθῆσῃσ, μῆ
 πωρῆσ εἰς ταῖς φλόγῃσ κκαλοπῃσ, καὶ σῶ-
 τῆσ δόξῃ μοι τῷ ἐκ τῷ ἐσθῆνδῃ ὑπο-
 βῃσῃσιν· ἡ γαρεῖς κατὰ σου, ἡ εὐλογία καὶ
 σωτηρία.

* Prov. XXV. 1.
 87

Lucianum dico et illos semimortuos, qui
 non opere sed verbo sunt negatores. Atqui
 ne hos quidem repellas, o homo Dei, flen-
 tes, paenitentes, quamvis se Dei et divi-
 narum rerum indignos effecerint. Quanto-
 pere flebunt, quantum semet affligent, ut
 ad salutem perveniant! Deus te confirmet,
 vir adamantine! ipse te protegat atque sal-
 vet in regno suo. Ora pro me misello.

118. Annae patriciae et monialis.

Dolori mihi fuerunt litterae sanctitatis
 tuae, et quasi spinae, propter tuas mei mi-
 seri reprehensiones. Neque id magnopere
 miror, fert enim haec omnia patientia mea.
 Verumtamen si pretiosa anima tua flectatur
 ad me tolerandum dum aio: fideliora
 sunt amici vulnera, quam oblata ab ini-
 mico oscula; laudabilis potius me, ceu non
 tantummodo amicum in Domino, sed et
 pro te orantem et animae tuae non secus
 ac meae consulentem. Haud igitur abuciam
 caritatem in Deo erga te meam, ne si plu-
 res quidem oburgationes perpetuar. Non
 enim ita sum rudis, ut si beneficia sint,
 adhaeream; sin offensae, recedam; sunt
 enim hi humani mores: sed tunc magis
 affectu abundo, cum me alieno odio pul-
 satum video. Ceterum ego nihil grave, ut
 puto, de te dixi, neque vel leviter memo-
 ravi, gloriae tuae semper studiosus atque
 ut nulli reprehensioni obnoxia fieres. Nam
 coram laudantes vitandi sunt, utpote qui
 secreto contraria dicere solent. Sume erga
 me, domina mea quae so, si aliquando vis,
 duriozem quoque sermonem: hinc enim
 cognoscam, quod me intra modulum ha-
 bes: neque enim filius erga matrem, neque
 vir erga uxorem, neque amicus erga ami-
 cum mollibus semper verbis utuntur. Im-
 mo aliquando etiam lacessas, ante quam,
 flagrante ecclesiae incendio, subitaneum
 intelligas meum humanis rebus excessum.
 Gratia tecum sit, benedictio, et salus!

(1) Annae patriciam, quae cum marito vitam monasticam extracto monasterio amplexa fuerat, lau-
 dat sibi praemortuam Theodorus carn. 115. et 120. ed.

119. Spathariae.

Domus tua, domus pietatis, domus hospitalitatis, domus refugii tentationem vitantibus. Ideo benedicta tu et gloriosa apud Dominum. Bona opera tua apostolus iam patefecit: si filios educavit, si hospitio recepit, si sanctorum pedes lavit, si tribulationem patientibus ministravit, si omne opus bonum subsecuta est; quibus verbis eam quae vere vidua est deformavit ac demonstravit. Talem te, domina, Dominus ostendit, in multis celebrem; sed et deinceps ostendit, custodiens ac protegens ad vidualis coetus decus, et praesentis vitae laetiam: in futuro autem saeculo deducet te ad immortalitatis thalamum cum sanctis virginibus.

120. Athanasio filio.

Libenter nunc quoque recepi epistolam tuam, fili mi carissime; qua lecta, abundantius adhuc delectatus sum, te compediens qualem ab initio cognovi; vel ut aptius dicam, qualem in sancto Spiritu peperi. Profecto mirum est, in diutina absentia numquam a desiderio desistere diligentem dilecti, et avidius optare discipulum faciem spectare magistri, atque ita magistro devinctum, ut inextinctum erga eum conservet amorem. Sed hoc a germana obedientia manavit, et quod invitus non autem sponte a me indigno discesseris, melioris operis causa; quod et praesens et praeteritum tempus ostendit, actum esse bene ac praeclearae. Perge itaque, fili, collaborans atque concertans una cum fratre nostro et archiepiscopo: non parum enim gloriae mercedisque adsequeris. Quin adeo exerce te ad imminentem propter Christum pugnam. Vides enim quid agatur: martyrii tempus est, quemadmodum fando audisti, praeter praeterita, et praeter illa fratrum tuorum. Cave igitur, carissime mi ac desiderate frater, no sine cura sis quantumvis longinquus a persecutoribus; sed

βιβ'. Σπαθάρια.

Ὁ οἰκθ σου οἰκθ εὐσθησίας, οἰκθ φιλοξενίας, οἰκθ καταφυγῆς τῆ ὑποτρομακτικῆς τῆς παρεσθῆς· ἔξ τῆ τοῦ εὐλογημένης ἔ δειδοξασμένης οὐ ἴσο κυρίας· ἡγορευτικῶς σοι τὰ κεραιθωματα παρὰ τῆς ἡμετέρας· εἰ ἱπποκρίσεσσι· εἰ ἔξ ἡνοδοχῆσσι· εἰ ἀρίων πόδας ἱππῶν· εἰ θλιβομένων ἱππευσι· εἰ παρὰ ἔργων ἀγαθῶν ἱπποκλιδοσσι, τῶν ὄντως χήρας ὑποτυπῶν ἔ ὑποδικυρίας ποι αὐτῶν σε ὁ κύριος κυρίας ἀνιδόσσι ἔξ βουομένων ἐς πολλοῦς· ἀλλὰ καὶ ἀναδύσῃσι φυλάτῃσι καὶ ἀεικῆσσι σε εἰς κλίθης χροακῆς ἐκκλιθίας τῆ καὶ χροακῆς ἐπαύσῃ· ἐς ἡ τῆς μείλῃσι αἰθῆσι σισυμάσσι σε εἰς τυμφαῖνα ἀθανασίας σὺν παρόντος ἀρίων.

Col. E. 167. a.

* I. Tim. V. 10.

εκ'. Ἀθανασίῳ τέκνῳ.

Ἡδύως ἰδέξασμέν σου καὶ πᾶν τῶν ἐπιτολλῶν τίκῃσι μου ἡγαπημένον· ἐπὶ δὲ καὶ ἀνέγνω, ἀελοσοτήσῃσι ἰδύσθων εὐφῶν σε πῶσιν ὄντα ὁλον καὶ ἡγαμέλιον ὄξ ἀρχῆς· οἰκίσυτες δὲ ἐπὶ σῶν, ὁλον ἱπποκ ἐ πτύμῃσι ἀρίων· καὶ γὰ τῶν θυμῶσιν, τὸ ἐς ὑποσῆα χροία ἀναλλόσῃσι τῶ πῶσθου εἶται· ἔξ ἐνέροσσι τῶ φιλιμῶν, καὶ διηλακῆσιν ἔξ· ἔξ μαθητῶν τῶ διδασκαλῶν βλάσσι ἀελοσῃσι· ἔτσι συμημῶν ὄντα τῆ διδασκαλῶν ἔ σολῶν φυλάτῃσι ἀσβεστον· ἀλλὰ τῆς ἀνοδύσῃσι ὑποτροχῆς τὸ εἶσιον, ἔ τὸ ἀκοῖτα καὶ μὴ βυλόμῃσι ἔξ· ἔξ ἡγαμέλιον μου τῶ ἀναξῆσι δὲ· οἰονομῆσι καὶ τῶνα, τῶ διδασκαλῶν ὁ κῆρῆς ὁ τῶ πᾶ καὶ ὁ φοροσῃσι, εὐ γὰ ἔ πᾶν καλῶς ἔχῃσι· εἰ γὰ αὐτὸ τίκῃσι σολοσῃσι καὶ σολοσῃσι τῆ ἀδελφῆ ἡμῶν καὶ ἀρχῆσι· οὐ μικρῆς γὰρ σοι ὁ ἱπποκ· καὶ ὁ μῦδος· οὐ μῦδ· ἀλλὰ καὶ γύμναξῃσι πῶσθ ἐπιστομῶν ὑπὲρ χεῖσθου ἀγῶνισῃσι ὄρῃσι ἔξ οἰα τὰ κεραιθῶνα· κεραιθῶν κῆρῆς κῆρῆς ἡκουσῃσι σοι πῶσθ τῆς κεραιθῶν καὶ τῶ τῆ ἀδελφῆ σου· μὴ δὲ αὐτὸ ἀδελφῆ σου ἀγαπητῆ καὶ ἐπιδοσῃσι ἀμείμῃσι ἔξ ὡς πῶσθ ὄν τῶ κεραιθῶν, ἀγὰ πῶσθ.

Col. E. 167. a.

σαδίου ποιού θῆσας, ἰτοίμα ἢ καρδία μου
ὁ θύος ἐπιλήμων, φεύς ὁ π ἐ κατὰ κρίσιν
ἰλαθῆναι με· μετὰ Χριστοῦ ὁ ἀδελφός Θεο-
δωλῆ Θεοῦ τὰ παλαιὰ ἐν ἀίματι ἀθλητικῶς
ἰσὶ καὶ ἢ π ἐ ἀλλ Θεοῦ ἐκ τῶ πνεύμα-
τος ἡμῶν ἢ ἔχουσαν ἵπ ἐναβαλῶν, ἰξορίας,
φυλακίας, πεφθῆς, οὐ μὲν ὡς Θεοδωλῆος
ὁ τυρανεύς καὶ γροῦ δολοφονίας Θεοῦ θύον
οἶον φρονεῖν πνεύματι ἐκ τῶ πνεύματι ἐν
οὐρανοῖς· κατακτείνον ἐπὶ τοῖς ἰδιωκόσι καὶ
εὐκτείνον καὶ φυλακτείνον τὸ φεβὶ ἡμῶν μὴ
πνεῦ ἀλλοῖς κερύξας φρονῶν ὁ Παῦλ Θεοῦ *
αὐτὸς ἀδελφῶν γίνομαι· διὸ ἀδελφὸν θε-
μῶν πνεῦματι μου τῶν φρονεῖν καὶ ἵνα ἐν-
ερίστη πνεύματι, τίς π ἰσοδοῦν καὶ ἔχουσαν
ἰξορίας πνεύματι μου· φεβὶ γὰρ σου ἐπὶ ἰσὶ
αὐτῶν, μέγας κύριος ὡς ἰσὶ πνεύματι ἡμῶν
λαμβάνου ἐν τῇ ταπεινῇ μου εὐχῇ εἰς
τὸ σὺν ἰσὶ σε καὶ ἰσοδοῦν μεγάλως ἐν
κυρίῳ· εἰρήνη σοι, σωτρία, ἰσὶ, φιλητῆ μου·
οἱ σὺν ἡμῶν σε ἀσπάζονται.

* 1. Cor. IX. 27.

εκα. Ἰωσήφ ἀδελφὸς ἔ ἀρχιεπισκόπου.

Col. I. 128. a.

Παραμύθιον τῇ ταπεινῇ μου ψυχῇ τῷ
πνεύματι σου γρηγορητικῶν, ὅσας
ἂν καὶ ἐπιποθήσῃ καὶ γὰ μέγιστα ἀρε-
τιώτικα ἐκπύουσα ἐκ ταπεινῶν ἐκ τῶ
ἐν τοῖς ἀδελφοῖς ἡμῶν συμβεβηκότων· ἰθα-
νατώθη ὁ Θεοδωλῆ Θεοῦ ταῖς μέγιστον ὑπὲρ
Χριστοῦ καὶ ἡρώδη μετὰ μετῴρων ἰσὶ
καὶ Δωροθέου σὺν Βησσαρίῳ ἔ Ἰακώβῳ
καὶ ἵπ ἐπιποθήσῃ ἐν σαρκί· ἵπ πται Λου-
κιανός ὁ ταπεινός φεβὶ τὰ μέσα σου ἵπ
πνεύματι δαλάσας καὶ φρονεῖν τῶν ἀλ-
θῶν· ἰσὶ ἔ ἵπ πται πται; οἱ μὲν ὄλι-
γα διαρίτης, οἱ δὲ αὐτῶν τῶν ἀπὸ πνεύματι
κατὰ κρίσιν καὶ τῶν συμβεβηκότων ἐκ μὲν
τῶ φρονεῖν καὶ ἀνεκλάληται· ἐκ δὲ
τῶ φρονεῖν λύπη δισφονηται· τί πάλ-
λα; ἵπ πται θυσιαστέα, καὶ ἀφαιρίζεται
πῆς ἰσὶ οἶκος, πῆς ἵσων ἀιρήσει, πῆς
πῆς ἵπ πται πται, πῆς ἵπ πται πται
ἵσων ἰσὶ πται; ἵπ βαθιά· ὑπὲρ κεφα-
λῆς τὰ κεκα· ὄλις, ἀδελφί, εἰς ποίας
ἡμῶν πται πται, ἰλλανισμοῦ ἢ οὐδὲν
ἢ μεκῆς π πται πται· ἀλλ' ὅμως καὶ

egregie te praepara dicens: paratum cor
meum, Deus, ad quaecumque me perdu-
cere digneris. Martyr Christi frater The-
odaeus cruento pugilatu consumptus fuit.
Sed et si quis alius de nostro coetu, vel
etiam extraneus, adhuc decerat, exilio,
carcere, vapulatione, non tamen quantum
coronatus Thaddaeus. Laudemus itaque
Deum, quod talem de choro nostro in cae-
lum praemisimus. Ingemiscendum de la-
pisis, orandumque est et cavendum a no-
bis, ne forte cum aliis praedicaverim, in-
quit Paulus, ipse reprobos efficiar. Quam-
obrem, frater, pro me ferventius ora, ut
firmo animo interiores exterioresque hos-
tes debellem. Nam quod et ego pro te
orem, testis est Dominus, me nimirum
septies in die per miseris preces meas dare
operam ut tu incolumis valdeque inclutus
sis in Domino. Pax tibi, sapientis, fortitudo,
mi earissime. Qui mecum sunt, te salutant.

121. Iosepho fratri et archiepiscopo.

Solatum est miserae animae meae, quo-
tiscumque sanctitatis tuae litterulae ali-
quae ad me perferuntur: nunc vero ma-
xime cum miser ego consternatus sum pro-
pter ea quae fratribus nostris acciderunt.
Interfectus est flagris propter Christum
Thaddaeus, et inter martyres translatus:
tum et Dorotheus cum Besarione et Iacobo
etsi adhuc in carne manent. Victus est mi-
ser Lucianus, in mediis flagris labascens,
veritatemque prodens: deinde et alii quo-
tuor, partim post levem vapulationem,
partim ipsa comminatione territi. O ca-
sum varietas! a primis, gaudium ineffa-
bile; a secundis, maeror vis tolerabilis.
Quid praeterea? Deiecta sunt altaria, sa-
crac omnes aedes diruuntur, coetus quilibet
in haeresim ruit, locum omnem flama
corripit, verae religioni omnis porta
obstruitur: nox profunda: caput mala ex-
superant. Vides, frater, ad quae tempora
reservati fuimus, ethnicismo vix aut ne
vix quidem differentia. Sed nihilominus

Deo bono gratias, qui nos praedestinavit ad perhibendum evangelio suo testimonium. Et quinam sumus nos inutiles, quantum certe ad me attinet? Et unde hoc nobis, ut martyres vel sanctam eius imaginem simus? Sed utinam contingat ut ad finem usque, confessionis cursum perficiamus, precibus illorum adimi, qui iam vita migrarunt! Gaudeo audiens, venerandum tuum valere corpus aequae ac animam, Sic et ego me habeo, etsi in ntroque simul, propter vetera mea peccata nihil est laude dignum, licet a tua bonitate magnificer, ut probe scis. Opto autem minimus ego, te ad finem usque inter Christi pontifices elucere, recte factorum splendore, magis etiam quam antea radiantem. Qui mecum sunt, reverenter salutant eos qui sub tua potestate istic sunt fratres meos. Ego Athanasio praecipue laborum meorum certaminumque socio plurimam salutem dico.

122. Eucharisto filio.

Quoniam exquivisti, fili mi carissime, litteras a me accipere, en tibi quod optas. Sed quam, oro, capies utilitatem ex hoc miserabili homine et nulla re digno? Ceterum tu pro fide tua puraque caritate agis, quibus verus obediens denotatur, et via ad potiora aperitur. Perseveranter itaque utraque in re proficias, et vitentibus inclytus evadas, ceu vere Eucharistus, id est a gaudio nomen habens: ut te videam sanctis connumeratum, et cum iustis fulgentem. Ora pro me, fili dulcissime.

123. Iohanni praeposito.

Et denuo nunc scribo ad sanctitatem tuam, et a scribendo non desinam, modo tabellionem nactus fuero: tum ut caritatis officio fungar, quod mihi prae multis cordi est, laud prioribus casibus immiutum, sed posterioribus gloriae relucens: tum etiam quia beatum te praedico propter praesentem fortitudinem, vel potius Christi confessionem, et quod tu nullam rem prae-

επι χάρις τῷ θεοπροβλεψῶ ἡμᾶς ἀγαθῶ
θεῷ ἡμῶν εἰς μὴρτίον τῷ εὐαγγελίῳ δου-
τεῖ· ἔ τινος ἰσχυροὶ οἱ ἀρχαῖοι, ὅσον τὸ κατ'
ἡμᾶς καὶ πόθου ἡμῶν τῶν ἵνα μετρίως τ'
ἀγίας ἀπὸ ἰσχύος εἴημεν; ἀλλὰ ἡμῶντο
μέγχι τήλους (C) τῆς ἐκκοσμίαις διερχομῶν
διανόστη εὐχαίς τῷ θεοπροβλεψῶνταιν
χαίρον ἀκούων ἐπ' ἡρώτων σου τὸ ἡμμοι
σῶμα ὡσπερ καὶ ἡ ψυχῆ· ἔχου δὲ κῆρῶ
ὡσπερταίς, καὶν ἐπὶ τῷ σωμαφοτίεσθαι διὰ
ταῖς ἐκ ποτε ἀμαρτίας· οὐδὲν ἰπύτου ἐ
ἡμῶν καὶν σωμαφοτίεσθαι ὑπὸ τῆς διοικη-
τηπὸς σου ὡς εἰσθε· εὐχομαι δὲ ἵ εὐλαχ-
στ (C) ἵως τίλους ἐκλάμπων σε ἐς ἐκχε-
ρίστου Χριστοῦ λαμπαρτίαις κερτορῶμα-
των ἐπὶ ταῖς θεοπροβλεψῶν λαμπαρτίαις φρυ-
κτορῶμα· οἱ σὺν ἡμῶν μετ' αἰδούς ἀσπα-
ζομαι σὺν ὑπὸ τ' ἰσχύος σου χαίρον ἀδελ-
φούς μου· κατ' ὄψεσθαι Ἀθανάσιον (C)
σὺνταστον καὶ σὺνἀδελφὸν πλείστα θεοπρο-
βροῦν.

εβ'. Εὐχαρίστησις τίκτου.

Ἐπαθὴ ἐπιζήτησας, τίκτου μι ἡγαπη-
μῶτον, χαίμενα μι ἔχον, ἰδού σοι τὸ ἐπι-
θύμων· ὅμᾳ τὴ ὄνηση ὄψεσθαι οἰκῆν ὄντος
κὶ ὡνός ἀγίας; πάλιν πιστεύς σε ἐς ἀγαπῆ-
ν; ἡλικιότους ἔργον, δὲ ὡν ὁ ἀληθινός ὑπὸ
καθ' ὅσων εἴεται καὶ ἡ φρεῖς τὰ κερτίονα
πορῶν ἡμφαίεσθαι· φυλαχθῆναι μοι εἴημι
ἐς ἀμφοτέρους βλαπτόμενος ἔ εἰς κλιος ἀρι-
πῶν θεοπροβλεψῶν ὁ ὡς ἀλαθῶς εὐχαρίστησας
καὶ χάρις ἰπύτου (C) καὶ ἰδού σε ὅστις
σωμαῖσθαι καὶ δικαίως σωμαῖσθαι
θεοπροβροῦν καὶ ἡμῶν γλυκύτατον τίκτου.

Cod. L. 108. b.

εγ'. Ἰωάννη ἡγαπημῶν.

Καὶ πάλιν ἐπέστειλα τῇ ἀγνωστῇ σου,
ἔ ἐπέστειλλον οὐ παύσομαι μόνον εἰ γεμ-
μαρτίων ἐπιπύζομαι· ὅμᾳ μὲν τὸ τὴ ἀγά-
πης κερτίονα καταπλεονῶν, ὁ φρεῖς τῆς πλι-
λῆς ἔστ μοι ἀναπόμνητον, μὴ τ' φρεῖσθαι
συμαβάστοι μοῦσθαι, ἀλλὰ τ' μετρίως
ἀλαμῶσθαι φρυκτορῶμα· ὅμᾳ τ' καὶ κατα-
διχρόμενος ἐς μετρίως τ' παρῶσθαι σε
εὐαδῆσαι, μετρίως τ' ἐκκοσμίαις Χριστοῦ· κὶ

Cod. L. 107. b.

ὡς ἢ ἡρώου ἢ τῆ παρόντων φεσημύτησιν
 τῆς Θεοῦ ἀγάπης, δι' ἧς ἐν ἔξοχῳ λα-
 παδίῳ ἐβένους μέρτυκόν ἀγάπᾳ ἴδ' οὐ
 μὲν παρβόλῃσι τῆς ἐστιακῆς φεσημύτης
 τῆς τῆ φρονιπατηδύτησιν ἰσοδιδίλων ἰσο-
 σκελιστῶ φεσημύτῃσιν κερτιμύτῃσιν τῆ τῆ
 ἀγαπητῆσιν σχέσιν ἀλλ' οἶον πάντων
 λαμπράσιν κερτιμύτῃσιν κέλευσιν, μήτις ἐβένου
 τῆ ἐβένου τῆσιν ἀγαπῶν τῆσιν ἀγαπῶν
 ἀγαπῶν σου φίλων καὶ σέβῃ ἡμῶν τῶ ἰσοδιδίλων
 ἴσως ἐν παρῶν τῶσιν πάντων εὐαρεστήσῃσιν
 κέρσιν, ἐπ' ἵως τῶ ἐβένου οὐκ οἶδῃ ἀγαπῶν
 τῆ πνευματικῆς ἐνώπιον αὐτῶν τῆ ἢ ἰσοδιδίλων
 οἶσως ἴσως ἰσοδιδίλων ἀκτιμύτῃσιν σου πάν-
 τῶσιν καὶ οἶα πνευματικῆσιν γέροντι ἐπὶ τῆ
 ἀδελφῶν τῶ κερτιμύτῃσιν ἀδελφῶν τῶσιν, ὡς
 εἰς ἴσα μέρτυκῃσιν ἰσοδιδίλων σέβῃ κέρσιν
 ἴσα ἢ γινώσκῃσιν, ἐπ' ἢ ὁ Φιλυβυτῆσιν ὡσπερ ὁ
 Μινδιόπιος (1) ἀνίσηπλεν ἢ ὁ μέρτυκῃσιν
 τῶ ἢ ἀπὸ κέρσιν τῆσιν κέρσιν καὶ ἢ
 ἢ πᾶσιν δόξῃσιν κέρσιν τῶ αὐτῶ καὶ ἐπὶ τῆ
 ἀλλῶν πάλῃ ἐπὶ ὁ ἰσοδιδίλων παρβόλῃσιν εἰλημῃσιν
 εἰς τῆ κέρσιν τῶσιν, ἢ διωγμῶν αἰπῶν γίνε-
 ται ὡς πάλῃ φροσφῶν ἀξίωσιν σέβῃ ἴσως
 τῆ ἰσοδιδίλων σου πάλῃσιν πάλῃσιν τῶ οἶσιν
 ἢ μέρτυκῃσιν φροσφῶν τῶσιν.

κεδ'. Τιμοθέω τέκνῳ.

121. Timotheo filio.

Cod. E. 100. 2.

Ὡς καλὴ ἢ ἐπιτολὴ σου τέκνον ἀγαπῶ-
 μῶν, πιστὴ τῆ καὶ ἀγάπῃ τῆ σέβῃ τῆ
 ἀπῶσιν ἡμῶν κερτιμύτῃσιν καὶ γὰρ ἰσο-
 διδίλων τῆ κέρσιν ἐπὶ τῆ ἀμειψύτῃσιν σου ἰσο-
 διδίλων οὐ μὲν ἀλλῶ ἢ ἐπὶ τῆ ἰσοδιδίλων καὶ
 εὐδοκίμῃσιν σου, ἐπ' ἢ δὲ τῆσιν τῆσιν
 ἀρχιεπισκόπῳ ὡν, ἐβένου μέρτυκῃσιν τῆ
 ἀδελφῶν σου ἀσφαλάσιν, κέρσιν ἰσοδιδίλων ἐν τῆσιν
 ἀναγκαίῃσιν ἀπῶσιν εἰς τῆ ἢ οἶσιν οὐκ
 μοι ἀταξίῃσιν, οὐκ οἶδῃ ἐπ' ἰσοδιδίλων
 παρῶν ἀγαπῶν; ὡσπερ καὶ τῆσιν τῆσιν φιλικῶν
 σου τῆσιν αἰπῶν μάλῃ ἢ ἀδελφῶν φρο-
 σφῶν, ἀξίμῃσιν σέβῃ γέροντι, καὶ μέρτυκῃσιν
 ἀρῆσιν ὡπὸ τῆσιν ἀσφαλάσιν κερτιμύτῃσιν τῆ

sentem divino amori anteposueris, cuius
 gratia in aerumnoso exilio martyrialem
 agonem peragis. Ne igitur a constante pro-
 posito declines, propter deceptorum fal-
 sorumque fratrum subversionem; prae-
 cepe occupatus adhuc benivolo erga illos
 affectu: sed tamquam ab omnibus, quasi
 totidem rudentibus praecisus, unico ad-
 haere supernarum rerum studio. Propterea
 et te dilaudo, pater, valdeque diligo, pe-
 toque admodum ut ores, tamquam pro
 amicis carissimis, pro me minimo, ut omni
 modo semper Domino placeam, quia haec-
 tenus me boni aliquid fecisse nescio in
 conspectu eius. Res vero ecclesiae quomo-
 do asperse se habeant, sine dubio audisti,
 quodque poenae sumptae sint de nostri
 coetus fratribus, quorum unus par mar-
 tyribus migravit ad Dominum. Volo autem
 te scire, Philubutum et Medicotem la-
 psos esse; et illum teneri, hunc autem la-
 psum suum deflentem de monasterio fugisse.
 Utinam et ceteris paria concedat
 Deus! Ceterum Iosephus qui fiduciam erga
 principem sumpsit, persecutionum causa
 extitit, sicut et olim. Salutem dicere dig-
 neriis iis qui sacrum latus tuum stipant.
 Qui mecum sunt plurimum te salutant.

Quam pulchra est epistola tua, caris-
 sime fili, fide et caritate erga humilita-
 tem nostram resplendens! Sane Dominum
 laudo de tuo constante animi habitu, im-
 mo etiam de pietate et publica aestima-
 tione, quod etiam absque religiosissimo
 archiepiscopo cum fratribus tuis secure vi-
 vis, omni rei necessariae te impendens.
 Cur autem mihi laudes ingeris? Nescis,
 me omni bono esse destitutum? Prorsus
 hoc etiam benivolum in te affectum creat.
 Sed tu potius frater ora, verbis his omis-
 sis, nunc maxime cum impietatis flamma
 ecclesiam amburit; cum martyriales ago-

(1) Nempe praepositi monasteriorum Philubutae et Medicil. Confer ep. ed. lib. II. 9. et 10. Ibidem de Iosepho.

nes, fortes quidem et pios faciant Christi pugiles, veluti sanctum fratrem nostrum Thaddaeum, et siqui sunt alii; at vero timida desertae militiae dedecus conciliant, cum miserando Luciano fratri nostro, et siqui pari more sunt. Te ergo cohortor, fili mi carissime, ut sis paratus, neque putes te intentatum fore, quia es longinquus. Veniet cum non putamus rapina, quia Deus unumquemque tamquam igno explorat: et princeps plus ceteris fremit adversus nos, propter res praeteritas, et vehementiorem repugnantiam. Quis enim alius inter subditos nunc decernat, praeter nostros? Vel quis cruenta morte consumptus, praeter martyrem Thaddaeum? Corroborata igitur, quaeso, non te solum, sed et fratres, qui tecum sunt, filios meos: ut etiamsi forte haec non eveniant, saltem proposito martyres simus. Dominus Iesus Christus cum spiritu tuo! Gratia vobiscum! Amen.

125. Bassiano filio.

Cognovi quae fratribus acciderunt, o fili; et te non fuisse in quaestione postulatum, quod tibi non lapsu tuo sed Dei providentia contigit. Nihilominus esto paratus: nescis enim qua hora iussura sit Dominus te ad tortorum tribunal consistere. Nec vero expavescas propter Luciani lapsam, et aliorum timidam consternationem: namque et ille et isti propter peccata mea miserandi, imparati, facilique diaboli capturae expositi, dum carni suae parcunt, amiserunt aeterna: quos utinam Christus a mortuis per dignam poenitentiam suscitet! Tu ergo ceu strenuus Christi miles mali peribit cum tuis certaminis sociis, cum quibus captus es et in album relictus. Quinam hi? Thaddaeus martyr sanctus, Dorotheus, Besarion, atque Iacobus. Egressus est, quod est dictu miserabile, et revera appellandus Iudas, vicissimque in-

καλοῦσας· ἴδικε μὲν ποικίλοι ἀγῶνις, ὅτε μὴ ἠγγυμῆρος (1) κ; ἐσθλιώτατος ἀθλοῦντος Χριστῷ ἀπεργαζομένου (2) ὡσπερ Θεοδωάου τῷ ἀγῶνι ἀδελφῶν ἡμῶν, οἱ πᾶς ἄλλους· τὸς ἢ φυζήλιδας, λήπτουξίμ αἰχμηῶν περθεταυῶτας, ὡσπερ Λουκιανῶν τῷ ἱλασῶνι ἀδελφῶν ἡμῶν, ἃ πᾶς ἡμῶν ποῦ· ἀφ᾽ ἑκατάδ σὲ ἦν τικον μὴ ἡραπαμῆρον ἡμωδῶσανον ἵναμ, ἔ μὴ δοκῶν σὲ ἀπόστρεφον ἡμῶν ὡς μακρῶν ποῦ δῖστῶν· ἤξῃ ὡς οὐ δοκῶν ἢ ἀραπαῆ, ἐπὶ δὴ ἔ θεὸς ἔκρεον δολιμῶξοι ὡς ἐν πορῆ· ἔ ὁ κρατῶν πῶν τῷ ἄλλων βεῖμῃ ἐφ᾽ ἡμῶν, ἡξῆ τὰ τὰ περθεβῶντα ἔ τ᾽ ἀμιαστοῦταρ ἐνέσπον· τὸς γῶ ἄλλος ἐν ἰστοκαπῆταις ἀρη ἐσαθλῶν, πῶν τ᾽ ἡμῶν ποῦ· ἢ τὸς ὁ ἐν αἰματι πηλασῶντος πῶν Θεοδωάου τῷ μαρτυρῶ· τῶν σὲ οὐ ἀφ᾽ ἑκατάδ οὐ μόνον σαυτον, ἀμὰ γῶ κῆ ὅτε σὲ σὲ ἀδελφῶν ἔ τικτα μ᾽· ἴνα κῆν μὴ ἴλθῃ τὰ πιαυτα, μαρτυρῶν τῇ πορθερισῶ εἰμῶν· ὁ κύρατῶ Ἰησοῦς Χριστῶς μὴ τ᾽ πτύματῶς σὲ ἢ χρεῖς μὴ ὑμῶ· ἀμῶν.

κεῖ. Βασσαῖο τίκου.

Ἔμαρδεν οἶα σὺ ἄβη ἐπὶ τῷ ἀδελφῶν ὡ τικον, ἔ ὡς ἀνὸς ἐναπίμπας μὴ ἐπὶ ζῆτηθῶς, ὅπερ ἔκ εἰς ἡπῶς σου, ἀλλ᾽ εἰς οἰκομῶμα ἀφ᾽ ἑ θεοῦ γηγῆμῶν· πῶν ἡμωδῶσῶντος ἴσο· ἔκ οἶδας γῶ ποῖα ὡρα κῆμῶν σὲ ὁ θεὸς ἀφ᾽ ἑσῶν τὸς καλῶταῖς· μὴ σὲ δολιμῶξοι τῇ πορῆ (3) Λουκιανῶν πῶν τῶ κῆ τῇ τῷ ἄλλων δολιμῶξοι ἀμωδῶντος γῶ κρατῶ τὰς ἀμῶντας μὴ ἱλασῶν, ἀφ᾽ ἑσῶνταρ, ἰνάσπον τῷ ἡξῆβῶν, πορῶ τῶς σαρῶν ἡπολίσταρ τὰ αἰῶνι· ὡς ἡγῶν Χριστῶς ἐκ τικῶν ἡξῆ τ᾽ ἀζυλόγῶ μαρτυρῶ· σὲ ἦν ὡς κρατῶν τῶν Χριστῶ σῶν κῆ πορθεβῶντος ποῖς σὺ ἀθλοῦντος σὲ, μὴ ὡν κ; ἡσφαλῶντος, μὴ ὡν ἔ κρατῶντος πῶν πῶν; Θεοδωάου τ᾽ ἀγῶν μαρτυρῶ, δωρῶν κῆ Βασσαῖου κ; Ἰακώβου; τῶ ἡολικῶν κρατῶ τῷ Χριστῶ ἡξῆβῶν, ὁ καὶ ἱλασῶν ἡπῶς, κῆ ἀλθῶς λῆγῶ Ἰούδας, ἀπασῶν Ματῶας· μὴ σὲ πορθεβῶς τὸς

Cod. I. 110. D.

(1) Cod. ἡγγυμῆρος.

(2) Cod. ἀπεργαζομένου. Grammatici indicent.

βασιάνης τῆς ἀνάμων, ὅτι θεὸς ὁ συγκυφίζων οὖν πόνης, ὁ στυνπτόμενος βίλθου νηπίων ἐγλύθησεν αἱ πληγαὶ αὐτῶν ὡς γέγραπται * Ὅτις ἀδελφοί σου· μὴ οὐκ ἰσοσκακοί σου καὶ ἰσοιοπαθεῖς; ἀλλ' ὅτι φησὶν ἰσῶ οὐ κραταεὺς ὡς ἐκείνοι· ἀλλὰ εἰς τὸ πᾶν μᾶλλον ἰσῶν, ἵνα εἰς τὸ οἰκείου αἵματός σου κενώσῃσθαι ὡς γόν, λ.δ. καρθωσόμενοι καὶ συμμορφοί χεῖρας ἡμποσόμενοι· ἵνα ὁ θεὸς βοήθῃ σοι ὡς κελὸν τέκνον μου· μηκύνθῃς μοι τὸ ἄπεινον ἐν τοῖς πόνοισ σου.

εἰς. Δυσὸν ἀδελφῶν Εἰρήνῃ ἔ Καλῆ.

Col. I. 114. a.

Ποιῶν εἰμὶ σπεί τις ημιόπιτος ὑμῶν ἄτι ὡς ἐξήρουν, ἀλλὰ μὲν καὶ ὡς εὐσθεουσὸν ἐν τῇ τῆς παρθενίας φυλακῇ καὶ τῇ τῆς ὁρθολογίας κατοχῇ, καὶ τελτοῖ ὡς εὐεργητιστῶν ἡμῶν πάντοτε· διὰ τὸ μηδὲν ἔχον ἀνταπόδομα, τὸ λόγον περὶ εἴρη· ἠλίκα ὑμῶν τὸ ἔργον, ὅτι οὐτὶ πλῆθος, οὐτὶ νέπης, οὐτὶ ἐγρήσια, οὐτὶ δόξα, οὐτὶ φιλία κόσμου, οὐτὶ συγγενικὰ αἵμα, οὐτὶ ἀμνηστὸς ἀνθρώπων, οὐτὶ πᾶν ἄλλο τῶν ἰσῶν οὐρανῶν πεπνῶν τι καὶ ὁμίον κραταεὶσαι ὑμᾶς ἐμπαράται τοῖς τῷ βίου τήλεσσι· ἀλλ' ἐκάνη περσαρῶσαι τὸ ζῶν, τὸν ἐν ἀγαμία καὶ ἀκποσίᾳ καὶ ἀπαρισφῇ πάντων· τὸτο γὰρ τὸ εἶλον ὑμῶν μονάσαι· εὐλογητός ὁ θεὸς ὁ νυμφωσόμενος ὑμᾶς διὰ τῆς παρθενίας, καὶ ὁ οὐρανοῦ ὑμῶν ἐντρηπίζων νυμφῶνα· πλῆν ὅτι καὶ ἔξω τῷ μοναχικοῦ βίου οὐσαι, τὰ τῆς ἀληθινῶν μοναζουσῶν ἐργαζομένη, ἡάλλουσαι, ὁρθολογούσαι, ἐπιτηροφούσαι, ἡσείουσαι, περσολογούσαι, ὁρσασφοφούσαι, ἐλεμνοούσαι, ἐπιτηροφούσαι· ὅτι πᾶν ἔργαζομένη τῷ τῷ κενωτῷ βλήτοπι, ἡπνᾶ ὅτιν μονησῆς βίου ἔργα· πλῆν διότι ὑμῶν κίεσθαι κρατὰ τῷ καρθίαν ὑμῶν καὶ πάσαι τῶν βυλλῶν ὑμῶν πληροσφῆν, ὅτι ἀγαθῆς ἡζῆς τὰ βλασῆματα, τὸ κελὸν ἀδελφῶν αἱ ὁμαίμοις, τῆς οὐρανοῦ πασῶν αἱ ὑμῶν περσολογῆσαι ἔ σπεί ἡμῶν ὁρσασφοφούσαι.

trouit Matthias. Ne ergo timeas impiorum cruciatu, quia Deus dolores pariter mitigat, qui aequo verberatus fuit. Sagittae parvulorum factae sunt plagae eorum, uti scriptum est, fratribus tuis. Nonne aequo carnei et dolori obnoxii? At tu dices: non sum, ut isti, purus. Immo potius sciendum est, quod illius sanguine mundi fietus quasi nix dealbandi et Christo conformandi. Adiutor sit tibi Deus, o fili mi praeclare. Memento mei miscelli in passionibus tuis.

126. Duabus sororibus Ireni et Pulchrae.

Sollicitus sum de honorabilitate vestra, quatenus et solae estis, et pic virginitatem conservatis atque orthodoxiam retinetis, tertio denique quatenus in nos semper beneficae estis. Quamobrem nihil habens quod retribuam, verba saltem rependo. Quantum hoc vestrum opus est, quod neque opes, neque iuventus, neque nobilitas, neque gloria, neque mundi amicitia, neque consanguinea necessitudo, neque sodalitas hominum, neque aliud quicquam, quotquot sub caelo sunt iucunda atque speciosa, persuadent vobis commiseri luteis buius mundi sordidius! sed illam mavultis vitam, quae in caelibatu, inopia, et omnium abnegatione degitur. Haec enim omnia complectitur vestra monastici status voluntas. Benedictus Deus qui desponsavit vos per virginitatem, et caelestem vobis thalamum praeparat. Quamquam extra etiam monasticam vitam adhuc agentes, vcrarum monialium officium fungimini, psallentes, maue constitutis horis surgentes, icianantes, orantes, orphanis alimoniam praebentes, eleemosynas largientes, parce victiantes, et quicquid aliud faritis eorum vidente occulta Deo; qui sunt reapse monasticae vitae actus. Tribuat vobis Dominus iuxta cordis vestri vota, cunctisque voluntatibus vestris annuat, o bonae radices germina, praecleari fratris consanguineae, caelestis thalami sponsae. Pro me quoque, quaeso, orate.

127. Antonio praeposito.

En iterum ad religiositatem tuam scribo alacer, et congratulans tuis propter Christum aerumnis atque laboribus, persecutionibus ac separationibus. Tulit hoc tempus, ut fiant coronati, athletae, confessores; et quidem ut sint etiam persecutores et Christi oppugnatores. Nam qui Christi imagini bellum indicunt, quid aliud sunt nisi veritatis persecutores et Christi adversarii? Etenim imaginis honor aut deonestatio ad prototypum transit. Perferramus itaque, pater venerande, inflictam nobis ab inimicis afflictionem, cuius retributio erit vita aeterna, et cum martyribus gaudium. Benedicte tu, homo Dei, quod ex omnibus propemodum urbanis et suburbanis praepositis, tu unus extitisti orthodoxiae in acie antesignanus, lumen eorum qui in tenebris sunt, peccantium commilitonum coargutio. Quid prodest paucis diebus retinere monasterium, honorem, temporalem commoditatem, et cum haereticis in aeternam ignominiam abduci? Quam bonum beatumque est, parum quid affligi, et ab omni re propria separari, vel etiam corpus tradere, sed Deum simul invenire benivolam, cum caelorum regno! Sic ego tamquam minimus proventus dicendo sum; rogans te, sanctissime pater, ut commemorationem mei facias peccatoris, quod ex ignominiae passionibus liberer, paratusque sim ad omnia quae Deus propter eius nomen adhuc pati iusscrit.

128. Arcadio monacho.

Audivi quomodo res tuae optime se habeant, carissime frater, Deumque laudavi. Quid porro hoc est? Quia nempto non es passus te abduci cum veritatis proditoribus, haereticis communicando, etiamsi bi forte in ordine praepositorum sint; sed temet abscondens ex illa quae a Deo separat unione, abdidisti te in montibus et spelunca vitam cum servis degens; malensque

εκζ'. Ἀντωνίῳ ἡγυμνήφ.

Καὶ πάλιν ἐπέπλω τῇ θεοσεβείᾳ σου συμπερθευομένῳ καὶ συγχαερόνῳ αὐτῇ ἐπὶ τοῖς ὑπὲρ Χριστοῦ πόνοις τῆ καὶ κόποις, διωγμοῖς τε ἔ ἀφορεσμοῖς; ἰσχυροὶ ὁ κηρὸς τεφανίτας ἡμίθαι, ἀθλητὰς, ὁμοιωτὰς, καὶ μὲν τοὶ διακτὰς, χριστομάχους οἱ γὰρ τῇ εἰκόνι Χριστοῦ μαρτυροῦντο, π' ἄλλο εἶναι, ἢ διακτὰ ἀληθίνας καὶ Χριστοῦ ἀντάρτας; ἢ γὰρ τῆς εἰκόνι ἡμῶν καὶ ἀημία ἐπὶ τὸ προστύπῳ δεσβαίνῃ; ἐργασμοῦ δὲ αὐτῶν, πάτερ ἡμῶν, ἢ ὡς εἴπῃ ἡμῶν ἰχθῆσιν κἀκασιν, ἦς τὸ ἀνταποδολομα ζωῆ αἰώνιου, ἔ ἡ μετὰ μέρτερον ἀγαλλίαςας; ἰπαμνῆτος εἰ ἀεθροπῆ τῷ θεοῦ ἐπὶ ἐκ πάντων μικροῦ εἶναι ἦς ἐ ἀστα καὶ πρὸς τῷ ἀστως ἡγυμνήσῳ, σὺ μόνῳ ἐξ ἡλλοῦς περικουδενῶν τῆς υἱοθεσίας, φάς ἦς ἐ ἀκοτῆ γοτόμῳ, ἰλιγγῶ τ' ἀσβαύμῳ ὁμοιωτῶν τὸ κέρδῳ μικροῦς ἡμέρας ἀντήχιδαι μοναστηρίου, διέξῃς, ὑπάθῃας τῆς προσκαίρου, καὶ μὴ αἰετῶν ἀπειχθῆναι εἰς αἰσχρῶν αἰωνίαν; ἔσον εἰ ἀγαθὸν καὶ μακρότερον βεργῶν τὸ κοπιόσασιν καὶ πάντων ὑποστώσῳ τῶ οἰκῶν, ἢ τὰς καὶ τὸ σῶμα προσέχιδαι, καὶ εὐρῶν θεῶν εὐμῆρῳ καὶ τῶ βασιλείᾳ τῶ οὐρανοῦ; οὕτως ὡς ἰσχυροῦς προσήχιδαι δεσβαίνῳ; αἰτίμῳ σε δοῦσῳ πάτερ μημίω μου ποιεῖσαι τοῦ ἀμπεταλοῦ, βουθῶναι ἐκ τῶ παθῶν τῆς ἀημίας, καὶ ἵπῳσαι εἶναι εἰς ὃ τὸ καὶ καλῶν εἰς ὑπὲρ τοῦ ὀνόματι αὐτῷ ἐπὶ ὑποστώσῳ.

Eod. l. 171. a.

εκκ'. Ἀρχιδίῳ μοναχῷ.

Ἦκουσῆ μοι πῶς ἀείσαι εἰς θεόν τὰ εἴπῃ, ἀδελφῆ ἡκαμπῶν, καὶ εἰδῶσῳ θεῶν τὴ τῶ; ἐπὶ οὐ συναπῆθῃς τῶς προσδοκῶσι τῶ ἀληθῶν δεξ τῆς ἦς αἰετῶν κοινοσίας, καὶ εἰς ἐσθῆρατῶν εἶναι τὰς ἐν; ἀλλ' ἑαυτὸν ὑποφύσῃς τῆς θεοσεβείσῳ συναφῆς, ἐναπεκρύβῃς ἐν ἔρησι ἐ σπηλαίοις διαποτόμῳ αὐτῶ ὑπεκρίταις; μῶλλον ἰσχυροῦς κακοῦσῳ καὶ ἄλλῳ

Eod. l. 171. a.

περιόδω, ἢ διὰ περιστερῶν ἰδιῶν περι-
 ἴσθαι τῶν αἰῶνων ζώων· ἔχει καὶ Θεοῦ
 καὶ διδασκαλῶν Χριστοῦ (Θ) Ἰὼν ἡμῶν ὑπὲρ
 οὐ καὶ τὸ πάχυν· χάρις αὐτῷ τῷ ὄντι σοι
 τιλοφρονα γηῖναι· σοῦ ὄντος ἕκ ἀξίῳ
 ὁ κόσμος ὑπερφρονῶν βιωῶν· καὶ (Θ)
 Θεῶν ἀποστόλων· σοῦ ὄντος ὁ μακρο-
 γυῖος Χριστοῦ διδωμῶν ἵκεν δικαιο-
 σῆας· καὶ γὰρ ἔφρατιν (Θ) δι' ἀγάπην Ἰὼν
 καὶ ἀλαπόνη τὰ μύστα ἢ ἔργων ἀξι-
 μῶν καὶ τὰς βασιλείους διατελέας,
 περιόδω δ' ἂν καὶ τὰ σωματικὰ κάλλη
 τῆ καὶ φειδοσύμμετα, μὴ ἀλόγως ἀγχι-
 ναῖς ἔκ ἀποθέσταις, ἀλλὰ τὰ Θεῶν περι-
 κείναι, καὶ τὰ ἱερμακὰ καὶ ὁκαρῶ ἰδιῶν
 καὶ ἀλαβῶν· ἐν οἷς ἴσθαι ἀγχιτικῶς ἀνα-
 κριθεῖσαι, Ἰὼν ἀνακρίσθη, ἕραρον ὁφῆν,
 ἀγχιτοῖς συμπεπολιῶν· ὑπόμνητον ἀδελ-
 φῶν (Θ) χαλίστατα ἐν κύριον, καὶ ὑπόμνη-
 σι ἐν δόξῃ μύστη, εἰς τὴν ὑπόμνημα
 ἀρετῆς τοῖς ἐν τῷ βίῳ καὶ εἰς κληρονομίαν
 τῶν ἐν ἰλιῶν κατακρίμων ἀγαθῶν τοῖς
 ἀγαπῶσιν αὐτὸν· μέμνησι δὲ καὶ ἡμῶν τῶν
 ἀνακρίσθη καὶ φιλομνησι ἐν ἑαυτοῖς, ὅπως
 ὑπερβίως Χριστοῦ ἀποβιώσιμῶν ἐν τῷ παρ-
 ὄντι ἀγῶνι· ὅσον σὺ σοῦ ἀλλῶτα περιστα-
 ροδῶ.

κεβ'. Κοίμη.

Col. I. 17. b.

Ἀκούων ἀκούων ἀνθρώπων ἢ Ἰὼν τοῖς ἀει-
 σῆας σοὶ καὶ θεοσεβείας, ἃς φεῖ ὅσον ἐν
 τοῖς ἀνθρώποις ὄντας ἢ καὶ διοικητῶν ἀδελ-
 φῶν ἡμῶν ἔργαζην· καὶ διδῶν (Θ) Ἰὼν,
 ὅτι ὡς ἂν πατὴρ, ἢ καὶ Θεοῦ, ἢ πῶς ἀγ-
 γελῶν· ἐκ Θεοῦ ἀποσταλῶν περιεκκρίσθη
 τὰ πρὸς αὐτοῖς ὅτι μὴ ἀφῆται, ὅτι δι
 συμβεβῆκεν, καὶ ἄλλον μὴ ἔφρατιν, ἄλ-
 λον ἢ ἀφῆται, ἔφρατιν δὲ συμμῶν
 μονοβιωῶν καὶ ἄλλον μὴ ἐβίωσιν, ἔφρα-
 τιν ἢ ἐφῆται· καὶ τὸ δὲ πολλὰ λέγειν·
 αὐτὸν ἡμεῖς δοκῶ ἵνα ἐν σοῖ, ἢ πῶς τῶν εἰς
 δειξῶν με ἐρπυλῶν τιλῶντων· πόθεν σοι,
 ὦ δέσποτα παροβίβισαι, ἢ φρονῶν αὐτῶν·
 πόθεν ἢ φιλίας· πόθεν ἢ ἀφῆταις· ἀγῶν ἢ
 ἐκ Θεοῦ, ἢ καὶ τύποι ἔχοντες ἔχοντες ὅσον
 αὐτῶν ἔργαταις καὶ θεοκρίταις· αὐτοῖς ἔκ ἐν

affligi et miseriam pati, quam ob tempo-
 ralem voluptatem abieceris aeternam vitam;
 duces habens et magistrum Christum Deum
 nostrum, pro quo et pateris. Gratias sint
 igitur ei, qui tibi concessit perfecte sapere.
 Vere tui non est dignus mundus, qui su-
 permundialem vitam sectaris, secundum
 apostolum, Christi ore praedicata beaitu-
 do vcre tua fuit qui propter iustitiam pa-
 teris persecutionem. Re sane vera dece-
 bat, eum qui ob Dei amorem dereliquerat
 maximas terrae dignitates, regias aedes,
 addam etiam corporales venustates et af-
 fluentiam, non vinci turpiter et absurde,
 sed divina antepone, et ad desertas ac
 montanas stationes commigrare, in quibus
 licet tibi angelice vivere, Deum spiranti,
 caelum contemplanti, cum angelis conversa-
 nti. Sustine, frater, vocantem te Domi-
 num, qui in gloriam extollet maximam.
 In virtutis exemplum mundanis homini-
 bus, ob hereditatem bonorum speratum,
 quae diligentibus eum reposita sunt. Sed
 enim mei quoque indigni tuique semper
 amantibus memento, ut Deo gratis in praesenti
 agone vitam consummem. His qui te-
 cum sunt plurimam salutem dico.

129. Comiti.

Audio saepe, homo Dei, tua facinora
 egregia et pia officia, quibus eos qui istic
 sunt, vel transeunt, fratres nostros pro-
 sequeris; Deumque laudo, quia tamquam
 pater, aut praepositus, aut angelus a Deo
 missus, variis eos beneficiis iuvas, alium
 monens, alium concilians, alium nutrien-
 sium, alium comitans, alium de solitario fa-
 ciens coenobitam; et hunc quidem ve-
 stiens, illum vaticino instruens. Quid plu-
 ra dicere opus est? Me ipsum in te esse
 existimo, vel unum ex his qui mihi dex-
 tri instar oculi sunt. Unde tibi, o reli-
 giosissime domine, cura haec? unde ami-
 cilia? unde instinctus? nisi a Deo qui in
 omni loco ac regione suos habet opera-
 rios ac famulos. Idem tui, in prisco no-

stro exilio paria facere numquam omisi-
sti, nos ipsos protegens et iuvans. Per omnia
igitur habes nos precum debitores, et
gratiarum actionis: vel potius Deum, qui
sibi accipit collata a te fratribus beneficia.
A quo tibi sit peccatorum remissio, et
regnum caelorum!

130. Naucratio filio.

Valde me urgebat cura, quid fratribus
foret eventurum; cum ecce ex tuae epi-
stolae nuncio, fili, cognovi eos esse adhuc
incolumes cum Hypatio: id enim satis
ostendit illorum ad priores custodias rem-
issio. Age vero quid dicam, quantopere
gavivus sim, animo erectus, in gratias agen-
das effusus, denique laetitia gestiens? Nam
quemadmodum beatus sancti mei Thaddaei
finis robur iniecit non modo mihi misero,
vobisque illius fratribus, sed et toti eccle-
siae; ita etiam horum qui in praesente dec-
certant, fortitudo atque constantia: sicut
vice versa, quae contraria sunt. Est itaque
Deus, qui illos roborabit ad praecclare et-
iam in posterum decertandum; et quidem
nos cum illis pariter. Et illi sane cursum
peregere victores; quamquam nondum
res perpetua est, quia nescimus quid tem-
pora futura parient: nos autem in appa-
ratu sumus tantummodo, nondum cursu
inito. Ideo commoneo, oro, genibus ad-
volvor, et per te omnes, ut parati sint, et
mente dispositi, propter subitam quae
ingruere poterit rapinam. Nemo in proci-
ctu pugnae constitutus, inconsideratus est,
nemo iurgans, nemo dissolutus, nemo ri-
diculosus, nemo ipso improbos odit, vel
in eos invehitur. Quid vero? Vigilat, orat,
communit se, pugnat ante pugnam, expel-
lit cupiditates, sobrius est, fastidit mun-
dum, vitam, proprium corpus, omnia se-
cundum apostolum stercora arbitratur pro-
pter Christum. Scitis quid acciderit misero
Luciano, ut de aliis dicere omittam, qui
nihil insiguae habebant; quomodo cecide-
rit, quomodo potestati subiacuerit, iugens

τῇ πάλα ἐξορία ἀσκήτως πικρὸν οὐ διέλα-
πτε, ἡμᾶς αὐτοὺς σκεπάζεις ἔ θεοεπιτίσας·
ἔξ πάντων τῶν ἔχει ἡμᾶς ὑποχρεῖς προσ-
δόντων εὐχαριστημάτων· μάλλον δὲ θεὸν ὅτι
εἰς ἑαυτὸν ἀναδιχόμενον τὰς εἰς ὅσον ἀδελ-
φούς εὐπίστας σου· παρ' οὗ σοὶ ἡ ἀφοσιωτὴν
ἀμνηστῶν καὶ ἡ βασιλεία τῶν ἡερῶν.

εἰ. Naukratio φίλῳ.

Ἄσκληξία ἡδολήχουμ πὶ τὸ δουθρο-
μῆρον εἰς ὅσον ἀδελφούς· καὶ ὡς ἔξ πᾶς
ἀπαγγελίας τοῦ γράμματός σου τέκνον,
ἔγνων αὐτοὺς ἔξσωσασμένους ἔτι μετὰ καὶ
τὸ Ὑπατίου· τὸτο γὼ δὲ ἐπὶ τῶν περὶ ἔσθον
φρουρῶν ἀνάπνευσ· τί δὲ καὶ λίγην ὅσον
εὐδυνμια, εὐχαρίεττα, ἡγαλλουσιμῶν;
καὶ γὰρ ὄπισθον τὸ μακρότερον τίλθον τὸ ἔργον
μου Θεοδιδάου κερίθον γήζον, οὐ μόνον
ἡμῶν τῶν ταπεινῶν, ὑμῶν τε τοῖς ἀπὸ
ἀδελφοῖς, ἀλλὰ καὶ πᾶσιν τῇ ἐκκλησίᾳ,
οὕτω καὶ τῶν ἔν ἀθρομένῳ ἡ ἐκκλησία ἔ-
ξ ἔξκαρτερία· ὄπισθον ἔ τὸ ἐκείνῳ ἐκ-
κλήσιον ἔστιν αὐτὸ ὁ δωμαμῶν θεὸς καὶ πατὴρ
τὸ ἔξ πᾶς ἐκκλησίας αὐτοῦς ἔξσωσασμένους·
οὐ μόνον ἀλλὰ καὶ ἡμῶν σὺν αὐτοῖς· οἱ μὲν γὼ
ἔδραμον καὶ εὐκρίστω, καὶ ἄκ εἰς τὸ ἀπὸ
ἔξ τὸ μὴ εἶδεναι τὴν τέχνην τὰ μετέπειτα·
ἡμᾶς δὲ ἐπὶ τῶν περὶ ἔξ πᾶς μῶν, οὕτω δὲ
ἔξσωσασμένους διὰ ὑπομνήσκου, ἔξσωσασ-
μένους κληνδουμῶν, καὶ ἔξ τὸ πάντας ἔξσω-
σασμένους εἶναι, μεμελητημένους ἔξ τῶν
αἰφύσιον ἀπαργῶν· οὐδὲς ἐπὶ συμβολῆ
πολίμου ἰσάμῶν ἀμνηστῶν, οὐ φιλονει-
κῶ, οὐ διαμαρτυρεῖται, οὐ γαλλουσιμῶν, οὐ
μισσηστῶν, οὐκ ἐνιμβατῶν· ἀλλὰ πὶ γρη-
ζορῶν, προσήχεται, συμπερὶεται, συμπόλι-
κεται καὶ παρὸν συμπολεῖται, διουθῶται τὰς
ἐπιθυμίας, αὐταρκεστῶν, ἀρχετῶ κόσμῳ,
ζῶει, οἰκίου σῶματῶν, πάντα κερτά ὅτι
δουθρονον * σὺ βάλαι εἶναι νομῶν ἔξ ἔξ
ἔξον· οὐκ οἶδα τι πῶνενδον ἔ ἔξ πᾶς ἡ-
καρῶς ἔνα ὅσον ἄλλους ὡς οὐ τῶν δεκαμῶ-
των εἶναι πῶν ἔξ πᾶς πῶν ἔξ πᾶς,
πῶς γήζον ὑπὸ χῆσθ, πῶς μὲν λίγην
τὸ βασιλείου, μάλλον δὲ τὸ διαβόλου·
δουμά ἡμῶν περὶ ἔξσωσασμένους παρὸν ἡμῶν ἔνα

Cod. E. 172. a.

PHIL. III. 2.

Ioh. XV. 4.

Math. IX. 28.

ἐπισκηνώσῃ ἐπ' ἐμὲ ὁ ἄσπυτος, ἢ ἀδρα-
νῆ, ὁ ἄχρηστος ἢ δυνάμις τῆ χειρὸς,
ἐν ἧ ἴσται τὸ ἱκανὸν ἐπὶ φθοῖ * χρωεῖς
ἐμοῦ οὐ δυνάσθαι πιστὴ οὐδέν· ἄντα κήρυξ
πρὸς ἡμῶν αὐτῶ μετὰ θαλασίων κηδ' ἐξά-
στω· καὶ δύναι ἡμῶν ἰπὸ μέρεισθε, θα-
ρακίσιδε, ἐξήνισθε, ἴσθοντες ἀσέμνηρον
καὶ ἀσεβασπιστῶν ὁ κύριον, ὅς πάντως
ἁ πιστῶντα σάξαι· πιστῶντι φθοῖ *
ὅτι δυνάματι τῆτο ποῦσται; οἱ δὲ εἶπον·
καὶ κύριε· καὶ αὐτὸς ὑπέσχετο, ὡς ἐπείσθε-
σται, ἡμῶν τῶ ἡμῶν, καὶ ἐπέτρυον τῆς
ἐπιπέσθου· τῆτο καὶ νῦν ἐφ' ἡμῶν πῶς
παρῶν· ἐπέσθον τὸ γράμμα ἀδελφεῖ
μου πῶς ἀσέμνηρον· καὶ γὰρ πρὸ πάντων
ἀσφαλτέστερον ἢ οἱ οἱ ἐκ τῆ ἴσου ἀσέμνη-
ρον πῶς τὰ βασιλικῶν· καὶ ὁ κύριος
ἴσται μὴ ἡμῶν ἀμύν.

ελα. Πίστερ τίνων.

Cod. I. 172. B.

Τὸ μὴ ἐπιπέσαι, ἐλαδῶ· φιλαδ' ἡδ' ἀδ
τῆνον μου ἡραπῆμον ὁμολῶν· οἱ δὲ τῆ
γράμματῶν τὸ ἡ ἀσέμνηρον, ἐξ ἧ καὶ
γὰρ ποῦσται καὶ πηλεῶντα· ἐξήνισθαι μὴ
πῶσται τῶ ἡραπῆμον τῆτων· οὐκ ἔχει σοὶ
ἢ φροῖν τῆ ἀδελφῶν; ἀλλ' ὁ πῶσθ
ἀσέμνηρον βίαιον· ἐπὶ τῆ ἀσέμνηρον τὸ
ἡραπῆμον ἐπὶ πῶσθ ἀσέμνηρον πῶσθ
ἀσέμνηρον ἐπὶ ἀναξίον μου ὄντῶ ἢ
πῶσθ σου θῆτον ἐκίκαρον ἀσέμνηρον·
τὶ ἀσέμνηρον οὐ τῆλας; τὶ γὰρ ἀσέμνηρον
ἴσται; ἢ ἴσται παρ' ἐμοῦ ἢ αὐτὸς ἢ ἀλλῶ
τῆ συμφορῆται σου; θῆτον τὸ δῶρον, οὐκ
ἀπ' ἐμῶ τῆ ὄντῆρον· ὅμως ἀπ' ὄν ἀσέμνηρον
ἀσέμνηρον ὅ ἐκ ἀσέμνηρον ἡμέρας τῶς θῆτον
πῶσθ ἀσέμνηρον μὴ, ὡ ἐλαδ' τίνων,
ἐπὶ τῶν ὁ Χεῖρον ἡμῶν μῶν, τὶ πῶσθ
θῆτον σου χεῖρον μῶν σου ἐπὶ μῶν
δὲ αὐτὸν γὰρ ἀσέμνηρον, ἀσέμνηρον γη-
ροῦν δὲ ἀσέμνηρον ἡμῶν, ἐπὶ τῆ
πιστῆ, ἀσέμνηρον, κηραπῆμον, πάντα
ἡμῶν ἐκ ἀσέμνηρον γῆτον; ὁ γὰρ κηραπῆρον
σποῦσται πῶς πῶς δικαίως ἡραπῆμον
κηραπῆμον, καὶ ἀλλοι ἀλλοι ἀσέμνηρον
ἡραπῆμον ἐκ τῶς ἐσθλῶν, ὄν Χεῖρον
ἐπὶ τῶν ὄν κηραπῆρον τῶς ἐπὶ κοινῶς·

dico, imperatori vel potius diabolo. Orate
quaeso pro me, ut habitet in me luxurioso,
ignavo, inutili, virtus Christi, in qua est
victoria; quia dixit: sine me nihil potestis
facere. Sic et ego pro vobis oro quotidie
cum lacrymis. Nae vos deprecor! com-
parate vos, lorican induite, erecti estote,
habentes antesignanum ac defensorem Do-
minum, qui credentem omnino servabit.
Creditis, inquit, quia possum hoc facere?
Illi vero dixerunt: utique Domine. Et ille:
ite, et sicut credidistis fiat vobis; et reapse
rem postulatam impetrarunt. Hoc nunc
misellis quoque nobis contingat! Ostende
epistola, mi frater, primoribus; et ante
omnia ii cauti estote qui ex interioribus
locis missi ab imperatore fuistis. Et Domi-
nus vobiscum sit! Amen.

131. Petro filio.

Quod scripseris, bene se habet: delec-
tor enim semper, fili mi carissime, tecum
scriptis colloqui. Sed cur insuper misisti,
et quidem tot et tanta? Stupore me adfer-
cisti tam stupenda re. Nonne tibi satis erat
impensa in fratres cura? Sed revera amor
res violenta est. Siste quaeso impendia tua.
Recepi tamen, gratiasque equi quod erga
me indignum haec tibi divinitus immissa
fuerit voluntas. Quid miser ego retribuam?
Nam quid boni habeo? quidve habere pos-
se a me sive tu sive quispiam alius con-
tubernalium tuorum? Dei donum et hoc
est, me tibi nihil utile facere posse: sed
propter tuam a prima usque ad hanc
diem erga humilitatem meam benivolentiam,
egregie fili, Christum nancisceris benivolium,
tuaque fiducia mercedem retribu-
entem. Namque eius causa facis quae facis.
Vigilare autem vos hortor, stare in
fide, vicilliter agere, corroborari, et vestra
omnia in caritate fieri. Tempus enim cer-
taminum est. Videte quomodo quidam qui
stare videbantur ceciderint, alii aliter. Nos
aemulorum pugnantem, quorum Christum
firmamentum est. Quibus et ego miser par-

liceus accedo; vosque in eorum pariter numero per Christum Iesum, qui vitam vestram iamdiu fecit illustrem, ex qua et zelum tempore hoc exarsisse, audeo dicere. Ad quos tu monuisti me ut scriberem, scripsi. Tuum egregium sodalium saluta. Qui mecum sunt ferventer te salutant.

132. Patriciae.

Nondum ego, ut puto, vel coram nobilitate tua fui, vel epistolari sermone sum allocutus: nunc tamen ad id sum impulsus a spiritali filio meo, Petro inquam necessario tuo. Multa quippe tui encomia neccebat, multosque aiebat a te honorem et gratiam consecutos. Sane bonae animae proprium est bene omnibus facere, praecipueque propinquis et necessariis. Ait praeterea frater, te nequaquam pollui detestabili hostium Christi haeresi. Magna item tibi laus conficitur, quod fidem domino tuo Christo servas, haud secus quam beato coniugi tuo. Sed enim cur viri tui mentionem feci? Etiam si honorabilitati tuae sum ego incognitus, non tamen eram illi semper memorabili. Valde enim eum amabam propter omnimodam eius pietatem et Dei timorem: puto autem me fuisse redamatum. Sed res talem exitum habuit, et requiem illi concedat Deus! Non enim mori in bello per se malum est, sed in peccato; neque hoc malum quisquam vitabit etiam si in lecto moriatur. Ceterum alacri animo, domina, sis de capite (viro) tuo, quem paulo post videbis ut spero in gaudio, quum postrema tuba clangente resurgent omnes, ad vitae propriae capiendam retributionem. En, ex quo principio aliorum prouiderim. Processit enim mihi epistola prout debuit ad domini mei verique amici uxorem. Sis mihi benivola pieque vivas!

133. Patriciae alteri.

Ut ad dominam meam nunc scribam, in causa est spiritalis meus filius, abbas Petrus, qui et religiositati tuae affinis est.

οἷς καὶ ὑμῶς συναριθμοὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ σωτηριώτατῳ καὶ πολιτίῳ ἡμῶν Ἰωάννῃ ἀποστόλῳ. ἂν καὶ ὁ ζῆλος ἀθήσει ἐν τῷ νῦν κερῶν πολὺμῶν λέγειν πρὸς οὐς ἰερῆκα ἐπιστάλα, γέγραφα· προσεσώρησον τὴν χαλῶν σου σωτηρίαν· οἱ σοὶ ἰμοὶ θυμοὶ σὶ ἀσπάζονται.

εββ. Πατρικία.

Οὕτω οὔτε ἐν ὄψι ὡς οἶμαι ἦλθον τῆς ἐνδοξίας σου, οὔτε εἰς λόγον γραμματικῆς προσφωνήσεως ἤβλεν ἢ κινήσεις ἀφ᾽ ἑ τῆς πνευματικῆς ἡμῶν τίκτου. Πῶρον δὲ λέγων τῷ ἰδίῳ σου πολλὰ σοὶ γὰρ τὰ ἔγκλημα συνήρη· καὶ πολλοὺς σοὶ φαίη ὑπολαβεῖναι πῆμα καὶ χρεῖται· ἐπεὶ τῷ ἰουδαίῳ ἀγαθῆς ἀγαθοποιῶν πρὸς πάντας, καὶ μάλιστα πρὸς τοὺς οἰκίους καὶ ἀγαθόδοτους· λέγει δὲ ὁ ἀσπάζων καὶ μὴ χρεῖται αἰσθῆσαι τῆ μυσταρῶν αἰρήσει τῆν χειρομαχίαν καὶ γὰρ πάλιν μέγας σοὶ ὁ ἔπαινος ἐστίνου, πρὸς φυλακίτην τῶν ἀσπάζων σοὶ Χριστῶν, καὶ ἀπὸ καὶ τῶν μακαρίων σοὶ ὁμοίων· ἀλλ' ὡς πῶς ἦλθον εἰς μαθητῶν τῶν ἀσπάζων; καὶ ἦδ' τῆν ἡμιότιν σοὶ ἀγαθῶν, ἀλλ' οὐκ ἐκείνῳ τῶ ἀσπάζων ἐπίλθον γὰρ αὐτὸν πάνν ἔβη τῶν ἐν ἀσπάζων διείβαν αὐτῶν καὶ θεοφοβία· πᾶσιν μαὶ ὅτι καὶ ἀντιπολύμῳν γέροντι ἢ ὡς γέροντι, καὶ θεὸς αὐτῶν ἀναπαύσειν· οὐ γὰρ τὸ θεῶν ἐν πολίμῳ ἀπλοῦς κερῶν, ἀλλὰ τὸ ἐν ἀμύρτια, οὐ δ' αἰ φθασθῆναι τῆ καὶ ἐπὶ εὐλίπῃ· λοιπὸν ἔβημεν ἰσοκρυῖα πρὸς κυρία πρὸς τῆς οἷς κεφαλῆς, ἐν ὄψι μκερῶν ὕστερον ἰπλίζω ἐν χαρῶν, ὅτι τῆ ἰσοκρυῖα σὺ ἀσπάζων ἀσπάζονται πάντῃ εἰς ἀμύρτια τῶ βιβλιόμῳν· ἰδὲ πῶς ἀρετῶν, ἰπρὸς ἰερασια· εὐρέθη γὰρ μοι τὸ γράμμα κατὰ χεῖρ τῆ τῆ ἰμοὺ κρείων καὶ γρησίου φίλου ὁμοίον ἀντιπολύμῳν χρεῖταις μοι εἰσβῆσαι εἰς βίβια.

εγγ. Πατρικία ἄλλη.

Τὰ νῦν ἐπιστάλα τῆ ἰμῶν κρείων, ἐκ προσφώνσεως γέροντι τῆ πνευματικῆ ἡμῶν τίκτου ἀββᾶ Πῶρον, τῆ καὶ ὁ σὸς θεοσοβίας

Cod. I. 172. a.

Cod. I. 172. b.

ἀρχαίως· τί ἢ ἔτι ἰα ἀπίλαπτος καὶ αὐτῇ
ἀγαθοπαιστος, ὡσαύτ' ἔτις ἐπὶ τ' ἀββᾶν
Εὐόδιον, ἀλλοίως τι τοῖς φθάσαις τῆς λα-
χίτης ἡμέρῃ μόνῃς ὑπέσχετο; ὑπὸ ἄν, ἔξόν
ὄσον εὐχαριστῶσιν, ἀπολογησάσαι, περὶ-
δολοῦσάσαι τὰ ἀγαθὰ σοι ἐπιθυμῶσιν· ὁ αὐτὸ
ἐπιτηρησῶν ἀπέμαται ἀσέβηται, ἔπειτα
εἰς βεβῶσιν, χορηγῶσιν ἔτι πικρῶσιν τ' πικ-
μαπκὸν ἀσέβηται, ἔπειτα τὰ γυνήματα
τ' δικαιοσύνης σου ἐν πατῆ, θεῶν ἰρρασία
πλουτησόμενης τῶτο γὰρ σοι ἰγκύμμοι ἐν
τῶδε τῶ βίω, ἰφθόδιον αἰονίῳ ζωῆς ἐν τῇ
βασιλείᾳ τῶ οὐρανοῦ· ἀπολαύσασθαι πάντο-
θεν τ' ἀγαθῶν σου ἰχθῆμι ἢ ἐν βθαλμοῖς
ἡμέρῃ μῆμερς ἰμπύρεμα, καὶ τὸ περὶ-
φάλασιν, ἐν ᾧ ἀναπαυόμενοι χριστιανῶς
ἰαφάχρῳματὰ σοι· τί τὸ ἰχθῆ; ἔπειτα τ' πῶ-
σιν ὡς μεθῶσιν φυλάτῃς ὡς κεφαλίδ' α-
σου, τὸ φρεσῆται τὸ ὄφθαλμῶν ἰχθῆται
χρῆσθαι καὶ τὸ πῶσιν ἀκαίριον· ὡ τ'
ἰαμῆταις σου θεοσιβῆται· οἶδας ἔπειτα οὐδὲν
δὴν περὶ μῆμερς· ὡσπερ πικρῶσιν τὰ
ἴσα, ἀλλοίως γινώσκεις τὰ ἀθερπῆται πα-
ρηρῆμα· καὶ γὰρ ἐξοφλοῦσθαι σε κύριον
ἰως τῶσιν ἀκαταγῆται, ἀμῆται τ' τῶ
αἰρησῶσιν θεοσιβῆται κοινοῖται, τῶ ἐν
ἅπασιν παύσασθαι καὶ παύσασθαι.

εἰδ'. Ἰλαρίωνι τέκνῳ.

Col. 1. 171. 2.

Χαίρει τέκνον ἀββᾶ Ἰλαρίων· πωμπα-
νομαί σε πῶς ἰχθῆ πῶς διησῶσιν τῶ
διωγμοῦ χριστοῦ, καὶ ἀπὸ ἀσέβηται τῶ
ἀλλὰ τὰ πάλαι οὐ μόνον ἀσέβηται τῶ
ἀλλὰ καὶ ἐν πηγαῖς ὑπὸ χειρῶν· ὅμως
καὶ τὰ πῶ διωγμοῦ τῶ, καὶ ὁ μακαρι-
σμός ἰχθῆται διδῆται καὶ πῶ καὶ πῶ
τὸ αὐτὸ· εὐαρίσταις διησῶσιν τῶ ἐν κύριον
ζωῆν ἡμέρῃ· ἢ σιωπῆται σου ἴστω σιωπῆται
χειρῶν· ἢ ἄλῃ σου, ἄλῃ ἀποστολικῆ,
καὶ γὰρ μακαρίων χειρῶν τῶ τὸ ἐπι-
δῶμα· διησῶσιν τῶ τ' ὄσον, τίνα μου,
ἐν τῶ ἰχθῆ ἡμέρῃ, ἔπειτα ὄσον θεοσι-
βῆται ἰσθῆται· ἀλλοίως ἰχθῆται ὑπὸ κύριον
εἰς τὸ ἄσιν ἰχθῆται· ὡσπερ ἰσθῆται σου
ἢ ὄσον ἐν τῶ ἀρῆταις σε ὑπὸ θεοῦ εἰς
τὰ κεφαλῆ· ὄσον τῶ βυθῶν, θεομαρτί τῶ

Quid porro est, quod non desinis et huic bene facere, et abbati quoque Evodio, et alii qui minimi mei monasterii, fuere sodales? cuius rei causa, dignum est tibi gratias agi, te commendare, pro te orare, ut bene res tibi eveniant. Qui ergo ministrat semen seminanti, et panem ad escam, det tibi abundantem spiritaalem sationem, augeatque genimina iustitiae tuae, quae omni divino opere exuberet. Haec enim tibi laus erit in mundo, et aeternae vitae viaticum ad regnum caelorum. Fruimur semper donis tuis: habemus prae oculis nostris incitamentum memoriae etiam pulvinar, in quo requiescentes merito tibi bene precamur. Quid praeterea? quia et fidem ut audio servas, ut capitis tegumentum, prudentiam serpentis habens, et columbae simplicitatem. O laudabilem religiositatem tuam! Exploratum tibi est, nihil esse Deo anteponendum. Vere edocta es res divinas, vere cognoscis fluxas humanas. Utinam conservet te Deus usque in finem invictam, et alienam ab haereticorum, quae a Deo separat, unione, in cunctis laudatissimam et solertissimam!

134. Hilarioni filio.

Salve fili, abbas Hilarion. Quaero, quomodo te habeas, quomodo persecutionis hoc tempus transigas, et num adhuc immunis circumscriptione sis. Etenim olim non modo circumscriptus, verum etiam verberatus propter Christum fuisti. Attamen praesenti quoque tempore persecutionem pateris, et prope abest beatus. Idem et antea et nunc rogavi, ut vita vestra cum Dei beneplacito sit. Sodalitas tua, sit sodalitas Christi; coetus tuus, coetus apostolicus: hic enim Christi discipulorum scopus est. Glorificate porro Deum, filii mei, opere vestro, quia in foribus mortis consistimus. Cum escis piscator, piscatus est te Dominus ad sanctum schema: ita semper tibi constet piscatio, nempe Domini ad

bonum praeda fias. Dum maris abyssum spectas, admirare creatorem tuum Deum: dum piscem capis, lauda nutritorem tuum Dominum: dum vendis ob vitae usus, fac more monastico non mundano: dum hami funicularum plicas, complica mihi bonas cogitationes: psalmum habes, hymnum habes, melodium habes: comede sine detrimento, bibe modice, dormi quantum satis: omnia decenter et ordine fiant, ut laudetur Dominus ab iis qui nos observant. Cavete etiam tentationem, ne comprehendamini: propterea socordes esse non oportet, neque indifferenter vivere, sed cum timore ac vigilantia; et cum spe in Deo, fore ut omnia propter Christum patiamur. Utique, fili mi, obsecro te ut ita ambules. Confirma qui tecum sunt: admone ut timeant formidante Deum, nihilque mali agant, cum omnes ante oculos eius reapse contemsum. Accepi pisces tuos, benedictarum scilicet manuum tuarum laborem. Benedicat Deus piscationi tuae! Saluta fratrem Theophylactum, et si quis alius fidelis. Qui mecum sunt salutant te peramanter.

135. Nilo filio.

Saluto te, fili mi carissime Nile. Accepi pisces eulogiam tuam. Quid tibi rependam, quod denuo memorem te mei ostendisti ex labore manuum tuarum? Nihil profecto aliud quam peccatrices preces meas. Det vero Deus abundantius timorem suum cordi tuo! ut terra marique ipsum spires, ipsi servias. Scis enim, frater, mortales nos esse omnes, qui paulo post de hoc corpusculo abeuntis, rationem de universa vita nostra reddemus, usque ad verba et errorem quemlibet, usque ad mentis cogitationem. Quid dico? Involuntariorum quoque atque inscienter actorum reddituros nos Domino rationem denunciatum est. Quales igitur nos esse oportet? timoratos inquam ac trementes, et facile excusabiles. Tremendum est enim scrutinii iudicium: hinc ignis inextinguibilis, illinc regnum caelorum: ille

ποιητὴν σου θύον ἀρχαίων (Φ) ἰχθύων, δόξαζε σου (Ψ) τεροφωτόταν κύριον· πιστάσκων ἐξ ἡσυχίας, μεταχειρῶς ἀλλ' οὐ κοσμητικῶς· πλάκων τῶν ἡμεῶν, συμπληκτικῶς μὴ ἀγαθῆς λογισμῶς· ψαλιμὸν ἰχθῆ· φιδύων ἰχθῆς, μελωδίας ἰχθῆς· ἐς τὴν ἰσοθῆν, τὸ ἀπερὶσκοπον· ἐς τὴν πῖναι, τὸ σύμμετρον· ἐς τὴν κοιμισάσθαι, τὸ αὐταρκεῖν· πάντα ἐν-χρημῶτως καὶ κατὰ τὴν ἰσθῆν, ἵνα δοξάζηται ὁ κύριος ὑπὸ τῶν ὁσιωτάτων ἡμῶν· σκοπῆτε καὶ τὸ παρεσχημένον, μήπως ἐσὺ λαφωθῆτε· διὸ οὐκ ἀμειψαῖτε χεῖρ, οὐδέ ἀδελφοφῶς ζῆτε, ἀλλὰ οὐκ φόβου καὶ ἰσχυροφῶς, ἰληπίδι τι θεῷ ὡς τὸ ἐντοκαῖον παιτα ὑπὲρ Χριστοῦ· ἐγὼ τίκωμι μου, φῶντο· χαλάει οὐκ ὀντω περιήσθαι· σίειμι οὐκ μὴ σὺ· ὑπομίμωσκω φοβῶσθαι ἐς ἔμην θύον· καὶ μηδὲν ποιεῖν ἔχων ὡς καὶ ὀφθαλμῶς ἀπὸ πατρῶν ἡμῶν· ἀπὸ ἑσπερῆ ἀληθῆς· ἀπὸ ἀνιζήμων σου οὐκ ἰχθύων, οὐκ ἴσθων τῶν ἐνλογημῶν χροσῆν σου· ἐλλοπήσθαι κύριος τὸ ἀγῆαν σου· περὶ τῶν ἀδελφῶν Θεοφύλακτον καὶ εἰ πᾶσι ἀλλοις πρῶτον· οἱ σὺ ἡμεῖς ἀσπάζονται σε πτωχῶν-μῶν.

ἐλεῖ. Νίλω φίλῳ.

Προσηγορίων σε ὡς τίκων μὴ ἀγαπήτων Νίλι· ἀπὸ ἀνιζήμων σου τῶν ἐνλογίων οὐκ ἰχθύων· τί σοι ἀνταποδύωμι ὅτι ἐπὶ πάλι μὴ ἐμῆς ἐκεί· τὸ κόπον τῶν χροσῆν σου· ἔδεν ἄλλο, ἢ ὑλῆν μὴ ἀμειψαλέων· καὶ γὰρ παρῶν οὐκ ἔχει· τὸ φόβον ἀπὸ πλάσθαι· ἐς καρδίαν σου· ἵνα ἔχῃ τὸ ἐς γῆ καὶ τὸ ἐς θαλάσσαν, ἀντὶ ἀναπητοῦς, ἀπὸ δύου-λίον· οἶδας γὰρ τίκων ὅτι θνητὸ ἴσθμ· πάντες μικρῶν ἴσθων· ἐκβαίνοντες τὸ σαρ-κίον, λόγον ὑπὲρ τῶν σπῆν ὅλων τῶν βίω ἡμῶν, μὴ καὶ καὶ λόγον ἐκ περὶ ἐμάσθαι, μὴ καὶ ἐνδομιστικῶν καὶ τὸ λίγμ· ἐκ κωσίων, καὶ τῶν ἐν ἀγῆσι δῶσθαι ἡμῶς λόγον ἐπὶ ἡμῶν· καὶ τῶν ποταπῶν οὐκ ἀπὸ δεινῶν ὄντων· ἐκ φόβου ἐκ ἐξομῶν, ὑπομολογήσθαι· φοβῶσθαι γὰρ τὸ κερταλεῖον τῆς ἀσχυροφῶς· πῆρ ἀσχυροφῶν ἔσθων, κερταλεῖον βασιλείᾳ οὐ-ρατῶν τὸ μὴ τοῖς ἀμειψαλέων καὶ φῶντο.

Ecol. l. 171. B.

κρίσεις τὰς ἐπιλήθεις ἤ κελύμιν, ἢ ἢ ποῖς νο-
μοφύλαξι· διὰ τὸ τοῦ Θεοῦ δόξαι σε
βιωῦν, κερδοῦσαι, ἐνώπιον ἡ δὴ καὶ δι-
κτιον ἀταρξείας, καὶ ἀγλαῖας βάλ-
λας, καὶ ἰσθμῶ ἀνίκασι, πάντα εἰς δόξαν
Θεοῦ, τίστον· μὴ ὡς οἱ λαῖκοι ἡμῶς οἱ φων-
εῖσκόμιν (1), μήτε ἀρχαῖοις, μήτε πε-
σοῖσκότοις, ἀλλὰ δασυλοκῶς, ὡν καὶ τὸ
χρηστῆμα ὑπὸ μισοῦ ἐκ πόνοι, ἐκ φόβου
ἐάν γὰρ μὴ δέξασθαι, καὶ μοι γὰρ ἦν μὴ
ἠραπυρίαι, μηδὲ τὸ εὐεργάτη σε Θεοῦ·
ποῦ ἦς, ποῦ καὶ πῶς, ἔ τῶν τίς ἢ καὶ ἐν
ποῖα δόξῃ· δόξασι τὸν Θεόν ἐν τῇ βίῃ σου
ἴνα καὶ ἔσῃ σε δόξαση εἰς αἰῶνας· σοὶ
μὲν παρ' ἡμοῖς αὐτῶς πρὸς ἡ τὸ σιωδῆσαι
σε, αὐτὸς ἀπὸ ἡμῶν ἡμῶν σφείζον καὶ του-
θῶν τὰ αὐτῶ· ἔ ἢ ἐρῶν τὸ κελύμιν βε-
βαδῶσθαι ἡμῶς ἐν ὁμοίᾳ· πρὸς τοῦ καὶ
αὐτὸς πρὸ τῆς ἁπλοῦσας μου πρὸς παρ-
ρῶσιν σε οἱ ἀδελφοὶ σου.

ῥεσ· Ἀνεργασθῶ.

Cod. L. 17b. 2.

Μανθάτω σε, ὃ μακαρίωτά μιν πάτερ,
εὐεργάτων ἴσαι, καὶ οἷος ὡς κελύμιν πρὸς
δοῦμαζοῦσθαι ὑπὸ τῆς ἀσβουῦσθαι, καὶ
εἰδὲ μοι τὸ δὴ δὴ καὶ πρὸς τὸ κατ-
ίχον σε φεῖσθαι, ὡς ἀν ἡσασάμην τῶ
ἡμῶν ἡσθαι καὶ σβασμῶν κεφαλῶν, ἄσας
σοὶ αἰήσας ῥήματα, ὅπ δὲ Χρῆστον βα-
σαῖζῃ, λιμῶσθαι, δι-ψῆς, στενοχωρῶσθαι,
ὑποπαζοῦσθαι, ἁλασπυρίσθαι· τῆρα
καὶ τὸ ἀεὶ ἀναπνῶν ἐκ ἰλασθείας ἴχον·
ἰδὲ λῆσθαι ὑποδοῦσθαι, μκτοῦσθαι, ἀπα-
λῶς, ὅσα ἄλλα καὶ φυλακῆ φέρῃ ἔ οἱ χα-
κοῦσθαι εἰσῶσι πρὸς τῆν δόξαν πάντα
ἀγλωῦσθαι ὃ ἁπλοῦσθαι ἐπὶ τῇ σῇ ἀμωπῆ·
ἀγωνίᾳ, σπασθῆσθαι, σοναχῆσθαι, τῶν καρ-
ποῦσθαι σοὶ πρὸς ἀγῶσθαι ὡς ἀμωπῆσθαι, τὸ
ἀναφυλῶν, τὸ τὸ ἀγῶσθαι πλῆσθαι καὶ γα-
πῶσθαι ὅπ ὃ ἐπαρῶσθαι ἐν ἡμῶν τὸ μω-
πῶσθαι τὸ ὁμοῦσθαι αὐτῆ, καὶ ἐπῶσθαι
εἰς δόξαν τῆ κοῦσθαι αὐτῆ, εἰς ἴσθαι τῆς
ἐκκλῶσθαι αὐτῆ, εἰς κελύμιν ἡμῶν τὸ ἰλα-
χῆσθαι καὶ ἀρῶσθαι πάντας ἡμῶν εἰς ἡμῶς

peccatoribus et Domini mandata transgre-
dientibus, hoc legis observantibus. Idcirco
te hortor ut sancte vivas pureque, et in
conspetu Dei. Sive rete purges, sive ha-
mum iacias, sive piscem extrahas, omnia
ad Dei gloriam, o fili. Haud tamquam laici
sime nos cruce signati, neque piscatores,
neque venditores, nisi more apostolico; quorum
etiam manuum opificium fieri commendo cum
labore ac timore. Nam si non mouero, vae
mihī! Utique, filii mi carissime, memento
benefactoris tui Dei, ubi fueris, quando et
quomodo? Et nunc qui sis, et quali in gloria?
Glorifica Deum in vita tua, ut Deus te in
aeternum glorificet. Haec a me tibi. Apud
sodalitatem vero tuam esto loco mei tu, confir-
mans et communes eadem haec. Et pax Domini
vos in concordia stabiliat! Ora et tu pro
humilitate mea. Salutant te fratres tui.

136. Sine titulo.

Audio te, pater mi beatissime, inclu-
sum esse, et tamquam in ignis camino ex-
ploratum ab irreligiosis. Atque utinam mihi
liceret ad carcerem tuum accedere, ut sa-
crum venerandumque praepositum meum
ocularer, canens tibi simul laudis verba,
quia propter Christum torqueris, esuris,
sitis, angustatus, vexatus, afflictus, et for-
tasse ne aërem quidem libere respirare
permisus. Mitto commemorare convicia,
irrisiones, minas, et quaecumque aliis car-
ceris fert conditio, et tortores facere solent.
Ob haec omnia miser ego sanctitati
tuae condoleo, angor, palpito, ingemisco,
constantiam tibi imprecoans (etsi ego pec-
cator sum) solatium, et certaminis consum-
mationem. Et sane credo illum, qui coepit
in vobis confessionis suae martyrium, per-
fecturum illud esse ad gloriam potentiae
suae, ad laudem ecclesiae suae, ad mei mi-
nimi et ignavi gaudium. Nos quidem om-
nes ad vos respicimus, omnes vobis inni-

(1) Respice in graece misse picturis a nobis editis (N. B. T. VI.) monachi omnes cruce in capitis tegumento signati sunt.

timur, velut ii qui in secundo cursu stadium decurrere parati sunt; et priorum victoria vel secus animati; vel contra fracti, et a virilitatis vigore depulsi. Nobis, quaesumus, fiduciam vos inspireate; nec, inquam, paterna viscera vestra exoramus! Attollite nobis victoriae signum vestris invictis cursibus; non autem contra, quod vel cogitare absit. Estote vos corona nostra, gaudium, spes, et martyrium, in conspectu Christi: qui nobis concedet vobiscum, o Deo digni, irreprehensibiliter propositum certamen peragere confessionis suae.

137. Ireni et Polchrae duabus sororibus.

O calamitatem! Namque a gemitu initium epistolae facio, condolens vobis de acerbo casu, et collacrymans, ut audacter dicam, veluti bonus Christus cum Martha et sorore in Lazari obitu. Carua erat vir, carus inquam et sanguine propinquus, bonus homo Dei, mandatorum Domini observans, vitulus (Moeschus) nomine ac re propter egregiorum actuum suorum famam. Et tunc quidem propter Lazarum multi Iudaei Bethaniam venerunt, comploraturi cum sororibus ob viri virtutem. Nam si Christi amicus erat, quid ni cunctis amabilis? Nunc autem heu casum! Ne obitus quidem ante oculos fuit, quod multum solet afferre solatium, nempe suprema verba, supremum musitatum vale. Osculari enim solemus morientem et gemitibus prosequi: ille autem innuit oculo, manum movet, exiliter loquitur, quae non modicam etiam post obitum conferunt lugentibus consolationem. Sed nihil huismodi in hoc casu fuit. Quamobrem luctum vestrum pato esse inconsolabilem, solis relictis absque patrocinio ac tutore. Gravis casus, profunda plaga, inconsolabilis separatio! Nam utrimque vita quaedam singularis erat, frater cum duabus sororibus, coelebs cum coelibibus, virgo cum virginibus: ostendentes nobilitatem splendore vitae, aeta-

δοσθλιότητα πάντες ὄν ὑμῖν ἰπικαιδέμωθα, ὡσπερ οἱ καὶ σωτέρας ἐπιβολῶν σωθισμοῦν ἐπιδοσκουσαμένοι, ἔ τῆ τ' περὶρον γίαν ἢ τίσασπιόν εὐλαροῦντι, ἢ ἔ ἀτάκαλι κραιπνήσῃς, ἔ τ' ἀνδράας τόνον οὐκ ἔχοντες: δνάμωθα ὑμῶν, ἀποδείξωσα ἡμῶς: καὶ καὶ ἐπιδοκαλοῦμω τὰ πατερεκα ὑμῶν ἀπ' ἀρχῆς: δῶτα ἡμῖν γίαν σπμοῖον ἐν τ' αἰτήτοις εὐδρομίαις, ἔ μὲ τίσασπιόν, ὅσπερ ἀπίθ κρη ἐνοοῦν: ἐτα ὑμῶς ἡμῶν καὶ τῆρας, ἔ χρεσθ, καὶ ἑλπίς, καὶ μὲρτιελιον ἐν προσώπω Χριστῷ ὅς ἡμῶς σὺ ὑμῖν τῶς ἀξιοθῶνις χαρίστωται ἀκραιφνοῦς δῆρῶστω τ' περκαίμωτοι ἀγῶνα ἐ δμολογίας αἰπῆ.

ἑλζ'. Εἰρήνη ἔ Καλῆ δουπ ἀδῆρῶς.

Ἐ τῆς σμφορῆς: δῶτο γάρ στεναγμοῦ ἐνάρχημα τῆς ἐπιβολῆς, σμωσπυθερῶζον ὑμῖν ἐπὶ πρ' πῖθῃ, κρη σμωλαρῶν ἑ καὶ ἔλμωθον ἐπῖπῃ ὅς ὁ Χελεῶς ὁ ἀγαθῶς τῶς περὶ Μάρθαν δνοῖν ἀδελφῶς ἐν πρ' θανάτω Λαζάρου φίλθ' γδ ὁ ἀνθρ, φίλθ' ἑγγῆζον ἐν αἰματῷ ἀγαθῶς ἀπορωπῶθ' δνοῦ ἐργάτης ἐντολῶν κυεῖν: μήχθ' ἄν, κρη δῶματῃ δ' εὐδολίας τῆ δλεῖθῶν αἰπῆ περῆζων: τῶτα τῶντω ἐπὶ Λαζάρω πολλοὶ Ἰουδαῖων ἦκον ἐν Βεθαθαῖς σμωδμῶσπτης τῶς ὑμῶμοσι δῆς τῶν ἀρετῶν τῶ ἀδελῶς: ἐι γὰρ τῶ Χελεῶ φίλθ', τῶς οὐ πῖσων ἑρσῶς; νῦ δ' φῶ τῆς σμωβάστως: ὡδὲ κρη ὁ θῶνατθ' κρη ὄρῶταμῶς, ὅσπερ φῆρον ὡδὲ πολλῶν ἐπιδοκμῶν ἐξῶλια ῥήματα κρη σμωκακῆμα ἐπιδοκμῶσπματῶ: φίλοται γὰρ ὁ ἀπῶν κρη περῆζῶται ἐπιδοκμῶ τῆ παρισπῶσπων, κρη νῦ ὄρῶταμῶν, κρη κρη χῆσθ, ἔ φῶτῆζωται ἀφραῖς τ, ἀ οὐκ ὀλήθω κρη μ' θῶνατῶ ἑπαφῶσπ παρηροῖας τῶς πηθῶσπων: ὡδὲν δ' εὐδολίας τῶντω δῶ κρη τῶ ἐπίθθ' ὑμῶν ὑποσπμῶνα ἐπιδοκμῶν τῆ ἀφραῖσπων μῶνων, ἀφρασπῶσπων, ἀνπικῶσπων: βαρῶ τῶ πῖθθ', βαδῶα ἢ πρηθῆ, ἀπαρηροῖατθ' ὁ χαρεῶμῶς: ἔ γάρ ἑπῃ ἀμφοῖροι ἔπῶν τ' ἄσπμ ἐ βίω, ἀδελφῶς δουπ ἀδελφῶς, ἀζῶζ ἀζῶζ, παρδῖνθ' παρδῖνθ' ἑφῆρῆς τῶ τῆς εὐγῶνῆας ἐν χαμπεσππῃ,

Cod. I. 17. b.

τῆς ἡλικίας ἐν ἀκαμῆ, τῆς δωδεκάτης ἐν οὐσία, τῆς οὐσίας ἐν ὑπόσει, τῆς ἤν' αὐτοῦ ἐν εὐθυσίᾳ. Ἐ ὅμως τῆς φιλαλληλίας οὐδὲν σφετημότερον γέγονεν εἰς ἀβελζῶν ἀναρχαζόν δὲ τ' ἡμίον ἐν ὕμν' « ἰδὼν δὲ τὴν κελὸν ἢ τὴν πύρανον, ἀλλ' » ἢ τὸ κελόθεν ἀδελφὸς ἐστὶ τὸ αὐτό * » καὶ οὐτω ἐφῆν τῷ μητροτέρῳ ὡς ἀδελφῷ ἀγαθογενεῖαν ἐν ἰλαμοσιμαίς, ἐν περσολαίᾳ, ἐν ψαλμοσίαις, ἐν ἰγκροσίαις, ἐν σερμῶσι, ἐν ὑλαβείᾳ, ἐν φιλοξενίᾳ· τὸ ταλδύαιον καὶ σφῆτον, ἐν ἑρσοδῶσι· πού παροσμῶν τ' ὀρεφοφορίας καὶ ὅσα ἐν αὐτῇ ὄρεται ἐν πάσῃ ἡλικίᾳ κληρονομία ἔσται ἐν αὐτῇ καὶ ἢ π' ἄλλο; ὡ τὸ θείματ'· πύσσαρῶντα ἰσῶν ὄρεται ἐν τῇ λαοβίῳ, ἐν ὕμν' τ' τὰ ἰσα σφῆτισμαί· ζῆνοι ἀκισμαί, ἔργον ἀγίον, οὐτω σὺ πολλοῖς ἄλλοις οἱ θρησκῆται τὴν πατρὸς ὡς ἀλλοῖς τ' ὀρεφῶν· βοοίμῳ τὸ κελόθεν· ζῆνοι τὰ ὀρεφῶν ἔσται ἐν ὕμν'· ζῆνοι αὐτῶν ἔσται ἐν ἐντάφῳ, δι' ὃν καὶ μὴ θάνατον ὀρεφῶν, ἰλαί, ψυχῆς περὶ τὴν ἰσῶν παρῶν ἀγαθῶν· ζῆνοι κελόθεν τὸ πατ'· τῆς λύπης ὕμν' εἰς ἡμῶν ματαβάλλοντα, ἐν ἰλαίσι τῶν λαοβίῳ αὐτῶν αἰώνιον ἀμῶν· ὡν καὶ ὕμν' ματαβόνη καλοῖ καὶ ὕμν' τ' ὑπολαπῶν ὕμν' ἡμῶν ἀμῶν βίον, ἐν κελῶν Ἰησοῦ τῶν φυλάττοντα ὕμν' ὡς κελῶν διῶν ὀρεφῶν θροσῶν.

ῥλ'. Εὐσεβίῳ τέκνῳ.

Cod. I. 170. b.

Ἐδέξαμην σου τὸ ῥάμμα, τέκνον, ἔ γνῶσι πῶς ὅτι φοβῶς σὺ τῶν θεῶν δὲ τὴν ἀγάπης καὶ πνευματικῆς σου ἡς ἐγὼ δι' αὐτῶν πρὸς τῶν ἱμῶν ἀπῆλθον· δῶγμα γὰρ ὑποταχῆς θεοδρασκῆται, ἢ πρὸς τῶν ἐκδημιῶν ἀγάπῃ ἔσται θεοδρασκῆται θεοδρασκῆται· γὰρ οὐ τὴν θεῶν ὅτι ἀσβῆσι σὺ οἱ ἀμῶν τῶν πύσσας ἀμῶν ἀμῶν, ἀλλὰ καὶ ἀμῶν εἰς τὴν ἀμῶν εὐαποδῆτος σου καὶ ἢ πρὸς τὰ ἐνταῦθα πρῶτον ἀμῶν· παρῶν γὰρ ὅτι ἐν τῶν ἰλαίσι τῶν πύσσας ὡς κελῶν δὲ σε, τέκνον μου, φυ-

tem vigore, spectabilitatem formositate, patrimonium opum copia, reditus sumptuositate; simulque hoc mutuo amore nihil fuit potentius ad impediendas nuptias, quae necessariam vobis separationem efficerent. « Ecce quam bonum et quam iustum » cundum habitare fratres in unum! » Neque adhuc commemoravi vestrum bonum ex materna traditione elemosynarum studium, precum, psalmodiae, continentiae, honestatis, pietatis, hospitalitatis, postremo autem immo apprime, orthodoxiae. Cur taceam orphanorum curam, et quidquid per eam fit vel cleris audiendo vel dotando, vel alia ratione qualibet? O rem miram! quadraginta moriens vobis reliquit orphanos idem officium prosequitur. Rarum auditu, sanctorum opus, imitativum Dei facinus, clamant hi cum multis alie verum orphanorum patrem elugentes. Haec illius vestraeque res. Haec et funebri illius pompa, quia per vos, post obitum etiam, orphanos nutrit, miseretur, animas pauperum bonis replet. Haec inquam vestrum exhaustum luctum, moerorem in laetiam convertant, spe repositorum illi praemiorum. Quae utinam vos quoque consequamini, dum recte parique more reliquam vitam peragetis in Christo Iesu, qui vos tamquam geminas oculorum religionis pupillas custodit.

138. Eusebio filio.

Litteras tuas, fili, recepi; teque Deum timere probe cognovi ex amore atque fiducia, quam illius causa fovet erga humilitatem meam. Quippe religiosae subiectionis indicium est, tuus erga praepositionem amor, eiusque spectandi cupiditas. Deo gratias igitur, quod inextinctae manserunt in te fidei scintillae, sed et semper manebunt. Grata quoque fuit tui ad haec loca adveniendi deliberatio; at tamen recte egisti temet cohibendo; instar enim tentationis est cuiuslibet adventus. Rogo autem te, fili mi, ut abs quovis adverso casu caveas. Fac in

loco minime periculoso coideas; nam vitare oportet ipsuum occasiones. Cum uno prorsus vel duobus fratribus sis; scriptum est enim: « vae soli i quia si ceciderit, non » est qui allevet eum. Caro concupiscit ad- » versus spiritum, spiritus autem adver- » sus carnem. Haec enim sibi invicem, in- » quit, adversantur. » Ne praevalenti demus carni impulsim; etenim ad imos inferos nos deducet; sed spiritui, in quo vivemus per saccula laeti. Ergo non sine mensura ac pondere comedamus, et bibamus, atque dormiamus. Victori corona. Ne itaque te ignominia aliqua adficias, fili mi, sed in omnibus praebete te irreprehensibilem, et Dei ministrum. Zelo zelus Domino in orthodoxia, quia negatio illius in ipsis imagine fit ab hodiernis persecutoribus. Fuge quamlibet cum his communionem, ceu serpentis venenum. Sit tibi in cunctis Christus adiutor! Recepimus nunc quoque eulogias tuas, ceu priores: vicissim tibi benedicat Deus patris mei! Saluta fratrem Eleutherium, eique dic, quod nempe me valde solustus fuerit, quatenus calciamentis consuluit fratrum suorum, oeconomie obtemperans. Dens illum vicissim soletur. Quae tibi monita dedi, fac ut illi quoque innotescant. Gaudeo enim, si praesertim una versamini. Orate pro humilitate mea. Gratia Domini vobiscum, Salutant vos qui mecum sunt fratres vestri.

139. Euthymio filio.

Ex litteris tuis cognovi, fili mi carissime, tribulationem tuam, quod nempe circumees de loco in locum, impios fugiens et in latebris degens: quid nisi enim calamitosa et angustiata huiusmodi vita sit? Sed quamquam res ita se habeant, spe roboratus gaude, quod propter Christum pateris. propter eum qui tui causa mortem elegit. Vestigis sanctorum premis, qui circumierunt in multis tribulationibus, eegentes, angustiati, errantes, in cavernis latitantes, ad montana confugentes, exules,

ἀγχιθιδαὶ ἀπὸ παντὸς ἐγκοῦ· ἴστω σου τὸ κριθισμα ἐν τόπῳ ἀσπαθελίῳ, φέγγη γὰρ δὲ ὁ δῶν ἡμῶν πτωμάτων τοποῖς· μετὰ ἡνὸς πάντως ἢ δὴ ἀδελφοί σου γάρρησθη γὰρ * « καὶ τὸ ἴδιον, ἔπ' ἐὰν πίστη καὶ ἔστιν » ὁ ἰγνώσῃ αὐτῶν· ἢ σὺ εἰ δὴ τὸν μὲν κρῆτῶν » τὸ πνιῦμα, τὸ δὲ πνιῦμα κρῆτῶν τὸ » σαρκος· αὐτὰ δὲ φωνὴ ἀντικίθηται ἀλλή- » λους * » μὴ τὸ νικῶσας τῆ σαρκὶ δῶ- » μῳ ῥοπήν, ἴξῃ * γὰρ ἡμῶς εἰς πνεῦμα ἁ- » ῥῶν, ἀλλὰ τὸ πνιῦμα τὸ ἐκὸς μῶν γὰρ » ἐν πέτρῳ εἰς αἰῶνας ὑφ' ἡμῶν ἐκείνῳ διὸ μῶ- » τρα καὶ σαρκὶ ἰδιωτῶν καὶ πτωμάτων καὶ » ὑπὸ τῶν μῶν τῶν νικῶσας τὸ σῆμαρος· μὴ αὐτὴ » κατακρινθῆς, τίκοντος μου, ἀλλ' ἐν σαρκὶ » σῆμαρος ἑαυτὴν ἀμειψῶν ὡς δὴν εἰς ἄκρον· » ζῆλον ζῆλου τῶν κυρίων ἐν τῇ δευτεροβίβῳ, » ἔπ' ἢ ἀρῆσιν αὐτῶν, ἐν τῇ κινῶν αὐτῶν γινε- » ται ἴσως νικῶν δίκαιος φησὶ πάντως κοινο- » νίας αὐτῶν ὡς ἰὸν ὄριος· εἴ σοι Χριστὸς βο- » ῶς ἐν πάνσιν ἀπειθήσαμεν ἐν τῶν νικῶν ὡ- » λῆσας σου ὡσπερ τὰς πύλας, καὶ ἀντιδύ- » ρησιν σε ὁ θεὸς τῶ πατρὸς μου προσευχόμε- » νου τὸ ἀδελφῶν Ἐλευθέρου ἐν τῶν αὐτῶν » ἔπ' ἀντιπαύσας με λίαν ἐν οἷς ἰγνώσῃ ὑπο- » δῆμας τὸ ἀδελφοί σου, ὑπαικούσας τῶν οἰ- » κητόμων· ἀλλ' ἀνταναπαύσῃ σε ὁ κύριος· » ἂ σοὶ τίκοντος ἐκδητήσας, ῥῶσας κἀκαίῳ· » γάρρησ γὰρ εἰ μάλιστα ἰὸν σου ἀλλήλους· » προσευχόμενος σὺ τῶ ἀπὸ τῶν ἡμῶν· ἢ γάρ- » ρεις τὸ κρῆν μὴ ἡμῶν· ἀσπάζονται ἡμῶς » οἱ σιωπῶντες καὶ ἀδελφοὶ ἡμῶν.

εὐθ. Εὐθυμίου τίκοντος.

Ἐκ τῶν γραμμάτων σου ἰγνώσῃ, τίκοντος μου ἡγαπητόν, τὸ φέγγη σου, ἔπ' ἀπει- » ῆσας ἐν τόπῳ εἰς τόπον φησὶν δῶν διασ- » βουήσας καὶ ἀσπυκροβόλω· πῶς οὐχὶ » τῶν μῶν καὶ ἐν σινοχωρητικῶς ἔπ' ἐν εἰ- » ζῆν; ἀλλ' εἰ καὶ ἴσως, τῇ ἰλασίῳ τῶν ῥο- » ῦμῶν γάρρησ, ἔπ' εἰς Χριστὸν πῶσας, εἰς τὸ » ὑπὸ τῶ θανάτου ἰδῶν ἐν ἴσως ἰσθα- » σας ἡμῶν * οἱ σιωπῶντες ἐν πολλῶν » θλίψεσιν, ὑπὸ τῶν μῶν, σινοῦ μῶν, ἀλλῶν » γινοῦ μῶν, πῶσας σιωπῶντος, ἔπ' ἐν ἡ- » βαπτύσῃ, φησὶσας, ἀπὸ τῶν ἡμῶν.

* Eccl. IV. 10.

* Gal. V. 17.

* εἰς τὴν?

Col. I. 177. a.

* Eccl. XI. 10.

ὄντας, μὴ κ' ἐπιζητῶν Ἐθαάτων, ἵνα Χριστὸν καθήκουσιν· οὕτω τέκνον ἔσῃ αὐτός, ὃ π' ἀν' οὐκ ἀπάγχης, ἑκάθ' ἀπὸ βλάστη· ἑκάθεν λήμβουσι φθάρλατον, ἔσῃ τὸ θρηναίως ὡς ἀθλητὴς Χριστοῦ· μάρτυριον γ' ἡμεῖς καὶ μακροβίον· ὁ ὑπομείνας μικρὰ καὶ ποικίλα ἡμέρας, ἐν αἰς σφόδρος αἰώνιος, δόξα ἀνεκλάλητον· καὶ ἡ τῆς ἀρετῆς καὶ σωσθῆναι ἡ ἀνάσθ' Χριστοῦ, ὅτι μὴ τὸ Ἰουδαίῃ ἢ μελεῖ ἀπὸ· οὐ οὐκ τέκνον ἀζώνισμα ἵπ' ἢ καλὸν ἀζῶνα ἐν τῇ ὑπομονῇ τ' συμβαινόντων· δεῖ ἐπ' ἄλλω ἐν φυλακαῖς, ἕσπερ καὶ πῖες τ' ἀδελφοί· σὺ μαρτυροῦντις σὺ Χριστῷ· μὴ θλιπιάσθης, μὴ πτόθης τ' κερτυπῶτα σαρκός· Χριστὸς μὴ σου ὁ πὰ σίμπαρτα φέρει τῆς νουμπα ἀπὸ· περὶ σὺ καὶ φεῖ τ' ἡμῶς ἁπαρτίστας ἵνα σὺ ζῶμας ἐν κρείμα· περὶ σὺ ζῶμας σὺ σὺ αἰ σὺ ἡμῶς ἀδελφοί σὺ· ἡ χάρις μὴ σὺ.

εἰμ'. Θεοφάνη ἡμετέρω.

Coel. l. 177. b.

Ὁψὶ τ' κρηῖν, ὅμοις ἡμαρτον συλληφθῆναι σὺ ὑπὸ τῆς ἰουδαίουφρονι καὶ ψευδοχριστιανίμωι, ὃ πάτερ πολυπέσπε καὶ πολυθρύλλω· ἔσῃ πὸς ἕκ ἡδέιδωσας ὑποπίσσι χῆρα εἰς ἀνθρώπων θεοῦ, εἰς ἀνδρα ὅσων, εἰς οὐκὼτον κρητῆν ἡμετέρωι, ἕκ τῆς πολυπέσπε ἀσπίσως, καὶ ἴσως δ' ἰστοπαδοῦς λῆας· ἀλλ' οἱ εἰς αὐτὸν Χριστὸν ἐκτίσαστες χῆρας ἴβριος καὶ διαγωγῆς, τί ἐσὺ παρῆσσι ἀνοσίων· χάρις δὲ τῆς θεοῦ τῆς ἐκτὶ τῆς ἀκκοδηγῆτω ἀπὸ διακῆ, ὅτι σὺ τ' σῶματι νοσηλυομένον θαλασσιμα, ἐκρεταίωσεν τῆς πνεύματι ὑπὸ ἑστὶ πολλοῦς τῆς ἰσπασίωσας, κέρυκα θῆναι σὺ ἀλυθῆσας, ἀπὸσπας ἰληγαστας γλωσσας αἰρησίωσας, καὶ μέστω ἀσπασίωσας τῆς κρητῆλου ἐν τῇ ὑμολογῆσας Χριστῷ· τίτω τ' ἀσπασίωσας σου ἀζῶναι ὁ κολοφῶν· ἀπὸ τῆς θεοσῶφου σου γῶστος ἡ κοστίσας ἡφαρασ θεῖν· ἕσπασίωσας ἡφαρασ ἀγῆστας ἕσπασίωσας τῆς αἰνῆσας ζῶσας· ἕσπασίωσας τῆς κρησας ὑμολογῆσας ἡφαρασ· ἕσπασίωσας τῆς ἐκασίωσας Χριστῷ κρημῶ τῆς οὐκὼσας ἕσπασίωσας σου τίκτω σπασίωσας σου τῆς ἀπὸσπας· διὸ χῆρας καὶ εὐφραίνω τ' εἰς αἰῶνα ἀμην

sine civitate sine domo, verberati insuper et interfecti, ut Christum lucrifacerent. Ita et tu, fili, quicquid patiaris, illuc aspera, inde cape solatium, et viriliter assiste tamquam Christi athleta; tempus enim martyrii est; et beatus qui paucos malosque dies toleraverit, quibus proposita est corona aeterna, gloria ineffabilis. Vae autem negatori proditorique imaginis Christi, quia cum Iuda portio eius. Tu ergo, fili, certa adhibe bonum certamen, quicquid evenerit patiens. Cernis alios in carceribus, nec non et aliquos fratrum tuorum verberibus affectos cum Christo. Ne timeas, ne perhorrescas carnis dominum. Christus tecum est, qui omnia portat natu suo. Ora etiam pro humilitate mea, ut salvus sim in Domino. Salutant te qui mecum sunt fratres tui. Gratia tecum.

140. Theophani praeposito.

Sero quidem, sed tamen aliquando cognovi captum te ab hominibus mente inguacis, mentito nomine christianis, o desideratissime et celeberrime pater. Quomodo vero hos non puduit manum inicere in hominem Dei, in sanctum virum, in corpus tum asceticae disciplinae diuturnitate, tum etiam gravi morbo attritum? Sed enim qui Christo ipsi manus intulerunt contumeliosus et persecutrices, quid aeclestum non patrent? Profecto Deo gratias, qui ineffabili suo beneficio te corpore ad mortem infirmo, roboravit spiritu prae multis incolumibus, ut fieres veritatis praeco, ut intrepide haereticam linguam coargueres, ut omnino immobilis in Christi confessione perstares. Hoc est asceticorum tuorum certaminum fastigium: hoc sapientiae secundum Deum columnen. Deum amatorem tuum laetificasti, angelos laudabilis vitae tuae spectatores gaudio cumulasti: caput tuum confessionis stemmate ornasti: factus es et Christi ecclesiae, et mihi etiam miserabili ac minimo filio tuo, firmamentum salutis. Quomobrem gaude et laetare pro-

ratis tuis in perpetuum aevum retributionibus: orans simul, ut ego quoque te subsequar filius minimus. Rogo sanctissime, ut meis verbis salutem dicas certaminis tui socio, patri autem meo, Exarcho.

141. Callisto filio.

Non sum tui oblitus, fili mi carissime Calliste, sed et recordor, et te intra cor meum habeo in caritate Christi; valde te probans propter tuam cum oeconomio concordiam et exhibitum ei ministerium. Non mentiar si dicam, te mihi quoque famulari et solatium praebere. In cunctis itaque optimum te Deus efficiat, qui bene in primis deservisti beato patri nostro; deinde et perpetuae mihi recordationis Arsenio; postremo nunc oeconomio: atque in utroque horum mihi ut dixi humili obsequenter serviliterque operam navasti: praeter quam quod in officio quoque cellarii famulatus es. Gaudeo te in omnibus esse probatum, utilem, perfectum, fidelem, benivolam, patientem, philopatorem, ingeniosum, oeconomicum, constantem, legis observatorem, in fide et confessione Christi immobilem. Hoc ergo statu esto, in hoc te confirma, de hoc laetare, quoniam multa tibi merces a Deo. Vellem ego quoque te mecum esse, sed interim Deo gratias. Magis me solaris absens, solans videlicet oculum meum, animam meam, oeconomum; non domi solum, sed in cunctis fratrum ingressibus et egressibus. Sit tibi a Deo gratia uberrima! Ora pro humilitate mea. Salutant te fratres tui.

142. Cassiae candidatissae.

Quae ad me propter Dominum misisti, recepi. Quis vero ego humilis homo sum, ut mei tua religiositas memor sit? At enim bonae radicis cum sis surculus, bene facere scis. Audio autem te bene facere meo etiam spiritali filio Dorotheo, qui propter

ἀμειβάσις σου ἰλασίῃ· **πρωτολόγου** ἡμετέρου σου, ἴσην ἐχέτω **αὐτῷ** ὅσον ἰλάσῃ· σου ἴσην· **πρωτολόγου** σε ἀξίῃ ἀνάπτυξι **αὐτῷ** σὺν ἀδελφῶν σου πατέρῃ δι' ἡμῶν φημί **Ἐξαρχον**.

εἰμα'. Καλλίστῃ τέκνῳ.

Ὅτι ἐπιλήσθημαί σου, τίκοντι με ἡγαπημένον Καλλιστε, ἀλλὰ καὶ μέμημαι ἐξέω σε ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἐν ἀγάπῃ Χριστοῦ· ἀποδοξάζω σε ἵνα ἐν τῇ σφραγίδι οἰκονομῶν συναφείας ἐξορκισθῆς· ἐν οὐρανῷ δὲ λίαν δοκῶ ἀπὸς ἰσῶ ὑπηρετήσασθαι ἐξ ἀναπαύσεως ἐν πᾶσιν αὐτῷ χεῖρισμένῳ σε ὁ κύριός μου ἀναδέχθη· ἐξοκρινόμενον πρῶτον χαλᾶς τῆ μακαρίῳ πατρὶ ἡμῶν, ἵστα καὶ τῆ ἀσμενίστῳ Ἀρσένῳ μου μετὰ ταῦτα νῦν τῆ οἰκονομῶν ἐν ἀμοιβαίῳ ἰσῶ ὡς εἴρηται **αὐτῷ** ἀπατῶν διευθετηθῆς ἐξελύσας· πάλιν ἔτι καὶ ἐξελύσας ἐξέσθαι τὴν κελλασίαν ἐξορκισθῆς· γὰρ ἔτι ἐν πατρὶ ὅτι δοκῶμεν, ἰκαρῶς, ἀπεχόμενος, πιστῶς, εὐνοῦς, ὑπομονητικῶς, φιλοπάτηρος, ὀκνητῶς, οἰκονομικῶς, σαθρῶς, τομφοῦλῶς, ἀποδοξάζομεν· ὅτι πίστεις ἐξ οὐροῦ ἡμῶν ἐκείνου ἐν τίποις αὐτῷ ἰσῶ, ἐν τίποις βίβασθαι, ἐν τίποις χεῖρις ἔτι ὁ μετὶ σοι πολλῶν ἀδελφῶν· ἡμετέρον δὲ ἐχέω ἔτι σε ἄρα εἰς ἡμεῖς αὐτῶν, ἀλλὰ ἀπαύση γὰρ εἶπες τῆ ἀφ' ἡμετέρων ἐν τῇ ἀπουσίᾳ ἀπαύσεως με ἀπαύσεως **αὐτῷ** ὑφ' ἡμῶν μου, ἡ ψυχῆ μου ἡ οἰκονομῶν, αὐτῶν ἐν τοῖς οἴκοι ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ σφραγίδι ἀδελφῶν ἰσῶσθαι καὶ ὀκνητῶν· εἴη σοι ἡ γὰρ εἰς ἀφ' ἡμῶν παροῦστος· **πρωτολόγου** ἀφ' ἡμῶν ὡς ἀναπαύσεως σου· ἀπαύσεσθαι σε οἱ ἀδελφοί σε.

εἰμαβ'. Κασσίᾳ κληροδοτήτῃ (1).

Ἐπιπέμπω ἀπίσταλάς μοι ἐξ οὐροῦ ἰσῶ ἐξ ἡμῶν καὶ τίς ἡμῶν ἰσῶ ὁ ἀπατῶν ἡμῶν ἐξ οὐροῦ τῆς εὐλασίας σου; ὡς εἶπες ἔτι ἀγαθῶς βίβης οὐστὶ βλάστημα, ὀκνητῶς ἀγαθῶσθαι· ἀκούω ἡ εὐ ποῦσθαι σε καὶ τῆ πνευματικῆς ἡμῶν τέκνῳ Δωροθέῳ ἔτι πα-

COL. I. 171. B.

COL. I. 171. A.

(1) Ad hanc mittitur etiam epistola ed. 206. libri II; sed ibi scribitur καθελενέργη.

φυλακισμῶν ὑπὲρ Χριστοῦ ἰγνήσῃ σου οὐ
 δας τί ποιῆς· συμμερίζεις γὰρ ἐν τούτῳ
 ὅτι ἀθλιότητος ἀπὸ ἀγῶνας· ὀκνησον δὲ
 ἡμῶς αὐτοῖς ἐόντ' ἀμάρτανλους διαζῆσθαι ἐν
 πρὶ ἴσθ' ἡμῶν· τί σὺ ἀνταπόδομά σοι παρ'
 ἡμῶν; ἢ πρῶτον καὶ ὁ λόγος ὁ φθισι-
 τικὸς· χαλὸν πρῶτον βίον εἶξ' εἶδόν ὡς
 πτωχότατοι παιδίσθον· ῥύμην Χριστοῦ γέγο-
 νας, μακρὴν ἔπιτ' ἄλλον μῆτε φιλή· τίς γὰρ
 ἀπὸ ὀραῶντος; οὐ τὸ κάλλος ἐκαστά-
 ῖσθ' σου ἴπ ἐν τῇ καρδίᾳ, εἰς τὸ σβίσασθαι
 σε πᾶντα πύδον ἴσθαι καὶ φθισιμῶν·
 φεύγουσα φύγη τὰς ὀφθῆς τῆς ἀφίμων, ἢ
 ὄφθῆς καὶ σφραγίσθαι, μὴ πρῶτον πωλῆς ἢ
 πώληξ· ἐκδιζήσθαι σε ὁ νυμφὸν ὁ ἰσχυ-
 ρότατος· ἐκὰ ὄφθ', ὅν ἠρῶσθαι, μὴ οὐ χα-
 εῖσθαι αἰωνίως· μικρὸς ὁ λόγος, ἀλλὰ ἀρ-
 κῶν εἰς ὑπόμνησον τῇ τιμότητι σου· σω-
 θῆς κόρη Χριστοῦ.

ρμγ'. Μελετίῳ τέκνῳ.

Col. I. 17. b.

Καὶ γὰρ ἡ γρηγορήσθαι τῷ ἀδελφῷ
 Ἰωάννῃ πρῶτον, καὶ πῶ γὰρ ὅτι σὺς ἐπι-
 στολῆς, τέκνον Μελετίῳ, ἦσθαι ὅτι ἀγαθὸν
 μου εἶδόν ἐπὶ τῇ ἐπιπροφῇ καὶ ὁμολογίᾳ σου
 καὶ χάριτι πρὸς κείνῳ ὅτι οὐκ εἰς κείνῳ ἰγνή-
 σθαι σου ἢ καλὴ ὑποταγή ἐν ἀρχαῖς καὶ
 ἴσθαι τῆς ὁμολογίας γὰρ καὶ μάρτυρῶ σοι
 ἐκ ζήλου πεπονησθαι, ἀλλ' οὐ κατ' ἐπι-
 γρησθαι, ὡς πρῶτον καὶ οἱ ἄλλοι εἶξ' ἴσθαι τῇ
 ἰδέῃ δικαιοσύνη καὶ φρονήσει ἰσχυροτάτοι, τῆς
 ὑποταγῆς ἠρώγηται ὅτι ἐνδύει καὶ σωτη-
 εῖον, ἀλώμενος ἐκ καταβατοῦντες εἰς ἀκί-
 ρησθαι καὶ ἰδέσθαι ἐκ δ' ἰδέσθαι ὁ κριεὶς καὶ
 τὰ σφραγίσθαι· ἡμᾶς τούτοις τὸ χάριτι φε-
 ρῆσαι, εἰς εὐχαριστίας πάλιν καὶ ἀλλήλων ὅτι
 λόγον ὑποταγῆς, τέκνον μου ἀγαπῶν,
 ὑποταβῶν σε εἶξ' ἡ χάριτος· ἐκ χάριτος
 εἶξ' σοι, ἢ εἶξ' ὅτις με πληροῦσθαι σὺς εἰμὶ
 καὶ ἀμάρτανλος πατὴρ· ἡ ψυχῆ μου τὴν
 πασανίαν ὑπὲρ σου εἶσθαι· συζητήσθαι σου
 πάντα· ἐκ τῆς δ' ἰδέσθαι σου δουλίουσθαι
 πρὸς κείνῳ ὑποταγῆς φάροντες ὅτι
 ἀνατοκοὶ καὶ ἀναταναῖα δ' ἰδέσθαι· οὐ-
 τὸς γὰρ σφραγίσθαι ἐν κείνῳ οὐδ' ἰδέσθαι
 εἶξ' φησὶ σὺς ἡμᾶς σε ἐν ὅτις ἀπὸ τῆς ἴσθαι

Christum inclusus carcere est iuxta te. No-
 est quid agas; participas nimirum sic te ge-
 nese certantis illius agonem. Puts vero me
 quoque peccatorem s te nutrir in filio
 meo. Quenam ergo tibi a me retributio?
 preces videlicet et admonitiones. Bonum
 vitae genus propter Deum, ut audio, a
 pueritis suscepisti: sponsa Christi facta es:
 ne alium quaeras neque diligas. Quis enim
 illo formosior? cuius utinam pulehritudo
 in corde tuo resplendat, ut omnem in
 te extinguat fluxum et caducum amorem!
 Fuge admodum masculorum aspectum, si
 fieri potest, etiam honestorum, ne vel fe-
 riaris vel ferias. Expectat te caelestis tha-
 lamus. Illic videbis, cui nupsisti, quicum
 perpetuo gaudebis. Pauca dixi, sed quae
 commonendae nobilitati suae sufficient.
 Salva esto Christi sponsa.

143. Meletio filio.

Et antea ob litteras fratris Iohannis, et
 nunc propter tuam epistolam, fili Meleti,
 bonum meum laudavi Deum super con-
 versione tua et confessione. Domino gratias,
 quod in vacuum non recidit tua ab initio,
 et ad aliquantum postea tempus obedi-
 entia. Fateor enim tibi que testor, te zeli cau-
 sa passum aliquid esse, non re cognita,
 sicut et ceteri. Propterea propriis iustitia
 et praesumptione nixi, a religiosa et salu-
 tulari obedientis discessistis, decerrantes et
 impossibilia frustra conantes; id quod
 ostendit, magisque adhuc ostendit tempus
 ac rerum eventas. Verum his valedicens,
 ad gratiarum actionem rursus verba con-
 vertam. Gavisus sum, fili mi carissime,
 quia in tua epistola te recepi; et tibi aliis-
 que magis, quam numquam errantibus,
 gratulor. Tuus sum, quamquam peccator,
 parens: miseram animam meam pro te po-
 nam: cuncta tibi condonantur. Abhinc ste-
 mus, servisimus Domino cum obedientia;
 placentem sibi met decipientemque diabo-
 lum vitantes. Sic enim salvi in Domino eri-
 mus. Nihil mea interest, te istic esse usque

ad pacem ecclesiae Dei: tantum te absque detrimento conserves, semper orans pro humili persona mea.

144. Hypatio filio.

Nunc quoque quae scripsisti cognovi, filii carissime. Prorus autem amo voluntatem tuam inflammato a fide corde conceptam, volentis nempe mecum esse etiam corporaliter. Sed non huius temporis res est: nam quod deliberasti, fiduciae quidem tuae indicium est, inutile tamen usquequaque. Nihil ergo huiusmodi audeas: etenim quam Dominus regulam praebuit, ea tenenda est. An ignoras, Deum de nostra salute esse sollicitum? Porro discipuli unanimitas non tam ex corporali praesentia dignoscitur, quam ex inseparabili spiritualis coniunctionis voluntate atque amore. Quid enim? Num carnaliter inter nos amamus, ut carnis favore fruamur? Si ita sit, miserabilior sumus cunctis hominibus. Absque passione est noster amor, ut impassibilis Dei filii dignoscamur. Ea propter corporali coniunctione non est opus. Hoc esto contentus, filii; opem ferens pro viribus fratribus tuis cum humilitate, et pro me item misello orans. Salutā fratrem Lucianum, et fratrem Evodium. Trinitas servet vos tres, cum eo cui deservitis! Plurimum tibi salutem dicunt fratres. Hominem Dei verbis meis salutā.

145. Iosepho fratri et archiepiscopo.

Mihi ad sanctitatem tuam scribere semper iucundum est, eoque magis quo relegationis tuae locus longinquior est. Sic enim ad venerandum tuum vultum accedo, et ex allocatione solatium capio; quippe nunc quoque contristatus, ob proditam a nonnullis praepositis veritatem. Sciat enim sanctitas tua, quod prisca illa custodia, Iosephum inquam adulterinarum nuptiarum copulator, nec non Photinodites, Hera-

κλέους ἢ ὀκαλοῦσας τὴ θυν· μόνου ἀσπίης ἀσφυλάτῳ, ἀπεσφάλομαι· ἀπὸ σφελ τὸ ἀπεινώτως μν.

ἤμδ'. Ὑπατίῳ τέκνῳ.

Καὶ νῦν ἃ γέγραπας ἐπέγνω, τέκνον ἠγαπημένον· καὶ σφέλι πάντα ὑποδέχομαι· σὺ δ' ἀφαιρέσει, ἐν ζήσῃ καρδίᾳ πίστεως ὑπάρχουσα, ἀερμύθῳ τὴ συνήθειᾳ μοι καὶ σωματικῶς· ἀλλ' οὐ τὸ παρῆν· κρηρῶ, ὃ γὰρ ἐπιπόθητος, πῶς μὲν πεποιθήσῃ σου γνώσεσθε, ἀλυσιτελῆς δὲ πάντα· μὴ οὐκ ἔλμισθος πειθῶν π ποιούτων ὡς γὰρ ὁ κύριος ἀκατόμοστον, τρεκτίον· ἢ κ οἰδῶς ὅτι ὑπὲρ ἡμῶν ὁ θῶς πὰ σφέλι ἡμῶν φροντίζων σὺπελαι; καὶ τὸ ἕμ· ἡμῶν τὴ μεθῶπ ἕκ ἐν τῷ σωματικῶς συνήθει γινώσκῃται ἔσ· ὕπν, ὅταν ἐν τῷ ἀχρῆσθῃ τὸ πνιμωτικῶς σωματικῶς φροντίζων· ἐφελίμῃ τὴ γὰρ; σαρκικῶς ἐσφάλομαι ἀλλήλους, ἵνα τῇ σαρκὶ χρώμαθι σμυρῶν; εἰ οὕτω, ἐλασιότητι ἐσφάλομαι πάντων ἀνθρώπων· ἀπαιθῆς ἡμῶν τὸ ἀγαπητικόν, ὡς ἀν τὴ ἀπαθῶς γινώσκῃμαθι (ἦοι) θυν· διὸ οὐ πάντως χρεία καὶ σωματικῶς σωματικῶς· οὕτω τέκνον ἐσφάλομαι, γινώσκῃς· τὸ θιναντὸν βοῶντος πῶς ἀδελφοῖς σὺ ἐν παπεινώσῃ· ἐν γινώσκῃ καὶ σφέλι ἡμῶν τὸ ἀπαιθῆ· ἀσπασασι τὸ ἀδελφῶν Λυκαίων, τὸ ἀδελφῶν Εὐόδοι· ἢ Τελαῖς ὅσων τῶν σφέλι σφέλι μῶν ἡμῶν (1) ὑπαιθῆ· ἀσπασασι· σὺ οἱ ἀδελφοῖ σου πλάσστα· ἀσπασασι· ἀνθρώπων τὸ θυν.

ἤμδ'. Ἰωσήφ ἀδελφῶ· ἐ ἀρχιεπισκόπῳ.

Ἐμοὶ τὸ ἐπιπέλλαν τῇ ἀγωνίᾳ σου πάντοτε πεθῶν, καὶ ἔσονται ὅταν καὶ τὸ τὸ ἀφελείσῃς ἀφελείσῃς μακρόταστον ἡγῆς γὰρ με ποιῶ τὴ πῆμῃ ἀφελείσῃ, καὶ βασιλείᾳ ἡμῶν δὲ τῆς ἀφελείσῃς, οἷα καὶ νῦν λυτῶν; ἀφελείσῃς ἐν τῇ ἡμῶν ἡμῶν ἀφελείσῃς τὸ ἀφελείσῃς ἵνα γὰρ οἰδῶν σὺ ἢ ὁσῆσῃς, ὅτι ἢ πάλαι κούσῃ· δὲ λόγῳ δὲ Ἰωσήφ ὁ μακρόταστος, ὁ φροντίζων, ὁ ἡμελειώσῃς, ὁ μακρόταστος, ὁ

Col. 1. 10. 1.

Col. 1. 10. 2.

(1) Intelligit archiepiscopum fratrem suum Iosephum, de quo mox.

μυλωνος, ὁ ὑπολυριστης, ὁ γουλαϊάτης· ἀλλὰ φεῦ τῷ ἀμάρτιας μου ἦν καὶ ὁ Φλουβουτησιος συλληφθεὶς ὡς ἀσθενῶν ἀποπέτασθε, ὁμοθυμαδὸν μικροὺ ἐσύτητε, διῶθεν οἰκονομίας ὑφορηθέντες ὡς εἰσώτοτος κρατερῆς εἶναι τὰ θάυματα ἰωσήφ· ὡς εἴπατε καὶ δις τοῖς ἀσθεσι· ἐν οἷς ἔ ἐμμεναιὸς ὑπολυριστης, ἀλίσκουσι ἐν τῷ οἰκίῳ πτώματι ὄντι ἀσθενήτους· ἀλλ' ὡς ἴσκα καὶ ὁ τῷ Νικαίας εἰς πτώμα κέταται ἦν ἔπιποποι· ἀνακραυγῶντα γὰρ ὄντι ἐν ὀχρείαις πρὸς τὸ τὰ ἕμνια σφεζέσθαι καὶ εἰ μὴ σφεροδότης ἡ χεῖρ τῆ θεοῦ ἰσφάδισμα, ἀλλύμεθα ἔ οἱ ὑπολυριστης· τί οὐκ ἔστιν; ἦ καὶ πάλιν ὡς φαίνεται εἰς ἡμέρας ὄντι ἁπηναι σφείσεται τὸ εἶδμα σου ὀλίγοις ἀνάστα οὐκ ὡς ἀσθενῶν τῆ θεοῦ ὡς ἀρχιερέως Χελεῦ τῆ ἀληθινῆ ἀρχιερωσύμῳ· ἔ ἴσῳναι, ἴσῳ τῷ ἀπάτησι εἰ ἰσφίσει τῆ κεφαλῆ τῆ ἱερουσαλὴς, πάλιν τῆ ἰνός ἐν ὡς εἰς βύσσῳ κερύμῳ εἰς ἔρασι δὴ τῆ θεοῦ ἐν τῷ σώματι σου ἔ ἐν τῷ πνεύματι σου· οὐ πάντως ἀφείδησθαι ἐν τῇ ἰσφῳ· πύξῳ πηροδῶναι σὶ δὴ καὶ τὰ πάλαι, ἴνα καὶ σφραγίτης καὶ ἄνδρα λαμπεροῦ τῆ γρημωτῶσι· καὶ καὶ ἀδελφί εἰς οἴους κερους ἴτα μύσημῳ, ἀλλὰ γὰρ εἰς ὅμοις τῷ ἱεροδισμαδῶν καὶ τῆ τοῦ λαοῦ τοῦ εἰσι τῷ ὀνόματι, ἦ μὲν ἰσφείδῳ ὑπὲρ Χελεῦ οὐ μόνον τὸ εἰς ἀπὸν πνεύματι, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ ἀπὸν πύξῳ· οὐ πρεῖδῳ κίσεισθε ἢ ἁπηναισῳ ἡμῶν ἐν ἱεροδισμαδῶσιν· ἀλλ' οὐδὲ πύξῳ πεισιθα ἰσφείσῳ τῆ πμώσις σου· ἀλλ' ὡς τῶν ἰσφείδῳ, ἴσῳς ἔ ἀπν μεγαλυδότησῳ Χριστός ἐν τῷ σώματι σου, πύξῳ ὑπὲρ ἑκαπείσῳ τὸ ἴλισθε ἀπὸ εἰς ἱσφείδῳ τῆ ἀρτίσῳ σου· διὸ ὀρίγοις κέρμῳ γὰρ σφραγίσι πύξῳ ἴσῳ, σφειβῶναι καὶ σφείδῳ λαοῦ τῆ ἐνσῳτῳ γρημῳ πικροῦ σφεί καὶ ἰλιωσῳ μῳσφραβῶναι τῶ καταγίδια εἰς αἴμα τῆ ἀγίου πνεύματῳ· ἦμῶν ὄντι ἀδελφούς ἀσφαλομένους πύξῳ, ἔ ὡς εἰσφείδῳ ἰσφείδῳ μου πῶς ἁπηναισῳ· οἱ σὺ εἰ μὴ ἱεροδισμαδῶσιν σου σφραγίσι σου.

Phil. 1. 29.

cleotes, Mediciotes, Mylianns, Hypolichniotes, Gulseates, immo etiam (hem peccatum meum!) Phlubutenus stulta simplicitate deceptus, postquam simul brevi restiterunt, mox a sua artificiosa oeconomia depulsi ab eo qui talia facere assuevit, Iosepho post Satanam iuverunt, communicantes semel et iterum cum impiis: cuius rei causa libenter dimissi, proprio lapsu decipiunt debiles. Sed ut videtur, Nicaenus quoque in numero lapsorum episcoporum est: invitant enim eos qui sunt in exiliis ad paria facienda: et nisi Dei manus sustentare properet, perimus et nos reliqui. Quid est igitur? quoniam denuo nit videtur adversus me miscellum cum panctis aliis commovetur tragoedia, exsurge tu homo Dei, tamquam pontifex Christi veri pastorum principis: eoque magis, quod omnes sacerdotii gradu excedis, uno excepto qui in obtusione est. Glorifica Deum corpore spirituque tuo. Prorsus in insula versari non permittēris; fortasse enim tentandus es, sicut olim, ut etiam splendidior hinc triumphator evadas. Heu hen, frater, in quae tempora reservati sumus! Nichilominus gratiae sint reservati nos. Nam et hoc tamquam ab ore Dei dieit apostolus, quod nempe nobis datum est propter Christum non solum in enim credere, sed et pro ipso pati. Non despexit Dominus humilitatem nostram in praeteritis; sed ne nunc quidem ut spero despiciet spectabilitatem tuam; sed ut antea, nunc quoque magnificentabitur Christus in corpore tuo, exhibens abundantioerem misericordiam suam ad virtutis tuae ostensionem. Quamobrem mihi quoque auxiliarem, o vir sancte, manum praebes, quae me confirmet, atque ab imminente procella acerba salvificet. Persta orans, ut tempestas in auram sancti Spiritus convertatur. Utinam! Fratris plurimum dico saltem, quos magnopere pro mea humilitate orare deprecor. Qui mecum sunt, pedibus tuis advolvuntur.

146. Naucratio filio.

Cur tanti est vita mea vel sermo, ut tantopere de me clametis ac laboretis, o filii; qui tamdiu talique in tentatione aerumnam quamlibet ac periculum spernitis, ut humilitatem meam invisatis? idque incessanter, et cum muneribus tantis? Fecistis proxima quae erant longinqua, difficilia facilia, deserta pedibus trita: stupore videntem complestis: aperuistis ad laudes Domini ora illorum qui considerant fidei caritativae vestrae egregia opera. Quandonam enim aliqui tantopere proveci sunt, dum erga parentes suos genuinum amorem expromerent? Benedictus Deus, qui vos tali virtute ornatos ostendit, contra mei miseri merita! Peccatorem enim me fateor, et omnium hominum minimum; quamvis tu amore impulsus tot me encomiis ornandum censuisti. Admitto igitur, carissime, fiduciam tuam; admitto tuam benectutis meae alendae curam. Tamquam filius, portasti; tamquam frater, me coluisti; addam etiam, tamquam pater, mei causa thesaurizasti. Quod si etiam quasi auxiliaris collaborasti, et quasi discipulus quae deerat complesti, bene tibi faciat dominus Deus patris mei, addatque spiritui tuo spiritum, vires viribus, sapientiam sapientiae, utique usque finem. De reliquo, ora pro humilitate mea, ut cum Dei beneplacito prosequar quod superest vitae meae. Valde oblectandus eram, si fratri Hadriano mecum esse fuisset concessum. Diu cessasti luc nuncios usque ad septembrem mittere, haud scio an aliqua necessitate impelitus. Cognito quorundam praepositorum casu, infelix ego ingemui. Corroborentur reliqui patres, ut nos socordes exemplo suo corroborent. Saluta consuetos. Valde te salutant qui necum sunt. Vale in Domino. Sed et corporis curam diligentem gere; etenim audita viscerum tuorum infirmitate, non mediocriter maestus fui.

εμς'. Ναυκρατίῳ τέλειῳ.

Τίς ὁ ἔμὸς βίος ἔ' λόγος, ὅτι ἔγω φερέζηνέ με, ὃ τέκνον, καὶ φερεποῖδον, ἐς ποσούτου μήκου καὶ ἐς ἑσούτου παρεσμοί, φησυχολοζόμενοι πάντα πόνου ἔ' κίνδυνον ἐν τοῖ ὀπισκέπτεσθαι ἢ ἀπέναντι μιν; καὶ τίτο ἀβελόπῳσ, καὶ τίτο μετὰ ἑσούτου δυνεφορίας· ἰποιῖσται τὰ μακράν, ἐγύς· τὰ δισάνικα, εὐάνικα· τὰ ἱρημα, εὐδῆββατα· ἰζηπῶζατι τὸς ἑσούτου· δινωοῖζατι σῶματα εἰς αἰνίσις κεύει χεταροῖσται τὸς πῆνωσ ἔ' ἀγάπης ἐμῆσ τὰ χεταροῖσματα· ποῦ γῶ οὔτω φερέζηνέσται πῆς γῶ ἄλλων ἐσῶζαδαι σφὸς ἐσῶ οἰκίας πατέρασ τὰ σ' εἰλικρινὸς φιλίας; εὐδολητὸς ὁ θῆος ὁ οὔπωσ ὑμᾶσ ἀγαδῶζασ, καὶ ἢ ἕμῆσ μῶσ ἀρετῶν, καρ' ἀζίας δὲ σ' ἕμῶσ ἑλασπεσίαισ· ὁμολοζῶ γὰρ ἀμῶτωλὸς ὑπάρχει, πάντων ἀνθρώπων ἰλαχῶσπορος· καὶ αὐτὸσ ἀγάπη φερέζηνος, ἑσούτουσ ἰχκαμῶσ με δικαζέζοισ χεταρῶσιν· ἀπῆχω οὐδ' ὃ ὀπῶδῶσται τὰ σ' πῆσιπῶσῶσ σου· ἀπῆχω τὰ σ' γρεκομίας σ' ὡσ τέκνον ἰβάσασασ, ὡσ ἀδελφὸσ ἰθεσῶπῶσασ, φερεδῶνῆν καὶ ὡσ πατῆρ ἰθεσῶπῶσασ· εἰ ἢ καὶ ὡσ σμερῶσ σμεκοπίασασ, εἴτι ὡσ μαδῆσ τὰ ὑσπερῆματα ἀνεπλησασασ, εἰσ σ' σ' πῆσιπῶσ κῆλοσ ὁ θῆος τῶ πατῆρ μιν, ἔ' φερεδῶνῆν πῆνῶμα σὺ εἴτι ἀπείμασ, δυνάσμιν εἴτι δυνάμῆ, σμῶσιν εἴτι σμῶσῆ μῆζαι τίλοισ εἰν· τὸ λοιπὸν φροσῶνῆ καὶ σ' ἀπέναντι μιν, ἵνα εὐαρίτωσ κεύεισ πορῶσμῶσ καὶ σφὸς τὸ ἰζῆσ σ' ζῶησ μιν· πῆνῶ ἀνιπῶσιν εἴτι τοῖ ἀβελόπῳσ Ἄδριανὸσ ὃ γὰ ἔ' φησυχολοζῶσ μιν σμῶσῆσ· εἴτιζαισ τὸ λῶποσ αἰα μῆζαι σ' πῆτεμβελῶσ ἐσῶδῶσ δῆσ πολλὰ, ἵα οἰσδῶ εἰ μῆπ ἀναζῶσιν· γροῖσ τὰ σ' πῆ πῆνῶ ἰγρομῶσιν, ἐνῆσῆζα ὃ τάλασ· σ' σμερῶσῆσται οἰ λοιπὸν πατῆρεσ, σπῆζῶστεσ ἡμᾶσ ἐσῶ δυνεζῶσσ δῆ· ἱαυτῶν· φερεσῶπῶσ ἐσῶ σμῶσῆσ· φερεσῶσρορεῖσσὸσ σ' οἰ σῶ εἰμὸσ πῆνῶ ἱέρσοσ ἐν κεύεισ· ἀλλὰ γῶ καὶ σῶμασπ ὀπῶμῶσ ἰζο, μαδῶσ γῶ ἢ γῶ ἀπῶζῶσιν σου χεῖλωσσι, λῶνῶδῶν οὔ μῆζῶσ.

Cod. I. 145. a.

εμζ. Ἰγνατίου τέκνον.

Col. I. 104. B.

Ἀπὸ τῶν γραμμῶν σου διαμαρτυρῶ ἐμὴν καρδίαν σου, ἡ καλὴ μου Ἰγνατίη· ἔχαίρομαι γὰρ τῇ πεποιθήσει καὶ ἐλικρινεῖ ἀγάπῃ σου· λυπῶμαι δὲ, ὅτι μὴ ἀξίος εἶμι, τοιοῦτοι ἔχω εὖ φιλοῦντας με υἱούς ἐν κυρίῳ, πάντα παρακαταθήκην εἰς ἐμὴν δόξαν· ὅτι εἰ δυνατὸν ἔσται ὁφθαλμοὺς ἐξορύξασθαι ἀντὶ δόξης καὶ μου· * τίς ὡς ἐγὼ ἐν μαθηταῖς δοξασθῶ; ἢ τίς ὁ ἐμὴν ὑποδέκτηρος εἶναι τὰς ἀμάρτιαις; ὡς οἱς ἄλλοι ἔχον τίκτοντες καὶ ἰατρῶν καὶ κτηνοτρόφων με περὶ υἱούς, ἵνα ἐν ἡμοῖς μὴ ὁποῦμαι, ἀλλὰ κέρχημα ἴσται καὶ γὰρ ἀσφακλῶ εἶναι τὸ κυεῖν ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡμᾶς εὖναι τὸ ἀδελφότητος ἀκρίμονας, Ἰσραεὺς εἶναι τὰ νῦν, ἀμαρτανήτους δὲ πιστοῖς, φεισσάμεντας ἐν τῷ ἔργῳ κυρίου πάντοτε· ἀφ' οὗ γίνεται εἰς τὴν ὑπερήμωτον εὐθυμίαν εἶπαι ἐν μαθηταῖς τοῖς πάνσι ἀγαθοεργίας κερταύτοπος· βλέπει εὖν κατὰ πῶντας ἐν ἀσθεσίᾳ, καὶ ἐμφοβῶν ἐν, μάλιστ' ἢ προσκετικῶν, ἀγαθοεργῶν, διδασκαλῶν καὶ διηγητικῶν πρὸς εὖν πλησίον, ἵνα καὶ ἐκείνῳ στεφανῶν· τιθεσθὲν καὶ με τίκτοντες ἐν τῷ πνεύματι, ἀλλὰ πάλιν ἀγαπίστατα καὶ ἀσθενῶν, ἵνα μοι συμπληρωθῆσας ὑποστειλάς· ἀσπάζονται σε οἱ σὺν ἡμοῖς ἀδελφοί σου.

εμλ. Μαρίαν ἀγούνη (1).

Col. I. 104. B.

Νῦν δοξάζων ἐξαιρέτως εὖν ἐπὶ παντὶ ἀποθέτω τῷ ἐνσταύμῳ ὑπὲρ ἀληθείας Χριστοῦ· καὶ οὐκ οὐκ παρακαταθήκην τῷ εὖν ἐπὶ γῆς, ἐπεὶ μή τις οἰκίας σαρκὸς, χαίρει τῆς ἀμαρτανῆς πίστεως ἡμῶν τῷ χριστιανῶν· μάλα δὲ δοξάζων ἴσται, ὅτι σὺ ἡ δοκίμοσα εἶσθαι βασιλικῶν ἀξίας, φερουμένη δ' ἀν καὶ εἶσθαι γυναικείας φύσιν, καὶ ἴσα εἶσθαι ἀμφοῖν ἀρχαῖς τῆς ὑποπύσεως καὶ φερουμένης τῆς εὐσεβείας· πῦναιον ἡγνῆταίς ἴσται σέβανον ἡμολογίας ἀιρημῶν, καὶ μηδὲν τῶν ἐπιγύμων ἴσται κερταύμῳ· ὅπως βασιλικόν σου διασωθῆναι με τὸ φρονεῖν, ὑπερημῶν τῶ

137. Ignatio filio.

In tuis litteris cor tuum contemplor, praecare mi Ignati. Et gaudeo quidem tua in me fiducia sinceroque amore; doleo autem quod indignus cum sim, tales habeo mei amantes filios in Domino, omnia mei miseri causa facere paratos: nam si fieri posset, vestros quoque oculos eruentes mihi dedissetis. Quis me indignior propter peccata? Nemo. Sed ora, fili, etiam atque etiam non ego bene vivere pergam, quod ex me non opprobrii sed gloriandi causa vobis contingat. Ego quoque deprecor per dominum nostrum Iesum Christum, ut nos sodalitati primates constantes simus, immoti in fide, abundantes in opere Domini semper; ut ex nobis in subditis recitudo dimanet. Estote omnibus recte constantique agendi exemplaria. Spectate eos qui in impietatem cadunt: pavidi estote, immo potius orationi dediti, corde fervidi, docibiles, et hortatores invicem, ut quotidie coronemini. Gratificasti mihi, filii, de quaternionibus; quos tamen remisisti, ut completos mihi reddas. Salutant te qui mecum sunt fratres tui.

148. Mariae augustae.

Nunc est Deus laudandus in omni homine, qui pro Christi veritate constanter se gerit: quatenus nimirum nihil terrenum et ne propriam quidem carnem antefert immaculate Christianorum fidei. Praecipue laudandus Deus est, quod tu cum ob regalem dignitatem, immo et ob femineam naturam, formidatna videreris ob duo praedicta, et religionem proditura; contra prorsus fortiter resistens, confessionis coronam maluisti, nullius rei terrenae amore victa. Vere tibi, domina mea, regalis mens est, eminentisque animi dignitas. Bea-

(1) Nempe illi Augustae, qua eiecta, Constantinus imp. adulterinis alias nuptias appetiverat. Eidem scribitur etiam ep. ed. 181. libri II.

ta es quae certamen tuum perfecisti: extulisti his temporibus virtutis tuae religiosae signum: celebre nomen tuum in caelo et in terra evasit: visa es magis virtute in mundo regnare, quam cum aureum diadema gestares: benedicta tu inter reginas, nunc vero gloria monialium: nunc lux in mundo, ut et antea, etsi tunc nou adeo resplendens. Persta, quaeso, ne formides quae Deum adiutorem habes, cuius causa timebit te ille, qui te terrefacere putat. Insaubabili antea iniuria affecta fuisti a principe coniuge, cuius rei causa turbata est tota vehemens ecclesia Dei. Numquid nunc etiam? Tunc fieri potuit, diabolo per imperatorem praevalente; nunc secus est; namque in tua potestate est meliora deligere. Fidelis Deus, in quem credidisti, ad dandam tibi consummationis coronam. Modicum adluce, oro te, impetus minasque toleres, quas tua constantia ceu mariuam spumam dissolvit in Christo Iesu domino sponsoroque tuo. Excipe meam epistolam spiritali caritate scriptam, et tuas mihi sacras preces mutuo retribue.

149. Spathariae.

Cum iam a multis audissem tuum secundum Deum vitae genus praecellens, nunc experientia quoque cognovi es illis quae ad me misisti, habere te rectae pietatis semina in corde tuo, quia memor es patientium pro Christo: quamobrem, ut didici, immunem quoque te haereticorum communiune servas. Deo gratias, ob id sanctum decus tuum! Egregii quidem illius viri omnibusque carissimi coniux fuisti, domina mea: vir bonus erat, et familiaris mihi olim. Vos iam a primordiis monachorum amantes, et egeitium curatores sicuti et nunc: etenim hospitem in benedicta vestra domo exceptum audio Letoium filium nostrum; nam ceteros ipsa scis, quos et cura prosequeris. Bonum est opus tuum, benedicta vilitas tua: esto in cunctis incolumis, et Christo placeas; et mer-

εὐ ψυχῆς ἀξίωμα· μακαρία ἡ τελουσα σου ἡ ἀγάπη· ἰδουκαὶ σύσταμον ἐν τῇ ἡμετέρῃ αἰτίῃ, ἀρετῆς σου ὑπομῆτων· αἰνῶντι σου ἡρώνη τοῦ νομα ἐν ἡμεσφ καὶ ἐπὶ γῆ· ἡρώνης μᾶλλον ἐν τῷ κόσμῳ βασιλευσα τῇ ἀρετῇ, ἢ ὅτι ἐβέβηκα ἀπειτιζῶτο σου χρονοσκόλλων· ὑβλορημῶν σου ἐν βασιλίῳν· ἀρετὴ κλῖος μοταζῶτων· ἀρετὴ φαῖς ἐν κόσμῳ ἡγά ἐ ἀρετῶν, ἀλλ' οὐ ποσοῦν· εὐθε ἔπ ἔπ ὠδρακαλά, μὴ πποσθῆς ἡ θῶν ἐβικουρον ἰχουσα, δι' ὅν πποσθῆται σε ὁ δοκαῖν πποσθῆ σι· ἀδίκουσα τὸ φῶν ἀδικίας σθε· ἐξπῶσται ὠδρα βασιλείας τ' καὶ ἡμοζῶν, δι' ἡ καὶ ππασακαὶ πῶσα καὶ ππλῆκα ἡ ἡκκλῶσα τ' θῶ· μὴ ἐ ἀρεπ; πῶν ἡδῶνῆσθ ὠδρα γῶ τ' κερσῆτιτος ἰχουσῶν ὁ ἐβέβηλος· οὐ μῶν ἀρεπ· ὠδρα σου γῶ τὸ φεραμοσῶσαι τὰ κερσῆστα· πιστὸς ὁ θῶς ἐς ἐν ἡλπωσι δουῶν σι· ὅν τελουσῶς; τ' εὐφωον· μῶν ὠδρακαλά ἔπ μικρον ἴσον ἐνορηκῶν σε τὰς φροσβολῆς, τὰς ἀπῆλας, ἀς ἡ εὐρῶπῆς σι ὡς ἀφῶν θηλασῶν ἐβελῆσῶν, ἐν Χριστῷ Ἰησῷ τῷ διασῶτῃ ἡν μῆριμ σου· διέξασὸ μῶν τὸ χεῖμα ὡς ἀγάπῆς ππινυματι· κῶς ἐ ἀπποθῶς μῶν ἔρεπ εσ φροσυχῆ.

ἡμβ'. Σπαθαρῆς.

Ἐκ πολλῶν φεραμοσῶν εὐχετὰ θῶν σου πολιτίας τὰ ἐξαιρίτα, ἀρετὴ καὶ πάρεψ ἡμεσθῶν δι' ὅν ἀπίσῆλας τῇ ὑπελῶσῃ μου, ὅπ ἔχῆς σωῖρματα ὑποβῆας ἐν τῇ καρδίᾳ σου, μεμημῶν τ' ἐβῆ· Χεῖρον πασχῶντων· θῶν ὡς μαρῶται καὶ φυλάτῆς ἑαυτῶ ἀμῶδικτον πῆς τῷ αἰρηκῶν κοινυίας· ἡῶσις τῷ θῶφ ἐπὶ τῇ σημοσπῆσῃ σου· τῷ κεῖλῶ δὴ σῶνῶν ἀνδρεσῶν καὶ πῶν ἐπποσῶν, σύμβιος ἡ κυελα μῶν ἀγαθῶς ἀητε, γῶελεμος ἡμῖν πῶλα; ὑμῶς ἐξ ἀεγῆς καὶ φιλομῶναχοι, καὶ θερεσπυτῶ τῷ ἐν δῶν ὡσπῆρ καὶ τὰ νῶν· καὶ γῶρ ἔνεοδο· χαῖδα πῶθεμα ὠδρα τῇ ὑβλορημῶν σου ἰῶα καὶ Ἀπῶν· ὠ ἡμῶπτερον ἴῶν· εὐθῶ γῶ ἀλλῶς ἀπῆ σῶσα, ἡς καὶ ἀπειτῆας· ἀγαθῆ σου ἡ ἐργασῶ, ὑβλορημῶν σου ἡ χηρῶα· φυλαχῶπῆς ἐν ἀπασῶν ὑμῶριστοῦσῶ Χεῖσῶφ, καὶ ὠ ὑπῆρ ἡμβ' μῶσθῶν ἀμῶ-

Cod. I. 172. b.

βοηθήν ἐν τῇ αἰωνίᾳ ζωῇ δίδωσινά μου
πρωτότατη.

εἴ'. Ὑπαπόστη.

Coel. I. 191. a.

Ἀνθρώπων τῶν ἑπιστολῶν τῆς πνεύματος
σου καὶ ἐπὶ μὲν τῇ ὑγιᾶ σου ἐβόησας
ⲉϥϥ Διόν ὁ πατριός ὑμῶν δὲ λόγῳ οὐ
τῶν τῶ σῶματι ⲉϥ τσοῦτον ἔστι γὰρ ὅτι
ποὶ καὶ ἀλυσιτελὲς αὐτῆ, ὅποτε οὐ φέρῃ
ἀρετῆς ἔστιν ἐργασίας· ἀλλὰ τῶν τῆς ψυ-
χῆς, αὐτῆ γὰρ αἰ εὐκταίᾳ πῶδον γνο-
σόν; ὅτι φιλατίης ἑαυτῶ σῶας τῆς κοινω-
νίας τῆς χριστομάχου αἰρήσεως φόβῳ θου
καὶ πίστι ἑρθευόθη· ἐν οἷς κέρῳ χρίσῳ,
πταύτης γυναικὸς θιούροιο ἀλαπίης ὑπά-
ρχει ἐπὶ δὲ τῇ θλίψι σου σμελιπῆθῶ
οὐ μετρίως, συμφορῆ ἐπὶ συμφορᾶ δακ-
μαζομήνης ἄνυχου αὐ ὡς ἐλαχιστ ⲉϥ
ἑσκασιδῶν τὰ πρῶσιόντα σοι λυπη-
ρα ἰλία θου, καὶ εἰς τὰ τέκνα καὶ εἰς
ἑσῶν δούλους· οὐ δὲ φέρε ὁ γυναι σθεβα-
σῆ εὐχαρίστως τὰ θλιβασᾶ ὅτι ὅ ἀγαπᾶ
κύρι ⲉϥ πασιλείᾳ ἰσασθὲ δὲ θλιβῶν
ἔστιν ἑπταχῶν ζωῆς αἰωνίου φελοῖ δὲ
ἰσμεπσω ἐν τοῖς ἰσῶ χρίσῳ· ἀπειτὴ ὡς
φρον ὁ ἰσῶσθ ⲉϥ τῶ ἀπαλῶν εἰδότες
ὅτι καὶ ὑμῶ αὐτῶν ὁ κύρι ⲉϥ ἐν τοῖς
ὀρατοῖς· οἰδῶ δὲ ὅτι φιλαθερότης ἔχει
τὰ πρὸ αὐτῆ· καὶ μὴ βαρυθῆς ἐν τῇ
ἰσμεπσῶ τῇ ἀγαπῶν ἐν πᾶσιν αὐ
ὁ κύριός μου ἀθλιπῆσι σε ἑσμεπσῶ εὐ-
θιμουμένῳ ἐν τῇ τείβῳ τῶ ἐπολῶν
αὐτῶ.

* Eph. VI. b.

εἴα'. Μαχερίῳ ἡγμερίῳ.

Coel. I. 191. b.

Καὶ πρὸ ἀναγνώσεως, ἀπ' αὐτῆ μόνου
τῆ ἐπὶ χάρας δέξασθαι με τῶν τῆς μα-
χερόπτος σου ἀγῶν ἑπιστολῶν, παρελθῶ
μου ὁ πατριὸς ψυχῆ, θεοῦματι μου πά-
τη ἰσῶ δὲ καὶ ἀνίγναι, ἀπειλῶν πά-
σης ἰσποίας ἰσπολήσεως μου τῶν ἰσπί-
νισιν, μεθῶν τῆς βεσῶνυσεφίας τῆς αἰ-
πάας καὶ ἰσῶσῶ μου ⲉϥ ἀγαθὸν θου,
εὐσεμῶν τῶν πνέματικῶν ἀγαπῶν ὁ θου-
φιλίας σε ἑσμεπῶσαν εὐλακῶν πρὸς ἡμᾶς
ἑσῶν εἰπλοῖς· ἀλλὰ καὶ ἑσμεπῶσαν ὁ εἰ-

ces, nostri gratia, tibi retribuatur in ae-
terna vita, domina mea admodum colenda.

150. Consulari feminae.

Legi epistolam spectabilitatis tuae; et de
valetudine quidem tua Deum laudavi mi-
sellus ego; valetudinem porro dico non tam
corporis, quia haec nonnullis haud est in-
terdum utilis, si quando ad virtutis opus
non confert; sed de valetudine animae lo-
quor, quae semper optanda est. Undenam
hoc fit exploratum? quia nempe immunem
te servas ab inimicae Christi haereses par-
ticipatione, per timorem Dei fidemque or-
thodoxam. Quae de re ego quoque gaudeo,
cum sim tam pie feminae hortatur. De tri-
bulatione autem tua doleo non mediocriter,
quae alia post aliam aerumnâ probaris.
Oro igitur ego minimus, ut tibi incurren-
tes molestiae dissipentur, misericordia Dei,
nec non procul sint liberis tuis et famulis.
Tu vero perfer, o veneranda mulier, cura
gratiarum actione molesta haec: nam quem
diligit Dominus corripit: quoniam per tri-
bulationes aeternam vitam consequi datur.
Porro te admoneo ut tibi subiectis parcas:
remittentes, ut ait apostolus minas; scien-
tes quia et vestri ipsorum est Dominus in
caelis. Ceterum novi te esse erga illos be-
nignam; et ne tibi sit gravis haec admoni-
tio ex caritate. In cunctis ergo te prospere
servet Dominus meus, recte ambu-
lantem in semita mandatorum eius.

151. Macario praeposito.

Prius etiam quam legerem, tradita tan-
tum manibus meis beatitudinis suae sancta
epistola, recreata fuit humilis anima mea,
honorate a Deo mi pater. Mox ea lecta,
omni suspicione liberatus fui, quae humi-
litem meam contristabat, cognitissimè vide-
licet retardati scripti causis: laudavique bo-
num Deum meum, postquam comperi, spi-
ritalem caritatem religiositatis tuae perma-
nentem sine ullo fuce erga vilitem meam.
Utinam et permaneat, o qui omnia pacifi-

cas Deus ac Domine! Scito enim, o religiosissime, amari te a nobis ex animo, atque indissolutum amoris vinculum nos conservare. Quomobrem etiam volumus ad te primo litteras dare, quo tempore ad subeunda pro religione certamina pergebas; non quia vile nostrum scriptum tibi aliquid conferre posset, aut corroborare valeret; longe enim ab hac re absumus nos verbis et vita abiecti; sed quia ita tempus et caritas postulabat: quia de causa ad alios etiam fratres atque patres scribere coacti fuimus. Ceterum recte admodum dixit reverentia tua, tempus esse redimendum, parcendo persecutoribus, et ii qui fraterno animo non sunt; quorum lapsus quis non deploret, foedum adeo et universae ecclesiae Dei noxium? quamvis illis insipienter videtur causa prudente temporum factam esse. O pravum initium et radix! Scis, pater, quem dico, unde et reliqui in malum consilium abierunt.

Sed quomodo sine lacrymis Philubuteum memorem? Namque in reliquis ex consuetudo facta manarunt, neque magnopere mirandum est. At de homine illo quid dicam? quid cogitem? Quomodo cecidit Lucifer? quomodo humi proclubuit quae caelum attingebat columna? Attonitum me fecit eiusmodi nuncius, diuque incredibilis visus est. Multa enim mihi experientia cognitus erat: nam et cum ego buc in exilium pellebar, vidi eum in via, et ab eo martyralia verba audivi, qui et ipsum Nicænum exhortabatur ne cum haereticis communicaret, secus se ab eius communiōne dicessurum. Ecce autem hic cum Christi inimicis communicat: quodque miserabilius est, in indolentia est ut audio peccati sui, neque verbum veniae a Deo impetrandae causa proferre vult. Nonne miraris, o homo Dei? Nonne prophetica vox completur, quod sacerdos atque propheta simul exerraverunt? Quis det capiti meo aquam, et palpebris meis lacrymarum fontes, ut super hac tanta confractione plo-

ρωσποιατὴ τῆ πατρὸς θεοῦ καὶ κύριου Ἰησοῦ
 χρο φιλῶθῶσιναι γρησίως φιλοῦσθαι σε παρ'
 ἡμῶν, καὶ ἀρραγῆ ὡς τῆς ἀγάπης συνδέ-
 σμου ἡμῶν ἐξαρῶσθαι· κενόση καὶ περιήθη-
 μῶν τὸ πρῶτον γρησίως πρὸς ὅσων ὑπὲρ
 εὐσεβείας ἀγῶνας ἡμβιβήσῃσιν σου· οὐχ ὡς
 τὸ ὑπέλιπς ἡμῶν γρησίως πρὸς ὅσων π
 διαμαρῶν ἢ ἀλάσθῃ ἐξήρχοντο· πόρρον
 γὰρ τῷ τοιούτων ἡμῶν καὶ λόγῳ καὶ βίῳ
 παρηρῆμῶν, ἀλλ' ὡς τῆ χειρὸς καὶ τῆς
 ἀγάπης ἀπαγίσιος· οὐ γὰρ εἰς τὸ πρὸς
 ἄλλους ἀδελφούς καὶ πατέρας ἐπιτίλλαν
 ἰσχυροῦσιν· εὐ δὲ καὶ πάντο ἰκόντος ἰ-
 λιχῶσιν σου ἢ πημότης ὡς χερσὶν ἐξαρρο-
 ζοι, φησὶ τοῦ διακονοῦν καὶ τῷ μὴ τὰ
 ἀδελφὰ φροσῶσιν· ὡν τίς οὐ συνᾶσθῃ
 ἢ πῶσιν, γαλατοῖ ἰπυ ὄσαν, ἐ ἐπιβλαβῆ
 πάση τῇ τῆ ἐκκλησίᾳ; εἰ κἀκάστος ἀλο-
 γοῦσιν οἰκονομίας δικαῖ ἰεργάσθαι τρυ-
 πῶν· ὃ τῆς κενῆς ἀρχῆς καὶ ἰκόντος· οὐδὲ
 ὁ πατὴρ ὡν λίγῳ, ἐξ οὗ ἐ οἱ λοιποὶ ὄρη-
 ο τῇ ὑποβουλῆ.

Ἄλλ' ὃ τῆς ἀδακρυτῆ ἢ φλυβουτῶν
 εἰς μνημῶν ἐνίγκῳ; ἐπὶ μὲν γὰρ τῷ ἀλ-
 λων, συνᾶσθῃ τὰ πρῶτον ἰεργάσθαι καὶ οὐ πρῶ-
 τον ἐκπαρῆπτοτα· εἰς δ' αὐτῶ τὸ ἀνδρα ἐκπῆ-
 ρον, τὸ εἶπῳ; τὸ ἔθρονου; ὃ πῶς πῶσθαι
 καὶ ὁ ἰουφῶρος· ὃ τῆς κατὰ τῆ οὐρε-
 νομῆσιν στυλῶν; μικροῦ καὶ ἐξίστιον τῇ
 ἀκοῇ, καὶ ὡς πολλοῦ ἔπιστο μοι ἰδοῦσθαι εἶ-
 να· εἰ ὡν ἰεργάσθαι ἐς πολλῇ πῶσθαι
 καὶ γὰ ἐ πρὸ ἐξορῆσθαι με ἐκπαρῆπαι,
 ἴδον καὶ ὡν, ἐ ἰλαθον φωνῆς ἄρτυρα
 κῆς ἀναπῶσθαι ἐ αὐτῶ τὸ Νικαίας μὴ
 σμελῶσθαι εἰς κοινῶσθαι ὡς φησιν, ἢ ὑπο-
 ῆσθαι ἰαντὸς ἐκῆπῳ σμελῶσθαι; ἐπὶ τῷ
 γονῶσθαι τῆς χριστομῶσθαι γῶσθαι καὶ τὸ γὰ
 ἰλασῶσθαι, ἐπ ἐ ἀναλόγῆσθαι ἰεργάσθαι πῶσθαι
 πῶσθαι καὶ τῆ ἀσθεσίᾳ· μὴ δὲ ῆσθαι πρὸ-
 εἶς ἐγῶσθαι συγρημῶσθαι πρὸς τῶσθαι εἰς ἴδον
 βυλόμῶσθαι· οὐδὲ πῶσθαι καὶ τῆς βλεπῶσθαι τῶ
 θεῷ; οὐ πῶσθαι τὸ πρῶτον ἐπ ἰε-
 ρῶσθαι καὶ πρῶτον ἡμῶν ἐξίστιον; τίς δὲ
 τῆ ἐκπαρῆ μὴ ἰδοῦσθαι καὶ τῆς βλεπῶσθαι μὴ
 πῶσθαι ἀκρῶσθαι καὶ κλαῦσθαι ἐπ τῆ πῶ-
 λικῶσθαι συνῶσθαι; οἱ τῆμοι καὶ ἰσογῶ-

σοι ἐγρηγόρησαν ὡς ἀγρία θράκηνα· ἀλλὰ
 τί τὰ ἄλλων κερταύρομαι; εἰς ἡμῶν ἐπι-
 κρίνω (C) Θρόνον· πῶς σαθεὺς ἔσθι τὸ πο-
 κρῆν; πῶς δὲ συμβάσομαι τὸ ἐνώπιον ἀγῶνα
 ἀνίχου (C) ἄν. τὸ δωματῶν ἐλιδοπάτην;
 δὲ τὸ τε δέομαί σου πῶς ἐσώπη (C); ἐπὶ
 (C) ἄντος ὁ ἐκλεκτός τῷ Θεῷ ἀαλωῆς
 πᾶσι (C), ἐρησερμῆ (C) ἐν τῇ ἀσαλδτω
 πίστι Χερασοῦ· τῇ οἰκίᾳ εὐσεβῶν καὶ
 ββασιῶν σου πολλοῖς ἀλλοῖς οἷς ἐστὶ πνεύ-
 μα ζωτικόν, καὶ τὸ ἡμῶν χαυμώπιτα, φι-
 λῶσις μὴ ὑπὲρ Χερασοῦ καὶ δὲ Χερασοῦ πα-
 θεῖν πάντα, ἀναζημιώμεν δὲ δὲ τὰ ἄμα-
 ρα ἀμνησμένα· ἡρώματόν σε ἐ ἰχούοντα
 μὴ Θεοῦ ἐπὶ τῷ κερταύρου ἢ μεγάλα χεῖρε
 τῷ κερταύρου ἐσφυλοῦσιν (C) ἰμὸν πατέρα ἐ
 διαστόλω.

εἰβ'. Ἀθανασίῳ ἡγμερῶν.

cod. l. III. B.

Ἀθλητοῦτά με πῶς ἐκ πολλοῦ χρο-
 νου, καὶ ποδαῦτα μεθεῖν τὰ τῆς ἐσώπιτος
 σου, ἐπῶσάν τὸ ἐποφιλίς σου χεράμμε ὡς
 ἐφρασαν ἐπὶ πῶδων, πὶ χεῖρ ἐ λίζη; ἀπε-
 λυθῶν τῷ πῶς μεσίμης, καὶ ἐσώπῃ (C)
 ἀγαθὴν ἡμῶν Θεοῦ, γροῖς τὸ ἰγῆς σου, πῶς
 τε τὸ σῶμα (C) ἰζῶς, καὶ τὸ κερταύρομα-
 τ (C) πῶς πῆμας σου ψυχῆς· οἶα γὰρ ἢ ἐπι-
 σολῆ, ἀγάπης ἀδελφικῆς ἐπίμης (C), ἀν-
 θρῶπας θεικῆς ἀνάπλωις, ζῆλου δὲσπῆσου
 κερταύρομα (C), τῷ χερασοματῶν ἔντος τῷ
 πνεύμα (C) πηλοερμῶν· ἐ ταῦτα ἐν εἰ-
 ρητῇ ἐστ (C) σου σπῆσεδασμῶν· ὡ τὸ χαλλῆς
 σου ὁμορῶμας· ὡ τὸ σαθρῆς σου καρδίᾳ·
 ἰμωσῶμας μὴ Χερασοῦ, οὐχ ἄπαρ ἀλλὰ
 καὶ εἰς, ἐ πτυμῶν (C) ἰγρηθῆς, ἐ τὸ
 ἐσώπῃ εἰλω ἀεζερῆς, καὶ ὡς ἐφρυφί-
 ματα τὰ ὑπὲρ Θεοῦ σοι βασινοῦματα ἰγ-
 ρῶν; δὲ τὸ σε χαλλῆ πατέρα μου, καὶ
 πατέρα πολλῶν, ἀδελφῶν εἰσβαίας, εὐ-
 λον καὶ ἰεράωμα τῆς ἀληθείας, καὶ ὁμο-
 λογημῶν ὁμολογητῶν Χερασοῦ· οὐχ ἵνα
 εἰσουλὸν εἰσισοντα ἐν τῷ εἰσῶμα τῆς
 ἡρωπείας, ἵνα ἡνωκῶτα καὶ εἰς τὸ πῶς
 τεραπῆτα, ὡς οἱ εἰβ' Ἰωσήφ ὁλοθῆσαι-
 τῆς· ἐν οἷς ἐκάνο ἀν λιβῆν εἰκότως· οὐ-
 δῆς βαλιόν τὸ χεῖρε ἐπ' ἀεθρον καὶ σπα-

rem? Pretiosi et auro pares, facti sunt vasa
 testacea. Sed cur aliena lugeo? Sed ad me
 luctum convertam; quomodo a malo liber-
 abor? quomodo peragam impendentem
 agonem ego invalidus, cum potentes sint
 lapsi? Propterea sanctitatem tuam rogo,
 sta (quamvis tu utpote electus Dei, inde-
 clinabilis es) sta inquam fixus et in immo-
 bili Christi fide fundatus: tuaque constan-
 tia firmans atque stabiliens, cum aliis mul-
 tis in quibus est vivificus spiritus, meam
 quoque imbecillitatem, cupientem quidem
 omnium propter Christum pati, sed ob in-
 numerabilia peccata indignam. Valentem
 et cum Deo potentem contra Dei ini-
 micos, magna Domini manus custodiat,
 pater mi ac domine!

152. Athanasio praeposito.

Anxium me iamdiu, et res sanctitatis
 tuae rescire cupientem, superveniens reli-
 giosa epistola tua, quid opus est dicere
 quantopere exhilaraverit ac delectarit? So-
 lutus enim cura sum laudavique bonum
 nostrum Deum, cognita incolumitate tua,
 et tum corporis habitu, tum etiam pretio-
 sae animae tuae statu. Quanti pretii tua
 epistola est, fraterno amore redundans,
 fortitudinis divinae plena, zelo ardente sca-
 tens, vere charismatibus Spiritus cumu-
 lata et quidem te in carcere vinculis fer-
 reata constricto! O praecleara confessio tua!
 O tui cordis constantia! flagellatus es cum
 Christo non semel sed bis; et verberatus,
 gestiebas; et exilium hilariter excipisti;
 et deliciarum loco tibi fuerunt cruciatus
 propter Deum. Idcirco te appello patrem
 meum, patremque multorum, religionis
 athletam, columnam ac fundamentum ver-
 ritatis, atque indubium Christi confesso-
 rem. Non annum circulum decurristi in
 martyrii stadio, et deinde fessus retro ver-
 tisti, quod Iosepho lapsa contigit: de qui-
 bus illud merito dicitur: nemo mittens
 manum suam ad aratrum, et respiciens re-
 tro, aptus est regno caelorum. Quorum

maior est culpa, maior ignominia in mndo, cum imprecatione molaris lapidis propter curricula, probe scio, conficis atque conficis, cum Dei beneplacito, usque ad finalem coronam. Gaude, optime Athanasi, grande et venerabile omnibus nomen, merito tibi impositum, et ipsi rei conveniens. Gaude surcule de bono caudice Domini, qui in te videlicet requiescit. « In quo, » inquit scriptura, corriget adolescentior » viam suam? in custodiendo sermones » tuos. » Gaude mihi, carissime fili simus et pater; illud quidem amoris causa, hoc meriti tui. O collega operae et certaminis, si fieri potest, ad tuum suffragium me quoque intilem sume; quia nihil ego certe boni habeo, nihilque contuli ecclesiae Dei. Quod si forte aliquid sit, ipsi sint gratiae cooperantibus vobis pro vitae similitudinem ac sodalium; ut quemadmodum scriptum est, ex multorum personis, eius quae in nobis est donationis, gratiae agantur pro nobis. Haec est parva mei vilis hominis ad te allocutio. Tu vero, sacrum caput, praeclaro tuo fundamento supraedificans, perfice te domum Dei, usque ad sanguinem paratus Christum confiteri. Et mihi semper eadem imprecare, ne peccatorum causa a sacro vestro ternario separer, neque a ceteris aeque inclityis vestris patribus. Sunt enim adhuc aliqui qui genua Baali non flexerunt.

153. Philippo monacho.

Quae tibi evenerunt, spiritalis fili, ea nobis significata fuerunt. Quanam porro haec sunt? Nempe quod postquam professus es coram Deo, et electis angelis, coram oeconomio et adstante fraternitate, te nostrum esse filium, et ceteris connumeratum; post haec, inquam, defuncto carnali patre tuo, adsumptus es ad praeposituram fratrum qui istic sunt, intercedente

Φαίς εἰς τὰ ὄπισθα, εὐδοτος ὄντι ἐν τῇ βασιλείᾳ τῆς οὐρανόων. * οὗς μεγάλη μὲν ἡ ἀνομία, μάζων δὲ ἡ αἰχμηία ἐν μέσῳ τοῦ κόσμου μὲν καὶ τὸ ἀρετῆς τὸ μολοισιότηδες (Γ) τὸ σκανδαλίον *, ἀλλὰ πολλὰ καὶ χαλῆς ἀσφαμένοντα ἔδραμίζοντα εὐ οὐδ' ὅτι εὐδοκία θεοῦ ἐστὶ πλεῖν τῆς στυγερῆς χαίρει κέρωντα Ἀθανάσιον, τὸ μέγα σφῶδρα πασῶν καὶ σθεβασίμων ἵνομα· εἰκότως σοι ἐπαιτιδὴν καὶ κ' φρονυμίας λόγον χαίρει ὁρπεχὲ εὐελεχῆ κελου, οὐ παρὸς σὲ ἢ ἀναπαυσις. « ἐν τῇ φρεσὶ * κερτοδύσει γένετασθαι τῶν ὄντων ἀπὸς; ἐν τῷ φυλάττειν ὄντων λόγῳ σου. » χαίρεις ἡμοὶ περὶ τῆς καὶ τικροπάτωρ τὸ μὲν εἶς τὸ πόθεν, τὸ ἢ εἶς τὸ ἀξίωμα· ὁ σωμαρὸς ἔστι σαβῆλος, εἴπερ ἴσως εἰς ψήφισμα, καὶ μὲν ἢ ἀρχῶν λαμβάνεσθαι διὸς ἴσως ἀγαθὴν κίεκτημα, οὐδὲ σωμαρῶν τῇ ἀκκλοπῆ τὸ θεῶν εἰ δὲ καὶ ἔστι, αὐτῶν ἢ ῥόεις συντοουροῦντων ἡμῶν τῇ ὁμοσότητι εἶς τῆς ἀλλοκωχίας, ἵνα κερδῆς γάρα τῶν *, ἐκ πολλῶν περὶ σὺν τὸ εἰς ἡμῶν χαίρεσιν εὐχαιρῶν τῇ ὑπὲρ ἡμῶν· αὐτῆ ἢ μικρὸς μὲν περὶ φόνους τῶν εὐτελοῦς σὺ δὲ ὡς ἐκ κεφαλῆ τῶν χαλῶν σὺ θυμῶν ἱποκοδομῆν, τῆς ἴσως σταντὸν οἶκον θεοῦ, μίχρως αἰματῶν ἱπομαζόμενῶν ἐν τῇ ὁμοσότητι χερσῶν τὰ αὐτὰ καὶ μὲν ἀπὸ τῶν χερσῶν, ὡς ἂν μὲν εἶς τῆς ἀμῶντας ἀσφαμένοντα τὸ ἴσως ἡμῶν ἱσῶδος, μὲν δ' αὐτῶν ἄλλων ἱσολοῦν ἡμῶν πατήρων· εἰσὶ γὰρ ἔπ οἱ μὲν κέρωντας γόνυ τῇ Βαάλ.

εργ'. Φιλιπποῦ μονάζοντι.

Τὰ συμβεβηκότα σοι, τίκνοντα πειραστικῶν, γινώσκῃς ἡμῶν ἰσῶδος τὸ τῶντα; ἔπ μὲν τὸ ὁμοσότητι σὲ ἐνώπιον θεοῦ ἔπ τῆς ἀκκλωπῆν ἀγίλων, ἐκ τῶ σὺ τῶν οἰκονομῶν ἔπ τὸ συμπάρησις ἀδελφότητος τίκνον ἡμῶν εἶναι καὶ σωμαρῶν τῶν ἄλλων ἰσῶν ἰσῶν κοιμηδύντῶ τὸ κ' σίεχε σου παρὸς, ληφθῶν σὲ εἰς περὶ σὺν τῶν ἔπ τῶν ἀδελφῶν μωσῆτα τὸ ἀδελφῶν Θεοδύλου

* Luc. IX. 21.

* Math. XVIII. 6.

* Ps. CXLVII. 6.

* II. Cor. I. 11.

Col. I. 10. 11.

(F) Animadvertentius insolitum vel rarum vocabulum.

καὶ τίκεις ἡμεῖς, λαοσαλῆτες αὐτοῦ φησὶ
 τε τὸ οἰκονόμου, τὸ τε ἀντιπροσώπου μου,
 καὶ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀδελφῶν, εἰς αὐτὸ τῶτο
 συναρροσάμενοι πάντων καὶ γὰρ ἐλθῆσάμεθα
 καὶ ἡμεῖς οἱ ταπεινοὶ ἢ ψῆφον, φρονησά-
 μενοι ἐν πνεύματι ἀγίῳ τὸ γρηγόριος εἰπῶς
 οὐ γινώμενοι τὸ τῆς δι' ἡμετέρας, ὡς ὑφ'
 ἡμεῖς αὐτῶν προσβληθέντα, ἔδιδόντα εἰς
 κεφαλῶν τῶ σώματός σου ὡς αὐτῆς ἀδελφότη-
 τός σου, εἰς σὺν προσελκυστικῶν σου ἀπαντα-
 γαίως μου αὐτὸ ἐν πίπτει, καὶ ἡμεῖς σε ἐν
 πῆς αὐτοῦ ἐπιμέρους ἔμαθησάμεθα ἡμῖν
 προσγινώμενοι ἢ τ' λοιπῶν ἐν κυρίῳ βλάπτει
 αὐτὸ τίκον πῶς μέλλεις βιωῦν, ὡς ἡμεῖς
 καὶ κεκαριστομένους, τῆς κ' ἢ ἀδελφότητος
 ἡμεῖς μισθῶν εὐθυμώμενοι εἰς πᾶσαν ἐ-
 τέρω σου ἐπαθῆ ἢ τὸ ζῆτέμενοι ἀρεῖ ἢ
 ὁ ἁρμοστικῶν φυλακῆς, φυλάττει τίκον πῆς
 τῆς αἰσθητικῶν κοινοῦν παρὰ τῶν ἀπὸ
 ἡμεῖς ἴπυμῶν ἢ εἰς πᾶσαν θλίψιν καὶ
 ἐνοχολίαν ὑπὸ Χριστοῦ, εἰ ἢ καὶ ὁ πῆ-
 μῶς παρὰ τῶν διωγμῶν τῆς δεσποτικῶς
 πῆς πῆς προσβολῆς τ' ὑπαντατικῶν ὡς πῆ-
 στικῶν, μὴ πῆστικῶν μὴ προσδοκῶν, ἢ Χριστοῦ
 προσδοκῶν ἢ ἀλλ' ἄλλων ἰάν δ' ἂν διωχθῶν,
 γαίως ἐμῶν καλῶν τὸ συμφυρασθῆ-
 θῶν Χριστοῦ ἰάν ἀπατήν καὶ ἄλλο τὸ ὅ
 χριστοῦ, εἰς τὸ σῶμά σου εἰς μέστικῶν, τὸ
 αἷμα εἰς μέρτερον Χριστοῦ· σμυθῶν εἰς
 ἐν πῆς καὶ σου ὑπὸ χριστοῦ σου τὰ αὐτὰ
 παθῶν, εἰς αἰσθητικῶν, τυθῶν, εἰς αἰσθητικῶν,
 ἀλαίως, ὡς αἰσθητικῶν, ὡς αἰσθητικῶν
 πῆς Χριστοῦ, ἀρεῖν τῆς κρατοῦστικῶν σε
 εἰς εἰς ἢ καλῶν κρατικῶν ἡμῶν μὴ σμυ-
 θῶν τῆς εὐθυμίας τ' γίνων, ὡς πᾶν-
 τα παρὰ τῶν εἰς ἡμεῖς εἰς ἡμεῖς εἰς
 καὶ πάντες καὶ παρὰ τῶν πῆς ὅ ἐνοχῶν
 σε εἰς φῶς, οὐ παρὰ τῶν εἰς ἡμεῖς
 εἰς, ἐν μόνον ἀρετικῶν τὸ φορτικῶν τ' ἡ-
 θῶν εἰς καλῶν εἰς ἄλλους, ἰάν οὐτῶν εὐ-
 θυμῶν πολιτιστικῶν, ἰδού μετὰ σου τὸ
 πνεύμα πῆς ταπεινώσεώς μου ὁμοσθῶ σε
 μέλῳ μου ἢ τίμιον, τίκον γρηγόριος, ἐν
 μετέδῳ πῆς ἡμετέρας ἀδελφότητός σου οἰκονό-
 πῆς ἢ εἰπῶν ἐν κλήρω ἀγίων· εἰληπτικῶν τὸ
 ποιῶν Χριστοῦ, ἀρετικῶν, ποιῶν, κο-

fratre Theodno filio nostro, qui missus
 fuerat ab oeconomio, et vicario meo, eique
 subditis fratribus, hac in re cunctis fa-
 ventibus. Quod suffragium nos quoque hu-
 miles probavimus, rem gestam in Spiritu
 sancto confirmantes, nempe ut sis istius
 monasterii praepositus, tamquam a nobis
 ipsis electus, datusque eiusdem fraterni-
 tatis corpori caput, per te cunctos admit-
 tens. His ergo laetamur, teque habemus
 istic nobis obsequentem et discipulum, ce-
 teris vero in Domino praepositum. Con-
 sidera igitur, fili, quomodo vivere debeas,
 digne Deo et regulariter, fraternitatem nos-
 tram imitans, ad omne Dei mandatum di-
 rectus. Quia vero nunc maxime ortho-
 doxiae custodia requiritur; custodi, fili, te
 ab haereticorum communione prorsus ab-
 stinendo. Paratus esto cuilibet tribulationi
 et angustia propter Christum, cuius causa
 ubique bellum fit et persecutio. Sta forti-
 ter contra impetus adversariorum fidei: ne
 expavescas, ne Christum prodita veritate
 prodas. Si opus sit persecutionem pati, lae-
 tus patere: pulchrum est enim cum Chri-
 sto in exilium pelli. Quod si et aliud insu-
 per occasio expetiverit, trade corpus tuum
 verberibus, sanguinem in Christi testimo-
 nium: concitans ad hoc tuos quoque sub-
 ditos, eadem pati, docens, admonens,
 orans, corroborans, armans, tamquam
 egregius Christi prima in acie miles: fac
 placeas ei qui te conscripsit in hanc prae-
 claram militiam Deo: nulla cupiditate ter-
 renarum rerum devinctus, quoniam omnia
 transitoria et peregrina nobis sunt: sumus
 enim inquilini omnes et advenae. Ubinam
 qui te in lucem edidit? nonne praeterit?
 nonne omnia dereliquit, unicum tantum-
 modo gerens operum sarcinam sive bonam
 sive secus? Si ita vitam recte composureeris,
 tecum est spiritus humilitatis meae, con-
 fiteor te pretiosum esse membrum meum,
 filii germanissime, in parte nostrae frater-
 nitatis, utque magis proprie dicam, in sorte
 sanctorum. Accepisti Christi ovile, vigila,

pasce, labora ut Iacob in intellectualis notis gelu, interdum in aestu: quod infirmum est roborans, quod erroneum revocans, quod contritum alligans, intellectuales beluas orationibus avertens, te ipsum in omnibus exhibens bonorum operum formam: ut ob Deo placitum regimen regno caelorum dignus fias: orans simul pro nobis, ut quemadmodum a Deo commissum nobis fuit docendi officium, sic etiam agendi studium exseramus. Vale vir fortis.

154. Constantino curatori.

Bona fama de spectabilitate tua ad meas aures delata, suavit mihi ut ad te, vir bone, scriberem. Quenam haec? Quia praeter ceteram tuam virtutem, quam a Dei gratia es adeptus, adhuc innocentiam retines, custodiens orthodoxam fidem thesauri instar in arca pretiosae animae tuae, et ab haereticorum communione abstinens. Multas ideo gratias Deo meo egi, quod laici non secus quam monachi certant placere Domino, haereseos foveam vitantes: nam fovea verc est, frater, et laqueus diaboli: eorumque communio a Deo separat illum qui captus fuerit, et procul ovilli Christi abigit. Nam sicuti lux a tenebris secernitur, sic orthodoxa participatio ab haeretica communione: illa illuminat, haec obtenebrat: illa Christo copulat, haec diabolo: illa animam vivificat, haec perimit. Bene ergo facis, qui ad vitae fontem accurris, neque mortiferum impietatis calicem hauris, cuius finis perditio aeterna. Beatum te valde dico: sed videsis ut quemadmodum coepisti sic et perficias in virtute Christi, qui te recepturus est in regnum suum et gloriam cum beato fine. Ora pro nobis peccatoribus, frater et in fide sodalis.

155. Sisoī episcopo.

Laudavi bonum Deum meum, postquam legi litteras sanctitatis tuae, fili mi carissime, et frater, et pater; quia tibi inest

πίσασιν ὡς Ἰακώβ τῷ παραγῶτῃ τῆς νοτιῆς νυκτὸς καὶ τῷ χαύσαντι τῆ ἡμέρας, τὸ ἰσχυρὸς καὶ ἐπιπρῆξεν, τὸ πλασόμενον ἐπιπρῆξεν, τὸ συντηγμένον καὶ ἰσχυρὸς, ὅθεν νοτιῆς θῆρας εὐχραῖς ἀποσπῶν, σταυρῶν ἀπὸ πάντων παρηχόμενον τύπον καλοῦ ἔργου ἵνα βασιλεύσας ὑραδῶν ἐξῆ τὸ εὐαρέσκειν πειμιμαρχίας. ἀξίον ἴσθι προσερχόμενος ἄμα καὶ ἀπὸ ἡμῶν, ἵνα ὡς διδάσκων ἐπιστάτωμεν ὑπὸ τοῦ καὶ ἀνεπίστουτος παρόλομου. ἱερόνιστο ἀνερ.

ερωδ'. Κωνσταντίνω κωστάττει.

Ἄκου ἀγαθὸ τὴ τιμωπότη σου ἐλθῶσα ἐν ὡσὶ μου ἕπασεν με ἐπιπρῆξαι σοι ἀνερ ἀγαθὴ. τίς δὲ αὐτή, ἐπὶ μὲν τὴ ἄλλης σου ἀρετῆς, ἧς ἔχεις ὑπὸ χάριτος τοῦ, ἐπὶ ἔχαστι ἀγκυρίας, φυλάττων τὴ ἐρθεύθου πῖσιν ὡς θησαυρῶν ἐν τῷ ἁμαρτωλῷ τὴ πημίας σου ἡγῶν, καὶ ἀφιστάμενον τῆς κοινωνίας τῶν ἀίρετικῶν χάριν πολλῶν ἔχεις ἐν τῷ τῷ τοῦ τοῦ μὲν ὑπὸ λαϊκοῖ ἴσα μονάζουσιν ἀγωνίζονται εὐαρέσκειν κυρίω, φηροστικῶν βίβουθου τὴ ἀίρεσως βόθρου γὰρ ὅταν ὡς ἀλλοθῶς ἀδελφῶν καὶ πατρῶν ἀσφάλου. Ἐ ἡ κοινωνία αὐτῶν, διέσπει τὴ Χριστῷ ἀλόγουτα, καὶ μακρῶν τὴ ποιήσας ἡγορῶν ὑπορῆξί ὡς γὰρ τὸ φαῖς ὑπὸ τῷ σκότους καχῶσας, ἕπας καὶ ἡ ἐρθεύθου μεταλλοψῆς, τὴ ἀίρετικῆς κοινωνίας. ἡ μὲν γὰρ φωτῆξί, ἡ ἡ σκότηξί, καὶ ἡ μὲν, ἵνοῖ τῷ Χριστῷ, ἡ δὲ τῷ ἀσφάλου. Ἐ ἡ μὲν ζωοποιῶν ἡ ἡγῶν, ἡ ἡ θανατοῖ χαλοῖς αὐτῶ πῖσας ἕπαι τὴ πηγῶν τὴ ζωῆς ἕξῆται καὶ ἐκ ἀρῶμενον τῷ θανατοῖσιν ποσειοῖ τὴ ἀσφάλου, ἧς τὸ τέλος ἐλθῶν αἰθῶσις μακρῶν ἐν πῖσιν ἀλλὰ βλίπτε ἵνα χεῶθῶς ἐπῆξω Ἐ πηλώσῃς ἐν τῇ δωανάμῃ Χριστοῦ, τῆ ἔργουτος σε προσλαβῆξαι εἰς τὴ ἱαυτῶ βασιλεύσας Ἐ δόξαι ἐξῆ τῷ ἀγαθῷ τίλωσι προσεύχῃ ἀπὸ ἡμῶν τῶ ἀμῆρτωλῶν ἀδελφῶ ἡμῶσι.

ερωδ'. Σισοῖ ἐπισκόπου.

Ἦνῆσις ὁ δὲν ἡμῶν τὴ ἀγαθῶν ἐπῆξων τῶσι χαρῆμασι τὴ ἀγωνίσις σου ἡγαπημένον μου τίκων καὶ ἀδελφῶ Ἐ πατῆρ

Cod. L. 104. h.

Cod. L. 107.

ἐπὶ καὶ ἀπαύσις σοι πρόστις, ἔπεις κρη-
 τατά, καὶ προσθυμία ζήουσα, ἔτι ψυχρά
 ὑπομονή, καὶ σοφία λόγου ἢ ἕκαστῃ
 ὑπακοῆσιν ὁ νόσος τῆς ἀπειθείας καὶ μουζῆς
 τῆ ἀλογίας καὶ χαλεπὸν πρὸς εὐδύβολον
 δόνη σοι εὐμεν, καὶ γλαύσας ἁφροσύνησιν
 αἰρετικῶν γλωσσολογίας καὶ οὐκ ἔτι μου
 γρησι καὶ πάτερ πολυπόθητι, ἐπὶ ἀζώνων
 ἑπαθλας, ἑκάστης ἔμαθον ἐπὶ μετῆς εἰς
 τὸ κολασθῆναι· εἴθε ὡδὲ χαλεπὰ, ἀθροισμα
 δόμας, ἀείδουσαν ἀπὸ βολῶν, εἴθῃον ἔργα
 διωμάμων θῆ ἐν τῇ ἀδυνάτῃ αὐτῆς σαρκί,
 πρὸς τῆς ποδῶν σου ἰκαθίαν ἀπείποι ὁ κολ-
 ῶζων τῆ ἄλλων, τοῖς οὖν ἑπὶ θεοῖς ἀρ-
 νήμασιν ἐν ἑποκόποις φάσι μου λάμψον·
 ἐν μοναχῶν ζωῆ μου κορυφώθητι· ἐν ἁερο-
 λογισταῖς ἀελαγχοῖν με ὅμῃ ἔκορυφῆ εν-
 φανώθητι αἰνεύουσαν ἐπὶ σοὶ ὁ ἕρασος ἔ
 ἢ γῆ· δεξαστάσιν ἱερῶν ἔ ἱεροεργαί, ὅμῃ
 τῆ ἔ μοναχῶν, ἔ ἱκαντῶν ἕρασος ἔιστοῦ-
 μῶ· εἰς ἑκκαλλώπημα ἔξῃ τῶ οἰκίῳ
 ἀξίωμα· ἔστω βαλαμπερῶν, λιμώπο-
 μῶ, ἐκλάπομῶ δὲ ψῆ, πορημεθα, προ-
 θάλω μερογόμεθα, ἐπὶ ἔξυμῶ ὁ πῶς, ἐπὶ
 δισμοῦ ὁ βράχμῶ, μερῶ· τὸ πλῆ-
 ταῶν, πῶς τῆ πρὸς τὰ ἐν ἐπαγγελίας ἀγαθά; ἔ
 ἔπ οὐκέτι ἔξῃ χερσῶν παχοῦτα, μὴ χερσῶν
 ἔξῃ δακτυλοῦτα, καὶ ποσῶν ὡδὲ χερ-
 ρῶτα παρῶν, ἔπ ὅσον ἔ οἶον τῆ ἐν-
 κῶν ἡμῶς; μὴ γὰρ ἄλλος ἔστι ὁ θνατῶν
 καὶ ζωογονῶν; μὴ ἂν οὐκ ἀδελφῆ ἀπο-
 ἥστωμῶ ἀκίοντες ἔ λήσων· * « πῆ-
 » σμας ἐπὶ οὐτὸ θνατῶν, ὅπτι ζῶν, ὅπτι
 » ἀγίλοι, ἔπ ἀρχῶν, ὅπτι ἐσώστα, ὅπτι
 » μέλλουτα, ἔπ ὑψώμα, ἔπ βάθος, ἔπ
 » πῆς κῆσις ἔπτα δυνάστα ἡμῶς χαλεπῶ
 » ἔπ τῆ ἀγάπης τῆ θῆ· » ἔπτις ἐλπίσω
 » τὰ φέει σου, ὅπτι καὶ αὐτὸς πρὸς τῆ
 » φέει ἡμῶν τῶ ἀμρτωλοῦ, ἔπ οὐκ ἀτάξιος
 » πρὸς τῆς μοι ἑπῶν; ἔμῃ γῆ ἔμρτωπο-
 » πῆ πῆτων ἀνθρώπων.

εἰς· Βουσιῶνι τέκνοφ.

cod. l. 197. b.

Ἡδίσως ἀνίγνωσ σου ἔ δὲ χαλεπῶ τέκνοφ
 μου, ἐν τῶ εὐφῆνι με τῶ ὑψώμα σου καὶ

humilitas, fides firma, fervens alacritas,
 et animus patiendi paratus, et sapientia
 sormonis, cui occurrere nequivit filius per-
 ditionis et glis stultitiae. Deo gratias qui
 facundum tibi os dedit et linguam haere-
 ticae maledicentiae praecidendae idoneam.
 Nunc itaque, carissime fili mi, et pater de-
 sideratissime adhuc supersunt certaminum
 praemia, quoniam sudivi ad poenae locum
 to esse translatum. Persta oro, fortiter
 quae so age, excelle obsecro, ostende ope-
 ra virtutis Dei in hac infirma carne; sic
 enim ad tuos pedes abiectus precor: abstin-
 eant ab aliis punitor, tua victus repugnā-
 tia. Inter episcopos lux mihi oborere: inter
 monachos vita mihi extollitor, inter con-
 fessores viscera mes simul et spes corone-
 ris: laudet te caelum pariter et terra: glo-
 rificent sacerdotes et hierarchie, simulque
 monachi, dum unusquisque te sibi vindicat
 ad ornamentum proprie dignitatis. Esto,
 acrumnosus simus, esuriamus, sitientes de-
 ficiamus, egeamus, taedio enecemur; ad-
 dam etiam vspulemus, pes in eculo sit,
 collum in vinculo, gladius demum et ignis;
 quid sunt haec cum regno caelorum com-
 parata? quid cum promissis bonis? Nonne
 vero qui propter Christum patitur, Chris-
 tum habet adiutorem, et eatenus permit-
 teum tentari, quatenus et quamdiu nos
 ferre possumus? An vero alius est qui mor-
 tificat, et silius qui vivificat? Ne itaque
 concidamus animo, frater, illum audientes qui
 ait: « certus sum quia neque mors, neque
 » vita, neque angeli, neque principatus,
 » neque virtutes, neque praesentia, neque
 » futura, neque slitudo, neque profun-
 » dum, neque creatura alia poterit nos se-
 » parare a caritate Dei. » Sic de te spero,
 sic et tu ores pro me peccatore, omissis
 quas immerito mihi aspergis laudes; sum
 etenim omnium hominum minimus.

156. Besarioni filio.

Legi cum voluptate tuam, fili mi, epi-
 stolam, ex qua cognovi bonam tuam va-

Ietudinem, alacritatem, patientiam, consolationem. Beatus es, fili mi Besarion, quia propter Christum pateris carcerem, ab impiis condemnatus, quae tua gloria et corona est. Quo animo fore putas Creten- ses cum audient te esse Christi confesso- rem? Nobilitatis genus et patriam tuam, meque ipsum indignum, ac fratres tuos. Acue in te Dei scientiam, obtura os vexan- tium te haereticorum, quia Christus est Christi imago, nomine utique non natura, in qua honoratur; sicuti et vice versa. Ita Deiparae imago, ita et singulorum sancto- rum. In patientia tua posside mercedem tuam, memor mei quoque peccatoris, ut sim saluus in omnibus.

157. Hypatio filio.

Delectatus sum litteris tuis, fili mi, quoniam ea tibi placent et amas, quae ego pa- riter in Domino diligo; adeoque probo et tuum prius propositum, et posterioriorem humilitatem. Fac itaque Dei benedictionem cum fratre Luciano: neque enim sanctum est aut absque periculo vobis divisim vive- re, non modo quia fratres, sed etiam quia a me peccatore remotos. Non satis id mihi est; sed separatim supervenit separationi. Hem male! Ne ita, quaeso; etiamsi diaboli concordiae vestrae invideat, ideoque simul- tates mutuas machinetur, ut separationem volis suadeat. Nos tamen consiliorum eius non ignari, vim naturae faciamus, et hu- militate misericordiam Dei atrahamus, ne invicem abalienemur. Sic enim vobiscum erit Christus. Quis Petro et Iohanne maior inter apostolos? Atqui Petrus abs Iohanne concionari sinitur. Percutit Petrus, et Paulus loquitur: non enim primas partes quisque sibi vindicat, sed prout quicquam uti- le erat, ita rei ordo ab iis spectabatur. Sic et vos imitatorum estote sanctorum. Gaudeo, quia per te proficit doctrina apud eam quaerentes: verumtamen consulto id fiat, nec sine necessitate in conspectum fo- minarum veniatis, ne vulneremus aut vul-

περδύμιας, ἢ ὑπομονῶν καὶ ἀσφάλισιν- μακάριον· εἰ τίκνον με Βησαρίων, ὅτι ἐξέ- χειρὸν πάχας φυλακῶν καὶ βασιλείων ἀσφά- τῆν ἀποβουύων, ἥως ἴσθι δόξα σου καὶ ἑ- φανθῶ· τί οἶψι πασθάναν * ἐστὶν Κρήτας, ἀκούοντας ὅτι ὁμολογητῆς Χριστοῦ εἶ; ἐυ- κλίστας καὶ τὸ γῆμ'ον καὶ πατερίδα σου, καὶ μὲν ὧ ἀνάξιον, καὶ μὲν τοι ἐστὶν ἀδελ- φούς σου· ὄξυμον εἰς γράσιν Θεοῦ, ὀπιστό- μιν ἐστὶν περσβάλλοντας σοι αἰρητικούς, ὅτι Χριστὸς ἡ Χριστοῦ εἰκὼν, τῆ κλησὶ οὐ τῆ φύσει, ἐν ἣ πμάται· ὡς ἑωυαυτίου οἰπως πῆς ὀπιστόκου· οἴπως ἐκείστου ἀρίων· ἐν τῆ ὑπομονῆ σου κῆσται ὧ μισθόν σου· μη- μιστών καίμου τῷ ἀμάρτυλου, ἵνα εἰσθού- ζωμα ἐν πάνιν.

* Pro saul-
viii?

εἰς Ἰ. Ὑπατίου φίλου.

Ἡρίδιον ἐν τοῖς γράμμασι σου τίκνον με, ὅτι σκῆνα στήρης καὶ ἀρχαίης, ὅσα ἐ- ὄσα φιλά ἐν κυρίῳ· ὄντι ὑποδίζεσθαι με καὶ ἢ περστήας σου περῶνται ἐν τῷ ὑπε- ρείαια παπάσιων· ἵσο ἵωιου τίκνον ὑπερ- τῶν τοῖς θεῶ μὴ τῷ ἀδελφῷ Λικκιανῷ· ὡδε γὰρ ὑγάς οὔτε ἀπερσποπον διρημηδρους ὑμῶς εἶναι· οὐ μόνον ἀδελφὸς ὄντας ἀλλὰ καὶ ἀπ' ἑμοῦ τῷ ἑαπῆνυ χειρῶντάς· οὐκ ἀρεά μιν τίπο, ἀλλὰ καὶ μὴ χέρισον πῶ- λιν χέρισος; ἐνὶ τῷ κηκῷ· μὴ ἀσθρακλα· εἰ καὶ ἀσθρὰ εἰσβόλου βασκαίνοντι τῷ ὑμόνιαν, καὶ εἰς τίπο ἢ ἀπιγθῶας ἢ χέ- σης ἀσθρῶντιον, ὡς εἰς ἀμφοτέρων ὧ χέρισον ἑργασασθαι ἀν ἡμῶς γὰ τὰ νοι- ματα ἀπὸ μὴ ἀροουῶντες, βιαζόμεθα ἢ φύσιν, καὶ ἱλακμῶν εἰς πασιάνους ὧ ἱλιον τῷ θεῷ περὶ τὸ μὴ δίστασθαι ἡμῶς· εἴη γὰρ ὁ Χριστὸς οὔτε μὲν ὑμῶν· πῆς Πέτρου καὶ Ἰωάννου μῶζον ἐν ὑποσολογῆς; ἀλλὰ καὶ Πέτρος ἀσθρῶν χερίται ὑπὸ Ἰωάννου δημογε- ἑστῆ· παρὶς ἐ Πέτρος, Παῦλιν λαλοῦντος· οὐ γδ ὄπως τὸ πρωτῶον πῆς ἀρεπίων, ἀλλ' ὡς ἀν τὸ χεραδῆς γίνογο, καὶ τὸ ἑαπῆνυ ἀυ- τοῖς ἱσκαπῶν· ἵτω καὶ ἀυτοὶ μιμηται εἴπτε ἢ ἀρίων· χέρισον ὅτι εἰς σὺ περῶνται λό- γῳ εἰς ἐστὶν ἑρωταῖτας, ἀλλὰ μὴ συμβη- λιας, ἀγὰ μὴ εἰς ὀψας γυμνασιας σῶπς

Col. I. 119. a.

ἀνάγκης ἔρχεσθαι, μή περ πληξόμενῃ ἢ πληγόμενῃ ὡς ἐπὶ ἰασιπῶν προσηγορευομένη ἄλλως· ἔτι τις κερσοσύνη ἐξ ἀναγκαίου· τὸ φιλοθύρηντον ἀκαρπὸν ἔστι βέλυντικὸν ψυχῆς· ταῦτα γινώσκων φύλαξάσθαι μοι ἑαυτὸν σῶον.

ρηθ'. Βασισσὶ τέκνῳ.

Cod. L. 194. b.

Ἐπισκοπήτομά σέ ἐ αὐθις ἐξ ἧς ἤμαματῶ τέκνον μου Βασισσὶ, καὶ χαμερτίζω σε ἐν κυρίῳ· ζῆθι, γήθου, εὐφρούνου, ἐπὶ ἡξίωσάμ ἐξ Χελιδόν ἐν φυλακῇ ἤ), ἐν μονῆσὶ, ἐν θλίψει, ἐν στενωπέσσιν· ἀνατιλῶ σοι μικροῖς ἔσθον χρεῶ ἀπικλάτητῶ ἐπὶ τέλος τῶ ἀγόνων· διὸ τέκνον στήξον, καρτερῶσον ἐν κυρίῳ, τὴν αἰωνίως ἀμεριβάς ἀναλογιζόμεθῶ ὅτι σικριπὸς αἰώνια· βλῆσαι ἐπὶ ὁ δὲ βέλβολος παρτί ἐστιν ἐπιδρεύον ζυγῶν τῶ ἀπόλειπας ἡμῶν, ἵνα συμποδίσῃ, ἵνα σκοπισθῇ τοῦ μηδέ ὁδῶσ ἀπὸ χρεῶν· γρηγορήσθαι καὶ ἐν τῇ φυλακῇ, ἐπὶ ἐ μᾶλλον ὡδὴ ἀγριώτητῶ καζίσταται ἡμῶν μεμνημένοις σοι, ἔτι ἐκ ἔκχουσι ὑπὸ πῶον σφειλκωσάσθαι ὡδὴ κἀκῶσ· σὶ αὐτὴ χρεῶ ἔργασάσθαι, ἀναγνώσθαι, ἐργασάσθαι, κερσοσύνη, ἐν νοίαις οὐρανίαις, ἵνα μηδ ἄργον καὶ ἀσφακτον εὐρίσκων σε ἐἄλλοι· ἄμᾳ ἔ ὁσάμεις πζώσκη, ἄσπυτάμεις ἀτταπρόσθον φόβον θῶ· καὶ μυσταμῶσ κἀτα ἡμᾶς ἐξήσθαι· μύζα τὸ σὺθῶσθαι, μαρῶσθαι ἐ ἀγόνων χρεῶ· σὺγχομῶσθαι σοι τὰ ἑὸς τῶ παρῶντῶ· καὶ ἡξιάμην, ἐπὶ καὶ αὐτοῖς, αὐτῆ ἡ ἀλλοίωσις σὶ δὲξίωσ τῶ Ἰησοῦ· μνημονεύει τῆς ἄσπασαίωσ μου· κερσοσυρούνουσὶ σοι οἱ σὺ ἡμῶ ἀδελφοί σοι ὁ κύριετῶ μῶ σῶ.

ρηθ'. Εὐδοσίῳ καὶ Ἰωάννη τέκνοις.

Cod. L. 194. a.

Καὶ καὶ δὲξάμενος ἦ ἐπιστολῶν σου, τέκνον μου ἡραπημόνον, ἀπεδῆξάμην ἔπρητος ἦ ἀληθινῶν πῶσιν σοι καὶ ἀγάπῶν· οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ εὐγῆσθαι ἔ ἡσῶν σου κερσοσύνην ἡμῶ ἔστιν ὑπὲρ ἀληθείας θῶ, ἐπιμῶσθαι ὡσ πάντα παθῶν ὑπὲρ αὐτῶ· εὐλογητὸς κύριος ὁ ἔπας ἐπιμῶσθαι ἔ ὡσ σκευάσθαι· τῶσθαι μῶσθαι εὐφρανῶν, τῶσθαι με εἰς φίλῶσθαι σοι σφεισῶσθαι ἡραγῶ, ἔστι καὶ μὲ ἡσπρωόντῶ ἡμῶσθαι ἀσπυρομένον ἐξ Χριστοῦ, ἐξ ὡσ ἡσπρωίωμᾳ

neremur, qui aliis mederi suscepimus. Sed et accessus non nisi necessarii sint. Vagandi studium infructuosum est, et animae dissolutionem creat. His admonitus, salvum te mihi conserva.

158. Bassiano filio.

Inviso te rursus per litteras, fili mi Bassiane, teque in Domino saluto. Vive, gaude, laetare, quod dignus sis habitus propter Christum, carcere teneri, in solitudine, in tribulatione, in angustiis. Sed ordietur tibi paulo post laetitia inenarrabilis in fine certaminum. Propterea, fili, acquiesce, tolera in Domino, aeternas retributiones cogitans cum in aeternum exultabis. Observa quia diabolus cunctis insidiatur, perditionem nostram quaerens, ut irretiat, ut obtenebret mentem: noli ei locum dare: vigila etiam in carcere, quia in hoc saevior adversus nos solitarios consurgit, neque habentes quomodo huc illuc distrahatur. Tu ergo manu labora, lege, psalle, ora, caelestia meditanis, ne otiosum te et desidem compertum percutiat: sed et quoties vulnerat, toties resiste per timorem Dei: numquam omnino nos sibi subiiciat. Magna res salvari, magnis ergo certaminibus opus est. Plenaria tibi indulgentia fit usque in praesens. Nunc coepi, tu quoque dic; haec mutatio dexterae excelsi. Memento humilitatis meae. Saluta te qui mecum sunt fratres tui, Dominum tecum.

159. Evodio et Iohanni filiiis.

Nunc quoque accepta epistola tua, fili mi carissime, commendavi cognitam veram fidem tuam et caritatem; insuper et nobile sacrumque propositum tuum quod habes circa Dei veritatem, paratus omnia pati ipsius causa. Benedictus Dominus, qui ita comparavit disposuitque te. Hoc me potissime laetificavit, hoc me ad tui amorem abundantiore adduxit, et me simul confirmavit. Vobis enim immolatis propter Chri-

stum, ego miser consolidor. In hoc ergo animi habitu conservet vos sanctus Spiritus. Communiter loquor, quia rescivi tecum esse etiam fratrem Iohannem, aequae mihi dilectum filium. Hoc illud est: propter te mortificamur tota die; haec est inquam praeparatio et promptitudo. Sed orate, quaeso, pro me quoque misero, ut perficiam in Domino propositum nobis certamen; neque hoc visibile tantum, sed et intellectuale. Salutant vos qui mecum sunt fratres vestri. Gratia vobiscum. Amen.

160. Dorotheo filio.

Rursus ego prior ad te scribo, fili mi carissime: quam enim accepi a te epistolam, ea prioribus litteris meis responsio fuit. Quomodo te habes, rogo? quomodo transigis dies tuos? Bene, procul dubio, scilicet secundum Deum. Quid enim suavis quam pro veritate pati? Sed ad corpus quod attinet, grandis tribulatio, in carcere videlicet et quidem pessimo: dato insuper tibi pane aegre eduli, ceu mihi relatum fuit. Sed quid haec, praee isto duro qui te servat militari custode, haud monacho certe, multoque minus praeposito? Tulit ceteroqui tempus, ut qui sunt Dei appareant, et e contrario zizania. Ili in adulterina synodo excusabant excusationes in peccatis: nunc redarguti sunt, quod et tunc impie egerint. Et illi quidem sic. Tu vero, fili mi carissime, ut olim propter Christum, ita et nunc pateris, carcerem incolens eius causa, solitarius in illo, non tamen solus, quia Christus tecum est, et animae tuae custos angelus. Expectemus, quaeso, eum qui coronas nobis patientiae praeparat: et si neglecti suffocamur, al spe iucundemur: si rerum necessarium angustii premimur, al recremur expectatione. Quid enim? Nonne potens est Dominus pluere invisibiliter panes, et aliud edule quodlibet? Sed expectat patientiam nostram, ut coronet, ut glorificet, ut laetificet per saecula. Utique, fili, te oro: to-

ὁ Ἰωάννης ἐν τῇ ἑαυτοῦ ἐν ἀποστόλῃ, συνεπηρώτην ὑμῶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κοινοῦς λόγῳ δις τὸ μαθεῖν με σὺ οὐ εἶπαι ἐ τ ἀδελφὸν Ἰωάννην, τὸ εἶναι ἴσα ἡρακλήριον μὲ τίκον· τὴτο γὰρ ἔστιν ὅτι τινεα σὺ θαυματοῦμεθα ὕλην τῆ ἡμέρας, ἐν ταύτῃ λόγῳ ὡφρασεσθῆ ἐ ἱτοιμασία· ἀμὰ προσούχουσι ὡφρασεσθῆ ἐ ὕπτιε ἱμῶ τῆ ἑαυτοῦ, τολοῦσας μὲ ἐν κυρίῳ τῆ προκειμένου ἡμῖν ἀγῶνα· οὐ μόνον τῆ ὁφόμενον, ἀλλὰ ἐ τῆ τοῦ μέρου ἀσπάζονται ὑμᾶς οὐ σὺ ἱμῶ ἀσθῶ· φοῦ ἡμῶ· ἢ γὰρ εἰς μὴ ἡμῶ ἀμῶ.

ῥζ'. Δωροθέῳ τέκνῳ.

Καὶ πάλιν κατέγραψα τὸ γράμματι σοι, τίκον μὲ ἡρακλήριον· ὡς γὰρ εἰδὲσθαι ἐπιταλλῶ σοι, ἀκούσθης ἐν προσηύχῃ μου γρημμάτων· πῶς ἐν ἔχθρῃ ἐσθῆ· πῶς δεσφωβήσῃς σοι τὰς ἡμέρας· κελεύεις οὐδ' ὅτι, λόγῳ εἰ κῆ θῶν· ἢ γὰρ ἐπὶ τινεα τὸ ὑπὸ ἀληθείας πάχον; πῶς εἰς τὸ σῶμα κῆ ἰλια θληπτικῶς, φυλακῆς ὑπὸς κῆ ἑνὶ τῆς κλεισθῆς ἴσταται κῆ τὸ διδομένο σοι ἄρτι δυσβῆσθῃ ἄντος, κῆ τῶς ἀπηγέλλη μὲι ἀμὰ ἢ πῶς τῆ κατήχουτᾶ σὲ ἀπεσῶματα κῆ σφαπύλωμα, ἀλλ' οὐ μὲνάζοντα, πολλῶ γὰ εἶπᾶν ἡγόμενοι; ὡσπικαι τῆ ὑμῶς ὁ κῆ εἰς ἵνα φαεσῶσι οὐ τὰ θεοῦ κῆ τὰ ζῆζῶνια εἰς ἐκαπῆας· ὅτι τῆ μοιρομειόνα ἀσπῶσῶσιζοντο ἀσπῶσῶς ἐν ἀμῆρῆας· ἀπληγῆσθῶσαν τὰ πῶ, ὅτι κῆ πάντα ἀσπῶσῶς ἵσθῆν· ἀκούον μὲν ἔσῆς· οὐ δὲ ὁ τίκον μὲ ἡρακλήριον, ὡς τὰ πάλαι δις Κεῖσῶν, ἔσῆ τῆ ἐ τὰ πῶ πάχῆς φρεσῆν οὐκᾶν δὲ αὐτῶν, μῶτος ἄν ἐς αὐτῆ, ἀλλ' οὐ μῶτος ὁ Κεῖσῶς γὰρ μὴ τοῦ κῆ ὁ φύλαξ πῶς ζωῆς σου ἄγῆλο· ἴσῶμῶσῶ μὲν ὡφρασεσθῆ τῆ τῆ ἴσῶμῶσῆς ἔσῆν σφᾶνῆς ἡμῖν ἱτοιμαζοντα· εἰ ἐ πνιζόμεθα τῆ ἐλγῶσῆς, ἀλλὰ γλυκαεσθῶ μὲν τῆ ἐλπίδῆ· ἢ κῆ σπῶσῶσῆς τῆ γῆσῆς, ἀλλ' ἐν-μυζόμεν τῆ ἀσπῶσῆσῶσῆ· ἢ γὰρ; οὐ ἀνταπῶς ὁ κύριος ἡμῶσῆσῶσῆ ἀσπῶσῆς ἄρτιος, πᾶρ εἰ τῆ ἐλπίδῆν ἀλλῶ; ἀλλὰ ἀναμῆν τῆ ἴσῶμῶσῆς ἡμῶσῆ, ἵνα σφῶσῆσῆ, ὡπῆς ἀσπῶσῆ ἐ σφῶσῆσῆ εἰς ἀσπῶσῆ· τῆ τίκον δῶσῆς, φῆρῆ γῆρῆσῆσῆ, ἡμῶ

Col. E. 109. b.

μα ὅς ἡμέρας ἀβυσθιάζων, ἔ μὴ μακρο-
πνία χόρου, ἀκροῖαν ἱμνιαῖν ἐν τῇ ψυχῇ
σου· ἰδοὺ ὡς ὄναρ ὁ κόσμος· εἶπ· πάντα
παρλιούσονται· ὁ δὲ ποιεῖ τὸ θέλημα κυ-
ρίου ζῆσται αἰδίως καὶ οὐκ ἀποθανήτα·
τίτοις τίς ἐσθυμμεῖται παροποιῶν ἀπ' ἧ
ψυχῆ σου, χαίρει ἔπ πάλυς ὁ μωδὸς σου
ἐν τοῖς ἰεροῖς.

εἰα'. Δωροθέω τέκνω ἱέρω.

Cod. I. 200. a.

Καλὴ Δωροθέη χαίρει εἰν σοι χάρις, ἴλεος
ὑπὸ θεῷ καὶ κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ, τῷ ἐπιχύ-
σατος ἐν σπῆρ ἀπὲρ ἐκδοῦσάαυ αὐτὸν εἰς
μόστας καὶ πόληας, εἰς φυλακῶν ἔ ἐξο-
είας· πόθεν σοι τὸ ἀγαθὸν τίτω; ὅς ἀφα-
νάθ ἱμνιαῖν ἰθῦμον ὅς ἀδελφὸν ἰδοξῶ·
ὅς ὑπερότως ἦν ἐν κυρίῳ ἀδελφὸν σου,
μωγας ἔ ἦμιθ· βλίπας πῶς σοι ἐξελί-
γωμα ὁ ἴσπαιός; πολλοὶ ἦν περραῶνται
σε ἐθθυμῶσι συλλαβῶν μὴ δὲξάδα, σοὶ
δὲ μὲτ ἡκαμῶν τὸ γραμμα· ἴπως γῶ ὁ
θεὸς δὲξάξ ἔδν δὲξάζοντας αὐτὸν· αἰνῆ
ἔθ θῶν, ἰχραεῖσθ, ὅπ ἰποῖσιν σοι μα-
γάλα ἔ σπυμετά, ὁμοιορητῶν ἀπὲρ ὄνο-
μάξιδάα νυῦ ἐν τοῖς χριστιανοῖς· πολλοὺς
ἀπίκρυφας ἐπισκόπους, πολλοὺς ἡγμῶνις,
πολλοὺς ἡεμῶτας ἐκλῶμπων ἐν τῇ ἐκκλη-
σίᾳ· βλίπτε ἧ κλησιν σου, βλίπτε ἧ δόξας
σοι μὴ ὑποκνύξης, μὴ ὑποπέσης, μέγρη
θανάτε ἀρωσισα ἐν ὑπομονῇ· ὁ γὰρ ὑπο-
μῶνας εἰς τέλος, εἶπ φησὶ σαθῶσται· φυ-
λακῇ πᾶση τῆρ ἑαυτὸν, μὴ ἐξοβρίνῶσ
ἐν παθὶ πῆ ἀπμίας· ἔ τίτω γῶ μῶρτιμοι
μῶμα, τὸ πῶσιν τὸ σμωσῶς κεθαρὸν ὑπὸ
ἀμῶνας· κεθάρξι αὐτὸ ἀπὸ δὲξ μετασῶας,
εἰθ δακρυῶν, εἰθ ποροδύχων· δόμῶς ἔ
εἰθ ἰμὶ ἧ ἀμῶντα, ὅπως ὦ σμωσῶμῶς
ὑπὸ παρῶς ἴργη ποτῆρ· ἀσπάζονται σε οἱ
σὺ ἰμοὶ ἀδελφοὶ σε πλῶτα· ὁ θεὸς σε τί-
κων μὴ ἡκαπμῶν εἰθ πάντα ἐξοφυλα-
ξαν ἀβραῆν ἔ ἀπῶνα, πῶρημῶτα ἔ
περκαμῶν σοι ἀρῶνα ἐν κυρίῳ· ἀμῶν.

εἰβ'. Τίτω ἔ Φίλωνι τέκνω.

Cod. I. 200. b.

ὦ καλὴ Τίτε, καὶ ὦ καλὴ μὴ Φίλων,
πὶ τὸ ἔἴον θῶμας ἔπ ἐκ τῶ πολλῶν ἀδελ-

lera fortiter, diem de die trahens, neque
temporis diuturnitas tædium animæ tuæ
creet. Ecce tamquam somnium mundus
hic: omnia transibunt; qui autem facit vo-
luntatem Domini, vivet in æternum et non
morietur. His cogitationibus animam tuam
quasi ad juvenutem renovans, gaude quia
merces multa tibi in caelis est.

161. Dorotheo alteri filio.

Salve egregie Dorothee, gratia tibi sit
et misericordia a Deo et domino nostro Iesu
Christo, qui roborat te, ut temet tradas
pro ipso verberibus, plagis, carceri, exi-
lio. Unde tibi hoc bonum? Ex obscuris fac-
tus es illustris, ex ingloriis gloriosus, ex
ultimis tuorum in Domino fratrum, mag-
nus et honorabilis. Viden' quomodo tibi
loquor ego miser? Multi te maiores optant
vel unam a me syllabam accipere, tu vero
cum encomiis babes epistolam. Sic enim
Deus glorificantes ipsum glorificat. Lauda
Deum, gratias age qui fecit tibi et mira-
bilis, nempè ut confessor eius nunc inter
Christianos appelleris. Multos obscurasti
episcopos, multos praepositos, multos ere-
mitas, splendore tuo in ecclesia. Vide vor-
cationem tuam, vide gloriam tuam: ne dor-
mites, ne desinas usque ad mortem certare
cum patientia. Nam qui perseveraverit us-
que in finem, licet, inquit, salvus erit. Omni
custodia serva te ipsum, ne labaris in ali-
quam ignominiae passionem: nam et hoc
martyrium magnum est, puram peccato
servare conscientiam: purga hanc assidue
paenitentia, lacrymis, orationibus; orans
simul pro me peccatore, ut omni opere
malo sim liber. Qui mecum sunt fratres tui
plurimam tibi salutem dicunt. Deus te, fili
mi carissime, in canctis incolumem servet
et indemnem, dum propositum tibi agno-
nem in Domino perficis. Amen.

162. Tito et Philoni filiis.

O praeclare Tite, o praeclare mi Philo,
quodnam hoc est peregrinum spectaculum,

ut ex fratribus vestris, vos a Deo delecti sitis qui eum confiteremini, ideoque carceri traderemini? Forsus hoc inde accidit, quia valde amastis; prorsus, quia vere credidistis. Benedico igitur Deo meo ac Domino, qui grandia in vobis effecit. Adtendite, fratres, quemadmodum et antea scripsi vobis; state viriliter, vigilanter, fortiter, prout a Deo vocati estis. Glorificate eum in membris vestris: ne admittatis haeretici doctrinam, ne frangamini carceris molestia, auscultantes ei qui dicit: quoniam per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum caelorum. Memores estote mei quoque peccatorum. Salutant vos qui mecum sunt fratres. Dominus vobiscum. Amen.

163. Nicolao pistori.

Quo me animo putas excepisse munera tua et eulogias, carissime vir? Ne auri quidem talenta adeo mihi iucundum fuisset accipere. Quia nempe haec tua sunt ab homine orthodoxo, veterem caritatem retinente, neque haereses communiōne capto: meque id magis stupore afficit, quomodo in medio igne minime ustus permaneris. Sed et deinceps manebis, divinae providentiae ope, ut magnum Deo munus afferas salutis tuae. Multo quoque mihi gaudio fuit teque laudavi, quia epistolae latorem in die sollempni convivam habuisti in loco insolito et mensa ubera: cuius rei causa reclinet te Dominus in illa die cum Abrahamo et Isaaco in gaudio aeterno!

164. Isidoro laico.

Rursus adhuc pudorem mihi iniecerunt munera tua, homo Dei germaneque amice. Verumtamen Dominus caelestem mercedem tibi retribuat, quae tibi ab eo debetur, cuius gratia virginalē quoque et pium vitae genus elegisti, ecclesias frequentans, pietatis operibus vacans, ceu monachorum amans, sincerus, domisedus veluti patriarcha Iacob. Insuper te rogo ut orthodoxiae adhaereas, et haeticam communiō-

φάν ὑμῶν, ὑμῶς ὀξείλχθητε ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἡμερολογητῆ ἀποστῆ καὶ διὰ τῶν πᾶσι ἐν φυλακῇ; παύτως ὅτι πολλὴ ἀγαπητικὴ πάντως ἐπὶ ἀληθείας καταλύσκει τὸ εὐλογεῖν αὐτὸν ἢ τοῦ μὴ εἶ κύριον ὅτι μεγαλῶτα πιστώσαται ἐν ὑμῖν· βλίπτει ἀδελφῶν θεοῦς ἐπερὶ ἡραφῆ ὑμῶν, ὅτι ἡθιμαίως, ἀλογώμενος, κερματώως κερματῶς ἀκαλύθηται ἰσθὸν Θεοῦ· δεξέται ἀπὸν ἐν τοῖς μέλεσιν ὑμῶν, μὴ περὶ ἐξῆσθαι διδασκαλίαν αἰρετικῶν· μὴ ἀκαλύσσει περὶ τῶν κερματῶν τῆς φυλακῆς, ἀκώστων τῶ λίγροντῶ *, ὅτι διὰ πολλῶν θλίψεων εἰς ἡμᾶς ἐπέλθει ἐν τῶν βασιλείας ὅτι οὐκ ἀσπῆ· μεμνημένους κέρμου τῶ ἀμῆρτων· ἀσπῆζοντα ὑμῶς οἱ σὺν ἡμῖν ἀδελφοί· ὁ κύριος μὲν ὑμῶν· ἀμῆν.

165. Νικολῶφ κτήριον.

Πῶς αἶψά δὲ γράθειά με τοῖς καταστάσι σου ἐὺλογίας, ἡραπημάς ἀνεγῆ ἡδ' ἀν ἡμεροσίμω πάλαιτα ἑσπῆσκα ἡδὲ τῶν μοι εἰς ἡμεροδύλων· δὴ τὸν ὅτι ἀθεοῦτον ὁρθοδόξου φυλακῆσιν ἀρχαίως ἀγαπῶν, καὶ μὴ ἰαλωκότων τῆ κοινωμῆ τῆς αἰρέσεως; ὁ καὶ μάλα με ζηνίζῆ, πῶς ἐν μέσῳ πύρι ἀρεσκῶν δὲ μῆρσι· ἀλλὰ γὰρ καὶ ἦν δὲ μεμῆσθαι θεοῦ περὶ μῆρσι ὡς ἀν ἡμῶν δῶσθαι ἀπηνίγκους τῶν Θεοῦ τῆς οἰκίας στυπῆσιν· πάντων δὲ ἡθεροπύδων, καὶ γὰρ με μακρότερά σε ὅτι ὅτι ἡραμωποῦσθαι ἐν ἡμέρας ἡμεροσίμω ἡμεροσίμω ἐν τῶν ζηνῶν ἐξ ἀπῆσθαι πῶσθαι· ἀνδ' οὐ ἀκαλύπη σὲ ὁ κύριος ἐν τῆ ἡμέρα ἐκείνῃ μὲν Ἄβραμᾶ ἐ Ἰσαὰκ εἰς εὐφροσύνην αἰώνων.

166. Ἰσιδῶρος λαϊκῶν.

Καὶ πάλιν κόπεις σοι παρίχον ἀθεοῦ τῶ Θεοῦ καὶ γῆσθαι φίλα δῶτα ἡμῶν καταστάσι σου· ἀλλ' ὁ κύριος ἀπῆμῆσθαι σοι μῶτον ἡμεροσῆσθαι, ὅτι ζηνίζῆ ἀπῆσθαι κύριον, ὅτι οὐ καὶ μετῆρῃ βίον παρῶσθαι ἐὺλογῆσθαι ἡμεροσῆσθαι ἐν ἐκαλυπῆσθαι, δὲ μῆρσι ἐν ἡμεροσῆσθαι ἐκείνῃ μὲν Ἄβραμᾶ ἐ Ἰσαὰκ εἰς εὐφροσύνην αἰώνων, οἰκῶν οἰκίας καὶ ὅτι παρῶσθαι Ἰακώβ' ἦν ἀπῆσθαι ἡμεροσῆσθαι σὲ τῆς ἡμεροσῆσθαι καὶ ἡμεροσῆσθαι τῆς αἰρετικῆς κοινωμῆς,

* Act. XIV. 11.

Cod. E. 20. 11.

Cod. E. 201. a.

δι' ἡν ἔχομεν παρρησίας ἐπὶ τῷ βῆματι τοῦ Χριστοῦ μιμητικοῦ ἡμῶν ἐν χάρις ἀγίας πνεύματος πνεύματί μου καὶ πνευματοῦ τε.

εἰς ἡμῶν.

Cod. I. 201. a.

Ἀπὸ γὰρ ἡμεῶν καὶ ὁ ἀδελφὸς ἰσοεκεῖναί σου τὴν ἡμῶν, καὶ ὡς ἴδωται ἐκτὸ πνεῦμα, ἢ δι' ἰσομενῶν ἰλαρῶν κρητύχων καὶ γὰρ ἰδοῦσα ἢ ἀγαθὸν θεὸν ἡμῶν, καὶ ἐν ἀσθενείᾳ φῶς τὴν αὐτῆ διώμαμιν ἰμφοῦσαντα τῇ ὄπῃ γὰρ μακροῖα οὐ ἐν μναζούσας, ἀλλὰ γὰρ καὶ ἐν γυμνασίῳ πᾶσιμα ὅτι ἐν τοῖς ἡμέραις ταῦταις ἐν αἷς ἐάλωσα οὐ μόνον γυμναστικῶν ἐμῶν καὶ καλονικῶν, ἀλλὰ καὶ πάντας μικροῦ διπῆ ἐν τῇ Βυζαντινῇ μνασταί τε καὶ ἰγούμνοι, ἀπὸ σὺ ἀλλας τῶσποροι ἢ καὶ φῶς, εἴλου ὑπὲρ χειρὸς πάχων, ἢ μετασχῶν τῆς χειρῶν Χριστοῦ αἰρητικῆς κοινωνίας ὁ γὰρ μετῶν αὐτῆς, ὑποκλήθη Χριστοῦ ὡς ὁ Ἰουδας, καὶ κοινωνῶν τῆς φθουραβότων ὡς κίμων εἰς τὸ σαυροφθῶν καὶ γὰρ τῆ Χριστοῦ δῶματα καὶ σταυροῦται, τὴν εἰκόνα αὐτῆ ἐκμασῶντες καὶ ὑποκοσμηζόντες ὡσπερ ἐ αὐτῆς τῆς θεοτόκου καὶ ἱεράτου τῆς ἀγίας βλέπει διούλη Χριστοῦ μὴ κρητύχων ὡς καλίσαυτά σε εἰς τὴν ἡμερολογίαν αὐτῆ ἀνίμεν ἄμην οὐ ἰοῦ τὸ κρητύ σάρκα ὅτι καὶ τὸ τοῦτον ἀλλὰ θεῖλος λίγῃ τῆς σερπιτομάρτυρος, Φιβετίας, Εὐγενίας, Ματρῶνης, καὶ τῆς ἁγίας ἰπποκρίτης Ματρῶνης (1), ὅτι καὶ ἐν τῇ κατ' αὐτῶν ἡμέραις αἰρητικῶς οὐσας, καὶ πῶν μναζούσων ἐνισαμῶν ἀπὸ γὰρ τῆς κοινωνίας ὡς ἡμῶν πῶ, οἱ ἀλάστορες αἰρητικοὶ μὴ φέροντες τὴν μαρτίαν, βίβα χρεῖ ἰσῶν τὰ στόματα καὶ ἐνίχων τὴν κοινωνίαν αὐτῶν· ἀλλὰ τὸ χρεῖ, οὐ σικηροῦται, ὡς καὶ αὐτῆ σκοπῶς πολλὰ εἰς Χριστὸν σερπιτομά· ἀλλὰ μνομαῖος ἐκκλησιῶν Χριστοῦ γὰρ ἡμῶν βοηθῶς, εἰ μὴ μέγας αἰματὸν σερπῶσιν· σερπῶχου ἐπὶ ἡμῶν διὰ

nem vites. Sic enim cum fiducia adstabimus ante Christi tribunal. Memento nostri domini sanctas offers preces, spectabilissimum mihi et desideratissimum.

165. Praepositae.

Nunciavit mihi frater vidisse reverentiam tuam, et quod spiritu valeas, spem in patientia retinens: et quidem bonum Deum nostrum laudavi, qui in infirma quoque natura potentiam suam ostendit. Vere enim beata tu es inter moniales, immo et inter feminas omnes; quoniam his diebus, quibus vitae sunt, non modo aliae tui religiosi habitus feminae et canonicae, verum etiam cuncti propemodum Byzantii monachi et praepositi, tu cum aliis quatuor aut forte plura, maluisti pro Christo pati, quam haereticam communionem, a Christo separatam participare. Nam qui haec participavit, excidit a sorte Christi tamquam Iudas, sitque sodalis eorum qui Dominum ob crucifigendum comprehenderunt. Etenim Christi persecutores et crucifigores sunt, qui imaginem eius comminuant et abiciunt, sicut etiam ipsius Deiparae et singulorum sanctorum. Cave, Christi famula, ne ignominia afficias eum qui te vocavit ad ipsius confessionem. Semen sanctum es. Mitto secundum carnem, quoniam et hoc tale est, sed Theclae aio protomartyris, Phebroniae, Eugeniae, Matronae, et similium. Matronam autem dixi, quia cum et ipsa haerescos temporibus viveret, et nonnullae moniales communionem abstinerent, ut vos nunc, detestandi haeretici irae impatientes, vi illarum ora manibus aperientes, communionem suam infuderunt. Sed quod manu fit, nihil proficit, et ipsa vides quae tantopere propter Christum tentata fuist. Sed minime declinemus. Christus enim adiutor noster, quamvis ad sanguinem usque nosmet tentaverint. Ora pro nobis per Dominum,

(1) Haec Matronam esse puto, quam Beroius die 20. martii in martyrologio scribit.

quominus ne nos quidem peccatores a Christo excidamus.

166. Iohanni Chalcedonis.

Quod iamdiu parturiebam desiderium, nunc demum pariens, gratias ago Deo meo ego humilis homo. Quodnam hoc desiderium? Nempe per litteras me paternae tuae saucitati copulari, et dare amplexum, et ostendere quale quantumque sit meum tui desiderium. Non quod antea non esset, sed quia nunc praecipue exarsit, cum ambo paria pro veritate patimur. Ubi enim esset fidei concordia, ibi scilicet et amoris vinculum: ubi autem amoris vinculum, ibi Deus apprime, pro quo et cuius causa patimur. Verumtamen res mea nauci est, quia utroque ex latere nihil sum. Verum sanctitati tuae, tuique paribus maximae gloriae res praesentes sunt, qui pro recta religione periclitari elegeris, et aerummas laboresque exilii et sollicitudinum, de rebus quae ad spiritum corpusque attinent! praesertim infirmis membris et talium in-suetis; etiamsi forte in asceticae vitae voluntariis laboribus fueris exercitus. Sed euge patrum optime, quem sibi antehac sumpsit ecclesia de senatu, ad ornamentum suum, nunc autem habet piorum quoque dogmatum custodem, et confessionis stemmate revinctum. Quid ni enim? dum Christi causa pateris, nec Christi persecutoribus cedis, quamquam aliter videtur iis qui te expellunt. Christus enim est Christi imago, sicuti crux verae crucis est typus. Ne quid dicam de Deiparae, et cuiuslibet sanctorum imaginibus, apud te scilicet satis gnarum, et qui nos potius initias, et profanos atque insipientes erudis. Gravis igitur, o divum et sacrum caput, impietas, et adventantis Antichristi praeludium, et quasi imago; siquidem Christi imaginem oppugnat, quae a suo prototypo non di-

κείνοι καὶ ἡμᾶς ὁμοῦ ἀμφοτέρων μὴ ὑπο-
τιχῶν Χριστῷ.

ῥζς'. Ἰωάννη Χαλκηδόνῳ.

Ὅτι ἐκ μακροῦ χρόνου ὄψιντο πόθον, καὶ ὑποτικῶν, εὐκρίτους ἐνχαριστῶν τῷ θεῷ μὴ ὁ ἀπειρίως τις δὲ ὁ πόθος; καὶ χάρι-
ματι σημαθῶνά με τῇ πατρικῇ ἀνωπιῇ σου, καὶ δουίᾳ ἀσπασμῶν ἔρωσιμα ὁ πόθον ὁμοῦ καὶ ἡλικῶν οὐχ ὅτι τὸ φῶν οὐκ ἔω, ἀλλ' ὅτι ἀπὸ μάλα ἐξήπῃα τῇ ὑπὲρ ἀληθείας ταυτοπαθείας οὐ γὰρ ὁμο-
νοια πίστεως, ἐκᾶ ἡλθεδὴ ἔ ἀγάπης σὺ-
δυσμῶν οὐ δὲ ἀγάπης σὺδιδυσμῶν, ἐκᾶ θεὸς τὸ καθάλαον ὑπὲρ οὐ καὶ δὴ ὄν, τὸ πᾶσχαρον· ἀλλὰ τὸ μὲν ἡμῖν οὐδενὸς λόγου δὲ τὸ ἀμφοτέρων μὴ ἀμῶν τὸ δὲ τὸ σὺ ὑπὸ τῆ καὶ ἴσῳ οὐ, μα-
ρίστως ἐνδοξίας τὰ παρῶντα, ὑπὲρ ὑπε-
βίας ἐνδοξίῳ κινδιδυμῶν καὶ ἐκκοπα-
θείας ἀνατῶν ὑπὸς γὰρ θλίψινος τὸ πῶροσθῶνά σου τῷ θεοσῶβαν ὑπὸς που τὸ ἐ ἀσφ· καὶ ἴλκην ἡμέρας ἐξ ἡμέ-
ρας πόνους καὶ ὀδύνας ἐξοσῶστικῶν καὶ μεμμετικῶν τὸ ἐξοσῶστικῶν καὶ πνίῶστικῶν καὶ σὺματι καὶ αὐτὰ ἐ ἀδὴν σὺματι καὶ ἀπθῶ ἴσῳ τοιοῦτων· οἱ καὶ τοῖς ἰκου-
σίως τῆς ἀσκήσεως πόνους, ἰκαρῶς πῶροσ-
γυμνασῶν· ἀλλ' ἴσῳ ὡ πατήσῳ κῶ-
πῆσι, ὅτι οὐ ἴσῳβιν ἢ ἐκκελῶσῳ ἐκ τῆς συγκλήτου κόσμον ἑαυτῇ τὰ πῶρτα καὶ δὴ καὶ φύλακα ἴσῳ ὑπὸσῶβαν αὐτῆς διογ-
μάτων, ὁμολογίως στίφατοι ἀναδιπῶμα-
νοι· πῶς γὰρ οὐ; ὑπὲρ Χριστοῦ πάροντα, καὶ μὴ ὑπὸ ἰκοντα τοῖς Χριστῶν διοκονσι, καὶ οὐ δὴ καὶ τοῖς ἰσῶνουσι Χριστῶς γὰρ ἢ Χριστοῦ ἰκῶν, ὡς στανεῖς ὁ καιροῦ πῶ-
πῶ· ἔ οὐπω λίγω τῆς θεοῦ καὶ οὐπω-
ροσῶ ἴσῳ ἀμῶν· εἰδῶσι οἱ ἢ ἡμᾶς μάλα-
λον μουσῶν καὶ πνίῶν ὁμοῦ ἀμῶν καὶ ἀσφους· εἰδῶν αὐὸ ὡ θῶα καὶ ἰσῶ-
καθαλὴ τὸ ἀσῶβημα, καὶ πῶροσῶν τῆς τῷ ἀνηχῶσι τοῖς ἰσῶνους, καὶ οἰσῶ ἰκῶν, ἴσῳ τῇ Χριστοῦ ἰκῶν μάρατα, μῶδῶνα ἐξομῶστικῶν πῶρς τὸ πῶροσῶν ἰσῶν· τῶσῳ γὰρ ἢ φύσις τὸ λεγομῶν· εἰδῶσι

Col. I. 21. 6.

τὸ μέγαθον τῆς ἀσθεσίας ἑκάτοιο, ἔσονται ἡμῖν τὸ αὐχμηρὰ τῆς ὁμοθυμίας, μὴ τὰ δόγματα ᾧδρα χειροῦς τῆ παλαιᾶ Χριστοῦ ἀποπέσειν ἢ τὸ στήσαν κομισίας τελοῦσθαι. προσδράμωθι ἱερήν τῆ ἐκκλησίαν, καὶ γὰρ ἐξέμειν τὰ ἱλαχίστα μὴ πάντα διαμεινῶν τῆς τῆ ἰχθῶν σου προσληύσεως, εἰς τὸ μέγιστον με φορεῖται οἷον τῆ ἀμφοτέρω.

εἰς. Εὐθυμίου τέκνον.

Coel. I. 201. h.

Ἐγὼ γὰρ τίκον μου ἡγαπημένον Εὐθύμιον· οὐ παύσομαι οὐδὲ μαμπεῖναι σὺ ἐν ταῖς ἀπηναις με προσδράμωθι. ὑπόμνητοι λαμβάνουσι δὲ ἐν σοὶ ἀνυποκρίτου πίσυρας τὴ καὶ ἀγάπης· πῶς δὲ τὸ προσφῶν ἡμέρας ἀνεγράψαι ἐν τῇ ὑποταγῇ σου χριστιῶν· πῶς τὴ ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρα τῷ χειροῦ, ἰδοῦσας τὸ τῆς ἀγάπης σου καὶ εὐπροσδύμου γοῆμας, τίτω μὲν ἰλθῶν καὶ ἐπιγῶν τὰ κῆ χριστιαν ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἀργασταῖοι με ἀρροῦσθαι, τίτω δὲ ἐν ἱεροσολύμοις καὶ συμπροσδύμουσάμωσιν με εἰς τῆ χριστιανιστῶν ἰλιπῶν εἰς τὴ ἀδελφότητα φερμῶν ἡμῶν φρανοπῆ καὶ εἰς τὸ Στουδίου· καὶ γὰρ διδασχας εἰς ἂν προσδύμου, μὲν καὶ βαλλοσάμωσθαι εἰς ἡ ῥητορικῶν ἡμῶν· τὴ πῆτο· ἀναδηματόσθαι ἀλλήλοισι Ἀγῶνιστοι καὶ ἰλθῶντα τὰς σπῆτας ἰεσοσας, σὺ πάσῃ τῇ ἀδελφότητι δὲ ἡ αἰτίας ἰνῶφης σὺ ἐν τῇ προσφῶν ἀνδρεία τῆ ἄλλων ἱεροσολύμοσας τίκον μου μέγιστον, φρανοπῆ Ἰσοῦ Χριστοῦ· ὃ τὸ μεγαλοθῶσας σὺ· ὃ τὸ ἐν ἡρόκαρδίας σὺ προσφῶν μεσσημῶν τῶ ὑπὲρ Χριστοῦ ἐν κῆ Χριστοῦ, ἐ ἐβαίνωθαι ἐν τῆ τούτων πληγῶν εἰσάμω καὶ φρανοπῆ· μὴ γοῆμα φωνῶν ἀφῆναι, μὴ συμπεσῶν τῶ φρανοπῆ, ἀλλ' ἐκείνῳ ῥῆμα τὸ ῥῆσιν ἡ ἀδελφῶν πολλοῖ, μὴ φρανοπῆ ἀδελφοί· οὐδὲν εἰς ταῦτα· ὃ τῆς ἀγίας σου γλώσσης· αὐτὴ φωνὴ καὶ τῶ φρανοπῆ καὶ φρανοπῆ ἡ ἡμῶν, τῶ φρανοπῆ σὺ ἰπ εἰς πῆτον, καὶ εἰς ἀδελφῶν σὺ φρανοπῆ ἰσοσ σὺ ἐν φρανοπῆ καὶ τὸ μέγιστον, τῶ φρανοπῆ ἰσοσ ἰσοσ τῶ φρανοπῆ σὺ τὸ φρανοπῆ τῆς φρανοπῆ· μὲν, τίκον, τῆ φρανοπῆ φρανοπῆ.

viditur. Talis enim praedictarum rerum natura est. Quocirca quanta est illorum impietas, tanta nobis gloria confessionis, quae illi veterum Christi martyrum non est inferior. Cuius rei praemium utinam referas, o felicissime! pacem ecclesiae comprecans, simulque mihi minimo, ne a tuis vestigiis aberrem, propter onus maximum peccatorum quod gero.

167. Euthymio filio.

Salve fili mi carissime Euthymi. Non desino tui mentionem facere in pauperulis meis orationibus, memor sinceræ fidei tuæ et caritatis, quomodo a prima die obedientiam optime observaveris: quomodo ipso discessu die ostenderis amorem promptamque mentem tuam, tum veniens et necessaria comportans in domum eius qui me abripiebat magistratus: tum simul navigans, et mihi animos addens spe iniecta meliore circa fraternitatem militari manu in Studio custoditam. Et quidem ante celeritate, demonstrasti te solum recte deliberare, quamquam non sine periculo. Quid hoc rei est? nempe ut cum universa fraternitate scelestum Antonium sacrarum imaginum destructorem anathematizares: quam ob causam cum aliis novem fortitudine praestantibus vulpasti. Opus fecisti, fili mi, martyre dignum et Jesu Christi milite. O magnificam mentem tuam! o constans cor! qui primus vulpasti pro Christo et cum Christo, atque ex eiusmodi flagris sanguinolentus concisisque carnibus abiisti, nullo gemitu emisso, neque mutato vultu, sed effato illo prolato, quod multi diffamaverunt: nolite timere, fratres; nihil haec sunt. O sanctam linguam tuam! Vox haec tyrannum et omnium domitiorum pudore suffudit, qui te ob hanc ipsam verberabat; et fratribus tuis animos addidit, ut aequè ac tu decertarent; quodque plurimi est, Deum delectavit, qui coronam tibi iustitiae parat. Modo, fili, perfecte praeclarum certamen certemus. Con-

fido autem fore, ut qui coepit in vobis agonem hunc, idem perficiet. Fer opem etiam in exilio, frater, exilii tui comitibus, verbis et opere. Ora etiam pro me misello, ut omnia sustineam propter Christum, quem nunc in imagine sua persequuntur. Salutant te qui mecum sunt fratres tui. Gratia domini nostri Iesu Christi cum spiritu tuo. Amen.

168. Hyperechio filio.

Euge euge, Hyperechio fili mi, praeclarum praemium referre propter Christum dignus fuisti. Verberatus fuisti, carcere inclusus, in exilium pulsus, inter Christi confessores connumeratus. Unde tibi gratia haec, et caeleste donum, ut tuum sanguinem Christi causa fluentem aspiceres, et carnes flagris laceratas? Lavisti peccata, sanctificasti te ipsum. Cave, frater, ne huius beneficii obliviscaris, ne dormites Deo: vigila ad salutem suam, quaeso, ad patientiam consummandi operis: non enim tantum incipere, sed et consummare, beatum est. Tolerasti plagarum dolores, perfer etiam, fili mi, labores asceticos, pravae cogitationes de corde tuo eiciens, a quibus homo ad peccati opus perducitur. Tremendus Deus est, ignis contemptores consumens. Fugiamus fiduciam, peccati ianuam. Sit cella tua sine scandalo et sancta: psalmum habes, hymnum habes, precem habes. Attende lectioni, et lacrymis: cogita semper mortem, diem iudicii, cum nuda et aperta erunt omnia. Quantus illic metus et tremor ei qui aequae ac ego peccator sit! quantum gaudium et exultatio iusto! Utiq;e, filii, custodiamus nos, ut depositum nostrum id est animam ad Deum feramus salvam puramque: quae si forte pravus maculat cogitationibus, ad paenitentiae lacrymis perpurgetur. Ora pro me peccatore, et in omnibus salvus sim. Qui mecum sunt fratres, salutant te. Gratia tecum. Amen.

μῦθα (Θ) καλὸν ἀγάνα· τίποιθα δέ, ὅπου ὁ ἔναρξ' ἀμφοῖν ἂν ἐν ὑμῖν ᾗ εἰδῶν πίνον, ἔπιλασθήν· βοήθει ἔν τῃ ὁμοίᾳ ἀδελφῶν πύς σμυξοέσεις σου, λόγῳ, ἔργῳ, ὡσεὶ ἐνυχί καὶ ἀεὶ ἰμῶ τῷ ἄπηνου ἵνα ἐπιγεῖαι πάντα ἐξ ἁρτίας πύς τοῦ δικαιοῦμένου ἐξέσῃ ἁγίας εἰκόνος ἀπὸ ὡσεὶ ὡροῦμένων σὺ οἱ σὺ ἰμοὶ ἀδελφῶν σου ἢ χεῖρες τῷ κυρῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μῦ τῆ πνυμῶτος σου ἀμῶν.

ῥῆθ'. Ὑπὲρ ἔγω τέκνον.

Εὐγα εὐγα Ὑπὲρ ἔγω τέκνον ἰμόν· καλὸν ἔδῶν ἡξιώσης ἀπηνυκαῖαι ὑπὲρ Χριστοῦ ἰσάτης, ἱφυλακίδως, ὁξωεθίδως, ἰλογιθίως μῦ ὁμοιωθησῶν Χριστοῦ· τίθῶν σὺ ἢ χεῖρας αὐτῶ, τῷ δῶρον τῷ ἁερίῳ, ἵνα σου τῷ ἀλμα ἰσῆς ἐξ ἁρτίας πύς ἀεὶ ἰμῶ ἰμῶ, ἔπὶ σάτας ἡξωμῶτας τῷ κῶνῆν; ἀπὸ τῶν τῶν ἀμῶνας, ἡγίαςας σκαυτῶν· βλεπῶ ἀδελφῶν μου μῦ ποτε ἐπὶ ἡλῶθ ὅ ἔντασις, μῦ ποτε ἴστυς ἔξῃ τοῦ θεοῦ· χροῦν εἰς τῷ σῶτηρας σου ὡσεὶ ἡλῶθ, εἰς ἔσπορῶν ἡλῶθ σῶτας· οὐ ᾗ τῷ ἐρῶθ ἕλῶν, ἄλα καὶ τῷ τῷ ἡλῶθ μῦκαρῶν. Ἥνηγας πύς πηγῶν, ἴστυς τέκνον μου ἔ κοπῆς ἀκοπῶτας, λογισμῶς ποτηροῦς κῶθῶθῶν τῶν ὁ καρθίας σου, ἔξ ὡν ὡσεὶ ἡλῶθ ἀνθερῶς εἰς ὡσεὶ ἡλῶθ ἀμῶνας· φοβηθῶς ὁ θεός, πῦρ κῶθῶθῶν σκαυτῶν κῶθῶθῶν τῶν πύς πῦρ ἰσῆας, τῷ δῶρον τῷ ἀνομίας· ἴστυ τῷ κῶθῶθῶν σῶσῶ σου ἀσκαῦθῶθῶν, ὡσῶν ἡλῶθ ἡλῶθ, ὡδῶν ἡλῶθ, ἔστυ ἡλῶθ ἀστυσῶν ἡλῶθ, δῶθῶν ἀταλοῦθῶ ἀλ ἢ βῶθῶν, τῷ ἡλῶθ ἡλῶθ τῷ κῶθῶθῶν, ὅπῃ γυμῶ καὶ πῦρ κῶθῶθῶν σῶθῶ καὶ τῷ σῶθῶθῶν· ὅσῶς φῶθῶς ὡσῶ ἔ τῶθῶς τῷ κῶθῶ ἰμῶ ἀμῶθῶθῶν, ἔ πῶθῶθῶν καὶ ἀημῶθῶθῶν τῷ δικαιοῦ καὶ τέκνον φυλακῆ φυλακῶθῶθῶν ἡλῶθ, ἵνα ἔ ὡσεὶ ἀπὸ ἡλῶθ, πῶθῶ τῷ ἡλῶθ ὡσεὶ ἀπὸ τῶν τῶν ἀμῶθῶθῶν τῷ θεῷ σῶθῶ, κῶθῶθῶν καὶ ᾗ ἡλῶθ ἡλῶθ, ἀλλῶ κῶθῶθῶθῶν πῶθῶ τῷ ἡλῶθ ἡλῶθ ἀκῶθῶθῶν ὡσεὶ ἡλῶθ τῷ ἡλῶθ ἡλῶθ ἡλῶθ σῶθῶθῶν καὶ πῶθῶ οἱ μετ' ἡμῶ ἀδελφῶν σου ὡσεὶ ὡροῦμένων σὺ ἢ χεῖρες μῦ τῷ ἀμῶν.

Cod. I. 24. a.

ῥῆθ'. Ἀφροδίσιφ τέκνω.

Coel. I. 203. B

Χαίρους Ἀφροδίσιφ τὸ ἐμὸν τέκνον, μάλ-
λον δὲ θεῶ ὑπὲρ οὐδὲ περσπάμμου ἀζών-
τι τὸ γαζονάσι ἐν σοὶ ὅτι οὐτως ἀπυτυμύ-
λησας ἀσφουδιῶν τὰς ἑαυτοῦ σάκεας ὑπὲρ
Χειρῶν, οὐτως ἐντοχῶν τὰς ποσάιτας πλη-
γὰς ὡς ἀδάμας καρτηρῶς, χαίρει τῷ Χει-
ρῶν τραπύτῃ ὄρα πού σε κελκκεν ἡ γὰ-
εις· πῶσι ἀνισπύλησας εἰς ἡψὺ ἀειπῶς,
ἀναπονησάμμου ἑαυτὸν κατὰ περσλαβόντων
λαττωμάτων· ἐδιδόξασας (C) θεὸν τέκνον
μὴ ἐν πῶσι μελοσί σου, ἐπιμύσας κέμει (C)
ἀμύρτωλῶν ἑλαμύνας ἐν τῇ ἀδελφότητι σου
μὴ ὅτι ἰσάθλου ἑταεῖας ὡς ἀσῆρ ἐκωνίνος·
ἰθὺς ὅτι ἐκκελησας τῷ θεῷ εὐλῶ· μακρά-
ει· εἴ κῆ χαλόν σοι ἔσται· ἀλλὰ βλίπῃ
τὸ ἔργον σου ὅτι ἀκεμῶν ἕκ εἰς πῆρας ἔστιν·
δὲ μὴ χεῖρ πῶσις ἑγκαρτηρῶσαι, ἵνα οὐτως
σφρασωθῆς· φέρε ἡγναίως τὰ ὅτι ἐξοείας,
ἑπιμύζῃ ἐν ὑποθεσῶν ἐξῆ Χειρῶν τῷ ἀζῶν
εἰκόνα· φύλατῃ ἑαυτὸν ἀπαρρησάσων· γρη-
ζήρῃ περὶς ὄρα ἀσῆρσις ἰθὺς· χαίρει τῇ
ἐλπίδι ὑπομῆμι τῇ θλίψῃ· ἵθῃ τῷ περσ-
λάχαις· διόμμου· ἐν σφῆ ἐμὴ τῷ ἀμύρτω-
λῶ ἵνα σάζωμαι σὺν ὑμῖν· ἀσάξοτῶν σὺ
οὐ σὺν ἐμοὶ ἀδελφοί σου· ὁ κύνει· μὴ σὺ.

ῥῆθ'. Ἀμονῆ τέκνω.

Coel. I. 204. A

Ἀδελφὸ Ἀμονῆ χαίρει ἐν κυρίῳ· ἀσά-
ζομά σε κατὰ χλίτων καρδίαις μου· σπ-
φαρῶν σε ἑπιμύνας χαλῶς ἀζωποσάμμου,
ὑπὲρ Χριστῷ μαστρονδίτῃ, ἐν ὑφῶρος ἐντο-
κῶν τὰς ποσάιτας πληγὰς· εἶδι ἑασατά-
μμου τὰς ἑαυτοῦ σάκεας ἐξῆ Χειρῶν·
εἶδι ἑζωμῶν κέμει ὁ ἀπῆτος συγκοινη-
σῶν σου τῶσι πᾶσι, πᾶν τῇ ἐξοείσι σπ-
κοινησῶν· ἐν χαίρει ὅτι τῶσι τέκνον κέ-
κτημαι ὁ ἀμύρτωλῶν, οὐ τὸ ἀίμα σὺν πῶσι
σπῶθῶν ἀδελφῶν σου μῆρῶν ἀληθῶν
τῇ ἐκκελησῶν τῷ θεῷ· οὐ ἡ ἐξοεία εἰς ἐξο-
σράκκων ὅτι ἀσβείας· μὴ ῥοπή τῷ σφρασω-
σῶν, κῆ ὄρασι οἷσις ἑγκαρτηρῶσαι·
τῇ λειπὸν ὄρα τῷ κελτηρῶν ὅτι ἀπάντων ὅτι
προσλαθῆσῶν) εἰς βασιλείας ἑρασῶν παρ'
αὐτῶν αἱ ἐυλογημῶν τῷ πατρὶ· αὐτῶν· δῶ

169. Aphrodisio filio.

Salve Aphrodisii filii mi, vel potius Dei, propter quem praesens certamen est. Quomodo tibi contigit, ut tam sponte accurreris ad carnes tuas pro Christo tradendas, tot istas plagas adamantina constantia tolerando? Salve Christi miles: vide quo te gratia vocaverit: quomodo in virtutis apicem veneris, a prioribus defectibus temet restaurans. Glorificasti Deum, filii mi, in membris tuis, peccatorem me quoque honorasti. Resplendisti in medio fraternitatis tuae, cum concertante sodalicio, ceu sidus matutinum: factus es ecclesiae Dei columna: beatus es et bene tibi erit. Sed considera opus tuum, quod nondum terminum suum attigerit. Ad finem usque tolerandum est, ut sic coroneris. Perfer exilium fortiter, compara te ad necem ipsam pro sancta Christi imagine subeundam: serva te humilem: vigila adversus hostes invisibiles: gaude spe: patienter sustine tribulationem: attende precibus, orans etiam pro me peccatore ut vobiscum salver. Salutant te qui mecum sunt fratres tui. Domiaus tecum.

170. Amonae filio.

Salve frater Amona in Domino. Osculor te labiis cordis mei: corono te laudibus praeclare proeliatum, pro Christo verberatum, tot alacriter flagra perpassum. Utinam lividas tuas pro Christo basisrem carnes! Utinam ego quoque nuiisellus passionibus tuis communicarem! Sed certe animi habitu tui particeps fui. Et gaudeo quod talem filium habeo peccator, cuius sanguis cum commilitonibus fratribus testimonium dat veritatis ecclesiae Dei: cuius exilium ostracismi instar haerens est. Unico momento vulneratus es, et nunc cernis quantis celebraris encomiis. Reliqua te manent in universali iudicio, cum ab eo adsumantur ad regnum caelorum benedicti a patre eius. Esto igitur alacer atque con-

stans: adhuc enim agone, adhuc cursus: cave quiescas, quasi iam cursum consummaveris: si opus fuerit, immolemur etiam pro saneta Christi imagine. Nae, filii, te oro quaeoque, ne torpeamus ad pium exercitium atque exilium: non enim qui tantum incepit laudabilis est, sed qui opus Dei perfecit. Habemus quotidie intellectuales hostes, qui cogitationum iaculis nos feriunt: ab his cave, esto fide loricator, charitate, et spe. Audio te cellulam (conscientiae tuae) cum humilitate scrutari, et gaudeo; mater enim malorum nimia fiducia. Deus te, filii, magis adhuc corroboret et confirmet atque stabiliat ad omne opus bonum. Ora etiam pro me peccatore ut salvus fiam. Si tecum est carne et spiritu frater filiusque meus, salutem ei dico. Qui mecum sunt fratres tui te salutant. Gratia tecum. Amen.

171. Simeoni filio.

Salve fili mi Simeon, qui per gratiam ad Christi confessionem vocatus es. Cuius quod non te pudefecerit Christus secundum priorem conversationem, sed benigne ei placuerit flagellari te causa ipsius, derideri, carceri tradi, postremo exulem fieri cum instituti tui fratribus. Quid retribues Domino? quid pro merito ei offeres? Quid aliud videlicet, nisi ut tenaciter gratiam conserves per patientiam et fidem perfectam? Quapropter vigila, intentus esto adversus artificia diaboli, ne alicunde se oggerat, ne supplantet. Fuge mulierum aspectum: domisedus esto, neque vageris. Hoc aio, quia te audivi, medicinae faciendae causa, extra cellam esse. Non huius rei nunc tempus, sed martyrii. Vis medicinam facere? Medere sermone iis qui animae infirmitate laborant. Quod si etiam forpori; utique, si tibi facile sit residenti, non autem varia loca mutant: et quidem erga pios viros, non autem erga mulieres. Amanter te admoneo. Sit cogitatio tua semper et meditatio in lege Altissimi, cum opere

ἑαυτοῦ, καθὼς ἔπαινον ὁ ἀγωνίαν, ἔπαινον δὲ ὁ δρόμος· μὴ ἀναπίσθης ὡς ἰδοὺ τελαποδρομίας· ἰδοὺ δὲ ἄνθρωπος, καὶ σφραγισθῆναι ὑπὲρ τῆς ἀγάπης ἐκείνου· Χριστοῦ· καὶ τίκνον μὴ ἀποστρέφου, μὴ ἐλιγερῶσαι μὴ ἄσκησον, τὴν ἐξουσίαν· οὐ γὰρ ὁ ἐναρξάμενος μόνον ἐπιμνησθεὶς, ἀλλὰ ὁ τιλοῦν τὸ ἔργον τῷ θεοῦ· ἔχον μὴ καὶ ἡμέρας τὸς νοκτικὸς ἐχθρὸς πρῶτον καταστὰς ἡμῶν βίβισαι λογισμῶν· βλίπτε τυτίνας, ἔσο τιποσκασιμῶν· τῇ πίστει, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ἰληπίδι· ἀκίω ὅτι ἀκριβολόγησται τὸ κριστημάτων σου ἀπαρρησάσας καὶ χάριον πάντων γὰρ κακῶν μήτηρ ἡ παρρησία· ὁ θεὸς οὗ τίκνον ἔπαινον ἔσται ἀκριβολόγησται, στερεώσῃ, καρτήσῃ εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθῶν· προσοῦχου καὶ σφεί ἡμῶν τὸ ἀμώπτου ἵνα σώσῃσαι ἰαν σῶσῃσαι σὺ ὁ κτ' σάρκα καὶ πνῆμα ἀδελφὸς καὶ τίκνον μὴ, προσσηροῦν ἄνωτοι ὁ σῶ ἡμῶν ἀδελφοῦ σου ἀσπάζονται σὺ ἡ χάρις μὴ σὺ ἀμῶν.

εἰσα. Συμεὼν τίκνον.

Χαίρε τίκνον μὴ Συμεὼν ὁ κληθεὶς ὑπὸ τῆς χάριτος εἰς ὁμολογίαν Χριστοῦ· ἰδοὺ πῶς ἔκ ἐπισημῶσαι σὺ Χριστὸς κτ' τὴν προσήσαν ἀναστροφῶν, ἀλλὰ εὐδοκῶν μετρηθῆναι σὺ ὑπὲρ αὐτοῦ, χλασθῆναι, φυλακισθῆναι, εἶπα καὶ ἐξουσιάζωσαι σὺ τοῖς ὁμωτέτοις σου ἀδελφοῖς· τί ἀναποδοῦσαι τῆς κυρίας; τί προσετέτοις κατ' ἀξίας; τί ἄλλο, ἢ τὸ φυλάξαι σὺ ἀναφαίρετον ἢ χάριον εἶναι μετρηθῆναι καὶ πείρας πίστως; ὅταν κληθῆς, τότε πρὸς τὰς μετριάς τῶ ἀσβολῶν, μὴ πού παρασῶσαι, μὴ πού ὑποκαλιῆσαι· φῶσαι ὑπὸ ὄψους γυναικῶν κῆθη μὴ ἀποκινῆσαι· τὴν δὲ λῆρον, εἶναι τὸ ἀποκινῆσαι με χάριον ἰσθῆναι ἀφίσηναι σὺ τὴ κέλη· οὐ γὰρ ἔστι· ὁ κληθεὶς τίκνον μὴ, ἀλλὰ μετρηθῆναι ἰσθῆναι θύλας; ἰδοὺ σὺ κτ' ὑποκαλιῆσαι ἀφίσηναι εἶναι ἔσται σὺ μὴ, ἀν πρὸς εὐκαλῶν σὺ ἐν κληθῆναι καὶ μὴ μετρηθῆναι τῶν σὺ τίκνον καὶ τὴν δὲ ἀνδρῶν εὐσθῆναι, οὐ μὴ τῶ γυναικῶν· φυλάξαι σὺ ὑποκαλιῆσαι ἔσο δὲ ἀπὸ ἡ μετρηθῆναι καὶ ἀσολογία σὺ ἐν τῶ μὴ ὑπὸ τῶ κτ' ἔργου κληθῆναι ἢ χάρις ἀξία, μήτηρ ἀμώπης·

Cod. E. fol. b.

καθ' ἑχμη καὶ αὐτὸς πουργὰς διὰ Χριστὸν, μὴ πως ἔσθαι τὸν ἦ ἀδελφόν, ἰάν περ τοῦτον καὶ ἄλλοις εἰς σὶ' ἀποστασίῃ καὶ ἀπειθήμῳ τὸ ἀμάρτανλῃ ἵνα σώζωμαι ἐν πάντι· οἱ σὺ ἰμοὶ ἀδελφοὶ ἀποστατοῦντοί σι· ὁ κύριός σι διὰ φυλάξῃσιν ἀσπὴ κ' πάντα· ἡ χάρις μ' σὺ ἀμῶν.

ροβ'. Θεοφυλάκτω πρεσβυτέρω.

Cod. E. 206. A.

Ἐξ ὧν ἐπίσταται ἡ πνεύματι σου, ἐφατίσθησιν ἑαυτῶν ἡ ἀρετῶν, διὰ τὸ σὶ' κ' τῶν ἐπιτηδεῶν ἀπειρολογίας, ἔξ ἧς σὶ' ἐν τοῖς γραμματικοῖς ἱεροεργατοῖς ἀνάστασις· τὸ γὰρ τὸι τοῖς κρείττοις συμπαρασῖνά σι, συμπεσοθυμοῦμένον καὶ σωματωνιότατα, ἔξ ἧς ἀγνοῦσθαι οὐκ ἐπὶ σὶ' ἀφιστάσῃ, διὰ δὲ σὶ' ὅτι μάλιστα μάλιστα ἐπιβίβασί σου ἔξ ἧς, ὡ ἰσοῖ ἀνιερ' ἀλλοῖ ἢ ἐν σὶ' διὰ τὸ σὶ' ἀσπιβίβασί χροῦ γραφοῦν ἀλλὰ μὴ λυκῶ· ἢ δὴ λαίαντα, καὶ τῶν σωματωνιό σου ἀσπῖβαστα· φῖρε πῶντιμ τὸ ἀλλοῦ, καὶ ἡ κρησὶν τῆς ἐιροεργατοῖς ἱεροεργατοῖς, ἵως ἀν' ἐπιβίβασιν Χριστὸς ἱερ' ὁρθοδοξίας, ἐν ᾧ κρησὶσθ ἐν σὶ' διὰ Χριστὸν ἄρας τῶν, μ' ἔξ ἧς ἀσπῖβασί τῶ βασιμῶν δηλοσπ.

ρογ'. Βισπαρίωνι τέκνω.

Cod. E. 206. B.

Εἰ καὶ μὴ ἰδεῖσθαι ἀντήγραφα ὧν ἐπίστασά σοι, τέκνον μου, ἡ γραμματικῶν δι' ἐν αἰτίαν ὅσῃν ὁ γραμματικῶν, ἀλλ' ὅμως ἰμοὶ τὸ γράφαι οὐκ ἐκπῆσθ καὶ περ ὅτι ἐγκλειστικῶν ἀσφαλοῖ σὺ τῶ ἀδελφῶ Νικολάω· χάρις ἦν ὁ κρείττοις σὶ' ἀλλοῖσας· χάρις ὁ ὁμοιοσπῆς τῆ Χριστῶ· χάρις τὸ ἰμοὶ ἔξ ἧς ἐκλειστικῶν κρησὶσθ· ὅρας οἷας φωνὰς ἀκρίτως· τὸ σὶ' παρῖχιν ἡ ἐκλή ἱσπῶσῃ, ἡ πῖσις ἡ ὁρθῆ, ἡ ἱσπῶσῃ σὶ' φωνῶσῃ, ἡ ἀσπῖβασί ἔξ ἧς ἀφῖβασθ ἐν σὶ' σὶ' σὶ' κρησὶν ἱσπῶσῃ, ἡ σαρκῶν ὁ ἐκπῆσθ, ἡ αἰματῶν ἡ κρησὶν, ἡ μολῶσθιν αἱ ὠσπῶσῃ· πῶ σὶ' ἀνῖβασῃ, ἡ τὸ σὶ' ἀπῖβασῃ· κ' ἐν ἱσπῶσῃ, ἔξ ἧς κρησὶν ἱσπῶσῃ· ἰάν περ ἰσοῖ μὴ σὶ' ἱσπῶσῃ τῆσιν ὅσα ἀν' ἔξ ἧς σὶ' ἱσπῶσῃ· ἡ τῶ σὶ' ἱσπῶσῃ· εἰ ἔξ ἧς ἀσπῖβασί τῶ βασιμῶν δηλοσπ.

manuali: parens etenim peccati otium. Expecta denuo Christi causa verbera, immo et gloriosam necem, si re tanta dignus fueris. Ora etiam pro me peccatore ut salvus in cunctis sim. Qui mecum sunt fratres te salutant. Dominus te in cunctis indemnem conservet! Gratia tecum. Amen.

172. Theophylacto presbytero.

His quas misisti litteris demonstravit reverentia tua propriam virtutem, tnm tituli humilitate, tum etiam concitato scriptarum rerum tenore. Nam quod martyribus coram adfueris, parat usque certare, et quod sanctum Thaddaeum propriis manibus sepeliveris, id apprime maximum est indicium religionis tuae, o sacerdos. Doleo ceteroqui de accepto a te haeresos chirographo: sed ne maerore conficiaris; iam enim ea culpa lenior fit, et gemitibus tuis dissipatur. Perfer itaque hunc dolorem, et interdicti sacerdotii tempus; donec ver orthodoxiae rednctus Christus, in quo laetaberis ob ea quae propter Christum nunc agis, nec sine gradu videlicet restitutione.

173. Besarioni filio.

Etsi nondum recepi exemplaria, de quibus ad te carissime fili scripseram; cuius rei causam epistolae lator scit; nihilo tamen minus nunc ad te scribere haud piget, quamquam valida custodia inclusus teneor cum fratre Nicolao. Salve itaque, veritatis martyr; salve Christi confessor; salve mea et ecclesiae gloria. Viden' quas voces audis? viden' quid tibi praeberit egregia obedientia, recta fides, carceris patientia, animositas, constantia impavida, verberum perpassio, carnis laceratio, sanguinis effusio, livida ulcera? Quantum te extulerint quantum effecerint, et adhuc provehent et magnificabunt, si certe o sacer mi fili, usque ad finem perferes quicquid evenire contingeret. Nam qui sustinuerit usque in finem, hic salvus erit, inquit Dominus. Si denuo adhuc verberabunt,

Christus adiutor. Nescia, quod quantum abundaverint passiones Christi, tantumdem gloriae erit et consolationis? Tolera, fili mi, solitudinem, carcerem, angustias, angorem. Christum spira, absconde adversariorum cogitationes. Sollicitus esto de die quo vivis, crastinum negliges. Qui hodie patientiam donat, dabit et in posterum si quidem eatemus erimus. Haec tibi a me. Haec tu quoque nobis peccatoribus impreari ne desinas. Fax tibi a Christo.

174. Iohanni filio.

Cognovi sensum litterarum tuarum, fili mi, Deoque meo gratias egi, quia in oculis de manu persecutorum ereptus es. Vides igitur ubi stationem habeas, et denuo capiaris. Quod si forte e venerit, confirma animam tuam, fili mi, ad quaelibet pro Dei nomine perpetiunda; praesertim quia vides fratres tuos et antea et nunc etiam certantes. Omnia potest qui credit confortanti se Christo, qui te etiam ad presbyteralem gradum vocavit ut laudes eum. Sacerdotaliter vive, pius esto, temet purgans ut purus puro appropinques. Ora etiam pro me ut salvus sim, ut verba mea factis confirmetur, quoniam homo peccator sum. Dominus cum spiritu tuo.

175. Evodio filio.

Postquam recepi tuam per litteras defensionem; carissime fili, seposui miserae animae meae tristitiam, de his quae acciderant maerentis. Ne enim existimes, frater, leve quid esse verbis labi. Quid ait Dominus? « Si quis me confitebitur » coram hominibus, confitebor ego quoque eum coram patre meo qui in caelis est. « Similiter et contrarium. Sed quando id accidit, misericors est Deus ad indulgendum lapsibus nostris. Verumtamen hactenus progressus, time Deum, neque ulterius proveharis; sed parco animae tuae mihi quae misero, dum certantes

δίας ὅτι οὐκ ἀπειροσύνῃ τὰ παθήματα τῷ Χριστῷ, τοῦτον ἔη δόξα καὶ ἡ ἀσκήσιασις; φέρε γὰρ μὴ τῷ ἴσχυοντι, τῷ φυλακίῳ, τῷ εντροχέῳ, τῷ ἀθυμίας ἀνάπτη Χριστῷ, κόπῃ σὺν λογισμῷ τῷ ἐσωσίου. τῷ ἡμέρας μελέμπον διαλθεῖν ἐν τῷ ζῆρῳ, καὶ ἀπὸ τοῦ αὐτείου μὴ φρονήσης ὁ δὲος σήμασιν ἰσομενῶν, δοῖν καὶ εἰς τῷ ἐξῆς ἰὰν φθασόμεν. Αὐτὰ σοι παρ' ἡμῶν. Αὐτὰ ἔη αὐτὸς ἀπὸ ἡμῶν τῷ ἀμῆρτωλοῖν εὐχεσθὶ μὴ διαλείπῃς εἰρήνην σοι ἀπὸ Χριστοῦ.

ροδ'. Ἰωάννη τέκνον.

Ἐπίγνωσεν τὴν δυνάμειν τῷ ἡραμαρτανῶν σοι τέκνον μὴ, ἔη ἠύχαριστος πρὸς θεοῦ μὴ ὅτι ἀσφυλατῆ ἀσπῆς ρυθὺς ἐν χεῖρῳ τῷ διακτονῶν βλίπῃ αὐτὸς πᾶσι κερδίξῃ, ἵνα μὴ ἀλφῆς πάλιν εἰ δὲ πᾶσι ἔη ἡμῶν, ἐπείσοι τῷ ἰσχυλῷ σοι, τέκνον μὴ, ὅτι τῷ δόμματος τῷ ἐν ἰσομενῶν πᾶσι ὅσον μέλιτα σὺν ἀδελφῶν σου ἀθλήσαστας ἔη ἀθλομάτας πᾶσι ἰσχυλῷ ὁ πτεῖον ἐν πρῶ ἐδωκαμικαῖν Χριστῷ ἔς καὶ ἀνάλοιπῃ σοι ἐν καρδίῃα πρῆσβυτέρων αἰνῶν αὐτῶν ἱεραπικῶς ζῆντι, εὐλαθεῖς ἰσθι κερδαίεσιν σπυτῶν, ἵνα κερδαίεσ πρῶ κερθαφῶν πρῆσβυτέρων πρῆσβυτέρων καὶ ἀπὸ ἡμῶν ἵνα σιζοίμεθα, ἵνα τίς λόγος ἡμῶν ἢ πρᾶξις σφραγίξῃ, ἵνασθῆ ἀμῆρτωλὸς εἶμι ἀνθροπῶν ὁ κύριε μὴ τῷ πνεύματός σου.

ροε'. Εὐδοσίῳ τέκνον.

Ἐπὶ ἰδιξάμεν σοι τῷ δὲ τῷ ἡραμαρτανῶν δουλοῖαν, τέκνον ἡραμαρτανῶν, μετῆβαλον τῷ λυπηρῶν ὁ παπτανῆς μὴ ἰσχυρῆς, ἀλογωμῶνης ὅτι πᾶσι συμβεβηκόσι μὴ ὅσον αὐτῶν ἀλλῶν μὴ ἐν τῷ ἐν λόγῳ πρῆσβυτέρων ἢ λίγῃ ὁ κύριε *; ἔη ὁ ἐκμελο- * Matth. X. 22. γῆσθ ἐν ἡμῶν ἱμπερῶν τῷ ἀνθροπῶν, ἐκμελορῆσιν κερῶν ἐν αὐτῷ ἱμπερῶν τῷ πατρῶς μὴ τῷ ἐν οὐρανῶσι, ὁ ἡμῶν ἔη τῷ ἐσωσίου ἀλλ' ἐπὶ γέροντι, ὁ ἡμῶν ἰσχυρῶν τὰ ὀλιωμάτα ἡμῶν μὴ ἐν τῷ πᾶσι φθασας, φοβῆσθαι τῷ ἐν καὶ μὴ πρῆσβυτέρων εἰς ἀπειροσύνῃ ὅσα φῆσαι σοι τῷ ἰσχυρῆς, κέρμου τῷ ἰσχυρῶν, ὅσον σοι σὺν

Col. I. 20. a.

Col. I. 20. a.

* Matth. X. 22.

ἀδελφούς ἀδελφούτας· οἱ γὰρ πάντες ἰλισ-
νοὶ καὶ ἴνδον κἀκείθιν εἰ μὴ μετανοήσας
ἀβουλότως τὰ ἢ κη·θ' ἡμέας ὡς ἀν ἀπαγ-
γῆλη ὁ θεομακάτορος μακρότων, φερσ-
νῆχι συνῆδαί ἡμέας.

ρος· Νικήτα ἡγουμένω.

Col. I. 202. 2.

Καὶ φερὲν τῶν θεομακάτων δεξέ φωνῆς τῷ
θεομακάτορου πάλαι δεσποῦς τὰ κρητὴ
τῶν δοσώπια σου, ἦισα ὁ τάλας, καὶ νῦν
δεξέ τις ἀναγνώστως, ἦσα τῶν κυρίω μα-
γάλας, ὅπ ὁ πατὴρ ἐν τοῖς πατέροι, καὶ
ὁ λαμπρῆ ἐν τοῖς λαμπροῖσι· ἰδίε γὰρ
ἰδίε (C) εἰ ὑποστάθης δοκίμου ἀχθίττα,
καὶ διὰ νομίμου βίου καθηγουμένω,
μὴ ἐναπομέναι τοῖς σωμαπαχθῆσι, κρητὴ
τὰς ἀμῆτας μου, τῶν αἰῶνι τότε· ἀλλὰ
ἐπίτοι μαζύωι τῇ μαζύωι τῶν πνεύμα-
τῶ, καὶ σφειαντισίται ποικωιδαι τ' ἦ-
τες, τῶν ἀνάλασιν· ἀναδραμόντα ἐν τῇ
σφειωτῇ τῆς Χριστοῦ ἡμερολάας, καὶ φη-
κπεριῦτα ἐν κόσμῳ τὸ φῶς τ' ἀληθείας·
πιαῦτα τὰ τῆς πατερίης σου ἀγνωσίως,
ἃ καὶ σῶν ὁρθεοδίζουσι εὐφρασι, καὶ σῶν
ὑπιναντιοῦσι ἐπαλξιν, ἐν ὅσῳ δλοκουῖσι
ἰδίω τῶν τρεῖσι θεοῖν· οὐ γὰρ οὐ-
τω δέκνι ὁ ἐπιστάμω, ὡς ὁ μετὰ τῶν
ἄλων ἀναπαλάσας ἐν κυρίω· τὰ δὲ
ἡμῖτες οὐχ ὡς ἐγκωμιάζῃ ἢ φιλία σου,
ὅπ ἢς καὶ φιλῶ ἐλίπῃσθαί ὡς φασιν ἢ
ἀληθείας· πόρρω ἰγὼ ὁ ἄσπῆτος καλῶ πα-
τός· τις σὸς εἰ· ἀν εἶν δοκλινοῦς φερσ-
δῶς χρησιμώσται με εἰς π' καὶ ἐν νῦν
παριστάμω ἀγάθῃ, τῆς μερίδῶ ὑμῶν τῶ
ἀγίωι μὴ ὑποπασσῶν· ὁ δὲ ἀγῶν ζωστός
τῇ θιοσιβῆα σου, ὅπ ὑπὲρ Χριστοῦ ἐξ-
τῆς εἰκόνῶ ἀπὸ εἰπεκ ἀθλῶν ἐξά-
πεν γὰρ ἐν ἐκείτῳ ἀχέριστοι καὶ ὁμο-
λογούμενοι καὶ ἀειούμενοι· καὶ οἱ ἀεπ
ὁμοροπῆται μᾶλλον τῶν πάλαι ἤζῶνται
ἰπᾶται πρὸς τῶ κυρίω· * μακροῖσι οἱ
μὴ ἰδόντι; καὶ πετδισατης· ὁ σὺ ἡμῶ
προσωροῖς τ' ἀγνωσίωι σου, ὡσπρ κῆρῶ
τ' ἀληθείας Ἀροῖντι, τ' ἀροῖτα τῇ φερσιπῶ
καὶ δέμπουσι τῶν ζῆλω, (C) σὸν μὲν ἀλα-
θῶν ὑῶν, ἡμῶν ἢ ἐρσῶν ἀδελφῶν.

* Ioh. XX. 26.

frates tuos prae oculis habes. Nam qui
cadunt, bis miserabiles sunt, si deinde
prout par est non resipiscant. Ubi res no-
stras ex epistolae latore cognoveris, ora
ut salvi simus.

176. Nicetae praeposito.

Ante etiam litteras tuas, cum a tabel-
lario olim cognovissem res tuae sanctita-
tis, laudaveram ego miser, et nunc post
lectam epistolam, laudavi magnopere Do-
minum, quod pater patrum, et lucernarum
lucerna apparueris. Opotebat enim, opo-
tebat eum qui egregiae obedientiae stadium
decurrerat, et rectae vitae exemplo prae-
verat, non inferiorem esse commilitonibus
suis, ceu mihi peccatori accidit, in hoc sae-
culo; sed statim gladio spiritus confici, et
illustriorem reddere lapsus emendationem;
decurrunt scilicet ad speculam confessionis
Christi, et veritatis lucem in mundo
diffundendo. Haec sunt sanctitatis tuae,
pater, facinora, quae et orthodoxos exhi-
laraverunt, et contrarios consternaverunt,
dnm a telo quod suum credebant, vulnus
acceperunt. Non enim tam is mordet qui
constanter restitit, quam qui semel capti-
vus, postea bellum instaurat in Domino.
Mea autem non talia sunt, qualia tua lau-
dat amicitia, a qua ipsa veritas, ut aiunt,
solet decipi. Procul ego miser omni bono
absum; sed tua utinam apud Deum potens
oratio, me bono alicui idoneum reddat! ne
in praesenti agone a vestra sanctorum par-
te excidam. Qui sit porro agon, explora-
tum est religiositati tuae, pro Christo nem-
pe, imaginis eius causa, deceratio: alterum
enim ab altero inseparabile est, sive
confessum sive negatum. Et qui nunc con-
fessionem fecerunt, merentur magis quam
veteres, andire a Domino: beati qui non
viderunt et crediderunt. Qui necum est
sanctitatem tuam salutatur, sicut ego ipsum
vero nomine Arseninum, (ἀρσῆνα) mente
masculum et zelo inflammatum, tuum ve-
re filium, meum autem amabilem fratrem.

177. Antiocho silentiaris.

Dignam religiositate tua misisti epistolam, quis tempore quo plurimi vel simpliciter me salutare vitant, ipse scribis, et me ad scribendum provocas, silentium reprehendens. Sane constat cuiusnam surculus sis, aurei generis, pise radicis. Idcirco et tu diligenter, et mihi fervidus amicus es, nec secus dilectus quam beatus parens. Sed et illud mirum est, quod in infidelitatis hieme flos tuae virtutis non contabuit: purus quippe haeretica communione perseveravit, ut scribis; atque ut deinceps sic permaneat, mihi orandum est. Difficile est enim evadere, praesertim hominem in dignitate constitutum, dum paene omnes vincuntur humani periculi metu, et Dei quem negant contempli: cuius providentia utinam custodiaris, et quaqueversus salveris, homo per omnia cunctis carissimè!

178. Gregorio.

Munera solent cum epistolis coniugari. Tu vero amicorum optime, immo et piorum praestantissime, muneribus quidem me recreasti, praesertim tot sc tantis; at litteris mihi gratificari invidisti, quae tamen ex intimis cordis tui thesauris abundanter scaturire poterant. Ne igitur alteram tantum iugi partem trahere videamur, addamus muneribus litteras. Viden' quomodo tecum philosophus philosophiae tempore? Est enim philosophia, perniciem haereseos vitare, cuius te Deus immunem conservet; immortalibus, eo quod nos miseris slueris, bonis remunerans.

179. Luciano filio.

Adam ubi es? vox Dei est non ad primum tantummodo parentem nostrum, sed ad quemlibet etiam divini praecepti desertorem. Ubinam ergo es, fili ac frater? quanta de gloria excidimus, ignominiae velamen nobis circumponentes? Ego quoque de te ingemo, te defleo, dum in lapsu tuo

ροζ'. Ἀντόχῳ σιλιταρίῳ.

Ἄξιον τῆς εὐσεβείας σου τὸ γράμμα, ὅτι ἐν κρηρῇ ἐν ᾧ φηγουσιν οἱ πολλοὶ καὶ ψιλῶς περσορησίαν ἡμῶν ποιῶσιν, αὐτοὶ καὶ γράφεις· ἐ γράφειν ἡμεῖς ἀκεφάλιστον ἰγχαλῶν ἢ συναπλῶ· φαίει τὸν αὐτὸν ἢ ἱερπῆξ, τὸ γρησοῦ γήνους, τῆς εὐσεβοῦς βίβης δὲ πτό καὶ φιλη σὺ, ἐ φίλων ἡμοῖ ὁ δὲ σπυρθεῖ, οὐτως εὐεργομῶν ὡς ὁ μακροεῖ γηνήτημ· ἀλλὰ τὸ στυμαστὸν ὅτι ἐ ἐ τοῖ σὶ ἀπίστας χιμῶν οὐκ ἡμεροῦν σι τὸ τῆς ἀρετῆς ἀνιδεῖ· ἀρχαυον δὲ σφῶνον σὶ αἰρητικῆς κοινωνίας κρυθῶ γράφεις, ὁ δὲ δὲ σφῶμῶμῆκείμ ἐπ περσορῆκίον μου· πῆ ὅτι γῶ γελῶπον δὲ σφῶμῶν καὶ μελίστα ἐ ἀξιώμασπ, ἱαλωκῶτων γρηδὸν ἀπάντων δὲ κινδύου ἀνθροπῶνον, κρυαφροῖσφ δὲ θεοῦ τῆ ἀδύτημῶνον· οὐ τῆ περσομῶσφ φιλῶτῶν καὶ σὺοιο ἀμροῖσφρον ἐ κῖ πάντα ἱερομῶσφ αἵπαων.

Cod. I. 106. 3

ροσ'. Γρηγορίῳ.

Αἱ ὑποσταλαὶ τῶν ὑπερολῶν σέζυνοι· σὺ ἢ ὡ φίλων ἀεὶτε, περσοβίλων δ' ἀν καὶ εὐσεβοῖν κρηρῶτε, αἵς μῶν ἑφραμας καὶ μελίστα ἐπὶ ποσῶνταις καὶ πλιμκῶνταις τῶν ἢ ἑφδοῖστας μῆσῶμῶν, ἐ αὐτὰ ἐκ τ' ἀδύτων θροσπυρῶν σου τῆς καρδίᾶς διαμῆλας δυνάμῶνων περῶνται· ἴν' αὐτὸ μὲ ἱεροζυρομῶντες φαινόμεμῶτα, προδοῖμῶν αἵς περῶταις καὶ τὰς δ'ἀτίρας· ἑρῶς οἶα σι φιλοσοφῶ ἐ κρηρῶ φιλοσοφίας; φιλοσοφία γάρ ἐστὶ τὸ φηγῶν (C) ἕλεθρον σὶ αἰρήσικ; ἢς σι θεὸς ἀμῶτρον δὲ σφῶπῶνον· ἀνταμῆμβῶμῶν ἴπῆς ἀν ἑθροφῆας ἡμῶς σῶν ἄσπῶν τῶς ἀκρησῶν δὲ γῶσῶν.

Cod. I. 107. 8.

ροθ'. Λικιασφ τίκνημ.

Ἄσῆμ τοῦ αἰ; φωνῆ δὲ θεοῦ, οὐ μόνον περῶς (C) ἀρχηπῶσπ ἡμῶν, ἀλλὰ γάρ καὶ περῶς ἱερατον ἢ ἐκπῆπῶκῶτα τ' θῶας ἐπυλλῆς· τοῦ αὐτὸ αἰ τίκνην καὶ ἀμῆλφ; ἐκ ποῖας δὲ βῆς ὠλιθῶσιμῶν, περῶμῶν αἰχμῆς κῶλυμῶς; κρηρῶ ἐπὶ σοὶ στίων, κλάω, ἐν τῇ κητη σου τὸ οἰκῶον πῶμῶ

Cod. I. 107. 8.

ἔσθ' οἴμμι τί ὑπέσκη; τί πάσθαι; ἦν
 ἰσαδὴ θεός ἦν μάκροσυμῆναι, ἀνάστα τὸ
 πρῶτον καὶ τελευταίον φάρμακον μα-
 νορίας λαμβάνω, τὸ πῶτον ἔξαγορεύει συ-
 τῶν ἀνομιῶν ὅπως ὁ κύριος ἀφῆκε σοι
 τῶν τῆς ἀσθεσίας κοινονίας ἀρκῆ ποσὺν
 τὸν ἰσῶν· οἴομαι γὰρ σε συμπεριεμῆνον
 ἵστα εἰς λῆαν λιλυπημένον· ἀλλὰ ἄνις τί-
 κον· ἑγγὺς κύριος πῶς συμπεριεμῆνος
 τῇ καρδίᾳ, καὶ ἐστὶν ταπεινός τῆς πνεύ-
 ματος σοφίας.

εἴπ'. Μύρονι.

cod. l. 208. a.

Ἰνδιδῶν ἐπιστολῶν τῆς θεοσεβείας σου
 δεδιώς ἐστὶν παρορμητός, καὶ ἐκ πάρα ἀν-
 τὴς οὐπὼ ὡς δοκῶ γνηστικός· ἰπὸ δὲ ἴμα-
 ρον ἀκείβηστρεν ἔστις καὶ οἶος ὁ διασῶ-
 τής μου, ἦν ἀγαθός καὶ εὐσεβής, παρδύ-
 μως ἱσασθεῖα τῶν ἐπιστολῶν, δι' ἧς ἀπο-
 χριστῶς ἐ μάλιστ' ἀγαθός, ἦν περ ἰμῶ-
 νος μου τῆς ταπεινώσεως, καὶ τῆς γνώ-
 σεως ἀντὴς οὐτως ἐπαρτός μὴ ἔχων· καὶ
 γὰρ ἐκ τοιούτου κρησθῆναι, ὅπως δὲ ἴσας ἀνθε-
 στω, καὶ φίλοι τῶν δόκων γησῶσι δόξο-
 πάσῶν ἔσθαι, ἕκαστα φρονησῶντες θεοῦ
 καὶ τῆς ἐπιτολῆς ἰσαδὴ οἱ μὲν ἑλλυμποτὶ
 ἀγάπης φέρον· ἡ καρπὸν οἱ δὲ ἐπὶ τῶν
 πίστιν τὸ χαλεπώτερον ἐσαύγισσας, τῶν
 κλύθων τῆς αἰρήσεως κατὰ βαπτισμένους καὶ
 ἐστὶν δογματικούς· ἀλλ' εὐ γὰρ ἦν ὁ κύριός
 μου ἀμφοτεροθεν κυβερνησῶν· ὁ ἴσος οἶος
 τῶν ὀλεσθῆναι τῆς ψυχῆς ἢ αἴρας τὸ πνεύ-
 ματος εἰς λιμῆνας σαρκείας ἀποθανού-
 μῶν· ἰσθῆσθαι αὐτὸν ἢ ἀγαθὸν ἰμῶν· ἔστιν
 ἦν καὶ ἐκ τῶν ἀνὸντι κρύβδῶν ἐστὶν
 μὴ φησῶντες, ἀλλ' ὁμορροῦντας ἀν-
 τὸν ἀνθεστων ἰσθῆσθαι φιλανθρωπίας ἀψασης
 γησῶνται· οἱ γὰρ μὴ ἀπρησῶντες εἰκόνα ἀντὶ
 τῆς σωματικῆς χριστιανίας ἐσθῆναι, ἀρνοῦ-
 νται ἀντὸν ἀειδῆλως μορφῶν ἢ καθ' ἡμᾶς
 ἰσθῆσθαι ἰσθῆσθαι ἐπιτόντων, καὶ φρο-
 ποιούται ὁμορροῦντες χριστὸν ἴσως τῆς ἡμε-
 τῆρας φύσεως γησῶνται· ἐς γὰρ οὐκ ἐκόν-
 τισται, ἐστὶ οὐδὲ ἀνθεστων· ἀλλὰ τὴν ἐκ-
 τερσῶν· πῶς γὰρ παρορμητὸς τις ἔχων οὐκ
 ἐκοντῶνται; ἢ αὐτὸν χριστὸν ἰσθῆσθαι

meum quasi casum contemplor. Heu mihi
 quid tibi accidit? quid passus es? Sed quo-
 niam paenitentium est Deus, surge; hoc
 primum et ultimum paenitentiae pharmacu-
 rum sumens, nempe ut omnibus confitearis
 peccatum tuum, quò tibi Dominus haereseos
 communionem condonet. Haec dicta
 sufficiant; arbitrator enim te contritum
 esse graviterque dolentem. Sed iam relaxa
 animum, fili. Prope est Dominus contritis
 corde, et humiles spiritu salvabit.

180. Myroni.

Scribere distuli ad religiositatem tuam,
 tentationes metuens, et necdum tui satia
 ut credo experimentum nactus. Postquam
 vero accuratius didici, qualis quantisque
 sit dominus meus, nempe quod bonus piusque
 sit, libenter epistolam exaravi, qua tibi
 iustissimas gratias ago, quod humilitatis
 meae memor fueris, quamquam certiore
 mei noticia careres: et quidem tali tempe-
 re, quo metus humani causa, amici etiam
 qui videntur huic, terga verterunt, parum
 Dei et mandatorum solliciti. Quando-
 quidem alii quidem desiderunt caritatis fru-
 ctum afferre; alii autem quod gravius est
 fidei naufragium fecerunt, meute ipsorum
 haereseos tempestate submersa. Sed bene
 est quod tu, mi domine, dextra laevaque
 gubernans animae navim salvabis, spiritus
 aura ad salutis portum directus. Laudavi
 itaque boum Deum nostrum, quia laetic
 etiam clam nonnullos habet minime lapsos,
 sed confitentos illum immensa clementia
 sua hominem factum. Nam qui non pa-
 tiuntur imaginem corporalis eius formae
 spectare, hi manifeste negant ipsam for-
 mam nostram adsumpsisse; propterea iu-
 daizantes, etiamsi simulant confiteri Chri-
 stum intra naturae nostrae terminos semet
 conclusisse. Certe qui non figuratur, hic
 ne homo quidem est, sed abortivum nec-
 scio quid. Quomodo eum qui habet vul-
 tum non figurabitur? Si ergo Christus vul-
 tum habuit quem deicide conspuerunt,

constat eum circumscribi seu figurari. Siu vero habuit quidem vultum, quin tamen figuretur, ut impij putant, prorsus phantasma est. Eteum Valentini impietatem habent, necnon Manichaei consentiunt iconomachi. A quorum errore prorsus abis et tu, et quisvis alius virtute ac pietate tibi propinquus. Parva magnorum instar, carissime, excipe loco eorum quae misisti ad humilitatem meam, nihil melius retribuere valentem.

181. Georgio Mithani.

O quam praeclara est tuae indoles animae, amice bonae et fidelis, amice germane ac religiose! amice tribulationum et vicissitudinum solum! Vere scriptura dixit: eum qui tale invenit, thesaurum invenisse; non qui auro sed qui Spiritu sancto sit relictus. Huiusmodi tu es erga nos misellos, alium quidem invisens, alium hospitio excipiens de via venientem, alium curans, alium consolans, pro alio etiam iam capto sponsor factus. Nosti quid dicam. Quid demum non egisti aut dixisti, quantum par est a pio viro, et bono corde praedito fieri? Et quidem his diebus, cum vel salutarī tantum ab amico, maximum quid a nobis reputatur. Haec itaque vos peccatores a tua spectabilitate habemus. Te vero Dominus bonis suis aeternis remunerabitur. Quare ne torpeas quominus egregium opus tuum consummes coram servatore tuo Deo.

182. Pardo Mithani.

Scribo ad spectabilitatem tuam pro debito officio meo, quia homo Dei es, verusque amicus et fidelis. Namque huiusmodi amicus in tentationibus comprobatur, nequaquam scilicet ab amicitia declinans, sed in sui erga Deum proximamque amoris demonstratione perseverans. Qui vero aliter se habent, hi laevi atque inhumani temporibus rebusque mutantur. Bonorum quae facis ipsemet conscius es; sed et fratres

πον, εἰς ὃ ἐνάπτωσας οἱ θεοκτόνοι, διήλον ὅτι ἀπαγορεύεται ἔργου εἰκονίζεσθαι· εἰ δὲ εἶχεν, ἀλλ' οὐκ εἰκονίζεσθαι, ὡς τοῖς ἀσέβεισι δοκᾷ, φάντασμα σαφές· καὶ γὰρ τῷ Οὐαλιανίου τὸ ἀσέβημα ἔχουσι μαθητίζουσι· οἱ εἰκονομόχοι· ὡν τῆς πλάτης ῥυθίτης πλάτης καὶ αὐτῶς, καὶ εἰ πῶς σοι τῆς ἀρετῆς καὶ εὐσεβείας ἐφύλαττο· μικρὸν ὡς μὲν ἀλλὰ εἰς αἰὼν, φίλι, ἀνθ' ὧν ἀπίστουλας τῇ ἀπανοσῇ μου, μηδὲν ἔχουσα κερσῶν ἀμείψασθαι.

επα'. Γεωργίῳ Μιθανῇ.

* Ω τῶς κερσὸν τὸ πάσχα τ' ἕνθησιν σε φίλι κερσὸν καὶ πιστὸν, φίλι γνῶσι καὶ φιλόθου, φίλι κοινοῖ· θλίψων ἐσθραστάτων ἀληθῶς εἶρηκεν ἡ γραφή * ὅτι ὁ εὐφρῶν ἀπὸν, εὐφρῶν ὁπωπερῶν, οὐ τ' ἐκ χρυσοῦ, ἀλλ' ἐξ ἀφ' πνεύματός· ἀγνὴ καὶ ἀπειπλητισμῶν· πῶς τὸ σὺ περὶ ἡμῶν· εἶπεν Ἰωάννης, ὅτι μὴ ἐπισκεπτόμενός, τ' ἡ περὶ στήθετός· ἐξ ὁδοῦ ἤκουσα, καὶ ἄλλοι διεκπιπύων, ἐῖπεσιν ἐφ' ἡμῶν ἐμῶν, τῆ ἡ ἐκ ἡγῶν τῶν ἐμῶν· ἐκπεπλητισμῶν· οἶδας ὁ φημι καὶ τὴ γὰρ οὐ ποῖόν· ἐλίζων, ὅσα εἰκὸς ἐφ' ἐμῶν ἀνδρα ἐ ἀγαπᾶσθεσθαι ἀλθροσπον ἔστι περὶσσαν; καὶ γὰ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐπὶ καὶ ψιλῆ περσοηροεία φίλου, μέγιστον τὴ γρημῶν λογίζεσθαι ἡμῶν πέφυκεν· ἔγω μὲν ἂν ταῦτα ἡμῶς οἱ ἀμφοτεροὶ ἔχουμεν ἐφ' ἡμῶν τῆς πνεύματος σου σὲ δὲ ὁ κερσῶν ἀμείψεται τῶς αἰωνίους ἀπὸ ἀγαπᾶσθαι· διὸ μὴ ἐκκακῶσιν τὸ εἶπὸν σου ἔργον πλάτῃ, ἐνωσπον τῷ σοῦζόντος σὲ θυῖ.

επαβ'. Πάρδῳ Μιθανῇ.

* Ἐπίστω τῇ πνεύματός σου γρημῶν, διὸσ ἀλθροσπον· εἰ τὴ θυῖ καὶ φίλων ὁ ἀληθῶν καὶ πιστῶν· ὁ γὰρ τὸ ποῖόν ἐφ' ἐμῶν ἐν τῶς περσομῶν δοκιμάζεσθαι μὴ ἐκπεπλητισμῶν τῆς φιλίας, ἀλλὰ ἀσπάζουσι τὸ δοκῶν τὸ περὶ θυῖ καὶ τῶν πλεόντων ἀγάπης· οἱ δὲ μὴ οὕτως, σκαοὶ καὶ μισανθροσπον τῆς κηροῖς ἐσθραγμῶν ἀλλοιούμενοι· οἶδας ἐφ' ἡμῶν σταντῶν, ἀ ποῖόν ἀγαπᾶσθαι μέγιστον ἡ ἐ οἱ μετῶντες ἀπὸν

Cod. E. 20. 1.

* Eccl. VI. 11.

Cod. E. 20. 1.

ἀδελφοὶ ἡμεῖς, πολλὰ σε βαρυνῶντες, θεῶν
καὶ πατρῶν εὐχαριστοῦντες, ὅτι περισφύρινον
ἀποτίεις γῆν καὶ κοιμησῶμεθα μέλα ἡμέτερον
ἐπιεικῶς οὐκ ὑποσηπτικῶς ἡμεῖς
ὡς οἱ λοιποὶ, ἀλλὰ τρέμονον θεοῦ ἡμεῖς
φοβούμεθα, ἐν καὶ θεοσεβείας διὰ τῆς
ἀδελφότητος ὅς σε καὶ ἀνακαρῶνται ἐν κερσὶ
τῆς ἀταξιοδοσίας ὡς ὑποκλιτῶν ἀποτίεις, ὡς
ἐπιεικῶν ἀποτίεις, ὡς φοροδοτῶν ἀποτίεις. ἔχον
οὐκ ὑποκλιτῶν τῆς ἐλπίδας ἀνδραγαθίας θεοῦ
χαίρει καὶ εὐφραίνεται, καὶ τόμῳ σπουδῆς
πλοῦτον σωμαθερίζον ἐν τῇ καλλίστῃ σου
περιουσίᾳ ταύτῃ· πλοῦτον οὐ φαρτῶν,
ἀλλὰ ἡμεῖς ἀγαθῶν εἰς αἰῶνα ἐπὶ κτή-
σει τῆς βασιλείας τῆς οὐρανῶν ἱέρους ἐν
κυρίῳ.

εργ'. Γενναδίου τέκνον.

Col. I. 29. 2.

* Ἄ ἱπείσπαστα τέκνον ἡγαπημένον ἐπι-
γῶν· λυπηθῆναι ἐν ἐπιεικῶν διαγωγῆς ποῦν ἐκ
ποῦ ἀμείβων ὑποδοξίας καὶ μετῆρας συμ-
μετῆρας. ἄντις δὲ ὑποβάλλει ὁ λόγος
τῆς φορητικῆς, περὶ δὲ καὶ ἐπιεικῆς ἔχον
τῆς κατὰ χάριτος. ἀλλὰ ὁ μακρομῆτος τῆ
κυρίου εὐφραίνεται σε ἐκ κερσίζου τῆ ἀλη-
θείας· οἱ ἀδελφοὶ ἡμεῖς ἔκκετο δικαιοσύ-
νης, ὅτι ἀποτίεις ἡ βασιλεία τῆς οὐρα-
νῶν *.

* Math. V. 10.

* Ἄεθ οὐ πάσα θλίψις καὶ στενο-
χωρίας ἰκαρῆ ἐστὶν ἀγαθῶν ἢ ἐπαγγελία
αὐτῆς; ὁ ὑψὸς τῆ ἀνδραγαθίας οὐκ ἔχον
τῆν κεφαλὴν κλίνας * ἔρως ἐπὶ θεομῆτων
σε ἱερὰζιται ἡ βία; βίαστῶν οὐκ ἔχον ἡ
βασιλεία τῆς οὐρανῶν * ἔγγον, τέκνον,
ὡς ἀποτίεις ἀπὸ Χριστοῦ, οὐ μόνον διαγω-
μῶν, ἀλλὰ καὶ φιλακαλῶν ὁ περιουσίας γρῶ-
σον, περιουσίας ἀληθινῶν φρονί * τῶν ἐπι-
εικῶν καὶ περιουσίας ἐν τῇ γρῶσιν ἐ
ἐπιεικῶν οὐ περιουσίας τῆς ἡμῶν; καὶ τέκνον
ἐπιεικῶν περιουσίας ἑαυτὸν παρτοίας,
ἵνα οὐκ ὡς περιουσίας ἀποτίεις ἐκ βεβῶν, καὶ
ὡς περιουσίας ἐκ περιουσίας εὐχου ἐπιεικῶν
τῆ ἀμείβων.

* Eccl. I. 18.

εργ'. Κλεδονίου τέκνον.

Col. I. 210. 2.

* Ἄρεν σπουδῶσα, τέκνον ἡγαπημένον,
ἀποτίεις τῆς σου· χαίρει ἐν τῇ ἡμεῶν εἰς

nostri illorum participes testes sunt, qui te
saepe gravant, simulque plurimas gratias
agunt, quia confugimur ipsis factus es, in-
venimque nutritor valde lucundus et com-
modus: tempus minime metuens ut ceteri,
sed Deum timens qui solus formidandus
est, cui in fratris tui familiaris: qui et te
praedicabit retributionis tempore cui bene-
factorem suum, hospitem suum, nutri-
torem suum. Habens itaque talem spem,
o homo Dei, gaude et laetare, teque mul-
tas coaccervare divitias per hanc tuam opti-
mam agendi rationem existima: divitias
inquam non corruptibiles, sed aeternum
mansuras in regni caelorum possessione.
Vale in Domino.

183. Gennadio filio.

Quae scripsisti, carissime fili, intelligo.
Tristis es quia persecutionis causa loca var-
ia mutare cogeris, metu et anxietate opp-
ressus: haec enim demonstrat sermo tuus
de fuga: insuper te rebus necessariis egere.
Attamen beatitudo a Christo praedicata re-
creet te, et dolorem mitiget. Beati qui per-
secutionem patiuntur propter iustitiam,
quoniam ipsorum est regnum caelorum.
Num ergo maerorem atque angustiam haud
potis est dispellere talis promissio? Filius
hominis non habet ubi caput reclinet. Vi-
den' quomodo Dei imitatore te faciat vi-
lentia! Atqui violentorum est regnum cae-
lorum. Tolera, fili, sicut hactenus tolerasti,
Christi causa non modo persecutionem,
sed etiam carcerem. Qui addit scientiam,
addet et dolorem, inquit scriptura. Ado-
lescens fortis fuisti; nunc senior scientia et
aetate, non eris melior? Utique fili, oro
te quaeque; custodiens perquam sedulo
te ipsum, ut evadas tamquam caprea de
laqueo, et tamquam avis de tendicula. Ora
pro me peccatore.

184. Cleodonio filio.

Vix nunc potui, carissime fili, episto-
lae tuae respondere. Gaudeo itaque te bene

valere. Quod autem solus sis, non aequè liberate accipio, etiamsi id invite fiat, quia frater Nilus captus est. Cura itaque ut cum aliquo fratre sis, et quidem si fieri potest prudente. Scia enim sum cuique esse hostem, et animae opus esse tutela. Ad abbatem vero Leontium tibi in mentem venit abire? Profecto si eum haeresi immunem novisses, recte id egisses; sic enim et ego cogitaveram, prout beato Theodulo mandaveram. Sed quoniam ad haereticos defect per subscriptionem et communione, cuius causa discessit ab eo bestias ille, nihil aliud foret te ad illum abire, quam similem ei fieri, et omnia pessum dare, obedientiam scilicet et Christi confessionem. Persta, fili mi, in veritatis firmitate; neque varias sedes temere mutes absque necessitate. Sane ille Deus qui dixit, non te dimittam neque derelinquam, haud te negliget si veraci corde ambuleris, teque proteget, nutriet, atque omnimoda providentia tuebitur. Attamen tribulationis tempus est, et pati oportet. Beati qui persecutionem propter Christum sustinent! Dictum hoc te recreet, et dolores allevet. Frater vero tuus carnalis, quia caro est, carnem te vult efficere. Cur ita mihi scribis? Specta illos qui spiritu decertant fratres tuos, eosque aemulari nititur, ut coronam consequaris. Deus te, fili mi, custodiat pro me peccatore orantem.

185. Eustratio archiatro.

Ei autem cognoveram pretiosam caritatem tuam, quando salutatione tua dignatus fui; nondum tamen quanta illa quantique momenti esset. Verumtamen a spiritali filio nostro Hadriano talia bona de te audivimus, nosque tantopere is nuncius ad amorem incendit (praesertim quia victor haereseos es, dum quasi in flamma minime ustus permanes a sectae communione); ut bono Deo nostro gratias plurimas egerim; viderique mihi in tuum venerabilem conspectum venire, teque corde amplexari.

Ὅτι τὸ μαινομένω σὲ οὐχ ἡδέως ἔχω, καὶ ἀκουσίως ἐκ τῆς ἀδελφῶν Νεῶν κερπηθῶμαι· ἀνέδρασαν οὖν φθίσματα σωματικὰ ἐν τῇ ἀδελφῶν, καὶ τίτω ἢ οἷον τὴ συντηρῶ· οὐδὲν γὰρ ἐπὶ παρὰ ὁ ἰσθμὸς, καὶ χρεῖα ἀσφαλῆως ψυχῆς· οὐδὲν δὲ ἀββῶν Λεόντων τὴ σοὶ ἔλας ἐπαλθὼν ἀπίται; ἢ μὲν ἔργως πεφυλαγμένοι ἀπὸν τῆς αἰρήσεως, εὐδὲν ἔχον· τίτω γὰρ κερὰν περιουσίμων, κερὰ καὶ περιουσιολογῶν τῶ μακαρίω Θεοδόλω· ἐπαθὲν δὲ σωματικῆ τῆς αἰρητικῆς δι' ὑπογραφῆς ἐ κοινοίας, δι' ἧ καὶ ἀπίστη ἀπ' αὐτῶ ἢ μακαρίω ἐκείνῳ, οὐδὲν ἀλλὰ ἔστι τὸ ἀπαλθῆν σὲ ἀπὸν αὐτόν, ὃ τὸ ψυτικῶν ἔργων αὐτοῦ καὶ ὑπολήσει τὰ πάντα, καὶ τῶν ὑποβῶν ἐ τῆ Χριστοῦ ἡμολογίας· ἐστὶν ἵκανον μὲ ἐ τῶ κερῶν τῶ ἀληθείας· τίτω ἐκ τῶν μὲν οὐ ὡς ἔργων μεταχρησθέντων ἀπὸ ἀνάγκης· πάντως ἢ ὡς οὐ μὲν σὲ ἀπὸν ἢ μὲν σὲ ἡχευτικῶν θεῶν, οὐδὲν ἐπιβῆται σὲ ἐ ἀληθείᾳ καρδίᾳ προσδεδόχον, καὶ οὐκ ἔστι, ὃ τῶν παρῶν ἐ προσομιλῶν· πάλιν ἐπὶ θλίψεως κερῶν, καὶ ὑπομνήτης χρεῖα· μακαρίω οὐδὲν διδωγμένοι ἔτι καὶ Χριστοῦ τῶ ὑφραίνον σὲ καὶ τὸ ἰπὸν μακαρίω τῶ ὡς κ'· σάραξ σὲ ἀδελφῶν σὰρξ ὄν, σάραξ σὲ θίλα γήινου· τί μοι τοιαῦτα χρεῖα; ἴδι ὅτι καὶ πνίμω ἀδελφῶν σὲ ἐκαθ' ἑαυτῶν, κερῶν ζῆλου ἐπάγῃ ἴνα γίνῃ σφαιρῶν· ὁ θεῶν σὲ τίκανον μου σφαιρωθῆν, οὐχ ὡς μὲν ἀπὸν ἐ ἀμύττω.

εἰ. Εὐστράτιω ἀρχιάτρῳ.

Ἐρίνοσκον μὲν τῶν ημίσητων τῆς ἀγάπης σου καὶ σφαιρῶν, ὅτι τῆς περιουσιότητος σου ἡξιώθων, οὐτω δὲ τὸ πῶν καὶ ἡλικῶν ἐστὶν δὲ τῶ πνευματικῶν ἡμῶν ἵψου Ἀδριανοῦ ποσῶν σου καλὰ ἡκούσθημῶν, καὶ οὐτω δίδωτο ἡμῶν ἢ ἐπαγγελία εἰς ἀγάπην (μάλας ἐπὶ καὶ τῆς αἰρήσεως μῶν ἀνάπτον, ἐσφαιρωθῶν ὡς ἐ μόνον φλορῶν ἀφλεκῶν τῆς αἰρητικῆς κοινοίας) ὅτι οὐχ ἀνεπίστα ἢ ἀγῶν ἡμῶν θῶν λῶν, καὶ ὁδῶν εἰς σφαιροπῶν σου τίμων ἰλθῶν καὶ ἀνεπίστῶν

* Ioh. I. 8.

Cod. I. 210. B.

σε ἄπο καρδίας· χάρις οὐδὲ τῶ κρείττω τῶ
 ἔχοντι ὀφθαλμοῦς καὶ ἐν Βυζαντίδι ἐν τῶ
 πύργῳ κρηφῶ γαλεκῶ, ἐφ' ᾧ Χριστὸς διώ-
 κεται σὺ μὲν καὶ θεοπέποιτος ἀφ' ἧς τῆς
 ἀγίῳ αὐτῶν εἰκόσῳ κρηφῶσιν καὶ ἀπ-
 ἰμας καὶ γὰρ ἡ τῆς εἰκόσῳ ἕβελαι, τῆ εἰ-
 κονοζομῆσου ἰστίν ἀεθελῶς ἀπῆμα, ἐπὶ
 οὐ σμασίον οἱ χριστοδοῦκται ἀεσ οὐχ ὁ
 πύργῳ τῆ ζωοποιῶ σπαιροῦ ὑβεῖζων,
 ζωοποιῶ σαιεσν ὑβεῖζται; καὶ μελα-
 οὔτω καὶ ἐπὶ τῶ πῶπου ἴτοι τῆς εἰκόσῳ
 Χειρῶν· ἀλλ' ἐκάνοις μὲν εἰς ἔκτροφῆ
 παύλα τῆς ἀσθῆσας· σὶ διὰ κόρεσῳ ἴπ
 ἀσφυλάζοντι μετὰ τῆς κρείας σῆς ἕμρῶ-
 γου, τῆς καὶ ἀφ' αἰματῳ ἕμρῶ ὡς ὁ γῶ-
 γῳ, ἀσπῆ ἔ ἀβλασθῆ ἐν πῶσιν παρῆζων
 σὶ καὶ ὑπὲρ τῆς τῶ ἀδελφῶ καὶ γρημμα-
 πῶρεσν ὅς ἀρῆς μῆρῆ τῶ δῆυεσ κλη-
 ποίας καὶ ἔνοδοχίας, πολλοὺς ἐστῶ με-
 εῶναι, πολλὰ σου τὰ ἀγαθὰ ὅς ἀγῆλλον-
 τῳ· οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ ὧν ἔσῆρῆσιν
 περσοῶν φουὰς τῶν τῶ ἀσθῆσῆζου σμω-
 ἰστῆσιν εἰς σὶ θνοσαιεὺς οὐσῆσῳ τῶ
 πῶδῳματῶν χρεῖται.

επς· Ἰωσήφ ἀδελφῶ ἔ ἀρχιεπισκοπῳ.

Col. c. 11. a.

Ἠξίωμα καὶ τὰ νῦν μεθεῖν σου τὰ τῶ
 ἰγῶας καὶ ὀπίστωις, οὐ μόνον ἄπο τιμίου
 γράμματος, ἀλλὰ καὶ ἄπο ζώσης φωνῆς τῶ
 καλῶ δισονοῦ, ὡς ἔθρεψῆν μὲν ἔ ἀσπῶν
 ψυχῶν ἔερεσε ὅς ἔρηνοκῆμῶς, ἂ ὑπέλαβεν
 ἐσπαλμοῖς τῶ ἀνῶσῳ, ἔ ἔνῆσας, ἔ παρῆ-
 κίας, ἔ πονῆσας, τῶ ὄρω, τῶ ὑδωρ· μελ-
 λον ἔ παρῆσ ἄνῶτα, ὅς ὧν ἐπὶ γρημῶ-
 πῆσιν λῆζων, ἔ ἔνον ὅς γῶρῶσις ἔ ὑπὲρ οὐ
 σὶ ἡ ἔρημῶ ἔ ἡ τῆπῆσῶσῳ ἄσῶρῶσῶσῳ
 περσοῶσῳ οὐ καρδία ἕμρῶ τῶ ἔ ἀσπῶν,
 ἀλλὰ μὲν ἔ σὶ ἔπὸ χῶσῶ μεγῶλλαις ἔ ἔνον
 σκελεσῶσῳ ἔλεσῶτῳ μὲν ἔν ἄνῶτα, πῶς γῶ
 οὐ; ἀγαπῶσῳ ἡγαπῆμῶς ὑπ' ἀμφοτέσῳ,
 καὶ οἶα πῆμῳ μεγῶλλαις διηρημῶσῳ· ἔμῳς
 ἔχῆς μὲν αὐτοῦ ποσῶσῶσῳ ἔ ἀγῶσῶσῳ εἰς
 ἔνον μεγῶλλαις τῶς ἔλῶσῶσῳ· ἔχῆ δὲ σου ἡ
 ὀκλεσῶσῳ σὺ ἕμῶν, πολλὰ τὰ ἀγῶσῶσῳ
 εἰς σὶ ἔ δὲ ἀλλῶσῶσῳ ἔ περσοῶσῶσῳ πῶ-

Christo igitur gratias, qui habet electos etiam Byzantii, praesenti tempore satis aspero, quo Christus bello petitur cum matre sua et famulis, per sanctorum ipsorummet imaginum oppugnationem et deonestationem. Etenim illata imagini contumelia, respice est figurati in ea deonestatio, quamquam id non intelligant Christi persecutores. Nonne qui typum vivificae crucis deonestat, in ipsamet vivificam crucem contumeliosus erit? Procul, inquam, dubio. Ita prorsus in typo se imagine Christi usvenit. Sed illis utinam conversio contingat et impietatis cessatio! Te autem Dominus protegere pergat indemnum prorsus atque incolumem, cum tua domina coniuge, quae et consanguinea nostra est, ut dicitur. Det tibi item, ob collata in fratrem uostrum huius epistolae latorem usque ad hanc diem beneficia cum hospitalitate, det inquam mercedem uberem; qui et bona multa de te narravit, et quod etiam reditum deminationem sis passus, dum eius, qui impietatis princeps est, divitas convivium. Sit tibi spiritualium gratiarum caelestis thesaurus!

186. Iosepho fratri et archiepiscopo.

Dignus fui nunc etiam cognoscere valetudinem tuam et sacrificium; ueque id solum ex venerandis litteris tuis, verum etiam via praeclarī Dionysii voce, qui meam miseram auimam pavit singulararans, quae oculis istis observavit, hospitium videlicet, vicium, silentium, montem, aquam. Immo vero his omissis quod notabilius est dicam, Deum scilicet qui servus, quem colis, et cuius causa tibi est solitudo, et aerumna, dum non corde sed vultu mei miscelli viduatus es, ecce enim illa quae tibi subest magna Dei ecclesia. Tristia sunt haec, quae neget? cum amanter ab ambobus diligaris, et quasi fueris gladio ab eis praecisus. Simul tamen habes, o desideratissime et sanctissime, magnam ex Deo spem. De te sane gloriatur nobiscum magnopere ecclesia, qui talia ve-

ritatis causa et antea passus fueris, et nunc pro Christo patiaris. Atque ita consummet tuum divina gratia egregium certamen, rependens iustitiae coronam, in die iustae Domini retributionis. At tu times potius, o pater, interiores invisibilesque hostes, quam visibiles; idque non immerito: sed prudens es, bellandi peritus, et cautus. Hos ego quoque infelix metuo ac perhorresco, quia simul ac spiro, in telum igneum: neque dormiens illusionibus careo, nedum vigilans. Sed unicus est auxiliator, timor Dei: ubi enim hic vigilat, ibi dormiunt passiones. Oro igitur sanctitatem tuam, ut me perpetuis adiuves precibus, ut inimici laqueo superior sim et indemnis. Nam me indignum tui semper esse memorem, quid opus est dicere? nisi quod praec etiam salute mea, tuam a Domino reposito corde contrito gloriam et in omnibus incolunitatem. Sacrum tuum apicem reverenter salutant qui mecum sunt fratres. Plurimum dico salutem fratribus, praecipue quoque egregio Athanasio, qui et verbis et opere tecum pati in Domino alacriter voluit.

187. Floro filio.

Breve tuum epistolium, carissime fili, maximi mihi muneris instar fuit. Satis mihi est, quod te vivere significes atque valere, sanctissimo episcopo et patri ministrantem. Adhuc igitur valeas, fili carissime, et corpore et spiritu, ut haec audiens misellus ego exhillarer. Ora ut absque ulla noxa salvus sim; ora, inquam, ceu dilectus filius, ceu virtutum flos, ceu qui ab initio sanctitatem amplexus es. Salvus esto.

188. Ignatio Mileti episcopo.

Quia non satis cognoveram locum exilii paternae sanctitatis tuae, ideo scribendi haectenus facultas mihi defuit, quamvis id magnopere spiritus anxius optaret. Nunc vero cum isthinc advenerit frater noster Dionysius, mihiq; renuntiaverit se san-

αὐτα, ἔ νῦ μὲν Χειρῶν πάχοντα· ἐν οἷς πλειώσθη ἐν ἡ θεία χάρις ἢ καλὸν ἀγῶνα, εἰς ἀμαψίν τὸ τετράνθρον διχοποιοῦντες, ἐν ἡμέρᾳ τῆς δικαίας τὸ κυρεῖν ἀναποδοσίοις· διδόντας δὲ πάντες εὖθις οἰκοδοῦν ἐ ἀοράτως ἰθρῶς ἐσθῆς εὖθις ὑπερβύσι, καὶ ὡς ἀπαικτοῦ· ἀμ' ὡς ἔμφορον, ἀμ' ὡς ἐπιπαροχολόμος, ἀμ' ὡς ἀσφαλῆς· τίποτε κἀγὼ ὁ πάλας ἠπόομαι ἐ δίδωκα, ἔπι ἔμοῦ τὸ ἀτακτῆν, καὶ ἡ βολῆς περιπολυμένη· οὕτω καθεύδοντί μοι ἀργῖστα ὄψα ἢ ἰδολαμάτων, μὴ ἔπι χειρορῶν· ἀμ' εἰς ἱπαρωγῆς ὁ ἢ θεῷ φόβος· οὐ γὰρ εὖθις χειρορῶν, ἐκῆ κοίμαται πᾶ ἡμέρη· δέομά μοι ἐν ἡ ἰσότητις, ἱπαμῆτά μοι ἢ προσευχαῖς ἀδελφότητις, ἀφελόσῃ ἀνάστησι ἢ παρίδος ἢ ἰθρῶν· σφῶς γὰρ τὸ ἡμῶς τῆς ἀναξίως ἑλευθερῆς εἰς μῆμεν ἐν σφῶς ἔχρα, ἡ δὲ ἐξ ἡ λήγει, εἰ μὴ ἔπι ἐ σφῶς ὁ οἰκίας σωτηρίας ἢ εὐλοῦ ἐξαιτούμεθα ἐν κυρίῳ συνεπιβυμμένη καρδίᾳ ἐυδοκίμοισι ἐ δέξοσιν ἐν πᾶσιν ἀποστολοῦσιν οἱ οὐ ἡμῶς ἀδελφοὶ μὲν· αἰδῶς ἢ ἑσθῆ ἐν κορυφῇ· πλῆθος ἀσάξομαι τῶς ἀδελφῶν, μάλοισι ἢ καλὸν Ἀθανάσιον ἔργῳ ἢ λόγῳ συμπαρονοῦσιν σοι ἐν κυρίῳ θεμελῶς περὶ αἰνῶμενον.

εραζ. Ἄνθρ τέκνη.

Τὸ μικρὸν ἐπιστολίδιόν σου, τέκνον ἡγαπημένον, μέγιστον μοι εἰς ὑποδύχης λόγον ἀρετῆ γάρ μοι τὸ σημαίνει ἐν ἔπι ζῆς καὶ ὑμῶν ἐκπαιδῶν τῶ ἀγωνιστῶν ἐπισκόπων καὶ πατρί· ἐπὶ οὐ ἴσσω φίλῶσιν τέκνοι ἐ σῶματι καὶ πνύματι, ἵνα ἀκίον χάριον ὁ ἱερατικός ἀποστολῶν ἀνικλησίας ἢ σωτηρίας μου ὡς ἴσος ἀγαπῶς, ὡς ἀνδρῶς ἀρετῶν, ὡς ἡγαπηκῶς ἀπ' ἀρχῆς ἢ ἀγάπας σου δέος.

Cod. I. 212. a.

εραπ. Ἰσατῶν ἐπισκόπων Μιλῆτων.

Παρά τὸ μὴ εἶδέναι με ἀκορυβαῖς ἢ ἐξορίας νόποι οὐ παύκοις ἐν ἀγωνισμῶς, ἕκ ἡζῶσθαι ἐπιστάλα μίχρη ἢ πῆρῶτος· καὶ πῶ ἐπὶ ἡμῶς ἔχον ἐ εἰς αὐτὸ τύποι ἀχάλλων τῶ πνύματι· ἄρη δὲ πῶς ἡλυθῶτος Διονυσίου ἢ ἀδελφῶ ἡμῶν ἐκ τ' αὐτοῦ καὶ

Cod. I. 212. a.

ἀταχταίλατος ἡμῶν ὅτι ἐ ἰώσακάν σου ᾗ ὀποπίπτα, καὶ περσοφρείας αὐτῶν ἔχειν ἐσ τῆ κεϛ' ἡμῶς ἔδινεπτι, τίς τε καὶ οἶος ὁ χροῶς αὐτῶν ὁ κριτίχου, ἔ χαρᾶ ἰχάσημῶν οἱ ἄσπνοι, καὶ ὑδουμάς ᾗ Ἐπιστολῶν ἰχαρῆσᾶμῶν. ἡμῶς γὰρ ὁ πμῶσπτι ἰκαπαι κριτίχου ᾗ ἀγάπης σου ἰσμέρῶ, ἔ σῆβομῶν οὐ μῶνοι ὡς γνῶσμεν καὶ ὁμῆχμοι, ἀγὰ γῶ ἔ ὡς ὁμολογητῶν ᾗ Χειρῶν, ὑπὲρ οὐ κῆ δι' ὅν ὁ διοργῶς ἔ ὑδφορῶμῆς ἀγὰ γᾶρ κριτῶν τῶ γνῶσπασπῆ σι ἐν τῶ νῦν κριτῶν αὐτῶν ἔ ἰδραῖωμῶς ᾗ ἀληθείας, μὴ κριτῶσπῆδῖντα ὑπὸ περσοβολῶν ᾗ ὑπιναντίων, ἀγὰ ἔδρασοῦντα τὸ σῆ ὑσθεσίης μυστίου ἐν τῆ κριταῖωπτι ᾗ ἀγῶν πνῦματος ἀκαπῆλῶσπιν πάντως γῶ ἰγῶος ὄσοι ἔ πῆλκοι οἱ κῆ τῶς ἀμῶρπας μῶ ὠλιδικηπῶς· ἐφ' οἱ κῆ τίς οὐ στενᾶξῆν δῆκροσι, καὶ γᾶ ἐπὶ τῶ Μπδικῶπτι σπλῶνῆπτι ἐκ τ' ὀφῆ ἰωσῶφ οἰκονομίας γᾶσπιν ἰσθεσπῆναι εἰς Χριστῶν τῶπτο ἢ ὁ ὑδῶσπτι ἀπῆχῆς πᾶν ἔ ἰκῶππιν· ἰὰν γὰρ πῆ τὸ κριτῶν ἐσ περσοχῆμῶπτι ἀγᾶδου πῆπτι, διπῶν ἰρῆξῆπτι τὸ ἀμῶρπμα· ὅπ αὐπῶς πῆ τὸ ἀκ ἀγᾶδῶν πῶπῆ, καὶ κῆχρηπῶ οἰνῶν ὀφῆσπῆπῶσπμαπτι τῶ ᾗ ἀγᾶδου ὁνῶμῶπτι, φωνῆ ὄρε ᾗ ὑνῶν Βασιλῆν ἰπῶν μῶν ἐκᾶνοι ὀφῆς τῆ οἰκῆσπ πῶσῶπ καὶ πολλοῖς ἄλλοῖς ὀλιδικῶς ἡμῶμῶμῶν πῶπῆ ὅπ Ἐκδικῶπῶπῶς ὀπῆπῶς ᾗ ἰπῶσ, ἔ ὁμολογηπῶς ὠλιδικηπῶπ, ἔ μῶσπμῶμῆλῶπτι σῶδῆρα ὡς μαμᾶδῶπκα, ἔ ἔξῆ τῶπτο φουγᾶς ὄχρηπτο, μῶμῶσπιν δ' ὄγμῶσπ μεταπῶσπας ἔ ὀφῆσπῶπῶπ ἰχῆκαπῶπῆσπῶπ τῶς τε οἰκῶπῶς φουγῶπῶπῶπ ἔ τῶς εὐφῆσπῶπῶπ ἰσῶπῶπῶπ ἢ γᾶσπῆπ Χειρῶν ἰρῆσπῶμῶπῶπ ἐσ ὑπῶσπῶπῶπ οἱ περσοφρῶμῶπῶπ ἐσ κριτῶν ἰν ἡμῶμῶπῶπ, ὁ τ' Καθαρᾶ, ᾗ Πικριδῆν, ᾗ Παυλοσπῆτῆν, ᾗ Ἀγρᾶν, ὁ σῆ ὀδημῶπκα, ὁ σῆ Πελικηπῶπ κριτῶπῶπ· περσοπῆχῆπῶπ πῶπῶπ ὁ πῶφῆσπῶπῶπ πῶπῶπ ὑπῆρ ἰρῶμῶπ σῆ ἰκῶπῶπῶπ· ἰπῶπ ἔ ὑπῆρ ἰμῶν ᾗ ἄμῶρπῶπῶπ κῆ ἰσῶρῆσπῶπ, ἵνα σὺ ὡμῶν ἀγῶπῶπ πῶφῶσπῶπ ὀπῶπῶπῶπ ὀπῶπῶπ ὡν, κριτῶπῶπ ἰμῶν ἄξῶμῶπῶπ ὠνῆπῶπ.

εῖπῶ. Ἰωάννη ἡμῶμῶπ.

Col. 4. 12. B.

Δύο Ἐπιστολᾶν ᾗ ἀγῶμῶμῶπ σου, ἰεπῶπῶπ τὸ πῶσπῶπ γῶμῶμῶπῶπ, ἔξῆ τὸ μῶ ὀπῶπῶπ

citatem tuam vidisse, et salutem nullitati meae a te adferre, et quo qualique in loco verseris, gaudio gavisus sum miser ego, et perlibenter hanc epistolam exaravi. Ego enim, o reverendissime, iamdudum famulatus sum tui familiarium et monachatus sodalem, sed etiam ut confessorem Christi, pro quo et cuius causa persecutio tibi et exilium contigit. Sed Domino gratias, qui te ostendit praesenti tempore columnam veritatis ac fundamentum, nullo commotum adversariorum impetu, sed servantem rectae fidei mysterium sancti Spiritus vi purissimum. Probe enim nosti, quot quantique, peccatorum meorum merito, lapsi sint: de quibus quis non lacrymans doleat? Et quidem de Mediciota, qui a Iosepho, sub quadam dispensationis specie, ad Christum prodendum pertractus fuit. Hoc enimvero, o theosophe, enorme absurdumque est. Nam si quis malum sub boni obtentu agat, dupliciter peccat: quia et ipse bonam rem non facit, et quasi velo quodam ntitur rei bonae nomine, ut divus ait Basilus. Sic enim isti, praeter lapsum suum, multis aliis labendi causa fiunt. Nihilominus Mediciotes cognito errore suo, et se lapsum fassus est, et magnopere eum poenituit, ut audio: proptereaque in exilium abiit, magnam et salutarem relinquens poenitentiae documentum familiaribus suis et recti sensus hominibus. Perstant autem Christi gratia firmati, inter episcopos fii qui iam certarunt pro Domino: inter praepositos ille Catharae, ille Picridii, ille Paulopetrii, ille Agravi, ille Delmati, et Macarise Peleceetae. Ora igitur, desideratissime pater, pro ecclesiae pace: deinde et pro me peccatore et minimo; et vobiscum patribus sanctis ad Deum perveniam, factus vestigia vestra premendi dignus.

189. Iohanni praeposito.

Dnabns sanctitatis tuae epistolis debitum persolvit haec scriptuicula, quia la-

torem antea non eram nactus; ut autem verius dicam, propter prodigiosum quem intelleximus casum, quemque ipse epistolae lator narravit. Deo itaque gratias, quod sanus manseris, reverendissime pater, perferens ignominiam Christi, pro quo et propter quem tibi exilium et aerumna obligit, et rei propriae spoliatio, atque a tuis separatio, Audis ingratos rumores de illis qui res monasterii impie pessumdant; et scio te his nunciis morderi; quid ni enim? sunt quippe manuum tuarum labores, sudores certaminum, parentum substantiae, multorum aliorum oblationes et collationes. Nam tu et regis negotiis praefuisti, et oponia et haud levem annonam solitus eras accipere, ceu nobili genere natus, et affinium turba stipatus, et qui locuples monasterium aedificaveris. Verumtamen pati aliquid oportet, temporibus ita exigentibus. Bono igitur animo esto, o reverendissime; namque et haec paulo post recuperabis; postquam persecutione satis pronaverit, tamquam ignis experimento, nostram erga eum fiduciam bonus Deus. Insuper meliorem ac permanentem in caelis substantiam tibi conservabit Christus, propterea quod nunc omnia ipsius causa dereliquisti, decus adipiscens immortale et in monastico ordine, et in ecclesia Dei universa. Ne igitur, oro, torqueat cor tum tristem rerum memoria ac nuncius. Quippe scriptum esse, te moneo: nondum usque ad sanguinem restitimus adversus peccatum repugnantes. Potens est autem Deus facere cum tentatione proventum fidei. Fidesque nobis testimonium praebet, ut et praeterita reputemus et supervenientia. Quare patientia nobis opus est, pater, ut reportemus nunciatas a Deo promissiones. Habeo autem et abundanter accepi de quibus te rogavi fiduciam, propter veritatis confessionem et consensum: tibique reputetur ad gratiam, immo dicam ad remissionem communium debitorum: quandoquidem etiam hierarchiae coryphaeum hoc

χρῆν με γραμματεῖον· ἀλλ' οὐδέποτε δὲ ἐπιπῶν, εἴθε τὸ φασματικὸν ἡμῶς σωτηρίας διζῆσαι, ὡς ἀπηγγέλιον ὁ ἐντολκῶν ἔδυστολλῶν· χάρις αὐτῷ τῷ θεῷ ἐπὶ ὑμῶν ἵστων ἐβραβεύσθαι, πάτερ ἡμῶν (αὐτῷ), φέρων ἔδυστολμῶν τῷ Χριστοῦ ὑπὲρ οὐ καὶ δι' οὐ ἢ εὐχολογία καὶ ἢ κεκοπήσια, ἢ πε ἀφαιρέσις τῶν οἰκείων, καὶ ἢ ἀπαλλοτρίωσις τῶν ἰδίων· ἐν γὰρ ἀκούσθαι θλιπτικῶς τῶν εἰς τὰ τὸ μοναστηρίου φθιστονομῶντων, καὶ οἰδία ἐπὶ θριμύτητι ὁ λόγος, πᾶς γὰρ οὐ; ὡν ἐξ ἐκκοπή· χρεῖν σου, ἰδὼν ἀγῶνων, ὑπαρξῆς γροῖαν, πολλῶν ἄλλων ἰσφορῶν καὶ συγκομιδῶν· ἐπιπέδη καὶ ἴρῃας ἐς βασιλικούς σεσῶγμασι, ἐβλῆναι ἐς σπείρασις ἐκ ὀλίγα λαβῶν, καὶ εἴθε ἐπὶ καὶ εἴθε εὐχολογία, ἐκ συγκομιδῶν συμκεσῆθαι, καὶ πολυσύστατον ἰπτικῆν ἀσκησίαν· ἀγαθὴ δὲ παθῆναι, οὐτως τὸ χρεῖν ἐνεγκαντος· ἀπὸρῶν αὐτῷ ἢ πμῶνται, ἐπὶ καὶ αὐτὰ ὑπολήψῃ μὲν ὑπερον· ὡς δὲ δικαιοσύνη τῶν ἰκαρῶν τῶν πηρασμοῦ ὡς ἐν πνεύματι τοῦ δουλείου τῆς φέρῃς αὐτῶν ἢ πρῶτον πεπωθῆσθαι ὁ ἀγαθὸς θεός· καὶ ἐπὶ κρῖσινα καὶ ἰδὼντα ἐς οὐρανοῖς ὑπαρξῆν ταμῆσιον τῶν Χριστοῦ, ἐπὶ ὡν ἢ καὶ κατέλαπες πάντας δι' αὐτῶν, ἐπὶ αὐτῶν ἀπενεγκῆσθαι αἰῶνιων, ἢν τῶν μακαρῶν τῶν μαρτυρῶν καὶ ἐν πάση τῇ ἐκκλησίᾳ τῷ θεῷ· μὴ αὐτῶν φθιστοκερῶν καταξαινῆται τῶν καρδίας ἢ μῆτις καὶ ἀγῆλια τῶν λυπῶντων· γὰρ ἡμῶν γὰρ*, ὑπομνήσθαι, ἢν μὲν αἵματος ἀπικατήσθαι φέρῃς τῶν ἀμῶντων ἀνιστομῶντων· δειματῆς ἢ ὁ θεός πᾶσι αὐτῶν τῶν πηρασμοῦ καὶ τῶν ἰκβασιῶν τῆς ἰπιδῆσθαι· καὶ πίστις ὅτιν εἰς μαρτυρίαν ἡμῶν λογισασθαι καὶ τὰ φθισασατα καὶ φθισῶντα· διὸ ὑπομνήσθαι ἡμῶν χρεῖα ἐπὶ, ὡς πατὴρ, ἵνα κομισθῆται πᾶς ἐπιγγῆμινας φέρῃς θεῷ ὑπαρξῆσθαι· ἀπὸ γὰρ εἴθε καὶ ὑπαρξῆσθαι ἡμῶν τῶν, ἐπὶ οἷς ἡπιστάμην σου πᾶσι, εἴθε τῆς ἀληθείας ἡμῶν καὶ συγκατάθεσθαι· καὶ λογισῆσθαι εἰς χρεῖν ἐπὶ καὶ ἐπὶ ἡμῶν τῶν φθισῶντων κατακοινῶν· ἐπὶ δὲ τῶν καὶ τῶν ἡμῶν καὶ κομισθῆσθαι οὐκ ὑπαρξῆσθαι ἡμῶν λογισῆσθαι ἐπὶ τῶν καὶ πᾶσι· ἀλλ' ἄγα·

* Hebr. XII. 4.

λόγον ἐπὶ τοῦ κειθ' ἡμῶς λογάσας· πρὸ
 ποτὶ εἰσιν οἱ θεοὶ Ⓢ ἀββᾶ Ἰωσήφ, οἱ
 εἰ τῷ περὶ σχήματι αἰκονομάς ἀσθένεσται
 εἰ διαφραγμάτων οὐ μόνον ἡμῶν τῶν τα-
 πτωτῶν, ἀλλὰ γὰρ καὶ τῆς καθολικῆς; καὶ
 τὰ θεῶτα εἰς περὶ σπουδῶν ἐλόγησεν, ἐφά-
 νηται οὐ σαπιμῶν αὐτοῖς πνεύματι ἀλλὰ
 κατὰ ἀνθρώπων· διζήμενοι γὰρ καὶ κοκοι-
 νωικῶτες πρὸ ἀντιθέτου καὶ χειστομάχου,
 ἀπώτατο οὐκ χειστοῖ καὶ Ⓢ ἀληθινὸν
 ἡμῶν πατριάρχων· ἴδιο κύειν καὶ ἐποκι-
 φοίτο τῶν ἐκκλησιῶν αὐτῶν ἐν τῇ ἐκ-
 κλησίᾳ τοῦ ἀγίου· δηλονότι σὺς περὶ
 ὁμοῦ καὶ πάντων ἀγίων ἰλιυῶν· μη-
 μοίνας μὴ τῷ ἀμάρτυρῳ μὴ ἐπιλάθῃ, ὃ
 ποθεῖ, ὅπως εὐθύνῃς τὸ πάθος ἔργου
 ποιοῦ, ἐπέμψῃ· ὅμῳ κατόπι τῶν ὁμο-
 λογηταῖς Χριστοῦ.

εἴ. Γρηγορίῳ τέκνῳ.

Cod. I 214. a.

Ἄξι δοκεῖν μοι περὶ εἰς ἐπίστα-
 λας πάλα, τέκνον, καὶ δοκεῖν μοι οὐκ
 εἶναι ἄν ἔγχεσθαι ἐπὶ μηδὲ κατὰ λόγον
 ἰστορησῆς, ἀλλὰ εἴ· ὅν διήγημα, ἐπὶ
 κείμῃ μοι ἐπίσταται ποιητικόν, καὶ οὐαί
 μοι πρὸ ἀθλίου εἰ μὴ ἀρκαίους ἀναγ-
 γήσοιμι· εἰ μὴ γὰρ ἴωσον περὶ μὴ γα-
 ροτότα ἐν ὑπακοῇ μου εἶναι Ⓢ λόγον,
 οὐδέ ἄσασθαι τὸν ἐδολομένον λιγῶν· ἐπα-
 διλὸ δὲ περὶ τοιοῦτον, ὡς ὑπὸ μέγιστος
 θεοῖ καὶ ἀγγέλοις καὶ πάλιν μοι τὸ γράμ-
 μα· ἡμοῦ μὴ φθρακτικόν, ἡμοῦ δὲ εἰ
 ἐξαρρητικόν, καὶ οἷδ' ἐπὶ περὶ ἔχοντα
 οὐς ἀκουστικὸν ἀβλαστοῦ ἀδελφοῦ Γρη-
 γόριου, μήσθῃ ἡμεῶν ἀρχαίων με-
 σθῃ ἀναδίστατος υἱικῆς· μνησθῃ ἀγα-
 πησῶς μου, ἁπαντὶς μὲν, ἀληθινῆς δὲ,
 ὡς πάντως ἴσασθαι μνησθῃ ὅτι βασιλεὺς
 καὶ ἀρχιερεὺς καὶ εὐσεβὸν ἰαγῶν ἀσχυρίσθαι
 ἡμῶς εἶναι ἀλλήλων πολλοῖς τῶσπις κη-
 ρησῶν, τῷ σπουδῶν τῆς ἀγάπης οὐ-
 διαμῶν ἐργουμένων· εἴτα ὅτι πολλοὶ οἱ
 πολεμιστῶν καὶ ποθέουσι οἱ ἀγῶνι, ἀπ-
 τῆσι καὶ νικηταῖ καὶ ἀβλαστοῖ· ὅποτι δὲ
 παύλα, ὅτι ἦτα καὶ διαίτης· οὐ τῶν
 παλαιωείας μου· ἀββᾶ τῆς διαμνησῆς

non puduit confiteri Deo et nonnullis. Sed
 ageres de primariis aliquot loquamur. Ubi-
 nam est abbas Iosephus, qui nunc dispen-
 sationis praetextu, impie egit, seque non
 a mea solum humilitate, sed et a capite
 seinnxit; quippe antea in facie laudabat,
 at nunc apparet non spiritu sed humano
 respectu fuisse copulatum: namque ad-
 mittens et communicans cum adversario
 Christice hoste, repudiavit una cum Chri-
 sto verum quoque patriarcham nostrum.
 Videat Dominus et visitet ecclesiam suam
 celcrita a silvestri apro pessumdatam;
 nempe precibus tuis placatus et omnium
 sanctorum. Neque orandi pro me pecca-
 tore obliviscaris, o carissime, ut ab omni
 opere malo caveam, vos sectando Christi
 confessores.

190. Gregorio filio.

Nunc ad ea respondeo, quae tu lamprid-
 em scripsisti, o fili: respondeo quoque non se-
 cuudum ea quae scripsisti, quandoquidem
 ad obedientiam rationem non sunt composi-
 ta. sed prout ego loqui ab officio meo com-
 pellor: etenim iudicium mihi impendit
 tamquam pastori, et vae misero mihi, nisi
 prout opus est denunciaverim! Nam siqui-
 dem cernerem me non ad hominem loqui
 obedientiae debito mihi obnoxium, ne ver-
 bum quidem fortasse proferrem. Nunc quia
 cum talis conditionis homine res mihi est,
 Deo et angelis testibus, hanc denuo episto-
 lam do, hortando simul et praecipiendo:
 scioque me ad aurem auditui idoneam lo-
 cuturum. Gregori frater, memento dierum
 antiquorum, memento tuae filii more devo-
 tionis: memento amoris mei, humilis qui-
 dem sed veri, ut omnes sciunt: memento,
 neque reges neque episcopos invicem nos
 se iungere haud valuisse, etsi multifariam
 conatos, amoris vinculo numquam disrup-
 to. Memor insuper esto, quod cum multi
 oppugnatores essent, pluresque agones,
 multi extitere invicti, immo victores, et
 inseparabiles: cum vero quies fuit, tunc

cladem exitiase et dissidium. Hem meam miseriam! Hem diabolicam fraudem! Quamvis eras tu, et quam validus, quamdiu ex obedientiae norma te gessisti! honore dignus, fide dignus, fama clarus, multaque bona aduentibus te confrens! Quid nunc rei accidit, filii mi? quid te a me abscidit, viscera mea? Num quia tibi increpitans molestus fui, dum tuam voluntatem intercederem? Hoc sane fateor, sed Dei animaeque causa. Quod si forte perperam, ignosce. Ceteroqui scias, me meae naturae vim fecisse, immo etiam obedientiae mihi debita us laesisse, dum tuae quieti consulerem. Tua quoque merita fateor, non enim ingratus sum filii mi, quod nimirum propter me Christum sequens, convicia et verbera earceremque es passus, et animam usque ad sanguinem tradidisti. Nosti regia responsa, in palatio clausuras, ad sanctum Mamantem deductiones: nosti utriusque nostrum vitam carceralem, mutuum unanimitatem, quam etiam reges et sacerdotes et quilibet alius mirati sunt. Nunc quae causa est disidii tui? Quia scilicet, ais, consumptis persecutoribus, et amotis scandalis, in concordiam nos cum summo praesule redivimus. O errorem! Quae tua, oro, voluntas erat? Ut fieret synodus, inquis, et mali causa tolleretur. Quis vero in synedrium veniret, et rei vindex foret? Non vides, te impossibilia dicere? Sed non debuit, dicis, consentire imperatori summus praesul. Sine dubio, veluti nec eius praecessor, quo tempore maius erat periculum: quamobrem hic etiam secundus dispensationis viam ingressus est. Omittite haec, filii. Res ita peracta fuit, et horum iudex Deus. Interim laudabiliorem et probatiorem Deo esse credo concordiam, quam contrarietatem, in homine certe prudente, et modum sciente dignitatis et oppositionis. Et quidem tempus id patefecit, cum confessionis coronam sibi cum aliis multis patriarcha imposuit;

ἐμπρός· οἱ Θεοὶ ἅς ὁμοῦς εἶξ ἂν ἴδρασας ἐν ἑσπεραῖῃ· ἡμῶν, ἀξιόπιστο, θεοφάνης, πολλὰ τὰ ἴδρα φερόμενον τὴν ἐκτυγχάνουσιν· τί τὸ γιγνόν, τίανον μου; τί τὸ διατημένον σε σωλάγγρον μου; ὅτι ἰλύνασά σε ἑσπεραῖν, κόστων τὸ θίλκμῃ σου; ὁμολογῶ, ἀλλὰ διὰ θεόν κηὶ ἡυχλῶν· εἰ δὲ καὶ ἀδίκως τυχόν, σὺ γινώσκει· μηδέποτε δὲ ἔπ κηὶ τῶν φίλων μου εἰς βίαισά μῶν εἶπω κηὶ τὸ τῆς ἑσπεραῖς θίλκμον ἰλυμνήμῶν, τὰ τῆς ἀναπαύσεως σου δόξαν· κηὶ ὁμολογῶ κηὶ τὰ σὶ, οὐ γὰρ εἰμὶ ἀγνώμων ἡμῶν, ὅτι δὲ ἡμῶν Κειστοῦ ἀκολουθῶν, κηὶ ἀνασίδης, καὶ ἱεραπίσθης, κηὶ ἱερομεθῆς, κηὶ τῶν ἡυχλῶν μέγας αἰματῶν· περὶ σὺν· οἰδίας τὰς βασιλικὰς ὑποκρίσεις· οἰδίας τὰς ἐν τῷ παλατίῳ εἰρηκτῶν· τὰς ἐν τῷ Μάμασθι ἀπαγωγὰς· οἰδίας τῶν φυλακτικῶν ἀμφοτέρων ζωῶν, τῶν εἰς ἀλλήλους συμφύλων, ἐν ἰθαύμασας κηὶ βασιλείας καὶ ἱεραῖς καὶ πᾶς τῆς ἄλλῶν· ἴτα τί τὸ διαίρησας; ὅτι τῶν δυνάστεων κηὶ τῶν ἀρχιερέων, κηὶ τῶν σακεδᾶλων ἐκ ποσῶν ἀρδίντων, σὺμβασιν ἰσποσάμῃ μετὰ τῶν ἀρχιερέων· ὃ τῆς ἑσπεραῖς· κηὶ τὸ ἰβούλου· ἵνα φωνῶν ἱερίτω σὺν οἰδῶν κηὶ κηὶ κηὶ τῶν αἰτίων· καὶ τῆς ὁ σὺμβασῶν ἡ κηὶ κηὶ οὐκ ἴσως ἀντίδικτα· λῆσαν; ἀλλ' ὅτι οὐκ ὠφελιν σὺν οἰδῶν τῶν βασιλεῶν ὁ ἱεραρχῶν· ὁμολογῶν μέγας· ὡς οὐδὲ ὁ περὶ αἰπῶν ἰφῶ καὶ ὁ μίξων κίνδυνῶν, εἶξ οὐ καὶ σὺν ἀπείρηται δῆσθον οἰκονομίας ὁ δὲ τῶν (1)· ἴα ταῦτα, τίανον· γιγνόν ὡς γιγνόν, ἔκ κηὶ σὺν θεῶν τῶν τοιούτων· τοιούτων θεοφανετικῶν καὶ ὁσωντῆρας τῶν θεῶν μου πωτῶν ὑπάρχει τῶν ἑσπεραῖς τῆς ἐσπεραῖς τῶν ἐν φρονεῖται καὶ εἰδῶν μέγας καὶ ἀξιόματῶν καὶ ἐσπεραῖς· καὶ γὰρ ἰδῶσθον ὁ κηὶ ὁμολογίας οἰδῶσαν ἀπαδοσάμῶν τῶν ἀρχιερέων σὺν πολλοῖς ἄλλοις· κηὶ μῶν τῶν παπανῶν σὺν κηὶ τῶν ἀρχιεραρχοῦν· ὅτι κηὶ ἰδῶσθῶν καὶ εἰδῶσθῶν

(1) Loquitur de Tarasio et Nicephoro patriarchis, qui imperiali voluntati partim obsecuti fuerant, ne extrema mala fierent ecclesiae.

μα ἐπὶ τοῦ βασιλεύσαντα ἀντιγόστα τὸ αἴτιον· ἔμῃ οὔτοι με ἀδελφὴ φιλαρχαῖτα ταῦτα λίγην, ὡς ἂν ἐσαθρομύσθαι ἢ νικᾶν ἐν τῇ ὑποταγῇ σου μοιδιαμοῖς· εἰ οἶόν τι γήνοσθαι εὐάριστον θεῷ, δέχομα οὐ μόνον ἐσπῆν σοι τὸ ἡμέτερον, ἀλλὰ καὶ ὑποταγῶνά σοι· καὶ δειομαί σου τίκων μου ἀγαπητὸν μὴ σκληρωθῆς, ὁ θεὸς σε ὡδρακαλᾷ δι' ἡμῶν· ἴδε ἐπὶ τὸ κείμεν καὶ τὸ ὄντων μὲν σου τίκων μου ἐξῆς ὡδρακαλᾷ σε μὴ ὑποτίχω μου πῆς ἰλιπίδου· ἐπ' ἀμφοτέρους, λίγην δὲ καὶ τῆ ἀδελφῷ μου Βασιλείου τῷ ἡραγμαίνου, ὃ γράψα ἰδίᾳ σελεύστρεβν τὸ οὐκ εἶχον· εἰ δὲ, ὅπερ μὴ γήνοιο, ἀπαθῆσθαι, ἰγὼ μὲν ὁ ταπεινὸς ἀθῶα ἰμαντὸν τῆ αἵματῷ ὑμῶν· ὑμᾶς δὲ ὑπέθετο, ὁ καὶ ἴστω· τί τὸ πῆς ἀπαθῆσθαι κείμεν καὶ διεσημα ὡδρα θεῷ.

ερα'. Πρωτοσπαθάρια.

Cod. f. 216. a.

Ἐγὼ φεδομῶ καὶ ὑλαβηθεῖς μὴ τι δῆξ τ' ἡράσθαι με γήνοσθαι εἰς κόπον, κουλία μου, οὐκ ἰπίσθηλα τὸ πρῆσθαι ἀπὶ τῆ οὐκ οἶδα πῶς ἰδούσα τοῦ γραμματεπόεν ἰπλιεσθαι τῷ δέξιαν ἀπὶ ἀργυρίου, ὑποσίλαστα εἰς ἀπαυσι πῆς ἀπανώσθαι μου καὶ ἴνα τὶ ἀκινότησας τῷ ὑλοσημῶν σι οἰκίας· καὶ ἴνα τὶ πρὸς πησομῶν σου ἰγρομῶν; πλὴν ὁ πάντα ζυγοσταν κὶ σαθμῶν, ὑποσίη σοι ἀπὶ μῶν καὶ ἀπὶ ἡσθον τ' βασιλείας ἀπὶ ὑπακίων σου πῆς πιποθῆσθαι καὶ πῆς πρῆσθαι μῶν ἐξῆς κεαράσθαι πῆσας σι θλίβην καὶ ἀδολοσθαι, γαλλωσθαι τὸ καὶ οἰκίας παρίχων σοι δῆξβίον· μημένθαι ἔμῶν ἐν τῇ ὀρθοσθῆσθαι καὶ κεαράσθαι σου λαβῆσθαι μανθῶν ὃ ἐπὶ ἀπὶ τῆς ὑποσθῆσθαι, καὶ γα κεατιμῶν ἴη.

εραβ'. Βασιλείῳ ἀρχιμανδριτῇ Ῥώμης (1).

Καὶ τὸ πρῆσθαι, οὐκ ἰγρῶν δῆξ πτα

me quoque humili homine patriarcham sectante, quem et proba et probavi, culpam rei imperatori imputantem. Neque putes me ambitiose haec dicere, ut nemet iactem et de tua debita subiectione triumphem. Minime gentium, inquam: nam si Deo gratum esse posset, spondeo me non solum tibi dicturum peccavi, sed et tibi obedientiam professurum. Rogo ergo te, fili mi, ne velis exasperari, nam Deus te ore meo cohortatur. En vides tibi fieri districtum praecipuum una cum aliis tecum versantibus filiis meis. Oro te, ne spe mea frustrer, in neutro inquam vestrum, te scilicet et dilecto fratre meo Basilio, cui nihil habeo quod abundantius scribam. Sin vos, quod absit, morem hand geretis, ego quidem misellus, sanguinis vestri innoxius sum: vos autem videbitis, quod et probe scitis, quae sit nempe inobedientiae poena et censura a Deo.

191. Protospathariae.

Ego cavens subvertitusque, ne tibi scribendo, domina mea, gravis essem, nullam antea epistolam misi: tu tamen comperto nescio quomodo litterarum latore, manum eius argento implesti, quod ob humilis personae meae solamen misisti. Et cur tu evacuasti benedictam domum tuam? Cur ergo tibi quasi ad nauseam molestus fiam? Verumtamen qui omnia ponderat libratque, reddat tibi mercedem ac remunerationem, regnum suum, habita ratione fidei tuae exhibitaeque precis; levans vide licet omnem tribulationem tuam atque curam, et tranquillam largiens atque pacificam vitam. Memor esto nostri quoque in tua orthodoxa puraque pietate. Audio enim te rectam religionem tenere, et porro esse conservaturam.

192. Basilio Romae archimandritae.

Non scripsi antea propter quamdam re-

Cod. f. 216. a.
EPISTOLA DIONO-
GENI.

(1) Ad eundem in monasterio romano S. Sabae archimandritam scribit Theodorus epistolam 25. libri I. in Sirmodini editione; petens pariter ut, eo intercedente, Pontifex rom. opem ferat byzantinæ ecclesiae sub Iconomachorum oppressionibus laboranti.

rum revolutionem; nunc tamen per litteras dilectum meum sanctumque patrem compello. Nam quemnam alium istie alloquar, quam antiquitus et a primordiis cognitum, et amicum, et patrem, et defensorem, et unanimum, et consentientem, et eiusdem zeli participem, et adiutorem, et consiliarium, et quicquid aliud dici potest, ad familiaritatem, curam, tutelamque pertinens; haecque omnia propter Deum solum atque virtutem quam admirabili vitae genere superinduisti? Amabilis vero, et dignitate praecellens, in suprema ista Dei ecclesiarum splendens; atque isthinc solares veluti radios emittens usque ad mundi terminos, propter divinam veluti famam, et tamquam vero nomine dietus Basilius. Talis tu tantusque es, homo Dei, admirabilis pater. Nobis autem cur scriberemus, denuoque mitteremus fidelem filium nostrum Euphemianum, nulla alia causa fuit, praeter illam quae et priorum litterarum, quas illaeas detulerunt Dionysius et ipse Euphemianus verissimi filii nostri ac dilectissimi: qui etiam responsa non retulerunt, attamen et ipsorum narratio, et sacerdotis Methodii, simulque religiosissimi Monomachiae episcopi litterae satis nostram humilem animam exsuscitaverunt, grata et religiosa verba dicentes, et apostolico animo vere digna, quae amanter et ex Christi exemplo prolata fuerunt, immo et exarata benigne secundum patrum traditionem a sanctissimo Apostolico. Sic enim et nos exiique optabamus, auctoritate scilicet eius qui orbi vestro dominatur nancisci auxilium per primae sedis intercessionem, et a Deo datam potestatem. Sed nondum audebamus id petere, propter rei sublimitatem; nunc quia Dei digito inspiratum fuit in illius sacrum cor, hoc petit oratio nostra,

σθεπέτασ· ἀλλὰ γὰρ τοῦ ἐπιτίλλου τοῦ ἰμὸς ἡγαπημῶν καὶ ἀγίου πατρὶ. Ἐ σθεπέτα γὰρ ἄλλων ἔγω διαλιγμάσ ἐν τοῖς αὐτοῖς, ἢ σθεπέτα (1) αἰουθεν καὶ ὄψ ἀεζήσ καὶ γνῶσιμον καὶ φίλον, καὶ πατέρα, καὶ σθερασιπῶν, καὶ σύμφυτοι, Ἐ αὐτοσθερα, καὶ συζηλωτῶν, Ἐ δῆκισον, κὶ σύμβουλον, καὶ πᾶν ὅπου ἔστιν ἐπιστῆ εἰς οἰκῶπτα κὶ σθερμῶσασ Ἐ ἀντίλοφιν, δὲ μόνον θιον καὶ τῶ δροτῶν ἴω ἀμφισσασ ἰαυτῆς ἐσθῆσ πολιτῆμασ; ἔσθῶσ τῆς ὄνη κὶ σθερῶσ τῆς ἀξίμασ ἐν τῆ σθερῆσ τῆς ἐκκλησιῶν (1) τῆ θιῶ δὲσλῆμτοι; κῆξ ἀπῆσ ἑλισβολῆσ οἰοντῆ τῆ σθερα δὲ τῆσ παρῶσθῆ ὄξ ακνομῆσ θιονυμῆσ, καὶ ὡσ ἀλλοθῆσ βασιλοῦ σθερασροῆσ σι· τοῖου τῶ μῆ καὶ πλοκοῦτῶ σὺ ὃ τῆ θιῶ ἀσθερασ τῶ καὶ ἀξίμασ τῶ πατῆρ ἡμῶν δὲ τῶ ἐπιστῆλα Ἐ αὐθῆσ ὄσασηλα Εὐφημαῖον (1) πῆσ ἴον ἡμῶν ἢ καπῶσισ οὐ δὲ ἄλλο π, ἢ, δὲ ἴω αἰτῆσ καὶ τῶ σθερῆσ γῆμασ, ἄπῆ ἀπισῶσαστο διοῖσῶ Ἐ ὁ αὐτῶ Εὐφημαῖος οἰ γροπῶσισ ἡμῶν ἴοι καὶ ἡγαπημῶν· οἰ, εἰ Ἐ μῆ ἀπῆκῶσασ ἀνῆρασ, ἀλλ' οὐδὲ δὲσ τῆ σῆ οἰκῆσ ὄξησροῆσ καὶ τῆ τῆ ἰπῶ Μεδουθῆσ, ἰμοῦ καὶ τῶ θιοφιλῆσῆσ τῶ ἐπικῶπῶ Μονοβασῆσ δῆσροῆσ, ἰκαρῶσ ἡμῶν ἀνῆσπῆσῆσ τῆσ ἀπῆσ ἴμασ, ἐπιστῆσ σικαῖα καὶ θῆρασ μῆσ καὶ ὄπῆσ ὄσασροῆσ ἴμασ ἄξια, ἢ ἑλλῆδῆ σιμαπῶσ Ἐ χροσσιμασ, Ἐ μῶ καὶ ἰτυπῶδῆ πῆσμασ σιμαπῆσ καὶ πατῆρσ τῆσ ὄπῆσ σθερῆ τῆ ἀγῶσῆσ ὄσασροῆσ ὄπῆσ τῆ καὶ ἡμῶσ οἰ ἀσασῶ ἰποθουμῶ, ὄπῆ τῶ κροπῶμῶ τῆ κῆσ ὄμασ οἰκῆμῆσ ἢ ἐπικῶσῆσ δὲσ τῆ σθερασροῆσ μιστῆσ κὶ θιοδωρῆσ ὄξουσῆσ γῆμῶσ· ἀλλ' ὄπῆ ἰποθουμῶ τῆσ αἰπῶσῆσ δὲ τῶ ἰπῆμασ ἰσῶ ἄσ δὲ ἐσπῆνῆδῆ σακτύλω θιου εἰς τῶ ἰσῆσ καρῆσ, τῆσ καὶ ζῆσῶ ὃ ὄσῶ, τῆσ κὶ

(1) En vi sanctus vir Theodorus de romana ecclesia loquitur, quam non *primus* sed *secundus* appellat, et in sequente epistola *σθερασιπῶσ* (et in ed. ed. vīs ἰσῶσ ἑλλῆσισ σιμαπῆσ σιμαπῆσ) Graecum quoque chronicon, schismate photiano antiquius, a nobis editum (Script. vet. ed. prim. T. l. part. II. p. 21.) sic habet: ὁ σθεπέτα σθεπέτα τῶ κροπῶμῶ τῶ ἀσασῶσ Πετροῦ, τῆσ κροπῶμῶσ τῆσ ἰσῶσ κῆσ. Et infra: ἢ κροπῶμῶ τῶ ἀσασῶσ καὶ ἰσῶσῆσ τῶσ πατῆρσ. Pudet itaque Photium et Caeterarium!

πρωτοθλῶα ὑπερμετα οἱ ἀνάξιοι· εἰς μὲν
 δόξαν τοῦ φρονησομένου, ἥτις εἶναι λυσί-
 πλῃα μερίσι τῆ ἑαυτοῦ ἑκκλησίας· ὡς γὰρ
 εἰς κύριον, μία πίστις, εἰς θεόν, οὐκ ἴδιον
 ἔστι καὶ μία ἑκκλησία, καὶ κορυφαί-
 ζοι ἀφ' ἑμῶν· ὥστε τὸ ὑμέτερον ἀσφαλι-
 ζοῦσι, διασώζονται, τὸ ἡμέτερον φρονη-
 ζοῦσι· τὸ αὐτὸ γὰρ ὑπὲρ ἀλλήλων ὅσοι *
 μεμνησθε τὰ μέλη· ἔστι γὰρ ἡμετέρον ἑνὸς
 μέλους συμπαρεῖν πάντα τὰ μέλη· εἶτι δὲ
 ἐξάξεται ἑνὸς μέλους συγχάριεν πάντα τὰ μέ-
 λη· ὑπερμετα μὲν οἱ ἀμάρτυροι, οὐκ ἴδι-
 οὗσα μὲν ἀπαρα, εἰς δὲ ἑμῶν τῶν ἁγίων
 κλήθ· ταῦτα μὲν ὡς ὡδὸν τῆ μακαριω-
 τάτης διαπολιτικοῦ διοικήσεως φρονησόμενα·
 τίς δ' ἂν εἴη πάλιν οὐ τῆ κελεύουσι ὡδὸν
 καὶ συμβούλου διήξου καὶ κατὰ πάντα
 διαπολιτικοῦ, συνειδέσθαι καὶ συμπεριεῖναι
 ἔστι συμπερονομήσασθαι εἰς τὴν ἑαυτοῦ
 ἐκκλησίαν· ὡς καὶ τὰ πάλαι ἐπὶ τοῖς πάλαι
 ἐπιστολῶν θεάρετα ἐλάθεν τῶν κυρίων ὡς ὑπερ-
 μαχος ἀληθείας ἔστι φρονησάτης, μὴ τῆ
 διαπολιτικῆς κορυφαίης τῆς ἑκκλησίας· ἀνο-
 μεία σου τῆ ἀγάπης ψυχῆς ποιῆσθαι μεμνη-
 μέν τὰ πάντα ἀμάρτυρον, εἰς τὸ σὺν-
 εἶναι ἐν κατῆ ζῆσθαι.

εργ· Ἰωάννη ἐπισκόπῳ Μονοβασίας
 ἔστι Μεθόδιον ἡγουμένον.

Coë. I. 210. a.

Τοῖς διοικηταῖς καὶ πνευματικοῖς μου
 πατέσι Ἰωάννη τῶν διοικητικῶν ἐπισκόπῳ
 Μονοβασίας, ἔστι Μεθόδιον τῶν ὑπερμαχῶν
 ἡγουμένον· Θεόδωρον ἀμάρτυρον μεταχόν ἔστι
 ἡγουμένον τῶν Στεδίων.

Καλῶν βουλιῶν ἐβουλεύσατο ἡ ἡμετέρις
 ἡμετέρις ἀγαπῶν, ἀπαρα τῆ τῆς αἰρεσι-
 κού ψυχροτέρου κλίσεως, καὶ πρὸς τὸ
 εὐδοκίαν λιμῆμα τῆς πασῶν ἑκκλησιῶν φρο-
 νοδοθετικῆς εὐδουρομίας· οὐ μάλον
 τὸ κατ' ἑαυτοῦ ἀσφαλισμῶν, ἢ τὸ κοινῆ
 συμφέρον σκοπήσασθαι διοικήσεως, ὅτι ἐστὶ
 τῆ ἀνωτάτης εὐφημίας· τὸ γὰρ ἐδήλωσεν
 ἔστι ἡμετέρις συλλαβῆ, καὶ μὲν καὶ ἡ
 γλώσσα τῆς ὑπερμαχῶν ἀγαπῶν τῶν
 ἡμετέρις ἑαυτοῦ· ἀλλ' ἡμετέρις ὁ θεὸς ὁ ἔστι
 ἡμετέρις ἐσπῆρας, καὶ ἡμετέρις ἡμετέρις

hoc fieri precamur nos indigni; ad Dei glo-
 riam praecepit, atque ad maximam eccle-
 siae suae utilitatem. Nam sicut unus Do-
 minus, una fides, unus Deus, sic nimirum
 et una ecclesia, sic tamen ut vester apex
 ei praesideat. Quare rem vestram tuumini,
 o domini mei, dum nostrae curam geritis.
 Invicem enim, inquit, sollicita membra
 sunt: et sive patitur unum membrum, com-
 patiuntur omnia membra; sive unum mem-
 brum in gloria est, cuncta membra congaudent.
 Haec nos peccatores in memoriam
 revocamus, non vos docemus; absit; vobis
 hoc autem sanctis ad decus redundat. At-
 que haec a beatissimo Apostolico divinitus
 proveniunt. Quis tamen alius, praeter te,
 patrone egregie, idonee consiliarie, et per
 omnia apostolorum imitator, et conciliare
 et operam conferre et conspirare ad religio-
 sorum postulorum consecutionem potest?
 Qui et olim in antiquis tractatibus visus es
 quae Domino grata erant curare, tamquam
 veritatis defensor et patronus, post apo-
 stolicum apicem, ecclesiae Christi. Oro
 tuam sanctam animam, ut mei plane pecca-
 toris sis memor, ut omnimode salvus fiam.

193. Iohanni episcopo Monobasiae,
 et Methodio praeposito.

Venerandis admodum spiritalibus meis
 patribus Iohanni Deo carissimo episcopo
 Monobasiae, et Methodio religiosissimo
 praeposito, Theodorus peccator monachus
 et Studii praepositus.

Rectum cepit consilium prudens sancti-
 tas vestra, ab hac haeretica et animabus exi-
 tiali tempestate diacedendi, atque ad tran-
 quillum primae cunctarum ecclesiarum fun-
 damentum recta se conferendi; non tam ut
 incolumitati propriae consuleret, quam ut
 communem utilitatem divino consulto cu-
 raret, quae summa vestra laus est. Id enim
 significavit et sacra vestra epistola, insu-
 perque eorum lingua qui isthinc reversi
 sunt dilectorum filiorum nostrorum. Sed
 benedictus Deus, qui et hanc sententiam

vobis inspiravit, et modum praebuit, et benivole vos isthic excipi curavit; quamquam alter alteri praecessit, prout illi duo ad divinum sepulcrum. Namque et ambo laeti nuntii latores, a quibus haereticae custodiae homines frustrati sunt, et mei miselli preces facilius ad Apostolici aurem pervenerunt, et per vos ambos impressa sunt Dei digito in apostolico corde consilia. Quam laudabilia navigatio vestra! quam felix agone heic certantium, qui clariorem successum reddidit! siquidem duorum hominum salus, omnium incolumitatis causa fuit. Haud vobis debetur laudativa ex oleastro, sed illa cum paena divinitus contexta de rosis corona; Prodromi nempe secutori, immo dicendum et homonymo; itemque vero Methodio, quoniam methodus (regula) virtutum, utilis Christi ecclesiae, res tuae gestae sunt. Quid ergo reliquum sit, vos quidem o sapientes, nobis etiam tacentibus, nostis. Qui coepit in vobis bonum opus adeoque ecclesiae suae salutare, Deus perficiet. Propterea commo- nemus atque oramus, quod omnino vos facere non ignoramus. Sine intermissione in- state obsecrantes, donec ea compleantur quae divinitus decreta sunt a sancto prima sedis Antistite. Hanc enim ob causam misimus dilectum filium nostrum Euphemianum, ut etiam nuncius sit accuratus omnium quae heic fiunt. Universos zeli nostri socios et sanctos salutare dignemini, reverendissimum meum praecipue archimandritam: namque et nos, siquando poterimus, nunciare vobis bona et significare quae oportet non negligemus.

194. Isaaco et Arsenio in sancta civitate monachis.

lucundum humilitati meae est quemlibet de terrae sanctae patribus alloqui, quia prospere accidit ut mitterem de meis caris fratribus qui istic sunt; et quidem vobis sanctissimis patribus, quorum brevi tempore conversatio, tam amanter in hu-

μῶν, καὶ ἐν ἡμέραις ὑμῶν προσεδιέβλωμαι ἐν τοῖς ἀντιόχει ἐνοσίθεσας, ἢ καὶ θάτερον θωπύρον προσέδραμῶν ὡς ἐπὶ τῷ διοδῶρου μνήματι. * καὶ γὰρ χαρῆς εὐαγγέλια ἀμφω, δι' ὃν οἱ τὴν πᾶσι αἰρετικῶς κωσταδίας ἠπερέκτισαν· ἔπει ἡμεῖτεσθε δίκως τῆν ἑσπηνάειν, ἐν ἡμετέροις εἰς τὰ ὅσα τῷ δαστοπολικῷ εἰσιτήληυθην, καὶ ὅτι ἀμφοῖν ἐτυπάθη τὰ δεκτύλιω θεοῦ ἐν τῇ δαστολικῇ καρδίᾳ βεβουλημένα· ὡς γαρ εἶρησεν ὑμῶν ὁ πολὺς, ὡς εὐκλεῖς ὁ ἀγων τῆν ἐσῆυθαι ἐναθρομύτων, ημεσφύεστεν τὸ κερταῖσμα ἐργασάμεν. εἴπωρ δυνῶν ἀνδρῶν ἢ πάντων σωτηρία κατ' ἄσπεκαται· οὐ κόπως ὑμῶν ἐξομολογῶς *, ἀλλ' ὑμῶν ὡς ἐκ βουλήναις θεοπαλάου σῖφασ. πρὶ ἱερολάτῃ τῷ προσδρόμω, εἰπ ἂν εἴπωρ καὶ πνευμῶν. Ἐ τῶν ὡς ἀλλοθῶς Μεσσεδίω, εἴπωρ μέσσεσθε ἀρετῶν ἀφίλιμ. τῇ Χειροῦ ἐκκλησίᾳ ἢ σὴ προσῆξι· τί αὐτὸ τὸ λαπῶμῶν, ἵτε οἱ σφοῖ, καὶ ἡμεῖς στυμῶν· ὁ ἐσπερῆμῶν ἐν ἡμῶν ἐργῶν ἀγαθῶν καὶ πηλικουτῶν σωτηριῶν τῇ ἐαυτῷ ἐκκλησίᾳ θεῶς τῆν ὁσῆσῃν δὸν ἑσπεμῆσσομῶν καὶ φῶσκαλουμῶν, ὁ πάντως πεισὶν ὑμῶς ἕκ ἀγρομῶν· μὴ ὑφῆται προσοκῆμῶν καὶ ἐκλιπαρῶν, ἵως ἂν περῶναι τὰ διοσδῶς ἐγκυκλιμῶν πρὶ ἀρίω προσποθεσῶν· εἰς αὐτὸ γὰρ τῶν ἀπιστιέμῶν Εὐφημασῶν τῷ ἡραππῶν ἡμῶν ἵδῶν, προσ τὸ καὶ ἀγγίλον γῆνῆσαι ἀκλεβῆ πάντων τῶν ἐσῆυθαι προσπομῶν· προσσῆπῶν ἀπαντας ὅσῶν ὑμῶν καὶ ἀρίους, μελιστα τῷ σῖβασμῶν μου ἀρχιμασδῆτῶν ἀξίωσῶν· ἐσῆ καὶ ἡμῶς σῆε ὑμῶν ὁ πῶν δεκτύλιμῶν, ἐναγγέλισσασθαι τὰ ἀγαθὰ καὶ προσπορῶσῶν τὰ εἰκότα σωδῶσῶν.

εφδ'. Τοῖς ἐν τῇ ἀρίᾳ πόλῃ μετὰ ζῶν, Ἰσαὰκ ἔ' Ἀρσένῳ.

ἡραππῶν ἡμῶν τοῖς ἑσπῶναις παρῶν παρῶν τῷ ἀρίᾳ γῶς προσπορῶν ἡμῶν, ἐνοσῶν διοσδῶν ἵνα τῶν ἡραππῶν ἡμῶν ἀσῆλφῶν ἐν τοῖς ἀντιόχει· μὴ ὅτι γὰρ ὑμῶν τοῖς ἀγωνπάσις παρῶν, ὡν ἢ ἐσῆ ὁλῶν ἡσῶν σῶσῶν ἕως ἐσφῶν τῶν φιλικῶν ἐν

* Job. xx. 1

* Mt. i. 12. 722.

Cod. l. 236. b.

τῆ Ἐπιτοῦ ἡμεῶν καρδία, ὡς ἀνεπίλυτος
 τῆ πάσης ἀγαθῶν μελέτης, ἀφ' ἧ ἐ ἐ πάσι
 χριστιανῶν τῶν ἔσονται τῆ ἐ τὸν ἡμεῶν
 οὐ γὰρ παρρησιόφρων, ἐκεί πᾶν ἀγαθὸν
 κατορθώσεται· ἐφ' ὃ ἡ ἀγία ἡμεῶν δυνάμει
 εὐχόμεθα, οὐ μόνον τῶν κληρικών, ἀλλὰ καὶ ἐ
 ἵσως τῶν ἡμεῶν εὐσεβῶν ἡμῶν ἀγάσμεθα
 ἐννοῶν τοιοῦτοι ἡμεῖς ὑπὲρ πάντας ἐστὶν
 ἀτακτοῦς δὴρησάσαστας ἄφροντες ἀζημί-
 νητοι· ἀγαθὰ ὑποσημαῖα ἐναφύσαστας τοῖς
 ἀγαπῶσιν ἡμεῖς· οὐ ἢ εἴτεκα ἡ ὑποσημαῖα
 ἀδελφοῦ, αὐτοῦ διδάξαι· οἶμα ἢ ἡδὲ ἡμῶν
 ἀπορροήσονται, ἐπὶ ὅσων ἐ πρὸς Βυζαντιῶν
 τῶν βασιλευσῶν τῶν ὑποσημαῖα· ἀπὸ τῆ τῶν
 τῶν τῶν σπῆλαι ἐκόντων αἰρετικῶν φλόγα ὁ
 κρατῶν ὡς ἐμπερῶσται πάντα τῶν ἐκκλησιῶν,
 ἐ ὅσων ἡμεῖς πάντα ἀνθρώπων ὑπαρξί-
 νη τῆ ἀσθεῖα· ἡ ἐστὶν Ἄγαθὸν ἡ Ναβου-
 χοδονόσορ ἡμεῶν, ἐς ἐκδομῆσθαι πάσης
 ἀγίας ἐκόντος, τῆ ἐκαστῶν μόνων προσήσασται
 ἡ, οὐκ ὁ βυζαντινῶν ὑποσημαῖα, ἐν ὅσων
 ὑποσημαῖα τῆ φλόγα τῶν βασιλευσῶν τὰ καθ'
 ἕκαστον λέγει, παρῆλαον ἡμεῶν, ἐς τοῖς
 πρὸς τῆ ἀγνώστων ἡμεῶν παρῆλαον ἡμεῶν
 μῶσιν ἐμπερῶσται (1)· ἄλλως τῆ καὶ τῆ
 ἀδελφοῦ δωματίου ἀπαρξῆσται· τὸ πρὸς
 ὑποσημαῖα ὁ ἐκαστῶν ἡμεῶν ἀδελφῶν, ἀφ'
 ἧ ἐν κυρίῳ ἀγάπῃ ἀντιῶσται πρὸς ἡμεῖς
 ὅσων ἀπὸ τῶν οἰκησῶν, εἰς τῆ προσήλ-
 ον ἐ ὑποσημαῖα τῆ ἀγίας κορυφῆς (2),
 ἐ εἰς ὁ π ἄλλο καὶ τὸ φιλαδέλφον ἡμεῶν
 δοκιμάσται· ἐπιτελεσῶν καὶ ἐ ἵτεκα δὴρη-
 σάσται πρὸς ἡμεῖς ὑποσημαῖα καὶ
 ὄσων ἡμεῖς τῶν ἀμαθῶν ὡς οὐκ ὄσ-
 ονται· ἐ συμμέτοχοι τῆ ὑποσημαῖα ἡμεῶν,
 μᾶλλον ἢ ὡς τῆ ἐνὶ δραπέται ἐ τῆ κοι-
 νοῦ κηδομῆς, καὶ ὑποσημαῖα ἐκαστῶν
 τῆ ἀδελφῶν. ἐ ἐκαστῶν ἡμεῶν, καὶ ὑποσημαῖα
 ἐ κατὰ τῶν ὄσων, ὡς ἀνθ' ὑποσημαῖα
 καὶ πάλιν ἀναπηφθῆσται πρὸς ἡμεῖς·
 τὸ δὲ ὑποσημαῖα ἡμῶν ἡμεῖς ὑποσημαῖα
 ἐκαστῶν, ἐ ἐκαστῶν δὲ ἡμῶν ἀπὸ
 ἡμεῖς ἐ κατῶν ἀποσημαῖα, οὐκ ἐκαστῶν
 ἐπὶ ἀπὸ τῶν εἰς ὄσων.

(1) Theodori ad quatuor patriarchas litteras de iconomachorum haeresi et persecutione memorantur in eius vita cap. 28. apud nos T. VI. p. 335.

(2) Patriarcham hierosolymitanum intelligo.

mill corde meo defixa est, ut numquam a bonis recordationibus excidat, propter vestrorum morum verborumque comitatem: ubi enim humilitas est, ibi bonum opus quodlibet. Quare benevolens vester binarius, non tunc tantummodo, sed huc usque suavem sanctitatis odorem nobis expirat. Adeo vos prae orientalibus huc venientibus visi estis laudabiles, bonam amicis vestris relinquentes memoriam. Cur autem frater sit missus, ipse vos docebit; quod ceteroqui ne vobis quidem incognitum puto, quoniam vobis adhuc Byzantii diversantibus cortus est controversiae tumultus. Succedit itaque adversus sacras imagines flammam imperator, ita ut universae ecclesiae conflagraverit, cunctique paene homines impicitate seducti ruinam passi sint. Ille quidem velut Achab quidam aut Nabuchodonosor sancta omni destructa imagine, suam tantummodo proposuit, quam qui venerari negat, statim cruciatum flammæ traditur. Singula dicere, superfluum existimo, quae in litteris ad sanctissimum patriarcham vestrum perscripta sunt: praeter quam quod frater quoque renuciare poterit. Hoc autem rogo minimus ego fratrum vestrorum, ut per caritatem Christi, misericordiae viscera exhibeatis epistolae latori, sive ob accessum et adorationem sancti verticis, sive alia re qualibet oportebit eum fraternam caritatem experiri. Namque et ad alios perfert litteras, et quidem epistolam quoque me incitit. Ut ergo concorporati et sodales humilitatis meae, immo vero ut Dei famuli, et rei communis curatores, observare dignemini fratrem, et excipere, eiusque mores et indolem omnimode tolerare; ut si Deus annuerit, possit ad nos remitti. Recepi quam misisti mihi epistolam, cognovique quam vos ob causam Constantino- poli digressi, haud potueritis in occidentem pergere.

195. Nicetae praeposito.

Auditis quae sanctitati tuae prius, peccatorum meorum causa, acciderunt, non leviter ingemui, sed et vehementer exploravi, caritatis lacrymas effundens miser, et lugubria verba clamitans. Quid enim amici calamitate tristius? Sed enim posterioribus cognitis, et quod Deus non siverit frustranea tibi fieri prisca certamina, te denno praecclare pugnante; hoc inquam nuncio accepto laetitias inessi, Domino gratias agens, qui luctum in gaudium piis cunctis convertit. Non enim vel brevi tempore mansit dolor, quoniam de fortitudine tua sperabam, qui propter haerentem tibi virtutem, capturus eras inde profectum. Sed euge, o inelyte, qui lapsu tuo illustriorem victoriam fecisti; cuius gratia, rursus te alumnum suum agnoscit ecclesia Dei, teque confessorum suorum albo adscripsit. Tanta enim est Dei benignitas, ut et currentes remuneretur, et iterum stadium ingresses corroboret. Hem malum illum conventum sive colloquium! Inde enim te captum scio, o mi reverendissime; et quidem nugas has praedixeram, capta de prioribus coniectura. Talis enim est, qui cunctis praest. Nam qui olim evangelicas transgressiones, dispensationis loco habuerat, et quidem in persecutionibus, idem nunc communionem quoque haereticorum perinde aestimat; et quidem palam; ex quo negationem Christi et Deiparae et cuiuslibet sancti in ipsorum imaginibus, nullatenus inter res exitiosas censet: captus ipse, et alios qui firmi erant, proprio exemplo capiens. Nec incongrue: quomodo enim, quem prioris impietatis non paenituerat, is in posterioribus certaminibus exhiberet se Deo constantem quominus a recta fide discederet? Quomohrem te oro quaesoque, mi pater, ut confitens te detestari quicquid antea multifariam actum fuit, praesentem tuam valde mirabilem confessionem consummas, pro me simul peccatore orans.

επι. Νικητά ηγμεβίω.

Οἶα τὰ συμβεβηκότα τῆ ἀνομιῆ σου κατὰ τὰς ἡμέρας ἀμύθητα τὸ πρῶν ἔγνωκός, οὐ μικρὸν ἰστώνεσσα, ἀλλὰ καὶ μεγάλως ἀπονευρόμενα, δάκρυον ἀγάπης δαυοῦντας, δαυοῦντάμα τὴ θρησκτικῆ μελεθίσσας ὁ πάλαι· τί γὰρ φίλου συμφορῆς ἀναρῶντες; ὅποια δὲ τὰ δύνταξ εὐδοκία θεοῦ τὴ μὴ ἴσασαί· φροῦδα γρῶσθαι σου τὰ πάλαι ἀγνήσιματα εἰς τῆς καλλίστης ἀναπαλαίστας, αὐθις ἀκουσθῆς, ἔνθους γέγονα, εὐχαριστήσας κυρίω τῷ εἰρήσῃ· ὁ κοπιτὸν εἰς χαρὰν πᾶσι τοῖς εὐσεβοῦσι· οὐδὲ γὰρ εἰς βραχὺ τὸ λυπεσον, εἴ οὐ ἠλλῶν κρατῶ· εἰς τὴν ἐνύσῃ ἀρετῶν, ἐντύσῃν προσκομῆς εὐσκήναι· ἀλλ' εὐγα γρῶναι, ὅτι τῆς ἡτῆς σφειρατισίας ἐργάζῃ τὴν νικῶν δὲ ἡς ἔγνωσῖν σε φροῦσῖν αὐθις ἢ τὴ θεοῦ ἐκκλησία, ἐγκρατεθμοῦσῃ σε τῷ κατὰλόγῳ τῷ ἰαντῆς ἰμοροσῃται· ἡ αὐτὴ γὰρ ἢ τὴ θεοῦ φιλαθροσῃα, ἢ τοῖς εὐδμοῦσι φιλοδωρῃσα, ἢ εἴτι παλινδρομῃσῃτας καταστικεζοῦσῃ· εἰ τῆς κακῆς συμφορῆς εἴτιμι συμφορῆς· ἐντύσῃν γὰρ οἶδ' ὅτι εἴλω πμῶσῃται μοι καὶ γὰρ προσῃλιθῖν· ὁ σκινδαλῃν ἢ τῷ προσῃλιθῖντα συχαζοῦσῃ· τοῦτῷ γὰρ ὁ τῷ πᾶσαν προσῃλιθῖν· ὁ γὰρ πάλαι τὰς εὐαγγελικῆς σφειρατισίας οἰκοτομῆας πρῶσῃμος, ἢ εἴτιμα μῶ· διαγῃμῶν, αὐτῆς καὶ τὴν νῦν κοινῃσῃ τῷ αἰρησῃται· καὶ γὰρ ἐν προσῃλιθῖν, εἴ τῆς ἢ * κῷ ἀρῃσκῃ Χριστοῦ, τῆς τῆς θεοῦσῃ, ἢ οὐπνοσῃμῷ ἀγῃν εἰς τῷ οἰκῃν εἰκῃν, ἐν οὐδῃνι τῷ ἐλεθῃσῃν ἔσῃτο· συλλαβῃν καὶ συλλαμβεῖσῃμῷ· εἰς τὴν κατ' αὐτῷ ἰσφῃσῃματῷ· αἰ εἴτι ἀσφειλῃσῃ· ἢ εἰκόσῃ· πᾶς γὰρ ὁ ὅπῃ τοῖς σφῃσῃσῃ ἀσφειλῃσῃ μὴ κατῃσῃσῃ ἰαντῆ, ἐν τοῖς μεθῃσῃσῃσῃ ἀγῃνῃσῃσῃ ἰμαλλῃ θεῷ παρῃσῃσῃ ἰαντῆ ἀκατῃσῃσῃ καὶ μὴ ἡσῃσῃσῃσῃ; διὸ ἔσῃσῃσῃ σὲ καὶ σφειραλοῦ πᾶτῃ μου, ἐν ὁμολογῃῃ ἀθῃσῃσῃσῃ τῷ πῃτε πολυτέσῃσῃσῃ προσῃσῃσῃσῃ, τὴν ἀπῃ θῃσῃσῃ ὁμολογῃσῃ εἰς τῃν, εὐχῃμῃσῃσῃ ὑπῃρ ἡμῶν τῷ ἀσφειλοῦ.

Cod. S. 227. 16.

* Ita cod.

εἴς· Ἀρσένιον μοναχόν.

Cod. I. 226. a.

Ἐδεξάμην τὰ γράμματα τῆς ἀγάπης σου, ἃ κρητασιόσας ἐμμελῶς ἐπιτάξα· μὴ ἐπὶ τῇ γρηθημύῃ δεσματουρέμῃ· μάλλον δὲ ὑποπόσιον τῷ δοκούσῃ ἐναίη, ὡς ἢς εἶλον καὶ ὁ σὺς πατήρ, ἰμὸς δὲ ἐμόψυχον ἀδελφόν· οὐ, καὶ ὑπὲρ ὧν ἄλλοις ἡλαχμὴν με ἢ πρὶν ἦτα, ὡς νῦν ἔφρασαν ἢ ἀταμάχους μάλα· ἐπήνησα δὲ λίαν τὸ δεσποτικόν σου, ἀδελφεῖ, φέει
 Ⓜ ἀντὶν κρητημύον· ὅτι ὡς ἀληθῶς μαθητὴ ἀληθοῦ ἀγαπήματα, καὶ τίνου ἀδελφούς ὑπολαύματα, τὰ ἰχθυόδια καὶ ἔμπυρα ἴμματα τῆς ἐξηροείας σου· καὶ γὰρ τὸ ὅτι θάνατον ψυχῆς ἢ σύμπτωσης καὶ συμπαροῦσις τῆς χριστομαχου αἰρίτου καὶ ἢ ἀπᾶς κοινοῖα ἀπὸ τῆς τῷ ἰαλωκότῃ καὶ ὧτα μετὰ ἔγτασιν ἡμῶν, καὶ τῶ ἐν βαθμῷ καὶ γὰ ἰερατικῷ καὶ ἡγμεμικῷ· ἐκίτου οὐκ πασιῶτε ἀπικαύου, ἐπιτηρώτως ἰλατολόγησιν, ὡς ἡμαρμύβιν ἐσθῆτα ὄρον τῶ πατήρος δισημείας, μᾶλλον δὲ ἐπεοβεροίας τοιῶν· ἐκῆτα ὅλον φητῆσθον· θηλείον ποτηρὸν ἔρασαν, οὐ Ⓜ Ἰωσήφ, ὃν πάλα θηλείῳ ἰω Ἰακώβ*, ἀπικαυλοῦντα ὑπὸ τῷ ἀδελφοῖ ἐν πάσματι τῷ ὑποσθῆντι· κατῆσθον, ἀλλὰ Ⓜ ἰμὸν πατήρα θηλείον ἀνθροπόμορφον Ἰωσήφ, ὃ εἰδημῶνος θηλείων ὧν ὁμογνωμονώτας τῆς ἐκῆτου ἀσθῆσας, ἀλλ' ἰα οἰκονομίας· ἐκῆτου, ἀδελφεῖ, ἐ τῷ πάλα ἰλιε ἐ τῆς τῷ ἐναγρῆλου φησθῆσασον οὐκ ὄληρους· ἐκῆτου· τῷ κοινοῖα οἰκονομίας σθηματίσας, ὧν ἀτόμος πασθῆστας σθηματίστας· καὶ τοιοῦτον· μὴ ἀπὸς· οὐ δὲ μακαρεσθῆσθον· καὶ θηλείας ἐ ἀμφο τῷ χεῖρι σμαπικῆστας Ⓜ πατήρα, καὶ εἰς τῷ αὐτῶν ὁμογνωσίας πάλιν κρητημύον· ὅπως γὰρ ἔχῃ· καὶ χεῖρι, ὅτι ζῶν ὄντι ἐν κελίῳ, καὶ τῶντικῇ φησθῆσιν· πατήρ γὰρ φησιν* καὶ κρησίον, καὶ τῷ τρίτῃ ἡμέρῃ ἀνασθῆσθον· τῆς ταῦτα· ὃ ἄζαρον τῆσθον·
 * ἰβ. XI. μεθον ἰγῆρας ἐκ τῶν· * ἐ Ⓜ ὄν νῦν

* Gen. XXXVII. 31.

* Gen. VI. 2.

* ἰβ. XI.

196. Arsenio monacho.

Recepi caritatis tuae litteras, quae diligenter considerans, sane dolui actam traegodiam; praesertim ob eorum lapsum qui videbantur esse aliquid; quo turbine abreptus fuit etiam pater tuus, meusque unanimis frater; cuius ut prior clades me prae ceteris maerore affecerat, ita nunc reditus ad pugnam plurimum exhilaravit. Laudo autem magnopere laboriosas tuas, o frater, circa ipsum praepositum curas: quia verum veri discipuli amorem, et sinceri filii complorationes, et flammata ex imo corde verba, prae se tulerunt adhortationes tuae. Reapse enim mors animae est collapsio et concorporatio cum inimica Christi haeresi, et vel semel eum communicare, qui captus fuerit; et quidem postquam fortiter restiterat, et cum in gradu sacerdotali et praepositura consisteret. Merito itaque, o prudentissime, eluxisti; nec sine iusta consideratione complorasti, ceu cruentam vestem cernens paternam calamitatem, immo vero spiritaltem a beluis devorationem: tantum non illa verba dicens: fera pessima rapuit, non illum Iosephum, quem olim sebat Iacob, a fratribus dividendum, cum ostensae vestis simulatione, sed parentem meum, fera in hominis forma, Iosephus; qui moro tuo venatur eos qui ipsius magis impietatibus, quam dispensationibus, consentiunt. Ille, o frater, olim quoque ad evangelii transgressionem non paucos impulit: ille nunc etiam, Christi imaginem abolens, communionem nomine dispensationis iradigit; et qui sibi credunt, in praecipis seculum devohit. Talia hic homo est. Tu vero beatus qui flevisi, qui ambabus manibus patrem retraxisti, et in eadem confessione denuo constabilivisti. Sic enim revera actum est. Et gaude, quod vivit in Domino, quamquam antea mortuus fuerat. Percutiet enim, inquit scriptura, et medebitur, et tertia die suscitabit. Quis haec egit? Ille qui Lazarum quatrividuum de sepul-

cro excitavit; et tuum nunc patrem, itemque meum, ad vitam revocavit. Iubila, iubila, neque ulterius fleto, Martha. Immo pro viribus posthinc etiam ei opitulare, ad quem pariter ego dedi litteras.

197. Sergio consuli aërici.

Iamdudum scripasissem nobilitati tuae, conscius te non desinere ab amicitiae officio. Sed enim rerum mutatio, manus meae stuporem iniecit, ne forte essem invisus etiam summis amicis, qui non bonam mutationem fecerunt; cuius effectus est, non ut ex parte retrorsa in prostram pergat, sed contra potius in diversam partem feratur. Quia tamen non in horum numero tu es qui tanta virtute polles, suasi tandem mihi ut ad te litteras darem. Hac ergo scriptiuncula te alloquor dominum meum specialemque amicum, cuius multa sapientia est, et avita orthodoxia; cui insuper valde placet a turba semet retrahere, et cum Deo versari; parvipendere denique Caesarem, et quicquid ad Caesarem praecipue attinet. Quomodo ergo, carissime, dicam enim audacter, quomodo inquam tantus cum sis, a visibilibus rebus victus es? Sufficit enim mihi rem haec nominare, dignitatis tuae pudore. Sed heu fragilem hominum naturam! Haec facit tempus illis, qui secundum tempus fidem mutant, non tamen firmis qui semper in eodem proposito sunt. Veruntamen ego homunculus te obsecro qui in media colluvie versaris, oro inquam ut quam minime te mundanis amaris fluctibus aspergi sinas, puramque simul et immaculatam orthodoxiae vestem conserves.

198. Naucratio filio.

Paucis verbis respondeo, carissime fili, tuis multis laudum praeconiis, quae non sine gravi audio metu, qui talis non sim, sed ille potius in trivio projectus, peccata meis intermortuus, neque verbis neque

δ' αὐ καὶ ἰμὸν πατέρα ζωοποιήσας ῥήθῃ ρήθῃ, ἔ μακάρι κλαυῖ, Μάρθα· * ἴπτοι καὶ ἐφ' ὅσον οἶόν τε καὶ γὰρ τὸ δῦες βοηθῶν αὐτῷ, ὅ τινι καὶ ἐπίσταται.

* Μο. μαρθῶνα·
112.

εὐχ'. Σεργίῳ ὑπάτῳ ᾧ ἀεακῷ (1).

Πάλας ἂν ἐπίσταται τῇ εὐρησίᾳ σου δι-
 ἀγαγῆμ' ἢ μὴ ἀπειθῆναι τῷ φιλικῷ κερ-
 ἴκοντι· ἀλλ' ἢ τῷ ἀσεβῶντων μετα-
 βολῇ, ὑπανάγκῃ μου τῶν χειρῶν, μίπτῃς
 ἀπλοκτῆς ᾧ, καὶ ἄγαν φίλους, ἀλλοιωθῆ-
 σιν οὐ τῶν χαλῶν ἀλλοίωσον καὶ ἢ ἴζον
 οὐκ ἐκ τῆς ἐκείνου εἰς τὸ ἀσεβῶν φέρεισθαι,
 ἀλλὰ τῶν ἐκείνου καὶ ἀπὸς τὸ ἐκείνου
 ἐκθροπῶνται· ἐκείν' δὲ οὐ τῷ τοιοῦτον ὁ
 ἴσους· ᾧ ἀρετῶν, πῶποτε ἰμεῦτον ὅτι
 τὸ γράφειν ἰδῆναι· ἔ δὴ ἔξῃ πῶποτε τὸ γρά-
 φει· ἀσεβῶντων ἴσους· ὅ ἰμὸν διὰ τῶν
 ἐκθροπῶντων ἴσους· οὐ πολλὰ μὲν
 ἢ γνῶσις, παρῶν δὲ ἡγεμῶν ἢ ἐκείνου
 καὶ οὐ τὸ συνάλλαν ἴσους τῷ πολλῶν, ἔ
 ἴσους συγγινῶνται, μᾶλλον ἴσους ὄλιγα
 ἢ φροῦνται καίσους· καὶ ὅ ἔξῃ καί-
 σους ἰδιώτων· πῶς ἴσους, ὅ φίλους, παρ-
 ῶνται ἴσους ὁ λόγος, ὁ παλικοῦτος ἐκ τῶν
 ἀσεβῶντων ὑπῆρξας; ἀρετῶν ἴσους ἐκ ποσῶν
 ἀπῶνται τὸ ἀσεβῶντων, αἰδῶν τῶν ἀσε-
 βῶντων ἐκ τῶν ἀπῶντων· ἀλλὰ ὅτι τῶν δι-
 ἀπῶντων φύσους τ' ἀπῶντων· αὐτὰ μὲν ὁ
 κερῶν τῶν ἐκθροπῶν τῶν ἀπῶντων μεταμῶ-
 βουσι, ὅτι οὐ παρῶν ἔ ἔξῃ τῶν αὐτῶν ἀπῶ-
 ντων ἴσους· οὐ δὲ ὅμως ἴσους ὁ παρῶν
 τῶν ἐκθροπῶντων ἴσους ἡγεμῶν, ὄλιγα
 μὲν τῶν ἐκθροπῶντων κέρους ἀπῶντων ἴσους
 ἴσους· αὐτῶν ἴσους καὶ ἀπῶντων ὅ τῶν
 ἐκθροπῶντων ἴσους ἡγεμῶν.

εὐχ'. Ναυκρατίῳ τέκνῳ.

Βραχίσι συλλαβαῖς ἀμύβομαι σου, πέ-
 κνον, ἡγαπημένον ἐστὶν πᾶσιςους λόγους τῶν
 ἡγαπημένων, οὐς ἴσους, διδῶν ἐσθῶντα μὴ
 ἂν ἴσους· ἀλλ' οἶ· ὁ ἡγαπημένον ἐκ
 τῶν ἐκθροπῶντων ἀμύβομαι ἀμύβομαι, οὐτῶν

Col. f. 220. a.

Col. f. 222. a.

(1) Aëricum, genus quoddam vegetalis, praeter commune, a Iustiano olim erogitatum (vide Caugium); cui nunc exigendo Sergius hic praerit.

λόγω ἔτι ἔργῳ ἐνέρισκεῖς πίπτει τῶν θεῶν
 μου· εἴη δ' αὖ τῆς ὑμετέρας ἐνός ἔργον,
 ἀρχαδαί με δὴ τὸ δῦλον θουσιβῶν ἐν τῶ
 κτιστάδαι με χηνίλ καρδίας, μυσταὶ καὶ
 βλεπτορῶν τῶ ὡς ἀπαθῆς μυσταὶ ἐν
 ἀμύρτας, καὶ ἀγαπίσας τὸ μόνιθ ἰφτιλῶ
 ἐ ἔσσε μωτάτῶν ἀρετῶν, ἵπτε δὴν ὁ θεός·
 οὐ δέ, ὦ παῖ καλῖ, ἵπτε, ἐν πᾶσιν ἔργον
 παιῶν εὐαγγέλις τῶ δὴ τὸ κελλῖς σε δὴ
 κοίας· οἶδα γὰρ σε ἐξαστορῶν ὡδὶ κῆ
 κῆ, καὶ φερνῶντα πολλῶν ὡς οἰκοτόμον
 θου· εἰ καὶ βεῖμῶ ἀπαλῶς ὁ κερσῶν, μὴ
 φοβῶ· οὐ γὰρ ἴδωκαν ἡμῖν ὁ θεός πτωμα
 δαλίας, ἀμὰ δυνάμεις ἐ ἀγάπης καὶ σω
 φροσύμῃ· εἰ ἐ τῶς σημάσις οὐκ ἔκωσι οἱ
 ὕπναπτοι, μὴ θωμάσῃς, ἀμὰ μακροθύ
 μῃ· οὐτὶ γὰρ ἐκείνι ἀλλως εἰς τὸ ἀπαπ
 ἔσσαι ἀπὸ τῶς ἀμύρτας ἦκωσι, ἔτι οἱ τὸ
 θεῦ εἰς τὸ κομίσεως τὸ μωταποδοσίας· εἰ
 ἰλπίδος γὰρ ἐ πίσεως καὶ ὑπομονῆς, πάντες
 οἱ ἀνοι εὐλόφωσι τῶς ἐπαγγέλις· ὡς μὴ
 ζῆτῃ κηρούς ἐ φερνόμεας λήξῃς τὸ κῆ
 κῆ· τότε λαφῆσων, ὅπως συμφῶν ἡμῖν·
 διὸ τὸ φερνόμεον ἡμῖν ἀγῶνα τῶν κηρού,
 ἀφορῶντες εἰς τὸ τὸ πίσεως ἀρχῶν ἐ π
 λωτάτῶν χερσῶν· ὡς πτωματε τειλοσῶν
 ἡμῶν τὸ φρόν, ἰλιούμῶν ἰκασις παρ
 κῆς συμπασις ἀγῶνι προσφῶν τῶν ἀδ
 φῶν πάντας ἐξαιμάς τὸ Δ τὸ Λ· οἱ σὺ
 ἰμῶι κῆσα σε φερναζορεύων.

εἰβῆ. Τῶ αὐτῶ.

* Hebr. XII. 2.

Col. I. 230. a.

Εἰ καὶ οὐκ ἰδοῦμαι σὺ σου χεῖμασται,
 τίκτον ἡρακπῶν, δὴ τὸ ἀδελφῶ Θεο
 δούλου ἀγῶνα σου ἀπάμῃ, ἐ ὡς ἐπ'
 ἄλλως ὄθου, ἀλλ' οὐ μῆας κηλῶς ἔχῃ
 ἐομῆματῶν ἐπιπῆλαί σοι, γνωρίζῃς ἐπ
 χῆλεπ χερσῶν ὑμῶν οὐκ ἔκωσι οἱ
 δὲ καὶ κητῶ ὑγῶν ἡρόσθαι ἡμῶν ἐπ
 ταπῶνους δὴ τῶς ὑμῶν δύνωας καὶ ἐπ
 κῆσις τῶ κηκῆου μου πῶν· ἐπ οὐκ
 οἶκοθι οὐδὲ ἐξ ἔργων μου ἔχω ἰσχυμ
 δυνατός δὲ ὁ θεός· εἰ ὑμῶς σῶζῃν κῆ
 μῆ, εἰς ὃν ὑποκῆματῶ ἐ ἀγάπῃ, ὅπως
 κηρῶ ἐ ὑμῶν τῶς γὰρ μου ἄλλα δόξα ἢ
 χεῖρ ἢ φερνόμεα παρῆ ὑμῶν, ἐφροσῶν

opere Deo meo umquam acceptus. Utinam
 vero precibus vestris fiat, ut abhinc inci
 piam famulari Deo, novo corde suscepto,
 quod oderit atque aversetur detestabile
 enimvero peccatum, ametque solam desi
 derabilem et amabilissimam virtutem, quae
 est ipse Deus! Tu vero, egregie fili, vigila,
 faciens in omnibus evangelistae opus per
 tuum optimum ministerium. Scio enim te
 hac illac distractum, et multis curis impli
 citum, ut Dei oeconomum. Etiamsi minaci
 ter fremat imperator, ne metuas: non enim
 dedit nobis Deus spiritum timoris, sed vir
 tutis, amoris, ac modestiae. Quod si ne
 signis quidem cedunt adversarii, ne mero
 ris, sed esto longanimis. Neque aliter, vel
 illi ad peccatorum suorum culmen veniant,
 vel Dei electi ad mercedis perceptionem.
 Spe enim, et fide, atque patientia sancti
 omnes promissionum fructum adepti sunt.
 Quare ne vestiges tempora, neque definitum
 malorum terminum: tunc ea quiescat, cum
 nobis utile fuerit. Propterea propositum
 nobis agonisticum stadium decurramus,
 aspicientes in auctorem fidei et consumma
 torem Christum; quem spero cursui nostro
 finem daturum, placatum precibus patrum
 et omnium sanctorum. Saluta fratres om
 nes, praecipueque Δ et Λ. Qui mecum sunt,
 plurimam tibi salutem dicunt.

199. Eidem.

Etsi nullas accepti litteras tuas, carissi
 me fili, a fratre Theodulo, qui te inasico
 discessit, et quasi alia via iter facturus,
 nihilo tamen minus, rectum iudicavi me
 ad te scribere, significantem Christi gratia
 corporali meo valetudine frui. Fiat autem
 ut anima quoque bene valeam ego miser
 precibus vestris et intercessione beati pa
 tris mei! quandoquidem non proprias,
 neque ex operibus meis, habeo vires. Po
 tens est autem Deum propter vos me quo
 que servare, a quo in caritate pendetis,
 sicut et ego vobis innitor. Nam quamquam
 alia mihi gloria vel gaudium vel fiducia,

praeter vos, et te praecipue fidelem atque dilectum, qui omnia mihi post Deum in hac vita exhibes? Ideo laetor de vita tua atque profectus: obscuroque bonum Deum meum, ut maiorem tibi adhuc intellectum tribuat cum prudentia perfecta, et absolutissima humilitate, ne umquam spem meam frustreris, neque eandem de te multorum opinionem. Neque enim per paucorum ora tuae virtutis fama volitat. Videsis ergo, fili, quale sit opus tuum; quia qui scientiam addit, superaddit dolorem; et qui laudem accipit, si certe egregius et sapiens est, zeli ignem concipit in pavore multo. Serva temet etiam quod ad interiore hominem attinet, inexpugnabilem adversus implacabilem et indesineutem diaboli luctam; quod vero ad exteriorem hominem, per bonam in cunctis conversationem et prudentiam. lam recepimus fratrem quoque Proterium, per quem sine dubio, si Deus vos isthic demorari voluerit, litteras tuas accipiemus et rescribemus. Tamquam pacis filius, in pace contine, fili mi, fratres tuos, Christum imitans. Scias nos habere quae satis usui sunt. Hoc a te consequi velim, fili, in Domino: consolare in hoc viscera mea, ut corpore quoque valeas. Te salutant qui mecum sunt. Plurimum fratres saluto. Gratia tecum.

200, Eidem.

Quousque, fili, non desinis verbis tuis nos magnificare? Quamdiu non cessas praeconeis nos extollere? Sed arbitrator, duabus ex causa te id agere; una, quia amore traheris, qui solet veritatem saepe suffurari, ut ait theologus: altera, quam pluris aestimo, quia laudibus vis solidare dissolutam mei miseri animam. Det itaque Dominus, non secundum tua praeconia, multa sunt enim et nimia, sed parum aliquid boni propter sanctas vestras preces me agere, et ne a vestigijs praeclare certantium ignavus aberrem. Non parum autem moleste tuli praeteritas tuas tribulationes,

πως δὲ σοὺ τὴ πίσω καὶ ἀγαπητῷ, ἔ πε πάντα μου μὴ θῶν ἐν τῇ ζωῇ αὐτῆ ἀνικοντῶ· διὰ τῶτα χαίρειν ἐπὶ τῇ ζωῇ καὶ περικοπῇ σου· ὡς ἐκελευσθεὶς ἀγαθὸν μου θῶν ἵνα ἐπὶ τῶτα δὴν σοὶ σὺ αὐτὸν ἐν φρονήσει πλάσῃ καὶ ἁγανακτικῶς πληροφορήσῃ, εἰς τὸ μὴ ἀβελόδησαι πᾶς ἐπιπέρας μου· μὴδ' αὐτὰς τ' πολλὰν ἐπὶ σοὶ ὑποπέρας· καὶ γὰρ ἐν οὐκ ὀλίγωι εὐμασε κἀσσην τῶ ἀρετῇ λόγου· βλάπτει αὐτὸ τέκνον τὸ ἔργον σου ὅποιον· ὅτι ὁ περὶ σοὺ γράσει, περὶ σοὶ ἀλχημα· καὶ ὁ διζήμενος ἴππων, ἔπιπερ θῶν καὶ σφῶς, σὺ αὐτῶν περ ζῆλον ἐν πολλῶν ἔργων· ἵππῃ σταυτοῦ ἔ περὶ σὺ ἴσῃ ἀποθερπον ἀκαταγνώσκον ἵππῃ ἐκ πᾶς ἀκαρῆκτι ἔ ἀνεῖδῃς ἀβελόκῃς πᾶλης· ἔ περὶ σὺ ἔξωθεν, διὰ ἔ ἐν ἀπασιν εὐσεβείας καὶ εὐβουλίας· ἥδη ἀπᾶσιν ἀρχομασε καὶ ἀδελφῶν Περγῆτερον· δι' οὐ πᾶτως ἔπιπερ οἰκονομᾷ θῶς ἔπι δῆμιον ἕμας ἐν τοῖς αὐτοῖς, καὶ διζόμεσθα σου γεράμα καὶ ἀγαπωστολαμῶ· ὡς ἐρῆως ἴππῃ, ἐρῆωσῶν τέκνον μου ὅπῃ ἀδελφῶν σου χριστομμῆτας· γίνουσι αὐτῶκα· ἔπιπερ ἡμᾶς τῶ χῶ γεράμα ἡμῶν σου τέκνον ἐν κείρω, ἀναπαυσῶν μου τῶ ἀπᾶγχα ἐν τῶ ἔ σωματικῶς ἡμῶν· γιναι σὺ περὶ σοὺ ἀσπᾶζομαι· ἢ χάρις μὴ σου.

σ'. Τῶ αὐτῶ.

Ἔως πότε τέκνον οὐ παύσῃ λαοσημένον ἕμας τοῖς λόγοις; ἔως πῶσιν οὐ λίγῃς ἐπαίρειν ἡμᾶς τοῖς ἔγκοιμοις; ἀγ' ὀλλοι ἐκ δὴσῖν ἔπιπερ τῶτο σε περὶ τῆν ἑὸς μῆνι, ἔ ἔκασθῖ ἑπὶ ἔ ἀγαπῃ, ἕπ' ἕ ἐν φιλεῖ σὺ λῶδῃ ὡς τὰ πολλὰ χρεῖσῃ φησὶ ὁ θεολόγος ἢ ἀλλᾶσῃ· ἑπῆρου δὲ ὕπερ ἔ περὶ ὀλλον πῶσῃ, ὡς ἐπ' ἔπῃπῃν ἐρεπὸς τὸ ἀπᾶμῶν ἔ ἁλακῆρω μου ἑπῆρῃ· ὀπῃ ἑπῆρω κῆρω· οὐ χῶ πᾶς ἑπῆρῃ σου, πολλὰν ἔπῃ ἐπῆρ ἑπῆρ, ἀλλᾶ μῆρεν π δὲ εὐχῶν ἑπῆρ ἀγῆν, ἐν χρεῖσῃσῃ ἑπῆρῃ μῆ, ἔ μῆ πάντα ἑπῆρῃ ἔπῃ κῆρῃ ἀγῆρῃ μῆρῃ ἑπῆρῃ· ἑπῆρ δὲ οὐ τὸ τῶν

Col. 1. 23. b.

ἐπὶ τῷ πνευμαθούσῳ σου θλίψισι, καὶ γὰρ
 μέλαινα ἐπὶ τῷ αἵματι τῷ σώματός σου ἀγα-
 πὴ λίγη ὁ δασύραλ * ; « εὐδοκῶ ἐν ἀδελ-
 φοῖς, ἐν ἑβραίοις, ἐν ἀνάγκῃς ὅσας
 ἀδυνατῶ ποτε διακοπῆς ἑμεῖ. » εἰς μὲν ἔν
 τῷ νόσῳ, ἀδραχάλα ἡρώσι τοῖς διαπραπυ-
 κῶς χεῖρῶσι γὰρ σε πολλοὶ ὑμῶν, ἔξαι-
 ρήτως ὁ ἀπτόνος ἡμῶν σθεῖ γδ τῷ κρυπῶν, ὁ
 κ' ἡλυθῶν ἔσμεν ἰατροῖς, ῥωσθῆ σε,
 ὡσπερ ῥάντυσι, ὅπως ἔσμεν ἡσορευνοῦμεν
 ἐν τῇ ἀνιστόφῳ αὐτῇ πάλῃ τῷ ἀπαιώ-
 στικῷ ἡμῶν σώματος, ἔσμεν ἡσορευνοῦ-
 μεν ἡμῶν ἀνιστόφῳ σφῆνται γὰρ ἡ
 ἀπατάλαισι, ἡ κρυπῶσι σῶσι σε ἢν ἐν
 πᾶσι ὁ ἀγαθὸς θιὸς ἡμῶν, ἀδελφὲ ἡμῶν.

σα. Τῶ αὐτῷ.

Col. I. 23. B.

Ἐξ ἀγῶνος εἰς ἀγῶνας, ἔσμεν θλίψισι
 εἰς θλίψισι τὰ κατὰ ἡμῶν τίκτοι μὴ Ναυ-
 κῆρα ὁ ἐπιπόθητος καὶ ἀπόθητος * ἀλλ'
 ἀπὸ τοῦ αὐτῶν εἰς Χριστόν, οὐκοῦ οὐ
 λυπηρῶ ἀλλὰ καὶ λαοὶ σφειρατῶ ἡραμῆθ
 καὶ ἡμῶν γὰρ θεοῦ τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ παρῶν
 νῦν χαίρει ἐν τοῖς παθῆμασι ὑπὲρ ἡμῶν,
 φωνὴ ἐστὶν τῷ δασύραλ * συμβαλλομένη

* Coloss. I. 24.

* I. Cor. X. II.

καὶ ἡμῶν τοῖς ἀναθήμασι ἐπαθῆ πάντα ἡρα-
 μῆ καὶ οὐδὲν ἡμῶν * ἢν ὅσας
 ἐν τοῖς ὁμοίοις χερσὶς ἐπιπύωμεν, ἔχο-
 μεν τὰ φάρμακα τῆς συσπῆρας διαλα-
 καὶ τὸ μοισσῆσι ὡς ἡμαρῶν οἱ σὺνθε-
 ραι κατὰ ἀμύμας, ἀλλὰ δύο ταῦτα ἔν
 μὲν, ὅτι οἶδον ὁ θιὸς τὰ κακῶς ἐβραμῆν-
 τα καλῶς ἐνοῦν, ἰπῶτας βουλοῦντο ἵππεσι
 δέ, ὅτι ὑπὲρ Χριστοῦ καὶ ὁ ἐν ἑδμῷ ἀδελ-
 φῶν ἡμῶν κατὰφροσύνην πάλῃ ὅτι καὶ
 ἡμῶν καὶ οἱ διαπύωμεν καὶ πᾶς τις, ξῆνοι
 καὶ παρῆθημι πύωσι τῆς γῆς οὐτα μὲν
 αὐτῶν πῶς δὲ εἰς τὰ κατὰ ἡμῶν ἀγα-
 λω μαρῶν τὰ γὰρ ἡμῶν ἢθ δίγγω-
 σι καὶ φισομῶν μεθ' ἡσορευνοῦ κυρίου
 ἡμῶν εἰς ἡμῶν τῷ κρυπῶσι ἡμῶν τὴ καὶ
 πᾶσι μὲν * ἢν ἄξια τὰ παθῆματα τῷ
 νῦν κρυπῶσι πῶς τῶ μάλῳτας δόξα
 νῦν καλυφθῆσαι εἰς ἡμῶν * ἢν ἐπὶ πε-
 τῶσι ἀνιστόφῳ ἀδελφῶν διὸ πνευ-
 ματι ὁ πάλῃ σφῆνται ἡμῶν ἀναδελ-

* Rom. VIII. 18.

praesertim corporis tui dolore. Sed quid
 dicit apostolus? « Placeo mihi in infirmi-
 » tatibus meis, in contumeliis, in neces-
 » sitatibus: cum enim infirmor, tunc po-
 » tens sum. » Infirmi tati ergo fac reme-
 » dium; multi enim indigent incolumitate
 tua, ego miser in primis. Namque in oc-
 cultis, ille animarum et corporum medicus
 te roborabit, ut reapse roborat, si quando
 forte oscitabimus in hac continua lucta cor-
 poris humilitatis nostrae, ut sine ulla so-
 cordia cito resurgamus. Nam reditus ad
 pugnam meretur corouam, non damnatio-
 nem. Sospitet ergo te bonus Deus uoster
 in omnibus, frater pretiosissime.

201. Eidem.

De proeliis in proelia, de tribulatione
 in tribulationes res vestrae pergunt, fili
 mi Naucrati desideratissime et semper de-
 siderata. Sed quia haec propter Christum
 eveniunt, non sunt molesta, sed et valde
 iucunda. Nobis quoque donatum est, ut
 pro Christo patiamur. Nunc gaudio in pas-
 sionibus pro vobis, vox est apostoli, nobis
 quoque indignis congrua: quia omnia ob
 admonitionem nostram scripta sunt; ut
 cum in paria tempora inciderimus, saluta-
 rem habeamus medelam. Diviserunt quo-
 que monasterium ultores homines; sed duo
 supersunt; uos quod scit Deus male di-
 visa, bene coniungere, cum voluerit: al-
 terum, quod Christi causa paradisi quo-
 que Edem contemnere possumus. Verum-
 tamen et nos et ii qui diviserunt, et quili-
 bet omnis, hospites advenaetque sumus uni-
 versae terrae. Haec ita se habent. Cuius-
 modi vero res vestrae sint, adhuc audire
 sum sollicitus. Nostra quidem iam satis
 explorata sunt, toleramusque molestias die
 in diem in patientia Domini. Et tamen
 quid demum passi sumus? « Non sunt con-
 » dignae passionis huius temporis ad fu-
 » turam gloriam quae revelabitur in uo-
 » bis » si certe usque finem decertabimus,
 frater. Obsecro igitur, ego miser, ut vos

coronam consequamini, Christum habentes nobis contentantem in omnibus. Procare tu quoque pro nobis Dominum, ut salvi omnimode simus a maligno. Saluta pugilatus tui socios atque fratres.

202. Silvano filio.

Dignam religione tua, fili desideratissime, scripsisti mihi epistolam. Profecto recreatus sum, et bonum Denm meum laudavi, quia fiducia tua erga me peccatorem vivit, et amor tuus exardescit, et mei desiderium summum tibi est. Sic et ego erga te, partim tristor, partim sollicitor, timens videlicet, ut praedicta maneant: nam qui amat, sedulo erudit. Conserves mihi te igitur, fili mi carissime, tamquam filium lucis hoc tenebroso tempore odii adversus Christum suscepti. Quomodo autem fuerim inclusus, post imposita verbera una cum fratre Nicolao, accurate discas a X, si eum conspexeris: volo enim te eum coram videre, cum prospere ad vos pervenerit: namque et oretenus loqui necesse est. Cur hanc fecisti separationem, frater? Ne, inquam, obsecro. Convenite invicem, quod ambohus proderit, et mihi quoque misero: quem commemorare in oratione tua, minime graveris, ut Domino placeam, et a maligno liberer. Frater Nicolaus salutat te.

203. Annae moniali.

Matrum a filiis aversiones, momentaneae ferme sunt: statim enim natura compulsae, illos ad se revocant, amorem duplicantes, et per omnia illis gratificantes. Quorsum proecium hoc? Quia nempe et contra me homunculum reverentia tua parumper indignata, denuo non tulit consuetae aequanimitatis in Domino viscera non demonstrare. Propterea prout matrem decuit misisti munera et vestes, cum exustatione, misericordiae affectum duplicans. Deo igitur gratias qui ex tristitia gaudium in nobis genuit peccatoribus. Quis est enim, inquit, qui me laetificat, nisi quem

ἤθηναι, Κεῖσόν ἔχοντας σωμαθροῦντα ἡμῖν ἐν πῶτον ἰερότα κὶ αὐτὸς παθὶ ἡμῶν ἢ κύριον, σέξιδαι ἡμῶς πατὴρ ζῆτων ἕκὸ τῷ πονηρῷ ἀπεσταγόρδσον ἐπὶ σωμαθροῦς σου ἀδελφοῦς.

σβ'. Σιλβαροῦ τέκνον.

Ἄξιον τῆς εὐλαβίας σου, τίκνον ἐπιπόθητον, ἰχάσεσθ' ἄς μοι ἢ ἐπισκελλῶν καὶ γε ἀνιδῶν κὶ ἰδοῦσασα ὧ ἀγαθὸν μοι δοῖον, ὅτι σου ἢ πῶς ἢ εἰς ἡμῶς ὧ ἀμῆρωτων ζῆ, κὶ ἢ ἀγάπῃ περιβεβῶσ, Ἐ ὁ πόθος ἀμῆρωτων οὐκων καὶ γὰρ ἀπὸς σὸ, μικρὸν λυτῶν, μικρὸν χαθῆπτόμαι, Ἐ πῶς ἐν φόβω, ἵνα τὰ ἀπερισμῆμα σωμαθροῦντα, εἴπηρ ὁ ἀγαθὸν ἐπιμολῶς πεμθῆν. φυλαχθῆς ὅτι μοι ἦ μὲ ἀγαπῆτι, ὡς ἦς φωτὸς ἐν τῷ δὲ τῷ σκοταίνῳ ζῆτων τῆς χριστοκαίαις: ὅπως δὲ ἐγκύκλιοςμαι μετὰ τὸ ἀρωαί μὲ σὺ τῷ ἀδελφοῦ Νικολάω, ἰερὸν τὸ X ἀκερβὸς μεθῆση. Δύλω γὰρ σωμαθῆξιδαι σὲ αὐτὸν ὅπου ὑποδοῦται ἡμῖν ἰπαθῆ κὶ δὲ σὸ σὸ κῆρ ὧ χεῖα ἰερώλῆξως κὶ τὴ ἀπιτοχῶρισας ἀδελφῆ ἴτως; μὲ, ἀδελφῶσ σωμαθροῦντα εἰς αὐτὸν, ἵνα λυπηθῆ ἀμφοτέρως, καὶ γε ἡμοῖ τῷ τῷ παπῶν ἦν ἀπὸ λαμβάνειν ἐν τῇ ἀπεσταγῆ σου μὲ κατῶκί εἰς τὸ ὑαρωστῆν μὲ κτείρω κὶ εἰσῶξιδαι ἕκὸ τῷ πονηρῷ ὁ ἀδελφὸς Νικόλωσ ἀπεσταγόρδξί σὲ.

Col. f. 222. a.

σγ'. Ἄνη μοναξίση.

Αἱ ἀπὸς τὰ τέκνα ἦν μικῆσιν ὑποστροφῆς, ἀπεστακαίον πῶς ἰσῖν ἕκὸ τῷ φύσως ἰσῖς σωμαθῶμῶμα, πῶς ἰαυτῆς ὑπερῆξῶσι αὐτὰ, ἀπλῶν τὸ φίλῶν αἰξῶσι, κὶ τὰ κατῶμῆμα αὐτῶς ἐν πῶσι παρῆσῶσι τὴ δὲ μοι βούλογο διελθῶ τὸ ἀπεστακαίον; ὅτι Ἐ πῶς ἡμῶς ἐπὶ ἀπῶν ἢ σωμαθροῦς σου μικρὸν ἀγαπηκῶσῶμα, πῶς ἵνα ἐπῆγῶ μὲ τὰ τὸ σωμαθῶς ἀπαθῆς ἰνδῆξῶς ἐν κῆρῳ ἀπῶγῶσ: δὲ πῶς μικῆσῶσῶς κὶ ἰδῶσῶσῶς, Ἐ ἀπιτοχῶσῶσῶς, ἢ οὐκων ἀπαθῶσῶσῶς ἢ ἰερώσ. ἠεῖς ἵνα τῷ θεῷ τῷ δὲ λῆξῶς χεῖσῶν ἡμῶσῶσῶς Ἐ ἐν ἡμῖν ὅτις ἀμῆρωτῶσῶς: πῶς γὰρ ἐπὶ ὅσῶν

Col. f. 222. b.

ὁ εὐφραίνων με, εἰ μὴ ὁ λυποῦμαι· ὁ δὲ
ἰμοῦ; εἰ κὴ μὴ ἰσχυρὸν εἶναι τῷ λόγῳ ἡμῶν·
χρησθέντι μοι ἐστὶ πολὺ ἔλεος καὶ ὑπο-
φραίνουσα, ἔτι μὲν καὶ περισσεύουσα μοι τῆ
σωτηρίας, ὡς χάριτόν ἐστι σοῦ ἁγίου σου.

σδ'. Ἰγνατίῳ τέκνῳ.

Col. I. 232. a.

Ὅσοις ἂν θέλωμαι σου χάριμα, εὐ-
ρίσκων σου τῆ ἀληθείᾳ πῶς ἔργα πῶς ἡ
ἰχθὺς πρὸς τὴν θεὸν ἔτι ἀπαύσιον μου,
χαίρον ἐμὲ ἔτι δὲ ζῶντα τῶν κύνων, τέκνον
ἡγαπημένον· εὐχόμενος σε περισσεύουσα ἐν
παύταις, δὲ ἂν καὶ ψυχὴ καθαίρεται, καὶ
ἐπιδοσκόπῃ πάρεσι ἀθλήσεως μὴ γὰρ πάν-
τως οὐκ ἐπιδοσκόπῃ σε ἐν δόξῃ τῆς
ἀδελφού σου ἐστὶν ἰμπαρίτας· ἐπιδοσκό-
πῃ οὐκ οὐκ ἐπιδοσκόπῃ σου μὴ σου
τῶν δὲ λίγων οὐκ ἴσα ἐπιδοσκόπῃ ἑαυτὸν,
ἀλλὰ φεύγων μὴ πῶς καθαίρεται καὶ μὴ
ἐπιδοσκόπῃ ἀποδοσκόπῃ; ἔστι ἐν ὁ θεὸς μὴ
σου, ὅπως ἂν καὶ οἰκοδομῇ σου τῶν ζωῶν
δομαί σου, τέκνον, δέξασθαι τῆ θεὸν ἐν τῷ
σώματι σου καὶ ἐν τῷ πνεύματι σου· οὐ γὰρ
ἔτι ἐπιδοσκόπῃ, οὐκ οὕτως ἰσχυρὸν, ἀλλὰ
ἀμνηστὸν σαθεῖς, οὐ βίβλικον δὲ ἀμνη-
στὸν λαλῶν, ἀλλὰ γὰρ ἔτι πολλὰς συμφορὰς καὶ
θῶναι, μὴτε ὑποφραίνων μὴτε καθαίρεται· εἰ
καὶ τὰ νῦν τῶν φαντασιῶν ἡμῶν, ἀσφαλῶς ἐπι-
δοσκόπῃ σου τῶν ἀδελφῶν Νικολάου· περισ-
σεύουσα τῶν ἡμῶν μὴ μὴ φρεσῶντα με ἐν κρυφῷ
ἐν τῇ φρεσὶ, καὶ ἐπιδοσκόπῃ εἰς ὁ καὶ καλῶ
παθεῖν δι' αὐτὸν ἔπρεον· περισσεύουσα ὁ
ἀδελφός· περισσεύουσα τῶν ἀδελφῶν σωματῶν.

σι'. Θεοφάνῃ ἡγουμένῳ ἔλεος σου.

Col. I. 232. b.

Φίλον πατρί πατρικῆ περισσεύουσα, ὡς-
περ καὶ τῶ ἰμπαρίτιν δέξαι τῶν ἔτι ἔτι κρυφῶν
τῶν χάριμα, ἔστι ἰσχυρὸν πῶς ἐν κρυφῷ
ἀλλὰ φῶν ἐπὶ οὐκ ἰσχυρὸν τῇ πατρικῇ ἀρετῇ·
πῶς ἐπὶ δέξαι μοι τὰ πατριμῶντα τῶ ἡμο-
δοσκόπῃ σου ἀμνηστὸν ἐν γῆρῃ, ἐν τόσῳ χα-
λεπότητι, κλιθήσῃ ἔλεος, ἀγγελοῦ ἡμῶν
σφίδρα, θανατοῦ ἡμῶν καὶ ἔλεος, ἔτι ἔτι
ἰσχυρὸν μοι τῶ ἡμοδοσκόπῃ, ἔτι ἔτι ἔλεος ἀμνη-
στὸν τῶ ἡμοδοσκόπῃ, ἔτι ἔτι ἔλεος ἀμνη-
στὸν, ἔτι ἔτι ἀμνηστὸν ἡμοδοσκόπῃ ἀμνηστὸν.

ego moerore adferam? etsi his digni ver-
bis non sumus nos. Mihi diu gratificeris,
sive tristitiam sive laetitiam inferas; in-
superque mihi salutem imprecans, sicut et
ego sanctitati tuae.

204. Ignatio filio.

Quotiescumque tuas acclipio litteras, ve-
ram comperiens fidem tuam et caritatem,
quam erga Deum meamque humilitatem
foves, gaudeo simul laudoque Dominum
meum, fili mi carissime; orans pariter ut
in his perseveres, quibus et anima purgat-
ur, et pugnae apparatus fit. Cave enim
omnino putes te persecutores effugisse,
quamdiu fratres tuos confixos cernis. Esto
igitur deinde paratus et impavidus. Deus
tecum est. Hoc autem aio, non ut te of-
feras, sed ut caveas quominus derelinquaris,
aut imparatus comperiaris. Sit ergo
Deus tecum, quatenus vitam tuam dirigat.
Oro te, fili, glorifica Deum in corpore tuo
et in spiritu tuo. Quem tu porro commemo-
ras, non ego is sum, sed peccator put-
tris, haud secure nunc loquens, sed cum
multa anxietate ac timore, neque prae-
sumptuosus neque demissus; quamquam
nunc verberatum me sub tuta custodia in-
cluserunt cum fratre Nicolao. Ora igitur,
fili mi, ut in hac custodia a Domino cus-
todiar, atque ut sim paratus quidlibet
aliud propter ipsum pati. Frater salutat.
Fratri prndenti die salutem.

205. Theophani praeposito et confessori.

Gratum est filio patris alloquium, sicut
et versa vice. Propterea rursus litteras do,
quandoquidem tuus in Domino iustus sum.
Sed heu mihi, quia paternam virtuti sum
impar! verumtamen gloriae mihi sunt pas-
siones confessionis tuae. Virum senem,
gravi morbo laborantem, lecto prorsus de-
fixum, doloribus valde cruciatum, quoti-
die morientem, sancto monasterio expelli,
religiosa fraternitate avelli, sub custo-
dia teneri, et necessario ministerio carere;

et nihilominus nullis praedictis flecti, propter Christi amorem, sed resistere et confiteri, et questionibus respondere; hic vere coronatus martyr est, o beate pater. Quam magna gloria tua! quantae patientiae certamen tuum! Nam quasi voluntarii imputantur tibi a Deo et a benivolis hominibus, etiam involuntarii infirmitatis dolores, propter datum Christo testimonium. Confirmasti orthodoxos, pudore adversarios obruisti; addam etiam eos qui excusationes excusant in peccatis, sive morbis praetensis, sive aliis causationibus. Sed auctor confessionis tuae Christus, idem tibi sit consummator, qui et mihi filio tuo eadem imprecaberis. Si forte pater meus et moderator adest, eum ego miser saluto.

206. Leontio patricio.

Debitor tibi sum non chartae et atramenti, sed si feri posset, cutem et sanguinem ad sanctam animam tuam mittendi, quae se tantopere humiliter personae meae iampridem impendit, obsidemque praebuit non in corporalibus solum, verum etiam in spiritualibus. Neque non credas quod dicturus sum, domine. Verum quippe est, quae neque episcopi, neque sacerdotes, neque monachi, neque laici, neque alius fere quisquam familiaris et amicus beneficia curasque contulerunt, his me eximie a religiositate tua fuisse cumulatam. Et si fieri posset, ut cor meum magnificentia tua introspiceret, magnopere semet admiraretur. Quae cum ita se habeant, numquam litteras dare desinam, fortasse etiam post obitum invisibilis invisibili. Nunc ego miser te rogo, ut anima et corpore incolumem temet conserves, fugiasque à minus fumum, certe ignem haereticum. Ora etiam, domine mi, pro humiliter persona mea; ut quod gratis Christus in indignis nobis incepit, hoc et peragat, a visibilibus invisibilibusque nos hostibus liberans.

Ἐὰν ἔσθ' ἔτι πρὸς μηδὲν τῶν ἐπισημίων καὶ ἀκαμπίδων ἔτι κατὰ τὸν Χριστὸν ἀγάπης, ἢ καὶ ἐπιστάτης ἔσθ' ἡμελογοῦν, καὶ πρὸς τοὺς πεισὸς τοὺς ὑποκρίσεις διδόνῃ· ἡ μέρη προσεφύσας ὡς ἀληθείας ὁ ἕωςτος, ἢ μακάριε πάτερ ὡς μόνον σου τὸ κλέος, ὡς πολυάθλων σου τὸ ἀγωνίσματα· ἐκούσά σοι λογίζομαι ὡς πρὸς τὴν θεοῦ καὶ τοῖς ἐγγράμοισι, τὰ ἀκούσα τῆς ἀσθενείας ἀληθιμάτα ἐστὶν ἡ Χειρὸν ἡβρηνείας· ἐστὶν ἕξασ ἔσθ' ἡβρηνόζους, κατὰ ἕξασ ἔσθ' ἡβρηνόζους· πρὸς ἀσθενείας δ' ἂν καὶ πρὸς ἀσθενείας πρὸς ἀσθενείας ἐν ἀβρηνείας εἴ' ἢν ἀσθενείας, ἢ ποῖ ἀλλας ἀσθενείας· ἢν ὁ ἀρχὸς τῆς ἡμελογοῦν σου Χειρὸς, καὶ τὴν λαοῦς εἴη σοι, πρὸς ἀσθενείας πρὸς ἐμὴν τὴν πρὸς σου τὰ ἀντά· εἰ παῖσιν ὁ πατὴρ μου ἔσθ' ἕξασ, πρὸς ἀσθενείας ὁ ἀπαιτῶν.

στ'. Λίοντι πατρικίῳ.

Ὁφελίτης εἰμὶ οὐ χάρτην καὶ μέλας, ἀλλ' εἰ ἐνδοχρῆστον ἄρμα καὶ αἷμα ὑποπέλλων τῇ ἀγάπῃ σου ψυχῇ, οὕτως ἐπιδύση ἑαυτὴν ἐκπαλαγῇ τῇ ἀπαιτῶν μου καὶ ἡμερομῆνῃ οὐ μόνον τὰ κατὰ σῶμα, ἀλλὰ καὶ κατὰ πνεῦμα· καὶ μὴ ἀποστήσῃς ἡ μέλλων λέγειν, διασπαστῶν· ἔστι γὰρ ἀληθὲς, ὅτι ἂ μὴ ἰσχυροί, μὴ ἡρώς, μὴ μὴ μὴ μνηστικῇ καὶ μαγείας, ἢ τῆς ἀλλοῦ χριστὸν οἰκῶν καὶ φίλον· εἰ κηρῶσιν ἢ ἰσχυροῦσιν ἐπ' ἐμῶν, ταῦτα ἢ σὴ εὐσέβεια ὑπερβαλλόντως ἐσιδῶσται εἰς ἐμὴν καὶ εἰ οἶον τὴν ἐπιδοῦν τὴν καρδίαν μου τὴν μεγαλωσύνην σου, ἰδύμεσιν ἑαυτῶν μαγείας ἂν ἀλλὰ ταῦτα μὴ ἐν πέποι, καὶ οὐ τὴν που παύσομαι ἐπισημῶν, τὰχα γὰ καὶ μετὰ θείαται ἀσθενείας ἀσθενῶν· τὴν δὲ ἐκάνῃ ὁ τάλας ἐγχομαι ἐξασφουλαχθῆναι σὴ ἀσπῆ ψυχῇ τὴ καὶ σῶμα, ἔσθ' ἐξασφουλαχθῆναι εἰ καὶ μὴ τὴ καπτοῦ, ἀλλὰ γὰ τὴ αἰρητικῶν πρὸς πρὸς ἀσθενείας καὶ ὁ διασπαστῶν μου πρὸς τῆς πεπαιστωσίας μου· ἴνα ὁ ἐπὶ ἕξαστο Χριστὸς διαμῶν ἐν ἡμῶν τοῖς ἀναξίτοις, καὶ τὴν πεπαιστωσίας, ἡμῶν ὡς ἡβρηνόζους καὶ ἀσθενῶν ἡμῶν ἰσχυροῦν.

* Ha. m.

Col. I. 23. a.

bique similibus ego quoque, peccatorum causa indignus, particeps fiam. Qui mecum est frater tuus, te salutat.

209. Proterio filio.

Quam mihi gravis fuit epistola tua, fili, talia ac tanta nuncians, quae mei audientia aures exterruerunt, et dolentissimos gemitus elicuerunt! Attamen tolerandum est, vehementerque orandum, ut Deus pro tua benignitate mitescat, sanctisque ecclesiis parcat, neque suam hereditatem opprobrio tradat. Fumus certe magni ignis nunciatus; qui nisi sancti Spiritus aura dissipetur, omnia comburet. Vigilate, inquit apostolus, state in fide, viriliter agite, fortes estote. Flaverunt venti, venerunt pluviae, ut est in evangelio, in domum irruentes. Beatus qui super petram Christum fundatus est! is enim non exterrabitur, sed supererexitur, et cum Christo vincet, et cum martyribus perpetuo exultabit. Necesse est igitur ut veniant scandala, ut qui vere sunt Christi, manifesti fiant. Ostende itaque epistolam, si possibile est, confessoribus fratribus, deinde etiam nondum inclusis: nam beati et isti ob perpetuam quam sub Dei protectione palintur. De nobis vero nihil habeo dicere, nisi quod venit homo a praetore, qui custodem commutavit, voluitque nos videre; et ubi vidit, neque nobis reverentiae signum obtulit, licet nos de fenestra ei caput inclinarem, neque salutavit, sed post intuitum abiit. Si quid aliud futurum sit, tempus aperiet. Homo, quem denoto littera H, accipiat epistolae, quas tabellarius fert, abeatque cum Domino in viam suam. Tu vero postquam imperator in expeditionem profectus fuerit, tunc discede, significaturus nobis quae acciderint, et de fratrum valetudinis statu. Bene quoque tibi sit in Domino, fili mi carissime, a circumstantibus tentationibus illaeso. Qui in Domino mortui sunt fratres beati orabunt pro nobis.

οἱ θεοὶ σου, μετόχον με (Θ) ἀνάξιον εἶξ' πρὸς ἀμάρτιας ἡμῶν· ὁ σὺν ἡμοῖς ἀδελφὸς σου περσογραμμῆ.

εὐβ. Προτερίῳ τέκνῳ.

Ὡς βαρῆα ἡ ἐπιτολή σου τέκνον, τοιαῦτα καὶ πικραῦτα μείνωσασα, ὥστε με ἀκούσασα καταπλαγῶμαι τὰς ἀκοὰς καὶ ὀδυμῆναι συνάξασαι· ἀλλ' ὅμως ἐκκρίνοι καὶ περσοσυκτίον σφόδρα ἴλωμ ὅτιν ἐκ φιλανθρωπίας ἡμῶν, φησαδαί τι ἔβ' ἀγίον ἐκκλησῶν, καὶ μὴ δειμαῖα τῶν κληρονομῶν αὐτῶν εἰς ἕνεσθ'· ὁ γὰρ τοι κερσῆτος μεγάλου πυρὸς ἀγγαλῶν· ὅς εἰ μὴ ἐβ-σκεισθῶν πνιμῶν ἄγίου αἵματος, ἔλθον ἀπ' ἀπαστα· γρηγορεῖτε φησὶν ὁ λόγος· ἀλλ' ὅ, σπῆται ἐν τῇ πίστῃ, ἀνδρείεσθε, κερσαιούδων οἱ ἀνεμοὶ ἐπιπύσασα, ἔλθον ἀπ' βροχῶν εὐαγγελικῶν περσοροτοῦς τῇ οἰκίᾳ· * μακαρεῖ· ὁ ἐπὶ τῶν πέτρων Χεῖρον πεδωμωμῆμος· ὅς οὐ πτωχῶσται, ἀλλ' ἰσχυροὶ καὶ μὴ Χεῖρου νικησῶν, καὶ μετὰ μέρτυρον χορησῶν αἰώνια· εἰ αὐτὸν ἰλθῶν τὰ σκάνδαλα, ἵνα οἱ δόκιμοι Χεῖρου φανερῶν ἡμῶνται· εἰσῶν αὐτῶν τῶν ἐπιστολῶν, εἰ δειματῶν, τοῖς ὀμολογηταῖς ἀδελφοῖς, ἐπὶ καὶ τοῖς ἀναπαλεισῶν μακαρεῖοι γὰρ καλεῖται διακόμενοι καὶ ὑπὸ αἰσῶν σου εἰσφύεσθαι (Θ) διωγμῶν· σπῆ' ἢ ἡμῶν οὐδὲς λόγος· ἢ μόνον τῶν, ὅτι ἰλθῶν ἀ-θροῦν· τὴν τραπηλῶν καὶ ὑπαλλάξασθ'· ἀφ' ἀφύλακα, ἐξήπασιν ἰδιῶν ἡμεῖς· ἐπὶ οἱ εἰ ἴδων, οὐτε περσομῶσται, ἡμῶν ποιησῶσται σῆβας εἰς τὴν δουλείαν, ἐπὶ ἰσχυροὶσται, ἀλλ' ἄμα τὸ ἰδῶν, ἔρχοσται ἰάν τι ἄλλο γίνοσται, δηλώσων ὁ χεῖρος· τὸ Η λαβῆται τὰς ἐπιστολὰς, ἀς φησὶ ὁ γραμματεῖος, καὶ ἀπῆται ἐν κλειῶ τῶν ὀβων αὐτῶν· αὐτοῖς εἰ μὴ τὸ ἐκροπύσασαι (Θ) βασίλεια τότε ἴδι, φησιν ἡμῶν τὰ συμβεβηκότα καὶ τὰς ἑβ' ἀδελφῶν ὑμῶν· σῶσται καὶ σὺ τέκνον με ἀγαπῶν, ἐν κλειῶ ἀσπης· δὸς ἑβ' σμερόσται περσομῶν· οἱ ἐν κλειῶ κοιμηθέντες ἀδελφοὶ μακαρεῖοι εὐξοσται ὑπὲρ ἡμῶν.

Cod. I. 226. b.

* I. Cor. XVI. 13.

* Matth. VII. 27.

σι. Ἰωάννη ἡγμῶν.

COL. I. 226. B.

Παρά τὸ ἀρεθῶνα ☩ ἀδελφῶν ἡμῶν ἡ
 Θεοφιλέστατον ἀρχιεπίσκοπον τῷ αὐτόν. εἶπα
 Ἐτὶ μὴ δὲξαις ἡμᾶς ἀνῆρα φαν ἀπι-
 σταλῶν τῆ πατρικῆ σου ἀμωμείῃ, ἢ ἴλ-
 λαίης τῷ ἀπατῶν ἡμῶν γράμματι· καὶ
 τρίτον τὸ κατῆλθαι ἡμᾶς νῦν ἀσφαλῶς,
 οὐκ ἴδμεν ἡμῖν κρεσσὶ τῆς ἐν τοῖς γράμ-
 ματι ἰδίῃς σου ὁμιλίας· ἀλλὰ νῦν εὐο-
 δῶσαν ☩ τῷ κυρίῳ, καὶ ἐπιπέλωμεν ☩
 πρὸς τὸν ἡμῶν σὲ γρησώματα, οἷοι εἶμι
 πρὸς ἄνθρωπον σὲ τῆ τῆ τοῦ δουλεία λαμβά-
 σιοις, καὶ συμπαικόμενοι τῷ πινδματικῶ
 σου καὶ ἀγίῳ πύθῳ· καὶ γὰρ οὐκ ἔξω τῆς
 ἀπατῶν ἡμῶν ψυχῆς ἢ δουλεία σου, ἀλλὰ
 ἀγαθὰ στερομένη καὶ ἀγαπημένη καὶ ἰσοπα-
 ἀναστροφῶν· ἵπται σὺ τὸ φιλόστον, δε-
 ξάξω τὸ ἔγκρατος, τὸ πρὸς ☩ πλοστοῖν
 ἀγαπητικόν, τὸ ἀπλωμῶν, τὸ εὐχαρί, τὸ
 εὐαγαπητικόν· ἔχεις γὰρ οὐ πάντα μόνον,
 ἀλλὰ καὶ πᾶσα ὄν εἴρακα χάριτι Χριστοῦ·
 ἀρετὴ εἰς αὐτὸ ἡμῶν σου καὶ τὸ ἐστατικόν
 εἶμι τῆ ὁμοθυμῆα Χριστοῦ· καὶ γὰρ οὐκ ἔμ
 δέχομαι ἀμοιβῆς σὲ εἶναι τῷ πλοκοῦτε ἡγ-
 κωμίου ☩ ἵπτο ἵπτοῦν κατωδομήσιν·
 ἀλλ' ὡσπερ κεφαλίδε πνὰ τοῖς λοιποῖς ἡγ-
 κελλωπιδεῖται· εἴ ἢ ὅτι ἐκτίσται ὁ διογ-
 μῶς, μὴ θαυμάζωμεν, πᾶτερ· ἵπτω ὡς εἶμι
 τῷ πάλαί τα νῦν· δὲ ἡμᾶς ἐπὶ παρῶν
 εἶπτε ἐν ἔχρησι τῷ ἀγίῳ ἡμῶν πατέρων
 ἐπίμειτα εἶναι πᾶσι πρὸς ἡμῶν ἐπὶ οὐ γρησῶ
 κύριος ἐπιτοκῶν πρὸς αὐτῶν· μόνον εἰ ἡμᾶς
 τὸ εὐχάριστον ἐν τοῖς θλιβεστοῖς πρὸς αὐτῶν
 ἡμῶν γρησῶν αὐτῶν καὶ ἡμῶν, ὡς
 κελλῶν ὁμοῦ τῆ καὶ πρὸς ἡμῶν δέξο-
 σάξω ἡμᾶς ὅσον ἀναξίους, ὡς ἀν ἡγ-
 μῶν ἀσφαλῶς τῷ ἀντιπαιτέλλαν· ὅσον δὲ
 ἡμῶν τῆ ὁσιότητι σὺ ὑπερεῖπτε, πᾶσι
 πρὸς αὐτῶν.

σι. Νικολάω μόνον.

COL. I. 227. A.

Ὅτι μαρτυρῶ σὺ, φίλε κελλί, ἰδίῳ τῷ
 γράμματι μόνον· πᾶσι δὲ σου καὶ εἶμι ἐπι-
 πελώμεν ἵπτω πρὸς ἡμᾶς ἴσα κελλῶς ἡγ-
 κωμίου, μᾶλλον ἢ πρὸς Χριστόν· τί τῆτο;

210. Iohanni praeposito.

Quia frater noster religiosissimus archiepiscopus isthinc remotus fuit; et quia non recepimus responsa ad eas epistolas, quas paternae sanctitati tuae scripsimus; hinc humilis meae personae litterarum intermissio: tertio denique, quia sub vigili custodia fuimus, occasio nobis non est oblata dulcissimae tecum per litteras colloctionis. Nunc vero, favente Domino, et epistolam scribimus, et te alloquimur perquam amanter, tamquam praesentem te mentis contemplatione spectantes, et spiritali tuo sanctoque amoris complexu inhaerentes. Non enim extranea est humili animae meae religiositas tua, sed eam et probō, et amo, et semper mente contemplor. Laudo tuam erga Deum pietatem, commendo continentiam, proximi amorem, simplicitatem, comitatem, affabilitatem. Neque haec tantummodo habes, sed beneficio Christi plura quam dixi. Nunc te dilaudo etiam ab constantiam in Christi confessione. Sane aequum non erat frandari te hoc encomio, qui tanta alioqui recte feceras; hac tamen velut coronide reliquorum actorum gloriaris potes. Quod si adhuc protenditur persecutio, ne miremur, pater: non enim praesentia priscis paria sunt. Nos adhuc tentari oportet, si certe volumus sanctorum patrum nostrorum vestigiis insistere. Attamen credo, non diu dilaturum Dominum visitationem suam; modo nos grato in his molestiis erga eum animo simus. Scribe itaque mihi et tu, quae vis; simulque ora ut salvus sim ego quoque indignus, quo occasio sit invicem scribendi. Eos vero qui digni habiti sunt tibi ministrare, plurimum saluto.

211. Nicolao pistori.

Quod tui sim memor, egregie amice, en testis epistola. Qui autem fieri poterat ut tui obliviscerer, qui tantopere mihi es addictus, vel potius Christo? Cur haec aio?

Quia in medio haeticorum igne haud perustus manes, redundantem habens in corde tuo orthodoxiam; in qua utinam usque ad finem conserveris! Hoc primum et maximum. Secundum est, quod fratres nostri in te comperiunt, cum isthuc ventitant, salutis portum adversus haereseos tempestatem quae omnibus negotium facessit: quo in portu a tuis benivolis semper officiiis recreati, ad nos revertuntur. Quanta id ergo laetitia nos cumulat! Quanta sancti huius officii merces tibi reputabitur! Siquidem dictum est: qui vos recipit, me recipit. Christum itaque, frater, in fratrum persona suscipis, eumque reficis; et ille vicissim te in regnum caelorum recipiet, propterea quod heic ipsum in fratribus hospitio excipis. Vale in Domino.

212. Constantino laico.

Multifariam Deus vias salutis nobis aperuit omni quidem tempore, sed nunc praecipue, cum in Christi ecclesiam scandala sunt ingressa, et fideles Dei tamquam in confatorio probantur. Alii ergo decertant in carceribus tenti propter veritatis doctrinam, alii verberati et excruciatii fuerunt. Alii exilium praecipuarunt, ferendis doloribus impares. Quidam discurrunt verba adiutorii ferentes. Nonnulli clam ministrant custodia clausis. Alii hospitio praetereunte suscipiunt, ut suasit Dominus. Haec sunt officiorum genera, cum aliis pluribus. Tu ergo, homo Dei et fidelis famule, ut audio, unus de praedictis es, qui itinerantes fratres in Christo hospites suscipis. Beatus es, et bene tibi erit; Deo gratiam commodas. Prosequere, oro, in suscepto opere, ut sic cum laborantibus certans, mercedem a Deo referas qui facta omnia iusto modulo aestimat.

213. Proterio filio.

Turbatus fui, fili mi carissime, adventu tuo: sed cum legi epistolam tuam, nesciebam num a manu tua esset exarata: nam

ὅτι ἐν μέσῳ πηδῶν τῶν αἰρετικῶν θυσταίους ἀφλεκτός, πηραζομένην ἐν τῇ σταντῇ καρδίᾳ ἔχων τὴν ὀρθοδοξίαν, ἐν ἣ καὶ θυσταλαθῆσθαι μέλει τίλοι· τὴν τὸ ἀρεθῶν ἔμμενον δόξασιν τὸ εἶναι ἀδελφούς ἡμεῖς εὐρίσκοντες ἐν εὐσεβημένοις ἐν τοῖς ἀντοῖσι, λιμῶνα σωτηρίας ἐκ τῆς κυματισσοῦσας αἰρέσεως εἶναι πάντας· ἐν δὲ ἀναβύχοντες εἰς τὸ ἐν ἀπασὶ σου φιλοφρονεῖν ἐξήμενωσας, πάλιν ἀφίκοιται πρὸς ἡμᾶς· πόσις αὐτῶν ἡμᾶς ὑπερφυῆς τὴν ἰμπίπλησι· πόσις δὲ αὐτῶν εἶσας θεοπροπίστας μεθὺς σοι λογισθῆσθαι· εἰς τὴν φωνὴν *, ὁ ἀδελφῶν ἡμᾶς ἐκείνην ἀχρηστῶν Χειρῶν αὐτῶν ἀδελφῶν ἐκείνην εἰς τὸν ἀδελφῶν, ἐκκαίνον ἀναπνεύοντες ἐκκαίνοντες ἀρεθολύβεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῆς οὐρανῶν, ἀνθ' ὧν ἐκταῦθα αὐτῶν ἐπιζῆσι εἰς τὸ ἀδελφῶν ἡμῶν ἐν κωρίῳ.

σιβ'. Κωνσταντῶν λαϊκῶν.

Πολυφόπως ὁ Θεὸς τὰς τὸ σωτηρίας ὁδὸς ἔνοιῃ ἡμῖν· ἐν κατὰ μὲν χερσῶν, τὴν δὲ μέγιστα ὅπου τὸ πασάδωκα εὐσηλθον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Χριστοῦ καὶ δοκιμάζονται οἱ ποιοὶ τῆς οὐρανῶν ὡς ἐν γενεαλογίᾳ· οἱ μὲν αὐτῶν ἐν φυλακαῖς πηρῶν εἰς τὸ νόσον τὸ ἀληθείας, ποφθόντες καὶ ἰταθόντες ἴπρον ἄλλοι τῆς οὐρανόσας ἔλαστο δόξασιν ὅτις παθημασὶ πηρῶν εἰς τὴν λογῶν ἐκκαίνοντες βοθησίας· ἐνοῖ ἡ κωρίδων εἰς τὴν ποῖς φημεν ἡμῶν· οἱ ἡ κατὰ ὁδὸν ὑποδύχονται εἶναι διεχρῶντες ἐν κώρον· αὐτὰς αἱ ὁδοὶ ἐν τῇ πηρῶν· οὐ ἂν ὡς ἀρεθῶν τῆς οὐρανῶν, ὡς μαθητῶν, εἰς ἐκ τῆς ποῖσας ὑπέρχεται, ἐκκαίνοντες εἶναι ἀδελφῶν ἡμῶν ὁδοποροῦσας ἐν Χριστοῦ μακρόσας εἶ, ἐκκαίνοντες σοι ἐκκαίνοντες προσφίρις τῆς χάριτος ἔχου παρακαλῶ τῆς ἰρασίας, ἡς κωρίσας, ἐκκαίνοντες σοι μεθὺς ποῖσας ἐν τῆτι, ἐκκαίνοντες τὰς μεθὺς ποῖσας τῆς πάντας μεθὺν τῆς οὐρανῶν.

σιγ'. Πρωτερίου τίκωφ.

Ἐθροῦθων τίκων μὴ ἡγαπημένοις ἐν τῇ παρῶσας σου· ἀνθ' ἰπ' ἀνθ' ἀνίγμων τῆς ἐκκαίνοντες σου, ἐκ καὶ οἰδα ἐν ἰδιόχρον σου· ἔχου

* Math. X. 10.

Col. I. 27. b.

* Math. XXV. 2a.

Col. I. 22. a.

γὰρ ὀξήματα· ἔχραεις κρείων, τῆς θεο-
 σίας ἀππλήρηλον ὑγασήσας τῶ θιφ, ἔ
 ἀππασάμην ἐφ' οἷς κηλοῖς ἰβυλοῦσα, ἔ
 μὲν ἀπίαια ἐν ἀσφ, ὁ ἕ ποῶ τῷ πάχα
 φῶραζοῦας καὶ γα μετὰ τῷ ἰφοδῖον τῆς
 ἰορτῆς ἀσθ' ἄν θριφῆται σὺ ὁ κρεῖον τοῖς
 πνδμιακοῖς χραῖμασιν οὔτω φερανοῦ-
 μένοι εἰς τ' ἀππῶσιον ἡμῶν ὑγαίνομεν ἰν
 σωματικῶς· αἱ ἕ φερανοῦμεν, ἔ πνδμια-
 κῶς ὡς τ' ἐφ' ἡμῶν ἀγῶνας ἀφίμενοι,
 μετ' ἰλιπδ' ἔχρ' χραῖμασιν δερμάτιον· ἰσο
 τῆ φερανοῦμεν· διου γὰρ χραῖμασιν ἐφ' ἡμῶν
 τ' μακαρίων μὴ παύσας, σὺ ἰκασιῶ· ἔ ὑμῶν,
 φρανοῦμεν ὑγασήσας ἐκ μακαροῦμεν καὶ
 ὑποσηπτικῶς τ' φερανοῦμεν ἡμῶν ἀγῶνα,
 ἴπερι ἐξ ἴπτερον γαζοῦσι παρ' ἰλιπδ'· ἔ
 ποῦσιν, ὡς οὐκ ἐν ποτὶ ἰγγυόμενα ὀξῶτε
 γνῶσπομεν κηλόν τι ἔ κηκόν· διου τῷ δῶ-
 ρον, ὡς ἐξ οἰκείων ἴορτων μόνον ἰάν πορ ἔ
 ποῦσι τὸ ἰγγῶς μὴ ἔκκακῶσι φῶρακαλῶν
 ὅτι διου ὑπὸ ἡμῶν, ἴσασιν ἐφ' ἡμῶν ὑπὲρ
 ὑμῶν· τὸ φερανοῦμεν ἐκ ἀππῶσιον ἰσασιν ὁ
 πατῆρ (1), τῶς διωμάματα ἡμῶν φρανοῦ-
 σαι οἱ ἀμαρτῶν; πῶς ἕ παροῦσα ἀίρεισι,
 ἀίρεισι χριστῶ ὄσον ἀσφαλοῖς· ἔ δῆλον μὲν
 καὶ ὀξῶ ἄλλων, δῆλον δὲ ἔ ἐκ τῷ λέγειν
 ἐν τῷ πατρικῶ φερανοῖς τ' πολυμέμενοι ὑπο
 τῶ πορτῶς· συμφίει σοι κηκῶμασιν ἴσασιν
 ἔ ὅτι δαχρῶσιν, ἢ τῶν οἰκείων χραῖμασιν μὴ
 φερανοῦμεν ὡς οὐκ ἕ πηλοῦσα ἀίρεισι,
 ἀλλὰ ἀίρεισι τῶν καὶ ὄσον φερανοῦμεν
 μέμην· τὸ τῷ κλημάσιν ἀππῶσιον ὄσον τ' ἰμ-
 πῶσιον εἰς πορτῶς, ἢ ἀίρεισι ἀλάοιμα, ὡς
 διου ἀίρεισι τῶν ὄσον κηκῶμασιν, φρανοῦμεν
 ἢ ἐν τῷ πατρικῶ φρανοῦσι, καὶ μῆτι εἰς
 πορτῶς, μῆτι ἐν τῷ χριστομάσιν ἀίρεισι
 ἰμῶσιον· καὶ ἰσασιν τῷ κηκῶμασιν·
 ἔ τῷ πῶσιον ἰσασιν λέγειν, ἀλλ' οὐ χραῖμα
 τὸ χραῖμασιν ὑγαίνομεν ὑποσηπτικῶς φερανοῦ-
 ρῶσιον ὄσον ἀίρεισι, καὶ πάλιν ἰσασιν τῶν
 ὄσον ὄσον κηκῶμασιν φρανοῦσι ὄσον ἀίρεισι.

σιδ'. Ζαχαρίας ὑπάτω.

Coel. I. Ms. B. Ἐρῶ ἔ χραῖμασιν ἔ χραῖμασιν οὐ πῶσι-
 σμασιν, δαχρῶσιον ἔ ὑποσηπτικῶσιν τῷ

(1) Iohannes Climacus serm. XV. ed. Paris. 1639. p. 225.

statim tu rescivisses; et favente Christo ti-
 morem seposui, gratiis Deo actis, acq-
 uievique rectae deliberationi vestrae, ut alius
 ad urbem contenderet, alius ante pascha
 veniret cum viatico sollempnitatis. Quare
 pascat te Dominus spiritalibus donis, tan-
 topere pro humili persona mea laboran-
 tem. Valemus itaque corporaliter; et siqui-
 dem vos oraveritis, etiam spiritaliter. Un-
 de omissa tua de nobis anxietate, cum spe
 et gaudio ferventius orationi insta. Per De-
 i enim gratiam, beatique patris mei preces,
 cum vestra intercessione, prosequimur ac-
 quamiter, longanimiter, atque patienter
 propositum nobis certamen, alio animo
 adsumpto praeter spem; in tantum ut num-
 quam tales fuerimus, ex quo bonum a ma-
 lo distinguere coepimus. Dei hoc donum
 est, non operum nostrorum meritum: mo-
 do vos deceps ne pigeat Deum pro nobis
 obsecrare, prout nos quoque pro vobis.
 Questionem, quoniam eam pater indefi-
 nitam reliquit, quomodo nos incitari sol-
 vere possumus? Sed certe hodierna hae-
 resis, procul dubio Christi negatio est: id-
 que cum aliunde constat, tum etiam ex eo
 quod dicitur in paterico (libro) ad ho-
 minem fornicandi libidine tentatum: expe-
 dit magis tibi a nulla meretrice abstinere,
 quam Christi imaginem non adorare. Quam-
 obrem non est haec quaelibet haeresis, sed
 Christi negatrix haeresis. Eos autem qui
 Climaci questionem obiciunt, utrum elin-
 gendum sit in fornicationem incidere, ad
 haeresi capi, terreat potius paterici senten-
 tia; et tamen neque fornicatione neque ini-
 mica Christi haeresi implicentur. Utrubi-
 que enim est adulterium. Plura haberem
 dicere, quae epistola non capit. Sanus re-
 deas, salutatis fratribus, venturus iterum
 quum Deo placuerit fratres reverti.

214. Zachariae consuli.

Ego scribe iterum, et a scribendo non
 desinam, satis faciens plurimasque gratias

agens religiosae caritati tuae, propter tuum Christi causa studium, mentemque laudabilem erga me infelicem, quam iam pridem et a primordiis ostendisti, gratis beneficiens, gratis miserens, gratis te ipsum quasi in pericula coniciens, nequaquam temporum calamitatis metuens, sed caritatis regulam sequi demonstrans; non multitudine clientum gravatus, sed spe divinatorum donorum elatus, quod est veri christiani proprium timentis Deum, diem mortis et iudicii ante tremendum Christi tribunal palam cogitans. Pari virtute est tua quoque a Deo data conix; immo et liberi; nec immerito, etenim bonae radicis boni solent esse surculi. Puto demum famulos quoque tuos huiusmodi esse. Nam qualis est rector, tales eos esse qui reguntur, saepe contingit. Quid ergo dicendum superest? nisi quod divus David: ecce sic benedicetur homo qui timet Dominum. Benedicat tibi Dominus ex Sion; et videas bona supernae Hierusalem cum niversa familia, domine mi desideratissimus.

215. Oeconomio.

Audivi quomodo egregie reverentia tua pro Christo certaverit, verberibus supplicata, carcere tenta, eique iterum gratias vocanti te ad ipsius confessionem Christo domino; non modo quia sancto schemate indutus es, verum etiam quia de nostro numerum subditorum numero, immo etiam de monasterio meo. Nam quod es de coetu unus, in quo beatus pater meus fuit, et sacro Theoctisto se subiecit, et ascetica virtute inclaruit, hinc miscellus ego gloriam tuam atque martyrium mihi ipsi repnto. Euge ergo, egregie oeconomie, Christi miles, multos praepositos exsuperasti, vel potius pudore affectis, dum tu in ovis conditione positus, insuperabilis ab haeretica belua fuisti; dum illi qui videban-

ἠνοφιλή σου ἀγάπη εἶνεκα τὸ κτ' Χριστὸν σου ἀποδὴς ἐ φιλοφρόνῃ γνώμῃς φέρεις τὴν ἡμέτερον βλαπτικείαν, ὡς ἀνωθὺν ἐ ἐξ ἀρχῆς ἐνδύξω, δωριὰν εὐεργατῶν, δωρεὰν κατηγάδ, δωριὰν ὑποπθῆς ἑαυτῶν μικρῆ δῶν εἰς κινδύνους οὐ τ' κερδοῖς τ' δυσκολίας εὐλαβήματος, ἀγὰ τ' ὄσον τ' ἀγάπης ὑποκατατόμιμος οὐ πρὸ πθῆθ' τ' δωρεαποδομήτων κτα(α)βαρμῆμος, ἀγὰ τῇ ἐλπίδι τ' θεῶν δωριὰν ἀναπήρημῶ, ἐπὶ ὅσιν ἀκλινητοῦ χειρισμοῦ ἰδίωμα, φοβημῶν τ' θεῶν, ἡμίρας βασιάν ἐ κείσως ἐπὶ τ' φοβητῶ διακρίσει Χειρῶ ἐναρμῆς δῆσμερμῶντος; ποιαιτῆς ἀρτίης ἐ ἡ φθῆθ' διὰ ἀερωδοπῶσαι σου ἡμῶντος; ἀγὰ γδ ἐ οὐ πῶδες; ἐ εἰκότως, ἐπιδῆ ἀγαθῶν βίης, ἀγαθῶν εἶεν ἀν κρη τὰ βλαπτικῆς; ἀκὰ ἡ ἐ πῶς ὑπὸ χεῖρα πῶντος ἐ; δῖον ὅσον τὸ ἀρζον, ποιούτοι ἐ τὸ ἀρζῶμῶν ὡς τὰ πολλὰ πῶφικαν ὑπάρχῃ; πῆ ἢν ὅσιν εἰπῶν φῶς (αὐτῆς; ἡ ὑπερ ὁ θεῶς Δαυὶδ *; ἰδῶ ὅπως εὐλογηθῶσεται ἄθεσπος ὁ φοβῶμῶ τ' κίελον; εὐλογησῶσι σε κίελο; ἐκ Σιών, ἐ ἰσθῆς τὰ ἀγαθῶ πῶς ἀνω Ἱερουσαλὴμ πῶντος; ὁ παμῶντος; ὁ μῶντος.

* Ps. CXXVII. 1.

σι. Οικονομία.

* Ἦμισσα φθῆ τ' ἡμῶντος; σε ὅπως κταλῶς ὑπὸ Χειρῶ ἡμῶντος; μῶντος ὑποβληθῶσαι κρη φυλακῆ προμῆμῶ, ἐ πύρρῆςισσα πάλιν τῶ καλῶσται; σε εἰς τ' αὐτῶ ὁμολογίας διαπῶν Χειροτῶ; οὐ μόνον δῆθ' τὸ εἶναι σε τὸ ἀγίου ρημῆμα, ἀλλ' ὅπ ἐ ἐν ὑποτακτικῆς τελομῶται; φερωθῆναι δ' αἶν, ὅπ κρη καὶ τῶ ἡμοῦ μῶντος; τὸ γδ ἐκ συμβόλων ἐ; ἐ ὅ ὁ κρηκῆρος; μῶ πῶ κη ὑπνῶσῃ τῶ ἡμῶ ὅμοκῆσῶ (2), ἐ ἡκοκῆος ἐξελμῶν ἐν ἀρετῆ; ἡμῶ ὅπ τῶ ὑπερῶ λογίζεσθαι τὸ ὅν κλί; ἐ μῶντος; εἰον εἶνα πῶν, ὡ καλῶ οἰκοτῶμα, πῶντος Χειρῶ; ἡμῶντος πολλῆς ὑπερκαρπῆσας, μῶλλον δὲ κτασῶμῶσας; ὅ γα οὐ μῶ φερωθῆναι τῶν ἡμῶ, ἀνάλωτῶ; πῶ τῶ ἀίρηκῶν δῆρας ἀνεφῆς; οἱ δὲ τὸ δ-

Cod. E. fol. 24. a.

(1) Ita sapientissime Cicero de rep. l. 31: *talis est quaeque respublica, qualis eius aut natura aut voluntas qui illam regit.*
 (2) De hoc, ut puto, Theoctisto sermo est in epist. ed. lib. l. 28.

καὶ τοὺς ἄλλους ὄντας, ἑσὶ τὸ νοητὸν λυκο-
 θίνης ὄψεως, ἱλαίων ὄψαμα περὶκαταγ
 πῆς πᾶσαν, ἀίρεσίν τῆς τῆς, καὶ φασὶ πῆς
 σαρκῶς, περὶκαταγ ὄψεως ὅτι συμπύλωσις,
 εἴτι κοινότης εἴτι καὶ ὑπογραφή τῆς αἰρε-
 ζήτων, Χριστὸν ὅτι ἡμῶν τῶ μόνῳ
 ἀλλόθων χαίρει λοιπὸν ποιμὴν ὡς ἀλλόθως
 πῆς ἕρροις χαίρει μάρτυς κυρίου τὸ τελώ-
 πησι ἀνομήτου πῆς τὸ ἕξει ἰμαστίθως
 σου Χριστῶ, φυλακίζῃ ὡς αὐτὸς δῦες δέ-
 ξαι ἔραπισματε, ἡθως ἑμπάρθη, λογι-
 χῶθη, ὑψώθη πρὶ συμφορῶν πᾶθῶν· μή-
 χει τῆς κατὰ ἡμᾶς ὁ λόγος, καὶ ἀπα-
 τοῖν τὸ χεῖρας· εἰ ὑποδάτωμεν, καὶ συζη-
 σωμεν Χριστῶ· εἰ ὑποδάτωμεν, ἔ συμβα-
 σιλεύσωμεν· πᾶσι· εἰ ὑποδάτωμεν ἔ ἀψυ-
 δῶς· σὺ δὲ μοι, ὡ κατὰ ἀδελφῶν ἢ πάτερ
 ποπῆς, μνησθῆαι ὄψεως πατρὸς μὴ ἐπιλήθη
 τυχᾶν μὴ αἰτήσωμεν σου σοὶ θεοῦ τὸ κα-
 κηκόσθω.

στς'. Τιμοθέω τέκνω.

tor pastores, ab intellectuali lupo correpti, miserabile spectaculum omnibus prostant; praelatione terrenarum rerum, et affectu carnis, prodentes per lapsum suum, sive communicando sive haereticis subscribendo, Christum Deum nostrum et unicum veritatem. Gaude primum vere pastor operibus. Gaude, quod magis est, Christi martyr. In posterum quoque fortiter age. Vapulasti cum Christo, aequae ac ille carceri addictus: iam et alas accipe, clavis transfigitor, lancea confoditor, in crucis patibulum attollitor. Eatenus nos sermo Domini vocat, et debitum exigit. Si commoriemur, cum Christo vivemus: si comperiamur, et conregnabimus. Haec sunt eius, qui non mentitur, promissiones. Tu vero mei, o praeclare frater et desiderate pater, recordari numquam desine, petens ut et ego tecum Deo vocante potiar.

216. Timotheo filio.

Cod. I. 294. b.

Τί ἀκούσας; καὶ σὺ τίκων Τιμοθέω μὴ
 ἠδύτηρον ἑσάδης θεοῦ; ζῆλὸν ἔζηλωκας
 πρὸ κυρίου χαίρεις ἐπὶ τῇ φυγαδίᾳ,
 ὡς ἀδελφῶν σου αὐτὸν εἰς μαρτύριον ὡς
 μακαρίων σου τὸ βούλημα ὡς δούλων σου
 σου τὸ πῆς καρδίας ἔσπευσον, ὡ καὶ πάλα
 ὑπεράσπιον ἐν πολλοῖς κτηνοδόμοισιν ἑ-
 γινώσκων πῶ δὲ ἀνέλαμψας πλεόντησιν,
 μάρτυς ἀναστροφῆς ὡς ἀλλόθως· λέγει ἔστι
 ἔ σὺ ἐν χαρῇ*, ὅτι νότον μὴ ἔδωκε εἰς
 μάστιγας, ἔ τὸ προσωπὸν μὴ ἔκ ἀπίστου
 νότο αἰχμῶς ἑμπύσωματον ὡς Χριστὸς ὄψεως
 Χριστὸν, εἰ καὶ οὐχ οὕτως δοκᾷ πῆς χριστο-
 δόξιας· εὐλογητός ὁ θεὸς ὁ ἐπιζήσας ἐν
 καρδίᾳ σου ἐν ἑσὶν ἔ πηγάσθη μᾶ-
 στιν, καὶ μὴ περὶ τῆς σωματικῆς ἀλλὰ
 πνευματικῆς ἰλιγγίας ὅτι πηγαίνοντα δυο-
 βίεσται, οὐ εἰ μᾶστιγ μόνουσι αἰσθίζου-
 σαι, μὴ μάστιγι μόνουσι ἀκροῦσι· μᾶ ἔ-
 πη ἀδελφῶ κατὰ δριμυθῶς, ὅσον αἰώνιον
 κλίθω ἦρας· συμβαλῆς ὡς λίθος ἔρρωθι
 τῆ ἐσδομῆς πῆς ἡμεροθίας Χριστῶ, εἰς χε-
 ῖρας τῆ ἀδελφῶν ἔ σωμαθῶν σου, εἰς χε-
 ῖρα μὴ πρὸ ἀβροτοφῶ, καὶ γὰρ πρὸ θεο-

Quid audivi? Tu quoque, fili Timothee, cum martyrio Dei amore exarsisti? Zelando zelatus es Domino, et ommissa fuga, te martyrio tradidisti? Quam beata haec tua voluntas? Quam divinitus successus cordis tui fervor, cuius cum et olim multis bene factis scintillas edideris, nunc plenus lumen extulisti, vere martyr effectus. Tibi quoque cum gaudio licet dicere: dedi dorsum meum in verbera, et faciem meam ab ignominiae sputis non averti, quasi alter Christus pro Christo, etsi non ita videtur persecutoribus Christi. Benedictus Deus qui vires tibi praebuit ad centum et quinquaginta verberum lacerationem, quin salutem tuam abiceret; immo potius et coargues scelestissimum illorum auctorem; cuius verbera perpetuo perdurabant, nisi videlicet eum paenituerit. Uno temporis momento, frater egregie, excruciatu quale adeptus es aeternum decus! Congestus es ceu sanctus lapis ad aedificationem confessionis Christi, ad tuorum certaminis sociorum gaudium, ad gloriam mei pecca-

* In L. c.

toris, nec non Deo carissimi archiepiscopi, piorum denique omnium. Quis tuo certamine audito non canet? quis de notis non te dicet beatum? Coronavit te de caelo Christus, sanctorum chorus te complexus est. Sed quis non solum bona initia laudanda sunt, sed certaminis finis requiritur, perstemus, carissime fili, usque in posterum virili vigore, carceris aerumnas fortiter tolerando. Christus adest, qui non sinit supra id quod ferre possumus nos tentari, sed constantiam tibi usque ad mortem suppeditat, et luctae coronam in agonia sine largietur. O praeclare Timothee, ora etiam pro me indigno, ut sim saluus in Domino vobiscum o sancti.

217. Ignatio filio.

Quae scripsisti, carissime fili, cognovi, vocemque tuam laetanter audio. Non talia certe sunt me, qualia praesumis, sed levita et nullius pretii. Nihilominus quoniam ais te meis iuvare sermonibus, scribe, et rescripta accipe; nulla invidia est. Intellego te vitam procul publico trahere in praesenti persecutione, sicut et alii moris tui sodales latitant. Sed spes nos allevet. Habe res tuas tuto loco cum praeclaro Eusebio, quem pariter saluto. Haereticorum communio non est communis panis sed venenum, haud corpori nocens, sed animam inficiens et obtenebrans. Prostrari autem etiam occulte, non est necum dicere sed illorum qui cum metu agebant, de quibus illud dicere possumus: « ex principi- » bus multi crediderunt in eum; sed pro- » pter pharisaeos non confitebantur, ut e » synagoga non eiecissent: dilexerunt » enim gloriam hominum magis, quam » gloriam Dei. » Atqui pro orthodoxo homine fiant preces liturgicae; quae si apud haereticos fiant, quid prosunt? non enim eiusdem sententiae cum eas pronunciantes sunt; neque ut voces sonant, ita ipsi credunt: siquidem universa mystagogia Chri-

φιλετώω ἀρχιεπισκοπή, ἀλλὰ γὰρ ἐ πάντων ἡμῶν εὐσηβοῦνται τίς ἀκούσας σου ὧ ἀγάπη ἅκ φωνταί; τίς ἡμῶν γινώσκονται οὐ μακροῖς σε; ἰσχυράνουν σε Χριστός οὐρανόν τιν ἠπαύσατό σε ὁ χριστός τῶ ἀρίων ἀλλ' ἰσχυρῶ οὐ τὸ χαλῶς ἀξυμῶν μόνον μακροῦν, τὸ δὲ τιλοῦσαι ὧ ἀγάπη τὸ ζήτημῶν, τῶ μὲν τίκων ἀγαπῶν φωντὸ ἰξῆς ἀνορθώμῶν φίσεντις τὰ κῆ τ' φυλακίω δυσχερῆ ῥηναίως. Χριστός ὁ συμπαρῶν, ὁ μὲ ἰσῆς ὑπὲρ ὁ, δὲ τὰ μῶτα ὑπεννηγῶν πφ-ερωδῶν, διὰ διδούς σοι καρτείας μίχρη θάρσυν, ἐ εἶν τ' ἀθλοῦσας σφάτως ἐπὶ τῆλ τ' ἀρίωνι χορηγῶν σοι. ὁ καλῶ Τιμόθεε, περσοῦχι ἐ φωντὶ ἡμῶ τ' ἀναλυσῶ ἵνα σάξοιμι ἐ κελῶ σὺ ὑμῶν τοῖς ἀρίων.

σιζ'. Ἰγνατῶ τίκωφ.

* Ἡ γῆρας φίκων ἡγαπῶμῶν ἴσων, κῆ γῆρας ἀκούων σου τίς φωντῶ. οὐ μῶν ὅς σὺ ἰσολαμβάνεις τὰ κατ' ἡμῶ, ἴσολα γὰρ κῆ μολαμῶν. πῶν ὁ λῆγος ἀφελῶσθαι ἐν τοῖς λόγους μου, γράφω κῆ δῆχου, κῆ φδῶν ἰσῆς σμῆμι βίον ἱλκανον σε ττροχωρηκῶν ἐν τῶ παρῶντι διαγμῶ, ἄσων ἐ οἱ ὁμῶσῶ σοι κρυπῶμῶν ἀλλ' ἡ ἱλκίς κοιτίζετω. ἴξω τὰ κατὰ σε ἀσφαλῶς μετὰ τῶ καλῶ εὐσῶβου, ὅν κῆ περσογῶδῶ. ἡ φδῶ τῶ αἰρετικῶν κοινῶν, οὐ κοινῶς ἄετος, ἀλλὰ φάρμακον οὐ σῶμα βλασῶν, ἀλλὰ ψυχῶν μαλαῶν κῆ σκοπίζον. ἴπῶν δὲ κῆ κῆρβῶδῶ οὐκ ἡμῶ τὸ λῆγν, ἀλλὰ ἡμῶ πωοῦνται φῶβῶ, φῶν ὅν κῆ τῶ λῆγν εἴτῶ. » ἐπ » πολλῶ τ' ἀρχῶντι δῆς δῶν εἰς ἄντῶν, » δι' οὐκ ὁμολόγουν δῆς εἶν φασισαίς, » ἵνα μὲ ἄποσιμῶν γῆνται ἡγάπ. » ταν γὰρ τ' δῶξαν ἡμῶ ἀθῶσῶν μῶλ- » λον, ἡ τῶν δῶξαν τῶ ἴσῶν. » ἐπ ὅδε- » δῶξω αἰ εὐχῆ τίς ἱερουζίας. τῶ τῶ εἰ φῶδῶ αἰρετικῶν γίνοντο συμβάλλεται; οὐ γὰρ ὅς ὁ πῶσας αὐτῶ φρονῶν. οὐδῶ ὅς αὐτῶ αἰ φωντῶ σημαῖνται πῶδῶσῶ. ἰπῶ- » πῶ πῶσῶ ἡ μυσταγωγία, Χεῖρῶν ἀνθῶσ- » πῶν ἀλθῶς γῆγῶνται δῶξῶτ' (1) οἱ δὲ

Col. c. 216. h.

* Joh. XII. 12.

(1) Est hoc argumentum commentarii liturgici Theodori aedidensis, quem nos edidimus T. VI.

ἀρνούνται, κἄν λόγῳσι, εἰς τὸ φρονηῖν, μὴ
 ὀξυκακοζῶσαι ἀντὶν ἄσασά ἐ λέγων τις,
 πως δῶκε εἰς πατέρα ἔ ψόν κἄν ἄγιον πνεύ-
 μα· φρονηῖν δὲ ἕπ ὃ πατὴρ κἄν ὁ υἱὸς καὶ
 τὸ ἄγιον πνεῦμα μία ὑπόστασις ἔστι τριώ-
 νυμῳ· ὅπου ὑπάρχει διόγμα Σεβαλλίου
 τὸ ματαύφρονη· τί οὐκ; εἴπω μὲν (Ϡ)
 τοιοῦτον πιστῶσαν εἰς τεράσθαι; οὐδαμῶς,
 κἄν λόγῳ· οὐτως αὐτὸ οὐδὲ ἐκταῦθα πι-
 στῶσαι ὡς λέγει, κἄν ὁρθοδόξῳ ἢ μουσα-
 γωγία· ἀλλ' εἰ κἄν ἡμελογοῖ ἱεράτηῳ,
 μῶλλον ἐνυβεῖζ' ἐκίλων τῶν λατρυγίας·
 ἐπὶ κἄν γόντις ἐ ἱπαισὶν χροῖται θείας
 ὁμῶδες ἐς τοὺς δαιμονιάσθαι συμφίρ' (Ϡ)
 ἀβαπίστον, εἰ μὴ εὐείσκουτο ὁρθοδόξῳ
 ὁ βαπτιστῶν, ὑπὸ μοναχοῦ, ἢ κἄν τῶτου
 μὴ ὄντῳ, ὑπὸ λαϊκοῦ βαπτισθῶσαι λέ-
 γοντῳ· βαπτίζετ' ὁ δῖνα εἰς τὸ ἔνομα
 τὸ πατρὸς κἄν τὸ υἱοῦ κἄν τὸ ἄγιου πνεύ-
 ματῳ, ἢ ἀφῶσθον ἐκδημῶσθαι κἄν ἀλη-
 θῶς ἱβαπτισθῶ· ὁξ' ἀνάγκης γάρ κἄν τό-
 μου ματάσθης ὡς γόντις πάλα κἄν ὄπο-
 δίδεσθαι.

στ'. Μαρίᾳ Αὐγύστῃ.

Col. I. 24. a.

Ἐπίτηρον κἄν ἀδῆς τῇ Ἐπιταλῇ ὁ σμ-
 νοφρεπίας σὺ κἄν ἐσθλῶτικῆς ὑπομογῆς,
 κἄν ἐνγρεῖσθῶσα τῇ κρείῳ, ὅπ εἰς μῶσις
 τῇ αὐτῇ φρονησῶ, τῇ αὐτῇ ἡμελογία Χει-
 στοῦ· ἔχουσα κἄν λόγον εὐφροσθροσεν μὴ
 γνῶσθης, κἄν βίον ἐσθρῶτον κρατρεσθῶσθον
 εἰς πίσθης· αὐτῇ τοίνυμ φρίπ' αἰνῳ κἄν
 ἱπαιῳ ὡς ἀληθῶς τῇ βασιλίσθῃ τῇ πα-
 σθῶν, οὐκ ἡμῖν τοὺς ἀμῶσθῶσις κἄν οὐδα-
 μοσῶσι, εἰ κἄν οὐτω κελῶσις λέγει· ἂ δὲ
 σθῆ τὸ ἀδελφοῦ φροσθρασθῶ, οὐκ ὡς ἐπ'
 ἀτόπω πῆ, μὴ ἡγῶσθῶ, ἀν' ἐπ' δὲ τὸ παρ'
 ἄλλων γνῶσθῶσθον ἡγῶσις, ἔπρεσις σπασθῶσθου
 ἔστι αἰνον· ἐπιταλῶσθῶ ἢ φῶσθῶ τὸ ὄπο-
 σθῶκ * μὴ πθῶσθῶ τῇ πῶσθῶσθον φροσθρομῶ
 ἢ σθῶσθῶσθῶ εἰς τῶτο οὐ φροσθῶσθῶσθῶ
 σφουλακῶσθῶσθῶ (Ϡ) ἀδελφῶν ὅπου γῶ κἄν
 ἀφῶσθῶ ἡ, οὐ λυσθῶσθῶσθῶ ἐσθῶσθῶ
 ὄσθῶσθῶ εἰσθῶσθῶσθῶ κἄν τῶτο οὐκ ὄφῶσθῶ
 σθῶσθῶσθῶ κρεῖα μῶ, εἰδῶσθῶσθῶ ὅπ οὐ φρο-
 σθῶσθῶ τῶ ἂ φῶσθῶσθῶ κἄν τὸ εὐκῶσθῶσθῶ
 ὡς μῶσθῶσθῶ

Rom. XIV. 13.

stum vere hominem factum fatetur: at isti
 negant, quicquid verbis dicant, quia iudicant
 non debere cum figurari. Veluti si
 quis diceret; credo in Patrem, et Filium, et
 Spiritum sanctum, iudicans tamen Patrem
 et Filium et Spiritum sanctum, anam esse
 personam trinominem, quod est insani Sa-
 bellii dogma. Quid ergo? Dicemus hunc
 credere in Trinitatem? minime gentium,
 etiamsi adfirmet. Sic ergo ne nunc quidem
 credit, ut dicit; etiamsi mystagogia ortho-
 doxa est. Quamobrem fateatur licet uter-
 que, conviciam potius facit, incantogies il-
 ludens. Nam et magi atque liturgiores
 sacris cantionibus utuntur in diabolicis.
 Praestat tamen non baptismatum, si forte
 orthodoxus baptizator non reperiat, a mono-
 nacho, vel etiam hoc deficiente, a laico
 baptizari dicente: baptizatur N. in nomine Pa-
 tris, et Filii, et Spiritus sancti, potius quam
 sine baptismo decedere: nam sic vere est
 baptizatus. Necessitate enim lex quoque
 mutatur, ut olim evenisse comperit est.

218. Mariae Augustae.

Legi et nuperam epistolam venerabi-
 litatis tuae, athletica patientia praeditae,
 egique Domino gratias, quod in eodem
 proposito manes, eademque Christi con-
 fessione, blando simul sermone utens cum
 sapientia, et honesta vita fidei adimulco
 munita. Te igitur decet laus, te praeco-
 nim, ceu passionum reginam, non autem
 mihi peccatori et flocci faciendo, si ita me
 loqui vis. Quod autem scripsi antea de fra-
 tre illo, nullius flagitii causa dixi (quod
 absit); sed quia quod ab aliis fidei innocue,
 ceteris scandalum parit. Porro iubemur ab
 apostolo, quominus ponamus proximo of-
 fendiculum vel scandalum. Ideo non suasi
 ut de custodia dimitteret frater: tum
 quia si forte liber fieret, non ei expedit in
 parthenones introire. Neque hoc debet te
 contristare, domina mea, quae scis mihi
 curae esse famae tuae puritatem et decus,
 tamquam matris meae, uti omnino res se

habet: nam mater mea tu, quoniam Domini es: nisi enim te talem existimarem, ne antea quidem ad te scripsissem, neque tui causa sollicitus fuissem. His cognitis, omitte tristitiam, et perge orare pro me misero, ut et ego pro te.

219. Enodio et Iohanni filiis.

Laetatus sum utriusque vestrum verbis, quia nempe concorditer vivitis, et ea dicitis quae vestram incolumitatem demonstrant, nec non latebras vestras subindicant, et erga me peccatorem studium aperiant, vosque adeo paratos ad parem fratribus confessionem faciendam ostendunt, atque omnino vos discipulos esse Christi demonstrant. Quid ni igitur ego laetarer et exhilararer his auditis? Sed qui tutelâ benignae providentiae vos protegit, idem in posterum quoque fovebit, alet, deducet quo volet, sive liberos sive captos a persecutoribus. Ne ergo, si hoc alterum accidat, timore percellamini. Nam qui in aerumnâ implicari permisit, idem vires sufficit tolcrandis propter eum certaminibus. Mihi autem misero ne desinat salutare precem impendere. Prout postulastis, scripsi ambobus. Valet fratres desideratissimi.

220. Anatolio filio.

Epistolae tuae tarditas, o sacer fili, cogitationes mihi iniecit non bonas. Nam et translatio tua, et ipsa dimissio, et quicquid res utraque menti oggererat, lapsus videbatur. Quid ni enim ita res se haberet, cum nemo liber esse, et abundi quo liberuerit compos, in praesente persecutione solet? Non mediocris itaque mihi maeror erat; donec ab epistola tua admonitus, recreatus sum ego miser, exultavi, Deum meum laudavi. Utique te dominus Deus meus citra lapsum providentia sua conservet, haereticae communionis expertem.

οικίας, ὅπου καὶ ἔστι· μήτηρ γὰρ μου σὺ, ἐπέπερ τὴ κυρία α' (1)· ἢ μὴ γὰρ ἔπαις ἔχον σε, ἢ ἂν πὰς ἀφ' ἑστέρας ἐπιστάλλω, ἢ ἂν ἐπιόμην πὰς κ' σ'· ταῦτα γνοῦσα, ἀφ' ἑ τὴν λύπην καὶ ἀφ' ἑστέρας τὴν ἀφροσύνην καὶ ἐμὴ τὴν ἀπεινήν, ὡς ἐχρῆσθαι ὑπὲρ σου.

στβ'. Ἐνωδίῳ ἔ· Ἰωάννη τέκνῳ.

Ἡδὼν, τέκνα, ἐπὶ τῇ ἀμφοτέρων ἀφροσύνη· ὅτι συμμειβόμενοι ὄντες ἑμοῦ, καὶ ἐφ' ἐγγράφῳ α' καὶ ἢ ὑπέσασ ὑμῶν ἰδέσθαι, καὶ τὴν ὑποκριβὴν ὑμῶν ἰσημῆσαι, ἔ· ὅτι ἀπὸ ἡμῶν ὄντων ἀμφοτέρωθεν πῶσον ἔδωξεν, καὶ τὴν ἐπιμερίαν ὑμῶν τῆς ἀφροσύνης τῆς ἀδελφῶν ἡμελογίας διασπάσεν· ἔ· ὅτι ὅλον μαθητὴς ὑμῶν εἶμαι Χριστοῦ καταμεινόντων· πῶς ἢν ἡμῶς ἡμελλῖν μὴ χαίρον ἔ· γάρνυδι ταῦτα ἀκκοῦστας; ἀπ' ὅ ἐν σκέπῃ αὐτῆς τῆς φιλαρθεῖας ἀφροσύνης ἀπέλιπον, αὐτοὺς καὶ ἀφροσύνην ἐξῆς ἀπελάλυσεν, ἐκθρήνησεν, ἀφροσύνην ὡς ἂν βούληται, εἴπε ἀφροσύνηται, εἴπε καὶ ἀφροσύνηται ὑπὸ τῆς δικαιοσύνης μὴ αὐτῶν ὅτι ἐν ἐπιπέσει γνῶστο, διαλαθῆται· ὁ γὰρ ἀφροσύνηται ἡμπαρῶσαι, αὐτοὺς ἀφροσύνην ἰσχυρῶς ὑποσῶν τὰ ὑπὲρ αὐτῶν ἀδελφῶν· ἡμῶν δὲ τὸ παρῶσθ' μὴ ἀφροσύνηται ἐν ἑλῶν σκεπταίς ποιῶσθ'. Καθὰ ἡπόμην ἐπίσταλα τοῖς ἀποσῶσθ' ἐπὶ ἀδελφοὶ πολυπέδοι.

Col. 1. 117. a.

σκ'. Ἀνατολίῳ τέκνῳ.

Ἡ βραδύτης σου τῆς γρηγορήσεως, ὡς ἔχον τέκνον, εἰς λογισμοὺς με ἤραξην οὐκ ἕλασθ'· ἐπὶ καὶ ἡ μεταστάσις σου, καὶ ἀφροσύνη αὐτῆς, καὶ ὅσον μὴ ὡς ἀμφοτέρων ἔστιν ἐνοῶν, πῶσιν πῶς γὰρ ταῦτα αὐτῶν, οὐκ ἔχουσις φύσις ἀρετῶν πᾶσι πᾶσι καὶ ὅτι δὴλοι περιμένει ἐν τῇ διαγομῇ τῆς ἀφροσύνης; ἔδωκ' μοι οὐχ ἡ τυχεύουσα ἀφροσύνη· ὅσον δὲ τῆς γρηγορήσεως διαλαθῆσαι, ἀτίδω ὁ ἀπεινή, ἰσχυρῶς, ἰσχυρῶς (2)· ὅσον μου καὶ γὰρ κινεῖσθ' ὁ θὸς μὴ ἀπῶσθ' σε τῇ ἀφροσύνη ἀπὸ ἀφροσύνης, ἀμύσῶν τῆς ἀφροσύνης κοινῶν.

Col. 1. 117. a.

(1) Vel nomini Mariae alludit, vel respicit ad Matth. XII. 49.

γίας· βλίπτι δὲ πῶς καὶ ζῆζῆ καὶ τοῦ καὶ
 διδάσκον δι' ἱγίας ἐπιστολῆς, ἐπιλείπει
 εστὶν ὁ τῶσπον τις ἀφίστως, καὶ τὸ σῶ-
 σμα πῶς πμίας του ἰυζῆ καὶ φρονα-
 σον καὶ σωούδασον ἰγίζην θεοῦ τοῦ μα-
 κρυσμῆ ἦν παθῶν ὁ θάτατα γὰρ ἰγ-
 γύς ἰδὲ τίςτος ἔρχατο καὶ ὁ τίμῳ ἀνά-
 δολχός μου μακρείως τελαωθῆς ἐν τῇ
 ὁμολογία Χριστοῦ ἀνθροσωθῶ ἐν νόσω
 χαλιποπάτη ὀξοειδῆς καὶ μὴ ἀλούς ἴσω
 ἦν ἀσθαδῶν τί ἡμῆς ἰσωμῶν; οὐ στερο-
 καρδίσωμῶν; οὐ στομαθισῶμῶν φῶβῶ
 καὶ ἀγάπη θου πάντα ἐνεγκῆν καὶ καὶ
 οἱ ἀλλοφοὶ ἡμῆς; καὶ ἀντιβαδῶ ἦν μου
 ἡγαπημῆς, κλίῳ μου καὶ αἰχμημα
 μὴ τίς ὀσμήσιος διλχθῶμῶν ὅτι παρο-
 χῶμῶν· ἀλλὰ τίς οὐμαίσιος κερσπθῶ-
 μῶν, ἴωτα γὰρ τὰ αἰώνια οὔτω ταῦτα
 σφῆ τῷ Σαββατίου ὅτι οὔτως ἔχθη καὶ
 ἡγῆσιμα καὶ γὰρ μετὰ πῶσῶν, πῶς οὐ λυ-
 πῶν μου; ἀλλὰ τί ἄλλο; ἢ καὶ τὸ ἴσω-
 μάται αὐτὸ κρατισεῖξατο, καὶ ἡμῶς οὐδὲν
 ταπανούς περσῶχισθαί τῷ ἀπακλείσι
 αὐτῶ.

σκα'. Ἰωάννη Καληδόνος (1).

Coel. I. 27. b.

Καὶ ὡς πατὴρ ἡξίωσας τίςτος ἰλῶχρον
 περσῶσαν, καὶ ὡς σοφῶς τὰ θεῶα ἰδίδια.

Videsis autem quomodo habites et ubi; et
 me altera epistola diligentius edoce, quo-
 modo dimissus fueris, et de salvatione pro-
 piosae animae tuae; curaque et stude ap-
 propinquare Deo per passionum ablegatio-
 nem; etenim mors in propinquo est. Vides,
 fili, decessisse etiam honorandum succes-
 sorem meum, feliciter in Christi confessione
 consummatum: hominem scilicet gravi-
 ssimo morbo implicitum in exilium pul-
 sum, neque tamen impiis succumbentem.
 Quid nos ad haec dicimus? nonne cor con-
 firmabimus? nonne accuemur, ut ob timorem
 amorumque Dei, neque ac fratres nostri,
 omnia perferamus? Nae, oro quaeoque,
 fili mi carissime, decus meum et gloria: in
 visibilibus rebus molliarum, utpole transito-
 riis, sed caelestium amore teneamur, quae
 sunt aeternae. De his satis. Quod autem
 Sabbatius ita abactus est, et post lapsus
 quoque exasperatur, quid mi mihi acerbum
 sit? Sed quid superest? nisi ut et tu patien-
 ter feras, quae ille adversus te fecit; ego
 autem miser pro eius conversione orem?

221. Iohanni Chalcedonis.

Et tamquam pater dignatus es filium
 minimum alloqui; et tamquam sapiens

(1) Ita codex, pro Καληδόνος. Et quidem priorem lectionem Καλχ. vidi non semel in aliis quoque
 codicibus et monumentis. Isam vero dominicanum homiliarum corpus quoddam extat in vaticanis codici-
 bus, quorum in uno titulus est τοῦ ἁγ. ἀγγ. Κωνσταντινουπόλεως καὶ εὐσεβίου τοῦ παρεμύχου, τοῦ Καληδόνος.
 In alio eoque alio nomine simpliciter τοῦ Καληδόνος. In tertio denique Ἰωάννου ἀγγ. Κωνστ. τοῦ Ἐκφύλου.
 In Aliatis tamen scripturis videbam has homilias inseribi disertis Iohanni Chalcedonenſi. Atque haud scio
 an controversis fortasse conciliari queat, si Iohannem Xiphilinum nominis huius octavum constantino-
 politanum patrischrem, Chalcedone oriundum putemus, non ut alii affirmarunt Trapezunte. Certis in his
 homiliis nonnullis historicis sunt, quae setatem prorsus superant Iohannis huius Chalcedonenſis episcopi,
 Studitar nostro contemporalis. Itaque de Iohanne potius Xiphilino cogitandum videtur. Profecto non inedi-
 tum opus hoc, exemplum et varium, et historica etiam utilitate commendatum, non negigemus. Non
 placeat ex homilia dicta in annuo festo orthodoxiae, id est extinctae leononachorum haereseos, rectare
 nobiliter tractum, historiam malli Iulius breviter complectentem, quod demum deit in Theodoros cum
 Michaele filio Imperio, anno circiter 842. Porro Iohannes noster Chalcedonenſis anno certe 826. vivebat
 adhuc cum Theodoro Studita, ut apparet ex Lequino Or. ch. T. I. col. 606. Quare et Iliina haereseos su-
 premam extinctionem cernere se narrare supervirens potuit. Verumtamen, ut dixi, alii alibi sunt in his
 homiliis, quae posteriori setatem demonstrant. Sic ergo Chalcedonenſis sive potius Xiphilinus loquitur.

Ἰστίον τῶσων ὡς ὁ λαοπατὴρ θεός, ὁ τοῖς ἡρώσις οὐχ ἄστω ἢ τῷ ὀνόματι Λίω, ὁ ἐν Σάρων μὲν τὸ γένος
 ἰλιον καὶ ἰσώρος ἐκπομαζόμενος, πῶσος γουτίαις ἀόμωστος, ἀπειδων ευκαρίδος μελιτέρας κατὰ τοῦ τσακῶτι
 κρατούστος, Θεοδῶσιος ὀστος ἢ ὁ ἀσφραμῶσις, ἰλιῶσι μὲν τῆς ἀρχῆς μετίστωσι, αὐτῆς ἢ ἔγκρατῆς τῶστος ἡγί-
 νῶν ἰσπεπῶσις ὀσ τῆ βασιλείας ευκαρίσις. ἢ ἢ ἀρχῆς ἀσβῆσις ὀσσι, μὲν ἐν πῶστος ἰσώσιμος, ἢς φῶς ἰσῶσι
 τὸ τοῦ σῶσις ἄστω τῶσ καὶ ευκαρίσις τῶσ τῆς ευκαρίσις βασιλείς, ἐν ἰσῶσι πῶστος ἐν βλασφῶσι ἰσῶσι
 καὶ ἀρχῆς ἰσῶσιζατο, εὐκαρίσις τῶσ τῶσ ἀσῶσιζατο τῆς τῶσ ὀσῶσι ἰσῶσι φῶσις, καὶ εὐκαρίσις ἀσῶ-

theologus nos insipientes docere, immeritos laudans, tamquam prudentissimus magister, amoris stimulum nobis iniiciens. Exorsus es ab humilioribus verbis, celsitudinem virtutis tuae vel invitus optime ostendens. Quod autem hortatus nos es, ut et denuo scribam epistolas sine intermissione, hoc nos summe exhilaravit, et fidem fecit, te talem inventum qualem doctrina evangelica requirit, et mos pastoralis efformat. Nemo enim ordinis tui sic locutus est vel attrahit, ut videtur: nam neque acceptis litteris rescribere dignantur: dicitantque, mandatum esse a principe, ut neque doceant, neque epistolas scribant. Et mihi o beatissime ignoscas, festinam hanc in oculum recipienti. Nam si quod facit princeps contrarium Deo, hoc oportet agere, cur non haeretici quoque cum eo simus, sed dimidia parte orthodoxi? Verum isti quidem cur ita se gerant nescio. Tu autem et illuminasti, et confirmasti et direxisti, cuncta dicens, quae verum pastorem fari decet. Porro nos, o sacrum caput, haud eiusmodi sumus quales tu dilaudas, sed miseri et peccatores, et oramus ut ne prorsus a sacro numero excidamus illorum qui in Domino constantes sunt. Quae autem dixisti de haeresi, ea reapse ita se habent. Solletter haec bellum gerit cum veritate, nulla habens arma praeter potentatum; quo extincto, facile et ipsa

ξας οὖν ἀμαθῆς ἡμῶς, ἐπαγίντας οὖν ἀγαθήσους, ὡς διδάσκαλῶν πλουσίως κείμενον ἀγάπης ἐνδύς ἡμῶν ἡλυδας διξέ παρωποτησον φωνῶν τὸ ἑλπίῶν τῆς ἀρετῆς σου καὶ μὴ βουλόμην ἑσπερίστας ἀεῖσαι ἐπὶ δὲ ἀπερίβητον καὶ αὐθις ἐπιπτόλαι ἡμέρας καὶ μὴ ἐγκόσωται, πῶτο ἡμῶς πάλιν ὑφραριν καὶ εἰς πίστιν ἤγαγην, εὐρηκέναι σε οἷον ὁ λόγῶν ἕπτα, καὶ ὁ ποιματικὸς γασκεπείζῃ τρέπῶν οὐδ' ὅς γὰρ πτω οὕτω διελέκται οὐδὲ ἐφίλειται ἡμῶν ὁμοπαγαίνου ὡς ἵουκαν ἐπὶ μολὲ διχρόμοιο γασμαματα ἀξιοῦσιν ἀντιπεύλλοι. Ἐ ὁ λόγῶν αὐτοῖς, τὸ φερέθ' ἵ ἐπιπτοσίας ἐπιπαλάθαι, μὴ χαρῆτιον γράμμα: καὶ συγνήσιός μοι μακρομῶτα σκινδαλαμνὸν διέλαμβῶν: εἰ γὰρ ἂ ἀπερίβῃ ὁ κερταῖν ἀπινεργίας θεοῦ δὲ φιλῶνται, τί μὴ καὶ σωματισίμων ἀπὸς, ἀλλ' ὅς ἡμοσῖας ἐρδοσοῦσῶμῶν; ἀλλ' αὐτὰ μὲν οὐκ οἶδ' ὅπως οὕτω φερονται οὐ δὲ καὶ ἰφώστας, Ἐ ἱεροστας, καὶ κερδοθήστας, πάντα ἵπῶν ὅσα εἰός (ἡ) ὡς ἀλεῖσας ἰερέσῶν ἵπῶν φάναρ οὐ μὲν ἡμῶς, ἰερέσ κορηθῆ, ὡς ἐκδοπάζας πινιχῶν δὲ, Ἐ ἰμῶντοιο, καὶ ὑρῶμῶν μὴ πάντα ὁποσῶναι τὴ ἱερὸν πῶλεμῶν ἡμῶν ἐπισταμῶν ἐν κερταῖν ἂ δὲ ἱερακας ἀπὲ τῆς αἰρίστας, οὕτως ἕπαρ ἀπεργματικῶς γὰρ μάχας τῆ ἀληθῆς, ἵν ἕπῶν κταμῶν τῶν ἑξουσίας ἵς ἀναεσμῶν, ἀεσματῶν σωματισίμωνται καὶ αὐτῶν πῶλεμῶν, ὅπως ἐκτεριβῆ ἡ ἀνομία, δὲ

καλῶς τοῖς τοῖσιν τὸν προκείμενον ἀποκρίματος, καθάριστον πατερεῖ τούτων ἀπεφρίστων, καὶ μακρῆ σβῆν καλῶς ἐπαμῶνται ἰξ ἐκείνου τούτου τῆς ἀνομίας καὶ βλασφῆμίας τὸν εἰσομῶν κερταῖν ἀπὸς ἕξῃς ἡβῶστας, καὶ αἰθερῶν καὶ ἀποκρίστας: εἰ σὺ δὲ, σὺ ἵπῶν τοῖς μὲν τῆς ἑρδοθῶν πῶστας ἀποκρίματος μακρῆ τοῖς ἱεραῖς καὶ ἀποκρίστας, τολοκαῖς εἰ καὶ θεοῦ παροδοσῶν τῆ δὲ τοῦ θεοῦ ἑκκλησίας τῆς ἱεῖς ἀποκρίστας πατερεῖς, τῆς τῶν ἁγίων εἰσῶν φημὶ ἀποκρίστας: μακρῆ τούτων τῆς βασιλείας Μιχαὴλ καὶ Θεοδοῖος τῆς τοῦ μακρῆ αἰ ἑσπῶν εἰσῶν ἱεραῖς ἱεραῖς καὶ αἰ μὲν ἀποκρίστας, αἰ δὲ καὶ παροδοσῶν καὶ ἡ τοῦ θεοῦ ἑκκλησία τῆς χιτῶν ἀποκρίστας πατερεῖς: ἀλλ' ἡ ἐσπῶστας βασιλεύσας, οὐχ ἴπῶν ἀρετῆς καὶ εἰσῶν τῆς βασιλείας τῆς χιτῶν ἀποκρίστας λαμπερῶν, μετα τῶν τολοκαῖς τοῦ εἰσῶν ἀρετῆς, τοῦ ἀποκρίστας φημὶ ἱεραῖς, ἀμα τῆς εἰσῶν σπῶν καὶ ἑρδοθῶν τούτων εἰς Μιχαὴλ ἵπῶν ἀποκρίστας τοῖς ἑρδοθῶν ἀπὸς τῆς ἑρδοθῶν ἀποκρίστας αἰ τῆς ἑρδοθῶν λογῶν ἀπὸς τῆ ἀρετῆς καὶ μακροσῶν καλῶστας τούτων, πατερεῖς τῆς ἑρδοθῶν ἱεραῖς καὶ ἡ τοῦ θεοῦ ἑκκλησία τῆς ἱεραῖς ἀπὸς ἀποκρίστας ἀποκρίστας, ἀπὸς τῆς ἑρδοθῶν μακρῶν, καὶ τῆς τοῦ θεοῦ εἰσῶν ἀποκρίστας ἀπὸς τῆς ἀρετῆς, τῆς καρὰ τῶν θεοῦ πατερεῖς ὄνοματῶν ἀποκρίστας καὶ παροδοσῶν ἡμῶς εἰσῶν ἱεραῖς ἱεραῖς, ἀποκρίστας εἰ εἰσῶν τῶν τῶν ἱεραῖς ἱεραῖς ἱεραῖς καὶ ἡ τοῦ θεοῦ ἑκκλησία τῆς εἰσῶν ἀποκρίστας, τῶν τῶν θεοῦ ἀποκρίστας ἀποκρίστας καὶ ἀποκρίστας ἀποκρίστας καὶ ἀποκρίστας τούτων τῶν πατερεῖς ἱεραῖς ἱεραῖς ἀπὸς τῆς ἀρετῆς καὶ ἀποκρίστας τῶν τῶν ἑρδοθῶν ἀποκρίστας ἀποκρίστας, εἰσῶν καὶ ἱεραῖς ἀποκρίστας ἀποκρίστας, καὶ φημῶν καὶ ἱεραῖς ἀποκρίστας, καὶ τῆ δὲ τῶν ἀποκρίστας ἀποκρίστας ἀποκρίστας.

ἴω, καὶ ἡ μέριξ· ἰμὸ δὲ λυτῶ ὅτι ἀδύ-
νεις τὸ σῶμα τῆς ἀνομιῆς σου ὑποφέρειν
ταῖς ὡς ὁ σφαιρισμὸς κροκοπαθείας· ἀλλ'
ἰχθύς σου ἀφ' οὗ διαφ' οὗ πίπτουθας, καὶ δι'
ὅτι τὰ πάντα ἠήσου σὺ βλαβ· φέρτερον
μὲν εἶξ τῆς ἀναλήψις ὁ μοιχαλκῆς πε-
λοσύνης, τοῦ δὲ εἶξ τῆς ἁμερολογητικῆς
ἐσοτύτως· φεραδ' ἔχουσαι ὑπὲρ τῆ ἰλα-
χίτου τίκτου σου ἀγιώτατι μου πάτερ μὴ
ἴσλαπῶς.

σββ'. Ἄντη ἡμεθύη.

Col. I. 207. b.

Ὅτι ἐπίσ' ἴλας μοι, εἰκότως· μάλλον γὰρ
εἶξ τ' ἡραμμάτων ἐν γένος γήρονα ὁ εἶξ-
σώσεως ἡμιόπιός σου· καὶ ἡ γαρίστια τῆ
θαφ' ἴπτος ἐπιμύμωσις σὺ τῆ κληρ' φοροδισ'
ἔ ἁμερολογία Χειρῶν, καὶ οὐ κραταρούσης ἡ
μοινοσι, τῶ φυλακίω· μηδέ γὰ ἀπότησας
Χειρῶν ἴχουσα ὑφίστιον, ὑπὲρ οὐ καὶ δι' ὅ
πάρας· ἴχθ' ὅτι τοῦ τ' μακροίον γυμνα-
κῶν τὰ ἀθλα, τ' παρθέτων τὸ σκάμμα-
τα, τὰς ὑπομονὰς, τὰ παρσέσια· ἀνα-
θισκ' τὰ οὐρεσια, τὰς ἡτοιμασίμωας ἀνα-
παύσας τ' ἀγίον, τὸ φῶς τὸ ἀλυτον, ἡ γα-
ρῶν ἡ ἀνεκάλυτον, ἡ ζώω ἡ ἀκήρατον·
εἶπε ἀπ' ἐσασίας, τὰς ἡμοιείας τ' ἀμφο-
ταλῶν, τὸ σκίπυ τὸ ἔξωρεση, τὸ ὁ γέιν-
νης πύρ, ὁ ἰοβόλον σκάλυκα, τὰ διομῶ
τὰ ἀλυτα, τὸ γέω, ὁ πῶρεση· ἄντα
δὴ ἐνθυμουμένη, κοῦρις τὰς ὀλυμείας,
ερεῶ τῆ ὑπομοιῆ, δ' ἴκα τὰ πάθη, φωνά-
ξῃ ἡ ψυχῶν, ἡτοιμαξῃ φεῖς ἀπεισοτήρας
ἀθλοισιν· οὐ γὰρ ἀξια τὰ παθήματα τ' τοῦ
κρηπῶ φεῖς ἡ μέλλυτας ὄψας ὑποκλυ-
φθῆναι εἰς ἡμᾶς· ἴαν ὑπο εἶσμενισσα εἶσμε-
νοῖς, θεσπευσίς ὄνιν, εὐφρανεῖς ἀγέλις,
αἰχρυσῆς δαίμονας, μέγισον κλίος ἔ ὄνομα
ἀσθεσον καὶ ὅτι τοῦ τοῦ εἰσῆν ἑαυτῆ φε-
πουμένη· ἴχθ' ἀφ' ἡμῶν τ' ἀμφοταλῶν.

σγγ'. Ἰωάννη ἡμεθύη.

Col. I. 211. a.

Αὐτός ἡ οὐκ ἐπιστίλλας, εἶδ' ὅτι οὐκ
ὀκίσα, ἀλλ' ὑποεῖα τόπου καὶ ἵσπου γα-
φιδ'· ἰσῶ δὲ εἰ ὑποχρημαί ὀταμις ἀτ καὶ
τῶχουμ γαμμετῶρῶν ἐπιστίλλαν τῆ ὀπο-
πι σου, δικαίως ἀν ἰγελουθῶν παρ' ἡμ-

simul extinguetur; tunc videlicet, cum eli-
detur peccatum, a quo et flagellum. Sed
doleo quod sanctitatis tuae corpus feren-
dis relegationis acernis debilius est: sed
vigor tibi a Deo aderit, cui confidis, pro-
pter quem omnia ut stercora arbitratus es;
prius quidem, cum monachalem perfectio-
nem elegisti, nunc vero propter confesio-
nis constantiam. Orare pro minimo filio
tuo, pater mi sanctissime, ne desinas.

222. Annae praeposita.

Quod mihi scripseris, bene est; etenim
ex epistola certior factus sum salvam esse
reverentiam tuam: et Deo gratias egi,
quod ita permanseris in praeciorum propo-
sitione et confessione Christi, neque ullam
solitudinis aut carceris rationem habueris.
Ne viribus deficias, Christum habens con-
tubernalem, pro quo et propter quem pa-
teris. Fac mente verses beatarum mulierum
certamina, virginum stadia, patientiam, et
tentationes. Contemplantur caelestia, para-
tam requiem sanctorum, lucem inaccessibilem,
gaudium ineffabile, vitam immortalem.
Contra vero, peccatorum supplicia,
tenebras exteriores, gehennae ignem, vene-
nosum vermem, vincula insolubilia,
chaos, tartarum. Haec reputans, erige so-
cordiam, solida patientiam, cupiditates ex-
pelle, animam illumina, teque ad maius
certamen praepara. Non enim sunt condigne
passiones huius temporis ad futuram
gloriam quae revelabitur in nobis. Si ita
perseveraveris, Deo famulatum praebueris,
angelos lactificaveris, daemones confuderis,
magnum decus et inextinguibile
nomen in praesenti etiam saeculo tili com-
paraveris. Ora pro me peccatore.

223. Iohanni praeposito.

Si tu litteras non mittis, scio te non
soccordia, sed loci defectu et apti calami.
Ego vero si abstineam, quotiescumque Ia-
thorem invenero, ad sanctitatem tuam dare
litteras, iure meritoque ab ea reprehen-

dar. Immo amore me cogente, nedum post intervallum tantum, sed quotidie ut ita dicam alloqui te velim patrem meum et confessorum Christi patientissimum. Adhuc igitur, o beate, vapula et vince, orans pro me etiam filio tuo, ut vestigia tua sequar. Quod si aliqui de confessorum numero istic adsunt, illos pariter tecum ego salutans, imploro preces ipsorum ad mese salutis vaticum.

224. Nicetae praeposito.

Opto responsum a tua reverentia accipere ad eas quas nunc mitto litteras: quod si accepero, non reticebo. Propterea nunc etiam compello sanctitatem tuam, amoris debitum solvens, meamque miseram personam commemorans, nempe quod vivam sanctarum precum tuarum praesidio, quamquam quotidie multa in Deum peccans, cupiens tamen cum vobis sanctis Christo famulari, cooperante fidei caritate. Sine dubio exploratum tibi est, ad Dominum migrasse communem multorum patrem, meumque sacrum successorem vero nomine Theophanem. Beatus ille, qui post praecclare peractum stadium monasticum, pulcherrimam vitae imposuit coronidem, Christi scilicet confessionem, in tam intollerando morbo, et doloribus, atque senio! Attamen quasi juvenili corpore decrevit, ut fieret stantium firmamentum et praesidium, coargutio autem excusantium excusationes in peccatis. Cuius utinam vestrumque patrum meorum precibus, ergo quoque peccator salvus fiam! Venerando fratri meo Arsenio plurimam salutem dico.

225. Iohanni praeposito.

Libenter accipi sanctam tuam epistolam, et libentius legi, nempe a patre meo simul dilecto non relucebo. Gratia, misericordia, et pax tibi a Deo patre nostro et domino Iesu Christo, o homo Dei, virili mente praedite fortique corde. Quae fuerunt ergo certamina tua? Primum

τις· ἀλλ' ὡς καὶ τὸ πῶς βασιζομένου, ἕχ' ἄρ' ὅσον γὰρ χρόνον, ἀλλ' ἡσθὶν ἐπ' αὐτὸν καὶ ἱεράσω προσφύζομαι σὺν ὧ ἱμῶν πατήρ· ἔδμελογιστὴν Χριστοῦ πολυάθροον· ἔτι τοιούτῳ ἂν μάκαρ δέξῃ ἐν ἑσέ, προσφύζομαι· ἔδμε ἱμῶν τὴν τέκνη σου κατόπι ἵνα σου· ἴαν δέ τις ἔτι συνομολογοῦντων πάρεσι, χρεαίτους σου σὺν χριστοῦ ὁμολογίας, αὐτῶν τὴν ἱεράς προσφύζεις αὐτῶν εἰς σωτηρίας ἐφόδοι.

σκέδ'. Νικέτα ἐγκυμῆμα.

Φιλὰ τὴν δὲ λέγει ἀντήρα φάσ' τὴν ημῶν σου, ὡς ἐπ' ἄλλων· οὐ μὲν δὲ χροῖμα σιωποῦμαι· διὸ καὶ νῦν προσφύζομαι τῷ ὑποστά σου, τῷ πῶς ἀγάπης καὶ πλεον· ἔδμε ἱμῶν τὴν ἀκαταστασίας χριστιανῶν, ὡς ζῶν ἱμῶν εὐχαῖς σου ἀγίας, πταίων μὲν πᾶσι τῶν ἐπ' αὐτὸν καὶ ἱεράσω, ἐπ' αὐτῶν δέ σου ἱμῶν τὴν ἀγίας Χριστοῦ διεραπύτοι πῶς δ' ἀγάπης ἐνεργουμένης· ἔτι οὐκ εἰς αὐτῶν ἐπ' αὐτῶν μὲν πᾶσι κοινῶς πατὴρ ἔτι πολλῶν, ἐξέμου ἱεράς ἀνάσσει· ὡς ἀληθῶς Θεοφάνης· μακάρι· ἔδμε ἱμῶν καλῶς ἐν τῇ ἀσκήσῃ ἀγωνισαμένου, καὶ καλλίστου κομῆσῃ τῶν τῶν βίου ἀπειρηχουμένου, τῷ ὁμολογίας Χριστοῦ, ἐν ταύτῃ ἀσφοροπῆτῃ τόσῳ καὶ ἀνία καὶ ζήρῃ σάματος· ἀλλ' ὅμως ὡς νῆαζον τῶν σάματι ἐθλοφάσων, ἵνα ἔθλοτο σπληγῆς μὲν ἔθλοτο καὶ ἀσφάλεια, ἔθλοτο δέ τῶν προσφύζομαι προσφύζεις ἐν ἀμφοτέραις· οὐ τῶν εὐχαῖς ἅμα καὶ ἱμῶν τῶν πατέρων σου, σὺν δὲ καὶ ὡς ἀμφοτέραις· ἔθλοτο αἰδέσασθαι ἀδελφῶν Ἀρσένιον πᾶσι ἀσφάλεια.

σκέδ'. Ἰωάννη ἐγκυμῆμα.

Ἡδῶν ἰδὲ ἡμῶν σου τῷ ἀγίας ἐπ' αὐτῶν, ἔδμε ἱμῶν ἡσθὶν, ὡς πατὴρ ἱμῶν ἡμῶν μὲν ἀγαπῶν, ἡμῶν δέ ὁμολογοῦντων ἀπειρηχουμένων· καὶ ἱεράς εὐχαῖς σου καὶ Θεοῦ πατὴρ ἡμῶν καὶ κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ· ἀποθροῦν τὸ θεῶν, ἀνθρώποι τῶν φρονημάτων, ἐπ' αὐτῶν τῇ καρδίᾳ· τὴν οὐκ ἔθλοτο.

Cod. E. 201. A.

Cod. E. 201. B.

in vicinia reliquiae religionis, vel a te nuper suscitatae, vel per se orthodoxae: num libros ad manus habes: num aliquis Eliam alat: num benivolus sit discipulus, et num ceu Petrus atque Iohannes subsecutus te fuerit, deductum non ad Annam et Caiapham sed ad homines haud minus mente iudaeos. Haec nos edoce; et insuper ora ut expergiscatur Christus, ut tranquilletur ecclesia, utque ego miserimus salver qui te vehementer diligo.

227. Basilio monacho.

Statim ac cognovi, te quoque comprehensum ab impiis decertasse pro Christo, o sacer Basili, magni nepos Basilli, gavius sum. glorificavi, laudavi Dominum et gratias egi, qui te vocavit ad participationem passionem eius, unde et verbera perulisti in dorso, et praesentem pateris carcerem. Oportuit omnino oportuit te tam sedulum et religiosum, non videri carentem praemio quod confessores a Dei beneplacito sunt commeriti, sed cum aliis fieri participem atque celebrem, et iis qui in tenebris iacent lumen constitui. Persta igitur, o inelyte, et futura nulla pertimescas; Christus enim tecum, qui vincit in nobis, qui forsem debellavit, nobisque conculcandum tradidit.

228. Gennadio filio.

Quae scripsisti, fili, comperta habeo; et quidem scripta tua fiduciam amoremque demonstrant. Ceteroqui nos haud tales sumus, quales tu aestimas atque dicis; peccatores enim et lucis egentles. Verumtamen fides tua salvum te praestet ubicumque fueris, tam ah exitiali haeresi, quam a quolibet peccati opere. Recte cupis a mundi huius corruptela eripi: sed redemptio revera est, peccati fnga, cuius actus mors aeterna est: abstinentia autem, vita immortalis. Qui ita vivit, nihil timet, nihil perhorrescit. Ita ut vivas, precor. Tu pariter pro me, carissime fili mi, impense precare.

Ἐγρίστα, ἢ ἀφ' ἑαυτοῦ ἠελουμένων ἰσως, ἢ ἀφ' ἑαυτοῦ ἠελουμένου· εἰ ἐν ταῖς χερσὶ σου βίβλοι, εἰ ἔστι τις Ἑλλῆς, εἰ ἐγγύμων μαθητὴς, εἰ ὁσὶ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἠκολούθησαν αἰετῶν σου οὐ σφῆς ἄγας καὶ Καϊάφαν, ἀλλὰ σφῆς ἰσως ἰουδαίουσφρας. ταῦτα εἰδόντες, καὶ τὸ λοιπὸν σφῆς δέξαι δυνατὸν θλίωαι χερσῶν, ἐρῶν δὲ θλίωαι τὴν ἐκκλησίαν, σφθλίωαι μὲν ὁ πατὴρ θλίωαι μὲν, φιλοῦνται δὲ σε θλίωαι.

σκζ'. Βασιλίῳ μονάζοντι.

Ὅτι ἔμαθον ὅτι καὶ ἀπὸς συλλαβῆς ἀπὸ τῆς αἰτίας, ἐπεθλίωαι ὅτι χερσὸς ἱερέ Βασίλει καὶ τὸ μέγαλον δόξοντι Βασίλειου, ἡθῶν, εἰδόντες, ἦντα, πύχαισφα τὴν κυρίω τὴν καλίστατὴ σε εἰς κοινωνίαν τῆς παθημάτων ἀπὸ, εἰ ὅν ὡν γκαε πλῆθῶν ἐν τῶ νῶτον καὶ τῆς παρούσης φυλακῆς εἰδὲ τῶτον εἰδὲ οὔτω φλομαθῆ ὄντα καὶ φιλῶνται, μὴ ἀγαστον ὁφθῶναι σφῆς τῆς ὁμοιομοσίαν θεολογίας, ἀλλὰ συμμπαταχῶν τῆς ἀλλων, καὶ ὀνομαστὸν ἡγρίσθαι, εἰ τῆσφαι εἰς σφῆς τῆς ἐν σκότῃ σφῆσι αὐτῶ ἡγναίε καὶ σφῆς τῆς μέλλοντα μὴ διδικαίως τί· χερσὸς γὰρ μετὰ σου ὁ νικῶν ἐν ἡμῖν, καὶ νικῶσας ἰσχυρῶν, καὶ δούς ἡμῖν αὐτὸν ἰσποπῶν.

σκδ'. Γενναδίῳ τέκνῳ.

Ἄ μὲν γίγασφας τέκον ἴστων καὶ ἀ γίγασφας, πεποιθῶσους καὶ ἀπειποθῶσους δέγματος· ἀλλ' ἡμῶς οὐχ ὡς νομίζεσ εἰ λῆγς ἀμῆτωλοι ἢ κῆ ἰσθίος σφωος· πλῶ ἢ πῶς σφ σφῆσται σφ ὅτω πῶσ ἀν ἡς τῶτο μὲν ἐν τῆς φοροκτίωσφς αἰσίωσας, τῶτο ἢ εἰ ὡς πῶσφς ἀμῆτωπῆς ἐνῆρῆσας· χερσὸς ἐπιδυμῶς ἠυθλίωαι τὸ φθεροπῶσι κόσμου λῆγσφσφς δὲ εἰν ἢ φῆγῆ τῆς ἀμῆτῆσας, ἡς ἢ σφῆσφς σφῆσται αἰσπῶσφ, καὶ ἢ δπορῆ αἰσπῶσφ ζωῆ· ὁ οὔτω βιωῖ, ὡδῆν δέδωκεν, οὐδῆνα πῶσφται· οὔτως ἡγχομαί σφ εἰσφῆσφ τῶσφσφ εἰ σφῆ ἡμῶ ἡγκαμῆσφς ἢ μὴ ἢ ἡγλῶ κατῆ.

σκη', Καλλίστη τέκνη.

229. Callisto filio.

CoL. I. 224. a. Ἐν βραχέσι συλλαβαῖς ἡ ἐπιστολή σου τέκνον, καὶ εὐχαῖ ἀρκυῖ γὰρ σημάδι σε ἐπ' ἔργωσται ἐπιθεῖσιν πεκαύσεως ἡμῶν τὸ γράφειν, ἔτι πολλὰ αἱ ἐπιστολαὶ τ' ἀποστέλλονται, ἵνα καὶ μοὶ βραχέτ' τὸ γράμμαμα ἵσταίνην με ἰδίᾳ καὶ εὐχαίωσται ὑπὲρ σου.

Paucarum syllabarum epistola tua, fili, et euge; sufficit enim te significasse bene valere. Quia vero frequenter mihi scribis, et multae sunt diversorum epistolae; hinc et ego breviter rescribo. Valere me scito, et pro te orare.

σλ'. Κληδοίω τέκνη.

230. Cleдонio filio.

CoL. I. 224. a. Τί με ἰτακμαίσεις, ὦ τέκνον, τὸ ἀνηκουμάσειν; τί ἢ ἐπιζητεῖς τὸ ἄραχίαι ἀπαλλαγῆναι τῶν λυπηρῶν ἐκούσης μὲν τὸ δύνεισθαι ἀλλ' ἔμοις μακροθυμικτῶν ἕως ἀν' ἐπίδοι κυρεῖται, ἔτι ἡ χακωσὶν τῷ λαῷ αὐτῷ ἰασταῖ ὡς γὰρ οὐκ ἐπιτίθηται κέμοσται ἀναρρωθῆναι, ἕως ἀν' ἡ ὑποκρίματα τῶν σαμαχῶν ὕλη ὑπὸ πνεύτῳ μὴ ἐκκαταπαθεῖν, οὕτω δὲ καὶ τὸ εἰρήνη τῇ τῷ θεοῦ ἐκκλησία ἀμύχανον ἀναλαμβάνει, μὴ τῆς ἐκ τῶν ἀμύχανων ἡμῶν χακωσῆς ἐκείνης ὑπὸ τῆς μακροθυμίας ἡμῶν αἰρίστωσ ἐκείνης μακροθυμίας γὰρ ἐστὶ τὸ θεῷ μακρῶν παθῆναι οὕτω φιλοφρονεῖσ αὐτῶν ἵνα καὶ καὶ τῶν κακῶν τῶν ἰσχυρῶν καὶ οὐκ ἀνοσῶν καὶ ἀπ' ἀρχῆς τὰ κακὰ ἡμῶν ἀποκόμωται, εἰ δὲ τοῖς μακροθυμίας παλαιῶν ἢ μακρῶν, τί τὸ κέμοσται τῶν ἀποκόμωται καὶ δικαιοσύνη; δὴλον ὅτι ἀπέραστον κατὰ τὴν τιμωρίαν διὸ σὺ μὲν ἀδελφεῖ ἐπιστολῶν μὲν τὸ κύριον ἵνα σὺ δὲ καὶ ἀδελφῶν αὐτῶν ἡδύνη ὅτι ἡ μακροθυμία ἀλλὰ τί φερεῖς ἡσυχία καὶ οὕτω δὴσὶν ἀδελφούς; εἶδες ἀποτίθηται ὡς εἶπας χακῶν, τὴ μὲν τέλος ποσθικῶν ἐπιστολῶν φερεταιίνοντος, τὸ δὲ ζῆλον ὑπὸ σὺ αὐτοῖς ἀλλοίωσται σὺ δὲ καὶ οὐ τὸ τέκνον ἀγαπήσται ὡς υἱὸς φωτὸς ἀγαθῶν μὴ ἡμῶν οὕτω τῶν ἀγαθῶν τῶν ἀγαθῶν τῶν ἀγαθῶν τῶν ἀγαθῶν, ἔτι σαταπὴ ἑαυτῶν περὶ μακρῶν εὐχαῖ σὺ τῆς πόλεως, ἐπὶ ἀλλοίωσται ἡσυχία καὶ οὕτω δὴσὶν ἀδελφούς; αὐτὸς σε ἀγαθῶν εὐχαῖ καὶ οὕτω δὴσὶν ἀδελφούς.

Cur me laudas, fili, hominem illaudabilem? Cur item quaeris celerem tristitiam depulsionem? Merito quidem hoc alterum; sed tamen longanimes esse oportet, donec respiciat Dominus, et aegritudini populi sui medeatur. Sicut enim fieri non potest ut seger convalescat, ante quam congesta in stomacho materia, a febre consumatur; ita pacem quoque ecclesiae Dei illucescere impossibile est, nisi antea peccatorum nostrorum aegritudo, iuste a flagellante haerese exteratur. Est enim revera flagellum Dei, quod aliquamdiu punit dilectos illius; mox conveniente tempore sanat. Sic olim et a primordiis rebus nostris consultum fuit. Quod si docilibus tam grave flagellum incutitur, qualis erit incredulorum et persecutorum damnatio? aeterna scilicet, haud secus quam poena. Quare perstemus, frater, et sustineamus Dominum, ut cum ipso glorificemur. Gaudeo, quod non sis solitarius. Sed quid tibi cum Leontio ac duobus fratribus? Nosti utriusque ut ipse sis impietatem corruerit, et more Iudae dux sit, hi vero dent operam ut tu quoque cum illis pereas. At tu filii dilecte, tamquam lucis filius permanere: ne iniquis assimileris, qui se a Deo averterunt, et Satanae mancipaverunt. Fuge ex urbe; alioquin capiere. Habes adiutorem Christum. Illic te servet. Plurimum ora pro me.

σλα'. Μελετίω τέκνη.

231. Meletio filio.

CoL. I. 224. b. Ἄφ' οὗ ἔμαθεν ἀπειθεῖσθαι ἡ ἑσπερῶν Γρηγόριον διὰ τῆς ἀσθενείας ὑπογραφή;

Ex quo cognovi deceptum fuisse miserandum Gregorium per impiam subscri-

ptionem, sollicitus fui de te, fili, quomodo te haberes. Sed postquam tuam accepi epistolam qua significas tuam sibi eo separationem, dolui quidem de illo quod ita perierit, et quomodo ambo religiosos se simulaverint; prorsus enim Basilius etiam ita sentit. Egi autem Deo meo gratias ob salutem tuam, et quod te draco non voraverit, sed tanquam ex marino ceto, existiali haeresi ereptus fueris. Mane igitur, fili mi carissime, prout es servatus, trahens simul ad te ceteros quoque abductos fratres, inscitia potius quam incredulitate, a me misello vel ut verius dicam a Deo. Nam qui irrationaliter a suo se pastore seungit, quid nisi a veritate discedit? Est autem veritas Deus, qui et custodiet et confirmabit. Quod si etiam comprehendi te a Christi hostibus siverit, vires constantiamque praebit, tolerandi omnes usque ad sanguinem propter ipsam aerumnas.

232. Iacobo filio.

Varia mihi scripsisti multis me verbis laudans, nihilominus ego nullius mihi boni conscius sum. At ego tibi imprecor ut quod coepisti perficias opus Dei, martyrium nempe confessionis Christi. Quare tolera, fili mi carissime, molestias carceris, interiorum hominem purgans per nostrarum cogitationum captivitatē. Sic enim semper paratus eris ad subeundam pro Christo necem. Beatus non qui tantummodo bene incepit, sed qui Christi opus ad finem perduxerit! Fratrem Lucianum ego quoque lugeo, ille tamen victus est propter peccata mea, et reparare cladem difficile est. Ora perpetuo pro illo et pro me peccatore.

233. Euprepiano filio.

Ego, fili, cum tu hinc ad me profectus in orientis partibus, significasti velle te persecutione concludi, tunc dissuasi. Postquam vero a fratribus discessisti, existimavi potissimum te id quietis amore fe-

ίμοειμαι, τίκτοι, τὰ κτ' ὅ πῶς εἶν· καὶ ὡς ἐδιδάμην σου τὸ ρεζέμμα ἀναχίλων τὴν εἰς ἀπὲ σου εἰς ἀξίαν, ἐστὶναῖα μὲν ἐκ' ἐκείνου πῶς ἔλαλτον, καὶ ὅπως ἐπὶ πλάσσης ἰδοῦμαι θυσιασθῆναι οἱ ἀμώποτεσι πάντως γὰρ ἔ· ὁ Βασίλειος ἴσα φρονῶ· εὐχαρίστου ἢ τῶ θεοῦ μὲν ἐκὶ τῆ ἐν ἔξωσού, ἔπ ὅτ οὐ κατῆπην ὁ δράκων· ἀλλ' ὡς ἐκ κείνου θαλασσίου ἀναλκίδης τ' φθροσπού αἰρίστου· μὲν αὐθ τίκτοι μου ἀγαπασσο κατὰ διπλόθης ὑφίλων πρὸς ἑαυτὸν καὶ ἑτέρου τῶ ἀπαχίτων ἀδελφῶν ἐν ἀγοία μάλλον ἀπ' ὅσα ἀπ' ἐμῶ τ' ἑαυτῶ, ἀλκίδης δὲ εἰπῶν ὑπὸ θεοῦ· ὁ γὰρ ἀλόγος τῶ ἰδίου ποιμῆθ· ὑποφρονῆμῆθ, πῶς ἔχῃ τῆς ἀληθείας ἔστι ὑπαπαώμῆμος; ἀληθῆνα δὲ ἔστι ὁ θεός, ὅς καὶ φυλάξῃσι καὶ σφείξῃσι· ἔ· ὁ εὐδοκῆσῃσι συλλεθῆσῃσι ὅς ὑπὸ τ' χριστομάχῃσι, δὴν δὴνάμην ἔ κεραταῖσιν ἐνγυκῆν πάντα μέγχις ἀματῆθ, τῶ ὑπὲ ἀπὲ παθημάτῃν.

σλβ'. Ἰακώβου τίκτου.

Ἐγχαράς μὲν τίτω κείνῳ πολλοῖς ἰπανοῖν μὲ, ἀλλ' ἔγῳ ἰδὲν ἱμαντῶ συμπίστωμα ἀγαθῶν ἔχων· σοὶ δὲ ἔγῳ εὐχομαι ὀξαρξῆμῆθ ἔ τελειῶσαι τὸ ἔργον τ' θεοῦ, τὸ μὲν τῆσιν τ' ὁμολογίας χριστῶ διὸ καρτῆρ τίκτοι μου ἡγαπημῶν τὰ τῆς φυλάκῆς τ' ἴσα ἀνθροπῶν καθαίρειν, δὲ αἰχμαλωσίας τῶ ἐσασπῶν λογισμῶ· ἔστιν γὼ ἱματῆσθῆθ ἔστι ἀπ' ὅσῃ τ' ὑπὲρ χριστοῦ θάνατον μαχαίειθ οὐχ ὁ ἐσαρξάμῆθ καλῶς ἀπαός, ἀλλ' ὁ τελειώσας τὸ ἔργον χριστοῦ τ' ἀδελφῶν Λουκιανὸν κείνῳ πινθῶ· ὅμ' ἔμῳς ἔπῃται κτ' τὰς ἀμῆθας μου· καὶ τὸ ἀνακαλιῶσθαι ἔπῃται συχίεις ποροσῆχου σφεί τι ἀπὲ καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ τῶ ἀμῆρτελοῦ αἰνάως.

σλγ'. Εὐφροσινῶς τίκτου.

Ἐγῳ ὃ τίκτοι ἰπαδῆ ἰλθῶν σὺ πρὸς με εἰς ἀνατολικούς, ὑστῆμπας φιλῶν σε ἔγκωλιῶσαι μὲν τῶ διωγμῶ, ἀπίστῳρα τῶν· εὐίκα δὲ δίστοσι τῶ ἀδελφῶν, ἰδοῦμαι τὸ πλεῖστον εἰς τὸ ἀγαπᾶν σε ἰου-

Col. E. 229. b.

Col. E. 233. b.

χρᾶς τῶτο πτωποικίαι· καὶ οὐκ εἰς πωλὺ
ἐλαττώμα σου ἠγούμην αὐτὸ εἶναι· διὸ καὶ
ἐπιτόξισμα κατὰ τοῦτο ἐπὶ τὰ φερουσινὰ
ἔρη ἐδιδόξιστον σε καὶ δουλοῦσαι τῷ θεῷ,
καὶ ἔχουσαι ὡς ἡ νῦν ἥκουσα οὐδὲν τοιοῦ-
τον, ἀλλὰ κομμοσάτα δίδων οἰκονομίας
τὸ μὴ ἀλάτῃ τῇ αἰρέσει καὶ ἀσφροσε-
ρημίᾳ, μόνον τε ὅσα καὶ μαζοπερικῶς
ἦγουν κοουστοεικῶς τῇ ἠγουμένη δου-
λοῦσσαι, ζῶσα τε ἰπαροσέχοντα καὶ φο-
ποκομῆν ἐκ τῆ ἴσου ἔξω, ὀξίοντα τε καὶ
εἰσόντα, ὀξίοντα, παροῦθω, ἐγνούμενη
ὡσὸ νεκρῶ· οὐαί μοι τῷ ἀθλίῳ ἀδελ-
φί πὶ πτωποικίας· πῶς ἐτόλμησας πύτο
ὅλον σφάξαι; ὁ πείν ἡμελορηπῆς ἐπὶ τε
τῆ μοιχλαῖν, καὶ νῦν τῆ ἠκονομάχον,
ἄρη χρεατῆμασθε, ἠμπεροῖαν ἠγούμι-
νθε τὸ θεῶ· ὁ πάλα ἀκρεβῆς μάχε-
βλίμματα, νῦν γυμνακῶδαθε ἵνα μὴ
τὶ χρεῖον εἶπω· ὁ λίαν φορῆς τῆ ἰβῶν,
ἄρη ὄπισθόρουμασθε, καὶ σιγῆ καὶ αἴμα
ἀδελφοῖς σελῶν· ὁ φορῶπατες, ἄρη λω-
ποδύτης.

Φοῖο πῶ ὁ θεῶ βασιλαθε· ἐ τὸ συ-
κλυπηκὸς ἀπόλυσας ἐ μοιχαρὸν οὐκ ἐποίη-
σαι· καὶ ταῦτα ἐξ τὸ μὴ ἀκρεβῆς αὐτὸν
ζῆν, ἀγὰ σφάκασθε πῶ τὸ ἀπὸ χρε-
μασθῶν οὐ δε, συγχρησθῶν, ἢ ἀπόλυσας
τὸ μοιχαρὸν, ἀγὰ ἔρησθῶν· πὶ σε κρηλίσωμῶν,
μοιχαρὸν; ἀγὰ κομμοσῆς οὐν ἀγὰ, φοῖο, λί-
γῆς ἰσθῶν φορεῖν κρησῶν, ἐ ἐο καρδία μὴ
ὀξαρῆσθῶν· τῶτο κῆ νῦν πάντες ἐ οἱ κοι-
νωτῶντες τῇ αἰρέσει λίγμοι κρηπῶν σοι ἀν-
θροπῶν, ἢ βίβαστα τὸ ἄγνον χῆμα ἀμασῶν-
των εἶναι· βίβασ τὸ αὐτὸ, (C) ὅν τὸ θεοῦ
κρησπῶστας, τὸ αἴμα τὸ ἐσθῶκῆς κοῖνον
ἠήσῶ, τὸ πῆνυμα τὸ χρεῖοθε ἐνίβασας·
διὸ ἠδὲ τὸ ἀγασμασθῶν μοιχαρῶν ἀγῆθε
εἶ· ὦ, ὦ, πὶ ἴσπεξας; ἐ ταῦτα ὀπρηπῶν
ὡν κρητῆμας με εἰς τὰ θεοῦ ταμῶσα·
ἐπέσῶς μοι πῶπῶον θανατῶν· ἔλαβῶν σε
ὁ ἐσθῶλοθε ἐξ ἔσῶν ὄπῃ ἰβύλιτο· ἀλλὰ
ἀνάτῶν, τῶνον μου κρηλῶν· ἔγῶπῶσθῶν·
ἐπῶχῆς τῶτο τὸ σαταῶ, δοκῆσας πῆξῶς
αὐτῶν· φορῆς ἡμέρας πῶς κατὰ σφῆσῶν

cisse; diuque putavi culpaē id tibi non esse
vertendum. Quamobrem mente versabam
in prusensibus montibus te morari, Deo-
que servire, eaque re laetabar. Sed cum
modo intellexerim nihil huiusmodi fieri,
sed comam nutrire, cauto obtentu vitan-
dae haereseos potentiae; et candidatum in-
cedere, atque oeconomī nomine seu procur-
atoris monialium praesepitae inservire, et
animalia coemere, et interiora foras expor-
tare, introeuntem egredientemque; obstu-
per, dissolutus animo sum, et quasi mor-
tuus effectus. Vae mihi misero! quid egisti,
frater? Cum ausus es totum hoc patrare?
Qui antea confessor eras contra moechianos
et contra iconomachos, nunc Christi merca-
tor es, et res divinas in mercaturam trahis.
Qui olim usque ad intuitum scrupulosus,
nunc feminae famulus, ne quid peius dic-
cam. Qui olim necessarios tuos valde vitas-
bas, nunc retrogradus, caroque factus et
sanguis, cum fratribus vitam degis. Qui pa-
triam deseruisti, modo grassator factus es.

Ait alicubi divus Basilius: et senatoreum
perdidisti, et monachum non fecisti; idque
aiebat, quia ille non satis accurate viveret,
et nonnihil sibi opum reservasset. Tu au-
tem, sit venia dicto, non perdidisti mona-
chum sed negasti. Quo te nomine appella-
bimus? an monachum? at capillatus es. Sed
ais: intro gero nigrum, et corde non sum
negator. Hoc nunc omnes etiam communi-
cantes haeresi aiunt. Melius tibi fuisset, o
homo, communicare haeresi, et postea pae-
nitere; quam sancto schemate abiecto, im-
paenitentem perseverare: schemate enim
abiecto, filium Dei conculcasti, sanguinem
testamenti profanum iudicasti, Spiritui gra-
tiae iniuriam intulisti: quamobrem ne san-
ctas quidem res participare digna es. Heu,
heu, quid egisti? et quidem qui in sinu meo
recumbebas. Deduxisti me ad inferni cel-
las, mortis calicem mihi miscuisti. Cepit te
diabolus quo volebat modo. Sed agesis evi-
gila, praeclare filii mi Euprepiane: illusus
es a Satana, dum tu illi illudere putas. Per

dies aliquot, propter praesentem rerum statum, ex patris permisso, et officii debito, candidatus esto, et caput operi; ceu te gessisti, cum ad me noctu in carcerem venisti per tegulas. Utique poteris denuo abire domum, et abiecto capitis operimento et epanophorio, divino opere fungi. At enim, prout nunc tu es, haec est schematis abiectio. Miserere tui, frater, meique simul indigni patris tui: et statim ac epistolam hanc acceperis, tonde comam, candidam abiice, et cum fratre praecingitor, et ut ceteri fratres tui cellam habita, et mihi statim scribere, ut vicissim tibi respondeam. Scio te recte agere existimasse. Sed desine; fuit enim hoc diaboli opus.

233. Spathariae Flavii.

Tentationis tempore, veri amici probantur; sicut etiam portus tempestate agitatae perfugium exhibent. Tu vero es feminarum nobilissima et religiosissima, iamdudum et a primordiis portus simul et munimen multis animabus tecto alimoniae carentibus: neque est fere aliquis inter monachos, qui non tuum nomen magnificet, et hospitalitatem deprædicet, etiamsi eam forte non expertus, sed ab expertis edoctus; sicut ne ego quidem qui non modo istic non sum, sed procul valde submotus: sed rem quidam retulerunt, quos hospitio receptos benigne tractasti in hoc impiae haereseos naufragio: cui ut incolumis supernaviges, Deum meum oro, gubernante tuo sapiente orthodoxiae sensu, in qua vixisti hactenus, quamque ab antiquo habuisti plusquam contubernalem; quae denique te Deo sistet in eius de caele apparitione, ut misericorditer aeternae vitae hereditatem consequaris. Haec tibi ego peccator imprecor per Ignatium fratrem, colendissima domina.

235. Mariae moniali.

Bona fama audita est mihi reverentiae tuae, et bonus actus, et vita virtutis plena,

ὕπακοη πατρικῆ καὶ θεοκρατίας, ὑποφορήσασα
ἀσπασε καὶ κραταυρίων καὶ καρφαλῶν· ὡσπὴρ
ἰσώσασας σὺ, ἐν ἑσέρι ἐν τῇ φυλακῇ
νύκτωρ ἰλθὼν διὰ τῶν κερσεμυδίων· καὶ ἐ-
δέχεται καὶ αὐτῆς ἀπίται οἴκοι καὶ ὑπο-
βίβια τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς καὶ τὸ ἐπα-
νωφύριον, καὶ ἵχθηται τῇ θείᾳ ἰσχύει· οὕτως
δὲ ὡς σὺ ἦς, ἰσχυροκράτεια ἔστι· ἰλιπ-
σον σταυρῶν, ἀδελφῶν, καὶ μὴ τῷ ἀεζῆν σου
πατέρα· καὶ ἄμα διέστη τὰ γράμματα, Ἐ
τὸ κόμην κείσων, καὶ τὸ λακκοφρονὶ ὑπο-
βίβιον, καὶ μὴ ἀδελφῶν συνδέσπον, Ἐ ὡς οἱ
λοποὶ σου ἀδελφοὶ κραδίεπον, ἀπτηρέσων
μοι εὐθύς, ἵνα πάλιν ἀνταποκριθεὶς σοὶ
οἶδα ὅτι δικῶν χαλῶν ποιῆν, τίτω ἰσχυ-
ρας· θεῶ ἀνάλυσον, τῷ ποτιῶν ἐστὶν ἀνάμα.

ελαδ'. Σπαθαρίας τῆ Φλαβίου.

Ἐν κρημῶν παρησμού, οἱ ἀλλοθῶν φίλοι
διουκμάζονται ὡσπὴρ καὶ οἱ λιμῆνις τοῖς
χρημαζομένοις ἐκ κραταυρίων· εἰς ὑποφο-
ρῶν φαινόμενον Ἐ γὰρ οἱ ὡς ἀληθῶς γυ-
μναστικὸν εὐχρηστοπῆν, ἀνῶν καὶ εἰς ἀρχῆς
λιμῶν ὁμοῦ καὶ φειροχὴ πολλῶν ψυχῶν
ἀνάσων καὶ ἀφροσῶν καὶ οὐκ ἐστὶν χριστὸν τις
ἐν τοῖς μετῆσιν, ὁ μὴ μαγαλιῶν σου τὸ
ὄνομα καὶ διηγούμενον τὸ φιλοῦσθον· κἄν
αὐτὸς οὐ πίπειθῆν, ἀλλ' ἐκ τῶν πίπειθῶ-
πον ἀπερσασάμενος, ὡς οὐκ αὐτὸς ἵχθη· οὐ
μόνον ἔπιν ἔν τῃ τοῖς ἀπῆθῃ, θεῶ Ἐ ἀπῶν
μακροστέρας· τῆς δὲ οἱ ἀπαχῆλαυτας, ἵς
ὑπεδέχων καὶ ὑποφορήσας ἐν τῷ παρῶν
κραταυρισμῶ τῆς δυναθείους ἀίρησας· ἵς
ὑποφῶν τῇ εὐχρημα τῷ θεῶ μου, πῶδε-
λιουχημῶν τῷ ἕμπερην λοχημῶ τῆς ἐ-
σθῆσις, ἡ συνήλκρας καὶ ἡ ἐκπῶτα ἀνω-
θῆν ὑποφῶν, καὶ ἡ σε ἀφῶσῆσῃ τῷ
θεῶ ἐν τῇ εἰς οὐρανοῦν ὑποκαλύψῃ αὐτῇ,
ἐν ἡμοῖς κληρονομούσας τῶν αἰώνων· ζῶν
παύσῃ σοι εὐχρημα ὁ ἀμῆρτος, διὰ ὅσων
θεῶ ἱχθησῶν ἀδελφῶν ἡμῶν ἡμῶν τῶν
κρημῶ.

σλα'. Μαρίας μοναζούσης.

Ἄγασθὲν ὄνομα ἠκουσῆσθαι μοι τῆς τιμῆ-
σῶν σου, καὶ ἀφῆσῃς διέξῃ, Ἐ βίος ἐσῆ-

Cod. I. 204. b.

Cod. I. 204. b.

ρετῶ, παρ' ὧν ἀδελφῶν ἡμῶν ζήτιζεν ἔ
 φερίπαι ὑπὸ θήρας ἤν' διωκόντων εἰλετο
 ἡ θροφιλία σου καὶ χεῖρις πρὸ θεοῦ ἔχοντι
 πολλοὺς ἐν ἀσρασίᾳ βιοτικῇ, φερίφανα
 ἔχοντες θεῶν κλέω· καὶ γὰρ ὁ Χριστὸς παρουσι-
 αμῶνος τὰ ἐν κόσμῳ ἵνδύσα ἐπὶ εἰς σαρκὸς
 ἐπιδημία ὡσεὶ, τὰ ἀδύτῃ ἐξουσι-
 αμῶνα ἐξελίξαστο, ἵνα κραταυχίῃ τὰ πύ-
 στα καὶ ὑψαυραῖντα κ' σέρεα· ἐργάζοντο δ'
 πολιτείας σου ταύτης, ἡ ἤν' ἀδελφῶν ἐξ
 φερίφανα· οὐκ σκίπουντα, νόμῳ Χειρῶν
 σκίπουν· δι' αὐτῶν γὰρ ἡ φυλακία· ἔχουσα
 καὶ τὸ οἰκοδομῆσαι εἰς κλέω σωτηρίας,
 ἐφ' ἣ φυλακιστὴς ἀδύτου ἵτι ἐν ἀμαρτίαις,
 φρουρομῆνι θροφιλίας, φερίφανα ἀρι-
 τῶν φερίφανα κυρεῖ ὡς ἡ αἰσίου·
 Ἄννα ἔτι τις ἄλλη τ' ἐπιμνηστέον ἐν γήρῃ
 ποῖσι λαβῆσαστέον θεοῦ.

σλς'. Ἀθανασίῳ τέκνῳ.

Cod. I. 100. A.

Χαίρω, τέκνον, διχρόμῶνος σου γράμμα
 τ' ἡμῶν· ἐξ ἂν οὐ μόνον σ' φωνῆς σε
 ἀκούων ἴδουμαι, ἀλλὰ καὶ τῶν φερίφανα
 πῆς ὑπεροπίας σου ἰδῶν εὐφρανόμεαι· γρη-
 ὄρησιν παρ' ἡμῶν ἐπὶ τὰ κατ' ἀμφο-
 τερὰ λυσιτελοῖν ἵτι ἔτι τὰ φέρετα ἀντι-
 μῆνα εὐμῶνται τοῖς βίβρασι· ἄντ' ἡδὴ καὶ
 γλαῖψα ἐργαζομένη τὰς ἐπικαλίας ἡμῶν ἢ
 οὐκ εἶδα πῆ ἡμῶντ' ἀδύτου, καὶ πύστα
 τοῖς κατ' ἡμῶν ἐγκομῶν διχρόμῶν
 εἰς· ἀλλὰ με ποσοῦτοι συντέλλαις, ὅποσον
 καὶ ἡμῶν εἰσδόμενον τὰ κατ' ἡμῶν
 ἢ δὲ π' ἡμῶν φέρεται εἰς ὅποσον ἡμῶν
 ἡμῶν λεγομένην, πρὸ θεοῦ ἀκαθίτητον τὸ
 φερίφανα· παρ' οὐ δι' ἡμῶν καὶ ἐν πρὸ τυ-
 φλῶ, φέρε· ἔτι ἐν πρὸ ἀδύτου, γήρῳ, μ-
 κέρως πῆ ἔτι πῆ· ὅτι οὐ συντέλλαις ἀδύ-
 τῃ, ἀλλ' ἐξερχαστέον δι' πῆ ἀκαθίαις, καὶ
 ἡμῶντ' ὅτι ὑποδοχῆς ἡμῶν δὲ ἀδύ τῆ
 φερίφανα, ὅποσον ἐν τῶν ἀμῶν φερίφανα
 διακοπῶν, πῆς οὐ τὸ φερίφανα ἔτι τῆ
 φερίφανα· ἀντ' ἡμῶν Χειρῶν, εἰν χαρ-
 μῶντ' ἐξερχαστέον.

Εὐ ἢ ποῖσιν κύριος πρὸ ἀγαθῶν Σπαθ-
 αρίῳ, ζήταντ' ἔτι φερίφανα ὅτι εἰς Χριστὸν
 ἔτι γὰ φερίφανα γρηρῶν ὡπῆν ἐν πολλοῖς· τὰ

a meis fratribus, quibus hospitium atque
 tutelam adversus persecutores praebere vo-
 luit religioſitas tua. Et Deo gratias, qui
 habet multos in saeculi obscuritate miram
 habentes claritatem. Nam et Christus con-
 tempta mundana gloria, in suo cum carne
 adventu infirma et contemptibilia elegit,
 ut ditia et secundum carnem ambitiosa con-
 funderet. Huiusce vitae tuae arrha est, fra-
 trum susceptio; quos dum tegis, puta a te
 Christum tegi; namque eius causa in fuga
 sumus: habens tu simul domesticam vir-
 tutem ad salutis gloriam: in qua custodia-
 ris, opto, bonis aucta, divinitus defensa,
 senilem virtutem Domino offerens, velut
 inclyta Anna, et siqua est alia laudatarum
 illarum, quae in senecta uberi Deo ser-
 vierunt.

236. Athanasio filio.

Gavisus sum, fili, accepistis litteris gra-
 tiae tuae, ex quibus non modo vocem tuam
 audiens delector, sed et profectum spiri-
 tale tuum cernens, gaudio perfunder.
 Utere igitur epistolari consuetudine, quae
 utrimque prodest: nam et putei cum ex-
 hauriuntur, aquarum incrementa accipiunt.
 Sic linguae usvenit epistolae operam dan-
 ti. Ego vero nihil in me boni comperio,
 quamquam tu plures contexis laudes meas:
 sed me tantundem humilias, quantum lau-
 das, quia res meas probe agnosco. Quod
 siqua a me dictata videntur vobis utilia,
 res Deo imputanda est, a quo, vobis pre-
 cantibus, in caeco etiam lux, in infante lo-
 quela, exigua sane et paupercula; quae
 non cohibenda est, frater, sed exercenda,
 poenae timore et spe remuneracionis. Quod
 autem in hac illac vagaris, loca varia mu-
 tans, dum a persecutoribus caves, id quid-
 em temporis huius aerumnosi est atque
 lugendi. Sed quia haec propter Christum
 eveniunt, laetum finem nanciscuntur.

Bene utique faciat Dominus bono Spa-
 thario, qui te hospitio caraque fovit, qui-
 que ipsi mihi in multis commodus fuit.

Nunc ad archiepiscopum scripsi; non autem antea, ut putabas, quia responsum ad priora non receperam. Ceterum mihi quis illo honorabilior per omnia in mundo, ut ius fasque est? Vides autem daemoneis improbitatem, quod litterae deperierint: sed Deo gratias; quod illae principibus non innotuerint. Obiit meus spiritalis pater, uti significasti; sed lege sis archiepiscopi epistolam, ut inde cognoscas quantum ploraverim dixerimque de aliis quoque personis. Sit requies etiam duci illi mihi homonymo, quandoquidem mei indigni in extremis memor fuit. Quam tal laudabilis es, quia a talibus appellaris, et in negotiis talibus! Sis adhuc sanctor, et multis exoptatur, quia omnium domino unice familiaris; cui magis inhaerens, magis extolleris et honoraberis; siquidem verax est qui ait: sed honorantes me honorifico: et qui me spernit, spernetur. Cur autem, frater, triduanum ieiunium trahis? Bene quidem facis carnem domans et castigans, sed modum serva; quod potest sano corpore fieri, optimum est. De reliquo, ora pro me misero, ut salvus fiam. Qui mecum est te salutatur; convictores tuos salutatur.

καὶ ἐπίςολα τῆ ἀρχιεπισκοπῆ· τὸ δὲ μὴ πρότερον, ὡς ὑπέλαβες, μὴ ἀνέβδον τ' ἀροζήτων δὲξάμενος· ἐπεί ἐμοί, τίς προσηγορεῖς ἐν κόσμῳ ἰσθῆν ἐρ' ἀπανσι; ὡς τὸ ἐκός ἐστὶν Ἐ δὲ ἴσχυον εἰδὲς ἢ σκαυμαίαν τ' ἀειμνος ἐπ ἀπόλωτο αἱ ἑπιστολαί· ἀλλὰ δὲχα θεοῦ τῶ μὴ ἴκροσα ποιήσασθαι τὰ χράματα τοῖς κερατῶσιν κεκοίμηται μὴ ὁ πνευματικός πατὴρ κρηθὰ ἰσημαίας· ἀλλὰ ἀνάγνωθι τ' ἑπιστολῶν τ' ἀρχιεπισκοπῆ κἀκῶσιν γνώσεισιν ἰσῆναξά τ' κὶ ἐλάουσι Ἐ σφί ἴπτερον σφροσῶσιν· εἴη ἢ ἐ ἀναπαύσει Ἐ ὁ σρατηγίας ὁμόνυμός μιν, Ἐ δὲ αὐτὸ τὸ μνημονύσται μὴ τ' ἀναξίμ ἐν τοῖς τελευταίοις· ὡς ἱκαριετός σὺ πῶσα πύστων σφροσκαλιμέρος Ἐ ἐπὶ ποιάνταις ὑποβίσειν· ὀφθαίσι ἐπ ὁσώτερος Ἐ αἰρετώτερος ὑπὸ πολλῶν, δεξί τ' ἴνα σὲ Ἐ μόνον κύριον τ' ἀπάντων διεσπῆνῆν· ὃ μάλα σφροσκαλιμέρος μάλλον ὑψωθήσθαι Ἐ ημεθήσθαι, εἴπαι ἀληθείᾳ λίγων· ἀλλ' ἢ τὸς δὲξάζονται με δὲξάσων, Ἐ ὁ ἱερωσῶν μὴ ἀπμασῶσθαι· * τὶ ἢ ἱσῶσῆσθαι ἑλεῖς πεσῆσι, ἀδελφεῖ, ἑπιμειζύσων; εἰ ποῖσὶ δὲλασῶσῶν τ' σαρκα Ἐ ὑποπιζύσται, ἀλλὰ πῆσπον μίστερ, ὁ δὲ μὴ δασπτεσῶσθαι μὲν ἴσῆσας τ' σῶματος, Ἐ πῶτο κρησῶσιν τὸ λοιπὸν προσεῖχῆ σφί ἐμὴ τ' ἑσπῶν εἰς τὸ σῶσῆσθαι· ὁ σὺ ἐμοί προσσῶσῆσθαι· τίς σὺ σὶ ἀσασζομαι.

* I. Reg. II. 20.

237. Anatolio filio.

σλζ'. Ανατολίῳ τέκνῳ.

Sive tibi scribam, filii, sive secus, nulla delectum oblivione te habeo in humili anima mea; non solum quia frugi mente fuisti a puero, numquam puerilia aut inepta cogitans, sed senilia ac virilia, nullo occupatus infreni impetu, aut pravo actu; sed quia lateri adhaesisti mei solius fratris patrisque simul tui. Non mediocris quippe virtutis tuae est hoc indicium, quod ex omnibus electus fueris passionum eius socius, et administer. Persta in ministerio tuo, ac veluti sub oculos Domini cuncta fac et loquere. Propterea merces tua multa, et probatio tamquam auri, et fides tua exquisita, et mei homunculi amor in Christo erga te sincerior, et mea aestimatio

Καὶ χράσων σσι, τέκνον, Ἐ μὴ χράσων, ἀλλ' ἀσῶσῆσθαι σὲ ἴχου ἐν τῇ ἑσπῶσῆ μὴ ψυχῆ, σὺ μένον δεξί τ' ἐκ πεσῆσι δὲτιμολοσῶσ σου πῆς ψυχῆς ὑπ οὐ πεσῆσῶσ καὶ ησπῶσῶσ ζῶσῶσ σου τὰ σφροσῆματα, χροσῶσῶσ δὲ καὶ ἀσφροσῶσ, ἐκ ἱκαριετός ἐν ἀσφροσῶσῶσ ὀρμαῖς καὶ φαίλοισ δὲξάσων· ἀλλὰ γὰρ κὶ δεξί τὸ σμῶσῆσθαι σὲ τῶ ἐμῶ μόνῳ ἀδελφεῶ, καὶ σὲ περῆ· ἀρετῆς γὰρ σου ὁ πῆς τυχούσῶσ δὲσῶμα, ἐκ πάντων εἰλησῶσῶσ αὐτῶ εἰς σφροσκαπῶσῶσῶσ ἰσῶσῶσ ὑπηρεσῶσ· ἴχου δὲ δὲσῶσῶσ σσι, ὡς ἐν ὀφθαλμοῖς κρηθῆσ πάντα ποῖσὶ Ἐ λίγων· ἐν ὃ μῶδὸς σσι πολλῶσ, κὶ ἡ δακμῆ σσι χροσῶσ, Ἐ ἡ πῆσῶσ σσι ἀκαριετός, ἐπὶ ἢ ἐμὴ τ' ἑσπῶν σφροσῶσ δὲξάσῶσ χροσῶσ ἡσπῶσῶσ, Ἐ δασῶσῶσ τῶ ὄπῆ πο-

Cod. I. 200. a.

λυθησῆσθε βεραρία αὐτῶν, ἀγὰ δυνάμει
ικανῆς ποροδύτου, τίκνοι ἡρασημῶν,
σφεὶ ἡμῖ τὸ ἀμύραλιν σὺ πατρὸς θεμαῖς.

σλβ'. Εὐχαρίστῳ τίκνοι.

Cod. I. 200. a.

Καὶ πάντῃ σοι χρεῖα ἐπιπέλαί με, ὃ τί-
κνοι, καὶ ἂν αὐτὸς οὐ οὐκ ἐπιπέλασας ἀρα
ᾧ ἀκ ἱπαριτὸς κὶ ἀξιοδύκτω, ὅτι μόνος
χρεῖον ἀγατῆς κόπης ἔ ὀδυπορείας, κη-
δύμης τὴ ἔ ἀρευσῶσης, δεσποῖν τῶ ἀγίῳ
ἀρχιεπισκόπῳ, ὡς μακροῖν σὺ τὸ ἔργον,
ὡς ἀθλητῶν σὺ τὸ δράμα, ἐν μόνῳ πα-
ρῶν εἰλω δεσβαίνον, ἐπ' ἀνθρώπων πυ-
ρὸς σθεπατῶν τοιαῦτα ᾧ πὲ τ' ὀδοσεβόν-
των· ἀλλ' ἐπ ἔχου, τίκνοι, ἔ ἀνδρίῳ τ' ἔ
δεσποῖν σὺ πληροφόρον, πολυπασίασον
τὸ πάλασον, ἵνα εἰ σοι ᾧρηται ἔ ἴση μα-
καρίζομαι εἰς αἰῶνας· τὸ λοιπὸν ποροδύ-
του ἔ σφεὶ ἡμῖ τὸ ἄπαντὶ σὺ πατρὸς.

σλβ'. Λίσιον.

Cod. I. 200. b.

Εὐ πεποικάς τίκνοι ἀνδραγαθῶν ἐπὶ
σῶσας ἡμῶν εἰ ἔ βεραρία· πάλιν ἐπ ἀρεῖ-
σας ἔχοντα δύνάμει τ' οὐμῶσος σου, κὶ
ὑποδουκνῶντα ὅτι εἰ κὶ τῶ χρέματι πορο-
ἡμῶς πῶροθῶ, ἀλλ' οὐ τῶ ἔργῳ οὐ ἔ
ἔ ἄλλως δέκμοις ἀν εἰς σωμαπῶσῃ ἡμῶν
ᾧκῶς, τίκνοι χρεματίζον τ' ἀδελφῶ ἡμῶν
κὶ θεοφιλετάτῃ ἀρχιεπισκόπου, καὶ τίκνοι
ρησιώτατον· τὸ ᾧρε ὅπαντὶ ἀπὸ ᾧμῶν
ἐκ παρὸς τ' κληρικῶν πληροφόρος μόνος,
κὶ σωμαθλῶν κὶ σωμαπῶσῃ τοῖς ὑπὸ-
ἔχμοι τ' ἀδελφῶν, ὅσοι δέξιν πολλῆς ρη-
σιώτατῃ ἔχῃ κὶ μὴ ποροδύτον ἀγαπῶ-
σιν κερταῖατ' εἰς τὸ πῶ σὺ κὶ ἡμῶς εἰ ἄ-
πεινὸ ἔ ἀγαπῶμεν κὶ σθεπέμεν· κὶ ἐπ
τῶ κερταῖατῃ τ' ἀδελφῶστος ἡμῶν ἀρεῖ-
μοῦμεν.

σμ'. Κοινησῶν.

Cod. I. 200. b.

Τίς ἡ αἰτία τῶ ἐπιπέλαί με τῇ τιμῶ-
πῆ σου; ἡ κληρῶ σου σφεὶ τῶ πιστῆν ὀρ-
θύτης, ὅτι οὐ σωμαπῶσῃ τοῖς χρειστοδου-
κταις, μὴ τας ὀδο λογισμοῖς φρεῖσας ὅπῃ
ᾧγουν· ἀγ' ὡς ἐπιπέλαί μου κερταῖατῃ
ἔχῃ ὅπῃ τῶ τῶσῃ οἰάκων εὐδύμων τῶ

vere perfectior. Pauca dixi, sed efficaciae
multae. Ora, carissime fili, ferventer pro
me peccatore patre tuo.

238. Eucharisto filio.

Valde mihi necesse est ad te scribere,
fili, etiamsi tu non expetisti. Nonne tu lau-
de dignus et benivolentia es, qui solus pro-
pmodum labores perfers et itinera, peri-
cula et aerumnas, dum sancto ministras
archiepiscopo? Quam beatificanda est ope-
ra tua! quam athletici actus! Mediis in la-
queis elegisti incedere, et snper carbones
ardentes ambulare. Tales enim snnt opi-
porum res. Attamen adhuc fortiter virili-
terque age, fili: ministerium tuum imple,
talentum multiplica, ut bene sit tibi, et
beatus per saecula dicaris. Reliquum est,
ut pro me etiam misero patre tuo ores.

239. Leoni.

Recte fecisti, spiritalis fili, quod mihi
pauca licet, scripseris; quae tamen satis
prae se ferunt prudentiam tuam, atque de-
monstrant te, etsi schemate non nisi noster
surculus videaris, more tamen aliud quid
esse. Tu vero alimde etiam dignus es qui
in filii loco a nobis habearis, cum sis fra-
tris nostri religiosissimi archiepiscopi filius
et quidem germanissimus. Nam te solum
ex toto clericali numero comitem eius fuis-
se, et una cum praecipuis fratribus certa-
mina et persecutionem passum, multam
id habet fidelitatis eximiae demonstra-
tionem, nec non praevalidam erga Deum ca-
ritatis. Quare et humilis persona mea te
amat atque complectitur, et nostrae fra-
ternitatis numero adscribit.

240. Constantino.

Quae est causa cur ego has ad tuam re-
verentiam litteras dem? Tua nimirum prae-
clara in fide rectitudo, quia non es pas-
sus a Christi persecutoribus abripi, per-
mittens cogitationibus tuis liberis vagari;
sed tamquam prudens gubernator ad in-

tellectualem clavum sedes, dirigens spiritalē naviculam ad bonos orthodoxiae portus; puppim pulsans, id est haereticas tempestates, Spiritus aura. Hoc ubi edocatus fui ab eo qui tibi has litteras tradit carissimo nostro fratre, aequum censei ad te scribere, me tuo adiungens amori, quod christianus homo facere debet; praesertim cum secatur gladio haereseos a diabolo, ut nunc usuvenit, corpus Christi. Custodiaris itaque, vir bone, providentia Dei indemnis, supraedificans fundamento aurum argentum lapidesque pretiosos, ut sis Domini templum. Fiat!

241. Presbytero.

Hieme si quis rosam videat, merito ad eam accurrat ceu peregrinum visum; et demonstranti, gratiam profitetur. Talis tu, sacer homo Dei, in hac infidelitatis tempestate nobis cognitus es: et qui te nobis animatam rosam et orthodoxam ostendit, ipse est litterarum harum lator filius meus carissimus. Vidi autem te non sensibus, sed mentis cogitatione; et accurre non pedibus, sed litteris; teque odoratus sum non naribus, sed spiritu: et iucundus mihi hic fuit odor, immo potius Domino; qui et utinam te defendat, quominus haereticis manibus decerparis! ut inveniaris in intellectuali vere, praeterlapso incommodo gellu, idoneus texendae coronae gloriae illius. Fave nobis, quod habes optimum, sacris precibus.

242. Theodulo filio.

Gaudeo me tuas, fili mi, recepisse litteras; sed mihi maerori sunt isti tui dolores, praeter carceris incommoditatem. Omnia tamen propter Christum sunt toleranda. Num ergo tibi relinquet socium fratrem, ille ingratus discipulus et proditor veritatis Leontius? Ille enim occupavit etiam Boscitium, veluti Iudas laqueum sortitus fuit. Idem etiam fratres intro conclusit, et tibi quoque eadem facere putō. Ni-

λυγαλιώ ἀλεχθε εἰς χαλούς τῆ ὀρθοδοξίας λιμῆνας, πρῶτα κρουσάμενοι τὰς αἰρετικὰς βικυμίας αἵραις ἔπιτύμασθε τὸ ἐπὶ ἐπιδοχθῆν ὄψα. Ἐπιδοχεῖσθε οὖν τὰ γράμματα ἀγαπητῆ ἡμεῖς ἀδελφοῦ, χαλαρὸς ἔχη ἰδοῦσα ἐπιτολάη. σωματίων ἡμαυτῶν τῆ ἀγάπῃ σου, ὅπου ποιῶν ἔχριστῶν ἀναγκαῖον μάλικα ἢ ὅταν τίμματα αἰρήσεως μαχαίρα ὑπὸ ἔθροβου, ὡς εἶν, τὸ σῶμα χεῖρῶ φυλατῆσι δὴ ἐν ὧ ἀγαθῆ ἀπὸ πορνεύσεως θεοῦ ἀπήμων, ἱπικοδομοῖν τῆ διμαλίω χριστὸν ἀρροσεν, ἡρωμ λίδους ἡμίους, ὡς ἀν γαός κυρίου χρηματίσει· εἶν.

σμα'. Πρεσβυτέρω.

Ἐν χιμῶνι ἢ τις ἴδωι ῥόδον, εὐκάτῃς προσέρχῃ ὡς ξένου ὄπτις θεάματῶ, καὶ τῶ ὑποδείξασθ, γάρεν ὀμολοῦσ· ποιούτῶ σὺ, ὡ ἱερὸ ἀνδρῶπι τὸ θεοῦ, ἐν τῆ τῆς ἀπιστίας χιμῶνι ἰγνώσθῃς ἡμῶν, καὶ ὁ ὑποδείξας σὲ τὸ ἐμύνησθ ῥόδον καὶ ὀρθόδοξον, ὁ γραμματεὸς τῆς ἰδὸς ὑὸς ἀγαπητός· ἴδων δὲ οὐκ αἰσθθῆς, τῆ τῆ νου δὲ θεωρεῖ· καὶ προσεδήσμεν οὐ ποσῶν, ἀλλὰ γράμμασι καὶ ὄσφρασθῶν οὐ ῥῶν, ἀλλὰ πινδύμασι· καὶ ἡδῶσά μου ἢ ὄσμη μάλα, μάλλον δὲ κυρίω, ὡς καὶ ἐσφυλάξῃσιν σὲ ἀδελφοῖσ ὄξ αἰρητικῶν χερῶν· ὡς ἀν ὑμῆθῆς ἐν τῆ νουτῆ παρειπῶσθ τῆ τῆσ πικροῦ κρυμοῦ, εἰς πλοκῆν γεφαιώσεως τῆς δῶξῃς αὐτῆ· χαεῖζου ἡμῶν ὡν ἔχῃσ τὸ κάλλιστον τὰς ἱερῆς προσδύξας.

Col. I. xi. 2.

σμβ'. Θεοδύλω τέκνω.

Ἠδέως ἔχω, τίκατο μου, διαχρόμῶς σου γράμματα· ἱλυπηθῶν δὲ ὅπ ἐν ποίσις ἢ πῆσισι μῶ καὶ τῆς φυλακῆς· ἀλλ' ὅπ δὲ χεῖρῶν, ὑπομνησῶν πάντα ἀρα δὲ ἰαοῖσ σὺ τὸ σωματίνα ἀδελφῶν ὁ ἀρρώμων μαθητῆς καὶ προσδῶτῆς τῆς ἀληθῆς ἰσότητος; αὐτὸς γὰρ παρίλαθεν καὶ τὸ βοσκοῖπον, ὡς ἰουδῆς ἢ ἀρχόντῃς κληρονομάμενοι· ὡς γὰ ἐ σῶν ἀδελφῶν ἴσῃ ἰστροχῶσῃσ, καὶ σὲ τὸ αὐτὸ ὄσμεγ αὐτῶν ποιῶν· ὄκα σῶν ἀδελφῶν.

Col. I. xi. 2.

φί μου μέχρις αἱματός ἐκ τῶν μακα-
ρίων ἀδελφῶν σου ἵνα σὺ ἀποτίς σουθῆνης
ἐκ κείνου ἔρχου μοι θυμῶς προσεφθῆ
ἀδελφί.

σμγ'. Συμῶν τέκνον.

Cod. I. 202. b.

Ἄρτι ἐφθασα ἐπιστάλαί σοι τέκνον μου
ἔγραπτόν μοι δι' ἡμῶν αἰτίας ἰβροδύνα, οἱ
ἀδελφοὶ ἀπαγγιλοῦσι· ἃ μὲν οὐκ ἀπο-
ἔγραψας, ἔγνωσ, καὶ ἀπεδέξαμην ἐν πᾶ-
σιν ὅτι ἀραξῆς ἀγαθῶς πάντα καὶ ἰσ-
αυτοῦς ἃ ὅτι καλοῖς καρδίᾳ ἐπὶ σωτηρίᾳ
μὲν σου τῆ καὶ τῆ ὄντων μὲν σου, ἐπ' οἰ-
κοδομῆ δὲ τῆν ἔξω, μὴ ἀστατῶν μηδὲ γυ-
ροσκοπῶν, ἀλλ' ἐν ἡσυχίᾳ καὶ ἡσυχαστικῇ
καὶ ὑπομονῇ ὁ δὲ δὴ δὴ δὴ δὴ δὴ δὴ δὴ δὴ
δὴ τῶτο καὶ ἀσαστος ἡγέτορας τοῖς ξενί-
ζουσί σοι καὶ ἀκούουσιν ἔν σου ἔχου τῆς
ἐργασίας σου σφιζομένη τὰ θῆα, φωτι-
ζομένη τῶν ἰσας, φάσμα ἔχου ἔχου,
ἐχίζων τῆ θῆα ἵνα ἔπνευχῶν ἀπὸ, κλυ-
ρομομῆς βασιλείας οὐρανοῦ βοῶθι κα-
θῆς καὶ προσεφθῆ σοι ἃ τῆς τῆ ἀδελ-
φῶν ἐκατόκτῃ, γράφω ἀπὸ τῆ ἃ ἀπὸν
πρὸς ἀπὸν ὁ ἄκαμῶν ὁ κ' σάρκα ἀνι-
ψῆς σοι, μὲν τῆ ἡπαιτούμεν μοι ὄτι, ἃ
ἔγραψ μοι ὁ γὰρ οἰκότημῶν συλλήθη
προσεφθῆ σοι ἡμῶ τῶ ἀμηνταλῆ ὁ σὺ
ἡμῶ ἀδελφῶς προσεφθῆ σοι ἡμῶ σὺ
ἀσάξωμαι ὁ κίελος μὲν σου.

σμδ'. Εὐθυμίου τέκνον.

Cod. I. 202. a.

Χαῖρε ἐκ κείνου καλῆ Εὐθύμου ἡξίωμα
ἃ αὐθῆς σοι ἰδὸν δὴ τῶ γράμματος, ἡμῶ
δὲ καὶ ἀπεπύλασθαι, ὡς ὄφθαλμῶν μου,
ὡς ἀπλάγρον μου, ὡς ἕξον φωτός, ὡς ἡμο-
λογητῶν Χριστοῦ· εἰ ἢ ὅτι βροδύ, δηγῆται
ὁ γράμματῶρος τῆς αἰτίας ἐν σου κα-
ρίος ὑπομονῆς διὰ μακροθυμίας μου, δὲ ἔ-
φθῆ, ἵνα τῆς ἐπαγγελίας τῆ θῆου κομω-
μῶν· βουλήτης ἡσυχίας, ὡς ὄφθαλμῶν σου
δὴ πάσης φυλακῆς τῆ ἐβλαβῆ ἀπὸ προσ-
εφθῆ σοι ἡμῶ τῶ ἀδελφῶ, ἵνα σώζωμαι
ὁ σὺ ἡμῶ ἀδελφῶς προσεφθῆ σοι ὁ κί-
ελος μὲν σου.

hilominus persta, mi frater, usque ad san-
guinem, haud secus quam beati fratres tui,
ut cum illis sis salvus in Domino. Ora pro
me enixe. Fratrem saluta.

243. Simeoni filio.

Nunc demum scribo tibi, fili mi caris-
sime; nam qua de causa demoratus sim,
fratres nunciabunt. Quae ergo antea scri-
psisti, cognovi, et omnino prohavi, quod
bene sint omnia disposita. Tuque laude dig-
nus quia egregie cellam incolis cum salute
tua sociorumque tuorum, cum exterorum
aedificatione; neque sede fixa carens, ne-
que vagans, sed in quiete, gratiarum actio-
ne, et patientia persecutionis tempus tran-
sigens. Propterea carus es istis qui te ho-
spitem habent et audiunt. Perge itaque cum
ista tua agendi ratione, divina discens,
mentem illuminans, hostem fugiens, Deo
appropinquans; ut hunc adeptus, heres
fias regni caelorum. Fer opem, ut iam
scripsi tibi, si quis forte fratrum male se
gerat, scribens illi, vel eundem conven-
iens. Acacius, tuus secundum carnem pa-
truelis, cum inservientibus mihi est, mi-
lique scripat; etenim oeconomicus compre-
hensus fuit. Ora pro me peccatore. Qui
mecum est frater salutat. Convictores tuos
saluta. Dominus tecum.

244. Euthymio filio.

Salve in Domino, praecare Euthymii.
Aequum censeo rursus te per epistolam
aspicere, simulque amplecti, velut oculum
meum, velut viscera mea, ceu filium Iu-
cia, ceu Christi confessorum. Quod si se-
ro, causas narrabit epistolae lator. Igitur
adhuc tempus patientiae est: quamohrem
longanimis simus, frater, ut promissiones
Domini consequamur, honeste viventes,
ad Dei gloriam, cum omnimoda manda-
torum eius observantia. Ora pro me fratre
tuo, ut salvus fiam. Qui est tecum frater
te saluta. Dominus tecum.

245. Ephraemio filio.

Gratia sit tibi a Domino, fili Ephraem. En iterum te his litteris in viso. Quomodo te habes? quomodo sustines? quomodo operaris? Scio quod egregie, quoniam propter Christum est exilium et deportatio. Visitationem hanc distuli, cuius rei causam dicent fratres. Sustinens sustine Dominum, transiens transige omnem diem, ut Christi miles, mentem purgans, animam illuminans memoria Dei et aeternorum bonorum. Mundus somnium est, virtus vivit. Hanc sectemur, ut glorificetur Deus in nobis, et salvi simus. Ora pro me peccatore. Frater Nicolaus salutatur te. Dominus tecum.

246. Aphrodisio filio.

Euge fili mi Aphrodisii, euge fili mi carissime. Pax tibi in Domino, in quo spes tua, propter quem est exilium et relegatio. Quam bene te habes? Sustinens sustine Dominum? qui profecto tibi attendet, et preces tuas exaudiet, custodiens protegensque te oeu pupillam oculi. Cur sera sit haec visitatio, frater narrabit. Adhuc perasta, adhuc longanimis esto, adhuc ora. Prope est Dominus, festinabit visitare populum suum; modo nos cum timore et tremore serviamus illi. Ostende te videntibus et audientibus angelum in corpore, luminare divinum, ut per te glorificetur Deus. Ora etiam pro me peccatore ut salvus fiam. Salutatur qui mecum est frater. Dominus tecum.

247. Hyperchio filio.

Euge euge Hyperchii filii mi; fer inquam fer molestum hoc tempus, exilium, incommoditatem. Cur visitatio haec sit retardata, docebunt te fratres. Altamen ego aliam ad te dedi epistolam, in qua indulgentiam largiebar; et nunc Deus indulgentiam tibi et illud et omnia; sepone maerorem. Omnis pater et castigat, et iterum

σμά. Ἐφεραίμ τέκνω.

Χάρις σοι ἀπὸ τοῦ κυρίου, τέκνον Ἐφεραίμ· ἰδοὺ καὶ πάλιν ἔρχομαι πρὸς ἔχθρας; πῶς ἔχεις; πῶς ἡ ὑπομονή; πῶς ἡ ἐργασία; οἶδα ὅτι καλῶς ἐπείπερ εἶπες Χριστὸν ἢ ὀξείωρα ἢ ὁ σπυρορισμός· ἰδοὺ ἀδελφοὶ ἀπαγγέλουσιν οἱ ἀδελφοὶ ὑπομένων ὑπόμνητον ἢ κύριον· διαβιβάζουν διαβιβάζει πᾶσαν ἡμέραν ὡς στρατιώτης Χριστοῦ· καθαίρειν λογισμῶν, φοιτῶν ἐν ψυχῇ τῇ μνημῆ θου ἢ τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν· ὁ κόσμος οὐκ ἔστιν ἡ ἀρετὴ ζῶσα· ἴστω δὲ ἀδελφὸν ἵνα δοξασθῇ ὁ θεὸς ἐν ἡμῶν, ἢ σιωπῶν ἡμῶν· προσεύχου ὑπὲρ ἐμοῦ τῷ ἀδελφῷ· ὁ ἀδελφὸς Νικόλαος προσεγορεύει σε· ὁ κύριος μὲν σου.

Cod. I. 203. a.

σμά. Ἀφροδισίω τέκνω.

Εὐχα τέκνον μου Ἀφροδισίω, εὐχα τέκνον μου ἡγαπημένον· εἰρήνη σοι ἐν κυρίῳ ἐν ᾧ ἢ ἐλπίς σου, δι' οὗ ἢ ὀξείωρα καὶ ὁ σπυρορισμός· πῶς δὴ καλῶς ἔχεις; ὑπομένων ὑπομένεις κύριον; καὶ ἡ προσέχῃ σοι καὶ εἰσακούσῃ τὴν δέησίν σου, φυλάττειν ἢ στήθειν σε ὡς κόρυθα ὀφθαλμοῦ· ἔτι βραδύτῃα ἢ ἐπίσταντες, ἀπαγγέλουσιν οἱ ἀδελφοί· ἔτι σὴν, ἔτι μακροθύμως, ἔτι δειδῶν; ἕγχετο κύριον, ἔχου τὴν ἐπιπέπασται ἢ λαὸν ἀπὸ μόνον ἡμῶν φόβου ἢ τρομῆ διὰ λόγων ἡμῶν· ἀπὸ τῶν ἑαυτῶν ἔστιν ὅρασι σε καὶ ἀκούσιν, ἀγγέλου ἐν σώματι, φοιτῶν θουρατῆ, ἵνα δοξασθῇ εἰς σου ὁ θεός· προσεύχου ὑπὲρ ἐμοῦ τῷ ἀδελφῷ, ἵνα σώζωμαι προσεγορεύει ὁ σὺ ἐμοῦ ἀδελφός· ὁ κύριος μὲν σου.

Cod. I. 202. b.

σμά. Ἵππερχίω τέκνω.

Εὐχα εὐχα Ἵππερχίω τέκνον μου· φίγε φίλε ἡγαπητόν κερσῶν, ἢ ὀξείωρα, τὴν ἐκείνου· εἶπες τὴν βραδύτῃα ἢ ἐπιπέπασται, διδύχουσί σε οἱ ἀδελφοί· κλέω ἔγω ἀλλῶν σοι δειδῶν ἡμῶν ἐν ᾧ ἔδωκε σοι τὴν συγχώρησιν· καὶ νῦν ὁ θεὸς συγχώρησιν σοι καὶ ἐκείνου ἢ πάντα· ἰδοὺς ἢ λυτῶν πᾶσι πατῆρ καὶ μητέρων ἢ πάλιν ἀπὸ καλῶν· ἢ

Cod. I. 203. b.

ὁ ἀπαίδευτος καὶ ἀπιστήματος, ἀχρηστος οὐ αὐτὸ γίνωτο χρεστός, δόκιμος, καδὸς καὶ ἱκανὸς ὑπὲρ χειρῶν βλάπτει τίκτον σαυτὸν πᾶς κατὰ τὴν φύσιν, πᾶς ἐστὶν ὡς φύσις πᾶς τῆς πτωμάτων ἀφορμῆς, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλο καὶ οὐκ ἄλλο, ἵνα σὺς ὡς υἱὸς φωτός ὑπομῶν ἔπι προσώπου σφῆς ἰμοῦ τῷ ἀμφοτελοῦ προσμαρτυρήσῃ σε ὁ σὺ ἰμοῖ ὁ κύριος μὲν σου.

σμκ'. Ἀμονῆ τέκνω.

Coel. I. 264. a.

Καλὴ Ἀμονῆ, χαίρει κατὰ μεγάλην ἔπι δὲ Χειρὸν ἡ ὄξωσια καὶ ὁ σφαιροειδὸς σου ἰδὸν καὶ πάλιν γράφω· εἰ ἢ ἔπι βροχίαν, ἀπαγγέλλωσι τὴν αἰτίαν οἱ ἀδελφοί· πάλιν ἔπι εἰ βλάπτει σε τῷ πνύματι, καὶ προσδίδωμαι ἵνα σὺς τὴν τῆς καὶ αὐτὸς ποιῆ ὑπὲρ ἰμοῦ τῷ ἀμφοτελοῦ μόνος εἰ ἀεὶ, ἢ μὲν τὸ ἀδελφῆ; ἀγαπῶ αὐτὸν τῆς μὲν σου, ἵνα δὴ ὡς σὺ κακῶς τίκτον μου μαρτυρῶν ἔπι χαλῶς κατὰ τὴν ἀναστροφήν, ἢ καὶ κατὰ τὴν ἔπι ἴσος ἐπὶ πάλιν εἰς ὑποδύναμι κατὰ τὸν τοῖς ἀδελφοῖς σου λάμπειν γὰρ δὲ τὸ ἔργον ἡμῶν ὡς πάντων ὡς χριστομαρτυρῶν, εἰς δὲ τὴν σὺ ἰχίς σοι ὡς καὶ ἰσος, ἴσος, ἀίρω, εὐλογία, σωτηρία αἰώνιος προσώπου σφῆς ἰμοῦ τῷ ἀδελφῆ σου προσμαρτυρήσῃ σε ὁ σὺ ἰμοῖ ὁ κύριος μὲν σου.

σμβ'. Στεφάνου τέκνω.

Coel. I. 265. a.

Χαίρει Στέφανε τέκνον μου πρῶτον τῶν θεῶν σοι χαίρει, ἴσος, εὐλογία πλουσιωθῆν· εἰ ἢ ἵβροδύναμι ἐπισκέψασθαι, τὴν αἰτίαν ἀπαγγέλλωσι οἱ ἀδελφοί ἰσὸς δὲ καὶ μὴ γράφω ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἴσος σε ἀπὸ ἀδελφῶν αὐτῶν ἔπι καὶ ἴσος ἐν κυρίῳ, φέρων ἡθελῶν τὰ παρὸν λαμπρὰ, δὲ τὰ μέλλοντα ἀγαθὰ ἡμέραν ὡς ἡμέραν εὐδύναμι σφαιροειδὸς εἰς δὲ τὸν εὐθῆσαν τοῦ δῶκε τὰ παρὸν, κατὰ τὴν καρδίαν, εὐαρίστη θεῶν ὡς ἀνέθω σαυτὸν, δὲ ὅτι καὶ ἡμαρτῆς, ὑπὲρ οὗ ἢ ἡ ὄξωσια αὐτὸς αὐτὸ ἀναποδύσῃ σοι ἀναποδύμα τὸ βασιλείαν αὐτῶν ἵαν μᾶλλον τὸν ὑποδύναμι αὐτὸν προσώπου σφῆς ἰμοῦ ὁ ἀδελφῆς ὁ σὺ ἰμοῖ ἀπαύξεται ὁ κύριος μὲν σου.

consolatur; nam qui non castigatur et plectitur, fit improbus. Tu ergo bonus esto et probus, utpote qui propter Christum es passus. Videsis, fili, quomodo cellam colas, quomodo vitam transigas: fuge lapsuum occasiones, et modos, et locos, ut tamquam lucis filius salveris. Sustine adhuc: ora pro me peccatore. Salutat te socius meus. Dominus tecum.

248. Amonae filio.

O praeclare Amona, gaude gaudio magno, quoniam Christi causa exilium tuum et relegatio est. En denuo scribo; quod autem paulo serius, causam fratres aperient. Interim te semper spiritu aspicio, atque ut salveris oro. Idem hoc tu quoque mei peccatoris gratia facias. Solutus ne es, an cum fratre? Opto illum esse tecum; quoniam sicut tu, ille quoque meus filius est. Audio te bene cellam incolere, et conversari, et gaudeo: atque ita bono magis exemplo esto fratris tui. Lucere enim debet opus nostrum cunctis, ut martyrum Christi, ad Dei gloriam. Fortitudo tibi sit a Domino, misericordia, pax, benedictio, salus aeterna. Ora pro me fratre tuo. Salutat te socius meus. Dominus tecum.

249. Stephano filio.

Salve Stephane fili mi honorandissime! Gratia tibi a Deo, misericordia, pax augetur! Quod distuli visitare, causam narabunt fratres. Ego vero, etiamsi non scribam, in corde meo semper te gero. Perge itaque viriliter fortiterque agere in Domino, praesentes acrumnas animose perferens propter futura bona. De die in diem alacriter procede in viam rectam Dei. Effuga cupiditates, cor munda, Deo place cui te dedicasti, propter quem vapulasti, cuius causa etiam exulas. Ipse tibi retribuet mercedem regnum suum, si ad finem usque eum sustinueris. Ora pro nobis. Socius meus frater salutat. Dominus tecum.

250. Simeoni filio.

Salve Simeon fili mi. En te rursus alioquor; sed cur sero, dicent fratres. Quomodo te habes? quomodo vitam degis? Cura, fili, ut opus Dei aedifices, quod ipse tibi largitus est, nempe praeclaram conversationem, patientiam, longanimitatem, et in relegatione firmitudinem. Audi te egresiones facere, et indolui, quia haec non est Dei voluntas, nec tuae animae utilitas. Christus se ad martyrium vocavit, non ad corporum medelam: ad cellae solitudinem, et omnis iniquitatis purgationem, non ad circumtionem et inanem vexationem. Ne aegre feras quod te commonefacio; sed cautus esto abhine, et Deo place, et ora pro me peccatore. Frater Nicolaus salutat te. Dominus tecum.

251. Parthenio filio.

O praeclare Partheni, salve desiderate fili mi, verae lucis fili. Iterum te per litteras alloquor, denuo te amplector; et cur sero, fratres causam nunciabunt. Et tamen te numquam oblivioni traditum in corde gero, orans ut incolomis maneas, et in omni opere bono confirmatus. Quam egregius cursus tuus! est enim confessio Christi. Quam laudabilis patientia tua! nam regni caelorum adeptio est. Ne torpeas, fili mi; parumper adhuc sustine. Dominus prope est sustentibus eum. Quanto gaudio fruturus es in discessu sive de isto loco, sive de corpore! Sed quis nunc dignus secundo hoc bono potiri? Time Deum, attende tibi, abominare voluptatem ut valde zeurnosam. Ama Deum, ceu laetitiam unicam, qui te utinam ad finem usque illacsum servet. Ora pro me peccatore. Qui mecum est frater tuus salutat. Dominus tecum.

252. Hegesimo filio.

Gratia tibi a Deo, Hegesime fili mi carissime. Sero te invito, sed fratres cau-

στ'. Συμεὸν τέκνον.

Χαίρεις Συμεὸν τέκνον μου ἰδίῃ σοι πατρὶν ὁ λόγος· εἰ δὲ ὅτι βραδύ, διηγήσονται οἱ ἀδελφοί· πῶς ἔχεις, πῶς ἐβέλθης βλίπτει, τίκοντο, ἱπποκοδόμιον ἐν τῷ ἔργῳ τῷ θεῷ, ὃ ἠγαπήθη σοι ὑπ' ἀσπίδος, καὶ κελύ ἀταραξίας, καὶ ὑπομονῆς, τῶν μακροθυμίας, τῶν ἐν τῷ ἀφελουμένῳ ἀκινησίας· ἐκαστὴ ἕκαστα ὅτι προσόδου ποιῶς ἐἰληπθήτω ὅτι ἐκ ἑσὶ δόλμακα θεοῦ, ἐδὲ συμφέρον τῇ ψυχῇ σου· ὁ Χριστὸς σε ἐκάλεισεν εἰς μάρτυριον αὐτοῦ, ἐκ εἰς τὸ ἱερουργεῖν σύμφωνα εἰς τὸ καθ' ἑαυτὸν καὶ κατὰ τὸν νότον πατρὸς καὶ υἱοῦ, ἐκ εἰς τὸ ζῆναι καὶ φαντασοικονομεῖν· μὴ λυπηθῆς ὅτι ὑπομνησκω, ἀλλὰ φύλαξαι τίκοντο μου τὸν τῷ ὄντι, ἐἰς εὐαρεστὴν τῷ θεῷ, καὶ εὐχου σφέτι μου τῷ ἀμφοτελεύτῳ· ὁ ἀδελφὸς Νικόλαος προσερχομένη σὲ· ὁ κύριος μὲ σὺ.

Cod. I. 244. h.

στά. Παρθενίῳ τέκνον.

Ὁ καλὸ Παρθενί, χαίρεις τίκοντο μου ποθέτων, ἡ εἰς φανὸς ἀληθινή· πάλιν ὁμοίᾳ σοι εἶξ τῷ ζῆαμματος, αὐθις ἐστὶ σοι ἐἰ προσεπίπυτομα· ὅτι ἰβραμδύμα, ἀπαγγέλλουσιν οἱ ἀδελφοί καὶ αἰτίας· ὅμως ὅτι ἀληθάρτητον σε ἔχον ἐν τῇ καρδίᾳ, εὐχόμενος σε εἰς μάρτυριον σῶτον, κατὰ τὸν νότον εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν· ὡς καλὸς σοι ὁ δρόμος, ὁμολογία τῷ Χριστῷ ὡς αἰνέτον σου τὸ ὑπομνησκόν, ἀφῆξινον τῷ βασιλείᾳ ἰρασάν· μισθὸ ἐλιζωήσας ὡ πᾶν μου· ἔτι μακρὸν μακροθυμικον· ἐγγὺς κύριος τοῖς ὑπομνησκόν αὐτόν· οἷαν ζῆσεν μάλιστα ἔχον ἐν τῇ ἀγαλίῳ, ἢ πᾶ ὄντι, ἢ τῷ σώματος· ἀλλὰ τίς ἀξίος ἄρη τῷ δόλῳ ἐπενεχῆν φοβῶν τῷ θεῷ, ἀφῆσεν στανταῖ, μισθὸ καὶ ἰδόντων ὡς λίαν ὀδυμνησκόν· εἰλή τῷ θεῷ ὡς μόνον ζῆσεν· ὅς σε καὶ εἰς τῆσιν μίσει τίλως ἀσπῆ· εὐχου σφέτι ἡμοῦ τῷ ἀμφοτελεύτῳ· ὁ σοὺ ἡμοῦ ἀδελφὸς σοι προσερχομένη· ὁ κύριος μὲ σὺ.

Cod. I. 244. a.

στβ'. Ἠγησίμῳ τέκνον.

Ἡ χάρις σοι τὸν θεῷ Ἠγησίμῳ τέκνον μου ἡγαπημένον· ἰβραμδύμα τῷ ἐπισκηνεῖσθαι

Cod. I. 244. a.

σι, ἀγαθὴ αἰτία διηγουμένη οἱ ἀδελφοί·
 ἔρωτα σὺ ἐ φθάρκαλα δὴ μῦθον καὶ μα-
 κροθυμῶν ἢ ἔξορας ἢ φειορισμῶν ὄρεσ ἢ
 πῶποι ἐ ἢ ἦσαν ἢ κροδίσεματος σὺ, ἴνα ἐν
 κωλεῶ ἢ· βλάπτει δὲ τὸν ἀσθενῆ ἰσχυρὸς ἴνα
 μὴ λάβωσι χώραν ἐν σοὶ, δι' ὑποδοχῆς τῆς
 ποτηρῆς λογισμῶν· κροδί· ἡμέρας πάλαι, ὡς
 ἀγαθὴ καὶ σίφαι· μὴ ὑποπτόσθαι ἡμῶν·
 οἷτος βίωσον ὡς ἀγγίλοι, ὡς μέγιστος Χει-
 ροῦ, καὶ ὑποχωμιστοὺς καὶ τῆσσι καὶ ὑπο
 ἢ ἰσχυρῶν, ἀγαθὸν ἀνάσθαι, καθάρσιν,
 ἀσφαλίδην καὶ οἷτον διέξωσιν ἀσθενῶν,
 προσευχόμενος ἐ σὺ ἐ μὲν ἢ ἀμβροταλῶ· ὁ
 σὺ ἐ μοὶ σὺ ἀπάξεται· ὁ κωλεῶ μὲν σὺ.

στγ'. Δωροθέῳ τέκνῳ.

Col. I. 265. B.

Εὐλογηθῆεις ὑπὸ κυρίου τέκνον, μὴ δω-
 ρόθεν χάρις σοὶ καὶ ἰλιος, ἰσχύς ἐ κεσταίω-
 σις· ἢ βραδύτητα δὲ δὴστικῆς ἀγγίλου-
 σι οἱ ἀδελφοί· βλίπτε ἀδελφί πῶς ἀνα-
 στήσας, πῶς ἀσθενῆ· μὴ ἀθύρῃ ἀλλὰ μα-
 κροθυμῶν· μὴ ἰσχυρῶν, ἀλλ' ὑπομῶν· μὴ
 ἀνοργα σὺας πῶς ποτηρῆς λογισμῶν, ἀγ
 ἴσας ἰσχυρῶν, ἀσθενῶν, θροῦσιν πρὸς ἀν-
 τῶν, καὶ αὐτοὶ ἐν δόγματι κωλεῶ ἰσχυρῶν
 φησὶν ἀνθῆσιν· φέλλα, ὡς οἰσας, φάλμις·
 ἰσχυρῶν πάλαι· ἐν τῇ καρδίᾳ φάβω κωλεῶ,
 ἐν τῇ σὺματι δόξα θεῶ, ὅπως φυλαχθῆσιν
 ἀσθενῶν τὸ λοιπὸν ἰσχυρῶν σὺ ἐ μὲν ἢ ἀμβρο-
 ταλῶ· ὁ σὺ ἐ μοὶ ἀδελφῶν προσευχόμενος·
 ὁ κωλεῶ μὲν σὺ.

στδ'. Πέτρῳ τέκνῳ.

Col. I. 265. B.

Αὐτὸς οὐ δὴστικῶν δὲ ἰσχύς δὴσ-
 τολλῆς ἰσχυρῶν ἢ μῶν δὲ ἀσθενῶν·
 ἡμῶς δὲ τὰ κροδί· ἰσχυρῶν ἰσχυρῶν,
 ἰσχυρῶν μῶν ἢ ἰσχυρῶν, μὴ ὅτις οἷ-
 τος· πάλαι ἀσθενῶν σὺ τῶν ἰσχυρῶν
 ἢ πῶσι, ὅτις ἢ καὶ οἱ λόγοι σοὶ πῶσι·
 αὐτῶν ἢ ἰσχυρῶν ἀσθενῶν μὲν, ἐν
 ὅτις ἰσχυρῶν πῶσι καὶ ἰσχυρῶν σὺ τῶν
 πολλῶν γὰρ εἰσι οἱ τὰ αὐτὰ ἰσχυρῶν, ἐ
 κόπος μοι πρὸς πάντα ἀσθενῶν λόγων·
 αὐτὸς δὲ δὴστικῶν ἀσθενῶν ὑπὸ τῶν
 πῶσι μὲν, ἴνα σὺ τῶν ἐν κωλεῶ
 ἀμβροταλῶ· ἐ πάλιν τὰς ἀσθενῶν σὺ τῶν

sam narrabunt. Oro te quaeoque ut per-
 stes et longanimiter feras exitum et rele-
 gationem. Cura ut modus locusque sedis
 tuae in Domino sit. Cave ab invisibilibus
 hostibus, ne apud te locum invenient per
 malarum cogitationum admissionem. Quo-
 tidianum est bellum, sed et corona, non
 succumbentibus nobis. Vive tamquam an-
 gelus, tamquam Christi martyr, etiamsi
 debiliteris aut feriaris ab inimico: sed ci-
 to surge, mundare, te communito. Sic
 agens, salvus esto, orans etiam pro me
 peccatore. Socius meus te salutat. Domi-
 nus tecum.

253. Dorotheo filio.

Benedictus a Domino sis, fili mi Doro-
 thee. Gratia tibi, et misericordia, robur,
 ac fortitudo. Cur sera visitatio, dicent fra-
 tres. Vide, frater, quomodo converseris,
 quomodo vivas. Ne animo concidas, sed
 esto longanimis: ne torpeas, sed sustine:
 ne ianuam pandas pravæ cogitationibus;
 sed si quando consurgant, repugna, den-
 tibus contra eas infrensens, quæ in no-
 mine Domini pulsæ in fugam abibunt.
 Cane, quos nosti, psalmos: ora plurimum:
 sit in corde timor Domini, in ore laus Dei,
 ut indemnus conserveris. Quod superest,
 ora pro me peccatore. Socius meus frater
 salutat. Dominus tecum.

254. Petro filio.

Tu non desinis singulis epistolis lau-
 dare nos immeritos: nos vero nostrarum
 rerum consilii, ingemicimus potius quam
 lætetur, quia tales non sumus. Atta-
 mentum gratam habemus, carissime fili,
 fidem tuam, unde et hi sermones tui dima-
 nant. Quod autem a me responsum petis,
 id ego in separato libello tui coetui signi-
 ficavi. Multi enim idem postularunt, mi-
 hi que grave fuisset singulis rescribere. Tu
 vero ferventius ora pro humili mea per-
 sona, ut quamvis peccator in Domino sal-
 ver. Et munera tua denuo accipi. Sed quo-

usque haec non omittes? Prorsus retribuatur tibi Dominus quae optas. Socius meus te salutatur, ego tuos.

255. Oeconomus laurae Symboli.

Recepi caritatis tuae epistolam, legensque cognovi tuam animi demissionem, propter quam exultat Deus diligentes se. Hinc etiam dignus fuisti particeps fieri passionum eius in praesenti testimonio. Quamquam autem Christi hostes constante tua patientia victi te dimiserunt, hoc tibi non cladi sed victoriae vertendum est. Fac itaque ut Deo placeas ubicumque sis. Martyrium enim quotidianum fecit, is qui in propria conscientia decernat, seque emundat ab incurrentibus diabolicis cogitationibus. Serveris utinam mihi alacer, iucundus, cum fema optima! numquam pro me peccatore orandi oblitus. Convictoribus tuis fratribus meum testor obsequium.

256. Iosepho fratri et archiepiscopo.

Quia vocem tuam, o desideratissime, audivi, exultavit misellus spiritus meus, visusque sum te oculis spectare, sacramque tuam personam complecti; cuius imago numquam a me discedet, etiamsi ultra Gades te transferant ii qui nos corporaliter separare queunt: sic enim nos necessario cogit amor. Tu vero, sauctissime, ceu fratrem me amans et laudans, haud criminandus videberis, quia tibi sic natura suavit; ceteroqui cur his laudibus veritatem laedis? sum enim, ut scis, peccator, lumine carens non illuminans; neque meius aliquid, quam tu aut alius quilibet de uincis resistentibus, pro Christo egi; et utinam paria! iam vero quod res ecclesiae nostrae devenerunt! Quomodo omnes quasi in confessorio probantur! simulque pauci comperiantur aurei, ceteris paene omnibus plumbi vilitatem habentibus; iuxta Domini verba: inimici hominis, domestici eius. Sume mihi inter ceteros Leontium: hic ceu saeva belua condiscipulos perse-

ξάμην & ἴως ποῦτε οὐ μὴ ἀγῆς ὄλους ἀ-
 ζαμί-ῖται σοι κύριος ἀ φιλοῦς ὁ σὺν ἱμοῖ
 πρῶτα γράφει σε ὅτι σὺ σοι κἀγὼ.

στὴ. Τῶ οἰκονόμῳ τῷ Συμβόλῳ.

Ἀποδέξαμένω τῷ ὁριστῶν τῆς ἀγάπης
 σου, καὶ ἀνίγων, καὶ ἰπύγων τῷ παραιο-
 φροσύνη σου, δὲ ἢς ἰσὶοῖ ὁδὸς ὅτιν ἀρα-
 πῶντας αὐτῶν ἰνδῶν ἐ ἤξλωσαι κοινοῦς τῷ
 πασημάτων ἀπὸ ῥηνῶσαι ἐ τῇ νυκτὶ ῥη-
 τυεῖα· ἢ δὲ ὅτι ἠπῆδντες οἱ χριστομάχοι
 τῇ καρτερῶ σου ἰσομοῖ ἀπίλυσαι σε, τῶ-
 τε οὐδὲν σοι ἐλάττωμα ἀπὸ νῆκα ἰωαρίστ
 αὐτῷ τῷ ὁδοῖ ἐν ὅ τῶσῳ κρεθίζῃ· μὲντοι
 γὰρ κρεθῖ ἐκέρω τῶ ἐν τῷ στωσί-
 σθῶν τῷ ἀγωνιστομάχῳ, ἐ καθαιεργῶν ἰου-
 τῶν ὑπὸ ἡμῶν ἰκαριστομάχων δαιμονικῶν λο-
 γομάχῳ· φυλαγθεῖς μὴ εἴσωςος, εἴσωςος,
 εὐλαῖας· πρῶτα δὲ γέμῳς ἀπὸ ἡμῶν τῷ ἀλλο-
 τῶ ἀντιπλήτῳ· ὅτιν σὺ σοι ἀδελφῶν
 πρῶτα.

στς· Ἰωσήφ ἀδελφῶν ἐ ὁπισκόπῳ.

Ὅτι ἤκουσα τῷ φωνῆς σου, ὃ ῥητοῦσῃ,
 ἰσκήρῳ τῷ ἄπῆτῶν μὴ πνεῦμα, ἐ ἰδοῦσα
 ἐν ὁφθαλμοῖς σε ῥῆσῃ, ἄχαρῶς ὄλοῦ τῷ
 ἱμοῖ σου πρῶτα ὁσῶν, οὐ τὰ ἰσὶοῦσῃ,
 οὐ ποῦτε ὑπολήψῃ μὴ, οὐδὲ ἂν ὑπολήψῃ
 κἀν ἐπῆκῆσῃ ἐν ἰσὶοῦσῃ ὁσῶν οἱ σῶ-
 ματι ὁσῶν ἡμῶν ὁσῶν ὁσῶν ἡμῶν τῷ
 πῆσῃ βιαζομάχῳ, ὡς τῷ ἐκῆς· οὐ ἢ ἡμῶν,
 ἀγῶνται, ὡς ἀδελφῶν μὲν ποῦτε ἐ ἰπα-
 νῶν, οὐκ ἂν δῆξῃο κρητοῖας ἐγκλημά,
 φῆσῃ τῷ ἢ φύσις· ἄλλως δὲ πῶς ἐπῆκῆσῃ,
 τῷ ἀπῆτῶσαι ἀδικῶν; ἐμὲ τῷ ὡς οἰδα
 ἀμῆρῶν· ἰνδῶν φωνῆς, ὡ φωνῆσῃ· ὡδὲ
 τῷ μεγαλοπῶσῃ ἡμῶν σῶν, οὐ πῆσῃ ἄλλῳ
 ἡμῶν τῷ ὡς κατῶν, ὑπῆρ Χρῆστῷ φῆσῃ·
 εἴσῃ τὰ ἰσῶν ὁσῶν ὁ κρητοῖας ἰσῶν τῷ
 τῷ κρεθῖ ἡμῶν ὁσῶν ὁσῶν τῷ ὁσῶν ὁσῶν
 οἱ πάντες ὡς ἐν χροῖσῃ· ἐ ὅμως ἄλλῳ
 οἱ χροῖσῃ, ἡμῶν ἀπῆτῶν κρητοῖας μῶν-
 βῶσῃ, τῷ κρητοῖας ὁ λόγῳ, ἀλλ' ὅτι καὶ
 ἰσῶν τῷ ἀπῆτῶν οἱ οἰκιστῶν αὐτῶν· τῷ ὡς
 μὴ ἡμῶν ἰσῶν πρῶτα ἄλλῳ οἰσῶν ὁσῶν
 ἀπῆτῶν ὡς δῆξῃο σῶν σῶν ὁσῶν, ἐ

Col. 1. 26. a.

Col. 1. 26. a.

* Matth. X. 21.

258. Theodulo filio.

Quoniam ita Deus fieri disposuit, non peccasti, o fili, de medio recedens, etsi hoc opus perfectionis non est. Verumtamen contentus esto illo quicum es fratre, quem et ego saluto: et ambo salvitia et concordēs, Dei intercedente timore: et haereticis beluis hac illac in montibus et spelunca incogniti, ac beatitudinis cursum complentes: orantes etiam pro mei peccatoris salute. Socius meus salutat.

259. Naucratio filio.

Quod convalescens, etsi non plane, ex gravissima qua conflictatus es infirmitate, eductus ego, gratias agi Domino, o carissime. Est autem animae exercitium morbus, utiliter a Dei erga nos providentia immisus; quem nos aequi bonique debemus consulere. Cum enim infirmor, inquit apostolus, tunc potens sum. Atque haec hactenus. Quis est autem hic miserandi Leontii contra nos furor, adeo vehementer fratres vexantia, et sine sanguinis materiali effusione, sanguinem ipsa detrahentis ex afflictia carnibus? Nempe ut sermo Domini impleatur: inimici hominis domestici eius. Nonne et ipse a proprio discipulo proditus ad necem fuit? Videsis itaque quomodo il qui decertant, Christo protomartyri similes fiunt. Cuiam item hic se carnifex similem faciat, non solum videlicet Iudae, verum etiam Pilato et Caiaphae interfectoibus Dei. Ex superioribus praesentia haec consecranea proveniunt dicitur Leontio, ut nosti; qui ex moechiana sententia, ad iconomacham, vel potius christomacham transit: tantumque sua impietate principi appropinquat, quantum nominis appellatione accedit. Nam leo proprium est, Leontius derivativum; ut ex igne flamma, ex ferro stimulus. Sed prope est Dominus expectantibus eum, ut stimulus frangat, ut ferrum deterat. Quare mi-

σπλ'. Θεοδύλου τέκνου.

Ἐφ' ὅσον ὠκεοτόμιστοι ὁ θς οὕτω γρη-
 ἰδίᾳ, ὡδιν ἡμέρτης τίκονι ὑποχρηστας ἐκ
 μέσου, εἰ ἐπὶ πλεονότητι ἔργου ἢ ἐπι-
 πλώ τέρξου μεθ' οὐ εἰ ἀδελφοῦ, δι' καὶ
 περσοραρδίῳ ἀξιοσεύζοιμοι ἀμφοτέρη κ' ἐ-
 εἰς ἑαυτῶν εἰς φρόβη θῶν μεστίνουσι. καὶ
 μέλ' ἐδοτ' ἔαιρικῶν θρησῶν ὡδί τι κρι-
 κήσας, ἐν ἔρεσσι, ἐν ἀπκλαίσις κρυπταζόμε-
 νοι, ἐπὶ πλεῖστος ἔμασερσιμῶν ἔδρόμων.
 εὐχόμενοι τι κ' σπλ' ἡμῶν τῶ ἀμρτωλῶν εἰς
 τὸ σπλ' ἰδίᾳ ὁ σὺ ἡμῶν περσοραρδίᾳ.

Cod. I. 367. a.

σπλ'. Ναυκρατίου τέκνου.

* Ὅτι ἀνίσθηλας εἰ καὶ μὴ τελείως ἔς
 ἐπ' αὐλασας ἀποφρονητῆς ἀσθονίας μα-
 θῶν, πύχρα ἐστὶν τῶν κεινῶν ἡγαπημῶν.
 ἴσα δὲ ἢ τοῦτο γυμνασθητοῦ ψυχῆς συμ-
 φερέστας φησὶ τὸ οἰκοκομῶντος τὰ κεινῶν
 ἡμᾶς θῶν ἰπαρομῶν, ἐφ' ἣ εὐδοκῶν ἡμῶς
 δ' αὖ ἴσας γὰρ ἀδινῶν φησιν, τότε δ'ιωατῶς
 εἰμα * οὕτως μὲν εἶπὲ ὁ λόγος, τί δὲ ἢ
 μαρία τῶ ἰσανοῦ Λεοντίου κεινῶν ἡμῶν,
 οὕτως εἶπὲν ἀδελφοῦς ἐκθλίβουσι λίαν, κ' ἡ
 χεῖρας αἰματικῆς αἰσθῆτις, τὸ αἷμα
 αὐτῶν κενουῖσι τῆ τ' σαρκῶν κλασθῆσι;
 ὅμως ἴνα ὁ λόγος τῶ κεινῶν πλεονότη, ὅτι
 καὶ ἐχθροῖσι τῶ ἀνθρώπων οἱ οἰκακοὶ
 αὐτῶν * μὴ γὰρ καὶ αὐτὸς οὐ φέρει τὸ οἰ-
 κὴν μαθητῶν περσίδουτας εἰς θανάτου; ὅσα
 οὐκ οἱ ἀθλοῦταις τίη ὠκλιανται, ὅτι Χει-
 ρῶν τῶ περσομαρτυρῶν καὶ τίη ὁ κελασθῆς
 ἰούσαν, ὅτι οὐ μόνον ἰούσαν τῶ ἀσθονί-
 μοι, ἀλλὰ καὶ Πιλῶν καὶ Καϊάφα τῶς
 θικοκτόταις ἐκ περσολαθῶντων ἴκαν καὶ τὰ
 παρῶν ἀκόλουθα τῶ σπλ' ἰσανοῦ, ὡς
 οἶδα, ἐκ μονησαντῶν εἰς τὸ οἰκοκομαχίον,
 μᾶλλον δὲ χριστομαχίον καὶ τοσοῦτον εἰς
 ἀθῆστας φέρει τ' κεινῶν, ὅσον ἐπὶ
 αὐτοῦμα ἐγίξων τῶς κλησῶν. ὁ μὲν γὰρ
 λίων, τὸ κεινῶν ὁ ἢ Λεόντιος, τὸ φησὶ
 γων, ὡς ἐκ περσῶν φησὶ, καὶ ἐκ σπληνῶν
 κείνον. ἀμ' ἐγὺς κεινῶν τοῖς ὑπομῶντοι
 αὐτῶν, σμῆνται τὸ κείνον, λιπύμων δὲ
 ἐπὶ σπληνῶν διὸ μὴ ἐκκακῶμεν τοῖς πα-

Cod. I. 367. b.

* II. Cor. XII. 10.

* Math. X. 26.

ἑμασιν, ἀδελφεῖ, εἰδότις ὅτι ἔῃ μακαροπάθεια δοκιμῆς ἔργον, ἔσφαλῶν τελευτήσας πᾶσι τοῖς ἀγαπῶσι (1) ἑνὸν γίνεται, καὶ πατρὸς ἀνοῦθον ἔσθ' ἀρχῆς τοῖς ἀγίοις ἐπιμελεστέω λαίπριον ὁ χρίστος, πληθυνθῆναι οἱ μάρτυρες, δοκιμαζέσθω ὁ ἀκρίβητος χριστός· οὐ γὰρ εἰς ἀξιοδότητος τῆς χριστιανῆς θεῆς, μὴ κακὰ θάρμῳ ἔσθ' ἀρκίως ἐξαρρήσονται, τὸ δοκιμῶν τὴν πίστιος ἀποδείξις.

Πεὶ δὲ Εὐφροναίου ὅτι οὐτως λυπηρῶς μετὰ τῆς ἀμάρτησός· πάλιν εὐκταῖον τὸ θεῖον αὐτῷ· οὐχ ἴσως δὲ ἔχῃ, οἶδα πῶς, θεῖον ὄν ἠρώσας· ὁμοῦς ὅτι κρηπίδασι οἱ τοῦτοι εἰς τὸ ἀπὸ λαλοφροσύνης ἔξω, καὶ ἴσθωσιν φαιφῶσιν, ὡς μονάζοντες ἢ μονάζουσαι· τὸ γὰρ ἔσθ' οἰκονομίας, ὁ ἀφῶ τῶν ἀποκρίσει λαγρόμοις, ὅτι μικρὸν καὶ χροῖον καὶ τὸποιν ὑπαλλάξαι καὶ χροῖον καὶ ἔξω καὶ ἀναστροφῶν, αὐτὸ εἰς ἀπὸ καὶ τῶν μὲν σωφῶν σωφῶν, ὁ ἀγῶν Ἄβραάμ· τὸ δὲ δεινότερον, ὁ ἀγῶν Δαυὶδ· τὸ δὲ εἶται, ὁ ἀγῶν Πέτρου· δυνάει οὐκ ἀνεκλήμινον κελῶν ἀποστάσις καὶ χωλότησις, τὸ κατῶστερ ἀιρέτοις, ἔργον τὸ δυνάει συμφορῆς γὰρ κρηπίδομασι εἶναι καὶ ἀμείδιον τὴν ἀποστάσις, ὅς ἀδυναμίας ἀνεκλήμινος, ἢ ἱκανῶν γνῶσιν παντάπασιν· θεῖον οὐ ἐρηκας εἰς τὸματῶν τῆς γραμματῆρος ὁ γὰρ κεφαλαίου ἑλλοπῆς ἔχῃ, εἰς τὸ ὑποκαίονα εἶσθαι τὸ ἀγῶν Πέτρου (1), ἀγῶν· κερατῆς ὁ κανὼν· τίς γὰρ εἶμι ἔργον τὸ τάλας ἵνα ἀνηγορευθῆται; πάλιν ὅτι συμβολικῶς ἔσθ' εἰς τῶν ἑλλοπῆς κεφαλαίου, καὶ εἰς οἷς ἀπὸ ἐπιζητήσας, ἔσθ' οἷς παρ' ἄλλων ἑσφῶσιν ἀπικεῖσθαι, οὐ κακοκῶν, οὐ νομοθετικῶν ὅσοι εἰς πρῶτον πρὸς αὐτῶν ἔξω· ἐπὶ μὴ θεμιτῶν, μηδὲ ἐξουσιαστικῶν· ἡρῶν γὰρ εἶμι ὁ καὶ ἀνάξῳ, οὐκ ἡσέρχῃς τὸ τοῦτον γὰρ καὶ τὴν αὐτῶν ὁμοτητῶν καὶ δολικῶς κακοκῶν ἔσθ' ὁμοτητῶν.

nime succumbamus aerumnis, frater; scientes quod longa passio probationem operatur, et quod coronarum sugetur numerus diligentibus Deum, sicut antiquitus et a primordio sanctis hominibus uisuenit. Ceteroqui praeualeat temporis potestas, sugeantur martyres, exploretur non falsum surum. Non enim erit dignus purgatore auri Deo, nisi qui satis igne examinatus, fidei experimentum ostenderit.

De Euprepiano pariter me peccatore dolor urget; sed orandum pro eo. Non ita vero se habet res, ut ego quoque scio, circa ea quae sciscitaris. Sancti occulti sunt hi, qui semper candidati extra, atrati sunt intra, seu monachi seu moniales. Hoc enim dispensationis genus, a simulando denominatur, nempe ut brevi tempore et locum mutet et vestem corporisque habitum et vitae consuetudinem, is qui semper idem est. Prioris quidem status exemplar, sanctus Abraham; secundi, sanctus David; tertii, sanctus Petrus. Ergo duobus malis propositis, casus et claudicationis, quod leuius est eligendum, id est secundum: praestat enim occultum monachum esse et haereseos immunem, cum impotentiae excusatione, quam omnino in praecipis ruere. Quod ore tabellarii dixisti, nempe octavum capitulum esse defectivum, quia sub sancti Petri canonem cadat, ignoravi hoc, et utique seruetur canon. Quis enim ego miser sum, ut contrariam legem statuam? Nam consulendo, sicut in siliis capitulis, ita et in his de quibus nuper quaesisti, auit et siliis interrogatus fui, respondi; non quasi canonem legemve proponens palam etiam ad exteros. Neque enim licet, neque mese potestatis est, qui sum quidem indignus sacerdos, sed non episcopus, ad quem aliosque sui ordinis pertinet universales canones legesque condere.

(1) Intelligit sancti Petri alexandrini canonem VIII, qui est de indulgentia danda lapsis in fide, cruciatuum causa, sed mox praesentibus.

260. Timotheo filio.

Sustinens sustine Dominum, filii mi desiderate Timothee. Scriptum est enim: si sustinebimus, et conregnabimus. Quanta haec promissio est, nempe te regem in caelis fore, si martyrium confessioia eius perfereris! Neque haec peregrina tibi videatur locutio: fecit enim nos regnum, sacerdotes Deo et patri ipsius, inquit theologus et apostolus. Cur vero hoc dico? Deum quoque voluit ex homine fieri: ego dixi dñi estis, et filii Altissimi omnes. Quamobrem qui non moritur per peccatum, neque in infidelitatem delabitur, is hanc dignitatem consequitur. Stemus igitur, frater, nec umquam moriamur; ut dñi nimirum et reges fiamus. Accedant carceres, tribulationes, angustiae, fames, igitus, gladius, sexcentae mortes, nihil est quod a Dei caritate separet. Intentent impii quos voluerint cruciatus; mihi quidem nulla vis inest, immo omnifarius ex peccatis defectus; sed veritatis doctrina demonstrat quod quaeritur: quod tu per Christi gratiam iam incepisti et valde alacriter urges, ut audio. Sed ora et pro me miserabili ut post te pergere aveam. Socius meus te salutat.

261. Basilio mouacho.

Quodnam hoc ab occidente nobis se extulit sidus rectae pietatis, cuius loquelaes splendor late luminosus, et vitae radius rutilantissimus? Ascensiones tuae, ascensioea solares; et confessiones tuae, confessiones martyrales. Quamquam ab eius, quem confessus es, providentia non est adhuc permisus ut excoariatioia certamen subires; fortasse ut subductione doui, maiorem accipiendi cupiditatem accendendam curaret bonus Deus iu pretiosa anima tua: velut erga parvos liberos se gerunt matres, dum aliis fratribus munera diribent, ut iu eis qui sunt praetermissi, doni amorem

εζ'. Τιμοθέω τέκνφ.

Ἐπιμένων ὑπομένων ὁ κύριον, τέκνον μου πεπονημένον Τιμοθέη· ἡ χάρις αἰῶνα καὶ τὸ ὑπομένωμεν ἔ συναβασιλευσάμεν αὐτοῖς. * ἢ ἄλλῃ ἢ ἐπιγίγνεται βασιλεία σε θειοβλάται ἐν οὐρανοῖς, συμπληρωμένα τὸ μέγιστον τὸ ἔμμελλον τὸ ἐμμελλόν σου εἶν τὸ λαβεῖν· βασιλείαν ἡμῶς ἰσοῦσιν, ἰσῶς τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς αὐτοῦ, φησὶν ὁ θεολόγος ἔ ὑπόσολος. * καὶ τί λίγω τούτο; καὶ θεὸν ἀνθρώπων ὁ θεὸς κατέλευσε γέννησας ἡμῶς εἶπε, θεοὶ ἐσὶ ἔ ἡμεῖς ἅπαντες. * ὅσα ἔ μὴ ἀποθνήσκων τῇ ἀσθενείᾳ, μαρτὶ πύθων τῇ ἀσθενείᾳ, εἰληπὸν τὸ εἰζήμεν· διὸ σὺ μὲν, ἀδελφεῖ, ἔ μέποτε ὑποδοχάμενος, ἵνα θεοὶ ἔ βασιλεύσῃς χρηματισόμενος. πρὸς αὐτά, φυλακῆς, βλίψης, εννοχουσίας, λιμῆ, πύρ, ξίφος, μυστοῖ ὄνται, τῆς ἀγάπης τοῦ θεοῦ οὐδὲν τὸ χωρίζον· κερχῆσθαι οἱ ἀσθενῶντες οἷος βύλωντο κοραχθῆναι· ἐμοὶ μὲν ἰσῶς οὐδέμια, ἀλλὰ πάντα εἰς ἀμνησῶν ἡσυχία· ὃ ἔ τὸ ἀληθῆος λόγος ὑπέσχετο τὸ ζῆτέμενον· οὐ σὺ, χάριτι Χριστοῦ καὶ ἀπίστων, ἔ μέλας προσδυμῆ ὡς ἀκούω· ἀλλ' εὐχου ἔ σθεῖ ἡμῶ τὰ οἰκῶν, κρηπῆται συ προσδυμῶναι ἰλιπῶν· ὃ σὺ ἡμῶ προσγοροῦντ' εἶ.

εζα'. Βασιλίφ μονάζοντι.

Τίς οὐκ ὀ γὰρ δόξως (1) ἡμῶ ἀνατάλας ἀστὴρ τῆς εὐσεβείας, οὐ ἢ ἀρχὴ τῶ λόγου σωτηρίας, καὶ ἢ ἀκτῆς τῆ βίου θεολογίας; αἱ ἀναβάσεις σου ἀναβάσεις ἡλιακά, καὶ αἱ ἐμμελλοῖ σου ἐμμελλοῖ μνηστικαῖ· εἰ καὶ μὴ παρεχόμεθα τῇ τῆ ἐμμελλοῖ οἰκονομία, τῆς διαρκῆς σε ἀθλῶσως τῶς ματασχεῖν· τὰ γὰ ἵνα τῇ ὑποκεκῆσθαι τῆ δόξου, πᾶσινα ὁ πῶθεν ἀναφθῶναι τῆς λαμπρῆς εὐδοξουσεν ὁ ἀγαθός (θεός) ἐ τῇ μέμῃ σου φυγῆ· οἷα τὰ τῆ μνηστων πρὸς τὰ ἰχθῶνα ἄσῃς ἰφ' ἰτίσως τῆ ἡμακῶν ἀσθενουσι, σκαίοντες τῆ ἀλλοφθῶνται τὸ φιλοδουλοῦν.

(1) Basilius archimandrita erat Romae. Recolitur in hoc volumine epistola 192, nec non in volumine quinto p. 121. alia 2 nobis item edita.

Col. I. 260. h.

* II. Tim. II. 12.

* Apoc. I. 6.

* Ps. LXXXI. 6.

Col. I. 270. a.

ἢ πάλιν ἵνα μὴ λάσῃ τὸ ἦν μάρτυρον αἵμα χείρωνος φερὸς τὸ ἕξῃς, ἀφ' οὗ καὶ χροῖσθε λαμφομένους, καὶ ἰδοῦσθε ἀνάσταται, καὶ ὁ ἦν ἐκδοσθέντος ἰσχυροῦται.

Χαίρων ἔσθ' ἐσυχραίων σὺ τῇ συμφετορῇ τῷ καταλόγῳ τ' ὁμολογησάντων καὶ ὡς ἰδὼν κατ' ἰφθαλμῶς, φερίως ἀπαύξομαί σε τῷ πνεύματι, ἔσθ' ὡς ὁμογνώμονα κείνω, καὶ ὡς πατέρα πτ' οὐκ ἀδελφόν· οὐχ ὡς αὐτὸς ἐκ πολλῶς ὑπερνοήσεως φησὶ ἔχω καὶ φερίως, καὶ διζήσις ὑπὸ μέγιστος θεῶν ἀόρατους δίδωμι σοὶ ἐπὶ τὸ αὐτὸ συμφερόσῃς ἔσθ' ὁμολογήσεως μέγιστος αἵματος, ἐξ ὧς ἔτυχε, ἀλλὰ τ' μὴ ὑπερνοήσασθαι ἡμῶς τ' ποιῶσθε ἡμᾶς· Χριστὸν τ' θεὸν ἡμεῖς, μήτι μὲν τ' ἰσοπέποι, μήτι πᾶσι τ' ἀρίων ἔβηλον γὰρ ὅτι τῷ ὁ εἰκόνας ἡμέτερος ἀνθρώπου, ὁ εἰκόνας ὁμοῦς ἦν τῷ ἀποφθλακτικῶς εἶπε ἑαυτὸν ἀμφοτέρω ἀρχαίτων καὶ εἰκόνας, τῆμ' τε ἔσθ' κατὰ· εἰ δὲ τίπο οὕτως, ὡς φασὶν οἱ θεοφῶροι, δηλαδὴ ἔσθ' ὁμολογῆσι καὶ ἀρῆσι· ἐπὶ αὐτῷ ἔβηται ὁ ζωστικός σου εἰς ἐκπύλωσιν τ' τύπος αὐτῶν· ἀλλ' ἦν τῷ σφραγῆς οὐδὲ ἔβηται ἀνθρώπων τ' εἰκόνας αὐτῶν· ἀλλ' ἔβηται ἀσφαλδῶς τ' φησὶν ὁ κύριος ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν, ἔσθ' ἀδελφῶν· καὶ γὰρ εἰκόνας ἀνθρώπων θεοῦ, ἔσθ' ἡμεῶν μᾶλλον ἢ τῶν τ' σωματικῶν χαρακτικῶν αὐτῶν ἢ ἀνθρώπων κατὰ ὅσον πλείονα ἐμφοίρα ἐπὶ θεῶν τῷ φερόσῃσι Χριστοῦ ἢ μίμωσις ἐπὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐν πᾶσι τοῖς ὡς θεοφῶροι καὶ κατὰ τὸ ἐπιζήμωνος λίλικται ὁμοῦσθαι πηγᾶσιν αὐτὸς ὁ κύριος εἶπεν καὶ τὸ ἀκόλουθον τῷ ἑβραϊστικῶς ἀμῶν ὁ ἀδελφῶν τ' εἰκόνας μὲν, ἔσθ' ἀδελφῶν, καὶ ἀλλοίως ἐκ τῶν, εἰ καὶ μὴ θεοφῶροι τῶν ἀρῆσιζήσις· οὕτως ὁ λόγος ἐστὶν οὕτως, μὴ ὑπερνοήσῃς τῷ τ' ὑπερνοήσῃς μέγιστος καὶ φερόσθῃς ἢ ἀρῆσιζήσις σὺ φερί τ' οὐδὲν ὡς μὲν, ἀρῆσιζήσις τῷ κατ' ἐμοῦ ἔγκομιαν, οὐδὲν ἔχοντ' ἀγαθόν, οὐτὶ μὲν φερόσθῃς· εἰ δὲ ὅτι ὁ φερόσθῃς ἡμεῖς ἀδελφῶν τ' ἰσχυροῦς ἔσθ' σοι, γὰρ ἐστὶν φερόσθῃς οὐ τῷ ἕξῃ· πολλοὶ γὰρ ἔσθ' ἐν ὑμῶν βλαστῶν ἐκ κακοειζῶν, καὶ μέγιστος ἐπὶ τῷ φερόσθῃσι.

* Luc. X. 16.

exsuscitent. Vel etiam sic actum est, ne omnino deficiat martyrum sanguis postea fundendus, quo et tempora illustrantur, et pavimentum sanctificatur, et orthodoxorum coetus corroboratur.

Gaudeo igitur et tibi gratulor, quod in confessorum album sis illatus: et quasi oculis spectans, spiritu te complector, et dogmatis consortem, et quasi patrem fratremque iudico, non ut tu propter nimiam humilitatem dicis. Teneo te et amplector, et dexteram Deo invisibiliter teste porrigo, me tecum consensurum et confessorum usque ad sanguinem; non qualibet ex causa, sed ne Christum creatorem Deumque nostram negemus, neque Deiparam, neque ullum sanctorum. Exploratum esse enim, negata horum figura, figuratum quoque negari similiter; siquidem idem utrumque est, archetypum et imago, quod attinet ad honorem et potentiam. Quod si haec ita se habent, ut aiunt theophori, in confessione etiam vel negatione idem usuvenit. Nonne negatur vivifica crux, spreta eius effigie? manifeste negatur. Nonne spernitur hostiliter in imagine sua? sine dubio spernitur. Quid ait Dominus? Qui vos spernit, me spernit. Utique Dei imago est homo; magis tamen corporali eius figuræ propinquat ars, quam homo: quatenus plurima est similitudo prototypo Christi, prae imitatione incomparabilis per omnia divinitatis; etiamsi secundum aliquam possibilitatem dicitur assimilari. Quapropter ipse Dominus dixit cum consecratae intelligentiae vi: qui spernit imaginem meam, me spernit. Neque aliter res se habet, quidquid contra videatur Christi negatoribus. Sed heic nostra oratio consistat, neque epistolae terminos praetergrediat. Et oret sanctitas tua pro imbecillitate mea, omissis de me comeniis, quia nihil boni habeo vel egi. Quod si discipulus noster frater Hypatius videtur tibi laudabilis, debetur gratia surculo non radici: multa enim frondosa germina ex malis radicibus, praesertim in rebus voluntariis.

262. Macario praeposito.

Cum satis temporis in silentio effluxerit, necesse putavi vocem meam emittere, maestam quidem sed tamen amore informatam ad paternam sanctitatem tuam. Nam quis te mihi congruentior in iis quae ad Dominum pertinent, et sive in vita sive in doctrinae ornatu? Addam etiam quis in aeternis ab antiquo coniunctior? Quae porro tibi, pater optime, videntur praesentes res? noone adventantis Antichristi praedudia? Sublatus de medio est Christus pictus, cum matre et famulis suis, quod iudaismi vel paganitatis proprium est. Dominantur non pastores, sed lupi, cunctos habentes sui similes subditos: et sicubi Christi ovis comperitur, eam studiose curant a feris dilaniandam. Ex duobus meis olim discipulis, nunc impii facti pastores, saevius quam alii furunt, condiscipulos partim vorantes per haereseos rapinam, partim vexant, quasi non diversos a vexatoribus. Cur opus sit singula persequi? Omnia perturbata sunt et pessumdata, a praecedentium malorum nezu in maiorem semper excessum elata impietate. Quorsum haec dixi? partim quidem in stomachum levarem, eructando quae meam miseram animam maestificant mala: partim vero ut attentioorem facerem sermonis mei stimulo sanctitatem tuam, ad orandum pro instantium solutione bonum Deum nostrum. Scio enim pro sua benignitate fore eum tibi propitium qui iustus es.

263. Constantino praeposito.

Priori epistolae hanc addo, ut alloquar paternam sanctitatem tuam, quam ego omni animi affectu prosequor, non solum ob veterem nostram in Christo amicitiam, sed etiam propter eorumdem pro Christo martyriorum passionem. Primo quidem te audivi in urbe versari, optime ferventerque certamen confessionis facientem. Deinde exulem in Thraciae regionem amandatum,

στβ'. Μακαρίω ἡγμνήω.

Αὐταρκῶς διηπεύων ὁ τῆς σωπῆς χρο-
νος, διὸ ἀναγκαστὸς ἠρησάμενος ἀφῆσθα φρο-
νιῶ μου οἰκτρῶν μὲν, ὅμοιος ἀγαπητικῶ
πρὸς τὴν πατρικίαν σου ἐσθούνητα. τίς γὰρ καὶ
ὁ σωματικώτερός σου ἦμῖν εἰς τὰ πρὸς κύ-
ριον, ἢ καὶ τὸ βίβη καὶ τὸ λόγον κρητυλα-
σμήνου; πρὸς δὲ αὐτὸν δ' ἂν καὶ τῆς ἑστυπα-
θείας ἐκπαλαμ σμημμήνου; τὴν δέ σου, πα-
τέρον ἀρείστη, δεκά τὰ πρὸς τὸν, ἀλλ' ἔρχ
πρὸς τὸν δὲ τῆς Ἀνηχρίστου ἐλάσσεως;
ἦρθη Χριστὸς ἐκ μέσου κρητυσμήνου, σὺ μὴ
ἔτι καὶ διεκπεύων, ὅπως ἔστιν ἰουδαϊσμοῦ
ἢ τοῦ ἑλληνισμοῦ. ἀρχισιν οὐ ποιμήνεις ἀλλὰ
λύκοι, ἔλας δὲν ὑπὸ χρίστος ὁμοίους ἔχον-
τες καὶ εἰ τοῦ πρὸς τὸν Χριστὸν ἐπέσει;
ἀειδούσαι διεκπεύωνται αὐτὸ ἀπεργασάσαι
δουὶν τὸ πρὸς τὸν μετὰ τὸν κὺν ἀίους ποι-
μήνους, ἀρχισιν τὸ ἄλλων μαίονται
δὲν συμμεθῆτας, ἢς μὲν κρητυδόντες τῆ
ὑφάρπαγῆ τῆς αἰρέσεως; ἢς δὲ κολάζοντες,
ὡς οὐκ ἄλλους τῆ κολάζονται καὶ τὴν δὲ
καταλίγη; τὰ πάντα συγκρίματα καὶ ἠφα-
νισα τῆ τῆ πρὸς τὸν κρητυσμήνου συμ-
ποκῆ, σωματικῶν εἰς ὑφάρπαγῆ καὶ
ὑφάρπαγῆ τὰ κὺν ἀειδούμενα τὴν εἰ-
νικε ἐξῆσθη ἑστυπα; τὸ μὲν ὡς ἂν ἰουδαϊσ-
μὸν πρὸς τὸν ἀνατολῆς τῆ τὸν κα-
πανίω μου ἡγμνήω λυπημένον. τὸ ἢ ὅπως
πρὸς τὸν κρητυσμήνου ποιῶνται τῆ νύξ τὸ
λόγου τὴν ἀνωπύλω σου, ἐστυργάσαι εἰς
λύσει τὸ κρητυσμήνου πρὸς ἀνατολῆς ἡμῶν; τὸν
εὐλατῆσαι γὰρ δικαίω σου ὑπὸ τοῦ οὐδ' ὅτι
ὁ φιλήσωνται.

Cod. I. 271. a.

στγ'. Κωνσταντίνω ἡγμνήω.

Πρὸς τὸν τῆ πρὸς τὸν κρητυσμήνου καὶ
τὴν δὲ, πρὸς τὸν κρητυσμήνου τὸν πατρικίαν σου ἀνω-
πύλω, ἢ ἡγμνήω ἐξῆσθη πρὸς τὸν ἀγαπητικῶ
δὲν εἰσπύων, οὐ μόνον δὲ τὸν ἀρχισιν κρη-
σθῆσαι ἡμῖν ἐκ Χριστὸν χρίστος, ἀλλὰ γὰρ καὶ
δὲ τὸν ἑστυπαθείας τῆ ὑπὸς Χριστὸν κρη-
τυσμήνου πρὸς τὸν κρητυσμήνου καὶ ἡγμνήω
δὲν εἰσπύων καὶ ἐκ τῆ σου τῆ ἡγμ-
νῆου δὲν εἰσπύων καὶ ἡγμνήω καὶ ἡγμνήω
τὴ δὲ ἐκ τῆ σου τῆ ἡγμνήω καὶ ἡγμνήω

Cod. I. 271. b.

κόων χάρις ἀετι πάσι ἡρθαι καὶ μετελθῆναι ἐν τῇ Βυζαντίδι· ἡσυχαστὴς ὡ μάρκαρ
 ⲛⲉ τῆς εὐσεβείας φρόνησι· ἀλλὰ χάρις ἐπι
 σοι σίφαισι θύοιτοκοι, καὶ ἱπαθλοῦ ἀφάρτα
 αἰωνίου ἀμειβόμενα· φθίζου καὶ ἀν
 τὸς ἡμῖν τοῖς ἀπαντοῖς ῥήματα ζωῆς· ἴσι
 αὐτα γὰρ τὰ παρὰ σοῦ, εἰ καὶ βραχυλό
 γούμενα· εἰ ἢ μὴ, ἀλλὰ γὰρ τὸ ὑψηλὸν
 εἶναι τῆς ἀθλιότητός μου μὴ ἡσυχαστὴς εἰς
 τὸ σῶζεσθαι.

σζδ'. Μιχαὴλ Συμάδωνι.

Cod. I. 371. b.

Πάλαι ἤμεθεν ἐπὶ σὲ ⲛⲉ ἐτύλοι καὶ
 ἰσραήμια τῆς ἀλλοθίας μεθῆκαν τὴ περ
 ἴηρου ἀπερσεύουσι ὁ κριταλῦται τῆς εὐσε
 βείας ἐν ἀσφί κρητίχοντες· καὶ ἰβουλόμην
 ἔθης· ἡλαμ τῆ μακροεὐαπί σου, ἐπίχου δὲ
 ἰκρυτὸν ἐκ τῆ ἀπαξ καὶ δις φθίζου καὶ
 καὶ μὴ ἀξιοθῆναι ἀντακούσαι· ἀλλ' ἐπὶ
 ἔκστα εἰς ἑαυτὴν μάχα εἶναι μοι τῆ σμι
 κροβ καὶ εὐταλῆ τὸ καὶ μόνου ἀπερσεύουσαι
 ἀπώσαι παρ' αὐτῆς, ἡν νῦν ἰδὲ καμῆν ὑπο
 τῆ σιμάθλου ἐν παρὸς μου ἀγίου ἡβ' Κα
 θαρῶ διὰ γράμματῶν, εὐθύμως ἀφορμη
 θῆς ἡλθον ἐπὶ τὸ γράφαι· οὐδέ μιν ἀνη
 σι φέρουσι· ἢ λόγου τῆ θιοταλῆ ἐν ἀρι
 τῆ, ἐπὶ πειχρὸς καὶ ἀσίφλου· ἰμοὶ δὲ
 τῆ ἀμειβόμενα παρηγορία ἰμποικουῦν
 ὡς παρὸν πῶν πατεὶ ἀξιαγασῶν ἡσυχασ
 τῶν· ἐπαθλοῦται ἡμῶν εἰς ἡμεῖς Χριστοῦ
 σιμῶνι μὲν ⲛⲉ τὸ πῶν ἐν ἐκ κρητίχῃ, κολα
 σῆσαι εἶναι ἐκλελυμένον, οὐ τῆ θιοτῆ τῆ
 τόπου, ἀλλὰ τῆ κρητίχῆ τῆ κρητίχου
 καὶ σιμῶνι εἰς ἑαυτὸν δοκίμου κολασῆς,
 περὶ δοκίματον ἀνθωνιῶν· ἐν τὸ θια
 τερον κοινόν, τοῖς μὲν ἀσθῆσι, κατ' ἰλπί
 δε τῆ κρητίχῃ ἢ ἰφροῦν, ἡν ὁ κύριος ὑπο
 βραπίξῃ, ἡμῖν δὲ ἐσαγῶνιον· πῶν γὰρ οὐ
 ὡμοῖς καὶ ἰδράσαιμεν ἐν τῇ εὐσεβείᾳ σιμου
 μένους περὶ ἢ ἀθλοπι· αὐτῆ μου ἡ βρα
 χία φροφῶντικῆς, ἡν συγκαταβατικῶς δι
 ξάμενος, ἀνθωνιῶν ἰφροῦ μοι τῶν ἱερῶν φρο
 δῶχας εἰς ψυχῆς σιμῶνι ἀγῶνιαι ὡμοῦ
 καὶ ἀπεπῶντι.

Nuper inde amotum, et Byzantium translatum. A carceribus ad metam, et a meta ad carceres decurris, o beate, pium stadium. Sed gaude, quia tibi a Deo multiplices textuntur coronae, et immarcessibilia praemia in aeternum reservantur. Loquere tu nobis quoque misellis verba vitae: talia enim tua sunt, brevia licet alloquia. Si minus, saltem orare pro miseria mea ne cesses, ut salvus fiam.

264. Michaeli Synadoni.

Cognovi olim, te veritatis columnam ac fundamentum, ex priorie relegatione translatum, ab orthodoxiae destructoribus in urbe detineri: voluissimque scribere beatitudinis tuae; sed me cohibui, quoniam semel et iterum locutus, nullo responso dignus fui. Sed quoniam nunc iudicavi, grande aliquid exiguo mihi et villi contigisse, tua tantum audita salutatione, quam nunc accipis a tui certaminis socio patre meo sancto monasterii in Cathara per litteras significata, libenter hinc capta occasione ad scribendum me contuli. Et tuae perfectae divinitus virtuti nullam utilitatem conferret sermo meus, qui sum pauperulus et abiectus, mihi autem peccatori solamen creabit, seu cuidam filio patrem admirabilem alloquenti, qui fortiter pro Christo decertat. Intellego enim, locum in quo retineris poenalem esse sedem, non loci natura, sed principis improbitate: ita ut eodem conveniret navus punitor cum naviore antagonista: communique id theatrum est, impiis quidem ad spem (quam Dominus irritam facit) votia suis potiendi, nobis autem ad repugnandum; quid ni enim? simul tamen fortitudinis veluti schola exacuendis ad certamen. Haec est brevis mea ad te oratio, qua indulgenter excepta, remuneraberis me sacris precibus ob animae salutem, sanctissime pariter et desideratissime.

265. Tithoi filio.

Bene convenienterque, frater, epistola tua neque multiloquium habet, neque frugique quocquam desiderat; ita ut dum legerem laudari te, et egregium verbis et opere te evadere precatus sim. Magis itaque convalesce, fortisque vir fias, parans temet ad subeundam pro Domino necem, exercens te ad lectionem, ad veritatis dogmatum comprehensionem, et quidem hodiernae orthodoxiae. Laetare, omissa tristitia, gratiasque age qui te adeo dilexisti Christo, ut ad hunc confitendi eius gradum perveneris, in qua vita aeterna est et ineffabile gaudium; etiam forte membratim concidamur, nedum includamur, solitudine plectamur, frigus et penuriam victos experiamur. Nam qui ita non est comparatus, tamquam foenm exsiccat, id est cadit, quemadmodum lapsus usvenit. Tu ergo fili mi sta, mala perfer ceu bonus Christi miles, confessionem tuam consumma; manum simul porrigens, prout iam antea scripsi, Studii fratribus, si adhuc in Domino salvi sunt; quia praecipue ad te pertinent, ceu concertatores et socii. Ora etiam, carissime, pro me peccatore.

266. Silvano filio.

Laudavi Deum meum, cognita bona tua, fili, ex litteris valetudine. Gavisus item valde sum, quod ex urbe evaseris, coniunctus fratri tuo Luciano, atque in isto vivatis loco, unde abest strepitus, tumultus et haereses flamma; inhabitat autem silentium et quies, unde conficitur bonus animae status, tibi que praecipue fraterni officii meritum conflatur in istius tristitia; quae res mihi solatio est, non mediocriter propter eum dolenti. Benedictus tu, carissime! bene deliberata sit a vobis haec conventio in Domino! Prosperum hoc sit vobis opus in sancta oratione manentibus, etiam pro me peccatore, ut per omnia salvus sim.

σζγ'. Τιθοῖ τέκνῳ.

Καλῶς ἔ φρονηκότως ἀδελφεῖ τὸ χράμματα σου, οὕτω πολυλογίας ἴσθαι, οὕτω ἤσπασιν τὸ λόγον. Ὡς με ἡδύως ἀναγνώσκοντα ἐλογισθῆναι σε, ἔ ἔνθα καὶ ἐξέμαρξον καὶ λόγον ἔ γρηγορῶ ἔναι ἐπὶ κη ἀποδίδου, ἰαυτὸν ἀπὸ πνευματικῶν ἐκείνων ἐκείνου θανάτου, τυχούμεν ἐν ἀναγνώσει, ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν ἐπὶ ἀληθείας δογματων, καὶ γὰρ οὐκ ἀποσταθμίζουσι ἡσυχίας καὶ μὴ λυποῦ, ἀλλ' ἐν καρδίᾳ ἡμῶν ἡραπύκωτα σε Χριστὸν ἐν ταύτῃ μίση φθασαυ τῆς ὁμολογίας αὐτῆ, ἐφ' ἣ ζῶν αἰώνιος ἔ ἡσυχία, ἀνεκάλυπτον καὶ μαλοκοπήματα, οὐχ ὅτι ἰδὸν ἡλικίασμα, καὶ μενούμεθα, καὶ ἔργα μόνον, καὶ ὁλοκαυτωμένον. Ὁ γὰρ μὴ οὕτως παροικισαμένον, ἔ φησιν ἡμῶν ὡς οὐκ ἔστιν, ἡσυχία ἐκείνου ὡς ἐξέτισμα οἱ ἐκπαιδευόμενοι. σὺ αὖτὸ τέκνον μου σῆθι, ἐκκοπήσθαι ὡς ἐκείνου ἐραπύκωτα Χριστῷ, ἢ ὁμολογίας σου ἐκπλήρουν, ὁρῶντας χεῖρα, καὶ τὰ ἐ γέγραφα, σφύρασθαι τοὺς ἐκείνου ἐπὶ τῷ Σπιδίῳ ἀδελφοῦ, ἐπὶ τῷ σάζοντα ἐν κυρίῳ ἐπὶ τῇ ἐκείνου ἀνήκει σοι, ὡς σὺ αὖτὸν ἔ σπυροῦν ἐν κύριῳ χριστῷ σὺ τῇ ἐκείνου τῆς καρδίας φρονήσου ἀπὸ ἡμῶν τ' ἀμάρτυρων ἡραπύκωτα.

Cod. I. 172. a.

σζδ'. Σιλwanῶ τέκνῳ.

Ἦνιστα ἡμῶν θεῶν μου χράματα σε ἔ φησιν τὸ χράματα τέκνον τῶν ἡραπύκωτα, ἡδύως δὲ καὶ πάντων ἐπὶ ἐξέμαρξαι ἡμῶν ἐν ἀσφ, σωματικῶν τῶν ἀδελφῶν ἐν Λυκαίᾳ, καὶ ζῆται ἐν ταύτῃ τόπῳ, οὐ ἀπίστα κομπῶ καὶ ταύρα, καὶ ἡ τῆς αἰρήνης φιλίᾳ; ἐναυλίζονται δὲ ἡσυχία καὶ ἀταραχία ἀπὸ ὅσων ἐγίνετο ἔ φησιν ἀγαθὴ τῇ ψυχῇ, μέλισσα δὲ καὶ σοὶ ἡμῶν οὐκ ἔστιν καὶ φιλόστολον ἐν τῇ λυκῇ τῆσδε, καὶ ἡμῶν ἐκείνου οὐκ ἀπαθὺς φέρονται ἐλογισαμένον ἢ ἀγαπῆται καλῶς ἀνανοθεῖ ἡμῶν τὸ σάγμα ἐν κυρίῳ ἐκείνου θανάτου ἡμῶν τὸ ἔ φησιν ὅσων ἐκπύκωτα ἔ φησιν καὶ πρὸς ἡμῶν τ' ἀμάρτυρων, ἵνα σαζοίμεθα κατὰ πάντα.

Cod. I. 172. b.

σζζ'. Ἐνοδίου καὶ Ἰωάννη τέκνους.

Coδ. I. 572. a.

Μικρὰ συλλαβὴ τῶν ὑγιᾶν καὶ σπου-
σμήτων ὑμῶν διὰ τὰ εἰδομένη ὡς κατ' ἰ-
θαλμοῖς, ἔχαστον ἐπὶ ζῆτι ἐν κείνῳ,
καὶ θλιπτικῶς πῶς γὰρ οὐ; πρὸ διαγωγῆς
ἀλλ' ἢ ἰλιπὶς κουφίζονται τὰ λυπηυῖα· οὐ-
δέ τις χρείσων ἢ τῆ κόσμου χρεῖσων, χρεῖσ-
ται εἰς οὐρανοῦς· ἐν δὲ τῶν θλιβόμενων δὲ
κείσων ἴσθαι, ὑποτιύσεται ὁ αἰώνιῳ ἀγα-
λιώσας· στερροῦτε ἑαυτοῖς, ὡς κεκαλίτε,
συμφερότερον, γινωσκαιτίεσθαι, ὡς ἀν' ἔργῳ
καὶ λόγῳ δοῦλοι θεῷ χρηματίζεσθαι, ὅτι τὸ
θεολογικὸν μακαρισμῶν καὶ βουνομένων ἀ-
χρεῖστε, ἵνα καὶ ἀπὸ θείων ἐπιστολῶν ἐπ-
τολιῶν προστιύσθαι ἐσθὲ ἡμῶν τὸ ἀμφο-
τελῶν, εἰς τὸ σωζέσθαι.

σζη'. Συμῶν τέκνους.

Coδ. I. 572. a.

Ἐπιθὴ ἀνείρων σὺ ἢ ἐπιστολῶν, ἔκα-
ίμαθον ἐπι καθίζη, ἔσπας, καὶ μὴ ὅσους
ἐσὶν ἀδελφοῦς σὺ, τίκον ἡραπμήμον,
πάνυ ἀνεπαῖον ἐσπῆτος ἐν εὐλόγησιν ἀμφο-
τέρους, καὶ πρὸς γὰρ τὸ ἄλλων σὶ καλῶς
προσηγούμενον, καὶ ὅτι ἀγαθῶς κασασίας
ὑπὸ ἑαυτῶν ἰδόντα ἐσθὲ λοιπῶν ἑωγαρῶν
φουλαχθῆναι μοι, ὅτι τὸ αὐτὸ συζῶντας ἐν
ἰσθῆτι καὶ ὁμοιοῖα, ἐστὶ τὸ διαγωγῆς θειού-
της σπασίως καὶ μακαρισμῶν· καὶ γὰρ
μακαρίων ὑμᾶς εἴρηκαν ἐν εὐαγγελίῳ ὁ κύ-
ριος ἢ ὑψημῶν μαγᾶλη, ἢ ἰλιπὶς ἀντιπ-
βλητος, καὶ γὰρ βασιλεῖα ἰσραὴλ· ἐστὶ αὐτῶν
ὡς κεκαλίτε ἀδελφοῖς μου, ἐστὶ ἀκαθάρτους
ἐκ τῆ ἑσθῆτων ἰσθῆτων ἐσθῆτων πα-
ρακαταζόμενοι μπικος καὶ συλλοφῶντες, ἔ-
ἵνα ἀθροφροῦσθαι δυνάμει θεοῦ, καὶ δὲ
πολλοὶ τὸ ἀδελφοῦ ὑμῶν· τίως δὲ τίως ἀν-
οικονομῆ κύριος ἀσπληπῶν μῆσιν, μῆσιν
ἐσθῶντες· τὸ τὸ μῆ ἀκαθάρτους ἴσθαι
φοῦς ἀμῆλως ἐσθῆτων, τὸ τὸ ὑπο-
καταζόμενοι ἀμῆλως ἐν φόβῳ Χριστοῦ· δὴλον
ἐπὶ κεφαλῆς σὺ ἀδελφῶν προσηγούμενον· πάν-
γὰρ τὸ ἀκαθάρτων ἐσθῆτων, ἀκαθάρτων καὶ σα-
σῆτων, οὐ λυρωθῆσθαι προστιύσθαι ἐσθὲ
εἰρήνης ὅτι τὸ ἐκκαλοῦσθαι, ἐσθὲ πάντων τὸ
διασπαρμῶν ἀδελφοῦ ὑμῶν, ἐ μῆσιν τὸ

267. Enodio et Iohanni filiis.

Paucis ex verbis vestram amborum va-
letudinem tamquam oculis exhibitam cog-
novi; et gaudeo quod in Domino vivitis,
quamvis non absque tribulatione; qui enim
aliter fieri potest persecutionis tempore? At
enim spes molestias allevet. Nemo mundi
gaudio gaudens, in caelis gaudebit: nemo-
que vicissim heic propter Dominum afflic-
tus, aeternam laetitiam non consequetur.
Roboramini, orate, vosmet munite, volun-
tati propriae repngate, ut verbo et opere
Dei servi sitis, atque illius ore pronuntiata
beatitudine digni evadatis. Semper scribe-
te, ut et semper epistolam recipiatis. Orate
etiam pro me peccatore, ut salvus fiam.

268. Simeoni filio.

Postquam epistolam tnam legi, cogno-
vique ubi sis, et quomodo, et inter quan-
tos qualesque fratres, plane recreatus sum
miser ego, frater carissime; laudavique
ntrosque, sed te prae ceteris, qui proci-
clare praees, et in bene constituto statu
reliquos item ad te recepisti. Sic ergo mi-
hi conservemini, unā viventes cum pace
atque concordia, et persecutionis tempus
salutariter beateque transigentes. Nam bea-
tos vos dixit in evangelio Dominus. Magna
aestimatio, spes summa; etenim regnum
caelorum est. State itaque, quaeso fratres
mei, state invicti a visibilibus hostibus et
invisibilibus; mente attenti ne compre-
hendamini, sed victoriam potius repor-
tetis Dei virtute, ut fratrum vestrorum
multi. Interim dum Deus providet vos
esse liberos, in recta vita manete; scilicet
mutua caritate devincti et cum inimi
demissione, invicemque subiecti in timo-
re Christi; te videlicet, frater, praesiden-
te; omne enim scephalum et rectore ca-
rens, inordinatum fit et seditiosum, quod
a nobis absit. Orate pro pace ecclesiae
Dei, pro omnibus vestris dispersis fratri-
bus, praecipueque pro Studitis, qui ab ir-

religioso Leontio vexantur et valde atteruntur, cui tamen resistunt fortissime: deinde et pro me peccatore ut salvus in Domino sim. Frater vester Nicolaus plurimam salutem dicit.

269. Constantino laico.

Benedictio Domini super te sit, superque domo tua universa, propter ea quae mittis humilitati meae, o homo Dei, orthodoxiae liliū, amice flagrantissime. Si amicum possides, inquit scriptura, in tentatione ipsum posside, quoniam est calamitatis socius, fidei custos, cuius rei tam praestantis non est aequus aestimatio. Talis es tu, qui operibus verbisque dictum confirmas. Sed iam quaeso desine, neque tibi ipsi incommodus sis. Quod si nolueris, ne Deus quidem tibi invisibiliter benefaciendo cessabit; qui et te illaesum tota cum domo conservet!

270. Casiae.

Qualia nobis denuo locuta est spectabilitas tua, cordata simul atque prudentia, ita ut demirer, et gratias Domino agam! Et quidem in parva puella tantam scientiam comperiens. Non sane ut in antiquis; multum infiniteque absumus et viri et mulieres ab illorum sapientia et eruditione, qui nunc vivimus: nihilominus, pro praesenti tempore, tu maxime excellis. Sermo tibi ornamentum est, omni temporali pulchritudine pulchrius. Sed quod magis requiritur, vita sermone concors est, et in neutro claudicas; non contenta, quod olim vulpaveris, adhuc indignaris quodammodo, quasi ferre non valeres inflammatum studium pulchrae confessionis; in qua utinam tu ferventer perseveres! Vere quippe scis nihil aequae esse pulchrum atque iucundum, ut pro veritate pati, et in passionibus triumphare. Aurum, argentum, voluptas, et quicquid bonum esse videtur in terrenis. nihil est, etiamsi appelleretur bonum; quia fluxa sunt et caduca et somniis

εις τὰ Σπιδίη ὑπὸ τῷ ἁγίῳ Λιοντίῳ κληρονομήσαντες ἐλάττω πνευματικῶν, καὶ μετὰ τὴν καταστάσιν ἡμεῶν ἐπέταξεν καὶ ἡμεῖς τῷ ἀδελφῷ σου Νικόλαῳ ἐν κυρίῳ ὁ ἀδελφὸς ἡμεῶν Νικόλαος πλεονεξουροῦν.

εξθ'. Κωνσταντίνῳ λαϊκῷ.

Εὐλογία κυρίου ἐπὶ σὲ καὶ ἐπὶ πάντα τὰ οἴκῳ σου, ἀγαθὸν ὅν ὑποστάλλας τῇ ταπεινώσει ἡμεῶν, ἀνδραγαθῆ τῷ θεῷ, κείνον ὀρθοδοξίας, φίλος δὲ πνευμ. εἰ κτήσῃ φίλον ὡς φρονεῖ ὁ λόγος *, ἐν παραστροφῇ αὐτῶν κτήσῃ, ἰσχυρῶς ἵπῳ ἰστί κοινωνίας θλίψις, πιστεύεις φύλαξ, οὐ σὺ οὐκ ἴστί σταθμὸς τῆς χαλλισθῆς. Τσοῦτο ὅν, εἴξῃ ὅν ποιῆς καὶ λίγης ποιοῦμεν τὸ λόγον. ἀλλ' ἄνεις ὡς χαλαρὰ, μὴ ὑποπίπτῃς σαυτῶν· εἰ δὲ οὐκ ἀνίχη, μηδὲ σὲ ὁ ἀγαθὸς θεὸς ἀορέτως εὐεργετῆν· ὅς καὶ διαφυλάξῃ σὲ ἐν ἀσπὶ παροῦσι.

Col. I. 27. b.

* Eccl. VI. 7.

σθ'. Κασίᾳ.

Ὅσα ἡμῶν ἐ αὐθῆς ἐφθύγηται ἡ κοσμιότης σου, ἡμῶν μὲν σπρά, ἡμοῦ ἢ ἐ σωματῶν, ὡς με εἰκότως δεῖ ξηνολογεῖσθαι ἐ ἐνχαριστῶν τῷ κυρίῳ· ἐπὶ κόρη ἀσπυρῶν, πλεονεξουρία γαστρῶν ἐσοφῶντα· οὐ μὲν οὐκ εἴ τις τὰς πάλαι, πολλὰ γὰρ ὑποδέομεν καὶ ἀπειρον, καὶ ἀνδρῶν ἐ γυναικῶν τὸ ἴσταναν σφίρας καὶ παιδίσκων οἱ πάλαι ὅμως δ' αὐτῶν ἐπὶ τὸ παρῶν ὑποφῆρας ὅτι μέγιστα καὶ κόσμος σοὶ ὁ λόγος, πῶς ἐπὶ σπῆμα ἐυφραπῆς ἀγαπῶντος· ἀλλὰ τὸ ζητήμενον, ὅτι σπῆμα καὶ ἐ βίῳ τῷ λόγῳ, καὶ οὐ σπῆμας ἀπὲρ ὅτι οὐκ ἔστι οὕτω πρὸς ἐλάττω ἐν τῷ νυνὶ διωγμῷ πᾶσαν ὑπὲρ Χριστοῦ· ὅχι ἐπὶ μετρονόμῳ τῆς πάλαι ἀεμιμῆς, ἀλλὰ γὰρ καὶ αὐθῆς σπῆμαζέουσα οἰοῦν καὶ σπῆμα οὐκ ἔχουσα, τὸ περιπλεμῶνον ἔσται τὸ χαλῆς ὁμολογίας, ἐν ἣ φιλῶν τῆς δὲ σπῆμας ὅπως γὰρ οἶδα τί κελεῖν ἐ πὶ περὶ σπῆμα, ἀλλ' ἢ τὸ πᾶσαν ὑπὲρ ἀληθείας ἐ πλεονεξουρία ἐν τῷ παρῶν χροσῶν ἢ ἐ ἀγαπῶν, δὲ εἰ ἐπίσθηα, καὶ πᾶν ἐν αὐτῷ δοκοῦ ἐ ἔχει τῷ ἐπὶ γνήσιον, οὐδὲν οὐδὲν

Col. I. 28. a.

μοῖς καὶ ἐξουνοῦνται ἔχραν εἶναι· ἐπὶ
 περὶ ἐν ῥῶσιν καὶ ἀπορήσει, διήρησεν αὐτὸ ἐκείνους
 ταῦτά τὰ ἕξῃς; ἡ φιλομύνησις σου αἰρήσει
 τὸ βίον, ὡς φησὶ, μὴ τῶν παύλας ἔδωγε
 μῆ ὅπως ἀκ ἐξενίστην με, εἰ καὶ ζήτοις ἐξεί
 πέ; ἅτις αὐτῆς προσουμῶν ταῖς ἐπιπέμῃ
 ης τακταίρειται ἔξ ἀλλήλων ἢ εἰς τὴν
 κροσσῶν, πάντας πύρρα προσελδύσται καὶ
 ταῦτα ἐπὶ ἡμελοῖα Χριστοῦ, δῆλον ἅτι
 βίβλου τῆς μοναχικῆς πλοσῆσι ἀγαθῆ
 ἵεν· ὡς μακαρία σὺ κατ' ἀμφοτέρω. πῶν
 ἐπιβολῶν ἡμῶν χροῖς μὴ ὑποπροσδύσται,
 ἐπαθὴ ἀμφοτέρω, ἅτις ἀκρίβης, ἕκ τῆ
 πῆρ ἐπιπέμῃς καὶ ἐπιπέμῃ ἡ ἐνομοῦται
 σε εἰς φέρει ἐξ ἐπιπέμῃς ἢ ἀληθινῶν φωνῶν, ὡς
 ἡμῶν μὴτες πλάσι προσουμῶν ἡς,
 σὺ ἕξῃς πῶν σου ἐκείνους τὰ δῶρα, δῶρα
 ἀπὸ τῶν πῶν καὶ ἐκείνους, ἢ ἐκείνους καὶ
 ἢ ἐκείνους ἀμφοτέρω ἐπιπέμῃ πῶν ἕπι πολυ
 ἡμῶν κατὰ βῆσιν. ἅτις ἀμφοτέρω ἡμῶν τοι
 μῶν φορτίου ἢ ἀμφοτέρω ἢ ἡμῶν.

σοῦ. Μακαρίω ἡμελοῖα.

COL. 1. 71. b.

Πάνν ἡμελοῖα καὶ ἀν ὅτι ἂν
 ἡμελοῖα σου ἢ ἡμελοῖα πῶν, ἐπαθὴ
 ἐκείνους ἀμφοτέρω τὸ γράμμα ἔκλειπται,
 χροῖς ἐπιπέμῃς ἢ τακταίρειται καὶ πῶν
 ἀναρῶνται. ἐπαθὴ δὲ καὶ ἀμφοτέρω, πῶν
 οὐκ ἀν ἡμελοῖα γῆσιν, ἅτις μὴ ὡς ἐπιπέμῃ
 μῶν πῶν ἕπι ἐκείνους, ἢ ἀμφοτέρω ἢ
 καὶ ἀμφοτέρω μῶν, ἢ ἀμφοτέρω ἢ ἀμφοτέρω
 ἀμφοτέρω, καὶ ἢ πῶν ἀμφοτέρω ἢ
 πῶν; μακαρίω ἢ ἀμφοτέρω ἢ μακαρίω,
 καὶ μακαρίω σου ἢ ἀμφοτέρω, καὶ πῶν
 ἀμφοτέρω, ἢ ἀμφοτέρω ἀμφοτέρω
 ἅτις ἀμφοτέρω τῶν ἡμελοῖα προσουμῶν,
 οὐδὲ ἡμελοῖα ὑποπροσδύσται ἢ πῶν πῶν
 τῶν κατὰ βῆσιν ἐπιπέμῃς· ἅτις μῶν
 ἡμελοῖα ἀμφοτέρω ὑποπροσδύσται
 ἢ ἡμελοῖα ἢ ἀμφοτέρω Χριστοῦ,
 ἡμελοῖα ἢ ἀμφοτέρω, μῶν κατὰ
 ἀμφοτέρω ἢ ἀμφοτέρω πῶν ἡμελοῖα
 ἢ ἀμφοτέρω πῶν φῶνται ἅτις ἡμελοῖα
 τῶν ἡμελοῖα, οὐκ ὡς ἕξῃς ἀμφοτέρω
 ἀμφοτέρω πῶν ἡμελοῖα, ἢ ἀμφοτέρω
 κατὰ βῆσιν ἢ ἀμφοτέρω ἢ ἀμφοτέρω

* II. THE. IV. 7.

umbraeque similia. Quid deinceps? Electio
 tua vitae monachalis, ut dicis, post perse
 cutionis finem; quod mihi mirum non est,
 etsi reapse mirum. Cur? Quia ex praece
 dentibus unusquisque coniecturam facit de
 posterioribus. Et altera est demonstratio:
 si fumus, omnino ignis procedet: heic quo
 que, si Christi confessio, patet fore ut mo
 nachalis perfectio deinceps emicat. Quam
 tu beata ob utramque rem es! Attamen
 operam noli expectare manus meae, quia
 peccator sum; sed illius, cujus sacra im
 positione sanctificaberis. Illam quae te in
 lucem veri luminis reformabit, tanquam
 diei matrem plurimum saluto: cuius, uua
 cum tuis, receptis donis, obtuli quasi do
 num Domino meo gratiarum actionem, et
 pro ambabus preces. Quamquam video,
 me vobis multo gravamini esse: sed al
 levet vos a spiritali pondere, qui mundi
 peccatum tollit.

271. Macario praeposito.

Cum valde cuperem cognoscere ubinam
 sanctitas tua relegata teneretur, statim ac
 id comperi epistola tua accepta, gaudio re
 undavi misellus ego, ante etiam quam le
 gerem. Postquam vero legi, quid ni om
 nibus laetitias incederem, quia carissime
 mi pater vivis in Domino, divini exem
 pli stadio semel iterumque decurso, et fide,
 ut cum apostolo dicam, servata? Beatus
 (μακαρίος) vete tuo nomini convenienter
 es, et beatificandum est certamen tuum.
 et olim cognitum, et nunc fama diditum!
 quia nihil Dei amoris praetulist, nullis mol
 litus fuisti terrenarum rerum promotioni
 bus, a principe tibi oblati: neque item de
 bilitatus minis intentatis; sed Christi miles
 permansisti, sacerque confessor, martyr
 adhuc spirans, nulla priori vitae macula
 inflicta, immo potius nuperis actibus valde
 illustrans. At vero res meae non sunt cui
 usmodi tu ex amore et nimia humilitate
 dicis, o pater optime, sed quales ego in
 me esse sentio. Cur? quia ne sum dignus

quidem vocari de vestro numero, propter peccatorum meorum multitudinem. Veruntamen res praesentes magnopere deploramus. Quomodo recalcitraverunt dilecti? Quomodo et illi qui videbantur esse aliquid, in parte contraria se constituerunt? quos etiam nominatim non appello, probe novit sanctitas tua. Addam insuper: et inimici hominis domestici eius. Neque unus Abaalomus, sed multi: nec non improbi ac impostores, proficientes in peius, seductores et seducti. Speluncae ipsae non vacant persecutoribus, et magnum religionis mysterium irridetur, et picto Christo illuditur, cum matre ac familiaris. Quid ni haec permolesta et lacrymis digna? Sed o sacratissime, porrige tuarum precum manum prostratae ecclesiae, ut excitatus quasi qui dormit Dominus, intellectualem procellam increpet, et pacificam serenitatem adducat. Ora pro filio tuo, et pro socio meo fratre, qui et te salutatur, ut salvi simus in Domino.

272. Ireni patriciae.

Car tibi incommodus sum, o religiosa et monachorum amica? Munera tua meritum meum excedunt: sufficiebant paucula, immo et vetustiora plurima et quantaliqua. Quae autem ista sunt? Par es salomonicae illi hirudini; quae ut prosis numquam satiaris, et quasi exprimis proprium sanguinem ad aliorum nutrimentum. Ceteroquin non hoc in te solum conspicitur, sed alia concurrunt multa, zelus, affectus, Dei amor. Quod si aliquantulum sublabamur, denuo resurgendum est, et via Domini terrenda. Omite tristitiam, resume spiritalium laetitiam: quia prope est Dominus sustentibus eum; qui nobis adhuc orationis verba loquentibus, dicit ecce adsum. Dominae Ireni pax (ειρήνη) sit a Deo, cuius etiam eulogiam suscepi; quamque spero in excelsum monasticae vitae gradum ascensuram, statim ac procellam Dominus in tranquillam auram converterit.

Ἰσμήν· πῶς; ἐπὶ ἀνάξει καὶ τῇ κελεύσει ὑμῶν ἡ ἀρεθμῶ, ἡς τὸ πρῶτον ἡ ἀρεθμῶν πάλω ὅτι στίνομι ἐπὶ τοῖς περὶ ἡμῶν· πῶς καὶ οἱ δοκῶντες εἶναι π, εἰς ἐκείνας ἴσταν; οὐς, καὶ μὴ ἐξομολογούμεν, ἐπίσταται σου ἡ ἀγωνία· περὶ οὗτου δ' ἂν, ἔτι ἐπὶ τῷ ἀνθρώπῳ οἱ οἰκαστοὶ αὐτοῦ * καὶ Ἄβιαλαμ οὐχ εἶς, ἀλλὰ πολλοὶ καὶ ἀνθρώποι πονηροὶ καὶ ῥόπτῳ περὶ πόντος ἐπὶ τὸ χεῖρον πλανῶντες καὶ πλανῶμενοι· καὶ τὰ σπύλαια εἶναι διοικητοὺς ἴχθυος, καὶ γαλαῖα τὸ μέγα τῷ εὐσεβείας μυστήριον, καὶ καμφοδίται Χερσὶς ἰσχυροῦς μου μὴ καὶ θεοπέποιον· αὐτὰ πῶς οὐ λυπηρὸν καὶ ἀκεῖνον ἄγεια; ἀλλ' ὁ ἱερωτάτης, δῖος γαίης ἁγιοβλαπτικῆ τῇ πτωχικῆ ἐκείνοια, ὅπως ἐξυμνηθῆς ὡς ὁ ὑψίστος κίερος, ἐπιτημίοντες τῷ ἰσχυρῷ λαλῶν, ἔκαστοισιν εὐδοκίαν εἰρωδιώμεν περὶ τοῦ θεοῦ ἡ καὶ γὰρ θεοῦ τῆ σιωπῆτος μετ' ἀδελφῶν, ὅς καὶ προσγοροῦν, εἰς ἐξουσίαν ἡμῶν ἐν κυρίῳ.

* Matth. X. 24.

σοφ. Εἰρήνη πατρίδα.

Τί σοι κόποις παρίχων, ὦ φιλόδη ἐ φιλομότατος; αἱ ὑποδοχαί σου ὑπὲρ ἡμῶν μου ἔκαστοι αἱ πάλα καὶ περὶ πάλα πολλὰ καὶ ἡλίκα· τί καὶ αὐτὰ; ἀλλ' εὐκαὶ τῇ σολομονίῳ βεβήλη *, τῇ θεῷ τὸ εὐποιῶν οὐ κορινθιμῶν, καὶ οἰοῦν ἐκπίπτουσα τὸ οἶκον αἶμα εἰς ἔσθλη ἄλλων καὶ πῶς οὐ τῷ σοι μόνον γινόμενον, ἀλλὰ πολλὰ τὰ σωματικά, ζῆλον, πόθον, μέγαν εἰς θεόν· καὶ μετ' ὑποσημασμένων, πάλιν οὐκ ἀνεκτόν, ἔτι τῷ ἴδον κλειόν πορῶτον πάρος τὸ λυπηρῶν, ἀνάβητι χερσὶ πτωχικῶν ἱσχυρῶν ἰσχυρῶν κίερος τοῖς ὑπομῶνσι αὐτῶν, ὅς ἐπὶ λαλοῦντες ἡμῶν τὰ τῆς περὶ οὗτου ἡμῶν, ἐπὶ ἴδον παρῶν τῇ κείνῃ Εἰρήνῃ εἰρήνῃ θεοπέποιον, ἡς ἀπεδέξαμεν καὶ τῷ εὐδοκίαν ἐν ἰσχυρῶν εἰς ἡμῶν ἰσχυρῶν βίον τῆς μοναστικῆς πολιτείας ἀναδραμῶνσι ἐπὶ μεταπίπτειν κύεος τῷ καταρῶν εἰς αὐτὰ.

Coel. I. 27. b.

* Prov. XXX. 11.

σου, Παύλω τέκνφ.

Cod. E. 176. b.

Ἄνιθρον σου τῶν ἁγιολλῶν, τέκνον, καὶ
 εὐρεθὶ ὑπὸ ὑμῶν κὶ σπύματι, καὶ πνεύματι,
 κὶ χαρίεσσι τῶν κειρίων, ἔκ χαλῶς ἰπώσεως
 ὑπὸ ἡρα-ψακῶν, μάλασι σημάσας, ὑπὸ σου κὶ
 ὁ τοὺς ἁβραίουσιν ἐν τῇ πίστι, ἀλλ' εἴη καὶ
 ἐν τῇ ἀσέβει, διὸ ἀσέβησθαι σεαυτῶν, φει-
 γμῆν πάσαι παρρησίας ὡς ἔλεθεον ἡυχῆς
 ἀπίχου καὶ τῆς ποτηρῶν λογισμῶν, ὡς ἔμ-
 πνευσίμην καρδίας καὶ ἀπώλησας φοβοῦ ἢ
 θῶν, ἔκ τῶν φόρων δ' ἄλλῃ αὐτοῖς, τελεθὶ πᾶς
 κερδοποιίας ψαλμοποιίας ἔκ ἀρρηστιάς, μὴ
 ἴσο ἀρχῶς, ἀλλ' ἀκαρτερῶς μὴ γαλοασθῆς,
 ἀλλὰ Ἐρωστικῶς, μὴ ἀρρολόγῳ, ἀλλὰ χρη-
 σιμορρημῶν, αὐτὰ οὐ σοὶ μόνῳ, ἀλλὰ ἔκ τῶν
 Ἀντιπατρῶν, καὶ τῶν ἑτέρων ἀδελφῶν ἰθύνων
 οὖς καὶ προσεταρρῆναι κὶ εὐχόμεν ὡς ἀμύρ-
 τελοῦς σώζονται ἀμφοτέρως.

σοῦ. Ἀποτίμφ τέκνφ.

Cod. E. 176. a.

Χαίρει ἀκίνοι σου τῆ φωνῆς, τέκνον, ὡς
 ἀν κηρίων ἡμῶν ποτιθῶν καὶ μάλασι ὑπὸ ἡρ-
 γωνίεσσι μῶλλον ἢ παροικία σου, ἡτοῦμ ἢ
 φυλαξία, τῇ φυλακῇ ἡμῶν κερτίσθαι ἀφ'
 οὗ γῆροσιν ἰκονομία μεταρρῆσθαι σε πᾶς
 προλαβήσας ἁπλοῦσας, ἀλλὰ δέξασθαι ἔκ τῶν
 οὐσῶν ἢ ὅτι πολὺ κακοποιίας, ἀλλὰ ἔκ
 ἰπ ἀγαπῆτι κοπίασον, εὐθὺς ὑπὸ μιδῶς σου
 ἔκ ὁ τυχῶν, ἡμῶσιν ὀτι μὴ τῶν ἀμύρτελοῦ
 εἰς κέρως ἡυχῆς, εὐ ἢ ποίησθαι κέρως τῶν
 ἕξινοδοσῶσιν σε, ὑπὸ ἡμῶσιν φιλίας ἔκ ἰθύν-
 ται εὐσεβίας, ὅτι εἴθ' σου πᾶσι προσεταρ-
 ρῆναι, ἀπολογημῶσιν ὡς ὑπὸ ἡμῶν τῶν ἰπλο-
 μεστικῶν ποσῶσιν τὰ κεφάλαια σου ἕκασ-
 τῶσιν, κελοῦσιν μῶλλον ἢ εἴσθαι δυνάμειν
 τῆ λογισμῶν πᾶσιν ὑπὸ ἀφῶς πᾶς ἄλλης,
 κερτορῆσθαι σοὶ ἴσο κηρίων τῶν τοῦτον ἀντίθως
 αὐτοῖς εὐχαριστίας ἡμῶσιν, τέκνον, προσ-
 ετῆσθαι εὐχῶν ἡμῶν, ὁ ἀδελφῶν προσεταρρῆσθαι
 σε, σου θῶσιν ἀσ.

σοὶ. Κασοικαῖς.

Cod. E. 176. b.

Ἐσπεθὶ ὑμῶσιν οὐκ ἐσθλοῦσιν φιλατῆ εἰς
 τὸ ποσῶν, οὐδὲ ὑμῶσιν οὐκ ἀπανοὶ εἰς τὸ
 ἐστῆσθαι, ἀλλὰ μικροσφωρῆσθαι ἢ ἀντί-

273. Paulo filio.

Legi tuam, fili, epistolam; comperto-
 que te valere corpore et spiritu, gratias
 egi Domino. Et bene est quod ad me scri-
 pseris, praesertim significans, mentem
 tuam in fide esse firmatam; et sit utique
 etiam in opere! Propterea cave tibi, fugiens
 omnem fiduciam ceu animae exitum. Pro-
 cul esto etiam cogitationibus pravis, ceu
 cordis incendio et pernicie. Time Deum,
 et cum tremore illi famulato, peragens de-
 bitas psalmodias atque vigiliis: ne sis iners,
 sed laboriosus; haud risus sed fletus amans:
 haud otiosa sed utilia loquens. Haec non
 uni tibi, sed etiam Antipatro alterique fra-
 tri aio; quos et saluto, et precor quam-
 quam ego sum peccator, et ambo sal-
 ventur.

274. Letoio filio.

Gaudeo tuam audiens vocem, fili, ut
 matres parvulorum; praesertim quia prope
 abest statio tua, sive tuum exilium a
 carcere meo: unde et opportunitas fuit ut
 priores epistolas transcriberes. Sed iam ac-
 cepe et alias. Scio te multum laborasse, sed
 et ulterius labora, carissime, sciens futu-
 ram tibi haud modicam mercedem, qui
 partem mecum peccatore dimidiā habes
 ad animae lucrum. Bene autem faciat Do-
 minus hospiti tuo, qui recordatur amici-
 tiae, et pietatem retinet; quem te inter-
 prete plurimum saluto, teque item satis-
 faciente quod mihi elemosynam imperit-
 titur. Quod capitula memoriter recitas, be-
 ne est; sic enim magis vim recitatorum in-
 telligis: praeter quam quod tibi prae ce-
 teris a Deo intellectus concessus fuit. Re-
 pende ei factis gratiam, fili; et pro me ora.
 Frater te salutatur. Salvus sis semper.

275. Femiois canonicis.

Quoniam vos baud desinare a benefa-
 ciendo vultis, ne ego quidem miser finem
 scribendi faciam; sed levis est remunerata-

tio, verba donis: credo tamen et opera repensum iri, multoque multo his terrenis splendidiora. Quandonam, et a quo? A Deo scilicet in futuro saeculo. Nihil enim a Deo non computatur, potissime autem vestrae liberalitatis oblatio; qua nunc quoque accepta, debita vobis imprecamur, satis habentes, nihilque praeterea requirentes: satis enim est incommodorum. Vos autem matres sororesque in Domino bonum certamen monasticae vitae certantes, salvete, fortiter agite, ad meliora contendentes; quia non licet subsistere ambulanti in virtutis via; nam ne tunc quidem comprehenditur cum comprehensa est. Beatæ ergo quæ virginalem vitam elegistis, angelicam oppido et caelestem, quæ tamen multum habet laboris nec levem violentiam, multumque sudorem; sed eius præmium est regnum caelorum. Non est prorsus despondendus animus, neque ad labores torpendum: nam si is, qui temporalia consequi studet, non infringitur, neque cedit, donec consequatur quaesitum; quod alioqui non est inamissibile, sed caducum et perituum, fortasse etiam causa aeterni supplicii; quanto magis taedere nos non debet, immo opus est exardescere ad serviendum Deo viventi, et eius filium expectare de caelis in humana forma venturum, quem nunc pictum haeretici negant. Fugite, dominae, hanc pestem. Sic veniet quomodo in assumptione ad caelos conspectus fuit. Quomodo autem apparuit? nempe in hominis figura, iudex omnium, etiam illorum qui eum in pictura negarunt. Vitam, oro, fidei adamussim consentaneam habetote. Quæ sub iugo estis, inquit apostolus, date aliquid etiam Deo: virgines omnia Deo. Ne sitis ut nonnullae mala consuetudine implicitae, superfluis inhiantes: brevis vita est: in manibus vita: affectibus nuncium remittite: Deo pariter servite; quia bifariam distineri, impossibile est: carnem comprimit, spiritui subiacentes: cor mundate, ut utrimque virgines si-

μαίνας, ἔργω λόγων πείθομαι ἢ καὶ ἔργα, καὶ πολὺ ἤν τῆς ἐργῶν μακαρίστερα· πάλαικα καὶ σέως πῶ· ἁγία Θεοῦ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι αἰετῆ· οὐδέτι γὰρ θεοῦ ἀλόγιστοι, καὶ μέγαλοτα τις ὑμῶν τις μαζαλοφυχίας ἢ σφεροσέ· ἡ δὲ διαβόλου καὶ πῦρ, τὰ εἰκότα ὑμῶν ὑπερδύματα, ἀκούμενοι ἔ μὴ ἐπιζητούμεν τὴν ἴπρον, ἀκετός γὰρ ὁ κόσμος· ὑμῶν δὲ μακίτες καὶ ἀδελφαί ἐν κυρίῳ ἔ καλὸν ἀγαθὰ τῷ μεταδιδούῃ πολιτείας ἀγωνίζομαι, χαίρειτε, εὐδοκίαν ἔπαρορῶμαι σέως τὰ κερτίοτα· ἔπαρῆ οὐ στίσις τῷ φορολόγιον τῶν εἰς ἀρετὴν φέρουσαι ἴδον· ἀφραστοῦ γὰρ καὶ κραισλαμβασομένη· μακίται ἂν εἴη σφερολόγιον ἔ ἐν παρθενία βίον, ἔ ἴπρον ἀχίλιαν καὶ οὐεάνιον, ὡς κοπίεις ἰδῶ ἔ βίαιος οὐ τὸ πῦρ ἀλλὰ καὶ μάλα ἴδρωπικὸν ἔργ, ἀγαποδολομα δὲ βασιλείας οὐεσάν· οὐ μὲν ἀδουμπτοὶ καὶ ὑποχωματόν ἐν τῶν πόνοις· ἢ γὰρ ὁ τῷ ἐπιπρον ἐφίμῶ· τυχαῖν, οὐχ ὑποπλάξαι οὐδέ ἐσφύλιον ἕως ἀν κραιπρον τὸ ζετιόμενοι, καὶ πῦρ ὃν οὐκ ἀναφαίρονται ἀλλὰ μεταπίπον καὶ ὑπολλύομαι, τῦρ δὲ ἔ ἐφῶδιον αἰωνίον καλῶστος, πόσῳ μάλλον ἡμῶν οὐκ ὑποκπίον ἀλλ' ἔμπροστίον, εἰς τὸ δουλόειν θεοῦ ζῶντι, καὶ ἀναμῶν ἔ ἴπρον αἰετῆ ἐκ τῷ οὐρανῷ ἀνθροσποσρετῆ δῖα, ὃν ἀνούται ἐγγυχαμῶν οἱ πῦρ αἰρετῆζοντι· ἐδύματι κύρια ἔ ὄλεσεν· οὔτως ἰλδύσται ὃν ἔσπον ἀφῶ ἀναλαμβασομένῳ πῶς ἢ ὄπται; ὡς ἀνθροσπῶ εἰκονόμῶ· κείναι τὰ σύμπαρτα, σὺ τοῖς ἔρημῶσι αὐτῶν γροφῶν· ἔ βίον ἁγίακαλῶ σῶδρομον τῇ πιστῷ ἀκεμῶσθῆ· ἀ ὑπὸ ζυγῶν φρον·*, ὄπτοι πῆ καὶ θεοῦ· ἀ παρθενοῖ τὸ πῦρ θεοῦ· μὴ γίνουσι ὡς πῦρ τῇ ἀκαλλῶ σμῶσθῆ ἐμφωέμαι, ὄλαζουσαι τὰ σῶετῆ· ἔρημῶ· ἢ ζῶν· ἔργ χροῖν ὁ βίῳ· τῶ ἔσπον ἀπορμάσῃ, τῶ χροῖσῶ κραιπῆζοντι, ἴτα κραι· ἀφῶσῶ παρθενίοντι· τῶ γὰρ τὸ ὑπε-

* 1. Cor. VII. 14.

φῶς καὶ ἑπὶ μένον· ἀγαπῶν ἐν κυρίῳ ὡς
 ἂν ἐπὶ μίσεός μου ἢ ἀδελφῆς, ὑπήκουσα
 αὐταῖς ἢ προσεύχασθαι, ἵνα ὡν ἄλλοις κε-
 ἴσασμαι διδασκαλῶ, τίτων πάρεσθης ῥή-
 σιμα· σιωπῆται.

σοσ'. Ἐπιφανίῳ τίτην.

Col. I. 272. a.

Καὶ αὐτὸς ἤκουσα τῆς φωνῆς σου, τίτην
 ἡγαπημένον, καὶ ἰδοῦσα κατ' ὄφθαλμῶς σε
 ὄραν ἐ θεοπρονοουμένην ἄλλοις ἐπὶ ἀφίθης
 ἀδελφῶν· εἶπα χεῖρας τῶ ὄπτιος οἰκονομή-
 σασι κυρίῳ, οὐ δὲ τῆ προσδοκίᾳ δόσμος,
 ἐ τῆ ἡμερολογίᾳ μακάριος· πάλω οὐκ οἶδας
 τί τίθηται ἢ αὐτίον· ἴσο τίτων παροικῶ-
 σμένων, ἐ ἐπὶ τῶ θεῷ φίλον ἀγάθω πᾶ
 κ' σὶ παρὶ φυλακῆς χρεῖα, ἑκασταχῶ ὁ
 διακτικῆς ἰθρῶν· ἴσου τίτην μου τῆς σωτη-
 ρίας σου ἐπιπρῶν ἂν εἶης, προσδοκίᾳ
 θεῷ πᾶ ἀμύτηλῶν σου πατρῶς· εἰς τὸ ἀπά-
 ραι σε πρὸς τὰ ὀνηκᾶ, λύκεα ὑπὲρ-
 οἱ ἀδελφοί, δὲ ὑλῆς μοι μέλας πληροῦται
 πᾶ θεοφιλῶ ἐ ἀναγκαῖα, αἶροντα δηλονότι
 καὶ τὰ χρέμματα. Ἄ δὲ ἐκάσῃ πρῶτα
 κατα ἰσῶ τ' ἔριν προσδοκίᾳς μαθῶν,
 ἐξῆς-τῶ ἐ εἰς ἰλαστολογίᾳς κεπέληξα· πῶς
 δὲ οὐκ ἰσημάτας θεῷ πᾶ φιλαργίου, οὐ ἢ
 μέριμα πᾶζέ μοι, τ' Ἐπιφανίῳ ψυχῆ;

σοσ'. Γεφ' αὐταῖ.

Col. I. 272. b.

Ἐκ θεοπρονοουμένην μοι τὸ χρέμματα σου, ὃ
 φίλιτατον τίτην· ὃν γὰρ προσδοκίᾳς ἰου-
 μαζέρον, ἐς Βυζαντίου μοι φθίνεταί· κ' ἐν
 ἰσημάται ἀφίθης ἴστα, δόσμο· ἡπὶ
 τί τίτω; δῆλον ἐπὶ προσδοκίᾳς θεῷ τὸ ἴσον,
 ἵνα καὶ οὐ ματρωῖς σου τοῖς ἰησῶς ἀδελ-
 φοῖς σου τῷ ὑπὲρ χεῖρῶν παθῆμαται, οὐ
 μόνον ὡς τῷ προσδοκίᾳς ὄν, ἀλλὰ κ' ἢ
 πολλῶν ἐν ἰσῶς ἰσημάται, ἐ τὸ πρῶτον
 τῷ χρεῖται ἴσον· προσδοκίᾳς δ' ἂν ἐ ὡς
 ὅμοια τ' Ἐπιφανίῳς μοι ὑπάρχειν· οὐ μὲν
 αὐτὸ ἰσημάται ἢ ἰσημάται ἐν τοῖς χρέμματα-
 σιν ἐκατάων πᾶ ἰσῶ· σὸ δὲ εἰπῶν ἀλη-
 θῆς, ἑκαστῆ ὑπὸ τὰ πατρῶς ἀνήκη, καὶ πᾶ
 μέρου δὲ πᾶ πᾶ ὄν ἐξῆς-τῶ· ἴσῶ δὲ
 θεοπρονοουμένην στωῖα ῥημάτων ἐν τοῖς ὑπὲρ
 χεῖρῶ ἀργιόματα, πᾶτα φῆσον πᾶ μέ-

tis: hoc enim est excellentissimum et caput
 rerum. Quia vos in Domino diligo, ceu
 matrem meam aut sororem commonui. Vos
 vero orate, ut quorum ceteris me facio ma-
 gistrum, haec ipse adimpleam. Valet.

276. Epiphano filio.

Audivi iterum vocem tuam, fili caris-
 sime, teque existimavi spectare oculis et
 complecti. Doles quia vinculis non es gra-
 vatus. Sed Deo gratias qui ita consuluit.
 Tu autem et proposito tuo es victus, et
 confessione beatus. Sed quid dies crastina
 feret, ignoras. Est igitur paratus, et quo-
 modo Deo placuerit, res tuae agantur. Uni-
 cuique cautela opus est; ubilibet est per-
 secutor hostia. Attende, fili mi, salutis tuae,
 ubicumque fueris, orans pro peccatore pa-
 tre tuo. Cum ad occidentales regiones pro-
 ficisceris, postquam fratres tui redierint,
 ea mihi precibus tuis curabis quae pia sunt
 et necessaria, simul videlicet et litteras fe-
 rens. Ubi cognovi quid illic egerit antiquus
 praesul, obstupui, et miserantia demum
 verba locutus sum. Cur vero nihil de Phi-
 lagrio significasti, cuius cura meam misera-
 ram angit animam?

277. Eidem.

Inexpectata mihi accidit epistola tua,
 fili: nam quem Romae esse sperabam, is
 mihi Byzantio scribit; et quem putabam
 esse liberum, is victus venit. Quid hoc rei
 est? nimirum providentis Dei opus, ut tu
 quoque cum sacris tuis fratribus passiones
 pro Christo participes; non modo quia es
 de numero orantium, sed quia scientia
 multis praestas, et primatum inter
 scriptores tenes; addam etiam quia es veluti
 os humilis personae meae. Tu ergo dixisti
 quae dixisti in litteris; res meas magnifi-
 cans; sed tuas revera, nam patris decora
 in filium redundant: quamquam amoris
 causa modulum excedis. At enim ego te
 adhortor perstare fortiter in certaminibus
 pro Christo, omnia perferens usque ad

in sanguinem: quoniam non sunt condignae passiones bonis temporis ad futuram gloriam quae revelabitur in nobis nisi scriptum est. Ceterum iam inde a primordiis constitueras, te confessoribus accensere; teque ipsum prope dicam periculo obiecisti. Legitimum ergo martyrium tibi dispositum est, frater, nunc capto, uti rumor est. Ne igitur retro cedamus, oro; neque carnis nostrarum miscreamur, sed has obiciamus enilibet usui Christo libuerit, ut et animam et corpus ad aeterna bona conferamus. Tu paria mihi imprecator peccatori. Socius meus frater salutem.

278. Monachis.

Tempore hoc quo Christus in imagine sua persecutionem patitur, non modo si quis gradu et scientia excellit, decertare debet, loquens et docens orthodoxiae doctrinam; sed quamvis in discipuli ordine sit, confidenter dicere veritatem tenetur, et libero ore loqui. Non est mei peccatoris hic sermo, sed divi Chrysostomi insuperque patrum aliorum. Quod autem domini praepositi a principe comprehensi, praedicta non fecerint, quamquam gradu et scientia coteris huius terrae rectoribus praestantes, immo contra potius tacuerint; neque id solum, quod est per se grave, sed et chirographum fecerint, neque inter se convenerint, et invicem docuerint, haec enim vero proditio est veritatis, negatio propriae dignitatis, subditorum et monastici ordinis dissolutio. Apostoli certe iussi a Iudaeis ne in nomine Christi docerent, haec aiebant: vos iudicate num inustum sit vobis nos magis auscultare quam Deo nostro. Et mox: obedire oportet Deo magis quam hominibus. Haec et similia oportebat praepositos dicere, ut glorificaretur per eos Deus, ut orthodoxos aedificarent, ut monasteria firmarent, ut patientes in exiliis corroborarent. Sed quid

χρῆς αἵματος ἰσπαθῆ οὐκ ἄξια τὰ παθήματα ἢ κινῆ κρηρῶς καὶ μάλλον ὀφείλεις ὑποκαταλιπῆσαι εἰς ἡμᾶς ὡς γέγραπται * ἄλλως τε, ὅτι ἐσπερὶν κατ' ἀρχὰς ὑποβληθῆναι τοῖς ὁμολογηταῖς, ἐστω τὸν ἰσπερῆσας μικρῶ δ' αἰ τῶν κινδύνων τὸ μῦθος ὅ τὸ μὲν τὴν οὐ φρονιμὴν ἀδύφω φῆ ἀπερ ἀγῆντι καὶ λόγων· μὴ οὐδ' ἀνασῶν μῦθον, ἀπὸ βολῶν· μὴδ' ἰλασμῶν σῆμας, ἀλλὰ περὶ σάμματα ταῦτα εἰς ὃ π' αἶν καὶ ἄφρασκυάσαι Χριστῶς, ἵνα ἐ ψυχῆν καὶ σώμα εἰς ἀθάνατα ἀγαθὰ ἐμβαλλώμεν προσεύχῃ ἐ αὐτῶς τὰ ἴσα σέλι ἱμῶν ἢ ἀμύτω λαῶ· ὁ σὺ ἱμοὶ ἀδελφῶς περὶ σαρραφεί.

σοὶ. Μονάζουσι.

Ἐν τῶν κρηρῶν πῆται ἐν ᾧ ὁ Χριστῶς διόκειται ἐξὲ τὸ εἰκόνας αὐτοῦ, οὐ μόνον εἰ βαθμῶν τις ἐ γνώσει προύχων ἔστιν, ἀφοίλη ὀφείλει ζῆλος, καλῶν ἐ διδάσκων ἢ ὁ ὁμοδοξίας λόγων· ἀγα γὰ καὶ εἰ μαθητῆ τὰξιν ἰσπερὶν εἶναι, χρῆματ' ἀπὸρροσάεως ἢ ἀλήθειας ἐ ἰλασῶστροσῶν· ἡκ ἱμῶς ὁ λόγος ἢ ἀμύτω λαῶ, ἀγὰ ἢ διὸν Χρυσῶστομῶν, ἰσπὲ ἐ ἄλλον πατῆρον τὸ ἢ ἔστω κυρείος ἔστω ἡμῶν κρηρῆντας ὑπὸ ἢ βασιλείκῃ μὴ τὰ σροσπερῆματα σροσέξαι, καὶ περ ὄντας ἐ ἐν βαθμῶν ἐ ἐν γνώσει ἄφρα πάντας ἔστω κρηρῆμῶν εἰς τῆς αἰτίας, πωδωρῆτον δὲ μάλλον στωπῆσαι, ἐ ἡ τὸ τὸ μόνον καὶ περ ὄν ἰσπὲν, ἀγὰ ἐ χροσραρον πωσῶν, μῆτι εἰς ἀμῆλης στωρῆσῶν, μῆτι διδάσκῆν, τὸ τὸ ἔστι σροσδοσῆα τῆς ἀληθείας, ἐ ἀρῆσως ἢ σροσκασῆας, ἐ κρηρῆλους τ' ὑπὸ ἀκρηρῆν, ἰσπὲ ἐ τῶ ὁμοσῶν ὀ ἰσπὲστρον ἄφρα γρηρῆντας ὑπὸ τ' ἰσπὲστρον μὴ διδάσκῆν ἔστι περ ὄνομα π' ἢ Χρυσῶ, τὰ δὲ σροσιν· * ὁμοσ κρηρῆτα ἐ δῆσῶν ἔστιν ἡμῶν ἀκούσι ἢ τὸ δῆ ἡμῶν· ἐ πάλιν· * περὶ θαρραῖν δῆ θωρ μάλλον ἢ ἀνθρώποισ· ἰσπὲστρον ἐ παρῶμια ἰσπὲν καλῶσιν αὐτῆς ἵνα ἰσπὲστρον ὁ δῆσ ἰσπὲν ἰσπὲν, ἵνα ὀκοσδῶμσας ἔστω ὁμοδοξῶσῆας, ἵνα ἰσπὲστρον τὰ μωσῆσῆα, ἵνα ἐσπὲν δῆσῶμσας τῶς πὰχῶσῆας ἐν ἡσπὲστρον ἀγὰ

* Rom. VIII. 18.

Coel. I. 128. (7)

* Act. IV. 29.

(*) Sequentes septem epistolae dicuntur in parisiensi codice pars secunda libri primi.

πὶ ὅτι φερτομύμηθα μάλλον οὐκ τὰ μοναστήρια; καὶ τὸ ὅτι ἔργου ἑκακοπαθείας ἢ ἐπιπύδην εὐπάθειας; καὶ ἴσα τὸ, ἰσθλῶν ἐσαπίον βασιλείων ἔκ ἑκ μὲν ὡς ἔστιν ἰσθλῶν ἐκ τὸ, ἰσθλῶν τὰ χεῖρα μου οὐ μὴ κωλύσω, κύριε σὺ ἔργου; * καὶ ἴσα τὸ κλίος ἔκ ἰσθλῶν τὸ κρῶ ἡμῶς πάγκριμα; πῶς Σάβας ἔκ Θεοδοσιος οἱ μακρῶν, τὸ τῶν κενῶν Ἄναστασίον τὸ βασιλείων διαστῶν ἰσθλῶν, διέστησαν θεμῶς φερτομύμηθας τῆς πίστεως, πῶς μὲν μὲν ὅτι ἀνευμάπασαι εὐδὲν ἑκακοπαθείας ἐκ τῆ ἐκκλησίας, τῶς ἢ ἐκ οἱ ἐπιπέλας τῶ βασιλῆ ἑκακοπαθείων θάνατον ἰσθλῶν, ἢ τὴ μὲν κενῶν τῶ κρῶ τῶν.

Καὶ λῆγουσι ὡς φασὶν οἱ κύριοι ἰσθλῶν, ἡμῶς πίσις ἰσθλῶν; φερτομύμηθαι, οἱ ἐπιπύδην ἑκακοπαθείων πάντως; ἐπίστα μὲν ἔστιν οἱ μὲν τὸ τῶν ἰσθλῶν ἑκακοπαθείων ὡς εὐδὲν τῶ κόσμῳ ἔκ ἀκρίπτων ἑκακοπαθείων ἰσθλῶν οἱ ἔκ τῶ ἄλλων φερτομύμηθαι ἐκβάλλοντες, ἔκ ἐκ μὲν κενῶν φερτομύμηθαι διδόναι χερσῶν ὡς, ἴσα μὲν φασὶ μὲν κενῶν ἢ ἑκακοπαθείων; * οἷας ἢ φερτομύμηθαι ἢ μὲν κενῶν, μὲν κενῶν ἢ σὺγκραθείων ἑκακοπαθείων τῶ ἰσθλῶν αὐτῶν ἰσθλῶν τὴ χεῖρ καὶ λῆγον; αἱ γὰρ ἢ σὺγκραθείων σὺγκραθείων, τὸ ἔκ ἰσθλῶν αὐτῶν κενῶν ὅτι ὅς ἑκ ἐκκλησίας, πῶς τὸ χεῖρ ἰσθλῶν; ἔκ λῆγονται, ὅτι κενῶν ἑκακοπαθείων νικηθῶν ἀναφῶν τὸ φερτομύμηθαι, ἔκ πάντως οἱ παρῶν ἴσα εὐδὲν ἄλλοις ἑκακοπαθείων ἑκακοπαθείων ἀλλὰ τὴ λῆγον ὁ χεῖρ;

* Ps. CXXIII. 10.

* Ps. XXXIX. 10.

* II. Cor. VI. 3.

* Math. X. 22.

* Ioh. VI. 27.

est quod Deo anteponimus monasteria? et aerumnis propter virtutem, terrenam doctationem? Ubi est illud: loquebar coram regibus, et non confundebat? Ubi item illud: labia mea non prohibebo, Domine tu scisti? Ubi denique gloria et fortitudo nostri ordinis est? Quomodo beati Sabas et Theodosius, cum Anastasius imperator imple agere voluit, semet ab eo seclunxerunt, fervide fidem propugnantes? tum anathema dicentes iis qui prave seniebant in ecclesia, tum etiam imperatori cum contestationes scribentes, malle se mori quae aliquid iam definitum commovere.

At vero, ut dicitur, sunt domini praepositi: quinaum nos sumus? Primo, inquam, christiani, qui nunc omnino loqui debent. Secundo monachi subreptioni nulli obnoxii, utpote a mundo liberi et invicti. Tertio praepositi, qui et aliorum culpas corrigere debent, neminique scandalum exhibere. ne vituperetur, inquit apostolus, ministerium: quod certo scandalum et vituperii occasionem, immo et consensum praestiterunt cum suo chirographo. Quid opus est plura dicere? Nam si silentium, pars condensationis est, scripto quoque rem sancire coram univversa ecclesia, quam durum est? Alunt: qui secreto rem sacram facit, clam victoriam refert; cunctique patricii, ut ceteros omittam, unethicali sunt. Sed quid ait Christus? « Si quis me confitebitur coram hominibus, confitebor et ego eum coram patre meo qui in caelis est. » Et vice versa si fiat negatio. Quod si ideo tantum, ne convenirent, scripsere chirographum, perinde est. Quomodo enim observaverint quod ait Christus: « venientem ad me non eiciam foras? » Venit aliquis interrogaturus, aive quaerensque veritatem cognoscere, aive praepositus aive alius quilibet. Quid respondebit praepositus? nempe se in mandatis habere ne quid loquatur: neque id tantum, sed ne recipiam quidem te in monasterium ad cohabitandum. At Christus dicit: recipi, et doce. « Nam si se subtra-

kerit, inquit, non complacebit in eo anima mea. » Scriptum ergo concinnarunt, ut imperatori morem gererent adversus Christum. Haec sunt, fratres atque patres, quae vere scio ipsos patrasse: et quoniam me coëgista dicere sententiam meam, eam sub Deo teste protuli: habita etiam ratione servandi secreti ob praecavendam tentationem. Servate animas vestras, pro me quoque misero orantes.

279. Theodorus dilectis fratribus, qui in diversis carceribus propter Dominum tenentur, gaudere in Domino.

dogmatica.

Quinam rerum nostrarum status est? Gaudium et exultatio, quia in martyriis propter Christum decetare digni habiti sumus; quia carceribus et afflictionibus propter Dei doctrinam traditi fuimus; quia plagis contumeliosisque, Christi causa pro nobis flagellati et dehonestati ac demum crucifixi, suppositi fuimus. Quis non laudes dicat? quis non glorificet? Oriens iucundatur, occasus laetatur, universa ecclesia quadrifidi orbis exultat. Et quid dico terrenum orbem? Caelum ipsum iucunditate redundat, quia non solum summus noster hierarcha, et ceteri pontifices ac sacerdotes, praepositi et subditi, sed et moniales cum auis rectricibus, ingressae sunt martyrii stadium. Indictos praetereo illos qui in solitudinibus, in montibus atque speluncis et terrae cavernis exilii aerumnas tolerant, derelicti, afflicti, patientes pro Christo persecutionem. Merito itaque fratres mei carissimi et desideratissimi, gaudium et corona mea, gaudeo congaudeoque vobis. Pauli beati verba sunt temporis congrua, quoniam ad nostram commendationem cuncta sunt scripta; atque ut eius imitatores simus nos rogat.

Primo quidem illud vere dicendum est, nequaquam tantopere nos tradi afflictionibus et aerumnis quantum tortores nostri vellent: alioquin intolerabilis tentatio foret, sicut etiam illa daemonum qui nos invis-

δουκῆ ἢ ψυχῆ μου ἐν αὐτοῖς *, ἡ γρηγορία τὸν ἐπιπέσαι ἵνα τοῖ βασιλεῖ πῦθαχρῶσι ἀπειταπίας τῷ Χριστῷ. Ὡσαύτως εἰσὶν ὡ ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἃ συντίσσεταί μοι ἐξ ἀληθείας πιστοκείνη αὐτίς καὶ ἐπιστῆ πρακτικῆν ἐμὴ εἰπὼν τὸ παρεσύνθρονον μου, ἀνίστασθε ὑπὸ μέγετες θεοῦ λαβὼν ἔ λόγον ὡς φυλάσσεται μου κείριον φροδῆ τῷ πειρασμῷ, λοιπὸν ὑμῶς σὺζοῦντες σὺζῆτε πὰς ἑαυτῶν ψυχὰς, εὐχόμενοι ἔ ὑπὲρ ἐμοῦ τῷ ὧπτην.

σοῦ. Θεόδωρος τοῖς ἀδελφοῖς κείριον ἐν ἀσφαλείς φυλακαῖς προσημῶν ἀδελφοῖς ἀγαπητοῖς ἐν κυρίῳ χαίρειν.

Τί τὰ παρῆντα; χαρῆ καὶ ἀγαλλίασις, ὅτι ἐν τοῖς ὑπὲρ Χριστοῦ μάρτυρίοις ἐναθλῶν ἡζώνουμα. ὅτι φυλακαῖς τε ἔ ἐθλίψισι ἀδελφοῦ λόγον τοῦ θεοῦ παρασθέντων ὅτι πειραγὰς τε καὶ ἕβρισι ἀδελφοῖς Χριστοῦ τῷ ὑπὲρ ἐμοῦ μεσσηθῆντα καὶ ἐνασθέντα, ἔστατα ἔ σωτηροῦντα ὑπεβλήθημεν. τίς οὐκ αἰσῆσιν; τίς οὐ δόξασιν; ἀνατολὴ ἔστατα, εὐσίς ὑφραίνεταί, πᾶσα ἐκκλησία τῆς τῆραπείας κηπίως ἀγαλλεταί καὶ τί λίγω ἐθλίψισι κόνισιν; ὁ ἱεραὸς αὐτὸς θεοματίας πηπλήροταί, ὅτι οὐ μόνον ὁ κορυφαῖος τῆς καθ' ἡμῶς ἱεραρχῶν, ἱεραρχαί τε ἔ ἱεραῖς, καθηγημόνις τε καὶ φοιτηταῖς, ἀλλὰ ἔ μονάζουσαι οὐκ ὀρεσώσιμους εἰλατο τὰ τῆς μεμετῆας σκάμματα. ἔ ὡ λόγῳ εἶν ἐν ἱερμίας καὶ ασκησίοις ἔ ταῖς ἐπαῖς τῆς γῆς ὡς φυλασθείας ἐθλιβομένων, ὑπερομένων, κακουχομένων ἀδελφοῦ ὑπὲρ Χριστοῦ διαγμέν. εἰκότως οὐκ ἀδελφοὶ μου ἡγαπημένοι καὶ ἐθιπῶσθητι, χαρῆ ἔ σίφασίς μου, χαίρειν καὶ συχαίρειν ὑμῶν. τὸ δ' αὐτὸ καὶ ὑμῶς χαίρειν καὶ συχαίρειν μου. Παῦλε μὲν τὸ μεμετῆν ἀφ' ἑαυτοῦ *, τὸ καμῶν τῷ φριπύσῳ ἔστατα εἰς ἡμῶντας ὑποστάς πάντα γάγροσται καὶ μεμητῆς αὐτῷ ὡσαύταρ γίνεταί ἡμῶς.

Προσπον μὲν ἐκῆτο ἀληθῆς εἰπὼν, ὅτι οὐχ εἶπον ὀρεσασμένῳ καὶ βούλομαι οἱ κροκῶντες ἡμῶς (αἰς ἐθλίψισι καὶ ἐθλίψισι) οὐκ ὄρεσασμένῳ: οὐκ εἶπον γὰρ ἄν, ἀνύποιστο ὡ ἢ πῶσῃ, κατὰ ἔ π ὡσαύτα τῆς

* Hebr. XVI. 24.

Col. I. 27. b. ὀρεσασταῖ.

* 1. Cor. X. 11. Phil. III. 17. IV. 1.

δαμνῶν ἀρετῆς ἡμεῖς προσβάλλουσα
ἀλλὰ καὶ ὅταν ᾤσθηται ὁ ἀγωνοδιτῶν
καὶ σωμαθλοῦν ἡμῶν Χριστός, μέγας ἔσται
μοῖ τῆς ἡμέρας διευαγγέλιος, ἐν κείνῃ δι-
καιᾷ ὅταν ἀγωνῶν ἑαυτῶν, ἢ εἰς ἔκπαι-
νον ἀμφοτέρων εἰ καὶ εὐθραίνετον ἑκατέρωθεν
τὸ πάσχαν, ἢ ἐπὶ τῶν ἀθλοφορικῶν
ἀμειβῶν ἐκ δόξης εἰς δόξαν προσηρομέ-
νοις μὴ γὰρ ὡς Πέτρος ἢ Παῦλος αὐτῶν
ὁμοῦσι, ἢ Γεωργίου καὶ Θεόδωρος αὐτῶν
πῶς ἑκατέρωθεν, ἢ Θέλα καὶ Φεβρονία αὐτῶν
πῶς ὁμοδόξως βίβαται ἡμεῖς; οἷς, πολὺ
ἀγαπήσαντι, ἀγαθῶς φεισάμενοι καὶ τὰ
Χριστοῦ παθήματα διεδραμάμενοι οἷς δὲ τὸ
τῆς ἀγαπήσεως ἔλθον, ἐσθίοντες καὶ τὸ
πᾶρον ὅταν λυπηθῶμεν καὶ δυσφορῶμεν, ὅτι
μὴ πολλὰ παθούμεθα. * οὐκ ἄλλοῦ-
σθαι δεῖν, καὶ ὑποχωρεῖν ἐν οἷς μέγιστος
ἑκατέρωθεν ἡμεῖς, εἰ δὲ ἐκείνοι μὲν
ἔπιρ ἀπὸ καὶ ἐνοσῶν, οὐ ᾤσθη τῶν ἰσχυ-
ροτέρων ἑαυτῶν, ᾤσθη δὲ τῶν τῶν κατε-
μακρινῶν ἀπειρίας καὶ ἀκαρδίας καὶ
ἀπειρίας ὁ μὲν γὰρ ἴδεναι τὸ ἰσχυρὸν κατὰ
τὸ πικρῶν καρπῶν, νικηθῶν βίβραμεν
ἀγωνιστῶν ἑκατέρωθεν ὁ δὲ ἑλεγχόμενος ἴ-
σθη τὰ τῆς ὑπομονῆς ὅσα ὅλα ἡμεῖς
τῆς λόγου ὁ καὶ ἔχον. * « πρὸς ὁ θεός,
ὅς ἐκ ἐσθῆ ἡμεῖς παρεστῶμεν ὑπὲρ ὁ δυνά-
σθη, ἀλλὰ ποῖός τις αὐτῶν παρρησιᾶς
καὶ τῶν ἑαυτῶν, τὸ δυνάσθη ἡμεῖς ὑπε-
ρηκοῦν. »

* Ita cod.

* I. Cor. X. 13.

* Ὡς ἡ ὑπομονὴ ὡ ἀσθενῶν, ὡς οἱ θεο-
πλακοὶ ἑταροὶ τῆς εὐπρίας μὴ αὐτῶν ἐπι-
χουθῶμεν τὸ μὲν πρὸς τὸν κυρίου ἡμῶν
μὴ δὲ ὑπολαθῶμεν Θεοδωρῶν ἢ Νικολῆτι
κάρτερων, καὶ τῶν σπουδαίων καὶ
σεμνῶν ἡμεῖς ὅπως αὐτῶν, ὡς ἴσθη δὲ
τὰ ὀνόματα αἵματι μέρτων ἀρδύεται ἔ-
κω ἢ ἐκκλησία τῶν θεοῦ, ἐπὶ καὶ ἀρδύ-
εται εἰς τῶν ἢ ἐπὶ ἀθροῦν καὶ πολυτρόπων
ἐκπαιθῶμεν ἢ ἐλπίσαν αἵμα κενὸν ὁ
καταρῶμεν, ὁ μυστηριῶν, ὁ γεννη-
σόμεν, ὁ ἀνηπιστῶμεν ἐκ καρτῶν προ-
σπου, ὁ ὑπονοῦμεν ἢ καὶ ἡμεῖς, ὁ πα-
σθῶν, ὁ ἐλπίσαν, ὁ μὴ ἢ τῶν ἡμῶν ἀκρί-
α-

biliter oppugnant; sed quatenus tamen sinit certaminum praeses et nobiscum decertans Christus, mensura et pondere uniuscuiusque viribus idoneo, iusto iudicio certamina permittens, vel ad peccatorum poenam, quamquam sponte ad patiendum accedamus; vel ut athleticis coronis donati, de gloria in gloriam procedamus. Num sicut Petrus et Paulus cum suis illustribus sociis; aut Georgius et Theodorus cum suis gloriae participibus, aut denique vel Thecla atque Febronia item cum suae gloriae sodalibus, nos quoque excruciatii fuimus? Multa caritate flagrantibus congrue quoque abundarunt Christi donatae passiones; leviter autem amantibus, levius vicissim pati datum fuit. Quare quod plura non patimur, tristari potius et acgre ferre debemus, quam perturbari, et quasi sub pondere gemere eorum quae nobis modice imponuntur malorum. Quod si labamur, quod absit vel cogitare, non quasi Deo impellente id accidit sed languentis animi imbecillitate, vercordia, et irreligiositate. Nam Deus quidem vires adversus diaboli potentiam suppeditat, volens agonistam suum esse victoriosum; hic autem socordia sua patientiae arma abiciens perit. Testis sermonis huius qui clamat: « fidelis Deus, qui non permittit vos tentari supra id quod potestis, sed faciet etiam cum tentatione proventum, ut sustinere possitis. »

Heic patientia, fratres: heic testae divinitus coronae rectae fidei. Ne igitur erubescamus Domini nostri testimonium: nec inferiores simus Thaddaeo, nuper nuncupato martyri, et aliis cum eo confessoribus et commortuis, quorum nomina noscitis. Martyrum sanguine nunc quoque irrigatur Dei ecclesia, immo et irrigabitur a decertantibus et multifariam aerumnas patientibus. Sanguinem fundit qui in carcere est, qui solitudini addictus, qui angustis pressus, qui ab omni hominum aspectu remotus, qui rebus necessariis privatus, qui esurit, qui sitit, qui solis ra-

diū non excipit. Hi « quotidie morimur » clamant cum Paulo; et « quotidie mortificamur » canunt cum Davide. « Sed si morimur, et vivemus cum Christo: si patimur, et regnabimus cum illo. » Superioribus temporibus elegit gratis, quos elegit ad Christi martyrium: per aetatum seriem consurgunt martyres: necesse est enim ut veniant scandala, Christus dixit, ut electi solis instar resplendeant, et zizaniam appareant tamquam nox. Simus, quae-so, fratres, in hac improba perversaque aetate, ut luminaria lucentia his qui in haereseos nocte versantur; sicuti nos elegit Christus ad gloriam suam, ad orthodoxiae decus. Ut nobis maiores nostri, ita nos posteris, firmamentum et exemplar fiamus, ut in die Christi laetabundi comperiamur.

Et quidem nos manifestius quam priores martyrium habemus: non enim de Christi nativitate ac voluntatibus, et de huiusmodi aliis questionibus agitur, quarum rerum error in cogitatione tantum consistens, nihil sensuum cognitioni exhibebat. Nunc et intra mentem et ante oculos controversia vel potius impietas observatur. Nam Christum adversarii non solum non figurandum dicunt et prave putant, cum Deipara et quolibet sancto; sed etiam iam pictores solent, errorem esse perniciemque animarum dogmatizantes augustas imagines. O vere iudaica et ethnica conspirans impietas! Nulla est ergo omnino substantialis differentis aut varietas, in re de qua loquimur. Dicit iudaeus aut ethnicus christiano: nega Christum, nega Mariam. Hoc et iconomachus. Nam Christi imago, sicut etiam Deiparae, cum homonymia dicitur Christus et Deipara: ita ut qui negare se imaginem dicit, illum cuius ea est imago negare manifeste vincatur. Nequaquam negi homunculi hic sermo est. Audi quid Moysi dicat omnium Deus: fac cherubin; et tamen imaginem cherubin facere iussit: non enim substantiam cherubicam sibi

χέρυβος· καὶ ἡμέρας ἑξακοσίων ὡς βοᾷ τοῦ Παύλου *, ἔδωκεν ἡμέρας θαυαστά- μους, ὡς ἀδελφὸς Δαυὶδ. * « ἀλλ' εἰ ἑξακοσίων, καὶ ἑξακοσίων Χειρῶν εἰς ἑσπερίαν, ἔσμεν βασιλευσάμενοι αὐτοῦ. » * Ἐν τοῖς αἰῶσι χρόνοις ἐξελίξατο ἡ χεὶρ, ὡς ἐξελίξατο εἰς τὸ Χειροῦ μέρτελον· κατὰ γῆρας ἀνίχουσι μέγιστοι ἀνάγκη γὰρ ἐλθόν τὰ σκάνδαλα, Χειρὸς ἔσονται *, ἵνα οἱ ἐκλεκτοὶ ἐκλαμψουσιν ἡλιοσφῶς, ἔτι τὰ ζιζάνια φασιεὶ γῆνι τυκτοσφῶς γηροίμεθα ὡ ἀδελφοὶ ἐν τῇ γῆρα ἑαίτη τῇ σχολῆ. Ἐ διαπραμμένη ὡς φωστῆρς ἀυγάζοντες τοῖς ἐν σκοτεινῇ τῆς αἰρήσεως, κατὰ ἡμᾶς ἐξελίξατο Χριστὸς εἰς καύχημα αὐπὶ, εἰς κλιος δευτερολογίας ὡς ἡμῖν οἱ ἀνίχουσι, ὡς τῆς ἡμᾶς τοῖς ματίετα σπρηγμὸς ἔσμεν γηροίμεθις ἑξακοσίων, ἔτι ἡμέρας Χειροῦ εἰσεθίμεθις χροίοντες.

Καὶ τοὶ γὰρ τὸ πρῶτον, ἡμᾶς πολλοὺς φασιεὶ ἔσμεν τὸ μέρτελον ἑσπερίαν, οὐδὲ γὰρ πρὸς τὸν ἐν Χειρῶν φύσιν ἢ θελήματι, ἔτι ὅσα πρὸς τοῖς ἀμφισβητήμεθα, ὡς ἢ ἀμφισβητῆσαι καὶ τὰ τοῖμακα οὐσα, οὐδὲν αἰετῶς παρῶν ἢ ἀποδύειν περὶ ἢ, οὐ τοῖς τοῖμασι, καὶ κατ' ὀφθαλμοῦς τὸ ἀμφισβητήμεθον ἢ ἀσθενήμεθον ἢ γὰρ Χειρὸν οἱ ἀπκαίμεθον, οὐ μόνον οὐκ εἰκονίζεσθαι λέγουσι τι καὶ λεθοροοοσι σὺν τῇ διοτύκῃ καὶ οὐπνοοοσι τὸ ἀγίον, ἀλλὰ γὰρ ἔτι ἐγγεγραμμένους ἐξασαρίζουσι, πᾶν τὸν καὶ ὄλεθρον ψυχῶν τῶν θείων γεραμπίτες διομαπίζοντες ὡς τῆς ἰουδαϊκῆς ἔτι ἑλληνικῆς ἀπκαίμεθον ἀσθενίας. ὡς ἡμῶν ἀπκαίμεθον τὸ καὶ ἔτι, ἢ ὡς τὸ τῆς οὐσίας ἐξέσθαι ἢ ἐξαλλομῆ, ἐν ᾧ ὁ λόγος φησὶ ὁ ἰουδαϊκός, ἵνα ὁ ἑλλῶν τὸν χριστιανὸν ἀρπασθῆναι Χειρὸν, ἢ Μαρίαν· τὸ καὶ ὁ εἰκονομαχῶν ἢ γὰρ εἰκὼν Χειροῦ ὡσπερ καὶ τῆς διοτύκου, ὡσπερ καὶ Χειρὸς καὶ διοτύκου λίγαται ὡς ἡμῶν ἢ εἰκὼν ἀρπασθῆναι, ἢ οὐ πρὸς ἢ εἰκὼν, ἐκείνον ἐξερπύμεθον ἐξαρπασθῆναι ἀπκαίμεθον· μὴ γὰρ ἡμῶν τὸ οὐδαμῶς ὁ λόγος· ἀκούε τι φησὶ τὸ Μωυσῆ τὸ ἔτι ἑλλῶν θεός· πᾶν τὸν χερουβίμ *, καὶ τοὶ εἰκὼν χερουβίμ περὶ πρῶτον ἀσθενίας, οὐ γὰρ τοῖ

* I. Cor. XV. 21.

* Ps. XLIII. 22.

* II. Tim. II. 12.

* Math. XVIII.

* Esod. XIV. 18.

εἶσον χρημικιλῶ φερσὼν τὸ ὄψοσπον ἀν-
τὸν φαῖν ἄν· καὶ αὐτῶν· πόνπον ἕριν χαλ-
κουῦ· ἔ μὲν καὶ ἄνωστα εἰκόνα ὄρειος ποῖον
φερσάσασ· ἀλλὰ αὐτὴ ἡ φύσις φερσποτύπου
ἔ ὄψοσπόγῳ, τὸ ὄψοσπορίν, ἕρπον τὸ εἰκο-
μιθῖν, ἔ ἀρχύττυπ πρὸ ἐνόματι χαλκῶσασ·
καὶ τῆ πατέρου ἀναμῖσῶσ, θάπτεσ ἀναμῖσ-
θασ, ὡσ ἔ ἀμα ὄντων· ἰὼ ἀγγέλου, εἶδῶ
τέτο καὶ εἰκὸν ἀγγέλου· ἰὼ ὄρει, εἶδῶ τέτο
καὶ εἰκόνα ὄρειος, ἔ οὐπποστυῶ ἀλλου ἕρ
ὄντων· ἔ χαρσῶσασ πῆ μὲν εἰκόνας ὄν πτε
ἔ εἰσί, πῆ ἔ εἶδῶ ἔ ἕρσῖον ὡσ αὐτὰ τὰ ἀρ-
χτύππα ὄνομαζοῦμα· ἔ ἕκ εἰκόνας αὐτῶν·
ἕριν φασ ἔ ἔ ἡ ἕρεσ· ἄποσπολοσ· * ἔ ἕρσῖον
δὲ αὐτῆσ χερουβιμ δὲ ὄρεσ κατασκιάζοστα
τὸ ἰδασῖοσ· ἔ πρὸ ἐνόματι ἕρ φερσποτύ-
πων χρησάμῶσ· ὄπῃ ἔ εἰκόνας· ἀκκ καὶ
τὴ μῆσλου βασιλείου· ἔ ἕρσῖον τρῶ
πίτακι καὶ ὄ ἕρ παλαισμάσων ἀρμονόστικῶσ
Χεῖσῶσ· ἔ μὲν γὰρ εἶπον ἕρσῖον ἡ εἰ-
κόνα ἔ ἕρ παλαισμάσων ἀρμονόστικῶσ
Χεῖσῶσ· ἀκκ ἔ Γρηγορίν τὸ νασαῖουσ·
φερσκαται Ἰσαάκ, τίν εἰκόνα τὸ Ἰσαάκ,
Ἰσαάκ ὄνομαζοσται· ἀκκ ἔ Χρυσόστυμ,
ἰδῶν ἀγγέλου ἔν εἰκόνα· μὲν γὰρ ἀγγέλου εἰ-
κόνα ἕρ ἔν εἰκόνα ἰδῶν, ἀλλὰ ἀγγέλου ἔν
ἕρ τῆ εἰκόνα τὸ ἀρχύττυπ ἕρσῖον, ὡσ
ἔν τῶ πῆσ τῶ σφυροῦ ὄ ζωσποῖος σφυροσ,
καὶ ἔ ἔ ἀρσῖον ἕρ θάπτεσ θάπτεμ τῆ
φερσκαμῖσῶσ· εἶδῶ τέτο φερσποτύπου ἕρ
τὸ εἰκόνα· σφυροσ ἕρ, ὄ πῆσ ἕρ σφυροῦ κί-
κλτα· ὄπτω ἔ ὄπῃ βασιλείου, καὶ πασῶσ
ἀνθῶσπου, καὶ πασῶσ εἶδοσ ἀλλῶσ ἕμῶν
λίγῳ· ὄπ βασιλείου λίγῶσ ἔ ἡ τῶ βασι-
λείου εἰκόνα, φασ ὄ θῶσ βασιλείου, ἔ Πέ-
τρου ἡ Πέτρου εἰκόνα· εἶπον τὶ ἔ ἕρσῖον
ἔ ἕρσῖον ὄ ἀνθῶσπου ὡσ ἕρ εἰκόνα· ἕρσῖον
βασιλείου ἕρ, ἔ Χεῖσῶσ ἡ Χεῖσῶσ εἰκόνα·
εἶπον γῶ, καὶ αὐτῶσ λίγῶ, ἕρσῖον τρῶ
πίτακι ἕρ ἡ εἰκόνα Χεῖσῶσ, ἕρ Χεῖσῶσ.

Εἰ δὲ οὐκ ἀίροσται οἱ ὄσπορεσ, φερ-
σῶν μὲν ἀδασῖοσ τῶσ θείουσ φασῶσ· ἕρσῖον
ἔν τῶσ μὲν ἀνθῶσπων θῆσῶσ (Φ) Χεῖσῶσ
ἕρσῖον, καὶ ἕρσῖον οὐ, ὄσμαπῆσῶσ· ἔ γὰρ
ἀνθῶσπου, καὶ εἰκοσίζετασ εἶδῶν ὄπ ἀν-
θῶσπου γὰρ τὸ εἰκοσίζετασ φερσῶν ἰδίω-

quisquam imaginari dicit. Et rursus: fac
serpentem aeneum; nam heic quoque ser-
pentis imaginem facere mandat. Sed haec
est natura prototypi et derivativi, ut archet-
typum, id est imago, nomine ipsius archet-
typi nuncupetur; et unius extinctionione,
alterum extingatur; quippe quia coexistunt.
Erat angelus, propterea et imago
angelii. Erat serpens, propterea et imago
serpentis, et cuiuslibet alterius rei existentis.
Et vocatur modo imagines rerum sua-
rum; modo propter relationem, quasi ipsa
archetypa, non autem quasi horum imagines.
Sic ait et sacer apostolus: « superque
eam cherubim gloriae umbrantia propitia-
torium » utens videlicet prototyporum no-
mine ob denotandam imaginem. Audi etiam
magnum Basilium: « pingatur in ta-
bula etiam certaminum praeses Christus. »
Non ait pingatur imago praesidis certami-
norum Christi, sed Christus. Audi etiam
Gregorium nysseum: coram est Isaacus;
imaginem Isanci, Isaacum nominans. Audi
Chrysostomum: vidi angelum in imagine;
non angelii imaginem dixit in icone vidisse,
sed angelum: namque in imagine archetypum
apparet; sicut in typo crucis, vivifica
cruis; quatenus alterum ab altero insepara-
bile est in adoratione. Ideo appellatione
quoque prototypi habet imago: et enim
cruis appellatur, crucis figura. Sic
vere dicere possumus de rege, de omni
homine, de omni rerum genere: nam et
rex dicitur, quae est imago regis, inquit
divus Basilius; et Petrus, Petri imago. Di-
cam et aliquid altius: homo Deus est, quatenus
Dei imago. Idcirco, Basilius ait: et
Christus dicitur, quae est Christi imago:
non ait enim (ut iterum dicam) pingatur
in tabula imago Christi, sed Christus.

Id si non ferunt contentiosi isti, primo
quidem delent divina vocabula; deinde ho-
minem non esse factum Christum, si non
verbis certe opere dogmatizant. Nam si
homo est, patet enim habere figuram: ho-
minis enim prima proprietates est figura,

* Hebr. ix. 5.

- Ps. LXXII. 2. ὦδ' ἄ μικρὸν ἰσταλύνθησας οἱ πόδες * παρ' ὀλίγον ἐξερχέσθαι τὰ δεισθῆματα μν, ὅτι ἐξήλωσται ἐπὶ τοῖς ἀνόμοις, τὸ καὶ τὸ θεωσόν θηὰ μάλλον ἀκλήν * κυρίως λιγόντος ὑποματόν μοι εἰς ἡμέρας ἀναστάσεώς μου * καὶ ὅτι ὁ ὑπομαίνης εἰς τέλος οὐδὲ σαθῆσεται *.
- Sop. III. 2.
- Math. X. 22.

στ'. Μοναζώσις.

Col. I. III. h.

Τὸ χρῆμα ἐμὲν ἦμιον, ἔ ἡ προσήγορία σιωπῆ, ἢ ἡ ἀγία τί εἶπε; ὀδυνεῖ ἢ ἡραποῖς; ὁ ἐμὲς παπῶ (1) ἐξεδήμουν, ὁ ἐμολογητὴς χειρὸς, ὁ δ' ἄλλος Ἰάβ, τὸ ἐγκαλλώπισμα τῶν μοσῶν, ὁ δ' ἀγάπης δημιζός, ὁ πασιφιλιτῶν ἀπὸ, ὁ δ' οὐδὲ ἀνθροπος, ὁ πολυθεκρὸς ὀφθαλμὸς, ὁ φιλομαθὴς τοῦς, ὁ θεία γνώσι πικλουσμάτω, ὁ πολὺς ἐν ἑπιπροφρησίῃ, ἔ πολυτός ἐν σιωπῇ, ὁ ἀειφαῖς πρὸς χήματω, καὶ μὴ τῶν μοσῶν τελέωσι ὑπέρτω. ὁ δευσις ἐν ἀγάπῃ θεῷ, κερτυῶν μύσας κόσμον, δυνε τι πρὸς πάντα χειρὸς πολυλοβον οὐσίαν, εἶτα δεσζυγθῆς πρὸς ἐμὸς ζῆλον, γήμις τὸ καὶ φίλων ἔ σιωπῶν ὁ κωαλλοητὸς πρὸς ἀζῆμα, οἶκον, πόλιν, πατρίδα, ἔ ἄυτα ἐν ἀμαζώσῃ ἡλικίᾳ, εὐπρεπῆ τι πρὸς ἑμὲν, ἔ ὑπὲρ ἡλικίας, εὐδενίῃ τι σώματος, ἔ ἀμφοτεροδύστηπ ἔπιπνυν γοτυν τι ἔ ὀρατῶν καὶ πόλιον τίπναι ἄν τις εἶπὸν, ἐλάττω ἰλθαι σὶ τῶ ἀνθρὸς ἀρετῆς οὐδὲ ὄρατο, ἀνίλθαι πρὸς κύκλον πῦ ἔ πῶς; ἀρετῆς φέρτω ἔ σὶ ποιμῆς ἔξῃ τῶ δύσους ἑσῶν φιλακιδῆς ἐν ἀρετῇ ἄλλοις δύο ἔτσι καὶ πρὸς ἔπιπα ἐξωριῶς ἐν νόμῳ πῆ, κἀκῆσι τελέωσας τῶ ἐμολογητῶν δρόμον ὑπὲρ Χριστῶ ἔα ὀδυνεῶν μοι ἦν τὸ πάθος, θηὰ ἔ λιασ πρὸς ἀρετῆς οὐ τίθηται, θηὰ μετῆσι εἰς αἰώνιον ζῶν. οὐ γὰρ αὐτὸν ἔκαλυψεν, θηὰ οὐρανὸς ὑπεδέξατο ὑπὲρ αὐτὸν ἢ ἐμολογητῶν χροῖα, ἢ ἀσκῆται ὀμοκλήσια, ὅτι τὸ φῶς τὸ ἀπῆλθον, ἔνθα αἰ μακρῆς ἀναπαύσεως, ἀνθ' ἃν εἰλετο κόπον ἔ πῶν ἐν σαρκί, ἀσκῆτικῶς τι πῶ ἐμολογητικῶς.

(1) Habemus in sexto tomo part. 2. p. 264. sqq. Theodotian, more catechesas ad monachos dictas; sed epistolari forma contexti.

mei autem pæne moti sunt pedes: pæne effusi sunt gressus mei, quia zelavi anper iniquos, hoc et illud videns. Sed Dominum potius audite dicentem: expecta me in die resurrectionis meæ. Et qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit.

280. Μοναχίβις.

Epistola vestra honorabilis est, et salutatō sollers: sed nuncium dicam ue tristem an lætum? Pater meus decessit, Christi confessor, Iobus alter, monachorum ornamentum, caritatis parens, vir undequaque amabilis, homo Dei, oculus lacrymis abundantus, mena discendi studiosa, divina scientia dives, multae humilitatis, multiplicis scientiæ, ante sumptum schema illustris, et post monasticam professionem sublimior: qui amore Dei devinctus, espropter mundum oderat, utroque omne Christo dives auum patrimonium obtulit: deinde ab inclyta seiuncta coniuge, et cognatis et amicis et familiaribus: qui terrenam dignitatem dereliquit, domum, urbem, patriam, et hæc in florente ætate, vultus decore, staturæ proceritate, corporis sanitate, et morum sive intellectualium sive visibilium dexteritate. Et si quis plura hic dicat, miuora viri virtute uarrabit. Hic abiit, ad Dominum perrexit. Ubinam, et quomodo? Ablatus ægre extra ovile ob morbnum gravissimum: sub custodia in urbe ultra biennium, deinde exul pulsus in quandam insulam, ibi confessoris stadium pro Christo consummavit. Non est ergo mihi molestus hic casus, sed valde lætificus: uon est mortuus, sed ad æternam vitam migravit: non eum terra operuit, sed caelum admisit: recepit eum confessorum chorus, ascetarum convictus, ubi lumen verum, ubi beata requies propter exantlatos labores ærumnasque in carne tum relasceticæ causa tum confessionis.

Theodori nostri laudationem funebrem matris suæ suæque religiosissimi quoque patris sui demortui laudes epistolari forma contexti.

Nunc mihi celebritas, sollemnitaa, laetitiae, itemque omnibus orthodoxis, qui patronum tibi futurum ad Deum miserunt, socium cursus illorum qui nunc praecesserunt martyrum. Exultet ecclesia, quia columnas adhuc habet. Iubilet sacer coetus, quia luminaria in mundo adhuc exoriuntur, luce collustrantes eos qui in haereseos tenebris sunt. Oh pater, oh pater, quam sanctus fuit cursus tuus, quam sancta est memoria tua, quam tua beata commemoratio! Totus hilaris, totus gratosus, Quis te visum non adamavit? quis occurrens non iocundabatur? Conversatio tua desiderabilis, virtus erodiena. Quid supereres? Memento ovilis tui, et mei quoque filii tui quamquam minimi et abiecti. Nosti tuum erga me amorem, ut et ego meum erga te. Clama pro tota ecclesia ad Dominum. Ora etiam pro me miserabili, ut brevi veniam ad te, eo quo tu consummatus es modo. Haec sunt meae ad communem patrem voces. Vos autem cohortor quominus fidem prodatis, sancte vivatis, quae illius estis diverso titulo affines; altera quidem coniux, altera coniugis consanguinea; ut eum illo aeterna gloria fruamini.

281. Leoni patricio.

Quoniam tibi gratum est humilia vitae meae statum cognoscere, prout ob bonum mutuumque affectum dixisti; quantopere mihi misello satagendum fuit ut ad sublimem eminentiam tuam litteras darem, postquam cognovi de optabili valetudine tua! Et mihi videor spectare amabilem vultum tuum, et suavissimam vocem audire, propter habitum a te humanissimum cum tabellario sermonem et congressum. Admittere enim soles propter Deum perbenigne, et perfacile quemlibet alloqueris. Idem mihi retulit, te magnopere tristari ob praesentia, quae peccatorum moorum causa patrantur facinora, gementem et corde

Νῦν μοι πατήρ μου, ἰορή, θυμωδία, ἀλλὰ μὴν καὶ πᾶσι θεοδουλοῦσιν προστάτην εἰς θεὸν ᾠδοῦσαν, σὺνδραμοῦν ἢ προσφραμόντων μετῴτερον τὰ κατὰ ἀγαλλιάσθου ἢ ἐκκλησία, ἐπὶ στυλοῦν ἐπὶ κτήται· ὑφραϊνίδου ὁ ἡεὺς διασθῶ, ἐπὶ φαστῆρις ἐν κόσμῳ πάλιν ἀνίχουσι φρικτοεσώπτες ὅσον ἐν σκότα τῆς αἰείσεως· ὁ δὲ πάτερ πάτερ ὡς καλὸς σου ὁ δέου· ὡς ὅσον τὸ μεμνησῶν σου ὡς μαχελεῖον τὸ ὑπόμνημά σου ἔλθῃ σὺ φαιδρὸς, ἔλθῃ χραεῖας τίς σε ἰδῶν οὐκ ἠγάπηται; τίς δὲ σμυτῶν οὐ γαγλυκαται; ἡ σμουσία σου, ἰετή· ἡ ἀρετή, γωελοκα· τί τὸ λοιπὸν; μίμησο ὡς τῆς ποιμας σου, κήμου τῆ σου ἴου ἔαν ἰλαχίστου καὶ ἠρίμμου οἰδας ὧ πῶσον σου ἢ ἐν ἰμοῖ, ὡς κήγῶ ὧ ἐν σοὶ ἰμου· βλοπον ὑπὲρ πάσας ἐκκλησίας φεὺς κίερον δὴδρη καὶ φεῖ ἰμου τῆ οἰκτροῦ πᾶξ ἰλθῶν φεὺς σὶ ἐν ὧ τερσῶ πηπλώσωται αὐτὰ μῆρ μου αἰ φωνὰ φεὺς ὧ κόνιν φάπας ἰμοῦ δὲ φεὺσελά μὴ φεσθῶμαι ἢ πῶσι, ὁσῆας βιοῶν, ὡς ἐκείνου οὔσαι * θητῆρα θητῆρας ἢ μῆρ, ὁμῆζυγος (1) ἢ ἢ ὁ ὁμῆζυγος ὁμαίμων ὡς ἂν σου ἐκείνου δόξης τῆς αἰσῆου ἡπολωσῶται.

σπα'. Λόγον πατρικίῳ (2).

Εἰ αὐτὸς φιλοῦς μαρθάνειν τὸ τῆς παπῆς ζωῆς ἡμῶν, ὡς τῆ ἀγαθῆ καὶ φιλολλήλῳ δεσθῆσι χεῖρῶν ἰερικας, πῶσον ἰγῶ ὁ ἱεπῆτος φεσθουμθῆν ἔππῆλατ τῆ ἀντιπεβλήτω σου ὑσφροχῆ, ἀντὶ τῆτο μαρθάνει τὰς ἐκτάσας ἰγῆας σου, καὶ δοκῶν ἰεῖν σου τὸ φιλοῦμθον φεσθῶπων, καὶ ἀκούειν σου ἡδύτατας φωνῆς, τῆ φεὺς ὧ γηαμμηπῆρῶν συγχεταβαπκῆ ὁμῆλια καὶ θωεῖας σου δῆχῆ γῶ δεῖ θεὸν ἰμῆρῶσκατα, καὶ ὁμῆλιας εὐφροσπα ἔ πῶ τυροπῆ ὡς καὶ ἀπῆχῆλαιν μοι ὄσως ἔθουφραζῆς τῆς ἴσῆ κῶ τὰς ἀμῆρῆας ἡμῶν πεπολημῆρῶν, εἴνοι καὶ ἀλγῶν τῶν καρθῆλας ἰφ' ἰεῖσῶ φῆρ γηρομῶν· καὶ ἰεῖο

* ms. ἰστι.

Cod. L. 210. b.

(1) Vix hoc intelligo, nisi forte loquitur Theodorus de matre sua adhuc vivente, sed nunc mortua.
 (2) In ms. adnotatur hanc esse secundi libri partem alteram.

τας ἀνθρωπῶν γὰρ ὁ Θεοῦ, τοῦ ἔχον
 ἰερόν, ψυχῶν χριστοφιλή, γνάθῳ διουσιῶν,
 εὐφρονας ἡμιμαλῆ, δόξας εὐλοκῆν· ἐν οἷς
 σφαιδύζεις μὴ δυνάμεθ' ἁποδοῦσαι πῶς
 σφετέρῃσιν κρῆτὸ τὸ ἐμῶν· ἀλλ' ὄψον οὐ-
 πως κινδυνεύουσας ἢ ἐκκλησίας ἡμῶν
 ἐπινοήσασθαι κύβητον ἡμῶν τοῦ οἴκου αἵματος·
 ὃ δὲ δάσασθαι, εἰς οἷα δ' ἰπτά ἐφθάσαμεν; καὶ
 ἡλίκα κρῆτὸν τὸ ἐμῶν; ἀμυβῆναι ταῦτα
 περὶ λαβῆτον ἀμειψόμεσθαι ἰσχυρῶς ἢ ὡς
 ἐδοκίμασάμεν (ὧ) ἔδον ἔχον ἐν ἐπιτησίῳ,
 ἡμῶν φιλίας ἡμῶν ἐπιτησίῳ αὐτῶν, ἀλλ' ἰλύ-
 σαμεν οὐ μίας ἀλλὰ καὶ πολλὰς, καὶ ἰδίᾳ
 καὶ δημοσίᾳ σχίσασθαι τὸ εὐαγγέλιον τὸ
 Χριστοῦ· οἷον ἐν οἷς πύχρον, ἵνα μὴ
 σὺ καὶ κόσμῳ κριτακείσῃμεν· καὶ γὰρ οἱ
 δοκῶντες ἵναί τι, ὅστι μὴ ἰσοφύσασθαι
 ἐν ἰαντίῳ ὡς ἀσπυροῦντες, ὡς ἀεὶ εὐσε-
 βουῦντες· ἀλλὰ ἐλπίσασθαι Χριστοῦ
 ἀρετῶν τῶν ἀποστόλων τῶν στήθεσιν αὐτῶν
 εἰκόσθαι· ὅς ἐν ἀγαθῶν ἀρετῶν ἡμῶν
 ἐκδοκίμῳ, φησὶ καὶ ἰλίῳ φιλαθεοφίας
 καὶ μετανοίας· οἷον δὲ ἐν τῶν ἀμεί-
 νων ἁπῶν ἀνεπιστότους· αὐτοῦ οὐκ ἀπο-
 εἶχον ὡς Θεοφιλες τῶν ἡμῶν ἀρετῶν λύσιν,
 ἀλλὰ μὴ ἡμῶν ἐπίσταται· οἱ οὐκ ἀρκούμεν
 καὶ σφῆ τῶν οἰκείων ἀμειψῶν ἐξελί-
 νων (ὧ) ἀγαθῶν ἡμῶν ὡς καὶ ἡμῶν
 αἰτήματα.

σπβ. Μακρίῳ μυστάζοντι.

104, f. 130. b.

Ἰκούσασθαι σου τῆς ἀδελφικῆς φωνῆς,
 ἡδοκίμῳ ἡγαπημένῳ ἡμῶν ἢ φιλίας πνεύ-
 ματικῆς γλυκυσσῶν καὶ μάστιγα ὀπιώμα
 ἐν φρονίᾳ καὶ μία ψυχή ἐν πῶς καὶ ἔδον
 λόγῳ καὶ σφετέρῃσιν ἐπιτησίῳ· ἵνα
 αὐτοῦ ἀνωθεν ἐξ ἀρχῆς ἡνωσάμεθα ἡμῶν
 ὑπάρχει, ἡμῶν ἐξ ἀρχῆς ἡμῶν οἱ ἁπῶν
 ἐν τῇ αὐτῇ σφῆ εὐσεβῶν ἐπιτησίῳ· τῶν
 τῶν λόγῳ τῆς ἡμῶν εὐσεβῶν ἐπιτησίῳ
 τῶν, καὶ τὸ βίον μὴ ἀποδοῦσαι τῶν λόγῳ
 οἱ δὲ τῶν σφῆ ἡμῶν ἡμῶν ἀπώμα, αὐ-
 τοῦ ἀναδοῦναι τὸ σφετέρῃσιν, παρ' οὐ καὶ
 ἡμῶν ἐν ἡμῶν τὸ σφῆ ἡμῶν τῶν καὶ σφῆ
 ἡμῶν ἐξ ἀρχῆς ἡμῶν ἡμῶν, ὡς μυστῶν

conpunctum in singulis quæ contingunt.
 Nec miror; homo enim Dei es, sancto in-
 tellectu præditus, amante Christi anima,
 perfecta scientia, scita mente, sententia pu-
 ra: unde etiam segre fers non posse te mo-
 re solito publicis rebus favere, dum vides
 ita periclitantem ecclesiam, quam acquisi-
 vit Dominus sanguine suo. O domine, in
 quam horrenda incidimus! quantaque mala
 vidimus! Sunt hæc præteritorum peccatorum
 punitiones. Quandoquidem nolumus de
 Deo cogitare per mandatorum eius ob-
 servantiam, quæ immo non semel sed sæpe
 et privatim et publice violavimus, Chri-
 sti evangelium scindentis (nostri, o sapiens,
 quæ dico) tradidit nos Deus his quæ pa-
 timur, ne una cum mundo condemnemur.
 Et quidem qui videntur esse aliquid, ne
 extollantur in corde suo, impie agentes
 quasi pie agerent: sed et apprime cognos-
 cant negari Christum sanctæ illius imagi-
 nis evagatione: qui quidem adhuc differit
 vindictam suam depromere, parcens mi-
 sericorditer et paenitentiam expectans. Sed
 idem scit postremo impaenitentes ulcisci.
 Ipse igitur fac impetres utpote plus ma-
 lorum depulsionem, et noli mihi hoc of-
 ficium imponere, qui ne peccatis quidem
 meis propitiare bonum Deum potis sum.
 Attamen nos quoque oramus.

282. Macario monacho.

Fratrem tuam audivimus vocem; ga-
 visi sumus, carissime; nihil enim spiritali
 amicitia dulcius, præcipue cum una sen-
 tentia, una anima in sermonibus actibus-
 que erga Deum compertit. Talis tu ab an-
 tiquo et primordiis nobis es cognitus: et
 ego ego miser, ut in eodem semper animi
 affectu permanes; et orthodoxæ doctri-
 nam conservando, et vitam verbis non
 contrariam. Quod si aliquantum a nobis
 te adiuvo fsteris, res Deo est imputanda,
 a quo nobis vobisque simul salus animæ
 corporisque. De his hactenus, quia tempus
 diu loquendi non suppetit, dum aliis vaco

non facile expediendis negotia. De Chii autem episcopo cur hoc et illud acripiaisti? Ego nec hominem ad meum conspectum admisi cum huc venit, suspiciones vitans; neque tamen aine responso esse volui; quia non licet quemlibet reicere, nedum pari schemate indutum, et episcopi nomen sortitum. Gratum mihi fuit, quod tandem aliquando decessit ab episcopatu, malens huc venire . . . eique suggestimus . . . quod et fecimus propter . . . ei facientibus . . . Et Deus paenitentium est. Et haec evidens demonstratio est, eum paenituisse . . . idque exigimus nos et alii omnes sanandis animabus praepositi; nempe lapsi hominis usque ad *impertitiam* pacem, recessum ab episcopatu, suspensionem a sacria, cum poena canonica. . . Si haec ergo confitetur homo, quinam nos aumus, qui accedentem repellere queamus, atque in hoc Deum exasperare? Ne tu, o egregie, moleste feras de hoc homine, etiamsi maxime quae hunc dicit patrasse, demonstrata vera fuerint: nam nos quidem neque bactenus andivimus; neque si audissemus, in his de eo iudicamus. Scriptum est enim: ne lex vestra condemnet hominem, priusquam eum andiveris, et quid egerit cognitum tibi sit. Rursusque apostolus ait: adversus presbyteram accusationem noli recipere, nisi sub duobus aut tribus testibus. Insuper ne norma quidem aut potestas de his iudicandi proposita est; sed ut potius recipiant lapsi ad paenitentiam, servatis quas tua reverentia dicit regulis, vel hoc in tempore, vel in futuro saeculo apud omnium iudicem. Propterea auctor sum benignitati tuae, ut omisso interim sermone illo . . . hominis paenitentiae . . . Deo qui hominis vult salutem, in hoc quoque pacem teneamus . . . per dominum nostrum Iesum Christum. Et postremo . . . tempus, ai hoc exigis, tunc . . . Nunc autem pro me ora ut anima et corpore salvus sim;

χειρὸς μου μακροχρόν, ἐὼ ἄλλοις ἀρχολογίᾳ φερόμενοι ἢ ἐὼ δειλοῦσι· ἀεὶ δὲ τῷ ἐπισκόπῳ Χιου, τὸ τί τοῦ κακίτου γίγνασθαι; ἡμεῖς ἐπι τὸ ἀποβα εἰς ἕβην ἡμεῖς ἡγεγρόμεν ἰληλυθῶτα ἐπαυῶδα, τὰς ὑποψίας ἀφαιρούμεντες, ἐπι πάντη ἀναπόκριτον εἰσαυμῆν· ἐπι μὲν δὲ Σιμιόν ἐ (1) τυχεῖα δασοπέμπειαι, μὴ ἐπι γὰ ἡμεῖς ἡμεῖς ἐ ἐπισκοπῆς ὄνομα καλησεμῆρον· ἡμεῖς μάλιστα ἐν ἐπι ὁψὶ ποτε ἀπειροσφοῦ τῆς ἐπισκοπῆς εἰλαμῆρος ὡς πὺς (ἰλαθάν)... ὑποβάλλοντες αὐτῷ ἐ ἐπι... κονη ὡσπερ πεινυκαμῆν ἐπι (1) . . . αὐτῷ δασοπέμπειαι, ἐ ὁ δὲ ὄνομα μετασσεύμετων ὄστῖν· καὶ τῶτο ἐμερῶς ὑποδασοπέμπειαι μετα . . . ἰπερὶ κητῆς καὶ παρ ἡμεῖς ἐ παρὸς ἄλλων τῷ ἰαφρῶν ἐπῆτι(αρχολογῶν), ἢ τῷ ὑποπεπικωκῶτος ὑποχρόσιος τὸ ἐπισκοπῆς, εἰρῆς τὸ ἱερουργίας σου ἐπῆτιμῶν, ἔως κ. . . ου εἰρήνης εἰ ἐν ὧσθα ὁμολόγηται τῷ ἀνδρῶ, τίς ἡμεῖς ἡμῶς δασοπέμπειαι τῷ ἀποσόντα, ἐ ἡμεῖς ἐπι τῶτο θροῦ; μὴ σὺ, ὡ θαυμάσιου, βαρίως φέρισθ ἐπῆ τῷ ἀνδρῶ, καὶ ἐπι μάλιστα ἂ λίγῆς παπαρχίνας αὐτῶν δασοπέμπειαι) ἀληθῆ ἐπι· ἐπὸ ἡμεῖς ἐπι ἀκκόσασμῶν ἔως τῷ παρῶτος, ἐπι εἰ ἐ ἀκκόσασμῶν, κερνομῶν αὐτῶν ἐο τῶτοις γίγνασθαι γῶ, μὴ ὁ νόμος * ἡμεῖς κείνη (2) ἀνδροσπον ἐάν μὴ ἀκώση παρ αὐτῷ ὑπότρον ἐ γῶδ τὸ πὺσῆ ἐ πάλιν ὁ δασοπέμπειαι λίγῆ· * κῆ παρῶστυῆρου κητῆρορίας μὴ φερόστυῆρου, ἐκῆτος εἰ μὴ ἐπῆ δὲ οὐ ἢ ἰαφρῶν μὲρτυροῦν· ἐπῆτι ὡς ἀεὶ τῶτον φερόστυῆρου) λόγος ἢ ὄστυῆρος τῷ κείνην ἀγῆ ἀεὶ τῷ φερόστυῆρου ὄστυ ὑποπεπικωκῶτος τῷ μετανοίας, ἡμεῖς μάλιστα ἐπι τῷ ὑπο τὸ πεινυκῶτος ἐο ἰληλυθῶτων, ἢ ἐο ὡσθα κητῆ τῷ δῶσι τῆς φερόστυῆρου τὸ ἐκωκῶσις, ἢ ἐο τῷ μάλιστα ἐπῆ τῷ κητῆ τῷ ἀπάπων· διὸ σὺ μὲν ἐπι τῷ κητῆ τῷ ἐπι ἀφῆμῶν τῷ λόγῶν ἐκῆτον ἐο τῷ τίως . . . τῆ τῷ ἀνδρῶς μετανοίας, . . . σὺ μὲν θροῦ τῷ φηλοῦστυῆρου σῶστυῆρου τῷ ἀνδροσπον, καὶ τῶτο εἰρῆνῆς ἰλαμῆν . . . δῶ τῷ κείνη ἡμεῖς Ἰησὺ Χριστῷ ἐ τέλος ὡσθα . . . κητῆν ἰλαμῆν καὶ ζῆτος, τῶτο εἰδῆτι . . . ἰλαμῆν τῷ ἰλαμῆ φερό-

* Exod. Lev. etc.
 * I. Tim. V. 18.

(1) Mador in codice hanc et subsequentes lacunas effecit.

ἐγὼν φθεῖ ἡμῶν (σὺ ζῆλος) ἡμᾶς ψυχῆ τῆ
(ἐ σώματι, ὅτι ὁμολογῶμεν πάντων ἀνεσώ-
των ἀμάρτανόησιν εἶ) . . . ὁ ἀρχιεπίσκο-
πος πλῆτα σὲ φερασομένη, φερασομένη
θὺς ὑπὸ τὸ φῶς σου ἐπὶ ἔ ἀ πάντες οἱ μὲν
ἡμῶν ἀδελφοί· ἱρῶσο ἐν κυρίῳ ἀδελφοί.

σπγ'. Συμῶν κατάζοπ.

Cod. I. 443. b. Τὸ φῶς τῆς ημιότητος σου φεραδὴν
ἐρωτήματα, ὁφείλη οἰκοδοῦν τὴν ἀφασίαν
ἐλπίσιν· οὐδέ τι γὰρ τῆ ἀμύπησι, ἀλλὰ
καὶ ἄλλως ὀφίληται ἰχνοῦται ὑπάρχει· ποία
γὰρ κοινωνία φησὶ ὁ ὑπόσταθ· * φησὶ
φωτὸ σκόθ·; ἢ τίς μὲν πῶν μὴ ἀπύ-
σου; εἰ οὐδὲ τὸ πῶσον τῆς εὐλογίας, κοι-
νωνία τῆ ἀίμαθ· τῆ χειρὸς ὄζειν καὶ ὁ
ἀρτ· ὃν κλάμην κοινωνία τῆ σώμαθ·
τῆ χειρὸς ὄζειν, δῆλον . . . πῶσον καὶ ὁ
ἀρτ·, κοινῶν . . . π καμῶν ὄζειν εἰ δὲ
ταῦτα ἔσω φερασομένης, φερασὶν ὅτι ἐπὶ
τῆ κακ . . . μόνον ἐν τῇ ἰκατέρῃ κοινο-
νίᾳ, ἐν ταύτῃ καὶ τὴν ὑποκλήσασιν χροί·
ἡμῶν δὲ φυλακτίων ἐπὶ τῆ πύσιν ἢ ἀνα-
φωρᾶν ἐγκακημένους ποιοῦσαι, ἵνα μὴ ἀκώ-
σωμην, αἰτῆται ἔ οὐ λαμβάνηται, διότι κα-
κῶς αἰτῶται *.

II. Cod. VI. 14.

Cod. I. 444. a.

Iac. IV. 3.

σπδ'. Εὐθυμίου . . .

Cod. I. 452. a.

Σὺ μὲν ὁ μακάριος τῆ πνεύσῃ . . . χρο-
μῶθ·, οὐ ἀφασίαν πάντας (ὑποκλήσασιν)
ἡμᾶς τὴν ἀφασίαν ἡμῶν δὲ σὲ ἱσμεν . . .
ἀλλοῦ καὶ κρηπίδα τῆ λόγῃ, ἔ ἱσμεν
τῆ ἐκκλησίας· ἔ μακάριος γὰ ἀπν, ὅτι ἡμῶν
ὑποκλήσασιν ἡμῶν ὁ δῶτα ἔ ὁ δῶτα οἱ
ἀφασίαν πατήρι, τὸ κλέθ· τ ὁρδοῦσιν·
καὶ ὡς εἰς σφαιρὸν πυρὸς ὑποκλήσασιν τῆ
ὑποκλήσασιν ἀφασίαν τ ἔ ἀσφ, πολλὴ μὲν
φωτῆσαν μουσῶσας ἐκ φωτῆσας
πύσιν δὲ φερασιν τῆ θῶφ δῆ τ ἔ ἀπ-
κλήσασιν οἷον μύματι πνὴ μακιστοῦς δι-
φασίαν σου ὁμα φυλακτίων ἡμῶν ἵπν, ὁ ζῆ-
πόπτη· οὐ μὲν ὁμα ἔ πῶση τῆ ἐκκλησίας
εἰς σφαιρὸν τ ἔ θῶν ἀγαλλίαμα.

Πεῖ οὐ δὲ φερασομένης ἐκκλησίας σφ-
μαται οὕτως καὶ οὕτως εἶναι τῆ, ἔ ἐκλε-
λυθῶσασιν τῆς βαρβαρικῆς αἰχμαλωσίας,

nam fateor magis me quolibet homine esse
peccatorem . . . (Fratr meus) archiepi-
scopus plurimum te salutat, quem prior
voce tua salutaveras. Deinde et reliqui qui
nobiscum sunt omnes salutant. Vale in Do-
minio, frater.

283. Simeoni monacho.

Quam reverentia tua proponit quaestio-
nem, ea propriam quamdam postulat ex-
planationem: non est enim quae profanis
tantum, sed quae alterius quoque generis
hominibus prodesse queat. Quae porro soci-
etas, inquit apostolus, luci ad tenebras?
aut quae pars fidelibus cum infidelis? Si ergo
calix benedictionis, est communio sangui-
nis Christi; et panis quem frangimus,
est communio corporis Christi, patet . . .
calicem et panem, commun . . . positi esse.
Quod si haec ita se habent . . . principaliter
exploratum est, qui sortiti sunt alteru-
trum communionem, in hac quoque sortem
habituros. Nobis autem in his curand-
um, ut oblationem digne peragamus, ne
audiamus illud: petitis et non accipitis, eo
quod male petatis.

284. Euthymio . . .

Tu quidem consueta (benignitate) utens,
non desinis me dilaudare, quamquam prae-
ter meritum. Nos vero te potius vere scim-
us doctrinae evangelicae basim, et eccle-
siae fundamentum esse; praesertim ex quo
desuerunt nos hic et ille illustres patres,
et gloria orthodoxorum: tuque paene solus
relucens demissioribus fax, nrbem dis-
curris, multos quidem caecitantes illumi-
nans qui luce carebant, plures autem
ad Deum adducens, per tuam fluenti in-
star inundantem mellifluam doctrinam. Diu
utinam nobis conservaveris o desideratissi-
me, nec non toti ecclesiae, ad firmamentum
summamque laetitiam!

De illo autem presbytero, circa quem
iussisti tibi significari, hoc et illud esse,
et a barbarica captivitate liberatum, rescii-

vimus omnia ipso homine nos edocente : verumtamen non vult ipse, sive non patitur, canonum nostrorum regulae subiacere. Scis, venerande, communi decreto tum illorum qui in terris supersunt, tum etiam illorum qui confessores ad Dominum abierunt, eos qui semel haereticae communioni se implicuerint, sacro faciendo interdicti, usque ad tempus visitationis quae superiore providentia fiet. Quomodo itaque canonem solvere possimus, et hoc homine recepto, legem de cunctis huiusmodi antiquare? atque in hoc ipso contrariam facere venerando nostro summo praesuli, qui ab huiusmodi hominibus ne communem quidem escam benedici sinit, nedum plus aliquid sacerdotaliter agere; simulque alios confessores scandalizare, et dissensionem eis iniicere qui summum ius tuentur. Quod si fortasse sacerdotes aliqui antea in iudicio de iis instituto, propter temporis angustias, et potentium necessitatem, post impositam poenam absoluti fuerunt; nobis hoc prorsus facere non licet sine summo praesule. Et quidem censendum est, legem suspensionis iusto iure niti: aliter enim quae distinctio esset proditorum veritatis, ab iis qui secus? ab iis qui fortiter decertarunt, et illis qui noluerant pro honesto pati? Et ubinam Christus et Belial, lux et tenebrae, si omnia temere agerentur, et ante synodale iudicium fieret iudicium, et ante pacem pax? Aversandum hoc, o pater optime, quantum mihi videtur, vel potius veritati. Illic contentus esto poena hac quae pluribus fuit interrogata, ne forte, ut apostolus ait, abundantiore tristitia absorbeat quae eiusmodi est; quin tamen promoveatur qui ob transgressionem est suspensus, ad gradum ante debitum tempus, ut et delicti species vehementius plectatur, et veniae ratio melius pateat, postquam satis poenae luert. Ceterum in peculiaribus urgentibusve casibus, cum non adest culpae immunis, suspensio permittitur nonnulla sacerdotaliter

σεμίων ὅμοιως ἀπὸ τούτου ἴκαστα ἐκκαθαρισθέντες· ἀλλ' ὁ ἀγὼς οὐ βούλεται εἶναι οὐκ ἀνεύχεται πρὸς καὶ τὴν ἡμᾶς τύπτω κεκατονόηται· αἰδία γὰρ θεοφρονίας ἐπι καταῖ τῶν ἄλλων τῶ ἐν ὑπὲρ γὰρ ὅταν καὶ τὸ ἴσχυον ἐκεδημοσάντων φερὸς κύριον ὁμοιωρησάντων, οὗτον ἀπαξ ἐκκαθάρσει τῆ αἰρετικῆ κοινωνίας, ἡμεφροίας διώξασθαι, ἵως δηλονότι κτηροῦ ἐπιποκατῆς τῆς ἀνωθεν φεροσίας· καὶ πρὸς ἂν διμηθύνοντο λύσται (C) κατόσα, καὶ δεῖ τῆς (τόπου) φροδοθρίας, νόμον εἶναι ἀπαστας οὗτον... μέριον δασύσασθαι· καὶ πῶτα ἐπινασσία μὲν δεξομένη πρὸς τῶν ἡμεῶν ἐφωπὲς καὶ κερπήματα, ἐπι μὲν δὲ ἀπόδος αὐτοῖς οὗτον ποιούσας ἰλόγησάν κοινῶν βροθῶν ἀνέχεται, μὴ ἐπι γὰρ πάλιν τι ἐρηφάν ἡμεφροίας· οὗτον ἄλλους τι τὸ ἐκκολλησάντο ἐκαταδύσασθαι, ἐπι πῶσιον διόχωνας οὗτον ἀκλυβόσας ἀπηχομύριον· καὶ πῶσι ἴσως ἰσθασασάν τῆ κατ' αὐτοῖς δεσμωσίᾳ δεῖ τι ἐπινοῦν τὸ χεῖνον, καὶ τὸ τῶ ἐπιπεύουσαν ἀναγκαστικόν πᾶς τῶ περὶ σφίτιον μετα τὴν ἐπισημῶν δασυλελυκῶν ἡμῶν δι οὐδεμὸς τίτω κτηρογασάσασθαι ἀπρὸς τῶ φεροσίον ἐπι καὶ νομιστόν ἐν ἴσχυον (C) λόγον τῆς κατὰ τῆς πρὸς γὰρ φερὸν τὸ δεσμωσίον τὸ φεροδοσιάντων τὸ ἀλφῶσασθαι καὶ μὴ, τὸ ἡμῶν εἰσδηλοκῶν, ἐπι μὲν δὲ ἰσομύριον ἐπι τὸ καλοῦ τληπασάν· καὶ πρὸς ὁ χεῖνος ἐπι ὁ Βελίαν, τὸ φῶς καὶ τὸ σκότος, ἰσπερ ἀναμύξ τὰ πάντα καὶ φερὸς κείσους σκολοκῆς κείσους, ἐπι φερὸς ἐξῆρας ἐξῆρας δασυμονοῦν τίτω ὁ πατιέσων κείσους ὡς ἡμῶν γὰρ διοκῶν, ἰσπομύριον εἶναι ἂν καὶ τῶ ἀλφῶσασθαι ἀμύριον γὰρ πρὸς ποιότητὸς ἢ ἐπισημῶν αὐτῶν ἢ ἰσπὸς τῶ πῶσιον, ὡς φερὸν ὁ δασυλοκῶν * ἢ ἱ. Cor. II. 7.

ὡς ἂν μὴ τῆ φροδοσιάντιος λύσται κτηροδοσῶν ὡς ποιοῦσας οὐ μὲν φεροσιάντιος ἐπι (C) ἀφ' οὐ ἐρηφῆ δεῖ τὴν φροδοσιάντιος βαθμόν ἵως τὸ εἶναι καμῶν, ἵνα καὶ τὸ τῶ πῶσιον μῶσας ἐπι εἶναι ἐπι κατὰ τῶ πῶσιον ἀλληλοκῶσας, καὶ ὁ τὸ ἰσ... ὡστὸς φροδοσιάντιος ὑποφροδοσῶσας... ὡς τὸ ἰσπῶν ἰσπῶν· ἐπι καὶ ἐπι οὐφροδοσῶσας πᾶς κατ' ἀφροδοσιάντιος μὴ πῶσιον ὡς φροδοσιάντιος, σφηκῶσας φροδοσιάντιος, ἢ ἐπι σφηκῶσας ἢ πῶσιον σφη, Cod. I. 113. a.

* II. Cor. II. 7.

Cod. I. 113. a.

* ms. βαρβαρῶν.

ὁ πῶς ἐργαζομαι ταῦτα· ἀλλ' οἷον ὅς δε ὁ
 περισβίτιμος κ' ἀπὸ τοῦ βαρβαρῶν * πτωπα-
 γμῶνα αὐτῷ συκοφαντῶν, καὶ ὡς πολλοὺς τῆσθε
 ἐφώπισα, ἔ δ' οἶν φασι δὲ πάντα ταῦτα λα-
 λημένοι εἶναι, ὡς λυίχιστο ὑπελιθεὶ ἄνομο-
 παδῶς ποῖς ἐσθῶντα ἐεβῆσιν διὸ ὠδυσσεύ-
 ζουρήσασθαι αὐτῷ πᾶ κατ' αὐτὸν ὡς ἀνὴρ ἐε-
 κείνοιο πρὸς ἔξαι· οὔτε λυστατες, οὔτε ἐε-
 ζατες· ἴεροστο ἐν κυρίῳ ἡσπίσθημα· ἡμῶς
 τε καὶ οἱ μὲν ἡμεῖς ἀδελφοὶ πολλοὺς πρὸς
 ἀγορευομένου.

agere, quae tua integritas non ignorat. Sed quoniam hic sacerdos ante barbaricos actus conscius sibi erat et quod multos heic baptizaverit, et quod multi ipsam absolvendum iudicant, ideo noluit eandem sub conditione huc venire cum suspensis; et propterea ego huic indulsi ut proprio iudicio ageret, neque eum absolvens neque ligans. Vale in Domino, gloriosissime. Ego et qui mecum sunt fratres plurimam tibi salutem dicimus.

Finis epistolarum. Exin subiungimus supplementa lacunarum editionis Sirmondi.

σπί. (1) Τῆ ἡγουμένη τῆ Γορδίνια.

Ἀπῆστον ἡμᾶς ὁ ἀγαπητὸς ἡμεῖς ἀδελ-
 φὸς Ἀντωνίου τὸ πατρὸν γραμματεῖον, λι-
 ζων ἐπ' ἐπὶ ὑπερβύμεν πάλαι ποῖσται ἔ
 δ' αὐτὸ ἐν τῷ, ἔ δ' ἔξαι τὰς δασυλαῖς (2)
 ἡμεῖς, ἐδὸς πρὸς ἐπὶ ἡγουμαι καὶ πρὸς ἐπὶ
 οὐκ ἡμᾶς ὡς μητέρας, ὡς ἀδελφὰς ἐν κυ-
 ρίῳ· μακαρίων τῆς ἡκατοῦς (3) ἡμεῖς,
 καὶ τὸ κόσμον τῆς ἀγάπης ἡς ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ
 εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἐεφύγισται τῶν κοινα-
 νίας ἡμῶν αἰρετικῶν, καὶ ἐεπὶ ἡγουμαι ἀσπί-
 λους ἡσπίτας δὲ τὸν κόσμον· βλίπτει οὐδὲ
 ἔ πρὸς τὸ ἔξαι, ἀμα, ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ
 ἡ (4) ἀσπίτια, πρὸς ἐπὶ ἡγουμαι καὶ ἐπὶ
 ἐπὶ πρὸς ἀσπίτων ὡς εἰ δέοι ἔ πρὸς ἐπὶ,
 καὶ πρὸς πρὸς ἡσπίτας, ἡ τὸ ζῆλον μα-
 καρίων τῆ ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ ἔ μὲν καὶ ἐπὶ τὸ βίον
 ὠδυσσεύκαδ' ἡμῶς οἷως πολιτισσασθαι· μὴ
 γινῶν ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ, ἀλλὰ τῆ
 παρθενία ἡ Χριστὸς ἡμᾶς ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ
 ἐπὶ καρδίας καὶ σώματα, φεύγισται ἀρ-
 νων ὅπως ἔπαι ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ
 βλίπτει, πρὸ ἀνάπται ἔ φλίγα ἀμῶντα·
 ἡ ἡγουμαι, ὡς ἡγουμαι ἐπὶ, ἡσπίτων
 ἀγαθουργίας πρὸς ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ, ὡς

285. Praepositae Gordiensis monasterii.

Hanc epistolam a nobis expetiit dilectus frater noster Antonius, dicens pollicitum me iam pridem sic esse facturum. Et ob hanc igitur causam, et propter missa a vobis munera, ecce vos alloquor, et saluto tamquam matres, tamquam sorores in Domino, memor occursus vestri, et laboriferæ caritatis, communionem haereticorum aversatae, ac vosmet a mundo immaculatas servantes. Videte igitur et in posterum, o sanctae; quandoquidem adhuc imminet impietas. Servate depositum fidei indemne; et si oportuerit mori, cum gaudio vosmet tradite potius, quam heterodoxorum azygum particeps. Et quidem ceteram vitam hortor vos sanctae degere. Ne servam voluptatem suffremini, sed virginitate qua vos Christus desponsavit, corda et corpora sanctificate; vitantes masculorum conspectum quatenus fieri poterit: namque ex visu, ignis succenditur et peccatum am- burit. Praeposita convenierit praepositae se gerat, typum boni operis semet exhibi-

(1) Apud Sirmondum est epistola 93. libri secundi.

(2) Mirum est quod in Sirmondi editione vocabulum ἀσπίτια dicitur latine missas sorores. Atqui soror nulla heic intervenit, ἀσπίτια autem in aliis Studitae litteris constanter significat missam tuam; quare et laudat non semel in verbis ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ, Item in ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ ἀσπίτια. Sirmondi autographa interpretatio epistolarum Studitae conservatur in codice h. l. parisiensi 2296, quod autographum videntur qui possunt.

(3) Sirmondus periculi nescio quomodo ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ.

(4) Haec in Sirmondo; reliqua nunc continuat nobis feliciter codex parisiensis.

bens: discipulae tamquam discipulae unam voluntatem habentes et unum cor, non contentiosae, non loquaces, non propria possidentes, sed a magistrae ore pendentes, quae illa constituerit servantes in lege Domini. Quod si discipulia haec conveniant, quanto magis praepositae, cuius quanta praepositurae merces, tantum est peccandi periculum. Verbum illud « meum et tuum » a coenobio exulet, utpote innumerarum rixarum causa. Item proprium arbitrium disponendi et agendi expellatur, ceu recti ordinis dissolutio. Verborum contentio et tumultus absint, ut monialibus indigna res: sed si quid est taciturnum, si quid precatorium, si quid psalmisticum, si quid laboriosum, haec agite. Et Deus pacis atque caritatis vobiscum erit. Orate pro me peccatore, ut et ego aalvus sim. Gratia domini nostri Iesu Christi cum omnibus vobis. Amen.

286. Basilio praeposito.

Quanta vero sit haec, patefaciet frater Eusebius, cui cum aliis duobus fratribus, prout postulasti, concessi istuc venire, oeconomiae causa, utque simul tranquillare variis in locis detentos; et tu pariter habeas bonum animi solatium, non in istius ubi degis monasterii sede, sed alibi in aliquo agresti loco. Cave itaque, carissime, in posterum, ut promisisti, ne umquam labaris, neque in conspectum Antonii venias, sed paratus esto nedum de monasterio sed de carne etiam excedere ob Christi caritatem.

287. Eudoconi virgini.

Honestum non est, amicitiae et beneficiorum oblivisci. Nam si bruta animalia, quamquam mente carentia, sciunt affectum erga benefactores servare, quanto magis nos convenit ad imaginem Dei creatos ami-

μαθήτρια ἢ φίλημα ἔχουσα, μία καρδία, μὴ ἐριχλοῦσα, μὴ βασιλολοῦσα, μὴ ἰδοκμηνοῦσα, ἀλλὰ ἡ διδάσκαλον ἀπατιοῦσα, τὰ παρ' (1) αὐτῆς ἰγκυκλιμῶνα φυλάττουσα ἐν νόμῳ κυρίου· εἰ δὲ ἡ μαθητρία ταῦτα ἀνίκη, πόσω μᾶλλον τῇ χρηθρομῶνῃ, ἥς ἐστὶν ὁ μωδὸς τῶ πνευματικῆς, τοσοῦτον καὶ ὁ κίνδυνος τῶ ἐξουθενήσεως· τὸ ἕμιν καὶ τὸ σὺν λόγῳ ἐν κοινοβίῳ, οἰχθῶν ὡς μωδῶν πολιτῶν αἰτίων· τὸ ἰδιομυθμῶν καὶ ἰδιοσχευῶν, οἰχομῶν ὡς διαλυτικὸν ἐπιτάξιαν· τὸ γλωσσολογῶν καὶ θυρομωτοῦν, ἀπειλλομῶν ὡς ἀνόσοι μοναζούσας· ἀλλ' εἰ π σιωπηλὸν, εἰ π εὐκλειῶν, εἰ π ψαλμῶν, εἰ π ἰερῶν, αὐτὰ φράσσεται· Ἐὶ ὁ θεὸς τῆς ἐρήμης καὶ τῆς ἀγάπης ἔστω μὴ ὑμῶν πνευματικῶν φεῖν ἡμῶν ἡ ἀμύτηλαιν, ἵνα καὶ ἡμῆς συγκοίμεθα· ἡ χάρις τῶ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν ἀμῶν.

σπς'. Βασιλῶν ἡγμῶν.

'Οποῖος ἢ αἰτίας, δηλώσει (2) ὁ ἀδελφός Εὐσέβιος, ὃν σὺ ἐπιτεροῖς ἀδελφοῖς καὶ ἡ ἀπίσιν σου εἶσατο εἶναι ἐν τῆς αὐτοῦ, οἰκονομίας ἕπορ, ἡ ἐκείνης καταπαύσας ἀλωμῶν ὡς τὴν ἐκείνης, Ἐὶ σὶ ἔστιν ὡφραμῶν ἐν ψυχῆς· οὐ μῶν τῶ ἐν τῶ πόρῳ καὶ τῇ μετασχεῖω, ἀγαθῇ δὲ πν ἰσπελιῶν τῇ μωτῇ ἀρεσιῶν φύλασας ἢν ἀγαπῆ πρεῖς τὸ ἕξῃ καὶ Ἐὶ πῆρ ἡ μωδῶν ἔπ ἰσπεσιῶν· μῆτ ἡμῶ ἀπίων εἰς τῶν τῶ Ἀπτανί, ἢν ἑπιμάς ἔσθ ἐκτελέω οὐ μόνον μονασειῶν, ἀγα καὶ τῆς σαρκὸς εἶνεκα τῶ ἀγάπης Χριστοῦ.

σπς'. Εὐδοκῶν παρδινδῶν (3).

Οὐκ ἔστι καλὸν φιλίας Ἐὶ εὐνοσίας ἐπιλαμδανέσας· εἰ γὼ ἀδωγα ζῶια καὶ πνε γὼ ἰσπεμῶν ὁδῶν ἰσπεσιῶν ἐξέσταν τῆς εὐνοσίας, πόσω γὰ μᾶλλον προσκοῖν ἡμῶν τῆς κατ' εἰκόνα θεοῦ γαγγμῶν, ἀνεπι-

(1) Nam καὶ αὐτῆς, quae de illa sunt constituta in lege Domini?

(2) Est haec clausula epistolae 95. libri 2. apud Sirmundum mutilae.

(3) Apud Sirmundum est epistola 94. lib. 2; sed acephala, quae nunc a codice parisiensi integratur.

λαπῶν ἔχει τὸ πρὸς τοὺς φίλους μνημονίων·
 δεῖα τῆτο ἔργον ἔργον ἄποσταλα πρὸς τὸ
 ημιότιπτα σὺ τὸ ἡγαπημῶν ἡμῶν ὑπὸ Προ-
 τέρειον, αὐτὸ τῆτο δηλωτικὸν ἐπὶ ἐκ δὲ πη-
 λησμοῦτα, θεῖα γὰρ καὶ πάντων μνημονίου
 καὶ ἐπὶ γλώσσῃ φέρουμιν ἐπὶ ἄλλοις διγύ-
 μωτα τὸ πρὸς ἡμῶν σὺν ἀμάρτωλοῖς συμ-
 παθεῖσιν σὺν ἡμῶν καὶ ἡλίαν αὐτῶν ἐπὶ ἐκ
 κρηρῶν πειρασμοῦ, ἐκ κρηρῶν τῶ κτ' Χειρῶν
 διωγμῶ ἐπὶ τῶ ἐφυλακισμῶ (1) κ. τ. λ.

σπκ'. Νικέτα κρηρῶν (2).

Col. I. 27. b.

Οὐδὲν φίλων πρὸς ἀξιολογώτερον ἀλλ'
 ὅταν μεταλαβῆ ἐκ τοῦ φιλομῶν ἡ πρὸς
 τὸ πρὸς ἀγαθότητα, τῆτο τῆ πρὸς σπουδασί-
 ζειωτα καὶ ἡ ἀγάπη πῆφικαν· τί αὐτὸ ὅταν
 προσημασμεθῶ, δέσποτα; πάντως ἐκ ἀγ-
 νοῦ ἢ θαυμαστότης σὺ οὐτὶ τὸ πρὸς τῶ
 φίλων οὐτὶ τὸ μετῆπατα δέξασιν· δεῖα τῆτο
 ἐπὶ τὸ πρὸς ἀγαθότητος σου ἀποσταλαί,
 ἰλιχιστάμω ἐνδὸς πρὸς τὸ δέξασιν· ἐπὶ
 δεῖα ἢ ἢ ἀσπληρῶν ἡμῶν Γλυκερίου ἀπηγί-
 λην οὐτως καὶ οὐτως, ἐπὶ ἐπὶ ἡ φίλια μῆτι,
 καὶ ἡ ἁρδουδία ἔβρωτα, δεῖα ἢ μόνον ἀν-
 θεστικῶν ἢ ὑποθέσεις καὶ ἡ ὡς πᾶς φιλό-
 ζωος αἰρητικῶν κοινανία, ἐπὶ τὸ φιλαθερ-
 πότες ἡμῶν, καὶ τὸ πρὸς ἀγαθότητα ἐπὶ
 πρὸς ἀγαθότητα ἀπεδείξασμεθα, ἐπὶ πάλιν ἡγα-
 πησμοῦ ἐπὶ εἰς τὸ πρὸς ἀγαθότητα ἀπεδείξασμεθα
 μέλιτα ἀποσταλαί ὅτι σὺ ἀποσταλαί
 ἡ ημιότιπτα ἡεῖς εἰκόνας ἀποσταλαί ἐκ τῶ
 ὑπεκτελεῖσιν οἰκῶν, ἐπὶ τὸ πρὸς ἀγαθότητα
 ζῆλον καὶ γὰρ, πηλαφικῶν, ἐναρξῆς ἢ τὸ
 ἰκοινομάχων πλάνα· πάλαι γὰρ ὅτι θεὸς
 ἀσπληρῶν ἐπὶ, ἐκ τῶ ἡμῶν θεῶν· θεῶν γὰρ
 φωνὴ οὐδὲν ἐπὶ πᾶσι· * καὶ ὁ τῆτο
 πᾶσι, ἰδουλαρξῆς ὅπου ἢ ὁ λόγος καὶ
 θεὸς πρὸς ἡμῶν ἐμῶν θεῶν ἡμῶν κτ' πᾶσι,
 τῆτο πρὸς ἀγαθότητα, ἡμῶν ἐπὶ ἡμῶν
 ἡμῶν ἀποσταλαί, ἐπὶ ἀποσταλαί ὁ λόγος
 ἀποσταλαί, θεὸς ἀποσταλαί ἐπὶ σαρκί (3) ἐπὶ
 ἢ τῆτο καὶ ἐπὶ ἀποσταλαί ἐπὶ σαρκί· ἐπὶ ἀν ἡ-

* I. Ioh. IV. 13.

corum memoriam retinere? Propterea cu-
 ravi ad tuam spectabilitatem mittere cari-
 simum filium meum Proterium, ut id
 ipsum significem, me non esse oblitum sed
 apprime memorem, et lingua ceteris car-
 nantem, tuus hic erga me peccatorem com-
 passionis affectus quantus qualisque sit,
 quia tempore tentationis, tempore propter
 Christum persecutionis, cum carcere teneremur etc.

288. Nicetae curatori.

Nihil fidei amico aestimabilis; sed
 cum intervenit inter amantes fidei dissen-
 sio, tunc cum fide amor quoque scindi
 solet. Cur hoc prooemio usi sumus, do-
 mine? Plane non ignorat claritas tua sive
 priorem amicitiam, sive posteriorem dis-
 sensionem. Idcirco munera nobilitatis tuae
 dubitavimus incunctanter recipere. Post-
 quam vero frater meus Glycerius hoc et
 illud nunciavit, nempe quod et amicitia
 manet, et orthodoxia est incolomis, et hu-
 mano tantum metu lapsus evenerit, et quod
 vitae amore tantummodo haereticis com-
 mnicaveris, in benigniorem sententiam
 ego flectens, et salutationem cum obla-
 tionem admisi, et amorem resumpsi, et in
 pristinum restitutus sum; praesertim quia
 audivi spectabilitatem tuam dare operam ut
 sacrae imagines in oratorio sacello resti-
 tuantur, quae est ferventior zeli demon-
 stratio. Profecto, o splendidissime, evi-
 dens est iconomachorum error. Olim quip-
 pe cum absque carne erat Deus, non li-
 cebat Deum figurare. Deum enim, inquit
 scriptura, nemo vidit umquam; et qui hoc
 facit, idololatra est. Sed postquam Deus
 Verbum caro factum est, assimilatum nobis
 per omnia, tunc iam circumscribitur,
 et aeque ac nos figuratur; si certe aposto-
 lus vere dicit: Deus manifestatus est in

(1) Reliqua continuantur apud Sirmundum.

(2) Huius epistolae clausula tantum apud Sirmundum est sub n. 96. libri 2.

(3) Specta sis nobilissimam lectionem I. Tim. III. 16. θεός etc. s. Studia quoque nostro confirma-
 ta, de qua die in criticis adnotationibus et. Scholizius.

carne: quod si ita se habet, figuratus quoque est in carne; et quicquid aliud humanum dixeris, comedit in carne, sudavit in carne, flevit in carne, passus est in carne. Quidquid ergo dicere voles, occurret illud in carne; et sana prorsus haec doctrina est: et eversio figurae eius in carne, praedicta omnia evertit manifeste: atque ita dicendum erit, non est manifestatus Deus in carne; quo quid esse potest Iudaicum magis? Haec pro epistolae brevitate dicta sint. Quod si Deus dederit nos tandem invicem coram intueri, tunc tibi tot proferentur placita veritatis de pictura et veneratione sanctarum imaginum, quot vix aures tuae, vir reverende, capere possint.

289.

Cum Giezi fure. Ne ita, fratres, fallamini, neque huiusmodi affectu occupati, rei comperiamini aeterni iudicii. Nam si hoc ita esset, ego quoque pariter affinis meis carnalibus quae ad manus sunt largiar. Quod si hoc de me ne audire quidem patimini; non enim praepositi opus esset sed inimici Deo; merito ne ego quidem hoc in vobis feram: ac propterea protestor, et ius divinum annuncio, mundanas me a sanguine reorum peccati. Neque vestrum aurum quaerens (nolite quaeso errare) sed animarum vestrarum salutem. Nam et gloriabor in Domino: magnarum mihi opum instar est, cum apostolorum summata dicere: argentum et aurum non est mihi. Haec tali amico in stultitia mea dico: hoc mihi datum divinitus est ut etiam taedeat accipere. Haec ut amans scribo testorque. Deus autem patris mei, pater bonus, pergat me pascere vosque simul, nulla re necessaria destituentis ad spiritalem corporalemque vitam, atque aeterni quoque regni dignos efficiat.

(1) Abhiae prosequitur Sirmondus.

(2) Est epistola 99. lib. 1. apud Sirmondum, deestque illic clausula satis longa, quam nunc supplemus.

ποιος ἴπτεσθι ἀνθρώποιον, ἴσαβη ἐν σαρκί, ἴδρωσεν ἐν σαρκί, ἴκλαυσεν ἐν σαρκί, ἴπαθην ἐν σαρκί· ἴπτι αὐτὸ βίβηθι λῆγην, ἴπαρσιπὸς τὸ ἐν σαρκί· καὶ ἴπρωται πηλαγωγῆς ὁ λόγος· καὶ τὸ ἀναβῆναι τὸ εἰκονίζεσθαι αὐτὸν ἐν σαρκί, σωμασαφῆναι πάντα τὰ φερραρημῶνα (1) ἀερεσίους καὶ οὕτως ἀνάγκη λῆγην οὐκ ἴρανεσθῆθαι θεὸς ἐν σαρκί· οὐ τί ἀνθρώποιον ἰουδαϊκότιες; ταῦτα ὡς ἐν θεοπολῆς μέτρῳ λίλακται· ἴαν δὲ δῶθῆθαι θεὸς ἐν ἴπτι ποτι ἴδῶν ἡμῶς ἀλλήλους, τότε τωσαῦτά σοι λαληθήσεται ἀληθείας λόγματος θεοῦ τε γρησῆς καὶ φερραρημῶνας τῶν ἀγίων εἰκότων, ὅσα οὐδὲ τὸ ἧμῶν σου δειμηθῆσθαι ἀκούσται.

στθ' (2).

Μετὰ Γηζῆν τὴν κλίπην μὴ δὴ οὕτως ἀδελφοὶ φηναπατῶσθαι, μὴδὲ ποιαιηθῆθαι φθαζόμενοι, ἴνοχοι ἴνυεθῆτε κείματος αἰωνίου ἴπτι εἰ τῆτο, κερζῶ ποιῶσθαι οὕτως καὶ δεσνόμενοι πῶς κερζῶ σάρκα ὅσα ἐν χερσὶ μου· εἰ δὲ ἐν ἡμῶν τῆτο οὐδὲ ἀκούσται ἀνθρώποισι, οὐ γὰρ ἴγρωμῶσθαι τὸ ἴρρον ἀλλὰ ἴθροῦ θεοῦ, εἰκότως οὐδὲ ἴγῶ θεοῦ ἡμῶν· καὶ δεῖ τῆτο ἀσφαλίζομαι, ἔτι τὸ δικαίωμα τῶν θεοῦ ἀναγῆλλα, ἀδωσθῆναι ταῦτα τῶν αἰματων τῶν ἐσῆγου τῶς ἀμῶστας· ἔτι οὐκ ὡς δεῖσταιν χερσῶν μὴ πηλαγῶσθαι, ἀλλὰ τὸ σῶσθαι τῶν ἡυχῶν ἡμῶν· ἴπτι κερζῶσθαι ἐν κερζῶν μῆγα μὴ πολῶσθαι ἴπτιοισι μετὰ τῶν κορυφαίων τῶν ἰποσῶλων λῆγην*, ἀργῶσθαι καὶ χερσῶν οὐκ ἴπτι κερζῶ μὴ καὶ περὶ οὕτω φιλοῦσθαι ἐν ἀφερραρημῶνας λῆγην· δεῖσταιν μὴ ποσῶσθαι ὡσα καὶ ἔκακῶν μὴ λαμβάνων· ἴπτι οὐκ ἴπτι κερζῶ καὶ ἀσφαλίζομαι· ὁ δὲ θεὸς τῶν πατέρων μου, ὁ πῶς εἰκότως δεῖσταιν, ὁ τῶν εἰκότως χερσῶν, ὁ ποιμῶν ὁ κερζῶν, ἴπτι ποιμασθῆναι ἡμῶς· ἔτι ἡμῶς, μὴδὲν ἴπτιοισι τῶν δειοτων κερζῶ τῶν πνῦμα καὶ σωματικῶν ζῶων, ἔτι ἀξιώσθαι καὶ τῶν αἰωνίων βασιλείας.

Cod. L. 138. b.

* Act. III. 6.

cor erat et anima una omnium; nec quisquam eorum quae possidebat, aliquid suum esse dicebat; sed erant illis omnia communia. Ubi itaque haec recte servantur, ibi perspecta est apostolica vivendi ratio: ibi pax Dei quae superat omnem sensum: ibi tranquilla et beata vita: ibi prudentum virginum chorus: ibi sponsus Christus conspicit et conspicitur medius: spiritualiter escam et dulcedinem dat et suscipit: diligit et diligitur; quoniam et illustrationibus suis nutrit, et nutritur iis virtutibus, per quas singuli gratis eius respondet. Etenim ipse singulorum sitit salutem; et visitat veluti fusculeam illam, de qua evangelica loquitur historia: si fructum ibi divine productum invenit, ex ea nutritur; si vero nil reperit, illi maledicit. Satagamus igitur, o soror in Domino, et nos et vos, ut ex insitis et divinis cogitationibus dulces Domino fructus offeramus. Id quidem per totam vitam nostram, ac praecipue fiat proximo sacri ieiunii tempore, ut adventante Paschatis solemnitate escam paremus ei, qui benedicit nobis in abundantia; et ut conformes effecti passionibus eius, resurrectionis suae et gloriae nos participes efficiat in illa die magna et tremenda manifestationis suae. Quem decet gloria, honor et adoratio una cum Patre et Spiritu sancto nunc et semper et per omnia saecula saeculorum. Amen.

292. Theodoto duci.

Et dolor et gaudium illius, cui quis vere amica est, amico solet communicari, si in ambobus eadem in iisdem rebus sese habendi ratio perspecta sit. Quoniam igitur nunc dilectissimi domini nostri dolor de heterodoxa communione vobis nunciatus sit a reverendissima domina praeposita, vere et nos humiles penitus commovit et moerore corda no-

(1) πάντων καὶ οὐδεὶς τι τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ ἔστιν ἴδιον εἶναι· ἀλλ' αὐτοὺς πάντα κοινὰ. ὅπου οὖν τοῦτο κατορθώται ἔκτι ὁ ἀποστολικὸς βίος θειώρηται· ἔκτι ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ ἡ ὑπάρχουσα πάντα νοῦν· ἔκτι ἡ ἄλυπος καὶ μακαρία ζῶη· ἔκτι ἡ τῶν φρονιμῶν μαρτυρῶν χορεία· ἔκτι ὁ νυμφίος Χριστὸς μίσος ὄρων καὶ ὁράμενος, κατὰ νοῦν τρέφων καὶ τρεφόμενος, Γλυκαίνων καὶ γλυκαινόμενος, ἰρῶν καὶ ἀντιρῶμενος· ἔκτι δὲ καὶ τρέφει ταῖς φωταυγίαις, καὶ τρέφεται ταῖς ἐς ἀρετὴν ἐκάστου ἐπιδόσεις· πινᾶ γὰρ τὴν ἐκάστου σωτηρίαν· καὶ οἱ οὖν ἐπισκέπτεται τὴν συκὴν καὶ μὴ εὐρῆ καρπὸν ἐν αὐτῇ θεόβλαστον, ταύτην τρέφεται· εἰ δ' οὐ, ἐπικατάρταται. καθάπερ ἴστορεῖ τὸ ὑδάτιλιον· σπουδάσωμεν τοίνυν, ἀδελφεὲ ἐν κυρίῳ, καὶ ἡμεῖς καὶ ὑμεῖς καρποὺς ἐνέκειν ἐξ ἑμφύτων καὶ θείων λογισμῶν Γλυκῆς τοῦ κυρίου. τοῦτο μὲν δι' ὅλης τῆς βιωσιῶς ἡμῶν, τοῦτο δὲ καὶ τῆ ἐπιούσης ἱερᾶ ἱερατείας· ὡς ἂν θρηψόμεν αὐτὸν κατὰ τὸ ἅγιον πᾶσχα παραγιγόμενον. ὑλολοῦντα τε ἡμᾶς ἐπὶ τῇ καρποφορίᾳ, καὶ ὡς συμμόρφους τοῖς παθημασιν αὐτοῦ συνασπύσσοντα καὶ συνδοξάσσοντα ἡμᾶς κατὰ τὴν ἡμέραν τὴν μεγάλην καὶ φοβερὰν τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ· ὅτι αὐτῷ πρόπιι δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι νῦν καὶ αἰεὶ καὶ ἐς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων· Ἀμήν.

σ4β'. Θεοδότῳ στρατηγῷ (2).

Τοῦ ὄντως ὄφτος φίλου καὶ ἡ λύπη καὶ ἡ χαρὰ μεταβαίνει· ἐπιφύκει πρὸς τὸν φιλοῦντα, εἴπερ μία σχίσις ἐν ἀμφοτέροις κατὰ τὸν τοῦ πρὸς τι λόγον θειώρηται. ἐπεὶ οὖν καὶ ἡ τοῦ περιποθητοῦ ἡμῶν δισπότου περὶ τῆς ἐπιροδοῦς κοινωτικῆς λύπῃ ἀνηστέθη ἡμῖν παρὰ τῆς κυρίας τῆς εὐλαβιστάτης ἡγουμένης τὸ νῦν, τῷ ἐντι ἤψατο καὶ ἡμῶν τῶν ταπεινῶν τὸ

(1) Hec quoque A. Manus supplementa Epistolarum typis commiserat.

(2) Initium hoc est epistolae 126 lib. 2. apud Birmund.

πάθος· καὶ ἄλλος ἰνιτοῖσιν ἡμῖν κατὰ καρδίαν· ἰννοοῦσι τὸ ἐναντίον ἀπάντημα. ᾧ τῆς συμφορᾶς. κ. τ. λ.

σγγ' Ἠλία πρεσβυτέρω (1).

.... οὐδέπω γὰρ καὶ τέμιρον ἀκηκάμα-
 ριν πρὸς πατρός ἀναίκαδικώς καὶ οὐκ
 ἰθιλουσίως παῖδας ἀποκαρθῆναι· εἰ μὴν
 Ἰὰρ κομῆθῃ γῆπιος· εἴ τ' οὐν πρὸ τῆς ἡλι-
 κίας, οὐκ ἐν αὐτοῖς τὸ θιληκτόν· οὐδὲ Ἰὰρ
 εἰσὶ διαγνωστικοὶ καλοῦ τε καὶ κακοῦ.
 ἀλλὰ τῆ τῶν φυσάντων προαιρήσει
 ἀνανικτίον τὸ πρᾶγμα· ὡς ἐπὶ Ἄννης
 τῆς τὸν Σαμουὴλ προσαγοῦσης Θεῶ.
 καὶ τῶν ἱθαμύλλων ταύτη οὐκ ὕλα-
 σουμῖνων τὸ μίλλον, καθά που φησὶν
 ὁ τῆς θιολογίας ἱερόνομος Γρηγόριος·
 δοτὸς γὰρ καὶ τὸς πρὸ γινιθίσεως τῶ
 Θεῶ· ὧν ἢ προσφορά οὐ πάντως ἰπι-
 νικτῆ διὰ τὸ ἡμαρτήσθαι παρὰ τινω
 καὶ τοῦς ὡδὲ τῶν προσοισομῖνων προσ-
 ὄπου τῆ καὶ καιροῦ, διὰ τὰ ἀποτίσῃμα-
 τα· ἐπισητὰ τὰ μὲν, ὡς παλαί τε καὶ
 γῦν διέγινωται, εἰς καλὸν ἀπίθῃ, τὰ
 δὲ εἰς τούταντίον. οὕτω δὲ ἰμφρότων
 ὄντων καὶ ἐννόμων τῆ ἡλικία τῶν παι-
 ὶδων, ἀναγκαστικῶς τὴν μογαχικὴν τι-
 λειότητα τοῦς γινιθίτορας ἐπιθίῖναι αὐ-
 τοῖς οὔτε ἔκουσται, οὔτε φύσιως ἔχει
 λόγον, καὶ ἐπεὶ περὶ τῶν ἔξω φύσιως
 ἐπιτετράμμεθα δοῦναι λόγον, ὡς ἀν μὴ
 καὶ αὐτοὶ ἀφύσικοί τινες, μᾶλλον δὲ
 ἀσύνητοι λογισθίσημιν τοῖς ἀσφῆλοῖς,
 παραπιμοίμμεθα τὴν περὶ τούτου διασά-
 φησι, σὶ δὲ τὸν πισύνιον καὶ θιοφιλῆ
 ὑπομιμνήσκομεν καὶ ἀντιβολοῦμεν ὀρ-
 θοτομῖν τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, ὡς
 πῦρ ἔχοντα τὸν λόγον μιμῆσαι τοῦ ὀμο-
 νύμου, καὶ τὸν μὲν πορτίαις ἰαυτὸν
 ἰκθιδωκότα μονάζοντα νουθίῖν, παρα-
 καλεῖν, φωταλωεῖν, ἀνασφῆλαι τῆς
 πώσιως καὶ μὴ τὰ Χριστοῦ μίλη, πόρ-
 νος ποῖιν μίλη· οὐ ἴσως ἀψάμιος ὁ
 λόγος, ὅψὶ ποτε καθάπιρ σκινθῆρα ὕλης
 τῆς ἔσροτῆρας, ἀνάψῃ τὸν Χριστοῦ

stra replevit, cum hostilem impetum animo iam videamus. Ob quantum calamitatem etc.

293. Eliae presbytero.

... Nunquam enim haecenus audivimus per vim et non sponte a patre filios detentos fuisse. Nam si admodum infantes sint vel ante aetatem, non habent voluntarium, cum boni maliqae discretionem non attingant. Hoc vero cis tolerandum est parentum arbitrio; sicut de Anna quae Samuelem obtulit Deo et aemulibus eius haud religiose futura praecaventibus (ut ait Gregorius Theologus ipse ante nativitatem oblati); quarum oblatio minime rata erat: utpote deficiens ob mentem, corporis habitum, et tempus in quibusdam eorum, qui sic sese postea erant offerendi; unde et nonnulla tristitia evenere. Quandoquidem, ut iam olim et nunc etiam patet, quaedam bene, quaedam vero male successerunt. Cum autem sui compotes atque in legitima aetate constituti sint filii, neque umquam auditum neque probabile est ipsis imponi posse a parentibus monastici status perfectionem. Et quoniam in externis quoque edocti sumus servare ordinem naturae, ne et quidam e nobis a naturae alieni vel potius mente expertes rudibus hominibus videamur, huius rei declarationem reiciamus. Tibi vero morem gerenti et Dei ebaro in mentem revocamus et te praevenimus, ut recte tractes verbum veritatis, habens verbum ut ignem; sicut scriptum est de eo, cuius obtines nomen: atque ascetam, qui seipsum fornicationibus tradidit, commoneas, exhorteris, illumines, et lapsu crigas; ut membra Christi flant scorti membra. Sermo, ut sermo eiusdem, accensus tandem aliquando, veluti scintilla siccae materiae, facile accenderit amorem Christi in homine inqueri, qui resurgendi rationem quoque

Coel. f. 430. a.

Coel. f. 430. b.

(1) Apud Sirmund Ep. 153 lib. 2. Aliquot verba altius repetenda fore praecipitatis et versiois ergo.

babet ab exteriori homine iam monachum induto, sed omnino professioni suae dedecus irrogante, utpote qui crimine obnoxius est erga Spiritum sanctum, a quo gratia est. Et tu deprecare, et tecum quotusquies pietatem colit, ne unquam condeinneris veluti particeps contra praecepta divinis verbis tradita.

294. Macario monacho.

Fraterna voce tua, o dilectissime, excitati sumus; nihil enim est spirituali amicitia dulcius; praesertim cum una mens et una anima est secundum Deum tum in verbis tum in operibus. Talis olim et ab initio notus es nobis; ideoque nos humiles precamur, ut in eodem statu perseveres, etiam sermonem orthodoxum et vitae rationem sermoni convenienter servans. Si vero a nobis utilitatem aliquam capis, ut ais, haec quidem referenda sunt Deo; a quo tum nobis tum vobis et animae et corpori salus est etc.

295. Petro Niceae.

. (cius autem Ecclesia) similis evasit avium pullis, qui parentibus amissis crebro stridentes, et derelicti non habent, qui suppeditare possit escam, tum spirituale tum corporalem. Hi curandi sunt ab eius amicis, quantum facultatis illis est. Tu autem quid ad haec, o beate? Adhaeres corpori; aut magis necessarium hinc discedere iudicas? Immo autem te valde defessum cognovimus. Nonne melius erat nos senio confectos, nihilque in vita utiles, et potius peccata peccatis cumulantem hanc miseram carnem sarcinam relinquere; il-

έρωτα εις τον εσω ανθρωπον ευμαρη την ανακλησιν εχοντα εκ του τον εξω ανθρωπον εχειν μεμοναχημενον τον δε πανταπαι την ομολοσιαν ηθιτηκωτα. ως εις αυτο το αλιον πνιυμα. παρ ου και η χαρις, οφλησαντα. παραιτησιαις καυτος, και πας τις των εσειβουτων. μηδι αλων μετασχειν κατα τα ενταλματα των θεοπαροδοτων λογιων.

σθδ'. Μακαριω μοναζοντι(ι).

"Οτι ηκουσαμεν σου της αδιληφικης φωνης, ησθημεν ηγαπημεν· ουδεν γαρ φιλας πνευματικης γλυκυτερον· και μαλιστα οπηνικα εν φρονημα και μια ψυχη εν τοις κατα θεον λογοις και πραξιαισιν επιτιθειωρηται· ουτως αυτους ανωθεν και εξ αρχης αγνωσμενους ημιν υπαρχεις· εφ' ω και προσευγαμεσθι οι ταπεινοι εν τη αυτη σε διαβισι επιμεινεν. τον τε λογον της ορθοδοξιας σωον διαφυλαττοντα. και τον βιον μη ανθισταμενον τω λογω. Ει δε τι προς ημων ομολογις απανασθαι. Σιω αναθιτιον τοπραγμα παρ ου και ημιν και ημιν το σωηριον ψυχης η και σωματος κ.τ.λ.

σχι'. Ηετρω Νικαιας (2).

. (η δε κατ' αυτον εκκλησια) οια ειχος νιοττους απολωλικωτας τους φυσαντας. και πυκνα τρυζοντας, και αλυοντας. και ουκ εχοντας τον δυναμενον βρωματιζειν νοπως και αισθητως· εφ' οις και φροντισιον τα κατα δυναμιν τοις εκινου φιλοις. ου δε. ω μακαρ. τι φης προς ταυτα; επιμεινεις τη σαρκι. η αναγκαιοτερον κρινεις απαραι των ενθινδι; επειδη κερμηκωτα σε λιαν παλιν ερτι μεταθηκαμιν· η κριεττον μαλλον ημας τους γληρακωτας και μη τι χρησιμιοτας τω βιω. μαλλον δε και αμαρτιας εφ' α-

Cod. L. 442. h.

(1) Initium praecedentis et suam huius epistolae sub eodem numero Ep. 183 lib. II vidimus comprehendit in editione Sirmond. sed ibi conferenda est opportuna adnotatio. Praeterea haec est, quam matiam Maius dedit Ep. 262 ex alio codice Parisiensi.

(2) Apud Sirmond. ep. 300 lib. 2.

μαρτίαις ἐπισπωμένους ἰχωρῶσαι τοῦ
δυστηνοῦ τοῦδε σαρκίου, αὐτὸν δὲ καὶ
τοὺς οἴους αὐτὸς, ἐπιπῶσαι καὶ
βίῳ καὶ λόγῳ, ἵτι ἱεροπολιτίσθαι ἐν
ἀνθρώποις, πρὸς ταῦτα ἀντίφθιγγαι
ἡμῖν, ὃ ἐπιπῶσθαι οὐ μὴ ἀλλὰ καὶ
φωνῆς σου ἀκουσάτωσαν παραμυθητικῆς
οἱ τοῦ σου ἑμαδίλου καὶ συναΐθλου καὶ
συμφύτου παιδὸς ἱεροῦ οὕτω γάρ βούου
γενοίμεθα ἀμφοτέροι θεῶ τὰ χαριστήρια
καὶ εὐκτῆρια χαρμολύτως ἀνατιθέμενοι.
σγς'. Φιλοθείῳ κτήτορι (1).

Ἔστι μὴ πάριστι πρόσσωπον πρὸς πρό-
σωπον τοὺς φιλομένους ὁμιλεῖν, οὐ μι-
κρὸν εἰς παρηγορίαν καὶ τὸ διὰ γράμμα-
τος φθίλλεσθαι ὅπερ ποιοῦσα ἡ φιλό-
θείός σου οἷς ἀληθῶς ψυχὴ φαντασίαν
ἡμῖν παρέχει τοῦ ὄραν καὶ περιπτύ-
σθαι αὐτήν. ὅθεν καὶ ἡμεῖς ἀφοσιού-
μενοι τὸ φιλεῖν, οὐ διαλιμπάνομεν
κινεῖν τὴν γραφίδα, καὶ πνευματικῶς
συναπτίσθαι αὐτῇ χαίροντες ὅτι τοιοῦ-
του φίλου κάτοχοι ἐσμῖν, οὐ ὃ ἱπαινοῦς
διὰ πάσης Μακεδονίας κ.τ.λ.

(1) Apud Birmoud Ep. 301. lib. 2.

lum vero, atque alios ei similes adhuc
inter homines versari, quoniam et vita
et sermone sunt illustres? Ad haec
responde nobis, o dilectissime? et tan-
dem audiant vocem consolationis tuae
filii spirituales confratris et commilito-
nis et unanimis tui. Hoc pacto enim
ambo gratiarum actiones et preces tum
gaudii tum doloris facilius possemus of-
ferre.

296. Philotheo Possessori.

Quando concessum non est dilectis
amicis coram colloqui, haud parum ha-
hemus solatii per litteras sermonem fa-
cere: hoc faciens anima tua Dei amans, ut
tibi nomen est, imaginationem nostram
excitat, quasi te videat, teque complec-
tatur. Quamobrem et nos benevolentiae
stimulis respondero studentes, scripto-
rium stylam manibus agitare non ces-
samus, et spiritualiter tecum adesse,
gaudentes quod a tali detineamur amico,
cuius laus est in tota Macedonia etc.

MONITUM

En nova supplementa ad parvas quasdam lacunas huius editionis Malanae in Epistolis 292, 293, 294, ubi defectus Codicis Constantiani ULIX quasdam accidentis verba. Haec autem nos restitimus ex alteris Codicibus Constantiani XCIV, unde et varias lectiones in Epistolis S. Theodori Studitae esse nos mutavimus. Hoc pacto accipit, quae dicunt et varia sunt in Ep. 292 huius a Malo edita (Birm. II. 183) pag. 293 lin. 11, 12, 13 ubi non περιπύσθαι, ἀνατίθειν αὐτὸν καὶ ἑαυτὴν προσωπὸντες ἵσως περιπύσθαι τοῦ ὄραν αὐτὸν. Lin. 14 μεμασῆς ἰσως. l. 18 ἰσως κενὸν εἰρημῶν. l. 20. . . μὴ τὸν λόγον ἰσως ἐν τῷ τῷ ἀρχαίῳ τῷ κενῷ ἐπὶ τοῦ ἀδελφῆ ματασῆς ἢ ἐν κενῷ εἰρημῶν. l. 42 ἴσως πρὸς αὐτὸν ἐκ. l. 43 ἴσως ἄλλοις κενῶν. l. 44 εὐ-
τύχως κενῶν. Pag. 294 l. 3 ἴσως ἄλλοις. Eadem in pagina adest Epistola 293 valde defectiva, quam integre iuxta praedictam Codicem XCIV fol. 203, et cum interpretatione dare malimus.

Symeon monacho.

Τὸ κενὸν τῆς ἐπιπέρας σου ἀποκαθίς ἔρημον
ἐφίλει εἰδέναι τὴν ἀποκαθίς ἐπιπέρας οὐδὲ γὰρ
τὸ ἀποκαθίς, ἀλλὰ καὶ ἀλλοῦ ἀφίλει ἰχωρῶσαι ὁρα-
χει, καὶ γὰρ ἀποκαθίς, καὶ ὃ ἀποκαθίς, καὶ πρὸς
καθίς ἢ τίς μαρτῆς μετὰ ἀποκαθίς: ἐπὶ οὐδὲ πο-
τήριον τῆς εὐλογίας ἀποκαθίς τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ
ἔστι, καὶ ὃ ἀποκαθίς ἐν ἀποκαθίς τοῦ σώματος τοῦ
Χριστοῦ ἐστὶν ἔδωκεν ὅτι καὶ τὸ ἀποκαθίς ποτήριον καὶ
ἡ ἀποκαθίς τοῦ ἀποκαθίς ἐστὶν, ἐπὶ δὲ ταῦτα οὐκ
ἐπιπύσθαι, φησὶν ὅτι ἵτι τὸν ἀποκαθίς ἐν
τῷ ἀποκαθίς ἀποκαθίς, ἐπὶ ταῦτα καὶ τὸ ἀποκαθίς
ἐστὶν ἵτι δὲ φιλομένους ἵτι τὸν ταῦτα ἐπὶ ἀποκαθίς
ἵτι ἀποκαθίς ἀποκαθίς ἵτι μὴ ἀποκαθίς, ἀποκαθίς
καὶ ὃ ἀποκαθίς, ὅθεν καὶ ἀποκαθίς.

Symeon monacho.

Interrogato reverentiae tuae exemplo de-
clarationem accipere oportebat; non est enim pro-
ferendum, sed serm qui et alios invare possunt.
Apostolae autem ait: Quae est ecclesiae laici ad bene-
ficia? Quae pars fidelis non infidelis? Si igitur cal-
hendiciculis communitatio sanguinis Christi est;
et panis, quem frangimus, participatio corporis Chri-
sti est; panis hereticum calicum et panem esse
participatum adversarij. Quae si in confesso o-
mnia posita sunt, constat quod eis qui in utraque
parte communione defuncti sunt, etiam in hac no-
stra enim sortem habere. A nobis vero contrarium est
pro fia sacra fieri, sicut et pro alio probata, ne an-
diamo: Petitis et non accipitis, eo quod male petitis, ne an-

Haec eadem pag. 294 l. 26-30 sic recte et ἑδωκεν Σαβῆς: Σὸ μὴ ἢ μὴ καὶ τὸ συνῆν ταπεινωρο-
σὴν ἡμεῖς καὶ ἐπιπύσθαι ἀποκαθίς ἵτι τὸν ἀποκαθίς καὶ ὃ ἐπὶ ἵτι ἵτι ἀποκαθίς, et lin. 42.
ἵτι δὲ τὸ ἀποκαθίς. Praeterea in epistola S. Theodori (edita a Malo N. Ep. Bibl. tom. V. p. 99)
πρὸς Σαβῆν καὶ τὸν Μακάριον ἄδ ἀποκαθίς καὶ ὅθεν ἐστὶν Μακκῶν, iuxta Cod. Vat. gr. 533 legendum
est ἵτι τὸ ἀποκαθίς καὶ ὃ ὅθεν ἐστὶν Μακκῶν, quod rectius est, et respondet nemini proprio latine *Lactitia*. I. C.

PARS II.
GEORGII METOCHITAE DIACONI
HISTORIAE DOGMATICAE
LIBER I ET II.

Γ Ε Ω Ρ Γ Ι Ο Υ

ΤΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ ΤΟΥ ΜΕΤΟΧΙΤΟΥ

ΛΟΓΟΣ ΔΙΑΛΑΜΒΑΝΩΝ ΤΑ ΤΗΣ ΠΡΟΒΑΣΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ ΜΕΣΩΝ ΕΚΑΤΕΡΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ
ΤΗΣ ΤΕ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΚΑΙ ΗΜΕΤΕΡΑΣ,
ΚΑΙ ΤΑ ΕΝΑΚΟΛΟΥΤΗΚΟΤΑ ΚΑΘΕΞΗΣ 1).

Α΄. Οὐκ οἶδα εἰ καὶ ἄλλοτε ποτὶ τοσοῦτον ἕξειτάθη κακίας, καὶ πηλικούτην καταλληλίαν ἔσχην ἑαυτῇ προσώπων τε καὶ καιρῶν, ὅσοιαν νυνὶ τὸ γὰρ οὕτω προβαῖν ἐπιτρέψον αὐτῶν καὶ δραστήριον, ὡς σχεδὸν ἄρδην ἀνατρέψαι τὸ πᾶν ἐκκλησίας τῆς κατ' ἡμᾶς, καὶ περὶ ἐλαχίστου μὲν θεῖναι θεσμοὺς καὶ νόμους αὐτῆς, κοινώσασθαι δὲ καὶ αὐτὰ τὰ φρικώδη καὶ ἀχραντα, καὶ τέλος εἰς ἀθέτησιν τῶν πατρικῶν ἀποθριάσαι δογματῶν πάντας παραβιάξασθαι, δίδωσι μοι τοιοῦτοτρόπως διαποριῆσθαι, καὶ ἐπομένως διαλοφίξασθαι, μὴ ἂν πώποτε πλημμυρῆσαι δυνηθῆναι ταύτην ἄχρι τοσοῦτου, καὶ μὴ ἂν πώποτε τοιοῦτοις ἐντυχίῃν ἔξυσχῆσαι τοῖς καθυπηρετούμενοις αὐτῇ, ὅποιους ὁ νῦν καιρὸς ἰσχυεῖται, οἰκίως ἔχοντας ταύτην καὶ προσφυῶς, οὐ μόνον ἀφ' οὐ πρώτως τὸ τῶν ἐκκλησιῶν σχίσμα ἐβράβη τῆς πρεσβυτέρας τῆς φημὶ Ρώμης καὶ τῆς νέας καὶ ἡμετέρας τότε γὰρ 2). . μόνον ἄλλὰ καὶ πολλῶν πρόσθεν, ὅσα ἐμὲ εἰδέναι οὐχ ἦτορ μὲν τοι καὶ μὴ ἀμφισβητοῦντι ἔπεισὶ μοι

Cod. Vat. 1303.
f. 1. a.

GEORGI

METOCHITAE DIACONI

TRACTATUS CONTINENS NARRATIONEM PACIS INITAE INTER UTRAMQUE ECCLESIAM,
SENIORIS VIDELICET ROMAE, ATQUE NOVAE SEU NOSTRAE,
ET QUAE DEINCEPS SUBSECUTA SUNT.

t. Haud scio an aliàs aliquando tantum se malitia intenderit, tantaque fuerit personarum ac temporum vicissitudo, uti nunc est: reapse enim eiusmodi extitit acti negotii commotio atque efficacia, ut funditus propemodum universa ecclesia nostra eversa fuerit, et nauci habitae constitutiones eius ac leges, et ipsa tremenda atque immaculata mysteria profanata, et denique omnes ad patria dogmata deserenda adacti. Haec, inquam, ne idcirco ambiguum faciunt, consequenterque ratiocinando concludere, haud temere potuisse procellam hanc tantopere exundare, neque tot favoribus convalescere, quot praesens tempus repente protulit, negotio huic impense intimisque viribus sidentes, non solum ex quo primitus ecclesiasticum schisma erupit inter seniores Romam novamque nostram; tunc enim . . . sed multo altius, quantum scio, atque indubitanter adfirmare iam ausim, hunc malorum cumulum, tantum-

1) Sequitur in codice vti: ἐπί τῶν . . . obliterato deinceps vocabulo. Nec ipse quidem Allatus legit ulterius, immo in epigrapho suo tria haec verba praeterit.

2) Brevissima obliteratio.

δι᾽ ἰσχυρίζεσθαι, ὡς ὁ ἐντιῦθεν κολοφῶν τῶν δεινῶν, καὶ ἡ ἐπὶ μίγα τῶν ἀποπημάτων ἐφάπλωσις καὶ πορισμὸς οὐκ ἀγινῆς, καὶ ὕλη παντοδαπὴ πολυάφθορος πρὸς οἰκίαν ἰργασίαν τοῖς περὶ τὸ λίγειν ἰσιτεῖται δεινοῖς, οὗσι καὶ γίνησομένοις μὲθ' ὕστερον φαίην δ' ἂν θαρραλέως ὡς καὶ τούτων αὐτῶν καθυπεριτήρησις κατὰ τὴν σφῶν ἐντελῆ πρὸς ἅπαν ὑπαγούρουσι καὶ ἀνάπτουσι, μὴ ὅτι τῶν οἷος ἰγῶ ἀμηνῶς ἐχόντων πρὸς λογικὴν ἰσισημίαν καὶ μίθεσον πλὴν ἀλλὰ καὶ οὕτως ἔχοντι πειρατίον ἄρα μοι κατὰ τὸ ἐνδὸν λόφοις οὕμουν ἰφικίεσθαι τῶν πραγμάτων δυησομένοις, βραχίσι δὲ τὸ σύμπαν καὶ ἀμυδροῖς, τὸ προτιθεῖν πᾶν εἰς δῆλωσιν ἀγαίειν καὶ δὲ ἀρκτίον ὄβην ἀρξασθαι ἀμεινον.

β'. Ἦν ὅτι καλῶς εἶχε τὰ καθ' ἡμᾶς ἦν ὅτι βαθεῖα γαλήνη τούτοις ἐπιμεθῖα, καὶ ἀστασίατος εἰρήνη ἐπιχωρίαζεν ἦν ὅτι μετὰ πολὺν καὶ διάφορον σάλον, μετὰ κλύδωνας ἀφορητόους, μετὰ πολλοὺς καὶ ἀλλεταλλήλους ταράχους, οὗς οἱ τῶν αἰρίσιων ἀρχηγοὶ κατὰ διαφόρους καιροὺς οὐνεστήσαντο, κνημῖα καθάρᾳ καὶ εἰλικρινῆς τῆ τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίᾳ φαιδρὸν καὶ χαρίεν ἴστυλιβι, καὶ ὡς εἰς τελευταῖον σαββατισμὸν τὴν ἐβδοματικὴν ἀγίαν τῶν πατέρων συνέλιουσιν, ἔληγεν αὐτῇ τὰ τῆς τρικυμίας, καὶ τὰ τῆς ἡρμίας ἐπὶ μακρὸν ἐκρατύνετο, καὶ τὸ ἐντιῦθεν γαληναῖον κομιδῆ καὶ ἀκύμαντον ἀμφοῖν ἐκράτει ταῖν ἐκκλησίαιν τῆς τε πρισβυτέρας Ῥώμης καὶ τῆς νέας καὶ καθ' ἡμᾶς, ὡς εἰς μίαν ὁμοφροσύνην ἀμφοῦ συνθεῖσθαι καὶ μίαν ἐκκλησίαν ἀμφοτέρας ἀποκαθίστασθαι ἐπὶ τοιγὲ καὶ τοῦτο σκοπὸς τῶ ὑπὲρ ἡμᾶς ἄχρι τῆς ἡμετέρας κατελθόντι ἰσχατιᾶς, καὶ σάρκα τὴν ἡμῶν προσλαβόντι, πάσης ἀμαρτίας χωρὶς. τὸ εἰς ἵν τὰ διωτῶτα συνάψαι, καὶ μίαν τὴν ἐξ ἰθ-

que facinorum incrementum ac diffusionem, origines suas deducere: ἵναe res multiplicem ac variam peculiaris lucubrationis materiam disertis hominibus seu hodiernis seu posteris suppeditabit. Dicam immo confidenter, fore ut huiusmodi argumentum vires etiam illorum superet, qui exquisita eloquentia et arte historica valent, nedum eorum qui, ut ego, infirma dicendi facultate et artificio sunt. Nihil tamen minus, quamquam ita sum comparatus, conandum mihi est, prout valuerō, verbis haud rem quidem equiparare valentibus, sed brevibus atque incultis, universum hoc argumentum in lucem efferre. Inde igitur initium capiam, unde exordiri aptius videtur.

2. Fuit sane tempus quo res nostrae bene se habebant, summa quies ardebat, pax imperturbata regnabat. Post multam vianque procellam, post intolerabiles tempestates, post multos sibi succedentes tumultus quos haeresum auctores diversis temporibus concitarunt, pura tranquillitas ac serena lacte atque amabiliter in ecclesia Dei splendebat, eoque quasi pleno sabbatismo, septima patrum sancta synodus tempestate pacaverat, atque in longum tempus quietem firmaverat. Proinde pacificus plane et imperturbatus ambarum ecclesiarum status erat, senioris nimirum Romae nostraeque novae, ceu unanimi concordia colligatarum, immo in unam coeuntium ecclesiam. Quippe hic scopus fuit illius, qui usque ad nostram infimam conditionem descendit, nostramque carnem absque peccato assumpsit, nempe in unum

νῶν ἐκκλησίαι ἀποτιλέσαι, ὑπὲρ ἧς αὐτὸς τὸ οἰκεῖον αἷμα ἐξέχριν' ἦν ὅτι ταῦτα καὶ τρανῶς ἐπέλαμψε τὰ τῆς ὁμοιοῦς, καὶ τοῦ μίσου αὖν τὸ εἰς διχόνοιαν ἀπειλήλατο· καὶ κατὰ τὸν πνευματορῆτορα μέγαν ἀπόστολον, οὐκ ἦν ἰταλὸς καὶ γραικὸς, οὐ βάρβαρος καὶ ἕλλην, ἀλλὰ τὸ ἐπίσημον ἀμφοῖν ὁ Χριστὸς, καὶ τὸ ἀπὸ Χριστοῦ εἶναι, καὶ ὀνομάζεσθαι ἦν ἀληθῶς ταῦτα, καὶ λίαν εἶχε καλῶς.

γ'. Ἀλλ' ὁ τοῖς ἀγαθοῖς αἰὶ βάσκανον ἐνορῶν, ὁ κοινὸς τῆς ἡμῶν σωτηρίας πολίμιος, μὴ ἀνεκτὸν ἠλούμινος τοσοῦτον, ἀγαθὸν παρρησιάζεσθαι τὴν ὁμοιοίαν, συγχαίει ταύτην αὐθις ἐπιχειρεῖ, καὶ θορύβους πάλιν ἀνακυκᾷ, καὶ παραχρᾶς ἐτίρας ἐπιτεχνάζεται· καὶ ὁ τρόπος οἶος οὐ κατὰ τοῦς πρότερος αὐτῶν, ἀλλ' ἐπίρος τῆς ἐκτόπως σκαιὸς, καὶ λίαν χαλιπὸς, καὶ δυσμήχανος, ἐκπολιμῶσαι τὰ τῶν χριστιανῶν ἐθνῶν πρώτιστῶν μηχανάται ῥωμαίους δηλαδὴ καὶ γραικοὺς, αἵτι τοῦτον εἰδὼς ἀβόλιμον ἀκαταγώνιστον καὶ ἀσύμβατον εἴπερ ἢ πρὸς διάφορα τῶν ἰσῶν μάχη ἴσιν, ὅτι καὶ οἷς πέφυκεν ἀκατάλλακτος, ἢ δὲ πρὸς ὁμοφύλους ῥαδίαν εἶδε τάχα καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν, ἥνικα καὶ μάλιστα γινέσθαι διαφοροῖς τὸ μὴ ἀμφιδοιάζειν ἐνδόν, ὃ πρὶν ῥωμαίοις ἐτύχχανεν ἡμῖν, τοῖς ἐθιλομαχοῦσι παρὰ θεατέροις ἀνθίσταται· τῷ τοι καὶ ὁ τῆς κακίας οὗτος δημιουργὸς πολλὰς ἐτίρας ὑσμίνας ἐνταῦθα κατὰ καιροὺς πρὸς ὁμοφύλων τῆς ἀληθείας ἐχθρῶν, ἐπειδὴ τῶ μάχεσθαι οἰκοῖται καὶ σχεδὸν ἐξικροῦσθαι, καὶ ἄλιον ἔτι τῷ στήρῳ τῆς ὁμογνωμοσύνης ἀμυνητῶν τῶν ἑκατέρων φυλῶν ἰῶ γὰρ εἰπεῖν ὡς καὶ τὸ κυριώτατον τῆς τούτου ἀποτροπῆς ἐξ ἐνὸς τῶνδε καὶ μᾶλλον τοῦ ῥωμαϊκοῦ μέρους γίγνεται· κατὰ δὲ

discordantia copulare, et unam ex gentibus conflare ecclesiam, pro qua ipse proprium sanguinem fudit. Tempus inquam aliquando fuit, cum liquida splenderet concordia, omni dissidio sublato; eum iuxta spiritalem oratorem, magnum apostolum, non erat italicus, neque graecus, neque barbarus, neque ethnicus, sed unum utrique parti impressum signaculum Christus, et omnes Christi esse atque ab eo nominari. Sic vere et praeclare admodum se res habebat.

3. Sed enim qui res bonas invidio semper oculo spectat, publicans nostrae salutis hostis, tantum bonum haud ferendum ratus, concordiam scilicet tute perseverare, haec rursus perturbare adgreditur, tumultus denuo permiscet, et novas commotiones excogitat. Ceteroqui modus haud prioribus similis fuit, sed alius quidam enormiter pravus, dirusque plane et inexplicabilis: scilicet contentione inter se praecipue committit christianas gentes, id est Romanos et Graecos, quorum fore litem sciebat infinitam et implacabilem. Siquidem contentio inter diversi generis populos solet esse inconciliabilis; seorsus vero cum homogeneis, facile componi potest: quia natione diversis, in communi consulare non vacat, prout autes nobis cum Romanis usueveniebat: quae res utrique parti ad pugnandum incensae negotium facessit. Quamobrem hic malitiae parens postquam multas antea pugnas concitaverat inter homogeneos veritatis hostes; bellis demum domesticis propemodum prohibitus fuit, firmiore etiam vinculo utraque gente constricta. Mitto enim dicere, quod praecipua huius mali amolitione ab una ex his parte, et praesertim a romana facta fuit: nam

λον δὲ ἄρα καὶ τοῦτο, οἷς ἔργον ὑπῆρξεν αἱ συνοδικαὶ πράξεις, καὶ Θεοκρότητοι τέλος ἀμφοτέροις ἔθνησι τούτοις προσβάλλει μετὰ πλειόνος τῆς παρασκευῆς, καὶ τὸν πύργον ἀμφοῖν κατασιίει τοῦ καλοῦ στεριώματος τῆς ἐνώσιως, καὶ ῥῆξιν ἐργάζεται πικρὰν καὶ ἀνηλεῆ, καὶ πολλῶν δεινῶν καὶ μεγάλων παραίτιον ὅπως μὴν οὖν καὶ ὁδὸν ἐξ Ἱπηρείας τοῦ μισοκάλου τούτου τὸ τῆς διαστάσεως ἴσχυσι ταύτῃ παρεμφθαρῆται δεινόν, καὶ ὅπως ἐκ φιλοδοξίας ἀρξάμενον εἰς ἔχρατον ἐληλάκει μανίας, πλατυκωτέρας ἢ κατὰ τὴν παροῦσαν ἐγκλίρῃσιν διόμενον ἀφηγήσιως, ὅμως διὰ βραχίον ἰρῶ.

δ'. Πατριαρχικῶς ἐπισημασμένους τὸν τῆς Κωνσταντινίου θρόνον Ἱγνάτιος ἀνὴρ πνευματικῶς ἀγῶσιν ἐντεθραμμένους, καὶ ἀρετῆς ἐς μέγα ἐλάσας, καὶ πολὺ κλέος ἀγιωσύνης, ἀπεινεκάμενος, ὃ καὶ τελετὴν ἐκτελεῖσθαι κατ' ἔτος ἱορτῆν ἀφιέρωνται, καὶ ὅν λόγον τοῖς ὁποῖον δὴ τινι τρόπῳ τὸν βίον ἀγίως διηγουσὶ ποιεῖν ἐξ ἔθους ἢ ἐκκλησία παρήλαβι τούτῳ Φώτιος ἀνὴρ καὶ αὐτὸς τῇ κατὰ κόσμον εὐκλείᾳ περιφανῆς, καὶ λόγῳ καὶ σοφίᾳ περιβλιπτός ἐρωτὶ φιλαρχίας ἀλόγος, ἐπιπραστικῶς ἐπιφύεται καὶ θάπτον τόνδε τοῦ οἰκίου θρόνου καταπατῶν, τὴν τῶν κρατούντων ἀτι δυναστείαν σφιτερισάμενος, αὐτὸς τούτῳ ἐπισηπδᾷ ἀλλ' ὁ ἠδικημένος μὴ ἔχων ὃ τι καὶ δράσειεν, ἐν τῇ διαποίεται, τὴν ἐς τὴν ῥωμαϊκὴν ἐκκλησίαν κατὰ τὸ κράτιστον ἔθος 1) καθαρῶν, καὶ δὴ τῶν ταύτης προέδρων, Νικόλαος οὗτος ἦν, δημοποιοῖται τὰ κατ' αὐτόν καὶ ὅς μελήσας μηδὲν ἐπιταχύνει τῶν καταπονομένων τὴν οἰκίαν ἀντίληψιν, καὶ διὰ γραμματῶν θριαμβισίει τὴν ἀδικίαν, καὶ τὸν ἀδικούντα παύσασθαι παραινεῖ, καὶ κανονικοῖς ἐπιτίμοις τάχος ἀποδοῦναι τῶν ἀδικουμένων

cod. 1. 2. b.

et hoc exploratum est, quod his semper curae fuerint synodorum divinitus congregatarum acta. Novissime ergo utramque gentem maioribus viribus impetit, et ambarum arcem oppugnat egregie firmatae unionis, facitque discidium acerbum et crudele, multorumque ingenium malorum fontem aperit. Igitur quomodo et unde, fraude osoris bouarum rerum diaboli, grave hoc discordiae malum grassari poterit; et quomodo ex ambitione ducto initio, in summum furorem devenerit, haec sane latior materia est, praesentique tractatu maiorem expositionem postulans; quam ego tamen breviter delibabo.

4. Patriarchalem regebat Constantinopolis sedem Ignatius, vir spiritalibus certaminibus innatritus, magna virtute praeditus, multaque sanctitatis gloria redundans: cui annuum quoque festum deputatum est, quemadmodum his qui sancte vitam concluserunt, ecclesia solet decernere. Huic Photius, vir et ipse mundana gloria clarus, et litteris atque sapientia spectabilis, honoris ambitu captus, iniquus adversarius consurgit: brevique eo, per conciliatam sibi imperantium potentiam, sede sua deiecto, hanc ipse occupat. Tunc qui iniuriam passus erat, eum quod ageret aliud nihil haberet, ad romanam ecclesiam pro vigente more provocat, et Nicolao pontifici negotium suum significat; qui absque ulla mora afflictio patrociniuum suum commodat, missisque litteris illatam iniuriam publice insectatur, auctoremque eius desistere hortatur, et sub canonicarum poenarum interminatione ilico red-

1) Vides conflentes Graecos antiquum morem ad s. Sedem romanam in controversiis provocandi.

τὴν εἰς τὸν οἰκίῳν Θρόνον ἐνίδρυσιν ἀποτίθῃσι¹ καὶ ὁ Φώτιος ἐπίπερ ἀπολαύειν οὐ συνηχωρεῖτο τῶν ἄν ἤρα κατὰ πολλὴν ἄδειαν, ὡς ἰβουλίτο, δυσαναχίτηι πρὸς ταῦτα, καὶ χαλεπαίνει σφοδρῶς² πρὸς τὸν θυμὸν ἐκπλῆσαι κατέχει, εὐ θείσαι τὰ κατ' αὐτὸν ἰτέρως διανοοῦμενος, καὶ ταῖς κριτέσσι τῶν ἱλπίδων πετιρούμενος, ἢ μὴν Νικόλαον πείσειν τὸν Ῥώμης ἀρχιερέα συνθίσθαι οἱ πρὸς τὸ ποθοῦμενον³ εἰ δὲ μὴ τούτου ὄφθειπ ἐπιτυχῆς, τὸ γὰρ δεύτερον εἰς λαμπρὰν ἑκατέρων ἰθῶν χωρῆσαι διάζυξιν³ ὡς οὐν ταῦτα θέμιτος κατὰ τοῦν, πρὸς τὸ πρῶτον ὀλοσχερῶς κατκπείίτο, μικροῦ καὶ ἀδυνατοῖς ἰδοῦαι ἐπιχειρεῖν³ ὁ μὲν γὰρ ῤήμασιν ἐπιστολιμαίοις πολὺ τὸ ἐπαῶδον ἀνχοῦσι, πολυτρόπως ἔχουσι τὸ περιθῆτιον, τὸ μὲν κατασκευῆ καὶ μεθόδῳ πολυειδῶν ἐπιχειρημάτων, τὸ δὲ καὶ ἀπειλαῖς ἐντιῦθην ὑφορωμίταις, καὶ τὴν διάστασιν ὑποτίνομίταις, ὡς εἰ μὴ πείσαιεν, ὑποποιήσασθαι τὸν ἐπὶ τῆς ἀποστολικῆς καθίδρας πρὸς τὸ ζήτούμενον ἴσπευθεν¹). Ὁ δὲ λιόντιον ἰέρα κατὰ τῆς ἀδικίας, καὶ οὐδ' ἂν ἀνασχίσθαι ταύτης ὀπωσθῆποτε κατεφαίνετο³ ἐτι γὰρ μὴ καὶ βαρυτέρας ἄγχιεν τούτων κανονικαῖς πῆδαις προήρητο³ καὶ οὐκ αὐτὸς μὲν οὕτως, Ἄδριανός δὲ ὁ τούτου διάδοχος ἴσπευδοκῶν ἰδεικνυτο πρὸς τὸν Φώτιον, ἢ ἀνεμίτως ἔχων, ἢ ἔπωσοῦν μαλθακώτερον διακίμεινος, πολλοῦ γὰρ καὶ μάλλον σφοδρότερον διεγείρεται, καὶ δισμοῖς σφαιναρωτέροις ἰμαπεδῶσαι τούτον διερεθίζεται²) οἷς Φώτιος τῶν πρῶτων καὶ κριτέτων ἱλπίδων σφαλεῖς, καὶ τῷ θυμῷ ὑπερξίσας, ἐπειδὴ τὸ δεύτερον κατελείπιτο, ἔλωε γίνεται τούτου, καὶ πρὸς διαμάχην χωρεῖ, καὶ πρὸς σῶλεμον ἀκήρυκτον διαίσταται³ καὶ ἢ ἰκυκλιος δὲ παρ' αὐτοῦ λοδοραφεῖται ἐπιτολή 3), καὶ θάττον ὄγού παντός

col. f. 2. a.

dere laeso iubet propriae sedis possessionem. Tunc Photius, quoniam secure re optata frui non poterat, ut volebat, moleste id fert, et magnopere exasperatur: nihilominus iram statim explere differt, negotium suum aliter bene gerere cogitans: atque in spem erigitur persuadendi romano pontifici, ut voto suo faveat: quod si consequi non videretur, reliquum consilium erat, publicum utriusque gentis facere discidium. His secum deliberatis, priorem consilii partem, quamquam paene impossibilem, nisi omni adgressus est. Ergo scriptis litteris valde delinquentibus, nullamque ac variam suadelam habentibus, partim apparatu atque artificio multiplicitur argumentorum, partim etiam minis inde emicantibus, et scissionem portendentibus, nisi consensum persuaderet apostolicae cathedrae domino, ad scopum suum properabat. Verumtamen torvo oculo pontifex iniquitatem aspexit, neque ulatenus se hanc passurum ostendit: atque insuper gravioribus Photium canonicae auctoritatis vinculis constringendum iudicavit. Tunc vero Photius prima ac meliore spe deiectus, et ira aestuans, quod secundo loco supererat toto animo arripit, in aciem prodit, ad implacabile bellum consurgit, et encyclicam scribit epistolam, quae telo quolibet ocus emissa, aligerisque avibus velocius evolans, mundum paene

1) Extat latine haec Photii epistola apud Baronium ad an. 861. n. 54; graece autem apud cl. Ingerum hist. schism. Phot. p. 439, quem graecum textum antea multum nuper nos complexivus ope codicis vaticani in hac PP. B. T. IV. p. 51.

2) Photii damnatio plurimis verbis fit in Nicolai PP. epistolis.

3) Inter photianas est secunda in Montzeulli editione.

ἀφειθεῖσα, ἢ καὶ ταχυτέρων ὀρνίθων ὠκύτερον διαπτάσα κατατρέχει τὴν οἰκουμένην σχιδόν, καὶ οἰκουμένην ἄρην ἰσθᾶ, τῶν τῆς οἰκουμένης ἀτι γυνῶν τὰ κράτιστα κατ' ἀλλήλων ὄπλισσα.

ε'. Καὶ ἡ αἰτία καὶ τὰ ἐγκλήματα οὐχ ἕτερα πάντως ῥωμαίοις, ἀλλ' ἡ ἄπειρ καὶ ἀφῆρη αὐτὸς Φώτιος ἐνόητα τούτοις ἤδει καὶ ἔστειργε, καὶ τὸ τῆς συμπενοίας ἐπείσβειεν ἀδιάρρηκτον καὶ τῶν λεγομένων κηρυξ ἀληθείας αὐτόχρομα καὶ διάτορος, αὐτὴ ἡ ἕτερα τούτου ἰπιστολῆ, ἦν φθάσας ἐγκρατῆτι πρὸς τὸν Νικόλαον, ἔτι τῶν ἐλπίδων, ὡς ἀποείρη, ἀπαιωρούμενος· ἔξιστι γὰρ ἐκ ταύτης ἀριδῆλως καταμαθεῖν τῷ βουλομένῳ πατρί, ὡς εἶδιμα πάντα ῥωμαίοις ἰπιστολῆ τῇ ἐγκυκλίῳ διαβαλλόμενα γνωστὰ καθεστῆκει Φωτίῳ καὶ ἀδιάρρηκτον τῷ τῆς εἰρήνης καιρῷ, καὶ ὡς αἶε τὸ στήριγόν ἂν εἶχῃ καὶ τὸ ἀνέγκλητον, εἴ γε μὴ τῶν ἂν ἐφιέμενος ἐτύγχανεν ἀμοιρῶν ὅτι δι' τοῦτο κἀκείνοις ἀκολούθως συμβέβηκε τὸ ὡσαυτὴν τινα τῶν μεγάλων αὐτῷ καὶ ἀπαγορευμένων διακηρυκεῖσθαι κακῶν ὅτι δι' καὶ Μάξιμον τὸν πωλὺν τὰ θεῖα, καὶ τὸν βίον καὶ τὴν σοφίαν οὐράνιον Φώτιος οἶδε σύμφωνον τὴν παρὰ ῥωμαίοις προσθήκη ταῖς διαφόροις χρήσεσι τῶν πατέρων ἀποφαινόμενος ἐν τῇ πρὸς Μαρῖνον πρεσβύτερον Κύπρου τούτου ἐπιστολῇ 1), τίς τῶν ἔξετασικώτερον εἰς ταῦτα καταγομένων ἐκιδείξασιν; εἰ δὲ καὶ ὀργανῶς τῆς ἀληθείας ὑπασπιστῆς Θεόδωρος ὁ τῆς μονῆς τῶν Στουδίου καθηγησάμενος ἐν ταῖς πρὸς τὸν Ῥώμης οἰκίαις ἰπιστολαῖς, Πασχάλιος τούτῳ τὸ ὄνομα, λίγων οὕτω πως καὶ Ἰράφων εὐρίσκειται 2). "Υμῖς οὖν ὡς ἀληθῶς, ἢ ἀθλόωτος καὶ ἀκαπλιῦτος πατὴρ ἐξ ἀρχῆς τῆς ὀρθοδοξίας ὑμῖς ὁ πάσης

universum percurrit, et oecumenicum bellum conflat, fortissimos mundi populos in mutuum offensionem armans.

5. Age vero causa et criminationes nullae aliae omnino adversus Romanos erant, quam quas antea ipse Photius his inhaerere et sciebat et simul adq̄uescebat, iudisolutam cum iisdem concordiam proficiens. Quippe buius rei verus praeco et spontaneus atque clarissimus, illa est, diversa ab hac, epistola quam antea scripsit, a se sua, ut diximus, adhuc suspensa. Potest enim quisquis volet, ex illa perspicue cognoscere, quod omnes Romanorum consuetudines, quae in encyclica epistola improbantur, cognitae prorsus Photio fuerant, et irreprehensae pecis tempore; et quod eadem probatae et nulli expostulationi obnoxiae mansissent, nisi ipse votis suis exclusus fuisset. Namque hinc contigit, ut eae iamquam gravia et detestanda mala ab isto diffamarentur. Atqui etiam a theologo doctissimo, vits sapientiaeque caelestis praedito Maximo, cognovisse Phutium, additamentum illud a Romanis factum, consensum demonstrari diversis patrum auctoritatibus, in sua ad Mariuum Cypri presbyterum epistola, quis haec paulo accuratius scrutatus dubitavit? quandoquidem etiam strenuus veritatis propugnator Theodorus monasterii Studii abbas, in suis ad romanum pontificem Paschalem litteris its scribere comperitur. « Vos quidem vere » purus estis et sincerus iam inde ab initio fons orthodoxiae: vos in omni hae-

1) Prima haec apparet in editione Combefisii, cuius legenda est docta adnotatio T. II. p. 73.

2) In editione Sirmondi lib. II. 13.

„ αἰρετικῆς ζήλης ἀνομιαιμένος εὐδιδος λιμὴν ἴης ὅλης ἐκκλησίας· ὑμῖς ἡ θεό-
 „ λικτος πόλις τοῦ φυλαδευτηρίου τῆς σωτηρίας. „ Καὶ πολλὰ τούτοις ἔτιρα
 παραπλήσια τῷ τοιοῦτῳ καὶ λοιποῖς τοῖς τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας ποιμίσι προ-
 μαρτυρούμενος 1). Ἐτι τὴ μίαν τῶν ἐπιστολῶν αὐτοῦ πρὸς Ναυκράτιον, περὶ
 τῆς ῥωμαϊκῆς καθέδρας τάδε κατ' εἰκονομάχων ὁράται φάσκων 2). “ Μαρτυρῶ
 „ ἄρτι κατινώπιον θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ἑαυτοῦ ἀπέρρηξαν τὸ σώματος τοῦ
 „ Χριστοῦ, τοῦ κορυφαίου Ἐρότου, ἐν ᾧ Χριστὸς ἴητο τὰς κλεῖς τῆς πί-
 „ στιως, ἧς οὐ κατισχυσαν ἀπ' αἰῶνος, οὐδ' ἂν κατισχύσωσι μέχρι σκυτι-
 „ λείας πύλαι ἄβου, τὰ τῶν αἰρετικῶν δηλαδὴ στόματα, ὡς ἡ τοῦ ἀβου-
 „ δοῦς ὑπόσχισις. „ Καὶ αὐθις ἐν ἐπιστολῇ τῇ πρὸς βασιλεία Μιχαὴλ 3) ἐξ
 ἰδίου προσώπου, καὶ πάντων τῶν συνομολογητῶν αὐτῶ καὶ καθηλουμένων οὖ-
 τω διατρανῶν ἑωραῖται· “ Εἰ δὲ τι ἀμφιβαλλόμενοι, ἢ ἀπιστοῦμενοι τῇ
 „ θείᾳ ὑμῶν μεγαλοσίᾳ διαλύσονται ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως εὐσιβῶς, ἡ μιγά-
 „ λη καὶ θιοσπέρικτος αὐτῆς χεῖρ, ὡς ζηλοτουπούσα τὰ θεία ἐπ' ὠφελίᾳ
 „ τοῦ παντός, κλιυσάτω παρὰ τῆς περισβυτήρας Ῥώμης δέξασθαι τὴν δια-
 „ σάφην, ὡς ἀνωθι καὶ ἐξ ἀρχῆς πατροπαράδοτως ἐξεδόθη· αὐτῇ γὰρ, χρι-
 „ στομίμπτῃ βασιλεῦ, ἡ κορυφαιότατη τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ θεοῦ, ἧς Πέτρος
 „ πρωτόθρονος, πρὸς ὃν ὁ κύριος φησὶ σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ
 „ οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι ἄβου οὐ κατισχύσουσι αὐτῆς. „
 Εἰ δὲ καὶ οὗτος ὁ τῶν θεῶν ζῆλος πολὺς, οὕτω φαίνεται κατὰ ῥῆμα διασαφῶν,
 πῶς λαληθῆναι ταῦτα τὸν Φωτίον ἱερεῖν ὅλων προθυμηθῆί τις; ἐκεῖνο δὲ πῶς

cod. f. 2. b.

» retica tempestate munitus felixque ecclesiae universae portus : vos divinitus ele-
 » cta civitas ad salutis periculum. » Et alia multa his similia, ceteris quoque ec-
 » clesiae eiusdem pastoribus testatus est. Insuper in una epistolarum suarum ad Nau-
 » cratium, de romana sede haec adversus Iconomachos dicere videmus. « Testor nunc
 » coram Deo et hominibus : hi se abscederunt a Christi corpore, a principali sede,
 » in qua Christus fidei claves collocavit, adversus quam a saeculo non praevalue-
 » runt, nec usque ad mundi consummationem praevalerent portae inferi, id est
 » haereticorum ora, secundum eius, qui non mentitur, promissionem. » Denuoque
 in epistola ad Michaelem imperatorem, ex propria persona, omniumque confes-
 » sionis suae sociorum ac subditorum, ita disserentem cernimus. « Quod si quid est hu-
 » iusmodi, de quo ambigat aut diffidat divina magnanimitas vestra pie a patriar-
 » cha dissolvi posse, iubeat magna vestra et a Deo confirmata manus, divino-
 » nom aemulatrix ob universalem utilitatem, a seniore Roma suscipi expla-
 » nationem, velut antiquitus et ab initio traditio patrum est : haec enim, o Chri-
 » sti adsecla imperator, suprema est ecclesiarum Dei, in qua primus sedit Pe-
 » trus, cui Dominus dixit : tu es Petrus, et super hanc petram aedificabo ec-
 » clesiam meam, et portae inferi non praevalerent adversus eam. » Jam vero si
 hic homo divino zelo plenissimus, ita ad litteram adfirmare comperitur : quomodo
 quispiam dicere ansit, Photium omnino haec latuisse? Vel quomodo quispiam con-

1) Huiusmodi testimonia collecta nos indicavimus in tomo quinto part. 2. p. 1.

2) In editione Sirmondi lib. II. 63. — 3) Lib. II. 86.

ἀν δόξη τις τὸ παράπαν αὐτὸν ἀγνοεῖν, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ τῶν πατέρων μετὰ Μάξιμον, ὄντως τὸν τοῖς τῆς ὁμολογίας ἀγῶνι ἀξιοθρύλλητον 1), εὐφήμεως ἦσαν προσκείμενοι τοῖς τὴν προεδρίαν λαχοῦσι ῥωμαίων καὶ τοῖς ὑπὲρ ἀληθείας παλαισμοῖσι κρησφύλλετον τούτους ἀκαταμάχητον ἤδισαν λόγον τῆς προσθήκης 2) ἰνασμενίζοντας; ἴσθι μὲν οὖν τῶν ἀναμφιλίκτων, ὡς ὁ Ἰενοάδας οὗτος τῶν ἰδόντων ἦν ταῦτα, καὶ πολλὰ τούτοις ἔτιρα σύντροχα, καὶ ὡς ἠττηθεῖς θυμοῦ καὶ ἀμύνης κατὰ τῶν στριμνίως ἀντιβαίνόντων αὐτῷ, καὶ κανονικῶς ἀντιπαλαμωμένων ἰαπιτιμήσειν ἐπὶ τῇ τῆς ἥς ἰάλω δόξης σασουδῆ τὴν τῶν ἰκκλησιῶν εἰρήνην συνέχει, καὶ εἰς ἔχθος ἄσπονον μετιποίησιν.

ς'. 'ΑΛΛ' εἰ δεῖ τι καὶ πρὸς βραχὺ τοῦ ἀνδρὸς τῶν ἰκόντων ἰχομένου ὑπεραπολογῆσασθαι, ἴπαθί τι πάρος ἀνθρώπινον ποῦ ἴαρ εἴχει πρὸς τοσαύτην ἀντίχην καταγίδα καταφορῶν, κατακλυζόμενος ταῖς ἐντιῦθιν ἀραῖς, τοῖς μίγιστοις καὶ φρικώδεσι βαρυνόμενος ἀφορισμοῖς, καὶ ἀναθίμασι καθυποβαλλόμενος, ὡς λαϊκός, ὡς ἀγοραῖος, ὡς πατροκτόνος, ὡς Ἰουδας νιός, ὡς νιός Διόσκορος 3), καὶ ὅσα λοιπὰ τούτων ἀκούων καὶ φημιζόμενος πρὸς τῶν ἀπὸ τῆς ῥωμαϊκῆς καθίδρας κατἄπιμπομένων ἐπιστολῶν 4) τὴν ἀρχὴν μὲν γὰρ ὅτι καὶ ὅλως εἰς τοῦτο προέχθη τὸ τὸν Θεοφορούμενον ἐκείνον ἀνδρα τῆς πατριάρχικῆς ἐξῶσαι τιμῆς, ἱαυτὸν δ' ἐπὶ ταύτην ἀπαιτωθῆσαι, τῶν σκαιῶν δοκῶν μοι καὶ ἵνα τι καὶ νομίξισθαι τὸ δ' ἀπαξ ἀλόγητα ταύτης τοσαύτην ἀγανάκτησιν φέριεν, καὶ τηλικαύτην στίγνιν ἐπιφορὰν ἀλγυσιῶν.

cedat ipsum prorsus et reliquos deinceps patres eadem ignorasse, qui post illum confessionis certaminibus celebratissimum, laudabiliter romanis pontificibus adhaerebant, eosque in vritatis decertationibus invicti asyli loco habebant, quos tamen additamento faventes noverant? Est itaque indubitatum, quod praeclarus hic praedicta non ignorabat, et alia multa cum his connexa: et quod ira et vindictae studio victus, contra eos qui firmiter sibi obsistebant, et suam gloriae cupiditatem canonicis oppugnabant poenis, pacem ecclesiarum turbavit, et implacabile odium suscepit.

6. Sed si quid etiam pro hominis dignitate breviter oportet dicere, ille quidem humanum aliquid passus est. Quomodo enim perferret tantum invecivarum impetum, humanis maledictionibus obrutus, maximis tremendisque oppressus excommunicationibus, et anathematibus suppositus, ceu laicus, circumforaneus, et parricida, novusque Dioscorus, praeter cetera omnia quae audivit, et quibus diffamatus est ab epistolis ex romana cathedra missis? Sane quod initio eum excessum commiserit, ut sacratissimum illum virum patriarchali honore deiceret, semet autem in cum obtruderet, res iniqua et esse mihi videtur et sic reputanda. Verum enim vero, crimine iam patrato, tantum indignationis pondus sustinere, tantumque dissimulare cruciantium malorum incursionem, quae insensibilem quoque

1) Selicet praedictum Studitam, cuius pro orthodoxia certamina in eiusdem biographia late scribuntur.

2) Id est vocabuli *filioque* in symbolo. — 3) Concil. ed. Zattae T. XVI. col. 451.

4) Extant hae adversus Photium romanorum Pontificum epistolae; et quidem in illis Nicolai passima vocatur Photius *adulter*, propter occupatam ab eo byzantinam Iguatii sponsam ecclesiam.

ἃ καὶ φύσιν ἀνάθητον ἂν εἰς ἄμυναν ἀτεχνῶς διηρῆδισιν, οὐ μοι τῶν κα-
 θεϊκῶν τὸ σύνολον κρίνεται· οὐκοῦν κακίους οὐκ ἐνεγκῶν, ἐνδίδῳσι τῶ θυ-
 μῷ καὶ πρὸς ἀντιλύψεις, ἢ φθάνει λίξας ὁ λόγος, ὀρμῆ· καὶ ἦν ἂν οὐ-
 δαμῶς τὸ πάθος ἀνθρώπινον, ἀλλὰ τὸ σύμπαν ἰσιῖν σατανικὸν καὶ δαι-
 μοιῶδες, εἴ γι τρόπῳ τοιούτῳ προβιβασθῆν ἀδιορθῶτως ἔχον ὠρατο, καὶ
 εἰς ἀτιλεύπτητον παρτρίνετο· ἐπὶ δὲ λήγει ποτὶ, καὶ λαμβάνει διόρθωσιν,
 καὶ ψαλίνοτροφα γίνεται Φωτῖον τὰ τῆς ἰριδείας πρὸς τὴν πρῶτην κατά-
 στασιν, καλῶς ἂν τοῖς ἐχίφροσι νομισθεῖν παθεῖν τοῦτον πάθος ἀνθρώπι-
 νον, ὡς ὁ λόγος ἔχει προσηρικῶς, ἔς δὲ καὶ αὐτὸ τὸ τῆς παλινδρομήσεως
 ὅπως ἔσχη τάχιστα Ἰωρριῖ· ὡς γὰρ ἐπὶ τῶν τῆς ῥωμαϊκῆς ὀλακῆδος οἰάων
 κυβερνήτης διεξὶς ἀνιφάνη ὁ Χαριῶνυμος 1) Φωτῖον καὶ κλῆσι καὶ πράγματι,
 καὶ πύλας τούτῳ γαληνίου πλοὸς ἀνιπέτασι, καὶ χώρην δίδωκεν εἰς κατα-
 λαγὴν, τάχιστα Φωτίος γέγονεν ἑαυτοῦ, καὶ παλινοδῖαν ἦσι κατὰ τὸν φά-
 μινον, ἰθὺ ποριθεῖς τῆς ἀνοιγείσεως τούτῳ κελύθου καλῶς ὁ Γούν τῆς ἐχ-
 θρας ἀποσισάμιος, τὰ τῆς ἰνωτικῆς συμφωνίας ἄριστα διατίθεται, οὐ σχι-
 διάσας ὡς τὰ τῆς διαμάχης ἔτυχι διδρακῶς, οὐδὲ μόνος αὐτὸς ἰξασφαλίσά-
 μειος, ὡς ποιῆσας ὠφθη πρὸς τὴν διάστασιν, οἰκοδεν καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ πᾶν
 αὐτῆς συστησάμιος, ἀλλὰ τάξει τινὶ καὶ ἀκολουθία κανονικῆ καὶ συνοδικῆ
 διαγνώσει τῶν τηρικῶτα συνδιδραμκῶτων ἀρχιερίων εἰς πολλῶν πλείους τῶν
 τριακοσίων ποσομῖνων τὸν ἀριθμὸν διευθετήσας κάλλιστα τὰ τοῦ πράγμα-
 τος, καὶ τὰ ἀρχῆθιν ἀποινιμημένα τῷ Πάπῃ πρῆσιβῖα τρῆισθαί, καὶ εἰς τὸ
 μετέπειτα κατωχυρωσάμιος, ὡς πλείον ἔχιν κᾶνταῦθα κακίας τὸ ἀντικειμέ-

naturam ad ultionem utique concitasset, id ego prorsus inter possibilia ponendum non iudico. Ergo et ille impatiens, frenos irae laxat, et ad redhibendum dolorem, quem modo diximus, praeceps ruit. Porro haud haec existimanda fuisset humana passio, sed satanicum quid, ut vere dicam, et daemonicum, si certe hoc modo procedens, insanabile se praebuisset et interminabile; sed quia res aliquando emendata quievit, respiciens a discordia Photius ad priorem pacis statum rediit, recte a prudentibus existimabitur, fuisse hanc humanam perturbationem, ut in superioribus diximus, utque retrocessus qui mox extitit demonstrabit. Statim ac enim romane navis clavum dexter gubernator arripuit iohannes, qui et re et nomine Photio gratiosus fuit, et huic tranquillum navigationis cursum obtulit, et reconciliationis ansam praeiuit, ilico Photius sui compos fuit, et palinodiam ut est in proverbio cecinit, rectā pergens per sibi bene patefactam ab illo viam. Ergo inimicitia seposita, unionis concordiam optime disponit: neque id tumultuarie, ut fecerat in contentione, neque solus ipse rem firmavit, quomodo egisse in dissidio visus est, quod Marte proprio et per se solus effecerat; sed non sine quodam ordine, et cum canonico ministerio, ac synodico examine episcoporum tunc convocatorum plus trecentis negotio egregie transacto; et prout antiquitus fuerat, servari iussis Papae privilegiis, eaque in posterum duratura sanciens: ita ut hac quoque in re, malo validius adhi-

1) Iohannes papa VIII. Namque Iohannes, vocabulum hebraicum, a gratis dici, omnes selunt.

νον ἀλαθῶν, καὶ ἀρμοζύτως εἰρῆσθαι, ὅπου ἐπλιόνασιν ἡ τοῦ μίσους παρι-
φθορά, ἢ εἰρηναία χάρις ἐμφανῶς ὑπερπερίσσεισι.

Ζ'. Καὶ μὴ τις τῶν ἐΞιλοκάκῃ στοιχοῦντων ὁρμῇ πρὸς ταῦτα λεγέτω τὰ
τῆς οικίας γνώμης ἐκτόκια, ὡς πᾶν Φωτίῳ καὶ τῇ συνόδῳ καὶ ἀπεπρακταί
καὶ κειύρωται, τοῦ τῆς ἀπίστεως συμβόλου δίχρα προσοδήκης ἀναγνωσθέντος,
ὡς τῶν ῥωμαίων δῆθεν εἰς τὴν αὐτῆς συνελθόντων καὶ συνθιμένων ἀδίτησιν
τὸ μὴ γὰρ οὕτω τὸ σύμβολον ὑπαναγνωσθῆναι, δίχομαι καὶ αὐτὸς, καὶ οὐ
ποτε περὶ τούτου ζυγομαχίῃσιν τινὶ, ὥστ' ἂν εἰδῶς εἶην ῥωμαίους καὶ κοιῆ
μεθ' ἡμῶν καὶ ἰδίᾳ κατὰ τινὰς τῶν ἡμερῶν ὀρισμένης ἐκφρονούτας αὐτὸ,
κατὰ τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν 1)· τούτο δὲ βούλομαι Γνώμαι, ὡς εἰ δογματικῶν
λόγων κινήθιενται τῷ τότε εἰ καὶ τούτων χωρὶς ἀνεξετάστως οὕτως καὶ ὡς
οἶον ὁμολογουμένου τοῦ πράγματος, ῥωμαῖοι κακῶς φρονούντες ἐπὶ τοῖς τῆς
προσθηκῆς λόγοις κλίβηθησαν, καὶ τῇ ταύτης ἀδίτησιν συντίθεντο, τούτο μα-
θεῖν ἐθέλω καὶ οὐδέν τι τοιοῦτον εὐρίσκω γινόμενον, οὔτε μὲν ἕτερός τις
εἰπεῖν τι τοιοῦτον δυνήσαιο, ταῖς περὶ τούτων διατρανούσαις βίβλοις προ-
σερχῶς, εἰ μὴ σπου νεόγραφοί τινες ἡμεῖσαν, ἢ καὶ ἀμείψουσιν, ὅποια
πλεῖστα τοῖς τὸ σχίσμα κρατύνουσι καὶ κρατύνοσι, καὶ νῦν καὶ πρότερον πί-
πρακται τούναντιον μὴ οὐν καὶ ἀποδήλως γροῖή τις καὶ εὐρήσει, ὡς ὅσα
καὶ οἷα Φωτίος οὗτος ὁ πολλακίς διαληφθεὶς λαλήσας ἔφθη καὶ γράψας
κατὰ τῆς ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας, ἐπὶ τῇ τῆς προσοδήκης φωνῇ διαβάλλων καὶ
εἰς ἄστοπον ἐπάγων αὐτὴν, καὶ βλασφημιῶν ἐντιῦθεν προσσιπλέκων σειρᾶς,

litum sit remedium; meritoque dictum fuerit: ubi abundavit odii effusio, ibidem
pacifica gratia splendide superabundavit.

7. Nec vero quisquam ex iis, qui sponte in malignam partem declinant, heic
opponat propriae mentis foetum, quod videlicet tum Photius tum synodus omnia
egerint ac delinverint, lecto tamen symbolo absque additamento; ita ut hinc videantur
Romani concordii suffragio in illius abolitionem consensisse. Etenim symbolum
ita tunc lectum fuisse, ego quoque concedo, neque de hoc tum quolibet contem-
dam; quippe qui compertum habeo, Romanos tum una nobiscum, tum et solos, de-
finitis quibusdam diebus sic illud pronunciare, secundum priscam videlicet tradi-
tionem. Sed enim hoc velim scire, utrum dogmatica commota questione, sine ullo
huius examine, quasi in re confessa, Romani de falso dogmate propter additamenti
rationem, reprehensi fuerint, et illi huius deletioni consenserint. Hoc, inquam,
cognoscere velim; sed nihil eiusmodi actum comperio, neque alius quisquam tale
aliquid dicere poterit, quantumlibet libros hanc historiam tractantibus evolvat; nisi
forte neoterici quidam scriptores id mutarunt vel etiam mutabunt; cuiusmodi alia
plurima usaverunt in schismate atque evenient, et nunc et antea peractum fuit.
Contra autem unusquisque cognoscat deprehendetque, quaecumque Photius iam saepe
nominatus prius dixerat scripseratque contra romanam ecclesiam de vocabuli ad-
ditamento, accusans illam et de absurdis arguens, ideoque blasphemiarum catenas ne-

1) In romana ecclesia Metochitae nostri setate, adhuc cantatum fuisse certis anni diebus, ob antiqui-
tatis reverentiam, absque additamento symbolum, vellem mihi certius ex historia demonstrari.

καὶ τὰ πάνδηνα ῥωμαίοις προσεπιτρίβων ἐγκλήματα, δίχα πολυπραγμοσύνης τινός, οἷα καθαρὰν καὶ ὁμολογουμένην ἐπιφειρόμενα τὴν κατάγνωσιν, πυρὶ καὶ ἀναθέματι παραδίδωκιν, ἐκίτο σπουδασιμῶν πρὸς ταῦτα ῥωμαίων, ὃ καὶ νῦν οἶδα τούτους ποιεῖν, δικτοὺς μὲν ἠγείσθαι καὶ ἀσπαστοὺς, καὶ ὀρθοδόξου φρονήματος κήρυκας τοὺς τὸ σύμβολον ὡς καὶ ἑρρίθη σφρότιρον καταγγέλλοντας, καὶ μετ' αὐτῶν ἱερηνύειν αἰρεῖσθαι ἑπιδοῦν καὶ κατὰ τίας ὡς ἔφημεν τιταμίνας τῶν ἡμερῶν οὕτω διατρανοῦντις τουτοῖ καταφαίνονται καὶ πατρικὴν ἴσασιν τὴν παράδοσιν.

η'. Εἰ δέ τις τὴν προσθήκην εἰς ἄτοπον ἀπάγειν ἐπιχειροίη, καὶ μὴ σύμφωνον εἶναι ταῖς τῶν πατέρων θεολογικαῖς ἑρμηνείαις, καὶ τούτων συζηροτεῖσθαι διίσχυρίζοιτο, καὶ βοήσοις, καὶ διαγωνίσονται, καὶ οὐδ' ἂν εἴ τι καὶ γένοιτο τῆς πρὸς αὐτὸν διαμάχης ἐκστήσονται· ἃ δὲ καὶ Φώτιος συνειδὼς οὕτω θίσει τὰ κατὰ τῆς ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας παρ' αὐτοῦ λαληθέντα, καὶ εἰς τοιαύτην ἀφάντησιν παραπέμψαι καὶ διανοήθη καὶ πέπραχεν καὶ οὐκ ἂν τις ὀρθῶς ταῦτα κρίνων, καὶ βίβλοις ἑμφανῶς ἐγκείμενα βλέπων, λόγους παραδίξαιτο τῶν ἀντιλεγόντων, ὡς ἡ γιγνομένη τοῦ συμβόλου κατὰ τὸ μῖσον ἀνάγνωσις ἀνατροπῶν δίδωσιν ἐννοεῖν παρὰ ῥωμαίοις γίνεσθαι τῆς προσεπιθεμίας σφίσι φωνῆς οὐδένα γὰρ τῶν ἀπάντων οἶμαι εἶναι, ὅς ἂν λόγους πραγμάτων ἀντίθελοιτο· τὸ μὲν γὰρ αἰστωθῆται, καὶ ἀπωλεία παραδοθῆται πᾶν λαληθὲν καὶ Ἰραφίη κατὰ ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ ἱερηνίᾳ φωνῇ, πραγματικῶς τοῖς τότε πραχθεῖσιν ὑρῆται, καὶ διήνυσται, καὶ οὐδαμῶς τὰ περὶ τούτου τὸ παράπαν ἀμφίκερμα· τούτο δὲ τὸ παρὰ τῶν ἀντικαθίσταμένων ἀντιτιθέμενον πραγματικῶς οὐμῖνον ὑρῆμῖνον ἴστί· ἄλλως δὲ καθίστη-

cteos, et horribilia Romanis impingens crimina, ea mox absque ulla difficultate, ceu manifeste damnari digna, igni atque anathemati ab eo tradita fuisse; quod ipsum antea Romani fecerant: qua in sententia ipsos nunc quoque perstare scio, quia admittunt carosque habent, ceu orthodoxae sententiae praecones illos qui symbolum, ut antea recitabatur, ita retinent; cumque his pacem fovere volunt: quandoquidem et Romanos ipsos certis, ut diximus, constitutis diebus ita symbolum recitare apparet, nec patrum traditionem ignorare.

8. Quod si quis additamentum dicere absurdum ausit, et theologis patrum interpretationibus minime consonum, atque hinc bellum conflare conetur, clamabunt illi et decertabunt, et quicquid accidat, ab hac decertatione non desistent. Cuius rei probe conscius etiam Photius, dicta a se adversus romanam ecclesiam seponere, et publicae luci subducere cogitavit effecitque. Nec quisquam de his recte iudicans, et ea libris palam consignata videns, verba eotradicentium admittit, quod illa in medio concilio symboli lectio suadeat factam fuisse a Romanis additamenti sui retractionem. Neminem quippe esse arbitror qui verba factis anteferat. Etenim abolitum et pessumdatum dictum omne et scriptum adversus romanoam ecclesiam ob id vocabulum fuisse, reapse in illius temporis commotariis iovenitur; et ita omnino actum fuit, nec ulla circa id ambiguitas superest. Hoc ne ab adversariis quidem ipsis obiectum comperitur. Alioqui vero synodalis oratio ab his habita

κιν λόγος παρ' αὐτῶν συναϊόμενος· οὐκ ἀμφίβολου γοῦν ἀποτίρω προσθεῖτον ἀμφοῖν οὐ γὰρ δὴ καὶ ἀμφοτέρω στήρξουσιν οἱ ἀντιπροτεινόντες· εἰ δὲ καὶ τούτου φιλονεικῶς ἀντίζονται, οὐχ ὅρῳ πῶς ἂν ἀμφοῦν συνδράμοισιν ἰνατιῶς φερόμενα· ἴσκιτα εἰ θάτερον μὲν ἐξ ἀνάγκης προβῆναι φαίεν, ἰριστικώτερον τὸ πρὸς ἀθήτησιν δηλαδὴ χωρῆσαι βῶμαίους τῆς πολλαίας διαληφθείσης φωνῆς, τὸ δ' ἴτερον συμβῆναι γινέσθαι κατὰ συγχώρησιν διὰ τὸ τὴν βῶμαϊκὴν ἐκκλησίαν ἰθίλιον τοὺς τότε περιποιήσασθαι, πῶς ἂν τὸ δεύτερον τουτοῖ, ἰπίε τοι γι τὸ πρῶτον ἀπολιολογημένον ἐστὶ, καλῶς ἔχιν ἰριῖν τις ὄλωσ ἀνάσχοιτο; καὶ μὴ μίγα κραυγᾶσι, τῶν αἰσχίστων καὶ ἰσισφαλῶν πιφυκίαι περιποιήσιως ἴνικα κατακροίσθαι, καὶ πυρὶ καθυποβαλεῖν τὰ πρὸς ἀποσάβησιν καὶ ἀποτροπῆν τοῦ θειῆν καὶ οὐ φορητὴν κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς τὴν ἀτοσίαν ἰμφαίνοντας;

θ'. Εἰ δὲ καὶ τοῦτο δοίη τις κατὰ συγγνώμης περιουσίαν πολλὴν τῷ πυρὶ παρὰ τὴν ῥηθεῖσαν αἰτίαν καθυπαχθεῖται ταυτὶ, πῶς δὲ καὶ ἀναβίματι, ἰκίνο μὲν συγχώρησι τις ἴσως, ὡς ἴφημεν, ἰν' ἰζαλιφθεῖεν, καὶ μὴ ἰναπολειφθεῖεν στήλη τις οἶον καὶ θριάμβος τῶν βῶμαίους βλασφημιῶν κατ' αὐτούς; τοῦτο δὲ πῶς, οὐκ ἔχω συνιδεῖν ὁπωσοῦν, εἰ μὴ κακίαν ἦν ἀριδῆλου γινηήματα· οὐ γὰρ δὴ σου τὶ ἀγαθόν, καὶ καλόν καὶ ἀποτροπτικόν σκαίου καὶ ἀτόπου κρίνεται ἀναθήματος· ἀλλ' εἴ τι ἀναιριστικόν ἀγαθοῦ καὶ ὄρθου, γράφεται ἀτοσίαι καὶ βλασφημίας, καὶ ἀναθήματι καθυπαίγεται. Τοῦτο καὶ Φώτιος οἶδε, καὶ τὰ πρὸς διόρθωσιν τῶν ἰξενιχθέντων αὐτῷ κατὰ τῆς βῶμαϊκῆς ἐκκλησίας, καὶ τῆς ὄρθως ἰχούσης ἰρήνης ἀνθρῶπίνῃ πάντως ὡς δίδεικται ὀλισθήματι, οὕτω διανοηθεῖς δισπράξαιτο,

Cod. f. h. h.

extat. Non est ergo ambiguum utris adsentendum sit. Neque enim adversarii utrumque simul volent. Quod si forte id contentiose propugnare velint, haud video quomodo ambo haec repugnantia concurrere queant. Deinde, si alterum necessitate factum dicant, quod nempe nimiam perosi contentionem, ad saepius iam nominati vocabuli deletionem Romani devenerint; alterum vero indulgenter actum fuerit, quia tunc romanam ecclesiam studebant Graeci sibi conciliare; quomodo, inquam, hoc alterum, si prius illud admissum sit, constare aliqua dicere omnino velit? neque potius magnopere clamet, turpissimum fuisse et exitiosum, benivolentiae acquirendae causa, proicere ignique ea tradere, quae ad arcendam et averruncandam pertinebant gravem atque intolerabilem, ut ipsis videbatur, pravitatem.

9. Quod si quis forte concedat, veniae quadam exuberantia, flammis scripta illa dictam ob causam fuisse tradita; quomodo id de anathemate aequè concedat, ut diximus nempe ut deleatur, nec omnino superesset titulus veluti ac monumentum Romanis contra ipsos blasphemiarum? Hoc quomodo se habeat, nullo modo intelligere queo, nisi ii manifestae nequitiae gemina erant. Non enim quod bonum est et pulchrum, et mali pravique deletorium, id anathemate damnatur; sed si quid potius bono rectoque nocet, id pravum blasphemumque indicatur, et anathemati subicitur. Hoc et Photius noverat, nempe emendandas esse invocationes suas contra romanam ecclesiam rectumque pacia statum, quae humano prorsus, ut ostendimus, conti-

ῥωμαίων τῶν τότε διαπρῆβυσσαμένων πρὸς αὐτὸν φιλοστόργως διατιθέτων, καὶ τὰ τοῦ ἔργου καλῶς διατησαμένων, καθόσον ἀφιλιτο ἡγήα καὶ ἀλλήλους ἐκείνοι θεξιώως ἐφιλοφρονήσαντο, οἱ μὴ ταῖς ἀπὸ τῆς ἀποστολικῆς καθέδρας ἱερατικαῖς ὄντοισι, ὁ δὲ δεξιάμιος ταύτας, τὸν φιλόνη φημί, τὸ ἀμόφορον σὺν τῷ στιχαρίῳ καὶ τὰ σανθάλια καὶ ἡσθεῖς οὐ μικρῶς, καὶ πολλαῖς εὐφημίαις αὐτοὺς, καὶ πρό γε τούτων τὸν στιλαιαντὰ Πάπαν ἀντιδξιώσάμιος. Ἐἶχε μὲν ἐς τὸδε πέρασ Φωτίῳ τὰ πρᾶγματα καὶ πῆξιν ἐλάμβανεν ἀρίστην τὰ τῆς ὁμοφροσύνης ταῖν ἐκκλησίαιν ἀμφοῖν, καὶ συνοδικῶ ἑπιρρίματι καθίστατο κρατυνόμενα· καὶ καθεκάσθη ἢ μάλλον ἐπιδιδόντα χρόνων καὶ προσώπων ἀλληλοδιαδόχοις παραδρομαῖς· τῶν μὲν συχῶν ἐπιμιτρουμένων τῇ ἀκαθίετῳ τούτων κινήσει καὶ τῇ ῥοῇ, τῶν δὲ καὶ αὐτῶν ἐπεκτινομένων οὐκ εἰς βραχὺ, ὡς εἰς ἕκτον πρὸς τῷ δεκάτῳ 1) προβαίνην αὐτοὺς ἀριθμὸν, πατριαρχικοῖς ἀξιώμασιν ἐνομινομένους μιτὰ Φώτιον τὸν λόγῳ καὶ σοφίᾳ πολὺν, καὶ πολλῶν χαρισμάτων ὠραῖζομένους φαιδρότησιν, οἷς ἀσασιν ὑπῆρχε κατὰ διαδοχὴν τὸ καθεμίραν ἐπὶ κλίον συνίχην τοὺς τῆς ὁμογνωμοσύνης, καὶ συναφείας νόμους, καὶ παραπέμπην ἐς ἀδιάλυτον.

1. Οὐκ ἔμιλλε δὲ ἄρα μὴ οὐχὶ καὶ ταῦτα περιτραπῆται, καὶ ἀλλοιωθῆναι κακῶς τῷ περιτρέπην εὐμηχάνῳ καὶ ἀλλοιοῦν εἰδοτὶ πᾶν ἡμῖν ἀγαθὸν εἰς ἐναντίαν μεταβολὴν, ὅσα καὶ φύσιν ἐκ τῆς πρὸς τὸ χεῖρον συνθεσίως ἐληχότι πονηρὰν ἀπ' ἀρχῆς καὶ μισάνθρωπον, καὶ πρὸς πᾶν ἡμῖν λυσίτιλις δυσμηρῆ καὶ εἰβουλον' ἐνθίεν τοι καὶ πάλιν τὰ συνήθη ποιοῦν τι, κλύδων ἐπιγεῖρίται κοσμικὸς, καὶ σάλος ἀνατεινάσσειται τοῦ προτέρου σφοδρότιρος, ὅσῳ καὶ διαρκέστερος κατ' αὐτῶν καὶ πάλιν τῶν μεγίστων τῆς οἰκου-

gerant lapsu. Haec reputans, ita se gessit, romanis eum legatis amanter tunc complectentibus et negotium bene componentibus, prout par erat. Quo tempore invicem feliciter munerabantur, illi quidem sacerdotilibus apostolicae sedis donis, quae Photius recepit, phelonio scilicet, omophorio cum stichario atque sandalibus: non parum inde exhilaratus, multisque illos laudibus cumulans, et in primis qui eos miserat Papam resalutans. Hunc habuit exitum res cum Photio, et optimam nacta est stabilitatem ambarum ecclesiarum concordia, quae synodali confirmatione solidata constabat, et per annos singulos magis convalescebat, perque successiones personarum; dum tempora incessabili cursu fluunt, personae autem ipsae non breve spatium occupant; etenim sexdecim extitere patriarchali dignitate ornati, multisque charismatum splendoribus clari, post illum praecipuum eloquentia et sapientia Photium: quibus omnibus ex ordine cordi fuit sollertius quotidie conservare concordiae atque unionis leges, et insolubiliter continuare.

10. Nihilominus futurum non erat, ut haec minime pessumdarentur atque in deterius mutarentur ab eo, qui facile evertere et pervertere nostrum omne bonum in contrarium scit; quatenus naturam sortitus est proprio instinctu ad malum proclivem perversamque ab initio, hominiquē infestam, atque utilitatibus nostris invidentem et insidiosam. Dum hic itaque more suo se gerit, universalis conciliaris tempestas,

1) A Photio ad Cerularium sexdecim admissum extiterunt patriarchae.

μένης φυλῶν. Καὶ ἡ ἐξ ὑποβολῆς αὐτοῦ τῆς κινήσεως ταύτης αἰτία ἔστιν ἴσχυι τὰς ἀφορμάς τῶν τῆς βασιλείας σκήπτρων ἰσχυρισμῶσι Κωνσταντίνος ὁ Μονομάχος ἰδιόκλυτο· τούτῳ πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα γνωρίσματα τῆς ἀρχῆς ἐν ὑποταγῇ δουλοσύφῳ πόλειων καὶ χωρῶν καὶ γῆσων καὶ διαφορῶν ἰσθῶν θεωρούμενα, καὶ κατὰ κληρῶν βασιλείων ἀφικόμενα, οἷα τὴν πασῶν ὑπερμυγίδη δυναστείαν ἀντιζωσμένην, καὶ τὴν ἀπασῶν ὑπερκειμένην αὐτοκρατορίαν διόποντι· πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ ἡ τῶν Σικελῶν νῆσος τῶν ζυγῶν ἐλακόμενων δούλειον ἰσχυρίζετο· πλὴν οὐκ ἀνέτως ὤρατο, καὶ οἷον μετ' ἀδείας ἔλαυν αὐτὸν ἀλλ' ἔιχε πρὸς τούτο τὶ καὶ ἀντίζου ἐκ βαρβαρικῆς ἐπιθέσεως· οἱ γὰρ ἐκ τῆς ἀντιπέραν Λιβύης Ἀγαρηνοὶ διαπόντιοι ἐπιβάντες, κατασχίζιν αὐτὴν ἐπιχειροῦν καὶ διναῖ τὰ μὲν ἤδη ἵποισιν, τὰ δὲ δρᾶσιν ἠπειλοῦν, αὐτοῦ που σκηνώσασις ταῦτη τοι καὶ τῷ κραταρχοῦντι ἰδίσει στίλλαι τοὺς ἀποσκευασμένους αὐτῆν· καὶ δὴ πλείστον καταπιμφοίντων, στίλλεται καὶ ὁ Μανιάκης Γεώργιος ἀγροσόμενος τοῦ παντὸς ἔργου, ὅσα καὶ τῶν εἰδ' ἰσχυροτέρων ἀνὴρ στρατηγίας ἰνδιαπρίψας καὶ ἀρεῖκός φανίς τὴν χεῖρα καὶ περιδίξις τούτῳ τῇ νήσῳ προσεπιβάντι προσγίεται καὶ στίφος ἔτιρον στρατιωτικῶν, ἐκ τῶν τῆς Ἰταλίας συνιλιγμένοι μισῶν, κικιλιεσμῶν δὲ καὶ τούτο πρὸς τοῦ κρατάματος· οὗτοι συμφορηθίντες ἀρχηγῶν νύχου ἐκ τῆς οἰκίας ἰθναρχίας τῶν τίνα Βρίτου 1) καὶ Ἰενναίων· Ῥομπήρος ὄνομα τῷ ἀνδρὶ, Μπισαρθος τοῦ πῶνυμος· καὶ τῷ Μανιάκῃ συνίλλιάχαϊο, ὑπ' αὐτὸν Τελοῦντις, καὶ τοῖς ἰσχυροῖς διηλικῶς συμπλεκόμενοι.

et priore vehementior ac diuturnior commovetur procella inter easdem rursus maximas mundi nationes. iam huius, instigante daemone, commotionis initium hanc causam habuit. Constantino Monomacho imperii sceptrum tenenti multa alia suberant principatuum genera, servili obedientia addictorum, urbium videlicet, regionum, insularum, diversarumque gentium, in regium patrimonium adscitarum, propterea quod ipse sublimissima potentia polleret, et supremam in omnes auctoritatem teneret. In iis qui servile iugum ferebant, Sicularum quoque insula censebatur: sed ea nec libere nec tute illud gestabat: habebat enim insuper contrarium aliud a barbarica incursione iugum. Namque Agareni ex opposita Libya maritimo cursu supervenientes, ipsam occupare nitebantur: et modo saeva damna inferebant, modo se illaturos minitabantur, fixo ibidem alicubi tentorio. Propterea opus erat imperatori mittere illos, qui eam liberarent. Post alios plurimos, mittitur etiam Maniaces Georgius, qui toti expeditioni praesesset, vir nobilis, ductandis exercitiibus clarus, martiali fortitudine notus et peridoneus. Huic in insulam descendenti supervenit alius quoque militaris globus, cum collecticia ex Italiae partibus manu, qui pariter proprii regis nitibus parebant. Hi coeuntes, ducem habebant de propria Normannorum gente satis strenuum, cui Robertus nomen, Viscardus autem cognomen: initaque cum Maniace societate, eique obsequentes, manus cum hostibus perpetuo conserebant.

1) Ita legere mihi videtur obscuratam in hoc vocabulo scripturam. Quid vero si legere liceat τῶν Τηγρέτου γυναικῶν? Tancredū strenuum filium? Interim Normanni menti occurrerant. Atilius ipse tituram non explicuit, sed lacunam in suo apographo fecit.

ἰά. Ἄλλ' ὁ Μανιάκης ὀλιωρήσας τῶν ἐν χερσὶ . . ἰτίρω σκοποῦ, σφοδρῶ
 καὶ ἀκαθέκτω κινήματι τῆς ψυχῆς τοῦ κρατοῦντος κατεξανίσταται· τὸ μὲν ὄν
 καὶ ὅπως, οὐ δοτεῖον ἐστὶ τῶ παρόντι μοι ἐχθιρῆματι ἕξω τοῦ λόγου φερόμι-
 νον, καὶ πλείον δὴ τῆς σιμονότητος, ἄλλως τε καὶ ἰτίρων πλατυκῶς ἰστοροῦντων
 διαπίλλελλόμενοι ἢ κατεξανίσταται χόλω . . ἀμύτης ἀσχετῆ φορᾶ, καὶ συση-
 μον πᾶν ἑαυτῷ περιόπτει τῆς βασιλείου περιωπῆς κήκιδεν ἀπάρας συνάμα
 στρατῶ παντὶ τῶ ῥωμαϊκῷ διατριβῇ . . προσηκισσάμιμος, ἐκίσει τὸν Ῥομ-
 πέρτων καταλιμψάνει συνάμα τῶ ὑπ' αὐτὸν ἐξ Ἰταλίας ὀπλιτικῷ, πιστὰ οἱ
 θίμιμον ὄρκια, ἢ μὲν εὐγνωμόως ἔχεις, καὶ τὰς βαρβαρικὰς ἐφόδους ἐκί-
 θιν ἀποτειχίσαι, καὶ γενναίως τούτοις ἀνταγωνίζεσθαι· οὕτω θίμιμος ταῦτα
 δεύτερα πάντα τῆς οἰκίας ὀρμῆς, ἴσπευδιν ὄλω ῥυτῆρι καταλαβέσθαι τῆς
 Νύζατος, διαπεραιωσάμιμος πρὸς τὴν Ἡπειρον· ἱμιλλει δὲ ἄρα καὶ Μογομά-
 χῳ τῷ βασιλεῖ τὸ πρὸς τὴν κατ' αὐτοῦ διαναστῆναι τάχος ὅσον ἀντιπαρά-
 ταξιν ἁμίλει τοι καὶ στρατὸν ἀξιομάχον συναλίρας ἐκπέμπει κατὰ τοῦ Μαι-
 νιάκη σπουδῆ, τῶν τινα μεγιστάνων τομίαν κἀσθησάμιμος ἐπ' αὐτῶν, ἡση-
 μίον ἀρίστα τὰ πολέμια· εἰς τίνα τοῦν τῶν ἰθυλιῶν πιδιάδων λίμπης Ὀστρο-
 βου καλουμένης ἀμφω προσβάλλουσι τὰ στρατιύματα, καὶ συμπλοκῆ λίνίται
 τῶν πώπῃς κρᾶτερᾶ· καὶ νίκη μὲν τῷ Μανιάκῃ τὰ πρῶτα φαιδρὰ ἱωμιειδῆ,
 τελευτᾶ δὲ ὅμως εἰς ἦτταν θανατηρᾶν ὀμου καὶ ἀπόπτυστον· ὡς γὰρ οἱ τοῦ
 βασιλείως τραπίτης κατακράτος ἔφειυλον διωκόμινοι, αἴφνης ὄρῳσιν ἵππον βα-
 σιλικῶς ἑσταλέμιον ἱσπώτου χωρὶς ἐκ τοῦ μέρους τῶν καταλιωκόντων, προ-
 δραμόντα τούτων καὶ προαλλόμενον· καὶ τῷ ἀδοκίτῳ καταπλεγίτης, θείος

cod. L. 4. 11

11. Verumtamen Maniaces res praesentes parum curans, alio sibi fine proposito, vehementer infrenique animi motu adversus imperatorem rebellat. Cur id vel quomodo, non licet huic suscepto operi tradere, et extra propositum, immo et ultra argumenti nostri dignitatem, cvagari; praesertim quia iam alii historiam hanc late exornarunt. Rebellat itaque iratus, ultionis immani impetu instinctus, et insignia omnia regalis maiestatis adsumit. Tum illinc cum universo romano exercitu discedens, Robertum, quem convictu sibi fecerat familiarem, relinquit ibi cum italicis quae ei parebant copiis, accepto ab eo iureiurando, fore sibi benivolum, et barbaricos inde incursum propulsaturum, strenueque obstiturum. His ordinatis, quae omnia infra eius scopum erant, properabat effusus velut habenis ad Byzantii occupationem, facto in Epirum descensu. Necesse fuit igitur ut imperator vicissim Monomachus celeriter adversus rebellantes copias consurgeret. Quamobrem forti collecto exercitu, adversus Maniacem mittit, praeposito huic de procrebris eunucho quodam, bellicae artis egregie perito. In quadam itaque oblonga planitie, prope Ostrobi lacum, ambo concurrunt exercitus, sitque pugna acerrima: et victoria quidem primum Maniaci laeta ardidet; sed postremo desinit in exitialem simul cladem atque turpissimam. Etenim dum regii in fugam conversi totis viribus fugiunt, persequentibus hostibus, repente vident equum regaliter ornatum, seorsum ex fugientium parte procurantem praecedentemque: quo insperato visu attoniti, divinum quid existi-

1: Legitur Cedrenus ed. paris. T. II. p. 756.

ἵται τὸ πρᾶγμα ἰνόμισαν, καὶ μὴ ἂν πόποτε τῷ Μανιάκῃ χρηστόν' οὐκοῦν καὶ στρίψαντες χαλινὰ δρόμῳ πολλῶ, καὶ γυναιῶν ψυχῆς παραστήματι χωροῦσι κατὰ τῶν ὑπεραντιῶν νικαικῶς, καὶ θάπτον τούτους ὡσαύτως εἰς φυλῆν, ἐντυγχάνουσι τῷ Μανιάκῃ νεκρῷ κατὰ μίσην κειμένῳ τὸ ἰσπῆλατον ἐκίετο πεδίον ἰλιεσσῶς, καὶ μηδὲ τὸ τυχόν, ὡς φασιν, ἴχτος ἐπιφειρομένη πληγῆς' τοιοῦτον μὲν τῷ Μανιάκῃ τίλος συνήτηποι.

ιβ'. Ὁ δὲ Ῥομπέρτος ὁ τῆ γῆσῃ τῶν Σικελῶν ἰναπολειφθεὶς μετὰ τοῦ ὕψ' αὐτὸν στίφους ἰταλικῶ τῶν δικαίων τῆς Ῥωμαϊκῆς κληρουχίας ἀντέσχεσθαι, τῶν συμβάντων ἐπὶ κατήκοος γίνετο, τὸν καιρὸν ἱρμαῖον ἠγασάμενος, ἰταλὸς ἂν, καὶ τοιοῦτον ἴχων ὕψ' αὐτὸν σύστημα σφραϊστικόν, ἰδιοποιεῖται τὴν νῆσον' καὶ πᾶν ὃ τῆς βασιλείας ἐκίεσι δικαίωμα κατὰ πολλὴν τοῦ καλύσοτος ἱρμῖαν εἰς ἴδιον αὐτῷ κλῆρον καὶ ἀρχὴν ἰδίαν μεδίσθησι, καὶ νικαικώτερον τῆς κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν ἀντιδικίας ἀντιλαμβάνεται, ὅσα καὶ ὑπὲρ ἰδίου τινός, καὶ μὴ ἀλλοτρίου, μαχόμενος. Οὐκ ἦν δὲ ἄρα πρὸς λήθης ταῦτα γενέσθαι τῷ τῆν βασιλεῖον σκηπτουχίαν ἰδύοντι' τῷ τοι καὶ φροντίσιν ἰτέραις ἀσχολουμένῳ, καὶ μὴ καιρὸν ἴχοντι πρὸς ἀτάρῃσιν ἰπιχθῆται τῆς Σικελῶν, τῷ καὶ πᾶσαν εἶναι ἀνάγκη, διαφλοῦν οὕτω πόλιμον θίπει πρὸς ἄμφω τὰ γένη τοὺς ἐκ τῆς Ἀγαρ καὶ Ἰταλοῦς, τῶν διότων ἰλογίσθη τρόπον ἕτερον μεταχειρίσασθαι τὰ τοῦ παρῆματος' καὶ δὲ στίλλει πρὸς τὸν τῆς φρισβυτήρας Ῥώμης ἀρχιερίαν, τὸ δράμα πᾶν ἀσωγγίλλων, τὴν ἀδικίαν ἐπιγκαλῶν, τοῦ τυραννισαύτος τὸ οἰκίειον καταβώμενος, καὶ παρ' αὐτοῦ τινὲ τρόσῳ τὴν ἐδίκησιν ἰκαλούμενος, αἶτι καὶ ἰγχιτόνουν ὄτος τῷ ἀδικούντι, τούτῳ δὲ τὴν φυλῆν ἰταλῶ, καὶ παρὰ τοῦτο τὴν πρὸς ἅπαν ὑπακοὴν αὐτῷ πάλιν τῶν ἄλλων ὀφείλοντι' ταῦτα τῶν Λύσωνιν ὃ τὰ σκῆπτρα

cod. f. 7. v.

marunt, neque Maniaci fortasse prosperum. Itaque habenis conversis, magno cursu strenuoque animi robore adversarios fortiter invadunt; citoque illis in fugam trusis, in Maniacem mortuum incurrun, medio in campo miserabiliter stratum, sine ullo ut aiunt vulneris accepti vestigio. Hic fuit Maniacis finis.

12. Robertus autem, qui in Sicilia relictus fuerat cum subiecto sibi italico agmine, ob romani defendenda imperii iura, auditis quae acciderant, peridoneum hoc tempus iudicans, italus princeps cum esset, talemque secum haberet militarem manum, insulam sibi vindicat, et omnia illic imperatoris iura, in multa vetantium solitudine, in sortem suam ditionemque convertit; fortiusque Agarenis repugnat. utpote qui iam pro sua, non aliena, re decertabat. Ceteroquin haec oblivioni traditurus non erat is qui imperatorium sceptrum tenebat. Cum tamen aliis curis distineretur, neque idoneum tempus haberet incumbendi ad Siciliae recuperationem, quia prorsus ei necesse fuisset duplex bellum gerere contra utramque gentem et Agarenorum et Italorum, putavit sibi oportere alio modo negotium adgredi. Mittit ergo legationem ad senioris Romae pontificem, rem actam exponens, iniquitatem criminans, de eo qui tyrannide rem suam occupaverat expostulans, et a pontifice quodammodo reparationem iniuriae exigens, utpote qui iniuriam facienti proximus esset, gente italo, et qui praeterea obedientiam ipsi prae ceteris deberet. Haec Ro-

κρατῶν ὁ δὲ τῆς ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας τότε τὴν προσασίαν λαχὼν 1), περὶ τὴν αἴτησιν καὶ θρόνον τοῦ δόντος γιγνοῦς, καὶ ἀναβολαῖς οὐκ οἶδ' ὅπως χρησάμενος (ἀπέσειμαι δὲ ὡς διὰ τινος προσηραμένης αἰτίας, ὅποια φιλεῖ συμβαίνειν μίσην ἱεραρχῶν καὶ ἀνάκτων τοιούτων, καὶ μάλιστα τὴν ἱκατέρω ἀνήκουσαν ἰσχὺν περιόπτων, καὶ πολλοῖς διειργωμένω ἔθει, καὶ τοπικοῖς διαστήμασι) τὸν τοῦ βασιλιῶς ὑπαγάπτει θυμὸν, τὸ σφίτερον συμβαλλομένου, καὶ μηδὲ πρὸς ὀλίγον τῆς ἀνευδοιάσως αὐτῷ προσδοκωμένης ἐπιτυγχάνοντος ἀντιλέψιος.

1γ. Τοιαυτῶν μελετῶν καὶ πάλιν κατὰ τοῦ τοῦ τῆς ἐκκλησίας ἰνιαίου σώματος τοῦ Χριστοῦ συσκειάζονται καὶ αὐ χωρισμοὶ τῶν ἀπὸ Χριστοῦ κελημένων ἀμφοτέρων ἔθων συνιφάπεται τοῦ ἔργου διαφερόντος ὁ κτηκαῦτα τὸν πατριαρχικὸν θρόνον κατέχων Μιχαὴλ τοῦ αἰκλιν ὁ Κηρουλάριος, πάλαι μὲν ὠδίνον τὸ ἀπὸ τοῦ Πάσα διαρραγῆται, ὡς τὸ πρωτότον ἰδιαζόντως κληρώσαιτο, μὴ παραχωρούμιος τούτου καθόσον ἐφίση συνιλιύσει καὶ ἰνώσει τῇ πρὸς αὐτόν καὶ τὸ ὄπισθεν ἀνακρίνισθαι, ἐν δεινῷ τιθίμενος καὶ οὐ φορητῷ ἐπὶ λόγος 2), καὶ λόγοις ματαίοις ἐν φαντασίᾳ ἰνίσιθαι τοῦ κατ' ἐκείνον ἰλλαμπρυνθῆται τοῖς ἰρυθροβαφίσι ἀπήχθη τότε δὲ τὴν ὠδίνα λύσας καὶ κυοφορήσας τὸ συλληφθῆσαι, τοῦ καιροῦ μονονουχὶ ἰπιστάντος τῆς εἰς φῶς τοῦ ὠδινόμένου παρεισφορήσας, ἰνίκα καὶ κατὰ τοῦ Πάσα βασιλιῶς ἀγατάκτησις ἰνθιν κορυφωθῆσαι καταφέρται ῥύμη πολλῆ τῆς ἰνωτικῆς ἀλληλουχίας ἰκατέρων ἐκκλησιῶν, καὶ τινῶν συμπτωμάτων κοσμικωτέρων τὰς ἀρχὰς λαβοῦσα τῶν αἰτιῶν, τὰ ἐκκλησιαστικὰ τέλειον διῆστῆ, καὶ εἰς παντὶ ἰνιλαῦσι διάλυσι καὶ ἰ σύνθοδος, ὡς ἰλίχθη, τοσ-

manorum imperator. Qui vero romanae ecclesiae tunc praerat, aequo segniore postulatus se praebuit (puto ob aliquas praevias offensas, quae inter antistites atque reges fieri solent, praesertim propria unumquemque potentia spectabilem, et multis differentes moribus ac locorum intervallis). Ea porro res, imperatoris succedit iram, dum suam sibi rem repetit, neque tamen vel minimum auxilium impetrat, quod sibi indubitanter expectabat.

13. Ergo rursus cogitantur unius Christi corporis, sive ecclesiae, divisiones: parantur denuo secessionis utriusque gentis de Christi nomine dictae. Urget opus in primis qui tunc patriarchalem sedem tenebat Michael cognomento Cercularius, qui iamdiu separationem a Papa moliebatur, ut sibi primatum vindicaret, cuius voti compos fieri non poterat, manente cum Papa concordia et unione; simul quia quamlibet aliquando censuram pati, molestum sibi iudicabat et intolerabile: vano denique in sua phantasia desiderio fulgendi aequae ac ille purpureis coloribus abducebatur. Tunc utero quasi resoluta conceptum peperit, instante veluti tempore partis in lucem effundendi; dum scilicet regia in Papam indignatio gravi tumentique impetu ferebatur adversus ambarum ecclesiarum compaginem: quod odium sumpta a mundanis causis origine, rem demum ecclesiasticam dilaceravit, et ad omnimodam

1) Erst hier S. Leo IX, qui cum Italiae certe Normannis bellum gessit usque ad suam apud Beneventum captivitatem. — 2) Ita codex, non sine quodam timore littera.

cod. I. 7. B.

ούτων ἀρχιερέων ὁμηγύρει συγκροτηθεῖσα Φωτίου τὰ πρῶτα φέροντος ἐπιβρώσει ἱεροικοδομησαμένη καὶ βιβαιώσασα, καὶ πᾶν τοῦ μίσου σκάνδαλον ἀποβρίβασα κανονικῶν ἐκθέσεων ἀποφάσει, ταῦτα Κηρουλάριος ὁ διαληφθεὶς πατριαρχικῶς προϊστάμενος, καὶ τὸν καιρὸν ἀρκάσας ἀπαξιαπλῶς ἱκανοτόμος, καὶ συνέλιεν, οὐκ ἐξετάσας διεθείς, οὐ δικαστηρίων, οὐ λόγων, οὐ συνελυσίων, ἀλλὰ μόνης τυχὸν ἰπιταγῆς ἰγγράφου βασιλικῆς, καὶ μὲν αὐτῆς συνάμα καὶ λοιποῖς ὑπ' αὐτὸν τιλοῦσι ἀρχιερεῦσιν εἰς βραχὺ τι πάνυ στινουμένοις τοῦ ἀριθμοῦ, τὴν ἱεροσπῆν τοῦ ὀνόματος τοῦ Πάπα παραυτὰ ποικισάμενος, καὶ τὸ πᾶν ἐντιῦθεν δραματουργήσας τοῦ σχίσματος ἐκ τοῦ κραταιωθέντος ἐπὶ κακῷ τῆς ὑμετέρας ἐπικρατίας καὶ γυνῆς καὶ τῶν ἡμέτερων οἰμοὶ πραγμάτων ἀπλῶς 1).

ιδ'. Τίς γὰρ τῶν ἀσάντων ἐπιστατικώτερον διελθὼν ὅσα τῶν ἀνίκαθιν ἰστορηθέντων βίβλοι διαγορεύουσιν, οὐκ εἴσται παρευθὺς ὡς ἐξ ἐκείνου καιροῦ εἰς τοῦναντίον εὐκλερία πᾶσα ῥωμαίοις προϋχώρησιν; οὐ τοῖς ἀπὸ τῆς παριστωτέρας δὴ φημι Ῥώμης, ἀλλὰ τοῖς ἀπὸ τῆς νείας καὶ ἡμετέρας· μὴ γὰρ σύλχυσαι ἐντιῦθεν ἐπίσθω τίς τῷ ἀκροατῇ, τοὺς λόδους εὐ εἰδῶτι τῆς μίας ἀμφοῖν κλήσιως τῆς τι τῶν ῥημάτων ἐννοίας τοὺς ἐξ ἑκάτερον τῷ λόγῳ διαλαμβανομένους παριστώσης ἀπανταχοῦ, καὶ μὴ ἰώσης παρὰ τὴν ἐμωυμίαν, αὐτὸν ποῖς σφαλῆσθαι 2). Τίς, ὅπῃ ἔλειον, ἐνδιαδίριψας παλαιότες διηγήμασι τῶν ταῦτα συλλεγραφότων ἀνδρῶν οὐκ εἰδοῖα διαφανῶς, ὡς ἐξ ἐκεί-

secessionem deduxit. Nam quae synodus, uti dictum est, tot episcoporum numero condensata, convocante Photio, aedificaverat, roboraverat ac stabiliverat, remoto omni per canonicarum ordinationum decreta scandalo, ea Cerularius praedictus in patriarchali culmine constitutus, captato tempore, emproberat permiscuitque, nullo examine adhibito, nec iudicio, nec disceptatione, neque congressu; sed uno profato imperatoris scripto mandata: cui fretus, una cum reliquis qui ei suberant paucis oppido episcopis, ad exiguum plane numerum redactis, Papae nomen subito delet, plenam hinc tragoediam schismatis peragens, quod ex eo tempore in detrimentum heni nostri imperii atque nationis, nostrarumque rerum omnium, firmitatem accepit.

13. Quis enim paulo consideratius percurrrens quae scripti antiquitus libri narrant, non statim agnoscat, quod ex illo tempore tota in contrarium versa sit Romanorum prosperitas, non illorum dico senioris Romae, sed nostrae novae; nolo enim confusionem aliquam audienti oboriri, qui causam aetiam unius amborum populorum appellationis, et quod verborum vis ita utrosque in loquendo semper complectitur, et homonymiae tamen causa non sinat errare. Quis, ut aiebam, in antiquis

1) Scholion. Ὅρα τῆς ἐπὶ κατὰ τῆς ἡμετέρας γυνῆς ἐγίγνωτο ἡ ἀσυνεπεία τοῦ ὀνόματος τοῦ Πάπα ὑπὸ τοῦ ἀνατολικῆς ἰακωβίως. Cerularii schismaticum facinus legitur authenticum apud Altatum de consensu lib. 14. cap. 9. Quin adeo ipsam separationis laeynabile edictum ab eo in quatuordecim episcoporum consilio propositum, non sine aliorum qui Constantinopoli aderant praesulum, ut ibi dicitur, adspulatione, recitatur ab eodem Alatio de libris ecel. Graecorum dissert. II. ed. paris p. 161. seqq.

2) Notissimum est, byzantinum quoque imperii homines, romanorum nomen conservasse. Ipsi etiam orientales byzantinum imperium vulgo romanum in suis scriptis appetunt, et Romam pro Byzantio scribunt.

των ἄρα τῶν χρόνων, ἐν οἷς καὶ Μονομάχος ἦν τὴν βασιλείον διζήσων ἀρχὴν, ἀνωμαλία πᾶσα τοῖς Ῥωμαίων ἐπικολούθησι πράγμασι¹ καὶ συστάσῃ μοι πρὸς τοῖς ἄλλοις τὸν λόγον καὶ Πέτρος Ἀντιοχείας, πρὸς αὐτὸν ἐκίτων ἐπιστήλων τὸν Κηρουλάριον, παθαινόμιμος ἐπὶ τῷ τῶν ἰκκλησιῶν χωρισμῷ, καὶ ταῦτα που λίγων τῆς ἰδίας ἐπιστολῆς, μὴ πῶς διὰ τοῦτο τὰ ἡμέτερα ὡς ἐπίπαν οὐκ εὐδοχῶνται στρατιύματα 1). Καὶ τοῖσι μικρὰ τινα πάντων τῶν πολλῶν οὗτος καὶ μιγᾶλων κἀιδεῖν ἐπιφθάσει, ἃ Ῥωμαίοις ἐπισσιπτώκασιν² αὐτίκα γὰρ τοῦ τότε καιροῦ παντιλοῦς ἔργου ἀλλοτριώσεως τῆς αὐσοικῆς κραταρχίας αὐτῆ ἢ ὀνομαστοτάτη νῆσος τῶν Σικιλῶν ἐκ τοῖσι τῷ ἀσσοῦτῳ Μαισικάρθῳ cod. L. n. a. παγωθεῖσα, καὶ τέλειον ἀσσοχοινισθεῖσα τῶν ἡμετέρων ὄρων, ὡς εἰ μὴδ' ἦν πῶς: Καλαβρία πρὸς ταύτη τὸ ἡδὺ τῶν αὐσοικῶν θιμάτων καὶ χαρῆσθᾶτον, καὶ πάντα φειρομένως βρῦον καλὰ 2), Γνώρισμα τῶν ἡμερῶν ἐκίτων πικρὸν καὶ ἰλεισιτόατον ἢ εὐκαρπος καὶ πείρα γῆ, τῶν Ῥωμαϊκῶν σχοινομάτων τὸ κάλλιστον τμήμα καὶ παμφορώτατον, ἴθνηι Τηνικαῦτα παραδοθεῖσα τῶν ἀπὸ πᾶσαν τῆν οἰκουμένην μαρῶ καὶ δυσιβισθᾶτων, καὶ μετ' αὐτῆς ἀρχῆς εἰς σύσσειν σφίσιν ἀρείσασα, ὧν καὶ τὴν κλησιν ἐξιδιωσαμένη, ἀπὸ Ῥωμανίας, φῖθ μοι, Τουρκία πᾶσι πανταχοῦ διακηρυκίεται, ἐν ᾗ καὶ τὰ τοῦ Μωσάμθ ὄργιαζεται καδικάστην καὶ τὸ ἐξῆς δῆλον, κᾶν ἡμῖς μὴ λίγωμεν ἃ καὶ τίς ἀξίως ἐτραγωδήσει, θρητῶν ὄντα μάλλον ἢ δικήσιον ἀξία, ἢ καὶ ἀμφοτέρων καθαρῶς ὑπερκίμετα πολλῶ τῷ ὑπερβάλλοντι τῆς δυτάμιως. Ἰερμιάν ἴδι παρῖται κᾶν τούτοις τὸν θρηνητικώτατον ἐν τοῖς βλεψουσιν, ἢ τινα κατ' ἐκίτων, ἢ καὶ ἄπειρ ἐκίτων, ἐξισῶν ἰδῶτα τοῖς

historiis versatus hominum qui haec scripserunt, non statim percipiat, quod ab aetate illa qua Monomachus imperavit, anomalia omnimoda romanas res corripuit? Confirmat sermonem meum, praeter ceteros, Petrus quoque antiochenus, ad eundem illum scribens Ceterularium, dolensque ecclesiarum discidium, atque ita in sua epistola loquens: non forte hanc ob causam nostri exercitus nullo prospero utantur successu. Et tamen pauca quaedam hic multis magnisque hic ipse viderat, quae Romanis supervenerunt. Ecce enim quo tempore universae Ausoniae abalienatio fiebat, ipsa haec celeberrima Sicularum insula iam tum rebellis Viscardo adhaesit, et denique a nostris finibus avulsa est ceu si nunquam nostra fuisset. Calabria insuper ausonicorum thematum amoenissimum, et convenienter suo nomini pulchra geminans, dierum illorum acerba ac miserissima demonstratio est: fertilis enim pinguisque regio, romanarum provinciarum segmentum optimum et fructuosissimum, genti tunc tradita fuit prae omnibus quocumque in orbe sunt detestandae et sceleratissimae, eique instar magni imperii est; a qua etiam nomen adepta, pro Romania, heu mihi! Turcia ab omnibus ubique nominatur; ibique Mohamedis orgia quotidie fiunt; nam reliqua explorata sunt, etiamsi nos minime dicamus: quae merito tragica in scena agi possent, fletu magis quam narratu digna, vel utriusque potius ob magnitudinem suam plane superiora. Hieremiam adesse oporteret vatum dolentissimum,

1) Apud Allatum de consensu lib. III. cap. 12. p. 1117. — 2) Calabria quasi καλὰ βρέφωσα.

πράγμασι δάκρυα· οὕτω γὰρ ἂν μόλις ἐτετυχήκει τοῦ κατ' ἀξίαν ὀλοφύρου.

ιε'. Καὶ τὰ μὲν κατ' ἐκείνο καιροῦ τοιαῦτα· καὶ τὰ πλείω παρήκην ὁ λόγος, ἀεροθιγῶς οἶον καὶ τῶν ἤδη ληλυγμένων ἀψάμενος· τὰ δ' ἐκείθιν ἀλλιπαλλήλως χρονικαῖς ἐπισφρήσαντα διαφοροῖς περιφοραῖς, οἷα Κύπρος βοᾷ ταῦτα τῆσος ἢ περιλάλπος, ῥηγκιῆν ὄλην ἑαυτῇ δυναστείαν συστήσασθαι, καὶ τῆς ἡμετέρας φυλαρχίας ἀλλοιοθῆναι· ἐτέρωθιν αὖθις Ἄχαϊα μαρτύριται τὸ τῆς καθ' ἡμᾶς ἀρχῆθεν ἰθναρχίας ἀτακτεῖς καὶ περιβόητον ὄνομα τῆσος ἔνθιν ἢ Κρήτη κηρύττει, πασῶν ἢ ὑπερμιγείθης, ἢ Εὐβοίων, καὶ Κυρκαίων, ἀλλά τι πλείστα πλείσταίς ἡμῶν ἐς διῦρο καὶ ἀπειξηνομένης ἀρχαῖς κατιχόμενα, καὶ μὴ δὲ βράδιαν τῷ βουλομένῳ τὴν ἀπλῶς ἀπαρίθμησιν παρικόμμενα, ὧν καὶ τοῖς ἤδη ποσῶν ἀπρηθμημένοις, αὐτὸς ἄκων ἐπέπασον, τῆς ἀκολουθίας οὕτω με τοῦ λόγου βιασαμένης, καὶ τῆς μνήμης ἐντιθεῖσας μου περιπαθῆς ἰμψύρισμα τοῖς ἐντός· ταῦτα οὐκ ἔστιν ὄτω τῶν ἀσπάντων οὐχὶ κατάδηλα, ὡς ἐκείθιν ἡμῖν κατηρῆθη ὅσα καὶ ἐκ πηλῆς ἄλλης κακῶν τῆς τῶν ἐκκλησιῶν διαιρίσεως καὶ τούτων ἴτι πολλῶν περιπαθίστιρα, καὶ βαρύτερα. Οὐκ ἔστι δ' ὡσαύτως ἀξυμφανῆς καὶ ἀθέατον ὡς οἱ πλείους τῶν μιλᾶ Μονομάχον τὴν αὐτοκράτορα διαδεξαμένην ἀρχὴν, ἐν διηνῶν τᾶ Του σχίσματος ἰποιοῦντο, φέροντες λίαν περιαλγῶς, καὶ τὴν εἰς τοῦτο προσαγωγὴν ἀσπείσων κρινόντες, καὶ πρὸς τῷ ἀθίσμῳ τὸ ἰσισφαλῆς ἰπισυρομένην καὶ ἐπιζήμιον· εἰσὶ μὲν γὰρ τινες ἀληθῶς μετὰ τὸν ῥηθέντα κρατάρχη, οἱ καὶ αὐτοὶ τοιοουτοτρόπως διατεθέντες, ἀνεπίγνωστοι μινῆκασιν πρὸς ἡμᾶς, ἢ τῷ μὴ σύμβολα τῆς αὐτῶν διαθέσεως φθάσαι καταλιπεῖν ἐκ τινος ἑπὶ ῥαφου

cod. f. n. b.

vel huic aliquem similem aut etiam superiorem, qui lacrymis res actas exaequare valeret; vix enim hae dignam deplorationem sic impetrarent.

15. Res itaque illius aetatis fuerunt eiusmodi: et quidem multa sermo noster praeteriit, nec nisi summis digitis hactenus quoque recitata tetigit. Quae vero deinde per varium temporum cursum continuatim evenerunt. Cyprus clamat famosa insula, quae sibi regiam dynastiam tota constituit, a nostra ditone alienam. En aliunde testis adest Achaia, nostri olim principatus illustre celebratumque nomen. Hinc Creta depraedicat, insularum maxima, nec non Euboea atque Corcyra, aliaeque loca plurima plurimis deinceps a nostro alienis principatibus occupata; quae res ne numerari quidem, si quis velit, facile possunt, quarum nonnisi aliquantam partem invitius attigi, sic me sermonis cogente sequela, et memoria mihi refricante doloris flamma interiore. Haec nemini evidenter non sunt: et quod eadem nobis, immo et alia his multo miserabiliora et graviora, ab ecclesiarum divisione, ceu ex fonte malorum, derivaverint. Non est item obscurum aut incognitum, plerosque eorum, qui Monomachi potentatui successerunt, calamitosum existimasse schismatis negotium, molestissime id ferentes, et huius infaustam putantes perseverantiam, ac (praeter ipsius rei nefas) periculosam pariter atque noxiam. Sunt enimvero aliqui post memoratum imperatorem, qui quamvis in praedicta opinione fuerint, tamen inexplorati manserunt; vel quia indicia sui animi non commendarunt scripto alicui, quod quaestiones

περὶ τὸ πρῶγμα συζητήσιως φανιρούμενα, ἢ καὶ τὸ καταλειφθέντα μὲν ἐκπολιεφθῆναι παρὰ τὴν τοῦ χρόνου περιπέτειαν καὶ ῥοήν, καὶ τὸ ἀφανισθῆναι παρὰ τοῦ πρὸς ταῦτα τῶν ἡμετέρων ἀνεπιμέλειαν καὶ ἀπείρρωτον, ὡς ἰγῶμαι οὐ δυσπαράδεικτον ὧν δι' ἁμῖνα περιωδυνίας ἰσχυρᾶς ἐταργῶς καθίσταται καθ' ὁμοίωμα, τούτους ὡς ἰδὼν ὁ λόγος δηλώσει μοι.

15. Ἄρτι μὲν ὁ φεραυλῆς αὐσονάρχης Ἀλέξιος ὁ Τρισηκυλιῆς τῶν Κομνηνοφωτῶν ἀνάκτορον, τὸ πάμμεγα καὶ ἔξοχον ἄκουσμα, τὴν ῥωμαίων ἤκει κυβερνήσων ἀρχὴν καὶ δὴ τούτῳ συχναὶ μὲν καὶ ἄλλαι φροντίδες ἐγγίγονται, βασιλείων ὡσπερὶ μεγαλιπυβόλου καὶ πολυφρόντιδος καὶ γενναίων ἔργων αὐτοεργῶς τι καὶ καθηγήτορι· οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ τὸ φθάσαν σύμβαμα τῶν ἐκκλησιῶν πωλεῖται μερίμνη ἐγκρίνεσθαι ὅθιν καὶ συντοίαις εἰς τοῦτο βαλλόμενος, καὶ πανταχόθεν μὴ καλῶς προβῆται διανοούμενος, λόγους περὶ τοῦτο κινεῖ, βῆμα καθίζει, δικαστήριον συνιστᾷ, ἀρχιερίων συναθροίζει κατάλογον, τοῦ μέσου προτίειν τὰ τῆς ἐχθοποιῶ μοίρας, σχιτλιάζει πρὸς ταῦτα, ἐπιβοᾷται ὡς οὐ καλῶ, διαγγέλλει τὸ ἐκ τούτων ἀσυνίτηδες καὶ ἀσύμφορον, καὶ τὴν ἰκκοσὴν τοῦ Πάπα ἀνόματος τὸ ἀκατόνιστον ἔχιν ὀλοσχερῶς διατίθεται· καὶ ἵνα συντιμῶν εἶπω τὸ πᾶν, ἔστιν ἢ ταῦτα λιπτομερῶς διηγουμένη παρασημείωσις, ἢν ἐγὼ βιβλοῖς ἔκκειμένην ἰώρακα 1), καὶ ὁ σκοπὸς καὶ οἱ λόγοι τούτων ἐξ αὐτῆς τῷ βουλομένῳ φανήσονται τηλεαυγίς.

16. Εἰ δὲ τις ἀντιτρεῖ μοι πρὸς ταῦτα, ὡς οὐχὶ καὶ πέρας ἐπόμμενον ἔσχεν καὶ ε. κ. α. ἢ βασιλεὺς αὐτὴ σπουδῇ, τὸ τῆς ἐχθρας δηλονότη ἀντισαχθῆναι τὴν ἰνοποιῶν

habitas denotaret; vel quia si scriptum forte extitit, id fluxu temporis et revolutionibus sit abolitum, propter nostrorum in his rebus incuriam, et contrariam sententiam, quod haud incredibile arbitror. Qui autem signa summi ob eam rem doloris manifeste dederunt, eos oratio nostra pro viribus palam faciet.

16. En illico illustris aulonarcha Alexius ille gloriosissimus, Comnenorum imperatorum maximum et eminentissimum nomen, romani imperii habens capessit. Hic etsi continuis aliis distineretur curis, utpote princeps grandia moliens, et complura mente complectens, ac magnificorum operum auctor et antisignans; nihilo tamen minus de hoc qui obreperat ecclesiis casu sollicito admodum cogitabat: cui dum mentem intendit, et rem nusquam bene se habere cognoscit, sermonem de ea commovet, tribunal insidet, iudicium constituit, episcoporum coetum convocat, in medium producit inimicitiae causas, de his conqueritur, honestas non esse clamitat, dicit fuites atque vanas: deletionem nominis Papae prorsus contra canones factam esse contendit. Atque ut omnia summatim dicam, extat qui haec omnia particulatim narrat commentarius, quem ego inter libros vidi; ex quo rei scopus, et sermones de eo habiti perspicui volenti fient.

17. Quod si quis mihi contradicat, videlicet nullam conclusionem habuisse hanc

1) Vestigandum de hoc imp. Alexii pro ecclesiarum concordia commentario. Interim quod Alexius cum occidentali ecclesia communicaverit, dona etiam monasteriis templisque nostris largitus fuerit, et ad rom. Pontificem legationem miserit, extant authentica testimonia apud Baronium ad annum 1118. n. 28. Alexium huic imp. dilaudat Theodorus Prodromus in carmine a nobis edito T. VI. part. II. p. 390.

ίρηναιαν κατάστασιν, ἀκούσει πάντως, ὡς οὐχὶ κἄ μοι τοῦτο προτιθειμένον ἐκ τῶν ἤδη διαλαμβανομένων συστήσασθαι διωμολογημένον γὰρ ἅπασι πέφυκεν ὡς ἐκ τῶν τοῦ κράτορος Μονομάχου καιρῶν τὰ τῶν ἐκκλησιῶν ἐς τὸ διεῖρ-
 ρωγῆς ἄχρι τῆς διῦρο παρίμιμι, καὶ ἀσύμβατον, ἀλλ' ὅτι τὸ τούτων διε-
 ρωγῆς ἐκίθη ἐν αὐθις ἐπισκωμάσαν αἰτίαις καὶ λόγοις, οἷς προσημηνάμεθα,
 καὶ μέχρις ἡμῶν διαρκέσαν, οὐ περὶ ἰλάττοτος καβεισθήκει τοῖς μετ' ἐκείνου
 ἀνακτορικῶς διαπρίψασιν, ὡς τι τῶν παρορασθαι ἀξίων, καὶ μὴ χῶραν ἀ-
 χροῦντων λογοσπαραγήσεως εἰ καὶ ἐν ἀσφαλεῖ κίθησθαι ἰδοίκε, ὅσα καὶ βᾶ-
 σανον ἐλληγῆς ἀσχωρῶσαν, καὶ βᾶσιμον ἐσχηκῆς, καὶ σιριμιναν ἀσκατά-
 ὄσασιν, πανταχόθιν καὶ πᾶσι τρόποις δεικνυμένην τὸ ἀμειτάθιτον μιν οὖν γι
 μάλλιστα τοῦναντίον ἔχον ὠρᾶτο, καὶ περὶ πλείονος τοῦτοιο ἐτύλχανεν ὄν, καὶ
 διὰ φροντίδος ἐπιβίβλο πλείσσης, βαρυσάλουμιον ἐπὶ τῷ οὕτω κειθῆσθαι, καὶ
 μὴ ἂν ἐν ἐτέρῳ τὸ δέον αὐτῷ σαρεῖται καὶ ἀσφαλῆς διαγινωσκόμενον, ὅτι
 μὴ ἐν τῇ εἰς τὸ πρότερον ἐπανόθῳ τῇ ἀγαθοουργῷ καὶ ἱρηνικῇ καθὰ δῆτα
 καὶ τῷ περὶ οὐ νῦν ὁ λόγος Κομηνηαυγί σιιφροφῶν, ἐνὶ τούτων Ἰωριζο-
 μίνῳ καθαρῶς καὶ ἀναντιρρήτως ὑπῆρξε, περικαθῆ λογιζομίνῳ τὴν τῶν ἐκ-
 κλησιῶν ῥῆξιν, καὶ περισπούδασον τὴν διόρθωσιν κἄν μὴ καὶ τὰ τῆς προ-
 ρόσεως ἔσχε πρὸς ἐπιτελεῖς ἐκβεβηκείας κατάντημα, ἢ τῷ προαρπασθῆναι ἐν
 τῷ διαπρισβιύεσθαι πρὸς τοὺς τῆς πρισβυτέρας Ῥώμης, καὶ τὰ τοῦ ἔργου
 οἰκονομῆν, ἢ καὶ ἴσιν ἰτίραις περιπιτελαῖς, ἄς οἱ καιροὶ περιπλίκουσι, καὶ
 ἢ τῶν σπαραγμάτων φορὰ, καὶ τὸ μεῖζον φάνα καὶ τιλιώτερον, τῷ ἱσικρα-
 τίστερον ἀπανταχοῦ σφιφυκείαι τὰ τῶν σκανθάλων συστῆσαι, ἢ ἀνατρίψαι,
 ὡσπερ αὖ ἐξ ἀντίθετου περιτρίψαι μᾶλλον, ἢ ἀνακαλίσεσθαι τὰ τῆς ὁμο-

cod. l. v. b.

regiam curam, substituendi scilicet odio pacificae unionia statum; is plane sciat, haud mihi propositum esse, his quae dixi, rem confectam fuisse demonstrare (est enim in confesso apud omnes, ab imperatoris Monomachi aetate ecclesiarum discordiam atque scissionem ad praesentem usque diem permansisse) sed schisma in diem ob causas rationesque a me dietas coeptum, haud visum esse flocci faciendum iis, qui post illum caesarea dignitate fulserunt, neque neglectu dignum, nec veluti verborum mundinationis loco habitum; quasi ea res iam stabilita foret, et experimento aatis probata, firmaeque basi innitens, solidoque statu omnimodam quasquaversus ostendente immobilitatem. Immo vero contrarium prorsus apparebat, plurimaeque huic Principi curae ac sollicitudini erat maximae, dolenti graviter quod ita res se haberet; neque aliud quicquam magis debita tutumque arbitrant, quam ad antiquae pacis beneficium redire. Ita videlicet is, de quo nunc sermo est, Comnenorum lux imperator, liquido indubitanterque censebat; luctuosam esse reputans ecclesiarum scissionem, apprime vero expetendam restorationem: quamvis negotium haud plenum habuit exitum, sive quis creptus vita fuit dum legationem ad seniores Romam instrueret, et de modo rei ge rendae deliberaret; sive aliis casibus, quos tempora interserunt, vel demique negotiorum cursu; seu, quod maius efficaciusque dicendum superest, quia tenacius ubique stabiliri scandala solent, quam auferri: sicuti pari exemplo concordia promptius dis-

νοίας ἀνυσιμώτερον, οὐκ ἐν ἑτερογλώσσοις μόνον, ἀλλὰ γὰρ δὴ καὶ ἐν ὁμογλώσσοις αὐτοῖς, καὶ τοῖς ἀπὸ τῆς αὐτῆς κατὰγομίνοις τοῦ γένους σειρᾶς, ἔστιν ὅτι καὶ τοῖς τῆν αὐτὴν λαχοῦσι κοινωνίαν ἐγγυτάτω τοῦ αἵματος· ὅς δὴ τῶρος τῶν ἰσχυριῶν τοῦ Σαλᾶν ὁ σκαιότατος· ἰμοὶ γοῦν εἰδ' οὕτως, εἴθ' ἐτέρωσ ἰωσιμβέβηκα, μὴ περᾶωθῆναι τὸ περισπυρχόμενον τῆ διακληφθῆναι κρατάναντι τὸ κατὰ σκοπὸν, ὅμως οὐκ ἐν ἀδήλοισι, ἀλλὰ καταφανῆς ὑσάρχει καὶ ὑσῶπων, ὡς εἰ καὶ μὴ πᾶσι, τοῖς πλειόσι δ' ὄν τῶν ἐξότου τὸ σχίσμα βασιλείων ἀγακλιῶν περιζήτητος καὶ λόγου πολλοῦ ἀξία ἢ ἐς τὸ πρὶν τῆς συμφωνίας ἐπὶν ἑπανάκλῃσι· καὶ τὰ μὲν Ἀλεξίου τοῦ αὐτοκράτορος ἐς Ἰοσοῦτον προεληλύθει σαφῶς.

ἰθ'. Ἦδη δὲ καὶ ἐπ' αὐτὸν βαδιεῖται ὁ λόγος τὸν ἐκ τοῦ Θεοσιφοῦς γόνου τοῦτου Θεοσιφῆ καὶ Τρισμέριστον γόνον τὸν τρισαρσῖτῆα μεγαλάνυμον Μανουὴλ· ὅς δὴ καὶ αὐτὸς πολυτρόπως τὰ τῆς ὑποθέσεως βασιλείας, καὶ πῆ μὲν γαλήνιον πρὸς αὐτὴν ἐνιδῶν, πῆ δὲ καὶ ἀντιβλήψας ἰχθυοδοπόν, τίλος ἐπὶστρινσασθαι προθυμεῖται τὰ τῆς ἐνώτικῆς μερίδος, καὶ συνδῆσαι σπύδι· σπὸς ἀδιάρρηκτον, ἄπονον ἀνατλάς οὐκ ὀλίγον, καὶ ῥοφῶν οὐ μικρὰν τῶν πράγματι διδωκῶς, ὡς καὶ αὐτὸ τοῦτο παραδόσεισιν ἐπὶράφοις ὑδρημίον ἐστὶ καὶ σσεισιμμημίον τρανῶς 1). Ἄλλ' ἐνταῦθα γενομένη τοῦ λόγου, ἔπεισέ μοι θαυμάζειν, ὅπως εἴ τι που τῆς ἐριθείας προίβη οὐ πραγματικῶς μόνον, ἀλλὰ καὶ λογικῶς συγκροτούμιον διαδόσιμον πᾶσι καὶ καθεμιλημίον ἐστίν· εἴ τις δὲ ταῦτης πρὸς ἀναίρεισιν ἐλέγοντι καὶ τῆς ἀπιδιθηρημίον ταύτη συμπενοίας κραταίωσιν, ἢ μυχοῖς ἀφανίας ἐστὶν παρρασιμφθῆν, ἢ καὶ παρραμῖναν

solvitur, quam reconciliatur, inter non extraneos modo, verum etiam inter populares, et ex eodem generis stirpitate derivatos, immo vero et sanguine proximis; qui est videlicet deterrimus Satanae mos. Mihi igitur (sive ob hanc sive ob aliam contigit causam, quominus sedulo agitata a praedicto imperatore negotium scopum attigerit) haud obscurum sed perspicuum apparet et evidens, nempe si non omnibus, at plerisque certe post schisma in dyltis imperatoribus, expetitur plurimique aestimatum fuisse ad priorem concordiam reditum. Et sub imperatore quidem Alexio rem eatenus processisse constat.

18. Sed iam sermo noster procedat ad huius coronati principis coronatum aequum maximum filium atque fortissimum, magni nominis Manuheclem, qui pariter modo sereno vultu rem respexit, modo contra irato, postremo tamen concordia partes optavit amplecti, et insolubili vinculo colligare, haud modicum negotio laborem impendens, nec leve tractatui pondus adiciens: quae res pariter in exaratis historiis perspicue adnotata comperitur. Nunc quoniam huc nostra provecta est oratio, subit mihi mirari, cur si quid non factis tantummodo sed etiam verbis discordiam fovit, id diditum omnibus famigeratumque fuerit; si quid autem ob schismatis extinctionem actum fuit, et ad dissolutae concordiae reintegrationem, id ignotis anglis abditum sit; vel si forte supersit, vix ob raritatem appareat. Ecce enim

1) Manubelis tractationes cum Alexandro III. PP., immo et legatum ad concilium tertium Interanense missum, cognoscimus ex historia.

cod. I. 10. B.

μόλις που καὶ σπαγίαν ἔχει φανέρωσιν' ἰδοὺ γὰρ ὅσα μὴν ὁ κραταῖος οὗτος αὐτάναξ εἰ ἐξ ἀτίρηρῆσεων καὶ μεθόδων διαλεξιτικῶν συνεπέσαστο, τὴν ἔριν κρατύνων, ἢ μᾶλλον λοφικῶς ἀΰσει φιλαδέμιουμνος, διανοιμημένα πᾶσι πύφυκι καὶ ἐπίμονα' ἀ δὲ πρὸς ἀποσόβησιν ταύτης ἰστοπασάμνος ἔφθη, καὶ τῆς τῶν διελούτων ἰσοποιήσεως σύναρσιν ἰπράφως ἰσημανθίῖτα πρὸς οὐ μικρὰν ταύτης σύβασιν, καὶ ἰσχυροποιήσιν, ἐς ἀφανὲς συναλαθη καὶ αὐτοῖς τοῖς τῶν ὄτε δηπῶτις Τηλεθλίτων ἢ καὶ γραφίτων ἐξῆϊαστικοῖς καὶ ἰδῆμοσι, καὶ μόλις που τῶ πᾶν διαζητήσαντι εὐρηταί' καὶ ἔστι νῦν ἐν τοῖς οὐσι, καὶ εἴη ἂν θεατὰ εἴ τις αἰρήσεται κατῆδῖν, εἰ μὴ τοῖς ἀπιδιδάτιθμῖνοις αὐ ἀφανισμῶ παραδίδοται' καὶ τούτων ἔχη ἂν διαγῶναι πᾶς ὁ τὴν ἀλήθειαν ὑφαρπάζων, ὡς σολλά τῶν πρὸ τοῦ καιροῦ τῆς ἀπιχθείας, ἔτι τῆ καὶ ἐν τῶ καιρῶ προαχθίτων, καὶ πράξουσιν ἰναρτίσι καὶ λόγοις πατῖοις θεωρουμένων, καὶ πρὸς συνααπισμὸν ἀφορούτων τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπὶ τὸ εἰρηταῖον ἰπανιλιούσις, παροραθίῖτα παροσικρούβη' ἔστι δὲ ἀ καὶ εἰς ἀλλοίωσιν μῆτηνέχθη τοῖς ἀπαρισκομῖνοις πρὸς ταῦτα' οὐκ ὀλίγα δὲ καὶ τοῖς μὴ οὐσι συγκατεφλίγησαν ἐξῆϊαστιθῆς ὅσοια τοιαῦτα καὶ νῦν τελεσιουργηθῆναι παροσάτως κατῆδομῖν τε καὶ ἔγνημν ταῖς ἡμίτεραις ἡμέραις α), καὶ τοῖς χθῆς τε καὶ πρότρητα' καὶ ταῦτα φαμῖν τὸν παντίφορον ὀφθαλμὸν αὐχοῦντις τῶν λιγμῖνων συνίστορα, πρὸς ὃν ἀπιυθνομῖνοι καὶ τοὺς λόγους ποιούμεθα.

ιβ'. Καὶ οὐδὲ τούτο παραδραμούμῖθα, ὅσπερ ἰνοσπρῖσασθαί με συνίβη ἔν τινι πόλιι περὶ τὰ Ἱταλικά μῆρη διακειμένη' Βενεβινδὸς ταύτη τὸ ἰδιαζό-

quaeumque potens hic imperator invectionibus ae dialogis ad roborandam discordiam egit, vel potius litterariis quaestionibus ambitiose commendavit, ea prodita sunt omnibus et conservata. Quae autem ob submovendum dissidium antea scripserat, et ad dissidentium unionem curandam, nec momentaneam sed praevalidam, commentariis tradiderat, ea in tenebras coniecta fuerunt, et ab ipsis rerum tunc gestarum aut scriptarum doctis quaesitoribus vix scrutando reperuntur. Et nunc tamen supersunt, eaque studiosis fient conspicua: nisi quae forte ab adversariis exitio sunt tradita: atque ex his cognoscere poterit quisquae veritatem suffuratur, multa ante inimicitiae tempus, vel etiam ipso illo tempore acta, et sive tractatus publicis, sive sermonibus omnigenis explicata, quae ad ecclesiasticam pacem reverti suadebant, dissimulata deinde fuisse atque abscondita. Nonnulla etiam falsata fuerunt ab iis quibus minime placebant: non pauca denique eum ipsis mortuis de industria combusta fuerunt; eiusmodi alia novissime quoque patrata videmus ac scimus, veri didicet aut nudius tertius. Atque haec dicimus omnituentem invocantes oculum victorem testem, ad quem conversi loquimur.

19. Neque illud etiam praetermittam, quod mihi in quadam Italiae urbe Bene-

1) Manubelis comeni imp. infinitas inudes recitat apud nos Ephraemius chronographus, qui et etudem quaestiones religiosas memorat. Sed certe in duabus synodis sub eo celebratis, quas nos vulgavimus, et in Theodosii legatione ad Armenios (Script. vet. T. VI.) parum religionis zelum prae se fert Manubel. Scripta tamen eius dialectica, quae Metochita nunc memorat, desiderari videntur.

2) Corruptelam innotuit in Nyseni oratione fraudulenter effectam, de qua postea sermo erit.

μῖνοι ὄνομα· αὐτοῦ γὰρ ἐν τῷ διείναι τὴν ἢν ἰστοιλλόμεν ὁδοιπορίαν ἀν-
 λισαμίω, τῶν τινες ἀπὸ τοῦ κλήρου τῆς πόλιως ὑσταλῶν καὶ κοσμίων ἀν-
 δρωῶν κομισάμενοι χάριτας μοι ἐγχειρίζουσι· καὶ ἦσαν οὗτοι πορφύριοι, χρυ-
 σοκολλῆτοις στοιχείοις ἐγχειραγαμίνοι δι' ὅλου, καὶ πολλὰν διαύγειαν ἐκ-
 τὸ τοῦ χρωμάτος καὶ τῆς χρυσοῦφοῦς τῶν γραμμάτων ποικιλίας ἱεροπαλ-
 λοῦτις 1) ἐπιστολιμαῖον δι' χαρὰκτῆρα ἰδιάνυον ἐξ αὐτοῦ διαμορφωνθῆῖτα τοῦ
 προσιχῶς δηλοποιηθέντος σκεπτοῦχου πρὸς τὸν θνικαῦτα ποιμιστάρχην ἐκ-
 κλησίας δὴ τῆς ῥωμαϊκῆς ὧν καὶ τὰ τῆς περιλήψιως οὐκ ἔστιν ἰπιτῖν διὰ
 βραχίων ὅσων καὶ οἶαν διζωγράφου τὴν πρὸς αὐτὸν ὑπακοήν, καὶ ὡς ἔντι-
 λη τὴν πληροφορίαν παρῖχον ἐπὶ πᾶσιν ἀπλῶς τοῖς πνυμαῖοις, οἷς ὁ ἀλη-
 θῆς ἀρα καὶ οἰκουμινικός διδάσκαλος 2) ὑπογράφῆται, καὶ ὡς Τηλείαν ὑπισχ-
 νοῦντο Γενίοθαι τὴν τῆς διαστάσιως ἀποχὴν, καὶ τὴν εἰς τὸ ἀρχαῖον εἰρη-
 νοποιήσιν· καὶ ἔν ἔτι συνιλῶν ἐπὶ πλείον ἰρῶ, οὐκ ἔστιν ὅς ἂν ἐπιμιλῶς διελ-
 θῶν ταῦτα, καὶ τῷ νοῖ συμπεριλαβῶν, οὐ παρῖυθὺς δίγνω τὴν τῆς βασι-
 λικῆς ἐκείνης ψυχῆς ἰλικρινῆ πειρὶ τὸ κατεπεσιγόμενον ἔργον ἔφισιν καὶ
 σπουδῆν, ὅπου γ' καὶ ταῦτην αἰτίαν τοῦ χρυσοῦ καὶ κερωσμένου τῶν στοι-
 χίων καὶ χαρτῶν διηγόρευον, τὸ εἰς παράστασιν ἀκραιφνῆ Γεγονῆται τῆς τοῦ
 δειλαῖτος ὁλοσχιροῦς περὶ το ἠραγμα βιβλαισίως καὶ ὄρμις· καὶ ἔστι μὲν

vento appellata videre obtigit: illic enim in itinere diversanti mihi, quidam de civitatis clero culti honestique homines allatas chartas tradiderunt: erantque hae purpureae, aureis elementis per totum exaratae, et splendorem multum tum ex colore tum ex aurigera litterarum varietate iaculantes. Erant autem generis epistolaris, ab ipso scriptae, quem saepe diximus imperatore ad romanae tunc temporis ecclesiae pontificem: quarum contentia paucis verbis referri nequit; nempe quam graphice scribens erga pontificem obedientiam exprimerent; et quomodo plenum adensum spiritalibus cunctis simpliciter exhiberent, quibus verus et universalis magister subscribit; quomodo denique fore sponderent, ut omne dissidium auferretur, et pax in pristinum revocaretur. Atque ut summam adhuc dicere pergam, nemo est qui his accurate lectis et mente comprehensis, non statim agnoscat regii illius animi purum urgendi operis votum ac studium: siquidem et hanc fuisse causam aureorum et coloratorum elementorum chartarumque apparebat, nempe ut militentis omnimodo stabilendi operis voluntas pure constaret. Verumque reapse est,

1) Plane sunt hae litterae (quae utinam usque ad nos superfuissent!) quae Manuël imp. misit cum legatis suis Benvenentum ad Alexandrum III. PP. tum ubi auctoritate declarans se laetitia cupidum exaltatum et honorandi ecclesiam romanam matrem suam et Papae personam: insuper ecclesiam suam graecam sidem romanam ecclesiae uniendo; dummodo sibi vellet Pontifex sua iura restitueret. Callidus videlicet ambitiosusque Manuël, imperium sibi occidentale reddi postulabat, quomodoquidem Federicus saxonianus contra Papam erat. His litteris respondit Alexander, gratias agens tamquam carissimum principem, beati Petri filium; ingrans tamen assensus, quatenus postulabat imperii translationem, eum reo nimis altam et valde periculosam et perplexam, quam se potius potius suctoem esse decrevit atque custodem. Itaque repudiatis graeci Caesaris donis, legatos re infecta Byzantium remisit. Sic apud Bononium ad an. 1170. n. 64. ex ipsius Alexandri actis. Ceteroquin in concil. Zastae T. XXI. col. 974. extat eia Manuëlis imp. epistola ad Francorum regem, in qua perhonorifice de Alexandro PP. loquitur, eiusque sanctitatem *condignam reverentiam exhibet*; hancque epistolam benvenentano episcopo se committere dicit.

2) Vides appellatum a Graecis romanum pontificem, *verum universalemque magistrum*. Conferatur ubi id Constantiani quoque Heraclio geniti epistola a nobis edita T. VI. part. II. p. 511.

ἀληθείς, ὡς ἐπιστολαὶ πᾶσαι τῶν μετὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν διαμάχην τὴν βασιλείου ἀλουργίδα κληροσσεμίων ἐκείσι καταπιφθίσει, αἱ μὲν μεταχειρισίως χάριν, καθὰ τοῖς λίθουσι σύμφημι καὶ αὐτὸς, αἱ δὲ καὶ Ἰνώμης ἕλιχῃ διαδίσει, ὡς ἴδῃν ἐκ τῶν ἐιρημένων συλλέξασθαι, τὸ τῆς προτέρας ἀνεκαλοῦντο διαγωγῆς ἀσασίαστον· αἱ δὲ φροβρίθεισαι παῶν καθ' ὑπεροχὴν εἰς τοῦτο, τὸ τῆς τοῦ γράφαντος διανοίας διακαῖς ὑπέφαινον καὶ ἐμπύριον ἀπόχρη μὲν οὖν καὶ ταῦτα διουκρινῆσαι, ὅπως ἄρα περὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν εἰς τὸ πῦρμείον διείκειντο ἰπανόρθωσαι, καὶ αὐτῶν ἐκείνων οἱ φηλοῦς τῶν ἐν τοῖς τῆς διενίξιως χρόνοις τὸ βασιλικὸν ἡμφισμίων διάδημα 1).

κ'. Ἐτι δὲ καὶ τοῦτο μοι συμπεριληφθῆν σαφηνιῖ καθαρώτερον· τίς οὐκ οἶδῃ τὸ μέγα κῦδος Ῥωμαίων, τὸ τρισυπυχὲς κλέος, τὸ περιέλυτον ἀθάβον, τὸ Δουκοφυῖς ἄνθος καὶ χαρίψυμμοι, τὸ οὐ πρὸ πολλοῦ πάυ βασιλείως ὁδμαῖς διαφόροις ἐκ πολλῶν ἀρέτῃς ποιότητων συκιρναμέναις, τὴν καθ' ἡμᾶς

cunctas epistolas post ecclesiasticam controversiam a purpuratis imperatoribus scriptas et illuc missas, alias quidem negotiorum tractandorum causa, ut ego quocumque dicentibus assentior, alias vero ex animi materiali habitu, prout ex dicitis colligi potest, prioris tranquillitatis omnino desiderium prae se tulisse. At illae modo dictae chartae fervidam prae ceteris atque inflammata scribenis mentem innuebant. Atque haec sufficerent demonstrando, quomodo erga ecclesiasticae unionis instaurationem affecti fuerint plerique eorum, qui dissidii temporibus regum diadema gestarunt.

20. Sed et aliud a me subiungendum, rem magis adhuc perspicuam efficiet. Quis ignorat familie illud Romanorum decus, gloriam faustissimam, bonum inclytum, Ducenae gentis florem Iohannem, qui paulo ante nos regalibus plane variisque odoribus, ex multa virtutum varietate mixtis, mundum nostrum suavitate

1) Ad eorum complementum, quae de Manubelia dicta sunt, addam extare in codice vaticano 1059. (stempe et olim vidi in ambrosiano) Manubelia eisdem non ita brevis opusculum, quo arti astrologicae adversus quendam reprehensorem patrocinatur. En titulum. Πεντάκιστος ἡεθδὸν παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ βασιλέως τοῦ παρφορογιάντου κυροῦ Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ, γρηγορ καὶ εἰθηναι καὶ τῶν ἄλλοτρίων ἀρχιερέων, καὶ συγχαλτικῶν ἀρχόντων, πολλῶν γήμων ἐφόδων καὶ ἀνογαλιῶν θεωρημάτων, ἀπελογητικῶν περὶ γρηγορ τοῦ μετὰ τῆς Παλαιότητος τῆς μετῆς τοῦ καιροτέρου, τῶ τῆς ἀστρονομικῆς τέχνης κοιζισσατο, καὶ ἀειδίτου ἀνεκαλοῦσσο ἐκ μετάρου. Ἀπὸς Μανουὴλ, Κομνηνοῦ ἐλαστικῆς εὐλοίας, Τυμωσάτο πάτερ. Τὸ ἐχρησιζοῦν τὸ βασιλεῖα μου γρηγορ σοῦ, ὑπεκρινόυνη ἀρέτῃ, κακίχρησις περιχρῆσ τοῦ τῆς ἀστρονομίας μαθήματος ἔτε. Multa congerit Manubellum et ex sacris scripturis tum ex historia, quae ipsa suadere videbantur astrorum erga res humanas vim. In his dictum celebre Aroopaxite de sola defectu dei solis defectu in christi obitu. Neque restit stellam impugnam ducem ad natū Iesu odorationem. Aliud sidereum indicium: κορινθὸς εἰ φασὶ ἀστέρι ἔσεναι ἐπὶ τῆς χροῆς τῆς Ῥωμαίων ἑλλῶν οἱ ἄλλομοι. Item: τοιοῦτος ἔρηνον ἀστέρι καὶ ἐπὶ τῶν φηρῶν τοῦ ἐκ βασιλείου ἀδελφοῦ κυροῦ Ἀλεξίου τοῦ πρίστου τῆς βασιλείας μου, ἔσεναι καὶ τότε ἑλλῶν ἑλλῶν ἄσταν ἴσταν ἐπὶ τῆς χροῆς τῆς Ῥωμαίων. Laudat mox acta vel dicta eiusdem archiepiscopi thesalonicensis, qui famem publicam avertit, agri culturam et astrorum indicio faciens. Item Damascenam laudet in physyologicis, et Anastasium in capitulis. Greg. nazianzenum, nec non Valentem cuius astrologiam novimus. Atque hanc Valentem consultum dicit fuisse a Constantino magno in captandis, cum Constantinopolim conderet, auspiciis sive horoscopo. Quare et huic astrologi aetas, satis haecena controversa (apud Fabric. B. gr. ed. not. T. IV. p. 146.) hunc liquido apparet: ἢ γὰρ τομωσῆρ ἰαίρη Οὐάδωνε Σωροῦ τῆς τρισυπυχῆς χροσῆματος (Κομνηνοῦ) ἐπέψασε. Mitto plura referre de hac vanissima notisque arte, quae ceteroqui byzantinum animum diu occupavit, immo et antiquiores romanos Caesares, at tum dixi, cum Iuliano Iudiciensis astrologi fragmenta edidi Script. vet. T. III, et Iur. civ. append. 2.

εὐωδίασαν ὑφ' ἡλίον; οὗτος ὁ περιφανὴς ἀναξ καὶ περιβόητος, Βασιλῆς ἢ τὸ
 ἰπώνυμον, πολλοῖς μὲν καὶ ἄλλοις ἀγῶσι, καὶ παντοδαποῖς αἰθλοῖς καλι-
 ξίασθῆναι διακινρῦντίται, τοῦ οἰκείου λάχους ἀρασπιζόμενος, πάντων δ' cod. l. 11. a.
 οὐχ ἤπτο, ὅτι μὴ καὶ μᾶλλον, τῷ ὑπὲρ τῆς ἐνώσιως τῶν ἐκκλησιῶν φριτόνῃ
 συνισαθῆναι διαβινώσεται; καὶ ἂ μὲν ἐπὶ τούτῳ κατισπουδαῶς ὤπται δια-
 φόροις καιροῖς, ἐν ἐμιλίαις λόγων συχναῖς, ἐν πολυσόφοις μελίταις, ἐν ἐρ-
 γασαῖς ἀράξιων ἐμμηάτοις, διξιαῖς ἐν φιλοφρονήσει, ἀρίσβιων ἐκ ῥω-
 μαίων φοιῶντων αὐτῷ, παρ' αὐτοῦ δὲ πάλιν ἀντιπιδίλλομένων ἐτίρων ἀμοι-
 βαδόν, λιγόντων καὶ ἰστορούντων οἱ τὸν Θεῖον ἀνδρα τοῦτον ἰδόντις, καὶ
 τὰ ἱκίνοιο καλῶς ἐξακριβωσάμενοι; εἰσὶ γάρ τινες οἱ ἔκ τοι μίχρη τῆς καθ'
 ἡμᾶς ἱνιας τῶν ἰδόντων ταῦτ' ἀρακρίσασίς; ἂ δὲ δικηκῶς αὐθις ἐφάνη, καὶ
 οὐδὲ φθορᾶς παρατάλωμα θεῖναι χρόνος ὁ πανδαμάτωρ, ἢ τῆς ἔτιρος τῶν ὦν
 προὔπικρουσάμεθα τρωπων κατίσχυσι, λίξων ἐίμη καὶ αὐτὸς ἐν βραχέτῃ. Τι-
 λιουτᾶ τῷ γιγναίῳ τούτῳ καὶ μεγαλοφυῖ βασιλεῖ ἐς τόδε ἀραγωγῆς τὰ
 τοῦ πράγματος; πρισβείαν ποιῖται πρὸς τὴν ῥωμαῖκὴν ἐκκλησίαν τῶν πῶπῳτι
 διαπριπῆ καὶ περιδοξόν; ταύτην ἰνήργουν τῶν τῆς καθ' ἡμᾶς ἰσραρχίας ἀρ-
 χιριῶν οἱ προὔχοντες, καὶ τῶν τῆς συγκλήτου βουλῆς ἀνδρῶς γιραροὶ καὶ
 ἰπίσημοι; καὶ ἦν ἡ πρισβεία ἱνώμη κοινή τῶν τηλικαῦτα παριουριθίντων ἀρχι-
 ρίων μετὰ τοῦ σφῶν πατριαρχικῶς προἰξάρχοντος; Μανουὴλ οὗτος ἦν, ἀνὴρ
 ἀγμῖσῦνης παντοῖον ἰδοῦς ἀσκήσας ἐκ τρόπων πολυιδῶν τῆς ἰνούσης αὐτῷ
 καλοκαθαλίας, καὶ μετίμωρον ὕψος ἀναβάσιως ἰσχηκῶς τῇ κατ' ἀρως ἰμφύ-
 τῳ τῆς ψυχῆς ταπεινοφροσύνη καὶ μετριότητι; σπῖσασθαι τῇ ῥωμαίων ἐκ-
 κλησίᾳ ἐκ μίρους τῆς ἡμετέρας; καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν πρισβιων τὸν ἰεραρχικὸν

perfudit? Praeclarus hic imperator et laudatissimus, cognomento Vatatze, qui cer-
 taminiibus multis et laboribus exantlatis celebratur, dum proprium imperatoris of-
 ficiū recte tuetur, nihilo tamen minus, immo et impensius, pro ecclesiarum unione
 allaborasse cognoscitur. Et quidem quam studiosè eam diversis temporibus curasse
 constat, crebris colloquiis, prudentibus consultationibus, sollertibus actibus, idoneis
 benivolentiae demonstrationibus, dum Roma legati ad eum veniunt, et ab eo vic-
 tissim illuc mittuntur, dicant ἢ narrentque qui divum hunc virum viderunt, resque
 eius accurate scrutati sunt: supersunt enim usque ad nostram aetatem qui illas spec-
 tare potuerunt. Quae autem continuatim mox existerunt, eorum memoriam neque
 temporis nunquam potentia, neque aliud quicquam adversans delere potuit; eaque
 breviter dicturus sum. Susceptum ab hoc magnanimo imperatore negotium eo usque
 perductum est, ut legationem ad romanam ecclesiam miserit splendidam quam quae
 maxime et pompaticam. Hanc obierunt ditionis nostrae primarii antistites, et sena-
 torii viri spectabiles illustresque: eratque ea legatio de communi sententia tunc tem-
 poris episcoporum, cum patriarcha suo Manuhele, viro in omni sanctimoniae ge-
 nere exercito, virtutum multifariorum cinno, et a sua ipsius animi demissione ac
 modestia in sublimem gradum elato. Hi, inquam, legati ad ineundum ex parte
 nostra cum romana ecclesia foedus propebant; moniti scilicet ut qui ex ipsis in
 sacerdotali ordine essent, cum sacrum facerent, Papae nomen in liturgia iuxta mo-

cod. f. 11. B.

ἀποπληρουῦντας κατάλογον ἱεροπρακίῃσάντας, τὴν τοῦ Πάπα ὀνόμαϊος ἀναφορὰν κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἔθος, πρῶτως τοῖς ἐκείσι ποιήσασθαι· εἰθ' οὕτω καὶ πρὸς ἡμᾶς ἐνταῦθα διαβιβάσαι, ὥστε τιλίσσασθαι δι' ὅλου μετὰ τὴν αὐτῶν ἐπάναξιουξιν· ὡσαύτως καὶ λοιπὸν εἴ τι προνόμιον ἀρχῆθεν ὑπῆρχεν ἀπονεμμένον αὐτῷ, τοῦτο ἦν ἐνδεδωμένον, καὶ κατσκοφλισμένον ἐγγράφως αὐτοῖς· καὶ λόγος ἦν οὐδείς περὶ ἐκκλησιαστικοῦ οὐδὲντινος συζητήματος· ἀλλὰ τὸ πᾶν τῆς αἰτήσεως, ἡ βασιλῆς καθυστήχαι τῶν πόλειων, ὁ τῆς οἰκουμένης τριπλὸς ὀφθαλμὸς, τὸ τῶν ἐπὶ γῆς περιέκυστον ἀπάντων θιαμάτων ἐντρυφήμα· ἢ γὰρ τοῖς ῥηθεῖσι πρίσβεισι διακεκλιευμένον περὶ αὐτῆς, ὡς εἶπερ ὁ τῆς πριεσβυτέρως πρωτοπρόεδρος Ἰωάννης τὴν ταύτης ἀπόδοσιν καθυποσχίσθαι συνέλθῃ παρὰ τῆς λαϊκῆς τῷ τότε δυναστείας κατεχομένης ἐκ τῆς ἐπιεσφρησάσης τῆ ἐπικρατεῖα ῥωμαίων ἀλληλοδιαδόχου τῶν διαιτῶν ἐπιλειούσεως, λόγοις οἷς προὔπρησάμεθα, παραυτὰ πάντα τὰ τῆς πριεσβείας ἐντελῶς ἀπαρτισσαμένους ἀνακάμψαι πρὸς τὰ ὁδοῦ παρ' ἣν ἄρα αἰτίαν καὶ τὰ κωλύμας ἐπισυνέβη, τῶν τῆς ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας μὴ παραδειξαμένων ἐς ὅσον τὰ τῆς αἰτήσεως ἐξετίειτο, ἀλλ' ἀπολογοσησαμένων ἄλλως θίσσει· τὰ κατ' αὐτὴν, καὶ μὴ οὕτω τομῶς κατὰ τῶν ὁμοφύλων χωρῆσαι, ὥστε τούτους ἀπαντῶς ἐξῶσαι τῆς Κωνσταντινου, ὅσα καὶ δίον ὄν μίγαν οὕτω συγχροτηθῆται πόλειμον καὶ ἐμφύλιον· εἰ δὲ καὶ ἕτεροι λόγοι συντίθησαν ἐπὶ τούτῳ, τῶν μὲν τοιωδῶδε τὸ ζητούμενον γινέσθαι θιλότων, τῶν δὲ μίγχι τοσοῦδι κατακυρότων, ὅμως τοιαῦτα ἦν τὰ αἰτούμενα, καὶ παρὰ ταῦτα τὸ τοῦ ἔργου γέγονε μὴ ἐκβιβηκός· καὶ γοῦν ἔγχε ἂν εἰδέναι πᾶς ὁ τῶν κερρότων λόγων ἐξεταστῆς, ὡς τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἅπαν καὶ ἐνηργήθῃ καὶ ἐκυρώθῃ τῷ τότε

rem veterem illic primo memorarent: tum et illine digressi apud nos quoque ita recitarent: ita ut res plane constabilita haberetur post ipsorum reditum: pariterque si quod aliud priscum Papae privilegium esset, id restitueretur, ratumque scripto haberetur. Iam vero nulla per id tempus ecclesiasticae cuiusquam questionis facta mentio est; sed unica petitio erat, de regia urbe (recuperanda) iucundo mundi oculo, celeberrimo universae terrae miraculo ac delicioso. Datum enim dictis legatis in mandatis fuerat, ut hoc negotium curarent. Quod si senioris Romae pontifex, causis quae diximus persuasus, promitteret restitutionem fieri a laica potestate, quae rerum publicarum potita erat, ob continuas quae romano imperio evenerant calamitates; tunc universum legationis scopum adepti, huc redirent. Quam ob causam negotii quoque disturbatio contigit, romana ecclesia nequaquam admittente totius postulati latitudinem, sed rem aliter procuraturam spondente, nemp ut ne adeo severa adversus homogeneos incursio fieret, neque hi tam crudeliter Constantinopoli expellerentur; ex quo grande hoc civile bellum conflare necesse erat. Quod si alii quoque hac in re commoti sunt sermones, nostris quidem postulata sibi concedi volentibus, illis autem illatenus tantum adsentientibus; attamen haec tantummodo postulata fuerunt, eamque ob causam nullus negotii exitus fuit. Atqui hunc totum tractatum qui consideret, prorsus comperiet, quicquid erat rei ecclesiasticae tunc peractum fuisse ratumque habitum ab universo sacerdotali illius temporis coetu:

παρά τῆς ἰταύθια θείας τῶν ἱεραρχῶν ὁμηγύρευσε καὶ τὸν ἰμποδισμὸν ἔσχιν οὐκ ἄλλοθεν, ἀλλ' ἢ πᾶντως ἀπ' αὐτῆς τῆς διηλημμένης κοσμικωτίρας αἰτήσεως καὶ διαφορᾶς· καὶ ἔστιν ἡ τνικαυτά γιγνουῖα τοῖς διαφωτισθεῖσι ἀνάθεσις ἰγγραφος πλατύτιρον τὰ περὶ τούτων ἀπέλουσα 1)· ἀλλ' οὕτω μὴν καὶ τὰ τοῦ χαριτωμένου τοῦδε κρατάνατος.

κα'. Ὁ λόγος δὲ βαίνων ἀσάρετι ἐπ' αὐτὸ τὸ τῆς ὑποθέσεως σκοπιμώ-
 ταιον πᾶν διαχωρούμενός ἐστι καὶ ἀγωνιῶν, πῶς ἄρα δυναθεῖν τὰ περὶ
 τούτου διατρανώσαι καθόσον εἰκός, τοσοῦτον ἐπαγόμενα φορυῖδον ἀλλεπαλλέ-
 λων συμβάσεων· πλὴν αἰὶ τῶν κατὰ πρόθεσιν ἐξιχόμενος, καὶ τοῦτο πάντα
 δεῖξαι κατιπιτόμιμος, οὕτως αὐτὸ δὴ τὸ προκείμενον πανταχόθεν τὸ ἰδραῖον
 ἐπιφέρειται, καὶ ἀνέγκλητον, τῶν καιρῶν καὶ εἰς τοῦτο συνεισότητων μησοθίς,
 διέληθη ἂν τινα κατ' ἑπιτομήν, τῶν ὅσα τῶδε συνιπιτώσαι σκαιῶς. Καὶ δὴ
 τῶν ἐξῆς μοι ῥηθσομίνων αὐτὸς γίνοιτο ἂν ἀρχή, ὁ τοῦ περὶ οὗ ταῦτα
 πρακτείου καθηησάμιμος· καὶ ἔστιν οὗτος ὁ κλεινὸς ἐν αὐτοκράτορασι Μιχαήλ,
 τὸ μίγα τῆς ἰώας καὶ ἰσπερίου λῆξιος ὄνομα, μᾶλλον δὲ τῆς οἰκουμι-
 κῆς τετραμυρίας τὸ φοβερὸν καὶ ἀγακλις περιδρῦλλημα, ὁ τὴν εὐσίβειαν
 ἀρραγῆς, ὁ θειρὸς τὴν πρὸς θεῖον πιποθῆσιν καὶ ἀδίστακος, ὁ παρ' ὄλον
 αὐτοῦ τὸ βιωσίμιον πρόβλημα τὴν ἰλικρινῆ πίστιν ποιούμενος· καὶ ὅσα τῆς
 ἀμωμῆτος πσίσιως σύμβολα περὶ παντὸς ἔργου, περὶ παντὸς διανοήματος
 καὶ βουλιώματος, ἐν παντὶ τόπῳ τε καὶ καιρῶ, ἐν αὐτῶ τῶ καθισθῆναι καὶ
 ἀναδῆναι, καὶ μίχρως αὐτοῦ τοῦ τυχόντος κινήματος καὶ βαδίσματος· ἢ ἀνά-

cod. f. 19. a.

neque aliud ullum impedimentum extitisse, nisi ab ante dicta saeculari petitione et controversia. Et quidem latiori scripto tota illa legatio extat tradita. Sic igitur res quoque abs Iohanne imperatore tractata se habuit.

21. Age vero oratio nostra hinc iam ad praecipuum suscepti argumenti scopum tendens, plane anxia est et aestuans, quomodo perspicue, ut par est, rem evolvat tanta continuorum casuum colluvie refertam: verumtamen dum propositum semper spectat, idque omnino explicare conatur, ipse quidem contextus constans videbitur et irreprehensibilis: principalibus enim aliquot et huc pertinentibus memoratis, nonnulla compendio transmittit quae incommode intercesserunt. Principium mihi dicendarum rerum ille sit, qui agendarum dux fuit, scilicet inclytus inter imperatores Michael, magnam orientalis et occidentalis regionis nomen, immo quadripartiti mundi reverendum ac nobilissimum decus; ille pietate immobilis, fiducia in Deum fervidus et indubius, et prae omni re sua mundana, fidei puritatem in pretio habens, cuncta ipsis irreprehensibilis fidei conventa, cuilibet operi, cogitationi et consilio anteponeus, omni loco ac tempore, sive sedens, sive surgens, quolibet motu vel gressu: mens indefessa, magni vir ingenii ac caelestis, magni

1) Ephraemius tamen chronographus apud nos T. III. Script. vet. etsi copiosissime scribit Iohannis Ducae Vatatzae res, nullam religionum cum Romanis tractatum mentionem facit; quia nempe schismaticus auctor omnem huiusmodi abolere memoriam volebat. Verumtamen apud nostrum Reynaldum ad an. 1232. sub Gregorio IX. praedictorum negotiorum narrationem legimus, non tamen Graecorum ad Papam Isidonium. Huius imperatoris res gestas variis poematibus extollit etiam Theodorus Prodromus apud nos T. VI. part. II.

μάτος φρήν, ὁ μεγαλόνοτος ἄνθρωπος καὶ οὐράνιος, ὁ μεγαλοουργός, καὶ μεγαλιπρόβουλος, ὁ Κομνηνοφυῆς Παλαιολόγων βασιλεὺς, καὶ τὸ σύμπασι ἀξιοθαύμαστος· ὁ δὲ τοιοῦτος τὰ πρῶτα τῆς ἡλικίας ὑπὸ τῷ σύνεγγυς δηλωθέντι κρατάρχη, καθὰ δὴνα πατρὶ σπαργανώθεις καὶ διαπλασθεῖς πλάσιν ἀρίστην καὶ ὄντως ἰκαινετήν, ὅσα καὶ καθ' αἶμα γνησίως αὐτῷ προσφκειωμένους, καὶ τὰ πρῶτα τῆς εὐτελείας αὐγῶν, καὶ ἦθος καὶ τρόπον καὶ βίον ὑπὸ τούτῳ κάλλιστα παιδευθεῖς, ἀνιμάται μὲν ὡσεὶ τις σπόγγος τὰ νάματα, πᾶν ἐν ἀριστοβουλείαις καὶ ἀριστοπραξίαις κατωρρωμένον αὐτῷ, καὶ ἔκμαγειον γιγνῆται τῶν τούτου πλιονεκτῆμάτων διαφανῆς, εἰ καὶ μὲν ὕσπερον ὑπεριλάσας ἔχει τῆ κατ' ἐκείνου ἀπαρμιλλῶ τῶν οἰκίων προτιρημάτων ὑπερβολῆ ἀνιμάται δὲ καὶ ἃ λαληθῆναι τούτῳ καὶ διενεργηθῆναι κατεσπουδάσθη περὶ τῆς τῶν ἐκκλησιῶν ἐς τὸ ἐνιαῖον ἀνανυσίως, ἐκ τῆς ἰναποκειμένης τῆ ἐκείνου ψυχῆ περὶ ταῦτα σφοδρᾶς διαθείσεως· ἐξ ὧν ἀναζωαυρούμενος τὸ ἐντός, ἀνιρυνῶν ἢν πᾶν καὶ ἀνιχνυῶν παντὶ τρόπῳ τὰ τοῦ πράξιματος ὅπως ἔχει καρπώσασθαι, τοῖς τῆν ἀρχιερατικὴν ἀξίαν τότε κοσμοῦσι συγινόμενος λογικῶς, καὶ τὰ τοῦ ζήτουμένου μαρθάνων ὡς λυσιτελῆ καὶ θείοντα καὶ θεάριστα ἀρχιερεῦσιν ἐκείνοις, οὗς λόγος ἰκαιυσάτο, καὶ σοφία ἐτιθηνασάτο, καὶ τὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς παιδείας σύντροφον ἐγαλοῦρχησεν, οὗς ἐξ ἔτι νεπίου νόμου ἐπιμοναί, καὶ κανόνων μιλέται, καὶ ἱερῶν πράξιων καὶ βαθμίδων ἀναγωγαί, καὶ κατὰστάσις ἐκκλησιαστικὴ πᾶσα, καὶ λοιπὴ πῆρα καὶ τάξις ἐξέθειψαν, καὶ ἠνδρώσαντο κατὰ Παῦλον εἰς ἔργον τίλειον τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ· οὐ τοιοῦτοις ὁμοίους ὁ νῦν καιρὸς ἰκαινούργησεν, ἢ μᾶλλον ἢ τυρανίς ἐπλασθούργησι τοῦ τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἄρτι σκάφος καταβαπτίζοντος, οὐχ ὅπως οὐδὲν τι τῶν ὧν εἰρείκιμιν κελτῆμένους, ἀλλ' οὐδ'

operis, magni ausus, Comoenorum progenies, Palaeologorum surculus, totus mirabilis. Hic primaeva aetate a propinquo suo tunc imperatore, quasi a patre in cunabulis, ad optimam formam vereque laudabilem compositus, utpote illi germano sanguine iunctus, et summa generis nobilitate luens, moribusque et institutionibus ab illo optime instructus, spongiae instar fluente attraxit, nempe illius praeclarum quoddamlibet opus atque consilium; fitque expressa imago et perlucida virtutum eius, etsi et illum postea superavit suarum incomparabilium dotium cumulo. Ab eodem hausit pariter, quae ille colloquendo tractare ac peragere nisus erat, nempe de iustitiae ecclesiarum uoluntate, iuxta haerentem eius animo rei huius cupiditatem: qua medullitus inflammatus, vestigabat sedulo et scrutabatur omoimodis quomodo rei finem consequeretur, cum episcopis colloquens; negotium quam utile, quae necessarium Deoque gratum foret ab episcopis discens, quos litterata pepererat, sapientiam nutrierat, et ecclesiae disciplinae educatione quasi lacte potaverat; quos a pueris assidua legum lectio, canonum studium, et sacrorum officiorum ac graduum cursus, et universa ecclesiastica constitutio, ac reliqua omnis experientia et ordo educaverant, atque in viros, ut ait Paulus, produxerant ad omne opus bonum plenitudinis Christi: non quales praesens tempus repente peperit, vel potius tyrannidis genitura creavit, dum ecclesiastica iam scapha submergitur: qui

ὅτι εἰσι ταῦτα εἰδότες, ὅτι μὴ μίγρι ψιλοῦ μόνου ὀνόματος, τὸ βασιαζέιν δι' ὡς ἐξαιρέτων ἰδιωσαμένους παρὰ τὸ Τυχεῖν ὦν ἔτυχον, καὶ μεθαρροσαμένους εἰς τὸ ζηλοῦν.

κβ'. Ἐκτείνον οὖν ὄπισθ' ἔλιγον, καὶ παρὰ τοιοῦτον ὁ ἐν βασιλευσίν ἀοιδίμος οὗτος τὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ὑποθέσεως ὑποδιχόμενος στίγματα ἐνεθασαύριζε τῇ ψυχῇ, καὶ τῷ ταύτης ταμίῳ εἶχεν ἐναποκειμένα· ἐπεὶ δὲ καὶ εἰς τὸν βασιλεῖον θῶκον ἰδρύνθη, καὶ βασιλικῇ ταινίᾳ κατιστίφθη τὴν κεφαλὴν, τὴν τὸ στίφος ἐκ πρώτης ἀφῆτηρίας ὠραίσασα μᾶλλον, ἢ παρ' αὐτοῦ καθωραϊσθῆσαν, ἀγγιγοῦσιν ἐργασίαις, καὶ τροπαίων ἀνυπερβλήτοις ἀρόταις, καὶ τῆς σολυμερίμου γίγονεν ὅλος φροντίδος τῶν ῥωμαϊκῶν ἐργοδοτημάτων καὶ ἐγχιρήσεων, οὐδὲ τὸ πῶν ἐκκλησιῶν εἰς ἐλάχιστον μέρος συνοίας ἐτίθητο· ἀλλ' ἔχων ἐναποτίθειμένα, καθά μοι καὶ λιλίκεται τὰ τοῦτου στίγματα, τοῖς ἐνθὺς καρποδοῦσασιν ταῦτα τὴν εἰς τίλος εἰρήνην ἐφίλει, αἶτι τοῦτον καρπὸν προηγούμενον τοῦ πνεύματος ἰπιστάμιμος· καὶ πρώτα μὲν συχναῖς πρῆβείαις πειράται τὸ ταύτης καθορῶσαι χρῆσθῶν, καθυπισχυόμενος καὶ πωποτοῖον εἶδος εὐάγωγον μετερχόμενος ἐλευσάσαι ῥωμαίους πρὸς ἑαυτὸν, καὶ συνδισμῆσαι σχέσεις συνδέσμων ἀπλοϊκῶ· εἰδ' οὕτω καὶ πρὸς αὐτὸν χωρῆσαι τὸν καθολικὸν δισμὸν τῆς ἐνώσεως· καὶ ἦν τοῦτο ποιῶν τὴν τοῦ πλῆθους πρόληψιν οἷα εἰδῶς, καὶ παρὰ τοῦτο θέλων οἰκονομῆσαι τὰ τοῦ ἔργου κατὰ μικρὸν προκατελλημμένον γὰρ ἐγγιγόντι τοῦτο τῇ χρονίῳ τοῦ σχίσματος παρατάσει, τῇ ἐς ὅλας ἐκατοστάδας ἐφαπλωθείση ἐναυτῶν μὴ ἔχον ἀναδραμεῖν εἰς τὰς ῥίζας τοῦτου, καὶ ἀρχάς, καὶ αἰτίας, ἀς φθάσαιτες ἡμεῖς ἐξεδέμιδα, καὶ μαθεῖν ὄδον καὶ πῶς ἔτι καὶ τῶν ὑπὲρ τὰ πλεῖστα πρὸς αὐτό

non solum quae diximus noui habent; sed quae sint haec, ne nomine quidem tenus sciunt: tumultuandi tantummodo gnari, ut consequantur quod reapse tenent, et aemulationi toto homine dediti.

22. Inde igitur, prout aiebam, celeser hic imperatore ausceptis ecclesiasticis rei seminibus, thesaurum ex his in animo fecit, et quasi in arca reposita habuit. Cum autem caesareo in throno consedit, et regia vitta caput redimivit, quod coronam magis iam inde ab initio ornavit, quam ipsum a corona ornatum fuit, prudentissimis factis, et trophaeorum summis apicibus, romano imperio administrando rerumque gerendarum sollicitudini totum se tradidit. Neque vero rem ecclesiarum in postrema curarum parte habuit; sed reposita tenens semina, ut a me dictum est, ut ea in fructum perduceret, pacis conclusionem optavit; quippe qui sciebat hunc esse Spiritus primarium fructum. Et primo quidem frequentibus legationibus bonum hoc constituere molitua est, promissionibus et omni benivoli officii genere conciliare sibi Romanos curans, et genuino sibi affectu devincire: deinde ad universale unionis vinculum devenit. Siquae agebat gnarus populi praecudiciorum, ideoque volens pedetemptim negotium conficere. Erat enim res diuturno schismate praecudicata ad integra saecula extenso; ne iam ad eius radicem atque initia et causas recurramus, quas pridem nos exposuimus, nec unde et quomodo ortum sit denuo scrutemur: populo item erga id proclivi propter varios propriae opinionis motus: po-

vol. I. 12. 4

τοῦτο διατίθειν ἐπιρριπῶς διαφοροῖς γνάμης ὀρμαῖς, καὶ τὸ πᾶν ἐπειν
 ἔξ ἐκρηκίας σατανικῆς ὡς οὐν ὁ κρατῶν οὕτω θίσθαι ταῦτα διανοούμενος
 τοὺς τῆς ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας ἑώρα μηδὲν τι τούτων προσειμένους, ἀλλ' αὐτὸ
 τὸ πνευματικὸν ἔρπον αἰτούντας, αὐτὴν τὴν τούτου ἀπάρτισιν, συνορᾷ τὸ δῖον
 τῆς ἐκείνων προθέσεως καὶ λογισάμενος ὡς οἱ πρὸ αὐτοῦ, καθὰ καὶ προ-
 διδιχότις ἰσμὲν 1), ὅσον μὲν κατὰ τὰ ἐκκλησιαστικά ἐκβεβηκότα τὰ τῆς ὑπο-
 θέσεως ἔχον, ἄλλως δὲ τὰ ταύτης ἀνθρώτων ἐπὶ λήψει τινῶν σωματικωτέρων
 εἰς ἀμοιβὴν, οὐκ ἀπὸ λόγου καὶ οὗτο, οἶά τινα περιποιούμηναι τῶν ὧν
 ἀπώλειαν ἐντεῦθεν ἀνακαλίσασθαι, συνδιαγιώσκει ὡς ἐπεὶ τὰ κατ' αὐτὴν
 τοῦ πνευματικοῦ τὸ ἀσφαλές ἐστὶν ἐπιφειρόμενα καὶ συνοῖσον, οὐχ ὅσιον
 οὐδὲ δίκαιον ἀναβαλλίσθαι πρὸς αὐτὰ, σωματικῶν αἰτήσεων ἕνεκεν πᾶντος
 γὰρ ἡ ἐκείνων γαληναία κατάστασις, καὶ τὸ τούτων κέρδος ἔξει προσειπιό-
 μινον ἐνδὲν τοι καὶ διανίσταται τέλος ψυχῆς ὄλοσχηρὶ διαθέσει τὴν ἐκ
 μακροῦ γλιχομένην ἱκτιρηματώσαι τῶν ἐκκλησιῶν ἰνοποιεῖν.

cod. f. 12. h.

κγ'. Καὶ ἦσαν οἱ συνδιατιθέμενοι τούτῳ πρὸς ἐπιτισιτάτην αὐτῆς ἀσο-
 πλήρωσιν οἱ τὰ πρῶτα τῶν τότε βουληφόρων ἀνδρῶν κατὰ πᾶσαν αὐχουτῆς
 ὑπεροχὴν ὧν δεύτερος μὲν ὁ πολὺς τὴν σύσειν καὶ τὸ Γέρας ἐτύγγχανε Γερ-
 μανός, ἀπὸρ εὐγενὴς, τῶν ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν ἐκ παιδῶν τὸν μοιρῆν βίον
 ὑψαισιλθῶν, καὶ τοῖς ἐν Ἱεροσολύμοις ἐθαγίσει σιμενίοις, καὶ ἱεροῖς φρο-
 τίστηροις ἐνδιὰρτίφας, καὶ πνευματικοῖς ἀνδράσι, καὶ τὴν σοφίσιαν οὐρα-
 νοβάμοσιν ἰφ' ἱκανὸν συνιζήτασθίς, καὶ συναθλιύσας σένοις καὶ ἰδρωσιν
 ἀσκητικοῖς, καὶ πολὺν τὸν ἐπιτεῦθεν πλοῦτον τοῦ πνεύματος συλλιζήμενος,

stremo, ut cuncta simul dicamus, satanae fraudis operante vi. Dum haec consilia
 imperator revolvit, romanam ecclesiam nihil huiusmodi cernebat admittere, sed rei
 tantummodo spiritualis sollicitam, atque huius perficiendae cupidam: quamobrem
 rectum illius sensit consilium; consideransque, superiores principes, ut iam demon-
 stravimus, ita ecclesiasticum negotium prae oculis habuisse, ut tamen eidem adne-
 terent reciprocam conditionem corporalium aliquot bonorum; quamquam ne id qui-
 dem absurdum erat, quia nimirum Graeci quae amiserant recuperare studebant;
 probe intellexit imperator, spiritalia uno eodemque itinere ad securitatem utilita-
 temque solere perducere; neque rium esse aut aequum spiritalia differre propter
 corporalium rerum petitiones: prorsus pacifico spiritalium statui, lucrum pariter cor-
 porale subsecuturum. Quamobrem toto plane animi affectu ad diu exoptatam eccle-
 siarum unionem conficiendam incubuit.

23. Erantque ei consentientes ad plenissimam rei confectionem primarii tunc se-
 natores summis dignitatibus praediti, quorum unus sapientissimus et honoratissimus
 Germanus erat, vir nobili loco natus, in oriente a pueris monasticam vitam pro-
 fessus, et in Hierosolymorum sanctuariis sacrisque coenobiis versatus, et cum spi-
 ritualibus viris aeternam conversationem agentibus diu exercitatus: simulque labores
 sudoresque asceticos passus, multum inde spiritus thesaurum adeptus fuerat: qui de

1) Nempe Mansueti concordiae conditionem seu praemium volebat occidentale imperium, Iohannes
 sitem Vatates Constantinopolos restitutionem.

δς καὶ ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν προβιβασθεῖς, κατὰ βαθμοὺς καὶ κανόνας ἐκκλησιαστικοῦς, καὶ τὴν τῆς Ἀδριατοῦ πολυθρέμματα ποίμνην ἐπὶ μακροῖς χρόνοις ποιμάντας Θεοφιλῶς, ἄξιον ἀρετῆς ἐν ὑστέροις καὶ τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῆς βασιλιουούσης τῶν πόλιων ἀπενίεικατο· καὶ τοῦτον θάπτειν ἰάσας τρόπων Ἰωάννης ἀξιαθέσῃ 1), τὸ σύμπαν οἶα εἰρηνικῆ συνῆν τῶ κυριαρχοῦντι παρακλιημένος εἰς τοῦτο, διὰ τε τὸ περιεὶν τῆς μεγαλονοίας αὐτοῦ, καὶ τὸ πρὸς εἰδημοσύνην θείων τε καὶ ἀνθρωπίνων ἔργων πολύπειρον ἔξ ὧν ἄρα καὶ τὴν τότε κινουμένην σύμβασιν τῶν ἐκκλησιῶν συγκροτῶν ἦν καὶ ἀποδιχόμενος· οὐχὶ πνικαῦτα τὸ πρὸς ταύτην ἐνθέρμον εἰληχῶς, ἀλλ' ὡς Ἰασαι πλείστοι τῶν ἐκείνων εἰδοτῶν, καὶ μάλιστα τῶν τῆς ἐκκλησίας λογαδῶν, καὶ τῆ ὑφειδρία ὧν ἐτι, καὶ τῆ πατριαρχικῆ προειδρία τὸν εἰς τοῦτο ζῆλον καὶ τὸ τῆς ψυχῆς εἰδικτυεν ἰνδιάξενον, μαχόμενος ὑπὲρ τούτου καὶ παθαίνόμενος, αἵτε πρὸς τῶν, οἷς ἦν ἐντετυχηκῶς καὶ μαθητεύσας, παλαιῶν καὶ Θεωσιῶν ἀνδρῶν διεγχευμένος, σφίσι τε τὴν εἰς τοῦτο Ἰωάννη ἀριβιστάτην λαβῶν, καὶ πληροφορίας ἐναργιστάτην κησάμιμος· ὁμοῖος ἔξ ἐκείτων ὁ Ἱεροσολύμων Ἀθανάσιος ἐγνωρίζετο σοφίας καὶ ἀγιωσύνης ἰληλακῶς εἰς ἀκρό-

mos. l. II. a.

honore in bonorem provectus, secundum gradus canonesque ecclesiasticos, postquam Hadrianopoleos copiosum gregem diu religioseque paverat, virtutis postremo premium tulit patriarchalem reginae urbium sedem: quam tamen statim dimittens miro mentis consilio, totus erat cum pacis studioso principe, ad hoc vocatus propter amplificae mentis copiam, et divinarum humanarumque rerum scientiam exercitissimam: unde tunc suscepto concordiae ecclesiarum proposito, suffragio suo favebat. Neque tunc primum hac in re fervebat, sed ut plurimi noti eius sciunt, et praesertim in ecclesiae dignitatibus constituti, et dum adhuc in minore sede esset, et cum in fastigio patriarchali, rei huius zelum intimumque animi propensionem ostenderat, pro ea decertans ac patiens. Quippe antiquorum sanctorumque virorum, quibus familiaris discipulusve fuerat, auctoritate commotus, ab iisque plenissimam negotii notitiam adeptus, et cum summa persuasione edoctus. Hos inter Hierosolymorum patriarcha Athanasius agnoscebatur, in summo sapientiae sanctitatisque vertice constitutus; qui et omnem operam conciliandae concordiae dabat: namque aetate eius Agarenis latina manu Deo auxiliante devictis, Papae vicarius Hierosolyma ingressus dicere hunc solebat romana lingua legatum: et denique martyrici sanguine vitam finivit in ipso Domini sepulcro vivifico, haud secus quam sacer praeco

1) Quae ob evasus Germanus hic patriarchatum deseruerit, disserit non indiligenter Cuperus tract. de patriarcha constantinopolitana. Eius autem erga Latinos concordiamque studium nunc maxime luceat.

ἄγγελικρατεῖς καὶ τὸν λόγον, οὓς καὶ κατονομάσαι διὰ τὸ τῶν λογομένων μῆκος παρήμι.

κδ'. Τούτοις ἀληθῶς κατ' ἴχνη βαίμων ὁ Ἰῶν θεοσίμων καὶ καθ' ἡμᾶς πρὸς ἅπαν ἀρίστος Γερμανός, ἄλλως τε καὶ οἰκοθιν συνίειναι ἰδὸν διὸν τὰς φρένας ὧν δειβαρός, θάτιρος ἦν καὶ πρῶτος τῶν ἰὰ μεγάλα τότε συντριχόντων τῶ βασιλεῖ ἰφ' ἧπιο ἴσπειυδεν ἀπωθήσει Ἰῆς Ἰῶν ἐκκλησιῶν διαιρίσιως. Ὁ δὲ ἔτιρος ὁ ἀκροπολίτης Γεώργιος ἦν, μίγας λογοθέτης τὴν ἀξίαν τιλῶν, ἀνὴρ τὸν Ἰρόπον εὐθῆς, τὴν γνώμην ἐπεικῆς τε καὶ μίτριος, τῆ δὲ καδ' ἔξιν ἐπι-στήμη Ἰῶν μαθημάτων, καὶ Ἰῆ ἐς ἄκρον τῆς σοφίας ἀφίξις, οὕτινι τῶν ἀπάντων καιροῖς ἐν Ἰοῖς καθ' ἡμᾶς παραχωρήσας Ἰῶν ἴσων βραβείων αὐτῶν, ἀλλὰ πάντας ὑπεραναβηκῶς κράτι φύσιως καὶ παιδιύσιως, ὅς ἐκ τε Ἰῆς ἰσι τῆ ὑπόθισι πειράς καὶ δοκιμῆς, καὶ τῆς καδυπετερούσης τῶν λόγων ὑπεροχῆς πολλὴν αὐτῆ παρήχη τὴν ἀρωίην 1). Προσθήκη ἴνίτσι τούτοις καὶ ὁ θεοκόσμῆος Θεοφάνης 2) Ἰῆς Νικαίων ἐκκλησίας ἀληθῆς ἀρχιερεὺς καὶ διδάσκαλος, καὶ πλείστην ὅσην ἐμπειρίαν συνηθροικῶς θείων λόγων καὶ ἱερῶν ἱστοριῶν τε καὶ πράξιων, ὅσα καὶ Ἰῆς θύραθιν παιδείας μὴ ἀμοιρῶν. Οὗτοι συλλήπτορες ὑπῆρχον Ἰῶν κράϊουτι πρὸς τὸ ζητούμενον οὐ δὴ λοσοπραφουμίτου πάντων ἀπλῶς εἰς ἐσῆκοον, καὶ τοῦ κατὰ τὴν ἐκκοπὴν τῆς τοῦ Πάσσα τῶν ἱερῶν διπύχων ἀναφορᾶς, τὴν ἀρχὴν ὅπως ἴσχη παρισφθαρίσει κανονικῆς ἀκριβείας ἐκτόδς, καὶ συνοδικῆς διαίγνώσιως κατιξिताζομίτου προβλήματος, καὶ

cod. f. 14. b

Zacharias, sacerdotilibus Deo sic providente vestimentis indutus; una cum aliis haud paucis, vita et sermone angelicis hominibus, quos narrationis prolixitatem vitans, nominare omitto.

24. Horum vestigiis vere insistentis optimus undequaque inter egregios Germanus noster, aliunde etiam ad cognoscendam aequitatem mente sua praevalidus, primus in eorum numero erat qui imperatori magnis in rebus subserviebant, postquam hic de auferenda ecclesiarum divisione cogitare coepit. Alter erat Aetropolis Georgius, magni logothetae dignitate praeditus, vir recti moris, pia modestaque sententiae, solidarum autem disciplinarum notitia exquisitaque sapientia nemini temporum nostrorum palmam cedens, immo omnes ingenii et doctrinae facultate superans: qui tum argumenti huius peritia et experientia, tum summa litteraturae praestantia, multum scopo huic momentum attulit. His accedebat divinis donis ornatus Theophanes, nicanae ecclesiae verus praesul atque magister, plurima cumulatam divinarum litterarum sacrarumque historiarum et actuum scientia, et ne profana quidem eruditione carens. Hi fuerunt imperatori in agitando quaestione adiutores: de qua illo in publico auditorio rationem simpliciter exigente, et de Papae ex sacris missae diptychis deletione, quando et quomodo praeter canonicum ius facta fuisset; synodice demum cognitionis ventilato problemate; id firmiter princeps amplexus est, ideoque ad unionem

1) Hic est Georgius Aetropolis, cuius extat historia a cepta per Latinos Constantinopoli usque ad Michaelem Palaeologum: quae quidem historia noodam tum composita fuisse videtur, quoadquidem eius nos meminit Metochita. Eiusdem extat in setis concilii Ingundensis II. iustursodum, nomine Imperatoris in ipso concilio prolatus, de Michabelis consensione in omnibus fidei romanae.

2) De hoc legatur Allatius contra Hottingerum p. 475.

τούτου πῶρῶς τοῦ κράτορος θραττομένου, καὶ παρὰ τοῦτο πρὸς ἐνόητα συνελθῆν τῆ ῥωμαίων ἐκκλησίᾳ πάσης ἑκκαλουμένου κατὰ λόγον οἰκονομίας τρισὴν ἐπὶ κεφαλαίους, ΠΡΩΤΕΙΩ, ΚΑΙ Τῆ ΕΚΚΑΗΤΩ, ΚΑΙ Τῆ ΕΝ ΤΑΙΣ ΙΕΡΑΙΣ ΑΓΙΣΤΕΙΑΙΣ ΑΝΑΜΗΝΣΕΙ ΤΟΥ ΑΓΓΗΣ ΠΡΟΒΑΡΕΤΟΝΟΣ 1)· ἴτι καὶ τὸ ἐπιϋθιν συμβάλλων τῆ κοσμηκῆ νημιᾷ ποιουμένου περὶ πολλοῦ.

κί'. Ἦσαν μὲν οὐκ ὄλγοι καὶ ἄλλοι τὸ δῖον συνορωτίες τῆς πραγμαθείας, καὶ καλῶς τὰ περὶ τούτου συνδιασκευτόμενοι τῶ νοί οἱ δὲ γι κατ' ἐξαίρετον ἔξαιτῆς καὶ διαγογίτις, καὶ τοῦ ἔργου γιγονότις ὀλοσχηῶς, δύο τῶν τοῦ εὐαγοῦς βασιλικῶ κλήρου τὰ πρῶτα φιρότων ἰφάνησαν, ὧν ὁ μὲν εἰς ἀρχιδιάκονος 2) ὦν τὸ πρωτίων εἶχεν ὡς ἐπίπαν ὀλόκληρον θάτιρος δι τὸν τοῦ ἀναγνώστου δέπων βαθμόν, ἦν ἄλλως συγκαταλιτόμενος τούτῳ καὶ συντιμώμενος, ἄμφω τῆν σοφίαν οὐκ ἀγιντίς, παιδείσις ὅσα τῆς ἐν διαφόροις μαθημάτων ἰδίαις θεωρουμένης ἰκανῶς μετασχόντις, καὶ γνώσις πλουτίων κησάμενοι, τῆν ἐκ τῆς φύσις ἐπιπιδειότητι διξιολ, τῆν ἐκ τῶν ἐπιστημῶν ἀσφαλιτις, τῆν ἐξ ἀμφότερων σθεναροὶ καὶ ἀπροσδειτις· πλην τούτῳ τῶ μέρει συμβαινόντις τὰ πολλὰ, τό γι κατὰ γνώμην καὶ τῆν προαίρεσιν ἀσύμβατοὶ μάλα πιφύκασι καὶ ἀσύμφωνοι· ὁ μὲν γὰρ ὁ πρωτοδιάκονος τὸν εὐδῆ τρόπον φιλῆσας βριφύδεν, καὶ τούτῳ συναυξηθεῖς, τοῦτον ἔστιρξει καὶ στίρξει δι'

cum ecclesia romana redintegrandam cunctos vocavit, iuxta regulam tribus comprehensam capitibus, quae sunt PRIMATUS, APPELLATIONES, ET COMMEMORATIO ROMANI PONTIFICIS IN SACRIS MYSTERIIS; cum insuper plurimi faceret proventuram hinc mundanae quieti utilitatem.

25. Erant sane non pauci alii, qui actūs aequitatem agnoscebant, eamque egregie mentis suae acumine pervidebant. Qui tamen ilico et sic iudicarent et operam omnimodam contulerunt, duo fuerunt ex sacro clero praecipui, quorum unus archidiaconus inter ceteros erat facile princeps: alter lectoris gradum tenens, prior iam aliunde devinctus et honoris socius; ambo doctrina satis instructi, quia varis disciplinis bene imbuti, scientiaeque copia abundantes, ingenii denique dexteritate pollentes, bonis artibus suffulti, utrimque validi, et nullius indigentes. Quamquam vero hac in parte plerumque consoni, mentis tamen sententia et proposito magno pere dissidebant. Namque archidiaconus recti moris a puero amans, et in eo adultus, eundem hunc omni in re firmiter retinebat, et adhuc retinet, eoque constan-

1) Hæc tria diserte capita proponit Michael imp. apud Pachymerem lib. V. 20. Sed et plura alia leguntur in euthenticis actis concilii jugdunensis II, et quidem in ipsa imperatoris ad Gregorium X' epistola. Iam vero de rom. Pontifice in eadem commemoratione invenit hæc non eoque omnibus cognita Flori jugdunensis recitare verbe et eius misæ expositione; quod egregium opusculum integritati redditam fuit ope regii codicis vaticani perveteris a Marteno vet. monum. T. IX. ibi ergo col. 612. post alia circa eandem sententiam dicta, sic Florus. *Constat, sicut beatus papa Pelagius docet, ad universi orbis communionem separatim esse, qui qualibet disensione inter sacra mysteria apostolici Pontificis memoriam secundum consuetudinem non frequentant.* Sæculi photiani homo Florus fuit; unde apparet, contra Græcos eum præcipue loqui, qui Papat e suis diptychis non semel irati expulerunt. Quamobrem, ut de non levi, haud absque hoc articulo, pax et communio durum ecclesiarum sub Michael Palæologo coaluit.

2) De hoc archidiacono, et de subsequente Cyprio, Pachymeres lib. V. 12.

δλον· Τούτῳ χαίρει καὶ σύνιθι, πνεῦμα εὐθείας τοῖς ἰγκάτοις ἔχων ἰγκαινιζόμενον, καὶ πνεύματι ἀληθείας γλώσσαν καὶ διάνοιαν ἑπιρρίζόμενος· οὐ καὶ τὴν φειξῆς ἀρετὴν παρασπῆσαι, τὸν ἀζύγα βίον ὅπως αἰρετισάμενος ἀρχῆ-
cod. I. 13. a θεν, βυθιάσας ἔχει τὰ κατ' αὐτὸν ἐς ἀρίστην διαγωγὴν αἰδέσιμον καὶ αὐτοῖς τοῖς τοῦ κόσμου βραγείσιν ἀπαξῆπλῶς, ἄλλης ἀν' εἰρ' λογιῆς ἔργασίας ὑπόθεσις.

κς'. Ὁ δὲ καὶ ἔστιν οὗτος ὁ Κύπριος, ὁ νῦν τὸ πατριαρχικὸν ἀξίωμα τυραννῶν, περὶ οὗ προῦποκρουσάμενος ἀνωτίρω, καὶ ἔτι πολλαχοῦ τῆς ἡμεδαπῆς ἐπιμνησθεῖσιν γραφῆς, καθόσον ἔστιν ἦκον τῆ ταύτης μεταχειρίσει· οὐ τὰ τῆς αὐτοῦ κακίας ἐξακριβούμενος, τοῦτο γὰρ μείζονος ἢ τὸ παρὸν ἐλχειρήματος, δυστροπιάς ἢ κερημέιους καὶ ὑβουλότησιν, ἀφ' οὗ τὰ ἰνταυθοῖ κατελήφει τὴν ἀλωπικὴν περιβεβλημένος, καὶ τὸν λύκον ἴσωθεν ὑποκρούστων ἔχων τὸ λαυθάγειν καὶ ἄλλως, τῶν ἡμετέρων ὀρίων οἷα τόθον κυοφόρημα καὶ οὐ γησίον· ἑκατέρω δ' ὅμως, ἴνα καὶ αὐθεῖς τὸν λόγον ἐπαναλήψωμαι, ἐπὶ τῆ ἐκκλησιαστικῆ συζήτησι συνδιδραμμάκατον ἐς ταυτὸν, καὶ τὴν οἰκονομίαν ἥσθη, ὑπὲρ ἀπαντας συνιστῶντες διαλεκτικαῖς ἑμιλίαις, καὶ λογογραφικῶν ἐπιχειρημάτων ἐκθέσεισιν· ὁ μὲν διαποσάμενος τὸ ἔργον ὡς ἀγαθὸν εὐθύτητι συνιδήσει, καὶ ταύτῃ τὸ παράπαν ἐξηκολουθηκῶς, καὶ παρὰ ταύτην τοῦτου ὑπερμαχῶν, καὶ οὐ διὰ τὶ τὸ σύνολον ἔτρον· ὅπου ἴε καὶ μετὰ τὶ διάστημα καιρικὸν ἀνακλασθεῖς οὐμεινον κατὰ γνώμην οἰκίαν τὸ τοῦ χαρτοφύλακος πρεσβείον ἰδέξασθαι, καὶ ἀκούσιον εἰσίδου τοῦτο λειτούργημα, μόνην ὑπακοὴν καὶ βασιλικὸν ἀνῶν ἐπιτάγμα. Ὁ δὲ καὶ αὐτὸς οὕτω τὰ περὶ αὐτοῦ διαγοῦς, οὐ μὲν παρὰ τὴν διάγνωσιν ταύτην ὡς ἐκείνος ἀντεχόμενος

ter delectatur, rectum habens in visceribus spiritum, et spiritu veritatis linguam mentemque confirmatam gerens: cuius et reliquam virtutem exponere (nam et caelibatum a primordiis adoptavit, et vitam suam venerationem etiam inter saecularia dissidia servat) alterius elaboratae orationis argumentum crit.

26. Alter vero hic est Cyprius, qui nunc patriarchalem dignitatem tyrannice tenet: de quo pauca in antecessum loquar, multo deinde plura in scripto meo memoraturus, quatenus huic suscepto argumento congruet. Nec vero nequitiam eius accurate narrabo; id enim praesente proposito maius est: sed quomodo versutis usus sit et simulationibus, ex quo vulpina apud nos pelle sibi circumposita, lupum interiori celet: tenebricosus et alioquin homo, quia regionis nostrae nothus partus non genuinus. Ambo hi videlicet, ut iam sermonem resumam, circa ecclesiasticam controversiam conspirabant, prudentemque compositionem urgebant, hanc apprime suadentes dialecticis sermonibus et scripturarum disputationum editionibus. Et prior quidem, negotium id pro suae conscientiae rectitudine bonum iudicans, et huic conscientiae prorsus adhaerens, ac idcirco rem propugnans, nullo sane alio sibi scopo proposito: etenim brevi posthinc transacto intervallo coactus, contra propriam sententiam chartophylacia munus admisit, et inventus hoc officium adiit, soli obedientiae regioe praecepto obsequens. At ille alter, etsi in eadem deliberatione socius, non tamen sub eadem ac ille consideratione his partibus adhaerebat. Quid enim habet hic commune cum con-

ὑπὲρ τοῦτου· τί γὰρ αὐτῶ καὶ τῇ ἐκ τοῦ συνειδότης ἀληθεία κοινὸν εἰς ἐτέρ-
 γιαν; ἢ τι κοινὸν αὐτῶ καὶ τῶ ὅλως ἀντίχρισθαι ὑπὲρ ἀγαθοῦ; ἀλλ' ὡς δὴ
 τινος πραγματίας ἐπὶ περιποιήσιν δόξης οἰκίας, τῆς ἐκκλησιαστικῆς ταύτης
 διδραγμαίους ἴσθιν ὑποθήσιως, ὡς ὁ χρόνος ἀπήλιξε τοῦτον, καὶ τὰ σκαιῶς
 αὐτῶ Τολμηθέντα, φιῶ, ἀνοσιουργήματα· τότε μὲν ἄλλως μεταχειρισαμένη τὰ
 κατ' αὐτῆν, πνίκα πρώτως κειντο, καθὼς ἦν ὁ καιρὸς συνιέντων εἰς τὸ σπου-
 दाζόμενον, νῦν δ' αὖθις ἀπειναντίας ἐκείνοις, ὡς ὁ καιρὸς ἴσθιν ἀπαιτῶν, ἵνα
 τὴν ἦν ἐκ τῆς πολυμύρφου καὶ ποικίλης ταύτης μεταχειρίσεως, ἐφ' ἐνὶ τῶ
 ὑποκειμένῃ τυραννήσας ἔχει Τιμὴν, ἐπισυστήσιεν ἑαυτῶ· ὁ δὲ δια ταύτην θεῖους
 νόμους τε καὶ κανόνας, καὶ μυστηρίων ἱερῶν παραδόσεις, καὶ πατρικὰ διδάσ-
 ματα καὶ θεοπέσματα τῆς οἰκίας ὅπως θέμις συνειδήσεως, καὶ τοῦ καθα-
 φρουάσθαι τούτων μηδαμῶς ὁ πάντολμος ἀφιστάμενος· τίως δ' οὖν ἀμφό-
 τεροι τνικαῦτα κοινωοῦντες ἰδέινυντο πρὸς ἀλλήλους, καὶ ἀλληλεπιδέτω
 καθωρῶντο συνδούμινοι σχέσει, καὶ τοῦ σκοποῦ τῶ αὐσονάρχῃ συνιφαπτόμε-
 νοι, καὶ τὴν εἰς τοῦτο σπουδὴν γενναίαν ἐσφῆροντες.

κζ'. Ὁ δὲ τῆς Κωνσταντινου τότε πατριαρχικῶς προστάτιων, Ἰωσήφ οὗ-
 τος ἦν, ἀπὴρ μοναδικὴν πολιτείαν ἐπὶ πλείστοις ἔτιεν ἐξασκήσας, καὶ τὸ
 πρῶτον πλουήσας καὶ προσηλὲς, ἀντιφωνῶν πρὸς ταῦτα καὶ ἀντιφθιγγόμενος
 κατεφαίνετο· ὅτι καὶ ἄλλα προσηκόντως ἱπαιῶν καὶ ἀποδισχόμενος, ἐν τοῦτο
 μόνον οὐκ ἱπαιῶ, ὅτι τὸ ἄγειν λαχὼν, ἄγισθαι μᾶλλον ἤριτο, καὶ ταῦθ'
 ὑπὸ γυναικὸς, τὸ κατορθοῦν τοιαῦτα διὰ βίου παντὸς τιθεμένης μελέτημα· ἢ
 τις αὐθρομαίμων τοῦ τῆν ἀλουρίδα τότε πικρικαμένου τυφχάουσσα, Εὐλόγια 1)
 ταύτη τὸ ἐκ τοῦ ἐσαγγέλιματος ὄνομα, καὶ τὸ δραστήριον κεκτημένη καὶ

scientiae veritate in suis actibus? Aut quid est eidem commune cum rei bonae pro-
 secutione? Etenim ceu instrumentum quoddam ad gloriam sibi comparandam ecclesia-
 sticum hoc negotium suscepit, ut tempus postea coarguit, et heu patrata ab ipso per-
 versa opera: quippe tunc aliter rem tractavit, cum primum commota fuit, nempe
 prout tempus ei procurationi favebat: nunc vero contra, quia tempus postulat ut
 tyrannicum sibi dignitatem adipiscatur; cuius gratia divinas leges et canones, sacro-
 rum mysteriorum traditiones, patrum doctrinas atque statuta, infra suam recti con-
 scientiam habet, et ea re gloriari audacissimus iste non desinit. Ergo hi duo interim
 videbantur inter se consentire, mutuoque affectus vinculo adstricti, et imperatoris
 scopo favere, et huic negotio strenuum studium impendere.

27. At vero qui tunc Constantinopoleos patriarcha erat Iosephus, vir in mo-
 nastica vita plurimis annis versatus, mansuetus atque affabilis, huic tractatui con-
 trarius repugnansque apparebat: quem ego hominem etsi merito in ceteris laudo et
 commendo, in hoc tamen uno non laudo, quod cum agere ex proprio officio debe-
 ret, agi potius volebat, et quidem a femina, quae rebus huiusmodi se implicare per
 omnem vitam studuerat: quae cum esset purpurati principis soror (Eulogiae huic
 nomen erat post monasticam professionem) actuosam constantemque vim tum natu-

1) Pachymeres lib. V. 14.

παθηρὸν ἀπὸ τῆς διαθέσεως φυσικῆς, ἀπὸ τῆς εὐβεντοῦς ἀναγωγῆς καὶ παι-
 δεύσεως, δευτὰ ἰσοποιεῖτο, εἰ μὴ τὸ πᾶν αὐτῆ περιάγοιτο, ὡς μὲν τοῦ κυριού-
 οῦτος αὐταδέλφου παντὶ ὅσα κοσμικὰ καὶ τῆς βασιλείας, ὡς δὲ μοναχῆ τὰ τῆς
 ἐκκλησίας καὶ ὅσα πνευματικὰ τῆ μὲν τοι πρώτῳ τῶν ἱεραίων συμφερόμενη
 ἐπὶ πολὺ, καὶ τὰ κατ' αὐτὸ συνδιαϊῶσα καθόσον εἰκός, οἷα τῶν αυτοκασιγῆτης
 αυτοῦσα, καὶ τῶν φροντίζων συνεπιλαμβανομένη, συνέσειως ἀρχινοία, καὶ
 ἀνδρική φρονήσιος διεξιότητι· ἰκείσθαι εἰς τὸ καθόσον ἡβουλίτο περιφέρειν
 προήχθη καὶ μάλιστα τὰς ἐξ αὐτῆς ἐξότου βασιλείου ἀνιψίαν ὁ κρατῶν
 μεγάλους καὶ εἰς ἀρχὰς ἰδίας θεωρουμένοις συνήρμοσι, καὶ παρ' αὐτοῦ πᾶν
 τὸ εἰς μεγαλίον αὐτῶν ἦκον, καὶ διανοουμένη καὶ προθυμουμένη παντοίως
 ἀποπληροῦν, ὡς ἴσασιν οἱ ἰδόντες, οὐ παρεχρηῖτο πέρα τοῦ δέοντος, οὐ γὰρ
 ἦν τοῦτο τῆς ἐκείνου μεγαλοτοίας καὶ γινασιότητος, ἀποδιδόταται τοῦ τοιοῦ-
 του παρὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς τοιαύτης ὀλικῆς προθέσεως ἑαυτῆς, καὶ μὴ ὅ τι
 καὶ δράσειεν ἕτερον ἔχουσα, τὴν οἰκοτουμουμένη ἴσθι τῶν ἐκκλησιῶν ἰσοποιῶν
 συνδρομῆν λαμβάνει τοῦ αὐθρομαίμου πρὸς ἰνατῆσιον, ἄλλως τι καὶ πρὸς
 οὐ μικρὰν ὑπόσπασιν ἀφορῶσαν τῶν ἐρημνίων παιδων αὐτῆς ἔνθεν τοι καὶ
 τὰ πλήθη κατὰ τὸν πατῆρων ἐπιρρηπῶς ἔχριν εἰδοῦσα διὰ τὴν πρόληψιν, πολ-
 λὴν ἔντεῦθεν συσκιάσαι σύγχυσιον συνορᾶ καὶ τοῦ πρώτου διόντως ἀπειτα-
 μίτη, διὰ τοῦ δευτέρου τῆς περιαγωγῆς φημι τῶν πνευματικῶν ἀνύσαι δια-
 γινώσκει τὰ μεγάλα πρὸς τὸν σκοπὸν ἀμίλι καὶ τὸν ἐπὶ τοῦ πατριαρχικοῦ
 θρόνου, ἐν ὃ λόγος ἀντικαταστήσαι πρὸς τὴν τελευτούμενη συνέσειον τῶν ἐκ-
 κλησιῶν προσημῆναι 1), αὐτὴ πρὸς τοῦτο στερῶς ἐνισχύσασα, πείθει τελευ-
 ταίον ἀραῖς ἐπὶ ἀράφους ἐμπεδῶσαι φρικώδεις 2), μὴ τῆς τοιαύτης ἀποστῆναι

raliter sortita, tum etiam a nobili liberalique institutione; haec, inquam, mire ex-
 caudasebat, nisi omnia ad placitum eius agerentur, ut germanae principis, magna
 omnia in regno; ut monachae, res ecclesiae et spiritalia quaelibet. Et horum quidem
 priori (id est principi) diu fuit ut par erat concors et contubernalis, utpote fratri,
 et curas eius participavit, mentis acumine, et virilis ingenii dexteritate; ex quo fie-
 bat, ut quo illa vellet, hic facile adduceretur; praesertim ex quo tempore illius
 regias consobrinas imperator magnis et in dignitate constitutis viris copulavit; et
 quidquid a principe ad illarum amplitudinem provenit, ab ipsa omnino excogitatum
 curatumque fuit, ut sciunt periti. Sed enim quia ipsa ab officii debito discedere
 non sinebatur (neque enim id principis magna ac praenobilis indoles tulisset) omisit
 hunc, quandoquidem se videbat universae rei obtinendae spe frustrari: nec quid
 praeterea ageret habens, eam quae tunc tractabatur ecclesiarum unionem, praesertim
 tamquam fratri adversam, nec modico fore detrimento iis qui filii eius dicebantur.
 Aliunde populi quoque in Latinis primum odium sciens propter praecudicia, mag-
 nam hinc confusionem invehere adgreditur. Et omisso ut oportuit primo, per secun-
 dum id est per spiritalium hominum seductionem, magna conficere scopi sui gratia
 deliberat. Scilicet patriarcham, quem fama erat coniunctioni ecclesiarum obstare,
 ipsa in hoc firme corroborat, postremoque ei persuadet, ut dato horrendo in scri-

1) Pachymeres lib. V. 12. — 2) Idem Pachymeres lib. V. 16.

Γνώμης τὸ σύνολον, ἕως ἂν οὐδ' ἀπὸ Χριστοῦ, ὡς ἂν καὶ τισιν αὐτοῦ λίξῃσι χρήσθαι· παρὰ καὶ τῶν συζητῶν οὗτος τοῦς ἔρους τῶν δέξιμιν οὕτω τῆς ἐνοτάσεως ἐξεχόμενος.

κη. Καὶ ἰτά τι τῶν πολλοῖς, ἀλλ' οὐ πᾶσιν, ἀποκρύφων ἀποκαλύψω· εἴπερ ἢ πρὸς ἅπαν τὸ δοκοῦν ἑαυτῇ βαθυγνώμων αὐτὴ γυνή, μὴ προκατασχίσθαι τὸν τοιοῦτον κληκαύταις ἐγγεγραμμέναις ἐξασφαλίσαι διεμχανήσαστο, πρὸς τὸ εἰρηνηκώτερον ἔνιυσιν ἂν, καὶ τὴν δηλωθεῖσαν οἰκονομίαν προσήκατο, φύσει τὸ πρὸς τοῦτο συννιύειν φιλῶν, ἔτι τι οὐκ ὀλίγας ἔχων εἰς τόδι τὰς ἀφορμὰς, καθὼς αὐτὸς ἐτέροις ἐν ἰτέρῳ τόπῳ καὶ καιρῷ, ἐμοὶ δὲ τῷ περιωνύμῳ τῆς Περιβλήπτου σιμνίῳ διαῖριβων ἐξίφηνει ἰωθότι· καὶ γὰρ ἐξ ἐπιλογῆς αὐτοῦ τι, καὶ τοῦ κραταρχοῦντος ἐκίῃσι σχολάζειν πρὸς ὑπερησίαν cod. L. 12. b. τῶν ἂν ἐτι πατριαρχικῆς οὗτος ἐνέργει τὴν ἀσάβασιν, ὅση λήξει τοῦ ἔργου παραδοκῶν, ἐν μῶ μόνος μόνῳ μοι ἰτυγχάτων ἔκ τιος τῶν λόγων παριμπλοκῆς εἰρηκεῖται προάγεται, ὡς εἴπερ τοῖς ζῶσιν τῶν τιτις ἂν οἶδα Γερόντων συγκατελίθοντο, ὑπερβαλλόντως ἂν πρὸς τὸ παρὸν συνεκρότους τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐνώσεως σπούδασμα, τὸν Βλεμμίδην 1) ἐκ τούτων κατ' ὄνομα ἐπειπῶν, τὸν τι προσάνα τῆς Ἐφισίων μητροπόλιος Νικηφόρον, καὶ τὸ πατριαρχικὸν ἰληφῶτα κλῆος μετέπειτα 2), καὶ ἰτέρους αἰνιζέμινος ἀνωνύμως τῶν περιφανῶν, καὶ μεγάλων ἀρχιερίων, καὶ πλατῶν τούτοις ἵπαιον ἐπιμαρτυράμινος, τότε ἐξ ὀνόματος καὶ μᾶλλον διαγγελλεῖσι δυοῖν, ἐν αὐτοῖς τι πληροφορεῖσθαι βεβαιωσάμινος· κἄμοι μετὰ τῆς προσηκούσης πρὸς αὐτὸν αἰδούς

ptis iureiurando, numquam se a sententia sua promittat haud secus quam a Christo, ut aliqua etiam ipsius verba usurpem, recessurum. Hoc pacto inito, patriarcha intra illius fines se continens, tractatui apprimè resistebat.

28. Atque ut nonnulla multis quidem sed non omnibus ignota revelem; nisi certe haec, inquam, opinioni suae tuendae non levis ingenū mulier patriarcham eiusmodi scriptis promissionibus irretivisset, is quidem ad pacifica consilia spectaturus erat, et praedictum tractatum admissurus, cum supte natura ad eum proclivis, tnm non pauca argumenta habens, sicut ipse aliis alio loco, et mihi ipsi dum in insigni Pefibleptae monasterio degeret significavit, cum ibi et ego, ipsius simul et principis iussu versari solemem ob expedienda eiusdem, qui adhuc patriarcha erat, negotia. Illic igitur in operis cessatione suspensus, quadam die solus soli mihi occurrens, nescio qua sermonis connexionē ductus ad hoc devenit ut diceret, quod si in vivis adhuc numerarentur quidam sibi noti senes, hi summo utique studio ecclesiasticam unionem urgerent: et in his nominatim Blemmidem appellavit, et Ephesiorum metropoles praesulem Nicephorum, qui deinde patriarcha fuit, et alios quosdam tacitis nominibus innuebat illustres magnosque episcopos, quibus amplissimas laudes largiebatur; sed duobus illis potissimum nominatis, de quorum sententia non dubitare se aiebat. Ibi me, cum ea qua par erat erga eum reverentia,

1) Blemmidas pro dogmate latino estat tractatus duo in Allati Graecis orthodoxis. Oratorem eius praesentem sub titulo *qualem apertate esse regem*, ad Theodorum Lascarium imp. Ipsius slumnum, editimus nos olim ex codice vaticano. — 2) Ille Arsenio zbidenti successit.

ἀποκριναμένων· καὶ πῶς ἢ οὐ πολλὰ ἀγίοτης τῇ τούτων γνώμῃ οὐ σύνεστιν, ἀλλ' ἀντιδιατίθεται παντὶ ὡς, οὐς οὕτω καὶ ταῦτα τῇ ψυχῇ περιφέρει διὰ πολλοῦ θειασμοῦ καὶ σεβάσματος; ἐκείνος εὐθύς ὡς εἰώθει μὴ τὰ πολλὰ τῆς διανοίας ἐχημυθεῖν, ἀπλοῖκῃ διαθείσει τοὺς ἀνθυπνήγνικιν, ὡς οὐ δύναμαι τὸ παράπαν συνδραμεῖν ἐκείνοις πρὸς ταῦτα παρὰ τὴν θθάσας ἐξιθέμην ὑπόσχισιν ἐγγράφων, τῆς σερολελεγμίνης συνθῆκης μνησθεῖς, καὶ ὄρον κατονομάσας αὐτὴν ἐκείνου ταῦτα φιλαλήθως, εἰ καὶ μὴ κατὰ τὸ πᾶν τῶν λίξιων ἀπαράλλακτον, ἀλλὰ γε δὴ κατὰ τὸ τῆς ἐννοίας ἀκριβῆς καὶ ἀπαρασώηκτον καὶ τούτων οἷον ἴι πόρισμα κἀκείνο συναφαίνεται, ὅσῳ ἀμυδρῶς ἀνωτέρω προῦπαγορεύουσα, ὡς καὶ τοῖς ὑπὲρ τὰ πλήθῃ κατὰ διάφορον γνώμης ὄρμην ἐξηγόνει τὸ δυσανασχίτησαι καὶ ἀντιπνεύσαι πρὸς τὴν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ταύτης παραδοχὴν ὑποθήσασα· ἰδοὺ γὰρ ἐκ τῶν προσιχῶς διαλιφθίτων προσώπων ἔχῃ ἂν ὁ ρουτιχῆς ἀριδὴλως συναγαγῆιν ὡς καὶ ἑτέροις αὐθις παρ' ἐτέρας αἰτίας, καὶ κατὰ διάφορον κίνησιν τῆς ψυχῆς ἐπικολούθησι τὸ ἀπίδοξον, καὶ ὁ λόγος διὰ τὸ μῆκος παραιτεῖται πάντα διαρθρωσας λιπτομερῶς· ἀλλ' οὕτω μὲν οὕτω.

cod. i. 1. a.

κβ'. Ὁ δὲ τοῦ ἔργου καὶ τῆς βασιλείας καθηγμένον, καθημίραν βασιανιζομένον καὶ διαλεικαιομένον τρανότερον ἐκ τῶν παρηκολουθηκότων ἀρχῆθεν παρὰ πᾶντα κανόνα καὶ θεισμόν ἐκκλησιαστικόν, ὡς ἄνωθι ἡ ἱστορία, ἣν ἡμεῖς συμπτύξαντες προδιμορφώσαμεν τὰς ἀποδείξεις παρίστανει ἐναργεῖς, ἐπίδητον μᾶλλον καὶ ἀντιλαμβάνιτο κραταιότερον· ὡς δὲ καὶ τῶν ἀρχιερίων οἱ μὲν ἀπὸ πρώτης ὁ φασιν ἐσβολῆς ἀρίστως ἐπιβαλότις τῷ ζητουμένῳ, οἱ δὲ μετὰ λογοπραγίαν οὐ πολλοστήν τὰ κατ' αὐτὸ συνίητις, οἱ δὲ καὶ πρι-

respondente: cur ergo tua magna sanctitas horum sententiae non congruit, sed iis omnino contradicit, quos in animi sui penetralibus tantoperē venerat ac suspicit? Ille vero statim, ut solebat pleraque mente sua non celare, simplici animi motu respondit, haud plane se posse cum illis hac in re conspirare, propter eam, quam fecerat, scriptam promissionem: praedictum scilicet pactum memorans, quod etiam iurisiurandi vocabulo nuncupabat. Haec ille, etsi non ad litteram, sed tamen exacte ad sensum et absque ulla mutatione. Atque hinc illud quoque consequitur, quod subobscurae antea innuebam, nonnullis etiam extra plebem pro diverso animi sui motu contigisse ut huic ecclesiastici negotii conclusioni repugnarent ac resisterent. Ecce enim ex memoratis proxime hominibus prudens lector perspicue arguere poterit, alios quoque alias ob causas extitisse, qui ob varium animorum suorum instinctum contrarias partes secuti sunt: nostra vero oratio, prolixitatem vitans, cuncta minutatim enucleare renuit. Sic se igitur isti habuerunt.

29. At enim qui operi et imperio simul praerant, post quotidianum examen et elucidationem clariorem ex antiquis apud omnem canonem statutumque ecclesiasticum documentis (ut historia quam nos contrahentes deformavimus evidenter demonstrat) magis progrediebatur, firmissimeque insistebat. Postquam vero et episcoporum alii quidem primo ut aiant impetu huic proposito adhaeserunt; alii vero post non multam verborum disceptationem consenserunt; alii denique credentes illis qui

σθέντες τοῖς οὕτως συνιτῶς ἰσχυρίασιν, ἀσπάσασθαι τὴν οἰκονομίαν προσί-
 λοττο, καὶ τοῖς ἐκ' αὐτῆ κυρωθεῖσιν ἰγγράφως συνέθειντο· καὶ ἡ πρὸς τὴν
 ῥωμαϊκὴν ἐκκλησίαν πρώτη πρὸς βία πέρασ ἐλάμβανει, κἀκεῖθεν ἱπαιλδοῦσα
 τὰς μετ' ἐκείνων καταλλαγὰς διειμῆναι, γίνεται τῶ αὐτοαρχοῦντι καὶ τοῖς
 τῶ ἱεραρχικῶ λαμπρομένοις σιμῶματι σκίψις βαθεῖα καὶ πείρα, καὶ με-
 λίτη συγχῆ, τὸν ἀσυκρίτῳ παραδίσει καθάπαξ ὑπερίχοντα αἰάντας ἐνιδρυ-
 θῆναι ἠρόνῳ τῶ πατριαρχικῶ, ἐπιτίρι δ' προρῆθεις οὕτω συμφωνῆσαι προέφη
 τῶ κράτορι· ὡς εἶπερ τὸ γιγονὸς οἱ τῆς περισβυτέρας Ῥώμης προσδίξαντο,
 καὶ τοῦπου Τελισθέϊτος οἱ πρίσβεις ἱπαναζιύξανιν, ἰδιάσαι καθ' ἑαυτὸν, καὶ
 τὸν τοῦ λαοῦ λαβεῖν προστασίαν ἀνθέτερον οὐ δὴ κινουμένου, ὁ πρὸς ἄσων
 ἱερατικὸν ἀπαράμιλλος πλιονέκτημα, καὶ χαρισμάτων διδασκαλικῶν ὡς ἐπί-
 παν περιβῶλιος, ὁ τηνικαῦτα χαριτώνυμος χαρτοφύλαξ, ὡς εἴ τις ἡλιοειδῆς
 ἄλλος ἀνὴρ τῶν ἡμέτερον μίσον λογάδων ἰδεινυτο· ἐν καθιστορῆσαι μὲν κατὰ
 τὴν ἐκ παιδικῆς ἡλικίας ἀγωγήν, ὅπως ἐξ αὐτῆς λόγον καὶ ἱερωσύνην ἔσχιτο
 ἐπιτηδευμα, καὶ σποὴν ταῦτα καὶ βίον ἀντικρυς ἐκρινει, καὶ ζηλωτὸς εἰσέρ-
 τις ἐν τούτοις τῶν κατ' ἄμφω διαπριφάντων ἰένειτο, τοῖς ὑπερφουῖσι τοῦ τῶν
 ἀμφοτέρων ἐνὸς προτερήμασι, κοσμήσας θάτερον ἀξιοσπειτῶς, ἱερωσύνην μὲν
 τοῖς τοῦ λόγου κατὰ πᾶν εἶδος αὐτοῦ, λόγον δὲ τοῖς τῆς ἱερωσύνης κατὰ
 πᾶ ἀκραιφνῆς ἰδίωμα ταύτης, τοῖς πολλοῖς ὡς ἀληθῶς δυσκατόρθωτον, ὧν
 κεφάλαιον ἡ εὐθύτης ἐστίν, ἣν ἐσπερυσάμενος ἔχει τῶν παρ' ἡμῖν ὡς οὐ-
 δεῖς, ἄλλως ἂν εἴη λογογραφικῆς διαπλάστως ἀποτελέσασθαι· ὁ δὲ ἐπὶ τῆ
 ἀριμῆν τῶν ἐκκλησιῶν ὑποδίσει τετελειῶς ἀρχῆς ἀπ' ἀρχῆς ἐφάνη, ἣν κορω-
 νίδα τῶν αὐτῶ προσόντων καλῶν, γεγονέναι θεὸς φρονόμησαι, τοῦτο δῶσω τῶ
 λόγῳ.

cod. f. 17. h.

sapienter ita censebant, tractatum approbare decreverunt, et cum ita definitibus
 subscripsissent. Cumque iam prima ad romanam ecclesiam legatio peracta fuisset, et
 illinc reversa factam cum Romanis reconciliationem nunciasset; tunc ab imperatore
 aliisque hierarchica dignitate fulgentibus, gravissima deliberatio et exploratio et
 continua acquisitio fit, ob imponendum patriarchali sedi hominem qui omnes in-
 comparabiliter superaret; quandoquidem ille praedictus (Iosephus) ita cum im-
 peratore pactus fuerat, ut si tractatum senior Roma probaret, et eo concluso legati
 redirent, ipse privatus fieret, et alius populi regimen acciperet. Ergo eo remoto,
 ille qui omni sacerdotali virtute incomparabilis erat, doctrinae donis affatim plen-
 us, Iohannes tunc chartophylax, ceu quidam solari luce splendens vir, in praelato-
 rum nostrorum coetu visus est. Porro huius historiam a puerili usque aetate con-
 texere, quomodo exinde litteris et sacerdotio studuerit, ibique spiritum suum vi-
 tamque locaverit, fervidusque illorum imitator fuerit, qui utraque in parte excel-
 lebant, unius praesentia, alterius excellentiam exornans, sacerdotium scilicet litte-
 ris, vicissimque litteras eximiis sacerdotis virtutibus (quod revera multis difficile
 accidit; namque harum virtutum caput est accurata recitudo, quam in suo pectore
 defixam prope nemo apud nos habet); haec, inquam, alterius Iucubrationis materia
 erunt. Quod vero ad praesens ecclesiarum negotium homo hic plane natus iam inde

λ'. Πρὸς τοῖς ἄλλοις ὁ μίγας οὐ χρησταῖς ὑπονοίαις περὶ τῶν Ἰατίνων προσηλυμμένος, θερμὸς ἦν ζήλω τῷ κατ' αὐτῶν καὶ δὴ τὸ κατ' ἀρχαῖς τῶν εἰς σπονδὰς εἰρηνικὰς μετὰ τούτων ἐκίσθαι λόγων ἐξηχγιαζομένων ἀποδοσιπετῶν ὠρᾶτο πρὸς ταῦτα σφοδρῶς, καὶ ἀναβαλλόμενος, οὕτω σκίψισιν ὅποιας μισθόστειρον περὶ τούτων δοὺς ἑαυτὸν, καὶ παντοίαις καὶ ἀνιξισάτοις ἀντιρρησίαις, ἀλλὰ μόνῃ τῇ προλήψει συνυχημένος· κἀπειθὴ πρὸ τῶν ἄλλων προσκαλεῖτο, τὸ ὑπερέχον ὑπὲρ πάντας οἷα πλουτῶν, τὰ τῆς πολυπραγμοσύνης τότε διασαφῆσαι καταλλαγῆς, εἰ μὴ ἀπάδοῖν τῷ ὀρθῷ, τὸ δοκοῦν αὐτῷ κατὰ τινα τρόπον, οὐκ ἀπώκνησιν ἐπὶ τοῦ μίσου διατρανώσαι, μετὰ τῶν ἰτίρων ἐνόστῳ αὐτῷ πολυειδῶν πλειονεῖτημάτων, καὶ τὸ παρῆρησιαστικὸν καὶ λινταῖον αὐχῶν, ἀποτρόπαιον συμβῆναι Ῥωμαίοις ἐπιβούμινος· σφάλλεσθαι πως περὶ τὸ σίβας τούτους ὑποτοπάζων, ἐκ τῆς ἥς ἔφημιν οἰονί πως κοινῆς ὑπολήψεως τῇ χρονίῳ διαμάχῃ ταῖς ἀπάστῳ σχιδὸν ἰσοκιδασθείσης ψυχᾶς κἀπὶ τούτῳ διανιστάμινος μίχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ πολλὰ ὑποστῆναι τῶν ἀλγυνῶν· οὐ μὲν εἰς ὁμολοιομένην αἵρεσιωτῶν συμμορίαν ἀπάστῳ, εἰ καὶ τὰ κατ' αὐτὸν οἱ διαβάλλοντες ἄλλως ἢ καὶ τοῦτο φθάνει λιχθὶν διεφῆμισαν (ὡς οὐδὲ τῶν πρὸ ἡμῶν τινὲς ἀντικαταστάντων αὐτοῖς οὕτως ἀπαρῆνασθαι ἀπιτόλμησαν, κἀν οἱ μὲν τούτων σφοδρότερα καὶ μίτζω τὰ τῆς οὐκ ἀγαθῆς ὑπονοίας ἢ καὶ ἐπιτιμίας εἶχον περὶ αὐτῶν) ἥς ἄρα μοίρας καὶ ὁ πολὺς οὗτος τὸν ζῆλον ἐτύλχανιν ὧν· οἱ δὲ μέσα καὶ πρὸς τὸ εἰρηνικὸν μᾶλλον, ἢ τὸ μάχιμον ῥεπόστῳ· οἱ δὲ καὶ σμικρὰ τίνα πάνυ ι), καὶ τὴν πρὸς τὸ ἐνωτικὸν ἰτοί-

col. I. 18. 25.

a primordiis apparuerit, et quod hanc dotem tamquam corouidem haerentium illi virtutum Deus esse voluerit, id ego tradere litteris adgrediar.

30. Praeter alia hic magnus haud bonis erga Latinos opinionibus praecoccupatus, zelo adversus eos fervebat: cumque coeptum est agitari sermones de pacifico cum illis incedo foedere, hic contra indignari vehementer videbatur, et moras nectere; necdum his pervariis ambiguisque quaestionibus considerationem impenderat; sed praesudicio tantum occupatus manebat. Iam vero cum ante alios vocatus fuit, ut pote summa prae ceteris doctrina pollens, ut laboriosam illam reconciliationem explanaret, nisi forte a recto aliena ipsi aliquatenus videretur, non est cunctatus in publico, praeter reliquas haerentes ei multifarias dotes, confidentiam quoque elatumque animum prae se ferre, piaculum clamans supervenisse Romanis; errare eos in religione suspicans, ex communi ut diximus praekoncepta opinione, quae ex dinturna contentione omnium prope animis obrepserat: atque in hoc tantopere repugnabat, ut molestias quoque multas pertulerit: non quod in manifestam illos haereticorum sectam coniceret; (quamvis accusatores nonnulli aliter quam diximus de eo diffamaverint; prout nec ante nos quisquam Romanorum adversarius id negere ausus est; quamquam iidem graviore atque maiore non rectae sententiae suspiciones et animadversiones circa illos gererent). Itaque in hac hominum classe noster quoque magnus zelum summum exserebat. Interim aliis moderata, et pacem magis quam bellum foventia, placebant: alii minna quaedam esse iudicabant, et quae ntionem

1) Apud Pachymerem lib. V. 11. episcopi graeci communal suffragio declarabant, additamentum sym-

μην ἔχοντα συγκατάειυσιν' καὶ τοῦτο πάντως οὐκ ἄλλοθεν, ἢ ἐκ τοῦ μὴ τὴν ἀληθῆ περὶ αὐτῶν δόξαν τοῖς οὕτω διακειμένοις εἶναι, ἢ μίαν καὶ ἀπλήν καὶ οὐ πολυσχιδῆ καὶ διάφορον κείνηται τὴν διάνοιαν· εἰ δὲ καὶ ἐκ τοῦ μὴ ἀποφανθῆναι τὰ περὶ τούτων συνοδικῶς ἐρεῖν τις ἰθίλι, πειθοίμην ἂν ἔλωγ' καὶ τίνα πρὸς τοῦτο ἄπειρ οἱ νῦν ἀπὸ κοιτίας ἐρεύγονται, καὶ ἀδειῶς δρᾶν ἀπαυδιάζονται' πλὴν οὕτω μὲν ὁ τοιοῦτος προδιατεθειμένος ἀπαίσια τὰ τῆς οἰκονομίας ἤσειτο, καὶ οὕμινου ὅλων παραδεικτὰ, κᾶν μυρία ἴς ἐπάξῃ τούτων καὶ ἀνύποιστα τὰ θειὰ, μὴ τῶν δογματικῶν λόγων τὸ ὄρθον ἐχόντων καὶ ἀκλιτίς.

λα'. Ἐπεὶ δὲ μόλις ἐπῆλθεν αὐτῷ κατὰ τίνα συγκυρίαν καλαιᾶ τινι βίβλῳ ἐγκύψαι συλλογῆς πεπληρωμένη πατρικῶν θεολογιῶν 1), εἰς ὧν τελειώτερον ἔωρα τὸν ἐπὶ τῇ τῶν ἰκκλησιῶν συνελύσει συνασπισμὸν, οὐκ ἀνήκειν ἑαυτὸν πρὸς μικρὰν ἄνοιαν ἀπιδεῖν, οὐχ ἑτέρω τινι συμμερισθῆναι μερίμνη, ἀλλὰ πᾶσαν θεολογικὴν τῶν πατέρων βίβλων συναγωγὴν, πάσας δογματικὰς τούτων παραδόσεις ἀθροίσας, ταύταις ἑαυτὸν δίδωσιν ὀλικῶς, καὶ πανημεροῖς τούτων ἀνέλιξιν ἐσχολεύσας, καὶ πανυχλοῖς μελέταις προσετιτικῶς, εὐρίσκει μᾶλλον ἐντεῦθεν καταφανῆ, καὶ μεγάλην τὴν ἐπὶ τῇ δηλωθείσῃ ἀπραγματεία συγκρότησιν' εἰδ' οὕτω καὶ τὴν ἱστορίαν ἀνωθεν ἀκριβῆς ἀνιχνύσας, καὶ τὸ πᾶν ἐπιμιλῶς κατοπτεύσας ἀπαθείσι νοδὸς ὀφθαλμοῖς, ὡς ἄπειρ ὁ πα-

cod. E. 10. B.

potius suaderent : quae omnia haud aliunde eveniebant, quam quia vera de Romanis sententia animis ita affectis non inerat ; quae videlicet unam simplicemque, non variam multiplicemque, habet notionem. Quod si quis mavult dicere, hanc perplexitatis causam fuisse, quia nihil adhuc synodice de ea re constitutum erat, adsentiar et ego. Quaedam denique et hodierni tamquam a ventre eruciant, temereque agere audent. Interim noster hic ita affectus, detestabilem esse tractatum autumabat, et omnino non admittendum, quantumlibet quis intoleranda quoque mala ei impingeret ; nisi res dogmatica recte se haberet et immobiliter.

31. Sed enim casu cum postea incidisset in veterem quendam librum, plenum sylloge theologiarum ex patribus auctoritatum, ex quibus liquidius agnoscebat concordiae ecclesiarum defensionem, non est passus vel minimum otiari, aut aliis curis distrahi, sed quaequid theologiarum librorum ex patribus erat, congerens cunctasque horum dogmaticas traditiones conglobans, harum studio se totum dedit, totosque dies his pervolutandis insumens, et nocturnis etiam meditationibus incumbens, manifestiorem adhuc comperit erga praedictam tractionem favorem. Mox et antiquam

lofi a se non reprehendi quasi falsam doctrinam aut impiam ; verum tantummodo id repudiari ne quid novi, ni putabant, feret.

1) Dicit volumen *χρῆσιμος* id est auctoritatum ex ss. biblitiis, sed praecipus ex patribus, cooecretarum. Ea late collectione utuntur idem loh. Vecus elique auctores apud Allatii Graecum orthodoxiam, et nunc idem paulo post faciet *Necochita* noster ; quo fit ut aecedem saepe auctoritates, vario tamen ordine et usu, apud praedictos occurrant. Parem collectionem, falso lecobitarum dogmati accommodatam, vidimus in codice vaticano, et pro re nata eilbi recitavimus. Item et editi a nobis *Anastasius presbyter de rectis dogmatibus*, et *Leontius atque Iohannes de sacris rebus*, nobilissimi auctores, ad hoc fere collectionum genus pertinent.

τριαρχίουςας Φώτιος ἠθετήκει, τὴν ἔριν οἱ μετ' ἐκείτων χρόνου πολλῶ δια-
σπῆματι βουληθέντες ἀιμορφώσασθαι, λαβόντες αὐθις ἀνικαλίεαστο, καὶ
κατὰ διαδοχὰς ἕτεροι μετ' αὐτοὺς εἰληφότες ὡς ἐπὶ ὁμολογουμένοις τοῖς
ληφθεῖσιν ἐπὶ παραδοχῇ, καὶ μὴ περὶ καθυποβληθεῖσι, τὰ τοῦ σχίσματος
ἐκραταίωσαν, καὶ τῆς καιρικῆς δεημίραι παραβροῆς κρατυνόμενα, μετατίθησι
τὸν ζῆλον ὑπὲρ τοῦ παρῆρσιάσασθαι τὴν εἰρήνην μέσον τῶν πρωτεούτων ἐν χρι-
στονύμοις ἀμφότερων ἰθῶν, καὶ μίγα καὶ ὑψηλὸν λογιζέσθαι καὶ οὐράνιον,
εἰ μηδαμῶς τοῦ λόγου τῆς εὐσεβείας λυμαινομένου, μιταξὺ Ῥωμαίων τε καὶ
ἡμῶν κατ' ἀλλασσομένων, καὶ σπινδομένων ἀδιελφικῶς, διδασκαλικαῖς τῶν ἐπὶ
θεολογίᾳ διαλαμφάντων πατέρων ἐισπήσεις καὶ διαταλαῖς, καὶ τοῖς ἰθίμοις
ἀπαραιοιήτων μινόντων, τὸ τῆς ὁμογνωμοσύνης ἀγαθὸν ἐπιβραβυθεῖν, καὶ ἢ
ἐπὶ κατῷ ἐσκήψασα πάλαι διαλυθεῖν διχόνοια· καὶ ἦν τοῦτο τὸ ἐξῆς σπου-
δὴν οἰκίαν ποιούμιος.

λβ. Ἐν ᾗ καὶ πρὸ τῶν ἄλλων, τὸ ἴε τῶν ἔχον ἐκεῖνο κατιδεῖν ἄξιον, ὅπερ
οἱ κατὰ τοῦ ἀνδρὸς εὐρεισιλοοῦντες ὡς τι καὶ αὐτὸ τῶν ἰσχυροτάτων ἐπάσουσι
φάσκοιτες, πῶς ἄρα, κλεινὸς ὢν ἐπὶ σοφίᾳ καὶ περιβόητος, οὐκ ᾗθει καὶ
πρώην, ἤνικα τὰ τῆς ὑποθέσεως ἀπωθεῖτο, τὰ πρὸς σύστασιν αὐτῆς ἀφο-
ρῶντα θεολογικὰ τῶν πατέρων βήτα, ἀλλὰ τότο μὲν πολλῇ τῇ παρῆρσι
χρυσάμενος, ταύτην ὡς παντελῶς ἀπόβλητο ἀπιτρίπειτο; μεθύστερον δὲ τὰ
τοιούτα πατρικὰ δόγματα διερευνησάμενος εἰδέναι διαγοριῦναι, καὶ ἐξ αὐτῶν
ἔχιν αὐτὴν τὸ ὑπαραδέκτον διατίεται; μὲν τοι ἴε καὶ οἱ ὡς ἴινα ταῦτα τῶν
ἀκαταγωνίστων ἀντιτιθέιντες, οὐκ ἀπαρηγόστοι ὡς καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς οἱ
περὶ λόγους περιελκίεις τῶν θεολογικῶν χρήσεων οὐκ ὀλίγας ἐπὶ τῇ πολυ-

historiam accurate scrutans, imperturbatisque mentis oculis contuens, quomodo nempe
quae patriarcha ipse Photius aboleverat, ea deinde illi qui discordiam post mul-
tum temporis intervallum instaurare volebant, in medium rursus detulerint; et alii
aliis succedentes tamquam certa ea habuerint, neque igni tradita schismatis acta
apud se retinuerint, temporumque lapsu confirmata putaverint; noster, inquam,
selum suum ad pacem inter duas primarias Christianorum gentes animose revocan-
dam convertit: et grande ac sublime, et caeleste opus existimavit, si minime laesa
religionis rectae doctrina, inter Romanos et nos reconciliatis et fraterne compactos,
ex magisterio meliorum in theologia patrum, doctrinis et constitutis, ritibus cete-
roqui invariatis, concordiae bonum stabilliretur, et funesta quae iamdiu ohreperat
dissensio auferretur. Atque haec in re posthinc mente tota defixus erat.

32. Interim et illud observandum est, quod huius hominis calumniatores ceu
validissimum quid intorquent, dicentes: quomodo hic tam sapientia inelytus et ce-
lebratus, antea nescivit, quo tempore tractatu repugnabat, theologica patrum dicta
quae unionem spectabant? quomodo trunc multa fiducia utens, hanc ut omnino re-
pudiandam aversabatur? postea vero easdem has patrum sententias scrutatus, con-
cordiam hanc se cognovisse admittendam contendit? Atqui isti, qui hoc veluti inex-
pugnabile argumentum adferunt, non negabunt, homines apud ipsos quoque lit-
teratura claros, theologicas nunc primum haud paucas auctoritates cognovisse, dum

πραγμοσύνη τῆς βῆθειας ἴνωσαν ὑποθέσεως, ἃς οὐκ ἤδεισαν πρὸ αὐτῆς· καὶ τί τὸ ἔξ ὧν ἀντιθέσει κέρδος, εἰ τὸ ἴσον αὐτοῖς ὑπερέθεσται; εἰ μὴ που κέρδος εἶναι νομίσαιεν τὴν τῶν φθασάντων γνωσθῆναι σφίσι θεολογικῶν διδασκαλιῶν παράτροπην ἐκ τοῦ καταφανοῦς τῆς ἰνολίας εἰς σημασιῶν ἑπιθολώσεως, καὶ ἐτερότητας, μόνον εἰ καθ' ὅρθως δυνεθεῖεν τὸ σπουδαζόμενον ἄλλ' ἢ τοῦτου θεωρία τοῖς ἐφεξῆς ἐπιτισιόερα γινέσεται· νῦν δὲ οὐδὲν ὄφελος, ἔξ ὧν καταθρασυνοῦνται τοῦ ἀνδρὸς οὗτοι· καὶ γὰρ ὡσπερ ἦνεκα κατὰ Ῥωμαίων ἰσφάδαζεν οὐχ ὑποτρέσας ὠφθη τὴν αὐτῶ δοκοῦσαν ἀλήθειαν μεταλλοροῦσαι διάφορον τῆ διαλεφεθεῖση προλήψει κικρατημένος, οὕτω μετὰ τὸ διαγνώσαι τὸ τῆς προκειμένης πραγματείας ἀπαρισπαστόστον ἔξ ὧν ὠφθη μεταλλεύσας πολλῶν καὶ μετὰλων, καὶ οὐμνουν ἀξίω ἀποκρυβῆς, ἰθυῖνως ἦν κατέχων τὸ τῆς διαγωγέσεως ἀραιφνής, καὶ μὴ ὑποπτήσων, μήτε μὴν τὰ πρὸς ἀποδοχὴν τοῦ πλήθους μεταδιώκων, ἀλλ' αὐτὸ τὸ διαγνωσθῆν εἰς ἀλήθειαν φανερωθῆναι ποθῶν, ὅσα πρὸς τῶ ἀλωβήτω κικτημένοι καὶ τὸ λυσισιλιές, καὶ τοῦτο τοῖς πολλοῖς λίγειν πρὸς ἀρίσκειαν προσιμώμενος, ὃ δὴ καὶ πρὸ τῆς πατριαρχίας διαγυγέλλων ὑπῆρξε καὶ συνιστῶν εὐδύτῃ διαθέσεως.

λγ'. Ἐπει δὲ καὶ ὁ καιρὸς τοῦτον ἐκάλει τὸ πατριαρχικὸν ὑπερίχον ἀναλαβεῖσθαι λιτουργημα, καὶ τὰ τῆς ψήφου γέγονεν ἐπ' αὐτῶ, ὡς προδιειληφότες ἱνεχαράξαιεν, ἐκ κοινῆς δηλαδὴ συμφωνίας τοῦ τῶν ἀρχιερίων πληρώματος, καὶ τὰ λοιπὰ πάντα προίβη, κατὰ τὴν τῶν ἱερῶν καὶ θεῶν κατόντων ἀριβίβειαν, ἢ χειροθεσία, ἢ τελεσιουργία, ἢ εἰς τὸν ἱερὸν θεῶν ἐνίδρυσις, καὶ ὅσα τούτων τελεωτικὰ καὶ τῆς χάριτος, διανίσταται μὲν νεφαλίως

huius negotii tractatio ferret, quas antea non perviderant. Quid igitur hac sua obiectione lucrantur, si res eadem apud ipsos item usvenit? Nisi forte lucrum esse arbitrantur, earum, quas nuper agnoverunt, theologiarum doctrinarum distortionem a perspicua rei notione ad significatum obscuraciones et corruptiones, dummodo scopum suum adsequi possint. Verumtamen de hac re disquisitio in sequentibus accuratior fiet. Nunc nihil proficiunt, dum haec Iohanni audacter obiciunt. Etenim sicut antea Romanis vehementer iratus, minime timidum se praebat, sed veritatem, quam putabat, magna voce et clamosa praedicabat, supradicto praesudicio occupatus; sic item statim ac sensit propositae tractationis aequitatem, ex his multis magnisque argumentis, et celari minime dignis, quae nuper scrutando cognoverat, rectè ad veri disquisitionem tendebat, nihil timens, nec plebis gratiam captans, sed rem cognitam in veritatis lumine poni desiderans, quicquid videlicet cum rei sanitate utilitatem quoque conferret; idque multis dicere omissis placendi studio malebat, prout etiam ante patriarchatum profiteri ac tueri secundum animi sui rectitudinem consueverat.

33. Postquam vero eum tempus ad patriarchale ministerium suscipiendum vocavit, et suffragia in eum convenerunt, ut in superioribus diximus, ex universali episcoporum consensu; et postquam reliqua omnia canonico rigore sunt peracta, manuum impositio, consecratio, et in sacra sede repositio, et quotquot alia sacramenti huius sunt propria; statim ille vigilanter ad omne debitum pastorale officium

πρὸς πᾶσαν τὴν ἀνήκουσαν αὐτῶ ποιμαντικὴν ἑργασίαν καὶ διδασκαλικὴν διέξω-
 γωγὴν, καὶ πνευματικὴν ἑτίραν ἐπιγυλὴν¹ περὶ σωλείτου δι' ποιεῖται καὶ
 τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος μέριμνα τῶν ἐκκλησιῶν ἀμφοτέρων, κυριώτερον δ' εἰ
 cod. L. 18. a.
 II. Cor. XI. 28. πῶν ἀπαῶν κατὰ Παῦλον τὸν θεοκλήρικα² εἴπερ ἀμφοῖν καὶ αἱ λοιπαὶ συλ-
 λαμβάνονται, καὶ εἰς καθολικωτέρας ταύτας αἱ κατὰ μέρος πᾶσαι πανταχόθι
 ἀνάγονται 1), καὶ τὸ πρὸς ἰνωτικὴν ἀλληλουχίαν ἑκατέραν ἰδραιωθῆναι τοῦ
 πωτὸς ἀξιοῖ³ ἔνθεν τοὶ καὶ τὰ κατασπουδαζέιντα οἱ ταῖς συχναῖς ἀναμο-
 χλεύσεισι τῶν γραφῶν προτείνει τοῦ μίσου, καὶ λόγους ὅλους συντίθεισιν ἐξ
 αὐτῶν, κἄν τῶν αὐτοῦ ἑμπεριεχομένων πατρικῶν θροισμάτων, καὶ θεολογι-
 κῶν ἑρμηνειῶν, καὶ διασαφῆσεων, τὴν τῶν δύο ἑνωῶν ἔνωσιν ὡς ἀγαθὸν παρι-
 στῆ, καὶ ὡς ἀσπαστὸν δικινύει καὶ ἀξιοπαράδικτον καὶ μηδὲν ἑμποδῶν ἑν-
 τεῦθῃν εἶναι τῇ ἀληθείᾳ διασαφεῖ τοῖς οικείοις ἀμφοτέρων τηρουμένων ἑδί-
 μοις, καὶ κατὰ τὸ τῆς ἑνοίας συνεχομένων εἰλικρινές· καὶ ἂ μὲν ἐπὶ τούτῳ
 συντελεῖται θεμιτοῖς ὡς ἀσφαλείς, τοῖς θεοιδίσι διδασκαλοῖς ἑπηρειδόμε-
 νος, πάρισιν ἄρα διαμιμνηκότα 2), καὶ ὁ βουλόμενος ἀρῆπει κριτηρίῳ τοῦ
 συνιδότος κατιξετάσαι, γνοῖν ἂν, ὅσοια καὶ οἷς τισιν ἑστηρίζονται, κἄν
 ἢ κακία τῶν κατ' αὐτοῦ χαιρικῶν ἑρμαιοῦ λαβοῦσα, καὶ τὸ προκατελιθῆναι
 τὰ πλήθη κατ' Ἰταλῶν, μισάλα εἰς ἑξουδέωσιν καὶ διαβολὴν τοῦ ἀνδρὸς
 ἰσκαίωρσεν, ὅπως τὲ σφοῖσι τὰ σκαίουρηθίεγτα ἑπισυσταῖν, ἀφανισμῶ παρα-
 δοῦσαι τὰ συγγραφέιντα οἱ προειδυμῆθη καὶ ἔσπευσε, καὶ προσίτι τοῖς κατ'
 ἡμέραν ἑφειρισκομένοις ἐπὶ ῥαδιοργίᾳ καὶ πωτὸδαπῇ κακώσισι διανοῖς εἰς
 τοῦτο σπυδέει καὶ διαμιλλᾶται διητικῶς.

semet intendit, ad doctrinalem instructionem, et spiritalem quamlibet occupationem. Sed et plurimi momenti aestimavit hanc de qua loquimur duarum ecclesiarum, vel ut verius dicam, omnium, veluti sacer praeco Paulus, curam: siquidem his duabus ecclesiis reliquae etiam continentur, atque ad has tamquam generales, ceterae omnes singillatim undique reducuntur; et ab unionis concordia, stabili omnia iudicabat. Propterea et sententiam suam crebris, ut ita dicam, sacrarum scripturarum vectibus in medium adductis sustentat, et integras orationes ex his componit; et cognitissimas ab se patrum sententias et theologicas interpretationibus et explanationibus, duarum nationum unionem ceu bonam optabilemque demonstrat, et nihil esse veritati contrarium declarat, suis utrique conservatis ritibus, et retenta puritate sententiae: quae denique de hac re scripsit, ea authenticis mirificisque doctoribus stabilis. Ecce illa prostant; et qui volet aequabili conscientiae criterio ipsa perspicere, profecto agnoscat, quae et quibus innitantur. Quamquam malignorum contra patriarcham perversitas, ansa arrepta ex populi adversus Latinos praeeiudicio, magna molitur ad viri accusationem atque perniciem: et ut sua maleficia consistant, exitio tradere editas ab eo scripturas studet et satagit; et praeterea novis

1) Recte, nam quidquid rei christianae in orbe est, a duabus principalibus manat ecclesiis romana et graeca; dogmata nimirum, ritus plerique etc.

2) Multa Verci reapse scripta supersunt in Allatili Graecia orthodoxa. Nos quoque reliquias alias in codd. val. vidisse meminimus.

λδ'. Ἴνα δὲ τὸ λοιπὸν καὶ ἡμεῖς ὅπως ἀρχῆθην εἶχομεν Ἰνὸμης εἰς ταῦτα, καὶ ὅπως διηγήσοιμεν ἰφεξῆς, καὶ πέρας τίσαι καὶ ποίοις λόγοις δογματικοῖς καὶ διδάγμασι θεοσόφοις τῶν ἐπὶ θεολογία κλίος μίγιστον ἀπεινεκαμείνων πατέρων ἰνασμινασάντες· τὰ τῆς ὑποθέσεως εὐ προσεκκάμεθα, παραστήσωμεν ὡς ἂν ταῦτη καὶ ἡ ἐκ τῶν τοιούτων λόγων ἀπάρτι προτιθεῖη διάγνωσις, ἀνωθεν ἐροῦμεν, ὡς οἶον τι βραχυλοθήσαντες. Λαμβάνει καὶ μὲ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ταύτης πραγματείας ἡ κίνησις κατ' ἀρχὰς ἐπιδοιαζόμενον οἰονεὶ πως αὐτῆ καὶ ἀμφιβαλλόμενον δι' αἰτίας ἄσπερ καὶ ἕτεροι τῶν μὴ σφοδρότερον κατὰ λατίνων τραχυτομέτων, ἀλλὰ μόνον Ἰηρούτων, τὸ ὡς ἔσχε ἴδιονος ἐπ' αὐτοῖς εἰς διάσταςιν Ἰῶν δὲ ἰε σφῶν ἔνεκα λόγων ταλατῆουμένων ἐκάστης ἡμέρας, καὶ πρὸς τοὺς αἰεὶ τελομένους τούτων μίσειον ἰε καὶ ἡμῶν εἰς ἐμπρέπουσαν κοινωνίαν ὁμοφρονοῦσι πᾶσι χριστιανοῖς· καὶ τινων παρενιρομένων μόνους καθηκόντων ἰερωμένοις, ὡς ὁ δεῖνα πατριάρχης Μανουὴλ καθέσθηεν εὗτος, ὁ καὶ πρόην μνημονευσθεῖς, μετὰ τῆς ὑπ' αὐτὸν ἰεραρχικῆς τῶν ἀδελφῶν ἀμφύρωως τοὺς ἀπὸ τῆς νήσου Σικελίας τῆ Νικαίων ἐπιδημήσαντας μοναχοὺς, καὶ παρ' ἐπισκόπων ἰταλῶν χειροτονηθέντας συνιρατεύειν τοῖς ἡμετέροις ἰδέξατο, καὶ τὴν εἰς τοῦτο προτροπὴν σφίσιον ἰπράφον ἰποιήσατο. Καὶ ὡς ὁ ἐν πατριάρχῃς ἀοίδιμος σφρὸ αὐτοῦ καὶ συνάμα τῆ ἀδισύνη τόν τι βιον καὶ τὸν λόγον πολυῶντος ἰερμανὸς, τοῖς ἐν τῆ Κύπρω τὸν ἰερατικὸν ἀποπληροῦσι κατάλογον, τὴν ἀκαιτουμίναν ὑπακοὴν θίσθαι τῶ Ῥωμαίων προῖδρω συνοδικῶς ἰντιτίλατο. Ἐτι τι ἕτερος ἐπ' αὐτῶ τοιούτων ἕτερον σφωραχίνας καιροῖς ἰδίοις ἰγνώριστα· καὶ ἄλλος αὐ ἄλλο Ἰῶν, ἂ πολλὰ καὶ σφαρὰ πολλῶν σφατριαρχικῆ κλιζομένων

cod. f. 30. n.

quotidie commentis, improbitate ac omnimoda malitia imbutis, ad hoc tendit atque connititur.

38. Ago vero quænam fuerit nostra quoque ab initio sententia, et quo deinceps animo affecti fuerimus, et denique quibus qualibusque dogmaticis dictis theosophisque doctrinis patrum in theologia summam gloriam adeptorum acquiescentes, susceptum tractatum libenter admiserimus, in reliquis referemus: atque ut sic ab his quoque sermonibus ex hoc tempore proponatur disquisitio, rem altius repetemus, maiori qua fieri poterit brevitati servientes. Invenit me quoque ecclesiastici huius negotii commotio initio dubitantem ac veluti titubantem, ob easdem causas qua ceteri, qui non tantopere Latinis erant infensi, sed eam retinebant tantummodo, qua reapse existebat, ab illis secretionem. Ceteroqui ponderabam quotidianos inter illos ac nos sermones et actus, qui concordiam debitam inter omnes christianos suadebant. His nonnulla adnectebam, quæ sacerdotes proprie spectabant; velut ille se gessit patriarcha Manuël, quem et antea memoravimus, cum suo sacerdotali fratrum coetu, quum venientes de insula Sicilia Nicaeam monachos ab episcopis italis ordinatos, ut sacerdotio cum nostris fungerentur admisit, atque hanc ipsis facultatem scriptam tradidit. Item inelytus ante eum, et præter sanctitatem, vitæ genere ac literatura valde celeberrimus Germanus, iis qui in Cypro sacerdotum albo adscripti fuerant, mandavit cum sua synodo, ut romano antistiti debitam obedientiam præstaret. Sed et alium in re simili ita egisse propriis temporibus, exploratum est: et alium rur-

μεγαλειότητι χρόνου διαφόροις παρὰρροαῖς ἐκρηθήθησαν ἔξ ὧν οὐκ ὀλίγοις καὶ ἡ διὰ γραφῶν εἰσότης ἐμφέριται. Τούτων γυμναζομένων οὕτω καὶ διευκρινουμένων ἐπὶ τοῦ μέσου Ἰρραῶς, οὐ καινὸν εἶναι διανοίτο μοι δῖέρξαι καὶ τὴν ἐν τοῖς ἱεροῖς διπτύχοις τοῦ Πάπα κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἔθος ἀναφορὰν καὶ λοιπὸν εἴ τι τῶν ἐπ' αὐτῇ ζητηθέντων κεφαλαίων εἰς εἰρηναίας σπονδάς, τῆς κοινῆς οὕτως ἀμφοῖν ἐνεργουμένης πραγματικῶς οὐκοῦν καὶ ταῦτα στέρξας καὶ ἀσπασάμενος, ὡς τοῖς τοῦ πατριαρχεῦσαντος Φωτίου μετίπειτα τὰς ὁψίς ἐπίβαλον, καὶ τὸ πυρίκαυτον ἐκείνων ἔνων, καὶ ὅσα μὲν τούτοις διειληπταί, ἐναγκαλίσασθαι μᾶλλον ἐπηξήθη μοι τὰ πρὸς ἔνωσιν ἀποχρώντως, μαθόντι τὴν ὅπως παρισείδω τῶν σκανδάλων ἐπιφορὰν ἐκ φιλαρχίας ἀρξαμένην, καὶ εἰς λόφους ἐκκορυφωθείσαν φιλονικίας μαχίμου καὶ ἔριδος ἔξ ὧν καὶ τὸ προσισχηκίαι τοῖς τῶν πατέρων ῥήμασιν ἀναχθεῖς, τούτοις τιλειώτερον ὀδηγεῖσθαι πρὸς τὴν εἰρήνῃ ἐγνώρισα τούτοις καθάρωτερον ἰωράκειν πρὸς αὐτὴν ἀνάγισθαι τὸν αἰρούμενον τούτοις κατελιθῆναι ἰδράξασθαι τὸν ἐξέλιοντα οἱ δὲ καὶ παρίτωσαν ἄρτι καὶ λεγίτωσαν τὰ αὐτῶν, ὅπως γνοῖν οἱ μὲν ἡμᾶς παρ' ὧν ἡμεῖς διεγχευόμενοι, καὶ οἷς ἀριδὴλως ἐκρησιμένοι τὰ ἴης ἰνοποιοῦ μοίρας ἐπισβεβύσαμεν καὶ πρισβεβύμεν καὶ πύρας, ὅππ πρὸς ταῦτα τοῖς λογικώτερον ἀντικαταστάσαι ἐξεκυλύθη τὸ θειλόκαχον.

Λέ. Πρῶτος μὲν οὖν Ἀθανάσιος ὁ πολὺς (ἴν' ἐκ τοῦ τῶν ἱερῶν δοξμάτων πρώτου Θεμιλάου, καὶ ἀρραγοῦς χρυσίους εὐτυχεῖ Θεαλάμῃ κατὰ τὸν εἰσόντα * κίονας ὑπόσῆσωμεν) ἐν τῷ λόγῳ ὃς ἐπιτίτραπταί ἔλαγχος ὑποκρίσιως τῶν περὶ Μελλήτιον καὶ Εὐσέβιον, οὗ ἡ ἀρχὴ, ἄνθρωπος καὶ ὁμοίωσιν Θεοῦ γέγονε, φησὶν " ἦν δὲ ἀδύνατον ἐν τῇ τῆς Τριάδος δόξῃ τὸ πνεῦμα δοξάζεσθαι μὲ

sus aliud, quae multa a multis in gradum patriarchalem sublimitatis diversis temporibus acta sunt; a quibus non pauci testimonium quoque scripto exaratum impetrarunt. His ita examinatis et publica in luce diudicatis, nihil iam novi mihi visum est, si admittatur in sacra quoque diptycha Papae iuxta priscum morem commemoratio; et si quid reliquum est controversorum capitulorum, ad pacificam conciliationem deducatur, communionem sic utriusque gentis pragmatice effecta. Porro haec eo libentius admisi, postquam Photii patriarchae rebus mentem intendi, et illam combustionem cognovi, et quotquot alia mihi comperta fuerunt; tunc magis mihi cupiditas crevit ad unionem accedendi, praesertim gnaro quod scandalorum inventio ex ambitione coeperit, et in verba rixosa eruperit contentionis atque discordiae. Unde ego patrum dictis adhaerere compulsus, ab his denique ad pacem me deduci cognovi; ab his purius vidi me ad illam trahi spontaneum; ab his intellexi meam confirmari voluntatem. Isti ergo (patres) in medium prodeant; et propriam sententiam dicant, ut posterī nostri agnoscant quibusnam nos excitati, et quibusnam aperte confisi, unionis partes secuti sumus et sequimur: postremo quomodo iis, qui subtilius his rebus contradicebant, abstersa sit voluntaria malitia.

35. Primus itaque praestans Athanasius (ut ex primaria et immobili sacrorum dogmatum basi aureas beato thalamo, ut ait ille, columnas subiciamus) in sermone qui inscribitur reprehensio simulationis Meletii et Eusebii, qui incipit: homo ad

„ προδικῶς ὅν ἐκ Θεοῦ δι' υἱοῦ, ἀλλὰ ποιητικῶς ἐκ Θεοῦ γενεῶν, ὡς λέ-
 „ Γουσιν., Ἐν ᾗ ἐκτιθεταί διαλέξει ὀρθοδόξου καὶ μακεδονιανοῦ, φησὶν ἴαν
 „ οὐν διειχθῆ τῆς αὐτῆς εἶναι φύσεως καὶ Θεόπτος τῷ υἱῷ καὶ τῷ πατρὶ τὸ
 „ πνεῦμα, τὸ ἐξ αὐτοῦ τοῦ πατρὸς διὰ τοῦ υἱοῦ ἰχθυοῦν, καὶ προσκυνητὸν
 „ ἀποδιεχθῆσαι. „ Ὁ τὴν θεωρίαν οὐρανομήκης μίσις Βασιλεῖος ἐν ἑνὶ τῶν
 „ κεφαλαίων, οὗ ἡ ἐπιγραφὴ, διὰ τί μὴ καὶ τὸ πνεῦμα υἱὸς τοῦ υἱοῦ, φη-
 „ σὶν ὅτι οὐ διὰ τὸ μὴ εἶναι ἐκ Θεοῦ δι' υἱοῦ, ἀλλ' ἵνα ἡ Τριάς μὴ πλη-
 „ θος ἀπειρον νομισθῆ, υἱοὺς ἐξ υἱῶν ὡς καὶ ἐν ἀνθρώποις ἔχειν ὑποπιευ-
 „ θῆσα. „ Καὶ μετ' ὀλίγα ἄ δια τούτου τὸ μὲν ἐκ Θεοῦ τὸ πνεῦμα εἶναι,
 „ τρανῶς ἐκήρυξεν ὁ ἀπόστολος λέγων * Τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἰλαβόμεν
 „ καὶ τὸ δι' υἱοῦ πεφηνῆται, σαφῆς προσηκνεν, υἱοῦ πνεῦμα ὀνομάσας αὐτὸ,
 „ καθάπερ Θεοῦ καὶ τοῦν Χριστοῦ προσηκνεν, καθάπερ καὶ Θεοῦ πνεῦμα ὡς
 „ τοῦ ἀνθρώπου. „ Ὁ τὴν κλήσιν ἀρμοζόντως τοῖς ἔργοις λαχὼν Γρηγόριος ὁ
 „ Θαυματουργὸς ἐν τῷ λόγῳ, οὗ ἡ ἀρχὴ, ἔχθιστοι καὶ ἀλλότριαι τῆς ἀποστο-
 „ λικῆς ὀμολογίας, οἱ τὸν υἱὸν ἐξ οὐκ ὄντων λήγοντες, φησὶν ἄδινῆτου μὲν
 „ ὄψος τοῦ πατρὸς, ἰεννηθῆτος δὲ τοῦ υἱοῦ ἐκ πατρὸς, τοῦ τε πνεύματος ἐκ
 „ τῆς οὐσίας τοῦ πατρὸς δι' υἱοῦ ἀδίως ἐκπεμφθῆτος.

cod. I. 21. 2.

* 1. Cor. II. 13.

λγ'. Ἀλλὰ τί ταῦτα τάχα ἂν εἴποιεν, οἱ τῶν ἡμῶν ἰχθυοῦντων ἀντι-
 ποιούμενοι, πρὸς τὴν ἢ ἴθισθε μετὰ Ῥωμαίων καταλλαγὴν, ἰκπορεύσασθαι
 κᾶκ τοῦ υἱοῦ κρυπτόντων τὸ πνεῦμα τὸ αἴσιον; ὃ βέλτεστοι, ἡμεῖς ἐκ τοῦ πα-
 τρὸς ἰκπορεύσασθαι τὸν παρὰ κλητὸν δόγμα παραδιδόμενον ἰδόντες καὶ στίρ-
 γοντες ὡσαύτως ἐξ αὐτοῦ φυσικῶς καὶ οὐσιωδῶς ὑπάρχειν καὶ πηγάζειν, καὶ

similitudinem Dei factus est, ait. «Erat autem impossibile in Trinitatis gloria Spi-
 » ritum glorificari, si non procederet ex Deo per Filium, sed creatura Dei esset,
 » ut isti dicant. » Tum in dialogo orthodoxi cum macedoniano ait. « Si ergo de-
 » monstrabitur eiusdem esse naturae ac divinitatis cum Filio et Patre Spiritum, qui
 » ex ipso Patre per Filium profusus est, is adorabilis quoque et colendus compro-
 » babitur. » Ille autem qui contemplatione usque in caelum adsurgit magnus Basi-
 lius in uno capitulorum, cui titulus, cur non etiam Spiritus sit filius Filii, ait.
 « Non quod non sit ex Deo per Filium, sed ne Trinitas multitudo infinita reputetur,
 » si filios ex filiis, ut inter homines usuvenit, habere eam suspicemur. » Et paulo
 post. « Quamobrem quod ex Deo quidem sit Spiritus, manifeste praedicavit aposto-
 » lus dicens: Spiritum, qui ex Deo est, accepimus. » Et ex Filio effulsisse, perspi-
 » eum fecit dicendo ipsum Filii Spiritum, quemadmodum Dei; et mentem Christi
 « appellando; uti et Dei Spiritum, quemadmodum hominis. » Qui agnomen operibus
 suis conveniens sortitus est Gregorius thaumaturgus in sermone, cuius est initium:
 infestissimi et ab apostolica confessione alieni, qui Filium ex non extantibus ortum
 dicunt, sic ait. « Cum ingenitus sit Pater, genitus sit Filius ex Patre, et Spiritus ex
 » Patris substantia sit per Filium sempiternaliter emissus. »

36. At enim quid haec (dicent fortasse adversantes inimici nostri) ad illam
 quam cum Romanis fecistis conciliationem, qui ex Filio quoque Spiritum sanctum
 esse praedicant? O optimi! Nos quod ex Patre procedat Paraclitus, dogma esse

ἀναβλύζειν, καὶ ὅσα λοιπὰ τοῖς Θεολόγοις ἀνδράσιιν εἰς παραστάσιιν ἐλήφθη
 τῆς ἐκ πατρὸς αἰδίου κροῦδου τοῦ πνεύματος, εἴτ' οὖν ὑπάρξειω, ἢ καὶ ἐκ-
 φάνειωσιν οὐδὲ τὸ διὰ τοῦ υἱοῦ φυσικῶς ὑπάρχειν, ἀγνωσοῦμενοι ἡμῖν ἐγγύ-
 ροι, ἀλλὰ καὶ τοῦτο πρὸς τῶν Θεοσόφων πατέρων μνηθεῖν τραυῶς, ἐτί τι
 τὸ δι' αὐτοῦ προῖται καὶ προχίτθαι, καὶ ὅσα τοιαῦτα τὴν δι' υἱοῦ θελοῦσι
 τοῦ ἀγίου πνεύματος αἰδιοι κροῦδοι, εἴτ' οὖν ἐκφανοῖν, ἢ καὶ ἐκπέμψαι,
 ἡσασάμεθα τι καὶ ἀσπαζόμεθα· καὶ κροῦς τῶν αὐτῶν θεῶν διδασκάλων ἐν-
 τεῦθε ἐδηγθεῖντες, ἐρηνηῦσαι μετὰ τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας ἡρετισάμεθα,
 οὐχ ὅσιιν κρινάττες, ἐν οἷς ἢ τῆς σημασίας ἐλικρίνεια τὸ σύφνον παριστᾶ,
 διαμάχισθαι· εἰ γὰρ τὸ δι' υἱοῦ φυσικῶς καὶ οὐσιωδῶς ὑπάρχειν τὸ πνεῦμα
 τὸ ἄγιον κατέχοντες ἀσφαλῶς, οὐ παρ' ἐνός ἢ καὶ δύο τῶν θεηγῶρων τῆς
 ἀληθείας ὑφηγητῶν θεολογηθῖν, ἀλλὰ παρὰ πάντων ἀπωῶς· εἴτα συντρέχειν
 τῶδε τὸ παρὰ Ῥωμαίοις, ὡς εἴθμεν, κρυπτόμενοι, πρὸς τῶν αὐτῶν διδασ-
 θεῖντες, τὸν φίλιον προειλόμεθα, τί τῶν ἀτόπων διπραζάμεθα; Οἶδα μὲν
 οὖν οἶδα, ὡς πολλῶν ἂν ἡμῖν διήσιι λόγων πάσας κατὰ μέρος διαλαβεῖν τὰς
 τῶν πατέρων φωνὰς, αἶ τὸ δι' υἱοῦ οὐσιωδῶς σαφῶς, καὶ τὰς ἐπ' αὐταῖς ἀν-
 τιθέσιις, ὅσαι τὸ κατ' ἀρχὰς παρὰ τῶν ἀντιδιαθεμένων ἐπιπλακῖσαι κατέρ-
 γηνται· ἐφ' ᾧ καὶ τὸ διελθεῖν ὀλικῶς ἀμφοτέρας ἀφέντες, ἐκείνας τὸ ἴε πα-
 ρὸν τῶν χρεῖσιιν διαλαβόμεθα, τὰς αὐτολεξεί κικτημένας τὸ ἐκπορεύεσθαι
 τοῦτο γὰρ ἴσασιι πάντες αἰεὶ περιζήτητοι ἐσιι τοῖς πρὸς ταῦτα διαφωνοῦ-
 σοις, ἀτι προφάσιις κῶσας κωριαιροῦν διαφόρων ἐρμηνειῶν, καὶ μόνη ἀπο-
 κίλοι καὶ ἀπλῆ φυσικῆ καὶ οὐσιωδῶς ὑπάρξειωσ παριστάτον σαφῆσιιαι· εἰ

scientes, pariterque admittentes ex ipso esse naturaliter et substantialiter, et scaturire ac derivare, et quotquot alia vocabula theologi homines usurpant de aeterna Spi-
 ritus ex Patre processione, sive existentia, sive etiam effusione; ne illud quidem
 ignoramus, quod per Filium (nempe id quoque a theologis patribus liquido edocti)
 idem proveniat et effundatur; et quotquot huiusmodi vocabula sancti Spiritus de-
 notant aeternam progressionem sive effusionem, admisimus admittimusque; iisdem-
 que divis magistris ducibus, pacem cum romana ecclesia elegimus; hand pium esse
 iudicantes, ubi significatús perspicuitas concordiam suadet, illic depugnare. Nam,
 si ut per Filium naturaliter et substantialiter existere Spiritum sanctum tute creda-
 mus, id non ab uno vel duobus divinorum veritatis interpretum dictum theologice
 est, sed ab omnibus; cumque huic consentiat, id quod Romani praedicant, ut dixi-
 mus, nos quidem ex patrum magisterio amicitiam cum illis amplectendo, quid ab-
 surdi egimus? Scio equidem scio, longis opus fore sermonibus, si cuncta singilla-
 tim patrum enumerare velimus dicta, quae processionem per Filium comprobant;
 simulque contradictiones apponere quae iam inde ab initio ab adversariis excogitatae
 sunt et elaboratae. Quamobrem utrasque simul omittentes, illas in praesenti tantum
 auctoritates recitabimus quae stricte ad litteram continent processionem. Hoc enim
 omnes sciunt acquisitum ab iis semper fuisse qui de hac re decertarunt, eam prae-
 textum quemlibet percimens diversarum interpretationum, solamque non verum sed
 simplicem naturalis et substantialis existentiae sistens notionem: quamvis eam nunc

καὶ νῦν εἰς ὁμωνυμῶν καὶ τοῦτο συγχύσεις οἱ ἀπιναντίας περιτρέψαι διενόησαν, τὴν ἐντεῦθεν ἀντιπαλαμμένην σφίειν ἀλήθειαν συστροφῶντες, καὶ τισιν ἐφειρέμασι διανοίας οὐκίας παρακρούσασθαι μηχανάμενοι· ὁ καὶ ἐκφαντικώτερον τοῖς αὐτῶ καταλλήλοις τόποις εἰρήσεται· νῦν δ' αὐτὰς ἐπιλίξιν θετίον τὰς προσεχῶς ὑποσχεθείσας ῥήσεις τὰς πατρικᾶς.

Λξ' Αὐτίκα τοίνυν ὁ κατὰ φερωνυμίαν μέγιστος Μάξιμος, ἐν οἷς ἐρμηνεύει τί δῆτα βούλεται τῷ προφήτῃ Ζαχαρίᾳ ἢ χρυσῇ λυχνίᾳ, καὶ τὸ ἐπ' αὐτῇ λαμπάδιον, καὶ οἱ λύχνοι, φησὶ "τὸ γὰρ πνεῦμα τὸ ἅγιον ὡσπερ φύσις, οὐσίαν ὑπάρχει τοῦ πατρὸς, οὕτω καὶ τοῦ υἱοῦ κατ' οὐσίαν ἐστίν, ὡς ἐκ τοῦ πατρὸς οὐσιωδῶς δι' υἱοῦ γεννηθέντος ἀφράστως ἐκπορευόμενος, Ὁ τὴν δογματικὴν ἐπιστήμην ἀκαλυτὸς Ἰωάννης ὁ δασμασκίθης, ἐν τῷ τρισκαδικῶν τῶν θεολογικῶν αὐτοῦ κεφαλαίων "τὸ δὲ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἢ ἐκφαντικῶν τοῦ κυρίου τῆς θεότητος δύναμις τοῦ πατρὸς, ἐκ πατρὸς ἐστὶ δι' υἱοῦ ἐκπορευομένη, Ὁ θεὸς Ἐπιφανῆς ἐν τῇ πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, καὶ ἱερεῖς Ἀντισιρίας, Ἀλιξανδρείας, καὶ πῆς ἄλλας πόλεις ἐπιστολῇ, ἧς ἡ ἀρχὴ, πολυλαῖς καὶ μετὰλαις προνοίαις κύριος ὁ θεὸς τοῦ τῶν ἀνθρώπων βίου διουθύνων τε καὶ διεξάγων, μετὰ πολλὰ καὶ ἔτερα φησὶν "καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ ἐκ τοῦ πατρὸς δι' υἱοῦ ἐκπορευόμενον, καὶ αὐτὸ θεὸν εἶναι Ἰωαννιζόμενον, Ἀὐτὴ ἡμῖν τρίπλοκος συμμαχία πρὸς ἀποτροπὴν τῶν ἰδίας ἐπινοίας καὶ ἐπρωλεξίας κηρημίων, καὶ φανέρωσιν τοῦ παντὸς ζητήματος ἀνατρήτων. Καὶ ἦν ἂν μακάριον ἀληθῶς, εἴ γε ταῦτα καὶ τὰς εἰς τοῦτο φερούσας λοιπὰς τῶν θεολόγων φωνὰς ἀπλαῖς ἐννοίαις δεχόμενοι, καὶ πρὸς τῶν τοιούτων ἔπειτα διδασκόμενοι, σύμφωνον ὅπως πρὸς ταῦτα τὸ ΕΞ ΑΜ-

inter homonymias confundere ac pervertere tentant, quia hiuc iugulantem ipsos veritatem exsurgere cernunt; ideoque nonnullis mentis propriae commentis declinare illam nituntur; quae res evidentius propria in locis dicitur. Nunc ipsas ad litteram ponere oportet promissas dudum patrum auctoritates.

37. En itaque ille idoneo nomine appellatus Maximus, ubi explanat quid apud prophetam Zachariam significet aureum candelabrum, et imposita illic lucerna, et candelae, ait. « Nam sanctus Spiritus sicut suapte natura substantialiter Patris est, sic etiam Filius substantialiter est, quatenus ex Patre substantialiter per generationem Filium ineffabiliter procedit. » Dogmatica scientia clarus Iohannes damascenus in tertio decimo theologorum suorum capitulo. « Spiritus vero sanctus, qui est arcana deitatis manifestans virtus Patris, ex Patre est per Filium procedens. » Divus Tarasius in sua ad episcopos et presbyteros Aethiopiae, Alexandriae, et sanctae civitatis epistola, quae incipit: multis magnisque providentiae curis dominus Deus hominum vitam regens et prosequens; ibi, inquam, post alia multa dicit. « Et in Spiritum sanctum, qui ex Patre per Filium procedit; quem ipsum pariter Deum esse cognoscimus. » Haec nobis triplex auxiliarium foederatio adest, ob repellendos eos qui propriis animi motibus et vocabulorum captationibus utuntur, atque ad totius demum questionis invictam resolutionem. Atque utinam haec ceteraque theologorum dictiones eodem pertinentes, simplici animo ab istis admitterentur!

cod. f. n. a.

ροιν, ὁ Ῥωμαῖοι διαγορεύουσιν, ἀριθλοτέρων ἴε καὶ μάλιστα παρ' ἐνός τοῦ
 τῶν Ἑγγιστα διαληφθέντων τριῶν, ἐξ ὧν οὗτος πρὸς Μαρῖνον ἰωσιτίλλαι
 Κύπρου πρεσβύτερον, οὐ μόνον μεθ' ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ μετὰ τῶν ὧν ἡμεῖς
 εἰς ἐνόητα συνελθεῖν διτίθειμεν, εἰρησιύειν ἠβούλοντο· πῶς γὰρ εἰς συ-
 κρότησιν τοῦ οὕτω διατεθῆναι καθαρώτερον ἢ σαφέστερον τῶν ὧν ὁ τοιοῦτος
 διαλαμβάνει πρὸς τὸν δηλωθέντα πρεσβύτερον, ὡς αἱ τὰ τοῦδὲ τῶν ἄλ-
 λων προανακρούσωμαι; καὶ τί φησι; "τῶν τοῦ ἵν' ἀγιοτάτου Πάσχα συν-
 " οδικῶν, οὐκ ἐν τασούτοις ὅσοις γεγράφαι κεφαλαίως, οἱ τῆς βασιλίδος
 " τῶν πόλεων ἐπελάβοντο· δυὰ δὲ μόνοις, ὧν τὸ μὲν ὑπάρχει περὶ Θεολο-
 " γίας, ὅτι τι εἶπεν ἐκωροῦσεσθαι χάκ τοῦ υἱοῦ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τὸ δ'
 " ἄλλο περὶ τῆς θείας σαρκώσεως ὅτι περ γέγραφε δίχα τὸν κύριον εἶναι
 " τῆς τροπατορικῆς ἀμαρτίας ὡς ἀνθρώπων καὶ τῷ μὲν πρώτῳ συμφώνους
 " παρήλαον χρήσις τῶν Ῥωμαίων πατέρων ἔτι δὲ Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας
 " ἐκ τῆς ποθηθείσης εἰς τὸν εὐαγγελιστὴν αὐτῶ Ἰωάννη ἱεράς πραγματίας·
 " ἐξ ὧν οὐκ αἰτίαν τὸν υἱὸν ποιῶντας τοῦ πνεύματος σφᾶς ἑαυτοὺς ἀπί-
 " διξαν· μίαν γὰρ ἴσασιν υἱοῦ καὶ πνεύματος τὸν πατέρα αἰτίαν, τοῦ μὲν
 " κατὰ τὴν γέννησιν, τοῦ δὲ κατὰ τὴν ἐκπόρευσιν, ἀλλ' ἵνα τὸ δὲ αὐτοῦ
 " προίηται δηλώσωσι, καὶ αὐτῇ τὸ συναφῆς τῆς οὐσίας καὶ ἀπαράλλακτον
 " παραστήσωσι., Πιῦ τούτων ἀπλοϊκώτερον εἰς παραδοχὴν ἔδωκε, ἢ διαυτί-
 " στερον; ὁ πάμμακας οὗτος πατήρ, ἐκ πατρὸς δὲ υἱοῦ ἐκπορεύεσθαι τὸ πνεῦ-
 " μα διαβρῆδην βεῖ, καὶ τῶν ἐξ ἀμφοῖν ἐκωροῦσεσθαι φθεγγομένον, αὐτὸς
 " οὕτως ἀντίχεται κραταιῶς, καὶ ὑπεραπολογεῖται στερῆρῶς· καὶ ἦν αἱ ὡς ἔφην

cod. I. 22. b.

et harum consonantiam cum illa ex ambobus quam Romani pronunciant, a patribus
 condiscentes, clarius tamen ab uno praesertim trium illorum traditam quos nuper
 nominavimus (est enim hic qui ad Marinum Cypri presbyterum scribit) non no-
 biscum solum, sed et cum illis quibuscum nos coalescere decrevimus, pacem vel-
 lent conservare! Quid enim clarius aut evidentius ad concordiam anadendam, quam
 illa quae iste ad praedictum scribit presbyterum, ut verba eius prae ceteris ac
 primo adscribam? Quid ergo ait? « Hodierni sanctissimi Papae synodicae litteras ne-
 » quaquam cum totidem, quot scripsistis, capitulis regiae urbis clicrus recepit; sed
 » cum duobus tantummodo, quorum alterum theologicum est, quod nempe dicit
 » procedere etiam ex Filio Spiritum sanctum; alterum est de incarnatione, in quo
 » scribit, fuisse absque originali peccato Dominum in humanitate. Et priori quidem
 » capitulo consonas proferebant romanorum patrum auctoritates, itemque Cyrilli
 » alexandrini ex elaboratis ab eo in evangelistam Iohannem sacris commentariis; ex
 » quibus ostendebant non se facere Filium Spiritus causam; etenim nam esse sciunt
 » Filii et Spiritus causam Patrem; illius quidem per generationem, huius autem
 » per processionem; sed ut vocabulum declararent processionis, et hunc substantia
 » coniunctum planeque similem adsererent. » Quid hac dictione simplicius, et as-
 sensu dignius aut splendidius? Summus hic pater ex Patre per Filium procedere
 Spiritum sanctum aperte clamat; et iis qui ex ambobus procedere dicunt valide
 patrocinatur, fortiterque eos defendit. Et utinam quidem, ut dixi, secundum aliorum

μαριστόν, εἰ κατὰ τὰ τῶν ἑτέρων πατέρων καὶ ταῦτα δὴ τὰ τούτου θεοκρότητα λόγια, ἀ πρὸς ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν ἐκίνοιο ἀποτίθεται νοῦν, τὸ μῖσος οἱ ἀντικαταστάτης μεταμιῖναι πρὸς διαλλαχὰς φίλους προήρητο πίπισμα ἰδρ ὡς εἰ πρὸς τοῦτ' ἔχον ἐκωρῆσῶς, οὐκ ἂν ἰναργιστέρων ἰδέηθασαν λόγων εἰς ἀπλήν καὶ ὁμολογουμένην ἀληθείας ἀνάπτυξιν.

λη'. Ἐπὶ δὲ τὸ πρὸς τοιοῦτόν τι ἐκιδῖν ὅλων σφίσι ἀβούλκτον, τὸ γὰρ ἀντίθετον περισπούδαστον, τὸ μὴ μόνον ἡμῖν ἐκπολιμῶσαι τοσοῦτον ἔθνος χριστιανικὸν ἀκατάλλακτα, ἀλλὰ καὶ τοὺς οἰκίους κατ' ἀλλήλων ὀπλίσασθαι, καὶ παρὰ ταῦτα οὐκ ἀδυσώπητον τὸ τὰς ἐκφαντικώτερας τῶν λίξιων διαστρέφειν, ἑτερόν τι τὸν κατάθλον νοῦν συνθολοῦν, καὶ πρὸς τὸν οἰκίον μεταλλάττειν σκοπὸν τὴν σφετέραι ὡς ἂν κακίαν ἐκπλήσαις, φέρι τῆς ἰδίας ἡμῖς προθέσεως ἐξιχόμενοι ἀπλοικῶς καὶ ἀπειρίργως ἐκ τῶν ἐκπιλοῖπαν, καὶ ἴτι τῆς ἐκκλησίας προβόλων τῶν κοινῶν ἡμῶν διδασκάλων καὶ κηδιμόνων, τοῖς παρορθεῖσι δειξώμιν ἀκολούθως σύνδρομον ταῖς αὐτῶν θεοσφόις ὑψηγορίας τὸ παρὰ Ῥωμαίοις ἐκ ἀμφοῖν πρισβυούμιον δειξώμιν δὲ τὴν τοῦ υἱοῦ μισιτίαν ἐπὶ τοῦ μῖσου παραλαγόντες, καὶ αὐτὸν μὲν τὴν ἐκ παῖρὸς φυσικὴν καὶ αἰθιο προόδοσ προσιχῶς καὶ ἀμίσως, δι' αὐτοῦ 1) δὲ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔχιν ἱωρῖσαστις, δόγμα τοῖς θεοφόροις πατράσις ἀρχῶσιν δογματισθῖν, καὶ διουκρινηθῖν καθαρῶς, οὐκ οἶδα δ' ὅπως τοῖς τῦν ἀθετούμιον' οὐ γὰρ ἀπεικός μοι διαπορῖσθαι καὶ τιθεσθῖναι πρὸς οὕτω φανερῶς θεολογίας ἀθέτησι, ἢν ἴδει τοὺς ἀθετοῦντας τὸ οὐδὲν ἑτερον ἢ τὸ μὴ ἰντιῦθῖν ἀναφανῖται τὴν μετὰ Ῥωμαίων ὁμότοιαν ὑπαράδεικτον, ἐπίπερ

patrum dicta, et huius quoque divina effata, quae ipsimet ad unam eundemque sensum dirigunt, odium suum adversarii in amicam conciliationem vertere voluissent! Confido enim, quod si huc animum inclinassent, evidentiore oratione non indigerent ad simplicem confessamque veritatis explicationem.

38. Nunc quia isti nihil omnino hac in re discere volunt, nam contraria sententia plane placet; nempe ut non solum implacabiliter inimicam nobis faciant talem tantamque christianam gentem, sed et nostros inter se armatos committant; proptereaque non pudet eos clarissima dicta pervertere, et aliorum quoque perspicuorum sensum obscurare, atque ad proprium scopum pertrahere, ut suam explant malitiam; age sis proposito nostro insistentes, simpliciter ac sine ullo artificio ex reliquis item ecclesiae optimatibus, communibusque nostris magistris et curatoribus, praedictis adversariis ostendamus, recte congruere cum illorum theologicis praedicationis illud quod Romani adfirmant ex ambores. Demonstremus autem Filii mediationem interponentes; et ipsum quidem naturaliter et sempiternaliter ex Patre provenientem contiguit et immediate: per Filium autem existentiam sortiri Spiritum sanctum cognoscimus; dogma scilicet antiquitas a divis patribus pronunciatum et pure expositum, sed nescio quomodo a neotericis abolitum. Non enim absurdum a dubitando ac demirando de tam manifesta theologiae abolitione, quam factam oportet a delectoribus haud aliam ob causam, nisi ut hinc constaret, concordiam cum Romanis

1) Videtur scribendum δ' αἰετ.

οὐκ ἔχουσι πατριαῖς χηρῶσιν ἀπιλέγξαι, καὶ μωρίας τούτων στριβλώσεις ἐπιτιχάσονται, ἀνθιλιόσθαι τὸ δι' ὃ ταύτην ἀθετεῖν κατεπιγύονται ἀλλ' οὐδὲν σφίσι, καὶ τῇ κατὰ Θεὸν εἰρήνῃ κοινόν, ἀπαξ κατ' αὐτῶν δὲ τῶν διειλημμένων, καὶ τῶν οὐκ αἰών ἀναρρίπισσαι πόλεμον ἡμῖς δ' ὅτι μοι τὰ διαγλιθίγντα πέφυκεν ἀκραιφνῆ, τοὺς ἀκραιφνεῖς τούτων κήρυκας παραστήσομεν, οἱ καὶ προηγουμένως τὸ πρὸς τὸν πατέρα τοῦ υἱοῦ προσεχίς τι καὶ ἄμισον σαφηνίσουσιν' εἰδ' οὕτω καὶ τὸ ὑποχειθεὶν ἰφειξῆς.

λθ'. Ἡ στερῶν τοιγαροῦν βάσις τῆς εὐσεβείας, ὁ κλεινὸς καὶ μέγας Βασίλειος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν πρὸς Εὐνόμιον, οὗ ἡ ἀρχὴ, ἐν τοίνυν τοῖς περὶ τοῦ Θεοῦ τῶν ὅλων λόγοις, φησὶν " ἀρχὴ μὲν τοῦ πατρὸς οὐδεμία, ἀρχὴ
cod. l. ss. b. " δι' τοῦ υἱοῦ ὁ πατὴρ' μέσον τούτων οὐδὲν πῶς οὖν οὐκ ἦν τὸ ἐξ ἀρχῆς,
 " ὁ μὴδὲν ἔχων προεπινοούμενον ἑαυτοῦ, εἰ μὴ τὸν ἐξ οὗ ἔχει τὸ εἶναι, οὐ
 " διασπῆματι ὑπερέχοντα ἀλλὰ τῇ αἰτίᾳ προϋπαίμενον; εἰ τοίνυν αἰθιὸς ἡ τοῦ
 " υἱοῦ κοινωνία πρὸς πατέρα καὶ Θεὸν ἀνατίφεται, τῆς διανοίας ἡμῶν ἀπὸ
 " τοῦ υἱοῦ δι' οὐδενὸς κοινοῦ πρὸς τὸν πατέρα χωρούσης, ἀλλ' ἀδιαστάτως
 " τῷ πατρὶ τὸν υἱὸν συναπτούσης, ὁ μὴδὲν μίση διορίζομενος, τινὰ εἶτι
 " παρίσδυσιν καταλήπῃ πονηρᾶ αὐτῶν βλασφημία; " Ἐν τῇ πρὸς τὰς κανονί-
 " κὰς ἐπιστολῇ, ἧς ἡ ἀρχὴ, ὅσον ἡνιάς πρότερον φῆμιν λυσηρᾶ, φησὶν " εἰ
 " γὰρ ἀνέντερον Θεοῦ τὸ πνεῦμα, οὐκ ἐκ τοῦ Θεοῦ εἰ δὲ ἐκ τοῦ Θεοῦ,
 " πῶς πρὸς τὸν υἱὸν ἐστὶ τὸ εἶναι; ἀλλ' οὐδὲ τοῦ μονογενεοῦς πρότε-
 " ρον' οὐδὲν γὰρ μέσον υἱοῦ καὶ πατρὸς. " Ὁ τληφατῆς τῶν Νυσαίων φω-
 " στήρ Γρηγόριος ὁ πρῶτος ἐν ὁμοίᾳ τῶν πρὸς Εὐνόμιον λόγῳ, οὗ ἡ ἀρχὴ,

minime esse probandam; quandoquidem eam nequeunt patrum auctoritatibus im-
 probare, etiamsi sexcentis fiduculis ad eam convellendam nitantur. Sed enim nihil
 commune his cum pace Dei, quandoquidem contra eos quos diximus, et contra
 suos bellum susceperant. Nobis autem quoniam ea sunt vera, veraces eorumdem
 praecones coram sistemus, qui in primis Filii cum Patre immediatum nexum osten-
 dent. Deinde et reliqua promissa faciemus.

39. Igitur firma illa religionis basis, magnus et inclytus Basilius, in secundo
 adversus Eunomium sermone, cuius est initium: in sermonibus ergo de omnium
 Deo, ait. « Patris quidem principium nullum, principium vero Filii Pater, inter
 » hos nihil medium. Quomodo ergo non fuerit ille a principio, qui nihil habet
 » excogitabile ante se, nisi illum a quo existentiam habet, non distantia temporis
 » superantem, sed causae tantum ratione praepositam? Si ergo sempiterna apparet
 » Filii cum Patre coniunctio, mente scilicet nostra a Filio nullo interposito medio
 » ad Patrem conscendente, et inseparabiliter Patri Filium copulante; qui nullo in-
 » termedio determinatur, quam relinquet horum malae blasphemiae rimam? » Item
 in epistola ad canonicas, quae incipit: quantum primo molestiae attulit tristis fama,
 dicit. « Si enim antiquior est Deo Spiritus, iam non est ex Deo. Quod si non
 » ex Deo, quomodo antiquior est illo a quo est? Sed ne Unigenito quidem prior
 » est; nihil enim inter Filium ac Patrem medium est. » Longe relucens Nyssenorum
 luminare praestans ille Gregorius in octavo adversus Eunomium sermone, cuius est

τὰ μὲν οὖν ἰσχυρὰ τοῦ Εὐνομίου τοιαῦτα, φησὶν· "οὐδὲ γὰρ ἡ ἄμισος αὐτῆ
 ,, συνάφεια ἐκβάλλει τὴν βούλησιν τοῦ πατρὸς, ὡς κατὰ τινα φύσεως ἀνάγκη
 ,, κη ἀπροαιρέτως τὸν υἱὸν ἰσχυρότος.,, Καὶ μετὰ τινὰ "ἀμισός ἐστιν ἡ τοῦ
 ,, υἱοῦ πρὸς τὸν πατέρα συνάφεια, καὶ οὐκ ἔξωθειται ὑπὸ τῆς ἀδιαστάτου
 ,, συναφείας τὸ βούλημα, τὸ τῆ ἀγαθῆ φύσει ἰκτὸς ἰνυπάρχον.,, Ὁ θεοῦ ῥή-
 μων καὶ Θεοπέσιος Κύριλλος ἐν ἐνὶ τῶν κεφαλαίων τοῦ πρώτου τῶν θησαυ-
 ρῶν, φησὶν "γινῆσθαι ὁ πατὴρ τὸν υἱὸν ἀμισσιτύτως.,, Εἰς τὸ ῥητὸν τὸ, οὗτος
 ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν Θεόν, ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τοῦ κατὰ Ἰωάννην "ἀμισίως καὶ
 ,, προσεχῶς ἐστὶν ὁ υἱὸς ἐν Θεῷ καὶ πατρί.,, Εἰς τὸ ῥητὸν τὸ, πάντα δι'
 αὐτοῦ ἐγένετο "συνίνασι δὲ τῷ υἱῷ τὸν πατέρα νοοῦμεν, διὰ τὸ ἀπαράλλακτον
 ,, τῆς οὐσίας" καὶ τὸ ἄκρως προσεχῆς τε καὶ ἄμισσον αὐτοῦ, πρὸς τὸ ἐξ αὐ-
 ,, τοῦ φυσικῶς προελθόν.,, Ἐν τῷ ἑκτῷ τῶν πρὸς Ἑρμῖαν "ἰσόμενοι τοίνυν
 ,, τῇ τῶν ἱερῶν πίστει γραμμάτων, καὶ οἶονε τὴν ἀτρεβῆ τοῖς σοφοῖς ἀμα-
 ,, ξητὸν διαστειχοντις, δύναμιν τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς αὐτὸν εἶναι λέγομεν
 ,, τὸν υἱὸν, ἀμισίως τε ἅμα καὶ προσεχῶς.,, Οὗτος ἡμῖν ἔφανεν ἐκ πολλῶν
 οὐκ εὐαριζμήτων εἰς τράνωσιν τοῦ ἐκ πατρὸς τὸν υἱὸν ὑπάρχειν ἀμισίως καὶ
 προσεχῶς.

cod. I. M. A.

μ'. Ἐσόμενοι δ' ἂν εἴη τὸ πανσθενὲς πνεῦμα δι' υἱοῦ δεῖξαι τεθιο-
 λογημένον, ὡς προετίμηδα" καὶ τοῦτο πάντως ἀναμφίλεκτον ἐξ ὧν γραφικῶν
 χρήσεων ἀνωτέρω προειλήφαμεν. Ἐκείνο δὲ τούτοις κατάλληλον εἰς διάσκε-
 ψιν, εἰ προσεχῶς καὶ τὸ πνεῦμα διηυκρινημένον ἐστὶν ἐκ οὗ πατρὸς, καὶ μη-
 δι' διαφέρει προσεχῶς εἰσπεῖν τε καὶ δι' υἱοῦ, ὁ τοῖς ἐναντιουμένοις δοκεῖ,

initium: et valida quidem Eunomii argumenta haec sunt, sit. « Neque enim haec im-
 » mediata coniunctio excludit Patris voluntatem, quasi naturali quadam necessitate
 » absque libera voluntate filium babuerit. » Et paulo post. « Immediata est Filii cum
 » Patre coniunctio; neque tamen excluditur ab hac inseparabili copula voluntas, quae
 » bonae naturae ab extra inest. » Deiloquus venerandusque Cyrillus in uno capitulo-
 rum primi thesaurorum libri, sit. « Generat Pater Filium immediate » Tum ad illud
 dictum: hoc erat in principio apud Deum, in explanatione evangelii Iohannis « im-
 » diate, inquit, et proxime Filius est in Deo et Patre. » Et ad dictum: omnia per ip-
 sum facta sunt « coexistere autem cum Filio Patrem intelligimus, propter substantiae
 » paritatem, et propter summam immediatamque cum proveniente ex se naturaliter
 » coherentiam. » In sexto cum Hermia dialogo: « sequentes itaque sacrarum scri-
 » pturarum fidem, et quasi vehiculari sapientium viae insistentes, Dei patris vir-
 » tutem ipsum dicimus esse Filium, proxime inquam et nullo intermedio. » Haec
 nobis symbola confit ex multis nec facile numerabilibus auctoritatibus, ob osten-
 dendum quod ex Patre proximo et immediate Filius sit.

40. Nuuc sequitur ut omnipotentem Spiritum per Filium divinitatis esse com-
 potem, uti proposuimus, demonstremus: quod quidem indubitabile fit ex illis Scri-
 pturae auctoritatibus, quas iam superius retulimus. Illud autem his est consenta-
 neum, ut consideremus, num immediate Spiritus quoque ex Patre esse intelligatur,
 nibilque differat si immediate dicatur etiam per Filium, quod adversariis videtur.

ἀλλ' οὐκ ἂν ἄμφω συνέλθοισιν· εἰ δὲ μὴ δότωσαν οὗτοι, ἢ ἀμφοτέρω τινὶ τῶν Θεηγόρων ἐρημέα ἐπὶ τοῦ πνεύματος, ἢ αὐτὸ δὴ μόνον τὸ προσεχῶς ἐρημένον, ὡσπερ σάφα λελεγμένον ἐστὶν ἐπὶ τοῦ υἱοῦ, καὶ ἡμεῖς ὑποκίψομεν, μηδὲν ἄλλο ἢ τὰ τοῖς θείοις διηρηνησιμῆα πατράσιν ἐστιρηζόμενοι, ὅλων δὲ μὴ ἔχοντες δοῦναι τὸν, ἢ ἄμφω, ἢ ἰδίᾳ τὸ ἕτερον τὸ προσεχῶς δογματίζοντα, ὅτι μηδέ τινι τῶν ἀπάντων διηγορευόμενον ἐστὶ· τὸ ἴαρ λοιπὸν ἀναμφίβολον· ἵνα τί πρὸς οὗτω δῆλῃν ἀληθεῖαν ἀντιβαίνουσιν; ὅταν δὲ πρὸς τῷ μὴ δύνασθαι τὸ παρὰ πᾶσαν τὴν ἑκατέρων εὐρεῖν ἐπὶ τοῦ πνεύματος συμπεριληψῖν, μήτι μὴν διαζόντως τὸ ἕτερον δηλονότι τὸ προσεχῶς, καὶ τὸ διάφορον τούτων παρὰ τῶν ἁγίων διατρανούτων ἀκούουτες συνίαι· οὐ πειθόμεναι, ἀρ' οὐ κατὰ τῆς ἀληθείας μνηστῆσαι; ἀλλ' ἡμεῖς τὸ μὴ προσεχῶς ἐκ τοῦ πρώτου μαθόντες, τὸν υἱὸν δηλαδὴ· τὸ δὲ διὰ τοῦ προσεχῶς ἐκ τοῦ πρώτου, τὸ Θεῖον πνεῦμα καὶ παναλλῆς, διαφορὰν ἀμφοῖν τούτου, κατὰ τὸν ἐρηκτότα Θεοπισύστασ οἰδαμεν καὶ πιστεύομεν, καὶ οὐποτ' ἂν φαίμεν ἀδιάφορον χάριτιδὴ τόδι διωμολογημένον ἐστίν, οὐκ ἀμφίβολον πάντως ὡς ἡ ἀγίωτ φωνῆ φυσικῆς ἔχει· δῆλωσιν μισιτίας ἐπὶ τῇ ἐκ πατρὸς ἐκπορεύσει τοῦ πνεύματος, καὶ ὁ εὐγνωμονῶν εἴσεται παρυσυδῶς, καὶ μακρὰν εἴσεται τοῦ ἀπίφιρέσθαι. Οἱ δὲ γὰρ δι' ὅλου στέργοσθες τὸ ἀντικαθίστασθαι καὶ τὴν φυσικὴν τὴνδε μισιτίαν, καὶ τὸ εὐλαχρινὲς προσίτι τῆς τάξεως ἀπαρυσῶσθαι οὐκ ἀναβάλλοσθαι, ἀ πρὸς τοῖς ἔγγισθα διευλυθωεῖσι μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ὄντα σιρᾶς, καὶ τοῖς Θεοφόροις ἐπὶ τῆς Τριάδος ἐλλημένα Θεοπρσιπῶς, τὴν ὄπωκ ἔχουσι πρὸς ἄλληλα τὰ πρὸσσωπα σχίσιως φυσικῆς καὶ ἐκφάνουσι παρσιτωσί διαύγειαν· οἱ δὲ μὴ χρῆται λῆγιν ἐπὶ τῆς Τριάδος τάξιν, φασὶν ὡς

Cod. I. 31. b.

Atqui nequaquam ambo haec concurrunt. Quod si isti uou concedant, vel utrumque scilicet ab aliquo divinorum patrum de Spiritu fuisse dictum, vel immediatum solum comperiri, prout maufesto dictum est de Filio, et nos fasces submittimus, quippe qui nihil aliud quam quod a diuis expositum est patribus, admittimus; nec ullum prorsus exhibere possumus, qui vel utrumque vel seorsum alterum, immediatum definiat, quia nemo prorsus id docuit. Nam reliquum indubitatum est. Cur ergo aduersus tam perspicuam veritatem incedunt? Quia uero uou queunt omnino utriusque inuenire in Spiritu complexionem, ueque seorsum alterum id est immediatum; et horum differentiam a sanctis explanatoribus audientes nolunt intelligere, nonne omnio aduersus veritatem insanunt? Nos uero immediatum ex primo edocti, Filium scilicet; ex primo autem immediato diuinum omnipotentem Spiritum; differentiam scilicet amborum esse hanc, iuxta illud ab inspirato viro dictum, scimus et credimus, neque unquam id indifferens esse dicemus. Et quia hoc iu confesso est, omnio fit indubitatum, dictionem PER FILIUM naturalis habere meditationis notionem in Spiritu a Patre processione. Et qui acquo animo sit, id statim agnoscet, atque ab aduersando louge aberit. At uero ii qui contradicendi studiosi sunt, tum hanc naturalem meditationem, tum praeterea ordiois euidentiam uegare non cunctantur; quae praeter cetera proxime explicata, quae eiusdem seriei sunt, et ab inspiratis patribus Deo ἰdigne tractata, quomodo personarum naturalis relatio

ὕπὲρ τάξιν οὕσης ἴε καὶ νοουμένης ἀφωλῶς, καὶ πολλὰ τὰ ἐντεῦθεν πλάττουσιν ἀτοσα.

μά. Ἡμεῖς δὲ πρὸς μὲν τὴν τοῦ υἱοῦ μισοτιαν ἀρκούντα διαλαβόντες ἐξ ὧν προδιαχαράξαμεν, τὸ φωτοφανὲς καὶ ἴτι ταύτης παρακατιόντας ἐκθέσομεν· νῦν δὲ τι ἂν εἴποιμι περὶ τάξεως οὕτως ἀποσοβουμένης διαφανῶς, εἰ τὸ πρὸς αὐτὴν ὑπεροχικῶς ἔχειν τὴν ὑπερκειμένην Τριάδα λαμβάνοντες, τάξιν ἐπ' αὐτῆς ἐντεῦθεν οὐδοπωσοῦν παραδέχονται, ἴτι καὶ πρὸς πᾶν ἴτερον ἐπ' αὐτῆς καὶ λεγόμενον καὶ νοούμενον δράσασιν, ἵπειδὴ πρὸς πάντα τὸ ὑπερ-εξηρημένο αὐχεῖ, καὶ οὐκ ἔστιν οὐδὲν τῶν ἡρμοσμένων αὐτῇ θεολογικῶς, πρὸς ὃ μὴ ἴσῃ ἴε καὶ λέγεται καθὸ ὑπεροχῆς; ἀρα καὶ τῶν ἀπάστων ἀρίστων κατὰ ψήφισσῆς; καὶ εἰ τοῦτο, πάντως ἂν πρὸς τοῖς ἄλλοις, καὶ αὐτὸ τὸ θεὸν εἶναι ἴε καὶ ὀνομάζεσθαι τὴν ὑπερφυῆ Τριάδα περιαιρήσωσιν· ἀλλ' οὐκ ἴσῃ τοῦτο, οὐκ ἴσῃ· οὐδὲ γὰρ τὸ ὑπερανωμασμένον αὐτῆς πρὸς ἅπαν ἴσῃ ἴε καὶ λέγεται, ἤδη σφῶν ἀναίρεισιν ὑπόσῃσιν ἀλλ' ὅτι μὲν ἴσῃ θεὸς ἡ Τριάς Τρανῶς ὀμολογεῖται καὶ κατὰ γὰρ λέγεται, ὅτι δ' ὑπὲρ πάντας τοὺς ὀμολογήσῃ τῇ Γραφῇ λεγομένους θεοὺς, καὶ ὑπὲρ θεοῦ ὀνομάζεσθαι, καὶ ὅτι μὲν ἴσῃ οὐσία καὶ φῶς, λαμπρῶς ἀνακρῦτῆται καὶ πιστεύεται, ὅτι δ' ὑπὲρ πᾶσαν οὐσίαν καὶ φῶς ἅπαν αἰσθητόν τι καὶ νοητόν, καὶ ὑπερφῶς ἀνυμνεῖται καὶ ὑπερουσίος. Καὶ τοῦτων διδάσκαλος ἀψευδὴς ὁ οὐρανοφάτωρ καὶ σοφὸς Διονύσιος, ὅς τὰ περὶ τῶν τοιούτων γράφων λιποτομῶς, τὰς ἀποφάσεις ἐπὶ θεοῦ καὶ στερήσεις ὑπεροχικῆν ἔμφασιν ἔχειν θεολογεῖ· "φῶς, φησὶ, καὶ οὐ φῶς, „ ὡς ὑπερφῶς ὀμολογοῦμενος" ζῶν ἴε καὶ ἀζῶος, ὡς ὑπὲρ ζῶν ὑψημῶ-

cod. I. n. a.

et effulsio se habeat declarant. Illi autem negant oportere in Trinitate ordinem dici, ceu quae sit supra ordinem et ita prorsus intelligatur: et-hinc absurda multa confingunt.

41. Nos vero ad Filii mediatiorem stabilendam satis argumentorum ex iis, quae diximus, habentes, effulsionem quoque huius progredientes exponemus. Nunc quid dicamus de ordine tam manifeste excluso, si ii qui superiorem cuilibet ordini Trinitatem esse praesumunt, ordinem nullum idcirco admittunt? Quid vero censebunt de qualibet alia re, quae in Trinitate dicatur vel cogitetur, quandoquidem illa rei omni superior est; nullumque eius theologicum attributum vel esse vel de praedicatur, quod non nisi superlativo sensu intelligatur? Num ergo abolenda omnia decernent? Quod si fiat, praeter cetera, ipsam quoque divinitatem et esse et dici in supernaturali Trinitate vetabunt. Sed non ita hercle res se habet: ueque enim eius sublimitas supra omne quod est et de ea praedicatur, horum attributorum extinctionem suadet. Nam quod Deus sit Trinitas, pure confitemur et praedicamus: quia vero supra omnes est, qui quomodocumque in scripturis dicuntur dii, hypertheos appellatur. Et quod sit substantia et lux, clare praedicatur et creditur; quia vero supra omnem substantiam omnemque lucem sensibilem et intelligibilem est, superlucida decantatur et supersubstantialis. Rerum harum verax magister est, caelorum iuterpres sapiensque Dionysius, qui de his subtiliter scribens, adfirmationes in Deo itemque negationes eminentem emphasis habere theologicè dicit. «Lux, inquit, et non lux; cen luce supo-

h

11 νος., Οὕτω καὶ Τάξιν οἶδαμιν ἐπ' αὐτοῦ, καὶ τὸ ὑπὲρ Τάξιν ὁμολογοῦμιν ὡσπερ καὶ παρελάβομιν καὶ ὅτι μὲν ἰδίῳ αὐτῇ, καὶ λίσσιται παρ' ἡμῶν καὶ πιστεύεται ὅτι δ' ὑπὲρ πᾶσαν τὴν καθ' ἡμᾶς, καὶ ὑπὲρ Τάξιν εἶνα τὸ θεῖον ἀνακηρύττεται· οἱ δὲ φύσιον ὑπεροχὰς, καὶ μειώσις, καὶ προβιβασμούς ἐντιῦθιν χρόνων, καὶ ὑποβιβασμούς ἐπιπλεονέσις, ἐπιπλεονόσιν καὶ διαβαλόντων ὡς βούλομαι. οὐ φροντὶς μετὰ τῶν ταῦτα παραδόντων οὕτω φροντὶς καὶ παρρησιάζεσθαι.

μβ. Καὶ τί διτ' τὰ πολλὰ λέγειν; αὐτῶν παρόντων αὐτόχρομα ταῖς οἰκείαις φωναῖς καὶ διασαφούντων ἐπὶ τῆς ὁμοουσίου Τριάδος τὰ περὶ τάξεως; ἐξ ἧν ὁ τὴν Γλωτταν χρυσοῦς ἐν μιᾷ τῶν ὁμιλιῶν αὐτοῦ, τῆ εἰς τὸ ῥήτον τοῦ Ἀβμαᾶμ τὸ λέγον, Θὺς τὴν χεῖρα σου ἐπὶ τὸν μηρόν μου, τάδι φάσαι περὶ αὐτῆς· ἡ λέγεται γὰρ μὴ ἔχειν τὰξιν ἢ Τριάς, οὐχ ὡς ἄτα., πτος, ἀλλ' ὡς τάξιν ὑπερβαίνουσα., ἢ κρηπὶς τῶν δοξμάτων, ὁ τῆς ἀθανασίας ἐνούνημος, ἐν τοῖς πρὸς Σεραπίωνα φησὶ· ἡ τοιαύτην δὲ τάξιν καὶ φύ., σιν ἔχοντος τοῦ πνεύματος πρὸς τὸν υἱόν, οἶαν ὁ υἱὸς ἔχει πρὸς τὸν πα., Τίρα, πῶς ὁ κτίσμα τοῦτο λέγων, οὐ τὸ αὐτὸ περὶ τοῦ υἱοῦ ἐξ ἀνάγκης., φροντῶσι;., ἢ Ἐν τῇ πρὸς αὐτὸν περὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπιστολῇ, ἢς ἢ ἀρχῇ, τὰ Γράμματα τῆς σῆς ἱερᾶς διαθείσις ἀπιδόθη μοι ἐν τῇ ἐρήμῳ, φησὶ· ἡ καὶ γὰρ εἰ διὰ τὴν πρὸς τὸν πατέρα τοῦ λόγου ἰσότητα οὐ θεῖλουσιν εἶ., ναι τῶν γνησίων αὐτὸν τὸν υἱόν, διὰ τὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τὸ τὴν αὐτὴν., ἔχον ἰσότητα πρὸς τὸν υἱόν, ἢν αὐτὸς ἔχει πρὸς τὸν πατέρα, κτίσμα λί., γουσι; καὶ ἠγνόησαν ὡσπερ μὴ διαιρούντες τὸν υἱὸν ἀπὸ τοῦ πατρὸς,., ἢ ἄζουσι τὸν ἕνα θεὸν εἶνα, οὕτω διαιρούντες ἀπὸ τοῦ λόγου τὸ πνεῦμα,

cod. f. 78. b.

» lebratus: vita simul et non vita, ceu supra vitam commendatus.» Sic et ordinem in eo confitemur, sicut et traditione accepimus: et quod sit et dicatur, a nobis creditur; quia vero supra omnem humanum ordinem est, ideo Deus supra ordinem praedicatur. Qui autem naturarum sublimitates et deminationes, ideoque et temporum incrementa et decremента nectunt, nectant sane et obliciant prout volunt: non est cura nobis cum ita docentibus sentire pariter et audere.

42. Sed quid opus est plura dicere, cum illico occurrant qui propriis vocabulis ordinem in consubstantiali Trinitate demonstrant? Quos inter chrysoglossus in una homiliarum suarum ad illud Abrami dictum: pone manum tuam super femur meum; haec de praedicto ordine ait. « Dicitur enim non habere ordinem Trinitas, non quod sit inordinata, sed quia ordinem superat. » Dogmatum basis, qui ab immortalitate nomen habet in capitulis ad Serapionem ait. « Talem autem ordinem naturamque quum Spiritus » relate ad Filium habeat, qualem Filius ad Patrem, quomodo qui Spiritum creaturam » dicat, non idem de Filio necessarie iudicet? » Et in epistola ad eundem de Spiritu sancto, quae incipit: sacrae tuae amicitiae epistola tradita mihi fuit in deserto, ait. « Nam qui propter unitatem Verbi cum Patre, nolunt ipsum Filium esse facturam, » cur Spiritum sanctum, qui habet eandem cum Filio unitatem, quam cum Patre » Filius, creaturam dicunt? Et ignorant, quod sicut non dividentes a Patre Filium, » unum Deum esse conservant, ita si dividant a Filio Spiritum, iam non servant

„ οὐκίτι μίαν τὴν ἐν Τριάδι θεότητα σώζουσι. „ Καὶ μετὰ πολλὰ: “ ἰνός γάρ
 „ ὄτιος υἱοῦ τοῦ ζωντος λόγου, μίαν εἶναι δι᾽ ἑλπίαν καὶ πληρὴ τὴν ἀσια-
 „ στικὴν καὶ φωτιστικὴν ζῶν, οὖσαν ἐνέργειαν αὐτοῦ καὶ δωριάν, ἥτις γι-
 „ ἐκ πατρὸς λέγεται ἐκπορεύεσθαι: ἐπιδὴ παρὰ τοῦ λόγου τοῦ ἐκ τοῦ πα-
 „ τρὸς ὁμολογουμένου ἐκλάμπει καὶ ἀσποτίλλεται, καὶ δίδοται: ἀμίλι ο
 „ μὲν υἱὸς παρὰ τοῦ πατρὸς ἀποστίλλεται, ὁ δὲ υἱὸς τὸ πνεῦμα ἀποστίλλει. „
 „ μγ. Ὁ τὸν ἀπορρήτων ὑφηγητὴς μίνας Βασίλειος, ἐν τῷ ἐπτακαιδικάτω
 „ τῶν πρὸς Ἀμφιλόχιον κηφαλαίων φησὶν: “ ὡς τοίνυν ἔχει ὁ υἱὸς πρὸς τὸν
 „ πατέρα, οὕτω καὶ τὸ πνεῦμα πρὸς τὸν υἱὸν, κατὰ τὴν ἐν τῷ βαπτίσματι
 „ παραδιδόμενην τοῦ λόγου σύνταξιν: εἰ δὲ τὸ πνεῦμα τῷ υἱῷ συντίταται,
 „ ὁ δὲ υἱὸς τῷ πατρὶ, καὶ τὸ πνεῦμα τῷ πατρὶ δηλονότι. „ Ἐν τῷ ὀκτω-
 „ καιδικάτω τῶν αὐτῶν κηφαλαίων: “ ἐν δὲ καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα, δι᾽ ἰνός τῷ
 „ ἐνὶ πατρὶ συναπτόμενον. „ Καὶ μετὰ τινα: “ ἡ τοίνυν ὁδὸς τῆς θεογνωσίας
 „ ἀπὸ ἰνός πνεύματος, διὰ τοῦ ἰνός υἱοῦ, ἐπὶ τὸν ἑνα πατέρα. „ Ἐν τῷ
 „ τρίτῳ τῶν ἀντιρρητικῶν φησὶν: “ ὡς γὰρ ὁ υἱὸς τάξει μὲν δεύτερος τοῦ πα-
 „ τρὸς, ὅτι ἀπ᾽ ἐκείνου, καὶ ἀξιώματι ὅτι ἀρχὴ καὶ αἰτία τῷ εἶναι πα-
 „ τέρα αὐτοῦ, καὶ ὅτι δι᾽ αὐτοῦ ἡ πρόσθετος καὶ προσαγωγὴ πρὸς τὸν θεὸν
 „ καὶ πατέρα, φύσει δὲ οὐκίτι δεύτερος, διότι ἡ θεότης ἐν ἑκατέρῳ μία: οὐ-
 „ τω δηλονότι καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, εἰ καὶ ὑποβίβηκε τὸν υἱὸν τῇ τάξει
 „ καὶ τῷ ἀξιώματι, οὐκίτι ἂν ἰκότως ὡς ἀλλοτρίας ὑπάρχον φύσιως. „ Ἐν
 „ τῷ πρὸς Γρηγορίου τὸν ἀδελφὸν ἰεριστολῆ, ἧς ἡ ἀρχὴ, ἰερισθὴ πολλοὶ τὸ
 „ κοινὸν τῆς οὐσίας ἐπὶ τῶν μυθικῶν δογμάτων μὴ διακρίνοτες, φησὶν: “ ὁ τὸ
 „ πνεῦμα νοήσας, αὐτό τι ἐφ᾽ ἑαυτοῦ ἰνόησας, καὶ τὸν υἱὸν τῆς διανοίας συμ-

cod. l. 26. 1.

» unam in Trinitate deitatem. » Et multis interiectis. « Nam cum sit unus Filius,
 » vivens Verbum, unam esse oportet et plenam sanctificantem et illuminantem vi-
 » tam, quae est operatio ipsius et donum, quae de Patre procedit; quandoqui-
 » dem ex Verbo, quod esse ex Patre in confesso est, effulget et mittitur; Filius
 » autem Spiritum mittit. »

43. *Mysteriorum enarrator magnus Basilius in decimo septimo ad Amphilo-
 capitolo ait. « Sicut ergo se habet Filius ad Patrem, sic etiam ad Filium Spiritus
 » tus, secundum traditam in baptismo sermonis syntaxin. Si ergo Spiritus ordina-
 » tur cum Filio, Filius autem cum Patre, utique cum Patre etiam Spiritus. » Et in
 » octavo decimo eorundem capitulorum. « Unus autem et sanctus Spiritus per
 » unum Filium, uni Patri coniunctus. » Et paulo post. « Via igitur ad Dei co-
 » gnitionem, ab uno Spiritu, per unicum Filium, ad unum Patrem. » Tum in tertio
 » antirreticorum, ait. « Sicut enim Filius ordine quidem secundus a Patre est, quia
 » ab illo est; dignitate item quia principium et causa existendi est illi Pater ip-
 » sius, et quia per eum accessio et deductio ad Deum Patrem fit; at vero natura
 » non est secundus, quia divinitas in utroque una est. Sic videlicet et sanctus Spi-
 » ritus, etsi infra Filium ordine est et dignitate, non tamen ita quasi alienae esset
 » naturae. » In epistola ad Gregorium fratrem, quae incipit: quoniam multi com-
 » munionem substantiae in mysticis dogmatibus non discernunt, ait. « Qui Spiritu in-*

„ παραδίξατο· ὁ δὲ τοῦτο λαβὼν, τοῦ υἱοῦ τὸν πατέρα οὐκ ἀπιμίρισεν ἀλλ'
 „ ἀκολούθως μὲν κατὰ τὴν τάξιν, συνημμένως δὲ κατὰ τὴν φύσιν τῶν τριῶν
 „ κατὰ ταυτὸ συσκευραμένην ἐν αὐτῷ τὴν πίσιν ἀνευκώσατο· καὶ ὁ τὸ πνεῦ-
 „ μα μόνον εἰπὼν, συμπεριέλαβε τῆ ὁμολογίᾳ τὸν οὐ ἴστι πνεῦμα· καὶ ἐπειδὴ
 „ τοῦ Χριστοῦ ἐστὶ τὸ πνεῦμα, καὶ ἐκ τοῦ θιού καθὼς φησιν ὁ ἀπόστολος,
 „ ὡσπερ ἐξ ἀλύσιως ὁ τοῦ ἑνὸς ἄκρου ἀψάμιμος, καὶ τὸ ἕτερον ἄκρον συν-
 „ πισπάσατο· οὕτως ὁ τὸ πνεῦμα ἰληύσας, δι' αὐτοῦ καὶ τὸν υἱὸν καὶ τὸν
 „ πατέρα συνεφιλευσάτο· καὶ τὸν υἱὸν ἀληθῶς ὅστις λάβη, ἔχει αὐτὸν ἑκα-
 „ τέρωθιν, πᾶ μὲν τὸν αὐτοῦ πατέρα, πᾶ δὲ τὸ ἴδιον πνεῦμα συνεπαγόμι-
 „ νον· οὐ γὰρ ἴστιν ἐπινοῆσαι τομὴν, ἢ διαίρισιν, ὡς ἢ υἱὸν χωρὶς πατρὸς
 „ νοηθῆναι, ἢ τὸ πνεῦμα τοῦ υἱοῦ διαζευχθῆναι. „ Ἐν τῇ πρὸς τὰς καλονικὰς
 „ ἐπιστολῇ· „ ὡς τις ἢ περὶ τὴν τάξιν καινοτομία, αὐτῆς τῆς ὑπαρξῆως ἀδεί-
 „ ηταιν ἔχει, καὶ ὅλλας τῆς πίστεως ἐστὶν ἄρησις· ὁμοίως οὖν ἴστιν ἀσιβίς,
 „ καὶ ἐπὶ τὴν κτίσιν καταγαγιῖν, καὶ ὑπεριθέιναι αὐτὸ ἢ υἱοῦ, ἢ πατρὸς,
 „ ἢ κατὰ τὸν χρόνον, ἢ κατὰ τὴν τάξιν. „ Ὁ Νύσης Γρηγόριος ἐν τῷ πρώ-
 „ τῳ τῶν πρὸς Εὐνόμιον ἀντιρρήτικῶν, οὐ ἢ ἀρχῇ, οὐκ ἦν ὡς ἔοικε τὸ πάντας
 „ ἰθέλειν εὐριγέειν, φησὶν· „ ἐκ τοῦ πατρὸς διὰ τοῦ υἱοῦ πρὸς τὸ πνεῦμα
 „ ἀναχωροῦμιν. „

μδ'. Οὕτω τάξιν ἐπὶ τῆς Τριάδος οἱ θιοειδιῖς πατέρις διετράνωσαν, καὶ
 παρέδωκαν· καὶ οὐκ ἂν ἔχη τις παριδείν, ἢ μεταθεῖναι ταύτην τὸ σύνολον
 οὐ τὸν υἱὸν προτάξῃ τίς ἂν τοῦ πατρὸς, ἢ τοῦ υἱοῦ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον
 οὐ δεύτερον τὸ πνεῦμα φαίῃ τις τοῦ πατρὸς, αὐτοῦ δὲ τοῦ πνεύματος τὸν

» tellexit, et ipsum per se intellexit, et Filium simul mente comprehendit. Qui au-
 » tem hunc adprehendit, a Filio Patrem non separat, sed seriatim secundum or-
 » dinem, coniunctim secundum naturam trium in una concretam, hic fidem in
 » semet graphice deformavit. Et qui solum Spiritum nominat, is sua confessione
 » complectitur etiam illum cuius Spiritus est. Et quia Christi Spiritus est, et ex
 » Deo, ut ait apostolus, veluti qui catenae unum caput tenet, alterum quoque ca-
 » put trahit; ita qui Spiritum trahit, per eum et Filium et Patrem simul attra-
 » hit. Et qui Filium vero adprehenderit, habebit ipsum utrimque, hinc quidem eius-
 » Patrem, illinc autem proprium illius Spiritum simul adunatum. Non enim licet
 » imaginari divisionem aut separationem, ita ut aut Filius sine Patre intelligatur, aut
 » Spiritus a Filio seiungatur. » Et in epistola ad Canonicas. « Ita ut ordinis ipsa no-
 » vitas, existentiam destruat, et universae fidei negatio sit. Aequae ergo irreligio-
 » sum est, et ad creaturam deicere, ac illum exaltare supra Filium vel Patrem,
 » vel tempore priorem dicere aut ordine. » Nyssenus Gregorius in libro I. antirrethi-
 » corum adversus Eunomium, cuius initium: fieri, ut videtur, non potest, ut quia
 » de omnibus bene mereeri velit, ait. « Ex Patre per Filium ad Spiritum pergimus. »

44. Sic ordinem in Trinitate divini patres declaraverunt atque tradiderunt: ne-
 que hunc cuiquam licet negligere aut omnino pervertere; nec Filium aliquis Pa-
 tri praeponat, aut Filio Spiritum sanctum, neque secundum quis dicat a Patre, ne-
 que ipsum Unigenitum a Spiritu; neque omnipotentis Filii prototypum dicat Para-

μονογενῆ· οὐ τοῦ παροφεινοῦ υἱοῦ φησὶ τρυφῶν φθέγγου τοῦ παρὰ κλητον· εἰ δὲ γε τοῦτο μὴ ἔχων ἔρειν, ὅτι μὴ κατ' ἀνάγκην ἄσασαν τὸ ἀνάπαλιν· ἴστα κατὰ μόνην ἀπαριθμησιν εἶναι τὸ τοιοῦτον ἑνοτάμη, καὶ τὸ ἀδύνατον ἄλλως ἔχειν, καὶ τὸ καινοτομίαν εἰρησθαι τῆς πίστειως κατὰ τοῦτο διίσχυρισάτο καινοφωτῶν ἰλεγχθεῖν καὶ οὕτως· εἴ γε κατ' αὐτὴν δῆτα τὴν ἀπαριθμησιν ἔστιν ὅτι μὴ ἀλλοτρίως τὰ ὀνόματα, καὶ τὸ ἀμείδιθον οὐμινου ἢ τούτων ἴσχυρην ἐκφώνησις, καθὼς ἔστι τὸν λόγον πιστεύουσος ὁ ἀπόστολος, οἷς περὶ διαφορᾶς χαρισμάτων καὶ ἐνεργημάτων φιλοσοφεῖ· «διαίσεις χαρισμάτων, ἢ φάσκων, ἰσὶν, τὸ δὲ αὐτὸ πνεῦμα· καὶ διαίσεις διακονιῶν ἰσὶν, ὁ δὲ αὐτὸς κύριος· καὶ διαίσεις ἐνεργημάτων ἰσὶν, ὁ δὲ αὐτὸς θεὸς ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πάνσι.» Καὶ αὐτὸ ἐκεῖνο συμμαρτυρεῖ, τὸ ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς, καὶ ἡ κοινωνία τοῦ ἀγίου πνεύματος, καὶ τοιαῦθ' ἕτερα πολλὰ καὶ τῆς ἱεραφῆς. Ἡνίκα δὲ τοῖς θεοδικατοῖς διδασκάλοις σκοπὸς περὶ τῆς πρὸς ἄλληλα σχέσιως τῶν προσώπων, τῆς φυσικῆς συναφείας καὶ ἀλληλουχίας ἐκ τῆς αἰδίου σφῶν καὶ οὐσιώδους καὶ ὑπάρξεως διαλαβεῖν, ὅπως τε εἴξ' ἑνὸς ἀμφοῦ, καὶ δι' ἑτέρου πάλιν τὸ ἕτερον, οὐκίτι μεταλλαγὴν ἐν τούτοις ἴδῃ τις ὁμοσοῦν ἢ μιτάθισιν, ἀλλὰ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν σύμφασιν καὶ ἀκολουθίαν δογματικὴν τὴν τοῦ υἱοῦ μισσιτίαν ἀυχοῦσαν, μὴδαμῶς μετακινουμένην ἢ μεταπίπτουσαν· οὐ γὰρ ἂν ἐν σφῆσιν ἕρρη τις ὅπου δὴ πῶς τὸ προσιχωῦν καὶ ἀμείως λιλιγμένοι ἐπὶ τοῦ πνεύματος, ὡσπερ σάφα διδειγμένοι ἰσὶν ἐπὶ τοῦ υἱοῦ, οὐ δὲ τοῦ προσιχωῦν τοῦ ζωοποιοῦ δηλονότι πνεύματος τὸν υἱὸν, ὡς δὲ αὐτοῦ τὸ θεῖον πνεῦμα καὶ παναλίς· οὐ δὲ τὸ πνεύματος τῶ πατρὶ συνάπτισθαι τὸν υἱὸν, ὡς

eod. l. 26. b.

1. Cor. XII. 4.

11. Cor. XIII. 25.

clitum. Nisi vero et hoc dicendum est, quod vice versa interdum uti, nulla necessitas cogit: ita tamen ut in sola numeratione id sistat; aliter vero fieri nequeat. Neque haec fuerit in fide novitas; et qui id contendat, ipse novitatis potius coarguetur. Namque in ipsa numeratione pervertuntur interdum nomina, nec vero immutabilis est illorum pronuntiatio, cuius rei testis apostolus, dum de gratiarum et operationum diversitate disserit: «divisiones, inquit, gratiarum sunt, idem sntem Spiritus. Et divisiones ministeriorum sunt, unus autem Dominus. Et divisiones operationum sunt, idem autem Deus operans omnia in omnibus. Rursusque illud contestatur: gratia domini nostri Iesu Christi, et caritas Dei Patris, et communio sancti Spiritus.» Et alia huiusmodi saepe in scripturis. Verum enim vero quum divinitus edoctis magistris scopus disserere de mutua personarum relatione, de naturali cohesione, de mutua aeterna ipsarum et consubstantiali essentia; et quomodo ex una ambae, et per aliam rursus alia, nequaquam iam immutationem in his unquam quispiam videbit, aut transpositionem, sed unam eandemque constanter locationem et seriem dogmaticam, Filii mediationem exprimentem, minime translocatam neque interversam. Neque enim apud patres comperiet quisquam alieubi vocabula contigue et immediate de Spiritu; quae contra sperte praedicantur de Filio; non videlicet contigue per vivificum Spiritum esse Filium, uti contra dicitur per ipsum Filium esse divinum ac omnipotentem Spiritum: non per Spiritum connecti Patri Filium, uti per Filium

διὰ τοῦ υἱοῦ τὸ ὑπερτιλὲς πνεῦμα καὶ ζωοπαρόχον· οὐχὶ ὡς τὸ πνεῦμα ἔχει πρὸς τὸν πατέρα, οὕτω καὶ ὁ υἱὸς πρὸς τὸ πνεῦμα· ὡςπερ δὴ τὸ ἀντίστροφον, ὡς ὁ υἱὸς ἔχει πρὸς τὸν πατέρα, οὕτω καὶ τὸ πνεῦμα πρὸς τὸν υἱόν· οὐκ εἰκόνα τοῦ πνεύματος τὸν υἱόν, οὐ πρόσωπον, οὐ δύναμιν, οὐκ ἐνέργειαν, ὡςπερ ταῦτα τὸν υἱόν τοῦ πατρὸς, τοῦ δὲ υἱοῦ τὸ πνεῦμα· ἐξ ὧν, ἵνα μὴ λέξω καθεκαστα, ὧν πλήρεις αἱ τῶν πατέρων θεηγορίαι, πλήρεις αἱ διδασκαλῖαι τούτων αἱ θεοκρότητοι, τὸ ἀμείτακνῆτον τῆς τοῦ υἱοῦ μισθίαιας, καὶ ἡ φυσικὴ τῶν προσώπων πρὸς ἄλληλα σχέσις, ἢ τῆ συνάφεια, καὶ ἀλληλουχία, κατὰ τὴν ὑπέρχρονον σφῶν ὁμότητα, καὶ τὸ κοινὸν ὁμοῦ καὶ διάφορον δηλοποιεῖται σαφῶς.

μέ. Καὶ ἵν ἐπιλίθῃσι τοῖς τοῦ μάκαρος Νύσσης χρῆσαιμην, καιρὸς γάρ ἐπὶ τοῦ μίσου ταῦτα παραγαγῖν, οὗτος τὰ περὶ αὐτῶν ἐπὶ τι νοημάτων καὶ λήξων διευκρίνησι τυλαυτίσθηρον, Ἰσάφων οὕτως πρὸς Ἀβλάβιον " τὸ „ ἀσπαράλλακτον τῆς φύσεως ὁμολογούντες, τὴν κατὰ τὸ αἴτιον καὶ αἰτια- „ τὸν διαφορὰν οὐκ ἀρνούμεθα, ἐν ᾧ μόνῳ διακρίνεσθαι τὸ ἴτερον τοῦ ἐπί- „ ρου καταλαμβάνομεν, τῷ τὸ μὲν αἴτιον πιστεύειν εἶναι, τὸ δὲ ἐκ τοῦ αἰ- „ τίου, καὶ τοῦ ἐξ αἰτίας ὄντος ἄλλην πάλιν διαφορὰν ἐγνωῦσμεν τὸ μὲν γάρ „ προσιχῶς ἐκ τοῦ πρώτου, τὸ δὲ διὰ τοῦ προσιχῶς ἐκ τοῦ πρώτου· ὡςτι „ καὶ τὸ μονογενὲς ἀναμφίβολον ἐπὶ τοῦ υἱοῦ μῖνιεν, καὶ τὸ ἐκ τοῦ πατρὸς „ εἶναι τὸ πνεῦμα, μὴ ἀμφισβᾶλλειν τῆς τοῦ υἱοῦ μισθίαιας καὶ αὐτῶ τὸ „ μονογενὲς φυλαττούσης, καὶ τὸ πνεῦμα τῆς φυσικῆς πρὸς τὸν πατέρα σχί- „ σιως μὴ ἀπειργούσης,, τούτων τὶ ἂν εἴη καταφανέστερον τοῦ πατρὸς προ- „ βλήματος εἰς διάρθρωσιν; Ταῦτα οὐκ ἔστιν ὅς ἂν ἀσπασίσι θεωρηταίαις ἐνοπ-

plisquamperfectus et vitae dator Spiritus: non quomodo Spiritus se habet ad Patrem, sic et Filius ad Spiritum. Quomodo certe quidem vice versa, sicut Filius se habet ad Patrem, sic etiam Spiritus ad Filium. Non est imago Spiritus Filius, non figura, non virtus, non vis operans, sicut est Patris Filius, et Filii Spiritus. Ex quibus, ut iam singula omittam, quorum pleni sunt sacri patrum sermones, plenae ipsorum a Deo inspiratae insitutiones, quae nulli mobilitati obnoxiam Filii mediationem, mutuamque naturalem personarum relationem et conjunctionem atque connexionem secundum supertemporalem ipsarum essentiam et communionem simul cum differentia demonstrant.

45. Atque ut plenius beati Nysseni dictis utar; iam enim tempus est haec in medium proferendi; hic tum sensibus sum vocabulis accurate disputat ita scribens ad Ablavium. «Naturae paritatem confitentibus, causantis et causati differentiam non negamus, qua in re tantummodo alterum ab altero distingui admittemus; unum scilicet causantem esse credimus; alterum vero, causatum. Sed causantis, et eius qui ex causa est, aliam rursus differentiam intelligimus: nam alterum contigue ex primo, alterum ab eo quod est contigue ex primo: ita ut et unigeniti notio non ambigue in Filio subsistat; et de exitu Spiritus ex Patre non dubitetur; unigenito scilicet mediationem sibi cum servante, quae Spiritum a naturali erga Patrem relatione non arceat.» Quid his verbis evidentius, ad universum explanandum problema? Haec qui

τριτάμτος ἀμφιδόξασιν ὅπως οὖν, καὶ μὴ ἀρκούσαν ἔχουσιν κήρσαιτο τὴν τῶν ζητουμένων φωταύθειαν, τὴν τοῦ υἱοῦ μιστείαν τρανουμίην ὄρων, καὶ τὴν ἐντιῦθιν τῶν αἰτιατῶν ἀμφοτέρων διαφορὰν, ἵνα μὴ καὶ αὐθις ἱπαναλαμβάνων τὰ περὶ τούτου δόξω παλιλλοῖν. Ἄλλὰ διδοίκασι, φασιν, υἱοῦ μιστείαν νοῆσαι ὅπως ἢ παραδίξασθαι, μὴ ποτὶ λάθῳσι χρονικὴν ἐντιῦθιν ἴμφασιν παρισσάζαντις ἐν οἷς ἐκ τῆς αἰτίας ἀμφω πεφύκατον τὰ αἰτιατὰ, καὶ τούτων δι' ἑτέρου τὸ ἕτερον, καὶ τὸ ἅμα ἵται ὀλίσῳσι καὶ ἢ μὲν ἰπέπλαστος αὕτη διελία, οὐ δι' ἄλλο τι συσκευιάσθη τοῖς λέγουσιν, ἢ διὰ τὸ σπιῦθιν ὑπερβαλλούτως ἀποδιαπομπῆσαι τὴν ἦν ὁ προδιαληφθίς θεολογικώτατος Νύσσης διαφορὰν τοῦ αἰτιατοῦ παραδέδωκε, καὶ ἀνευθριάστως ἔχουσιν ἑκάτερον τοδὶ μεγαλήγορίην προσιχώως, καὶ μηδὲν διαφέρειν προσιχώως λέγειν καὶ διὰ τοῦ προσιχώως εἰς τοῦτο γὰρ τὰ τῆς ποίας αὐτῆς ἀποτινίται.

μς'. Ἡμιῖς δὲ ἰπέπιρ εἰς ταῦτα προλαβόντις ἀνώτερον ἀπιλογησάμεθα, ἢ μᾶλλον ἰπέτιν δι' ἡμῶν οἱ τῶν θείων λόγων ἐκφάντορις ἀπολιλοημένοι, πανθ' ἀπλῶς περὶ ὧν ὁ λόγος ἐν τὶ λέξεισι καὶ νοήμασι διασάφσαν, ἀγὶ δὲ τοῖς πατράσι ταυτοτρόπως ὑπεριτροῦντις, καὶ τὰς χρονικὰς αὐτῶν ὑπονοίας ὡς ἀνυπάρκτους παντάπασιν ἀπιλέξωμεν, καὶ μηδαμῶς ποθηθῆναι ταύτας κατὰ λόσον ὑθύτης παραστήσωμεν, ἀλλὰ παρὰ τὴν τοῦ οἰκείου σπουδάσματος σύστασιν ὥς γὰρ ἂν τις ὑλαβηθῆται τούτους ἐν τοῖς περὶ θεοῦ τῶν θιοβραβιῦτων πλῖον τῆς ἀληθείας ὑπερμάχων ἀνάσχοιτο, διαβρίθην οὕτως ἐκτιθεμένον τὰ ἐξ ὧν αὐτοῖς τὰ τῆς ὑποστολῆς καὶ διελίας συσχηματίζονται; ἵτα εἰ τὸ διὰ τοῦ προσιχώως, ταυτὸν δ' ἰπέτιν δι' υἱοῦ, ὁ τοῖς θιο-

non praeiudicata consideratione spectet, fieri non potest ut ullatenus dubitet, vel non satis illustratam questionem iudicet: dum et Filii mediationem elucidatam videt, et eam quae hinc exurgit causatorum amborum differentiam; ne iam rursus dicta resumens, sermonem iterare videar. Sed hi timent, aiunt, de Filii mediatione cogitare aut omnino eam admittere, ne forte temporalem speciem incaute inducentes, quatenus ex causa ambo causati proveniunt, et horum alterius ex altero originem et co-existentiam pariter pessum dent. Atqui hic simulatus timor non aliam ob causam a dicentibus excogitatus est, nisi quia enixe student illam causati differentiam excludere quam summus Nysseus theologus tradidit, et quia impudenter iactant, perinde esse si dicatur contiguae existere ex aliquo, ac si per aliquem qui contiguae existat. Huic enim omnis timor recidit.

16. Nos vero, quoniam superius haec defendimus, vel potius pro nobis divini verbi explanatores tuiti suat, qui cuncta prorsus, de quibus sermo est, vocabulis et sensibus declaraverunt, age nunc patribus eodem modo obsequentes, et circa tempus istorum suspensiones tamquam vanas coarguamus, atque ut nemini timorem ingerant, quod ad rectum ratiocinium attinet demonstramus, sed tantummodo secundum proprii studii structuram. Cur enim quisquam hos metuere in doctrinis divinis magis velit, quam divinitus inspiratos veritatis defensores, qui tam perspicue illa exposuerunt, unde hi timiditatem metumque confingunt? Deinde si verba «per eum qui contiguae» quod idem est ac dicere «per Filium» quod apud divos patres natu-

φόροις εἰς φυσικῆς εἴληπται δῆλωσιν μισαιτίας, διασθηματικῆν οὗτοι μὴ ποτε δοῖν παρίσθουσι ὑποπτήσσοσι· καὶ εἶ ἅμα τῷ υἱῷ τὸ πνεῦμα, πῶς δι' υἱοῦ ἱπαπορούμενοι ἀντεκάρουσι, ὡς οὐκ ἂν συμβαίη ἀμφοτέρων, τί μὴ χρονικὰς παρσιφθορὰς τὸν ὁμοιον τρόπον διδῶσι καὶ ἐν οἷς ἐκ τοῦ πατρὸς τὸν υἱὸν καταγγίλλουσι; τί μὴ καὶ ἐν οἷς αὐτὸ δὴ τὸ παναθειουργὸν καὶ τιλειοποιὸν ἐκ τοῦ αὐτοῦ καθεκάστην ἀναγορεύουσι; καὶ εἰ ἅμα τὰ τρία καὶ ὡς ἀληθῶς συναΐδια πιστεύεται καὶ συνάταρχα, τί μὴ ἀμφισβητοῦντες ἀντεπιφέρουσι, πῶς εἴξ ἐνὸς ἀμφοῦ, καὶ ὡς οὐκ ἂν ἑκάτερον συνίληθῃ ἅμα καὶ εἴξ ἐνὸς, τριάς δηλαδὴ καὶ δυάς; εἰ γὰρ ἐκ τῶν καὶ ἡμᾶς περὶ τῆς ΔΙΑ τοιουτοτρόπως δειμαίνουσι, τί μὴ καὶ περὶ τῆς ΕΚ; ἐπειδὴ περ ὡς ἐκείνη καὶ αὐτὴ τὰς χρονικὰς ἐν ἡμῖν ἰμφάσεις οὐκ ἀποβάλλεται; εἰ δ' αὐτῆς θεοπρεπίστηρον ἐκλαμβάνεται, τί μὴ κρείνη οὐκ ἔστιν ὅπως ἡμῖς διαστολαῖς τοιαύταις ληφθεῖν.

100. I. 28. 2.

79. XII. 5.

μζ'. Οὐ φοβηθῆσόμεθα φόβον, οὐ μὴ εἶν φόβος ὡς γίγρεται· ἀλλ' ὡς ἐκ τοῦ πατρὸς τὸ μονογενὲς ὁμολογοῦντες ἀπαύγασμα, καὶ ἅμα τῷ πατρὶ ἀχρόνως εἶναι καὶ αἰδίως οὐκ ἀπαρούμεθα, καὶ ὡς ἐκ τοῦ πατρὸς τὸ θειοποιὸν πνεῦμα κηρύττοντες, καὶ τὸ ἅμα εἶναι τῷ πατρὶ οὐκ ἀπαναιόμεθα· οὕτω δι' υἱοῦ τοῦτο φρονοῦντες ἐκ τοῦ πατρὸς, καὶ τὸ ἅμα τῷ υἱῷ ἀχρόνως εἶναι, καὶ συνάταρχως πεφηνῆται καὶ ὁμοτίμως φρονοῦμεν, καὶ οὐ μόνον ἀποφάσασθαι· εἰ γὰρ ἐπὶ τῶν ἐν βοῇ καὶ ἱερίαις ἅμα εἶναι τοῖς δι' ὧν πεφύκασιν εὔρηται· τὸ ἡλιακὸν ἐν τούτοις λάβε μοι φῶς, διὰ γὰρ τῆς ἀκτῖνος τὸ τοιοῦτον, καὶ συνάμα τῆς ἀκτίνης καθίστηναι, καὶ σύνδρομον ἔχει τὸ δι' αὐτῆς φυσικῶς εἶναι, καὶ ἅμα συνυπάρχειν αὐτῇ, καὶ οὐδαμῶς θα-

ralis meditationis habet notionem, isti distantiam temporis oggeri suspicantur; et si ea cum Filio Spiritus, quomodo « per Filium » addubitantes opponunt, quasi utrumque non usuveniat? cur temporis obreptiones pariter non timent, in eo etiam dum ex Patre Filium esse profitentur? Quid ni, inquam, et cum ipsum omnipotentem et omnia perficientem, ex eodem tertio quoque verbo deprædicant? Et si tres simul vere coæterni creduntur pariterque sine initio, cur in sua dubietate non opponunt, quomodo ex uno ambo, et quomodo singuli coaluerint, et ex uno trinitas scilicet et dualitas? Si enim nostrarum rerum exemplo, ob particulam *per* ita formidant, quid ni etiam ob particulam *ex*? quandoquidem ut illa, sic etiam hæc, temporis significationes non respuit. Quod si illa ut Deo dignior accipitur, quid ni et hæc sub eadem discretione recipiamus?

47. Ne timeamus timorem ubi non est timor, uti scriptum est; sed tamquam ex Patre unigenitum splendorem confidentes, simul etiam cum Patre intemporaliter esse et sempiternaliter non negemus: et sicut ex Patre divinum Spiritum prædicantes, ipsum esse cum Patre non abnuimus, ita per Filium hunc esse credentes ex Patre, etiam cum Filio intemporaliter esse, et æque sine initio et pari in honore existimamus, nedum negamus. Nam si quæ fluxu ant generatione fiant, una existere cum gignentibus comperiuntur; verbi gratia in his sume mihi exemplum a luce: etenim per radium hæc est, et cum radio coëxistit, et consentaneum ipsi

τίρου θάτερον ἀναιρείτικόν, πῶς οὐκ ἐν τοῖς ἀρρίύστοις τοῦτο καὶ ἀνωλήθροις, εἴη ἂν προσφύειναι καὶ ὑπὲρ πᾶσαν σύγκρισιν ὑψηλότερον; οὕτως οὐχ ἵνα ἢ καὶ δύο τῶν Θεοειδῶν διδασκάλων ἰδόντες, ἀλλ' ἀπαντας ἀτεχνῶς, ὅσοις ἢ τῆς Θεολογίας χάρις ἐκκίχεται, δι' υἱοῦ τὸ πνεῦμα σαφηνίζοντες τὸ παναίσιον, ἐξ αὐτῶν ἀραρότως καὶ τὴν τοῦτου τράνωσιν ἴσχομεν, καὶ πατῆρα τοῦ τοῦ υἱοῦ φυσικῆς μισιτίας τὸ τοιοῦτον εἶναι χαρακτηριστικόν ἐμνήθημεν καὶ οὐ ποτ' ἂν ἄλλως ἢ οὕτως ἐννοεῖσθαι συνθέημεν, ἐν οἷς ὁ πλάσμας τοῦ πνεύματος δογματίζοντο, ἢ τε δόσις καὶ χορηγία, ἢ ἔλλαμψις, ἢ φανέρωσις, ἢ ἀνάβλυσις, ἢ πρόχυσις, καὶ ἢ πρόσδος, καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἢ ἐπιμψις ἢ ἐκφανσις, ἢ ἐκπόρευσις' ὡς Γούν ἐφ' ἑκάστου τῶν ἀπρηθμημένων λοιπῶν, οὕτω καὶ ἐπ' αὐτῆς δῆτα τῆς ἐκ τῆς ἐκπορεύσεως τὴν δι' υἱοῦ φωνῆν φυσικῆς μισιτίας οἶδαμεν εἶναι δηλωτικὴν, διάφορον τρόπον ὑπάρξεως τὴν ἐκπόρευσιν' καὶ στέρξομεν ἀμφοῖν καὶ στέρξομεν τὴν διαύθειαν, ἐπιπρὸς οὐχ ἡμετέρας διανοίας ἀνάπλασμα, πατρικῶν μιν οὐκ ἐκ διασαφῆσεων Γνώρισμα' καὶ οὐκ εἶσιν ὅππ ἂν ὅπως ἄποτι ἄλλως, ἢ ὡς ἐρρίθη τὴν τοῦ πνεύματος ἐκπόρευσιν ἐκληψόμεθα, οὐτε ἐν οἷς ἐκ τοῦ πατρὸς αὐθις Θεολογοῖτο, οὐτε ἐν οἷς δι' υἱοῦ κατ' ἀγγέλλοιτο' ὡς οὐδὲ τὴν διὰ ἄλλως ἐπιπρὸς ἐπιμψις καὶ τῶν τοιοῦτων ἴνους, ἢ πρὸς ἐπὶ τῆς ἐκπορεύσεως, ἐτι μὴδὲ τινὶ τῶν θεηγορίας διαλαμφάτων, τοιοῖοι ἐπινοήθησαν προσδιορισμοὶ, καὶ ὁμονομιῶν ὁπωσοῦν ἐτερότητις.

μη'. Καὶ εἰ βούλοινται, τὰ δοκοῦντα σφίσι καὶ αὐθις λειψύσαν οἱ διαφειρόμενοι' καὶ εἰ συμβάλλει κακεμφάτως τῶ πατρὶ ὁ υἱὸς ἐπὶ τῆ ἐκπορεύσει

est ut a radio naturaliter sit, simulque existat, nec alterum alterius peremptorium est; cur in iis qui fluxu non fiunt, et in immortalibus, hoc contingere non sit convenientius, et omni comparatione mains? Sic itaque cum non unum vel duos sacerorum magistrorum videamus, sed omnes indubitanter, quicumque theologiae gratiam acceperunt, per Filium adfirmare sanctissimum Spiritum, ex his inquam perspicue et huius accuratam notitiam habemus, et usquequaque Filii naturalem mediationem Spiritui esse singulariter propriam edocemur. Atque ita et non aliter intelligere decrevimus quotiescumque derivati Spiritus dogma proponitur, et donum, et praebitio, et effusio, et ostensio, et scaturigo, et effusio, et proventus, praetereaque missio, et manifestatio, et processio. Sicut ergo in singulis reliquis, quae enumeravimus, sic in ipsa videlicet processione, dictio « per Filium » naturalis mediationis scimus esse significativam; et diversum esse existendi modum processionem, quoniam haud hoc nostrae mentis signum est, sed a patribus tradita nobis notio. Neque usquam licet aliter quam dictum est Spiritus processionem intelligere, neque cum a Patre procedere dicitur, neque cum per Filium adscritur: sicut etiam particulam « per » haud aliter intelligimus cum de missione sermo est, aut de similibus, aut de processione; quia nemo deiloquus tales (ut isti volunt) verborum circumscriptiones excogitavit, et extranea homonymiarum vocabula.

48. Porro si volent, opinionem suam denuo dicant qui dissestant, et non indecenter concurrat Filius cum Patre in Spiritus processione, exquirant; quodque

τοῦ πνεύματος ἐρωτάτωσαν, καὶ τὸ ἐντιϋθιν ἀτιλῆ ἐκπόρευσις εἶναι, εἰ δὲ υἱοῦ ἐστὶ, προφερίτωσαν εἰ μὴν οὖν ἢ δι' υἱοῦ ἐκπόρευσις τοῖς τὸν αὐτοῦ εἰσδῶσι γνόφον τοῦ πνεύματος ἀριδῆλως οὐ διηγορεύεται, εἰ ἀμφοῖν τοῖνδε τοῖν ῥησιδίοιν ὁ τοῦς τοῖς διερμηνῦσι τῶν θείων οὐ διερμηνεύεται, τάχ' ἂν ἐικότως ὁ τῶν προτιθέντων ἀτόπων λόγος τοῖς καὶ τοιαῦθ' ἕτερα συνερίην ἰθίλουσιν ἐπιπλείητο· ἐπι δὲ καὶ κατὰ λέξιων καὶ ἰννοσιῶν εἰλικρίστιαν τοῖς θεολήπτοις ἀνδράσι διήρθρωται, καθὰ δὲ καὶ εἰρήκειμιν, ποῦ χωρᾶν ἔξουσι αἱ τοιαῦται τῶν ἀτόπων ἐπιπλακαί; καὶ εἰ μὴ μεμνήναι κατὰ τῶν τῆς ἀληθείας κρυκῶν αἰρήσσονται, ποῦ δὲ καὶ ἄπιρ ἐπάγουσι παραπλήσια, ὡς εἰς ὄρθην ἔννοσιαν ἐκλαβίσθαι τὰς τοιαύτας τῶν χρήσιων διτ', οὐχί καὶ τοῦτων οἴκοθιν, καὶ ἀπ' αὐτῆς προφορᾶς τὸ ἀπαράδικτον ἀπροφανές; οὐχί καὶ τούτοις τὰ προσεχῶς εἰρημίνα ἀπὸς ἑλισχον ἰναρίῃ; τί δὲ φέσσοσιν εἰ τὸν ὄμοιον καὶ αὐτοῦ τρόπον περὶ τῆς προόδου τοῦ πνεύματος ἀντιρωτηθῆσονται; ἄρα καὶ ταύτην ἀτιλῆ θώσσοσιν ἐκ πατρὸς, ἰπειδὴ δι' υἱοῦ; τί δὲ εἰ καὶ περὶ τῆς προχύσιως, καὶ ἐκλάμψιως, καὶ τῶν τοιούτων ἀπλῶς; ἄρα κατὰ τῶν ταῦταις κατὰ τὴν σφῶν λῆψιν συμβαλλίται τῶ πατρί ὁ υἱός; καὶ τὸ ἀτιλὲς ἔξουσι καὶ αὐται κατ' αὐτοῦς ἐκ πατρὸς, ἰπειδὴ δι' υἱοῦ; Ἄλλ' αἱ τοιαῦται τῶν λέξιων οὐ, φασιν, τὴν αἰδίον δηλοῦσι τοῦ πνεύματος ὑπαρξίν καὶ ἔστω τοῦτο καὶ διδῶσθαι κατὰ τὴν ἰνοῦσαν σφίσις ἀρίσκιαν, καὶ τοιῶσθαι ἢ τοῦ πνεύματος ἀρόδος κατὰ τὸ αὐτοῖς βουλητὸν, ἦνικα καὶ οὐσιωδῶς δογματίζοιτο, καὶ ἢ ἔκφανσις ὡς αὐτοῖς θελητὸν ἦνικα καὶ αἰδίος λέγοιτο, τί καὶ οὕτως ἐροῦσιν; ἀρ' ἀτιλεις φαίεν ἐκ τοῦ πατρὸς, ἰπειδὴ δι' υἱοῦ; ἢ ἐπὶ μὲν τῶν

cod. L. 28. a.

inde sequitur, num imperfecta sit per Filium processio, dicant. Quod si ergo processio per Filium, his qui inaccessibilem Spiritus obscuritatem ingenti sunt, perspicue non fuisset patefacta; si duorum horum vocabulorum sensus a divinis interpretibus non esset explanatus, merito fortasse supradictarum absurditatum series, ab his qui et alia eiusmodi necere solent, agglomeraretur. Nunc quia et in vocabulis et in sensibus res clarissime a divinis viris explanata fuit, prout supra diximus, qui locus superest huiusmodi absurditatum cinno? Et si insanire adversus veritatis praecones pergent, quomodo ea quae haud dissimilia obiciunt, recto sensu intelligere, tales nimirum sententias, licet? Nonne harum intrinseca et in ipsa vocabulis repugnantia apparebit? Nonne et alia his consona manifeste reprehensibilia constabunt? Quid autem dicent, si pari modo et ipsi quomodo proveniat Spiritus interrogent? Num et hanc imperfectam esse ex Patre concedent, quoniam per Filium fit? Quid vero et de profusione, et de effusione, et his omnino similibus? Num in his quoque secundum illorum opinionem concurret cum Patre Filius, et imperfecta ipsi videbitur dictio « ex Patre » quia « per Filium » est? At haec vocabula, inquit, aeternam Spiritus essentiam non denotant. Esto hoc, et concedatur, prout illis placet, et intelligatur Spiritus progressio ad ipsorum arbitrium, cum substantialis dicitur etiam effusio, quod est ipsis fundamenti loco, quoniam etiam sempiterna affirmatur, quid ita adhuc dicent? Num dictiones imperfectas dicent « ex Patre » quandoquidem est « per Filium »? Vel ab his quidem imperfectionem arcebut, in proces-

ἀπόσωται τὴν ἀτίλειαν, ἐπεὶ δὲ τῆς ἐκπορεύσεως καὶ συμπιρατοῦσιν ἀναφανδόν; εἰ καὶ ἐν οἷς εὐρίσκοιτο δι' υἱοῦ, ἐκληφθεῖν καὶ ἔν λόγον οἱ Θεοῦ-ρήμονες αὐτὴν διεσάφθαι; καὶ εἰ τοῦτο νομοθετοῦντες ἂν φαίνῃν ἐν τοῖς περὶ θεοῦ, οὐ δογματικὴν ἀκολουθίαν τηροῦντες, οὔτε μὲν διδασκαλικῶς κληρονομοῦσιν ὑπάρχοντες, ἀλλ' ἀπλαῖς ἰστοίαις, τοῦτοις ὑπηρετοῦντες, ἡμεῖς ὡς τὴν ἐκ πατρὸς δι' υἱοῦ τοῦ Θεοῦ πνεύματος ἔκλαμψιν τελείαν οἶδαμιν ἐκ πατρὸς, καὶ οὐχ ὅτι δι' υἱοῦ ἀτιλῆ, ὡς τὴν θέσιν καὶ χορηγίαν καὶ προσίτι τὴν αἰδίων ἔκφανσιν, λόφους δὲ κατὰ τοὺς αὐτοὺς, οὕτω καὶ τὴ ἐκχώρησιν ὡς παρὰ τῶν Θεῶν διδασκάλων διευλυτώθη, τελείαν οἶδαμιν καὶ πιστεύομεν ἐκ πατρὸς, καὶ δι' υἱοῦ κατεβέβηκαμεν καὶ οὐμνοῦν τὸ ἀτίλις παρισσῶναι ταύτη διδασκῶν, μήτι μὴν συμβάλλωσιν ἐπ' αὐτῆ, κατὰ τὸ τοῖς ἐναντίοις τοῖςδε δοκοῦν, τῷ πατρὶ τὸν υἱὸν ἐπιστάμεθα, ἀλλ' ὅτι τῷ πατρὶ ἀδιαίρητος ὁ υἱός, δι' υἱοῦ τελείαν διαβῆδην ταύτην κερύττομιν.

μθ'. Εἰ δὲ που καὶ αὐθεῖς ἀντιπροτινοῖσιν κατὰ τὸν εἰωθότα τοῦτοις τρόπον τὸν μάχιμον, ὡς ἐπι καὶ τὸ παλαιὰς πνεῦμα ἀδιαίρητόν ἐστι γινώσκῃ col. f. n. h. τῷ πατρὶ τὸν υἱόν, εἴη ἂν καὶ ἡ ἱερωσύνη τοῦ υἱοῦ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον διὰ τοῦ πνεύματος, ἀκούσιαν τῆς συνήθους αὐτοῖς κατὰ τῶν θείων Ἰσραῶν τὸλμης, καὶ τῆς πρὸς πᾶσαν βλασφημίαν ἐπιρρηπὸς ἰστοιότητος, καὶ ταύτην εἶναι τὴν πρότασιν οὐ γὰρ ὅτι ἡ πρὸς ἄλλα τῶν προσώπων ἰμωσικῶς τῶν τρισὶν συνέχει τὸ ἀδιαίρητον, εἴη ἂν καὶ τῷ πνεύματι διὰ τὸ πρὸς τὸν πατέρα ἀδιαίρητον, ὅπερ καὶ τῷ υἱῷ διὰ τοῦτο, ἀλλ' ὅτι τὸ μίσησιν ἢ φυσικῆ τῆς ὑπάρξεως τῷ υἱῷ τάξις τετήρηκε, τὸ μὲν πνεῦμα τὸ πρὸς τὸν πατέρα ἔχει τὸ ἀδιαίρητον, ὡς διὰ τοῦ υἱοῦ τῷ πατρὶ συναπτόμενον καὶ βλα-

sione autem manifeste admittent; et ubi legitur «per Filium» eo intelligetur sensu, quem deiloquor ostenderunt? Quod si hoc in divinis firme tenendum isti decreverint, non dogmaticam ratiocinili seriem sectantes, nec didascalici regulis obsequentes, sed suismet simpliciter cogitatis indulgentes; nos quidem, sicut ex Patre per Filium divini Spiritus effulsionem perfectam novimus fieri ex Patre; et non quia per Filium fit, esse imperfectam, sicut donum pariter, et praebitionem, et denique sempiternam manifestationem, ob easdem rationes; sic etiam processionem, prout a divinis magistris exposita est, perfectam scimus et credimus ex Patre, et per Filium fieri praedicamus: nullamque imperfectionem huic intervenire concedimus; neque componere in processione efficienda Patrem cum Filio, sicut adversariis videtur, recusamus; sed quia a Patre inseparabilis est Filius, per Filium diserte hanc fieri praedicamus.

49. Age vero si rursus pro suo litigioso more obiciant, quod quoniam omnipotens Spiritus inseparabilis est a Patre Filium gignente, erit etiam ipsa generatio Filii, ob eandem rationem, per Spiritum; sciant utique propriam esse ipsorum adversus sacras scripturas audaciae, et ad omnimodam blasphemiam proclivitate, hanc propositionem. Non enim quia mutua personarum circuminsectio tres facit inseparabiles, idcirco hoc idem Spiritui sancto erga Filium contingit; sed idem potius quia naturalis ordo existentiae id Filio praestat, ut Spiritus a Patre propterea sit

σφραγία λοιπὸν προφανὴς ἡ ἐπινοουμένη παρ' αὐτῶν Γέννησις υἱοῦ διὰ πνεύματος τῷ δὲ υἱῷ ἢ δι' αὐτοῦ τοῦ παραγίτου πνεύματος ἐκχώρισις, διὰ τὸ πρὸς τὸν πατέρα ἀδιαίρετος, τῆς θεολογικῆς ἀσφαλείας ἔσται πᾶν ἀξίως καὶ ἡ ἀσώδειξις, ἐξ ἧν οἱ τὰ περὶ συναφίας τῆς τριάδος διηγορήσαντες ἀριθλῶς ἐθέτισσαν, ὁ μὲν φάσκων " οὐ τὸ πνεῦμα τῷ πατρὶ τὸν λόγον " συναπτει, ἀλλὰ μᾶλλον παρὰ τοῦ λόγου τοῦτο λαμβάνει. Καὶ ἐν ἄλλοις " οὐ γὰρ ἐκτός ἐστι τοῦ λόγου τὸ πνεῦμα, ἀλλ' ἐν τῷ λόγῳ ὄν, ἐν τῷ θεῷ " δι' αὐτοῦ ἐστὶ καὶ αὐ ἕτερος· ἐν δὲ καὶ τὸ ἅγιον δι' ἐνὸς υἱοῦ τῷ ἐνι " πατρὶ συναπτόμενον. Καὶ ἀλλαγῆναι πάλιν πῶς ἂν οὐν χωρίζοιτο τὰ ἀχώριστα, λόγος Θεοῦ καὶ πνεῦμα ἐκ Θεοῦ δι' υἱοῦ;,, Καὶ οὕτως οὐχ ἡ γέννησις διὰ τοῦ πνεύματος, ἀλλ' ἡ ἐκχώρισις διὰ τοῦ υἱοῦ καὶ οὕτω τὸ συναφὲς τῶν τριῶν καταφανὲς ὁμοῦ, καὶ τὸ ἀδιαίρετον οὐ μόνον τοῦ πατρὸς πρὸς τὰ ἐξ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἀμφοῖν αὐτίς πρὸς ἄλληλα καὶ γὰρ ὁ πατὴρ τῷ υἱῷ καὶ πνεύματι ἀδιαίρετος, καὶ ταῦτα τῷ πατρὶ ἀδιαίρετα· ἰσμειδῆ ἐξ αὐτοῦ ὑπάρχει οὐσιωδῶς, καὶ ἄμφω πρὸς ἄλληλα ἰσμειδῆ θάτερον διὰ θατέρου ἐστὶ, τὸ πνεῦμα δηλαδὴ διὰ τοῦ υἱοῦ.

γ'. Εἰ δὲ τις τὸ ἀδιαίρετον ἐθέλων εἶναι σφίσι παρὰ τὸ ὁμοούσιον, εἶτα τοῦτο οὐ παρὰ τὸν δηλωθέντα τρόπον, ὅτι μὴ τὸ ἀνάκαλιν αὐτὸν παρὰ τοῦτο διίσχυροῦσαιο, οὐκ οἶδα ὅπως ἂν ὡς ἐχει τηρεῖται τὸ ὁμοούσιον, οὐκ οἶδα δ' ὅπως αὐτίς τὸ ἀδιαίρετον ὅτι μὲν γὰρ τῷ ὁμοούσιῳ τὸ ἀδιαίρετον ἔπιται, ὁ ἀμφιβάλλων ἐστὶν οὐδείς· ὅτι δὲ καὶ τὸ ὁμοούσιον παρὰ τὴν ῥηθεῖσαν θεολογίαν τὴν δι' υἱοῦ δεικνύσαν τὸ φωταυγὲς πνεῦμα καὶ φωτοπα-

inseparabilis, quoniam per Filium Patri coniungitur. Supereest ergo ut manifesta blasphemia sit, excogitata ab istis Filii generatio per Spiritum. Filio autem ea quae fit per ipsum sanctissimi Spiritus processio, propter suam a Patre inseparabilitatem, theologica certitudine digne prorsus adseritur, ex iis quae de cohaerentia Trinitatis divi auctores perspicue definiverunt; alius quidem dicens: « nequaquam Spiritus » Patri Verbo copulatur, sed potius a Verbo ille accipit. » Et alibi. « Non enim ex » traneus Verbo est Spiritus; sed in Verbo existens, per illud in Deo est. » Item alius. « Unus autem et sanctus Spiritus per unum Filium uni Patri copulatus. » Et rursus alibi. « Quomodo ergo separabuntur inseparabilia, Verbum Dei, et Spiritus » ex Deo per Filium? » Atque ita non fit generatio per Spiritum, sed processio per Filium. » Sic ergo ex cohaerentia trium, manifesta simul est etiam inseparabilitas, non Patris tantummodo erga provenientes ex se, sed et illorum duorum inter se. Nam et Pater inseparabilis est a Filio ac Spiritu, et hi vicissim a Patre inseparabiles; quoniam ex ipso existunt substantialiter, et hi ambo aequae inter se, quia alterum ex altero est, Spiritus nempe per Filium.

50. Quod si quis inseparabilitatem vult ipsis provenire a consubstantialitate, neque hoc ipsum supradicto modo, quia id vice versa non potest affirmare, haud scio an ita poterit consubstantialitatem servare; nescio item quomodo inseparabilitatem. Quod consubstantialitatem comitetur inseparabilitas, nemo est qui dubitet. Quod autem et inseparabilitas iuxta praedictam theologiam, quae per Filium esse demon-

ροχον, ἀμφοτέροις ἀκολουθεῖ, καὶ οὐδαμῶς αὐτῇ παρὰ τὸ ὁμοούσιον, οὐδὲ
 τοῦτο τοῖς ἀπαθῶς θιωροῦσιν ἀμφίβολον· εἰ δὲ μὴ δότω, ὁ ἀντιστάμενος
 λόγον καθ' ὃν ἑκάτεροις τὸ ὁμοούσιον· εἰ μὲν οὖν ὅτι ἐκ πατρὸς, ὁμοού-
 σια· ὅτι δὲ ὁμοούσια, διὰ τοῦτο ἢ τοῦ πνεύματος ἐκπόρουσις δι' υἱοῦ· καὶ
 γὰρ τοῦτο καὶ παρῖδωσαν καὶ ἰεράνωσαν, οὕτι τὴν ἀδελφικὴν ἔχουσι ἐκφυ-
 γεῖν ὁμοουσιότητα, καὶ ἀδιάφορον ἔχουσι τὸ ἄμφω λέγειν τὰ πρῶτα· καὶ δι'
 ἑτέρου τὸ ἕτερον· εἰ δὲ τὸ ἀδελφὰ φρονεῖν ἐκδιδράσκοντες, πῶς τοῦτο μέγα
 βεβήσουσιν, εἴπερ ἑκάτεροι πρόεισιν ἐκ πατρὸς κατὰ διάφορον τρόπον ὑπάρ-
 ξειν, εἴ ἢ σφίσι ἐκείναι; ἰσὶ γὰρ τουτοῖ ἀληθῆς, καὶ οὕτως ἰσὶν ὁ διά-
 φορος τρόπος ἀμφοῖν· ὥς τε τὸ μὲν γεννώμενον εἶναι, τὸ δ' ἐκπορευόμενον
 ἐκ πατρὸς, καὶ τὸ ἐκπορευόμενον εἶναι διὰ τοῦ γεννωμένου υἱοῦ· καὶ τοῦτο
 γὰρ τῆς διαφορᾶς κατὰ τοὺς σοφοὺς τὰ θεῖα καὶ θεωρητικὸς τὴν διάοισιν,
 εἴπερ μὴ παρῖργως ἰσὶν τιθεολογημένον τὸ μὲν προσεχῶς, τὸ δὲ διὰ τοῦ
 προσεχῶς εἰς ταύτην δὴ τὴν διαφορὰν· οὐ γὰρ ἕτερον ἰσὶν τίς τολμήσειεν
 ὁ καὶ λέγειν μοι πολλάκις οὐκ ὀκνηρόν· ἔπει τὸ ἀλληλένδιτον τὰ τῶν πατέ-
 ρων ἔχουσι ῥήματα· καὶ λεγομένου ἐνός, συνισάγεται καὶ τὸ ἕτερον, ὡς ὑπὸ
 τοῦ αὐτοῦ πνεύματος ἱμπνιόμενα· καὶ οὕτως οὐτ' ἀδελφὰ καὶ ὁμοούσια καὶ
 συμφυῆ καὶ ἀχώριστα καὶ διάφορα προσίτι κατὰ τὴν σφῶν φυσικὴν καὶ ἀ- col. l. 20. b.
 θιδιον πρόσδοσιν· καὶ οὐμνον σύγχυσις τις ταῖς ιδιότησιν, εἰ διὰ τοῦ γεννη-
 τοῦ τὸ ἐκπορευτόν· καὶ τοῦτο πλίξαντες ἀνθυσηνήγχαν' εἰ γὰρ οὕτω χώραν
 ἔξει κατ' αὐτοὺς τὸ τοιοῦτον, πολλῶν ἂν πλέον σχοίη ἐν οἷς ἐκ τοῦ ἀγένη-

strat splendidum et illuminantem Spiritum, utrosque comitetur, et quod nequaquam
 haec a consubstantialitate sit, ne id quidem iis qui defaecata mente considerant, du-
 bium est. Quod si vero aliter se habet, reddat adversarius rationem, quamobrem
 utrisque insit consubstantialitas. Si ergo quia sunt ex Patre, consubstantiales sunt ;
 et quia sunt consubstantiales, ideo Spiritus per Filium processio est ; etenim hoc et
 tradiderunt et perspicue docuerunt, tm̄ ne fraternam quidem possunt vitare con-
 substantialitatem ; critique illis indifferens ambas dicere personas aliam ex alia. Quod
 si de fraternitate cogitare vitant, quomodo hoc elata voce clamabunt, siquidem
 ambo proveniunt ex Patre diverso existentiae modo, ut merito nos illis dicemus ? Est
 enim hoc verum, et ita se habet diversa amborum ratio ; ita ut alter sit genitus,
 alter procedens ex Patre, et haec processio sit per genitum Filium. Atque haec est
 differentia iuxta divinarum rerum peritos, et speculatrice mente praeditos : siquidem
 non perfunctorie in theologia definitum est, illum quidem provenire contigue, hunc
 autem per illum qui contigue provenit, ut haec differentia habeatur ; neque enim
 aliam quisquam dicere audebit ; id quod me saepe repetere non piget. Quoniam hoc
 reciprocum patrum effata habent ; et nno dicto, alterum consequitur, ceu ab eodem
 Spiritu utrumque inspiratum : ideoque non fratres sunt, sed consubstantiales, conna-
 turales, inseparabiles, diversi tamen quod attinet ad ipsorum naturalem sempiternam-
 que originem : neque ulla confusio proprietatum est, si per genitum existit procedens,
 ut alicubi cavillantes opposuerunt. Nam si hoc iuxta ipsos contingeret, multo
 magis id valeret cum ex ingenito affirmatur procedens : sed sicut inde proveniens

τοῦ ἐκπορευτὸν ἀμολόγηται· ἀλλ' ὡς ἐκείθεν προῖον πνεῦμα πρόεισιν, ἢ σύστισιν ἢ ἰδιότης υἱοῦς, ἐκπορευτῶς Ἰᾶρ καὶ οὐκ ἀγέννητος οὕτως μὴν γεννητῶς καὶ ὡς ἐκείθεν αὐτὸς υἱὸς, υἱὸς πρόεισι, γινητῶς γὰρ καὶ οὐκ ἀγέννητος, οὕτως ἐκπορευτῶς, οὕτως καὶ διὰ τοῦ υἱοῦ ἐκπορευόμενον, πνεῦμα ἐστὶ μηδαμῶς τῇ ἰδιότητι συγχρόμιον· ἀλλ' οὕτως μὴν ἀμφοτέρωθεν τὸ ὁμοούσιον, καὶ οὐκ ὅτι ἀδιαστόλως ἐκ τοῦ πατρὸς ἢ Ἰᾶρ ἂν οὕτως ἀδελφικὴ ἢ ἢ ὁμοουσιότης, ὡς ἔφημεν ἀλλ' ὅτι ἑκατέρου ὄντος ἐκ τοῦ πατρὸς τὸ μὴν υἱὸς, τὸ δὲ πνεῦμα ἐστὶ διὰ τοῦ υἱοῦ ἐκπορευόμενον.

να'. Καὶ τούτων οὕτως θεωρουμένων, πῶς ἂν ὅλως προσισασθῆι τὸ τῆς ἀντιθέσεως ἕτερον, τὸ, ὅτι ὁμοούσια, διὰ τοῦτο τὸ πνεῦμα διὰ τοῦ υἱοῦ ἐκπορεύεται, καὶ οὐχὶ κατὰ τὸν διεχθόντα λόγον ἐμφανὲς γίνοιτο τὸ ἀντίστροφον, ὅτι διὰ τοῦ υἱοῦ τὸ πνεῦμα, ἄμφω πρὸς ἀλλήλα ὁμοούσια; ἴτα εἰ καὶ τοῦτ' αὐτὸ κατεξιστασθῆι, τὸ ἄτοπον καὶ οὕτως οὐκ ἀδελφὸν ἀδιάφορον καὶ γὰρ ἐντιυθῆν φανῆι τὸ, ἀμφοῖν τοῖν προσώποι, θάτερον διὰ θάτερου λείπει, ὡς προδιδήλωται, διὰ τοῦ υἱοῦ τὸ πνεῦμα καὶ διὰ τοῦ πνευμάτος τὸν υἱόν· εἰ γὰρ ὅτι τὸ πνεῦμα ὁμοούσιον τῷ υἱῷ διὰ τοῦ υἱοῦ, ἐστὶται καὶ ὁ υἱὸς διὰ τοῦ πνευμάτος, ἐπειδὴ τῷ πνεύματι ὁμοούσιος, καὶ οὕτως ἢ ἀπαρπληξία σαφής· ἀλλ' ἡμεῖς ὡσπερ σφίσι τὴν πρὸς τὸν πατέρα οἶδαμεν ὁμοουσιότητα διὰ τὸ ἐξ αὐτοῦ εἶναι καὶ λείσθαι, καὶ οὐχ ὅτι τῷ πατρὶ ὁμοούσια τὸ ἐξ αὐτοῦ εἶναι περιβέουμιν· οὕτως γὰρ ἂν ἐξ ἑκατέρων, καὶ ὁ μὴ ἐκ τίνος ἂν ἐκπύρρῃτο· ἄμφω μὴν οὖν τῷ πατρὶ ὁμοούσια, ἐπειδὴ ἐξ αὐτοῦ πητάζουσι φυσικῶς καὶ οὕτως ἀμφοῖν ὁμοούσιος, ἐπειδὴ ἐξ ἐαυτοῦ συμφυῶς ἔχει,

Spiritus provenit, cui sua protinus inest proprietates, etenim processive, non ingenerate neque genite. Et sicut inde etiam provenit Filius; genite enim non ingenerate neque processive; ita et per Filium procedens Spiritus, proprietate sua cum illo non confunditur; sed sic ambobus inest consubstantialitas, non autem quia sine differentia ex Patre sint; alioqui fraterna esset consubstantialitas, ut diximus; sed cum uterque ex Patre sit, ille quidem Filius est, hic autem Spiritus per Filium procedens.

51. Atque his ita consideratis, qui omnino altera illa obiectio opponetur, nempe: quia sunt consubstantiales, ideo Spiritus per Filium procedit; et non potius iuxta praedictam rationem evidens sit conversum argumentum, quia per Filium est Spiritus, ideo invicem sunt consubstantiales? Deinde, si hoc ipsum consideretur, absurditas pariter non erit ambigua. Indifferens enim hinc quoque appareret ambobus personis contingere, alteram per alteram dicere, ut praemonstravimus; per Filium, Spiritum; et per Spiritum, Filium. Nam si quia Spiritus est consubstantialis Filio, ideo dicitur per Filium, erit et ipse Filius per Spiritum, quia Spiritui consubstantialis est. Atque ita erit insania manifesta. Atqui nos, sicut et illi, amborum consubstantialitatem cum Patre scimus, propterea quod ex illo sunt et dicuntur; non autem quia consubstantiales, idcirco ex Patre dicuntur: sic enim ex ambobus diceretur etiam ille qui ex altero est. Ambo igitur sunt Patri consubstantiales, quia de illo naturaliter derivati. Ille autem ambobus consubstantia-

καὶ συναϊδίως ἐκλάμπωσιν· οὕτω καὶ διὰ τοῦ υἱοῦ τὸ πνεῦμα ὁμολογοῦν- cod. l. ii. s.
τες, οὐ παρὰ τὸ ὁμοούσιον τοῦτο, ἀλλ' ἔτι τοῦτο τὸ ὁμοούσιον ἀμφότεν οἵ-
δαμιν καὶ πιστεύομεν καὶ οὐκ ἀμφίβηλον ἐντιϋθεῖν ὅπως καὶ καϑ' ὁδὸς λό-
γους τῆ ὑπερφυῖ Τριάδι τὸ ὁμοούσιον, καὶ παρὰ τοῦτο τὸ ἀδιαίρετον καὶ
ἢ κακίας ἰσὶν ἀπαγόμινος, ὃ μὴ ταῦθ' οὕτως ἀλλ' ἀντιστρόφως ἐκλαμπα-
τόματος.

ββ'. Καπεὶ δὴ τὸ τοῦτο ἵναργὲς ὑπάρχει καὶ ἀναμφίλεκτον, οὐκ ἐν ἀδήλοις
ἐμοίως ἰσὶν, ὡς δι' υἱοῦ τοῦ πανοθενουῶς ἐκπόρευσις πνεύματος, οὐκ ἰλ-
λιπὴς καθίστηκιν ἐκ πατρὸς, ἀλλ' ἀδιαίρετον τῷ πατρὶ ὄντος, δι' αὐτοῦ τι-
λία καὶ ἀνιδηῖς γνωρίζεται καὶ κηρύττεται· καὶ εἴ τι δι' υἱοῦ ἰσὶν τι καὶ
λίβεται, λόγοις δὴ τοῖς αὐτοῖς τίλειον καὶ ἀνιδηῖς ἰσὶν ἐκ πατρὸς, καὶ
διὰ υἱοῦ πιθυκίαι ἱρανοῦνται καὶ καταγγέλλεται· καὶ οὐκ ἰσὶν ὅπως ἢ δι'
υἱοῦ φωνῆ ἀτογόν τι ἢ ἰλλιπὴς προσάψει τῷ πατρὶ· οὔτε ἐν οἷς ἢ τοῦ πνεύ-
ματος ἐκπόρευσις ὑψηλολογεῖται, οὔτε ἐν οἷς ἢ χορηγία καὶ ὄσεις, οὔτε μὴν
ἐν οἷς τὰ δημιουργήματα· οὐκ ἰσὶν δ' ὅπως καὶ ἡμᾶς ἐν τούτοις ἀτοκίας κρι-
νοῦσι, διὰ τοῦ υἱοῦ τὸ πνεῦμα, καὶ διὰ τοῦ υἱοῦ τὴν κτίσιν δεξάζοντας ἀρ-
κίσει γὰρ εἰς ὑπερχορίαν ἡμῖν ὃ τῶν Νυσσαίων ποιομένη, καὶ λαμπρὸς καὶ
μῆγας τῆς ἀληθείας συνήγορος, οὕτω ταῦτα παραδίδους, καὶ τὴν διαφορὰν
κατὰ τὸ τριπτόν καὶ ἀτριπτόν ἐκτιθέμενος, οἷς ἐν ἴσῳ ἐπὶ εὐτόμιον πατόν
τῶν ἀντιρρητικῶν οὕτω κατὰ ῥῆμα θεολογεῖ· "τὸ πνεῦμα τῷ πατρὶ κατὰ τὸ
,, ἄκτιστον συναπτόμενον, πάλιν ἀπ' αὐτοῦ τῷ μὴ πατῆρ εἶναι καθάπερ ἐκτι-
,, νος διαχωρίζεται· τῆς δὲ πρὸς τὸν υἱὸν κατὰ τὸ ἄκτιστον συναφείας, καὶ

lis, quia ex ipso ambo connaturaliter et coeternaliter effulserunt. Sic etiam cum
per Filium esse Spiritum confitemur, non propter consubstantialitatem hoc dici-
mus, sed quia haec consubstantialitatem utriusque scimus et credimus. Ideo haud
manet ambiguum, quomodo et qua ratione supernaturali Trinitati insit consubstan-
tialitas, unde etiam inseparabilitas constat: grandique improbitate deerrat, qui id
non ita sed contrario sensu intelligit.

52. Et quia hoc evidens est et iudubitatum, ne illud quidem obscurum manet,
quod omnipotentis Spiritus per Filium processio, haud imperfecta ex Patre est; quia
cum Filius inseparabilis a Patre sit, ea per illum perfecta et indeficiens fieri cogno-
scitur et praedicatur: et si quid per Filium est et dicitur, eadem ratione perfectum
et indeficiens est ex Patre, et per Filium existere demonstratur atque annunciat.
Nec dictio per Filium debilitatem ullam aut defectum Patri attribuet, neque cum
Spiritus processio illa sublimis pronunciat, neque cum is praebitio vel donum dicitur,
neque cum creationes nominamus. Neque absurditatem nobis imputare queunt,
qui per Filium Spiritum, et per eundem creationem esse dicimus: sufficiens enim nobis
ad patrocinium Nyssenorum pastor, et splendidus atque magnus veritatis defensor,
ita haec tradens, et differentiam mutabilis ab immutabili exponens, dum in primo
antirrheticorum adversus Eunomium sic ad litteram theologice loquitur. « Spiritus
» cum Patre in eo congruens quod creatus non sit, vicissim ab eo differt quod Pater
» sicut ille non sit. Item quatenus increatus est, et quatenus causam suae essentiae

„ ἐν τῷ τὴν αἰτίαν τῆς ὑπάρξεως ἐκ τοῦ Θεοῦ τῶν ὄλων ἔχειν, ἀφίσταται
 „ πάλιν τῷ ἰδιάζοντι ἐν τῷ μὴ τε μονογενῶς ἐκ τοῦ πατρὸς ὑποστῆναι, καὶ
 „ ἐν τῷ δι' αὐτοῦ τοῦ υἱοῦ πειρηθῆναι· πάλιν δὲ τῆς κτίσεως διὰ τοῦ μονο-
 „ γενοῦς ὑποστάσεως, ὡς ἂν μὴ κοινότητα τινα πρὸς ταύτην ἔχειν νομισθῆ
 „ τὸ πνεῦμα, ἐν τῷ ἀτρέπτῳ καὶ ἀναλλοιώτῳ διακρίνεται τὸ πνεῦμα ἀπὸ
 „ τῆς κτίσεως. Τίς οὖν οὕτω τοῦ μεγάλου Θεολογούντος, καὶ τοῖς ῥηθεῖ-
 „ σιν ὀρίζοντος τὸ διάφορον ἐπὶ μὲν τῶν λοιπῶν ὅσα δι' υἱοῦ ἐστὶ τε καὶ ὀνο-
 „ μάζεται, οὐδαμῶς ἔμφασιν ἰνδίας τῷ πατρὶ διδόναι ὑποθέσασαι; ἐπὶ δὲ
 „ τῆς ἐκπορεύσεως λεγομένης, καὶ νοουμένης, ὡς οἱ πατέρες αὐτὴν διασάφισαν,
 „ ἀτονίαν τῷ πατρὶ προσάπτειν καὶ ἀτέλειαν φάσκειν;
 „ γγ'. Πῶς δ' ἂν καὶ δύο αἰτίαι συναχθῆεν, εἰ ὡς ἐλέχθη τοῖς ἁγίοις, ἢ
 „ τοῦ αμφοῦς ἐκπορεύσεως πνεύματος δι' υἱοῦ νοοῖτο καὶ ἀφορῶντο; εἰ ἐπὶ
 „ τῆς σφίψεως, καὶ τῶν ὅσα κατὰ τὸν οἰκίον λόγον εἰρηται δι' υἱοῦ διαρχίας
 „ παρρησιασθεῖν σκαιότης, παρρησιασθεῖν ἂν ὁμοίως καὶ τῆς δι' υἱοῦ τοῦ πα-
 „ τρίου πνεύματος ἐκπορεύσεως· εἰ δ' ἐπ' ἐκείνων οὐμνουν ἔξει τι τοιοῦτον
 „ παρρησιασθῆναι, πῶς ἂν ἐν τούτοις σχολῆ τὸ σύνολον; οὐ γάρ δὴ ἐπ' ἐκείνων ἢ δι'
 „ υἱοῦ ῥῆσις ἀναφορὰν ἔχει πρὸς τὸν πατέρα, καὶ τὸ πᾶν ἐκείνη τῆς αἰτίας
 „ μαρτύρεται, ἐπὶ δὲ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦτο ἀποσκευάζεται τῶν θεολόγων εὐ-
 „ ρεθῆτω ὁ ταῦτα διαστῆλων καὶ διαιρῶν, καὶ στερεκτία εἶν καὶ ἀσφατέλι-
 „ τα· εἰ δὲ τὸ τρίτον ἢ διὰ κεκτημένη τὴν τελειουργίαν τὴν ὀργανικὴν σημα-
 „ σίαν, καὶ τὴν φυσικὴν καὶ οὐσιασθὴν μισότητα, καὶ κατὰ θάπτερον τούτων τὸ
 „ ὑψίστων δηλαδὴ πανταχοῦ τῷ υἱῷ συνικφωνομένη ἐπὶ τε δόσεως καὶ τῶν ἀλ-

» habet ab omnium Deo, cum Filio congruit; vicissimque ab eo proprietate sua
 » differt, quatenus haud Unigenitus Patris est; et quatenus per ipsum Filium ef-
 » fulsit. Rursus quum creaturae per Unigenitum extiterint, ne forte Spiritus com-
 » mune aliquid existimaretur cum his habere, distinguitur per suam invertibilitatem
 » atque immutabilitatem a rebus creatis Spiritus.» Quis ergo, magno hoc theologo
 » ita loquente, et differentiam in praedictis constituto, quis inquam in ceteris qui-
 » dem quaecumque per Filium sunt et appellantur, nullam defectus speciem Patri tri-
 » bui iudicet; at vero circa eam quae dicitur intelligiturque processio, ut eam patres
 » declaraverunt, debilitatem Patri imputari atque imperfectionem dicat?

53. Car item duae causae cumulentur, si, ut sancti dixerunt, processio splen-
 » didissimam Spiritus per Filium fieri intelligitur et praedicatur? Si circa missionem
 » et quaecumque peculiari locutione dicta sunt de Filio, duplex principium audeat
 » perversitas invadere, utique pari modo obruderetur etiam circa sanctissimi Spiritus
 » per Filium processionem. Iam si in illis nihil huiusmodi aditum inveniet, cur in his
 » inquam omnino? Non enim in illis quidem dictio per Filium relationem habet ad Patrem,
 » et huic causam cuncta attestantur; circa processionem autem haec non admittitur.
 » Inveniant hi theologum qui ista distinguat aut dividat, et tunc necessario res admittitur.
 » Tertio demum, si praeposito *per*, vim perfectivam et organicam significa-
 » tionem, naturalemque et substantialem mediationem denotat; et si iuxta hunc pos-
 » tremum sensum ubique de Filio pronunciat; et si a vocabulo doni, et aliorum,

λων τὸ διπλῶν τῆς ἀρχῆς ἀποσπείμεται, ἄλλαν ὡς τοῦτ' αὐτὸ πάντως ἐστὶ δεικνυμένη κἀπὶ τῆς ἐκπορεύσεως· ἐπειδὴ κἀνταῦθα κατὰ τοῦτο τῶν σημαυνομένων, καθ' ὅσον ἐν ἐκείνοις διόντως λαμβάνεται, καὶ τῆς προκαταρκτικῆς αἰτίας ὁμολογίαν ἔχει σαφῆ καὶ ὡς ἐν ἐκείνοις οὕτω κἀνταῦθα πρὸς τὴν πρώτην αἰτίαν τὰ τοῦ μοινοῦς ἀναφέρονται. Βασιλῆιοι καὶ Γρηγόριοι ταῦτα μετὰ τοῦ αὐτοῦ πνεύματος φθίγγονται, οἳ ὡς ἀληθῶς ὁμόφρονες καὶ ὁμόψυχοι· καὶ παρὰ τοῦτο ρίζα καὶ ἀρχικὸν αἴτιον ὁ πατήρ· καὶ οὕμειον ὅλως cod. l. 22. a.

δύο ἀρχαί, εἰ διὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ παναγάθου ἢ ἐκπόρευσις καταγίλλοιτο, καθὼς αὐτὴν ἐπὶ τι σημασίας καὶ λέξεως οἱ πατέρες παρέδωσαν.

νδ'. Ἐπὶ τοῦν οὕτω ταῦτα, καὶ ἀληθῆς ἐστὶ δόγμα καὶ ἀναντιρρήκον τὸ τὴν ἐκπόρευσιν εἶναι τοῦ ζωαρχικοῦ πνεύματος δι' υἱοῦ, τίς ἢ καινοτομία; ποῖα δοξμάτων παρατροπή; εἰ τοῦτο κατέχοντες μετὰ τῶν καὶ ἐξ υἱοῦ ταύτην ὁμολογούσων, εἰρηνεῦσαι διανοήθημεν; ἄρα οὐχὶ μῦσται καὶ ὄπαδοι ἐκείνων ἐσμὲν τῶν μὴ διὰ συλλαβῶν ἄχον ἐγκλιευομένων ἀπ' ἀλλήλων διίστασθαι, τῶν βημάτων εἰς ταυτὸν ἔστ' ἂν ἔρχηται ἢ διάνοια; ἄρα οὐχ ἢ μεγαλόφωνος σάλπιγγξ τῆς ἀληθείας, ὃ τῆς εὐσιβείας ὑπερμαχος Ἀθανάσιος, τοῦτο θεοσόφως διηγουκώς ἐπὶ τῶν αὐτῶν καὶ ταῦτα κρατίστων ἐν χριστιανύμοις ἰθῶν 1), περὶ ὧν ἢ τῶν σύγχυσις καὶ σκοτόμαйна, λόγοις οἷς σαβαλλισμὸς ἐπινοεῖτο καὶ ἀρειανισμὸς, τὰ τῆς φιλονικίας ἀναπλάσματα, τὴν φορὰν ἰτιυθῆν ἰπέσχει τοῦ συναπορράγῃναι ταῖς συλλαβαῖς τὰ πέρατα· καὶ ὡς ἀσφαλῆς ἡμῖν ἀφῆκε τοῦτο παράδειγμα; οὐχ' ὃ γρηγόρος τοῦς, καὶ τῆς θεολογίας ἰπώνυμος διατόρως ὑψηλῶν ἀποφαίνεται, μηδὲ γὰρ τὸ Ἰουδαίων ἐβ-

principii duplicitas excluditur, patet illam praepositionem id ipsum in processione quoque sonare; quia et heic iuxta eundem significatum, quo in illis, merito accipitur, et primariae causae confessionem manifestam prae se fert: atque ut in illis, ita et heic ad primam causam actio Unigeniti refertur. Basilius atque Gregorius eodem suggerente Spiritu id aiunt, vere concordantes atque unanimes. Ideoque radix et originalis causa Pater est; nullatenus vero causae duae, cum per Filium processio optimi Spiritus praedicatur, quemadmodum eam et sensu et vocabulo patres tradiderunt.

54. Quae cum ita se habeant, verumque sit et irrefutabile dogma, quod vivifici Spiritus processio per Filium sit, quaenam heic novitas? quaenam dogmatum subversio? si nos hanc retinentes dictionem, cum illis qui ex Filio quoque eam confitentur, pacem habere decrevimus? Nonne discipuli et adhaerentes illorum sumus, qui propter verborum sonum votant invicem dissidere, cum certe idem sensus illarum est? Nonne clamorosa veritatis tuba, et rectae fidei summus defensor Athanasius, id mire sapienterque effecit inter duas potentissimas christianas gentes, circa vocabula, quorum causa confusio nunc et tenebrae sunt offusae, cum sabellismus illic et arianismus intelligeretur, quae erant potius voluntariae rixae signimenta? Dissidii inquam cursum inhibuit, ne videlicet verborum causa termini abrupterentur. Nonne vigilans

1) Scilicet Romani ob theologorum vocabulorum penuriam videbantur interdum a Graecis dissidere; verumtamen sensibus coaequantibus, discordia evanuit. De theologis vocabulis late S. Maximus in epistolis quae inscribuntur mixtim.

τος ἀποβαλεῖν ἄν, εἰ τὴν τοῦ Ἑλλημιμένου 1) φωνὴν ἀπὸ τῆς Χριστοῦ πρὸς ὄλγον ἐπιζητοῦντες, ἡξίουσιν μὲν ἡμῶν τάττεσθαι; οὐχ ὁ τὴν ὁμολογίαν ἀπαράμιλλος Μάξιμος σύνηχοι τούτοις ὑποβίβεις, μὴ ἐν ῥήμασιν ἡμῖν εἶναι τὴν πίστιν, ἀλλ' ἐν πράγμασι παραδίδωσιν; οὐχὶ καὶ ἕτεροι οὐκ ὀλίγοι τῶν θεοκοσμητῶν διδασκαλῶν τὰ αὐτὰ μετὰ τῆς αὐτῆς χάριτος ἐπιτρέπονται; εἰ ταῦτα βέβαια καὶ εὐλικρινῆ, πῶς οὐχὶ μαθῆται τούτων ἡμεῖς ἑνοσιῶν ἐπὶ συμφωνίᾳ τὴν εἰρήνην μεταδιώξαντες;

ἦ. Ἄλλ' οὐχὶ σύμφωνον ταῖς πατρικαῖς ἑνοσίαις τὸ, καὶ ἕξ υἱοῦ λέγειν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκπορεύεσθαι πῶς οὐχὶ σύμφωνον; ἰροίμην ἂν πρὸς αὐτούς· εἰ μὲν γὰρ Ῥωμαῖοι τὴν ἐκ ἐπὶ τοῦ υἱοῦ ἐκφωνοῦντες εἰς παράστασιν τοῦ καὶ αὐτὸν ῥίζαν καὶ ἀρχικὸν αἴτιον εἶναι, ὡσπερ ἐπὶ τοῦ πατρὸς ἔστιν εὐλημίην λαμβάνουσι, σύμφωνοι καὶ αὐτοῖς, καὶ κοινὴν τὴν μετ' αὐτῶν κοινωνίαν ὀλοσχερῶς ἀπωσόμην· εἰ δὲ μόνως ἐπὶ τοῦ πατρὸς οὕτω ταύτην ὁμολογοῦντες, οὐμνοῦν ἐπὶ τοῦ υἱοῦ, ἢ γὰρ ἂν οὕτω καὶ οὐχ υἱὸν ἀλλὰ πατέρα τούτων ἐπείσβειον, καὶ ἐπ' αὐτοῦ τιθίγτες αὐτὴν, ὅτι δι' αὐτοῦ τούτο φρονοῦσι, τὸ μίσην αὐτὸν εἶναι καλῶς εἰδότες, καὶ θεολογικῶς ἐπιστάμενοι, πῶς οὐχὶ καὶ τὸ ἐκ τοῦ υἱοῦ λέγειν ταῖς πατρικαῖς ἐρμηνείαις καθ' ἑστῆκε σύνδρομον; ὅτι μὲν γὰρ ἢ ἐκ ἐπὶ τοῦ ἀπὸ τῆς ΔΙΑ ἔστιν ἰερομίην, καὶ ὁ σὸς ἄρα Καματηρὸς 2) μετὰ τῆς ἀληθείας συμμαρτυρῆ, οἷς τὸν κατὰ τῶν Ῥωμαίων αὐτῶν πονηθέντα λογικὸν αἰθλοῦ συνιστήσατο, ἢ μᾶλλον ἰδίαν οἷς ἐκθεῖναι λογογραφικὴν ἐφιλοτιμήσατο· εἰ δὲ σοι καὶ πάλιν ἀπὸ τῆς ἐπιπλα-

illius viri mens, qui a theologia nomen accepit (Greg. naz.) clarissime clamans edicit, nolle se ne Iudeorum quidem gentem excludere, si Uncti vocabulum, pro illo Christi parumper sibi concedi postulantes, vellent nobiscum convenire? Nonne et non pauci alii perornati a Deo doctores, eiusdem gratiae impulsu paria suadent? Iam si haec firma et explorata sunt, quid ni nos horum discipuli ob sensuum concordiam pacem sectemur?

55. At non est, inquit, consonum patrum mentibus dicere etiam ex filio Spiritum sanctum procedere. At cur non sit consonum? ego his responderim. Nam si Romani ita dictionem ex filio pronunciant, ut ipsum quoque Filium radicem esse denotent et causam originalem, eo sensu quo de Patre intelligunt, vobis et ego adsentiar, et communionem cum Romanis prorsus respiciam. Sed si de Patre tantum ita confitentur, non de Filio; secus iam non hunc esse Filium sed Patrem crederent; Filio autem particulam ex addunt, quia per ipsum fieri processionem credunt, praeclare eius mediationem scientes theologiceque tenentes; nonne locutio ex filio patrum doctrinis consona apparet? Nam quod particula ex praeposita filio, pro particula per dicatur, tuus quoque Camaterus veritati consentiens testatur, in eo quod adversus Romanos instituit logico certamine, vel potius certaminis specie, quod scripto ambi-

1) Its codex, et quidem recte. Verumtamen Allatius ad Iohannis Vecii orationem l. p. 12. incute ut interpretabatur *αὐτομπεῖ*, quasi ex *εὐλημίην*. Ceterum recte postea idem interpret Allatius p. 36. Et quidem graece apud eum primo recte *εὐλημίην*, secundo mendose *εὐλημίην*.

2) Adversus Camateri opus extant animadversiones Ioh. Vecii patriarchae apud Allatium T. II. G. O.

κρίσονται, τὴν ΔΙΑ ὄσως οὐ τιθέασιν ἀντιπαύοντι, ἐνὸν ταύτην Θεῖναι καὶ ἀπαλλαγῆναι πραγμάτων' ἀλλὰ τὴν ΕΚ ἐκφωνοῦντες ἀπὶ τῆς ΔΙΑ ἐκλαμβάνονται, ἔχρησ' ἀν' ἀκούσαι' καθὼς ἄρα κἀκίνοιοι, ὧν ἐπὶ τοῖς θεοφρόδοις ῥητοῖς ὁ Καματηρὸς σημειοῦται τὴν τῶν τοιούτων προθέσεων ἀντιπαραχρήσασιν' πάντως γὰρ ἐφ' ὧν ἡ ΔΙΑ λόγον φυσικῆς ἔμφανει μισότητος, ἐπὶ τούτων καὶ ἡ ΕΚ οὐκ ἀπροσφυῆς πλὴν παρὰ τὴν ΔΙΑ' ἐπεὶ γὰρ τὸ φῶς, ἐκ τοῦ ἡλιακοῦ δίσκου διὰ τῆς ἀκτῖνος ἐστὶ, καὶ ἐκ τῆς ἀκτῖνος λίσεται δῆτα' καὶ οὐκ ἀπᾶν οὕτω λίσγειν πείφυκε, καὶ ἀνάρμοστον' ὁμῶς ὅτι διὰ τῆς ἀκτῖνος, καὶ τοῦτο διατρανῶν ἐστὶν ὁ ἐκίνο φθιγγόμενος.

γς'. Ὅτι δὲ καὶ τὴν τῶν προθέσεων τούτων πρὸς τὰ ὑπ' αὐτῶν ἀντιμεταποίησιν σημαινόμενα πατρικαὶ χρήσεις σπερρίζουσιν, δῆλον ἐντιῦθι ἐστίν' ὁ τὸν βίον καὶ τὸν λόγον ἰσαπέλλος μίλας Βασιλείος ἐν τῷ οὐτωσί πως ἐπιγραφομένῳ περὶ τοῦ παναγίου πνεύματος κεφαλαϊώδει λόγῳ πέμπτῳ πρὸς τὸν μακάριον Ἀμφιλόχιον, οὗ ἡ ἀρχὴ, τὰ μὲν δὲ ἐκίνοιοι τοιαῦτα' ἡμεῖς δὲ cap. l. 32. a. διέξωμεν ὁ προειδίμεθα, φησίν' " ἤδη δὲ καὶ πρὸς τὰ ὑπ' ἀλλήλων ἐπὶ τῆς .. θεολογίας σημαινόμενα πολλακίς ἀντιμεθίσταται ἡ ΔΙΑ, καὶ ἡ ΕΚ, ὅταν ἐτί- .. ρα τὴν τῆς ἐτίρας σημασίαν ἀντιλαμβάνει' ὅλον ἐκτῆσάμην ἄνθρωπον διὰ .. τοῦ θεοῦ, ἴσον λίβων τῷ ἐκ τοῦ θεοῦ. Καὶ ἐτίρωθι' ὅσα ἐντιπλάτο Μωϋ- .. σῆς τῷ Ἰσραὴλ διὰ προστάγματος κυρίου. Καὶ πάλιν' οὐχὶ διὰ τοῦ Θεοῦ .. ἡ διασάφεισι αὐτῶν ἴσιν; .. ἀπὶ τοῦ ἐκ θεοῦ ἐκίπει, διὰ τοῦ θεοῦ εἴρηκην. .. Ὁ θεοῦ τῶν θεῶν διαπέλιος Ἀθανάσιος ἐν τῷ κατὰ ἀρειανῶν πρώτῳ λόγῳ, οὗ ἡ ἀρχὴ, αἱ μὲν αἰρέσεις ὅσαι τῆς ἀληθείας ἀπέσθησαν ἐπινοήσασαι μανίαν ἰαυταῖς φαιρὰι τυγχάνουσι, φησίν' " ὅταν οὖν εἰς τοῦδ' ἡλικίας ὁ ἀνθρω-

tiöse exposuit. Quod si denuo tibi contradicenti opponant, cur REA non ponant Romani, cum hanc adsciscere particulam possent, atque ita se negotio expedire? velim scias. Romanos dicentes EX, pro particula REA accipere; quemadmodum et illi, quorum in divinis locutionibus Camaterus adnotat harum particularum mutuum vicem. Prorsus enim ubi particula REA naturalis mediationis sensum denotat, ibi etiam EX non absurde, loco dictae REA adhibetur. Nam quia lux ex solari disco per radiis fit, ideo etiam ex radio dicitur; neque sic loqui absonum est aut inconveniens, quia per radium fieri iX adfirmat, qui sic loquitur.

56. Quod autem et harum particularum in suis significatibus commutationem, patrum auctoritates adfirmant, hinc fiet manifestum. Ille vita et verbis per angelis Basilium in ea, quae inscribitur de sanctissimo Spiritu, compendiosa oratione quinta ad beatum Amphilochem, cuius initium: et illorum quidem haec sunt; nos vero quod proposuimus demonstrabimus, ait. « Jam enim etiam in alternantibus apud theologos significatibus, saepe permutatur particula REA cum EX, quum altera alterius » significatum recipit, veluti: possedi hominem per Deum, quod idem valet atque » ex Deo. Et alibi: quaecumque praecipit Israelii Moyses per mandatum Domini. Et » rursus: nonne per Deum manifestatio eorum est? Pro ex Deo, per Deum dixit. » Splendidus divinarum rerum promulgator Athanasius, in prima adversus Arianos oratione, cuius initium: haereses utique quotquot a veritate recesserunt, apparet ia-

,, ποσ προέληθ, ἢ καὶ τὸ δυνατόν ἢ φύσει παρέχει, εὐθύς ἀνιμποδίστως τῆ
 ,, φύσει πατῆρ ὁ ἄνθρωπος γίνεται τοῦ δι' αὐτοῦ υἱοῦ.,, 'Ο μίσας καὶ θεόσο-
 φος Κύριλλος ἐν μῆ τῶν πρὸς Νεστόριον ἐπιστολῶν, ἧς ἡ ἀρχή, καταφλυα-
 ροῦσι μὲν ὡς μανθάνω τινὲς τῆς ἐμῆς ὑπολήψεως ἐπὶ τῆς σῆς Θεοσιβίας,
 φησίν· "ἀλλ' ἴσως ἐκίνο ἐρεῖς, ὦ Νεστόριε, ἀρ' οὐν εἰπέ μοι θεόπτος μή-
 ,, τερ γέγονεν ἢ παρθένος; καὶ πρὸς γὰρ τοῦτο φαμέν, ὅτι γέγεννηται μὲν
 ,, ὁμολογουμένως ἐξ αὐτῆς τῆς οὐσίας τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς ὁ ζῶν τι καὶ
 ,, ἐνυπόστατος λόγος, ἐν ἐσχάτοις δὲ τοῦ αἰῶνος καιροῖς ἐπειδὴ ἴσῃσι σάρξ,
 ,, τουτέστι ἠνώθη σαρκὶ ψυχῇ ἰχούσῃ τὴν λογικὴν, γέγενῆσθαι λέγεται καὶ
 ,, σαρκικῶς διὰ γυναικός. Καὶ μετὰ τινὰ ὁ ἐκ Θεοῦ πατρὸς λόγος ἐκ τῆς
 ,, ἀσίας παρθένου ἴσῃ. Καὶ μετὰ βραχὺ πάντ' ἑγέννηται καθ' ἡμᾶς ἐκ τυ-
 ,, ναϊκός.,, Ἀπογοῶσαν ἔχει ταῦτα φανέρωσιν, τοῦ τὰς ῥηθίσεις τῶν προ-
 θείσων πρὸς τὰς ὑπ' ἀλλήλων σημασίας ἀντιμεθίστασθαι, καὶ τὸ ἰσοδύνα-
 μον ἐπιδεικνυσθαι; ἢ βούλει πολλῶν ὄντων, καὶ οὐκ εὐπεριγράπτων τῶν ἔτι
 τοῦτο διευκλινοῦντων προσθήσομέν σοι καὶ ἕτερα; οὐ γάρ μοι δυσχερὲς τὸ τοι-
 οῦτον φίλον δὲ μάλλον τὴν συντομίαν σκοποῦντι τὸ ἐκ πολλῶν ὀλίγοις ἀρ-
 κειῖσθαι εἰς μαρτυρίαν ἀπανταχοῦ.

cod. I. 20. h.

γζ'. Ἄλλ' ὡ οἶον ἴσῃ κακία; καὶ ὅπως οὐκ ἔστι ταύτην περιελίξιν; καὶ
 πρὸς ταῦτα γὰρ ἀντιλέγων ἐπάγει, ἐπὶ τῶν κτισμάτων εἰρησθαι, καὶ οὐ-
 μινεν ἐφ' ὧν ὁ λόγος ληφθῆναι τι τοιοῦτον δυνήσεται· καὶ οὐδὲ συνιδεῖν
 ἔχεις, ὡς ὅν ἐν πρώτοις τῶν οὕτω λεγομένων παρηγάγομεν μάρτυρα, θεῖον
 ἄνδρα, προσφύσιπτερον δ' εἰπεῖν θεῖον τόα * καὶ οὐρανόφρονα, τὴν λεχθεῖσαν
 διδασκαλίαν παραδιδούς ἐπὶ τῆς Θεολογίας φησὶν ἐπὶ λίζεως ἐκ τῶν κτι-

* Ita cod.

sianiam sibi comparasse, ait. «Cum ergo ad eam aetatem homo pervenit, in qua
 » vires natura suppeditat, statim absque ullo impedimento, homo naturaliter fit pa-
 » ter filii qui per ipsum est.» Magnas etiam theologus Cyrillus in una suarum ad
 Nestorium epistolarum, cuius initium: nugantur quidam apud pietatem tuam, ut
 audio, contra existimationem meam, ait. «Sed illud fortasse dices, ὁ Nestori: ego
 » ergo, dic mihi, divinitatis mater facta est virgo? Ad hoc dicimus: natum revera
 » de substantia Dei Patris vivens, et in hypostasi sua existens Verbum; extremis
 » autem saeculi tempore ribus, cum caro factum est, id est carni unitum animam ra-
 » tionalem habenti, tunc natum dici etiam secundum carnem per mulierem.» Et
 » aliquid interiectis: «quod est ex Patre Verbum, idem ex sancta virgine est.» Et
 vix paulo post: «natum est aequae ac nos ex muliere.» Satis haec demonstrant,
 dictas particulas propter mutuos significatus permutari, et parem vim prae se ferre.
 Nisi forte vis, quia multi sunt nec facile numerandi qui id declarant, alia quoque
 tibi adiciamus. Nec mehercule hoc mihi foret difficile; sed compendii studiosior,
 pauca semper de multis satis habeo testimonia proferre.

57. Sed o perversitas quanta est, quamque ea facile non aufertur! Namque et
 adversans pergis dicere: de creatis rebus sic esse dictum, non tamen de iis unde
 sermo sumere aliquid poterit. Tu vero inquam ignorans, illum quem in primis in-
 ter sic loquentes produximus testem, divinum hominem, atque ut aptius dicam divi-

σμάτων δὲ λαμβάνειν τὰ πρὸς παράδειγμα, ἵπτιδὴ καὶ τοῦτο τοῖς Θεολογοῦ-
 σιν οὐκ ἀποτρόπαιον· οὐ γὰρ ἴστιν ἕτερον ὑπὲρ ταῦτα σφίσι, ἢ ἑξ ὑπερ ἥνικα
 χρῆσις εὐριθείησαν παραδείγματα· ἀλλ' εἰ καὶ τάδε σοι καθὼς ἱράσμιον δοί-
 κημεν, ἕτερα παράξομεν ἱναργέσιρα· καὶ αὐθις γὰρ ὁ Θεόκλητος Κύριλλος
 ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν πρὸς Ἑρμείαν, φησὶ “τίνα τρόπον καθυβρήσαμεν ἂν ζῶν
 „ ὄντα κατὰ φύσιν καὶ τὸν υἱόν; τί δὲ οὐχὶ καὶ φάσκοιτι πιστευτέον τὸ,
 „ ἐγὼ εἰμὶ ἢ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ; συνάρθρως δὲ καὶ μοναδικῶς ἑαυτὸν εἶ-
 „ ναι λέγων τὴν ζῶν, ἄρα οὐκ ἐξώσιεν ἂν τοῦ εἶναι ζῶν τὸν πατέρα καὶ
 „ θεόν, εἰ μὴ φύσις μιᾶς ἀμφω ἴε ἵναι δόξομεν, καὶ δι' ἀμφοῖν εἰς ἡμᾶς
 „ ἐν ἴσῳ τὸ χρῆμα ἵναι; καὶ οὐ ἴε που δυοῖν, ἀλλ' ὡς ἐξ ἐνὸς τὰ τοῦ πάν-
 „ τος ζωοποιούντος θεοῦ; Ἐν τῷ ἕκτῳ τῶν πρὸς αὐτόν· ὁ γὰρ ἂν δρωτὸ πα-
 „ τὴρ πατρός, τοῦτο δὴ πᾶντως ἵστιν ἐνέργημα τοῦ υἱοῦ· καὶ ἔπειρ ἂν λί-
 „ σοιτο διαπειραίνεσθαι δι' υἱοῦ, τοῦτο πάντως ἵστι κατόρθωμα τοῦ πατρός·
 „ πάντα γὰρ δι' ἀμφοῖν ἐν ἴσῳ., Εἰ μὲν οὖν οὐδὲ ταῦτα σοι πρὸς τὸ ζητού-
 „ μινον ἱκανά, ἀλλ' ἔτι σοι τὸ τῆς ἱριθείας σχοινίον ἱνείρεται, διαλύσειμ
 „ τοῦ σοι τέλειον ὁ αὐτὸς Θεορρήμων πατὴρ, περὶ αὐτοῦ δὴ τοῦ, περὶ οὗ ὁ λό-
 „ γος, προβληματος οὕτω λέγων καὶ γραφῶν ἐν τῷ πρώτῳ τῶν πρὸς Παλλά-
 „ διον “ τρικτὸν δὲ οὐ τί που τὸ πνεῦμα ἵστι ἢ εἴπερ τὸ τρίσεσθαι νοσῆι,
 „ ἐσ' αὐτὴν ὁ μῶμος τὴν θεῖαν ἀναδραμεῖται φύσιν, εἴπειρ ἵστι τοῦ θεοῦ
 „ καὶ πατρός καὶ μὴ καὶ τοῦ υἱοῦ τὸ οὐσιωδῶς ἢ ἀμφοῖν, ἢ ἴσῳ ἐκ πα-
 „ τρός δι' υἱοῦ προχέομενον πνεῦμα.,,

π'. Τί οὖν ζυφομαχῆσαις ἂν καὶ ἔτι περὶ τοῦ εἰς ἀλλήλους τὰς πολλὰς
 κίς δηλωθείσας τῶν προθέσεων ἀντιμεταλλάττεσθαι; καὶ τὴν ἐκ ἀπὸ τῆς αἰ

nam mentem et caelestis sapientem, praedictam doctrinam dum traderet theologi-
 cam, ita loqui ad litteram, et ex creatis rebus exemplum sumere; quoniam ne hoc
 quidem theologi aversantur. Non enim ipsis, praeter has, aliud superest unde ca-
 piantur exempla cum opus est. Sed etiamsi hoc quasi gratificantes tibi largiamur,
 evidentiore alia in medium adducemus. Ecce enim divus Cyrillus in quinto ad Her-
 miam ait. « Quomodo pervideremus vitam esse suapte natura Filium? Cur non sit
 » credendum dicenti: ego sum veritas et vita? Cum igitur et praeposito articulo
 » εἰ, et singulariter se dicit vitam, nonne Patrem excludit, quominus vita sit, nisi
 » utriusque unam esse naturam concedamus; et non ex duobus, sed ex uno qui
 » omnia vivificat Deo, vitam pariter ad nos derivare? » In sexto ad eundem:
 » nam quicquid a Patre fiet, ea omnino est Filii operatio: quicquid a Filio perfici
 » dicetur, ipsa prorsus est Patris actio. Cuncta enim per ambos aequaliter. » Iam
 vero si ne haec quidem ad propositam quaestionem tibi sufficiunt, sed adhuc funem
 contentiosum trahis, solvet tibi hoc quoque postremum idem deiloquus pater, de
 praesenti nostro problemate ita loquens scribensque in primo ad Palladium. « Mutu-
 » bilis nullatenus Spiritus est: secus enim si mutabilitate laboraret, ad ipsam dede-
 » cus hoc pertingeret divinam naturam; quandoquidem est Dei Patris immo et Filii,
 » qui est substantialiter ex ambobus, nempe ex Patre per Filium effusus Spiritus. »

58. Cur ergo iam diutius neges, has saepe particulas mutuo permutari? et xx

vol. I. p. 2. a.

ἐπὶ τοῦ υἱοῦ ἐκλαμβάνεσθαι; ἢ τὸ διουκρινημένον πρὸς ταῦτα τοῦ Θεοσι-
σιου καταδιδεσθῆσθαι Κυρίλλου· καὶ εἰ τοῦτο διόττως, καὶ τὰ τῶν ἄλλων ἰπο-
μῆτως αἰδέσθαι· καὶ μηδὲ Μαξίμου κατολιθώρει τοῦ Ἰὸν κατὰ θεὸν ζῆλον,
καὶ τοὺς ὑπὲρ εὐσεβίας ἀγῶνας περιφανοῦς, τὴν πρὸς τὴν ΔΙΑ Τῆς ΕΚ ἀν-
τίματὰρ ἡμῶν ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἐκ τοῦ υἱοῦ ἔκπορεύεσθαι σαφηνίζοντος, οἷς
τὸν ὑπὲρ τῶν Ῥωμαίων εἰς τοῦτο ποιεῖται ἀπόλογον· «ἀλλ' ἴνα τὸ δι' αὐ-
», τοῦ προίεναι δηλώσωσι, φάσκων, καὶ ταύτη Τὸ συναφὲς τῆς οὐσίας καὶ ἀπα-
», ράλλακτον παραστήσωσιν, «Ὥστε δέ μοι καὶ τόδε δίχαιο πόρισμα, ὅπως
ὁ μίξας τὸ ἁμοούσιον ἐνταῦθα θεολογῇ· τὸ γὰρ ΤΑΥΤΗ ἀντὶ τοῦ ΟΥΤΑ πάν-
τως εἰρημίον ἐστὶν ἀμίλι τὸ τῆς οὐσίας ἀπαράλλακτον καὶ τὸ συναφὲς,
οὕτως ἀμφοῖν δηλοῦσιν κατὰ τὸ ΔΕ ΑΥΤΟΙ, καὶ οὐ τοῦσκαλιον τοῦτο διὰ τὸ
ἁμοούσιον οὐδ' ἀδιάσκαλος διαπρῦσις κινδύνου οὐ πολλοῦ, ὅπως οὖν ἔλα-
γον, μήτε τὰ τῶν ἱτέρων, μήτε τὰ τοῦ Θεοδοξάστου τούτου πατρὸς, ὡς
τινα τῶν παραδρομῆς ἀξίων παρίτρεχε· σκόπει δὲ μάλλον ὡς αὐτὸς ἐστὶν ὁ
τὸ καὶ ΕΚ ΤΟΥ ΠΙΟΥ, ἀντὶ τοῦ ΔΙΑ ΤΟΥ ΠΙΟΥ ἐνθάδε διευλυτῶν, καὶ αὐτὸς ἐστὶν
αὐθὺς ἐν ἄλλοις ὁ τὸ ΔΙΑ ΤΟΥ ΠΙΟΥ ἔκπορεύομενον ἀριθῆλως διατρανῶν, καὶ
τέλος μὴ ἀσύμφωνον, ἀλλὰ συνάδον ὁμολογῇ καὶ σύμφωνον τὸ καὶ ΕΚ ΤΟΥ
ΠΙΟΥ τῆ ΔΙΑ ΤΟΥ ΠΙΟΥ ἔκπορεύεσθαι καὶ προίεναι, καθὼς οὐχ' ἡμῖς καὶ τοῦτο
κατὰ λέξιν τὸ σύμφωνον δηλαδὴ, οὗτος δ' ὡς ἀληθῶς, ὁ τὴν διδασκαλίαν
ἐνθεὸς ἀποφαινεται· εἰ δέ σοι δειλία μὲν συνδιατιθῆναι τοῖς οἷς οἱ θεολόγοι
Θεῖον πνεῦματι κινεῖντις διγορούχασαι, πρὸς δὲ τὰ ἀπὸ κοιτίας σοι ἰρσι-
γόμενα οὐδεμία ὑποστολῆ, ἀλλ' ἡμῖν πρὸς τὰ σφῶν ἀφορῶσιν αἰὶ, καὶ μη-
δὲν οἰκοῦσιν φθιΠομένοις, ὁ τι μὴ ἐξ αὐτῶν, οὐδὲ τὸ σύμφωνον ἐἴσιν κατ-

cod. L. 24. B.

pro PER in Filio adhiberi? Saltem divi hac in re Cyrilli perspicuam doctrinam re-
verere. Quod si ut par est facis, aliorum quoque sententis consequenter obse-
quere. Neque Maximum negligas illum, divino zelo et exantlatis pro recta fide la-
boribus perillustrem, qui particulae PER cum ex permutationem in ipsa ex Filio
processione ostendit, ubi pro Romanis circa hoc defensionem exequitur: « sed ut per
» ipsum, inquit provenire demonstrant, et itidem conjunctionem substantiae parita-
» temque representent. » Atque heic mecum hoc quoque lucrum percipere, quomodo
scilicet magnus hic vir homousion simul theologicæ tradat: etenim vocabulum ITIDEM
pro ITA omnino dictum est; nimirum substantiæ paritas et conjunctio ita utrique
est: iuxta illud PER IPSUM, et hoc haud vice versa per homousion. Cuius rei tu ma-
gister eximius haud multo cum periculo quicquid dixerint, esto; neque aliorum neque
divinae sententiæ patris verba ceu neglecta digna prætereas; sed potius animadvertere
ipsum esse qui dictionem ex FILIO, heic verbis PER FILIUM explanat: eundemque vicis-
sim alibi perspicue docere, Spiritum PER FILIUM procedere: et denique non absoneam
sed consonam confiteri dictionem ex FILIO illi PER FILIUM procedere ac provenire:
sicut hoc quoque omnino consonum, non nos, sed hic vere divini magisteri homo
demonstrat. Verumtamen si tu adsentiri metuis doctrinis, quas deo loqui divino Spiritu
moti prædicarunt, et ab iis quæ de ventre eructantur non abstinere; nos quidem ad
eos semper respicientes, et nihil Marte nostro loquentes, quod non ab ipsis sit, ne

ορρώθηκίνας διατόρωσ ὁμολογίῃν, καὶ παρὰ τοῦτο τοῖς ἔξ ὧν αὐτὸ διεδιγ-
 μένον πίφκεν ἱρεϊδόμενοι, καὶ τὴν μετὰ τῆς ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας εἰρήνην ἰλό-
 μιναι, οὔτε τῶν ἐντεῦθεν εἰς ἀποτόν σοι ἀπαλωίῶν, καὶ ῥαδιοργυρίῶν διαφῶ-
 ρων ἰπιστριφόμῃθα, καὶ τὰς πολυειδίς σοι τιμωρίας καὶ πολυμηχάνους κα-
 κώσεις διχομέθεα.

18'. Τῶν δειόντων δ' ἡγούμεθε τὸ προὔπισχημένον ἔχοντες ἱταργίς, καὶ
 τινας ἀσάρτι τῶν εἰς τὸν εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην ἱρμηνειῶν τοῦ Θαυμασίου
 Κυρίλλου, αἷς μετὰ τῶν ἄλλων καὶ τὴν σποδιηγυλιμένην συμφωνίαν ὁ μέ-
 γας μαρτύρεται Μαξίμος ἐπὶ τοῦ μέσου παραγαγῆν τῷ λόγῳ κατ' ἴσος
 ἰχταστρούσαντας, καὶ τοῦ υἱοῦ κηρυττούσας τὸ πατρῶτικὸν πνεῦμα καὶ ὑπε-
 ράβῃθον τοῦ αὐτοῦ τε πάλιν ἐτίρας ἐκ τῶν ὧν θείαις ἱπινοίαις θεητορίας
 ἰφάνη κατὰ καιροῦς, καὶ λοιπῶν ἀδθις πατέρων ἀμυδράς ἐκ πολυπληθῶν,
 πρὸς ἀλλήλας συντριχούσας κατὰ τὸ τῆς ἰνοίας φωτοφανίς, καὶ ταῖς προ-
 τίραις συνιρχομίαις εἰλιχρινῶς οὐ γάρ τοῖς θεοφόροις ἀσύμβατόν τι τὸ πα-
 ράπαν, ἢ ἀσυνάρτητον μεθ' ἁς καὶ χωρῆσαι πρὸς τὰ ἰξῆς τῆς σπορθέσιως
 τοιγαροῦν ἐν τῇ ἱρμηνείᾳ τοῦ ῥηθέντος εὐαγγελίου, εἰς τὸ ῥητόν τὸ, κἀγὼ
 ἱρωπίσω τὸν πατέρα καὶ ἄλλον παράκλητον θώσει ὑμῖν, ὁ δηλωθεὶς διαυτί-
 στατος Κύριλλος οὕτω φησὶν " τῶν γὰρ τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς φυσικῶν ἀγα-
 ,, θῶν οὐσιωθῶς ὑπάρχων κοινῶν ὁ υἱὸς, ἔχει τὸ πνεῦμα κατὰ τοῦτον τὸν
 ,, τρόπον, καθ' ὄνπερ ἂν νοοῖτο καὶ ὁ πατήρ, οὐκ ἰπακτόν οὐδὲ ἰξῶθιν" εὐη-
 ,, θεις γὰρ, μᾶλλον δὲ μανικόν τὸ οὕτω φρονεῖν" ἀλλ' ὡσπερ καὶ ἡμῶν ἰκα-
 ,, στος τὸ ἰδιον ἐν ἰαυτῷ τὸ πνεῦμα συνέχει, καὶ ἐκ τῶν ἰνδοτάτων σπλαγχι-
 ,, των εἰς τὸ ἰξῶ προχίσι' διὰ γάρ τοι τοῦτο καὶ σωματικῶς αὐτὸ ἰνεφύσπειν

cod. f. 25. a.

synonymas quidem dictiones has elata voce appellare perhorrescimus; ideoque illo-
 rum argumentis freti, et cum romana ecclesia pacem amplexi, neque iniquas propter
 id, te auctore deportationes pensi habemus, multiplicesque a te impositas poenas
 variasque afflictiones ultro excipimus.

59. Age vero officii nostri esse credimus, postquam rem promissam evidenter fe-
 cimus, deinde aliquot admirabilis Cyrilli, ex interpretatione in evangelistam Iohan-
 nem, in medium proferre dictiones, atque huic sermoni substernere; quibus praeter
 alias fretus supradictam particularum consonantiam magnus Maximus attestatur, quae
 nempe omnipotentem optimumque Spiritum ex Filio quoque esse praedicant: rus-
 susque ex eodem alias quae divino instinctu variis temporibus pronuntiavit: nec non
 aliorum patrum exiguas ex ingenti numero, lucidam ex mutuo consensu efficien-
 tes sententiam, et cum superioribus perspicue congruentes: non enim inspiratis pa-
 tribus quicquam accidit omnino discors et inconciliabile: quibus expositis, propo-
 situm nostrum postea prosequemur. Itaque in dicti evangelii explanatione, ad illa
 verba: et ego rogabo Patrem, et alium Paraclitum dabit vobis, praedictus splendi-
 dissimus Cyrillus sic ait. « Cum enim Dei Patris naturalium bonorum compos sit Fi-
 » lius, habet eodem modo, quo etiam Pater habere intelligitur Spiritum non adventi-
 » cium neque deforis; stultum enim vel potius furiosum ita sentire; sed sicut etiam
 » unusquisque nostrum proprium in se ipso spiritum continet, et ex intimis visceri-

* Demi in mod.
διεκερισίω.

« ὁ Χριστὸς, δικινὺς ὅτι καθὼς περ ἐκ στόματος τοῦ ἀνθρωπιῦ πρόεισι τὸ
 « πνεῦμα σωματικῶς, οὕτω καὶ ἐκ τῆς θείας οὐσίας θεοκριτῶς* προχέεται τὸ
 « ἐξ αὐτῆς., Εἰς τὸ ῥηθὲν τὸ, ὅτι θεθάμαί τὸ πνεῦμα καταβαίνον ὡσεὶ περιγε-
 « ράν ἐξ οὐρανοῦ, φησιν ἑ ὁ γὰρ δῆπου πρὸς τσαύτην ἀλοσίαν καταβησόμεθα
 « καὶ ἡμεῖς, ὡς οἶσθαί μεθεκτὸν ἐν τῷ κατὰ φύσιν υἱῷ τὸ πνεῦμα ὑπάρχουν
 « καὶ οὐχὶ μάλλον οὐσιωθῶς ἐμπεφυκὸς, ὥσπερ οὖν ἀμίλει καὶ αὐτῷ τῷ πα-
 « τρὶ ὡσπερ γὰρ τοῦ πατρὸς, οὕτω καὶ τοῦ υἱοῦ ἐστὶ τὸ πνεῦμα τὸ αἷον. Καὶ
 « μετὰ τινα ἀπαράλλακτός ἐστὶν ἡ τοῦ Χριστοῦ ὁμοιότης πρὸς τὸ ἴδιον αὐτοῦ
 « καὶ παρ' αὐτοῦ κατὰ φύσιν προχέομενον πνεῦμα., Εἰς τὸ, οὐ γὰρ λαλήσει
 « ἀφ' ἑαυτοῦ, φησὶν ἵνα γὰρ ἰδοῖεν οἱ μαθηταί, ὡς οὐκ ἀλλοτρίας καὶ
 « ξένης αὐτοῖς δυνάμεις ἐπιφοίτησιν, ἀλλ' ἑαυτὸν ἑτέρως ἐπιδώσειν ἐπα-
 « γίλλεται, πνεῦμα τῆς ἀληθείας, τουτίστιν ἑαυτοῦ, τὸν παρὰ αὐτοῦ ἀπο-
 « καλεῖ ὁ γὰρ ἀλλότριον τῆς τοῦ μονογενοῦς οὐσίας τὸ αἷον νοεῖται πνεῦ-
 « μα' πρόεισι δὲ φυσικῶς ἐξ αὐτῆς, οὐδὲν ἕτερον παρ' αὐτὸν ὑπάρχον ὅσον
 « εἰς ταυτότητα φύσεως, εἰ καὶ νοεῖτο τυχὸν ἰδιοουστάτως. Καὶ μετὰ τινα
 « διὰ γὰρ τοι τοῦτο προστίθεικεν, ὅτι καὶ τὰ ἀρχόμενα ἀναλλεῖ ἡμῖν, μο-
 « νοουχὶ λίγων, σημεῖον τοῦτο ἴσται ἡμῖν, ὅτι δὴ πάντως ἐκ τῆς ἐμῆς οὐ-
 « σίας τὸ πνεῦμα ἐστὶ, καὶ οἷον ἰμός ἐστὶ νοῦς, τὸ ἑρῖν αὐτὸν τὰ ἐσόμενα
 « καθάπερ ἐγώ προείρηκα γὰρ, εἰ καὶ μὴ διδύνησθαι πάντα μαθεῖν.,

cod. l. 20. b. ἔ'. Σὺ δ' ἄλλ' ἐπαῦθα γενόμενος, ὡ τῶν παρόρων λόγων ἀπορατὰ, πρόσχευ
 ὅπως ὁ θεοφάντωρ οὗτος πατῆρ, ἐπὶ τοῦ πασθενούς πνεύματος πρόεισι αὐτὸ φυ-
 σικῶς ἐκ τῆς τοῦ μονογενοῦς οὐσίας ἐκινῶν ἑ καὶ πάλιν ἐκ τῆς ἐμῆς οὐσίας ἐστὶ,

» bus foras effundit; propterea corporaliter quoque insufflavit Christus, demon-
 » strans, quod sicut ex hominis ore prodit spiritus corporaliter, sic etiam ex di-
 » vina substantia, ratione Deo congruente, profunditur is qui ab ea venit.» Et
 » ad dictum illud: quia vidi Spiritum descendentem sicut columbam de caelo, ait.
 » Non enim in tantum stultitiae et nos deveniemus, ut arbitremur participatum in
 » naturali Filio Spiritum esse, et non potius substantialiter ipsi inhaerentem, quem-
 » admodum scilicet ipsi Patri: nam sicut Patris, ita et Filii Spiritus sanctus est.»
 » Et aliquot interiectis. « Invariabilis est Christi similitudo cum suo proprio et ab se
 » naturaliter profuso Spiritu.» Item ad illud: non enim loquetur a semet ipso, ait.
 » Ut enim discipuli agnoscerent, quod non alienae extraneaeque virtutis adventum,
 » sed se ipsum aliter daturum promitteret, Spiritum veritatis, id est sui ipsius, Pa-
 » tracilitum appellat. Non enim alienus ab Unigeniti substantia sanctus Spiritus in-
 » telligitur, sed ab ea naturaliter prodit; non diversus ab illo, quod attinet ad na-
 » turae unitatem, quamquam in propria subsistentia consideratur.» Et post alia.
 » Propterea addidit, quod et eventura annuntiabit vobis; quasi diceret: signum
 » hoc erit vobis, quod ex mea substantia Spiritus sit, et quasi mens mea, quia elo-
 » quetur sicut et ego. Praedixi enim; etiamsi omnia discere non potuistis.»

60. Tu vero hucusque proventus o sermonum horum auditor, animadvertite quo-
 modo hic theologus pater omnipotentem Spiritum educit naturaliter ex Unigeniti sub-
 stantia dicens: « itemque de mea substantia est, Filii videlicet, ut mox addit. Non

„ τῆς τοῦ υἱοῦ δηλαδὴ, συνετύς ἐπιφέρει· οὐκ ἂν οὖν ἄρα καθάπερ ἰδῶ προίον· εἰ τὰ ἰσόμμενα, μὴ οὐχὶ πάντως ἐν ἱμοῖ τε ὑπάρχον· καὶ δι' ἱμοῦ προίον. „ Καὶ εἰς τὸ ἐκείνο, ἱμὶ δοξάσει ὅτι ἐκ τοῦ ἱμοῦ λήφεται, οὕτω θεολογεῖ·
 “ ἀκατηγόρητοι οὖν ἄρα παντιλῶς καὶ λοιδορίας ἀπάσης ἔξω κείσεται, τὸ
 „ λαβεῖν λήφεται τι παρὰ τοῦ μονοθενούς τὸ πνεῦμα αὐτοῦ· προίον γὰρ δι'
 „ αὐτοῦ φυσικῶς, ὡς ἴδιον αὐτοῦ, μετὰ πάντων ὧν ἔχει τελείως, λαμβάνειν
 „ λήφεται τὰ δι' αὐτοῦ. Καὶ εἰς τὸ, ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ παράκλητος, οὕτω διεί-
 „ ξισιν ὡσπερ γὰρ ἴστιν ἴδιον πνεῦμα τοῦ υἱοῦ φυσικῶς ἐν αὐτῷ τε ὑπά-
 „ ρχον, καὶ δι' αὐτοῦ προίον, οὕτω καὶ τοῦ πατρὸς. „ Ταῦτα σκοπῶν ἀκριβῶς
 τὴν τῶν ἱερημίων ἀνωτέρω περὶ τῆς εκ καὶ δια περιληψίην λάμβανε κατὰ
 νοῦν ἡμῖς δι' ἠρώσασμεν ἂν καὶ ἔτι ὁ ἐπηγγελάμεθα προσιχωῶς.

ζα'. Ὁ αὐτὸς μίσις τῆς ἀληθείας διδάσκαλος ἐν τῷ πρὸς Νεστόριον λό-
 γῳ, οὐ ἢ ἀρχῇ, τοῦ σωτῆρος ἡμῶν λίγοντος ἱναρῶς, ὁ φιλὸν πατέρα, ἢ
 μητέρα ἐπὶρ ἱμὶ, οὐκ ἔστι μου ἄξιος, φησὶν· “ εἰ καὶ ἴστιν ἐν ὑποστάσει τὸ
 „ πνεῦμα ἰδικῆ, καὶ δὴ καὶ νοεῖται καθ' ἑαυτὸ, καθὼ πνεῦμα ἴστι καὶ οὐκ
 „ υἱός, ἀλλ' οὖν ἔστιν οὐκ ἀλλότριον αὐτοῦ· πνεῦμα γὰρ ἀληθείας ὠνόμα-
 „ σται· καὶ προχεῖται παρ' αὐτοῦ, καθάπερ ἀμίλι καὶ ἐκ τοῦ πατρὸς. „ Ἐν
 τῇ ἱερημείᾳ τῆ εἰς τὸν προφήτην Ἰαῦλ τῆ ἐκχίω ἀπὸ τοῦ πνευματός μου·
 „ ἢ μὴ γὰρ ἴστι Θεὸς καὶ ἐκ Θεοῦ κατὰ φύσιν ὁ υἱός· ἰεγγένηται γὰρ ἐκ
 „ τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς, ἴδιον αὐτοῦ τι καὶ ἐν αὐτῷ καὶ ἔξ αὐτοῦ τὸ πνεῦ-
 „ μα ἴστι, καθάπερ ἀμίλι καὶ ἐπ' αὐτοῦ νοεῖται τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς. „
 Ἐν τῷ πρὸς βασιλεία Θεοδοσίον λόγῳ, οὐ ἢ ἀρχῇ, τῆς μὴν ἐν ἀνθρώποις
 ἐκλείας τὸ ἀνωτάτω, φησὶ “ βαπτίζοντα ἔφη τὸν Ἰησοῦν ἐν πυρὶ καὶ αἴγι

» ergo, sicut ego, futura praedictet, nisi omnino in me ipso existat, et a me pro-
 » veniat. » Tum et ad illud dictum: ille me glorificabit, quia de meo accipiet, sic
 theologice loquitur. « Irreprehensibile igitur usquequaque, et extra omne concivium
 » erit, si dicatur aliquid ab Unigenito accipere Spiritus ipsius; namque naturaliter
 » ab eo proveniens, tamquam eius proprius, cum omnibus quae perfecte habet
 » dicitur ea per illum accipere. » Denique ad illud: « eum ergo venerit Paracleti-
 » tus, ipse enarrabit. Sicut enim Spiritus, ut et Filii proprius est naturaliter in ipso
 » existens, et per eum proveniens, sic etiam Patris est. » Haec tu accurate consi-
 » derans, illorum, quae supra diximus de partibus xx et xxx, summam mente
 complectere. Nos vero quae promisimus seriatim continuemus.

61. Idem magnus veritatis magister in sermone adversus Nestorium, cuius initium: Salvatore nostro manifeste dicente, qui amat patrem et matrem plus quam me, non est me dignus, ait. « Etiam si est in propria subsistentia Spiritus, et per se ipse in-
 » telligitur, quatenus Spiritus est, et non Filius; nihilominus haud est alienus ab eo.
 » Spiritus enim veritatis nuncupatur, et ex ipso profunditur, sicut nimirum etiam
 » ex Patre. » In explanatione Iohannis prophetae ad illud effundam de Spiritu meo, ait. « Ratione qua Deus est, et ex Deo naturaliter Filius, genitus enim est ex Deo
 » Patre: proprius ipsis, et in ipso, et ex ipso Spiritus est, sicut nimirum et in
 ipso Deo Patre intelligitur. » In oratione ad Theodosium, cuius initium: supremus

„ πνεύματι, οὐ τὸ ἀλλότριον τοῖς βαπτιζομένοις ἐνίεντα δουλοπριτωῶς καὶ
 „ ὑπεριτικῶς, ἀλλ' ὡς θεὸν κατὰ φύσιν μὲτ' ἰξουσίας τῆς ἀνωτάτω, τὸ ἐξ
 „ αὐτοῦ καὶ ἴδιον αὐτοῦ. Καὶ μὲτ' ὀλίγα ἀπολύων ἀμαρτίας τὸν αὐτῶ προσ-
 „ κείμενον, τῷ ἴδιῳ λοιπὸν καταχρίει πνεύματι, ὅπερ ἐνίησι μὲν αὐτὸς ὡς
 „ ἐκ Θεοῦ πατρὸς λόγος, καὶ ἐξ ἰδίας ἡμῖν ἀποκηγάζει φύσεως. „ Ἐν τῷ
 „ δευτέρῳ τῶν Θεσαυρῶν, ἐν τῷ λόγῳ οὐ ἡ ἐπιγραφὴ, ὅτι ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ
 „ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, φησὶν “ ὅτι τοίνυν τὸ πνεῦμα τὸ
 „ ἅγιον ἐν ἡμῖν γινόμενον συμμόρφους ἡμᾶς ἀποδεικνύει Θεοῦ· ἀπόρρισι δὲ
 „ καὶ ἐκ πατρὸς καὶ υἱοῦ, πρόδηλον ὅτι τῆς θείας ἐστὶν οὐσίας, οὐσιωδῶς ἐν
 „ αὐτῇ καὶ ἐξ αὐτῆς προϊόν· ὡσπερ οὖν ἀμίλιαι καὶ τὸ ἐξ ἀνδραπίου στό-
 „ ματος ἰκτρίχον ἐμφύσημα· εἰ καὶ μικρὸν καὶ οὐκ ἄξιον τοῦ λόγου τοῦ ὑπό-
 „ δεῖμα· πάντα γὰρ ὑπερίξει θεός. „ Ἐν ἐνὶ τῶν κεφαλαίων τοῦ δευτέρου τῶν
 „ θεσαυρῶν “ ἴδιον δὲ πάντως τὸ πνεῦμα τῆς οὐσίας τοῦ θεοῦ καὶ ἰσῶθαι ὑπο-
 „ στατόν. „ Ἐν ἄλλῳ πάλιν “ νομοθετοῦντος τοιγαροῦν τοῦ Χριστοῦ, ὡς ἐν
 „ αὐτῷ καὶ ἐξ αὐτοῦ φυσικῶς ὑπάρχον τὸ πνεῦμα αὐτοῦ νομοθετεῖ. Καὶ πά-
 „ λιν ἐν ἄλλῳ ὡς γὰρ ἐκ τῆς οὐσίας ὑπάρχον τοῖς τοῦ χορηγοῦντος αὐ-
 „ τὸ τοῖς ἁγίοις, Χριστοῦ δηλαδὴ. „ Καὶ αὖθις ἐν ἑτέρῳ “ ἀνάγκη λοιπὸν
 „ ἐκ τῆς οὐσίας ὁμολογῆν ὑπάρχειν αὐτὸ τῆς τοῦ υἱοῦ καὶ Θεοῦ, ὡσῶσαν
 „ αὐτοῦ πᾶν τε δύναμιν καὶ τὴν ἐνέργειαν ἔχον. „ Καὶ πάλιν ἐν ἄλλῳ “ οὐδε-
 „ μίαν ἄρα φύσεως οἶδεν ὁ Παῦλος διαφορὰν τῆς τοῦ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύ-
 „ ματος, ἀλλ' ὡς ἐξ αὐτοῦ καὶ ἐν αὐτῷ φυσικῶς ὑπάρχον, τῷ τῆς κυριό-
 „ τητος ὀνόματι καλεῖ. „ Καὶ πάλιν ἐν ἑτέρῳ “ ἀνάγκη τὸ πνεῦμα ἐκ τῆς οὐ-
 „ σίας ὑπάρχειν ὁμολογῆν τοῦ υἱοῦ. „

quidem inter homines gloriae apex, ait. « Baptizantem dicit Iesum in igne et Spi-
 » ritu sancto, non alienum profecto in baptizatos immittens, servi instar et admi-
 » nistri, sed tamquam suapte natura Deum cum sublimissima potestate, nempe ex
 » se ipso, et sui proprium. Et paulo post. Solvens peccato obnoxium, proprio mo-
 » inungit Spiritu, quem mittit quidem tamquam ex Deo Patre ipsum Verbum, et
 » ex propria in nos profundit essentia. » In secundo thesaurorum libro, cuius ti-
 » tulus est: quod ex essentia Patris et Filii Spiritus sanctus sit, ait. « Cum ergo Spiritus
 » sanctus in nos adveniens, conformes nos faciat Deo; prodit autem ex Patre et Fi-
 » lio; hinc constat eum esse de divina substantialiter essentia, in ipsa et ex ipsa
 » prodeuntem: quemadmodum nempe ex hominis ore decernit spiritus; quamquam
 » hoc exile est nec magni faciendum exemplum: cunctis enim supereminet Deus.
 In uno capitulum secundi thesaurorum libri. « Proprius omnino est Spiritus sub-
 » stantiae Filii, neque extra subsistens. In alio rursus. Cum ergo leges tradit Chri-
 » stus, Spiritus utpote in illo et ex illo naturaliter existens, aequae leges tradit. » De-
 » nuoque in alio. « Tamquam ex substantia illius existens, eum ipsum sanctis largitur.
 » Christi scilicet. » Adhuc in alio. « Necessae proinde est eum de substantia Dei Filii
 » confiteri, omni eiusdem virtute et efficacia praeditum. » Tum et in alio. « Nullam
 » sane Paulus naturae differentiam agnoscit Filii et sancti Spiritus; sed ceu ex ipso

ἔβ'. Ὁ τῆς Ραίθου πρεσβύτερος Θεοδώρητος ὄντως Θεόδωρος, περὶ τῶν καὶ ἡμᾶς ὀρθῶν τῆς ἀληθείας δογμάτων θεολογῶν, φησὶ. "Τοῦ δὲ σώματος τὸ ἰδίωμα λαβόντες ὡς παράδειγμα, τὴν ἀλληλουχίαν τῶν θεῶν ὑποστάσεων παριστήσαμεν, διὰ τῆς τῶν μελῶν ἀναλογίας τι καὶ ἰκασίας. ταύτῃ γὰρ καὶ πνεῦμα στόματος αὐτοῦ, δηλοῦσι τοῦ θεοῦ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον λέγεται, στόματος ὄντος τοῦ μονοῦτος, καὶ πνεῦμα πάλιν ἐξ αὐτοῦ ἐκπορευόμενον, καὶ ἀποστελλόμενον οὐ μόνον παρὰ πατρός, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῦ υἱοῦ. Καὶ μετὰ τινὰ καὶ μὴν ὁ κύριος ἐξ ἑαυτοῦ δικεύς αὐτὸ ὑπάρχειν, ἰμφυσῶν τοῖς μαθηταῖς ἕλεγε· λάβετε πνεῦμα ἅγιον. Ὁ τῶν τῆς ἰκλασίας διειδῶν ναμάτων ἀνιζάντλητος πομῶς, ὁ χρυσοφώνος Ἰωάννης ἐν τῷ λόγῳ τῷ εἰς τὴν ἀνθρώπων τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ εἰς τὸ ἰκάστῳ κλίματι ἐπιστήκασαν ἄγγελοι, οὐ ἢ ἀρχῆ, ὄντως ἡμῖν ἐπιφάνη ἢ τοῦ θεοῦ χάρις, φησὶν "ἦλθεν ὁ Χριστὸς πρὸς ἡμᾶς, ἰδὼν κεν ἡμῖν τὸ ἐξ αὐτοῦ πνεῦμα, καὶ ἀνιλάβετο τὸ ἡμέτερον σῶμα. Ἐν τῷ περὶ τῶν δύο διαθηκῶν λόγῳ, οὐ ἢ ἀρχῆ, θεὸν δὲ ἵνα καὶ τὸν αὐτὸν δηλώκασιν ἐξ ἀρχῆς νόμος καὶ προφῆται, φησὶ "διὰ γὰρ τὸ γενέσθαι τὰν τῆς θείας δυνάμεως τὸ σῶμα τοῦ κυρίου τὸ θεοφόρον, γίνῃ καὶ οὐ ταδὲ ὡς ὁμοίωσιν αὐτοῦ· δέχῃ γὰρ ἰκμιμύομενον παρ' αὐτοῦ τὸ πνεῦμα· ὡς οὖν Χριστὸν ἐπιγνοῦς, ἐπίγνως θεὸν, οὕτω πνεῦμα Χριστοῦ διζέταμιος, ἰδέξῃ θεόν. Ἐν τῷ πρώτῳ προφυλακτικῷ εἰ οὐ ἢ ἀρχῆ, ἐπιδὲ τῷ ἀλαθῶς προσερχόμεθα, φυλάσσεισθαι δεῖ τὸν ἀντιπράσσοντα τῷ ἀγαθῷ διάβολον, φησὶ "καὶ οὕτως ἡμᾶς φυλάξοι τὸ παρὰ Χριστοῦ πνεῦμα εἰς τὴν ἡμέραν τῆς μελλούσης ἀπολυτρώσεως."

» et in ipso naturaliter existentem, dominationis nomine appellat.» Pergit dicere in alio. «Necessè est Spiritum ex Filii substantia confiteri.»

62. Raithi presbyter a Deo vere datus Theodorus de rectis nostris veritatis dogmatibus theologice disserens ait. «Corporis proprietatem in exemplum sumentes, mutua connexionem divinarum personarum adseruimus a membrorum proportione » et assimilatione. Sic enim Spiritus etiam oris eius, id est Dei Spiritus sanctus dicitur, cuius Unigenitus os est; et Spiritus item ex ipso procedens et missus non » a Patre tantum sed etiam a Filio. Et nonnullis interiectis. «Et quidem Dominus, » ut ex se ipso demonstraret illum existere, insufflans in discipulos aiebat: accipite » Spiritum sanctum.» Limpidorum ecclesiae fluentorum inexhausta scaturigo Iohannes aurologus in oratione de incarnatione domini nostri Iesu Christi, et de eo quod uniuersae regioni prefecti sint angeli, quae incipit: «vere nobis apparuit gratia Dei, ait: «venit Christus ad nos, dedit nobis qui ex ipso est Spiritus, et corpus nostrum » assumpsit.» In oratione de duobus testamentis, quae incipit: nunc eandemque Deum ostendunt ab initio lex et prophetae, ait. «Quandoquidem factum est templum divinae virtutis corpus deiferum, sis tu quoque templum ad similitudinem » eius; recipis enim emissum ab eo Spiritum. Sicut ergo Christo agnito, Deum agnovisti, ita Spiritu Christi recepto, Deum recepisti.» In prima prophylactica, cuius

1) Quærat eruditi per otium de huius orationis, immo plurium orationum, titulo.

ΞΥ'. Ἡ ἀγκυρα τῶν ὁρθῶν δογμάτων ὁ θεοφανέρωτος Ἐπιφάνιος ἐν τῇ
 βιβλίῳ τῇ καλουμένῃ ἀγκυρωτῇ φησί· «τὸ πνεῦμα ἀκατάληπτον οὐκ ἀλλό-
 11 τριον πατὴρ καὶ υἱοῦ, οὐδὲ συναλοιφὴ ἴστι πατὴρ καὶ υἱοῦ., Καὶ μετ'
 ὀλίγα· «πνεῦμα αἴσιον οὐ συνάδελφον, οὐ πατέραδελφον, ἀλλ' ἐκ τῆς αὐτῆς οὐ-
 12 σίας πατὴρ καὶ υἱοῦ· καὶ αὐτὸς γὰρ ὁ μονογενὴς λίγισι τὸ πνεῦμα τοῦ
 13 πατρός, καὶ τὸ ἐκ τοῦ πατρὸς ἐκπορευόμενον, καὶ ἐκ τοῦ ἰμοῦ λήψε-
 14 ται., Καὶ μετὰ τίνα· «ἀλλ' ἱερί τις οὐκοῦν φημὲν δύο εἶναι υἱούς; καὶ
 15 πῶς μονογενής; μινούν γε σὺ τίς εἶ ὁ ἀπιλοιοζόμενος τῷ θεῷ; εἰ γὰρ
 16 τὸν υἱὸν καλεῖ τὸν ἐξ αὐτοῦ· τὸ δὲ ἅγιον πνεῦμα τὸ παρ' ἡμφοτέρων· ἂ
 17 μόνον αἰσῆσι τοοῦμινά ὑπὸ τῶν ἁγίων φωτινά, φωτοδοτά, φωτεινὴν τὴν
 18 ἡνέριαν ἔχει. Καὶ πρό γε τοῦτων ἀμφοτέρα κατοικεῖ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ πῶ
 19 δικαίῳ, ὁ Χριστὸς καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ· εἰ δὲ Χριστὸς ἐκ τοῦ πατρὸς πι-
 20 στεύεται θεὸς ἐκ θεοῦ, καὶ τὸ πνεῦμα ἐκ τοῦ Χριστοῦ, ἢ παρ' ἀμφοτί-
 21 ρων, ὡς φησὶν ὁ Χριστὸς, ὁ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται, καὶ οὗτος ἐκ
 22 τοῦ ἰμοῦ λήψεται. Καὶ πάλιν πνεῦμα ἅγιον, πνεῦμα ἀληθείας, ἴστι φῶς
 23 τρίτον παῖρὸς καὶ υἱοῦ. «Καὶ μίτᾳ βραχία· «ὄν γὰρ ἴσῳπον οὐδὲις ἴσῳ τὸν
 24 πατέρα εἰ μὴ ὁ υἱὸς, οὐδὲ τὸν υἱὸν εἰ μὴ ὁ πατὴρ, οὕτω τολμῶ λίγειν,
 25 ὅτι οὐδὲ τὸ πνεῦμα εἰ μὴ ὁ πατὴρ καὶ ὁ υἱὸς παρ' οὗ ἐκπορεύεται, καὶ
 26 παρ' οὗ λαμβάνει· καὶ οὐδὲ τὸν υἱὸν καὶ τὸν πατέρα εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τὸ
 27 δοξάζον ἀληθῶς, τὸ διδάσκον τὰ πάντα, ὁ παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ.,
 Καὶ μετὰ τίνα· «τοῖνυν πατὴρ ἦν αἰὶ, καὶ υἱὸς ἦν αἰὶ, καὶ τὸ πνεῦμα ἐκ
 28 τοῦ πατρὸς καὶ υἱοῦ πνέει.

initium; quoniam ad bonum accedimus, cavere oportet ab adversario boni diabolo, ait. «Atque ita nos custodiat qui a Christo est Spiritus in diem redemptionis futurae.

63. Ancora rectorum dogmatum, a Deo datus Epiphanius in libro qui dicitur an-
 coratus ait: « Spiritus incomprehensibilis hand alienus a Patre et Filio, neque tamen
 » commixtio est Patris ac Filii. » Et paulo post. « Spiritus sanctus non est confrater,
 » non est patris frater, sed ex eadem substantia Patris ac Filii. Namque et ipse Uni-
 » genitus dicit Spiritum Patris, et ex Patre procedentem, et quod de meo accipiet. »
 Et nonnullis interiectis. « Sed dicit aliquis: num igitur dicimus duos Filios? quomodo
 » ergo Unigenitus? Sane tu quis es, qui Deo contradicis? Nam si Filium appellat qui
 » ex ipso est, Spiritum autem sanctum eum qui est ex ambobus. » Quae quidem cum
 » fide intellecta a sanctis, Incida, illuminantia, splendidam habent operationem. » Et
 ante praedicta. « Ambo in homine habitant iusto, Christus et Spiritus eius. Quod si
 » Christus ex Patre creditur Deus de Deo, Spiritus quoque ex Christo, vel ex ambo-
 » bus, ut Christus dicit, qui ex Patre procedit, et hic de meo accipiet. » Et rursus.
 « Spiritus sanctus, Spiritus veritatis, lumen tertium est a Patre et Filio. » Et post
 pauca. « Quemadmodum enim nemo novit Patrem nisi Filius, nec Filium nisi Pater ;
 » sic audeo dicere, ne Spiritum quidem nisi Pater et Filius a quo procedit et a quo
 » accipit. Sed neque Filium ac Patrem nisi Spiritus Sanctus, qui vere glorificat, docet
 » omnia, qui est a Patre Filioque. » Et aliquot interpositis. « Ergo Pater erat semper,
 » et Filius erat semper, et Spiritus sanctus ex Patre Filioque spiratur. »

ξβ'. Ὁ Θαυματουργὸς Γρηγόριος Νικοκαισαρείας ἐπίσκοπος, ἐν τῷ λόγῳ οὐ ἢ ἀρχὴ, ἔχθιστοι καὶ ἀλλότριοι τῆς ἀποστολικῆς ὁμολογίας οἱ τὸν υἱὸν ἱξ οὐκ ὄντων λίγοντες, φησὶ " τοῦ κυρίου ὁ πατὴρ ἀρχὴ αἰδίδως αὐτὸν γεν-
 ,, νῆσας καὶ πρωτότυπος τοῦ πνεύματος ὁ κύριος. Ὁ τῆ ἁμοφροσύνη πλέον ἢ
 ,, τῆ ὁμνυμία τῷ προλιχθέντι συνδούμιος, φηραυῆς τῶν Νυσασιῶν λαμπτήρ
 ,, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν πρὸς Εὐνόμιον ἀπὸ τῆ ῥήτικῶν, οὐ ἢ ἀρχὴ, οὐκ ἦν ὡς ἴσως τὸ
 ,, πάντας ἰθὺλεῖν εὐερίτεῖν, φησὶν οὕτω περὶ τὸ τέλος " εἰ μὲν τινα χρονικῆν
 ,, ἔμφασην ὑπεριτίθει τῆς τοῦ μονοῖου ὑποστάσεως ὁ τὸν πατέρα τοῦ υἱοῦ
 ,, μόνῃ τῷ τῆς αἰτίας λόγῳ προθεωρῶν, εἰκότως ἂν ὁ τῆς αἰδιότῃς ἡμῖν
 ,, περὶ τοῦ υἱοῦ λόγος ἐκινδυνεύει. Καὶ μίτῃ τῖνα " ὡσπερ συναρίθῃται τῷ πα-
 ,, τρι ὁ υἱὸς κατὰ τὸ ἱξ αὐτοῦ εἶναι ἔχων, οὐκ ὑπεριρίζει κατὰ τὴν ὑπαρξίν, cod. l. n. b.
 ,, οὕτω πάλιν καὶ τοῦ μονογενεῖς ἔχεται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἐπινοία μόνῃ
 ,, κατὰ τὸν τῆς αἰτίας λόγον προθεωρουμένου τῆς τοῦ πνεύματος ὑποστάσεως.
 ,, Τὸ μίτῃ τῖχος τῆς ἐυσιβείας ὁ πολύαθλος Ἀθανάσιος ἐν τῷ περὶ τῆς ἐνσάρ-
 ,, κου ἐπιφανείας τοῦ θεοῦ λόγου, οὐ ἢ ἀρχὴ, οἱ κακοδίχῃς τὰς θείας ἱραφᾶς
 ,, βουλόμενοι τοῖν, φησὶν " αὐτὸς ἰὰρ αὐτὸ ἀνωθεν ἔπιμπεν ὡς θεός· καὶ αὐ-
 ,, τὸς αὐτὸ κάτωθεν ἐπιδίχῃτο ὡς ἄνθρωπος ἱξ αὐτοῦ ὄν ἐκ αὐτὸν κατῆι·
 ,, ἱκ τῆς θεότητος αὐτοῦ εἰς τὴν ἀνθρωπότητῃ αὐτοῦ. Ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ, οἶδε
 ,, γὰρ παρὰ θεῷ πατρὶ ὄντα τὸν υἱὸν τὴν κηλὴν τοῦ ἁγίου πνεύματος.,,
 ξγ'. Ἐχῃς ὄν, ὃ φίλον ἀπροσθήριον, πρὸς ὑμᾶς ἰὰρ τὸ τοῦ λόγου πρόσ-
 ,, σπον ἀφορρᾶ τοῦς κατὰ καιρὸν ἐντευχόμενους αὐτῷ, καὶ διακασμίους ἀπρο-
 ,, παδῶς τὰ ἱξ ὄν ὁ παρὼν τούτῃ κατασπουδάσθη ἀγών· εἰ καὶ πρὸς τοὺς ἀν-

64. *Thanasurgus Gregorius, Caesareae episcopus, in oratione quae incipit: infestissimi et ab apostolica confessione alieni, qui Filium ex non extantibus ortum dicunt, ait. « Domini principium Pater est, qui aeternaliter ipsum genuit; et pro-*
» totypus Spiritus Dominus est. » Ille qui concordia magis sententiae, quam nomi-
» praedicto Gregorio coniunctus est, splendidum inquam Nysenorum luminare,
in primo adversus Eunomium antirrhethico, cuius initium: fieri, ut videtur, non pos-
» test, ut quis de omnibus bene mereri velit, sic ait circa finem. « Si temporalem ali-
» quam interapedinem Filii personae apponeret is qui Patrem ante Filium sola cau-
» sae ratione considerat, merito sane sempiternitatis doctrina nobis periclitaretur. »
» Et post aliquas. « Sicut coniungitur Patri Filius, quatenus ab illo existentiam ha-
» bet, neque tamen posterior existentia est; ita vicissim ad Unigenitum se habet Spi-
» ritus sanctus, dum Filius mente tantum secundum causae rationem consideratur
» ante Spiritus personam. » Magnus orthodoxiae murus, patientissimus Athanasius, in
oratione de Verbi Dei in carne apparitione, cuius initium: qui malitiose divinas scri-
» pturas volunt intelligere, ait. « Ille enim ipsum (Spiritum) superne misit uti Deus;
» et idem ipsum inferne suscipiebat, uti homo. Ex ipso igitur in eundem veniebat,
» ex divinitate eius in eiusdem humanitatem. » In eadem oratione. Namque sciebat
» apud Deum Patrem esse Filium sancti Spiritus fontem. »

65. *Habetis igitur, o dilecti auditores, ad vos enim huius sermonis quasi facies con-*
» versa est, qui per tempora hunc legetis, puroque a perturbatione animo ea expendetis

τικαθισταμένους νόμῳ διαλέξεως ὀλιγοποιῦς ἱνατινίσας φθάνει τι πρὸς βρα-
 χύ· ἔχεις ᾧ ἀρρήτου κρήριον διαλνώσεις, πρὸς τοῖς ἀρχῆθιν ἀπὸ τῆς ἰστο-
 ρίας καὶ τοῦ χρόνου παρατιθεῖσι, καὶ τὰς ἱερὰς τῶν πατέρων θρηγορίας,
 τὰς περὶ θεοῦ θεογνωστους ἰκφατορίας, τὰς φωτοφανεῖς καὶ ἀριθῆλους δια-
 σαφήσεις, καὶ θεοκροτήτους ἐσηγήσεις καὶ διδασχὰς· μεθ' ὧν καὶ δι' ἅς τὴν
 τῶν ἐκκλησιῶν ἴωσις ἐνηγαλισάμεθα, εἰ καὶ ταύτας ὀλίγας ἐκ συχῶν καὶ
 οὐ μετρητῶν, καὶ σχεδὸν ἀπειροπληθῶν παρηγάγομιν. Ἐὼ γὰρ τὰ κατὰ τῶν
 προδηλοτέρων ἐκ τῶν ἱνασολιφθεισῶν φάναι ἱναϊνίσματα τῶν σπυρὸς μί-
 νος σπινόντων ζήλω τοῦ συσπῆσαι κακίαν, οὐς ὁ πρὸ ἡμῶν, καὶ οὐς ὁ νῦν
 αὐθις καιρὸς ἰσχιδίας, τὰς προσθέσεις καὶ ἀφαιρέσεις, τὰς συγκοπὰς καὶ
 ἀποκοπὰς, ἐξ ὧν αἱ παραφθοραὶ τῶν κειμένων ῥημάτων καὶ ἱνωϊῶν ἱσωγι-
 νοται· ἰὼ ταῦτα φάναι καὶ διηγήσασθαι· ὡλλὴν ὁ εἰδὼς ὁ πρὸ μικροῦ δε-
 δρακὸς ἐφ' ἡμῶν κατιφάνη, τῶν τις ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικαῖς λογάσι δοκού-
 ντων λογιστῆσι ἱνασμίνυσθαι ἐπὶ τῆ τῆς εἰς τὸ πᾶν ἡμῶν ὀμιλίας τοῦ
 θεοφῶρου πατρὸς Νύσσης θεοσῶφῳ θεολογία σαλαϊᾶ τινὶ βίβλῳ τῶν ἱκκρί-
 των καὶ ἐφ' ἡσχημέτων ἱμπριεχομένης, καὶ τὴν ἐπὶ τούτῳ γηομένην παρα-
 σμίσιν, ἐξ ὧν ὁ τοιοῦτος χεῖλις οἰκείοις τυγχάνει διωμολογηκῶς· εἰ-
 δὲν ὁ λίγῳ καὶ οὐδὲ δυσπιστίαν ἱντιῦθιν ἔξει πρὸς τὰ λοιπὰ, ἱντυχηκῶς
 καὶ μᾶλλον εἰ γίνονται καὶ τισι συγγράμμασι περὶ τούτων διαλαμβανομένοις,
 τῶν τινῶν πρὸ ὀλίγου μίλληλαχότων τὸ ζῆν, ἐπὶ σφίρα καὶ ἄλοσπερία περι-
 βοπῶν καὶ ἱτέρων συζηταζομένων ἡμῖν ἔχεις τὰ διαλλείδιντα καθ' ὅσον.
 οἶον τε κατ' ἐπιτομήν 1).

κομ. Γ. 26. a.

quorum causa praesens concertatio elaborata fuit; si ea certe potest contra adversa-
 rios, quantum pusillae disputationis ratio patitur, brevi saltem tempore oculos at-
 tollere. Habes, o non praedudicatum iudicii tribunal, praeter prisca argumenta ab
 historia et tempore suppeditata, sacras quoque patrum locutiones, et divinitus inratas
 de Deo explanationes, lucidas perspicuasque declarationes, superno favore compositas
 institutiones atque doctrinas, cum quibus et per quas ecclesiarum unionem amplexi
 sumus; etsi pauca ex obviis immodicisque multis attulimus et prope innumerabilibus.
 Mitto ea dicere, quae adversus publica nobis relicta monumenta juveniliter ausi sunt
 homines igneam iram spirantes, ob confirmandae nequitiae zelum, quos et superior
 et haec nostra aetas protulit, nempe (in codicibus) additiones, subductiones, eli-
 siones, truncationes, unde textuum sensuumque corruptiones natae. Mitto, inquam
 haec dicere et singillatim enarrare. Verumtamen est qui novit, vir quidam in ec-
 clesiastica dignitate constitutus, doctrinae clarus, qui nobis patefecit quod ipsemet
 paulo ante egerat in theologica de oratione dominica homilia theophori patris Nys-
 seni, veteri cuidam nobilique et bene elaborato codici commendata: cuius rei ad-
 notatio facta illic fuit, quantum ille ore proprio confessus fuerat. Scit ipse quod
 dico; neque aegre credentur reliqua quae forte quis leget, si praesertim incidat in
 quaedam de his disserentia scripta nonnullorum, qui paulo ante e vivis excesserunt.

1) Dixit haecenas Metochita de famosa illa corruptione a schismaticis in Nyseni supradictam oratio-
 nem inrecta, de qua nos quoque disserimus copiose in huius novae bibliothecae tomo IV.

ξς'. Καὶ δὴ πρὸς τὰ ἐξῆς τῆς ὑποθέσεως βαίνοντες, παρὰ τὰς ῥηθίσιαις φαιμὶν ῥήσεις τὰς πατρικὰς, καὶ τὰ ἐξ ἀρχῆς ἄνωγειν ἀπὸ τῆς ἱστορίας διηλημμένα ὅσα καὶ θεοφιλῆ τὴν εἰρήνην ἡμῖν ἰστοριζόμενοι, καὶ μηδὲν ἄλλο στρέφοντες ἐν τῇ συνειδήσει, ἢ ὅ τι πρὸς τι θεῖον, πρὸς τι τῶν ἀνθρώπων πινῶν παραγμάτων κατὰ τὴν χριστιάνουμον πολιτείαν κυβέρνησιν, τὸ ἀγαθὸν αὕτη κέκτηται καὶ ὑπέρσδεικτον. Ἄλλ' οἱ ἀντιδοκοῦντες τὸ πλῆθος ἰστοιοβρίσις ὑπερκότις πρὸς τὸν οἰκίον σκοπὸν, διίστῶντες ἥσαν αὐτοὺς δσημίραι καὶ μεγάλα θεινὰ ἐπὶ ἰξουθενώσι τοῦ ἔργου ταῖς ἀπάντων ἰσσωίροντες ἀκοαῖς, καὶ μᾶλλον ἢ αὐθομαίμων τοῦ αὐτοκράτορος κορυφαῖος ἦν εἰς τοῦτο καὶ προεξάρχουσα λόφοις οἷς προὔπιφωνήσαμιν καὶ ἐν ἑπιτροχάδην ἐρῶν, ἀφορμῆς δραξάμιοι ταύτης, οἱ κατὰ διαφόρους αἰτίας καὶ λόφους μὴ προσκειμιοι τῷ κρατάνακτι (φιίδομαι δ' ὅσον ἐπὶ τούτῳ σύνοιδα ἐξαπείλαι, μή ποτι δόξαιμι λίγιαι ταῦτα καὶ γράφειν διὰ τὴν σφῶν καθ' ἡμῶν ἰαντίνωσιν' cont. l. 20. h. εἰ δὲ καὶ ἀνθρώπους, ἀλλ' οὐχ) καὶ τὸν ἀλάθπον λάθειν ὀφθαλμὸν τὰ πολυτρόπως σφίσις ἰξυφανθίντα, καὶ νῦν ἑπισουσιαζόμενα) εἰς τοσοῦτον δι τῆς παραχῆς ἑπιτιχῶνται καὶ διαστάσιως, καὶ τοσαύτας δυσφημίας κατὰ τοῦ κρατούντος ἰείρουσιν, ὡς αὐτὸν ἐριθσιαι τοῦ προσηῶς φέρισθαι πᾶσιν ἀφίμιοι, ἐφ' ἧπερ εἰρήνη μιταχειριζόμενος ἦν, χρῆσασθαι καὶ τῇ δυνασίαι: ἰμοὶ μὲν οὐκ ἑπαινιτῶς· οὐ γάρ τι τῶν αὐτῆς θείον ἀν λοίσιαιμην ποτι, ἀλλὰ βουλομην ἐν πᾶσι τῶν διόφλων, ὅσα καὶ θεοφίλων εἰσιν, οἰκοθιν ἑκαστον καὶ αὐθαίρετως ἰίναι, μιτὰ τὸ τὴν ὑποθημοσύνην αὐτῶν γινέσθαι καὶ τὴν παραίσιςιν παρὰ τοῦ εἰδότηος καὶ ἡγίσιθαι λαχόντος· εἰ δὲ μὴ, ἰᾶσθαι

quique erant sapientia et sanctimonia celebres, qui nobiscum ea de re quaestionem instituerunt. Habes quae annuaviimus quanta fieri potuit brevitate exposita.

66. Nunc ad reliquam argumenti nostri materiam accedentes; nos quidem propter dictas patrum auctoritates, et ea quae antiquitas atque ab initio historia continet, tamquam Deo gratiam pacem amplexi sumus; nihil aliud intra conscientiam versantes, nisi Deum, et humanarum rerum iuxta christianam politiam regimen, cuius causa pax illa bona erat et acceptabilis. Verumtamen adversarii populum proclivem ad ipsorum scopum nacti, discordiam partium quotidie fovebant, magnaue et gravia ob opus disturbandum ad omnium aures occinebant: praesertim vero imperatoris soror, ducem se in his praebat, ob eas quas supra diximus rationes. Atque ut cursim loquar, hac ansa arrepta, qui varias ob causas et rationes bene erga imperatorem non erant affecti (parco autem quae scio hac de re patefacere, ne haec dicere videar et scribere propter ipsorum erga nos repugnantiam; at vero etiam forte hominum, Dei tamen vigilem oculum non effugient) hi inquam tantum tumultus seditioisue, totque diffamationes contra principem suscitaverunt, ut eum impulerint quo suam erga omnes benignitatem omitteret qua pacem reducere aggressus fuerat: immo et regali potentia iam illam urgere coepit; quod ego minime censeo laude dignum: neque enim id inter officia debita reputo; sed velim omne officium, et praesertim sanctora, a singulis sensu intimo et voluntario peragi, non sine tamen monito et adhortatione illius qui recte sit imbutus, et negotii ducatum sortitus: secus vero eum qui nolit, suo arbitrio esse

τὸν μὴ αἰρούμενον· καὶ εἰ πάντες μὴ αἰροῖντο, παραχωρήσονται· καὶ οὕτω Ἰᾶρ ὁ πιστὸς ἐστίται· τῷ εἰδῷ ὑποθεμένη καὶ μὴ ἀνύσταντι· καὶ γὰρ μὲν ὡς ἔχω περι τούτου γνώμη, οὕτω φιλαλήθως καὶ ἀποφαίνομαι. Ὁ δὲ πολλὸς ἐκείνος ἀνὴρ, καὶ βασιλείων ὄντως μεγαλοῦργότατος, πρὸς τῷ καὶ οὕτως ἐπὶ τῷ ἔργῳ διατεθῆναι καταναγκάζεται, ἵνα αὐτοῦ συνωρῶν πρὸς τῷ κατὰ ψυχὴν ἀζημίῳ λυσιτελίᾳ· κἀντιῦθεν ζήλῳ τῷ ὑπὲρ τοῦ οἰκίου λάχους κατορθῶσαι τοῦτο περὶ πλειόνος ἐφιέμενος.

ξζ'. Οὐκ ἦν δὲ ἄρα τῷ τῶν ζιζανίων σφοδρῆ πρὸς τηλικούτων ἀνασχίσει· σύνδισμον κοσμικόν· τοῦτο γὰρ ὅσον ἐν χριστιανύμοις ἡ γινῶν ἱκατέρων περὶ ὧν τὸ λίγιιν συνάφεια, τῷ μὲν ἰπὶ δυσὶ προσώποις ἰτέρως ἀνεχομένη τὴν τῆς ὁμοφροσύνης ὄραν· εἰλικρίνεια· τῷ τοι καὶ ἐξ ὑποβολῆς δραστηκατέρως αὐτοῦ μᾶλλον οἱ ἀντικατατάσσοντες διεγείρονται, πρὸς μὲν φανερᾶς διαλέξεως ὄρους οὐκ ἔχοντες λίγιιν, καὶ τὸ σφίσι δοκοῦν συνιστᾶν ἄλλως δὲ τῷ τῶν πολλῶν προλήψει θαρβούντες, καὶ σύντροχα ταῖς ἐξ αὐτῆς ὑπονοίαις ὑποσπίροντες· εἴ τι καὶ βούλοιντο καταχεῖν, καὶ ὡς τὸ πᾶν τοῦ δραμέου δυναστεία τοῦ κυριαρχούντος ἐστὶ, πᾶσιν ὑποτιθέμεναι, μὲν τι τῶν ἐνεκτῶν, ἀλλ' εἴ τι τῶν ἀσεικταίων καὶ ἀσηγοριυμένων ἐπιφερόμενον καὶ ἐφιζῆς προφραβασμοὶ τούτοις, καὶ καρδοκία καιροῦ δράσαι τὰ αὐτοῖς καταθύμια· καὶ μελίται συχναὶ καὶ βαθίται κατὰ τῶν ἡγήσαμένων τοῦ πράγματος ὑψηλῶν καὶ οὐρανίων ἀνδρῶν, καὶ ἡμῶν αὐτῶν τοῦτο προσπαμμένων λόγοις οἷς παριστήσαμεν, ἀπλοικῶς πορευομένων, καὶ μὲν ἄλλο εἰδόντων, ἢ ὅτι θεοφιλεῖς αὐτῶ καὶ συνοῖσον, καὶ παρὰ τοῦτο στεργόντων ἐξύτηντι συνειδήσεις. Καὶ γοῦν τὸ μετὰ ταῦτα προσδοκίμως αὐτοῖς καιρός· καὶ ὁ μὲν φιλευσιβῆς σφιτηφόρος, τὸ μέγα τῶν λυσιῶν καὶ ἀκατα-

cod. I. 29. a.

permittendum; et si forte omnes nolint, acque sinendum. Nam sic merces erit bene volenti, licet scopum non adsequenti. Et ego quidem prout hac in re opinor, sic veritatis amore pronuncio. At magnus ille vir et principum strenuissimus ad negotium ita faciendum adigitur, suum spectans, dum animam pariter facit indonem, emolumentum. Atque hinc zelo, qui praeter eius conditionem erat, ad absolvendum negotium impensissime incumbit.

67. Sed enim futurum haud erat, ut zizaniorum sator tale tantumque pateretur mundiale concordiae vinculum, nempe duarum christianarum gentium coniunctionem qui ceteroqui ne inter duos quidem homines pati sinceram concordiam vellet. Quamobrem vehementiore potius eius impulsa adversarii excitantur. Et publicas quidem disputationes adgredi non audebant, suamque sententiam adserere: multorum alioqui praepiudicio confidentes, et congruas huic opiniones, et quicquid denique libitum erat disseminantes: et quod omnia agerentur principis praepotentia cunctis suadentes, et nil tolerabile nil nisi detestabile inveniretur. Hinc de his vaticinia, et idonei temporis ad sua splendida vota expectatio, et consilia frequentia atque arcana contra negotii duces excelsos caelestesque viros; et contra nos ipsos qui rei favebamus, rationibus quas retro exposuimus, simpliciter agentes, nec aliud quicquam praeter Deo gratum, et utile, ideoque recta nostra conscientia contenti. Ecce autem post haec, expectatum ab

γνώριστον ἔρισμα, νόμῳ φύσεις ὑποκύπτει, τὰ τῆδ' ἑλισσών, καὶ πρὸς θεὸν ἐκδημήσας, ἢ μᾶλλον ἐνδημήσας, εἰπεῖν οικειότερον· οἱ δὲ ταῖς εἰς τοῦτο καθήμεραν ἑλπίσι τριφόμενοι, τυχεύοντες ἢς ἀδείας ἰμείροντο, πρῶτα μὲν τὸν χαριτώνημον ἐν πατριάρχαις, καὶ πολυιδίαις χαρίτων ὠραιότησι φαιδρυνόμενοι, τοῦ οἴκειου θρόνου κατάγουσιν, ὡς τινα τοῦτο καταβαλλόντες θεμέλιον, τῶν ἂν ἑμιλλον ἀθεμίτων ἔργων ἐπὶ καταστροφῇ τῆς ἐκκλησίας τεκτῆσασθαι· εἶτα τὸν τῆν πατριαρχικὴν καθέδραν μεθίνατα παρὰ τὴν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐνώσεως πραγμασίαν, ἐκ τρώπων καὶ λόγων, ἂν ἀμυδρῶς φθάσαντες ἐνιφνήσαμεν, ἐπ' αὐτῆς πάλιν ἀνάγουσιν, οὐχ ἵνα αὐτοῖς τι τῶν γλιχομένων τοῖς ἀναγαγοῦσιν ἐργάσθαι, πῶς γάρ; ὅς γε παρὰ τοσοῦτον τοῖς ζῶσιν ἰγκατελίγετο, παρόσον πείων ὠρατο, καὶ μόνον ἐπὶ τῆς κλίτης, καὶ τοὺς ὀφθαλμοῦς ἴσθι ὄτι ὑπαναγῆς, καὶ μόλις που καὶ βραδείως ἦνικα πολλὰ χρεῖα καὶ κατιπεύγουσα φωνὴ ἀφίεις οὕτω βραχυσυλλαβον καὶ λισπῆν, ὡς μηδὲ σχεδὸν ἐξαιούσθαι, τὰ δ' ἄλλα νεκρὸς ὑπάρχων καὶ ἀνιέρχτο· ἀλλ' ἴν' οὕτως ἐκ προσώπου δῆθ' ἐν αὐτοῦ τὰ δοκοῦντα τῇ σφῶν καὶ τῶν τελευτήσων· καὶ ἦν ἂν αὐτοῖς συμφέρον κατὰ πολὺ, τάληθ' ἑστ' ἰρήσεται, τοῦτου γὰρ ἢ ἀποκρυβῆ μοι ἀπόμοτος, εἴ τίς ὁ ἀναχθῆς οὗτος ἐρρόμενος ἦν ὀπωσοῦν, καὶ πρὸς ὀλίγον ἐνιέρθῃ καὶ κινούμενος, εἴρξει γὰρ ἂν αὐτῶν τὴν ἄλογον μανίαν δῆλον γενέσθαι, τῶν πολλῶν ἐπισχῶν αὐτοῦ καὶ μεγάλων ἀποπημάτων, ἃ δράσαι προάσονται· οἷα μὴ ὑπερδὸς πρὸς αὐτὰ ἔχ' ἑ τῆ τοῦ Ἰησοῦ καὶ τῆς μοναδικῆς πολιτείας, ἢ συνιβίῳ ἔχων, εἰς τοιαῦτα μὴ παρασῶρεσθαι· εἰ καὶ ἄλλως ὡς ἐδηλώθη, ἐν τοῖς μικροῖν βαθυτέρου διομήτοις τοὺς τὰ πολλὰ ἦν ὑπαγόμετος.

cod. L. m. b.

ipsis tempus adfuit: nam religionis amans imperator, grande Ausonum et inexpugnabile munimen, naturae legi cessit, et humana derelinquens, ad Deum migravit, vel ut verius dicam, in eo conquevit. Qui autem quotidiana spe slebantur, adepti quam optaverant securitatem, primo quidem Iohannem patriarchum, de gratiae scilicet nomine dictum, et vario gratiarum genere ornatum, sede sua deiciunt, hoc veluti praeacientes fundamentum impiorum quae machinabantur operum ad ecclesiae subversionem. Deinde illum (Iosephum) qui patrisarchalem cathedram dimiserat ob ecclesiasticae unionis tractatum, iis modis causisque quas breviter supra innuimus, rursus in illa collocant; non ut illis optatum aliquid faceret; qui enim posset? qui catenus tantum inter vivos censebatur, quatenus spirare cernebatur, in lecto semper iacens, oculos identidem apertens; et vix interdum, gravi et urgente necessitate coactus, vocem emittens tam paucorum verborum et tam exilium, ut paene non audiretur; cetera mortuus et actione carens; sed ut ita per eius personam propriae militiae desideria explerent. Qui hominis status multum iis proderat: vere enim dicam, idque clare prorsus denego; si hic revocatus ad sedem aliquantulum valuisset, et parum quid agere aut semet commovere potuisset, vetiturum fore quominus illorum vesania foras erumperet; et a multis magnisque quae acturi erant facinoribus prohibitorum; neque propter senium monasticamque cui assuetus erat vitam cedens, ad haec se pertrahi siviisset. Quamquam, ut iam ostendimus, in rebus quae paulo altiore mentem postulabant, circumagi saepe solebat.

m

ζή. Ἄλλ' οὐκ ἦν αὐθις ἐξ ἀντιθέτου τὰ συλληφθέντα σφίσι μὴ προσαχ-
 θῆναι εἰς φῶς, ἐνθὲν τοι καὶ σχεδιάζουσι ἐπιϋθεῖν ἀρξάμενοι, ὡς ἐξ αὐτοῦ
 δῆθεν τοῦ ἴτι ἐμπνιόντος νέκυος ἀπόφασιν ἔγγραφον καθαιρέσεως, ἢ ἀνάρ-
 ρησιν ἰδῶ μᾶλλον καλῶ (εἰ μὴ ἰτέρως ἱμποδίσαι δυνήθις ἃ σὺνοῖδα ἑμαυτῶ
 πλημμελήματα) ὅμως αὐτὴν σκευεάζουσι κατ' αὐτοῦ δὴ τοῦ ἐν πατριάρχαις
 χαρίτωνμου, τοῦ θεοφανοῦς Θεοφάνους Νικαίας, καὶ τοῦ προμνησθέντος Καρ-
 τοφύλακος, καὶ ἑμοῦ· τοῦ μὲν ὡς ἀλλότρια δόγματα παραδόντος, τὰ ἐξ ὧν
 οὗτος τῶν διαληφθέντων πλατύτερον πατρικῶν διδαγμάτων καὶ παραδόσεων
 τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἔδειξεν εἰρήνην κραταυμένην, οὕτω καλοῦντες ἡμῶν δὲ
 τῶν ἐπιλοίπων τριῶν, ὡς εἰς τὴν βῤωμαϊκὴν ἐκκλησίαν διασπριβευσάμενων,
 καὶ τοῖς ἐκείσι συλλειτουργήσαντων τὸ ἴαρον αὐτοῖς συνικλησάσαι ταῖς ἱορ-
 τασίμοις ἡμέραις αἰς ἐτύχομεν συμπαριῖναι, καδ' ἄς καὶ μᾶλλον τῷ Πάσχα
 δημοσίας ἱπιτιλεῖν τιλιτὰς, καὶ μυσταβώϊας νιτόμισθαί καὶ μηδὲν τι πλίον
 ἐν τούτοις ποιῆσαι τῶν ὧν πλειοστάκις οἰκίοις ἑωράκαμεν ὀφθαλμοῖς αὐτὸν
 ἐκείνον κοινοῦντα μεδ' Ἰταλῶν, τὸν ἀφ' οὗ τὴν ἀπόφασιν οὗτοι ἐξήνεγκαν,
 ἐν ἄλλοις τε μέρισι τῶν θείων σκῶν, καὶ τοῦ ἱεροῦ θυοιασῆριου ἐντὸς, ἐπεὶ
 τοιγε τῶν ἡμιτέρων ἐδίμην οὐδὲν σπαιλύσαμεν οὐδαμῶς· τὰ καδ' ἡμᾶς οὐ-
 τως οἱ διαβάλλοντες ἐξειλίφασιν, καὶ ὡς ἔγχαλμά τι κηρυκεῦσαι διανοήσαν-
 το, οἱ μὴδ' ὅτι αὐτοῖς ἐαυτοῖς σπαιρίπτουσι συνίναί βουλόμενοι τῶν ἐνδο-
 τίρων ὀφθαλμῶν ἐξ ὑπερβαλλούσης τυφλώσεως· καὶ τοῦτο διπλήθον, οὐχ ἵνα
 ἑμαυτοῦ τῆς ἀποφάσεως χάριν ὑσπαιρολογήσωμεν· εἰ γὰρ οὕτω ταῦτην ὡς
 προῦσθεῖμεν τό γε εἰς τὴν δ' ἥκον εὔρεθῆναι μοι θαρβραλέως ἐκδέχομαι,
 τί μοι χρεία λόγων καὶ ἀπολογιῶν ἐπ' αὐτῆ; ἀλλ' ἢ τῶν λεγομένων εἰς αὐ-
 τό με βῤωμη πρὸς βραχὺ μετεβίβασιν.

68. Sed iam adversarii sua praeconcepta consilia in lucem prorsus efferre vole-
 bant. Quare propere agentes hinc incipiunt; scilicet ex ipso adhuc vivente cadavere
 decretum scriptum extorquent depositionis, quam ego creationem potius appello (nisi
 hanc alioquin impedire potuerint ea quorum mihi conscius sum peccata) depositionem
 inquam faciendam curant Iohannis patriarchae, Theophanis inclyti Nicaeae episcopi,
 et supradicti Chartophylacis, ac mei ipsius: patriarchae quidem tamquam aliena dog-
 mata docentis, ita nimirum illas nuncupantes late ab eo expositas patrum doctrinas et tra-
 ditiones, ex quibus ecclesiasticam pacem firmandam esse ostenderat; nostrum vero trium,
 quia ad romanam ecclesiam legati iteramus, ibique cum Latinis liturgiis feceramus.
 Etenim diebus sollemnibus, in quos tunc incidimus, ad ecclesiam simul convenire mos
 est. Praesertim cum publicas facere Papam funciones et mystagogias, lege sancitum
 est. Nil ultra tamen egimus, quam quod illum ipsum (Iosephum) cum Italis facien-
 tem propriis oculis videramus; illum inquam a quo decretum isti retulerunt, et in aliis
 sacrorum templorum partibus, et intra ipsum sacrum altare: nam ritus certe nostros
 nullatenus violavimus. Nostra haec isti incussantes traduxerunt, et quasi crimen di-
 vulgandum curarunt. Atqui nolunt intelligere, ipsos sibi met contradicere, propter
 interiorum eorum summam caecitatem. Porro haec dixi, non quia velim apolo-
 giam mei facere adversus decretum: nam si, ut iam exposui, scopum eius mihi esse

ἔβ'. Ἐφ' ᾧ τῆς ἀκολουθίας αὐθις τῶν εἰς διήγησιν προκειμένων ἐχόμε-
 νος, οὕτως αὐτοὺς τὴν καθ' ἡμῶν ἀπόφασιν ἐξυφάται φημί· οἱ καὶ τῇ ἐξῆς
 βόμβον καὶ τάραχον ποιησάμενοι κρούουσι ἀνευδότοις τῶν παρὰ τῶν Διῶ
 τιμίνοι τῆς τοῦ θεοῦ λόγου σοφίας ἀπρωρημένων χαλκηλάτων κωδώνων λαῶ-
 δες ἀθροίζουσι στίχος, ἐκ διαφόρου τύχης καὶ ἐπιτηδύματος συνιστάμενοι,
 καὶ πρὸς αὐτοὺς ἐκφωνοῦσι τὰ καθ' ἡμῶν, τῶν μὲν ἀπόντων, τῶν δὲ παρόν-
 των καὶ μὴ εἰδόντων οὕτως ὑπὸ τοῦ ζήλου Θεσμοῦ καὶ κατόνας τοὺς ἐκκλη-
 σιαστικούς ἐπαιδεύθησαν, ὧν καὶ ἔτι τῆς ἀκριβείας ἀπτόμενοι, μὴ οὐ πολὺ
 διάστημα ἡμερῶν τῆς σφῶν ἐκφωνήσεως καὶ πρὸς συσκευαῖς δικαστηρίων ἐπα-
 ποδούονται· καὶ πάλιν ἤχοι καὶ κρότοι τῶν ῥηθίντων ἠχητικῶν ὀργάνων τῶν
 προτίρων βαρυηχέστεροι· καὶ πάλιν σύρροι καὶ ἀθροίσεις δημοῦδους πωλί-
 θους πολυμιγυοῦς, οὐ μόνον ἐκ τῶν ὧν ἔγγιστα διηιλάφμεν, ἀλλὰ καὶ τῶν
 φόνους εἰωθότων ἰσχυρολείσθαι καὶ αἰμασι· καὶ οἱ προκατακριθίντες καὶ

cod. L. 10. b.

ἐξουθενθίντες ἡμεῖς, κρινόμενοι τότε καὶ ἐξουθενούμενοι βιαιότερον· καὶ
 κριταὶ τάχα ὁ τρικαῦτα παριουρημένος τῶν ἀρχιέριων χορὸς, κατάκριτοι δὲ
 πλείον ἢ κριταὶ, καὶ τότε μὲν ἀπιλούμενοι, ὕστερον δὲ καὶ ἀηλιῶς εἰς
 τοῦτο συνειλανούμενοι, καὶ τὸ σκοπιμώτατον ἐκ τούτων τοῖς τὰ μὲγάλα καθ'
 ἡμῶν δυναμένοις, ὡς εἴ τις ἡμῶν τῆς ἐπι τῇ εἰρήρῃ τῶν ἐκκλησιῶν ὑποθέ-
 σιως, ἀντιλαβίσθαι προθυμηθεῖν τῶν λυσιτιλῶν ὅσα δὲ καὶ θεωριλῶν, καὶ
 μὴ κακίαι ταύτην καθόσον αὐτοῖς θελητὸν προαχθεῖν· κἄντιθιν στικτὰ
 διῆξει τὰ δρώμενα παρ' αὐτῶν πέρα τῶν ἐπὶ τούτῃ λόγων τῆν τοῦ παμμι-

compertum fidenter adsero, quam mihi apologia opus est? Sed tamen orationis
 cursus me paulisper excurrere fecit.

69. Post haec ad narrationis seriem revertens, sic eos suum contra nos decretum
 contexuisse aio; qui etiam sequente die rumorem tumultumque concitans, pulsa-
 tionibus assiduis suspensarum apud augustum sapientiae (σοφίας) Dei Verbi templum
 uerearum nolarum, vulgi globum convocant ex diversis classibus et officii conflatum,
 apud eos clamitando contra nos partim praesentes partim vero etiam absentes
 et ignaros. Sic isti a proprio zelo leges canonesque ecclesiasticos edocti erant; quo-
 rum iam planam notitiam adepti, post paucorum dierum intervallam a sua decreti
 promulgatione, etiam apud synodica tribunalia machinas struunt. Denuoque sonitus
 et pulsationes dictorum resonantium organorum praeteritis etiam vehementiores: ite-
 rumque concursus et populares miscellae multitudinis globi, non modo classium quas
 commemoravimus, verum etiam hominum cruentis caedibus assuetorum: nos vero
 iam antea damnati et despecti, nunc iterum iudicati et vehementius spreți. Et iudex
 quidem tunc fortasse erat, qui compertus illic est episcoporum coetus, sed damnati
 reapse magis homines quam indices; tunc quidem minantes, postea vero ad crude-
 litatem quoque prolapsi. Sed praecipuus his qui tantopere contra nos valebant scopus
 erat, ut si quis ex nobis pacis ecclesiarum negotium defendere auderet tamquam
 utile et Deo gratum; neque contrarium tantopere vellet vituperare quantum ipsis
 luberet, simulque laudabilia eorundem facta fateri; tunc praeter dictos verborum
 rumores, plebeiae quoque turbae impetum commoverent, et clamorem contra huius-

τοῦ λαοῦ κινῆσαι καὶ βοήν κατ' αὐτοῦ ἐξικουμένην ἐς ὅσον οἱ εἰδότες ἐπί-
 εῖνται, καὶ γὰρ προκατεילהμένοι ὄντα τοῦτοι μαχίμοις ὑπονοίαις κατ' ἴτα-
 λῶν, καὶ ἄλλως διεγχευόμενοι ἐκείνητο καθ' ἡμῶν, ἔτι καὶ τοῦ ταῖς και-
 νοτομίαις χαίρειν ὑπηγόμενον ὀλοσχιρῶς, καθὼς ἄριστα καὶ τοῦτο τῆ ἐρη-
 κότης πεφίλοσφθηται.

ο'. Καὶ οὗτοι μὲν οὕτως ἡμῖν δ' ὁ τοῦ καθήκοντος ἔξω γιγνόντες ἐπὶ
 τούτου συνεπιπτώσει, οὐδαμῶς ἀποκρύψασθαι δίκαιον κατασισθῆναι τῆ ἀδο-
 κήτῃ τῶν γινομένων ἡμᾶς συνέβη τηλικαύτην ἰσρακώτας ἀθρόαν μεταβολὴν,
 καὶ δῆμον οὕτως ἀναφθίντα, καὶ θροῦν καὶ θόρυβον ἀνυπόστατον ἔδει δὲ
 μὴ τοῦτο παθεῖν, ἀλλ' ἀνδρῖσάμετους γενναίως ἰσθῆναι μέχρι τοῦ καὶ ἀν-
 κίστα ὑποστῆναι, ὡς ὑπὲρ ἀγαθοῦ ἔργου τυραννοῦμένους, καὶ εἰ δεήσει θα-
 νῆν καὶ μήτις οἴσθω με τούτων τὰ ἔξῃς διηγουμένοι ὡς ἐν ἀπολογίας μί-
 ρει συντίθεσθαι, οὐ γὰρ ἂν οὕτω διωμολογηκῶς κατεφάνην, εἴ γε μοι πρὸς
 τοῦτο ὁ νοῦς ἀπέπεινέτο, ἀλλ' ὡς ἔσχι τὴν περὶ αὐτῶν ἀλήθειαν ἀπέπῆλλοισθα
 ἔδει μὲν οὖν τὸν ἐν εἰρήκῃν δρόμον δραμαίτ' λογισμός δι' τις ἐπέλλθει ἡμῖν
 συσπάλῃσιν, ἄλλον εἶναι τὸν εἰς τοῦτο καιρὸν, ἥνικα ἂν καὶ παρρησιασάσθαι
 γίνοιτο ἰμφανῆς, ἀκοῦσαι τε καὶ εἰπεῖν καὶ τὸ μῆζον καὶ κυριώτερον, οὐκ
 ἦν ἡμῖν προσδοκώμενον ἐς τοσοῦτον ἰληκαίνας κολοφῶνα δεινῶν, τοὺς εἴ τι
 καὶ βούλοιντο δρᾶν εὐποροῦντας, ἐς ὅσον ἀφίκοιτο, τὸ τοσαύτας ἀνοσίους
 δὴλαδὴ ἀράξεις διειργῆσαι τῆ λόγῃ πρὸς αὐ ῥηθησομίνας· καὶ τίλος εἰς
 λαμπρὰν διαμάχην δογμάτων κατατῆσαι τῶν πατρικῶν ἐξ ἀνυκρβλήτου κα-
 κίας τῆς καθ' ἡμῶν εἰ γὰρ τοῦθ' ὅλως ὑπονοούμενον ἦν, οὐδὲ τηλικαῦτα
 ἑαυτοὺς ἐπισχεῖν ἠδυνήθημεν ἂν, μὴ οὐχὶ τὴν αὐτῶν ἀπειλίξαι κακόνοιαν,

cod. L. 41. a.

modi hominem attollerent, ut ii qui viderunt sciunt. Nam plebem praecoccupatam
 hostilibus contra Italos suspicionibus, et alloqui erectam tenebant adversus nos, cum
 praesertim novis semper rebus studere soleat, quemadmodum item hoc dicenti com-
 pertum est.

70. Isti quidem ita. Nobis autem quid praeter rectum officium in hac re con-
 tingerit, reticere aequum non sit. Nimirum percelli nobis inopinato eventu accidit,
 tantam tamque subitanam videntibus conversionem, et populum adeo inflammatum,
 tumultumque et trepidationem intolerabilem. Atqui haud oportuisset nos ita adfici,
 sed virili fortiter animo resistere usque ad extremam acrumnae patientiam, tamquam
 boni operis causa vexatos, etiamsi moriendum foret. Nemoque putet me, quae deinceps
 dicturus sum, apologiae causa conscribere: non enim haec ita confessurus eram, si
 mihi apologiae tantum faciendae consilium esset: sed parum rerum veritatem exponere
 volui. Oportuisset itaque illum a nobis decurri cursum, quem dixi. Sed enim cogitatio
 quaedam nobis ita formidantibus incidit, aliud fore tempus, cum et fiducialiter agere,
 et audire, et loqui liceret; quodque magis interest, tantam superventuram malorum
 molem non expectabamus; nec istos si quid hac idonea sibi occasione agere vellet,
 ad impia tamen acta prorupturos, qualia deinceps dicemus; postremoque ad mani-
 festam dogmatum a patribus traditorum oppugnationem, per summum scelus adversus
 nos deventuros. Certe si talis suspicio ulatenus occurrisset, continere nos ne tunc

καὶ ὑπὲρ ἀληθείας τλῆται πῶν ἰλιυσόμενοι· ὅτι δὲ ταῦτα δι' ἰλιπίδος οὐκ ἦν, τῇ σφῶν ἰτιδώκαμιν ἀλογίστω ματίᾳ, οἱ καὶ τούτου λαβόμενοι ἰτίραν ἰτράποντο κᾶν ταύτῃ χαλισῶ ἰτιχτάσαντο κατ' αὐτοῦ καὶ μᾶλλον τοῦ ἐν ἀρχιιερίουσιν ἀγακλιούς, καὶ οὐ καὶ τῆς κακίας ἦν ἡ ἀρόπολις, καὶ καύσεις καὶ ἀδιτήσεις ἰργάσαντο, οὐ μετρίαις ἐπὶ διαβολαῖς εἰς αὐτὰ τοῦτον ἀπνῶς συνωθῆσαντες, ἀπαξ ἰνδόντα τῇ σφῶν ἀκαθίκτη φορᾷ, λόγοις οἷς ἰδηλώσαμεν ὅτι καὶ παριουδύς ἰξόριστον πεισοίηκισαν· καὶ τὸ δὲ τεραιῶδες αὐτοῖ ταῦτα δραματουργῆσαι κατίσχυσαν, οἱ μετ' ἡμῶν ἄχρι τέλους διαμεινῆκότις, καὶ κοινοῦντες καὶ τῇ ὑποδίσει τὸ καταρχᾶς πάντων ἰπέκιντα συναράμιοι, ὧν οἱ μὲν ἴρωτι τῆς πατριαρχικῆς ἀρχῆς καὶ μεγαλιότητος κρατηθέντες, ἰπέκτιρ ἐκ τοῦ μιγάλλῃ σπουδῆν ὑπὲρ τῆς ἰκκλησιαστικῆς ἰσινίγκασθαι πραγματαίας ἰτίρωσ μετᾶλυθέντες, οὐμῖνου καὶ τῆς ἀερωσ ἰφιμίτης ἀξίας ἰντιῦθῖν ἰπίτυχον· ὡς ἂν ἄλλοτρόπως ὑφίλωνται ταύτην τοῦ λαχόντος κανονικῆς, ἰτίραις πρῶν ραδιουργίας χρῆσάμενοι, καὶ ὑπού- cod. L. li. 2.
λως τὸν διὰ μίσου διπνυκότις καιρὸν, εἰς τὰς ὑψηγοριμείας τέλους σκαιουργίας διδώκασι ἰαυτούς· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ τὸν ὁμοῖον διακίμιοι τρόπον, σχητικῶς τε τοῖς προρῆθῖσι συνδούμιοι, καὶ κατὰ τοῦ νόμιμον ὡς ἰλίχθη τὴν ἀρχιερατικὴν ἰλληχότος τιμὴν κακίᾳ φερόμενοι, καὶ καὶ ἡμῶν αὐθῖς ὑπολοιας ἀνυποστάτοις, ὡς κατ' αὐτῶν δῆθῖν ἰργασαμίτων τὸ σύμψαν ὑποβολῆς ἐκ σατανικῆς, ἐπὶ καιροῦ τοῦ θυμῆρους ἰδράξαντο, τὰ διαληφθέντα πάντα γιγονίνα παρισκιάσαντο, τοῖς ἀνακτόροις κραταιωθέντες ἰπέρ τινεσ καὶ τῆν φιλῆν τοῖς φιλουμίνοις ἀρχῆν κατιπιχθέντες δρέξανθαι, ἦν καὶ ὡς ἐν βραχῆ ἰπέρισχον καὶ ἰπεκύρωσαν, οὐ ψήφω ἀρχιερατικῶν δι-

quidem potuissemus, quominus malam ipsorum mentem coargueremus; et quemlibet pro veritate eventum pateremur: sed quia haec sperare non erat, illorum cessimus insano furori: qui capta occasione aliam viam ingressi, dira machinati sunt adversus ipsum in primis inclytum patriarcham, quem summis nequitiae viribus impugnant; et ustiones ac deletiones (librorum) fiebant, nec mediocribus eum columnis crudeliter urgebant, qui semel effroni illorum vehementiae ob ante dictas causas cesserat; quem et illico extorrem fecerunt. Quodque monstrosius fuit, drama hoc illi peragere voverunt, qui nobiscum hactenus fuerant, et tractatu operam conferentes, ab initio praee ceteris eum adiuverant; alii quidem patriarchalis dominationis amplitudinisque cupidi, quia cum propter magnum a se studium in ecclesiastica tractatione impensum amplificati fuissent, nondum tamen summa quam affectabant dignitate potiti erant. Hi videlicet, ut alio modo eam eriperent canonice possidenti, aliis antea fraudibus usi, et subdole interiectum tempus transigentes, dictis demum improbitatibus semet dediderunt. Alii vero seque ac praedicti odio imbuti, et contra legitimo, ut diximus, pontificali honore ornatum, malitia tua invehentes, et contra nos quoque gravissimis impulsu suspicionibus, quasi hostiliter in eos ageremus; satanico prorsus impulsu, capto irae effundendae tempore, praedicta omnia patrare adgressi sunt, regali favore roborati; siquidem quidam ambitum ambientibus dignitate studiosae exhibebant, quam et paulo post praebuerunt et confirmarunt,

Θίντις, οὐ τῶν ἐπὶ τούτῳ νενομισμένων τιτὸς, οὐ κανονικῆς Θεοδοσιαίας, οὐ διαγωγίσεως, ἀλλ' αὐτοτελισταὶ σχεδιασθέντις αὐτοὶ, καὶ τούτων ἀντι πάντων ἀρείσαντις.

σα'. Ὡς γὰρ ἐκνευκῶς τέλειον ἔγνωρίσθη ὁ προαναχθεὶς λόγους τοῖς τρανωθεῖσιν ἐπὶ Θρόνου τοῦ πατριαρχικοῦ, τὸ προμεμελητημένοι σφίσι ἀνέι-
ται, καὶ ὁ ἐκ μικροῦ παρισκυασμένος ὡς ἰδηλώθη τὸ τῆς οἰκίας σπουδῆς
λαμβάνει κατάντημα, ὁ Κύπριος δηλαδὴ, καὶ τὸν βῆθίττα θρόνον ἀρπάξει,
κανονικῆς ἀπάσης ἐκτὸς παραδόσεως, μὴ τινος παρῆρησιασαμένης ὅπως οὖν ἰε-
ρατικῆς συμφωνίας, ἀλλὰ τὸ πᾶν ἀπεικαλύπτως ἐπὶ τούτῳ κατορθωσάσης
δυσάμειος καὶ θηλίσσεως κοσμικῆς τῶν αὐτῶ φίλων διακειμένων, ὡς λέλειπται
καὶ ἡ σκῆψις ἐπὶ τούτοις ὡς εὐσφισῆς τὸ μὴ τινα καθαρὸν εἶναι τῶν πα-
ρευρημένων ἀρχιερέων, ἀλλὰ πάντας μιανθῆναι τῷ ἐφ' ἰνώσει τῶν ἐκκλησιῶν
πρακτικῶ, μεθ' ὧν οὗτος καθ' ἑκάστην κοινωνίῶν διητέλει, καὶ παρ' ὧν ἄχρι
τῆς πρὸ ἐκείνης ἡμέρας, καθ' ἣν ἡ εἰς ταῦτα μεταβολὴ τὸν συνῆθη πᾶσι
χριστιανῶμοις ἀγιασμὸν ἐπιδέχεται ὡς ἂν μὴ τοῖς ἰε καλῶς εἰληφέναι τὸ τῆς
ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα διεξίειν οὕτω λαβῶν, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς τοῦτο
θεοφιλῶς ἐμπειπιστευμένους κατὰ Θεομῶς καὶ τάξεις οὐς ἴσασι οἱ Θεοῦ
φάβου ἔχοντες ἐκίμνον τῆ ψυχῆ, ὡς βδελυκτοὺς καὶ πλῆρεις ἀσιβείας ἀπό-
σφατ' παρὸ καὶ μικρὸν οἰονί πως ἐνταῦθα νύττομαι παραθεῖναι τοῦ τρόπου
τοῦ ἀνδρὸς εἰς παράστασι, μὴ τοῦτο σκοποῦν ἔχων, ὅτι μὴ τὸ τῶν περὶ ὧν
ὁ λόγος ἀπλοῦν καὶ ἀποικιλῶν, καὶ καθάσον δῖον συσταμοπιεῖς εἰς ἀφῆγ-
σιν' ἄλλοις δὲ εὐ οἶδα μελήσει τὰ περὶ αὐτοῦ πλατικώτερον' καὶ δὴ καὶ

haud episcopalibus suffragiis rogatis, non legitimo ad id iure, nou canonis regu-
lis, non scrutinio, sed ipsi subito initiatores facti, actum proprium instar omnium
habentes.

71. Statim ac igitur innotuit supremum spiritum efflasse eum qui praedicta ra-
tione in patriarchalem sedem fuerat repositus, meditata sua in rem conferunt; et
qui paulo ante se comparaverat, ut ostensum fuit, studii sui finem consequitur;
Cyprius inquam praedictam sedem arripit, extra omnem canonicam traditionem,
nullo cum libero sacerdotali suffragio, sed manifeste omnia per vim et saecularem
illorum voluntatem qui eidem devincti affectu erant, ut diximus. Praetextus autem
sic agendi sane speciosus fuit, quia nemo scilicet tuoc praesentium episcoporum parus
esset, sed omnes illo unionis opere contaminati: quibus tamen hic Cyprius quotidie
communicaerat et interfuerat usque ad praesentem diem, quo haec rerum mutatio
consuetam christianis cunctis sanctitatem restituit. Et quod is quidem non bene pon-
tificalem dignitatem acceperit, demonstrat accipiendi modus: namque et alios omnes,
qui illam religiose susceperant iuxta leges et ordines notos Dei timoratis, ceu pro-
fanos et impietate plenos expulit. Quapropter aliquantum nunc urgeor ad exponen-
dos publice hominis mores; quamquam hic non est scopus, quia ad propositum no-
strum quod attinet, non sunt hi satis simplices et sine varietate, ut possint paucis
verbis narrari: sed aliis nou dubito curae fore, res eius latus explicare: immo iam
curae ut arbitror fuit, quibus demum inuotuerint, temporis beneficio praeter expe-

ἐμίλησιν οἶμαι, οἷς μόλις ἐβίοντι καταφανῆ, καὶ εὖ ποιῶν ὁ χρόνος ἴδιξι παρὰ τὴν ὑπόληψιν· πλὴν κῆμοι ῥητίον ἄρτι τὸ ῥηθῆναι διειριθίζον με τῶν προκειμένων εἰς τὸ λίγειν καὶ τοῦτο μὴ ἀφιστάμινον.

οβ'. Τῆς ἐπὶ τῇ πρὸς σύμβασι τῶν ἑκκλησιῶν ἑρμείασι ποικιλοτρόπως ἐνοικιασθεῖσης πολυαχιδοῦς ταραχῆς, ἑτέρα τις προαετύεται παρὰ τῶν ὕψι τοῦ ἐν πατριαρχαῖς αἰοιδίμου Ἀρσενίου τοῦ πάνυ, τὸ κλέος οὐ πολὺ καὶ ὁ ζῆλος περίπυτος, ἐλομίνων ἐπαγωνίσασθαι λόγοις οἷς ἢ περὶ αὐτοῦ περιλάλητος φῆμη πανταχόσι παρίδωκε· τούτων ἢ πρὸς τὸν προδιπτελίμινον Ἰωσήφ καὶ τοῦς αὐτοῦ ἵνσασις καὶ διαφορὰ τὸν πατριαρχικὸν θρόνον εἰληφότεα μετὰ τὸν σολυῦμνητορ ἀρχυθῦτην Ἀρσένιον τοῖς ζῶσιν ἔτι συναριθμούμινον, τὴν ὕστισαν ἔριν ἐπλιόνασι καὶ ἐπιύξησι· ζῆλω γὰρ τῷ πρὸς αὐτοῦς οὐκ ὀλίγον μέρος τοῦ λαοῦ ἰδωσαμίτους, καὶ οἱ τοῦ Ἰωσήφ οὗτοι διειγρ- cod. l. 14. b. θίντις τῆς προβάσσης τῶν ἑκκλησιῶν ὑποθέσεως δράττονται, καὶ ταύτη κραταιώτερον ἐπιτιθεῖται τὸ λαῶδες ὑποσπάσαι καὶ αὐτοὶ φιλονικούντις πλῆθος πρὸς ἑαυτούς, ἢ καὶ τὶ τό γι δεύτερον ἐξ αὐτῶν μέρος ἰδιοποιήσασθαι σπειδοντις, τῶν προδηλωθέντων καὶ πρὸς τοῦτο κεινημένων ὀλοσχηρῶς, ὡς ἑκατέρους ἐρίζειν τῇ καὶ πρὸς ταῦτα σφοδρότητι καὶ ὄρηῃ, ὁμοῖοι ἂν φαυεῖν τοὺς ἑτέρους ὑπεριλάσαντις· γίνονται ἰοῦν ἀμφοτέρα μέρη τῇ μὲν καθ' ἡμῶν ὡς τὴν εἰρήνην διωξάντων ἐνατιώσει συνατρίχοντα, τῇ δὲ πρὸς ἀλλήλους διειξίει διαφερόμιντα· ὡς οὐτ οὕτω τῶν πραγμάτων αὐτοῖς περιμιτχθέντων οἱ μὲν τοῦ Ἰωσήφ ἑγκρατιῖς βεγονότις τῆς τῶν πνευματικῶν ὀλικῆς ἐξουσίας, καὶ αἶν τὸ σφίσι καταθύμιον σπαρατῶσαντις ταχέως σπαρήλθεσαν·

ctatiouem ostensae. Attamen et ego eatenus dicam, quatenus me res praesens ad dicens extimulat, et quateus a proposito nou alienum sit.

72. Varias huic perturbationi, quae ob ecclesiarum coniueudarum tractatum conflata est, alia praecesserat, auctoribus illis qui iuclyti patriarchae Arsenii, gloria et zelo praestautis, partes defeudendas susceperat, ob eas causas, quas fama celebris illius negotii quaquaversus patefecit. Horum contra memoratum a nobis Iosephum aduersatio et contentio, quia patriarchalem sedem occupauerat post laudatissimum pontificem Arseuim iu uivis adhuc degentem; illa inquam perturbatio hanc posteriorem amplificavit et auxit. Aemulatione enim aduersus illos, qui nou modicum populi partem sibi vindicauerant, hi Iosephi adseclae concitati, ansam arripiunt ex progreidente ecclesiarum negotio, ideoque enixius nituntur turbas ad se pertrahere, ipsei quoque popularis auae cupidi, et ex his partem sibi adiungunt, quos diximus iam omnino commotos, ita ut utrimque iurgarentur gravi cum impetu ac uehementia, ut inuicem, quicumque demum essent, superarent. Fiuut igitur ambae hae partes contra nos quidem pacis studiosos, concordēs; mutua uero inter se contentione, adhuc discordes. Horum ita se rebus habentibus, Iosephi adseclae rerum omniu spirita-

1) Armenium legitimum patriarcam inique gradu suo deceerat Michael imp., eique uicent Iosephum substituierat. Hinc in ecclesia byzantina schisma et contentio Arsenianorum cum Iosephianis; quam ob causam scripsit Methodius monachus opusculum pacificum a uobis editum Script. vet. T. III; itemque aliud Iohannes Cilas Ephesi metropolita, cuius nos iudem excerpta dedimus in Spicilegii rom. tomo VI. praef.

παρά τοῦτο γάρ καὶ ἐκλήθησαν τοῖς ὡς ἱρρέθη δυναμίνοις τὰ μίσιστα μίλλον διὰ τοῦ λοιποῦ ἢν εἰς τοῦτο καὶ προσδοκώμινοι, τοὺς Ἀρσενίου τοῦ τὴν πατριαρχικὴν ἀξίαν περιβοήτου ἐκλύσεισθαι, καὶ τὸ ὅλων παρισιαχθῆναι. Τοὺς προλιχθίντας ἀπαναινομίνοις καὶ δυσπανάσχετοῦντας ἰσχυροῦς, ἅτι σφίσι ἀποβλήτους πάντασιν τό τι πληθος ῥέπον ἢν αὐτοῖς κομιδῇ καὶ προσκίμινοι καὶ τοῖς ἰσχυροῦσιν ἄλλως τὰ τοιαῦτα φεροκόμενται, καὶ ὡς ἐκ μακροῦ μιμιλίεται, οὕτω δὴ καὶ νῦν ἐκίπεται καὶ ὁ Κύπριος εἰς ὧν ἐξ αὐτῶν τὸ ὑπεροχικὸν ἀξίωμα σφειτερίζεται.

cod. E. 13. 2.

οἷ. Τί γίνεται; καὶ τί περατοῦργεῖται; γιλοῖον ἐν οὐ σφαικοῖς πῶλῃν τοῦτο καλῶς ἔχον, ὅτι τῆς τοῦ ἀνδρός δυστροπίας σπῆλη τις καὶ θρίαμβος, ἐχρημάτισιν ἴνα ἑαυτὸν οὕτος αὐθιμῆρον ἀνασπλάττει τῶν τῆς μοίρας Ἀρσενίου τοῦ ἐν πατριαρχαῖς περιφανούς, καὶ τοῦ πατριαρχικοῦ κἀθηται θρόνου ὡσεὶ τοιοῦτος εἶναι κηρυκούμενος, τοὺς πολλοὺς ἐντιῦθιν ἑαυτῷ ἐφιλοῦσαι, τῷ φεικαῖσι οἰόμενος ὡς κοινωνίαν στήριγξον τὴν μετ' ἡμῶν ἄχρι τῆς εἰς τὰ παρόντα ἴων πραγμάτων μίταβολῆς, καὶ τῶν τῆς μερίδος τοῦ πατριαρχίσαντος Ἰωσήφ ἐπὶ τῆς πνευματικῆς πάντων ἡγμονίας ἀφικομένων, τῇ τούτου συμμορίᾳ ἑαυτὸν εἶναι συνιλεγόμενον εἰδείκνυι, καὶ ταύτην καθιστάται τὴν αὐτῷ φίλην καὶ ἀσπαστὴν ἀνηγόρευι συνδιατιθεῖς ἐπὶ πᾶσι σφίσι τοῖς δόξασιν, ἢναι καὶ τοὺς τοῦ ἱτέρου μέρους τούτοις ἀντιβαίνοντας, ὡς δεδῆλωται, πρὸς Ἰνῆς τῶν συνήθων ἡρίμα κακίζων, καὶ μὴ ἀποδεχόμενος καταφαιέτω οὕτω τοῦ καιροῦ πάλιν ἐπιδῆντος καθ' ὃν καὶ τότε τὸ μέρος ἀναμφιλίτως τῆς ἐκκλησίας ἡγμονεύσειν ἢν προδοκῆσιμον, ἀφορίσας ἑαυτὸν ἐκείνων, ὡς τις τούτων προηγός, τὴν τοιαύτην ἡγμονίαν κομίζεταί καὶ ὡς μετ'

lium potiti, et totius voti compotes facti, statim in scena adierant; ob id enim ab iis evocati fuerant, qui plurimum ut dictum est poterant. Verumtamen futurum erat quod expectabatur, nempe ut celebris etiam patriarchae Arsenii adscelae advenirent; et omnino hi iam accesserant repugnantes aegreque ferventes ceu ab illis prorsus reiecti. Plebs insuper his valde favebat adhaerebatque. Atque haec aliunde iam fuerant a potentibus praeparata, et ut iamdiu excogitata, ita etiam recte ordinata. Sic Cyprius ex his unus supremam sibi dignitatem vindicavit.

73. Quid inde consequitur? quidve mirum? Ridelicet in re seria. Verumtamen hoc bene se habet, quod hinc diffamatio quaedam exiit et publica ostensio buiuse hominis improbitatis. Ille enim se eodem die de Arsenii nobilissimi patriarchae partibus simulat, et patriarchalem occupat sedem. Sic ipse proclamatus multos ad se pellicere per frandem ratus: communionem nobiscum usque ad praesentem rerum conversionem servans: deinde vero partes Iosephi patriarchae sequens, postquam res omnes spirituales ad eum devenerant, huius quoque societati adhaerere se demonstrans, si-bique hanc esse gratam optatamque praedicans, cunctisque illorum voluntatibus annuens: dum interim nonnullos quoque contrariae partis illis adversantes, apud aliquos familiares suos secreto improbare nec recipere videretur. Sic occasione iterum oblata, cum ab hac quoque parte principatum ecclesiae sine dubio occupatum iri expectaretur; semet ab illis separans, tamquam horum antesignanus tantum hunc

ἐκείνων, οὕτω δὴ καὶ μετὰ τινων ὀλίγων χυδαίων πάνυ, καὶ τῶν πολλῶν τούτου δῆτα τοῦ καταλόγου θύροις καθυπαχθέντων καὶ τιμῶν ὑποσχίσεισι τῶν χριστιάνων καὶ μειζόνων, μετὰ τοῦ καθολικοῦ στόχους ἀποφυγόντων τὰ τῆς ἐκκλησίας, αἰθίς εὐρίσκεται ἀλλοιωῶν, τοὺς μὲν ὧν ὑπῆρχεν αἰεὶ κοιωνῶν εἰς κοιωνίαν ὡς ἀκοινωνήτους ἀνέδην ἐπ' ἐκκλησίας διχόμενος· οὕτω τε μὴ μόνον τὰ καθ' ἡμᾶς διαβάλλων, καθ' ὧν ἢ πάσα σπουδὴ, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τοῦ Ἰωσήφ, ἢ μᾶλλον αὐτὸς σὺν ἐκείνοις ἐργάσαντο παρωστία κριτῶν τὸ παράπαν καὶ ἀπαράδεκτα· πρῶτοι καὶ γὰρ οὗτοι σὺν αὐτῶν τὰ τῆς κοιωνίας ταύτης ἰτερατεύσαντο· συμμεταβάλλεται γοῦν τοιοῦτρόπως κατὰ τοὺς ἀδοξίμους χαμαιλιόπας, καὶ συσχηματίζονται, πῶς μὲν τοῦτο, πῶς δ' ἐκείνο γινόμενος· πλὴν τελειυταίαν ταύτην ἀλλοιοῦται ἀλλοίωσιν ἐπὶ τῇ εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον ἀναγωγῇ.

οδ'. Καὶ ἦν ἐφιξῆς ὁ λόφος προίσι, τοῦ λοιποῦ ἦν τυραννικώτερον χρωμένους τῇ ἀρχῇ· ὅν γὰρ τρόπον εἰς αὐτὴν προσήλυθε, τὸν αὐτὸν καὶ διέπειν cod. l. 12. h. τὰ κατ' αὐτὴν παρατάττεται, τὸ γαλήνιον μότῳ τῷ δηλωθέντι μέρει μὲν οὐ αὐτὸς ἑαυτὸν ἀπεικλήρωσε προσειπετιχόμενος, εἰπὼς δυνηθεὶς τοὺς ἀποφυγόντας τούτων ὑποσωσίσασθαι, καὶ δι' αὐτῶν τὰ δημῶδη πλῆθη, καὶ τοὺς λαοὺς ἄλλως δὴ μὴ τινα τῶν ἀπάντων ἀνήσειν ἰτοιμαζόμενος, μὴ τῶν ἀρχιερατικῶν σιμυνομένων βαθμῶν, μὴ τῶν ἱερατικῶν οἶον ἢ τι, ἀλλὰ πάστας προέσθαι καὶ ἀφανίσαι, καὶ πρὸς τούτοις νόμους καὶ κανόνας τοὺς ἱερούς, ὡς πάντα τοιοῦτάδη κατάλογος οἰκίους ἐκ τῶν βηθέντων αὐτὸς πλαστοურγήσει, τὸ ἐκ δυναστείας ἴδιον ἐπιτεῦθεν συστήσασθαι μηχανώμενος· οὐ μόνον τὸ σφῶν ὄλων περιποιούμενος, εἴ γε ἐκείνα τελείας, ὡς πρόβιθύμνητο·

principatum obtinet. Atque ut cum illis, ita etiam cum paucis aliquot plebeis, multique de ecclesiastico numero donativo captis, et honorum meliorum maiorumque promissionibus, iis videlicet qui cum catholico manipulo a praesentis ecclesiae statu recesserant; rursus demum variare comperitur, dum illos quibuscum semper communicaverat, nunc nonnisi tamquam excommunicatos impudenter in ecclesiam recipit. Atque ita non modo nos vituperabat, contra quos omnis eius impetus erat, sed ea etiam quae Iosephi adseclae, vel ipse potius cum illis fecerat, despicienda prorsus et improbanda ostendebat. Primi enim hi de sua cum ipso communione se iactaverant. Mutatur itaque ea ratione qua decantati illi chamaeleontes, et iisdem configuratur, modo hoc modo illud factus. Deuique novissimam hanc mutationem facit, dum patriarchalem sedem conscendit.

74. Atque ut oratio nostra ad posteriora pergat, posthinc tyrannice magis dignitate sua uti coepit. Nam quo modo ad eam pervenerat, eodem et illam exercere disponit, mitem se ei tantummodo parti praebens, cui se addixerat, ut desertores suos revocandos curaret, et per hos plebeiam multitudinem atque populos: ceteroqui neminem omittere paratus, non episcopali fastigio sublimem, non sacerdotalis civisvis gradus, sed omnes abicere atque annihilare, insuperque leges, sacrosque canones; et mox totum cleri huiuscemodi catalogum praedictis artibus sibi proprium creare, suam hoc pacto potentiam constabilire curans: neque tamen illos omnes, etiamsi tan-

καὶ τούτους μὴ πιθομένους ὑρῶν, ὕστατον καὶ αὐτοὺς ἔξορίας καὶ φυλακαῖς παραπέμπεται· ἐπεὶ γὰρ τὴν ὑπερκειμένην καθέδραν κατὰσχοιτο, τὰ τοιαῦτα τῶν ἔργων κατορθωκίαι πάσαν ποιῆται· καὶ πρῶτον ἀέθλων τίθησιν τὴν ἐν Βλαχερίαις περιώλυτον σύνοδον, ἣν τινες ἀληθεῖα ὑπέκριντες ληστικῆν προσφόρως καὶνομάκασι· ταύτην μὲν ὧν ἡ τοῦ δρῶν ἅπαν τὸ βουλητικόν ἀδεια καὶ παντελὴς τούτῳ κατακυρίουςις, παρὰ βασιλεῖσις ὡς προὔπισημάνθη σθίνος κησαμένων τοῖς πάποσι ἀπαράμλλον, οὕτω συνίστασι· φθάουσι προσλαβίσθαι τὸν ποτὶ τῆς ἐκκλησίας Σάρδεων ἀρχιερατίουσαντα, τῆνικαῦτα δὲ τῆς μερίδος, ἧς αὐτοὶ ἑαυτοὺς συναριθμοῖσις ἀπέφηναι καὶ αὐτὸν λογιζόμενον οὗτος εἶς ἐστίν· ἄρα τῶν τὰ πρῶτα τῆς πρὸςβείας ἐνιγκαμένων, ἣν ὁ ἐν βασιλεῦσι χαριτώνημος καὶ αἰοιδίμος, καὶ ἡ τότε θεία τῶν ἀρχιερίων συνίλιουςις συνάμα τῷ προῖσταμένῳ ταυτησὶ πατριαρχικῶς εἰς τὸν βωμαϊκόν θρόνον πεπόμφασιν ἐντελιεσάτην γιγνουῖαν ἐφ' ἅπασι, καὶ μὴ παρά τῷ τῶν πνευματικῶν ὄλωσ σχοῦσαν· τὸ ἐμποδῶν, ὅτι μὴ σωματικωτέροις εἰς ἅπαν αἰτήσεσις, ὡς ἀνωτέρω διεηοῦμενοι ἐπιμησθημεν· ὁ δὲ τοιοῦτος χρόνος μετὰ τὴν ἐκείθεν πρὸςβείαν συχνοῖς ἀλλεπαλλήλοισις ἐμπιστῶν ὑποθίσεισι, καὶ τὸ μὲν συνοδικαῖς ἀποφάσεισι τὴν ἀρχιερατικὴν ἄξιαν ἀφρημέσις, τὸ δὲ καὶ οἷς ἑαυτῶ τὰ τῶν μογαχῶν περιθίσις ἐξ Ἀνδρονίκου τὴν Ἀθανάσιος κλησιν ἐφλοῦτῶσιν, ἐπειπερ τοῦτων ὀλιγωρήσας τῆς ἀρχιερωσύνης ἀδύσι ἀντιποιῖσθαι ἰσοῦδαξι· καὶ ὁ εἰς τοῦτο συναντιλαμβανόμενος ὑπῆρχεν οὐδεὶς, καὶ αὐτοῦ δὲ τοῦ ἐν πατριαρχαῖς μεγακλειοῦς Ἀρσενίου στερητία ἡήσαμένου τὰ κατ' αὐτόν· τίλος δὲ τὴν πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Μιχαὴλ ἐναντίωσιν, τῆ ὑπὲρ ἧς ἦν πλιεστόν ἐργομοχθήσας ἰνώσει τῶν ἐκκλησιῶν ἀντιδιατίθεται, καὶ τοῖς εἰς μέρος τοῦ προλιχθέντος ἑαυτοῦς ἀποταξαμένοις, ὅτι ἐπὶ τῆς

topere sategerat, ad se ut sperabat pellexit. Quos cum obtemperantes non comperisset, ad extremum in exilia carceresque coniecit. Nam postquam supradictam cathedram inscendit, ad eiusmodi patrauda facinora toto animo iucubuit. Et primo quidem quasi certamen exhibit famosas illam in Blachernia synodum, quam uonuulli veritati obsequentes latrocinalem merito appellauerunt. Hanc ita congregat cum illis, quibus omnia libiti libertas, et absoluta facultas ab aula regia, ut inuimus, sine superiore exemplo permissa fuerat. Adiungere sibi satagunt illum qui tunc erat Sardium episcopus, et modo eiusdem factionis credebatur quam ipsi adoptauerant. Est hic unus ex illis qui primum locum eius legationis tenebant, quam inclytus imperator Iohannes, et sacra episcoporum synodus, una cum eo qui nuuc patriarcha est, ad romanam sedem miserunt; quae legatio fuit apprimae legitima et absque ullo spiritualis rei detrimento, quia uulgo temporalis rei postulato vitata, ut superius iam diximus. Hic ergo Sardium annis post eam legationem pluribus, in varias rerum mutao succedentium vices incurrens, modo canonicis decretis episcopali dignitate deiectus, modo monachali habitu sumpto, et ex Andronico nominatus Athanasius; deinde hia pensi nou habitis, rursus episcopalem sedem recuperare studuit. Et saue nemo ei aemulus concurrat, et inclytus patriarcha Arsenius acta eius rata habuit; donec propter suam Michaheli imperatori aduersationem, ecclesiarum unioni pro qua antea plurimum laborauerat,

πατριαρχίας διαβάλλων, και περισύρων, και τὸ, ὁ ἀνὴρος Ἀρσένιος διαβόηδην ἐπιφημίζων οὐκ ἔληγε, συγκαταλιγόμενος ἀπαδείκνυται.

οἱ. Τούτων οἱ φροισρημένοι τοῖς σφῶν εὐρηκότες διαβουλοῖς συντρέχοντα, αἵτι δὴ και παλαιτέρᾳ τῆς αὐτῶν κακίας συνισχημένοι, κατὰ πάσης τῆς ἐκκλησίας σχιζόν ὅσα ταύτην ἀνασπάσαι προβέβυλον ἐπειδὴ και πρῶτον κατὰ τοῦ ὑπὲρ οὐ μαχόμενος ἐφιλοτιμιῶτο μεθύστερον τῶ πατριαρχικῷ θρόνῳ ἐνιδρυμένου τοιαῦτα ἦν μελιτῶν και λείων, και δὴ και ἐπιχειροῖν προσίτι διανοούμενος, τούτων ὑπερβαλλούσης τιμῆς οὕτως διακείμενος ἀξιώσαντες, τὸ διαβόητον ἐν Βλαχέρναις συντίθεται συνίδριον, ἀντιδικαστῶν ἀπρητισμένης συνεισδρομῆς, ἀρκεῖ αὐτὸν εἰς ἅπαν καταστρεψάμενοι. Καὶ τὸ ἐπὶ τούτοις; κἀβηται μὲν αὐτοὶ συνάμα τῶ τοιούτῳ βήματος ἐπὶ εὐπρεποῦς τῶν τῆς βασιλείου και ἱτέρους αὐλῆς ἀρχοῦνται συνδριάζοντας συνίρειαι δὲ θεάτρον παμμυγίς ἐκ σύρφακος λαοῦ και δημῶδους, και μοναχῶν συμπεφορημένοι, ὧν τὴν ἀναστροφὴν εἰσὶν οἱ εἰδότες και ἐξαγγέλλοντες ἰμοὶ γὰρ οὐ θιμὸν φάσκειν τί τοιούτων, ἢ και ἄλλως παραδιδόναι γραφῆ, τάχα και αὐτῶν ἐκ τῆς ἴλης νομιζόμενων, ὑπὲρ ὧν οἱ τοῦ δύνασθαι τὰ τοιαῦτα ποιεῖν ὑπεκρίνοτο, τῆ δ' ἀληθείᾳ ἐκ πολυαφόρμων συνιστότων πολιτειῶν και γυμνῶν, και πρὸς μίαν και τὴν αὐτὴν κατὰ τὸ τοῖς ἰσχύουσι δόξαν συνιπλυθότων ὁρμήν οὐδὲ στρατιωτικὸς ὁμιλος τῶν ἐκίσει ἅπῃν, οὔτε μὲν τῶν ἐν τάμασι διαφόροις ὑπερβικῶς ἐσπλαμίνων, και χιρσὶν ὅπλα φηρόντων πρὸς τὰ ἀνάκτορα ἐπιδημηκότες γὰρ ἦσαν ὑποδραστήρις και οὔτοι ταχίς, τῶν εἴ τι ποῦ και προτρέψαι, τοῖς προτρέπειν ἤξιωμένοις δείσειν, οἷς ἄρα και μετὰπέμπτου γίνονται τὴν ἀρχιερατικὴν ὁπόσοι κοσμίῃν ἀξίαν κανονικαῖς ἐ-

cod. E. H. B.

nec non iis qui in factionem praedicti Arsenii semet coniecerant contrarium se con-
 stituit; infinite patriarcham vituperans, et profanum Arseninum disertis verbis sine
 fine clamitans, atque ita de horum numero fit.

75. Hunc praedicti homines consiliis suis faventem nacti, quia iam antiquitas illorum morbo laborabat, et universam propemodum ecclesiam radicibus extirpare cupiebat; constatquidem et nuper contra ipsum, pro quo nunc pugnabat, mox in patriarchali sede constitutum, eadem machinabatur et obloquebatur, et facta etiam deinde adgredi cogitabat. Hunc sublimi honore ita cupidum dignantes, celebrem in Blachernis synodum convocant, adversariorum pleno coetui talem hominem opponendum rati. Quid deinde? Consident cum praedicto in subaello decoro, alia etiam ex aula regia gloriose adsidentibus: concurrunt theatrum miscellum ex plebeia turba populoque, cum denso monachorum numero, quorum vitam sunt qui sciunt et narrant: mihi enim non licet aliquid de his dicere vel omnino tradere: et fortasse hi putabantur ex illorum agmine, pro quibus illi haec facere posse simulabant; reapse autem diversis studiis, et vitae moribus atque sententiis, et ut cum potentibus conspirarent. Neque illinc aberat militaris manipulus, neque homines dignitatibus conspicui ad subserviendum missi, et arma palatina gerentes. Advenerant etiam famuli expediti, si forte opus esse urgere iussu eorum, quorum urgere intererat. Convocant omnes qui ad episcopalem dignitatem ornandam canonico promoti ordine fue-

λήχασι διατάξῃσι· καὶ παρευθὺς οἱ τῆσδε τῆς παρεμβολῆς ἀφροξάρχοντες, ὁ προηυτριπικότες βασιλικὸν ἐκίκτηντο ἀφρόσταγμα, πάντα ἀριεστρέφοντες, ὡς ἠβούλοντο, ἰξ ἄν καὶ οὐκ εὐεπιχειρήτον μόνον ἄσαν αἰριτίον αὐτοῖς, ἀλλά γι δὴ καὶ λόγῳ Σάττον παντὸς εὐκατέρβαστον, ἐπὶ τοῦ μίσου ἀναγινώσκουσιν, μηδὲνα τῶν ἀπάντων διαταττόμενον τομῆσαι δι' ὄχλου γενεσθαι, ἢ ἀντιβῆναι, οἷς ἂν ὁ ἐπὶ τῆς πατριαρχικῆς καθέδρας ὀρώμενος Κύπριος, καὶ ὁ τνικαῦτα καινοκρηπίδας ἱερῶν καὶ κανονικῶν διαβίσεων Σάρδιων εὐρεθίεις, θράσασι τε καὶ ἀποφῆνῶνται τοῖσάρτοι καὶ ὡς εὐκαίρου μὲν ἀδείας ἰτοιμαθίσης, μηδενὸς δὲ ὄντος τοῦ ἰφορῶντος, ἢ ποτε καὶ ἰτάσσοντος, ἢ καὶ τῶν γινομένων λόγον αἰτήσσοτος. Εἰσάγονται οἱ ἀπνηῶς κολασθῶμενοι μᾶλλον ἢ κρηθῶμενοι, εἴπερ τὸ μὲν ὡς οἶον σκηῆ τις ἰτιχουρήθη, ἄχρι καὶ μόνου παραπιτάσματος τὸ περικαλύψαι καὶ τοῦτου μὲν ἰχοντος, τὸ δὲ ἀροκεικυρωμένον ὑπῆρξεν ἐκ ἀροβουλιύσεως ἀπαραίτητ᾽ εἰσάγονται οἱ τῶν πῶσποτε τιμωρίας αἰσχίστους ἀταμφιβόλως ἀπεισόμενοι ἀρχερείς.

cod. I. 45. 2.

οἷ. *Ω δίκη, καὶ ἱεροὶ τόμοι· νῦν εἰπέρ ποτε τυραντούμενοι ἄνδρες λόβῳ καὶ σοφίᾳ διαπρεπιῆς, ἀριτῆ καὶ συνέσει κατάρκομοι, θεοῖς ἠγλαῖσμένοι θεσμοῖς, ἄσαν ἰνευθνούμενοι κατάρκως οἷς τὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς εὐκοσμίας, καὶ εὐταξίας, καὶ εἰλικρινοῦς καταστάσεως ὀρατίζεται· καὶ τοῦτο μὲν ὅσον οἱ προῦχοντες· οἱ δὲ γι τοῦτων ὑποδιέστοροι, ἐπειδὴ περ ἐν παντὶ καταλόγῳ βαθμοὶ καὶ λόγου καὶ τόπου καὶ λοιπῶν πλιονεκτημάτων πεφύκασιν, ἰκάνως τὰ θεῖα πεπαιδευμένοι, τῆς ὑπερικείμενης ἐν ἡμῖν ἐκκλησίας ἀναγωγῆ τε καὶ μαίωμα, καὶ τὴν ἐκ παίδων ἰσχυρότερος διατριβὴν θεατὴν πᾶσι καὶ εἴγνωστον, οὐμεινον σχολιᾶν, ἢ ὠλανῆτιν, ἢ τὸ σύνολον ἀνεπίγνωστον·

rant. Confestim ergo huius exercitus duces, qui sibi mandatum regium craverant, omnia pro libito tractantes, nec facile tantummodo deliberantes, sed verbo citius definitentes, in medio decretum legunt, quo cavebatur ut nemo quicquam auderet per turbas agere aut oblectari iis quae Cyprius tunc in patriarchali throno conspicuus, nec non ille qui tunc novitatum muner et canonicis cognitionibus praeerat Sardiis, agerent atque decernerent; pro oblata sibi idonea securitate, nemine observante vel scrutante vel actorum rationem reposcente. Introducuntur qui ad poenam potius quam ad iudicium sistebantur: etenim hoc quidem tamquam in scena agebatur usque ad peripetasma tantummodo, quod rem tamen velare non poterat: poena autem iam antea sancita fuerat praevio decreto indeclinabiliter: introducuntur episcopi turpissimas et inauditas poenas sine dubio passuri.

76. O iustitia, sacraeque leges! Nunc maxime tyrannide oppressi viri, eloquentia et sapientia clari, virtute ac prudentia perornati, divis nobilitati regulis, omni laudum genere abundantes, quibus ecclesiastica maiestas et disciplina et nitida constitutio decoratur. Atque hi quidem primates. At vero inferiores, quandoquidem in omni numero sunt gradus litteraturae et loci ac reliquarum praerogativarum, recte in divinis instituti, supremæ nostrae ecclesiae alumni ac foetus, quorum a pueris vita spectabilis et bene explorata erat, non autem perversa et erronea aut omnino incognita.

τοῖσι μὲν οὗτοι καὶ οὕτως εἰσαγόμενοι πείσασθαι· ἃ δὲ ἐπὶ τούτῳ καὶ ἀπειραχται, τίς ἂν ἀξίως ἐκτραγωδήσειν; ἢ ἰδίῳ αὐτοῦς τὸ ἐξῆς εὐσιβία ἐντιθεραμμένους, ἀσιβίας γραφομένους γραφήν· ἢ ἰδίῳ χριστιανικῶν ἰθῶν τι καὶ παιδευμάτων προίσταμένους, διωγμοῦ κρινομένους χριστιανῶν, παρὰ τὴν ἰκκλησιαστικὴν πραγμασίαν, παρὰ τὴν ἰκκλησιαστικὴν εἰρήνην καὶ ἐνοποίησην· καὶ τοῦτο ἢ ἐκάστῳ τὸ ἔγκλημα, ἢ ἰρῶ κηφαλαϊωδῶς, εἴ τι που καὶ γὰρ ἐκίῳσι πρὸς βραχὺ λαληθῆναι συνίπτειν, εἰς αὐτὸ τούτο κηφαλαίουμενον ἐτύγχανιν, καὶ συμπερατούμενον οὐ τί ἂν γένοιτο ἀδελιώτηρον; οἷς ἄρα καὶ αἱ ἀποφάσεις ἀραρότως προίβαιον, τὸ ἀρθεῖτω ὁ ἀσιβῆς ἔχουσαι κερυττόμενον, καὶ ὅσα τούτοις συνάδοντα· τὰ δὲ τοῦ συνιρρυκτότος ὄχλου, καὶ μάλιστα τὰ τῶν μοναχῶν παρατιθηγμένων ὡς ἰδοῦσι τοῖς παραθήξασιν οἷα, οἱ μὲν αὐτῶν, Στίγγορος ἰσονώτερον, τὸ ἀνάξιος ἀνιβῶν κατὰ τῶν τοιαύταις ἀποφάσεσιν ὑποβαλλομένων οἱ δὲ μεγαλοφωνώτερον τὸ ἀνάθημα, οἱ μὲν προσηλακισμοῖς καὶ ἐνιδίεσιν ἔβαλλον· οἱ δὲ καπυρὸν κατῆζόντες κατεφαίνοντο, οἱ μὲν δράσειν ἠπειλοῦν, οἱ δὲ καὶ ἐπιχειροῦν ἰλεινώσ· ὁ χιρῶν ἐκίων, αἱ μανίας εἰς τοσοῦτον ἀφίκοντο, ὡς τὰ ἐπὶ τῆς κηφαλῆς πῖλα σταυροῖς κικασμένα κατὰ τὸν συνήθη κόσμον ἀρχιρεῖσι, τοὺς αὐτὰ φέροντας ἀφιλιῶσαι καὶ κατὰ γῆς ρίψαι, ποσὶ ἀροκίμεινα καταπάτημα· ὁ γνώμης ἐκίων θρασίαις, οἱ τοὺς οὕτω γυμνωθέντας τὸ κάρα, καὶ παριστάτας ἀκαλυφίαις, Ἰρόνθοις καὶ ὠτισμοῖς συσιπάραιτον, παιόνιαι καὶ ἀπειλαύνοντες ἰταμῶς· ὁ τόλμης ἐκίων καὶ ἀναιδίας, οἱ τοὺς ἱερούς χιτωνίσκου, ἰερά γὰρ ἀληθῶς τὰ τῶν ἱερῶν, μανθῶας σύνθησις τούτους καλιῖν, τῶν περιβεβλημένων αὐτοῦς περιήρουν, διέρρησον, καὶ διεσφενδόνων θρηιωδῶς

cod. 1. 43. 1.

Tales inquam hi erant, et taliter introducebantur plectendi. Iam quae mox agebantur, quis digne deplorat? Cernere erat homines pictati inuolutos, impietatis postulatos: cernere erat christianorum morum ac disciplinarum antesignanos, persecutione christianorum iudicatos, propter ecclesiasticum tractatum, propter ecclesiasticam pacem atque unionem. Atque hoc erat uniuscuiusque crimen, ut summum dicam, si quid ibi breviter dici contingebat, atque in hoc quasi compendio summaeque concluditur. Quare quid calamitosius esse poterat? Nam manifestis quoque dieteris pulsabantur: verbi gratia: spago impie, publice dicendo, et quaecumque hi sunt similia. Quae vero a concurrente turba, maximeque a monachis concitatis, prout eos concitantibus visum fuit, quae qualiaque erant! Horum quidam stentorea voce clamabant: *indignus*. Alii adversus illos his decretis perculsoe. Alii maiore adhuc voce *anathema* siebant. Alii contumelias conviciisque verberabant. Alios etiam effuso risu insultantes videre erat. Alii se aliquid acturos minitabantur, alii etiam, heu lugendum! agere adgrediebantur. Hem manus illae quae tantopere furori serviebant, ut etiam pileos crucibus interstinctos, qui est consuetus episcoporum ornatus, capitibus gestantium detraherent, humi prolicerent, prolectosque calcarent! O efferos illorum animos, qui ita nudis capitibus et intectis adstantes viros sibilis et propulsionibus laecerant, percutientes abigentesque crudeliter! O impudentem illorum audaciam, qui sacras tunicas (revera enim sacrae sunt sacerdotum res) quas ipsi mandyas solent appellare, gestantibus

ὡ μνημίαν ὑπερβολὴν παραλιπούσης σκαιότητος, ἵνα μὴ ἀπαριθμοῖν καδ' ἕκαστα.

οζ'. Τοῦτο καὶ μόνον ἔχων μὴ παριδεῖν ὄρμῃ τις τοιαύταις δίκαις καθυπαγομένῳν ἱεραρχῶν ἔτι μίτων, μὴ ἐφιλοκίμενος εἰς αὐτάς ἴνομος οὗτος ποικίλη τῆς τῶν Σιρρών μητροπόλεως, καὶ αὐτοῖς βασιλεῦσιν αἰδέσιμος ἐξ αὐτῆς ἔτι βαθμίδος, καδ' ἦν τὰ τῶν διακόνων ὠρατο πληρῶν, παρρησιαστικώτερον ἀπιλείξαι τὴν τῶν ἀρχιερῶν τοῦ τοιοῦτου δικαστηρίου τυραννικὴν καὶ ἀπάτηρωπον ἐπιχείρησιν ὡς αὐτοὶ μᾶλλον αἰτίαις ὄντις ἀποπωπάταις ὑπεύθυνοι, τηλικαῦτα ποιεῖν ἀνιέρως κατὰ ἱερέων οὐ καταισχύονται οὔπω καὶ καὶ γοῦν φθάσει τὸν τοῦ ἐλέγχου τοῦδε διηρωκῶς, καὶ παριουδῶς τῶν τις ἐκ τῆς τῶν ἀρχιερῶν αὐλῆς μιγιστάνων, οὗς ἔφημεν ἐκίσει συνειδριάξιν τῶν ἐπιγροουμένων εἰς συνασπισμὸν καὶ διφιένδιον, ἀκαδέκτως ἀναπρόσθετας, βαλλίει κατὰ κόρησ αὐτὸν, συσκινήσας ἀθρόον κατὰ τούτου τοὺς θεωμίτους, οἷς ἔδρασε, καὶ ἐφώνησε, τοὺς ἐν ἀνακτόροις καὶ μᾶλλον ἐιωθότας ὑπηρετεῖσθαι, πυγμαῖς τὸν βληθέντα καὶ λοιπαῖς μάστιξι μαστιγώσαντας ὅν καὶ μικροῦ ἂν χειρὶ διεσπᾶσαντο, εἰ μὴ αὐ ἴτερος κειραγῶς, τῆς αὐτῆς ὦν τῶν προτιρῶ συνειδρίας καὶ τᾶξίως, ἀπισόβησε μόγις αὐτοῦς, καὶ ἐπίσχε τοῦ ἰγχιρημάτος οὐκ οἶδ' ὅπως κόρον λαβῶν καὶ ἰλθὼν εἰς συναίσθησιν πάσχει τί παραπλήσιον καὶ τις ἄλλος ἐν τοῖς τὸν μοτήρη βίον ἀελομένοισι ἐπίσημος, ἀρχιμανδρίτην τοῦτον ἢ κατὰ τὸν τοῦ μάκαρος Λύξετιου βουδὸν ἀνακτορικὴν περιούτιμος μάνδρα ἐπλούτησιν οὐκ οἶδα δὲ εἰ καὶ εἰσὶτε πλουτεῖτε παρατυχῶν ἰὰρ ἐκίσει καὶ οὗτος, ὡς ἐπὶ θίαν ἐνδιδημκῶς, εἰ τε καὶ ἐκ προσελήσιως, ἐπεὶ κατῖδοι τὰ δρώμενα, ζήλω διαθερμανθῆις τὴν ψυχὴν, τίνα ταῦτα Ὅρωῶς εἰς ἐπήκοον ἐπιβόα; βουλομένην δὲ καὶ ἔτι λόγους συνάπ-

detrahebant, lacerabant, ferinoque ritu dissipabant! O qui nullum improbitatis cuiusvis excessum omittebant, ne singula enumerem!

77. Unum tamen silentium non praetermittam. Quidam fuit istorum in iudicium postulatorum, stans adhuc, necdum illic pertractus. Legitimus hic pastor erat metropolitae Serron, imperatribus ipsis reverendus iam inde ab eo gradu in quo diaconatum gerebat. Hic, inquam, confidentiore impetu coepit reprehendere praesidentium huic iudicio tyrannicam et inhumanam agendi rationem, dicens simul ipsos gravissimis criminibus esse inquinatos, quos tanta sacrilege adversus sacerdotes facere non puderet. Vix hanc reprehensionem ore protulerat, cum statim quidam de aula regia procerum, quos ibi diximus consistentes ne actorum tutelam ac defensionem, cum impetu irruens percussit eum in capite, concitans subito adversus hunc spectantes tali facto et voce, palatinos praesertim ministros, qui pugnis contusum aliisque icibus verberatum, manibus paene discerpissent, nisi alius qui in eodem erat subsellio et ordine, exclamans illos segre abegisset, et a facinore prohibuisset, nescio quomodo eam rem pertaesus, sensuque compunctus. Paria fere patitur alius de monastico coetu notabilis, qui regalis ad beati Auxentii collem monasterii archimandrita erat; nunc vero utrum eum locum retineat, nescio. Cum enim hic pariter ibi esset tamquam spectatur, sive etiam appellatus; ut quae fiebant vidit, zelo accen-

τιν, τὸ τῶν τελομένων ἄξιμον σπλητιεύσοντας, αἴφνης ὡς τινες αὐτῶ ἀι-
μοβόροι Θῆρις ἐπισπισόντες οἱ τοιαῦτα ἐπ' ἀδείας ἔχοντες διαπράττεσθαι,
τόνδε μὲν περιτριψούσι, τὴν δ' ἐπὶ κεφαλῆς κατὰ μοναχοῦς ἱρίαν μακρὰν
ἀκοντίζουσι, καὶ δεινὰς κομιδῆ καὶ βαρείας πληγὰς ἰωινιγεῖν ἰσάξια-
τες, ἐπὶ πλείον αὐτόν τι δράσαι τισὶ τῶν ὑπεριχόντων ἀπειρηγοται, αἰδου-
μένους ὅσον ἐν τούτῳ, οὐ τὸ κατὰ γνώμην οὐμινου ἐπιτάττουσιν, εἰ γὰρ ἐν
τοῖς πρὸς οὐς ἡ κακία, οὐδ' αὐτὸ τὸ τῆς αἰδοῦς, εἰ μὴ τι ἄλλο σφᾶς ἰδου-
σώπῃσιν.

οἱ. Ἴν' οὐτ' ἀνῆλθον μὲν φανερῶν μακρηγορῶν, τῶν τοῦ ἐν Βλαχέρναις
δικαστηρίου τούτου διὰ τινῶν ἡμερῶν ὀλίγων ἀπαρτισθέντων, ὡς δοκοῦν ἐπι-
γόνει τοῖς ἀπαρτίσαι, καὶ τοσοῦτων καὶ τοιλικούτων ἀρχιερέων ἀπειλαθίν-
των καὶ πηλικούτων ἀρχιερέων ἀπειλαθέντων, ὡς δεῖν ἐνομισθῆ τοῖς ἀπει-
λάσασιν, ἐπάνεισιν ἐκίθην εἰς τοὺς πατριαρχικούς δόμους ὁ Κύπριος ὡς τις
ὀλυμπιονίκης τροπαίος ἄλλοις τοῖς διητυσμένοις ἰναβρυνόμενος' καὶ ἡμέρας
ἐπιστάσης τότε κυριωνύμου τὸν ὄν ἰσχυροτάτος Τόμου ὑφαίνει κατὰ τῶν Ἰουδαί-
ταις ἀπηνείας ὑποβιβλημένων ποιμναρχῶν, εἰς κοινὴν ἐπ' ἐκκλησίας ἀκρόασιν
τίθῃσιν, διώπτας τούτους ἀποκαλοῦντα, καὶ πολλαῖς ἰτέραις ἐξουδι-
νώσεισι καὶ συκοφανταῖς καταπειρόμινον' οὐ καὶ διαλαβῆν τὰ τῆς περιλή-
ψεως, ἢ καὶ πάντα κατὰ ῥῆμα διεξιλεθῆν ἢ ἄν οὐκ ἀπῆδον, ἀλλὰ καὶ λίαν
προσφοῖς καὶ εὐάρμοστοι, εἰ δὲ μὴ ἐπὶ μακρὸν ἱσχυροτάτους ἐσφῶδα τὸν λό-
γον ἐπιτύθην συνέβαινε' τοῦτο γὰρ ἀνάγκη παθῆν τὸν πάνθ' ὁμοῦ τὰ τοιαῦτα
πληριστάτως ἀναγγελεῖν περασόμενον' ἐπεὶ δὲ οὐ τότε προτιθεῖμινον ἡμῖν,
ὅτι μὴ τὸ συνοπτικῶς ἕκαστα μᾶλλον' ἄλλως τι καὶ τοῦ τόμου πολλῶν ἐν

encl. f. 44. b.

sus, quid hoc rei est elata voce clamavit? At enim orationem prosequi volenti, et
actorum increpare impietatem, seu cruentae ferae irruentes illi, quibus talia agendi
licentia erat, huic subvertunt, haerentemque capiti eius monastico ritu lanam pro-
cul iaculantur, et diras plane gravesque plagas insequentes imponunt; et quominus
plura iu eum faceret a quibusdam proceribus prohibentur, rei pudore non tamen
ex mentis sententia iubeantibus: quamquam improbos ne pudor quidem continere
solet, nisi eos aliud quidquam cohibeat.

78. Ne igitur plura verba uisum etiam facere videar, hoc in Blachernis iudicio
intra paucos dies absoluto, ut iis visum est quibus illud concludere libuit, et tot
tantisque episcopis sede depulsis, revertitur illinc in aedes patriarchales Cyprus ceu
quidam olympionica diversi certe generis trophaeis gloriosus: et instante tunc die
dominico, tomum quem illic composuerat, in publico ecclesiae auditorio proponit,
persecutores illos appellans, multisque aliis eosdem contumeliis calumniisque obruens:
cuius scripti tenorem exponere, nedum absoam, immo pretium operae foret, nisi
diu nimis orationem hinc protrahi contingeret: id enim uisum est evenire, si quis
haec simul omnia plenissime narrare conaretur: praeter quam quod propositum nobis
est non nisi summam de singulis dicere. Quia tamen tomus in multurum manibus est,
et publica in luce versatur, unam vel alteram ex eo particulam seligens, breviter
eloqui aggrediar, reliqua haud idoneum attingere ratus. Ergo lector in illo tomo com-

κατοχῆ γιγνοτός και ὄντος καταφανούς, ἐν ἧ καὶ δύο τῶν τούτου ἀπολιξά-
 μινος διὰ βραχίων ἐρεῖν προθυμήσομαι, τῶν λοιπῶν μὴ ἐπιδραφῆσαι καίριον
 ἠΐσαμίμος· ὑρῆσαι τις οὐκοῦν ἐν αὐτῷ, τὸν ἰΠῶς διηγοριμῖνον, ἐπειδὴ περ
 εἰς ἐκίνα παρῆλθοι, ὅπως ἅπαντας ὑπ' αὐτῷ ποικαίνοσθαι δῖον, καὶ μηδα-
 μοῦ τινα τῆς ἐκκλησίας ἀρτίως ἀποδῖστασθαι· ἠνίκα τὴν καίλιαν, καὶ τοῦς
 τῆς κακίας ἐξοστρακίστας, ὁσαπερ ἀγαθὰ, καὶ τῆς ἀληθείας ὡς διὲ κατορ-
 θώοις, καὶ τὰ δὲ πῶς περιαυτολογοῦντα τρανώς ὡς ὅ τι τὰ τῆς ἀσβείας
 ἐκράτει, τὰ καὶ τὰ ἰσοιούμην, καὶ δὴ καὶ παρήνουν, καὶ ὑπετιθέμην τὸ
 ἀκοινοῦντων τῆς ἀναιθείας κοινῶν ἀριδῆλως ἄχρι τελευταίας τῶν πραιμά-
 των μεταβολῆς· καὶ ὁ ἀγνοῶν ἴστιν οὐδῖς, ἀλλοις ὑπετιθέται τὸ ἀκοινοῦ-
 νητος φάσκειν οὐχ ὑποστήλλεται· ἰατίον γάρ νῦν ἑτέρου λόγου τυγχάνον,
 ἀλλὰ δὴ καὶ διαληφθῆν, ὡς καὶ πρωτοργός οὗτος ἀνατιρρήτων καὶ προ-
 σωρ τῆς ὑποθέσεως.

cod. E. 17. B.

ὁθ'. Ἐτι μὲν οὖν μεγαλορῆμονοῦντα τοῦτον καὶ αὐδῖς κατῖθι τις, νῦν
 ἐν τῷ ἱερῷ καὶ Δείψ συμβόλῳ, ἐκ τοῦ πατρὸς ἐκποριούμινον τὸ πειῦμα
 διαρῆδην ἀναγνώσκονται, καὶ οὐκ ἐκ τοῦ πατρὸς καὶ υἱοῦ ὡς ἡ βλάσφη-
 μος καὶ φιλόνηκος γλώσσα ἐκέρυττι, καὶ ἰδίθασκε βαβαί τῆς ἀπειρικαλύ-
 πτου σκαιωρίας, τῆς ἀνποστόλου διαβολῆς, τῆς ἀνευρηθιάστου θρασύτητος·
 τίς τὸν τοῦ ἱερναρχου Χριστοῦ μαθητὴν, ἀληθῆ τι πατριάρχη, καὶ παρὰ
 τὴν ἀληθινὴν εἰρήνην καθείδρας τῆς αὐτοῦ ὑπερόριον (τοῦτον γάρ ὁ συκοφάν-
 τες αἰνῖττεται) ἢ τινα τῶν ἀπάντων ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς ἰπαρχίᾳ, τὸ ἄϊον σύμ-
 βολον ἑτέρως πρῶην ἢ νῦν ὑπαναγνώσκειν ἀκῆοιν, εἰ καὶ σύμφωνον ὡς προ-
 κτιβίκαμιν αὐτὸ δὴ τὸ παρὰ Ῥωμαίοις κηρυττόμινον ταῖς θεολογικαῖς δια-
 σαφῆσῖσι τῶν πατέρων, ἐξ αὐτῶν μηθεῖντις μετὰ τῶν οὕτω διατρανούτων

periet prope ad verbum adfirmari, quandoquidem eo loci devenerit, ab ipso solo omnes pasci oportere, neminemque ab ecclesia iam dissidere, postquam ipse nequitiam nequitiaeque auctores in exilium pepulit, et rectitudinem veritatemque restituit; cetera pariter de se liquido narrans, nempe quis olim impietate dominante fuerit, et quod haec atque illa egerit; et quidem de se nominatim ait: haec et illa faciebam aut suadebam, et communioni incundae contradicebam. Sed impudentiae certe ipse communicavit usque ad postremam rerum conversionem: et quasi nemio gnarus adesset, aliis dissuasisse communionem dicere non erubescit. Nunc enim est omitendum, quod est alterius sermonis proprium et iam narratum, quod hic sine dubio primus auctor et antesignanus tractionis fuerit.

79. Age vero et patulis buccis hunc gloriancem spectare licet, quod nunc in sacro divinoque symbolo ex Patre procedens Spiritus discrete dicatur, non autem ex Patre Filioque, prout blasphema et iurgiosa lingua praedicabat atque docebat. Papae manifestam malitiam, calumniam imperterritam, et impudentem audaciam! Quis paciferi Christi discipulum verumque patriarcham, et nunc contra veram pacem cathedra sua factum extorrem (hunc enim sycophanta innuit) aut omnino in ditione nostra quemvis alium, quis inquam sanctum symbolum aliter antea, quam nunc, legentem audivit? Etiamsi illud quod Romani recitant theologicis patrum

εἰρηνεύειν, ὃ θ' ἡμέτερος ποιμενάρχης καὶ ἡμεῖς προσπαύμεθα· ἀλλὰ τίς οὐ-
τως ὑπαγαγιώσκεισθαι φήσει; οὐδεὶς ἀληθῶς· εἰ μὴ καὶ τὰ κοινῶς εἰς ὄρα-
σιν καθεκάστην προκείμενα, μὴ ὅποια παῖσιν ἀπλῶς ὁράται, τούταντίον δι'
μᾶλλον περιωπτό τις εἶναι δίσχυρίζεσθαι· ἀλλ' ὁ διειλημμένος καὶ πρὸς τοῦτο
καταδῆλως ἰληλακίνας οὐκ ἀπεξίωσιν· ὡς τῇ πράξει νόμον ἐπιστάσας τὸ τυ-
ραντιῦν, οὕτω τῇ γλώσσῃ νόμον ταυτοτρόπως τὸ ἀνιτον, ὅς καὶ τὰ κατὰ τοὺς
ἱερατιεύειν ἐκ Θεοῦ εἰληφότας, οἷς οὐχ ἀγιαζόμενος μόνον, ἀλλὰ καὶ γνη-
σίως κολλώμενος ἦν.

π'. Οὕτω θείμνος ἐπὶ κηλίκων λόγων καὶ πραγμάτων διαστροφαις, οὐδὲ
τοῦ μεγαλουργοῦ καὶ μεγαλωνύμου σκηπτούχου τοῦ Διοστεφεοῦς καὶ ἀπτε-
λωνύμου 1) κράτάρχου, παρ' οὗ πολλῶν καὶ μετρίων ἦν ἀπολαύσας χρηστίων, cod. L. 17. h.
καὶ ταῦτα μὴ ἰθαγυιῆς ὦν, ἀλλ' ἐξ ἀλλοδαπῆς ἀφικόμενος, καὶ μηδὲ τῶν
ἀναγκαίων εὐσώρως ἔχων πρὸς τὸ βιοῦν, ἀποσχέσθαι δεῖν ἔκριεν· ἀλλὰ
καὶ τούτου καταφέρεται θράσιι πολλῶν, καὶ κατιξανίσταται ἀναιδῶς, καὶ
καταδέχων ἐτάγει, μὴ ἂν αὐτὸν τῆς νεινομισμένης βασιλευσιν ἐσίας ἀξιοθῆ-
ναι, μὴ ἐπιταφίων ὕμνων τυχεῖν, μὴ ἐπιτυμβίων ὠδῶν, μὴ ἐπιθανατίου οἴ-
ασοῦν εὐφημίας, ἀλλὰ τούτων δὴ καὶ τῶν τοιοῦτων ἄμειρον ἰαθῆναι τὸν το-
σοῦτον, φιῦ, Θεοσιβεία καὶ ἀξιόμνητων ἔργων αὐτοῦργῶν τοῖς πώποτε ἀπα-
ράμιλλον, ὃν αὐτὸς αἰεὶ μεγαλύνων καὶ ἄλλοτε μὲν ὠφθῆν φθάσας καὶ πολ-
λοῖς ἐπαινετηρίοις ἰγκωμιάσας 2) τὰ πολλοῦ θειασμοῦ περιφανῆ τούτου πρα-
κτεία, καὶ πολλῶν ὄντως ἰγκωμίων ἐπάξια, τό τε περὶ θεῶν σίβας, καὶ τὰ

doctrinis consonum est; a quibus nos edocti, cum illis qui ita recitant, pacem fo-
vere et patriarcha noster et nos consensimus; quia nihilominus ita illud legi dicet?
Nemo enim vero: nisi forte et illa quae vulgo et quotidie oculis patent, nequaquam
prout videntur omnibus, sed contra potius conatur aliquis comprobare. Sed vir praedictus
ad hoc etiam aperte prorueret non est dedignatus: namque ut actuum suorum
regulam habuit tyrannidem, ita etiam linguae normam effrenem licentiam: qui ta-
men antea cum electis a Deo sacerdotibus non modo consecratus fuerat, verum etiam
ex animo iis adhaeserat.

80. Ita affectus cum esset, ac verborum huiusmodi et actuum perversitati assue-
tus, ne magnifico quidem et famigerato, sceptrigero atque a Deo coronato, et ange-
lici nominis imperatori, a quo multa nec mediocria beneficia acceperat (et quidem
non indigena, sed ab extraeae regione adveua, et vitae adiumentis indigens) par-
cendum iudicavit. Immo et in ipsum audacter admodum iovehens concurrebat, et
sententiam tulit non esse eum iustis regum exequiis honorandum, neque epitaphi-
cis hymnis prosequendum, nec mortualibus canticis, neque ulla omnino laudatione
fueobri ornandum: sed talem tantumque principem his carere sineendum; tantae
heu! religionis virum, et tam laudabilium operum auctorem, neminique comparan-
dum! quem iste Cyprius alio tempore semper magnificaverat multis extollens en-
comiis facta eius, multa sane admiratione multisque laudibus digna; pietatem scili-

1) Ita dicit *Michaëlis* nomen, ut alibi *χαρτωνόμος Iohannem*, et in aliis scriptis vidi *λαοσηύμιος Leonem*.

2) Respe ta codice parisiensi 3010. legitur G. Cyprii oratio panegyrica ad Michaëlem VIII. imp.

ἐφιξῆς βασιλικὰ, καὶ ἀρεϊκὰ προδῆρημαῖα· περὶ που δὲ τὰ Τελευταῖα τῆς βιο-
 τῆς παρακλητηρίου ὑπὲρ αὐτοῦ κανόνας ἀριστα ἰμμελιῖς πρὸς τοὺς τῶν μαρ-
 τύρων ἰξόχους συντιθεικῶς, οὐκ ἔστιν ἐπιεῖν ὅποιον ἐκείνῳ προσημαρτύρει
 διὰ τούτων τὸ εὐσεβὲς, οἷον τὸ τῆς περὶ θεοῦ δόξης πάγιον καὶ ὀρθόν, καὶ
 ὅσον καὶ ἠλίκον τὸ τῆς γνώμης ἰδυτηνὲς, καὶ φιλόθειον ὧν ἓνα τῶν πάντων
 ἀκροτελειώτιον, αὐταῖς τυγχάνει σχιδιάσας ταῖς ἀκροτελειωτοῖς ἐκείνου τῶν
 ἡμερῶν, τῆς αὐτῆς ὄντα συμφωνίας τοῖς προτέροις, καὶ αὐτὰ προσφθιγγό-
 μινον· ἀλλ' ἐπειδὴ θάνοι, καὶ πρὸς ὃν ἐφίλει μεταβαῖν θεὸν, παραχρῆμα
 τῶ τοιούτων διαφινώσκειται, μὴ καλῶς πρὸ τοῦ γινωσκόμενος, καὶ οὐκίτι λοι-
 πὸν τῆς ὀρθῆς μοίρας, ἀλλ' ἄλλοτριόφρων εὐρίσκειται· ἅμα γίγονεν ἐξ ἡμῶν,
 καὶ ἅμα τῶ λιχθίνῃ τὰ τῆς ἀληθοῦς ἐπ' αὐτῶ ἀνακαλύπτται διαγνωσίως·
 ἅμα παρῆλθε, καὶ ἅμα τὸ ἀπόβλητος εἶναι τῶ βῆθῃτι ἐμπνίσται· ἀπέστη,
 καὶ τὸ ἰναγῆς εἶναι παραυτίκα καταλαμβάνεται· οὐκίτι κοινωνικὸς κρίνεται
 τούτῳ, οὐ προσιτὸς τὸ παράπαν, οὐ βραχίος κἄν λοιπιδίου προσρήματος
 ἄξιος· ἀπειργιται πάσης ἐξοδίου τιμῆς, πάσης ἐπιτελιωτοῦ ἀφοσιώσεως,
 ἄταφος, ἄψαυτος, ἀδιγῆς· οὐχ ὅτι τὰ τῆς ἀνθρωπίνης ἰεοδύοι νεκρώσεως,
 ἀλλ' ὅτι δόξη καὶ φρονήμαῖ· γίνοιτο ἀποτρόπαιος· φεῦ, ὡς εἰ μὴ ἐκείνος οὗ-
 τος, ὁ κατ' ἐκείνην παρ' αὐτοῦ πρὶν Γραιρομένοος· εἰ μὴ ἐκείνος, ὃ συνεκκλη-
 σιάζων ὅσα καὶ θεῶν προσαεῖχιν αὐτός· εἰ μὴ ἐκείνος, ὁ τοῖς βασιλικῶς
 θαλάμοις, ὅσα καὶ χρυσῶν Κυρίου παραβάλλων αἰεὶ συνιδρίας ἰσθῖν ὅτι καὶ
 πολλῆς ἀπέλευεν οικειώσεως· καὶ αὐ ἴσῃσι τῇ βασιλικῇ παρστώς τραπέζῃ,
 βασιλικὰς δαῖτας πίναξιν ἀργυρίαῖς ἐκ χειρῶν ἐκείνου τῶν βασιλικῶν εὐσε-
 βῶς ὑπεδέχτο· εἰ μὴ ὁ προστάτης, ὁ κηδεμών, τὸ οὐράνιον χρῆμα, τὸ θεό-

celt erga Deum, et regia cetera ac bellica facinora. Idem circa vitae finem cum para-
 cleticis pro se ipso canones valde suaves in praecipuo martyris composuisset, dici
 non potest quantam in iis pietatem testetur, quantam ob honorem Dei constantiam
 et rectitudinem, quantamque mentis aequitatem ac religiositatem! Quorum canonum
 unus totus acroteleuticus iisdem concluditur acroteleutiis, quo illius diei numerus,
 et consonantiam habet cum prioribus, et eadem repetit verba. Sed postquam obiit, et
 ad sibi dilectum Deum migravit, tunc domum repente huic Cyprio innotuit, qua-
 si eum antea egregie non nosset; nec iam rectam fidem, sed aliena dogmata sectatus
 comperit. Vix ille a nobis excessit, statimque Cyprio vera illius revelatur notitia;
 dum ille e vivis abit, simul huic quasi inspirato reprobandus apparet: discessit,
 eodemque tempore profanus esse cognoscitur: nec iam communione nostrae par-
 ticeps, nec adeundus cuiquam, nec ullo brevi licet extremoque alloquio dignus.
 Omni funebri honore privatur, omnique mortuali expiatione, insepultus, inaces-
 sus, intactilis; non quia humanae mortalitatis viam ingressus, sed quia sententia et
 dogmate detestabilis. Hem! quasi hic Cyprius non ille esset, qui quotidie ab eo
 muneribus donabatur: quasi non ille, qui cum eo in ecclesiis tantquam cum Deo
 versabatur: quasi non ille, qui ad regia cubricula veluti ad unctum Domini sem-
 per accedebat; ubi et honore consessus multaque interdum familiaritate fruebatur;
 immo etiam regiae quandoque accumbens mensae, regios cibos in argenteis patinis

πειμπον ἀγαθὸν, ὁ μετὰ Θεὸν ἐπίγειος ἄλλος θεὸς καὶ ὢν αὐτῶ καὶ λειο-
 μνος· ἰὼ τ' ἄλλα πολλὰ γὰρ ὄντα καὶ πολλοῖς κραυγαζόμενα πανταχοῦ, καὶ
 εἰσέτι μᾶλλον λαληθησόμενα· τοῦτο δὲ τὸ βραχὺ, εἰ μὴ ἕκτερος ὁ παρ' αὐ-
 τοῦ καθήμερος τοῖς μνημονευταῖσι κανόσι ἐπ' ἐκκλησίας εὐχῆς πᾶσι ἔρπον
 γινόμενος παρὰ τὸ θεοφιλὲς καὶ εἰλικρινὲς τοῦ σεβάσματος.

πα'. Ὡ οἶον ὁ ἥλιος ἀναισχυντίας εἶδος τε-διάσαι· παραιοκυκλῶ γὰρ καὶ
 ἀψύχων τῶ λόγῳ φύσει κατὰ τὸ εἰθισμένον τοῖς ἐμπισσοῦσιν οἶον δὴ τινων
 μήπω θεωρηθέντων ὑπερβολαῖς· οἶμαι τὴν φωτοβρότην δὴ τοῦτον μεγάλων
 καὶ ἀτιγῶς ἀπειρήτων ἀπαυθαδιάσειν ἐν ἀνθρώποις χρηματῖσι αὐτοθεάμονα·
 ἀλλ' οὕτω τοιοῦτων ὁποῖων ἐπὶ τῶ διηγγελμένῳ ἀνδρὶ, οἶμαι πλείστον καὶ
 οὐ βράδιον εἰπεῖν τολμηρῶν ἔρπον καὶ ἀπηταιδιουμένων ἐπιχειρήσεων διαφόροις
 γενέσθαι καιροῖς θεωρῶν· ἀλλ' οὐ πηλίκων οὐδέπω μίχρι καὶ νῦν ὅποια τῶ
 διηλημμένῳ τετόλμηται· τίς γὰρ τῶν ἀπάντων ἐτιδέησθε δραματουρηθῆναι
 κατὰ ἱεραρχικοῦ τοσούτου συστήματος παραστήσαι δυνήσεται, ἢ βίβλοις ἐγ-
 κείμενα κατιδῶν, ἢ καὶ ὅλως παραιοκυκλῶς ἀκοῇ ὅποια καὶ οἷα ὁ παραιορη-
 μένος ἀνιερθερίστωσ οὕτω καὶ ἰταμῶς ἰναινίσαστο; τίς ἀδιμίουργίαν ἐπὶ
 βασιλεῖ, φῦ, Ῥωμαίων τοιάνδι, ἢς τερατωδῶς οὕτος πρῶταρχος ἀνεφῆν,
 τῶν χρόνων ὅτι γεωρησιθῆναι, ἢ ὀφθαλμοῖς ἀθροίσας, ἢ ὡσὶν ἰνωτισάμενος
 ὅλως φανήσεται; τίς (ἀλλὰ φρίττω καὶ γλῶτταν ἀληθῶς καὶ διάνοιαν) ἀνο-
 σιουργίας, ὢν οὗτος κατίστη κύριος καὶ ταξίαρχος κατὰ τῶν ἀχράντων καὶ
 Θεοποιῶν μυστηρίων σκαιουργηθῆναι, φρικτῶν καὶ αὐταῖς ταῖς ἰουουρανίαις
 δυνάμεισιν ἐνηρηθῆναι, ἢ καὶ ἰωρακίνας, ἔρπον ἂν ἔχοι τὸ σύνολον; ποῦ ποτε

ex illius regis manibus cum reverentia excipiebat: quasi denique non hic esset ce-
 lebratus ille a Cyprio defensor, curator, res caelestis, a Deo datum bonum, post
 Deum alium in terra Deus. Omitto alia multa multis ubique decantata, et quae dein-
 ceptis magis etiam decantabuntur. Breve quid adhuc dicam: quis hic non esset, cuius
 praedicti canones in ecclesiae quotidie precibus ab eo communi usui, propter pium
 atque sincerum religionis sensum, adhiberi solebant.

81. O quale impudentiae genus sol aspexit! Compello enim inanimis quoque
 naturas, ut ii solent, qui in quaedam nondum visa portenta incurrunt. Puto hunc
 lucis auctorem (solem) magnorum et utique infinitorum inter homines facinorum
 esse spectatorem, nondum ceteroquid talium, qualia praedicti hominis sunt. Puto plu-
 rimum nec facile enarrantorum audaciam operam crudeliumque facinorum diver-
 sis fuisse temporibus testem, non tantorum tamen quanta praedictus vir ausus fuit.
 Quis enim tanta adversus tantum patrata hierarchieum coetum repraesentare poterit,
 aut in libris legere, aut quomodocumque auditu percipere, quanta vir praedictus
 impudenter adeo crudeliterque patravit? Quis tantam heu! contra Romanorum impe-
 ratorem improbitatem, quantum hic monstrose exprompsit hisce novarum rerum tem-
 poribus, quis inquam aut oculis vidiisse, aut auribus audisse comperietur? Quis (at
 enim lingua horret et mens) impia facta, quorum hic auctor fuit princeps et prae-
 cipiuis adversus immaculata ac deifica mysteria, quae ipsis caelestibus potestatibus
 sunt tremenda auditu aut etiam visu, dicere omnino queat? Quandam a sae-

ἔκυσται ἀπ' αἰῶνος, τὸ θεῖον μύρον, τὸ θεῖον χρίσμα, τὸ ὑπερφύεις δῶρον, τὸ Φιουρῶν καὶ τελλισοσιὸν τοῦ βαπτίσματος, οὗ ὁ κόσμος ἀντάξιος οὐδαμῶς, ὡς Ἰ' Ἰῶν ἀνάγων ἔκινωθηται, καὶ ὡσπερὶ Ἰ' Ἰῶν ἀνευρίτῳ ἀποβρίφῃται, ἰν' εὐφύμῳς ὡς οἶόν τι, καὶ μὴ καταλλήλως τῷ ἐπ' αὐτῷ πραχθέντι ἐξίσομι' ὡ πῶσῳ μὲν ἰδρῶτι περιβρέομενος ἔφθην, οἷας δὲ σκοτὸδίτης ἰαλήσθην, ἥνικα τι τοῦτι διεπαράχθη' ἀκοῆ μὲν τότε, νυνὶ δὲ μῆμη πωρισχιδίαις ὡ σχετλιας ἐκείνων φωνῆς, τῶν τοῦτο πρῶτως ἀναγγιλιάντων μοι, ἐν γωνία καθήμενῳ, τό γε εἰς ἐμὲ ἦγον θυμῆρας πᾶνυ καὶ προσφιλῶς, ὡς οἱ τὰ κατ' ἐμὲ εἰδότες ἔγνωρίσαν' ὡ φοβερᾶς ἀγγιλίας ἐκείνων, τῆς πρῶτης δὲ οὗτοι μοίρας τῶν τῆς ἐκκλησίας λογάδων, οἱ καὶ πωριπαθῶς πρὸς ταῦτα στίνογτες διεβιβαιώσαντο' ἢ μὴν ἐν τῷ ἐκφορῆσθαι τὸ οὐράνιον τοῦτο χρῆμα, τῆς ἐν ἢ κατ' ἔθος ἐντιθησαυρισμίον ὑπῆρχιν ἀλίαν διζαμινῆς, καὶ ἴνα τοῖς καθηλιταῖς τῶν τοιοῦτων εἰδίδοκτο ἐκομίζεσθαι, τοῖς ἀπὸ τοῦ ἄγγους φ' ἔτυχην ἐξαντλιῶσθαι καταλειβομένοισι σταλαγμοῖς ἰσταλάττεσθαι, τῷ διοδοσιμένῳ τῆς γῆς ἰδάφι καταβραιομένοιν τὸ δὲ γε ἄγγου τοῖς ἐξ ὧν ἰλήφθη καὶ πάλιν ἀποδοθῆναι, ἐξ οἰκίας γὰρ ἦν, κοινὸν αὐ καὶ εἰς κοινὴν ὑπηρεσίαν ἐσόμενον' ὡ φυεκτῶν ἰωχιριημάτων' ὡ δραμάτων ἀπαισίῳν ἀπαξαπλῶς ποῖά ποτι ἀκοῆ τοιοῦτων ἀκροάμων γίγνονι ὅπως οὖν; τίς θία τοιοῖς δὴ ποτι τὸ πωράπαν τὰς οἰκίας ἰπαφῆκιν αἰδίας; ποῖος ἀρα διαλογισμὸς, τίτων ἐνθυμῆσιῳν ῥήματα, ποῖων διαγοημάτων ἰβισβολαὶ, τίς ἐκπῆς, μιλίτη ποῖα ὑπηρετῆς ὅπως οὖν καὶ εὐπρόσωπος τῷ συνιδῶτι τοῦ εὐρίτου τῶν οὕτων τελοῦμένων ἐπήλθοσαν; ἥνικα ἐπὶ πᾶσι καὶ τὰ σιστά καὶ φρικώδη θεία λύτρα τῶν θυσιῶν, ἰρουρηθῆντα πωρ' οἷς οὗτος, ὡς καὶ

culo auditum ust, divinum unguentum, divinum chrisma, supernaturale donum, deificum baptismi complementum, cui mundi pretium non aequivalet, tamquam profanum quid evacuari, aut tamquam inutile proici, ut mitioribus verbis et non pro patrata indignitate loquar? O quanto sudore ego manare compertus sum, quam tenebrosa vertigine occupari, cum haec agerentur! Et tunc quidem ex auditu, ex autem memoria attonitus sum. O importunam illorum vocem, qui mihi haec primum retulerunt sedenti in angulo, ad me quidem quod attinet libenter admodum et suaviter, prout noti mei sciunt! O tremendum nuncium illorum, superioris inquam classis ecclesiae procerum, qui dolentes gementesque nuncium confirmarunt! quomodo nempe cum efferretur caelestis res, quae de more in receptaculo clausa erat, et huius flagitii auctoribus tradita ad asportandum fuisset; cumque de vase hauriretur, manantes inde guttas publicum pavementum aspersisse, vas autem ipsum antiquis dominis redditum (nam quadam ex domo erat) profanum rursus et communi usui futurum. O abominabiles ausus! o spectaculum prorsus infandum! Quis paria usquam audivit? Quis oculus aciem aliquando suam talibus intendit? Quae mentis ratiocinia, quorumusam sensuum verba, qui cogitationum motus, qui impetus, quae meditatio congrua quomodocumque et idonea conscientiam auctoris flagitiorum horum subierunt? Cum, praeter reliqua, sacrae etiam ac tremendae sacrificiorum divinae redimiae ab iis iam peractorum, quibus hic Cyprius ut dictum est nuper commu-

πρώτην ἐνεσημάνθη κοινοῦν ἰδεῖντο καὶ ἀγίαζόμενος ὅσα τῶν ἀρῶν αὐτῷ καὶ ἀπράκτων καὶ ἀουνητῶν παντάπασιν ἀπιπέμφθησαν.

πβ'. Ἐμοὶ μὲν οὖν πρὸς ταῦτα μόλις ἂν ἤρκεισιν ἐν ἧ καὶ ὀλιγάτα τῶν λιχθέων, ἧ καὶ τῶν περιθέτων, λιπτομερῶς ὡς ἐνηργήθη διασαφῆσαι, καὶ τῷ λόγῳ θεῖωσι οἷον ὑπόψια· τὸ γὰρ δὴ τοιοῦτοτρόπως διὰ πάντων εἶναι, οὐ μοι δοκεῖ καὶ τῶν ὑπὲρ ἐμὲ πολλῶν τῷ μέτρῳ τῆς δυνάμεως καθιστάναι· εἴ γε τούτων ἕκαστον ἐμφανῶς εἰς ὅλην ἂν λογογραφίας ὑπόθεσιν, καὶ τοῖς οὕτως ὑπερτεροῦσιν ἀπέχρησιν ἰφ' ᾧ καὶ τὸ κατ' ἐπιτομὴν ὡς ὑπεσχημένοι στέργων αἰὶ, καὶ οὐ δὲ τοῦτο διὰ πάντων ἔστι γὰρ οὐ καὶ οὐ διὰ τινων παντιλῶς. Καὶ ἄλλαις μὲν οὐ τυχοῦσαις αἰτίαις εἰς τὰ βηδέτητα τῶν ἀτοπημάτων συνιλαθῆναι τὸν ὑπηρευόμενον ἀνδρα φημί ἢ δὲ γε παῶν πλέον ἐκμήσασα, καὶ οἷον ὑποβάθρα τούτῳ πασιωθίσα, ῥίζα δὲ μάλλον στήρβως ἂσαν ἐμφῶσα, ἐξ ἧς ἀνατιθήλασιν αἰ λοιπαί, ὁ ἀκρατὴς ἔρωσ τῆς φιλαρχίας ἰγνώρισταί· καὶ οὐχ ὡς τοῖς πολλοῖς, οὕτω δὲ καὶ αὐτῷ κατ' ἐμφέριαν ἴσπν ἐνίσταψιν, ὡς ἀπλοῖκῳ ἴσιν λόβῳ μόνον ἐν ἰκσιπύσαις τόνδε καταναγκάσαι τοῦ ποδομένου τυχιῖν, καὶ σπῆναι τοῦ λοιποῦ τῆς ὄρμης· οὐδαμῶς, ἀλλ' εἰ μὴ πρὸς τῇ τοῦ ἐρωμένου ἰσιτυχίᾳ, καὶ τὸν ὄν ἀφέλιτο τοῦτο Ἰουανικῶς, καὶ πᾶσαν τῆν περὶ αὐτὸν ἰεράν καὶ ἀξίαν ἐμψύριν, ἔξουθενήμενος περὶ τὴν πίστιν ποιήσισιν, οὐχ ἔξιν ἂν ἴτι βίον βίῶναι τῇ σφετέρᾳ διαθέσει καὶ πειροῖσιν κατάλληλον ἐνθὲν τοι καὶ ἀκαθίτους εἰς τὰ προεχαραγμένα τῶν τολμημάτων ἐνήλλατο, τὸ τοιοῦτους σφᾶς ἀποφῆναι μᾶλλον ἐντιῦθιν ἐπιτιχνώμενος· καὶ ἡ πρὸς ταῦτα παρρησία καὶ πεισιθήσις ἀρβραγῆς, ὅτι τι τοῖς πλήθεσι φίλα εἰη τιτιλικῶς, τὰ τοιαῦτα διητυκῶς ῥωμαῖς

cod. I. 11. D.

nicans simulque sanctificans adfuerat, nunc tamquam vanae et ineptae atque omnino imperfectae, abiectae fuerunt.

82. Mihi quidem aegro sufficiebat, vel unum vel pauca quaedam iam dictorum aut etiam praetermissorum, particulatim prout ea acta fuerunt in lucem protrahere, meisque verbis oculo veluti supponere: namque omnia percurrere, tum meas tum etiam me valentiorum vires excedit: etenim horum singula ad integrae historiae argumentum etiam disertioribus satis essent. Quamobrem epitomen, quam promisi, constanter praefero; neque hanc ipsam ad omnia adhibeo: sunt enim quae nullatenus attingo. Profecto ob alias quoque non levis momenti causas, praedictum virum in memoratas iniquitates incidisse aio: quae tamen illum magis in insaniam adduxit, et fundamenti loco fuit, radixque firmissime infixi, unde cetera pullularunt, effrenata honoris ambitio fuit, quae non ut alios multos, ipsum quoque pari vi corripuit, ita ut unum quid simpliciter agere cogeret quod re cupita potiretur, ad reliqua vero impetum eius inhiberet; non ita, inquam; sed nisi, dum volu sui compos fieret, illum quoque a se dignitate spoliatum hominem, cum sacro eius dignoque clero, exhonora-tum circa fidem efficeret, non videbatur sibi vitam victurus cupiditati suae mentique congruam. Hinc effrenate ad antedictos ausus ruebatur, atque ut illos tali fama oneraret: quod quidem confidenter admodum firmiterque sperabat, quia nimirum populo gratificabatur si hoc perficeret, vi quoque indubia praedudicii fretus illorum,

cod. L. 50. A.

ἀναμφιβόλως ταῖς ἐκ προλήψεως κατὰ τοῦ ἔργου τῆς εἰρήνης ἐνασμενίζουσι· καὶ ὡς γηθόσονται παραυτίκα οἱ προσδράμοινοι ἄσπαν σύνταγμα τὸ τῶν μοναχῶν, οἷς σύντομον οἰκοθεῖν ἑαυτὸν αὐθημερόν ὡς εἴρηται κατισπίαστο, κυριωτέρως δ' εἰκὴν ἀγιάλρχην τῆς σφῶν ἀγίλης ἐξ ὑπογούου κειχειροτόνηκε· καὶ ὡς οὐδὲν ἰμποδῶν σφίσι αὐτῶ προσρυῖται, καθαρῶς ἀποδεικνυμένη οἷς φανείη διαπραξάμενος· τοὺς δὲ μὲν κατὰ ἀσβειῖας μαχισαμένους, ἑαυτὸν δ' ἐν τοῦτοις κορυφαιότατον· ἐκείνου δὲ καὶ λίαν ἐπιλανθάνεται οἰονεῖ τινε κάρῳ τῆ δοξομανίᾳ βιβλαχυμένους, ὡς πράξιως ταύτης, ἣν ἀπάγειν εἰς ἀσβειῖαν οὐκ ἐρυθριῶ, πρῶτος συτιργὸς καὶ συμπράκτωρ, καὶ μὴ ἀμφιδιδάσιμος ἰπαινέτης καθέστηκεν· ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἐκείνος ἦν ὁ καιρὸς ἐμπνεύσας αὐτῶ· τὸ δ' ἔτερον αὐθις ὁ νῦν κἀκεῖ μὲν θειρμὸς ἀληθῶς ζηλωτῆς, καὶ σκουδαῖος ὑπὲρ τοῦς κατ' αὐτὸν συσπουδαζομένους, ὧν ὁ λόγος ἀνωτέρω που φθάνει· μισθίεις· ἐνταῦθα δὲ θειρμότερος πολλῶν πλείον καὶ βιαιότερος, οὐκ ἐπὶ τοῖς ἐναντίοις ὁμοίος εὐρισχόμενος, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἐναντίοις μᾶλλον ὀρώμενος, πλὴν οὐκ ἐπίσης ἐν ἀμφοτέρῳ καιρῷ, μινούν τε καὶ μάλιστα σφοδρότερον ἐνταυθοῖ τῆς ἐναντιώσεως δράττεται, παρόσον καὶ οὐκ ἴσων· ἀλλ' ἐκεῖ μὲν μειόντων, ἄλλως δὲ ἱκανῶν, ἐνθαδὲ δὲ μειζόντων καὶ τῶν ἄκρως ὑπερκειμένων ἐπιτυγχαίει γιγῶν· καὶ παρὰ τοῦτο εἰ ἦν ὠδί πως πρὸς πλείω χωρηῖται καὶ θεινότερα τῶν πραχθέντων, ἀσχετίως ἂν μὴ ἐπιδιστάσας ἐχώρησι· ποῦ δ' ἂν καὶ εἴη ὅλως δραστηριώτερα, ἔπου γε καὶ τούτων αὐτῶν οὐμινου τελοισουργὸς ἄλλος, ἢ θιατῆς ὡς ἐρρίθη τῶν χρόνων ὅτιδῆποτε φέρονται· εἰ ἦν δὲ καὶ δυσσιβειῖας ἐπέκεινα ὄνομα, πρὸς ἐκείνον ἂν κλῆσι τὰ τῆς δηλωθείσης πραγματείας ἐκκορυφῶν ἐληλυθῆι· ὅτι δ' οὐκ ἦν εἰς, τοῦτο προαίτιαι· καὶ καλοσομάζειν οὕτω πλατιῖ καὶ ἀπυλώτῳ στόματι ἀπαυθαδιάζειται.

quibus paci adversari placebat. Atque ut alacer statim ad se concurreret totus monachorum coetus, quicum sponte ipso die semet confoederaverat, statim ab initio ipsorum praesulem repente episcopum creat, ut nullum illis impedimentum foret quominus ad se accurrerent, cum aperte acta sua demonstrasset; et quod illi impietatis essent debellatores, et se cum illis praecipuum. Illud tamen multum obliviscitur, quodam veluti temeto gloriae amore ebriatus, nempe negotii illius quod impietatem appellare non verecundatur, se in primis fuisse cooperatorem, adiutorem, et indubium laudatorem. Sed enim hoc ipsi inspirabat tempus illud, alterum vero praesens. Et tunc quidem fervidus vere zelator erat ac sedulus prae ceteris cum eo studiosis, quorum superior nostra oratio meminit; nunc autem multo ferventior, longoque violentior, neque par inter contrarios inventus, sed plus quam illi contrarius visus, nec aequali ntroque tempore gradu; quippe multo vehementius nunc ad adversandum incumbit, quo magis inaequale negotium est; nam illic minora, alias mediocria, nunc maiora et summa emolumenta consequitur. Propterea cum nunc liceat ad plura et graviora praeteritis acta excurrere, effrenate nihilque haesitans decurrit. Quid ni vero vehementiora sint? siquidem horum ipsorum effector alius aut spectator per tempora non apparuit. Quod si quid adhuc fuisset impietatis vocabulo (quod nobis impingit) magis dignum, eam ille appellationem cupide arripuis-

πγ'. Ἄλλα τσαῦτα πεπραχῶς ὁ Γεννάδας, καὶ καλῶν οὕτω καὶ διαβάλλειν ἐπὶ συστάσει τῶν αὐτῶ ἱερασμένων τὰ τῆς ὑποθέσεως ἀπανάιδυσίμος, ὅπως καὶ εἰς ἔσχαστον τοῦτο δὴ τῶν κακῶν αὐτὸς εἶη κατολισθῆσας, ἔχει μὲν ἀμυδρῶς ὁ λόγος ἰμφήνας, καὶ ἔξ ὧν αὐτῶ διελιθέει πατριῶν Θεολογῶν καὶ διασαφῆσιων δηλώσει δὲ καὶ παρακατιῶν καθαροτέρων, τό γε ἀρτίως τὰ τῶν λεγομένων κατὰ συνημμένην ἀκολουθῆσαι διερχόμενος. Τοιγαροῦν ἦν μὲν ὁ μετέωρος οὗτος ἀνὴρ πάντα διηγωνισμένος ὡς λίλικται' καὶ πᾶσα ἦν ἰλις, καὶ οὐδαμῶς οἰαδὴ τις διχόνοια προσδοκώμινοι ἰσαθλον εὐρίειν τῶν καμάτων, τὸ πᾶντας προσελθεῖν ἀδιοτάτως τοὺς τὸ προῖστορηθῆν συμπληρούνας περιζήητοι σύστημα, καὶ ὑπ' αὐτῶ ποιμίει καὶ διδασκάλῳ διακυβερνάσθαι καὶ διῶδύνεσθαι' καὶ μάλιστα σφῶν δ' τὴν χάρειν τόσον ἀγῶνα εἶη διηθλικῶς οἱ δὲ μὴ τι τούτων, μηθ' ἑτέρων, ὅσα διὰ σπουδῆς θεῖα αὐτοὺς ἐνθεῖν ὑποποιούμενος σφοδρῆστικῶς ὅπως οὖν, τῆς αὐτοῦ κοινωνίας πάντα ἀμίθειτοι τηρηθῆναι παρασκευάζονται' καὶ ὁ μὲν ἀπέλειτο παντοῖον εἶδος μεταχειρήσεως μετιῶν, ὑπαγαγίσθαι σφᾶς ἐκδιχόμενος, οἱ δὲ ἀπιπίμποντο' ὁ μὲν ὑπισχεῖτο, οἱ δὲ οὐδ' ἄκριος ὡσὶν αὐτὸν τὴν προστασίαν ἀκηκοῖναι ἠνείχοντο' ὁ μὲν ὅπως ἐτοιμάσειν σφίσι πάσας δὴ τὰς λαμπράς καὶ περιφανεῖς τῶν μητροπόλεων προτιθεῖ, τοὺς λαχόντας αὐτὰς ἐκποδῶν ποιησάμινος, οἱ δὲ καὶ τὸ πρὸς μικρὸν ὑπινδοῦναι πάντασασιν ἀνιβάλλοντο' καὶ ὁ μὲν ἔτι παντιλῶς ἀπειλάσειν τοὺς τῶν ἰωισκόπων ἰσηλοῖ τους, εἴ ποὺ τινὲς εἶν ὅπως δὴ ποτὶ παραλείμιμνοι, καὶ μὴ δ' ἂν κατάλογον ἄλλον ἱερατικὸν μεθέσειν, μὴ δ' ἂν εἴ τι καὶ τοιοῦτον ἔτερον βούλοιντο, μόνον εἰ αὐτὸν παραδίξαιτο ἰσηγγίλλιστο' οἱ δὲ οὐχὶ καὶ εἰ τὸ

set. Nunc quia nihil supra id vocabulum est, hoc ipsum patulo infrenique ore audent usurpare.

83. Age vero quod talia egregius hic peregerit, et ita nos accusare ac vituperare, ob confirmationem a se patrum, suscepit, et quod in extremum nequitiae ruerit, oratio nostra adumbravit per eas quas retulit patrum theologicis demonstrationes; et adhuc clarius deinceps ostendet, cum integram continuamque seriem eorum quae dicta sunt decurret. Ille ergo vir in sublime elatus, certamen omne ut dictum est consummaverat, summamque in spe erat, nullumque ei dubium supererat, quin expectatum laborum praemium consequeretur; fore nempe ut omnes accederent ad praedictam explendam conquistam coagmentationem, videlicet ut abs se pastore gubernarentur omnes et dirigerentur; itaque maxime quorum gratia certamen tantum certaverat. At isti neque hos neque alios aetuis, quotquot quomodocumque is conabatur, pensi habentes, ab eius communione prorsus abstinere decernunt. Et ille quidem omne artificil genus expromens, ipsos sibi conciliare satagebat, qui nihilo minus renuebant: promittebat ille, at hi ne summis quidem auribus postulatam eius audire sustinebant: ille se parare ipsis splendidas omnes et nobiliores metropoles significabat, pastoribus earum eiectis, at hi ne tantillum quidem labefactari se permittebant. Ille se omnes expulsurum episcopos si quis adhuc superesset, nec alium sacerdotalem catalogum agniturum, ne si quidem aliud aliquid vel-

πᾶν μίμνησθαι, καθυποκούψαι οἱ βεβαίως αὐθις ἀντιτίθουσι καὶ διενίσταντο ἦσαν μὲν γὰρ ἀληθῶς τοιαῦτά τινα δράσειν μελιτώντις μακρόβιοι, καὶ θαμὰ συνδιακλιπτόμενοι, καὶ φθειγγόμενοι, αἵτι καὶ πρὸ τῆς τῶν ἐκκλησιῶν ταυτοσπὶ πραίμαΐστας δι' αἰτίας ἅς προὔπισσημύναμιν, στρίφοιτις κατὰ νοῦν, καὶ πᾶσαν ἀνατρέψαι καὶ ἀλλοιωῶσαι τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐξ ἑαυτῶν γίνασθαι συσῆσασθαι φανταζόμενοι, πλὴν οὐχ' ὑφ' ἑτέρω τῶν ἀπάντων τίνι τὸ γὰρ δὴ καὶ ὅπως ὑπὸ τῷ θηλουμένῳ ἱερίῳ, πολλοῦ γι καὶ θεῖ, ἀλλ' αὐτοῦς ἰπκρατίτις, αὐτοῦς αὐτοουργοῦς γινέσθαι ἠβούλουτο' ἔμοι δ' ἰπισικῶς ἄπορον, ἐπὶ τούτοις καὶ δυσπαράδεικτοι κρίνεται, εἰ τοῦ σκοποῦ τυχόντις αὐτοὶ πρὸς τοσοῦτον ὄρμαθὸν ἀθιμίτων πράξιων ἰληλάκισαν, οὐ γὰρ οἶομαι ὀπότιρον γούν οἱ ζῆτιν ἰθίλοτις, διαγιγνωσκίτωσαν.

πδ'. Σφίσι δ' οὖν ὅμως φικτὸν ἦν καὶ λίαν ἀπόστορτον, κοινωσίαν ἢ τιναοῦν τοῦ τῷ λόγῳ διαλαμβατομένου προσήκασθαι, καλῶς ἰδόντις ὅπως ἀπὸ πρώτης ἀρχῆς μέχρι καὶ εἰς δεύτερον, καὶ μεθ' οἴου τρόπου τὰ τῆς υποθέσεως οὗτος μετέλθοι καὶ πέρασ ὅπως ἑταιρίαν τῶν διαφερόντως παρὰ βασιλείοις ἰισχυθίντων κατασχίιν καθίδρατι τὴν ἀνωτάτω θυήσαιτο, καὶ πολλῶν ἄλλων ἔτι τῶν αὐτοῦ εἰς γηώσι ἀφικομένοις, πηρὶ τὸ πρᾶγμα θωρουμένων τί γάρ μοι καὶ τοῖς ἐκτός ὅπως καὶ εἰς μνήμην ἰίνατι ὅσα καὶ λίφεται; ὅπου ἰε καὶ τούτων αὐτῶν τῶν καθαρῶς τοῦ ἔργου ἰσχυρομένων πρὸς τοῦ ἀνδρός, ἰκίνα καὶ μόνον εἰς ἀπλὴν τῶν γραφομένων ἀφήσιον παρισάφεται, ἃ μὴ συμπεριληφθῆναι καὶ πηρ πολλοαχού αἰρουμένη οὐκ ἴνιστι, καὶ ἃ μηδέ τινι τῶν ἀπάντων ἀμφαίνουμένα τῷ τοι καὶ τὸ πρὸς αὐτὸν ὅσον οἱ τοῦ καταλόγου τοῦδε κάλλιστα διαγιόντις, τὸ πηριτωῶς τοῦτον φηίβει τῶν

lent, modo se admitterent, denuntiabat; hi autem ne si totum quidem mutaret, subesse illi, firmiter adhuc obstabant et pernegabant. Revera sic se gerere iamdiu constituerant, crebroque deliberaverant ac dicitaverant, etiam ante hunc ecclesiarum tractatum, ob eas quas supra diximus causas; mente revolventes universam subvertere ecclesias et variare, novamque marte proprio formare cogitantes, ita tamen ut nemini subessent, minime vero omnium praedicto; sed ipsi proprii arbitrii esse et per se rem gerere volebant. Mihi tamen valde incertum et vix credibile videtur, fore ut si scopo suo potirentur, ad tam impia facta turmatim proruerent: si qui vero id volunt disquirere, sane diiudicent.

84. Interim illi defugiebant ac magnopere aversabantur communionem quamlibet cum praedicto habere; probe scientes quomodo ab initio usque ad id tempus in eo negotio versatus fuisset; et quomodo per amicitiam illorum qui apud regiam aulam praecipue valebant, obtinere supremam cathedram potuissent; denique et alia eiusdem multa ad hanc rem pertinentia cognoverant. Quid enim mei vel exterorum interest, quae de eo dicuntur commemorare? quandoquidem haec ipsa perspicue cognita hominis facta, soli historicorum narrationi obiciuntur? quae ceteroqui nemini quantumvis volenti complecti licet, neque cuiquam dubia sunt. Quamobrem hi ecclesiastici ordinis homines res illius optime pervidentes, ab eo so omnino abstinere necessarium iudicarunt. Et ex huius quidem moribus, et ex nobilibus eius de

ἀναγκάων ἰνόμισαν' καὶ ἦν ἂν σφίσιν οὐκ ἀποδίδον ἐξ αὐτοῦ τι καὶ τῶν περιφανῶν κατὰ κόσμον ἑταίρων πρὸς τὸ τοῦ καιροῦ μετατιθημένων καὶ μεταλλαττομένων παλινοτρόφοι, καὶ συμπεριτριπιδότων ἀναφανδόν, καὶ συμ- cod. f. 51. n.
 μιθιστώντων ἐς ὅσον πρὸς ἄλλους αὐτοῖς καὶ συντίθον τὰ τῆς ἐνομοιοῦ τῶν ἐκκλησιῶν συζήτησις, εἰς συναίσθησιν μόλις ἰλθεῖν, καὶ σκέψαι δοῦναι καὶ ἐξιστάσαι, καὶ καταληψίην ἴσως σχεῖν ἀπροσδόκητον, εἴ γι καὶ ἀπροσδόκητος αὐτοῖς ἀνεφάνη, καὶ ἄλλως ἀναλογισαμένοις, ὅσῳα ἢ μεθ' Ἰταλῶν καθ' ἡμέραν ἡμετέρα πραγματικῆ κοινωνία καὶ συνδιατῆσις' ἀλλ' οὐκ ἦν αὐθις ἐξ ἀντιθέτου τὸ καὶ θελήσαι ποσῶς εἰς τοιαύτην ἔννοιαν παρακῦψαι, παραχρῆν ἡλίχην ἄπαξ ἐργασαμένοις ἐκ τῆς πρὸς τοῦτο μᾶλλον ἐναντιώσεως, καὶ κλέος ἐντιῦθιν ἑαυτοῖς περιθιμένοις οὐ μέτριον ἔνθεν τοι καὶ πρὸς αὐτὸ κακίζοντες αὐ ἐιδίκνυτο καὶ ἀντιφερόμενοι, τὸ δὲ τὸν ἐπιβάντα τοῦ ὑπερέχοντος οὕτω θρόνου προσήσασθαι, καὶ τσαῦτα πεπραγμένοις παρὰ τὸ σφᾶς οἰκισάσασθαι, ἀπεικασίαν ἠγοῦντο πᾶν καὶ ἀποτρόπαιον εἶ καὶ ὡς ἦν ἀπ' ἀρχῆς ἄκρι τίλους προβιβεκτότα τὰ κατ' αὐτὸν ἐξακριβωσάμενοι.

πί'. Ἄλλ' ὁ τοιοῦτος καὶ ταῦτα βλέπων οὐκ εἶχεν ἀποστήναι τοῦ, ὅπως ἂν διελιάσας αὐτοὺς ὑπαγάγοιτο, συντιδῶς ὅπως δυναστίαν τὸν θρόνον εἶη παρελήφως, καὶ κατήχων καὶ ὅπως ταῖς αὐταῖς ἰδιοθροπιαῖς ἀχρωμαίμενος ἐκκλησίαν ὅλην σχεδὸν αἰστώσειε, τοῖς τοῦ λαοῦ νομιχίσειν οὐ μὲν τοι κατὰ θυμόν καὶ ὡς εἰ καὶ τοὺς ῥηθίντας οὐδαμῶς ἰσχύσειεν εἰσοικισάσθαι, τὸ οἰκίον λάχος, τῆν σφετέραν συμμορίαν ὡς προδιήρθηται οὐχ ἔξει προδήλως ἐν τίσιν ἂν τὰ τῆς κυρίας διενεργήσειε, καὶ τοῦ δημῶδους ἔτι στίφους συναπαχθησομένου καταφανῶς, ὅθιν καὶ πρῶην πᾶνυ πολλοστίους τῶν χυδαίων

mundo sodalibus, qui pro tempore variabant, et in contrariam partem vergebant, publiceque deficiebant, atque ad suam utilitatem unienदारum ecclesiarum tractatum inflectebant; ex his, inquam poterant tandem aliquando persentire, considerare, et exquirere, et insperato fortasse comperire, si tamen aliquid praeter illorum expectationem accidere poterat; aliunde etiam considerantes, quanta esset nostra cum Italii communio et convictus. Sed enim e contrario voluntas eorum, quominus de hac re (unione) cogitarent impediabatur, postquam tantum tumultum commoverant, dum huic olim negotio vehementius resisterent, et quia aut mediocrem famam hinc sibi comparaverant: quo fiebat, ut tractatum vituperare et oppugnare viderentur. Attamen ei, qui tantam sedem occupaverat, adhaerere; et eum qui talia egerat in communionem recipere, nefandum prorsus et aversandum iudicabant; quia nempe acta ab eo ex initio ad finem penitus introspererant.

85. At vero Cyprius, quamquam haec cerneret, non se continebat quominus escā veluti allucinae eos seduceret: conscius sibi quomodo praepotenter sedem adeptus fuisset atque teneret, et quod suis quibusdam peculiaribus modis adiutus, ecclesiam prope universam extinxisset, in quo tamen cordatis e populo non satisfecerat. Videbat praeterea quod nisi praedictos conciliare sibi valeret, ut quasi pars sui summique sodalium fierent, veluti iam docuimus, haud se habiturum quibus principalem ecclesiam administraret vires. Itaque vulgarem quoque turbam palam conflass, atque

cod. I. 52. A.

τούτου τοῦ μέρους δώροις ἐφιλεύσας, καὶ συχναῖς ὑποσχίσειςιν, ὡς καὶ αὐτό που διδῶνται, ἴστρον καὶ πάλιν τὸν ὅμοιον μέτεσι, καθ' ἕνα ἢ καὶ δύοσ ἀν δυνθίει τῶν ὀκιοιωτοῦν ἐξ αὐτῶν ὑποσπᾶν δεξιοῦμιος, ἀλλαις τι πλείσταις ἰπαγγιλίαις, καὶ χρυσῶν ἔτι καὶ ἀργύρων καταβολαῖς, οὐκ ὀλίγουσ αὐτῶν ἐπὶ τούτῳ Θεσαυρῶν ἐκ βασιλικῶν πορισάμιος τῶ ἐκιδεν κρατύνισθαι οἷς καὶ εἰς ὑπαρθμκτον ἄσαν, καὶ οὐδὲ λοσίζισθαι ἰκανόν, τὸ τῶν ὑποσυρέντων περίεστη ποσόν ἐξ ὧν ἄρα καὶ λοιπῶν ἰτέρων ἐκ πανοπιρμίας εἰποὶ τις ἀν συνειπημένον ἀρχιεραικὸς αὐτῶ καὶ οἰκίος ἐπιχουργῶθῃ κατάλογος, γνῶριμος μὲν τοῖς τῶν γιόνωσ, οἶμαι δὲ καὶ τοῖς ὑσῖτερον γνησόμενος φῆμῃ. ἢ καὶ τινος ζῆλον ἀληθείας ἀναλαβόντων εἰκονικαῖς ἐκ λόγων διαμορφώσισι τῶσ ἑ μὴ καὶ τούτων οὕτω συσκειασθέντων, οἱ πρωτιούσῖς ἄρα καὶ ἔξοχοι, καὶ τὸ πᾶν ἀπλῶσ τῆσ πολυεράστου κληρουχίας, καὶ ἰδιαζούσῃσ ἴσθδῖ τᾶ μάλιστα, τὸ ἀπαναίνισθαι καὶ αὐ ὑπ' αὐτῶ καθορᾶσθαι πῖρὶ πολλοῦ ἰποισῦντο, καὶ τὸ συνιληλυθῆναι ἀλυσιτιλῖς ἐπίεριον καὶ ἀπόβλητορ καὶ ταῦτα χῖρσι ἐχῖν τὸ θῆραμα οἰομένῳ, ἐκ τῆσ τῶν ἡῖσοαμένον ἀτι προσαγωγῆσ, καὶ τούσ λοιποῦσ ὑφελίσθαι πᾶντας τεκμαιρομένῳ κατὰ μῖκρόν ἔνθα καὶ τι χᾶριεν καὶ πρὸς ἡδονῆν οἷον ἐπικολούθῃσιν ἰτύγγανι μὲν οὔν ὁ ὑψιφιθῆσ οὔτος διὰ πολλῆσ τούσ δηλωθέντας εὐφημίας ποιοῦμιος, ὅτι πρώτως ἐπιβαῖν τοῦ θρόνου τοῦ πατριαρχικοῦ καὶ τί ἑᾶρ ἄλλο, ἢ εἰσός, καὶ ζῆλωτᾶσ, καὶ ἄσῖουσ ἀνδρας ἐπισβοῦμιος; τῆσ σφῶν ὅσα καὶ αὐτόσ ζευκαυλίας εἶναι τερατιόμοιος, καὶ τὸ μῖθ' ἑαυτοῦ τούτοσ ἐχῖν τῶν ὁμολοσοῦμένον ἡγούμιος ἀλλ' ἰσειδῆ προῖόν ὁ χρόνος μεταλαῖν τοῦδῖ τῆν προσδοκίαν ἰλίγξισι, καὶ ἀνήνυτα ὅσα δὲ ἐπὶ ταῦτη καὶ δρᾶσισιν, οὐκίετι πρὸς ἰσάιουσ, ἀλλὰ πρὸς τούταντίον ἄσαν χωρεῖ ἐν ταῖς ἐπ' ἐκκλησίαισ

cod. I. 52. B.

ut antea plebeios multos donis assiduisque promissionibus pelliciens, quod item alibi patefactum fuit, mori suo insistit, singulos quosque et quotquot ex his poterat blande attrahens, aliisque promissis plurimis, et aureorum atque argenteorum nummorum diribitionibus, non paucis ob eum finem ex regia gaza accopis quod semet corroboret. Nihilominus exiguus oppido neque suppartari dignus ei confectus est numerus: ex his tamen aliaque omniafaria turba, dici potest coagmentatum ei fuisse episcopalem proprium coetum, qui notus praesentibus est, et posteris quoque famā innotescet; nonnullis etiam zelum veritatis summentibus ex his iconicis sermonis deformationibus. Ceterum his nihilominus artificiose peractis, primates tamen atque eminentes viri, cunctusque spectabilior clerus, peculiari studio huic resistebant, ab eodemque despicī valde gloriabantur, cum eoque convenire noxium iudicabant atque aver-sabile. Interim ille praedam se habere prae manibus arbitrabatur; et si modo primarii accederent, reliquos paulatim se capturum omnes autumabat. Qua in re lepidum simul aliquid interveniebat. Etenim hic nubicola multis laudibus praedictos ornat, cum primo patriarchalem sedem conscendit, nihil aliud nisi divinos et zelatores et sanctos viros clamitans, seque de illorum sodalitate esse iactabat, et eos sibi consentientes sine dubio aestimabat. Sed posteaquam decurrens tempus vanam ipsius expectationem arguit, et in cassum se adlaborasse cognovit, non iam laudativum sed con-

δημηγορίαις συγκαῖς τῶν εὐφημουμένων ὕβρισι καταχρόμενος· καὶ τὸ, δι' αὐτούς κατὰ τῶν ἀρχιερίων, οὓς φθάνει τηλικούτοις κολαστηρίων ἰδίαις παρὰ τοῦ βαρυτέρους ἐπινηγιῖν κανόνας κηρύττων, κίτρον πάντως εἰς τοῦτο πλειοταζούσης ἀληθείας πηλητόμος· οὐκ οἶδα δ' ὅσους ὅλως καὶ κανόνας φάσκιν πράττειται, εἰ μὴ που ἐκείνους ἐθέλει λέγειν, ὧν αὐτὸς ὡς καὶ πολλῶν ἑτέρων ἐπιουρητῆς ἀρτίως καὶ καινουργὸς ἀναδίδεικται· ἀλλὰ βραχὺ πᾶν τὸ μεταξὺ, καὶ πάλιν ἰλπιδὼν ἀπαιουρήσεις τοῦτο ἐξ ὑπολήψεως, ἢ τινων προσαχθέντων ταῖς ὑπαγοριουθείαις πολυτρόποις ἐπιτεχνήσεσιν, ἢ καὶ λόγων παρεμπιστότων ποθίν, ψιλῶν ἰχόντων δόκησιν προσελύσεως· καὶ πάλιν ἀναρρήσεις καὶ θειασμοὶ τῶν ἀνδρῶν διαφιρόντως ἐπιτείνονται· πεῖρα ἐπὶ τούτοις βαθίτα, καὶ τὰ τῶν ὑπελημμένων φροῦδα καὶ οὐδαμού· καὶ πάλιν δυσφημίαι καὶ καταρρήσεις τῶν προλαβουσῶν ἐπὶ πλείον προήκουσαι· καὶ τοῦτο μέχρι πολλοῦ ἄγιοι, καὶ θεῖοι, καὶ παῖρες, σκαιοὶ ἴσ' ἀκαθάρτως, καὶ τὸν βίον ὡς ἐπίπαν κατηνωσμένοι, οἱ αὐτοὶ παρρησίᾳ κηρυκισμένοι· ἐκίνο, ἦνικα ἂν σωσῶς ὑποληφθεῖεν ὑπὸ ζῶντι· καὶ τοῦτο, ἐπειδὴν σάφα Ἰωαννισθεῖν μὴ ὑπακούοντες· ὅκνῳ γὰρ ὅλως καὶ τὰ αἴσχη τῶν ὕβριων παραθεῖται, μὴ σποτι σφᾶς λοιδορεῖσθαι δόξαιμι καὶ αὐτὸς ἐξ ἐπιτήδεις ἴσασιν οἱ καὶ τὸ πρὸς ταῦτα τῆς γλωττῆς τοῦ ἀνδρὸς μεμαθηκότις ἀκρατῆς καὶ ἐλευθέρου, καὶ δι' ἐκπλήξεως εἰς ὅσον δὴ καὶ προειληλύθει ποιοῦμενοι· καὶ τοῖς

not. l. 1. 2. 2.

πρ'. Ὁ λόγος δὲ καθ' ὅδον οἷον προβαίνων, ἰφ' ἕτερον τῶν καὶ ὀρθωμάτων ὄραμα, θαυμαστὸν ὅσον καὶ διαβόητον· ἐπειδὴ πολλοῖς ὁ Ἰωαννῆς ἰσαχοληθεῖς μηχανήμασι, καὶ πολλὰς ταμῶν ἀτραποὺς, οὐκ ἔσχη ἐπὶ τοῖς ῥηθι-
rium potius morem induit; et in ecclesiasticis concionibus, crebris antea laudatos concivis insectari coepit: et contra episcopos quos nuper tot poenarum generibus exercuit, graves inculaturum se canones minitari, quia stimulo scilicet victricis veritatis compungebatur. Nescio autem quos plane canones innuat, nisi forte illos dicere velit, quos ipse itemque alios multos nuper novos procedit. Sed post intervallum spes huic rursus oboritur vel ipsius mera opinione vel nonnullorum intentatis artificibus, vel etiam ex auditis aliunde rumoribus, tenuem accessionis expectationem facientibus: rursus ergo laudes et eximia illorum hominum encomia. Sed mox altius experimentum, et omnia vana comperta; denuoque obrectationes et maledicta, praedictis laudibus reapse iustiora: sancti et divi et patres; mox iidem improbi prorsus et in omni vita damnabiles audacter dictitabantur; illud quidem, quotiescumque annuere tantisper viderentur; hoc autem, statim ac minime eos obsequi manifeste appareret. Piget autem turpitudines conviciorum referre, ne illis quasi libens conviciari et ipse videar. Sciunt qui in his quoque intemperantiam et libertatem hominis exploratam habent, et quousque progredi soleat mirantur; posterisque haec transmittere non negligent.

86. Sed iam oratio nostra itinere suo pergens, ad aliud egregium facinus accedit, mirum sanc et famigeratum. Postquam multis praeclarus hic machinationibus tempus impenderat, multasque semitas secuerat, nec tamen suum cum praedictis

σι πειρατῶσαι τὰ τῆς προδίσσεως, τούτους μὲν συμβαίοντας ἰληφίται, ἑαυτὸν δ' ἐντεῦθεν μὴ μόνη δυναστεία θαρρῆν ἐπιδείκνυσθαι τί ποιῆ; σοφὸν ἕτερον ἱκνυοῖται λίαν καὶ δυσασίβητον βούλευμα, κοινὴν ἄλλοις θίσθαι, κἀκίηνα ἐν αὐτῇ διασπράξασθαι, οἷς οὐκ ἂν εἴη μὴ τὸ πᾶν γινέσθαι κατὰ γνώμην αὐτῶν καὶ οἱ εἰς τοῦτο κοινῶσι καὶ συλλήγορις ἰκίνοι καὶ πάλιν μεθ' ὧν, καὶ δι' ὧν, ἐκβιβηκώς ἰδεῖν ἅπαν ἰσχυροὺς καταθύμιον, οἱ περιβλεπτοὶ τῶν ἐν ἀνακτόροις ἱταίρων, οἱ σθιναροὶ, καὶ κραταῖοι, καὶ ἀπρόσμαχοι, καὶ πᾶν θ' ἀπλῶς περιάγοντες ὡς βιβούληνται, τούτοις ἴαχος ὅσον βασιλικά πανταχοῦ κλιύσματα κατὰίεμπονται, τοὺς αὐτῶν τι, καὶ τοῦ περὶ ὧν ὁ λόγος τάγματος, παρακλιυόμενα μὴ μιλλήσαντας ὁπωσοῦν, εἰς ἓνα χῶρον σπουδῇ συνθραμῆν καὶ ὁ χῶρος τὸ Ἄτραμύτιον 1) Γίνεται τοῦτο καὶ πάστις εἰς ταυτὸν συναγίρονται ἴτα τί; λίαν ὑψηλῶς καὶ ὑπερφυῶς, καὶ οὐκ ὡς ἂν τις οἰηθεῖη τῶν χαμιρῶν, τὸ ἀμφισβητούμενον διαλύσαι παραθαρρύνονται, καὶ πρὸς τὸδε συμφωνίας συνέρχονται. Θυματηρίου καινοῦ σφρηλατηθέντος, τῶν ἀγνῶν ὡς εἴη καὶ ἀμολύτων καὶ πεπυρωμένων ἀνδράκων ἴσων ἐμβληθέντων, χάρτας ἐπ' αὐτῶν σπινθηρακίζόντων παρ' ἱκατέρων τεθῆναι μερῶν καὶ οὐκ ἴσται πάντως οὐχ ὅπως ἐν τούτοις μίγα τι, καὶ τῶν κομιδῆ παραδόξων τειλοσιουργηθεῖη τραπῶς· εἶπερ κατὰ προφανοῦς κακίας τῆς προβάσεως ἐκκλησιαστικῆς ἔργασίας, τοῦ συνδήματος τὸ κεφάλαιον, ἀμφοτέρων κατ' αὐτῆς διατεινομένων ὑπερβαλλόντως μαχίσασθαι· τῶν μὲν κα-
θαρῶς καὶ ἀπὸ πρώτης εἰπεῖν ἰσβολῆς ἄχρι τίλους, καὶ παρὰ τοῦτο παρ'

cod. E. 52. B.

negotium conficere potuerat, ut omnes congregatos caperet, seque non sola potentia nixum demonstraret, quid agit? Aliud valde astutum nec facile praevisum inventum excogitat, generalem videlicet indicendi conventum, ibique eam rem peragere, quam aliter ex sententia sua non erat conclusurus. Consilii huius particeps adiutoresque fuerunt illi, quibuscum et per quos elatus quodvis volupe explere poterat. Hi erant nobiles in aula regia amici, validi, potentes, inexpugnabiles, cuncta ad suum libitum circumagere soliti. Per hos ilico regia quaquaaversus edicta mittuntur, quibus cuncti, quos de praedicto ordine diximus, absque ulla mora iubentur in unum locum festinanter concurrere. Erat autem locus Atramytiun. Fit hoc, euclicque una congregantur. Deinde quid? Alte admodum et supernaturaliter, quomodo nemo terrae incolae existimasset, controversiam adgrediuntur solve, idque voto concordi deliberant. Thuribolum novum malleo nuper elaboratum, ut purum impollutumque esse appareret, ardentibus introductis carbonibus replent, chartasque supra dictas prunas ab utraque contenduntium parte iniiciendas esse decernunt; nec defuturum mox grande aliquod et insigne prodigium. Etenim contra manifestam nequitiam initi ecclesiastici negotii, quod erat foederis caput, utriusque partis homines enixe pugnant; aliis quidem pure a primo ingressu ad finem, ideoque sibi primatum iure vin-

1) Cententia haec (cuius causa fabula stramytena excogitata fuit) non erat later Romanorum studiosos val osiores, sed inter Arseniauos et Iosephianos quorum utraque pars patriarcbam de proprio costu eligi volebat aduersus Cyprii ambitionem. Res stramytena narratur etiam a Pachymere in Andronico lib. I. 22.

αὐτοῖς εἶναι τὸ πρῶτεϊον ἐυλογουμένων τῶν δὲ εἰ καὶ μὴ πρώην, ἀλλ' οὖν μὲδ' ὕστερον ἰσχυρὰ διδρακίνας, καὶ ἔτι μᾶλλον θράσας δινισταμένων, ὅσα καὶ δυναμίων τὰ μάλιστα, καὶ διὰ τοῦτο πᾶσιν ἀξιοπαράδικτων ἐπὶ τῇ ὑπεροχῇ καθισταμένων τοῦ ἀξιώματος· ἐφ' ᾧ καὶ τὸ πέρασ τοῦ κατανημάτος· ὡς εἰ μὴ ἱεστέροις οἱ χάρται, παννυχίοις δεήσαι προσηκίμοις τοῦ θυμιατρίου ἐντός, πόμασι καὶ σφραγίσιν ἀσφαλῶς κεκλισμένου καὶ μετέπειτα διανοιουμένου, σώσι καὶ ἀβλαβεῖς κτηθεῖν, ἄμφω θαυμαστοὶ καὶ λαμπροὶ, καὶ παρὰ Θεοῦ κἀνταῦθα λαβόντες τῶν πόνων ἀξίας ἐπικαρπίας προβάλλουσαι· οὐκ ἐπὶ τὸ διχονοεῖν, ἀλλὰ τὸ ὁμοσεῖν πρὸς ἀλλήλους αἰρήσονται· ὅφ' ἐπὶ κατηγμένῳ τῷ ἐφ' ᾧ ταῦτα μὴ ἀμφιδοιζόμενοι τὸ ἀπὸ τοῦ δι μὴδὲ τι· εἰ δὲ τοῦ ἐνός καταναλωθίτος, ὁ ἕτερος ἀσινὴς φυλαχθείη, εἰ μὲν τοῦ ἐγγύς ἐπισσημασμένου τὸ αὐτὸ καὶ πάλιν ἐσιταῖ φαίην δ' ἂν ὅτι καὶ μᾶλλον παρόσον πρὸς τῇ ὑποταγῇ, καὶ αἰσχύνην οἱ τοῦ ἑτέρου μέρους ὀφλήσουσιν· εἰ δὲ τούτων ὁ ἀδειγὴς ἐρεθείη ἰκαίνοι δὲ ὄπυρκολυθεῖς, ὕποχωρήσαστος παριουθός, τὴν νικῶσαν οὗτοι δεόντως ἀποίσονται, καὶ τὴν ἐκκλησίαν ὁ κυβερνήτων ἐξ αὐτῶν ἀναμφιβόλως ἀναφανήσεται· τούτων οὕτω συτθεμιμένων, καὶ ἀτιλοῦς ἔτι τῆς διαιρίσεως ἀναφανομένης, κατὰ τὴν εἰς θεώ-
cod. l. 14. a.

dicantibus: aliis autem etsi non ab initio, sed postea fortia agentibus, et adhuc magis agere paratis, eeu qui plurima vi pollerent, ideoque cunctorum iudicio in sublimi gradu constituti fuissent. Ergo siquidem chartae ab utraque parte iniectae, non sine vigilibus tota nocte precibus, intra thribolum operculis et sigillis bene conclusum, et deinde apertum, incolumes indemnesque servarentur, ambae partes habeantur mirificae et spectabiles, et a Deo nunc etiam dignum laborum praemium consecutae; nec ulterius dissentire, sed concordare invicem decerneret sub uno duce, de quo nemini deinceps dubitare liceat. Quod si una charta consumpta, altera indemnis permaneret, si nempe illa proxime signata, eodem statu fuerit, zio utique, praeter subiectionem, opprobrio quoque qui sunt in contraria parte adfectum iri. Sin vero ex his alterutra charta intacta comperietur, alterius autem partis exusta disparuerit ilico, victoriam ii merito consequentur, et ecclesiae ex ipsorum numero gubernator absque dubio deligetur. His ita de compecto decretis, imperfecta adhuc discriminatio erat ad alterutrius sortis necessarium exitum: nam si utrique chartae comburi contingeret, quid deinceps foret? hoc enim definiendum supererat. Cyprii sane adaeclae probe sciebant, quid hoc negotii esset, et quinam futurus exitus; foederis nimirum futuri hoc signum habendum. At contrariae partis alumni, foedus hoc qualecumque in mentem recipere, nedum verbis confirmare, absurdum inauspicatumque iudicabant, eeu non liceret, nec prodigiosum quid fieret extra susceptum propositum, cuius causa certamen tan-

ἀπάσιον' ὡς οὐκ ἔξόν ὅλως μὴ τιράστιον οἶον συμπετρανθῆναι παρὰ τὸ τῆς ὑποθέσεως, καθ' ἧς ὁ τόσος ἀγὼν εἰς κακίαν ὁμολογούμενον ὅμως τῶν ἄλλων τὸ μὴν τὸ τοῦ αἰτουμένου ἀναγκαῖον προβαλλομένων, τὸ δὲ καὶ ἄλλως ἀντιπαγόντων ἡπίως, ὡς οὐδὲν τὸ κωλύον εἰ τοῖς συμπεφωτημένοις ὑποθετικῶς καὶ τοῦτο παραληφθήσεται, σχολῆ καὶ μόγις ἰσκαουοὶ καθίσταται καὶ αὐτοί, καὶ ὡς τὰ τῆς διενέξιως ἀποθέσθαι' καὶ εἰ τοῦθ' οὕτως ἀποβαίη, συγκατατίουσαι καὶ τὸ ἔξῃς ἰμπεδύσεις στερῆσαι δι' ἰπράφην ἀσφαλειῶν ἀσφαρίζονται, μηδαμῶς τι τῶν κοιτῆ συνιπηγγιλιμένων ἀδιτηθῆναι, μετὰ τὸ καταφανὲς γινέσθαι τὸ ἐκβησόμενον' εἴτα πρὸς τὸ ἔρπον ὁρμή' καὶ πανθ' ὁμοῦ πρὸς αὐτὸ συντρέχοντα, καὶ συναμιλλώμενα' τὸ θυμιατῆριον εὐτριπτεῖ, ἢ ἀνθρακία σερρῶν, φλογιρὸν ἔνδοθιν ἀκασιράπτουσα' αἰ ἐπὶ ταύτης χαρτῶται θέσεις' αἰ ὀλοσχερίεις στάσεις, αἰ δι' ὅλων νυκτῶν ἀύσνιαί, τὸ τῆς ἰκτιτίας ἴντονον καὶ θερμὸν, τ' ἄλλα ὅποσα συνίδραμιν, οἷς ἰπομίως καὶ ἢ ἔκβασεις συναντῶ' καὶ εἰ μὴ θαῦμα, τίως δ' οὖν ὀλοκαύτωμα τὰ θείντα τίλιον δέικνεται, θυμίαμα καπνώδεις εἰ καὶ μὴ εὐώδεις, ὀλοκλήρως προσφάσει μόνη δαπανηθὲν καὶ εἰς ἀτμὸν καὶ κόην διαλυθὲν' κολὸς ἐντυθεν ὁ δι' ἐν ἢ κοιτῆ αὐτῆ παραδοξοποιία μεταλουργὸς ἄλλος, ἢ μάλλον τριπτουργὸς ἀπαράμιλλος' καὶ πῶς ἴαρ οὐ; διδικαιωμένος οὕτως ἀναφανὲς, καὶ τοῦ λοιποῦ καθιστώς μὴ ἀμφισβητήσιμος' ἐκκληρωταὶ τῶν συνθηκῶν οἱ συνθέσιμοι προσάγουσι, διδῶσιν ἑαυτοῦς, ὑπέκουσιν, ὑποτάσσονται' ἐξαιρείται τοῦ μέσου σκάνδαλον πᾶν' ἀπορραπίζεται τὸ ἀμφιρίπτει' τὸ ὁμόγνημον ὡς ἐν ἀκλινηῖ καὶ παγίῳ παρῆρησιάζεται' καὶ τὸ τοῦ σπουδάσματος ἐφίτον, ὡς εἰσταθὲς λαμβάνει συμπέρασμα.

πζ'. Καὶ τὰ μετὰ ταῦτα, τίνα; εἰ κατορθώματος ηλικιούτου χωρὶς, εἰ

tum nequitiae vertebatur. Simul vero aliis postulati necessitatem ingerentibus, et clementer etiam urgentibus, quasi nihil obstaret, quominus id quoque ad concordata hypotetica adsumeretur, aegre ac vix illi pariter consentiunt; et ut discordiam omitant, si haec ita evenerint, annuunt. Et deinde firmas promissiones per scripta testimonia fiunt, nil quod communiter conventum fuerit abolendi, postquam rei eventus patefactus sit. Mox ad opera incumbitur, cuncta simul idonea conferuntur, thuribolum paratum, carbones enulati qui flammam intus lactabant, snper bis chartae impositae, perpetuae stationes, noctes totae vigiles, precum instantia et fervor, et alia his comitantia; quae conveniens exitus subsecutus est. Et si minus miraculum, certae impositae chartae perfecti instar holocausti fuerunt; thymiama fumosum, si minus odoratum, solo tactu totum consumptum, et in vaporem cineremque evanesceens. Hinc magnus evadit ille cuius gratia hoc commune prodigium, grandium rerum auctor novus, vel potius thaumaturgus incomparabilis. Quid ni enim? sic comprobatus apparuit, et posthinc praesal non dubius. Ad rei conventae executionem, qui pacti fuerant, adsunt; semet tradunt, obedinnt, subditi fiunt; omne de medio tollitur scandalum, excluditur titubatio, concordia secure et firma fiducialiter creditur, totiusque moliminis studium stabilem sortitur conclusionem.

87. Quenam vero posthinc evenerunt? Si absque hoc facinore, nondum edito

τοιαύτης μίμης τελειοθείσας θαυματουργίας, εἰ μὴ οὕτως ἡδρασμένου τοῦ ἐν τούτοις ἡγμονεύοντος, τοσαῦτα πέπρακται καὶ διήνυσται παρ' αὐτοῦ, πῶς ἔμιλλιν ὁ τοσοῦτος τῶν ἡμεῖσιν μετὰ μεγάλην οὕτω σύστασιν ἑαυτοῦ καὶ βεβαιοῖσιν ἐπὶ μεγάλοις καὶ ἀξιώγαστοῖς ἀποτελείσμασι· μὴν τοι γὰρ καὶ οὐκ ἤρμεν· ἀλλ' εὐθὺς μετὰ τῶν ὧν ποιήσῃσιν ὑφ' αὐτὸν ἐπιστοιβάξωμεν τὰ κατ' αὐτοῦ οὐ τὸν θρόνον ὑφαρπάσας αἰρεῖ, πάντας ὑφ' ἐν ἀπαξιαλῶς καθαιρεῖ τοὺς κανονικᾶς ψήφοις καὶ χειροθεσίαις παρ' αὐτοῦ χειροτονηθέντας ἐν ἀρχιερεῦσι καὶ ἱερεῦσι, καὶ λιβουρικῶ διακόνων πληρώματι· καὶ δευτέρᾳ πληθῆ τοὺς τῆ προτέρᾳ ἰκαλοειφθέντας μετέρχεται· καὶ ἀπωθίεται πάνταν καὶ ἀποσκορακίζει ὡς βδελυκτούς· καὶ λαμπρὸν τοῦτο βραβεῖον τῷ λαμπρῷ πρυτανεῦσι μεγαλοουργήματι, παράδοξον ἐπὶ παραδόξῳ πρακτικῷ κανόνι τούτῳ ἐκθίμενος, καταδίδει τοιαύτην πᾶσι τοῖς διηπείλμενοις ἐπάλοτα, πλὴν τινων ὀλίγων πάνυ ἱσραρχῶν, ὡσεὶ δύο ἢ καὶ τριῶν οὓς ἠβούλετο, καὶ οὓς περιποιήσασθαι διομολογίῃ, καὶ λοιπῶν ἱσρατικῶν προσώπων ὄροις ὠρισμένοις θεωρουμένων· τὰς διαστολάς καὶ ταύτας προσφυσᾷ ταῖς ἰτέραις ἐφαρμοσὰς νομοθεσίαις, ἐκ τῆς ἥς ἔσχεν ἰσχυκλίου τῶν μαθημάτων παιδείσεως· ἴδει γὰρ ξηνακούστων ἐνεργηθέντων σημείων, ξηνακούστους προαχθῆναι καὶ ἀποφάσις, καὶ θισμούς· καὶ μὴ μί τις οἰκοθεν ὀνομάζειν ἀστέισμῷ χάριν τὸ καιρὸν ἔργον τοῦτο ταῖς ἴων λέξιων ἰερμῆναις οἰήσαιντο· οὐ γὰρ ἡμεῖς, αὐτοὶ δὲ μάλλον οἱ κατορθώσασι τοῦ τὸ τοιοῦτον οὕτω διαγορεύειν διδάσκαλοι διαπύριοι, θεοσημῆαι ἔστιν οὐ γέγραφοτες, καὶ μέγα λόγος οὕτω καλίην εἰς ἐπικροῦν οὐκ ἀπαξιώσαντες· ἴσασι γὰρ μονοῦ πάντες, ἐπὶ τῶν διεηγουμένων οὐδὲν ἀποκεκρυμμένον ἡμῖν, ὅτι μὴ κἀταφανὲς πάντῃ καὶ ἰγνωσμένον, τὴν ἐκ τοῦ

cod. l. u. a.

tanto prodigio, si re huiusmodi adhuc ducatu suo non patrata, hic talia agere ac peragere potuit, quomodo inquam talis vir nunc quiesceret post tantam sui commendationem et confirmationem magno miroque cum successu? Profecto non quiescit, sed statim cum sibi subiectis globatim contra illum irruens unque sedem usurpaverat, cunctos ad unum simul deponit, qui canonicis suffragiis et electionibus ab illo ordinati fuerant, episcopos videlicet, sacerdotes, cum administratorio diaconorum cum cetera. Deinde secundo ictu, eos qui primum evitaverant, aggregitur, expellitque omnino ac protrudit tanquam profanos, splendidamque hanc palmam splendido suo addit fascinori, miraculum supra miraculum patrans, canone hoc proposito, quo tanta damnatio praedictis inferebatur; paucis aliquot exceptis sacerdotibus, duobus ferme vel tribus, quos ipse voluit, et quos sibi adquisivisse fateatur, et sacris hominibus ceteris qui in finitimis montibus vitam contemplativam agebant; has nimirum distinctiones, quasi interpunctiones, egregie accommodans legum latioribus pro sua encyclica scientiarum institutione. Decuit enim inauditis patris miraculis inaudita pariter adiungi decreta, nec non canones et constitutiones. Nec vero quisquam me sponte mea, ioci causa, novum hoc opus praedicto vocabulo appellasse putet; non enim nos, sed ipsi potius rei auctores ita nuncupantur clari magistri, qui diserte miraculum scripto et elata voce sic appellare in publico auditorio non sunt dignati. Sciunt enim prope omnes narrationi meae nihil inesse, quod occul-

Ἄτραμντιοῦ τοῦ καινοῦ ἀριστίως ἐπάνοδον, ὅπως αὐτῇ μεγαλοτηρικῆς ἰερέσι-
 νι, καὶ μεθ' οἷας οὕτως εἰσέτι βοῆς καὶ παρασκευῆς, τὸ περίλυτον τῆς τοῦ
 Θεοῦ λόγου σοφίας ἀνάκτορον, καὶ τὴν τότε δημῶδη συνδρομὴν ἐκ προσκλη-
 σιως, ἢ μᾶλλον τῶν τὰς δημοσίους διενεργούντων ὑπηρεσίας, σφοδρᾶς καὶ
 ἐπιταταμένης ὠθησίως, καὶ τὰς τνικαῦτα διατόρους δημοτορίας, τὰς ἰδία-
 σκουούς καὶ λεπτομερεῖς ἀφηγήσεις, τὰς διαταγὰς, καὶ τὰς ὑποθήκας ἰσρά-
 φους τε καὶ ἀγράφους, ὅπως τὸ πᾶν τῆς συγκροτηθείσης συνόδου θείῃ καλῶς,
 καὶ πάντες ὑποταγεῖν αὐτῶ, ἐν οἷς καὶ ἡ Θεοσημία διαβρήθην κρυπτομένη
 καὶ ὡς οὐχ ἔξει τις ἐκ' ἀδείας τουτίνδε τὸ παράπαν ἀποδίστασθαι ἴσασιν
 ἀληθῶς καὶ ὅθεν οὕτω μοι τὸ λίβειν καὶ Γράφειν τὸ τελειοθῆν, εὐμαθῆς ἔχου-
 σι καὶ εὐμύητον.

cod. l. 65. b.

πῆ. Ἄλλὰ τὰ μὲν περὶ τῆς συμβάσιως τῶν ἐπιϋθιν ὑψηλῶν ἀνδρῶν,
 καὶ τῆς ἀσφαλοῦς ὁμονοίας, ὅπῃ περ ἐπιτλῶς ἐτι λέγει, καὶ πειρασμῶν
 οἷον ἀποκαθίσταται, τῶ καταλλήλῳ τόπῳ προῖον ὁ λόγος ἐρεῖ· τῶν δ' ἄλ-
 λων ἀγῶνα τοῦ τροπαιοφόρου τοῖς ἔξαισις ἄθλοισ ἐπὶ τοῦ μέσου παρα-
 γίειν προτρύνεται· βούλομαι μὲν εἰπεῖν τελευταῖον, ἅτι τοῖς μὴ κόρον ἐκ τῶν
 καθ' ἡμέραν καινουργουμένων λαμβανούσης καχίας εἰς ἄκρον ἰκόμιον· πεῖθι
 δέ με μηδαμῶς τοῦτὶ καταφάναι, τὰ καθ' ἑκάστην ἄλλα ἐπ' ἄλλοις τῶ
 εὐ-
 ρετῇ τούτων εὐρισκόμενα καὶ καινοτομούμενα φοβερὰ καὶ περίπυστα· ὅμως ἴσ-
 χατον πρὸς τὸ παρὸν λογικὸν ἰγχιρῆμα δομάσαι, εἴη ἄν μοι οὐκ ἀπει-
 κός, ἐνθεν ἔχοντα τὰς ἀρχάς. Τῆς οικείας ἀπνῶς ἀπειληλαμένους καθείδρας,
 καὶ τῆ πόλις Προυσάϊων ὑπερόριος ἀφιθίμιος ὁ ἐν ἀρχιερεῦσι Θεοῦ χαριζώον-
 μος, ἐξ ἀρχῆς ἢν μελίτην ποιοῦμένος ἀπαραίτητον, ὡς μοι προῖοπέκρου-

tum ait. Nam manifestissimus etiam fuit atque notissimus ille ex Atramytio novi herois
 redivit, quamque fuerit magnificus, et qua cum acclamatione atque apparatu in-
 gressus sit in inclytam sapientiae Dei Verbi basilicam, quam studiosae concitatus po-
 puli concursus, aut illorum potius qui populi vicem gerebant, quam violentus et
 imperatus ad haec impulsus. Tunc clamosae conciones, tunc ornatae accurataeque
 narrationes, tunc ordinationes dispositionesque scriptae et non scriptae, ut omnia
 celebratae synodi acta rata haberentur, cunctique ei morem gererent: inter quae
 miraculum quoque illud disertè publicatum fuit; et quod nemini in posterum fa-
 cultas foret ullatenus dissentendi. Sciunt enimvero unde haec facta narrare et scri-
 bere mihi licuerit; recte inquam id noverunt et consci sunt.

88. Sed enim quae pertinent ad conventionem cum seductis illis hominibus ini-
 tam, atabilemque concordiam, quae iam plane dilabitur, paeneque finem attingit,
 idoneo loco reliqua nostra dicit oratio: nunc luctam aliam nostri triumphatoris cum
 eximia praemiis in medium adducere festinat; extremum dico et summum non sa-
 tiatae quotidianis novitatibus nequitiae facinus. Suadebant quidem mihi ne hoc in
 lucem proferrem, eae quae quotidie sibi succedunt inventoria huius excoGITationes,
 et terribiles famosaeque novitates; nihilominus ut postremum hoc nuncupem verbale
 facinus, non est inconveniens, cuius iam narrandi initium facio. Pulsus a propria
 sede, et in urbe Prusa exulans pontifex Dei Iohannes, hoc ab initio firmum ba-

σται, ὅπως ἂν μικρὸν τοῦ τοσούτου λωφθήσαντος κλύδωνος, εἰς μίσους αὐτὸς καταστὰς τοὺς αἰτίους καὶ διετριβιστὰς παρρησιάσαιτο τὴν ἀλήθειαν, ὡς ἐπὶ ἀφορμῇ χρηστῆς καὶ Θεοφιλοῦς πραγματείας, τῆς τῶν ἐκκλησιῶν οἰκονομηθείσης ἁπλῆ φημι συνιλιούσιως, ἀθέμιτα εἶναι δρώντες καὶ ἴκτοπα· καὶ διαβολὰς ἐπὶ διαβολαῖς χαιρικάκως ἀρτύοντες, καὶ εἰς μέγα σκαιωρίας ἱπαύροντες, καὶ ὡσαύτῃ μόνον ὀλίγης ἀθείας τυχὼν κατορθώσαι θνηθείη το σπουδαζόμενον καὶ λαλῆσαι ὡς βουλευτὸν, ἀλογῆσαι μετίπιπτα πάσης ἑλισσομένης κακώσεως, καὶ εἰ τῶν λίαν ἀφορητῶν, καὶ τῶν εἰς θάνατον ἔχων οὖν αἰεμίριμον τήνδε μελίτην, καὶ τὰ τῆς τρικυμίας καθεκασμένην μανθάνων ἐπιχειρόμενα, καὶ μᾶλλον τοῦ δυναστεῖα κατασχόντος, ἕξούτου τὴν ἐκκλησίαν ἢ τυραννίς ἐπιχωριάσειν, ἐπὶ πλείον μὲν ὅσον ἐντιῦθεν ἁπρὸς τὸ κατὰ σκοπὸν ὑπελείφωτο· τὰ κατ' αὐτὸν εἰ εἰδὼς εἰς ὅσον ἀποπίας προухώρησαι· πρὸς δὲ εἰ τὸ καθήμεραν τουδὶ καὶ τῶν ὑπασιπιστῶν σκαιουργίας τὰ τῆς ταραχῆς ἐπιτείνεσθαι ἀφορῶν, διηγορεῖτο τίνα ἂν μεταχειρισάμενος μόνην δόξην τῷ ἐπιτῷ παριστήξιν· πολλὰ γοῦν διασηθεῖς, μόλις εὐρίσκει τὴν τοῦτο θέσασσαν μέθοδον, καὶ πρὸς αὐτὴν εὐθαρσῶς διανίσταται· ἐπιστολὴν οὐκοῦν ἰχαρατί· ἐγκύκλιον, καὶ διασπείρει ταύτην ἀπανταχοῦ, δικαστήριον δὲ αὐτῆς ἐκκαλούμενος, εἰς κοινὴν ἀκρόασιν θεῖναι τὰ κατ' αὐτὸν ἕξαιτούμενος· καὶ διτῆσαι ὅπως ἐπὶ διαφορᾷ μὲν δογμάτων αὐτὸς διαβάλλοιτο, ὅπῃ δ' ὁ τὸν οἰκίον ὑφελόμενος θρόνον, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τὰ τῆς διαβολῆς συνιστῶντες πολυιδούς κακίας προέκοψαν καὶ τοῦτο ποιῶν πρὸ τοῦ τὴν ἐν Ἀτραμνίῳ συγροτηθῆναι περιλάλητον σύνοδον.

πβ'. Τῆς οὖν ἐπιστολῆς πανταχόσε δίκτουμένης, ἐγκρατεῖς αὐτῆς καὶ οἱ

buit propositum, ut a me superius subindicatum fuit, statim ac parumper tempestas tanta deferbisset, medium se constituens inter accusatores et provocatores, confidenter veritatem defendere, more boni ac religiosi tractatus de procuranda ecclesiarum unione, ante quam enormis et insana fierent, et hi calumnias calumniis addentes in magnum perversitatis barathrum delaberentur. Quod si exiguam saltem facultatem impetraret voti sui exsequendi libereque loquendi, neglecturus erat deinceps quietis mali sibi eveniret, quantumvis intolerabile vel etiam mortiferum. Igitur cum hanc curam semper mente revolveret, et procellam quotidie consurgentem cerneret, praesertim ab eo qui potentia nixus perstabat, ex quo ecclesia tyrannide premi coeperat, magis adluc ad scopum hunc se intendebat, res illius in quantam indignitatem venissent probe cognoscens; praetereaque quotidie videns, Cyprii eiusque satellitem improbitatibus colluviem malorum increscere, aestuabat animo quemnam nancisceretur consequendi voti aditum. Multis itaque consideratis, vix denique invenit huius rei expediendae rationem, quam animose amplexus est. Epistolam ergo scribit encyclicam et quaqueversus diffundit ad iudicium provocans, atque ut ad publicum auditorium causa deferretur postulans: demonstraturus, quomodo de dogmatum diversitate accusaretur, et quousque is qui eius sedem invaserat, eiusdemque ad saecula calumniis struendis ad multifariam perversitatem prorupissent. Idque egit, ante quam illa Atramyti congregaretur famigerata synodus.

προσευχῶς διηλιμμένοι καθίστασθαι' καὶ παραυτὰ πρὸς τῆ τῶν ἐκκλησιαστικῶν κατοχῇ, καὶ τὰ τῆς σωματικῆς δυναστείας αὐχρῶντις λόφοις, οἷς μοι πλειστατικῶς διήϊλλται, τοὺς τῆρῆσι καὶ φυλακαῖς τὸν στείλιαντα βαρυτάταις τῆρῆν καθίζοντας ἐν τῆ ὑπερορῆ ἔξαποστῆλλουσι, ἐξ ἑκατέρων τῶν ἐν ἀρχαίοις ταῖμάτων ἀπολεξάμενοι' ὡν τοῖς μὲν ἐκ τῆς ἡμετέρας οὐσι φυλῆς ἢ προσηγορία παραμοναί, τοῖς δὲ ἐξ ἰθνηκῆς καὶ ἀλλοδαπῆς βάρσχοι προσηγορεῖται' καὶ πρώτῃν αὐτῶ δικαστῆρου τῆνδὶ Ἐύρατ ἀνοίγουσι, μηδαμῶς ἐπ' ἀδίας ἔχειν τῶν ἀπάτων διομλῆσαι τινί, μὴ διαμνύσασθαι' καὶ ἦν οὐτω τὸ λοιπὸν ἰσχυρῶς φυλασσόμενος ἐπι δὲ τῆς ἀσφαλείας οἱ φροντισταί, καὶ τὰ κατὰ τὸ Ἄτραμύτιον διανύσαντες ὡς διδῆλωται, πρὸς τὴν Βύζαντος ἐπατήκουσι, σέψει καὶ πάλιν τὰ τοῦ φρουρουμένου διδάσαι, συρωτῆσι ὅπως ἢ παρ' αὐτοῦ πιμφθῆσα ἐπιστολὴ διαδράμοι πάντα σχιδόν, καὶ ὡς ἀφ' οὗ στείλιῃ συγχρῶ παραγκῆτος καιροῦ μὴ διαλίποι οὗτος περιφανοὺς ἱτὸς καθιρμῆνος καὶ πολυανθρῶπου σιμνίου, τὰ αὐτὰ καὶ αὐθις ἱπιβοώμενος τῶν μοναχῶν εἰς ἐπήκοον, τῶνδὲ μὴ παραχωρουμένων πλοισάσαι τὸ σύνολον ἐνθῆν τοι καὶ τὸ πᾶν δράσειν δυνάμενοι ὡς βεβούληται, ἤθιλον μὲν μεταστῆλασθαι τοῦτον, καὶ αὐτοπαρόντα καταδικάσαι, ὡς ἂν ἐυφρόσωπα σπᾶττειν δέξαιεν τοῖς σολλοῖς ἐννοούμενοι δ' ὅποια τοῦτω τὰ τῆς προθίσιως, ὡς λαλῆσαι μὲν παρῆρῆσια, καὶ διαλιχθῆναι πηρὶ ὧν ἔχει ἐρεῖν, καὶ δειμαίνοντις μὲ ποτι καθαρῶς ἐντυθῆν ἀλλοιωθῆν, ἄπειρ ἢ φῆμη σφῆσι κραταιωθῆσα πατοῖσις λόφοις καὶ ἴρῆοις εἰς διαβολῆν κατ' αὐτοῦ διισιδάσαι, καὶ πρὸς τοῦτοις ἴλιχον τὸν περὶ αὐτὸν, οἷς πολυσχιδῶς καὶ πολυλιχτικῶς ἑαυτοὺς εἰδοῖεν μιτληθῆν τὰ τῆς ὑποθίσιως, τὸ μῆτακαλίσασθαι ἀνεβάλλοντο' καὶ ἦσαν

89. Epistola igitur per omnem locum delata, ea potiantur etiam illi de quibus proxime diximus; statimque praeter ecclesiasticarum rerum occupationem, corporali quoque sua potentia gloriantes, verbis quae ad me saepissime delata sunt, homines qui epistolae auctorem custodia durissimoque carcere tenerent, ad exilium locum mittunt ex utroque palatino ordine delectos; quorum qui de nostro genere sunt, appellantur vigiliae; qui autem ex ethnica vel quavis regione, baranchi dicuntur. Atque hanc primam patriarchae nostro ianuam ad tribunal patefaciant, nempe ne ullam colloquendi cum aliquo copiam habeat, nec quicquam significandi. Ac de reliquo valide custodiebatur. Postquam qui custodiendi illius curam gerebant, negotium suum Atramytii confecerunt, ut diximus, Byzantium revertuntur, captivi hominis negotium nova consideratione disquirunt, et quomodo missa ab eo epistola ad omnes dimanasset. Et ne post illam missam multo iam transacto tempore, hic insigni ac numero in clauso monasterio eadem ad aures monachorum recineret, dant operam ut his ad illum aditus non pateret. Exio cum omnia pro libito agere possent, volebant equidem hunc ad se vocare, praesentemque condemnare, ut aequa facere multitudini viderentur: sed mox reputantes, quale huic argumentum prae manibus esset, quam loqui promptus et disputare de iis quae adsereret; timentesque ne hinc liquido perverterentur, quae ipsi diffamatione constante, omni verborum et artificii genere, causa ipsius accusandi vulgaverant; praetereaque refutationem formidantes

ἰσὶ τούτῳ μέχρι πολλοῦ φροντίσι συγκατῆ διαμεριζόμενοι ἱρήμην μὲν οὖν ἰστώσιν αὐτοῦ τὰ πρῶτα καταψηφισασθαι, μὴ δεῖν ὅλως ἐνδομηκέναι τομίσαιτες, καὶ τὸν εἰς τοῦτο τόμον συντίβηται κάπειδὴ πρὸς ὑπογράφας ἔκαλιῖσθαι πάντας παρισκυιάζοντο, καὶ τὸν περὶ τούτου λόγον ἰποιούντο πρὸς τὰ ἀνάκτορα, ὅθεν ἰσχύς ἅπανα σφίσι, καὶ ἡ τοῦ δρᾶν ἰξουσία ὅσα ἂν ἔχοισιν πρὸς βουλήσις, τῶν τινες κοινολογούμενων φᾶναι προάδονται, ὡς οὐ δεῖ τοιαῦτ' ἰκείνου καταπραχθῆναι, δέχα τοῦ παραγινέσθαι, καὶ κοινὸν δοθῆναι οἱ ἀχροάτιριον καὶ ταῦτα δῆλην οὕτω θεμίμου, καὶ κάτισπουδασμένην τὴν πρὸς αὐτὸ ἀναζήτησιν ἄχρη τοσοῦτου περὶ τὸ ἰλικρινὲς τῆς ἀληθείας οἱ τοιοῦτοι ἰγνωμονήσαντες, οὐ μὲν ἰφιζῆς καὶ ἰπέκεια, τὸ μὴ παθεῖν ὑπὲρ αὐτῆς οἷα τοῦ παθεῖν προελάμεινοι· πλὴν αὐτοὺς πείθουσι τῷ τίως πρὸς οὐς ὁ λόδος καὶ μὴ αἰρουμένους ἀποστῆναι τοῦ ἰχληρήματος, καὶ μιτάμειμωτον εἰς κρίσιν ἀγαθέσθαι τὸν ὑπερόριον· καὶ δὴ τούτων ἰνὸς τοῦ τῆν πνευματικῆν ἀρχὴν τυραννοῦντος, ἀπαναινομένου μὲν σφοδρῶς καὶ ἀπείργοντος, παραθαφῆρῆνομένου δὲ βιβλαίως πρὸς ὧν αὐτῶ πᾶσα πιποθησις καὶ κραταίωσις, ὡς οὐδὲν τι τῶν ἀβουλήτων ἀποβῆναι τούτῳ συγχωρηθεῖη.

γ'. Καὶ σχολῆ κατανύσαντες, μιτάκλητος ὁ ἐν ἰερκαῖς τοῦ θεοῦ ἀρχεθύτης τοῖς ἐκ τῶν βασιλειῶν ἐπὶ τούτῳ καταμειφθεῖσι τῆ μιγαλοπόλει ἰσηδημει, καὶ παραυτᾶ τῷ πρὸ θυρῶν αὐτῆς ἰδρουμένην φορτίσθηρῶ τῶν θαυματουργῶν Ἰναργύρων ἰκλειεται, ὑπὸ τοῖς αὐτοῖς οὐχ ἦπτο ὅτι μὴ καὶ μᾶλλον φοροῖς καὶ φύλαξιν ὁπατόμεινος, μὴ θεατὸς γένοιτο τῶν ἀσάντων τινῶ, μὴ δὲ ὁμίλιας ἰλδη, μὴ δὲ ἰνυῖζιως, μὴ διὰ τινος ὁσωσοῦν τῶν παρ' αὐτὸ φερόντων τρόπων ἀφίκοιτο· καὶ αὐτὸς μὲν οὕτως ἰσὶ τῷ δικαστη-

eius, quem varie et multipliciter sciebant causam hanc tractasse; appellationem illius ad iudicium differebant: atque hac super re diu variis curis distracti manebant. Solitudinem ei primum decernunt, versari in turba non debere iudicantes, et de hac re totum componunt: cumque ad subscribendum cunctos invitassent, et eadem super re apud regiam aulam verba fecissent, unde ipsis omne robur, et omnia pro libito agendi potestas; quidam de consultoribus processerunt dicentes, non oportere talia de eo decerni ante quam praesens adesset, et publicum ei auditorium concederetur; praesertim quia ille tam publicam fecerat et contestatam huius causae questionem. Hactenus isti purae veritatis studium prae se tolerunt; non tamen postea nec ulterius, quia pati pro illa noluerunt. Interim persuadent illis, quos alloquebantur, invitis licet, a suscepto consilio discedere, et exulem in iudicium vocare: etsi unus ille qui spiritalem auctoritatem tyrannice tenebat, vehementer obsisteret ac vetaret; simul tamen firme confidens, ab iis qui totam ei fiduciam viresque ministrabant, numquam permissum iri ut quicquam praeter eius voluntatem accideret.

90. Aegre igitur Cyprio annuente, advocatur ex vinculis pontifex Dei, missis propterea ex regio palatio apparitoribus. Venit ad urbem magnam, statimque in eo, quod ante portas est, prodigiosorum Anargyrorum monasterio includitur, sub isdem, nisi forte et pluribus, custodibus vigilibusque coram spectantibus, ne cuiquam extraneo foret visibilis, ne quis cum eo loqueretur, neque alio quolibet illic modo ad eum

ρίου τάχα τυχεῖν προσκληθεῖς· οἱ δὲ γι κριταὶ καὶ ἀντίδοκοι, καὶ πᾶν εἴ
 τι τοιοῦτον ὁμοῦ, ἢ καὶ ὑπὲρ ταῦτα τυγχάνοντες, τοῖς ἀνακτόροις παραβά-
 λοντες καθικάστην βουλὰς καὶ σκέψεις ἐτίθουσι, πανημερίως ἴσθιν οὐ, καὶ
 πανυχίως αὐταῖς προσπαλαιότες, ὅπως ἂν συνίδριον δῆτα τὸ γνησόμῃνον
 ὑπὲρ τι ἑαυτῶν, καὶ καθ' οὐδ' ἢ ἀντιδικία μέλλοντες ἀποπερατώσασιν, τομίμως
 τομιοθεῖν τιλίσαι, καὶ μὴ λαβὴν τισι δοῖεν δυναστικής ὑποίτασσαι· διαμ-
 νύματα γοῦν σφίσι ἐκίθειν πρὸς τὸν ἐν φρουρᾷ καθήμεραν ἐπίμποντο, πᾶν
 τὸ κατὰ σκοπὸν περιωμένους μαθεῖν· ὃ δὲ ἦν οὐδαμῶς ἀποκρύπτων, ἀλλ' ἐξ-
 αγγίλλων ὅσα καὶ μόνη τῇ ἀληθείᾳ θαρρῶν, καὶ μὴ τὸ μόνος εἶναι πρὸς
 ὅλους εἰς ἀντικατάστασιν διδιδῶς· ὃς καὶ βίβλος ὄπτην, ἢ ἐν τῇ ὑπεροφῇ
 λογογραφεῖ, καθ' ὧν οἱ τοῦ μέρους τῶν εἰρημίων κισφαλωδῶς ἐν δόγ-
 μασι κατ' αὐτοῦ συντεθείκασιν, τοῖς μεταστειλλομένοις πρὸς αὐτοὺς, ὡς τῇ
 βασιλευσῆ μόνον προσπελάσει πίπομφιν, αἰεὶ καθάδηλα τὰ οἰκία ποιῶν οὐχ
 ὑποστελλόμενος· ἡμῶν μὲν οὖν ἐπὶ πλείστον παραδρομῇ, πυκνοῖς οἰά τισιν
 ἀκροβολισμοῖς ταῖς ἐκ τῶν ἀρχίων ἀγγελίας ἐβάλλετο, διευτῶς ἀπειλούμε-
 νος, εἰ πρὸς τὸ δικαστήριον ἀπαντήσας, τολμήσειεν ὄλιως ἐρίην κατὰ τοῦ τῶν
 οἰκίῳ θρόνον ἐπιπρόδῃσαντος· οὐ γὰρ ἔξει πλέον ἐπ' ἀδείας ἐγκλιούμενος, ἢ
 τὸ ὑπὲρ ἑαυτοῦ μόνον ἐπὶ τῇ τῶν ἐκκλησιῶν ὑποθείσει ἀπολοήσασθαι, ὅσον
 βελητὸν αὐτοῖς λαλῆσαι οἷον ὀροθιτούμενος, καὶ μὴ τὸ βουλητὸν, ὡς τῶν
 γενομισμένων ὄρων ὑπερβῆναι σφίσι παραχωρούμενος, ἐκίνο λοφίζομένοις, ὡς
 αὐτοῖ μὲν οὕτως τῶν ὧν συνοδείας ἑαυτοῖς ἀνώτεροι τηρηθεῖν, καὶ προσέει
 μεγαλουρίας τῆς προΐερας περιβοητοῖερας ἐρῆσαι· ἴτο, μεγαλόνοιοι γενησοῦμοιοι

cod. E. 18. 2.

perveniret. Atque ita ille ut in iudicium eeleriter adsit citatur. Iudices autem et ad-
 versarii, et quicquid huiusmodi hominum simul erat, vel etiam supra numerum, in
 aulam venitantes quotidie consilia et deliberationes conferebant, modo tota die, modo
 etiam integris noctibus disceptantes, ut mox futurum synedrium, quod pro se et
 contra adversarios peracturi erant, legitime celebrare aestimarentur, nec ansam
 quibusdam praebarent quasi praepotentiam exprobrandi. Exploratores itaque quoti-
 die ab his mittebantur ad manentem in custodia, omnia quae scopo conferret scire
 volentes. At ille nihil omnino celare, sed ultro profiteri, uni veritati fretus, ne-
 que vereri quod solus contra omnes decertaturus foret: namque et librum osten-
 sum, quem in exilio composuerat (contra quosdam qui in praedictorum partibus
 cum essent, capitulatum de dogmatibus eontra cum scripserant) legatis illis redeun-
 tibus tradiderat, cum iam ad regiam urbem appropinquaret, publica semper sua fa-
 ciens non subtrahens. Plurimis ergo transactis diebus, crebri quasi sagittae ex aula
 regia nunciū veniebant cum minis, ne cum ad tribunal venerit, quicquam dicere
 ausit adversus eum qui ipsius sedem inscenderat: etenim haud plus libertatis habere
 iubebatur, quam ut uni sibi in hoc ecclesiarum negotio patrocineretur; sic nimirum
 tantum loqueretur, quantum ipsis praefinire iubebat; neque sinebatur pro sua volun-
 tate quasi ultra legitimis fines progredi: illudque reputabant, fore ut sie ipsi quidem
 quae sibi ad victoriam favebant conservarent, et praeterea grande aliquod opus prio-
 re famosius eederent, postquam praecleari triumphatores evasisissent.

κα'. Οὗτος δὲ τῆς προβάσεως ἐκκλησιαστικῆς πραγματικῆς ὑπερβαίνεισθαι συναπαχθεῖς, οἷς μίλλει τὸν ὑπὲρ ἑαυτοῦ ποιεῖσθαι ἀσέλογον, ἐδύνας τῶν πρὶν χαλιπωτέρας ἐσπράξῃται, ἰλλόγους πᾶσι φανσομίνας, ταῖς καδ' Ἰταλῶν ἐμολογουμέναις προλήψισι καὶ τοι τρία ἢ ἀρδιήλως κραυγάζων, ἰφ' οἷς ἰζήτι παρρησιασασθαι· τούτο τι προηγουμένως, τὸ ὑπερηγορῆσαι δὴ φῆμι ἑαυτοῦ, καὶ τὸ τῶν ἀντιδικούντα καθαρῶς ἀπιλέγξαι δόγμασι τῶν πατέρων ἐναντιούμενον, ἀδία τοῦ καδ' ἂν ὑπαπόδεικτο τοῖς πλήθεσι λέγειν, τρανῶς κίριτίζοντα καὶ τρίτον διίξαι κατὰ κανόνας ἀνείρωσ τῶν ἱερῶν ἐπιβαίνοντα καὶ ἰὶ πρὸς ἄμφω, ἦ καὶ ὅσων ἂν ἰτέρων πύπόρει, ὅς δὴ τόμος πάλης ἰστίν, οὐκ ἴδει κατὰ τοῦ ἐναντιοῦ μαχίσασθαι πρὸς ἐν δὲ μόνον τὸ αὐτῷ τι δόξαν καὶ τοῖς συμμάχοις δοτιόν καὶ γὰρ πῶς ἂν καὶ πρὸς τούτο λοϊκῆ τις ὄλων ἐλέγονι διάλιξις, ἰππρ οὐκ ἦν ἐν αὐτῇ τὸν βάλλοντα βάλλειν, οἷς ἰχιν ἐπαφίεται λόγοις ὡς βίλισι, καὶ δεικνύειν ὅπῃ ἂν ἀτοπίας ἀπάστο; καὶ μάλιστα οἷς ἰβῶα πρὸς ταῦτα διαυγῶς ἀσφῆναι τούτον παρασυρίντα τοῦ καδ' ἂν ἐπιποιθεῖ δογματίζειν ὡς ἐν προσήματι. Ἄλλ' οὕτως ἰδίδοκτο τὰ περὶ αὐτῶν καὶ οὐ δίον περὶ τούτου τὸ παράπαν μακρηγορίν προσώπων δὲ περὶ ὧν ἴδει καὶ αὐτὸν ἀνακαλίσασθαι τὸν δικασθισόμενον, τί χρῆ καὶ λέγειν; ἦ ὡς ἀσπαστὸν κἀπὶ τούτῳ τοῖς δυναμίνοις γιγίνηται· ἴνα ἰάρ π' ἄλλα παρίσω, δύο τῶν οικίῶν ἀρχιμείων ἀκροατὰς καὶ τούτους (τὸ cod. l. 12. b. πᾶν ἐπιπὶρ τοῦ αἴωνος ἐν δόγμασιν ἰσομίνο αὐτὸς ὑπῆρχεν ἀναδιχόμενος, ὅσα δὲ καὶ θεσπισμάτων αὐτος ἐκ πατρικῶν τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἰέρηνην συγκροτῖσθαι παρασπισόμενος) αἰτήσασθαι καταντῆ, λογιότῃ τῶν συναπιλαθίντων σφίσι προίχοντα, ἂν ὁ μὲν τῆς Κυζικηνῶν μπροπόλιως ἀληθῆς ἀρ-

91. Is itaque a defendendo ecclesiastico, qui erat in manibus, tractatu abductus, et ad sui apologiam redactus, acriter expostulat (quod rationabile omnibus visum est) de manifestis adversus Italos praedictis. Et quidem tria aperte clamabat, quorum sibi copiam fieri volebat: in primis ut pro se apologiam faceret: deinde ut adversarium diserte coargueret dogmatibus patrum contradicentem, et securitate loquendi placentia populo, manifeste haeresim docentem: tertio denique ut demonstraret illud secundum canones sacrilege sacra tractare. Et si contra duo vel alia quotlibet, valebat, ut certe lex belli est non oportere se aiebat cum adversario manus consentem, contra id solum pugnare quod huic bellicae auxiliariis concedendum sibi videretur. Quomodo enim rationabilis disputatio ageretur, siquidem non licebat percutientem percutere, ea quae poterat loquendo vibrare tela, atque ostendere in quantum pravitate non ruisset? praesertim quia clarisona voce clamabat, demonstraturum se deviantem illum ab iis quibus fidebat dogmatibus, tamquam obtentum. At illis sic visum fuit: neque opus est hac de re prolixius loqui. De hominibus autem, quos iudicio contententem pro se advocare oportebat, quid interest dicere? quoniam in hoc etiam arrisit fortuna potentibus. Nam, ut cetera omittam, duos de suis episcopis et quidem auditores (quoniam haec ipse totam futuri pro dogmatibus certaminis molem exceperat, patrumque auctoritates pro concilianda ecclesiastica pace exhibendū) duos, inquam, postulat, litteratura prae ceteris exilii sociis eximios; quorum unus

χιτοίμην, θάτερος δὲ τῆς Νικομήδους κανονικῆς εἰσάπαν θισμοθεσίαις προ-
βίβληται· καὶ παριούθς οἱ καὶ δοκίσιως ἄχρι τὸ συνάρασθαι οἱ φαινόμε-
νον περιέριποιτες, τοῦ μὴ παραίνεσθαι τὸ μὴ παρῆναι σφῶς αἰτίαν εὐρίσκου-
σιν· καὶ ἦν μὲν ἀληθὲς τὸ ἀπίται, ἔχρηστους γὰρ καὶ αὐτοὺς ἰποιήσαντο
μιτὰ τὴν ἰταμοτάτην ἐκείνην τῶν οἰκείων θρόνων ἐξέθεισιν· οὐ μὲν ἀδυνάτοις
τὸ παρῆναι· ῥάδιον γὰρ, εἴπερ ἠβούλοντο. Ἐπεὶ δὲ καὶ περὶ ἡμῶν ἀμφοτέ-
ρων ἐνδεδημηκίαι τῇ ἐξιστασί· ἐμνήσθη, τοῦθ' ἡμῖν συγκατακρίτου χαρτο-
φύλακος καὶ ἡμοῦ· τί καὶ πρὸς αὐτὸ διατίθεται; δρᾶξασθαι μὲν ἀφορμῆς,
ἢς κἀπὶ τοῖς ἰγγυτάτω διαληφθεῖσι μὴ ἔχοντες, ἐκάτερος γὰρ ἡμῖν, ὁ μὲν
ἐν τινι τῶν κατὰ τὴν Κωνσταντινου φροντιστηρίων, ἰδῶ δὲ τῷ ἑαυτοῦ κελ-
λίῳ, ἡρέμα καὶ καθ' ἑαυτοῦ ἐντοχολάζοις, ἴτεράν μείρχοιται· ἀλλὰ τοῦ-
τον μὲν ἐστατικώτερον πρὸς αὐτοὺς διατεθέντα καὶ σπρὶν θεωρήσαστις, τῆς
μεταβολῆς ἠνίκα πρώτως ἐπισφρησάσκις, ὁ καθ' ἡμῶν πάνδημος σχιδὸν ἐκί-
νος καὶ ἀλλόθρουος ὡς ἀμυδρῶς ἐνσημάνθη τοῖς κεινηκόσι κεινηται τάρα-
χος, ὑπὲρ ὧν καὶ μάλλον λογοιδῶς καὶ αὐτὸς ἀνεφάνη τὴν τῶν ἐκκλησιῶν
συνδρομὴν παραστῆσαι ὡς ἀγαθὸν, τοῖς αὐτοῖς διδασκαλίοις ἐπεριδόμενος,
οὐ πείρα προσβάλλουσαι, ἀπηγορευμένοι ὡς οἶμαι τὸ πρὸς ἑαυτοὺς μετατί-
ναι διανοούμενοι· ἐμὲ δὲ μὴ ἴνικαῦτα κατῆδόντες ἐσθ' ἀπὸ τοῖς οἷς τὰ τῆς
ἐπισυστάσις ἐκείνης διηγούμενοι ἐπιμνήσθημεν, ἄλλως τι καὶ πατέρα πα-
δων ἰδόντες, ἀτιλῶν ἴτι καὶ τούτων, κἀντιούθιν οἷς ἂν ἰθίλοις ἐφιελύσκα-
σθαι βιβαιοῦμοι, μίλιθιεν ἰτέρως παρασκευάζοιται· εἰ δὲ καὶ λοιποὶ πρὸς
τοῦτο λόγος καὶ τρέπος σφιφέκασιν, οἶδασιν αὐτοὶ καὶ ἐδίτσαν· ἡμῖν γὰρ
προσῆκον τοσοῦτον ἐσταμῆμοις, καὶ πρὸς μικρὸν ἐνθαδὶ τὸν λόγον εἰς τὰ

cod. l. 10. 2.

erat Cyzicenorum metropoleos verus pastor, alter Nicomediae iuxta iidem canones electus. Protinus vero adversarii, ut vel probabilem defensionem illi eriperent, causam statim inferunt quominus ei adsisterent, quod praesentes non essent. Et re sane vera aberant, quia utrumque in exilium egerant, post crudelissimam illam de propriis sedibus expulsionem. Neque tamen ut adessent, curari non poterat; nam facile id erat volentibus. Quoniam vero et de utroque nostrum mentio incidit, ut quaestioni interessemus, de damnationis inquam consorte meo Chartophylace et de me; quid etiam circa hoc excogitant? Ansam quidem eandem capere quam in superioribus non habentes, uterque enim eramus, ille quidem in quodam Constantinopolitico monasterio, ego autem in mea cellula, solitarii ambo degentes; aliam rationem ineunt. Namque illum vehementius contra eos concitatum iam antea noscentes, quo tempore primum versa rerum vice, ille contra nos generalis et clamorosus, ut breviter adnotavimus, a seditiosis factus fuit tumultus: tunc enim et Chartophylax rationabiliter admodum peroravit, ecclesiarum unitatem bonam esse demonstrando, iidem (quibus nos) magistris fretus. Hunc isti propterea experiri nolunt, de quo ad se convertendo desperantes. Me vero cum ignorarent iis rationibus insistentem, quas dum illam seditionem narrarem commemoravimus; alioquin liberorum adhuc impuberum parentem, ideo ad suam voluntatem pertrahere confidentes, alio modo adgredi parant. Quod si forte alii praeterea sermones rationesque extiterunt, ipsi sciunt et utique sciunt.

καθ' ἡμᾶς καταστασάμενοις τὰ τῆς ἐπιχειρήσεως οὕτω σφίσι, καὶ μεθόδου πρὸς με διαλαβείν.

ιβ'. Μετὰ τὰς προτέρας ἐκείνας καθ' ἡμῶν ἱξουδινώσεις καὶ καταδικίας, καθ' ἑαυτὸν ἐκαθήμεν διάβω, ὡς μοι διηγγίλται, τὸ μὲν ἔργον τῆς τῶν ἐκκλησιῶν ὁμοιοῦς γινώσκων οὐράνιον καὶ θιοφιλις, ἃ δὲ οἱ πράττοντες ἐπ' αὐτῷ διαπράττονται τῶν ἀθέσμων πάντα καὶ ἀνοσίων· καὶ μὴ τι θε καθάπαξ ἐπ' ἀγαθῷ τινι πράγματι ὡς ἐνταῦθα, ἀλλ' οὐδ' ἐπι φευκῶ καὶ ἀποτροπαιῶ, καὶ τῶν εἰς κακίαν ἰηλακότων ὑπερβολῆν, ἐκκλησιαστικῶ δ' ὅμως, τελειοσυρηγνήτητα ποτὶ τὰ χριστιανῶν, ἱξ οὐπερ ἐπισκοπῆ θείᾳ κρατιῦν ἐπι γῆς καὶ πολιτεύεσθαι πιφανέρωται· ἱπερ ἱστορίαι πᾶσαι καὶ πράξεις συνοδικαί, καὶ τὰ ἐπιῦθαι ἡμῖν παραδειδομένα, τὸ σαφὲς αὐχόουσι καὶ ἀψευδὲς καὶ καθαρῶς ἀναμφήριστον· ἡμην οὕτω τῆ καθ' ἑαυτὸν ἐπιμένον σχολῆ, καὶ ἄλλους μὲν ὑπερ τῆς βηθεσίας ὑποθέσιως πισιωνθότας, ἀξίως δὲ καὶ τῆς πολιτείας μισοθαιοδοσίας μεγάλας λήψεσθαι λογιζόμενος, ἐμὲ δὲ τῶν τινῶν σολυαρίζωμος μοι συμπεφορημένων ἀμπλακκημάτων ἐρήσειν ἀπαλλαγῆν· καπὶ τούτῳ ἡδόμιμος, οἶαν ἀρρηκτον ἡδονῆν, ἀληθειαν μαρτυρεῖ μοι τὸ συνιδός, ἡν παντός τοῦθι προιστησάμην ποιήματος· καὶ εἰ μὲ τινις τοῦ λοιποῦ cod. l. u. h. πιεράσαι θελήσειν, ἀπαραλήτως ἱσκόσων, μικρὰς ὅπωσων ἀδείας δοθίσις, ὁ καὶ πρῶν ὁ λόγος ἐνέφηνη, τρανῶς ἂν ὑπερ τοῦ καλοῦ τῆς τῶν ἐκκλησιῶν ὁμογνωμοσύνης λαλῆσαι, καὶ παρρησία ἱερίν, ὁπως αὐτῆ χρησῆν, καὶ λυσιτελής, καὶ φιλόθεος, κᾶν ἀπύσωνται, μόνον στέρξαι, καὶ πρὸς ἑαυτὸν ἡριμῆσαι· καὶ πάλιν, εἰ δὲ θε καὶ συνθέσθαι τοῖς κατ' αὐτῆς, ὡς ἀπιευταίας ὄλων αἰτήσαιν, ἐνοτῆναι καὶ ἀνατλῆναι εἴ τι ἂν ἐπι τούτῳ ἐπισηται τελέσαι διαγνωθεσίας, ὡς μοι διείγνωται, παντελῶς ἀδύνατον ἱνομί-

Nos autem decet, quatenus gnari sumus, eatenus heic breviter res nostras, et illorum adversus nos aggressiones atque astutiam exponere.

92. Post nostras illas priores clades et damnationes, mecum ipse habitabam, ut iam dixi, tractatum certe uniendarum ecclesiarum conscius caelestem Deoque gratum esse; quae vero isti contra agerent, illicita prorsus et impia: et neque umquam in bono aliquo ut heic, neque in vitando se detestando hominum in extremam malitiam perlatorum, ecclesiastico tamen negotio inter Christianos, ex quo sacer episcopatus in terra versari et potestatem habere coepit, tale aliquod cognitum esse: quam rem historiae omnes et acta synodica, et inde nobis percepta notitia, perspicuum, verum, indubiumque probant. Ego itaque sic in otio versabar: et ceteros quidem hanc ob causam patientes, dignam vita sua magnamque mercedem percepturos reputabam, me autem multorum meorum veniam peccatorum; huiusque rei causa inenarrabili voluptate perfundebar. Conscientia mea testis mihi est veritatis, quam omni huic afflictioni praetuli. Et si qui me deinceps tentare voluissent, sine dubio cognovissent, exigua qualibet data libertate, prout etiam praecedens sermo ostendit, me pro ecclesiarum concordia locuturum, et bonam hanc esse et utilem Deoque gratam fiducialiter dicturum; eamque, quamvis ipsi renuerent, me amplexurum, et de cetero quieturum. Itemque si me forte consentire cum ipsis adversus illam quasi re-

Θείῃ τῶν δυσχερῶν τὸ μὴ ἴδρ τῶν ἀπειρημένων τί κατ' αὐτῆς καταβιασθῆ-
 ζιτοῦ τὸ δὲ μὴ βουλομένων ἑίρειν αὐτὴν τῶν πρὸς τοῦτο διαπληκτίζεσθαι,
 οὐ μοι ἰδόκει, τῆς ἡμετέρας ἐκκλησίας Ἱδιμον πᾶν, καὶ πληριστάτως πᾶ-
 σαν παραδόσιν ἀσφαλῶς κατέχοντι καὶ προσβιύοντι· καὶ τί πρὸς με τῆ δια-
 νοία συμβαλλομένων, εἰ τῆς ὁμοιοῖας ἐκ τῶν φωτοφόρων Διηγόρων ἀσπρα-
 τομῆς, οἷς ἐξ αὐτῶν ὁ τῆς ἀθανασίας καὶ μᾶλλον φερώνυμος ἐπὶ τοῖς αὐ-
 τοῖς Ἱδιμοῖς πιπραχῶς κατεφάνη, οἷς θ' ὁ μάλιστα Μάξιμος διαφρήθην ᾤρ-
 θη τρανώσας 1) τὴν ἔχθραν οὗτοι περὶ πλείονος ἀνθαιρούνται, καὶ τὰ πρὸς
 ἐπίστασιν ταύτης διαφερόντως ἐργάζονται, μαχίσθωσαν, ταραττίσθωσαν, εἰ
 βούλονται καὶ πλείω καὶ καινότερα τῶν πραχθέντων, ὡς ὁ αἰὼν αὐτοῖς ἀτι-
 λιούτῃτος εἶη, δραματουρήτησσαν, ἡμεῖς ἡσύχως διαιτήσομεν ἑαυτοὺς ἐπὶ θεῷ
 τῶν ἡμῖν καὶ σφίσι πραγματευθέντων ἐφόρῳ καὶ μάρτυρι.

ψγ. Τοῦτοῖς ἑσπανιπαυμένοι τοῖς λογισμοῖς, ἧσι τις ἐν μῆ χάριτας
 ἔχολπίους ἐπιφερόμενος, οὐς καὶ παριουθὺς ἀνὰ χεῖρας λαβῶν ἐσχειρίζει μοι,
 εἰρηκῶς ἴδει τούτους, καὶ δίδει, καὶ μαθήσῃ ὡς οὐ μάτην ἦσαν οἱ λόγοι λε-
 γόμενοι πρὸς ἀλλήλους σολλάκις οὕτως ἰποιοῦμιθα· εἶθι δὲ μάτην καὶ εἰς
 κενόν, ὡς οὐκ ἔστι τοὺς τοσαύτας ἀνοσιοιουργίας διηυκότας, μὴ καὶ ἐν τοῖς
 εἰσίοις δόγμασι τῶν πατέρων τὴν οἰκίαν περιστῆσαι σπουδῆν, καὶ καινοτο-
 μῆσαι κακίαν ὕν πρόσφατον ἐγὼ δὲ καθ' ἑαυτὸν ἀναγούς, ζήλου ὄλων ἐπλή-
 σθην, καὶ ἐφ' ἱκανὸν συννοία ληφθεὶς καὶ μόδις ἀνευγῶν, χάριτας τῷ θεῷ
 ὁμολόγησα, ὅτι με τῆς τῶν ταῦτα δογματιζόντων συναυλίας ἀποσθῆναι προφ-

spuendam prorsus exegissent, restitutum me et omnia quae excogitari possent mala
 perpessurum. Namque ad illicitum aliquid agendum contra illam tam evidenter mihi
 cognitam, adigi me posse, impossibile omnino videbatur. Vicissimque nolentes concor-
 diam illam amplecti, ad eandem vi compellere, haud mihi probabatur, qui nostrae
 ecclesiae morem omnem et universam plenissime traditionem teneo et profiteor. Et
 quidem mente recolo, quomodo concordia haec ex deiloquis luminaribus eluceat,
 quorum de numero Athanasium, cum iisdem illis populis idem egisse exploratum
 est, quemadmodum eximius Maximus diserte narrat. Sane hi grave odium suscipiant,
 eiusque incrementum studiosè curent, pugnent, tumultuentur, et praeteritis plura
 atque inaudita si volunt faciant, certamen ipsis infinitum sit, tragoedias agant; nos
 interim tranquille ad Deum nos componamus, operum tum nostrorum tum etiam
 illorum spectatorem ac testem.

93. In his considerationibus dum conquiescerem, venit quidam certa die char-
 tas in sinu gerens, quas confestim manu corripiciens, mihi tradidit dicens: vide has,
 et collustra, cognoscesque haud vanos fuisse sermones, quos saepe mutuo habuim-
 us. Atque utinam vani fuissent et cassi! Certe fieri nequit, quominus hi qui tam
 sacrilega egerunt, divinis quoque patrum dogmatibus vim inferant, et novam sub-
 bitamque nequitiam committant. Ego vero solus relegens, zelo repletus sum, et diu
 cogitatione defixus, vixque demum expergiscens, gratias Deo professus sum, quod me
 ab huiusmodi dogmatizantium consortio abesse curasset. Posthinc enim non solum,

1) Rem narrat etiam Theodorus Studita in editione Sirmoodi epist. 49. libri I.

κορόμησεν ἤδη γὰρ οὐ διάζω μόνον κατ' ἑμαυτὸν, ἔφην, ἀλλὰ γι δὴ καὶ τῆς τῶν κολλωμένων σφίσι κοινωνίας ἀφίξομαι, τὸ μὲν αὐτῶν ὅπως εἶη μοι παντὶ ἄνω ἀνεπίμικτον εἰ δὲ που καὶ εἰς λόγους κληθεῖην, ὡς μοι προμειλίπται, αἰῶνα τὸν ἐπὶ τούτοις δραμοῦμαι πολλῶ τοῦ προουποθέτου ἐπιπρατίστερον καὶ ἦν μοι ταῦτα γνωσθέντα πρὸ τοῦ τὸν ἀληθῆ ποιμενάρχην τῆς Προύσης πρὸς τὴν Κωνσταντίνου μετακληθῆναι, συντιθεμίνα ὡς ἴοικεν ἐξ ἂν αὐτοῦ πρώην ἀπότος καταψηφισασθαι συντάξαντο ὡς δὲ ἀφίξοτο, καὶ οἱ ἀντιδικούντες καθ' ἑκάστην ὡς ἔθος τοῖς βασιλείοις φοιτῶντες, πρὸς αὐτὸν ἐκείθιν διαμνησόμενοι καθειστήκισαν, πᾶν μὲν τὸ καὶ μόνην τούτω συνεργίας ἐμφαίνον ὑπόληψιν ἀποσκευαζόμενοι, τὸ δ' ἄλλως ἔχον καὶ προσιέμενοι· ἐπιπέρι οὗτος καὶ πάντας ἀπλῶς τοὺς ἀντικαταστάνας τῇ ὑπόθεσι μοναχοῦς, καὶ λοιποὺς τῶν καὶ ποσῶς εἰδόντων, ἀνακαλούμενος ἦν εἰς ἀκρόασιν καὶ εἰς ἀμφοτέρους ἡμᾶς κατηντήκισαν καὶ τοῦ μὲν ἀπίστον πειρασασθαι, ἐμοῦ δὲ καὶ μάλιστα διεγνώκασιν πῶς καὶ τούτο διασκευαζόνται, καιρὸς ἤδη κατὰ τὸ ὑποσχημένον ἐρεῖν ἰσπέρα ἦν, καὶ ἡ νύξ τὸ πᾶν ἄρτι κατᾶσχούσα σφροίκοιτε, καὶ τις ἀλλίλλεται μοι τῷ κιλλίῳ παραβαλεῖν τῶν λογάσι κατελιγμένων ἐκκλησιαστικοῖς, Κἄλλιστος τουσώνυμον ὁ ἀνὴρ ὅς δὴ καὶ κληθεῖς καὶ φησίον γινόμενος, λόγους ἐξ αὐτοῦ μοι κομίζει τοῦ τὸ πατριαρχικὸν ἀξίωμα δυναστεύοντος, τὰ τῆς προσαγορίας πρῶτον εἰσὼν, ἵτα τὰ λοιπὰ προθέμενος εἰς ἀφήγησιν καὶ ἥσαν ἐκ προομιῶν φιλίας ἀτάμνησις πρὸς με χρστολοφίαις ἐπὶ συχναῖς καὶ τὸ κεφάλαιον, αὐτὸς ὁ ἐν φυλακαῖς τοῦ Θεοῦ ἱεράρχης, ὡς ἦκει, καὶ ὡς κίκλημαι πρὸς τῆς ἐκκλησίας, ὡς ἐχθρὸν αὐτῆς καταπολεμήσαι τῶν διαμνησόμενων δὴ τούτων τότε μὲν οὕτως, ἑαυτοῦς δ' ἐκκλησίαν κατὰ πολλὴν ὀνομαζόντων αὐτονομίαν καὶ ὡς

cod. l. sa. h.

inquam, solitarius versabor, sed ab eorum communione abstinere, ne unquam cum illis commiscer. Quod si forte ad colloquia vocabor, quod antea mihi erat delibetum, pugnam multo vehementiorem praeteritā decertabo. Atque haec mihi explorata fuerunt, ante quam verus ex urbe Prusa pastor Constantinopolim accerseretur, consarcinata ut videtur ab illis, qui absentem illum damnare constituerant. Cum autem adfuit, adversarii quidem more solito in palatium quotidie veniebant, atque illinc huic significabant, ne spem quidem cuiuslibet auxilii exhibentes, cetera ultro offerentes. Tunc ille (Cyprius) monachos omnes qui (pacis) negotio contradixerant, ceterosque quomodocumque conscios ad auditorium vocabat: et nos quoque ambos quidam convenerunt; et illum quidem tentare noluerant, me vero maxime decreverunt. Iam quomodo rem hanc tractaverint, tempus est ut promisi dicendi. Vespera erat, et sera iam nox cuncta obumbraverat. Nuntiatur mihi quendam ad domunculam meam adventasse de ecclesiasticorum procerum numero, Callistum nomine; qui intro vocatus accedens, verba mihi obtulit eius qui patriarchalem dignitatem vi tenebat; salutemque praefatus, reliquam subdidit narrationem. In exordio quidem, amicitiae commemoratio benignis plurimis verbis: summa vero erat, illum qui sub custodia tenebatur Dei praesulem venisse, et me quoque ab ecclesia vocari, ut hostem eius oppugnarem. (Sic hi, qui haec significabant, illum quidem tali nomine appellabant,

εις προκοπήν ἀποβαίη μοι πέρας, καὶ Γέρας οὐ τὸ τυχόν, εἰ τόδε ποιήσαιμι, οὐκ ὀλίγων καὶ τούτων λόγων ὑποσχητικῶν κενωθέντων ἰμμεθέδως καὶ πιθανῶς καὶ μὴ οὐκ ἤθειν οὐδὲν, ὡν αὐτοὶ πρὸς τὸν ἐν φρουρᾷ σφίσι ἐλοδοπράτου περὶ ἡμῶν, οὔτι μὴ περὶ ἑτέρων οὐδ' ὅπως οὐθ' ὄψιρον γὰρ ἡμῖν ἢ τούτων γτώσις φίσταται ἄλλως δὲ διηριθισμένος ἐξ ὧν ἀνωτέρω διήληθον, καὶ τὸ κατ' ἀρχὰς ἱσυχῶν, ὅμως βραχεῖαν οὕτω τίθημι τὴν ἀπόκρισιν ὡς ἰλιύσομαι, καὶ τῶν λιχθησομένων ἀκροασάμενος, τῷ συνειδότε πάντως ἐπιτρέψω τὴν βάσανον καὶ οἷς ἂν τὴν ἀλήθειαν διαγοίη, τὴν οικίαν ἀνευδοιάστως δώσω ῥοπήν.

ἡδ'. Διαπορθεύεται ταῦτα τῷ διακομιστῇ πρὸς τὸν στελιαντα, καὶ δεμθαμῶς ἀρισθεὶς οἷς περ ἀκούσει, τὴν ταχίστην αὔθις διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀντιπίμπει, δηλῶν ὡς οὐκ ἴδει με οὕτω ἀποκρίσασθαι ἴδει δὲ μᾶλλον εὐθὺς ὑποσχέσθαι διαλωνίσασθαι καθ' οὗ τὸ πᾶν ὑπερχεν αὐτῷ τοῦ σπουδαμᾶτος πρὸς ἄπερ ἔγω γι ἀντεπάγω τῷ μεταβιβάσαντι ὁμιλῶν, πῶς οὐ διοντά μοι τὰ τῆς ἀπολογίας, εἰ μεθ' ὧν ἢ ἀλήθεια διαγνωσθεῖ μοι καθιστάται, μετ' αὐτῶν ἴσασθαι διηγόρουσα ἰγὼ φημι ἀντιστρέψας, καὶ μάλα δὴ καθηκέντως, ὡς οὐκ ἴδει τοιαῦτα ἀκκοότα μᾶλλον αὐτὸν ἐθειῆσαι πλέον ζητῆσαι, καὶ μὴ τὸ ἀρκούν ἐπίπαν ἔχειν ἤϊσασθαι, εἰ ἴε καταφωῶν ὅσα τοῦ ἀντιδικου καθ' ἑκάστην ὁράται, σύνοιδεν ἀληθῆ, καὶ μετὰ τῆς ἀληθείας εἶναι συνόλων ἑαυτὸν ἐξέπιστάται οἷς ἀκολούθως ἐφ' ὅσον εἰρηκίται μοι τὸ ἐντὸς ἀνεζωυρηθῆν, εὐχερῆς ἐντεῦθεν τοῖς ἐχέφροσι συλλογίσασθαι τὰ πάλαι πλέον οὕτω παρερχομένη, ἐκεῖνο μοι δίον μὴ παρελθεῖν ὃ λαληθέν οἶδα τούτοις μετῆχον ἀσεισμού' ἐν μιᾷ τῶν πρὸς ἡμᾶς ἀγγελλίων ὃ ἀγγελλων φθάται καὶ τόδε μοι φήσας, κικλιευσμένον αὐτῷ πρὸς τοῦ πέμψαντος, ὡς διεμνύ-

semet vero ecclesiam multo sane cum arbitrio vocabant.) Porro me valde proventum iri, nec modica praemia consecutum, si ita agerem, non paucis verbis ac promissionibus callide apteque ad persuadendum oggerent. Ego vero nihil sciebam eorum, quae isti cum illo captivo de nobis vel quibuslibet aliis tractaverant; nam nonnisi postea ea res mihi innotuit. Alioquin ob ea quae supra dixi indignatus, attamen sub initio memet cohibens, breve hoc responsum reddidi: veniam, et iis quae dicentur auditis, conscientiae meae totum disquirendum committam; ac prout haec veritatem agnovorit, meum indubitate suffragium feram.

94. Haec a legato referuntur mittenti; qui auditis non contentus, rursus mittit qui diceret, non debuisset me sic respondere, sed illico potius promittere me decertaturum adversus hominem, cuius causa res ea tota ab eo geberatur. Quibus ego respondebam, cum internumcio loquens: nulla opus esse mihi excusatione, si cum illis quibus veritas faverit, me fore recepti. Ego immo converso convenientissime argumento aiebam, non oportuisse eum qui talia audisset, ulterius velle pluraque exquirere; sed potius id satis habere, quod dum quotidie adversarium obiurgare conspicer, quae vera sunt probe agnosceret, et se cum veritate omnino versari pervideret. Quae cum dicerem, merito me intus exarsisse, facile cordati colligent. Iam multis huiusmodi praetermissis, illud non omittam, quod ab illis lepide dictum audivi. Namque in una ex legationibus,

σατό τινι ὁ Τοιοῦτος, παρειακάσας αὐτὸν ἀλβανίτη πολυμιστῆ τούτω γὰρ ἔθος αἰὲ τῶν πολυμουμείων ἀμφοτέρων γὰ μέρη ἴηρῖν καὶ οἷς ἂν καταπῆλαι τὴν νίκην ἰναρῖως ἀντίσεισι, σφίσι καὶ αὐτὸν παραχρημα εὐρίσεισθαι συναριθμῖον καὶ τέλος ὁ καὶ ἀρχόρμιος, ὡς οὐ πρὸς με ἀλλὰ πρὸς ἕτερον ὁ λόφος ἐστὶν ἀληθῶς δ' οὐκ ἔχω τὸ παράσας αὐτὸς συνιδεῖν, ὅπως κὰκ ποίας ὄμοσο- νοῦν ἀφορμῆς τῷ πικροφότῳ τάδε διαμηνύεται, εἰ μὴ που συνελαβῆναι τοῦ- τον φαίη τις ἀτιγῶς, ἔνθιν ἄκοιτα περὶ ἑαυτοῦ τὸ ἀληθὲς ἀσποφῆρασθαι ὡς γὰρ εἰς ἅπαν ἀπολογούμενος, κἀνταῦθα δὴ εἰνόμεν, ὁ μὲν ἀγγελιαφό- ρος πάλιν ἐπέκειτο πυκνῶς ἐπιλίῳ τὸ, οὐ πρὸς με ἀλλὰ πρὸς ἕτερον ἔγω δ' οὐκ ἄξιον ἀντιτίθουν τὸ πῶσῶς ἰμοὶ δηλωθῆν, μὴ τυχεῖν ἀποκρισίας καὶ γουὲν εἶναι ὡς ἔχει φθίγῃσθαι διηκυρίηται, τὸ τὸν μαχητὴν ἀλβανίτην ὁ- ποτέρους ἂν εἴη τῶν συρρήλυμμένων ἐν ὑσμίναις τὴν νικῶσαν ὄραῖν, ἐν ὑπέρῳ cod. l. et. h. ἅμα σφίσι καθαρῶς ἰνοπτριζέσθαι, αὐτὸ δὴ τοῦτο δι ἄλου, καὶ μηδὲν ἄλλο σκοπούμιον κἀγὼ μὲν οὐκ ἂν ποτε τοιοῦτος κριθείην παρὰ τινι, εἴ ἴε κατα- φανὲς ὑπάρχει πάντη καὶ ἀναμφίλεικτον τὸ, νῦν με τῇ παρούσῃ νίκη τῶν νι- κησάτων μιτὰ τῶν σφοδρῶς σπονδοτόων συναριθμῖσθαι, καὶ τοῖς ἰταμῶς καταβιβλημένοις συζητάζισθαι ἑκείνος δὲ τοιοῦτος ἄγαν ἰμφανῶς ὄωλί- της, ἢ καὶ πολυμιστῆς, ὅς ἀριθλῶς ἴης ὑποθέσιως, δι' ἦν αἱ πτωσίσεις αὔ- ται καὶ δόξαι, καὶ τὰ λαμπαρὰ γέγρα, καὶ αἱ τροπαιουχίαι, πρὶν μὲν ἄλ- λως ἰχούσης, καὶ νῦν αὖθις ἰτέρως, περιδοξος ἐν ἑκατέρῳ ὑπῆρξε και- ροῖς, μηδαμῶς τί τῶν δυσχερῶν ὑποστας, ἀλλ' ἐν ἀμφοῖν νικηφόρος ἀνα- φανὲς καὶ περιβλεπτος καὶ ἄπλῶς καλῶς μὲν ἔχων καὶ πρῶην, καὶ ἴλιαν περιφανῶς, νυνὶ δὲ κριτιτόνως καὶ περιφανιστέρως πολλῶν ἴνα καὶ αὐταῖς

missus ante omnia dixit, imperatum sibi a mittente fuisse, ut mihi significaret, se cuidam dixisse, similem illum esse militi alhano, cui mos perpetuus erat dimicantium utrorumque latera observare, et cui fortunam manifeste favere vidisset, huic se statim connumerare. Finem fecit ut coeperat, dicens non de me sed de alio sermonem fuisse. Atqui ego, inquam, veritatem satis dispicere nequeo, cur vel quamobrem misso suo haec significaverit (Cyprius); nisi forte quis auctorem ipsum ignorasse imperite putet, quod de se ipso invidus veritatem pronuntiaret. Atque haec quum apologiae meae tantum causa dicerem, missus instabat denuo affirmans, non de me sed de alio id dictum fuisse: at ego respondebam, aequum fuisse, ut quaecumque propositioni responsum congrueret. Porro ut recte et ut reapse est loquar, liquido apparet, albanum militem utri pugnantium victoria eveniret observantem, in his hodiernis quasi in speculo pure spectari, quoniam illud solum nec aliud quicquam ei propositum erat. Iam ego had profecto talis a quoquam iudicabor, si constat indubiumque est nunc me in praesenti alienae victoriae triumpho cum graviter clade affectis connumerari, et cum crudeliter vulneratis in quaestionem vocari. Ille potius est manifeste miles im- mo et pugnator in negotio hoc, in quo hinc clades, illinc gloria, ac splendida prae- mia et triumphus; ubi prius aliter se res habebat, nunc rursus aliter; qui gloriosus utroque tempore extitit, nihil adversum passus, sed utrumque victor; et antea et nunc bene habens ac splendidissime: nunc tamen multo melius et illustrius; ut ipsissima,

αἷς εἰρήκειν χρῆσθωμαι λέξιαισι. Ἀκούει ταῦτα τῶν λόγων ὁ ἀγγελεύς καὶ οὐκ ἦν ἐκείνῳ πάντως ἀμφιδοῖσάσαι ᾧ τινι καὶ ἐφῆρμωσται ὅλως δ' ὡς τὸ ἀστειῶν τοῦτο, οὕτω γὰρ ὁ στείλας ἀληθειῶν ἐκάλισι, καλῶς ὡς ὁ λόγος τυγχάνει διαμνηστικῶς τὰ κατάλληλα ἑαυτῷ ὡς ἄκων ἐξαγγεῖλοι σαφῶς, οὐ τινι τῶν ἀπάντων οἶμαι ἀξυμφανέως διαβιβάζεται δ' οὐν ἔμως καὶ ταῦτα τῷ διακομιστῇ πρὸς τὸν πῖμψαντα κρείνους τὰ ἐξ ἔθους ποιῶν ἄλλοις εὐθὺς γίνονται τῶν τοιούτων πρὸς τὰ ἀνάκτορα, κρείσσει συντιταχῶς τὰ καθ' ἡμῶν ἀμφοτέρων ἀρτύει, παρασκευασμένων εἰς ἃ τουτῷ μὲν δρᾶν, πάσχιν δ' ἡμᾶς, ἐπινοηθήσεται.

14. Καὶ τοῦ λοιποῦ καλούμενος ἦν ἐκείθιν ὁ τοῦ θεοῦ ἀρχυθῦτης εἰς τὸ δικητριπιμένον τοῖς πύτριπικοίσι συνίδριον, ὡς πρὸς τοῦτο κληθεσμένον δὴ καὶ ἡμῶν ὁ Γνωστὸν ἐκείνῳ ἦν οὐδαμῶς, οὐδέ τι τῶν ὧν διαμνησθέντες ἡμεῖς ἀπολιλογῆμεθα ὡσπερ οὐδ' ἡμῖν τῶν ἐκείνῳ τί λιγομένων, ἢ ἀταπεινομένων οὐδ' ὅπως οὐ πλὴν οὕτως ἐκέλετο, καὶ ἐπὶ τῇ κλήσει ταύτῃ καὶ ἀπειλαὶ ἦσαν παραμηνύμεναι, τοῖς πλῆθυσιν ἔχδοτον ἐαθεῖναι, εἰ μὴ τῶν ὧν ὑπῆρχαν ἀναζητῶν εἰς ἀπαιτουμένην δικαστηρίου τάξιν ἀφίμενος, ἀφίκοιτο ἂν εἰς τοῦτο, ὡς οἱ καλοῦντες εἶσιν ἰτοιμάσαντες καὶ ὅς μὴ ἀγνωῶν, ὡς αὐτοὶ καὶ κριταὶ καὶ διαγνώμονες ἴσονται οἱ ἀντίδοκοι καὶ μόνον ἐν ἀπαραίτητον ἔχων τὸ ἐπὶ τῇ ἀληθείᾳ διαβαλλομένη παρῆσσιασασθαι τὰ δ' ἄλλα δεύτερα λογιζόμενος, ἐξουθενισμοὺς καὶ κακώσεις, καὶ ὁ πάντων ὑπερτίρον τὸ πρὸς ὅλους ἵνα ἑαυτὸν ἀντικαταστήσασθαι, καὶ θάνατον εἰ συμβαίη τὸ ἔσχατον θαρβραλίως καὶ οὕτω καδυπιοχηῖται τὴν ἀφίξιν καὶ οὗτοι κυροῦσι τὴν κυρίαν παρ' ἑαυτοῖς καὶ προσκαλισαμένων, παραλίεται μὲν αὐτὸς, παραγινόμεθα δὲ καὶ ἡμεῖς εἰς τὰς ἐν Βλαχέρναις βασιλείους ἰστίας τὸ τῆς

quibus tunc usus sum verba usurpem. Haec audiebat missus, nec cuiquam homini quadrent dubitabat. Nihilominus id tamquam ioculare (prout revera mittens appellaverat) accurate ut fama est, retulit invitus; verba scilicet satis illi congruentia, quod nemini obscurum puto. Haec nihilominus a misso renunciatur mittenti: qui illico more suo fit horum in palatio nuncius; ibique contra nos ambos atruit paratos ea pati, quae ipse facere excogitavit.

95. Deinde evocatus illinc fuit Dei pontifex ad paratum ab auctoribus ipsis syndnium, quo nos quoque vocandi eramus, quod ei prorsus erat ignotum, nec quicquam ei significaverant eorum quae nos responderamus, nec omnino vicissim nobis si quid ille dixisset aut respondisset. Attamen sic vocatus fuit, vocationique admittae minae, fore ut populi arbitrio permitteretur, nisi quaestionem ob quam in iudicium postulabatur omittens, ad ea veniret quae postulatōres paraverant. Ille vero haud ignorans eosdem fore et iudices et inquisitores et adversarios, in hoc uno inexorabilis mansit, nempe ut accusatam veritatem confidenter defenderet, cetera deteriore loco habens contemptum scilicet et afflictiones; quodque plurimi erant, contra omnes unum se decertare, mortemque ipsam postremo subire; animose nihilominus se adfuturum promisit. Atque ita ei vadimonium decernunt apud se: et his vocantibus adest ipse: adsumus et nos in regias Blachernarum aedes, ubi conventus praestituta fuerat statio. Et ille quidem

συνελπίσως ἔνθα προστάτατο σύνθημα· ὁ μὲν μὴδὶ τοῦτ' αὐτὸ τὴν ἡμέτεραν
 εἰδὼς ἰδνημίαν, τὴν αὐτοῦ δὲ μορον ἡμῖς ἰγνωκότες διὰ τὸ τῆς ἐπὶ ταύ-
 τη κατὰδῆλον κλήσιως· λοιπὸν δὲ μὴ τι τῶν προηρησαμένων αὐτῆς οὐδαμῶς
 καὶ ὁ μὲν δὲ ἑτέρας ἐσόδου τὸ δικαστήριον προεσιέρχεται· αὐτοὶ δὲ κατό-
 πιν δὲ ἑτέρας ἐσθόμεν, μὴ τρωδὶ θεαθέντες, λόγων ἄχρι κινήσιως ἱκανῶν,
 ὁσπηνίκα καὶ ἡμᾶς ἐπὶ τοῦ μίσου εἰδέσις φθίγγασθαι· ὁ καὶ ἀπροόπτως αὐ-
 τῷ μικρὸν οἰοῖν πως ἐπιφαίνεται παραμύθιον, πηλίκον ἀλῶνα μόνην τιθεῖν
 κότι, καὶ παρ' ἐλπίδας εὐρηκότες τῆς προθέσιως κοινωτούς· Ἐστὶ μὲν οὖν οὐκ
 ἰμὸν καθιζῆς διαζωγραφῆσαι τῷ λόγῳ, καὶ ἀπηκριβωμένως διαμορφώσασθαι
 τὰ τι τοῦ συνεδρίου πρὸς ἅπαν ὅπως συνέτακται, καὶ τὰ τῶν διαλίξιων ὅθεν
 ἄρχεται, καὶ πᾶν πεπράτῃται, κατὰ λισπὴν πᾶσαν ἀκουλουδίαν καὶ ἀμοι-
 βαίαν συνάφειαν· ἄλλοις γὰρ ἔργον ὡς ἰῶμαι γενήσεται τοιοιουτοτρόπως ταῦ
 διαλαβείν' καὶ ἴσως ἂν ἀνυστόν τοῦ λίσιν ἀγαλῶσις, καὶ τὸ τῆς μῆ-
 μης ἔχουσι ἰδιαίτατον ἴμοι δ' ἀρτίσει, τὸ πᾶν τῶν ἀντιθέσεων ἐν κίφα-
 λαίοις περιληψόμενον, τὸν ἐφ' ἑκατέρων μερῶν ἐν τούτοις ἐν παραθεῖται,
 τὰ τῆς παρασκευῆς τοῦ δικαστηρίου μετρίως πῶς προδιασαφήσαντα· οὐδὲ γὰρ
 ἂν δίων ἐν πᾶσιν ἄλλοις σχεδὸν, ἀ Γερματίας ὁ λόγος ἐστὶν, Ἰρανῶς τὸ τοι-
 οῦτον μεταχειρισμένους, ἑτέρας ἐνταυθαί μεθόδου γινέσθαι ἡμᾶς αὐτοὺς,
 ἔνθα καὶ μᾶλλον εἴη τὸ συνάγασθαι, μὴ ποτε περιαιτολογίῃ οἷς ἀνάγκη
 δόξωμεν ἐπιμένειν, καὶ τοῦ εἰκότος πλείον ἐκτείνεσθαι.

45'. Οὐκοῦν ἴν' ὁμοίως καὶ τοῖς ὡδὶ προχωροίμεν, εἰσῆχθημεν τὸ συνέ-
 δριον ὡς προέφημεν' καὶ ἦν οὕτως ἔχον δὴ καὶ ὁράμενον καθεῖστο μὲν ὁ αὐ-
 τοκράτωρ ἐπὶ κλίβης χρυσοκολλήτου βασιλικῆς, περιεστῆκει δὲ τοῦτον οὐκ

interventum nostrum ignorabat, nos soli adventum ipsius, propter publicam ad eum
 locum appellationem; ceterum aliud nihil de praecedentibus rebus. Et ille per alium
 aditum ad tribunal ingrediebatur, nos vero parte alia postica introducebatur, nihil
 videntes nisi post multorum fluxum verborum, quando et nos oportuit in medium
 prodeuntes loqui; quod ei non praevium aliquanto solatio fuit, qui cum solus cer-
 tamen tantum ausus fuisset, causae suae participes insperato nancisceretur. Non est
 autem munus meum deinceps verbis depingere exquisitae deformare aeta omnia
 synedrii qualia fuerint, qui dialogi, unde coeptum, ubi explicitum, et subtiliter
 totam rerum seriem mutuaque connexionem. Aliorum hoc erit opus, ut arbitror,
 tali modo haec enarrare; et fortasse accuratior opera danda est, ut digne dicantur ea
 quae dici merentur. Mihi quidem satis erit totam contradictionum struem summam
 complecti, atque ita utriusque partis hac in re mentem exponere; si tamen iudicii ap-
 paratum modice prius repraesentavero. Non enim decet in aliis prope omnibus, quae
 sermo noster detexuit, simpliciter materiam tractasse, nunc autem aliam sequi me-
 thodum, cum maxime contrahere oportet, ne nimis multum de nobis ipsis loqui,
 ubi immorari necesse fuerit, videamur, et plus aequo dilatare orationem.

96. Ergo ut pari modo in praesentiarum quoque procedamus; introducti nos
 fuimus in synedrium, ut iam diximus. Erat autem eius conspectus huiusmodi. Sede-
 bat imperator in aureo regali pulvinari; circumstibat non exigua praecipuae affi-

ὄλην τῶν τῆς πρώτης οικειώσεως κατὰ συσποιχίαν ἀπόμοιρα· παρήσαν οἱ τῶν ἀντιδιατιθιμένων ἡμῖν κορυφαῖοι, τὰ μινγάλα παρὰ τῷ κρατάρῃ δυνάμειοι· ὁ μὲν δὲ τῆς πατριαρχικῆς ἐπιβήτωρ ἀξίας ἀγχοῦ παραδριύων· οἱ δὲ οἱ τῆς συγχαίτου βουλῆς προηλθὼν καὶ προασπιστὰι τουθὶ καὶ συλλήπτορες παρὰ μέρος συνειδριάζοντες, ὅ τε τῶν μισιστάτων ὡσαύτως ἐπιλοποιος σύλλοφος τῆς συνειδρίας ταύτης, καὶ ὁ καινουρηθῆεις τῶν οἰκίων ἀρχιερέων ὁμιλος ἦν. Τὰς τε διαγνώσεις καὶ κρίσεις καὶ ἀποφάσεις ἐπιστημονικῶς ἄγαν συγκροτοῦντες καὶ ἐπιφείροντες τοῦ δηλωθέντος πολλαίας περιζήτητου συστήματος· ἐσιδημοῦντες ἦσαν οἱ κρίστους καὶ ὑπερίχοντες, σὺν ἑτέροις σφῶν οὐκ ἔλλοις, ἐφ' ὧν ἕκαστος τόπων κζῖωται, οἱ μὲν ἐριτίμων ἀπλῶς ἐπὶ καθιερωῶν, οἱ δὲ τοῖς ἄλλως ἐζομένοις ἢ καὶ παρισταμένοις συμμέτοχοι, καὶ στίφος ἕτερον ἦν ἠθροισμένον ἀριθμοῦ προῆκον ἐπὶ πολὺ, ἕτε τε τῶν τῆς βασιλείου αὐλῆς καὶ διαφόρων τάξεων συγκαταλιγόμενον· ὧν ἐπὶ μίσην ἀπάντων τὰ τῆς λογικῆς συμπίπτουσι προσβολῆς· κῆπιιδῆπερ οἱ τῶν ἀντικαθισταμένων ἡμῖν προιζέρχοντες ἐπ' ἐκείνοις ἤθελον τὸν ἀλῶνα συστήσασθαι, οἷς ὁ κρινομένου καὶ καταδικίου τόπον ἐπέχων τοῦ θεοῦ ἱεράρχης, ἐπὶ φανερῶσι τῆς ἐκκλησιαστικῆς εἰρήνης συνθέμενος ἦν, τὴν τοῦ πλήθους καθ' ἡμῶν ἐπὶθεῖν ἀσανάκτησιν ἰσισωάμειοι, οὐκ ἀποδουσιπέσας οὗτος ἐφάνη, προηουμίας τῶν ὧν ἔχιν ἑτέρων ἐπὶ τούτῳ διαγωνίσασθαι σπουδῆν τιθίμενος ἀμπαθέτων· τῷ τοι καὶ λόγων ἀμφοτέρων κινήτων συχῶν, ἴν ὡς τε τῶν ἀτόπων τούτο τοῖς ἐξ ἐναντίας συμπερατοῦται κεφάλαιον, καὶ τῶν ἄλλων προιάττεται, τὸ τοῖς συγγράμμασι τουθὶ δι' υἱοῦ τὴν ὑπαρξιν ἔχιν τὸ πνεῦμα λέγειν τὸ ἅγιον· καὶ γοῦν ἐκ ἐκ πατρικῶν θεολογιῶν εἰδῶσι συγγραφῆν αὐτοῦ πᾶσαν ἀντιχόμενον

nitatis secundum gradus pars: aderant adversariorum nostrorum coryphaei, qui mag-nopere apud imperatorem gratia valebant: patriarchalis autem dignitatis ascensor prope adsidebat: quem senatores primarii et defensores atque adiutores circumstebant, nec non procerum similiter delectus ad hunc consessum globus, itemque creatorum recenter episcoporum turba, qui disquisitiones, sententias, et definitiones sapienter admodum collaudabant et efferebant dicti iam iudicialis consessus: aderant potiores ac praecipui, cum amicis suis non paucis, in adsignatis cuique locis, alii decoris in cathedris, alii aliter sedentium vel etiam adstantium comites, et miscella alia magno numero turba, tum de regia aula, tum de aliis ordinibus collecticia. Quorum omnium in medio verbalis conseritur pugna. Et quoniam adversariorum nostrorum coryphaei, ab iis voluerant certamen ordiri, quae rei simul et condemnati personam gerens Dei pontifex ob adserendam ecclesiasticam pacem praeparaverat, ut sic nimirum multitudinis contra nos indignationem commoverent, haud moleste id ferre noster visus est, quia de hoc praecipue ante alia controversiae capitula disceptandi constans studium gererat. Quare post multos utrimque commotos sermones, unum tanquam ex absurdorum numero a parte contraria designatur capitulum, aliisque praepositur, quod nempe in eius (Vecci) scriptis diceretur SPIRITUS SANCTUS A FILIO EXISTENTIAM HABERE. Et quia ipse theologicis patrum sententiis scriptum suum totum tuebatur, atque id fundamenti loco ponebat; nullam quippe, quicumque eius (Vec-

όχυροῦσθαι, καὶ ἀριθλῶς ἰδραζίσθαι οὐδεμίαν γὰρ ἂν δογματικὴν ἴδῃ τις πραγμασίαν, ὡς ταύτην δὴ τὴν τούτῳ ληφθεῖσαν τοσαύταις χρήσεσι ἔμφανως διηγοριῶν διδασκαλικῶν ἐνοστηρίζεσθαι: τὸ πᾶν σφίσι ἰνίται τῆς ὁρμῆς, διίξαι μὴ κατὰ τοὺς πατέρας ἱρεῖν· ἀλλ' ἂ μᾶλλον αὐτοὶ μὴ ἐρήκασιν ἐρηκότα, καὶ ἂ μηδαμῶς ἰδομάτισαν δογματίσαντα: "οὐδέις γάρ φασι τούτων δι' ἡ οὐ ὑπαρξίν παραδίδωκε καὶ τὸ παρὰ τὴν παραδόσιν αὐτῶν λιλιγμένον ἡ βλάσφημον ἡμῖν ἤγεται καὶ ἀπόβλητον. ἡ τῶν οὖν ἐπ' αὐτοῖς ἀντιρρήσιων καθ' ἰρμὸν ἱπιπλοκόμενων, καὶ τὸ δι' οὐοῦ τὸ πανσθινὸς ἱκπορεύεσθαι πνιῦμα, ὡς ἱ στερκτὸν ἱχοῖν οὐτοι προβαλλομένων, τὸν λόσον εὐθὺς ἱπισχόντες ὁμολογεῖν ἱπισχοῦντο, τὸ προφανὲς ἂτι τῶν πατρικῶν ῥήσιων μὴ δυναμίνοι παρακροῦσασθαι. cod. l. m. n.

ἡζ'. Αὐθις δ' ἡσαν ἱσθτικῶς ἀπαῖσιῶντις τὴν ὑπαρξίν ἐπὶ λίσσιως ἱ εὐρηται δι' οὐοῦ καὶ μέχρι τούτου σθῆναι μὴ συγχωροῦμενσι τὸ συνιδὸς οἶα τῷ καθαρῷ τῆς θεολογίας, ὡσί τινι βέλις κιντούμενοι, καὶ σημασίας οἰκτίας ἐπὶ ταύτῃ παραδοῦναι κατιναγκάζονται προφείροντις οὐτως. "ἡ ὑπαρξίς τοῦ ἡ παναῖου πνιῦματος ὁμολογουμένη ἱσθίν ἐκ πατρὸς διὰ τοῦτο ἡνίκα ἂν αὐτὸ ἡ ἐκ πατρὸς ἀκούοιμιν ἱκπορεύεσθαι, τὴν φυσικὴν αὐτοῦ τοῦμιν ἐκίθιν ἱχέιν ἡ καὶ αἰδιον ὑπαρξίν καὶ τοῦτο δηλοῦν ἀναῖρρήτως τνικαῦτα τὴν ἱκπορεύεσθαι λίσξιν οἰδαμιν καὶ πιστιούμιν ἡνίκα δ' ἐκ πατρὸς δι' οὐοῦ ἱκπορεύεσθαι διδασκόμεθα, τοῦτο μιν καὶ αὐ ἐκ πατρὸς, δι' οὐοῦ δι' οὐ τὴν ὑπαρξίν, ἀλλὰ τὴν αἰδιον φρονούμιν σημαίνιν ἱκφασιν, καὶ τὴν ἱκλαμψίν διῖ τῷ γὰρ εἰς ὄρθην ἱννοῖαν ἱκλαβίσθαι τὴν ῥῆσιν καὶ τὸ τῆς ὄρθῆς ἱννοίας οὐκ

ci) scripta legerit, dogmaticam rem tot deiloquis doctrinis, quot hanc manifeste comprobata comperiet; propterea totis adversarii viribus ad demonstrandum incumbunt, hoc non secundum patrum sententiam dici, sed ipsum potius dicere quod si non dixerunt; et quae dogmata illi non tradunt, ab hoc componi. « Namque aiebant: » nemo illorum Spiritum habere existentiam per Filium tradidit: quod autem praeter illorum traditionem dicitur, blasphemum ab se iudicari ac reiecticum. » Sed enim obiectionis huius refutationibus ex ordine cumulatis, et per Filium procedere omnipotentem Spiritum, ut admitterent, nobis demonstrantibus, verba illi statim omitentes, confiteri id promittebant, quandoquidem scriptorum a patribus textuum evidantiam declinare non poterant.

97. Rursus pertinaciter postulabant, num dictio EXISTENTIA PER FILIUM reapse ad litteram reperitur. Atque in hoc persistere a propria conscientia non permisi, propter theologiae evidentiam, teloque veluti confixi, sensus suos circa id exponere coacti, sic aiebant. « Spiritus sancti existentia sine dubio ex Patre est. Propterea cum eum ex Patre audimus procedere, naturalem intelligimus ipsum illinc sempiternamque habere existentiam: atque id citra controversiam significari a vocabulo PROCEDERE, scimus et credimus. Cum autem ex Patre per Filium procedere docemur, tunc a dictione EX PATRE PER FILIUM, non existentiam, sed sempiternam Spiritus manifestationem et splendorem denotari intelligimus. Oportet enim recto sensu vocabulum accipere; et quidem rectus significatus nullus alius est. Qui autem

χιοίμην, θάτερος δὲ τῆς Νικομήδους κανονικῆς εἰσάπαν θεσμοθεσίαις προ-
 βίβληται· καὶ παριούθς οἱ καὶ δοκίσιως ἄχρι τὸ συνάρασθαι οἱ φαινόμε-
 νον περιείποντες, τοῦ μὴ παραίνεσθαι τὸ μὴ παρῖναι σφᾶς αἰτίαν εὐρίσκου-
 σιν· καὶ ἦν μὲν ἀλλήθις τὸ ἀπίσαι, ἔξορίστους γὰρ καὶ αὐτοὺς ἐποίησαντο
 μετὰ τὴν ἰταμοτάτην ἐκείνην τῶν οἰκίων θρόνων ἐξώθησιν· οὐ μὲν ἀδύνατον
 τὸ παρῖναι· ῥάδιον γὰρ, εἴπερ ἠβούλοντο. Ἐπι δὲ καὶ περὶ ἡμῶν ἀμφοτί-
 ρων ἐνδιδημηκίαι τῆ ἐξιστάσει ἐμνήσθη, τοῦθ' ἡμῖν συγκατακρίτου χαρτο-
 φυλακος καὶ ἡμοῦ τί καὶ πρὸς αὐτὸ διατιθένται; δράξασθαι μὲν ἀφορμῆς,
 ἥς καὶ τοῖς ἐγγυτάτω διαληφθεῖσι μὴ ἔχοντες, ἐκάτερος γὰρ ἡμῖν, ὁ μὲν
 ἔν τινι τῶν κατὰ τὴν Κωνσταντινου φροντιστηρίων, ἰδῶ δὲ τῷ ἡμῶν κελ-
 λῶν, ἥριμα καὶ καθ' ἑαυτοῦ ἐνοχολάζοντες, ἑτέραν μείλροχται· ἀλλὰ τοῦ-
 τον μὲν ἰστορικώτερον πρὸς αὐτοὺς διατιθέντα καὶ σπῖν θεωρήσαστις, τῆς
 μεταβολῆς ἤνεκα πρώτως ἐπισφρησάσης, ὁ καθ' ἡμῶν πάνδημος σχεδὸν ἐκεί-
 νος καὶ ἀλλόθρου ὡς ἀμυδρῶς ἐνσημάνθη τοῖς κεινηκόσι κεινῆται τάρα-
 χος, ὑπερ ὧν καὶ μᾶλλον λογοειδῶς καὶ αὐτὸς ἀνεφάνη τὴν τῶν ἐκκλησιῶν
 συνδρομὴν παραστήσαι ὡς ἀγαθόν, τοῖς αὐτοῖς διδασκαλοῖς ἐπιειδόμενος,
 οὐ πείρα προσβάλλουσαι, ἀπηγορευμένοι ὡς οἶμαι τὸ πρὸς ἑαυτοὺς μεταβί-
 ναι διανοοῦμενοι· ἐμὲ δὲ μὴ ἴηναῦτα κατῖδόντες ἐνθάδε ἰδοῖς οἷς τὰ τῆς
 ἐπιστολάσεως ἐκείνης διηγοῦμενοι ἐπιμνήσθημιν, ἄλλως τε καὶ πατέρα πατ-
 ρων ἰδόντες, ἀτιλῶν ἔτι καὶ τούτων, κᾶντιῦθιν οἷς ἂν ἐθέλοιεν ἐφιλοκύα-
 σθαι βεβαίουμνοι, μίλιθιν ἑτέρως παρασκευάζονται· εἰ δὲ καὶ λοιποὶ πρὸς
 τοῦτο λόγοι καὶ τρόποι ἐπιφύκασιν, οἷδασιν αὐτοὶ καὶ εἰδένωσαν· ἡμῖν γὰρ
 προσῶκον τοσοῦτον ἰπισταμένοις, καὶ πρὸς μικρὸν ἐνθαδὶ τὸν λόγον εἰς τὰ

cod. l. 10. a.

erat Cyzicenorum metropoleos verus pastor, alter Nicomediae iuxta itidem canones
 electus. Protinus vero adversarii, ut vel probabilem defensionem illi eriperent, can-
 sam statim inferunt quominus ei adsisterent, quod praesentes non essent. Et re sane
 vera aberant, quia ntrumque in exilium egerant, post crudelissimum illum de prole
 sedibus expulsionem. Neque tamen ut adessent, curari non poterat; nam facile id
 erat volentibus. Quoniam vero et de utroque nostrum mentio incidit, ut questionem
 interessemus, de damnationis inquam consorte meo Chartophylace et de me; quid
 etiam circa hoc excogitant? Ansam quidem eandem capere quam in superioribus
 non habentes, uterque enim eramus, ille quidem in quodam Constantinopoleos mo-
 nasterio, ego autem in mea cellula, solitarii ambo degentes; aliam rationem inveniunt.
 Namque illum vehementius contra eos concitatum iam antea noscentes, quo tempore
 primum versa rerum vice, ille contra nos generalis et clamorosus, ut breviter adno-
 tavimus, a seditiosis factus fuit tumultus: tunc enim et Chartophylax rationabiliter
 admodum peroravit, ecclesiarum unitatem bonam esse demonstrando, iisdem (quibus
 nos) magistris fretus. Hunc isti propterea experiri nolunt, de eo ad se convertendo
 desperantes. Me vero cum ignorarent iis rationibus insistentem, quas dum illum se-
 ditionem narrarem commemoravimus; alioquin liberorum adhuc impuberum pa-
 rentem, ideo ad suam voluntatem pertrahere confidentes, alio modo adgredi parant.
 Quod si forte alii praeterea sermones rationesque extiterunt, ipsi sciunt et utique sciunt.

καθ' ἡμᾶς καταστησάμενοις τὰ τῆς ἐπιχειρήσεως οὕτω σφίσι, καὶ μεθέδοτο πρὸς με διαλαβεῖν.

ιβ'. Μετὰ τὰς προτίρας ἐκείνας καθ' ἡμῶν ἰξουδινώσεως καὶ καταδικίας, καθ' ἑαυτὸν ἐκαθέμην διάγων, ὡς μοι διήγγελλται, τὸ μὲν ἔργον τῆς τῶν ἐκκλησιῶν ὁμοιοῦς γινώσκων οὐράνιον καὶ Θεοφιλιῶς, ἀ δὲ οἱ πράττοντες ἐπ' αὐτῷ διαπράττονται τῶν ἀθέσμων πάντη καὶ ἀνοσίῳν καὶ μή τι γε καθάπαξ ἐπ' ἀγαθῷ τιμὴ πράγματι ὡς ἐπαύδα, ἀλλ' οὐδ' ἐπὶ φευκτῶ καὶ ἀποτροπαίῳ, καὶ τῶν εἰς κακίαν ἰληλακῶτων ὑπερβολῆν, ἐκκλησιαστικῷ δ' ὅμως, τιλειουρηγηθέντα ποτὶ τὰ χριστιανῶν, ἔξ οὐπερ ἰπισκοπῆ Θεία κρατῖν ἐπὶ γῆς καὶ πολιτιύεσθαι πιφανέρωται: εἴπωρ ἰστορίαί πασαι καὶ πράξεις συνοδικαί, καὶ τὰ ἐπιυθιν ἡμῖν παραδιδόμενα, τὸ σαφὲς αὐχοῦσι καὶ ἀψυθιδί καὶ καθαρῶς ἀναμφέριστον ἤμην οὕτω τῆ καθ' ἑαυτὸν ἐπιμίον σχολῆ, καὶ ἄλλουσι μὲν ὑπὲρ τῆς ῥηθείσεως ὑποθέσεως κωπονθότας, ἀξίως δὴ καὶ τῆς σολιτιίας μισοδαποδοσίας μεγάλας λήψισθαι λογιζόμενος, ἐμὲ δὲ τῶν τιτῶν σολυαρψίμωσι μοι συμπιφορημένων ἀμπλακημάτων ἐυρήσειν ἀπαλλαγῆν: καπὶ τούτω ἡδόμισος, οἷται ἀρρητον ἡδονῆν, ἀλήθειαν μαρτυρεῖ μοι τὸ συνιδός, ἦν παντός τοῦδε προιστησάμην ποιήματος: καὶ εἰ μὲ τινεσι τοῦ λοιποῦ cod. l. u. h. πιράσαις Θελοῦσιον, ἀπαραιλήτως ἰσκόσουν, μικρᾶς ὀκωσοῦν ἀδείας δοθείσης, ὁ καὶ πρῶν ὁ λόφος ἐνέφηγι, τρανῶς ἂν ὑπὲρ τοῦ καλοῦ τῆς τῶν ἐκκλησιῶν ὁμογνωμοσύνης λαλῆσαι, καὶ παρῆρησιφ ἰρεῖν, ὅπως αὐτῆ χρησθῆ, καὶ λυσιτιλῆς, καὶ φιλόθεις, κῆν ἀπώσωνται, μόνοι στέρξαι, καὶ πρὸς ἑαυτὸν ἡρεμῆσαι: καὶ πάλιν, εἰ δὲ γε καὶ συνθίσθαι τοῖσι κατ' αὐτῆς, ὡς ἀπισυκαταίας ὄλωσι αἰτήσαιν, ἰσπῆναι καὶ ἀνατλῆναι εἴ τι ἂν ἐπὶ τούτω ἰπινοηται τιλείας ἀγαγνωθείσεως, ὡς μοι διεύγωσται, παντιλῆς ἀδύνατος ἰνομί-

Nos autem decet, quatenus gnari sumus, eatenus heic breviter res nostras, et illorum adversus nos aggressiones atque astutiam exponere.

92. Post nostras illas priores clades et damnationes, mecum ipse habitabam, ut iam dixi, tractatum certe ienendarum ecclesiarum conscius caelestem Deoque gratum esse; quae vero isti contra agerent, illicita prorsus et impia: et neque umquam in bono aliquo ut heic, neque in vitando ac detestando hominum in extremam malitiam perlatorum, ecclesiastico tamen negotio inter Christianos, ex quo sacer episcopatus in terra versari et potestatem habere coepit, tale aliquid cognitum esse: quam rem historiae omnes et acta synodica, et inde nobis percepta notitia, perspicuum, verum, indubiumque probant. Ego itaque sic in otio versabar: et ceteros quidem hanc ob causam patientes, dignam vita sua magnamque mercedem percepturos reputabam, me autem multorum meorum veniam peccatorum; huiusque rei causa inebarrabili voluptate perfundebar. Conscientia mea testis mihi est veritatis, quam omni huic afflictioni praetulit. Et si qui me deinceps tentare voluissent, sine dubio cognovissent, exigua qualibet data libertate, prout etiam praecedens sermo ostendit, me pro ecclesiarum concordia locuturum, et bonam hanc esse et utilem Deoque gratam fiducialiter dicturum: eamque, quamvis ipsi renuerent, me amplexurum, et de cetero quieturum. Itemque si me forte consentire cum ipsia adversus illam quasi re-

Θείη τῶν δυσχερῶν τὸ μὲν γὰρ τῶν ἀπειρημένων τί κατ' αὐτῆς καταβιασθῆ-
 ζετο' τὸ δὲ μὴ βουλομένων εἰρήσειν αὐτὴν τῶν πρὸς τοῦτο διαπληκτιζέσθαι,
 οὐ μοι ἰδοίαι, τῆς ἡμετέρας ἐκκλησίας ἔθιμον παῖν, καὶ πληριστάτως πα-
 σαν παραδόσιν ἀσφαλῶς κατέχοντι καὶ πρὸς βούουσι: καὶ τί πρὸς με τῇ δια-
 νοίᾳ συμβαλλομένων, εἰ τῆς ὁμοιοῦς ἐκ τῶν φωτοφόρων Θεηγόρων ἀστρα-
 τομίνης, οἷς ἐξ αὐτῶν ὁ τῆς ἀθανασίας καὶ μάλλον φερώνυμος ἐπὶ τοῖς αὐ-
 τοῖς ἔθουσιν πιπραχῶς κατεφάνη, οἷς θ' ὁ μάλιστα Μάξιμος διαβρόθηθην ὄφ-
 θη τρανώσας 1) τὴν ἔχθραν οὗτοι περὶ πλείονος ἀνθαιρουνται, καὶ τὰ πρὸς
 ἐπίτασιν ταύτης διαφερότως ἐργάζονται, μαχίσθωσαν, ταρρατίσθωσαν, εἰ
 βούλομαι καὶ πλείω καὶ καινότερα τῶν παλαιῶν, ὡς ὁ αἰὼν αὐτοῖς ἀπ-
 λυπτῶς εἶη, δραματουρήτωσαν, ἡμεῖς ἡσύχως διατηροῦμεν ἑαυτοὺς ἐπὶ θεῷ
 τῶν ἡμῶν καὶ σφίσι πραγματιεύοντων ἐφόρων καὶ μάρτυρι.

17. Τούτοις ἰωαναπεκαυμένω τοῖς λογισμοῖς, ἦκει τις ἐν μῆ χάριτας
 ἰδκοπλοῦς ἐπιφερόμενος, οὗς καὶ παρὺς ἀνὰ χεῖρας λαβὼν ἐχρηρίζε μοι,
 εἰρηκῶς ἔδει τούτους, καὶ δέλεθε, καὶ μαθήσῃ ὡς οὐ μάτην ἦσαν οἱ λόγοι λε-
 γόμενοι πρὸς ἀλλήλους πολλαίς οὕτως ἐποιοῦμεθα: εἶδε δὲ μάτην καὶ εἰς
 κινόν, ὡς οὐκ ἔστι τοὺς τσαύτας ἀνοσιουργίας διηυκότας, μὴ καὶ ἐν τοῖς
 θεοῖς δόγμασι τῶν πατέρων τὴν οἰκίαν ἀριστοῦσαι σπουδῆν, καὶ καιροτο-
 μῆσαι κακίαν νῦν πρόσφατον ἰδῶν δὲ κατ' ἑαυτῶν ἀναγούς, ζήλου ὅλων ἐπλή-
 σθη, καὶ ἐφ' ἱκανόν συννοίᾳ ληφθεὶς καὶ μόλις ἀντιεῖκων, χάριτας τῷ θεῷ
 ἀμολόγησα, ὅτι με τῆς τῶν ταῦτα δογματιζέσθων συναυλίας ἀποσπῆναι προη-

spuendam prorsus exegissent, restitutum me et omnia quae excoGITARI possent mala
 peressurum. Namque ad illicitum aliquid agendum contra illam tam evidenter mihi
 cognitam, adigi me posse, impossibile omnino videtur. Vicissimque nolentes concor-
 diam illam amplecti, ad eandem vi compellere, haud mihi probabatur, qui nostrae
 ecclesiae morem omnem et universam plenissime traditionem teneo et proficor. Et
 quidem mente recolo, quomodo concordia haec ex deiloquis luminaribus eluceat,
 quorum de numero Athanasium, cum iisdem illis populis idem egisse exploratum
 est, quemadmodum eximius Maximus diserte narrat. Sane hi grave odium suscipiant,
 eiusque incrementum studiosae curent, pugnent, tumultuentur, et praeteritis plura
 atque inaudita si volunt faciant, certamen ipsa Infinitum sit, tragoedias agant: nos
 interim tranquille ad Deum nos componamus, operum tum nostrorum tum etiam
 illorum spectatorem ac testem.

93. In his considerationibus dum conq̄iescerem, venit quidam certa die char-
 tas in sinu gerens, quas confestim manu corripis, mihi tradit dicens: vide has,
 et collustra, cognoscesque haud vanos fuisse sermones, quos saepe mutuo habui-
 mus. Atque utinam vani fuissent et cassi! Certe fieri nequit, quominus hi qui tam
 sacrilega egerunt, divinis quoque patrum dogmatibus vim inferant, et novam sub-
 bitamque nequitiam . . . Ego vero solus relegens, zelo repletus sum, et diu
 cogitatione defixus, . . . expergiscens, gratias Deo professus sum, quod me
 ab huismodi dogm . . . consortio abesse curasset. Posthinc enim non solum,

1) Rem narrat etiā

. . . edita in editione Sirmondi ep̄ist. 49. libri I.

κονόμεσιν ἤδη γὰρ οὐ διάζω μόνον κατ' ἑμαυτὸν, ἔφην, ἀλλὰ γε δὴ καὶ τῆς τῶν κολλωμένων σφίσι κοινωνίας ἀφίξομαι, τὸ μετ' αὐτῶν ὅπως εἶη μοι πατιλιῶς ἀνεπίμικτον εἰ δέ που καὶ εἰς λόγους κληθεῖην, ὥς μοι προμμιλίτκται, ἀλῶνα τῶν ἐπὶ τούτοις δραμούμαι πολλῶ τοῦ προουποτεθίτος ἐπικρατίοτερον' καὶ ἦν μοι ταῦτα γνωσθέντα πρὸ τοῦ τὸν ἀληθῆ ποιμινάρχηρ τῆς Προύσης πρὸς τὴν Κωνσταντινου μετακληθῆναι, συντιθεμίνα ὡς εἰοικεν ἐξ ὧν αὐτοῦ πρώην ἀπότος καταφθίσασθαι συνιτάξαντο ὡς δὲ ἀφίκετο, καὶ οἱ ἀντιδικούντις καδ' ἰκάστην ὡς ἔθος τοῖς βασιλείοις φοιτῶντας, πρὸς αὐτὸν ἐκίθειν διαμηνυόμενοι καθειστήκισαν, πῶν μὲν τὸ καὶ μόνην τουτωῖ συνιτρυγίας ἐμφαίνον ὑπόληψιν ἀποσκιαζόμενοι, τὸ δ' ἄλλως ἔχον καὶ προσιέμιοι' ἐπιπίερ οὗτος καὶ πάντα ἀπλῶς τοὺς ἀντικαταστάτας τῆ ὑποθίσει μοναχοὺς, καὶ λοιποὺς τῶν καὶ ποσῶς εἰδῶτων, ἀνακαλούμιοις ἦν εἰς ἀρόασιν' καὶ εἰς ἀμφοτέρους ἡμᾶς κατηντήκισαν' καὶ τοῦ μὲν ἀπίπιοι πειρασασθαι, ἑμοῦ δὲ καὶ μάλιστα διενόκασιν' πῶς καὶ τοῦτο διασκιαζότκται, καιρός ἦδῃ κατὰ τὸ ὑποσχημῖοιον ἰρίν ἰσπῆρα ἦν, καὶ ἡ νύξ τὸ πᾶν ἀρτι κατασχοῦσα προίκοπι, καὶ τις ἀπῖλλεται μοι τῷ κελίῳ παραβαλεῖν τῶν λογάσι κατιλιγμῖοιων ἐκκλησιαστικῖς, Κἄλλιστος τουσωάνυμιον ὁ ἀνήρ' ὅς δὴ καὶ κληθεῖς καὶ πλλσίον γινόμενος, λόγους ἐξ αὐτοῦ μοι κομῖζει τοῦ τὸ πατριαρχικὸν ἀξίωμα δυναστεύοντος, τὰ τῆς πρσαγορίας πρῶτον ἰσῶν, ἴτα τὰ λοιπὰ προθίμιοις εἰς ἀφήησιν καὶ ἦσαν ἔκ προοιμῖοιων φιλίας ἀνάμνις πρὸς με χρστολοφίαις ἐπὶ συχναῖς καὶ τὸ κηφάλιοιον, αὐτὸς ὁ ἐν φυλακαῖς τοῦ Θεοῦ ἰσράρχης, ὡς ἦκιν, καὶ ὡς κέκλημαι πρὸς τῆς ἐκκλησίας, ὡς ἔχθρὸν αὐτῆς καταπολιμῖοιαι' τῶν διαμηνυομῖοιων δὴ τούτων τόνδε μὲν οὕτως, ἑαυτοὺς δ' ἐκκλησίαν κατὰ πολλὴν ὀνομαζότκτων αὐτονομίαν' καὶ ὡς

cod. l. eo. h.

inquam, solitarius versabor, sed ab eorum communione abstinero, ne umquam cum iis commiscear. Quod si forte ad colloquia vocabor, quod antea mihi erat delibetum, pugnam multo vehementiorem praeteritâ decertabo. Atque haec mihi explorata fuerant, ante quam verus ex urbe Prusa pastor Constantinopolim accerseretur, consarcinata ut videtur ab illis, qui absentem illum damnare constituerant. Cum autem adfuit, adversarii quidem more solito in palatium quotidie ventitabant, atque illinc huic significabant, ne spem quidem cuiuslibet auxilii exhibentes, cetera ultro offerentes. Tunc ille (Cyprius) monachos omnes qui (pacia) negotio contradixerant, ceterosque quomodocumque conscios ad auditorium vocabat: et nos quoque ambos quidam convenerunt; et illum quidem tentare noluerunt, me vero maxime decreverunt. Iam quomodo rem hanc tractaverint, tempus est ut promisi dicendi. Vespera erat, et sera iam nox concta obumbraverat. Nuntiatur mihi quendam ad domunculam meam adventasse de ecclesiasticorum procerum numero, Callistum nomine; qui intro vocatus accedens, verba mihi obtulit eius qui patriarchalem dignitatem vi tenebat; salutemque praeferat, reliquam subdidit narrationem. In exordio quidem, amicitiae commemoratio benignis plurimis verbis: summa vero erat, illum qui sub custodia tenebatur Dei praesulem venisse, et me quoque ab ecclesia vocari, ut hostem eius oppugnarem. (Sic hi, qui haec significabant, illum quidem tali nomine appellabant.

εις προκοπήν ἀποβαίη μοι πέρας, καὶ Γέρας οὐ τὸ τυχόν, εἰ τόδε ποιήσαιμι, οὐκ ἐλίγων κἀπὶ τούτω λόγων ὑποσχιτικῶν κινωθέντων ἑμμεθέδως καὶ πιθαῶς κἀπὶ μὴν οὐκ ἤδειν οὐδὲν, ὡν αὐτοὶ πρὸς τὸν ἐν φρουρᾷ σφίσιν ἰλογοπράτουν περὶ ἡμῶν, οὐτὲ μὴν περὶ ἑτέρων οὐδ' ἔπωσούν' μεθ' ὑσφιρον γὰρ ἡμῖν ἢ τούτων γνώσις ἐφίσταται· ἄλλως δὲ διηριθισμένος ἐξ ὧν ἀνωτέρω διήληθον, καὶ τὸ κατ' ἀρχὰς ἐπισχόν, ὁμως βραχιῖαν οὕτω τίσημι τὴν ἀπόκρισιν· ὡς ἰλεύσομαι, καὶ τῶν λιχθησομένων ἀκροασάμενος, τῷ συνιδόσι πάντως ἐπιτρέψω τὴν βάσανον· καὶ οἷς ἂν τὴν ἀλήθειαν διαγνοῖη, τὴν οἰκίαν ἀνεδοιάστως δώσω ροπήν.

ἡδ'. Διαπορθεμύεται ταῦτα τῷ διακομιστῇ πρὸς τὸν στιλβαντα, καὶ ὅς μηδαμῶς ἀρισθεὶς οἷς περ ἀκούσει, τὴν ταχίστην αὔθις διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀντιπέμψει, δηλῶν ὡς οὐκ ἴδει με οὕτως ἀποκρίνασθαι· ἴδει δὲ μᾶλλον ἐθέλει ὑποσχέσθαι διαγωνίσασθαι καθ' οὐ τὸ πᾶν ὑπῆρχεν αὐτῷ τοῦ σπουδασμάτος· πρὸς ἄπὴρ ἔγω γὰρ ἀντεπάγω τῷ μεταβιβάσαντι ὁμιλῶν, πῶς οὐ διστότα μοι τὰ τῆς ἀπολογίας, εἰ μεθ' ὧν ἢ ἀλήθεια διαγωνοσθεῖη μοι καθιστάται, μετ' αὐτῶν ἴσισθαι διηγόρευσα· ἐγὼ φημι ἀντιστρέψας, καὶ μάλα δὴ καθηκόντως, ὡς οὐκ ἴδει τοιαῦτα ἀκκοῦτα μᾶλλον αὐτὸν ἐθέλησαι πλείον ζητῆσαι, καὶ μὴ τὸ ἀρκούν ἴσισθαι ἔχειν ἠήσασθαι, εἰ γὰρ καταφρονῶν ὅσα τοῦ ἀπίδίκου καθ' ἑκάστην ὁρᾶται, σύνοιδεν ἀληθῆ, καὶ μετὰ τῆς ἀληθείας εἶναι συνόλως ἑαυτὸν ἐξεπέσθαι· οἷς ἀκολουθῶς ἐφ' ὅσον εἰρηκίται μοι τὸ ἐντὸς ἀνεζωπυρέθη, εὐχερῆς ἐντεῦθεν τοῖς ἰχίφροσι συλλογίσασθαι· τὰ πολλὰ πλὴν οὕτω παρερχομῶν, ἰκέτω μοι δέον μὴ παρελθῆναι ὃ λαληθεῖν οἶδα τούτοις μετήχον ἀσπίσμου· ἐν μὲ τῶν πρὸς ἡμᾶς ἀγγελλῶν ὃ ἀγγελλῶν φθάσει καὶ τόδε μοι φήσας, κειλιευσμένοι αὐτῷ πρὸς τοῦ πίμφαντος, ὡς διεμηνύ-

semet vero ecclesiam multo sane cum arbitrio vocitabant.) Porro me valde proventum iri, nec modica praemia consecuturum, si ita agerem, non paucis verbis ac promissionibus callide apteque ad persuadendum oggerebant. Ego vero nihil sciebam eorum, quae isti cum illo captivo de nobis vel quibuslibet aliis tractaverant; nam nonnisi postea ea res mihi innotuit. Alioquin ob ea quae supra dixi indignatus, attamen sub initio memet cohibens, breve hoc responsum reddidi: veniam, et iis quae dicentur auditis, conscientiae meae totum disquirendum committam; ac prout haec veritatem agnoverit, meum indubitate suffragium feram.

94. Haec a legato referuntur mittenti; qui auditis non contentus, rursus mittit qui diceret, non debuisse me sic respondere, sed illico potius promittere me decertaturum adversus hominem, cuius causa res ea tota ab eo gerebatur. Quibus ego respondebam, cum internuncio loquens: nulla opus esse mihi excusatione, si cum illis quibus veritas favorit, me fore recepi. Ego immo converso convenientissime argumento aiebam, non oportuisse eum qui talia audisset, ulterius velle pluraque exquirere; sed potius id satis habere, quod dum quotidie adversarium obiurgare conspicitur, quae vera sunt probe agnosceret, et se cum veritate omnino versari pervideret. Quae cum dicerem, merito me intus exarsisse, facile cordati colligent. Iam multis huiusmodi praetermissis, illud non omittam, quod ab illis lepide dictum audivi. Namque in una ex legationibus,

σατό Τινι ὁ Τοιοῦτος, παρισιάσας αὐτὸν ἄλβανίτῃ πολιμιστῆ· τούτω γὰρ ἔθος αἰετῶν πολιμουμένων ἀμφοτέρων τὰ μέρη Τηρεῖν καὶ οἷς ἂν καταπῆται τὴν νίκην ἰναρῶς ἀνεύσσει, σφίσι καὶ αὐτὸν παραχρημα εὐρίσκεισθαι συναριθμῶν καὶ τέλος ὁ καὶ ἀρχόμενος, ὡς οὐ πρὸς με ἀλλὰ πρὸς ἕτερον ὁ λόγος ἐστὶν ἀληθῆς δ' οὐκ ἔχων τὸ παραάσαν αὐτὸς συνιδεῖν, ὅπως κἄν ποῖας ὁμοιοῦν ἀφορμῆς τῷ πεπομφότι τάδε διαμηνύεται, εἰ μὴ που συναλαβῆναι τοῦτον φαίη τις ἀτιχῶς, ἔνθεν ἄκοντα περὶ ἑαυτοῦ τὸ ἀληθὲς ἀποφῆρασθαι· ὡς γὰρ εἰς ἅπαν ἀπολογούμενος, κἄνταῦθα δὴ εἰβόμεν, ὁ μὲν ἀγγελιαφόρος πάλιν ἐπέκειτο πυκνῶς ἐπιλίβων τὸ, οὐ πρὸς με ἀλλὰ πρὸς ἕτερον ἐγὼ δ' οὐκ ἄξιον ἀντιτίθου τὸ ποσῶς ἰμοὶ δηλωθῆν, μὴ τυχεῖν ἀποκρίσεως· καὶ γούν εἴ ναι ὡς ἔχει φθίγγομαι διηυκρίνηται, τὸ τὸν μαχητὴν ἄλβανίτην ὁποτέρους ἂν εἴη τῶν συρρήνυμένων ἐν ὑσμίναις τὴν νικῶσαν ἐραῖν, ἐν ὅστέροις ἅμα σφίσι καθαρῶς ἐνοπριζέσθαι, αὐτὸ δὴ τοῦτο δι' ὄλου, καὶ μηδὲν ἄλλο σκοπούμενον κἄν μὲν οὐκ ἂν ποτε τοιοῦτος κριθείη παρὰ τινι, εἴ ἴε καταφανὲς ὑπάρχει πάντη καὶ ἀναμφίλεκτον τὸ, νῦν με τῇ παρουσίᾳ νίκῃ τῶν νικησάντων μετὰ τῶν σφοδρῶς σπινοθέτων συναριθμείσθαι, καὶ τοῖς ἰταμῶς καταβιβλημένοις συνηξιάζεσθαι· ἐκείνος δὲ τοιοῦτος ἄγαν ἔμφανως ὁπωλίτης, ἢ καὶ σολεμισθῆς, ὅς ἀριθῆλος τῆς ὑποθέσεως, δι' ἣν αἱ πτώσεις αὐταὶ καὶ δόξαι, καὶ τὰ λαμπαρὰ γέγρα, καὶ αἱ τροπαιοσχίαι, πρὶν μὲν ἄλλως ἔχούσης, καὶ νῦν αὖτις ἑτέρως, περιδοξος ἐν ἑκατέρους ὑπῆρξε καιροῖς, μηδαμῶς τί τῶν δυσχερῶν ὑποστάς, ἀλλ' ἐν ἀμφοῖν νικηφόρος ἀναφανείς καὶ περίβλιπτος· καὶ ἀπλῶς καλῶς μὲν ἔχων καὶ πρῶτην, καὶ λίαν περιφανῶς, νυνὶ δὲ κριεττόνως καὶ περιφανιστίως πολλῶν· ἴνα καὶ αὐταῖς

cod. l. a. h.

missus ante omnia dixit, imperatum sibi a mittente fuisse, ut mihi significaret, se cuidam dixisse, similem illum esse militi albano, cui mos perpetuus erat dimicantium utrorumque latera observare, et cui fortunam manifeste favere vidisset, huic se statim connumerare. Finem fecit ut coeperat, dicens non de me sed de alio sermone fuisse. Atqui ego, inquam, veritatem satis dispicere nequeo, cur vel quomobrem misso suo haec significaverit (Cyprius); nisi forte quis auctorem ipsum ignorasse imperite putet, quod de se ipso invidus veritatem pronuntiaret. Atque haec quum apologiae meae tantum causa dicerem, missus instabat denuo affirmans, non de me sed de alio id dictum fuisse: at ego respondebam, aequum fuisse, ut qualicumque propositionis responsum congrueret. Porro ut recte et ut reapse est loquar, liquido apparet, albanum militem utri pugnantium victoria eveniret observantem, in his hodiernis quasi in speculo pure spectari, quoniam illud solum nec aliud quicquam ei propositum erat. Iam ego haud profecto talis a quoquam iudicabor, si constat indubiumque est nunc me in praesenti alienae victoriae triumpho cum graviter clade affectis connumerari, et cum crudeliter vulneratis in quaestionem vocari. Ille potius est manifeste miles immo et pugnatior in negotio hoc, in quo hinc clades, illinc gloria, ac splendida praemia et triumphus; ubi prius aliter se res habebat, nunc rursus aliter; qui gloriosus utroque tempore extitit, nihil adversum passus, sed utrumque victor; et antea et nunc bene habens ac splendidissime: nunc tamen multo melius et illustrius; ut ipsissima,

αἷς ἐιρήκειν χρήσωμαι λέξιςιν. Ἄκουίς ταῦτα τῶν λόγων ὁ ἀγγιλιεύς· καὶ οὐκ ἦν ἐκείνῳ πάτως ἀμφιδοίασαι ᾧ τινι καὶ ἰφηρμοσται· ὅλως δ' ὡς τὸ ἀστῖον τοῦτο, οὕτω γὰρ ὁ στείλας ἀληθειῶν ἐκάλεσε, καλῶς ὡς ὁ λόγος τυγχάνει διαμεμνηκῶς τὰ κατάλληλα ἑαυτῷ ὡς ἄων ἱξαγγιλιῶι σαφῶς, οὐ τινι τῶν ἀπάντων οἶμαι ἀξυμφανίς· διαβιβάζεται δ' οὐν ὅμως καὶ ταῦτα τῷ διακομιστῇ πρὸς τὸν πέμψαντα· κἀκείνος τὰ ἐξ Ἰθουοῦ ποιῶν ἄλλῃ-λος εὐθὺς γίνεταί τῶν τοιούτων πρὸς τὰ ἀνάκτορα, κἀκείσι συντεταχῶς τὰ καθ' ἡμῶν ἀμφοτέρων ἀρτύει, παρασκευασμένον εἰς ἃ τούτῳ μὲν δρᾶν, πάσχειν δ' ἡμᾶς, ἱπισηθῆσεται.

ζι'. Καὶ τοῦ λοιποῦ καλούμενος ἦν ἐκίθειν ὁ τοῦ θεοῦ ἀρχουθῦτης εἰς τὸ διπυρραπισμένον τοῖς κῆρυκεῖσιν ἀντίδριον, ὡς πρὸς τοῦτο κληθεσομένων δὴ καὶ ἡμῶν· ὁ Γνωστὸν ἐκείνῳ ἦν οὐδαμῶς, οὐδὲ τι τῶν ὧν διαμνησθῆναις ἡμῖς ἀπολειογῆμεθα· ὡσπερ οὐδ' ἡμῖν τῶν ἐκείνῳ τί λιγομένων, ἢ ἀπασποκρινομένων οὐδ' ὅπως οὐ· πλὴν οὕτως ἐκίκλητο, κἀπὶ τῇ κλήσει ταύτῃ καὶ ἀπειλαὶ ἦσαν παραμηνύμεναι, τοῖς πλῆθεσιν ἐκδοῖον ἐαθῆναι, εἰ μὴ τῶν ὧν ὑπῆρχεν ἀναζητῶν εἰς ἀπαιτουμένην δικαστηρίου τάξιν ἀφίμενος, ἀφίκοιτο ἂν εἰς τοῦτο, ὡς οἱ καλοῦντες εἶπεν ἰτοιμάσαντες· καὶ ὅς μὴ ἀγνοῶν, ὡς αὐτοὶ καὶ κριταὶ καὶ διαγνώμονες ἴσονται οἱ ἀντίδικοι· καὶ μόνον ἐν ἀπαραίτητον ἔχον τὸ ἐπὶ τῇ ἀληθείᾳ διαβαλλομένη παρρησιάζασθαι· τὰ δ' ἄλλα δεύτερα λογιζόμενος, ἰξουθεισμοὺς καὶ κακώσεις, καὶ ὁ πάντων ὑπέριτρον τὸ πρὸς ὄλους εἶνα ἑαυτὸν ἀντικαταστήσασθαι, καὶ θάνατον εἰ συμβαίη τὸ ἴσχατον θαρραλίως καὶ οὕτω καθυπισχεῖται τὴν ἀφίξιν· καὶ οὗτοι κυροῦσι τὴν κυρίαν παρ' ἑαυτοῖς· καὶ προσκαλισσαμένων, παρατίεται μὲν αὐτὸς, παραγιόμεθα δὲ καὶ ἡμεῖς εἰς τὰς ἐν Βλαχίρναϊς βασιλείους ἐστίας τὸ τῆς

quibus tunc usus sum verba usurpem. Haec audiebat missus, nec cuiquam homini quaderent dubitabat. Nihilominus id tamquam iocularē (prout revera mittens appellaverat) accurate ut fama est, retulit invitus; verba scilicet satis illi congruentia, quod nemini obscurum puto. Haec nihilominus a misso renunciantur mittenti; qui illico more suo fit horum in palatio nuncius; ibique contra nos ambos struit paratos ea pati, quae ipse facere excogitaret.

95. Deinde evocatus illinc fuit Dei pontifex ad paratum ab auctoribus ipsis synedrium, quo nos quoque vocandi eramus, quod ei prorsus erat ignotum, nec quicquam ei significaverant eorum quae nos responderamus, nec omnino vicissim nobis si quid ille dixisset aut respondisset. Attamen sic vocatus fuit, vocationique admittae minae, fore ut populi arbitrio permitteretur, nisi quaestione ob quam in iudicio postulabatur omittens, ad ea veniret quae postulatōres paraverant. Ille vero haud ignorans eosdem fore et iudices et inquisitores et adversarios, in hoc uno inexorabilis mansit, nempe ut accusatam veritatem confidenter defenderet, cetera deteriore loco habens contemptum scilicet et adflictiones; quodque plurimi erat, contra omnes unum se decertare, mortemque ipsam postremo subire; animose nihilominus se adfuturum promisit. Atque ita ei vadimonium decernunt apud se: et bis vocantibus adest ipse: adsumus et nos in regias Blachernarum aedes, ubi conventus praestituta fuerat statio. Et ille quidem

συνηλιώσεως ἔνθα προστίτακτο σύνθημα· ὁ μὲν μὴδὲ τοῦτ' αὐτὸ τὴν ἡμετέραν εἰδῶς ἐνδημίαν, τὴν αὐτοῦ δὲ μονοῦν ἡμεῖς ἐγνωκότις διὰ τὸ τῆς ἐσὶ ταύτης κατάδηλον κλήσεως· λοιπὸν δὲ μὴ τι τῶν προηγήσαμένων αὐτῆς οὐδαμῶς· καὶ ὁ μὲν δι' ἰτίρας εἰσόδου τὸ δικαστήριον προεἰσέρχεται· αὐτοὶ δὲ κατόπιν δι' ἰτίρας εἰσδύουσιν, μὴ τῶνδ' ἰθαδίτες, λόγων ἄχρη κινήσεως ἰκατῶν, ὁπῶντα καὶ ἡμᾶς ἐσὶ τοῦ μέσου ἐδέχθη φθίγγασθαι· ὁ καὶ ἀπροόπτως αὐτῶν μικρὸν οἰονεὶ πως ἐπιφαίνεται παραμύθιον, πηλλίον αἰῶνα μόνην τιθαβρηκότι, καὶ παρ' ἰλιπιδας εὐρηκότι τῆς προθέσεως κοινωτούς. Ἐστὶ μὲν οὖν οὐκ ἰμὸν καθιζῆς διαζωγραφῆσαι τῶν λόγων, καὶ ἀπκριβωμένους διαμορφώσασθαι τὰ τι τοῦ συνδρίου πρὸς ἅπαν ὅπως συγγέταχται, καὶ τὰ τῶν διαλίξιων ὅθεν ἀρχεται, καὶ πῆ πεπράτωται, κατὰ λιστὴν πᾶσαν ἀκουλουθίαν καὶ ἀμοβαλιαν συνάφειαν· ἄλλοις γὰρ ἔρπον ὡς ἰῶμαι γενήσεται τοιουτοτρόπως ταῦτα διαλαβείν καὶ ἴσως ἂν ἀνυστίον τοῦ λίγειν ἀναλόως, καὶ τὸ τῆς μήμης ἔχουσι ἐδιατᾶτον· ἰμοὶ δ' ἀρχίσει, τὸ πᾶν τῶν ἀντιθέσεων ἐν κεφαλαίοις περιληψόμενον, τὸν ἰφ' ἰκατέρων μερῶν ἐν τούτοις νοῦν παραθεῖναι, τὰ τῆς παρασκευῆς τοῦ δικαστηρίου μετρίως πῶς προδιασασθήσαντα· οὐδὲ γὰρ ἂν δίων ἐν πᾶσιν ἄλλοις σχιδόν, ἂ ἱερματώσας ὁ λόφος ἐστὶ, Τρανῶς τὸ τοιοῦτον μεταχειρισμένους, ἰτίρας ἔνταυτοῖ μεθόδου γενέσθαι ἡμᾶς αὐτοῦς, ἔνθα καὶ μᾶλλον εἶη τὸ συνάγισθαι, μὴ ποτε περιαιτολογίῃν οἷς ἀνάγκη δόξωμεν ἰκτείνεῖν, καὶ τοῦ ἐκτότος πλέον ἰκτείνεσθαι.

cod. f. es. h.

γς'. Οὐκοῦν ἴν' ὁμοίως καὶ ἐν τοῖς ὡδὶ προχωροίμεν, εἰσῆχθημεν τὸ συνέδριον ὡς προέφημεν· καὶ ἦν οὕτως ἔχον δὲ καὶ δρώμενον καθεῖστο μὲν ὁ αὐτοκράτωρ ἐπὶ κλίνης χρυσοκαλλίτου βασιλικῆς, περιεστήκει δὲ τούτου οὐκ

interventum nostrum ignorabat, nos soli adventum ipsis, propter publicam ad eum locum appellationem; ceterum aliud nihil de praecedentibus rebus. Et ille per alium aditum ad tribunal ingrediebatur, nos vero parte alia postica introducebamur, nihil videntes nisi post multorum fluxum verborum, quando et nos oportuit in medium prodeuntes loqui; quod ei non praevisum aliquanto solatio fuit, qui cum solus certamen tantum ausus fuisset, causae suae participes in sperato nancisceretur. Non est autem munus meum deinceps verbis depingere exquisitaeque deformare acta omnia synedrii qualia fuerint, qui dialogi, unde coeptum, ubi explicitum, et subtiliter totam rerum seriem mutuamque connexionem. Aliorum hoc erit opus, ut arbitrator, tali modo haec enarrare; et fortasse accuratior opera danda est, ut digne dicantur ea quae dici merentur. Mihi quidem satis erit totam contradictionem struem summatim complecti, atque ita utriusque partis hac in re mentem exponere; si tamen iudicii apparatus modice prius repraesentavero. Non enim decet in aliis prope omnibus, quae sermo noster detexuit, simpliciter materiam tractasse, nunc autem aliam sequi methodum, cum maxime contrahere oportet, ne nimis multum de nobis ipsis loqui, ubi immorari necesse fuerit, videamur, et plus aequo dilatare orationem.

96. Ergo ut pari modo in praesentiarum quoque procedamus; introducti nos fuimus in synedrium, ut iam diximus. Erat autem eius conspectus huiusmodi. Sedebat imperator in auro regali pulvinari; circumstibat non exigua praecipuae affi-

ἄλλη τῶν τῆς πρώτης οικειώσεως κατὰ σύδοιχίαν ἀπόμοιρα· παρῆσαν οἱ τῶν ἀντιδιαδιθεμίτων ἡμῖν κορυφαῖοι, τὰ μεγάλα παρὰ τῷ κρατάρχῃ δυνάμινοι· ὁ μὲν δὲ τῆς πατριαρχικῆς ἐπιβήτωρ ἀξίας ἀγχοῦ παραδριῶν οἱ δὲ οἱ τῆς συγκαλήτου βουλῆς προηγοὶ καὶ ψροασπισταὶ τουδὶ καὶ συλλήπτορες ψαρὰ μέρος συνιδριάζοντες, ὃ τε τῶν μισιστάνων ὡσαύτως ἐπιλοικος σύλλογος τῆς συνιδρίας ταύτης, καὶ ὁ καινουρηθεὺς τῶν οικειῶν ἀρχιεριῶν ὄμιλος ἦν, τὰς τε διαγνώσεις καὶ κρίσεις καὶ ἀποφάσεις ἐπιστημονικῶς ἄγαν συγκροδοῦντες καὶ ἐπιφέροντες τοῦ δηλωθέντος πολλακίς περιζήτητου συστήματος· ἐψιδη-
 μούτις ἦσαν οἱ κριτέτους καὶ ὑπερίχοτις, σὺν ἑτέροις σφῶν οὐκ ὀλίτοις, ἐφ' ὧν ἕκαστος τόπων ἔξίωται, οἱ μὲν ἱριτίμων ἀπλῶς ἐπὶ καθιδρωῶν, οἱ δὲ τοῖς ἄλλως ἔχομένοις ἢ καὶ ψαρισταμένοις συμμέτοχοι, καὶ στίφος ἑτερον ἦν ἠθροισμῖνος ἀριθμοῦ προῆκον ἐπὶ πολλῷ, ἕκ τε τῶν τῆς βασιλείου αὐλῆς καὶ διαφόρων τάξεων συγκαταλιγόμενον ὧν ἐπὶ μέσον ἀπάντων τὰ τῆς λογικῆς συμπίπτουσι προσβολῆς· κρείδιῆπτε οἱ τῶν ἀντικαδιοσταμῖνων ἡμῖν προξάρ-
 χοντες ἐπ' ἐκίνοις ἠθιλον τὸν ἀῶνα συστήσασθαι, οἷς ὁ κρινομένοι καὶ κα-
 καταδίκου τόπον ἐπέχων τοῦ θεοῦ ἱεράρχης, ἐπὶ φανερῶσι τῆς ἐκκλησιαστικῆς εἰρήνης συνθέμιτος ἦν, τὴν τοῦ πλήθους καθ' ἡμῶν ἐπιῦθεν ἀλαπάτησιν ἐψισωῶμινοι, οὐκ ἀποδοσιπέτας οὗτος ἐφάνη, προηλουμίνας τῶν ὧν εἶχεν ἑτέρων ἐπὶ τούτῳ διαγωνίσασθαι σπουδῆν τιθέμιτος ἀμιτάθειτον· τῷ τοι καὶ λόγων ἀμοσιέτων κινήθιτων συχῶν, ἐν ὧς τε τῶν ἀτόπων τούτο τοῖς ἐξ ἑναίτιας συμπεραῖοῦται κεφάλαιοι, καὶ τῶν ἄλλων προδάττιται, τὸ τοῖς συλ-
 γραμμασι τούθι δι' υἱοῦ τὴν ὑπαρξιν εἶχεν τὸ ψνεῦμα λέγειν τὸ ἄγιον· καὶ γοῦν ὡς ἐκ πατριῶν θεολογιῶν εἰδῶσι συγγραφῆν αὐτοῦ πᾶσαν ἀντεχόμενον

nitatis secundum gradus pars: aderant adversariorum nostrorum coryphaei, qui mag-
 nopere apud imperatorem gratia valebant: patriarchalis autem dignitatis ascensor prope
 adsidebat: quem senatores primarii et defensores atque adiutores circumstitebant, nec
 non procerum similiter delectus ad hunc consessum globus, itemque creatorum re-
 centum episcoporum turba, qui disquisitiones, sententias, et definitiones sapienter ad-
 modum collaudabant et efferebant dicti iam iudicialis consessus: aderant potiores ac
 praecipui, cum amicis suis non paucis, in adsignatis cuique locis, alii decoris in ca-
 thedri, alii aliter sedentium vel etiam adstantium comites, et miscella alia magno
 numero turba, tum de regia aula, tum de aliis ordinibus collecticia. Quorum om-
 nium in medio verbalis conseritur pugna. Et quoniam adversariorum nostrorum co-
 ryphaei, ab eis voluerant certamen ordiri, quae rei simul et condemnati personam
 gerens Dei pontifex ob adserendam ecclesiasticam pacem praeparaverat, ut sic ni-
 mirum multitudinis contra nos indignationem commoverent, haud moleste id ferre
 noster visus est, quia de hoc praecipue ante alia controversiae capitula disceptandi
 constans studium gerebat. Quare post multos utrimque commotos sermones, unum
 tamquam ex absurdorum numero a parte contraria designatur capitulum, aliisque
 praeponitur, quod nempe in eius (Vecci) scriptis diceretur SPIRITUS SANCTUS A FILIO
 EXISTENTIAM HABERE. Et quia ipso theologicis patrum sententis scriptum suum totum
 tnebatur, atque id fundamenti loco ponebat; nullam quippe, quicumque eius (Vec-

όχυροῦσθαι, καὶ ἀριθῆλως ἰδράζεσθαι· οὐδεμίαν γὰρ ἂν δογματικὴν ἴδῃ τις πρᾶγμαίτιαν, ὡς ταύτην δὴ τὴν τοῦτω ληφθεῖσαν τοσαύταις χρήσεσι ἰμφανῶς θεηγοριῶν διδασκαλικῶν ἐνοστηρίζεσθαι· τὸ πᾶν σφίσι γίνεσθαι τῆς ὁρμῆς, διέξαι μὴ κατὰ τοὺς πατέρας ἐρεῖν· ἀλλ' ἂ μᾶλλον αὐτοὶ μὴ εἰρήκασιν εἰρηκότα, καὶ ἂ μηδαμῶς ἰδομάτισαν δογματίσαντα· "οὐδεὶς γὰρ φασὶ τοῦτων δι' ἡ οὐοῦ ὑπαρξιν παρὰδίδωκε" καὶ τὸ παρὰ τὴν παρὰδοσιν αὐτῶν λιλιγμένον ἡ βλάσφημον ἡμῖν ἤγεται καὶ ἀπόβλητον. ἡ τῶν οὖν ἐπ' αὐτοῖς ἀντιρρήσεων καθ' εἰρμὸν ἐπιπλοκωμένων, καὶ τὸ δι' οὐοῦ τὸ πανσθενὲς ἐκπορεύεσθαι πνιῦμα, ὡς εἰ στερκτὸν ἔχουσιν οὗτοι προβαλλομένων, τὸν λόγον εὐθύς ἐπισχόντες ὁμολογεῖν ὑπισχοντο, τὸ προφανὲς ἅτε τῶν πατρικῶν ῥήσεων μὴ δυτάμνοι παρακρούσασθαι.

cod. L. 43. b.

ψζ'. Αὐθὺς δ' ἦσαν ἐσθιατικῶς ἀπαίτουῦτες τὴν ὑπαρξιν ἐπὶ λίξίως εἰ εὐρηται δι' οὐοῦ· καὶ μίχρη τοῦτου στήσαι μὴ συγχωρούμενοι τὸ συνιδῶς οἷα τῶ καθαρωῖ τῆς θεολογίας, ὡσί τινι βέλαι κεντούμενοι, καὶ σημασίας οἰκίας ἐπὶ ταύτῃ παραδοῦναι κατιναγκάζονται προφέροῦτες οὕτως. "Ἡ ὑπαρξὺς τοῦ παρὰλλου πνιῦματος ὁμολοσομένη ἐστίν ἐκ πατρὸς διὰ τοῦτο ἡνίκα ἂν αὐτὸ ἐκ πατρὸς ἀκούομεν ἐκπορεύεσθαι, τὴν φυσικὴν αὐτοῦ τοσοῦμιν ἐκείθιν ἔχουν καὶ αἰδίον ὑπαρξιν· καὶ τοῦτο δηλοῦν ἀνατῖρρήτως τῆνικαῦτα τὴν ἐκπορεύεσθαι λίξιν οἶδαμεν καὶ πιστεύομεν· ἡνίκα δ' ἐκ πατρὸς δι' οὐοῦ ἐκπορεύεσθαι διδασκόμεθα, τοῦτο μὲν καὶ αὐ ἐκ πατρὸς, δι' οὐοῦ δὲ οὐ τὴν ὑπαρξιν, ἀλλὰ τὴν αἰδίον φρονοῦμεν σημαίνειν ἐκφαναι, καὶ τὴν ἐκλαμψιν· δι' ἡ γὰρ εἰς ὀρθὴν ἔνοιαν ἐκλαβείσθαι τὴν ῥῆσιν καὶ τὸ τῆς ὀρθῆς ἔνοιᾶς οὐκ

ci) scripta legerit, dogmaticam rem tot deiloquis doctrinis, quot hanc manifeste comprobabat comperiet; propterea totis adversarii viribus ad demonstrandum incumbunt, hoc non secundum patrum sententiam dici, sed ipsum potius dicere quod si non dixerunt; et quae dogmata illi non tradunt, ab hoc componi. « Namque aiebant: nemo illorum Spiritum habere existentiam per Filium tradidit: quod autem praeter illorum traditionem dicitur, blasphemum ab se iudicari ac relicitum. » Sed enim obiectionis huius refutationibus ex ordine cumulatis, et per Filium procedere omnipotentem Spiritum, ut admitterent, nobis demonstrantibus, verba illi statim omittentes, confiteri id promittebant, quandoquidem scriptorum a patribus textuum evidentialium declinare non poterant.

97. Rursus pertinaciter postulabant, num dictio EXISTENTIA PER FILIUM reapse ad litteram reperitur. Atque in hoc persistere a propria conscientia non permisi, propter theologiae evidentiam, teloque veluti confixi, sensus suos circa id exponere coacti, sic aiebant. « Spiritus sancti existentia sine dubio ex Patre est. Propterea cum eum ex Patre audimus procedere, naturalem intelligimus ipsum illinc sempiternamque habere existentiam: atque id citra controversiam significari a vocabulo PROCEDERE, scimus et credimus. Cum autem ex Patre per Filium procedere docemur, tunc a dictione EX PATRE PER FILIUM, non existentiam, verba illi statim Spiritus manifestationem et splendorem denotari intelligimus. Oportet enim recto sensu vocabulum accipere; et quidem rectus significatus nullus alius est. Qui autem

χηποίμην, Θάτιρος δὲ τῆς Νικομήδους κανονικαῖς ἐισάπαν θεσμοθεσίαις προ-
 βίβλονται· καὶ παρυσυδὲς οἱ καὶ δοκίσιως ἄχρη τὸ συνάρασθαι οἱ φαινόμε-
 νον περιφρέσιτες, τοῦ μὴ παραλείπειν τὸ μὴ παρῖναι σφᾶς αἰτίαν ὑρίσκου-
 σιν· καὶ ἦν μὲν ἀληθὲς τὸ ἀπίται, ἐξορίστους γὰρ καὶ αὐτοὺς ἐποίησαντο
 μετὰ τὴν ἰταμωτάτην ἐκείνην τῶν οἰκίων θρόνων ἐξώθησιν οὐ μὴ ἀδύνατον
 τὸ παρῖναι· βῆδιον γὰρ, εἰπερ ἠβούλοντο. Ἐπεὶ δὲ καὶ περὶ ἡμῶν ἀμφοτί-
 ρων ἐνδιδημηκίται τῇ ἐξτάσει ἐμνήσθη, τοῦθ' ἡμῖν συγκατακρίτου χαρτο-
 φύλακος καὶ ἰμοῦ· τί καὶ πρὸς αὐτὸ διατίθενται; δρᾶξασθαι μὲν ἀφορμῆς,
 ἥς κἄν τοῖς ἐγγυτάτω διαληφθεῖσι μὴ ἔχοντες, ἐκείτιρος γὰρ ἦμεν, ὁ μὲν
 ἐν τινι τῶν κατὰ τὴν Κωνσταντίνου φροντιστηρίων, ἐγὼ δὲ τῶν ἰμαυτοῦ κελ-
 λῶν, ἡρέμα καὶ κατ' ἐαυτοῦς ἐντοχολάζοντες, ἐτέρων μείτρηχοῖται· ἀλλὰ τοῦ-
 τον μὲν ἰστορικώτερον πρὸς αὐτοὺς διατιθέντα καὶ πρὶν θεωρήσαντες, τῆς
 μεταβολῆς ἠνίκα πρώτως ἐπισφρησάσης, ὁ κατ' ἡμῶν πάνδημος σχεδὸν ἐκεί-
 νος καὶ ἀλλόθρους ὡς ἀμυδρῶς ἐνεσημάνθη τοῖς κεννηκῶσι κεννηται τάρα-
 χος, ὅπῃρ ὦν καὶ μάλλον λογοσιδῶς καὶ αὐτὸς ἀνεφάνη τῆν τῶν ἐκκλησιῶν
 συνδρομὴν παραστῆσαι ὡς ἀγαθὸν, τοῖς αὐτοῖς διδασκαλοῖς ἐπεριδόμενος,
 οὐ πείρα προσβάλλουσιν, ἀπηγορευμένοι ὡς οἶμαι τὸ πρὸς αὐτοὺς μεταθεῖ-
 ναι διανοοῦμενοι· ἐμὲ δὲ μὴ ἴνικαῦτα καὶ ἰδοῦντες ἐνδάντα λόγοις οἷς τὰ τῆς
 ἐπισυστάσεως ἐκείνης διηγούμενοι ἐπιμνήσθημεν, ἄλλως τε καὶ πατέρα παί-
 δων εἰδοῖτες, ἀτελῶν ἐτι καὶ τούτων, κἄντεῦθεν οἷς ἂν ἰθελίον ἐφελκύσα-
 σθαι βεβαιούμενοι, μείλιθῆν ἐτέρως παρασκευάζονται· εἰ δὲ καὶ λοιποὶ πρὸς
 τοῦτο λόγοι καὶ τρόποι σφύρασιν, οἶδασιν αὐτοὶ καὶ εἰδέτωσαν ἡμῖν γὰρ
 προσῆκον τοσοῦτον ἐπισταμῆνοις, καὶ πρὸς μικρὸν ἐνθαδὶ τὸν λόγον εἰς τὰ

cod. f. 10. a.

erat Cyzicenorū metropoleos verus pastor, alter Nicomediae iuxta itidem canones
 electus. Protinus vero adversarii, ut vel probabilem defensionem illi eriperent, cau-
 sam statim inferunt quominus ei adisterent, quod praesentes non essent. Et re sane
 vera aberant, quia utrumque in exilium egerant, post crudelissimam illam de propriis
 sedibus expulsionem. Neque tamen ut adessent, curari non poterat; nam facile id
 erat volentibus. Quoniam vero et de utroque nostrum mentio incidit, ut questionem
 interessemus, de damnationis inquam consorte meo Chartophylace et de me; quid
 etiam circa hoc excogitant? Ansam quidem eandem capere quam in superioribus
 non habentes, uterque enim eramus, ille quidem in quodam Constantinopoleos mo-
 nasterio, ego autem in mea cellula, solitarii ambo degentes; aliam rationem inveni.
 Namque illum vehementius contra eos concitatum iam antea noscentes, quo tempore
 primum versa rerum vice, ille contra nos generalis et clamorosus, ut breviter adno-
 tavimus, a seditiosis factus fuit tumultus: tunc enim et Chartophylax rationabiliter
 admodum peroravit, ecclesiarum unitatem bonam esse demonstrando, iisdem (quibus
 nos) magistris fretus. Hunc isti propterea experiri nolunt, de eo ad se convertendo
 desperantes. Me vero cum ignorarent iis rationibus insistentem, quas dum illam se-
 ditionem narraremus commemoravimus; alioquin liberorum adhuc impuberum pa-
 rentem, ideo ad suam voluntatem pertrahere confidentes, alio modo adgredi parant.
 Quod si forte alii praeterea sermones rationesque extiterunt, ipsi sciunt et utique sciunt.

καθ' ἡμᾶς καταστασάμενοις τὰ τῆς ἐπιχειρήσεως οὕτω σφίσι, καὶ μεθόδου πρὸς με διαλαβεῖν.

11β'. Μιτὰ τὰς προτέρας ἐκίνας καθ' ἡμῶν ἐξουθενώσεως καὶ καταδίκας, καθ' αὐτὸν ἐκαθέμην διάλω, ὡς μοι διήγγιλται, ἧδ' ἡ μὲν ἔργον τῆς τῶν ἐκκλησιῶν ὁμοιοῦς γινώσκων οὐράνιον καὶ Θεοφιλὲς, ἃ δὲ οἱ πράττοντες ἐπ' αὐτῷ διακρίττονται τῶν ἀβίωτων πάντη καὶ ἀνοσίῳν καὶ με ἡ γε καθάπαξ ἐπ' ἀγαθῷ τινι πράγματι ὡς ἐνταῦθα, ἀλλ' οὐδ' ἐπὶ φευκῷ καὶ ἀποτροπαίῳ, καὶ τῶν εἰς κακίαν ἐλληλακῶτων ὑπερβολῆν, ἐκκλησιαστικῷ δ' ὅμως, τελεσιουργηθέντα ποτὲ τὰ χριστιανῶν, ἐξ οὐπὲρ ἐπισκοπῆς Διὰ κρατῆν ἐπὶ γῆς καὶ πολιτιύσθαι πιφανέρωται· εἴπωρ ἱστορίαί. πᾶσαι καὶ πράξεις συνοδικαί, καὶ τὰ ἐπιτιῦθιν ἡμῖν παραδομένα, τὸ σαφὲς ἀύχοῦσι καὶ ἀψευδὲς καὶ καθαρῶς ἀναμφέριστον ἤμην οὕτω τῇ καθ' αὐτὸν ἐπιμίμων σχολῇ, καὶ ἄλλους μὲν ὑπὲρ τῆς ῥηθείσης ὑποθέσεως πεισωνθότας, ἀξίως δὲ καὶ τῆς πολιτικῆς μισθωδοσίας μεγάλας λήψισθαι λογιζόμενος, ἐμὲ δὲ τῶν τινῶν πωλουαριθμῶς μοι συμπιφορημένων ἀμπλακημάτων ἐύρησιν ἀπαλλαγῆν· κατὰ τοῦτω ἡδόμενος, οἶαν ἀρῆστον ἡδονῆν, ἀλήθειαν μαρτυρεῖ μοι τὸ συνειδός, ἢν παντὸς τοῦδὲ προιστησάμην πονήματος· καὶ εἰ μὲ τινες τοῦ λοιποῦ πειράσαι θελήσασιν, ἀπαραίτητως ἐσκόπου, μικρὰς ὁπωσοῦν ἀδίας δοθείσης, ὃ καὶ πρώην ὁ λόγος ἐνέφηρι, τραπῶς ἂν ὑπὲρ τοῦ καλοῦ τῆς τῶν ἐκκλησιῶν ὁμογνωμοσύνης λαλῆσαι, καὶ παρῆρσις ἐρεῖν, ὅπως αὕτη χρηστῆ, καὶ λυσιτελὲς, καὶ φιλόθεος, καὶ ἀπώσωται, μόνον στέρξαι, καὶ πρὸς αὐτὸν ἡμιῶσαι· καὶ πάλιν, εἰ δὲ γε καὶ συνίσθαι τοῖς κατ' αὐτῆς, ὡς ἀπικταίας ὄλων αἰτήσασιν, ἐσοτῆναι καὶ ἀνατλῆναι εἴ τι ἂν ἐπὶ τοῦτω ἐπισηναί τελέσαι διαγνωσθείσης, ὡς μοι διεύγωται, παντιῶς ἀδύνατον ἐνομί-

cod. L. 10. h.

Nos autem decet, quatenus gnari sumus, eatenus heic breviter res nostras, et illorum adversus nos aggressiones atque astutiam exponere.

92. Post nostras illas priores clades et damnationes, mecum ipse habitabam, ut iam dixi, tractatum certe uniendarum ecclesiarum conscius caelestem Deoque gratum esse; quae vero isti contra agereat, illicita prorsus et impia: et ueque umquam iu bono aliquo ut heic, neque iu vitando ac detestando hominum iu extremam malitiam perlstorum, ecclesiastico tamen negotio inter Christianos, ex quo sacer episcopatus iu terra versari et potestatem habere coepit, tale aliquid cognitum esse: quam rem historiae omnes et acta syuodica, et inde nobis percepta notitia, perspicuum, verum, indubiumque probant. Ego itaque sic in otio versabar: et ceteros quidem hanc ob causam patientes, dignam vita sua magnamque mercedem percepturos reputabam, me autem multorum meorum veniam peccatorum; huiusque rei causa ineuarrabili voluptate perfundebar. Conscientia mea testis mihi est veritatis, quam omni huic afflictioni praestuli. Et si qui me deinceps tentare voluissent, sine dubio cognouissent, exigua qualibet data libertate, prout etiam praecedens sermo ostendit, me pro ecclesiarum concordia locuturum, et bonam hanc esse et utilem Deoque gratam fiducialiter dicturum; eamque, quamvis ipsi renuerent, me amplexurum, et de cetero quieturum. Itemque si me forte consentire cum ipsis adversus illam quasi re-

θείη τῶν δυσχερῶν τὸ μὴ γὰρ τῶν ἀπειρημένων τί κατ' αὐτῆς καταβιασθῆ-
ζυτο τὸ δὲ μὴ βουλομένων στέργειν αὐτῆν τῶν πρὸς τοῦτο διαπληκτιζομένων,
οὐ μοι ἰδοίκει, τῆς ἡμετέρας ἐκκλησίας ἔδιμον πᾶν, καὶ πληριστάτως πᾶ-
σαν παράδοσιν ἀσφαλῶς κατέχοντι καὶ πρὸς με τῇ δια-
νοίᾳ συμβαλλομένων, εἰ τῆς ὁμοιοῦσας ἐκ τῶν φωτοφόρων θεηγῶρων ἀστραπ-
τομήνης, οἷς ἐξ αὐτῶν ὁ τῆς ἀθανασίας καὶ μᾶλλον φερώνυμος ἐπὶ τοῖς αὐ-
τοῖς ἔθνεσι πειραχῶς κατιφάνη, οἷς θ' ὁ μάλιστα Μάξιμος διαφρήθην ὤφ-
θη τραυώσας 1) τὴν ἔχθραν οὗτοι περὶ πλείονος ἀνθαιρούνται, καὶ τὰ πρὸς
ἐπίστασιν ταύτης διαφρόντως ἐργάζονται, μαχίσθωσαν, ταρρατίσθωσαν, εἰ
βούλονται καὶ πλείω καὶ καινότερα τῶν πραχθέντων, ὡς ὁ αἰὼν αὐτοῖς ἀτι-
λύττος εἶη, δραματουρήθωσαν, ἡμεῖς ἡσύχως διαιτήσομεν ἑαυτοὺς ἐπὶ θεῶ
τῶν ἡμῶν καὶ σφίσι πραγματευθέντων ἐφόρῳ καὶ μάρτυρι.

ψγ'. Τούτοις ἱεραναπαυμένῳ τοῖς λογισμοῖς, ἧκει τις ἐν μῆ χάριτας
ἱεροκλήτους ἐπιφερόμενος, οὗς καὶ παρὶθους ἀνά χεῖρας λαβὼν ἱσχυρίζεαι μοι,
ἐιρηκῶς ἴδι Τούτους, καὶ δίδελε, καὶ μαθήσῃ ὡς οὐ μάτην ἦσαν οἱ λόφοι λι-
γόμενοι πρὸς ἀλλήλους πολλακίς οὕτως ἐποιούμεθα· εἴθε δὲ μάτην καὶ εἰς
κινὸν, ὡς οὐκ ἔστι τοὺς τσσαύτας ἀνοσιοιργίας διητυκῶτας, μὴ καὶ ἐν τοῖς
θεοῖς ὀσμῶσι τῶν πατέρων τὴν οἰκίαν περισίσται σπουδῆν, καὶ καινοτο-
μῆσαι καίαν νῦν πρόσφατον ἐγὼ δὲ καθ' ἑαυτὸν ἀναγινούς, ζήλου ὀλως ἐπλή-
σθην, καὶ ἐφ' ἱκανὸν συννοία ληφθεὶς καὶ μόλις ἀνεγινῶν, χάριτας τῶν θεῶ
ὁμολόγησα, ὅτι με τῆς τῶν ταῦτα δογματιζόντων συναυλίας ἀποσπῆται προφ-

spuendam prorsus exegissent, restitutum me et omnia quae excogitari possent mala
perpersurum. Namque ad illicitum aliquid agendum contra illam tam evidenter mihi
cognitam, adigi me posse, impossibile omnino videbatur. Vicissimque nolentes concor-
diam illam amplecti, ad eandem vi compellere, haud mihi probabatur, qui nostrae
ecclesiae morem omnem et universam pleuissime traditionem teneo et profiteor. Et
quidem mente recolo, quomodo concordia haec ex deiloquis lumiaribus eluceat,
quorum de numero Athanasium, cum iisdem illis populis idem egisse exploratum
est, quemadmodum eximius Maximus diserte narrat. Sane hi grave odium suscipiant,
eiusque incrementum studiose eurent, pugnent, tumultuentur, et praeteritis plura
atque iuaudita si volunt faciant, certameu ipsis infinitum sit, tragœdias agant; nos
interim tranquille ad Deum nos componamus, operum tum nostrorum tum etiam
illorum spectatorem ac testem.

93. In his consideratiouibus dum conquiescerem, venit quidam certa die char-
tas in sinu gerens, quas confestim manu corripens, mihi tradidit dicens: vide has,
et collustra, cognoscesque haud vanos fuisse sermones, quos saepe mutuo habui-
mus. Atque utinam vani fuissent et cassi! Certe fieri nequit, quominus hi qui tam
sacrilega egerunt, divinis quoque patrum dogmatibus vim inferant, et novam sub-
itamque nequitiam committant. Ego vero solus relegens, zelo repletus sum, et diu
cogitatione defixus, vixque demum expergiscens, gratias Deo professus sum, quod me
ab huiusmodi dogmatizantium consortio abesse curasset. Posthinc enim non solum,

1) Rem narrat etiam Theodorus Studita in editione Sirmondii epist. 49. libri I.

κοιόμεσιν ἤδη γὰρ οὐ διάξω μόνον κατ' ἑμαυτὸν, ἴφην, ἀλλὰ γι δὴ καὶ τῆς τῶν κολλωμένων σφίσι κοινωνίας ἀφίξομαι, τὸ μὲν αὐτῶν ὅπως εἶη μοι παντὶ ὡς ἀνεπίμικτον εἰ δὲ που καὶ εἰς λόγους κληθεῖν, ὡς μοι προμμελίετται, ἀλώνα τὸν ἐπὶ τούτοις δραμοῦμαι πολλῶ τοῦ προουποτιθέτου ἐπικρατίστῃρον καὶ ἦν μοι ταῦτα γνωσθέντα πρὸ τοῦ τὸν ἀληθῆ ποιμενάρχην τῆς Προύσης πρὸς τὴν Κωνσταντίνου μετακληθῆναι, συντιθεμίνα ὡς ἴοικεν ἔξ ἂν αὐτοῦ πρώην ἀπότοος καταψηφισσασθαι συντάξαντο ὡς δὲ ἀφίκετο, καὶ οἱ ἀντιδικούντες καθ' ἑκάστην ὡς ἴθος τοῖς βασιλείοις φοιτῶντες, πρὸς αὐτὸν ἐκείθιν διαμνησόμενοι καθειστήκισαν, πᾶν μὲν τὸ καὶ μόνην τούτω συντηγίας ἐμφαίνον ὑπόληψιν ἀποσκευαζόμενοι, τὸ δ' ἄλλως ἔχον καὶ προσιόμενοι ἰπέπερ οὗτος καὶ πάντας ἀπλῶς τοὺς ἀντικαταστάτας τῇ ὑπόθεσι μοχαχούς, καὶ λοιποὺς τῶν καὶ ποσῶς εἰδόντων, ἀνακαλούμενος ἦν εἰς ἀκρόασιν καὶ εἰς ἀμφοτέρους ἡμᾶς κατηνθήκισαν καὶ τοῦ μὲν ἀπίπον πειρασασθαι, ἰμοῦ δὲ καὶ μάλιστα διεϊνώκασαι πῶς καὶ τούτο διασκευάζονται, καιρός ἦδη κατὰ τὸ ὑποσχημῖον ἰσπείρα ἦν, καὶ ἡ νύξ τὸ πᾶν ἄρτι καίασχοῦσα σφοδρῶς, καὶ τις ἀπῖλλεται μοι τῷ κελίῳ παραβαλεῖν τῶν λογάσι κατιλεγεμῖων ἐκκλησιαστικῶς, Κάλλιτος τουσῶνιμον ὁ ἀνήρ ὅς δὴ καὶ κληθεῖς καὶ πησιόν γενόμενος, λόγους ἔξ αὐτοῦ μοι κομίζει τοῦ τὸ πατριαρχικὸν ἀξίωμα δυναστιύοντος, τὰ τῆς πρῶσαγορίας σφῶτον ἐσῶν, ἴτα τὰ λοιπὰ προθίμενος εἰς ἀφίθισιν καὶ ἡσαν ἐκ προοιμίον φίλιας ἀνάμνησις πρὸς με χρηστολοφίαις ἐπὶ συχναῖς καὶ τὸ κεφάλαιον, αὐτὸς ὁ ἐν φυλακαῖς τοῦ Θεοῦ ἰεράρχης, ὡς ἦκει, καὶ ὡς κέκλημαι πρὸς τῆς ἐκκλησίας, ὡς ἔχθρον αὐτῆς καταπολιμῆσαι τῶν διαμνησόμενων δὴ τούτων τόνδε μὲν οὕτως, ἑαυτοὺς δ' ἐκκλησίαν κατὰ πολλὴν ὀνομαζόντων αὐτονομίαν καὶ ὡς

cod. L. ex. h.

inquam, solitarius versabor, sed ab eorum communione abstinere, ne utquam cum iis commiscear. Quod si forte ad colloquia vocabor, quod antea mihi erat delibendum, pugnam multo vehementiorem praeteritâ decertabo. Atque haec mihi explorata fuerunt, ante quam verus ex urbe Prusa pastor Constantinopolim accerseretur, consarcinata ut videtur ab illis, qui absentem illum damnare constituerant. Cum autem adfuit, adversarii quidem more solito in palatium quotidie ventitabant, atque illinc huic significabant, ne spem quidem cuiuslibet auxilii exhibentes, cetera ultro offerentes. Tunc ille (Cyprius) monachos omnes qui (pacis) negotio contradixerant, ceterosque quomodocumque conscios ad auditorium vocabat: et nos quoque ambos quidam convenerunt; et illum quidem tentare noluerant, me vero maxime decreverunt. Iam quomodo rem hanc tractaverint, tempus est ut promisi dicendi. Vespera erat, et sera iam nox cuncta obumbraverat. Nuntiatior mihi quendam ad domunculam meam adventasse de ecclesiasticorum procerum numero, Callistum nomine; qui intro vocatus accedens, verba mihi obtulit eius qui patriarchalem dignitatem vi tenebat; salutemque praefatus, reliquam subdidit narrationem. In exordio quidem, amicitiae commemoratio benignis plurimis verbis: summa vero erat, illum qui sub custodia tenebatur Dei praesulem venisse, et me quoque ab ecclesia vocari, ut hostem eius oppugnarem. (Sic hi, qui haec significabant, illum quidem tali nomine appellabant,

εις προκοπὴν ἀποβαίη μοι πέρας, καὶ Γέρας οὐ τὸ τυχερὸν, εἰ τόδι ποιήσαιμι, οὐκ ὀλίγων κἀπὶ τούτῳ λόγων ὑποσχετικῶν κεινωθέντων ἐμμεθέδως καὶ πιθανῶς κἀγὼ μὲν οὐκ ἤθειν οὐδὲν, ὡν αὐτοὶ πρὸς τὸν ἐν φρουρᾷ σφίσι ἐλοδοπράδου περι ἡμῶν, οὔτε μὲν περι ἑτέρων οὐδ' ὅπως οὖν μὴ' ὕπερον γὰρ ἡμῖν ἢ τούτων γνώσις ἐφίσταται· ἄλλως δὲ διηρηθισμένος ἔξ ὧν ἀνωτέρω διήληθον, καὶ τὸ κατ' ἀρχὰς ἐπισχῶν, ὅμως βραχυῖαν οὕτω τίθημι τὴν ἀπόκρισιν· ὡς ἰλιύσομαι, καὶ τῶν λεχθησομένων ἀκροασάμενος, τῷ συνιδότι πάντως ἐπιτρέψω τὴν βάσανον καὶ οἷς ἂν τὴν ἀλήθειαν διαγνοίη, τὴν οἰκίαν ἀνενοδοιάστως δώσω ῥοπήν.

ἰδ'. Διαποροθεμύεται ταῦτα τῷ διακομιστῇ πρὸς τὸν στείλαντα, καὶ ὅς μῦθῳ ἀρεσθεὶς οἷς περ ἀκούσει, τὴν ταχίστην αὖτις διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀντιπέμπει, δηλῶν ὡς οὐκ ἴδει με οὕτως ἀποκρίνασθαι· ἴδει δὲ μᾶλλον εὐθὺς ὑποσχέσθαι διαδωνίσασθαι καθ' οὐ τὸ πᾶν ὑπῆρχεν αὐτῷ τοῦ σπουδαίματος πρὸς ἅπτερ ἔγω γε ἀντιπάγω τῷ μεταβιβάσαντι ὁμίλων, πῶς οὐ διοντά μοι τὰ τῆς ἀπολογίας, εἰ μὴ' ὧν ἢ ἀλήθεια διαγνοσθῆναι μοι καθεστάναι, μὲ' αὐτῶν ἴσισθαι διηγορίσασθαι· ἔγω φημι ἀντιστρέψας, καὶ μάλα δὴ καθεκόντως, ὡς οὐκ ἴδει τοιαῦτα ἀκκοῦτα μᾶλλον αὐτὸν ἐβλήσασθαι πλέον ζητῆσαι, καὶ μὴ τὸ ἀρκούν ἐπίπαν ἔχειν ἠγήσασθαι, εἰ γέ καταφρονῶν ἕσα τοῦ ἀφιδίκου καθ' ἐκάστην ὁρᾶται, σύνοιδιν ἀληθῆ, καὶ μὴ τῆς ἀληθείας εἶναι συνόλους ἑαυτὸν ἰξεπίσῳταί· οἷς ἀκολούθως ἐφ' ὅσον εἰρηκίνας μοι τὸ ἐντὸς ἀνεζωπυρήθη, εὐχίρις ἐντιῦθεν τοῖς ἐχίφροσι συλλογίσασθαι· καὶ λέγοντα πλὴν οὕτω παρερχομένη, ἐκεῖνο μοι δίον μὴ παρελθεῖν ὃ λαληθέν οἶδα τούτοις μετίχον ἀσιτισμοῦ· ἐν μὴ τῶν πρὸς ἡμᾶς ἀγγελλῶν ὃ ἀγγελλων φθάσει καὶ τόδε μοι φήσας, κεκλιυσμένον αὐτῷ πρὸς τοῦ πέμψαντος, ὡς διημαυ-

semet vero ecclesiam multo sane cum arbitrio vocabantur.) Porro me valde proveumturi, nec modica praemia consecuturum, si ita agerem, non paucis verbis ac promissionibus callide apteque ad persuadendum oggerent. Ego vero nihil sciebam eorum, quae isti cum illo captivo de nobis vel quibuslibet aliis tractaverant; nam nonnisi postea ea res mihi innotuit. Alioquin ob ea quae supra dixi indignatus, attamen sub initio memet cohibens, breve hoc responsum reddidi: veniam, et iis quae dicentur auditis, conscientiae meae totum disquirendum committam; ac prout haec veritatem agnovit, meum indulitate suffragium feram.

94. Haec a legato referuntur mittenti; qui auditis non contentus, rursus mittit qui diceret, non debuisse me sic respondere, sed ilico potius promittere me decertaturum adversus hominem, enius causa res ea tota ab eo gerebatur. Quibus ego respondebam, cum internuncio loquens: nulla opus esse mihi excusatione, si eum illis quibus veritas faverit, me fore recepti. Ego immo converso convenientissime argumento aiebam, non oportuisse eum qui talia audisset, ulterius velle pluraque exquirere; sed potius id satis habere, quod dum quotidie adversarium obiurgare conspicer, quae vera sunt probe agnosceret, et se cum veritate omnino versari pervideret. Quae cum dicerem, merito me intus exarsisse, facile cordati colligent. Iam multis huiusmodi praetermissis, illud non omittam, quod ab illis lepide dictum audivi. Namque in una ex legationibus,

σατό Τιτι ὁ Τοιοῦτος, παρεικάσαε αὐτὸν ἀλβανίτη πολιμιστῆ· τούτω γὰρ ἔθος αἰὶ τῶν πολιμουμένων ἀμφοτέρων τὰ μέρη Τηρείν· καὶ οἷς ἂν καταπῆται τὴν νίκην ἐναρτίως ἀντίσειε, σφίσι καὶ αὐτὸν παραχρῆμα εὐρίσκεισθαι συναριθμίων καὶ τίλος ὁ καὶ ἀρχόμιος, ὡς οὐ πρὸς με ἀλλὰ πρὸς ἕτερον ὁ λόφος ἰστίει ἀληθῶς δ' οὐκ ἔχων τὸ παρασάσαν αὐτὸς συνιδεῖν, ἔσως κᾶν ποίας ὄπισσόντων ἀφορμῆς τῷ πηπομόφτι τάδε διαμηνύεται, εἰ μὴ που συνελθῆναι τοῦτον φαίη τις ἀτεχνῶς, ἔνθεν ἄκοντα περὶ ἑαυτοῦ τὸ ἀληθὲς ἀποφῆνασθαι· ὡς γὰρ εἰς ἅπαν ἀπολογούμενος, κᾶνταῦθα δὲ ἰβνόμεν, ὁ μὲν ἀγγελιαφόρος πάλιν ἐπίκειτο πυκνῶς ἐπιλίβων τὸ, οὐ πρὸς με ἀλλὰ πρὸς ἕτερον ἰγῶ δ' οὐκ ἄξιον ἀντιτίθουν τὸ ποσῶς ἔμοι δηλωθῆν, μὴ τυχεῖν ἀποκρίσιως· καὶ γοῦν εἴ ναι ὡς ἔχμι φθίγτομαι διηυκρίηται, τὸ τὸν μαχητὴν ἀλβανίτην ὀποτέρους ἂν εἴη τῶν συρρήνυμένων ἐν ὑσμίναις τὴν νικῶσαν ἐρεῖν, ἐν ὕψίροις ἅμα σφίσι καθαρῶς ἐνοπριζίσθαι, αὐτὸ δὲ τοῦτο δι' ἔλου, καὶ μηδὲν ἄλλο σκοπούμενον· κᾶτ' ὡς μὲν οὐκ ἂν ποτι τοιοῦτος κριθεῖν παρὰ τινι, εἴ γε καταφανὲς ὑπάρχει πάντη καὶ ἀναμφίλικτον τὸ, νῦν με τῇ παρουσῇ νίκη τῶν νικησάντων μετὰ τῶν σφοδρῶς ἀπειροθέτων συναριθμίσθαι, καὶ τοῖς ἰταμῶς καταβιβλημένοις συζητάζισθαι· ἐκείνος δὲ τοιοῦτος ἄγαν ἐμφανῶς ὄωλίτης, ἢ καὶ πολεμιστῆς, ἐς ἀριθῆλος τῆς ὑποθέσεως, δι' ἣν αἱ κωτίσεις αὐται καὶ δόξαι, καὶ τὰ λαμπαρὰ γέγρα, καὶ αἱ τροπαιουχαί, πρὶν μὲν ἄλλως ἔχουσας, καὶ νῦν αὖθις ἑτέρως, περιδοξος ἐν ἱκατέρους ὑπῆρξε καιροῖς, μηδαμῶς τί τῶν δυσχερῶν ὑποστὰς, ἀλλ' ἐν ἀμφοῖν νικηφόρος ἀναφανὲς καὶ περίβληπτος· καὶ ἀπλῶς καλῶς μὲν ἔχων καὶ σωρῆν, καὶ λίαν περιφανῶς, νυνὶ δὲ κριττόνως καὶ περιφανιστέρως πολλῶ· ἵνα καὶ αὐταῖς

cod. l. el. b.

missus ante omnia dixit, imperatum sibi a mittente fuisse, ut mihi significaret, se cuidam dixisse, similem illum esse militi albano, cui mos perpetuus erat dimicantium utrorumque latera observare, et cui fortunam manifeste favere vidisset, huic se statim connumerare. Finem fecit ut coeperat, dicens non de me sed de alio sermone fuisse. Atqui ego, inquam, veritatem satis dispicere nequeo, cur vel quamobrem misso suo haec significaverit (Cyprius); nisi forte quis auctorem ipsum ignorasse imperite putet, quod de se ipso invitum veritatem pronuntiaret. Atque haec quum apologiae meae tantum causa dicerem, missus instabat denuo affirmans, non de me sed de alio id dictum fuisse: at ego respondebam, aequum fuisse, ut qualicumque propositioni responsum congrueret. Porro ut recte et ut reapse est loquar, liquido apparet, albanum militem utri pugnantium victoria eveniret observantem, in his hodiernis quasi in speculo pure spectari, quoniam illud solum nec aliud quicquam ei propositum erat. Iam ego haud profecto talis a quoquam iudicabor, si constat indubiumque est nunc me in praesenti alienae victoriae triumpho cum graviter clade affectis connumerari, et cum crudeliter vulneratis in quaestionem vocari. Ille potius est manifeste miles immo et puglator in negotio hoc, in quo hinc clades, illinc gloria, ac splendida praemia et triumphi; ubi prius aliter se res habebat, nunc rursus aliter; qui gloriosus utroque tempore extitit, nihil adversum passus, sed utrumque victor: et antea et nunc bene habens ac splendidissime: nunc tamen multo melius et illustrius: et ipsissima,

αἷς εἰρῆειν χρῆσθωμαι λέξιςιν. Ἄκουε ταῦτα τῶν λόγων ὁ ἀγγελεύς· καὶ οὐκ ἦν ἐκείνῳ πάπῳτος ἀμφιδοῖασαι ἢ τινι καὶ ἐφῆρμῳσαι· ὅλως δ' ὡς τὸ ἀστῆιον τοῦτο, οὕτω γὰρ ὁ στῆιλας ἀληθειῶν ἐκάλεισι, καλῶς ὡς ὁ λόγος τυγχάνει διαμνημνικῶς τὰ κατάλληλα ἑαυτῷ ὡς ἄκων ἱξαγγεῖλοι σαφῶς, οὐ τινι τῶν ἀπάντων οἶμαι ἀξυμφανέις διαβιβάζεται δ' οὐν ὅμως καὶ ταῦτα τῷ διακομιστῇ πρὸς τὸν ἐπίμψαντα· κἀκείνος τὰ ἐξ Ἰθους ποιῶν ἄπτελος εὐθὺς γίνεταί τῶν τοιούτων παρὸς τὰ ἀνάκτορα, κἀκείσι συντιταχῶς τὰ καθ' ἡμῶν ἀμφοτέρων ἀρτύει, παρασκευασμένων εἰς ἃ τουτωῖ μὲν δρῶν, πάσχειν δ' ἡμᾶς, ἐπινοηθήσεται.

ἰε'. Καὶ τοῦ λοιποῦ καλούμενος ἦν ἐκείθιν ὁ τοῦ θεοῦ ἀρχουθῆτης εἰς τὸ διητριπτιμῆνον τοῖς νῦτριπτικῶσι συνίδριον, ὡς πρὸς τοῦτο κληθῆσομένων δὴ καὶ ἡμῶν ὁ Γνωστὸν ἐκείνῳ ἦν οὐδαμῶς, οὐδέ τι τῶν ὧν διαμνημνῆτις ἡμῆς ἀπολιλογῆμιθα· ὡσπερ οὐδ' ἡμῖν τῶν ἐκείνῳ τί λεγομένων, ἢ ἀπαποκρινομένων οὐδ' ὅπως οὐν πλὴν οὕτως ἐκίκαλτο, κἀπὶ τῇ κλήσει ταύτῃ καὶ ἀπειλαὶ ἦσαν παραμηνύμεναι, τοῖς πλήθεισιν ἔκδοτον ἰαθῆναι, εἰ μὴ τῶν ὧν ὑπῆρχιν ἀναζητῶν εἰς ἀσπαιτουμένην δικαστηρίου τάξιν ἀφίμενος, ἀφίκοιτο ἂν εἰς τοῦτο, ὡς οἱ καλοῦντες εἶσιν ἰτοιμάσαντες· καὶ ὅς μὴ ἀγνοῶν, ὡς αὐτοὶ καὶ κριταὶ καὶ διαγνώμονες ἴσονται οἱ ἀντίδικοι· καὶ μόνον ἔν ἀπαρηκτοῦ ἔχων τὸ ἰπὶ τῇ ἀληθείᾳ διαβαλλομένη παρῆρησιάσασθαι· τὰ δ' ἄλλα δεύτερα λογιζόμενος, ἐξουθενισμοὺς καὶ κακώσεις, καὶ ὁ πάντων ὑπέριτρον τὸ πρὸς ὄλους ἔνα ἑαυτὸν ἀντικαταστήσασθαι, καὶ θάνατον εἰ συμβαίῃ τὸ ἔσχατον θαρράλιως καὶ οὕτω καθυπισχεῖται τὴν ἀφίξιν· καὶ οὗτοι κυροῦσι τὴν κυρίαν παρ' ἑαυτοῖς· καὶ προσκαλισμένων, παραγίνεταί μὲν αὐτοὺς, παραγινομένησα δὲ καὶ ἡμῆς εἰς τὰς ἐν Βλαχέρναις βασιλείους ἰστίας τὸ τῆς quibus tunc usus sum verba usurpem. Haec audiebat missus, nec cuiquam homini quadrarent dubitabat. Nihilominus id tamquam ioculare (prout verba nec mittens appellaverat) accurate ut fama est, retulit invitus; verba scilicet satis illi congruentia, quod nemini obscurum puto. Haec nihilominus a misso renunciantur mittenti; qui illico more suo fit horum in palatio nuncius; ibique contra nos ambos struit paratos ea pati, quae ipse facere excogitaret.

95. Deinde evocatus illinc fuit Dei pontifex ad paratum ab auctoribus ipsis synedrium, quo nos quoque vocandi eramus, quod ei prorsus erat ignotum, nec quicquam ei significaverant eorum quae nos responderamus, nec omnino vicissim nobis si quid ille dixisset aut respondisset. Attamen sic vocatus fuit, vocationique admixtae minae, fore ut populi arbitrio permitteretur, nisi questionem ob quam in iudicium postulabatur omittebat, ad ea veniret quae postulatorem paraverant. Ille vero haud ignorans eosdem fore et iudices et inquisitores et adversarios, in hoc uno inexorabilis mansit, nempe ut accusatam veritatem confidenter defenderet, cetera deteriore loco habens contemptum scilicet et afflictiones; quodque plurimi erat, contra omnes unum se decertare, mortemque ipsam postremo subire; animose nihilominus se adfuturum promisit. Atque ita ei vadimonium decernunt apud se: et his vocantibus adest ipse: adsumus et nos in regias Blachernarum aedes, ubi conventus praestituta fuerat statio. Et ille quidem

συνελίσεις ἔνθα προστίτακτο σύνθημα· ὁ μὲν μηδὲ τοῦτ' αὐτὸ τὴν ἡμετέραν
 ἰδῶς ἰδνημίαν, τὴν αὐτοῦ δὲ μονοῦ ἡμῶς ἰγνωκότης διὰ τὸ τῆς ἐπὶ ταύ-
 τη κατάδηλον κλήσεις· λοιπὸν δὲ μή τι τῶν προηγησαμένων αὐτῆς οὐδαμῶς
 καὶ ὁ μὲν δὲ ἰτίρας εἰσόδου τὸ δικαστήριον προεισέρχεται· αὐτοὶ δὲ κατό-
 πιν δὲ ἰτίρας εἰσδύομεν, μὴ τῶδὲ θιαθίντις, λόγων ἄχρη κινήσεις ἰκανῶν,
 ὁσπηία καὶ ἡμᾶς ἐπὶ τοῦ μέσου ἰδέοσι φθίγγασθαι· ὁ καὶ ἀπροσπτες αὐ-
 τῶ μικρὸν οἰονί πως ἐπιφαίνεται παραμύθιον, πηλικὸν ἀῶνα μόνω τιθαρή-
 κότη, καὶ παρ' ἐλπιδας εὐρηκότης τῆς προθίσιως κοιωνούς. "Ἐδί μὲν οὖν οὐκ
 ἐμὸν καθιζῆς διαζωγραφῆσαι τῶ λόβω, καὶ ἀπκριβωμένως διαμορφώσασθαι
 τὰ τι τοῦ συνιδρίου πρὸς ἅπαν ὅπως συγγίταται, καὶ τὰ τῶν διαλίξιων ὄθεν
 ἀρχεται, καὶ πῆ πιπράτωται, κατὰ λιωτὴν πᾶσαν ἀκουλουθίαν καὶ ἀμοι-
 βαίαν συναφίαν· ἄλλοις γὰρ ἔρβον ὡς ἐῶμαι ἰνήοιται τοιουτοτρόπως ταύ-
 τα διαλαβεῖν· καὶ ἴσως ἂν ἀνυστίον τοῦ λίβιν ἀναλόβως, καὶ τὸ τῆς μῆ-
 μης ἔχουσιν ἰδιαίτατον ἔμοι δ' ἀρκίσι, τὸ πᾶν τῶν ἀντιθίσεων ἐν κίφα-
 λαίοις περιληψόμενοι, τὸν ἐφ' ἑκατέρων μερῶν ἐν τούτοις νοῦν παραθεῖται,
 τὰ τῆς παρασκυῆς τοῦ δικαστηρίου μιστῶς πῶς προδιασαφῆσαντα· οὐδὲ γὰρ
 ἂν δίον ἐν πᾶσιν ἄλλοις σχειδὸν, ἂ τερματώσας ὁ λόβος ἐπὶ, Τρανῶς τὸ τοι-
 οῦτον μεταχειρισάμετους, ἰτίρας ἔσταυθοῖ μεθόδου γνίσομαι ἡμᾶς αὐτοῦς,
 ἔνθα καὶ μᾶλλον εἴη τὸ συναγίσομαι, μὴ σποτι περιαιτουλογιῆ οἷς ἀνάγκη
 δόξωμεν ἐπιμείνιν, καὶ τοῦ εἰκότος πλίον ἐκτείνεσθαι.

cod. I. et. h.

15'. Οὐκοῦν ἰν' ὁμοίως κᾶν τοῖς ὠδὶ προχωροῖμεν, εἰσῆχθῆμεν τὸ συνί-
 δριον ὡς προίφμεν καὶ ἦν οὕτως ἔχον δὲ καὶ ὀρώμενον καθῆστο μὲν ὁ αὐ-
 τοκράτωρ ἐπὶ κλίνης χρυσοκολλήτου βασιλικῆς, περιιστήκτι δὲ τούτον οὐκ

interventum nostrum ignorabat, nos soli adventum ipsius, propter publicani ad eum
 locum appellationem; ceterum aliud nihil de praecedentibus rebus. Et ille per alium
 aditum ad tribunal ingrediebatur, nos vero parte alia postica introducebamur, nihil
 videntes nisi post multorum fluxum verborum, quando et nos oportuit in medium
 prodentes loqui; quod ei non praevisum aliquanto solatio fuit, qui cum solus cer-
 tamen tantum ausus fuisset, causae suae participes insperato nanciscabatur. Non est
 autem munus meum deinceps verbis depingere exquisitaeque deformare acta omnia
 synedrii qualia fuerint, qui dialogi, unde coeptum, ubi explicitum, et subtiliter
 totam rerum seriem mutuamque connexionem. Aliorum hoc erit opus, ut arbitrator,
 tali modo haec enarrare; et fortasse accuratior opera danda est, ut digne dicantur ea
 quae dici merentur. Mihi quidem satis erit totam contradictionum stragem summatim
 complexi, atque ita utriusque partis hae in re mentem exponere; si tamen iudicii ap-
 paratum modice prius representavero. Non enim decet in aliis prope omnibus, quae
 sermo noster detexuit, simpliciter materiam tractasse, nunc autem aliam sequi me-
 thodum, cum maxime contrahere oportet, ne nimis multum de nobis ipsius loqui,
 ubi immorari necesse fuerit, videamur, et plus aequo dilatare orationem.

96. Ergo ut pari modo in praesentiarum quoque procedamus; introducti nos
 fuimus in synedrium, ut iam diximus. Erat autem eius conspectus huiusmodi. Sede-
 bat imperator in aureo regali pulvinari: circumstibat non exigua praecipuae affi-

ὄχρουοῦθαι, καὶ ἀριθῆλως ἰδράζεισθαι· οὐδεμίαν γὰρ ἂν δογματικὴν ἴδῃ τις πραγμασίαν, ὡς ταύτην δὴ τὴν τοῦτῃ ληφθεῖσαν τοσαύταις χρήσεσι ἔμφανως Διηγοριῶν διδασκαλικῶν ἰστυρίζεσθαι· τὸ πᾶν σφίσι γίνεται τῆς ὀρθῆς, διέ-
 ξαι μὴ κατὰ τοὺς πατέρας εἶρεῖν· ἀλλ' ἂ μᾶλλον αὐτοὶ μὴ εἰρήκασιν εἰρηκό-
 τα, καὶ ἂ μηδαμῶς ἰδομάτισαν δογματίσαντα· “οὐδέτις γὰρ φασὶ τοῦτων δι’
 „ υἱοῦ ὑπαρξιν παραδέδωκε· καὶ τὸ παρὰ τὴν παραδόσιν αὐτῶν λιλιγγίον
 „ βλάσφημον ἡμῖν ἦνται καὶ ἀπόβλητον. „ Τῶν οὖν ἐπ’ αὐτοῖς ἀντιρρήσειν
 καθ’ εἰρημὸν ἐπιπλακομένων, καὶ τὸ δι’ υἱοῦ τὸ πανσθενὲς ἐκπορεύεσθαι πνεῦ-
 μα, ὡς εἰ στερεῶν ἔχουσιν οὗτοι προβαλλομένων, τὸν λόγον εὐθὺς ἐπισχόντες
 ἐμολογεῖν ὑπισχυοῦντο, τὸ προφανὲς ἅτι τῶν πατρικῶν ῥήσειν μὴ δυνάμειοι
 παρακρούσασθαι.

ψζ'. Αὐθις δ' ἦσαν ἐσθλατικῶς ἀπαυτοῦντες τὴν ὑπαρξιν ἐπὶ λίσξεως εἰ εὐ-
 ρηται δι' υἱοῦ· καὶ μέχρι τοῦτου σπῆναι μὴ συγχωρούμενοι τὸ συνειδὸς οἷα
 τῷ καθαρῷ τῆς θεολογίας, ὡσί τινι βίβλι πιντούμενοι, καὶ σημασίας οἰκίας
 ἐπὶ ταύτῃ παραδοῦναι κατιναγκάζονται προφερόντες οὕτως. “Ἢ ὑπαρξίς τοῦ
 „ παναγίου πνεύματος ὁμολογουμένη ἔστιν ἐκ πατρὸς· διὰ τοῦτο ἦναι ἂν αὐτὸ
 „ ἐκ πατρὸς ἀκούομεν ἐκπορεύεσθαι, τὴν φυσικὴν αὐτοῦ νοοῦμεν ἐκίθησιν ἔχιν
 „ καὶ αἰθῆριον ὑπαρξίν· καὶ τοῦτο δηλοῦν ἀνατιρρήτως τῆνικαῦτα τὴν ἐκπορεύ-
 „ σθαι λίσξιν οἶδαμεν καὶ πιστεύομεν ἦναι δ' ἐκ πατρὸς δι' υἱοῦ ἐκπορεύ-
 „ σθαι διδασκόμεθα, τοῦτο μὲν καὶ αὐτὸ ἐκ πατρὸς, δι' υἱοῦ δὲ οὐ τὴν ὑπαρ-
 „ ξιν, ἀλλὰ τὴν αἰθῆριον φρονοῦμεν σημαίνειν ἔκφανσιν, καὶ τὴν ἐκλαμψίν· δι' ἃ
 „ γὰρ εἰς ὀρθὴν ἔνοιαν ἐκλαβεῖσθαι τὴν ῥῆσιν καὶ τὸ τῆς ὀρθῆς ἔνοιᾶς οὐκ

ci) scripta legerit, dogmaticam rem tot deiloquis doctrinis, quot hanc manifeste com-
 probatam comperiet; propterea totis adversarii viribus ad demonstrandum incum-
 bunt, hoc non secundum patrum sententiam dici, sed ipsum potius dicere quod ii
 non dixerant; et quae dogmata illi non tradunt, ab hoc componi. « Namque aiebant:
 » nemo illorum Spiritum habere existentiam per Filium tradidit: quod autem prae-
 » ter illorum traditionem dicitur, blasphemum ab se iudicari ac reiectum. » Sed
 enim oblietionis huius refutationibus ex ordine cumulatis, et per Filium procedere
 omnipotentem Spiritum, ut admitterent, nobis demonstrantibus, verba illi statim
 omittentes, confiteri id promittebant, quandoquidem scriptorum a patribus textuum
 evidentiam declinare non poterant.

97. Rursus pertinaciter postulabant, num dictio EXISTENTIA PER FILIUM reapse ad
 litteram reperiatur. Atque in hoc persistere a propria conscientia non permisi,
 propter theologiae evidentiam, teloque veluti confixi, sensus suos circa id expo-
 nere coacti, sic aiebant. « Spiritus sancti existentia sine dubio ex Patre est. Pro-
 » pterea cum eum ex Patre audimus procedere, naturalem intelligimus ipsum illinc
 » sempiternamque habere existentiam: atque id citra controversiam significari a vo-
 » cabulo *παρ*edere, scimus et credimus. Cum autem ex Patre per Filium procedere
 » docemur, tunc a dictione *EX PATRE PER FILIUM*, non existentiam, sed sempiternam
 » Spiritus manifestationem et splendorem denotari intelligimus. Oportet enim recto
 » sensu vocabulum accipere; et quidem rectus significatus nullus alius est. Qui autem

cod. l. 61. b.

„ ἄλλως ἔχον ἔστιν· οἱ δὲ τὴν ὑπαρξίν λέγοντες δι' υἱοῦ, δότωσαν ἐπὶ λί-
 „ ξιως, καὶ πάνθ' ὅσα διηγορευκότες εἰσὶν ἐφ' οἷς ἰδιόγραφισαν, τῆς εὐθύ-
 „ τητος οὐκ ἐξίστανται· τοῦτο γὰρ βάθρον ἀληθῶς καὶ κρηπὶς, καὶ εἰ τοῖς
 „ παύρασιν εἰρημένον ἰδίῃ, τὰ ἐπ' αὐτῷ δὴ ὀκνομημένα, τὸ σιεῖρόν ἀυχοῦσι
 „ καὶ πάσιον· εἰ δ' οὐ*, θιμελίῳν ἀπ' αὐτῶν ἀνατίτραπται., Εἰς ταῦτα λέ-
 „ γει τὰ τῶν ἀντιθέσεων αὐτοῖς ἰσχυρὰ, καὶ κυρωθῆναι πάσιν ἐγκλιεῦμένα.

ιη'. Σκοπετίον λοιπὸν ἂ καὶ ἡμεῖς τούτοις ἀντιβαίνοντες ἀντισωμέναι τε
 καὶ ἀντιλέγομεν, δυνάμειως ὡς ἕκαστος εὐσορεῖ. Καλῶς ἔχιν ἡμῖν συνομο-
 λογαίται τὸ τὴν τοῦ παναγίου πνεύματος ὑπαρξίν ἐκ πατρὸς εἶναι φρονεῖν,
 καὶ κερύττειν, καὶ μηδὲν ἄλλο ἢ τοῦτ' αὐτὸ τὴν ἐκπορεύεται λέξις ἐπ' αὐ-
 τοῦ παριστάσιν, ἥνικα ἂν μόνῳ τε προσαρμόττοίῳ αὐτῆ· καὶ ἥνικα ἂν αὐ-
 θις τὸ δι' υἱοῦ ἔχη συνεκφωνούμενον· καὶ οὐκ ἔστιν ὅς μὴ τοῦθ' οὕτω πρσι-
 βεύων, τῆ ὄρθῃ μαίρα τῶν πιστιύοντων ἐγκριθεῖη ποτὶ· τὸ δ' ἐπὶ τοῦ υἱοῦ
 ἥνικα ἂν δι' αὐτοῦ τὸ πανακλὶς καταγέλλοιτο πνεῦμα, τὴν αὐτὴν λέξις κει-
 μένιν ἔτιρόν τι φάσαισι σημαίνιν, παρὰ τὴν αὐτοῦ φυσικὴν καὶ αἰδίον ὑπαρ-
 ξίν, οὐμνουν ἂν ἡμεῖς φαίμεν πώποτ'· καὶ τί καινὸν τοῦτο, φασί; καὶ μίν-
 τοιγε σαφῶς ἡμῖν ἐνωπίοις ἐρήκασιν τί καινὸν ὀμνωμοῦσθαι τὴν ἐκπορεύσειν
 ἐπὶ τοῦ πνεύματος ἐκδιδάσκεις; ἤδη γὰρ πρὸς αὐτοὺς ὡς εἰς ἑμωιχμίαν παρ-
 ατάξιος μίαν τοὺς λόγους καὶ αὐ ἀπευθύνομεν· καὶ οὐ λογιζῆ καινὸν, δια-
 φόρους αὐτῆ σημασίας οἰκοθιν ἐπιπλάττειν, καὶ οὐ ξένοι ἦν; τοῖς θεοσιδίαι
 διδασκάλοις ἀπειναντίας φθιγγόμενος φαίη· καὶ οὐ φωνῶν νομίξεις νιοφανῆ;
 τίς αὐτῶν ἐπὶ τῆ ἐκπορεύσει διαστολὰς ἰδογματίσει; τίς ἄλλως ἐν τῆ ἐκ πα-

» existentiam dicunt per Filium, demonstrent id ad litteram dictum: quod si fece-
 » rint, quicquid hactenus dixerunt aut scripserunt, a veritate non aberrabit. Hoc
 » enim est revera fundamentum ac basis. Quod si ita forte locuti sint patres, quae
 » exinde deducta ratiocinando fuerunt, stabilitate fruentur ac firmitate: secus, fun-
 » damentis ipsis laborant.» Hactenus validiora ab ipsis obiecta, quae ab omnibus
 sanciri volebant.

98. Superest nunc videndum, quae nos quoque pro suis quisque viribus contra
 dicamus ac respondeamus. Bene esse nos confitemur sancti Spiritus existentiam ex Pa-
 tre censere ac praedicare, nihilque aliud a vocabulo *PROCEDESSE* significari, quum hoc
 uni sensui congruat. Cumque item dictioni *PER FILIUM* iunctum pronuncietur, nemo
 ita agens, recte credentium parti non accensebitur. Iam vero ad Filium quod attinet,
 cum per eum omnipotens Spiritus *PROCEDESSE* praedicatur, idem vocabulum alium
 gerere significatum, praeter naturalem Spiritus sempiternamque existentiam, nos
 quidem numquam dicemus. Quid vero novi hoc est, siunt illi? Et quidem id coram
 nobis dixerunt. Et tu, inquam ego, cur noviter doces, in Spiritu *PROCEDESSEM* homo-
 nyumum esse vocabulum? Iam enim contra illos tamquam foederata acie verba di-
 rigimus. Non putas novum te facere cum diversos eidem vocabulo significatus marte
 proprio adfingas? Nonne, inquam, peregrinum id est? Certe divis magistris te con-
 traria loqui apparet. Neque tu consideras vocum novitatem? Quis patrum in pro-
 cessione distinctiones dogmatizavit? Quis aliter in dictione *EX PATER* vocabulum *PRO-*

τρὸς ἐκφωνήσει ταύτην τοῖσθαι, καὶ τῇ δι' υἱοῦ ἰτέρως ἰθειολόγησι; καὶ τὸ δὴ παράδοξον, ἢ οὕτω μιᾶ ῥήσιως βραχυλότῃ ὑφῆ ἐκ πατρὸς δι' υἱοῦ, ἔσθαι καὶ εἰ τῶν ὁμωνυμομένων τὰ τῆς λέξεως ἢ ὑποτιθέτω καὶ γὰρ οὐκ ἂν δυοῖν ὀνόμασι τοῦτοις ἐπιπλακίετα καδ' ἰτιρότητας ἔνοιῶν, εἰάθη τὸ τοιοῦτον τοῖς θείοις ἱερμηνεύσιν ἀδιασάφηνον αἰνίγμασι γὰρ ἂν ἦν ἰοικόσ· τὸ ὑψηλὸν αὐτῶν αἰ χρεῖσις αὐχοῦσι καὶ δυσθεώρητον πράγμασιν ἀληθῶς, ἔστιν οὐ καὶ νοήμασι, καὶ ἀμφοτέροις παρὰ τὰ ἐν οἷς, ἢ ὑπὲρ ἂν ὁ λόγος ἐστὶ τροπαις δι' καὶ ὁμωνυμῖαις Τηλικῶν λέξεων οὐδαμῶς οὐχ ἀπῶς οὗτοι καὶ ἀδιαστόλως διάφορον τρόπον, καὶ ἀλλαχοῦ πάλιν τρόπον ἄλλον ὑπάρξεως τὴν ἐκπύρουσιν ἡρμηνεύκασιν· οὐκ αὐτὸς σφίσι ἀντινομοθετῶν, ἔστιν οὐ μὴ τὴν ὑπαρξιν παριστάνειν, ἤνικα ἂν δι' υἱοῦ δογματίζοιτο; καὶ τοῖς διὰ Γλώττης καὶ ε. κ. η. λόγοις ἰμέρωσας, καὶ γραφαῖς ἐπεικέρωσας, καὶ τοῦτο παραδιδοῦς εἰς ὀρθὴν ἔνοιαν ἀλείν τὴν ῥῆσιν ἐπέκρινας; οὐ σὸν ἴσθι τὸ ἀπαίτιον, τίς τῶν ἀλίων ἔφη; τίς τῶν πατέρων διηγοριούκι; καὶ ὁ μὴ πᾶν αὐτῷ ἡλιγμίον κατὰ τὰς σφῶν παραδόσεις δεικνύων, βλάσφημος καὶ ἀνόβλητος· κρίται οὖν ἐν ταῦθα κατὰ τὴν ἐκ τοῦ συνειδότος σοι Τρανομένην διάδασιν, μὴ ἐξ ἂν ἀδειά σοι λέγειν, εἴ τι καὶ βούλοιο, πολλοῖς εἰς τοῦτο τρόποις θαρρῶν.

χβ'. Τίς 1) ὁ τὴν ἀπόφασιν, ἢ ἀπειρήνω καδ' ἑαυτοῦ ἐπισπωμίμος, ὁ τὴν ἐκπύρουσιν εἰς ὑπαρξιν κατὰ τοὺς ἐισόφιας, παίρεις δι' οὗτοι, μόνως ὁμολογῶν καὶ κηρύττων; ἢ ὁ ἔστιν οὐ μὴ εἰς ὑπαρξιν ἔνοιεσθαι τοῦτοις

causis intellexit, et in dictione PER FILIUM aliter theologice loquens docuit? quodque paradoxum instar est in uno brevissimo dictionis textu ex PATRE PER FILIUM, etiamsi vocabulum PROCESSIO de homonymorum numero esse praesumatur. Non enim si duobus his nominibus adiuncta vox esset cum significatus diversitate, id inexplicatum sibi esset divi interpretes: quippe aenigmatibus id simile foret. Mysterium esse sublimis, patrum verba ostendunt, et aegre comprehensibile re et intellectu, immo et utroque, et supra omnem qui fieri potest sermonem: sed ob tropos atque homonymias talium vocabulorum nusquam. Nequaquam patres simpliciter et indistincte diversum modum, et alibi rursus alium modum existentiae esse processionem interpretati sunt. Nonne tu ipsis contraria doces, qui existentiam significari negas, cum ea PER FILIUM esse adfirmatur? Dum rem verbis linguae creas, dum scriptis confirmas, atque ad rectum sensum dictionem te trahere iudicas? Nonne tuum est inquirere quis sanctorum id dixerit? quis enarraverit? Sane dum quod indictum plane illis est, id tu analogum illorum traditionibus ostendere niteris, blasphemus es ac reiciendus. Iudica igitur secundum conscientiae tuae perspicuum diagnosim; non autem ex tua libertate quicquid voveris dicendi, multifariis tropis te iactes.

99. Quis (inquit ille) quod protulisti effatum sibi vindicavit? Quis processio nem nihil aliud esse quam existentiam, secundum certe patres, confitetur et praedicat? Nonne alicubi nequaquam intelligendam esse existentiam e contrario perspi-

1) Verba haec tribuenda videntur adversario respondentis; sitque saepe ambigua hic dialogus, dum eius personae tamquam foederata acie (ut p. praecedente dicitur) loquentes vis distinguuntur; praeter ceteras scriptoris non optimi obscuritates, quae interpreti, pacae ad impatientiam, crucem figunt.

ἀπειναντίας διδάσκων ἀναφανδόν; οἶδα ὡς οὐχ ἔλοιο ἂν τοῖς οἰκίσις σαυτὸν φανερωῖσαι πετιροῖς ἀλισκόμινον· ἀλλὰ σε καὶ μὴ βουλόμινον ἀλῶναι ἢ ἀληθεῖα φανεροῖ· ἡμεῖς ἰ) δὲ σου καὶ τὰς αἰτίους ἐκφάνσεις καὶ τὰς ἐκλάμψεις διχόμιθα, οὐχ ὡς ἰπιννομηναί σοι καθιστήκασιν εἰς ταύτας ὅτι τὴν ἐκπόρευσιν μὲδιστῶντι, καὶ τνικαῦτα θισμοθιτουῦντι, σημασίας ἄλλης ἴναι παρὰ τὴν ὑπαρξιν, ἀλλ' ὡς οἱ θεοφόροι παραδιδώκασιν ἐκπόρευσιν οὗτοι διαβρήδην ἔφησαν ἐκ παῖρός· καὶ ἡμεῖς σισβόμιθα ἐκπόρευσιν ἐκ παῖρός δι' υἱοῦ καὶ οὐ διαφερόμιθα· εἰς ἰναιῶν τὶ καὶ ἀπλοῦν τὸ εἰλικρινὲς αὐτῆς ἐξηγήσαντο, καὶ τοῦτο στήργομιν καὶ οὐχ ἔτιρον· ἔφησαν αὐ οὗτοι τιθιολογήκασιν ἐκ πατρός, ἔκπεμψιν προσίτι, πέρουσι, ἔκλαμψιν, καὶ ἀνάβλυσιν, καὶ οὐκ ἀντιτινομιν, οὐτι μὴν ἰντιῦθιν ἰτίρας δικτικὴν ἰνοίας ἰναι τὴν ἐκπόρευσιν ἰπικλάττομιν· ἀλλ' ὅτι περ αὐτῆ ἐκ τοῦ πατρός, ὡς τοῖς θεοφόροις διήρθρωται, κἀκίνα καταλλῆως διομολογίσθαι πρισβεύομιν· τὰ αὐτὰ σφισι διηγορεύεται δι' υἱοῦ, καὶ διόντως ἰνοτηριζόμενοι, οὐμνου εἰς ἀλλοιώσεις ἰντιῦθιν ἢ προσλήψις τοῦ ἀπλοῦ καὶ ἀμταπτῶτου σημαινομένου τῆς ῥηθίσης ῥήσις ἀπαγόμιθα· ἀλλὰ ταύτην τι κἀκίνα ὡς ἰρρίθη καὶ διουλτοῖθι τοῖς τῶν θείων ἐκφάντοσι καταγγίλλομιν τῶ Χρυσορρήμοσι θισπειτῶς εἰς τὸ εἰδέναι τὰ τοῦ θεοῦ βάθη, τὸ ἐκ τοῦ πατρός ἰκπορεύσθαι τὸν παράκλητον διηκρινηκότη πιθόμιθα, καὶ οὐκ ἀντιβαίνομιν καὶ ποῦ ἂν εἰρήν ἰν τούτοις ἔχη τις ὅπωσοῦν, ὡς τάδε δηλοῦν ἢ λίξις βούλεται, καὶ οὐχὶ τὴν ὑπαρξιν, ὡς αὐτὸς ὑπάρχεις διοριζόμενος; ἢ ὄλωσ τί τοιοῦτον ἰνοήσασθαι ἀπαυθαδείασαιτο; μινουν γι καὶ μάλιστα τῆς τοῦ μεγάλου δια-

cue doces? Equidem scio nolle te propriis videri alis captum; verum enimvero te nolentem quoque capi, veritas convincet. Atqui nos, inquam, tuas quoque sempiternas manifestationes et splendores admittimus, non tamen quomodo a te intelliguntur, dum in hac processionem commutas, et sic statuis alium esse significatum quam existentiae; sed nos prout theophori patres tradiderunt tenemus. Processionem isti dixerunt ex Patre; et nos veneramus processionem ex Patre per Filium: neque idcirco discrepamus. Ipsi in unum quid et simplex, rei veritatem redegerunt; et hoc quoque nos complectimur, nequaquam aliud. Manifestationem hi theologice dixerunt ex Patre, emissionem insuper, profusionem, splendorem, effluvium; nos autem haud adversamur, neque idcirco alterius rationis patientem esse processionem confingimus; quod ea ex Patre fiat, ut theophori explanarunt, confiteri nos consone adfirmamus. Item patres dicunt per Filium; idque ut par est amplectimur; non idcirco tamen in praesumptiosas diversitates simplicem et immutabilem dicti vocabuli significationem abducimus, sed tum hoc tum alia prout dixerunt et explanaverunt divinarum rerum interpretes, nos quoque praedicamus. Chrysostomo qui Dei profunda scire, processionem esse Paracliti ex Patre mirifice exponit, credimus et non contradicimus. Et quomodo invenire aliquis in hoc textu poterit, quod ea quae dicis, significare vocabulum velit, et non potius existentiam, ut tu distermi-

2) Rursum auctor noster loqui videtur. Et nott adversarius vicissim. Quis hunc graecum Scoticarum moleste non ferat?

νοίας ἐξηρημένος, παρὰ τοῦτο τὸ ὑπεριλίξ ἐιδίαι πιυῖμα τὰ τοῦ θεοῦ βάρ-
 θη ἐρίϊ, παρόσον τῆς αὐτοῦ πατρικῆς ἐστίν οὐσίας ἐκπόρισμα ἐνυπόστατον,
 καὶ παρ' αὐτῆς λαμβάνει, καὶ τὴν φυσικὴν αὐχί καὶ οὐσιώδη ὄντοτητα· καὶ
 τούτου δὴ ὁμολογημένου, καὶ τὸ ἐιδίαι καὶ ἐκφαίνεσθαι καὶ ἐκλάμπειν τὸ
 προσφυεῖς κλουτοῦσι καὶ ὑπαράδεικτον ἄλλως τε καὶ εἴ σοι μὴ ἐπ' ἀναιρέσει·
 τῆς ὑπερφουῶς καὶ ἀκαταλήπτου ὑπάρξεως ἢ μεταπορθευομένη σοι κατὰ
 λίξιν αἰδιος ἐκφανσις ὑπετίθεται, καὶ οὕτως ἂν σοι καλῶς τὸ τῆς ἐκποριού-
 σιως ἐτηρεῖτο ἰδιοσήμαντον, ἔπιερ μὴ ὡς ἐν παρίργῳ κἀκίνο διέρχῃ, καὶ
 μὴ τῶν τυχόντων ὁ εἰρηκῶς σοι λογίζεται τὸ δι' τῆς ἐκφάνσιως, ἴν' οὕτως
 εἴπω ἢ τῆς πρὸς ἄλλα σχέσιως διάφορον, διαφόρους καὶ τὰς κλήσεις πε-
 ποίηκεν· οὐ γὰρ ἂν τερατολογήσης κἀνταῦθα εἰς παρὰστασις τῆς οὐσιώδους
 ὑπάρξεως εἰληφθαι τῷ Θεολογικῷ τὴν ἐκφανσις. cod. I a. b.

ρ'. Εἴ σοι γοῦν μηδὲν νομίζοιτο ἀπεικὸς τὴν τῆς ἐκποριούσεως ὅτι μεθι-
 στάνειν εἰς ἕτερον διασάφειν, μιτάλλαττι καὶ τὴν τῆς γενήσεως, ἐπειδὴ
 δύο ῥήσις αὐτὰ δυοῖν ἐπὶ ἴοινδε προσώποιιν, υἱοῦ δηλοῦντι καὶ πνιύματος,
 τοῖς Θεολογικωτάτοις διδασκαλοῖς ἀπεικλήθησαν εἰς φανέρωσιν, καθόσον
 ἐστὶ χωρητὸν τῆς ἀμφοῖν ἐκ πατρὸς διαφερούσης ὑπάρξεως, καὶ ὡς ἰδιά-
 ζοντα ταύτης τρόπον ἢ γένησις ὀρισμένως παρίστηεν ἐπὶ τοῦ υἱοῦ, καὶ οὐκ
 εἰς ἄλλο τι παρὰ τοῦτο μεταληφθίη ποτί· τὸν αὐτὸν δὴ λόγον κἀπὶ τοῦ
 πνιύματος ἢ ἐκπόρισις ἰδιτροπίαν οὐσιώδους ὑπάρξεως ἐκδιδάσκουσα, οὐκ
 ἐστὶ ἐπει ἂν μεταβαλεῖ πρὸς ἕτερον σημαίνοντων ἄλλαχού γὰρ οὐκ ἐνταῦθα
 τὸ αὐτῆς ἐστὶ κατιδεῖν πολυσήμαντον οὐ δ' ὡς ταύτη διαστολὰς ἐνθαδὶ

nas? vel quis quidvis eiusmodi cogitare audebit? Itaque magni praecipue huius viri
 qui mentem secutus fuerit, ideo perfectissimum Spiritum profunda Dei scire dicet,
 quia paternae eius substantiae processio enhypostatica est, et ab ea accipit, natura-
 lemque habet ac substantialem essentiam. Quod ubi in confesso fuerit, et manife-
 stari et effulgere congrua sunt, et facile admittuntur. Alioqui si a te haud ob su-
 pernaturalis et incomprehensibilis existentiae exclusionem, traeticia ad litteram sem-
 piterna manifestatio ponatur, sic etiam bene tibi conservabitur processiois proprius
 sensus: si certe haud quasi perfunctorie illud quoque consideras, et si eius dicti au-
 ctorem (Chrysostomum) inter gregales minime numeras. Manifestationis autem, ut
 ita dicam, aut mutuae relationis differentia, appellationes quoque diversas fecit. Non
 enim absurde heic dices, ob adserendam substantialem existentiam, positam esse a
 theologo viro manifestationem.

100. Age vero si tibi non videria absurde facere, dum vocabulum PROCESSIO ad
 aliud significandum transfers; fac similiter immutes vocabuli quoque GENERATIO sensum,
 quoniam duo haec verba (generatio et processio) in duabus persona, Filio videlicet et
 Spiritu, a summis theologis adhibita sunt ob ostendendam, quoad fieri potest, ambo-
 rum ex Patre diversam existentiam: atque ut huius proprium modum generatio ostendit
 in Filio, neque alio umquam sensu adsumetur; eadem ratione etiam in Spiritu PRO-
 CESSIO, quia proprium modum substantialis existentiae item denotat, non licet eam
 ad alium sensum detorquere: alibi enim, non hoc loco, vocabulum hoc cognosci-

παραινέων ἑρμηνειῶν, καὶ τῇ τῆ γνήσιαι παρομοίως περιέγραφε: καὶ εἰ βούλει, εὐπορία σοι κἄν ταύτῃ ἐκφάνσιον καὶ ἐκλάμψειον, ὡς ἐκφωνουμένων εὖ κἄπαι τοῦ υἱοῦ, πρὸς αὐτὰς ὡσαύτως μιτατιθεῖ τὰ τῆς γνήσιως ἐφ' ἐτέρῃ σαφηνίᾳ παρὰ τὴν ὑπαρξίν, ἢ ἤμιν ἐτι μᾶλλον τὰ τῆς διανοίας βιζοτομήσας προδιέλυμα, ὡς ὡδὶ τὰς τῶν φωνῶν τοιαύτας ἀσπασζομένης, μὴ τοῦ τῆς γνήσιως ἰδiosisμάτου τὸ σύνολον ἐπ' ἀνατροπῇ, οὕτως κἄπαι τοῦ πνεύματος οὐμινον ἐπ' ἀναιρίσει τῆς ἰδιοτρόπου φωταυγίας τῆς ἐκπορεύσεως καὶ μὴ τοῦτο σκοπῶν ἴσο τὰ κατ' αὐτὴν, ὅτι σοι πρὸς εἰρημίνας φωνὰς μετινήκεται, ἀλλ' ὅτι τὰ τῶν πατρικῶν ἐπ' αὐτῇ διδασμάτων προδήλων ἀνασκυάσται ἐπὶ λέξεων, σφίσι τὸ καταφασκόμινον ἀποφάσκοντι· καὶ ὡς εἰς
 vol. I. n. a. ἀρράγλης ἧδη σοι συμπέρασμα τοῦτο, τὸ περισπούδαστον ἐκίετο ἀποκαθίσταται, τὸ εἰς ὄρθην τὰς τῶν διδασκάλων χρήσεις ἔνοιαν ἐκλαμβάνεσθαι.

ρά. Ἀλλὰ σὺ μὲν ὑπὸ τῆς ἥς ἔχεις ἀδείας ταῦτα μὴ συνορῶν, ἢ καὶ πατρύχων ἐκῶν, ὡς τινα τῶν ἀφορήτων ἐγκλημάτων ἐπάγεις τὸ, ἐκπορεύσει οἱ θεῖοι διετράνωσαν δι' υἱοῦ καὶ τοῦτο λίγειν ὀφείλομεν, καὶ οὐχ ὑπαρξίν οὐ ἴαρ εὐρήσαι τις οὕτω κατὰ ῥῆμα θεολογῶν καὶ ὡς εἰ λαλιμένοι ἐστί, τὸν φησάντα δεδειχίται χριῶν ἡμῖς δι' σοι καὶ αὐ μὴδαμῶς ἀποδοῦναι λόγους οἱ αἰτιᾶ κατανεύοντι, μόνοις δ' ἡμῖν τὸ τοιοῦτον διανοητικῶς ἐπιτάττοντι, ἀναποκρινόμεθα, ὡς κἄπαι τῇ τῆς ἐκπορεύσεως ἐκφωνήσει, καὶ τῇ τῆς ὑπάρξεως δι' υἱοῦ τοῖς θεοβραβεύτοις ἰσμὴν διδασκαλοῖς ὑπέκοντες· καὶ τὴν μὲν ῥῆσιν οἶδαμιν ἐκ τῶν ἱερῶν σφίσις ὑαγγυλίων ἀσπασζομένης, πὴν δὲ πρὸς τῶν αὐτῶν παραδειδομένην ταυτησί κατάλληλον διουλύτως ἀπαξ ἀνα-

tur polysemum. Tu vero si hec distinctiones invelis interpretationum, idem in voce quoque GENERATIO scribe. Quod si tibi placet etiam in PROCESSIONE copia manifestationum et splendendorum, prout sunt voce prolatae etiam de Filio, transfer similiter vocem GENERATIO ad alium praeter existentiam sensum, ut eo magis hanc significationem radicitus nobis amputes, qui hoc loco vocabula haec retinemus, ne generationis proprius sensus omnino subvertatur: atque ita etiam ubi de Spiritu agitur; non autem ob proprium esplendescendi modum perimendum. Neque sic processionem consideres prout ea a te ad alia vocabula translata fuit; sed potius reputes, patrum doctrinas labefactari, dum quod illi his verbis adfirmant, negas. Dum ergo haec tibi insolubilibus conclusio conficitur, illud quoque desiderabile admodum obvenit, ut magistrorum dicta recto sensu intelligas.

101. Interim tu, pro ea qua uteris libertate ac fiducia, haec minime consideraas. aut etiam sponte praeteriens, tamquam gravissimam criminationem infers hanc: processionem, inquis, deilloqui patres dixerunt per Filium; et hoc dicere debemus, non existentiam: nam nemo invenitur ita ad verbum theologicè locutus: et si forte dictum fuerit, ab eo qui id adfirmet demonstrari oportet. Nos vero tibi, etiamsi criminationum tuarum rationem reddere non promittenti, et nobis tantum praetentis hoc imperanti, respondemus: nos, inquam, et in processionis et in existentiae per Filium praedicatione, religiosissimis magistris obtemperamus. Et vocabulum quidem ex sacris evangelis ab eis depromptum scimus, eiusdem autem ab ipsis traditam idoneam

πυλῶσιν αἰσῶν χωρὶς διασιζῶσιν. Καὶ τίς ἡ λιπτότης αὐτῆ τῶν νοημάτων, ἢ μᾶλλον ἡ σαφὴς εὐρυστολία, τὸ τὴν βῆσιν, ὡς ἐρρίθη, ἀνεξηγήτως ᾄδειν φάσκειν διακλιούσθαι; καὶ τοι γὰρ αὐτὸς σὺ ὁ ταῦτα θεσμοθετῶν, οὐκ ἀκούων ἰλογίσω τὸ κατ' ἡμῶν ἐνταῦθα στήναι σοι ἰσχυρῆμα, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἐξηγήσεις οικίας ἐχώρησας, καὶ καταδήλους ταύτας πιπίηκας καὶ πῶς ἡμᾶς ὡς τοῦτο διδρακτάς, καὶ ταῦτ' οἰκίῳ μηδὲν ἐρκότας, ἀποβλήτους ἦν; οὐ τοῖς οἷς αὐτὸς ἀποφαίη περιπέτις κατατιάμασιν; εἶτα τῆς λείξεως σημασίας ἐξ ἀνάγκης ἀρχούσης, οὐ γὰρ ἴστιν οὐδέμια καὶ τῶν πάντη σχεδὸν νομιζομένων καταφανῶν μή τοι γὰρ τῶν ὡς αὐτὴ βάθος ἔχουσῶν διανοίας, καὶ τὴν οἰκίαν πλουσιῶν διασάφειν καὶ σοῦ πρὸς ἰδίας ἐπὶ ταύτῃ θεωρίας παρορμηθέντος, τίνι τῶν ἐπ' αὐτῇ προαχθῆσιων ἐξηγήσεων προτρέπη προσβλήτων ἡμᾶς, ἢ αὐτὸς οἷοθεν παραδίδω; οὐ γὰρ ἔχεις ἀρνήσασθαι ἢ καθάπαξ ἢ οἱ πατέρες φθάσαντες διεβράνωσαν· οὐ ἀρ' ἐναργῶς τῆν αὐτῶν ὑπεκλίτων, τὴν σαυτοῦ παρεσάγεις καὶ συνδέσθαι ταύτῃ τυραννικώτερον συνωδίτης; ὁ τῆ βῆσι τὸ ἀνεξηγήτην ἐντελλόμενος, καὶ προφάσει τοῦ μὴ οὕτω κρηθῆναι τὰ τοσαῦτα κομπάζων δραματοποιῆσαι θεινά· ὅταν δὲ ταῦτα ποιῶν καὶ λέγων, καὶ αὐτὸς ἑαυτῷ περιπέτων, πρὸς τῷ παρορῶν τὰ τῶν θνητῶν, τὰ τε τῆς οικίας σπυδιῶν συνιστᾶν διανοίας, καὶ ἑναντία σφίσιν εὐρυστοίῳ ἐπιθέμενος, ἐφ' ᾧ ὑπαρξῆν ἀδιαστόλως διευλουτοῦσι, σὺ μὴ ὑπαρξῆν ἴστιν οὐ ἀντιδιαστύλων, ποιοῦς ἀνιλέτων ἢ τῷ συνιδότι σοι διαλογισμούς· ἀν μὴ παρὰ φάλλον τοῦτο τιδῆς, εἰσὶ καὶ αὐτὸς, οὐ γὰρ βασανίζων τὰ σά, παραδραμοῦμαι δὲ τὰ ἑμὰ, ὡς ἡμέτερου νοός ἴστι, καὶ οὐ τῶν πατέρων τὴν

cod. l. m. n.

explanationem simpliciter fuisse expositam absque distinctione. Quae est autem (ait adversarius) haec cogitationum subtilitas, vel potius mera commentum, ut nempe vocabulum prout prolatum est, sine interpretatione pronunciarī imperetur? Atqui tu ipse qui haec legem fers, haud eum modum reputasti praescribere tibi in eo quod contra nos statuisti argumento, sed ad proprias explicationes excurristi, et has in lumine collocasti. Cur ergo nos idem facientes, et quidem nihil proprio Marte dicentes, reicieudos iudicas? Nonne in tuas ipse criminationes incurris? Praesertim quia vocabulum necessariam significationem habet: non enim ullum propemodum est omnium quae existimantur, perspicuorum vocabulorum, nedum profundo sensu pollentium, quod a semet ipso habeat explicationem. Et quia tu ad proprias theorias incumbis, cuius a te adducturum explicationum nos adhortaris adhaerere, ex his quae de peno proprio depromis? Non enim potes inficiari illam quam patres pridem proposuerunt. Nonne manifeste illorum explicationem declinans, tuam obtudis, eique nos subscribere tyrannice admodum impellis? qui vocabulum absque interpretatione esse iubeas: et obtentu, quod haec non accurate observentur, iactabundus tragoedias agis. Cum vero haec facis aisque, tibimet contradicis, dum neglecta deiloquorum sententia, tuam stabilire conaris, et contraria illis proponere coargueris, quatenus illi existentiam absolute praedicant, tu vero distinguis. Quaeenam, inquam, conscientiae tuae ratiocinia nobis exhibiles? Nisi id nugaciter facis, dic tu ipse: non enim ut tua expendam, mea praetermittam: quasi nostra cogitatio sit, non vero patrum,

ἐκπύρουσιν εἰς ὑπαρξίν ἐκλαμβάνεσθαι ὡς τὰ σφῶν ἐπὶ τοῦτο παρατρέχουσαν ἀριδήλως, τὰ ἡμῶν ἀντιστάγοντες, ὡς ἀντικαθεστῶτες καθωρῶμενα ἑαυτοῖς, ἅπερ ἱεραπίλλαις ὡς ἱρβίδῃ παρακλιουμένοις τούτων οἰκοθιν ἐξηγήσεις εἰσφύρουσιν, ὡς ἐναντιοφωνήσαι ταῖς τῶν διδασκάλων ἐρημηταῖς ἐπὶ λέξεων συηλάθημεν εἴ τί τοιοῦτον ἴσθι σοι, ἀναβόησον ἄλλ' οὐκ ἂν δύναιο ἐξῆπειν· καὶ ἴτα τί τοῦτοις σεαυτὸν ἐμπεδώσας τῆ καὶ ἡμῶν ἀκαθίκτην ματρί ἐναβρύη ὡς μέγιστα καθωρθωκώς; ἴστιν ἔτιρον λόφιν καὶ πρακτίων βασανιστήριον, μὴ προλήψισι καὶ δυναστίαις παρακρουόμενον, εἰ καὶ τὸ παρὸν ἐπέχεις, ἦ καὶ παριάγεις αὐτός.

ββ. Νῦν δ' ἀλλὰ τοῖς ἀππριθμημένοις σοι πρὸςθεῖς καὶ τὰ λοιπά εἰ
 104. 1. 17. α. τις ἡμῶν καὶ ἔτιρων ἰφειρευτῆς ἐξηγήσεων πρὸς τοῖς δηλωσθεῖσιν ἐπὶ τῆ περι ἧς ὁ λόγος χρήσει τῶν θεῖσθαι κοινῶν θεοθέτων καθηγυμένων γυγίνηται, ὡς αὐτὸς σὺ καὶ τῆς σῆς εἴ τις συμμορίας ἀπόλεικτος προανάταξον τὸ, παρὰ τὸ θεοούσιον εἰρησθαι τὸ ἐκ πατρὸς δι' υἱοῦ ἐκχωριῦσθαι ὡς εἰ τις ἀρίστως θεολογῶν, παρὰ τὸ θεοούσιον τὸ γενᾶσθαι τὸν υἱὸν ἐκ πατρὸς φαίη καὶ οὐ παρὰ τοῦτο μᾶλλον ἐκείνο ἐρεῖ, παρὰ τὸ γενᾶσθαι δηλονότι τὸ θεοούσιον, περι οὐ πλατύτερον διειλήφαμεν τούτοις μὴ ἀρισθίς, τὸν ἱελεχον ὅσα παλαι λαβῶν, ἐφ' ἔτιρον τράσπηθι διδάξον τὸ δι' υἱοῦ, ἀπὶ τοῦ μετὰ τοῦ υἱοῦ ἐκχωριῦσθαι, εἰς τὴν μετὰ τὴν δια μεταμειβῶν κατὰ παράδοσιν γίνων πατέρων, οὐς σχεδιάσας ἔχεις τοῖς ἀρτι καιροῖς, ἵνα μὴ εἰς κερὸν ὀφθεῖναι τὰ τοῦ θαυμαστοῦ τοῦδε θεωρήματος διατράφων, τὸ σαφῆς ἀχούητα καὶ ἱμφανῆς, ἐπὶ διαβατικωτέρων ἔννοιαν ἄλλην ταυτὶ ἰάσας ἀνάχθεπτι, τὴν τὸ ἡκεῖν, καὶ ἡκεῖν διαλευκαίνουσαν τῶν ἀράφως ἔτι σοι τρα-

processionem tamquam existentiam admittere. Quare illorum argumenta in hoc praemittimus; nostra recitamus; tamquam oppositae opinionem nostram iis qui suas proprias explicationes proferunt, ut nos ad contraria dicenda patrum explicationibus pertrahamus. Si quid tibi superest, clama; sed non poteris eloqui. Cur vero tu in tua adversus nos vesania defixus, gloriaris quasi magnum aliquid effeceris? Est alius verborum et operum explorandorum modus, a praeiudiciis et prae potentia invictus, etiamsi rem praesentem habes, vel etiam ipse circumagis.

102. Nunc aeg iam tibi enumeratis adde et reliqua; si quis certe inter nos est aliarum inventor explanationum, praeter hactenus elucidata, circa hanc de qua loquimur dictionem a Deo datorum communium praesulum, sicut tu ipse, et tuae si quis est factionis praecipuus. Praesupponere, propter consubstantialitatem dictum esse (Spiritum) ex Patre per Filium procedere. Veluti si quis egregius theologus, propter consubstantialitatem diceret genitum Filium ex Patre; et non contra potius dicat, propter generationem haberi consubstantialitatem, de qua re latius iam disseruimus. His haud contentus, ceu olim, ad aliud te converte. Doce dictionem *PER FILIUM* loco esse dictionis *COM FILIO*, mutans particulam *EX* in *COM*, secundum novorum patrum traditionem, quos subito natos habes praesenti tempore. Ne vero in cassum videar mirum hoc theorema scribere, manifestum oppido ac lucidum, ad faciliorem aliam, hoc omisso, dictionem perge, quae *VENIRE* ET *PERTRANSIRE* sig-

νεώτερον ἀντιποιεῖσθαι, ὡς μινέτω βῆδιν ἔνθα καὶ λίλεκται· ὡς οὐκ ἐξὸν
 πᾶσας βῆσεις ἐντιῶσθαι τῶν τῆς εὐσεβείας καθηγητῶν κηρύττειν καὶ καταγ-
 γίλλειν ἀπλῶς ἐπεὶ πρὸς αὐτὴν κἀκείναι, ποῦ, καὶ τίσιν ἐπὶ ὑποθέσεισι
 διόδιν ἐμπνευσθεῖσαι διηγορεῦσθαι· ἴω σε τῶν λοιπῶν ἀναμνησαι, ἴσως οὐ-
 κοθεν μμησκομόμονον, τὸν ἐγγράφως ἡμῖν ἐνότων καὶ ὅλων παρῆρσιὰ λαλη-
 θέτων ἐπὶ λόγος, ἴνα μὴ καὶ τὸ διαβάλλειν προσιπιτρήξῃς, ὃ καὶ αὐτὸ
 σὺ καὶ ἡμῶν οὐ παρῆκας ἀνευθριάστως μεταχειρήσασθαι· διάλλειλον εἰ τῶν
 πολυπληθῶν τῶνδ' ἡμεῖς ἐξηγήσειον καινουργοί· ἔστωθι εἰ μὴ σου ταῦτα
 τοῦ τῶ ἀπλῶ καὶ ἰνιαίῳ τῆς ἀληθείας ὅσα πεφυκότι ἰνασμενίζοντος· φράσον
 εἴπερ ἄλλο τι παρὰ τὴν παραδεδομένην ἐφ' οἷς ὁ λόγος μονολόγιστον δια-
 σαφῆσιν εἰρηκότες ἡμεῖς καθιστήκαμεν, εἰ μὴ ταύτην τηροῦντες ἰσμεν ἰσαι, κα. 1. σ. 2.
 ἐκπύρουσιν ἐκ πατρὸς δι' οὐοῦ καθομολογοῦντες, καὶ ἦν μονοειδῶς πρὸς τῶν
 Θεοσόφων σημασίαν αὐτῆς περιλάβομεν ὑπαρξιν, μηδὲν ἕτερον εὑπαρῆρσι-
 στως φρονοῦντες αὐτὴν, ἢ ὅπρι ἐκείνην, κἀκείνην ὅπρι ταύτην ἀπαταχαοῦ·
 ἐπεὶ γὰρ ἴδιος τρόπος ὑπάρξεως τοῦ πνιύματος ἢ ἐκπύρουσις, ὃ ὑπαρξίς,
 ταῦτο πάντως ἐκπύρουσις ἐπ' αὐτοῦ· καὶ ὃ ἐκπύρουσις, τοῦτο ὑπαρξίς ὁμολο-
 γουμένης ἐφ' ἡ, καὶ αἰεὶ καὶ οὐ πῆ μιν, πῆ δ' οὐ, κατὰ τὰς σὰς ὑψηλὰς δια-
 στήξεις, ἅς ἐκ τῶν διαφορῶν σῶν συνελίξω διευλυτώσιων· ὡς γὰρ ἰδιότης
 ὑπάρχον τὸ ἐκπορεύεσθαι, οὐκ ἂν ἐφ' ἕτερον τοῦ οὐ ἴστι πρὸς ὅσων μετα-
 σταίη ποτι· ἢ πῶς ἂν ἰδιότης μείνη κινουμένη καὶ μεταπίπτουσα; οὕτως οὐδ'
 ἐπ' ἄλλο τι μεταβαίη ἂν σημαίνομεν· ἢ πῶς ἂν ἰδιῶν κληθεῖη τρόπος

nificet. Quae haecenus absque scripto dixisti retine, ut maneat dictum ubi et pro-
 latum est; quatenus impossibile est dictiones cunctas religionis nostrae antesigna-
 norum vel praedicare simpliciter et evulgare; nempe tum haec, tum illae, ubi-
 nam et quibusnam in argumentis Deo inspirante pronuntiatæ fuerint. Sino te reli-
 quas commemorare, qui per te fortasse memineras earum quae scriptae nobis manent,
 confiderent dictarum ex quo loquimur, ne etiam calumniam aspergas, quam ipsam
 tu contra nos haud omisit impudenter struere. Enarra numquid plurimarum harum
 explanationum novitiam sit. Incipe, nisi tu forte his ob simplicem et unicam ve-
 ritatis naturam adquiescis. Dic utrum aliud nos, praeter traditam de hoc argumento
 constantem explicationem, dixisse videamur, nec nisi hanc unam perpetuo dictio-
 nem usurpaverimus, processionem ex Patre per Filium confitentem, eandem secun-
 dum theophororum sensum intelligentes esse existentiam; aliud quocumque andacter
 hanc esse censentes, praeter illam; et illam, praeter hanc ubique. Nam quia prop-
 rius existentiae modus Spiritui est processio; quae est processio, eadem existen-
 tia sine dubio est semperque erit; non autem modo utique, modo nequaquam, se-
 cundum tuas sublimes distinctiones, quas ex variis tuis collegisti interpretationibus.
 Cum enim procedere sit proprietas, numquam ad aliud, quam ad id cuius est per-
 sona, transibit. Nam quomodo maneret proprietas, si commoveretur aut transfer-
 retur? Sic itaque ad aliud numquam sensum transibit. Vel quomodo proprius vo-
 caretur existentiae modus (in hoc enim differentia consistit,) si non in se ipso per-

ὑπάρξεις; τοῦτο γὰρ ὁ διάφορος, μὴ ἐν αὐτῷ μίγων, ἀλλὰ διακίπτων πῆ καὶ πρὸς ἕτερον; ὡς ὑπαρξιν εἶναι καὶ μὴ ὑπαρξιν, κατὰ σε.

ργ'. Εἰ γοῦν μὴ τινα λοιπὸν ἄλλον, τὸν Δαμασκόθεν φιλοβάδον λαμπρῆρα τῆς ἑκκλησίας αἰδέσθητι, τῶν ῥητῶν ἑκάτερον, τό τε ἐκ τοῦ πατρὸς, καὶ τό ἐκ πατρὸς δι' υἱοῦ ἑκπορεύσασθαι δογματίζοντα, καὶ μιμουμένως τὰ τῆς λήξεως σαφηνίζοντα καὶ εἰ διασπολάς οὗτος οἶδιν, ἀμφω προφέροντα πάντως ἀν' διτιστείλατο· οὐ γὰρ μικρὸν τοῦτο καὶ περὶ μικρῶν ὁ λόγος αὐτῷ· οὐδ' οὐ καὶ τῶν κατ' ἐκείνων μείζων καὶ ὑψηλότερος ἑρθᾶς ἐννοίας ἐπὶ τοῖς οἰκείοις παρὰ τὰς ῥηθείσας σφίσι καινολογῶν. Πλὴν ὡς τίχσειν ἀκαταμαχῆτοις τούτοις ἡμῖς πιφραγμαῖνοι, καὶ τὸν ἐν Θεοῶρημοσύνῃ πολλὴν ἀντικαθιστώμενον σοὶ Κύριλλον ἐν τῷ διυτέρῳ σε τῶν πρὸς Ἑρμῖαν ἀποπιμπόμενον, οἷς οὕτω διέξιισιν " ἄγιον δι' πνεῦμα προσιρεῖς τὸ ἐκ Θεοῦ πατρὸς δι' υἱοῦ προχόμενον „ φυσιῶκῃ, καὶ καθάπερ ἐν ὕψω Θεῆ ἐκ τῶν σπομάτων διὰ ποτῆς τῆν ἰδίαν ἡμῖν „ κάπασημαῖνον ὑπαρξιν· οὕτω ἴε σαφῆ καὶ ἀσύχυτον τῶν τριῶν ὑποστάσεων „ ἐν ὑπάρξεισιν ἰδικαῖς ἰδιότητα κτηρῶν, μίαν τε καὶ ὁμοούσιον τῆν ἀπάπτων „ βασιλιδα προσκυνησίσι φύσιν. „ Εἰ ἀληθείας ἤρας, εἰ κακίας ἥς ἰμωίπλασαι καδ' ὑπερβολὴν ἡλλοστρίωσαι, οὐτ' ἐν τοῖς προδιιλημμένοις ἀφαιρέτων ἰξείχου ἀν' ἀφορμῶν, ἐκσέρουσιν ἀκούων καὶ ὑπαρξιν ἀπαιτῶν, ὡς ἀμφω δεικνύται θύλων τῶν ὀθνεῖων πρὸς ἄλληλα κατὰ προσδιορισμούς τινας σοῦς καὶ ἴθι μόνων ἀπλῶς ἀφορμῶν πρὸς τὸ καὶ ἀψύχων εἰ δυνατόν συγχιτῆσαι φύσιν, εἰς προσθῆκην τῶν καδ' ἡμῶν σοὶ πολυμηχάνων κακώσεων, ὧν ἡμῖν οὐκ ἔστιν ἰπιστρέφισθαι, καὶ μὴ καθαρῶν πρὸς τοῦς τῆς ἐυσέβειας ὑπερ-

maneret, sed aliquando excideret, et quidem ad alium sensum? ita ut existentia esset, et simul non existentia, secundum te.

103. Itaque si non alium, certe Damascenum, splendidum ecclesiae lumen, reverere, qui utramque dictionem, et ex PATRE et PER FILIUM procedere, dogmatice tradit, et unum eundemque sensum dictioni attribuit. Quod si distinctiones iste novisset, quoniam ambas dictiones usurpat, prorsus ea distinxisset. Non enim parva res haec, neque de parvis sermo illi est; cuius tu, et aliorum huic similium (quasi sis maior ac sublimior) rectos sensus ad tuos novos reformas, praeter illorum sententiam. Verumtamen nos his quasi muris inexpugnabilibus muniti, magnum quoque theologum tibi opponimus Cyrillum, qui in secundo ad Hermianum libro sic te alloquitur: « sanctum vero Spiritum dices illum ex Deo Patre per Filium naturaliter profusum, et veluti specie illius spirationis, quae ore fit, suam nobis patefacientem existentiam. Ita tu claram et inconfusam triam personarum in propriis subsistentiis proprietatem servans, unam consubstantialem omnium rerum reginam adorabis naturam. » Si veritatem amasses, si nequitia, qua scates, temet abalienasses, ne praedictis quidem voluntariis tuis praetextibus indulsisses, PROCESSIONEM audiciens, et EXISTENTIAM requirens, quasi ambas denotare volens invicem alienas, secundum quasdam distinctiones tuas. Atque utinam solis simpliciter (usus esses) praetextibus, ob inanimatorum quoque, si fieri potest, commovendam naturam, in additamentum tuarum contra nos multiplicitum nequitarum, quas nobis retorquere non licet, et non

μάχους ἐναντιώσεων, οἷς ἴσθι καὶ λίαν παθαίνεσθαι· οὐτ' ἴταυθοῖ προ-
 φάσιων ἰδιοθιλῶν αὐθις ἀντιποιοῦ, ἢ ἐξίτις ὑπαρξιν ἐπὶ λίσσις ἔχων,
 καὶ πρὸς ἔτερα μεταβαίνων διανοίας εὐρίματα· καὶ τί σοι ἂν ἐπὶ τούτοις
 προσίποισιν, ἀπαξ σφίσι προσηλώσαντι ἑαυτὸν, καὶ μὴ ἀποσχίσθαι βουλο-
 μένῳ μηδωπασού; οὐδὲν ἄλλο ἢ τὸ θαῦτον ἂν ἰλλισπὶς ὀφθῆται τὸ χύμα
 συχῶν τοῦ ἀριθμοῦ, καὶ μηδαμῶ προσῆκον εἰς ἀπειρον, ἢ σι τῶν σαυτοῦ
 ληφθῆται ἐφουρίσεων τοῦτο μόνον καλῶς ποιοιμίων, ὅτι σου πάντη καταφα-
 νίς παριστάσι τὸ ἰθιλόχακον· καὶ νῦν γὰρ ἀντιφάσκων ἐπάγεις, ὡς σημαῖνον
 οὐκ ἔχον ἔφη τὴν ὑπαρξιν διτ' δι' τοῦτο, μὴ ἐκείνο διτῆζαι τρανώ· καὶ εἰ τὸ
 ἔχον σοι προὔκεισσι, τὸ σημαῖνον ἂν ὡς ἐντελίς ἀνηρευατο ζητούμενον καὶ
 εἰ τόδε, πάλιν ἔτερον ἐπ' αὐτῶ, καὶ ἐφεξῆς ἄλλο· καὶ οὕτως ἂν κατὰ τὸν
 ὕποτιθέιντα λόγον ἰλιλείπι σοι μᾶλλον ποσότης, ἢ πορισμὸς σκέψιων εἰς
 ἀσίρατον 1).

ρδ'. Ἄλλ' ὃ οὗτος· πνεῦμα ἅγιον ἀκούεις ἀπὸ τοῦ ἐκ πατρὸς δι' υἱοῦ φυ-
 σικῶς προχίσεθαι, τὴν ἰδιαν ἡμῖν κατασημαῖνον ὑπαρξιν, καὶ τῶν ἀπτητῶν
 σοι προβλημάτων ἰσπὰς, τοῦ σημαῖνον αὐ δράττη, ὡς ἐντιῦθιν συστῆσαι
 πάλιν τὰ τοῦ σκοποῦ, καὶ τὴν δι' υἱοῦ ὑπαρξιν ἀνελίιν καὶ εἰ τοῦτο πάνθ'
 ἀπλῶς ἀναιρῆσαι σι χρῆ, ἐπιδὴ λίσσις καὶ ταῖς δι' αὐτῶν ἡμῖν σημασιαις
 καθόσον οἷόν τι φαίρουται καὶ εἰς κατάληψιν ἔρχεται· οὕτω τι διὰ τοῦ Γιν-

meris adversus orthodoxiae propugnatores contradictionibus, quas nimium patimur!
 Neque heic rursus voluntarios obtentus prae te fer, quam quaeerebas existentiam ha-
 bens, et ad alia mentis commenta transiens. Nam quid tibi super his dicamus, qui
 te semel eis addixisti, neque recedere ullatenus vis? Nihil aliud, quam cito de-
 ficientem apparere numeri multitudinem, neque in infinitum procedere: aut certe
 ta frequentibus tuis irretiri commentis, quae nihil aliud quam voluntariam tuam
 nequitiam demonstrant. Et nunc enim contradicens addis, quod pronuntiavit voca-
 bulum significatum non habere, existentiam: oportet autem hoc, non illud, perspi-
 cue demonstrare. Quod si significatum habens tibi proposuisti, significatus ut per-
 fectus rem quaesitam scrutatur. Et si hoc, rursus aliud post ipsum, et deinde aliud.
 Atque ita iuxta propositam rationem defecerit tibi potius quantitas, quam adquisitio
 commentorum in infinitum.

104. Sed heus tu: Spiritum sanctum audis ex Patre per Filium naturaliter effun-
 di, atque ita nobis propriam ostendere existentiam. At enim tu ab invictis proble-
 matibus discedens, verbum significans arripis, ut hinc scopum tuum denuo assequa-
 ria, et *πᾶν τι* existentiam perimas. Quod si fiat, cuncta a te perimi oportet, quan-
 doquidem ea vocabulis, et horum significatibus nobis, quantum licet, manifestantur
 et ad mentis comprehensionem veniunt. Sic per vocabulum generare significatam vi-

1) Versamur in auctore apprime *σπερμιῶ*. Audiendum heic summi hellenici Allatii iudicium de hoc opere et auctore lib. II. 9. de cons. et in dissertatione de Georgijs: *dictio in omnibus dura, composi-
 tio opera, nullo faveo, nullo lenocinio emollita: ubique tamen pietatem redoluit: sententiae graves,
 argumenta ad probandum id quod voluit firma, sed elevatone et compositione nominum horrida et
 confusiva. Accedit ad stili duritiem scholasticae argumentationis theologice subtilitas. Utinam ipse Allatius
 in hoc opere interpretis munere fungi voluisset! quod minime ab eo factum apparet.*

νασθαι σηματομένην ἡμῖν αὐχοῦμεν τὴν ἀπαθὴν καὶ αἰδιον ὑπαρξιν τοῦ υἱοῦ· καὶ διὰ τοῦ ἱκπορεύεσθαι, τὴν τοῦ πνύματος· καὶ δι' ἑτέρων ἄλλα, ἵνα μὴ ἀπαριθμοῖμην ἕκαστα· καὶ τὰς ἑρμηνείας τῶν προτιθεμένων ἀμφοτέρων ῥήσεων τούτων, οὐ τὸ ἔχειν τοῖς θεοκοσμητοῖς διδασκαλοῖς εὐρῆς ἀν παραλαμβανόμενον, ἀλλὰ διάφορον ὡς οἶδας, καὶ αὐτὸς τρόπος ἄλλος, καὶ ἄλλωσιν ἰδίας ὑπέρχεις, καὶ τοιοῦτωδῶς ἀλλαχόσε διασαφούμενον· καὶ ὅτι μὴ ἐκείνο ἐγκείμενον παρὰ τοῦτο φαίης ἀν σημαίνειν ἢ δηλοῦν, καὶ οὐχὶ ἔχειν εἶπον τὴν ὑπαρξιν· καὶ ποῖον ἀν εἶδος οὐχ ὑπερβαίης παραπληξίας λέγων ταυτί; καὶ σὺ αὐτὸς οὐχὶ ταῖς πρὸς ἀνασκευὴν ἐπισημασίαις σοὶ διαστήσεις, τὸ οὐ καθαρῶς τὴν ὑπαρξιν βουλευταὶ σημαίνειν ἀντίθεκας, διὰ λέξιως τῆς σημαίνειν, ταύτην ἀνατρέψαι πειρώμενος· ἀλλ' ἑρεῖς ἐπ' ἐκείνων ὡς τοῖς πατράσιν ἠλέχθη καὶ τὸ ἔχειν τὴν ὑπαρξιν ἐπὶ τι υἱοῦ καὶ πνύματος ἐκ πατρός· καὶ παρ' ἡμῶν ἰσότηρ ὡς εὐγὶ σοὶ, καὶ οὐ πάντως ἀν ἰσότης ὡς οὐκ ἐκ τῶν δηλωθεισῶν ῥήσεων τοῦ γεννασθαι καὶ ἱκπορεύεσθαι, καὶ τῶν αὐταῖς ἀραρότως σηματομένων οἰονεὶ θέσεων ἰναργῶν, καὶ ἀποδηλοῦν, καὶ ἔχειν ἐξέφωνήθη καὶ τοιοῦτον εἶ τι περ ἕτερον, καὶ οὐκ ἀν ἀνααιρετικὰ πρὸς ἄλλα ταῦτα τολμήσαι φεθίγχεσθαι, ὡς τῆ τοῦ ἰνὸς εἰσηγήσει τὴν θεατέρου γίνεσθαι ἀποσώβησιν, εἰ μὴ μῆμνας· εἰ οὖν οὕτω ταῦτα συνομολοῖται δέ σοι καὶ τὸ τὴν ἑτέραν ἐκατέρων τῶν οἰονεὶ πρὸς τάδε βάσιως λέξιν ἠρμόσθαι τοῖς δι' υἱοῦ, τίς ἢ ἐκ τοῦ σημαίνειν ἄκαιρος περιπτολογία καὶ πλεον ἐπισφαλής; οὐδὲν ἄρ' ἰνεῦθεν ὀνοῦμενος, καὶ τὴν δι' υἱοῦ ὑπαρξιν προνομένην αὐχεῖς, καὶ προσίτι τὴν ἰδίαν· μὴ δὲ γὰρ τοῦτο παράτριχε σκοπῶν ταῖς πατρικαῖς χρῆσεις, ὅσοιον ἐνθεν πληρηστάτως τὸ ἀλληλῆνδιστον, καὶ τὸ

rod. t. 91. a.

demus impassibilem et sempiternam Filii existentiam: et per vocabulum **φωσκεσθαι**, illam Spiritus: et per alia aliud, ne singula adnumeremus. Et interpretationes amborum horum quae ante diximus vocabulorum apud divinitus ormatos magistros invenies, sed alio ut scis modo; rursusque alio modo, et ostensionem propriae existentiae, et hac ratione alibi explicatum fuit. Et ne illud tibi inhaereat, ut praeterea dicas significare aut ostendere, ideo non habere dixi existentiam. Et quodnam genus insaniae non exsuperes, si haec dicas? Et tu ipse nonne ad destructionem excoGITATAE a te distinctionis, quod haud pure vult existentiam significare, per hoc quod opponibas, vocabulum *significare*, hanc evertere conatus es. At heic insuper dices, quod a patribus dictum fuerit habere etiam existentiam Filium et Spiritum a Patre. Et a nobis audies: euge tibi; neque omnino mireris, quod non ex praedictis vocabulis **GENERARI** et **PROCEDERE**, et congruentibus eorum significatibus, quasi thesibus perspicuis, et denotare et habere pronunciatum sit. Atque hoc vel aliud, haud profecto invicem peremptoria audeas dicere, ita ut uno admissio, alterius fiat exclusio, nisi forte insanis. Si ergo haec ita tu confiteris, et barum alterutra, quasi vocabulorum basis iaciatu verbis per Filium, quae erit ex significato importuna vel intuta superfluitas? Nulla hinc capta utilitate, et per Filium manifestam existentiam proficiens, et insuper propriam. Neque hoc item praetermittas, cernens in patrum textibus quam sit saepissime reciprocum, et in cunctis conspiratio atque consonantia. Quod enim

κατὰ πᾶν ὁμόπνον καὶ σύμφωνον ὃ γὰρ ἐκτὶ ῥήσις ἢ ἐκωριεύσθαι, μηδὲν ἄλλο ἢ ἰδίαν σημαίνουσα ὑπαρξιν, τοῦτ' ἔνταυθοῖ κείμενον ὀλοκληρῶς κατὰ μηδμίαν ῥηματίου παραλλαγήν.

ρί'. Σὺ δ' ὡς ἐκλήματα ταῦτα προσάπτων, καὶ τὰ τῆς σῆς ὑπεριξάειρων διανοίας γενήματα, καὶ πρὸς τὰ λοιπὰ τῶν καθ' ἡμῶν σοι λιθομένον διάβηθι κἀκίνοις ἴτα τὸ πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἰθυτινὸς σοι διέζης καὶ ἀπαρίσκλητον καὶ διῦτιρος οὗτος ἀΓῶν γενίσθω, τὸ καὶ τὰ τῆς θεολογίας τῆς τὸ προσιχῶς, καὶ διὰ τοῦ προσιχῶς κηρυκτουόσης εἰς ἰννοίας ὄρθας ἀγαγιῖν κἄν ταύτη γὰρ τοῖς προτίροις ὅμοια δρῶν φθάνας ἐγκλιουσάμινος, ὡς τὸ πνεῦμα προσιχῶς ἔστιν ἐκ πατρός, οἰκίον ἀξίωμα τοῦτο παραδιδούς, ὡς ἐκτὶ μὴ τὴν ὑπαρξιν δι' οὐδ' κἄκ τούτων τὰ κείρικὰ διδάγματα διορθούμενος. « κἄνταῦθα γὰρ ἡθεις τὸ διαληφθῆν, ἐπιφίρεις ὡς οὕτω δι' τοῦ λοιποῦ τὰ τῆς ῥήσιως καθο-
 ,, μολοῖσῖν ἱερικὸν ὁ ἐπὶ καὶ τοῦ ἐξ αιτίας ἄλλην πάλιν διαφορὰν ἰννοού-
 ,, μιν τὸ μὴν γὰρ προσιχῶς ἐκ τοῦ πρώτου, καὶ οὐδεὶς ὁ ἀμφισβητῶν ἴτα
 ,, δι' διὰ τοῦ προσιχῶς ἐκ τοῦ πρώτου ἰθαδί φρονεῖν ἀνάγκη καὶ λίσσειν, διὰ
 ,, τοῦ προσιχῶς προσιχῶς καὶ καθιξῆς αἱ κάτσκυαλ ἴε καὶ ἰρωτήσις μετὰ
 ,, σφοδρότατος ἢ γὰρ οὐχ ὁμοδίμων ὁ οὐδός, καὶ τὸ πνεῦμα ἐκ τοῦ πατρός; ἢ
 ,, γὰρ οὐχ ἄμα; οὐκοῦν καὶ ἄμφω δὴ προσιχῶς; ὦ ματίας ὦ ἰθειλογύμοντος
 ,, σκαιμρίας νικώσης πᾶσαν ὑπερβολήν ἰδοῦ σοι καὶ αὐτὸ τὸ προδήλους ἐκίπ-
 ,, σθαι σκίψις ἰπισυσιάσις τάχα τῆς οἰκίας ἐπὶ τοῖς ῥητοῖς ἀδιτήσιως ἀπι-
 ,, σχοίσιςται, καὶ λαμωρὰ πρὸς ταῦτα καὶ ἀπειρικάλυπτος ἢ ἀντίρρησις οὐ-
 ,, κίτι σοι τὸ διορθοῦν μόναις ἀμφιλοχωρεῖν ἰννοίαις ἀποθρασύνεται, ἀλλὰ

cod. f. 1. 10. b.

illic verbum *προεξέρει* significat, id heic textus integre positus, sine ulla vel vocalae diversitate.

105. Tu vero ceu crimina haec traducens, tuaeque exaltans mentis conceptus, iam ad reliqua tuorum contra nos obiectorum perge, ut te in veritate rectum indeclinabilemque demonstras. Et alterum hoc certamen sit, ut quod theologia de eo qui proxime praedicat, et de eo qui ex proximo, ad rectum sensum dirigatur. Namque et in hoc paria superioribus faciens, nuper constituisti, quod Spiritus proxime ex Patre sit, a quo dignitatem accipit, illinc nequaquam tamen existentiam per Filium; et hinc patrum doctrinas corrigis. « Namque et heic dictum vocabulum ponens, in-
 » fers quod ita de reliquo oporteat dictionem confiteri. Dixit disputator: locutionis
 » quoque ex causa rursus differentiam consideramus: nam proxime ex primo, de
 » quo nemo dubitat; deinde per eum qui est proxime ex primo. Heic necessa-
 » rio censere oportet et dicere proxime proxime. Et deinde argumentorum stro-
 » phae fiebant et interrogationes cum vehementia. Nonne pari honore Filius et
 » Spiritus ex Patre sunt? Nonne simul? Nonne ergo ambo proxime?» O insaniam!
 o voluntariam perversitatem, quae omnem gradum exsuperat! En tibi contingit ut manifesta quoque struas commenta, quae fortasse ut tuam confutationem obveles, suae veluti trahis. Sed splendida ad haec est et minime velata responsio. Iam non amplius tibi recte facere videris si in solis verseris praetextibus, sed et ipsas ad litteram aggredi audes propositas theologias. Et nos quidem Filium immediate, Spi-

καὶ αὐταῖς ἐνάλλισθαι κατὰ ῥῆμα ταῖς κειμέναις θεολογίας ἀθανασιδεύεται καὶ ἡμεῖς μὴ τὸν υἱὸν προσεχῶς, τὸ δὲ πνεῦμα διὰ τοῦ προσεχῶς ἐκ τοῦ πρώτου· καὶ διαφορὰν ἀμφοῖν τοῦτο· οὐ γὰρ ἴσμεν ἄλλως ἢ ἀπαρραλλάκτως, ὡς ἰρρέθη, κηρύττοντες, μεγάλης σοι ἀποψίας κρινόμεθα· οὐ δὲ παρ' οὐδὲν τιθέμενος ταῦτα, καὶ ἀνίδην κατὰ λέξιν ἀπορίετός, καὶ τὸ διὰ τοῦ προσεχῶς προσεχῶς δομαλίζων, καὶ τοιοῦτοτρόπως ἑκάτερον εἶναι προστάσεων, ὡς μὴ διαφορὰν τοῦθ' ὑπάρχειν, ἀλλ' ἀδιάφορον, ὑπὴρηγορον σιαυτὸν καὶ διορθωτὴν εὐσιβείας οὐκ αἰσχύνῃ ἀποκαλείν· καὶ σπουδαῖον ἀναιρέτην βλασφημιῶν· καὶ τίς τὴν ἐς τοσοῦτον ἐπισχυθεῖσαι σκοτόμαιναν ἀποκλαύσεται, θεήνους ἐξίσου ἐιδῶς πράγμασιν; ἀλλ' εἰ καὶ τῆς πατρικῆς ἐισηγήσεως τῆς δεκατιξάνιστάσαι, φράσον ἐτέρωσι τῶν ἁγίων, εἴπου τινὰ διατραυνόντα τὸ προσεχῶς οὖρος ἐπὶ τοῦ πνεύματος· ὅσοι δεῖξαι οὐκ ἔνεστιν· πλὴν εἰ καὶ ἢν δοτεῖον· καὶ γὰρ ἔχρη· καὶ οὕτω ταυτὶ πρὸς ἐκείνα, ἢ ἀντιστρόφος, τῶν ἐκώτων ὁσώτεροι συμβιβάζσαι, καὶ μὴ ἀνευθεριάτως οὕτω δογμάτων σὲ τῶν διδασκαλικῶν κατεπαίρεισθαι· τούτων γὰρ ἐναρτῶς ἀναιρέτην, καὶ οὐχ ὢν αὐτὸς βρενθῆν ἢ ἀρίθλος ἀλήθεια παρὶσθ' ὁμως ἀπόχρη σοι πρὸς διφίνδουσι, τὸ ὁμοτίμως, καὶ τὸ ἅμα προῖναι μεγαλοῤῥημονεῖν ἐκ πατρὸς· ταῦτα δὴ τὰ μὲτὰ σφοδρῶ τοῦ πνεύματος ἐπ' ἀθετήσαι λαμπρᾶ τῆς παραδειδομένης διαφορᾶς προφερόμενα· καὶ μοι δοκιῆς ἐνεῦθεν καὶ πρὸς ἐκείνο τὰ αὐτὰ διαιτῆσαι, πῶς ἐκ τοῦ πατρὸς, εἴπερ ἅμα τῷ πατρὶ καὶ ὁμότιμος ὁ υἱός; καὶ προσοίτι πῶς εἴπερ ἅμα καὶ ὁμότιμον τῷ ἐξ οὗ, τῶν προσώπων ἑκάτερον ἐξ αὐτοῦ; ὢν τὸ εὐέλκτοτο ἴμφανές ὑπάρχον, καὶ πρόχειρον, καὶ τοῖς ἡμῖν ἄνω που προῖθιμίνοις περὶ τοῦτου διελκπται, καὶ τὸ ἱκανὸν ἔχειν νεμόσται.

cod. I. 70. a.

ritum autem, per eum qui est immediate ex primo. Et haec est inter eos differentia: neque enim aliter aut variabiliter ut dictum est praedicamus, et tamen grandis absurditatis reos nos agis. Tu vero haec teruncii faciens, impudenter ad litteram pernegas; et per proxime dogmatizas proxime; atque hoc modo utrumque esse iubes, ut non huius rei sit differentia, sed sit indifferens: et dictatore te ac correctorem rectae fidei non erubescis appellare, et praeclarum blasphemiarum extinctorem. Quis tantas offusas tenebras satis deploret, et rem luctu adaequare queat? Sed si contra patrum quoque doctrinam insurgis, dic aliunde quemnam sanctorum vocabulum proxime de Spiritu adserentem inveneris, quod tibi certe ostendere non licebit. Verumtamen si hoc fieret, nam et hoc tibi permittitur, sic etiam oporteret haec cum illis, et vice versa conferre, quid magis convenire disquirere, non autem adeo impudenter dogmaticis doctrinis adversari. Harum enim te extinctorem, et nou illarum, quas iactas, manifesta veritas arguit. Attamen tibi ad defensionem sufficeret illud *patri honore*, et alterum *simul procedere* magna voce praedicare *ex patre*. Haec magno cum spiritu ob destruendam traditam differentiam prolata. Et mihi hinc videris, eadem in illo quoque disponere, quomodo ex Patre, si certe cum Patre est pari honore Filius. Et insuper, quomodo si simul et pari honore cum eo nude est, utraque persona ex ipso est; cuius rei reprehensio evidens est et obvia; atque a nobis, in superioribus de hoc dictum fuit, et bene se habere definitum.

ρζ'. Νῦν δ' ἔτιρον ἐπὶ τοῦ μίσου σοι προαχθῆτω τὸ αἴτιον διὰ τοῦ υἱοῦ τὸν πατέρα ληχθῆναι, καὶ λοβοπραγῆθῆτω σοι ἰμβριθῶς, καὶ ἰωρακῶς εἰς οὕτω κείμενον τοῦτο, καὶ συνημνῶς εὐθὺς ἐπαύμενον, τὸ, προβολιὺς γὰρ διὰ λόγου τοῦ ἰκφαντορικοῦ πνεύματος ἀποπήδησον καὶ ἱρόμενος τίς τῶν πατέρων αἴτιον δι' υἱοῦ εἰρήκει τοῦτ' αὐτὸ πάλιν ἀκούσας, ὁ προβολιὺς φάμενος διὰ λόγου, μὴ προσχεῖν ἀνάσχοιο τὸ παράπαν, ἀλλὰ ῥιζόθεν ταμεῖν κατεπιχθῆτη, τὸ, προβολιὺς μὴ τὸν αἴτιον ἐνθαδὶ λέγειν ἀσφοαινόμενος· καὶ τῶν συήθων κἀνταῦθα γινοῦ σοι διαστολῶν ἄλλως τὸν αἴτιον ἦνικα μὴ δι' υἱοῦ δογματίζοιτο· ὡδὶ δὲ μηδαμῶς ἰμφαίνειν διοριζόμενος· καὶ πόσης ταῦτα διεποτείας, ὅσας κυριαρχίας εἰσιν, εἰ ὁ τὴν ὁμολογουμένην ἔνοιαν ἰγγραφῶς; πάντες γὰρ οἱ θεηγῶροι μονομερῶς ἐπὶ τῆς αἰτίας τὸ προβολιὺς ἐξῆιληφασί· καὶ οὐδεὶς οὔμενον ὅπουδέποτε πρὸς ἔτιρον εὐρηται μεθιστῶν, τῶν ἀσύγνωστα παρανομησάντων σοι γράφοιτο· σὺ δὲ ταύτης ἀπάδων καὶ ἀριστῶν τῆς κοινῆ σφίσει ἀπλῶς εἰλημμένης, καθ' οὐς οἰκοθεν σχεδιάσας ἐφάνης ἀφορισμοὺς, εὐ ποιῶν οἴει καὶ φρουάτηρ διακινήσῃ· καὶ οὐ πάντως ἀγνοοῖς σε φαῖν ἂν ἰγωγε, ὡς ἰδιαιτέρως ἐδηλωσας τὴν αἰτίαν τοῦ πνεύματος ὁ τὸ προβολιὺς καταγγέλλας, ἢ ὁ τὸ αἴτιος ὡσπερ ὁ τὸ γινήτωρ, ἢ τὸ αἴτιος αὐτὸ ἐπὶ τοῦ υἱοῦ· τὸ μὲν γὰρ κοινὸν καὶ καθόλου· τὰ δὲ ἴδια παρ' ὁ καὶ ἀμφοῖν μὲν αἴτιος ὁ πατήρ, ἀλλ' οὐκ ἀμφοῖν ἰγνήτωρ, ἢ προβολιὺς, θεάτερον δὲ μάλλον κατὰ θεάτερον αἴτιος· καὶ ἀμφοῖν κατ' ἀμφοτέρω· ὡς τοῦ μὲν καθ' ὁ ἰγνήτωρ αἴτιος ἀνομολογεῖσθαι, τοῦ δὲ καθ' ὁ προβολιὺς τῶν τοι καὶ ὁ τὸν πατέρα τοῦ πνεύματος αἴτιον λίσων καθ' ὁ προβολία

cod. 1. n. b.

106. Nunc aliud a te in medium producatur, nempe quod Pater per Filium causa dicatur, idque gravibus a te verbis declametur, etiamsi videas sic se habere textum coniunctimque et statim addita verba: *profusor enim per Verbum effulgentis Spiritus*. Apagē; etiamsi patrum aliquis *causam per Filium*, hoc vicissim tibi dictum audias: profusor dictus per Verbum: ne attendere patiaris omnino, sed radicibus amputare propera; vocabulum *profusor* negans heic *causativum* significare, solitisque nunc quoque distinctionibus tuis inhaerens. Aliās dici *causativum* cum non *per Filium* dogmatizatur; heic autem nequaquam id significare definiens. Quantae haec impudentiae sunt atque tyrannidis! qui confessum sensum scripsisti. Etenim omnes deiloqui concorditer ut causae significativam vocem *profusor* acceperunt: nemoque aliquando ad alium sensum transtulisse comperitur. Tibi ergo inveniabilia peccantium damnatio infligatur. Tu vero ab hoc sensu longe discedens, quem illi communiter adoptarunt, secundum quos sponte tua videris subitanas intorsisse excommunicationes. Puta te bene egisse, et vana gloria te iacta. Neque ergo me plane nescire dicam, quod magis proprie denotavit Spiritus causam, is qui vocabulum *productor* intulit, quam qui *causativus*: sicut etiam *genitor* magis quam *causa*, cum agitur de Filio. Illud enim et commune et universale, haec autem propria. Unde et amborum genitor, ant profusor; sed alterius potius secundum alteram causa, et amborum secundum ambo; ita ut alterius quidem, secundum quod est genitor, causa improprie vocitetur; alterius autem, quatenus est

αἰτίον ἴστιν ἀναγοριῶν, καὶ συνεφωνῶν εἰς τὸδε, καὶ μὴ συνεφωνῶν· καὶ οὐκ ἴστιν ἄλλως ἢ οὕτως αἰτίον εἰρησθαι τοῦ πνεύματος· ὑπεξαιρουμένου γὰρ τούτου, ἀσιβῆς δὲ ὁ οὕτω φάσκων, συνεβίβληται καὶ τὸ αἰτίον, εἰ μὴ που καὶ ὁ γεννήτορας, καὶ τοῦ πνεύματος αἰτίον ἰθὺς φρονεῖν Ἰσραήλως γὰρ ἑτέρου οὐδαμῶς· ὁ καὶ αὐτὸ προδήλου βλασφημίας ἐνταύθιον.

ρζ'. Πῶς οὖν ἰδιαίτατα τὸ τὴν αἰτίαν παριστάων τοῦ πνεύματος, οὐ χωρὶς ὁ ταύτης εἰσαχθεῖν λόγος οὐδ' ὁ πωσοῦν ἴστιν οὐ μὴ σημαίνει τὴν αἰτίαν δι᾽ ἰσχυρίσασιο, ὡς εἴ τις τῆς ὁμοίας ὧν διαθέσις, ἐπισηπτα ὁμοιος ἐν ἑκατέροις ὁ λόγος, τὸ τὴν ἰδιάζουσαν αἰτίαν τοῦ υἱοῦ ἐκιδιδάσκων, τοῦτο δὲ ὁ γεννήτωρ· ἴστιν οὐ φάναι μὴ δηλοῦν αὐτὴν ἀπαυθαδισάσασιο ἢ πῶς ὁ ταῦτα νομοθιῶν οὐ καινοφωνῶν εἰς τῶν πατριῶν ἀλλότρια παραδόσιον; ἔν σοι τὸ ἀσφαλές, εἰ πατέρα ἔχεις τὸν οὕτω διορίζουσαν· ἀλλὰ τούτου μὴ ὄντος, διεῖξον αὐ εἰ ἐκ προφάσις οἰασοῦν τῶν ἐπι τῇ ῥήσει διηγοριμμένων τῶ θεολογικῶν πατρὶ, συνῆλται σοι τὸ πρὸς ἑτέραν αὐτῆς παρὰ τὴν κειμένην ἔνοιαν ἔκπτωλον, εἴ ποθεν ὧν οὕτω φησὶν "οἶδα ὅτι ἴστιν ὁ πατὴρ ὑπεροῦ· ,, σιος ἥλιος, πλη ἀγαθότητος, ἄβυσσος οὐσίας λόγου, σοφίας, δυναμικῶς, ,, φῶς, θεότητος, πλη γεννητικῆ καὶ προβλητικῆ τοῦ ἐν αὐτῇ κρυφίου ἀλα· ,, θου", ποία σοι ἐπιθεῖν λαβῆ, μὴ περὶ τῆς αἰτίας εἶναι τὸν λόγον, ἀλλ' ἑτέρας ἀπλῶς τυγχάνειν παρὰ ταύτην ἰμφάσις; ὅτι πηγὴν τὸν πατέρα διαφῶρῶν βοῶ· καὶ τίς ἀληθείας φίλος τούτου τρανῶς ἀκούων συμετρανῆ, τὸ μὴ αἰτίον, ἀλλ' ὅτι τὴν πηγὴν γεννητικὴν εἶναι, καὶ προβλητικὴν διορίζεται

est profusor. Quamobrem et qui Patrem causam Spiritus dicit, quatenus est profusor, causam esse denuntiat; sive simul id pronunciet, sive secus: neque aliter licet nisi sic causam dicere Spiritus; etenim hoc subtracto, irreligiosus fit qui ita loquitur. Simulque expellitur *causativum*, nisi forte quatenus Patrem etiam Spiritus causam vult intelligere. Alius enim modus nullus est; immo et hic ipse manifestae blasphemiae foetus est.

107. Quomodo ergo apprime proprium sit causam exhibere Spiritus, sine quo de ipsa numquam sermo commoveretur? Est cuius significare causam non contenderes; veluti si quis pari esset habitu, quoniam similis in utrisque ratio, quae peculiarem Filii causam docet, id est genitor. Est ubi dicendi non ostenderes audaciam. Aut quomodo qui talia definit, non sit nova loquens, et a patrum traditionibus aliena? Unum tibi tutum est, si (theologum) patrem habes sic definitem. Sed si huius tibi copia non est, demonstra quonam praetextu doctrinae circa hanc dictionem a theologo patre traditae, colligatur tibi transitio ad alium eiusdem sensum, si forte sic dicat: « scio patrem esse supersubstantialem solem, fontem bonitatis, abyssum substantiae Verbi, sapientiae, virtutis, lucis, divinitatis, fontem generantem et profundentem id quod in ipso est bonum. » Quanam tibi hinc ansa est, quominus de causa sit sermo, sed de altera omnino re sit haec locutio? siquidem fontem esse patrem discrete clamat. Quisnam veritatis amans haec liquido audiens, concludet non esse causativum, sed potius esse fontem genitalem et profundentem definit absconsi in ea boni? Quis piorum dogmatum defensor,

τοῦ ἐν αὐτῇ κρυφίου ἀγαθοῦ· καὶ τίς δοξμάτων εὐσιβῶν προἰστάμενος, τὸ μὴν γεννητικὴν οὐχ ἀπλῶς τῆς αἰτίας, ἀλλὰ καὶ εἰς διαφορὰν αὐτῆς διόττως ἐκλήψεται; διαφορὸν γὰρ υἱοῦ καὶ πνεύματος αἴτιον ὁ πατήρ· τὸ δὲ προβλητικὴν, μὴ αἰτίας, μὴ διαφορᾶς εἶναι δηλωτικὸν ἀπαρηγόηται; πῶς γὰρ ὅλως διαφορᾶς, εἴ γε μὴ ἀπλῶς τῆς αἰτίας ἰστί; τίς δ' ὁ ταῦτα καλῶς ἰδῶς, καὶ ἀμφοτέρω τῆς αἰτίας, καὶ ἀμφοτέρω τῆς διαφορᾶς; ἐπί πῃ ἀνάγκῃ· εἴθ' ἐπομένως αἶων κατὰ συνάφειαν, αὐτὸς μὲν οὖν ἐστὶ νοῦς, λόγου ἄβυσσος, λόγου γεννήτωρ, καὶ διὰ λόγου προβολιὺς ἔκφαντορικοῦ πνεύματος καὶ τὸ μὲν γεννήτωρ λόγου, τοῦ διευκρινηθέντος κρίνων διορισμοῦ τῶν τούτων ἔκφαντορι· τὸ δὲ προβολιὺς διὰ λόγου πρὸς ἔτερον ἀπάγων ἐπινοηκόμενον αὐτῷ; οὐχὶ δηλὸς ἰστὶν ἀνατιρρήτως τῆς τοῦ συνειδῶτος κατιξανιστάμενος διαγνωστικῶς; τί δὲ σοὶ καὶ τὸ μεγαληγορίειν, ὡς προβολία ἔφη, καὶ οὐχὶ αἴτιον; ἐπὶ ἐξαπάτῃ δῆδιν, ἢ πεισοιθῶς ἕς τοῦ παρὰ τὰ διηγγελμένα τοῖς ἁγίοις φάναι παρασυρῆναι ἡμᾶς· τί φής; οὐχὶ παραδεδομένη τοῖς Θεοφόροις λίξις ἢ προβολιὺς, ἀλλ' ἀσημάτως μιν οὖν γε καὶ συνομολογήσας, ὡς οὔτι μὴ cod. E. 71. b. παραδεδομένη, καὶ προσίτι σφίσι σημαντικῇ· πῶς οὖν ἐπὶ διαφορᾷ αἰτίας πάντως ἱεῖς; Ἰδοὺ γοῦν σοὶ κατ' ἄμφω τὸ ταύτης σθαιρὸν καὶ ἀπροσδιὸς κατὰ τε δῆλωσιν καὶ ἐκφώνησιν· ἀλλ' οὐχὶ δῆλωσις ἢ αὐτῇ, ἢ νῆκα λίγιοιο δι' υἱοῦ· καὶ ἦδ σοὶ ὁ πόνος ἔστραπται ἐπὶ κεφαλῆς· τίς αὐτῶν ὁ διαστιλάμενος; ἢ διῆξον, ἢ διῆ σε στέρξει τὸ σθῶν εἰς παραδόσιν οὐ διάστικτον· συμβαίη μὲν δέ σοι καὶ καθαρῶς, εἰ βούλει, οἱ παρὰ τὸ τῆς εἰρήνης καλὸν ὡς εἶδεν ὁ ἀλάθτος ὀφθαλμὸς, καὶ πρὶν ὑπερμολογήσαντες οὐ μικρῶς, καὶ νῦν οἷς αὐτὸς ἐπίσηκῆς κατιξिताζόμενοι· ὁμολόγησον οὐχ αἰτίαν μόνον ἀλ-

generativum quidem non simpliciter causae, sed etiam ad differentiam eius accipiet? Diversum enim est Filii et Spiritus causativum pater. At profusivum, nec differentiae nec causae esse significativum negabit. Quomodo enim omnino differentiae, si quidem simpliciter causa est? Quis vero haec probe scit, et ambo causae, et ambo differentiae? namque ita necessitas postulat; deinde consequenter audiens secundum connexionem: ipse itaque est mens, Verbi abyssus, Verbi genitor, et per Verbum profusor explendescens Spiritus; dictionem *genitor est Verbi*, perspicuo sensu tribuat manifestatori; dictionem autem *profusor per Verbum* ad aliam notionem trahat? Nonne apparet hunc sine dubio contra conscientiae suae diagnosis inloqui? Cur autem tu magnificenter dicis, quod profusorem dixerit, non causam? quia nempe hinc falleris vel confidis, dum extra sanctorum dicta non dicis abstractos. Quid ais? Nonne tradita est a theophoris vox profusor? num haec significatu caret? Utique confiteberis, quod nec tradita non sit, et praeterea apud ipsos significativa. Quomodo igitur? Propter causae differentiam, prorsus dicis. En ergo tibi in ambobus validus et nullius indigens significatus et praedicatus. Sed non est manifestatio haec, cum de Filio dicitur. Et iam tibi labor ad initium redit. Quis illorum distinxit? Vel ostende, vel oportet te dictum illorum amplecti tamquam traditum absque distinctione. Sed fac concedamus tibi pure, si vis; etiam si nos ob pacis bonum, ut omnituens Dei oculus noscit, nec diu nec leviter iam laboravi-

λά καὶ διαφορὰν αἰτίας κατὰ τοὺς Θεοειδίς ἀδιαστόλως διδασκάλους σημαίνει τὸ προβολύς· καὶ ἡμεῖς τούτῳ μόνῳ τὸ αἴτιον μὴ ἐκφωνοῦντες ἀρεισθησόμεθα, καὶ γραφαῖς ἀπάσαις λόγων καὶ προφοραῖς· ἀλλὰ τὸν ἀναφανόμενον ἐντιῦθεν αἰσχρῆ μυκτηρισμὸν· καὶ τί σοι τὸ λογισθῆναι τοδὶ πρὸς τὸ κερδαίνει ἀδελφοὺς παροφθιμίνους σοι τοσαῦτα ἐπὶ τούτῳ νεανιύματᾱ; μάλλον μὲν οὐν τὰδ' ἐπιβιβαιῶν, καὶ ταῖς ἰδίαυστάτοις σοι χρῆσθαι διαιρίσεις καὶ διαστολαῖς· καὶ οὐχ ἀπλῶς τὸ τοῦ μυκτηῖρος ὀφλήσεις σαφές, ἀλλὰ καὶ προφανές ἢ κατὰ τῶν κηρύκων τῆς εὐσεβείας στήσεται σοι ἀντικατάστασις· πρῶτον μὲν γὰρ ἐνὸς μότου τούτων ἔνοχον σεαυτὸν ἰδεῖν, ἐπὶ δοκῆσι δὲ-θεν θηρολεξίας κηριβωμένης· τῶν δ' ἐξ ὧν εἰς ταῦτα Ἰσραφαῖς παραδίδωκας, οὐχ ἔξεις ἀμφοτέροις ἐξαλύξασθαι τὸ ὑπεύθυνον.

ρη'. Καὶ τούτων οὕτως ἀποχωρώντως ἰχόντων, ἐκεῖνα σοι καὶ τὴν αὐτολεξεί τῆς διὰ τοῦ υἱοῦ αἰτίας τράνωσιν παραθήσουσι πολλάκις κατ' ἀνακαίαν τῷ λόγῳ παραληφθέντα περιληψίην ὧν καὶ ὁ γιννῆτωρ οὐκ ἀφανής, ἀλλὰ τηλεφανής ἔστι σοι καὶ οὐράνιος· «τὸ ἀπαράλλακτον τῆς φύσεως ὁμο-», λογοῦντες τὴν κατὰ τὸ αἴτιον καὶ αἰτιατὸν διαφορὰν οὐκ ἀρνούμεθα· ἐν», ἢ μόνῳ διακριθῆναι τὸ ἕτερον τοῦ ἑτέρου καταλαμβάνομεν, τῷ τὸ μὲν αἴ-», τιον εἶναι πιστεύειν, τὸ δὲ ἐκ τοῦ αἰτίου, καὶ τοῦ ἐξ αἰτίας ὄντος· ἄλ-», λην πάλιν διαφορὰν ἐννοοῦμεν, τὸ μὲν γὰρ προσιχώς ἐκ τοῦ πρώτου, τὸ δὲ», διὰ τοῦ προσιχώς ἐκ τοῦ πρώτου., Διαυθῆς ἰδοὺ πάτη σοι, καὶ ἐπίσπτον, ὡς κατὰ πρώτῃν διαιρίσειν, διαφορὰν υἱοῦ καὶ πνεύματος πρὸς τὸν πατέρα παραδιδούς, τὸν μὲν αἴτιον εἶναι διαγορεύει· ἄμφω δὲ ἐξ αὐτοῦ αἰτίας ἐν-

mus; et nunc prout tu decrevisti exagitamur. Confitere non causam tantummodo, sed et differentiam causae secundum divinitus videntes magistros, absque distinctione significare verbum *propterea*; et nos hoc tantum, ne pronunciemus *causam*, contenti erimus, et scripturis omnibus sermonum et pronunciationibus. Sed tamen emergentis hinc pudeat te irrisionis. Et quid tua interest hoc reputari, prae lucrandis fratribus, qui has tibi dissimulabunt circa rem hanc nugae? Magis itaque haec confirma; et tuis sponte confatis utere divisionibus et distinctionibus; neque omnino risui manifesto patebis; immo manifesta erit tua contra orthodoxiae praecones adversatio. Antebac enim uni tantum ex his criminibus reum te demonstraveris, nempe quod videreris vocabulorum venator acerrimus; nunc autem ob ea quae scriptis commendasti, non poteris utriusque culpae vitare poenam.

108. Quae cum iuxta, ut par est, se habeant, illa tibi ad litteram affirmationem causae per Filium appoint, quam saepe in sermone nostro necesse fuit commemorare complexionem; quorum et genitor non est obscurus, sed longe illustrissimus et caelestis. «Indifferentiam naturae contententes, differentiam causantis et causantis non negamus, qua unice distingui alterum ab altero intelligimus; quia illud causativum esse credimus, hoc autem esse causativo. Et eius qui ex causa est aliam rursus differentiam cogitamus: nam alterum immediate est a primo; alterum ab eo qui immediate est ex primo.» En tibi omnino perucidum, iuxta primam distinctionem, differentiam Filii et Spiritus a Patre tradens; illum quidem cau-

τος αἰτιατά· εἰς ἑκάτερον πάλιν διασαφῶν τὸ διάφορον, τὸ μὲν φησιν ἐξ αἰτίου τοῦ πατρὸς προσεχῶς· τὸ δὲ διὰ τοῦ προσεχῶς ἐξ αὐτοῦ· τίνας γοῦν τῶν ἀπάντων οὐκ ἀναμφήριστον, ὡς ἐξ αἰτίας τοῦ πατρὸς διὰ τοῦ υἱοῦ, τὸ θεῖον πνεῦμα θεολογίῃ, καὶ ὡς αἰτιατὸν ἐξ αὐτοῦ διὰ τοῦ υἱοῦ δογματίζεις; ὁπότερον βούλῃ· ἴσαι καὶ ἀμφοτέρων ἀριθλοτάτα διαφθεροῖ· καὶ τίς εὐρεσιλογία σοι τὸ παράπαν ἐνθάδε, μὴ αἴτιον διὰ τοῦ υἱοῦ τὸν πατέρα λέλιχθαι; εἰ μὴ καὶ αὐτὸ συνδολοῦν ἐθέλεις τὰ δικην φωτὸς ἀπαστράπτοντα· φαίης ἂν ὡς ἐκ τοῦ πρώτου τὸ προσεχῶς, καὶ διὰ τοῦ προσεχῶς εἰρήκει· ἀλλ' ἰμφραγίης ἀκούων, καὶ τοῦ ἐξ αἰτίας ἄλλην πάλιν διαφορὰν ἰνοοῦμεν, καὶ συνορῶν τοῦθ' ὅπερ ἰκίνο, κἀκίνο ὅπερ ταῦτο τρατῶς· ὁ γὰρ αἴτιαν ἐπὶ τῇ ἐξ αὐτῆς τῶν αἰτιατῶν ἀμφοτέρων διαφορᾷ κατωτόμασι, τοῦτ' αὐτὸ ἐπὶ τῇ διαιρίσει καὶ ἢ ἡ διαφορὰ πρῶτον ἰκάλασι· διαφορὸς ὀνόμασι· ἐν τῇ προφορᾷ κατὰ λεκτικῆς εἰδισμένην ἀκολουθίαν, ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πᾶσι θεολογῶν ἄλλως τε καὶ οὐδ' ἀλλαχόσε οὐκ ἔστι πρῶτον οὐδαμῶς cod. l. n. b. τὸν πατέρα ἰρεῖν, ὅτι μὴ ἐξ ἀνάγκης κατὰ τὸ αἴτιον· ἦνίκα δὲ καὶ διατόρως προαναφανοῦμένων ἰνωτίζη, τὴν κατὰ τὸ αἴτιον καὶ αἰτιατὸν διαφορὰν οὐκ ἀρνούμεθα· ἐν ᾧ μόνῃ θεοσίζεις τὰς τῶν προσώπων διακρίσεις θεωρεῖσθαι πρὸς ἄλληλα· καὶ αὐτὰς δῆλαι καθεξῆς, καὶ διαφανείς, ὡς τὸ μὲν αἴτιον ἴναι· τὸ δὲ ἑκάτερον, αἰτιατὸν ἐξ αὐτοῦ· καὶ τοῦτου τὸ μὲν προσεχῶς, τὸ δὲ διὰ τοῦ προσεχῶς· ἔχης ἂν ἐπιῖν, ὡς διαφοραὶ ταῦτα ἑτέρου πρὸς ἑτερον, καὶ ὡς οὐχὶ κατὰ τὸν παραδειδομένον λόγον ἀπλῶς τοῦ αἰτίου δηλαδὴ, καὶ αἰτία τοῦ.

sativum esse pronunciat, ambo autem illos ex ipseius causa esse causatos. Deinde utriusque rursus declarans differentiam, alterum quidem dicit esse ex causativo Patre immediate, alterum autem per eum qui immediate est ex illo. Quinam igitur non est indubitatum, quod ex causativo Patre per Filium, divinum Spiritum theologice tradit? et quod causatum ex ipso per Filium dogmatizat, quomodocumque dicere velis, quoniam et ntrumque evidentissime ediserit? Et quaenam tibi omnino loquacitas heic est, ut dicas non esse Patrem causativum per Filium? Nisi forte obsecrare velis quae lucis instar splendent. Dicas licet quod ex primo proxime, et per illum qui est proxime, dictum sit; sed obmutescas audiens, quod eius etiam rursus differentiam intelligimus; vidensque hoc quod illud, et illud quod hoc perspicue. Nam qui causam propter differentiam ex se causatorum amborum appellavit, hoc ipsum propter distinctionem, inxta quam est differentia primum nuncupavit, diversis nominibus in pronunciano, secundum sermocinandi solitam sequelam, unum idemque significans. Praeter quam quod non aliunde licet primum ulletum appellare patrem, nisi necessario propter causativum. Cum autem clare nuncupatum audis, causantis et causati differentiam non negamus: et in hoc tantummodo ulterum ab altero distingui intelligimus; utpote in quo solo definit personarum distinctionem spectari inter se: et ipsae cognitae deinde ac manifestae sunt; ita ut altera persona sit causa, altera causativa ex illa; idque in una proxime fiat, in altera autem ex ea quae ex alia est proxime. Potes ne dicere non esse has differentias unius ab altera? et quod non secundum traditam doctrinam simpliciter, causantis videlicet et causati?

ρθ'. « Π καὶ τὸ δ' ἄκων ὁμολογῶν, ζήτησας ἂν ἐπὶ πλείον, ὡς εἰ διὰ τοῦ υἱοῦ
κατὰ λέξιν εὐρηται τοῦ πνεύματος αἰτίος ὁ πατήρ; οὐμνοῦν, εἰ μίττισί σοι
ἀληθείας τὸ σύνολον ἀλλὰ τοῦ οὕτω σε ὀδηγοῦντος, εἴ γε αἰρῆ, ἢ καὶ κατὰ
χοῆτος, εἰ μὴ βούλει» καὶ τὰ δι' λόγῳ παραδίμματος λάμβαναι τῷ κατὰ Μακεδο-
νιανῶν περὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐκτεθειμένῳ λόγῳ 1) διαφανοῦμενα: « ἔφ' ὧν
,, γὰρ ἢ κατὰ τὸ ἀγαθὸν ἐνέργεια οὐδεμίαν ἰλατῶσιν, ἢ παραλλαγήν ἔχει, πῶς
,, ἔστιν εὐτὸν τὴν κατὰ τὸν ἀριθμὸν τὰ ξιν, ἰλατῶσιν τινός, ἢ τῆς κατὰ φύσιν
,, παραλλοκαλῆς οἰεσθαι σημεῖον εἶναι; ὥσπερ ἂν εἴ τις ἐν τρισὶ λαμπάσαι διη-
,, ρμήνῃν βλέπων τὴν φλόγα (αἰτίαν δὲ τοῦ τρίτου φωτὸς ὑποθώμεθα εἶναι τὴν
,, πρώτην φλόγα, ἐκ διαδοσεως διὰ τοῦ μίσου τὸ ἄκρον ἐξάψασαν) ἔπειτα κατ-
,, ασκιάζει πλεοάζειν ἐν τῇ πρώτῃ φλογὶ τὴν θερμασίαν, τῇ δὲ ἐφεξῆς ὑποβε-
,, βκίεται καὶ πρὸς τὸ ἑλπίον ἔχειν τὴν παραλλαγήν τὴν δὲ τρίτην μηδὲ πῦρ
cod. t. 70. 1. ,, εἶτι λίσσεται, ἢ ἄν παρακλησίως καίη, καὶ φαίη, καὶ πάντα τὰ τοῦ πυρὸς
,, ἐρτάζῃται;,, Πῶς ἂν οὖν τὴν κακίαν ἐκίναξιμος, ἀρίστως διέγνωσ τὰς
θεοκρήτους ὅπως εἰσηγήσει τῶν πατρῶν, μῆριως ἐφ' ὧν προβέβηκεν ἢ διὰ

109. Quod si forte hoc vel invitatus confiteris, quacres insuper, an per Filium ad litteram comperiat Spiritus causa Pater? Minime gentium, si quid tibi veritatis inest. Sed quae te dirigant, si velis; vel suffocent, si nolueris, audi haec exempli causa in sermone de sancto Spiritu adversus Macedonianos edito, explanata. « In » quibus enim bonitatis operatio nullam deminutionem vel diversitatem habet, allo- » modo rationabile sit, numerum existimare iudicium esse deminutionis ali- » cuius vel naturalis diversitatis? Veluti si quis in lucernis tribus subdivisam cer- » nens flammam (causam autem tertii luminis supponamus esse primam flammam » quae per mediam influens accendat extremam) postmodum existimare abundare » in prima flamma calorem; et in sequente deminui, atque in minorem commutari; » et demum in tertia iam ne ignem quidem dici posse, etiamsi similiter urat, et pa- » reat, et omnia ignis officia peragat. » Quomodo igitur, depulsa improbitate, op-

1) Nysseus sermonem contra Macedonianos, quemquam revera ante nos ineditum, quater ex manu- scriptis citatum a graecis hominibus diximus in huius bibliothecae tomum quarto p. 20; quibus addendus erat Allatus in vindictis synodi ephesinae cap. 70. Insuper etiam Baodinus ental. gr. T. III. p. 324, plut. 86. in codice miscell. 8, ait esse Nysseus fragmentum et oratione de Spiritu sancto (quae eodem sine dubio est contra Macedonianos.) Tot vero testibus in nunc accedit Metochita poster, qui eandem atque alii pericopen recitat. Et nos quidem in eodem tom. IV. eapta occasione a testimonio genuino, quo Nysseus dogma nostrum de processione Spiritus sancti etiam a Filio testatur, dissertationem scriptimus, qua variis a schismaticis jmbus patribus corruptelas recessimus. Unam ceteroqui oblii sumus referre, quod nempe Zachariam S. Gregori M. interpretem, circa hoc ipsum dogma corrupisse videntur. Rem dicam ipis Mau- rianorum verbis in praef. ad dialogos opp. T. II. p. 118. Sic ergo Maurini. « Hanc interpretationem fuisse » corruptam in dialogo libro II. cap. ultimo, antiqui est Iohannis discipuli (in Gregorii vita n. 75.) » illo- » rumque orthodoxorum quereis; ubi enim latius legitur, cum constet quia paracletus Spiritus a Patre » semper procedat et Filio; graecus interpres vel potius interpolator reddi: manifestum est quod para- » cletus Spiritus ex Patre procedat, et in Filio manent. (Quamvis astuta, inquit Iohannes, Graecorum » perceratis in commemorations Spiritus sancti a Patre procedentis, nomen Filii nupte radens abu- » lit.) Id ergo fraude Graecorum Spiritus sancti processionem a Filio impognantium factum, quaeritur » Ioh. discipulo. Huius autem corruptelas suetorem fuisse Photium, peritissimum scilicet talium deprava- » tionum artificem, inde maxime suspicor, ait Maurinus, quod Zachariae opus et Gregori dialogos plu- » rimum commendat (cod. 252.) Nimirum ex illis interpolatis, iam sibi aut suis contra processionem Spi- » ritus sancti arma confabul, et machinas compersbat. »

σκεψίς, τρόπος ἡλίου καθαρῶς ἀπαστραπτει, τὸ ἀλληλουχῆσθαι καὶ συνάδειν πρὸς ἑαυτὰς, καὶ μὴ ἀσυμφώνως ἔχειν ὁμοιοποιῶν· τίς γὰρ ὁ τὸ ἐκπορεύεσθαι δι' υἱοῦ πρὸς βούλων, καὶ τὰ τῆς λέξεως, ὡς οἱ θεηγόροι διηρηνευκότες εἰσὶν, ἀπροσδιορίστως φρονῶν, οὐ συνθίη μὴ ἂν ἀλλοῦ τι κηρύττειν, ἢ τὸ προβολεῖς διὰ λόγου; καὶ τίς αὖ τοῦτο τρανῶς καταγγέλλων, ὡς οἱ αὐτοὶ κατὰ ῥῆσιν ἐκλαμβανόμενοι καθιστήσασιν, ἀποδυσπετήσασιν ἂν μὴ τοῦ ἐξ αἰτίας, τὸ μὴ προσχωρῶς, τὸ δὲ διὰ τοῦ προσεχῶς ἀνομολογεῖν; καὶ μὴ μόνον ταυτὶ τῷ τοῦ αἰτίου καὶ αἰτιατοῦ λόγῳ πρὸς ἄλλα διακρίνεσθαι, τὸ τε ἐξ οὗ φημι, καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ· καὶ τούτου αὖ τὸ δι' οὗ, ὡς οἱ θεαυγείς οὗτοι θεοπνεύστως ἀναπτύξαντες διεσάφισαν· καὶ τίς ὁ ταῦθ' οὕτω λέγων, καὶ διαρδρῶν, μὴ καὶ προφορᾷ ἰλωσσης καὶ διανοίᾳ, αἰτιατὸν ἐκ πατρὸς δι' υἱοῦ τὸ πνεῦμα, καὶ αὖ ἐξ αἰτίας τοῦ πατρὸς δι' υἱοῦ φάσκειν, καὶ διατρανοῦν ἀπαρνήσασαι; οὐκ ἔστι τὸν, ὡς ἐρρέθη καὶ διευλυτῶθη, τὰς θεοδιδάκτους ταύτας θεορρημοσύνας ἀποτριζόμενον, μὴ τὴν ἐν αὐταῖς οὕτω φεραλληλίαν καὶ ἀλληλουχίαν διαγιγνώσκων λαμπρῶς· σὺ δ' ὡς τὸ φωτοφανὲς τούτου ἀνιμέριμον ἔχων σκοπὸν περιτρέπεις, τὰς εἰς ἄτοπον ἔτι σοι μάλλον ἀντιθέσεις ἀπαγωγάς;

ρί'. « Πῶς ἄρα, λίαν ἰριδίτικῶς ἀπεπάλων, συμβαλεῖται τῷ πατρὶ ὁ υἱός, ἢ ἐπὶ τῇ αἰτίᾳ τοῦ πνεύματος; εἴπερ αἴτιος ὁ πατὴρ δι' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοῦ ἢ ἐνός, δύο αἴτια ὁ πατὴρ τε καὶ ὁ υἱός; ἀλλ' ἀτελεῖς αἴτιον ὁ πατὴρ, ὡς ἢ ἑτέρου διδοῦναι, κήρυττειν συνεργῶν προσλαβέσθαι, καὶ συναίτιον τὸν ἢ υἱόν; ἀλλ' ἐκεῖνο αὐδεις; ἀλλ' ἕτερον ἐπ' αὐτῶ;» Καὶ σὺ μὲν ταῦτα διαπορήσεις, ἢ καὶ συμπεριανίς· θαυμαστὸν δ' εἶ καὶ πρὸς τὰ ἐπὶ πλείον Τού-

cod. l. 72. b.

time cognovisti, divinas patrum doctrinas, quatenus convenienter progressa est disquisitio, solis instar pure splendescere, connecti scilicet et consonare inter se, et nusquam dissonare. Quis enim processionem per Filium confitens, et hanc dictionem prout delloqui explanaverunt limite credens, non consentiet aliud nihil praedicare, nisi πνευστος ἔκ νεμεν; Et quis item pure confitens, prout iidem ad litteram acciperunt, repudiat illud ex causa, aliud quidem contiguae, aliud ex eo quod est contiguum, confiteri? Et hac una causae et causati ratione invicem distingui? nempe ex quo, itemque ex ipso; et hoc demum ἔκ ἑσεν, sicut hi divinitus illuminati inspiratique explicantes commonstrarunt. Et quis haec ita dicens et exponens, tum linguae pronunciatione tum mente, causatum ex Patre per Filium Spiritum, itemque ex causante Patre per Filium, dicere et adfirmare recusabit? Nemo; qui si, ut dictum est et declaratum, divinitus tradita oracula consideraverit, ipsorum mutuum relationem et connexionem non splendide agnosceret. Tu vero quasi horum evidenciam destruendam tibi proposueris, tuas oppones ad impossibile reducentes rationes?

110. « Quomodo vero, valde contentiose respondit, coniungitur cum Patre Filius, quod attinet ad causam Spiritus? Si Pater per se ipse causa est illius, num » unius sunt causae duae, Pater et Filius? An imperfecta causa est Pater, ita ut aliterius egeat, ac proinde cooperatorem assumat et concausantem Filium? An illud » rursus, et aliud post illud? » Et tu quidem sic ambiges, aut etiam concludes;

των ἀσώρητα προχωρήσεις· καὶ πῶς ἐκότερον ἐξ ἑνὸς πολυπραγμοτήσεως καὶ πῶς οὐ καὶ ἕνα τρόπον, ἀλλὰ διάφορον καὶ τῶν καὶ ἡμᾶς τοῖς εἰς ἀδύνατον ἐπὶ τούτῳ χρήσεις καὶ συλλογισμοῖς ὑποβαλεῖς τὰ ἀσυλλογίστως ἡμῖν προσβέβημενα· ἡμεῖς δ' ἐπὶ πᾶσι σου τοῖς τοιούτοις, καὶ τοῖς εἰ μὴ ῥα μίλλεις εὐρεῖν ἰωλοῖσιν, αὐτὰ σοι καὶ πάλιν τὰ τῶν διδασκάλων ἀσολοῖκῶς ὡς καὶ εἰ μὲν ἐξῆφονήθη ἀπτιπαρτιθίαιμι, σφισιν ἀρκούμενοι, καὶ ἴας ἐν αὐτοῖς σὰς καινοφωνίας, καὶ ἀτόπους ἱπνοίας ἀποπιμπόμενοι· εἰ δὲ δι' ἃ καὶ πρὸς ἕλιγγον ἀντιρεῖν, ἀμυδρά σοι καὶ πρὸς αὐτὸν ἀποχρήσουσι· καὶ σοι βραδίως τὰς ἐνδίας καὶ ἀτελείας ἐπὶ κακῷ σιαυτοῦ, καὶ τὰς τὸ συμβάλλειν κατὰ τὸ δοκοῦν σοι καὶ λοιπὰ τοιαῦτα συναλοῦσας φωνὰς παραστήσουσιν· εἰ γὰρ ὅτι ἐκ τῆς αἰτίας διὰ τοῦ υἱοῦ τὸ πνεῦμα, ταῦτα σοι συμπεραίνονται, πόσων ἂν τοιούτων οὐκ ὀφθήσῃ συμπερασμάτων συναλωθεῖς; ὅσας ἂν εὐπορίας οὐ περιετικῆ πρὸς τὰδε γένοιτο ἢ ἐκωρύξουσι διειλημμένη σοι κατὰ τὸ ἀρίστον; οὐδὲ γὰρ ἀρτίως περὶ τούτου ζυγομαχῆσομεν, ἐπιπὴ δὲ υἱοῦ πόσης οὐκ ἂν σὶ ἀτελείας ἐμπλήσειν ἢ ἀίδιος ἔκφανσις; ὅσας ἢ ἀίδιος ἔκλαμψις, ὅτι σοι καὶ ἀπομολόγηται δι' υἱοῦ· οὐδὲ γὰρ τούτο λίβων κτίσματα καὶ αὐτὰς ἰωματιύσαις· ταῦτα δὲ σοι τὰ πάνυ κομψά· καὶ προσίτι γὼ ἔκειν καὶ τὸ δῆκνιν, καὶ ὅσα τοιαδὶ τῶν σῶν ἐξηγήσειεν· δοκίς δὲ μοι καὶ ἐνδῆ πρὸς βολία τὸν γιγεννηκότα πατέρα κατὰ τὸ ἰπόμιον ἀποφῆναι· ἐπιπὴ δὲ τούτο λέγεται καὶ ἴστι διὰ λόγου· καὶ τοι εἰλήθθω ὡς Διελπτόν διδῶμαι γὰρ· καὶ δύο προβολίς ἴτι γι μὴν συμπαρταί λόγους δὲ κατὰ τοῦς αὐτοῦς, καὶ πολλὰ τοιαῦτα κατὰ τὸ ἐκ τῶν σῶν ἀκόλουθον θέσειω· καὶ εἰ

orig. f. 76. a.

mirumque adeo est, quod non ad plura inaudita excurras; et quomodo uterque ex uno, requiras. Et quomodo non una ratione, sed diversa. Et ex dictis a nobis, quasi per impossibile, textibus et syllogismis oppugnabis quae a nobis extra syllogismum prolata sunt. Nos vero ad haec tua omnia, et si forte sexcenta alia excogitare poteris, eadem tibi rursus magistrorum simpliciter, ut iam in sermonis serio exposita sunt, opponimus; his nimirum contenti, tuasque super his vana verba et absurda commenta recientes. Quod si nihilominus refutandi causa dicendum est aliquid, pauca quaedam circa hoc tibi sufficient; quae defectus et imperfectionis, et huiusmodi alia pro tuo libito a te collecta vocabula, ad tuum detrimentum convertent. Si enim, quia velut ex causa, per Filium Spiritus, illa tibi concluduntur, quot demum aliarum huiusmodi conclusionum consarcinator videberis? Quantaecopiae fons fiet processio ad pleritum tuum intellecta? Neque enim nunc de eo contendimus quod sit per Filium. Quanta te imperfectione obruet sempiterna manifestatio? quanta sempiternus splendor? quae tamen tu confiteris fieri per Filium. Non enim cum has dicis, creaturas esse cogitabis. Haec tua elegantissima sunt, et praeterea veniae et pertransire, et quotquot aliae interpretationes tuae sunt. Videris autem mihi imperfectum quoque productorem consequenter obiciere gigantem Patrem; quia hoc dicitur et est per verbum. Et quidem pro libito intelligatur; etenim concedimus: itemque duos esse productores, ex eadem ratione concludi, et multa huiusmodi ex thesibus tuis consequentia. Et si dictionem per Filium invitus

τὸ δὲ υἱοῦ ἄκων διχομόνος, ἵν' αὐτὸ συγχέῃς καὶ περιτρέψῃς διὰ πολυπλό-
κων καὶ πολυεπίκτων τοιωνδῶν ὧν ἐπιχειρημάτων, ἀδεία καὶ θάρρει τοῦ λί-
γυιν ὡς οἶδας, εἰς τοσοῦτον βόθυτον ἐλισθαίνεις, τί σοι τὸ ἱερομοχεῖν καὶ
διαφόροις κρημοῖς πρὸς αὐτὸν καταφέρεισθαι, ἐνὸν ἀπλῶς καὶ δίκαια κλισίων
ἀνοδιῶν; περιίλιθε καθάπαξ τὸ δὲ υἱοῦ· παρὰ τοῦτο γάρ σοι τὰ πολυσχιδῆ
ταυτὶ καὶ ἔργωδῆ, καὶ δὲ ἐνὸς ἄλλοθεν πρὸς βόθρον τότῃ κατινιχθῆση,
τῶν ποικίλων καὶ πολυειδῶν ἀποστάς ἔχεις καὶ τὸν τοῦτο σοι ὑποδείμενον
ἐκ τῶν ὧν, εἰ καὶ μετρίως, ὡς ἴστιν ἐικάσαι λόγους εἴπερ ἐκείνους ἐν μίσῳ
δικαστηρίῳ πρὸς ἡμᾶς λαληθέντας πρὸς τοῦ ἐπόντος ἐπὶ σοφίᾳ περιφανοῦς
περιφέρεις τῇ μνήμῃ, ὡς οἱ ἀπ' ἀρχῆς διδάσκαλοι τοῦ κηρύγματος, τὸ ἐκ
τοῦ πατρὸς εἰς πλάτος παραδιδάσκουσιν ἵτα τινὲς τῶν πατέρων καὶ τὸ περὶ
οὗ ὁ λόγος διηρμηνεύσασιν καὶ κλισθῶ, ἢ γοῦν ἀπρακτοὶ μινέτω καὶ παρα-
φρίσθω σιγῇ, καθ' οὗ τὰ μίγιστα ἠγανάκτησας τὰ τῆς σῆς ἀμυδρῶς
σκαιωρίας ὑπὸ τῆς ἀνάγκης ἐκθριαμβεύσαντος ὅτι ἡμεῖς παρὰ τοῦτο μόνον,
παρὰ τὸ τὴν αὐτῶν κεκρυμμένην ἀλήθειαν παρατρέχειν ἐπικρίναι, μὴ ἔχον-
τες ἱκανεῖν, ε' ἀλλ' ἐγνώμονά πως ἐφόσον ἐκὸς λογιζόμεθα, τῷ καιρῷ
καὶ μὴ αὐθαιρέτῳ κακίᾳ συνπαγόμενον· πλὴν οὕτω σοι καὶ τῶν εἰς ἄτοπον
ἀπαγωγῶν ἀπειληγμένων, καὶ κατὰ τῆς σῆς ἐφειρημένων κειφαλῆς ἀποδι-
δειγμένων, τὸ ἀπραιφνὲς ἔτι σοι τῆς δι' υἱοῦ φωνῆς, ὅπως οὐδὲν τι τούτων cod. l. 7. a.
ἐμφατικόν, ἀλλὰ τέλειον περίσθησι τὸ παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ ἀνευδιῆς, καὶ
τῇ αἰῶν πρὸς τῶν Θεοσόφων ἡμῖν συζητηθεῖσα θεηγορία κείμενον ἴστι πλε-
ονυκώτερον, κακίαινα τοῖς ὡδὶ συμπλακίαινα τὸ ἱκανόν σοι παρῆξουσιν· ἐν οἷς

admittens, eamque confundere ac subvertere conans multiplicibus variisque tuis hi-
sce epichirematibus, libertate et audacia id dicendi quod tibi allubescit; si ita, in-
quam, in tam altam foveam prolaberis; cur laboras, et per varia praecipitia ad eam
defereris, cum simpliciter possis et absque plurimis circumitionibus? Aufer pro-
sus dictionem per Filium (propter hanc enim tot tibi sunt distinctiones et labores)
atque uno lapsu in hanc foveam defertor, omissis tortuosis et multiformibus. Habes
enim et hoc a tuis subindicatum, etsi modeste, ut coniectare licet ex sermonibus,
si meministi, in iudicio coram nobis habitis, ab illustri quodam philosopho, quod
nempe ab initio magistri evangelicae doctrinae dictionem ex Patre explicate pronun-
ciaverint. Deinde nonnulli patrum, aliam quoque dictionem, de qua nunc sermo,
exposuerint. Sit hoc sane, id est quiescat, et silentio transmittatur: contra quem
tu maxime indignaberis, quia tuam arcanam malitiam necessario palam faciebat:
quem nos tamen, ob id solum quod praedicatam ab se veritatem deserendam iu-
dicaverit, laudare non possumus; quamquam bona mente praeditum quantum fas
est indicamus, temporis occasione, non voluntaria malitia, abductum. Verumtamen
postquam te tuae ad absurda aberrationes deduxerunt, et in tuum caput recidere
demonstratum est, adhuc tibi integrum est illud per Filium, quasi nihil praedictorum
significet, sed unice ostendat illud ex Patre, et nullius socii indigum; de qua re
nos in superiore orationis parte latius tractavimus; quae illic dicta, si cum his con-
iungantur, sufficiens tibi responsum suppeditabunt: ubi etiam breviter expositum

τρανούμενοι ἔχουσιν διὰ βραχίων, καὶ τὸ μηδεμίαν αὐτὴν δι' υἱοῦ ῥῆσιν διαρχίας παρελθούσιν· ἴσως αὕτη τῆς προκαταρτικῆς αἰτίας ὁμολογίαν ἀρχιῆ· καὶ πρὸς τὴν πρώτην αἰτίαν τὰ τοῦ μονοϊνοῦς, ὡσπερ δὴ καὶ τὰ τοῦ πνεύματος ἀναφέρεται. Κοινῶν καὶ ταῦτα σωτήρων κοινῶν καθηγημάτων καὶ ὀδηγῶν, καὶ οὐχ ἡμετέρας διανοίας εἶσι τὰ διδάγματα, οἷς ἡμῖν αἰὶ τὸ εἶ ἅπασιν ἐπιειδισθαι.

ῥιά· Σὺ δὲ καὶ πρώτην αἰτίαν ἀκούσας δυσχερανεῖς, καὶ χλιυάξιν ἔνδιν καὶ ἡμῶν ἐρμηδέσῃ, ὡς πρὸς δευτέραν ἀναλίσξῃς διανοημάτων παρασυρόμενος· καὶ γὰρ ἐν μέσοις ἀγῶσιν ἰφωρμίδης, οὕτω καὶ ἰδυσχίρανας, καὶ μακρὸν ἂν ὑπῆρξας ἐπὶ διαμάχῃ τούτου λόγον κεινηκῶς, εἰ μὴ παρὰ τοῦ τῶν σῶν ἐπισχίθης προηγοῦ καὶ συμμύστου, ἰταῦθα μόνον ἐγνηωμηνισατος· ἀλλ' ἡμεῖς τοῖς Θεοῖς διδασκάλοις ἰρημισμένοι καὶ τὸ δι' υἱοῦ μὴ δύο αἰτιῶν ἔμφασιν ὅπως διδόναι ὁμολογοῦντες· ἐπιδοῦν πᾶν εἴ τι ἐξ αὐτοῦ τε καὶ δι' αὐτοῦ καταγγέλλεται, πρὸς τὸν πατέρα Θεολογικῶς ἔστιν ἀναγόμενος· ἔστιν αὐτῷ καὶ τὸ εἶναι συνανάρχως καὶ αἰδίας, πρῶτον καὶ ἀρχικὸν αἴτιον τὸν πατέρα, στόματι καὶ καρδίᾳ κηρύττομεν, καὶ οὐ μόνον δι' υἱόν τὸν υἱόν· καὶ ὡς τοῦ Δαμασκῶθεν ἀειφανοῦς λαμπήρος ἰπακροῦμένοι, προβολία διὰ λόφου τὸν πατέρα διευκρινούστος· καὶ πάλιν ἐξ αὐτοῦ διὰ τοῦ υἱοῦ τὸ Θεῶν πνεῦμα ἐκπορευόμενον, καὶ λοιπῶν ἐπὶ σοφία, καὶ ἀγιότητι περισώπων τούτο διασαφούστων, οὐ δύο προβολίαις ἐντιϋθιν, ἀλλ' ἵνα τὸν πατέρα κατὰ τοὺς ἀποδοθέντας θεολογικοὺς κανόνας μουόμεθα, τὴν πρὸς τὸν πατέρα διοριζομένους εἶναι πᾶσαν ἀναφορὰν οὕτω καὶ τοῦ Νύσσης Θεοφιλοῦς φωστῆρος ἐξ αἰτίας διὰ τοῦ υἱοῦ τὸ παναλλεῖς πνεῦμα διαβρῆδην ὑψη-

habes, quod dictio per Filium haudquamquam invehit duplex principium, quoniam principalem causam agnoscit et confitetur; et ad primam causam, quiddam habet Unigenitus ac Spiritus refertur. Sunt haec non mentis nostrae, sed communium servatorum, communiumque praesidium atque ducum doctrinae, quibus nos in cunctis semper innitimus.

111. At enim tu primam causam audiens stomacharis, et irridere nos pergis, quasi ad secundam funibus cogitationum pertractus. Nam in media disputatione concitabaris, et moleste ferebas, et diu in hoc argumento digladiabaris; nisi a tuo cohibitis fuisses praesule et rei sacrae socio, in hoc tantum recta mente utente. Sed nos divis magistris innixi, ne dictioni quidem per Filium, duarum causarum vim dare omnino profitemur. Nam quiddam ex ipso et per ipsum fieri praedicatur, ad Patrem theologice refertur; quare et ipsa Filii coaeternitas et immortalitas, primam habere originalem causam Patrem, ore et corde praedicamus: neque tamen in secundo loco esse Filium; sed Damasceno perpetuo luminari auscultamus, qui productorem per Verbum Patrem accurate pronunciat, itemque ex ipso per Filium Spiritum divinum procedentem. Nam et cum reliqui sapientia et sanctitate illustres id doceant, non duos idcirco productores sed unum Patrem secundum theologicas regulas edocemur, cuncta ad Patrem definite referentes. Sic videlicet Nysseum quoque divinum luminare audientes ex causa per Filium omni-

γοροῦντος ἀκούοντες, οὐ δύο κατὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους, ἀλλ' ἵνα τὸν πατέρα αἴτιον διδασκόμεθα· παρ' οὗς ἄρα καὶ τὸ πᾶν τῆς αἰτίας, καὶ μόνον πηγὴν καὶ ρίζαν, καὶ μόνον αἴτιον εἶναι πιστεύομεν, οὐδαμῶς ἐπ' ἀναίρεσι τῆς ἐπικρινοῦς δι' υἱοῦ Θεορρήμοσύνης τῶν ἱερῶν τῆς ἀληθείας προασιπῶν· ἢ γὰρ ἀναντιρρήτως ὁμολογία καὶ ἀψευδής κατ' ἐκείνα πᾶντος ἕως ἰδιαζόγιως ἀποινεμημένα Ἰῶ πατρὶ καθοστήκασι, τὸ μόνος ἐλαμβάνεσθαι ἀπαίρει· ἢ ἴφ' ᾧ καὶ ἀναμφιβόλου ὄντος Ἰοῦ τῶν θεολόγων τισὶ διδασκάλων, πρῶτον ὠρισμένως καὶ ἀρχικῶν αἰτίων τὸν πατέρα δογματισθῆναι, καὶ οὐ τὸν ἐξ αὐτοῦ γεγεννημένον υἱόν· κατ' αὐτὸ δὴ καὶ τὸ μόνον τεθρολογημένον πέφυκεν ἵναργῶς· τοῦτο γὰρ μόνος ὁ γεννήσας, καὶ οὐχ ὁ γεννηθεὶς· οὐ ἴδρ πρῶτον καὶ ἀρχικῶν αἰτίων ὁ υἱός· ἴστιν Ἰοῦν τὸ μόνος ἐλημμένον, καθ' ὃ εἴρηται καταδήλως, καὶ οὐ καθ' ὃ μὴ εἴρημένον ἴστιν· οὐ γὰρ ἀσπρημένον τοῖς πατράσι τὸ δι' υἱοῦ, εἰ μὴ καὶ μάλλον ὡς ἕξετιθῆ διηκρινημένως καθόσον ἦν χωρητὸν παραδίδοται.

ριβ'. Τίς οὐκοῦν κἄν τῆς ἰταυδοῦ μνημονευθεῖσης πηγῆς, μὴ κακία συνισχημένος, μόνον πηγὴν τοῦ πνεύματος τὸν πατέρα ἀκούων, καὶ πάλιν πηγὴν τοῦ πνεύματος τὸν υἱὸν (οἶδε γὰρ παρὰ Θεῶ πατρὶ τὸν υἱὸν ὄντα τὴν πηγὴν τοῦ ἁγίου πνεύματος· ἐκεῖνο δ' οὐρουνοφάντωρ καὶ πολλὸς Διονύσιος, καὶ τοῦθ' ἢ τῶν δογμάτων κρησῖς Ἀθανάσιος, ὃ τι Χρυσορρήμων· διὰ τοῦτο ὁ σωτὴρ δείκνυσιν ἑαυτὸν πηγὴν ζωῆς, καὶ ὕδωρ ζωῆς τὸ πνεῦμα κα. τ. π. β. τὸ ἅγιον) οὐ κατὰ τοὺς ἐκ τῶν Θεῶν ὑφηγητῶν προσφυσίς καὶ συνρηγμένους τοῦδε λόγους ἐρεῖ, τὴν τῆς σκοκαταρκτικῆς αἰτίας, καὶ τοῦ δι' υἱοῦ θεηγορίας θεσπίζοντας; αὐτός γε μὴν τὸ μόνος λαμβάνων, ὡς σοι δοκοῦν,

potentem Spiritum diserte sublimi ore praedicantem, non duos, sed unum Patrem, secundum praedictos sermones, causam esse discimus: iuxta quos, totam causam, et solum fontem atque radicem, et unicum causantem esse credimus; non ita tamen ut perimamus puram illam per Filium locutionem sacrarum veritatis defensorum. Nam firma et sincera confessio, ob ea quae omnino proprie tribuuntur, postulat ut solus ille intelligatur: quia et indubitatum est, divos magistros primam definite et originalem causam Patrem dogmatizare; non autem, qui ab eo genitus est, Filium. Id secundum ipsam dictionem *solus*, evidenti theologico sermone conficitur, namque huiusmodi est solus generans, non genitus; non enim primus et originalis causans est Filius. Ergo vocabulum *solus* intelligitur ea ratione qua evidenter dictum est, non qua non est dictum. Quippe non negant patres esse per Filium; immo potius, prout liquido propositum est, quantum rei natura fert, id tradunt.

112. Quis itaque etiam in memorato heic fonte, nisi improbitate percellatur, solum fontem Spiritus Patrem audiens, rursusque fontem Spiritus Filium (scit enim apud Deum Patrem, Filium esse fontem sancti Spiritus; hoc enim caelestium rerum enarrator magnus Dionysius; hoc dogmatum basis Athanasius, nec non Chrysostomus, propterea Salvator dicit se vitae fontem, et viventem aquam esse Spiritum sanctum) quis, inquam, non secundum divorum interpretum egregios hos et connexos sermones non dicet, tum principalem causam, tum dictionem per Filium esse tenen-

εἶτα δι' αὐτοῦ τὴν τοῦ παναγίου πνεύματος ἐκπόρευσιν, ὡς οἱ Θεοφόροι δι-
 τράνωσαν ἀναισχύτως μὴ στέργων, ἀλλ' ἀφαιτῶν τὸ προβολιῶς ἀτίθη, ὡς
 παραδιδώκασι ἀναιρῶν τὸ προσιχώσ, καὶ διὰ τοῦ προσιχώσ ἀνυποστόλωσ,
 ὡς διηρωματώτες εἰσὶν ἀνατρέπων, μήθ' ἀπλωῶς διάφορον, μὴ τε μὴν κατὰ
 μόνον τὸ αἴτιον καὶ αἰτιατὸν διακρίνεισθαι σφίσι ἀπειναντίας νομοθετῶν, καὶ
 πᾶσαν ἄλλην ὁμοῦ θεολογικὴν εἰς τοῦτο φέρουσαν ῥῆσιν ἀπικαλύπτως ἀπο-
 πιτόμενος, εἰ καὶ τὸ παρὸν ἀρρητὸς διαδράσεις βασανιστήριον, τί γὰρ ἀφύξιον
 καὶ μίλλοντι δράσειας; ἔνθα οὐ πρόληψις, οὐ ραδιουργία, οὐ τὸ δράσθαι
 πολυχρονίου διαμάχης ἀμφοτέρων χριστιανύμων φυλῶν, καὶ ὡς ἐν προσχρήμα-
 τι εὐσιβείας, καὶ τοῦ δοκεῖν ὑπὲρ μέρους λέγειν μεθ' ὧν ἴσθι συνεξισταζόμε-
 νος οἰκείας διειργῆσαι σκαιωρίας, καὶ τούτων ῥήματα τόσων βλασφημιῶν
 ἀπειρῆύξασθαι, πέφυκε τὰ ἰσχύοντα, ἢ ὅπως ἔχει ἀποκρυβῆται, καὶ ὡς ἐν
 συχύσει καὶ νυκτομαχία περιπολεῖν καὶ ἀνύειν τὰ πάνθ' ἑαυτῶν πρὸς ἑαυτοὺς
 οὐκ ἀφορῶντες, τούτων ἡμεῖς ὡδὶ σοὶ κατέστημεν ὑποκειμένοι.

ρίγ'. Τοιγαροῦν ἄγε καὶ πάλιν πρὸς ὑμᾶς τοῦ λόγου τας ἡνίας ἱενα-
 στρέψωμεν, ὡ συνίσει καὶ ἀπροσπαθίᾳ φιλαχροάμοις, ὅθιν ποτὶ καταπιμ-
 φθησομένους πρὸς τῆς αὐτοαληθείας, οὐκ ἀπειλιζόντες ταῦτα τῶν γινναίων
 ἀγωνιστῶν ταῦτα τῶν καινῶν ἀριστῶν καὶ ταῖς ἐκφανθείσαις θεολογίαις
 τὰ κατορθώματα ταῦτα τῶν καινῶν τροπαιοῦχων καὶ ταῖς θεοδότοις διδα-
 σκαλίαις τὰ ἀριστιύματα ταῦτα ὡς δογματῶν ἄλλοις ἐπιγυκαλούττις παρα-
 φθορὰν, οὕτω ψευδογράφους ἀπειλίγχει τοὺς αὐτῆς διαβολῆς ἢ ἀλήθειας· οὐ-
 τω τόμων οὗτοι θεῶν καὶ κανόνων καὶ πάσης ἄρδην ἐκκλησιαστικῆς καίτορ-

cod. l. 75. a.

dam? At tu verbum tantum *solus* admittens, quo tibi libitum est modo; deinde secun-
 dum hoc, sanctissimi Spiritus processionem secus ac theophori declararunt, impu-
 denter non admittens; sed vocabulum *productor* audacter contra ipsorum traditio-
 nem delens, eum qui proximus est, per eum qui est ex proximo indistincte, quam-
 quam sunt distincti, subvertens; neque omnino diversum neque secundum vocabu-
 lum *solus* causam a causato distinguendum esse, contra illorum effata, statuens; et
 aliam omnem simul theologiam ad id conferentem dictionem non obscure reiciens,
 etiam praesens districtum effugas examen, quid ages in indeclinabili illo futuro?
 ubi non praeiudicium, non improbitas, non concitatio in pugnam duarum gentium
 christianarum, non sub obtentu orthodoxiae, et simulatione dicendi pro parte, cum
 quibus satagis tuas exequi improbitates, et hac in re tot verba blasphemia eructare,
 neque omnino latere, aut quasi in confusione et proelio nocturno vagari et pessima
 perpetrare. Ergo ad illud spectantes, haec nos tibi considerata proposuimus.

113. Quapropter agesis, denuo ad vos orationis habenas convertamus, o sapien-
 tes et vitiosa omni adfectione carentes auditores, quos huc undequaque ab ipso
 veritatis auctore missum iri non desperamus. Haec sunt generosorum agonistarum,
 haec novorum heroum etiam in manifestis theologis egregia facta: haec novorum
 triumphatorum etiam in divinis doctrinis facinora: haec illorum qui aliis dogma-
 tum corruptionem imputant; sed ipsorum calumniam veritas redarguit: hi legum,
 hi divinatorum canonum et omnis funditus ecclesiae contemptores traditionis, po-

χρησάμενοι παραδόσεις, πέρας καὶ πρὸς ἀλλοτρίους ἐπιτιμησεις ἱπποῶν ἐπὶ τοῖς θεοφθόγοις τῶν πατέρων θεσισίμασι ἀπηνίχθησαν, ἀπὸ κοιλίας ἰδίας φθυγξάμενοι, ἃ οὐδέτι οὐδέπω μέχρι καὶ νῦν εὐρηται εἰρηκῶς τῶν ὄσοι λογογραφικὰς ἰδέας ἐκδέσθαι κατὰ Ῥωμαίων Ἰσπουδάσαν· σφῶν γὰρ ἅπαντες ὡς ἡ κακόχαρτος ἔρις ἰδίθου ἐσκήψασα τῷ καιρῷ, τὰς ἀντιρήσεις ἄλλως συσκειυαζόμενοι, τῶν ἀνεπιφιλίκτων πάντη πρὸς εἰρήνην ἀπέτιχον χρησίμων πατρικῶν ἰκοντὶ παρατρέχοντι· οὗτοι δὲ πρὸς αὐτὰς κειρωρηκῶτις διαμαχίσασθαι πρὸς τὸ πάντων ἔσχατον τῶν κακῶν ἐξετράπησαν Ἐξείν τοι καὶ τὰ τοῦ ἀλῶνος ὡς ἔσχιν ἀφ' ἱκατέρων μερῶν κίφαλαιωδῶς ἐνταῦθα περιλαβόντες, λιχθίντα τε καὶ εἰσέτι λιγόμενα, εἴ τι που παραλειμμένοι αὐθις ἐροῦμεν, τὸν ὄν ἐν τούτοις καθ' ἡμῶν ἐξυφάνας ὑπαναγινώσκει τόμον, ὃ τῆς ἀντιθέτου μοίρας σχιδιασθεῖς ἀρχηγός, ἰδίαν λοικὴν ὑπόθεσις ποιησόμενοι.

ριδ'. Νῦν δ' ὅπως οὗτος προίβη, καὶ τίνα τὰ ἐπ' αὐτῷ πραχθίντα συνοπτικῶς ὡς οἶον τε διελθόντες, τὸν λόγον ἐν αὐτοῖς καταπαύσομεν. Ἐκροτεῖτο μὲν ἐν ἀνακτόροις, ὡς ἐρρίθη, τὰ δικαστήρια· καπιιδὴ τῆς πρώτης συνελύσιως τιλουμίνης, καὶ τῶν ἀντιθέσεων κινουμένων κατὰ τίνα παρεκκολλουθηκῶν ἐντιῦθιν ἀνάγκη, ὅσοια διαλόγοις φιλεῖ παρμπίπτειν τοῖς λοικοῖς, πρὸς ἡμῶν ἀσολογουμένον ἐξιφωθήθη τὸ, ῥήματος πλήρη βλασφημιῶν τὸν τῶν ἐναντίων ἡμῖν προηγὸν γυγραφεῖναι· καὶ ὡς εἰ βούλοιντο κατιξिताσθῆναι καὶ ταῦτα χριῶν ἐκίτω λείοντων, ὧν οἶκοι μοι καθήμενῳ γίονται ἢ ἐχίρησις, καὶ με τῶν συμβάντων ἀπάντων κατ' ἐξοχὴν ὡς ἴσται τοῦτο διαφυλάξῃ πρὸς τὸν ἀγῶνα παρώρμησον· ἔτι τε λοιπὰ πρὸς τούτοις ἰχόντων, πρῶν ὁ δὴλωθεῖς ἀντιρήτικαῖς μεθόδοις συνίξεται· πρὸς μέσους ἐπὶ ταῦτα

mod. L. 70. h.

stremo et per alienas adinventiones commentorum deiloquis patrum decretis manus inferentes, a proprio ventre ut proverbium est loquentes, quae nemo hactenus dicere compertus est, ex eorum numero qui scripta sua contra Romanos edere voluerunt. Hi enim cuncti prout malae chartae rabies eos hoc tempore corripuit, struebant adversus pacem contradictiones, indubitabiles patrum auctoritates pensi non habentes. Hi vero adversus eas bello suscepto, ad omnium malorum supremum conversi sunt. Hactenus contentionis tenorem, prout ex utraque parte se habuit cum complexi summam fuerimus, sive quae disputata sunt, sive adhuc in colloquio versantur, siquid forte praetermissum fuit, alias dicemus; illa quae in suo contra nos tomo contexit, nuperus contrariae partis antesignanus, sermonis nostri materiam facturi.

113. Nunc quomodo hic progressus sit, et quae egerit, compendio quantum fieri poterit comprehendentes, finem libro in his faciemus. Actum fuit, ut diximus, in regio palatio iudicium; et primo congressu peracto; et contradictionibus commotis non sine quadam consequente necessitate, cuiusmodi in disceptationibus evenire solet, nobis causam defendentibus, succlamatum fuit: verba blasphemiarum plena antesignanum contrariae partis scripsisse: et quod vellent examinari etiam illa dicentes quae mihi domi sedenti erant in manibus, et me esse quae acciderunt omnium praecipuae auctorem: atque hoc ut scitis cognito, ille ad agonem decurrit: et insuper

δυναστεία ἦσαν μὲν ἐκ βασιλικῆς οὗτοι προστάξεις δεσποτικῆς ὡς ἐλίχθη προδιαπειθαμένοι, μηδὲν τι κατ' αὐτοῦ δῆτα παρεισαχθῆναι τοῦ τὴν ἡγεμονίαν σφίσι διέποντος, ὅμως ὡς παρρησιασάμενον τοῦτο κατέβηον, ἄλλως τι καὶ ὅτι τὰ τῆς αἰτίας οὐκ ἐν τοῖσδε τὸ παρᾶσαν αὐτοῖς· ἢ γὰρ ἂν οὕτω καὶ ἐπιποιθήσαν, ὡς καδ' ὦν ἀνέτως εἶχον λέγειν τυγχάνουσιν, ἀλλ' ἐν ἐκείνοις ὑπερβαλλόντως, μὴ που τί φθάση μίση τῶ θεάτρῳ παρεμβληθῆν, τῶν ὅπως ὁ βῆθις προϊστῶρ ἀπιφάνθη παριστώτων τῆς πράξεως, ἐφ' ἣ κριτῆς ἐκαθέσθη καὶ κολαστῆς ἀπαραίτητος· προτρέπουσιν ἐπὶ τοῦ μίσου προτεβῆναι θαρραλειώτατα· ἀλλ' ὁ ἡμέτερος ἀρχιπομπὴν τὴν ἐπ' αὐτοῖς τῶ τίως προσβολὴν ὑπερτίθησιν, ἐκίνο τῶν δειόντων εἶναι διαίτους τι καὶ εἰρηκῶς, καθ' εἶνα καὶ τὸν αὐτὸν ἀρχῆθιν ἀπαρραλλάκτως ἔχοντα σκοπὸν τῆς αἰτήσεως τὸν ὑπὲρ τῶν οἰκίων πρότερον ἀπόλοιο ἀπαρτίσαι· εἴθ' οὕτω τελευταίαν τὴν πρὸς αὐτὰ μετὰ τῶν συνθημῶν, πάλιν ἐιστήσασθαι· γίνεται καὶ σφίσι τοῦτο δοκοῦν· καὶ τὰ μὲν τῆς ἡμέρας ἐκίνης ἐπ' αἰθλῶν τῶ κυρωμῆν παρέρχεται, καὶ τὰ τῆς ἐφεξῆς ἀσαύτως· πλὴν οὐ κατὰ συνέχίαν αἱ τῶν ἡμερῶν αὐταὶ δικαστικά, τούτοις δὲ τοῖς τὸ κρίνειν καὶ ἀντιδικεῖν καὶ τάσσειν λαχοῦσι συντέτακται, εἰς τίσασασι αἱ πᾶσαι ποσοῦμαι, ἀλλὰ κατὰ δίχίαν ὅτι πλείστην τῶν διὰ μίσου παριστωῶν, ὡς ἐπ' ἀδίας ἔχειν αὐτοῦς βουλεύεσθαι καὶ ἀφᾶρττειν αἰτι μὴ αἰεὶ τοῖς ἀρισκομῶνους, καὶ παρὰ τοῦτο τὰ τῶν ἐσομῶν κριτόνως θησοῖν ἐξασφαλιζομῶνους, ὡς τοὺς καλεῖν, ἐτίρους διεγίρειν, κᾶκίους μετέρχισθαι, καὶ μηδὲν ἐλλείπειν τῶν ὅσα συγκινεῖν οἶδασιν ὅλα πλῆθῃ καὶ δήμους, καὶ ἀξίαν πᾶσαν καὶ ἡλικίαν ἀπλώσ ἐπὶ συστάσει κακίας τῆς καδ' ἡμῶν, μὴ πρὸς τινα τὸ σύνολοι ἐχόντων ἐνατινῆσαι, ὅτι μὴ πρὸς τὸν πᾶντ' ἐφορῶντα μόνον καὶ ἑαυτούς.

cod. L. 77. a.

reliqua, quae antea praedictus vir antirrhetica methode composuerat, in medio ea disputavit. Minitabantur haec regio iussu isti despotice, ut diximus, ne quid scilicet proferretur contra ducem suum; quem tamen satis confidentem sciebant, et quia pavor eorum in his haud versabatur. Nam et sic confidebant, se habere quae dicebant; sed illi in primis cavebant, ne quid medio in theatro obliceretur eorum quibus ille antesignanus obnoxius erat, dum ipse iudex sederet inexorabilis. Hortantur ut in medium perquam animose prodeat. Sed noster supremus pastor tunc congressum cum illi distulit, necessarium putans dicensque eundem scopum propriae habere postulationis, sui in primis defensionem facere, deinde supremam una cum auxiliatoribus suis pugnam conserere. Hoc quoque illis placet. Et illo quidem die, in constituto agone peracta sunt: et sequente die similiter. Verumtamen non erant hi iudiciales dies, neque erant continui; sed ii qui iudicare, contradicere ac disponere poterant, quatuor dierum numerum constituerunt; multis tamen cum intervallis; ita ut otium haberent consultandi et agendi, cum non semper successu laeti essent, ideoque ut futura melius fierent curabant; alios interim vocantes, aliis animos ad dentes, et alios adsciscentes, nihilque omittentes eorum quibus commotum iri sciebant universam plebem, populum, dignitatem quamlibet, atque aetatem, ad exse-

ρί'. Κἄπειδὴ τῶνδ' ἰσοιουδῶς τελουμένων ἴδει πάντως τῶν συνάξιων ἐν μιᾷ κατὰ τὸ κοινῇ συμφωνημένων, καὶ αὐτὰ δῆτα τραχταῖσθῆναι τὰ συντιθῆναι προδηλωθέντα τῶ αὐτῶν πρωτοστάτῃ λίαν ἐπισφαλῶς οὕτω δὲ καὶ πρὸς ταῦτα παρασκευάζονται' χρηματίζει σφίσι καταληπτὸν ὄτακουστὰς θεμίνοις τῶν πᾶσι λαλουμένων ἀπαξᾶπλῶς, μὴ κατὰ προσδοκίαν τὰ τῶν παρεγκλήτων διαλόγων αὐτοῖς ἀποβῆναι, δυσὶ τότε συνιδρύοις συμπερανθέντα τὸν ἀριθμόν' οὐ γάρ τοι μόνον οὐδ' ὅποσούν, ὅπερ ἀναμφιλίκτον εἶχον μεμηνέαι τὰ πλήθῃ μανθάνουσι καδ' ἡμῶν, οἷς πρὸς τὸ ὑπεραπολογεῖσθαι διδάσκαιμι ἑαυτούς' ἀλλὰ γι δὴ τῶ πλείονι τούτων μέρει, καὶ σκαιστροφίαν αὐτοῖς ἰκαλεῖσθαι ἡμᾶς δ' ἀδικεῖσθαι διαφρόντως ἀκούουσι' καὶ ὡς ἴοικε παντιλλῆς ἂν ἐπὶ τοῖς λογοπραγουμένοις ἐγγιγόνει τοῖς ῥηθεῖσι κατάληψις, μετρίως πως διαγνοῦσι, κἄκ τῆς οὐ φανερωθείσης σκαιστροφίας τῶν ἀπεινατίας ὁδηγηθεῖσιν' εἰ τὸ εἰδέναι στίφισιν οὐσι πύργα καὶ μαθήσει ἐνῆν, ὃ που γι καὶ αὐτῶν τινες τῶν ἀμφοῖν μετεχόντων γηῶσιν ἀκριβῆ ἰσχυρότης, κρύπτισθαι καὶ λανθάνειν προειλοντο πρὸς τσσαύτην ἀντιβαίνειν κακουργίαν ἐπὶ προλήψι βαθεία ἰκκλίνοντες' τίως δ' οὖν ὡς ταῦτα γηοῖεν οἱ ἀντικαθιστάμεινοι, ἀπᾶδον πᾶντῃ κρινουσι, καὶ ἀσύμφορον ἐπὶ τοῦ μίσου τὰ σφῶν λαληθῆναι, ὡς ἢ ὑπόσχεσις' εἰ γάρ ἐξ ὧν ἀναμφίμαχον κῦχουεν τὴν πεισθόσθην καδ' ἡμῶν τοῖα ἐπηκολούθησι, τί ἂν ἄρα συμβαίη, εἰ πρὸς τὰ οἰκεία λόγους ἀποδιδοῖται ἀσπαρηθήσονται; καλῶς συμβάλλοντες τῶ νόῳ, καὶ τῶ συνιδόσι καδραῶς συνδιασκεπτόμεινοι, ἀμίλει τοι καὶ πρὸς τὰς λοιπὰς χωρήσαντις τῶν ἀθροίσεων, οὐ κατὰ τὰς προκησαμίνας διευφραμίζουσι, ὅσον

cod. l. 77. b.

rendam contra nos nequitiam, qui ad neminem nisi ad omnia videntem Deum, nostrasque vires, respicere poteramus.

115. Age vero his ita constitutis, oportebat omnino conventum celebrare in una de compecto statuta die, ibique tractari, quae fieri posse valde tamen lubricae, ipso- rum antesignano visum erat. Sic autem ad haec comparantur. Deliberatum illis ut de auditu testes adhiberent omnino dictorum, ne, ut expectabant, res sibi ut in praecedentibus dialogis succederet, duobus in synedriis peracta. Non enim graviter solum de quo non dubitabant, furere contra nos plebem intelligunt, apud quam nos defensionem peroratos ultro obtuleramus; verum etiam a maiore parte perversitatem ipsismet obici, et nos iniuste vexari audiebant. Atque ut videtur, omnimoda fit dictis rumoribus auctoribus exploratio, facile cognoscentibus, et a satis manifesta contrariorum perversitate sententiae deductis; si tamen id cogoscere, turbao cum essent, experientia et scientia licebat; quoniam et illorum nonnulli, utriusque partis sententiam probe callentes, celari et latere decreverant, ad tantum maleficium firmo praeeiudicio ruere declinantes. Tunc ergo horum gnari adversarii, absonum prorsus iudicant et non utile, sua in publico eloqui, quemadmodum promiserant. Si enim in nostris, contra quae tantopere confidebant, talis eis contigit clades, quid demum eveniret, si de suis rationem reddere postulerent? Ergo bene mente coniectantes, et suam conscientiam pure scrutati, utique et ad alios congressus venientes, nequaquam prout antea eos disponunt, quatenus obtento

ἐν προσχρήματι διαλογικῶν ἀγώνων ἰστίη οὐ τὰ τῶν δικαστηρίων ἰμφαίνοντες, ἀλλ' ἐκ προσιμίων εὐθύς καθάρρῃσιν ἡμῶν κομιθῆ πλαίστιαν μισθὴν ὑβρίων καὶ λοιδοριῶν ποιησάμενοι, Τίλος προσπακτικῶς εἰς ἅβαν, ὄριον τιθίσαισι ἀμειψόμενοι, μὴ τοι γὰρ μόνον ἡμᾶς μηδὲν ἱριῖν, ἢ ἀποκομίσαι κατὰ τοῦ κορυφαίου τῶν ἀντιδιατιθεμένων ἡμῖν ἱκέϊτο καὶ αὐτὸν ὅπερ ἄνωθεν ὑπᾶρχον ἰγυλισούμενοι· ἀλλὰ καὶ ὁ Τούτου πολλῶν Τῶν κράτει Τῆς ἰσχύος θαυμασιώτερον, μὴ τοῖς καθ' ἡμῶν σφίσι προτιτομένοις ἀντίως ἔχειν πλίον, ἢ ὅσον ἂν αὐτοὶ ἀπαϊουῖντες εἶεν ἀπολοῖσθαι, καὶ οἷς ἂν οὗτοι ἐθίλοιεν· ὡς οὖν ὁ ἡμίτερος ποιμέναρχης μικρὰ πως βουληθείη πρὸς ἱλιγχοῦ Τῆς τοσαύτης δυναστείας εἰπέη, ἐκ συνθήματός παραχρῆμα θυμοὶ καὶ ὄργαι καὶ κραυγαὶ καὶ ταραχοὶ διεγίρονται· ἴνδην μὲν πρὸς τοῦ τὰ ἐκκλησιαστικά τυραννοῦντος, ἐκεῖδεν πρὸς τῶν συλληπτόρων τοῦδε καὶ συνεργῶν καὶ αὐτῆρωσι πρὸς τινας μοναχῶν, οὓς ἦσαν ἐπισιωρευκότις, ἐξ ὧν πολλάκις ἀφθήμεν ἐπισημημένοι, πάντων μυρίσις καθ' ἡμῶν φερομένων σκώμασι καὶ ἰξουδινώμασι, ὅποιον δὲ καὶ εἰς χόλον τὸ βασιλεῖον ὑψος διεριθίζουσι· οἶμαί τισι τῶν σαρατυχόντων διαγυλιήσασθαι, ἐκ προβουλιύσεως εἰς ἅπαν ταυτὶ προδιαταξάμενοι· μόλις δὲ ποτε καταστορισθέντις, δρωῖσιν ὡς ἦσαν διορισάμενοι.

ρις'. Τοῦτου μόνου προβάτος ἐπὶ σοῖς σφῶν ἐκ τιτος περιπίλειας τῶν λόγων, τῶν συνελίσειν ἐν μιᾷ (οὐδὲ γὰρ δέον παραλιπέη) τῶν βραχυτάτων πάντων μέρος ἐπὸς τῶν ἱμπεριχομένων αὐτοῖς κεφαλαίων ἰνωτισθῆναι καὶ παραυτὰ τὸν ἀγνοοῦντα προσεπιπλάσασθαι, ἀλλ' εἰ καὶ ἑαυτῶν εἶσαι τρανώς ἰδραμον ἀπαρνήσασθαι, πλὴν οὐχὶ καὶ τῶν σφίσι ἐπιλίχτων ἀπαγαίη ἡδυνήθησαν· οὕτως γὰρ οὐκ οἶδ' ὅπως συνελθόντις, ἰμφαίνωσιν ἀντιποιοῖτοθαι

dialogicorum certaminum, iudicii potius speciem exhibent. Statimque initin invec-tiva contra nos facta proluxa admodum et iniuriarum atque conviciorum plena, deinde imperativa decretum immobile edunt, ut nos non solum nihil dicamus aut proferamus contra adversariorum nostrorum coryphaeam, quod idem retro quoque iusserant, verum etiam hoc praepotentiae causa multa mirabilibus, ut ne propter quidem ab iis obiecta nobis liberius ageremus, nisi quantum ipsi postularent ut nosmet defenderemus, nec nisi ut ipsi vellent. Ubi ergo pontifex noster exiguum quid ob tantae praepotentiae reprehensionem dicere vult, statim ex com-pecto indignatione et irae et clamores atque tumultus erumpunt, hinc quidem ab ecclesiae tyranna, illinc autem ab huius auxiliariibus et cooperatoibus; immo et aliunde a quibusdam monachis quos coercaverant, ut alibi saepe inuimus: cunctis innumera in nos convicia et irrisiones iaculantibus, ita ut ad iram regiam quoque eclisitudinem commoverint. Et puto praesentibus aliquantulum ita fuisse imperatum, ex suscepto ante consilium haec disponentibus. Aegre denique conquiescentes, id agunt quod praefiniverant.

116. Hoc tantum contigit inter illorum obiecta, ex quodam sermone eventu, in una sessionum (quod praetermitti non debet) quae fuit brevissima omnino pars paratorum ab illis capitulorum, audiri statimque ab ignaro confingi. Sed quamvis id suum esse, manifeste festinarunt negare, nequaquam tamen a suis praecipuis

τῶν ἀκουσθέντων προιθυμήθησαν· εἰ καὶ αὐτοὶ πάλιν, ὅσα τὸ ὑπερτερεῖν κικ-
τημένοι τοῦ μίσου κατασιγάσαντες περιεῖλον τῆς καθ' ἣν αἱ ῥηθεῖσαι τῶν
ἐπιταγῶν προδίσεως ἐξιχόμενοι· συνιδεῖν οὐκοῦν ἐντεῦθεν ἰπαιικῶς οὐ περι-
εργον, ὅποια κατὰ λόγους ὀρθότητος τὰ τοιαῦτα, εἴπερ οὕτως ἀποσκευά-
σασθαι κατεφάνησαν· ὅταν δὲ καὶ δοθέντος τοῦ ἰτέρων εἶναι, τῆς σφετέρως
δ' οὖν συμμορίας προκρίτων, εἴγε καὶ τοῦδ' ἱκανὸν εἰς ἀπολογία^ν καὶ αὐ-
τὸς ὁ τὸ ἀρχειν τοῖς πνευματικοῖς αὐτονομίως λαβὼν ταῖς οἰκείαις ὑπογρα-
φαῖς ὀρώτω τὰ ἐξ ὧν ἐξιλήθησαν ἐπιβιβαιῶν, τί ἂν ἔχη ἀνταποκρίνεσθαι;
ὄλωσ δὲ εἰ πρὸς τοῦτ' ἦν ἰπινεινυκός, τῷ ἀβραγαῖτ' τοῦ συνειδότος κρήνην
θαβρῶν, πάντως ἂν ἔτερα ἠκησεί, οἷς οὐκ ἔσχη ἂν ὑπεριστολοῦσαι τὸ μὴ
τῆς οἰκείας εἶναι διανοίας γεννήματα· ὅμως εἰ ποιωῶν κυριαρχικῶς ἐπίσταν
πάντα περιαιρεῖ, καὶ ἡμῖν ἐπιτρέπει τὸ καὶ πάλιν βάλλισθαι, παρ' αὐτοῦ
καὶ τῶν σὺν αὐτῷ τοῖς δοκοῦσι προβλήμασι, καὶ λόγους ἐπὶ τούτοις προ-
φέρειν ὅσους ἂν καὶ ἰφ' ὅσον εἴη βουλόμηνος.

ριζ'. Κατὰ ταῦτα γούν καὶ τῶν ἰφεξῆς τελουμένων δικαστηρίων, ἐπεὶ
μηδ' οὕτως ὀρώειν τὸ κατὰ σκοπὸν προσωποδίζον, μινούν γε καὶ μᾶλλον τὸ
ἀπειναντίας σφίσι καὶ ἀπροσδόκητον ἤδη καὶ τὰ τῆς φήμης ἐξικνεῖσθαι μου-
μένοις, ὡς ἦν τοῖς πράγμασι ἀληθεύοντα, τὴν ἐπιπλίου φανερῶσι δέισαν-
νις, σπῆσαι τοῦ λοιποῦ σπεύδουσι τὰ συνέθρια, μὴ τὸ τῆς τετραδὸς ὑπερ-
αταβάτῃ ποσὸν, καὶ ταῦτα ἐξ ἄχρησ ὄλων συζηροτῆσθαι κηνῶν, καὶ πολ-
λῶ Τούτων ἐπίκεινα κἀπειπλάμηναι, ἠνίκα τοῖς τὸ κατ' ἀρχῆς ἐκίνοις πρὸς
τὸν ἱερὸν ἡμῖν ἰχωρῶντο καθηρημένα διαμνημάσι, ἐν τῷ σμυανθίετι φρον-

cod. I. 7. b.

abducere poterunt. Hi enim nescio quomodo simul conspirantes, clare coeperunt
quae audierant defendere; etiamsi ipsi rursus, quatenus superiores esse senserunt,
mediam partem tacite suppresserunt, extra propositum, quod fuerat in mandatis,
excurrentes. Hinc ergo intelligere non admodum difficile est, quam gravia fuerint ad-
versus orthodoxam doctrinam iacta, si quidem tantopere pernegare visi sunt. Quod
si concedatur illorum non fuisse, nihilo minus praecipuos ipsorum habuisset aucto-
res; si tamen hoc ad defensionem sufficit. Et ipsemet qui spiritalem auctoritatem
sibi vindicaverat, propriis subscriptionibus selecta illa capita confirmare vise-
batur. Quid haec respondeat? Si forte quod his consentiebat, immoto conscientiae
suae criterio fretus; alia audiet, quibus vana verba non posset opponere, nempe
quod mentis suae non essent foetus. Simul tamen recte agens, pro absoluta sua po-
testate, cuncta suppressit; nosque sinit et denuo percuti suis et suorum speciosis pro-
blematibus, et de his sermones proferre quot et quamdiu quisque vellet.

117. Hoc ergo modo sequentibus etiam peractis iudiciis, quoniam ne ita quidem
scopum suum sibi provenire videbant, immo contra potius expectationem accidere,
et fama iam diffusa se deteri, prout revera eveniebat, ulteriorem patefactionem ti-
mentes, desinere de reliquo a celebrandis synedriis studiose curant, quae quater-
num numerum vix excesserant, et quidem intra sex omnino menses immo et ulterius
celebranda indixerant. Quo temporis intervallo, sicut iam inde a principio, nuncios
cum mandatis mittebant ad sacrum praesulem nostrum in iam indicato monasterio

τιστηρίῳ φρουρούμενον δὲ ὁ λόγος περὶ τῆς τῶν ἑξορίστων ἱκανοῦ ἱεραρ-
 χῶν ἐπὶ τὸ καὶ αὐτοὺς παριῆναι ταῖς τῶν διαλίξιων ἀκροάσειν ὡς ἐπεὶ
 μὴ ἴδοι τὴν ἐδημίαν ὁ μίγας ἀνομήνην, ἀλλ' εἰργομένην ἱπιπλάστοις ἀνα-
 βολαῖς καὶ προφάσειν, ἀπογοιῶσαι τὸ καὶ περὶ ἰτέρων ἀνεργαίῳ, οὗς
 ᾗδε διαγνωσομένους ἀρίστως ὑπὲρ ἀληθείας διαγωνίσασθαι, καὶ μάλιστα
 περὶ τοῦ ὄν ἕξονον ἐν τούτοις ἡ Ζεῖα χάρις ἀνίδειξι, ποιμένα δι' αὐτοῦ
 τῆς Ἀδριανοῦ καταστήσασα κανόνων ἱερῶν παραδόσειν, ἄνδρα βρεφῶθιν πᾶ-
 σαν ὄδον μονήρους πολιτείας κατὰ τοὺς θεοκινήτους μετιότηας αὐτὴν ἑξασκῆ-
 σαντα, καὶ τῇ ἐπιμόνῳ προσιδριεῖ τῇ τῶν Γραφῶν φωτισμένον ὄλον ἐκί-
 ζιν φανέντα, καὶ συνιλόττα φάναι τῇ ἐκ τῆς Ζεῖας ἑπιανοίας κλήσει καὶ
 κατορθώσει Θεόκτιστον καὶ θεόσοφον, τὸν τρόπον εὐθῆ, νοῦσαι τὸ ἰθυτικῶς
 μετῆχον ὀρθότητος, συνιτόν, καὶ παρὰ τοῦτο τὴν παρῶρησιαν οὐκ ἀείνη, καὶ
 λόγοις ἑμβριθίσι καὶ πράγμασιν ὅς καὶ αὐτὸς τὰ πρῶτα τῇ ὑποθείσει ἀν-
 τιπισῶν (κοινῶς γὰρ τοῦτο συνεισιπῶσαι μετρίως, εἴπερ δὴ καὶ ἡμῖν καὶ
 ἑξορίας προσομιλήσας) μόνῳ τῷ δόξαι οἱ παρὰ τὸ κρατῆσαν ἔθος συντελε-
 σθῆναι τὰ ἐπ' αὐτῆ, οὐμινον κατὰ τινος τῶν λόγων, ὡς αὐτοθελῶς οἱ βου-
 λόμεινοι τερατιύονται, καθὼς καὶ τότε καὶ νῦν πολλοῖς τωιδὶ καὶ πολλοῖς
 ἑμφανῶς ἴσθι διαμαρτυράμενος, ἐπὶ τὰ ταύτης βασάνῳ κρείττονι ταλαντιύ-
 σας, μετέπειτα τὴν εἰρήνην ἀνθίλοιτο, καὶ τὴν ἀρχιερατικὴν ἀξίαν κατοικαῖς
 ἱπίαν ὑποθημοσύναις ἑγχειρισθεῖν κατὰ καιρὸν, τῆς τε μεταβολῆς ἐφισῆ-
 κυίας ἀπροσπαθείσειν εὐθὺς ὀφθαλμοῖς τὴν τοσαύτην σκαιωρίαν ἀδρήσειν,
 ἐξ αὐτῆς ἐισβολῆς ἀντιλίγων ἢ τοῖς ἀξίωμως πραττομένοις, καὶ ἀντικείμε-
 νος καὶ τῷ μᾶλλον καθορᾶν τὰς ἀποσίους τῶν πράξεων διενεργουμένας, μάλ-

detentum. Tunc sermo infertur de exulantibus revocandis episcopis, ut et ipsi dia-
 logorum auditionibus interessent; quorum adventum cum noster magnus perfici non
 videret, immo simulatis dilationibus obtentibusque intercisum, desperare coepit tum
 de ceteris quos sciebat deliberaturos egregie pro veritate decertare, tum praecipue
 de eo quem summum inter hos divina gratia effecerat, et se ordinante, urbi Hadria-
 nopoli pastorem ex sacrorum canonum norma praefecerat, virum a pueris in omni
 monasticae vitae inter vocatos a Deo, disciplina exercitum, et qui assidua sacrarum
 scripturarum lectione totus illuminatus apparebat; atque ut summam dicam, di-
 vina inspiratione tum nomine tum recte factis Theoclistum (creatum a Deo hominem)
 et theosophum, recto more praeditum, et rectitudini agnoscendae aptissimum, sa-
 pientem, insuperque audendo non ignavum, fortibus tum verbis tum factis uti so-
 litum. Hic primum tractatus adversans (id communiter propemodum contigit, sicut
 et nobis quibuscum in exilium est actus) ob id unum quia videbatur ei de domi-
 nante ritu negotium tractari, non autem ob quasdam alias rationes, ut sponte qui
 volente iactant; sicut olim, et nunc quoque nostris saepe ipse publice testatur; po-
 stea meliori examine re ponderata, paci deinceps favebat; et ad episcopalem dig-
 nitatem canonice regulis per tempora promotus; facta postea rerum conversione,
 num hic indifferente oculo tantam improbitatem spectaret? Immo ex huius primo
 aditu, impiis actibus restitit: et quanto magis scelestas spectabat facinoras, vchemen-

λον ἢ ἀπείλιγγον, καὶ ἀνίφωνῶν κραϊσιότιρον· μήτ' ἀπειλαῖς, αἷς τοῖς τοῦτων ἐργάταις ὑπῆρχεν ἀπειληθῆεις, μηδ' ἑτέροις τρῶσιν ὑποστρίσας, ἢ συπλάσις, ἐφ' ᾧ καὶ αὐτὸς ἔρπον τούτων δὴ τῶν ἀθεμιτουργιῶν γιγνοῦς, τῆς οἰκίας ἔξωθίται ποιμνης τυραννικῶς, τῆ τε μεγαλοπόλει ἐνδιατρίβων, καὶ τὴν κακίαν τοῖς πρωτουρλοῖς αὐτοῖς δσημέραι κατὰ τοῦ οἰκείου πρώτου κοροφουμένην θειόμενος, τῷ κηρύσσιν, τῷ περιούρειν, τῷ ὑποσπειρειν, τῷ διαφρημίζιν, πᾶσιν ἀπαίταχου ἐπὶ διαθορῆ δομάτων τούτου τὸ ὄνομα, τῷ πάντα κάλον εἰς τόδι τὸ τοῦ λόγου κινεῖν, ἵν' ἐντεῦθεν καὶ πᾶν σφίσι τυραννηθὴν ἔχοιεν συγκαλύπτειν, καὶ κατὰ τὸ δοκοῦν συσιτᾶν ἢν μὲν ἰδῶς τὴν συκοφάντιν δυσφημίαν αὐτῶν καὶ σκαιότητα, ἐκ τε τῶν κατὰ τὴν ὑπόθεσιν πραγμάτων αὐτῶν, καὶ τοῦ τὸν οἰκίῳ κορυφαῖον γινώσκαι καλῶς, φιλοσοφίας ὅμως ἐπὶ κτήσει πληροφορίας, καὶ τοῦ πρὸς αὐτὸ δύνασθαι τῆς δυστροφίας τὸ ἔσχατον τοῖς ῥηθῆσι ἀντικαθίστασθαι τοῖς αὐτοῦ συγγράμμασιν ἐντυγχάνει, οὕτω γὰρ ἦν ἐντυχηκῶς, καὶ τοῦ λοιποῦ ὑπῆρχε διανοοῦμενος, ἰπῶς οἶων δὴ τιῶν δικαστηρίων γιγνησομένων (ποῦ γὰρ εἶχε τῶν κατὰ θεισμοῦς καὶ νόμου κρατουμένων, ἐκ τῶν καθικάστην ἰλουμένων εἰς μνημν ἰληθῆιν; τὴν ἐπὶ διαβολαῖς κᾶν τούτοις Γλωσσαλλίαν τῶν ἀπειναντίας ἐλέγξει, καὶ κατὰ τὸ ἐνὸν τῆ ἀληθείᾳ συνάροιο.

ριή. Οὕτως οὖν προθέσειω ἔχοντος, ὃ μὲν ἡμέτερος θῆος ποιμὴν (ἐξ ὧν μηδαμῶς ἑτέρων εἰσακουσθῆι); ἀπαγορεύει τὸ καὶ περὶ αὐτοῦ ἀφικίσθαι ταῖς τῶν λόγων ἐξετάσειν ἀνερίγασθαι· θιὸς δὲ ἄρα οἷς ἰδεῖ λόφοις οἰκονομῆ· ὡς γὰρ ἐν μῖσοις ἀγῶσι περὶ τούτου γίνετο πῶς ἀναφορά, κληθῆναι ἀροτρίπεται· καὶ κληθῆεις ἤκει τε παραυτικά, καὶ τὸ κατὰ γνώμην ἀνύει καλῶς τοῖς ἴε γὰρ ὕπναλλοις, ἐφ' ὅσον ὁ καιρὸς ἰδίδου, συμπλέκειται ἀπῆμαχισάτιος reprehendebat, et fortius reclamabat; neque minis quas iniquitatum auctores intendebant, neque modis aliis territus aut cohibitus. Quamobrem ipse quoque victima horum scelerum factus, ovili suo depellitur tyrannice; et nunc in magna urbe degens, et nequitiam in eius ducibus quotidie crescentem, contra proprium antistitem videns, qui dicitando, detrahendo, rumores spargendo, diffamando ubique apud omnes nomen eius quasi dogmatum corruptoris, omnem rudentem contra eius doctrinam intendunt, ut hinc suam tyrannidem excusent, et pro voto suo constabulant; Videns, inquam, calumniosam illorum maledicentiam et improbitatem, tum ex iis quae contra tractatum gerebant, tum etiam quia illorum coryphaeum perbene noverat, multum ad persuadendum valere, et versutia plurimum posse; postremo praedictis hominibus adversarius desurgit, postquam Cyprii scripta legit, neque enim antea legerat: et de reliquo deliberebat, qua ratione in futuris iudiciis (quomodo enim illorum canonice et legitime collectorum, ex quotidianis actibus recordari potuisset?) adversariorum in calumniando loquacitatem coargueret, et pro virili parte veritati patrocinaretur.

118. Hoc ille proposito cum esset, noster quidem divus pastor (a quibus enim aliis non audisset?) vetat quominus is quoque ad verbales disputationes accedat. Sed Deus ob exploratas sibi causas aliter disponit. Dum enim in mediis certaminibus de

cod. L. 72. D.

μιος, καὶ ταῖς σφῶν καθ' ἡμῶν λογικαῖς ἀμίλλαις καὶ ἀντιθέσεις κατ' αὐτῶν ὀχυροῦται μᾶλλον, καὶ ἀνισχύεται τοῖνον καὶ ὁ φάσκοιτις ἡμῖν, ἐπιπέρι οὗτοι κατεπιχθέτις ἰστώσει ἐν βραχί τὰ συνίδρια, καὶ οὐκίτι πρὸς λόγους, ἀλλὰ πρὸς τὰς συνήθεις τρίπονται τῶν ἐργασίῶν, τοῦτον μὲν ἔξω τοῦ οἰκίου λάχουε ἐν γωνία διάγειν ἀφιάσει, ὅπη καὶ πρότιρον, καὶ τῶν ἐφιξῆς ἡμῖν ἐπιλδότην προαιρίσει καταδήλω συγκοιωνήσαντα οὕτω γάρ καὶ ζέων τῷ πνιύματι παρισκιάσαστο, τρόποις δῆθιν τοῦ μὴ φανῆναι τινα προσθήκη ἡμᾶς τὸ παράπαν εὐρίσθαι ἀλλὰ μιμονωμένους καθιστάται πατάσασιν ἐς τοῦτο ἰὰρ αὐτοῖς τὸ βρηνθύεσθαι τὰ μεγάλα, καὶ ὄρῶν ἀδιῶς εἴ τι καὶ βούλοιντο· τὸν δέ Ἰε ἀληθῆ πατριάρχη, καὶ τοῦ ἱερναρχοῦ Χριστοῦ μαθητῆν, ὃ καὶ πρώην ὑπῆρχεν ἰγκεκλισμένους σεμνίως ἀσφαλίσειρον καθειργίνουσαι, κλίσιος τῶν προτίρων καὶ νηφαισιωτίρους ἰπιστήσαντις φύλακα· καὶ ἡμᾶς ἀμφοτέρους τῷ ἰθαλί φρονησίτηρι τοῦ παντοκράτορος, τοῖς ἐκ τῶν ἀρχίῶν ἀσάωτως τηρουμένους φρουροῖς, καὶ πλιόν ἀπαρμαλλῶς τοῖς ἐκείσι τότε παριυρεθίσειν ἐκ τοῦ συστήματος τῶν αὐτοσχιδίου κανόσι πλαστουρηθῆντων τοὺς ἀρχιερρατικοὺς τόπους κατέχιν πρὸς τοῦ τὰ ἐκκλησιαστικά κάτσαχόντοι λόσοις περιαδομένοις ἐν ἀσπασιν, οὐ μόνον ἱρεῖν τὸ ἐκῆ καθ' ἡμῶν ἀπνηῖς, τούτοις δὲ τοῖς οἰκίσις ἰγκαθίτοις σοβούμιον, ἀλλης ἀν καὶ ἱτέρων ἰγεγόνει πραγματιέας ὑπόθεσις ἡμῖν γάρ ὁ σκοπὸς τοῦ λόγου πρὸς ὅπερ ἀποτινίται γνώριμος· πλὴν ἰν' εἶπω κἀνταῦθα τί συνιλῶν, μίχρις αὐτοῦ τοῦ ἄρτου ἡμῖν τῷ τῆς μονῆς προιστάτι σταλῆται, καὶ ποτί τισιν ἡμᾶς τῶν μοταχῶν θεαθῆναι μαθόντα, πρὸς ἀνημίρους ὄργας ἔξ-

cod. G. no. 2.

hoc fieret relatio; iussum est, ut et hic advocetur; qui advocatus statim adest, et rem ex sententia gerit praeclare. Nam cum adversariis, quantum tempus tulit, contendit contradicens, et illorum adversus nos argumentis repugnans, contra eosdem magis se communit et roborat. Igitar, quod aiebamus, isti brevi coguntur sessiones abrumperre: nec iam ad verba, sed ad consueta sibi vertuntur opera. Et hunc quidem procul dioecesis sua in angulo vivere sinunt, ut et antea, qui et casuum nobis deinceps supervenientium, manifesta sua voluntate particeps fuit; adeo fervente spiritu praeditus erat! Ne autem posthinc quisquam videretur ad nos accessurus, sed soli omnino perstaremus; sic enim ipsi et iactare magna et agere tute quidquid vellent poterant; verum patriarcham et pacifici Christi discipulum, in eo quo antea inclusus fuerat coenobio tutiore custodia cohibent, plures prioribus et vigilantiores apponentes custodes; et nos duos (Metochitam et Chartophylacem) sacro omnipotentis monasterio tradunt, a palatinis similiter vigilibus observatos; multoque magis ab iis qui illic erant, ex classe eorum qui subitanis canonibus creati fuerunt ad occupandas episcopales sedes, ab eo qui ecclesiasticam rem tenebat, omni scilicet laudum genere cumulati; cuius adversus nos crudelitatem, erga hos autem suos subornatos insolentiam, alieni operis argumentum fuit. Nam nostri sermonis scopus quo tendat, exploratum est. Verumtamen ut summam aliquid dicam, usque ad ipsum panem, praeposito monasterii de nobis mandatum fuit; et cum non a monachis aliquando visitatos rescivisset, inhumana ira exarsit, indeque nonnullorum

αρθῆναι· χάριθιν τινῶν ἐξ αὐτῶν ἀπιλάσεις θεινὰς κατὰπράξασθαι, τὸ ἀκρα-
τις αὐτοῦ τῆς καθ' ἡμῶν μανίας προέρχεται.

ριθ'. Ἄλλ' οὕτω μὲν ἀρτύουσι καὶ ἐπὶ τοιαύταις ἀσφαλείαις τὰ τῆς φρου-
ρᾶς ἴψιιτα πρὸς τομογραφίας χωροῦσι περὶ ὧν ἀνωτέρω μικρὸν εἰαιμη-
σθῆμιν ταύτῃ πάλιν τὰ πλεόνθη σφοδρῶς ταραῖσαι καὶ περιτρίψαι καὶ
ἡμῶν ἐπισιπύδοιτις, καὶ τὴν ὑπὲρ ἡμῶν παρ' ἐλπίδας ἀναφανίσαν διάγνω-
σιν ἐκ τῶν ἐπ' ὀλίγον, ὡς ἐλίχθη, κροτηθέντων δικαστηρίων μεταθεῖναι καὶ
μιτᾶβαλεῖν μηχανώμενοι· ἐνθὲν τοι καὶ αὐτὰς ἐξυφάναιτις, κρούμασι καὶ πα-
τάγοις ἐπὲρ ποτι τῶν καὶ ἄλλοιτις βαρυκχῶν δηλωθέντων κωδῶνων, στίφη
καὶ λαοὺς συναγίρουσι, καὶ ταύτας ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγιγνώσκουσι, ἀποκ-
ρυπτουσας ἡμᾶς, οὐχ ὧν ὁ ζηνήτωρ τούτων ὁ Κύριος τὴν ἀλήθειαν δια-
βάλλων ἐλίγεται, ἀλλ' αὐτοῦ βεβαίως καὶ ἀψευδῶς, καὶ τῶν οἶος αὐτός.
ἐπὶ καλῶς οὗτος προφθασας, ἄλλοιτις τε καὶ ἡμῖν ἐκ τίνων διαμνημάτων,
οἶμαι δὲ καὶ πᾶσιν, ἑαυτῷ περιγράφειν τὸ τῆς ἐκκλησίας ὄνομα ἐνεσημην-
ἀντὶ τοῦ ἰγὼ λῆγαι τε καὶ ποιῶ, ἡ ἐκκλησία λῆγει καὶ πρᾶττι κατὰ τινα
καὶ τοῦτο ἰδιορῶθμῖαν φθειγγόμενος· ταύτης γὰρ ἡμεῖς πολλῶν πρῶτιρον
ἑαυτοὺς ἐκκηρύκτους, καὶ ἀπισχοινοισμένους ἐθέμιθα· σισπὴν καὶ ἀγίαν ἐκ-
κλησίαν εἰδότες καὶ τοῖ καὶ Ἰωσήφ τρανὸς κατεγγύλλοιτις, τοὺς Θεοιδίτις
πατήρας, καὶ τὰς ἐν δόγμασι θεοκροτήτους αὐτῶν παραδόσεις, ὧν αὐτὸς ἐνί-
αιτις, ὡς παριστήσαμιν, αὐτολιξεῖ καθορᾶται κᾶν τῇ περὶ ἧς ὁ λόγος τομο-
γραφία μαχόμενος· ἔτι τε καὶ τὴν ἐξ ἐκείνων ἕως αὐτοῦ κατιούσαν ἰσρὰν ἐκ-
κλησίαν ταῖς Θεοδιδάκτοις σφῶν ἐπομένην θεητορίαις, στέρινοιτις καὶ ἐστίρ-
νιζόμενοι, ἀφ' ἧς οὐδεῖς καὶ περ τινῶν, ὡς διεῖληπται διὰ μέσου Ῥωμαίοις

cod. f. no. h.

ex illis saevae expulsiones fecisse: tantopere intemperante eius contra nos rabie pro-
vecta)

119. Sic igitur in his quoque munitis locis custodias agebant. Deinde ad libel-
lorum scriptiones veniunt, quorum breviter in superioribus meminimus, sic rursus
plebem vehementer commovere et in nos immittere satagentes: et insperatam illam
de nobis factam notitiam, per iudicia ut diximus breviter conciliatam pervertere ut-
que immutare molientes. Hinc eadem subnectentes, pulsationibus et fragoribus, ut
cum maxime resonantium velut alio tempore campanarum, turbas populosque con-
citant, et libellos in ecclesiis legunt, qui nos excommunicabant; sed non sane quos
horum parens veritatem incusans reprehendebat, sed ipsismet potius firmiter ac ve-
raciter, nec non pares eius. Quoniam egregie hic et aliis et nobis, immo et omnibus,
nescio quo iudicio nomina imponens; sibi quidem ecclesiae nomen tribuebat; pro eo
ut diceret aio et facio, ecclesia dicit et facit, dicens; sic etiam secundum quoddam
proprium ius loquens: namque ab hac quidem (ecclesia) multo ante nosmet extra-
neos separatosque effecimus: quippe qui scimus quae sit veneranda illa, quam mente
et lingua sanctam praedicamus, divinitus dico illuminatos patres, et caelestes eo-
rum in dogmatibus traditiones, quarum aliquas, ut demonstravimus, ipsis verbis in
ea de qua loquimur tomographia oppugnare comperitur; insuper et extensam usque
ad hunc sacram ecclesiam, divinitus tradita illorum oracula sectantem, amantes et

ἀντιδιατιθέντων, καινοφωηῆσαι ταῖς τῶν κοινῶν σωτηρίων θεοῤῥημοσύναις, ὡς οὗτος ἀριδύλως ἐπαίνηται· ἄλλως ἱριστικώτερον ἱερκώτερον ἔχ τινας δυσμενείας, ὅποια φιλεῖ συμβαίνειν παρισπιτούσης, αἰτίαις αἷς ἀπ' ἀρχῆς ἡμῖν ὁ λόγος ὁδῶν προβαίνειν τυγχάνει κατὰ μικρὸν διαμορφωσάμενος.

ρῆ. Πλὴν οὕτω καὶ τὸ παρὸν ὁ γεννάδας ἀιθλούρημα διανύσας, καὶ πρὸς τὴν κατὰ τῶν Θεοειδῶτων διδασκάλων διαμάχην ἰσχυρῶς κατενηχθεὶς, σπουδῆν ποιῆται τῶν ἀπαραιτήτων, πάντας ἄρδην πρὸς αὐτὴν συνωθῆσαι δι' οἰκειῶν ὑπογραφῶν· πρῶτα μὲν οὖν εἰς τοῦτο πεισιθῶς προκαλεῖται τοὺς οὖς ἐπὶ διαφόροις ἐπιυρίτσει μηχανουργιῶν, μόλις ἰκίεσθαι πρὸς φαινομένην ἔνωσιν αὐτῶν μεταπίσας, μεθύστερον αὖθις θεῖται κραταιότερον ἀπ' αὐτοῦ διαστάτας, καὶ μηδαμῶς ὁ λόγος ὑπάρχει διδηλωκῶς εἰς ἀκούσιον καὶ γὰρ οὗτοι σύμβασιν ἰκίειν ἰλιθίως, σπέρροτέρην τέλος ἔξ αὐτοῦ κρατύουσι τὴν διάστασιν, τὸ τοῦ ἀνδρὸς καθ'ἀπαξ ἰγνωκότες δολιρὸν καὶ κακόνηθις, συμμεταβαλλομένου τοῖς καιροῖς καὶ τοῖς πράγμασιν, ὡς αὐτοὶ σάφα διειδιχότες εἰσὶ, καὶ πᾶν ὅπισω τοῦ θηράσασθαι δόξαν αἰὶ τιθιμίμου, θεῖον ἱερῶς καὶ ἀνθρώπῳ κἀντεῦθεν τὸ μὲν αὐτοῦ συνεῖναι Θεομισὶς πάντη κρίνοντις καὶ ἀσπασίον τῷ τοι κἀνταῦθα πάλιν κληθέντες παρὸς τὰ ἀνάκτορα ἐπὶ τῷ τῆ ῥηθίση τομογραφία ἐγγράψασθαι, τὸ μὲν καθ' ἡμῶν, τὸ δὲ ὑπὲρ τοῦ ἀναδειχθῆναι καὶ αὐτῶν ἡνωμένους τῷδὲ, οὐτὶ τὴν μὲν αὐτοῦ κοινωσίαν τὸ παράπαν προσέεται, καὶ τὸ συνθεῖσθαι τοῖς καθ' ἡμῶν λογογραφηθεῖσι μὴ στερεῶν ἡγούμῃνοι ἀποτρέπονται· τῆς πρώτης οὖν ἔνθεν ἀποστάς πείρας ὁ νέος οὗτος μεγαλοουργός, καὶ πολλαῖς ἐπιεξῆς καὶ πάλιν μεθόδοις

col. I. ff. a.

amplectentes; de cuius coetu nulli, etiamsi aliqua in re, ut diximus, a Romanis discepreat, novitates loqui, praeter communium salvatorum oracula ausi erant, velut iste contra evidenter conspicitur: quamvis ii ceteroqui contentiosius loquerentur, propter aliquam iracundiam, quae solet intercurrere, ob eas causas, quas ab initio praesens sermo noster paulatim repraesentavit.

120. Age vero hoc peracto heros athletico opere ad divinos quoque magistros oppugnandos se conferens, implacabile studium arripit, cunctos omnino homines in suam sententiam pertrahendi. Et primo quidem, hac sua opinione fretus, ad se per sua scripta, vocat illos quibus diversis excogitatis artificii ad unionem secum ineundam accedere aegre persuaserat, quosque deinde rursus conspexerat firmius ab se dissidere, quam rem nondum sermo noster patefecit: cum enim involuntarium iis rehus assensum praebuissent, constantiorem demum ab illo dissonentiam decernunt, postquam hominis dolosum pravumque ingenium cognoverunt, pro temporibus rebusque mutabile, ut ipsi publice declaraverunt, et omnia infra gloriae lucrum ponere solitum, res nimirum divinas atque humanas; ideoque cum eo congruere, Deo prorsus odibile iudicantes et inauspicatum. Propterea tunc rursus ad regium palatium vocati, ut dictae tomographie subscriberent, tum contra nos, tum ut se demonstrent huic unitos; illi neque communionem cum eo prorsus admittunt: et ne consentire quidem scriptis contra nos libellis laudabile existimantes, recusant. Ergo ab hoc primo experimento discedens novus hic magnorum operum au-

ἱπποῖων διαμερισθεῖς, εἰς τὸ σφᾶς ὑπαγαγίσθαι πρὸς ἑαυτὸν, ἐπεὶ μὴ ἰσχύσειεν ὅπως οὖν, τῶν κριττόνων ἐξ αὐτῶν καὶ ὑπερχόντων, τοὺς μὴ ἐξορίας ἐπὶ εἰρηταῖς ἀσφαλιστάταις ἱναποκίμπεται, τοὺς δὲ φυλακαῖς ἐτίρωσ ἐγκλιέται, καὶ ἄλλως ἀσσοκινύζεται, καὶ πρὸς τελικωτάτην ἔκβασιν τήνδε, ἣν προλαβὼν ὁ λόγος ἀναγγιλιῖν καθυπέσχετο, καὶ τὰ κατ' αὐτοὺς ἀποκαθιστᾶ ὢν ὡς τῆς μερίδος ἐπὶ τοῦ μίσου στήναι πρώην ἐκόμπαζε, πρὸς τὸ σύννομον ἑαυτὸν εἶναι σφίσι σχεδιάσας αὐθημερὸν, καὶ ὑπὲρ ὧν ταρατολοῶν ὑπῆρχι τὰ τοσαῦτα τῶν κακούρημάτων νεανιούσασαι προσβάλλει γε μὴν μετὰ ταῦτα τοῖς τοῦ κλήρου λοῖάσι σφοδρότερον, καθήμεραν ἔλκων Τούτους εἰς τὰ βασίλεια, καὶ ταῖς ἐκεῖθιν ἐκδιματῶν ἀπειλαῖς, ἐξορίστους θήσειν, καὶ μυρίοις ἔτι διανοῖς καθυποβαλιῖν, εἰ μὴ ταῖς ἐμπειριελημμένταις τῶν κατ' ἡμῶν τόμῳ προδήλοισ βλασφημίαις αὐτοῦ δι' ὑπογραφῶν φατίεν συνθέμενοι· οὗς γνησίως ἀντιχομένους ὄρων, ἐπιπλίον ἐκμαίνεται, ταῖς τε δι' ἔργων ἠμφιλοχωρεῖ σκαιωρίαις, τοῖς ἐκ τῶν ἀρχιῶν δραστηκοῖς ὑπηρεταῖς συσχεθῆναι τὰς σφῶν οἰκίας παρασκευάσας, δισμοῖς φύσεισ διανομῶν γνησίων παιδῶν καὶ γυναικῶν εἰσὶν οὗς ἐξ αὐτῶν προσίτι βίαιαισ καθιργνυσιν, ἄλλοις ἐκτοσίζι τῶν συνθῶν διατριβῶν, καὶ ἐτίρωσ ἄλλοις περιστοιχίζι ἀνισοῖς ἐπὶ τούτοις μέτσει καὶ τὰ σαινοῖνα χρυσῶν καὶ ἀξιωμάτων καταβολαῖς, ὑποσάσαι τοὺςδε πρὸς τὸ τῆς κακίας θῆρατρον ἐπειγόμενος· οἷς ἅπασι καὶ πλείοσιν ἐπιλοποῖσι ὢν νίος αὐτὸς τῶν πάποτε κολαστῶν ἐφιυρητῆς ἀνιδείχθη· καὶ τινας ὑφαιρέτῃ καὶ ὑποσπᾶ· εἰ δὲ καὶ τούσ ἀνιδότους εἰσίτι μᾶλλον ἀνισταμένους εἰς τούτο δὴ συνιλάσειν, ἐπεὶ κατακαυθᾶσθαι πάντων οἶδεν ἢ δυναστεία, καὶ ὀλίγοις τὸ μὴ ὑπέικειν, καὶ ταῖς

not. l. 31. h.

ctor, multis posthinc denuo cogitationum versutis distractus, quò illos ad se attraheret, cum nullatenus praevaleret, meliores ex ipsis et eminentiores exillis et munitissimis carceribus tradit: alios autem alio modo custodia circumdat: alios aliter de medio submovet. Atque ad perfectum hunc exitum, quem nostra praecedens oratio describere promisit, res illorum reducit; quorum in medio se tamquam partem antea stare iactabat, praeter quam quod consortem illorum in praesenti semet declaraverat; et quorum causa mire satagebat talia facinora audacter agere. Aggreditur mox praecipuos vehementius de clero, quotidie petrahens illos in palatium, et eos illinc minis territis, exules facturum, et sexcentis praeterea malis subiecturum, nisi contentis in tomo adversus nos manifestis ipsis blasphemis subscribendo viderentur consentire. Quos fortiter resistentes cernens, magis furit, et iniquis factis studium impendit, actuosis regiae domus ministris mandans ut illorum familias captivent, nempe sanguinis vinculis conjunctos, genuinos filios, atque uxores. Quosdam etiam violenter intercipientos curat: alios familiaribus aedibus pellit: alios aliis obruit molestiis. His blanda etiam admiscet, auri et dignitatum dationes, volens hos in suae malitiae rete petrahere. Quibus omnibus pluribusque reliquis, quorum ipse novus punitor, inventor apparuit, nonnullos capit attrahitque; et quamquam hactenus praefraete adversantes, demum compellit: quoniam insultare omnibus praepotentia solet, et paucorum est non cedere,

πολυπλόκοις αὐτῆς ὑπειδιδόναι θειότῃσιν οὐ πρὸς ἡμᾶς τὸδε, μὴ ἱερώσως
 μηδαμῶς ἀναρτήσαντας ἑαυτοὺς, ὅτι μὴ πρὸς τὸν εἰς πᾶν ἔργον συνίεττα
 και διαβούλιον τοῦθ' ἡμέτερον ἐπὶ τοῖς οὕτω συνυπαγομίνοις τὸ ἀνιάσθαι,
 και ἱνόμενοι καθίστηκιν ἀληθῶς καθά και ἐπ' αὐτῶ προηλούμενως τῶ συνυ-
 πάγοντι, ὡς προῖστορι τῶν τοιούτων, και πρὸς τοσαύτην ἔναντι Θεοῦ και
 ἀνθρώπων ὑπερβολὴν ἀναισχυντίας ἰλάσαντι.

cod. f. 91. a. ρκά. Ἐν τούτοις δ' οὖν ὄντων τῶν παραπομίτων ἤκουσι τινες τῆς βα-
 σιλικῆς ἰστίας πρὸς τὴν ἐν ἧ πειρ μονὴν ἔφρουρούμεθα κἄκτιδεν λαβόν-
 τις ἡμᾶς πρὸς τὴν ἐν ἧ καθιργμίτος ἦν ὁ τοῦ Θεοῦ ἀρχιθύτης μεταβι-
 βάζουσιν, ἔνθα και ἡμερῶν οὐκ ὀλίγων παριλθουσῶν, φοιτῶσιν αὐδεις ἐκ
 τῶν ἀνακτόρων ἄνδρις καταπιμφθίτις, οἱ μὲν τῶν πρὸς τὸ βασίλειον κρά-
 τος φεικωμίτων, οἱ δὲ τῶν ἄλλως ἐξυπηρετομίτων αὐτῶ και ἡ ἄφιξις ἐπὶ
 τῶ ἐπιμιλῶς ἀνερευῆσαι, εἴ που τινὲς τοῖς ἐν οἷς καταμίνοντες ἡμεῖ κελλι-
 οἰς εὐριθεῖεν γραφαί, πρὸς ἡμᾶς ἐξῶθεν ἀφικόμεναι ὑποψίαν γάρ ἴσχοι οἱ
 τὴν τούτων ζήτησις ἐπιτρέψαντες, τῶν ἀπίστωντων σφίσι κατανοοῦντις τὸ
 ἀκλιγῆς, και στερεῶν τῆς γνώμης πρὸς τὸ μὴ ὑποκύψαι τοῖς ἐπιπαπομίνοις
 και ἀμετάθετον ἔδῃ και τινων ἀπ' αὐτῶ τῶν ὡν εἶχοι εἰς συμμαχίαν πρω-
 τίστοι, τὴν σφῶν ἀωοστρεφομίτων κοινοτίαν ὀλοσχιρῶς, ὡς ἐκ τούτων δὴ
 τῶν οικείων ἐξισταστῶν και ἀγγυλιαφόρων λιγόντων ἐγνώκαμιν, ἀφ' ἡμῶν
 γίνεσθαι τινα διμύρισις πρὸς τὸ τοὺς εἰρημίτους μὴ ὑπέκκιν, ἀλλ' ἀντιβαί-
 νειν οὕτωσι και ἀποδιδισασθαι διχομίτων τε και ἀπεισιτελλόντων ἐπιστο-
 λάς πρὸς ἄπει ὁ ἡμέτερος ἀρχιποίμην, ἐπὶ προφθάσας ἴας ἀπίρρῆσις κατ'
 ἴπος θείη τῶν ἐμπριχομίτων τῶ καδ' ἡμῶν λογογραφῆντι τόμῃ βλασφη-

et illius variis non vinci viribus; nedum ab eo, cui quodlibet factum et deliberatio
 pateat. Nostrum utique est dolere de circumventis; praecipueque de ipso circumven-
 niente. Non est hoc nostrum ut a nemine alioquin pendeamus; vereque id accidit,
 sicut et ipsi seductori contingit, ut horum praescio, et in tantam coram Deo et ho-
 minibus impudentiam elato.

121. Haec dum fierent, veniunt quidam de regia domo ad eam in qua custo-
 diebamur mansionem, unde nos abducentes, ad illum quo inclusus erat Dei prae-
 sul locum transferunt; ubi non paucis transactis diebus, veniunt rursus ex palatio
 missi homines, alique principis contubernales, alii aliter ei servientes. Scopus au-
 tem adventus erat sedulo scrutandi num aliquae in iis quas habitabamus cellis in-
 venirentur scripturae ad nos exterius missae. Suspicabantur enim ii qui hanc in-
 quisitionem mandaverant, dum resistentium ipsis firmitatem viderent, sententiae-
 que constantiam et tenacitatem imperatis non obsequendi: cum iam nonnulli prae-
 cipui, quos in suas partes pellerant, eorundem communionem prorsus respuer-
 ent, prout ex his eorum scrutatoribus fando audivimus; nempe quod a nobis
 fierent incitamenta quaedam praedictis quominus cederent, sed adversarentur et
 dissentirent, cum etiam mutuae inter nos epistolae missitatae fuissent. Ad haec
 praesul noster, quia iam responsiones ad verbum confecerat contentum in con-
 scripto contra nos tomo blasphemiarum, festinanter scriptum suum manibus ca-

μιῶν τῶ σπουδάσαι τοῦτον ἀτὰ χιῖρας λαβῶν, καὶ κοινοσάμιμος μεθ' ἡμῶν εἶη τὸ πρότερον Πηικαῦτα ταύτας ἐμφανίς ποιῆσαι τοῖς οἷς δέον ἐμφανισθῆναι· ἥνικα ἂν τινες ἐξ αὐτῶν λόγοις ἐπί τισιν ἰσταλμένοι πρὸς ἡμᾶς παραγίνοιτο· ὡς ἐρμαίου δραξάμιμος τοῦ καιροῦ ἀνακηρύττει ταύτας, καὶ ἰχθυήριζι τοῖς σταλασίαι εὐθύς, καὶ δυσωπητικούς προσφέρει λόγους ἐν πνεύματι ζήλου καὶ προφάντος προσημίους χωρὶς οἰασοῦν δυναστείας ἀβρίπτως καὶ ὀρθῶς κατιξιστασθῆναι, νομίμων δικαστηρίων προβησομίων, καὶ μὴ διὰ κακίαν τῶν καθ' ἡμῶν ἀκρατῶς κινουμένων· πρόσχημα τοῦ δοκίην καθ' ὧν τοῖς τῆς ἡμετέρας φυλῆς ἀριστὸν λίγειν λαβόντων, νοφανίς λόγων διατρανώσις ἰαθῆναι παρ' αὐτῶν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐνφυτευθῆναι τῶν πατρικῶν ἀλλοτρίους ἐρμησιῶν καὶ διασαφίσιων· καὶ τοῦ λοιποῦ διαγοριῦσι τούτοις ἠκρίβωμίως θίσθαι τὴν ἐφ' οἷς κατιπέμθησαν ἴριταν· οὐ μόνον γὰρ οὐκ ἦν ἡμῖν τῶ ἀσφαλῶς τηρεῖσθαι, τοιοῦτόν τι διαπραξασθαι, ὅμοιον οὗτοι ζητούτης ἦον, ἀλλ' ὅτι καὶ παρρησία ἡμῖν λαλοῦντες, καὶ οὐδὲν λαλιῖν ἠρούμιθα ἐν κρυπτῶ· οἱ δὲ καὶ πολυπραμίονήσαντες ὡς ἡβούλοντο, ἐπι τῶν ὧν ἐκελιύσθησαν οὐδὲν ἰχον ὄλων εἰρεῖν· καὶ μόνον τὸ τοῦ τόμου προθέντες, ἐξ ὧν τι κατιφάνθησαν ἐπ' αὐτῶ ὑπειπόντες, δηλώσαντες ἰναργῶς, σφυλαγμίον ἐδίλιει ἰναίαι τοῦτον τοῦς συνθιμίους τοῦ εἰς χιῖρας ἡμῶν ἐμπεῖν· καὶ πρὸς ἡμῶν αὐθῆς ἀκκοότες εἰς καὶ αὐτοῦς ἰχρῆν μάλλον τοῦτο ποίησαι τὸ ἡμῖν ἰχθυήρισαι κατὰ τὴν ἀσαιομύμηνι εἰς τὰ τοιαῦτα τάξιν ὄλιαν καὶ συτήθειαν· καὶ ὡς δέον παραυτὰ συνιέντες, ὄχροντο, ἐξ αὐτῶν τινας σὺν ἡμῖν καταλίψαντες· καὶ τοῦτο σφίσι ποροσιταγμίον, ὡς θ' ὀπανίκα ἂν αὐτοῖς σημαθῆιν τὰ τοῦ πλοίου προιυτριπίσαιιν ἴσωθιν ἡμᾶς ἰμβαλεῖν, καὶ ἀπαφαῖν ἐἰς ἣν ὑπερορίαν ὄρισθῆσαν.

piens, quod nobis antea communicaverat, ut iis quibus opus erat manifestarem, statim ac illorum aliqui qualibet de causa ad nos missi forent; nunc tamquam optimam occasionem nactus, responsiones illas palam facit, missisque hominibus statim tradit; et idonea pudori incutiendo verba dicit, cum zeli ac lenitatis experiri prolata, nempe ut citra quamlibet praeopotentiam, recte et sine praedictio spem fieret legitimis constitutis iudiciis, non autem per eorum nequitiam qui effrenate contra nos erant commoti, capto praetextu grata genti nostrae dicendi: novas scripturarum expositiones omitterent in ecclesiam iuvare, a patrum interpretationibus declarationibusque alienas. Ceterum mandat illis ut accuratam faciant, cuius causa missi fuerant, scrutationem; non solum enim cura nobis haud erat quicquam huiusmodi clausum tenendi, cuius causa inquisituri venerant, sed et libere satis loquebamur, et nihil in occulto dicere constitueramus. At illi curiose quod voluerant scrutati, prout sibi imperatum fuerat, nihil omnino invenire potuerunt. Et de tomo tantum polliciti, ob ea quae in ipso agnoverant, suadebant aperteque significabant, oportuisse hunc custodiri a suis auctoribus, quominus in manus ipsorum incideret. Cumque a nobis mox audissent, ab ipsis potius curandum fuisse ut sua nobis traderentur iuxta debitum in his rebus universalem ordinem et consuetudinem; re ut par erat statim intellecta, abierunt, relicti apud nos de eorum numero aliquibus, qui-

col. 1. m. h.

ραβ'. Ὡς γοῦν ἐπὶ τοιούτοις λόγοις τούτων ἰναπολιφθίῃτων, ἐκίτος ἀπέλθουσιν, καὶ πρὸς τοὺς πεπομφότας πάντα μετακομίσαιεν, οὗτοι τε γνοίεν, ὡς ἄλλοις εἶεν ἐγκύρσαντες, ἴτερα ἀνιχνεύοντες, καὶ ὡς βουλιύσεων πρὸς ταῦτα χρεῖα τοῖςδε καὶ σκέψων, καὶ μάλιστα οἷς ἔσχον ἀκοῦσαι πρὸς τοῖς λοιποῖς, ἡμᾶς εἰρηκίνας τὰ τῶν ἀντιρρήσεων ἔξω που παραπέμψαι, καὶ εἰστί τοῦτο δράσαι εἰ δυνατόν, αἶτε τῶν μὴ κρύβδην ἀλλὰ παρρησίᾳ λιγομένων τυγχάνοντα, ὑπερτίθενται τὰ τῆς ὑπερορίας τοῖς ἐπὶ τούτῳ προσμιμηκκοῖσι ἡμῖν ἀποσπῆναι τὸ τίως ἐγκαλεισάμενοι' ἔπειρ ὡς εἶδομεν, ἐπῆλθε λοίσσασθαι πρὸς διαλοφικούς ἀγῶνας ἴσως αὐτοὺς ἀναγκασθέντας ὀρησῆσαι, συσκευᾶς ἀρτίως εἰπερ ποτι συσκευασμένους, ὅπως ἂν τι φανείεν πρὸς δόκησιν κατορθώσαντες' καὶ ἦν ἡμῖν τὸ ὅπως δῆποτε τοῦτο γενέσθαι περὶ πλείστου θυμῆρες, εἰς τὰς συνειδήσεις τῶν ἀπροσπαθῶς ἀκροασομένων, κρειττότως εἰπερ τὸ πρότερον νῦν τοιούτων τιῶν Διόθεν πεμφθησομένων ἰναποτινομένων, καὶ κέρδος τί προσκλήσασθαι ταύταις ἐπιπλείον ἂν πιποθόσιν, εἰ ἴε καὶ μᾶλλον ἐξ ἀνάγκης πρὸς τοὺς προφανεῖς τῶν σφετέρων ἐλέγχων οἱ ἀπειναντίας συνιλαθίεν ἀπολογήσασθαι' παρ' ὃ καὶ ἡμῖν οὕτω κληθῆσασθαι προσδύχομενοι' καὶ τελευταῖον τῆν ἦν ὑπῆρχον πορσιταχότας ἀπαγωγῆν ὑποστήσασθαι' κἀμῖνοι τὰ σφῶν ἐφ' ἱκανὸν κροτήσαντες βουλιυτήρια, καὶ πρὸς συνιλεύσεις ὄλως τε καὶ λόφους ἐλθῆν ἀπειπάμενοι, ὃ καὶ ἡμῖν ἐκ τῶν μεταξὺ διαμνησομένων συνορώμενον ἦν, βασιάνους ἐπὶ τοῖς ἀμφοῖν ἐγγράφως προαχθεῖσι διατόρως ἐκαλουμένοις, καὶ μηδὲν τι ῥῆμα πρὸς τοῦδ' ἦεν λαμβάνουσιν ἀποκρίσιως' εἶτα καὶ μηδ' ἀμυδρῶς ὑπερηγορίας

bus mandatum fuit, ut cum eis significatum foret navim esse paratam, in eam iniceremur, et ad destinatum exilii locum deportaremur.

122. His ergo hac de causa apud nos relictis, illi discedebant, ut omnia mititentibus renunciarent, atque ut certiores facerent se in alia incurrisse dum alia quaererent, et consultationibus opus esse ac considerationibus, praesertim ob ea quae insuper audierant: dictum a nobis fuisse, responsiones illas extra alicubi missas, idque et adhuc acturos, si fieri poterit; quandoquidem non clam sed confidenter loquentium opus erant. Ergo his qui ob id negotium apud nos remanserant, imperant ut interim abscedant; quod nos cum vidissemus, venit in mentem, fortasse illos coactos ad dialogorum certamina denuo venturos. Sed enim illi interim machinationes quam cum maxime struunt, ut rectum aliquid agere viderentur: eratque id nobis ut aliquando foret, summe exoptatum, ut ad conscientiam non praedicatam auditorii melius quam antea paratam ea venirent, divina providentia occasione lucrumque fore multo maius confidebamus; praesertim si urgente necessitate defensionem contra evidentes ipsorum confutationes susciperent. Unde et nos sic vocari expectabamus, et denique extremam quam illi praeparaverant deportationem subire: qui diu consultationibus suis peractis, negarunt prorsus ad congressiones et verba ulterius esse veniendum; quam rem nos quoque ex indicis interim acceptis cognovimus, qui quaestionibus de utraque re scripto oblati, discrete expostulantes, ne verbum quidem rei idoneum responsi loco accepimus. Deinde ne leves quidem

ἐπὶ τοῖς οἰκίοις, εἰ καὶ ἀντιθέσεις ἐπὶ τοῖς κατ' αὐτῶν ἡμετέροις συνθέσθαι δεινὴ ἡγήσασθαι, τῷ ἑναργεῖς οὕτω τοὺς ἐλέγχους θαῶσθαι κἀντιῦσιν τὸ πλείω ἔρεῖν ὡς πρὸς πλείους τῶν βλασφημιῶν ἀπαχθησομένους διδόντες διὰ δίκας τέλος ἀπάσας συνιδρῖων καὶ πᾶσας ἀπολογητικὴν ἐκθεσιν, ἢ καὶ διὰ λέξιν, περιιστῶσιν ἡμᾶς εἰς τὸ ἀπιλάσθαι, καὶ ἀφανίσαι βαθυτέρα τάχιστα παραπίψασθαι ἤλον οὐδ' οἱ τοῦτο διενεργήσοντες καὶ νυκτὸς ἐπιγινομένης προτρέπουσιν ἡμῖν τὴν ἀπέλευσιν, ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν τε καταβιβάσαντες, εἰσω τῆς ἀκάτου γενέσθαι παρασκευάζουσι, καὶ διαπλωσάμενους ὑπερορίους ποιοῦνται, πρὸς τὸ ἐν ᾧ διάγομεν ἄρτι φρούριον ἀγαγόντες, καὶ βιασιόταις εἰρκταῖς ἐγκαθειρξάντες μὴ ἀρκούν ὡς ἔοικε κατανοήσαντες εἶναι τὸ ἔρμα πρὸς φρουρὰν, ἐπὶ ὄρους, ἃ τε κείμενον μετώρου, καὶ δυσαντίβληπτον ὄν εἰσάσαι κύκλωσι καὶ ἀσφάκρημον καὶ μὴ τοι γι' τῶν μακρὰν ἐπὶ τῆς λιωφόρου ἡμιόντων βάσιμον οὐδενί' ἀλλ' εἰ γι' καὶ βουλευθεῖη τις, οὐμῖνον αὐτῷ βράδιος εἰσιτητόν τὸν οἰκίον ἔχον κλειδοῦχον καὶ φύλακα μετὰ τινων ὅσον εἰς συντήρησιν ἔσω καὶ φυλακὴν προσκαθήμενον, καὶ τὸ πᾶν σκοπούμενον ἰσχυρῶς μὴ ἰκανὰ νομίσαντες ταῦτα, καὶ παρὰ τοῦτο δεινοτέρους ἔτι, καὶ ἐπιστημονικωτέρους ἐκ τῶν ἐν ἀρχαίοις διαφόρων ταγμαμάτων, οἷς τὸ ἐναλλάττον ἄνω που παριστήσαμεν ἐπόπτας ἡμῖν ἐγκαταστήσαντες ὧν ἐνίων τὸ ὑπερβαλλόντως πικρὸν καὶ ἀπάνθρωπον πρὸς ἐπιωλοκάς ἂν μακροτέρων λόγων ἐπήρκειεν, εἰ σκοπὸς ἦν ἡμῖν τὰ τῶν κακώσεων ἐπιπαν εἶδη διαλαβεῖν τὰς δὲ εἰ μετὰ τὸ οὕτω θείναι τὰ κατ' ἡμᾶς, πολυτρόπους ἐπιχειρήσεις, καὶ σκαιωρίας ἐν αὐτῇ τῇ βασιλευσῶσιν τῶν πόλειων, καὶ προσεῖτε δυναστείας πολυσοχιθεῖς πρὸς τὸ σύμφωνον ἀπαρτίσαι πᾶσι χρηματῖσαι

cod. l. 24. 2.

pro re sua defensiones, neque ad obiecta nostra contradictiones facienda iudicant, propterea quod tam evidentes fuissent coargutiones: deinde quia plura dicendo, ad plures se pertrahendos blasphemias timebant, poenasque demum cunctorum synedrionum luere: omnem apologiae rationem et disceptationem eo conferunt, ut nos expellant, et profundiori oblivioni quam celerrime tradant. Venerunt itaque rei executores, et nocte ingruente hortantur nos ad discessum, et ad littus deductos intra naviculam collocandos curant, et maritimo itinere exules traducunt ad castellum quod antea incolimus; et validiore praesidio includunt, non satis credentes, ut viderent, locum ipsum idoneum ad custodiam, in monte excelso situm, nulli circum aspectui patente, et praerupto; nulli iter facienti in publica via gradibile, etiamsi aliquis vellet, neque adibile. Et suum unusquisque elavigerum habebat et custodem cum nonnullis aliis, observationis internae gratia et custodiae adsidentem, et euncta magnopere intuentem. Nec satis haec esse existimantes, acriores adhuc et cautiores ex palatinis variis ordinibus, quorum alternas vices retro memoravimus, observatores oculos nobis constituerunt: atque horum acerbitas et inhumanitas, ad longiorem orationis contextum sufficeret, si nobis propositum esset omnia poenarum genera complecti; et illas post exilium nostrum varias strophas et improbitates in urbe regia: insuperque praepotentias multiplices, ut omnium concorditer furorem

καθιστάται τὰ δρώμενα· τί γὰρ ἂν ἡμῖν ἔταυθοῖ καὶ φανείη καταληπτόν, οὐδὲν ἀτιχώως ἄλλου ὅτι μὴ μόνον ἀεροπτόρων ζῶνι θεωρίας ἐπαλωσαύουσιν.

ργῶ. Ὡς οὖν ἄνωθι καὶ ἐκ προομιῶν τάξει τινὶ παραχωρούντι κατὰ μικρὸν ἰδηλώσαμεν, τὸ μεγάλων καὶ ἀφορότων δεινῶν ἐμποικίικόν ῥῆμα τῶν ἐκκλησιῶν, ἀνθρωπίνων περιπετείαις πραγμάτων ἐξ ἰπρείας τοῦ κοινοῦ πολιμίου, τοῖς ἀπὸ Χριστοῦ κεικλημένοις γνότεις ἀκριβῶς ἐπεισφρῆσαν εἶτα τοῖς ἐξ ἐκείνου διὰ μέσου τῶν βασιλείων ἀγακλίαις, καὶ πρᾶξιν ἅμα καὶ διάνοιαν μεγαλόφροσιν, ὡς κακῶς ἐνοσκῆσαν, οὕτω περιαιρεθῆναι κρινόμενοι, καὶ ὡς ὁ καιρὸς ἰδίδου σπουδαζόμενοι, διαγνώσεως διαθήσει βελτίοτος, ταῖς θ' ἡμετέραις ἡμέραις εἰς ἐνέργειαν ἀπωθήσεως προαχθῆναι ἰδόντες, φρονεκάμεθά τε οὕτω προβάν, καὶ τὴν ἀντ' αὐτοῦ ἀναφανείσαν εἰρήνην ἰθυτιῶς ἠσπασάμεθα, καὶ τῷ μᾶλλον ὑποτιθεμένην ταῖς σοφαῖς ὑποθημοσύαις τῶν θεοβραβεύτων διδασκάλων ἐξακριβώσασθαι, ὅσα καὶ θεοφιλῆ καὶ οὐρανοῖ ἐνηγαλισάμεθα, ὑπὲρ ἧς καὶ διαφρεσεύσασθαι καθωράθημεν, τῶν αὐτοῖ βαρυτάταις ἐπὶ τούτῳ ταλαιπωρίαῖς, καὶ θανατηφόροις κινδύνοις πολλαχῶ καὶ πολυειδέσι προσμιλίσαντες, ὡς αὐτὸς ὁ τὰ πάντα εἰδὼς ἐξέτισταται, οἷς καὶ τοσοῦτον ἡμῖν ἐπῆλθε τὸ αἰσχύνησθαι τε καὶ μεταμίλῃσθαι, παρόσον καὶ ἐναβρύνεσθαι λαμπρῶς ὑπῆρξε καὶ ἐπιγάνυσθαι πνικαῦτα μὲν ἀμυδρότερον, νυνὶ δὲ καθαρώτερον ἀσυγχρίτως καὶ τελιωτέρον, καὶ ταῦτα σοφῶς ἀποδυσπετοῦσιν ἐξυπρήτῃσαι τῇ διακοίᾳ ταύτῃ λόγοις οἰκίαις οὐμένου παρὰ τὴν ὑπόθεσιν, μόλις τε πιεζομένοις, καὶ τῷ πείρῃ τοῖς δυσχερέσειν ἰεῦραι μᾶλλον ἐπειδοκοῦσιν, καὶ τὸ τε καὶ νῦν, ἡνίκα τούτων ἐς τοσοῦτον προ-

con. l. u. b.

contra nos acuerent. Sciunt ii, quibus propriis oculis gesta illic spectare contigit. Quid enim nobis in his locis rescire licuerit, nulla profecto alia re fruentibus quam volatitium animantium aspectu?

123. Sicut ergo superius et ab exordio ordine quodam procedentes paulatim demonstravimus, magnorum et intolerabilium malorum causa extitit schisma ecclesiarum, quod ex humanarum rerum casibus, communis fraude hostis, gentibus a Christi nomine dietis, gnari sumus obrepissae. Deinde interiectis principibus gloriosis, opere et mente simul excelsis, ceu perverse introgressum, aufertendum esse iudicantibus; et prout tempus sinebat studentibus meliore instituto recte disponere. Nostris vero diebus factio ipsa depulsum videntes, admisimus rem ita confectam, et succedentem schismati pacem recte adamavimus; praesertim a sapientibus devorum patrum oraculis accurate propositam, et ceu Deo gratam caelestemque amplexi sumus: pro qua et legationes obivimus, et gravissimas aerumnas, et morbifera pericula saepe et varia incurrimus, sicut ille scit qui omnia videt. Ex quibus nobis tantum ignominiae pati et compungi contigit, quantum secus extolli magnifice et lactari lieuisset: tunc quidem levius, nunc autem prius incomparabiliter et perfectius. Et qui aegerrime hoc scribendi officium suscepimus, non tamen extra argumentum agere nobis suasimus, et multo magis in aerumnas incurere acquirivimus et tunc et in praesentiarum, cum tantopere haec se mala intenderunt. Su-

ἀλλυθὲν ἢ ἐπίτασις ἴσθι γὰρ ὡς τὸ πᾶν φαίην, καὶ κατάκως διαπορεῖσθαι ὄθιν ἡμῖν ἢ πρὸς τοῦτο ἀρρητος ἦδονή· ἀλήθειαν οἶδα λίσσιν, οὐ ψεύδισθαι· οὕτως ἡμεῖς συνεδότες ἄπειρ ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ πραγμασίᾳ διενρηλκότες ἰσμεῖν, τίσιν ἱρηρισμένοι, καὶ μὴ οἴου σκοποῦ, καὶ οἴας εὐθύτητος, ἅτι οἱ τῆς σφῶν κακίας ὕλην αὐτὴν ποιησάμενοι, καὶ ὅσοια διείδινο συμμορφαζόμενοι τοῖς καιροῖς καὶ συμποικιλλόμενοι, καὶ πύρας ὅπως εἰς ἀπνηδευμένην διαμάχην δογμάτων τῶν πατρικῶν ἀπνηχθσαν· ἐξ ὧν ἅπασιν ἱναργίς συγκιφαλαιωσαμένοις τὰ καὶ ἡμῶν, ὡς τὰ πρῶτα τῶν διενῶν ἐκείτων σκαιουργμάτων ὑπίστημεν, παρὰ μόνην ἱρήνην τὴν ἐκκλησιαστικὴν τὰ δὲ τι προσίχη καὶ τὰ δεύτερα, εἰ καὶ αὐ αἰτίαις ταῖς ἐξ αὐτῆς, πλὴν παρὰ ῥημάτων ἀλλοτρίων νεογράφους ἀπαγωγὰς, αἷς πρὸς τῶν δικαστηρίων οἱ ἀπειναντίας ἐπὶ συστάσει δῆθιν τῶν σφετίρων ἀνοσιουργιῶν κατὰ μικρὸν παρασυρέτης ἐνήλλαντο· καὶ πάλιν αἷς μετ' αὐτὰ ταῖς καὶ ἡμῶν τομογραφίαις ἰχρήσαντο πρὸς οὐδέτερα τούτων δισποτικῶς μηδμίαν ἀπολογίαν δοῦναι θελήσαντες· καὶ ταῦτα πιπαρῆσιασμέναις ἰγκληθῆντες φωναῖς.

ρχδ'. Εἰ δὲ καὶ τοσαύταις ἡμῖν ἐπ' ἀμφοτέραις συσχιθῆσιν ἐπιφοραῖς, οὕτως ἐξίγνιτο διακίεσθαι, ὅσον δὴ τὸ πρὸς ἑαυτούς, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τοῖς ἐκτὸς τρόπον δῆτα τὸν ὅμοιον· μενοῦν γὰρ καὶ μάλιστα βαρυσάλγιον αὐτοῖς ἔησιν καὶ ἀδημονεῖν, ἀφορῶσιν ὅση τὰ ἱναυδοῖ καὶ ἡμέτερα ταράχου καὶ ἀποπίας προήγαγον, καὶ οἷον κλύδωνα ταῖς μίγισταις ἀπήγριαν τῶν ἐκκλησιῶν, ὅποιον οὐ πώποτε, τό τε ζῆτούμενον αἰεὶ συνουλωθῆναι τραῦμα τό ἐκ τοῦ σχίσματος τοῖς μεγάλοις ἐνθαδὶ καὶ ὑπερέχουσι τῶν ἀνδρῶν, οἷς τὸ μέλλιν

vol. I. n. 2.

perest, ut omnia dicam, vel apprime disquirendum, unde nobis tanta in hac re voluntas? Veritatem sciebam me dicere, non mendacium. Sic nos nobismet conscii quid in hoc negotio egerimus, quo fulcimine, et quo scopo, et quanta rectitudine; et quae in illi suae nequitiae materiam fecerint, et qualia operati sint, temporibus se conformantes et simul variantes, et denique ad impudentem paternorum dogmatum oppugnationem progressi. Unde exploratum sit omnibus, qui summam dictorum nostrorum fecerint, nos mala illa priora pertulisse, propter solam ecclesiam pacem; subsequencia autem et secunda, etsi iisdem ex causis orta, praecipue tamen, ob irreligiosorum vocabulorum neotricae scriptorum expulsionem: quae vocabula adversarii ante instituta iudicia, ob suarum irreligiositatum fulcimen, paulatim pertracti inseruerunt; iisque in compositis contra nos tomographiis usi sunt: quorum neutrius pro sua praepotentia defensionem facere voluerunt; quamquam liberis admodum vocibus convicti fuerunt.

124. Quod si nobis tantas passis ob utramque rem incursiones, sic esse affectis contingit quod ad nos attinet; haud pari tamen conditione sunt isti ab ecclesia alieni: immo vero decet eos gravissime dolere et moestificari, videntes in quantum turbationis atque absurditatis regionem hanc resque nostras perduxerint; quamquam duabus maximis ecclesiis tempestatem concitaverint, cuiusmodi numquam fuit: et quod vulnus, id est schisma, cui remedium semper est quaesitum a magnis patris nostrae et eminentibus viris, qui ad hoc adhibendi fuerant, nunc insanabile

περὶ τῶν τοιούτων ἰχρῆν, εἰς τὸ παντελῶς ὅπως ἀγίαιον περιέστησαν, εἰ μὴ
 σου τίς ἐκείνην ἰθέλει τοῦδε θρασείαν ἱεῖν, ὅπρι ἀπειή, τὴν ὅτι τῶν
 καιρῶν, ἐπὶ κακῷ μάλῳ προχώρησιν ἀλλ' ἀνωμίμοις ἡμῖν ἐν τούτοις ἔξε-
 σθι φάσαι, ὡς εἰδόντων καὶ ποιούντων, οἷς οὕτω δίδονται γὰρ περὶ αὐτῶν ἐπ'
 ἐκείνοις δὲ ἄρα οἷς καινοφρονῆσαι τοῖς θεσπίμασι τῶν πατέρων ἀπρηυθρία-
 σαν, οὐ μόνον οὐδὲν τοιούτον ἔστιν ἔξειπαιν, ὡς ἐφουχάσαι τινὶ τρόπῳ
 τούτοις ἢ συνελθῖν ἀλλ' ὅτι καὶ ἰστοάντες ἰστοαίμεν κραταιότερον, στίρ-
 ξαντές τε πᾶσαν καταδέκην ἡμῖν ἱπαχθεῖσαν, καὶ καθ' ἑκάστην ἄς ἱπινοοῦσιν
 ἀσφαλειῶν καὶ καθεύξων καὶ λοιπῶν πειρατηρίων καινότητος στίργουτις
 ὑποίσομεν ἴτι, καὶ εἰ μυρίων καδ' ἡμῶν ἰτίρων γεουργοὶ φανίην τιμωριῶν
 καὶ κακώσεων, εἰδότες ὅπρ σφίσι τε καὶ ἡμῖν ἐκβίβηκει τὰ τῆς ὁρμῆς, καὶ
 πρὸς ὃ τε αἰετας εἰδοπωιοημίως τὰ τοῦ δρόμου κατήτησι. Φαίη τις ἂν
 ἴσως ἐν συναισθήσει τούτων ἰνόμενος, ὡς ἔστι θεὸς ἐκδικήσεων κύριος ἐγὼ
 δὲ μικρὸν παρωδῆσαι φθνεζαίμεν, ὡς ἔστι θεὸς φανιρώσεων κύριος τοῦτο
 γὰρ ἡμῖν, οὐκ ἐκείνο, δι' ἑφειτοῦ οὐδὲ γὰρ ἀμύνης, οἷς ἐπιστόθημεν ἔρωσ,
 ἀλλ' ὑπὲρ ὧν στίργουμι ἐκκαλύψωσ' ἢν ὁ τῆςδε ταμίας, εἰ γε μὴ τὸ πα-
 ρόν, ἀλλ' οὖν ἐν ἐκείνοις, οἷς γυμνήν παραστήσι, καὶ τῆραχλη-
 σμένην τὴν γυῶσιν ἀφώρισι, θεῖη πάντως διαφανῆ, ὁ πρὸς τῆ ελπίδι, καὶ
 τὸ ἀδίστακτον ἱσιφίρον πρῶτον ἡμῖν καὶ μόνον καὶ τελευταῖον ἀσπλῶς εἰς
 ἀναψυχῆν.

cod. E. 85. B.

effecerint : nisi quis forte illam velit medicinam dicere (quod absit!), quae aliquo tempore fiet, summi mali consummationem. Sed moerentibus ob haec nobis dicere licet, quod non nescii fecerimus, quae ita visa sunt de ipsis. Illis autem, quos non puduit nova vocabula patrum dictis opponere, non modo par aliquid licet dicere, ita ut his aliquando adquietamur consentire, sed resistentes resistemus validius, malentes quamlibet damnationem nobis inferri; et ab his quotidie excogitatas eustodiarum, inclusionum et reliquarum tentationum novitates libenter perferemus; insuperque sexcentas alias quarum isti adversus nos novi creatores apparuerunt, poenas atque afflictiones: gnari scilicet quod illorum et noster cursus ducat, et quis verisimiliter stadii finis futurus sit. Dicet fortasse aliquis talium rerum sensu tactus, esse Deum vindictarum dominum. Ego vero parva utens parodia dicam, esse quoque Deum manifestationum dominum. Has enim nos non illas optamus: neque vindictae ob ea quae passi sumus amor nobis est, sed rei, cuius causa tenebris obruimur, revelationem: quam eiusdem conservator, si minus in praesenti, certe tempore illo, quo nudam patentemque omnium notitiam exhibere decrevit, prorsus pleno in lumine ponet. Quod quidem non sperabile tantum, sed indubium est, et primum nobis est immo unicum et extremum omnino solamen 1).

FINIS LIBRI I.

1) Haec non interpretatio nostram istam produximus. Reliquos libros duos, graeco textu contenti, hellenistarum futuro exercitio et labori committimus.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ ΤΟΥ ΜΕΤΟΧΙΤΟΥ

ΛΟΓΟΣ ΑΝΤΙΡΡΗΤΙΚΟΣ ΕΠΙ ΤΩ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΟΥ ΤΟΜΩ.

EIUSDEM GEORGII DIACONI METOCHITAE

ANTIRRHETICUS ADVERSUS CYPRII TOMUM.

α'. Ο μὲν δὲ διεξοδικώτερος τῶν ἡμῶν λόγων ἔχει περιανθεῖς ὡς οἶόν mod. l. m. b.
τι ἀποκρώντως ἀμφοτέρων ἐκκλησιῶν, ἐν ᾧ τὰ τῆς ὑποθέσεως, οἷς ἀχλὺς ἢ mod. l. m. b.
παροῦσα ἐσκίδασαι τοῦ ψηλαφῆτου σκότους ἐκίνου πολλῶν βαθυτέρω, ἀρχῆς mod. l. m. b.
ἀπ' ἀρκῆς ἐντιλῶς ἀποδείκνυται, εἰ καὶ οὗτω συνεστυγμένως τὰ μάλιστα mod. l. m. b.
δείκνυται δι' ὡς μηδὲν ἄλλο, ἢ ῥῆγμα πρῶτον ὑπάρχοντα, ἐξ ἐριθείας καὶ mod. l. m. b.
φιλαρχίας ἀνοήτου παραιοφθαρίν, καὶ πολλοῖς τῶν πρὸ ἡμῶν περιόπτων mod. l. m. b.
ἄνδρῶν, οἷς τὸ πρὸς ἀλθέειαι μὴ ματαίαν δοξομανίαν ἰδυτῶν ἐνατινίζειν mod. l. m. b.
ζῆλος ἐνῆν, περιαιρηθῆναι περὶ πολλοῦ ἐφίμενον, οἱ νῦν σκίψη ἀπωλείας mod. l. m. b.
ἐαυτοῦ ἀποφῆναι σπουδάζοντες, οὐχ ὅπως ὁ ἦν σχίσμα ταυτ' εἶασαν μί- mod. l. m. b.
νειν, ἀλλ' ὅτι καὶ τοὺς οἰκίους ἐντεῦθεν διαφοροῖς κακίας ἐπιτιχηθῆσαι mod. l. m. b.
κατ' ἀλλήλων ὀπίσαντες πρὸς τῷ μυρίν ἀνασιουρήματων εἶδη τικτηῖσθαι, mod. l. m. b.
καὶ κατὰ τῶν κειμένων πατρικῶν δογμάτων λυτῆσαντες, εἰς καθαρὰν αἵρι- mod. l. m. b.
σιν σφίσι τὰ τῆς διαστάσεως περιέστησαν ὡς ἀρχηγὸς μετὰ τὸν πρῶτον σφῶν mod. l. m. b.
ἀρχηγόν, τὸν κατὰ Θεοῦ τῆς αὐτοειρήνης τραχηλιάσαντα, τὸ Κύπριον ἀνε- mod. l. m. b.
φάνη τίρας, τὸ μηδὲν ἦντον τὸ νοοῦμενον, ἢ τὸ φαινόμενον ἀλλόκοτον πλά- mod. l. m. b.
στούρημα φύσεως ἀλλ' ὁ μὲν δηλωθεὶς τῶν ἡμῶν λόφων φθάσει περὶ τούτων mod. l. m. b.
οὕτω διαλαβῶν νῦν δ' ἄλλο ἡμῖν αὐτοῦ που προὔπεσχημένοι ἐγχείρημα πρὸς mod. l. m. b.
λογικὴν διάσκεψιν παρατίθεται ὁ κώδιξ τοῦτο, ὃν αὐτὸς τὸ τῆς σατανικῆς mod. l. m. b.
οἰήσεως ἐκόνον, καθ' ἡμῶν δῆθεν ὑφάνας ὡσεὶ τινα βρόχον ἀγχοῆς ἐαυτῶ mod. l. m. b.
περιάπτει ψυχῆς ὄλιθρον ἐπιφέροντα· εἰ καὶ τοῖς σωματικοῖς ἀνευδυνούμε- mod. l. m. b.
νος καθοράται τυραννίσιν ὠχυρωμένους, καὶ ἡμᾶς ἐν τούτοις οὐ διαλιμπάτι mod. l. m. b.
πιέζων πολυπλόκων ἐπινοίαις κακώσεων, ἐνδυναμούοντας τοῦ τὰ ἀσθεῖν ἐπι- mod. l. m. b.
σχύοντος.

β'. Τὸ μὲν οὖν κατὰ λέξιν πάντα περιλαβεῖν, ὅσα περὶ ὁ Γενήτωρ οὖ- mod. l. m. b.
τος τοῦ τόμου γράφον ἐν αὐτῷ καὶ λέγων συντίθησιν, οὐκ ἀναγκαῖον ὄν, mod. l. m. b.
εἰ γὰρ καὶ ὁ τῶν καιρῶν ἐν πᾶσιν ἔλαγχος ἀπολειψίμενος τὸ ἱκανὸν πλου- mod. l. m. b.
τι πρὸς ἀντίρρησιν εἰς ἀνάγκη ἄλλως ἡμῖν περισταταί ἐκ τῆς ἀφοῦν ἐν- mod. l. m. b.
δυνουμένης ἡμῖν, καὶ τοῖς ἀντιδίκους πρὸς τὰς κατ' ἀλλήλων ἀντιθέσεις mod. l. m. b.
διαφόρου μεταχειρήσεως, τοῖς μὲν ἀναβαλλομένοις τὸ κατ' ἔπος τὰ ἡμῶν τι- mod. l. m. b.
θῆναι ἐκπρτισμένως, εἰδ' οὕτως ἐπιφέρειν τὰ σφέτερα· κἀντεῦθεν ἔστι οὐ τὸ mod. l. m. b.
σφίσι συναγόμενον, ὡς ἡμῖν λεγόμενον ὁμολογουμένως συσταττομένοις· ἔστι mod. l. m. b.
δ' οὐ κεφαλαίων ὄλων, συκοφαντίας προεισιπλάττουσιν ἡμῖν δι' τούναντιον

ἅπαν εἰς τοῦφάνεις μετιούσι, καὶ προηγουμένως μὴν τὰ σφῶν κατὰ ῥῆσιν καταστρωνύουσιν, εἴτ' ἐπάγουσιν ἐφιξῆς τὰ ἡμέτερα, κἀντιῦθιν τὸ συναγόμενον, καὶ τὸ λιγόμενον αὐτοῖς, ὡς λιγόμενον, καὶ μηδὲ μίχρι συλλαβῆς ἀλλοιοῦσιν οὐδοπσοῦν' ἐκ δὴ τούτων, καὶ παρὰ ταῦτα ἠριπὶ πλείστου πειρατίον τὴν πρὸς ἅπαν εἰωθυῖαν ποιήσασθαι ἀντιξίτασιν, ἐν ὅσοις καὶ μᾶλλον οἱ δογματικοὶ λόγοι περιλαμβάνονται· τοὺς γὰρ παρὰ τούτους ἐν ὕβρισι τὸ πλῆον θιωρούμενους, θῆσομεν ἐν δευτέρῳ διελεθόντες, ὡς θνικαῦτα διῖν νομισθῆσεται· κἀπειδὴ ἠριπὶ ἐκ τῶν εἰρήμιων τὸ διδολιμιμένον τοῦ ἀνδρὸς ὑποκίπρουσται, καθ' ἡμῶν ἐν οἷς λογογραφῶν ἀκαυθαδιάζεται· τὸ γὰρ κατὰ πᾶν αὐτὸ πλεριστάτως ἐπὶ τῷ τοιῦδε τρόπῳ πολύμορφον, οὐδ' ἂν ὄλων συγγραφαὶ παραστήσωσι, μικρὸν ἰνταῦθα τὸν λόγον προκαταστήσαντες, ὡς ἂν τὰ τοῦ προκειμένου ἐλέγχου ἐπὶ τῆς πρὸς τοῦτο ληφθεῖσης τομογραφίᾳ ἐν γραφῇ προσικιογραφησώμεν, ἐφιξῆς ἐπιβαλοῦμεν τῷ ἐγχειρήματι.

cod. L. 97. A.

γ'. Νυκτομαχίας μὴν οὖν ὅτι περ ἀριδήλου, καὶ σκοτομήνης ἐξ ἀμφοῦς κακίας, ἥς ὁ ταύτης δημιουργὸς πρωτουργὸς ὅσα τῷ Κυπρίῳ εἰς λαβὴν δραξαμένη τῆς ἐκκλησιαστικῆς πραγματικῆς γίγνεται, τίς ἀντιρῖ τὸν νοῦν ἤδεμόνα τιθιμένον λιγομένον καὶ πλαττομένον παντός; ὡς δ' ἐπὶ πᾶσι, καὶ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος, τῆς αὐτοῦ πωρώσεως ἐπινόημα, τί χερῆ καὶ λέγειν; ἀλλ' ἐπὶ μὴν τῶν ἄλλων ἀπόχρη πράγμασιν οὕτω διαβιβαιομένων, καὶ οὐ προθέσεως ἡμῖν τῆς παρούσης φάναι περὶ αὐτῶν ἐπὶ τούτου δ' ὅπερ αὐτῆς εἰ καὶ πραγματικὴν τὴν πίστωσιν ὁμοίως αὐχί· ἐῶ γὰρ ὅτι καὶ μᾶλλον ἐπιτῖν ἐκ τῶν τελομένων ὀσημίραι, καὶ οἷς αὐτὸ διαβῆρδην τοῖς δι' οὐς καθ' ἡμῶν ἐξετίθη τὸ δικτὸν εἰς κοινωνίαν μαρτύρηται· ἀλλ' οὖν καὶ πρὸς λόφους ἦκου ἡμῖν, πῶς οὐχὶ τῆς ὡς ἐβρίθη νυκτοχαροῦς καθαρῶς φανέεται ζοφώσεως, ἐκ διαβολικῆς ὑποβολῆς ἀποτίλημα πρὸς τῷ κατὰ τῶν δίκην φωτὸς λαμβάντων ἐν θιολογίαις διδασκάλων τόσα νεανιεύσασθαι, καὶ τηλικούς ὕθλους περιέχαιν βλασφημιῶν; ὁ δὴλον γινέσθαι τῆς ὄλης ὑποθέσεως δῆτα κεφάλαιον' εἶτι πῆ μὴν δόλους συρράπτον, καὶ ὄλας ἐξερτῶν διαβολάς· πῆ δὲ καὶ αὐτοῦς ἐξ ὧν ἀντλάσθη, καὶ συνίθη, ἀφειδῶς βάλλον, καὶ στερῶς παῖον, καὶ ἀμφοτέραις ὁ λέγεται πᾶν διαμαχόμενον· ὁ πρὸς τῷ σκοτώσεως ἀνομολογεῖσθαι, καὶ τῶν κομιδῆ μαινομένων ἐλέγχεται· οὐκοῦν καὶ τοῦθ' ὤδε τῷ λόγῳ οἷα εἰκὸς προκαταστήσασθαι, πρὸς αὐτὸν ἦδη χωροῦμεν τὸν ἐν ᾧ διαμιθρόφωται κώδικα, οὕτωςαι προοιμαζόμενον.

cod. L. 97. B.

δ' "Ἐοχῆ μὴν ἡ ἐπισυμβᾶσα πρὸ μικροῦ παραχρῆ τῆ καὶ ζῆλον τῆ ἐκ-
 ,, κλοπῆα πᾶντα ὄιον καὶ ἀρχηγὸν αὐτὸν ἐκίουν τὸν ἀντικείμενον, φθόνῳ
 ,, τῆς τῶν ἀνθρώπων σωτηρίας αἰὶ βαλλόμενον καὶ τὰ ταύτην ἀσειρόντα
 ,, ζῆτιν τι καὶ πραγματεύσασθαι, οὐδέ ποτε ἀφιστάμενον' οὐ μὴν δι' ἄλλὰ
 ,, καὶ ἀνθρώπους ἴσχειν, εἰ καὶ μὴ ἀρχηγούς καὶ τὰ πρῶτα τῆς αἰτίας
 ,, ἔχοντας, ὑπέρτας δ' οὖν ὄμως καὶ ὄργανα, τούτα ἐκ προαιρέσεως εἰς
 ,, ταῦτην ἑλίσεσθαι ὅποσα δὴ κἀκείνους ἐβούλλετο., "Ἄλλὰ σκοπεῖται ὅπως ἐξ

αὐτῆς εἰσβολῆς τῶν οἰκίῳν λόγων ὁ προσφυὴς καὶ γνήσιος τούτων πατὴρ, μὴ ὑπερδέμιος, μηδὲ πρὸς βραχὺ, τό τε μανιώδεις αὐτοῦ τῆς Γνώμης, καὶ ἐμβρόντητον ἐμφανίζει, καὶ τὸ σκολιὸν καὶ κακῶδες παρείρειν τρόπον ἔτι-
 ρον παρυσύς· τίς γὰρ ἀγνοεῖ τῶν ἀπάντων, τὸ τῶν πρώτων αὐτὸν ὑποδρη-
 στήρα γενέσθαι, τῆς δὲ ἢ ἐπισυμβῆναι φάσκει τὴν πρὸ μικροῦ παραχλὴν ὑπο-
 θέσις; ὁμοῦ οὕτω καὶ ἑαυτοῦ τὰ οἰκίᾳ βίβη πρὸ τῶν ἄλλων ἐσφαριεῖς
 ῥαδιουργῆσαι, καὶ συγχίαι τόδε πειράται καὶ παραδοῦναι. Ζήλει παρὰ τὴν
 κίνησιν τῶν δογμάτων τὰ τῆς ζήλης ἀρχὴν λαβίσθαι· ἀμίλει τὴν αὐτῶν συφ-
 κροτηθεῖσιν ὑπερβαλλόντως οἰκονομίαν, δέον ἔν ἐντιῦθεν, καὶ ὡς ἂν οἰκίῳν
 σπουδασμα μὴ κατηγορῆσαι, εἰ μὴ μᾶλλον φαίη τις ἂν αἰνῆσαι· ὁ δὲ καὶ
 ταύτην συκοφαντῶν περισύρει ἐς Ἰσοῦτον καὶ δι' ἐκίῳν, ἐς ἕσον καὶ δι' ὧν
 δόξειν ἂν ἀδωῶν ἑαυτὸν ἐμφῆσαι, καὶ μηδ' ἐπ' αὐτῇ τὸ παρὰ τὴν ἐνέχι-
 σθαι· καὶ τί φησι μιθοδύων ὡς οἶται, καὶ τῶν προρρηθῆντων ἐπιφίρων
 ἐχόμενα; "Εἰρήνη μὲν οὖν τὸ κατ' ἀρχάς, καὶ οἰκονομία τις ἀκίνδυνος, καὶ
 .. ἐπὶ συμφέροντι δῆθιν τῶ ἡμίτερω οὐκ οὔσα τοιαύτη ταῖς ἀληθείαις, ἐπιφη-
 .. μίξεται ὁ σκοπὸς εἶναι τῆ πράξει, καὶ προτινεται τοῦτο καθάπερ τι δι-
 .. λαρ ψυχὰς ἀνθρώπων ἔλκον πρὸς τὸ κρυπτόμενον· προτινεται δὲ μιθ' cod. l. m. a.
 .. ὑποσχίσιων, καὶ ἀρῶν τῶν φρικωδιστάτων, καὶ λόγων ἐτόρκων, τοῦ μὴ
 .. ἂν αὐτοῖς ἄλλο τι βούλεισθαι τὴν διάνοιαν, ἢ ἐπερ αὐτὰ ταῦτα μετὰ τοῦ
 .. ἀζημίου, καὶ ἀκίνδυνου, εἰτοῦν ἀναμαρτήτου, δηλοῖ· εἶτα βραχὺς ὁ μετὰ
 .. ταῦτα χρόνος, καὶ ἀραὶ μὲν ἐκίῳναι καὶ ὄρκοι, ὥσπερ εἰ ἐπὶ παντὶ μάλ-
 .. λον ἐτέρω, ἢ τρῶδὲ συνίστησαν, ἀμιλοῦνται· καταδύται δὲ εἰς γῆν τὸ
 .. τῆς εἰρήνης καὶ οἰκονομίας ὄνομα, καὶ τῆς τίως αὐτοῖς ἐκίῳναις δοκούσης
 .. κριττονος πραγματείας· ἀνακῶνται δὲ τὰ τῆς κακουργίας ῥήματα τι καὶ
 .. πράγματα. "

ε'. Ἄγε δὴ λοιπὸν, ὦ αἰθέριε καὶ ὑψίτου, μικρὸν τῆς ὑπεριψοῦς κατιῶν
 μεγαληγορίας ἐρωμίην μοι ἀνοκρίθῃτι, εἰ ἐκ τῶν τιθέτων τὸ διεφινδύ-
 σθαι πιπαρῆσάσται· ἐφ' ἧπερ οἰκονομία μηδενὸς ἦττον, ὅτι μὴ καὶ μάλ-
 λον, τῶν τὰ πρῶτα συναραμίον ἡγῶνισαι· ἴνα τί μὴ φανερῶς τὸ κατὰ σαι-
 τὸν ἐπὶ ταύτῃ ταῖς ἐσκιυασθεῖσαι σοι μιθόδοις παριληφῶς διὰ βραχίον
 ἰδιδηλώεις, ὡς φανερὰν εἶχες ἂν ἐνδιν καὶ τὴν διεφινδύσιν; ἀλλὰ τοῦθ'
 οὔτω θράσαι μὴ βουληθεῖς καταλλήλως ἔχον τῆ περινοία, φῆς ὡς οἰκονο-
 μία τις ἀκίνδυνος τὸ κατ' ἀρχάς, καὶ ἐπὶ συμφέροντι δῆθιν ἐπιφημίζεται
 σκοπὸς εἶναι τῆ πράξει· καὶ ὡς μὲν αὐτῇ τοιαύτῃ ταῖς ἀληθείαις, καὶ πολ-
 λῶ πλέον Θεοφιλῆς ὄσα, καὶ πατράσιν ὑποτιθίμηνη τοῖς Θεοπνύστοις, ἴκα-
 νως ἴσθι διειδίμειον, ἐξ ὧν τὸ πολλοστὸν μέρος ἡμῖς λόφων ἐτέρων πλατυ-
 κώτερον διειλήφωμεν, καὶ οὐ διαλαβεῖν κἀνταῦθα χριῶν· σὺ δ' ὁ καὶ καθάπερ
 τι δέλιαρ προτινεται τοῦτο καθιζῆς ἐπάγων, ψυχὰς ἀνθρώπων ἐφίλκον πρὸς
 τὸ κρυπτόμενον, τί διανοῆ καὶ τί βούλει μὲν ἐντιῦθεν παραστῆσαι περὶ σαυτοῦ;
 ἀρ' ὡς ἠπατημίος, καὶ μὴ εἰδὼς ὅπη περ ἂν προβαίη τὰ τῆς οἰκονομίας, cod. l. m. h.

θιρμόν οἷον ἀνεδίξω ζῆλον συστῆσαι τὰ κατ' αὐτήν; καὶ πάντως ἴδει σε, καὶ οὕτω καλοῦ μὲν ἔργου διδράχθαι ὁμολογεῖν, ἀπορρίπτειν δὲ τοῖς ἡπατηκόσιν ἱπευκταῖον κατὰ σὲ τὸ ὑπίυθον εἰ δ' ὅτι μηδὲ τοῦτο σοι πρόσφορον τῷ καιρῷ περιτρίψαι τὸ πᾶν νομίξεις, κἀντιῦθιν ἔτιρα γλωσσαλγῶν, ἐφ' ἑτέρους οἷσι ἐγκρύπτεσθαι, κἀκίνο σοι τὸ πρὸς ταῦτα συμβάλλον ὡς παρὰ τὴν δευτέραν πρᾶξιν, ἢ σὴ σφοτέρω κακιστία σοι καὶ ἀσώβηλος, καὶ οὐ μινου ὅλως ἔκαινιτῆ, ὅτι περ ἐξ αὐτῆς ἐκείνη τὸ λάθρα παρῖσαχθῆναι καὶ παρήμι τὸ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ αὐθις ἔπισθαι φᾶναι κατὰ πᾶσαν ἀνάγκην εἰ ἂν ἀντιπάξῃς, καὶ τί ἀπολογῆσθ, εἰ ἐκίνα σοι τίς προθείη, ἂ πρὸ μακροῦ συνιδίνα; Ἰαπίοις βαττολοῶν ἀνεφάνης τῷ λόφῳ τοῦ δόξματος, παρ' αὐτοῖς ἄτι φοίῆσας, καὶ πλίσθῳ μέρει λοβικὰς ἐπιστήμας καὶ τίχλας ἀσκήσας, ἀτοπίαν ἄπασαν ὑπερβαίνοντα ὧν ἔχνος μὴ τοι ἴε τῶν καθ' Ἴταλῶν τις ἡμιτέρων σφόδρῶς ἐξενεγμένῳν ἐσημάτας εἶη γραφαῖς, ἀλλ' οὐδ' ἔνοήσας ὅτι: καὶ σοι κἀναῦθα τούτων ἔμφασις κατωτέρω κειμένη, ἦν ὁ σπου γινόμενοι λίσσομεν.

ς'. Εἰ γοῦν ταῦτά σοι τίς προθείη, καὶ προσέτι ἄπειρ νῦν οἰκοῦν ἀποθρασύτη φθιγγόμενος ἔκυλον καὶ πέρα ἀσιβίας τὸ τοῖς τοιαῦτοις ἀτοκαλῶν πρῖσβυόμινον καὶ τοῦ λοιποῦ πρᾶως οὕτω πυθνανόμινος εἴσῃ καὶ πῶς ᾧ βίλιπτις σὺ τοιαδὶ γινώσκον, καὶ οὕτωσὶ προκατιλημμένος ἐξ ὧν ἐπὶ πολὺ συγγινόμενος μάθοις, ὡς οὐ τις τῶν τῆς καθ' ἡμᾶς ἰθαρχίας πώποτε οὐδαμῶς, εἴτα καὶ δίχα τοῦ ἴην κρυπτομένην ὡς φῆς κακίαν ἀναφανῆναι, ἴην cod. L. m. 2 δογματικὴν ἐξήτασιν δηλαδὴ, οὕτω θιρμῶς, οὕτω διακαῶς, οὕτω ζῆλον διατίσεως ἀκρατεῖ αὐτὴν ἐκίνην ὁποῖω δὴ τινι τρώφῳ τὴν ἀρχῆναι κεινημένην εἰρήνην ἀναδιχόμενος καθορῶ; καὶ δῖον ἐξ ὧν εἴπερ τις αὐτοῖς εἰδείη καὶ τὴν συνῆθη ταύτην τὸ παράλογον ἔχουν κρῖναι, κἀκίνην σπουδὴν ἔθου διαφερόντως συστήσασθαι; καὶ ἢ ὄρμη σοι, καὶ τὰ εἰωθότα σοι ἀκάθικτα τῆς ὄρμης τοιαδὶ καὶ τότε, ὅποια καὶ νῦν, δίχα τοῦ μὴ τηλικαῦτα τηλικαῦτην δυναστίαν σιαυτῷ δυνηθῆναι περιποιήσασθαι, δι' ἦν αἰ τοσαῦτα τιρατεῖαι, μίτι μὲν τῷ ἀσείτω σοι τῆς φορᾶς ὕλην εὔρεθῆναι, ὡς ἐναῦθα ἀνάλογον εἰς τὸ δρᾶν καὶ οὐδὲ ἐκίνο σοι πάντως τὸ μετὰ τὴν τῶν περὶ θεοῦ ζητημάτων λογοπραγίαν, τῆς τότε κοινωσίας ἐσπῆναι; μινουὲν γὰρ καὶ ἑτέρους εἰς αὐτὴν ἐκκλίνοντας συνωθεῖν; καὶ τίνας ἐπ' ἐκκλησίας σοι φωραζέντας ἐκδειματοῦν ἀπειλαῖς, εἰ μὴ ταύτην ἀσπάζοντο; μέχρις ἂν καιροῦ τῆς μεταβολῆς ἐπιστάντος, τὰ περὶ ὧν ὁ λόφος σοι δραματουργηθεῖν ἀνίδην οὕτω καὶ τολμῶς.

ζ'. Εἰ οὕτω σε μετ' ἐπισικίας προθέμινος ἔροιστο, τί ἂν ἔχης ἐρεῖν; ἀπόκριναι ὁ σοφώτατος καὶ τοι σοι καὶ αὐτῷ οἷς κακίξιν ἄρτι τὸ οἰκίον ἔργον ὑπερβαλλόντως ἰσοῦδασται, τοὺς πολλοὺς ἔνδιν αἰρουμένῳ φρενασαστᾶν, τῷδὲ καὶ αὐθις τὸ ἀνέγκλητον ἐπιμαρτυρεῖν ἐπιφαίνεται, εἰρήνην διατρανοῦντι τὸ κατ' ἀρχὰς, καὶ οἰκονομίαν ἀκίνδυνον ἐπιφημισθῆναι, καὶ τὸ

θέλωσιν εἶναι, καὶ μὴ τοιαύτην παρὰ τὴν ἀνακόψασαν κρύβδην δογματικὴν εἰσαλώβην ἐπιφέροντι ὥστε ταύτης ἀπόουσι ἐκείνη προσιῖται βιβαιοῦται σοι ἐν ἀζήμιον, τό τε πρὸς τούτοις ἀναμάρτητον καὶ ἀκίνδυνον καὶ πῶς ὦ λειπ-
 τί τὸν ζῆλον καὶ τὴν εἰς τοῦτο ζῆσιν ἀνίκασι, ἢ μετὰ τῶν τοιούτων οὐκ cod. l. m. n.
 ἄλλως, ἢ ὡς αὐτὸς ἰβούλου ἱρήνην τὸ ὅπως οὐν ἀκίνδυνον αὐχίη, καὶ ἀζή-
 μιον ὅμως σοι πρὸς σύναρσιν ἀβραγὰς τὸ λίγειν λόγους προταθῆναι ἐνέρ-
 κους, καὶ ἀρὰς μεθ' ὑποσχίσεων τὰς φρικοδοστάτας, τοῦ μὴν ἂν ἄλλο τι
 βούλῃσθαι προβῆναι, ἢ αὐτὴν δὴ τὴν οἰκονομίαν, ὡς προδιεληπταί· καὶ μὴν
 ὦ γὰρ σὺ, καὶ οὐκ ἄλλος ὁ ὑποσχίσεις τὰςδε καὶ ὄρκους συντιθεικώς,
 σὺ ὁ τὸν ἐν ᾧ ταῦτα χρυσοβούλιον λόγον λογογραφῆσας τοῦ τρισυκλιούς
 ὡς προσώπου καὶ αἰοδίου ἐν βασιλιῦσιν· ὃν σὺ βαβαί σοι τῆς Τόλμης, ἀνε-
 ρυβριόστικος οὗτος καθ'αδικάσας, κριτῆτονος ἤπειρ ἑμιλλαι δίχα τοῦδε παρὰ θεῶ
 στάσιως κατηξίωσας σὺ ὁ θερμὸς τῶνδ' ὑπέρτης, καὶ δι' ἰτίρους, οὐμι-
 νου διὰ σί· εἰ γέ σοι μὴν καθ'αθῆλως ταυτησὶ τῆς πραγματικῆς ἱταρξαιμένης
 μὴ τοι γι διατάσαι, ἢ ἀντιβῆναι, ἀλλ' ἐξ αὐτῆς ἢν ὑπηρεγορεῖν καὶ ἀντί-
 χισθαι· ταδὶ δὲ δι' ἐκίρους, καὶ μετὰ τι χρόνον διάστημα, οἷς ὑπῆρχεν
 ἀποδίστασθαι· σὺ δ' ὁ τοῦτων οἰκονόμος, καὶ αὐτοῦρθε, εἰ καὶ καλύπτειν σοι
 περρωμένην οὐκ ἐνιστῖν, ὡσπερ δῆτα κῆπὶ λοιποῖς ἰτίροις, καὶ δὴ καὶ ταῖς πρὸς
 τὴν ῥωμαϊκὴν ἐκκλησίαν πρὸ τῶν ἄλλων σταλισαῖς ἱπιστολαῖς, σοὶ κωνθηεί-
 σαις ἐπὶ παραστάσει τιλιὰ τοῦ πράγματος· εἰ δὲ σοι κατὰ τὸ πάντη πλιονά-
 ζοι κῆκίνο δὴ προσεξισασθεῖν, ὡς ἐν αὐτῇ σοι τῇ πρὸς τὸ οἰκίον πρακτίον
 σπουδῇ, τοῦ τὴν ἀξίαν καὶ ἁλίον δὴ τὴν σοφίαν μιστοῦ λογοθέτου τοῦ
 Ἀκροπολίτου ἐκίνου, βραχιάττα ἐπὶ τῆς τοῦ παταγίου πνεύματος ἐκπορεύ-
 σιως ἱραφαῖς ἰδίαις ἐπὶ τοῦ μίσου διαλαμβάνοντος, καὶ ταῖς ὀρθαῖς δικιῦν-
 τος συμβαίνειν ἱνοίαις τὸ παρὰ Ῥωμαίοις ἐπ' αὐτῇ πρῆβυσόμενον ἀντιποιοῦ-
 μινοσ τῶν οὕτω τρανομίωσιν καθίστασο, καὶ τοῖς ὁπωσοῦν ἐναντιομύμοις cod. l. m. n.
 διεινὸν πνέω, καὶ ὡς οὐδεὶς τῶν παρατυχόντων ἀντιμαχόμενος, τίνα σοι τὰ
 διλιτά, τίνα τὰ λεγόμενά σοι κρυπτόμῃνα ὄνησιν ἱμπαρέξουσι;

η'. Πλὴν φάσκεις ὡς παρὰ ταῦτα ἀρχὴν ἢ ταραχὴ λαμβάνει καὶ ὁ μέ-
 ,, γας τῆς ἐκκλησίας ἀναρρίφεται πόλιμος., Καὶ τί σοι τὸ ἐκ τῶνδε προῦ
 σποικροσμήτων δηλούμενον; εἰ μὴν γὰρ ἀρξασθαι τὰ τῆς ζήλης ἐκ τῆς τῶν
 πατρικῶν δογματικῶν γιγονίας θεωρίας καὶ συζητήσιως, ἢν σὺ κεικρωμένην
 μελίτην, καὶ ἂ σὺ ῥήματα κακουρίας ἀναισχύντως ἀποκαλίς· ὡς μὴ ἂν πρό-
 τειρον μηδαμῶς οἷας δὴ τινος ταραχῆς ἀκολοθησάσης παρὰ τῆν σοι καίπεινη
 θεῖσαι οἰκονομίαν λίγεις, καὶ διατινῇ τοῦτο γὰρ κατὰ τὸ πρόχειρον ὁ λό-
 γος σοι κωριστῶ, τῆς συνήθους σοι ταῦτα ψευδηγορίας καὶ ἀπειρικαλύπτου
 σκαιότητος· οὐ γὰρ τις τῶν ἀπάντων ἐστὶ μὴ εἰδώς, ὡς ἐκείθιν ἅμα τῇ κη-
 κήσει τὰ τοῦ θυμβόλου συμβέβηκεν· εἰ δὲ γ' ἐκεῖ τὸ, ἢ ταραχὴ σοι ἀναφαιρόμε-
 νον, ὡς αὐτόθιν ἀναφανείσα τὸ κατ' ἀρχαῖς, μίπιπτα πάλιν ἰτίραν ἀρχὴν ἐκ
 τῆς δηλωθείσης συζητήσιως εἰληφεται, καὶ τὸν μέγαν ἐντιῦθεν ἐπισσυστήνας

πόλεμον εἶρηται, ὃ σοι δέχομαι δῆτα, καὶ οὐδὲ τῆ συγκρίσει σου διαφέρομαι, τὸ μίγεθος ἴταυδοῖ ἀπονέμοτος, εἰ καὶ οὕτως αὐ̄ ἰκίσις τὰ τῆς προηγησαμένης ἀρχῆς, ἐπεὶ ταῡδ' ὅσως, καὶ δι' αὖ αἰτίας ὁ μνημονευθεὶς πρότερός μοι τῶν λόγων, φθάσει διηρθρωκῶς ὅρα ὡς κἄν εἰ μυρία πιπονηκῶς εὐρεσιλογησῆς, οὐχ ἴξεις ὅπως ἐξαλύξαι, τὸ μὴ οὐχὶ γραφαῖς οἰκίσαι ἐξ αὐτῶν ἄρα προσιμίων ἀρχηγὸν ἐπὶ τῆ ὑποθέσει· σχίζῃ σε τὸν ἀντικείμενον ὡμολογηκῆναι, καὶ ὄργανον αὐτοῦ γιγνόναι, εἴπῃ ἢ προβαῶσα ταραχῆτι καὶ ζᾶλλ, ὡς εὐθὺς σοι προανατίτακται, καὶ τῆς σῆς ἐργασίας εἶναι βεβαίωται.

Ἔ. Τὸ δ' ἡμίτερον οὐχ ὅπως, οἷς ἐνταῦθα θεοφιλοῦς ἀντιλαβέσθαι πραγματείας μαρτύρεται, τὰς τοιαύτας σοι τῶν κατηγοριῶν ἀφ' ἡμῶν ἀποκρούεται ὁμολογίαις ἐνάργισιν ἰχούσας οὕτω τὸ ἐπὶ σοὶ ἀλλ' ὅτι κἄν τοῖς ἐξῆς αἰρισαρχοῦντα σε παραστῆσαν δόγμασι θεοφθόγοις τοῖς τῶν πατέρων, σχολῆ ἂν ἀριδῆλως καὶ λοιπῇ πᾶσαν ὕβριν, καὶ δυσφημίαν ἀντιστραμμένην σοι, ψευδῶς μὲν ἐξηγησμένην, ἀντισηνηγμένην δὲ ἀψευδῶς, παρὰ γέ ἀληθείᾳ, καὶ τοῖς ὅσοι ταύτης εὐριθεῖναι εἶναι μὴ δοκεῖν ζῆλοταί' τίως γι μὴν ἀρτίως ἐπιληθόντες πρὸς τὸ μικρὸν ἐτι διασαφῆσαι τὰς κειρησμένας σοι ἐνόρκους ἀράς, ὅποια καὶ αὐτὰ σοι τὰ τῆς κακουργίας πιφημισμένα δὴ ῥήματα, πρὸς τὸ ἐξῆς σοι μίτ' αὐτὰ βαδιοῦμεν τῆς ἐλχειρήσεως ὅτι μὲν οὖν ἀραὶ καὶ ἐνορκοὶ οὗτοι λόγοι οὐκ ἐξ ἡμῶν, πρὸς δὲ γι του περιφανοῦς ἐκεῖνου κατάρχου καὶ σοῦ συνετίθησαν, τοῦ μὲν κυριαρχοῦντος καὶ ἐπιταπτομένου, καθυπηρετομένου δὲ σοι καὶ συμπαρτίτοτος, ἀληθῆς ἄρα λόφος καὶ λιλιγμίνος ἀρχοῦ' ὅτι δὲ τότε μὲν οὕτω συνδιατιθεμένη καὶ συνεισφῆροντι, νυνὶ καὶ τοῦ πρὸς τοῖς ἄλλοις ὕλη σοι κατηγορίας ἀνίδη κατὰ τοῦ κειμένου γιγίνηται, ὁ ἐκ τῶν πραγμάτων ἔλιγχος κἄνταῦθα ἀρτίσι σοι πρὸς ἀντικατάσιν εἴπῃ αὐτὰ ταῦτα βοᾶ διαπύσιον, τὸ μὴ τι τῶν ἐν ἡμῖν ἐβίμων ἀλλοιωθῆναι, ἢ ὅπως παραβαθῆναι' ὁ δὲ γι σχεδισαθεῖς σοι χρυσοβούλλιος λόγος τούτων κυθωπισχεῖτο μίτ' ἀρῶν ὦν φάσεις συντήρησιν μάτην δὲ σοι καὶ τὸ τούς δογματικούς λόγους ἐπὶ συγκροτήσι δῆθεν ταυτησὶ τῆς κατηγορίας λαμβάνειν, ὅτι μὴ παράδοσις ἐντεῦθεν ἀνάπτουξίς μὲν οὖν προβέβακε καὶ φανίρωσις, ὅσως ἐκ τῶν δίκην μαρμαρυγῆς ἡλιακῆς ἀκτινοβολούτων πατρικῶν θεσισιμάτων, καὶ διδασμάτων ἢ τῆς προαχθεῖσης εἰρήνης πᾶξις τοῖς βεβουλημένοις αὐχῆι τὴν οἰκίαν κραταίωσιν.

Ἱ. Κἄν σὺ μὴ τὰ καθ' ἡμῶν ἀποχωρώντως ἔχῃς τόσα καὶ τηλίκα τῆς σῆς τυρανίδος καὶ δυναστείας ἠγούμενος, ἧς σὺ παρὰ τὸ τυχεῖν αἰ τοσαῦται βδιοურγίαι, καὶ τὸ ἐπὶ ἀσυμβάτοις οὕτω δραμῖν, καὶ ἀτεχνῶς μανιδῆσι, καὶ ψευδηγορῶν ἄλλα ἐπ' ἄλλοις, καὶ συκοφαντῶν οὐκ ἀφίστασαι' οἷα γὰρ καὶ αὐτὰ, ἐπεὶ καὶ τὰδ' ἀθρῆσαι καιρὸς ἐξ ὧν αἰ ἀειπέσεις τῶν συνεθηκῶν, καὶ ἢ τῶν κακουργηθέντων ῥημάτων ἐκάλυψίς διαβῆδῃν σοι διαγγέλλεται: "Τολμᾶ τις ἐν ἡμῖν λέγειν, ὅτι καὶ ἐκ τοῦ υἱοῦ

„ τὸ πνεῦμα ἰκπορεύεται ὡσπερ καὶ ἐκ τοῦ πατρὸς, ὅτι καὶ ὁ μογογιῆς
 „ αἴτιος αὐτοῦ, καθὰ δὴ καὶ ὁ τὸν μογογιῆ γιγνήσκει πατὴρ „; Ὡς ἀλλο-
 θείας φίλα, ὃ ὑπερήγοροι κραταίει ἐν οἷς ἐν αὐτῇ σοι τῇ τῶν λόγων εἰσ-
 ὄδω ἀναγκαιῶς ὑπάρχεις, ἐξ ὧν ἀρχαί τῇ ὑποθέσει προοιμιάσασθαι, οὐχ
 ὅπως ἴσχει τὸ ἐκ τῶνδε αὐταῖς σοι ταῖς συντεταμημένως οἰκονομηθείσαις με-
 θόδοις, διὲν φήθης διατρανώσασθαι, ὅτι μὴ τοῦτο καταλλήλως ἦν σοι τοῖς
 ἐπιστώσι καιροῖς· ἔδει γὰρ καὶ ἐνταῦθα οἷς σοι τὸ θαρρῆναι μέγα, οἷς μὴ
 ἀντιπράττων καιρὸς, οἷς λαοὶ καὶ κλήθη συνηφαπτόμενοι, καὶ συντρέχοντα
 πράγματα, οἷς πᾶσα ἢ ἐκ τούτων, καὶ τῶν τοιούτων ἰσχύς, ἢ ὡς ἔχει λιχ-
 θὴν τὰ τοῦ τινός, ὃν λίγισι θεῖται καὶ διελίγξαι, ὃ τοῦ ὀρθῶς καὶ ἀδο-
 λιούτως ἀντιπίπτοντος γνώρισμα, ἢ ὁ πολὺ τούτου καθυστειροῦν, ἔτι γὰρ καὶ
 δίχα δεκτὸν, ὅτι σοι συναγομένον θέμιον τοῦτο φᾶται, καὶ τοῦ λοιποῦ τὸ
 δοκοῦν διαπραξάσθαι· νῦν δὲ καὶ τοῖς οὕτω σοι τιθεσθαι, οὐχ ἦτον
 τὰ εἰωθότα ποιῶν, πῶς παρὰ τοῖς ἀπροσπαθῶς εἰδόσι λόγους κρίνειν ὀρθό-
 τπος, οὐχ ὅπερ ἦς ὀφθῆς ἀναπόδραστα; πού καὶ τισὶν ἐν λόγοις ὁ καὶ ἐκ
 τοῦ υἱοῦ, ὡσπερ ἀμίλιαι καὶ ἐκ τοῦ πατρὸς, ὁ τὸν μογογιῆ λέγων, καθὰ
 δὴ καὶ τὸν γιγνήσκει πατέρα τοῦ πνεύματος αἴτιος;

cod. l. xi. h.

ια. Πάντως ἂν τοῦτο δίδας καὶ ὁ λόγος τὸν τιτυρανημένον σοι πα-
 τριάρχην αἰνέτῃται, συνασφοραίνόμενον ἔξεις, καὶ τὸ πρῶτον καὶ ἀρχικόν
 αἴτιον, τὸ γιγνήσκει ἀποκαλιῖν, ἔτι γὰρ μὴν καὶ πατέρα κατὰ τὸ ἀκό-
 λουθον ἀνομολογῆν, καὶ ἄλλ' ὅποσα τοιαῦτα, ὧν ἡ ἀποπία τρέποιτο κατὰ
 κίφαλλῃς τοῦ μὴ ὡς εἰρημίνα εἶν τὰ λιλγιμένα προφέρῃν καὶ ἱραφῖν σπου-
 δάζοντος· πλὴν ἀλλ' ἐπειδὴ σοι διῆσαν πρὸς τῆς τῶν κίφαλαίων κατωτέρω
 συνθέσεως λόγους ἐν δόγμασιν ἐν βραχιῦ παραδοῦναι, οἷς αὐτοὶ ἐρησμι-
 κότες λίαν καλῶς τῆν τῶν ἐκκλησιῶν ἔχῃν εἰρήνην δίδωμι, τοῖς ἐξ ἔθους
 στοιχοῦν τι δολίως οὕτω, καὶ μὴ πρὸς εὐθύτητα συντίθουσαν, φέρι καθόσον
 οἷον τε τούτους ἡμεῖς συνιλόντις ἐκθήσομεν· ἡμῖν ἵνα τ' ἄλλα παρῆσω δό-
 μα θεῖον ἵται καὶ πατρικόν, ἰκπορεύεσθαι δι' υἱοῦ τὸ πνεῦμα κατιδίεν ἔξε-
 γίνετο, ἄλλοις τι τῶν ἐπὶ θεολογία περιυπίστων διδασκάλων παραδοθῆν, καὶ
 δὴ καὶ Ταρασίου τῷ οὐρανόφρονι γράμμασιν οἷς αὐτῷ ποιηθεῖσι σύττοδος οἰ-
 κουμένη καὶ συνιψήσασθαι, καὶ καλῶς δοκιμάσασθαι συνιψήσῃς, καὶ οἱ
 πρὸς οὗς τῆς ἀνατολικῆς διοικήσεως πάντες συνήνεσαν τοῦθ' ἡμῖν ὡς οὕτως
 ἔχον στερχθῆν εἰρηκικῶς διακίῃσθαι, καὶ μὴ μαχίμως πρὸς τοὺς ἐξ ἀμφοῖν
 ἰκπορεύεσθαι λέγοντας διέν ἰνομίσθῃ πολλοῖς τε λόγοις ἐπὶ τούτῳ, καὶ πα-
 ραινήσῃσι πατρικαῖς, καὶ ὅτι θεολογίας ἀκραφνοῦς, καὶ παραδόσεως διδα-
 σκαλικῆς τὸ ἐξ υἱοῦ εἰς τὸ δι' υἱοῦ ἦκειν καὶ συμφωνεῖν καὶ τὴν ἐκ ἰψ'
 αὐτοῦ ἀπὸ τῆς διὰ ἐκλαμβάνεσθαι, πρὸς ἔτι γὰρ μὴν τὸ προβολιὺς διὰ λόφου
 τοῦ ἰκφαντορικῶ πνεύματος, κατῖσον τῷ προρρηθέντι τρανώτατα ἰγνικώτας
 τὴν προβολιὺς φωνῆν, ὡς ὁ τῶν θεοφόρων ὄμιλος ἅπας καὶ ἡ ἀληθῆς ἐξ ἰκί-
 των δόξα τῆς ἐκκλησίας εἰληφῆται φεῖνεται καθαρῶς.

cod. l. xi. a.

ιβ'. Οὕτω καὶ οὐχ ἑτέρως ἡμεῖς εὐληφότες ἑσμέν καὶ κηρύττοντες εἰς δὴ-
 λωσιν αἰτίας ἑναργιστάτης, αἷς ἀμφοτέραις χρήσεσι τῶν τῆς εὐσεβίας προ-
 βολῶν τῷ φωτοφανί τῆς ἰνοῖαις συντριχούσαις εὐλικρινῶς, αἴτιον διὰ τοῦ
 υἱοῦ τὸν πατέρα τυγχάνειν τοῦ πνεύματος ἀπαστράπτειται¹ χάριτα συναδοντα
 ὡς ἐπίπαν, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον διὰ τοὺς ἐπικεινῆς ἑκρησιαστάς φαίνε τις ἂν τὸ
 καταφανίστορον κειτημένα, οἷς ὁ τῶν Νυσσαίων μίσας λαμπτῆρ τὴν κατὰ τὸ
 αἴτιον καὶ αἰτιατὸν διαφορὰν παριστάων ἐξ αἰτίας διὰ τοῦ υἱοῦ τὸ πνεῦμα
 Θεολογικῶς παραδίδωσι² τοῦθ' ἡμῖν, ὃ τοῖς παροῦσιν οἱ ἐντυχάνοντες, καὶ
 εἴη τε ἀρρίπτως. Τοῦτο γὰρ τὸ εὐκταῖον, οὐχ ἕτερον, ὅσα καὶ σωτήρων φωναὶ
 πρῆσιβυόμενα, διαρδρωσίως ἀμυδρᾶς χάριν κροδιλήφθη³ οἷς ὁ ἀνανταγώ-
 νιστος οὗτος εἰς ἀνάγκην ἰλθὼν ἐπειτόμως περὶ τούτων ἐρεῖν, λόγοις κατα-
 τίσεις περιέρχως οὕτω, καὶ οὐ πρὸς ἀλήθειαν εἴρηκεν⁴ ἐπί τοι γὰ τὰ περὶ
 αὐτῶν ἰντελίστορον ὅσοι οὕτω προκίσειται⁵ ἤνικα μὲν αὐτὸς παρακλιῶν ἀναι-
 ρεῖν ἀποθρασυθεῖν, καὶ ἀνασειύαζειν μαυιδῶς, ἃ τε καὶ τοῖς θεοφόροις
 ἀντικαταστήται προρηκίμεος⁶ ἡμῖν δ' ἢ πρὸς ταῦτα μελήσει τῶν ἰλέγχων ἀν-
 τιπαράθεοις⁷ νῦν δὲ πρὸς τὰ διὰ μίσου χωροῦντες, εἴ τί που λογιῆς ἐπικρι-
 θεῖν συζητήσιως θεωρήσομεν.

cod. I. 92. b.

ιγ'. Ἀμέλει τοῖς κατοπτυθεῖσιν ἐπιφέρων ὁ Γενάδας ἐγγυὸς φάσκει περὶ
 οὗ ὡς ἠβουλήθη προδιγγίγειε δόγματος⁸. "Ὡς οὐ πρόσφατον ἴην γίνεσιν ἐν
 ,, καὶ παρ' ἄλλοις ταῦτην ἑσχηκὸς οὐχ ἡμῖν μείσηνέκται διῦρο, οἷα τις ὑπὲρ
 ,, ῥόριος λύμη, καὶ ὑποδοχὺς, αὐτῷ καὶ οἷον ἄρουρά τις ἐκθέρψαι οὐκ ἀφύης
 ,, ἰεργόνι ὁ δεῖται, τὸν τὴν πατριαρχικὴν ἀξίαν θεόθεν λαχόντα δηλῶν⁹ ἀρ-
 ,, δόμενος ὡς μὲν αὐτὰς ἐστι λίγων, ὁ ταῦτα συνείρων ἐκ τοῦ κροῦρου καὶ
 ,, τῶν τῆς ἀνομίας χιμαῤῥῶν ὡς δ' ὁ τοῦ Θεοῦ ἱεράρχης φθειγγόμενος ἢ
 ,, ἐκ τῶν βίβλων τῶν ἱερῶν¹⁰ καὶ ἐξῆς κακούργως ἀνελίψων αὐτάς, καὶ σπερ-
 ,, μολογῶν ἐπάγων, καὶ τὸν τοῦν ἅμα μὲν τῆς γραφῆς κλίπτων, ἅμα δὲ
 ,, καὶ τῶν ἐπιπολαιῶς ἀκρομύειων, ἢ καὶ πρὸς τοὺς αὐτοῦ χρυσοῦς ἀφορών-
 ,, των¹¹, Καὶ ὡς μὲν χιμαῤῥῶος ἀνομίας τὸ τῆς ἀνομίας ἀληθῶς ἀποκύημα
 τὰς Διοκροτήτους εἰσηγήσεις τῶν πατέρων ἀποκαλεῖ, πάριστιν οἷς μὴ σκαρ-
 δαμύττει πρὸς τὰς Θεολογικὰς βολὰς ἐνοκτριζέσθαι¹² ὅτι δι ἐπιρμολογίας,
 καὶ ἱεροσυλίας, καὶ κλοσιμαίων νοημάτων κωριμκωλοκὰς τὰς ἐκ τῶνδε μαρ-
 τυρίας ἀφορῶν οὐχ ὑποστέλλεται¹³ ἰχρῆν ἄρα βίβλων ὄλων προκίμειων αἷς
 τῷ πατριάρχῃ ἢ ἐκ τῶν ἱερῶν λογίων συκρότσησι, βίβλους λόγῳ καὶ σοφίᾳ
 σιμνυόμενον ἀντιπαράθεῖται, καὶ πρὸς ἕπος ἔση συμμίξαι καταστρωνῦντα
 κατ' ἀμφοτέρον ὀλικῶς ὡς αὐτὸς ἐστιν εὐ κροῖων ὁ καθ' οὗ τούτω τὰ τῆς
 μαρίας, καὶ προσέτι διεξοδικώτερον μᾶλλον τὰ τῶν κρηγῶρων ἰγκαταλίξαι,
 ὡς ἐντεῦθεν ὑπ' ὄψιν ἔχειν δεικνύσαι, πῆ μὲν τὸ ἀπ' ἄλλων ἄλλα τῷ ἀντι-
 δίκῳ συνάγασθαι¹⁴ κηδαμῶς τοῖς ἐξ ὧν κωρήθη πρὸς τὸ δοκοῦν¹⁵ ἢ ἐφ' ἃ
 κηπνέχθη, ἢ πρὸς ἀλληλά¹⁶ κως τὸ κρηρηκίμεον ἔχοντα καὶ κατάλληλον¹⁷
 ὁ πᾶσιν οἷμα τοῦ κρημολογιῖν ἑναργὲς ἀνομολογίσησθα τεκμηρίον¹⁸ πῆ δε

cod. I. 92. a.

φθορμίαιους διανοίας ἐπισκιάζεσθαι· πῆ δὲ καὶ ἄλλ' ὅποσα καθαροῦται κενω-
φωνῶν, ὡς διδήλωται.

ιβ'. Ἀλλὰ τὸ τοιοῦτοτρόπως μετρίαι μὴ καθάπαξ βιβιβουλημένος
εἶτα καὶ ὧν ὡς ἡμετέρων τῆ σφίτερα παρελληφῶς ὤψαι τομογραφία· ἔστι
μὴν ἂ παρασπασίαιμινως προφίρων, καὶ συκοφάντιδος εἶναι γλώττης τῆς
αὐτοῦ παριστάνει μὴ διδιδῶς, ὡς πολλαχῶς ἐστὶν ἐρημίον, πῶς οὐκ ἐπὶ
παντὶ παρ' οἷς ἀπαθῶς τὸ θιασθαι τὸ ἀψιδίς; δηλὸς ὅπῃ ἐστὶ τοῦ ψιύ-
δους γνωρισθίη προήγορος· οἷον δὲ καὶ τοῦτο ταῖς αὐτοῦ σκυωρλαῖς μὴ
ἀπιμφαῖνον, τοῖς χρυσοῖς πιδίειν τοὺς ἀκρομμένους τῶ μιγάλῳ προσπιτρί-
βειν· ὃ γὰρ αὐτόχρημα γυπὶ τις τῶν ἰταιριζομένων δρᾶν εἰῶδει πρὸς σά-
φρονα· φθάει γὰρ αὕτη τὰ οἰκίᾳ αἴσχη τῆ ἑκτὸς αἴσχους ἐν ταῖς κατ'
αὐτῆς ὡς ἀντικειμμένης ἀντιλογλαῖς ἀσπναιδιεμίνως μεταπορθμύουσα, τοῦτο
καὶ αὐτὸς ποιῶν οὐκ ἀπαξιοῖ, τὰ οἰκίᾳ πρὸς ὃν ἡ ἀντιδικία μεταβιβάζων,
καὶ μὴ δ' ἐτι καταφανὲς μὴ αὐτῶ καὶ οἰονί πως τρανώσει παγκόσμιον, τὸ
χρυσούς καὶ ἀργύρους, ὡς ἀπὸ πηγῶν ἄλλων τῶν βασιλικῶν κινωθῆναι θη-
σαυρισμάτων, πρὸς τὸ πλήδη καὶ λαοὺς, τῆς αὐτοῦ κοινωρίας ἀφισταμίνους
ὑποποιήσασθαι· ἐπειδὴ ταῦτα οἱ τὰ ἰσχυρά, ὡς καὶ τὸ μὴ τιнос μηδοποσοῦν
ἱερατικοῦ προσώπου παρουσία καὶ συναιέσει, ἄλλ' ὡς ἔπταν ἰταιρίας τῆς
ἐν ἀνακτόροις Τελεταρχίας, Τῆς ἧς ἐστὶν ἰπειλημένος ἀρχῆς διδράχθαι, λογι-
ζόμενος ὅλως ὑπὸ μανίας μὴ ἴε μὴ ὡς αὐτῶ μὴ καὶ οἱ λαμβάνοντες μάρτυρες
ὀσημίραι, θουρουμίνῳ πλουσίως ἅμα τῶ εἰληφῆναι ταῖς ὑβρσιν ἀνטיפυόμε-
νοι· ὅσα καὶ αὐθὺς ἀποτροπαίῳ τοῦ ἴων Μομιμβασισιῶν οὔτοι στίφους καὶ μο-
ναχῶν τῶ δὲ γι κατα θισμοὺς ἱεροῦ ἀρχιθύτῃ τοιοῦτον οὐδὲν τὸ παράπαν,
μὴ τ' οὐδὲν ταῖς ἀπάντων οὔμινουν εἶναι, ὅς ἂν ἐπὶ τοῖς πρὸς αὐτὸν ἦκουσιν,
ὡς οὕτως κράζει διακινῆς συτιδῆναι δόσεις διῖσχυρσίαισ'· ἰπάτι μὲν τοι μίτᾳ
ψιδύδους τὰ ἐξ ἔθους τοῦ πατριάρχου κατακινῶν· "ὡς παρ' ὅλον τὸν πρὸ
,, τοῦ κράτους κατ' αὐτοῦ λαβίσθαι τὰ σκαιωρούμιναι ἐπὶ τοῦ οἰκείου θρόνου
,, καθιστῶτα τούτῳ καιρὸν ἀθλίως ἔχειν ὑπῆρχε τῆ ἐκκλησία καὶ καρτεροῖν τὰ
,, δινοτάτα· τὸ δὲ μίτᾳ ταῦτα παρακαλεῖται θεὸς ἐφ' ἡμῖν καὶ ἴλιων ἰνορᾶ",
ἱαυτὸν ἰντεῦθεν τοῖς μὴ κοινωτῆν τπικαῦθ' αἰρουμίνους, ὡς ἐτι τοῦτο κοινῆ
καὶ καθάπαξ ἀναμφισβήτητον πᾶσι συντάττων· καὶ πεποθότα παριμφαῖναι
προσμηχανώμινος, ὃ καὶ αὐτὸ τῆς ἀνυπερβλήτου τούτου ἀναιδίας οὐκ ἀπο-
δίδον, ἰτίροις κωτωτέρω τισὶν ἀτεχνῶς ὡς συντρέχων συδιασπεφθῆν τρατω-
θῆσεται· τὸ γὰ ἀρτίως ἐπειγομένου τοῦ λόφου πρὸς ἂ διὰ μέσου λίφων δρᾶ-
ται, τῶν διειλημμένους ἰχόμενα, ἀσπίτως ἐκθισιν ὑπογράφων, μίθ' ἦν τῆν
προβᾶσαν οἰκονομίαν ὑπερβιβλημίνως κακίζων· εἶτα σπρὶ οὐ τὸ πᾶν αὐτῶ
τοῦ ἀγῶνος διαγοριῶν δόγματος καθαρῶτερον.

ιγ'. Ἀλλ' ὅσα μὲν πρὸ τούθῃ λόγοις ὁμολογίας διαγγέλλων ὑφάρχει
περὶ θεοῦ, χριῶν οὐ πάντως ὡδὲ πως ἰκαταθεῖναι, ἰῖπῃ ἀνάγκη τοῦτο παρ-
εἶναι, ὅς λόγοι διαμάχης οὐ συναιέσεις· περιττὸν δὲ καὶ ὅποια μὴ ἱε-

Ἐπιὼν ἐπὶ τῇ οἰκονομίᾳ κομπάζει, ἱκανῶς ἀπελληγιμένων τῶν ἐπ' αὐτῇ τά
 γι μὴν μετὰ ταῦτα καὶ λίαν εἰκότως, ἃ καὶ οὕτως ἔχουσι ἐπὶ λήξεως.
 cod. f. 94. a. " Ἄδειτούμεν τὰς ἐπικινδύνους περὶ τῆς τοῦ ἁγίου πνεύματος ἔκπο
 ρεύσεως αὐτοῖς φωνάς· τὸ γὰρ πανάγιον πνεῦμα ἐκ τοῦ πατρὸς ἔκπο
 ρεύεται παρὰ τοῦ θεοῦ καὶ λόγου μαθόντες ἐκ τοῦ πατρὸς καὶ τῆν ὑπαρ
 χῆν ἔχουσιν ὁμολογοῦμεν, καὶ αὐτὸν τοῦ εἶναι οὐσιωδῶς αὐχῆν αἰτίον,
 ὡσπερ δῆτα καὶ αὐτὸς ὁ υἱός· τὸν δὲ υἱὸν ἐκ πατρὸς μὲν οἶδαμεν καὶ πι
 στύομεν, καὶ αἴτιον αὐτοῦ καὶ ἀρχὴν φυσικὴν τὸν πατέρα πλουτεῖν ὁμο
 ούσιον δὲ καὶ συμφυῆς τὸ ἐκ πατρὸς ἔχουσιν πνεῦμα, οὐ μὴν δὲ καὶ αἴτιον
 αὐτὸν τοῦ πνεύματος ὑπάρχειν, ἢ μόνον, ἢ μετὰ τοῦ πατρὸς· ὅτι μηδὲ ὑπαρ
 χῆς τῷ παναγίῳ πνεύματι διὰ τοῦ υἱοῦ καὶ ἐκ τοῦ υἱοῦ., Πράσχεις πρὸς
 θεοῦ, ὁ ἀκρατής· ἀδειτούμεν τὰς ἐπικινδύνους εἰπὼν περὶ τῆς τοῦ ἁγίου
 πνεύματος ἔκπορεύσεως λαληθείσας αὐτοῖς φωνάς· καὶ παραυτὰ κατὰσκηάζουσιν
 ἐπιχειρήσας, τὰς ε' ἀκινδύνους εὐθείως προδοιομολογήσας, ὡς ἐκ τῶνδε τὰς
 ἐπικινδύνους ἐπισημνήμενον διαπίλαισθαι· εἰ τοῦτο ἴληρηκῶς, ἢ τοῦτο φά
 μενος εἶη, εἰ τῆς ἔκπορεύσεως ὅλως ἐπὶ τοῦ υἱοῦ μεμνημένοι, ὡς αὐτοὶ φά
 μεν διατόρους, δι' υἱοῦ ταύτην ὁμολογοῦντες, ἀποδοικτικὰς τὰς εἰς κίνδυνον
 ἐπ' αὐτῇ φερούσας φωνὰς φανείη· τοῦτο ἰσχυρῶς ἐνταυθοῖ τὸ σπουδαῖον
 εἰ γὰρ τὴν ἔκπορεύσιν εἰς τὴν ὑπαρξιν οἶδε μόνος λαμβάνειν, καὶ φωνὰς ἐπι
 κινδύνους εἶπαι διακινύσκει, τὰς δι' υἱοῦ ληθούσας τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔκ
 πορεύσθαι· καὶ τοῦ λοιποῦ ἢ ἡ ἀκολουθία τοῦ λόγου κατὰ πᾶσαν ἀνάγκη
 ν, ἐκ τοῦ πατρὸς ἔκπορεύσθαι τὸ πανάγιον πνεῦμα μαθόντες, τρανῶς διη
 γορευτικὸς ἐκ τοῦ πατρὸς καὶ τῆν ὑπαρξιν ἔχουσιν ὁμολογοῦμεν, ἐπισυνεῖναι
 δι' υἱοῦ δ' ἔκπορεύσθαι μὴ μαθόντες, οὔτε λήγειν ὁμολογοῦμεν· ὅτι μηδὲ
 ὑπαρξίς τῷ παναγίῳ πνεύματι δι' υἱοῦ· οὕτω γὰρ καὶ τοῦτο ἰπαθόμενον ὅτι
 cod. f. 94. b. τὴν ἀπειλούμενην ἁρμονίαν πλουτεῖ καὶ συνάφειαν ἢ μὴ ἂν εἰς ἰσοειδῆ ση
 μασίαν τὰ τῆς ἔκπορεύσεως εἰλημμένῳ, ἀλλ' εἰς διάφορον.
 15. Κατετιθεῖν εἰ τις τὴν διηγγελμένην ὡς ἀπλῶς ὁμολογουμένην, καὶ
 μὴ παρὰ ταύτην ἑτέραν ἐφαρμόσει τῷ δι' υἱοῦ ἔκπορεύσθαι, φωνὰς ἐπὶ λύμῃ
 φάσειν ἔκπορεύσεως διενισταμένην ἀκόλουθον ἢ ἐκ τοῦ πατρὸς εἰρηκῶς τὸ
 πανάγιον ἔκπορεύσθαι πνεῦμα μαθόντες, ἐκ τοῦ πατρὸς καὶ τῆν ὑπαρξιν
 ἔχουσιν ὁμολογοῦμεν, ὅτι μηδαμῶς ὑπαρξίς τῷ παναγίῳ πνεύματι δι' υἱοῦ· κατε
 τιθεῖν εἰς δόλως ἑτέρας ἰστορίας τὴν ἔκπορεύσθαι λήγειν ἀπαφαῖν, ὁ παρα
 κητιῶν ἴστιν οἷα δὴ κατηναγκασμένος, πεποικημένος ἀναφανδόν· τὸν δ' ὡς εἰ
 λήθην ἔσχε βαθεῖαν, τῶν ὧν φάσει προσηρημένος ἔρεῖν, καὶ παραδούνας
 ἀφήμενος, μετὰπῆρ πρὸς τὸ αἴτιον· καὶ πάντως ἂν εἶχεν ἰπομνήσας τῶν περὶ
 τῆς ἔκπορεύσεως προδιυκρητημένων ὀλιθρίων φωνῶν, ὡς εἰρηκῶς· καὶ περὶ
 τοῦδε διαλαβεῖν, ὡς βεβούλητο τὸ κατ' εἰρμόν προήκον τοῦ λόγου τερῶν,
 καὶ καθεῶσον εἰκόδ' ἀνεκάρητον· τούτου δ' ἐκωλύσει ἀντάπασιν· οὐχ' εἰς
 ἀγνοίας τὰ τῆς διανοίας οὕτως εἰσθῶς ἐκπερομυθεῖν, ἀλλ' ὅτι πρὸς τὸ τῆς

κακίας ἄφρον ἠλλαμίνοσ, καὶ τὰ ταύτης ἔξανύσαι καθ' ἡμῶν διηρηθισμένοι
 τοῦ εὐθείου ἐκτρέψεται· καὶ τί ἄλλο τὸ ἐντιῦθιν, ἢ πρὸσ οὕτωσ ἀσυμβάτουσ
 καὶ ἀναποδότουσ λόγουσ χωρεῖν; καὶ εἶθε μίχρη προφορᾶσ Τὸ ἐν τούτοισ, καὶ
 μὴ πρὸσ τὴν περὶ τοῦ οὐοῦ δόξαν ἀνοδίασ καὶ τοῦ ὀρθοῦ κατὰ βλάβουσ ἐκπίωσουσ
 ἢν διεινὴν οὐσαι, καὶ ἢ σαφῆσ κατὰ τῶν τῆσ ὑσῖβείασ ὑπερμάχων ἐναντιοφα-
 νία παρίστανειν, εἴπειρ σφῶν ἀριθλόωσ θειγορία· εἴπειρ σφῶν ἰμπανουθεῖτα
 θεόθιν διδασκαλία ἢ τοῦ παναγίου πνιύματοσ ἐκπόρευσισ δι' οὐοῦ· εἴπειρ οἰ-
 κονομικοῦ συνιδρίου πατέρων φωναὶ λῖξισιν αὐταῖσ διαβρῆθῆν ὄρον ὀρθοδο-
 ξίασ τὰ ταύτην περιέχοντα συνοδικὰ γράμματα μαρτυροῦμαιναι ὡν πρῶταρχοσ
 καὶ ἐκφάντησ ὁ διαληφθεῖσ ἐν πατράσι Ταράσιοσ· εἴπειρ αὐθισ τῶν ἐπὶ θεολο-
 γία λαμβάντων παραδόσισ ἀδιάστικτοσ, ἄλλον τρόπον ὑπάρξειωσ ἐπὶ τοῦ πνιύ-
 ματοσ θηλοῦν τὴν ἐκπόρευσιν· ὡσ ἐπὶ τοῦ οὐοῦ δῆτα τὴν γέννησισ, καὶ εἴπειρ
 πρὸσ ταῦτα τοῦ δι' ὃν ὁ λόγοσ ἀντινομοθεσίαι, καὶ προφανείσ ἀντιπαραδό-
 σισ· ὅτι μὴδὲ ὑπαρξεισ τῷ παναγίῳ πνιύματι δι' οὐοῦ ὡσ ἐντιῦθιν συγάρθον
 εἶναι, ὅτι μὴ δι' ἐκπόρευσισ.

ίζ. Καὶ εἴπειρ οὖν ἀντιδιαστολαὶ τούτου καὶ διαστίξεισ, τῆσ οἰκίασ ἀλ-
 λοιοῦσθαισ σημασίασ τὴν ἐκπόρευσιν ἐν τοῖσ δι' οὐοῦ, καὶ θνηκαῦτα μὴ τὴν
 εἰσ τὸ εἶναι σημαίνειν πρῶδοον δίσχυριζόμεναι, ὃ καὶ αὐτῆσ ἐκ μόνησ τῆσ
 πρὸσ τοῦσ θειοφρονοῦμένοσ διδασκαλοῦσ ἐναντιώσισωσ τὸ ἀντιδόξον οἶον φέροι
 καταφανεί· οὐχ' ἦττον δι' καὶ οἷσ ἀναφανόμενον ἐνθιν ἔχει τὸ τῆσ ὀβριανικῆσ
 τρανώσισωσ ἔκτοπον· εἰ γάρ οὐχ ὅτι περ ἢ φυσικῆ καὶ οὐσιώδησ τοῦ πνιύματοσ
 ὑπαρξεισ δι' οὐοῦ, τοῖσ τῶν θείων ὕψηλῆταῖσ ἐκπόρευσισ ἰδιαζέτωσ ὠνομασμί-
 νη, καὶ τὰ τῆσ ἐκφάνσιωσ ἀραρότωσ εἰσιν εἰρημίνα καὶ τῆσ ἐκλάμψειωσ ἄλλ'
 ὅτι ταῦτα καθώσ ἴστιν ὁ καινόσ οὗτοσ θεολόγοσ ἰπινισομητίασ νοοῦμενα· ἦτ'
 εἰσ τὸ εἶναι δι' οὐοῦ τοῦ πνιύματοσ πρῶδοσ ἐνθιν ἀθετηθεί, ἦτι ἐκπόρευσισ
 εἰσ αὐτὰ μίλαβῶσι τοῦδε τοῦ οἰκίου νοδσ ἐκσταίη, ὡρα λοιπόν τὰ τῆσ ἀρει-
 νικῆσ ματίασ μίλα πάλιν ἀναθαρσῶσαι, καὶ ἀναβῶναι περιφανώσ πρῶτα τη-
 θίγντα τῷ τημητικῷ τῶν πατέρων σιδήρω, τελειωταῖα νῦν αὐθισ παρσιισρσψύ-
 σαντα· τίε γάρ μὴ προκάτοχοσ ὡν, οἶα δῆ τινι τῶν τῆσ ἰσοκιδασθείωσ σκο-
 τομητίασ πολυειδῶν ἀντιῶν τὸ πανακίεσ πνιύμα δι' οὐοῦ ἐκλάμπειν, καὶ ἐκ-
 φαίνειν ἀκούων, εἶτα μὴ ὡσ τὴν φυσικῆν δι' οὐοῦ ὑπαρξειν ἔχον, ἀλλ' ὡσ
 οὐκ ἔχον διδιδασμένοισ, εἶτι τι δῆκειν αἰών, ἐπιδῆ καὶ αὐτῆ τῶν οἶοσ αὐτόσ
 ὁ ταυτί κελύων φωνῆ ἰεραμμίτη ἐπὶ ἔξηηησισ θῆθιν τῆσ ἐκπορευσίωσ· ἐπιετα
 δι' οὐοῦ δῆκειν, οὐχ ὡσ ὀπειρ αὐτῆ ταῖσ ἀληθείαισ ἰστί δηλοῦσα κειτημί-
 νον, ἀλλ' ὡσ οὐ κειτημίτην ἠγνωτισμένοσ, οὐχὶ σάφα καὶ ἀναμφιλέκτωσ τοῦσ
 ταῦθ' οὕτω διαταττομένοσ ὀργανικῆν εἶτι λειτουργικῆν χρισίαν εἰδοίη
 τοῦσ ἀποπληροῦν διατινέσθαι, καὶ ἀπαρνούμενοι μωριακίεσ εἶναι, καὶ τὸ φυ-
 σικῶσ, καὶ τῷ αἰδίωσ ὡσ κάλυμμα προβαλλόμενοι;

ιη. Τί γάρ πρὸσ ὄνησιν σφίσι τὸ φυσικῶσ; τί τὸ αἰδίωσ, μὴ εἰσ τὴν φυ-
 σικῆν καὶ αἰδίον ὑπαρξειν λαμβανόμενα; ἰφ' ὧ καὶ πάλιν αὐτὰ τὰ τοῦ ἰού

τούτου νομιζέτου λαβόντες ἔπ' ὡς εἰ τῶν ἀπάντων ἦν ἐφ' ἑτέρῳ τινὶ μη-
 δαμῶς ἢ καθ' ἑαυτοῦ συνδέσθαι κεκημηένος· καὶ σκεπτίον, εἴ γι τῆς ἀκο-
 λουθίας οὕτως ὅσα δὴ καὶ τῆς ἀληθείας τυγχάνοιεν ὅσα φασὶν ἀθετου-
 μιν τὰς ἐπικινδύνους, προσδείηθ' ὅτι καὶ ὀλιθρίους περὶ τῆς τοῦ ἁγίου
 πνεύματος ἔκπορεύσεως αὐτῶ καὶ τοῖς μὲτ' αὐτοῦ λαληθείας φωνάς· τὸ γὰρ
 πανάσιον πνεῦμα ἐκ τοῦ πατρὸς ἔκπορεύεσθαι παρ' αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ λό-
 γου μαθόντες ἐκ τοῦ πατρὸς καὶ τὴν ὑπαρξίν ἔχουν ὁμολογοῦμεν, καὶ δι'
 υἱοῦ ἔκπορεύεσθαι παρ' ὧν πρὸς Θεοῦ τὸ διαδρῶσαι τὰ τοῦ Θεοῦ διδασ-
 χεύεις, δι' υἱοῦ τὴν ὑπαρξίν ἔχουν ὁμολογοῦμεν· καὶ ὡς ἴσταν ἐπ' ἀμφοτέροις
 ῥήσασιν αὐταῖς οἴδαμεν τὴν ἐκπόρευσιν, οὕτω καὶ μίαν αὐτῆς ἐπ' ἀμφοτέροις
 οἴδαμεν τὴν διάστασιν· καὶ ποῦ τὸ φωνάς ἡμῖν ἐπικινδύνους λίσσιν περὶ τῆς
 ἔκπορεύσεως; ὅτι μίαν μονοιδίως, ἢ περιλάβομεν, ἀμίλι καὶ ταύτας ἐκεί-
 νας ἰδῶσιν, αἱ σημασιῶν ἑτερότητας τὰς ῥηθείας, αἱ διαστολάς ἀφορίζου-
 σιν ἀντιρεῖν οὐκ ἔστιν, ὡς μὴ οὐχ ἄπειρ ἐπ' αὐτῆς καθ' ἡμῶν εἰρηκότες εἶεν
 οἱ ταῦτα θεισμοθετοῦντες καθ' ἑαυτῶν ἀριθίλως ἀποφηνάμενοι· κἀπειδὴ περ
 ἤδη πρὸς τὸ αἴτιον μετακίχωρηκίαι χριῶν, οἷα δὴ τοῦ Γενναίου μετακίχω-
 ρηκότος λόγους οὕτως ἰδυτινίσιν ἐκείτα καὶ περὶ τούτου περιβιούντες κα-
 ταγγέλλομεν ἄπειρ ἡμῖν ἀνωτέρω προτεινόμεν οἱ πατέρις ἡμῶν ἀνήγγιλαι, καὶ
 ἰδέσασιν· ὧν καὶ τὰ τῆς συνδρομῆς ὡς ἐπίπαν τῶν εἰρημίων οὐμιοῦν
 ἀπολιμπανόμενα, καθὰ τῶ αὐτῶ πνεύματι στοιχιούμενα· τούτων ἐκ πατρὸς
 ἔκπορεύεσθαι δι' υἱοῦ τὸ πνεῦμα· τούτων τηλαυγῶς ἐντιῦθεν προβολία τοῦ
 πνεύματος δι' υἱοῦ τὸν πατέρα τραποῦσθαι· ἀλλὰ καὶ φωναῖς διασφρυσίσι
 οὕτω κατὰ ῥῆσιν διαγορεύεσθαι· τούτων οὐχ ἄλλως εἰς αἴτιον ἀσπίχασίσι
 τὸ προβολίως, ἀλλὰ καὶ διάφορον μονοτρόπως λαμβάνεσθαι· τούτους καὶ
 ἡμῖς ἔξακολουθοῦντες, τὸ ἔκπορευτὸν ἐκ πατρὸς δι' υἱοῦ πνεῦμα, αἰτιατὸν
 ἐκ πατρὸς δι' υἱοῦ· καὶ τὸν αὐτοῦ προβολία διὰ λόγου, αἴτιον εἰλικρινῶς
 διὰ λόγου, μετὰ τῆς κοινῆς σφίσι συμφωνίας, καὶ φρονοῦμεν καὶ λέγομεν.

ιβ'. Μετὰ τούτων τὸ μὲν αἴτιον εἶναι πιστεύομεν τῶν προσώπων, τὸ δὲ
 ἐκ τοῦ αἰτίου, καὶ τοῦ ἐξ αἰτίας, τοῦ υἱοῦ δὴ φημι καὶ τοῦ πνεύματος αἰ-
 τιατοῦ πειφυκότος, εἴ γε, τὸ ἐξ αἰτίας αἰτιατόν· ἄλλην πάλιν διαφορὰν ἐν-
 νοοῦντες, τὸ μὲν ἑκατέρων τὸν υἶδν δηλαδὴ προσιχῶς οἴδαμεν ἐκ τοῦ πρώ-
 του, τὸ δὲ τὸ ὑπερτιλὲς πνεῦμα διὰ τοῦ προσιχῶς, τουτίστιν αὐτοῦ τοῦ
 μονογενοῦς ἐκ τοῦ πρώτου κηρύττομεν, τοῦ ταῦτα διεκρινούντος Θεοιδόους
 διδασκάλου, αἴτιον τὸ αὐτὸ καὶ πρώτον διασφουήτος ἀκολουθῶς τοῖς κατ'
 αὐτὸν θεολόγοις, οἱ πρώτην αἰτίαν ἠνωμένους τὸν πατέρα κωρίδουσαν· καὶ τινὲς
 τῶν ἀπάντων μὴ συγχέειν οἷα δὴ παραβαίνειν θεολόγων ὄρια πατέρων, οὐ-
 χὶ κατὰ λέξιν ἐντιῦθεν διαφανὲς διὰ τοῦ προσιχῶς, τοῦ υἱοῦ δηλονότι,
 αἰτιατὸν ἐκ πατρὸς τὸ θεῖον πνεῦμα θεολογῆσθαι, κἀκ τῆς αἰτίας διὰ υἱοῦ
 δογματίζεσθαι; εἰ μὲν οὖν οὐ φωναῖ ταῦτα τῶν ἐκ Θεοῦ σωτήρων, εἰ μὴ πα-
 ραδόσεις, εἰ μὴ τῶν καλῶς σφίσι τιθεμένων ὁρίων διαταγαί, τοῖς ὁρθῶς

αἰρουμένοις φρονεῖν ἀμιτάθιτοι, διζάτω τῆς ἀληθείας ὁ αὐθαίρετος μα-
 χητὴς, καὶ ἡμεῖς τῆς ὑπὲρ αὐτῶν τηλικῆς τοῦδε τυραννίδος ὑποψισιόντες
 ἰσοπαίημι· εἰ δ' οὐμῶν ἔχει διΐξαι, ὡς εἴ γε μὴ δὲ τὸν ἅλιον σκότος τὸ
 τοῦ σκότους ὄντως ἰκτόκιον, τί κατὰ τῆς ἰαυτοῦ κεφαλῆς ὀλοθρευτοῦ δι-
 κη ὁ μάταιος μίμητιν; Ἄλλ' ἡμῖν μὲν εἰ τοσοῦτον ὧδε καὶ περὶ τῆς αἰτίας,
 μηδὲν οἴκοθιν φωνοῦσιν, ὅτι μὴ λιλεγμένοι καθαρῶς εἴη τοῖς θεοβόρῃμοσιν
 εἰ δὲ καὶ περὶ τούτου κειολογοῦν ὑπάρχει τὸ τὴν ὄρμην ἀνωπώσαστον, ἐπι
 τῇ προβαλιὺς αὔθις ῥήσι προστάσσει διανοίας ὑρέματα κακοδαίμονος· ἐπι
 τοῖς κατωτέρω κειμένοις αὐτοῦ κεφαλαίοις τὸ πᾶν εἰ τὸδε φανέται τῆς Γλω-
 σαλλίας ποιούμενον, ἐντελῶς ἐκίσει γινόμενων εἰρήσεται.

κ'. Νῦν δὲ τῶν ἐπισκομιμένων ἐξῆς, ἀποκόπτειν ἡμᾶς τῆς αὐτοῦ κοινω-
 νίας λόγων καὶ ἀποστρέφασθαι, τὸ δεινότατον καὶ μέγχις αὐτῆς ἀκοῆς ἀφό-
 ρητον διαπεπραξμένοις, ἐπάσει. "Τοῦ γὰρ ἡμιτέρου γένους τί καὶ δόγματος
 ,, ἄνωθι ὄντες, καὶ εἰς τῆνδε τὴν ἐκκλησίαν τιλοῦντες, ὅμως ἐπαπέστησαν
 ,, κατ' αὐτῆς, καὶ ἔθετόσαν τὴν καὶ ἀδιδήσασαν αὐτοῦς πνευματικῶς καὶ ἐκ-
 ,, θρέψασαν.," Καὶ λοιπὰ τούτοις ὅμοια παρηνίρει, φοροῦθ' ὅλον συμφορῆσαν
 λαιδωρῶν· πλὴν ἴσθι τί καὶ καλῶς ἐναυθα προφέρων καὶ ἀψευδῶς, τὸ τῆς
 αὐτοῦ κοινωνίας, οὐμῶν ὡν ὀράται κατωτέρω ψευδηγορῶν, φάσκειν ἀπο-
 τίμνειν ἡμᾶς· ταύτης γὰρ ἰαυτοῦς εὐθύμως προτιταχότες ἡμεῖς διεσθῆσμεν,
 οἷς τι θράσσει καὶ τρόποις τὸν ἱερὸν εἰσπηθῆσαν θρόνον ἀνιέρως, τὸ πάντολ-
 μον ὄρθη κατὰ ἱερῶν καὶ ἱερίων, ὡ δίκη χρυσάμινον· καὶ οἷς ἐς ὑστρον COL. I. 27. 2.
 κατὰ τῶν περὶ θεοῦ πατρικῶν θεσιμαμάτων λυττήσαν ἀνηφάνη μανιωδῶς
 κράζει ταῦτ' εἰργασμένοι "τοῦ γὰρ ἡμιτέρου γένους τί καὶ δόγματος ὄν-
 ,, τες, καὶ εἰς τῆνδε τὴν ἐκκλησίαν ἑλοῦθῆτες, ὅμως ἐπαπέστησαν κατ' αὐτῆς.,
 Ἐγὼ μὲν οὖν ἐπὶ τούτοις οὐκ εἰδῶς εἰμι τὸ παράπαν, οὐδ' οἷον τῷ ἀνδρὶ
 τούτῳ τὸ γένος, οὐθ' οἱ φύντες ὅποιοι, οὐτέ τι τῶν ὅσα χαρακτηρίζειν οἶδα
 τὴν ἐξ ὧν εἰς φάος προήχθη προαγωγὴν, καὶ πρῶτην βλάστην αὐτοῦ καὶ
 ἀναβῆθην, ὅτι μὴ καὶ πάντες ὅσον εἰδέναι οἱ τῶν ἡμιτέρων κλιμάτων, ὡς εἴη
 μὴ γέννημα τούτων ὄθενίον, τῆσου δὲ καὶ χείρας ἐξωρμημένον, ἀφ' ἧς καὶ
 κλῶσιν ἐξιδιώσαστο· ὡστ' οὐκ ἂν οὐδὲ τούτο ῥαδίως διζαίμην, φυλῆς με τῆς
 αὐτοῦ καθιστάνας, εἴ γε ταύτην ἀμφίβολος· τὸ γὰρ δὴ καὶ τὴν πρὸς ταῦτα
 φῆμην ἔλαϊν, ἢ τὴν καθ' ἡμᾶς οἰκουμένην λόγους ἀτεχνῶς ὁμοφύνοις ἐπέθρα-
 μιν, ἀπὸ σκοποῦ μοι καὶ τὸ περὶ ταύτην προσισηκνέας ἀνοίκειον· πλὴν ὅτι
 μοι κᾶκ τῆςδε πρόσθετ' ἰδὲ ἀμφιρόπον, ἄλλον ἐπ' αὐτῇ μέρος οἶπρη τὸ πλεο-
 νάζον, ἢ καὶ σύμψαν σχεδὸν, ἐχόντων ὡς ἔχουσιν· ἡμῖν δὲ καὶ τὸ ὀρμάσθαι
 δῆλον ὄθιν ὑπάρχον, οἱ τι τικόντες οὐκ ἀνεπίγνωστοι γινεῖς ἐπὶ τῆς παρού-
 σης ὀφθέντες, ἢτι λοιπὴ τῶν ἀφ' αἵματος ἰναπολιφθεῖσα μερίς, μάρτυρις
 τῆς ἡμῶν ἀνικαδὲν ῥωμαϊότητος καθιστήκασιν.

κα'. Δόγμα δ' οὐ προσφάτοις, καὶ τοῖς ἐκ πατέρων ἀντιθέτοις, προσφά-
 σι τοῦ κατὰ τοιούτων ἀντιβῆται, αὐτὰ ταῦτα παραιοσινύκασθαι ἀροσπνέχ-

κοι. I. 97. B. θημεν' ἀλλὰ τοῖς πατρίοις ὡς δεικνύντες ἰσμεῖν, ἐνεμείναμεν ἀντιλήψει θεοῦ, καὶ ἐμείνομεν, καὶ τὸ τῆν τῶν ἐκκλησιῶν εἰρήνην ἰλίεσθαι θεοφιλὲς ἡμῖν ἴσμεν, οὐ μωμπτόν, καὶ διαβράβοιη τὸ τοῦ ψεύδους Τιθήθημα κειραγός· καὶ ἐὶ θαλάσσας ὅλας ὕβρειον ἀνίλίσσει καθ' ἡμῶν καὶ ἐὶ λίθους αὐτοὺς καιθεῖσαι διαβολῶν συγκινήσειν· οὐ γὰρ κατὰ τῆς ἡμῶν ἐκκλησίας ἀλλ' ὑπὲρ αὐτῆς καὶ γνώμη καὶ προθέσει καὶ διανοίᾳ τῶν ἑ θεοσδότην διδασκάλων θεοσόφοις ὑποθηκοῦναις τὸ τῆς ὁμοιοῦς καλὸν προσιλάμεθα· οἱ γὰρ οὕτως ἐξ αὐτῶν διετίθημεν, ἐκ τε τῆς ὅπως παραιοσιφθάρη τὰ τοῦ σχίσματος ἱστορίας, καὶ ὅποια φεῖ ἴδιον παριστώσης, ὡς καὶ μεγάλους ὑπὲρ τούτου καμάτους τῷ πρὸς τὴν ῥωμαϊκὴν διαπαραιοσιβύεσθαι καθεῖδραν ἀντιλημμένους, ὀκλάσαι μὲν καὶ πρὸς ἀναβολὰς ἀπειθεῖν, μόχθοις καὶ κινδύνοις ἀπειρηκότας, ἀκουσίως δ' ἀναδιχομήνους συνίτορις τοῦδέ μοι καὶ οἱ νῦν αὐτοκράτορις τοῦδέ μοι γὰρ ῥηθροσομένου θεοῦ ὁ καρδιῶν καὶ ἐνοιῶν θεοῦ ἐν αὐτοῖς καὶ μᾶλλον ῥώνυσθαι τοῖς δεινοῖς, ἐν αὐταῖς περιστάσει ταῖς θανατηφόροις, ὡς οἶον τε εὐψυχίην, ὡς ὑπὲρ ὁμοφύλων ἐπὶ κατὰ θεῖον ἔργῳ τλησασθούτας, καὶ προῖμίνους τὰ τῆς ζωῆς καὶ τοῦθ' οὕτως ἔχον, μὴ τοί γε τὰ δεινότατα καὶ μέχρις αὐτῆς ἀκοῆς ἀφόρητα διαπεπραγμένους ἡμᾶς οὐ φανῆ, ἀλλὰ ἑ τα-
κοι. I. 98. A. ναντία τούτων καθ' ὁλοκληρίαν λαπραχότας παραιοσιβέμενον καὶ λοιπὴν ἰφεξῆς δυσφημίαν ἀντεστραμμένως μᾶλλον ἡμῖν ἀρμόττειν προσβεβαιώσκειν, παρά γὰρ ἀληθείᾳ καὶ τοῖς εἶ ποθιν ἐκ θεοῦ διιχθεῖεν τῶν πραγμάτων ὁ-
δοῖς διαγνώμοσι.

καθ' ἑ. Νῦν δὲ ἑ καὶ τοῦτο κέρδος οὐ τῶν ὁποιοῦν καὶ τυχόντων, εἰ καὶ κατὰ τληκὴν τυραννίδα καὶ βούλῃσιν τῷ τῆς ἀληθείας ἥτιρ ἡμῶν ἀντιπάλῳ συσταίη· τὸ πρὸς τῶν ὁμογιῶν ὑπὲρ αὐτῶν διανοθεῖντας καὶ ἐργασμένους, ὅσα καὶ κακούργους δυσφημῆσθαι καὶ βάλλεσθαι. Ταῦτ' τοι καὶ τῶν ῥηθίντων πάλιν ἰχομήτως βοᾷ τὸ ἀναιδείας ἀπαραιομῆλου μεστόν· "θεῖον γὰρ ἑ πάντα κίνδυνον ὑπὲρ αὐτῆς, καὶ τῶν αὐτῆς ὑπομῖνιν δοξμάτων, καὶ μὴ δ' ἑ αὐτὸν ἀπαναίεσθαι θάνατον, οἱ δὲ καὶ χεῖρον ἢ ἀνθρωποῖ φύσει σωλί-
μοι διετίθησαν πρὸς αὐτήν.,., Καὶ ὡς μὲν ἡμεῖς οὐτ' ἐπ' ἀναρίσει δοξμά-
των, οὐτὲν τινι πρὸφῳ τῶν ἀπεικταίων, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ἡμῶν ἰνδαιοθῆς ἐκ-
κλησίας ἐκ τῶν θεοφόρων προηγόρων τῆς ἰσοσιβείας, ἢ γὰρ καὶ ἀληθῆς ἐκ-
κλησία, καὶ οἷς τὸν τῆς ἀληθοῦς μὴ ἀντιπῖπειν, ἀλλ' ἰσοτηρίζεσθαι τὰ τῆς ἰνωτικῆς συμβάσεως ἰποσάσμεθα, οὐ πολίμοιοι μᾶλλον ὅτι μὴ φύσει τῆς κα-
τὰ θεῖον ὑπὲρ αὐτῆς εἰρήνης ζηλωταί ἰσοτότες, ἰκαῶς ἰδεῖχθη τε καὶ διιχ-
θεῖσται· τόσον δ' ἡμῖν καὶ τὸ πάντα κίνδυνον ὑπὲρ τῶν αὐτῆς ὑπομῖνιν δο-
γματῶν, καὶ μὴ δ' αὐτὸν ἀπαναίεσθαι θάνατον, ὡς σφίσειν ἀπ' ἰναντίας τραπῶς ἰσοφανῶν αὐτῷ τῷ ἀντιδίκῳ λαληθῆντων ἀλλοτριῶν ῥημάτων, ὑπὲρ-
βολῆς μανίας καθ' ἡμῶν ὡς κεινημένῳ, τοιοῦτοις ἰαυτοῖς ἐπὶ τούτῳ δοῦ-
ναι, οἷς ἰνωράθμεν τε, καὶ ἰνωρώμεθα· οὐ γὰρ ἂν παρὰ μόνην αὐτὴν τῆν ἐκκλησιαστικὴν λαπραγμασίαν, ἰπὲρ πῆρ τῶνδ' ἡμῶν βλασφημῶν ἀπόττων, ἀρ-

κούτως ἂν ἡμῖν εἶχεν ἐκείνα τὸ ἐπ' αὐτῇ, οἷς τὸ πρότερον καθυπῆχθημεν, ὡς ἔξ αὐτῶν παρῆται, λόγοις οὐμνοῦν, ἢ σημείοις τεικμηριωδῶς εἰδέναι τῷ βουλομένῳ· παράγμασι δ' αὐτοσπίστοις μὴ ἂν ἡμῖν ἀποβλήτων μὴ δ' αὐτὸν νομοθεῖναι τὸν θάνατον, εἰ δεικνύει· καὶ ὡς μὲν οὕτως ἡμῖς οὐκ ἀμφιδισάσιμον· πυνθάνομαι δ' οὖν ἀσάρτι τὸν ταῦτα φθιγγόμενον ἀριστεία· σὺ δ' ᾧ στήρβῃ καὶ πολυτῆτι, φράσον ἡμῖν μεθ' ἧς εἰώθας παρήρησις, πρῶτα μὲν δύο σοὶ πράξιων διηγωνισμένων ἐπὶ τῇ δι' ἧν οἱ λόγοι τρανωῶς ὑποθέσει· ὁ

cod. I. 99. b.

ποτέραν ὑπὲρ τῆς ἡμῶν εἰς ἐκκλησίας διηγουκῶς, ἵν' ἐπιτύθῃεν ὧν ἐκείνας ὑβριῶν καθ' ἡμῶν, τοῦμπαλιν αὐχῶν αὐτὸς ἐπὶ εὐφημία φανείης, καὶ τέκνον οὐ μωμπτὸν ὀφθεῖς, καὶ υἱὸς μὴ χωλάνας ἀπὸ τῶν σῶν τρίβων, εὐθεῖα τε γινεῖ καὶ μὴ διιστραμμένη καὶ ποτηρά;

κγ'. Εἴ τι τε τούτων λοιπὸν ἦν ἐπὶ τῇ τῆς εἰρήνης οἰκονομία σπουδῆν οὐμετρίαν θέμιος συνιστήσω· ἢ τήνδε τὴν ἑτέραν, ἣν ἐπ' ἐκείνης ἐντελεῖ καταρωθῶσις ἀνατροπῆ· οὐ γὰρ δὴ καὶ ἀμφοτέρας ἐρεῖς· εἴγα μὴδέτι τι τὸ συμβαῖνον ἀμφοῖν, ὅτι μὴ λίαν ἐμφανῶς τὸ ἀσύμβατον οἶδα σὶ τὴν νῦν ὀλοφύχως προκρίνεις, καὶ τοσοῦτον ὡς μακαριστὸν ἡγιῶσθαι, εἴ σοι τὰ ἐκείνοις μυχοῖς ἀδύτοις ἐκρύβη μάλλον· ἥπερ εἰ μηδαμῶς ἐνηρῆθη σοι· ἀλλ' ἐχουσαν ἰκατέρωτ' ἐπὶ τὸν δῆλον τὰ τε θεάτερας πρὸς τὰ τῆς ἐτέρας παραβαλλόμενα οὐκ εἶ σοι τὰς τῶν δυσφημιῶν ῥηθείσας ἄλλως, ἢ ὡς αὐτὸς ἐκφωνήσας εἰς οὐχ ὡς ἐγὼ προσηχῶς καταστρώσας προσηφαρμόττειν σοι· σύτις γὰρ εἰ μὴ τὰ τῆσδε πρὸς τὰ ἐκείνης ὀρώμια, καὶ αὐτὸ ἀντιστρόφως ὀποτέρως ἂν βούλει, γινεῖ σοι ποτηρὰν καὶ διιστραμμένην, εἰ μὴ υἱὸν οὐ χωλάναττα καθάπαξ ἀπὸ τῶν σῶν τρίβων, ἀλλὰ χωλαίνοντα καθαρώς καὶ ἀναπλήρῆτως διευκύνει, εἰ μὴ ὅσα τῶνδε σοὶ ἐφιξῆς· καὶ ταῦτα μὲν κατὰ σὶ, ἐκ σῶν ἀσφασίων, οὐδὲ τοῖς πολλοῖς οὐμνοῦν ἀγνοούμενα· εἰ δὲ γὲ καὶ ἄτερ αὐτοὶ συνοῖδαμιν ἐπὶ σοι, καὶ δι' ἃ τούσδε τοὺς λόγους ἐπιστησάμεθα, καὶ ὧν ἴνικα, πάνθ' ὅσα σοὶ βουλητὸν ὑφιστάμεθα, θεοῦ παρεωρακότες ἀμαρτίας ἡμῶν, δι' ἃς ἀνθρώποις λυμαιοῦσι τὸ κρατεῖν καὶ ἰσχύειν παραχωρεῖσθαι, καὶ τὸν τῆς κακίας λόγος εἰ δυνατόν κατὰ πάντων ἡμῖν, ἴλιων τ' ἐπιβλαψαμένου κατὰφανῆ καὶ πλήθεισι τῶν ὀμοφύλων ἡμῖν ἰγυγόνει, μικρὸν τῆς ὑποθέσεως ἀρθείσης ἀχλύος, ἢ σοὶ τὸ γενηθῆναι, καὶ τὰ πρὸς τοῦ τρόπου ὄραν ἀδιδῶς, τότ' ἂν ἐπὶ μάλλον ἰγνώσθης, ὅσοις σοὶ σφίσι πολέμιος καὶ ἀλάστορ, καὶ πρὸ τούτων οἷς τοῖς ἐκ θεοῦ δοθεῖσιν ὀδηγοῖς ἡμῖν καὶ προστάταις τοῖς θεοφόρῃσι διδασκάλοις προφανῆς ἐχθρὸς καὶ ἀντίπαλος· ἀλλὰ τὰ μὲν περὶ τούτων ὅπως ἀποβαῖν, θεὸς ἂν εἰδοίη· ἡμῖν γὰρ οὐδὲν ἄλλο πρὸς ἰλιπιδος, πρὸς μόνον αὐτὸν ἀφορώσιν, ἢ τὸ μέλλον καὶ ἀπαραλόγιστον ἐκδῆχισθαι λογοθεῖσιον.

cod. I. 99. a.

κδ'. Σὺ δ' αὐτὸ εἴπειτα χάριτον σαφηνήσας διάγειλον ἴνικα τῶν κινδύων ὁ ἀκάμας ἀνέτης; ἐπειδὴ χρόνος ἦν χάριτος, ὡς ἀνωτέρω μετ' ἀλαυγῆς, ἥνικα παρ' ὅλον τούτον ὑπάρχει τῇ ἐκκλησίᾳ καρτερεῖν τὰ διεικτάτα, οἷς συνεξέτα-

bb

ζῆσαι καὶ σαυτὸν περιφαινεῖς, ἔξ ὧν καὶ μάλιστα συνημίμων ἐπάγεις ὡς
 τὸ μῖτᾶ ταῦτα παρακαλεῖται θεὸς ἐφ' ἡμῖν, ὅπως μοι καὶ τοῦτο συμπαραληφ-
 θείη, ὡς ἡ ὑπόσχισις· τίσι τῶν τιμωριῶν ὁ ἀδάμας, τῶν κακώσιων ὅποιαις
 ὁ ἀπύπτος συνεχίθη· ἔξ ὧν οὕτω σοι τὸ ὑπερβήσιαστον, ὡς μὴ δ' αὐτὸν
 ἰτέροις ἐπικρίνειν ἀπαναινοῦσαι θάνατον· ὡ πόσον σοι τὸ ἀναιδὲς ἐπὶ δυστρο-
 πῆ, οὕτως ἀποθρασυνομένη, οἷς ἐχρῆν ἐγκαλύπτισθαι· πότι καὶ τίς δ' καὶ
 ὄν σοι ταῦτα καιρὸς, ἢ τ' ἀληθὲς, ἢ ἀντιστρέψας ἐγὼ φαίην, τί ποτε παρ'
 ἐκείνων τὸν χρόνον διάστημα, καὶ δ' ὁ πολλῆς οὐκ ἀπίλαβες ἀταδοχῆς παρὰ
 τῷ κρατάρῃ καὶ οἰκισίῳσις, παρὰ τι τῷ πατριάρχῃ δωριῶν οὐ μεγίστων
 μετὰ τοῦ συνήθους ἀβιασμοῦ, εἰ μὴ που τὸ πρὸς βραχὺ σε θέλιες ἱεῖν ἰδιό-
 σαι βαρυθυμῆσαντα, ὅτι πρὸς βίβαν οἰκονομῆσαι πεπιστευμένος, οἷς μὴ κατὰ
 το δόκουν τῷ κρατοῦντι μετῆλλεις τῆς παρ' αὐτοῦ διὰ λόβων ἐπιράβης ἀλα-
 νακτῆσις· ἢ ἐκείνου πάλιν, ὡς μετὰ τὴν τῆς ἐκκλησιαστικῆς πράξεως ἐπιτι-
 ταμένην συγχρότησιν, οἷς μὴ τῆς ἧς ἔχεις τυραννίᾳς ἀρχῆς ἀρτίως, ἤξω-
 μίνος ὠφθῆς· ποῦ γὰρ ἦν τῆς βασιλικῆς ἐκείνου τοῦ οὐκ ἐπιτοῦχοῦ ψυχῆς συ-
 νεργὸν ἐγγυριεσθῆναι τοσοῦτον θρόνον τοιοῦτον φανῆναι, παρὰ τὴν ἀποτυχίαν
 τοῦ ποδομένου ματιῖς, εἰς ἀντιδικίαν δῆθεν τοῦ καινικῶς ἐιλοχότος κατὰ
 τῶν δομάτων τῆς εὐσεβείας ἐχώρησας, σύγγραμμα κρύφα θίμους ἐπὶ τού-
 τῃ, καὶ βαλὸν ὑπὸ σκότον τρησας ἢ εἰς ἡν δέλεαρ ἐν καιρῷ; ἀλλ' εἰ ταῦ-
 τά σοι περὶ πλεισίου, παρ' ἡμῶν ἐπιτόμως λείλειται τῶν ἰδόντων, μὲν δ' ἧς συν-
 οιδας ἀληθείας, καὶ τινες οὐκ ὀλίγοι αυτοῖδασιν ἔτιροι· εἰ δὲ καὶ τῶν οὐκ
 ἐιδόντων εἰσι, πρὸς τούτους, ἢ καὶ πάντας ὁμοῦ κεφαλαιωδῶς, ἀσώχρη τὸ
 μήτιο γιε μὲδαμῶς, μὲν δὲν σε τῶν δυσχεριῶν ὑποσθῆναι παρ' ὅλον ἐκείνον ὄν
 φάσκεις καιρὸν, ἀλλὰ καὶ τῶν ὧν εἰρήκειμιν διαφιρόντως ἐπιτυγχάνειν, οὐ-
 θενὸς ἡμῖν τῶν εἰς κοινωνίαν τοῖς ἀπὸ Χριστοῦ κειλημένους ἀνηκότων λι-
 πόμεινον· ἄχρησι ὥρας καὶ ἢ ἢ εἰς τὸ δρᾶν ταῦτα σοι τῶν πραγμάτων ἐπιστάτη
 μεταβολή· εἴτα τὸ μὲν τὰ τῆς θείας δίκης δεδιῖναι, τὰ τῆς θείας ἀνοχῆς
 εὐκαιρα τῷ τρόπῳ σοι εὐρηκῶς παραφαῦλον οὕτω ποιῆ· αὐτὸ δ' εἰ μὴ τὶ ἄλ-
 λο τὸ πρὸς ἀνθρώπους ὄραν ἐπὶ ἔξασάτη μὴ τῶν κατὰ σὲ ἀμυήτους οὐκ
 ἐπαισχύνῃ, αὐτὸ τὸ τὰ τοιαῦτα σφᾶς ἐπὶ μέσους ἀδολεσχεῖν, οὐκ αἰδῆ; οὐκ
 ἱερῶριξ; καὶ πῶς ἂν τις ἐπὶ ἀσπηναιδιυμένη κακίᾳ πᾶσαν ὑπεριέλσας φύ-
 σιν ἀπλῶς, φασίῃ, ζῶτικῃ κινήσει καὶ δυναμίει συνεχομένη, καὶ μὲν δὲ θεοῦ
 λόγον, ἢ ὅσον ἐπὶ τῷ φεικίσει ποιούμενος;

cod. I. 100. a.

κί. Ἄλλως ἢ οὕτω διανοηθεῖς καὶ διασπαρξάμενος, ὅμως ἐτι σοι καὶ
 αὐτῷ τοιούτοις ἡμῖν ἐπιμβαίνειν, ἔξ οὗ περὶ ἰδίᾳ κατὰ τοῦ πατριάρχου σύν-
 τροχα τοῖς διηγγελμένοις ἐκκαταστροφικῶς λιβέλλου· ἴδει γὰρ ὡς πολὺ τὸ
 ἐντιῦθεν τοῖς σοῖς ἐμφερίξ· ἴδει ὡς λαμπρὸν λίαν τὸ παραπλήσιον καὶ οὗ-
 τος ἐξ ἰδίας διανοίας, ἐξ οἰκείας προαιρείσεως ἐμφανῶς, οὐκ ἀναγκασθεῖς,
 οὐ τυραννηθεῖς τὰ τοῦδε συντιθῆσαι· καιροῦ δ' αὖθις νῦν εὐθέτου λαβόμε-
 νος τὴν ἐναντίαν βαδίζει, καὶ πρὸς ἀνατροπὴν ἐκείνων ὁρμᾷ, τὸ τοῖς καιροῖς

ἅτε συντίκτον σκοπῶν, οὐ τῆς ἀληθείας ἀντιποιοῦμενος· ἀλλ' οἶμαι τὸν ὀρθὸν τὸν ζῆλον καὶ ἀπαργύκλιτον, μὴ κἀνταῦθα βυθοῖς ἀφανείας παρασιμῶσαι τὴν δεινὴν ἐκίτην τὸ κατ' ἀρχᾶς ἀναστατάωσιν, ἥνικα σοὶ σὺν τοῖς καθυπερτερουσῖν ἑταίροις τὰ πρὸς ἰσχύν κυματοῦνται πλῆθη, καὶ λαοὶ δημῶδεις ἀνάπλοται, μαιφρώνων ἀνδρῶν συστοιχίας ἐν μίσεισι αὐτοῖς περιφρονήσας· καὶ σεισμός ἄλλος τῆς καθ' ἡμᾶς οἰκουμένης ἰβίριται, τοῖς τὰ τὸν ἀρχιερρατικὸν ἀποπληροῦσι κατάλογον ἢ πολυμυγῆς σύρροια τούτων, ὅσα καὶ σφίσι καταδικαίσι ἐπίκειται, φοβερὸν ἀπειλοῦσα, εἰ μὴ τὰ δοκούonta σοὶ καὶ τοῖς κατὰ σὲ διαπραξάντο· οἷς καὶ αὐτοῖς ὅποσα σοὶ μιτ' οὐ πολλὸ ἐπισηνίκεται, οὐδ' ἂν ὅλος αἰὼν ἀμαυρώσειεν· οἶμαι σε ταῦτα μὴ ἂν οὐχ οὕτως ἐπιχειρῆσαι, μὴ γυγόναι δισχυρίσασθαι· καὶ ὁ ἐκ τούτων καὶ τῶν τοιούτων ἐνεργουμένων σοὶ καὶ τοῖς ὁμοπόσις ὡς ἐκ προσώπου τοῦ ποιμενάρχου λίβιλλος οὕτω σχεδιασθίς, τί τὸ παράπαν, ἢ πρὸς τὰ τοῦ τρόπου σοὶ συμβαλλίται, τὴν ἴσκη αὐτοῖς ἐμφέριαι ὡς ἐντεῦθεν κομιουμένη, ἢ πρὸς ἀπὲρ ἰνταυδοὶ προτιθῆς εἰς δοκιμὴν, μὴ γνώμης ἀφαιρέτου κροβάς οὕτωσι, μὴ κροαιρίσιως οἰκιοθιλοῦς;

cod. f. 101. b.

κς'. Εἰ δὲ καὶ πᾶν ἐν αὐτῷ παραδράμοιμι, δέον καὶ γάρ, ὅσον συκοφαντῆς αὐτὸν ἑαυτοῦ τὸν ἱερὸν ἀρχιθύτην ἐσάξει· καὶ ταῦτα δόγμασι τοῖς κερὶ θεοῦ· ἐπίπερ οἱ αὐτοῦ λόφοι τὰ αὐτῷ λιγόμενα παριστώσι· καὶ ὅσον λοιπὸν, τίνας ἂν εἰς τοῦτο κανόνας δόξῃς, οἷς καθ' ἑαυτοῦ καθάρισις ἀποφανίσθαι τὸν μίγαν ἀναγοριῦσι· ποίους ἂν θισμούς ἐκκλησιαστικούς οὕτω παρακλιουμένους παράσχῃς, ὁ τὴν τούτων τήρσιν ἀσφαλῆς; ἢ τίνας ἂν ἔχῃς ὅτι διῆξαι τοιαύτην ἀπόφασιν οἰωθήτηνι κροσώσῃ ἐπιφηριζομένους, καὶ μὴ σφίσι ἀρκουμένους ἰσχύϊ τῆ ἐπ' αὐτῆ, ἀλλὰ καὶ τοῦ καθ' οὐ λαμβάνοντα ἐγγράφως τὰ πρὸς βιβαιώσιν, τοιούτοις καὶ ταῦθ' ὡς ἰνταῦθα καὶ δράμασι καὶ διανοήμασιν, ἴσως ἂν οὐκ αὐτὸς, οὐ γάρ σοὶ καθῆκον ἕτερος μὲν οὐν φαίη πρὸς ἂν ἑαυτῷ σὺνοιδὴν ἀλκῆθειαν ἰωθῶς ἀπειθύνεσθαι, θάνατος εἶδει μάλλον αἰρεθῆναι, τοιούτων τοῖς ἀνάπταις συσκευασθίντων, ἢ τι τῶν ἀβουλήτων γενίεσθαι λόγους καὶ μάλιστα τοῖς κερὶ θεοῦ· ἀλλὰ τοῦθ' ὡς οὕτω τῷ μισαλῷ καὶ ἡμῖν πρὸς γνώμης ἀμειταθέτου, εἰδειξὴν ἢ ἐν ἀνακτόροις μετὰ ταῦτα παρῆρησα, καὶ ὁ ἐπὶ μίσην Ἰσοσύτων διαλογικός ἐκίτηος ἀγῶν· καὶ ὅσοις ἐκίτηεν εἰς καταδίκην αἰὲρ περιστοιχιζόμεθα· τνικαῦτα δ' ἀπειπὴν ἐγγίγναι, καὶ τοῖς ἀντιδιακτιθεμένοις ἡμῖν πρὸς τὰ βουλκτιὰ ὑποπιστῖν ὅτι μὴ πάροδος ἦν ὅλος ὁρωμένη τῆς διὰ λόγων ἀμίλλης, ἐπὶ διαλαλαῖς καὶ ὁμίλιας ταῖς ὑπὲρ ἀληθείας, ἀλλὰ θροῦς τὸ πᾶν καὶ φορὰ τις ἀσχετος δῆμος πρὸς ἔργα φόνου, τῆς βηθείσης ἀπὲρ κατιξεταισίως ἀμίλλαι καὶ ταύτην κροισποῦδαστον ἔχων ὁ τοῦ θεοῦ ἱεράρχης, πρὸς μικρὸν ἴε παρὰ τὴν εὐρσιαν αὐτῆς ὑπεπδούς, ἥνικα σχίην ὅπωσοῦν ἡδυνῆθη, πάντως οὐκ ἐν μεταβολαῖς, οὐκ ἐν ἀλλοιώσισιν, ἀλλ' ἐν αὐτοῖς καὶ καιροῖς καὶ κροσώτοις καὶ πράγμασι· λόγισαι ὁ σροφός, εἰ τοῦ λοιποῦ ἄς ἔμειλλεν ἐισπράττεσθαι δίκας, ὡς κομπᾶζων ὑπάρχεις,

cod. f. 101. b.

ἰμβριθῶς σοι τιτιλισμένας εἰς φρονίδα θήμενος εἶπ' εἰ τὰς ἐξῆς ἱπηνηγ-
μένας σοι πολυιλίκτους τῶν τιμωριῶν, εἰ καὶ αὐτὸν εἰ ἐπέβη κίνδυνον τὸν
πανίστατον, οὕτω καὶ ὁ λιβέλλος ὡς ἐπιτάττων ἢς δοκιμασθῆσάμινος, πολ-
λὴν σοι τὴν ἰσχὺν σφυτανύσει κερὸς τὸ σκοπούμινον.

κζ'. Ἦκει δ' ὁ λόγος ἤδη καὶ πρὸς τὰς ἐκθέσεις τῶν κεφαλαίων, οἷς αἱ
καθ' ἡμῶν ἀποφάσεις, ἐνὶ πρὸς τῷ δεκάτῳ ποσομένων τῷ ἀριθμῷ· σκόπει καὶ
τοῦν ὁ τούτων ὀρθοβάμων διαίτησις· τῷ πρώτῳ μὲν ὁ Γεννάδας τὰς ἡμῶν κλή-
σεις τοῦ Ἱε πατριάρχου, τοῦ χαρτοφύλακος, καὶ ἐμοῦ σὺν τοῖς ἱπνούμοις
προῖταχῶς. "Τοῖς δεῖνα φασὶν ὅτι ἐξ ἡμῶν ἱετόναι, καὶ τοῖς ἡμέτεροις ἐπι-
" τράφησαν ἦθεσί τε καὶ δόγμασι, καὶ οὐκ ἐνέμειναν τούτοις ἰγγενέσιν οὔσι
" καὶ πατρίοις αὐτῶν, καὶ διὰ σπαντὸς τοῦ χρόνου βιβαιωθῆσιν, ἐξ οὗ Χρι-
" στὸς ἤρξατο καταγίλλεσθαι καὶ ἐς διῦρον· ἀλλὰ τούτων μὲν καθ' ὅν οὕτε
" ἄδου πύλαι ἴσχυσαν, οὔτε μὴν ἰσχύσουσιν, ὑπεριῖδον, οὐκ οἶδ' ὅτι καὶ
" καταγῶνται, ἢ μὴ ἱπαινῖν αὐτῶν ἔχοντες· δόξαν δὲ ἀπίσεισθαγον αἰνω-
" στον πατάσαι τοῖς πατράσιν αὐτῶν, μῆτι τὸ ἀπὸ τοῦ χρόνου τῶν και-
" μένων ἀιδισθίντες σπρισβῖτον, μῆτι μὴ τοὺς τούτων ἐκφάντορας, οἱ καὶ
" τὰ τοῦ πνύματος οὐκ ἄλλως ἰλάλου, ἢ πλήρεις γιγονότες τοῦ πνεύμα-
" τος· τούτοις οὖν ὅτι διαφθαρέντες τοσοῦτον, ἔκτοπα καὶ πόρρω τῶν πα-
" ραδεδομένων ἐπὶ λύμη καὶ καταστροφῇ τῆς ἐκκλησίας ἐφρόνησαν· εἶτα τῆς
" ματίας ταύτης χρόνον δὴ τινα μετεβάλλοντο ἑαυτοὺς ἱεπαράτους ἴσσειναι
" λόγοις Ἱε καὶ πράγμασι ἐπὶ μυρίας ὄψεως καὶ ἀκοῆς ἀποφνησάμενοι, εἰ μὴ
" ὀλοσχηρῶς εὐρίσκοντο τοῦ λοιποῦ τὰ σάτρια στέργοντες· καὶ εἰς οὐδὲν
" ἀλλότριον τῆς ἐκκλησίας ἐξελκόμενοι φρόνημα, καὶ οὐδὲ τοῖς ἑαυτῶν ἐπὶ
" ταύτῃ τῇ μετανοίᾳ χειρογράφους ἐνέμειναν· ἀλλὰ μετινόησαν, ὅτι δὴ καὶ
" μετίγνωσαν, καὶ πάλιν εἰς τὴν προτέραν ἀποστασίαν ἐξέκλιναν, ὡσπερ φύ-
" σιως ἀποστατίδος λαχόντες, καὶ πρὸς τοὺς ὄρους τοὺς πατρικοὺς ἀσυνθί-
" του· τούτοις ἀποστραφίσειν ἀποστροφῆν σποιηράν, καὶ τὸν ἀπὸ τῆς ἰδίας
" ἐκκλησίας μακρυσμὸν ἀγαπήσασιν, ἢν καὶ αὐτοὶ ἑαυτοῖς, εἰ τοῦτο σποτε
" τολμήσουσιν ἐπαίλαγον ψῆφον, ἐπάγομεν καὶ ἡμεῖς ἀσποτίμοντες αὐτοὺς
" οὕτως ἔχοντες τῆς τῶν ὀρθοδόξων ὀλομελίας, καὶ ἀποκερῆκτους τῆς τοῦ
" Θεοῦ ἐκκλησίας καὶ τῆς ποίμνης ποιούμιθα.,,

κη'. Ἐνταῦθα σχεδὸν πρὸς ἅπαν τῶν οὕτω προτιθέντων ἀπολιτοῖσθήμενους,
οἷς τῷ ταῦτα φωνασκοῦντι μικρὸν ἀνωτέρω τὴν ἐκθρόφισαν ἡμᾶς ὡσαύτως
ἐκκλησίας ἠθετικαίαι λοῖολισχοῦντι πρὸς ἕλιγρον ἀντιπαραθῆκαμαίαι καὶ οἷς
προσιχῶς ἐπὶ τῷ καταστροφῆντι λιβέλλῳ διήλθομεν· τῷδε γὰρ ἀμφοτέ-
ρων ἢ αὐτῇ κἄν τοῖς ὡδε τοῦ ἐπὶ κενῆς ὕθλου διάνοια· ἔχρησεν ἄρα τοῦτο δε-
δηλωκότας, καὶ τὸδ' ἐσημηναμένους προσίτι τῆς σνοκοφάντιδος αὐτοῦ γλωτ-
της τυχαῖναι, τὸ ληρωδεῖν ἐπὶ μυρίας ὄψεως καὶ ἀκοῆς ἱεπαράτους ἡμᾶς
θεῖναι· οὐ γὰρ ἴσφι τὸ παράπαν τοῦδ' οὕτως ἔχον μὴδὲν πλῆθον ἱερίν· ἀλλ'
ἐπὶ τοὺς ἐκφάντορας τῶν θείων νουικῶς ἴσφιν ὁ ὑπεριφθῆς διομολογῆσαι,

cod. I. 101. B.

cod. I. 100. A.

ὡς τὰ τοῦ πνεύματος οὐκ ἄλλως ἐλάλουν, ἢ πληρεῖς γεγοτότες τοῦ πνεύματος, ἀμυδράττα καὶ τούτοις φᾶται προάγομαι πῶς ὁ ταῦτα λίξιν σφᾶς ἀκούων ἐκ πατρὸς ὑπάρχειν καὶ υἱοῦ τὸ πνεῦμα θεολογούντας ἐκ τῆς τοῦ πατρὸς καὶ υἱοῦ οὐσίας διευκρινουῦσας, δι' υἱοῦ τὴν ἐκπόρισιν διατῶρας ὑψηλοροῦντας, τῆς δὲ τῆς ἐρμηνείας κατὰ λίξιν διασαφούντας, οὐδὲ διαστέρων ^{cod. l. m. h. s. 811.} καὶ ἰμμένων ὡς ὑπὸ τοῦ πνεύματος ἐμπνευσθεῖσι τοῖς ἐρμημένοις· ἀλλὰ τὴν ἐντιῦθιν κραταιώσιν συνωρῶν, καδ' ἥς ἀπαυθαδαιασάμενος οὕτω πραγματίας ἐφάνη, τοῖς μὲν τούτων ὡς τὸ πάντα καθαρὸν τῆς ἐννοίας περιστρέψῃ καὶ ἀλλοιωσῃ, ἐπινοίας οικίας ἐπὶ τῇ ἐξηγήσει δῆδιν πλάττει καὶ ἀφορίζει, ἃς οὐκ εἶδσαν οἱ πατέρες ἡμῶν τοῖς δὲ σφῶν ὅσα καὶ λιγόντων ἐξηγουμένων, μήτοι γε συνόλωσ οὐκ ἐπιστροφῆν ποιεῖται, ἀλλὰ καὶ οικίας αὐθῆς σημασίας ἐξυμνήμενος πρὸς ἕως ἀντιθέτους καὶ ἀντιδόξους, ὁρθὰς ταύτας ὀνομάζειν οὐχ ὑποπτήσσει κατὰ τῶν παραδιδόμενων σφῆσι διαφανῶς, πῶς τινες αὐτῶν διαρρήθῃ τῆς ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας ὑπεραπολογομένους εἰς αὐτὸ τὸ ταύτη κατὰ ῥῆσιν ἐκφωτούμενον ἀσφαρασοιήτως, καὶ ταῖς γραφικαῖς χρήσεσι σύμφωνον ἀποφαινομένους οὐ βαθεῖα σιῆ Ἱεραρί· πῶς, ἵνα μὴ ἀπαριθμοῖν καθέκαστα πρὸς ταῦτα καὶ πολλῶν τῶνδὲ πλεῖων τῶν θεολόγων νομοθετῶν τὰ δοκοῦντα, καὶ τάσων, καὶ τῆς ἐπεργείας ἐτι τούτων ἀρχόμενος, φωνῆν ἐκείνην ἐν μίσοις δικαστηρίοις ἐκρήξας ὄρθῃ δυνασταίᾳ νεινυραμένους, τὴν ἐτι γνήσιον μὲν τοῦ Νύσσης σφόνημα τὰ μακρίτια, πλὴν τῇ ^{cod. l. 102. b.} ἐκκλησίᾳ καθέστηκεν ἀσφαράδεκτον, ἐντιῦθιν ἐμφανῶς ἄγα ἐπὶ τοῦ μίσου καὶ τὰ τῶν λοιπῶν θεηγῶρων μνημονιυδέντα, τὸ ἀσφαράδεκτον ἔχειν ἐγκλιούμενος, εἴ γε παρὰ ταῦτα τούτ' εἰς φῶς ἐξενέγκας εἶπ, εἰ μὴ πρὸς τὸ ἀρίσκον αὐτῶ διόρθωσιν λάβοιεν.

κθ'. Εἴθ' οἱ μὴ δίχα τοῦ πνεύματος φησιγόμενοι τὰ τοῦ πνεύματος ὁρθῆς ἐννοίας περὶ τούτῃ διέοιμα παρίδσαν ῥήματα, οἱ μὴ ἄλλως ἢ αὐτοῦ πλεῖρες γεγοτότες, τὰ αὐτοῦ λαλοῦντες, ἄλλως τῶν σφιτέρων λόγων τὰ περὶ αὐτοῦ διερμηνευκότας εἶν, ἢ τὸ τῆς δεούσης ἀπαιτεῖ διανοίας ἰδύτου, οἱ πνευματοφόροι βίβλους διασπισωθήκασιν, εἴγε βίβλος τὰ μακρίτια τοῦ τοσούτου τὰ θεῖα, αἷς τὸ ἀποδεδοκιμασμένοι τῇ ἐκκλησίᾳ ἐψήφισται· καὶ πῶς ἂν ὄλων ταδὶ συμβαίη, ἢ ποία τις ἦδὲ ἡ ἐκκλησία, καὶ ποῦ ποῖε τοῦτο δράσασα φαίνεται; ἀλλ' εἰ μὲν αὐτὴν εἰς ἑαυτὸν, ὁ τὴν τόλμαν πολὺς περιίστην, ἐπὶ καὶ ἄλλοτε τοῦτο ποιεῶν ὤπται, πλειστάκις ἀπὶ τοῦ ἱερῆν ὁ δεῖτα φων, ἰδιαζόντως περὶ ἑαυτοῦ, ὁ δεῖτα διαμηνύσαι, ἢ ἐκκλησία λίξει καὶ διαμηνύεται μεγαληγορῶν, ὡς κατ'αῦθα τῶν κεφαλαίων ἀρχόμενος ταυτοτρόπως συντίθῃσιν· ὅθεν καὶ ὁ τῶν εὐσεβῶν ἄσας σύλλογος ζήλῳ δικαίῳ χρυσάμενοι κατ' αὐτῶν οὕτως ἀποφαινομένα φάσκων· εἴτα τοὺς τῆς ἐκκλησίας λογάδας, ὡς τοὺς ἰτέρους ἰάσως καθικάστην τυραννίσι καθυποβάλλων, ἵν' εἰς τοῦτο καὶ ἄκοντας συνωθήσειν· ἐξ ὧν οὐκ ἀξυμφανῆς, ὡς εἰς ἑαυτὸν τε καὶ τοὺς συμμύστας ἅπαν πλήρωμα περιγράφει τῶν εὐσεβῶν· οὐ και-

cod. I. 102. a.

νὸν ταύτην δῆτα τὴν ἐκκλησίαν τῶν πατρικῶν οὕτω πονημάτων καταφρουάττασθαι, εἴπερ καὶ κατὰ τῶν σφίσι θεολογηθέντων τοῖα νεανισύεται· εἰ δ' εἰς τὴν ἀρχῆθεν ἄχρις αὐτοῦ κατιούσαν ἀσωτισίμοις τίτις διαγορεύει, τίς οὕτω τολμηρὸς; τίς οὕτως αὐθάδης, ὡς τοῦθ' εὐρεῖν ἔξιπαιεῖν, ἢ συνηδεῖν ὀτιθέσῃσι; τίς δ' οὕτως ἔχοντων τουτωνὶ καταδήλως, οἱ τοὺς πατέρας, τοὺς σωτῆρας, ὑπὸ τοῦ πνεύματος κινουμένους τὰ τοῦ πνεύματος ἐγχαράττειν, καὶ μηδὲν ὅτι μὴ παρ' αὐτοῦ διαπίλλειν, οὐ φιλῶν ἄχρι λόγων, ἀλλ' ὀλοσχηρεῖ διαθέσει καὶ φρονοῦντες ἐλιγκρινῶς καὶ κηρύττοντες, οἱ σφῶν ἐπὶ τοῖς αὐτῶν ὡς ἡρέθη κατεπαιρόμενοι, ἢ πρὸς ἅπαν οἱ ἔξιχόμενοι; τίσι δὲ καὶ τὸ ὑπεριδεῖν ἢ οὐ κατίσχυσαν ἄδου πύλαι, οὔτε μὴν κατισχύσουσι, τὸ τε καταφῶναι, ἀλλὰ μὴ ἐπαινεῖν, καὶ τούτοις ἢ ἐνδικος ἐπιτίμησις, ἢ μερίδος τῆς ὀρθόφρονος ἀλλοθρίωσις, καὶ ἀπλῶς ὅσα τῶν παρὶ οὐ ὁ λόγος κεφαλαίων ἐμπεριληπταί, πάντως ἐναργὲς καὶ ἐπίοπτον, οἷς μὴ τὸ εὐδὲς λόγους προσπαθείας ἀποβλήτων.

cod. I. 102. b.

λ. "Οὐκοῦν καὶ πᾶν φιλαλήθως καθ' ἑαυτοῦ τὰς ἄς ἰστί καθ' ἡμῶν ἀποφάσις ψευδογῶν ἐπιτασσόμενος καὶ πρὸς τὸ τῶν κεφαλαίων δεύτερον ἀποδύεται καὶ φησὶ " τῷ αὐτῷ σὺν τοῖς μίτ' αὐτοῦ τοσοῦτον πρὸς τὴν ἀπο-
 ,, ὀλοκήν ἀποθραυστομένοις ὀμολογίαν, ὥσπερ περιβάλλειν ἐν αὐτῇ, ἂ μὴθ'
 ,, οἱ διδάσκαλοι τῆς ἐκκλησίας παρέδωκαν, μήθ' ἡμῖς παρ' αὐτῶν κωρελι-
 ,, λάβομεν τὴν προαναειραμμένην ψῆφον ἴε καὶ καθάδικην ἐπάγομεν., " Ἐφειξῆς
 ἐπισυναψῶν τὰ τῆς αὐτῷ καταλλήλως ἔχουσῃς εὐθύτης ὡς κωρεκτιθείεται
 ῥήματα, καὶ ταῦτα περ ἐφ' ἐκάστῳ τῶν αὐτοῦ κινῶνημάτων καθ' ἑαυτοῦ
 συειρών ἐπὶ τίλους, οἷοντι πως ἐπῶδους καὶ ἐπῶματα· θαυμάση δ' ἂν τις
 ὅπως ὁ οὕτω σοφὸς ἄπειρ ἐρηκῶς ἰστί τῷ προτέρῳ σύνεγγυς οὐ μακρὰν, νῦν
 εἰς δεύτερον ἀποτάττει κεφάλαιον, ὡς εἰ τὰ ληθάργου κείνοιν ἀτεχνῶς·
 ἀλλ' εἰ μὴν συκοφαντῆσαι βεβουλημένος, εἶτα τῷ κωροδῆλῳ κωρηχόμενος,
 οὕτω δεῖν ἐκθέσθαι νενομικίαν, ἢ τέλειον ἔχρη ἀποστῆναι, ἢ μὴ καινὸν ὅτι,
 αἶτι δὴ καὶ μάλιστα εἰωθῶς συκοφάντιδα γλῶσσαν καθ' ἡμῶν ἀφίεται, ἐν-
 τειλῶς ἔδει φράσαι καὶ καθαρῶς κωραστῆσαι τὸ κωρὸς βουλήσῃσι· ἰστί δ'
 οὕτως ἰσφόντι τὰ ληχθέντα, ὡς κωροικῶς διαληφθέντα κωροικῆ καὶ τὸν
 ἔλιχον ἐλῆφεν, εἰς ἔτερον αὐθὺς ἰτίον τὸ τῆ τάξει τρίτον ἰνοκωρηζόμενον.

λα'. "Ὁ δὴ καὶ ὁ τιταχῶς οὕτω συντίθεισιν. "Τοῖς αὐτοῖς λέγουσι μὴν
 ,, ὅτι ὁ πατὴρ αἴτιος ἰστί τοῦ πνεύματος διὰ τοῦ υἱοῦ· καὶ μὴ ἄλλως αὐ-
 ,, τὸν αἴτιον εἶναι νοοῦσι τῆς τοῦ πνεύματος ὑποστάσεως, εἰ μὴ διὰ τοῦ υἱοῦ
 ,, τὴν ὑπαρξίν καὶ τὸ εἶναι παρέχει τῷ πνεύματι, ἐξ οὗ καὶ συναίτιος κατ'
 ,, αὐτοῦς ὁ υἱὸς συνάγεται, καὶ εἰς τὸ εἶναι τοῦ πνεύματος αὐτῷ συμβαλ-
 ,, λόμενος· πιστὶν δὲ τοῦ λόγου τούτου κωρίζουσι τὴν τοῦ θεοῦ Δαμασκ-
 ,, νοῦ ῥῆσιν τὴν, ὅτι κωροβολίος ἰστί τοῦ κωφαντορικῶ πνεύματος ὁ πατὴρ
 ,, διὰ τοῦ υἱοῦ, ἢ τις καὶ οὐδαμῶς εἰς τοῦτον φέροι τὸν νοῦν, ἀλλὰ βου-
 ,, λεται τρανῶς τὴν δι' υἱοῦ τοῦ πνεύματος κωριστάνειν φανέρωσιν· ἰστί ὁ

„ αὐτὸς Δαμασκηνὸς οὐκ ἂν ἐν αὐτῷ τούτῳ τῷ κεφαλαίῳ μόνον αἴτιον ἐν
 „ τῇ τριάδι τὸν Θεὸν καὶ πατέρα ἰδίδιασκει καὶ διὰ τῆς τοῦ μόνος φωνῆς
 „ ἀφρημένο τῆν αἰτίαν τὰς λοιπὰς ὑποστάσεις· οὐδ' ἐν ἑτέροις πάλιν, οὐδ'
 „ μὲν πνεῦμα λέγουσιν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἐκ τοῦ υἱοῦ δὲ αὐτὸ οὐ λέγο-
 „ μιν, συμβαίνειν γὰρ ἀλλήλοις ταῦτα οὐ δύναται· πλὴν τούτοις οὕτω μὲ
 „ πρὸς τὸν πατρικὸν σκοπὸν τὰς πατρικὰς ἐκδεχομένας φωνὰς, πρὸς δὲ τινα
 „ ἔτερον καθάπαξ ἀπηγορευμένον τοῖς πατράσιν αὐτοῖς, τὴν προαναγιγραμ- cod. l. 104. a.
 „ μένην ψῆφον τε καὶ καταδικὴν ἰπάγομιν., Καθιζήσῃς ἐπισυνάπτων τὰ τῆς αὐ-
 „ τῷ καταλλήλως ἐχούσης ἀποφάσεις ῥήματα· ἰδοὺ Ἰοῦν καὶ ἂ μὴδ' οἱ διδά-
 „ σκαλοὶ τῆς ἐκκλησίας παραδιδώκασι, μὴδ' ἡμῖς παρ' αὐτῶν ἰλάβομιν, ἢ
 „ ἄγνωστος παντάπασι τοῖς πατράσι δόξα, μετὰ τὸ κεφαλαιώδες διας λοι-
 „ δόριας ἐξυφανθῆναι καθ' ἡμῶν ἐκπιφῶνῃται, Τὸ τὸν πατέρα δι' υἱοῦ τοῦ πνεύ-
 „ ματος αἴτιον λέγεσθαι παρ' ἡμῶν πίστιν δὲ τοῦ λόγου τούτου κομίζεσθαι
 „ τὴν τοῦ Θεοῦ Δαμασκηνοῦ ῥῆσιν, τὴν, ὅτι προβολιὺς ἔστι τοῦ ἐκφαντορι-
 „ κοῦ πνεύματος ὁ πατὴρ διὰ τοῦ υἱοῦ.

λβ'. Καὶ ἡμῖν μὲν τόση τις ἡ ἐντιϋθιν πίστις, ὡς τοῦτ' αὐτὸ τραποῦσαν
 ταύτην εἰδῆναι, καὶ μὴ τοσύνολον ἔτερον οὐδαμῶς· τόση τις ἡ ἰσχὺς, ὡς
 τινὲς σαφῶς γινώσκουσιν τὴν αἰτίαν ἰδιαζόντως φαριστάνειν τοῦ ἀνιύματος
 καὶ μὴ τι τὸ παράπαν ἄλλο μηδέν· ἐπειδὴ κοινῶς μὲν ὁ πατὴρ αἴτιος προσ-
 ὄσωποι ἀμφοτέροι τοῖν ἐξ αὐτοῦ, ἰδιαζούσας δὲ φωναῖς τοῦ μὲν τῇ γιν-
 νήτωρ τοῦ δ' αὐθις τῇ προβολιῦς, καὶ τῷ βουλομένῳ τὴν αἰτίαν οὕτω δη-
 λῶσαι τοῦ πνεύματος, οὐκ ἔστιν ἄλλως ἢ τοῦτο καὶ φρονήσαντα καὶ φησι-
 ζάμενον· ἀλλ' αἰτεῖ κατὰ λέξιν ταύτην ὁ ἀντιβαίνων, ὡς εἶ ἢ μὴ καὶ πλείον
 εἰς ἔκραναι ἔχων ἐκ τῆς ῥηθείσης ἐλικρινῶς τὸ διάφορον· ἑλκὴν ἰεπίσπερ
 τοῦ τὰ αὐτὰ παράγειν, ὁ περὶ τὰ αὐτὰ σφιφόμενος πρόξινος ὁ φιλαίτιος,
 οὐκ ἀκηρὸς ὁ τῶν Νυσοαίων φωστῆρ φανίται τὰ περὶ αὐτῆς καὶ πάλιν πα-
 ραθῆναι πλατύτερον πρὸς Ἀβλάβιον οὕτω θεολογῶν. “ Τὸ ἀπαράλλακτον τῆς
 „ φύσεως ὁμολογοῦντες, τὴν κατὰ τὸ αἴτιον καὶ αἰτιατὸν διαφορὰν οὐκ ἀρνού-
 „ μεθα· ἐν ᾧ μόνῳ διακρίνισθαι τὸ ἔτερον τοῦ ἑτέρου καταλαμβάνομιν, τῷ τὸ cod. l. 104. b.
 „ μὲν αἰτίον εἶναι πιστεύομεν, τὸ δὲ ἐκ τοῦ αἰτίου, καὶ τοῦ ἐξ αἰτίας ὄντος
 „ ἄλλην πάλιν διαφορὰν ἐγνωσῶμεν· τὸ μὲν γὰρ, προσειχῶς ἐκ τοῦ πρώτου· τὸ
 „ δὲ διὰ τοῦ προσειχῶς ἐκ τοῦ αἰτίου· ὥστε καὶ τὸ μονογενὲς ἀναμφίβολον
 „ ἐπὶ τοῦ υἱοῦ μένιν, καὶ τὸ ἐκ τοῦ πατρὸς εἶναι τὸ πνεῦμα μὴ ἀμφιβάλλιν,
 „ τῆς τοῦ υἱοῦ μεσίτειας, καὶ ἰαῦτῷ τὸ μονογενὲς φυλαττοῦσας, καὶ τὸ πνεῦ-
 „ μα τῆς φυσικῆς πρὸς τὸν πατέρα σχέσιως μὴ ἀπειροχούσης. “ Ἐντιϋθιν πλη-
 „ φανίς τῷ μὴ πρὸς τὸ φῶς ἐθιλοκάκοις ὄρωαῖς μνωβάζοντι, ὡς ἐκ μὲν τῆς
 „ αἰτίας, ἢ καὶ αἰτίου λόγοις τοῖς αὐτοῖς κατωμόμασιν, ὁ υἱὸς προσειχῶς
 „ προδιηκηρημημένος αἰτιατός· ἐξ αὐτῆς δὲ διὰ τοῦ υἱοῦ τὸ θεῖον πνεῦμα καὶ
 „ πανοθεινὲς προδιηρημημιόμενον αἰτιατόν· καὶ ὡς ἐν τούτῳ μόνῳ τῷ αἰτίῳ δη-
 „ λαθῆ καὶ αἰτιατῷ τὸ τῶν προσώπων τριττὸν διακρίνεται· ἄμφω μὲν τοῦ

πατρός ὡς ἐξ αἰτίας αὐτοῦ πεφυκότα, πατέρου δ' ἑκατέρων τὸ ἕτερον, τῶν
 ἐξ αὐτῆς διὰ τοῦ υἱοῦ πνεῦμα εἶναι τὸ παναλικές· καὶ εἰ μὴ κατὰ λέξιν ἐν-
 ταῦθα πρὸς τῇ ἀπρητισμένῃ διανοίᾳ αἰτίας, διὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ πνεύματος ὁ
 πατὴρ κατιδέτω διαγνωμὴν ὁ ἀρρέπις· ἀλλὰ πῶς ἂν τις μυριάκις τοῖς ὡς
 ἀληθῶς Θεοπνεύστοις ῥήμασι τούτοις τοῦ οὐρανομήκου πατρὸς προσέχων,
 οὐ καταφωτίζοιτο ἐπὶ μᾶλλον, τὸ πᾶν τοῦ ζητήματος ἐν αὐτοῖς εὐρίσκων,
 ὡς ἀμφιδιδάξῃ ἐχειν ἐν μηδίᾳ· "καὶ ἡμεῖς μὲν οὕτως ὁ δὲ γὰρ μὴ δόξης
 ἀγνώστου τῆς δι' τῶν ἀγίων ἀντιποιούμενος, ὅσοῦτα ἢ προβολιὸς φησι ῥῆ-
 σις οὐδαμῶς εἰς τοῦτον φέρι τὸν νοῦν, ἀλλὰ βούλεται τρανῶς τὴν δι' υἱοῦ
 τοῦ πνεύματος περιστάσεις φανέρωσιν.

λγ'. Καὶ γὰρ μὲν φανερῶσθαι δι' υἱοῦ τὸ πνεῦμα, οὐκ ἂν ἀμφιβάλλοιμι·
 εἰ γὰρ δι' υἱοῦ προβολιὸς ἔστιν αὐτοῦ ὁ πατὴρ, καὶ δι' υἱοῦ ἐποριεῖται,
 καὶ δι' υἱοῦ χορηγεῖσθαι, καὶ δίδασθαι, καὶ φανερῶσθαι, ὁμολογούμενον·
 πλὴν οὐκ ἐπειδὴ ταῦτα τῆν οἰκίαν ἢ ῥῆσις σημασίας ἀπόλλουσι· ἀλλ' ὅτι περ
 αὐτῆ μᾶλλον, κἀκεῖνα προσφυῶς εἰρησθαι πεφυκασιν· ἢ διεξάτω ὁ οὕτως οἰκο-
 θεν ἐξηλούμενος, εἰ ἔστι ποῦ τις τῶν πατέρων ὄλων ἕτερον νοῦν ἐπὶ τῆδε παρα-
 διδοῦς, ἢ λαμβάνων, ἥπερ ἔστιν αὐτῆ δηλοῦσα τὸ διάφορον εἰσαὶ τῆς αἰτίας
 τοῦ πνεύματος αὐτὸς μὲν οὖν ὁ εἰρηκῶς μετὰ τὸ ἱερατικὴν καὶ προβλητικὴν τὸν
 πατέρα φάσαι πηλὴν, συνελὼν ἰγ' εἶπω, πάλιν φησιν· "ἔστι νοῦς, λόγου ἄβυσ-
 σος, λόγου γεννήτωρ, καὶ διὰ λόγου προβολιὸς ἐκφανῆρικοῦ πνεύματος",
 ἐννοίας ἐνταῦθα χωρισθούσης ἄλλης παρὰ τὴν ὁμολογούμενην τι καὶ κοινήν,
 ἔστιν ἑτέρως ἐκλαβεῖσθαι, τὸ γεννητικὸν καὶ προβλητικὸν τῆς πηλῆς· καὶ αὐ-
 θις τοῦ γεννήτωρ καὶ προβολιὸς, ἥπερ εἰς τὸ τῆς αἰτίας διάφορον; εἰ τὸ
 ἐν οὐκ εἰς τοῦτο, οὐδὲ τὸ ἕτερον, καὶ λοιπὸν δογμάτων ἄλλων ἐπέσθω θέ-
 σις, καὶ Θεολόγων ἑτέρων εὐρεθίτω κατάλογος· ἄτοσα συνάγει τὸ τῆς ἀτο-
 πίας ἀφιδύμα, συμβαλλόμενον κακισφάτως εἰς τὸ εἶναι τοῦ πνεύματος τὸν
 υἱὸν τῶν πατέρων φάσαι νοῖσθαι· εἰ δι' υἱοῦ ἢ αὐτοῦ ὑπαρξίς ὁμολογοῖτο, εἰ
 ὁ προβολιὸς δι' υἱοῦ, αἰτίας δι' υἱοῦ καταπέλλοιτο· καὶ οὐδὲ συνιδεῖν ἔχει
 τῇ κακία λυσῶν, ὡς τοῦτ' αὐτὸν ἐπακολουθήσει, καὶ πὶ τῆς φανερῶσθαι, κῆ-
 πὶ τῆς ὑψηλοτέρως αὐτῶν προσέτι ἐπινοηθείσης αἰδέϊου ἐκλάμψις, ἐπειδὴ δι'
 υἱοῦ· καὶ ὁ μὲν καθ' ἑαυτοῦ ταῦτα συλλέγων οὐ συνορᾷ ἡμεῖς δ' ὡς φωνὴν
 οἰδαμὴν κἀίχθην τῆν προβολιὸς, τοῖς θεολόγοις ἐτόμμοι, καὶ τῇ παρ' αὐτῶν
 τῶν ὀρθοδοξῶν αἰρουμένων δόξῃ κοινῇ, οὕτω σφίσι ὠδηγημένοι, καὶ τὴν
 δι' υἱοῦ ῥῆσιν οὐκ εἰς ἔμφασιν τοῦ συμβαλλέσθαι τῶν πατέρων τὸν υἱὸν ἴσμεν
 εἰρησθαι κατὰ τὸ δόξαν τῶν συνειμένων· ἀρῶν γὰρ Θεοῦ τὰ τῆς ἀτελοῦς
 ὑπονοίας σὺν τοῖς κακοδόξως ὑπονοοῦσιν, ἀλλ' εἰς τράνωσιν φυσικῆς μισθίας
 ἀπανταχοῦ κατὰ τὸν ἀνωτέρω διευκρινούντα πατέρα.

λδ'. Καὶ ὡς ἡ Θεολόγος Βασιλείου ἀρχότης εἰς ὁμολογίαν αἰτίας τῆς
 προκαταρτικῆς, κατασκευάζων μὲν τοι μετὰ τὰς οὕτως ἰχούσας ἀτοπίας ὁ
 πολὺς εἰς ταῦτα, μὴ τὸν αἴτιον σημαίνειν τὸ προβολιὸς, τὸ μόνος αἴτιος εἰς

τὸ μόνος αἴτιος εἰς παράστασιν τοῦ λόγου λαμβάνει· καὶ τὸ ἐκ τοῦ υἱοῦ δι τὸ πνεῦμα οὐ λέγομεν, ἀμιλιῖ τὸ μοναδικὸν εἰς σημασίαν ῥήσεως ἰχθύσεως τῆς λιλιγημένης, καὶ κοινῇ ὁμολογουμένοι ὡς εἴρηται· τοῦ τε Νουσαίων μάλα διηρθρωμένως ἐξ αἰτίας διὰ τοῦ υἱοῦ τὸ πνεῦμα θεηγοροῦντος, καὶ τῶν λοιπῶν διδασκάλων, ὡς ἀποφασκόμενον ἰνταῦθα τυγχάνει, καταφασκόντων ἐκ τοῦ υἱοῦ χρήσιν ἀτιχνῶς μυρίαίς. ἰὼ γὰρ τὰς ἐκ τῆς οὐσίας φασκούσας, καὶ ὅσαι μιτὰ τῶν ἰδίων ῥημάτων προφέρονται. τίνα συμφωνίαν τοῖς τῶν θείων ὑψηλῶν αὐτῆ περ ἢ κατασκευῇ δοῖν; καὶ οὐχὶ λαμπρὰν ἐκπολίμωσιν μᾶλλον· καὶ πρόγι τῶν ἄλλων αὐτῷ τῷ Δαμασκόθην λαμπτήρι πρόστι ἑαυτὸν, καὶ τοὺς κατ' αὐτὸν τῶν οὐρανίων ἀγορητὰς; εἰ γὰρ τὸ, μόνος, καὶ τὸ, ἐκ τοῦ υἱοῦ δι οὐ λέγομεν· ἐπ' ἀναίρεσι τούτῳ τιθιολόγηται, τοῦ ἐκ πατρὸς δι υἱοῦ τὴν ἐκπόριωσιν· ταυτόν δ' εἰπιῖν ὑπαρξιν εἶναι τοῦ πνεύματος· ὡς αὐτὸς καὶ λέγει· καὶ διαρθρῶ· καὶ τοῦ προβολία τοῦ πνεύματος δι υἱοῦ τὸν πατέρα ὑπάρχειν· καὶ αἴτιον δι υἱοῦ· ἃ τῆς αὐτῆς καὶ μίας ἰνοίας, καὶ τῶν ὅσα λοιπά παΐρων· πῶς οὐκ ἀνατιρρήτως οὗτος μαχητῆς ἀσύμβατος ἑαυτοῦ· καὶ τῶν, ὅσοι ταυτὶ δογματίζουσι· οὐκ ἔστι τούτο μήτοιγε λιχθῆναι; πολλοὺ γιε δειν καὶ εὔσειβει δια- cod. E. 106. A.
νοία ὑποπιστῖν λόγος ἕτερος τῷ πατρὶ τὸ μόνος ἀφιεροῖ· ὅς αὐτῷ πρόσιστι κατ' ἀνάγκην οὐ τῷ υἱῷ· ἐξ οὐ καὶ σύμβασις τοῖς διειλημμένοις.

λί· Οὐμινον ἰναντιοφώνησις ἐπακολουθεῖ· ὄν καὶ οὐχ' ἡμίεις ὡς ὁ ἰναντιός ἐπὶ ῥήσι τῇ προβολιῷς, ἀλλ' οἱ θεοφόροι παραδιδώκασι· πρῶτων καὶ ἀρχικὸν αἴτιον τὸν πατέρα θισπίσαντες· τοῦ τ' ἀποκικληρωμένοι ὄν τῷ πατρὶ, οὐ πρόσιστι τῷ υἱῷ· καὶ διὰ τούτο μόνος αἴτιος ὁ πατὴρ· ἢ πῶς ἐκείνα ληφθεῖσται τῷ γιεναιῷ· ἵνα γινώσκωσι σε τὸν μόνον ἀληθινὸν θεὸν· καὶ τὸ περὶ τῆς ἡμέρας ἐκίηνς οὐδεὶς οἶδειν, εἰ μὴ ὁ πατὴρ μόνος· ὡς ἐκ πολλῶν καὶ οὐκ ἰυαριθμῆτων μαρτυριῶν δυοὶ χρῆσομαι ταύταις ἐκ τῶν ἐν ἰυαγγελίῳ τοῦ κυρίου φωτῶν, μὴ πρὸς ἕτερον νοῦν ἢ τὸν τοῦ ἀρχικοῦ αἰτίου· ἔστι μὲν οὖν ἰνταυθοῖ καὶ ὁ τῆς ἀφαιρέσεως λόγος· ἀλλὰ πρὸς τοὺς ὀνομαζομένους ψευδονόμους θεοὺς· ἀλλὰ πρὸς πᾶσαν ἀπλῶς φύσιν τῶν γιεντων· οὗτε γὰρ τι τούτων ἀληθινὸς θεός· ἢ τ' εἶδησις ἐκίην ἀφῆρηται· πρὸς δι τὸν υἱὸν καὶ λόγον, οὐκ ἔστιν ἄλλως νοηθῆναι· ὅτι μὴ κατὰ τὸ παραδοθῆν πρῶτων αἰτιον. ἰπειδὴ γὰρ αὐτῷ πάντα πρὸς τοῦ πατρὸς ἀχρόνης καὶ ὑπὲρ λόγον, ἀτι φυσικῶς καὶ ὁμοουσίῳ γιεννήματι θισπριπῶς ἀναφίρεται πάντα καὶ τῷ πατρὶ. καῖπειδὴ φύσις θεὸς αὐτὸς· ὅτι τοῦθ' ὁ πατὴρ ἀναφέρει τὴν θεότητα τῷ πατρὶ καῖπειδὴ οἶδειν· ὅτι ὁ πατὴρ οἶδει τὸ εἶδῆναι προσμαρτυρι τῷ πατρὶ· οὐ ταῦτ' ἀφαιρῶν ἑαυτὸν· ἀλλ' ὡς εἰς ἀρχὴν καὶ ῥίζαν τὸν πατέρα καταλλῆλως ἀνάγων, καὶ τοῦ μὴ δοκίην εἶναι ἀντίθεος. οὕτω καὶ τὸ μόνος αἴτιος· οὐ κατ' ἀφαιρέσιν εἰρημίνον ἰσθὶ τῆς εἰς τὸ εἶναι δι υἱοῦ προόδου τοῦ πνεύματος· ἀδιαί- cod. E. 106. B.
ριτος γὰρ ἐπ' αὐτῇ τῷ πατρὶ ὁ υἱός· εἴπερ δι αὐτοῦ τρανείστοτα ἢ ἐκπόριωσις· οὗτε μὴν τοῦ δι υἱοῦ τὸν πατέρα αἴτιον εἶναι· εἴ περ δι αὐτοῦ ἔστι προβολιῷς· καὶ ἐξ αἰτίας αὐτοῦ· διὰ τοῦ προσεχῶς, υἱοῦ δηλονότι πνεῦμα τὸ θιουρ-
cc

γόν. ἀλλ' ὅτι ῥίζα καὶ ἀρχὴ ὁ πατὴρ· καὶ παρ' αὐτοῦ πάνθ' ὡς λέλεκται τῷ υἱῷ καὶ αὐτὸ τὸ ὕψισταναι, καὶ τὸ ἀδιαίρετον ὑπάρχειν ἐπὶ τῇ φυσικῇ καὶ αἰδιῷ ὑπάρξει τοῦ πνεύματος· ἐπειδὴ δὲ αὐτοῦ καὶ τὸ πᾶν τῷ πατρὶ μιμαρ-
 τύρηται τῆς αἰτίας· καὶ τὸ μόνος αἴτιος ἀφίερωται. εἰς τοῦτο διανοίας ἦκισ, καὶ τὸ ἐκ τοῦ υἱοῦ δι' οὐ λίγομιν, οὐκ ἐπ' ἀναίρεσι ταυτησι τῆς τοῖς πατρά-
 σιν διηγορουμένης θεηγορίας, καὶ τῶν ὅσοι διαβρήθην ἐκ τοῦ υἱοῦ διεσάφησαν· ἀλλ' ὅτι τῇ δε συμφώνως τοῦθ' οὔτοις τιθεολογηκότες καὶ τὸ ἐκ τοῦ υἱοῦ ἀντὶ τοῦ διὰ τοῦ υἱοῦ εἰληφότες· ὡς ἐκ πολλῶν δῆλον ἰτέρων, καὶ ὧν πρὸς βραχὺ κατωτέρω διαληψόμεθα, ὡς ἐκ πρώτης αἰτίας. οὐ μὲν οὖν εἰρήκισαν τοῦ υἱοῦ· καὶ τοῦτο λέγειν ἡμῖν οὐκ ἐξόν· μόνῃ γὰρ ἀφώρισται τῷ πατρὶ. οὗτος ὁ νοῦς τοῖς θεοφορητοῖς ἐπὶ τοῖς σφῶν' ἐξ αὐτῶν οὐμινου ἐξ ἡμῶν, αὐτῆ ἡ συμ-
 φωνία. ὁ δ' ἐπ' ἀθετήσει τούτων οικίας ἐξηγήσεις ἐπὶ τῇ προβολιῷ ἀποστά-
 των φωνῆ· καὶ ταύταις ἐπερείδων βούλημα τὸ δοκοῦν' ὄργανον συνάγων ἰμφανῶς τὸν υἱόν, εἰ τὸ τῶν κειμένων αἰδίταις πρσβεῖον' εἰ παρ' αὐτῶν ἂ παρίλαβε στήργι τῶν διδασκάλων, καὶ μὴ τούνατίον ἅπαν, ὅσα καὶ ὅποια ψευδηγόρως προσιπῖριβον ἡμῖν ὄραται· φιλαλλήθως ἑαυτῷ προσιπικυρῶν. κρινάτω θεῖος φόβος ὧ τοῖς ἐγκάτοις ἐπιστιν ὠδινομίμοις.

λς'. Αὐτοῖ δὲ τοῦ λοιποῦ τὸ τῶν κεφαλαίων τέταρτον κατοφόμειθα, τὰδε κατὰ ῥῆμα διεξιόν. " τοῖς αὐτοῖς διαβιβαιομῖνοις, ὡς διὰ τοῦ υἱοῦ καὶ ἐκ τοῦ υἱοῦ τὴν ὑπάρξιν ἔχει παρὰ τοῦ πατρὸς ὁ παράκλητος· καὶ εἰς πίστιν
 ,, πάλιν τοῦδε προβαλλομένου τῆν ὅτι διὰ τοῦ υἱοῦ καὶ ἐκ τοῦ υἱοῦ ὑπάρχει
 ,, πνεῦμα-ἐνίων γραφῆν, ἦγε καὶ δηλοῖ μὲν τὴν ἐκίθησιν αὐτοῦ ἔκλαμψιν καὶ
 ,, φανέρωσιν· δι' υἱοῦ γὰρ ὁμολογουμένως αὐτὸς αἰδιῶς ἐκλάμπει καὶ ἀνα-
 ,, δείκνυται ὁ παράκλητος, ὡσπερ ἐκ τοῦ ἡλίου διὰ τῆς ἀκτίνος τὸ φῶς· δηλοῖ
 ,, δι' καὶ τὴν εἰς ἡμᾶς χορηγίαν καὶ δόσιν καὶ ἀποστολήν. οὐ μὲν δὲ καὶ ὅτι
 ,, ὑφίσταται δι' υἱοῦ καὶ ἐξ υἱοῦ, καὶ τὸ εἶναι παρ' αὐτοῦ καὶ δι' αὐτοῦ λαμ-
 ,, βάνει· ἐπειδὴπερ ἂν ἔχεν ὄντως καὶ αὐτὸν τὸν υἱὸν αἴτιος καὶ ἀρχῆν· ὡσ-
 ,, περ δὴ καὶ αὐτὸν τὸν πατέρα· ἵνα μὴ λέγω καὶ μᾶλλον τοῦ πατρὸς τὸν
 ,, υἱόν· εἴπερ ἐξ οὗ τῆν ὑπάρξιν ἔλαστον ἔχειν λέγεται· ἐκίθησιν καὶ ἀρχῆν
 ,, πλουτεῖν, καὶ αἴτιος τοῦ εἶναι πιστεύεται. τούτοις τὰ τοιαῦτα καὶ φρονουσι
 ,, καὶ λέγουσιν τὴν προαναγεγραμμένην ψῆφόν τε καὶ καταδίκην ἐπάγομεν·
 ,, εἴτα καθεξῆς ἐπισυνείρον τὰ τῆς αὐτῷ τῷ ἐκθιμένῃ καταλλήλως ἐχούσης ἀσ-
 φάσιως ῥήματα.

λς'. Πάλιν οὖν ὁ κατὰ πολλῆν ἀδειαν ἄπερ ἐθέλει ἀπερίρρυγόμενος τῶν χρέ-
 σων ἐκείνας, αἴπερ ἐκ πατρὸς καὶ υἱοῦ· καὶ αὐτὸ διὰ τοῦ υἱοῦ τὸ ὑπερθιλις
 πνεῦμα διατρανοῦσιν ὑπάρχειν· ὧν τισι προσεκίμινον ἄρα καὶ τὸ οὐσιωθῶς,
 ὅποσον ἐπὶ τῇ τῶν ἐκκλησιῶν εἰρήνῃ τὸ στειρέμινον αὐχοῦσι κατανοῶν νομο-
 θέτης καπὶ ταύταις κάθηται· κραταιὸς τὸ θ' ὑπάρχειν ἐπὶ ταῖς ἐξ υἱοῦ καὶ δι'
 υἱοῦ φωναῖς ἰδίᾳ λαβῶν, μὴ ὑπάρξιος λόγος ἔχειν· ἀλλὰ τὴν αἰδιον δη-
 λοῦν ἔκλαμψιν ἱκατάντι. καὶ προσίτι χορηγίαν τὴν εἰς ἡμᾶς, ὡς ἐντεῦθιν

ἐπὶ συνθεδεμένη ῥήσι μιᾶ βραχυίᾳ ἐκ πατρὸς καὶ υἱοῦ μιρίζεσθαι κελεύειν ῥῆμα Τουτὶ τὸ ἀρχαιοῖς. καὶ φωνῆ μὴ τῆ ἐκ πατρὸς, αὐτὸ τοῦτο μίγειν τῆ δηλώσει μὴ ἀλλοιούμενον, τῆ ἐξ υἱοῦ δὲ μιθίστασθαι ἑαυτοῦ, καὶ σημασιῶν ἰτερότητας ἐπιδέχασθαι. καθὰ δὲ καὶ τὸ ἔκπορεύεσθαι διαιρῶν ὑπάρχει, τῆ ἐκ πατρὸς μὲν ἰτέρας διαφθῶσει, καὶ αὐτῆ ἐκ πατρὸς δι' υἱοῦ σαφανείας ἄλλης διοριζόμενος, καὶ τὸ προβολεὺς ἑσαύτως, ἥνικα διὰ λόγου τε καὶ χωρὶς. καὶ ποῦ ποτε ταῦτα; τίς τῶν θεοπνεύστων ὁ φάσκων; τίς ὁ παραδιδούς φωνῆ ποτε αἱ τοσαῦται νομοθεσίαι καὶ διαιρέσεις ἐπὶ τοῖς κειμένοις οὕτω περιφανῶς, καὶ ὧν δῆλα τὰ τῆς ἑρμηνείας τοῖς θεοῤῥήμοσι; τίς δὲ καὶ τούτων ἄνευ ἐπί τιων ἄλλως ὁμοουσιῶν ὁπνεῖα λίγοιτο ἕτερον ἐξ ἕτερου ὑπάρχειν, ἢ οὐσιωδῶς ὑπάρχειν ὅρισας ἰστί μὴ εἰς ὑπάρξεως λόγον ῥῆμα τοδὶ ἐκλαμβάνεσθαι; ἀλλ' εἰς ἕτερον παρ' αὐτὸν μεταλλάττεσθαι; ἀντιπεφίρει ταῖς ἀντιθέσεσιν ὁ στέρρῶς ὅλως ἐπ' ἀμφοτέρων προσώπων πατρὸς καὶ υἱοῦ ἐξῆς τὸ ὑπάρχειν λόγον δὲ τὸν αὐτὸν ἀλλ' ἀντιρωτώμενος παρ' ἡμῶν ἀκούει· ἢ γὰρ οὐκ ἀμφοτέροις ἐφῆρμονται τηλαυγῶς· ἢ γὰρ οἶα δὴ τις ἰδόθη πρὸς τοῦτο διαστολῆ· ἔχεις εἰ βούλεις καὶ τὴν διαφορὰν, ἣν αὐτοὶ πάλιν οἱ τῶν θείων παρῖδοσαν ἑρμηνεῖς, τὴν πρὸς τὴν διὰ τῆς ἐκ ἀντιπεριχώρησιν, καὶ τρανοῦντες ἀπανταχοῦ καὶ διεκτυόντες· παρ' ὁ καὶ τὸ ἐκ πατρὸς καὶ υἱοῦ ὑπάρχειν, ἀπὶ τοῦ ἐκ πατρὸς δι' υἱοῦ ὑπάρχειν, καὶ τὴν ὑπαρξὴν ἔχειν ταυτὸν γὰρ ἀμφοτέρα· ὡς ἐντεῦθεν χρήσεις ἰκατέρας τὰς τῶν πατέρων, τὰς τε ἐξ υἱοῦ καὶ δι' υἱοῦ διευκρινούσας ὑπάρχειν συνίρχειν, ὡς ἀναμφίβολον, τῶν προθέσεων οὕτω διαστελλομένων, τῆς μὲν ἐπὶ παραστάσει τοῦ ἀρχικοῦ αἰτίου, τῆς δὲ διὰ τὴν πρὸς τοῦτο κατὰ τοὺς ἐιπόντας ἀναφορὰν.

λη'. Εὐ δὲ σοὶ καὶ τοῦ παραδείγματος ὄντως· τὸ ἐκ τοῦ πατρὸς δι' υἱοῦ τὸ πνεῦμα ὑπάρχειν, ὡς ἐκ τοῦ ἡλίου διὰ τῆς ἀκτίνας τὸ φῶς ἀνομολογοῦντι· καὶ οὐ πάντως ἂν ὁ μετέωρος ἀρηθείης, ὡς καὶ ἐκ τῆς ἀκτίνας ἰστί τε καὶ λέγεται· πλὴν ὅτι δι' αὐτῆς τηλαυγίστατα, ἃ τε φυσικῶς ἐπ' αὐτῆ τῆ ἐκ τοῦ ἡλίου τούτου δὲ τοῦ φωτὸς ἐκλάμψει μσιτευούσης, ἥτις αὐτοῦ τὸ εἶναι, ὅποιον ποτε καὶ λογισαιο. καὶ τούτων οὕτω κηρύττομένων ἡμῖν, τίτος ἀληθείας ἀντίχη λέγων· ἐπειδῆπερ εἶχεν ἂν οὕτω καὶ αὐτὸν τὸν υἱὸν αἰτίων ὡσπερ δῆτα καὶ αὐτὸν τὸν πατέρα, ἴστιν ὅλως ἐξ ὧν εἰρηκότες ἰσμέν· οὐκ οἰκοθεν ἀλλὰ τὰ τῶν πατέρων φωνοῦντες πρῶτον αἰτίον συναχθῆναι καὶ τὸν υἱὸν κἀντεῦθεν ἰναργῶς καὶ πατέρα κατὰ τὰς οὕτω σοὶ πλασθείσας ἰπαγωγὰς, καὶ οὐ τοῖς ἀνωτέρω μᾶλλον λειλιγμένοις ἡμῖν συμφωνία τῶνδε κατὰφανῆς εἰς τὸ προβολεία δι' υἱοῦ τὸν πατέρα τρανοῦσθαι καὶ αἰτίον δι' υἱοῦ· τῶν ἐκεῖ πρὸς ταῦτα λίαν ἰχόμενα· ὁ δ' ἐφίεξς οὕτως συνημμένως συντίθης· ἴνα μὴ λέλω καὶ μαλ· ἢ, λοι τοῦ πατρὸς τὸν υἱὸν· ἰπερ ἐξ οὗ τὴν ὑπαρξὴν ἰκαστον ἔχειν λέγεται, ἢ, ἐκεῖνο καὶ ἀρχὴν πλουτεῖν καὶ αἰτίον τοῦ εἶναι πεπίστευται, ἢ, ποῦ κείσεται, καὶ τί βούλεται σοι; τίνα δὲ καὶ ἀκολουθίαν ὁ λόγος σχοίη· ἐξ υἱοῦ καὶ δι' υἱοῦ τὸ πνεῦμα φάσκων ἡμᾶς πρσιβύειν· εἶτα συναγῶν ἐντεῦθεν τὸ μάλ·

cod. E. 107. b.

cod. E. 108. a.

λον αἴτιον ἔχειν τοῦ πατρὸς τὸν υἱόν, ὡς ἐν σχήματι παραλείψωμεν, καὶ αὐ
 τούτου σύγγροχα πρὸς κατὰσκυὴν ἐπάγων, εἰπερ τὸ ἐξ οὗ τὴν ὑπαρξιν ἑκαστον
 ἔχειν λέγεται· ἐκίνο πλουτεῖν καὶ ἀρχὴν ἐξ υἱοῦ καὶ δι' αὐτοῦ τὸ
 πνεῦμα τῆς πρὸς τὴν ἀρχικὴν αἰτίαν ὅπερ ὁμολογίας γνωριστικὸν· εἴτ' αὐθις
 ἐκ τοῦ υἱοῦ τὴν ὑπαρξιν ἔχει, ὡς ἐξ ἀρχῆς καὶ ρίζης καὶ οὗ τοῦθ' οὕτως
 ἐκ τοῦ πατρὸς· εἰς τὸδε γὰρ ἡ ἔκφασις ἤκει, σαφὴς τοῖς ἐπισκευμένους ἐνο-
 ρῶσι γινομένη κραυγὴ καὶ τίς ἡ ἐντιυθὴν ἀρμονία, τίς ἡ καταλληλία, ποία
 σύμφρασις ἢ κατὰ διάνοιαν; τοῦ θ' ἡμεῖς ταῦτα; ἰμφρασίῃ σοι στόμα τὸ τη-
 λίκην ἀδικίαν εἰς τὸ ὕψος λαλοῦν, ὅσα καὶ φιλονικῆσαν ὄργανον ἰμφρατῶς
 γενέσθαι τοῦ ψεύδους ἀρχηγῶ καὶ ἐφιριτοῦ· δοκῶ μοι καὶ λίαν εὐεπὴ βό-
 λως οἶμαι, ἐκίνο σε λέγειν ἐνταῦθα, ὃ πρὸς τὸν συντεταρανημένον ἡμῖν σοι
 λόγου καὶ ἀρετῆς ἄνδρα τὸν χαρτοφύλακα φθάσας πρότερον καθαρῶς εἰρή-
 κεις· καὶ ἡμεῖς ἄνω τοῦ ἡμιτέρου λόγου γινομένους ὡδὶ λίξαι καθυπισχο-
 μεθα· τὸ Ῥωμαίους τῆν τοῦ παναγίου πνεύματος ὑπαρξιν ἐκ τοῦ υἱοῦ δοξά-
 ζειν εἰδέται· ὅτι δ' οὗ υἱὸς ἐκ πατρὸς λέγειν ἄρα καὶ ἐκ πατρὸς.

λθ'. Καὶ εἰ τοῦτο, πρῶτα μὲν πῶς ἡ φίλη σοι διαφερόντως οἰκονομία ζεόντως
 κατισπουδάσθη λόγῳ ὡς ἂν τῶν ἀνωθιν ἀγχοῦ τὸ προομίον μο. τιθειμίην, νῦν
 ἀναμνήσω σε· ἔπειτα μὴ συσεκισασμένως οὕτω τιθεῖς καὶ ἀσυταρτήτως πα-
 τάσασιν ἐπιφέρει καθ' ἡμῶν. ἀλλὰ δεῖξον ὡς χρῆ διυχθῆναι, καὶ ἡμεῖς τοῖς
 οὕτω φρονούσιν, οὐχ' ὅπως οὐ συμβῆναι νομισομεν δεῖν, μειοῦνγα καὶ μάλα
 κραταιῶς μαχεσόμεθα· ἀλλὰ ποῦ σοι πίστις ὡν λέγεις; εἴγε καὶ καθ' ἡμῶν
 ὡν ἐτέρων προφίρις οὐδὲν, ὅσοι σχιδὸν μὴ συκοφαντούμενον· τὸ μὲν μξίσις
 ψεύδους, τὸ δὲ τῆς ἐκ τοῦδε καθ' ὀλοκληρίαν ἅπασαν συσεκισαῖε· ὅπως δ' αὐ
 σοι καὶ τοῦτο τοῦ τρόπου καὶ τῆς ὀρμῆς ἐνθάδε μὴ ἀποδῶν τὸ τὰς θεοκρο-
 τήτους τῶν πατέρων βιηγορίας. ἀπλῶς ἐνίων γραφὴν κηρύττειν μὴ διδασκά-
 λων μὴ πατέρων κμτι τὸ παράπαν τῶν εἰς Γέρας ἀγιοκριπτίας ἀπονετημημένων
 σφίσιν ἐτέρων φροβέμενον, ἢ ὑποθέμενον, τὸ κατὰ διάθεσιν ἅτε τῆς ψυχῆς
 ἐταργῶς ἐπ' αὐταῖς δεικνύντα, ὡς αἰδε τῶν τυχοῦτων αὐτῆ· ὅτι μὴ συνιφα-
 πτόμενοι τοῦ σκοποῦ· ἡμεῖς μὲν οὐν αὐνοῖς καὶ τὸ τίμητον σοι τῶν κη-
 νοφνημάτων ἐπισκί-ξόμεθα· ὃ καὶ τοῖσδε περιγραφείς ὁ ἰσχυρόν. " τοῖς αὐ-

cod. E. 109 a.

.. τοῖς φάσκουσιν, ὡς ἡ διὰ πρόθεσις ἀπανταχοῦ τῆς θεολογίας ἰσοδύναμός
 .. ἴστι τῆ ἐκ' καὶ διατοῦτο διισχυριζόμενοι μηδὲν διαφέρειν διὰ τοῦ υἱοῦ ἐκπο-
 .. ρεύσθαι λέγειν τὸ πνεῦμα, καὶ ἐκ τοῦ υἱοῦ ἐκπορεύσθαι· κηρύττειν ἀναμ-
 .. φιβόλως καὶ ὑπαρξιν τῷ πνεύματι ἐκ τοῦ υἱοῦ καὶ οὐσίωσιν νέμουσι· καὶ
 .. ἢ τὸ δεῖττον τῆς αἰτίας συνάγουσι· ἢ τὸ ἐνιαῖον μὲν πλὴν τὸν υἱὸν τῷ πα-
 .. τρι κατ' αὐτὸν δὴ τοῦτον τὸν τῆς αἰτίας λόγον συνάπτουσι, ἄτερ ἀμφοτέρω
 .. πάσης βλασφημίας ἐπέκεινα· οὐ γὰρ ἴστιν ἐν τῇ τριάδι ἑτέρα τις ὑπόστα-
 .. σις παρὰ τὴν τοῦ πατρὸς, ἐξ ἧς ἂν εἴη τοῖς ἑμοουσιος ὑπαρξίς καὶ οὐ-
 .. σίωσις· κατὰ δὲ τὴν κοινὴν τῆς ἐκκλησίας δοξάν, καὶ τοὺς ἐκπότας ἀγίους,
 .. ρίζα καὶ πηγὴ υἱοῦ καὶ πνεύματος ὁ πατήρ, καὶ μόνη πηγὴ τῆς θεότητος

„ ὁ πατήρ, εἰ γὰρ καὶ διὰ τοῦ υἱοῦ παρά τισι τῶν ἁγίων ἔκπορεύσθαι τὸ
 „ πνεῦμα ἅγιον εἴρηται, τὴν εἰς αἰδίον ἔκρανον ἢ λέξις ἐνταῦθα οὐ τὴν
 „ εἰς τὸ εἶναι καθαρῶς σημαίνει βουλήται προόδοι ἐπὶ ἀφῆριτο ἂν τὸν
 „ πᾶσι τὰ μόνον αἴτιον εἶναι καὶ μόνην πηγὴν τῆς θεότητος· ἀπλήγχε
 „ διὲ καὶ τὸν φάσκοι'τα θεολόγον· πᾶσι ὅσα ἔχει ὁ πατήρ, τοῦ υἱοῦ πλὴν
 „ τῆς αἰτίας, οὐκ ἀλλῆθ' θεολόγον τοῦτοιοι οὕτω φάσκουσι, τὴν προαναγι-
 „ γραμμένην ψῆφον τι καὶ κατὰδικὴν ἰπάγομεν „ κατεξῆς ἐπισυνείρων ἵα τῆς
 αὐτῶ σοι καταλλήλως ἐχούσης ἀποφάσεις ῥήματα·

μ'. Ὅρα ταῖς ἀληθείαις τὸν πολὺν ὁ ἀκροατῆς τῶ πρό τοῦ κεφαλαίῳ
 παραδόσεις οἰκίας συντάξας ἐπὶ ταῖς αἰς αὐτόθι παραληφῶς ἰφάνη
 χρήσιον πατρικαῖς ἐπι μὴ πρὸς ἅπαν ἔσχειν ἀρεσκουσας τὸ τῆ προ-
 θέσει δοκοῦν, τελειωτῶν ῥήμασι διαβεβλημένοις καὶ ἀνωποστατοῖς ἀναπλά-
 σμασι τοῖς ἀπὸ κοιλίας συμφύρει καὶ συνθολοῖ· νῦν δ' ἐξ αὐτῆς εἰσβουλῆς
 τὰ τῆς κακουργίας ἐπιτιχάξεται. ποῦ γὰρ τῶν οἰκίων λόγων τοῦ θεοσιμα-
 σιν ἱεροῖς ἀξίωμα περικειμένου τὸ πατριαρχικὸν περὶ τῆς εἰς τὴν δια τῆς ἔκ
 ἀντιμεταστάσεως ἐπι τοῦ υἱοῦ κατὰ τὸ πᾶντη, τουτίστι παντελῶς ἀναμφί-
 βολον ἐπι τῆς θεολογίας φαμένου αὐτὸς ἀπανταχοῦ τῆς θεολογίας φάσκειν
 ἡμᾶς ἰσοδύναμον εἶναι τῆ ἐκ τὴν δια δολίως ἐκτιθεται. ἴν' οὐτ' ἡμῖν ὡς ἔχει
 τὰ περὶ τοῦτου δὴλωθεῖν κᾶνταῦθα, πείρας τι λάβη λόγων ἡμῆτερον ἢ ἐπαγ-
 γελία τῶν ἴγγιστα. Βασιλεῖος μὲν ὁ μέγας πρὸς τὰ ὅσα ἀλλήλων ἐπι τῆς
 θεολογίας σημαίνόμενα πολλαῖς ἀντιμεθεστάσθαι τὴν ἐκ καὶ δια βοᾶ τοῖς
 πρὸς Ἀμφιλόχιον· καὶ πολλὰ πρὸς τοῦτο παράγει τὰ παραδείγματα· ἐξ ὧν
 ἴστι μὲν εὐμαθῆς τὸ τῶν ῥηθεισῶν προθέσεων ἰσοδύναμον· ἴστι δ' ἐτέρωθεν
 αὐθις ἐξ αὐτοῦ καὶ τῶν οἷος αὐτὸς τρανίστατον τὸ διαφορον· ἴπειρα τὰ τοῦ
 ἐξ' οὐ καὶ δι' οὐ καὶ ἐν ᾧ μὴ φύσεις τεμνόντων, ἀλλὰ χαρακτριζόντων
 μιᾶς καὶ ἀσυγχύτου φύσεως ἰδιότητος· καὶ τὴν μὲν ἐκ τράνωσι φέρειν
 τῆς ἀρχικῆς αἰτίας τὴν διὰ τὴν πρὸς αὐτὴν ἔχειν ὁμολογίαν, ἐναργῆ πρὸς
 παραστάσιν· παρὸ καὶ θεομιμένη μὲν ἐπὶ τοῦ πᾶτρός ἐπίστω ἢ δια, ἢ δι' ἡ
 ἐκ ἐπὶ τοῦ υἱοῦ, πλὴν λόγοις κυριολεξίας καὶ τῆς ἀμφοῖν ἐνυπαρχούσης
 διαφορᾶς. τῶ μὲν ἢ ἐκ τῶ δ' αὐ ἢ δια τὸ ἀραρὸς ἀυχιῖ καὶ κατὰλληλον
 κᾶντιῦθεν δι' υἱοῦ ἴστιν ἀνομολογῶν, ὁ ἐξ υἱοῦ διαρρήδην φθειγόμενος.
 πολὺς τι πρὸς τοῖς ἄλλοις τοῦτο διασαφῶν Κύριλλος ὁ θεοπέσιος μυριαχοῦ
 τῶν οἰκίων γραφῶν· ἐκ τῆ τῆς οὐσίας τοῦ υἱοῦ· καὶ αὐθις ἐκ τοῦ υἱοῦ τὸ
 παναλις πνεῦμα διδάσκων, καὶ δι' υἱοῦ σύνεγγυς ἐπιφίρων τρανότατα κᾶν
 τοῖς πρὸς Παλλάδιον οὐχ' ἔπτον· ἐξ ἀμφοῖν οὐσιωδῶς, ἤγουν ἐκ πατρός δι'
 υἱοῦ περχειῖσθαι προσμαρτυρόμενος· ἐξ ὧν θεολογικῆς ἀκριβείας εἶναι τὸ ἐξ
 ἀμφοῖν ἐκπορεύσθαι πατρός καὶ υἱοῦ· τῶ ἐκ πατρός δι' υἱοῦ ἐκπορεύσθαι
 συντάσιν καὶ συμφωνεῖν, οὐκ ἀμφίβολον.

μα'. Εἰ δὲ τὸν τῆ ὁμολογία προσλαβίσθαι περιβόητον Μάξιμον· αὐτὸς
 ἐπ' αὐτοῦ τοῦτου κατ' ἔπος διαρθρῶν ἴστιν οὕτω τῆ πρὸς Μαρῖνον ἐπιστολῆ,

cod. I. 100. B.

cod. I. 110. A.

διαυχὲς ὡς ἐνίστη τῷ βουλομένῳ παρ' ἡ καθ' ἡμῶν ἐκτόπως οὕτω φερόμενος· τὰ περὶ τούτου θεὸς ὡς βιβουλήτο· καὶ τὸ δι' υἱοῦ λαμβάνειν ἡμᾶς εἰς τὸ ἐξ υἱοῦ φάσκων· καὶ οὐ τούμπαλιν μᾶλλον, ὡς ὁ θεολογικὸς ἀπαιτεῖ κανὼν καὶ ἡμῖν ἰστὶν ἐκφωνούμενον, τὸ ἐξ ἀμφοῖν εἰς τὸ ἐκ πατρὸς δι' υἱοῦ ἢ αὐτοῦ δῆτα τοῦ ἐκπορεύεσθαι, νίμιν ἐπίϋθεν ὑπαρξῆν καὶ οὐσίωσιν ἐκ τοῦ υἱοῦ οὐνάγει τῷ πνεύματι. πρὸς δὲ καὶ φᾶναι οὐκ ἀπεικὸς ὦ λεπτεῖ συνεία καὶ συμπερᾶναι ταδ'· εἰ τὸ δι' υἱοῦ ἐκπορεύμενον ὡς οὐ προτίθης ἐκ τοῦ υἱοῦ πρόδοον εἰς τὸ εἶναι συνάγεισθαι διδῶσιν, εὐδῆλον ὡς καὶ τὸ ἐξ υἱοῦ κατὰ οἱ πρὸς ἐκεῖνο μιτατιθέμενον ὡς ἡ δι' ἑξῆς ἔχει· ἢ καὶ αὐτῆρ ἢ διὰ μεινεγκυῖα καθ' ἑαυτὴν τὸ αὐτὸ σημαῖ κατὰ τὸ ἀκόλουθον· ἐπεὶ σοὶ νῦν ὁ λόγος περὶ τῆς προθέσεως, οὐ περὶ τοῦ βήματος εἰς τὴν ὁμολογουμένην ἀδιαστόλως διάνοιαν ἤκοντος· καὶ εἰ ἢ ἐκείνου τῆς ἐκπορεύσεως οὕτω τραυόσης τὸ ἀπόβλητον ἔχειν νομίζεις, τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦδε διυλυτούσης τὸ ἀποπειπταῖον φέριν ἡγήσαιο. καὶ τὸ λοιπὸν εἰ δι' υἱοῦ ἐκπορεύσειν καταργήλαις, συμπερίαινε πρὸς ταῦθ' ὁ δεινὸς· ἀλλὰ σὺ μὲν τὸ τοῦ κρηνοῦ τοῦδε καταφανὲς δεκνῶναι θεῶν διαδιδράσκειν, δευτέρου κατωτέρω σεαυτῷ κοιλανεῖς· τοῦ μονομερούς ἀπὸ τῆς ἐνοίας αὐτῆς μεοτὴν ἀνομίας ἐρημνίαν εἰς ἀνάρισειν συσκειάσας ἡμῖς δι' τό τε τῶν προθέσεων, ὡς ἐρήθη· τά τε τῆς ἐκπορεύσεως, ὡς παρὶδὸν κατῆχοντες, δι' υἱοῦ τε ταύτην ὁμολογοῦντες· καὶ τὸ ἐξ υἱοῦ εἰς τοῦθ' ἢ κινῆ μνημονοί, μετὰ τῶν οὕτω θεηγορούντων, καὶ ἄς ἀποπίας ἐπὶ τῷ ὡς αὐτὸς ἐξέφωρον τῶν προθέσεων ἀνελέτεις. ἐπεὶ αὐτὰ σοὶ κατὰ τοῖσδε τοῖς ὡς αὐτοῖ φαμὲν ἐφεκόμεναι καθαρῶς ἀποσκευάζομεθα. εἰ γὰρ ἢ δι' υἱοῦ φωνὴ τῆς προκαταρκτικῆς αἰτίας ὁμολογίαν ἔχει· καὶ παρ' ἄσπλως τῷ γεννητικῷ τὰ τοῦ μονογενοῦς ἀναφέριται, πλωτύτερον ὡς ἐκτίθειται· τίνα τὸ διττὸν τῆς αἰτίας ἔξει παρὶσθουῖν τοῦτο δὲ τὸ τῆς ὁμῶν μανιδῶδες ἐπινοίας δυσαντίβληστον καὶ ἀκαταγνώριστον εὔριμα.

μβ. Πῶς δ' ἂν ἄλλως, ὡς πᾶσα τοιαδὶ περιαιριεῖσιν σοὶ ματαιολογία, ἢ κατὰ ἡμῖν προεκτιθεμένα τό τε τῶν προοπίων τριαδικῶν τραυότο, ἢ ὁμοουσιότης καὶ συμφυῖα γνωρίζοιτο, καὶ τὸ διάφορον τῆς ὑπαρξῆς κατατρίλλοιτο· εἴγε τοιοῦτοτρόπως ῥίζα μὲν καὶ πῆρ υἱοῦ καὶ πνεύματος ὁ πατήρ· ἀμφοδ' ἐξ αὐτοῦ κατὰ διεννηχότα τρόπον τὸν εἰς τὸ εἶναι· ἐς τὸ μὲν γέννημα, τὸ δὲ ἐκπόρευμα θεοπερῶς ἀφορίζιν· καὶ τὸ μὲν ἐκ τῆς ῥίξης δι' οὐδινὸς ἀμείως γὰρ ὁ υἱὸς· τὸ δὲ δι' αὐτοῦ ἐκ τῆς ῥίξης κατὰ τὸ αὐτοῦ διαλλάσσειν δι' υἱοῦ γὰρ ἐκπορευτὸν. ἐξ ὧν ἦτι ῥίζα καὶ τὸ μορφοειὲς καὶ ἐκπορευτὸν προσφῶς ἀπονημημένα ταῖς ὑποστάσεσι, ὡς ἐκάσθην ἀρχεῖν τὸ οἰκτεῖον ἀναμφιλέκτως· τό τε συνημμένον προσφῶς καὶ ἀδιαίριτον, καὶ τὸ ἐν μηδενὶ κατὰ τοὺς θεοθεῖν ἰνηχμένους ἀομοφῶνως ἔχειν αὐτὰς· ὅτι μὴ κατὰ τὸ αἰτιατὸν τὶ καὶ αἴτιον πῶς δ' ἂν καὶ μόνη πηγὴ τῆς θεότητος ὁ πατήρ· πηγὴ δ' αὖθις τοῦ πνεύματος ὁ υἱὸς· " οἶδε γὰρ, φησὶν ὁ τῆς ἀθανασίας ἐπώνυμος, παρὰ θεῶν ,, παρὶ τὸν υἱὸν ὄντα τὴν πηγὴν τοῦ ἁγίου πνεύματος,, ὁ τὶ χρυσερρῆμων

cod. L. 110. B.

cod. L. 111. A.

„ διατουτο δίκνυσιν ἑαυτὸν ὁ σωτὴρ πηγὴν τῆς ζωῆς, καὶ ὕδωρ ζωῆς τὸ
 „ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἢ μὴ τὸ μὲν μόνη κατὰ τοὺς εἰρημίους λόγους τῆς ἀρχι-
 κῆς αἰτίας· τὸ δὲ πηγὴ ὁ υἱὸς κατὰ τὸ δὲ αὐτοῦ τὸ ὑπεριλίξ ἔχριν πνεῦμα
 τὸν ἰδίαζοντα τρόπον αὐτοῦ τῆς ὑπάρξεως· πῶς δ' ἂν εἰ μὴ κατὰ ταῦτα ἀρχὴ
 τοῦ υἱοῦ ὁ πατὴρ αἰδίως αὐτὸν γινῆσας καὶ πρωτόττωπος τοῦ πνεύματος
 ὁ κύριος· ἐκὼν τοῦ πατρὸς ὁ υἱὸς· τοῦ δὲ υἱοῦ τὸ πνεῦμα ἐπέργεια
 τοῦ πατρὸς ὁ υἱὸς· ἐπέργεια τοῦ υἱοῦ τὸ πνεῦμα· πρόσωπον τοῦ πατρὸς ὁ
 υἱὸς, πρόσωπον τοῦ υἱοῦ τὸ πνεῦμα· ἴδιον πατρὸς καὶ υἱοῦ· κοινὸν πα-
 τρὸς καὶ υἱοῦ· καὶ μηδὲν τι τούτων ὅπως οὖν κατὰ τὸ ἀντίστροφον· αὐτὸς γέ
 μὴν ἴωνδι μὴ ἐπιστρεφόμενος τὸ παράπαν καὶ τὸ ἐκπορεύσθαι ἀλλοιώσεις
 προστάσων· εἰ γὰρ καὶ δὲ υἱοῦ παρὰ τῶν ἁλίων ἐκπορεύσθαι τὸ πνεῦμα
 τὸ ἄλιον εἴρηται· τὴν εἰς αἰδίον ἔκφασιν ἢ λέξεις ἐνταῦθα οὐ τὴν εἰς τὸ εἶναι
 καθαρῶς σημαίνει βούλεται πρόοδον· καὶ τὸ δὴ τερατώδεις ἐνθάδ' ὁ πολὺς
 ὅση προτιθεῖκως ἔββιστα φθάνεις ἐπιεῦθιν ἡμᾶς τῷ πνεύματι· τίμειν ἀναμφιβό-
 λως ὑπαρξιν καὶ οὐσίωσιν· οἷα περ τοῦτ' εἰδὼς ἀμίθιτως τραυόσης τῆς λέξεως.

μγ'. Ἀλλὰ τί πρὸς ταῦτα καὶ φῶμιν; οὕτω σοι λυσσῶντι προαιριτῶς, εἰ
 τὸ τοῦ ἰδίου σοι κατιξανίστασθαι συνιδότος λιλόβισσαι παρ' οὐδὲν; εἰ τὸ βόθρου
 κατασύρσθαι θιλητὸν; τίς ἂν λόγος ἀναχαίσιων καὶ τῆς μανιώδους φορᾶς
 ἐξαίρησον σι; κράξις ὅμως, οὐτὴν εἰς τὸ εἶναι σημαίνει πρόοδον καθαρῶς· τί δ' ἂν
 ἀμαυρῶς μίξις δηλοῖ γέ καὶ σκοτεινῶς; καὶ μὴν ὧτὸν ἰνήσιον νοῦν διδασμάτων
 τῶν πατρικῶν οἰκειούμμενος; οὐκ ἔστιν ὅς ἂν εὐσεβείην αἰροίτο μὴ πάνυ καθαρῶς
 καὶ ἀδιαστόλως ὡς τὴν γέννησιν ἐπὶ τοῦ υἱοῦ· τὴν ἐκπόρευσιν οὕτως ἐπὶ τοῦ
 πνεύματος ἐπὶ σημασίᾳ τῆς εἰς τὸ εἶναι σφῶν διαφοροῦ προόδου τοῖς ἐκφά-
 τωσι τῶν θείων παραδιδόσθαι μίγα βοήσιι. καὶ τοῦθ' οὕτως ἔχων ἀνατιτρί-
 ρήτως ἀφαιριῖται κατὰ σὲ τὸ μόνον αἴτιον καὶ μόνη εἶναι πηγὴν τῆς θεό-
 τητος τὸν πατέρα· ἀπελίγχι, δι' καὶ τὸν φάσκοντα θεολόγον· “ πάντα ὅσα ἔχει
 „ ὁ πατὴρ τοῦ υἱοῦ πλὴν τῆς αἰτίας· οὐκ ἄλλῃ θεολόγον, ” διδομένου σοι καὶ
 τοῦδε τοιοιτωδῶς ἱγράφθαι ἄλλως ἔχοντος ὡς εἴρησαι; καὶ οὕτω τὰ καθ'
 ἡμῶν σοι πικλασμένως συμπερανθέντα, λίαν ἀποδιειγμένως ἀσφαλίην κατὰ
 σαυτοῦ τραυῶς ἢ καὶ μάλα διαγεστάτως· ἐξ ὧν τὴν ἐκπόρευσιν ὡς ἐλίχθη
 τῶν κειμένων εἶναι τῇ ἐκκλησίᾳ ὁμολογούμενον· ὁμαυρῶς δὲ γέ καὶ συγχικα-
 λυμμένως, ἐξ ὧν οὐ καθαρῶς τοὺς οὕτω· ἔχριν ἐπιτάττις αὐτὸς ὡς εἴη σοι
 κἂν τούτω τὸ κατὰ σὲ· ἀλλ' ἡμεῖς τὸ συμβαῖνον τῶν διδασκαλικῶν θισπι-
 σμάτων οὕτως ἐξ αὐτῶν ἰδότες ὡς ἐξίτεθη, καὶ μήτι τὸ μόνος ἐπ' ἀνάτροπῇ
 καὶ συγχύσει· τῆς δὲ υἱοῦ τοῦ πνεύματος ἐκπορεύσεις διδασχθέντες, μήτι μὴ
 ἐπ' ἀναιρίσει· τούτου τὰ κατ' αὐτὴν εἰλημμένα ὡς παραδίδοται· σοὶ γάρ ὁ ἐκ
 τῶνδε βόθυνος ἐκατέρωθεν διφυρέπισται· τοῦ πατῆρος ἀξιοῦντι θατέρω ἱμπεπτω-
 κίται· ὅσα καὶ θατέρω τῆν ἀναιρίσιν περιωμμένω καθασκικῶν τοῦ ἱτέρου δεικνύται.

μδ'. Ἐἴχομεν ἂν καὶ τὸ πλὴν τῆς αἰτίας προσφωῶς πάνυ καὶ ἡρμωμένως
 κατὰ τοὺς ἀποδοθίνας τοῖς βήθισι λόγους φῶται· λιλιχθαί· εἰ παίρδς ἦν

cod. L. III. B.

cod. L. III. A.

ἐκείνου ῥῆσις ἀναμφιβόλως· οὐπερ ὡς οὐσαι τήνδε σπορτίνας αὐτὸς· τῶν δ' εἰ μὴ τι ἄλλο οὐκ ἴδρι· σι ὁμολογουμένως ἐκαυθα θείναι τὰ τῶν δικαστηρίων εἰς τοὺν λαβόβιτα, ἐν οἷς φέρὸς τοῖς ἄλλοις, ἐξ ὧν τῆς θυναστίας ἀποῦσης εἰς μίξιον ἂν σοι τὰ τῆς καταγωγῆς ἢ προβεβῆκει προέκοψι· οὐδὲ ταύτην διῆξει βρινδυόμενος κδυθήθης, ταῖς μὲν τῶν βίβλων οὕτως ἰγχειμένην ἰωρακῶς, ταῖς δὲ πλὴν τῆς ἀγεννησίας φανότατα ὧν καὶ τίνι τίς ἂν προστεθεῖν διαγνώσθαι θέλων ὀρθῶς. ἐπιείπερ ἀνάγκη ἢ τοῖς ἄλλοις ἦπρ αὐτοῦ λόγοις χρώμενος ὁ μέγας ὄρωτο τὰ τοῦ πατρὸς τοῦ υἱοῦ πάντα φάσκων πλὴν τῆς ἀγεννησίας ἀπανταχοῦ· τίνα δ' ἂν ἄλλως τε καὶ οὐ πείσῃς τῆς κατὰ Ῥωμαίων οὔσης τῶν ἡμετέρων ῥῆσις τῆλικῆς χρόνος ἐξ οὗ τοσοῦτος μὴ ἂν ποτε δοκοῦν τι σφίσι προσίστασθαι τῶν πατέρων πρὸς τὸ μὴ δοκοῦν τοῖς ἐνθάδε μεταμειφθῆναι; ὅτι μὴ τὸ ἀνάπαλιν μάλλον τὸ οὕτως ἔχον πρὸς τὸ ἐκείνῳ ἰσοπριζόμενον· εἴ γε καὶ μάλιστα τῶν θεοφορήτων ἕτερα πλείεστα· πάντη τὰ τῆς ὑποθέσεως ἀκραιφνῶς παριστώντα· παραφθοραῖς τοῖσδε διαφόροις πρὸς τὸ βουλητίον μεταπιποῖνται· ὁ καὶ δηλώσας καθόσον εἰκὸς ἄλλης ἂν εἴη λογογραφικῆς ἰδίας ἰγχειρήμα· κἀκείνο δὲ σοι πρὸς τοῖς λοιποῖς ὅποιον, ὑπαρξῆν δι' υἱοῦ κατὰ λίξιον αἰτουῦντι καὶ τοῦ θεομαστοῦ Κυριλλοῦ τρανῶς ἐν τοῖς πρὸς Ἑρμιαν οὕτω θηγοροῦντος ἀκούοντι· “ ἄγιον δὲ τὸ πνεῦμα προσειρῆς τὸ ἐκ θεοῦ πατρὸς δι' υἱοῦ προχέομενον

11 φυσικῶς καὶ καθάπερ ἐν Ἰωβ τῆς ἐκ τῶν στόματων διασπορῆς, τὴν ἰδίαν ἡμῖν

12 κατασσημαίνον ὑπαρξῆν, οὕτω τε σαφῆ καὶ ἀσύγχυτον τὴν τῶν τριῶν ὑποστάσεων

13 ἐν ὑπάρξεισιν ἰδικαῖς ἰδιότῃτα τῆρῶν μίαν τε καὶ ὁμοούσιον τὴν ἀπάντων

14 βασιλίδα προσκυνήσις φύσιν τοῦ σημαίνειν διδραχθαι, ὡς εἶπε μὴ ἐκ λίξιου

15 καθόσον ἡμῖν χωρητὸν τὸ τὰ θεῖα δηλοῦσθαι· ἀπὸ τοῦ γενῆσθαι τὴν αἰδίον

16 ἡμῖν ὑπαρξῆν σημαίνειν τοῦ υἱοῦ· ἀπὸ τοῦ ἐκπορεύεσθαι τὴν τοῦ πνεύ-

17 ματος· ἀπὸ τοῦ λοιπῶν ὡσαύτως σωτηριῶδῶς τῆ ἐκκλησία πρσβευσμένων κἀν-

18 ταῦθα πάνυ περιόπτως ἀπὸ τοῦ ἐκ πατρὸς δι' υἱοῦ φυσικῶς προχέσθαι τὸ

19 πανάγιον πνεῦμα τὴν ἐκ πατρὸς αὐτοῦ δι' υἱοῦ ὑπαρξῆν καταγέλλεσθαι·

20 πῶς δ' ἂν ἐξ ὧν εἰς ταῦτα τὸρῶς κραυγάζεις ἔφρασις ἐπ' ἀντροπῆ καὶ

21 συζηύσι λαμβάνων τῆς ἐκπορεύσεως· καὶ πάλιν ὑπαρξῆν τὸ δι' υἱοῦ φυσικῶς

22 προχέσθαι κατὰ ῥῆμα μανθάνων ἡμῖν σημαίνει· εἴτα, οὐχ' ὅτι δι' υἱοῦ ἐστιν

23 αὕτη, ἡμῖν δηλοῦται· ἀλλ' ὡς μὴ οὐσα δι' αὐτοῦ ἡμῖν ἐστὶ σημαίνουμένη δια-

24 τινόμενος· οὐχὶ προδήλως Ἄρειον ἀναζῆν θριαμβεύσας· ὄργανον ἀνακηρύττων

25 ἀένθω στόματι τὸν υἱὸν τῆς τοῦ ὑπεραγάθου πνεύματος αἰδίου ὑπάρξεως καὶ

26 ἐκλάμψεως.

μί'. Πλὴν ἀπάρτι σοι καὶ τὸ τῶν καθ' ἡμῶν ἔχον σωρίτω μηχανημάτων· ὁ καὶ οὕτω συντήθης ἀκαταμάχητος ἐπὶ λίξιως· “ τοῖς αὐτοῖς δισοχυριζομέ-

11 τοις ὡς ἢ μία οὐσία καὶ θεότης πατρὸς καὶ υἱοῦ τῆς τοῦ πνεύματος ὑπάφ-

12 ξιῶς ἐστὶν αἰτία, ὅπερ οὐδεὶς τῶν νοῦν ἔχόντων οὐδέποτε οὐτ' εἰρηκῶς,

13 οὔτε φρονήσας ἐφάνη· οὐδὲ γὰρ ἐστὶν ἢ κοιτὴ καὶ φυσικὴ ὑποστάσεις

,, αἰτία, ἰσὶ μὲν γινενητικῇ ποτὶ, οὐδὲ προβλητικῇ αὐτῇ Γε ἢ κοινή
 ,, οὐσία εἰσὶ τῶν ἀτόμων ἢ δὲ μετὰ ἰδιωμάτων οὐσία ἢ τις σαφῶς
 ,, κατὰ τὸν μέγαν Μύζιμον αὐτὴν θηλοὶ τὴν ὑπόστασιν. ἀλλὰ καὶ κατ'
 ,, αὐτὸν δὲ τὸν μέγαν Βασίλειον κἀκίνοσ Γάρ ὑπόστασιν ὀρίζεται εἶναι cod. I. 113. a.
 ,, τὴν τὸ κοινόν τε καὶ ἀπερίγραφτον ἐν τῷ τινὶ πράγματι διὰ τῶν ἐπιφασι-
 ,, νομένων ἰδιωμάτων παριστώσαν καὶ περιγράφουσαν διὰ τοῦτο καὶ τὸ τῆς
 ,, οὐσίας ἄτομον αἰεὶ προβάλλεται τὸ ἄτομον ἢ γινεῖν καὶ δι' τὸ γινεῖν
 ,, ἄτομον, ὡς τὸ γινεῖν αἰεὶ εἶναι καὶ τὸ προβάλλον ὡς τὸ προβαλλόμενον
 ,, πατὴρ δὲ καὶ υἱοῦ ἢ οὐσία μία καὶ σύχ ὡς ὅλως ἄτομον· τούτοις οὕτως
 ,, ἄτοπα βλασφημοῦσι τὴν προαναγεγραμμένην ψῆφόν τι καὶ καταδίκην ἐπά-
 ,, λουιν, ἐφίξῃς ἐπισυνίρων τὰ τῆς αὐτῶ σοι κατὰλλήλως ἰχουούσας ἀποφάσεως
 ῥήματα.

μς'. Ἡμεῖς πρὸς ταῦτα μίαν πατὴρ φάμεν καὶ υἱοῦ οὐσίαν, αὐτὸν ἐν-
 τεῦθεν κηρύττοντες τὸν πατέρα ἐνυπόστατον καὶ ἐνοῦσιον, αὐτὸν τὸν υἱὸν
 ὡσαύτως ἐπιπέρι ἕκαστον τῶν προσώπων τελείαν οἶδαμεν οὐσίαν τε-
 λείαν θιότητα κατὰ τὸν φωτοβολήσαντα Δαμασκῶθιν αἰφανῆ λαμπτήρα
 ὄταν τοῖσιν μίαν τῶν ὑποστάσεων δογματίζοντα· Τίλειον αὐτὴν θεὸν
 οἶδα· τελείαν οὐσίαν μίαν δὲ διὰ τὸ ταυτὸν πάντη καὶ ἀπαράλλακτον ἐφ'
 ᾧ καὶ τὸ ἰνιαῖον τῆς ἀμφοῖν θιότητος καὶ οὐσίας αἴτιον τῆς τοῦ πνεύμα-
 τος ὑπάρξεως διδασκόμεθα· ἐπιπέρι ἐκ θεοῦ τοῦ πατρός διὰ θεοῦ τοῦ υἱοῦ
 θεὸν αὐτὸ τίλειον καταγγέλλομεν· ἐκ τε τοῦ πατρός διὰ τοῦ υἱοῦ τὸν διά-
 φορον αὐτοῦ τρόπον τῆς οὐσιώσεως ἔχειν φρονοῦμεν· οὐ διαιροῦντας ἐπ' αὐτῇ
 τὸν υἱὸν τοῦ πατρός ἢ εἴ γε ἐκ τῆς οὐσίας ἀμφοῖν τὸ πνεῦμα· καὶ διὰ τοῦ
 ,, υἱοῦ προβολιούσ ἐστι τοῦ πνεύματος ὁ πατήρ· οὕτω τε τὴν φυσικὴν ἐπὶ τῇ
 ,, τοῦ πνεύματος προόδῳ τοῦ υἱοῦ μισιτείαν τρανοῦντες ,, καὶ τὴν ἀρχικὴν
 αἰτίαν διαπρυσιώσ πρισβεύοντες· κἀκίνη τῆς αἰτίας ἐνθεν τὸ πᾶν ἀναφίροῦσι·
 σοὶ δὲ τῷ καινῷ θεολόγῳ πρὸς κατασκευὴν τῆς καθ' ἡμῶν ἐνταῦθα καταφθο- cod. I. 113. b.
 ρᾶς, τί τὸ ἐπάγειν· οὐδὲ γάρ ἐστιν ἢ κοινὴ οὐσία καὶ φύσις ὑποστάσεως αἰ-
 τία. ἀλλὰ πρῶτα φράσον ἡμῖν ὁ ὑπερνεφθῆς ὅπως ποτε τὴνδὲ καὶ δίχαιο ἐπι-
 νοία μόνη δίχα τῶν ὑποστάσεων ἢ καὶ καθ' ἑαυτὴν ἐκείνων χωρὶς· οὐκ ὀλίγη
 γὰρ σοὶ πρὸς τοῦτο ἢ ἔμφανσις μονοτου τράνωσις οὔσα· εἰ μὴ οὖν τὸ πρῶτον
 τί σοὶ τὸ καθ' ἡμῶν ἐπιφίρειν ὡς ἔλιγον· εἴ γε τοῖς ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ πα-
 τρός καὶ υἱοῦ ῥήματα θεοφθόγγους καὶ λοιποῖς τοῖς διηγηγλιμένοις ἐνυπό-
 στάτα καὶ ἐνοῦσια λαμβάνειν τὰ πρόσωπα καὶ τὸ μίαν οὐσίαν λόγους καθ'
 οὐς ἀναμολοοῦμεν διδειχότες ἐσμῖν, τῆς ἐκ ἐπὶ τοῦ υἱοῦ νοουμένης ὡς προ-
 διειληπται· ἔπειτα τῆς εἰς τὸ εἶναι δι' υἱοῦ προόδου τοῦ πνεύματος· πραγ-
 ματικῶς οὐσης ἡμῖν καὶ δοξαζομένης· πῶς ἂν ἐκ τῆς ἐκνοῖα θεωρουμένης
 οὐσίας ὅλως τῆνδὲ καὶ δόξωμεν.

μς'. Εἰ μὴ οὖν τὸ πρῶτον οὕτω σοὶ τὰ πρὸς ἔλιγον φροφανῆ· εἰ δὲ
 γε τὸ δεύτερον ἡμῖν μὴ οἱ αὐτοὶ λόγοι καὶ πάλιν ἀποχρώτως ἔχουσι πρὸς
 dd

ἀποτροπήν σοὶ δὲ τίς ἂν ἐπαρκίσῃ λόγος· τισιν δὲ καὶ μὴ τριάδι προσανέ-
 χοντι τὸ ἐπιτύχειν· ἔτι τι τῶν Πλάτωνος ἰδιῶν περιμφαίνοντι γραυδίστερα·
 οὐ καὶ τῶν οἷος αὐτὸς σοφίσμασί τισιν ἐνσχολάσας εἰς τοσοῦτον ἤλασας ἀπο-
 νοίας· ὡς καὶ τῶν θεοβραβεύτων διδασκάλων κατωφρυώσθαι· τὰ σφῶν πολλῶν
 ἐπ' αὐτῆκῶν διοβελίζοντα φράσεις καὶ νοήμασι· οὐ καρπὸς σοι τιλιυταίος
 τὸ σφίσι ἐπι τῇ περὶ ἧς ὁ λόγος ἀντιπνεύσαι θεηγορίᾳ πληρότατα· τίως
 δ' οὖν προῶν ἐπιφίρεις· ἢ δὲ μὴ ἰδιωμάτων οὐσία, αἰτία καδίστηκη δηλαδὴ
 ἦν καὶ αὐτὴν ἐρίξισθαι καὶ δηλοῦν τὴν ὑπόστασιν φάσεις δυσὶ τῶν τῆς εὐσι-
 βείας μετ' αὐτῶν προηγῶρων εἰς μαρτυρίαν χρῆσάμενος· φάθι καὶ γοῦν ὁ Γεν-
 ναῖος· τούτων οὕτως ἰχόντων ἄρα δοκίμῃ σοι τὸ ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ πατρὸς
 ἔπος μὴ ἰδιωμάτων οὐσίαν σημαίνειν καὶ δηλοῦν ὑπόστασιν· ἢ οὐ· οἷμα ἰσ
 τῇ καταφάσει συμφησύν· τί δὲ ὅλον εἰς αἰτίαν παραλήψῃ τὸν πατέρα τοῦ-
 τεῦθεν ἐνυπόστατον καὶ ἐνούσιον· ἔξ ὧν προδιομολογήσας εἶξ ἀνάγκη σοι·
 πῶς οὖν ὁ πολλὸς τῷ μνημονιυθίτι σοι λόγῳ, οὐ τὸ τρηθῆναι βαθὺν ὑπὸ
 σκότον τὸ ἰδιαίτατον ἐκ τῆς οὐσίας ἐρμημένοι δὲ τὸ πνεῦμα φωνῶν τοῦ πα-
 τρὸς· καλῶς ἂν ἔχη καὶ ἐκ τῆς ὑποστάσεως λέγισθαι ἀποφαίρη· καὶ τὸ μὲν
 ἐκ τῆς ὑποστάσεως τὴν αἰτίαν τρανοῦν κελυεύς· τὸ δὲ ἐκ τῆς οὐσίας τὸ ὁμο-
 ούσιον αὐτὸ αἴτιον, πολὺν εἰς τοῦτο λόγον κατακινῶν· πῶς ταῦθ' ὁ σοφὸς·
 ἢ οὐσία τοῦ πατρὸς οὐ τὸ αἴτιον· εἶτα ἢ μὴ ἰδιωμάτων οὐσία τοῦτο περι-
 φανῶς· οὐ μὴ ἰδιωμάτων οὐσία ἢ τοῦ πατρὸς· ἔστιν ἄλλωπερ ἢ σοι φιλα-
 λήθως τὸ μιλαγχολίαν νοεῖν οὕτω βάλλοντι καὶ θαρδάρποντι ἑαυτὸν· ἔστι
 δὲ καὶ τὸ διαίρειν οὐσίαν καὶ ὑπόστασιν ὅπως διαφυεῖν· καὶ αὐτὸ τοῦτο·
 οἷς τὴν μετὰ τῶν ἀπονιμημένων αὐτῇ πρὸς διαφορὰν οὐσίαν αἰτίαν ὁμολο-
 γηεῖς φῆς ὡς λόγῳ μόνῳ σοι λαμβάνεται ἢ διαίρεισι· εἶτα ἐκ τῆς λόγῳ σοι
 διαίρουμένης ὑποστάσεως διδοῦς τῷ πνεύματι τὴν οὐσιώσιν ὑφιστάμενον ἔξεις
 τοῦτο πραγματικῶς· καὶ οὐ λόγῳ μόνῳ καὶ ἐπινοίᾳ· κῆντιυθίεν εἰς τὴν τῶν
 φαντασιαστῶν δυσσεβιστάτην ἀπιλαθίης ἀπόνοια· οὐμινου ἐπὶ τῆς οἰκono-
 μίας· ἀλλ' ἐπὶ τῆς ἀνωτάτω θεολογίας αὐτῆς· ἀλλ' ἴθωμιε ὅποια σοι κῆπι
 τοῦ υἱοῦ· παρὰ τοῦτο γὰρ τὰ τοσαυταχῶς ἐπὶ τοῦ πατρὸς γλωσσαλογούμενα
 οὐ μὴ ἰδιωμάτων οὐσίαν ἐρεῖς ὡσαύτως τὸ ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ υἱοῦ βούλειςθαι
 διαβροῦν

cod. E. 114. b.

μή· Σὺ μὲν οὖν πρὸς ταῦτα θεσμοθιτῶν αὐτῶν καὶ τάσεων ὧν ὁ ἐλιγχοῦς
 ἵναργῆς, ἐκίνο μᾶλλον ἀντιπάξεις· ὡς ταυτοτρόπως ἐπ' ἀμφοῖν τοῦ πατρὸς
 καὶ υἱοῦ νοηθῆσεται τὸ ἐκ τῆς οὐσίας, καὶ εἰς τὴν αἰτίαν ἀμφω ληφθῆσεται·
 ἡμῖν δ' ἀρκούντως τὰ πρὸς ἀπολογία ἐπὶ τούτοις ἐπιτιμιμένα, βραχυτάτως
 καὶ πάλιν εἰρησεται, ὡς ἑκατέρῳ τῶν προσώπων τὸ ἐνυπόστατον ἐθῆν τρηθῶς
 σημαίνειται καὶ ἐνούσιον· κῆπι τῆς ἀμφοῖν οὐσίας τῆς τοῦ πατρὸς δηλαδὴ διὰ
 τῆς τοῦ υἱοῦ συμφώνως τοῖς ἀποδειχθῆσιν, αἰτιατὸν τὸ πνεῦμα γῆρωρίζεται·
 σὺ δὲ καὶ τοῦθ' ὅπως εἰδῆς· σύνεις τὸ ἐκ τῆς οὐσίας οὕτως ἀποκληρῶν τῷ
 υἱῷ· ὡς οὐμινου ἀυχίην ἐκ τῆς ὑποστάσεως· παρὰ τὸ δῆλωσιν ὁμοουσιότητος

φέρειν, ἢ μὴ κατὰ πᾶσαν ἀνάγκην καὶ τῆς οὐσίας τοῦ πνεύματος τὸν υἱὸν διδάσκει, καὶ ἔτι τὸν πατέρα ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ πνεύματος· Τοῦτο γὰρ ἀκωλύτως ὁ οὗτος κατὰ σὲ τῆς ὁμοουσιότητος λόγος δολεῖ· εἴ γε πρὸς ἄλλα ὁμοούσια· καὶ πρὸς τοῖς τοσοῦτοις, ἢ καὶ τὸ προβάλλον ἰναυθα καὶ τὸ προβαλλόμενον κηρηθῆῃ σοι· πόσου θαυμασμοῦ ἂν οὐ κηρηθῆῃ· οὕτως ὁμολογουμένως καὶ ἀδιαστόλως σύγγενος οὐ μακρὰν εἰς αἰτίου καὶ αἰτιατοῦ λόγον σοι λαμβανόμενα· ὡς εἰ τὸ ἰνιαῖον ἔχῃν ἀπανταχοῦ σοι διέγνωστο· πόθιν οὖν σοι τῶ ἀπτήτῳ ταυτὶ συμφορημένως, εἰ μὴ ἐκ τοῦ μὴ στήργειν τὰ τῶν διδασκάλων τὰ τῶν κηρύκων, ἀλλὰ διαστολάς, ἀλλ' ἰπνιοίας ἐπιτιχνασθαὶ αὐθερίτῳ κακίᾳ συισχημένον εἰς ἀνατροπὴν σφῶν καὶ ἀναίρεισιν.

μθ'. Νῦν δὲ καὶ τὸ ἑβδομον τῶν καθ' ἡμῶν ἐπὶ ἑξαπάτῃ πολλῶν σοι σκαιουρήματων οὕτως ἀρτύεις ὁ κραταῖδς " τοῖς αὐτοῖς ὅτι ὁ πατὴρ καὶ υἱὸς τῶ
 ,, αἰτίῳ κοινωοῦσι τοῦ πνεύματος δογματίζουσι, οὐχ ὡς ἀρχαὶ καὶ αἴτια δύο,
 ,, καὶ ὅτι κατὰ τοσοῦτον κοινωνί ὁ υἱὸς τῶ πατρὶ καθόσον ἐστὶ ἦκον εἰς τὴν δια-
 ,, κηνηθῆῃν διαφορὰν τῆς αἰτίας τοῦ πνεύματος κατὰ τὴν τῶν προθίσεων τούτων
 ,, διαφορὰν τε καὶ δύναμιν ἑπιστάγουσι· καὶ ἄλλως μὲν αἴτιον ὡς ἐκ τοῦ
 ,, λόγου τὸν πατέρα, ἄλλως δὲ τὸν υἱὸν καὶ φρονοῦσι καὶ λίσουσι· καὶ ἀριθμὸν
 ,, τοῦ λοιποῦ αἰτίων καὶ πλῆθος τοῦ πνεύματος ἐπιφέρουσι· καὶ μυριάκις
 ,, τοῦτο ἀπογορηῶσι τὴν προαναγχιγραμμῆν ψῆφόν τε καὶ καταδίκην ἐπά-
 ,, γομεν,, καθέξῃς ἐπισυνείρων τὰ τῆς αὐτῶ σοι καταλλήλως ἐχρούσης ἀποφά-
 ,, σιως ῥήματα· τῶν διόντων ἦν ἰναυθα παραδραμῆν πρὸς ἅπαν σοι τὰ λισό-
 ,, μενα διαφόρως προτιθέμενα, καὶ ἀπεληλιγμένα περιφανῶς· οἷς οὐ μόνον πρὸς
 ἂ καὶ σιύθεις· τῶν μείζων ἰσχὺν αὐχούντι ὁ περὶ τοῦ αἰτίου σοι λόγος
 στρεφόμενος εἰσαί· κηνηθῆῃν καὶ ἡμᾶς περὶ τὰ αὐτὰ στρεφίσθαι παρδύροντι·
 ἀλλ' ὅτι καὶ αὐτῇ σοι μέθοδος ἢ ἐνθάδε τῆς ἰννοίας πλειστάκις προδηγ-
 γιμένη καὶ ἀπολιλογημένη καθίστηκε· πλὴν ὡς μὴ δοξῆις τί σοι φάσκειν,
 ὁ μὴ πρὸς ἀπολογία ἡμῶν ἰπνιτις, θία μοι ὁ καὶ φῆς, κοινωνῆῃν ἡμᾶς εἰπὼν
 τοῦ πνεύματος τῶ αἰτίῳ τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱὸν δογματίζοντες· φύρδην
 καὶ συγχιχυμένως συμπεραίνεις πλῆθην καὶ διαφορὰς αἰτιῶν καὶ οὐδὲ συνιδῆῃν
 ὁ ὑψίτους ἔχεις ὡς κοινωνίαν προθίεις τῶ λόγῳ, καὶ μηδὲν ἐπὶ τῶ ἀποστρέ-
 ψασθαι τῶν κλητῶν σοι τοκαράσθαι αὐτῇ προσάψας· ἐὼ γὰρ φάνα· ὅτι
 καὶ θεγοραὶ διατρανοῦσι πατέρων κατέκος τῶν τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς φυσι-
 κῶν ἀγαθῶν οὐσιωδῶς ὄντα τὸν υἱὸν κοινωνὸν ἔχῃν τὸ πνεῦμα καθ' ὃν ἂν
 νοοῖτο ἴρπον καὶ ὁ πατὴρ· καὶ μηδὲν τῶν αὐτοῦ δίχα τοῦ τεκεῖν μόνου
 ἀποσφῆρροῦμενον· ἀλλοκοτῶς καὶ ἀσυναρτήτως πάντῃ κληθυσμούς· τε καὶ δια-
 φορὰς συνάγεις καθ' ἡμῶν αἰτιῶν.

γ'. Ὅμως σοι πρὸς σύβασιν τούτων τὸ καθόσον ἔστιν ἦκον εἰς τὴν δια
 ὁ τῶ πλειστάκις καθεκάστη τυραννίσειν καθυπαγωγμένῳ σοι πατριάρχῃ λε-
 λιγμένον ἔστιν εἰς δῆλωσιν τοῦ κατὰ τὴν δια συνάπτεισθαι τῶ πατρὶ τὸν
 υἱὸν ἐπὶ τῇ προσόδῳ τοῦ πνεύματος· καὶ ὡς οὐκ ἄλλως ἐπὶ τοῦ θεοῦ τὰ τῆς

cod. l. 111 a

cod. l. 111 b

ΕΚ καὶ διὰ εἰλημμένα· ὅτι μὴ κατὰ τὸ αἴτιον· εἰ γὰρ καὶ μυρίας σὺν τοῖς συμμύσταις σφῶν σημασίας αὐτὸς ἐφεύρησ' οὐχ' ἐτέρως ἢ λήψις αὐτῶν ὅλων τὸ ἀκίνητον σχολή ἐπὶ θιού· ἢ πᾶν καθαρῶς ὡς διδῆλωται· παρὸ καὶ συναφείας οὐ διαίρεισις ἢ διὰ παραστατικῆ· τὰ τε τῆς διαφορᾶς αὐθις αὐτὴ δεικνύσα τῷ πρὸς τὴν πρώτην αἰτίαν ὁμολογίαν ἔχιν, κατὰ τοὺς οὕτω διευκρινηκότας Θεοπρίτως· σὺ δ' ὡς κἀνέυθειν κομίση τὸν ἐλιγχον τοῦ προβολιεύς διὰ λόφου πρὸς τὸ δοκοῦν σοι λαμβανομένου· τῆς τ' ἐκφάνσις ὑψηλότερον τῆς χορηγίας δι' υἱοῦ διασαφουμένης, τί φαίης ἂν ἐπὶ τῆς ἰσταυθα διὰ· οὐκ ἰσμούς ἐξ αὐτῆς οὐκ ἀριθμούς διεινηχοτάς προβολίων συμπερανείς, οὐ διαφορᾶς αἰτίων καὶ ποσότηας τῆς ἐκφάνσις· πάντως ἂν ὁμολογομένης καὶ ἀναμφηρίστως τὸ κατὰ σί· καὶ εἶη σοι ταῦτα καὶ τὰ τῆς παραπληξίας σοι πρέπιοντο κατὰ κιφαλῆς, ἡμῶν τοῖς τῶν διδασκάλων ἱμμενόντων ὡς ἐρ-
ρίθη καὶ διευλητώθη σφίσι ἐιλικρινῶς.

γα'. Τὸ τῶν σῶν ἐπὶ ταῦτοις ὄζδοον μηχανουργημάτων οὕτω συσειυάξις ὁ ἀψευδῆς· "τοῖς αὐτοῖς διατινομένοις ὅτι ὁ πατὴρ αἴτιος τοῦ ἀγίου πνεύματος
 ,, οὐ τῷ λόγῳ τῆς ὑποστάσεως, τῷ δὲ λόγῳ τῆς φύσεως· κἀκ' τούτου καὶ τὸν
 ,, υἱὸν αἴτιον ἀναγκαίως ἀποφαινομένοις τοῦ πνεύματος, τὸν αὐτὸν ἔχοντα τῷ
 ,, πατρὶ τῆς φύσεως λόγον, καὶ μὴ συνωρῶσιν ὅσον τὸ ἐνθιυθιν ἐσόμενον ἀτοποι.
 ,, δι' ἄρ' πρῶτον μὲν καὶ αὐτὸ τὸ πνεῦμα αἰτιόσ' ἴτιος· εἶναι τὸν αὐτὸν τῷ πατρὶ
 ,, τῆς φύσεως διχόμενον λόγον διῦτιρον δὲ καὶ εἰς πλῆθος προχωρῶσιν τὰς
 ,, αἰτίας· ὅσαι γὰρ τῆς φύσεως μέλιχουσαι ὑποστάσεις, καὶ τῆς αἰτίας μέλιξουσαι·
 ,, καὶ τρίτον τὴν κοινὴν οὐσίαν καὶ φύσιν ὑποστάσεως αἰτίαν· εἶναι ὅτι ἅπας
 ,, ἀπρηγόρισε λόγος καὶ αὐτὴ γὰρ μετὰ τοῦ λόγου ἢ φύσεως· τοῦτοις ἔκτοπα
 ,, φρονούσι καὶ τῆς ἀληθείας ἀλλότρια, τὴν προσατείσραμμένην ψῆφον τε καὶ
 ,, κατὰδίκη ἐπάφομεν, καὶ καθιξῆς ἐπισυνείρων τὰ τῆς αὐτῷ σοι καταλλήλως
 ,, ἔχουσης ἀποφάσεως ῥήματα· ἴδι πᾶς ὁ τοῖς παροῦσιν ἐννευξόμενος καὶ ἐκπλάγηθι
 ,, ὅπως ὁ ἀκάμας οὗτος ταῖς πρὸς εὐθύτητα διαλαλιαῖς, μὴ θιδὸς ὡς εἶη θίμιτος
 ,, κατὰ νοῦν, μὴ ἀνθρώπων ὅλως ὑπολογισάμενος νίμισιν· ἀλλὰ τῷ καθιέρξαι
 ,, καὶ ἀφανία παρατίμψαι· τὰ καθ' ἡμᾶς φρουροῖς ἐγχειρίσας ἀπνίσι τῶν
 ,, πώποτι ἴλιαιν ἑαυτῷ τῶν ὧν ἐδίλιι λίγειν πραγματιυσάμενος ἄδιαν πρὸς
 ,, τοῖς ἴσοῦτοις εἰς ἀνοσιουργίαν, καὶ τὰ τοῦ τόμου τοῦδε φοικίλλει διαφόροις
 ,, ψεύσμασι καὶ συκοφαντίσμασι· νῦν δὲ καὶ ὀλοσχιρὸς ἐν αὐτῷ τῆς αὐτοῦ Γλωτ-
 ,, τικῆ καὶ διανοίας καθ' ἡμῶν ἐπὶ διαβολαῖς προδῆλοις ἀσπαρτίξις κιφαλαιοιν
 ,, μιμούμενος ἐξ ὧν ἐθύς ἐν προοιμίσις τῆς αὐτοῦ τοῦ κώδικος πραγματίας, δι-
 ,, ὁμολογησίας αὐτὸς ἐφάνη, καὶ παρ' ἡμῶν ἐκίτ' σι διήρθηρωται, τὸν οἰκείον
 ,, ἀρχηγὸν τοῦ ψεύδους σατὰν, αἰ καὶ πᾶσι, νῦν δὲ μάλιστα τιλιώτερον ἀλλ'
 ,, ἀμυδρῶς ῥητίον καὶ αὐτὴν αἰτίαν ἐξ ἧς εἰς τὰ τῆς ψευθηγορίας ταύτης ὁ
 ,, δεινότῃσι τηλικουτοῖς ἐπῆλλατο, τῷ ἀσσοκρυβῆς ἀξίμ τῆς οικίας κακοφροσύ-
 ,, νης λόγῳ τὰς ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ υἱοῦ μαρτυρούσας· εἶναι τὸ πνεῦμα θεηγο-
 ,, ρίας περιτρέψαι βιβουλημένος, πρὸς τοὺς ἀπὸ κοιλάς συνήθεις κάρταυθα

χωραὶ πρὸς διορισμὸς· ἀμέλει τοι χρῆσεων διαρρήδην τῶν πατρικῶν, τῶν μὲν ἐκ τῆς τοῦ πατρὸς οὐσίας, τῶν δὲ ἐκ τῆς τοῦ υἱοῦ ἰδίᾳ· καὶ αὐτὸ ἐκ τῆς τοῦ πατρὸς καὶ υἱοῦ οὐσίας ἠνωμένως πνεῦμα θεολογουσῶν τὸ ὑπερτελὲς νομοθετῆ διαιρων ἐπὶ τι ταῖς ἰδίᾳ καὶ ἠνωμένως καὶ ψάσαις ὁμοῦ· τὸ μὲν ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ πατρὸς καὶ ἐκ τῆς ὑποστάσεως ἄρα δηλοῦν, τὸ δ' ἐκ τῆς τοῦ υἱοῦ οὐδαμῶς· καὶ τὴν ὑπόστασιν αἰτίαν εἶναι οὐ τὴν οὐσίαν δι᾽ ἡσυχυρίζεται διὰ τὸ ἐκ μὲν ταύτης τρανεῦσθαι τὸ ὁμοούσιον, ἐκ δ' ἐκείνης τὸ αἰτιον λόγῳ χωρίζων οὐσίαν ὑποστάσεως ὡς ἀγχοῦ διελήφθῃ. καὶ τῆς οὕτω θεωρουμένης ὑποστάσεως τοῦ πατρὸς τὴν διάφορον ὑπαρξίν ἀπονέμων τῷ υἱῷ καὶ τῷ πνεύματι τὸτ' ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ υἱοῦ τοῦτο εἰρησθαι, δίχα νοουμένης τῆς ὑποστάσεως κατὰ λόγον ὁμοουσιότητος ἐντελλόμενος.

ββ'. Κῆρσειδὴ ταῦθ' ὁ σοφὸς πατριάρχης μάθοι τὸ θ' ὑπερβάλλον ἀπελιξέοι τῆς θλασφημίας. τὸ μὲν τοῖς προβάσι δικαστηρίοις, ὡς ὁ τῆ δυναστεία συγκροτημένοι καιρὸς παράσχοι, τὸ δὲ καὶ λόγοις ἰτέροις ἐκφαντικώτερον συνειδὼς ὁ τούτων καὶ τῶν τοιούτων γενιήτωρ, ἔπηπερ ἀτοπίας προβαίη, κακῶ τὸ κακὸν συσκιάσαι θαλίως ἐπιγίγται, τῷ λόγῳ μὲν αὐτὸς τῆς ὑποστάσεως οὐ τῆς φύσεως αἰτιον υἱοῦ καὶ πνεύματος τὸν πατέρα διδάσκων. ἡμῖν δὲ τὸ παρὸς κακίαν ἰσόμετρον ἐπιρρίπτων, καὶ ἐν τοῖς ἐναντίοις εὐρίσκειται τὸ τῷ λόγῳ τῆς φύσεως οὐ τῆς ὑποστάσεως αἰτιον τὸν πατέρα προβαίνεον εἶναι τοῦ πνεύματος ἀπόχρη μὲν οὖν φρονήματος ὅπως ἡμεῖς ἔχομεν περὶ τούτου πρὸς Τράνωσιν, ἃ τῷ τοῦ σύγγυος ἀνωτέρῳ κεφαλαίῳ προδιιληφάμεν ἀπόχρη δὲ καὶ τῆς τούτου γλωσσαλγίας ὅσα περ ἐκείνοι πρὸς θείμυθον ἀντιπαρεθήκαμεν, ὅπως τὶ πρὸς τούτοις μαινομένου δίκην αὐτὸς ἑαυτὸν συμποδίζει καὶ ἀναίρει καιριώτατα· νῦν δ' ἐκ τῶν οἷς οἶδαμεν ἰστηρίζεσθαι βραχίονα ἐκ πολλῶν μαρτυρίας περᾶζομεν, μεγαληγόρους αἰτίαν κρυτούσας οὐσίαν τὴν πατρικὴν· καὶ αὐτὴν ἰτέρας ἐκ πατρὸς λεγούσας· ὅσπερ ὑποστατικὸν ὄνομα πάντως καὶ σαφανίζουσας τὸ ὁμοούσιον· ὡς ἂν ἑκατέρωθεν ἀντιπρόσωπον σταίη τῷ νέῳ νομοθετῆ ἐπινοῶν ἰδίῳν τὸ ἀπόστροπαιον. αὐτίκα τοῖνυν Ἀθανάσιος ὁ πολυάθλος· “οἱ τὴν Ἀρειανὴν αἴρεισιν ἀναθηματίσαντες, φάσκει, γινώσκοντες εἰς μὴ κτίσμα, ἀλλ' ἐκ τῆς οὐσίας γίννημα εἶναι τὸν λόγον· καὶ τὴν οὐσίαν τοῦ πατρὸς ἀρχὴν καὶ ρίζαν καὶ πηγὴν εἶναι τοῦ υἱοῦ.” ὁ αὐτὸς· “οὐ τὸ μὴ γενεᾶσθαι τὸν θεὸν τῶν οὐσιῶν αἰτιον, ἀλλ' ἡ οὐσία τῶν οὐσιῶν αἰτία.” ἢ εἰρηρὰ τῶν δογματῶν βάσις, Βασίλειος ὁ κλεινὸς· “οὐκ ἀδιεφθὰ λέγομεν τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱὸν· ἀλλὰ πατέρα καὶ υἱὸν ὁμολογοῦμεν· τὸ δὲ τῆς οὐσίας ταυτῶν· ἐπειδὴ ἐκ τοῦ πατρὸς ὁ υἱὸς.” Κύριλλος ὁ πολὺς· “τὸ ἐκ τοῦ πατρὸς γηγενῆσθαι τὸν υἱὸν, ἀναγκάσει δὴ πάντως καὶ οὐχ ἐκόντως, ἡμᾶς ἀποδοῦναι τὸ ὁμοούσιον αὐτῶν.” ἐπεὶ οὖν ἀμφοτέρωθεν ἐναργὲς τῷ τοῖς θεοῖς οἰκοθῆν ἐπιπηδῶντι τῆς οἰκείας παρανομίας τὸ μάταιον. ὡσπερ οὖν τὴν τοῦ πατρὸς οὐσίαν ἀρχὴν καὶ ρίζαν καὶ πηγὴν εἰρηκότες οἱ θεοφόροι, ἐνυπόστατον αὐτὴν διστράνωσαν· οὕτως ἐκ τοῦ πατρὸς γηγενῆσθαι τὸν

cod. I. 118. b.

cod. I. 117. b.

υἰόν, τὸ ταυτὸν τῆς οὐσίας θεολογηκότες τὴν ἐξ ἰουσοῦ πατρικῆς ὑποστάσεως αἰτίαν παρίδουσαν· καὶ οὐκ ἴσθι τὸ ἐκ τῆς οὐσίας μὴ καὶ ἐκ τῆς ὑποστάσεως εἶναι· καὶ αὐτὸ ἐκ τῆς ὑποστάσεως μὴ καὶ ἐκ τῆς οὐσίας ἀριθλότατα κἀντιϋθιν τὸ ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ υἱοῦ μὴ διὰ τῆς ἰνυποστάτου οὐσίας τραυοῦσθαι, καὶ αἴτιον δι' αὐτοῦ τὸν σπιτίρα γνωρίζουσαι· τῷ μὲν τοι νῆφ δογματίστῃ τοιαῦτα βλασφημοῦντι καὶ διαβάλλοντι, συγκαταλύεται τούτοις καὶ ὅσα τῶν ἀτόπων ἀδολιοχῶν ἴσθι καθ' ἡμῶν τὸ τε φρωτὸν τὸ διῆν καὶ αὐτὸ τὸ πνεῦμα αἴτιον τινος εἶναι, ἐκ τοῦ μὴ γεννητικὸν ἢ φροβλητικὸν ἀναφανῆναι που συμπληρωτικὸν μὲν οὖν τῆς τριάδος, ἀλλ' οὐ δι' μὴν αἴτιον ἐξίσται· τούτῳ δι' αὐτοῦ συναγαγῆν τὸν πατέρα, σπιρ αὐτοὶ φαμιν ἐπὶ τοῦ υἱοῦ· ἐπεὶ μὴ εἰρηκίον ἄλωκ, μπίε μὴν ὡς δι' αὐτοῦ φροβουῆς τινος ὁ πατήρ, ἢ ἐκ τῆς τοῦ πατρὸς καὶ αὐτοῦ οὐσίας πρόσωπον ἕτιρον. ἄμφω δι' ἄλιν τὰ ἐφίξῃς, οἷς τῶν ἀναγεγραμμῆων αἰτιῶν τὰ τοῦ πληθυσμοῦ, καὶ τὰ τῆς κοινῆς οὐσίας ὅπως αὐτῶ παραληπται, διεκλήλιχται· ἦν κἀνταῦθα κακοσχόλοις ἐμφάσει παρηνίρειν καὶ μετίχιν αὐτῆς τὰς ὑποστάσεις διαγοριῦει τρανότερον.

γγ'. Ἐναντον ἀγῶνα συντίβεται τοῦ λοιωῦ τὸν οὔτω κατὰ λῆξιν διαλαμβάνοντα " τοῖς αὐτοῖς λέγουσιν ὡσπιρ ἐπὶ τῆς δημιουργίας ἢ δι' υἱοῦ φωνῆ ", δῆλωσιν μὲν τῆς προκαταρτικῆς αἰτίας ἔχει· οὐ μὴν δι' καὶ τὸν υἱὸν διαίρει " τὸν δημιουργὸν καὶ αἴτιον εἶναι τῶν δι' αὐτοῦ γεγονότων κτισμάτων " οὔτω " δὴ καὶ ἐπὶ τῆς θεολογίας αὐτῆς, εἰ καὶ ἀρχικὸν αἴτιον ὁ πατήρ υἱοῦ καὶ πνεύματος λέγεται, καὶ διὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ πνεύματος ἴσθιν αἴτιον " οὐκ ἂν διαίρειν τὸν πατῆρ ὁ υἱὸς ἐπὶ τῇ φροόδῳ τοῦ πνεύματος· ταῦτα δὲ λέγουσι " καὶ τῷ πατρί παραλόγως τὸν υἱὸν ἐπὶ τῷ τοῦ πνεύματος αἴτιφ συνασάτουσιν " οὐδὲ γὰρ εἰ δημιουργὸς ὁ υἱὸς τῶν δι' αὐτοῦ ἱελοῶτων ὡσπιρ καὶ ὁ πατήρ, ἢ δὴ καὶ τοῦ πνεύματος αἴτιος " ὅτι φροβουῆς τοῦ πνεύματος δι' αὐτοῦ υἱοῦ ἴσθιν ὁ πατήρ " οὐδὲ ἄλιν ὅτι φροβουῆς τοῦ πνεύματος διὰ τοῦ υἱοῦ ἴσθιν ὁ πατήρ " ἢ δὴ καὶ δι' αὐτοῦ αἰτιός ἴσθι τοῦ πνεύματος " τὴν γὰρ εἰς ἔκφανσιν ἐνταῦθα καὶ ἔκλαμψιν, οὐ τὴν εἰς τὸ εἶναι φροόδον ἢ ῥήσις περὶδῆσιν " ἢ γὰρ ἂν οὐκ ἕαριθμητα ἐτύχχανεν ὄντα " ὅσα ἐντιϋθιν συναγεται ἄτωμα " πλην τούτοις ἀλογότως ταῦτα λέγουσι " καὶ τοῖς τῶν ἀγῶνων ῥήμασιν ἐπιφρομέοις καὶ βλασφημῶν ἐντιϋθιν ἐκινουῦσιν ἱσμὸν, τὴν προαναγεγραμμένην ψῆφόν τε καὶ καταδίκην ἐσάγομεν. " ἐφίξῃς ἐπισυναπτῶν τὰ τῆς αὐτῶ καταλλῆως ἔχουσης ἀποφάσεις, ῥήματα ὁ μὲν ἀφ' ἑαυτοῦ φωνῶν ὡσπιρ ἐθίλει τοῦ λέγειν ἀδεία μίσους ἐν δικαστηρίοις σὺν τοῖς ὑπασπιστοῖς πλείοτας φωνὰς κενώσας πληθεῖσιν ἐξ ὧν εἰς ἐνθῆσιν, καὶ τοῖς ἄλλως ἀπερικοπίτως ἀφρομέοις " εἰ καὶ μὴ σονίσις τὰ περὶ τούτων ἐφ' ὅσον εἰκὸς τῆ δι' υἱοῦ προαγωγῆ τῶν κτισμάτων, τὴν δι' υἱοῦ φροόδον ὡς ἐπίπαν τοῦ πνεύματος, ἡμᾶς παραβάλλειν " ἤχοις ἄτε λόγων καὶ τρώφοις ἀσῶως παντοίοις φροναπατῶν πάντας καὶ κυκᾶν καθ' ἡμῶν

cod. L. 117. b.

cod. L. 118. b.

μηχανώμιμος· νῦν κἀνταῦθα κραυγάζει πρὸς τὸ εὐπρεπέστερον λογογραφίας
 ἄλλως ὡς βουλητὸν ἡμῖν δι' ἐπιείκειαν οὐδὲν ἐκφωτούμενον ὅπως, ὃ μὴ τοῖς
 τῶν πατέρων ἑρμεισμίον τρανῶς παραχθῆσεται, καὶ πρὸς τοῦτο τῶν Νυ-
 σααίων ὁ μίγας λαμπρῆρ, αὐτὸς τὰ περὶ τοῦδε διευλυτῶν καὶ λαμπρῶς οὕτω
 σαφηνίζων ἐν τῷ πρώτῳ τῶν πρὸς Εὐνόμιον „ τὸ πνεῦμα τῷ πατρὶ κατὰ
 „ τὸ ἄκτιστον συναπτόμενον, πάλιν ἀπ' αὐτοῦ τῷ μὴ πατῆρ ἵνα καθάπερ
 „ ἐκείνος διαχωρίζεται· τῆς δὲ πρὸς τὸν υἱὸν κατὰ τὸ ἄκτιστον συναφείας,
 „ καὶ ἐν τῷ τῆν αἰτίαν τῆς ὑπάρξεως ἐκ τοῦ θεοῦ τῶν ὄλων ἔχειν ἀφίσιτα
 „ ται πάλιν τῷ ἰδιαζόντι ἐν τῷ μῦθι μοιγενεῖς ἐκ τοῦ πατρὸς ὑποστῆναι,
 „ καὶ ἐν τῷ δι' αὐτοῦ τοῦ υἱοῦ πιφηνῆναι· πάλιν δὲ τῆς κτίσεως διὰ τοῦ
 „ μοιουγενεῖς ὑποστάσεως ἕως ἂν μὴ κοινοτήτᾳ τινα πρὸς ταύτην ἔχουν ἰο-
 „ μισθῆ τὸ πνεῦμα, ἐν τῷ ἀτρέπτῳ καὶ ἀναλλοιώτῳ διακρίνεται τὸ πνεῦμα
 „ ἀπὸ τῆς κτίσεως „ διὰ τοῦ υἱοῦ τὸ πνεῦμα, καὶ διὰ τοῦ υἱοῦ τὴν κτίσιν
 ὁ μίγας δογματίζει διαφανῶς· εἶτα κοινοτῆς τις ὡς μὴ νομισθεῖν τοῦ πνεύ-
 ματος πρὸς αὐτὴν ἐν τῷ ἀτρέπτῳ καὶ ἀναλλοιώτῳ τὴν διαφορὰν περιίστασι,
 μονουχὴ λέγων, ἵ καὶ ἀμφότερα δι' υἱοῦ· ἀλλ' οὖν τὸ πνεῦμα φυσικῶς
 ὄν, ἀτρέπτῳ ἵστί γε καὶ ἀναλλοιώτῳ, ὅσα καὶ ὁμοούσιον αὐτῆ δι' ὅσα
 ποιητικῶς, τριπλῆ καθίσταται καὶ ἀλλοιωτῆ, ὅσα καὶ δημιουργητῆ καὶ ἡμεῖς
 τοῖσδε πιθόμοιθα κἀτὰ πᾶν ὡς ἠλίχθη· καὶ τὸ διαλλάττον ὡς χωριδῆθη
 κατέχουμιν τὴν αἰμίαν ἐπὶ τοῦ υἱοῦ δυάμιως εἰδοτῆς πανταχόσι καὶ διαρ-
 θρώσιως, μισιτίαις δηλονότι σημαντικῆν, πρὸς γε τὸ πρῶτον αἴτιον ἀναφο-
 ρικῆν· ὅτι δι' τοῦτο κἀπὶ τῆ προόδῳ τοῦ πνεύματος ὁ θεόφρων οὗτος οἶδε
 πατῆρ, ἐξ ἐκείνου ἔτι πάρεστι τηλαυγῆς, ἐξ ὧν ἐκ τοῦ πρώτου καὶ τῆς αἰ-
 τίας· εἶγε πρῶτον αἴτιον τὸ οὕτω διολογούμενον· τὸν μὲν υἱὸν προσεχῶς τὸ
 δι' πνεῦμα δι' αὐτοῦ διοπίζει· τῶν δὲ καὶ τὴν τοῦ υἱοῦ κηρύττει μισιτίαν
 διοπριπῶς.

cod. I. 119. B.

γδ'. Ἄλλ' ὁ καδ' ἡμῶν ἀκαθίετως κικημῆμος ἐπὶ τῆ δι' υἱοῦ θηπερία
 τοῦ παρακλήτου ταυτὶ κακίζων, ὡς ἀπόβλητα διαφηνίζου καὶ βλάσφημα,
 οὐκ οἶδιν ἐπὶ τῆς ἰουσεως αὐτῷ μανίας τειθλωμῆμος· κἀτὰ τινῶν ὁ ματαῖος
 ὑλακτιῆ, ὡς καὶ τῶν συλληπτόρων οἱ πρῶτιστοι τοῦτου πρὸς τὰς τοιοῦτωδῶς
 ἰχουσεως πατρικὰς διδασκαλίας ἀντιφερόμενοι, καὶ ριζόθιν ταμῆν ἰπισπιύ-
 δοτις· φθάουσι ἐν τῶσι σφῶν συγγράμμασι μεγαληγόρους ἀποφηνάμιναι μη-
 δαμῶς υἱοῦ καὶ πνεύματος καὶ τῆς κτίσεως αἴτιον ἠνωμίεως ὀνομάζεσθαι τὸν
 πατέρα, ἢ που τὸ παραπαν εὐρίσκισθαι· καὶ οὐδὲ συνιδῆν ἠβουλήθησαν πηρω-
 θίητες ὑπὸ κακίας, ὡς κτλὰ ὁλόμα σφῶσι πρῶσαπαντᾶ τῶν δομῶτων ἡ κρηπῆς
 Ἄθανάσιος· αἰτία ἴσδι ἡ τοῦ θεοῦ φύσις καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου πνεύ-
 „ ματος, καὶ τῆς κτίσεως ἀπάσεως „ διδάσκων· εἶτα τοῦ μὲν υἱοῦ καὶ τοῦ
 πνεύματος φυσικῶς, τῆς δὲ κτίσεως ἰπάσων ποιητικῶς· οὕτως αὐτοὺς Ἀριστοτέλεις
 καὶ Πλάτωνες ἐξεκαίδουσαν, οἷς τῷ πρὸς ὄλιγον ἐνδιατρίψαι μεγαλαυχουσίην
 ἑλληνίζου, ὡς ἐγκαυχᾶσθαι χριστιανίζου ἡμῖν ἐξετίετο· τίως γε μὴν ὁ σίρο-

cod. I. 119. B.

φαῖς λόγων περιελκὲς ὡς ἂν παρίργως καὶ τοῦτο θεωρηθῆι· “ εἰ καὶ ἀρχικὸν
 „ αἴτιον ὁ πατὴρ υἱοῦ καὶ πνεύματος λέγεται, καὶ διὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ πνεύ-
 „ ματός ἐστιν αἴτιος, οὐκ ἂν διαιρεθῆι τοῦ πατρὸς ὁ υἱὸς ἐπὶ τῇ προόδῳ
 „ τοῦ πνεύματος ἡμᾶς ὡς φάσκοντας αἰτιώμενος, ἴστω μὴ εὐουθιῆτως, ὅτι μὴ
 κακοσυνθιῆτως μᾶλλον τὰ τῆδε συσθετικῶς· εἰ μὴ γὰρ εἰώθει τιτὰ τῶν ἡμι-
 τέρων καταστρωνύειν εἰ τὴ τάχ' ἂν ἔδοξεν ὡς σύνθεσις ἡμετέραν, οὕτω ἴαυτα
 τιθιῖς ἐπιὶ δ' οὐ τοῦτο, ἀλλ' αὐτοῦ γιε ἰδίᾳ· δέον εἰ καὶ ἀρχικὸν αἴτιον
 ὁ πατὴρ υἱοῦ καὶ πνεύματος φάμινον εἰρηκίται· ἀλλ' ἐπιὶ διὰ τοῦ υἱοῦ, ὁ
 δὲ καὶ διὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ πνεύματος ἐστιν αἴτιος· οὐκ ἂν διαιρεθῆι τοῦ πα-
 τρὸς ἔφασεν ὁ υἱὸς· ἄλλη ἡμεῖς ἀδιαίρετον τοῦτον ἐπὶ τῇ εἰς τὸ εἶναι προόδῳ
 τοῦ πνεύματος οἶδαμιν τῷ πατρὶ· ἐπειδῆπερ αὐτῆ τιθεολόγηται δι' αὐτοῦ·
 ὁ δὲ διαιρῶν τὰς κατασκευὰς ἐπιφέρει· ὁμοίᾳς· οὐ δὲ γὰρ εἰ δημιουργὸς ὁ
 υἱὸς τῶν δι' αὐτοῦ γιγονότων, ὡσπερ καὶ ὁ πατὴρ. ἦδη καὶ τοῦ πνεύματος
 αἴτιος, ὅτι προβολιὸς τοῦ πνεύματος δι' αὐτοῦ ἐστιν ὁ πατὴρ δημιουργὸν τὸν
 υἱὸν διδαχθῆντες, καὶ δι' αὐτοῦ τὰ τῆς δημιουργίας μαθόντες· οὕτω καὶ φρο-
 νοῦμεν καὶ λέγομεν δι' υἱοῦ τὴν φυσικὴν καὶ ἀίδιον ὑπαρξιν τοῦ πνεύματος
 μηθέντες· εἶγε τοῦθ' ὁ διάφορος αὐτοῦ τρόπος τῆς οὐσιώσεως ἐξ αὐτοῦ τοῦ-
 τευ τῆς τ' ἀγγου τοῦ Νύσσης ἐντελιῶς διηρθρωμένης ὑψηγορίας· ἔτι τε τῶν
 λοιπῶν ὡσαύτως εἰτέρων, καὶ τοῦ, ὅτι προβολιὸς τοῦ πνεύματος δι' υἱοῦ ἔστιν
 ὁ πατὴρ, αἴτιον δι' αὐτοῦ τὸν πατέρα τοῦ πνεύματος καταγγέλλομιν, ἐυ-
 λαβῶς ἀπὸς ἄσων τοῖς οὕτω παραδιδούσιν ἐφόμινοι· ὁ δὲ δισσῶδικώτερον
 εἰσῆτι διαταττόμενος αὐθις φροῖν· οὐδὲ πάλιν ὅτι προβολιὸς τοῦ πνεύμα-
 „ τος διὰ τοῦ υἱοῦ ἔστιν ὁ πατὴρ· ἦδη καὶ δι' αὐτοῦ αἴτιος ἐστιν τοῦ
 „ πνεύματος. „

cod. L 110 :

γ'. Ὡ Γενναῖε καὶ τὴν ἰσχὺν ἀσπαράμιλλε πυθῶνομαι γὰρ σὲ καὶ πάλιν
 φόθιν αἰ ἀπὸς ταῦτα σοι διέξις, ἐκ τίνων διδασκάλων, ἐκ ποίων χρησίων
 γραφικῶν, ἢ εἰ μὴ τοῦτο, κατασκευάζειν δι' σοι τοῖς περὶ θεοῦ λόγοις ἀπὸ
 κοιτίας, καὶ οἰκοθιν δόξμιν; ποῖον σοι τὸ ποσῶς κᾶν ἴθιν εἰς ψιλλὴν φαν-
 τασίαν ἕπον λόγου τε καὶ παραδοχῆς; οὐ γὰρ εἰ τόδε ἦδη τοῦτο βουάντι,
 καὶ αὐ οὐκ εἰ τοῦτο, ἦδη κείνο ἐφάσονται, καὶ ἀποκρώντως οὕτω δι-
 κύουσι τὸ δοκοῦν οὐ κατασκευάζοντες ταῦτα, παρακλιουσίμου δι' μάλ-
 λον, καὶ ἀυθιτικώτερον ἀσποφαινομένου καὶ ἐπιτάσσοντος. καὶ οὐαί τοῖσδε
 τῷ πειθομένῳ σὺν σοι· διὰ μίσου δι' τῷ μιγᾶλω εἰς ἀπλήν εἰλημῆται σοι
 τὰ τοῦ προβολιῶς διάνοιαν, ἠνίκα τὸ προβαλλόν ἐφυσιολογεῖτο καὶ προ-
 βαλλόμενον· πῶς ἐπ' αὐτοῖς ὡς τὸ πρὶν ἀρτίως ἢ ἀναιρετικῆ τῆσδε σημασία
 σοι παραδιδόται· βῶθ σοι τὰ πρὸς ἀπολογία ἀντέχρημα· αὐτὰ δὴ σοι τὰ
 τούτοις διαφόρως ἐφαρμοσόμενα· ἔστι μὲν ὡς τὰ περὶ τῶνδε λαμβάνειν ἔστι
 δ' ὡς, ἠνίκα καὶ ὡς σοι καθίστηκε βουλητὸν καὶ εἰ μὴ ἐπὶ μᾶλλον ἐντιῦθιν
 σοι τὸ οὐαί. σκεψάσθω τούτων ὁ εὐθυδρόμους βεῖαν διαιτητής, ποῦ δὲ σοι
 τῷ πολυσχιδῆι τὰ θεῖα καὶ κολυγῶμονι, καὶ αἰ ἐφάνσεις αἶθε καὶ αἰ ἐκλάμψεις

ἀρείουσιν ὅσως δι' καὶ ληφθήσονται· τό τε ἐξ υἱοῦ καὶ δ' υἱοῦ φυσικῶς ὑπάρχειν τὸ τ' ἰκασοριύεσθαι τό τε προβολιὺς ὡσαύτως πρὸς αὐτὰς μετατιθιμῶν καὶ μεταβαλλοντι. καὶ τῦν μὲν τὸ ὑπάρχειν εἰς τὸ ἐκλάμψιν· νῦν δὲ τὸ ἐκλάμψιν οὐκ εἰς τὸ ὑπάρχειν ὀριζομένην· εἴτε τὴν ἐκλάμψιν οὐκ ὑπαρξιν φῆς, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἐκλάμψιν οὐκ ὑπάρχειν ἰναργῶς κατὰ τὸ ἀκόλουθον. καὶ πῶς ὡς εἰς ταυτοδύναμον τοῦτο εἰκίνο σοι ἐκλαμβάνεται· εἰ μὴ που πάλιν προσδιορισμούς πλαστοουργήσεις, ὡς ἐκίτ τὸ ὑπάρχειν καὶ τὴν ὑπαρξιν ἑτεροσήμαντα πᾶντη παραδιδούς. οὕτως ἰνταυθοὶ τὸ ἐκλάμψιν καὶ τὴν ἐκλαμψιν ταυτοσήμαντα· πλὴν καθ' ἑτέραν αὐτῆς διαστολὴν, ἀμφω δὲ ὄνομα καὶ ῥῆμα ταυτὶ, ῥήματι τὸ ὑπάρχειν ἐκίτη συντρέχειν, ἀντικίσθαι δὲ τοῦτο γὰρ τῷ ὀνόματι· καὶ οὕτω σοι τὸ συγχεῖν καὶ πρὸς ἄλληλα φύρθη ἑμπειριχωρεῖν ταδί κλιεύειν, καὶ αὐ ἰναντιοφωρεῖν ῥάδιον καὶ ἐπιχωιρήθον τῶσθ δ' ἢ τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ἰσχύς, ὡς καὶ ἐξ αὐτῶν ἄν ἑπινοῆ μυρίων τὰ πρὸς περιτροπὴν αὐτῆς καὶ ἀφάντωσιν, τὸ εἰλικρινές αὐτῆς ἀναδιδύκνεται καὶ περιόπτων. καθὰ δὴ καὶ τῶνδὲ τῶν ἐκφάνσεων καὶ ἐκλάμψιν ὡς οἱ πατέρις εἰληφότες εἰσὶν ἐιλημμένων, καθὼς ἐν ἑτέροις λόγων τῶν ἡμετέρων σαφῶς παριστήσασιν.

νζ'. Καὶ ἦν ἄν σοι συνοῖσος, εἰ μὴ πειραιτέρω τῶνδὲ προβαίνων, ὅσα μὴ συγχοτούσας σφᾶς πρὸς τὰ τοῦ σκοποῦ συνιρῶν· ἀνίδη ὑπὸ ματίας καὶ πρὸς ἀσποφάσεις καὶ ἀναίρεισις ἰχώρις· "οὐ τὴν εἰς τὸ εἶναι πρὸδοον ἢ ῥῆσις ,, παρίσσει ,, πρᾶζον ἀναφανδόν. ἀλλὰ σοι καὶ πρὸς ταῦτα κατῆσος ὁ τῆς ἀθανασίας κατὰ φερουμῖαν μέγας κληροῦχος εὐπροβλήτων ἰστικῆς ἀνιμέτωπος, δι' υἱοῦ προοδικῶς εἶναι θεοπαίζων, ἐν οἷς οὕτω φράζει θεηγορῶν. "ἦν ,, δι' ἀδύνατον ἐν τῇ τῆς τριάδος δόξῃ τὸ πνεῦμα δοξαζέσθαι μὴ προοδικῶς ,, ὅτ ἐκ θεοῦ δι' υἱοῦ· ἀλλὰ ποιητικῶς γιγοτιὸς ὡς λίγουσι. ,, Καὶ σὺ μὲν ἐπει σοι πρὸς πᾶντα τὸ ἀντιβαίνειν· εἰς ἄρθρον τὸ τὸ καταφύξῃ· μὴ οὕτω πῶς εἰς τὸ εἶναι φιλονικίων τὸν πατέρα ἑρῖν ἐκ τῆς ἰσαγωγῆς δ' ὁ θεοιδῆς τῆν ὡς ποίημα δι' υἱοῦ τοῦ πνεύματος ὑπαρξιν ἀσποκισασάμενος. οὐ γὰρ τολμήσεις ἰπεῖν ὡς οὐ περὶ ταύτης ὁ λόγος αὐτῷ καὶ τὴν προτιθεῖσας δι' υἱοῦ εἰς τὸ εἶναι φυσικὴν αὐτοῦ πρὸδοον ἐν τῷ εἶναι βιβαισάμενος· ἰμφράττει σου πᾶν κατὰ τῆς ἀληθείας καὶ ῥῆμα καὶ διανόημα φίλιρι· καταγίλαστον δὲ σοῦ ποιεῖται πρὸς τοῖς τοσοῦτοις ἀναντιρρήτοις εἰς διῆξιν, καὶ ἦν ἐπὶ τῇ ἐφ' ἑαυτοῦ σοι φωτηθείση τῆδὲ τῆς ἐξηγήσεως ἀποφάσι· θαυμασίαν καταοικιὴν ἰπάγεις. ἢ γὰρ ἄν οὐκ ὑπαρίθμητα ἰτύγχανει ὄντα φάσκων, ὅσα ἐντιῦθιν συνάγεται ἀποσα· καὶ τοῦτοις ἀντι πατρικῆς φάσις ἢ καὶ γρηφακῆς μαρτυρίας ἀρκούμενος, καὶ γυναικῆς ἀπάσης ἀντιλογικῆς ἀποδείξιως· καὶ εἰ τοῦτο ἰσπετις σοι καὶ λοιπὸν ἄσπαν δόγμα τῶν κειμένων οὕτως ἀνασκιαζέξιν· εἴγε καὶ ἢ ἐφ' ἢ σοι ταδί ῥῆσις τῶν κειμένων κατὰ τὸ τῆς ἰνοίας ταύτης εἰλικρινές τῆ ἐκκλησίᾳ καθίστηκιν.

νη'. Ἀλλὰ λέγει σοι καὶ τὸ δέκατον τῶν καθ' ἡμῶν ἰσχωιρημάτων· οὕτω δὴ καὶ τοῦτο συνθιμνος· "τοῖς αὐτοῖς· ὅτι καθ' ὅν τρῶσπον πηγη ζῶης ἢ

cod. f. 120. a.

cod. f. 120. b.

cod. f. fol. 2. a

11 παρθένος και θεοτόκος ονομάζεται, οὕτω δὴ και υἱὸς πηγῆ ζωῆς ονομά-
 12 ζεται λέγουσιν ἢ δὲ παρθέτος οὕτω λέγεται διὰ τὸ τῷ μονογενεῖ λόγῳ
 13 ἔμφυχτον σάρκα δανείσαι ψυχῇ λογικῇ τε και νοιρᾶ· και αἰτία αὐτοῦ τοῦ
 14 κατὰ χριστὸν ἀνθρώπου γενέσθαι· και ὁ υἱὸς ἄρα τοῖς τὴν ζωὴν εἰς τὸ
 15 πνῦμα τὸ ἅγιον ἐλαμβάνουσι κατὰ τὸν τῆς αἰτίας λόγον εἰρηθεῖσαι πηγῆ
 16 ζωῆς ποιεῖσθαι· τούτους ἐξ ἀνοικίτων οὕτως ὁμοιωσίων τε και ὑποδειμά-
 17 των τὰς ἀποδείξεις τοῦ κοινωτῆν τῷ πατρὶ τὸν υἱὸν ἐπὶ τῇ ὑπάρξει τοῦ
 18 πνεύματος ποιουμένοις. και γὰρ οὐχ ὡς ἡ παρθέτος πηγῆ ζωῆς εἰρηται,
 19 οὕτω δὴ και ὁ μονογενὴς τοῦ θεοῦ λόγος πηγῆ ζωῆς ονομάζεται· εἰπερ
 20 ἐκείνη μὲν ὅτι ἐξ αὐτῆς ἡ ὄντως ζωὴ, αὐτὸς ὁ τοῦ θεοῦ λόγος και θεὸς
 21 ἀληθινὸς ἐγενήθη κατὰ τὸ ἀνθρώπινον· και αὐτῆ ἴε τῆς θείας σαρκὸς αὐτοῦ
 22 ὑπῆρξεν αἰτία· ὁ υἱὸς δὲ πηγῆ ζωῆς, ὅτι τοῖς ὑπὸ τῆς ἀμαρτίας νεκρομί-
 23 ροις ἡμῖν αἰτίως ὑπῆρξε ζωῆς· και ὡσπερ τί ρεῦμα ταύτην ποταμοῦ τοῖς
 24 πᾶσιν ἐκπῶσεν· και ὅτι τοῖς εἰς αὐτὸν πιστεύουσιν ὡς ἀπὸ πηγῆς αὐτοῦ
 25 και δι' αὐτοῦ χορηγῶνται τὸ πνῦμα· και αὐτῆ γὰρ ἡ χάρις ἀναβλύζει τοῦ
 26 πνεύματος ἢ τὴς σὺδὲν καινὸν οἶδὲ, τῆς τῶν γραφῶν συνηθείας ἀλλότριον
 27 ἔαν ἅγιον ὁμωνύμως πνῦμα καλεῖται· οἰκιοῦται γὰρ ἵστιν ὅτι και ἡ ἐνέρ-
 28 γεια τοῦ ἐνεργοῦντος τὴν κλησῖν· ὡσπερ δῆτα και ἥλιον πολλαίαι τὴν τοῦ
 29 ἡλίου αὐγὴν και λαμπρότητα λίσσει· οὐκ ἀναινόμιθα. τούτοις οὕτω συμπι-
 30 ραίειν και συμβιβάζειν τὰ μὴ δ' ὅπως σφιφυκὸτα φιλοσοκοῦσι, τὴν προ-
 31 αναγγραμμένην ψῆφόν τε και καταδίκην ἐπαγόμιν. ἔπιφθῆς ἐπισοῦσάπτων
 32 τὰ τοῖς αὐτῷ σοι καταλλήλως ἐχούσης ἀσφοδᾶσεως ῥήματα.

cod. f. fol. 2. b

33 γβ'. Σιόσπει μοι και παλιν ὁ ἐπισοικιμῆνως ποιεῖσθαι τὴν τῶν παρόντων
 34 λόγων βάσανον εἰληχῶς· ὅπως ὁ πολύτλας οὗτος καθ' ἡμῶν δραξάμενος ὑπο-
 35 θέσειω, καθ' ἣν αὐτῷ μὲν πρὸς τῇ τῶν κρατούτων ἰσχύϊ, και τὸ λαοῖς
 36 συγκροτεῖσθαι και κληθεῖσιν· ἡμῖν δὲ τὸ ἀπωθεῖσθαι, οὐ τῇ ἐπιτυθῖν ἡλίη
 37 ῥοσῆ, και τῇ τοῦ λέγειν, ἐξ ὧν ἡ σύστασις δυνοίμι γραφικῶς ὡς ἀπατᾶν
 38 οἶται ἀποδείξων· ψόφοις κομπαζων φωνῶν πρὸς τὰς καθ' ἡμῶν εὐθύναις,
 39 και τούς ἀγῶνας τὸ ἱκανὸν ἔχειν ἡγείται· ἀλλὰ και ψιύδσειν ἑαυτὸν και
 40 λόγων σχολιότση σπειοιθὸτα παρίσθαι· παρήμι γὰρ ὅτι και μᾶλλον τοῦ-
 41 τοις ἢ τοῖς προεπιθεῖσι τῶν εἰρημῶν ἐρεῖν· ὡσπερ αὐτὸς φαῖης ἂν διακρί-
 42 νας, ἥπερ ἐγὼ ῥημάτων τῶν εἰς ταῦτα φειδόμενος. ἰδοὺ γὰρ και τοῦδε δὴ
 43 τὰ τοῦ κεφαλαίου, δόλω μιν γνῦμιος συσχειάξεται· δηλωσαι δ' ὅπως καλὸν
 44 οὐ τις τῶν τοῦ πολοστοῦ μέρου ἡμῶν, μήτοι γὰρ τοιούτοις ὑποδείγμασιν ἀνοι-
 45 κίτοις οὐμειοῦν χρησάμενος φαίνεται τὸ παρᾶπαν, πρὸς ἄσπερ ὁ λόγος
 46 ἡμῖν, ἀλλ' οὐδ' ἐγκύφας ὅπως ἡ ἐνθιωρῆσας νοῖ.

47 Ἐ'. Πῶς γὰρ ἂν οἷς ἐτέρω μηδενὶ τὸ θαρρῖν ἢ τῷ τοῖς τῶν διδασκάλων κα-
 48 τακράτος ἐριδῖσθαι· μὴ ἄς εἰκόνας οὐ τοι και τύπους παραδειγμάτων ἐτρανώσαι,
 49 ἥλιον ἀκτίνα και φῶς παραδόττες, ὀφθαλμὸν πηγῆν τε και ποταμὸν και ὅσα
 50 λοιπὰ τὴν ἐκ τοῦ πρώτου διὰ τοῦ δευτέρου τοῦ τρίτου σπειριστώσι ἐκλαμψι

ἢ ἀνάβλυσιν, ἢ καταλλήλως τοῖς λεγομένοις τοιαυδῆτινα πρόσδοον εἰς τὸ εἶναι στέργοντες· ἀλλ' ἰωάντες πρὸς ἀνηκούστους οὕτω σφίσιν ὁμοιώσεις ἀπῆχθημεν· μενούγι καὶ μᾶλλον τῶν τινες τῆς αὐτοῦ μοίρας πρὸς τὰ τοῦ πατριάρχου κακῶς ἀντιέρισαντες· ἐπειδὴ πρὸς περιλήψεις ἐκείνας ἀφικοντο· αἱ πηγὴν ὕδατος ζῶντος κατὰ τοῦς οὕτω διυκρινηκότας τῶν κατ' ἑρῶν τὸν υἱὸν καταπίλλουσαι· τοῦ πνεύματος δηλαδὴ φθάνουσι ἀντιθεῖναι ὡς καὶ ἡ παρ' αὐτοῦ ἀρα καὶ θεοτόχος τοῦ πνεύματος λέγοιτ' ἂν αἰτία, ἐπειδὴ πηγὴ ζωῆς ἀνηγόρευται, πρὸς οὗς ὁ ἱερός ἀρχιερέτης τὰς ματαιοπονίας σφῶν ἀπελίγχων ἀσωλολογημένος ὀπίστανται· ὡς οὐ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον πηγὴ ζωῆς ἡ παρ' αὐτοῦ ἔστι τε καὶ ὀνομάζεται, καθ' ὃν ἀρα καὶ ὁ υἱός, ἐκεῖνη μὲν γὰρ τοῦτο· καθότι περ αὐτὸς ὁ μονογενὴς ἐξ αὐτῆς ἡ αὐτοζῶν κατὰ τὸ ἀνθρώπινον καθ' ὃ καὶ αὐτοῦ γε αἰτία· οὗτος δὲ πητὴ ζωῆς κατὰ τοὺς διηγούμενους· καθότι περ ἰκπορευτὸν δι' αὐτοῦ τὸ πνεῦμα, καὶ τοῦτου δι' αὐτοῦ αἴτιος ὁ πατήρ. ταῦθ' ὁ βουλόμενος κατὰ τὸ ἀπαράφωτον εὐρήσει τῆς διανοίας τοῖς ἰσὶ τοῦτοις ἀντιρήπτικοῖς τοῦ ἀληθοῦς ποιμένοις ἰγκείμενα· ἐξ ὧν ὁ εὐθύτης χαίρων, μὴ τῶν ἀπειπίστας αὐτῶ γεγραμμένων, οἶον δὴ τὴ βουληθεῖς ὅτε θέσποτε κατὰ ῥῆσιν ἀτασκευάσασθαι θέμιον οὕτω πηγὴν ζωῆς τὸν υἱὸν εἰρησθαι λέγειν ἡμεῖς καθ' ὃν ἴτροπον καὶ τὴν τοῦτον κατὰ σάρκα γεννησαμένην τοδὶ λελίχθαι, δολερῶς τεκταίνει καὶ φθίγγεται.

Ξα'. Πλὴν ἀλλὰ τοῦτων ὡς ἔχει διηγηγμένην θεωρηθήσεται τοῦ λοιποῦ καθαρῶς· διαβεβαιοῦμενος ἀπερ ὄραται περὶ αὐτοῦ τοῦ οὕτως ὀνομάζεσθαι τὸν υἱὸν· πηγὴ ζωῆς φησιν ὁ υἱός, ὅτι τοῖς ὑπὸ τῆς ἀμαρτίας νενεκρωμένοις ἡμῖν αἴτιος ὑπῆρξε ζωῆς. καὶ τίς ὁ τοῦτ' ἀπαρνούμενος; εἰ γὰρ τοῖς θεοδόμοις κροσφωῶς καὶ τόδε τοῖς οἰκείοις τόποις ἀρμόττειται, ὁ μὲν τῶ μονογενεῖ προσάδων ὁ ἐν νεκροῖς ἐλιούθερος, ὁ πηγάζων ζῶν· ὁ δὲ πηγὴν ζωῆς κίκτημαι σὺ τοῦ θανάτου τὸν καθαίρειτ' ἡν οἱ τῆς φαρμακίας τοῦ ψευδοῦ ὄντος οὕτω καθ' ἡμῶν ἀφείλιος γλῶτταν, καὶ ταῦτα διαβαλεῖν ἐπιχειρήσαν· ἡμῶν ὡς αὐτὰ προβαλλόμενον ἰσὶ τῶ πηγὴν δεῖκναι τοῦ πνεύματος τὸν υἱὸν· καὶ μὴ ἐκείνα μᾶλλον τοῦτου διαβραίνουσι ἀπερ ἴσχυειν. ὁμοῦς ἐπει καὶ τὰ πρὸς τοῦθ' ἦστον κατὰ δὴλως καὶ ἀκοντι τῶ γενναίῳ διυμολόγηται, οἷς καὶ ὅτι τοῖς εἰς αὐτὸν πιστεύουσιν ὡς ἀπὸ πηγῆς αὐτοῦ καὶ δι' αὐτοῦ χορηγῆται τὸ πνεῦμα φησι, τίς ἐπιστατικοῖς ὄμμασι ἐνταῦθα προσχῶν οὐ τοῦ συνειδότης τόνδε καθαρῶς διαγοῖν καταβρασύνεσθαι, τῶ ταῦτα καθομολογοῦντα προφέρειν ἰσὶ ἀθετήσι τῆς τοῦ πνεύματος ὡς βούλεται δι' υἱοῦ εἰς τὸ εἶναι προχύματος· χορηγείεσθαι μὲν γὰρ ὡς ἀπὸ πηγῆς τοῦ υἱοῦ καὶ δι' υἱοῦ τὸ πνεῦμα, διολογίας ὡς οὐ καλῶς ἐχούσης οὐδεὶς φάναι τολμήσειεν, ἀλλ' ὡς δι' αὐτῆς κροκύπτον, καὶ τὴν εἰς τὸ εἶναι πλοῦτοῦν οὐσιώδη ἀνάβλυσιν. εἰ δ' οὐ τοῦτο, πῶς ἂν ὡς ἀπὸ πηγῆς, καὶ οὐχ ὡς δι' ὄργάνου κρηυττόμενον εἶν ἱερατότατα.

Ξβ'. Κἄν εἰ μύρις ὁ ταῦτα λέγων καὶ διισχυρίζομενος ἐπιτεχῆσας εὐρήσει, συνθεθεῖ μένον δὲ πητὴν καὶ τὸν υἱὸν τοῦ παταλίου πνεύματός δοξαζέσθαι,

χρήσεις ἐπιπίρει αἱ διαγορεύουσαι τηλαυγείς. τίς λοιπὸν ὁ περὶ τῶν χαρισμάτων
 αὐτῶ λόγος; εἰ μὴ καὶ οὕτω πάλιν τὸ ἱκατέρωθεν συγχέειν καὶ περιτρέπειν τὴν
 ἀλήθειαν αἰρετὸν πῆ μὲν ἀπειναΐας ὡς ἰβρίθη τῇ τῶν θεολογησάντων ἐκλαμβαν-
 ομένη λήψει τὰ τῆς πηγῆς καὶ τῆ κοινῶς ὑποκειμένη δόξῃ περὶ αὐτῆς, ἔνθα μὴδὲ
 δοκίσις φαινομένη τὰς ἰδιαζούσας προσηγορίας τοῦ ὑπεραπίου πνεύματος ἀλ-
 λοιού· πῆ δ' αὐτὰς ἔνθα τὰ τῆς δοκίσιως ἔχουν ἠγῆσαιτο διαστρίφοντι καθὼς
 ἴστιν ἀρα δεικνύων τῶν πράξιν, οὐδὲν καινόν, οὐδὲ τῆς τῶν γραφῶν συνθηκίας
 ἀλλότριον· ἴαν ἡ χάρις ἅσιον ὁμωνύμως πνεῦμα καλῆται πρὸς ὅπρι ὡς καινόν,
 καὶ ὡς ἀλλότριον μᾶλλον αὐτὸς ὁ χρυσορῆρῆμων ἀφ' οὗ μάτην οἶται ταῦτα
 φάσκειν παραθῆσῆναι παριστῶν, καλεῖσθαι μὲν λίγων καὶ τὸ δωρούμενον
 πνεῦμα ἅγιον, καλεῖσθαι δὲ καὶ τὸ δῶρον ὁμωνύμως τῶν χαρίζοντι· πλην
 ὅπρι τὰ τῆς ὁμωνυμίας ἀποκληροῖ καὶ περιγράφει· δι' ὅλου τοῦ περὶ τῶν
 τοιούτων λόγου διασαφῶν καθαρώτατα· οὐ μόνον οἷς ἀπαριθμῶν τὰ χαρίσματα,
 καὶ πολλαχῶς ἄνω καὶ κάτω περιστρίφον διευκρινήσεις χάριν, πνεῦμα βου-
 λῆς καὶ ἰσχύος καὶ καθεξῆς τοιουτωδῶς ὀνομάζει· καὶ οὐ μὲν σὺν ἁγίον
 οὐδαμῶς· ἀλλὰ καὶ οἷς ὁμοῦ περιλαμβάνων κειφαλαιωδῶς παραδίδωσι δια-
 γίλων καὶ πάντα τὰ χαρίσματα τοῦ πνεύματος καλεῖται πνεῦμα· πνεῦμα
 δὲ ἅγιον καὶ πνεῦμα θεοῦ καὶ πνεῦμα χριστοῦ, καὶ ὅσα τοιαῦτα τῆς τοῦ
 παναγίου πνεύματος κυριότητος κλήσις ἀρμοζούσας ἐπισημαίνουσι μαρ-
 τύριται διδάσκων οὕτω καὶ διαορθῶν “ λίγεται τοίνυν πνεῦμα ἅγιον αὕτη
 “ γὰρ ἴστιν ἡ κυρία καὶ πρώτη προσηγορία, ἡ ἰμφαντικώτερον ἔχουσα τὴν
 “ διάνοιαν, καὶ περιστῶσα τοῦ ἁγίου πνεύματος τὴν φύσιν. “ καὶ πάλιν·
 “ Ἴσον ἴστιν ἐπιεῖν πνεῦμα θεοῦ καὶ πνεῦμα χριστοῦ· ταῦτα τὰ ὀνόματα
 “ τῆς ἀγίας καὶ ἀχράντου δυνάμειος τοῦ ἁγίου ἰσὶ καὶ προσκυνητοῦ πνεῦ-
 “ ματος· καὶ μιᾶ βραχία ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῆς τῆς ἀθθεντίας, αὐτῆς·
 “ τῆς φύσιος καθὼς ὁ βιβουλημένος ἐκίῃσι προσισηκτικῶς ἰπόψεται σλα-
 “ τυκῶς. “ ἀλλὰ καὶ ἡ τῆς ἐκκλησίας ἀρραγῆς βᾶσις Βασιλεῖος ὁ πολὺς ὡς
 “ ἐκ πολλῶν δυοῖ τοῦτοις χρήσομαι μάρτυσι· “ πνεῦμα ἅγιον ἡ κυρία αὐτοῦ
 “ καὶ ἰδιαζούσα κλήσις ὅπρι δὴ παντὰς μάλιστα τοῦ ἀσωμάτου καὶ καθα-
 “ ρῶς ἀθλου, καὶ ἀμίτρου ὀνομά ἴστιν, ἴν ταῖς περὶ τοῦ πνεύματος ἀφο-
 ριστικαῖς ἔνοικαῖς διεξιῃσι.

cod. L. 132. b.

ζγ'. Λοιπὸν ἡμῖν ἀπάρτι τελευταῖον ὁ τῶν καθ' ἡμῶν αὐτοῦ κεινοφωνη-
 μάτων ὁ ἀκάμας οὕτως συντίθῃσιν ἀριθμῶν ἀποπληροῦν τὸν ἐνδίκαιον “ τοῖς
 “ αὐτοῖς τὰς τῶν ἁγίων φωνὰς οὐ πρὸς τὸν ὄρθον τῆς ἐκκλησίας σκοποῦν
 “ ἐκλαμβάνουσι, οὐδὲ θειραπίουσι τὸ δοκοῦν προσίστασθαι κατὰ τὰς παῖρι-
 “ κὰς παραδόσεις, καὶ τὰς κοινὰς περὶ τῆ θεοῦ καὶ τῶν θείων ὑποληψείας·
 “ ἀλλὰ πρὸς τινα νοῦν ἀπάδοντα τῶν προκειμένων αὐτὰς ἐκβιάζουσι, ἡ ψι-
 “ λαῖς αὐταῖς προσέχουσι, καὶ πρὸς δόγμα ἐντιῦθιν ἰμφορομίνοις ἀλλότριον,
 “ τὴν προαναγγραμμένην ψῆφόν τε καὶ καταδίκην ἰπάγομιν· ἐφιζῆς ἐπι-
 σνεῖρων τὰ τῆς αὐτῶ καταλλήλως ἔχουσης ἀποφάσιος ῥήματα. τίς γὰρ τῶν

ὡδὲ λαληθέντων τῷδὲ βραχίως τὴν ἐν ὄλοις κεφαλαίους γλωσσοαλιγίαν αὐτοῦ ταχίως· τίς τὴν ἐν πᾶσιν παραπληξίαν μαθεῖν αἰρούμενος οὐ κατίθῃ, καὶ περιπαθῶς ταλαισίειν· ἀσφοαίνεται καθ' ἡμῶν, ὅτι μὴ τὰς τῶν ἁγίων φωνὰς κατὰ τὰς πατρικὰς παραδόσεις ἐκλαμβάνομιθα. διαρθρωσάτω γοῦν τίς τε βουλόμενος ὁ τῆ διανοία πρὸς ἅπαν ἀντιθετικῶς ἄρα τῇ ἡλικίᾳ κυρίου καὶ ὕψαυχην, καὶ ὅς πάντες ἴσασι ζῆνα καὶ ἀλλόκοτα ἰγκαυώμενος· κριω-
 τίρωσ δ' ἰσῆϊν, ὅτι μᾶλλον τερατιούμενος, ταῦτα βοᾷ πότιρον ἄλλους εἶναι τοὺς ἁγίους, ἰτίρους δὲ τοὺς πατέρας τοῖς περὶ θεοῦ λόγοις ἡμῖς παρι-
 λάβομιν· ἀλλ' εἰ μὴ τοῦτο ἰριῖν ἔχων, ὅτι μὴ τοὺς αὐτοὺς, σύνθοιτο ἂν καὶ φαίη πῶς τὰ τῆς προφορᾶς τοῦ λοιποῦ τῶν αὐτοῦ ῥημάτων συμβῆσται·
 πῶς δ' ἂν εἰ καὶ τοῦτο· φωναὶ μὲν ἰσαῦθις ἄλλαι, παραδόσεις δὲ τῶν ἰτί-
 ρων καὶ διοιτρούτως διορισθῆσονται· φωνὰς ἡμῖς ἄς οἶδαμιν τῶν ἁγίων, αὐτὰς καὶ παραδόσεις σφῶν ἰγνωρίσαμεν· καὶ ἄς παραδόσεις αὐτῶν ἰγνωρίσαμεν, σφῶς καὶ φωνὰς αὐτῶν ἰμυθημιν. καὶ οὐκ ἰδίᾳ μὲν ἰεῖνας, ἰδίᾳ δὲ ταύτας
 ἀφωρισμῶν πρὸς τινος ἰδιδαχθῆμιν· ἀλλὰ πάσας ὁμοῦ θιομοῦς τῖ καὶ κα-
 νόνας ἔτι τι παραδόσεις καὶ κατὰ τὸ ἰγχωροῦν διασαφανήσεις τῶν περὶ τοῦ
 θεοῦ καὶ θεῶν ζητημάτων ἰμάθομιν.

cod. f. 134. a.

ξδ'. Δοκῶ μοι τὸν μίγαν, εἰ μὴ γι τοῦτο πατρικὸς ἰναῦθα βούλεισθαι λίγιν παραδόσεις, ἰπιπῖρ ἰκατίρων θάτιρον ἰξ ἀνάγκης τὰς τοῦ Φουρητῆ καὶ τοῦ Στεθαῦτου καὶ τῶν ἄλλων οἱ κατὰ Ῥωμαίων ἀντιθίσεις φιλαπιχθῆια τῇ μιταζῷ συνῆσσαντο· ἔχρη οὖν ἀμυθῶς ἄρα τοδὶ παραγυμῶσαι τὸ διηρθρωμένοι ἄσγι καὶ μιμορφωμένοι καὶ παρὰ τοῦτο συμβαίνει ὁ λόφος κῦχιμ· ἀλλὰ τῷ συνήθει μὴ βιβουλημένοι τρώσῃ λίγιν ὡς ἰνιῦθην μᾶ-
 λον δόξῃε κραταιά, ψιλῇ τῇ οὕτως ἔχοι τῶν φωνῶν πῶς ἂν ὡδὲ καὶ πάλιν τὸν ὠφιλῆμῖνον ἰλιγχοῦν οὐ κομῖσαστο· ἰπι τῖς ποτι νῶ καὶ λόγῳ διοικῖσθαι θεῶν, φωνὰς μὲν ἀπλῶς τὰς περὶ θεοῦ τῶν θεηφόρων ἰκφαντορίας κρινῖ· πατρικὰς δὲ παραδόσεις τὰς τῶν ἰερμῖνων ἀντιρῆσεις διισχυρισάιτο· πῶς δ' ἂν τοῖς τῶν τοιούτων ὁποῖα ποτ' ἂν ἦ τὰ ἰκῖνων ὕποβληθῆναι, καὶ κατὰ ταῦτα θιαθῆναι θηραπιυθῆναι γνῶμην δόιν· καὶ οὐ τοῦμκαλιν ἰστοαῖν μᾶλλον, ὡς θισμοῖς καὶ κανόσι τοῖς τῶν θιοσδότην διδασκαλῶν τὰ τῶνδε δοκιμασθῆναι εἰ συμφωνῖεν, εἰ ἀπιυθύνοντο ἰν ὡς τοῖα μὲν ὀφθῆντα τὸ στιρῆρον καὶ πάγιον ἔχουιν· εἰδ' οὖν τῆς καιρικῆς σπει ἰστῖν ἰριθειας καὶ διεινῆξιος κρῖνοῖτο· ἔταν δὲ καὶ τινες ἰξ αὐτῶν, ἰν ὡς ἐν παρόδῳ καὶ ταῦτα δὴ τῷ λόγῳ παραληθῆθῖν καθαρῶς φανῖεν πνιῦμα λίγοντις τοῦ υἱοῦ οὐχ ὡς ἰξ αὐτοῦ προῖον, τῶν ἁγίων ἰκ πατρὸς καὶ υἱοῦ· καὶ αὐ ἰκ τοῦ υἱοῦ προῖναι διοριζομένων ἀτιχῶς ἀπάντων· καὶ πάλιν, εἰ ἰξ υἱοῦ ἀνάτωσ ἦν τὸ πνιῦμα μῖζων ἂν που τοῦ πνιῦματος ἰρῆθῖθ τῖς πατράσι καὶ ὁ υἱὸς τοῦ μεγαλοῦ πατρὸς Ἰθανασίου τῷ κατὰ Ἀριανῶν πρώτῳ λόγῳ διαρῆθῖθ θιορῆκμονοῦντος· τῖς δὲ μαθηταῖς ὁ κύριος τὴν θιοῖτητα καὶ μεγαλιῖτητα ,, δεικνῖς ἰαυτοῦ οὐκ ἔτι ἰλάττονα ἰαυτὸν τοῦ πνιῦματος, ἀλλὰ μῖζονα
 eo *

cod. f. 134. b.

„ καὶ ἴσον ὄντα σημαίνων· ἐίδίδου μὲν τὸ πνεῦμα καὶ ἔλιγεν ἔγω αὐτὸ ἀπο-
 „ στέλλων κἀκεῖνος ἐμὲ δοξάσει, καὶ ὅσα ἀκούσει λαλήσει· „ τί φήσιν ὁ φω-
 ναῖς ἐπὶ ταῖς τῶν ἁγίων τάσσων, οὕτως καὶ παρακλιεσόμενος, πάντως ἂν ἔξει
 κατ' αὐτὸν τὰ σφῶν ἔνταῦθα συσκήσασαι· μὴ πρὸς τὰ τῶν ῥηθιέντων κατεξι-
 τασθέντα διοβελισθῆναι· δόκησις αὐτοῖς ἐπὶ τοῖς γι οὐδαμῶς· ὅτι μὴ
 παυδιαιγῶς ἀπρητισμένης ἀντιφάσεως εἰλικρίνεια· εἰ δὲ καὶ τούτου αὐτοῦς
 ὁ πολλὸς καθ' οὓς διευθετεῖσθαι τὰ τῶν θιοπαρόχων ἐν τοῖς θείοις ὑψηλῶν
 ὀρίζει· φαίνοιο μαχοόμενος ἀντιστάδην αὐτοῖς ἐκείνοις σφῶν τὰ τῆς διευ-
 θετήσεως οἷς ἐπέλλεται· καὶ ὡς ἐνός μότου μνησθῶ τὰλλα παρὶς λόγοις
 δῖα τῆς ἐκπορεύσεως τῶν μὲν μηδὲν ὡν αὐτὸς ὀρωτὸ πρὸς ἐξήγησις, τῆς
 δὲ παραδιδούς φθειγγομένων, τῶν δὲ καὶ διατόρωσις αὐτοῖς τραπούτων τὸ
 μονολόγιστον.

Ξε'. Ἐγὼ γὰρ φᾶναι ὡς καὶ τιοιν ἐξ αὐτῶν εὐγνωμοσύνης ἔμφασις οὐκ
 ὀλίγη, ῥήμασίιν ἐστιν ὅπου· ποῖον εἶδος ἀποπίας τοῦδε τῆ κακία παρισωθῆ;
 μᾶλλον δὲ ποῖον αὐτῆ καθ' ὑπερβολὴν οὐχ ὑπερλάσει; τίνας δὲ καὶ αἰ
 κοιναὶ περὶ θεοῦ καὶ τῶν θεῶν ὑπολήψεις, καθ' ἃς αὖθις τῷ ματαίῳ θια-
 κωίας ἀξιοῦσθαι τὰ τῶν θεοφόρων προσπιτάσσειται· καὶ οὐ κοινή πᾶσα μᾶλ-
 λον ἂν εἴη ὑπόληψις ἐκ τῶν περὶ θεοῦ σφῶν ἀξιομάτων συσταμένη καὶ
 παραδόσειων· καὶ πρὸς αὐτὰς ἀπόψινομένη κἀκεῖθεν τὸ ἐδραῖον ἐπιφερομένη
 καὶ ἀναμφήριστον; ποῖα δὲ καὶ ἐκκλησία πρὸς ἢ τὰ σφῶν ἐκκληθῆναι δέον,
 καὶ οὐ τὰ πᾶσι πρὸς τὰ ἐκείνων μᾶλλον· καὶ οὕτως ἂν ἐκκλησία καὶ εἴη
 καὶ ὀνομάζοιτο· εἰ μὴ σου ταύτην καὶ πάλιν εἰς ἑαυτὸν ὡς φιλεῖ περίσσησι·
 τῆδε γὰρ καθάπαξ ἄδεια πᾶσα καὶ ὀλοσχηρὴς αὐτονομία καὶ βούλησις·
 ἐναργῶς δ' ὁ βλέπων ὅπως αὐτῶ κρίνοιο καὶ καταδικάζοιο, φιλαῖς αὐταῖς
 ὁ προσέχων ταῖς τῶν θεηγῶρων φωναῖς, εἰς μνήμην ἔλθῃ τῆς προσεχῶς
 διεργημένης ῥήσιως γραφικῆς, καὶ ἰδίως ἀπονημημένης τῷ πνεύματι, καὶ
 τῆνδ' εἰς νοῦν λάβῃ κατὰ ψιλὴν αὐτῆς προφορὰν, προσθεῖναι δ' ἔγω καὶ
 ἀνάπτωξιν· ἀλλὰ καὶ ἴων ἄνω λοιπῶν ὡσαύτως. ποῦ μοίρας θῆσι τὸν Γεννά-
 δαν, καὶ εἰς οἷον ἐγκαταλέξει χορὸν τῶν πῶσποτι κατὰ τῶν θεοβραβεύτων
 ὑποφητῶν τοῦ πνεύματος μαρίντων, καὶ ἀδικίαν εἰς τὸ ὕψος λαλησάντων·
 οὐπερ αἰ σφῶν ὑψηγοραὶ καὶ θεοπρεπιῖς διατρανώσεις ἀνάγοιται· οὕτως οὐ
 ψόφοις λόγων, ἀλλ' ἀληθείας τοὺς ἐκφάντορας τῶν θεῶν ὁ τοσοῦτος οἶδεν·
 ὡς τὰ τοῦ πνεύματος οὐκ ἄλλως ἐλάουεν ἢ πλήρεις γεγοτότις τοῦ πνεύ-
 ματος.

Ξς'. Σφαδάζων μέττοι κατὰ τῶν τοιοῦτων οὕτως βλασφημίας αὖθις καὶ
 κακίας δόγματα τὰ σφῶν ὀνομάζει· καὶ πολλῶν ἐπὶ ἐξαπῆρ ταυθ' ἡμέ-
 τερα κράζων, πλείστα τε γλωσσαλῶν ἐπὶ τούτῳ καὶ τὸν λόγον οὕτω δια-
 σκυιάζων διερωτᾷ· “ ποῦ γὰρ οἱ θεοφόροι τὸν θεὸν καὶ πατέρα διὰ τοῦ υἱοῦ
 „ αἴτιον τοῦ πνεύματος ἔφησαν; „ ἀκούει μὲν οὖν ὅπουπερ αὐτὸν προβολία
 διὰ λόγου τοῦ ἐκφαντορικοῦ πνεύματος ἰδόγματισαν· ὅπουπερ ἐξ αἰτίας

αὐτοῦ καὶ πρώτου διὰ τοῦ υἱοῦ πνεῦμα τὸ παλαικῆς διεσάφησαν ὅπουπερ αὐ-
 θις αἰτιατὸν ἐξ αὐτοῦ διὰ τοῦ υἱοῦ ἐτράνωσαν. ποῦ τὸν παράκλητον εἶπον
 ἐκ τοῦ υἱοῦ καὶ διὰ τοῦ υἱοῦ ἔχειν τὴν ὑπαρξιν; ὅπουπερ ἐκ τοῦ υἱοῦ καὶ
 διὰ τοῦ υἱοῦ φυσικῶς καὶ οὐσιωδῶς ὑπάρχειν εἰρήκισαν, τῆς ἐκ ἐπὶ τοῦ
 υἱοῦ τῆ ἀλλοπατταχοῦ συντριχούσης, ὡς διευκρίνεται· μόνυπερ ὅσα τῶ πατρὶ
 κυρίως ἀρροτομένης τῆς ἀρχικῆς αἰτίας εἰς ἔκφανσιν' ὅπουπερ ἐκπορεύσθαι
 δι' υἱοῦ διατόρως ἐθέσπισαν, τὴν δι' υἱοῦ φυσικὴν αὐτοῦ διπρῶρηκότες καὶ
 ἀίδιον ὑπαρξιν " ὅπου πνεῦμα δι' προσιρεῖς ἅγιον διπρῶρησαν τὸ ἐκ θεοῦ
 πατρὸς δι' υἱοῦ προσιόμενοι φυσικῶς· καὶ καθάφωρ ἐν τύπῳ τῆς ἐκ τῶν ὁλο-
 μάτων διαπνοῆς τὴν ἰδίαν ἡμῖν κατασκαμῖνον ὑπαρξιν. εἶτα πυθάνεται καὶ
 οὕτως " ποῦ δι' ἄλλιν αὐτὸν τὸν παράκλητον ἐκ τοῦ πατρὸς καὶ ἐκ τοῦ υἱοῦ
 ,, ἔχειν ὑπαρξιν. ,, ὡς εἰ τοῦ ζητουμένου περὶ τοῦ ἐξ υἱοῦ ὄντος· τοῦτ'
 αὐτὸ μὴ διπρῶρηθη, ἢ τοῦδε προβάντος ἀμφίβολον ἔτι τὸ ἐκ τοῦ πατρὸς ὑπε-
 λιπίκετο· ἐφειξῆς " ποῦ τὴν μίαν οὐσίαν καὶ θεότητα πατρὸς καὶ υἱοῦ αἰτίαν
 ,, τῆς ὑπαρξίως τοῦ ἁγίου πνεύματος ἰδογματίσαν; ,, ὅπουπερ ἐκ τῆς τοῦ
 πατρὸς οὐσίας καὶ τοῦ υἱοῦ· ὅπουπερ ἐκ πηγῆς τοῦ πατρὸς καὶ αὐτὸ ἐκ πηγῆς
 τοῦ υἱοῦ· ὅπουπερ ἐξ αἰτίας τοῦ πατρὸς διὰ τοῦ υἱοῦ τὸ ὑπεριτελὲς πνεῦμα
 θεολογικῶς ἀνεκπρῶσαν. ,, τὴν δι' πατρικὴν ὑπόστασιν τίς ποτε καὶ ἐν ποίσις αὐ-
 ,, τοῦ συντάγμασι τοῦ μὴ μόνην αἰτίαν εἶναι υἱοῦ καὶ πνεύματος ἀπρῶ-
 ,, ρυσις; ,, οὐδεὶς. διὰ τοῦτου δὴ οὐδ' ἡμεῖς, ἀλλ' αἰτίαν καὶ μόνην αἰτίαν
 τρανώς ἐδίδαξαν οἱ θεόφρονες πλὴν ἰνούσιον· οὐκ οὐσίας χωρὶς ὡς αὐτὸς ἐν-
 ταῦθοι παρυσκρῦπτων, ἀμυδρῶς δ' ἐμφαίνων, ἀλλαχοῦ προτιθῶσιν ἐναρ-
 γίστατα τοῦ μόνην κατὰ τὸ πρώτον αἴτιον ἐκλαμβανομένου ὡς ἐλίχθη καὶ
 ἀφειφάνθη.

cod. E. 120 a.

ξζ'. Οὐ μὲν οὖν ἐπ' ἀναιρίσει τοῦ ἐκ πατρὸς δι' υἱοῦ εἶναι τὸ πνεῦμα
 ἐκπορευτὸν, ἤγει αἰτιατὸν τοῦτο γὰρ καὶ παριδύθη καὶ ἀνηγορεύθη τρανό-
 τατα " τίς καὶ τὸν πατέρα αἴτιον φρονεῖν τοῦ πνεύματος οὐ τῶ λόγῳ τῆς
 ,, ὑποστάσεως, ἀλλὰ τῶ λόγῳ τῆς φύσεως ἰδογματίσαι; καὶ τοῦτ' αὐτὸ οὐκ
 ,, ἀπείναιμιν ὡς ἰδίωμα τῶν ἄλλων δύο χωρίζον ὑποστάσεων; ,, συσφαπτιῶν
 τῶν καθ' ἡμῶν αὐτῶ πεπλασμένων κατὰ τὰ ἅλα ἐκ οὐλοφῶν ἡμεῖς γὰρ ὡς
 ἐρηκότες ἰσμεν κατ' ἀμφοτέρα τοῦ πνεύματος αἴτιον φρονεῖν ἰμάθασιν τὸν
 πατέρα καὶ νοῦ καὶ στόματι καταγγέλλομιν κατὰ τι λόγον τῆς οὐσίας, κατὰ
 λόγον δηλαδὴ τὸν τῆς ὑποστάσεως· ἐπει μὴτ' οὐσίαν εἶδαμιν ἀνυπόστατον,
 μὴτ' ὑπόστασιν ἀνούσιον ἐδίδαχθαιμιν· ἄφωρ ὁ ἐμβρόντητος οὗτος ὑπὸ κακίας
 καὶ φρονήσεως ὤφθη καὶ διαγγύλιας μανιωδῶς.

ξη'. Νῦν δι' πῶς ἐμφαίνων οὐ παρρησία δολίως μέντοι καὶ σχολιῶς ὅτι
 δι' καὶ ὡς ὑποστατικὸν ἰδίωμα τῶ πατρὶ τῶ τοῦ πνεύματος αἴτιον εἶναι
 τοὺς τῆς εὐσειβείας ἀπονεῖμαι διδασκάλους φάσκει διατετιμένους, ὁ τὸ προ-
 βληπτικὸν κατὰ τοῦτο γὰρ τοῦ πνεύματος αἰτίας καὶ οὐκ ἄλλως, περιφανῶς
 εὐρίσκειται κατ' αὐτῶ τῶν τῆς ἀληθείας προηγῶρων καταψευδόμενος· οὐδεὶς

γάρ τούτων οὐκ ἔστιν ὅπου τῶν συνταγμάτων αὐτῶν ἰδίωμα τοῦτ' ἀποκλη-
 ρώσας φαίνεται τῷ πατρὶ. τὸ γινῆναι μὲν οὖν, τὸ πατὴρ, καὶ ὅσα τοῦτ' αὐτὸ
 παριστάει πηλαυῶς οἱ θεόσοφοι, μόνον ἰδίωμα τοῦ πατρὸς ὀρώσται μαρτυ-
 ρούντες, καὶ διακρυσιῶς ἀποφαινόμενοι· φασὶ καὶ γὰρ· " συναΐδιον πιστιύο-
 .. μιν τὸν υἱὸν τῷ πατρὶ· καὶ πᾶν ὅτιοῦν ἰσόμιστρον ἔχοντα, δίχα μόνου τοῦ
 .. τεκίην' πρόσκοι γὰρ ἂν τούτῳ μόνῳ τῷ θεῷ καὶ πατρὶ, καὶ αὐθις ἐν
 .. ἑτέροις ἐν υἱῷ μονογενεῖ κατὰ πάντα ὁμοίῳ καὶ ἴσῳ τῷ πατρὶ χωρὶς
 .. τῆς πατρότητος. ,, καὶ πάλιν " πάντων τῶν φυσικῶν ἀγαθῶν τοῦ πατρὸς
 .. κοινωτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἄντι τοῦ πατὴρ εἶναι. ,, καὶ αὖ ἐν ἄλλοις· " μί-
 .. νει δὲ ὁ υἱὸς μηδενὸς ἀποσπυρούμενος τῶν ἐνότων τῷ πατρὶ· κἄν μὴ
 .. νοεῖται πατὴρ. ,, καὶ πάλιν ἐν ἑτέροις· " θεὸν ἀληθινὸν ἐκ θεοῦ ἀληθινοῦ
 .. οὐκ εἰς ὅθειεον τιὰ καὶ ἐκφυλον ἐκπιφυκῶτα φύσει· ἀλλ' ὅσα τοῦτο
 .. οὐσιμῶδες ὅπερ ἂν εἶναι νοοῖτο καὶ ὁ πατὴρ, δίχα μόνου τοῦ εἶναι πατὴρ. ,,

ξξ'. Οὕτω καὶ διὰ βραχείων τὰς ἀποκρίσεις ἡμεῖς διδόμεν ἱρωτώμενοι
 καὶ σκεπτικόν, εἴτε καὶ λίξιως ἄχρως αὐτῆς ἐν τούτοις ἡμετέρα φωνὴ καὶ μὴ
 τῶν ἀγίων· ὅτι μὴ τοῦ λόγου μόνου ἢ σύνθεσις. εἰπάτω ἴσῳ καὶ ὅ τὴν ἰθυτω-
 μοσύνην περικληθῆς, πούποτε οἱ πατέρις μὴ εἰς αἰτίας λόγον διερμηνευκότες,
 ἢ παρελλημμένοι τὸν προβολία εἶναι, μὴ τοῦ διαφόρου πρὸς τὸν υἱὸν αἰτίου
 τοῦ πνεύματος εἰς παράστασιν; πούποτε ὁ θεοιδεῖς εἰς ἀνυπαρξίας σημασίας
 ἐπὶ τοῦ πνεύματος παραδιδωκότες εἶναι τὸ ἐκπορεύεσθαι; πούποτε οἱ σωτῆρες
 οὗτοι οὐ τῷ λόγῳ τῆς οὐσίας, τῷ δὲ λόγῳ τῆς ὑποστάσεως αἰτίου τοῦ πνεύματος
 ὑπάρχοισιν τεθειολογηκότες τὸν πατέρα; πούποτε τὸ ἐκ τῆς οὐσίας μὴ καὶ ἐκ
 τῆς ὑποστάσεως εἶναι· καὶ αὖ τὸ ἐκ τῆς ὑποστάσεως μὴ καὶ ἐκ τῆς οὐσίας εἶναι
 ἐσημνημένοι; διεξάτω τις αὐτῶν τὸ προβλητικὸν ἰδίωμα πατρικὸν δομα-
 τίας ἄπειται; πού τὸ διὰ τοῦ προσηχῶς ταῦτόν εἶναι τῷ προσηχῶς τοῦ διηυκρι-
 νηκότες μεγαληγώρως καὶ ταῦτα διάφορον εἰρηκότες ὁ κἄν ἐνταῦθα φάμενος
 ὁ ἀπτήτος μὴ τυγχάνη· ἀλλ' οὖν ἐν μύθοις εἰς δικαστήριος φηγξάμενος
 ἐκδηλότατα· πού τ' ἄλλα νομοθετῶν ἄπρι ἐπὶ τοῖς ῥητοῖς τῶν ἀγίων ἰπαυθα-
 δίξεται· διεξάτω τῶν ἀπρηλημμένων. εἰ ἔχει τὶ το παραπάν ἀλλοθεν ποθιν
 παρασῆσαι· ὅτι μὴ ἀπὸ τῆς αὐτοῦ καλιῆς καὶ διανοίας, ἢ ὅν ὑποτροπίας
 ὠδνησας κατὰ τῆς ἐαυτοῦ κεφαλῆς ἀπεκύνον· ἀλλὰ ταῦτα μὲν δυνασεία καὶ τῆ
 ἐσκηδασθίση σκολομήνη νενυρωμένοις τὴν αὐτοῦ καθ' ἡμῶν ὡς ἐκπλήση κα-
 κίαν· οὐς ἄφανία παραδούς ἐστιν ὄλως ἰταμωτάτη· γνησία καὶ οικία τῆ
 ἐκκλησία τῆς τόλμης ὅση καλεῖ· καὶ τὸ δὲ χαλιπώτατον κομιδῆ πρὸς τὸ τῶνδ
 βάραθρον κατασπῶσαι πάντας φιλοικεῖ τούς· μὲν ἀπατῶν τοὺς δὲ καὶ βιάζων
 καὶ τυραννόμενος. τὰ δὲ τῶν θεοπνεύστων διδασκάλων, καθ' ὧν ἀντιπύσας
 ὁ μάταιος εἶπ', δυσφημῶν ὡς ἡμετέρα καὶ κλειυάζων ἀνάσθας καὶ τριβόλους
 ἀνακρυπτεῖ, ἐχιδνῶν τε θανατηφόρων γιννήματα· καὶ ἀλλ' ὅποσα τῆ φιλολο-
 δόρῳ τοῦδὲ καὶ βλασφήμῳ Ἰλωσσαλγία καθῆκοντα, πυρὶ τε καὶ οἰδῆρῳ κα-
 τεργασθῆναι βαττολογῶν ἐπιταύσει τῆς θείας ἀνοχῆς ὅση δύναμις κατα-

cod. f. 130 b

cod. f. 137. a.

φρουρατόμιμος· ἐκίητο ἧσπεύθων ὡς μήποτε ἧς ἀληθείας ἀπροόπτως ἀναφανίσκῃ τὰ τῆς κακουργίας αὐτοῦ πάμπαν ἐκαλυφθεῖν, καὶ ἡ καθ' ὧν μίμησι πᾶσιν ἰκποριτυίη παράνοια.

ἔβ'. Ἐπεὶ δὲ τὰς τῶν πολλῶν δειλιάζειν ἀκοὰς μιμηχανημίος μάσιοιολο-
γῆσαι πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τοῦτο δὲ ἀπερυθριῶ, ὡς οὐ τῶν πατέρων ἀ τῶν
πατέρων ὁ τοῦ θεοῦ ἀληθῆς ἰεράρχης τῶν οἰκίῶν λόγων εἰς πίστωσιν ἐπι-
φέρει, ῥημάτων δ' ἴστιν ὅπου τῶν σφιτίρων παρ' αὐτοῦ ῥαδιοιουρηθεῖσαι
παραφθοραί· ἐατίον γὰρ ὁ τῶν ἐγκλημάτων δεύτερον τούτοις συναπτεῖ, εἴπερ
αὐτοῦγε δι' ὅλου τοῦ λόγου ἐλιγχοῦ ἵνα τι μὴ κατὰ λίσιν ἐγκαταστρώσας
ὡς ἡμεῖς ἐπὶ τοῖς αὐτοῦ δρᾶν, ὡς τι τῶν εἰς ὀφειλὴν ἀναγκαίων ἡσούμεθα.
ὧν σύνοιδε γενέσθαι τὰ τῆς παραφθορᾶς, ἡ πανθ' ἀπλῶς, ἡ ἵνα ἐκ πολλῶν,
ἡ καὶ ἐξ ὅλων ἐν τι παραστήσας ὡς θέμις τὰ τῆς ραδιοιουρηθεῖσαι· οὐ
γὰρ ἰτυεῦθιν ὑπῆρξεν ἀν αὐτῷ μικρὰ τοῦ σπουδάσματος ἡ συκρότοις· ὡς
μειγίστη δὲ καὶ περιφανῆς· καὶ ἦν ἀν τὸν ὅμοιον τρόπον τῶν πρωτίτων δὲ
καὶ κυριωτάτων ἐπὶ παντὸς ἀπεφνημένη ἴσως πράγματος· ἀλλ' εἶπου καὶ πάλιν
ἔχει τι τοιοῦτον φανερωσάτω γραφῶν οἰκίῶν συστάγματος, λόγῳ δὲ τῷ
ῥηθέντι διέξας ἡ δικαστικοῖς ἐνθίσμοις διαλόγοις, ὡς φανείη τι καὶ τῶν
ἡμεῖς ἴσμων ἐκαλοῦμενοι πράξας· καὶ μὴ τὰ πάντα ψεύσομαι καὶ ἀπάται
ἵαυτὸν ἰριδίτω· καὶ τούτων πᾶσι ἐπὶ συναρῆξι καθ' ἡμῶν ἀπνησιτέροις ἀλ-
ληλοδιαδόχως φρουροῖς· ἐφεξῆς δ' οὐν ὡς τὰ διὰ μίσου παραδράμοιμι τῆς
αὐτοῦ ματαιοφωνίας τοῦτ' αὐτὸ παρὰ γὰρ ἀληθίᾳ τοῖς διαλεφθεῖται συναπο-
διδιγμένα πρὸς τῷ τίλει τῆς αὐτοῦ ἀνομογραφίας, σχῆμα συστολῆς ἵαυτῷ
καὶ εὐλαβείας θέλων προσάψαι, οἷς ἡμῖν ἐργασταί ὡς παθαινομένη· ἐρκεῖαι
τε· εἰ γὰρ τὰ καὶ τὰ, ποιοῦμεν τὰ τῆς αὐτοῦ καθ' ἡμῶν λοιδορίας ἐπάγει
κατὰ λίσιν· οὐχ ὡς ἐφθόμοιοι τοῖς αὐτῶν παθήμασι τοῦτο δρῶμεν, οὐδ'
ὡς τῆ ἀσποβλή τῶν ἀνδρῶν ἐπιχαίροντες· τούταντίον μὲν οὐν καὶ αλγοῦμεν
καὶ οὐκ ἀπθῶς τὴν διαΐξουζιν φέρομεν.

cod. l. 117. b.

ὁ. Οὐκοῦν αἱ πίστις τοῦ οὕτως αὐτὸν διακείσθαι καὶ τοιαύτη ψυχῆς
ἐλικρινίᾳ πᾶν αὐτῷ πραχθῆναι πειραγμίνον· καὶ τὰ καθ' ἡμῶν οὕτως τε-
λιθεῖναι, ἀφ' ἵστίας ὁ φασὶ οὐ μακράν. τίς γὰρ ἀν ἐκ τῶν καθιέκοστην αὐτῷ
δρωμένων οὐ τῷ τοῖ ταῦτα συμβαλεῖται καὶ διαγνοῖ· ὧν πᾶντις αὐτόχρομα
θιαταί· καὶ ὅψις ἐπιστήμων οὐκ ἀκοῆ καὶ ὡς συλλήβθην ταυτί παρήσω· τίς
οὐ τοιασθὶ διαθέσιως τόντι κρινεῖ· μόνασπερ εἰς τὰ ἐν Βλαχίρταις δραμα-
τουρηθῖντα τοῦς διανοητικοῦς ὀφθαλμοῦς ἰρίσας· οἷς τοσοῦτος ὁμιλος
ἀρχιερίων μὴ δόγμασι ἀντικαταστάτες, μὴ τυχούσι λόγοις, καὶ ῥήμασι·
μᾶλλον μὲν οὐν καὶ συχὴν ἰλίους εἰσβολὴν εἰσινέγχοτες, βλέμμασι
οἰκτροτάτοις καὶ φθίγμασι, ὡς ὑπερβαλλόντως τὰ τῆς ληροτικῆς ἐκείνης
συνδρομῆς ὑποτρέσαντες, τῶν κώποτι ξηκακούστοις καὶ ἀνοπίστοις δινοῖς
ὑπεβλήθησαν συρόμενοι, τυπτόμενοι, σπαρτατόμενοι, σύρφακι λαθ' ἀναφθίτη,
βαλλόμενοι κατὰ κόρρη κατὰ μεταφρίων· διαρρηγυμένω ἀμφίων, ποσὶ

cod. l. 118. a.

συμπατουμένων ἑσπεριῶν σφίσι προβλημάτων, εἰκόσι σιπταῖς ἐν ἑσπεριωμένω τῶν ἐπὶ κεφαλῆς καλυπτῶν σταυροῖς κικασμένων, ὧν ἐσωδὸς οἶον ἰσχύατη τὸ σφᾶς οὕτω καθυπαγωγμένους ἀναδέμασι καὶ μυρίασι ὕβρσι κλυθισθαι· αὐτοῦ τελευταρχοῦντος σὺν τῇ ἀπὸ τῶν ἀρχίων ἑταιρεία. τούτοις ἡμῖν οὕτω παρ' αὐτοῦ ψηφιοθεῖσιν ὀδυνωμένου, καὶ τῆς πανηγύριως προεξάρχουτος, ἀεὶ καὶ ἐπὶ θρόνου καθήμενου· παρ' ὃν ὑφάνας ἔχει πᾶν οὕτω προαχθῆν καὶ δρᾶμα καὶ διανόημα κάκιστον· τοῖα πίστις αὐτοῦ τῶν λόγων, ἀλγῆν οἷς καθ' ἡμῶν ἐπὶ ἑξαπᾶτῃ πολλῶν ἰτεχνάσατο· παρὸ καὶ τῆς δίκης συνελαινούσας φθάσει τὰ τῆς ἀληθείας ἄκων ἐκφῆσαι. τούτοις αὐτοῖς οἷς ἡβουλήθη τὰ τῆς ὑποκρίσεως σχηματίσασθαι τὸ μὴ ὄν τε προτιθυμημένος ἐρεῖν, ἀπειρικαλύπτως ἀτακρυῦντι τὸ ὄν ἀνθ' ὧν ἀηδῶς φαῖται θείων οὐκ ἀηδῶς διειτράνωσι. τὸ γὰρ οὐκ ἀηδῶς τί ἄλλο, ἢ τὸ μεθ' ἡδοτικῆς, εἰ μὴ τῷ διττῷ τῆς ἀποφάσεως, ὃ διδόμενον ἴσθιν, αὐτὴν τὴν μετ' ἀποφάσεως σίτησιν δοῖν, γνωσιμαχῆσαι κἄν τούτοις ἡρημένος, ἃ παρὰ φαῦλον ἡμῖν.

cod. I. 120. b.

σα'. Ὡς μὲν οὖν ὁ ἀνὴρ οὗτος ἀθμιουργίας ἰσχύαται ἔκδοτον ἑαυτὸν ποιήσας, δῆλος ἐγγιγόνει ἰνώμη τε καὶ τρέπων καὶ διανοία τοὺς εἰδότας εἰς τὸ πρὶν ἰλάσθαι σοφίζόμενος, καὶ παρὰ τοῦτ' ἀποτρόπαιος τῶν ἀπάντων ἀμειψρόπον οὐδέτι, φαῖνεν ἂν καὶ αὐτῶν ἐκίτων, οἷς τὸ προσκίεσθαι τούτῳ κυριαρχοῦντι συμβίβηκεν· οἷς δὲ καὶ τῷ πάντων ἔνθιν ὑπηγμένος ἀκρόσάτω τῶν κακῶν ἑαυτὸν ἐμπιδῶσας εἶη, τῇ κατὰ δογμάτων τῶν πατρικῶν ἀκρατίῃ δηλαδὴ μανίᾳ· οὐδὲν ἦτοον ἀάριστιν ἰναργίς, καὶ ἡ ἀλήθεια κήρυξ ἔνθαδὶ διαπύσειος· εἰ δ' ὅτι ῥοπή πέφυκε πλήθους καθ' ἧς ποικιλοτρόπως μετέλθοι δὴ πραγματείας πρὸς τῇ χρονίῳ τῆσδε συγχύσει· καὶ ἄπειρ ἑτερος οὐδαμῶς, ἢ νίον οὗτος ἐπ' αὐτῇ καινοτομίας ἐφάνη τῶν περὶ θεοῦ παραειδομένων ἑκαστῶτα καὶ ἀλλότρια οἶται καὶ μεγαλαυχίῃ συσκιάζειν τιθερρήμένος τὰ δοκοῦντα καὶ μᾶλλον λέγειν, οἷς ὅλως εὐρηται ταύτης κατὰ φωνῶν· τί πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ ἡμᾶς, εἰ ἐπ' αὐτῶν τῶν κοινή πᾶσι κατιγνωσμένων, ἀνοσιουργημάτων δὴ φημι τῶν ἐσσημανθέντων· οὐχ ὅστις περ ἰσχυροῖτο κατ' αὐτὴν, τῶν ἐπ' αὐτοῖς ἀσφηρημένων αὐτῷ δικῶν ἔχει τὸ περιγίνεσθαι, ἀλλ' ὅτι βίβη καὶ τυραννίδι ἑμίον ὑσάρχει· τὰ κατ' αὐτὸν, τὸ δυναμοῦσθαι πλουτιῖ καὶ κρατύεσθαι· τί καινὸν εἰ κἄνταῦθα πατράσι κοινοῖς ἀντιβαίνων λόφοις εἰς κακίαν νοφανίσι, πρὸς τῇ δυναστείᾳ καὶ τὰ τῆς βηθίσης ῥοπῆς ἰσχυκῶς καὶ συγχύσεως ὑπ' αὐτῶν οὐ τῇ ἀληθείᾳ φέροιο κραταιούμενος.

cod. I. 120. a.

σβ'. Ἦμιτις ὁ σνοιοῖ πᾶς, μίσειος ἐν ἀνακτόροις κατάνειν τοσοῦτου σνεθρίου παρρησιασάμενοι, τὰ τῶν βλασφημιῶν αὐτοῦ παραστήσαι μισαληγῶρως προκήθημεν· ἀλλ' ἐκείθιν ἡμῖν ὀροθετιῖται καὶ μίτᾳ χόλου προστάσεται, μὴ τὸ παράπαν οἶους δὴ τινὰς κατ' αὐτοῦ λόγους προεινεκίην, ἢ μόνον ἐπ' ἀδίας ἔχειν τὸ ὑπὲρ ἑαυτῶν ὅσον ἑρωτώμενον ἀποκρίνεσθαι. ταῦτα ἰοῦν ὅποια πρὸς τὴν ἰοῦ ἀληθοῦς κατανόησιν· ἴνεται πλὴν ἀναγκαιῶς ἰρῶπη τοιῶσι κειλευσθῆν· ἀλλ' οὕτως ἀρίσκεια σφίσι· οὐ πρὸς τὸ κατὰ σκοπὸν

ἀνομήνη προχώρησις ὑπεντίεται τοιγαροῦν δικαστήρια, μηδὲ πρὸς βραχὺ διαρκέσαντα· καὶ ταῦτα μὴν ἄχρις ἕξ· ἢ καὶ χρονικοῦ διαστήματος ὅλου προβάσις εἰς τὸ συγκροτεῖσθαι τῆς ὑποσχίσεως. καὶ πάλιν ἐπινοίαι, πληθὴ καὶ λαοὺς ἡμῖν ἐπισυνταράξαι, κραυγαῖς εἰσθυβαῖς, καὶ τὴν ἀναφατίσαν ὄλωσεν ἐν δικαστηρίοις αἰσχύνῃ αὐτοῖς περιίριψασθαι· καὶ ἡμῖν μὲν ἀπονειμημένους παραχρῆμα χώρος αἱ φυλακαὶ πάνυτιπρ ἀσφαλῶς, δῆμοις δὲ καὶ συστήμασι δαχλων αἱ τομογραφαὶ πολλῶ τῷ βόμβῳ περιηχοῦμεναι, καὶ τὰ τῶν ἀλλοτρώων ῥημάτων ἐντιῦθεν μᾶλλον αὐταῖς ἐκδηλότερα, καὶ Θεοῦ νύσει. ποῦ γὰρ ἄλλοθεν ὅπως οὖν; εἰς χεῖρας αἰδε τοῦ πατριάρχου, καὶ ἀτιρρήσεις τῶνδε, καὶ οἱ ἔλιγχοι παραυτὰ· καὶ τινων ἡμῖν ἐνδιδημκώτων ἐκ βασιλείων κατισπουδασμένης διειρητήσεως ἕνεκα, τῶν ἕξωθεν εἴ που γραφαὶ πρὸς ἡμᾶς εἰ καὶ λόγων ἀπλῶς ἐλιύσεις τοῖς προβάσει ἀντισταμένω· αἱ τῶν ἀτιρρήσεων παρ' ἡμῶν αὐτῶν παρήρησαι καὶ ἐγχειρίσεις, καὶ κλήσεις ἐνθεσμῶν δικαστηρίων μὲθ' ἰκιστηρίας ὅσης ἐνησχολημένην ἐνείσθαι τῶνδε καὶ σαφῆ τὴν συζήτησιν· καὶ τὰ ἐπὶ τούτοις, ἀντ' ἐπιφειλημένης οἰασοῦν ὑπερηγορίας, ἀντ' βασιάνου λόγων, ἀντ' ἐξήτάσεως κακώσεως αὐθις καὶ φρουραὶ, καὶ καθιέρξεις δευτέραι, καὶ ὅσα λοιπὰ μοι λόγων ὁ προγραφεὶς παρατίθησι ἐντιλίστερον οὐγ'. Ἀλλὰ τούτοις τί κοινὸν ἀμωσγίπως καὶ τῆ ἀληθείᾳ; ὁμοῦ τὸ εἶναι τε καὶ τελειῖσθαι οὕτως οὐδὲ ῥοπή καὶ συγχύσει πρὸς τὴν αὐτῆς ἐίλικρινεῖαν, εἴγε τῆσδε καὶ ταῦτα πρὸς ἐπίκρυψιν οὐ φανέρωσιν· καὶ ἡμῖν εἴ γε μηδὲν ἄλλο διὰ σπουδῆς· ὅτι μὴ ταύτης ἢ κατιξήτασμένη διαύγεια, ζήλω τῷ ὑπὲρ ὁμοφυλῶν τῆς ἀρτιφανοῦς κακίας· ὅτι μᾶλλον ἢ ἀποσώσῃσι· ἀλλὰ γε δὴ καὶ τοσοῦτοις προσπαλαιότις καθ' ἡμέραν ὡς διδυνημένοι ἡμῖν ἐγιγόντι· οὐ μὲν οὖν ἐφ' ὅσον εἰκὸς πρὸς τὸν διὰ χάρτου καὶ μέλανος ἄλλως αἰθλον τοῦτον ἀπειδυσάμεθα· καὶ τὰ ἐντιῦθεν δῆλα φῶσι καὶ ἐναργῆ· οἷς τε πρὸς τὴν διαλογικὴν εὐθύτην τῶν λόγων ἐρηρισμῶτος ὁ ἀντιδικὸς καθορταται· πρὸς τ' αὐτὸ τὸ τοῦ ἀγῶτος σκοπιμώτατον ὡς ἐπίσταν, καὶ οἷς ἡμῖς ἐτ' ἀμφοτέροις ἐνασμενίζομεν ἐδραιοῦμενοι. εἰ μὲν οὖν ὁ ἐπακούσων ἔσται καὶ κατοφθόμενος, οὐκ εἰς μακρὰν ἀν αὐτοῖς τὴν ἐκ τοῦ σινηιδότος σχοίη διάγινωσιν· εἰ τμηδὲ προτιθεῖμῶτος ἐναπιευθῆναιτο· εἰ δ' οὖν καὶ ἀπλὴν ἡμῖν τὸ οὐ πρὸς ἡμᾶς οἰκείον, ἐπιίτοιγι τὸ ἡμίτερον, τοῦτο δικηκῶς ὡς οἶόν τε, τὸν ἑαυτοῦ προκειμῶτος δρόμον ἔχει· οὐ καὶ ἐξηρημῶτος ὅσημέραι μᾶλλον ἀνθίξεται πρὸς μόνην ἀτι βάσανον ἐκείνην τὴν ὅση περιτροπῆ τοῦ ὀρθοῦ μηδαμῶς, σταθερῶς ἐνασμενιζόμενοι.

cod. c. 179. b.

Τίλος τοῦ δευτέρου λόγου.

IOHANNES CHAMETES DE OPERE GEORGII METOCHITAE

Angeli Maii morem secuti, qui nullam in libris suis superacaneam edi paginam patiebatur, et si quid spatii typi in chartis relinquebant, statim aliquo occupare satagebat pariterque, nos quoque in hac reliqua editionis pagella aliquid haud inopportunitate adiungere constituimus. Libris hinc Georgii Metrochitae olim argumentum apposuit Iohannes Chametes qui ibidem subscripsit se sacerdotem et chartophylacem Chiansam magnamque archimandritam magnae Ecclesiae. Fortasse authographon est huius argumenti scriptum, quod in fronte Codicis Vaticani 1585 a manu non modo diversa, sed et recentiore, quam ea codicis totius, adiectum est. Hinc certe Leo Allatius (Diatriba de Georgiis—De Consensu) hoc deprompsit scriptum; attamen Maius idem graece manu sua exscripsit, una alteraque notula locupletavit, atque in latinum Marte suo transtulit. Nos hanc ineditam Maii versionem hic edituri, tum ipsius Maii, tum etiam eruditiorum virorum obsequi desiderio censuimus, si una cum hac nova versione graecum quoque textum ex ipso codice et iuxta maiorianas curas exhibeamus.

Αὐτὴ ἡ βιβλὸς Γεωργίου τοῦ Μετοχίτου διαλαμβάνει τὰ αἰτία καὶ τὰς ἀρχάς, δι' αἷς οἱ γραικοὶ ἀπέκοψαν τὸ τοῦ ἀγιοπάτριος Παύλου μνημόσυνον ὡς ἐγένετο διὰ φιλαρχίας ἢ ἤθελε Φώτιος. πρὸς εἶ τι διὰ καὶ τὸν τόμον ἐν ᾧ Κύριος πατριάρχων καὶ τὰς τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας ἡσίας παρανόμως ἔχων σὺν τοῖς αὐτοῦ συνδικασίταις κατὰ τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας φιλαρχίᾳ ἀπειράγατο· ἐφ' ᾧ περ παρανόμῳ καὶ ἀθέτῳ κακίστῳ τόμῳ ὁ πρῶτος τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας ἀρχιερεὺς Ἰωσήφ *) τοῖνομα σὺν τῷ μεγάλῳ χαρτοφύλακι τῆς αὐτῆς μεγάλης ἐκκλησίας καὶ τῷ προεβήθηντι διακόνῳ τῷ Μετοχίτῳ, τῇ εἰρηκτῇ ἐπιβλήθησαν διὰ τὸ μὴ ὑπογράψαι αὐτοὺς ἐν τῷ αὐτῶν κακίῳ, εἰς τὸν τὸν ἐκκλησιαστικὴν διαίρεσιν ἐκτείνετι τόμῳ. οὗ ἐντεκεν ὁ αὐτὸς διάκονος Μετοχίτης ἐν φυλακῇ διαύγων εὐκρίως τὸ παρὸν βιβλίον εἰς ἰσχυρὴν τῆς ἀληθείας ἀρίστης ἐγγράφῳ, καὶ τὰ κακίᾳ παρ' αὐτῶν ἐκτείνετα καὶ τυπώθητα ἐπιτομίᾳ καὶ σοφίᾳ ἀναστήσει. Καὶ τυπώθησαν τὸν τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας π' ἴντων ἀρχιερίων ἀνίδετα· καὶ διὰ μαρτυρίας τῶν ἁγίων καὶ ἁγίων πρακτικῶν πατρῶν ἀπετήρητο ὡς τὸ θεῖον καὶ πανάγων Πνεῦμα ἐκ τοῦ Πατρὸς καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ ἐκπορεύεται, καὶ οὐκ εἰσὶ δύο αἰτία εὐ-δι' ἀρχαὶ δύο, ἀλλ' ἡ μία καὶ ἡ αὐτὴ τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ ἀρχὴ καὶ αἰτία ἐκπορεύει **) τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον καθ' ὅσον ἐνεύεται ὁ Υἱὸς τῷ Πατρὶ, καὶ οὐ πάντα τὰ τοῦ Πατρὸς διαβάνει φυσικῶς πρὸς τὸν Υἱόν, κατὰ τὸν θεῖον καὶ πνευματοφόρον πατέρα τὸν Κύριον.

Ἰερεύς Ἰωάννης Χαμίτης χαρτοφύλαξ Ἰεῦ καὶ μέγας ἀρχιμανδρίτης τῆς μεγάλης ἐκκλησίας.

Hic Georgii Metrochitae liber (1) causas et initia continet, cur Graeci deleverint sanctissimi Patris commemorationem; id quod ambitione actum fuit, cuius antisignanus Photinus. Continet praeterea tomm, quem Cyprinus dum esset patriarcha et orientalis ecclesiae hinc contra fas teneret, cum suis connectaneis adversus occidentalem ecclesiam confecti. Cui iniquo nefario pessimoque libello quam Iohannes orientalis pontifex cum magno eiusdem magnae Ecclesiae chartophylace (2) praedictoque diacono Metrochita subscribere voluissent, utpote malitiose ob scindendans ecclesiam composito, in carcere coniecti fuere. Proptereaque idem diaconus Metrochita in vinculis aerumoso degenas praesentem librum ob veritatem demonstrandam egregie conscripsit; et quae illi prave edixerant ac decreverant perite sapienterque refutavit. Et occidentalis quidem ecclesiae pontificem, summum inter episcopos esse ostendit. Deinde congesti ad idorum sanctorumque praeteritae aetatis patrum testimonium patefecit sanctissimum Spiritum ex Patre Filioque procedere, neque duns eius esse causas neque principia duo, sed unum idemque Patris Filiique principium et causa Spiritum sanctum emittit; quatenus nimirum coniunctus est Patri Filius, et quia Patris omnia in Filium transeunt, iuxta divi inspiratique patris Cyrilli doctrinam.

Sacerdos Iohannes Chametes Chii chartophylax et magnae ecclesiae magnus archimandrita.

*) Auctor huius argumenti meo dolo Ἰωσήφ: sed Iohannes (Veece) fuit a nobis substituendus. A. M. — **) Ita codex activo sensu, quod non recte fieri docent apud Allatium (Or. Orth. I, 245, II, 1018) Veece et Metrochita noster. A. M. — (1) Nominis libri hic intelligendum est totum volumin, quod hoc tres Metrochitae λόγιος a Maii libros Historiae dogmaticae appellatos complectitur. I. O. — (2) Strenuus iste constantinopolitanus chartophylax erat Constantinus Melitiniota. I. O.

PARS III.
SANCTORUM SYMEONUM
SERMONES
ET S. ISAACI SYRI
EPISTOLA

ΣΥΜΕΩΝ ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑΣ (1)

ΛΟΓΟΣ

Περὶ τῆ ἀπὸ ἐν τῷ ἔχθρῳ ἡμέρας τῆς ἐξόδου βίου.

α'. **Μ**ὲν (2) ἀγροῦντε, ἀδελφοί μὲν, ποῖον φόβον (3) ἐ ἀνάγκην ἔχοντων ὑπο-
στάων ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐξόδου ἡμέρῃ σὶ ἐκ τῆ βίου τέτυκ' ὅταν γὰρ ἡ ψυχὴ ἐκ τῆ σώματος
ἐξέρχεται, μέγας φόβος ἐ μέγα μυστήριον ἐκ τῆ ἀποσταλάται ἀφ' ἧς γίνονται γὰρ ἐν αὐτῇ
ἀγγέλοι ἀγαθοὶ καὶ πᾶσιδος κρατῆς ἡρανοῦ, καὶ πᾶσιμα κρατῆμα δύναμις καὶ οἱ ἀεθροῖς τῆ
σούτοις, ἐξέρχονται βυθόμαροι ἀφ' ἧς λαβῶν τῶν ψυχῶν εἰς οὐρανὸν ἑαυτῶν τόποις· ἴαν οὐδὲ ἡ
ψυχὴ ἀπαιτῶνται ἐκπίπτει ἀρετῆς ἀγαθῆς, καὶ ἔχοντι βίον σεμνὸν ἐ διαίτησιν, ἐν τῇ
ἡμέρᾳ τῇ ἐξόδου αὐτῆς, αὐτὰ αἰ ἀρετὰς ἀς ἐκπίπτει ἀπαιτῶνται, γίνονται ἀγγέλοι ἀγα-
θοὶ, καὶ κελεύθον αὐτῶν, καὶ ἕκ ἑσθῆν πρὸς τῆς κρατῆμα δύναμιον ἀφ' ἧς αὐτῆς, ἡ
ἐν χαρῆ καὶ ἀγαλλιάσει ἀφ' ἧς λαμβάνουσιν αὐτῶν, ἀδελφοὶ ἡμῶν ἐπιπικίους τῷ θεῷ· καὶ
προσφύρισμα αὐτῶν οὐτοῖς Χριστῷ ἐ βασιλῆ σὶ δόξης, καὶ προσκυμῶσι αὐτοῖς σὺν αὐτῇ,

COL. VOL. 1907
L. 174. B.

SIMEONIS MESOPOTAMII

SERMO

Quod semper mente versare debemus diem exitus de vita.

1. Nolite ignorare, fratres mei, qualem metum atque angustias passuri sumus in hora exitus nostri de hac vita. Etenim cum anima de corpore exit, ingens timor, grande mysterium, illic peragitur. Tunc enim ad eam veniunt boni angeli, et exercitūs caelestis multitudo, cunctaque etiam contrariae potestates et tenebrarum principes, utrique volentes animam in suas sedes recipere. Si ergo anima egregias heic virtutes comparaverit, vitamque honestam Deoque placitam exegerit, in exitus sui die ipsae quas heic habuit virtutes, fiunt instar honorum angelorum, eamque stipant, neque abs qualibet adversaria potestate contingi sinunt; sed cum gaudio et exultatione ipsam suscipiunt, triumphales hymnos Deo canentes: et servatori Christo glo-

(1) Simeon hic mesopotamius, Simeone elozita, de quo nos postea, saeculo ferme uno se dimidio, antiquior fuit. De hoc seniore diligenter disseritur apud Lambecium lib. V. edit. nov. col. 199, post Bellarminum atque Lubbeum, qui mortuum dicit Christi anno 460, setatis aetate 109. Vitam ab Antonio discipulo conscriptam habemus apud Rosweidum p. 121. Et quidem ipse pariter cianita, sive columariensis, fuit. Sermo autem hic extat latine tantum in bibliotheca lugdunensi Patrum T. VII. p. 1228. Nos graece eum nacti in codice vaticano (praeterquam quod Vindobonae eodem habetur) typis tradi-

mus, ut sit Clonitas lunaris praecursor; similique interpretationem latinam necessariam reformamus. Nescio autem quomodo sermone huius partem aliquantulum Macario aegyptio inscripserit Prius in Macarii sui editione n. XXII.

(2) Cod. et. Num pro ἡ interrogationis: an ignoratis? Malui μὲν. Initium hoc, quod a Lambecio solum recitatur, caret omni particula et habet ἀγνοῦντε, et sic etiam vetus lat. interpres legebat.

(3) Vetus interpres videtur interpositum legisse πρὸς ἀγῶνα, quale certamen. Sed vindobonense initium congruit cum nostro.

ἐρῆ, ἐκηφεία, ἐπιθυμία, ματωσεμὸς, χαμύνη, γαστριμύχια, ἀκολασία, καὶ ῥίχα πάντων τῶν χακῶν ἢ ψυλλαρμεία. Ταῦτα οὐκ τὰ πάντα εἰς δαίμονας μεταβαλλόμενα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆ ὀξυδου ἡμεῖς ᾤθελαμβάνουσι ἢ ψυχῶν καὶ εὐκταῖς ὡς τὸ περιελαβόμεθα ἀπειτυχῶν, ἔ φενημῶσμεν ἀπὸ τῶν ἀρετῶν τὰς χακίας, καὶ ἐδουκόμεν αὐταῖς χάραν ὀξυδασίᾳ ἡμεῖς, ἔ κνεύουσιν ἡμεῖς, καὶ ἐκ τῶν ὀξυδασίᾳ ἡμεῖς ὀξυ αὐτῶν.

γ'. Γινόμεν οὐκ ἴσως χρεῖν ἵχουμεν, καὶ σιωπῶμεν πῆτις εἰσὶν οἱ ὑπερ ἡμεῖς, καὶ περιεδράμμεν ὀξυ ὅλων ψυχῆς, ἔ οικιασώμεθα αὐτούς. ἵνα περιεδράσασιν ἢ ἡμεῖς τὸ ἀνάγκης ἡμεῖς βοηθῶσιν ἡμῶν, καὶ ῥύσονται ἡμῶς ἀπὸ τῶν ἐσπατίων. ἔδῃ ἢ χρεῖν ἡμεῖς ὄστας, μαδῶντις πῆτις εἰσὶν, καὶ οἷων χακῶν περιεῖνοι ἡμῶν γίνονται, φύγμεν ὡς ἀπὸ ὄφιος ἢ πυρὸς. εἰ ἢ καὶ σπῆ τὰς ἀρετὰς ὑπασόμεν ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ἐκ χροσῆ ἡμεῖς γαστρίσιν, ἴσως χρεῖν ἵχουμεν, ἔ ἰσμεῖν ἐν τῶν βίῳ τῶν, σιωδῶσμεν ἀπώσασιν αὐτῶν, καὶ ὀξυ μετανοίας ἔ ἰρασίας ἢ ἀρετῶν ὀξυδασίᾳ ἢ ὄσιν, καὶ ταυτὸς εὐφροσιν περιεῖν ἢ ἵχουμεν. μὴ περιελαβόντις ἔ κρούσασιν εὐριδῶμεν ἀνίτοιμοι. ὀξυ τῶν ἔ ὀ κύνει. * γῆνην ἴτοιμοι, ὅτι ἐκ τῆ ὄσας οὐ περιεδράσιν ὀ κύρος ἡμεῖς ἴχουμεν ἵνα ἰλδῶσιν. ἔ κρούσασιν, εὐριδῶμεν ἴτοιμοι εἰς τὸ ἀπῆτις ἀπὸ (1). Ὅτι αὐτῶν ἀπῆτις ὀξυ αὐτῶν παρῆ ἔ τῶν ἀγίῳ πνεύματι, πῶ καὶ ἀπὸ τῶν εἰς ἔδῃ αἰδῶν τῶ αἰώνων. ἀμῶν.

Σοφ. γαζῆρ ἰσὸ χακίῳ δούτον κλέροσιν ἀπῆτις ἔσιν καὶ τῶν * ἐκ τῶν μῶν τῶν Μ.Λουκῶν.

Σ 179. α.

* Luc. XII. 65.

* Ita cod.

ria, iniuriarum memoria, desperatio, aecordia, inscitia, obliuio, furor, ira, pigritia, cupiditas, inflatio, leuitas, gula, intemperantia, et radix omnium malorum auaritia. Hae perturbaciones igitur in daemones illa hora conuersae animam nostram excipiunt. Et merito; quia enim has heic coluimus, uirtutibusque praetulimus improbitates, quibus nostri copiam fecimus et dominatum concessimus; ipsae nunc quidem nobis dominauuntur, nemoque iam ex ipsarum nos eripit potestate.

3. Cognoscamus itaque, donec tempus suppetit, atque intelligamus quoniam sint pro nobis, ad eosque toto animo confugiamus, nobisque conciliemus, ut hi necessitatibus nostrae diem praeuenientes, opem ferant, atque ab aduersariis expediant. At uero quoniam contra nos sint discernentes, et quantorum malorum causa, tamquam serpentem et ignem auersemur. Quamuis autem initio ab ipsis abrepti fuerimus, huc nobis dominati forte sint, donec tempus habemus, et quamdiu uitam hanc retinemus, excludere eos satagamus, et paenitentia uirtutumque exercitio Deum placemus, atque ad bonum exitum nosmet comparemus; ne quum ille uenerit et pulsauerit, imparati ad occurrendum ei comperiamur. Propterea dixit Dominus: estote parati, quia quia hora non putatis Dominus noster uenit; ut eo adueniente et pulsante, parati ad ei occurrendum simus. Quoniam ipsum deest gloria, una cum Patre et sancto Spiritu, nunc et per saecula saeculorum. Amen.

Scriptum manu sacerdotis infelicis Douithel peregrini, residentis in monte monasterii Meliteni.

(1) Poesa quaedam adduntur in latina uetere editione, quae tamen et in graeco textu desunt, et fortasse aliena uel eecle extra locum uidentur. Sunt autem haec. - Harum rerum uictor est et causa cibi - potusque intemperantia, et de mulieribus stulta - cogitatio et conuersatio. Haec autem rescindit factus, sitis, insomnia, secessus. Animum item a

* aede sua delinunt segrae rerum tristitiam afferentiam reueraciones, puti, uoluptatis libida, gloria inanis, et nimia omnium cupiditas. His enim rebus obnoxius tristatur, qui fraudatur ut minime uoti compos. Ceterum huiusmodi uita reparget eorumdem rerum contemptus ac despectio, per seruentem in Deum amorem. *

ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΣΥΜΕΩΝΟΣ ΚΙΟΝΙΤΟΥ

ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΤΟΥ ΟΡΟΣ ΤΟΥ ΘΑΤΜΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΑΣΚΗΣΕΩΣ

*Οι ἀπὸν δὴγησαν ὁ θεὸς τῆ Δαβὶλ ἐν πνύματι ἀγίῳ, δι' ὃν καθήζωντο θεωρεῖν,
ὡς εἰ ἂν γυμνάσαι ὁ κύριος ἐφάρθεσαν αὐτῶ ἐν καθάρτητι καρδίας
εἶδεναι πάντα ἐν τῶ ἰνδρατέφ ἵπ τ' αὐτῶ ἡλικίας.

ΛΟΓΟΣ Δ'. (1).

Α. Ἀδελφοί, φυσικός θάνατος ὑπόκειται τῶ μοναχῶ κινδυνύουσι καὶ ψυχῶ
πρὸς τ' ὠφθαλμῶν τ' δαιμόνων ἐ τ' βρόχον (α) τ' αὐτῶν πικροτημίας, ἢ καθαρμῆα (b)
διωδικῶν δειστρομῆ μίχρη τ' τ' σάματ' δεισλύσεως κρημίζουσι γδ τ' μοναχόν (c)
ἐς πᾶθ' ἐπιθυμῶν κερῶν, ἐν πολυλογίῳ νοῦ, ἐν ἀσθησίῳ καὶ πῶντῳ, ἐν ἰσσηφασίῳ
ἐ πρροσπολησίῳ, ἐν ἰνύτη βροσμῶτων (καὶ μωφῆ δουλδύμωι πρως τῶ πλοπῶν)
ἐν πεισματῶ φιλαργυρίας καὶ πλοισασμῶ κηχῶν σφειαντοῦ βροσμῶ, ἐν βρογῆ καὶ θυμῶ
καὶ πταμῆ φωνῆ, ἐν βροσμῶ ἀναιδῶ ἐ ποτηρομῆ καὶ ψυχῆ, ἐν διηροσασίῳ καὶ
θεαχῆς ἀδελφῶν, ἐν μέθῃ ἐ καθαρμῆα καὶ ἐ μωλῆς βίλοισι (d) ἀμωτόμωι κατ-

SERMO SANCTI SIMEONIS CIONITAE

IN MONASTERIO MONTIS MIRABILIS, DE VITA ASCETICA.

Quem sermonem ut diceret, excitavit eum Deus tamquam Danihelem in Spiritu sancto,
per eas quibus eum dignatus est contemplationes; in his scilicet revelans Do-
minus, ob eius cordis puritatem, omnium notitiam, anno aetatis eius undecimo.

SERMO IV.

1. Fratres. Naturalis mors expectat monachum de anima sua periclitantem ad-
versus daemorum apparatus, et ipsorum acerbitatis laqueum. Est hic quotidianus
duodecim horarum cursus, usque ad corporis dissolutionem. Quippe daemones prae-
cipitem agunt monachum in cupiditalum pravaram perturbationes, onerata multis cogitationibus mente, arrogantia, divitiis, superbia, personarum acceptione (pro
etiam specie servitio proximi mancipantes) quaestu avaritiae, redundantia, et super-
flui cibi usu, ira, exandescencia, et intena voce, oculo impudente, improba anima,

(a) Ed. βροχῶν. — (b) Ed. καθαρμῆα. Vel potius scribē καθαρμῆα. — (c) Ed. μῶναχοι. Sed deinceps accensus ac spiritus, ubi opus fuerit, tacitus emendabo. — (d) Ed. prave μωλῆσι, quia in codd. pa-
rum dilfert forma μ s forma β.

(1) Hunc junioris Cionitae, sive Stylitae, ser-
monem, quorundam admissum inscriptum, edidit
graeco tantum vir cl. H. N. Clausenius datus in Mi-
sellaneis hispaniensibus T. II. fasc. 2. p. 247, acce-
pitum a docto praesule Frid. Muntero, cui Romae
tradiderat abbas quidam Hannibaldus, cuius ego
nostratis hominis nullam adhuc notitiam reperi. Ne-

que vero caret danica editio mendis et corruptelis,
quae imperito amanuensi pleraeque imputandae sunt,
neque facili nunc corrigendae, quia codex hannibal-
dus sive eius origo nos habet, neque inter codi-
ces vaticanos exemplar aliud apparet. Nos hunc ser-
monem facimus latinum, et graecum textum conse-
cratim aliquando emendamus.

πρῶτον ἢ ψυχῶν τῶ μοραχού· εἰ δὲ ἄρα ἐπὶ τούτοις δυνάσασθαι ἀπαταλαίς ἢ ἰσθαίαις
 κραταβαθαῖν ἢ ποιῶν, τότε πληρῶται τὸ λογόμνον * « ἀτίναται τῶσιν αὐτῶν, πρῶτον
 πικρῶν ἐξέπεινα κρατεροῦντων αὐτῶν, ἐὸ οὐ φοβηθήσονται. », Νύκτωρ διαλέξουσι ἀγα-
 θρον ἢ μοραχόν, εἰ ἐνυπνίων εἰδῶλων φαντάσματα ἐσθ' ἀκνύμματα ἰσθαίαις μαμαγμάμα
 ἄρα οὐκ ἰσθαίαις ἐφέλιγ' εἶναι ὁ μοραχός, μηδὲν αἰ ἢ πῆσ παροδίας τῶ σπηῆσθι *
 κῆρ ὁ ἄποφάστος τῶ ἰσθαίαις λογόμνον * ὅσῳ ἐκκλίνοται εἰς τῶσ σραχαίαις ἀπάξῃ
 κύεισθι μὲν ἢ ἰσθαίαις λογόμνον ἢ ἀνομίας ἐ ἴσως ἰσθαίαις ψυχῆ ἠπίσασθι ὅσῳ δαί-
 μονας τοιαύτας, σωματικῶν λογόμνον ἀφασθῶ, ὁ ἀγίλσθι κύειν κρατεροῦνται αὐτῶσ· ἴσως τῶ
 ἀνομίας * « ἐξερκεύσασθαι ἀνομίας, ἐξέλιπον ἐξερκεύσασθαι ἐξερκεύσασθαι. »

* Ps. LXXII. 1.

* 2 Pet. VI. 11.

* Ps. CXXIV. 8.

* Ps. LXXIII. 2.

β'. Πάλιν ὡς οὕτως ἐφέλιγ' ὁ μοραχός θαρσῶν, ὡς ἦδη ἢ νυκτερινῶν πάλιν νυκ-
 τας κῆρ πλησθῶσ, ἀπὸ κῆρ τῶν μεθ' ἡμῶν γυμναζέται ἀπῆσθι ὅσῳ κίνδυνος δια-
 σθῶν, ὅσως μὴ τῆ τῶ φασματῶ ἢ εἰδῶλων ἰσθαίαις πῶσιν ἀρεζέσθι πρῶτον ἢ
 θηλυ(μασθ) ὄρεξιν, ἴσως εἰς ἐσθῶσθαι γυναικῶσ ἐκκλίση, κῆρ ἰσθῶν μισθῶσιν πολυμῶσθαι
 ἀτίσθαι ψυχῶσ γῶ εἰ κῆρ τῶ ζωοπυρεῶν τῶ τῶ θεοῦ χέρισμα, ἢ ψυχῶν πῶσθαι
 πρῶτον τῶ μὴ ἄποφάσθαι ἢ ἰσθαίαις πρῶτον, πρῶτον τῶ ἴσως εἰς τῶ μὴ ἐκπῆ-
 ζειν πρῶτον τῶ μάλισθαι κερταίαις κῆρ εἰς ὅσῳ πῶσ διακομίας ἴσως χεῖσθαι, ὅσως μῆ τῶ
 πρῶτον πῶσ εἰδῶλων ἀμῆσθαι εἶναι μῆσθαι τῶ πρῶτον φασματῶσθαι, ἴσως δὲ αὐτῶν
 ἄποφάσθαι ἢ ψυχῶν· εἰ δὲ ἴσως εἰς τῶν ἢ ἴσως τῶ μοραχῶ, ἴσως εἰδῶλων ὅσῳ
 παρ-
 χίδος ἢ ἐκκλίνοται ἐ ἄπο ἴσως πρῶτον ἴσως * παύται τῶ δυνάσασθαι βίαια, πρῶτον
 χῶσ κῆρ ψαλμοφθῶσ τῶ θεοῦ εἰς βοήσθαι αὐτῶν ἐπικρατοῦσθαι· τότε γῶ ὁ δυνάσθαι

* Ps. XC. 3.

disidiis iurgisque fratrum, ebrietate, crapula, et innumeris telis instructi (daemones)
 ad monachi animam vulnerandam. Quod si fortasse potuerint capere hunc fraudu-
 lenter voluptatibus, tunc adimpletur effatum illud: « intenderunt arcum suum, rem
 amaram; subito sagittabunt eum, et non timebunt. » Nocturnachum humo in-
 escant, per somnia oblati imaginum phantasmatibus, cum voluptatis admixtione.
 Quomobrem sobrium esse oportet monachum, armorum memorem Salvatoris, sen-
 tentiaeque psalmistae dicentis: declinantes in obliquitatem adducet Dominus cum ope-
 rantibus iniquitatem. Atque ita postquam vigilante anima daemones intellectualiter
 vicerit monachus, eos invisibiliter condemnatos angelus Domini in fugam coniciet.
 Sciuto quod diem est: « scrutati sunt iniquitatem, defecerunt scrutantes scrutinia. »

2. Sed enim ne sic quidem confidere sibi debet monachus, quasi iam, quia no-
 cturnam pugnam vicerit, perfectus sit; sed et diurnam posthinc gerat, et periculi sta-
 dium invictus decurrat, ne in hoc magis, quam a phantasmatum voluptate, subvertatur:
 nempe si sibi feminae cupiditatem suscitet, ad illius conspectum inclinando, et sic
 interiore fornicationem multipliciter patiat. Qui sunt huiusmodi, ii frigidificant
 divinam gratiam tempore quo ea succedebatur, animam suam decipientes quominus
 divinarum scripturarum sit memor, mentemque propriam excaecantes ne ad futurum
 iudicium respiciat, neque ad solem iustitiae Christum; in tantum, ut ne peccata qui-
 dem esse reputent quae committunt, incrementum incendio agglomerantes, ut peccatis
 animam interficiant. Secus vero, si generosa sit monachi erga Deum spes, fore scilicet
 ut eripiarit de laqueo venantium, et a perturbante verbo, tunc violenta tela quie-
 scunt, dum ille precibus atque psalmodiis divinum implorat auxilium. Tunc enim Do-

ὁξ ἀγίων ἡρώων ἐν τοῖς μαζαροῖς αὐτῆ ἑπισκοπῆς ὑπὸ τὰς πύργους τῆ σωτηρῆ^ϑ ἡλ-
 πικότε^ϑ αὐτῆ ὄπλη γὰρ κυκλώσῃ αὐτὸν ἢ ἀλλῶσα αὐτῆ, δίκαιουσα ὅτῃ ἐλιπῆρας μὴ
 παρησθάλειν ὅτι κυκλώσασθαι ὡςτὸ μάλασαι κρείον ὀξικαυθῆσαι, ὡςτὸ πῦρ ἐν ἀκρί-
 ναις (α) ἐν ᾗδ τῶ ὑόματι κρεῖν (b) ἀμβύομομος (c) ὅτῃ τῆ Αἰθιοπίας ὑπαπαντις ἴως
 * P. X. S. * ἢ ἰχάτης ἀναπνοῆς, κρηχρήσται ἐν τοῖς ἡμασμίβις ἢ μουσῆβις, λίγων * οὐ φοβεθῆ-
 σμαῖ ὑπὸ φόβῳ νυκτερινῷ, ὑπὸ βίβῳσι πτωμῆβιου ἡμέρας, ὑπὸ πρεβῆματ^ϑ ἐν σαῖσι
 ἀθροπομομῆβις, ὑπὸ συμπῶματ^ϑ ἔ δαυμονίη μωσημβεῖνῷ.

γ'. Ἐν τῶτῳ τῶ ἀγῶνι ἢ ἀρετῶν φασιρῶται ἐν τοῖς μάλασι (d) ἡμῆβ^ϑ ὅτῃ δαίμο-
 νας ἀθλίους (e) ἐν φόβῳ ὑπάρχοντας, ἔ δαυματῆζῆ κρ.θ' ὑσφοβῶν ἀμῆρτωλῶν ἢ ἢ
 ἀμῆρῆας (i) ὅσοι ᾗδ τῶ Χριστῷ συμθῆσκησιν ἐν τῶ αἰῶνι τῶτῳ τῆ ἱεροσῶς ἢ σάμα-
 τος, πῶακῶς φρεζῆμβοι τῆ πολυθῆ ἀ μορφῶς ἢ ἱερῶν ἐν αὐτῶ κρημῆβιου ἐκ δεξιάς
 ἢ παρῶς ἐσθροινθῆσονται εἰς ζῶνῷ ἀτελιανῶν ἔ δόξας ἀνικαλάκων πῶπερῳ (f) ἡλυ-
 θροῦμῶν τ' ἀμῆρῆας δουλῶθῃ τῶ Χριστῷ, ἵνα ἐν τῶτῳ ἦν ἡβῆθῃ τῆ ἀρχηγῶ τῆς
 ζῶνῆς, ἔ ἢ πλάτῆας ἢ ἐνέχρῶσι ὁδῶ ἢ εἰς ἀπέλας πεδῆγῶσα ἐκελίνοντες ζῆτῆσται
 ἢ ἀβῆ τῆ πάπῆς ἢ Χριστῷ σῆνῷ ἔ πθλιμῆβιῶν, ἢ ἀπάγῶσας εἰς τ' ζῶνῷ αὐτῆ (g) ᾗδ
 ὅξῃν ἢ ὁδῶς ἢ ἀγία κῆ ζῶσα ἔ ἀληθῆς, ἢ εἰσάγῶσα ἡμῶς εἰς ἡφανισμῶν τῆ σωτηρῆ^ϑ
 τῶ ἐν ὑσπερῶς τῶ ἡδῶθῶλῶν ὑσβαζῆματῶν ἢ ἡβῶν φορτῶν ὑποθῆμβῶν, πρεσῆλῆσῃ
 τῶ Χριστῷ ὡς κκοποκῶντες, ἀρατῆς ἢ τῆ Χριστῷ μωθῆσῆας, ὅπ πρῶῶς ὅξῃ κῆ ἡραπῶς
 τῆ καρθῆς, κῆ ἐνέσῆσται ἀνάπαυσιν ἢ ἡυκαῖς ἡμῆβ^ϑ δωρῆματα ἢ τῆ σωτηρῆ^ϑ χρε-

minus de sanctis caelis post dorsum eius obumbrabit, qui in alis Salvatoris confidit:
 armis quippe circumdabit ipsum veritas illius, persequens interfectores, quominus
 aditum inveniant; qui circumdantes, quasi apes favum, exarserant quemadmodum
 ignis in spinis. Namque in nomine Domini clypeatos Aethiopiae satellites retundens
 usque ad extremum spiritum, exultabit cum Unigeniti sanctis dicens: non timebo a
 timore nocturno, a sagitta volante per diem, ab incursu et daemonio meridiano.

3. In hoc virtutum agone palam fit, in membris vestris infelices daemones non
 sine timore versari, patetque summopere peccatum esse culpabile. Quotquot enim
 commemorantur cum Christo in hoc saeculo per corporis mortificationem in paupertate
 degentes, multifaria mox caelestium dotium figura ornati, ad patris dexteram in thro-
 nis sedebunt, cum immortalis vita et gloria ineffabili. In primis igitur peccato liberi,
 Christo subiecti estote, ut sic filii sitis auctoris vitae; et latam spatiosamque viam,
 quae ad perditionem ducit, vitate: quaerite potius angustam passionis Christi viam,
 et afflictam illam quae deducit ad vitam. Haec enim est via sancta et vivens ac vera,
 quae nos ad Salvatoris conspectum defert. Quod falsi hypocritae gestant, grave ini-
 mici iugum abiicite, et ad Christum quasi laborantes accedite, et Christi disciplinae
 vos tradite, quia mitis est et humilis corde, et invenietis requiem animabus vestris.
 Qui dona gratiarum Salvatoris habetis, cavete ne iis qui bene vobis consulunt, mo-

(a) Ed. ἀαῖθῆας. — (b) Ed. κρεῖον. — (c) Recte Clausenius putat emendandum ὀμβρομῆμας.
 — (d) Ed. μάλασσ. — (e) Ed. ἀθλίους. — (f) Ita editio, quae nihil lectio suspecta est, nec obisim loci
 interpretationem facit. Suspiciobar dicendum κρεῖον. — (g) Ed. μῶσῆς.

(f) Videbis ἀναρτωλῶν ἀναρῆας apud S. Cy- cop. VII. 3. in hoc nostra bibliotheca tom. III.
 rillum in commentario in epistolam ad Romanos p. gr. 19.

εμάτων ἔχοντες, τοῖς ὑμῶν περιουσίαις καὶ μὴ δ' ὅλους ἐπιβαρῆτε, ἀλλὰ τοῖς βαρυστοῖς ἐν ὀφθαλμοῖς ἀκλουσίαις εὐποιεῖτε, ἵνα μὴ πῆς ὡς ὑμῶν, ἀταπόδομα μισθοῦ νοσησάμενος, ὡς ἐπαρσῆσθε ἑαυτοὺς τὸ πάθος Ναυμάν τ' ὄσσευ, ἔ ἐυρεθῆ λιπερῶν ψυχῶν καὶ τ' ἀμύθηται τὰ τ' ἰὴν τ' οὐκ δικησώμεσθε ἀδόλους μιμησθησῶντες, ἀφθόνως μισθὸν δίδοτε, μὴ πωλυτοῖς ὑψαίνοις ἐν περιουσιῶν ἡμῶν τὸ κερταίεον τ' οὐκ, ἵνα μὴ εὐρεθῆτε δικησώμεντες (A) ἀσπιθῆ, καὶ τ' δίκαιοι τὸ δικαίον αἰσθητε.

δ'. Ναὶς μοιμαίας τ' ἐνοικουῦνται, ὑπὸ τ' διαπόσατος κατὰ μὲν πᾶντα πρὸς πῶσιν καὶ ἡ παρηνία τὴν καὶ σῶματ' τῆ τ' πρὸς δοκίμασία, ἐὰν ἢ ἀμύθηται τ' πρὸ οὐροῦ, ὡς χροσὸς ἐν χαμίον λαμφοῦνται τῆ δόξῃ· εἰ ἢ κηθαρμῶν ὀφθῆ, τῆ κείσθ πρὸς ημωσίαις ἐκδίδοται ὡσπερ τῶνος κακοσασμῶνος ἔξωθεν ὡμῶν ὡν, ἴσθδον παπλήρηται ἀκαθαρσίας, ἔπως ἔ μοιμαγὸς ὑποκείτης, καὶ κειδοξίας τ' εὐσθῆσαι εἰς περιεσῶν κακτιμῶνος ἄμωσιν (a) τὰ μὲν πρὸς πᾶντα ἔχον (b) ἀμωσ, τὰ ἢ ἴσθδον τῆ ποιικιλία κακοσμημῶνα, ἀγαθῶν τ' διαπόσατα, τὸ δόξασμα καὶ τὸ τῆ δόξῃ χροσὸν, οὗτως μοιμαγὸς κακτιμῶνος ἀσπιθῆ ἐ καρδίαις κηθαρῶν ἐξ πᾶσις ἐσπλής, ἐκκερτασῶν μῶνος τ' ἐν τῶν κηθαρῶν ἀσπείρωσ, ἔ ἕκ ἐν ἐξήμασι φανόμεν' ἀνθρώποις, ἀγαθῶν (A) κηθαρῶν (B) ἐν δόξῃ σῶματ' ἐπαμειβῶναι ὑπὸ τῶν ἀρχαγγέλιον, οἰκῶσασθ' ἐν αὐτοῖς (C) αἰόλια τὸ ἀγῶν πνιμάτ' ἡλίου ἐπιλάμπτων ἐπὶ βόθρῶν βορβόρον, πὰς ἀκῆνας οὐ μοιμαγῆ, οὗτως καὶ μοιμαγὸς ἐργασῶμεν' δικησώμεναι καὶ ἀμύθητοις σπυρτασφόμενος, τῆ ἀπαθῶς ἀβλαβῆς ἐξήμῶν. Συσπασῆσθον ἀγάξῃ τὰ πρὸς κηθάρω δῶσθ, ἔπως ἔ μοιμαγὸς τῆ φροσῆ τὸ πνιμάτ' ἀγάξῃ τὸ σῶμα· ἰεργάτης δοκίμος ἀσπείρωσ (D)

lesti sitis; sed iis qui vos coram adgravant stultioribus, bene facite; ne quis vestrum quasi retributam mercedem surripiciens, coemat sibi Naamani syri morbum, et in anima propter peccatum leprosus conperiat. Filii Dei iustitias quom gratis didiceritis, sine invidia communicate, nequaquam vendentes opsoniorum causa, et propter personarum acceptionem, iudicium Dei; ne inveniamini iustificantes impium, et iustum a iustitia abstrahentes.

4. Templum quod polluit inhabitantem, derelinquitur a domino ad ruinam; et pulvere corporis habitaculum igne exploratur; quod si fuerit coram Deo purum, tamquam aurum in fornace gloria rutilabit: secus, si corruptum videbitur, iudicio ad poenam tradetur. Sicut sepulcrum dealbatum extrinsecus speciosum, intrinsecus immunditia plenum; ita etiam monachus hypocrita, per vanam gloriam quasi lucrum et mercaturam pietatem habet. Conclave quod vile vestibulum habet, penetralia vero varie exornata, exhilarat dominum, ut existimet visu quoque esse iucundum: ita monachus ascemes et purum cor per omne maudatum habens, in occulto sine ulla curiositate se continens, et non in carpentis se ostentans hominibus, exhilarat Christum, qui in sui corporis gloria ab archangelis laudatur, habitante in eo per saecula Spiritu sancto. Sol resplendens supra luti foveam, radios non inquinat; sic et monachus iustitiam exercens, et tamen in mediis peccatoribus versans, impassibilis indemnisque manet. Altare sanctificat oblata dona; sic monachus prudentia spiritus sanctificat corpus. Operarius bonus abundantioerem accipit mercedem pro laboris me-

(a) In ed. τῶν κηθαρῶν adiungitur praecedenti commati. Mibi secus faciendum videbatur. — (b) Ed. ἔξωθεν.

μωδὸν κατ' ἀξίαν τῷ κόπῳ, ἔπος καὶ μοναχὸς διπλοδύμῳ φῶσφ Χειρσφ τὰ ἀγαθὰ ἐν ἐπιδότηζι τῷ ἀεθρήτων ἔμπροσφ παρούργος ἀνυψώσφ πλῆτων, οὕτως καὶ μοναχὸς πάντοτε ἀγαθὸς εἰς ἀγαθὰ, φερόσφ ἐν ἡμεροῖς τ' ἡμέρας, ἔμπροσφ μωδῳ σφτ ἀσίλους θροασυεύς· ὁ ἀπὸ μωδῳ μαχαίρας, ἐν μαχαίρα διπλοτάμ· ἔπος ἐ μοναχὸς ἀμῆρτας (α) ἐν αὐτῇ σφρὸς θάνατον κρῶσιππῆ· σάλληγξ ἔχῳτα φθροασυεύζι πόλιμον, ἐ ἡμεροδία μοναχῷ πῆροσφ σφτ δαίμονας· πᾶν κοινύμωον ἑσὸ ἀνθροασυεύς ἀγῳζεται, ἐ πᾶσα σῶξξ μοναχῳ τῇ ἀσκησφ ἀφθροασυεύς εἰσδύχεται· τὰς ἄσως ἀμάζι τ' ἐν αὐτῷ σκῳωαῦτα, καὶ σῶμω ἀμόλιμων ἀναπαύσφ μῶ δόχης τ' ψυχῶν κησὸς εἰσῳλιεται ὄξ ἐσασφας πῆρὸς, ἔπος μοναχὸς πηφθροασυεύς τῇ σαρμῇ, δυσσῳδισυεύς (b) ὄξπν πησασῳζων τῇ κείσφ· σφπν κρῳδὸν πῆγῳσι ἀκαρθια, καὶ λογσμῳ ῥησασφ σγρῳχῳσι μοναχῶν μάλλοῳτα δικῳμῳσαι· ἀγκυροσφ ἀλίως εἰσῳζῳζι (Ϟ) ἰθῳλῷ, καὶ μοναχὸς ἀπασφίφροσφ ἐπῳσφκῳκῳν (Ϟ) σασφσφν, φλογῳζῳζι τ' ἰθῳσφ· πῶρ φλογῳζῳζοι δύσσῳβῳτῳσι ἡδωξ, καὶ μοναχὸς ἐν ἰλημσῳσῳξ ὄξῳλοσφται ἀμῆρτας· κῳπῳ ἀρδῳλύμωον ἀνθῳσφται ὄσασφ κείτων, ἐ μῳδῳσι μοναχῷ δῳξῳζι τὰ ἔργα αὐτῆ· πᾶν σῳάφος ἐν θωλοσῳσφ ὑπῳσφξ ἀθῳμῳλιων, ἔπος καὶ μοναχὸς σφείασφτῳ ἐν ἀλισμῳῖς τρῳπῳξῳς τῆσφ . . . κῳλῳμῳ (ἰξῳσῳς) κρῳσφίφρ πῳσῳνὸν ἑσὸ ἡδωξ, οὕτως καὶ μοναχὸς τῇ ἡσφρῳσῳσῳσῳ κῳπῳπῳζῳ ἀπ' ἡρῳσῳν· ὄσιος ὄσῳτα κρῳσῳμῳσῳσῳ ἔφθρῳ εὐχῳσῳσῳ ἔσασφ τῇ γῳσῳσῳ, κῳ ἔργα μοναχῷ μῶ λόγῳσι πῳσῳ καὶ γῳσῳσῳσι ἀληθῳς εὐσφρῳσῳδῳκῳτα· ἔλαιος ὄξ ὄσῳσῳσι δῳσῳσῳται, ἐ τῳσῳ ἰβῳδῳλυγῳμῳν ἀδῳικῳ ἐκ ἰγῳξῳζῳζῳ θῳρῳ· λῳων ὄρῳσῳται ἐπῳ θῳρῳσῳ, ἔπος καὶ φθῳσῳσι μοναχῷ εἰς ἀπῳγῳλῳν τῳ πησῳσιον· τρῳσῳσι δῳσῳσι εἰς ὄσῳσῳσι ἀγῳσῳσι, οὕτως ῥῳπῳσῳ μοναχῷ εἰς κῳροδοξῳσι· σφρῳσῳσῳσῳ

rito; sic et monachus cumulat apud Christum bona sua in rectas vitae ostensione. Mercator callidus amplificat opes; sic et monachus in bonis semper operibus satagens, augebit sibi in caelis gloriam, thesauros numquam diripiendos conquirens. Qui artipuerit gladio, gladio peribit; sic et monachus peccans, cum peccato in mortem incurrit. Bucina clangens, pugnam concitat; monachi hymnodia, daemones vulnerat. Omne immundum carbone ardente purgatur, et tota monachi caro per ascemim incorruptibilitatem nanciscitur. Templum sanctum inhabitantem suum sanctificat, et corpus purum requiem cum gloria conciliat animae. Cera igni opposita liquescit; sic monachus in carne corruptus, graveolentior fit iudicio exhibitus. Bonum triticum obruunt spinae, et spurcae cogitationes confundunt monachum semet iustificare volentem. Piscatoris hamus piscem inescat, et monachus humilis crucem ostentans inimicum amburit. Ignem ardentem extinguit aqua, et monachus elemosyna peccata veniam impetrat. Hortus irriguus florebit sicut liliū, et disciplina monachi manifestabit opera eius. Navis quaelibet in mari fundamento caret, sic et monachus circumactus mensae saporibus, hac illac vagatur. Arundo viscosa volucres de alto devocat; sic et monachus superbia de caelo decidit. Vinum aqua calida mixtum, iucundum erit gustui, et monachi opera cum sermone fideli veraque scientia, gratiora sunt. Oleum repugnat aquae, et ieiunium hominis iniusti detestabile, non appropinquat Deo. Leo rugit ad venationem, sic et invidia monachi ad proximi praedam. Hircus pilosus visui placens, sic et monachi illuvies ob vanam gloriam. Ovis quae lanam amittit, inutilis est

(a) Ita Ed. Num ἀμαρτήρας? — (b) Ed. δυσσεύτωνος.

ὑποτίθειν τὰ τέτα ἀνομιλίαι τῆς κερκημύου, καὶ μοναχὸς κερκημύου ἀπὸ ψαλμοφῶν
 οὐκ οἰκοδομῶ εἰς δύνον· ἀπὸ ἀπὸ ἐξοφίρῃ ἐν δόξῃ καὶ ὄρασι τῶ φωτίαι, οὐταί καὶ
 μοναχὸς ἐξοφίρῃ ἀλλοφῶν δὲ ὑποβάλλουσαι ἀρετῶν κατὰθεωσι· κάλαμος ὑπὸ ἀνίμου
 κερμημύου ἀβλαβῶν ἐξοφίρῃ, καὶ ὑποτῶν μοναχοῦ κατὰθεῶν ἐν ἔρασι τῶ ψυχῶν
 πηρὴ ἀνίμου ποτιζῶν ψυχῶν πολλῶν, καὶ διδασκαλία μοναχοῦ ἐνάριτοι παιδί ὅσα ἀν-
 δρῶν οἰκῶ· ἔχον θυμῶν ἐπὶ πῆραν ἀσάλλωτος ἐξοφίρῃ ὅξῃ ἰταί καὶ ποτῶν δὲ ἀνί-
 μου, καὶ μοναχὸς ἐν πῆρῃ ἰσπερμῶν δόκιμοι ἀναφανῶται ποτῶν τὸ μὴ σκευῶναι ὑπὸ
 τῆ μῦθοιαι τῆ κλάται ἐν τῇ τῆ ἀνθεῶν . . . φλόξ ἰμπερσεμῶ κατὰθεῶναι ἀνίμου,
 καὶ μοναχὸς γερμημύου ἐν σπατάλω σάματι ὅξῃ φλόγα παθῶν· βίβλῶ ἐκλεκτῶν
 πημῶν πῆρῃται ποτῶν, ἐ συγκεῶναι μοναχῶ μὲν ὑποτογῶν φλόγῃ καρδίαι
 ἰθρῶν· μάχαιαι δόκιμοι ὁσοὶ ὅμοιοι κατὰθεῶν, ἐ μοναχὸς δόγλωται ἰκίρῃ διγρο-
 οίαι· δαίμων κατὰθεῶν ἐστι θυμῶν, καὶ μοναχὸς δόγλωται φάτασμα ἐξοφίρῃ· πομῶν
 ἀγαθῶν ἀφελῶται ἀρετῶν ἐκ ὅμοιοι· θεοῦ, καὶ μοναχὸς δόγλωται ὅξῃ φλόγα ἀνίμου
 χροῦ ἀδικημῶν· ἔχον ἀσπῶν δόκιμοι ποτῶν ἰγροίαι, ἐ μοναχὸς ποτῶν καὶ ἀν-
 θυμοι εἰς τύπον τῆ διδαχῶν ἀφθαρσίαι· ἢ φλοξ ἀλόπει λυμῶνται ἀμπλοῖαι, καὶ
 μοναχῶ μπηκοίαι φθοίρῃ ἐπὶ χροῦ· ὅμοιοι κατὰθεῶν ἐν παρῶν, καὶ ὅμοιοι μοναχῶ
 κατὰθεῶν ψυχῶν ὑπὸ θεοῦ· πῆρῃ θεοῦ ἐν καρτάλλω κατὰθεῶν ποτῶναι τὰ
 ἀρετῶν, ἐ μοναχὸς ἐν ἰρμῶν τῆ φθορῶν ἐπὶ φθορῶν ἀμῶνται σὺ αἰσῶν ποτῶν τῆ
 σκευῶναι δαίμων ὑπὸ φλόγῃ ἀνθεῶν ὑφαρπῶν τὰς φροῖαι, καὶ ὅμοιοι μοναχῶ
 βαρῶν ὑπὸν ἐν ὅμοιοι ποτῶν ἀνθεῶν τῆ ἰθρῶν· κῶνι ἐκνημῶνται ἐξο-
 πῶναι, καὶ μοναχὸς ἰγροίαι ἐν ψαλμοῦ ἐξοφίρῃ ὑπὸ νυκταγῶν· πῶναι ἀρετῶν ἐπὶ

domino, et monachus tonsus absque psalmodia non est aedificationi in Domino.
 Stella a stella differt in gloria spectaculo lucis, sic monachus differens a fratribus
 maiore virtutum exercitio. Arundo vento inflexa indemnitas manet; et sabiectioni mon-
 achi, in caelis eius animam collocabit. Fons perennis animas potat multorum, et sana
 monachi doctrina impinguit ossa virorum. Domus in petra fundata perstat im-
 mobilis adversus pluviam et flumina ac ventos, et monachus in fide stabilitus, habi-
 lis apparet quominus ab artificis erroris quatiatur in hominum. . . . Flamma incen-
 dii consumit silvam, et monachus gulosus in luxuriante corpore succendet flammam
 cupiditatum. Telum electum missum infigitur ad dolorem, et monachi condensatione
 et excusatione comburitur inimici cor. Gladius anceps utroque ore vorat, et mona-
 chus bilinguis dissidia serit. Daemon inspector est colloquiorum, et monachus bi-
 foris phantasma est diabolici. Bonus pastor eruet agnum de ore ferae, et monachus
 iustus eripiet virum de manu iniuriam facientis. Lignum putredine non vitium utile
 est officio, et monachus mitis atque alacer aptus est ut sit forma et doctrina incor-
 ruptibilitatis. Dolosa vulpes demolitur vineam, et monachi simulas corrumpit bonos
 mores. Passer capitur laqueo et cupiditas monachi abstrahit animam a Deo. Perdix
 captus in fiscella canendo advocat agrestes feras, et monachus in deserto adhorta-
 tione convertit peccatores secum ad Deum. Occursus daemones resupinat hominem
 et mente deiecit, et ignavia monachi adgravat somnum in orationis hora, operante
 diabolo. Canis dormitat propter famem, et monachus ignavus ad psalmum, in som-
 num dissolvitur. Pullus non stratus ferens sarcinam, pedibus non valet; et neophytus

φροῦδος γόμετ ἀδόκιμος τοῖς ποσὶ, ἔ πόφυτος μοναχὸς ἀπεσπία δυαλίμω βαρι-
 θήσται πιασαμῶις· ζῶον ἰψύχεται ἐ πρ' αἵματι, κη μοναχὸς ἐ ἀσκήσι φροῖσὶ τὰ
 ἡερία· φειστέβ' ἀθ' λυτος ἀκαρία (a) ἐ στήσι τίκτων, ἔ μοναχὸς δὲ σφασφωλίω
 δουάκτω τῷ γνῖνάν· γαλακίς σφουσκοπῶν (b) σποσθεσβολῶ ἐ κωμάτω, ἔ μοναχὺ
 πικίλη μίεσμα τὸ πίας τῷ βίω ἐ κηλῆ ἐκρολογία πλίστ· χῆρα γάσθηται ἐ μελαία
 πέρας, κη ἀφροσίω μοναχῶ σθεπίπ' ἀσολγα ἡδονῆ· δορκὸς φεύζεται γὰρ βελχῶν
 παρίδος, κη μοναχὸς ἐκκλίτω ἐκ πορσίας δῆσσηδῆ ἐκ διαμῶν ἀμῶπια· τῶξις σγ-
 κληπκῆ φροσσυμλῶ παεσαμῶν βασιλῆ, κη μοναχὺ δῆσθσις ἐτώσα εἰς ὕμον δῆσλί-
 γται σφ' ἰφάντις χεῖτα δῆρῶγῶτα (c) ἐσφαίτ' ἀρροδίως, κη μοναχὸς ἀμῶπιας
 ἰλδῶν εἰς μετανοιασ ἀνορδοῖ βίον σμῖόν· κηβιδύεω· ζῆπιας εἰρήσὶ μῶργαίτας, κη
 μοναχὸς ἀρῶνιπὸς κη ἀλῆψεται ἔ χεῖσῶν· οὐραπῆ τὸ φαῖρῶν ὄραϊον ἐ κηδωῖσῶν, ἔως
 σθεσπαι μοναχὸς κηρῶ δ' ἐπισκοπῆς ἐσδῆξωσ δῶσαθῆσται ἰμάπιοι φθάρηται ἰσῶ σ-
 τὸς, ἔ μοναχὺ πικία δῆ λῆθῶν διδουκαλίας ἐκταίτ' (d) ψυχῶ· σελῶπὶς πηλοθῶ-
 σπὶς ἀρχται λίγη ἄπτις τὸ φῶς, ἔ μοναχὸς, κοπίσας κη σκολιπῆς φροσκόμματα ἐκ
 σ' λαμωφῆς ἀσκήσις, ἀπίλιση (e) μιδῶν κηδῆλας (c) φαῖρῶ φαίτ' τοῖς βαδῆσις,
 κη μοναχὸς δουάκτῶσ τῷ γνῖνάν ἰώωται τοῖς ἡραίοις, ἰπασῶμῶσ πρ' λογῶ σ' δι-
 κροσίπιας τῷ φωπῆσῶν σῶν ἰγῆζοττας ἀπρ' ἰμάπιοι ἐκ αἵματι πηφουρίων οὐκ ἔσπ
 κηδωῖσῶν, κη μοναχὸς ἐ δῆλα φροσσυμλῶν ἰπινδῶσις δαμῶνται λῆθῶ σγκρηδῆς
 ὀράκω σωπῆτ' ἄντοι, κη λόγος ἐτακτῶ μοναχῶ ἐκ μῶσχεῖσῶμ' ἰσῶπῆτ' ἔ σῶ-
 φωπῶν ἀπῆ· ἐ ἀλωπ ἀρῶθῆσται πῶν βεῖμα δῆ πῶξ ἐψῶμῶν, κη ἐ κηδῶσται

monachua intemperantiae serviens gravabitur tentationibus. Animal animatur sanguine,
 et monachus ope asceseos res caelestes sapit. Immaculata manet et illaesa columba
 cum privatur natis, et monachus per temperantiam valedicit terrenis. Faber ferraria
 incudem pulsans scintillas spargit in suo labore, et monachi multiplex sollicitudo
 finem vitae cum pulcra confessione imponet. Olla auffunditur nigro cinere, et stul-
 titia monachi incidit in intemperantem voluptatem. Caprea fugiet de funiculis laquei,
 et monachus vitans fornicationem servabitur a peccati vinculis. Senatorius ordo lo-
 quitur coram rege, et monachi devotio ad hymnum consistens alloquitur Deum. Sar-
 tor vestem discussam apte sarcit, et monachua qui peccavit, mox veniens ad paeni-
 tentiam instaurat laudabilem vitam. Lapidarius quaerens invenit margaritas, et mo-
 nachua pugil pervenit ad Christum. Serenum caelum pulchrum a puritate, ita fa-
 mulus Dei monachus tempore visitationis gloria exornabitur. Vestis a linea corrup-
 pitur, et monachi acerbitas propter doctrinae oblivionem enecat animam. Lunae iam
 praeclaram ascensim, amittit mercedem. Candela splendida lucet ambulantiibus, et mo-
 nachus valedicens terrenia, copulatur caelestibus, perductus a sermone iustitiae ad il-
 luminandos accedentes ad se. Vestis sanguine imbuta non est pura, et monachus do-
 lose loquens, tunica daemonum est. Lapis allisus testae, hanc conteret, et sermo
 aptus monachi emendationi supponet discipulum auum. Sale condietur cibus igne co-
 ctus, et adhortatio gratiosa monachi dulcis erit sapientium gutturi. Accipiet venator

(a) Ed. ἀκίεα. — (b) Ed. ἀρρακοσῶν. — (c) Ed. ἡερωγῶτα. — (d) Ed. ἐκταίτω. — (e) Ed.
 αἰτίελα.

ᾠδαισιώτους μοναχῶν γλυκακθότου) φάρυγγες σαφάν· ἵερὰ ἐπιφάνης πλωτὸν νομῶν σκοπιώται, ἔ μοναχὸς ἰσθηφαιῆς δίακτις πινέπαν ἄρτον δι' ἑνδύας αἰτουίτων· γιωμακὸς ἐν ᾠδῆσι πικτίσας διπλὴν χρεσθ' μὴ ᾗ κίποι, καὶ ὑπομοτὴ μοναχοῦ βίῳ ἑρηνιώτων ἔ εὐφροσύνην ἑσθῆτος· πίνθος τεκρῶν ἔτι δόξαν μετ' ἄλγιστον τῷ συγγήμῳ ποιμαίνου λήθων, καὶ μοναχὸς ἀρτοκόσμος πρὸς τὰ τέλη βλήφας οὐ μακμονιστὸν ἑλίφως δὲ ᾗ χρεσθ' ἐπιμνέτω καὶ ἡδὺ ἐν ἀνδρῶσι τὸ κέλλῳ, ἔ μοναχὸς ἐν παγκοσμῶ ἀρτεῖν μορφή ἔτι τ' χαλλοῖτες τῷ θού· ἀνὴρ ἑργίῳ τήρας ὑπάρεχ' (πρὸς) ἑσὺ οἰκίαις, καὶ ἀσπία μοναχῶν σκιδασμὸς καὶ θεῖαμβος δαιμόνων· πασίαν συγκαθῆδων παρδίνων εὐφροσύνης ἔσταν φαυλισμῶ, καὶ ἀρετῶν μοναχῶν σωμαπαυομένην ψαλμοσῶν ἔτι ψυχροφιλίαι· νεφέλη ἀνυθὸς φθαδῶσα ὑπὸ ἀκτίος ἡλίου διελύθη, ἔ ὄραϊς μοναχῶν κρυπτεῖσασα ἔ τοῦ ἑσθῆτος τ' αἰωνίου ζωῆς (1)· ἀφᾶτον εἰς πλάτησι τ' βασιλικῆς ἑσθῆς, ἔ μοναχὸς μετ' . . . ἔ κρεκῶν ἐντροχῆσι πρὸς πρὸς χῶρ ἔ κοιλία πικρῶν βλῶται ἐν βρομίαις, καὶ πρὸς βολῆ ἑσθῆτος ἐν δολιχοῦσα δὲ βλάλλῃ μοναχῶν· χεῖρες ἀργούσαι, πίνῳ δυσβάστακτος, οὐτως καὶ μοναχὸς κρεκῶνας κρυπτεῖσασα· ἀσπείρα μοναχοῦ σωμασῶν τῶν ὀφθαλμοῦ, ἐκ ἣ ὄραϊς ἀναπῆρας πρὸς βλάλλῃ δακρυ· ψαμὸς σαρκὸς σῶματῳ ὑδατι, καὶ μοναχὸς ἀσπείρας συμπτύσας ἀνομίας· καλῶν σῶματῳ φλογοδῶσα σβίννυται πρὸς ἀτασῶν, καὶ ἑμπροσθῶν μοναχοῦ τὸ δακρυῖν τῶν ὀφθ' δῶν δῶνται πρὸς πρὸς λυκῶν ὑποδωχῆς ποίμης πάργῳ πῆσας, ἑκαστῶν τῶν ὀφθ' δῶν τῶν ὀφθ' καὶ μοναχὸς σβ . . . ἑκαστῶν μετῶνας, πρὸς πρὸς ἀμῶντας, δακρῶν τῶν ὀφθ' δῶνται ἐν τῶ ἀπῶν συμπτύσται· ὡς ἀειλιπῆς πεπικῶς τῶ ἑσθῆτος ὑδατῳ, οὐτως λογισμῶ δὲ πρὸς κλύζοντες ψυχῶν μοναχῶν

est volucrum qui pascua quaerunt, et monachus superbus persecutor pauperum panem ob inopiam quaerentium. Mulieris cum dolore parientis duplicatur post partum gaudium, et patientia monachi, vita est pacifica et caelestis laetitia. Luctus mortui immutabit paulo post mentem affinis ad oblivionem, et monachus qui mundo abrenunciavit rerum finem spectans, non recordabitur tribulationis propter consequens gaudium. Laudabilis grataque est inter homines pulchritudo, et monachus in suo omnigeno virtutum ornatu, figura est pulchritudinis Dei. Vir iracundus monstrum est adversus domesticos, et leonum monachi dispergit daemones deque iisdem triumphat. Adolescens dormiens cum virgine facilliter flagitium committit, et castitas monachi in psalmodia conquiescens utilis animae est. Nubes arida a solis radio praecoccupata dissolvitur, et cupiditas monachi mentem vulnerans, aeternā vitā privat. Semita de via regia deflectens, et monachus . . . cum improbis iugum ducens concidit. Manus et venter turbantur in escis, et contrarius continuo conflictus monachus accusat. Manus otiosae, labor vis ferendus; sic et monachus mala mente praeditus. Tetricitas monachi turbat oculos, sed mox de suo instinctu evigilans profundit lacrymas. Tamquam iusculum carnis cum aqua bibitum, ita monachus luxuriosus conspirans cum peccato. Calamus stuppae combustus extinguitur in nihilum, et monachi passionibus obnoxii servitus erga Deum temporanea apparet. Lupus de ovili depulsus in otio observans, redibit ad praesam, et monachus . . . quem paenituerat, saepissime peccans, dum videtur converti, in idem recidet. Sicut est indeficiens flu-

(1) Ita interpungendum putari, separandumque ἀρετῶν a commata praecedente.

ζυγὸς ἰκάνηται ἐν λήπῃ καὶ κατάξῃ χυσοῦ, ἔσθι μὲν μοναχοῦ ὁ φερίχηται βίβου ἐσάμειρεται ἢ ὄσεται ἀμπυλὸν ἀγαθὸς πληθυσμωθῆσθαι βίβουσι, οὕτως καρπὸν εὐελειᾶς φερεσφάεσθαι τῆς θεῆς ἐν πλάτῃ μοναχῶν ἡμίμου ἢ ἰπάεχη ἐνώπιον θεοῦ ὁ θάτατος τῆς ὁσίον αὐτῆς *.

* Ps. CXV. 15.

ε'. Προσέκη αὐτῷ (5) μοναχὸν κοτμίως βιοῦντα, ἀγαθῶτητα ἔτακτοφροσύνη καὶ σεμνότητι λόγων ἢ ὑψηλοφάνειαν ἀναρῶν, εὐαφίςως ἢ παθαρχῶν τῆς θεῆς καὶ ἀθροῦποι, καὶ κῆρ ἢ ἐσπυλὸν ἔχη ἢ πλοσίον ὡς ἑαυτῶν, μὴ ἐσ θυμῶ μίτη ἐσ ὄξυσις (ἀγ') ἀμύμωσις ἰργάξῃσθαι ἢ δικημοσύνην, μὴ τύπαιν σεμσίδησον ἀδελφοῦ . . . φερεσφίμωσθαι, μὴ δουλοῦσθαι ἑσπάζῃσθαι . . . ἀνακειῶσις βεσφμάτων πολυλογῶν· ἀλλὰ φερίκη μισαξίσι ἰπαγγέλλομῶσις δυοσίβησθαι (α), ἢς ἢ μιδὸν ἑκαστῷ λήψεται κῆρ ἢ ἴσθιον κόπιον· θεῶ ἢ ἰσθίον σεμῆσθαι, θεοῦ γιῶσθαι, καὶ ἰργάται τῷ χεριστῷ ἐσ τῆ δικημοσύνη τῆς . . . ὅπως ὄσθαι φερεκακοπιακότας ἀγίως μισοσάμῶσι (β), τῆς φερεσφῆσθαι, ἄσοςάσθαι, ἔσ μῆσθαι . . . τῆς, τ . . . φερεσφίμωσθαι εὐπυλῶσθαι, ὑπὸ τῆ ὄξυσις τῆς φερεκακῆσθαι τῷ ἀγίως πτωίμασθαι· ἀμωσφῆσθαι ἐσ ἰνὶ ἑσφῆσθαι καὶ μῆσθαι φερεσφίμωσθαι εὐσφῆσθαι τῆς θεῆς ἔσ πῆσθαι ἐσ τῆς κωίῶν ἡμῶν Ἰησοῦ χεριστῷ, ὃ ἢ ὄξυσις καὶ κῆρ ἔσ ὡς ὄσθαι αὐτῆς τῆς αὐτῶν· ἀμῶν (1).

men decurrentis aquae, ita diversae cogitationes animam monachi obruentes. Satera lorea in sumendo tradendoque auro, et lanx monachi terrena vita peccatrix aut intracta. Bona vinea abundabit botryonibus, ita felices fructus Deo offeruntur in monachi obitu: pretiosa est enim coram Domino mors sanctorum eius.

5. Expedit itaque monachum decoriter viventem, bonitate, humilitate et gravitate sermonum superbiam extingueret, libenter obedire Deo et hominibus, atque uti mandatum est, proximum tanquam se ipsum aestimare, neque cum ira neque potestativo modo sed irreprensibiliter iustitiam operari, conscientiam fratris non pulsare . . . scandalo, dapnum non fieri mancipium, neque de escarum discriminibus multa verba facere. Sic decet monachos, qui religionem profitentur, cuius meriti mercedem unusquisque proprio pro labore percipiet. Dei enim cooperatores sumus. Dei agricolatio, Dei aedificatio, operarii Christi in iustitia . . . ut sanctos qui ante nos labori indulerunt, prophetas, apostolos, martyrasque imitantes . . . felicem vite terminum consequamur, curante et auxiliante Spiritu sancto. Atque uno simul ore, unoque corde, gratias agentes Deo et patri in domino nostro Iesu Christo, qui gloria et potestas per saecula saeculorum. Amen.

(2) Ed. *Deserzēis*, quod non componitur cum ἔς seq. — (b) Libenter admittit coniecturam pro *μῆσθαι*. Scripsi etiam latine ubique *Simoneus*, utpote usitatius, etiam graece videbam *Σω*, pro *Σ*.

(1) Datus homo, ut diximus, sermonem hunc ex Italia extulit; datus alter in patria sua typis com-

misit; atamen eiusdem patria Roma, ut etiam reliquorum qui nunc per nos lucem aspiciunt sermonum.

ΛΟΓΟΣ Ε'. (1).

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΤΩΝ ΠΡΟΦΗΤΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΩΝ.

α'. **Θ** αὐμα μίγα τὸ φησὶ δόξον τὸ θιάματος, τὸ φεὶ περιφωτῶν ἔ σκοπόλων
 ἀδόμερον, ἔπερ δὴ μῆλλον ἀθλοὶ καλῶν καρτερικῶν κ' τὸ γαζαμῆρον *, ὅπ ἔτερε
 σου θανατέμμεθα ἔλλω τ' ἡμίρα· ἰλομόδημω ὡς περὶ βρατα σφαγῆς· φεὶ γὼ ταῖντις ὁ
 ἕσπομῆτις κη ἰλπίδ' ἔω λίγα ὁ σκοπέσολο Παῦλοσ· * τίς ἡμῶσ χαρῆσ' ἔπο ὁ ἀγάπῆσ τ'
 Χειροῦ; Θλίψις, ἢ σνοχωρία, ἢ διωγμὸς, ἢ λιμῆς, ἢ γυμνότης, ἢ κίνδυν' ἔ, ἢ μῆ-
 χαιασ; ἔδον οἰκονμῆτιν αὐτοῖσ εὐείκομῆτι τ' μῆρτυρίασ· πῶτὶ μῆθ' ἔθλίψισι κροκομῆ-
 τοῖσ ἔπο Ἰουδαίωσ ἔ ἔθνικῶσ ἔπ' ἔτα λιμῶσ κη γυμνότησ κ' κινδύνωσ κροκομῆτινοῖσ, ἔσ
 σνοχωρίασ φυλακίζομῆτινοῖσ, δασομῆτινοῖσ, διωκομῆτινοῖσ ὑπὲρ Χειροῦ· σίδηροσ δὴ ἔδων ἢ
 ἔψυχ' αὐτῶσ· ὅμω γὼ μῆχαιασ αὐτοῖσ ἔκ ἔφῶσπον, πῶρ τὶ ἔκ ἀπίστῆσιν, ἔ δισμῶ
 ἔκ ἔφῶσπον, αἰγῆμῆτι ἔκ ἰμῶσραν, ἔ δόξα κη ἔσπῆλομῆτισ περσοπαίρον οὐκ ἔκλιντ' τὰ
 γὼ πάντα ἔσφῶσπον ὡσ φθαρτὰ θλίασματ'· εἰσ κρηπίοτα πλοῦτον ἔσποβλίψατεσ, **Θ**
 ἔσποδῆτ' μῶσ τῶ Χειροῦ.

Cod. Vat. 201.

E. 1.

* Pa. XLIII. 22.

* Rom. VIII. 35.

SERMO V.

DE HUIUS VITAE CERTAMINE PROPHETARUM ET APOSTOLORUM AC MARTYRUM.

1. **M**agnum insperatumque spectaculum est, quod de prophetis apostolisque decantatur; quod quidem constantiae potius certamen appellandum est, prout ait scriptura: *propter te mortificamur tota die; aestimati sumus sicut oves occisionis*. Nam de hac expectatione ac spe dicit apostolus Paulus: *quis nos separabit a caritate Christi? tribulatio, an angustia, an persecutio, an fames, an nuditas, an periculum, an gladius?* Quamobrem congruum illis hoc videmus esse testimonium, qui tribulationes a Iudaeis atque ethnicis experti sunt: fame insuper, nuditate, quotidianis periculis, et arcta custodia pressi, verberati, persecutionem Christi causa passi. Ferrum pertransiit anima eorum; gladii acies metum illis non attulit, flamma non avertit, vincula non exterruerunt, ignominia non enervavit, gloria ac temporalium rerum oblectatio non inclinavit: cunctas enim caducas illecebras contempserunt, meliores divitiis speculantes, id est improperium Christi.

(1) Hinc incipit codex acephalus vaticanus 2021, pulcher, membraneus, olim erythroferratenis, manu scriptus sancti Bartholomaei, quarti in illo monasterio abbatis, cuius vitam in volumine sexto vulgevimus; scripturas autem autographae testimonium in horum sermonum calce apponemus, immo et vere eorum oculis subilecimus. Incipit, inquam, codex adamussini ex tertio quaternione signato Γ, unde patet precedentes quatuor sermones occupasse in codice folio sexdecim. Quartum tamen sermonem Hannibaldius hinc, ut puto, non sumpsit, quia co-

dicis damnatum antiquius aere nostro videtur. Praeterea unicuique sermoni eodem illo epigraphae, quam in quarto exhibuimus, quaque solum retinendam censuimus, quia senes eam extare satis est. Et hinc quidem quintus, aequae ac precedens, recitatus a Simone aetate suae undecimo dicitur, et sic deinceps reliqui usque ad XXIV. annum; verum has epigraphas tam inutiles iudicavimus, tum etiam haud verisimiles. Itaque ex his verba illa tantum, quae argumentum sermonis continent, in titulis retinimus.

β'. Διὰ ταῦτα πατριάρχῃ ἐξηνίκατος, καὶ ὁ σάφρον Ἰωσήφ ἐν Αἴγυπτῳ ἐπαρέσκειτο, ἔδοξε λαὸς ὑπὸ πολέμοιο καταδυναστεύετο καὶ ὁ μακρότερος ἢ τῆ εὐπαρρησίας Ἱερμίας ἐξέτετο ποτὶ αἰχμαίς καθ' ἑσπεράν φειζόμενα γυναικείῃ ἰδαφίξτε, καὶ ἡ ἄρπυριαν ἀναλαμβάνων δύνουσι εἰς λάκκον βορβόρου ἀπὸρρίπτου· Ἐ' Η'οσίας ὁ λαμπερὸς περασερράτης ἡ ἐσπάρκῃ τῷ θυμῷ λόγῳ παρυσίας, γυνὸς ἔ ἀνυπόδότης ὡς ἐκπύδουγα λαὸν φερεπατῶν φερεστέπτετο, ξυλλίω τῷ φρίον φριζόμενος ὑπεφρον. Ἰεζεκίηλ ὁ ἀεσθάντα διὸς γυνὸς ἐπὶ φοχῶν φλογαῶν ἔ ζῶντῃ χαρμυκίαν ὑπεφρονετο πρὸ λαφῶ τῷ ἡθῶ τῷ φερεσπῶν ὑπὸ Ἰεζάβελ καταφάπτετο. Δαυὶδ ὁ τῷ Χειρῶ τῷ ἡ

1. 2. σάρκα κληθῆς πατῆρ, ὑπὸ Σαὺλ καταδύαυετο. Ὁ ἡ ἱμαρσάας παφὸς καὶ ψῆ, ἐ ἐπὶ κρηπ ἡξυμῶμος, καὶ ἡ κείσους ἀθλωντῆς, Δαυὶδ εἰς λάκκον λύνουσι, δύνουσι ἰβάλλετο. Ἡ περμαχῶσα ζιβλας ἔ εὐωδία, φημὶ δὴ Ἀνασίας, Ἀζαρίας, ἔ Μισαὶλ, ἐ τῇ χαμῖν φρὶ Χαλδαίαν ἰβάλλουσι. Οἱ Μακκαβαῖς ὑπερομορομῆτες παφῶν ἡμῶν ἀνηρωμῶτο. Ἰωάννης ὁ μέγας ἐ ἐ πᾶσιν ἀγίοις, ὡς τῆς μοιχίας ἔλεγχοι, τῷ κεφαλῶν ἀπὸ τῆς ἀπύμῃνο· Παῦλῳ ὁ θασῖστος, ὁμοίως ἀπικεραλίζετο. Πέτρος ὁ κορυφαῖος τῷ ὑπεφρονετο ἐκπυρῶτο. Ἰάκωβος μαχίρε ἀνηρωμῶτο. Θωμῶς ἐ τῇ Ἰνδία ὑπὸ πωδῶσιν φρεπῶν τῷ λόγῳ ἐύαυετο. Στίφας ὁ φερεσμέρετες ἰλιθβολῶτο. Οἱ παῖδες ἐ Βεδλιμ ἐθυσάζουσι. Οἱ μάρτυρες ἀπικτίνουσι κεφάλαιον ἢ ἐπὶ πᾶσιν, αὐτὸς ὁ ἡμῶν τῆς ζῶης ἡμῶν Χειρῶς, ὁ διὸς λόγος ἔ σπητῆ ἡμῶν, μέγας ἀίματος γερωνός, ἐ τῷ φρεμῷ ἰσφραμάση σαρκῶ, ἴνα ἐξ τῷ οἰκῶν θανάτῳ καταρῆση ἡ τὸ κέρτος ἔχοντα ἡ θανάτῳ, πῆτισι ὁ ἐξέβολον.

2. Propterea patriarchae peregrinati sunt; et pudicus Iosephus in Aegypto venditus; et sauctus populus dominatu hostium pressus: ideoque et beatus confidentissimus Hieremias, ignominia contempta, femine cum perizomate palam circumibat. Et testimonio accepto, in lutosum postea puteum proiciebatur. Esaias item splendidus Verbi Dei cum carne aduentis vaticinator, nudus et excalceatus, quasi populi spoliandi exemplum, incedere iussus est, et lignea serra dissecit supplicium pertulit. Ezechiel visum a se Deum in igneis rotis cherubicisque animalibus nudum populo ostendebat. Gens prophetarum tota a Iezabele interficiebatur. David Christi secundum carnem pater appellatus, persecutionem a Saule patiebatur. Is qui conspiciere Patrem ac Filium in spiritu dignus fuit, et iudicium demonstrare, Danielem inquam, postremo in lacum leonum proiectus fuit. Invictus ille ab igne trigeminus odor sulculus, Ananias inquam, Azarias, et Misael, iu Chaldaeorum fornacem coiecti fuerunt. Maccabaei patriae legis confessores neci occumbebant. Iohannes inter omnes sanctos magna, tamquam adulterii reprehensor, capite minutus fuit. Paulus divus similiter decollatus est. Petrus apostolorum princeps in crucem agebatur. Thomas in India a quatuor militibus lancea confossus fuit. Stephanus primus martyr lapidibus obruebatur. Infantes apud Bethleemum immolabantur. Martyres interficiebantur. Quod autem omnium praecipuum est, ipse vitae nostrae sactor Christus. Deus Verbum, nosterque salvator, usque ad sanguinis effusionem proventus, crucifixus in carne trucidatus est, ut propria morte, illum evacuet qui potentiam mortis habebat, id est diabolus.

γ'. Καὶ ὁὗτ' οὗτο οὐτὸ πάντες οἱ ἐν αὐτῷ θεοτικότης, ἔτι λαλοῦσιν, ἐν τῷ λίγῳ ἰδιώκας ἡμῶς ὡς πρὸς βλάστη βροσίου. αὐτῇ γὰρ καὶ ἀβασιάμοιο ἔτι ζῶντες ἐν σαρκί, κατωβλῶσκον ἢ πολιτείας ἐπ' ἐρημίαις καὶ ἀπυλαίαις ἐπ' ἑπαῖς τ' ἡσυχίας καὶ τοῖς τῶν περὶ φουλαίοις· καὶ αὐτὰ πάντα ἵπαρχον ὁὗτ' τὸ δουβλίπαν εἰς τ' μιδιαποδοσίας, καὶ τ' μὲν πρῶτας ἢ λόγους· * πολλὰ αἱ θλίψεις τ' δικαίων, ἐ ἐκ πασῶν αὐτῶν ῥύσονται αὐτοὺς ὁ κύριος· ἰδιώκοντο γὰρ ὡς ξένοι καὶ παρεπίδημοι ὄντες ἐν τῇ γῆ, τῷ καλοῦσθαι ἢ τῶν οὐρανοῦ ἀκατέλυντο μηνῶν· λιμοκτέμοιο ἐνθάδε, ἡγὰρ ὁ κύριος ἐν τοῖς οὐρανοῖς κρύφειν τῆς ζωῆς ἄρτον κατωβρῖνῶντες· θανατόμοιο, ἡγὰρ ἀθανασίας πλήρης ἢ ἱλπίς αὐτῶν· ὄξασποροῦμοιο, ἀλλὰ τοῖς ἀγγέλοις χαρᾶν πολλῶν συμμελεζοῦμοιο ἐκδοχζοῦμοιο τὴν τῶν οὐρανῶν θημαλίας ἔχουσαν πόλιν, ἣς τυχίτης καὶ θημηκρῶς ὁ κύριος· ἀσταυλίτες μέγχι κρημοῦ καὶ θηβλίσιως σῶματ'· πασιάντες τὴν ἐθελῶντες, καὶ κολαφιζοῦμοιο, δικακόμοιο, δασεζοῦμοιο, ὕβριζοῦμοιο τὴν ἐθελῶντες, ἐν δουβλίω καὶ ἰγμεκρῶσθε ἐπίδουμοιο, νικῶσαστες ὄμωστα· μαχαίρας, κατωπαλαίαστες δύναμιν πρὸς· δύναμοθῶντες ὑπὸ ἀδελφῶν· μὴ κωλυθῶντες ὑπὸ ἰδουθῶν· ἐυλογῶντες γὰρ ἐν ὄξασπορῶντες ἀπηνῶσαστο τῶν τ' σώματος πρ . . . μοιο σκίαν πνα παρίχουσα τὸ . . . πῆτι· ἐ ὡς βρῖνῶ πνα ὁ θάνατον . . . βάιοιτες τῇ τικρῶσθ τῷ χειροῦ σικετ . . . ἢ ἐν αὐτῷ ζῶν, τῶν ὁὗτ' ἀ . . . τοσιῶντες, ἐκ τῷ ἐρημῶν ὅτι πῆμοι· ἐσαπτοῖς κυρίω ὁ θάνατος τ' ὄσιον αὐτῶν· * οὐ γὰρ σικετῶσθε φόβω, ὅς ὡν ἵπαρχον ἔξωθεν, ἡγὰρ ἐσθουμακρῶσθ πρῶτ, εἰς ὃν ἀπέβλιντο πόδων· καὶ ὁὗτ' οὗτο χροῦτ' ἐ ἀργῶν καὶ πλῆτι καὶ ὁὗτ' καὶ κτηκῶσαν, ἐν οἷς ὁὗτ' τὸ φθαρτῶν τ' βίω, κατωβρῖνῶντες τὰ πᾶσιν, θηβασῶς ἐν ὁὗτ' Χριστῷ ἰλαμπρῶσαν· καὶ ὡς φουθῶντες ἰλαμπρῶσαν ἐν κόσμῳ, λόγον ζωῆς ἐπίχρητες· δι' ἡμῶν κωρσοδικίας ἐ ὁ κύριος·

* P. XXXIII. n.

I. a.

* P. CV. n.

3. Idcirco hi omnes in Deo mortui, ad hunc loquuntur aientes: *tradidisti nos quasi oves devorationis*. Sic enim violentiam viui adhuc in carne patientes, deserta loca habitaverunt, in speluncis, in terrae cavernis, in petrarum latibilibus. Atque omnia ferebant, mercedem spectantes, iuxta illud testimonium quod ait: *multae tribulationes iustorum, et ex his omnibus eripiet eos Dominus*. Nam velut extranei et in terra peregrini insectationem patiebantur, ut aeternam in caelis vitae pane fruituri: morte affecti, sed immortalitatis pleni spe: angustiati, sed cum angelis grande gaudium participant: scilicet in bene fundatam urbem recepti, cuius auctor fabricatorque Deus est. Eversi interim fortunae usque ad corporis dissolutionem, famem sitimque patientes, alapis contusi, perpulsi, verberati, maledicti, spretni habiti, et spoliati, in negatione et continentia cupiditatum, gladii aciem vincentes, flammarum vim superanter, ex infirmitate vires sumentes, voluptati non obtemperantes. Enim benedictes gratiasque agentes corporis cruciatus ferebant, veluti quid umbratile; mortem denique in delictis habebant, Christi mortificationem aemulantes, et dummodo in ipso viverent, satis sibi gloriae esse reputantes, quia dictum est: *pretiosa in conspectu Domini mors sanctorum eius*. Neque enim timore quatiebantur ob ea quae exterius contingebant, sed fide roborabantur erga illas quas spectabant divitias: ideoque auri et argenti et opum et gloriae et possessionum, in quibus mundi corruptela versatur, aspernati cupiditates, splendide in Christi gloria elaruerunt, et tamque luminaria in mundo fulserunt, vitae verbum habentes. Quam ob spem apostolus quoque nonnul-

ΛΟΓΟΣ ς'.

ΠΡΟΣ ΤΙΝΑ ΚΤΗΤΟΡΑ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ.

α'. Πολλὴ ἡ βιωτικὴ τῷ κόσμῳ ἡδονή· πολλὴ ἡ πῶς φιλαργυρίας ἐν πλειονείᾳ ἑ. κ. ἀπάτη· πολλὴ ἡ τῆ ἰκμαστικῆ καὶ τῆ ἀνθρώπινης δόξης θεωρησάθῃνα· πολλὸς ὁ πόθος τῆ γάμῳ πῶς βιωτικῆς, ἔ τῆ τίκτων σφοδρῆ καὶ πολλὴ ἡ μεταίτιος τῆ βίῃ ἐν πολλῇ . . . κείσῃ, μάστιγα πῶς βεβούμισ· αὐτίς γδ γοῶντες . . . μὲν τὸ τῆ κυεῖν ἐπιγνώσας ἄποδῆ-ξωμῶν ἢ πῶς τὰ μάτια φημιβλαβείας, μωρῶν τε καὶ ἀπαίδευτων ἀποδῶν τῆ πτω-σίαν· πῶς γὰρ οὐκ ἂν ἡ πολλὴ τῆ κόσμου βιωτικὴ ἡδονή; οἷον πᾶν τὸ ἐν αὐτῇ μίχρη ὁσέσως ἢ τίρην τῆ κελεύειν ἔχῃ, τὸ τι πορσίας τὸ βάδισμα, ἔχῃ τὸ βλακὸν κίνημα, ἔ σουργῶν τὸ σύσσημο, ὁφθαλμῶν τὸ τὸ νῦμα, ἐν ὁραῖσμοι καὶ εἰσιβῆσι καὶ μωρ-σμοῖς· ὡσαύτως κῶπῃς ἢ μίχρῃ, ἔ γυμνάσιος τὸ εἰδῆ, ὁφθαλμῶν τὸ εἰδῆ, καὶ ἰκμαστικῆ καὶ διειρήνῃ ἢ φαρμακίας, χυσιῖν τὴ ἔ ἀργυρεῖν ἢ λύχρον, δούλων ἢ ὁφθαλ-μῶν, ἔ διελίδων ἢ ἀκομῶν, ἔστος τὸ φίλζον, καὶ βρομῶνται ἢ γαστριβῆρας, οἷον ἢ δαιμονικῶν μῶδων, ἔ ἰδῆσῶνται τὸ δισσῶδες, διαζῶν τὸ μετῶσεν, καὶ μιλλῶδων τὸ ἄσσημον, κρυστάλλων καὶ ὀφθαλμῶν ἔ κυμβάλων τὸ ἀπορεῖν ἤχος, νόστιμῶν τὸ κῶ-ρημα, ἔ ἴππων ἢ ἐπίβασιν, βαβδύχων ἔκαστῶν τὸ πῶμπυμα, καὶ ἰούσιμα κτήσιος.

β'. Διὰ τῶν πολλῶν ἡ τῆ κόσμου ἡδονή, καὶ τῆ θεωρησάθῃν βουλόμῳ τῶν δια-κρίσῃ ἀπάτη ἐκκλήνῃ, δὲ τὸ τῆ νομιζομένην κελεύει (φαρμακίας) ἐν θεωρησάθῃν ἀγα-θῆς μῶδῃ ὁφθαλμῶν τῆ διακρίσῃ βίῃ καὶ γδ μὲν τῶν ἀπατάλων τὸ ἄρας, εἰς

SERMO VI.

AD LOCUPLETEM QUENDAM ANTIOCHENSEM.

1. Multa est in mundo vitae voluptas; multa avaritiae atque aviditatis illusio; multus vestimentorum atque humanae gloriae amor; multa nuptiarum in mundanis cupiditas, et liberorum affectus; multa vitae vanitas . . . iudicio, praesertim ignavis. Iam vero nos his cognitis, Deo cooperante, demonstrabimus insanum vanitatum appetitum, stultumque et improvidum divitum studium. Quid ni enim multa sit vitae in mundo voluptas? Quidquid enim in ipsa est, quantum quidem oculis apparet, pulcrum prae se fert delectationem, incedendi modus, mollis pedum motus, loquendi conventa ratio, oculorum nutus, fucatus color et odorum fragrantia; simulque cubile geniale, et nuditatis species, calores succensi, vestimentorum aestivorum levitas et ornatus, auri argentique splendor, servorum turba, ancillarumque sequela, amoris illecebra, ciborum ingluvies, vini daemoniaca ebrietas, eduliorum colluvies, theatrorum stupor, scortorum turpitudine, musicorum modorum organorumque et cymbalorum indecens sonus, adolescentiae exultatio, equitatio, stipatorum ex utroque latere comitatus, et opum tumor.

2. Propterea magna est mundi voluptas, quae hominem Deo adhaerere volentem, ad errorem inflectit, per apparentium bonorum phantasiam; qui tamen nullam ex his temporalibus corruptae vitae oblectamentis utilitatem capit. Etenim post nullam

ἑαυτῶν θνῶμόμορος τάχα ποτὶ ὁ πλῆσιον ἐν πλησμονῇ ἢ καίνας, συμβουλεύει ἑαυτῶν λίγαν δὴλάσσειν ψυχὴν μὴ τῶν κυρίων ἀποφιλῆς γὰρ καὶ ἐλίγος ἔστιν ὁ βίβιον, ἔπειθ τῶν ὑποτάξιν μεγάλους συγκαταστήσας ἔπειθ αὐτὰ ἐν ἑαυτῶν πρὸς ἑμὰ διαφιλοῦντες ἀσφαλείας, μὴ μικρὸν τῆ πείρῃ συκοφαντῶν, καὶ γυναικεία ὀρέξῃ, ὡς ἐν παρῶν διήρχεται ὁ ἐπιλοπιῶν βίον, πρὸς τὸ ἡδονατικὸν ὅτι ἀπὸ γαστριμαργου κοιλίας τὰ ὅτι φαίνεται τὸ κόσμον ὑπομνήματα λαβῶν, εἰς ἔσθια κοίτης, ἔπειθ αἰσθόμεν ὀρεξήσασιν ἑπιλοπιῶν, ἐν ὀργάνοις καὶ αὐτοῖς καὶ κυμβάλοις ἔπειθ ἀσφαλείας ἡσυχίας ὁ καὶ ματαιοῦσιν καὶ οὐδὲ μὴ ἔπειθ μικρῶν οὐρανομήκεις ἀξίονα ἑπιλοπιῶντα πρὸς ἀσφαλείας λογισμῶν, ἑπείθ τινι καὶ ἔστιν πολιτῶν ἔστιν καὶ πᾶσι μαθητῶντα τῶν ὑποτάξιν εὐερισκομένη ἀπατηλῶς πάλιν γραφίνας πρὸς τὰς ἐπιθυμίας, λίγαντος αὐτῶν, ὅτι ἔστιν τις ἐξῆρῆσας ἐπίστω ἢ σατανᾶ * τῆ γὰρ ἐπὶ τὸ αἰῶνος τῶν νικητῶν, οἱ ὅτι μελλίσιος ζωῆς, ἀγῆριος, ἐπίστω ἡ δὴ ἑαυτῶν ἐπιθυμῶν ἐκκλίνοι ἢ καρθίας, ὡς τὸ πρὸς σατανᾶ ὅτι παρῶν ζωῆς ἀσφαλείας ὅτι σφαλοῦς αὐτοῖς φθάνοντες τὸ σατανᾶ ἀγροῦντες οἱ τάλαντες, ἢ μᾶλλον κρύπτειν τὰ ἀλλοθίας ἀπὸ ἑαυτῶν καὶ ἐπὶ αὐτοῖς κρητῶν βυζανθίων, ὅτι ἢ σωματικῶν ἢ ἐκείνων πρὸς ἀσφαλείας πολιτῶν, ἐν δίκῃ ἐκκλινοῦσιν, ἐπιλοπιῶν ἀπὸ πρὸς ἢ ὑπεροσίων ἢ σῶματος.

* 1. Tim. V. 15.

γ'. Καὶ τὸ δὲ μοι ποτὶ ὅτι τὰ τοιαῦτα ἀσφαλείας, ἔπειθ ἀσφαλείας ἕως ζωῆς ἔπειθ ἀσφαλείας τὰ ἑαυτῶν σῶματα ἢ ἀσφαλείας τὸ ἑαυτῶν ἡσυχίας αὐτοῖς; καὶ ἐν τῇ ἑπιθυμῶν τῆς σαρκὸς παλαιωθῆσας ἀπὸ ἑαυτῶν ἡσυχίας, ἐπιλοπιῶν καὶ ἀσφαλείας νομίζοντες ἢ ἀνάσσειν, ὡς ὑπὸ ἀνάσσειν; οἱ πᾶσι ἢ ἀσφαλείας ἢ ἑπιθυμῶν *, ὅτι αἰετῶν αὐτοῖς ἐπιθυμῶν ἑπιθυμῶν, πᾶσι καὶ ἀσφαλείας ἢ ἑπιθυμῶν ἡσυχίας αὐτοῖς εἰς τὸν ὑπεροσίων καὶ σῶματος ἑπιθυμῶν, ἔπειθ ἀσφαλείας, καὶ σῶματος ἀνάσσειν καὶ

* Sap. XVII. 15.

horae delicias, in se fortasse reversus aliquando dives, ventre saturo, secum ipse delibet dicens: servi, anima mea, Domino inutilis enim brevisque vita est; ideoque rebus huiusmodi abrenunciare magnopere proponit. Alique huius apud se brevi temporis intervallo liberaliter constitutis; paulo post, fame correptus, et feminae desiderio, transitorie veluti reliquam vitam prosequitur, ad gulosi ventris sui delicias mundanae phantasiae recordationem revocans, ad rei venerae amorem, ad elegantiam femineae saltationis; organis et tibiis et cymbalis, variisque sonis, mentem suam veluti extollens. Neque iam illa paulo ante in caelum sublata mens, ad sobrias cogitationes convertitur, neque ad religiosam et virtutibus ornatam vitam. Quare et nonnullis apostoli discipulis comperimus, rursus errore deceptos ad cupiditates esse conversos, dicente ipso, quod iam quidam conversi essent retro satanam. Nam saeculi huius voluptate victi, abalienato a futura vita animo, ad concupiscentias suas cor convertunt, et praesentis vitae temporale bonum anteponunt supervenientis mortis periculo: ignari hi miserii, vel potius veritatem celare ob suam crapulam volentes, quod acta cuiusque in corpore vita, in publicum iudicium vocabitur, et per ignem corporis voluptas coarguetur.

3. Quid ego de illis existimem, qui talia agunt, et usque ad senium atque canitatem corpora propria laedunt immunditiis sordibusque iniquitatum suarum; et in carnis miseria veterascens per dies malos, pacificam tutamque mortem sibi fore putant, quasi somni quietem? neque sciunt scripturam aientem, quod improvisum illis superveniet exitium, ut eos pro actorum meritis in profundam locum proiciat,

ⲙⲓ ⲑⲁⲛⲟⲥⲓⲟⲥ Παῦλον λῖγοντα· οὐτὲ ἀρσενοκοίται, οὐτὲ πόρνοι, οὐ λοῖδοβοι, οὐ μέθυσοι, ἢ ἀρπαγας, οὐτὲ μαλακοί, ἢτε παλιούριται, ἢ φαρμακοί, ἢ ἀνδραποδισαί, ἢ ψεύσοι, ἢ ἔπαιθοι, ἢ εἰδωλολάτρων βασιλείας θεῶν οὐ κληρονομήσοι· ἡγὰρ κ' τῷ σοφίαι * ἐν τῇ κρείσσῃ ἐλευσῶνται ἐν συλλογισμοῖ ἀμῆρηκτον αὐτῶν εἰλόθ'· καὶ ἱρῶν ἐν ἑαυτοῖς μεταρροῦντες· τὶ ἀφίλοισι ἡμῶς ἢ ὑπερφανείᾳ ἡμῶν; καὶ πῦρ ὁ πλιτῶν ὁ μὲν ἀλαζονείας συμβέβηκται ἡμῶν; ἐπὶ ἐκόντα πάντα παρῆλθον ἡμῶς ὡς οὐκίαι· ἐν γὰρ τῇ ζωῇ αὐτῶν ἰλογίσαστο δευῶν τὸ βίον ἐν κραιπνώσασίαις ἐ ἀρπαγμαῖς, ἐρετῶν ἡμῶν τὸ φιλαργυρίαν, ὡς λίων ἐν τῷ δρυμοῖ τῷ κραιπνώσασίαις πίνοντας· τὶ γὰρ, φησι, μελιτοπῆτες; τίκα ἐχρῶ, ἀρπάξω, ψευδίσου, ὁποιαυεῖσιν· αὐτὰ γὰρ μοι ἐστὶ συμβολα εὐφροσύνης· ἡγὰρ μὲν αὐτῶν, ὡ ἀφρον, τὶ αὐτὰ ἰσχυροῦς; ὡ δὲ δόχμῳ μᾶλλον τῇ ἀκοῇ τὸ τῷ Δαυὶδ διδασκαλίαν, ἐπὶ μὲν τῷ γὰ ἐν εἰκότι ἐξαρροῦνται ἀνθρώπος, πλὴν μᾶλλον ἀσέβηται· ὁποιαυεῖσιν, ἐ ἐ οὐ γινώσκῃ τίνι σωμάτῃ αὐτῶν *.

* Sap. IV. 20.

I. e.

* Ps. XXXVII. 7.

δ'. Τίτοιις αὐτῶν τοῖς ῥήμασι ἐξακολούθη φιλαργυρία· τίτι δὲ εἰς ἀδικίας τὰ ἀνέλπισται εἰς τῷ αἰετοῦ ὑποκρυπῆσαι; ἀσπ ἀδίας εἰ ποσὸ σὺ ὁ νόμος σου θνήσκειται; ἐπὶ τῷ ἐκ νόμου κρυπῆσαν οὐ δῶσθ ῥίξαι εἰς βᾶδος· * πῶς ἢ ἐ δεικνύσται ὁ τοῖτοις ἀπληγῆν τῇ δεικνύσθ τῷ θεῷ; εἰ δεικνύσθ ἐστὶ, ἡσπᾶδων ἑαυτῶν ἐκ τῷ γνῶντες τὸ πνεῦσ· ἀκα τοῖνω πάλιν τῷ νόμῳ ὡς παρῶς τυθπῶντῶν· ἐπὶν ἀπέκτους ἐν τῷ λῖγῳ· * οἱ γὰρ θύλοτες πλιτῶν, ἐμπῆθισον εἰς παρῶς τῷ ἐξβόλῳ ἐν ἑπᾶδων ἀνοήτως (1) ἐ βλαβείας· ῥίξαι γὰρ πάντων τῷ κραιπνῶν ἐστὶν ἢ φιλαργυρία· ἀπῆθμ ἀνθρώπου τῷ ἀδικίας, τῷ εἰς τῷ ἀδικίαν

* Sap. IV. 2.

I. Tim. VI. 2.

et in tenebras exteriores, et in ignem inextinguibilem, vermemque immortalem. Paulo apostolo dicente, quod neque masculorum concubitores, neque fornicarii, neque maledici, neque ebriosi, neque fures, neque molles, neque avari, aut venefici, neque mangones, aut mendaces, aut periuri, aut idolorum cultores regnum Dei possidebunt. Sed ut ait Sapientia, iudicii tempore venient in cogitationem peccatorum suorum, timidi atque intra se cum paenitentia dicent: quid nobis profuit superbia nostra? Et ditavitur isctantia quid contulit nobis? Quandoquidem illa omnia quasi umbra nos praeterierunt. Quippe in vita sua cogitaverunt aevum exigere dominando, rapiendo, pecuniae avare inhando, ceu leo in saltu, ut opprimerent pauperes. Quid, inquam, apud se reputantes? Filios habeo, rapiam, deliciis indulgero, thesauros congeram: haec enim mihi gaudiorum instrumenta sunt. Verum eumve, cur haec, o stulte, animo agitas? Audi potius Davidis doctrinam, quod nempe in imagine transit homo: sed et frustra conturbatur: thesaurizat, et ignorat cui congregabit ea.

4. His itaque verbis aurem praebet, o avaro. Cui enim iniusta et insperata haec in crastinum reponis? Nescis fieri posse ut ante te filius tuus moriatur? Quia spuria valamina non dabunt radices altas. Quomodo autem hic Dei resistet potentiae? Si valet, igne gehennae semet eripiat. Rursus itaque audi apostolum paterno more monentem inordinate viventes, dicendo: uam qui volunt divites fieri, incidunt in laqueum diaboli, et desideria stulta et noxia. Radix enim omnium malorum avaritia est.

(1) Ita legebat graecum textum ἀνοήτως, non ἀνοήτως, etiam S. Augustinus, ut Sabaterius observat. Sed ἀνοήτως, infuiles, vulgatus latinus cum

aliis, quos inter gothus Ulphilas, qui s nobis Deo iuvante in plimpestis Mediolani inventus, nunc fous novus sacrae criticae hortos irrigat.

μαμωνά· ἢ γὰρ φιλαργυρία τὰ κατὰ ἀμαυρώσεια, ἧρ' ἀγαθῶν τὴν οὐκ ἀπίσταν· φόβος γὰρ
 διδασκᾷ, καὶ ἀρχαῖοι ἐν ματαίᾳ τήκωσι τὴν ψυχῶν, μείμας τὴν ὑποβάλλει ἔν ἑνὶ μωρῶ, ὡς
 πρὸς ἀποθέσθαι καὶ πλοῦτοι ἰπάρχει, ἐν ὄχλοις φυσοῖ, καὶ δίκας πεποιητοίσι σμαράγ·
 ἐν τυχῆ σκίψῃ λογισμῶν ποιεῖται τὸ σμῆδος ἐκπαρεῖ πῶς ἀρετῶν, φροῖν, ἐν σμαρῶν
 θρησκωτοῖσι πικροῖς ἢ πῶς ὑποθέσθαι ἐν τῇ γῆ, πεποιθῶς ἐπὶ τῶν πλοῦτων τῶν πλοῦτων
 μου; κήσονται βάρης, ἀνήσονται ἀρχαῖοι, καὶ κερτῶσι λαοῖν, εἰς δούλων ἐν πηδύκων·
 ἀρετῶν τῶν δὲ τῶν γῶν ἐν τῶν ἀρχαῖοι· ὅτι καλλίκαρτοι αὐτῶν, ἐν εὐφορείαις χροῦν φροσο-
 δούσι μοι, ἐν φροδοῖσι ὑπερῶν κλοῖν βαρῶν * ἐπὶ οὖν γηνοῖσι μὴ καὶ δούσι εὐφρο-
 σῶν τῇ ψυχῇ μὴ ὅτι ἐλγῶ καὶ λυπηρῶς ὄσιν ὁ βίος, ἐν οὐκ ἔστιν ἴσας ἐν ταλαπτηρῇ
 ἀποθροῦν καὶ ἐκ ἐγνώσθην ὁ ἀναλύσας εἰς ἄδην ἔτεκα τῶν γηνοῖσι πολυκατῶνα γυμ-
 αῖκα τῶν ὑφ' ἡμῶν ἵνα διασῶζον πόλιν, στίσιον (1) τὴν καὶ ἐδοματῶν ἐν κριτάλῃ, ἀπο-
 λαῖσι, ἧρ' ὅσων ἀγαθῶν καὶ τὰ σύμβολα τῶν εὐφροσύνης αὐτῆς κατὰ τὴν αἰσθησῶν γη-
 σάμῃ τῇ κτισθῶ ἐν τῶν ἀποθέσθαι, οἶνου πολυτιλοῦς καὶ μύρον πλοῦσι, ἐν τῶν
 κῆλυσι ῥόδων, φροῖν ἢ μῆραθῶν ὅτι αὐτῶν μοι μείμας, καὶ εἰς τὴν κληροῦ κατὰ δού-
 απύσῃσι πάντα, οὐ φροσῶν χροῖας, ἐπὶ φροσῶν ἐν τῶν ἀποθέσθαι πολῶν καὶ ἴσας μοι ἢ
 ἰχθῶς ῥόμος τῶν ἀποθέσθαι· τὸ γὰρ ἀποθέσθαι ἀρχαῖοι ἐλγῶται.

ἢ. Θεωρεῖς πόσις γῆμὶ κακίαις ἢ μείμας τῶν βίον, ἐν πικρείαις ἢ σμαρασφῶν αὐτῆς;

- * Sup. l. 3. εἰς τὸ πάλιν αὐτῆ ἢ σοφία διδασκᾷ ἡμῶς λήγῃσι * σκαλοῖ λογισμῶν χειρίζουσι τὰ
 οὐκ καὶ ὅτι οὐ μὴ περὶ αὐτῶν ἐλγῶσι ἢ δίκας εἰς τῶν αἰσθησῶν ἀπῆλθον ἐλγῶσι
 * Math. XII. 24. ὁ σατῶν οὖν φροσῶν φιλαργυρίας ὑπάρχουσι, ἐλγῶν * ὑποθέσθαι ὅτι κῆλυσι εἰς

Abstine, homo, ab iniustitia, quae ex iniquo mamona consurgit. Namque avaritia
 praecleara quaeque obscurans, a Dei bonis separat: homicidia suadet, ad furorem
 animum exacerbat, curas iniicit et elationem, audaciam cum rerum copia adducti,
 hominem in plebe inflat, lites ad praetoria defert, et noctu pessimaram cogitationum
 imaginibus conscientiam replet. Quomodo raptam, inquit, et thesauros liberis meis
 acervabo? Vel quomodo exaltabor in terra, divitiarum mearum copia fretus? Domos
 adquiram, agros coemam, fiam plebis dominus per servos meos atque ancillas: huius
 praedium in agris mihi vindicabo, quia fructuosum est, et aurum mihi ubertate sua
 pariet: item collare adgravabo super agricolas meos: exhilarabo animam meam;
 quandoquidem brevis tristisque vita est, et non est in morte hominia sanitas, nec
 quemquam ex inferis reversum scimus. Idcirco divitem uxorem filio meo conciliabo.
 Atque ita divitiis potius, sagina et convivii et crapula fruar, quae vera sunt bona:
 atque huius gaudii instrumenta ei relinquam. Ego vero in aetatis flore studiosae his
 opibus utens, pretioso vino et unguentis repletus, rosarum folliculis coronabor ante
 quam marcescant. Haec pars mea esto, haec sors: pauperem opprimam, viduae non
 parcam, neque senis cantitem reverebor. Potentia mea, lex mihi iustitiae erit: nam-
 que infirmitas reputatur inutilis.

5. Viden' quanta scateat iniquitate vitae mundanae cura? quam amara sit con-
 versatio eius? Ideo rursus eadem Sapientia docet nos his verbis: perversae cogita-
 tiones a Deo separant; neque vos praeteribit vindex ultio. Culpaе huius coarguens
 Salvator avaros Pharisaeos, aiebat: facilius est rudentem in acus foramen intrare,

(1) Ita codex. Sed malim στίσιον vel στίσιον.

Ξυμφυλίας ῥηφίδῳ εἰσαλθῶν, ἢ πλῆστον εἰς τὸ βασιλείαν ἤβ' οὐρανοῦν· εἰς γὰρ τὸ φιλαρ-
 γυεῖαν, ἔτιθετο τὴν ἰσχυρὰν τὴν γλῶσσαν διήρησεν, ἔτι τὰς βάρεις κρατίσασαν· ἄλλοι ἀγρῆς ἀνη-
 σάμμοι εἰς ἀδικίας ἀπ' ἀγέλην ἀπίσασαν· εἰς δίκας εἰσιόντες φόβος συμίστασαν, ἔπιση-
 κίας τὸ ἅγιον παρεργίζουσι· κἢ ἐν ἀρπαγῆς ἰσχυρὰς τὴν πειθήτων πείγῃ· ἔτι σιδη-
 ρῶν γραμμάτων τόκον πηλοῦσιν· ἐν ἡμέρᾳ αὐτῶν ἔπισηκός, τὴν ἐφελήθη αὐτοῦ τὴν τυραν-
 νία (1)· κού οὐ κραυγῶσται αὐτῶν ἢ ἰσχυραῖα· τὴν ἠλεῖσθαι ἔτι οὐ γλώσσας· τὴν πύ-
 ρουσαν ἐκ τῆς κοιλίας· τὴν σιωπῆσαντο ἔτι οὐ πορείας· παρεργάση ἢ ἔπι οἱ κραυγαῖες
 τὴν γλῶσσαν πηλοῦσται, τῆν τῶν οἱ ἄποστῆς τὴν ἡρασίαν φεσημῶσται· εἰς τὸ πάλιν λέγει· *

* Ia. XXVI. 18.
 I. 2.

5'. Γότθον αὐτῶν λόγους μὴ οἱ ἀδουοῦτες καὶ κραυγαῖες ἐν φαντοχρῆσι, οἱ νο-
 μίζοντες εὐθὺς ἀνίστασθαι τὸ ἐκ τῆς λαίμου ἰσχυρῶν τῶν γὰρ ἡμέρᾳ οἱ ἐσλογοσμοῦ, ἢ
 τῶν ἰσχυρῶν ἡβ' ἀπομαρτυρῶν τῶν τέκνοις· τὴν οἰδῶν, ἔτι πρὸς τὴν πειθήνεται· καὶ οὐ
 γνώσκεις τῆν ἰσχυρὰν ἢ ἀλαζονείαν τὴν πηλοῦται σου· ἀπὸ σταυρῶν, ἀνδραγαθῶν, μεμῆστον,
 ἀπὸ τῶν μαλλοῦσας κείστας ἀχολῶν, ἀναμυμπεσκόμμοις Δαυὶδ ἅγιον βασιλεία λήγοντα· *
 ἄνατο· ἀμῆρτωλῶν ποικῆς· ἔτι οὐ σφῆας λέγῃσται· * δίκαιοι εἰς τὸ αἰῶνα ζῶσιν, ἔτι ἐν
 κρείῳ ὁ μωδὸς ἀπῶν· ἔτι λέγεται τὸ βασιλεῖον τὸ εὐπρεπῆς· τὸ γὰρ πορείας ἀπῶ-
 τῶν ποικῆς ἔστιν ἢ φιλαργυεῖαν, τὸ δολιότητος ἢ συγχύσας, ἔτι ἰσχυραῖα σμω-
 ρῶν, τὸ ἐκ ἀποφροσύνης δολογίας τὴν κῆρυ ἀγοῖαν, καὶ πῆσας ἀρετῆς Θεοῦ ἐσπῆ-
 λοσμοῦ μᾶτα ματαότητων· δι' αὐτῶν ἔτι οὐ κύριος ἐλπίσται· * ἢ μῆρμα τὸ αἰῶνος
 τῶν, ἔτι ἀπῶν τὴν πηλοῦται συμπτῆς λόγους, καὶ ἀμαρτῶν γίνεται· εἰς αὐτῶν ἢ κείσται

* Ps. XXXIII. 22.
 * Sap. V. 18.
 * Matth. XIII. 22.

quam divitem in regnum caelorum. Namque avari invicem praedia diripiunt, domos
 sibi vindicant: alii agro iniusto pretio alter alterius occupant, concitatis litibus cae-
 des patrant, periculis Deum irritant, rapinis animas pauperum suffocant, et ferreae
 syngrapha auras multiplicat. Iam vero visitationis die, quid proderit ipsis sua ty-
 rannia? quomodo illorum superbia non concidet? Quid illis profuit lingua? quid
 venter contulit? quid iuverunt scortationes? Iamdiu scriptum est, quod habitantes
 terram cadent, id est ii qui a caelestibus cogitationibus recedunt. Propterea rursus
 ait: adde mala, Domine, cunctis gloriae terrae. Nam ob suam malam improbamque
 agendi rationem quam sectari maluerunt, malam quoque punitionem experti sunt.

6. Intelligite ergo sermones meos, vos qui cum sitis infirmi et in angustiis ver-
 semini, tamen copiis abundare arbitramini. Abiicite gulam fallacem. Quae sunt enim
 consilia vestra, aut congestorum filii thesaurorum utilitas? Fortasse hi ante te mo-
 rientur, ideoque nescis cui congreges, et cuius futurus sit divitiarum tuarum fastus.
 De te ipso, o homo, cogita; de futuro iudicio esto sollicitus; regis Davidis dicentis
 memor: mora peccatorum pessima. Item Sapientiae dicentia: iusti in perpetuum vi-
 vunt, et apud Dominum est merces eorum; et quod accipient regnum decoris. Nam
 primus scortatiouia quaestus avaritia est, fraudis cognata, auperbiae ministra, a lande
 creatoris, quae humili corde fit, aliena, cuilibet divinae virtuti contraria, merasque
 vanitates meditans. Quomobrem Dominus quoque aiebat: sollicitudo saeculi istius, et
 fallacia divitiarum, suffocant verbum, et sine fructu efficitur. Propterea iudicium pa-

(1) Ita cod. pro φωνῆς, non sine aliis eiorum exemplis.

ἡδύπρασιν· ἡδὲ ταῦτα τὰ δ' αὐτὰ ἀναμύμῃ· ὡς ἢς ἀδ' αὐκων πλουτησίας καὶ φιλαργυρίας ἡν-
διώσας ἡμᾶς αἰτεῖ· ὅτι βασιλεία τῶν αἰώνων ὅπως εὐμεθέτημον ἐνόησαν τῆ φοβεροῦ κελ-
ταίης εὐάγειροι, ὅτ' ἀν' ἡλθῃ ἐσθλὰ ἀδελφῶν ἐν τοῖς ἀγίοις ἀπὸ, ἔ· ἐν πνεῖ φλογὸς ἡσο-
δομαίᾳ ἡμέσῃ· ἡδὲ τὰ ἔργα ἀπὸ, ἐν τῇ διανοουσίᾳ τῶν οἰκτιρμῶν ἀπὸ τῆ κρείου ἡμῶν
'Ἰησοῦ Χριστοῦ· μὴ οὐ τῶ πατρὶ ἢ δόξα κ. τ. λ.

ΑΓΟΓΟΣ Ζ΄.

ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΤΕΘΟΣ.

1. 2. **Α** ἢς κατ' ἴνοιαι πορνείας πῖς δικημόσῃ τ' ἀμῆρωτων ἰλουῦσθαι εἶναι, εἰ μὴ
τὸ ἀνιδιαιῶσθαι ἔ· χέλλισον τ' μετανοίας φάρμακον; καὶ τῷ ὁ πορνήτης πλημμελήσας,
* Ps. VI. 2. ταῦτη χροσάμωσθαι τῇ φειδύσῃ, ἡδὲ διακρίων ἡλαθῶν * λούσθαι κατ' ἰχθῆσιν τὸκτα τ'
κλίνω μιν, ἐν δάκρυσι μου τ' σρωμῶν μιν βροίξω· ἰώσθαι ἢ καὶ ἰατρῶν παίδος ὑπαξίας
βρομῶσθαι πορνήτων ἡδὲ πνα τ' πασῶν, κατῆπ τῇ ἀξία εἰς τὸ χρεσθι περιεργεται ἢ
πληρῆ· ὡσείπας καὶ τὰ ψυχρὰ πᾶθι ἐν μέθαις ἔ· κόμους σπιδῶνα ἀνάτοι ἀπεργα-
ζεται· ὅτι ἢ τῇ ἡγκροσθῆσθαι ἡδὲ τ' ἀρετῶν κωφίζονται τῶν εὐδῆτων τ' ἀδελφῶν λόγῳ·
* Prov. XXXIII
20. διαπραπίτ' ὁ ἡσῆσθαι ἰατρῶν, κατῆσθαι φροσ ἡδὲ τ' πορνήτων * πατάξω, κατῶ ἰώσθαι.
β'. Σκοπῶν ἢ χρεσθῶν τ' ἀρεσῶν τ' ἡμετέρον ψυχῶν ἰατρῶν, πῶς ὁκμῶσθαι
τ' σπιδῶνα καὶ ἡδὲ ἰχθῆσθαι τ' σφῆσθαι ἰδῆ τῷ τῷ ἀγίῳ Παύλῳ τ' στωπῆν ἰατρῶν ἀσο-
χρεσθῶν, ἔ· τῇ ἀδοσίᾳ βλαπτόμενον ἡδὲ τ' ἐν νόμῳ χροσθῆσθαι, ἡσῆσθαι τῇ ἀδελφῶν

ratum est: propterea eum qui eiusmodi est horrenda expectant. A qua iniqua cupi-
ditate atque avaritia, ut nos liberet, regem saeculorum oro: ut coram tremendo tri-
bunali grati probatque inveniamur, cum veniet glorificandus in sanctis suis, et in
ignis flamma, ad retribuendum unicuique secundum opera eius, cum iustitia miseri-
cordiae suae, dominus noster Iesus Christus; cum quo Patri est honor etc.

SERMO VII.

DE PAENITENTIA ET CONFUCTIONE.

1. **A** mentis fornicatione quis peccatorem liberum iustificatumque dimittet,
nisi accuratissimum et optimum paenitentiae pharmacum? Namque et propheta post
errorem in viam reversus cum lacrymis aiebat: lavabo per singulas noctes lectum
meum, lacrymis meis stratum meum rigabo. Solent vero medici ordinatam dietam
in aliquo morbo imperare, prout antea ob inordinatam in peins deflexerat infirmitas.
Similiter animae quoque passiones ex ebrietatibus et comissionibus insanabilem pu-
tredinem contrahunt; secus vero continentiae virtute alleviantur per idoneum adhor-
tationis sermonem. Curat caelestis medicus, prout ore prophetae ait: ego percutiam,
et ego sanabo.

2. Observandum vero est quomodo optimus nostrarum animarum medicus Chri-
stus putredinem saniemque corruptionis abstergat. En sanctus Paulus a salutari me-
dicina abhorrens, et perfidia laborans propter legis zelum, spontanea petulantia utens,

- μάστι οὐδ' ἔσθ' ἄσπευ· εἰ ἢ ἐ ἐπὶ ἐρώσεως, ὡς οὐραδὴ μὴ ἐπιληθῆς τ' παύμαι τ' διακρίων
 ἂν πέρις, καὶ τ' καρδίακόν τ' ἐξομολογήσεως πόθον δὲ φιλημάτων ἐσάγγων, τ' ἀναφυ-
 χλὸν τῆς ἀφύσεως λήψῃ· κεισὸς καὶ ὁ δαυιδ' ἐν ἄζων ἴβουα· * βασιλεὺς με βασάτωρ, ἔ
 κεισπεριδύσημα· πλυνθὲς με, καὶ ὑπὲρ χόνα λούκαυδύσημα· εἰ ἢ ἐ πύλαξαι τ' καρδίας,
 * Is. I. 16. πλουτῶ μὲν μετ' αἰσίου· ὅτι ἰμαγάλωμι δὲς Ἰσραὴλ, τὸ ποιήσαι μὴ ἡμῶν ὠδὲ κεισάν· *
 ἀφίλαθι πῆς πονηρίας· δὸπ τ' ψυχῶν ὑμῶν ἀπανάτη τ' ὀφθαλμῶν μὲν· ἐ δὲ γυμνῶν ἄν μὴ
 * H. LVI. 3. Διασκήτα τῇ μεταστροφῇ κεισπεριδύσεως ἐς ὑοῖς θεῶν· * τίπο γδ ὡς οὐραδὴ ὁ προσήτης εἰρηκα·
 μὴ λιγῶν ὁ ἀλλοθρησκῶν ὁ ὡς οὐραδὴ μὲν τῶν θεῶν· ἄσπευ ἀφοραῖα με κύλαθ' ἄπὸ τῷ λαῷ
 αἰσίου· εἰ ἢ καὶ λόγῳ ἡμῶντες, ἢ ἔργῳ, ὡς πλυνθὲς δὲς οὐραδὴ ἀνασθηθῆντα τῇ μεταστροφῇ
 I. 11. τ' ἐξομολογήσεως, ἐς τῷ κεισπεριδύσεως ἰσὺ μόνον κρίνει τὸ τῷ θεῷ, καὶ βοᾶν ὡς τ' θεῶν,
 ἰλαθῆναι μὲν τῷ ἀμῶνταθ'· εἰ δὲ καὶ ἰλλυδύσεως, οὐκ ἐπληρωτα ἔργῳ καὶ φιλάνθρωπον
 διασώτῳ τ' Χειρῶν (S) σωτήρα τῷ κόσμῳ, τ' ἰσάμῶν τ' λιγῶν ὅττα σαμῶντῳ, οὐ
 ἔ τῷ πῆς ἰδαύμασιν, ὅτι γραφῶν ἴδουκα δόξας τῶν θεῶν· καὶ ἰλλουσι ἢ θεαδύσεως δὲς
 * Job. XII. 20. Φιλιππῶν ἔ Ἄνδρῳ κεισπεριδύσεως· ἔτι * πῆς ἢ τῆς συμφορῆς ἡμῶν ἔ ὁ δόπτολος λί-
 * I. Cor. I. 94. γων· αὐτοῖς ἢ τῆς κλητοῖς ἰδαύσεως τῷ ἔ ἰλλουσι, Χειρῶν θεῶν δὲ ὡς οὐραδὴ, ἔ θεῶν σοφία· *
 ἀμῶνταθ' ἢ τῆς τῆς οὐραδὴς σαμῶνταθ' μὲν, ἰλλουσι· οὐ χεῖρας ἔχουσι οἱ ἰχθυοῖς ἰα-
 * Matth. IX. 12. ρῶν, ἀλλ' οἱ κακῶς ἰχθυοῖς· * δὸπ πῆς ἢ εἰς αὐτὸν μετανοία δὲ ἰμαγῇ κεισπεριδύσεως· αὐτοῖς
 γδ ὡς τ' λαῶν αἰσίου· δὸπ τ' ἀμῶνταθ' αὐτῶν· ὡς ἔ ἐς ἰλλουσι δὲ ἰμαγῇ ἢ μετανοία καὶ
 * Ps. L. 2. τ' λιγῶντα *· ἰλλουσι με ὁ θεῶς καὶ τὸ μέγα ἰλλουσι σε, καὶ καὶ τὸ πῆς οὐραδὴ οὐκ ἐπληρῶν
 σε ἐξάλλουσι τὸ δὲ ἰμαγῇ μὲν· δὲ ἄυτα ὡ ἀνθρώπων, ὅτ' ἂν τῆς ἰχθυοῖς βίβουσι τ'

Utiq̄ue etiam homicidae paenitentia patet: ecce enim latro in cruce per verborum confessionem, heres paradisi factus est. Quod si etiam scortatus fueris, accede; fluminis lacrymarum ne obliviscaris quas meretrix fudit. Sic tu corde exprimens cum affectu et oculis confessionem, veniae consolationem consequeris. Sicut etiam David cum gemitu clamabat: asperges me hyssopo, et mundabor; lavabis me, et super nivem dealbabor. Quod si etiam cor vulneratum geris, desine per paenitentiam; quia munificet Deus per Isaiam nobiscum agit adhortans: auferte iniquitates ab animabus vestris coram oculis meis. Iam si forte es alienigena, ne desperes quominus per paenitentiam catalogo filiorum Dei sis adseribendus. Hoc enim praevidens propheta ait: ne dicat alienigena, qui ad Deum accedit, num me Dominus a populo suo separabit? Quod si verbis peccasti aut opere, specta publicanum paenitente confessione iustum effectum, dum stans incurvus, et pectus percutiens ad Deum clamat: propitius esto mihi peccatori. Quod si etiam ethnicus es aut samaritanus, misericordiam habemus clementemque dominum Christum mundi salvatorem, qui leprosum samaritanum sanavit, cuius etiam fidem admiratus est, quia reversus dedit gloriam Deo. Ab ethnicis quoque se conspici per Philippum et Andream passus est. Praeter haec omnia, aristotolus etiam consonat: ipsis autem vocatis Iudaeis atque Graecis, Christus Dei virtus, et Dei sapientia. Nam et cum peccatoribus publicanisque discumbens aiebat: non est opus valentibus medico, sed male habentibus. Propterea omnis apud eum paenitentia potens est: ipse enim salvabit populum suum a peccatis eorum. Cuiuscemodi scilicet in psalmis quoque demonstratur paenitentia, ubi dicitur: miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam, et secundum multitudinem miserationum

ἀμάρτιας καὶ ἁμαρτίας ἢ ψυχῶν, μὴ ἀμέλει ἢ πόνοι φεροσφίερον τῶν ψυχολογῶν ἰατρῶν (1).
τῆ γὰρ ἀρχῆς μετανοοῖ ὡς Νουμμοῦν ὑπολιώγη δὴ κερυοὶ ἢ λίπερον τὸ ἀνομοαῖν ὑμοαῖν ὡς
ἐν σοφίᾳ Σολομῶν καὶ λῆγμν. * ἰλιῆς πάντα, ὅτι πάντα δυνάσται, καὶ ὑσφορεῖ ἀμάρ-
τήματα ἀνθρώπων εἰς μετανοοῖα.

* Rom. XI. 21.

δ'. Τί εἰ μοι ἀδελφοὶ χριστιανὸν ἀπὲ μετανοοῖας ὄντων τῶ λῆγμν, μὴ λῆγμν καὶ ἢ
ὑσφείεταιν ἀμάρτιας, ὅποια ἀνθρώπων τῶν πνευμάτων; οὐ γὰρ ἀεγῶς ὁ πῦρ ὑποσάλμ λῆγος,
ὁ ἀσφῆρῶνδλν βολῶν * ὅτι ὁ ποιῶν τὸ φορητόν, εἰ μὴ οἱ καρποὶ τῶ ἀμάρτιας, τῶ πνευ-
ματι, μισοχρῆα, φόνου, κλοπῆ, ψαδωμάρτυρῆας, καὶ ἀλαστιά, ἱερας, ζήλοῖ, θυμοῖ, καὶ
τὰ τέτοις ὅμοια καὶ ὅτι ὁ ἀσφῆρον εἰς τὸ σῆμα, ἐκ τῶ σαρκῶς ἀσφῆρῶς φδοσῶν * Θρημα-
βίῶν καὶ καὶ τὸ ἀσφῆκτον τῶ ἀμάρτιας, ὡς ὅτι τὸ Ἰουῶ ὑποδιόρασκον λῆγισμαλῆμν
τὰ πάντα βλίποτα ἐ ἀσφῆλῆστα, μὴ λαβῶτος κ' τοῦ πῦρ ἢ ἰνδῆλῆν τῶ ἀπὸντῶν * ἰάν
ἀναβολῆ εἰς τὸ φῶδλν, παρ' ἰάν ἀναλάβοιμι τῶς πῆρυγῶς μοι κατ' ὄρεθρον, καὶ καὶ ἀσφῆ-
σκῶνῶσται εἰς τὰ ἴχματα τῶ σῶλῶστος, ὅσοι λαθῶν σὺ τῶ ὄφθαλμῶν, ἐκ τῶ σπῆν ἢ χῆρ
σὺ ὀδηγῶσέ μοι, καὶ καὶ ἀσφῆρῶ μοι ἢ ἀσφῆρῶ σὺ τῶ δικαῖως, εἰς τὸ ὀμοσῶν καὶ σω-
θῆναι ἐκ ἀσφῆρῶν τῶ πατρῶς καὶ ἀσφῆρῶν λῆγμν ὑποτιλῶσται μέλλοντα, ἀσφῆρῶν
τῶ τῆς ἐσῶρκα παρνοῖας, πῆρυγῶσται πῆσασ νόμου ἀσφῆρῶσται ὑδὸ κῆσας, καὶ ἢ εἰς τὸ
κῆσως ἀσφῆρῶνδῶσται ἀνάσῶσται ἀσφῆρῶσται ἐσφῆρῶσται γὰρ ἐν τῶ πλοῖῶ ὁ ἀσφῆρῶσται
ἐκ ἀσφῆρῶν ἢ ἢ ἀμάρτια βερνοσασται, τὸ σῶσφῶ ἰβῶνδῆν καὶ ἢ σῶλασασται, ὡς ἰπῶν εἰ-
πῶν, σῶσῶσται ἰπῶσῶσται, καὶ φυγῆ καὶ ἀμάρτιον εὑσφῆρῶν, ἰπῶσῶσται τὰ κῆσῶσται, καὶ λα-
βῶσται ὡς εἰς φροσῶν ἐν τῶ κῆρῶ ἰσφῆρῶσται, ἀσφῆρῶ ἢ ἢ ἰπῶσῶσται ἀσφῆρῶσται ἰσφῶσται

* Gal. V. 19.

* Gal. VI. 8.

* Ps. CXXXVIII.

1. 12.

tuarum dele iniquitatem meam. Quapropter, o homo, quum acutissimis peccati telis vulneratus fueris, ne omittas plagam tuam animarum medico exponere: nam promptissima paenitentia, veluti Neeman, lacrymis lepram peccatorum absterges. Canesque ut in libro sapientiae Salomon: misereris omnium, quia omnia potes, et dissimulas peccata hominum propter paenitentiam.

4. Cur vero, o christiani fratres, cum de paenitentia verba faciam, nihil dicam de instante nobis peccato, quamque id vitare sit difficile? Non enim vanus est apostoli sermo, qui aperte clamat, quod quae onus faciunt, nonnisi ex peccati fructibus sunt, id est fornicatio, adulterium, caedes, furta, falsa testimonia, obrectationes, rixae, aemulationes, irac, et his similia. Et quod qui seminat in carnem, de carne metet corruptionem. Demonstrabo item inevitabile quasi peccatum veluti in Iona, qui fugere se putavit ab omnia vidente et continente; neque mente revolvit orationem dicentis: si ascendero in caelum, tu illic es; si descendero in infernum, ades: si sumpsero pennas meas diluculo, et habitaverim in extremis maris, ut oculos tuos lateam, ibi inquit manus tua deducet me et tenebit me dextera tua. Haec autem iuste a consubstantiali et throni particepe in patris dextera sedente deinde complenda, typo portendebantur. Nam suo cum carne adventu cunctas legis prophetias explere dignatus, praemonstratam quoque a Ionae ceto resurrectionem exsequutus est. Namque navim ingressus propheta, somno se tradidit; sed interim peccati pondus navigium deprimebat; et mare, ut breviter dicam, servum peccatoreum et fugitivum inveniens, comprehensum tanquam carcere in ceto conclusit; donec conditus advenit tertius

(1) Testimonium de peccatorum confessione sacerdoti faciendi.

- τῆ θεωσύτῃ θυμῷ ἢ μίσητον, πῶς ἄκακωθῆν ἐν τῷ ἀσθενεῖ τῷ πημιμάλῃμα, γα-
 λήνως ἐγέρσατο, καὶ οἱ ναυπηγοὶ * σωτηρίας ἔτυνον.
- * Ita cod.
- ἰ. Ζῶν οὐδ' ὑποτίθει τὸ βάρεθ' ἢ κείσῃσ, ἔπειε ἄκ τ' ὕλις τ' φθερεῖς ἐν τ' ἑπι-
 κυμίας τῷ περὶσπῆρῷ τῷ κλύδωνος τ' αἰσῆθ' οὐαίεστας, εἰς ἄνοιον τ' ἑυχῆς καὶ τῷ
 σώματος ὥσπερ ἐ Δαυὶδ δι' ὃ πίπτονθι λυθβάσκαπτον φορτίον τ' ἀμῆρτίας ἔλεγθον * αἱ
 ἀνομῖαι μου ὡσφῆραν τ' κεφαλῶν μου, ὡσὶ φορτίον βαρὺ ἰβαριμῶστας ἐπ' ἑμέ· γρῶσθ
 οὐδ' ἢ ἀμῆρτία τοῖς κρασασῖς εἰς ἔλεγθον· τοῖς δὲ ἀρχέσῃσ ἐ βεβήλοισ, εἰς πῶσῃν καὶ
 ἀπώλειαν· ἐν αὐτῇ καὶ ὁ σοφὸς κινθῆς χρετλιάζῃ, ἐπιθυμία λίγων ματταλλοῖ τοῦδ
 ἀρεκον· * ἄκ γῶ τ' ἀπάκτι βρέζῃσ τῷ βροματόν λαοβοθῖς τῇ γαρμῆρῃα ὁ Ἄσῃμα
 ἰδραπῆτόλοσ ἀρεῖς τὰ τῷ κκακῶν ἐπιθυμῶν πάθη· ἐ ἴτωσ (C) θῆαπτον φθῆνθ ἰθαβῶλυ
 ἑαυτοῖ ἐπ' ἄνῃγκαν· ἐν αὐτῇ τῇ βρέζῃ τῆ ἀμῆρτίας ἀπακτίσας ὁ λαὸς ἐλαυθρεῖτο ἀρεῖς
 (C) θῆα θρεσπῆσι Μαυσῆων, γρῆσῃσας εἰς τὸ πῶσῃσ τ' κοιλίας ἄρτων καὶ κρεῶν· * δι'
 λῶ ἐ τοῖς ὑπαισῃσ παρῃθῃστας, καὶ εἰς τῶ γῶ τ' ἐπαγῆλιῃσ ἐκ εἰσῃλιλυθαῖ καὶ
 ἔπειτο μεμφοῖμερον τὸ γράμμα, ἡμεῖσ ἢ μῶσ ἀσθραγγῆλλῃ λέγων· * φυλάξασθ ὑπο γορ-
 γησῃμου ἀναφελῃσ, καὶ ὑπο κραταλλῃσ φῃσασθ γλώσασθ· αὐτῇ τῇ ἀσθῃσ ἀπακθῃσ
 ὁ ἀσθρεπῃ τῷ τῷ θῆ, ὁ ἔλθῃν εἰς Βηθῆλ, τῇ τ' λῃοτος θρεῖσῃσ καὶ ἀσθρεῖσῃστας,
 ἐ εἰς τῃσῃ οἰκῃσ ἐκ εἰσφῃρεται· εἰπε γῶ αὐτοῖ ὁ θῆσ· * ὁ φῃσῃσ ἄρτων, ἐβε πῃσῃ
 ὕδαρ ἄκῃ· καὶ ἢ τῇ· γαρμῆρῃσ θρεμῃσῃσ φασῃσῃσ παεισῃσ τ' ἐτοπῃλῶν, θῃαπτον
 ὡσῃ ἐπ' ἄνῃγκαν· οἰμοσ πῃθῃ σασθμῃσ βαρῃσ ὁ ζυγῃσ τῆ ἀμῆρτίας· ἢσ πῃσῃ ἔχον καὶ
 ὁ θῃσῃσκαλλῃ τῷ ἄκκῃσῃσ ἔλεγθον· * ἀφορμῃσ λαβοῦσθ ἢ ἀμῆρτία (εἰς τ' ἐτοπῃλῶ)
 εἰσαπῃσῃσ με, καὶ δι' αὐτῆσ ἀπῃκτενθ.
- * Sep. IV. 12.
- * Ps. XXXVII. 5.
- * 1 Cor. XVI. 3.
- * Sap. I. 11.
- * III. Reg. XIII. 17.
- * Rom. VII. 11.

dies Domini. Miraculum vero maximum fuit, quomodo evacuatium in propheta pec-
 catum, serenitatem restituit, et nautae salutem adepti sunt.

5. Ergo tu iudicii onus dum vivis depone, quod ex materia corruptelae in ten-
 tationum procellis ac tempestatibus sacculi conflasti, ut animam corpusque leves.
 Sicut etiam David intolerandum peccati onus expertus aiebat: iniquitates meae super-
 progressae sunt caput meum, et sicut onus grave gravatae sunt super me. Ergo pec-
 catum agnitum, fit mundis in coargutionem; pravis autem impurisque, lapsus et per-
 ditionis occasio. Idcirco ille cui sapientia congenita fuit, conqueritur: concupiscentia,
 dicens, transvertit sensum sine malitia. Namque ob inordinatum escae desiderium
 depravatus gula Adam, ad malarum cupiditatum passiones declinavit; atque mor-
 tem, invidiae diaboli, sibi attraxit. Hoc peccandi impetu male tumultuans populus,
 servo Dei Moysi maledicebat, concitato murmure ob ventrem panibus carnisque
 replendum: quam ob causam hostibus traditi fuerunt, et in promissam regionem non
 sunt ingressi. Quae sacra scriptura vituperans, quietos nos esse iubet dicens: custo-
 dite vos a murmuratione quae nihil prodest, et parcite linguae a detractione. Hac
 intemperantia deceptus homo Dei, qui in Bethel venerat, leonis furori obicitur, et
 in proprio sepulchro non conditur. Dixerat enim illi Deus: panem non comedes, ne-
 que aquam bibes illo in loco: verumtamen gulae phantasia interturbans, spreto man-
 dato, mortem illi conciliavit. Item quanti ponderis est peccati iugum! Quod eccle-
 siarium quoque magister expertus, aiebat: peccatum occasione accepta per mandatum,
 seduxit me, et per illud occidit.

ς'. Περὶ ἀπολαύσεως πηγάσεω τῶν πληρωθῆναι βουόντων ἐπίστροφον κύνει ἐκ τῆ ἡρατοῦ, καὶ ἰλασθητὴ ἡμῶν· ὅτι ἡμᾶς πλὴν, ἐπεὶ οὐδὲ πλάσσει ἡμῶν· ἀερατὶ τῷ ᾧ χραιστέριος ζυγόν βασιλεύσει τὸ φορητόν, τὸ ἰλασθῆναι, τὸ ἰσχυρὸν ἐν γάμοις ἐπιτεκνίας καὶ ἀναπαύσεως ἡμῶν· ἰσοπέσον γὰρ ἔστιν ἡ τῶν παρτικροτέρων δόξης εὐλακεῖς, μεταμορφοῦν εἰς εἰκόνα ἀφθαρσίας ἐν τῷ ἀφθάρτῳ πνεύματι· ἴρη) ἢ ὅτι οἱ ὅσοι ἐοίκως δουλοῦσθεται * πῆ ἢ τὸ ὅσον; ἢ κ) τὸ γυμνασθῆναι *, ὁ ἀπέσθαι εἰς τὸ πνεῦμα, ἐκ τῷ πνεύματος διεξίει ζυγῶν αἰώνιοι· τοῖνυν ἀποσείδω ἐνρκότες βλασφῆσασα φιλοπόνησ τῶν ματαίωσ, μὴ δειλοῦσθε ἑαπίζασ, μὴ κατήχασθαι θυμῷ, μὴ ζήλῃσι ἐπιθυμίας βλαθεῖσ· ἐν ἀγάπῃ σεσεῖπτος σεσεπατάσ, ἐν λόγῳ ἀλλοθίας, ἐν δυνάμει θεῷ τοῖς ἑαπατοῖς σεσαπαζῶμῃσι, ἐπεὶ οὐσ ἐκ ἀφθαρτοῦ καλόνουτῖ· λόγον ἀπλογίας σεσεῖσασθαι, ταῖς συζητοῖσας ἡχεατίας ἀσκητικῶς ἀσφαρωζῶντις τὸ σῶμα ἡσπαζέσσι· χεῖσθαι οὐκ ἀρεῖσθαι καταλιπόντασ ἡμῶσ. I. II.

τ' λόγον τῷ θεῷ, ἀρεκαῖσθαι ἑαπίζασ· * ὅσθαι δοκιμάζοντις, ἀγαπητοῖ, τὰ ἴρημῆσ, δυνάσθαι πάντοσ τῶν ματαίωσ, δὲ ἢσ πλοσῶντις λῆσθαι σεσε τὸ βῆμα τῷ ζῶσ· ἀκολῆσθαι ἡ ἡμῶν μου ὅσῃσ σου· ἡμοῦ ἢ ἀπτελέσθαι ἢ ἀρεῖσθαι σ· * εὐχασεσεῖσ εὐνοῖσ * ἀναπέμποντις τῷ θεῷ ἐν χεῖσθαι Ἰησοῦ τῷ κωεῖσ ἡμῶν, φῆ ἢ δόξασ καὶ τὸ σεσεσθαι εἰς σεσ αἰώσασ τῷ αἰῶσθαι. * Ps. XLII. 9.

ΛΟΓΟΣ Η΄.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΤΗΡΟΧΗ ΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΑΔΕΩΣ ΑΜΑΡΤΑΝΟΝΤΩΝ.

α'. **Η** γλυκερὰ γῆσις τῷ εὐαγγελίῳ φωνῆσ, εἰσάγουσα σεσε ἀρετῶν (W) τῶσ ἡμῶν φέρουσα, διεγείρει σεσε ρουδοῖσασ ἡμῶν, ἡσ οἱ ἀγιοῖ σεσετῖσ ἡμῶν κ) χολῶν. I. II.

5. Accedamus igitur ad luti nostri fictiorem clamantes: convertere de caelo Domine, et esto nobis propitius; quia lutum sumus, et tu nos formasti. Tollite suave iugum, ferte leve onus, quietum oppido et mansuetudine plenum et animarum tranquillitatis. Est enim gloriae Dei omnipotentis parum speculum, quod nos in impudibilem imaginem transformat spiritu incorruptibili. Dictum porro est, sanctos sancte sanctificatum iri. Quid est autem sanctum? nisi, prout scriptum est, qui seminat in spiritum, de spiritu metet vitam aeternam. Cum itaque paenitentiam passim fructuosam esse cognoveritis, ne quaeso mensis indulgeatis, ne ira vincamini, ne cupiditates noxias sequamini; sed in caritate mansueta ambulare, in verbo veritatis, in virtute Dei: humilium societatem adamate, aurem contumaciae oppilate, verba contradictionis coarctate, frequenti abstinence et ascetico opere corpus in servitum redigite. Quia minime placet, nos derelicto verbo Dei, mensis ministrare. Quamobrem dicta bacterus expendentes, o carissimi, sectemini omnino paenitentiam; a qua perfecti apud vitae sedem quiescetes. Adhaesit anima mea post te, me suscepit dextera tua. Hymnos autem gratiarum actionis Deo attollamus, in Christo Iesu domino nostro, cui honor et potestas in saecula saeculorum.

SERMO VIII.

DE SUPERBIS ET SECURE PRECANTIBUS.

1. Dulcis evangelicae vocis gustus, animae guttur ad virtutem convertens,

παρκολληθηκότις μετίδωκαν ἡμῖν· ἔτιωσ κη ἡμεῖς πωρος οἰκοδομῶν τῶ ὑμῖν τῆρας ἀγάπης μεταρθεμιζόμενοι, τὸ τὸ δωτὸ γέωσμα ἐκ γέωμῶν ὑμῶν ἐν πνεύματῃ ἀφοθαρσίας, ἔτιωσ τῶ ὄξῃ ἀπὲ ἀρεθῶντων φωνῶν ἀπολογησῶν λάβωμῶν· ὡς ἔστι ἀκούσῃ τῶ κωλεῖν λέγοιτος· * ἡ μῆλεμα τὸ αἰδῶν· τῶν, κη ἡ ἀπάτη τὸ πλοῦτη συμπίχῃ τῶ λόγον, ἐ ἀκαρπος γῆνται· κη ἰδῶν οὐ παρῆλθῃ τὸ σπμῶν τῶ οὐραῖν μῆρτυρίας ἐπὶ ὄσῃ τὸ μωγάλε φρονοῦται· ἔπ τὰ ἔπῃχα φροῦσι, ἔξ τῶ φροῦσι τῶ ἀπεισίας τῶ ἀπάτης, κη γωωακῶν ἐ πικων ματαιοπνοίας· * οἷς ἀνέλπισός ὄστι ἡ ζωῆ τῶ ἔπῃουσ, ὀλίγος τὸ ὀ βῆ· κη λυπηρός εἰς ὡδῃ λογωῦσονται· ἔξ ὡν ἐ ὀ μακῶλε· Δαυῖδ ἔλεγῃ· * αἱ ἡμέραι ἡμῶν ὡσά σκῖα ὡδῶσῃ· κη αὐδῆς τῶ ὑπέσργκοι ἀειθμῶν τῶ ἔπῃου ἰλιπῶ·, ἐ πῶ σῆμασῃ ἔξ τῶ ζῶῃτα, κη αὐλεον μῆ ὡσῶσαι, δηλῶν ἔλεγῃ· * αἱ ἡμέραι τῶ ἔπῃ ἡμῶν ἐν αὐτοῖς, ἔξ ὀδῶμῶντα ἔπ· ἰὰν δὲ ἐ δωωσῶσαι, ἐγῶδῶμῶντα ἔπ· ἐ τὸ πλοῦν αὐτῶν κόπ· ἐ πῶνος· ἐ ἀγαρῆ αἰτάται φάσκων· * κη ἔτιωσ γῆσος κη φροῦσῆς ὀ δῶς μῆ ἔγκῶλιπῃς με.

β'. Τῶ αὐτῶ; μῶ τὸ γῆρας ἔγκῶλιπῃ τῶ δῶς τῶ ἀνθροπον; μῆ γῆροτο· ἀγ· ἔπ τὸ ἀειωσῶν αὐτῶν κόπ· ἐ πῶνον ὀνομάσῃ, τῶ κῆσιπ ὀνομάζῃ, εἰς ὡ ἡ μῆλεμα τῶ αἰδῶρος τῶν, ἐ ἡ ἀπάτη τὸ πλοῦτη ὄσῃ πλοῦνέκτας σολῖσασα ἐῖβαλεν ὡσῃ κηπῶ ἔξ τῶς ἐούλου γῆωμῆς συμπίχῃσῃ τῶ ἀσβῖσῃ πωλ, εἰς τὸ κῆματῃ πῶνος δῖαῖς ἐκ τῶς ἔρῃς τῶ ἀπλοῦτητῃ σῶμῶκος, ἐ πῶ βῆρῃ τῶ σῶσῃ, ἔπδῃ ὀ κλαυθμῶς· ἐ ὀ βρυγμῶς τῶ ὀδῶσῃ· ὡν ὀ δῶς ὡς λεληθῶς ὄστι, ἔπμωκῶμῶμ· αὐτῶν ἔπκῶλιπῃ δῶς, ὡς φροῦ τῶ κῶλε· * ὡκ ἔστι ὀ δῶς κῆπῶν, ἀγῶ ζῶνται, ἔπ πάντες ὀ δῖλεμοι ζῶσῃ ἐ αὐτῶ; κη τῶ ὄστι ἔπ· ἔκῆνοις ἐκμῶμ· τὸ δὲ πλοῦν τῶντων κόπος ἐ πῶ· τῶ τῶ γῶ

* Matth. XIII. 2.

* eod. 205.

* Ps. CXLIII. 4.

I. 10.

* Ps. LXXXIX.

10.

* Ps. LXX. 9.

* Matth. XXII.

20.

excitat nos commotione, quam patres nostri per tempora succedentes, nobis communicaverunt. Ita et nos aedificationi caritatis vestrae intenti, Dei charisma vobis accinimus in spiritu incorruptionis, ut eius puram ac theologiam loquelam excipiamus. Nempe Dominum dicentem audimus: sollicitudo saeculi istius, et fallacia divitiarum suffocant verbum, et sine fructu efficitur. En minime praeterit caelestis testimonii iudicium in iis qui superbe sapiunt, quorum sunt corruptae cogitationes et pravae: quia mente in terrenis defixa, illudentium opum sollicitudine, et uxorum filiorumque vanis curis impliciti sunt: quibus desperata est futuri temporis vita, et breve hoc aevum et triste nihil reputabitur. De quibus beatus David aiebat: dies nostri tanquam umbra praeterunt. Rursusque summum terrenae spei numerum significare volens, et quod hodie homo vivit, cras non apparet, ait: dies annorum nostrorum in ipsis, septuaginta anni; si autem in potentatibus, octoginta anni: et amplius eorum labor et dolor. Et alibi petit dicens: et usque ad gravem senectutem ne derelinquas me, Deus meus.

2. Quid ergo? Num post senectutem derelinquit Deus hominem? Absit. Sed quia dum supervacaneum illorum laborem curamque appellat, iudicium innuit, in quod sollicitudo huius saeculi et divitiarum illusio avaros spoliatos coniecit, fumo veluti materialium cogitationum suffocans et inextinguibili igne, ubi magnos experiant cruciatus ab ira vermis immortalis, in teuebrarum gravitate, ubi fletus et stridor dentium. Quorum Deus quasi oblitus, vocari ipsorum Deus erubescit, ut ait Dominus: non est Deus mortuorum sed viventium, quia omnes iusti in ipso vivunt. Et hoc

ἐπιθυμία τῆ ὀρεξήσαν φθαρτὴν ἀγαθῶν συμπόρουσα ἢ ζυφὴ τῶν σῶματι, ἢ ἀπί-
 λασα ἐν τῇ κρείσσει καὶ ἀσπιδόλει· ἀγαθὰ μάλιστα γὰρ βεβίδον τὸ γαστρίαι σκώλωι, πρὸς μὲν τὸ
 πρὸν προσφασίζεσθαι ἀρετῶν αἰόνα· καὶ ἐν αὐτῷ τῇ ἀπάτῃ τῶ πολούτοι, ἔ τῆ ἐν
 αὐτῷ γῆϊοῖν προσγμῆται, κεκαρωμένης ὑπὸ διαμόνοι τῆς ψυχῆς, ἐπιτελευτῆται ὄν
 νοητός· ἔ τῇ μὲν ἀναγνώσει τῶ θείων γραφῶν, ἀσβῆσι δὲ ὀρεξίμῃ τῶ λόγῳ, μὲν γαστρίαι
 ὑποτάσσεται· τῇ ἢ ἐπὶ τῶ κτήσῃ καὶ πλῆτον ἐπιθυμία, ὑπὸ τῆ δὲ βίβλι ἀρπάσεται,
 καὶ ἀκαρπος τῇ δὲ ὀρεξίμῃ καὶ ὄνεται· ἐπὶ ἢ αἰτίας ἔ ὁ κύριος ἔλεγγ·, ὅτι οἱ τὰ ἄσ-
 ματα ἔχοντες, ἀσπιδόλοι ἐισπλύνονται εἰς τῶ βασιλείαν τῶ ἡρασῶν.

Math. XIX. 28.

γ'. Ὡσπερ ἢ ἐσώθη ὁ τῶ μακροδίας ὅτι ἔστις παρὶδὲ ποιούμενος, τοῖς ἰδίῃσι
 πρῶτον συμπάσῃ δὲ βίβλικα βεβίαια, γαστρίαι μὲν τὰ ὄντα καὶ πρῶτον, ἔ μὲν ὄν-
 τῶν πολλὰν ἀρῆται ἢ ἔστιαι πρῶτον, ἔπειτα δ' αὖ ἔ τῶ πρῶτον μὲν τῶν δειφῶν
 τῶ κληρονομία ἢ ἔσῃον τὰ κακῶς ἐν τῶ ἀδικίας τῆ μαματῶ σωματῆτα, καλῶς δὲ
 κῆσαι τοῖς πῆτον, ἔχοντα τῶν δὲ βίβλικα κατ' ἀξίαν γαστρίαι μὲν ἐν τῇ ἐπαγγέλιῃ τῶ
 θείων γραφῶν· καὶ ὅμοιος δὲ αὐτοῖς καὶ ὀρεξίμῃ ὡς ἔστιν ἔ παραπίδηται δὲ ἔσῃον τῶ
 κόσμῳ, ἐν τῇ ἰλιπὶ τῆ κατὰ βίβλιν ἔ Χριστῶν, εἰς ὃν πῶσα κληρονομία καὶ ἀπαρτῆ τῶ
 ἀδαρῶν μυστηρίων ὑπάρχει καὶ ὑποκαλύπεται δὲ ἔ τῶ τῶ ἔ αὐτὸς ὁ κύριος ἔλεγγ· *
 ὁ μὲν κατὰ πῶν πατῆρα ἢ μητῆρα, ἢ ἀδελφῶν, ἢ ἀδελφῶν, ἢ ἀρῆς, ἢ οἰκίας, ἔ λα-
 βῶν ἔ σωσῶν αὐτῶ ἔ ἀκολουθῶν ὅπισθον μὲν, ὡς ἔστι μὲν ἄξιος· ὅτι ὁ χριστὸς τῶ Χριστῶν
 ἀπάλπει πρὸς τῶν τῶ Ἰσραηλιῶν ἀπάλπει ὡσαύτως ἢ καὶ οἱ πλῆτον ἀρῆτωντες,
 αὐτῶ αὐτῶ ὑπολαύται ὁ ἢ Χριστῶν ἔ ὄντων τῶ χριστῶν βεβίαια μὲν, ὅτις ὑπάρχει,

L. 10.

Math. XIX. 28.

de illis dictum est: quod autem amplius eorum est, labor et dolor. Nam corrupti-
 bilium bonorum concupiscentiam ingerens voluptas corporalis, perditionem in futuro
 indicio parat. Sed praegravans nos terrenum corpus, in praesentiarum quidem re-
 nuit saeculo abrenunciare: simulque divitiarum illusionem, et terrenorum negotiorum
 mole, et a daemonibus pariter circumventa anima, tenebras intellectus patitur. Et in
 divinarum quidem scripturarum lectione, verbi semine recepto, cum gaudio propo-
 nit: sed mox per possessionum et opum concupiscentiam a diabolo abripitur, et ius-
 titiae fructuum sterilia constituitur. Quare et Dominus aiebat, fore ut qui divitias
 habent, difficulter regnum caelorum ingrediantur.

3. Sicut autem qui longum iter ad peregrinam patriam suscepturus est, primo
 quidem necessariis suis firmas testamenti tabulas condere solet, bona sua largiens
 prout destinavit, et mox cum ploratibus multis peregrinationem ingreditur; sic et
 illum qui ad Deum pergit, atque ad caelestem hereditatem, oportet quocumque ex
 injusto mamona coarctavit, laudabiliter pauperibus distribuere; quippe qui habet
 dignam testamenti formulam in divinarum scripturarum promissione: pariterque quo-
 tidianis lacrymis, ceu peregrinum et advenam a mundo secedere, sp̄ utique Chris-
 tatum adsequendi, in quo omnis hereditas et immortalium mysteriorum primitiae sunt
 reconditae. Ideo enim Dominus ipse dixit: qui non reliquerit patrem aut matrem aut
 fratres vel sorores aut agros aut domos, nec tollens crucem suam me secutus fuerit,
 non est me dignus. Idcirco aurum Christum exitio tradidit per Iscariotae proditionem:
 atque ita divitiarum quoque amatores cum illo pereunt. Christus autem auri
 fastum abominatus, cum Deus esset, paupertate sua omnia in secunda nativitate re-

Ἐσχῶς ἰσχυροὶ ἐσίν, βάρῃ ἔχον ἢ πλῆτον· ἢ γὰρ τὸ ἕντυ καὶ τῷ βρομῶντι ἀξιοφο-
 ρίας, ἐκ πάσης ὑπομωδίας, ἐ ἢ πλάνω τὸ κόσμῳ ἢ γυναικῶν θρασυτάτας, ἀρχὴ ὑπὸ
 δαιμονικῆς βραχυλείας * φασταζομένων, λογίζονται ἢ εὐσέβειαι· κενώσι περὶ ἐ ἢ σοφία ἢ
 τίτῳ ἀμαυροῦσιν ἰσχυροῦσιν * φασί· * βδύλυγμα ἀμύρτωλόν, θροσῖβλα· κὲ ὅπ ἐπιδουμή-
 σαι σοφίας, διστήκῃσι ἐπιπλάσι· ἀγ' ὡς ἴφλω ὁ πλῆτος, ἐκ ἐκ τῆ ἰσχύος ἢ ψυχῆς ἐπιπλά-
 μοσι τὰ κελῶ· ἢ γὰρ ἀδολοχία τῷ λόγῳ, δὲ τὸν πολλὸν τῷ βρομῶντι ἀξίας ἐκ
 μέσης θρασυτάτας, λογιστάθι ταῦτα παρεσκευάσιν· ὡν τὸ δρᾶμα ὄσιν ἐράν (C) ψαλ-
 μῶσιν λέγοντα· * καὶ εἰς ἐμὲ ἴψαλλοι οἱ πίνοντες οἶνον· ταῦτα δὲ μύρτωλῃσιν αὐτοῖς τὰ
 ῥήματα, δὲ τὸ ἐν γαστρὶ ἀμύρταναν, ἄροντα αὐτοῖς περὶ ἢ ἀναπολύσῃσι τῆς κενώσεως
 αὐτῶν ἡμέρας· δι' ἐκ αἰτίας αὐτοῖς ὁ κύριος ἔλεγον· * ἐ μὴ ἴδωσι καὶ ἰσχυροὶ
 αὐτοῖς, ἀμύρταναν οὐκ ἔχον· καὶ ἢ κενώσῃσι οὐκ ἔχουσι περὶ τῆς ἀμύρταναν αὐτῶν· ὄσιν
 γὰρ ἡμῶς κενώσῃσι, ἀναμύρτῃ ἢ ὄσιν ἕντυ τῷ κενῶν ἡμῶν ἀναμύρτῃ· καὶ γὰρ ὄσιν
 ἰσχυροῖσιν ἡμῶν ἢ οὐρακία * .

* Ita cod.
 * cod. av.
 * Sup. l. 26. gr.
 * Ps. LXXIII. 12.
 * Job. XV. 22.
 f. 16.
 * Rom. XIII. 11.

5. Ὁ ἢ πλῆτος δὲ πρὸς θοειδῶν ἰαυτὸν ἰκεῖζων, ἐ θρασῶν τῆς ὑπολαύσεως
 τὸ κόσμῳ καὶ ἢ δόξαι αὐτῶν, τῷ τε χροσφοροῦμέντι ὠραίζομένων, καὶ τῆς πλάσιαι
 ὀδοποιούμεν, δι' ἐκλόγῃσι δὲ θιν περὶράσι, λοιπὸν ταῖς ἀκρίθαισιν τῷ γῆτον ἰαυτὸν
 ἀπεκέρσῃ, ἀρχεται λέγον· τὶ βίλοι τῆς δόξαι αὐτοῖς; τὶ πλῆτος ἐ τῷ γῆτον συρῆς;
 ἢ ὑπολαύσεως τῷ παρῶντι ἀγαθῶν; ἄπῃ φασί τῆκα σμῆτον κενώσῃσι, ἐκ
 νύσῃσι αὐτοῦσιν· ὄσιν οἶνου πολυτιλοῦσιν καὶ μέσῃσι οὐκ οἰσ ἄλλοισιν ἄπῃσι ἰδωδῆσι
 θαλασσοῦσιν· ὅπ ἐλεγον καὶ λυπῶσιν ὄσιν ὁ βίος ἡμῶν, ἐ τὸ σῶμα τῆσιν ὑποσῶσῃσι,
 τὸ ἢ πῆτος δὲ θιν ὄσῃσι ὡς χροσῶν ἀγῆ· δὲ τὸν οὐκ ἀκρίθῃσι περὶ κενῶν ἢ ὄσῃσι

pondere debilitatus es. Etenim de somno et dapum abundantia ex superveniente fame
 admonitus, et feminci ornatus illusionem spectans, denu incipis daemionico oestro
 alucinante, de pietate ambigue deliberare. Sicut alicubi etiam Sapientia borum cac-
 citatem describens ait: abominatio est peccatoribus religiositas. Tu vero qui sapientiam
 cupia, serva mandata. Sed, ut dixi, dives non cum animi sobrietate cupit quod
 honestum est. Nam ratiociniorum otiositas, ex inordinata dapum crapula scatens, ita
 cogitare suadet. Quorum acta apud palmistam recitarī comperimus: et in me psal-
 lebant bibentes vinum. Haec contra illos testimonium dicent verba, quae tamquam
 voluntarie peccantes adducent ipsos ad inexorabilem iudicii diem. Qua de causa Do-
 minus quoque aiebat: si non venissem, et locutus fuisset eis, peccatum non habe-
 rent; nunc autem excusationem non habent de peccato suo. Quippe nos cernens crap-
 ulantes, expectat nostram de iniquitatum somno evigilationem. Nunc enim propior
 est nostra salus.

6. At enim dives quasi ad fenestram se attollens, spectansque mundi gaudia
 et pompam, ornatosque auro homines ac relucentes in plateis obambulare, quasi ius-
 tum hinc capiens praetextum, terrenarum mox curarum spinis compunctus, incipit
 dicere: quid hac pompa melius? quid hoc spectaculo ornatus? quid praestantius pa-
 rentum erga liberos amore? quid denique praesentibus bonis auavius? quibus, inquit,
 cordati quilibet uti, praecipue florente iuventute, volent. Quamobrem pretioso vino
 et unguentis, cum ceteris omne genus esculentis, fruamur: quia brevis tristitica vita
 nostra est, et in cinerem corpus abit, spiritus autem tanquam inanis aer dissol-

ἐνοικῶσιν εἰς τὰς παύσας βάραις· καὶ πρὸ κρημῶ τ' ἴφρασι, ἐν ποιήλαις ἤρ' ἀβραχίουσιν
καὶ σκεκῶν κρημῶν ἀμφιάζειν τὸ σῶμα· πρὸς ἧ τ' ἐξαπὶς σησις, εὐφραίνεσθαι ῥήματα
ἐ γάλατι καὶ χαρμοναῖς καὶ πολυσφόροις σκιερήμασι· τί ἢ πάντων τ' ὁμοζύριον ἠέφρεσθ;
μὴ ἢς ἡ γλυκαὶ τὸ βῆν ἀνάπαυσις ἐπιφρόνισμα καὶ ἄουράζι· εἰσελθόντων εἰς οἶκον
μὴ πρὸς σακαπαύσομαι αὐτῆ· οὐ γὰρ ἐχθ' ἠκείας ἢ σωμαστροφῆ αὐτῆς, ἀλλ' εὐφροσύνην ἐ
χερῶν τ' γὰρ χερῶν μὴ ἀλλοτρίων μυθολογοῦσιν, ἵτίρως μνησιπλαστοῖα βασιλείας καὶ
φροῦν καὶ κρείων ἀποφάνισμας τ' ἐνισώσις ζωῆς· οὐ γὰρ πῶν δατακελοῦσι τὸ φαγιῶν ἐ
παίξεται, καὶ μὴ γυναικὸς ἢς ἠγάπησεν ἀναπαύεσθαι.

ζ'. Ὁρεῶν οὐδ', ἀδελφοὶ ἀγαπῆτοι, ὅτι πάντα πρὸς δὸς ὁ κύριος σφραῖς ἰληθῶν
ἢ μέριμα τὸ αἰῶνος, καὶ ἢ ἀπάτη τ' πλάτη, ἐ ἤρ' λαιτῶν ἐπιθυμία συμπύριχ' ἢ λῶ
ρον, ἐ ἀκαρπῶ-ρίνεται ἢδη γὰρ ἐν μὴ πηλοσμητῆ κοιλάς, ζήτησας ὁ κύριος ἰληθά
φρονι ἐ ἠπεκαλίσατο αὐτῶν· ἐν ἧ τῆ ἀποχῆ τ' ἀβραχίουσιν ἤρ' τῶσιν βρομῶσιν, τῆ
i. 11. πείθῃ συχεθῶς ἀπποσλήθη τὸ τίοντις σκοπῶ· τάχα ἢ καὶ εἰς εἰδωλοσφραῖς μετασφραῖ,
ὡς ἐκ τῆ παρῶσιν ἀγαθῶν λαοῦσιν τ' ἀδότησ· εἰ οὐ τὸ παρῶσιν ἐπι θαυμάζεις,
ὡ πῶσις γασφρῶσιν, λογιζῶ πῶσιν εἰδῆ περὶ τῶν τελετήν ἐπὶ τοῖς ἀεικαλίσις αὐτῶν
ἀγαθῶσι τοῖς ἐπισημῶσιν τοῖς ἀρίσις, ὅταν ἰληθῇ ἀβραχίουσιν ἀφραῖσιν τοῖς δ' ἐκείνους ὁ
end. 27. ἠραῖον καὶ τ' γῶ· ὁ γὰρ τ' καὶ ἄλλοις γημοσφραῖς ἔκποσιν ἀσασα * Χριστῶ· ἐ ἐκ κελλῶσιν
κπερῶσιν ἀνασφραῖς θωρῶσιν· τὸ ἢ νηκερῶσιν οὐδ' ἀμῶσιν συλλογῶσιν ἐπιπρὸς τῶν
δῶσιν τὸ ζῶσιν· ἔπος εἰς ἠδὲν ἔστω τὰ πρὸς ἠκείας καὶ βλεπόμενα πρὸς τὰς ἐπισημῶ
σίς ἢς ἐν δῶσιν θωρῶσιν ὁ θῶσιν τοῖς πῶσις τὸ εἰληθῶ αὐτῶ· καὶ γὰρ τὸ ἀμπερῶσιν

vetur. Propterea igitur ante sepulturae diem hisce pulchris in aedibus habitemus; et ante quam cinis fiamus, auratorum sericorumque vestimentorum varietate corpus induamus: et ante extremum silentium, garrullitate ac risu et gaudiis et chorearum saltatione oblectemur. Quid autem uxore iucundius? cum qua dulcis vitae usus ceu lumen nobis oboritur? Hac ego domum meam ingressus condelectabor; neque enim amara est consuetudo eius, sed iucunditatem habet et gaudium. Nam scripturam quidem mendacem esse fabulantur, quae aliud infinite maius regnum, delicias alias, melioremque praesente vita statum promittit. Nihil enim praestantius esse dicunt, quam comedere, et ludere, et cum dilecta uxore versari.

7. Videtis itaque, fratres carissimi, quod omnium provisor Dominus aperte aiebat: sollicitudo huius saeculi, et divitiarum deceptio, reliquarumque rerum cupiditas verbum suffocat, quod idcirco sterile evadit. Nuper enim pleno ventre, Dominum invocans quaerebat, et paene attingebat; sed mox escarum varietate privatus, famem expertus, a suo proposito excidit, et fortasse etiam ad idololatriam revolvitur; adeo ut ob praesentia bona, datorem ipsum ignoret. Si ergo praesentia tantopere admiraris, o dives glulose, reputa quaeo quantopere credere oporteat horum auctori, qui ineffabilia bona sua sanctis promittit, cum caelum terramque venerit iustus hominibus incorruptibiliter retributurus. Nam pulchritudinis primus parens cuncta condidit Christus, qui ex creaturae ornatu congruenter agnoscitur: mortale vero quodvis cum viventis gloria nullatenus comparabitur. Atque ita nihil reputabunt temporalia ac visibilia, prae iis quae in gloria daturum se promittit Deus facientibus voluntatem eius. Porro immutabilem ipsius voluntatemcernere licet in evangelio,

ἢ βελῆς ἀπὸ ἑστὸ ὄρεϊ ἐκ τῆς ὑπερχείλου σπηλαιῶν σφαφῆς ἢ ἀγαθῶν ἤνθ' δικαίων ἰλ-
πίδα, καὶ ἢ σκυθιστὸν ἤνθ' ἀμφοταλῶν κατὰ κελσι, τὸ π' ὀλίθουσι τ' ἀπίστων τέλλῳ,
ἐκ τῆς λήθης * ὁ ἀρετῆς καὶ ἢ γῆ παραλεύουσαι, οἱ ἢ λόγῳ μὲ οὐ μὴ παρίδουσι.

* MATH. XXIV.
20.

κ'. Ἐλλάνιος ἢ τῆς πρεφροπῆ τ' συμβούλων δαιμόνων ἀπαταῖται ἐπὶ τῆς ἤνθ' κοι-
χάσιον παρούση Ἰσολαύσι· καὶ ἐκ ταύτης πρεφρολαμπαρόμμοι πῶς ἰσποσίας μάθους,
ἐκ βρομαῖων πῶρα καὶ ἀφῆξίας γάμων, παχυδύτης τοῖς σάμμοσι εἰς οὐν ἰαυτῶν
επιρεῖς· Ἡραλίῳ μὲν πρὸς τὰς παλαιῖρας, κ' Ἀττοῖος, ἔ Στραμάνδρου τῷ γόντος,
ἢ πρὸς κ' μοιχοῦ ἢ Μισθίας, Κρόνῳ τῷ ἐκ τῆς Πιροῖδι πρῶτῳ μὲν ἢ Σιμμεάμμοι, ἔω
καὶ ἴγῳ ὁ ἴδιῳ ἀπὸ τῆς γόντος· κ' τὰ ἴγῳα ἢ τῶτων ταῖς ἰδίαις ἀδελφαῖς ἔ θυγαῖρας
σμετρίνοιτο· οὐτα γῶ ἀσθεβῶς ὡς ἐνόμοι τὰ τῶτων ἦδη κρητίσταντι Πίροσι, μέγχι ἢ σῆ-
μμοσι τὰς ἰδίας μητῆρας καὶ θυγαῖρας ἔ ἀδελφῶς ἐξοφθέρουσι. Διὸς γῶ ἔ κ' Πεζέκος,
ἔκ καὶ Ζίας ἰσπομάχουσι, μῶγῳ ἔ ἄσσοι· τυγχάνου, μετρημαῖς πωλεργόσιαις ἐκ τῶ
ἡλιακῶ φωτῶς ὡς ἐνόμωσι, ἀπατῶν πάσας τὰς ὑπερπῆσις ἤνθ' ἀνδρῶτων θυγαῖρας ὡς
εκατὸς φουρεῖς ἰμάειν, ὑὸς ὑπάρχειν ἢ Κρόνῳ· οἱ καὶ τῷ ἀνηκῶν κρητίστωζας μίγῳ, ἐκ
ἢ ποιαῖται ἀχλύσι καὶ τυρανῖαις, ἀβασιλάσταν ὄν τῶν μὲν ἄν κ' Ἐρμῆς ὁ διλιεῖς,
καὶ Ἡραῖος, ὄν καὶ Πλάτονα ἰσπομάσας, ἐξῆ ἢ ἢ χυτοῦ ἀπατῶν φύζων γῶ ἢ ἤνθ'
ἀδελφῶν Ἐπιβουλιῶν, ἐφῶσι τὰ μέγχα τῷ χυτοῦ, καὶ κρητιλάσταν τῶν Ἀγυπῶν,
ποῖας γάμων τ' ποῖων, ἀπειθῶσι πῶς Ἀγυπῶσι (1), ὡς καὶ τῶτων δαιμόνιος· ἔ
ἴνα μὴ ἐξῆ πολλῶν λόγων κρητιλάσταν ἔ ἰεῖσου ἤνθ' Ἀσσιβῶν ἄσσοι, Ἄρι· τῷ καὶ
Ἄφροδίτης, ἔω πῶ ἐξῆ τ' πρὸς ἔ Ἡραλία φιλιθῖναις ἀπειθῶσι· πολλῶσις ἢ καὶ

1. 20.

dnm aperte exponit spem instorum, tristemque peccatorum condemnationem, et exitio-
sum infidelium finem, dnm ait: caelum et terra transibunt, verba autem mea non
praeteribunt.

8. At vero ethnici snadentium daemonum impulsu falluntur circa praesentem
elementorum oblectationem. Atque hinc veluti opinionum vehementia correpti, ob
escarum fortasse et nuptiarum intemperantiam, per omnem aetatem suam corporibus
saginandis indulgebant: colebantque Herculem palaestrae praesidem, et Anteonem,
et Scamandrum praestigiarum, pyrismi et adulterii Medeam, Cronum Persidis tyran-
num, cum Semiramide quam etiam proprius filius polluit: quare et horum posterii
propriis sororibus filiabusque miscebantur: tam enim impie istorum mores, legis in-
stat, Persae retineverunt usque ad praesentem diem, ut matres suas, et filias, atque
sorores stuprent. Nam Iuppiter, qui et Pezecus, quem etiam Zeam nominant, magus
luxuriosusque cum esset, magicis artibus solari lumine, ut videbatur deludens, for-
mas quaslibet hominum filias ceu improbus corruptor polluebat; atque hic erat
Croni filius. Porro hi homines occidentales quoque partes tenebris huiusmodi ac ty-
rannide occupaverunt, in quibus nemo adhuc regnabat. Cum his fraudulentus quo-
que Mercurius, nec non Vulcanus quem Plutonem quoque appellaverunt propter auri
illicebras. Is enim fratrum insidias vitans, inventis auri metallis, plenis cum navibus
in Aegyptum veniens, Deus ab Aegyptiis est consecratus, ceu divitiarum donator.
Et ne longis sermonibus singulorum ex his impiorum ritus recenseam, Marti nimi-

(1) Manetho apud Eusebium chron. in nostra editione lib. I. 20, et apud Syncellum ed. paris.
p. 19. et 51.

σφεροειδῶν τούτων ἄποκλίσει βλασφημιῶντι· καὶ ἄλλοτε δὲ τὸ μίμνθη παρὸς ἐν θαλάσῃ τὸ ἐπιπολεῖον ἐν τοῖς κύμασι αἶμα σμαραγίν, ἐξεφάτασας ἐξαμαγνὸν ἀεὶ-
 θιν ὅτ' ἔρη κελῶν ὡς φασὶν ἴστα, ἄφροδίτῃς ἢ τούτων ἀνόμωσας, ἀπατῶν ἢ κατὰ
 βάδους ἐπιθυμίας.

8. Οὗτοι ἢ πάντες τὰ τ' πλάττειν ἀσίερον νόμωτα ἑαυτοῖς ἐπιφίεροντι, δίδωσας
 ἐν ὄλοι· καὶ οὗτοι καὶ ἀσβάρτων ἔρη χροῖον αὐτῶν οἱ ἀνόμοι λίγγοι αὐτῶν θύει ἔν' ἕσ-
 τῶν· σάμωτα ἢ ἔχον πεφθαριμῶτα ἔ σκαυκώβωσας, φλίγωρα συμπληρωμῶτα, ἀτ-
 θροσποὶ θηποὶ ἐκ βίας ἢδ' ἡμακῶν, ἔ ἰδοντῶ ἀνδρῶσων ποικῶν ἐν ἔπιφ σμαλαδί-
 ποι σκαυκώβωσας, κρατωμαστυόντις καὶ μαγαλιωμόμοι ἐπὶ πάντα ἀνδρῶσων μὴ ὅτι
 παραδῶτα ποῖς, ἔ εἰς ὅτ' λοιπῶ παρ' αὐτοῖς ψευδῶνύμοις θύει· οἷπες δὲ τὰ ποικῶ
 αὐτῶν ἔργα ἀναλίσκοτις καὶ ἀταλιωμόμοι, ἔσφιρίσωσας ἔρη δυνατῶν σκαυκώβωσας,
 δὲ πωρῶ καὶ ζυφῶν ἔ ἰδῶται καὶ θείη, πικρῶ θασάτω κρατωμαστυόντις ὡν τὰ δού-
 1. 11. μωτα ἐν βίβλω ἀπυλίας πωρῶ κρατωμαστυόντις ἔσφῶν ἢδ' εἰς ἔλεγχον ἀμύρτωμωσων
 πλάπικς, ὁ θασμῶ τῶσ φῶσῶν αὐτῶν θροσπίας ἔλεγχεται, ὡσ πωρῶ τὰ μαγῶθ ἔρη
 πωρῶλῶνται, καὶ ἔνλα γλίφοτις ἔλλωις, ἔ γλυπῶ θροσπίας, πωρῶστωμωῖτες ὡς
 θύει· καὶ ποτὶ μὴ χροσῶσις καὶ ἀρρωσῶσις ἔ ἀνδροσπίας χροσῶ, καὶ πωρῶσις,
 καὶ ἔστωσῶσις, οὐκ ἐρῶσῶσις πωρῶσῶσις, καὶ αὐτῶμοι ἀνασῶσις τὸ ὅμοιον τὸ
 κωβῶλῶ· πῶθ ὡν ἔ ἡ σοφία ἔλεγχῶ * ἐπὶ μαλῶ ἀργίας αὐτῶ ἔπασσας γλυπῶν, καὶ
 ἐν κάλλῃ ἔρῶσῶσις αὐτῶ ἔ ποῖσας αὐτῶ οἷον ἔστιν, κατῶσῶσις ἢ ἔν πῶσῶ ἔπασσας
 αὐτῶ ἀσφαλωσῶσις ὡσ ἔσῶσις ἔνα μὴ οὐ μὴ κρατωμαστυόντις πωρῶσῶσις αὐτῶ, εἰδῶσις ὅτι

• 849. XIII. 12.

rum ac Veneris, quam ob exercitam cum Hercule voluptatem, deam fecerunt, et pu-
 dicam etiam non sine blasphemia dicunt. Insuper de proiecti in mare genitoris su-
 pernatante in fluctibus crasso sanguine confinxerunt educere pulchrorum amorem,
 cui nomen Venus fecerunt, ut infima cupiditate illiceret.

9. Atque hi omnes nomina sibi planetarum imponentes, ab omni veritate re-
 cesserunt: sed tamen temporum lapsu a stultia dii caelestes dicti fuerunt. Atqui cor-
 pora habuerunt putribilia, vermium pabula, pituitosa, homines in summa mortales.
 Etenim ex violatis mulieribus, et improborum virorum in somno concumbentium
 voluptate procreati fuerunt, donec tyrannidem sunt adepti, et inter reliquos homi-
 nes sublimati. Praeter quos, nonnulli circa alios quoque falsi nominis deos decrant:
 qui quidem per suorum actuum improbitatem exitiales et exitio traditi, a suis impiis
 divulsis fuere tabernaculis, et igne, gladiis, aquis, sulphure, acerba nece consumpti:
 quorum nomina in libro perditionis sunt ad ipsorum condemnationem. Tantopere
 enim ob criminisum coarguendum errorem, impiae ipsorum religionis institutum ap-
 paruit, ut praeter iam dictorum enormitatem, ligna quoque ethnici sculpsent, scul-
 ptilibus cultum exhibuerint, tamquam deos adoraverint. Neque eos pudit ad auri
 argentique opifices, ad statuarios in aere, ad plasticos, pictoresque accedere, eosque
 orare ut sibi vanam imaginem elaborarent. De quibus etiam Sapientia dicit: homo
 inter otii sui curas sculptile formavit, glutine apte composuit, eisque dignam aedi-
 culam struens, rubrica perlinivit, in muro statuum collocavit, ferroque ne caderet
 firmavit, probe sciens non posse illam sibi auxiliari: scit enim merum simula-
 crum, et alienae opis indigum. Et mox pro re familiari sua pro coninga ac liberis

ἀδωατῶ ἰαυτῆ βουθῶσαι κη γδ ἦν εἰκόν, κη χρεῖας ἔχῃ βουθῶσας· θεὸς ἢ κτημα-
των κη γάμων ἀσπῆ κη τίκτων ἐνχρήμθου, οὐκ αἰχμητάς τῶ ἀψύχου πρροσλαδῶν· ἔ-
θεὸς μὲν ὑγείας τὸ ἀδυνῆς ὑπεκαλῆται· θεὸς ἢ ζωῆς τὸ νεκρὸν ἀξιοῖ· θεὸς ἢ ἰδιουπειρίας
τὸ μηδὲ βράσιν κτήσασθαι δυνάμθρον· κη θεὸς ποσειμοῦ κη ἰργασίας χρεῶν τὸ ἀδραν-
σκων ἢ χροῖν ἐνδραναῶς αἰτῶται· ἴδῃτι ἐπ ἀνοδῆς ἢ καρδία ἀσπῆν, κη γῆς ἐντελεσίης
ἢ ἰλπίς ἀσπῆ.

ι'. Ὅρας ταῦτα ὃ πλούσιε, εἰς τὸ γὰρ ἀφορῶσιν ὀξύναι οἱ λόγοι μου, θεὸς ἂν ἔχῃς
ἐπιδουμαθῆν τῷ αἰδῶν· τῷ τῷ οὐτως γδ λαπέκαται τοῖς ἔλλησι νεκεῖς πρροσδοκία· πλιον-
κτῆσι γδ πρρὸς τὰς ἰδιουείας τῷ αἰδῶν, ἰαυτὸς ἐν αὐταῖς ἰπῆροῦτες, πρρὸς ἔ τὰ εἰδῶλα
συχχάειν αὐτοῖς, κη σωμαρῆδῶν ἐν ἢ ἀδικίας ἔ φυφαῖς κη πορηνείας κη μαρὰς πρρὸς
πλετώ ἢ δαμῶνθον θυσίαις κη σπονδαῖς· ὡθῶσπῆκεῖντες ἢ ἀπῆζας τῆ ψυχῆ, τῆτῆ
τῶ δαίμων, κη οἶν κέρροσμα πρρὸς μῆδῶν, ἐν κάμων ἔ μῆθαις κη ἄσμοσι πορηνοῖς
κη πολυρρῶφους χροῖας, ἴδῃτι ἢ πῶσαι κτήσα ἢ εἰδῶλον ἀλλῆζεται πρρὸς τὰς ἀρόμους
ταῦτας κη βλαθεῖας ἰδιουείας, συχχάειντες τοῖς σκολοῖς ἰσθρογομῶν· εἰ γδ ἔ χροῖσας
ἢ λαρόμθρον, ἐν τῆτοις ὡς διηθαρμῶν κη χῶμεσται ὑπὸ θυοῦ, ἐπ εἰς κηκῶτῆρον ψυχῶ
ἐκ ἐσπεύεσται σοφία *.

* Ser. l. l.

ια'. Ὅτως εἰς πῆ ἀπίσων φιλῶντα· ἂν ἀμφισβητοῖ λόγον, ὅπ κη ἡμῶς ἐν
ἢ ἐκκελοῖσας εἰκόσι πρροσκεινωῦτες, ὡς ἀψύχους πρροσπρρῶμθρον εἰδῶνθον δορμῆδῶν
μη αὐ ἢ ἡμοιο τῷ ἡμῶς ποῖα (1)· τὰ γδ ἢ χροῖσας πῆσις ὄτῆ, ἔ ὃ ἀψύχους ἡμῶ
θῆς ἐνεγῆ τὰς δυνάμθρας· οὐ γδ τῶις χροῖσῶν πρροσπρρῶμθρα, ἀλλ' ἐν ἰσομοῖσῶ τῶ

orans, non pudet eum cum inanimi loqui: et pro sanitate infirmum invocat: pro vita
mortuum rogat: pro auxilio ineptissimum deprecatur: pro itinere faciendo, gra-
diendi facultate mancum: pro ope manuumque labore, a manuum usu destitudo dex-
teritatem sibi petit. Profecto cernitis cinerem esse illorum cor, atque in re, quae est
pulvere vilior, spem collocari.

10. Viden' haec, o dives? Prorsus enim te spectant verba mea, qui tantam
saeculi huius prae te fers cupiditatem. Haec est videlicet ethaicorum mortna expe-
ctatio. Certatim quippe saeculi voluptatibus indulgent, seque in illas ingurgitant,
quasi secum etiam idola gaudeant, ipsorumque iniquitatibus faveant, deliciis, acro-
tationibus, et impuris initiationibus daemonumque sacrificiis ac libationibus: exhi-
bentque genio proprio, id est daemoui, mensam, vinum miscent ad ebrietatem, gan-
neis, propinationibus, amatoris canticis, et incompisitis choreis dant operam, ubi
nonnisi idolorum nidor versatur. Atque in his illicitis noxiisque voluptatibus exul-
tant, et perversis animi cogitationibus oblectantur. Atqui etiamsi christiani nomen
tu geris, nihilo tamen minus a Deo propter tuam corruptelam longe abes: quoniam
in malivolam animam non introibit sapientia.

11. Fortasse infidelium aliquis, contendendi studio, ambiguitatem prae se feret
dicens, quod nos quoque dum in ecclesiis imagines veneramus, ad carentia animo
idola reputemus accedere. Absit autem ut nos huiusmodi quicquam faciamus. Chri-
stianus enim cultus fide constat, atque a veraci Deo nostro prodigia patrantur. Neque

(1) Notandum hoc hominis qui setto saeculo vixit, id est ante tempora iconomachorum, te-
simonium et apologeti evidens de ss. imaginum apud
Christianos cultu.

- ἀπύπνου ὑπαρχάμματος, ὁρῶντες ἢ ἀόρατοι εἶς τὴν ἁερμῆν ἡραφῆς ὡς παρὸντα δεξά-
 ζομεν· οὐχ ὡς μὴ ὄντι θεοὶ πισυόντες, ἀλλ' ὡς ὄντι ἀληθεύς· οὕτω ἢ τοῖς ἀρίστοις ὡς μὴ
 ὄντι, θεῶς ὡς ὄντι ἔξοσι φησὶ τῶν θεῶν, τὴν πιδύματα αὐτῶν ἀρίων ὄντων, καὶ διαμαρ-
 τῶν βουδαιῶν τοῖς ἀξίως διομήνοις· γὰρ ἡμῶν γὰρ * ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν τῶν ἡραφῶν ἔστι
 τῆ γῆ πάντα ὅσα ἠδύλυσεν ἐποίησεν· ἐξομελῶντος καὶ ἡραφῆς ἐποίησεν αὐτῶν, ἀρμωσῶν
 ἔμμελασφαιπια ἐν τῶν ἀμάσμητι αὐτῶν· οἱ ἢ θεοὶ τῶν ἐθνῶν διαμῶντα, καὶ ἔργα χρεῶν
 ἀνθεῶν· * εἶς τῶν καὶ οἱ πισυόντες αὐτοῖς, ἔπεσον ἢ ἔπεσον εἰς ἀνάρισην ἰδύλων
 ἐξίχον γὰρ αἰματὰ ἐν φόνοις, εἶς κλοπῶν καὶ δόλων, φθορῶν τῶν καὶ ἀπίστων, ἄσχηλῶν
 καὶ ἐπιτοκῶν, θυρῶν ἀπίστων, ἡραφῶν ἀμωσῶν, ψυχῶν μωσῶν, γῆρας ἑσάλ-
 λωσας *, καὶ γάμων ἀξίως, κωχῶν τῶν καὶ ἀσχηλῶν· ἢ γὰρ τῶν ἀνυμῶν ἐιδύλων
 θυροκῶν ἐν τῶν πύλων, τῶν ἀδύλων παρῶν κακοῦ αἰτία, ἀρχῶν τῶν καὶ πύρας ὄντων· ἢ γὰρ
 εὐφρανόμενοι μεμῆτασιν, ἢ φερεφῶντος ψάδῃ, ἢ ζῶντι ἀδύλων, ἢ ἐπιτοκῶν ἄσχηλῶν
 ἀψύχων γὰρ ἐιδύλων πισυόντες, κωχῶν ὁμῶστας, ἀδικηθῶντι οὐ φερεφῶνται ἀμ-
 φωπῶσιν εἰς αὐτοῖς μεταλῶσται τὰ δίκαια· οὐ γὰρ ἢ τῶν ἀμωσῶν δειῶν, θεῶν ἢ
 τῶν ἀμωσῶν δίκαιον ἐπιχῶν τῶν τῶν ἀπίστων καὶ ἀδύλων φησὶ βῶσ· ὅτι κωχῶν
 ἐφῶσται ἐπὶ θεῶν, φερεφῶντος ἐιδύλων, καὶ ἀδύλων ὁμῶστας, κωφῶσται ὑπό-
 πτωτος· Χριστὸς ἢ ὁ θεὸς ἡμῶν ἐπιπῶν ἔστι ἀληθῆς, μακροθύμος καὶ ἰλεῖθ' διοικῶν τὰ πάντα
 ὅσα ἐποίησεν· ὅτι αὐτῶν ὄντι τὰ πάντα, καὶ αὐτῶν ὄντι ἢ εἶς, οὐ τῶν πᾶσι ἔστι ἀρίων
 πύματα εἰς ὅντι αἰῶνας τῶν αἰῶνων· ἀμῶν.

ad illas picturas quasi supplices accedimus, sed ab imaginis representatione ad-
 moniti, dum invisibilem in visibili pictura spectamus, tamquam praesentem veneramur;
 neque Deo alicui non existenti credimus, sed illi qui vere existit: neque sanctis qui
 non sunt confidimus, sed existentibus et apud Deum viventibus, quorum sanctae
 sunt animae, et Dei virtute digne invocantibus praesto sunt. Scriptum est enim:
 Deus noster in caelo et in terra omnia quaecumque voluit fecit. Confessio et pul-
 chritudo in conspectu eius; sanctimonia et magnificentia in sanctificatione eius. Dii
 vero gentium daemones sunt, et opera manuum hominum. Ideo qui illis confidunt,
 alter alterum in exitum perduxerunt, sanguinem enim caedibus patrandis effude-
 runt, furtis, dolis, corruptelis, incredulitate, seditione, periurio, insanis tumultibus,
 ingrato animo, animarum iniquatione, naturalis nativitate immutatione, nuptiis
 inordinatis, adulterio et incontinentia, grassati sunt. Etenim anonymorum idolorum
 in auro cultus, malorum omnium in saeculo causa est, initium atque complemen-
 tum. Nam vel gaudio elati insaniant, vel falsa vaticinantur, vel iniuste vivunt, vel
 facile peierant. Dum enim carentibus anima idolis confidunt, male iurantes, se lae-
 sum iri non verentur. Sed undique supervenit illis merita poena. Non tam enim
 vindicam defensorum potentia, quam debita peccantibus poena, infidelium et iniquo-
 rum criminibus supervenit: quia male de Deo senserunt, idolis potius adhaerentes;
 falsoque iurantes, sanctitatem aspernati sunt. Christus autem Deus noster, mitis ac
 verax, longanimis est, et creata a se omnia misericorditer administrans. Quia illius
 sunt omnia, ipsique honor debetur, cum Patre et sancto Spiritu per saecula saeculo-
 rum. Amen.

ΛΟΓΟΣ Θ'.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΣ ΠΡΟΣ ΜΟΝΑΧΟΥΣ ΠΕΡΙ ΜΕΡΙΚΗΣ ΤΩΝ ΔΑΙΜΟΝΩΝ ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ.

α. **Ο**τι μήνικος ἤβ' δαίμωνων ἄριβθ^ο ποροπαρτεῖ μοναχῶ ἀπειδυῖται ἢ βίον ἐπίσταται ἢ ἀναβλίξεν τὴν ψυχὴν τῷ μοναχῷ λογισμῶι κακοῖ, εἴθ' ἢ φαυλομήνι πολέμου, ἐν ἀπειρία ἢ αὐτῶν θωραίας· τοῖ μὲν ἢ φόβω δ' αὐαίνοσι ἢ ψυχῶν ἢ ἢ δυνάμει ἢβ' λογομῶν παρ' αὐτοῖ, ἢτοι δ' αὐκνυμῶν, οὐ δυνάταται ἐπὶφίρει· Ἐ ὡς ἂ πικ λογικῶν ἐν ἀγοραῖς, εἴθ' ἀλλοκάζωι ἢ ἀρπάσει πινόμενοι ἀπαρσι· θεροσῶς ἢ ὀφθῶν^ο, φυγῆς γίνεται, ἢπως Ἐ τὸ ἴπὸ ἢ δαίμωνων δ' αὐκνύμενα φάσματα, φαύλα ὄντα, **Ⓜ** μὲν ἀπαρσι ἐκφοβοῦσι εἰς τὸ ἀφιστῆναι τῆς εὐσεβείας· ὁ μὲν τοι νοίμων τῇ τῷ σαυρῷ σφρασίδι φλίγῃ καὶ ἐκιδύκῃ ἢ αὐτοῖ φασμασίας ἐρμυνύσασιν ἐν θεοῖ δότικος γὰρ δεικνύσασιν ἰγῶ ἐκπῶσθον τὴν θωραίαν· ποτὶ μὲν ἢ ἐν σφρασίδι φιληρηκοῦν^ο τῷ μοναχῷ, ἐν βασκαῖα τοῖ χασμητῶ βαρύνουσι τὸ σῶμα, χῆρας τὶ ἐναγκάζειν ὠδὸσφασμολόγους, ἢ ποῖαν αὐτοῖ ὡς ἐκπὸν ὀδοπέσει ποροπῶγους, εἴθ' αὐτοῖς πύρρσι ἰπῶγροτῆ τῇ ψυχῇ, ἀλόγους τὶ ποροπῶσῶς ἐπαλισμῶ * φαυλομῶν, Ἐ οἰνοποσίας ἴπῶπῶνται· Ἐ μὲν τῶτο ὡς λάβρην κῆμνοι ἢ σπλυματῆ πύρρσι εἰς αὐτὸν ἐξάπῃσι· ἐπὶπῶν τὶ **Ⓜ** λογισμῶν ἀγροτῆς, ἀγροῖ δῖομοιοι, ὡς κερῶσται ἐπὶ σφραγῶ εἰς ἢ τὸ σῶμα^ο ποροπῶσῶς καὶ τῶτο τῇ ἀμῶρπῆ δ' αὐκνύσασιν, ὡσπερ φοῖου αἴπῶν κῆσῶσῶτα, εἰς δ' αὐτοῖ γῶσι^ο εἴθ' οὕτως πάλιν εἴθ' τῆς χῆσῶσῶσῶς, μετανοίας ἴπῶπῶνται ἀνίγλυπῶν ἰπῶν ὠδὸσφ. θεοῖ, τὴν ἀμῶρπῆν λυσοῖντες ἐν τοῖ τοῖ αὐτοῖ, ἀεσβονίζομῶνοι αὐτῶν, **Ⓜ** οὕτως

f. 22.

f. 24. cod.

SERMO IX.

DOCTRINALIS AD MONACHOS DE SINGULIS DAEMONUM PHANTASIAS.

1. **I**nconstantis vitae monacho semper haeret memoriae tumultus daemonum. Scio enim scateram animam monachi vanis cogitationibus propter imaginarium bellum, dum illorum liquidam notionem non habet. Nam daemones pavore mentes replent, quae vim dictorum ab eis vel ostensorum sustinere non queunt. Ac veluti si quis meditatur in foro per ludibrium spoliare imperitum egenum; si forte aliquis asper appareat, fugit ille; ita obiectae a daemonibus phantasiae, cum sint vanae, imperitum quidem exterrunt ut a pietate discedat; sed vir cordatus crucis signo exurit dispellitque illorum phantasiam, quae pace Dei sedatur. Revera ego experimento comperi huius rei notionem. Aliquando enim dum temperanter quieteque se habet monachus, invidi daemones corpus eius oscitatione gravant, manusque sub axillis complicare suadent, famemque illi ceu malum viae comitem admovent, eaque spiritum eiusdem incendunt, vanosque subdunt praetextus conditarum mensarum vinique potationum; posteaque quasi vehementem fornacem in eo succendunt feminarum cupiditatem. Atque hinc mentem eius occupantes, captivum ducunt veluti ovem ad occisionem, ad corporum moechiam: quem postquam peccato occiderunt, tamquam sibi mortis causam, in desperationem deiciunt. Deinde blandos adhibentes sermones, paenitentiam suadent gratam esse Deo; atque interim peccatum in eius mente acrius ex-

* Rom. VII. 21.

αὐτὸν ἐν ὅλῳ τῷ βίῳ ματαίως ἐβόηεν· τί το ἐὶ ὁ δαίμονος κρατοῦσας ἔλαβη· * εὐρίσκω αὐτὸν ὅτι τὸν τῷ θείῳ μὴ ποιεῖ τὸ καλόν, ὅτι ἐμὸν τὸ καλὸν ἀφείλεται· τὸ μὴ γὰρ θείον, ἀφείλεται μὴ τὸ ἢ κτηνηζῶν τὸ καλὸν οὐ· οὐ γὰρ ὁ θεὸς ἀγαθόν, τί το ποιεῖ, ὅτι ὁ μὲν καλὸν τίπο ἀφείλεται.

β'. Δὲ αὐτὸν ὁ μισθὸς ἐν τῷ ἡμερῶν φωτὶ γήρατος, ὅτι ἐν ἐμῇ ἀφάρπαγῃ τῷ ἔπνυ κρηγορῶν, καὶ τῷ φόβῳ τῶ κείσεως μὴ ἐγκρατεῖται πᾶς φοίτας ἢ πνεύματι, ἐν τῇ μέθῃ τῆ δαίμονος τῷ ἔπνυ ὅταν γὰρ ἐν τῷ ἡμερῶν πολίμῳ τικίας ὁ μισθὸς κραταίωσι ἐστὶν δαίμονος, ἐν τικτὶ δὲ πᾶσι θεοῦ ἀφείλεται αὐτὸν ὁ κήρως εἰς ἔπνυ μισθὸν ἰδῶν κραταίωσι, μετὰ κρηγορῶν αὐτὸς ἐν κλημάταις, εἰς φυσικῶς ἰδῶν μισθὸς, καὶ εἰς φερούσῃ φαντασίᾳ κλάσῃ· ἐν ἐκλύσῃ τῆς δουρίας ἀφάρπαγῃ τῷ τοῦ, ἐξ οὐδὲν κόσμου κεφαλῆς, καὶ ἰπαρχίας πᾶσι πολυτιμῶν,

καὶ παρῶν ἐν παρῶν, καὶ δαίμονος εὐδοκίας μετὰ κρηγορῶν οὕτως ἐν τῇ ἀπάτη δὲ κλημάτῃ ἐξίπαρσι τῆ ψυχῇ τῷ μισθῷ, καὶ ἐκκλύσῃ τῷ ἀφείλεται φαντασίᾳ, φαντασίᾳ αὐτὸ τὸ σῶμα, ἐν τῇ ἰδῶν τῆ δουρίας μετὰ κρηγορῶν αὐτὸ τῆ σάρκα καὶ τὸ ἐκκλύσῃ τῆ δουρίας ἡμέρας ἰπαρῶν αὐτὸ τῷ δουρίῳ, τῇ μετὰ δουρίας εὐδοκίας τῆ κλημάτῃ ἰδῶν φερούσῃ τὸ ἐκκλύσῃ αὐτὸ φερούσῃ γυναικῶν ὡσπερ γὰρ

i. 21. Δαίμωνος ἀφάρπαγῃ φαντασίᾳ ἐν τῷ πᾶσι δουρίας ἰπαρῶν ἀφείλεται, ἐν αὐτὸς δουρίας μετὰ κρηγορῶν οὕτως καὶ οἱ δαίμονος φερούσῃ τῷ ἐκκλύσῃ τῷ ἡμερῶν κρηγορῶν, ἀφείλεται αὐτὸ τῆ δουρίας φερούσῃ πᾶσι δουρίας κλημάτῃ οὐ πάσις δὲ ψυχῆς ἰδῶν τῷ ποιεῖ, ὅτι τῆ ἐκκλύσῃ φερούσῃ τῷ δουρίας τῷ δουρίῳ, καὶ

usperant, eique obstrepentes, ut per omnem vitam sic insane se habeat suadent. Hoc apostolus quoque reputans siebat: invenio igitur legem, volenti mihi facere bonum, quoniam mihi malum adiacet. Nam velle quidem, mihi adiacet; perficere autem bonum non invenio: non enim quod volo bonum, hoc facio; sed quod odi malum, hoc ago.

2. Oportet itaque monachum non modo in diurno lumine sobrium esse, verum etiam adversus brevem somni subreptionem vigilare; propositoque sibi iudicii timore, spiritus vigorem non remittere, in diabolica scilicet somni ebrietate. Nam quando in diurna pugna victor monachus pudesfactos repulerit, hi noctu supervenientes, hunc in scenam veluti producent. Quod ipse quoque ad somnum breviter conversus expertus sum, daemones scilicet adulantes, corporeos voluptatis concubitus exercentes, et venustorum vultuum phantasias obicentes; imaginarias visionis quasi deliquio mentem abripientes, despondendo mundi praecipua, pretiosarum opum promissione, servis atque ancillis, odorumque grata effusione; sic decipientes illudentesque, monachi animum extollunt, atque ad peccatum patrandum impellentes, corpus eius emolliunt, illa imaginum voluptate carnem inquinantes. Contra autem, illucescente mox die, conscientiam mordent, memoria conturbantes nocturnae voluptatis, ut ipsam ad feminarum consortium impellant. Sicut enim potenti principi praeparat certo in loco satellites sui mensae ministerium, quod ipse iudex participabit; ita et daemones somnium diurnae luci praemittunt, cor eius vulnerantes malarum cupiditatum affectionibus. Neque tamen cum omnibus indiscriminim animabus ita se gerunt, sed cum illis tantum quae in Dei famulatu socordes, ad ma-

· P. CXLIV. II.

τῆ ὀπί τῆ μεταπίσ σηματοῦς ἔ σαυρῶ, ἄφην ἔ φαλαγγόκοπιαι ἐκδιόσι φλογαῖος πη-
ρουμένη τῆ γαλαξιδίου· * ἡσπορείζι κίαιου πᾶντας ὄντων κατὰ πῶντας, καὶ ἀνορθοῦ
πᾶντας ὄντων κατὰ γαλαξιδίου· ἰκ ἐο μαῖ ἢ ὀπασία ὑφνίσανται οἱ δαίμονες, ἀγ ἔκαστος
ἰδῶν κακῶν τὸ ἰγχοσημα ἢ γῆ ἡπὸ τῆ ἀρχαῖου δαίμονιου.

δ'. Μνημονεύοντες αὐτῶ ἀδελφοὶ ἔ πολυποίκιλον αὐτῶ κηουρίας, περὶ ἄρτι ἰαυ-
πῆ· οὐ γὰρ αὐτῶ τὰ τοῖματῶ ἀνορθοῦ ἀπαρχῆ γὰρ αὐτῶ ὄντων ἢ ἡφῆ ἔξῃ τῆ ἰμβα-
λαῖν (⊕) μεταχῆ εἰς πορνείαν· ἔδον καὶ ὀπασαῖνται αὐτῶ, περὶ καρτεροῦ τῆ πωσῆς,
ἢ πε ἔξῃ πνίμα ἐκλυμῶν, πολύμορφον, φρεναπακῶν· ἔ αὐτῶ ἔξῃ ὄντων ἀνορθοῦ
ἔξῃ δὲ τῶ ἕλη τῶ μεταχῆ καὶ σκόλοψ εἰς μελυμῶν σαρκῶς κῆ πνίματῶ· ἔξῃ τῶτο
καὶ δὲ ἰγχοσῆας συροῖρας ἔ ἀποσῆλῶ πωσῆς, κῆ τῆ μαλίτη ἔ σμαχῆ περὶ στυχῆ
λορημοῦς κατὰ πωσῆς, ἔκ τῶ ἔξῃ καλυπῆσαι· ὅπ ὁ ἰαῖος περὶ τὸ πᾶσι καὶ ἔ
ἀνορθοῦ περὶ ἄρτι καὶ ὁ μεταχῆ περὶ ἔ ἡμῶν ἀνορθοῦ ἰαῖου, κατὰ πωσῆς ὄντων
δαίμονας· οἰδα γὰρ καὶ πῶσῆς περὶ ἔκαστος ἰδῶν μεταμορφοῦσθαι ὄντων δαίμονας,
ὄντων μὲν εἰς αὐτοῦς περὶ φῆσθαι πῶσῆς (⊕) μεταχῆ ὄντων ἢ εἰς ἀρχῆς καὶ ὄπασῆς
ἔξῃ ἔκαστος, καὶ (⊕) τοῦ ἔκ τῶ ἐπολαῖν τῶ οἰου σκορπῆσθαι· ἄλλοις ἐο ἀλλοῖς
καλλῆ δὲ λῶσθαι (⊕) μεταχῆ ἰπῆσθαι ἐο ὑψηλοφροσύνη ἔ δῶματῶ ἔ ἀνορθοῦ
κατὰ πωσῆς· ἔπ μὲν κῆ ἐο ἀνορθοῦ ἡμῶν, ἔ φραγματῆς πᾶσι, ἐο ἀνορθοῦ
πῶσῆς ὄντων ἔ ἡμῶν, ἐκλυμῶν ἔκ τῶ ἀρτινῶ ἔ ὄπασῆς, ἐο ἀνορθοῦ
κόσμου, τῶ αἰνῶν περὶ κατὰ πωσῆς ἔξῃ τῶ καὶ ὁ κίαιου ἔξῃ· * οἱ ὄπασῆς ἀνορθοῦ
πᾶσι, ἔπ οἱ (⊕) λόγον ἀνορθοῦ καὶ ἢ μέμνηται τῶ αἰνῶν τῶτο, ἔ ἢ ἀπῆται
τῶ πᾶσι, συμπίσθαι (⊕) λόγον, καὶ ἀκαρπῶ γίγεται.

· I. 77.
· Math. XIII. 22.

ilico phalangem quasi fulmine fugat; atque effatum illud impletur: allevat Dominus omnes qui corrumpunt, et erigit omnes elisos. Neque tamen in unica visione adversantur daemones, sed singuli habent proprium scelorum traditum a supremo daemone officium.

4. Memores itaque fratres multiplicis illius perversitatis, vobismet consulite: non enim cogitationes eius ignoramus. Deliciae primum illi initium sunt concipiendi monachi in fornicationem. Unde illum oppugnat constante uredine, id est spiritu dissoluto, multiformi, fallaci. Atque hoc est primum monacho difficile ad evadendum materiale obstaculum, carnis videlicet et spiritus inquinamentum. Propterea oportet frequentiore continentia, mundanis abrenunciare, perpetuaeque cum meditatione atque oratione cogitationes purgantes, a cupiditatibus nosmet cohibere. Nam medicus morbo medicinam facit; monachus autem fortiter dimicans, daemones confundit. Porro scio et credo in quamlibet speciem transformari se daemones; modo quidem in tauros, ut monachum tentatione timoris pulsent: modo dignitatum potestatisque ambitionem auferentes, a Dei mandatis mentem avertunt: modo aliquo pulchro vultu monachum emollientes: modo superbia virtutem humilitatis oppugnantes: insuper terrenis pompis, divitiarum occupatione, munerum acceptione, animam prosternentes, religiosissimam illam virtutibus tamquam oculis privantes, interque mundi tumultum ad aeternum ignem trahentes. Idcirco Dominus quoque siebat: qui autem inter spinas ceciderunt, ii sunt qui verbum audiunt; sed sollicitudo saeculi istius, et fallacia divitiarum, suffocat verbum, et aine fructu efficitur.

ε'. Οἶδα καὶ πίπτομαι ἐν ἰγκρατείαις ὄντων μοναχῶν ὄντως αὐτῶν φάλαγγα δαιμόνων, καὶ πορταὶν δρυμύτων ἐκνήκωσαν πρὸ σώματι· ὅπως δὲ εὐλόγων δῆθεν περιφάστων συμβολίζοντες ἐμβάλωσι χεῖρας πρὸ λογισμῶν, ὅτι ἰάν οὔτως καταχρησθῆναι ἔπρεσταις, ἀφαιρίζεται σοὶ τὸ σῶμα, καὶ ἀπειπίπας πᾶσι δ' αὐτῶν ἔ' ὑποτίσθης· ἡγὰρ μάλ' ὄντως φάρα, φησὶ, πῆ, εὐφρανθήτω, ἔ' ἀναπαύω· μὴ ὁ θεός; εἶπε, μὴ φάρα, μὴ πῆ, μὴ καθ' ἑαυτοῦ; ἔ' ἔτι πέποιθε ἀρπάζοντες ἔ' μοναχῶν ὅτι ἔνδοξοι ἐσὶ σωφροναὶ λογισμῶν, δυνάμει ἐν τῇ φρεσὶ ἔ' αἰώνιος, μὴ ἑαυτῶν ἔ' τῶν κατακείμενους, ἐν ἐλεεινῶν ἔ' αἰωνίῳ *ὄν. ἰαυτοῦ.

θ' αὐτῶν οἶδα ἢ πάλιν ἐγὼ, ἔ' ἀνύμνω μεταμορφωθῆναι δαίμονας εἰς θεῶν φάρα, ὅπως θ' αὐτῶν ἐπιπέσους σκοπίσους ὅτι μοναχῶν. καὶ εἰς πεινῶν ἢ μεταμορφωθῆναι φύσιν δαιμόνων πολλὰκις ἰδέωμεθα· καὶ τὸ τῆς φυλαργυρίας εἶδον πνεῦμα λοιμῶν καὶ αἰσχροκρῆ κακῆν τὰ καταπίπτει ἔ' κόσμον· καὶ ἰδὼν αὐτὸ ἔ' πνεῦμα καὶ ἰδὼν ἑαυτὸν, ἐλεεινῶν τε καὶ ἀθροῦσιν ἐμπροσθεν ἑαυτοῦ πάλιν πνεῦμα μελείας, πᾶσι, μεκεφάλων, καὶ κατακείμενων, ἑαυτῶν γαλαίτων· καὶ ἔ' ἡ εἰδὼς αὐτῶν ἑαυτοῦ, καὶ τὸ ἑαυτῶν αὐτῶν διπλαῖον, τὸ μῆκος αὐτῶν πᾶσι καὶ ἀθροῦσιν καὶ αὐτὸ λοιμῶν ὄντων ἰγκρατείαις, καὶ παροξύνοντες εἰς πορταῖν εἶδον πάλιν δαίμονας περιεπεμμένους εἰς θεῶν τύμνης, καὶ ὅτι ἄπαντα πᾶσι τὸ κόσμῳ ἐπαγγελλομένους.

ς'. Καὶ πόλις ἢ αὐτῶν κατέδον· ἡγὰρ οὐκ ἔστι ἐξήρησις τῆ βεσπίας· ἐκὰ τύμνα καὶ αὐτῶν καὶ κίθαραί καὶ ὄργανα καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ ὁ πατήρ αὐτῶν ὁ δ' ἐββαλοῦ δ' ἐββαλοῦ δ' ἡμᾶς ἔχοντες ἐπὶ τῆ κεφαλῆ αὐτῶν, ἡγὰρ ἐκ ἑαυτοῦ καὶ πᾶσι παριστάται, ἡγὰρ ἐκ ἑαυτοῦ ἀρχῆ καὶ ἐν πολλοῖς περιεπέπτο με τομῶσιν μοι κακοῖς καὶ ὑπάρχοντες πάντων ἔ' φελαγγῶν αὐτῶν διωκόσιν, μὴ καὶ ἰματισμῶ λαμπεροῦ, ἡγὰρ ἐκ ἐπὶ ὄντων ὑπέσχετο μοι

5. Prosus ego scio, monacho continenter viventi supervenisse daemonum turbam, eiusque corpori vehementissimam febrim inspirasse, ut huiusmodi honesto obtentu utentes, mentis illi vigorem infringerent, ita quasi alloquentes: si tu quidem ieiuniis abuti perges, corpus tibi deperit, gravem morbum incurris ac moreris. Quin potius comede, inquit, bibe, laetare, quiesce. Num Deus edixit, ne comedas, ne bibas, ne dormias? Sic isti religiosam ac sobriam monachi mentem abripientes, saeculi corruptelae subdunt, et exiliis secum aeternoque igni reum adducunt. Item ego scio vidique transfiguratos daemones in divinam lucem, ut mentis elatione monachum obtenebrarent. In volucres quoque conversos daemonum naturas saepe conspexi. Avaritiae quoque vitium exitiosum et turpis lucri avidum, et universo mundo absorbendo inhians: et ecce ipsusmet, in propria substantia egenum erat, miserum, et carbonibus plenum. Vidi etiam stultitiae spiritum, errabundum, tenui capite, garrulum, largo risui indulgentem: eratque vestis ipsius tegete texta, celsitudo solito duplex, latitudo quadricubitalis viri. Spiritus hic continentes infestabat, et ad fornicandum incitabat. Vidi pariter daemones, qui ad spectandam puellam permovebant: alios qui cunctas mundi opes spondebant.

6. Civitatem quoque illorum spectavi, sed tamen visionis huius nulla fieri potest narratio: ibi tympana et tibiae et etharae et organa et alia plura: paterque illorum diabolus diadema in capite gestans, nulla tamen cum gloria: et adstantium multitudo, sed sine regimine. Atque ad multa impellebat me evidentia peccata: promittebatque fore me cunctarum eius cohortium ducem, cum splendido amictu, qui ve-

ἀπίστησαν πουργῶ ἰχουσα· ἐ δὲ θυσίαν μὲν ὀφθαλμοὶ τῷ βλίπαιν τὰ πάθη τῆ παρ' αὐτῆς ἐπαρημέρις κακίας· καὶ οὐδ' οὕτως ἐπιλάβον τὸ πάλῃ αὐτῆς· ἢ ἡ ἔπειν τὸ δυσωδίας. I. 20.
 διὸ καὶ ἴφουρον ἀπ' αὐτῆς· ἢ γὰρ πορνεία ἰχρημέτιζεν αὐτῆ· ἰσίνωσι δὲ μὲν τῶν ψυχῶν ἢ ὁσμῆ τῶν δύο τέτων, λίγυ δὲ τῆ πορνείας καὶ τῆς κακίας· ἐ ἐπίβλητα τῆ φυγῆν ἀπ' αὐτῶν· καὶ ἰδού οὐκ ἔω τῶν· ὅτι πῶσα ἢ γὰρ ἡ πικρομερῶν τῆς δυσωδίας αὐτῶν· ἐκίεσαν ἢ πρὸς μὲν μεγάλη τῆ φωνῆ λίγουςα· ὡ παθῶν δὲ τῆ φηγίς ἡμῶς· καὶ γὰρ τὰ ἡμῶν κἀλλα ἐπιθυμητὰ ἔστι σφόδρα τοῖς ἀνθρώποις· ἀλλὰ ὁ θεὸς δὲ τὸ γρησίως ἀρχαῖν αὐτῶν, ὑπέδραξί σοι τῆ ἡμῶν ἀπείμιας, ἐ ὁσμῶν ἔω ἐπὶ πάντας πίνουςας ἐξέζω· μῶ· ἡμῶν ἢ ἐπὶ τίτους δειδύοντῃ, ἢ λδὲ τῆς ἄριστῃ ἐξ ἔρατῶ, ἐ ῥυσάμενος ἐισχυσὶ μὲ, καὶ ἡράτισεν ἐκαίνας τὸν πρῶτον μου, ὅτι μὲν φημίτιδα αὐτῶν μῆκίτ· καὶ τῆ ὁσμῶν αὐτῶν ἀπῆλλασιν ἀπ' ἡμῶν.

ἢ. Ταῦτα ἰδὸν ἰγῶ, καὶ ἐπίγυν τὰ πάντα· καὶ πᾶσινα ἢ τέτων οὐκ ἔαυρι κί· εἰ· ἀπ' ἡμῶν ἀπὸ μέρῃ τῆ σιωπῆσα, τὰ πολλὰ σιωπῆσα, δὲ τῆ ἀδίντα τῆ ἀκόναν μὲ χρεῖνται· κρεῖτι ἐ ὁ κίριος πρῶτον τῆς πρῶτον αὐτῆ τῆς ἔχλως ἰλαγῆν ὁ ἴχου ὅσα ἀκίη, ἀκίητ· * πρὸς ἢ πίνωσιν τίτων, μέρος τῆ ἐ τῆ ὅτι τῆ ἰναθροπικως * Matth. XIII. 9.
 συμβεβηκότων τῆ σιωπῆσῃ δειγῆσιμα· τῆ γὰρ ἀρχαῖς δὲ βόλῃ ἐν τῆς τῆ γρημῆριος καὶ φιλαργυρίας ἐ κειοδύσιας πᾶσι, ἐ τῆ κρεῖτι τῆ ἐναθροπικως ὑποπλημῆσατος, πρῶτον τῆ ἐ κρεῖσα τῆ ἴον τῆ τῆ, ἐν τῆ εἰπῆν, εἰπὶ ἴνα οἱ λίδει ὅτι ἀετι γῆνω· ται, ὁ σιωπ πρὸς ὑπόδραγμα ἡμῶν ἀπικεῖται λίγυν· οὐκ ἐπ' ἀετι μόνῃ ζῆσται ἀθροπῶ, ἀπ' ἐπὶ παρὶ ῥίμαπ τῶ· πᾶλι ἢ ἐπὶ τὸ πῆριγῶν, τὸ τῆ ὑπληροπρῆσιμῆς πᾶμα κρεσφίρον ἐν τῆ λίγῃ, ἐ ἴος ἢ τῆ θεοῦ, βάλι σταυτῶν κᾶτ· ἔκωσι δὲ τῆ

maximam relinquens: mihi que oculi concessi fuer, ut passiones ex ipsa nequitia scaten-
 tes agnoscerem. Sed ne sic quidem finem eius intellexi: illa vero foetorem spirabat; quamobrem procul diffugi. Erat quippe haec fornicatio. Angustiabat autem animam meam harum duarum foetor, fornicationis atque nequitiae; circumspexique quoniam effugerem; at locus non erat, quia universa terra foetore earum redundabat. Mihi autem magna voce inelamabant dicentes: o adolescens cur nos fugis? Nam nostri certe vultus desiderabiles valde sunt hominibus. At enim Deus, propter sinceram tuam erga eum caritatem, nostra tibi dedecora ostendit, foetoremque nostrum cuius afflatu omnes inficimus. Mihi interim his conterrito advenit sanctus quidam de caelo, qui me ereptum corroboravit; illasque a meo conspectu ablegavit, quin unquam postea apparuerint, atque earumdem foetorem procul me submovit.

8. Haec ego vidi, probeque omnia cognovi, et his plura me Dominus non ce-
 lavit: sed partem aliquam congressi, multa reticens, ob illorum infirmitatem, qui haec audire non patiuntur. Quare et Dominus parabolas suas turbis proponens, aiebat: qui habet aures ad audiendum, audiat. Atque ob haec confirmanda, nonnulla etiam quae incarnato Salvatore venerunt, narrabo. Nam quod in malorum origo diabolus cum gulae, avaritiae et vanae gloriae perturbationibus, incarnationis tempore accedere ausus est ad Dei filium tentandum, dicendo: dic ut lapides isti panes fiant; Salvator exempli nostri gratia, respondit: non in pane solo vivet homo, sed in omni verbo Dei. Deinde super templi pinnaculo, cum ei diabolus superbiae lapsus suaderet dicens: si filius Dei es, mitte te deorsum; audivit a Domini humilitate nequi-

1. 2. Ἀπειροφροσύνης τὴ κυεῖν ἀντιφρόνητον· αὐτὴ δὲ χαλῆς, γήραπται οὐκ ἄκαρπότης κύειοι (S) θύοι συ· ἴτα κη δὲ τὴ φιλαργυρίας ἕλλω τὴ κόσμου φροσύνητον· αὐτὴ, ἐν τῷ λίγῃ, αὐτὰ πάντα σοι δώσω, ἵαν ποῶν φροσυμότης με· δέχεται τὴν δόξααν ἀκίαν, ὑπαγα ἵπισω με στανά· γήραπται γὰρ, κύειοι (S) θύοι συ φροσυμότης, ἔ αὐτὴ μόνω λαβύσθε.

β'. Τὰς πιαύτας τόνω τὴ δὲ βόλου μεθυρίας εἰδύτης, ἀραππῆ, απυδύουμω κη ἀπαπῶσαι αὐτὸν δὲ τὴ ἀπειροφροσύνης κη ἰσούσῃς, μακεδυμίας τὴ καὶ ἀγάπης, ἐν πνεύματι φραύπητος· φηπατευῶτης· ἴν' οὕτως ἐν πνεύματι ἀγίω σίμφυτι γηυόμεδα τὴ ἡμιώματι· τὴ Χειρῶν (S) ὄγκοι τὴ πόντω ἀναμευῶτης, ἔ τὴ ἕψηλοφροσύνης κη ἀβάλλωτης, τὴν τὴ γαρμυρίας κη αρουῶτης, ἔ τὴ δρεξῆν δὲ φροσύτης καλύοντης, τὰ μέλι ψυχραῖοιτις δὲ τὴ ἔκα πάντων τὴ ὄπιθυμῶν ἰγκραῖας· τὴ ὄφδαλμῶν ἐν ἀπλόπη κη κηπῆδῶν, ἔ μὴ ἐν ἀφῶξιμ κη ἀλλῆ ἀπατῶμῶν· μὴ ἰπαμῶμῶν κη γῶσους θύου ἐν λογμῶν ποιησις, πῆπῶν κη αἰνὶ ὑπῆ ἀμῶπῶν ἀρωτιζῶμῶν, ἔ απυδῆ τὴ φροσυδῶτης φροκαρπῶτης, κη ἀρῶσῶν ὄπιμαλῶς ἀφκοουῶτης, λόγον ἀντιλογίας καλύοιτις, κη οὐς ἀφκοῦς μὴ ἰρητις, μὴ σῶμῶν· ἰρηκῶν φηπατευῶτης ἔ μὴ ἐν κησῶζῶν, μὴ ἀμῶσῶν πολυῖας ἀγίαν, μὴ δαυῶζῶν δῶν τῶν, μὴ δὲ λαποσῶτης ζῶν πῶωχῶ, μὴ δὲ τῶπῶν (S) πῶσιον· αὐτὰ γῶ πάντα κη δαίρεσις ὄξῆν τὴ δαμῶικῶς ἀπάτης, ἔ κη τῶ πῶτων ὄδῶν ἰχῶσῶ τὴ κησῶν· ἰκῶδῶ κη τὴ γαρμυμῶν*, ἐπῶσιον τῶν αὐτῶν φησῶμα πικῶν, ὄξῆσιον ἰρησιῶν τῶν ἰρησιῶν· ἐν τῶν οὐ κη πολυμῶν ὄξῶ δαίμονας, κη κῶσῶν (S) ἴμον μῶργῶν ἔ τὴ ἀνῶ κηπῶν ὄπασῶν, κη γῶνῶν μῶρος τῶ πῶσῶ ἔ φροῦμῶν οἰκῶμῶν· ἴνα ἰλῶν ὁ κύει· ἰρησῶ ἡμῶς τὰ πάντα τῶλατα, δῶκα ποῖσῶτας· ἔ ἴπω κησιῶ δῶν πῶσι τοῖς

* Ps. LXXII. 4.
et 7.

tiam suam reprimi dicendo: scriptum est, non tentabis dominum Deum tuum. Postea avaritiam quoque mundanam oggerens diaboli bis verbis: haec omnia tibi dabo, si cadens adoraveris me; responsum audiit: vade post me, Satana; scriptum est enim: dominum Deum tuum adorabis, et illi soli servies.

9. Harum itaque diaboli artium conscii, o carissimi, curemus eum conculcare humilitate atque obedientia, patientia et caritate, in spiritu mansuetudinis ambulantes; ut sic in Spiritu sancto complantati fiamus in similitudinem Christi: divitiarum tumorem extinguentes, superbiam abicientes, gulam omittentes, appetitum arorem comescentes, membra frigefacientes per omnium cupiditatum continentiam: oculum simplicem habentes, aliena formositate minime illusi, neque adversus Dei scientiam pravis cogitationibus elati; sed peccata semper deflere curantes, sedulo in precibus perseverantes, aegrotis studioso ministrantes, verba contradictionis omittentes, contumacem aurem non habentes, cum gravitate decenter viventes, non cum vana gloria; baud vitantes sanctorum conversationem, ab usuris alieni, victu pauperem non fraudantes, proximum non pulsantes. Haec quippe omnia diabolicum errorem expellunt, et sic agentibus nulla adversitas praevalat. Quia, prout scriptum est, intendentes arcum ipsorum, rem amaram, defecerunt scrutantes scrutinia. Sic ergo oportet expugnare daemones, et pretiosam margaritam adquirere, et thesaurum qui eripi nequit; et inter fideles ac prudentes oeconomos numerari: ut veniens Dominus inveniat nos de quinque talentis decem effecisse, atque constituat super cuncta promissa

παρ' αὐτῶ ἐπισημειώθεις ἀγαθοὺς ἤβ' ἴδωσ' πόλειον, ποτίσει ἰπῶά ἕρασόν, ἔ σ' πολίως τῷ δεῦ, σ' π' ἐν ἀφθαρσίᾳ γῆς, καὶ τῷ ὡδυσθεσίτου σ' ζυφῆς φαιδράς οὐδ' ἔχοντες τὰς λαμπάδας εἰς σ' πίστεως, καὶ σ' ἤβ' πῶζων ἰλημιστικῆς, ἐν τοῖς συμαρτικοῖς ἀγῆσιος γρηγορεῖτε, ἵν' ὅταν γῆνται ἡ κεραιγῆ σ' σάλπηχος, ἰδῶ ἔρχεται ὁ τυμφίος, περὶ δ' αὐτῶν δρομῶος εἰς ἀπάντησιν αὐτῶ κερῆζοντες, εὐλογημῶος ὁ ἐρχόμενος ἐν δόγματι πατρὸς, θεὸς ὁκ θεῦ φ' ἡ δόξα καὶ τὸ κερῆσ' εἰς εἰς αἰῶνας ἤβ' αἰῶνων ἀμῶν.

l. 21.

ΛΟΓΟΣ Γ΄.

DEI ET ANIMARUM VITAE VITAE VITAE.

α'. **Τ**ὸ ἐχάλλω τῷ βίω, ἀφαιτίης ἀδελφός. ἔ ὁ τ' οικιστῶ * κόσμῳ, σκια ὡδυσθεσίτου ὅπ ὁ ἕρασός καὶ ἡ γῆ παρλιουσονται, ἔ εἰς ἀφαισιμὸν τὰ πάντα κραταυσιόσ' οἱ βφθαλμοὶ κυρεῖν δὲ εἰς εἰς φοβημῶος αὐτῶν *, εἰς τὸ ποιῆν μῆτ' αὐτῶ εἰς πατὸς ἔλιος ἔτος ἢ μεγάλης ὄσος σ' ἔλκημῶος αὐτῶς ὡδυσθεσίτου, ὡσερῆσονται αὐτῶς ὁ θναῖος λόγος λέγων οἱ φοβημῶος ἔ κῦρον, ἀναμῶνατι τὸ ἔλιος αὐτῶ, ἔ μὴ ἐκκλίηται, ἵνα μὴ πίστη καὶ οἶδα ἔγῶ τ' ῆσιν τῷ ὡσερῆσται, μῆ * ὡσερῆσπῶος πῶς τ' ἔδω βαράθρος εἰς τῷ κρημῶ ἤβ' γῆτων ἐν τῶ τοῖς γῶς ἔσιν ὄσον τὸ τ' εἰσβάλλω βῆραθρον, ἐπὶ ἔ κῦρον ἔλιος σ' ἀπαιτίης εἰς ἔσπῶος σ' μαχαιῶ ἤβ' ὡσερῆσονται καὶ διεσθαρμῶος ἀγαθῶν, δῆλωση οἱ δαίμωνες ἀπατῆν εἰς εἰσβαῖς ζῆν βυλομῶος. σφῆ ὅσ ἔ Ἡσαῖος ἔλγῶ * ἔπαρῆσονται ἐν ἀδῆκοῖς δῆλωση. ἔ ὅταν τις τ' δαίμων ἢ ἔκρῆσονται ἐπηρεμῶος ἀπαιτίης σ' εἰσθαρμῶος ἔσπῶος ἀπαιτίης, τότε τῶ εἰσ' ἔσπῶος ὄσπῶος.

l. 31.
cod. sizianus.
* Ps. XXXII. 16.
* cod. vii.
* Is. XXXI. 31.

ab se bona decem civitatum, id est septem caelorum, Deique civitatis, regionis imputribilis, paradisi deliciarum. Ergo splendidas fidei tenentes lampades, nec non elemosynae erga pauperes, in his corporalibus vasis vigilate, ut cum tubae clangor sonuerit: ecce sponsus venit; cursim pergamus cito in occursum eius clamantes: benedictus qui venit in nomine Patris, Deus de Deo; cui honor et imperium per saecula saeculorum. Amen.

SERMO X.

DE INCERTA HOMINUM VITA.

1. Vitae decor, incerta est pulchritudo: et palatiorum ornatus, umbra praeteriens: quia caelum et terra transibunt, et in nihilum cuncta redigentur. Oculi Domini super metuentes eum, ut faciat semper cum iis misericordiam. Quum ergo grandem expectent consolationem, hortatur eos divina scriptura dicens: qui timetis Dominum, expectate misericordiam eius; et ne declinetis, ne forte cadatis. Et scio ego hoc prophetae dictum dicere me ad inferni barathra, per terrenarum rerum praecipitium: in his enim totum est diaboli barathrum, quod ad periculum trahit perditionis. Hac nimirum temporalium et corruptibilium bonorum machina volunt daemones eos decipere, qui pie vivere decreverunt. De quibus etiam Esaias niebat: obliquaverunt ad iniusta iustum. At vero cum cordatus aliquis ingruentem undique concupiscentiae turpitudinem debellare studet, tunc Deo triumphale canticum attollat

· Π LXXIII. H. κίους περισφραγίσαν ἐν τῷ λίθῳ * ἵνα μὴ μὴ κατακυριεύσωσι, τότε ἄνωμος ἴσται, ἔ
 L. I. H. καταδικάζομαι διὰ ἀμάρτίας μεγάλης ἔ ἐπινοήσατο μᾶλλον ἢ τ' ἀρετῶν καταβι-
 νύσει τὰ βίβλια τῶ ποιητῶ τὰ πεπυρομήνια, ἃ μέγιστα ῥυπαροῦς λογισμῶν ἐξέκονοι, ἔ
 τῆ ἀβυσπώτερος πύρι συμφορῶντα τῆς ἕρωτος ἔπως ἢ ἑλπίς ὑπομονῶν καταργάξεται, καὶ
 ἢ ὑπομονῆ δοκιμῶν, ἔ ἢ δοκιμῆ ἀγάπῶν ἀνυπόκειται· τότε ὡσπερ ἀσραπὴ ἢ χάρις ἀνω-
 θυν καταλάμψασα τὸ ἔσθον τῆς ψυχῆς τῆ ἀνθρώπου, καὶ κέρχασα τῶν καταλύουσα
 ἀθέρους ἀφσκαδάζει, καὶ τὰ τ' οὐτίπῃ ἔ ἐπίπικια βερβῶσα κομίζει.

β'. Ἄλλ' ἰγὼ οἶδα ἱμαυτὸν χέρστον ἑξαυτομόμον, ἔ ἦδη ὡς τὸ ἀνθος τῶ κείων
 τῶ ἀρχῶ, ἄπρ ἀυξάνων ὁ θῶς ἀμψίντυσι τ' ζωῶν ἀφσλίμμαι, μᾶλλον θηγοῦσθαι ἐν
 τῆ γῆ· ἢ ἔσπον γὰρ κ' κησὲν ὁ χέρστῃ, σῆμασεν ἄν, αὐεῖον εἰς κλίβανον βάλλεται,
 ἔπως καὶ ὁ θῶνατῃ ἑλιστοιῦς δάκρυσι πρὸς τῶ ἀνάγκῶν πάντα ἐφίλκται· ἔ ἢ ἀνα-
 βολῆ τῆς μετανοίας πρὸς κησὲν ἀπατῶ μ' ὅταν ἐντοῶ μου τὸ πᾶσιμα, δαλιῶ τὸ
 θασῶν καὶ ἔται μετανοῶ, τὰ πητῶ μ' ἀφσβαίνῃ, ἔ τὸ γῆρας ἕρωτος μ' κ' τοῦ, ἢ
 παρῆ μ' τὸ θασῶν γυμῶν τῶ ἐπιπῶν ἔ ἀνίτοιμον ἑλκῆ πρὸς τῶ κείων πλίνθῃ
 ἑπιπῶσθαι, ἔ μ' χῆσῶσι λύομαι, ἔ εἰς γῶν ἐξ ἧς ἑλκῶσθαι, ἀπῆρχμαι φυτὸν ἀπῶσθαι
 ἕλκῶν οὐδαλῆς, ἔ ἔκ τ' παλαιῶν τῃ ἀφσφθαρίσ ἐκκῶπῶμαι πρὸς κατῆκονσι· ὅσως
 εἰμὶ λῶκαυθῶς, ἔ ὑπὸ τ' σφριτανῶν ἀγγίλων θειζῶμαι· δαλιῶσιν ὡ ψυχῆ μ' οἶν
 πορφέρεσι λαπυρῆς, οἶν ἐν τῆ ἀνάγκῃ ἑρωμῶν ἐπὶ σῆ· ἔ οἶν ἀκαλοκαύτους κῆσῶσι
 φίλους ἢ τ' ὑποσῆς, πρὸ τῆς θασῶσῆς ὕρας· ἀσῶσθῆν ὡ ψυχῆ μου ἐν ζωῆ μετα-
 νοῶν, ἵνα μὴ μετῆσῶσι ὑποσῆς τῶ ἕρωτῃ· συμπαθῶς ἔκ τῆς ἀπῶσθῆν τ' οργῶ-
 ρησιν λάθει, καὶ πρὸς ἑμῶν ἔκ τ' ὄρῆς τὰ ἀσραπῶσθῆν τῶ ἀγγίλων πρὸς σῶσι· ἑλῶσιν ὡ
 ψυχῆ μ' ὅπως ἑλῶσθῆς, καὶ οἶν ὀλγοψύχους τῶ πῆσῶν ἀφσκαλί· ἵνα ῥῶσῶσι ἢ τ'

* col. xxvii.
 τσφππ.

dicens: si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero, et emundabor a delicto magno. Potius vero satagat virtutibus extinguere tela maligni ignea, quae turpibus praesertim cogitationibus exacuuntur; et immobili fidei consonent opera: ut spes patientiam operetur, et patientia probationem, probatio autem caritatem non fictam. Tunc cum fulgur gratia caelitus humanae animae interiora illuminat, praestigiasque discussas cito dispergit, et deitatis victorialia praemia affert.

2. Ceteroquin ego novi me esse aridum foenum, et tamquam florem liliorum in agro, quae Deus auget et vestit: vita mea dissolvitur, et in pulverem convertens sum. Sicut enim per tempora foenum, hodie est, cras autem in cibum mittitur, ita mors miserandis cum lacrymis ad eam cunctos necessitatem pertrahit: paenitentiae vero in aliud tempus dilatio me decipit: nam cum peccatum meum considero, mori formido: et cum huic meditationi indulgeo, delectabilia diffugiunt: senectus mentem meam occupat: sepultura mortualis, me praeceptorum observantia nudum atque imparatum, in iudicium postulat. Laterculus formatus fui, et post tempus dissolvor, atque in terram unde sumptus fui relabor. Arbor fui florida, sed nunc senio corruptus succidor ad comburendum. Triticum sum albescens, et a falcatia angelis metor. Time, anima mea ignitos ministros, qui ad te in illa necessitate venturi sunt; et sinceros adquire amicos per abrenunciationem, ante duodecimam horam. Pudori tibi sit, o anima mea, non paenitere dum vivis, ne postea iniuncto succumbas. Misericors es immisericordis factus, indulgentiam lucrare, et fulgurantium angelorum

πέποντα ἅα θαυμάτι ἐ διακρίων, ἀπειρηθῆς ἐν χάριτι ζώωντων ἐπὶ τῶν ἀνάπαυσιν, ἐν τῷ
 εὐαρεστούσῃ σε ἐνώπιον κυρίου.

γ'. Οὐαὶ ἐπὶ πλῆρη ἀμάρτωλου ποτηρῆ· οὐ γὰρ ἄξιον πινούσιν τὸ τῷ σώματι·
 ἀφρονος, ἀλλὰ μάλλον θρῆνῶν τὸ πρὸ ψυχῆς κατακεῖμα· ὅς σήμερον ζῶν, αὐτὸς ἄπο-
 θνήσκει· καὶ ἄποθνήσκουσιν παρὶσθῶ· ἐ συγγράων, εἰς ἀνεπίγνωσιν χάριτος ἄρχεται, ἔξωθεν
 σωματόμυθου· εἰς γὰρ ἐδωκεθὲν ὄδον ὑπὸ ἀπειλημόνων ἀπαραμύνηται, ἥ ἐν τοῖς δ'ανοῖς
 κροκοπερῆσι εἰς ἀφροσύνην ἑαυτῷ κατήχων· οὐαὶ ἐπὶ ποτηρῆ πλῆρη ἀμάρτωλων, ὅτι οὐκ
 ἄξιον λυπεῖσθαι ἢ τῷ σώματι· νίκουσι, ἀλλὰ μάλλον ἢ πρὸ ψυχῆς κόπιεναι διούτερον
 θάνατον, ἐν τῷ ἀσβίσει πρὸς· οὐαὶ, ὅτι ὁ ζῶν θεωρεῖται ἐπὶ ἀκαπίουσι * ἤμ' φθαρ-
 τῶν, ἐν λύσει ἡ σώματι· καλῶζεται πῶς δ'ανοῖς εἰς κρίσιν ὀδυνώμενος· οὐαὶ, ὅτι τὸ ἐν-
 ὄδον γαυρεῖσθαι ἐπακλήθη καὶ βεβήθη τὸ σκάνωμα πρὸς τὸ φοβερὸν κερτέλιον· οὐαὶ πῶς
 λαοκρατοῦσι ἢ ὑπομονῶν· ἐπὶ τὴν πῶσιπτι ὅσα ἐπισκίπεται ὁ κύριος· φοβήθητι ὁ ψυχῆ
 τὸ φελετὸν διακρίσει· φείξῃ ἢ κατακεῖται τῷ σκίπτει, καὶ τὸ πῶρ τὸ ἀσβίσει· ὅτι κύ-
 ρει· λαοκράτωρ ἡμέτερον καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν· ἀφροσύνη γὰρ ἔδειτο καὶ οὐ παρελίσταται
 ἀπὸ τῶν τῶν ἡμῶν ἔργων· * μακάριοι ὡν ἀφάρθουσι αἱ ἀμάρτια· ἐν τῷ τῶν, μακάριοι
 πάντες οἱ φροβύμενοι ἢ κύριον, καὶ οἱ πορδόμενοι ἐν τῷ ὀδοῖς αὐτῶν, οἱ ἐ φάροισι ὄν-
 τῶν καρπῶν αὐτῶν· καὶ κευχόμενοι ὅσοι ἐν δόξῃ· ἐν τῷ τῶν, μακάριοι ὁ πικρὸν
 ἐπὶ πῶρ ὅν ἐπίπτι, ὅτι ἐν ἡμέρῃ ποτηρῆ ῥύσεται αὐτὸν ὁ κύριος, καὶ ἀφραλαξῆ καὶ
 ζῶσι αὐτὸν ἐν τῷ τῶν, μακάριοι αἱρεὶ ὁ φροβύμενος· ὅτι ἐν τῷ ἐπιτολαῖς αὐτῶν
 διελθὼν σφύρα· ἐν τῷ τῶν, μακάριοι οἱ ἄμαχοι ἐν ὀδοῖς, οἱ πορδόμενοι ἐν νόμῳ κυρίου,
 καὶ ὄξερδανῶνται τὰ μάρτυρα αὐτῶν· πρὸς τῶν τῶν θαυμαστῶν καὶ τὰ λοιπὰ τῷ μεγάλῳ

* Matt. ἀσ-
 λισει.

* Ps. XXXI. 1.

i. 20.

vultus ex ira ad lenitatem converte. Miserere, o anima mea, ut misericordiam con-
 sequaris: et pusillanimes pauperes recrea, ut horum gratia, ex morte et lacrymis in
 regionem viventium ad quiescendum transferaris, et Domino placeas.

3. Vae mori peccatoris malae! Non enim aequum est mutum corpus deslere,
 sed animae potius damnationem deplorare. Qui hodie vivit, eras moritur; et a pa-
 tria cognatisque proteritus, in incognitam regionem abduerit, pavore consternatus:
 in aerumnosam viam ab immitibus deducitur, suam in cruciatibus infelicitatem prae
 oculis habens. Vae malo peccatoris fini! quandoquidem haud par est de corporis in-
 teritu tristari, sed animae potius secundam mortem elugere in aeterno igni. Vae,
 quia vivens in rerum corruptibilium usu oblectatur; corpore autem dissoluto, cru-
 ciatibus a iudice additus torquetur! Vae, quod mentis gaudium, pulsat aggravatque
 tabernaculum nostrum in tremendo iudicio! Vae, qui perdidit patientiam! Quid
 acturi estis in adventu Domini? Metue, anima, tremendum tribunal: time tenebra-
 rum damnationem, et ignem inextinguibilem: quia Dominus retribuuit unicuique iuxta
 opera eius: praeceptum posuit, quod non praeteribit. Huius vigilantiae gratia, di-
 ctum est: beati, quorum remissae sunt iniquitates. Item: beati omnes qui timent
 Dominum: et qui ambulant in viis eius, qui etiam manducabant labores manuum
 suarum. Et exultabant sancti in gloria. Item, beatus qui intelligit super egenum et
 pauperem, quia in die mala liberabit eum Dominus, et conservabit ac vivificabit eum.
 Item, beatus vir qui timet Dominum, quia in mandatis eius volet nimis. Item, beati
 immaculati in die, qui ambulant in lege Domini, et scrutantur testimonia eius. Ad

ψαλμοῦ ῥυθμίζῃ (ⲛ) ἀνθρώπων· ἐν ταύτῃ, χριστὸς ἀπὸ τοῦ οἴκατέσθι καὶ κληροῦν, οἰκονομήσας γὰρ εὖ τὸν λόγον ἀπὸ ἐν κείσθ· ἐν ταύτῃ, μακάρειⲟ· ὁ ἐργαζομένηⲟ δεικνυμένω ἐν πατρὶ κληροῦν.

I. 34.

- δ'. Ἐν ταύτῃ, ὁ κύριⲟ· ὅπῃ τὸ ὄραμα καθήμενⲟ, μιμνησθέντι τῷ ἀγίῳ καὶ τῷ πνεύματι αὐτῶν, τὸ μακροεργόν δαυνίμῃ λίγων * μακάρειοι οἱ πτωχοὶ τῶν πνιμμάτων, ὅτι αὐτῶν ὄρεῖν ἡ βασιλεία τῶν ἁερῶν· μακάρειοι οἱ φρονοῦντες, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὸ γένος· μακάρειοι οἱ πτωχοὶ τῆς ψυχῆς, ὅτι αὐτοὶ φανερωθήσονται· μακάρειοι οἱ πεινῶντες ἐν δειλίῳ τῆς διανοίας, ὅτι αὐτοὶ χορηγηθήσονται· μακάρειοι οἱ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ (ⲛ) ὄρεῖν ἔσονται· μακάρειοι οἱ ἐκλυπτοί, ὅτι αὐτοὶ ἴσοι τοῦ κληρονομήσουσι· ὅτι πᾶσι καὶ ὁ πνεύματος ἁγίου ἰσότης· * μακάρειοι ἀπὸ τοῦ πτωχῶν ταῦτα, ἐν ἀνθρώποις ὁ ἀπὸ τῶν ἁερῶν αὐτῶν· ἐν ταύτῃ, ὁφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ δικαίους, ἐν ὅτι αὐτοὶ εἰς δίκην αὐτῶν· ἐν ταύτῃ, ἴμμοι· ἑσπῆσθαι κυρίου ἐν δίκῃ· τῶν ὁσίων αὐτῶν· αἱ τῆς ψυχῆς αὐτῶν ἐν χεῖρὶ τοῦ θεοῦ, ἐν οὐ μὴ ἀφῆται αὐτῶν βία· δίκη ἡ ἐπιπέσει αὐτῶν, ἀθανασίας πλήρης ἐν ταύτῃ, κατὰ τὸ φησὶν ὅτι πᾶσι ἐκλυπτοί, καὶ κατὰ τὸν νόμον εἰς αἰῶνα αἰῶνος· ἐν τῷ λίγῳ αὐτῶν μετ' εὐφροσύνης, ἕκαστος πρὸς τὸ δαυνημένον τὸ πνεῦμα σε τὸ ἀγαθὸν ὁδηγήσας με ἐν γῆ εὐφροσύνης· καὶ ἴσθαι τὴν δοξαρίαν σου κύριε ζῆσθαι με· ἐν τῇ δεικνυμένῃ σε ὡς ἐξέσθαι ἐκ θλίψεως τῆς ψυχῆς μου οὐαὶ ἡ ἐπὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἀνάγκης τῆς ἀμνηστῆς δαυνημένῃ πάντως οἱ δεικνυμένοι, καὶ εἰς (ⲛ) αἰῶνα δίκῃ· ἄσφοδος ποιμασθὲν αὐτῶν· οἱ γὰρ πάντες αὐτῶν οἰκία αὐτῶν εἰς τὸ αἰῶνα, ἐν τῷ δόξα αὐτῶν οὐ συγκαταβήσεται ἅπασιν αὐτῶν· ταύτης ἴσθαι (ⲛ) φῶσθαι καὶ ὁ δαυνὶς ἰσοῦ λίγων· * πᾶσι ὁ θεὸς λυφώσεται τὴν ψυχὴν μου ἐκ χεῖρὸς ἁερῶν, ὅταν λαμβάνῃ με ἐν ταύτῃ ὄρεῖν ὄρεῖν τὸν ἐκλυπτόν, δίκῃ αὐτῶν ἀμνηστῆς· ὅτι ἡ πᾶσι αὐτῶν, κείσθαι σῶματῶν σὺ τῇ ψυχῇ, ὡς ἀσφείας τῶν

· Ps. XLV. 16.

haec mirifice reliqua quoque magni psalmi hominem informant. Item, iucundus homo qui miseretur et commodat, disponet sermones suos in iudicio. Item, beatus qui operatur iustitiam omni tempore.

4. Item Dominus in monte residens, mercedem sanctis retribuens iuxta opera eorum, beatitudines sic distribuit: beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum caelorum. Beati mites, quoniam ipsi possidebunt terram. Beati qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur. Beati qui esuriunt et sitiunt iustitiam, quoniam ipsi saturabuntur. Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt. Beati pacifici, quoniam ipsi filii Dei vocabuntur. De his propheta quoque Esaias dicebat: beatus vir qui facit haec, et homo qui haec apprehendit. Item, oculi Domini super iustos, et aures in preces eorum. Item, pretiosa in conspectu Domini mors sanctorum eius. Animae autem eorum in manu Dei, et non tanget eos tormentum; quia spes illorum immortalitate plena est. Item, gaudebunt in multitudine pacis, et habitabunt per saeculum saeculi. Dicent quippe laetanter dum iter ingrediuntur: spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam; et propter nomen tuum Domine vivificabis me, et in iustitia tua educes de tribulatione animam meam. Vae autem, quoniam in hora necessitatis peccatoris peribunt omnes cogitationes eius, atque in aeternum mors praecox deprecet eum! Nam sepulcra sunt habitacula eorum perpetua, et gloria ipsorum non descendet post eos. Mortis huius horrorem David quoque contemplanus clamabat dicens: verumtamen Deus redimet animam meam de manu inferi cum acceperit me. Sed

ἀσώματων ἀγγέλων, ἔ΄ ἀπόφασις πρὸς δυνάτεον θάνατον, πῦρ τε ἄσβεστον, ἔ΄ σκόληξ ἀθάνατος, σκότος ἰξώπτερον, καὶ ὁ κλαυθμὸς ἔ΄ ὁ βρυγμὸς ἡρᾶ ὀδύρων· αὐτὴ ἡ τελευτὴ τᾶ ἀμαρτανίου τῆς ἡρᾶ ἀγαθοῦ ἐργασίας· τὸ γὰρ πάλατον τῆ ἀερίᾳ κρήνησιν, διχστομυθῶσται μὲν ἡρᾶ κρητακείων· ἀλλὰ γὰρ ἡρᾶ ἐν ταύταις ἀδολιχοῦστων ὁ λόποςσλθ·

I. 26.
· Phil. III. 10.
· Math. XIII. 44.

ΛΟΓΟΣ ΙΑ΄. (1).

ΠΕΡΙ ΗΘΗΡΑΣ ΤΕΛΕΤΗΣ ΑΜΑΡΤΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΨΥΞΗΣ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΔΙΚΑΙΟΥ.

α΄. **Μ**άταθ· ἀμρτυλοῦ ποικῆς, ἔ΄ τᾶ τῆσιν μῆμῶν δὲ τᾶ οἰκίαν ζωοῦσιν μρτυροῦσιν, ἀλλὰ ὡν ὁ λόποςσλος ἔφη· * πᾶν αἶ ἀμρπῆσιν πρῶσθλοῦ εἰσι, πρῶσθσσαι εἰς

A. I. 25.
B. I. 72.
· I. Tim. V. 11.

omnia uno dicto concluduntur: mors peccatorum mala; quia finis eorum, iudicium corporis animaeque secundum severitatem incorporeorum angelorum: et damnatio ad secundam mortem, ignisque inextinguibilis, et vermis immortalis, tenebrae exteriores, fletus et stridor dentium. Hic finis est bene agere negligentium; nam talentum otii amore abscondentes, separabuntur cum damnatis. Quippe de desidentibus in peccatis huiusmodi siebat apostolus: quorum finis interitus. Qui dicunt, faciamus mala ut veniant bona. Et rursus: quorum iudicium iustum est. Propterea totum mundum oportet dimittere, et temporalia contemnere, ut impune animam aeternae vitae servemus. Dealbemur et clarificemur, ex hac terrae fovea emergentes, iuxta firmamenti caelestis splendorem. Nempe prout est Domini dictum, iustificati fulgeamus sicut sol in regno caelorum, id est patris luminum, cum gaudio nostro, in diem Christi. Ipsi enim gloria cum benedicto Patre debetur, omni tempore et nunc et semper per saecula saeculorum. Amen.

SERMO XI.

DE MALA PECCATORIS MORTE, ET QUIETA IUSTI HOMINIS DORMITIOSE.

1. **M**ors peccatorum mala: quorum refricanda idoneis testimoniis memoria est. Et quidem de ipsis ait apostolus: quorundam peccata manifesta sunt praecce-

(1) Hartenus ex codice vat. 2021. Deinde in alio quoque vat. 2069, neque pulchro ac vetere, invenimus novem et his sermonibus, nempe XI. XIV. XVI. XXI. XXII. XXV. XXVI. XXVIII. XXIX. In his exco novem, priorem codicem dicemus A, secundum B.

κρίσει· ποιῆς ἢ κ' ἐπιπολεῦσαι· ἔ γδ ᾗ Ἄδὰμ ὑπὸ θυμῶν γηρόμενον ἀμάρτιας, θαράτω
 ὑποθαράτῃ κρετάρικισ· τοιαύταις ἀμάρτιας, Πεντάπολιν ἀνόμων ἐνηρόμενον, θαρ κη
 πνεῖ ἐλίμνον ὁ θῆς· Αἰγυπτίους μετὰ Φαραῶ ἔθι ἠποκτόνῳ δεσπότηγμα, ἐς μέσσει
 σωματίλισε κρετάρικισ ἐς τῆ ἱερυθρῆ θαλάσῃ· ᾗ λῶν ἀμάρτιαντα μαχίραις κρετ-
 ἀργάσιμα σωματίλισε· Δαδῶν κη Ἄβιεθ ἔ Κορὶ ἀνπλιζαστας μὴ σωμαγωγῆς λαοῦ δεσ-
 πνείας εἰς τῶν γῶν κρητάρη· ᾗ πρεφῆτιω ἐς Βεθῆλ δεσπότηντα ἐς φῶσσοῦ, τῆ τῆ
 λῶντος θροῦνῶ μετὰ παρῶν· ἐκ ἐς τῆς ἢ μόνον ἢ πᾶσι ἐσθῆκισ· ἢ γδ κρετ-
 ἀρική τῶν ἀμάρτιαν ἀνταπόδοις, ᾗ διῦτισι θάνατον ἀναμάρτι πνεῖς κρητάρικισ· δῖοσι
 θάνατος ἀμάρτιαν ποτῆρος· ἐς γδ ἀπλευτήτοις κρηκοῖς συγκαλί· ἀντίς· ἔπ ὁ σάωλεξ
 αἰπῶν οὐ τελεῖται, κη τὸ πῦρ αἰπῶν οὐ σβηθῆσεται, ἔ ὁ κλαυθμός κη ὁ βρυγμός τῶν
 ὀδόντων ἐκ ἐσθῆς ποτῆ· ὀσθῆ ἀνήσῃ ἀντίς τὸ σῶτος σῆ ἀπωλείας. Καὶ ἔθι τῆς πάλαι
 θάνατ· ἀμάρτιαν ποτῆρος· ἐς γδ τῆ λύσις τὸ σῶματ·, τῶν ἔχλοισ τῶν βασάνων
 ὑφίσταται, ἔ ῥοπάλοισ * φλογαροῖς δῖζοται μέσσογας· ᾗ μὴ ἄσισ ᾗ ἐς τῆ κόσμο λε-
 λυθῆσι, τῶν δὲ πρεφῆτιων κρηκῶν τῶν μῆμων φῶσσομον ἱεροῖς εἰς κρητάρικισ· κη
 ἴπας τῶν ταρτάρων φῶσσοπιμφῆσονται· ἐκ ἀνήσῃ χροῖον πνεῖς ὀξίλασμον ἰδίω τῆτων
 τῆ ἐ συγγῆν κη φίλων ὄσι κρητάρικισ, ἔπ πνεῖς ἴπες * ἐλλομέμον τῆ ἀμπεδῶν
 βυλῆ, θαράτω τελεῖται, ἴνδικον τὸ κρηκῶ ληρόμενον.

* A. B. i. ut.

* B. 13. i. ca.

β'. Ὁ οὐκ ὀνοσεβῆ πόθῳ ᾗ ἀνάπαυσιν ἐσθῆρόμενον, ᾗ τελεῖται μεσσημάτω,
 κη ᾗ βίον πνεῖς τὸ βῆμα τὸ φοβισῆν ῥυθμίζετω· ἔ ἐς τῆ ἔθι κρηκῶν, ἐργαζῆται τὸ
 ἀγαθόν ἐς παρὶ εἰσῆ ἀρτίς, ᾗ τῶν ἰσθῶν κρηκῶ ὑποκρίων τῆ ἴκῃ, δεῖ σῆ ἀκρη-
 σῆς κη ἀκρησῆτ· τῶν κοσμικῶν· ἔ τὸ τῶν θῆτων πνεῖς θῶν ζωοποιῆτω, φιλα-

dentia ad iudicium; quosdam autem et subsequuntur. Namque et Adamum reum pec-
 cati factum, morti obcondae Deus addiit. Ad hisce flagitiosorum hominum peccatis
 Pentapolim sulphure et igne purgavit Deus. Aegyptios cum Pharaone propter infan-
 tum interfectionem, plagis et demum in mare rubrum submersione ponivit. Populum
 peccantem gladiis interimī sivit. Dathanem atque Abironem et Coren seditiosos, cum
 populi turba, igne correptos terra infodit. Prophetam in Bethel dicto non obsequen-
 tem, ferino leonis furori contradidit. Neque in his tota ultio stitit; namque univer-
 salis peccatorum retributio secundam mortem expectat ad damnationis sententiam.
 Quamobrem mala est peccatorum mors: eos enim sine fine miseris obvolvēt, quia
 vermis eorum non morietur, et ignis eorundem non extinguetur, et fletus stridor-
 que dentium numquam desinent, neque illis perditionis tenebrae destituent. Mors
 denique peccatorum mala: namque in corporis dissolutione, cruciatuum multitudi-
 nem subeunt, et ignearum clavarum ietus perpetiuntur. Tunc mundi recreationum
 obliviscuntur, et patrarum iniquitatum memoriam improbam retinent ad damnationem:
 atque ita ad tartarum compingentur. Nihil proderit aurum ad impetrandam
 filiis suis et affinibus amicitiae clementiam; quia iam ad alium statum immutabili de-
 creto translati morte extinguntur, vindicem sententiam experturi.

2. Qui ergo pio desiderio requiem expectat, is mortem cogitet, suamque vi-
 tam tremendi tribunalis iuri conformet; et dum tempus habet, bonum operetur in
 omni virtutis genere, voluptatum flagitium invicē repellens, per voluntariam pau-
 peritatem et a mundanis rebus puritatem: et mortalitatem hanc cum Deo vivificet, be-

Θεοφιλῶμεν^Θ καὶ πολλὰν παύσασιν ἔξει εἰς τὴν εἰσοδὸν τῆ ζωντῆ^Θ εἰς οὐρανὸν αἰώνιας
 Χριστοῦ, ἐ ἀγαπῶν πολυτάσασ οὐαί τῆς ἀγγέλους ἐε τῆς ἡραοῖς τ ῆ ἀμῆρταλῶν χαρῶ
 καὶ εὐφροσύνη ἀφίσταται τοῖς ἡ ἡλικιωτοῦς μετανοήσασ ἐ φυλάξασαι κτ' ῆ Δαυιδ * τὰς
 ἐν πλῆθῆ, ἀνταπόδοις πολλῆ· ἡ ῆ τῆσιν αὐτῶν ἡμασμένη εἰς ἀθάνατον ζωῆν· ἐ ἀπα-
 τῆ σωσίε^Θ, καὶ φίλημα εἰρηνικὸν κτ' ἄγειον, ἐ δὲξας ἀδελφῶπῶτος, καὶ ῆμασ ἀγαλλιά-
 ματος, κτ' εὐφροσύνη αἰώνι^Θ, εὐφρατος διεκροπῶτες, καὶ χαρῶ ἐ ὑψίστοις πῶσις φραπῆς
 τῆ ἀρχαγγέλων· ὅπ τῆμ^Θ ἐνασπῶν κυρίου ὁ θάνατ^Θ τῆ ὅσιων καὶ ἐ τῶτ^Θ μωδῶς
 πολὺς, κτ' εὐφρῆ ἀγαθῶν, ἡσθιμέ τῆ ἀφθαρσίας, καὶ ἡπαμ^Θ ἀκκληδύτι βίου, σκῆμα
 ἀκατάλυτοι καὶ θροῖ^Θ πμῆς, βασιλῆα ἀπίρασ^Θ καὶ κληρονομία τῆ ἀπ' αἰών^Θ
 κερυμμένη ἀγαθῶν, εἰς δόξαλασιν τῆ ἀγαπῶντων ῆ θῆς, μ^Θ σάματ^Θ ἀφθαρσίας
 συμμορφῶμεν τῆ ἀκόνι τῆ δὲξας ἀπῆ· ὅπ κτ' τ ἡμασδῶν *, φυλάξει κύει^Θ πάντα τὰ
 ὅσα αὐτῆ· ἐ λυθῶσῶσται κύει^Θ ὅξ ἀνάγκης τῆ ποικρῶ τ ἀμῆρταλῶν θανάτου, ἡνυχῆς
 δύλων αὐτῆ, κὲ οὐ μῆ πλημῆλῆσῶσι πάντας οἱ ἡλιπῆζοντες ἐπ' αὐτόν.

γ'. * Ὅπ ῆ ἐκ ἡξ τῆς ἡαπλοχῆας, ἄγροιας προσωμῆμῶτος τῆ κρῆσιως, αὐτῆ ἡαντοῖς
 τῶτ^Θ πῆσι σῶμαθ^Θ ἡ ῆ δὲκαίον πολυτάσασ μακροζώνου, τ ἐκ τῆ πνεύματ^Θ ἡσθῶσι
 γῶσιν ἡ ἀμῆρταλῶντων πῶνι πληθῶμαθ^Θ τ καρδῆας σῶσῶξῆας τὸ δόσκαμῶτος αὐτοῖς
 πῶρ· ἐ φεῶς γα ῆ τῆλαδῶτῶ δολοχῆμῶτος κοπῶμαθ^Θ εἰλε ἀμῆρταλῶν, φεσπῆμῶσι τῆ
 τ τῶτον ποσῶτας μῆρταλῶν εἰς ἡλαχοῖ ἡσθῶμ τ κατῶφροσύτως, τ ἐ ἐ γῶσῶ ἀμῆρτα-
 ναν· δὲξ τῆ οὐαί εἰ φεσκομῶτῶ ἀνοφελῆ πῶσις τῆ πῆσιον σα, σῶαντῶν οὐκ ἐπῆσιπῆ;
 ὅσιν φῶν πῆσιθῶν ῆ τῆ ἡτῆρ τῆλαδῶτῶ, τὰς ἡαντῶ ἀμῆρταλῶν κῶπῆ ἐ μετασῶ, ἡνα μῆ
 τ ἐκῶσῶ κοινῶσι συμμῆατῶτος ὄν, ἐε αὐτῆ δῶσῶτῆς· μῆ ἔν ἡματῶσι μεμῆατομῶσι

nignitate impertita utens: atque ita fiduciam habebit in adventu sempiternae viventis
 Christi, iucundamque cum angelis in caelis conversationem. Nam peccatorum laetitia
 et gaudium abscedunt: sincere autem poenitentibus, et mandata ut ait David custo-
 dientibus, retributio multa. Quippe mors eorum ad immortalem vitam sanctificatur.
 Tunc salutaris occursum, tunc pacificum sanctorum osculum, et non caduca gloria,
 exultationis iubilatio, hilaritas sempiterna, corona iustitiae, gaudium in excelsis uni-
 versis exercitus archangelorum. Quia pretiosa in conspectu Domini mors sanctorum,
 atque in hac merces multa, bonorum deliciae, indumentum immortalitatis, laus im-
 maculatae vitae, tabernacula non peritura, thronus honoris, regnum sine fine, heredi-
 tias repositorum ab aeternitate bonorum, a diligentibus Deum fruentorum, cum
 impatribili corpore ad imaginem gloriae Dei conformato. Quia iuxta hymnographum,
 custodiet Dominus omnia ossa eorum; et redimet Dominus ex angustiis malae pecca-
 torum mortis animas servorum suorum, et non delinquent omnes qui sperant in eum.

3. Quod vero defensione careat, is qui iudicii ignorantiam simulat, ipsi nobis-
 met conscii sumus. Vel enim iustorum vitas dicimus beatas, infusa a Spiritu notione;
 vel cum aliqui peccant, vulneramur in corde, quod repositum illis ignem non igno-
 rat. Tum in ipsorum morte peccata comploramus dum ad sepulcrum deducimus.
 Talia quippe habemus testimonia neglectus nostri, et quod scienter peccemus. Cur
 igitur qui inutili proximum tuum comitatur decoras, temet ipse non inspicis? Ideo
 ante quam alterius mortem lugeas, peccata tua detestare, ac respicere, ne consors
 illius factus, similiter moriaris. Ne igitur atris vestibus mortem proximi honestes,

* Ps. LVIII. II.

ε. τ.

B. L. 71.

* Ps. XXXIII. 20. 21.

ἀτακτῆς (C) θάνατον τῶ πλησίον, χρεῖν εὐνοίας, εἰς ὕδιν δελεῖσθαι, ἀγ' ἔνδυσαι ἑσπεί-
 νουσι, καταφύζον τὸ σῶμα καὶ σκυθρωπάζων εἰς κείον, ἐ τῆς ἐκ τῶτων κροτοθυμιά-
 τος, ἐν τῶ πινθῶν τ' δούτερον θάνατον ἵνα ζῆσης ἢ γδ' ἰδέσθαι πλάτῃ, οὐ τ' σῶμα-
 τος μόνον, ἀλλὰ ἐ τ' σωματικῆς ψυχῆς κερτακὴ τυγχάνουσα, καθεσθαι εἰς ἀπείρατον
 A. I. 28. θάνατον· πρὶν οὐδὲ πολλῇ τῇ ἐπιμαλῆα τ' ἔξοδον τῶ πλησίον ποιῆ, λούσας ἐπιμαλῆα,
 ἐ ὡς ἐν εὐφροσυνῇ κρημῖς ἰματίους κηδύσας, ἀνασρέφας τὸ ὑπὲρ ἐκείνη δόπτιον φαγῶν
 καὶ πᾶν ὡς ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς, τὸ ἑαυτὴ σκάνουμα καθεσθαι εἰς τῶ ἀτομῶν, ἐ κηδύσων
 πμῖως εἰς ἐσμῶν εὐνοίας τῇ νεκροσφ' τ' κοσμητῶν ἡδονῶν, ἐπὶ τῶ ἐσθυσθῆς τ' ἀφθα-
 ρίας εἰς ζωῶν αἰώνιον· καὶ μετὰ ὡς ἀμφοτέρων τῇ φθορᾷ τῶ δόπτιου θανάτου, δόπτιον
 ἡθῆσθαι τ' ἀθάνατον σκόλλησθαι· ὁ γδ' τ' ἴκεσθον τῶ κρημῖ ἀναλαβῶν, καὶ τ' ἀγίλικῶ
 πελῆσθαι ἐν τῶ σῶματι φέρον, εἰς τ' φροσῖμου οἰκονομία ἑαυτὸν ἐκείδουσα πρὸς τ' κρη-
 νόπιτα τ' ζωῆς, λαοκρύψας ἑαυτὸν πρὸς ἰλιπίδα ἀφθαρείας.

δ'. Τί ὡν ἂν ἐνθροσπῆ φροσῆσθῆς φροσῆσθῆς, ἐν σπουχῇ παρῶν ἐ μερῶν, ἀδελ-
 φῶν τε καὶ τῶνων, πούστιν ἐ δόξης, ὑλοφοροτῶν πρὸς εἴδ' κοσμητῶν τῶ σῶματος;
 * Math. XIII. 23. ἀλλ' οὐ τ' κρημῖ ἰλιγῶν * ἡ μίσημα τῶ αἰῶνος τότε, καὶ ἡ ἀπάτη τ' πλῆτι ἐ τῶ λαι-
 πῶν ἐπιγῶν, συμπίγη τ' λόγος, ἐ ἄκαρπος γήιται μετῆσθαι τ' κηδύων τ' ἀτάγκης
 A. I. 75. τ' δόπτιου θανάτου, εἰς ὅν οὐ πάρεσθαι γονῆς, οὐ γουῆ, οὐ τίκα, οὐ φίλος, οὐ χου-
 σῶς, οὐκ ἀφροσῶν, ἐπὶ δόξα φθαρή· εἰ μὴ εἰς τὸ δογματῆζον τ' ἰργασίαι εἰς τῶν μ-
 ιοδοσῆσθαι· πάντα γδ' ἐν τῇ ἐξῶδῳ ἰγχεσθῆσθαι τ' ἀνθροσπῆ τῶ βίῳ, οὐ συγχεσθῆ-
 σθαι αὐτῇ τ' δόξα αὐτῇ ὅπως αὐτῇ· τίλλοις ἢ σπῆσιον εἰς τ' ἰργῶν ἡλλοτῶν ἰλιγῶν *
 * Ps. XLVIII. 18. πλῶν ὁ θνὸς λυφῶσθαι τ' ψυχῶν μου ἐκ χρεῖς φῶν, εἰτ' ἂν λαμβᾶθαι με καὶ εἰ καθ'

benivolentiae causa, quod nihil prodest, sed indue humilitatem, castigans corpus et icionis affligens atque alia huiusmodi rectis operibus, ut dum secundam mortem desites vitam adquiras. Nam secunda mors non solius corporis, sed etiam creatae simul animae, cum sit iudicialis, aeternum decernet interitum. Ante igitur quam multa cura exitum proximi tui prosequaris, sedulo lavans, et tanquam in gaudio novis vestimenta exornans, et mox ad epulum propter eum convertaris atque ad potationem, quasi in sacrificii die, tabernaculum (corpus) tuum purifica a flagitiis, et honorifice compara ad odorem suavitatis, per mundanarum voluptatum mortificationem, ut immortalitate induaris ad aeternam vitam: nec ulterius ceo peccator in secundae mortis corruptione epulum vermis immortalis fias. Nam qui Domini mortificationem amplectitur, et angelicam vitam in corpore gerit, hic deum prudenter oeconomia sibi ad vitae novitatem exsequias, ut ita dicam curat, intra spem immortalitatis semet veluti abscondens.

4. Cur igitur, homo, excusando excusas patris matrisque vinculum, sororum atque filiorum, opum et gloriae, sic materiam ad tenebrarum mundi rectores comportans? Hinc Dominus aiebat: sollicitudo saeculi istius, et fallacia divitiarum atque aliorum terrenorum, suffocat verbum, et sine fructu efficitur. Memento periculorum in angustiis mortis secundae, cui non prosunt neque parentes, neque uxor, neque liberi, neque amicus, neque aurum, neque argentum, neque corruptibilis gloria; nisi ad constituendum opus in ordine remunerationis. Quippe homine omnia deserente in interitu suo, non descendet in sepulcrum gloria eius post ipsum. Perfecta vero

ἑαυτὴ ἀειμέρους ᾧ δὲ δι' ἡθότης ἐν ἑπιφω σμιλλθούσης θηνήτορας, κατέλαβεν μάλλον ἢ πλάσασα καὶ ἱμφοσίπασα ψυχῶν ἐνορηπικῶν τῶτον ζήσας ἔπιμεινον, μὴ τῆ φθερεῖ περισομλοῦν τῆ ἔλη τῶ βίω ἀειπέσης· ἐπιλαβὴ σ' αἰωνίω ζωῆς κληροδόμωτον ἢ δόξαν τῶ ἀφάρτην τυμφίω, καὶ πάντα ἀ ἠτοίμασεν ἀγαθὰ ἐν τῆ βασιλείᾳ ἡμῶν ἱεραδῶν, ἐφύφωφῶν καὶ χροῖων ἐν τῆ φθερεῖσιν ἔπι τοῖς κρηπιδόμοσι ἡμῶν ἐπιτολοῦν τῶ δυνῆ ἱνα μὴ ἐνωπία ἡμῶν κρηλοῦν ἐπαγγιλοῦν τῆ ἀπάτη κερθήσαστης, ἀπνέγκωμῶν εἰς τῆ κέρμωτον τῶ πρῶτος· ἐκὰ δὲ ἱσῶς, φων, ὁ κλαυθμῶς καὶ ὁ βρυγμῶς ἡμῶν ὀδύβωτον· ἐξ ἡς τῶ ἱλίη τῆ κωλοῦ ἡμῶν Ἰησοῦ Χρῆστοῦ ρυθίλωαι σπουδάσωμῶν· ἰύχρῆστωῦτες τῶ δυνῆ καὶ παρῆ δὲ ἰσῶς, σὺ ἀγῶ πνέμωπι· φ ἡ δόξα ἐ τὸ κρητῶ εἰς ᾧ δὲ αἰδῶς ἡμῶν αἰώνων.

ΛΟΓΟΣ ΙΒ΄.

HEMI THE ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΑΣ ΑΝΤΑΠΟΔΩΣΕΩΣ.

Α΄. **Τ**ῆ μακροῖα δόξη σ' ἔπιφανῆσας τῶ μαγῶν δυνῆ καὶ σωπῆσῶ ἡμῶν Ἰησοῦ Χρῆστῶ περισελλόνητος ἰοῖ φωτός, νοῖσασα αἰτίων σμωπῆσῶ· ἐ ἡμῶ ἀφῆσῶν περισεμῶτων ἀπαλασθῶντες, (Ϟ) φθερεγνόμενον ἐπὶ ἡμῶν κρηλοῦν τῶ ούρανοῦ μὲν δυνάμωσι πολλῆς, ἀγνῶσασθε κρησασθῶν ἰδῶ δὲ ἡ δόξα κωλοῦ ὀφθῆσται, καὶ ἔπιτα πῶσα σῶρξ τῶ σωπῆσῶ τῶ δυνῆ ἡμῶν· ὅτ' ἀν ἀί δυνάμωσι ἡμῶν ούρανοῦ σωπῆσῶται, καὶ ἡ γῆ ἀφῆσῶται, ἀγῶλο φρῆπῶσι, καὶ δῆσχοι ἀγῶλλῶσται ἔπι τῆ ἀσῶσιφ λαμπερῆσῶ· ἡγῶκα δὲ αὐτοῖς ἡ βασιλεία, ἐν ἀφῶσῶσιφ σῶματῶ, (Ϟ) ἑαυτὴ κόπον ἱέρῶσου περισερεπῶσῶ· ὅτι τῶ

salus est per opera psallentem dicere: verumtamen Deus redimet animam meam de manu inferi, cum acceperit me. Et si per te vereris parentes tuos qui in somno voluptatis concubuerunt, suscipe potiore iure creatorem inspiratoremque activae animae. Hunc caverens expecta, ne corruptelae adhaerens in mundanum materiam proruas. Aeternam vitam apprehende: posside incorruptibilis sponsi gloriam, et illa omnia quae in regno caelorum praeparavit, deliciis choreisque indulgens in paradiso, propter rectam mandatorum Dei observantiam. Et caveamus, ne contraria bonis promissionibus errore nostro merentes, in ignis fornacem proiciamur: ibi enim erit, inquit, fletus et stridor dentium: a qua per domini nostri Iesu Christi misericordiam liberari satagamus; gratias agentes Deo patri per ipsum, cum sancto Spiritu; cui honor et potentia per saecula saeculorum. Amen.

SERMO XII.

DE SECUNDO ADVENTU DEI VERBI, ET DE IUSTA RESTRICTIONE.

1. **Ad** beatam gloriam manifestationis magni Dei et salvatoris nostri Iesu Christi accedentes, o filii lucis, sapienter hanc considerate; et a terrenis negotiis exediti, adventientem in nubibus caeli cum virtute multa, possidere conemini. Ecce enim gloria Domini apparebit, et videbit omnis caro salutare Dei nostri: quo tempore virtutes caelorum commovebuntur, et terra circumagetur, angeli pavebunt, iusti exultabunt in aeterna claritate. Appropinquavit enim eis regnum, cum corporis incorru-

ἠλλοθρησκεία πᾶ φαύσματος ἔστιν ἀσεβήσονται· οἱ δὲ εἰς χεῖρας ἠλλοκότους εὐφρανεθήσονται ἐπὶ τῷ ᾧ ἐξελθὲς τὴ συνειδέας αὐτῶν· ἱρὸς γὰρ· ἰδὲ ὁ θεὸς ἡμῶν· ἔστιν ἁβραάμης
 ⑥ πῶς οὖν ποταμὸν ἕκαστος πρὸς ἃ ἰσχυρῶς κομίσεται· ἅπαντες γὰρ κῆπος ἐκτίθεισιν· ἀπὸ
 κηροῦ τριβουῦ ζωῆς, ἐκ παρρησίας καὶ πημῆ τῆς ἀγγέλων ἔστιν ἀπαύσις πολλῆ· ἅπαντες ἀσεβῆς
 ἐκ ἀπαλῆ φθορᾶς, ἱστοκοὶ ἐργῶν ἐκτίθεισιν, ἔστιν κρατακροτήσας αὐτῶν θυμὸς καὶ ἐρηθία,
 ἰδὲ αὐτῶν καὶ ἐταγμένους, ἐκ τῆς ἀσεβείας φθόρα ἁβραάμης ἀπολλύσας, ἐκ τῆς ἀπὸ ἀλύ-
 1. 10. πους ἐκ βασιλείας ἁβραάμης οὐ βοηθήσας δίκην δυνάστεων γῆς, οὐδὲ δὴ δὴ βασιλείας ἢ ἀρ-
 χῆς ἢ κελύπης χεῖρας, ἢ δὴ δὴ, ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς αὐτῶν· δυνάστεων γὰρ ἀπὸ τῶν ὧν
 ἡδύκαται, δυνάστεων ἱσχυρῶν ἔστιν ἡδύκαται· ἔστιν ὧν παρρησίας κέματα δίκην, κρατακροτήσας
 ἀναίτιους πάντα, κρατακροτήσας οὐ γὰρ λήψεται πρὸς οὐκ ὅτι πάντων διασώσας· εἰ δὲ
 τῆς ἰσχυρῆς ἐκ τῆς ἰσχυρῆς ἡμῶν, ἐκτίθεισιν ἰσχυρῶν ἰσχυρῶν πάντα ἢ τὰ ἅπαντα τῆς γῆς μὴ
 τῆς ἰσχυρῆς καὶ κρατακροτήσας ἰσχυρῶν δίκην ἢ κέματα, ἔστιν ἀδικαίᾳ ἢ κελύπης σου· ἔστιν ἐκτι-
 σάμεν καὶ κελύπης ἡμῶν· τότε οὐ γοῶν ἐκτιθεισὶν συμπτώσας ἰσχυρῶν, οὐτὲ γα-
 ρείαμα τὸ ἀλλοθρησκείας, ἰσχυρῶν πρὸς ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς πᾶν τῶν τὸ οὐκ ἰσχυρῶν, ἔστιν
 ᾧ ἐκτιθεισὶν δυνάστεων.

β'. Ταῦτα ἰσχυρῶν ὧν ἀσεβῆς, ἀπὸ τῶν ἐκτιθεισὶν πᾶν τῶν ἀδικῶν, καὶ ἀπὸ
 γῆς φόνους καὶ θάλασσαν, ἀπὸ τῶν ἐκτιθεισὶν κέματα ἰσχυρῶν ἰσχυρῶν ἰσχυρῶν ἢ χεῖρας ἐπὶ
 τῶν, ἔστιν ἰσχυρῶν πρὸς οὐκ, καὶ ἐκτιθεισὶν ἀπὸ τῶν ἐκτιθεισων ⑥ τοῦ τῶ ἀδικῶν
 ⑥ ἰσχυρῶν τῶ ἐκτιθεισων, ἢ ἢ ἀπὸ τῶν πᾶν τῶν ἰσχυρῶν· ἔστιν ἰσχυρῶν ἰσχυρῶν
 ἰσχυρῶν· ⑥ δὲ ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν ἰσχυρῶν ἰσχυρῶν· ἰσχυρῶν τὰ βεβήματα ἰσχυρῶν ὧς ἐκ

ptibilitate, singulis pensam suam proferentibus. Tunc alienae a fidei lumine gentes conturbabuntur: qui autem in Christum speraverunt, mirabili salute sua laetabuntur. Dicent enim: ecce Deus noster, traiecitque igneo flumine, unusquisque secundum opera sua destinabitur. Ibi pro suis laboribus invenient iusti vitae semitas, cum fiducia et angelorum honore, et requie multa. Ibi impii cum tremendis minis vindicem iram experientur: etenim corripiet eos ira furorque, dolor ac gemitus, in inextinguibilem ignem abentent ad perditionem, ut ibi devincti in perpetuis poenis perseverent. Nihil iura proderunt potentium terrae, neque rex aut princeps aut iudex aurum vel mnnera pro sua anima dabunt: potentes enim ob ea quae peccaverunt potenter ponentur: et quia iusto iudicio neglecto, pauperem sine causa damnaverunt, condemnabuntur. Non enim reverebitur cuiusquam personam omnium dominus. Quod si minimus aliquis in minimis peccaverit, benignam indulgentiam consequetur. Cuncti vero terrae termini, cum caelestibus atque infernis dicent: iustus es, Domine, et iustam iudicium tuum, quia aequitatem et iudicium dilexisti. Tunc neminem liberabit parentum aut cognatorum compassio, neque gloriosa iactantia commendatione aut veniam praestabit. Neque rursus divitiae defendent, quasi admiratione sui percellentes.

2. Haec impiis evenient, quia a pauperibus fratribus pignora abstulerunt, caedes frandesque suscitaverunt, humiliorum hominum pnpillas frugerunt, pecuniam usurae causa commodaverunt, personarum respectum habuerunt, pravaeque curis mentem suam oppleverunt, debitori bucellam abstulerunt, et famelico panem subduxerunt: iustum hominem sine causa circumvenerunt, impium muneribus acceptis extu-

ἡμέρα σφαγῆς, ἄσλοτος κοίτης ἐνδουῆς καὶ σφαιβαλλόμενοι, ἔδωκεν οὐκ ἔξ πνίας, καὶ αὐτῶν ἰχθύος κατ' εἰκόνα τοῦ θημοργίου, ἰβδὶλύξατο· ἔξ τῆ, ὡ πλίσσε, ἕκ εἰς τ' αὐτῶν ἀγαθότητα καὶ εἰς τὸ ζῆν σὲ ἀγαρόντο· μῆδενθμίξη, εὐλοιασ ὑποίμων τῶ πηχιχῶ, οἷα καὶ σταντρῶ ἐπικητῶς; ἔξ τῆ μῆλλον οὐ φερσδῆχη πνίητα ὑπὲρ ἀργητα κόσμου, οὐκ ἔξενειπῶς (ᾠ) σμῆδύλον σὲ ἀδελφόν; οὐκ ἔκ τ' αὐτῆς ὅσας πφῶεσασ; ἐν τῆ ὁμοίᾳ κοιλία σλλληφθῆς, καθῆν μία ἰσοδ' εἰς (ᾠ) κόσμον, ἔξοδῆς τῆ ἴση ἐξὶ πᾶσι· ἔ εἰς γλῶσσοι τὸ σῦμπεσ ἰπλάδην, ἔκσῶ κῆ ἀπλιούσται· ὡς ἀξάτατοι κεφαλῶν νομῆς (ᾠ) πλόντι ἰχθῆ, μὴ ἐνοοῶν τ' διδύκαλον ἔ βασιλία Δαυιδ' ὑπομμηόκοινα ἔκσῶ σφφρησῶν ἐπὶ πᾶσι τοῖς τ' βίω, μμημῆδύλους τὰ ἔχρατα ἐν τῶ λίγην· * μὴ φοβῶ ὅτ' ἀν πλουτήσῃ ἀνθροπ'· ἢ ὅτ' ἀν πλνδυμθῆ ἢ δῶξα τῶ οἴκου αὐτῆ· ὅπ οὐκ ἐν τῶ ὑποδῆσκαν αὐτὸν λήψεται τὰ πάντα, ἔδῆ σγχεθῶβῆσται ἢ δῶξα αὐτῆ ὅπισσῶ αὐτῆ.

Ε. 41.

* Ps. XLVIII. 17.

γ'. Σκόπῃ γάρ, ὡ ἀνθροπ', τ' πατῆς πλῆτη ὑσφῆροντα, ἔξσῶ σὲ βάλιος ἐν φάτησ σφαρασθῶνιτα πῶχικῶς· κῆ (ᾠ) ἀκαταπαύσῃ φωνῆ ὑπὸ ἀγγίλων δολορογύμνων, ἔξσῶ σὲ Πιλάτῳ παρσῶμθον· ἔ (ᾠ) τ' ἀξάτατοι κερυφῶν αὐτοθασασῶσ κακπῆθον, ἔξσῶ σὲ θασατῶ ὑσποσῶνιτα, ἴνα σὲ τ' ἐν τῶ φῶσπῶμθῃσ ὑπολωλῶτα ἀνακελίσσεται ἔξσῶ τ' ἰαντῶ φιλασθροπῆσ· ὅσῶ μὴ ἔξσῶ τὸ ὑσφῶγῶσ τῶ πλῆτη ἴνα ὑπὲρ τ' ἰνὸς φουσοῦδα, ἢ ἰδύμῆδασ ἔκ κανοδῆξας, ζηκπῶντας τὰ ὑψηλῶ, οὐκ ἔξ φροσῶν, καὶ ἐνοοῶν τῶ ἄσπῆσ, ἔ τὰ φροσῶπῃ τῶ σμῆδύλων ἀδελφῶν μὴ καταχμῶν· τῆ πῆσδα μῆλλον ἔξσῶ Χεσῶν ἢ τῆσπῶν, ἀδικῶδα ἢ ἀδικῶν, ὑσποσῶδα ἢ ὑσποσῶν, δῶσῶν ἢ λαμβῶν· μῆ ἔ τ' ἀπῆξῶδα τ' ἔκ τ' ἀμῆσπας μολυσμάτων, ὀργῶν καὶ κῆσῶν ἔ ἰδῶν, αὐλῶν κῆ

lerunt: epulis indulgentes, tamquam in sacrificii festo: lectulo ipso pauperem spoliaverunt sibi vindicantes; et gloriam Dei, id est hominem ad imaginem Dei aequum creatum, propter eius egestatem, spreverunt. Quid n̄ potius, o dives, ad eandem te bonitatem accommodas illius qui te in vitam eduxit: benignitatem pauperi impertiens, quam ipse tibi conquisit? Quid n̄, inquam, egenum potius quam mundi potentem inspicis? Cur conservum fratremque sumum aspernaris? Nonne ex eadem substantia plasmatus es? Simili in ventre conceptus finisti, parque omnium ingrossus egressusque de mundo est; et unusquisque in terram nnde sumptus est dissolvetur. Tamquam caput immortale habere tibi divitias putas, neque mente revolvis magistrum regemque Davidem, qui nos modestiam in cunctis divite actibus tenere admonet, novissimorum memores, his verbis: ne timearis cum dives factus fuerit homo, et cum multiplicata fuerit gloria domus eius: quoniam cum interierit, nihil omnino sumet, neque descendet gloria eius post ipsum.

3. Specta enim, o homo, illum qui omnibus divitiis redundat, propter te in praesepi pannis involutum iacentem more pauperum: et illum qui perpetua angelorum voce celebratur, propter te Pilato praesentatum: illum, inquam, qui aeternam sublimitatem naturali sua immortalitate possidet, tui causa morti suppositum, ut te lapsu tuo pereuntem reparet per benignitatem suam. Quamobrem nemo adversus alterum infletur, vel gloria vana oblectetur, dum alta petuntur; sed cuncti modestiam adament, humiliter sentiant, neque conservorum fratrum vultum pudore afficiant: verberari potius pro Christo, quam verberare velint; iniuriam pati magis, quam inferre; spoliari, quam spoliare; dare quam accipere. Simulque peccati maculis carca-

- * cod. eiecu. κυμβάλων, ἔ συνομιλοῦν γυναικῶν, κὲ πόσιος * οἶνον πολυτιλῆς ὅπως τῶ ἀργῶ τῶ ἀργῶ πρησιῶν, δὲ τῶ ἰσθμῶ ἀκακίας πῶσι τῶ τῶ κόσμῳ φειμαδόμενα διαβί-
 ωαι ὑβειζομένης πμῶν, ἔ μὴ ἀνθυβρίζαν, ἵνα συνδραδόμενῳ Χριστῶ τῶ ἀκούστω
 σαμῆσιπῶς ὁ σὺ, ἔ δαμόνοιον ἰχθῆς κὲ καθ' ἰσφβολλῶ φρεσ πάσας ἀπὸ τῶς ἐπιπῆς
 κροτοδόμενοι, μωδαμῶς ὀργίζομεθα, ἵνα μὴ ἔ αὐτὸς ἀμῆρατῶντων ἡμῶν ὀργισθῆ ἡμῶ
 μακροθυμουῦτων ἡμῶν, κρηπίονα ἐνέσπομῳ παρ' αὐτῶ μακροθυμίας κὲ ἰλιουῶτι,
 πολὺ ἴλεῖθ· κὲ φρεσδρῶμῶι ὑπὲρ τῶν ἰθροσῶν κὲ τῶ ἰππριαζῶντων, ἀφῶντις τῶ τῶ
1. 43. ἀμῆρτῶματα τῶς πλοσῶν, πολλῶ ἀπὸ τῶ συχρῶσῶν παριχρῶμῶν ἡμῶν ἐ τῶ λιθῶ
 ποιῶσαι τῶ ἡμῶσῶν ἀμῆρατῶν τῶ τῶ κὲ αὐτὸς δὲ σὶ μακροθῶ ἀπὸ φωνῶς δῶσῶι
 ἡμῶς λόγων * ἀφῶ κὲ ἀφῶσῶται ὑμῶν. ἔ ἰν ὃ μῆτῶ μῆσῶι, ἀνημῆρῶσῶται ὑμῶ
 αὐτῶ ἀπὸ τῶ δικροκεισῶ φῶσῶσῶται βασιλῶς ἀλαζῶνις, γυμνοῖ ἔ πῆραχρῶμῶ
 πημῶμῶι εἰς αἰῶνιῶν ὄνατοι ἐ τμωεῶις πικραῖς ὑπὸ ταῦτῶς ἄρῶν κροταρῶδῶι
 ἐκπῆμῶται εἰς πῆρ ἄσβισον, ἔ τῶν ἰσφβῶνῶν, ἐ σκῶτῶ ἀωεῶις, ἔ ἀθανάτω αἰ-
 λμῶ δὲ τῶ δικρομῶ (C) ἀσῶβῶ ἴκεκ * δῶσῶν, ἔ ὑπομῶσῶν κείμῶτα πῶσῶι, ἰ
 τῶ ἀδικῶν αὐτῶν χῶρας ἔ ὀρῶσῶς κὲ τῶ ὁ ζῶν τῶ σπατῶλῶ, τίθῶκε δὲ σὶ τῶ ἱερ-
 μῶτων ὄμοσῶσῶς ἐ αὐτῶ μῶ παρῶσῶς ἡ κείῶς τῶ δικαῶν αὐτῶ τῶ κειῶ πῶσῶ
 ξαδῶσῶται ἐπὶ θεῶν ἀρχῶς, κῶτακείων ἀγγέλω ἀμῆρατῶτας, ἔ ἰπὸ τῶ ἀρχαγγέλω
 δῶξαζομῶθ· ὑλόγῶν τῶ τῶ πολιτῶσῶ σὺ Χριστῶ βῶσῶσῶσι οἱ ἄμῶι, τῶν ἰσφλῶσῶ
 τῶ βασιλῶν τῶ ὑπῶρεπῶς, κὲ τῶ δῶσῶμῶ τῶ κῶλλῶς κληρομῶσῶσῶν, ἐπὶ τῶς βῶ-
 βῶσις σὶ αἰῶ βασιλῶσῶς, εἰς ἰσφῶδῶν ζῶπῶ αἰῶνῶ, κὲ τῶσῶ τῶ ἀρῶσῶν ἔ ἀρῶσῶν,

* cod. vespert
 ixxx.

mus: organa, plausus, voluptates, tibias, cymbala, feminarum congressus, et pretiosi vini potationes vitemus: ut puro pura serventur, dum innocentiam sectamur. Quasi purgamenta mundi huius publice traducamur: conviciantes nobis homines bonorem, non autem in eos vicissim contumeliosi simus; ut glorificemur cum Christo, qui se samaritanum appellari audivit et habentem daemonium. Denique cuncta eius mandata accurate observantes, numquam irascamur, ut ille vicissim nobis peccatis non irascatur. Si patientes fuerimus, maiorem eius erga nos patientiam experiemus; si misericordes, misericordem habebimus: si pro inimicis oraverimus et pro nocentibus, peccata proximis remittentes, multam Dei indulgentiam, et peccatorum nostrorum oblivionem apud eum consequemur. Id enim ipse beata voce sua nos docet dicens: dimittite, et dimittetur vobis: et qua mensura mensi fueritis, remetietur vobis. Ideo ante eius iustum tribunal consistent reges superbi, nudique et oborto collo, in aeternam mortem eum acerbis cruciatibus compingentur. Mline damnatus princeps in ignem inextinguibilem mittetur, in profundum locum, in caecis tenebris, ad vermem immortalem: quia scilicet scelestum ob dona absolvit, et pauperum iustum ius dissimulavit, viduis illorum iniurius fuit atque pupillis. Et quidem ille etiam qui luxuriose vivit, alteratis eibus morietur. Interim cum omni fiducia iusti hominis iudicium fiet: is cum ipso Domino glorificabitur in regni throno, angelos qui peccaverunt iudicans, et ab archangelis laude ornatus. Etenim qui laudabilem vitam in Christo saneti vixerint, tunc accipient speciosam regni dignitatem, et diadema decoris possidebunt, cum caelestis regni praemiis, et ad aeternam vitam introducentur; prorsus incorruptilium bonorum delicias, cum ipso Domino in perpetua quiete

σὺ αὐτῶν πρὸ κρείβη πάντοτε ἐν ἀνακλιούσῃ δαημόνοτος, καὶ ὑπερασκαυτῆς ἐν χαρᾷ ἀνεκλαλήτῃ· ἢ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος ἐν ᾧ αἰῶνας ᾧ αἰῶνων· ἀμήν.

ΛΟΓΟΣ ΙΓ΄.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΕ ΤΥΡΑΦΟΡΩΤΩΝ ΕΚΠΗΓΟΥΣΤΩΝ ΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΙΩΝ ΤΟΥ ΘΕΟΥ.

α'. **Η** κτύπος προσφέρει ἡμῶν πρὸ φυτῶν ὑπὸ χθαμαλότητος, Ἐπειτα μὲν l. 43
 θυμολόγημα, καλλίκαρπα δὲ καὶ εὐδαλῆ, εἰς ὑπερφυίαν τῆ γαστρούου ὄντα· οὕτω ἔοι
 πτωχῶν πρὸ πτωχότητος, l. 44
 ἐν αὐτοῖς κτήσασιν καρπὸν μωμοσυμβίον ἐπὶ τῷ ἐαλίχρῳ ᾧ
 σώματι, χαρᾷ πλείων ἐνόησον τῷ θεῷ ἔσθ' ἀγίλων ὑπεδακύνουσι· ὡν μάλιστα l. 45
 ἔοι Δαυὶδ λέγων· * ἐγὼ ἦ ὡς εἰ εἰλαία κητάκαρπος ἐν πρὸ οἴκου τῷ θεῷ· ὡσπερ ἦ τῷ * Ps. LI. 10.
 μετώπῳ ᾧ δένδρον, τὴν τῆς φυλλῶν ὑπερκασι κύνουτα, φαυλα ἔα τῷ γλυκυτάτῳ
 καρπῷ ὄντα, κηρύσσεται * σιδήρου πρὸς ᾧ κηύσιν, οὕτως καὶ οἱ τῶ ὑψηλῶ φροναυτῆς, * eod. κηρύσσεται
 μετώπῳ ὄντες τοῖς ὑπεδαλμοῖς, ἀκαρποὶ διεχθουμῶς εἰσὶν ὡς τῶ πρὸ κτήσασιν ἱμπεροδιν * 201.
 μὲν ᾧ ἀτθροσπον ἱππηγοι κομίζομενοι, ἐνόησ' ἦ ὄντες σ' κημῖν ᾧ πρὸς ἄξιοι, ἔνθα
 ἔξιν οἰ κλαυθμῶς καὶ οἰ βρυγμῶς ᾧ ὀδόντων ἔ κηδάπερ ᾧ μετώπῳ ἔξιν τῷ ὑπο-
 κημῶ, τίφρα κηδίσταται, ἔως κη τοῖς ὑψηλοφροσπον ὑποκατατὰ τὸ σκότητος ἔξιν ὄντες· * Luc. XVI. 11.
 τῷ γδ ἐσπλίτουν οἰ κήριος εἰσὶν *, ὅτι τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψηλόν, βδύλυμα ἔξιν ὡς τῶ
 πρὸ θροῦ· ὄντι οἰ μὲν Ἀδάμ τῆ ὑψηλοφροσπον ἔξιν βουλόμενος ἡγήσεται, εἰς ᾧ ἔξιν
 ἔξιν ὄντες, κη δὲ ὡς τῶ σκότητος θανάτῳ ἀερίπταται ἅπαντας· Κηδὲ δὲ θῶς ὡν κ' φῶσι,
 τῆ Ἐπιανοφροσπον δὲ σ' ὑπακοῆς τῷ πατρὶ, ὑπολωδῶτα ᾧ κόσμῳ ὡς εἰς ἀνοῖσιν
 ἐγὼ γας, ἔξιν ὡς τῶ σκότητος, εἰχμῶς τῆ κηφροσπον, ἐκάθισιν ἐν δὲ τῷ θεῷ τῆς
 manentes, eique gratias cum ineffabili gaudio agentes; cui gloria et potestas per saecula saeculorum. Amen.

SERMO XIII.

DE HIS QUI OB SUPERBIAM PROMISSIONES DEI REICEDUNT.

1. **N**atura nobis progignit plantas quasdam, quae utpote humi repentes, videtur humiles, et nihilominus fructuosae et floridae sunt, atque agricolam valde delectant. Sic etiam pauperes spiritu fructum suum in corporis stipite ad maturitatem producentes, gaudium plurimum Dei et electorum angelorum conspectui exhibent: quorum meminit quoque David dicens: ego vero sicut oliva fructifera in domo Dei. Sicut autem procerae arbores, quae foliorum copia luxuriantur, sed fructuum dulcedine carent, ferro sectae igni traduntur, ita pariter superbia elati, celsi utique humanis obtutibus apparent, sed tamen vacui iustitia coram creatore, ab hominibus quidem laudes referunt, reapse autem camino ignis digni sunt, ubi est fletus et stridor dentium. Ac veluti celsarum arborum combustio cinis fit; ita etiam superbae tenebrae manent exteriores. Sic enim publice edixit Dominus: quod hominibus altum est, abominatio est ante Deum. Quare et Adamus dum superbe Deus fieri vult, in infernum decidit, et inobedientia sua cunctos morte multavit. Christus autem naturaliter Deus, dum humiliter patri obedit, perditum mundum, veluti ad novum sta-

μεγαλοπύκνεις ἐν ὑψηλοῖς· ὡς ἔειπεν τῶν πνεύματι πτωχίστατας, αἰδίας πλοῦσι τῇ
 * Eccl. IV. 11. ἡρασίῳ βασιλείᾳ· ὡς φησὶ εἰς τὸ πνεύματι * ἡ σοφία ὑψὺς ἀνύψωσι, ἔδραμα βί-
 * Math. V. 2. νται τὸ ἀγαπῶνται αὐτῶν· ἔδ ὁ κύριος εἰς τὸ ἕλεθον· * μακροὶ οἱ πτωχοὶ τῶν πνεύ-
 ματι, ὅτι αὐτοὶ ἔστιν ἡ βασιλεία τοῦ ἑρασιῳ.

β. Τῆς ἡ ὑψηλοφροσύνης τὸ μετώπῳν πρῶτα φασαφελίζομεν ἡ γραφῶν, ἄφρα γέλλει
 * Is. II. 11. 12. σοι λόγῳ· μὴ ἐξέψῃ σταυτὸν, ἵνα μὴ πέσῃ· ἀγὰ μὲν οὐδὲ ἔσται ἰβόα· * ἡμέρα
 κυρίου ἄφρα γίγεται ἐπὶ πάντα ἰβρῆσιν καὶ ὑψηλοῖν καὶ μετώπῳν· καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ
 μετώπῳν σὺν ἰβρῆσιν· τί ἡ τὸ τὸ ὑψηλοφροσύνης πῶμα, καὶ τὸ πῆς ἀπανοφροσύνης
 δικαίωμα, εὐδελον· ὅτι ὁ εἰς βολος ἔμοιρος εἶλιν ἡβῶσι τὸ ὑψῆσιν, τὸ εἰς βόξ ἐξέψῃσι·

Γ. Χειρὸς ἡ ἰβρῆσιν ἄν τῶν πῶν, καὶ τὸ εἶναι ἴσα θεῶν, κλίνας οὐρανοῦ καὶ ἐπὶ πῆς γῆς
 I. 44. κτελλῶν, ἰδῆνα ἰπαρχμῶν· καὶ τὸ ἔδ ὁ θεῶν· ἀποστολὸν μὲν τῆσιν· * ὅτι
 * II. Cor. VIII. 9. ἴσους Χειρὸς πῶσιθ· ἄν, ἰπῶν δὲσι δὲ ἡμᾶς, ἵνα ἡμᾶς τῇ ὀκῆτι πτωχίστα πλοῦσι-
 σμῶν· ἔδ ὅτι Χειρὸς οὐχ ἑαυτὸν ἰδῆσιν, ἀγὰ ὁ λαλῶσας πρὸς αὐτὸν, ὑψὺς μου εἰ σὺν,
 ἰγῶ σῆμασι γινῶνται σὺν· ἄντα ἡ ἑρῶν πρὸς διανοίῳ εἰς ἀπανοφροσύνης ἰσῶν εἰ-
 ξατα, πῶς τὸ τὸ ὑψηλοφροσύνης πῶμα ἀναλαβῶν λίγῃ τῶν ἀδελφῶν σὺν, ἵτι πρῶ-
 γῶσέ μιν, ἵτι εἰς κῆσιν σοι, μαζῶν σὺν ἄν; τὰ τῶν αὐτῶν ἡ μῆσις ἐστὶ τὸ ἀνηχῆσιν τὸ φρο-
 τουῶτος τὰ ὑψηλοῦ, καὶ ἰπαρχμῶν καὶ τὸ γινῶσιν τὸ εἶναι.

γ. Καταρῶν, ὡ ἀβροσπῆ, τὸ Χειρὸν ἀπαντὸν τὸ καρδίᾳ· παρδύσῃ τὸ ἀποστολῶν
 * II. Cor. X. 2. λόγον τὸ φάσῃ· * ἀλχηλατίζοντις πᾶν νόμα εἰς τὸ ὑψηλοῦ τὸ Χριστῶ, καὶ ἐν ἰπῶν
 ἰζῶντις ἐκδιπῶσαι πᾶσα ἀφροσύνη, ὅτ' ἂν πληροῦσῃ ὑμῶν ἡ ὑπακοή· τῶν γὰρ ἔδ ὁ ὑψὺς

tum reducens, vitae restituit, et ignominia contempta, sedet in dextera throni magnifici in excelsis. Pari ratione pauperes quoque spiritu, aeternaliter caelesti regno donabit, quemadmodum per prophetam ait: sapientia filios suos exaltavit, et apprehendit diligentes se. Propterea et Dominus aiebat: beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum caelorum.

2. Porro superbiae elationem cavens, scriptura, admonet te his verbis: noli in altum te attollere, ne forte cadas. Sed et Esaias clamabat: dies Domini adventat, super omnem arrogantem, et elatum, et excelsum. Et oculi sublimes conterentur. Quinam vero sit superbiae casus, et quoniam humilitatis iustificatio, exploratum est. Nam diabolus volens Altissimo fieri similis, gloria excidit: at Christus patri consubstantialis cum esset, quatenus Deo par erat, caelos inclinans, et in terram veniens, nullius hominis conditionem refugit. Sicut etiam dicit apostolus his mihi verba testificabitur: quod Iesus Christus dives cum esset, propter nos egenus factus est, ut nos illius inopia divites essemus. Et quod Christus non se ipsum glorificavit, sed ille potius qui ad eum sic est locutus: filius meus es tu, ego hodie genui te. Haec cum videas Dominum humilitatis gratia prae se ferentem, cur tu superbiae culpam contrahens, ais fratri tuo: mihi non anteibis, neque tibi ministro, quia te maior sum. Haec enim portio est Antichristi sublimis affectantis, et adversus Dei scientiam semet effertentis.

3. Considera, o homo, Christum humilem corde. Disce ab apostolico oraculo dicente: in captivitate redigentes omnem intellectum in obsequium Christi, et in promptu habentes ulcisci omnem inobedientiam, cum impleta fuerit vestra obedientia.

Ἐ δὲ διδάσκει λίγων· * ὁ θέλων ἐν ὑμῶν μέγας εἶναι, ἴστω πάντων ἔχρατ' ὠ, καθεὺς ἐ
 ὁ υἱὸς τῷ ἀνθρώπῳ οὐκ ἔλθῃ δεικνύμενος ἀλλὰ δεικνόμενος, καὶ δοῦναι ἢ ψυχῶν ἀπὸ
 λίγων ἀπὸ πολλῶν· ἀλλὰ σὺ μὴ ποῦσαι πολλὰς, μὴ ἢ ἔχων τὸ βεβήσῃ τῆς αἰῶ
 κλήσεως, ὑπερήλυτος ἢ κατῆχων ἢ καρδίας, κευκόσται εἰς ἃ ἢ ἐκ ἰλαβίης· εἰ δὲ καὶ ἰλαβίης,
 τί ἀρίστης ἀνθρώποις; ἐν φιλοποροῦντος φάσκων ἡσυχίας, ἐ ξέτω πτωχῶν, ἐ ἀπύχου
 γυναικός, ἐ ἢ τῶν ἢ βίβη πάντων ἀπεχθάνων· ἐ ἰδύνη ἐν τῷ ὁ κενόδοξίας συμπύματι
 ἐ οὐ μᾶλλον οὐ μακροῦντος τῷ δασόλου λίγροτος· * εἰ ἔτι ἀνθρώποις ἤριστον, Χριστοῦ
 δῦλος ἢ ἐν ἡμῶν· τίτι ἢ ἀρίστην αἰρή· * ἀνθρώποις τῶν σήμερον ὄσι, ἐ αἰετοῦ ἢ
 ὄσι δὲ φρόσκειρον δόξαν, ἢ τῷ θῶφ' αἰ δὲ δεικνόμενος; ὡς διακόν τὰ κρητῆ ὁ καρδίας,
 διαρῆται πλοσίως ἐν φαίρη τὰ ἀγαθὰ ὁ ἀληθῶς ἀπὸ δόξης, τῶν ἐν τῷ Χριστῷ εὐαρι
 στίων ἀπὸ, ἐ πλεῖστον ἢ εὐαγγελικῶν διδασκαλίας λίγροτος· * ὁ ποιῶ ἢ δόξια σὺ, μὴ
 γρόπτα ἢ ἀρίστη σὺ· διὸ ἐ τὰς ἐκκενοῦντος δασφειπόμεθα ποιῶν ἢ κενόδοξον ἢ ἀνθρώ
 ποι, πρὸς τὸ μὴ διαβῆναι ὑπ' αἰσῆ, ἐ δασφειπὸν ἢ μισθόν· δὲ ἢ τὰ κρητῆ γιγνόμενα,
 ἐ ἰσθὸν ἢ ἀφῆσεν παρὸς μὴ λαθαρῶμεθα ἢ φανερῶν κατ' ἀξίας δασφειπόμεθα τὰ χρεῖσιν.
 δ'. Ἄλλ' ἴσως ἰσθῶν· εἰς ἀφίλπασ ἀφίλπασ ἐκκενοῦντων κἀγὼ σὺ ἢ εἶσθ' μὴ ἄλ
 λος εἰς ἢ κενόδοξον ἐφιλκόμενος, θανατόσης ἢ αὐτὸν κενόδοξον καὶ ὑπεκροφῆσιν· εἰς ἢ
 καὶ ἀφίλπασ ψυχῶν, μᾶλλον, ὡς ὁ πλῆθος, τίτι τὸ σίφῃ, ἐ κενόδοξον παρὸς σφῆ
 τῆ εἰσομολογῆσθ' ἢ περὶ χρίστων κακῶν, ἐ κενόδοξον πνύματ' ὠ λίγων τῷ οὐραῖα
 δασφειπὸν ἢ ἀφίλπασ μὴ ὁ θῶς· εἰς ἀφίλπασ ψυχῶν τὸ μᾶλλον φοβεῖν κρητῆσιν ὄσι,
 τὸ κρητῆσιν εἰς αἰῶνι ὄσι καὶ τῶν κρητῆσιν καὶ τῶν κρητῆσιν, μὴ κρητῆσιν,

* Math. XX. 17.

* Gal. I. 10.

* Ita uol.

* Math. VI. 2.

I. 61.

Hoc enim Dei quoque filius docuit dicens: qui uoluerit inter vos magnus fieri, ait
 omnium postremus; quemadmodum et filius hominis non venit ministrari sed mini
 strare, et dare animam suam redemptionem pro multis. Tu uero cum nihil horum
 adhuc patraueris, et supernae uocationis brarium nondum acceperis, tumidum cor
 gerens, de his gloriaris quae adeptus non es. Quod si forte es adeptus, cur placere
 hominibus studes? uana loquacitate dicitans: ieiuno, pauperes alo, uoxore abstineo;
 mundi rebus omnibus nuncium remisit. Atque ita in hac iactantiae culpa oblectaris;
 nec illud potius apostoli cogitas: si adhuc hominibus placerem, Christi seruus non
 essem. Cuiam itaque seruire mavis? hominibus ne, temporalia gloriae causa, qui
 hodie sunt, cras non apparent; an Deo in aeternum manenti? qui abscondita cordis
 uident, donat affluenter in manifesto uerae suae gloriae bona iis qui in Christo eidem
 placent, et euangelicam esse quuntur doctrinam dicentem: quid faciat dextera tua,
 nesciat sinistra tua. Quare et eleemosynas uetamur largiri coram hominibus, ut ab
 his uideamur, atque ita mercedem amittamus. Namque ob ea quae clam facimus,
 patri illi inenarrabili non sumus incogniti, qui bona publice pro meritis retribuit.

4. Sed forte dicis: ad fratrum utilitatem sic ostentavi. Ego autem tibi aio: cave
 ne dum alios ad bonorum communionem trahis, te ipsum uana gloria ac superbia
 perimas. Quod si de utilitate animarum sollicitus es, pectus potius aequae ac publi
 canus pulsa, pronusque ad confessionem peccatorum accede, in spiritus angustiis di
 cens caelesti domino: propitius mihi esto, Deus. Et interim ob utilitatem anima
 rum, futurum narra tremendum iudicium, a quo aeternae moti et acerbia crucia
 tibus addicimur. Atque haec loquens, cave alios condemnes, ne ut ille, qui semet

- ἵνα μὴ ὡς ὁ φαρισαῖος¹¹ σκαιὸν δικημὸν ἀμάρτησιν· οὐκ εἰς δόξαν Θεοῦ καὶ ἐρίλασιν ἢ ἀκαιοῖται λαλοῦν, ἀλλ' εἰς δυσβάστακτον φορτίον τῆ ὑπερηφροσύνης· ἀμέλει γὰρ ἐὶ ὁ σκαιὸς, εἶδεν τὰς καρδίας τῶν φαρισαίων, ἤλεγχεν αὐτοὺς λέγων * ὑμεῖς ἐστὶ οἱ δικημῶτες ἑαυτῶν, τὰς ἡ καρδίας ὑμῶν ἐπίσταται ὁ Θεός· εἰς ἐρίλασιν ἡμῶν, πρὶν ἑαυτοὺς ποιεῖν, ἤλαστον τὰ κρυπτά τῆ καρδίας σου, ἔκβαλε τὸ δίκαιον ἐκ τῆ ὀφθαλμοῦ σου, ὅπως δευβλήτης ἐκβάλας τὸ κέρας ἐκ τῆ ὀφθαλμῶ τῆ ἀδελφοῦ σου· ἢ οὐκ ἴκωσας, ὅτι ποῖς ὁ ἴσῳν ἑαυτῶν, ἄπειρωθῶσται, ἐὶ ὁ ἄπειρῶν ἑαυτῶν ὑπερῶσται *· μὴ γὰρ τὸ δίκαιον ἐστὶν
- ¹² * Ps. L. 7. Δικημὸν ἐστὶ καὶ ἀκαίον ἀμάρτιας, ὑπερῶσται λίγη καὶ ὁ πρὸς Θεοῦ Δαυὶδ *· ὅτι ἰδοὺ ἐν ἀνομίας συνέλαβόν με ἢ μήτηρ μου· ἄρα δι ἀκαίῳ οἱ κλοπῆς, ὑβριῶς τε καὶ βλασφημίας, ἀδικίας τῶ πῶσιον, ἐ πάσης ἀπειροθίας, ἢ πορρείας ἥτοι συμαρκῆς ἥτοι πινδμαρκῆς ἐν τῆ ἐπιθυμητικῆ· εἰ γὰρ ἐ κρυψοί ὅτι ἐκ συμαρκῆς οὐ βιωβόρωσται ἀμάρτιας, ἀλλ' οὐ μὴ δίκαις ἀκαίῳ ἐστὶ τῆ ἡμῶν ἰσχυλμῶ ἐπὶ τῆ θία τῆ πρὸς Θεοῦ· ἢ ἀμῶν ἐστὶν οἱ δίκαις ὁ λόγος τῆ σωτηρίας ὅτι εἰρηαι *· ὅς ἴσῳν βλήτης γυναικα πρὸς τὸ ἐπιθυμῶσαι, ἢ δι ἰσχυρῶν αὐτῶν ἐν τῆ καρδίᾳ αὐτῶν ποῖον ἀνδρα ἄρα ἐκ πῶν τόπου εὐήσομεν ἀπειρῶν τῆ σαρκὶ πρὸς τὰ βλοπύμα, βα
- E. 44. σκαίῳ τῆς φαυλοῦσται τῆ βίου; ἔπου γὰ καὶ ὁ μαρκῆλος Παῦλος τῶ πῶ αἰνιτισμῶν ἤλεγχον * ἰδὲθι μοι σκόλον τῆ σαρκὶ, ἄγγελος Σατανῆ ὑπὲρ τῆτο τῆς τῆ κύριον περιελοσται, ἐ εἰρηαι μοι, ἀρεαί σοι ἢ χάρις μου· ἢ γὰρ δὲ ἡμῶν σου * ἐν ἀπειρῶν πλοπῶν ἐ τῶν ἢ ἀπειρῶσται, ἵνα μὴ κρυψοῦσται πῶσα σάρξ ἐνώπιον τῆ Θεοῦ· ἀγατὸ τὸ ἔστιν ἐπιρῆ δὲ τῆ κρυπῶν ἔργων τῆς ἀπειροφροσύνης, εἰς ὅτι ἵνα καὶ μόνον ἀναμάρτηται, τὸ ἀ κρυμῶτα ἐν τῆ θία τῆ ἀπειρῶ δὲ τῆ μετανοίας.

iustificabat phariseus, culpa te irretias; dum non ob Dei gloriam utilitatemve mendicantium loqueris, sed quia vanae gloriae pondus sustinere nequis. Utique et Salvator, cui nota erant corda phariseorum, illos reprehendens aiebat: vos estis qui vosmet iustificatis, sed corda vestra novit Deus. Oh utilitatem animarum, ante quam laudem tibi tribuas, evolve arcana cordis tui, eice de oculo tuo trabem ut postea videas quomodo de oculo fratris tui trabs eicienda sit. Nonne audisti, quod omnia qui se exaltat, humiliabitur, et qui se humiliat exaltabitur? Nam postquam tibi iustus visus fueris et peccato haud obnoxius, superest ut cum Davide propheta dicas: ecce in iniquitatibus conceptus sum, et in peccatis genuit me mater mea. Fortasse reus non es furti, iniuriae, blasphemiae, iniquitatis in proximum, altercationis cuiuslibet, et fornicationis sive corporalis sive spiritualis, id est concupiscentiae. Sed si forte gloriaberis quod corporali non sis inquinatus peccato, haud tamen negare poteris quod vagante oculo alienos vultus spectaveris. An fortasse allegorica tibi videtur Salvatoris oratio: qui viderit mulierem ad concupiscendum, iam moechatus est eam in corde suo? Quem hominem, quove in loco reperiemus haud obnoxium carni circa obiecta, ob pravi mundi videlicet fascinationem? quandoquidem et beatus Paulus id innuens aiebat: datus est mihi stimulus carnis, angelus Satanæ. Propter quod ter Dominum rogavi, et dixit mihi: sufficit tibi gratia mea; nam virtus tua in infirmitate perficitur. In hac autem conditione constitutus fuit, ne glorietur omnis caro coram Deo, sed oculis humilitatis actibus insistendo, omnino speret ab eo qui solus est impeccabilis, qui voluntate sua impium per penitentiam iustificat.

ἰ. Ὡς αὐτὸ γίνῃσι ὑπέρχων, λάβει κ' ἑοὐ μὲγάλως τὸ ἀνθρώπων τόμα· καὶ ὡς
 Ἄβραάμ καὶ Ἰακώβ φαυλίστας ἑαυτὸν λίγα ἔχημα ἑαυτὸν γινώ ἐσποδὸν καὶ μὴ πιστὸν
 ἔσκασι τῆ συνδύλω ἀδελφικῶς, δι' ὃν * ὁ δειπνός ἔξίσις συμπλαθῶς Ἰσοδοσιῆ *
 Ἰαυτὰ ὑποφικύων θάμα, ἔφη *, κελὸς ἰποισα ἰγὼ ὑμῖν, ἴνα ἐ ὑμῶς ποῖται ἀγέλης·
 ἀναμάρτηται κελῶς σιαυτὸν, δι' αἰχμῶν ἀνθρώπων Ἰσοδοσιῆων συ τὸ πῶ σιωσθῶς
 φάσμα, ἔσφασις ὑπέρχων * ἔσφασις τῆ ἀνυποτάκτω ἰδοθαμῶ· ἢ ἔσφασις ὅτι ἴκ
 ἔσφ βλίπων ὁ θῶς σκοταθῶς ἐ τῆ καρδίᾳ σου κερταραζόμενοι ἔσφ; καὶ ἔσφασις
 πῶ φῶβη * μῆλλοιτῶ ἰτάξιν καρδίᾳς ἐ ἰσφῶς ἐ ἀνακῆσφ φλοξ; ἢ γδ πῶται κατὰ
 δὲ ἔσφ, ἀπὸ τῆ φαύλων, πῶς ἀγαθῶς ἑαυτὸν κερτακόσμης· εἴθ' ἴσφς ἐίφρῆται τὸ
 σιαυτὸ σιωσθῶς ἐκ τ' ἔσφῶσιται δ' αἰθῶν· ἰδὲ γδ ὁ μὲν Ἰσοσιᾶς ἀποκροσῶσις * ἢ ἴσφ
 βλίπων, ἰταλάνει ἑαυτὸν καὶ ἀκῶθαρτοι ἀπεκῆλ· * ὁ ἢ κῦεισῶ ἐσπῆλλετο, ἴ' ὅτ'
 ἀν τὰς ἔσφῶσις ἰσφῶσις ἐσπῆλλετο ποῖται ὄξισχῶσις, πῶται ἀρχῆς δ' ἰσφῶσις
 ἑαυτὸς ἰσφῶσις * πὶ πῶται ἔσφῶσις αἰχμῶν ἔσφ σκωλλοκροσῶσις ἀνθρώπων; ἐ γάρ τῆ ἐσφ
 ἰσφῶσις τ' ἀνάγκης ἔσφ, ἔσφῶσις ἰσφῶσις σὺ πῶται ἢ πολιτά· ἐ ἐ ἔσφῶσις
 τῆ ἀγέλης πῶται πῶται ἔσφῶσις ἀναφαίνεται, ποῖται πῶται ἀνῆδῶς ἐσφῶσις
 ἔσφῶσις ἐ τῆ πῶται ἔσφῶσις ἐσφῶσις πῶται; ἢ ἔσφῶσις ἐσφῶσις γοῖται τὸ ἔσφῶσις
 ἔσφ, ἔσφῶσις ἔσφῶσις καὶ τὰ ἔσφῶσις ἔσφῶσις ἔσφῶσις ἔσφῶσις * μὴ κερταθῶ, ἐ
 μὴ κερταθῶ ἔσφῶσις ἐσφῶσις, μὴ ἢ ἔσφῶσις ἔσφῶσις ἔσφῶσις ἐ σφῶσις ἔσφῶσις
 αἰσφῶσις ἢ ἔσφῶσις ἀρχῆ πῶται γέσφῶσις ἐ τῆ πῶται ἔσφῶσις ἔσφῶσις, ὡς μῶται ὑπέρχων
 ἔσφῶσις πῶται τῆ ἔσφῶσις ἐσφῶσις ἔσφῶσις ἔσφῶσις ἔσφῶσις ἔσφῶσις ἔσφῶσις
 ἢ δ' ἔσφῶσις ἔσφῶσις ἔσφῶσις ἔσφῶσις ἔσφῶσις ἔσφῶσις ἔσφῶσις ἔσφῶσις ἔσφῶσις

* col. 1.
 * Job. XIII. 1.
 * Is. VI. 1.
 * Luc. XVII. 10.
 * 1. reg. II. 2.
 1. 67.

5. Igitur tamquam terra concretus, magnopere mente concipe divinam cogitationem; et aque ac Abrahamus et Jacob, temet spernens dic: existimo me terram ac pulverem. Neque typho inflatus renuas ministrare fraterne conservo tuo, pro quo Dominus mori misericorditer dignatus est: atque haec ob oculos ponens, ait: quem-admodum ago feci vobis, ita et vos invicem faciat. Peccato carentem te appellas, atque homines reverens conscientiae tuae vulnus celas, quod tamen ipsis factis invicto Dei oculo patet. Putasne Deum non cernere, quod occulte in corde tuo agitur opus? Num timorem negligis eius qui scrutaturus est corda et renes inestimabili igne? Certe si hanc convictionem considerares, vitiorum loco temet virtutibus exornares: atque ita conscientiam tuam compesceres ab adhaerentibus maleficiis. Ecce enim Esaias, quamquam ipsam Dei faciem videbat, attamen se miserum pollutumque appellabat. Dominus autem praecepit, ut postquam mandata eius exequi valuerimus, tunc servos nos inutiles existimemus. Cur ergo te pudet hominum qui vermium esca futuri sunt? Profecto instante illa necessitatis hora, vita tua palam coarguenda est, et spectaculum angelis eris, cunctisque populis abominabilis. Quam patriam exul putas te adepturum in illo universi mundi conventu? nullam aliam, scito, praeter inextinguibilem ignem, ubi et alia consequenter supplicia sunt? Propterea scriptura dicit, ne gloriemini, neque excelsa loquamini cum superbia, neque prodeat iactantia de ore vestro. Superbia haec initium cadendi fuit primo creato Adamo, quae nimirum mater est rerum omnium quae in errorem deducunt. Superbis resistit Christus, humilibus autem gratiam dat. Superbia enim extollitur ad grandia et mira, praeter modulum

- * Sap. V. 2. πῆς, μὴ βλίπτουσα τὰ θνητὰ, μὴ ἢ μαμημένη τὰ ἐν φθῶ, ἐν μεταλλάξει λυγρῶν * τὶ ἀφίλων ἡμῶς ἢ ὑψηφαναία, καὶ ὁ πλοῦτος μὴ ἀλαζονείας τοῦ συναλῆθαι ἡμῶν; ὅτι παρὰ λῶν ἐκείνα πάντα, καὶ ἀρετῆς σημεῖον οὐδὲν ἔχοντομ ἐπιπέσειν ἢ αὐτοῖς ἢ γήρατος περὶ μέρους, τὰ ὑψηλὰ δὴ αὐτοῖς συναλῆθηςαι, εἰκόνα φέρωντες τ' ὅς τ' ἐπὶ σπῆς, λύσις τ' σώματος, ἀκατατότων πνευμαίαι· ὅτι γὰρ τήρη λόγων πᾶσι τ' ὁ σπῆς εἰρηλὴν θῶν ὅσα ἐ μὴ δὲν λαοθάροντα· ἔτι μαγίθη συμμάτων ἐν πλοῦθι ἰχθῶς ἀξίως
- Ⓢ δὲμασι καὶ κρείσις ἀμφιάσαστα, ὁσῶς τὶ ἐ πύριος ἐσάραστα τ' ἀνθροπον, καὶ ἡβλίοντα πῆτον πάλιν εἰς γλῶ· ἀλλὰ καὶ εἶδ' τὰ φθαρτὰ ἐ ὑψηλὰ χεῖματα ἐ ἀδύκω καρδίαις κακτικμῆσις ἀγαλῶσται ὁ παστῶς πλοῦτος δημοιγρός κίεα· διὸ καὶ τὸ θῶν
- * Hier. IX. 23. ἀποτίπ' λόγων φάσκει * μὴ κευχῆσθω ὁ ἰχθῶς ἐν τῇ ἰχθῶ ἀπῆ, καὶ μὴ κευχῆσθω ἰ πλοῦτος ἐ τῇ πλοῦτε ἀπῆ· ἐν τῷ τῇ καὶ κευχῆσθω, φησὶν, ὁ κευχῆσθω ἐ τῇ σιωπῇ καὶ γνῶσκει Ⓢ κύειος, καὶ πῆσιν κείμα καὶ δικησομῆν ἐν μέσῳ τῆς γῆς· ἐ αὐτῇ τῇ σιωπῇ, ἐπιλαδέμενοι τ' ὑψηλοφροσύνης αἱ παρῆαρχαι, ἐν δεσπῆκη βασιλείαις ἡρασθῶν γρόσασιν ὁμοίως καὶ οἱ φερῆται ἀρησῆμενοι τ' ὑψηλοφροσύνην, ἴλαπ φ κευχῆσθω ἐν μαγῆλη πῶχῆσθω, μαζῶνα πλοῦτος ἡρησῆμενοι τῷ φεργῆν κόσμῳ Ⓢ ἐπὶ
- * Rom. VII. 24. δις μὲν τ' Χριστῷ· αὐτῶν ἰπυκῶς τ' ὑψηλοφροσύνην ὁ ἄγιος ἀπόστολος Παῦλος ἴληθ'· Ἐλαίπατος ἰγῶ ἀνθροπον, πῆς με ρῖσται ἢ τὸ σῶματος τ' θανάτου τίται; ἐ ἰρ γὰρ ἰχθῶ Ⓢ Χεῖσις, τ' ἐ τῇ ἀπανῶσθι κατελῶντα εἰς φθῶ, καὶ τῇ δικησομῇ ἀνιῶσθι ὑψηλῶν τ' ἡρασθῶν, ἴφασκε * πῆς ἡμῶς χεῖσθῶ ἀπὸ τ' ἀγάπης τ' Χριστῷ; ἐ ἀδύκῶς γυθῶν παρῆτ', μὴ φερὸ κευχῆ τ' κείναι, ἴως ἀπ' ἴληθ' ὁ κύειος τ' ὁσῶς, ἐς τὸ φου-
- * Rom. VII. 24. f. 48.
- * I. Cor. IV. 6.

sum blaterat, nec spectat mortalitatem, neque inferorum meminīt, nbi cum paenitentia clamant: quid nobis profuit superbia, et divitiae cum iactantia quid nobis contulerunt? Cuncta illa praeterierunt, nullumque virtutis indicium exhibere possumus. Gigantes quoque ob superbiam, illi inquam turrium expugnatores, dum alta petunt, confusione correpti fuerunt, exemplum facti eorum, qui ob snam elationem, in corporis dissolutione, snpplicia incurrunt. Nemo enim verborum artificio permovēbit repertorem sapientiae Deum, quem nihil latet: neque corporum vastitate, aut virium magnitudine terrebit illum, qui pelle et carnibus hominem vestivit. ossibus nervisque compegit, rursusque in terram resoluturus est. Profecto et corruptibilium materialiumque opum possessores irridebit ille, qui omnium divitiarum creator est Dominus. Quare et divinum oraculum deterret dicens: non gloriatur fortia in fortitudine sua, neque dives item gloriatur in divitiis sua. Sed in hoc, inquit, gloriatur qui gloriatur, nempe in intelligendo cognoscendoque Domino, faciendoque iudicium atque iustitiam in medio terrae. Hoc intellectu praediti, omisa superbia, patriarchae in regni caelorum testamento extiterunt. Similiter et prophetae, fastu abiecto, maluerunt gravi paupertate vexari, opes terreno hoc mundo maiores existimantes improprium Christi. Hac item superbia deposita sanctus apostolus Paulus aiebat: infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis huius? Nam mente retinens, Christum cum humilitate venientem usque ad inferos descendisse, et mox ob suam iustitiam supra caelos conscendisse, aiebat: qui nos separabit a caritate Christi? Fraternalque commoitione hortabatur, nihil ante tempus iudicare, quoadusque veniat dominus gloriae, qui et illuminabit abscondita tenebrarum, et manifestabit con-

πίσι τὰ κρητὰ τῶ σκότους, καὶ φανερώσι τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν· ἔ τότε γήνοσται ἡμέτερου ἔκτιστος ἵππος· ἵνα δὲ θεῶ· ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡμετέρου· μὴ οὐ τοῦ πατρὸς ἢ δεξιά, σὺν ἀγίῳ πνεύματι, νῦν καὶ ἀπὸ ἑῶν αἰῶνας τῶν αἰῶνων· ἀμήν.

ΛΟΓΟΣ ΙΔ΄.

HEMI THE PROKAIPOY TON PAOTIERN ΦΑΝΤΑΣΤΙΟΔΟΥΣ ΟΙΗΣΕΡΕ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΜΙ
ΤΟΥ ΒΡΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΚΑΤΑΚΡΙΞΕΡΕ ΑΤΤΩΝ.

α. Περσφηνική μὲν αὐτὸν ἔστιν, ἀδελφοί, μήμη, ἐν τοῦ φησεντίσι σπησίῳ εἰ-
πῶν· * ὁ θεὸς ἡμεῶν κησφηνή ἔ δυνάμεις, βοηθὸς ἐν θλίψει τῷ ἰούσιμας ἡμέτερου σφύρα,
τῷ ζητωῦν τῷ τὰ πάντα ἔχουσα μετανοῶσα· διὸ ποθῶν αἰνίτω εὐρεῖν, ἔγκυπτε εἰς με-
μῶσι, καὶ ἔτι ἔτι καὶ ἔτι ἀποδοῖς τὸ ἡμέτερου γαυρίαμα· καὶ τότε ὑποβλίψας εἰς τὸ φοβεῖον
δικαστήριον, ἀναμμηόσκη τὰ πλδταῖα· οὐ γάρ ἐστι φησεντὸ τοῦ βασιλεῦ τῶν αἰῶνων Χρι-
στῷ περοσπολιψία ἀνδρῶν, ἔτι χηνοῖσι ἀτάλλωγμα τῷ ψυχῆσι ἀπὸ δαυῶν· οὐ φησεν-
σῶνι θεσφῶ, καὶ οἰκείων βοῦθουσα, οὐ φίλοι δυνάμειοι ἐξελιδῶν ψυχῶν· οὔτοι γὰρ
μᾶλλον κησφῷ ἑαυτὸς κόπιονται δῆξ τῷ παρελθῶντα τῷ μεταροίας κησφῶν· οὐ δῶρε ἔκτυ-
φλωῦντα ἔφθελμῶν περεσ συγκήρησι· οὐδὲ γρηῖον ὠδελρομή, ἢ συγκήρησι συμπαῖθου·
ἡ ἐσφῶ ἀρχην ὑπὲρ πάντα, ἡδὲ βασιλεῦς ὑπὲρ πῶσῶν· ἀλλ' ἐπὶ τὸ ἀντὶ πῶσῶν καὶ
πῶσῶν φησενσῶνται· τότε βασιλεῦς ἀλαζῶνι, γημοῖ καὶ τῶν κησφηνῶν περεπῶν, οἰκῶν
ἐκπῶνται εἰς αἰῶνι ὄνατος ἔ τιμορίας περεσ· ἔκῶ ἀρχην κησφηνῶν ἐκρίπῶνται
εἰς τὸ πῶρ τὸ ἀσβεστον καὶ εἰς τόπον ὑποβῶν, ἐν ἀθανάτω σκῶλῶν· δῆξ τὸ δικημοῦ

Α. Ε. Η. Β.
* P. XLV. 2.

B. C. 2.
A. C. 10.

silia cordium; et tunc laus erit unicuique a Deo; in Christo Iesu domino nostro; cum quo Patri sit gloria et cum sancto Spiritu, nunc, et semper, et per saecula saeculorum. Amen.

SERMO XIV.

DE TEMPORALI DIVITUM FASU PHANTASTICO, FORCHQUE APUD CHRISTI
TRIBUNAL CONDEMNATIONE.

1. **M**eminimus, fratres, prophetae cum salutari admonitione dicentis: Deus noster refugium et virtus, adiutor in tribulationibus quae invenerunt nos nimis: si certe eam cupimus quae omnia bona continet paenitentiam. Qui ergo hanc cupis, inspicie sepulcrum, videbisque nihil esse, praeter terram ac cinerem, uniuscuiusque superbiam: et mox converso ad tremendum tribunal oculo, recordare novissima. Non enim est apud regem saeculorum Christum acceptio hominis, neque licet redemptionis nomine pro anima aurum dare. Non parasitorum audacia, non domesticorum adiutoria, non denique amici liberare animam queunt. Illi enim potius secum ipsi plangunt, propter iam elapsam paenitentiae tempus. Nulla sunt dona quae exaequent oculos ad indulgentiam; non parentum supplicatio, non cognatorum compassio. Princeps non eminebit supra pauperem, neque rex supra egenum: dives aequae ac pauper ante idem tribunal consistent. Tunc superbi reges nudi obortoque collo adstantes, in aeternam mortem, acerbasque poenas mittentur. Ibi princeps condemnatus in ignem

- * Ita etiam 2. ἢ ἀσθηθῆ ἴκεαν * ὁμογεν, κὶ ὑποκρίνεται κρείματα πικρῶν, εἰς τὸ ἀδικῆν ἀποπὶ χάρις
 ἔ ὀφραῖς, καὶ σπαταλῆν ἐν ἡλύτῃ βροσμῶτων· ἐκῆ πίνης δίκμος ἀψήται ὑπὸ χροῖ
 ἐν δόξῃ, ἢ κρεῖσσιν μὲν ἀργόταν λαβὴ ἐν ζῶῃ ἀτελεδότην ὑπὸ ἀγγέλων δεξαζομῆθ.
- * Ia. LXVI. 2. β'. Τύτο γὼ εἶ ὁ κύριος θελόν, εἰς Ἡσαῖα ἢ πωροῦνται ἀπεφθίγησιν· * Ἐπὶ πῶ
 ἐπιβλήψω, ἀγὴ ἢ ἐπὶ Ἐπεπὸν κὶ ἡσύχοι ἔ ἔριμοντα μὲ ὄν λόγου· ὁ γὼ ἄνομοι,
 φησὶ, ὁ θώος μοι μύχοι, ὡς ὁ τύπῃων ἀνδρα· θυσιάζουν πωροῖσιν, ὡς ὁ ὑποκρίσει
 κῆσα· εἰπὶ γὰρ μοι, ὦ πλουσίη, ποία σοι πωροσφῆ ἐστὶ τὸ εὐ πωσιῖ ὄξ ἀετοῦ, καὶ
 δωροσκοπῆν ἐν ὑποκρίψῃ κριμῶτων, κείναι ἐν ἀδικίᾳ, ἔ πωροσφῆ ἀμῆρταλαῖ λαμ
 βάναι· ἐν γὰρ σπατάλῃ βροσμῶτων ἀψήφαις σου πῆς σάκμας εἰς βροσμά τῷ ἀνομῶτι
 σκώλικος· ἔ ἀσπασζομῆμος ἢ ὑπὲρ σὶ ἐν χροσίῳ, ἴκεαι φαλασίαις φθαρῆς, ὄξουδῶ
 πίνητα δεδωρομῆμον ὄξῃ τῷ θοῖ· μαίταις δὲ ἢ τρομῆν ἐν κοίταις γυναικῶν ἀγ
 ρῶν· ἔ συρδολήσῃ ἀετοῖν ὄξῃ γόμον, ἀφορῆς εἰς ἑαυτὸν ὡς ἀνάστατο κεφαλῶν πε
 κτωμῆμος, ἐν μαλακῶις ἱματίοις ἡμφιομῆθ· καὶ μεταπειζῶν ἐπιθυμίας σου ἐν ἡρῆ
 μασι θηλύων, καὶ φατασίᾳ βραβύχων ἱκατέσθων, κρεῖσμοσι ἴκων, παροσφῆ πῶ
 χῶν καὶ βλασφῆμοις λόγου, καὶ ὄξασροσφῆμοις κῆλλοις, παρικῶς ἢ λοιπὸν ὦ ἡ
 σπῆσις ἅπτα αἰσθῶν ἐστὶ κὶ τὸ λόγῳ· ἔ ἐν πῆσις ἀνδίστασιν τῇ ὑμῶσι τῆ δειδαλῆς
 τῷ σωνῆρος ἡμῶν θῶ, ὅς πάντας ἀνθῶσις θῆλῃ σωνθῶσι, καὶ εἰς ὄξῃσῃσι ἀλαθείς
 ἰλαθῶν· εἰς τὶ ἢ ἀδικῆσιν μῆλλον, ἀλλ' ἀδικῆς; εἰς τὶ οὐ πωροσφῆ πίνητα ὑπὸ
 ἀετοῖν κόσμου; τὶ ὄξουδῆσις ἢ σῶσιδῶν σου ἀδελφῶν; καὶ οὐκ ἀφορῆς εἰς τὸ χροῖ
 πλούσιον ὄντα θῶν, καὶ τὰ πάντα ἐκ τῷ μὴ ὄντος εἰς τὸ ἴξ ὄξασροσφῆ, πωρῆ ἡσπ
- A. I. 10.

proicitur inextinguibilem, in profundum locum, ad vermem immortalem: quia iustificavit impium propter dona, et subtraxit iudicia pauperum, et iniustus egit adversus hominum viduas atque pupillos, et in dulcibus epulis crapulatus est. Illic pauper iustus exaltatur a Christo in gloriam, ut sedeat cum principibus populi in vita sine carente, ab angelis glorificatus.

2. Hoc etiam Dominus significans, per Esaiam prophetam dicebat: ad quem respiciam, nisi ad humilem et quietum, et sermones meos tremementem? Nam iniustus quidem, qui mihi vitulum immolat, idem facit hominem verberanti; et si ovem victimet, instar est eius qui canem occidit. Dic enim mihi, o dives, cuiusmodi futura sit oblatio tua, si bene alicui facias de rapina, si dona spectans iudicia subtrahas, si iniustus iudices, si faciem peccatorum reverearis? Certe per luxuriosas epulas, carnes tuas alis ad vivaciam vermis epulam. Tu quidem hominem qui te superat auri copia, propter corruptibilem phantasiam, in pretio habes; pauperem vero qui iustus est coram Deo, contemnis: cubile autem mulierum alievarum concubitu maculas, et cum pravia hominibus conversaris, teque putas caput habere immortale. mollibus indumentis uteris, cupiditates tuas excitas choreis feminarum, atipatorum utriusque lateris pompa, equorum sessionibus, cum pauperum despicientia, blasphemis verbis, formae mercatu, praeter reliqua facta tua, quae turpe est etiam nominare. Atque ita sanae adversaris doctrinae salvatoris Dei nostri, qui omnes homines vult salvos fieri atque ad veritatis notionem venire. Cur ergo non vis iniuriam potius pati quam facere? Cur pauperem potius non suscipis, quam mundi potentem? Cur fratrem conservum tuum aspernaris? Neque respicias Christum, qui cum dives sit

γίαι τις ἡμετέρας ζῆως, πῶς ἐξέ σὲ χατλάδων ἐξ οὐρανοῦ, ἐν γαστρὶ κατώκηστος, καὶ ἐν τοιαύτῃ πῶχρῃ ἀσφαργαυθῆς, φάτιγῃ περιστραπύειτο; τίς ἴδων ἀεχρῆτα καὶ δικησῶν χατλάδων φῶξρηγυῖατα, καὶ ἐκ θαλάτῃ εἰς ζῶντα αὐτῶν χαλκρυῖατα; ἰδὲ οὐδὲ διὰ πῶσις τῇ ἀμρῆτῃ σὲ θαυόντα οὐχ ἕσφῶδεν· ἀλλ' ἐν βράκείῃς πῶχρῆσας ἐκ ἐσθῆζος διδῆσασμένῳ· ἔκαστὸς πῶσις κῶσις περιστραπύειτο, συμπαθῆσας τῶν σφῶ θαλάτῃ ὑσπῆσῃσκα, τῶν πῶθῆ τῆς σαρκὸς αὐτῆ τὸ ἴδιον πῶσῃσκα ἐκ θαλάτῃ ῥύσῃσκα βουλόμῃσκα, δῶξῃσκα τῇ εἰς ἡμῶν σὺ αὐτῶ, καὶ πῶσισας σὺμμερῶν σὲ εἰκότος σὲ δῶξῃσ αὐτῆ. p. l. 17.

γ'. Διὰ τὴν οὐκ οὐκ ὑσπῆσῃσκα εἰς αὐτῶν Ⓢ ἐξέ σὲ ἄσῃσκα οἰκομῆσῃσκατα, ῥῆσιν τῶν ἕσφῶδωντος ἰλίους σὲ αὐτῆ φιλασθῆσῃσκα; ὁμῶ πῶσισας ἐπῆ τῶν πῶσισας σκ, ἐξενδῆσῃσκα πῶσισας· ἔκαστῃσκα ματασῃσκατα μαινόμενος, ἐκ θεσπῆσῃσκα ἰταεῖσῃσκα λόσῃσκα, ἔκαστῃσκα ὁμῶσῃσκα, ἀσῃσκα τῆ καὶ κυμβάλῃσκα καὶ ἐσφῆσῃσκα ἡσῃσκα τῆσῃσκα, ἐκ ὁσῃσκα ἡσῃσκα ἔκαστῃσκα, Ⓢ πολυτελεῖ οἶνον τῆ μῆσῃσκα κρηπῃσῃσκα, ὡς ἐκ ἡμῶσῃσκα σφῃσῃσκα, ἐκ σφῃσῃσκα μελετῃσῃσκα· φῶσῃσκα ἔκαστῃσκα, πορῃσῃσκα, καὶ σφῃσῃσκα, ἐκ σφῃσῃσκα τῆσῃσκα πῶσισας ἐκ ἡμῶσῃσκα καὶ λουφῃσῃσκα· αὐσῃσκα ῥῆσκα ὑσπῃσῃσκα σφῃσῃσκα πῶσισας ἐκ σφῃσῃσκα τῆ σφῃσῃσκα, ῥῆσῃσκα σφῃσῃσκα, τῆ τῆ σφῃσῃσκα, καὶ τῆ ἡμῶσῃσκα, καὶ τῆ μῆσῃσκα, καὶ τῆ μῆσῃσκα, καὶ τῆ κῶσῃσκα τῆ χῆσῃσκα τῆ ἐπῃσῃσκα τῆ κῆσῃσκα αὐτῶν, ἐκ οἷσῃσκα ἡσῃσκα σφῃσῃσκα ἔκαστῃσκα πῶσισας σφῃσῃσκα ὁσῃσκα· ἔκαστῃσκα Ⓢ ἡσῃσκα ὁσῃσκα τῆ αἰσῃσκα, διδῃσῃσκα τῆ ὁσῃσκα σφῃσῃσκα πῶσισας τῆ καὶ ἡμῶσῃσκα ἡσῃσκα ῥῆσῃσκα, ἔκαστῃσκα τῆ ψῃσῃσκα, ἡσῃσκα· οὐκ οὐκ ἡσῃσκα τῆ σφῃσῃσκα τῆ σφῃσῃσκα, ἔκαστῃσκα σφῃσῃσκα, οἷσῃσκα τῆ σφῃσῃσκα ὁσῃσκα ἡσῃσκα σφῃσῃσκα· μῆσῃσκα τῆ κῆσῃσκα, καὶ ἡσῃσκα, ἔκαστῃσκα, καὶ κυμβάλῃσκα Ⓢ οἶνον πῶσισας τῆ ἡσῃσκα κῆσῃσκα οὐκ

* h. v. 11.

A. T. 51.

et omnia ex nihilo ad existentiam traxerit, ut vitae nostrae ferverent; attemen tu causa de caelo venit, in utero habitavit, summa in egestate fasciis obvolutus fuit, et in praesepe reclinatus. Quis unquam principem iudicemve vidit damnatum reum consolari, et ex morte in vitam reponere? En itaque Dominus, te in peccatis mortuum non neglexit. In laceris panniculis iacet, qui est in gloriae splendore; et qui ab omni creatura adoratur, tecum morti succubuit; carnis suae passione propriam creaturam volens de morte eripere, secum in caelis glorificare, et conformem facere imagini gloriae suae.

3. Cur itaque ad eum non respicis, qui ob suam nimiam benignitatem talia propter te facienda suscepit, sed opibus tuis confidens paupertatem aspernaris? in vanitate vanitatum insanians, blandis meretricum sermonibus oblectaris, musicis organis, tibis et cymbalis varioque sonorum genere, superborum oculorum extollentia, pretioso vino ad ebrietatem crapulans tamquam in die victimationis; mente tua sic cogitans: manducemus, bibamus, scortemur, crapulemur, carnem oleo balneisque foveamus; etenim cras moriemur. Interea tu sibilantium circumspicis feminarum nutus, longa symmata observas, in aures, armillasque, torques, clavosque purpureos, aurea capitum ornamenta, quibus illae semet exornant, et quomodo pedibus ludunt ad spectantium voluptatem; neque potius ad Deum aeternum respicis, simul dans confessionem. Talia enim beatus Esaias considerans, animoque commotus aiebat: vae qui surgitis mane, et sicram conquiritis, qui sic usque ad vesperam manetis! Hosce enim vinum inflammavit: cum cithara enim, psalterio, et cymbalis vinum bibunt;

ἰμβλίπτου, καὶ τὰ ἔργα τῆν χεῖρῶν αὐτῶν οὐ καταροῦσιν· ὡς τ' ἀπατῶν αἰνίσματα κατα-
γαῖν, εἰς τῶν τῆν μολόντων ἀγαθῶν ἰλιπίδα σφεδρὶ ζωῶν αἰώνιων ἀφοσφῆντι· ἐν Κοσμῷ
Ἰησοῦ πατρὸς κυρίου ἡμῶν· μὴ δὲ πατρὸς ἡ δόξα σφῆρῆν σὺν ἀγίῳ πνεύματι πάντη καὶ
νῦν ἔ ἀὲ καὶ εἰς πάντων αἰώνων τῆν αἰώνων ἀμῶν.

ΛΟΓΟΣ ΙΕ'.

ΠΡΟ ΤΩΝ ΑΠΟΘΕΟΥΤΩΝ ΤΗΝ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ ΣΤΖΙΤΙΑΝ.

134. α'. Περὶ τῆν λουθουμένων ἡ γάμων, ὡς τῆ ἰδέα διωμάει καὶ αἰτίῳ γῆδῳ
νομιζόντων, παρ' εἰδῆ ἅκ τ' μύθους ἡγοιῶμενον, σφῆρῆν μὲν λόγος· τ' γῆ ποιῆσαι καὶ
δῆς μύθους ληροῦσιν ἢ σφῆρῆν λογία ἔπος ἔχει· ἐπὶ οὐκ ἄλλως ἴχουσι ὁ θεὸς τὸ πᾶν
τῆν ἀνθρώπων σφῆρῆν γαῖν, εἰ μὴ ἅκ τ' ἡ γάμων σφῆρῆν σφῆρῆν ἔ ἐλλοῖς
σφῆρῆν πλανῶνται, θροποῦσιν πᾶς, ὡς οἱ λίγῳσι τὰ καὶ διὸν ἡ γάμων ἔ σφῆρῆν
ἴσιν σφῆρῆν σφῆρῆν ἅκ φθῆρῆν ἀρῆνοῦς τε καὶ θηλείας κτηνῶν γαροῦσας ἔ ἡμῶν ἴσιν
τῆν καὶ ἀναριθμῆται λαῶν κυρίοκομῆντων, σφῆρῆν τὸ θᾶνμα ἔ σφῆρῆν πᾶν
τῆν μυστήρια· παρῆν ἢ οἱ τάλαντι κείνοῦσι θεῶ ἀξῆνται εἰς πηλασίας, ἐν παρ' ἀπαρῆ-
ται ἢ οἰκονομία τῆ κῆσαται, καὶ ἀπαρῆται ἢ θημερίας εἰς ἀλαζονίας ἀνθρώπων,
εἰς ἡμῶν ἴσιν τῆν γαροῦσας· ἔ τῆν αὐτῶν ὄσας, καὶ πνεύματα ἅκ τῆ ἀγαθῆν
ἐν χεῖρῶν ἴσιν ἅκ τῆν ἀδῆνται ἴσιν, τὰ καὶ ἡμῶν πολλὴ πᾶν πηλασίῳ,
θεῶν ὄσας, σφῆρῆν δᾶνται, ἔ ἡ γάμων.

opera autem Domini non respiciunt, neque opera manuum eius considerant. Quorum
nemo errorem fugere festinamus, ad futurorum bonorum spem aeternamque vitam
mente tendentes, in Christo Iesu domino nostro; cum quo Patri debetur gloria simul-
que Spiritui sancto, ubique, et nunc, semperque per saecula saeculorum. Amen.

SERMO XV.

DE HIS QUI NUPTIAS DIVINO PROPRIETATEM PRÆCONIO EXTOLLUNT.

1. De illis qui prope apotheosim nuptias commendant, et quasi harum pro-
pria virtute et causa confieri putant, quod in speciem ex concubitu gignitur, su-
perfluum sit me loqui. Isti enim anilium suarum fabularum ita initium faciunt;
nempe quod haud aliter potuerit Deus humani generis multitudinem procreare, nisi
nuptiarum beneficio. Hinc ethnici facile errant, dum quosdam inter deos referunt;
veluti illi qui coniugium instar Dei habent, religioseque adorant masculos atque fe-
minas ex corruptione genitos. Nam cum tot, immo innumerabiles, populi geniti fue-
rint, rei huius miraculum, Dei mysteria explorata efficiet: agnoscentque hi miseri se
Dei indicio merito ad poenam damnari, qui conditoris providam administrationem
negant, et ad superbos homines creationem transferunt aevo suo viventes: et qui-
dem tales cum sint, et spiritus usum a proprio auctore acceperint. Nam si immor-
tales essent, fortasse peius multo errantes, deos appellarent qui sunt daemones, et
ipsas nuptias.

β'. Ἡμῶν ἢ ἡ γραφή ὀξαρομένη, ὅτι ἔγνω Ἀδάμ Εὐάν τ' ἡνωαῖκα αὐτῆ, καὶ συλλαβοῦσα ἴτακα ἰόν, καὶ εἶπεν· ἐκποτάμιω ἀνθρώπον εἶξ τῷ θεοῦ· Ἐ Σάρρα ἢ συμπερομένη μίχρη γκερόστας σύματ'· τῆ' Ἀβεράμ, σ'αεα μεμήκα καὶ τῶντων τ' τικρονοίας ὀε ἑπιθυμίας ζηπίων, ὁ γάμος ἕκ ἰχουσι ὀαρισπαῶς· βοηδῆς γ'δ τῆ' ἀνδρῖ ἐθεῖθη ἡ γυνὴ εἰς ἀνάπαυσιν καὶ ζοῆς ἰσοδοχίω· εἶξ γ'δ τῶτο φροῖ· κ'α(α)λ(α)ψ(α) ἀνθρώπ'· τ' πατέρη αὐτῆ καὶ τ' μητέρη, Ἐ περοκολληθῶσται πωῆς τ' ἡνωαῖκα αὐτῆ, κ' ἴονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίας· τῆ γὰρ ἀπθῖω τῷ θεοῦ περογῶσθ', ἢ ἢκ τῷ περοσῶγματ' αὐτῆ δυνάμεις δημηγῶσα, ὡς τύποι ἰχουσι τ' ἐν ἀρχῇ εἶξ τῆ' χροῦν αὐτῆ κ'α(α)σεδῶς, κ' τ' πτοῆς ἢς ἐπίπαῶσιν ἐν τῆ' θύλων αὐτῶν κῶσται εἰς ψυχλῶ ζῶσας (α) ἀνθρώπων, ἀπ τὸ ἡνωαῖμον εἰς τὸ εἶξ περοφίρη· ἐν αὐτῆ δὲ τῆ ποιήλικς δημηγῶσας εὐδοκία εἶπαι καὶ τῆ' Ἀβεράμ, ὅπ εἰς (α) χροῦν τῶτον ἐλιούσμαι, Ἐ ἴσται τῆ Σάρρα ἰός· * ἢ κ' συλλαβῶσα ἴτακα ἰόν (α) ἴσακ· τῖ δὲ μοι μὴ κ'α(α)δῆς περοφίρη τὰς τῆ' ἄλλων γραφῶν μῆρτυρίας εἰς βεβαίωσιν τ' ἀλαθῆσας, ἑπιδοκνυμῶσας τ' τῷ κῶστω δημηγῶσας; ἢ δῆ γ'δ τ' μῆρτος τῷ Σαμψῶν ἢκ πολλοῦ χροῦσι κῶστω ἰχουσις τ' ἀνδρῶς αὐτῆς Μαρωῖ, καὶ τῆς ζωοπλασῆστας τ' ἰψῖσι θουσίσι, ἢ εἶξ τ' ἰθῶνης αμῆθ, οὐ σῆκποιῶσται αὐτῆ βεπῆν, ἴως οὐ ἀπῶσλη ἀγγέλω εὐαγγέλισαῶσται αὐτῆ (α) ἰόν· διὸ Ἐ συλλαβῶσα ἢκ τ' ἀνδρῶς αὐτῆς, ἴτακα τ' Σαμψῶν *· ἢ τῆ Ἄννα πολλῶσις σμειλῶσται τῆ' ἀνδρῖ αὐτῆς Ἐλκανῶ μεμήκα σ'αεα· κῶ γ'δ ἡ γραφή περοφίρη τ' μῆρτυρίας, ὅπ σμειλῶσται ὁ θεὸς τῷ σῆξ τ' μῆρτος αὐτῆς· τῖ ἢ ἄεα εἶξ τὸ σμειλῶσται; ἢ δῆλον ὡς μῆρτι γεωρηθῶσται; αὐτῆ τῆ' βυλῶματ' τ' θῆσας δημηγῶσας; ὁ γ'δ λῶγ'· ὁ πῶσται ἀνθρώπον τῆ ἀπθῖω δυνάμει, οὐπω ἐν αὐτῆ τὸ πῶ ἀνῆματ' κῶσται ζωοπλασῆσται πῶδῶσται· ἀμῆλ' γῶμ περοδῶ-

I. 42.

* Gen. XVII. 10.

* Gen. XIII. 11.

I. 13.

2. At enim nobis sacra scriptura narrat, quod cognoverit Adamus uxorem suam Evam, quae concipiens peperit filium dixitque: possedi hominem per Deum. Item Sara congregiendi usque ad corpus emortuum cum Abrahamo, sterilis mansit: atque his per concupiscentiam liberos quarentibus, nuptiarum vis nihil largita est. Nam mulier data est auxiliatrix viro ad requiem et geniturae susceptionem. Propterea dicit: derelinquet homo patrem suum ac matrem, et adhaerebit uxori suae, et erunt duo in carne una. Namque ex sempiterna Dei praesentia, virtus eius praeprocto creans, figura est illius creationis quam manus eius effecerunt, itemque illius spiritus, quem inspiravit, cum voluit hominem in animam viventem condere; adeoque quod perpetuo generatur, ipse ad existentiam deducit. Ob hanc multiplici creationis voluntatem, dixit etiam Abrahamo: tempore hoc revoluto veniam, et erit Sarae filius: quae respae concipiens, filium peperit Isaacum. Cur ego autem proferro omitam deinceps scripturarum aliarum testimonia, ob confirmandam veritatem, quae creatoris efficacem operam ostendunt? Ecco enim et matri Sampsonis diuturno tempore cum viro suo Manoe consuetudinem habente, quia Altissimi creatrix opera defuit, voluptarius conatus, nullam exhibuit prolem, donec ei angelus filium praenunciavit: atque ita ex viro suo conceptum peperit Sampsonem. Anna pariter diu viri sui Elcanae consuetudine usa, sterilis mansit. Etenim scriptura testatur Deum conclusisse vulvam eius. Quid erat autem conclusio vulvae, nisi quod hanc divinae creationis voluntas nondum excoluerat? Nam verbum illud quod hominem sempiterna virtute plasmat, nondum in ea genitale semen vivificare voluerat. Nimirum in Silom et ante

Ξαμῆν ἐν Σιλόμ, καὶ τῇ σκευῇ τῷ Θεοφώμ καθωπὴ μὲν κλαυθμῷ ἰχθυοῦ, χαμβάτῃ ἢ αἴψῃ· Ὑποσηψίσεως γὰρ αὐτῆς εἰς Ἄεμαθὴν τῶν πόλιν αὐτῆς, καὶ κοιμηθείσης μὲν τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, καθεὺς λίγῃ ἢ χραφῇ, ἰμεθῆν αὐτῆς ὁ Θεός, καὶ τότε διελούξει αὐτῆς τῶ μίγαν, ὅτι διελούξει αὐτῆς ἢ καρδίκα συλλαβῶν τῶν πῖαν· ὡς ἢ καὶ σωμαλεφῆα, ἔπει τὸν μίγαν φερέτην, καὶ ἐκάλισε τὸ ὄνομα αὐτῆ Σαμῆλ, λίγισσα· ὡς καὶ κενὴ διήπιτομένη αὐτῶν *· Ὁμοίως ἐ Ίλισάβετ ἐκ πόνητῶν μέχρι χρεος συνίσταται πρὸ δικαίω σκόπῳ ἐ ἀρίῳ ἱερῷ, δυνάμει εἰς καρδοβωλῶν ἀνιματῶν διασφῆζι * μίγαν ἢ ἔχον· ἵως οὐ ἐν χροῖ αὐτῆς ὡς ἰπαγγίλιας τῷ Γαβριελλῷ σωμαλεφῆα, ἔπει (Σ) μίγαν ἐ δουμασὼν φερέρομον Ἰωάννην· καὶ τῷ Ζαχαρείῳ ἀπίστῃ φερέρομον ἐ πρὸ ἰκαληφῆα ὡς ἴσθι νικερεφῆρου τῷ σάματῶν, ἀδυνατῶν φερέζ ἢ δημοουρίας τὸ ἰπαγγίλιον δι καὶ ἀκίῃ ὡς τῷ ἀγγίλι, ὅτι πᾶν ῥῆμα ἢ ἀδυνατῆσθ ὡς τῷ πρὸ Θεοῦ *.

γ'. Τί αὐτῶν φερέζ αὐτῶν, ἀνθερωπῆ, ἔπ θεοποιεί (Σ) γάμον δέξ ἢ κπὼν ἐ ἴσθητὸν ἀνθερωπῆ; κῆ πῶς οὐ συνίσι, ὅτι πᾶσα φερέζ ἰδούλως συνίλδωσις ἀνδρῶς τῆ ἐ γυναικός, ἀνδρῶ τῷ ζωοτόκῳ τῷ Χεισοῦ δημοουρίας, εἰς κενὸν καθεῖσεται; Ἰδὲ μοι δὴ καὶ ἀπὸ (Σ) πλάσων ἐν τῇ ἀποροφῇ μίγαν αὐτῶ ἀνιματῶν ἀνδρῶς κροτικασατα, καὶ ἠνῆρῶν αὐτῶν πλάσων τῶ οἰκίῳ σάματῶν· τῇ γδ ἀσδίῳ δυνάμει, δέξ πνιύματος ἀγίου συλλοφῆς, εἰς (Σ) πῶς ἠνῆρῶν ἀφομοιούται πόκοι ἀσνοχηρῆτες δέξ κλειθέσθι παρδοκίω, τὸ τῷ σαρκοσῶ; ἀπὸ ὡς ἀσφῆζον ἱερασῶν· ἔπος γδ πύδκεσι πᾶν τὸ πύδερμα τῆ θύπτος αὐτῶ κροτικῶν σμαπκῶς * ὡσαρ γδ ἔξυλον ζῶν, ἐν ἔξυλῳ ζῶντι ἰμυλλίσιται, καὶ ὅτ' αὐτῶ ἐκ τῆ πόνητῶν τῶ δίνδρου μετῆχη ἢ δυνάμει τὸ κηλαδὶ ἰκαληφῆν, τότε βλασῶντ' ἢ ἠνῆρος, ἔπος καὶ ἢ γυνῆ, ὡς ἀποδοκίως οὐσα δίνδρου ἀκῆρπῳ, ἐκ τῶ ἀνδρῶς συλλαμῶσασσα, ἰγκυσοῦ τὸ ἠνῆρῶν, ὅτ' αὐτῶ ἢ χῆρας τῶ ἀρίῳ πνιύματῶ

* 1. reg. 1. 30.
* eod. 1. cor. 7.
* Luc. 1. 27.

* Coloss. 1. 11. 2.

arcam Deo plenam, cum valido clamore orans, voti compos fit. Nam reversae in civitatem suam Armathem, et cum viro suo congressae, sicut ait scriptura, recordatus est Deus, et tunc eius vulvam aperuit, postquam cor ad concipiendam fidem aperuerat: ex qua fecundante magnum prophetam peperit, cui nomen imposuit Simuheli dicens: a domino Deo postulavi illum. Elisabet pariter a iuvenute ad senectam in convictu iusti illius sanctique sacerdotis versata, geniturae suscipiendae vicaruit, donec iam vetula Gabrihele nunciante concipiens, magnum mirumque precursorem Iohannem edidit, quamvis Zacharia conceptui futuro non credente, quia corpus emortuorum rei nunciatae efficiendae impar erat. Quamobrem et ab angelo iudicit: quia non erit impossibile apud Deum omne verbum.

3. Cur ergo his auditis, o homo, adhuc quasi divinas miraris nuptias propter procreatum et genitum ab his hominem? neque intelligis, omnem virum cum uxore delectabilem congressum, absque vivifici Christi opera, cassum evadere? Vides necum, ipsum quoque creatorem in virgine vulva absque viri semine habitantem, et suimet corporis formatorem effectum, sempiterna vi de sancto Spiritu conceptum, natis ceteris assimilatum, infinitum licet virgineo claustro contentum; atque ita incarnationis suae prodigium operantem. Sic enim ei placuit omnem divinitatis plenitudinem inhabitare corporaliter. Sicut enim vivens lignum in vivente ligno inocularatur, et postquam bona inasitione illius ligni qualitatem participaverit, tunc iuxta genus suum pullulat; sic et mulier, infructuoso ligno similis, de viro concipiens,

πλάα ἀφ᾽ ἑαυτῆς ἐν ζῶντι λόγῳ, δι' αὐτῆ τῶ τὰ πάντα δημιουργήτος πατρὸς, ἐκ τῆ
 ὑπὸ τῆ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι ἀφ᾽ ἑαυτῆς κελτῆ γῆ τὰ μὴ ὄντα, καὶ εἰς τὸ εἶναι ἀφ᾽ ἑαυτῆς
 κελτῆς εἶναι καὶ τὸ εἶναι ὑλὴς τῶ νομήματός βασιλικῶν χρέσματα παρθαρχῶν ἐν ἀν-
 θερόπῳ δὲ τῶ ὁμοιωμα, ἀφ᾽ ἑαυτῆς πάντας πρὸς διουσιανίας ζῶντι βροτῶν,
 ὡσαύτως καὶ τὸ κατ' εἰκόνα τοῦ, δὲ τῶ χρέσματος τῆ ἀφ᾽ ἑαυτῆς διότητος πικρῶν, ἐ
 εἰς ἡλικίῳ ἀθάνατος φερελάτῳ, ἀπὸ πλοιοτάτῳ δὲ τῶ πνιύματος ἀμῖν ἐν τῶ φερελάτῳ
 ματῶ τῶ δελήματός αὐτῆ, ζῶσπασιμῶν τῶ φερελάτῳ, ἡφ᾽ ἑαυτῆς ἡ κησὴ ἐ ἡμ-
 νητῆ τῶ ἀνθερόπῳ φύσει ἐν οἷς ἐστὶ θεὸς ὁ ἐνεργῶν εἰς τὸ πλοιοτοτο τῶ φύσματος, ὁ
 εἶς ἀρχῆς λόγῳ, ὁ ἀκίνας δὲ τῶ ὑπακοῶν, πνιύσπασιμῳ ἀνθερόπῳ κατ' εἰκόνα ἡμῶν
 ἐ κατ' ὁμοιωσῶν κατ' εἰκόνα γῆ αὐτῆ ὁ ἀνθερόπῳ διωότης γάρῳ τῶ δὲ τῆ γῆς εἶχῃ
 ἢ καὶ κατ' ὁμοιωσῶν μῆται ἀθάνατος ὁ Ἀδὰμ, ἐ μὴ παρήβῳ ἐ ἐτολλῶν διὸ ἐ Σαυ-
 ματηγῶ ἡ δὲ αὐτῶν τῶ ἡμῶν φερελάτῳ τῶ πατρὸς φερελάτῳ ὁμοιωσῶν ἴσον, τὸ
 πλάσματος πλοιοτούσῳ, ἥτις ἐνεργῆ ὄρα καὶ σαθμῶ ἐ ἀειδμῶ τῶ ζῆχῶν, κῆ κηρούς
 ἀναπλάσματος καὶ ἀνθάνατος ἔπος ἐκ τῶ δημιουργῶ τῶ παρῆν κῆ γάρῳ σῶ πῶσι τοῖς
 βροτομῶν ἀγαθῶν ἡκκῶν πλοιοτούσῳ, εἰς ἐγχαίσιαν καὶ δῆξαν αὐτῆ.

δ'. Περὶ ἡλῶν ἢ τῶ ἡμῶν ἴμος, καὶ ἡ κόπη ἀμῶντος ἐκπῆν ὑπὸ θεοῦ τῶ
 τῶ σφαιροτούσῳ ἐκ παρθαρίας, κῆ τῶ ζῆχῶν φηλάτῳ, φερελάτῳ τὸ μὴ ἐνεργῶν ἐν ἑαυτῶ
 σῶματι ὁ γῆ ὁ θεὸς σμιζῆχῶν, ἀνθερόπῳ μὴ κηλετῶ διὸ ὁ πνιύτος γάρῳ κῆ
 ὁ ὑπὸ τῶ ἡμῶν * ποίους ἢ κῆ μοιχῶν κησῶ ὁ θεὸς ὡσαύτως ἢ κῆ τὸ σῶματα
 ἐν διχομοσίῳ ἀφ᾽ ἑαυτῆς τῶ πῶσι μῶ αἰσθῶν, ἀκατακρητῶς ἐστῆν ἔπ πῶν κῆσματος

l. u.
 Hebr. XIII 4.

foetu gravidatur, quum sancti Spiritus gratia perfecta suppeditatur in vivo verbo ab
 eo qui omnia creavit patre, atque ex non existente ad existentiam perducitur. Vocat
 enim quae non sunt, atque ad existendum deducit. Sicut enim materialis in nmmo
 regia imago cusa, auctoritatem apud homines habet propter similitudinem, quaeque
 versus diffusa, atque in mortalium commercio versatur; sic homo ad imaginem Dei
 factus, et ineffabilis dicitatis caractere donatus, in immortalem animam proventus
 ingiter multiplicatur. Nam per sanctum Spiritum, voluntate sua praecipientem, eo
 qui seminator informat, exuberat creata ac genita hominum natura: cuius rei ope-
 rator est Deus, qui in hoc foecundum plasma influit, nempe illud ab initio Verbum,
 quod obediens audivit: faciamus hominem ad imaginem nostram ac similitudinem.
 Namque ad Dei imaginem, factus est homo dominus terrestrium rerum. Poterat au-
 tem secundum eandem similitudinem immortalis esse Adamus, nisi mandatum viola-
 visset. Propterea mirabilis est impositi a patre mandati consubstantiali filio vis, quae
 plasma conficit, quaeque operatur cum mensura et pondere, usque ad ipsum capillo-
 rum numerum, ut a creatore existentiam et beneficium cum visibilibus cunctis bonis
 habuisse nos crederemus, quo ei gratias et gloriam referremus.

4. Exploratum vero est connubium honorabile et torum immaculatum a Deo
 esse constitutum iis, qui temperantiam iam inde a virginitate, columbae instar, ob-
 servant, quominus alieno corpori copulentur. Nam quod Deus coniunxit, homo non
 sepat. Quamobrem huiusmodi connubium de sententia apostoli honorabile est. For-
 nicatores autem et adulteros Deus iudicabit. Vicissim vero et qui res corporeas cum
 fide indifferenter participat, nulli obnoxius iudicio est; quia omnis Dei creatura bona,

ἰλιθῶν * γυμνὸν κόκορα ἀσφίη τίς, ἢ τύχη σίτη, ἢ πρὸς τὸ λοιπὸν ἀσφραγίστων ὁ ἦ Ζεὺς δίδωσι αὐτὸ σῶμα κροῦτος ἠδὲ ἰλιθῶν· ἵνας αὐτὸ νοσήσῃ ἡμῖν, ὅτι ὁ μὲν ἀνθρώπος ἐκ τῆς φρεσμάτου τῆς πηλῆς, ἀσπίμα κροῦτῶ· ὁ ἦ Ζεὺς ὡσπερ οἶδον, ἐν τῇ κοιλίᾳ φέρει τὸ πλάσμα, ἐ φρεσῆσι ἀρρήτου ἀγῆ ἐπὶ ζωῶν, φρεσὶς ὀκλύδ αἵρος (C) ψυχῶν ἀνθρώπων.

* 1 Cor. XV. 47.

ς· * Ἄπειρ πρὸς ἄπειρος αὐτὸς ὁ πλάσας ἐ τῆ ὄλων τηχίτης, ὡς ἑαυτὸς ἀφάρτα ἀπὲ

* Math. VI. 27.

οἰκονομίας τὰ πάντα φιλανθρώπων δημιουργῆται, φρεσὶς ὄνασσει μὲν ἡμῶν ἱφασκι· * τίς δυνάται φροδῶναι ἐπὶ τῶν ἠλικίω ἀπὲ πῆχυ ἴνα; ἀσφίηται τὴ ἄμα φρεσὶ τὸ μὲ πῆταιν πῆας ἐκ τῆ φροδοκλυδῶντων ζητημάτων, φροστίθῃ· ὅτι τὰ κείνα τὴ ἀρχῆ οὐ κοπῆ ἰσὴ ἰσὴ, κῆ ὁ πατὴρ ἡμῶν ὁ ἱεράτιος φρεσὶ ἐ ἀμφίηρυσσι αὐτὰ· πόσῳ μᾶλλον ἡμᾶς, ὀλιγόητοι; ὄδον κῆ ὁ φροδοκλυδῶν, Χριστὸ ἡμᾶς ὀπρῶντος ἴη κῆτηματα ἰλιθῶν *

* Ps. CXXVII. 23.

αἱ χροῖς σου ἰποῖσάν με, κῆ ἱπῶσάν με· καὶ ἐ ἴταρ δὲ πάλιν *, ὅτι αὐτὸς ἴγρω τὸ πλάσμα ἡμῶν· φρεσὶ οὐ κεφαλαίω ὄντι ἀκῶσῃ κῆ τὴ δύσῶλυ λῆροισι· * ἀπὲ ἰσῶν ποιήμα, κῆ ὄντιος ἐ Χροῖσῶ Ἰησοῦ, πῆτες γροῦσῶς ἑαυτὸ Χροῖσῶ Ἰησοῦ· ταῦτα ἴ κῆ ὁ τῆ ἱερῆμα φροδοκλυδῶν ἀνιτόμῶντος ἰλιθῶν * φρεσὶ σὲ πλάσας, ἴγρω σὲ· ἐ φρεσὶ τῆ σὲ ἐκ μῆρας φροδοκλυδῶν, ἰηράκῃ σὲ, ἐ φροδοκλυδῶν εἰς ἴθνη τίθησῃ σὲ· οὐ γῶ εἰς φροδοκλυδῶν ἀπὲ ῥοῖσι, ἀμᾶ ἐ εἰς τὸ πολυχροῖσι τῆ ἀνθρώπων γῆρος, τῆ φροῖν τῶντων ἰεβαβῶντι νοῦμῶν, ἐς τῆ ἰσὴκῆ τῶ δολήματου ἀπὲ πάντας κῆ φροῖσι δημιουργῶ· πῆρσι γῶ ἀπὲ πάντοτε ἐ τῆ ὄθλην τὸ δυνάσῃ· ὡσπερ ἦ τὸ ἀσπίμα τῆ σίτη λαβῶν ὁ γῆ-πνοος εἰς γῶ κροῦτῶ ἀλλῆ, κῆ ἀναφῆ ὁ χῆρῶ ἐ ἀυξάνεται, ὡσπίταις κῆ ἐκ ἀσπίματου ἀνθρώπου κῆ ὀπρῶντος γυμνακῶς, ὁ Ζεὺς ὁ ζροδοκλυδῶν (C) ἀνθρώπων φροδοκλυδῶ ἀυξάνει ἐ τῆ κόσμῶ· ἐς δὲ τῆ γῆρῆ, ὡς ἐ φροδοκλυδῶ δροῖζῆ αὐτὸν ὁ λῶν· ὁ εἰπῶν ἴησῃ (C)

* Ps. CXLII. 14.

* Eph. II. 10.

* Hier. I. 4.

l. 27.

alicuius ceterorum seminum; Deus autem dat illi corpus sicut vult. Sic nos ergo reputare debemus, hominem quidem de luteo suo corpore genitum praebere; Deum autem, eo quem scit modo, in utero plasma efformare, atque ineffabili sapientia ad vitam, atque ad aëris respirationem, animalem hominem perducere.

6. Porro ut huius rei fidem faceret ipse conditor rerumque omnium artifex, nimirum quod ab eius ineffabili oeconomia cuncta benivole conficiantur, ad incrementum nostram aiebat: quis potest adicere ad staturam suam cubitum unum? Cavens insuper nequis in suborientes hinc quaestiones incideret, addidit: quoniam lilia agri non laborant neque nent, et pater vester caelestis alit ea vestitque; quanto magis vos modicae fidei? Ideo etiam psalmista, Christi nos creaturas esse sciens aiebat: manus tuae fecerunt me, et plasmaverunt me. Et in alio rursus psalmo: quoniam ipse cognovit figmentum nostrum. Quia super re praestat audire apostolum quoque loquentem: ipsius sumus factura, creati Christo lesu, id est a Christo Iesu facti. Idem etiam innuebat per oraculum Hieremiae dicens: prins quam te formarem, novi te; et ante quam exires de vulva, sanctificavi te, et prophetam ad gentes posui te. Non enim ad huius personam tantummodo, sed ad multiplicatum ubique hominum genus, hoc dictum pertinere arbitramur, nempe quod Deus voluntatis suae beneplacito omnes homines per tempora creat. Semper enim ei praesto est cum voluntate potentia. Sicut autem tritici semen agri cultor in terram iacit, indeque herba nascitur, et culmus crescit, et albenscens spica demettitur, ita de viri genitura et de mulieris concupiscentia Deus creator hominem producit et adultum mundo tradit.

* Ps. LXXXIII. c. et 7.

ἄδικα καὶ, ὡν γὰρ εἰς γὰρ ἀπεχρήσθη· τῶτο ἔδ ὁ ψαλμὸς φέρει σημαίνων ἰλιγγῶν * τῷ φωνῶν ἀσὶ χλῆθι παρίλλοι, τῷ φωνῶν ἀσὶ τῷ παρίλλοι, τὸ ἰαίρας δὲ πῶτος ἔδ σαλμωδῶν καὶ ἑρασιδῶν ὅτι ὀξυλίπομβι ἐν τῇ ἑρῆγῃ ἐν.

ζ'. Οὗτοι οὐκ ἡμᾶς πετυοῦμεν ὁ γὰρ γάμῳ φέρει πετυοῦσιν ἐδόθη τῇ σαρκὶ τοῖς ἀμίμῶτος καὶ ἀπροσκόπιως ἐν αὐτοῖς σαφροῦσιν ἴνα κ' ἢ δῶσομεν *, ἔδ οἱ ἔχοντες γυναικας, ὡς μὴ ἔχοντες ὄσπ. ἔδ οἱ χρώμῳ τῷ κόσμῳ, ὡς μὴ χρώμῳ τῷ κόσμῳ φέρει γὰρ τὸ χῆμα τῷ κόσμῳ τὸ ἢ πετυοῦμεν τῇ γυνήσῃ, οὐ εἴθε τὸ γάμου, ἀγὰ τὸ ἔδον εἴθε ἢ κλεινὸν φέρειται κ' τὸ γαγαμῶνον * ὅτι αὐτὸς ἴπει ἔδ ἰγγυδοσας, αὐτὸς ἐσται τάλωτο ἔδ ἀπιδῶσας κελὸν ἢ ἀνθεσῶφ, κ' ἢ τασῶσιν Παῦλον *, τὸ εἴσεμῶν ἴπας. εἴθε ἢ ἢ πέρσπον, φῶν, ἴκας ἔδ τὴν αὐτὴν γυναικα ἰγγῶν καὶ ἰεῶν ἔδ ἴδον ἀνδρα ἰγγῶν κρῶπῶν γὰρ γαμῶσαι, ἢ πετυοῦσαι ἔδ πάλιν * μὴ δῶσομεν δὲ ἀγῶνας, εἰ μὴ τὸ ἀν

* Ps. XXXII. 9.

* I. Cor. VII. 6.

* v. 6.

* Coloss. III. 19.

* I. Cor. VII. 20.

* Rom. XIV. 6.

* I. Cor. III. 12. I. 16.

ἔδ συμφῶν φέρει κελὸν καὶ ἀλλοσχῶν * οἱ ἀνδρες ἀγαπάτε τὰς γυναικας ὡς ἑμῶν, ἔδ μὴ πεκαίρεσθαι φέρει αὐτὰς εἴθε οὐκ ἢ ἀνάγκῃν ἢ ὀρέξῃσιν σαφροῦσιν φέρει μίας γυναικα, κελὸν πῶσιν, μιδῶν δαπολίψεται ὁ δὲ ἀγῶν ἰαντοῖν τῷ κλεινὸν φέρει, κρῶσον πῶσῃ. κ' ἢ δὲ πάσας δικησῶμῃς ὁ τῶσῶτος, κλεσῶμῳ δὲ ὀφῶσται ὁ γὰρ ἀγῶμος, φῶσῃ *, μωιμαῖ τὰ τὸ κλεινὸν, πῶς ἀείσῃ τῷ κλεινὸν τῶτο γὰρ κρῶπῶν τὸ εἴθε πολλὰς ἰγκερτῶσας ἀφῶσπον τὸ σῶμα εἴσεμῶσῃσιν ὅτι ὁ φερῶν ἢ ἡμῶσας, κλεινὸν φερῶν * καὶ ἢ ἡμῶσας δὲ ἀσῶσῃ, ὅτι ἐν πῶσῃ δακαλίψεται * καὶ ἰεῶσῶν τὸ ἔδρον ὅσῃσιν ἐδῇ τὸ πῶσῃ δοκίμῶσῃ ἐν τῷ καὶ ἔδ κλεινὸν ἰλογῶν ἑστῶν δικαίως, καὶ ἰεῶ κλεσῶμῃσιν τὸ πῶσῃ κελῶν τῷ δακαμῶνον ἀγαθῶν δῶτῃ κελῶσῃσιν κόσμου τῶσῃ ἀγαθῶσιν αὐτῶν ὀμῶσιν

Mox eundem in senectute demetit verbum quod in transgressione fuit pronunciatum: quia terra es, et in terram dissolvéris. Idem hoc etiam psalmista significans inquit: maneat sicut herba transeat: manebit floreat, et transeat; vespere decidat et induret et arescat; quia defecimus in ira tua.

7. Sic ergo nos credimus. Scilicet connubium datum est carni ob liberos procreandos iis qui inculpantem et absque offenculo illo utuntur, ut ex apostoli sententia, qui uxores habent, tamquam non habentes sint; et qui utuntur hoc mundo, tamquam non utantur: praeterit enim figura mundi. Quod autem generatione creatur, non ex causa coniugii, sed omnino per Dominum producitur: prout scriptum est: quoniam ipse dixit, et facta sunt; ipse mandavit, et creata sunt. Bonum est homini, ut ait divus Paulus, sic permanere; propter ardorem tamen, unusquisque propriam habeat uxorem, et unaquaeque proprium virum possideat; melius est enim nubere quam uri. Et rursus: nolite fraudare invicem, nisi forte ex consensu ad tempus. Et alibi: viri diligite uxores vestras, et nolite amari esse ad illas. Ergo ille, qui ob cupidinis necessitatem cum unica uxore temperanter versatur, recte agit, et praenium consequetur. Qui tamen purum se Domino conservaverit, melius agit: cum omnimoda enim iustitia homo huiusmodi heres Dei apparbit. Nam qui sine uxore est, inquit scriptura, sollicitus est quae Domini sunt, quomodo placeat Domino. Praestat enim multa cum continentia incorruptum corpus custodire: nam qui sapit diem, Domino sapit: et dies declarabit, quoniam in igne revelatur: et uniuscuiusque opus quale sit, ignis probabit. Quippe Dominus benedicat iustis, et in hereditatem patris vocat, bonorum scilicet iam a mundi initio praeparatorum diligeant

δὲ κρακεῖναι οὐδ' ἀσθεῖς εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον, ἵνα οὐ ἔξῃ ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς ἧρ' ὀδύτων.

κ'. Οἱ μμοι οἱ μμοι τῆ ἀμῆρτωθ' κίεμα ὁ θνός ὁ πατῆρ τῷ Χελεσοῦ, ἐξελίμμαι ἐκ τῆ φοβερῆς ἐκείνης ἀποφάσεως, καὶ μὴ ποιήσης με ἐκ τῆ ἐξ εἰωνύμων ἰερίων ἀλλὰ συγκόρησον μοι τῆ ἀθλίω τῶς ἀμῆρτιας μου, καὶ ἧρ' ἐκ δειξιῶν φερβάτων με ποίησον ἔπος κἀγὼ μετ' αὐτοῦ ἀκίωτα. διῦτε οἱ εὐλογημένοι τῷ πατρὸς μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασθῆναι ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ κραβαλλῆς κόσμου. ἔ ποίησον με ἐπὶ τῆ νεφελῶν τῆ ἡραπῆ ἀρπαγῆναι, ἔ ἰλθῖν εἰς ἀπάντην σου, μὴ πάντως τ' ἀπ' αἰῶνος εὐαριστοῦσάντων ἀγίων σου ἵνα κερζώμεθρ καὶ λίγωμεθρ. εὐλογημένοι ὁ ἰλθῶν, ἔ πάλιν ἰρχόμεθρ ἐκ ὀνόματι θου ἔ δόξα πατρὸς μῶ οὐ σοι δόξα καὶ κράτθρ σοῦ ἀγίω πνύματι εἰς οὐδ' αἰῶνα τῆ αἰῶνων ἀμῆν.

ΛΟΓΟΣ ΙΓ'.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΤΗΡΟΧΗ ΟΝΤΩΝ, ΚΑΙ ΑΔΕΩΣ ΑΜΑΡΤΑΝΟΝΤΩΝ (1).

α'. **Ο** κύεθρ μὴ πολλὰς φερασίνας καὶ ἐπιπλήξεις ἔ φεῖ φιλαργυρίας. ἔ τρυφῆς τ' αἰῶνος τῶτε ἠπαδοσῶν, φερῖφεναι ἡμῖν ἀλασίζων, καὶ ὑμῖν τοῖς πλοῦστοις, ἔπ ἀπίχτη τ' ἀφάκλιον ὑμῶν. καὶ ὑμῖν τοῖς ἡμπεπονημένοις, ἔπ πτνάσθη καὶ ὑμῖν οἱ γλαῶντες, ἔπ πινδῶσθη ἔ κλαύσθη καὶ ἔτ' ἀτ κελῶς λίγωσθαι ὑμῶς οἱ ἀθερσπι. τῆ γῶ φιλαργυρία οἱ πλοῦστοι ἡμπεκόντα τοῖς μνησῆμασι τῷ δειβάλου καὶ οὐς μῆν.

A. l. 17.

B. l. 77.

A. l. 10.

tibus cum. Pariterque impios damnat ad tenebras exteriores, ubi est fletus et stridor dentium.

8. Heu heu mihi peccatori, domine Deus Christi pater! Utinam ab illa tremenda sententia liberer, nec me inter sinistrae partis haedos reponas: sed condona mihi misero peccata mea, et unum de ovibus dextris me fac, ut ego quoque cum his audiam: venite benedicti patris mei, possidete paratum vobis regnum a mundi constitutione. Fac ut ego supra caeli nubes transferar, tibi que occurram, cum omnibus qui tibi a saeculo placuerunt sanctis tuis, ut clamantes dicamus: benedictus qui olim venit, denuoque nunc venit, in nomine et cum gloria Dei patris, cum quo tibi honor et imperium et cum sancto Spiritu per saecula saeculorum. Amen.

SERMO XVI.

DE HIS QUI IN EXCELSO GRADU SUNT, ET SECURE PECCANT.

1. Dominus post monitiones multas et obiurgationes, et avaritiae atque deliciarum mundi huius increpationes, ita nos deplorans ait: vae vobis divitibus, quia consolationem vestram habetis! vae vobis saturis, quia esurietis! vae vobis ridentibus, quia lugebitis et einlabitis! vae cum benedicent vobis homines! Scilicet ob avaritiam divites artificis diaboli implicantur. Quos auro et vita splendida praepollere

(1) Eundem titulum habuit codex in octavo sermone. Nos ἡβι τοῦ εἰς ἐπιρχῆ diximus *superbos*; nunc malimus *in excelso gradu*.

φεσηροῦνται ἐξ ἡχοσίων ἔδωξαν ἀνθρώποις, ἀσπαζόμενοι ἐν τῇ· οὐδ' ἔως πτω-
 χῶν καταρχήσιν· καὶ πῶτι μὲν ὀξυροσφύζον καὶ ἄλλα σωματικὰ δι' ἔσση, πρὸς ἰσοδύ-
 μασματων, ἢ πικρῶν ἢ ζυῶν ἀφαιρέμενοι πῶτι ἔξ ἐπιποσίου ἄρχῶν, ἢ ἢ γάμον
 ἀδύτῳτις ἀτακτοῦσι, ἔξ ἀφροσροῦντες ἕκ ἀιδουῶται μηχανίας· τὰ μὲν σώματα φρενοῦ
 ἐν ἰδέσμεσι σιδάτοις, ὡς ἐν ἡμέρᾳ σφαῆς ἢ ἢ πολυτλή οἶνον πρὸς ἀσίλῳκα κατὰ
 χρῶνται· ἐξ τῶτο ὡς ἔως πλοσίοις, ὅτι ἀπίχουσι ἢ ὀξυμελλοῦσι ἀπὸν· εἴτε γὰρ προσδο-
 κίας ἔσσην, ὀτομαχῶσι βλασφήμους λόγους· εἴτε πρὸς ἔσσην ἔσσηται, ὀτοπλομον μα-
 νίας κατῆχουσι, καὶ δίκμα ῥήματα λοιμαίνουσαι· ἢ μὲν ἀσθηδὴ δικηοῦντες ἐξ δῶσα,
 ἢ ἢ ὅσοι ἐ φρενὸν ἀναερωῦντες καὶ ὀφρατὸν μὲν πίνουσι εἰς φρενομῶν, ἡρᾶν ἢ εἰς
 ἀρπαγῶν, τῶπῶντις ἀδίκους, ἔ φονοῦντις ὀδύως, καὶ ἰκάντω πρὸς δῶνῶν ὀξυδουῶ-
 ντις ὀμοῖας ἢ ἢ ἄσσην ὀτοφρενοῦντες τῶ ὀφείλοσι· κείνουσι τὴ ψιδῶν, καὶ κατὰ κεί-
 νουσι τὴ ψιδῶν, καὶ ἡλοῦσι ἀνομα, ἔ κατὰ κείνουσι ὀξυδουῶντις ἀναίτιος, καὶ κα-
 μοφῶδουσι, ἀπμαῶντις ψυγῶς δικαίων, κηχῶσι τὴ δὲ ἐσῆσση καὶ ὀσθησση γεαυμά-
 των, καὶ τῶν ἀππῶντις ὀξ ἀδικίας· ὀμοῖας πλασροφραῶντις τῆ βίᾳ φαυλίζουσι ἢ
 νόμον τὴ ὕψῳ.

* sup. II. 73.
 B. 71c.

β. Πιστὸν ὦν ἔ ἡ σοφία φρονί· * ὡς τῆ ψυχῆ ἀπὸν· οὐ γὰρ δίκαιον γῆσα * ψυ-
 χῶν ἀμόμων· ἐπειδὴ γὰρ πολλὰ λογίζονται τῆ ἀλαζονείᾳ τῆ πλῆτις κατὰ, καὶ ἡ καρδίᾳ
 ἀπὸν μάταια ἐκφίξῃ· ὅταν ἔ ἢ μαχερεῖαν ἰλιπίδα ἀδύτῳσι, ἐξ τὸ δοκῶν αὐτοῦς σαρ-
 κατῶντις πρὸ βίᾳ· καὶ ἐξ τῶτο οὐκ ὡμῶν τοῖς ἐμπροσθεμέτοις, ὅτι πανάσση πρὸ γὰρ
 ῥύπω ἢ ἢ ῥύπον ἰπασάσση, κατὰ μῆχουσι τὸ σῶμα ἰδουπαθείας φιλῶν, ἐν ἰλαίῳ ἔ
 A. I. 60. λυφῶσι, δὲ ὦν ἐν πάσῃ ἀκαθαρσίᾳ καὶ ἀνομίᾳ, πρὸ βορβορῶν ἢ βορβορῶν ἐφιλκίσασση,

vident, hos honorant et colunt; ceteros tamquam egenos contemnunt. Et modo qui-
 dem pulchra corpora emunt, libidine perciti, ut detestabili voluptate fruuntur; atque
 interim pauperem vitam spoliant. Alias facile peierant, et contempto coniugio inor-
 dinate vivunt, et non sine turpiloquio adulteriis indulgent: corpora sua dapibus
 abunde nutriunt, tamquam in die festi sacrificii, pretiosaque vino ad luxuriam abu-
 tuntur. Propterea vae divitibus, quoniam habent consolationem suam! Nam sive quae
 expectantur cernunt, blasphemis verbis in Deum invehuntur: sive libidine incitantur,
 furore irreligiosisimo utuntur, et rectas sententias subvertunt. Et impium qui-
 dem propter dona iustificat, sanctum vero et mansuetum opprimunt: pupillum
 quasi praedam strangulant, viduam diripiunt, verberantes immerito, dolose occi-
 dent, supplicem egenum spernentes, debitoque pane fraudulentus. Falso indicant,
 in ius inique vocant, et innocuos a se iniuste accusatos damnant, isque illudum
 cum animarum iustarum contemptu: mutuum dant cum pignerationibus ferreisque
 syngraphis, et usuras iniquas exigunt. Item suppositicis tabulis legem Altissimi quasi
 vi oblitterant.

2. De his Sapientia dicit: vae animae ipsorum! non enim reputaverunt hono-
 rem animarum immaculatarum: quia multa pessima moliantur ob divitiarum super-
 biam, et cor eorum stulta eructat. Quapropter bestiam quoque spem abolent, dum
 se una cum vita destrui putant. Propterea vae vobis saturis, quia esurietis! Nam sor-
 des sordibus cumulastis, eluentes corpus voluptariis illecebris, oleo balneisque, per
 quae cum omni immunditia et flagitio lutum luto additis, pleni cupiditatibus luxu-

ἐμπροσώπῳ τοῦ ὁρίζοντος καὶ ἀσεληγιῶν ὑμῶν, ἐξοφθήσονται σώματα ἃ ἴσως ἀγάπησθε τῇ ἀμαρτῶν κοίτῃ τῷ κτίσαντι· καὶ ἢ θιασίσοι Παύλου λίγοντα· * τὸ σῶμα * I. Cor. VI. 13.
 οὐ τῇ πορνείᾳ, ἀλλὰ τῷ κυρίῳ· ἢ ὁ κύριος τῷ σώματι· καὶ πάλιν· * μέλη ἐσμὲν τοῦ * v. 16.
 Χριστοῦ, καὶ ταῦς τῷ ἀγίῳ πνεύματι· ἅρα οὐκ τὰ μέλη τῷ Χριστῷ πίνισα πόρνης μέλη;
 καὶ ἦν οὐκ· ἢ ἢ τίς τῶν τῶν φθιρῶν, φθιρῶν τῶν ὁ θύος· * ὅτ' ἂν γὰρ πῆς ἀνομιῆ * I. Cor. III. 17.
 ἐν τῷ ἰδίῳ σώματι, εἰς ἢ σάραξ τῷ Χριστῷ ἀμάρταν; ἀκπορεύου; ἢ γὰρ καὶ κληρονομήσῃ
 πάν τὸ πῆρσος τῷ θύοι τῷ σωματικῶς, ἕως τῇ ἀπὸ χάριτι καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις
 πῶσις ἢ διὰ τὰ ἄγίου πνεύματος ἐκκλήριται· φεὶ οὐ καὶ ἢ σοφία λέγει· * κύριε, τὸ * Rom. XII. 1. gr.
 ἀφθαρτῶν σου πνεύμα· ἔστι ἐν πῶσι.

γ'. Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς ἐμπροσώποις, ὅτι πηγάσθητε πόρνης γὰρ γινόμενοι ἐν ἀπάταις, τοῖς πολλοῖς ἐ ἀπάτης ἀρώμασι καὶ σαταπλοῦσαστες, πρὸς βρομα τῶ σκολίων ἐαυτῶν οὐξεθρίψατε, καὶ τῇ συμπλοκῇ τῶ ἀμάρτιας τὸ σῶμα πρὸς δουσιδίας ἐτοιμάσατε, ἐ τῇ φθιρῶ τὸ χαλλίμορφον τῷ κτίσει ἐκδοθῶσῶς, τῷ τῶ σῶματος ἔλιθον ἀποσδοκῶσῶσι ἀρχὴ γὰ ἀμάρτιας, ἐπίνοια πορνείας· εὐρεσις δὲ αὐτῆς, ζωπῆς φθιρῶ· εἶξ τῇ γὰρ ὑψηλοῖς κληρονομῶσι ἐαυτῶν δουσιφισάσαστες, χαμακοπιόσῶσι οὐ μῶλλον τὰ ὅσα σκεθλοῦσῶσι, ἢ γὰρ τῇ γῆ ἀποσκολιζόμενοι, εἰς τὸ δούκῶν τῶ ἐπουράτιον ἀνοισι; καὶ δέκρουσι φρωμῆς ἐαυτῶν οὐκ ἀποδύσασθῶ, ὡς ὁ Δαυὶδ·, λούσῶ γὰρ φσοι καὶ εἶξ τῶ ἔκαστῶν ῥύκτα ἢ κληίνω μῶ, ἐν δέκρουσι μῶ φρωμῶν μῶ βρῖξω· εἶξ τῶ οὐαὶ ὑμῖν οἱ γαλαῖτις νῶ, ὅτι πηγάσθητε ἐν κλαύσῃ· θηλιγῶσι καὶ αὐλῶν ἐ φῶσασι πορνικῶς ἐαυτῶν οὐξεθρίψατε, ἡδυ νόμῶσι τῶ αἰόνα ἐ τὰ ἐν ἀπὸ πῆρσια, ὅππῃ τῇ χαρμῶν τῶ θηλιῶν ὄντες ὡς ἴπποσι θηλυμαρῶσι, σκρπῶντες ἐν φρεῇ ἀσῶν, ἐ ἢ βίον εἰς γάλωτα καὶ λούσῶντες, τρωπόμοιοι κῶλλῃ καὶ εἶξ ἀμάρτιαλῶν, ἐ ῥῆμασι τῶσι μῶ καθῶκουσι, καὶ χαίροσῶσι ἐπ' ἀπυλῶ

B. I. 70.

* Ps. VI. 7.

riusque vestris, corpora corrumpentes quae pura conservare oportebat immaculato creatoris cubili, prout divus Paulus ait: corpus non fornicationi sed Domino, et Dominus corpori. Et rursus: membra sumus Christi, et templum Spiritus sancti. Num igitur membra Christi faciam membra meretricis? Absit. Et si quis templum Dei corrumpit, corrumpit hunc Deum. Etenim cum aliquis peccat in proprio corpore, adversus Christi carnem fornicando peccat. Nam sicut ibi tota habitat divinitatis plenitudo corporaliter, ita cum gratia ipsius in omnes homines sancti Spiritus donum effunditur. De quo etiam Sapientia dicit: Domine, incorruptus spiritus tuus in omnibus est.

3. Vae vobis saturis, quia esurietis! Multis enim immo innumeris ugentibus luxuriantes, ad escam vermium vosmet enutritis, in peccati complexu corpus ad foetorem preparantes, et corruptelae pulchram quam dedit creator formam tradentes; atque ita corporis exitium expectatis. Initium quippe peccati est fornicationis cogitatio; eius autem executio, vitae corruptela. Cur enim in sublimibus lectis deliciamini, et non potius humi cubantes ossa conteritis, terram terrae applicantes, ut caelestem requiem consequamini? Cur lacrymis in lecto vosmet non defletis, veluti David? Lavabo enim inquit per singulas noctes lectum meum, lacrymis meis stratum meum rigabo. Propterea vae vobis ridentibus, quia flebitis. Delenimentis item tibiarum et meretricis canticis indulgetis, vitam oblectantes eiusque ludicra exercentes, ad muliebria gaudia tamquam equi lascivi adhinnientes, intemperante luxuria exultantes, vitam risu transigentes, conspectu et pulchritudine flagitiosorum fru-

- ζώστων· καὶ ἑμπόζοντες δικαίους ἔξε· ἢ σφεροσύνων· καὶ τὸ δίκαιος ἐστὶν ὅσον ἐγγύθη ἡμῶν εἰς γέλωτα καὶ εἰς ἑμπόζον· ἐξέ αὐτῶν ἢ αἰτίας· ἡ σοφία Σολομῶντος· σφεροσύνων· καὶ τὸ μάλλον ἡμῶν σφεροσύνων ἐστὶν τῇ κείσθι πένθος· * τότε γάρ φησι εὐσέβει ὁ δίκαιος ἐστὶν παρρησία πολλή· καὶ σφεροσύνων ἢ θλιβάντων αὐτὸν, καὶ ἀδυνατούντων· τίς πένθος αὐτῶν· ἀκαταίως ἰδόντες σφεροσύνωνται φέβω δίκαιος, καὶ ἔξε σφεροσύνων πένθος οὐλοῦντων λίσσωντες· ἰδὼν ὅτι ἔχομεν κατὰ εἰς γέλωτα καὶ εἰς ἑμπόζον· ἐστὶν αὐτοσφραγῶν ἡμεῖς οἱ σφεροσύνωντες ἢ βίον αὐτῶν ἑργοσύνωντα μαρτίας, καὶ ἢ τολούτων αὐτῶν ἀπῆμον· πῶς σφεροσύνων ἐστὶν ἡμῶν· ἐστὶν πάλιν· πῶς σφεροσύνων ἡμῶν ἢ ἀλαστοσύνων ἡμεῖς; ἐστὶν πῦρ ὁ πῦτος ὅς μὴ ὑποσφραγῶνται συμβέλλεται ἡμῶν; εἰς ἡμῶν ἐστὶν ἢ ἀσφαγῶν λίσσων ἡμῶν οἱ ἀνθρώποι· καὶ γὰρ σφραγῶνται πῦτος ἡμῶν λαμβάνονται· ὡς ἢ ἀσφαγῶν εἰς κείσθι ἡμῶν, καὶ τὸ σφεροσύνων πένθος μὴ ἢ τολούτων ἀλαστοσύνων· ἐστὶν ἢ σφεροσύνων ἐστὶν ἡμῶν ἢ σφεροσύνων ὑποσφραγῶνται· σφεροσύνων ἢ ἡμῶν· * λαός μου, οἱ μαρτίας ἡμῶν σφραγῶνται ἡμῶν, ἐστὶν ἢ σφραγῶν ἡμῶν πῦτος ἡμῶν ἐκταροσύνων· καὶ πάλιν· ὡς πῦρ σφραγῶνται εἰς κείσθι κύεος, καὶ εὐσέβει εἰς κείσθι· ἢ λαὸν αὐτῶν· ἔξε τῶν οὐκ ὄντων ἢ ἀσφαγῶν εἰσποιοῦν ἡμῶν· τὰ γάρ ἔργα τῆς σφραγῶν ἀπῆμον, καὶ ἐστὶν ὑποσφραγῶν σφραγῶν μῦθος εὐσέβειας σφραγῶνται, ἡμῶν ἡμῶν ἀπὸ ἀσφαγῶν ἀνθρώπων ἀσφαγῶν καὶ ὑποσφραγῶν, ἐστὶν τῶν πῦτος πῦτος ἢ σφραγῶν τῶν σφραγῶν ἡμῶν, καὶ μῦθος εἰσποιοῦν ἡμῶν, εἰς σφραγῶν πῦτος ἡμῶν καὶ ἢ ἀνθρώπων ἀσφαγῶν ἐστὶν ἡμῶν ἢ πῦτος γάρ ἔξε καὶ τῶν ἡμῶν ὅς μὴ πῦτος ἡμῶν ἡμῶν· ὡς ἢ ἀσφαγῶν ἡμῶν καὶ τῶν ἀσφαγῶν σφραγῶν ὄντων ἡμῶν ἢ αὐτὰ σφραγῶνται ἡμῶν· * εἰ ἢ ἀνθρώπων ἡμῶν, Χριστοῦ δούλου· οὐκ ἢ ἡμῶν.

tes, verba quae non decent utentes, perditione viventium animarum gaudentes, et iustorum modestiae illudentes; nam sanctitas vobis derisus est et despectus. Hanc ob causam sapientia Salomonis eventurum vobis praenunciavit in iudicio luctum. Tunc stabit, inquit, iustus multa cum fiducia coram iis qui se tribulaverunt, et labores eius desurrerunt. Et illi videntes turbabuntur timore horribili, et prae angustia spiritus ciulabant dicentes: ecce quem habuimus aliquando in derisum, et in similitudinem improperii! Nos insensati vitam eius aestimabamus insaniam, et finem eius sine honore. En quomodo nunc computatus est inter filios Dei. Et mox. Quomodo decepit nos iactantia nostra? Et ubinam divitiae, quae cum superbia nobis fuerant congestae? Vae igitur etiam cum benedixerint vobis homines! Namque ob divitiarum potentiam laudibus ornantur: quarum ignominia ad iudicium vos sequetur, luctumque amarum post mortem adducet. Etenim nunc falsis praeconis ab hypocritis in faciem celebramini; de quibus Esaias dicit: popule mi, qui vos beatos dicunt, decipiunt vos, et viam pedum vestrorum dissipant. Et mox. Sed nunc consurgat ad iudicium Dominus, et sistet sibi in iudicio populum suum. Ideo vae, cum benedixerint vobis. Nam pulchre agere detrectastis, et cum hypocrisi speciem pietatis vobis circumposuistis: laudamini ab hominibus rapinae et hypocrisi deditis, dum pugno humilem tonditis, verbis calumniamini, arcanas insidias struitis, cum avaritiae et humanarum blanditiarum incremento. In his enim ac similibus divitum laudes vertuntur. Quibus se immunem exhibens apostolus, ad horum landantium exprobrationem dicit: si adhuc hominibus placerem, Christi servus non essem.

δ'. Ἄλλω τί φησι πρὸς ταῦτα ὁ πλούσιος· ποιά ἐλεημοσύνας ὅξ ἂν ἐξοσθεύσημαί
 χαλὰς λέγῃς, εἴπερ μᾶλλον πρὸς τῆς ἐν τῷ κερπῆθ', ἵνα ἐν ἡμέρᾳ κελύουσ πύξῃ τὰ
 ἀγαθὰ ἐν τῷ φαιφῶθ' κατ' αὐτὸν ἢ τῷ κυρίῳ λόγῳ λέγοντα * μὴ ποιῆτε τὰς ἐλεημοσύνας
 ὑμῶν ἵμασφενῶν τῷ ἀνθρώπῳ, πρὸς τὸ θεαθῆναι ὑπ' αὐτοῦ, ὅτι οἱ τῷτοῦ ἀπίχουσι ἢ
 μωδῶν αὐτῶν ποία ἢ ταῦτα ἐλεημοσύνη ὡ πλούσι οἰκοδόμη τῷ ἀδικίας; ἐξ ἀρπαγῆς ἢ εὐ
 ποιῆς, ἢ δωροδοκίας; εἴξ κρυβῆν κομῆσάν; εἴξ τί ἢ μᾶλλον ἢ ἀδικίᾳ *, ἢ ἀδ
 κῆς; βαρίων ἢ ζυγῶν τῷ γνηπίων σου, ἢ ἐκ τῷ πειρασίας τῷ ἀρπαγῆς ποιά τὰς ἐλεημο
 σύνας σου ὡ ἀνθρώπων, τί ταῦτα λογιζόμενος πρὸς τῆς; εἰ ἢ ἱλαῖς ἐξ ἂν ἀδικίας, ἐλε
 σον ἢς ἀδικίας, εὐ ποιῶν ὅτις πίπῃσι ἐκ τῷ σὸν τῶς ἢ μεταχῆ διχουσίᾳ ἢ ἀνομίας; ἢ
 πῶς ἱπαραζῶν ἢ πλοσίον, ἴπροι ἱλαῖς τῶς ὁ μωδῶς τῷ κούοδῶνται, ἀπίασπ τῷ ταναγμῶ
 τῷ ἀδικῶνται; τίτων ἢ κρετασφῶνται, κῆκῆτων εὐζωμῶνται, πῶς ὁ ἰσπίος διασπίος
 ἢ κελῆς εἰσκακῶνται; πάντως τῷ ἀδικῶνται, πρὸς τὸ σφρῆσῶν ἀνθρώπων πρὸς ὅτι τῷ
 κεφαλίῳ σου φησὶ ἢ ὁ δούστος. * εἴξ τί ἢ μᾶλλον δούστος, ἢ ἢ ὑμῶς μᾶλλον
 ἀδικῶνται ἢ δούστος, ἢ τῶν ἀδύστος; ἢ ἢ οὐδῶνται ὅτι ἀδικῶν βασιλείας θεῶν οὐ κληρο
 νομήσῃσι; ἢ ἢ σοφία φησὶ * μὴ δῶς τῶμα ἀνθρώπων κρετασφῶνται σὲ κρετασφῶνται γάρ
 σε ἐν κηρίῳ ψυχῆς αὐτοῦ, τῷ δούστος αὐτοῦ εἰσκακῶνται ὁ ποιῆσας αὐτόν· οὐ ἢ τὸ ἐκ πῶ
 σῶς ἀδικίας καὶ πειρασίας εὐ ποιῶν διχουσί, ἢ καὶ τὸ ἐξ ὑσφῆματος βῆν μωδοποδοκῶ ὁ
 θῶς· ὅτι ἱλαρῶν δούστος ἀγαπῶν ὡς ἢ ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ θωροῖν τῶς βάλλουσας τὰ δούσ,
 ἢ δὲν ἰδικῶνται, εἰ μὴ τῷ ἀγίας ἐκῆντος χῆρας τῷ τὰ δού λιπῶν βαλίσῶν· πάντως γάρ *,
 φησιν, ἐκ τῷ πειρασίῳ βεβῶν, αὐτοῦ ἢ ἐκ τῷ ὑσφῆματος ἔλον τῷ βῆν αὐτοῦ ἢ βαλε.

* Matth. VI. 2.

* A. B. ἀδύστος.

* I. Cor. VI. 2.

* Eccl. IV. 5.

A. I. 12.

* Luc. XXI. 4.

4. Quid vero ad haec dives ait? eleemosynas inquit largior, quarum merito
 salvus fiam. Recte dicis, si eas potius occulte largitus fueris, ut die iudicii bona pu
 blice consequaris; iuxta Domini verba dicentis: nolite facere eleemosynas vestras cor
 ram hominibus, ut videamini ab his; nam qui ita se gerunt, iam receperunt mer
 cedem suam. Qualis vero est haec eleemosyna o dives villicae iniquitatis? ex rapina
 bene facis, et clam muneribus iudicia corumpis. Quapropter ne potius iniuriam pati
 aris, iniurius es. Iugum colonorum tuorum aggravas, et ex rapinarum copia elec
 mosynas tuas facis. O homo, qua mente haec agis? Si ex iniusto misereris, miserere
 utique illorum quibus es iniustus, et de tuo pauperibus bene fac. Nam quae partic
 ipatio iustitiae cum iniquitate? Et quomodo proximum fraudans, alieni misereris?
 Quae erit retributio bene affectorum, praeter gemitu male mulcatorum? Nam si hi ma
 ledicant, illi autem bene precentur, utros caelestis dominus et iudex exaudiet? pro
 sus iniuriam passos audiet, ob congerendos in caput tuum carbones. Dicit enim apo
 stolus: quare non magis fraudem patimini; sed vos potius iniuriam facitis, et frau
 datis, et quidem cum hoc fratribus? An nescitis, quia iniqui regnum Dei non possidebunt?
 Sapientia autem ait: ne sinas ut os hominis tibi maledicat: maledicentis enim tibi in
 amaritudine animae suae deprecationem exaudiet qui fecit eum. Non enim ex cumulo
 iniusto et copia conlatum beneficium iustificat, sed quod ex penuria proprii victus
 largimur, hoc praemio donat, quia hilarem datorem diligit. Sicut etiam cum pro
 cipientes in gazophylacium munera sua videret, non propterea eos iustificavit, sed il
 lam tantummodo viduam aera munita duo mittentem: omnes enim, inquit, ex abun
 danti sibi miserunt, haec autem ex eo quod deest illi omnem victum suum misit.

- ε'. Τί ἔν δοκᾷ σοι φέρῃς ταῦτα φιλάργυρε, ὁ μᾶλλον ἐξ ἀρπαγῆς βυζύμβρους ἰλαῖτ;
 εἰ οὐκ ἰλαῖτ, τὰ ὑπέροχτά σου ἀξείδως ποῖς πίνουσιν, ὃ μὲν ἰδιῶτα, ὃ δὲ φοβῶν, καὶ
 ἀδικημέρους ῥύσαι, γῆρας οἰκταίρησαι, ἔ ὄρφανὸς εὐ ποῖσαι, ἀδικοὺ συγχεφῶν ἀξείδωσα,
 Ⓢ πάντα σου κόσμοι τῷ χροσού δασαζῶν ἀπειθῶνται θροῖ, κερβάβαλλον ταῦτα πρὸ
 φρασιτῆρη, πεπίσι πρὸ ἀγίω πνύμωρη, πρὸ τὰ πάντα κερβάλλωσασσι φερῇ ἢ ἰπουσῆσι
 πόλιτ Ἰερουσαλήμ· ἴνα ἔτ' ἀν ἰλθῇ ὁ κύριος ἐν δόξῃ λαοδαυῶα ἰκέρω κ' τὰ ἔργα
 B. I. II. αὐτῷ, λαοδαυῶα ταῦτα παρ' αὐτῷ μ' ἴκων χέρει γ' ὃ οἰκταρήσας ἔρη χροσὸν ἰγχεφ-
 φῆση πρὸ ἰλαίτ τῷ θνῶ ἐν τῇ βίβλω σ' ζωῆς· ἀξεί ἢ τῶν εὐποῖαι ἔρη ὄρφανῶν κερταρῆσας
 εἰς ἢ ἔρη κερσῶν ὄξασάσασσι· καὶ ὁ μὲν ἢ ἰδιῶτα σκεπαδῶν, δακνῶν πρὸ βασιλῶ πῶς
 δόξῃς, εὐπόσι σοι τὸ ἰνδυμα σ' ἀφθαρσῆς· ὃ ἢ τῶν φοβῶν λαβῶν περσοφωτῶν, ἀνίστ
 σοι κλερομοῦσαι ἢ ἀφθαρτι γῶν, καὶ πᾶσαι ἢ φοβῶν τῷ ὄξασάσασσι, καὶ ἔρη ἰπῶ
 σκεβίλοα τ' ὄρφανῶν, ἔ τὰ ἄλλα εἰς ἀ ἐπιθυμοσιν ἀγγέλοι ὄξασάσασσι· ἀπτα ὄφθαλ-
 μῶν ἰκ ἰδῆ, καὶ ἔρη ἰκ ἴκωσι, ἔ ἔρη κερσῆας ἀνθροῖπυ ἰκ ἀνίθῃ, ἀ ἰπῶκασσι ὃ θνῶ
 ποῖς ἀγαπῶσι αὐτῶν καὶ οὐπιος ἢ ἀδικοὺ δισασσας συγχεφῶν, ὄρφανῶν πρὸ κερσῶν,
 διαρῆσι ἢ σμφορῆς σκ ἢ κερτακῶσιν· ἰπῶρ ἢ ἔρη ἀδικῶν ὄξείλατῶ σι ἐκ σ' κερμῶν
 τῷ ἀσβῆσιν πωρῆ· εἰ ἢ ἐν φυλακαῖς ἰπῶκῆσιν πωρῆς, γῆμοσῆσαι σοι ἐπίσκοποι, ἀτακε-
 λῆμῶν σι ἐκ τῷ σκούσι τ' ὄξασάσασσι, ἰπῶα ἔρη ὁ λακῶσ σ' ἀπῶλῆσας, ἔ ὁ κλαυθμῶς
 καὶ ὁ βρυγμῶς ἔρη ὄφθατῶν, ἔ ὁ ἀδάτατος σκάλη· μ' ἢ ἢ ἢ ῥυθῶσῶ σι πάντων δῶν
 A. I. III. ἔρη κερσῶν, εὐπόσι καὶ Ⓢ ἰπαγῶν τῷ κερσῶν, ἀκῶν μ' πάντων τ' ἀγῶν, δῶν οἰ
 κλερομῶν τῷ παρῶ μου, κλερομοῦσαι ἢ ἰπῶκῶσῶν ἰμῶν βασιλῆας τῷ κερτα-
 βολῆς κόσμου· πεπῶνται γάρ με εἶδῆτι, καὶ ἰθροῖατῆ ὄφθατῶ, ἔ ἰπῶσῶται γυμῶν,

5. Quid ergo tibi deinde videtur, o avare, qui ex rapina potius vis miserericors? Si ergo misericors es, de substantia tua largire pauperibus, alii vestem, alii escam; oppressos libera, viduae miserere, pupillis bene fac, iniquam synggrapham lacera, cunctumque tuum auri mundum posthinc Deo mutuum trade, dans illum trapzitate, id est sancto Spiritui, qui omnia reddet in caelesti urbe Hierusalem: ut quum venerit cum gloria Dominus ad reddendum cuique secundum opera sua, recipiat illa ab eo cum usuris. Nam propter erga viduas misericordiam inscriberis misericordiae Dei in libro vitae: et propter erga pupillos beneficentiam, particeps eris resurrectionis mortuorum: et vestem, qua eum induisti, regi gloriae ostendes pauper, immortalitatis indumentum tibi impetrabit: et qui a te fuit nutritus, clamore suo incorruptilis terrae possessionem tibi obtinebit, et omnes paradisi delicias, septemque caeli stationes, et cetera in quae desiderant angeli prospicere, quae nec oculus vidit, nec auris audivit, et in cor hominis non ascenderunt, quae nempe praeeparavit Deus diligentibus eum. Et ille cuius iniustam synggrapham conscidisti, confitens Domino, suspendet calamitatis tuae sententiam; et a debita iniquitatis fornace ignis te eripiet. Quod si aliquos in carcere visitasti, hi tibi fient visitatores, ab exterioribus tenebris revocando, ubi est perditionis lacus, et fletus ac stridor dentium et vermibus immortalis. Cumque haec omnia pericula evaseris, laudem a Domino consequeris, cum omnibus sanctis audiens: venite benedicti patris mei, possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi: nam me esurientes videntes pavistis, sitientem potastis, nudum cooperavistis, aegrotantem visitavistis, in carcere positum invisistis: quicquid

κῆ ἀπεμβάλαται ἐν ἀδυναμίᾳ, ἐ ἤλωπε πρὸς με ἐν φυλακαῖς, κῆ ἱποκρίψαδι μὲ ἴψ' ὡσον γὰρ ἱπνίσουται ἰνὶ πέταν ἔψ' ἰλαχίζων, ἰμὼ ἱπνίσουται ὄρας ὄσῶν τὰς πρῶταίερας ἰλαμροσύαις ποιοῦνταις, πόση δόξη ἔρασίων ἀγαθῶν ἀμνήϊεται ὁ Χρῆστος, ἀδελφῆς τῶν κελῶν μὴ ἱπαρχυμῆμος; τί οὐκ ἔκ ἀφορῆς εἰς ἑαῦτα, κῆ εἰ πῆσις ὅκ τ' ὡν, ἐ οἰκτρῆρας ἔς ἀδικαίε, ἀφῆς μῆμος ὅκ τ' πλοινεζίας; οὐ γῶ δὴ λῆ ὁ δῖος ὄξ ἀδίκων ἔρεπε- δῖαι ὄσῶν πῶωχῆς τῆ λαῦ ἀντὶ πῶς γῶ ἡ ἰλαμροσύαι (1) συμφωνήσι τῆ ἀδικαίε;

ς'. Ἄλλ' ἰρῶς μῆ οὐ ὁ ἀγαθῶν χακίας ὑπῆρ ἀγαθοσύαι, ἀδικαίαν ὑπῆρ τῶ λα- λῶσι δῖαμροσύαι, ὅπ τ' γῆπῶων μῆ ὄντων ἀργυροπῆων, ἕκ ἂν μῆ λογιῶν ἀδικῶν, ἀπαρτωῦται παρ' ἀντὶ τὰ ὄντα ἀντὶς, ὅπ ὄξωσία μῆ ὄξῆ ἐ τῶ ζῆν ἀντὶς ὁ ἀρεσῆ, τί ἄσκαυῆς ῆματα ἔξβῶλου, τῶ μαλετῆ ἀὸ πῆρεξ εἰς τὸ ἀδικῶν σῆ τ' σῶιδυλῶν σου ἀδελφῶν; εἰ γῶ ὄξ ἰνὸς αἵματῶ τὸ πολὺ ἡῦτῶ ἔψ' ἀνδρῶτων ἰδημῶσπον ὁ δῖος, χατωκαῖν ὄπῆ τὸ πρῶσῶται τῆ γῆς, κῆ ὅκ τ' ἀντὶ φρεῖματῶ ὁ ἡμῶσῆρος ἰῆμῶσῆ σῆ πρῆρηγῶδῖαι ἔψ' ἀδελφῶν σου ὄπῆ τὸ λαμβῶνῆν τὰ δῖαμα εἰς τὸ τελῶδῖαι φῶρεσι τῶς ἐν ὄξωσίαις, ἀδῖκαῖς κρῖματα ὄσα εἰς τὸ μὴ ὄηλεσι ἄσκαπῆγῆ, δῖακῖαι τῆ κῆ χατ- ἰδίαι, τί ἄσφορῆς κρῖπῶν ἔ ἀλήθῖαις, τῆ ἰπαρῖδῖαι χαθ' ἂν ὁ οἰκοδῶσῆσι εἰς εἰρῆ- νῆν χατῆσῶσῆ σῆ; μῆ ἔπῆρον ἄρεξ Ἄδῆμ ἔκποσι δῖλον, ἐ ἔπῆρον ἰλαῖδῖαι; κῆ ἡ ὄσας ἰλῆτ, ὡς ὅκ τῶ ἰλαδῶρου ὑπῆρχῶντῶ σῆ, φυλῶπῆν σῆ ἰδῆ τὰ δῖαμα, τῶ μὴ ἀδικῶν ὄσῶν ὅκ τ' δῖαλωδῖαιτῶ Ἄδῆμ γῆρημῆμοῖς οἰκογῆσῆς κῆ γῆπῶων, πρῆσῆσι τῆ ἐ μῶ- δῖαις κῆ ὄνημῆμοῖς ἄγ' ὄχ ὄσῶσι δῖαπρῶξῶ ὄτ' ἂν οὐ ὄπῆ σρομῆς ὄψῆλῆς (2) φαρ- τῆσις τῶς ὄνησῆσις, ὅκῆντῶ ὡς παρηλαγῆμῶς ἐν τῶ δρομῶ γῆμῆσῶσῆ κῆ ὄπῆλο-

B. 1. n.
A. 1. n.

enim cauilbet horum minorum fecistis, mihi fecistis. Viden' qui temporales eleemosynas faciunt, quanto eos caelestium bonorum splendore remunerabitur Christus, qui etiam fratres appellat? Cur ergo his mentem non intendis, et de tuo beneficia non confers, et eorum quos iniuste premis non misereris, omissa avaritia? Non enim vult Deus iniustus opibus ali pauperes populi sui. Nam quomodo eleemosyna cum iniustitia conveniet?

6. Sed dices mihi tu, o homo, qui diligis iniquitatem prae bonitate: coloni mei empti meo pretio fuerunt, ideoque mihi iniquitas imputanda non est, si rem illorum mihi vindico, quia in eorum quoque vitam potestas mihi est. O stulte! Cur diaboli verbis auscultas, ut improba cogites ad inique agendum adversus conservum fratrem tuum? Nam si ex unius viri sanguine hanc hominum multitudinem Deus creavit ad inhabitandam terram; atque ex eadem massa auctor generationum tibi honorem detulit, ut emineas inter fratres tuos, atque ab iis quod iustum est exigas, quo tributa principibus solvas; sanctis tamen impositis legibus, ne invicem suffocetis, neque mordeatis ac devoretis; cur his neglectis et veritatem dissimulans, fastu extolleris adversus eos, quos tibi paterfamilias pacifice administrandos commisit? Num Deus Adamum unum servum, alterum liberum condidit? Atque etiamsi res ita se haberet, tuque ex libero Adamo ortus esses, nihilo tamen minus a te oporteret aequum ius servari, ut ne genitos ex Adamo servo vermas atque colonos, venditos, et trahatios atque coemtos inique tractares. Neque tamen ita egisti. Ecce dum tu in sublimi

(1) Uterque codex ἀνάστα. Scribo ἰλαμροσύαι coniecturaliter. Alii iudicant.
(2) Uterque codex ὄψῆλῆς. Sed emendavi, respiciens ad pag. 75. v. 18.

μασχῆ, ἐν ἔχρῳ τῷ κερυκῆς αὐτῶν· Ἐ σοῦ τῆ βρωφῆ σπαταλάτος, ἐκείτος τῶ κερμάτω
 τῷ κερύσωνος ὡς νεκρὸς συμθάσῃται, ὅπως σοι τὰς ὀφθαλμοὺς κ' ἢ ἴνομον τῷ ζωοδότῳ θεῷ
 ἴπρον ἐπίμωνος παρίξῃ· τὸτο γὰρ περιπέτως διακροῖ κ' ὁ δαδούσῳ λίγων· * δαδούτω
 πᾶσι τὰς ὀφθαλμοὺς τῶ τῷ φόβον, ☩ φόβον τῶ τῷ τέλῳ, τὸ τέλῳ τῶ τῷ ἡμίῳ, τῷ
 ἡμίῳ ἕξ τῶτο γὰρ φασὶ κ' φθερεὶς πλεῖπῃ· λακτεροῖ γδ θεῷ εἰσίν, εἰς αὐτὸ τῶτο περσε-
 καρπερωῦτος· ὅρα εἰς Ἐ σοὶ τὸ δίκαιον ἀφῆσκαλιεταὶ διδούσῳ, ὡς ἄρχοντι κ' ἀρχιμήδῳ
 Ἐ ὑπερφῶ τῷ νόμῳ· κἀκείνος ἢ οἷς κερπέπλεχῃ δόλοισι, ἀφῆσινῶ ἀπὲρ σὺ, εἰς τὸ πλεῖπ
 σοι ὡς ἀπτεροῦ θεοῦ τὰ ὀφθαλμοῦμα· ἢ γδ ἀρχῆ σὶ ἐξουσίας περὶ ἐξουσίας διδούσῳ
 ὑπὸ θεοῦ τῷ νόμῳ τῷ ὑψίστου, τῶτο μὲρ ποίκατος ὡς σκυῖθῳ ἐκλόγῆς, εἰς ἡμίῳ κ' ἢ
 δόξαν· κ' ἢ ἡσάτος ὅπῃ λῶν τῷ κείνων κείσῳ, κ' ἢ ἡμῖ ἀπὲρ θεῶν πᾶσιροισι σοφίας
 περὶ ἐξουσίας διδούσῳ· ☩ ἢ διοσοζοῦμοισι κ' γακποιοῦτω, ὡς σκυῖος εἰς ἐξουσίας
 κεραρτίσκατος, ἴνα ἕκασθῳ τὰ ὑπὲρ ἀλλήλων δίκαια μεμεροῦμεν· βασιλεῖς μὲρ ὑπὲρ
 λῶν, ἴθῳ τῷ ἢ εἰς ὑπερσίαν τὰ ὅμοια μεμεροῦ· κ' κῆπτορ μὲρ φρογίξῃ ἐκ ἀπλεῖπ
 κῆπτορ· δ' οὐλοῖ ἢ ὁμοίως εἰσὺσι τῶ κείφῳ αὐτῶν· ὅπως πάντις τὰ ὑπὲρ ἀλλήλων με-
 μοῦνῆτις, ἀμήλοισι τὰ ὅμοια ὁμοίως δαδούσῳ μὲρ, κ' μὴ ὡς δὸπ κεραρτίσκατος ὑπ' ἀλ-
 λέλων ἀναλωθῆμεν· οἱ γὰρ πάντις ἐνὸς ἁδῶμ ὅντις θῆκτοι, μία σᾶξ, κ' ἴν αἰμα
 ἴσῳ μὲρ ἐν Χερσῶ τῆ ζωῆ ἡμῶν, ἢ μεροαποδοσίας ἡμῶ περσεγῆμεν παρ' αὐτῶ κομίζο-
 μεροισι κερ' ἀξίαν· κ' ὡς ἐθιθέξῃ μὲρ τῶτο φρογῆδῳ ἐν ἡμῖν· ὅπ ὅκο ἴνι δ' οὐλλῳ οὐδὲ
 ἐλωθῆθῳ· πάντις γδ ἡμῶ εἰς ἴσῳ μὲρ ἐν Χερσῶ Ἰησοῦ τῶ κείφῳ ἡμῶν· φ ἢ δόξα κ' ἢ
 τὸ κερ' ἢ εἰς ὅτῳ αἰάνας ἡμῶ αἰώνων· ἀμῶ.

lecto somniis illuderis, ille tamquam alienae naturae esset, in saltu humi cubat, et
 cum feris depugnat, harum fremitu circumsonante. Et dum tu deliciis difflois, ille
 sub aestus labore quasi mortuus obruitur, ut tibi debitam stipem, iuxta Dei vitae da-
 toris decretum, prompte persolvat. Id enim merito etiam apostolus probat dicens:
 reddite omnibus debita: cui timorem, timorem: cui vectigal, vectigal: cui honorem,
 honorem. Ideo enim, inquit, et tributa praestatis: ministri enim Dei sunt, in hoc
 ipsum servientes. Viden' tibi quoque imperatum iustitiae munus, ut principi et sub-
 dito, et legis ministro? Et ille quidem quibus uteris servis mandat de te, ut tibi
 tamquam Dei ministro debita pendant. Nam potentiae primatus ministrandi causa da-
 tus est a Dei altissimi lege, qui talem effecit vas electionis ad honorem et gloriam,
 populisque praefecit ab ius reddendum, eique contulit potentatus causa adsiistentem
 throno suo iustitiam. At vero subditum et colonum, tamquam vas ad ministrandum
 constituit; ut singuli de reddendo invicem aequo iure solliciti simus. Rex quidem
 curam populorum gerit: populi vicissim deservire student. Emptor empto patrocini-
 natur: servi pariter domino suo benivoli sunt: ut sic omnes mutuam curam geren-
 tes, quod iustum est iuste reddamus: non autem praepotentia invicem consumamur.
 Quippe omnes mortales ab uno Adamo progeniti, caro una usque sanguis unus
 in Christo vita nostra; mercedem operum ab eo pro meritis referentes. Atque ut
 edocti fuimus, ita nostra sententia sit, quod videlicet neque servus sit neque liber:
 cuncti enim unus sumus in Christo Iesu domino nostro, cui gloria et imperium per
 saecula saeculorum. Amen.

ΛΟΓΟΣ ΙΖ΄.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΤ' ΕΥΣΕΒΕΙΑΝ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΘΕΑΤΡΩ, ΕΚ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΟΣ
ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΚΟΣΜΟΝ ΤΕΡΗΘΩΝ.

α'. **Η** φηλοσία τῶν κοσμικῶν τῷ δὲ βιβλίῳ ἰργασθῆναι, ἐν πάτῃ τῇ ἐπὶ τῶν 1 α.
κεφαλῶν ζυρεῖσθ', τῷ δὲ διάματι ἐνστάσασα ἑαυτὴ φρονέουσα, πρὸς τὴν (α) πάντα δῆμον
καὶ (β) δικαστῶν, ὀξυκίχλη κατακρίνουσα ἢ τῶν ἀμολαίτων ἐπὶ τὰς ἀρετὰς καταφρο-
νησι, καὶ τῷ ζῆλῳ (γ) πρὸς τὸ πλοῖον κατακρίνει παρῆυγμῖν· εἰ γὰρ τῷ ἠπειρέντος
μίμν, γυμνῷ ἐκ ἀπειθαλείας τῷ λαῷ ἐπιδοκνυμένου, κείνοι φυλακισμένου τῷ ἀπειζώ-
ματι, μὴ ἀνακαλύπτει αὐτῷ ἢ ἀρχηγοῦντων, πῶς ἡμῶς ἐκ ἀναγκαίων κρηπίδος πολυ-
τάμης ἔρετας ὑπάρχοντες, ἢ σφραγιστῶν ἐπὶ ἢ ὁσπερὶ ἀπειθλημῶν, γυμνοῦ ἑαυ-
τῶν τῶν ζῆτων ἀπάντων, ἢ κερτινῶν τῷ βασιλείῳ τῷ αἰῶνος, καὶ τῷ δῆμῳ τῶν ἀγχι-
λων, χαρμονῶν ἠγαθῶν τῷ καθῆνοι τῷ βίῳ τῶν; ἢ ὡσαυτὸν ὁ μμκλῶς ἢ πάντων αἰγυμῶν
καταφρονησῶν, τῆρτῃ ὅσων σμαυρῶν αὐτῶν, οὕτως καὶ οἱ διδοῖσι εὐσεβῶς; καὶ Χειρὸν
θεοῦ ζῆν, αἰγυμῶν καταφρονησῶν ὁσάλοισι, (δ) ἵπαινοι ἐκ τῶν πνῶματικῶν διωόμενοι
φροσκαλῆμῶν; καὶ ἢ ἐρηκίται ἄνοιον *, ὅτι διαφῶν ἰγῆμῶν τῷ κόσμῳ ἢ ἀγχιλῶν * 1 Cor. IV. 11.
καὶ ἀνδρῶν; ἀρχὴ γὰρ τῆς ἀρετῆς ἔστι καὶ πινῶν καὶ δι-ψῶν καὶ γυμνῶν καὶ
κολαφιστῶν, ἐκ ἀπῶντων, πάντων φηλοσία ὅντι; καθῶς ἢ φασὶ πῆσι, ὁ διαφῶν
οὐ κῆρται εἰς βροσπὴν καὶ πῶν ῥῆμῶν, εἰ μὴ κείνοι τῷ ἰδίῳ σκοπῷ, φροσπὴν εἰς
τὸ φροσπῶν αὐτῶν, τῷ φροσπῶν ἀπῶντων ῥῆμασι (ε) δικαστῶν φροσπῶν καὶ
πάντα ἀπῶντων, μὴ πῶν; ἀκρίβειας ἔστῃ τῶν φροσπῶν μωδολογῶν τῷ λαῷ; ἔτ' 1 α.

SERMO XVII.

DE SANCTORUM EXERCENDAE PIETATIS THEATRO, AD EXEMPLO DELECTABILICUM
IN MUNDO SPECTACULOBUM.

1. Mundanarum diaboli officinarum pompa, ubi comedi decalvatis capitibus, eo aspectu gratum corporis habitum sibi coram populo ac iudice comparant, coarctat condemnatque signiorum ad virtutes acordiam, suoque impenso studio pudorem incuili nostrae erga proximum asperitati. Si enim recitator nimus, nudus in scena populo exhibetur, excepto tantum perizomate, ne ignominiam suam revelet; quid ni oporteat nos melioris vitae adsecras, pudicitia lumbos succinctos, terrenis omnibus nosmet nudare, et coram rege saeculorum, et angelorum populo, festale gaudium existimare huius vitae stadium? Et sicut ioculator omni pudore deposito delectandae adstantium coronae curam impendit; ita qui volunt secundum Christum Dei pie vivere, ignominiam contemnere debent, laudeni a spiritalibus potestatibus aucupari; velut ille sanctus ait: spectaculum facti sumus mundo et angelis et hominibus. Nam usque in hanc horam et esurimus et sitimus et nudi sumus et colaphis caedimur et instabiles sumus atque omnium perissemus. Ceu vero quidam dicunt, theatralis homo non escam potumve sectatur, sed suo unico scopo deditus, propositum sibi finem spectat delectandi inconditis verbis praesidentem iudicem; cunctisque so-

ἀν ἢ μέλειος τις διαβίβῃ ἑαυτὸν τῆς κυρίας πρὸς χερσὶν ἀνευλόγητον ἀγρόμῃος, φάστω
 καὶ ψάλλω ἐν τῆς εὐαδίου ὁ χακοπαθείας, μὴ εὐλικρινείας ὁλογοῦν σου τοῖς ἀγγέλοις
 καὶ μέλιτα ἐν νησάφ κὶ ἀκροτάτῃ ἀσκήσῃ Ἐὐνοβολῆ ἧ γρίτοις, γυμνακίωυ ἧ βίον,
 λίσωυ τῆς θραῖ. * διειπίκτω πρὸς σὲ τὰς χερσὲς μου, δίοτι κρῆσων τὸ ἔλιος σου ὑπὲρ
 ζωάς, καὶ τὰ χερσὶν μου ἐπαρίσυσί σε *.

* Ps. LXXXVII.
 14.
 * Ps. LXII. 4.

β'. Οἴλας ἢ δὴ τῆτος ἀκίωσα, πῶς οἱ πῶθῃ Χερσὶν περνοὶ ἡδύωσι ἐν ὕμοις

* Ps. CIII. 21. αὐτὸν ὁ ἑσπῆνοι ἀεζοντα; ἀκμῆ ἧ ψαλμοῦδ' ἰζόντος. * ἡδύωσι τῆς θραῖ ἢ δὲβλῆ
 μου πῶς ἢ θωρηάτω ὁ τῆς εὐαδίου βασιλοῦ ὁ ραπίζομῃος ἧ κεφαλῶν ἐκ ἧ ἰτίου μα-
 κροδωμῶ, ἔ περὶν εἰωδι πέτο σῶν θωρηωτάς, κινωῦ πρὸς εὐφρημν φωνῶν. πῶς ἔν
 ἔκ ἀν φρίτων ἰπίωυ σῶν τῆς Χερσὶν ἀθλοπῆς κολάφους καὶ μέστιξ ραπίζομῃος ἐκ ἧ
 πλοσίον φέρων ἡνωαίος, καὶ σῶν ἀγγίλως ἐν ἑσπῆσι εὐφραίνεσθαι σου τῆς θραῖ; δὴ γὰρ
 ταῦτη τῆ θωρηάφ καὶ ποιῶν διδασκόμεθα τὸ * ἰάν τις σε ραπίσῃ εἰς ἧ δὲβιάν οπαζότα,
 σρίψον αὐτῆ καὶ ἧ ἄλλῶν δ' οὐκ οὐκ κὶ ἧ ὁ κελλωπσιμῆν τῆς πόρης, εὐβίζομῃος ἔ
 μωεζομῃος εἰς ἑσπῆ τῆ ἀντῆ; ἑσπῶν, καὶ ἡμῶς πιδ μακρῶς κοσμησθαι, ἵνα μὴ
 ἀμωσῶτας ὁ κρηεῖς ὑπερβίβῃ. τοῖτω δὲ ὁ ἀφθαρτον καὶ ἡλωτῶν τυμφίον, ἧ ὁμό-
 ζυρον ψυχῶν κελλωπσιμῆν τῆς κόσμου ἧ χροσῶφον ἀρετῆν, ἐν σῶμωτι ἀμῶντῶ
 ἧ εὐχῆς μωεζομῃος ἵνα πρὸς ὁ φιλόψυχον ἑσπῶν ἀπαπεισόμεθα ἐν τῆ ἀμῶντῶ
 κῶτι. ὅπως τὸ ὁφθῶντῆκα ἑσπῶν καὶ πρὸς σκαεσιν ὁ ὁλίφωος ἡμῶν, καδ' ὁφθῶντῆ
 εἰς ὁφθῶντῆκα αἰτίον βαῖω. ὁφθῆς κερτηζέται ἡμῶν *.

* Math. V. 20.

* II. Cor. IV. 17.

γ'. * Πῶς δὲ τοῖς δημογερείοις ἀνδρῶσις κερτακομῶσα ἢ περὶ τὸ σῶμα, πῶς
 ἀμῶντῶ τὰς ὀφθαλμοὺς ἐκ τῆς φίλξου ἧς συγκαίτων ἀξίως κομίζεται, ὅπως ἐν ἀματωφ

positis studio omni, manuum gesticulatione ad populum loquitur. Cum igitur aliquis
 multo maiore in theatro se Domino ad ineffabilem laetitiam exhibet, cantet sane et
 psallat in studio tribulationis, pure de Deo disserens una cum angelis; praecipueque
 ieiunio, accurato more monastico, et terrestrium omnium omissione, vitam suam
 quodammodo dēnudet, dicens Deo: expaudi ad te manus meas. Quoniam melior est
 misericordia tua super vitas. Et labia mea laudabunt te.

2. Vin' autem insuper audire, quomodo Christo iucundum homines hymnis eun-
 dem laetificans caelestem principem? Audi psalmistam dicentem: iucundum sit Deo
 eloquium meum. Et quemadmodum iu stadio battologus ab alio in capite percussus
 patienter perseverat, atque delectare spectantes solet, et ad plausum commovere;
 quid ni delectabile dixerim, cum Christi athletae colaphis verberibusque pulsati a
 proximis suis, fortiter tolerant, et angelos in caelo Deumque oblectant? Namque in
 huiusmodi spectaculo illud quoque facere docemur: si quis te percusserit in dexteram
 maxillam, praebe illi et alteram. Oportet itaque more ornantis se meretricis, et stibio
 atque aromatibus amatores suos pellicientis, nos quoque spiritualiter nosmet exornare:
 ne per negligentiam nostram lapsu temporis abiecti fiamus. Quare propter immorta-
 lem zelotemque sponsum nostram animam ei coniugatam venustemus anrearum virtu-
 tum ornatu, cum puro corpore precibus delibato, ut cum animum amatorem in im-
 maculato cubili requiescamus: ut quod in praesenti est leve ac momentaneum tribula-
 tionis nostrae, supra modum in sublimitate aeternum gloriae pondus operetur in nobis.

3. Sicut autem coram exhilarata populi turba ornans corpus meretrix, peccati

κελλωπισμέν τ' ψυχῆς ἐπικριταὶν ὁ θεὸς συμπέικεται μουσικοῖς φιλήμοισι, ἔθελιδό-
 μέρος τὰ δασκλήματα ἀγαθὰ πλουσίως αὐτῇ δωρεῖται· ὡς καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ ἀρχαῖος καὶ
 ἀσκήματος καὶ ἀποσεπόκους συμπῆλας τῇ μακροῖα ἔ ἀύλω μίξτ' ἐν εὐφροσύνῃ τῷ νο-
 κήσαν τέκτονι· ἴλειθι δὲ καὶ ἀλήθεια συνώπτισσα, δικαιοσύνη κ' ἰέρην κερτερίλισσα· *
 καὶ ὡσπερ τὰ φωνῆς ὅθι δῆμονι κ' τ' ἀρχοντα χειροτόσησθε ποιῶ ὁ θεοφίλων, οὕτως καὶ
 ἡμῖν ἡ καὶ τῷ δόξαν ἀγαλλίας ἀνύστα, ἐκ παρρησίας κερτινῶποι τὸ βήματ' ὅθι
 Χειροῦ, καὶ τῷ ἐκλεκτοῖν ἀπὲ ἀγγέλων· τὰς εὐχὰς μὴ γάρ, φωνι, δασκώσασ ἑναπίου
 παρὸς τὸ λαοῦ ἀπὲ· * δὴπ ὁ παρ' ἡμῖν μελωδὸς ἐπερωτῆ συμμίξω, καὶ οὐ τῶ μὲρ
 λόγῳ, ὅθι ἐκ τῷ ἀγίῳ πνεύματι σναγμῶς ἀλαλήτως καθήντα καὶ ἄδων· * κολληδῶν
 ἡ γλασασ μὴ τῷ λάρυγγί μὴ, ἴαν ἐπιλάσθωμῶ σὺ Χειροῖ· ἔ ἀγαθὴ πάλιν ἴσιν ἀκούσῃ
 τὸ ἔκρον τ' ἄδωντ'· * ὡ· γλυκῖα τῷ λάρυγγί μὴ τὸ λόγῳ σὺ ὅπ δόξαν ἀναπέμπτ'
 τῷ βασιλεῖ τ' ὄλων, τῷ δ' ἑμῶμῃ τὰ πάντα θεμελιώσασιν· ζήτησῶμῶ ἐαὐ τῇ μαλιτῇ
 ὡσπερ οἱ ἐκὸθ θυμηλικοὶ τ' ὡτῶθ' θεοφ' καὶ ἀγίῳς περτοῖτητα, κ' ἰέρτομῶ ἐκ μίσῳ τῷ
 χρῆσ' ἀπὲν Μαριαμ τ' ἀδελφῶ Μουῖσῶς ἐκ τυμπάνῳ μῶ' ἴτησιν γυμνακῶν ὄξ' ἀρχῶσασ
 τῷ θεοφ' ἄσ' κροσῶ ὀπνιῶς ἐκ τῷ λῶγῳ· * ἄσ' μῶρ τῷ κυρίῳ, ἐσδῶξῶς γῶ δ' ὀδῶξ' ἀσ'·
 ἔ ὁ μελωδὸς ἡ δ' αὐτοῖ * ἐκ μίσῳ ἰασιδῶν τυμπανιστῶν καθήντα ἐκ ἐκκλησίῳς ἰλθ-
 γῶν ὅθι θεοφ'.

I. 01.
 * Ps. LXXXIV.
 II.
 * Ps. CXV. 11.
 * Ps. CXXXVIA.
 * Ps. CXVII.
 102.
 * Esod. XV. 21.
 * Ps. LXVII. 22.

δ'. Ἐσ ἡ μουσικὴ παρ' ἡμῖν τὸ μέλος τ' φῶδῖς διχρόμῶμα, οὐ δὴλῶσῃ ἔ ἄσ' ματα
 πονητῆ ἐκ μῆσαι· καὶ κάμαι· κ' γάμον ἀπαζῆσαι· ἀλλ' ἐκαὶ ὡτῶθ' θεοφ' ἰέρην ἔ
 ἀφθαρτία κ' πῶσα δικαιοσύνη φωνῆς δόξαν τῷ ἡψῶσ Χειροῦ ἀλλήλῃται· μᾶλλον ἡ παρ'
 ἡμῖν τὸ τ' σῶματος ὄργασον τῇ ὀδῶλογίᾳ θεοκαπῶν θεοῦ κ' ὀπῶ ἀπὲ λητηργῶν· δῆπτε

aiipendia a concubinatorum affectu congruenter refert; ita aancitatis ornatum quaerens
 Deus in anima, copulator ei cum mysticis osculis, et reposita bona abundanter ei largi-
 tur. Quomadmodum etiam ecclesiae pure et non carnaliter et inoffense coniungitur
 beato et immateriali concubitu cum gaudio de susceptis nupter liberis. Misericordia
 enim et veritas obviaverunt sibi, iustitia et pax osculatae sunt. Ac veluti coram po-
 pulo et principe iucunda ac delectabilia facit mimus; sic etiam a nobis precum oble-
 catio conficitur considerent ante thronum Christi et electorum eius angelorum.
 Vota mea, inquit, reddam coram omni populo eius. Quamobrem noster melodus mo-
 derata exclamatione, non intenta voce, sed in sancto Spiritu gemitibus inenarrabilibus
 precatur caneus: adhaereat lingua mea faucibus meis, si oblitus tui fuero, Christe.
 Item alibi audire datur avaritatem cantantis: quam dulcisa faucibus meis eloquia tua!
 quia laudem extollit regi universali, qui virtute sua cuncta fundavit. Ergo studiosae
 quaeramus, veluti illi thymelici, Dei et sanctorum iucunditatem; quorum in choro
 mediam inveniemus Mariam Moysis sororem tympanum tenentem, cum aliis mulie-
 ribus Deo exordientem cantica triumphalia dicendo: cantemus Domino, gloriose enim
 magnificatus est. Nec non melodua David, in medio iuvenclorum tympanistiarum
 hortatur in ecclesiis benedicere Deo.

4. Sunt autem musica apud nos illa, quae odac harmoniam admittunt, non
 mollia quasi meretricum cantica, ut solet in ebrietatibus et comensationibus nuptia-
 rumque tripudiia; sed apud nos pax Dei, et pudicitia, et omnimoda iustitia ad altis-
 simi Christi gloriam resonat: immo potius corporis nostri organum dosologia Deum

- * Ps. LXXXV. 1. γάρ, φωνή *, ἀγαλλιασάμεθα πρὸ κυρίου, ἀλαλῶζόμεθα πρὸ θεοῦ πρὸ συνῆρι ἡμῶν· φο-
φθάσμεθα τὸ πνεῦμα σου ἐν ἐξομολογήσει, ἔ ἐ ψαλμοῖς ἀλαλῶζόμεθα εἰσὶν· ᾄδῃ
ἢ ᾠδῇ Χεῖρας ᾄδοντας ἔ ᾄδοντας ὄρα ἢ ὄρα ἔπαιον ἡμῶς τὸ ῥαθυμία ἐξήγησεν σου (1)
- * 1. Ps. II. 1. ἔ ἐ πρὸ ἡχῶ τὸ ἀγάπης· ὡς καὶ ἡ μακρεία Ἄννα βοᾷ ἐ τῇ ᾠδῇ· * Ἐπερῶθη ἡ καρδία
* 1b. V. 1. μιν ἐ κυρίου, ἠλόγηθι κίρας μιν ἐ θεοῦ μιν· ἔ ἡ μακρεία· Ἡσαίας φωνή· * φωνὴ ἐν
πρὸ ἡραπηνῶν ἄσμα τὸ ἀγαπᾷ μιν, πρὸ ἀμπλαθῶν μιν· Δαυὶδ ἢ πάλιν ὁ ψαλμῶδες
- * Ps. CXLIX. 1. φωνή· * φωνή πρὸ κυρίου ἄσμα κληθόν· ἔ ἡ θεοῦ Μαρία ἢ ἐ τῇ γαυρήτῳ μῆτρα
- * Luc. I. 46. χροικουῖντα Ἰησοῦ ἀνύμῳ λίγῳ· * μεγαλιῶν ἡ ψυχῆ μιν ἢ κύσει, καὶ ἀγαλλιασθ
τὸ πνεῦμα μιν ἐπὶ πρὸ θεοῦ πρὸ συνῆρι μου· οὕτως ὁ ἦν ἀγίου χροῖς οὐκ ἐρχήσθ πολυ-
ερώφῳ πρὸς πᾶσιν, ὅγα σκεπτήμασι θεοφῶν ψυχῶν ἀναδύκνεται, ὡς ἐπίτῳ πρὸ παρ
ἡμῶν θεῶν· ἐ οἷς καὶ ἡ μακρεία· Ἐσθῆτις ἔ βασιλεῖς ἡμπερθεῖν πῆς ἀρχῆντι κι-
βωτῇ ἀτακρῶν μιν· ἔ χορεύει ἡγάλλετο, φάσκων ἐ πνεύματι καὶ ἰδότη· * ἐ πῆζο-
μα καὶ ἐρχήσθμα ἐνῶπιον κυρίου· ὅγα μὲν ἔ πρὸ μιν· Ἰωάννης ἐ κοιλίᾳ τὸ Ἐλι-
* Luc. I. 48. σάβηθ ἰσκήρτα ἐ ἀγαλλιάσθ ἐπὶ τῇ ἐπισκιάσθ τῷ βασιλείῳ τὸ δόξης· * καὶ ἀπὶ ἰγκυ-
μίου δὲ ἐρχοῦ τῷ παρ ἔλλων, ὡς φωνή, ἐπὶ ἀκνυμῶν Ἰσραηλῆν (2), εὐφῶς
παρ ἡμῶν Δαυὶδ ἐρχοῦ τὸ τὸ σφόδρος κιβωτῇ, ψαλμῶδευτα κρητινῶπιον τῷ θεοῦ καὶ
τῷ χροῦβιμ, εἰς Ἰωσήφ ᾄδῶντα ἐ πρὸ πρὸ ἐπιπιδῶν ἔ λίγῳ, ἐ ἐπὶ δὲ ἔ τὸ ἀνα-
* Ps. LXXIX. 2. σκῶσθ ἡμῶν· * ἡ πομαίνων τὸ Ἰσραὴλ, πρὸ χροῖ· ὁ ἐδῶν ὡς ἀ πρὸ βασι-
λεῖν τὸ κροῦβιμ· ἐπὶ ἦν χροῦβιμ, ἐμφάτηθι, ἐξήχρῳ τῷ δμωσῶσῳ σου, καὶ ἰαθῇ εἰς
τὸ σῶσθ ἡμῶν.

celebrat eiusque administratos. Venite enim, inquit, exultemus Domino, iubilemus Deo salvatori nostro: praecoccupemus faciem eius in confessione, et in psalmis iubilemus ei. Eos autem qui Christo canunt cantores et cantatrices, spectat illa quae ex somno socordiae nos excitat cum sonitu caritatis. Sicut etiam bestia Anna clamat in cantico: solidatum est cor nreum in Domino, exaltatum est cornu meum in Deo meo. Item beatus Esaias ait: cantabo dilecto meo canticum dilecti mei, vineae meae. David pariter psalmista ait: cantate Domino canticum novum. Denique Maria deipara habitantem in secunda vulva Iesum celebrabat dicens: magnificat anima mea Dominum, et exultavit spiritus meus in Deo salutari meo. Ita sanctorum chorus nequaquam versatili et lapsu obnoxia saltatione, sed sacrarum animarum chorea semet ostentat, prout nostrum decet theatrum. Quos inter et beatus propheta ac rex ante intactam arcam psallens et choream ducens, exultabat dicens in spiritu ac voluptate: et ludam et saltabo in conspectu Domini. Quin etiam propheta praecursorque Iohannes in Elisabethae ventre saltabat cum gaudio in obumbratione regis gloriae. Locoque encomii in saltatorem apud ethnicos, ut in proverbio est, scenicum Hippolytum, invenies apud nos Davidem divinae arcae saltatorem, psallentem in conspectu Domini et angelorum de casto Iosepho, adhortantemque dum ait ob significantium resurrectionis diem: qui regis Israel, intende: qui deducis vclut ovem Ioseph. Qui sedes super Cherubim, manifestare. Excita potentiam tuam, et veni, ut salvos nos facias.

(1) Cod. Ἐπερῶντας, quod vocabulum visum est emendare sine paululum immutare, quis hie videtur sermo esse de sponsa Canticorum.

(2) Confer Diogenianum proverb. V. 32, cum Suida. Et quidem Photius in lexico: Ἰσραηλῆντες κροῦβιμῶν παραβύργα.

ἰ. Ἐνθι ἡ ἡμῶν οὐ τροπῆς σαρκὸς ταῦτα πρὸς ἡμῶν ἡμεῖς ἡμεῖς ἡμεῖς ἡμεῖς ἡμεῖς
 ἐξομολογήσασθε, ἀλλὰ μᾶλλον τῇ ἀγάπῃ ἐν πνεύματι φραζήσεσθε, ἰπαλάφοιτε τῷ ἀγῶνι
 τῷ δαίμονι τῷ κυρίῳ ἵνα κηὶ τὸ ἐν μονάδι τριταίον * (C) σωζῶν τὸ πρὸς τὸ πατήρα ἔ
 τ ὦν κηὶ τὸ ἀγιον πνεῦμα διζήμενοι ἐν πλοῦσι, διώξασθε τὸ βροχῶν τὸ κηὶ τὸ
 βάλυ ἀθανάτου ἡμῶν, μᾶλλον ἐπιβοῶντες *, ὅθεν ἐπολεῖ σου ἴδραμον, ὅτ' ἀν ἰπαλά
 τωσας τὸ καρφίαν μὴ εἶ γῆ ἔ ὁ κυριῶν εἶς τὸ παρῆσαν ζωῶν ἡμῶν ὡς ἐσθλῶς πρὸς
 ἐπιεμοχάαν, πρῶτον μὲν ὑποτάσσεται τῷ βίῳ πάλιν ἢ ἕκ ἀπλήριζι τὸ γικθ., ποι
 κίλαις ὑποτασσεται (C) κίνδυνον ἐξομολογήσασθε πότε μᾶλλον ἡμῶν ὅτι τῷ Χριστῷ σω
 ταξίμους εἰς κακῶν ἀνεπίλητον κηὶ ὡς ἐστιν τὸν βίον, εἶς τὸ ἡμεῖς ἡμῶν ἔ ἀγάπης
 καὶ διοργῶν κηὶ θλίψων ἀνδραγαθῶν κατακαλαίαν τῷ ἀρχαίῳ δαίμονι ὡς ἡδὴ
 ὑποθνήσκοντες, ἔ μὴ θανατημόρους, ἀλλ' ἡ χαίροντες ὡς πῶντες, πολλοὺς δὲ πληπ
 ζοντες ὡς μὲν ἔχοντες, κηὶ πάντα χαίροντες ἴδου ἔ ὁ κύριος ἔσθλασι * ἰγὼ ὑπο
 τέλλω ἡμῶν ὡς πρὸς τὰ ἐν μέσῳ λίαν * ἢ ἡ αἴψα τὸ πρὸς τὸν ἡμεῖς τὸ πᾶσα
 τὸ κυρίῳ δι' αὐτὸ γῆ ἔ λελάττω ἡμῶν *, ἐπὶ συστάσθαι ἰορτῶν ἐν τοῖς πρὸς τὸν ἡμῶν
 ἡμῶν καὶ τὸ ὑποτασσεται ἰορτῶν ἢ ταῦτων ὡς εἶπον οἱ δαίμονες, τὸ τὸ Χριστῷ δι' ἡμῶν
 αὐτῶν κηὶ τὰ κράτη, ἔ οἱ ἀξίον ἡμῶν ἰφαρμυῶσαν ἴδου κηὶ πᾶσα ἰορτῶν παρ' ἡμῶν
 αὐτῶν, ἐπὶ τὸ ἀπὸ μῶν βροχῶν κηὶ πῶσα ἐν τῇ πρῶτον τῷ σῶματι * τὸ Χριστῷ
 ἔ τὸ αἵματος αἴψα *, δι' ἡς ὁδοποιεῖται οἱ πρὸς τὸν δαίμονες ἐπὶ τὰ ἡμεῖς κηὶ ἐν αὐτῇ
 τὸ ὑποτασσεται ἡμῶν αἰώνιον ἀγαθῶν, εἶς τὸ ἀναστάσθαι ἀναμύρουσιν ἐπιπλοῦσι ἢ κηὶ ἰλ
 λῶντες κηὶ οἱ ἀμύρουσιν ἡμῶν ἀρετῶν, σφάζοντες ἡμῶν ἔ πρὸς τὰ ἐν πλοῦσι
 ἀρετῶν κηὶ κηὶ ἔ βαρῶν μᾶθη, δι' ἡς ἀταξίας ἀναμύρουσιν ὅτι δαίμονας ἰορτῶν δὲ

* eod. τριταίον.

* Ps. CXVII. 22.

f. 70.

* Math. X. 16.

* Ps. CXVII. 17.

* Ezechielis.

5. Haec nos non carnis impulsu apud vos iuvenititer et quasi amatorio expo
 nimus, sed cum caritate potius et in spiritu lenitatis, adhortantes ad agonem servi
 tutis Domini: ut crucem in monade triplicem, Patrem inquam et Filium et sanctum
 Spiritum, in consummatione nostra excipientes, perveniamus ad bravium immortalis
 de diabolo victoriae, magis clamantes: viam mandatorum tuorum curri, cum dil
 atas cor meum. Nam si venator in praesente vita ferarum persecutioni se impen
 dit, et modo quidem quasi vitae valedicit, mox autem de victoria non desperat,
 dum variis artificii periculo evadit; quanto magis nos Christo addictos decet agere
 irreprehensibilem ac laudabilem vitam, et per continentiam et caritatem, persecutio
 nesque hominum ac pressuras, adversus malorum auctorem daemone decertare,
 ut iam morientes et non mortuos, ut tristes semper autem gaudentes, ut pauperes
 multos autem locupletantes, tamquam nihil habentes, et omnia possidentes. Quare
 et Dominus aiebat: ego mitto vos sicut oves in medio luporum. Causam porro iu
 cunditatis habemus pascha Domini. Propterea enim dictum nobis est: constituite diem
 sollempnem in condens usque ad cornua altaris. Diem vero sollempnem hec dici sci
 mus illam passionis Christi ac resurrectionis, a qua res supernae et infernae vestri
 cae exhilarati sunt: unde et quaevis sollempnitas apud nos celebratur, cum per
 petuo cibo potuque in corporis sanguinisque Christi oblatione: a qua, qui cum fide
 recipiunt, ad caelestia deducuntur, ibique aeternorum bonorum gaudium in resur
 rectione futura expectant. Sed et ethnici, et ii qui virtutes negligunt, sollempnitates
 celebrant, immolantes vitulos et oves cum panis carniunquae copia et profunda ebrie

- * Math. IV. 4. ψυχῶν ἀρίων φροσῶ τὸ γὰρ αὐτῶν * ὅτι ἕκ ἐπ' ἄετον μόνω ζῆσται ἀνθρώπος, ἀγ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκπορομῶν ἢ ἐξ ὀστέων σου. * ἡ δὲ ψυχή σου τίς ἑστί; * μὴ φάρομαι κενὴ ταύρου, ἢ ἀίμα ζάρομαι πόμα; ὅσον τῆς θύρας θυσίας αἰτίους, ἐξ ἑστί; * ὅτι φροσῶται τῆς ἐξουσίας σου καὶ πάλιν * θυσία αἰτίους ἀδελφῶν μου ἢ ἐξ ἑστί; * ὅτι φροσῶται
- * Rom. XIV. 17. δικαίων ἰουδαίων, εἴρηκεν * ὅτι ἡ βασιλεία τῶν ἁγίων ἐστὶν ἐν βροτοῖς, ἐν ποσὶ, ἀγὰ δὲ δικαιοσύνη ἐστὶν ἐν καρδίᾳ ἀρίων. * ὅτι ὁ θεὸς ἐστὶν φροσῶται λίγῃ * ὁ δὲ δικαίος ἐν πίστει ζῆσται καὶ ἐὰν ἕως ἴσθῃται, ἕκ ἐστί; ἡ ψυχὴ μου ἐν αὐτῷ.

ς'. Οἴλους ἢ ζωοποιῶ καὶ ἐστὶν παρ' ἡμῶν ἡμεῖς, ἐν οἷς ὁ ἀφροσῶται θεὸς ἐξ ἄφροσῶται ἐν ἡμῶν, ὁ αὐτὸς καὶ κενὴς ἐξ ἄφροσῶται μισοῦν; καὶ τὸ μὲν ἄφροσῶται μέρος κατακρινὴ θανάτου, τὸ δὲ ἔπειτα ἔσται φροσῶται ἑαυτῶν σμυδαίσει, καὶ ἀποκρινὴ ἑαυτῶν ἐπὶ ἀθανάσιον.

- * Math. XXV. 22. δεῦρ μοι ἐκ εὐαγγελίου τὸ κέντρον λίγῃται *, ὅτι ἐστὶν δικαίος ἀφορεῖ ἐκ θεοῦ, ἐστὶν ἢ ἀμνηστῆς ἐξ ἐνομήτων, ὡσπερ ἀφορεῖ ἐκ τοῦ ποιμῆτος τὰ ἀφροσῶται ἀπὸ τῶν ἑαυτῶν καὶ τότε ἐρεῖ τοῖς δικαίοις· οὗτοι οἱ εὐλογημένοι εἰσὶν παρὸς μου, κληρονομήσατε τὴν ἰουδαίαν σμυδαίσει ἡμῶν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου καὶ τοῖς ἀμνηστῆσι, περιένει οἱ κατακρινῶται εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξουσίας, τὸ ἰουδαίαν παρὸς ἀφροσῶται καὶ τοῖς ἀγίοις
- * Sap. XI. 11. αὐτῶν· ἐκ ἐστὶν ὁ κλαυθρῶς τῶν ὁδοῦντων εἰς τὸ πληροῦσθαι τὴν καρδίαν λίγῃται * τύπος μὲν ὅτι ὡς πατὴρ γενεῶν ἰδοὺ κλάσας, ἐκείνους ἢ ὡς ἀποκρινῶται βασιλεὺς κατακρινῶται ἐκείνους· ἀγὰ καὶ ἡμῶν τὸ δὲ ἀφροσῶται ἢ μνήμη, εἰς ἀγῶνα ἀφροσῶται ἀφροσῶται, ἵνα καὶ ἡμῶν ἐστὶν τύπος ἀφροσῶται ἀνομίας πότους ἀκίαντας, πολλὰ κενὴ τὸ τὸ κέντρον ζωοποιῶται, ζῆλοισι τὸ εὐσέβειας ἡμῶν· ὅπως ἐρεθισθῶται ἐκ ἀφροσῶται τὸ ἐπαγγελίας τῶν ἁγίων ἀγαθῶν ἀποκρινῶται, μὴ πάντων τῶν ἀπ' αἰσθῶν ἀρίων, ἐκείνους παρὸς κενὴ ἡμῶν Ἰουδαίαν κενὴ, ὡς ἡ ἀφροσῶται ἐκ τὸ κέντρον εἰς ἐστὶν αἰώνως τῶν αἰώνων· ἀμῶν.

tate, quibus lustris daemones colunt. Secus vero sanctarum animarum sollempnitas est illud aestimare quod scriptum est: non in solo pane vivit homo, sed in omni verbo quod procedit de ore Dei. Psallentesque dicunt: num manduco carnes tauro-rum, aut sanguinem hircorum bibo? immola Deo sacrificium laudis, et reddo Altissimo vota tua. Et rursus: sacrificium laudis honorificabit me. Propter haec afflaturum nomine iustorum sollempnitatem dixit: regnum caelorum non est esca neque potus, sed iustitia et gaudium in Spiritu sancto. De hac Deus quoque per prophetam dicit: iustus ex fide vivit; et si se subtraxerit, non sibi complacet anima mea in illo.

6. Vin' autem cognoscere plebes quoque nostras, in quibus ineffabilis Deus ac rex et princeps pacis, idemque iudex et vindex versatur? Utique perversam partem morti damnat; at vero alteram mansuetorum secum glorificat, et cum praeconio immortalitate donat. Vides mecum in evangelis dicentem Dominum: iustus separabit in parte dextra, peccatores autem in sinistra; sicut pastor segregat oves ab haedis. Et tunc dicit iustis: venite benedicti patris mei, possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi. Peccatoribus autem: ite maledicti in tenebras exteriores, paratas diabolo et angelis eius: ibi erit fletus et stridor dentium. Ut adimpleatur scriptura quae dicit: hos quidem tamquam pater monens probasti; illos autem tamquam durus rex damnatos punivisti. Porro hanc theatri commemorationem ad agonem virtutis mihi proposui, ut et vos scenico-rum hominum labores audientes, multo melius datam gratiam inflammantes, studiosi pietatis fiat: quod inveniamur in gloria, pro-

ΛΟΓΟΣ ΙΗ΄.

HEPI ΣΤΡΑΤΕΙΑΣ ΤΩΝ ΘΕΟΦΙΑΝ ΔΙΑ ΚΡΕΙΤΤΟΝΟΣ ΑΓΩΝΟΣ ΕΤΑΡΕΣΤΟΥΤΩΝ.

α. Ἀγαθὸς ἔσθαι λαβὼν κ' τῶν, ἴσθαι ἐγὼ εἶς πρὸς σκιδῆς (1) εἶς πρὸς τυμῶν
 τῶν πρὸς εἶν πολλοῖς στρατομέσων πρὸ βασιλῆ, ὄξερχου πρὸς αὐτὸς ἐπίσπλατῶ
 (2) τύπον ἔσθαι εἰδότες ἔ τ βασιλείας εἶς ὑμῶς πρὸς οὐας, τῆ μὲν μαλίτη τῶ ἔσθαι
 ἔ τοῦ πρὸς οὐας, καὶ τοῖς πολέμοις ἔσθαι χαλιπῶ, πρὸς ἢ καὶ ἡμεσὶ πρὸς εἶν οὐ
 κείας ἔ ὡς ἔπ μέλιςα (αὐτὸς ὑμῶν τὰς πρὸς οὐας καὶ βασιλείας ὁ πρὸς
 πρὸς, ἔπ μὲν πρὸς οὐας φιλοπρὸς, καὶ πρὸς εἶδον ἴσθαι ἔ εἶς οὐ καὶ γράμ
 ματῶ. Σαυμρὸν οὐ, ἀγαπῶ, ἔπ εἶς πρὸς φαρτὰ καὶ πρὸς οὐας ὄξια ἐκδι
 δῶν ἔπ τῶ φαρτῶ τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς ὑπὲρ φιλοπρὸς καὶ δῶν. εἶν ἔπ ἑπαίφον
 πρὸς ἀγῶνα ὁ ἀγὼς Παῦλος φησὶ * πρὸς τὸς ἔ πρὸς μακρὸν ἀγῶνα ἀναλοφῶας ὑδῶς
 πρὸς οὐας ἐκπλῆκαται ἔ τὸ βίος πρὸς οὐας, ἵνα πρὸς πρὸς οὐας ἀμῶν καὶ
 πάλιν ἑαὶ ἢ καὶ ἀθλῆ πῆς, οὐ σφραγῶται ἑαὶ μὴ νομίμως ἀθλῶν. * II. Tim. II. 1.
 β. Πόσον ἔν τὸ πρὸς οὐας ἐκπλῆξιν ἡμῶς ἀγαθῶν ὄξια; εἰ γὰρ ἐκαὶ εἶς οὐ καὶ
 ἔ πρὸς οὐας βασιλείας φιλοπρὸς οὐας εἶς γράμματα ὄξια ὄξια, ὄξια ὄξια ὄξια
 ὄξια ἔ ὄξια αὐτῶν, ἔς οὐ δῶν) ὁ βασιλῆς πρὸς ἀναβίωσιν ἀγάγα *, πῶς μὲν πρὸς
 ἀγαθῶν ὄξια ἡμῶς ὑπὲρ τῶ ἀγαθῶν τυμῶν ἔ βασιλῆς φιλοπρὸς οὐας ἀθλῶν
 * Ita cod.

missis bonis caelestibus fruentes, cum omnibus a sacculo sanctis, gratias agentes domino nostro Iesu Christo, cui gloria et imperium per saecula aequalorum. Amen.

SERMO XVIII.

DE MILITIA PIORUM QUI OB PRESTANTIS CERTAMEN (DEO) PLACENT.

1. Memoria teneo me in quadam scheda legisse de nescio qua cohorte hominum regi ad bella militantium; quod nempe militiae dux ad eos hoc verborum tenore scriperit: gnari regis erga vos providentiae, armorum quidem exercitio mentem impendite, hostibusque terribiles estote; mansuetudine vero et tranquillitate erga vestros ulimini. Et quam primum hos vestros actus potentissimus rex cognoverit, eo liberalior erga vos erit, quod et aliunde scitis et ex divali etiam epistola. Mirum itaque est, carissimi, quod propter quaedam caduca et temporaria stipendia tradunt hi mortui animas suas, ob congiarium videlicet atque dona. Quare et ad agonem cohortana sanctus Paulus ait illis qui ad spiritale certamen se praeparabant: nemo militans implicat se negotiis saecularibus, ut ei placeat qui se in militia conscripsit. Et mox: etiamsi aliqua certet, non coronatur, nisi legitime certaverit.

2. Quanto magis igitur res, de qua agimus, stupore non percellere debet? Si enim illi propter mortalem temporariumque regem, exigua stipendia cum epistola mittentem, vitam facile suam profundunt, quos sane rex ad novam vitam revocare nequit; quanto magis necessarium est, nos pro immortali apono ac rege, largituro (1) Ita cod., non οχλῶν. Et quidem apud Ciceronem scida pro scheda, ut nonnulli legunt.

μὲς ἕκ εἶδῃ, καὶ ἕκ ἑκ ἦκουσε, ἔδῃ καρδίαν ἀνθρώπου ἐκ ἀτίθῃ, ἃ ἰτοίμασαν ὁ θὸς τοῖς ἀγαπῶσι αὐτὸν, ὡς θεοδουλοῦν τὰ ἑαυτῶν σώματα τῇ ἀκρατάτῃ ἀσκήσῃ κολληφίζου-
 τας ἑαυτοῦ, καὶ μὴ συμπακομήσειεν ἅς τῷ βίου φεραγματάς, ἵνα τὸ στρατολογήσαντι
 ἀρίστου μὲς; καὶ ἕκαστοι τοῖς ὑπανταπίοις αὐσεπῶς φερασεχρῆμαυ, γαλλινωδοῖς φερεῖς τὰ ἴδια
 συτήματα· πῶς ἡμᾶς οὕτως χαλεπῶς ἀπιλίγουσι τοῖς πολέμοις δαίμοσι, οὐκ ἂν ἡμ-
 ναυοίτερον φερασεχρῆμαυ ἐρεῖλο μὲς, ἐπὶ τῷ καὶ ἐκλινοῦσι φερεῖς ἐστὶ οἰκείους τὸ πέντως;
 καὶ κἄντων τῇ μαλίτῃ τῷ ὑπῶσαν (S) νομῶ ἀπαχολοῦνται, πῶς οὐκ ἂν κρεπίονος ἐνοσῶν

- I. 72. ἡμᾶς δ' ἂν φερεῖ τὸ ποικίλης μηχανῆς αὐτῶν, φερεῖ τὸ δοκιμαστέρος νικᾷ (S) πόλεμον τῷ
 I. Cor. IX. 23. ἀσβόλων, ἵνα καὶ τὸ ἄγιον Παῦλον τὸ ἄποστολον *, πῶς ὁ ἀγωνιστὸς πάντα ἐκρεπῶν-
 ται· κἄντοιο μὲς τὸ χῆμα τὸ πλεονεξίας φεραβίβλωται, οἱ μὲς μασθίας, οἱ ἢ ζουσία,
 ἄλλοι μασιάνια, καὶ δηξίαερα, ἔχ χλωμίδας, κρεδῶτι ἄλλον πῶς καρπὸν πολιτίας οὐ
 φερασῶχρηται· ἡμᾶς δὲ τὸ χῆμα πῶς εὐσεβίας φεραφιστεῖς σὺ τοῖς ἀγγέλοις, οἱ μὲς
 κηλωταῖς καὶ αἰρίοις δέμασι, οἱ ἢ χεταῖς ζουχίοις, μὲς κλοῖαν ἰχουῶν, ἐπ' ἰρημίας
 πολιτείας μὲς, κρεφιδιόκομῶν τὸ μωρεάλιν τὰς ἐνεργείας, ὅπως ζώω ἀπλιῦνται μετὰ
 χωμῶν ὡς τὸ τῷ ἐπιμαρτίου βασιλείου Χειροῦ, καὶ παρ' αὐτῷ ὑλῶνια ἄπολαβωμῶν, τὰ
 ἰτοίμασθῶν ἀγαθὰ εἰς ἃ ἐπιθυμοῦσιν ἀγγελοῖ φερακί· ται· καὶ ὡσεῖς οἱ ἐ τῇ στρατείᾳ,
 δὲ ἀγῶνι τῶν φεραοπλῶν λαμβάνουσι, ὡσεῖτως καὶ ἐς ἡμῶν τοῖς ἀνθρώποις, κρεδῶς
 I. 73. II. 6. ἐρηκῶ πῶς τῶν λίγων * ἡλατίωσας αὐτὸν βεραχῶν πῶς ἀγγέλοις, ἐς τῇ παρῶντι πολι-
 τεῖᾳ φεραφῶνται τῷ Χειρῶ, τῷ ἀγγέλωι ἰσαρχοῖ ἡρώμωδα.

γ. Καὶ τὰ μὲς ἐκπῶν ὑπῶ φερεῖς ἀπώλων ἑρεῖ, φεραίφας λίγων, ἔ βέλλε, καὶ
 κρεασθίας, καὶ ῥομπαίας θιστόμεις, καὶ δόρετα, καὶ ἀσπίδας, καὶ θυρούς· ὅλλας ἢ ἰδῶν

quae nec oculus vidit, neque auris audivit, neque in cor hominis ascenderunt, quae
 nempe praeparavit Deus diligentibus eum, tradere corpora nostra summo asceticae
 vitae generi, castigantes nos, et non implicantes saeculi negotiis, ut ei qui nos in mi-
 litiam conscripsit placeamus? Et si illi tam aspere hostibus congregientes, pacem ta-
 men cum suis commilitonibus servant; quid ni nos inimicis daemonibus tam horribi-
 liter oppugnantibus, fortius repugnare debemus, simulque cum fidei domesticis pacem
 conservare? Si denique illi in armorum meditatione mentem exercent, quid ni
 nos accuratius cogitare decet de variis daemonum machinis, ut diabolicum bellum
 peritius profligemus? Ut, veluti sanctus ait Paulus apostolus: qui in agone contendit,
 ab omnibus se abstineat? Et illi quidem vestimenta mundanae cupiditatis gestant,
 alii penulas, alii vestes pelliceas, alii manicas et armillas et chlamydes, quandoqui-
 dem alium vitae suae fructum non sperant. Nos vero pictatis schema angelicum cir-
 cumferentes, alii melotas et caprinae pelles, alii cilicinas tunicas, cum validis nume-
 lis, in solitudinibus viventes, mali daemones repellimus impetum, ut immortalem
 vitam consequamur a caelesti rege Christo, ab eoque stipendia recipiamus, bona sci-
 licet illa praeparata, in quae prospicere desiderant angeli. Et quemadmodum milites
 pugnando provectionem inerentur; sic nos homines, quos ut quidam ait, paulo mi-
 nus ab angelis Deus minuit, in omnimodae virtutis Christi instituto progredientes,
 angelorum veluti tribuni effimur.

3. Et illorum quidem arma ad alienum exitium spectant, pharetrae scilicet
 tela, cassides, gladii ancipites, lanceae, scuta et umbones. Vin' autem cognoscere

τὰ παρ' ἡμῶν ἔδρα, οὐ ποιῶντα ἄλλὰ νοεῖσθ' ὅντα ἐ θεοφόρα, ἐν οἷς ὁ φρατρυάμενος ἀν-
 θεραπτεῖ οὐ πρὸς ἀποίλασιν ἔχη τ' κ' ἀφρονίας πόλιμον, ἀλλ' εἰς ἀθάνατον ζωῆς; ἢ γὰρ
 ἡμετέρα φαρίζαι, τὸ βάθος δ' πρὸς ὄνον καρδίας, ἐν ᾧ ἔχρημν τὰ σφραβὰ βίβλη σὺν λο-
 γισμῶσι, ἀ ὡς δὲ τὸν ἰσχυρὸν ἐπὶ τὸ κατατηρώσκειν σὺν δαίμονας, δὲ τὸ κελδ'
 ἡμῶς εὐβλοτηεῖν παθήματα τὸ πρὸς αἰῶνα· καὶ ἡ κρῶσις ἡμῶν, τὸ δὲ πρῶτον ἡμῶν δ'
 ὑλογίας πνύμα, ὡς δ' πρὸς ἄνευ λήθη· * ἐπὶ δ' κεφαλῆς αὐτῶν αἰνῶσις καὶ εὐφροσύνη· ἢ
 ἡ βομφαία ἡμῶν ἢ δ' ἴσμος, ἢ πῶσις ἐ ἢ πρὸς ἄνευ, ὡς φωνὴ ὁ ψαλμοδῶσι *, καὶ βομφαία
 δ' ἴσμος ἐν τ' χρῶσιν αὐτῶν ἀπῶσι ἀκαταμάχτος, ἢ ὑπόσις ἡμῶν, ἐ τὸ τῶρος δ' πρὸς
 δ' ἴσμος καὶ ὁ αἶθρον αὐτῶν ἡμῶν, ὁ ἀγγελος δ' ἐρῶσις δ' ἐπὶ αἰτίας ἔλεγχου καὶ
 ὁ ψαλμοδῶσι *, παρεμβαλῶν ἀγγελῶν κτεῖν κίβλη τῶν φοβουμένων αὐτῶν, καὶ ὕσταται
 αὐτῶν τὸ δὲ δόρυ καὶ χεῖρας ἡμῶν ἔστι ὁ σωτὴρ, ὁ βασιλία τῶν δαίμονων ἀβύβλον
 φοροπαμέμων· καὶ ὡς ἢ πρὸς φρατρυάμενος ἀκαταμάχτος πρὸ φρατρυάμενος πρὸς
 μὴ ἀντιπροβῶσις παροπαίας, ἔπος ἔχρημν καὶ ἡμῶν Παῦλον τ' ἔφαρξον δ' τῶν
 φρατρυάμενος λίγοντα φρονοματῶν βουλομένων * ἐδύσασι τ' παροπαίας τῆ θεοῦ, πρὸς τὸ
 ἀποκτεῖν πρὸς τῶν μεθεδύσας τὸ δ' βουλομένον· ἔπ οὐκ ἔστι ἡμῶν ἢ πάλιν πρὸς αἶμα καὶ
 σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τῶν ἀρχῶν, πρὸς τῶν ἑξουσιῶν, πρὸς σὺν κοσμοκράτορας τῆ σκό-
 τος τῶν αἰώνων τῶν, πρὸς τὰ πνύματα τῶν πηχῶν ἐν τοῖς ἰουρασίαις δὲ τῶν
 ἀνιλάβησι τῶν παροπαίας τῆ θεοῦ ἐδύσασι τῶν δ' ἀρχῶν, καὶ τῶν
 ἀπεικαφάσις τῶν σαρκῶν δ' ἔφασι, καὶ τ' μάχαιρας τ' πνύματα, ὁ ἐπὶ ἥμα θεοῦ
 σὺν πῶσις ὑποκτεῖν ἐν ἐπιματῶν τῶν ὑαγγίλιου τῶν ἐρῶσις ἐπὶ πῶσις ἀναλα-
 βῶσις τῶν θυριῶν τῶν πῶσις, ἐν ᾧ δ' ἀνιλάβησι πάντα τὰ βίβλη τῶν πηχῶν τὰ
 πηχῶν ὁ βῶσις.

* Ps. LI. II.

* Ps. CXLIX. 4.

L. 74.

* Ps. XXXIII. 5.

* Ezech. VI. 11.

quomodo arma nostra non talia sint, sed intellectualia et divinitus instructa, quibus
 militans homo, non ad perniciem gerit intellectualem bellum sed propter aeternam
 vitam? Nostra scilicet pharetra, est profunditas cordis ad Deum tendentis, in qua
 habemus quasi valida tela cogitationes, quas velut arcu emitimus ad daemones vul-
 nerandos, propter cruentam nostram rerum temporalium concupiscentiam. Cassis
 nostra est, qui supervenit nobis benedictionis spiritus, ut ait propheta: in capite eo-
 rum laus et decor. Noster autem anceps gladius, fides est et actio, ut ait psalmi-
 sta: et gladii accipites in manibus eorum. Scutum inexpugnabile, integritas nostra,
 et orationis murus. Et armiger noster est pacis angelus. Quamobrem aiebat psalmi-
 sta castrametabitur angelus Domini circa timentes illum, et eripiet eos. Lancea vero
 in manibus nostris crux est, quae regem daemonum diabolum debellavit. Et sicuti
 dux exercitus mandat militibus ut omnia ad proelium arma expediant, ita nos Pau-
 lum habemus christiani exercitus ducentem ut in promptu sint ii, qui pie
 se gerere volunt: induite armaturam Dei, ut possitis stare adversus insidias diaboli;
 quoniam non est nobis colluctatio adversus carnem et sanguinem, sed adversus prin-
 cipes et potestates, adversus mundi rectores tenebrarum harum, contra spiritualia
 nequitiae in caelestibus. Propterea accipite armaturam Dei, induentes loriceam iusti-
 tiae, et galeam salutis sumite, et gladium spiritus, quod est verbum Dei: calcatei
 pedes in preparatione evangelii pacis: in omnibus sumentes scutum fidei, in quo
 possitis omnia tela nequissimi ignea extinguere.

- δ'. Καὶ πρὸς ταῦτα πῆς ἱκανὸς τῷ λέγειν τὴν ἀγαθὴν ἰλιπίδα ἤν' κρατορομένην
 πιδυμαρκῶς τῷ σύματι τῷ Χειροῦ; ἤν' ἡδ' ἔφθαρτῶ βίῳ κρατορομένην, ἴαν πῆς
 ἤαυμαρκῶς ἄποπτιαν βόησι, πῶσόν μιν ὁ βασιλεὺς μιν, φριπαπατῆ ἱαντῶν· οὐ γὰρ δυνά-
 αταγ αὐτῶ περιπαταὶ ζωῶ συντηρίας· ἴπ' ἂν δὲ πῆς τ' ἀρμητορομένην κ' ἔβῆσιαν ὄξ
 ἰδῆσιαν πολυμῆμος ἴπῶ τ' δαίμονιον κινδυνύσῃ, βόησας ἐξ ἄλμαθ' πρὸς τ' Ἰησοῦ
- Ps. XXXIV. 1. δυνάτατ' ἰδῆσιαν ἐν τῷ λέγειν· * δίκασον κύεν σῶν ἀδικουῦντάς μιν, πολυμῆσον σῶν
 πολυμῆκῶντάς μιν· ἔπλαμβῆ ὄπῃ ἐ θυριῶ, καὶ ἀνάσθη εἰς τ' βοήθῆσάν μιν· ἴκασον ῥομ-
 φαίαν ἐ σὺγκλοπον ἔβῆσιαντάς τ' κρατορομένην μιν· ἄν' ὁ μὲν τ' κρατοροτῶν σιωπαθε-
 1. 75. σμὸς ἴπῃ τὰ ματῶτα ἰπῆσιαντα· ὁ ἡ τ' φιλῶσιον, σκῶνάς αἰωνίου· ἐκάνους πῶσιον πῶ
 οἰνέκασον πρὸς ὄρῃον κ' φθῶσῃ, ἀνομίας τῆ ἐ μέθῳ, κ' δ' ἂν τῶσων κρατικίζονται
 οἱ δαίμονιοι; τῶ ἡ εἰσιβῆ ζῶσῃ τὸ νῆσιον ἐ ἀναπία πρὸς ἀφθαρσίας τ' μαρμυκῆσας
 ἀνίνας, καὶ εἰς εὐχῆσιον ζωῶ τῷ σύματι· ἐ τ' αἵματι τῷ Χειροῦ, εἰς ἰλιπίδα
 ἀδύνατον· οὐ γὰρ ἐξ πῆσιαντῆς ἄρτι ἐ ἕδατος καὶ θυμῷ κ' ἤν' ἄλλων τ' τέπις ὄμοσιον
 ἀδύνατον· δυνάτατ' πῆς τ' κ' ἔβῆσιαν πολέμον τ' δαίμονιον νικῶσιαν· πλῆσιαν δὲ ἐπὶ νίκῃ,
 · Ps. LXII. 4. τὸ κ' ἔβῆσιαν λέγειν τῶ θῆσι, ὅπ κρῆσιον τὸ ἰλέος σα ὑπὲρ ζωῆς· * μῆσιον γὰρ ἐ γα-
 λῆσιον πῆς τῶσιον κρατορομένην εἰς ἐναρπῶσιον σῶν δαίμονια διησιοντα· κ' τὸ γα-
 · Ps. CXXI. 7. ραμαρῶν· * ὅτ' ἂν ἰδῶσιον ἀντίσι, ἰπολήσιον με δασιαν· ἴπ' οὐσιον τ' ἰλιπῶ ἐξ τῶ
 ἡσιοντάς φῆσιον τὰ ἰπαροῦμα πῆσιοντασι, μαγῶσιον ἐ ἀποροπῆσιον κρατορομένησα τῆ
 βασιλῆσ' ἤν' ἡσιαν· ἡδ' ἡδ' ὁ πρὸςδρομος ἰωάννης ἔσιοντασι ἴπῶ τ' κρατοροτῶν σῶν
 · Luc. III. 14. καρπῶ διησιοντάς φῆσι· * μηδῆσιαν ἔβῆσιοντα, καὶ ἀρεσιοντα πῆς ἐβῆσιοντα ἰπῆσι.
 1. Οὐσιοντα δ' ἴπ' καὶ ἡμῶσιον παρορομένην τῶ πῆσιαν ἐβῆσιοντα ἐ ὄσιοντασι γραφῶ

4. Post haec quis enarrare potest spem militum spiritaliter pro Christi corpore pugnantium? Nam militantium in hoc corruptibili vita, si quis vulneratus decedens clamaverit, salva me mi rex, sibi ipsi illudet; neque enim hic potest ei vitam salutem praebere. Secus autem si quis de athletic nostris bellum a voluptatibus in mente patiens a daemonebus periclitetur, clamans per psalmum ad Iesum liberari potest, dicendo scilicet: iudica Domine nocentes me: apprehende arma et scutum, et exsurge in adiutorium mihi. Effunde frameam et conclude adversus eos qui persequuntur me. Sed enim militum turba habet marcida valla; ad piorum coetus aeterna tabernacula. Illi habent mistum ad suscitandam cupiditatem et corruptelam, ad flagitia et ebrietatem, quorum causa citius fiunt daemonum habitaculum. At pio homini esca est abstemia sobrietas ad perseverantis annonae impunitabilitatem. Non enim saturitate panis et aquae, et ardore animi, et aliis huiusmodi iniquis adiumentis, potest aliquis in intellectuali daemonum bello superior discedere. Est autem perfecta victoria dicere intra mentem Deo: melior est misericordia tua super vitas. Fortius enim et terribilius adversus daemones bene sic agendo consurgimus; prout scriptum est: cum loquebar illis, impugnabant me gratis: ut sic victoriam, per adversitatum constantem patientiam complentes, magnis cum profectibus militemur regno caelorum. Ecce enim praecursor Iohannes interrogatus a militibus de iustitiae fructu, respondit: neminem conentiat, et contenti estote stipendiis vestris.

5. Sic nos oportet, morem gereutes universae utili et a Deo inspiratae scripta-

κρατινέσθαι τῆς χειρῶς, ἔ ἐ ἐν τοῖς ἰσθίοις ἱπαρκῆν ἑαυτοῖς ἔ τοῖς ὑπερημῆμοις, κὲ ἡμεῖν ἐν Χρῶ πᾶσις πλιονξίας, ἔ κὲ Δαυιδ τὸ πρηφῆτῆν πολιτελομήμοις πλεμεῖν τὸ, ἔλλω τὸ ἡμέρας ἑλιπὲ κὲ δασιζέ ὁ δὲ κειθῶ. * κεθῶς ἔ ὕαχῶ· κρηπὸς ἀντὶ ὁ οἰακτόρων κὲ κηχῶν, οἰκονομῶς τὸς λόγους ἀπὲ ἐ ἐ κείσῃ. * δῖον ἀδικοὶ βασιλείας διὸ οὐ κληρονομῆσισιν· ὁ ἔ ἑλιπὲν, ἐς σπητείας μῆμωσα ἑαυτῶ δασιζέ διπῶ, πρηπὸς τὸ βῆμα τὸ φρυκτὸν κὲ ἀδίκωσιν ὁσπῶ· εἰς τὸ ἀκούστωμῶ, ἀγαπῆται ἀδελφοί, τὸ κρηεῖν λέγοιτῶ μαχῆροι οἱ ἐλιθῶτες, τῆσις τὸ πησιον, ὅτι αὐτοὶ ἑλιπῶσισται. * ὅτ' ἂν γάρ τις ἑαυτὸν ἑλιπῶ, κὲ ἑαυτῶ φῆδῆται ἔ οὐχὶ τὸ πησιον, ἀπύλλω τῆ ἑαυτῆ ψυχῆ κρησποδῆζέ· ἢ ἔ ὁλομῶν κρητῶθῶμα τῆ βασιλεία τὸ ἑραπῶν, τὸ ἑαυτῶν ὁφίλλωσα τὸ πησιον ὅτι νοῖστωμῶ, κὲ τὸ ἑλῶς ἀνάπαυσι τῆ ἀδενῶ· τὰ κρηῆματα τοῖς πρητομῆμοις, ἔ τὸ φρηπῶ τῆ πῆνῶν, ἔ αὐτὸ ὅλον τὸ τὸ βῆν ὑπῆρμα, ὡς ἢ κρησα, εἰςδῶμῶν· τοῖς γῶ φρημῆμοις τὸ θῶν ἔκ ὑπῆρῶ τὰ ἀγαθῶ· πῶσιον δὲ φρη ἑπῶχῶσισ κὲ ἑπῶσιασαν· * ὡς ἡθῶ μὲ ἑροτις ἀρηπὸς σμηπῶν πρηπὸς ἑνδῶσῖν· γομῶι γάρ ἑσι τῶ ἐπῶλῶν τὸ θῶν, ἐ τῆ ἑαυτῶς θῶλλωπῶ, κὲ ἑαυτῶν φῆδῆται, ἔ ἐνοσῶν τὸ ἀπατῶλλω, κὲ πρηφῆτῆ ὁπῶν· ἢ γῶ πᾶσα τὸ κρηεῖν ὑλογῶια πρηπὸς ὁσπῶ δικαῖως ἐ τῆ ἡμέρα ὁ κείσῶς αὐτῆ ὅσῖν· ἑφ' ὅσον ἑπῶσιασται τῆ ἐνὶ πῆτων τῶ ἀδελφῶν μὲ τὸ ἑλαχῆσῶν, ἑμῶ ἑπῶσιασται· ἔ πᾶσα ἢ κρητῶ κρησις κὲ ἢ ἀῆχῶμῶ τῶ ἑαυτῶς ἀγαπῶσιασται, αὐτῆ ὅσῖν· τὸ ἑφ' ὅσον οὐκ ἑπῶσιασται ἐνὶ πῆτων τῶ ἀδελφῶν μὲ τὸ ἑλαχῆσῶν, ὡς ἢ ἑμῶ ἑπῶσιασται.

* Ps. XXXV. 26.

* Ps. CXL. 5.

* Matth. V. 7.

t. 26.

* Ps. XXXIII. 11.

ς'. Ὁ γῶ ἀδίκως ζῶν τὸ αἰθῶια τῶν ἐ ἐ τοῖς κῆλλωσι τῶ φθῶσῶν, τῶσῶτα πῆ ἄσα ἀπῶπῶλλωμα δῶσῃ τῆ διπῶ ὁ ἑαυτῶ ψυχῆς, τὸ ἑμῶθῶμα ὁ κρημῶν τὸ πρηπὸς; κρηπῶν; κὲ πῶς; ἑδῶς γῶ ὁ λαμβῶνῶν· ὅπ δῶζα ἔ ἢ λῶπῶ φρημῶσῶ αὐ οὐ κρησποδῆσῶται

rae, Christo militare: nempe et nostris contentos esse, et egentibus subvenire, et omni avaritia vacare, et ex norma Davidis prophetae viventes, dictum illud adimplere: vir iustus tota die miseretur et commodat. Sicut etiam alibi: iucundus homo qui miseretur et commodat, disponet sermones suos in iudicio. Quia iniusti regnum Dei non possidebunt. Qui autem miseretur, is cum salute sibi permanente commodat Deo, ad terribile et incorruptum tribunal oculum intendens. Propterea audiamus, fratres carissimi, dicentem dominum: beati misericordes, nempe erga proximum, quoniam ipsi misericordiam consequentur. Nam cum aliquis suimet miseretur, sibi que parcat, et non proximo, exitium animae suae comparat. Quod si volumus regno caelorum militare, utilitates nostras proximo procuremus, nostramque requiem infirmo: opem pauperibus, escam famelico, et totam adeo vitae substantiam instar illius viduae largiamur. Nam timentibus Deum non deerunt bona: divites vero, inquit, egerunt et esurierunt; utpote qui nullam habent virtutis speciem quam ostendant: nudi enim sunt a mandatis Dei, dum suae tantum quieti consulunt, semet foveant, sibi parcant, delicias excogitant, miserum negligunt. Tota enim Domini benedictio erga iustos die iudicii, huiusmodi erit: quodcumque uni ex his minimis fratribus meo fecistis, mihi fecistis. Item tota damnatio et deonestatio eorum qui semet ipsos amarunt, nec proximi miserti sunt, haec erit: quodcumque non fecistis uni horum fratrum meorum minimorum, ne mihi quidem fecistis.

6. Nam qui iniuste vitam hanc, in bonis putribilibus transigit, cogitet quamnam daturus sit commutationem Deo pro anima sua, ut ab ignis fornace liberetur.

ἡμῶν εἰς θεοῦ· οὐτὴ φίλοι φαίνονται πρὸς βοήθειας, ὅπου τὰ ἑαυτῶν φορτία μεμειωμένον ἐν πύρῳ ἢ θεσφοῖ πάτας εὖθ' ἀκούστας ἐν πρὶ λίγῃ· ὁ φιλοῦ τὴν ψυχὴν αὐτῶν, ἀπολύει αὐτῶν· ἔ· ὁ μισῶν αὐτῶν ἵκεται ἡμῶν, εἰς ζωῶν αἰώνιον φυλάξει αὐτῶν ἀδελφικῶς ἡμῶν ὁ κοινὸς ἀσπίτης συμπαθεία κέρχεται λίγων· τί ὠφελήσῃ ἀνθρώπων· ἵατ' ἔ· κόσμον ὅλον κερδήσῃ, ἔ· ἢ ψυχὴν αὐτῶν ζημιωθῆ; μάλλ' γὰρ ὁ ψὸς τῶ ἀνθρώπων ἔρχομαι ἐν τῇ δόξῃ τῶ πατρὸς αὐτῶν, μετὰ τῶν ἀρίων ἀγγέλων· καὶ τότε ἄσπιδος ἕκαστος ἔ· τὰ ἔργα αὐτῶν.

- ζ'. Θείας ἢ ὁ ἔ· φιλαργυρίας ὡς ἀγγέλων ἀπειπῶν ἑαυτοῦ, δ' ὅνα ἀντάλλαγμα τ' ψυχῆ; σὺ τὸ χρυσίον; πρὸς τῶ κερου' τ' ἀνάγκης ἵσπαύεισιν ἐν ἡραοῖς, λαμβάνων
- ε. 17. (C) εὐεὶν τῆς χακοπαθείας ἐν τῇ ἀσπίδι· ὁ γὰρ εἰς τὸ ζῆν σὺ ἀγαθῶν, πρὸς θύμους σὺ πρὸς πᾶν τὸ δὲ καλύπτεται· δὲ θ' ὄρωπτε τῶν πᾶντων τ' ἄρτων ἐκ ψυχῆς σου, ἵα λήψῃ (C) ἐν τοῖς ἡραοῖς κρυπτόμενον ἄρτων τ' ζωῆς· καὶ πῶρον ἀστυον ἐσπάρχα εἰς τὸ οἶκόν σου, ἵα ἀνογή· σοὶ βασιλεύσῃ ἀπελεύπτου, ἔ· εὐρῆς ὡς ὁ ληστὴς εὐθείας καὶ τοῖς τῶ φθῶδ' ὄσου πύλας· οἱ γὰρ κλειούσας ἔ· εἴσποδον πρὸς αἰτουῖται δὲ τὸ ὑπερῶδαι, κλειούσῃ τῶ νοσητῶ οἰκίαν αὐτῶν· σκοτανίω ἔχοντες ἔ· λαμπάδα, δὲ τὸ μὴ ἔχῃ (C) τ' ἐλευθέρως ἴλασον ἐν πρὸ ἀγῆσῃ τῶ σώματι· διὸ καὶ βιάσταν αὐτῶν, κύρει κύρει, ἀνοιξὸν ἡμῶν, ἔρῃ πρὸς αὐτοῦ ὁ τυμφί· ἀμῶν ἀμῶν λίγω ἡμῶν, ἐκ ὄσῃ ἡμᾶς ποῖδον ἐπ'· ἵαν γὰρ πὲ νηστῶν ἰδιωθροσῃ, αἰρηκὸς ὄν, ματασιπῶν ἑαυτὸν ἐκαπαπαῖ· ὡσαύτως καὶ ὁ πρὸς ἀγγέλου, μὴ συμφωοῦν τοῖς ἔργοις τῶ ἐλεῶσαι (C) πλοσίον, ὡς κύμβαλον ἀλαλάζον λαβῶνίσταται, ὅτ' ἂν τῆς φωνῆς μὴ ἔσῃ σύμφων· ὁ βί· οὐ πᾶς γὰρ, φησι, ὁ

Num aurum? at quomodo? nemo enim est qui accipiat. Et quidem gloria et reliquae divitiae non descendunt nobiscum ad inferos: neque amici auxiliando aderunt, quia de propriis ponderibus erunt solliciti. Denique iudicium cunctis audientibus sic concludit: qui amat animam suam, perdet eam: et qui illam propter me odit, in vitam aeternam eam servabit. Fraterne nobiscum communis dominus compassione utitur dicens: quid proderit homini si universum mundum lucretur, saniae vero suae detrimentum patiat? Filius enim venturus est cum gloriis patris sui cum sanctis angelis suis; et tunc reddet unicuique iuxta opera sua.

7. Vin' vero tu, qui avaritiam tamquam laqueum tibi circumponis, dare commutationem pro anima tua aurum? Ante tempus necessitatis fac tibi thesaurum in caelis, sumens crucem afflictionis in ascetico instituto. Nam qui te ad vitam deducit, slacriter te id agere iubet. Frange itaque esurienti panem animae tuae, et recipies in caelis absconditum vitae panem. Et psuperem tecto carentem introduc in domum tuam, ut tibi sempiternum regnum patefiat, et invenias sicuti latro rectam viam et paradisi fores. Nam qui occludunt introitum petenti, ut eum excludat, intellectualem sibi domum claudunt; tenebrosam habentes lampadem, quia non habent eleemosynae oleum in corporis lecytho. Quare et clamantibus ipsis: domine, domine, spero nobis, respondebit sponsus: smen amen dico vobis, nescio vos undenam sitis. Nam si quis ieiunans pro libito suo velit esse religiosus, et tamen haereticus est, vano labore consumitur. Pariter qui orationi incumbit, nec tamen opere consonat miserando proximi, tamquam cymbalum tinniens reputabitur, cum videlicet moribus nequamquam consonus vox est. Non omnis, inquit, qui dicit mihi domine, domine, in-

λίγων κρι κύριε κύριε ὑπολείπεται εἰς τὴ βασιλείαν ἤβ' ἡρασίαν, ἡγ' ὁ ποιοῦν τὸ θύλημα
 τὸ παρὸς μου τὸ ἐν οὐρανοῖς * οὐ γὰρ εἰς ἀπεστέλλης μόνος ἐλθεῖν πρὸς ἑαυτὸν, καὶ θεὸν * MARK. VII 21.
 θεωρεῖν, ἀλλὰ εἰς ἀπεστέλλων ἔργων ἀγαθῶν, καὶ ἡμερίας σώματων· ἔ γινώσκεις, καὶ
 ἰποχρῆς ἡδονῶν, ἀναίτησι τὸ θεὸν ἄνευ τὸ ἰλεῖσαι αὐτὸν, ἔ εἰς ταῦτα διετίθειαι αὐτὰ
 εἴφανος δόξης, σὺ μὲν τὴ πτωματικόν, καὶ ἰνδύμα ἀφθαρσίας, ζουφῶν ἀγαθῶν, καὶ
 ἁμαρτία ἐπιουσία, καὶ ἀσεβείας ἀσωμάτων ἀγγέλων· εἰς αὐτοὺς πάντες ἐπιουσία ἀσωμά-
 τωτων, ὑπερβαίνουσιν (C) θεὸν εἰς ἡμῶν οἰκτερῶν τὴ κρείου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῶ· μὴ οὐ
 αὐτὰ τὸ παρὸς ἢ δόξα καὶ τὸ κρέτος, σὺ ἀγία ἔ ἀγαθὸν καὶ ζωοποιὸν πνεύματι, νῦν
 καὶ ἀπὸ ἔ εἰς ἑστὸν αἰώνας ἤβ' αἰώνων· ἀμήν.

ΛΟΓΟΣ ΙΘ'.

ΠΕΡΙ ΠΑΡΘΕΝΙΑΣ, ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΠΑΘΗΣ, ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΥ ΤΟΥ ΒΙΟΥ.

Α. **Τ**ὴ φθαρτὴ καὶ ἀεὶσκαλα ἐν τῷ ἀνοφιλῶ τῷτε βίῳ ἐπιθυμῶντι, εἰς L. 78.
 ἃ ἀφανοῦς ἡδονῆς πεπερασμένον σωματόντι· ὡς γὰρ γλυκῆα εὐφραίνῃ τῇ ἀπάτῃ ἄνευ δόξ-
 ης, καὶ ὡς ἄχαρτα εἰς αἰώνας μερίζῃ· πῶς οὐκ ἐπιζητητοῦ τὸ ἄνευ ἀπόρριπται ἐπιθυ-
 μῶν βροχῆ, καὶ αὐτὸ μὴ ἀποτίσει θέρου; ὅτε οὐ τὸ ἀποκρίματα δὴλαρ φορῇ σκα-
 λῆκαν, καὶ τὸ σαρκοῦ ἀπαλλαγῆναι πόνου παρέχει ἔ ἀσωσίας καὶ τὴ εὐσείας ἢ εὐωχία
 ἃ ἐν ζωῇ φροσῶν τὴ σώματος παρτίμωτο· ἄλλοις ὁ βίος ἀνδρῶν καὶ λυπηρῆς,
 καὶ βροχῆ ἢ ἀνάπαυσις, ἡγ' ἀπῆτις ἀμαρτῆς κόλασις· οὐ τὸ γῶντες χαρᾶς ἔ ζωῆς
 μερίζεται, τὸ ἢ γρηῃστον ἰγίζον θανάτω, ἢ ἀμῆρτάμοι καταλύχεται ἀνευ τῆμετῆ

trahit in regnum caelorum, sed qui facit voluntatem patris mei qui in caelis est. Nimirum haud sola oratione quisquam sibi misericordiam conciliat, Deumque colit, sed bonorum operum praxi, quiete corporis atque linguae, nec non voluptatum abstinencia Deum ad sui miserendum provocat, atque ob haec gloriae coronam donandam, nec non spirituale corpus, immortalitatis indumentum, bonorum oblectationem, caelestem gazam, et incorporeorum angelorum ministerium. Quae sane bona omnes consequi studeamus, Deo gratias agentes per miserationes domini nostri Iesu Christi. Cum quo gloria sit Patri et imperium, una cum sancto et bono et vivifico Spiritu, nunc et semper et per saecula saeculorum. Amen.

SERMO XIX.

DE VIRGINITATE, ET DIVINO AMORE, ET VITAE TRANSITU.

1. **Κ**ur caduca et temporaria in hac inutili vita concupiscitis, per cito evanescentem voluptatem, amaritudinem comparantes? Nam quatenus dulcia sunt, brevi deceptio delectant; quatenus vero acerba, in aeternum flagellant. Cur ergo concupiscendae sunt fluxae voluptatis dapes, et quidem cum infinita perturbatione? ex quo insitae illecebrae cibus vermium fiunt; et quod cumulatim scernitur, molestiam foetoremque praebet; et suavitatem dapes corporalis in vita curae missam facit. Brevis est vita hominis et doloribus plena, exigua quies, sed insuperabilis premit

ἴπὸ παῖος καταβύχεται, καὶ τὸ ψυχῆς πῆμα ἕκτος φαυλισμὸς ὄντι, μὴ συγκαίεται ὁ γάμου ἀρμόζεται εἰς φθορὰν, καὶ ἡ ἡδονὴ ἰφ' ἡδονῆς πρὸς μοιχείαν θορυβῆ· τὸ ἕντι τὸ ψυχῆς εἰς διεσθαρμῆνον ἐν μασσαρῶ σώματι, οὐκ ἀποδύεται ὁ ἀνθρώπος· ἀρμόζεται σῶμα πρὸς πᾶσαι βροτοὶ ἐμπουίσας ἡδονῶν καὶ ἀπόλλυται ἡ ψυχή ἐμπουίσις τῶν φθορατῶν πρὸς διαπᾶντα σκαλίκαν· τὸ βροσυχόμενον ἐν κόσμῳ καὶ κάλλει ἀπάτης, πρὸς τὸ μαραινόμενον τῆ πλῆτῃ τὸ ψυχῆς εἰς κατὰκειμα ἰερτυπημένης ταῖς κροκοπερῆταις; ἄποστατὸ γὰρ ὡς βδελυκτὸς ὁ Τρίτος πρὸς ἔρωτα διεγείρει τὸ ἀθανάτην τυμφίου τὸ κάλλος οὐκ ἀσμιμον ἄρα τῆτο, ἔτι καλλίμερον τὸ πάσους τοῖς φθορατῶν τὸ σώματος κατὰκοιμίμασι ὡσεὶ ζεται, καὶ ἕκ ἐνοπιείζεται ὁ λόγον ἱραπτόμενον τὸ ἀσυνόιας, ἵνα ἀπὸ αὐτῆς τὸ δόξας κυρίαν κατωπιεζόμενοι τὸ αὐτῶν εἰκόνα ματαμρτούμεθα, ἄπο δόξης εἰς δόξας οὐ πρὸς αἰσθῶν μῆτιν πρὸςβάλλοντες σιωμολίαις, ἀλλ' ἵνα ἡ

1. 70. ὡραῖότης καὶ τὸ κάλλος τὸ ψυχῆς διεγείρη τὸ πρὸς ἴδον ἔρωτα ἵνακαὶ ἀλεθρίας ἐ φράσπῃ καὶ δικησιμίας.

β. Ἰδὲ γὰρ ὁ κύριος θύλων ἱποδῶζα ἡμῶν ὁ τὸ ψυχῆς διεφύσεν καὶ κατὰκοσμον ἐν ἀφθορατῶν γάμων, λίγα· ὁμοία ὄζειν ἡ βασιλεία τῶν ἱραπῶν δίεκα παρδίους, αἴπνης λαβύσιμα τὰς λαμπάδας αὐτῶν ὄξῆλθεν εἰς ἀπάτησιν τῶν τυμφῶν· ἐὼ παρὶπλοσῆσασε τῶν ἱαντῶ ἱποδῶζον βασιλείας χρῆμασιν ἡ κάλλισι, δῶπ αὐτὰ φθορατῶν ὄντα καὶ παρῆρχεται, καὶ καταρτυῶντα τὸ ψυχῶν, πρὸς αὐτὸν ποιῶ ἀκαλλῶσπον· τὸ δὲ ὄνομα τῆς παρδίους, ἀγνῆα καὶ ἰλαφεία σώματι ὑπάρχει, ἰουδῆα τὸ κατὰπρὸ ἐθοφῶσος σκλήπῃ μακρῆμον γὰρ οἱ ἀγνῶν τὸ σαρκα τηρήσασται, ἔτι ταῖς τὸ δῶπ γῆυσιπῶνται ἀπὸ αὐτῶν γὰρ τὸ παρδίους διδῶσασα Μαρία ἡ Στοιχός ἐ ἀπαρδίους· ἀπὸ ταύτων ἰμυαλοσηπῆδη

punitio: cuius iuventus laetam vitam participat, senectus autem morti propinquans peccatis coarguitur. Immaturi hominis mors a patre lugetur, qui propter animae non spernendum pretium, solatium non capit. Coniugium comparatur ad corruptelam, sed de voluptate in voluptatem ad adulterium prorumpitur. Sed animae angustias corporali corruptela olentis non deplorat homo. Traditur corpus cuiilibet escae voluptatem efficiens; perit vero anima vermibus comedentibus plena. Quid est ornatus et venustate floridum, prae marcere emortuae animae, et damnationis nota obscuratae, propter infelicia opera? Homo huiusmodi factus abominabilis longe abest a commovenda sponsi immortalis formositate. Nonne indecorum est, si pulchram a creatore conditam formam, corruptibilibus corporis ornamentis venustatem, neque Dei verbum contemplerur menti impressum, ut ita gloriam Domini speculantes, in eandem imaginem transformemur, de gloria in gloriam? non ad turpem copulam tendentes per confabulationes, sed ut pulchritudo animae et formositas excitet erga Deum amorem, propter veritatem et mansuetudinem ac iustitiam.

2. Ecce enim Dominus volens nobis ostendere sanctum et apprime decorum cum incorruptione coniugium, dicit: simile est regnum caelorum decem virginibus, quae accipientes lampades suas exierunt obviam sponso. Non autem assimilavit gloriosum regnum suum pulchritudini aut divitiis, quia haec corruptibiles sunt et transitoriae, et animam inficientes Deo exhibent perquam deformem. iam virginitas vocabulorum castitatem et corporis levitatem quandam denotat: beati enim qui castam carnem servant, quia Dei templum fient. Nam propter hanc virginitatem incluta

ὡς μίζων πάντων ἐν τῇ βασιλείᾳ ὁ ἀσθενοῦσιν διὰ ταύτων καὶ ἀσθενῶν Ἰωάννης ἢ
 δουλοῦμα ἰσχυροῦσιν ἐν ταύτῃ πῶς ἰχθύς κτ' ἀσθενῶν ὁ δὲ ἰχθύς [ὄψιδας] μακρότερος
 οἱ κροτάρι τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ ὁ δὲ ἰχθύς ὄψιδας ὄψιδας.

γ'. Ἐχθ' ἰσχυροῦσιν αὐτῆς ἢ ἀσθενῶσιν καὶ φρονεῖ πάντοτε πρὸς ὁ δὲ ἰχθύς, ἵνα
 ἰασταί σε ὄψιδας ἰσχυροῦσιν πολλὰς ἀλγῶσιν ἐν ἀμύρταις ἐ ὁ δὲ αὐτοῦ ἀσθενῶσιν ἐν
 ἐξομολογησὶ πρὸ ἀσθενῶσιν ἰσχυροῦσιν, ἐ πρὸ φαρμάκων ὁ μετανοίας ἰσχυροῦσιν, ὁ ἰχθύς
 ὁ σφύρις αὐτῆ τῷ πρὸ δὲ ἰσχυροῦσιν ἐκπορεύσιν καρδίᾳ ἢ σωματικῶσιν ἐ πρὸ
 πνευματικῶσιν ὁ δὲ ἰσχυροῦσιν οὐκ ἐξομολογησὶ * ἐκ ἀσθενῶσιν ἢ ἐκ βελούσταις, ἀλλ' ἐ πρὸς
 ἰσχυροῦσιν σὺ αὐτῇ ἀλλήλῃ καὶ σὺμα πρὸς σὺμα κολλήσιν αὐτῇ ἐνώπιον τῷ πρὸ δὲ ἰσχυροῦσιν
 ἀγγέλιον αὐτῆ, κτ' ὁ γαρμαμῶσιν * ἴσως ἐ ἀλλήλῃ σωματικῶσιν, δικαιοῦσιν ἐ εἰρήνῃ
 κατηύλῃσιν ἐ ταύτῃ, τῇ ἀσθενῶσιν ἀλλήλῃσιν ὁ δὲ ἰσχυροῦσιν, ζῆτῶσιν τὸ κέλλοσιν ὁ ψυχῆσιν,
 κροτάρι πρὸσιν ἠλίαν κροτάρι καὶ ζηλωτῶσιν. ὁ δὲ ἰσχυροῦσιν ἢ δόξασιν ἐ πρὸ ὁ ἐπτασιν βασι-
 λείας, ὡσπερ ὅσιν ἀγίους ἰσχυροῦσιν πᾶσιν, καὶ δακτύλ τ' εὐσέβῃ. ἐ ἢ οἱ ὁφθαλμοῦσιν κυεῖν
 ὁ δὲ δικαιοῦσιν, καὶ ὅσα αὐτῆ εἰς εἰρήνῃ αὐτῆσιν * ἐ πρὸσιν μὲν φράσιν ἀνθῶσιν τὸ κέλλοσιν ὁ
 ψυχῆσιν πρὸσιν τὸ μὴ ἀσθενῶσιν καὶ πρὸσιν ἢ ἢ δόξασιν αὐτῆ ἀδελφῶσιν πρὸσιν
 πρὸσιν ἢ δόξασιν πρὸσιν ὁφθαλμοῦσιν ὁ δὲ ἀσθενῶσιν ἵνα σωματικῶσιν αὐτῆ ἐ ἀσθενῶσιν τῷ
 πνεύματῃ, ἐσπέρῃσιν ἢ δόξασιν ἢ δόξασιν πρὸσιν πρὸσιν πρὸσιν πρὸσιν πρὸσιν πρὸσιν πρὸσιν
 δικαιοῦσιν.

Pa. L. 12.
 Pa. LXXXIV.
 11.
 1. 10.
 Pa. XXXIII. 16.

δ'. Ἰωάννης ἰσχυροῦσιν ἢ ἰσχυροῦσιν ἢ ἰσχυροῦσιν, ὅτι ὁ ποιήσας ἢ ἐ πρὸσιν νόμον δικαιο-
 σιν, ζῆσιν ἐ αὐτῆ καὶ πρὸσιν δὲ ὅσιν πρὸσιν ἢ δόξασιν, ἵνα ἀσθενῶσιν ἢ ἢ πρὸσιν
 ἢ δόξασιν τῷ ἀσθενῶσιν, ἢ πρὸσιν ἢ δόξασιν τ' φθαρτῶσιν ἢ πρὸσιν ἀσθενῶσιν πρὸσιν γὰρ

est Maria dicpata et semper virgo. Propter hanc magnificatus est quasi maior om-
 nibus in regno Praecursor. Propter hanc celebratissimo Iohanni theologia tradita est.
 Hac comite potest quispiam Dei faciem videre: beati mundi corde, quoniam ipsi
 Deum videbunt.

3. Habet (virginitas) parem sibi honore humilitatem. Semper ad Deum con-
 fugito, ut te sanet. Ita facitavit gemens in peccatis David, et cum confessione cu-
 rrit ad misericordem medicum, paenitentiaeque pharmaco sanatus est, sanici suae
 cruore ubertate lacrymarum diluens: cor enim contritum et humiliatum Deus non
 despiciet: quippe huiusmodi animam non reiciet neque abominatur, sed cum illa in
 caelo versatur, et os ori eius iungit coram angelorum multitudine, prout scriptum
 est: misericordia et veritas obviaverunt sibi, iustitia et pax osculatae sunt. In hac
 puritate totus Deus habitat, animae pulchritudinem quaerens, cuiusmodi invenit
 Eliam purum atque zelotem. Immo vult in terreno quoque regno honorare, veluti
 tres sanctos pueros, piumpque Danihelem. Oculi enim Domini super iustos, et aures
 eius in preces eorum. Ita, non absque tamen timore, floret animae pulchritudo, ne
 unquam turpiter agat, sed ad illam quam gloria eius requirit immotam prudentiam,
 mentis oculos collineat, ut cum eo foederata per arrham spiritus illuminetur, quod
 fiat imago bonitatis eius ad omnem iustitiae pulchritudinem.

4. Est item apud nos lex mandans, ut qui fecerit legis iustitiam, in illa vivat.
 Et hoc totum est perfectum bonum, ut caram quisque habeat immortalis Dei glo-
 riam, prae corruptibilis hominum amoris gloria. Etenim iis qui animarum pulchri-

ὅτι τὰ κάλλη τῶν ψυχῶν τῶ ἀρεταῖς κατακοσμοῦσασται εἰς ἔσθλα θεῶν, αὐτὸς ὁ ἀγα-
 πῆτος υἱὸς ἐ ἐ λέγει τὸ παῖος λέγει * ἰάν τὰς ἐστολάς με πρῆσται, μεθῆπι ἐ τῇ ἀγάπῃ
 τῇ ἡμῶν ἐν αὐτῇ τῇ θεοφόρῃ ἀγάπῃ δεσμένον καὶ ὁ μακρὸς Δαυὶδ ἔλεγεν * ἐκολλ-
 λήθη ἡ ψυχὴ μου ὀπίσω σου ἐν αὐτῇ δεσμένον ἐ Ἱερμίας ἔλεγεν * ἰγὼ ἢ οὐκ ἐκο-
 πίασα κατακοπῆν ὀπίσω σου, καὶ ἡμέρας ἀνθρώπου οὐκ ἔπιθόμουσα. ἐπὶ τὴν τῶν σὶ
 ἀγάπης ἔσθῃ καὶ ὁ μακρὸς Παῦλος, μεθῆπι ἐπῆσον σὺ αὐτῶν κατακοσμοῦσάν ἀγιον,
 ἔλεγε * τίς ἡμῶς χωρήσῃ ἀπὸ σὶ ἀγάπης τῶ Χριστοῦ; ἐπὶ τὴν τῶν σὶ ἀγάπης κάλλη τῶ
 θεοφόρῃ ψυχῶν περιεμένον, καὶ τῇ ἀγάπῃ δεσμένον ὁ κύριος ἔλεγεν * ὅτι ἐνοικῶσα
 ἐν αὐτοῖς ἐ ἡμοσχευάσθω καὶ ἴσθῃ μοι εἰς υἱὸς ἐ θυγατέρας. δεξέ σὶ οὐδῆ ἀνθρώπου
 τὸ σκῆνος τῶ σώματος εἰς δεσφῶσαν σὶ ψυχῆς κοσμοῦ ἐν ἀμαλίᾳ, ἐ ὡσὰ τοῖχος κκο-
 νιάμων ἐνωρησθῆται πρὸς ἀπάτην; καὶ ἐν εἰκότι δεσφῶσθῆται ἀνθρώπου * δεξέ γὼ τὶ
 τὸ σῶμα τῶ πρῆσθῃ πρῆσθῆσθῃ ὁ πρῆσθῆσθῃ τῶ κυρίῳ * ὅτι ἀξολοθῶσθῆσθῃ πάντα
 ὅτι περινοῖται ἀπὸ σου. διὸς γὰρ, φησι, ζηλωτὴς ἰγὼ εἰμι ὅπως τὸ μυελὸν τῶν
 ἀμῆσθῆσθῃ σῶμα, πρὸς δυσωδίας ἐνώπιον τῶ θεοῦ καὶ τῶ ἐκλεκτῶν ἀγγέλων καταρῆσθῃ
 τὶ ψυχῶν, ἐν τῇ σκοτεινῇ τῶ σὶ περιείας πνεύματῶν ἀξολοθῆσθῃ ἢ τὸ σῶμα ἐν τῶ βίῳ,
 καὶ μαρῆσθῆσθῃ πικρῶς ἐν τῇ κείῳ.

ἰ. 22.
 ἰ. 23.
 ἰ. 24.
 ἰ. 25.
 ἰ. 26.
 ἰ. 27.
 ἰ. 28.
 ἰ. 29.
 ἰ. 30.
 ἰ. 31.
 ἰ. 32.
 ἰ. 33.
 ἰ. 34.
 ἰ. 35.
 ἰ. 36.
 ἰ. 37.
 ἰ. 38.
 ἰ. 39.
 ἰ. 40.
 ἰ. 41.
 ἰ. 42.
 ἰ. 43.
 ἰ. 44.
 ἰ. 45.
 ἰ. 46.
 ἰ. 47.
 ἰ. 48.
 ἰ. 49.
 ἰ. 50.
 ἰ. 51.
 ἰ. 52.
 ἰ. 53.
 ἰ. 54.
 ἰ. 55.
 ἰ. 56.
 ἰ. 57.
 ἰ. 58.
 ἰ. 59.
 ἰ. 60.
 ἰ. 61.
 ἰ. 62.
 ἰ. 63.
 ἰ. 64.
 ἰ. 65.
 ἰ. 66.
 ἰ. 67.
 ἰ. 68.
 ἰ. 69.
 ἰ. 70.
 ἰ. 71.
 ἰ. 72.
 ἰ. 73.
 ἰ. 74.
 ἰ. 75.
 ἰ. 76.
 ἰ. 77.
 ἰ. 78.
 ἰ. 79.
 ἰ. 80.
 ἰ. 81.
 ἰ. 82.
 ἰ. 83.
 ἰ. 84.
 ἰ. 85.
 ἰ. 86.
 ἰ. 87.
 ἰ. 88.
 ἰ. 89.
 ἰ. 90.
 ἰ. 91.
 ἰ. 92.
 ἰ. 93.
 ἰ. 94.
 ἰ. 95.
 ἰ. 96.
 ἰ. 97.
 ἰ. 98.
 ἰ. 99.
 ἰ. 100.

tudinem virtutibus exornant ad divinum amorem, ipse dilectus filius et Verbum patris dicit: si precepta mea servaveritis, manebitis in dilectione mea. In hac divina dilectione manens beatus David dicebat: adhaesit anima mea post te. In hac manens etiam Hieremias dicebat: ego non sum fatigatus aerumnarum tolerare post te, et diem hominis non concupivi. In hoc dilectionis aestu beatus quoque Paulus eum aliis similiter ornatis sanctis dicebat: quis nos separabit a caritate Christi? Haec dilectionis pulchritudine piarum animarum delectatus, et in amore constans Dominus inqueiebat: habitabo in eis, et inambulabo, et eritis mihi quasi filii et filiae. Cur ergo homo, corporis tabernaculum ad corruptelam animae exornat, quam negligit, et quasi patrietem dealbatum depingit ad illusionem? Atqui in imagine pertransit homo. Nam propter corporis acta exclamabat propheta ad Dominum: perdes omnem fornicantem abs te. Deus, enim, inquit zelator ego sum. Nempe unguentis delibutum corpus peccati, facit ut anima coram Deo et electis angelis male oleat, propter obtenebrationem spiritus fornicationis. Floret corpus in vita, sed acerbè flaccescit in iudicio.

5. Vae illusae vitae! quia similis est ficui grossos habenti, qui partim immaturi in terram decidui pereunt, vel porcorum pastus sunt; partim iam mites humi defluunt et incaute calcantur. Atque ita iuventus in peccatorum tentationibus perit, daemoniacis desideriis consumpta, et in turpi senectute iudicium subit. Quis omnia de terra sumpta sunt, et in terram revertentur. Dei vero mandata observantibus, multa remuneratio, atque ut ait sapientia, iustorum animae in manu Dei sunt, et

οὐ μὴ ἀΐεται ἀπὸ τῆς βίας αὐτοῦ· πῆ δὲ τὸ πρὸς σκαρὸν τρεπτὸν, πρὸς τὸ ἀπέωπιον εὐζέας; ἀγίλια γὰρ ᾠδὴν ἔχει ὅλος ὁ βίβου ἀνθρώπου· οὐ σβεινίτος τὸ πνύματός, τὴν φωνὴν ἀποβιβάζει· καὶ γὰρ ἐν μετανοίᾳ τὸ ἀφθαρσίας ζῶν λαμβάνει, ἔτι βίβου ἄφωτον ὑποτάσσεται πρὸς τὴν ἡγεμονίαν ἰλοκόμοιο· διαλία τὴν σμύρισμα ἢ ψυχῆς καὶ τὸ ἀμεταίτητον ἰδύου τὸ πρὸς ἀγμάτος, κολλομαίαν παρῆται ὅτι μὴ παθίλωα βιολομήσι, αὐτῶσα κρηθὲν μετανοίας, καὶ μὴ εὐρίσκουσα· ὅτι ἢ πλῆον ἐνοχλοῦσιν αὐτῇ τὰ γενὰ τὸ ἰδύου, ὑποτασσεται καὶ τὴν κακίαν τῆς ἀμῆτης ἐστὶν ἐν τῇ ἡγεμονίᾳ τὸ δίκης ὑπονοῦσα, οὐκ ἔτι ἀεκαλύπεται ἔτι ψυχρομαχούσα, πρὸς ὅτι ἀγίλιος βασινοῖς ἐτάσσεται καὶ ἐν κείσῃ μετ' ἑδωρῆς ὑπὸ τῆς ἀσπιδότων ἐκταλλομένη, πρὸς τὸ ἑδωρῆαν ἑδον κακοῖς μέσῃ ἔλαται· καὶ ἐν Παύλον ἡ ἀπόστολος ἐτάσσεται ὑπὸ τῆς ὀργῆς ἐν ὅσων ἐξουσίᾳ καὶ τῆς κομμοκρότου τὴν σπύου, ἔτι τῆς πνύματος τὸ ποιεῖας, καὶ ἀεικλίας σφίγη- μῆν ἀγῆται πρὸς τὸ ἀποφασιν εἰς ἀφασίη ἡμερῶν, ἀγίλιος ᾠδὴν ἀποδομένη μὴ ποιῶσιν ἔλατος ἢ οἰκτῆρους.

· Εὐδ. VI. 15.

ς'. Καὶ οὐκ ἐστὶν ἀπατηλὴ βίβου ὡδὴν γὰρ τὸ γαυρίαμα παρῆται, οὐδὲ ἔστιν εἰς αἰῶνα τὸ κλάτος τῆς σαματος, ἀλλ' ἐν κακοῖς καὶ τὸ ψυχῶν ἰμῶν καὶ πῦ ἢ ἀλα- ζονία καὶ τὸ πλοῦτος, ἀπίλυτον οὐκ ἔχουσι ἀφίσαδα πῦ οἱ βίβου ἀνασφῆμοιο, καὶ τῆς μερῶν ἢ ἀεκαλοκῆ; ἰδύου τὸ κλάτος ἰμῶν ἐστὶν, τὸ φίλτον ἰτάκη, ἐξερῶν ὁ γῆτος, καὶ τὸ ἀνθῆτος ἐξίπασιν ἡλωιῶν ὁ σουργῶς, καὶ τῆς βλιφῆρον τὰ νύ- ματα· ὁ γὰρ θῆος παρῆται τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχῶν τὴν ἀπμάξισα αὐτὰ ἐν κείσῃ· ἔτι ὁ βερός ὑπὸ σκαλλοκατ ἰλοῦσιν πῆσῆται· καὶ ὁ ζῶν ὑπὸ τῆς ἡλιῶν σοληθῆς, ἐν τῇ μὴ ἔχῃ ἀρετῆς σμῆον πρὸς ἰδῆσῃ, τῆς κακίας ὑποταλῶς ἐκταπῆται· ἔτι ὅτι

· Ε. κ.

non tanget illos tormentum. Quid porro est temporarium hoc delectabile, prae invisibili gloria? Est enim veluti quidam praeteriens nuncius tota hominis vita; cuius extincto instar scintillae spiritu, corpus in cinerem dilabetur. Nescit enim vitam quae per paenitentiam fit immortalis, subitoque mundo exiens in iudicium pertrahitur. Tunc formidiae corripitur anima, et immutabile iussum cernens, blandiri molitur eis qui inexorabiles sunt, postulans sibi dari paenitentiae tempus, neque id impetrans. Dum vehementius ipsam urgent angustiae ac dolores, luget; et peccatorum suorum nequitiam in iudicii accusatione cognoscens, tenebris obruitur: et ad extremum spiritum depugnans, ab angelis tormentis examinatur; atque ita in iudicium ab incorporeis cum eiulatibus pertracta, per luctuosam semitam diris flagellis urgetur; et ut apostolus Paulus ait, examinatur a principibus et potestatibus, et huius mundi rectoribus tenebrarum, et nequitiae spiritibus, crudeliterque vincita ducitur ad sententiam poenaeque inexorablem, tradita angelis immitibus et misericordiae nescis.

6. Vae fallaci vitae! Nulla enim iam superbia superest, neque in perpetuum perstat corporis pulchritudo, quod malitia sua animae pulchritudinem commaculavit. Et ubinam superbia et divitiae? Certe redemptionis pretium nemo dare potuit. Ubinam attracti cincinni et in volumen complicati? En pulchritudo emarcuit, illecebrae contabuerunt, foecum exaruit et flos decidit: praeterit oris sibilus, et palpebrarum nutus. Deus enim tradidit corpus et animam ad dehonestandum in iudicio. Et pars quidem hominis mortalis a vermibus depascentibus pungitur: pars autem vivax tempore iam spoliata, dum nullum virtutis indicium prae se fert, pessumdata devoratur.

συναγοῦσα, ἐν ἡμέρᾳ ἢ θυμοῦ χιμῆρος ἐσεῶντο δὲ ἢ ἀλαζοῦσας, ὡς ἔσμοδῶν ἢ τῆ χειρὸς παρουσίας, ἐν περὶ πόντος ἢ βεδύμεν μόνῃ κῆ φλογραῖα κίμασι κείσως, ἢ ἄλλω ἱαυτῆς κῆ τῆ σῶματῳ κῆτασκέδω ζῆμωθῶσται ἐπὶ τὸ συρῆνις ἢ δὲ βάλου πῆεινον σῶτοῦ ἐκεκπῶμῆν ἢ ἡ ὅμως ἐξ ἀπῆ τῆ ὡς δὲ ἔγματοῦ σῶξῆσθαι δὲ εὐσιβῆ, ὅπως τὸ σκάφῳ τῆ σῶματος μὴ παρὲ ἀνίμω ἀφῆρεθῆν, κῆ τὰς ἐπιθυμίας τῆ ἀπάτης, ἵνα μὴ τῆ δὲ φθῆρῆ συγκρίσασται, πῶλον πῆρῆ ἱρήμωσι σωφῆρῶμῆν, ἀπῆ ἱαυτῆς κῆ ἀλάστωμῆν τῆ κυβερνήτῃ χειρῆ, ἀυγῆνίζοντ τῆ πῆσάλῳ τῆ ψυχῆς ἐκελί-
 ναι πῆρῆ τῶν ζῶν ὅπως κῆ τῆ τὸ ἀψῆδῆς τοῦστωμῆν, ὅπ ἢ σῶξῆ ἐπιθυμῆ κῆ τῆ πνῶματῳ, τὸ ἢ πνῶμα κῆ ὄ σαρκῆ *

* Gal. V. 17.

β. Ἐν τῆτω ἐ πνῶμαπῶν τύποι δὲσῶδῆς Ἰησῶς ὁ Ἐμμανουὴλ, χῆμαζομῆν τῆ μαθητῶν, ἐπὶς ἐκάθῆδῆτῆ πῆρῆ ἢ διπνῆξῆται; δῆλῶσῆ δὲ πῆρῆσῆ κῆ τῆσῆς ἐ πῆσῆς ἀκῆμῆσῆς ἐ ἀγάπῆς: ἐξ ὡτ διηγεθῆμῆς εἰς βῶθῆσῆ τῆ ψυχῆς: ἐ τῆ σῶξῆ τῆ σῶματῳ κῆ ἀσῆκῆσῆσῆ: κῆ δὲ τῆ τῆτῆ δῆπῆμῆ τῆ ἀνίμω ἐ τῆ δῆπῆσῆσῆ τῆ ἐσοθῆσῆ παρουσίας ἀπῆ βῆται, ὅπως τῆ κῆλῆ ἀπῆ κυβερνήτῆ, ἐ ἀλῆθῆσῆ τῆ ἱρημῆσῆ ἐ ψαλ-
 μῶσι πῆρῆσῆτῆ ἢ ἀπῆρῆσῆν ἀπῆσῆ ἐπὶ λιμῆρα βῆλιμῆτος ἀπῆ: * οἱ γῶ τῆ θεοφιλῆ φῶβον κῆπῆμῆσῆ, διαρῆσῆ τῆ πῆου νεκῆσῆ τῆ σῶματῳ, ἐ τῆ τῆ σαρῆ διωμῆσῆ πῆρῆς ἢ πατῆρῆ ἢ φῶτων ἰσπῆουσι, ἢ σῶξῆσῆ τῆς ψυχῆς ἡμῆ: κῆ γῶ τῆς ἰδῆσῆς ἐπιθυ-
 μίας κῆπῆρῆμῆσῆ, πῆρῆ τῆ ἐκ τῆσῆ πῆσῆσῆ ἐν πῆς πῆλῆσῆ ταυαγῆ, ἐ τῆ φῶβον τῆ ἢ Χειρῆ ἰσπῆσῆσῆ, κῆ τῆ ζῆμῆσῆ τῆ ψυχῆς: ἐ τῆ σῶματῳ ἰσπῆσῆσῆ, ὅσῆ ἱαυτῆν βῆθῆμα ἀπῆ ἰβῆων τῆς σῶμῆσῆ, κῆ ἀσῆσῆσῆσῆ: κῆ ἢ μῆ πῆρῆσῆ ἐκ τῆ ἀπάτης ἐπῆμῆσῆσῆ τῆ ἀπῆσῆσῆ, μῆρῆ ἀσῆλῆτῆ ἢ δῆ πῆρῆσῆ τῆ βῆα ἢ ἀμῆρῆσῆ δὲσῆλυομῆσῆ, σαρῆ μακῆμῆ ἢ σαρῆσῆσῆ πῆρῆς ἰσῆοτ.

I. 94.

* Ps. CVI. 30.

tempore ad sepulcrum delato, ob boni operis neglectum gravatur anima, quae in-
 speratas opes congesserat; sed die irae, ingruente eius superbiae procella, adstante
 Christi praesentia, ignitis quae ignavo imponi solent flagris, et flamma iudicii flucti-
 bus, tota sui corporis machina mulcabitur, in proprias diaboli igneas tenebras con-
 iecta. Attamen sub eodem exemplo, salvari oportet pium hominem, qui corporis na-
 vim haud sinit omni vento deferri malarum cupiditatum, ne in exitium incurrens
 dum in solitudine navigat confringatur; ideoque se Christo gubernatori committit,
 qui fraetum animae gubernaculum ad vitam dirigat: ut sic verum esse agnoscamus,
 quod caro concupiscit adversus spiritum, spiritus autem adversus carnem.

2. Huius rei spiritalē imaginē praebens Iesus ille Eminentissimus periclitanti-
 bus in tempestate discipulis, intra navim dormiebat. Quomodo autem somno exci-
 tatur? oratione videlicet, ieiunio, omnimoda paupertate, et caritate: quibus ex-
 pectus ad auxilium animae in corporis navicula diversatur: ideoque ventum incre-
 pans in sui gloriosum adventum apparitione liberat: ut propter eius bonam gubernationem,
 vere illud in psalmis dictum adimpleatur: et deduxit eos in portum volun-
 tatis suae. Nam qui religiosum timorem possident, navigationem suam peragunt cor-
 poris mortificatione, et cum crucis virtute ad patrem luminum feliciter navigant,
 qui salvat animas eorum. At vero si quis cupiditatibus suis victus, suadente harum
 libidine maria decurrit; is et terribilem Christi sententiam, et animae corporisque
 detrimentum incurret, totumque se non piscibus sed vermibus pabulum tradet. Et

γ'. Ἄλλ' ὁ σφύραται Σολομών τῶν εἰς κύριον ἐλπιδῶν τῶν σαρκῶν, ἐν τῇ πλῆρῃ τῶ κόσμου ὑποδουλείων, οἷον ἂν ἐδοκίμασεν ἔργων πιστεύσας ἰληθῶν * ἢ δὲ σὺ περιουσία, πάντα, πάντα ἐξουκλιβεῖ. ἔτι καὶ ἐν θαλάσῃ ἰδούκας ὄδου, καὶ ἐν ὄδῳ ἰχθυοῦν ἄσφαλι· καὶ γὰρ ἀνδρὶ τίς τις ἐπιβῆ, τῇ σῆ κυβερνήτονος χρεὶ σκεπῆσται ἵνα χῆσεν δεξιάν αὐτοῦ νοήσας μὲν ὅτι Χριστὸν ἴσους γὰρ ἑαυτοῦ ἢ δεξιᾶ αὐτῆ· οὐδὲ γὰρ ἔστι ὁ κυβερνήτης, καὶ λυφωπῆς τῆ φοβουμένην αὐτὸν, ἐπὶ τῶ ἀγκύρας τῶ ἀγίου πτυμαται· πῶς ἢ οὐδὲ ὁ φόβος προσεγγήσεται ἡμῶν, ἀγ' ἢ ἐπὶ σωμαῖν τὰ θνητῶν, καὶ ἔσμεν ἢ κρείων; ὅπως ἢ ψυχῇ τῶ θαλάτῃ μεκθῆσται, τὸ σκῆμα τῶ σώματος τῶ εὐδῆσ λιμῆν τῶ ἐπιτολῶν προσεγγήσεται, καὶ εὐσεβοῦσα ὅσα ὅ τῶ κυμάτων ὀρέξειος, γαλιῶν

1. κ. θαλασσίον ἐπὶ γὰρ τίσασιν πόλιμι προσεγγήσεται ἱμμεροῦν πάσης ρυπαρίας τῶ δαιμόνος, ἀπάτη, ἔ λῆθη, καὶ ῥαθυμία, ἐν εἰς πάντα κακῇ ἐπιθυμία· τῇ γὰρ ἀπάτη τῆ βλαπτομένην φθαρτῶν συμφώνως παρεστῆμισα ἢ λῆθη· σὶ ἢ λῆθης ὑπέκκος ἔστι ἢ ῥαθυμία· σὶ ἢ ῥαθυμίας ἄειτος σύμβουλος ἢ εἰς πάντα ἐπιθυμία· ταῦταυς ἢ λοιπὸν κακὸς ἐπιποῖται ποριμὸς ἢ φιλαργυρία, ἔ σὺ ἀντὶ ἢ γαστριμυρία, οἷον ἂν ἀτάπειται ἢ πορνεῖα· ταῦταυς ἢ ἀταξίως ἐξοδῆσται κυματίζον τὸ ἀβροῦν πῦρ, ἐπὶ ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶ ὀδοῦται, ἀπὶ ὅ προσπαίρου κακῶς καὶ ἐφροσύνης.

δ'. Διὰ τὴ γὰρ μὴ τὸ ἐξοδῆσται τῶ βίῳ βδελυκτὸν λογιμῶνος ἀνδρωσθῶ, πρὸς ἡλασπιῶν ῥυθμίζεται, ἐπὶ τὸ ἀκκλῆσται ὁ θροσκείας μαθησθῆσται πολλῶν μα, εἰς τὸ ὀψὶ ὀψεσθαι τὰ μὴ παρεχόμενα; ὅσα γὰρ μὴ πῶς οἱ δύο πρὸς βυττες ἐπὶ τῶ εὐσεβῶν Δανιὴλ, πηπαλαιωμένην κακῶν ἡμερῶν, τῶ καλλῆ ἀπατηθῆσται ἀπύλλοιτο, ἔ τῇ

prora quidem deceptione sua perseverans in incredulitate manet immota; puppis autem peccatorum violentia contracta, a carne submovet salutis misericordiam.

3. Verumtamen sapientissimus Salomon spem salutis a Domino in mundi pelago prae se ferens, et iis quas expertus erat rebus confirmans, ait: tua autem, pater, providentia omnia gubernat: quoniam dedisti etiam in mari viam, et in fluctu valido semitam tutam: quamvis enim sine arte aliqua adeat mare, manu tua gubernante salvabitur. Nempe ut manum eius dexteram Christum existimemus. Salvavit quippe eum manus ipsius. Ipse enim est gubernator, et timentium se redemptor, per sancti Spiritus ancoram. Quomodo autem timor hic nobis continget, nisi mortalitatem nostram cogitando, et iudicium formidando? ut anima mortis memor, corporis navim ad tranquillum mandatorum portum appellat, quae ex fluctibus cupiditatis emersa, pace fructur. Quippe quatuor sunt bellorum genera, quae omni daemonia immunditiae antecedunt: deceptio, oblitio, ignavia, et quaeversus improba concupiscentia. Nam deceptio visibilium caducorum congruenter obrepit oblitio: subsequitur oblivionem ignavia: denique ignaviae egregia ad omnia consiliaria est concupiscentia. His deinceps incrementum accedit avaritia, cum eaque gula, ex cuius incendio inflammatur fornicatio; quam postremo digne subsequitur inextinguibilis ignis procella, ubi fletus et aridorum dentium, pro temporali gaudio et delectatione.

4. Quid ni igitur homo transitorium et abominabilem mundum reputans, ad eleemosynam mentem convertit, et immaculatam cum pietate vitam amplectitur; ut, sero licet, videat quae non praetereunt? Videtis eum quomodo duo seniores, pii Danielis temporibus, malis diebus inveterati, pulchritudine decepti perierunt; et con-

ἑπιθυμία τῆ σαρκὸς κινεῖται, τὸ ὄψθαι τὸ θεοῦ ἀπόφασι ἀπίσθου δι' ἧς γὰρ ἐπιθυμίας ἀμάρτανι ἀνθρώπου, ἢ τὸ ἄδικον ἐστὶ τὸ καταδικαστικὸν κρίνει τὸ θεῶν ἐπιθυμίας τὰ ἀδίκου γὰρ ἀδικηθῆσονται ἐν ἰσχυρισμοῖς τιμωρίας ἐπὶ τὸ βίματι τὸ τὰ παρρησίῃ κρινεῖ καὶ οἱ ἀγαθοὶ οὐκ ἰληθῆσονται, ἐπὶ ταῖς θλίψεσι ἐστὶ ἀνάγκαι τὸ σῶμα τὸ ἰδιωτῶν, καὶ τὸ ἀπὸ ἀγγέλων ἀγαθῶν ἐπὶ τὸ σκότους ἀπόλασαι φερόμενοι καὶ ὁ ἀρνούμενοι τὸ ἴδιον διδασκαλίας Χριστοῦ, ἀπαλλοθῆναι τὸ παρ' αὐτοῦ προσδοκαμένης αἰωνίου ζωῆς καὶ οἱ παρρηζόντες μνησθηθῆσονται ἐπὶ οἱ ἀκαρτερίοντες τὸ κελύμενοι τὸ κῆρτον ἐν τῆς οἰκίας ἀποδὲν σῶμασι φερόντα καταφθαρήσονται τῆ κελύμενοι τῆ δ' αἰωνίου καὶ ἐν τῆ κείματι κείνῃ τίς, κριθῆσονται ἐν τῆ μίση μίση τίς, ἀνημερωθῆσονται αὐτοῖ *

I. M.

* Luc. VI. 38.

* Rom. II. 1.

ἰ. Περὶ ταῦτος τὸ διειρηκισίας ἐστὶ Παῦλον ἰληθῆναι *, ἐπὶ ἐν τῆ κείματι τὸ ἴδιον, σταντὸν κελύμενοι τὸ γὰρ αὐτὰ φράσας τὸ κείματι ἐν τῆτα ὄψθαι ἢ διειρηκισίας πρὸς σαρκίαις τὸ κείματι πληρῆ, ἐπὶ αἱ πῆς ἀμάρτανων, τὸ πλησίον ὄψθαι ὡς ἀσπῆ ἐπὶ αἱ ἀδίκων καὶ κελύμενοι, αὐτὸν διειρηκισίας ἐστὶ φρικτῆς ἐπὶ Χριστοῦ ὄψθαι ἐπὶ αἱ διειρηκισίας αὐτὸν ἀναπαύη τρυφαῖς, τὸ ἢ πλησίον πολιουκίας πῆγῃ τὸ ἀρπίσσει ἐν βασκαίαις ἐπὶ αἱ πῆς ἐν ἀδυναμία σῶματι αὐτῶ φεροντῆζων ἐπιμαλῶται, τὸ ἢ ἰσχυρισμοῖς μαλακισθῆναι παρρηζόντες ἐπὶ αἱ ἰδιωτῶν πῆς κελύμενοι ἴδιον ἐπὶ τῆτα ὁ ἀγαθῶν τὸ ἴδιον φεροντῆς ἀνθρώπου, οὐχ ἴζη ἰδιωτῶν σαρκίαις πρὸς τὸ ἰδιωτῶν ἢ ἐν ἀλφειοῖς μὲν πῆς ἀγγέλων πῆς παρρηζόντων ἐπὶ τῆ ἀνάγκαι ὄψθαι ἀγγαπῆσται πρὸς προσώπου τῆ αὐτοῦ, ὄψθαι ἀγαθῶν, ἐκ ἀγαθῶν ἐν ὄψθαι ἰδιωτῶν καὶ τὸ ἰδιωτῶν τὸ φεικισθῆσται ὄψθαι, τότε πρὸς αὐτοῖς εἰς ματῶν

cupiscentia carnis permoti, divinam sententiam pertulerunt. Etenim per quam cupiditate peccat homo, per hanc ipsam damnationis iudicium apud Deum incurrit. Namque iniuriosi iniuriam experientur summorum poenarum apud omnia cernentis Domini tribunal: et immisericordes misericordiam non consequuntur, sed in tribulationibus angustibusque corporis dolebunt, et ab immitibus angelis ad tenebrarum perditionem compelluntur: et qui abnegaverit legitimam Christi doctrinam, excludetur ab illa quam ab eo expectamus vita: et qui irritant, contemnentur: et qui prostituunt pulchram a creatore acceptam formam in propriis corporibus corruptela corrumpentur ad horribilia damnati: et quo iudicio quispiam iudicabit, eodem iudicabitur: et qua mensura mensus fuerit, remetietur ei.

5. De hoc iusto iudicio Paulus quoque dicebat: in quo iudicas alterum, te ipsum condemnas; eadem enim agis tu qui iudicas. In hoc est vix sanabilis plaga iudicii, cum aliquis peccator proximum suum tamquam impium asperratur: cum aliquis iniustus praepotenter se iustificat, et tremendum Christi adventum contemnit: cum se ipsum bene curans in deliciis acquiescit, proximum autem oppressionibus suffocat, ut spoliat cum livore: cum proprii corporis infirmitati medicinam studiosae facit, subditum vero suum aegrotantem contumeliose negligit: cum mendax homo alium accusat. Postremo qui Deum nescit invidus homo non habebit effugium salutis in obitu suo. Nam pugna arrogans cum angelis extremo agoni praesentibus, ostentabit ei spectanti solamen aliquod recreans, non tamen potente labio defensionem. Et quod aegre credebant de formidolosissima illa hora, tunc eis fiet persuasum cum

· Διαβωῶ, εἰς κλυθμῶν ἀνοφιλῶ, εἰς κόλασιν καὶ ὄσθ^α τ^α ἐπ' αὐτῇ ἐργαζόμεν^α κελ-
 πεῶν λυτρηρῶν· διέρχεται γὰρ τὰς ἀρχαῖς καὶ τὰς ἐξουσίας κερταθῆς, ἔπειθ^ε τὴν τῆ
 αἰθέρας χώραν διαβυβόμενος καταταχέμεται ὑπὸ λογίων ἀγγέλων, καὶ ὑπὸ τῆ φοβεροῦ
 κείματ^α ἰληγόμενος ἐξασπῆσται, ἀφύσως διολύων ὅς^ε ἀποφάσεως θ^εοῦ εἰς ταρτα-
 εῖχον κόλασιν· καὶ τὸ πῦρ ἐπιλαβόμενος ἀπὸ τ^ῆ ζωῆς, ἢ μετανοίας ἀγροῖσ^ε, ἢ πῶς ἤν^α
 περταῖν ἀφραπάθιας ὑπομμυήσκων· ἢ δὲ ἐκ συμπαθείας βοήθια, ἀποκατῆσ^ε ἀπ'
 ἀπὸ ὡς ἀπὸ ἀκαθαρσίας.

- κα. ε. ς'. Ταῦτα εἰδὼν ἢ διαβείκων, ὃ ψυχῇ μου, ἵως * Ἐπ^ε ζῆς μεταπέσον^α φρόνησον
 i. η. ἤν^α ἐκῆ· ἀνάμειν τὴν τ^ῆ εἰσόδου ἡσθησίας· ἰλίπτον, ἀθαγγχίδωπα, οἰκτῆρσον, ῥύσων
 ἀδικύμενον, περσούχων ὑπὲρ τ^ῆ ἀμῆρταόντων, φύγη ἢ ἀδικίας, φύλαξαι ἀπὸ γλώσσῃς
 μαγαλορῆμον^α καὶ ἀπὸ χλίων δολίων ἔψιδύσον, θ^εοῦ φυλακῶν τῆ^ς σωματ^α, ὅπ^α κ^α
 ὑπὲρ ἀργῆ βίματ^α οὐ τῶν λαλίτης ἐπὶ τ^ῆ γῆς, ῥύσον ἀποθῶσ^ε ἐκ ἡμέρας κείσεως, ἔ
 ὑπὲρ ἂν ἰδρασας ἀπέξων ἐκ τῆ^ς εὐφθάρτου χήματ^α τῆ^ς κόσμου· μεταπέσον ὅπως εὐχῆς
 ἔλιθ^α εἰς ἀφροσύνην πῆς εἰσόδου τῆ^ς φοβεροῦ καὶ φεικτῆ βίματ^α τ^ῆ κρεῖν ἡμῶν ἵσθ^α
 Χειροῦ· μὲ^ν οὐ πρίσ^ε ἢ δόξα τῆ^ς ἐύλογημῶν πατρ^α, σὺ τῆ^ς πασαρίω καὶ ἀγαθῆ^ς κ^α
 ζῶσιπῆ^ς πνύματ^α, ἰωὺ καὶ ἀπὸ ἔ^{ως} εἰς εἶν^α αἰῶνας.

attonita paenitentia, cum fictu inutili, supervenientibus ad imponendam poenam et ignominiam iudicialibus administris. Transit enim huiusmodi homo per medios principes ac potestates captivus, et per aëream regionem agitatus a legionibus angelorum illuditur, et a tremendo iudico coargutus confundetur, mutus incedens decreto Dei ad Tartari poenam: ubi ignis vitam eius corripuens, paenitentiam excludit, et praeteritarum deliciarum sensum in memoria revocat. Attamen omne compassionis auxilium procul eo fiet tamquam ab immunditia.

6. Huius gnara damnationis, o anima mea, dum adhuc inter vivos versaris, ad paenitentiam convertere: cogita loci illius res: expecta profectionis statutum terminum: esto misericors, clemens, compatiens, libera oppressum, ora pro peccatoribus, fuge iniustitiam, cave a lingua superbe loquente, a labiis dolosis et susurrantibus, pone ori custodiam, quia et de verbo otioso rationem reddes die iudicii, et de actibus in hac fragili mundi figura perpetratis. Respice ut misericordiam invenias, cum ad formidabile tremendumque tribunal accedes domini nostri Iesu Christi: quicum decet gloria benedicto Patri, cum sanctissimo, bono, vivificoque Spiritu nunc et semper et per saecula.

ΛΟΓΟΣ ΚΑ΄.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΗΤΟΙΜΑΣΜΕΝΗΣ ΓΕΗΝΗΣ, ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΓΑΘΩΝΩΝ ΟΝ ΕΠΗΤΕΛΑΑΤΟ Ο ΘΕΟΣ ΤΟΙΣ ΑΓΙΟΙΣ.

α΄. ¹⁰⁰ Ἰλα καὶ πῦρ ἐ ζόρετο κὶ χαλάμα ζοφιεῖν καὶ θριμίτατον κερπὸν διηγε- A. L. 22.
 ροσι· ἴτωσιν αὐὸ ὅσοι ἦν τὴ σῶματῳ λίχων ἐ δαπλαστικῶν ἐπὶρίειν τὰ πᾶσα αἰθε-
 ροειδέζωσιν, εἰς τὸ κερμίτη δὲ κρῖσως ἀξίως εἰς τὸ ἐξώτερον πῦρ ἐπὶ τὸ ἀσβεστον φλόγα
 ἐκείπεται, ὅπου ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς ἦν ἐδόνταν· ἔωσπερ τὸ δὴ λεχθὶν ἐξ
 ἴλης πῦρ σκιά ὑπέρχον τῷ αἰετῷ πρὸς ἐξάπλῃ φλόγα σφοδρᾶν, ¹⁰¹ ἀφανισμὸν τῷ σῶ-
 ματῳ εἰς ἀδελήπτητα κερπὸν τὸ ψυχρῷ, ἴτωσιν καὶ τὸ δὲ γένους τῆς ἵτοιμασμένης τοῦ
 ἀσβάλου ἔπει ἀγγέλους αὐτῶν, καὶ τοῖς σκάνισιν αὐτῶν, οἷσιν εἰσὶν ἀμαρτωπὸς τὸ ἴδιον
 ψυχῶν, ἀπὸ τὰς ἀρετῶν τῶ χερσῶν, ἢ κερκισμῶ ἀπαύσως ἐστὶν ἀμῆρτωπὸς οὐ παύεται
 εἰ αὐὸ ἐπὶ ποσῶν ἀφῶσκαλον ἐξάφθῃν ἐξογκῆται ἴλης, κερκισμὸς θαμάρζῃ πόντοις, A. L. 23.
 ὅσα πᾶ ὅσα εἰς τὸ μὴ ὄντα ποιεῖν· ἔ μάλιστα τῶν τὸ πρὸς ἀδότης ὑπέρχοτος ἐν τῷ σβέν-
 νουθῶ δὲ ἴδατος· πόσον οἷμα ἰοῦθῶν τὸ ἀσβεστον κὶ ἀπλιῦσπον ἔ αἰώνιον πῦρ, κὶ ἢ δὲ
 ἡμέρας ἐκάσιν δῶπομον ἐδωῶν, ὅτι αἱ δεινᾶμοι τὸ ἄραθῶν ἔ πάντα τὰ ἴθνη ἀεσ-
 σεται, ἔ ὄρη τὸ σκάνις τὸ ἐξώτερον βυθίζουσα εἰς ἀμῆρα βᾶθη τὸ πρὸς τῷ ἀσβεστον θα-
 μάρζῃ ἀνκῶς, εἰς αἰδίας κερκισμῶσιν ἐστὶν ἡμῆρτωπὸς· καὶ γὰρ ὁ ποῖον ἐστὶν ἀγγέλους
 αὐτῶ πνεύματα, ἔ ἐστὶν λήπτης αὐτῶ πῦρ φλόγον, πᾶσαι ἐξᾶ πρὸς ημεροῦσιν παρῶσιν
 γὰ αὐτῶ πάντοι ἐν τῷ δύλοι τὸ θωῶαθῶν καὶ τῶ πρὸς θαμάρζων τὰ πάντα, ἐν μῆρῳ
 ἐξυπηρετῶσιν δὲ ταχὶ πρὸς ἀφανισμὸν πάντων ἦν ἀνοκρῶσιν.

SERMO XXI.

DE PRÆPARATA GEHENNA, ET DE BONIS QUAE DEUS SANCTIS PROMISIT.

1. *L*igna et ignis et foenum et stipula, tenebrosus et acerbum suscitant fumum. Sic itaque quotquot corporeis liguritionibus ac voluptatibus diffluere student, in iudicii foracem merito, in exteriorem inquam ignem, in flammam inextinguibilem proiciuntur, ubi sicut et stridor dentium. Et quemadmodum qui appellatur materialis ignis, umbra cum sit aeterni ignis, vehementem flammam extollit, corpus destruens, animam invisibilem reddens; sic ille gehennae, diabolo et angelis eius paratae eiusque vasis, qui sunt nempe homines suarum animarum negligentes quominus eos Christi virtutibus ornent, prorsus non desinit peccatores sine pausa cruciari. Si ergo temporarius ignis in tantum incendium attollitur, ita ut quae sunt ad nihilum redigat; praesertim cum ignis hic adeo sit debilis, ut aqua extingatur; quantum puto aestimandum esse inextinguibilem illum, immortalem, sempiternumque ignem, saevumque dici illius dolorem, cum caelorum potestates, et gentes omnes conturbabuntur, et ira tenebrarum exteriorum demergens in immensa ignis inextinguibilis barathra, dire cohercetbit damnatos per saecula peccatores. Etenim qui facit angelos suos spiritus, et ministrum suum ignem urentem, per ignem quoque punit. Adest enim ei semper cum voluntate potentia. Et qui igne omnia domat, non sine mensura hunc deservire disposuit omnium iniquorum exitio.

β. Οίλους δὲ τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον, ὁποῖον ἔστι πρὸς δόλιφρον παλατιῶν θναύουσι;
 ἄκμη τ' Ἡσαΐου λίγροτος * κ' νυκτὶ πῦρ οὗτον ὑπνιαιτούς ἴδεται ἔ ὅτι οἱ ἢ νεκροὶ ζῶναι
 οὐ μὴ ἴδωσι· νεκροὶ γὰρ κηλοῦνται οἱ τῇ ἀμῆρτιᾳ ὀφείοντες, οἵπνει ἀναστήονται μὲν,
 ἕκ ἐκ βουλῆ ἢ δικαίων, ἀπ' ἐκ κηλοῦσι τ' δόλιφρον θναύου· πρὸς τίπους δὲ ἔ ὁ θῆος
 λόγῳ ὑποφαίνεται * πορεύεται οἱ κηποεμῆμοι εἰς τὸ σκοτόν τὸ ἐξῆσθρον· ἕκ ἴσται ὁ
 κλαυθμὸς κη ὁ βρυγμὸς τῶν ὁδόντων· ταῦτα ἀπ' ἐκ ἐστὶ ἴσθρος τοῦ ἀγνοῦ ἐκ ἠλίσιαν τὰ
 ἑαυτῶν σῆματα, ἢ ἑδωῶσται π' τῶν ἐπὶ τῆς γῆς· οἱ δὲ μὴ ἴχοντες ἕδον, τῶν αἰώντων
 ἀγαθῶν κηποεμῆσθαι πολλοὶ γῶ κηποεμῆμοι τῶν κηλοῦ, κη ἔ μνηστὸν βίον ἑλῶ-
 μῆμοι, ἕξ τὸ μὴ ὁλοφύχως κη ἀπειλοῦσται κηποεμῆσται, ἀπ' ἀβδύμους ἔ ἡμλημῆμοι, ἢ
 κηποεμῆμοι μὲν κηποεμῆσθαι, μὴ ἀπανοῦσται δὲ ἑαυτῶν τῶν κηλοῦ, κη τῶν τῶν κηλοῦ
 ζυγῶ ἔ ἀγῆτα ὑποδίδεται, τὸ κ' ὅτι σκοτοῦ ἔξται γῆροσται κη ὅτι μὲν ἐκῆσται
 μετασῆσται, ἑδοῦ τίους αἰτῶν οἱ δαίμονες ἀφῆμῆμοι τῆ κηλοῦ, κηποεμῆμοι τὸ ἀνίστασται
 ἐκ κηποεμῆμοι, κη ὁλοφύχως ἑλλαν, ζῆται τὸ ἐπὶ τὰς σιωῆσται, ἔ θναύον ἔξ τῆ κηλο-
 πῆμοι ἔ μὲν τῶν κηλοῦ ἡμῆμοι τῆ δῆλοῦ, ἀγῆται ἔ ληροσται δῆλοῦ εἰς
 ἑλῶσται κηποεμῆμοι ὑποδίδεται ἑκῆσται, πάλιν ὑπόλοσται θναύουσται τὸ σῆμα
 σα, ἵνα κ' μῆμοι τὰς κηποεμῆμοι μὴ ἀδύσται ἀπῆμοι πῶθ' ἑκῆσται ἔ λη-
 πῶν ἕξ τῶν βηροσται κηποεμῆμοι αἰτῶν ἐκ ἀκῆσται ἡμῆμοι ἕκ τ' ἑλῶν,
 ἔ λόγῶν ἀφῆσται, κη τ' ὑπῶν σῆμοι δῆλοῦ αἰτῶν, ἔ τῶν κηποεμῆμοι τῆς θναύου
 αἰτῶν αἰτῶν, ὡς ἡδὲ σιωῆθ' ἔξται τὸ πρὸ κηλοῦ τ' κηλοῦ, ἔ σιωῆσται κηποεμῆμοι
 αἰτῶν βηροσται κη τ' ἑκῆσται ἢ ἑκῆσται ὡς ἀπῆθ' ἔ ἐκῆσται, κη μὴ ἑλῶσται
 τὸ ἡμῆμοι ἑκῆσται ὡς ἑλῶσται ἑκῆσται τ' πῆροσται αἰτῶν ἑκῆσται, ἔ τοῦ ἕκ τ'

* In. XXVI. 11.

* Matth. XXV. 26.

A. I. 10.
B. I. 24.

2. Vin' autem cernere inextinguibilia ignia cuiusmodi in secunda morte ait?
 Audi Esaiam dicentem: et nunc ignia adversarios devorat; et mortui vitam non vi-
 dehunt: mortui enim appellantur qui in peccato moriuntur, qui resurgunt quidem,
 sed non in concilio iustorum, sed in secundae mortis damnatione. Nam de his di-
 vinus quoque sermo decernit: ite maledicti in tenebras exteriores; ibi erit fletus et
 stridor dentium. Haec semper mente agitantes sancti homines, non sunt miseri cor-
 porum suorum, neque ulla re terrea molliuti fuerunt. Qui autem secus, nullum aet-
 ernum bonum adquisiverunt. Multi enim Domino se applicantes, et monasticam am-
 plectentes vitam, quia tamen non tota anima nec sine haesitatione, sed scorditer
 negligenterque potius quam alacriter accesserunt, nec se humiliare proximo, ueque
 Christi iugum subire voluerunt, a divino scopo aberrarunt. Et dum paenitentia qui-
 dem iulium faciunt, aiunt eos daemones ieiunio instare, prompte ad orationem sur-
 gere, libenter psallere, ferventer aynaxibus interesse, et benignitati erga pauperes im-
 pense indulgere. Postea vero frenum menti inficiunt, ratiocinium angunt apicuos praetextus
 obducunt: ieiunasti, rursus frueri; curam corporis tui gere, ut pedetem-
 pt proficias, non forte debilitatus in gravem morbum incurras. Et mox quasi escis
 eum capientes, cum accidia vagari faciunt ommissa oratione, confabulationes produ-
 cere, fastidire psalmodiam, et somno eum obsident; et conuentionum congruis dispo-
 sitiones ei decernunt, ut iam solet ante ieiunii tempus atque synaxeos cibum sumere.
 Item hospitalitatem abolent eum semper molestam, nec quiescere sinentem. Deinde
 quasi vehementem fornacem, appetitus ardorem in eo exasperant, mentem a man-

ἀπολαῖν σκορπίζουσιν, ἠμβάζοντες ἑαυτοὺς εἰς ἔσθλα· καὶ οὕτως σκαδαλιζόντες αὐτὸν ἢ ψυχῶν, ἢ μένους χαρίζουσι, ἢ μύλων τὸ ἦ κόσμον σθεφοῦσθε ἀλλήθως ἐπείσοιτες.

γ'. Ἀλλὰ τοῖς μὲν φαρμακείοσι χαλιπῶς ἐσοχλοῦσι, διηγήσιντες παρῶν καὶ δόρυβον, ἔ ἀνηκεμήνους πολλὰς εἰς κείσας καὶ μάχας, μῖσθον αὐτοῖς ἐπαίρειντες καὶ δὲ τὸ μὴ φέρειν αὐτοὺς ἢ ὀφειδύωσιν, καὶ εἰς αὐτῶν ἢ ἀπάτων τῷ βίου ἄπορρηθῆναι· δὲ φιλαργμείας μαχαίνονται· τὴν γὰρ πλῆθῃ ἢ σκαδαίων ἢ λογισμῶν ἀρτύσαστες παροξύνουσι φάσκαους· ἄπορρηθῆναι εἰς τὰ οἰκῆα, καὶ μὴ ἐπιβεῖζου ἕπο ἑπιλοῦς· ἐπὶ γὰρ τῷ σφ' πλῆθῃ ὀφειδύωσιν ὑπάρχει, ἀπαλαστούμενος μάχης καὶ διεδισμῶν ἔ κόπην δύνασση γὰρ καὶ καὶ ἑαυτὸν πεσοῦργαῖα, καὶ ἄλλοι, ἔ ποιῶν ἰλασμοῦτας τοῖς πύποι καὶ λοιπὸν ὁ τὸ φιλαργμείας δαίμων ἐπὶ τίτους συμφίψας αὐτῷ ἢ ψυχῶν ἐκδῆ αὐτὸν τῶν δόρυβον τῷ περῶν, δὲ σκολιῶν σφραγῶσιν, ὡς κτύπος παταγῶν πλερώμενος, εἰς βοῶν ἢ ἰδοῦσας τὸ σθελαίρι, περσοκῆμον τῷ αἰμοβόρῳ λύκῳ τῷ δὲ βάλῳ ὅτ' ἀν ἢ καὶ τίλοος πρὸς τὸ δὲκῆν ἑμεθῆ, τῶνκεῦτα ὁ τὸ φιλαργμείας δαίμων λίαν ἀπαπλὸς ὑπάργων, σφῶν παρσοφίῃ αὐτῷ ἑχλήσας ἐπιδόμῳ, καὶ πύνας ἄπορρηθῆναι· ἔ εἰς αὐτοῦτας πλοῦσιον λοιπὸν ἠμβάλλῃ αὐτὸν ἢ λαβῆναι τὴν δὲ ἢ ἄποκαίωσιν σφῶν αὐτῶν· καὶ δὲ ταῦτας ἀνούσιν ἐπ' αὐτῷ οἱ δαίμονες τῶν περσοποπῆας τὸ ἕποκῆσας, τῷ δὲ δόρυβον ἐ ἀσφροπῆ δὲ σκολιῶν ἀτὰ μῖσθον πλοῦσιν καὶ πύποι· καὶ πάλιν μὲν τῷ τὸ τὸ ἕποκῆσας δαίμων αὐτομολῶν αὐτῷ ἕποσκαδῶν, βελίωσιν πῶσαν ἀρετῆς δὲ αὐμῶν, ἐπὶ ἀδελφικῶς δὲ σκολιῶν· καὶ ἢ μὲν πλοῦσιον περσοπῆας πῶσιν δὲ καποδοξίαν· τὴν ἢ πύνας τὸ περσοπῆ καταμῶν καὶ τὸ μὲν σῶμα κείνῳ ἐπὶ τὸ πύποι ἄπορρηθῆναι, τὸ δὲ ἑνδομα τῷ φαρτῷ δὲ τὰ χρέματα ἀνυφῆ· ἔ δὲ τῷ ἀληθῆς ὁ λόγος ἢ ἄπορρηθῆναι *, ὅτι μῖζα πάντων ἢ κῶν ἔστιν ἢ φιλαργμεία.

A. I. M.

B. I. M.

* I. Tim. VI. 10.

datis abstrahunt, occupantes eam concupiscentiā. Atque ita animam illius scandalizantes, coetu religioso separant, molare saxum mundanae rotationis eidem impingentes.

3. Verumtamen eos qui tranquilliore sunt animo terribiliter vexant, perturbationem ac tumultum excitantes, et adversarios multos per contentiones ac iurgia cum odio opposcentes; et quia hi contemni se non ferunt, ad mundi errores contere eos per avaritiam nituntur. Tum multitudine scandalorum mentem eius inficientes, exasperant dicentes: revertere ad propria, et a vili quopiam ne iniurias patiaris. Namque in tuis opibus dominus es, procul omni contentione, convicio, et molestia. Potes solus orare, et psallere, et eleemosynas largiri. Hinc avaritiae daemon mentem hominis his labefactans, ovina pelle eum spoliat, et per sinistra opera ritu pecoris ubique errantem, praedam voluptatum facit, et cruento lupo diabolo tradit. Quod si quis forte inveniat qui perfectus videtur, tunc avaritiae daemon ceu apprime dolosus, primo oblicit illi molestias indigentium, duramque pauperiem; et accessiones ad divites suadet, ut inde aliquid accipiat, cum apud eos lamentatur. Ac propterea imbuunt eum daemones personarum, ut dicitur, acceptione; ita ut stulte distinguat inter divitis personam ac pauperis. Post haec superbiae daemon cum eo diversans comparat ipsum ad aspernam quamlibet virtutis vim, quae de fraterno ministerio provenit; eidemque suadet, ut divitem ob vanam gloriam praeferat, pauperem autem faciem quasi ignominiosam aversetur. Et Christi quidem corpus in paupere de-

νῦσι Ἐ πάλαια, ἔτι ἔτι ἀρετῇ τῷ πῶσιόν ἴχθυον ἰσοθῶμαρ καὶ ζυλώσας ἢ ἴχθυοντα ἐπάλῃ φεῖε ἢ εἰς θῶν εὐσθῆνας, τῇ κακίᾳ ἀπερρίθη δὲ τὸ ὑπὲρ αὐτὸν περὶ θαλάσσης Χριστοῦ οὐ μόνον γὰρ ἐπὶ τῷτο γυμνώσαστας οἱ δαίμονες ἤν' ἀρετῶν τῶν ἀγίλων παρὶσσομύπασα, ἀλλὰ ἔ λύπας αὐτὸν ἐν τῇ κενουδῆξια ὀξείαπαίνισα· ὡς ἦν ὑπὲρ αὐτὸν εὐσθῆνας πᾶν καὶ περικοπῶσται εἰς θῶν· εἶθε ἢ ὁ σὶ βασκαρίας δαίμον· ἔ χαρμονῶ ἰπ' ἀπαλιφῆ ἴχθῶν ὑποβάλλῃ, ἴκαυον εἰς μεγαλορρημοτυλίω, ἐπὶ φῶσιπῶμωσι τῷ τᾶ ἴσα σὺ αὐτῷ ἀνυδύζωτῶ ὀκτιλῶν· οὐ γὰρ συμπαρῆθ' ὀρῶν, μὴ καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῷ δὲσβῆλω τᾶ ἔμμα παρῶδῆ· θανάτῳ ἢ ὀξείασι ἢ ἰπὸ φραμῆται, δὲ παρῶσι ἰαυτὸν δεικῶν, ἢ παρῶσι ἀπαπῶσιτα καὶ ἠλλοθῶμῶμῶν σὶ ζῶσι τῷ θῶ.

B. I. M.

A. I. N.

ς'. Ὁ ἢ σὶ ἀκῶσίας δαίμον, καὶ εἶθε ἐνδύλιχῶν, περσοκαρτῶ τῷ μοταχῶ ἢ ὑπνοι βαθῶσι δῶπῆσται, καὶ ἀμῶλασ σὶ θυπολογίας, μῶσ τῇ ψυχῇ περὶ ἢ ἄσκαπῶ, ἔ μεγακίας ἐν ἐκλίω κῆ χατμῶ τῷ σῶματῶ, λῆθῶν ἤν' ἀκῶσις ἡλλοθῶμῶμῶν, καὶ μῶθῶ πᾶ ὀξ' ἀνοικίας ὀλῆσι σινδῶνῆπῆσται τῶ ψυχῶ, ὀρῆξῖ τῆ βρομῶσται ὀξ' ὀλῆσι ἀκῶσις καὶ ὀπῆσι δὲσ πῶσιμῆσι ἄπῆ ἔ ὑδατῶ κῆ ἤν' πῶσιπῶν πολικμῶν ὄπῶν, ἤν' δῶμῶν τᾶς ἰπῶσις ἰπῆγῆσις αὐτῶ, ὑποχῶσιον ἰαυτῶ καὶ πῶσι ὀκῶσις κῆσῶ· καὶ ὀπῆσι δῖ ἐνυπῶσι φαυλίζῶσις αὐτῶ Ἐ τοῦ, τῇ ἴγῶσι ὡς δῖσμον ἀμῶν φῶσι σφαγῶ τῶ ἀπαυῶσματῶ σὶ φασῶσις ἐν ἰπῶσι φεῖπῶσι· ἔ ἄπῶ περὶ αὐτῶ ἢ περῶν ὑπῶρῆσται ἔ πῶσι μῶ δὲσ πῶσιμῆσι θερμῶσι, πῶσι δῖ δῖ ὑπῶρῆσται φῶσισῶσι· ἔπ ἢ δῖ ὑπῶρῶ δὲσκακίας, δὲσ Ἐ γῶσιμῶν σικασῶσι· καὶ περὶ ἢ μῶσῶσι καὶ μῶσιτῶ ἤν' ἐπῶν τῷ κῶσιον ἰμῶσιζῶσις, ἰμῶσῶσιον αὐτὸν εἰς σῶμῶσις ἀνοφῶσις ἔ φερῶσιδῶσις γῶσις, εἰς φεῖσῶσις τῶ ἀπαπῶσις καὶ μὴ φεῖσῶσι·

rum spoliat, quia se non possit proximi virtuti exaequare. Invidens itaque illi in pugna propter Dei pietatem praevalenti, malae mentis fit, quia ille prae se magis Christo servit. Neque ob id tantummodo spoliatum eum virtutibus daemones angelis traducunt, sed et moerore vanae gloriae causa exedunt; quasi nonnulli plus quam ipse pietate erga Deum increscant. Sic enim invidiae daemon gaudium quoque de inimicorum pernicie suggerit, et ad verba superba incendit in sodalis lapsu qui sanctum vitae genus secuta sectarii studebat. Etenim non comparitur cum suspirio, ne forte et ipse a diabolo aequo tentetur: et morte superioris aemuli delectatur, per omnia se iustificans, cum sit tamen errore prorsus inflatus, et a vita secundo Deum alienus.

6. Age vero acediae quoque daemon perpetuo instans monacho adsidet, gravem somnum ingerens, et theologicae meditationis neglectum, animaeque inspirans odium vitae asceticae, mollem dissolutionem et corporis oscitantiam, ingratae psalmodiae oblivionem, et quandam, post brevem vini abstinentiam, ebrietatem quae animam opprimit; nec non cibi, post non diurnam ascensim, cupiditatem. Atque ita hic daemon panis et aquae saturitate, et aliis buiusmodi quasi armis bellicis, voluptates daemónicas iu eo suscitans, servum sibi et sui similibus hominem huiusmodi facit. Tunc vero et somniis menti eius illudentes daemones, statim ac evigilat, ceu victum agnum qui ad caedem ducitur, voluptariae phantasiae alucinatioe occupant, et confestim ad ipsam actum propellunt. Et modo quidem conturbant crapula, modo penuria terrent. Insuper et in commisso ministerio querelis obsident; eumque a cogitatione mandatorum Dei avertentes, in conflictus coniciunt iuutiles, in terrenas cu-

σαι μοναχοῖς, ὡς ἐν χρηστολογίαις δίδου ἀπεικονίστως ἀπαγόρευσις, ἢ πρὸς οἰκονομίαις, ἢ ἀμπελοουργίας καὶ κτήναις ὑπόσιαις καὶ ἐν ταῖσι θελιακτοῖσι αὐτῶν, ἀκαρπῶς κατισπῶσι μὴ ἔχουσι σημαῖον ἀρτίως ἐπὶ τῆς δευτέρουσι τῆ φοβεροῦ καὶ φεικτῆ βίματι τοῦ τοῦ Χριστοῦ, καὶ τῆ μορφῆς τοῦ ὀνόματι τοῦ μοταχοῦ, ἀφ᾽ ἑξουσιαστικῶν ἐξ τῶν ἁφροδολῶν τῶν ἡμῶν τῶν, τῶν κρατιδίων τῆς θεωσιῆς κεινοῦ ἐν τῆ κολῶσι καθεδικάζουσι.

- A. I. 10. Ζ'. Καὶ οὐ' αὐ' ἀρχεται, ἰδοὺ αὐτῶν ἐν τοῖς τῶν ἔχουσι ὑποσπῶν, ἀγάπῃ, παυπάθουσι, ἀγάπῃ' εἶ) τῆ συμπαθῆ, ἰλιούθησι, ἀμμῆσι, καρτεκῶν, ὑπῆκοον ἀπὲ τὰ κελδολόγημα, τῆ φωνῆ ἡσυχον καὶ ὑδῆθῆσι, ἔ μὴ ὀμῶνται ἔν πνι, μὴ ἔ ἀτακτοῦτα λόγουσι ἀνδρῶσι καὶ πάντα τὰ κρατοῦσῶματα συγχρῶσι αὐτοῖς ὀπουεῖζον ἐν ὑραοῖς· ἐ λοιπῶν βλίποτις (C) ἰδοὺ διγαρῶν μῶν πρὸς βοῦθουσι αὐτοῖς, τῆ ἔχουσι τὸ ὄνομα αὐτοῖς ἐν βίβλῳ ζῶσι, τῆ δεῦτερα ὡς βίαιον ὑδῶν ἀφ᾽ ἑξουσιαστικῶν αὐτοῖς, χῆμουσι (C) κῶσι αὐτοῖς ἀπυλοῖσι ἐξ τῶν ὀρῶν· ἔ πρὸς τῶν ὑδῶν πρὸς τῶν πρὸς ἀφ᾽ ἑξουσιαστικῶν αὐτοῖς, ἀρχεται δι' ἀπυλοῖσι καὶ ἀπυλοῖσι καὶ ἰλιούθησι τῶν αὐτοῖς ὡς ἰνὸς ἀρτίς κρῶν μιλῶν, ἢ ἀγάπῃ τοῦ τοῦ, τῶν τῆ μακροθυμίας ἀπυλοῖσι, ἢ ἐκ ἀπυλοῖσι ὑποσπῶν πρὸς ἀρτίσι ἔχουσι, ἢ συμπαθῆ δευτέρουσι βδῆκῶν τῆ ἁφροδολῶν παρῶν, τῆ ἀπυλοῖσι ὑποσπῶν, καὶ παρῶν ἢ ἀπυλοῖσι, ἢ ἀπυλοῖσι ἀπυλοῖσι τῶν βεφῶν, ἔ τὸ ἀρτίσι εἰς ὑποσπῶν συμφῶν, καὶ ἢ ἰουχῶν εἰς δευτέρουσι καὶ ἀπυλοῖσι μῶν· ἔ ἐπὶ τῶν μῶν ἀπυλοῖσι καὶ ἀπυλοῖσι τῶν τῶν τοῦ φιλοθερπίας, ἐκ τῶν βίβλου τῆς ζῶσι ἀπυλοῖσι ἀπυλοῖσι καὶ μεταστασινοῖσι πρὸς (C) ἀπυλοῖσι, τῆ βίβλου ἢ ἀπυλοῖσι ἔχουσι· ἐ ἴτως κεινοῖσι

ras, in fallaces curiositates minimeque monachum decentes, ad blandas veluti adquisitiones impellendo, vel ad aedificandum, sut vineas excolendas, et rei pecuniariae studium. Atque his eum alligatum, infructuosum sistunt, nec ullam virtutis notam habentem, ad formidabilis horrendique tribunalis Christi iudicium: et obiects monstici nominis imagine illudentes ei propter peccatorum multitudinem, damnationis sententiam gravissimam cum poena impingunt.

7. Et sub eius quidem initiis, sicutum eum habere obedientiam, caritatem, mansuetudinem, pietatis exercitium: item esse benignum, liberum, inculpabilem, patientem, mandatis obtemperantem, silentii tenacem, bene compositum, nunquam iurantem, neque sermonibus inlicundis utentem; omnimodos demum bonos actus ei permittunt in caelis congregare. Deinde vero Deum ad auxilium eius paratum videntes, nomenque eiusdem in vitae libro scribendum, tunc subito, instar aquae violentae, ei circumfusi dant operam ut labores eius per concupiscentias evscent: honestosque praetextus adversus illius acta obtendentes, incipiunt per oppositiones et negationes libertatem eius restringere; ac unius panis furtum meditari, caritatem turbidare, patientiam abiicere, humilem obedientiam repugnantia commutare, benivolunt ministerium cum stomacho et superbia omittere, infirmum derelinquere, concionis lectionisve auditionem negligere, cibum asceticum deserere, ex non iurante fieri iurantem, silentium in tumultum turpiloquiumque convertere. His artibus miserum hominem a benignitate Dei subtrahentes, de libro vitae delendum curant; et ad diabolum transferentes, in libro perditionis scribunt. Atque ita sibi subicientes

σπαις τῆ κρατερῆς τῆ θανάτου, εἰς τὸ ἐξόντησι σκότῳ καὶ τὸ ἀσβησι πῦρ ἱαυτῆς συγκαταδικάζουσιν, ὅπου ἐστὶν ὁ κλαυθμὸς καὶ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

η'. Ὅτ' ἀντὶ τῆ ἀμείμιμον βίον ζῆν, ἐπὶ τὰ λόγια τῶν ἁγίων διγνώσει, λογισμοῖς φαντάζοιτο αὐτὸν ἀπὸ κἀκάστω πηλοῦτος πρὸς ἀνυπομνήστον εἶπον. Ἐ δὲ θησαυροῦσι ἕσπερ ἀκάθῳ φερόμενοι καὶ ἀποφερόμενοι ὑπὸ κυμάτων θαλάσσης· καὶ φθοῖ τοῖς λογισμοῖς ἀπεκλιζέσθαι ἵνα τί οὐ κραυγάζουσιν τῆ ἐξουσίᾳ σου, καὶ ποιῶσι ἑαυτοὺς ἴδιοι κραταγόμενοι; καὶ ἐὰν τίτις λοιπὸν τῶν πηλοῦτων παροσφίεσται, ἀεζοῦται ὑποβάλλαι αὐτοῦ, ὅτι πῦρ ἡμῶν πολυκτῆμων, καὶ χροσοῖσι τὴν φερασσοῦζον· Ἐ ἀπαιεῖσις κὶ ποιήσις σταυτοῦ μοναστήριον ἴδιον, ἵνα ἐν ἐξουσίᾳ ἴχθης ἀδελφούς εἰς τὸ ψάλλαι καὶ ποιῶν τὰς ἐπιτολὰς τοῦ θεοῦ κὶ τὰ φερασγῆματα αὐτοῦ, ἐσφύζοιεν ἔπιπτας· κὶ ἐὰν τίτις τῶν κείνων σκοπεῖσται, πάλιν ἀεζοῦται ἐν τῶν φερασβολαῖς αὐτοῦ σωμαίρει λόγους μετ' αὐτοῦ· ὅτι ἰδὲ ὀδὴ γαλιῆν ἔστι πῦρ καὶ ἀσφάλεια κὶ ἰγκρότεια, καὶ τὸ σῶμα ἀπαύτως διζολογῶν. Ἐ θεὸν ἀεπῶσα μὲν τὸ ἄσφαχθῆναι ἔστι πηλοῦτος καὶ μυσταδιφία· ἐσφύζοι τὸ ἡριμῶν σῶματῳ κὶ γλώσσης κατὰ ἀίχρητος· Ἐ τὴν λοιπὴν τῶν ἀκτῆματα φερασσοῦσι ἀπεισῶν πρὸς οἰκοδομῆς κραταγῶν· Ἐ ἐξ ὀδῶν ζῶν ἀπαχροαυῆς, εἰς φερατῆρας κὶ μερίμας ἐν ἀμαλῶν τῶν ὑχῶν ἐσβαλλουσιν αὐτοὺς εἰς κλάσθρα τῆ καὶ ἀπαρτήματα κρατῶν, πρὸς τὸ μηδὲ ἐπίσποσι ζῶν φερασσοῦζοι· καὶ ἐπίσποσι μὲν ἐσφύζοσι αὐτοῦ πρὸς ἴν κραταγῶν, ἰπῶσπασίως δὲ εἰς ἡμῶν ἴπρας ἀπειρῆσποσι αὐτοῦ, Ἐ ἐν τῶν μύθῳ γυμνῶν τῶν ἐπιτολῶν κραταγῶν τῶν ψυχῶν, εἰς μετὰ μῶν ἀπὸ τῶν ἐξ ὀδῶν τῆ μοναστεῖν ἀγῶσι· ὅτι ἐκάστω, φθοῖν, ἀκτῆματα ἔστι φερανα βίον διπῆλης, ἰδιμῶν ἢ βεσῶν τὸ πῶμα ἰδιμῶν ἢ μερίμας, ἀπὸ τῶν θεῶν μῶν φερασοῦζοι δαλίωσι καὶ φερασμῶν αὐτοῦ τῶν ὑχῶν ἔστι τῶν ψαλμῶν τῶν καὶ

A. I. M.

B. I. M.

per mortis damnationem, tenebris exterioribus et inextinguibili igni secum addicunt, ubi est fletus et stridor dentium.

8. Porro autem si quis incuriosam vitam agit, hunc ad Dei oracula excitant, phantasticis eum cogitationibus hac illacque impellentes ad intolerabilem perturbationem, agitantque veluti navim a marinis undis impulsam atque repulsam; ut sibi dicat fluctuantibus cogitationibus: cur tuo arbitrio non uteris, tibi que propriam non facis habitationem? Posthinc avaritiam inferentes, incipiunt ei suggerere: nunc dives esto, et auri aliquid impende, et abiens fac tibi proprium monasterium, ut habes sub tua auctoritate fratres, ad psallendum, et Dei legem observandam atque mandata, pauperes simul alendo. Atque his suggestionibus coetu monastico abstractentes, rursus tentationibus suis fabulas nectunt huiusmodi: ecce heic tranquillitas, pax, et securitas et continentia, et os indesinenter Deum laudat. Illic utique perturbationes, consternationes, et iracundia fratrum: heic autem corporis atque lingue quies ab omni turpitudine. Tunc deinde nihil illum possidentem impellunt curis distrahi propter habitaculi aedificium: et a cogitando vitae exitu avertentes, in curas ac sollicitudines, neglecta oratione conciliunt, et in lescha pravosque congressus, ut ne victum quidem quotidianum sibi comparet. Et interdum quidem concedunt ei ut recte aliquid agat, sed septemplex mox detrimento addicunt; et in ea lassitudine nudatam bono mandatorum Dei animam eius constituentes, paenitentiam de monasterio derelicto iniiciunt; quia tu illic, inquit, panperem sobriamque vitam agebas, vestimenti, escae, potusque haud sollicitus, sed Deo uni vacabas, famulans conversansque cum

ἄρματα ζυπόφορα, μάλλοντας ταχόμενον σὺ θρόνους ἀερίους ἀρπάζουσιν· ὁ δὲ τῶν αἰώνων τῆς ἀκτινωτικῆς, ἐν μίση μιλιανῆ καὶ ποταπέροισι ἡμερῶν τῆς αἰῶνος, ἐκ ὕδατος Καρμηλίου κρατικῶν ὁ πορφύρας, τῶν ἀνοδῶν τῆ βασιλείας ὑπὸ τῆς, τῆ δουλομοῦ ἀταλιφίως τῆ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ὃ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος πάντοτε καὶ νῦν ἔσται καὶ εἰς εὐδῶ αἰῶνας τῶ αἰώνων ἀμήν.

ΛΟΓΟΣ ΚΒ΄.

DEI ET VITAE ET BEATITUDINIS SEMPITERNAE, ET DE ANIMARUM REDEMPTIONE, ET DE ANIMARUM REDEMPTIONE, ET DE ANIMARUM REDEMPTIONE.

Ἄ. Ἡμεῖς μὲν ἡ μὴνταία τῶ ἀγίου Παύλου τῆ Ἰουδοῦ ἀποστολῆς ἡποία ὄρεται A. I. M.
B. I. M.
 ὁδωτικῶν ἢ τῶ σῶματῶ Ἰσοδός, ἡ τῶ ποταπέρον ἡμέρας κελεύει εἰσῆναι· ὁ δὲ ἰσῆναι ἢ καὶ ἡμῶν ἀγάπη ἀναγκαστικῶτα λῆσιν καὶ πρὸς ὀφίλπας ἔ ἀσφάλπας διγείρει, ἡπο τῆ ἀπὸ τῆ μῆτῶν εἰς πόλεμον ἡμῶν διαπισῶντας, τὸ βερεῖον τῆ ἀθανάτου νίκης ἡμῶν ἰχθῆ-
 ρισομῶν· λέγει τῶ ἡποια· * ἐσθλωαμῶν ἐν κυρίῳ ἔ ἐν τῆ κερτί τῆ ἰχθῆς ἀπὸ ἐσθ-
 σωθῆναι τῆ παροπλίας τῶ θῆ πρὸς τὸ δῶαδαι ἡμῶν ἡμῶν πρὸς τῆς μῆσῶν τῆ ἰσθῶ-
 λου· ἡπο οὐκ ἔσται ἡμῶν ἢ πάλιν πρὸς αἶμα καὶ σῶμα, ὁ δὲ πρὸς τῆς ἀρχῆς, πρὸς τῆς ὀξῆσις, πρὸς εὐδῶ κοσμοκράτορας τῆ σῶντας τῆ αἰῶνῶ τῶν, πρὸς τῆ πῶδωτικῆ τῆ ποικίλις ἐν τῆς ἰθυραλῶν· ὁ δὲ τῶ ἀγαλῶν τῆ παροπλίας τῆ θῆ, ἡπο δῶαδαι ἀντισῶναι ἐν τῆ ἡμέρα τῆ ποικῶ· ἢ τῶ ἀνάγκη τῆς ἐκ τῶ σῶματῶ ὀξῆσῶ, ἡμῶν ποικῶ ἡμῶντα· οὐλαμῶντα τῶ ἢ ἡμῶν ἐκτῆλεμῶν τῶ σῶματῶ, ὁ δὲ ἡπο ἡπο

vivifico currui impositum, cursu aëreo rapturi sunt. Etenim in hac paupertate, cum sola melote, et quadraginta dierum ieiunio, in Carmelo monte habitans propheta, ascensum ad regnum portendit, id est divinum ascensionis cursum domini nostri Iesu Christi. Cui honor et imperium ubique et nunc et semper per saecula saeculorum. Amen.

SERMO XXII.

DE ANIMARUM EX CORPORE EXITU, ET DE SPIRITUALIUM NEQUITIARUM POTESTATIBUS, ET DE DEI ATQUE ANGELORUM LAUDIBUS, ET DE HIS QUI IN PECATO DEPREHENDUNTUR.

1. Sufficiebat sancti Pauli apostoli testimonium demonstrando quam sit acerbus de corpore exitus, quem diem malum solet appellare. Sed quia nos caritas necessario nimis ad utilitatem vestram cautelamque exstimulat, verbis eius ad bellum vos excitantes, immortalis victoriae praemium conciliare studebimus. Verba enim eius sunt: confortamini in Domino, et in potentia virtutis eius: induite armaturam Dei, ut possitis stare adversus insidias diaboli. Quoniam non est nobis collectio adversus carnem et sanguinem, sed adversus principes et potestates, adversus mundi rectores tenebrarum huius saeculi, contra spiritalia nequitiae in caelestibus. Propterea accipite sumite armaturam Dei, ut possitis resistere in die malo. Quippe necessitatem exsundi de corpore, diem malum esse constat. Comprehensa enim anima de corpore trahitur, veluti si quis carbonem de clybano eripiat. Tunc expavescet anima

πας ἀπάσης ἀνθρώπων ὑπὸ κλιβάνῳ τότε δαλιάσθῃ ἡ ψυχὴ διερχομένη μὴ τῷ σιεύοντι
 α. ι. 27. αὐτῇ ἀγγέλῳ (Ϟ) αἴεσθαι, τῷ δὲ βόλῳ μὴ τῷ σιεύοντι αὐτῷ δαίμοντι ὡς παρὰ ἀρχι-
 τελόνῳ τῷ ἀμύρτωλῳ καλύπτῃ αὐτῇ ἀμέμηπῶς διελθῶν ὑπὸ τῷ ἀγγέλῳ τῷ φωτός
 εἰς (Ϟ) τῷ μεγαλοπότῳ ἱεραῖον (1).

β'. Ἰδὲ δὴ μυστήρια ὑμῖν λόγων ἴδω ἰσθῶ ἀνθρώπων ἐν τῇ γῆνι αὐτῇ παπυρο-
 φορημένων, ὅτι νῦν ὄλιγοι εὐείκοιτο οἱ εἰς χεῖρας ἀγγέλων ὄψεσθαι οὕτως τὰς ψυχὰς
 αὐτῶν ἐπιθυμῶντες γὰρ ἡ ἀνομία ἐστὶν ἡ ἀδικία, ψυχιστοὶ δὲ ἀγάπης καὶ δαίμονες εἰσὶν
 οἱ ὄψασθαι βλάτοντες αὐτὰς διὸ ἐστὶν ἀνηλιότις * βασιάνος κίχρηται αὐτὰς, μὴ δὲ γῆς κί-
 σσας, ἐν τῇ ἐκ τῷ σιεύοντι ὑποζύξῃ τῷ ἀναριθμήτῳ ἀνθρώπων ἔως ἕλκοτας
 τὰς ψυχὰς ἐκ τῶν σωμάτων, μέχρι τῶν ἀναβλώων εἰς αὐτὰ τὰ πηλάρια (2) τῷ ὄψασθαι
 καὶ ἱμμομομαμῶν αὐτοῖς ἐν δυνάμει τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ, ἐκτόπιοντος τὴν χεῖρα,
 ἔπι τὴν βιαζομένην ἐν ἀνάγκῃ ψυχῶν, εὐθὺς ἐκάτοι φομάζοντας, ἴσασιν αὐτῶν καὶ
 ἔφυγον κἀκείνη ἐπιρρίψασα εἰς τὴν αὐτῆς τῶν σώματων ἐκτάσσειν ἰρίντο αὐτὰ οὐκ ἔσθαι
 β. ι. 30. χεῖρ καὶ ἐκείνη ἡμέραν γινόμενα ἐκ τῶν πηλάρων τῶν ποταμῶν, καὶ ἑαυτὸν ἰχθ-
 ράζει, καὶ ἐνάειν ἐν λυπούμῳ ἀπελαίετο τὴν ἀνθρώπων μετατόπιον: καὶ ποτὶ
 βοήσας ὡς Μωϋσῆς τῇ καρδίᾳ πρὸς (Ϟ) θῶν, ἰσπερὶτα μαθῶν τὴν ἀπὸ τῶν ἰμμομα-
 τῶν καὶ ἰχρηματῶν αὐτῶν ἔξω τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ, ὑπὸ μωσίου μίας μέλις εὐεί-
 κωδαι ψυχῶν ἐν τῆς ἐκτάσει χεῖρονος, ἐν χροῖ τῷ ἁγίῳ ἀγγέλῳ περὶ ψυχῶν τῶν
 ποιάντων τῷ δικαίῳ ἴσασιν ἐστὶν ἀσπίδον κολοκύνουτος μὴ πηδῆ ἀναρχομαμῶν ἐν ὑμῶν,
 ἀππολαμῶντες τῷ ἰσθῶ τὰς δυνάμεις, καὶ τὸ γαργαμῶν.

pergens deducuntibus angelis per aërem; dum interim diabolus cum comitibus suis
 daemonibus, tamquam supremus peccantium publicanus, prohibet eam quominus im-
 punita cum lucis angelis ad magnificentiae caelum transeat.

2. Ecce mysteria vobis dico: novi ego hominem setate mea adfirmantem, pau-
 cos nunc comperiri, qui animas suas in angelorum manus commendent: multiplicata
 est enim nequitia atque iniquitas, et refriguit caritas; et daemones potius illas ex-
 ciipiunt. Quamobrem saevius cruciatibus urgent, cum iudicio terribili, innumeros ho-
 mines qui de corpore seiunguntur: animas quippe de corporibus extrahi videbat,
 donec usque ad oculorum palpebras ascenderent. Cumque vir praedictus in virtute
 Spiritus sancti illos increparet, manumque ad oppressam necessitate animam tenderet,
 statim illi perterriti, ea omissa diffugerunt; ipsa vero in sui corporis reversa est
 stationem. Haec cum paene quotidie videret a nequitiae spiritibus fieri, secum ipse
 tacitus reputabat, moestusque et gemens humanam vanitatem deplorabat. Quosudoque
 autem clamans veluti Moyses corde suo ad Deum, rogabat cognoscere siquid de
 huiusmodi re; editumque ei oraculum fuit a sancto Spiritu, ex decem millibus vix
 unam inveniri animam per illa tempora, quae in sanctorum angelorum manibus egre-
 deretur: quam quidem utpote iustam et immaculatam blande honorifice excipiunt
 cum hymnis, profligantes inimici potestates, prout scriptum est.

(1) Collocat euctor daemones in portis cae-
 lestis civitatis, quasi molestos publicanos ab ingres-
 su prohibentes animas bonorum operum syngrapha
 et testimonio non instructas.

(2) Ita perspicue uterque codex; quod voca-
 bulum in glossariis non inventum, coniecturaliter
 explico παρπέτρας.

γ'. Ἀναλαμβάνομεν δὲ ἀναβαίνουσι τῆς τῷ πλωνισμῷ τῆτος (πλάτη γδ) ἐξουσίας, ἐκ τῆς φύσεως ἀγαθέτης, συμπάροτις αὐτῆς ἐ λυκούμενοι, συμείχονται αὐτῆς ἔβ' δαίμονων, συμπεμφροῦσι ἰδῶν τί τὸ τέλθ, ἰλπίζοῦσι ἰδῶν τί τὸ ἰδῶν ἐ αὐτῆ φωτίζον αὐτῶν ὑπόλοιποι γδ λαμβάνει ὁ δὲ βολθ, καὶ λόγον ποιῶσι τοῖς δὲ βουσίαις τῆ πάσμάτων αὐτῆς, ὡς ὑπὸ θωον αὐτῆ γῆμα μῆνῶν καὶ ὅτ' αὐ ἔτσι ἐπιχίρει τ' ἐκ τῆς χροῦν τῆς ἀγλίαν ἠπῶθῶσαν τοῖς κελῶσι αὐτῆς ἀναροῦμεσι, δὲ βουσίαις κεινῶσι πρὸς οὐτὸν κοσμοκράτορα τ' σκότις τὸς καλύοντας δὲ βουσίαις ὑπὲρ τὰ ἀνώτατα τ' αἶρος, μὴ ἔχουσι σημεῖον ἀρετῆς εἰς ἰφῶδοι σωτηρίας κελῶν τῶτον ὡς μετῶρον διεκῶν κελῶν ἠμῶν, διδῶσι αὐτῆς ὁ θῶος ὑπόλοιπος λίγων. * καὶ ἔβ' ἀροῦσι τ' ἐξουσίας τ' αἶρος, τὸ πῶ ἐρηγοῦντ' ἐ πῶς ἰοῖσι τ' ἀπῶθῶσαν αὐτῆς γδ ὑπόλοιπθ ὡς περῶσαν ἐ πῶ ἀρετῶν, ἔτσι ἐ σώματι ἔτσι χροῖσι τὸ σώματθ, ἔτσι ἔτσι ἔτσι καὶ ἰδῶν τῆς ἔβ' ἔβ' ἔβ' ἐ αἶρε πολυμετῶν, τῶντα δηροῦσι.

A. L. 10.

* Eph. II. 2.

δ'. Πρὸς γδ τὸ πῶλις παρῶσαν αἰ δὲ βουσίαις ἐξουσίαις τ' ἀπῶθῶσαν τ' ποιηίας, καὶ τῶ ἐξουσίας ἀναροῦσι τῆς ἔβ' ἀροῦσι διεκῶν γδ τὸ πνῆμα τῆς περῶσις ἐ λόγον φροῦσι εἰς ἰσοῦσις ἔβ' ἐ τῆ ψυχῆ ὡσῶντις καὶ τὸ πνῆμα τῆς λῆθῆς, εἰ ποτε δὲ μῶσι καὶ κρατῶν βαρῆσις τ' καρῶν, λῆθῆς ἐπέοισι τὸ μὴ μεμῶνῶν τ' ἰοῦσι καὶ τῆ ἐπολῶν τὸ θῶου σμῶσις ἔβ' λόγον ἐ τὸ πνῆμα τ' διοροῦσις, εἰ ποτε ἐμῶσις ἐ αἶμασι τὸ ἔβ' πνῆμα τ' φιλαροῦσις, εἰ ποτε ἀρῶσις αὐτῶν παρῶσις, ἢ μὴ δ' ὅλας ποιῶσι ἔβ' συκῶντις καὶ τὸ πνῆμα τ' κελῶν, εἰ ποτε κελῶν σῶσις πῶν ἐξῶσις ἀδῶσις καὶ τὰ ἄλλα μῶσις πνῆματα τ' ἐξουσίας τὸ σκότις, σμῶσις λόγον πρὸς τὰς πῶλις τῆς ἰσοῦσις τῆς ἰουραῶν τῶντα γδ πλῶντις πῶ ἰδῶν

3. Veruntamen cum aliqua excipitur, et ex huius telonii (id est fraudis) potestatibus evadit; angeli quidem insita naturae bonitate compantes moestique possidentibus eam daemonibus comitantur, ut videant rei exitum, sperantesque aliquid proprii luminis videre in ea relucens. Nam sibi iure debitam censet diabolus, et liberatoribus narrat peccata illius, quorum causa in potestatem ipsius venit. Atque ita dum dat operam eripiendo ex angelorum manibus animam criminibus ohnoxiam, gladio quasi educto dominabitur inter rectores mundi tenebrarum harum, qui illam ad superna aëris ascendere prohibent, nullum habentem virtutis indicium quo salva fiat. Sic enim cum reapse velut in sublimi aëre sedentem iudicem representat ipse apostolus dicens: secundum principem potestatis aëris, qui nunc operatur in filios diffidentiae. Ipse quin immo apostolus hoc expertus, cum raperetur, sive in corpore, sive extra corpus, usque ad tertium caelum; vidensque animarum in aëre hostem, haec enarravit.

4. Quippe in foribus consistunt potestates variae spirituum nequitiae, secundum uniuscuiusque animae cupiditate. Scilicet fornicationis spiritus scrutatur, si quid corruptelae male olentis in anima sit. Similiter oblivionis spiritus, num homo aliquando ebriatus et crapula cor gravans, oblitus fuerit legis mandatorumque Dei. Reposcit rationem etiam spiritus dolosi homicidii, num forte ille sanguine contaminatus fuerit. At vero avaritiae spiritus, num aliquid idem rapuerit, aut nihil eleemosynae impenderit. Venit in iudicium spiritus quoque obtrectationis, num forte ad calumniandum alicui exarserit. Alii demum plurimi spiritus potestatis aëris, ratio-

- διηγήσατο· καὶ ὅτι ἂν ἦσαν ἐπὶ τῆς αἰεὶ ἱσαμῆμα τῆς πάλαιματι τὰ φάσματα,
- B. I. 91. αὐτὸς τὸ ἐξέβολα τὰς φάσις καὶ ἦν ἀνθρώπων ψυχὰν ἀνέμει, καὶ βλίπαι τὶ ἐ
- A. I. 99. ἀκούειν, οὕτως ἐπ' αὐτὰς ἀναπέμπειν κατ'ἴσχυρ· καὶ ἡ πίστις αὐτῶν μεγάλη ἐπ' αὐτὰς,
- * Ps. CXVI. 4. ἴως τὸ θύσανθ' αὐτῶν, καὶ τὸ γυμνασθῆναι * ἀναλαμβάνειν παρὰς ὁ κύριος, ἑταίροι ἢ ἀμύητους ἴως γῆς· ἐξάρξατε τὴν κερὰν ἐν ἐμελοσῆσῃ, ἄλλατε τὴν θεοῦ ἡμῶν ἐν κισθρα· κισθρα ἢ ῥοσῆα τὸ ὄργανον τῆς σωματι· δῶσθ' ἡ ἐν ἐκείνῃ τῇ ὕδα καὶ τὸ σῶμα ὡς ἄγιον, καὶ τὰ ἐπὶς δόξα ἐν εὐλογίαις ἐξομολογήσεως τῆς θεοῦ ὅπως μετῴη τὸ ἐν κόπῃ τῷ σωματι ὁμομῆσι ὑπομῆσι, καὶ τὸ λόγιον αὐτῶν ὅσον, ὃ εἰδῆται αὐτὸς εἰρηκῶς *, ἐν τῇ ὑπομῆσῃ ὑμῶν κτισαῖσι τὰς ψυχὰς ὑμῶν· αὐτὸς γὰρ ὄντι ἡ ἐλπίς τῆς
- * Luc. XXI. 19. ἀτασθαλίαι αὐτῶν ὁ Χριστός, ὃ ἐπὶ πάντων ἦν ἐν αὐτῶν ζῶντων θεὸς εὐλογητός εἰς ὅσον αἰῶνας· ἴσονται γὰρ οὐ αὐτῶν τῆς κερὰν ἐν σῶμασι ἀφ' ὧσῃς πάντοτε θύσανθ' ὅπως ἐπ' αὐτῶν τῆς βασιλῆα ἦν αἰώνων, ἀφ' ὧσῃς, ἀφ' ὧσῃς, μόνον σὸς θεοῦ, πῆμ καὶ δόξα εἰς ὅσον αἰῶνας· ἴσονται γὰρ αὐτὸν εὐθεῖς τότε ἐν ἐφραμῶσονται καὶ τῆς ἐπισημασθῆναι αὐτῶν δόξαν καὶ ἀνεκλήσονται ἐπισημῆσαι.
- †. Τίτοι ἴσονται καὶ ἐφραμῶσονται τῶν ψυχῶν ἐφραμῶσονται ἐν μεγάλη ἐφραμῶσῃ ἀπαλοσθῆναι ὡς εἶσαι οἱ ἄγιοι ἀγίνοι, καὶ ἀφοβοὶ αὐτῶν γίνεσθαι ἐφραμῶσονται· ἐπὶ ἢ φραμῶσονται ψυχὰς ἐφραμῶσονται ἐπὶ πῆμα ἐν κερῶν, ὡσπερ ἦχθη· ὅτι καὶ ἐπὶ τῷ ἰσῶ οὕτως σωθῆσθαι· ἐπραμῶσονται γὰρ δὸς τῶν ἰσῶν φωνῶν ἐκλήσθαι καὶ ἀποσῶσθαι καὶ λαβῆσθαι ἐφραμῶσονται καὶ ἦν ὅσων αὐτῶν πάντων ἐφραμῶσονται ἐν ἀποσῶσθαι πάντα τὰ ὅσων αὐτῶν· τίλα· εἰ ἐν αὐτῶν ἐπ' αὐτὸν ἔλατ περῶσται αὐτῶν τῆς ψυχῶν, μὴ ἴσονται ἐφραμῶσονται τῶ

nem reposcunt ante fores introitus in caelestes aedes. Haec enim perspicue vir quidam qui vidit enarravit: et quod non fuerint vana quaedam in aëre depicta spirituum spectra; et quod ipse diabolus accusationes humanarum animarum expectaret, et prout aliquid videret audiretve, ita in illas persequens irruerat. Interim videns magnus terror erat, donec anima aalva fieret, veluti scriptum est: auscipiens mansuetos Dominus, humilians autem peccatores usque ad terram. Praecinit Domino in confessione, psallite Deo nostro in cithara; cithara vero intelligitur humani corporis organum. Dabit enim in illa hora corpus quoque utpote sanctum, et interiora eius gloriam in benedictionibus confessionis Deo; ut memor sit patientiae in labore corporis toleratae; iuxta sanctum eius oraculum, quod ipse edidit dicens: in patientia vestra possidete animas vestras. Ipse enim Christus spes est resurrectionis eorum, qui est super omnia quae in ipso vivunt Deus benedictus in saecula. Erunt enim cum ipso Domino in corporibus imputribilibus semper permanentes: quia ipsi regi saeculorum, incorruptibili, invisibili, soli sapienti Deo, honor et gloria per saecula. Videbunt enim ipsum tunc recti, et laetabuntur propter collatam ipsis gloriam et inenarrabilem promissionem.

5. Propterea egredientem animam grandi solamine consolantur, salutantes sancti angeli ceu amici, eamque absque metu esse iubentes. Super autem malae vitae anima, resonabat idemidem veluti quidam multarum aquarum strepitus. Crede autem visioni buic, namque et lobo par casus obtigit. Etenim interrogatum ex alto vox quaedam circumsonabat. Postulataque diabolus et impetrata adversus omnia, quae illius erant, potestate festinavit cuncta destruere eiusdem bona. Postremo et ipse in

ἀπολύσει αὐτόν· ὅτ' ἂν ἢ ὑπεύθυνος αὐτοῖς ἢ ἑκκακοσεξάβια ἴδουσι ψυχῶν, συγχαίρου-
 σιν, ὡς ἐκβαρυνθῆναι αὐτῆς τῆ ἀπυλῆς αὐτῶν· ὅτι ἢ ἢ ἀρίων ἔ δικαίων ἐς κρητῆρα
 γίνονται καὶ κλαυθμοῖς, βλάπτουσιν ἢ σωμάτων χρεῖν ἢ δυνάμει, τὰς θεομητίαις ἔ
 εὐσεργῆς δόξας ἢ συγχαίρονται τῆ γινόμενῃ ἐπὶ τῆ ἐξόδῳ τῶ σώματι ἀπαρτῆ.
 ἔστ γὰρ ἀκούσας μυελῶν μυελιάδων, ὡς ἐξ ἱνὸς σώματι μίαν ἐξουσίαν ἀρίων φωνῶν
 ἠραυνοῦσας αὐτῶν, ὅτι μὴ ἐνέξω ψυχῆ, ἐξέκοι γὰρ ἐν ἱσμέῳ αὐτοῖ γδ οἱ ἀγγέλοι
 ἐφραίνονται ὡς πρὸ θεοῦ ἐξσκοιούτες ἐς τοὺς ἀρίους ὑπὲρ ἔ ὁ ἄγιος δότοστος σαφηνίζῃ
 λίγων *, ὅτι λήτρυκα πνύματῶ ἴσιν, εἰς ἐξκοιῶν δότοστων ἰσμέ· ἐξ ὅσων μέλλου-
 τας κληρονομῶν σωτηρίας.

A. I. 100.

* Hebr. I. 11.

ς'. Τῆ γδ ἡμέρα ὅ ἐξόδῳ, ἐὰν ἢ τῆς ἢ ψυχῆ, ἔσται αὐτῆ τὸ γαλαμαμέρον *, τὸ
 πνύμα ἐν τὸ ἀγαθὸν ὀδηγῶν με ἐν γῆ εὐδοξῆ, τιτίται εἰς τὰς τομῆς τῶ ὄψεδόσῳ,
 ὑποδουκίον αὐτῆ τὰ πάντα κἀκῶ ὁ κύει ἢ ἐφραίνεται αὐτῆ μουσῆς· κροῦς ἐπὶ ἔ
 πρὸ λησῆ, ὅτι σῆμαστ μετ' ἱμοῦ ἴσῃ ἐς τῶ ὄψεδόσῳ· βοῆ γδ καὶ ἢ ψυχῆ· μήδωπῃ
 με, κύει, ὅτ' ἂν ἔλθῃς εἰς τὴ βασιλείαν σου· καὶ ἀκίῃ ὅ ἀρχάντι φωνῆς, ὅτι ἢ βασι-
 λεία τ' ἐρανοῦ ἐντὸς ἡμέρῃ ὄσιν· * ἰγύστος γδ ὁ λόγος ὅ ἐπαγγελίας αὐτῆ, ἔ δωρεῖται
 αὐτῆ ἔλῳ τῶν βασιλείας, λόγων ἐκῆτο τὸ φροσφτικὸν λόγον· * μὴ φοβῆ, μὴ σου γὰρ
 εἶμα μὴ πλεῶν, ἰσῶ γδ ὁ θῆος σου, καὶ ἐισχύου ἐν τῶτα ἀκούῃ μέγχι ὅ ἑπιμέρου τῶ
 σωτῆρῳ ἀνασῆσῳ φροσφτικῆς· καὶ ἀνάσταται τότε εἰς ἑρανοῦ· ἐκῆ ἢ ἀπαρτῶσι αὐτῆ
 πλοῦται ποσῆ, δολοχίαι δαμένον εἰς ἔλῳ ὄσῳ· καὶ τίτις ἀππλομουῶσα ἐξα-
 σπῆσῶτα τῆ καὶ φροσφτικῆ, ἔτις ἀίρηται ὑμῶσα ἔ λόγισα· * κύεις φροσφτικῆς με,
 καὶ σωτῆρ με, τίτα φοροσφτικῆ; κύει ἢ ὑφραωνῆς ὅ ζωῆς με, γὰρ ἴνος δαλιάσῳ;

* Ps. CXLII. 10.

B. I. 99.

* Luc. XVII. 31.

* Is. XLII. 10.

* Ps. XLVI. 1.

illum irruit, tentaturus animam eius, quandoquidem pessum dandi potestas non erat.
 Cum autem sibi obnoxiam propter peccata animam daemones conperit, gratulatur
 quia ad eandem secum poenam damnata est. At vero propter animas sanctas et
 iustas torvi fiunt atque plorantes, dum comitantem potestatum chorum aspiciunt, et
 eximias felicesque gratulantim laudes erga animam corpore egressam. Licet enim au-
 dire innumerabilium tamquam uno ore sanctam coniunctim vocem adclamantium illi:
 noli conturbari, o anima; ministri tui sumus. Ipsi enim angeli laetantur in Deo dum
 sanctis deserviunt. Quod et sanctus apostolus manifestat dicens, administratorios spi-
 ritus esse, in ministerium missos propter eos qui hereditatem capient salutis.

6. Scilicet exitus sui die, si anima perfecta fuerit, continget ei quod scriptum
 est: spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam, id est in paradisi pascua,
 demonstrans ei omnia: ibique Dominus mystice ipsi manifestatur; sicuti latroni quo-
 que dixit: hodie mecum eris in paradiso. Namque et anima clamat: memento mei,
 Domine, cum veneris in regnum tuum. Auditque sinceram vocem: regnum Dei intra
 vos est. In proximo est enim verbum promissionis eius, datque ei universon regnum
 suum, dicens propheticum illud effatum: ne timeas, quia ego tecum sum: ne decli-
 nes, quia ego Deus tuus, et conforto te. Haec audit usque ad tertiam Salvatoris sta-
 tutam resurrectionis diem, et tunc in paradiso deducitur. Ibi ei occurrunt improbi
 publicani, daemonum per totum aërem molestiae: at enim haec omnia expugnans,
 splendoribus fulgens, praeterit cantans dicensque: Dominus illuminatio mea et sal-
 vator meus, quem timebo? Dominus protector vitae meae, a quo trepidabo? Haec

ταύτας νικησάσης αὐτῆς, καὶ διελθούσης ὕλας τὰς ὀξυμίας τῆ κοσμοκρετορῆν τῆ σκότους, ἰχθύσης βραβῶν καὶ σέφανον ἐκ θάλλων τῶ ὄψιδείσιν, ἀπαυτίσιν αὐτῆ λαοὶ ἐ ἴθην, πλῆθιν τὴ ἀρίων ἀγγέλων καὶ ἀρχαγγέλων.

A. E. 101.

ζ'. Καὶ ἔπος μίχρην ἡμερῶν πασαράκοινα θειβολῶσα εἰς τὰ πλάτη καὶ μήκη τῶ ἱεραδῶν ἀναλαμβάσεται κ' τῆ τῆ σωτηρῶ ἀτάληψιν, ἐ φεροσκυπῆ ἱμφασῶς πατήρα κ' ἦν ἄγιον πνεῦμα. Ἐ πατήρα μῶν κ' ἦν φεροσκυμῶ τὸ δὲ πνεῦμα τὸ ἀγιον σω-
 λισαται φεθ φεροσῶν αὐτῆς φρισβίου, ἐπὶ δὴ φεθῶ κλητον λίγεται· πάλιν ὁρᾶ τὸ ἀγιον πνεῦμα σὺ τῶ πατρὶ κροθῆμῶν, καὶ ἦν ἴσῶτα ἐκ διζῶν τῆ πνεύματῶ, Ἐ ὡς ἀρχιερα ὑπὲρ αὐτῆς ἐνυγχᾶνεται· αὐτῆς βλιετῆ ἦν κροθῆμῶν, καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἀγιον ἐν δόξῃ. Ἐ ὅπ ὁ πατῆρ φεφτῶ θειβολῶσεται αὐτῆς τῶ φραχῆφ, καὶ κροφιλῶν τὸ ἀλυπον αὐτῆ ἐπαγβῆλλεται, ἐπαδῆ θῆος πάσης φεθραλιήσῶς ἐπὶ τὸ καὶ ὀνομάζεται· καὶ τότε διζᾶσῆ αὐτῶν, διδῶνς σῶν ἀρραβόνας ἐν χρεῖ κροταῖα Ἐ βραχῶνι ὑ-
 κληφῆ ἐπιθῆς αὐτῆ δῆσῆμα στεφάνο δόξῆς ἀμαρῆντα ἐν πνεύματι ζωῆς ὄξαράπῶν ἐνύπῶν τῶ ἀγγέλων ἀρραβόνα τῶν ἴχθιν ζωῆς αἰωνίῳ καὶ βασιλείας ἱεραδῶν, Ἐ φρεφῆ φεθρα-
 δείσιν· Ἐῶτα ἦ πάντα ἱμφασίζη τῶς ἀρίους ἀγγέλους, οἵπῆς σκρηπῆσῶν συγχρῆοντες τῆ ψυχῆ, δῆ τὸ κέῖμα τῶ λόγῳ καὶ δῶσῶν αἰον καὶ φεροσκυμῶν τῶ πατρὶ Ἐ τῶ υἱῶ κ' ἀγίῳ πνεύματι, διζᾶσῆντες ἐν τῶ ὀηρῶν.

η'. Ταῦτα ἢ ἀψῶσῶς ἱερεται παρ' ἱμῶ, κροθῆ καὶ αὐτὸς ὁ κύετῶ μῆτρῶν κῶ
 * Luc. Xv. 7. φεθῆ τῶν ἐν ἴσῆ ἀρίους αὐτῶ ὑαγγελλῶς λίγων *, πολλῶν χαρᾶν γίνεθῆ ἐν τῶς ἱεραδῶς
 * Math. V. 3. ὅπῆ τῆ σωτηρῶ τῆ δικαίῶν ὡς Ἐ ὁ κροφεισῶς ἀπὸ ὑποσῆκῆς λίγων * κροφῆσει
 οἱ πῶρῶ τῶ πνεύματι, ὅπ αὐτῶ ὄξῆν ἢ βασιλεία τῶ ἱεραδῶν ἀγαπῶν μῶ, σῶνδᾶ-

omnia superans, cunctasque potestates pertransiens mundi rectorum ac tenebrarum, accepto praemio ac de paradisi frondibus sermo, habet obvios populos atque gentes, cum sanctorum angelorum archangelorumque multitudine.

7. Sic porro quadraginta diebus per latitudinem vagans longitudinemque caelorum, assumitur una cum ascendente Salvatore, adoratque manifeste Patrem et Filium et sanctum Spiritum. Et Patrem quidem ac Filium veneratur; in Spiritum sanctus consistit ante faciem eius deprecans, quoniam est spiritus consolationis. Rursus videt Spiritum sanctum cum Patre sedentem, et Filium stantem a dextris Spiritus, et tamquam pontificem pro ipsa (anima) orantem. Denuo videt Filium sedentem, et Spiritum sanctum in gloria: et quod primus pater amplectitur animae collum, osculansque carinam omni moerore denunciat; quoniam Deus totius consolationis est et nuncupatur. Tunc vero eam glorificabit, dans manu potenti brachioque excelsio arrham, imponensque ipsi diadema, coronam scilicet gloriae immarcescibilem in spiritu vitae: ut coram angelis coruscans habeat hanc arrham aeternae vitae, regnique caelorum, et deliciarum paradisi. Atque haec omnia sanctis angelis palam facit, qui laetas choreas ducturi sunt cum anima, propter editum decretum; reddentque laudem et adorationem Patri et Filio et sancto Spiritui canentes alleluia.

8. Haec citra mendacium a me dicta sunt, quemadmodum et ipse Dominus mihi testatur in sanctis suis evangeliiis dicens, multum fieri gaudium in caelis propter iustorum salutem. Sed et illa dicta ab eo beatitudo idem demonstrat his verbis: beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum caelorum. Demus, carissimi,

συμβῶν ὡς φθισήσονται τὰ ἑαυτῶν σῶματα ἅμα τῇ κυρίῳ εἰς τιμωπία τῆ ἡλικίας δὲ δόξης
 ἔ ἀφθαρσίας ἵνα πάλιν ὁμοία τῇ κυρίῳ ἀπολαβόμεθα αὐτὰ· κὺ κ' ἔ ἄγον Δαυὶδ *
 τῇ σάλπιγγι τῆ παρωσίας τῷ κυρίῳ, ἐκ γῆς χόματ' ἀναστάντες, ἐκλυθαίνοντες καὶ
 ἐκλυθαίνοντες, ὡς ἡ λαμπερότης τῷ σπυρίματος τῷ ἱρακῷ, ἀποβαλλόμενοι τ' ὄντων
 τῶ ἀνομιῶν, καὶ τὸ ὑλάδεις τ' φθορῶν· μὴ οὐκ εἶς τῷ σαρκικῷ φερύματ' ὁμοίω
 κροῦνόμεθα ὅτι βίον ἡμῶν· σὰρξ γὰρ φθαρτὴ πῶς ἀμώτημοσι καὶ αἵμα βασιλείας Θεοῦ
 οὐ κληρονομή· πῶς γὰρ ἡ φθορῶν τ' ἀφθαρσίας κενύουσ; φθαρτὸν γὰρ σῶμα ἀμώτηλον
 εἰς ἀπόλλων· τὸ ἡ ἀγνὸν καὶ ἀφθαρσίας πῶς *
 ἄγον ἐ ζωῆς οἰκίησεν πολλὰ μὲν
 γὰρ ὅτι τὰ τ' σῶματ' ἡμεῶν, ἅπαντα φορτία ἀναβάσκυτα λήγων ὁ κύριος, πάλιν ἀνα-
 παύσας φεροσκαλῶντα εἶς τῆ μετασῶσις * ἄντι πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες ἐ πεφο-
 ρημένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμῶν· ἀεστε ὅτι ζυγὸν μὲν ἴφ' ὑμῶν, καὶ μὲν ὄντι ἀπ' ἐμῶ
 ὅτι φρῶς ἐμῶ ἐ ἀπαυῶν τῇ καρδίῳ, καὶ εἰρήσεται ἀναπαύων τ' ἡλικίας ὑμῶν.

R. f. 13.
 Dan. XII. 10.
 A. L. 100.

* eod. e. 10.

* Math. XI. 28.

ὅ· Ἡμεῖς μὲν τῇ ποιῶντῃ μαγίῃ τῷ Θεῷ ὡς ἀκλήσῳ ὡς ἀκλήσῳ ἡμῶν τὰς ἑαυ-
 τῶν ἡλικίας, καὶ ἰδύμεν ὅτι ὅτι ζῆσιν τῶν τ' κυρίῳ ζυγὸν ἀπῶ ὄντι ἰχυρῶ ἀποκῶς
 ἡμῶν, ἔ ἡ φθορῶν, δι' ὅν ὀφίλομεν ἴχνη ἀφορμῶσι τ' φερύματ' αὐτῶ, εἰς τὸ ἔῃ
 ἡμῶν ἀκτῆμοσι, σαρξῶν, ἀγνῶν, καὶ τῶ ἰδύμεν ἀντιφρῶν· ἐ μὲν ὅλων ἴχνη φέρ-
 νημα σαρκῶς, ἡ ἰταίρηται κατ' ἑαυτῶν, ὅλα φερῶν τὸ ἀόρμηον καὶ τὸ ἦθι τ' ὄντι
 κείας, τὸ ἀκινῶδον, τὸ ἀκαρῶδον, τὸ ἀκλον καὶ ἀκαρῶδον, ἐ τῇ ἐλθῶ-
 εἶα, ὅσα τὸ σῶμα καὶ ὅσα ἐρχόμενα, ὡς κατῶμεν ἀποθνήσκοντες, ἵνα ζῶμεν τῇ
 ἰουκίῳ πολιτίῳ· μὴ ἐκκακῶσι οὐκ ἀδελφοὶ ἐν τῷ θλίψι, μὲν μὲν ἰγῶν τὸ
 μέγχι πῶς ἀποθνήσκῶν εἶς φθῶν τ' ἀσκήσῶν· ἀλλ' ἐκῶν ἐνοήσῶσι τὸ εἶς θλίψῶν τῶ

operam ut exhibeamus corpora nostra sancta Domino ad animae honorem per glo-
 riam et incorruptionem, ut vicissim recipiamus dominico corpori similia; atque ut ait
 sanctus Daniel, tuba nunciante adventum Domini, de terrae fovea resurgentes, can-
 didi splendidique fiamus, ut est caelestia firmamenti splendor, abiectis peccatorum
 sordibus lutoque corruptelae. Ne igitur per carnales affectus videamur transigere vi-
 tam nostram: nam corrupta peccatis caro et sanguis regnum Dei non hereditabunt.
 Quomodo enim corruptio incorruptionem possidebit? Nimirum putre peccantium cor-
 pus in exitum it; et purum et incorruptione plenum, sanctum est et vitae habitaculum.
 Etenim multa sunt corporis mala, quae vix tolerabilia pondera appellans
 Dominus, elementerque ad paenitentiam invitans, venite inquit ad me omnes qui la-
 boratis et onerati estis, et ego reficiam vos: tollite iugum meum super vos, et discite
 a me quia mitis sum et humilia corde, et invenietis requiem animabus vestris.

9. Sufficeret profecto tanta haec et maxima Dei invitatio animabus nostris re-
 creandis, atque ad hoc tam suave Domini iugum dirigendis: quae est nostra districta
 monasticae vitae exercitatio, et oratio; per quas debemus mansuetudini eius assimi-
 lari, ut simus pauperes, temperantes, puri, et voluptatibus superiores: numquam
 carnis affectum habere, aut contra nosmetipsos consurgere, sed conservare mites sine
 ira mores, sine vana gloria, sine scandalo, sine alienae rei usurpatione, sine gulae
 vitio, libero animo, cum omni sanctitate et decore, tamquam quotidie morientes, ut
 vivamus parem angelis vitam. Ne ergo animus despondeat in pressura, fratres, neque
 magnum existimetis usque ad mortem intervallum exercitii monastici; sed il-

ἀγίλων, κὶ σωσθῆαι μὴ πάτησον καὶ παύσασθαι, φοροῦνται δὲ ἄποστολοι, ἀσκητῶν κὶ
 ὁμολογητῶν καὶ μάρτυρων, αὐτὴ ὅν λίχη ἢ σοφία. * Ἐ βασιλεύσῃ αὐτῶν κύριος εἰς ὅσον * 509. III. 9.
 αἰάνας· καὶ ἀπαξ οἱ σθεῖσθαι τὰ εἰς γλῶσσοῦ μέτρον, τὴ ἰκρυαίης καταβρυχίσεισι πᾶντα· 104.
 μάρτυρ ἄρα καὶ ὁ κύριος * ὅτι οἱ τὰ χεῖματα ἔχοντες, δυσκόλως εἰσελεύσονται εἰς τὴν
 βασιλείαν τῆς ἡρασιῶν.

β'. Ὅμως μὴν καὶ τότε τῶν ἕλλαν τῆ δουρατῆ εἰς τὸν ἴσον ἰσφαδόντες, μὴ
 κρυζόμεθα μεγαλοφημίως ὡς δυνατῶ ἀσκήσαντες, μήτε τὸν ἴσον τῆς ἰσομοῦνης
 διαφύσσωμεν. ὅσα κ' τὸν ἴσον ἄποστολοι *, τὸ ὁπιδον ὀπιδονατομόμοι, τοῖς ἴμοφρονι * Phil. III. 14.
 ἰκτετατόμοδα, Ἐ ἔλιγα τὰ πρὸς καίεσι λογζομόμοι, μέγαλα πρὸς ἀκαήσωμεν τὰ ἰλ-
 πίζομόμα· ὅτι οὐκ ἔξια τὰ παθήματα τῶ νῦν κριτοῦ πρὸς τὴν μέλλουσα δόξαν. Ἐ τὸ
 πρὸς καίεσι κὶ ἰσφαδόν τ' ἰσφίως ἡμῶν, καὶ ἰσφολῶν εἰς ἰσφολῶν αἰόνιον βάρος
 δόξης κερταζέται ἡμῶν * Ἐ ὁδὸν μὴ ὁ ἀφίσει τίς εἰς ὀφθαλμῶν, τίπο Ἐ λαμβάνη·
 ἡμῶς ἢ ἀντὶ τῆς ἰσφίως τὰ οὐράνια, καὶ ἀντὶ τὴν πρὸς καίεσι τὰ αἰώνια, καὶ ἀντὶ τῆς
 φθαρῶν τὰ ἀφθαρτα ἀταμῶν μὴ ἐς ἀφθαρτα σώματα κ' τὸ κωσικῶν τῶ σῶτη-
 ρος, πνῦμα πᾶσι Ἐ ἀκέρτα κερταζέται· πολὺς γὰ ὁ σίφαιος ὑπὲρ τὴν ἔλιγων ἀφλων
 τῶ σώματα καὶ τὸ μὴ βασιλείον τῆς ἀγίως ἢ εἰς χεῖρον ἀφμῶν οὐσα ζῶν βασιλείον
 ἢ τῆς ἀμῶν πᾶσι ὁ ὕνατ' ὅτι τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον καὶ τὸ σκότος τὸ ἐξῆται ἐπι ὁ
 κλαυθμῶς Ἐ ὁ βρυγμῶς τὸ ὀδόντων, μὴ τ' ἀθανάτου σκάλκος εἰς ἄλλον πρῶτα, ὡς
 λίχη Δαυίδ· * ὡς ἴκατα κερτῶς ἄπο πρὸς ὀφθαλμῶν πρὸς, ἴτως ἀπλωτῶν οἱ ἀμῶν πᾶσι
 ἄπο πρὸς ὀφθαλμῶν τῶ ἴον καὶ οἱ σίφαιος ὑφραδῶν τῶν ἐς τὴν παρῶτα τ' κερτῶν σῶ-
 πῶσι Μιχαὴλ ἐς σῶτηρι τῶν, Ἐ αἱ δυνάμεις τῆς ἡρασιῶν σῶλωδῶν τῶν, Ἐ οἱ νεκροῖ

* II. Cor. IV. 17.
 * Phil. III. 14.
 * Ps. LXXVI. 3.

delcetatio, vita immortalis, laus vera, gloria non caduca, choreae cum angelis, con-
 versatio cum patribus, patriarchis, prophetis, apostolis, ascetis, confessoribus, atque
 martyribus; de quibus dicit Sapientia: et regnabit Domius illorum in perpetuum.
 Et omnino qui congestas opes spreverunt, caelestibus divitiis fruuntur. Testatur pa-
 riter Dominus: qui pecunias habent, difficile in regnum caelorum intrabunt.

2. Nihilominus postquam his materialibus, propter Deum abdicatis, nuncium
 miserimus, ne quaeso gloriemur tumidis verbis tamquam egregie monasticam vitam
 agentes, neque tempus patientiae nostrae publice magnificemus, sed iuxta divum
 apostolum, quae retro sunt obliviscentes ad ulteriora tendamus; et haec temporalia
 parvifacientes, magna illa expectemus quae speramus: quia uon suut condignae pas-
 siones huius temporis prae futura gloria; et temporaneum ac leve tribulationis no-
 strae, supra modum in sublimitate aeternum gloriae pondus operatur in nobis. Et
 heic quidem quod quisque relinquit in deposito, hoc et recipit: nos vero pro ter-
 renis, caelestia; pro temporariis, aeterna; pro corruptilibus, incorruptibilia expecta-
 mus; et cum corporis incorruptibilitate, ad instar domini Salvatoris, spirituales iam
 facti et iudemus. Grandis est enim corona pro levibus corporis certaminibus. Et
 regnum quidem sanctorum est permansus in Christo vita: at peccatorum regnum
 mors in aeterno igne et tenebris exterioribus, ubi fletus et stridor dentium, cum
 verme immortali, ad interminabilem poenam, ut ait David: sicut fluit cera a facie
 ignis, sic peribunt peccatores a facie Dei. Et iusti laetentur. Namque in adventu
 Domini tuba Dei clanget Michael, et virtutes caelorum commovehantur, et mortui

φυλατξόμεθα ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἱππευμένοις ἡμῖν παθεσμοῖς τῷ μὴ ἀμνηστῆσαι μήτε ἐν τοῖς
 χεῖρασι ἡμῶν *, μήτε ὄλωσ φθίνεσθαι εἰκῆ· ὅπ ἐ ὑπὲρ ἀργῶ ῥήματ'· οὐ εἶαν λαλή- * τοβ. 1. 22.
 σόμεν, λόγον ὑποδύομεν ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως· εἴτε οὐκ χειρομῶν ὡς ὁ Ἰάκωβ, ἤστωμεν
 ἤσσωμεν τῶν κυρίων· εἴτε παθεζόμεθα καὶ θλιβόμεθα, ὡσαύτως ὑποδύομεν εὐχαρι- 1. 10.
 σάουτες αὐτῶν· ἵνα καὶ ὡς ὁ Ἰάκωβ ἢ μνηστῆρας λαβόντες, ἀμαρτίαι, δίκαιοι, δικαιοβῆτες,
 ἀλλὰ θνητοὶ ἐν ὄλω τῶν βίῳ ἡμῶν, γυμνόμεθα ὡς ἀυθημενοι μίθιστοι, καὶ ἢ βασιλείας τῶν
 ἡρασαῖν σὺν αὐτῶν ἐν τοῖς κόλποις τῶ πατρὸς τῶ φώτων κληρονομίασμεν· εὐχαρισάουτες
 τῶ κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῶ, ὃ ἡ δόξα εἰς εὐὸν αἰῶνας τῶ αἰώνων· ἀμῶν.

ΛΟΓΟΣ ΚΔ'.

ΠΑΡΑΙΝΗΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣ ΠΑΡΘΕΝΟΝ.

α'. **Δ**έσπον ἴσταν ὀνομάζην ἡ θεία γραφή ἢ ἐκ τῶ κειραεῖσθαι· τῶ ἡρατῶ π- 1. 10.
 ἥσσωσε τῶ ἐν παρθνίᾳ κειραεῖσθαι· κειτῆσθαι τῶ ὄλω κυρίῳ, συμπίπτασθαι ἢ τῶ σώματος
 ἡλαφρείας (1), καὶ ἡραμῶν ποιούσα ὄλε ἡρήσων· διὸ καὶ τὸ πνύμεν τὸ ἄριον εἰς εὐλογία
 κειραεῖσθαι εὐλογοῦμεν, ἡρατῆσθαι πολιτείας κοσμη· ὑμῶσθαι τῶ ἐπὶ ἐξην ἡ παρθνία ἐν
 ἀμαρτίῳ, κειραεῖσθαι ἐν σώματι ἀμαρτίῳ κειραεῖσθαι τῶ θεοῦ, καὶ ἀλλίεσθαι ὡς ἐν γατῶ βασι-
 λικῶ καὶ τειρατῶ ἡ δόξα τῶ ἀρχάσθαι ἐ ὑμῶσθαι καὶ ἐ ἀρίοις ἀναπαυομένη καὶ εὐφρα-
 νεται ἡ ἡρατῆσθαι τῶ δικαίῳ λαμφορῶσθαι ἡμοίῳ χροσθῶ τῶ τῶσθαι παρθνίας κειραεῖ-
 σθαι, καὶ ὡς ἡραμῶν τῶ ἡρατῆσθαι τῶ τῶσθαι ἐ ἀποσῶσθαι· ἡτοι ὡς λίθῶσθαι ἡμῶσθαι τῶ γαλλῶν

inoffensos, irreprehensos, iusti Iobi more, nosmet custodiamus in cunctis quae nobis
 evenerint tentationibus, quominus ne labiis quidem peccemus, neque omnino vane
 loquamur; quia de otioso etiam verbo rationem reddemus iudicii die. Sive ergo laeti
 sumus, ut lobus, cantemus cantica Domino: sive tentamur ac tribulamur, aequae per-
 sistamus gratias illi agentes, ut aequae ac lobus testimonium reportantes, irreprehen-
 sibilis, iusti, religiosi, tota vita nostra veraces, fiamus tanquam diurni operarii, et
 caelorum regnum cum ipso in patris luminum sinu possideamus; gratias agentes do-
 mino nostro Iesu Christo, cui gloria per saecula saeculorum. Amen.

SERMO XXIV.

ADMONITIO AD VIRGINEM.

1. **R**orem caeli videtur nuncupare divina scriptura illam, quae de caeli pu-
 ritate cadit, virginitatis puritatem. Descendit enim a Domino, ut absorbeat corporis
 salacitatem, et cupiditatum quietem invehat. Quapropter Spiritus quoque sanctus ad
 benedictionem charismatum impetratus, singula vitarum genera exornat. Sponsa enim
 Dei est virginitas in sanctitate, quatenus in impolluto corpore inhabitat Deus, et tam-
 quam in regali iucundoque templo gloria versatur purissimi et altissimi illius qui in
 sanctia requiescit; et exhilaratur iusti dignitas relucens, quasi auro, virginitatis huius

(1) Ἠλαφρία· hoc loco interpretor salacitatem. Nam S. Cyrillus comm. in epistolam 1. ad Corin-
 thios cap. VII. S. apud nos T. III. p. 57: Ἠλαφρία εἰς τὸν ἡρατῶν τῶν κατ' ἡμῶσθαι.

σκότους βαρυτέρως ἡμῖν καταλείψεις ἐπιφέρει, ὡς κενυθείησσι τὸ καλλίμερον τῆ κτί-
σου, ὅθι τὸ φθῆμα τῶ ἑαυτῶν σώματα; ὡ ποίαι δόξα ἐπαγγέλια ἔχουσαι ὡφθαλμοί-
ται ἤρ' ὀφθαλμῶν καὶ ἀτραποδῶν ἀρχαγγέλων, ἐν αἷς ἀεστημῆθημεν πάντες· τὸτο γὰρ
δακρύου καὶ ὁ κύριος ἔλεος· * τότε λάμβουσι οἱ δίκαιοι ὡς ὁ ἄλλος ἐν τῇ βασιλείᾳ

* Matth. XIII. 43.

τῆ πατρὸς αὐτοῦ.
γ'. Παῖς οὐδ' κτιστόμεθα παρθεῖας καὶ ὅτι ἐν αὐτῇ κόσμον, ἵνα ἱεταίως σωσπαι-
σόμεθα πρὸ τυμφίᾳ ἐν τῇ ἀμείντω κοίτη; ἀρχιπρωῖτες τριπαλαίου καρδίας πρὸς τὸ μὴ
συναλλῶσθαι ἐν μηδὲν ἕσθ' ἡ χακίσιον ἰσθονῶν· τὰς ἡ λαμπράδας ἡμῶν φαεινὰς κρητίζοντες
εἰς τὸ ἀπὸ ζυμυρῶν ἐν ἡμῖν πρὸς πᾶν κρητίζουμα τὸ τῷ διὸ γάρισμα· οὐ γὰρ τὸ ὄνομα
μόνον τῆς παρθεῖας τῦτο ἀγρία, ὡς τῷ θηρῶν εἰς αὐτῶν καὶ μινζύου ἐν ἴσθῳ, κρη-
φθῶσθαι ἐν ταῦτων ἴσθῳ λογισμοῖς, καὶ ἀσπερῶν βροσμῶτων, ἔ οἰοποσία, ἀμαλῶν
τῆ ψαλμοδίας ἔ πρὸς ἀρχῶν, ἐν ἱερασίᾳ ἀρχιπρωῖας, καὶ ἀσπασγῆς πνίπται· παρ-
θεῖας γὰρ ἐν τῆσσι οὐ γινωρίζεται πρὸς τῷ θεῷ· ψέλλα γὰρ αὐτῆς πολυταλῆ, ἡσθία
κρημυρῶν, ἡ ἐκέρτατα βροσμῶτων ἡσθῶσθαι· θραυκῶν (1) ἡ αὐτῆς ἡ πρῶτος, ἔ καὶ
τὰς ἱερασίᾳς συμπίπλεκται αὐτῇ παντοφθαλμῶν ἀβραμείται· ποδὸ ψέλλα ἡ αὐτῆς
βάσισμα ἱερασίᾳς συμπατῆ τῇ ἡμέρᾳ κύριος ἡσθῶσθαι· * μῆσα κεφαλῆς αὐτῆς ὅθι χροῦσι
κρηθῶν, πρὸς ἀρχῶν ἔ ψαλμοδία ἐν χροῦσι φάλων ἀγίων ἀρχαγγέλων ἐπιδοκρυμῶν πρὸ
Χριστοῦ· γάρισμα γὰρ ἐπὶ κεφαλῆς αὐτοῦ αἰτίως ἔ ὑφῆσθαι· γάρισμα (2) ἡ ἐπὶ τῷ
σῆθι αὐτῆς, ἔχουσα ἰεῶνα βασιλείας, πρὸ κωλύσθαι ὄσο λογισμῶν κρηκῶν κρημυρῶσθαι

L. 104.

* Ita cod.

ministrantes adorant. Num ergo ignominiosum nobis non erit negligere tale mysterium? et igitur etiam ac tenebrarum poenis gravior damnatio nobis non impingetur dehonestantibus pulchram creatoris formam, dum corpora nostra corrumpimus? O quot sententiae nobis promittunt, fore ut fulgeamus supra luminosos et coruscantes archangelos, quibus effatis nos quidem omnes honore praeferimur! Hoc demonstrans etiam Dominus aiebat: tunc fulgebunt iusti sicut sol in regno patris ipsorum.

3. Quomodo igitur possidebimus virginitatem eiusque ornatum, ut prompte conquiescamus cum sponso in immaculato cubili? sobrio nempe corde vigilantes, ne umquam nobis a pessimis voluptatibus illudatur: sed lampades nostras lucentes habentes, ut semper in nobis incendamus ad omne opus bonum gratiam Dei. Non enim nomen solum virginitatis, est puritas, ut ei confidamus, et in ceteris fornicemur, turpibus eam cogitationibus corrumpentes, et intemperantibus dapibus, vini potu, neglectu psalmodiae et orationis, ignavia ad vigiliis, et nulla pauperum misericordia. Namque virginitas in iis qui sunt huiusmodi a Deo non agnoscitur: etenim armillae eius pretiosae sunt quotidianum ieiunium, et a varietate ciborum abinentia: monile eius, mansuetudo quae elemosynis collum eius ambit quasi conspicuis undique margaritis: caligae eius, gressus pacis tota die Domino famulans: mitra capitis eius ex auro puro, oratio et psalmodia, quasi phialae in manibus sanctorum archangelorum Christo oblatae. Scriptum est enim: in capite eorum laus et decor: zona circa pectus eius, habens imaginem regis, ob pravas averruncandas cogitationes: purum cor, et

(1) Haecenus non nisi in glossis (ubi ἱερασίᾳς) hoc vocabulum; nec bene bono exemplo augetur eius auctoritas.

(2) Apud Csongium scribitur γάρισμα.

καρδία καὶ μετῴρωτο μὲν εἰς τὸν, εἰς τὸ μελετᾶν τὰ τὰ κυρίου, ἔτι τὰ αὐτῶν τοῦ
 ἔφρονας, ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν ἐκταρῶν ἡμέρας καὶ νυκτῶν, τὰς ἐπιτολὰς αὐτῶν μεμνη-
 νύσιν, καὶ τὰ δικασίματα αὐτῶν φυλάττειν· οὐκ ἔστιν οὐδὲ ἀξίον τῶν καρδονικῶν ἐκταρῶ-
 νη, τὸ εἶς καρδίας εὐσεβῶν καὶ ἡθῶν ἐν κυρίῳ, πρὸς τὴν πρὸς τοὺς ἀρετῶν τῶν καρδίας
 αὐτῶν, καὶ τὸ ἐμύσειον τῶν φρονημάτων παρδίνων, αἰνίσις γωμετρίας συνελθόντων ἐν τῇ ἀγα-
 πύσει τῶν ἀθανάτων νυμφῶν· γυνεὶς γὰρ τῶν κατ' ἀξίαν κοσμητικῶν τῶν καρδονικῶν ἀρετῶν,
 οὐκ ἔστιν ἡ καρδία κωμῶν· μοιχεύεται γὰρ φθορὰ μὲν δὲ ἔπειτα ἰδοῦναι· καὶ ἡ μὲν

1. 100. εὐχόμενοι γυνὴ εἶς τὴν πορείαν ἔτι τὸν σολισμὸν τῶν κοσμητικῶν γωμετρίας ἰδούσας ἔτι σὺ φρο-
 νῆς ἡ ἀσπυτος ὡς γυνεὶς ῥυπαρῶν, ἀλλὰ εἶς τῶν πάντας τῇ ἀξίᾳ αὐτῆς εἰς τὸ μὴ
 σωματικῶν τῶν εὐχόμενοι ἀνδρῶν οὐκ ἔστιν τῶν γυναικῶν σφί τῶν ἀρετῶν παρδίνων νυ-
 σαγμῶν ἐκταρῶν, τῶν λαμπάδων ἰσοβισμῶν, μωσῶν ὁ κύριος ἀπὸ κἀλλί, κἀσπυτος
 κατ' αὐτῶν τῶν ὄψεων, ἔτι πᾶσι αὐταῖς· ἀμὲν ἀμὲν λίγη ὕμνη, ἐκ οὐδὲ ὕμνη· παρδίνια
 μὲν ἀρετῶν πηλασιμῶν ἴσως ἔτι ἔτι ἐν τῷ Ναυῶ τῇ καλλιότητι αὐτῶν· παρ-
 δίνια μὲν ἀρετῶν ἐκταρῶν ἔτι ἔτι ἐν τῷ οὐρανῶν ὅλης ἴσως ἔτι ἔτι ἔτι ἔτι ἔτι ἔτι ἔτι ἔτι ἔτι
 χρυσῶν ἡλίου * παρδίνια μὲν ἀρετῶν ἡξίωσεν τῷ Περδύρῳ ἐπιλαβῆσαι τῶν ἀρετῶν
 καρδίας, δὲ ἔτι μᾶλλον πάντων πηλασιμῶν παρδίνια μὲν ἀρετῶν ἔτι ἔτι ἔτι ἔτι ἔτι ἔτι ἔτι
 ἡγάπα ὁ κύριος πρὸς ἐπιλαβῆσαι τῶν ἐπιτολῶν τῶν φρονητικῶν τὰ πάντα ἀναπνεῶν ἀξίωσας
 καὶ μὲν οὐδὲ, ἀσπυτος, εἶς παρδίνια καὶ ἀρετῶν ἀετῶν ἐπιλαβῆσαι, ἔτι εἶς τῶν ἀμα-
 ρῶν ἐν ἀγαθότητι ἀξίωσιν με τυχόν τῶν σου νυμφῶν, ἀφῆρτι νυμφῶν, μὲν πάντων
 τῶν φρονητικῶν σε ἔχοντα ἔτι εἶς γάμῳ ἔτι ἐπιλαβῆσαι τῶν σου τῶν ἀρετῶν ἀξίωσας
 ἔτι τῶν ἀξίωσας πνεύματι, νῦν καὶ ἀπὸ εἰς τῶν αἰώνων ἀμὲν.

* III. REG. XVII.

1.

ad Deum directum, ad meditandum quae Domini sunt, ut ea intelligat atque sapiat: in lege eius versari diu noctuque, mandatorum eius recordari, et statuta observare. Munimen quippe idoneum virgineae puritatis, per omnia pium esse ac sobrium in Domino ad expectandum adventum eius, in similitudinem prudentium virginum, quae agnitae convenierunt in immortalis sponsi requiem. Nam absque ornantibus congruenter virginitatem virtutibus, non est pura virginitas: moechatur enim ab aliis voluptatibus corrupta. Et honorata quidem mulier incessu et cultus ornatu cognoscitur libera atque pudica: at lasciva in angulis pollui solita inescat omnes incontinentia sua, quominus uno viro pudico contenta sit. Sic nudatas virtute virgines, somno oppressas, lampadibus extinctis, stultas Dominus appellabat, occlusa ex adverso ianua, dicensque eis: amen, amen dico vobis, nescio vos. Virginitas virtutibus perfecta solem inhibuit, nutu Iosuae filii Navae. Virginitas cum virtutibus pluviam prohibuit in toto mundo annos tres cum mensibus sex, Elia iubente. Virginitas cum virtutibus dignum fecit Praecursorem tangendi purissimum (Christi) caput, a quo etiam omnium maximus declaratus fuit. Virginitas cum virtutibus discipulum quem diligebat Dominus, fecit in pectus incumbere illius qui cuncta sustinebat. Igitur me quoque, Domine, per virginitatem atque virtutes, damnatione immunem conserva, et infinita tua bonitate fae thalamo tuo dignum, o incorrupte sponse, cum omnibus te timentibus, atque habentem vestem nuptialem. Quia benedictus tu es cum glorificante te Patre et sancto Spiritu, nunc et semper et per saecula saeculorum. Amen.

ΛΟΓΟΣ ΚΕ΄.

ΠΕΡΙ ΑΡΕΤΩΝ ΚΑΙ ΣΤΗΡΙΓΜΟΥ ΜΟΝΑΧΩΝ.

α'. **Μ**αρτυρίαν αἵμα οὐ πμώτερον ὁ τῶ μοναχοῦ πολιτείας βίαιον μὲν γὰρ τὸ πικρὸν ὁ ἀσθενείας, ἰκοῦσιον ἢ τὸ κροκαπιδὸς πρὸς ἀρετῶν τῶ μοναχοῦ ὡσπερ γὰρ ὁ κύεισθαι ἐσθλὰ τὸ πάθος κρατερίζητο δι' ἡμᾶς, οὕτως καὶ τὸ ἀφθαρτον πολιτεία τῶ μοναχοῦ (1) τῶ σωτηρίῳ πάθους σωθῆναι ἀποδείξει ἐν ἑλῶν τῶ σώματι κρατερός γὰρ μοναχῆ, ναὸς θεοῦ ἄριστος ὑπάρχει· οἱ μὲν γὰρ ἐν κλωταῖς καὶ αἰρίοις δέμασιν ἔπιπτοι ἢ ἐν ὄρει καὶ ἀσπλαιοῖς, ἐ τῶ τῶ πῦρ φωλαῖς, ὑπερήμμοι, θλιβόμενοι, κροκοῦ- μμοι, ἢ ὁ ἀσπέντος τόνον ἀκροασιῶν, ἐ ἢ δειλάμιν ὁ ἀφθαρσίας κ' ἄν ἀγίοις ἀγγέλοις ἐσθλόμενοι δι' ἡμᾶς αἰτίας ἐ ὁ θεὸς ὑπόστολος ἰδίδασκε λίγμιν * ὅτ' ἂν ἀσθιῶν, τότε δωματὸς ἡμᾶς πολλοὶ γὰρ σφάπτοι καὶ ἀρχοντες τῶ δαιμόνων, οἱ πρὸς ἢ ἐξένοια τῶ μοναχοῦ ἔντατι τῶ καὶ μεθήμερον ὡς ἀσπέντος πλεμμῶν· ὁ μὲν γὰρ ἀγαθὸν ἢ ἰδίας φάλαγγα, πρὸς πᾶσι ἐν ἔγκρασίαις ὄντα πῦρ, καὶ ἔσθι ἰταμίον ἡνωμένων αἰσῶν τῶ κροκαπιδῶν, αἰσῶν μετῶν λαβῶν τῶ μολόμενον ἀγαθῶν ἐπὶ ὄντι δαρῶν, ὡς ἐν βομφαῖα τῶ πρὸς ἀρχῆς τῶ πρὸς ὑπὸ πλυνσιν ἢ τῶ ἔπιπτοι οὐ τῶ αἰσῶν ὄπτοις, εἰς μετῶν κροκαπιδῶν φέρει τῶ ἐν τῶ κόσμῳ ἰδίων, χροσῶν τῶ καὶ ἰματισμῶ ἐ ὁ ἀπάσης πρὸς πρὸς, ἐλόμενος δεκά ἢ τῶ τῶ βίβλι τῶ ἢ ὁ ἀφῶς (1) μεμμεμμοι, ἐ τὸ νοσῶν ὁ ἄνθρωπος μελιτωτῶ κατ' ἐκῶνον (2) φάσποντα *, ὅπ οὐ διεκρομῶσεται ἐνώπιον σου πᾶς

A. f. 100.
B. f. 101.

A. f. 101.

* H. Cor. XII. 10.

* Ps. CXLII. 2.

SERMO XXV.

DE VIRTUTIBUS ET CONSTANTIA MONACHORUM.

1. **M**artyrii sanguis haud est pretiosior quam monastici instituti vita. Utique violenta est passio martyrii, sed voluntaria monachi afflictio virtutis causa. Sicut enim Dominus sponte passionem excepit propter nos, ita incorruptio monachi vita, salutaris passionis crucem toto corpore gestat: nam monachi puritas templum Dei sanctum est. Alii enim sunt in melotis et caprinis pellibus, et in petrarum cavernis, egentes, angustiati, afflicti, asceticae regulae rigorem adamussim retinentes, et incorruptionis virtute instar angelorum vestiti. Quam ob causam etiam divus apostolus nos erudiebat dicens: cum infirmor, tunc potens sum. Multi enim sunt satrapae et principes daemioniorum, qui mentem monachi diu noctuque perturbant hostiliter. Ille quidem phalangem suam ad molestiam inferendam duccens, monachum in fame et continentia degentem sagittat: sed cum iam daemones ei prosternendo imminet, ipse revocatis in mentem futuris a Deo donandis bonis, oratione quasi gladio ipsos perimit. Deinde alius daemon cum sociis adveniens, curamque reficantis eius in mundo propriorum bonorum, auri et vestis et luxus omnimodi, apte tela videtur conicere: at enim dum ille recordatur dimissionis suae, et intellectuales animae res meditantur, iuxta illud effatum: non iustificabitur in conspectu tuo omnis vivens; illi

(1) Sic in utroque codice. Sed videtur scriptum pro ἀσπέντος.

ζῶντ' ἐκείτοι πάλιν πύσονται ἀφανῆς γίνονται, ἀποσπινόμενοι πειθήριος τῶ βασιλείουσι
αὐτῶν, ὡς μὴ δ' ὅλων διωσάμενοι πρὸς τὸ ἴκλιν τῷ μοναχῷ.

β'. Οἱ δὲ λοιποὶ πρὸς τὰ ποικίλα πρῶτον, πρὸς δὲ μάλιστα ἐπάγουσιν, το-
ξήνοισι τῶ σῶματι τῷ μοναχῷ πρὸς πᾶσι καὶ γράσι τὴ περιείας· εἴτα τῶν τῶν μὲν
τοῖς βίβλιν ἐξαρραγνίζονται, τῶ δὲ λοιποῖν ὡς ὑπὸ αἵματι τοῖς λογισμοῖς ἀπειρε-
σίμων, ἢ τὸ ἀφ' ὁρασίας μήμη, τὸ ἰγύς τῆ θου ἐπαπαλήσσει τῆ ἐξουσία τῆ θου
A. E. 111. φόβου, τῶ τὸ φεῖλαν τῶ πρὸς καὶ τὸ σκότιος ἐ τῶ ἄλλων ὁμοίων κολάσων· καὶ οὕτως
ὡς ὑπὸ συμμάχῳ ἐξασυζόμενοι, καὶ ἀβάλλῃ τῆ δαίμωνι ἀρχετα· καὶ ἐκείτωρ
βασιλεὺς τρυματίας πύσων τῶ διωκατικῆ βασιλεὺς καὶ ἀπὸ τῆ τῶ ὄνομα, ἔπεις ὁ τὸ
κακίας πατῆ ἀειφορος γίνεται τὸ καὶ εἰς μήμημ λαμβάνει τὸ τὸ ἐναρπύφου ἀποσηρο-
εἶαν· ἀπ' ὅτι ἔπεις τῶ ἰβρου πηπικῶν, ἀμελεῖν ὁρῶν ὁ μοναχός· καὶ γὰρ πάντων
ὡς τὰ χρεσθῆμ καὶ τὰ στερεῶν ὁφθαλμῶν αὐτῶν τῆ δ' ὁ πρὸς τὸ τῶ ἀριτῶν διωκείαν,
καὶ ὅλον ὡς πῦρ πρὸς τὸ τῆ ἰβρου καὶ οὖν· ἐ δὲ παρὸς μὲν φόβῳ καὶ φόβῳ καὶ δακρύων
καὶ πηγῶν ἀπινωφενείας καὶ αἰδῶς σκοπιμῶν ἀσπῆτων ἀπορολογία ἀνυμνῶν τῆ κπ-
B. E. 22. εἶω, κενοδοξίας ἀπυρῶν, ἐ μετῴτητα κατήγοντα, καὶ ἀγάπῳ ἴμφου κακτιμῶν
ἐ μύφῳ φθίγῃσιν, ἐ μὴ πηρῶν κακίας, μὴ φιλοτιμῶν ἐξ κατῆς, ἰταρῶν τῆ ἑαυτῶ
πηδῶν τὸ τὸ γνῶμῶν μὴ φιλαργυρῶν, μὴ ἢ φιλαργυρῶν, καὶ ἄρχετα καὶ ἀβάλλων, ἐ ὁρ-
θεῖον ἐ ἀποσπινόμεναι εἶναι, ἐ νυτῆ δὲ μονάξιν ὡτὸ σπουδῶν ἐτὶ δάματι τὸ δῆλημα
κυρῆν ποιῶν ἐ τῶ ἐξουσίαν τοῖς ἀιθροῖς μὴ παρὸς κινήματι λογισμῶ ἀειφθίρειται
ποιῶν ἢ δ' ὁ πρὸ πάντων ἂ καὶ ἀιδῶσιν.

γ'. Οὕτως ὅτι ἢ ζῶντ' ἢ μοναχῷ καὶ τὸ μὲν πῦρ τῶ ἀριτῶν ὅτι οὖν ἑαυτῶ τῶ
σῶματι θλίψιν· ἰτίγας μῦρτωκῶς καὶ δάματι καὶ ὅτι γὰρ ἢ ἀβάλλῃ ὅτι ἀπαιτας
rursus victi evanescent, redeuntque moesti ad regem suum, ceu nihil omnino valen-
tes ad monachi expugnationem.

2. Ecce autem alii mox accedentes febrem veluti acutissimam immittunt, sagi-
tantes monachi corpus ad passionem phantasiamque fornicationis. Interim illis titilla-
tionum tela iacientibus, hic quasi iam cruentus et cogitationibus obsessus, immorta-
litate memoriam, Deique praesentiam in mentem revocans, et eiusdem Dei timorem,
et ignis formidinem ac tenebrarum, aliarumque huiusmodi poenarum, ab his tam-
quam belli auxiliariis servatus daemonum principem profligat. Ac veluti rex sub
vulnere cadens, potentioris regis nomen pertimescit; ita militiae pater fit attonitus
vel sola memoria nominis coronati victoris. Sed tamen ne sic quidem profligato hoste,
sordidem oportet esse monachum; sed haud secus quam cherubim atque seraphim
oculatus is esse debet ad virtutum contemplationem, totusque ignitus ad hostis exu-
sionem, atque omnino cum timore et tremore ac lacrymis, et alis humilitatis reve-
rentiaeque protectus, indesinente doxologia celebret creatorem, a vana gloria abhor-
rens, et modestiam tenens, insitamque caritatem habens: parce loquatur, ventrem non
impleat, frustra non contendat, sui examinatore sit, propriam mentem erudiat: non
sit avarus, non ambitiosus, iactantiam abiiciat, matutinus in precibus, noctu solitari-
us tamquam passer in tecto: voluntatem Domini adimpleat hominibus ministrando:
hisd omnino motu cogitationis circumferatur, atque in primis id ipse agat quod docet.

3. Ita monachi vita se habet. Et cum hoc virtutum apparatus, excogitat alias

ποταμῶν διερχομένη, ὑδαμοῖς ἰμπιπλάται, ἕως αἰ ἕκαστος καὶ γῆ παλαιουθῆ, ἕως ἐρπίλη
 τοῦ μοναχοῦ ἢ ἀκόρον τὸ εἶδος παντὸς ἀγῶνας ἀποφ' ἐπιφέρειν ἕως τ' οὐρανῶν τῶ σαμα-
 τος, ἵνα λοιπὸν κευθήσεται τὰ εἶδη τ' Δαβίδ' ἡγαγε μῆρια * ὁδοὶ ἐπολοῦν σὺ ἱδραμεν, A. E. 116.
 ὅτ' ἂν ἰπλάτωμας τ' καρδίας μου δραμωμένη οὐδ' εἰ ἡμεῖς, ἀδελφοί, ἵνα τρυφαυθωμένη, * Ps. CXVIII. 31.
 πρὸ τῆ τῶν ὑδαρ κλειδιῶν, ἡ οὐ φεσκαλλος λοιπὸν, οὐ μετανοια, οὐ δάκρυα, οὐ
 πίνθηθ' ἀνοίξῃ κ' γ' τὸ πῶτο καὶ ὁ δ' ἕκαστος ἰδομένη Ἰαῶβ, ὁ τὰς ἑσπέριας καὶ μεγάλας
 χεπρῶτας ἀρετὰς λόγων * Σάνας θ' ἀνδρὶ ἀνάπαυσις, τινεῖσι παύσις φεσξίεν' οὐ ἢ * 1ok. III. 22. gr.
 ὁδοὺ ἀπεκρίβη, πρὸς τὸ μὴ εἰς χεπρῶτων πολιτεύσας· σμείκλωση γάρ, φησι, ὁ κύριος
 κατ' αὐτόν * ὡς εἰ τ' ὑπόφασιν τ' μωρῶν παρδύων λεγούσων κύρια κύρια, αἰοῖσι ἡμῶν, * P. XXXIV. 2.
 ἰποίη τὸ ἀμύλ ἀμύλ λόγων ἡμῶν, οὐκ οἶδα ἕκαστος εἶδος τίς ἐπαδὴ τὸ ἑλαμωρῶν τ' ἐν
 ζωῆ πολιτίας ἐν τῶν τ' σέματος οκείσισι ἔλαων ἕκ ἰβάσμεζον, δι' ἡμῶν κατὰ τὸ
 ἀναπολόγητοι ἐνώπιον τῶ Θεοῦ δι' ἡμῶν συσπῆσμεζον αὐτὸν τῶν ἡμῶν μὴ τῶν φε-
 ρνῶν παρδύων ἔπ αὐτῶν φρίκη ἢ δόξα τοῦ πατρὸς εἰ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου πνεύματος
 νῦν εἰ ἀπ' ἐξ εἰς οὐρανῶν ἀείδων τῶ αἰώνων.

ΛΟΓΟΣ Κς'.

PERI MERIKHS GN KATHISIOG ΘΕΩΡΙΑΣ ΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΛΥΨΕΩΝ.

α'. **Δ**εῦτε, ἀγαπῶνί μου, δεῦτε πατέρες καὶ ἀδελφοί· ἐρχομένη εἶδη τὰ τ' αἰώνων A. E. 112.
 ζωῶν ῥήματα, βραχυλῶ ἑσπέριας **Θ** νῦν αἰώνια, εἰς ὃν ὡς ζῆνοι καὶ παρρησίαι κατοι- B. E. 70.

corpori suo afflictiones pro viribus. Sicut enim mare flumina omnia recipiens non impletur, donec caelum et terra senescant, sic debet monachus esse insatiabilis, ut semper certamina sibi inferat, usque ad exitum suum de corpore; ut postea gloriatur eum scribente Davide: viam mandatorum tuorum cacurri cum dilatati cor meum. Curramus ergo nos quoque, fratres, ut coronemur ante quam ianua claudatur, quam neque preces deinde neque poenitentia neque lacrymae neque luctus aperiet. Propterea iustus quoque Iobus meditabatur, qui tales tantisque virtutes exercuerat, dicens: mors viro est requies, id est ab agendo cessatio. Cuius via absconsa fuit, quatenus non bene vixit; conclusit enim Dominus, inquit, adversus eum. Cuiusmodi et sententiam in stultas virgines quae dicebant, domine, domine, aperi nobis, protulit inquiring: amen amen dico vobis, nescio vos. Cur? quia lucidum vitae actae oleum in corporis vasis non tulerunt, sed torvo vultu et absque defensione manserunt in conspectu Christi. At nos deprecemur eum, ut cum prudentibus virginibus colloceat. Quia ipsum decet gloria, Patrem scilicet et Filium et sanctum Spiritum nunc et semper et per saecula saeculorum.

SERMO XXVI.

DE PARTI DIVINARUM CONTEMPLATIONUM ET REVELATIONEM QUIBUS SIMRONEM DEUS DIGNATUS EST.

1. **V**enite, carissimi mei, venite patres fratresque; sinite invenientes aeternae vitae verba, breve videntes hoc saeculum, in quo tamquam peregrini et advenae

κούμῳ· πῶς μὲν ἴμμερον ἐπεκτανόμενοι, ἧν δὲ ὀπίθην ἐπιλαθόμενοι· καὶ ὡς ἐν
 κλύδωνι πρὸ κόσμου δὲ τῶ παθῶν πολλὰς χιμαζόμενοι, ἀναγκαίως (C) λιμῶνα δὴ-
 ξωμῶν, ἴδου ὅστιν ἡ πῶσα εὐδία, γαλήνη τὴ ἐ ἀπάθια ἐ τὸ γίκος τὸ ἀπῆτην· ἴδου
 ὅτι τὸ ἀφροσπην φῶς εἰ θνός, χροσ π, καὶ ζῶντων γῆ ζωῆς καὶ ἀφθορίας, τὰ μα-
 γάλα ἐ πολλὰ κούσικα πρὸς ἀφθορην φυλῶν· αἷτης ἴπυρον ἐκ φωνῆς θνῶ οἱ φρασῆς
 (E) κληρονομίαι φ γῆς· λίγῳ γδ ἀκρεβαῖς ὅτι τῶ ὀπίθην ἐπιλαθόμενοι * χακῶν δὴβησας
 ὅσῳ ληρῆς καὶ τὰ θμεῖα τὰ ποτρεῖ, ὅσῳ ἀθῶος βαρβάρους, ἐ τῶ ἀρχάικου ἐκφυγῶν
 δμωθῶντις, ἴλαβον τῶ ἀπῆτην γῶαν, ἴδου ὁ κα(α)βαίον πρὸ τὸ δῖαίλις, πῶσι πρὸ
 τὰ ἴχατα φ πλωσῶσαι, πάντοτε συμπαρίσῳ αὐτοῖς, ἐνοικῶν ἐν αὐτοῖς φηρεσῆς ἐ ἴμ-
 φειπατῶν, καὶ σωμασφῶμῳ πῶς ἀξίους αὐτῶ ἀφθορίας, θνός ὦν ἀθῶατος, τῆ
 ἰαυτῆ ἀφθορία κοσμήσας κα χαρῆσῆας αὐτῆς ἀφθορίας ἰρασίους ἐ ἀθῶατος, ἀφθο-
 ρια κερσῶντας, κα ἀλίτοις μῆροτας· αἷτη τῆ χροσ, πάντων χακῶν ἐπιλησῶντα ἧν
 ὀπίθην, τὸ σῆτοις λίγῳ κα τῶ ἐν πρὸ κολῶσων φῶμῳ γδ κα φωνῆ κλυαθμοῦ οὐχ
 εἰρηδῶνται ἐ αὐτοῖς· χαρῆσι οἱ κῶ τῶ μακρῆας φωνῶν πινδυπῆτις νῶ· τῆ ἀνικαλήτω
 χροσ φῶμακῶσῶντα δῶκα τῆ κα ἀγαλλίας ἐν εὐφροσῆ ἀγαθῶν μόνιμων, ἐ εὐ-
 φροσῆα, οἱ ἀμῶρατις ἐφῆται ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν, ἴχοντις τῶ σωθῶν ἐ αἰσίφ ππα-
 μῶν πῶς δῶσῆμασιν· κα δῶκ τῶ ἀπῆρα ἀπ* αὐτῶν δῶμῆ ἐ λύπη κα σναγμῶν·
 οὐ γδ φροσῆχοι εἰς τὰ ὀπίθην φροσῆσῶν πῶς ματαίους· δῶκ ματαίους ματαίωσῶν,
 τὰ πάντα ματαίους· ἴπτι ἢ καὶ ὁ μωνογῆς θνῶ ἴφος τῶ περῶζον, ὑπαγα ὀπίθην μου
 σαταῶ· * ἐ ἡ γμῶν ἢ τῶ λῶν ὀρερομῆν χῶρας ἀσῶβαῖν πρὸ φροζομῶν, σραφῶσι

* MATC. VIII. 22.

habitamus; ad ulteriora nosmet extendentes, retro actorum oblitii; et in mundo, tamquam procella, cupiditatum causa saepe periclitantes, necessario ad portum confugiamus, ubi omnis tranquillitas, pax, impassibilitas, et constans victoria: ubi inaccessibile lumen Deus, gaudium, et vivendum terra, et vitae aetate immortalitatis, quae multa ac magna germinat ad aeternas delicias. Ut terrae huius sint heredes, mansueti ius nacti sunt a Dei oraculo. Dico enim adseveranter, eos quae retro fuerunt nequitiarum oblitos, vitasse latrones et malas bestias, impios barbaros, et mundi rectores tenebrarum; et ex ipso malitiae principe et auctore elapsos, inexpugnabilem regionem obtinuisse; in qua Deus ascendens ad occasum, id est in extremo mundanae consummationis, semper illis aderit, in ipsis manifeste habitans et inambulans, et cum dignis se hominibus conversans, Deus ipse immortalis, copia sua illos exornans, et homines caelestes constituens atque immortales, incorruptione politos et numquam dissolvendos. Illis elati laetitiiis, malorum omnium quae retro sunt oblitescunt, tenebrarum inquam et poenarum ignis: nam neque timor, neque luctuosa vox apud eos comperietur: quandoquidem qui nunc iuxta dictum in evangelicis beatitudinibus lugenti, inenarrabilis gaudii solatium percipient, gloriam et exultationem cum hilaritate constantium bonorum ac decore: coronae immarcescibiles in capitibus eorum, habentes crucem cum laude fixam in diadematis suis. Propterea fugit ab eis dolor et gemitus: non enim voluntas eis fuit revertendi retro ad vanitates; quia vanitas vanitatum et omnia vanitas. Dixit etiam unigenitus Dei filius tentatori: vade retro me, Satana. Et Loti uxor dum regionem impiorum igne succensorum desiderat,

δι εἰς τὰ ὅπισθεν, τῆ πῆς ᾠδῆκοῦς δίκη εἰς σήλων λιθώδη ἐπάγει, μκεῖν διαζαῖ δυν-
κθῆσθαι ἢ τὴ παράσκει ζωῆς ἀνάπτουσι.

β'. Τῶν αὐτῶ ἐπιδοῦν καὶ ἡμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ ἀνοφελῶ βίῳ ὑπὸ τῆς ἀπειρίας, καὶ πῶς
ἰμπεροῦν καλοῦς τῆ ἀρετῆς ἰαυτῆς ἰπικταίνωμεν ὅπως οἱ τὰ ὅπισθεν βλίπουν ᾠδῆ-
φροναῖτες, Συναμῶσσαν ἐν τῷ σὺζέειδαι ἡμᾶς καὶ αὐτοὺ ὡς ἦδη ἐν τῷ σαρκικῷ δῖα-
λυώμενοι ἐλαγθῶσιν ὅτι ᾗ τῷ ὑποφάσῃ ἢ κυρεῖν καὶ κλειθῶσιν αὐτῇ λαγῶσῃ * ὡς εἰς
βαλῶν ἢ χῆσῃ ἐπ' ἀρετῶν, καὶ βλίπουν εἰς τὰ ὅπισθεν, εὐδοκίᾳ ὅτι εἰς τὴ βασιλείαν τῆ
ἡρατῶν ἢ τῷ γόρονι ὁ ἀφειδῆς λόγος πολλοῖς εἰς παράσκειν, καλοῦς πάλιν αὐτοῖς ἐφῃ *
ἄπει αὐτοῖς, πηλοῖ εἰσι πηλοῖς ἢ πηλοῖ ἰαν ὁδηγῆ, ἀμφότεροι εἰς βόθουον ἰμπεροῦ-
ται ἰδῆ ᾗ ἵπτι ἢ βακτηρίας ἴπριψαι, ἢ καυεῖν τῷ κυρεῖν μὴ ἀρατῆς ἐν ζυγῷ τῷ διοσθῶ-
παι ἐπολαῖν, ὅπως μὴ ὅπισθεν τῷ θελήματι αὐτῷ καὶ θελήματι ἀκολληθῶσιν αὐτοῖς
ᾗ μετ' ἀήλων ἐκλάφουσι τῇ ἀγνώσῃ τῷ τοῦ ἀπειπίπτοις, τῷ ἰδῆπαθῶν τῶν κηρύμῃν
παθῶν αὐτοῖ αὐτῷ τῷ χερατῷ χηρίσμου ἀκολουθῶν τὰς ἑμετῆρας ψυχᾶς, ἰσατῆ φῶς
ὅτι φωτῆς ὑπὲρ πάν ἀὶ ἔν φῶς, ὅξ οὐ τὸ πάν πηκλῆσται, ἢ ἀμψαιεῖ τῷ ἡμετῆρας
ψυχᾶς τὸ φῶς τῷ ἐπολαῖν αὐτοῖ καὶ τῇ εἰκη δῖα σὶ ἀγίας ἢ ἀνιδίξῃτο σαρκῶς, θαρ-
σῆν καὶ κηρυχῶν ἀρρησῶμεν ἡμῖν νικᾶν ὁ κόσμος ἰπαιδῆ ἀδυνῆς γόρονι ὁ δῖαβο-
λοῦ πηλοῖς δῖα τῷ ἦλων τῷ καυεῖν, καὶ μκεῖν ἔχων δυνάμει τὰ κέντρα τῷ θεατῆ
πίπαικει τῷ ἰαστῷ τῷ μὴ κεραινώσῃ ἡμᾶς ἀμῆρίας ἐφ' ἀμῆρίας ἀθανασίας τῆς ψυ-
χᾶς ἐνίχῃσας τῇ σὶ αὐτῷ πρῶς ὁ πατήρ βυλῆ καὶ ἀσφαλλά: ἐν τῷ ἐπένθῃσεν πνεύ-
ματι, ἀμῆζων ἡμᾶς πρῶς τὸ οὐράνιον φέρημα τὸ ᾗ δῖαγῶν, γῆστον ὅν, φθερεῖ λῆ-
γεται, τῆς λύσις τὸ ἢ ἄγιον ἡρατῶν ὅν, εἶν τῇ κεραιρώσῃ τὰ τῷ θεῷ κεραιῶν ἀμῆ-
ζοντας, σὶ ἰαυτῷ ἀμῆζῆ.

A. I. 111.

* Luc. XI. 62.

* Math. XV. 11.

B. I. 07.

conversa retro, ad inobedientiae poenam in statum lapideam solidata est, neque ulterius persequi potuit praesentis vitae quietem.

2. Iam vero nos quoque eorum, quae retro sunt, in haec inuilli vita obliuiscamur, et ad ulteriora virtutum bona nosmet extendamus: ut ii qui spectare retrorsum insane volunt, nostram admirentur salutem, et ipsi tamquam adhuc carnaliter dissoluti coarguantur. Nam Domini sententia condemnabuntur quae ait: nemo mittens manum suam ad aratrum, et respiciens retro, aptus est regno caelorum. Porro a multis verum hic sermo negligitur, prout item Dominus dixit: sinite illos, eaei sunt; eaeus autem si caeco ducatum praestet, ambo in foveam eadent. Ecce enim hi virgam abiecerunt, eruae Domini non sumpta, sub divinorum mandatorum iugo, ne obediētes eius voluntati subsequantur. Tenebris enim mutuis obsidentur, in ignorantiam mentis delapsi, voluptuosarum cupiditatum pleni. Igitur optimum est animas nostras Christum sequi, qui lumen est, lumen super omne semper lumen, ex quo omnia implentur, animas nostras luce mandatorum suorum collustrans; et per sanctam suam quam assumpsit carnem, fiduciam nobis et gloriationem donans, nec non de mundo victoriam. Quia iam debilitatus est diabolus crucis elavus percussus, nec iam vires suas retinet. Stimuli mortis per Dei misericordiam desierunt, ne peccata peccatis accumulemus. Animas nostras immortalitate roboravit, propter ipsorum, se intermedio, erga patrem voluntatem et fiduciam, dum spiritum inspiravit, sanctificans nos ad caelestium rerum affectum. Nam terrenum cum luteum sit, corruptio

- γ'. Οὐτ' ὄστιν ἡ ἐσθὴ τῆ ζωῆς, ὑπὲρ πάντων θυσιῶν ἀγίας ἑαυτὸν εὐφροσύνην
 4. l. 115. πρὸ πατρὸς αὐροστυγίας, δι' ἧς πρὸς πᾶσαν ὀδύνην ἡμῶν ἀποκαταστασὶ τὸ ἀλγὺν
 τὸ θάλασσαν ἀπὸ τῆ ἀρετῆ· διότι οὐδὲς ποτὶ ἴσχυρ τοῦ κυρίου, εἰ μὴ αὐτὸς ὁ εἶς αὐτῶν
 ἀφροσύνης ἡμῶν ἀρετῆς ἡμῶν ἡμῶν, ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ἐπὶ
 τῆ ἀθανασίας θνὸς ἀθάνατος, καὶ σύμβολος τῆ τῆ εὐλογημένης πατρὸς θνὸς, ἴσχυρ
 τὸ ὑπὲρ πᾶν μέγας τῆ δυνάμει· ὅς δὲ δὲ ἡμῶν τὸ πνεῦμα τῆς ἀγάπης ἀπέδωκε, ἵνα
 ἡμῶν τὰ ὑπὸ τῆ θεοῦ χαλεπὴντα ἡμῶν, ἀ καὶ λαλοῦμεν αἰτήσασθαι αὐτῶν ἐν τῇ πίστι
 ἡμῶν, ζήτησασθαι ἐν τῇ ἐλπίδι καὶ ἐν τῇ καταστάσει, κρῖσασθαι ἐ ἀνοήσασθαι ἡμῶν ἀπὸ
 πίστεως καὶ ἐλπίδος ἡμῶν εἰδότες αὐροστυγίας τῇ θύρῃ, δι' ἧς ἐ εἰσερχόμεθα πρὸς τὸ πα-
 τέρα· αὐτῶν γὰρ ὄστιν ἡ πύλη τῆ ζωῆς ἡμῶν, τὸ τὸ κυρίῳ σῶμα· καὶ δέκασι εἰσελεύσασθαι
 ἐν αὐτῇ· ἡ ἰσχυρ ἡμῶν ἀποκαταστασὶς ἡμῶν, καὶ ἀνοήσασθαι τῇ γνάθῃ ἐ βουλή τῆ
 αἰωνίου ἀγαθῶν, διδοῦμεν τοῖς ἀγαθοῖς ἀπὸ τῆ ἴσχυρ τῆ ἴσχυρ τῆ ἴσχυρ αὐτῶν ἡ τὸ σωτηρίας
 θνὸς δέκασι ἡμῶν τὸ ἀφροσύνη τῆ μεγαλοπρέπειῃ, ἡ ἐμφάνισμα ἀπὸ τῆ ἀπὸ ἀγαθῶ-
 νη ἀθανασίας, ζωῆς, ἀφροσύνης τῆ καὶ ἴσχυρ ἐ χαλεπὴντα ἀφροσύνη· οὕτως τῆ
 ἡκούσαν οἱ φίλοι· ὅπ ὁ ἰσχυρ ἡμῶν, ἰσχυρ (C) πατέρα· καὶ οὐδὲς δυνάσται εἰδὸν τὸ
 1. 116. 1. 117. πατέρα, εἰ μὴ ὁ ἴσχυρ, ἐ καὶ ἐὰν βέλῃται ὁ ἴσχυρ ἀποκαταστασὶ * ἐ πάλιν ἴσχυρ ἡμῶν
 1. 118. 1. 119. ἡμῶν ἡμῶν, ἐ καὶ ἴσχυρ καὶ Φίλιππος· καὶ ἀπ' ἀπὸ γινώσκῃτε (C) πατέρα, καὶ ἰσχυρ
 1. 120. 1. 121. ἀφροσύνη αὐτῶν * τὸ τὸ ἡμῶν ὄστιν πολλὰς κλητῆς ἐ ἐκκλητικῆς εἴρηκας, ὄστιν μέλλοντας
 1. 122. 1. 123. κληρονομαῖν τὸ βασιλείαν τῆ ἀρετῆς ὄστιν τῶν καὶ ἰσχυρ ἀπὸ πᾶσι τῆ πνεύ-
 1. 124. 1. 125. ματῶν ἐ οὐκ εἶπὶ τοῖς ἡμῶν, ἵνα μάθωμεν εἶς αὐτῶν, εἶς οὐ τὸ μαθῶν ὄστι, τὸ φι-

dicitur, id est dissolutio; at sanctum cum sit caeleste, eos qui sponte sua quae sunt
 Dei sancte sapiunt, per se ipsum sanctificat.

3. Ipse est vitae via, qui pro omnibus hostiam sanctam et acceptabilem semet
 patri obtulit, per quam in omnem deducimur scientiam, ut cognoscamus ingeniti
 voluntatem, virtutes exereendo. Quia nemo unquam novit voluntatem Domini, nisi
 ipse qui est ex eo ineffabiliter natus, unigenitus filius et Deus Verbum, dominus
 noster Iesus Christus, qui est supra omnem immortalitatem Deus immortalis, deita-
 tisque benedicti patris sui consors, habens super omnia potentiae magnitudinem; qui
 dedit nobis spiritum caritatis auae, ut cognoscamus quae nobis munera Deus largi-
 tus est, quae et enarramus. Petamus igitur fide nostra, quaeramus spe cum com-
 punctione: plusem, et sperietur nobis: fide ae spe scientes appropinquare ianuae,
 per quam ad patrem adimus. Haec est enim vitae nostrae ianua, Domini corpus,
 et iusti in eam introibunt: haec est obsegnata tuto longaeuitas, patefacta scientiae ac
 voluntati aeternorum bonorum, quae bonis dantur ab omnium Deo: haec salutis via,
 quae ostendit nobis faciem divinae maiestatis; quae exhibet bonitate sua immortali-
 tatem, vitam, incorruptionem, misericordiam et charismatum distributionem. Sic sibi
 dictum amici auscultaunt: qui videt me, videt patrem; et nemo potest videre pa-
 trem nisi filius, et cui voluerit filius revelare. Item: tanto tempore vobiscum sum,
 et non cognovisti me, Philippe? Et amodo cognoscitis patrem, et vidistis eum. Hoc
 autem propter multos vocatos et electos dixit, qui caelorum regnum possessuri erant.
 Hos pauperes beatos etiam appellavit spiritu; et non dixit beatos opibus, ut discamus
 ab eo, a quo discendum est, mansuetudinem, benignitatem, misericordiae bonitatis-

λάνθροπον, τὸ μυστὴν ἰδίους ἐ ἀγαθότητος, ἐ ἑκτὸν τῆ καρδίας δι' ὃν ἡ ἀνάπαυσις τ' ἀπολαμπτικῆς εὐερίσεται ἡυχῆς ὡδὸς γδ ἀγαθῆς, εἰ μὴ αὐτὸς μόνῳ, ὃ εἶξέ τὸ εὐαγγε-
 λίου λαλήσας θύος ἀφ' οὗ ἢ μεταλαμβάνοντας τ' ἀγαθότητῳ ὡσπερ πηγῆς γλυκα-
 ζούσης, τὸ π. γολῆς ἰδίους τὸ ὄφως ἀποδίδῃται, καὶ αὐτὸν ἀγαπᾷν εἶξέ ὅλης καρδίας, τῆσι
 πᾶσι πᾶσι εἶξέ ὅλης ἰχῦθῳ, τ' αὐτὰ κατὰζώσαντα ἡμᾶς τοῖν ὑδῶν, δι' οὗ τὰ
 πάντα καὶ εἶξέ ὅλης διακόας, τὸ ὄληρωθῆ ἡμῶν τοῦ πνεύμα ἄγιου λίξη γδ Σολο-
 μών *, τὸ ἀεθάρτων συ πνεύμα ἴσιν ἐν πᾶσι εἶξέ τῆσι γδ ἡμῶν καρδία ἢ ἀποῖθῳ, ἐ
 γόνατα οὗ ἀγαλλυμῶνα εἰς τὸ ἔργον τ' ὄδον τ' ζωῆς ἐφθάλμει διακόας τὰ ἀποκρυφα
 βλίπνται καὶ μακρῶν ἡσθβαίνῃ ὅσιν ἡμεῶν τὸ ἡσθβάλλον μυστερον καθεῖται τὰ παρ'
 αὐτῶν κρυπτομῶνα ἐν πηλάγοις ἔσεται τῶν ἄλλω σκοπῆ ἢ τῶν φαιτέρων.

A. L. 116.

* Sap. XII. 1.

δ'. Ὅτι αὐτῳ ὁ θύος, ἐ ὃ τὰ θυῖ φροῖνῆ καθερῶς τῆ καρδία τῶ μακροεσμῶ
 τῶ ἀπερῶντων ῥῶνον ὄφεται τοῦ θύον ἴσασα εἶξέ τῶς παρ αὐτῶν ἡνωμῶνας ἀερίτας,
 ἐν ἀπολαμπῆ τῶ ἀγαθῶν ἡνωμῶσιται μάγας οὐκ ἀρραβῶν, τῶ τῆ διακόας καθερῶς καὶ
 εὐαρίτως μετῆχῃ τῶ ἐν κριστῆ ἰδίους ὡλεσθῶν τῶ λῶγῳ τῶ ἀγίῳ τῶ θυῖ τῆσι δι'
 οὗ ἢ ῥῶσις ἐ ἢ ἀλλῶθῳ ἀδῶσεται ἡμῶν, Ἰησοῦ Χριστῶ τῶ κυρίῳ ἡμῶν. ἔπὸς ὄδῳ ἢ ὄδῳ
 ἐ ἢ ἀλλῶθῳ καὶ ὃ βίβλῳ τῶς ζωῆς, ὄσθμῶνος ἐν κόλωφ πατῆρῳ κ' πᾶσιν ἀναγινω-
 σκόληρος τῶς ὑοῖς τῶ φωτός δόξαν ἴχων ὡς μονοῦλης ἀσθῶ πατῆρῶ, πλήρης ῥῶσιτῳ
 καὶ ἀλλῶθῳ, ἐ ὄδῳ τῶ ὄσθῶζῶσας αὐτῶν μάγῳ οὐκ ἀγαθῶν ὄσῳ τὸ ῥηγορῶν
 ἐ ἀσπῆρῶσῳ, ἵνα μὴ ἰσθλῶσῳ εἰς παρῶσῳ ἀἰ ἢ σῳματῶ κινήσις ἴσῳ, καὶ
 ἢ ἰσθῆ ἢ σῳτῶσῳ, ἢ ὄδῳ τῶ βλίπῶσῳ ἀερίτων ἀσπῶσῳ, ἐν παρῶσῳ
 ἀπίσῳ καὶ ἀκαθάρτων ἐ κατῶ φροῖνῶν ἐν ἀμολῆ τῶ ἡυρῶν αὐτῶν ἰπὶ ἴσῳ οἱ

A. L. 117.

que plenitudinem, cordis humilitatem, per quae requiem illustrata a Deo anima invenit. Nemo quippe bonus est, nisi ipse solus qui per evangelium locutus est Deus. A quo participantes bonitatem, tamquam ex dulci scatebra, venenatum serpentis fel eficiamus, ipsamque toto corde amemus, id est patrem totis viribus; et eum qui nos his bonis dignatus est, filium per quem omnia: et ex tota mente ducem nostrum Spiritum sanctum. Ait enim Salomon: incorruptibilis spiritus tuus in cunctis est. Huius ope cor nostrum non est languidum, et genia nostra non dissoluta ad decurrendam vitae viam. Mentis oculi arcana de longe vident: excedit caelos sublime mysterium; quatenus quae illic abscondita sunt sub foliis, eorum cernitur immateriali visu manifestatio.

4. Immaterialis est Deus, et qui Dei sensum habet mundusque corde est, in beatitate infinitorum temporum Deum videbit. Deinde ob suas proprias virtutes aeternis bonis fructur. Grandem igitur artham habet, qui potest mente tua pure gratueque participare decreta temporibus propriis a Verbo sancto Dei, id est per quem gratia et veritas donata est nobis, Iesu Christo domino nostro. Hic est via et veritas et liber vitae, visus in paterno sinu, et ab omnibus perlectus filiis lucis, gloriam habens tamquam unigenitus a patre, plenus gratia et veritate, et glorificans glorificantes eum. Magnum itaque bonum est vigilare et orare, ne intremus in tentationem; qui sunt carnales motus, nox obtenebrans, spectaculum visibilium terrestrium rerum, in persuasionibus infidelium, impurorum, et prava opinantium cum suarum animarum neglectu. Hi sunt sucs atque canes, qui murmurare atque allatrare in impura vita

χρῆσις καὶ οἱ κωδῆς, οἷς τὸ γρηγορεῖν καὶ ὑπακοῆν ἐν ἀκαθάρτου ζωῆ, ἰθὺς ὄντι· οἱ δὲ καθαροὶ τῆ καρδίας, ὧν αἱ φωνῆς ἀγαθὰ πηρέματα, πεποιυοῦσι ἐν πρῶ μωδῆματι, ὡς πῆλοσ ἀγαθῶν ὅτι τὸ ἡμεῶν (ⲛ) θῶν ἔ παρ ἑκ αὐτῶ κελῶ κελῶσ κληρονομῶν· ἀφῆσως καὶ ἰπαυῖταις ἑαῖναις ἀρχῶσ ἡμῶ ὄξωσῶν ἀνθερωποῖσ ὡσ ἀνοδομῶσ, ἑαῖναις ἡμῶν μέγασ χειρίζεται.

ἰ. Οὐδῶσ ἡμῶ ἀρχαγίλων ἑαῖναις ὑποχρῆσῖσ ἰδέξατο, ὅση γὰ τῶ ἑαῖναισ λατρωροὶ πηγάσται δὲξ ἑ ἐν αὐτοῖσ θῶσπτα· ὅμῃ ὅτε φωνῆ τὰς ἑαῖναις τῶ ἐν δόξῃ ἡσποκημῶν ἀγαθῶν ἐκίμωσαν, ἀρχῖσ ἀν οἱ κημερὶ κητασπῶσται τ κληρονομῶν· ὅτῃ ἀν θῶοὶ λίγωσται

E. I. 90. Ἐ ἦοὶ ὑψῖσ πῆνται οἱ εἰρῶσποῖοι, ὡσ κητηξῖωσται ἀδιλοποσῖωσται οἱ πῆνται δημηγρῶσ καὶ δασῶσπῖσ· ἡμῶσπτα ἡδῶ θῶοὶ εἰσ τὸ ἀγαθῶσποῖν, ἔ φωνῆσ πῆνται τὸ ἀξῖπῶσ ἰπέχουσ ὅ εἰρῶσ, ἀκακοὶ κῷ (ⲛ) ἀκακοὶ ἡμῶμῶσ, ἀφῶσται καὶ κησπῶσ, κηταῖ τ ἀφῶσταισ ὁσπασῶσ πῆσ ἀγῶσῖσ· ἀφῶσται, κῷ (ⲛ) τὰσ πῶσῖσ δωμῶσ παρῖγῶσται δὲξ ἡμῶ ἐσπολῶν αὐτῶ, τῶ μὴ μῶσῖται πῆσ ἰχῶσῖσ, μῶλλον δὲ δῖ αἰπῶν ἀγαθῶν εὐεργετῶν αὐτοῖσ· ὁσπῶ φῶσπῶσπῶσται ὡπῆ ἡμῶ ἰπῶσῖσταισται ἐσπῶσ ἰχῶμῶ· ὅπασ φῶσῖσταισ ἡ δῖκῶσπῶσται ἡμῶ ἀγῶσ πῶσῖται ἡμῶ γῶσμῶσῖταισ ἔ φῶσῖσταισ, πῆνται τ ῶμῶ τ ἀνθερωποῖσ· τὸ ἡδῶ ἰπέχουσ ῶμῶσ, θῶσ ὄξῖται καὶ ἴτα μὴ τὸ κῷ λῖπῶν λίγῶσ, πῶσῖσταισ ὄξῖται ἰχῶσ, ὡμῶσπῶσπῶσται τῆ κηλῆ πῶσῖταισ τῶ θῶσ, τὰ δὲξῶσται αὐτῶ ἰχῶσῖσταισ ἐσπῶσῖσταισ, ὡσ κῷ ὄξῖταισ μῶσπῶσ ὅ ἀγαθῶσπῶσ κημῶσῖταισ· οἱ ἔ θῶοὶ * εἰσ, ἡμῶ ἔλωσ πῶσῖταισ σῶσ τῶ μοσῶμῶ

* cod. 3100. ἦμῶ ἐν ἀγῶσ πῶσῖταισ κημῶσῖταισ· ὄξῖται καὶ ἦοὶ ἔ φίλοῖ, ἀδιλοπῶ τῆ καὶ κληρονομῶσ γῶσῖταισ, εἰσ τὸ ἡμῶ πῆνται ἐν πῶσ· ὄξῖται αὐτῶ ἡδῶ καὶ δῖ αὐτῶ αὐτῶ.

* Ps. XLIX. I.

ἑ. Διὰ τῶσ θῶσ θῶσ κῶσ (ⲛ) ἰλάσται, ἔ ἐκῶσῖται τ ἡμῶ, ὡσ ἀκατολῶν ἡλῖσ μῶσπῶ δῶσπῶ· ἐκ ἑαῖναισ ἡ εὐφῶσπῶσ ὅ ἀκατολῶσ αὐτῶ· ὁ θῶσ ἡμῶσῶσ ἡξῖ· ὡσ ὡσπο-

solent. Mundi autem corde, quorum actus sanctitate informantur, doctrinae credunt tradenti quod summum bonum sit Deum videre, et manantia ab illo bona stabiliter possidere; videlicet ineffabiliter et mirabiliter dignitate caelestium virtutum hominibus data, haec nobis maxima donantur.

5. Nullus archangelus tales promissiones recepit, quandoquidem horum sunt administri ob illam quae in ipsis residet deitatem. Sed neque ad copias repositorum in gloria bonorum prospiciunt, donec venerint heredum tempora, cum dii dicentur et deorum filii cuncti pacifici, quos dignatus est facere fratres omnium creator ac Dominus. Imitati enim Deum sunt bonis operibus, et in cunctis constantiam pacis retinuerunt, innocui ad normam illius innocui viventes, incorrupti, mundi, ad normam illius incorrupti puritatis thesauri: sine invidia, sicut ille qui ditia dona suppeditat per mandata sua: non irascentes inimicis, immo vero iustus de causis iuantes: quia orandi pro noxiis mandatum habemus, ut abundet iustitia sanctorum plus quam scribarum et pharisaeorum, id est plus quam lex hominum. Nam excellit supra legem Deus. Et ne minutatim dicens, prolixiorum faciam orationem, Deo se assimularunt praeclearo agendi modo, quae placita sunt ei opere complentes; nempe tantam bonitatis magnitudinem possidentes. Quin adeo dii sunt, qui omnium patrem cum unigenito Filio et Spiritu sancto continent. Unde et filii et amici, fratresque et heredes facti sunt, ut sint omnia in omnibus: ex ipso enim et per ipsum haec.

6. Propterea Deus deorum dominus locutus est, et vocavit terram a solis ortu

δύσθ' ἐκείσθ' κ' τὰς ἀράς τ' αὐτῶν, ἵναίς ἀγαθὰ, ἵναίς ἢ κακὰ· εἶς τὸ πᾶν ἡμῶν τὸ ἀκίβητον κατέλειπε· μακάριοι οἱ διδιωγμένοι ἔτι περ διχαιοσύνης, ὅτι αὐτοὶ ἐστὶν ἡ βασιλεία τῆς οὐρανόθεν· τίς ἢ ὁ διωκόμενος; ὁ τὸ καλὸν δέσκει, καὶ διωκόμενος ὑπὸ τῆς κακῶν διάκειται· ἢ ἀλλήλας αἰ' ἀρετῶν ποιοῦσιν ὁδὸν, καὶ φθάνουσιν αὐξήματα τοῖς χρεστοῖς ἔργοις ἐν τοῖς αὐτοῖν μέρεσι κόλπῃσι θεῶν, ἢ τις τοσαύτη βασιλεία τῆς οὐρανόθεν ὅτι ἴδιον θεῶν ἐστὶ πᾶν ἀγαθόν· ἔθ' ὁ ἐργασίῳ μόνον ἐν τῷ ἴδιῳ τῷ θεῷ, ἀγαταί φέρει ὁδὸν, κληρονομήσει λοιπὸν θρόνον καὶ γῆς, ὅπως οὐαὶ τῶν ἠγαπημένων ἡσ' κληρονομία τὰ πάντα, τῶν τῶν ὅλων ἕλκω ἢ τῆς καλοῦν ζυφῶν ἐπισθῆ ὡς ἐν τῇ γῆ, γίνονται εἰκὼν καὶ ὁμοίωμα τῆς ἀναστροφῆς τῷ ἀφάρτῳ θεῷ λόγου· ὅταν εἶπῃ πάλιν φερόμενος ὁ λόγος οὐκ ἔστι ἐν ἡμῖν, ὅτι ἡμᾶς συμφορὰ λαβαῖν, ὡς ἀφάρτον· καὶ ἀγαθὸς τῆς ἴδιον συγκληρονομήσει· ὡς γὰρ αἰετὸς ἐν τῇ ἡμετέρῃ γῆ, εἶς τὸ ἡμετέρον θαλάτῃ καταβληθείς, πολλὰς εἶπῃ ζῶντας ἐν αὐτῷ κόκορις θρήνης ἀπίθῃκα τῶν πατρῶν, ἔθ' ὑποδύσθ' ἡ ἀθανάτων αὐτῶν ῥίζα· αἰτία ἢ τὸ ἀγαθὸν ἢ φεραῖρις, ἐν ἧ οἱ βυλόμενοι, σύσταται καὶ συμμετέχει γίνονται, ἔθ' τῇ πόπτῃ αὐξάντες ὑποδύσθ' ἐν κερσῶν ἢ ἀκμῶν καὶ γινώσκονται τῶν θεῶν ἰσχύς ἀετι, τῆς τῆς ζῶν ἀξέσθ' ἢ συγκραδίτης τῶν φωνῶν τῶν ἀθανάτων.

R. I. 100.

A. I. 110.

ζ'. Οὗτος ὁ λόγος ἀκράτητος, γίνονται κεκαπῆς, ἵνα ἡμᾶς κεκαπῆσθ' ἐπιπέψῃσι τῇ ἡμῶν, εἶς περὶς ἀθανάτων τὸ ἀρχιλαῖον, καὶ δίδουσι ἡμῖν καρποὺς πτωχῶν ἐν ἰλαί' ἔχῃ· ἔθ' πάντων τῶν ἀνθρώπων ἰλιανοτήεις εἶναι, φιλομάτους, φιλοτόρους, ἀγαπητοὺς, ἐγείζονται τῇ αὐτῶν ἀθανάτων, καὶ ἀφθονία, ἔθ' ἀκαλίς, τοῖς οἰκπερῶν, τῇ χρεστότητι, χροσμεῖταις μέλλον ἐν χροουμῶν τὸ τῶν αὐτῶν θύοντων ἴδιον, ἵνα τὰ κακὰ ἐκφραγμῶν

usque ad occasum. Ex Sion species decoris eius. Deus manifeste veniet. Is reddet unicuique secundum opera eius, aliis bona, aliis vero mala. Ideo nobis concessum est audire: beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam, quoniam ipsorum est regnum caelorum. Quis vero persecutionem patitur? ille qui bona opera sequitur, et quem mali idcirco persequuntur. Porro invicem persequuntur virtutes, Dei studiosae, mutuoque praeveniunt auctae bonis operibus in suis quaeque partibus, Dei sinibus, quod esse intelligitur regnum Dei: quoniam proprium Dei est omne bonum: et qui operatur in se opus Dei, probatur a Deo, heres mox factus et filius, ut cum dilecto filio possideat omnia, id est omnes honorum delicias. Siquidem in terra versans, factus est imago et similitudo conversationis immortalis Dei Verbi. Unde hoc rursus processit, in nobis habitans, et receptaculum ipsius facti sumus. Mansit itaque in nobis, volens nos secum assumere, et quia sine invidia bonus est, suarum rerum coheredes efficere. Nam quasi semen in terra nostra, per mortem nostram factum, multa viventia in ea grana aenus patri reddidit, reddetque immortalis eius radix: causa autem boni dicitur electio, qua qui volunt, concorporati et participes fiunt, et pinguedine aucti dant suo tempore summum fructum; Deoque apparent fortitudo panis, id est vita perpetua, concreti immortalitatis luci.

7. Hoc Verbum incomprehensibile factum est comprehensibile ut nos comprehenderet. Ineruit nostrum per immortalem Patrem oleastrum, deditque nobis mites fructus habere in misericordia, ita ut simus omnium hominum misericordissimi, bonitatis amatores, quasi patres filivae benigni ac dilecti, propinquantes immortalitati Dei, liberalitati, et sanctitati, misericordiae, et benignitati, continentes magis quod

τῆ ὑπομονῆ τῆ χαλῶν· σθεῖ ὡν κ' ἰσχύ' * μακάριοι ἐσὶ οἱ ἂν ὀφείσωσιν ὑμῶν ἔ δὴ ὠ-
 ἔσωσ ἔ ἵπσω πᾶν ποικρὸν ῥῆμα κρ' ὄ ἡμῶν ἡδ' ὁμοίως ἔνεον ἡμῶν χαίρειτε κ' ἀγα-
 λῶσθε ὑπὸ ὁ μωδὸς ἡμῶν πολλὸς ἔσ τῶν οὐρανῶν· ἵνεος οἱ θῶκοτες οἱ δ' ἄλλοι· οἱ δ' αἰ-
 μωνες καὶ αἱ ἄ ἴπων περσοβολαί, ὄνοσ' ἰζοντες τὰς δουλομωπας ἡσυχίας τῶν ἡδ' οὐμῶν
 ὁ ἥριον ἄποφρῆσμοι, ἰγρουνσι πᾶν ποικρὸν κρ' ὄ ἡμῶν ἔσ τῶν βλεπομῶν φθαρτῶν·
 ἄντα γὰρ εἰσι ἀπρ κρ' ὄ ἡμῶν κ' ἰζωνται εἰς τὸ πρῶτον τῶν δ' ἄ βλαπομῶν φθαρτῶν·
 κ' ἡσυχίας σθεῖ ὡν ἰσχύ' ἔ ἰκαγῆλιῶν κ' ἰκαγῆλιῶν κ' ἰκαγῆλιῶν, ἔσ ἀφθαρτῶν τῶν ἔσ
 ἀνασῶσας μ' ὄ ἰζον τ' ἀφθάρτων αἰώνων, ἀφθάρτων ἔ τὰς ἄποφρῆσας γ' ἰζωνται ἔσ
 ἡδ' ἰσχύ' ἔσ τῶν περ ἡμῶν περσοφῆτας, ἔσ τῶν περσοφῆτας ἰζωνται, ἔσ οἱ πῶνος ἀγα-
 θῶν ἰζωνται ἰζωνται περσοφῆτας, τὰς περσοφῆτας ἰζωνται, τῶν δ' ἄ τῶν ἀγῶν ἰζωνται
 περσοφῆτας ἡ ἰζωνται, οὐ τὸ ἡμῶν ἰζωνται, ἡμῶν ἔ ἀπαρχῶν κτίσως κόσμου * γ' ἰζωνται
 ἰζωνται ἰζωνται ἡμῶν ἀγαθῶν κρ' ὄ ἰζωνται ὑπ' ἀπὸ τῶν, ἰζωνται οἱ ἰζωνται τῶν περσοφῆ-
 μων, κ' ἰζωνται τῶν ἰζωνται ἰζωνται ὑμῶν βασιλείας ἰζωνται κ' ἰζωνται τῶν κόσμου *.

* cod.
 κρ' ὄ ἡμῶν.

* Matth. XXV,
 31.

A. S. 120.

π'. Ταῦτα τ' ἀρχῶν λαβῶν ἔπποδουῶντες, ὑπῆμαιναι πάντα ἔξ Χριστῶν οἱ περσοφῆ-
 ται θῶκοι, οἱ ἄποφρῆσας ἰζωνται, οἱ ἰζωνται πᾶσιν, οἱ τ' ἰζωνται βίον φη-
 λοσοφῶντες τὸ ἀπὸ τῶν ἰζωνται οὐ τῶν ἄλλων ἀπὸ φηλοσοφῶντες ἰζωνται ἰζωνται
 ἡ ἔ τῶν ἰζωνται κ' ἰζωνται, τὰ πολλὰ ἰζωνται οἱ ἰζωνται ἰζωνται, ἰζωνται ἰζωνται οἱ ἰζωνται
 ἡ ἔ Χριστῶν, κ' ἰζωνται ἰζωνται ἀφθαρτῶν οἱ ἰζωνται ἡ ἔ Χριστῶν ἰζωνται, κ' ἰζωνται
 οἱ ἰζωνται ἰζωνται ἡ ἔ Χριστῶν, κ' ἰζωνται τὸ φηλοσοφῶντες οἱ ἰζωνται ἰζωνται, κ' ἰζωνται
 οἱ ἰζωνται ἰζωνται, ἰζωνται τῶν ἰζωνται τῶν ἰζωνται κ' ἡ ἰζωνται, ἡ ἰζωνται ἰζωνται ἰζωνται
 ὁ ἰζωνται, ἰζωνται τῶν ἰζωνται τῶν ἰζωνται κ' ἡ ἰζωνται, ἡ ἰζωνται ἰζωνται ἰζωνται ἰζωνται.

est divinitatis eius proprium, quam ab eo contenti. Ut mala vitemus expectatione bonorum; de quibus etiam dicit: beati estis cum maledixerint vobis et persecuti vos fuerint, et dixerint omne malum verbum adversum vos, mentientes propter me: gaude et exultate, quoniam merces vestra copiosa est in caelis. Quinam sunt secundo loco persecutores? daemones cum suis aggressionibus, qui divinitus ornatis animabus maledicunt. Namque in congressu cladem passi, dicunt omne malum verbum adversum nos in his visibilibus et corruptibilibus. Haec enim sunt quae in nos intorquent, ut credamus his quae sub obtutulo cadunt corruptibilibus; nequemos autem illa quae speramus et promissa sunt nobis, mortuorum cum imputrabilitate resurrectionem, cum saeculorum aeternorum gloria, immortalis gaudii plenorem. Sic enim persecuti sunt, qui fuerunt ante nos, prophetas, id est praevias cogitationes; in quibus egregiis laboribus mirabiles extiterunt. Prophetas praevixistentes dixit, propter ipsas decertantes. Praevixistentiam autem dico non existentiam nostram, sed a principio creati mundi praeparatam bonorum donationem. Sicut a Christo dictum fuit: venite benedicti patris mei, possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi.

8. Hunc principatum consequi cupientes, omnimodas propter Christum persecutiones toleraverunt prophetae, apostoli contumelias, martyres passiones, monasticae vitae adsecae asceticum institutum, cum aliis spiritalibus recte factis. Promissum porro fuit et pauca perpetentibus, multa datum iri: qui haec sine patria, illic civis: qui haec pauperes propter Christum, illic divites immortalitatis affluentes: qui haec propter Christum servi, illic reges: qui haec propter Christum stulti, illic Dei intelligentiam habentes: qui haec ignobiles, illic honorati: quorum laus ab archangelis

ὁ παῖς ᾧ τῷ δικαίῳ λόγῳ, τὸς ἐστὶ παῖς, τινέτι κτ' ὅν (Θ) συμμεσραφίντα ἐν κόσμοις, εἰσσεσπτόμενος φρονισμοί, τὸ ἵκεαι Χεριστὸ ἀθνηαῖν, πῶχρῶν τὴ καὶ μαρτυρῶν εἶται, ἐξσηπορημένοισ ἐ ἀπειλοῖσ· αὐρὸς ἰσ ἐ ἱλιγῶ αὐτὸς ὁ σωτῆρ· * ὁμαῖς ἐστὶ τὸ ἄλας τὸ γῆσ· * Matih. V. 13. ὅτ' ἀν οὐδὲ μοιρεῖ ἴκασαι διὰ Χεριστὸν, φρονημοι μαρτυροσῶν ἐν Χεριστῷ· τίς γάρ ἐστὶ τὸ πῆσ γῆσ ἄλας; ἐπιδῆ Ἰσδῆμ ἐστὶ πῶσα ἡ γῆ, ἐξ οὗ ἐ πάντας ἀνθρωποῖ ἰσῶν ἐν πῶση τῆ γῆ· καὶ ὁ ἰσός παῖσος τὸ γῆσ, ἴσῶν ἡ τίτῶν διδασκαλία, ἐ ὄσπῆρ ἐν λήβῃπ παρ κόσμῳ διὰ τῷ θλιβεσῶν τ βίῳ σῶν-ἱμέμοι ἐν τῆ μαρτῆ ἐ ἀνοσῶτατῆ ζῶῆ ἀρτῶσῆσ πάντας, σῶν-μαρτῆμοι πῶσι κτ' τὸ φιλῶνθροσῶν, σῶνκατῆρτῆμοι πάντα ἀλίξῶσι, καδῶπῆρ καὶ αἰ ἱλαίῳ ἰγρῶνόμενῳ ἐ ὄσπῆρ ἀλίξῶται ἄλας, κτ' τότε καλὸς ἐκαπίζόμενῳ, τὸ ἱλαῖον ὄσῶσῶσῶν· βῆπῆσῶμα γδ εἰληφῶμεν, ἐ ἐν πῆ βῆπῆσῶματ ὄσπῆρ ἐν ἄλας, τῶς ἴσῶμῆσῆσ διδασκαλίας διγῶμεθα· καὶ γδ ἡ ὄσῶ τὸ αὐρῶσῆσ ἡμῶν μίγῶσῆσ ἡμῆσῆσ ἀλίξῶται· ὄσῶσῶσῆσ οὐδ κτ' ἡ ἀνῶ-ἡμῆσῆσ ἡμῶν, ἐν δ' ὄσῶτῆρ ἀσφαλῶσῆσ, φρονησῶσῆσ ἐ ἴσῶμοσῆσ ἡσῶσῆσ ἱγῶ, ἵνα ποῖσῶμεν τὸ θῆλῆμα τῶ ὄσῶ.

* Matih. V. 13.
B. I. 101.

θ'. Καὶ ἐστὶν ἐ ἡμῶς μτ' τῷ ἀγῶνίζόμενῳ ἀπὸ σῶν πῆρ θῶφ· ἡ γδ θῶλῶσῶσῆσ ζῶῆ A. I. 131.

ἐστὶ πῆρ κόσμῳ ἐν αὐτῆ ἀλλμῆζῶσῶσῆσ, καὶ πῆρτῶσῶσῆσ· ἐ οἱ μῶρῶσῆσ κτ' ἀβῶξῆσῆσ, εἴτῆ πῆρσῶσῶσῆσ ἱλαφῶσῆσ, εἴτῆ καὶ παρῶτῆρ λόγῶσῶσῆσ, ἐν τῆ ἀκαταλίπῶσῆσ ὄσῶσῆσ, ποτὶ μῶν εἰς βῶσῆσ, κατὶ ἡ εἰς ὄ-ἱ-η, οὐκ ἴξῶσῆσ τῶν διὰ τῶν ὄσῶσῆσ θλιβεσῶν βῶσῶσῆσ ἡ φρονησῶσῆσ, καὶ ὄξ αὐτῶν τῶν διγῶσῶν σῶσῶσῆσ, ἐ ζῶσῶσῆσ ἡ αἰσῶσῆσ ὄσῶσῆσ ζῶδῶσῆσ οὗ γδ ἀπῶσῆσ εἶπῶν πάλιν αὐτὸς ὁ κύριῶσῆσ *, ὅπ ἱὰν τὸ ἄλας μαρῶσῶσῆσ, ἵν πῆ ἀλιθῶσῆσ-σῶσῆσ; εἰς οὗδῆν ἱγῶσῆσ ἴπ, σὶ μὲ βληθῶσῶσῆσ ἴξῶσῆσ, ἐ καῶσῶσῶσῆσ ἴσῶσῆσ ἀνθροῦσῶν σῶσῶσῆσ ὄσῶσῆσ οὐδ, αὐεῖ πῶσ ὁ λόγῶσῆσ εἶσῶσῆσ ἐστὶν, ἡ ἀθῶσῶσῆσ αὐεῖ ὄν εἶπῶν ἡ σοφῶσῆσ αὐτὸς * Math. V. 13.

Dei provenit: quorum gloria est, in Christo nobilitas divinitatis. Omnis enim sanctorum sermo, mens est patris, id est ex norma filii in mundo versati, cum sapientia debita, nempe Christi causa pati, pauperes esse, stultos verbi, egentes et imperfectos. Quibus dicebat ipse Salvator: vos estis sal terrae. Cum ergo stultos propter Christum se vocari audierunt, tunc prudentes in Christo fuerunt. Quod enim est terrae sal? Quoniam Adam est omnis terra, ex quo et omnes homines existunt in universa terra; et dulcedo totius terrae est apostolorum doctrina; et tamquam in olla, id est mundo, vitae aerumnis concocti in stulta et insuavissima vita, condiunt omnes commixti omnibus per benignitatem, conversantes cunctos salient; nec non sicut olivae in aqua mollitae condiuntur sae, et tunc bene pressae, oleum de se exprimunt. Baptismum quippe suscepimus; et in baptismo tamquam in sae, doctrina patientiae imbuimur. Nam et generatio a prima nostra vulva salitur: similiter ergo et regeneratio nostra in secundo fodere, sapientia indiget et patientia, ut Dei voluntatem faciamus.

9. Sumus autem nos perpetuo cum decertantibus Deo comite. Nam mare vita est in mundo, salsa atque amara. Qui autem ibi sunt et decurrunt, sive quasi aliqua velocitate, sive etiam graviore cogitatione, erga incomprehensibilem deitatem, modo in profundum modo in altum delati, non sine pressuris propter Deum, viventes atque credentes, ex iisdem molestiis eripientur, viventque aeternam vere vitam. Non enim frustra dixit rursus idem Dominus: quod si sal infatutum fuerit, in quo salietur? ad nihilum valet ultra, nisi ut mittatur foras, et conculcetur ab hominibus.

- * Luc. VIII. 16. ὁ Χριστός· * οὐαί τοῖς ὑποκαλυφτοῖς τῶν ὑπομονῶν· καὶ τί ποιοῦσι ὅτι ἂν ἐπισημασθῆται ὁ κύριος· οἱ γὰρ τῶν ὑπομονῶν ὑποκαλυφτοί, ἐπὶ ἄπυρον κενετήσαν· ὅτι ἂν εἰς τὴν ἄπυρον ὄρῃν, ἀφορίζεται ἀφορίζεται γὰρ, φησι, τῶν ὄρῃν τῶν σατανῶν εἰς ἄλιθον τὸ σαρκός· *
- * I. Cor. V. 5. τῶν δὲ σατανῶν ἔχου συμβιβηλταῖς ὄντου ὁ κύριος· ἔφη *, εἰς τὸ σκότος τὸ ὄξυτον ἐκείνῳ ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων· τὸ δὲ καταπαύσασθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ἐπαθὴ σαρκίφθονον ματαιοπόντων ἰμασθέντων σὺ τῶν κρεκῶν· διὸ καὶ συγκατακρίνομαι μὴ τῶν κρεκῶν, πάντες σὺ τῶν ἐμβαλῶν καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτῶν.
- * Matth. V. 11. ἰ. τοῖς ἢ ἀξίοις αὐτῶν προσημνοῦσι λίγη· * ὑμῶν ἐστὶ τὸ φῶς τῶν κόσμων· οὐ δύναται πόλις κρυβῆσθαι ἢ πύργος ἢ οὐρα καμῶν· οὐδὲ καί οὖτοι λύχρον, καὶ τῶν αὐτῶν ὑπὸ τοῦ μέδιον, ὅτι ἐπὶ τῶν λυχνίων, καὶ λαμπτήρων τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ· ἢ ὅτι οἱ ἀγνοοῦντες ἰλαμψῶν ὡς φωστῆρες ἐν κόσμῳ λόγον ζωῆς ἐπιζητοῦντες ἐν οἷς καὶ κρυπτόνται ἐν ὄξει· διὸ δόξα ἢ ἀπὸ τῆς πύργου πᾶσι τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῶν, ὅτι ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῶν φρίπτῶν ἢ γὰρ πασάρτος αὐτῶν πάντα εἰς ὑψὸς ἀποδομηθῆναι, φαίνεται πᾶσι γινόντι τῇ ἐπισημασθῆναι καί οὖτοι γὰρ λύχρον ἐπὶ λυχνίας, τὸ ἄρῃν διὰ τῆς ἰλημοσύνης ἔχοντες ἰλαμψῶν καὶ τίποτε ἢ χρεῖς ἐπὶ τὰ ἀνοῦσθαι τῶν οὐρανῶν ὑψοῦσα, ἐκ τῶν τῆς καρδίας ἀκρίτων καταλήμψῃ τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ· πάντες ἐν τῶν ἰερέων σκωδῶματι, πᾶσι τοῖς δόξῃ τῆς καρδίας λογισμοῖς· ὅτι ὅλα ἢ ὑψοῦν τῶν δικαίων ὑπὸ τῆ φωτὸς τῶν ἀπεροῦντων γίνονται φῶς φωτὸς τοῖς βλάπτουσι τῶν ἔξωμοσθῶν αὐτῶν τῶν ἐθυμίοις, καὶ οὖτοι ἰσημασθῶν τὸ ὑπὸ πᾶν φῶς τὸ φωστῆρας αὐτῶν· ὅτι οὖτοι λαμψῶν τὸ φῶς ὑμῶν ἰμπεροῦν τῶν ἀνθρώπων, ὅτι ἰδῶν ὑμῶν τὰ κρεκῶν ἔργα, καὶ δόξῃσιν τῶν πατέρων ὑμῶν τῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς· * οἱ καὶ ἡμεῖς συγκα-

A. E. 122.
E. I. 103

Intelligamus itaque, de quibusnam haec verba fiunt, nisi de quibus sapientia ipsa Christus loquitur? Vae vobis qui perdidistis patientiam! Et quid agetis, cum Dominus ad visitandum venerit? Nam qui patientiam perdidit, iidem et infideles evadunt: infidelis autem separatur: separate enim, inquit, hunc Satanae in interitum carnis. Cum Satana autem foras eicitur in locum quem dixit Dominus in tenebras exteriores, ubi fletus et stridor dentium. Conculcari vero ab hominibus ideo dictum est, quia stulto labore infatuati sunt cum improbis. Quare et damnantur cum improbis, id est cum diabolo et angelis eius.

10. At enim se dignis pergit dicere: vos estis lux mundi; non potest civitas abscondi super montem posita, neque accendunt lucernam et ponunt eam sub modio, sed super candelabrum ut luceat omnibus qui in domo sunt. Iam enim sancti splenduerunt tamquam luminaria in mundo, verbum vitae habentes. Quare et exultabunt in gloria, quia eadem gloria erit omnibus sanctis eius, quae Dei filium decet. Nam vita ipsorum, utpote cunctis ornata virtutibus, in sublimi posita, manifestata fuit eritque omnibus. Accendunt enim lucernam supra candelabrum, quia rigorum misericordiae habent oleum, et hos gratia ad celsissima caelorum extollens, cordis eorum radiis illuminat illos qui domi sunt, id est in suo quemque habitaculo, cunctis quae e corde procedunt cogitationibus. Siquidem omnes iustorum animae, ab inaccessiblei igne fiunt lux lucis spectantibus, ut confiteantur in suis cogitationibus, sicut nunciavit illa suprema lux quae ipsos illuminat: nempe sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant bona opera vestra, et glorificent patrem vestrum qui in caelis est. Quibus utinam nos quoque connumeret in eadem gloria, precibus san-

ἄεθμοσίν, ἦ αὐταῖς δόξαις διὰ τῆς ἀγίας θουόου καὶ ἀπαρτίου Μαρίας ἔ πάντων τῶν ἀγίων (1) ὅτι αὐτοὶ τῶν ἐνλορημῶν παρὶ φρεσὶ ἢ δόξα, σὺ τῶν ἡραπημῶν αὐτῶν ἴσθ' Ἰησοῦ Χριστοῦ τῶν κωλεῖν ἡμῶν, καὶ τῶν ἀγίων αὐτῶν ἔ ἀγαθοῦ καὶ ζωοποιοῦ πνιυματι πάντων ἐν τῷ κρῖ ἀπὸ καὶ εἰς ἄνθρωποι αἰώνας τῶν αἰώνων.

ΛΟΓΟΣ ΚΖ'.

HΑΡΑΠΕΤΙΚΟΣ ΤΟΙΣ ΠΡΟΣ ΑΠΟΓΝΩΣΙΝ ΑΥΤΤΩΣΙΝ ΚΑΙ ΔΟΚΟΥΣΙΝ ΕΝ Τῷ ΣΑΡΚΙΚῷ ΔΙΑΔΕΣΘΑΙ ΤΟΝ ΘΙΟΝ.

α'. Ἀλλοῦ, ὁ κόσμου ἔσθ', ἴφου ἀνομίας τυγχάνει, πάχη λυομένη, ἐν-
πνιω ἀββαῖων, σκιογραφία ληνιμῶν, ῥοπή ἱπποδρομίου, σκιά κελεκεῖα, ἀτιμου λό-
γων, ἡσθερῆ δόξης ἀνθρώπων, ἀδελφου οἰκνύου φουρεῖς, λίθους ἢ ἄβυσσους ὡς χαλ-
κῶν ἐξ αἰώνου ἀναβερέζων πῦρ ἀσθενῶν ὅτι ὡς ζῆβιους πίφης ἄνθρωποι ἀπαστας τῆς γῆς
ἐβλῶσι ὁμίχλη *, καὶ ἄρουσ παροδύνασα * ἔ εἰς τὰ ἔλιν ἦ θῶ ἀφουδιώτες, τυφλοὶ
ἡσβαῖνομῶν ἐξήρησαστο ἀνθρώπων ἰδοὺ ἀνθρ τῶ βίω μὴ ἰσβαλέτη ἀνθρώπων λόγους
εἰκαίους * ἀφύρως, ὅτι κνίσιθ θυμῶν θνός ἀπολύσασιν κλύθη λαοῦ ζῆπυῖταιν ἡσπολύσιθ
εἰ ἢ χρεῖσασῖς ὁ Ἰησοῦς θνός ἔσθ', ἔ οἱ λόγοι αὐτοῦ ἀφῶδῶς εἰσίν φσοὶ γὰρ * ὁ ἡραπῶς
καὶ ἢ γῆ παρῆλῶσται, οἱ ἢ λόγοι μου οὐ παρῆλῶσται * ἰδ' ἰδοὺς γῆ ὅτι πῦρ ἡπῆμασασιν,
ἔ σκῶληξ ἀκοίματος, σκῶτος ἔξώπασιν, ἔ κλαυθμῶς καὶ βρυγμῶς ὀδοῦταιν· δικαίαι ἡνός
τῶ λῶτ ἰφῆσαστο· δι' ὃν ἰπῶρηστο οἱ οὔρατοὶ βερέζασιν τὸ πῦρ ὅς ἀναβελῆ αὐτοῦ, ἀγγέλων

A. I. 12. b.
E. 123.
*cod. ἰμῶν λαο.
*cod. παρὸς οὐκῶ-
σασ.
*cod. εἰ' αἰεὶ εἰς
*Matth. XXIV.
26.

ctae deiprae semperque virginis Mariae et omnium sanctorum. Quia ipsum benedi-
ctum Patrem decet gloria, cum dilecto eius Filio, et sancto eiusdem bono vivifico-
que Spiritu, perpetuo nunc et semper et per saecula saeculorum.

SERMO XXVII.

ADHORTATIO AD EOS QUI VESANA DESPERATIONE SUNT, ET CUM CARNE VITAM SCAM FINIRI AUTUMANT.

1. Fratres, mundus hic turbo iniquitatis est, gelu quod solvitur, somnium fugax, delineatio adumbrata tenuiter, circensis equi cursus momentaneus, umbra reflexa, ventus verborum, humanae gloriae alternatio, secreta terrigenarum corruptio, olla vel abyssus, quasi fervens ahenum a saeculo eiciens ignem impiorum. Quia (mundus) quasi pistillus videtur, qui nos omnes ceu terrena dissipat nebula, et ros praeteriens. Et sic misericordiam Dei non curantes, caeci pertransimus. Narravit homo quidam flores vitae videns: ne respiciat homo ad sermones vanos et exanimis; quia commovebit furorem suum Deus ad perdendam multitudinem populorum voluptates quaerentium. Iam si christianis Christus Deus est, verba quoque eius siue meodicio sunt. Ait enim: caelum et terra transibunt, verba autem mea non praeteribunt. Nam docuit, ignem paratum esse, et vermem immortalem, tenebras exteriores, et fletum

(1) Videtur ab hoc praeco auctore B. Mariae et sanctorum agnitam intercessionem?
18

σφραβίζων ὄρεϊθ' ἄν, πόλι ἀπαύτως αἰποτάμῳ εἰς κρατοῖσιν αὐτῷ δίσωσιν· πᾶν
 θεὸς ἢ ἀμήψι λαῶν, μεκρὸν τὸ κ' ἐμγάλον, τῷ πνεὶ ἔ τῷ θείῳ ἀπόλιτο ὡς κ' Νοῦ
 μόνῳ δίκῃσ' ἄν, ἐκερτὶ πᾶς βεῖσις τῷ ὕδατι, δὲ ὄν ἀνίμῳ οἱ κ' ἀσφρακται τῷ
 ἔραστῷ, ἔ αἱ πάλαι τ' ἀβύσσων κ' ἀσφρακτίζοντα σιωπείας ἑαυτῷ ἢ κ' βιωτῶν· ἑὺ πᾶσα
 σίαν κυβερναί, εἰς φερεπείσιν ἔτος, ὁ σωτῆρ τῶν παροικῶν δίσωζειν, κ' τὰ πᾶμπολλα
 ἴθνη τ' ἢ ἄλλ' ἀπέλιπον.

β'. Εἰς ἑὺ κ' ἡλίας ὁ τῷ θεοῦ σφραβίτης ζητήμῳ εἰς κρατοῖσιν, ἔ ἑβο πιντα
 κόνταρσι δὲ αὐτῶν κ' ἀκράσας, κόσμος ἢ τῇ λιμῷ ἔ τῇ δ' ἴψ' ἀπόλιτο οὐ τῇ γλώτῃ
 πᾶς κλῆς τῷ ἔραστῷ ἑμπειύσας, ἐκ ἴβριξεν ἐπὶ φῖα ἔπ' ἔ μῶας ἔξ. Δὲ ἔτος θεο-
 πειτος ὁ θῖος τὰ πᾶμπολλα ἔ φερεπείσιν γάμοντα πρῶτα ἐν Αἰγύπτῳ ἵποῖσιν, πατάξας
 πᾶνθ' ἀπόσειν παίδων, οἱ ἐκ ἴδῃσ' ἀξίαν ἢ ἀεισεσῖν κ' δυνάμειν ἀλόγων ζῶων
 κ' ἀπὸ βαλλιν δὲ τ' ἀφ' ἑρῶσιν ἐν τῇ χαλῶζῃ πνεῖσ, ἐπὶ φερεπείσιν κ' καρπῶν τ' ἢ ἑὺ αὐτῶν,
 ἔσιπιν πᾶσιν κ' ἑὺ ἴθνη εἰς χλεῖν ἐκ' αὐτῶν ἀκείδων πᾶσιν κ' βαρῶζων ἑκα-
 πείσιν, ἑρῶσιν τὸ κ' χαλῶζης *, φλοζαξὸ ὁμῶας βέλι δὲ τῷ ἀφ' ἑ, τὰ ἔλκ' τῷ
 φλυκιδῶν γινόμενα· κ' ὕδατα εἰς αἶμα κ' ἀβαλῶν ἑπολλοκῆ δ' ἴψ', ἵνα Μωσῆς δὲ-
 σωθῆ μὲ τ' λαῶν αὐτῷ ἔ δὲ αὐτῶν θάλασσαν ἑρῶσιν, κ' ἀρματα μὲ ἵππων ἔ ἀνα-
 βάτων κ' ἀπὸ πῶσιν· εἰς ἑὺ μόνῳ ἄσφρῶν ὁ ἀγῶς κυεῖν, ἔ δὲ αὐτῶν Δαδῶν κ' Ἀβι-
 ρῶν κ' Κορὶ μὲ σιωαζῶσιν λαῶν κ' ἀπὸ πῶσιν.

I. 114.

* ἐπὶ πιντα
 Σαλυσσερ.

Matth. XI. 25.

γ'. Μοσιδῶς ὁ σωτῆρ δὲ ἑαυτῷ κ' ἑμᾶς * αὐτῷ πρὸς με, λίγων, οἱ κοπιῶ-
 τες κ' ἀφ' ἑρῶσιν, ἔ τὰ ἔξῃ· κ' τῶν δὲ ὄν δύναια τῶν τῇ μεταοίκα, ὡς ἔχων

dentiumque stridorem. Uni iusto pepercit Loto, cuius gratia caeli cohibiti sunt ignem
 pluere, dum sia moras neceret, angelis eum ut exiret urgentibus; qui et egressus,
 civitatem proximam ad sui refugium postulans, secum eam conservavit: multitudo
 autem populi innumerabilis parvulorum et adultorum igne et sulphure perit. Sicut
 et Noë solus iustus cum esset, inhibuit aquarum scatebras, eiusque gratia expecta-
 rant cataractae caeli, et portae abyssorum, donec ob propriam salutem arcam aedifi-
 cavit: quam fabricatam gubernans, sic in unius conservatione Deus salvator totam
 domum salvavit, et plurimas interim terrae gentes exterminavit.

2. Unus pariter erat Elias propheta Dei, ad capturam quaesitus; duo tamen
 quinquagenarii tribuni combusti fuerunt. Mundus fame et siti peribat; nam cum Eliae
 linguae claves caelorum contulisset, non pluit tres annos menseseque sex. Per unum
 famulum suum Deus plurima et terribilia portenta in Aegypto patravit, percussa
 etiam innocuorum infantium multitudine, qui dexteram sinistramque nesciebant. Vim
 quoque magnam brutorum animalium igne ac procella extinxit, corruptis antea ter-
 rae fructibus: permovens quodammodo, quasi gentes illudentes eis, locustarum exa-
 mina atque ranarum immisit, bruchosque et grandinem, et ignita pariter per aërem
 tela, pustularumque plagas; aquis item in sanguinem versis, siti oppugnans; ut Moy-
 ses cum suo populo salvus fieret: propterque eum mare exsiccavit, currusque cum
 equis submersit. Unus item erat Aaron sanctus Domini, propterque eum Dathan Abi-
 ron atque Core, cum ipsorum factione, terra absorbendos curavit.

3. Eodem modo Salvator ore proprio nos invitat dicens: venite ad me qui
 laboratis et onerati estis, et reliqua. Atque hoc totum, ut paenitentiae det locum,

τὸ γνώσιμα τὴ φιλαρθροπίας· ἐπαθὴ κείσις ὄζειν, καὶ κολασθεῖα φεικτὰ, ἔθεσθε
 ἂ ἔσπεξιν, ἀξίως λαολήψεται· εἴπη ἢ ἄφρον ἐν καρδίᾳ αὐτῶν, ἐκ ἰούθι θύος· ἴσως δὲ
 λίγην ὁ ἴωιθε, ὅτι οὐδὲ κείσις ὄζειν· αἱ ἢ κείσις οὐκ ἔσιν, οὐδὲ Ἰησοῦς ἔσιν, οὐδὲ τὰ
 εὐαγγέλια κηρύσσεται καὶ Ἰησοῦς θύος ἔσιν· διὸ ἔ κώσσις ἀνέλεως παρ' αὐτῶν ἐπήγχι-
 ται· ἀλλ' ἡμεῖς οἱ δικαιοὶ ἔ ἑλαίπυροι τῇ βαθυμῆα ἐκτὸς ἰσημῶν ἤρι θροπῆσιν ἰγρα-
 πῶν, ἢ μὲν δὲκαλλας ἔχοντες ἐν τοῖς λόχοις ἡμῶν, τὰς δὲ χεῖρας τῇ ἀργῆα ἐπιδοφασαῖς
 ἡμαυαῖσμάμην· οἱ τ' ἀσπῆσις ἐσπῆλθεν ἀσπῆσται· ἔ δασυλοιοι, οἱ τ' ἴσις· οἱ τ' ἔσις,
 οἱ ἔσθλοιοι ἀσπῆσται· οἱ τ' ἐνάσις, οἱ θροφιλοῖς πατήρις ἀσκήσασται· οἱ δὲ ἐσθὲ ἢ ἐσθ-
 κῆσται ἄσπῆ, ἡμεῖς ἰσημῶν οἱ ἰσημῶν ἀσπῆ, ἔ θροπῆσιν ἀκούοντες ἀσπῆ τῷ κυρίου
 ὅτι πῆ ἰσπῆσται ἀσπῆ· μωδῶσμάμην αὐτῶν ἰσπῆσται ὡς ἐν ῥοπῇ τὸ λυπὸν τ' ζωῆς ἡμῶν, ἴνα
 ἐν τῷ μωδῷ ἤρι ἀγῆσιν ἀσπῆσται, λαοσῶλον τῇ καὶ μῆρῶσιν ἔ ἀσπῆσιν ἤρι βασα-
 σῶσιν τὸ βῆσθ· τὸ ἡμέρας ἔ τ' κῆσῶσιν ἀσπῆσται ἡμῶς τῇ αὐτῶν ἀσπῆσται, ἔσθ
 τῷ ἐσπῆσται τῶσιν τ' πασῶν καὶ ἀσπῆσται πῆσται.

1. 11.

δ'. Τί ἀσπῆσται μῆ δῆκμα καὶ ἀσπῆσται, ἔ πῆσται ἡμῶσιν, ἔσθ τὸ πῆσθ
 ἤρι κῆσται, ἤρι ἡμῶσιν ἀσπῆσται, ὅτι θροπῆσται ἰσημῶν, τῶσται ἀσπῆσται, καὶ ἐν τῷ
 κῆσται τὰς πόλεις ἀσπῆσται· ὁ ἴσπῆσται ἤρι ἀσπῆσται ἀσπῆσται ἡμῶς ἀσπῆσται ἔ
 θύος, ἐν ἢ τῷ ἰσημῶν βῆσται οὐ κῆσται αὐτῶν θροπῆσται κῆσται, ἰσημῶν ἐκ ἴσπ-
 ῶν, ἔ κῆσται ἢ βῆσται ἐκ τ' ἡμῶν θροπῆσται τῶσται ἀσπῆσται ὁ ἴσπῆσται,
 ἤρι λῆσται κῆσται ἀσπῆσται καὶ ὁ πῆσται, ἀσπῆσται ἰσημῶν ἔσθ τὰς ἀσπῆ-
 σται ἤρι ἰσημῶν ἀσπῆσται ἢ ἀσπῆσται ὁ μὲν δῆκμα, κῆσται ἡμῶσιν ἔσθ ὅτι
 ἡμῶν ἀσπῆσται ἰδικαῖσται, ἔ τὰ πῆσται πῶσται κῆσται ἀσπῆσται, τίλσις οὐκ ἀσπῆ

propter suam notam benignitatem. Alioquin iudicium instat, et poenae horribiles, et unusquisque prout egit, ita merito recipiet. Dicit porro insipiens in corde suo: non est Deus. Et quidem dicere hic videtur, ne iudicium quidem esse: quod si iudicium non est, ne Iesus quidem est, neque praedicatio evangelii. Atqui Iesus Deus est, ideoque vera poena ab eo denunciata fuit. Sed nos socordes miserieque ignavia nostra extra numerum fidelium Dei operariorum consistimus, habentes quidem sarculum in sermonibus nostris, manus autem retro conversas otiosas atque inutiles. Prima hora intravere prophetae: tertia hora apostoli: sexta gloriosi martyres: nona religiosi patres asceticam disciplinam amplexi: undecima hora nos sumus, qui stamus otiosi, et increpantem Dominum audimus: cur otiosi statis? Mercenarius itaque nosmet adscribamus, tamquam in reliquae vitae nostrae momento, ut mercedi sanctorum prophetarum, apostolorum ac martyrum ascetarum, qui portaverunt pondus diei et aestum, adnumeret nos bonitate sua, per villicum suum, id est per sanctissimum et consolatorem Spiritum.

4. Quis dabit mihi lacrymas gemitusque, ut ipse me deplem. ob malorum multitudinem et peccata nostra? quia aestivales homines sumus, quadrimestres sancti, hieme autem civitates exquirimus. Laus hominum cogit nos timere Deum, quem in solitaria vita non quærimus: valetudinis solliciti, patientiam non habemus; et beatam vitam in nostris afflictionibus cum indignatione hominibus invidemus. Si quis friget, balnearum memor diffugit. Si quis esurit, repente se subtrahit, per promiscuas dapes luxum exercens. Verumtamen qui his non est factus captivus, is egregie se sub-

ζήλων^Θ καὶ εὐφροσύνης κατέλυται· πῶς ἡ μήμηρ ἐκείνη, ἡ πληθυνόμενα κλαυθμῶν; πῶς ὁ φόβος τῆ θανάτου; πρὸς συντίλωση ἡμῶν ἢ ἀπαιτήσασθαι τῶν ψυχῶν καταζομῶν βασιάνους ποικιλίας καὶ θανάτου θανάτου τῶν νοῦν ὀξυκλιναμῶν· καὶ ἔξω τῆτο πρὸς ἄλλοι ἵσταται αἱ ἀμύβρια ἡμῶν εἰς κείνην ἡμῶν ἰπακομιθῶσι· Ἐ τότε γρηγορήματα ὅτι ἐν ἀκάνθαις ἀνεσπράφημῶν, ἢ βιοτικαῖς μελέμας καὶ ἀπάταις, ἀνασφαίντες Ἐ ὑποπληγῆτες· μῶλλον δὲ ἀπειθῶν μῶν ἢ αἰωνίους καὶ ἀνεσπράφους βασιάνους ἀπειθοσύνης· πρὸς ἂν αἰτέμα ἢ σὺν εὐσπλαγχνίας ὁ θνός τῶν δόξων ἢ π κωροτόποις, ὡς ἢ λησῶν ἐκάνον λύξωσας με ἐκ τῶν ἀμύβριαν, καὶ μινῶπῆ μου ὄτ' ἂν ἴλθης ἐν τῇ βασιλίᾳ σου· ὅτι σοι πρὸς ἡ δόξα Ἐ τὸ κερτ^Θ ἕμα τῶν εὐλογημῶν παρῆ σου καὶ τῶν παραγῶν τῶ ζωοποιῶν πνεύματι, πάντοτε γὰρ καὶ αὐτὸ εἰς εὐν αἰώνας τῶ αἰώνων ἀμῶν.

ΛΟΓΟΣ ΚΗ΄.

ΑΣΚΗΤΙΚΟΣ.

A. L. 126.
B. L. 102.

α'. **Μ**ημίθεται ὁ βί^Θ, ἀγαπῶν ἀδελφοί, διὸ καὶ ἡμῶν λογίζεσθαι ὡσπερ ἐνυπνίου καὶ φάσμα νυκτερινόν, ὅπως μὴ χαιεῖνται χαιεῖν ἰχυστομῶν, Ἐ μὴ κλαίοντων κλαίον, Ἐ τῇ μήμηρ τῆ πάφου ἑαυτῶν κατὰ δάπῃαν· ὁ ὠδύσθισ^Θ ἐν ἀλάξῃ, καὶ τὸ πῶς ἀναμῆρ, καὶ οἱ χερσὶ ἀγγέλοι ὀδύονται δι' ἡμῶς· οὐαὶ ἡμῶν ἢ μεναρῶ τῶν τάλασιν, ὅτι τὸ ἀπλάστας βιωμῶν ἀπρημέματα, Ἐ τ' μακρείας φωνῆς ὀξυκλιναμῶν, βιώσης πρὸς ἡμῶς· οἱ πρὸς κληρονομῶσι τ' γλῶ· * πῶς ἢ γῆ, ἡ ποιούτων πηλῶ ἴχυστα ἰπὸ θνῶ, ἢ πάντως ὁ ὠδύσθισ^Θ; Ἐ ἢ ἡδῶς πρῶτος, καὶ οὐδῶς ἡνῶτος, ἢ δῶς ὁ φοβῶμῶν, Ἐ

ditum Deo accommodare curat, et haec flebilia omnia irridens, ad extremum risu et gaudio delibutus obit. Ubinam memoria illa, quae luctum multiplicat? Ubinam mortis timor? Finem nostrum non perhorrescimus; punitas cruciatibus variis horrendis animas contemplari mente vitamus: ideoque iam publica peccata nostra ad iudicium nos prosequuntur. Tunc cognoscemus, spinis nos fuisse volutatos et suffocatos; immo potius mortuos in aeterna sine fine supplicia incurrisse. Quapropter deprecor misericordiam tuam Deus gloriarum et dominationum, ut instar illius latronis me a peccatis redimas. Et memento mei cum veneris in regnum tuum. Quia te deest gloria et imperium una cum benedicto Patre tuo et sanctissimo ac vivifico Spiritu, perpetuo nunc et semper per saecula saeculorum. Amen.

SERMO XXVIII.

ASCETICES.

1. **F**abula vita est, fratres carissimi, ideoque a nobis quoque existimetur quasi somnium et spectrum nocturnum; ut cum gaudentibus gaudere possimus, et cum lugentibus lugere, et in sepulcri memoria nosmet sepeciamus. Paradisus gemit, ignis expectat, et angeli boni lamentantur propter nos. Vae miseris nobis, o monachi, quia sinceram vitam abnegavimus, et a beata illa voce declinavimus nobis inclamante: mites possidebant terram. Quenam vero terra tantam habet a Deo ae-

σοφίας, ἀδύνατα τῷ θλιβομένῳ ἐκ ἰπποκρίματου, ἔ παύσθη ἐν θλίψῃ τοῦ πορο-
 απεύξαμένου ἕκασθ' ὑπολαμβάνει τῷ φαγῆν, καὶ θάλπει τὰ κεία τίς σκόληξιν, ἐν
 σαρφία ἱπιμαζῶν τῷ τάφου· ἄραυ δὲ πλεονάζει, πόρου κερδοπέλας, φερέσει βιβλι-
 λουίτης ἢ θάνα ἐλαθέσια, μίσθ' καὶ ψεύδος ἐνχύσιαι. Ἐ δὲ τῶτο ἐν ἡμῖν ὕδιν
 λάμπη ἀληθείας ὡ μναχοί, κλαύσιαι μοταχοί χαλούμενοι· μοταχοί οὐκ ἡμῖταιαι
 συμπληρωσάμενοι τίς ἔργου ἢ διαμόνον· ἡμῶς ὁ Χριστὸς ἔλεγε ὑποκερταῖς, ὡς κερ-
 ἔφθαλμοδύλας, ὡς παρὶ ἐπὶς ἢ ἰστυδιν ἡμῶν δὲ ἔλας ἀκροθαρσίας, καὶ ἢ ἐν χήματι
 μόνου ἔξω ὠραύσθη· ἢ ὁμη δ' κερτίας οὐκ ἀφέλκων ἡμῶς· κερτίων γὰρ χήσις ἰπί-
 χροτῶ ἡμῶν· λώρη πλεονορήτω οὐκ ἰστυροκρίσιαι· ὑπορπίς δὲ καὶ ὄνοι ζῶσασαι τὸ
 ὄμοιοι· ποροκρίσις ἀυξάνοις, γυναιξὶ παρεβλήθημεν· καὶ οἱ κερτακέρμενοι, μῖμοις
 ὠμοῦσθησαν· ἐν σάκκοις φερεζέμενοι ὑποφορτίμεν τὰ κερτ'· καὶ κλοιά φερεζίντις ὡς
 ἰπποὶ θηλυμαῶς ἐν χηλίῳ βαρούμεθα· οἱ κοτμοὶ ἐν κόσμῳ ἐπιβεβίβηται ἡμῖν δὲ
 χηλίω ἢ ποίσι, δὲ ὡν ποροκρίσις ἡμῶς.

γ'. Κλαύσιαι ὡ ποθητοὶ ἔ πινθίσιαι πικρῶς, μὴ ποτι ὡς ἀσοφί πλεονομή
 ἢ ὕδιν ἀκοῦ ἡκιστάμεν ἢ ἀρχαίον τὰς πηγάς καὶ ἐκ ἰπποκρίσιαι, ὡς κερτὶν στερ-
 σατις· κερταγίσις θυμῶν καὶ κερτῶς ὄμοις οὐκ ἐπινθίσιαι· εἶδιν οἱ ὄφθαλμοὶ ἡμῶν
 ἢ λουὶ σκοπθίσι, καὶ σερτῶς καὶ πόλις ἔ χήμας, καὶ ἡμορπίσις καὶ πῶσις, ἔ σημά
 χηροῦσι, ἰστυδὶ ἰπποκρίσις, καὶ αἰματῶν ἄχρῶσις, ἔ χερτακέρτα ἀπλοῦσι κερτακέρ-
 τῶς, ἀκέρσις φραποκρίσις, ἔ φηλῶν αἰμοβόσις ἰπποκρίσις, ἀφθῶσι καὶ παρτίσι
 ἀπάγχεματ'· τῶσι δὲ πάντων οὕτως τίς ἡμῶσις κερτῶς συμβεβήκωσι, ὁ φῶσθ' ἐν

phabeti nondum gnarus? Religiosi otiantes motitamus digitos, deliciamur inter bona
 verba, infirmitatem interim male habentis non visitamus, et famelicum in aerumna
 non recreamus: unusquisque festinat comedere, et carnem vermibus fovet, putredini
 parans sepulcro. Qui casti vocamur, fornicatores nosmet effecimus, actibus con-
 taminantes diam libertatem, odium et mendacium auximus; ideoque nihil in nobis
 veritatis relucet. O monachi doleamus sane quod monachi vocemur; nam monachi
 non permansimus, qui in urbana quasi daemonum turba actibus versati sumus. Nos
 Christus hypocritas nuncupabat, tamquam ad oculum servientes, tamquam inclusam
 sepulcro nostram indicans immunditiam, et exteriorem tantummodo venustatem. Nil
 prodest nobis cedrini unguenti odor. Quod camelis usui est, nobis impoovit; sed
 latis loris Deo non placemus; etenim vel asinum similiter ornare possumus. Cincin-
 nos augeutea, feminis assimilamur: et qui cera se illinunt, imitantur mimos: saccis
 induti prodeuntes, peccatorum pondera ferimus: collaria nobis circumponentes, tam-
 quam equi lascivi freno gravamur. Mundani do mundo homines in vos invehunt,
 illa irridentes quorum gratia vos adorabant.

3. Floremus, carissimi, amare fleamus, ut insipienter a via aberremus. Aure
 audivimus antiquorum plagas, et non exhorruimus, quasi nihil cognovissemus: nim-
 bos item irarum per tempora, et non credidimus. Viderunt oculi nostri solem obte-
 nebratum, terraemotus in urbibus ac territoriis, incendia ac ruinas, signa ostensa,
 populorum rebelliones, sanguinis effusiones, voragine deglutire minantes, locustarum
 agmina, eruentiarum ferarum incursiones, homium ac puerorum rapinas. Cum-
 que haec omnia peccatis nostris aupevenerint, timor noster momentaneus statim de-

ἦμῶν ἴως ῥοπῆς καὶ λήλειθιν· καὶ ὁ ἕμους ἡμῶν ἔῃ ἡ ποροδολῆ ὡς φαγοσφία ὀξήλειθιν· ἕκ
 ἐν συναγωγῆς, ὅτε ἐν ὁδουαῖς, οὗτε ἐν πυγμαῖς τῆ σήδους καὶ τῆ ποροσπομῆ, ὅπως ὀξο-
 μορλορησώματα τῆ παροδύστασθ· χροῖσι τῆ ῥαθυμίας ἀφ ἁμαρτίας ἡμῶν ἰσβίδισσας,
 τὸ πλάσπον κἀκερῆσαι, ὁ ἕσσιος δασώτης ἀνωθιν δλωαπῆς εἰς κελσιν ἀνισῶμῶν ἱε-
 ρηται· τὶ ἄπορλοσώματα, ἢ τὶ ἱερῶμῶν αἰσῶ; ὅπ δωροδολήσαστας λυφωσώματα ἱαυτῆς;
 ἄπορλοῖα ἐν ἡμῶν ἕκ ἔπιν ἕδῆμα· μορφοῖμῶροι ἡδ ἰν Θεοσβίας, ἑαῖτων ἀπρησώματα
 δῶσα ἢ ἕδῆς ἐ ἁμαβάνων, ἀπῆρ ἕδῆ ἱερῶμῶν, μῆ ἕρως κελῶς κτοσώμῶροι, τῆ ἀγῆλι-
 κὸν βίον κἀπατήσαστας ὡς ὁ κύελοσ ὠμοῖσων ἡμῶν τῆ πολιτίασ εἰπῶν· * ἔπιν ἡμῶσων
 ἔπιν ἱεραμῶκοιται, ἡμῶν ὡς ἀγῆλοι εἰσῖν ἐν ἱεραῶν ἐν τῆ βασιλείᾳ τῆ παρῶσ ἕξῆ παρῶσ.

* Math. XIII.
20.

δ'. Οἱμοι, ὅπ κἀδ' ἕκῆλῶν ἐν τῆ πόλισιν ἀρημονῶμῶν, καὶ τῶ βορβορῶ σμαλ-
 λασώμῶροι, τὸ ἕμοιοσ χῆμα τῆ ὀμμάδων (1) ἡποκοτόιν σωμσικεναζώμῶν· ἔδ ἡ ἡλῆμῶς
 ἡμῶν ἀπίθη εἰς κἀπῆρας· πῦ ὁ φῶβῶν τῆ θεοῦ; πῶ ἢ μῆμα ἡμῶν αἰσῶν ἀρῆαθῶν, καὶ
 ἀπαλῆ ἡμῶν ἀρῆσῶν κολῶσων; ὅπ ἡ γὰρ τίποτισ πῶσι σινάξῆ ὁ ὡξῆσῆσθῶν, δ' ἔπιν οἱ
 ἱεσῶσ ἡμῶν κἀπῆρσῶστας τῆ σωμαῖων, κἀπῆσῶ σ' αἰσῶν ζωῆς· πῆσ ἡμῶν ἐκ-
 ἀρῆσῶ, καὶ ἄλλοι μολοκοπῶντις, ἔπῆρσῶ πῆρσῶντις· ἔ πῆρσῶ ὄρῶσῶ, τῶσ ἐκ πῶσῶ
 κἀκῆσ ἡμῶν βασῶν δ' ὅπποσῶν σριβλώσῶσ ὅππῆρσῶμῶν· ἐν γὰρ μῶρσῶ ἔπῆρσῶ ἀνα-
 παύσῶ, τῆ ἱλπίσῶ τῆ θεῶ ἡμῶν καὶ σῶπῆσθῶ ἱεσῶ Χρῆστῶ, ἡ σ' σαρκῶσ θῆπῶσῶν ζωῶν
 λορσῶμῶροι, ἵνα τῆ ἱπαγῆλῶσ τῶ ὡξῆσῆσθῶσ κληρονομῶσων· ὡν ἡμῶν εὐχαῖς, καὶ τῆ
 δλοσῶσῶσ σ' ἀγῆσ καὶ ἐσῶσῶ μῆρῶσ σῶ ἱεσῶμῶμῶν ἱεσῶ Χρῆστῶ, ὁ τῶ θεῶ ἡμῶν, ἢ ἱλπίσῶ
 ἡμῶν ὅπ σ' ἱλπίζῶσων, οἰκτιρῶσῶ τῆ ἀθῶλῶσ μῶν ἡμῶν, ἐν ἡμῶν μῆρῶ τῶ ἱλπίσῶ τῆ
 σῶν ἀγῶν, εὐσῶπῶρσῶ· ἔ πῆρσῶσ ὁ θεῶσ τῆ μετασῶσῶσ, καὶ ἐν ἡμῶν δῶσῶσ τῆ ἀρῶ-

A. C. 110.

fluxit. Hymnus autem noster atque oratio tamquam in theatri tragoedia sonuit, non cum gemitibus vel ululatibus, neque cum pectoris vultusque tusione, ut confiteremur praeteriti temporis scordiam. Lampades nostrae extinctae sunt, talentum defossam, caelestis dominus desuper ad iudicium poterit commotus venire. Qua defensione utemur, vel quid ei dicemus? An quod donis nosmet redimemus? Nulla nobis defensio superest: nam postquam religiosam vestem assumpsimus, eandem abnegavimus, angelicam vitam conculcantes; cuiusmodi imaginem nobis obtulerat Dominus dicens: non nubunt neque nubuntur, sed sicut angeli sunt in caelo, in regno Patris semper.

4. Heu mihi! quia quotidie per urbes inhoneste nos gerimus; et in luto volutantes parem infantidicis turbis habitum comparavimus. Psalmus noster in citharam transit. Ubinam timor Dei? ubi aeternorum bonorum memoria, stabiliumque poenarum? Ob haec gemit paradiscus, cuius amore gloriosi martyres, spreto corpore, aeternam vitam possident: alii quidem verberati, alii minutatim caesi, alii sartagino excocti; sic evaserunt, cunctos a nequitia excogitatos cruciantes. Non sine magna enim tranquillitate patiebantur, spe in Deum nostrum et salvatorem Iesum Christum, mortem corporis loco vitae reputantes, ut promissum paradiscum consequerentur. Quorum precibus, meritisque sanctae et gloriosae matris tuae oramus, Iesu Christe, fili Dei, spes illorum qui in te sperant, miserere infelici animae meae, tenuem guttam impertiendo misericordiae sanctorum tuorum, o benigne. Tuque pae-

(1) Ita uterque codex, fortasse pro ὀμμάδων. vel σωμα. Locum non satis intelligi. Vocabulo ἡμῶν At Saïdes ἡμῶν est ἱερόν, alii ἡμῶν est τερῶν, ἡμῶν utitur sacer auctor Sapientiae XI. 8.

Ἐσπούλω σε ὅπ' ἀνάξιον ὄντα σώσῃς με κ' τὸ πολὺ ἱλιός σε κ' αἰνίσου σε διὰ παρτός ἐν ταῖς ἡμέραις τῆ ζωῆς μου ὅπ' σὲ ἕμεν ὅπανα ἢ δυνάμεις ἤβ' οὐρανῶν κ' σὺ ἔστιν ἢ δόξα ἅμα τῶν ὑπερσήμερῶν πατρὶ, κ' τῶν ἀγίων καὶ ζωοποιῶν πνεύματι, τοῦ κ' ἀπ' αἰῶν εἰς αἰῶνα αἰῶν ἤβ' αἰῶνων ἀμήν.

ΛΟΓΟΣ ΚΘ'.

RAPINETIKOS PROS TOTS PHASKONTAS MARTYREIN, KAI ME DE THAION
ΛΟΓΟΝ ΒΑΣΤΑΖΟΝΤΑΣ.

A. I. 132.
B. I. 402.

α'. **Μ**αρτυρῶν ἐπαγγέλλονταί πῆς, οἱ ὅλους μὴ δὲ φιλῶν λόγον βασάζοντες μάρτυρῶν ἐπαγγέλλονταί, οἱ δὲ ἀνημεδίαν ἀγαθῶν τὴ κ' φαύλον ποιουῖτες τῶν πλοσίων ἀγαθῶν ἢ σωσίδους, κ' ἐκ ἐπιμαίεμεν ὡς οὐ καρδία ἤβ' ἐν ἡμῖν ὑπερμαίεμεν, κ' οὐκ ἐπιμαίεμεν τύπην ἀπαλήμεν, μὴ ὄλιγοις τύπειθα. Ἐ ἐν ἀπλοχίας ὑπόσταμεν ζάχλην μαλαχυχὸ ὁ σοφός κ' τὸ ἰδίωτε κρηχὴν δωματὸς τ' ἀδινούς ἐπιβείθ' ὁ κρηπῶν τῶν οἰκίτην ἠσείας ποιήσαντες, πατῆν ὑπερμαίεμεν ἐσῶπον ἰαυτὸς εὐ ποιήμεν, Ἐ τὸ ἐκ φειλασίας μὴ ἀναγκαστὸν πολέμη τῶν ἀδινῶν παρήμεν. Ἐπὶ ἢ φεύμασι φλεβαδὸν ὄντες ὁμοιοπαθῆς, οὐ διμερίεμεν ἰαυτὸς διὰ τὸ κ' κ' παρδινύεται ἀκροθαρία ἐκ πορεία παρ' ἡμῖν, Ἐ τ' ἢ κρηπῶν ἀνημεδίαν ἀγίλους ἀντήσασμεν.

A. I. 133.

β'. Τίς οὐδὲ ἡμῖν κρηχῆς, ἐν κρηπῶν τῶν ἀγίων ποίους ἰαυτοῖς ἐσῶπον μίεμεν; αὐτοὶ τὸ κρηπῶν οὐκ ἠρήσαστο ὄντες. Ἐπὶ ἡμῖν, κρηπῶν τῶν ἀγίων, κρηπῶν τῶν ἀγίων, κρηπῶν τῶν ἀγίων.

nitentium Deus, culmen operi impone in me quoque bonitatem tuam demonstrans: quia indignum licet, salvabis me secundum magnam misericordiam tuam: teque semper laudabo per vitae meae dies. Nam te universus caeli exercitus hymnis celebrat; tuaque est gloria cum benedicto Patre, et sancto vivificoque Spiritu, nunc et semper et per saecula saeculorum. Amen.

SERMO XXIX.

ADHORTATIO AD EOS QUI SE PARATOS MARTYRIO AIUNT, ET NE LEVE
QUIDEM VERBUM TOLERANT.

1. **P**aratos se martyrio dicitant nonnulli, qui ne exigui quidem verbi ictum pati queunt. Martyres se fore promittant, qui solent retribuere sive bonum sive malum proximo. Bonus testis est conscientia, cui tamen non acquiescimus: auriga voluntatum nostrarum cor est, cui ceteroqui non obtemperamus: verberare minamur, qui nolimus verberari: in contradictionibus cervicem erigimus: tumide loquitur sapiens contra idiotam: opprimit debilem potens: deprimit dominus servum: ieiunantes, esurientes lamentamur: primo nobismet ipsis bene facimus, et quod redundat non sine coacta contentione egenti praebemus: et cum idem sanguis in venis omnium sit, non recte nos diiudicamus. Propterea multiplicatur impuritas et fornicatio apud nos, et malorum retributionem invicem facimus.

2. Quae est ego iactantia nostra et contemptus, sanctorum labores nobis adscribendi? Illi dissecti non negaverunt Deum, scalpti orabant, et sartagine assi gau-

εις χαρὰν ἀπίβλιπον· ἐν κερμίῃ βαλλόμενοι, ἰαυτοῖς ὡς ἐν ἰώδῃ παλαπίου οὐραίου
 περὶ θυμίας ἐθιδίου· ἐκδιέμενοι, οὐ ἢ ἔξουσι ἑρῶντις ἐρῶντο τὸ σῶμα, ἀλλὰ
 ἢ ἐν τῇ ψυχῇ λαμπερῆτα κερτίνον, τῇ κηὶ τὸ σῶμα ἀφθαρτὸν ἄπολαμβαύση· ἔ
 τὸ λῆγμ; χροιδόμενοι, κηὶ τυπόμενοι, ἔ ὑβελζόμενοι, καὶ ἀσφαλιζόμενοι ἐν πλοσίον τῷ
 ξύλου κεντήμασι, λιμκοτῆσις τὲ ἔ πῶναις κηὶ δ' ἴναις, τὸ κρηδῶπαξ πιεζόμενοι κῆ ἐν
 πῶσι τύπαις πόλῳρουμ (C) ἴον· ὡς γδ ἐν συμποσίαις βασιλικαῖς ἦσαι εἰς πῶσις εὐφραι
 νόμῳσι ὅπ εἰ καὶ μὴ ἴπαχον, ἀπίθρησκοι, ἐνοουῶντις τῶ ἄποκημῶν κῶλασι ἐξ ἦς
 πάντα παύσιντις ἐξέφυρον· ἴβλιπον γδ οὐ πολὺ τῷ θαεάτε ἀπίχρητα (C) κρηδ' ἵνα ἀν
 θερπον, ἔ ἵπνοουῶτο τῷ θῶ λῶγμ τὸ ἔγκλημα, λῆγοτος περὶς αὐτοῖς· * ὅς ἀν ἀρή
 σπαιτὶ με ἴμπερδῶν ἴβ' ἀνθερπον, ἀρήσῳμα αὐτὸν κρημ ἴμπερδῶν τῷ παῖος μου
 τῷ ἐν ἑρασσί.

* Matth. X. 22.

γ. Τίος αὐὸ ἢ ἀπαλλῶ φοβηθῶμεν, ἀνθερπον; τὸ ὅπρηγῖς δικασῶ ἄποκτίνοντος
 τὸ σῶμα, ἢ ἢ ψυχῶν μὲ δῆμαμῶν ἄποκτίναι, ἢ τῷ ἴπουμαθῖ βασιλείας διασῶντι καὶ
 δημηγῶν ἴβ' πάντων, τῷ ἔχρητῳ ἐξῆσιαις καὶ ἢ ψυχῶν ἔ τὸ σῶμα ἄποκτίναις εἰς τῶ
 γῆσιαι; βάσασα γδ ἐκ ὄρῆς ἐν τῷ νῶ κρημῶ, χροισμῶχο, καὶ πῶς ὁ ἀρχον τῷ αἰεθ
 κρηδ' ἐκῶσῶ πολίμα· μῆρῶκοσι ἱκούσις, ἄπομῶσιον εἰς τὸ ἴλλον, ὡδῶδῶσιον τὸ σῶμα
 σὺ σκληρῶναις ἀρχαῖς, πῶναις, δ' ἴναις, ἀρχαῖς, σῶσις, ἀρχηπῆναις, προσδῶχῆς,
 ψαλμῶδῆς, κρησῶντις, κλαυθῶσις τὲ καὶ ἐξομολογῶσι, ἀγῶση, κρημῶντι· τὸ ἰνῆ
 ρημα τὸ ζῶντις ἰνῶσι τῷ πλοσίον, τῇ ἀγῶσις γυμνώσις συγκρηκοπαθῶν, μὲ ἀν ἀντίλογοις
 κῆ ἄσφρησῶ, ἄγῶ μῶλλοι περὶς ἔ φιλόγῶσις, μέλις εἰς τὸ ἴπρηγῆσις ἢ ἴγμ
 σαι· * ὅς ὀρῶσις μου ὅπ εἰς ὄν κρημῶσις (1) τὸ γῆς, τῷ συγκρημῶσις αὐτῶς μετ' ἴμου·

B. L. 106.

* Ps. C. 4.

dium futurum spectabant; in fornacem coniecti, ipsi sibi animos addebant tamquam
 in palatii caelestis introitu: excoriati, necem imminuentem spectantes corpori non par
 cebant, sed splendorem animae cogitabant quae etiam corpus incorrupte recuperaba
 lit. Et quid aio? conflati, verberati, contumeliis affecti, constricti multis equulei
 punctionibus, fame sitiue enecti, uno verbo excruciat; in his omnibus Deo bene
 dicebant: quasi enim in conviviis regis per omnia gaudebant propter futura bona;
 reputantes, quod etiamsi nihil paterentur, nihilominus sibi moriendum foret; cogi
 tantes simul de praeparatis poenis quas praesente passione vitabant. Videbant enim
 unumquemque hominem haud multum morte distare. Item illum Dei Verbi intima
 tionem considerabant dicentis eis: qui negaverit me coram hominibus, negabo et ego
 eum coram patre meo qui in caelis est.

3. Utrius igitur minas timebimus, o homo? num terreni iudicis corpus occi
 dentis, animam autem interficere non valentis, an caelestis regis domini et omnium
 creatoris, qui habet potestatem animam et corpus perdendi in geennam? Praesenti
 quidem tempore tormenta non vides, o inimice Christi, et quomodo princeps aëris
 quotidianum bellum gerit. Perfice martyrrium sponte, tolera voluntarius, trade cor
 pus tuum disciplinae asperiori, fami, siti, puritati, meditationi, vigiliis, orationibus,
 psalmodiis, pectoris tusionibus, fletibus et confessioni, caritati, mansuetudini: ben
 igne proximo impendens quod eius victui deest, et alienam nuditatem miserans.
 Ne contradicas, ne sis superbus, sed mitis potius ac benignus, praesertim propter il

(1) Sic uterque codex. At vulgatus psalmi textus ὀρῶσις, etiam in codice nostro infra p. 140.

φοβῆσθαι τὸ ἀκούσαι καὶ γὰρ μοι φρίκης πάσης, μὴ θεῷ ἢ ἀφάρτη ἀρήται ἔ αὐλο, ἀεσῶται
 ἢ ἔ ἀεσῶται, καὶ ἀνεχρησίου συγκαταδίωκα, τὸ πεινῶντος ὄν ἡρασις ἔ ἢ γὰρ
 A. I. III. καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, ἔ ἡμῶς ὄν ἀνθρώποις. θεῶ μὲν καὶ λατρυγῆσαι ἐ ἄστροχῆ
 ὑπὸ τῶ ἀρχαγγέλιον, ἐπὶ τὰς ἀουμῆρους μόνις ἢ ἡρασις συμποδομῶμος αὐτῶ. διὸ
 καὶ λέγει. * περιδόμενος ἐν ὁσφ ἀμύμω, ἔπὸς μοι ἰλατῆρχ.

* II° M. Ps. C. 6.

Δ'. Πού δὲ καὶ πάσας τὰς μὲντινικὰς ἀρετὰς ἐν ἄστροχῆ ἔ ὑπομονῆ πεινῶντος,
 ἔπασαι ὄν ὁ θεὸς ὑπὲρ ἡμῶν ὑπέμειν ἐπιπέζόμενα. δι' ἡμῶς γὰρ συμφορῆτις πικροσι, ὁ
 πατὴρ ἰθουσις Δημητῶς, ὅξ οὐκ ὄντων εἰς τὸ ἰῆ ἀγαθῶν. τὸν τι ἀμύμω καὶ ἀρήται
 κατὰδὲ ἀμύμωσ ὁ ἰνούσις τόκοι, καὶ ἐμβερίδη ἀκούσας ἐκ πορτίας γηγηπῆσαι. ἔ πάλιν
 ἀκούσιν, δαιμόνιοι ἰγῆς, αὐτὸς οὐκ ἀνθρωποθεῶν ἀπλογοῦτο, ἡμῶν ὅ πατίεσ. πρεσ-
 σμὸν ὑπὸ ἐξεβύλου ζῆτον κατὰδὲ ζατο. ἐν ἡρασις τῶ ἡρασις ἀεικαλῶπτοι, καὶ τὰ ζου-
 φῶσε ζῶα σκεπόμενα πῆρουζην ἀσῆσις δεζολογῶ. * ἄυτα πρεσῶζον ἐπὶ γῆς. ὑπέμειν

* II. VI. 2.

διωγμῶν, πείνας τὴ καὶ δίναν, ἡσῶσαι πασαρακοταῆμεσιν, ἐπ' ἰρημίας ἀυλιζόμενος,
 ἐκ πρεσῶζῆ τῶ πατῆρ πρεσῶδιακτικῶν. καὶ τὸ πᾶν ὁ τυκτὸς παρῆνχοι ἐκπλῶν ἐν
 εὐλογίαις τῶ ἀρετι, ὑπέσκων τῶ πατῆρ, ἐκ τῶ ἐπιδικῆσιν αὐτῶ παρὰδῶσι δι' ἡμῶς, ἔ
 ἐπιπέδῃ, γάτοι ἀρχατοῖν εἰς κῆστας διδωκῶσι ἰμαπῆσι ἀεικαλῶπτοι τὸ ἀπεσῶεβλε-
 πτοι πρεσῶσπον, καὶ βῆσιμα τὰ ὑπὸ ἀσβῶν μὴ ἰμπργμῶν ἰδῆζτο, εἰς ὅτι τὰ πλῆδη
 τῶ ἀγγέλων ἡ ἰχθον ἀπνίζον. ἔ τί δὴ μνεῖσις ἀλλοῖσι τὸ φιλάνθρωπον δεικνῶσι, δι'
 ὄν ὁ θεὸς πρὸς πάντα ἀνιζακῶσι οἰκοισμῶ ἢ ἡμῶν στωπείας. τῶ ἡμῶν ζύλω πρεσ-
 κλῶμῶσι, καὶ μὴ αἰόμεν ἀνδρῶν κατὰδὲ ζόμενος, καλῶμα τὸ τυπόμενος ἢ ἀρεστον

lam promissionem: oculi mei super mansuetos terrae, ut sedeant mecum. Terribile
 auditu est et omni horrore plenum, cum Deo incorruptibili, ineffabili, immateriali,
 invisibili et incomprehensibili considerē, qui et caelos fecit ac terram, et ipso nos
 homines: sed etiam sublimiter ministrari nobis ab archangelis, dum in spatiosissi-
 mis caelorum stationibus cum Deo ambulabimus. Ideo dicit: ambulans in via imma-
 culata, hic mihi ministrabat.

4. Aliquando autem et omnes martyriales virtutes sublimi cum patientia exer-
 centes aiebant: quae Deus utique propter nos sustinuit, ea nos quoque praestemus.
 Propter nos enim samaritanum se appellari audii, qui omnium gentium creator erat,
 ex nihilo ad existentiam productarum: quique immaculatam et ineffabilem in incar-
 natione admiraret partum, convivium audiit quasi ex fornicatione generatum. Item au-
 diit se daemonicum dici, neque ideo vicissim maledicens se defendebat, patrem hon-
 orans. Tentationem a diabolo trinam pertulit is, quem caeli caelorum circumope-
 riunt, et vivifica animalia alis velantia incessabili voce dilaudant. Haec ei facta sunt
 in terra: persecutionem pertulit, famem, sitim, ieiunium quadragesimale: in desertis
 habitavit, in oratione ad patrem pernoctavit. Et cum totam noctem in panis bene-
 dictione exegisset, deinde patri obediens, ut ita se ei comprobaret, traditus est pro-
 pter nos, et sputis illusus: et dum innocentes humeros flagellis offerret, velo vultus
 eius, quem nemo videre dignus, coopertus fuit: colaphum ab impiis cum irrisione
 pertulit, is in quem angelorum multitudines oculum intendere nequeunt. Cur vero
 opus sit innumeris aliis verbis benignitatem ostendere, qua Deus erga omnes patien-
 ter utens, nostram salutem operatus est? venerandae cruci confixus, et cum sceleris

κοιφῶν, ἔδειξέ μοι χρῆσθαι ποικίλοις, καὶ ὑπὸ πῦθους ἀκμυκτικοῖς, καὶ ὅτι πῶσι τύποις μέλλοι τῆ ἀγαθότητι ἐπιμένειν, ἔγνω ἐν τῷ θίλῳ τὸ δούλας ὡς θεός, ἕκ ἀπειρίας ἕκ ἰλαγῆ παρὰ ὑποδομῶν, ὡς ἰδιωτικῆ λίγων. * πᾶτερ, ἄρισ ἀποτίς, οὐ γὰρ οἶδασι τί ποιοῦσι.

• Luc. XXIII 34.

ε'. Τί οὐκ ἔστιν ἡμεῖς ἡμεῖς ἡμεῖς; ἢ κενόκοιτος; ἢ ἡμεῖς ἡμεῖς καὶ ὑποδομῶν ἐν ἡμέρᾳ τῆ φαιδρίας ἔκ ἐσθίου ἀπὸ παρσίας, ἔτ' ἂν ἰλιούσται ἐνδοξαδίωται ἔκ θαυμαστικῶν ἐν πῶσι ἀγίους ἀπὸ, ἔκ μέρους γὰρ ἡμῶν ἀπὸ κατὰ ὡς οἱ μέρητες δεινύται περιφῆται τῆ καὶ ὑποδομῶν ἡμῶν ἀπὸ ἀγίων, ἔκ μέρους ἀσκητικῶν ὑποδομῶν καμάτων. τὸ ἔκ μέρους γὰρ ὡς ὁ θεός τίποτις ὑπὲρ ἡμῶν σαρκί, ὁ μονογενὴς υἱὸς τοῦ θεοῦ ὑποδόμηται, μεγάλως θαυμαστικῶν καὶ μακροθυμῶν φωνῆ περιφῆτικῆ λίγων. * οἱ ἑρθεῖλαι κυρίως ὑφ' αὐτοῦ, ὁ ἕκ ἀνθρώπου ἀπὸ τῶν γὰρ ἑρθεῖλαι, ὡς ὁ θεός ἰταπεινῶν ἑαυτῶν; τίς τίποτις, ὅσα ἀπὸ ὑπὲρ ἡμῶν ὑπὸ μῆτις; τίς ἀντιθέτως ὡς ἀπὸ ἀντιθέτως ἑαυτῶν ἡμῶν, διδασκῶν χροῖος εἰς τύποις; τῆ ματαίως; μὴ ὑποδομῶν, ὅτι οὐ δόξαται ἔκ ἐσθίου μὴ δουλύσασθαι μοι. πότις γὰρ ἰδύσται, καὶ σαμῆται ἢ περιφῆται ἕκ ἀπὸ πατὸρ γυναικῶν ἰλαγῆται, ἔκ τῶν ἡμῶν ἰμαστικῶν, καὶ τῶν ληστῶν οὐκ ἀντιθέτως ὅπως πῶσι εἰς πατὸρ κατὰ τῆ χροῖου τῶ ἑξόδοι ματαίως ὑποδομῶν τὸ ἀντιθέτως ὡς ἀπὸ φιλαθροῦ καὶ ὑποδομῶν, ὡς πᾶτας ἀνθρώπους θίλῳ σωθῶν, καὶ εἰς ἐπίφῶν ἀληθείας ἰλαγῆται. διὸ ἔκ Πίτῶ ἀρπυγῶν ἐξίλασθαι δούλας ἐκ ἀπὸ τῆ σαρκῶν μέρηται γὰρ ὡς ἑκαστὸς πατὸρ, εἰς τὸ ὑποδομῶν ματαίως περιφῆται, εἰς τὸ ὑποδομῶν λῆτον πᾶτας δι' αὐτὸν, καὶ ἐξίλασθαι τὰ

L. 107.

A. E. 122.

• B. II. 11.

hominibus connumeratus, virga percussus nunquam satis laudabile caput, aceto cum felle potatus, et a plebe irrisus: et post haec omnia in bonitate magis perseverans; et cum voluntatem potentiae comitem haberet ntpote Deus, non ulciscibatur, neque a patre ultionem requirebat, immo rogabat dicens: pater dimitte illis, non enim sciunt quid faciunt.

5. Quid ergo nos prae his exhibebimus? in quo gloriabimur? quid ei dicemus et demonstrabimus in die splendidi gloriosique eius adventus? cum nempe venerit glorificari et mirificari in sanctis suis? Ex uno latere apparent martyres, prophetae, et apostoli cum suis pro eo certaminibus; ex altero caecetae cum obedientiae laboribus. Ex altera parte, quae Deus pro nobis in carne passus est, unigenitus scilicet filius Dei, demonstrantes magnopere mirabuntur; venietque in mentem prophetica vox quae ait: oculi Domini sublimes, homo vero humilis. Nam quis tam humilis, quam Deus semet humiliavit? Quis tanta passus est, quanta ipse pro nobis pertulit? Quis adeo patiens, ut ille patientia sua nos salvavit, dans nobis tempus locumque paenitendi? Neque est aversatus dicens: non recipio qui mihi ab initio non est famulatus. Meretricem admisit, et samaritani adorationem non recusavit. Mulieres allocutus est, et publicanum fecit discipulum, et latroni condonavit; ut cunctis semper, ante mortis tempus respicientibus, ostenderet clementiae suae misericordiaeque pignus, qui omnes homines vult salvos fieri, et ad agnitionem veritatis venire. Quare et Petro negatori veniam dedit propter lacrymarum studium. Testatus enim ipse est se amare flevisse, atque ad sinceram paenitentiam venisse, quia deinceps cuncta propter illum percussus est, sibi quae eiusdem passionem applicuit per crucifixionem. Nam

πᾶσι δὲ αὐτὸν εἰς σωτηρίαν ἀπέστειλεν ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος καὶ ἀπὸ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ. καὶ ἡμεῖς ἐπιτάξασθαι αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμεῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ἵνα ἡμεῖς ἴδωμεν τὴν ἐπιτέλειαν τῆς ἐπιταγῆς τοῦ κυρίου ἡμεῶν Ἰησοῦ χριστοῦ.

• Math. XI. 28. Ἐπειδὴ πάντες οἱ κοπιῶντες ἐπιφορτισμένοι, κενώσατε τὰς καρδίας ὑμῶν ὑποτασσάμενοι τῷ κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ χριστῷ, ὅτι ἡμεῖς ἐπιτάξασθαι αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ἵνα ἡμεῖς ἴδωμεν τὴν ἐπιτέλειαν τῆς ἐπιταγῆς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. καὶ ἡμεῖς ἐπιτάξασθαι αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ἵνα ἡμεῖς ἴδωμεν τὴν ἐπιτέλειαν τῆς ἐπιταγῆς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ.

ΛΟΓΟΣ Α΄.

HEPI ON KATHHIGTO THEOPION.

A. E. 152.

• FI LXXXI. 6. α΄. Διὸ πάντες οἱ κοπιῶντες ἀδελφοί, οἱ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ βασιλέως ὑποτασσάμενοι, κενώσατε τὰς καρδίας ὑμῶν ὑποτασσάμενοι τῷ κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ χριστῷ, ὅτι ἡμεῖς ἐπιτάξασθαι αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ἵνα ἡμεῖς ἴδωμεν τὴν ἐπιτέλειαν τῆς ἐπιταγῆς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. καὶ ἡμεῖς ἐπιτάξασθαι αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ἵνα ἡμεῖς ἴδωμεν τὴν ἐπιτέλειαν τῆς ἐπιταγῆς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ.

qui negationem eius innuerat Deus, idem etiam confessionem de se faciendam praedixit inquis: cum senueris, extends manus tuas, et alius te cinget, erisque ubi non vis. Ipse enim cuncta novit ante quam fiant.

6. Omnium nostram miseretur, vocans ad regnum suum dicensque: venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis, et ego reficiam vos. Tollite iugum meum super vos, et discite a me, quia mitis sum et humilis corde, et invenietis requiem animabus vestris. Huius gratia vocationis, paenitentiam mihi concede, o rex regum et domine dominantium, ut refectorem a tuo dono nactus, christianum gratumque finem consequar. Quia in gloria es cum tuo benedicto Patre, et cum vivifico Spiritu, perpetuo nunc et semper et per saecula saeculorum. Amen.

SERMO XXX.

QUIBUS CONTEMPLATIONIBUS SIMEONEM DEUS DIGNATUS FUERIT.

1. Venite fratres omnes qui laboratis, qui iugum Domini portare cupitis: audite et discite Salvatoris mansuetudinem: amplectimini humilitatem ob animarum vestrarum requiem, quia cor contritum et humiliatum Deus non despiciet. Hanc humilitatem rememnerat his verbis: dii estis et filii Altissimi omnes. Haec imitationem prae se fert unigeniti filii Dei demissionis. Vocatione sancta vocat nos: famus iuxta eius voluntatem vocati et electi: satagamus pervenire ad Dei patris libertatem et te-

ψού, ὁ χείρων ἐξέπλωσε τῆς ἀγίας σαρκός· καὶ ἀπὸ μέλας, αἵματι ἀμόμφου καὶ ἀρχάντου γράσει ὁ θεὸς ἀλλοιοὺς ὑπερβόλους· ἐκείνους ὁ ἀρχαῖος τομικός, ὁ ἀρχίλος καὶ ἀνδρόπικ, περφέταις τῆς ἁποστόλης, μέγιστοι καὶ ἀσκηταὶς ἐπιφοιτῶν, καὶ τὰ νόμιμα ἑαυτοὺς δικαίως ἀσφαλιζόμενος ἑαυτοῖς· πᾶσα ἡ κτίσις κτηφῆς ἴσται, ὡς ἐν ταῖς τῶ θεοπροφητίῳ τῆς ἐούλων κληρονομίας· ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη, τὰ ἄστρα τυργάζοντα, οἱ οὐρανοὶ καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς σκελετόμια, καὶ ὁ ναὸς δεξερῶντόμια, ἡ ἡμέρα ἁπολιπύσα ἐν σκότῃ τῶ φῶς· καὶ ἡ ἰδία τὰ πάντα θυωώμορφα, μελεμάντα τῶ πῦρι ἐγκαταφθίσοντα εἰς δολίαν· οἱ κληρονομοὶ τῶ πατρὸς καὶ συγκαληρονομοὶ τῶ ψού, δεξερῶντοσσις τῆς ἁγίας τῶ μνημῶν ἔρχον, βλίποσις τῶ αὐτοῖς ἰτοιμασθῆσαν κληρονομίας, τῶ σωφρῶ ἰσφραγιστόμια, ἥτις ἐκδημοσθῆσαν ἑαυτοῦ τῶ ψού τῶ δυνάμει δακρυμῆν· ἐν μέσῳ δύο ζώων ἰσφραγίζοντο, ἰουμῶν τῶ οὐρανοῦ καὶ ἑγγράσιον· ἐν τῇ τῶ πρῶτον τῶ ψού κατὰχρῶσι, χείρων ἔχον οἱ ἀγιοὶ τῶ κατὰχρῶσι, καὶ τῶ εἰς αὐτῶν τῶ οὐσίας κοινοῦ· τὰ πάντα κατὰλάμπου φωτῆ, ὁ ἰσφραγιστόμια ὁ κόσμος τῶ ἑκατῶ ἐπὶ τῇ γῆ, τῶ βασιλευμῆν τῶ ψού τῶ θεῷ γυνεοσθῆσαν ἐν τῇ ἀνασῶσι τῶ ἀθανάτου.

β. Θαιμασῆς αὐτῶ ἐν ἰσφραγῶς ὁ κύριος, μέγας ὁ δειπῶσις, ὁ μέγιστος ἡ ἑσῶ αὐτῶ. ὁ θεὸς ἐν βυλῇ ἀγίαν αὐτῶ, οἶα βυλιούται φερῶς αὐτοῖς κληρονομίας διδῶς, ὁ δεξερῶν τῶν ἁποστόλων αὐτῶ ἰσφραγῶς, ὁ ἰσφραγῶς τῶ ἀρχίλου, εἰς τῶ ἁποστομῶν τῶ θεοῦ κατὰχρῶσι, οὐ σημασθῶντο· ἐκείνους αὐτῶ μὴ παρῆθῆσαν ἡμῶς τῶ βασιλῶν, τὰ ἐν τῶ βασιλῶ τῶ βασιλιούσων δεξερῶντόμια· ἐκ ἑστῶν ἰσφραγῶν, οὐ δύο, οὐ τρία, οὐκ ἑστῶ μονάζοντα χείρων, ἡ δυνάς, ἡ τριπῆρτος· τρία ἑστῶ καὶ ἀπίρατος, ἡ περβάλλουσα τῶς ἰσφραγῶς τῶ ἑκατῶν· τῶντας ἐσθῆσις ὁ ἰσφραγῶς ὁ μιστογῶν

stamentum: eteum heredes suos, et coheredes proprii filii nos fecit: syngrapham explicuit carnis suae, et pro atramento, sanguine immaculato purissimo scribi illam voluit a Paraclito. Ille erat antiquus legislator, qui angelis, et hominibus, prophetis, apostolis, martyribusque et ascetis supervenit, et legitima sua iuste illis constituit. Creatura omnis moesta fuit, in procinetu eius qui testamento assignabat materialium rerum hereditatem. Sol, luua, astra torva fuerunt, caeli et quae erant in ipsis concussa, terra et templum discissa, dies amittens in tenebris lucem. Eratque videre omnium mutatam faciem, cogitatum cuinam tradenda forent ad servitutum. Heredes patris, et coheredes filii diffractis sepulcrorum arcis discurrebant paratam sibi cernentes hereditatem, cruce videlicet obsignatam, quae promulgabatur a filio, et caelestibus potestatibus ostentabatur. In medio duorum animalium agnoscebatur, coniuonctis iam caelestibus cum terrenis; et in terminorum filii possessione, habuerunt sancti per gratiam possessionem, et substantiae cum eo communionem. Omnia luce collustrata sunt, et eximio splendore caelestis orbis telluri illuxit, revelationem filiorum Dei significans in immortalis resurrectione.

2. Mirabilis itaque in excelsis Dominus, et maxima substantia eius. Deus in coculio iustorum, dans eis quam decrevit hereditatem, id est absconditos suos thesauros distribucos, quae res videlicet latebant angelorum principes, et in quas prospicere desiderantibus non erat concessum. Illud itaque nos non fugiat regale donum, nempo quae in rege regnantibus nobis sunt diribita. Non uoum est vestibulum, nec duo vel tria. Non est unica regio, vel duplex vel tripartita. Trinitas est infinita.

* Joh. XIV. 2.

ψῆς εἰπάν· * ἐν τῇ οἰκίᾳ τῷ πατρὸς μου μνησὶ πολλαὶ εἰσὶν ἰγῶ δὲ εἰδώς τ' ἀγαθόντη τῷ
 ἡμῶ, σὶ ἀντὶς ἀγαθόντη· ἴσας τῷ πατρὸς, λαβόν τ' παρρησίας εἰπάν, ὅτι πολλὰ πόλις
 εἰσὶ, καὶ χῆραὶ πολλαὶ εἰσὶ, φτωχὰ πολλὰ εἰσὶ, ἔ δόξα πολλὰ εἰσὶ, χαρὰ πολλὰ ἔστι,
 ζωὴ αἰώνη γένηται εὐφροσύνης, ἔνθα τ' ἀνεστάν, ἔ δοδοῖκαί τ' ἀγαθὸν ἴσασθαι,
 ἴσθα κλίπται οὐ διορύσσονται, ἔτι οὔτις ἀφαιρέξουσ· ἐκὰ ἀσκαρδῆλιζον ἴγῶ (C) ἡμῶ, ἔ
 ἴσθα τῷ δαιμονίων τῇ μήμη τ' γῆτιν οὐ κλαπῶσ· ἐκὰ ἀλλίξί τις ψυχῆς σου τὰ ὑπο-
 δῖτα, καὶ τ' γινωσκῶν περὶ ζῆτων τ' ἀλμυρεῖδα ἴγῶ, οὐ κόπῃ ἔ ἀφαιρέξί· ἔ γδ περικοπῇ
 ἡμῶ ἢ τ' ἴσας ἐκ τ' ζῶνς δὲσῆρεσι, καθ' ὃ ἀφαιρισμός, ἢ κροδύλων ἀπόλινα.

γ'. Μακάριοι ποίημι οἱ ἀμωμοὶ ἐν ἰδῶ, οἱ πορδύμενοι ἐν νόμῳ κυρίου· εὐφροσῶ
 γδ τῇ σῆτῃ ἔ πεθλιμμένη ἰδῶ τ' ἀπίρατον βίον· πῶς ἢ τῷτο σὺαίβη; ἢ γυμώσῃς ἐκὰ
 βάρῃ δὲξῆς κερταρῆσαστο· τῇ λιμῶ τ' αἰωνίας ζωῆς ἴγῶσιν· τῇ ἀρχυτῆα οἱ ἀγωνισά-
 μένοι, (C) αἰνύσονται ἔ ἀδύνατοι σφειβαλλοῖτο ἔρδαλμόν· οἱ ἀημερῶντες, δὲξάζον-
 ται· οἱ τὰ πᾶση βαρῆσασται, πᾶθῶσιν περὶς ἀφθαροῖσιν ἐσθῶσαστο· οἱ δὲσπονῆσασται,
 ἴσθα ἀγῆλιων σφουρροεῦσῶται· οἱ πῆνθ' ἢ δὲκροσὶ ἔ σῆταγμῆσι συμβῶσασται, τῇ ἀνεκ-
 λαλίτῳ χαρᾷ φῶσῃσκαλυῶται· οἱ ἐσ πῶχῆσᾶ πνιύματος δὲξῆσῶντες, ἐσ συγκαθῆδῆσᾶ δὲ-
 ξάζονται· λίγῃ γδ δὲξ' τ' δαυῖδ τὸ πνιύμα τὸ ἔργον· * οἱ ἐρδαλμοὶ μου ἔπῃ σῶν· πῶσῶ
 σὶ γῆς, τ' συγκαθῆδῶς ἀντὶς μετ' ἡμῶ· μῆσῆμοῖς ἡν ἀπῆρῶσῶμῶ τὰς ἱπαρχῆλιας· πῶσῶ
 γάρ ἔστιν ὃ ἱπαρχῆσῶμῶσῶ· ἀνασῶσῶ μόνον ἐσ ἔργοις ζῆτισῶμῶ, καὶ δ' ἰδῶσῶ πῶσῶσᾶ ἄν
 αἰτῶμῶσᾶ καὶ νοῦμῶ· κροδῶπ ἡδὲ ἔπῃ κερδῆσᾶ ἀνθῶσῶπῃ ἀνῆσῶ ἔ πῶσῶμῶσᾶ ὃ θῶσῶ πῶσῶ
 ἀγαπῶσῶσᾶ ἄντων· πῆ ζῆτοι, ἢ τ' ἀπῶσῶ εἰ κληρονομῶσῶμῶ (C) θῶσῶ· συγκαρῆσῶσῶμῶ γῶ-

* Ps. C.

I. 120.

septem caeli regiones complectens. Has esse gloriosas eximiasque significavit unigenitus filius dicens: in domo patriae meae mansiones multae sunt. Ego vero sciens filii bonitatem, quae eadem est patris bonitas, fiduciam sumo dicendi: multae civitates sunt, regiones multae, multa lumina, gloriae multae, gaudium multum est, vita illa multa redundat hilaritate, deliciae ibi senii expertes, bonorum thesaurorum horrea, ubi fures non effodiunt, neque tineae demoliuntur. Illae absque ullo obstaculo mentem intende, et a daemonibus per terrenorum memoriam non spoliaberis. Illic sale conditi animae tuae penum; nam si gustandarum rerum salsuginem habueris, illi neque laedent neque corrumpent. Porro incrementum nostrum est, materiae a vita divisio, ita ut plena illius abolitio fiat et exterminium.

3. Beati ergo immaculati in via qui ambulant in lege Domini; invenerunt enim per arctam asperamque viam aeternam vitam. Quomodo autem id obtigit? Nuditas pondus illic gloriae operatur: famis causa aeternam vitam possidet: vigiliarum certamine, immortalem et numquam dormitantem oculum adquisiverunt: deonestati, glorificantur: passi, impassibilitate et impunitate induuntur: qui servierunt, angelos atipatores habent: qui in luctu lacrymis gemitibusque vixerunt, inenarrabili gaudio hilarescunt: qui in paupertate spiritus deguerunt, consensu cum Deo honorantur. Ait enim per Davidem Spiritus sanctus: oculi mei ad fideles terrae, ut sedeant mecum. Ne ergo promissis discredamus, fidelis enim est qui promittit: fiducialiter modo operibus postulemus, et plura dat quam petimus et imaginamur: sicuti ne in cor quidem hominis ascendunt quae praeparavit Deus diligentibus eum. Quid mirum est aut incredibile, nos fieri Dei heredes, qui coheredes sumus filii eius? Ad imaginem

μφοι τῷ ἴψῳ αὐτοῦ· κατ' εἰκόνα ἰδίας ἔκτισεν ἡμᾶς, ἔσπασε ἡμῶν τὸ ἀψόδιός ἐως φιλοθεσπτος, δέδωκεν ἡμῶν τὸ ὁμόμοιον σῶμα· ἰδὲ γὰρ εἶδε τὸ καταρχῆν ὕλων τ' κτισμάτων ἔχραπν δημιουργήσας τ' Ἀδάμ, κατέστησεν αὐτὸν κύριον τῆ οἴκου αὐτοῦ, ἔδωκεν αὐτῷ πᾶσης τῆ κτίσεως αὐτοῦ· ὃ ἦ τὸ ἀρχαῖον βασιλεὺς ἐνοικίας ἐς αὐτὴν οὐδοσίαν, καὶ ἰμωθεῖσθαι πᾶσας συγκατανομοῖ τῆ σαρκὶ αὐτοῦ· ἐπαθ' ἡμᾶς ἰποῖσθαι, ἡραῖος καὶ τὰ ἐς τοὺς ἡραῖοις, γλῶ κ' τὰ ἐπὶ τῆ γῆς, ὡς δὲ δόξαι ἐ τὰ ἐκά ἀγαθὰ, τοῖς κ' τοὺς πόλεις ὡν τελέτης καὶ δημιουργός ἐστιν αὐτοῦ.

δ'. Πρεὶ ὅν κυρίως ὁ λόγος ἡμῶν εἰ ζωὴ ζωῆς ἐστίν, ζωὴν ἕκ ἐπιδήχεται, οὐδὲ γάρησιν δι' ἡμᾶς· φῶς ἐκ φωτός ἀληθινῶ· φῶς ὑπάρχον φωτός, οὐκ ἕξεται γλυκερία ὡς δὲ αἴσου, καὶ πάντων ἔτι τοῖς δικαίοις ὑποκαθίσταται σὺ ἀφ' ἀρῆσιν ἀγαθῶν, μὴ δὲ μὴς οὐδοσίας τ' ἀεσμάτων, ὡς αὐτὴ ἀναφορῆς καὶ ἀκμωζομένης, ἔ τ' ὑποφωρῶν δίδωται, καὶ ἐδίδωται ἐκλιπνῶν· ὑποδ' ἡμῶν οὐδὲ τὸ τὸ μύρι μύριος, ἔν τι πτωχῶν· τὰς δὲ τοῖς οἴνου εὐφροσύνης, εἶδε τὴ ποθῶναι πίνε γὰ καὶ πίνετα παρ' ἡμῶν τὸ γήνημα τ' ἀμύλην ἐκάνης ἐς τὴ βασιλείαν ἔτι ἡραῖον, κατὰ σκιαζήσας καὶ ἡ κόσμον βασιλεύσας· βασιλεύσας ὡς νομίζεται, ἵνα ἡμῶν βασιλείαν ὑποδῶσθαι εἰς κατὰ ἡμῶν· ὃ ἐστὶν οὐραῖος ἐς αἰεὶ κρισίας, καὶ τ' γλῶ θεμελιώσας ἐπ' οὐδένος, φελεῖσθαι τὰ πάντα οὐκ ἠπάται, τὸ ὑπὲρ πάν ἔχον μύριον, καὶ ἐς τὴν οὐρανὸν πάντα δι' σμωρῶσθαι δι' ἡμῶν, πινύσας ἐς τὴν πινύσθαι, ἕρην τὰ ὕδατα, καὶ ἐς τὴ σμωρῶσθαι συμπί-
 ραι ἡμῶν αἰτάται ὅπ διὸς ἡμῶν ἀκίωσθαι οὐδὲ ὅπ πάντα δι' αὐτοῦ ἡμῶν, καὶ
 χροῖς αὐτοῦ ἡμῶν ἵνα τὰ δι' ἡμῶν γήνημα, δι' ἡμῶν * φελεῖσθαι, θεῖος κ' σμωρῶσθαι, βασιλείαν καὶ συμβασιλεύσθαι, εφ' αὐτοῦ ἀμύριον σὺ τὴ καταλήμπτου

I. 100.

* Ita cod.

suam creavit nos: atque ut non mendacem testem praeberet, pro sua benignitate dedit nobis consubstantialiorem sibi Spiritum, quo tempore assumptis consubstantiali nobis corpus. Ecce enim, ut creaturis omnibus dominaretur, postremum creavit Adamum; constituit eum dominum domus suae, et principem omnis creationis suae: principis autem ipsius rex, in eodem per suam benivolentiam habitans et inambulana assumit eum ad hereditatem carnis suae. Cuncta enim nostri causa creavit, caelos et quae in eis sunt, terram et quae terra habet, paradisum et quae illic sunt bona, templa et urbes, quarum artifex et conditor ipse est.

4. De hoc (Christo) nobis praecipue sermo est. Si vitae vita est, ipse quidem vitam non accipit, nec nostri causa existit: lux de luce vera, cum sit lux lucis, ipse eclipsim non patitur. Paradisi dulcedo est et omnium iustis repositorum bonorum, cum immortalitate, cum odoria fragrantia de aromatibus ab eo auctis, ad maturitatem productis, fructumque praebentibus, et numquam deficientibus. Da mihi igitur unguenti partem, quomodo id fiat. Da mihi vini laetitiam, et cur illud optetur. Bibit enim et bibitur a nobis genimen vitis illius in regno caelorum condensae, quae mandum gestat; et gestatur ut creditur, quod nobis regnum ad possidendum tradat. Qui caelos in aere suspendit, et terram sine basi fundavit, omnia continens non deminuit, habens prae omnibus magnitudinem, et parem voluntati potentiam. Omnia propter nos constituit; et qui spiritu aquas adinvenit, idem a samaritanam potum aequae ac nos postulat, quia Verbum Deus erat. Audiamus igitur, quod per ipsam omnia sint facta, et sine ipso factum nil fuerit; ut quae propter nos sunt facta, eadem pro nobis con-

τὰ πάντα ἀσθένια τ' αὐτῆ εὐφρασίας ἀπίνατη ἤβ' χερσὶν αὐτῆ σερφεῶν αὐτῆ ἴππων αὐτῆ πτελοῦν καὶ τὰ ὀχήματα· ἔρχομαι εἰς ἕνα ὅσα τὰ ὀπίσθια, μικρὰ γὰρ καὶ σκοτεινά αὐτὰ πρὸς ἑκάστη τὰ ἀπίνατα καὶ ἀπασα.

δ'. Ἀπίναται τ' ἀφάνισαι εἰς τ' βασιλεύσασα· ἴδω τὸ παλάτιον, βλίπαι ἐν θέσση τ' βασιλῆα, οὐ τ' πρῶτον τ' περιφύρας ζῶσι μικρὸν καὶ βαθὴ εἰρήσασα· ἔτι τὸ πλῆθος τῶν ἀρχαίων ἐκείνων, καὶ ὁ χρυσοῦς ἐκ γῆς καὶ ὕδατος σιμῆσκειν ἑκάστῃ βλίπαι τ' συγκληπῶν, αὐτῶν ἀρχόντας, αὐτῶν ἀειθμοῦς τῶν στρατῶν ἐκ παλαιῶν τ' σκαλικῶν καὶ ἑσίων τῶν κτινῶν ἡμισυμῆδους· ὅν τὰ ματιῶν καὶ τὰ διχῆσῆα ἔχουσι, γὰρ ὑπέρχεται χρῆματα λίγυται ἀπὸ τῶν παρ' αὐτῶν χρῆσας· ἔτι αὐτὰ ἢ πρὸς μικρὰ καὶ ὀδυνηρὰ καὶ λυπηρὰ ἡμέρας· ἐρίψαν πάλιν ἐκείνῳ (⊕) τοῦ, ἔτι πρὸς ἄλλοι τῶν διὰ σκεπασίωμαι, εἰ δυνάσασα βασιλεύσασα, καὶ ὅς τ' ἰσχυρῶν τῶν ὀφθαλμῶν ὕψους τ' ἕρπαιον εἰς αὐτῶν τ' ὀνόματα, καταστάσασα τ' ἀνεκμιμῆν ὑπὲρ ἴππων ἐν ἀμύνηται φωτῆ, τῶν ἀσθένια τ' ὄψασα, τὰς χερσῶν ἑκάστας, τὰς ἀκτίνας ἑκάστας, (⊕) θέσσει τ' ὑπὸ πρὸς ἐπιφάνειον, τὰ χερσῶν καὶ σερφεῶν, (⊕) τὸ φῶς τὸ φωτὸς ἀναβαλλόμενον ὡς ἰμῶν, τ' ἱεροφειτῶν ὡς κληθῶσαν σωῶσθαι καὶ συγκληπῶν τῶν ὀφθαλμῶν πρὸς τὴν τῆ ἔμψυξον· οὕτω πάντες οἱ κληπῶν ἔκκλητοι ἡμερῶν ἑπιφάνειας· εἰ δὲ καὶ τὰ πάματα τῶν εὐφρασιῶνται ἀρχόντων, ἀγίων ἀσκητῶν, ἐν πολλῇ δόξῃ ὑπάρχοντας· γὰρ καὶ γὰρ, ὅτι οἱ ἄγιοι (⊕) κόσμον κερύσασα *.

1. 127.

* Math. XIX. 29.

ε'. Ἐν ἡμῶν αὐτῶν κεινόμεν τ' κόσμῳ, εἰ δὲ ἡμῶν, ἀτάξιοι ἐσθλῶν κερύσασα ἰλαρῶν, ἑσθλῶν μεγάλης ἀρχῆς ἐκρετήσασα τῆ ἀγίας· ἀπὸ τῶν παρῶνται κύλιαι τ' στρατῶν, ὕψους αὐτῶν λαῶν ἀρχαίων, καὶ πάλιν ἀγίων πρὸς ἡμῶν ἔτι χερσῶν

servet: thronos et throni consortes; regnum, ut conregnare faciat; coronas immarcessibiles, cum illuminante omnia diademate decoris eius, coram cherubim et seraphim, qui sunt equi ignei et currus. Neque porro tanti sunt terrena, utpote parva et obscura, quanti illa immensa atque infinita.

5. Verte sis mentem ad regiam urbem, specta palatium, cerne in throno regem, cuius purpurae bonorem parvum animal et tinctura fecerunt. Multitudo quoque illa margaritarum et aurum, de terra et mari concreta sunt. Ibi specta senatum, principes, exercituum agmina, crustis vermium et pecudum velleribus amicta; quorum torques et armillae ac zonae, terra sunt. Opes dicuntur, quia illis opus est; et quidem hae ad paucos aerumnosos tristesque dies. Convertite vicissim illinc mentem, et Deum ora ut tibi obumbret, si certe sustinere poteris, et oculi aciem ultra caelos in ipsam deitatem fige, quaeversum coruscantem supra quam cogitari potest immensa luce: vide diadematis gloriam, lacunaria illa, radios illos, thronum igne rotatum, cherubim et seraphim, illum inquam qui luce lucis ut vestimento amictur, dignam illam quasi convocatam sacerdotalem synodum ac senatum apostolorum, prophetarum et martyrum; quia omnes vocati et electi sacris sunt initiati. Vides ordines quoque Deo gratorum praesulum, et sanctorum acetarum, in magna gloria constitutos. Scriptum est enim, sanctos mundum fore iudicatuos.

6. Si ergo a nobis iudicatur mundus, si certe volumus, indigna nobis sunt iudicia minima, qui grandi principatu ob sanetitatem pollemus. Ecce enim pro adstantibus lateri exercitiibus, splendidas archangelorum turbas habemus, et multitu-

των & ἐν ἡμῶσι δοξαζόντων ὧν ἐν τοῖς ἀγίοις αὐτῶν ἔνδον ἔσται ὁ εὖν ἀγίους αὐτῶν
 κενυχομήτους ἐν δόξῃ, λαμπερῶν κὶ ἐλφεδαλμων ἔχοντας ἰνδύματα, ζώνους & ὑποδήματα
 εἰς λίθων ζώντων, μασιάκια καὶ τὰ ἀνυάζοντα ὑπὲρ ἀσρακίῶν, σολῆς ὑψηλικώσας τῶν
 ἡμέρας, ἐν δνόματι καὶ χροσμάτῃ κενυχογυμῆας τῆ ψοῦ τῆ θοῦ· διὸ καὶ τὰ σσεσφάμ
 ποροσκυῶσιν, & ἀρχαγγέλοι φέμμοσι, οἱ ἀγγέλοι ποροσπίπῃσιν, τὸ φως ὑψηλικώσεται,
 τὸ πῦρ ὑψηλικώσεται, τὰ φυτὰ ὑποκλίνοσιν, οἱ ἀθάνατοι ἴπποι σκυρῶσι, καὶ τὰ ὀρη-
 ματα ἐν ὑψηλικώσῃ ἀλλοῦται, αἱ νεφίλαι μεταίωσας φέρουσι ὁ εὖν ὑψηλικώσεται· τῶτων
 ἢ ἔτσι ποροκλίνοσιν, ἀλλοῖ ὧν πποροσφύνοσιν ὡς ἀπὸ, καὶ πῆς ὡς σσεσφῆραι πτα-
 ἀνοῦται (1)· τὰ δὲ πάντα ὑψηλικώσεται καὶ χροσὰν ὀξασθῆσοσιν· & οἱ ἐν θεῷ δοξαζό-
 μμοι ἀγαλλιῶσονται ἐπὶ τῷ κοινῷ τῷ ἀπαπαύσῃσιν αὐτῶν.

ζ'. Ταῦτα δὲ, πατέρας, γραφον οὐκ ἐκαυθῆροσθα· δηλοῦ γὰρ ὑμῖν, ἀδελφοί, ὅτι
 ἐγγεσται ὧ ἀπ' ἀρχῆς ἐν εἰκόνα θεῷ πῆσασθα ἡμῶς· ἀσθῆσεται τοῦτω, τίκτα, καὶ
 κῆ κροσφροσῆσῃ, διὸτι ἐν κόσμῳ ὄντων ἡμῶν, βλίπῃσιν οἱ ἡμῶτερι ἀγγέλοι εἰς πα-
 τὸς τὸ ποροσπον τῆ πατρὸς τῆ ἐν οὐρανοῖς· καὶ ἡμῶς ἢ ἐγγέμοσθα τ' ὀξῶσιν αὐτῇ τῇ ἀγα-
 πῆσῃ τῆ ψοῦ τῆ ἀγαπῆσῃ· ἡμῶς· ἡγάπῃσῃ γῶ ἡμῶς, καὶ ἡμῶς ἰσῆμοσθα κροσθῆς ὄτι
 μῆσιν ποροκλίνοσιν κροσθῆς ἀπὸσ ποροκλίνοσιν ἐγγεσθῆς, ἀπῆσθῆς, ἀκροσθῆς, δικαιοῦς, t. 120.
 ἀμῆμοσθῆς, ὀσῆς, ἀληθῆσθῆς, ἰσοκλίνοσθῆς, μακροσθῆσῃσθῆς πῆσῆσθῆς ὁ εὖν ἀπῆσθῆσθῆς,
 ποροκλίνοσθῆς κὶ ὑποκλίνοσθῆς ὑπογραμμῶς γὰρ ἡμῶν γροσθῆς ἐν πῆσῃ, ἰσοκλίνοσθῆς ἐν τῇ
 ἡμῶτερι σῆσῃσθῆς, & ἀμῆσθῆς ἡκ ἰσοκλίνοσθῆς, ἡδὲ ἐγγεσθῆς ὀσῆς ἐν τῇ σῆσῃσθῆς· βλοσθῆς
 τὸ θαῦμα τῆ μωσθῆς· θῆς ἰσοκλίνοσθῆς, & πῆσθῆς ἡκ ἐκροσθῆσθῆς ἐπὶ ὁ εὖν ἀγροσθῆσθῆς· ἀρεσθῆς

diem angelorum stipantium, gaudentium, et hymnis Deum laudantium in sanctis
 eius. Hinc aspiciet sanctos eius in gloria exultantes, splendidum oculisque plenum
 habentes indumentum, zonas et calceas de vivis lapidibus, torques fulgure micantio-
 res, stolas diei claritatem vincentes, nomine et caractere interstinetas filii Dei. Id-
 circo et seraphim adorant, et archangeli tremunt, et angeli procidunt, et lux eximie
 multiplicatur, et ignis maiore igne augetur, virgulta inclinantur, immortales equi sal-
 tant, currua decore agitantur, nubes in sublime attollunt sibi insidentes. His ita se
 tunc habentibus, sancti quidem alii plumescunt ut aquilae, quidam ut columbae vo-
 labunt, cuncti gaudio letitiaque florescent; et qui in Deo sunt glorificati, exultabunt
 in cubilibus requiel suae.

7. Haec, o patres, scribens nil novi egi. Manifesto enim vobis, ut cognoscatis
 eum, qui ab initio quasi imaginem Dei nos honoravit. Satagite ergo, filii, et ne
 aspernemini; quia dum nos sumus in mundo, angeli nostri semper vident faciem
 patris qui in caelis est: et nos quoque videbimus gloriam eius diligendo filium qui
 dilexit nos. Dilexit enim nos, et nos erimus prout ille est. Tantum ambulemus, sicut
 ille ambulavit ingenuae, humiliter, innocuae, iuste, irreprehensibiliter, sancte, vera-
 citer, misericorditer, longanimiter, honorantes eos qui in honorant, magnificantes
 eisque cedentes. Christus enim factus nobis in cunctis exemplar, vitam in nostro
 corpore exegit, et peccatum non fecit, nec inventus est dolus in ore eius. Papae.

(1) Metaphorice haec dicuntur de levitate corporum gloriosorum: non enim cogitandum est de ori-
 ginatione resurrectionis genere.

ἢ ἐρήμους, καὶ ἕκ ἑαυτῆς τοῦ ἑὸς πατρὸς καὶ ἢ ἀναρῶν φύσιν διδάσκει, τοιαῦτα, ὡς δε-
 κηλὸ λέγων· μετασοῦτι, ἤγικα γὰρ ἡ βασιλεία τῶν ἡμερῶν ἢ παρουσία ἔχον τὸ ἴδιον
 τοῦ, ἔ ὡς κελτὸς τῶ μέλλοντος αἰῶτος, κερκεθουμῶ, χερτυύεται, αὐτὸς ὁ μέτος ἔχον
 πᾶσαν ἀγαθότητα τῶ . . . καὶ ἡμῶς χερτυαυῶ . . . ἔ μὴ μνον τῶ ἰδόμεν· λάβουμν καὶ
 τὸ λογιζόμεν, γλιόσασθι καὶ ἴδωτε ὅτι χερτυῶ; ὁ κίελο *

Ps. XXXIII. 9.

κ'. Καὶ εἰδ' ὅτι πωρ ἑκ τῶ φθαρτῶ καὶ θηπτῶ μετ' αὐτῶν ἄνθρωποι, ὁμοιωθῶμεν σωματι-
 ἐσμῶν τῶ ἀθανάτου ἔ ἀφθάρτω τυμψίῶ τῶ αὐτοῦ σωματικῶς, τῶ ἀπύτω
 καὶ ἀταμῶντι σωματικῶν σωματικῶν καὶ καὶ σωματικῶν ἐν τῶ ἰσπουραυῶς * εἰ
 πτύμα ἂν ὁ θεὸς γάρων ἀνθρώπων, καὶ ἡμῶς οἱ ἀνθρώποι τὸ θεῶ πτύμα κερκεθού-
 μῶν ἡμῶν μετ' ἀθανάτου κερκεθῶν (Ϟ) τοῦ ἰσιμῶσμεν τῶ ἑσοκίῶν κελῶς τῶ
 αὐτοῦ πολιτωσῶμεθα τῶ σωματικῶν, ἵνα ἐν πᾶσιν ὁμοιωθῶντες, σωματικῶς τῶς
 σωματικῶς τῶ σωματικῶν ἡμῶν τῶ ἑαυτῶν τῶ βασιλείᾳ τῶ ἡμερῶν σωματικῶν σωματικῶν φη-
 σῶμεθα τῶ σωματικῶν, ἑλισσόμεν τῶς ψυχῶς ὁ δὲ βολῶ ἐξ ἀρχῆς ἀμῶντι, καὶ οἱ
 ἀμῶντι σὺ ἀμῶν κερκεθῶν τῶ ἑαυτῶν τῶ ποιῶ καὶ φαῖλα ἐν σὸτῶ γίνοται ἔ
 τῶ ἀντιπύσων τῶ ἑαυτῶν δὲ δὲ δὲ δὲ βεγῶν, ἀσραυῶ, ὑπῶς, ἡλοῦ, σελῶν,
 ἄσρα, ζοπῶ ὄραμῶ καὶ ἀίρῶ, γῆ ἔ τῶ ἐν αὐτῆ, πηγῶ, καὶ οἱ χερκεθῶ, ἡπύσων
 καὶ ἡμῶς τῶ κελῶν ἡμῶν λῆσῶ ἕκ ἑαυτῶν τῶ ἑαυτῶν κερκεθῶν, ἔ τῶ
 θυμῶν ἰσπυῶσμεν ἑκ τῶ θῆας ἀναρῶσῶς τῶ ὡτα βύουμν, ἔ τῶ αἰσχρογῶς τῶς
 ἀκοῶς ἑαυτῶν τῶ ἀλλῶσῶς ἐν τῶ ἑαυτῶν μῶσῶσμεν, καὶ τὸ ψεύδῶ ἐν τῶ
 ἑαυτῶ ἡραπῶσμεν τῶ αὐτῶ θῶν δὲ αἰσχρογῶς καὶ ὡραυῶσῶς ἑαυτῶν, εἰτ' εἰ πᾶ-

L. 120.

mimum mysterium! Deus fortis, nec passioni obnoxius, apud sui ignaros: princeps pacis, et nullo conturbandus terrore: parque patri secundum sempiternam naturam, docet, monet, adhortatur dicens: poenitentiam agite, appropinquavit enim regnum caelorum. Deitatem praesentem in se habens, et tamquam iudex futuri saeculi, patienter expectat, benignitate utitur, cum ipse solus omnem bonitatem habeat. . . et nos christiani . . . et non nomine tenus. Arripiamus et illud dictum: gustate et videte quoniam suavis est Dominus.

8. Sic deinde ex corruptibili mortalique transformati, assimillemur surgentes immortali et incorruptibili sponso. Qui cum primo parente cecideramus, cum numquam lapsi et impeccabili potiamur resurrectione. Conresuscitavit enim nos, et consedere fecit in caelestibus. Si Deus, spiritus cum sit, factus est homo, nos quoque homines spiritum Dei docti, fiamus spirituales. Mundam paremus mentem inhabitanti: bonis cum operibus cum diversante nobiscum vivamus; ut per omnia similes, omnimodam salutem a salvatore nostro consecuti in regno caelorum conregnemus. Parcamus corporibus, misereamur animarum. Diabolus iam inde ab initio peccat, et peccatores palam percipiunt. Mala opera et prava in tenebris fiunt, at retributionem palam percipient. Tonitrua, fulgura, pluvia, sol, luna, astra, caeli vices et aëris, terra et quae in ea sunt, fontes, torrentes, desinunt; nos autem a peccatis nostris cessare volumus. Psalmos canentem vituperamus, thymelem laudamus: divinae lectioni aures obstruimus, turpiloquio auditum praebemus: veritatem reprehendentem odimus: mendacium, si laudaret, dileximus: doxologiam erga Deum gra-

ζωνας ἐπιλογαλλοσάμεν· ἀρετῆς σημεῖον ὁδεῖν ἴχθυον δόξα, τὰς ἡ σολῶς ἡμῶν ἐν βλακείᾳ (1) ἀφασίζομεν.

β. Κληρονομή οὐδ' ἀγαπῶντο, ἔπ πῶμα δόξαν μέλλουσαν ἀμολοῦντες, εἰς πῶμα μετατόπιτα κρατήσομεν· αἱ αὖτο περιεχθεῖσαι τ' ἱεραῶν δυνάμεις, ἢ ὕλημα ἴχθυοι θναρικίας, ἡμᾶς ἡ . . . ἐκείνη μᾶς ἔ ἀκαταύτως λατρευρίας φρονήσεως, ἡμῶς ἡ ἐνοσημὴ μνησὶς κηκοῖς προσεζαυτες, κῆ λόγῳ ἔ γνῶσις τῆς ῥήμβασμαφ συμπλοκάμεθα· ἐκείνησ πρὸς τὸ ἦν κη τὸ ἀποαυῶ κάλλῳ ἀκορῆτως ἴχθυον πόθῳ πυροθῆω, ἡμᾶς τ' ἔλλω τῷ δεσβόλω ἐνοσημὴζόμεθα κηκίας· βλέπεται τ' εἰπῶντα πρὸς ἡμᾶς· * φοβῶμαι μὲν ὡς ὄρις

Εἶνα ἐξηπάσων ἐν τῇ παμερζῆ αὐτῆ, ὅπως φθαρῆ τὰ τόμματα ἡμῶν ἡσὸ τ' ἀπόκλιτος φ εἰς Χελεσῶν· Εἶνα ὀνηθυμία κόσμου ἡμῶνύνηται, τὸ ἡδύπαθῆς τ' κοσμηκῶν δεσβῆφθησ· αὐτῆ τῆφάσωνχορ, ἀναπαλῆς, δύστωκ, ἀρεκτι, ἔ μισσημβρείας πρῶσθῶνύση· διὸ ἡμῖν τὸ κηφάλαον τὸ κηρύγματῳ ἐκ πασῶσθων θῶσιον εὐαγγέλιον· κησιον τῆ κη ἀἰσῶσθων

τὴς κητ' ἀζίας βεθωκῶσιον ἰπῶμας ἴχθυον πῶρ ἔσβῆσιον κη σῶσῳ ἔξωσῶσθων, ἀδῶσιον σκῶλακκ κη κηλαυθῶν κῆ βρηγῶν τῆρ ὀδῶσθων· σφῆσθῶν τῆ ἴσθκκ παρθῶσιον ἀφῶσθων, ἔ τ' ἀφθαρτον βασιλία· ἔξ ὡν αἱ πῶντα φῆσῶν κῆ τὸ πηφάλαον τ' πηλοσῶσθων ἐν τ' σῆζ ὄντῶν δῆσῶσι ἀσῶσθων λῆμῶσθων κη ἐν τῶς ἀγῶσῳ τῆρ σσημάτων τ' ἴλασθων πῶσῶσθων, τὰς λημῶσθων τῆ σκῶλάμωσθων βῶσθων θησῶσθων ἰφῶσθων· ἔ ἡμῶς ὡν τὸ τ' ἰλημῶσθων ἀγῶσθων τῆ κη κησῶσθων ἴλασθων ἐν τῶς ἀγῶσθων ἡμῶν ἡσὸ τῶσθων σσησῶσθων ὅπως κῆ τ' τῆ νυμῶσθων εἰσῶσθων, ἔ τ' ἀρεσῶσθων κῆ ἀλλῶσθων κησῶσθων ἔπῶσθων

* B. Cor. XI. 3.

t. 100.

tiarumque actionem deseruimus: barbas studiosae excoluimus: nullum virtutis indicium ostentare possumus, vestes vero nostras in inertia detricimus.

9. Floremus itaque, carissimi, quod tantam futuri temporis gloriam negligentes, in tantam stultitiam incurrerimus. Quas supra memorauimus caelestes potentias, eae unam voluntatem habent placendi Deo, nos autem . . . Illae unius et incessabilis liturgiae sollicitae sunt, nos vero in momentanea vita innumera mala perpetrantes, et sermone et cogitationis vago errore raptamur. Illae erga unicum simplicemque pulcritudinem insatiabiliter inflammato diuinitus amore feruntur, nos totam diaboli tanquam in speculo contemplamur nequitiam. Respiciite dicentem nobis: timeo ne sicut serpens Evam seduxit astutia sua, ita corruptantur sensus vestri, et excidant a simplicitate quae est in Christo. Evam mundi concupiscentiam interpretamur, eademque mundanam voluptatem significat. Mundus quadripartitus, orientis, occidentis, septentrionis, et meridiei vocabulis denotatus fuit. Propterea et nobis initium praedicationis ex quatuor evangeliiis. Item iudicium et retributio quadripartita, prout quisque vixerit parata, ignis inextinguibilis, tenebrae exteriores, vermis qui non moritur, fletus cum dentium stridore. Exemplumque posuit virginum incorruptarum, regisque item incorrupti; quorum quinque prudentes, vigili perfectione in auis ad Deum precibus et ascetico studio relucentes, et in corporum vasis oleum conservantes, lampades splendida religiosaque vita illuminarunt. Nos quoque igitur eleemosynae, castitatis puritatisque oleum in vasa nostra infudimus studeamus: ut ingressum ad thalamum, et inenarrabile perpetuumque gaudium impetremus: cum eodem Christo Iesu

(1) Βλακία interdum etiam factatio, qui vocabuli sensus non foret heic contemplandus.

οὐκ αὐτῷ Χειρῶν Ἰησοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμεῖς· ὃ σφίσι πᾶσα δόξα καὶ ἡ ἀποδοκίμησις, οὐκ ἄλλα τοῦ εὐλογημένου πατρὸς καὶ τοῦ ἁγίου καὶ ζωοποιοῦ καὶ ἀποδοκίμητοῦ πνεύματος, καὶ καὶ αὐτῷ καὶ εἰς πάντων αἰώνων ᾠμῶν.

Ἐπιπεσόντι ἡ παροῦσα βίβλος τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμεῖς Συμεὼν μὲν ματῶν 15', ἡ δὲ γ', ὡς θ' ὁ ε' ἐβδόμη δ' ὁ ε' τὸ γ' ἴσως, ἡ δ. γ'. Ἐγράφη χεὶρ Βαρθολομαίου ἀναξίου μοναχοῦ (1). Οἱ γράμματα αὐτῆς εὐχρῶν καὶ συζηρησάτι μοι δὲ κέρειοι.

Deo nostro; quem decet omnis gloria, honor, et adoratio, cum benedicto Patre, et sancto vivifico adorandoque Spiritu, nunc et semper et per saecula saeculorum. Amen.

Expletus fuit hic liber sancti patris nostri Symeonis mensis maii die sexta decima, sextae hebdomadae pentecostes die tertia, hora nona, anno 6613. (Christi 1105.) Scriptus fuit manu Bartholomaei indigni monachi. Qui hoc utimini, orate et ignoscite mihi propter Dominum.

(1) Bartholomaeus Cryptae ferratae monachus, non tamen ille S. Nihil socius et congregationalis fundator, qui ut tradit Scionmarus in sua de monasterio illo commentatione, obiit anno Christi 1065, id est quadraginta ante huius codicis scriptiorem sonis. Etenim annus serae constantinopolita-

nae 6613, congruit cum Christi anno 1105. (Referentur ergo de scriptore huius codicis verba nostra T. VI. p. 526. adnot. 2.) Porro seram praedictam usui fuisse in eo monasterio, constat et codice cryptoferrataensi apud Montisecionium palaeograph. gr. p. 27.

MONITUM.

Exstant in codice vaticano gr. 391. f. 166-346. Isaaci syri aetate primam et anachoretae, deinde Ninives episcopi, sermones ascetici 89, et mox loco nonagesimi proluxa eiusdem ad cionitam nostrum Simeonem epistola. Praedictos quidem Isaaci sermones cum quotuor eiusdem epistolis edidit graece (nam auctor syriace scripserat; quare et syriacorum vestigia in graeco remanent) a Patricio et Abramo obdatis conversis, Lipsiae anno 1770 Nirephorus Theotokius, monachus antea, deinde archiepiscopus Slabinensis et Chersonensis, sedem Astracani tenentis; qui vir doctus vulgavit item paulo post Lipsiae graecam calenam in octoteuchum et libros regum. Atque hanc quoque calenam, plurimi faciendam, prae manibus habeo, eamque codicum vaticanorum collatione cumulari posse cognovi. Verumtamen praedictorum sermonum libro quid postea factum sit, ignoro, cioniam toto fere Europa quaesitum, nondum reperi; et paulo editorem exemplaria poene omnino in Graeciam vel in Moscoviam secum abstulisse. Missos itaque faciam hos sermones; sed epistolam negligere nequeo, longam atque praetaram; etiam unam esse ex illorum numero suspicari licet, quas graeco Theotokius, nunquam tamen latine, quod modo nos facimus, vulgavit. Huius quidem epistolae utilitas prima est, quod ipsius Isaaci aetatem producit, nempe sextum Christi saeculum. Etenim (ut iam observavit Asemannus B. Or. T. I. p. 445.) Simeon cionito, ad quem Isaacus scribit, anno Christi 593. obiit, Mauricio imperante, testibus Evagrion hist. lib. VI. 23, et Nicephoro magistro in eius vita cap. ult. En igitur quantae aetatis auctores luce nos impertimur? qui et christianorum dogmatum concordiam, et fidei stabilitatem, et summam virtutis apicem, et contemplationis insuper scientiae theorias sublimes ostendunt.

ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΣΑΑΚ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΣΙΟΝ ΠΑΤΕΡΑ ΗΜΩΝ ΣΥΜΕΩΝΑ

TON EN TO. ΘΑΥΜΑΣΤΩ. ΟΡΕΙ.

SANCTI PATRIS NOSTRI ISAACI

EPISTOLA

AD SANCTUM PATREM NOSTRUM SYMEONEM

IN MONTE MIRABILI COMMORANTEM.

I. Litterae tuae, vir sancte, non sunt verba in iis impressa, sed tuam potius erga nos caritatem vivide pictam in iisdem ostendisti. Atque ut existimas nos esse, ita ad nos reapse scripsisti, quia eximie nos diligis: in tantum ut ob amoris tui magnitudinem, moduli nostri oblitus sis. Quamobrem quod nostri officii erat, scribere scilicet ad sanctitatem tuam, et interrogare ac discere a vobis veritatem; si certe salutis nostrae cura nobis fuisset; hoc tu pro caritatis tuae amplitudine ad nos potius scripsisti. Sed enim hoc tu fortasse divinae philosophiae artificio fecisti, ut in tuis interrogationibus minutis ac spiritalibus, quibus ego a vobis rogor, expergiatur anima mea de socordia in qua est depressa. Nihil tamen minus, ego quoque ob divinam eam caritatem, quae tibi medioeritatis meae oblivionem iniecit, ob hanc inquam obliviscor insuffluentiae meae, ita ut iam non considerem quid praestare valeam, sed quid possint preces tuae efficere. Dum enim ego parvitas meae obliviscor, et tu interim apud Deum precibus instabis, ut postulatio tua exitum consequatur; siue dubio quod orando petis, Deus concedet.

2. Prima epistolae tuae interrogatio haec est, num omnia Domini mandata oporteat observari; et cum non resit aliqua salutis ratio non

α'. Ἡ ἐπιστολὴ σου, ἄγι (1), εὐχὴ λέγει ἐγκαταγραμμένη εἶναι ἐν αὐτῇ, ἀλλὰ τὴν ἀγάπην σου τὴν πρὸς ἡμᾶς ὡς ἐν ἐσέπτῳ ἐκωχρήσασαι καὶ ἐσιδούσας ἐν αὐτῇ· καὶ ὡς κριτικῆς ἡμᾶς εἶναι, οὕτως γεγραμμένος ἦν καὶ ἐν αὐτῇ τῆς ἔργου, ἔτι περιβαλλόντος ἀγαπᾶς ἡμᾶς· ὥστε ἐκ τῆς πολλῆς ἀγάπης ἐπιλαθέσθαι τοῦ μέτρου ἡμῶν διὰ τὴν ἔπειρ' εἶναι ἡμῶν γράφει τῇ σῇ ἐσιτάτῃ, καὶ ἐρωτήσας καὶ μαθεῖν τὴν ἀληθεῖαν παρ' ἡμῶν, εἰ πρόκεινται τῆς σωτηρίας ἡμῶν ἐπιλαθέσθαι, τοῦτο διὰ τὸ μέγεθος τῆς ἀγάπης σου εὐ γεγραμμένος ἦν καὶ τόσῳ τοῦ ἐν τόχῳ φιλοσοφίας· θείας πεποιθήσεως, ἵνα ἐν ταῖς ἐρωτήσεσι ταῖς σῆς λεπτοῖς καὶ πνευματικαῖς, ἐν αἷς ἐγὼ ἐρωτῶμαι παρ' ἡμῶν, ἐκωχωνόσῃ ἢ ψυχῇ μου ἐκ τῆς ἀμελείας ἢ ἔξουσιᾶς ἐν αὐτῇ ἔμωι· καὶ ἐγὼ ἐν τῇ ἀσέπῃ τῇ θείᾳ ἐπιτήρῃ, ἐν ἣ ἐπιλάθου τοῦ μέτρου ἡμῶν, ἐν αὐτῇ ἐγὼ ἐπιλαθόμεθα τῆς ἀκακίας μου· ὥστε μὴ προσέχῃν με τί δύσπραξι ἀρτίσαι, ἀλλὰ τί δύναται ἡ εὐχὴ σου ποιῆσαι· ἔτε γὰρ ἐγὼ ἐπιλάθου τοῦ μέτρου μου, καὶ σὺ ταῖς εὐχαῖς τὴν θεὸν ἐκκλησάρῃς, ὥστε τελώσωσι τὴν σὴν αἰτήσιν. διδύσεται ἡσὸν τοῦ θεοῦ πάντως σοὶ ἔπειρ' ἤσας ἐν τῇ εὐχῇ.

β'. Ἡ ἐρώτησις σου ἢ πρώτη ἢ ἐν τῇ ἐπιστολῇ σου, ἐστὶν αὐτῇ· εἰ δὲ πάσας τὰς ἐντελὰς τοῦ κυρίου φυλάττεσθαι· καὶ εἰ εἰς ἐστὶ

Cod. vat. 201.
f. 249. b.

L. no. a.

(1) Ergo extitit Simonis nostri ad Isaacum nihilviam praevia epistola, quae nunc desideratur. Obiter moneo, in collectione casanovae ecclesiae armenicæ a nobis edita in Script. vet. tom. X. p. 301. legi Iohannis stylitæ casanovae interrogatoris ad Isaacum patriarcham Armeniorum.

τρέσας σωτηρίας τῆ μη φυλάττειν αὐτά (1). Καὶ περὶ τούτου, καθὼς δεῖται, οὐδὲ ἐρωτῶν θέλω τίς ἴδῃ γὰρ καὶ πολλοὶ εἶσι, φυλάττεισθαι ἐπιέλουσιν· εἰ δὲ μὴ, οὐκ ἄξιον δεῖσθαι παρὰ τοῦ σωτῆρος· τί γὰρ πεποιθὸν ἔπαρξεν, καὶ μὴ ἔχον αἰτίαν καὶ χρεῖαν, καθὼς δεῖται, οὐκ ἐπίβη οὐδὲ ἐπαρέχθη παρὰ τοῦ κυρίου· διότι ὁ σωτὴς τῆς παρουσίας αὐτοῦ γίνεσθαι, ἵνα καθάρσῃ τὴν καρδίαν τῆς πρώτης παραβάσεως ἐκ τῆς ψυχῆς, καὶ μεταβάλῃ αὐτὸν εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτῆς κατάστασιν, ἵνα κατὰ ζωοποιῶν ἐντελῶν αὐτοῦ ὡσπερ φάρμακα καθαρτικὰ τῆς ἐμπαθείας τῆς ψυχῆς διδοσκὸν ἦμεν· ἔπειτα γὰρ τὰ φάρμακα τῆ νοσήσει σωματικῆ ἐπιπέσει, τούτου ποιῶσι καὶ αἱ ἐντελαὶ τῆ ἐμπαθείας ψυχῆς· καὶ ὅτι οὐκ ἴσθιν ὅτι αἱ ἐντελαὶ εἰς ἐκείνας τῶν παθῶν ἐπέδρασαν πρὸς ἰασημίαν τῆς παραβάσεως ὁσῶν· καθὼς λέγει ὁ κείριος τῆς μαθηταῖς· αὐτοῦ φανερώς· ὁ ἔχων τὸς ἐντελῶς μου, καὶ τηρῶν αὐτάς, ἵναις ἀγαθῶν με· καὶ ἐκείνος ἀγαθῶν με, ἀγαπηθῆσεται ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου, καὶ ἐγὼ ἀγαπήσω αὐτόν, καὶ ἐργασίω αὐτὸν ἐμὸν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα, καὶ μετὶν παρ' αὐτῶν καταίμεν· καὶ πά-

1. Joh. XIV. 21.

1. Joh. XIV. 23.

1. Math. V. 16.

1. Joh. II. 20.

1. Math. XI. 23.

1. Math. V. 19.

λέω· ἐν τούτῳ γνωσθήσεται ὁ νόμος ὅτι ἐμεῖ μαθηταὶ ἐσθί, ἵνα ἀγαπῶν ἔχητε εἰς ἀλλήλους· καὶ ὅτι οὐκ ἴσθιν, ὅτι ἡ ἀγάπη μετὰ τὸν ἕλεον τῆς ψυχῆς παρατεθῆναι δύναται· καὶ ἡ ψυχὴ οὐκ ἵγιαίνε, εἰ μὴ φυλάξῃ τὸς ἐντελῶν· ἢ φυλάξῃ τῶν ἐντελῶν ἀκριβῶς ὑπεναντιῶν τῆς πνευματικῆς ἀγάπης ἐσθί· καὶ διὰ τὸ εἶναι τοὺς πολλοὺς φυλάττειν τὰς ἐντελῶν· ἐκ τοῦ φόβου, ἢ ὑπὲρ ἀμείβεσθαι τῶν μελλόντων, καὶ οὐχὶ διὰ τὴν ἀγάπην· πολλὰ παρακαλῶ εἰς τὴν φυλάξιν τῶν ἐντελῶν· ἐκ τῆς ἀγάπης, τῶν παρεχόντων τῆ ψυχῆ τὸ ζωὴ καὶ πᾶν· ἵνα θεωρῶσιν εἰ ἀνθρώποι τὰ ἀγαθὰ ἡμῶν ἔργα, καὶ διδοσκῶσι τὸν πατέρα ἡμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς· καὶ οὐ δύνατον ἐρᾶσθαι ἐν τῆ ψυχῆ τὰ ἀγαθὰ ἔργα, ἄπειρ ἐπίδοσθαι ὁ κείριος, εἰ μὴ φυλάξῃσθαι αἱ ἐντελαὶ· καὶ οὐκ εἶναι αἱ ἐντελαὶ βαρύνουσαι τὰς ἀγαθῶν τὴν ἀλλοθίαν, ὁ κείριος ἐστίν· ὁ δὲ πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ περὶστρημένοι, κέρῳ ἀναπαύσω ἡμᾶς· ὅτι ὁ ἕλεος μου χρηστός, καὶ τὸ φερτεῖν μου ἐλεος ἐστίν.

γ'. Ὅτι δὲ πᾶσι αἱ ἐντελαὶ ἐπιέλουσιν φυλάττεισθαι ὑφ' ἡμῶν ἐπιμελῶν, αὐτὸς ἐντελετὰ φανερώς λέγων· ὁ καταλίπων μίαν τῶν ἐντελῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων, καὶ διδοσκῶν τῶς ἀνθρώπων οὕτως, ἐλαχίστος κληθήσεται ἐν τῆ βασιλείᾳ

observanti. De hac quidem re, ne interrogationem quidem a quovis instruendam poto: etiamsi eorum multa sunt, attamen omnia observari debent; secus, ne tradenda quidem a Salvatore fuissent. Nam quod supervescantem esset et absque causa vel usa, quantum ego quidem existimo, neque dicendam neque agendam a Domino erat. Quandoquidem scopus adventus eius fuit, ut primae transgressionis vitium ex anima eiecisset, eamque in antiquum statum reponeret, dum salutaria sua mandata, veluti pharmaca passionum animae purgatoria nobis imposuit. Nam quod pharmaca aegro corpori praestant, hoc mandata faciunt animae passionibus perturbatae. Exploratumque esset, mandata passioibus adversantia, ad mediam lapsae naturae esse proposita; praemansifeste discipulis suis Dominus dicit: qui habet mandata mea, et servat ea, ille me diligit; idemque me diligens, diliget et a patre meo; et ego diligam eum. Et manifestabo ei me ipsum, et ad eum veniemus, et manionem apud eum faciemus. Et rursus: in hoc cognoscat mundus quod discipuli mei estis, si dilectionem habueritis ad invicem. Agero constat, caritatem nonnisi post animae sanitatem posse adquiri: neque animam sanari, nisi observet mandata: nam mandatorum observantia summus spiritualis caritatis in hac terra vertex est. Et quia multi ob metum mandata observant, vel propter futuram remunerationem, non propter caritatem, diu hortatur ad servanda mandata et caritatem, quia lumen animae suppeditant. Et rursus: ut videat homines opera vestra bona, et glorificent patrem vestrum qui in caelis est. Fieri autem non potest, ut in anima speetetur bona opera, quae Dominus docuit, nisi mandata serventur. Et quod non sint gravia mandata veritatem diligentibus, Dominus dicit: venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis, et ego reficiam vos; quia ingum meum suave est, et onus meum leve.

3. Quod autem omnia mandata observari a nobis accurate debeant, ipse iussit dicens: qui solverit unum de mandatis istis minimis, et docuerit sic homines, minimus vocabitur in regno caelorum. Sequitur itaque, ut ego

(1) Loquatur praesertim de consilia Domini, quae in evangelio mandatorum iustarum pronunciari solet.

post haec omnia scripta ad salutem nostram, nequaquam dicere possim non oportere mandata omnia observari. Sed neque ipsa anima purgari potest, nisi mandata custodiat, quae tamquam pharmaca purgandis passionibus et peccatis a Domino tradita fuerunt. Profecto non ignoras, improbitatem ex mandatorum transgressionibus nobis obrepisse. Manifeste itaque superest, ut per mandatorum observantiam cupiamus atque speremus animae purgationem; quandoquidem ab initio nequaquam ambulavimus via illa, quae ad animae puritatem nos duceret. Neque diens, quod Deus possit etiam absque practico mandatorum exercitio, donare nobis gratuito animae munditiam. Haec enim in arbitrio sunt Domini, neque ecclesia sic nos postulare docet. Quippe et Indaei, tempore reditus sui Babylone ad Hierosolyman, via naturaliter trita incenserunt, atque ita ad sanctam evitatem venerunt, et mirabilia Domini viderunt. At enim Ezechiel supernaturaliter in negotio revelationis raptus fuit, et usque Hierosolyma translatus. Revelationo scilicet divina spectavit futuram eius urbis renovationem.

4. Proprs ita contingit in animae quoque purgatione. Nonnulli sunt, qui via trita et legitima per mandatorum observantiam, laborioso vitae genere, atque ut illa dicam, per sanguinem suum ad animae munditiam perveniunt: et sunt alii, qui gratiae dono illa digni sunt. Atque hoc mirum est, quod dandam ex gratia munditiam, non admonemur oratione postulare, immo vero eam operosa vita impetrare iubemur. Et diviti illi roganti Dominum, quomodo vitam aeternam posset obtinere, manifeste respondit: serva mandata. Cumque illo diceret: et quaenam mandata sunt? ait ei ut primae a pravis operibus abstineret; atque ita admonit ut naturalia praecipua exsequeretur. Rursus cum exquireret, quid praeterea sibi discendum foret, ait illi: si vis perfectus esse, vade, vende omnia quae habes, et da pauperibus; et tolle crucem tuam ac sequere me. Id est da operam, ut rebus tuis omnibus moriaris, atque ita in me vivas. Egrede te in mundum vetero cupiditatum, atque ita ingredi in mundum novum spiritus. Tollo a te et exue scientiam morum tortuosorum et calliditatis, atque sit

των εἰρηανῶν λειπὸν οὐχί, μετὰ ταῦτα πάντα τὰ γραφέντα εἰς σωτηρίαν ἡμῶν, δύναμαι εἶπέν, ὅτι ἐν αὐτῇ ἐπιθυμῶ πᾶσαι τὰς ἐντολάς· ἀλλὰ καὶ οὐδὲν αὐτῇ ἢ ψυχῇ ἰκανὴ καθαρῶνται, ἐάν μὴ φυλάξῃ τὰς ἐντολάς, αἰτίας ὡς τὰ φάρμακα καθαρῶνται τὰ πᾶσα καὶ τὰ πειράματα ἰδοῦσαν παρὰ κυρίου· σὺ γινώσκεις ὅτι ἡ κατὰ διὰ τῆς παραβάσεως τῶν ἐντολῶν ὑποστῆθαι ἡμῶν· λειπὸν ὅλον ἔστιν ὅτι ἐν τῇ φυλάξῃ τῶν ἐντολῶν, οὐκ ἔστιν ἐπιθυμῶν ἢ ἐλατῶν τὴν καθάρσιν τῆς ψυχῆς, ἥτις ἐν πρώτῃς ἐν βαδίζομεν ἐν τῇ ἐδῶ ἐκείνῃ τῇ ἀπαγωγῇ ἡμῶν· πρὸς τὴν καθαρῶτητα τῆς ψυχῆς· καὶ μὴ εἴρη, ὅτι ὁ θεὸς δύναται καὶ χωρὶς ἐργασίας τῶν ἐντολῶν πρακτικῶς, δωρεῶσθαι ἡμῶν χάριτι τῶν καθάρσιν τῆς ψυχῆς· ὅτι ταῦτα τὰ κριματὰ ἐστὶν τοῦ κυρίου, καὶ ἐν παραγγέλλει ὁ ἐκκλησία ταῦτα ἡμῶν ἐπερωτῶν καὶ οἱ Ἰουδαῖοι ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἰστανόου αὐτῶν ἀπὸ Βαβυλώνας εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἐν τῇ ἐδῶ τῇ τεταμένην ὑπὸ τῆς φύσεως ὄψασαν, καὶ εὐτως ἦλθον εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν αὐτῶν, καὶ ἐδῶσαντο τὰ θαυμάσια κυρίου· ἀλλ' ὁ Ἰεζεκιὴλ ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ ἐργασίᾳ τῆς ἀποκαλύψεως ἐρῶσθε, καὶ ἦθλον εἰς Ἱερουσαλὴμ· καὶ ἐν τῇ ἀποκαλύψει τῇ βιβλίῃ ἴσταντο δωρεῶς τῆς μελλόντος ἀνακαινίσεως πραχθῆναι ἐν αὐτῇ.

5. Κατὰ τούτων τὸν τρόπον ἔγγινεται καὶ ἐν τῇ καθαρῶτητι τῆς ψυχῆς· γίνονται τοῦς, ὅτι ἐν τῇ ἐδῶ τῇ πατωμένη καὶ νομίμῃ διὰ τῆς φυλάξῃς τῶν ἐντολῶν ἐν πλιτείας πλιμυόχῃ ἐν τῷ αἵματι αὐτῶν εἰσέρχονται εἰς τὴν καθαρῶτητα τῆς ψυχῆς· καὶ εἰσὶν ἄλλοι, οἵτινες ἐν τῆς δωρεῶς τῆς χάριτος αὐτῆς ἀδύναται· καὶ ταῦτο ἐστὶν τὸ θαυμάσιον, ὅτι τὴν διὰ τῆς χάριτος δωρεῶν μὲν οὐ ἐπιτρέπομεν ἡμῶς αἰτήσασθαι ἐν προσευχῇ, καὶ παραστῆσθαι τὴν πλιτείας τῆς ἐργασίας· καὶ ἐκείνη τῇ πλιτείας τῇ ἐρωτῶσται τὸν κύριον πᾶς κληρονομία τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον, φανερώς εἶπεν αὐτῷ· * γίνωσκον τὰς ἐντολάς· καὶ ὅτι εἶπεν, ποιῶν εἰσὶν αἱ ἐντολάς, εἶπεν αὐτῷ ἐν πρώτῃς ἀπέχεσθαι ἀπὸ τῶν κακῶν ἔργων· καὶ εὐτως ὑπέμνησεν αὐτὸν τὰς φυσικὰς ἐντολάς· καὶ ὅτι ἐξήκουσε τὴν περισσὸν μαθῆναι, εἶπεν αὐτῷ· εἰ θέλεις τελειῶς εἶναι, ὑπάγε πᾶσι τοῖς ὑπερῆχοντά σου καὶ δὸς πτωχῶσι, καὶ ἄρον τὸν σταυρὸν σου, καὶ ἀκολούθη με· ταῦτο δὲ ἔστιν, ἵνα νεκρωθῆς πᾶσι τοῖς ὑπερῆχοντά σοι, καὶ εὐτως ζήσης ἐν ἡμῶν· ἐξέλθε ἐκ τοῦ κόσμου τοῦ παλαιῦ τῶν σαδῶν, καὶ εὐτως εἰσέρχῃ εἰς τὸν κόσμον τὸν καινὸν τοῦ πνεύματος· ἄρον καὶ ἀποθήσων τὴν γῶσιν τῶν τρόπων καὶ τῆς πανουργίας, καὶ εὐ-

f. m. a.

* Math. XIX. 17.

τως ἐνθῆ τὴν γνώσιν τὴν ἀπλὴν τῆς ἀληθείας* ἐν τῷ κίβητι γὰρ ἄρον τὸν σταυρὸν σου, νέκρωσιν ἐκ πάντων τῶν ἐν τῷ κόσμῳ ἐδίδοξεν ἡ κρέως· καὶ ὅτε ἐνέκρωσιν ἐν αὐτῷ τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον, ὅτε τὰ πάθη, τότε εἶσαν αὐτῷ, ἡ δὲ οἰσίω μιν· οὐκ ἐστὶ τίσις τῆς παλαιῆς ἀνθρώπου περιουθῆσαι ἐν τῇ εὐδῆ τῷ Χριστῷ, καθὼς ὁ μακάριος Παῦλος ἔειπεν*, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν Θεοῦ κληρονομήσαι οὐ δύναται, οὐδὲ ἡ φθора τὴν ἀφθαρσίαν κληρονομή· καὶ πάλιν* ἐκδύσασθε τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον τὸν φθιρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας, καὶ τότε δυνήσεσθε ἐκδύσασθαι τὸν νέον τὸν ἀσκακούμενον ἐν ἐπιγνώσει τῆς ἐμψύσεως τοῦ κτίσαντος αὐτὸν καὶ πάλιν* τὸ φρόνημα τὸ χεῖρον, ἔχθρα εἰς θεὸν τῷ νόμῳ γὰρ τοῦ Θεοῦ οὐχ ὑποτάσσεται· οὐδὲ γὰρ δύναται εἰ γὰρ ἐν σαρκὶ ὄντες, τὰ τῆς σαρκὸς φρονέουσιν καὶ ἀρεταίαι τῷ Θεῷ ἐν τῷ φρονήματι τοῦ πνεύματος οὐ δύναται. εἰ. Ἐν δὲ ὡς ἀγιε, ἰσὺ ἀγαπᾶς τὴν καθαρότητα τῆς ψυχῆς καὶ τὸ φρόνημα τὸ σωματικόν, ἔπει ἴπαις, καλλῶνται ταῖς διαποικίαις ἐντολαῖς, καθάσπερ εἶπει φρονεῖς*· ἰσὺ ἀγαπᾶς εἰσέλθῃν εἰς τὴν ζωὴν, φιλοῦν τὰς ἐντολάς, διὰ τὴν ἀγαπὴν τοῦ τελευτᾶτος αὐτῶν, καὶ οὐχὶ διὰ τὸν φόβον, ἢ διὰ τὴν ἀρετὴν τοῦ μισοῦν· οἷτις οὐχ ἔτι πράξομεν τὴν δικαιοσύνην, γινώσκοντες τὴν δικαιοσύνην ἐν τῇ δικαιοσύνῃ, ἀλλ' ὅτε ὁ νόμος τῆς δικαιοσύνης ἐσθῆται τὴν καρδίαν ἡμῶν καὶ οὐχὶ ἔτι πράξομεν τὴν ἀμαρτίαν, γινώσκοντες ἀμαρτυροῦντες, ἀλλ' ἔτι μὴ μιστοῦμεν τὴν ἀμαρτίαν καὶ μεταμελοῦμεν ἐπ' αὐτῇ· καὶ οὐ λέγοι ἔτι οὐ γένοι τις ἀνθρώπος οὐδὲ ἐκ τῶν ἀρχαίων οὐδὲ ἐκ τῶν ἰσχυρῶν, μὴ φιλοῦντας τὰς ἐντολάς, φθόνας τὴν καθαρότητα, καὶ ἀζηλοῦντας τὴν θεωρίαν τοῦ πνεύματος, ἀλλ' ὡς θεοῦ ὄντες τὰς ἐντολάς οὐκ ἐπιλάσῃ, καὶ κατ' ἔχοντες τὸν μακαρίου ἀποστόλου οὐχ ὀδύσων, οὐδὲ οὐ καλεῖσθαι αὐτὸν ἄγιον. Ὁ μακάριος Βασίλειος καὶ εἰ μακάριος Γρηγόριος, περὶ ὧν ἴπαις ἐστὶ πᾶσαν ἀγαπῶντες τὴν ἔρημον, καὶ πᾶσαν στυλίαν καὶ ῥοὴν τῆς ἰουδαίας, καὶ πᾶσαν ἰωαννῶντες τὴν τῆχων, οὐχ ἔτι πᾶσαν ἀργαίον ἐκ τῆς ἐργασίας τῶν ἐντολῶν ἔλθον εἰς τὴν ἰουδαίαν, ἀλλὰ πρότερον κατῴπισσαν ἐν εἰρήνῃ, καὶ ἐπιλάσαν τὰς ἐντολάς, ὡς εἶπε τότε εἰσὶναι μετὰ πολλῶν φιλοῦντας, καὶ οὕτως ἔλθον εἰς τὴν καθαρότητα τῆς ψυχῆς, καὶ ἠλυθῆσαν τῆς θεωρίας τοῦ πνεύματος· ἐγὼ πιστεύω ἀληθῶς, ὅτι ἔτι πᾶσαν οἰκῶντες ἐν ταῖς πόλεσιν, πᾶσαν ὑποδύομενοι ταῖς ἐξέου, καὶ ἐπισημαίνοντες τοὺς ἀσθενεῖς, καὶ τοὺς γυναικῶς ἰ-

* I. Cor. XV. 50.

* Eph. IV. 22. 24.

* Rom. VIII. 7.

* Matth. XIX. 7.

f. 304. b.

indue scientiam simplicem veritatis. Namque dnm dixit tolle crucem tuam, mortificationem a mundanis omnibus docuit Dominus. Et postquam in illo mortificavit veterem hominem, seu cupiditates, tunc ait eidem: veni post me. Non est facultas veteri homini gradiendi in Christi via, sicuti beatus Paulus dixit, quoniam caro et sanguis regnum Dei possidere non possunt: neque corruptio in corruptelam hereditat. Et rursus: exuite veterem hominem qui corrumpitur in concupiscentiis; et tunc poteritis novam induere, renovatum in agnitione similitudinis creatoris sui. Et denovo: sensus terrena, inimicus Dei est; nam legi Dei non subicitur; nec enim potest. Quippe qui in carne sunt, carnalia sapient, et placere Deo in sensu spiritali nequeunt.

5. Tu vero, vir sancte, si puritatem anime amas, et sensum spiritalem, pront dixisti, adhaere mandatis dominicis, sicut ille manifeste dixit: si cupis ad vitam ingredi, serva mandata; amore tamen eius qui illa tradidit, non timore, nec propter mercedis remunerationem. Quomobrem non quando in iustitiam exercetimus, tunc reconditam in iustitia voluptatem gustabimus, sed tunc demum cum iustitiae amor eor nostrum consumet. Neque tamen adfirmo, quod nemo sive ex priscis, sive ex novissimis, etiamsi mandata non servaverit, ad puritatem pervenerit, et spiritus theoria dignus evaserit; sed, quantum ego indico, qui mandata non servavit, neque apostolorum vestigia sectatus sit, hic sanctus appellari non debet. Beatus Basilus, et beati Gregorii, quos amatores eremi fuisse dixisti, et columnas lumenque ecclesiae, ac solitudinis laudatores; hi inquam non quia essent ad mandatorum executionem segnes, quietum vitae genus sectati sunt: sed primum in pace habitaverunt, et mandata servarunt, pront oportebat eos observare qui multorum contubernales erant: atque ita animae puritatem consecuti sunt, et spiritus theoria digni habiti sunt. Equidem vere credo, quod cum in urribus habitabant, hospites exciperent, infirmos inviserent, nudos vestirent, pedes fessorum la-

varent, et quod si quis eos angariaret ad mille passus, bis millibus irent. Et quod postquam mandata observassent, quae nportet ab his custodiri qui inter multos versantur, tunc coepisse mentem illorum ad primam quietem regredi divinasque et mysticas theorias, et denique in eremi quietem recessisse: ex quo tempore res Iuterioris hominis experti sunt, donec contemplativi evaserunt: mause-runtque in spiritali theoria, quoad usque vucati a gratia fuerunt, ut ecclesiae Christi pastores fierent.

6. Illud vern quod de beato Basilio dixi-si, nempe cum quod contubernium eum multis laudare, modo solitudinem; id eo fit, quia duobus modis lucrum ovenit in veritate studio-si hominibus, univoique secundum vires, et diversam rationem, et scopum, quem sibi proposuit. Nam furtes interdum iuvantur in multorum contubernio, interdum etiam infirmi. Atque etiam in eremo eodem modo res evadit. Qui firma animae suavitate viget, et cuius mens spiritibus conglutata est, et hu-manae conversationi mortua, huic multorum contubernium non nbes, si certe sibi vigilet. Et hic quidem non ut iuvetur, sed ut iu-vel, a Deo vocatus est in patrum reliquo-rum nomine. At enim si quis infirmus est homo, et qui omnino eget incrementum ac-cipere a laeto mandatum, huic magnopere prodest multorum sdalitas, donec exerceat, et veretur, et colaphizetur tentationibus, et cadat, et resurgat eum multis, et animae suavitatem consequatur. Nullus est infans qui sine laete nutritur: nullus item iuoschus qui laete mandatorum non alatur, prospere agen-do et viveendo cupiditates, ut fiat puritate dignus. Eodem modo eremus saepe quidem reis peccatorum fit utilis, interdum vero etiam fortibus. Reus quidem, ne materiam habeat, quae ipsorum cupiditates auget: fortibus au-tem, quia in media materia versantur, et dia-boli bella sustinent.

7. Revera enim cupiditates sedat eremus, prout dixisti; verumtamen non id solum quaeritur, neque ut cupiditates suas quisque se-det, verum etiam ut radicitus evellat; id est ut eas superemus quontiesumque adversus nos insurgunt. Secus enim, sedatae tantum pas-siones, siqua causa nobis neccurat, expergi-

δύναντες, τούς πόδας τῶν κειμένων ἀσπίπτου-
καί ἐι κήγαριεν αὐτούς τίς μίλιον ἐν, διῶ ἀπή-
γοχοτῶ καί ἐτε ἐπιλάξεν τας ἐντελάς τας δεο-
ρίνας μεταξὺ τῶν πολλῶν ἀναστρέφεσθαι, καί
ἔρξαστε ὁ νοῦς αὐτῶν τίς ἀνοήσιος τῆς πρώτης,
καί τῶν δεινῶν καί μυσητικῶν θεωριῶν, ἐκ τοῦ
ἐσπουσαν καί ἐξήλθον εἰς τὴν ἁσυχίαν τῆς ἐρί-
μου καί ἐκ τοῦ ὑπέμικαν μετὰ τοῦ ἴσου αὐτῶν
ἀνδρώσαν ὡστε γενέσθαι αὐτοῖς θεωρητικούς καί
ἀίμιαν ἐν τῇ θεωρίᾳ τοῦ πνεύματος, ἕως ἂν
ἐκλήσσαν ὑπὸ τῆς χάριτος γενέσθαι αὐτοῖς περ-
μίας τῆς ἰαλοσίας τοῦ Χριστοῦ.

ε'. Ἐάνο δὲ ἐπερ εἶπας κερὶ τοῦ μακαρίου
Βασιλείου, ἐτι κατὶ μὴν τὸν συνείκισον τῶν πολ-
λῶν ἐπανεῖ, περὶ δὲ τῆν ἀναχωρίσιν, ὁδοῖ ἐν
ταῖς δου: τρέσας εὐρίσκεται τὸ κίροδ ἐν ἀλη-
θείᾳ τῆς σπιθαλαῖς, ἰσότη κατὰ τὴν δίσωμον
καί τὴν διαφρασαν καί τὸν ἀσπὸν ἐν ἔδρακ ἐν
αὐτῷ γίνεται γὰρ πετε τῆς δουταῖς ὡρίλμια ἐν
τῇ συνεισῆσι τῶν πολλῶν, καί γίνεται πετε καί
τῆς ἀσθενείᾳ καί ἡ ἔρμος τῷ αὐτῷ τρέπῃ ὁμοίω-
ὁ σταθείς ἐν τῇ γνίσι τῆς ψυχῆς, καί ὁ νοῦς
αὐτοῦ συνειραθε μετὰ τοῦ πνεύματος, καί νο-
κωθεῖ τῇ κελειῇ τῇ ἀνδρωπικῇ, τῇ ταῖστω
οὐ γίνεται βλαβηρὰ ἡ συνεισῆσι τῶν πολλῶν, ἰάν
νίρη ἐν ταῖς ἐκκετῶ καί ὅστε οὐχ ἵνα ὡρίλα-
θῇ, ἀλλ' ἵνα ὡρίλῃ. ἔτι ἐκ τοῦ θεοῦ ἐκλήθη
ἐν τῷ ὄνοματι τῶν λοιπῶν πατέρων ἵαν γίνεται
ἀνδρωπικὸς ἀσθενῆς, καί ὁμνῶν χηρῆ αὐτῶσι ἐν
τῇ γάλακτι τῶν ἐντολῶν, καί τωτῷ ὡρίλῃ με-
γάλας ἡ συνείκισσι τῶν πολλῶν, ἕως ἂν γρηνα-
σθῇ καί κατεργασθῇ καί κελωσθῇ ἐν ταῖς κει-
ρασμοῖς, καί κέσῃ, καί ἀσπῆ μετὰ τῶν πολ-
λῶν, καί κησῆται τὸν ἕγιαν τῆς ψυχῆς οὐ
ὅστε βρείφος ἐπερ ἀνιτρήρη χωρὶς γάλακτις, οὐδέ
μοναχὸς μὴ ἀναστρέφῃ ἐν τῇ γάλακτι τῶν ἐν-
τολῶν, κατερῶν καί νησῶν τὰ κῆσα, καί ἀξου-
μνος τῆς καθάρσετας κατὰ τούτων τὸν τρέπον
δὲ καί ἡ ἔρμος πολλῶσι ποτὲ μὴν τῆς φργυνης
γίνεται ὡρίλμος, περὶ δὲ τῆς δουταῖς τῆς φέ-
γισι μὴ, ἵνα μὴ εἰρηθῇ αὐτοῖς ἕλα αὐτῶσι τα
παθῆ αὐτῶν τοῖς δουταῖς δὲ τῷ μεσῶν ἐν ἕλα
καί κτανετῶσαι πρὸς τοῖς κελμῶσι τῶν ποταφῶ.

ζ'. Ἐν ἀληθείᾳ γὰρ ἔστιν ἐτι ἡ ἔρμος κα-
τακσιμῆσι τὰ παθῆ καθῶς εἶπας, ἀλλ' οὐ τῶ-
τε μόνον ἑτεῖται τοῦ κατακσιμῆσι τῆς τὰ πα-
θῆ αὐτοῦ, ἀλλὰ καί ἐκτελλῆν τῶτο δὲ ἐστι
τοῦ νησῆσι αὐτὰ ἕνικα φιλανθρωπίαν ἢ ἐναν-
τίως ἡμῶν τὰ κελωσῆν γὰρ τὰ κελωσῆντα, ἐ-
ὲν ἀπαντήσῃ αὐτοῖς αὐτα τίς, ἐξουσιεῖ αὐτὰ

t. na. s.

εις τὴν πρῶτην αὐτῶν· ὡς δὲ μάθη· εἶτι σὺχ
ἢ ἱρμῆς μὲνα καίμει· τὰ πᾶνη καθῶς ἐφρο-
νας· κατανόησον ἐν τῷ καιρῷ τῆς νόσου καὶ τῆς
πολλῆς ἀσθενείας, εἶτι σφραγῶς εὐ· πελεμῶσι τὰ
πᾶνη· καὶ αὐτὰ τὰ πᾶνη πᾶσάντας καίμει· οὐσαν
ἀλλήλους, εἶτι δόξασον τῶν· ἀλλήλους· καίμει
τινὰ καὶ στέρησαν· τὸ πᾶθος γὰρ τῆς κε-
νοδοξίας, πᾶσας καίμει τὸ πᾶθος τῆς σφρα-
γῆς· καὶ τὸ τῆς περῆας, τὸ τῆς δόξας· λει-
πὴν μὴ θελήσωμεν καταδοῦναι τὴν ἱρμῶν, ὅτι
καίμει τὰ πᾶνη μόνον· ἀλλ' εἶτι ἐν τῇ ἀπο-
ρίᾳ τῶν αἰσθητῶν, καὶ ἐν τῇ ἀναχωρῶσι τῶν
ἐκ πάντων, σφραγῶμεθα ἐν τῇ ἐρήμῳ· καὶ ἀνα-
f καὶ b. κανίζεται ἐν ἡμῖν ὁ ἴσος ἀνθρώπων τῶν πνεύ-
ματος ἐν Χριστῷ τῆς ἐλευθέρου ἡμῶν· καὶ πᾶ-
σαν ὄραν γενόμεθα θεωρητικοὶ ἑαυτῶν· καὶ γί-
νεται ὁ κύριος ἡμῶν ἰσχυρότερος, καὶ φυλάττει ἑαυ-
τὸν καθ' ὄραν, μὴ πως κλαπῆ ἔξ αὐτοῦ ἡ μὴ-
μη τῆς ἐλευθέρου αὐτῶν· ταῦτα ὡς δεῦν ἀρεῖται
πρὸς τὴν ἐλευθέρου σου τὴν πρῶτην, εἰ καὶ ταῦτα
ἔχρησεν.

η'. Ἡ ἐλευθέρου· οὐκ ἔστιν ἑτέρα ἑστὶν αὐτῆ
δεῦν ὁ κύριος ἡμῶν πρὸς τὴν ὁμοίωσιν ἐλευθέρου
τῆς μεγαλοσύνης τοῦ πατρὸς τοῦ ἐν οὐρανῶν,
τὴν ἐλευθέρου ὄραν, εἰ· μεγαλῶν δὲ τὴν ὁμοί-
ωσιν τῶν ἡμῶν ὑπὲρ αὐτῶν· Ἡ δὲ ἀποκρίσις αὐ-
τῆς, αὐτῆ. Καλῶς εἶτι ἐκ τοῦ εὐαγγελίου παρα-
δειγμα ἡνεγκας καὶ τῶν ἐλευθέρου τῆς πει-
ρασῆς τῆς μεγάλης τῆς ὁμοίωσιν· ἡμῶν κατένου-
τι ταῦτας ἱσμεθα ἡ ἐπιπῶμεν τοῦ καταργῶσαι
αὐτῶν ὡς πᾶν τὸν πειρασῶν· ὁ κύριος τὴν
ἐλευθέρου ὄραν πρὸς τὴν ὁμοίωσιν τοῦ πα-
τρὸς, ὡς προσεγγίζουσαν αὐτῶν τοῦ τελειούσας
αὐτῶν· τὴν ὁμοίωσιν ἑστὶν καὶ αὐτῶν ἡμῶν· εἰ
μνησχοί τὴν ὁμοίωσιν χωρὶς τῆς ἐλευθέρου τῆς
ἡμῶν· ἀλλ' εἶτι ἐκ τῆς μερίμνης καὶ τῆς τα-
ραχῆς καθῶς δυνατὸν ἀσπείρωσαι σπαιδοῦ-
μεν· σὺχ' ὅτ' ἂν ἐξ ἐκαστίας τῶν ἀναγκῶν,
ὅτ' ἂν ἀκατηύωσιν ἡμῶν, ἀσπείρωσαι βουλομέ-
θα, ἀλλὰ φροντίζου· τῆς ὁμοίωσιν, ἵνα ἐν τῇ
ἀδολογίᾳ τοῦ θεοῦ διαμένωμεν ἐν ἡ ὁμοίω-
θα εἰσι πάλιν διωλοθῶσαι τῆς θεολογίας καὶ
προσεγγίσει αὐτῶν ἵσων δὲ ἀποῖν περὶ τῆς πο-
σότητος· κίρῶν ἐπιπῶν ἡμῶν γρηῖν τῆς καὶ ἀσπ-
ρῶν ἀσπείρω, μὴ δὲ ταῦτας ἀμείλιν ἡμῶν· προσ-
πει· ἀναγνώσασιν εἰς ἑαυτοῦς δονεῖται ἵνα γε-
όμεθα ἐν παντὶ καιρῷ ἱσμεθων ἐλευθέρου ὑπὲρ
πάσης τῆς φήσας· τῶν λογικῶν· εὐτως γὰρ ἐπι-
τραπεί ἡ διδασκαλία τοῦ κυρίου· καὶ αὐτῆ ἑστὶν
ἡ διαφορά τῆς ὁμοίωσιν ἡμῶν, καὶ σὺχ' ὡς ἔτυχε.

scuntur ad actus suos. Quomodo autem dis-
ces, non solum eremum cupiditates sedare,
ut dixisti? At tu observa, quod morbi tem-
pore gravisque infirmitatis, non magnopere
nos oppugnant cupiditates. Quin immo quol-
ies multo sedantur, eum loco invicem cedunt
et covertuntur? Quoties enim vanae gloriae
epiditas scortationem iohibet? vicinimos
scortatio, gloriae amore? Reliquam ergo est,
ut eremum haod ob id solum praepetare vell-
imus quia cupiditates sedat; sed quia semibih-
bus illie deficientibus, eom omnimoda a rebus
humanis separatione, sapientiae sensum in er-
emo lucrarn, atque in nobis reuovatur inter-
ior homo spiritalis io Christo qui spes nostra
est: atque omni hora oostri ipsorum contem-
platores efficiam, mens nostra cvigilat, sequo
ipsam quovis temporis puncto custodit, ne
quasi furto sibi surripiatur spei suae memoria.
Haec, primae tuae interrogationi, ut reor suf-
ficiunt; si tameo his ipsis opus erat.

8. Secunda interrogatio tua est haec: cur
Dominus noster ad similitudinem illius manifi-
cutiae patris caelestis, elemosynam fieri con-
stituit, monachi vero eremiticam quietem ei
praefert? Sic autem huic respondetur. Bene
habet, quod ex evangelio exemplum tulisti ac-
typum, ad quem grande hoc vitae genus, id
est quietis monastice, exigatur. Nos probe id
scimus, nec elemosyam antiquare querim-
us, quasi opus superfluum. Elemosynam Do-
minus imperavit ad similitudinem suo normam
patris sui, utpote quae largiores beneficos ad
Deum proxime facit accedere. Sane hoc verum
est; ac ne oos quidem monachi quietem ab
elemosyna disiuictam in pretio habemus: a
curis tantum et perturbatione, quantum fieri
potest, abesse studemus. Necessarii aotem,
siquando nobis occurrant, adversari oolomus:
sed quietem scetamur, ut in Dei meditatione
perseveremus: cuius ope magis magisque pur-
gari loquiomentis, et Deo appropioquare pos-
simus. Quod si aliquando, pro temporum oc-
citate eveniat fratribus usus aliquis aot neces-
sitas, ne hanc quidem oegligi a nobis decet.
Itaque coeamur omni tempore ioteriorem elem-
osynam erga quoslibet rationalem creatu-
ram conservare. Sic enim iubet Domini magis-
terium. Quae haec est differentia quietis no-
strae, atque peculiari forma pollet.

9. Neque tamen hanc solum servamus eleemosynam interiore; sed cum tempus ageudl incidit, operumque necessitas, oemo ex vobis negligere debet caritatis suae demonstrationem, et quidem manifeste, praecipue si quietem plenissimam apud se non statuit conservare, Ita ut nulli rei interveniat; sed nititur hebdomadarum regula, atque eorum qui septies multiplicatam quietem sibi conciliant. Nam qui sant huiusmodi, vel in mediis regularum elastris, non se eootinent quominus proximo haec officia praestent; nisi forte aliquis valde durus est et inhumanus, et quietem suam coram facie tantum oculisque hominum tenere decrevit. Quamobrem scimus, sine caritate erga proximum, ne mentem quidem conversatione et amore Dei posse illuminari. Et nunc certe, quis est monachus (de monachis loquor sapientibus) qui si escam et indumenta habeat, videatque fratrem suum esurientem aut nudum, quis inquam patitur rei suae parere? Vel quis, si quem carnis suae participem aegrotum aut afflictum et visitatione iudicentem sciat, quis, aio rursus, propter suae quietis amorem servare mavult inclusionis suae regulam, quam vitam proximo conservare?

10. Quoad igitur necessitates huiusmodi non incumbunt, mente continemus caritatem et eleemosynam erga proximum. Secus, rerum conditione postulante, vult Deus ut opere quoque eleemosynam perficiamus. Porro exploratum est, quod si nihil in nostra potestate sit, nullatenus iubetur, pauperum enusa sollicitudinem ac perturbationem auscipere. Nam quod habemus, id demum a nobis exigitur. Rursusque, si incolatus noster absit a contuberniis atque convitiis, et hominum conspectu, non oportet deserere nos eellam nostram, sedemque propriam monasticam et anachoreticam, nosque tradere mundanis circumvolutionibus, et visitare infirmos, et huiusmodi actibus occupari. Patet enim tunc monachum rem minorem, ommissa maiore, sectari. Quod si quis in multorum contubernio vivit, aut stationem suam dominiis proximam habet, et alii laborem tolerant, dum ipse sive valeus sive aegrotus quiescit, hic plane debet idem praestare vicissim, non autem perpetuo ab aliis requiem sibi expectare. Cum autem viderit carnis suae vel schematis sui filium,

θ. Καὶ ἐν μέντοι ταύτῃ τῶν ἑσθίων ἡμῶν φυλάξομεν, ἀλλὰ καὶ δὲ ἂν καλῆ καιρὸς τῶν ἔργων καὶ ἡ ἀνάγκη τῶν πραγμάτων, εὐ δεῖ τιὰ ἡμῶν ἀμελείν τῷ δεῖξαι τὴν ἀγάπην αὐτῶν φρονεῖν, μάλιστα εἰ τὸν πνευματικὸν ποταμὸν εὐ ἐκείνῃ κατ' ἑαυτὸν, τοῦ μὴ ἀπαντῆσαι τιὰ ἀλλὰ τῷ κοινῷ τῶν ἐκδιδόντων καὶ τῶν ἐσπόμενῶν ἐπὶ τῶν πνευματικῶν αὐτοῦ πονεῖν· εἰ γὰρ ταῦτοι εἰ τῶν πραγμάτων τῆς ἐλευθερώσεως τῆς πρὸς τὸν πλησίον εὐδὲ ἐν μέσῳ τῶν ἔργων τῶν κοινῶν αὐτῶν ὄντων, πρὸς τὸ πληρῶσαι ταῦτα κατέχουσιν ἑαυτούς· εἰ μὴ ἴαν ἢ τις πολλὰ ἀπότερος καὶ ἀσπιδρωπος, καὶ κατέναντι τοῦ προσώπου καὶ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ἀδελφῶν κρατῆ τῶν πνευματικῶν διὰτι γινώσκωμεν δεῖ χωρὶς τῆς ἀνάγκης τοῦ πλησίον, οὐδὲ ἐ νόου δύναται ἐν τῇ ἐπιλήρῃ καὶ τῇ ἀγάπῃ τῇ θεῷ φημισθῆναι· καὶ νῦν τίς ἐστὶ μαναχὸς ἐκ τῶν πρῶτων μαναχῶν, δὲ ἂν ἔχη τροφήν καὶ ἐνδύματα, καὶ θεωρεῖ τὸν πλησίον αὐτοῦ πεινῶντα καὶ γυμνωμένον, καὶ καρτερὰ φημισθῆναι τιὰς ἐξ αὐτοῦ; ἢ τίς δεῖ τῶν τῆς σαρκὸς αὐτοῦ τιὰν νουεῖντα ἢ μηχανεῖντα καὶ χρεῖαν ἔχοντα ἐπισκέψεως, καὶ αὐτὸς διὰ τὸν πόθον τῆς πνευματικῆς βίβης τιμῆσαι τὸν κοινῶν τοῦ ἐγγισσομένου αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν ζῶντων τοῦ πλησίον αὐτοῦ;

ι. Ὅτι ἂν εὐν τιὰ ταῦτα εὐ εἰσὶν ἔγγυς, ἐν τῷ νοὶ φυλάξομεν τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἐλεημοσύνην εἰς τὸν πλησίον· δὲ ἂν δὲ πράγματα ἔγγυς, καὶ ἐν τῷ ἔργῳ πληρῶσαι καὶ τελειῶσαι ἀσπιδτικῶν παρ' ἡμῶν ἐ θεός· ὅλων γὰρ δεῖ ἴαν μὴ κτησόμεθα τι, εὐ ἐπετραπέμεν πεισὶν εἰς μέρημιν καὶ ταραχὴν διὰ τῶν πτωχῶν· ἀλλ' ἔστω ἔχοντες, ἀσπιδτικόμεθα· καὶ ἴαν πόλιν ἀσπιδτικῶν ἐν τῇ διαγωγῇ ἡμῶν ἐκ τοῦ συγκαθῆσθαι καὶ συναναμίγνυσθαι, καὶ ἐκ τῆς θεωρίας τῶν ἀδελφῶν, εὐ χρητῆς καταλιπεῖν τὸ καλλίον ἡμῶν καὶ τὸ κατῆμα ἡμῶν τὸ μνηστῆσαι καὶ ἐκδιδόναι ἑαυτούς πρὸς τὸ γρηῖον εἰς τὸν πόθον, καὶ ἐπισκέψεσθαι τῶν ἀρρώστῶν, καὶ ἀσχολεῖσθαι ἐν πράγμασι ταῖσι τοῖς ὅλων γὰρ δεῖ ἐκ τοῦ μείζονος εἰς τὸ ἐλάττωνα ἔρχονται τὰ ταῦτα· ἴαν δὲ τίς συνεχῆ τῆς καλλίης, καὶ κλησὶν ἐστὶ τῶν ἀδελφῶν εἰς τὴν διαμενῆν τοῦ καθῆματος αὐτοῦ τῶν μετ' αὐτῶν, καὶ ἀσπιδτικῶν ἐν νόμοις ἐκείνῃ ἐν τῷ καιρῷ τῆς ὑγιᾶς αὐτοῦ καὶ τῆς ἀρρώστιας αὐτοῦ, τὸ αὐτὸ καὶ αὐτὸς ὄμιλε ποιῆσαι· καὶ ἐντὶ αὐτὸς ἐξ ἄλλων ἐντελῶν ἀσπιδτικῶν τῶν ἀσπιδτικῶν ἡμῶν δὲ ἴαν τὸν νῦν τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ τὸν νῦν τοῦ

t. m. a.

σχηματος αὐτοῦ ἐν στενοσίαι, μᾶλλον δὲ τὸν
 1. 204. b. Χριστὸν ἱερόμινον καὶ μεθυστὸν ὑποχωρεῖν
 καὶ κρητέσθαι ἐξ αὐτοῦ, ἥνσα φαντόσθαι τὴν
 ψευδῆ λαοχίαν ἑσώτος γὰρ τεισῆτος ἀνελεί-
 μων ἰοτί.

12. Καὶ μὴ ἀγᾶρξαι με εἰς μόνον Ἰωάννην
 τῆς Θεβαδαῖος καὶ τὸν Ἀροῖμιον, καὶ εἰπῆς τίς
 ἴσταν ἐκ τούτων ὅς εἰς τὰ τριῶντα ἐξέδικαν ἑαυ-
 τῶν, ἢ ἐπιμελήσατο τῶν ἀρρώστων καὶ τῶν πτω-
 χῶν, καὶ φιλήσεν ἐς τὴν πτωχίαν αὐτοῦ; μὴ
 ἔγγισσε σφάγμωσι τοῖσι τοῖσι τῶν ἰδῶν γὰρ ἀπέ-
 χρις ἀπὸ πάσης ἀναπαύσεως καὶ ἀπαντήσεως ἀν-
 θρώπων, εἰς ἣσαν εὐταί, ἐπιτρέπεται σοι κατα-
 φρονεῖν τῶν τεισῶν ἰδῶν δὲ ἐξ ἐκείνης τῆς τε-
 λειώσεως ἀσείρη; καὶ ἐν ταῖς κείσεσι τοῦ σώ-
 ματος καὶ τῆ συνουχίᾳ τῶν ἀσθενῶν ὑπέρχῃ
 ἐν παντὶ κατῶν, διὰ τὴ ἀμείλις εἰς τὰς ἐντολάς,
 ὅς τὸ μέτρον σου δὶεν φυλάξαι; εἴ ἂν περιπα-
 σῆς εἰς τὴν πολιτείαν τὴν μεγάλην τῶν ἁγίων,
 ἢν τινα εὐ προσήγγισαι, ἰγὼ δὲ καὶ τοῦ μνη-
 μονιάσαι τῆς τοῦ ἁγίου Μακαρίου τοῦ μεγάλου
 χείσεως εἰς ἀμείλιον, ἥτις πρὸς ἐλεγγὺν τῶν
 καταφρονούντων τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ ἰσπράσθη
 ἀσπλάξ γὰρ ὁσπᾶ ἐπιστομῆσθαι τινὰ ἀδελφὸν
 ἀσθενούντα· καὶ εἴτε ἤρωςεν αὐτὸν τί ἐπιδυ-
 μίαι, εἶπεν αὐτῷ ἐπιδυμῶν ἄρτιν ἄλιγον τριφύ-
 ρον, εἴτε εἰ μεναχί τότε τὸν ἄρτιν τοῦ χρόνου
 ἔδωκεν ἰκίοντες πάντες ὅς ἐπὶ τὸ πάλυ· εὐτως γὰρ
 ἦν τὸ ἔδος τοῦ τόπου ἐκείνου· καὶ ἀπλάξεν ἐκεί-
 νος ὁ ἀξιομακάριστος ἀντὶρ ἐνευμένοντα ἰδῶν ὑπε-
 ἄρχων ἐκ τῆς Σαυίτου; εἰς Ἀλεξάνδρειαν τὴν πό-
 λιν, ἥνσα ἄρτιν; ἐκεῖνος ἔλαβεν ἐν τῷ μελα-
 τερῶ αὐτοῦ, καὶ ἠλλάξεν αὐτοῦ καὶ ἠνεγκεν
 αὐτοῦ πρὸς αὐτόν. Ἀλλὰ καὶ μείζων τούτου ἄλ-
 λος ἐκείσεσι ὁ ἔμοις αὐτοῦ ἀρῆθᾶς Ἀγαθῶν,
 ἀντὶρ ἱμπεριώτατος πάντων τῶν μεναχῶν τῶν κα-
 τὰ τὸν καιρὸν ἐκείνου ἀντὶρ, ὅς τις ὑπὲρ πάντας
 τῶν σωστῶν καὶ τῶν πτωχῶν ἔτιμα· εὐτως ἐν και-
 ρῷ ἀσπλάξ ἐπανηγόμενος πωλήσῃ τοῖς ἐργόχοιρον
 αὐτοῦ καὶ εὐρεν ἐν τῇ ἀγᾶρξαι τινὰ ζῆνον ἱερόμ-
 μινον καὶ ἀσθενούντα, καὶ ἐμισθώσατο εἰκιν,
 καὶ ἔμεινε παρ' αὐτοῦ ἐργαζόμενος ταῖς ἰδίαις χρο-
 σῆσι, καὶ ἐξέδικασεν ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ ἐδίδου καὶ τὸ
 μισθώμα τοῦ εἰκου, καὶ ὑπερέτει αὐτῷ ἔξ ἡμῶν
 ἰως ἂν ὑγᾶνεν· εὐτως καθὼς δοχεῖται ἡ ὑπε-
 1. 205. a. ροσι, ἐλεγγὺν εἴτε πῶθεν εὐρεῖν λαβῶν, καὶ δοῦ-
 ναυ αὐτῷ τὸ σῶμα μεν, καὶ λαβῆν τὸ αὐτοῦ
 αὐτῆ ἰσταν ἢ τελεία ἀγάπη.

13. Οἱ φοβούμενοι τὸν Θεόν, ἢ ἀγασκᾶν,
 εὐσπᾶς προσημύονται καὶ πρηνεῖσι φυλάξαι τὰς

vel potius ipsum Christum, angustiis pressum,
 incedentem, et afflictum, oequaquam se subtra-
 here ab illo, et celare debet, et falsam qui-
 etem imaginari: namque omnes huiusmodi,
 immisericordes sunt.

11. Neque mihi in memoriam reducas Ioha-
 noocum illum Thebaidis atque Arsenium, et
 dicas: quis horum talibus curis se implicuit,
 aut curam aegrotorum gessit ac pauperum,
 propria quiete oeglecta? Atqui, o bone, nolim
 te attigere horum facioora. Nam si tu abstin-
 eres ab omni hominum recreatione et con-
 victu, ut isti fecerant, liceret tibi quamlibet
 eiusmodi occupationem respicere. Sin vero lon-
 ge abes a perfectione illa, et in corporeis la-
 boribus homiouque convicto omni tempore
 versaris, cur mandata negligis, quae pro tuo
 modulo debes observare? Profecto cum tu
 praetendis magnam illam sanctorum politiam,
 a qua looge abes; ego tibi revocare la meum
 sententiam magui Macarii non omitam, quae
 ad reprehensionem eorum pertioet qui suos
 fratres uegunt. Perrexit enim aliquando ad
 aegrotum fratrem inuisendum; quem cum in-
 terrogasset, numquid cuperet; ille cupio in-
 quit paruum delicatum panem; quia illa actate
 moachii paoem scmel pro totius anni spatio
 plerumque conficiebant; haec enim illius loci
 consuetudo erat. Tunc ille vere beatissimus
 vir, anois iam nonaginta uatos, de Seete Ale-
 xandriam perrexit, quò aridos panes in suo
 saeculo repositos portans, delicato alio commu-
 tavit, quem ad aegrum reportavit. Sed et ma-
 ius suprascripto facinus patravit alius Maca-
 rio similis, abbas Agatho, vir ioter omnes eius
 temporis moaachos prudētissimus, qui et prae
 cunctis silentium quietemque colebat. Hic nun-
 dioarum tempore ad veodendum opus quod-
 dam soarum mansum abiit; invenitque la foro
 peregrioom quendam iaccentem et aegrum; et
 conduxit pretio domum, mansitque apud eum
 propriis manibus ministrans, impensaque pro
 eo faciens, mercedem ioculatus solvens: atque
 huic inserviit mensibus sex, donec valetudioem
 recuperavit. Hic, sicuti narrat historia, siebat
 utioam truncatam aliquem membris inven-
 nirem, ut ei corpus meum traderem, et illius
 vicissim reciperem? Haec est perfecta caritas.

12. Qui timeet Domioom, o carissime, faci-
 cili alacritate sunt, et mandata observare sa-

loquunt. Quod si inter agendum contingat aliquem ope indigentem comperire, aut in periculum praedicti causa incurrere; Deus quidem perfectionem hominis illigavit suspenditque mandatis duobus, nempe amore erga Deum, et parique erga creaturam eius amore, scilicet erga Dei imaginem. Et prior quidem amor aequum adsequitur spiritualis theoriae; alter autem theoriā simul complectitur atque proximam. Nam divina quidem natura simplex est, et compositionis experta, invisibilis, nullius rei indiga in quiete sua, nempe nec corporalis actionis, neque cuiusvis operae aut crassae cogitationis. Simplex enim est divina vis, et in una mentis particula, secundum adorabilis causae simplicitatem, quae est supra sensum sensibilis carnis, operatur. Secundum vero mandatum, quod est caritas erga homines, sicut est humana natura duplex, ita duplici cura exercetur; id est, quod iuxta conscientiam invisibiliter facimus, hoc pariter corpore quoque praestare volumus, neque manifeste tantum, sed etiam clam: vicissimque quod externo actu efficimus, idem intra quoque conscientiam perficimus. Sicut homo duabus partibus constat, id est anima et corpore, ita omnia illius dupliciter fieri censentur secundum eius constitutionis duplicitem. Et quis in omni loco praecedit actio theoriā, fieri nequit ut quisquam eelsam illam adipiscatur, nisi antea inferiorem actu exercuerit. Et nunc certe nemo audeat dicere se caritate erga proximum intra animum suum pollere, si desit ei pars illa, quae corpore exercetur, pro viribus, tempore, ac loco, et prout agendi occasio fert. Et tunc demum credimus, possidere nos et cognoscere theoricam etiam caritatem. Et postquam in his fuerimus fideles sincereque pro viribus, tunc licebit animae ad magnificam illam theoriae partem excelsae ac divinae semet extendere simplicibus liberisque cogitationibus.

13. Ubi autem homo in rebus visibilibus exercere erga proximum caritatem corporaliter atque opere nequit, tunc coram Deo anfficit custodia inra mentem tantum caritas erga proximum: praesertim si genus illud secutus fuerit inclusionis ac solitudinis, et in hac vitae exercitioe sublimitate abunde permanserit. Quod si omni dietae solitudinis quietis parte

ἐντελής* καὶ ἐὰν ἐπ' ἔργου ἰγγραταί πιστῶν εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν ἢ εὐρίας αὐτῶν, ἢ κινδύνῳ ὑπερβαρῶν χάριν αὐτῶν, ἰδέσθωσι τὴν τελειότητα αὐτῶν, καὶ ἐκράσασιν ὁ ζωοποιεῖ ἐν θυτῶν ἐντελής περιχρῆστος πάσας, τῆ ἀγάπῃ τοῦ Θεοῦ, καὶ τῆ ἐμεία τῆς κτίσεως αὐτῆς, τῆ ἀγάπῃ τῆς εἰκότος αὐτοῦ καὶ ἡ μὴν πρώτη κατορθῶν τὸν σκοπὸν τῆς Θεμείας τῶν οὐρανῶν: ἡ δευτέρα δὲ, Θεωρίαν καὶ πράξιν* ἐν τῇ ἡσίοις ἡ δεικτὴ ἀπλή ἐστι, καὶ ἀσυνδέτος, καὶ ἀερατες, καὶ ἀντιθέηρατὰ τὴν φύσιν ἐν τῇ ἀόλεσῳ αὐτῆς, πράξις σωματικῆς, καὶ ἐνεργείας τοῦς, καὶ ἐνοῦν παχυτάτης* ἀπλή γὰρ ἐστὶν ἡ ἐνεργεία αὐτῆς, καὶ ἐν τῷ ἐνὶ μέρει τοῦ τοῦ κατὰ τὴν ἀπλότητα τῆς προκινητῆς αἰτίας, τὴν ὑπὲρ αἰθῶν * τῆς αἰσθητικῆς τῆς σαρκῶς, ἐνεργείᾳ ἡ δευτέρα δὲ ἐντελής εἰς ἐστὶν ἡ φιλανθρωπία, κατὰ τὸ ἀπλότυ τῆς φύσεως, ἐνότητος καὶ ἐν διαλότυτῃ ἡ μέρημα τῆς ἐργασίας αὐτῆς: λέγω δὲ ἐτι ἐστὶν ἐν τῇ οὐνοῦσιν πληροῦν ἀράτως, βίλην καὶ ἐν τῷ σωματι ἐμείας πληροῦσιν* καὶ εὐ μὴν φαιρώς, ἀλλὰ καὶ κρωπῶν: καὶ ἡ ἐν τῆς πράγματι τελειοῦσιν, μετὰ τῆς οὐνοῦσιν τελειοῦσιν καθάπερ ὁ ἀνθρώπος: ἐὰν δύο μέρη ἐγένετο, ἢ ἐν φυχῆς καὶ σωματικῆς, οὕτως τὰ αὐτῶν πάντα ὁπλίως φρονητίζονται κατὰ τὴν ἀπλότυ τῆς καταστάσεως αὐτῶν καὶ οὕτω προκινῆται ἡ πράξις τῆς Θεμείας ἐν παντὶ τότῳ, ἀδύνατον τὴν ὑψώδῃν εἰς τὸ μέρος ἐκείνης τῆς ὑψώδῆς, εἰ μὴ προκινῆται τελειοῦσιν τὴν ὑποδεστέραν τῆ ἐργῆ καὶ τὸν οὐδέ ἀνθρώπος τὴν εἰσὶν περὶ τῆς κτίσεως τῆς ἀγάπῃς τοῦ πλησῖν, ἐτι ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ κατορθῶν, ἐὰν περικλειθῆ τὸ μέρος ἐκείνου ἐστὶν ἐν τῷ σωματι πληροῦται κατὰ δύναμιν καὶ κατὰ τὸν καιρὸν καὶ τὸν τόπον τὸν προκινῆται χεῖρα εἰς τὸ πρᾶγμα καὶ τότε πιστεύεται ἐτι ἡ ἀγάπῃ ἡ ἐν Θεωρίᾳ καθόχεται καὶ γνωρίζεται καὶ ἐτι ἐν τοῦς γνωόμεθα πιστῶν καὶ ἀεδῆναι κατὰ τὸ δυνατόν, τότε περὶ τὸ μέρος τὸ μέγα τῆς Θεμείας τῆς ὑψώδῆς καὶ δεικτῆς δίδεται τῇ ψυχῇ δύναμιν ἐκτελεσθῆναι ἐν τῆς ἐνοῦσιν τῆς ἀπλῆς καὶ ἀερίτης.

14. Ὅπου δὲ cum ἐστὶν ὁ ἀνθρώπος ἐν τῆς πράγμασι τῆς ἐρατικῆς τελειοῦσιν τὴν ἀγάπῃ τοῦ πλησῖν ἐν πράγμασι καὶ ἐν σωματι, αὐτοῦ πρὸς τὸν Θεὸν ἢ ἐν τῇ οὐρανῶν μόνῳ γνωστῆρῃ ἀγάπῃ τοῦ πλησῖν ἑμῶν μάλιστα ἐὰν τὸ μέρος ἐκείνου τοῦ ἰγγρατωῦ καὶ τῆς κρωπῆς, καὶ ἡ ἐν αὐτῇ ὑπερῆ, ἀκρωῦσιν διακίνη ἐν τῇ ἐργασίᾳ αὐτῆς: ἐὰν δὲ εἰς δύο μέρη ἐκί-

* Ita cod.

I. 36. 11.

ως τῆς ψυχῆς ὑπερτίμησα, πληρώσωμεν τὴν ἑλληνικὴν αὐτὴν εἰς τὴν ἐπιτολὴν τῶν μετ' αὐτῆν, ἥτις ἐστὶν ἡ πράξις ἢ αἰσθητὴ, ἢ τὸν ὡς πληρώματα τῆς ἀναπαύσεως τῆς ζωῆς ἡμῶν πληρώσωμεν ἐν τῇ κοίτῃ τοῦ σώματος ἡμῶν ἵνα μὴ ἐυρεθῇ ἡ ἐλευθερία ἡμῶν πρόσφατις τῶν ὑπερταγῆναι τῇ σαρκί, ἥτις ἐν τῇ ἐνεργητικῷ ἀναχωρητικῷ ματαίως κοπιῶμεν ὅλον γὰρ ἐστὶ εἰς ἐπιτηδεύματα ὁ ἐκ τῆς συντυχίας τῶν ἀνθρώπων ἀπορῶν τελείως, καὶ ἐν τῷ θεῷ ἐννοῦν ὅλοις, ἥτις ἐστὶ νεκρὸς ἐκ πάντων ἐν τῇ ἀποχῇ τῇ ἀπ' αὐτῶν, ὑπερταγῆναι καὶ διακρινῆναι τοῖς ἀδελφοῖς· ὁ δὲ ἔχων τὸν κανὼν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἐν ἑμῇ ἰβδομάδῳ ἑπτά, ἢ κατ' ἰβδομάδα, καὶ μετὰ τὸ πληρώσει τὸν κανὼνα αὐτοῦ ἀπαντᾷ καὶ συμμερίζεται τοῖς ἀνθρώποις καὶ συμπαραμυθίζεται μετ' αὐτῶν, καὶ ἀμελῶν εἰς τοὺς ἐν βλάβῃ ὄντας ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἥτις ἐκεῖ ἐστὶ τὸν ἰβδομαῖον κανὼνα κατέχει ἐν δεσμῷ, οὗτος ἀνιέλιξις καὶ ἀπότομος· καὶ τούτοις ἐκδηλῶν ἐστίν, ἐστὶ ἐκ τοῦ μὴ ἔχων ἐλεησύνην, καὶ ἐκ τῆς εὐσεβείας, καὶ ἐκ τῶν λογισμῶν τοῦ φανδῶν αὐτοῦ, κοινῶν αὐτοῖς τοῖς αἰσθητοῖς ἀσχηματισμοῖς ὁ καταφρονῶν τοῦ ἀσθενούς, εἰς ἔτι ὄφεται φῶς· καὶ ὁ ἀποστρέφων τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἐν στενωχῷ ὄντος, σκετιοῦται, ἢ ἡμέρα αὐτοῦ καὶ ὁ καταφρονῶν τῆς φωνῆς τοῦ ἐν μέσῳ ὄντος, ἐν τῇ ἀκρασίᾳ φιλητῆσαισαν οὐκ εἶπεν αὐτοῦ.

I. 266. a.

ιδ'. Μὴ καθυβρίζωμεν τὸ ὄνομα τὸ μέγα τῆς ψυχῆς ἐν τῇ ἀγνωσίᾳ ἡμῶν· πάτη γὰρ κελτεία καίρις ἐστὶ, καὶ τόσος, καὶ διαφορά· καὶ τότε τῷ θεῷ ἔγνωται πάσα ἡ ἔργασια αὐτῆς, εἰ δεκτὴ γενόσεται· καὶ ἐκτὸς τούτων ματαίᾳ ἢ ἔργασια τῶν πάντων τῶν τὸ μέτρον μεριμνούντων τῆς τελειότητος· ὁ προσδοκῶν παρακληθῆναι καὶ ἐπακροῦσθαι τὸν ἀσθενῆσαν αὐτοῦ ἐξ ἄλλων, οὗτος ταπεινός ἐαυτοῦ, καὶ συγκριῶσι τῷ πλησίον αὐτοῦ ἐν τοῖς καιροῖς ἐν εἰς περατῆται· ἵνα γένηται ἐν χαρῇ ἢ ἔργασια αὐτοῦ, ἢ ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ, ἀπέχουσα ἀπὸ πάσης εὐσεβείας καὶ πλάτης τῶν δαιμόνων. Ἐξήδη τῶν ἁγίων γνωστὸν ἐστὶ, ἐστὶ οὐδὲν δυνατὸν λυτῶσασθαι τὸν μοναχὸν ἐκ τοῦ δαιμόνος τῆς ὑπερηφανείας, καὶ συσπρηθῆσαι τῷ θεῷ τῆς σωφροσύνης αὐτοῦ ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἐξόδου τοῦ σώματος τῆς παρῆρας, ὡς ἐκείνο τὸ τοῖς ἀνθρώποις τοὺς κατακειμένους ἐν τοῖς στρωμαῖσι αὐτῶν, καὶ τοὺς κατατηχθέντας ἐν τῇ βλάβῃ τῆς σαρκὸς ἐπισκεπτεσθαι· μεγάλην ἐστὶν ἡ πράξις ἢ ἀγγελικὴ τῆς ψυχῆς, ἐκ' αὐτῶν διακρίσει ταπεινὴν συμμίξῃ ἐαυτῇ, διὰ τὴν χρείαν

caruerimus, defectum hunc supplebimus, secundi precepti observantiam, id est sensibili opere, quod cum supplementum quietae vitae nostrae per corporis laborem praestabimus; ne sit nostra libertas causa, quamobrem carni subiciamur, dum sub anaeoretico nomine incassum laboramus. Exploratum quippe est, non sicut eum qui commercio hominum prorsus caret, et de Deo tantummodo cogitat, quandoquidem quasi mortuus est ob suum ab his omnibus recessum, non sicut loquam subservire hominibus se ministrare. Et enim qui habet regulam solitudinis suae ad septem hebdomadarum spatium praefixitam, vel certa ad hebdomadam; et postquam regulam suam adimpleverit, admiscetur hominibus et cum eis recreatur; negligitque fratres in tribulatione versantes, propterea quod alligatum se hebdomadarum regulae dicit; hic demum immisericors est et crudelis. Idque patet, tum quia eleemosynam non largitur, et quia de se praesumit, et quia falsas cogitationes fovet, ideoque ad humilium opera participanda non flectitur. Qui infirmum contemnit, iumen non videt. Qui faciem suam avertit ab angustiato, obtenebretur dies eius. Postremo, qui negligit vocem hominis in afflictione versantis, in caecitate palpet filii domus eius.

14. Ne, quaeso, magnum solitudinis vocabulum, ob inscitiam nostram iniuria adficiamus. Cuilibet enim vivendi generi suum tempus est, et locus, et diversitas. Et tunc a Deo cognoscitur opus hominis, cum acceptabile fuerit. His omissis, vanum est opus quodlibet, cuiuslibet hominis de perfectione cogitantis. Qui expectat recreari, et in infirmitate sua ab aliis visitari, hic humiliabit se, et collaborabit proximo suo temporibus quibus ille tentatur; si fiat eum gaudio opus eius, nec non solitudo quiesque eius, ab omni praesumptione doloque daemonum remota. Dictum est ab uno ex sanctis illuminato, nihil tam posse monachum a superbia demone redimere, nihil item tam posse propositio eius pudicitiae prodesse, si quando fornicationis passio in eo exardescat, corpus infirmorum in lectis iacentium, et corporis doloribus cruciatorum inspectio. Magnum est negotium hoc angelicae solitudinis, ita tamen si ei admisceatur haec temperatio, humilitatis concludatur

gratia. Nam cum non cognoscimus, tunc subripimur.

15. Haec dixi, fratres, non ut negligamus aut aspernemur solitudinis quietisve professionem: nos enim omni loco hanc suavisimus. Neque item contrarij nostris ipsis verbis deprebendamur. Nemo sumat et proferat particulam aliquam sermonum nostrorum, et reliquis omissis, hinc insipienter adhaereat. Nam memini me multis locis dixisse cum admonitione, ut siquando contingat aliquem in perfecta quiete versari intra cellulam suam, hanc propter necessitatem quae nobis obveniat, non debere absolutum egressum praecipitare, neque opus exterius existimare melius esse quam vitae genus in claustris agendae. Exitum absolutum dixi, non si casus necessarius vobis accidat, tunc tunc aliquot hebdomadibus exeat, ut in his solamen vitae proximo tuo luereris; quod quidem neque otium neque vacationem existimare debes. Si quis vero se perfectum existimet, et rebus omnibus mundanis excelsiorem, propter suam cum Deo coniunctionem, et a visibilibus cunctis abstractionem, hic quidem cum recto obtenta exteriora opera recuset. Ceteroqui magnum momenti est discretio illorum qui opem ferunt sub directione Dei, qui misericordia sua praestabit nobis ut verba eius opere compleamus. Si quid voleritis vobis ab hominibus fieri, similiter et vos illis facite. Ipsi gloria et honor per saecula.

Pars reliqua epistolae.

16. Insuper in epistola tua scripsisti, monachum diligendi Dei cupidum, prae omnibus curam velle purgandae animae gerere. Recte dixisti, si ad hoc tibi vires sufficiant. Et quia dixisti, non posse animam confidenter orare, nisi omnino passiones debellaverit, a me quoque duo haec contraria existimantur, etiamsi idiota sum. Nam si passiones nondum debellaverit, quomodo de animae puritate cogitat? Et quoniam a spiritualis iustitiae regula nondum id ei conceditur, quia passionibus supra est facta superior; tu sane quiseris quae supra vires eius sunt. Etenim haud ideo quia quisquam cupit, propterea amare cognoscitur; sed si amat, inde eum cupere apparet. Namque amor naturaliter cupiditati praecedit:

τῆς ταπεινώσεως· ἐτι ἔπει εὐ γινώσκωμεν, κλεπτόμεθα.

16. Ταῦτα εἶπον, ἀδελφοί, οὐχ ἵνα ἀμελήσωμεν καὶ καταπραϊνωθῶμεν εἰς τὸ ἔργον τῆς ἁσυχίας· ἡμεῖς γὰρ εἰς ἰσότητι τόπον περὶ τοῦτο περὶδομεν· καὶ οὐχ ἵ ἐναντίας τῶν ῥημάτων ἡμῶν ἀντιστοιχίαι εὐρήσθαι νῦν· μηδὲ λάβῃ καὶ ἐξήγησι λόγων γυμνῶν ἐκ τῶν λόγων ἡμῶν, καὶ ἀρήσῃ τὸ ὑπέλειπον, καὶ κρατήσῃ αὐτὸν ἀντάτως· ἐγὼ μνημονεύω δεῖν ἐν τόποις πολλοῖς εἶπαι παρακαλῶν, δεῖ καὶ ἐὰν συμβῆ τοῖς ἐν ἀρχῇ τελεία εἶναι ἐν τῇ κελίᾳ αὐτῶν, διὰ τὴν ἀνάγκην τῆς ἀσθενείας τῶν τῆς ἐπιχρημάτων ἡμῶν, χάριν τοῦτο εὐ δεῖ ἐπιλέγεσθαι ἔξωθεν τελείαν ἐξ αὐτῶν, καὶ τὴν ἐξωθεν ἐργασίαν κριτέονα εἶναι τῆς ἰσχυρίας τῆς ἐκείσε λογισσομένη· ἔξωθεν τελείαν εἶπον, οὐχ ἵνα ἀπακτίσῃ ἡμῶν πρῶγμα ἀναγκασιῶν, καὶ ἐξέληθῃ ἐν αὐτῷ ἑβδομάδας τῶν ἐμπροσθεν εἶναι ἐν αὐταῖς τὴν ἀνάγκην καὶ τὴν ἰσότητι τοῦ πλησίον, ἵνα τῷτο φησίαν καὶ ἀσχυλίαν φοβήσῃς ἢ λογίση τοῦτο· ἐὰν δὲ τὴν δεκτικῆ ἐν αὐτῷ δεῖ τελείας ἔσθαι καὶ ἀνεπίστευτος ἔσθαι ἐν πάντων τῶν ἐναντίᾳ τῇ διαμονῇ αὐτῶν τῇ ἐπὶ τὸν Θεόν, καὶ τῇ ἀπεχθῆ τῇ ἐκ πάντων τῶν ἐρωμένων πραγμάτων, εὐλόγως καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν παραίτησασθαι μεγάλη ἐστὶν ἡ ἐργασία τῆς διακρίσεως τῶν συνιερῶν αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, δεῖ τῷ ἐλεῖν αὐτῶν δεῖσθαι ἡμῶν πληρῶσαι τὸν λόγον αὐτῶν ἐν εἰρήνῃ· εἰ τι θέλει ἵνα ἀποποιῶν ἡμῶν ἐν ἀνθρώποις, ἀμείως καὶ ἡμεῖς σκεῖται αὐταῖς· αὐτῷ ἢ δεῖσθαι καὶ ἢ τμηθῆ εἰς τὸν αἰῶνα.

Τὸ ὑπέλειπον τῆς ἐπιστολῆς.

17. Πάλιν ἐν τῇ ἐπιστολῇ σου ἐγραψας, δεῖ τὸ μναχῆς ὁ Θεὸς ἀγαπᾶσαι τὸν Θεόν, πλέον πάντων θεῶν μεμνησθαι περὶ τῆς καθαρότητος τῆς ψυχῆς αὐτῶν· καὶ καλῶς εἶπας, ἐὰν ἰσχυρῆ πρὸς τοῦτο· καὶ ἐπιθεῖ εἶπας δεῖ εὐ εἶναι ἢ ψυχῆς καθαρότητας ἐν τῇ εὐχῇ, ἢ ἀμην νοήσασθαι τὰ πᾶσα, καὶ ἡμῶν τὰ θεο ταῦτα ἐναντία κριζέται, ἢν ἰδιώτης ἡμῶν ἐὰν τὰ πᾶσα εὐ ἰσχυρῆ, πῶς μεμνηθῆ τὴν καθαρότητα; καὶ ὡς ἐκ τοῦ κανόνος τῆς δικαιοσύνης τῆς πνευματικῆς εὐ ἐπιτέτραται αὐτῶν, ἐπειδὴν τὰ πᾶσα αὐτῶν ἐκ τῶν ἡμεῶν, κατέεις ἕκαστος ἡμῶν ὑπερότερον αὐτῆς· οὐχ γὰρ ἐξ ὧν ἐπιθυμῆς εἶς, γνωρίζεται δεῖ ἀγαπᾶ· ἀλλ' ἢ ὧν ἀγαπᾶ, γνωρίζεται δεῖ ἐπιθυμῆ· ὁ πᾶσος γὰρ κατὰ φύσιν προσηύεται τῆς ἐπιθυμῆς· εἰ μὴ ἀγαπᾶται, οὐδὲ ἐπιθυμῆσαι τὰ πᾶσα γὰρ

θύρα εἰς κλεισμένη ἐπὶ πρόσωπον τῆς καθαρότητος· καὶ ἰὼν τὴν κλεισμένην θύραν μὴ ἀνοίξει τις, εἰς χάραν ἀγίου καὶ καθαρὸν τῆς καθαρότητος εὐα ἐισέλθεται.

ἰ. 204. α. ἰ. Καὶ ἐκίνο ὁσπερ ἔγραψας, ὅτι εὐα ἐν παρρησίᾳ ἔγγινεται ἡ ψυχὴ ἐν τῇ ὄρᾳ τῆς προσευχῆς, ἀλλῶς εἶπας ἡ παρρησία οὐκ ἐστὶν ὑπερῶν τῶν πᾶσων μόνον ἐστίν, ἀλλὰ καὶ ὑπερῶν τῆς καθαρότητος· καὶ οὕτως γίνεται ἡ τοῖς τῆς παραδόσεως καθὼς λέγω· ἡ ὑπερῶν ἢ μετὰ βίας ἀντιστάσει τῶς πᾶσιν ὑπὲρ τῆς καθαρότητος· ἰὼν εὐα νικᾷ τὰ πᾶσα, προστάται ἢ ψυχὴ τὴν καθαρότητα· ἡ καθαρὸς δὲ ἢ ἀλλῶς καὶ τὸν νοῦν κἀσθαι παρρησίαν ἐν τῇ ὄρᾳ τῆς προσευχῆς· ὅρα καὶ αὐτὸν ἴσως· ἢ ἴσως καθαρὰ ψυχῆς αἰτούμενοι ἐν προσευχῇ, ὑπὸ τὴν μίμραν ἑσπῆς· ἢ ὅρα αὐτὰ ἡ αἰτίαι, τῆς εἰρήσεως καὶ τῆς ὑπερηφανίας, τὸ αἰτῶσθαι παρὰ τοῦ θεοῦ ἐκίνο ἕτερ ἢ θεία γραφῆ καὶ οἱ πατέρες παραγγέλλουσι· καὶ αὐτοὶ ὁ μαχαὶ ὀπίσω αὐτοῦ ἐβλῆθεν εἰς τὸν ἀναχώρησιν· ἀλλ' ἔγω νερὶ, ἄγιε, ὅτι ὡσπερ ὁ νοῦς ὁ δοσῆται εἰς τὸν κωπῆρα αὐτοῦ, καὶ εὐα αἰτεῖ παρ' αὐτοῦ οὕτω λέγω, διδάσθην με οὕτως τέχνη, ἡ δὲς με τὰδ· ὅστις γινώσκου ὅτι ὑπὲρ ὁ πρῶτος ὁ πατὴρ τοῦ νοῦ, ἡ πρόνοια τοῦ θεοῦ ἐστὶν εἰς ἡμᾶς· καὶ διὰ τοῦτο ἄριστοι ἡμῶν ταπεινώσει ἑαυτοὺς καὶ πενθήσει ὑπὲρ τῶν αἰτίων τῶν ὑποκαταστάσεων τῶν ἐκτὸς τοῦ θελήματος ἡμῶν, ἰὼν ἐν τοῖς λογισμοῖς, καὶ ἰὼν ἐν τοῖς ἔργοις ἐσπῆθη παρ' ἡμῶν· καὶ εἰπὴν ἐν καρδίᾳ συντεταγμένη ἐκίνο ἕτερ ὁ τελῶν εἶπεν ὁ θεὸς ἰλασθεὶς μοι τῶν ἁμαρτιῶν· καὶ ἐργασθῆσαι κρηπίδας καὶ φανερῶς ἕτερ ἰδοῦσθαι ὁ κῆρος, κησῶται ἐν τῇ ἀγαθῇ τῷ κωπῆν· καὶ εἰ· ἂν πᾶσι πᾶσι τὰ προσεταγμένα ἡμῶν, εἴπατε ὅτι ἀρχεῖς θεῶν ἑσπῆν ὁ ὀφειλομένων ποῦν ταπεινωμέν· ἴνα ἡ συνειδήσεις σου μαρτυρῆσαι ὅτι εἰς ἁμαρτωλὸς εἶ, καὶ χρεῖαν ἔχεις ἰλασθῆναι· καὶ σὺ γινώσκεις, ὅτι οὐκ ἔστι τὰ ἔργα καὶ οἱ πᾶσι αἰτέουσι τὸν θεόν τὴν κλεισμένην τῆς καρδίας, ἀλλὰ καρδία συντεταγμένη καὶ ἡ ταπεινώσεως τῆς ψυχῆς, ὅτι νικᾷ τὰ πᾶσα ἐν τῇ ταπεινώσει, καὶ οὐκ ἐν τῇ περιφρονήσει· ἐκίνο γὰρ ὁ νοῦς ἐν πρώτοις ταπεινώσεται, καὶ μερμῆ τὴν ἰστίαν τῶν πᾶσων αὐτοῦ· καὶ τότε ἐκίνο γενέσθαι βασιλεύς· ἡ καθαρὸς γὰρ καὶ ἡ ὕψια τῆς ψυχῆς ἐστὶν ἡ βασιλεία τῆς ψυχῆς· καὶ τίς ἐστὶν ἡ βασιλεία τῆς ψυχῆς; ὡσπερ ὁ νοῦς εὐ λέγει τῷ πατρὶ αὐτοῦ ποῦσθαι με βασιλεύς, ἀλλὰ πρῶτον μερμῆ τὸν ἀφῆμισίας αὐ-

nisi amet, ne cupiet quidem: nam passiones veluti clausa ianna puritati obstant: quom obstratam inuam nisi quis reseret, in castam mundamque puritatis regionem non ingredietur.

17. Illud pariter quod scripsisti, non confiteri in anima fiduciam orationis tempore, vere adfirmasti. Nam fiducia nunc, non passionibus tantum sed ipsa quoque puritate excelsior est. Atque hic est traditiuus urdu, uti iam dicam: patientia passionibus violenter repugnat, propter uitendam puritatem: quod si passiones uicerit, tunc demum anima puritatem adipiscitur: vera autem puritas facit ut anima orationis tempore fiducia fruatur. Num igitur si ipsam, quam diximus, animae puritatem hanc postulam, reprehendi possumus? Vel haec ipsa postulatio praesumptiosa ac superba est, nempe si id a Deo postulam quod sacra scriptura patresque suadent, et cuius obtinendi causa mactatus in solitudinem recessit? Verumtamen ego existimo, u vir sancti, quod sicuti filius haud dubitat dicere patri suo: doce me remtem, aut rem hanc mihi concede; ita monachus haud basitans a Deo petere debet: da mihi hoc vel illud; quia nimirum naut, patris providentiā erga filium potiorē esse illam quam Deus de nobis gerit. Ideo decet, ut nosmet humiliter, et causas deploremus peccatorum illorum quae praeter nostram uoluntatem peccauimus cogitauit et opere; et contrito corde publicani uerba dicamus: propitius estu mihi peccatori; et tum occulte tum manifeste faciamus quod dixit Domini: uincite in bono malum. Et postquam egerit omnia quae praeccepta sunt uobis, dicite: serui inuitiles sumus; quod debuius facere, fecimus: uempe ut conscientia tua testifactor tibi peccatorem te esse, et misericordiae indulgentem. Et tu quidem nosti, haud ab operibus et acta uita clausam cordis iannam patefieri, sed potius a corde ipso contrito et ab animae humilitate; quom passiones humilitate non autem sapientiae abundantia uicerit. Nam qui infirmus est, aprime humiliatur, et de passionibus sua curandis cogitat, et tunc demum rex fieri querit: etenim puritas et sanitas animae, regnum animae est. Quodnam uero est animae regnum? Sicut aegrotus haud a patre suo postulat ut fiat rex, sed in primis

curam habet valetudinis suae, et postquam animae adeptus est sanitatem tunc plane istud est patris regnum. Ita peccator et poenitens et qui accepit animae suae sanationem, ingreditur cum patre in regionem naturae purae, et regnat in gloria patris sui.

18. Et hoc quidem factum esse meminerimus in beato apostolo Paulo, qui ipse defectus suos enarrat, et in novissimo et humillimo loco animam suam collocat. ait: Iesus Christus in mundum venit peccatores salvos facere, quorum ego primus sum; sed ideo misericordiam consecutus sum, ut in me primum ostenderet omnem patientiam suam; quoniam prius fui persecutor et contumeliosus et blasphemus; sed misericordiam consecutus sum; quia ignorans feci in incredulitate. Haec quando, et qua occasione dixit? Postquam agones magnos et facinora, quanta fieri poterant, exantlasset, post praedicationem, quam in universo mundo de Christi evangelio annuntiavit: postquam mortem continue appetiisset, post varias tribulationes, quas ab Iudaeis et ethnicis passus est. Hoc pacto profectum suum vel ab initio sectabatur; et non modo non multi faciebat puritatem illam animae, quam adeptus erat; sed neque se computandum inter discipulos arbitrabatur, ut quidem par erat. Dicebat enim: non sum dignus vocari apostolus, quia ecclesiam Dei persecutus sum. Et postquam prae omnibus hominibus de cupiditatibus suis victoriam retulisset aiebat: castigo corpus meum et in servitutem redigo, ne cum aliis praedica-verim ipse reprobus efficiar. Si vero dicas ipsum quibusdam in locis magna quoque de se dicere; ipse tibi suadet non sponte et voluntate sua hoc facere, nec pro se haec dicere; sed ob praedicationem. Et quando ad utilitatem fidelium narrat quae istiusmodi sunt, mentis suae propositum super haec laude declarat, dicens et proclamans: Vos me cogistis; et rursus: Non dico haec secundum Dominum, sed in insipientia in hac occasione laudis. Ecce norma quam nobis proponit sanctus apostolus, iusta et recta: hanc custodiamus et in hac aemulemur. Recusemus quidem querere sublimia Dei, si ipse Deus haec nobis non porrigat, et gratia sun-

τού, και μετά τῆν ὕγιαν τῆς ψυχῆς ἐκ παντὸς ἡ βασιλεία τοῦ πατρὸς αὐτῆ ἰστί. οὕτως και ὁ ἀμαρτωλὸς και ματανοῶν και λαμβάνων τῆν ὕγιαν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ εἰσέρχεται μετὰ τοῦ πατρὸς εἰς τὴν χώραν τῆς φῶσεως τῆς καθαρῆς και βασιλείης ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. 1. 300. b.

τί. Ὅτε μνημονεύομεν τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Παύλου, ἐτι τὰ πλημμελήματα αὐτοῦ δηργείται, και ἐν τῷ μέρει τοῦ ἰσχύατο και κατωτέρω τῆν ψυχὴν αὐτοῦ θεί. Ἰησοῦς χριστός, φησι, ἔλθεν εἰς τὸν κόσμον σωσαι ἁμαρτωλοῦς, ὃν πρώτος εἰμι ἐγώ. ἀλλὰ δια- 1 Tim. 1.

τούτο ἤλεσέν με, ἵνα ἐν ἰμοὶ πρώτος ἰδει-θῆται τῶν ἁποσάν αὐτοῦ μακροθυμίαν· δίδει ἐξ ἀρχῆς ἡμεῖν οὐκίαντες και λειδοῦρας και βλάσφημους. ἀλλ' ἑλεῖθην ἐτι ἄγνωστος ἱεροῦ ἐν ἀπιστείῃ. ταῦτα πῶτε και ἐν ποίῳ καιρῷ ἐλεγεν; μετὰ τοῦ ἀγῶνας τοῦ μεγάλου και τὰ ἔργα τὰ θανάτα, μετὰ τὸ κέρημα. ὁ ἐκ- 1 Cor. 15.

ρῆζεν ἐν ἔργῳ τῷ κόσμῳ εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ μετὰ τοῦ θανάτου τοῦ συν-εχέει, και τὰς ἐλίψεις τοῦ πολυτρόπου, ἀς ἴσταν ἐκ τῶν ἰουδαίων και τῶν ἐθνῶν οὕτως ἀκρῆν ἐν τῶς πρώτοις αὐτοῦ ἰθῶρι· και οὐκί μόνον ἐτι ἔφθασεν εἰς τὴν καθαρότητα τῆς ψυχῆς οὐα ἐνίρμεζεν· ἀλλ' οὐδὲ φηροῦσθαι μαθητὴν ἐπινοῶσαν· ἐτι πρίνον ἰστί. ἔλεγεν γάρ· ὅτι οὐα εἰμι ἄξιος καλεῖσθαι ἀπόστολος, 1 Cor. 15.

δίδει ἰδιωκῆ τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ θεοῦ· και ὅτε ἰπὲρ πάντας τοῦς ἀνθρώπους ἐκείποτε τὴν νίκην κατὰ τῶν παθῶν, ἔλεγεν· ὑποκαίω μεν τὸ σῶμα και δουλαγωγῶ, ἵνα μὴ ἄλλοις κερύξας, οὐκίς ἀδελφίμος γίνωμαι. ἰὰν δὲ εἴ- 1 Cor. 9.

πηξ ὅτι και τὰ μεγάλα ἐν τόποις δηργείται περὶ αὐτοῦ, αὐτὸς πείθει σὶ περὶ αὐτοῦ ὅτι οὐκ ἐκουσίως ἐποίησαν, οὐδὲ περὶ αὐτοῦ εἴ- 11 Cor. 12.

πεν· ἀλλὰ περὶ τοῦ κηρύγματος και ἴθικα ὑπὲρ τῆς ἰσχυρίας τῶν πιστῶν δηργεῖται ταῦτα, ἴθικαν ἑαυτῶν ἰσχυρομένον διακίσις ὑπὲρ ταῦτης τῆς καυχίσις ἴθικα κρῆει και βοῶ 11 Cor. 11.

λέγων· ἡμεῖς μὲ πωκαῶσθε· και πάλιν οὐα κατὰ κίριον λαλοῦ ἐναῦθα· ἀλλ' ἐν ἀφροσύ- 11 Cor. 11.

νη ἐν τοῦτω τῷ τόπω τῆς καυχίσις. ἰδοῦ οὕτως κανῶν ἐν ἴθικαν ἴθιν ὁ ἄγιος Παῦλος, ὁ δικίσις και εὐθύς. αὐτοῦν φυλάζωμεν και ἐν αὐτῷ ζηλωσῶμεν· και τοῦ μὲν ζήτησαι ἡμῶς τὰ ὕψηλά του θεοῦ, και αὐτοῦ ταῦτα ἴθιν μὴ παρίχοντες μὴ δὲ θαρομένον ἐν ἡρῆτι, παρρησιάζεσθα· δίδει ὁ θεός γινώσκει τὰ σκίλις τῆς ἐκλογῆς τῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ. ὁ μακά-

2. 37. a. ρος γὰρ Παῦλος οὐδὲ μετὰ ταῦτα ἤλπιστο
τὴν βασιλείαν τῆς ψυχῆς· ἀλλὰ μετὰ τὰ ἄλ-
λα εἶπεν· *πύχθητι γὰρ ἀνάθημα ἐνοῦ*· καὶ
Rom 9. τὰ εἶ ἤ. καὶ πῶς ἡμεῖς τοιμήσωμεν καὶ
πρὸ τοῦ καιροῦ τοῦ γουσακαμίνου ὑπὲρ αὐτοῦ
αἰτήσωμεν τὴν βασιλείαν τῆς ψυχῆς· ἵσταν
αὐτὴ τὰς ἐπιτάλας ἐπιτήσωμεν, οὐδὲ τὰ πᾶσα
ἐπιτήσωμεν, οὐδὲ τὸ χρῖος ἡμῶν ἀπεδοκάμεν·
παρακαλῶ ὡς ἄγε, ἵνα μεθὲ ἐπὶ τῷ λογισμῷ
σου ἀνέλθῃ τούτο· ἀλλὰ κτῆσαι ὑπὲρ ἅπαν-
τα ὑπομονὴν τῶν ἐπιχειρήμων· καὶ ἐν τα-
πεινώσει μεγάλη καὶ συντριμῷ καρδίας ἐν
τοῖς καθ' ἡμᾶς καὶ τοῖς λογισμοῖς ἡμῶν αἰ-
τούμεθα πρὸς τὸ θεοῦ τὴν συγχώρησιν τῶν
ἁμαρτιῶν ἡμῶν καὶ τὴν ταπεινώσιν τῆς ψυ-
χῆς.

δ. Ἐγράφη ὑπὸ τῶν τῶν ἁγίων· ὅτι ἕκα-
στοι, ὅστις οὐ λογίζεται ἑαυτὸν ἁμαρτωλῶν, οὐκ
ἔστι ἡ ἐσὴ αὐτοῦ εὐφραδιστικὸς παρὰ κυρίου. εἰς
δὲ εἶπες ἐπὶ τοῖς τῶν πατέρων ἔγραψαν περὶ
τούτων, τί ἴσταν καθαρότης ψυχῆς· καὶ τί
ἴσταν ἡ ἁγία ψυχῆς· καὶ ἡ ἀπόστασις καὶ ἡ θεω-
ρία τῆς ψυχῆς· οὐχὶ ἵνα ζητήσωμεν αὐτὰ πρὸ
καιροῦ ἐν προσδεκτικῇ ἔγραψαν. διὰ τὴν εἶπες
Prov. 17. εἰς ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἐν παρατηρήσει
προσεκτικῆς· καὶ εἰ ἐν τούτῳ τῇ σκεπῇ ὑπερέβη-
τες ὑπερηφανίον ἐκτόσαντο καὶ πτώσω· ἀλλ' ἡ-
μεῖς κατοστήσωμεν τὴν χάριν τῆς καρδίας ἐν
τοῖς ἔργοις τῆς μετακίσεως, καὶ τὰς πολιτείας
τοῦς ὑποστειλάσας τῇ θεῷ· καὶ τὰ τοῦ κυρίου
αὐτῶν ἔρχονται, εἰς ὃ τῶνος τῆς καρδίας
γίνονται καθαρές καὶ ἀμύλωντες. ἐπειτα δὲ ἅπαν
ζητούμεν ἐν παρατηρήσει τὰ ὑψηλά τοῦ θεοῦ·
ἀδελφοὶ ἴσταν τοῦτο τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ·
καὶ εἰ λαβόντες ὑπερηφανίον ἐκτόσαντο καὶ
πτώσω· καὶ τῇ πτώσει ἴγνουντο· καὶ οὐχὶ στυ-
μῶν ἴσταν τοῦ ἀγαπῆν τὴν τὴν θεόν, ἀλλὰ
νέσας ψυχῆς. καὶ οὗς ἡμεῖς ζητήσωμεν τὰ
ὑψηλά τοῦ θεοῦ. ἴσταν Παῦλος ὁ θειὸς κοιχάται
ἐν ταῖς θλίψεσι, καὶ τὴν κομμῶσιν τῶν παθη-
μάτων τοῦ χριστοῦ ἡγίται εἶσαι τὰ ὑψηλά τοῦ
θεοῦ,

κ' Πάλιν ἐν τῇ ἐπιστολῇ ἔγραψας, ὅτι ἡ-
γάπησεν ἡ ψυχὴ σου ἀγαπήσαι τὴν θεόν, ἀλ-
λ' εἰς ἔθασας τοῦ ἀγαπῆν, εἰ καὶ ἐπέσειον
πολλὴν ἔχμιν τοῦ ἀγαπῆν· καὶ περὶ τούτων ἡ
ἀναχώρησις τῆς ἰστέμης πεθερῆ ἴσταν σοὶ· καὶ
E. 37. b. ἰδεῖσας ἐν τούτοις, ὅτι ἡ καθαρότης τῆς καρ-
δίας ἔρχεται ἐν σοὶ, καὶ ἡ μέμνη τοῦ θεοῦ
ἐπιμελῶς πυρεῖται καὶ θερμαίνεται ἐν τῇ καρ-

donet; quia ipse cognoscit vasa electa ad
ministerium suum. Beatus enim Paulus ne-
que post haec acquisivit animae regnum,
adiuogens: desideravi enim anathema esse:
et quae sequuntur. Et quo pacto, etiam ante
tempus quod ipse Deus novit audebimus
quaerere animae regnum: postquam neque
mandata custodivimus, neque cupiditates
devicimus, neque quod debueramus, reddi-
dimus? Quaeso, o pater sancte, ne haec tibi
in mentem veniant; sed praee omnibus satage
acquirere patientem futurorum expectatio-
nem; et in magna humilitate et contritione
cordis, in iis quae nostra referunt et co-
gitationibus nostris, a Deo precemur remis-
sionem peccatorum et animae humilitatem.

19. Quidam sanctorum scripsit: si quis
se peccatorem non existimat, preces eius
non sunt Domino acceptabiles. Sin autem
dixeris, nonnullos Patrum hac in re scripsis-
se: quid sit animae puritas; quid animae cu-
ratic; quid cupiditatum subiectio; quid ani-
mae contemplatio. Sed minime haec scrip-
serunt, ut ante tempus in anxietate ca-
quaeramus. Scriptum est enim: quod re-
gnum Dei obo veoit in expectatione praes-
tolantis; et quotquot in hunc finem labo-
rare inventi sunt, superbia elati ceciderunt.
Nos vero prius praeparamus regium cor-
dis in operibus poenitentiae, et exercitatio-
nes Deo acceptas praecimitimus; tuos dona
Dei ultro venient, si locus cordis purus sit et
impollutus. Exquirere autem illa sublimia
Dei in anxietate minime probata res est in
ecclesia Dei; et qui hoc tentaverunt, superbia
elati ceciderunt, et facti sunt in offendicu-
lum; neque hoc est indicium quod aliquis
diligat Deum; sed potius morbus animae o-
sius. Quomodo vero nos quaeremus sublimia
Dei, quando divinus Paulus in tribulationi-
bus gloriatur, et participari passionibus
Christi sibi sublimis Dei esse arbitrat?

20. Rursus tu in epistola siebas, quod
anima tua amat amare Deum; stamen ad
eum amandum non pervenisti, etsi desido-
rium amandi multum habebas: atque hac de
causa tibi duleis est in cremo accessus. Equi-
dem in his demonstrasti, quod iam in te data
est cordis puritas, et sedula memoria Dei
accenditur, et calorem auget in corde tuo.

Haec si vera, magna quidem sunt: sed a te scribi nollem. Non enim omnin eiusdem sunt ordinis; si vero secundum interrogationem haec pertractavero, baud certo talis esset interrogationis ordo. Etenim ille qui dicit animam suam in oratione non obtinere fiducia augmentam, quia non devicit cupiditates, quomodo audet asserere quod anima sua amat amare Deum? Alius enim medus adest nullus, ut in anima divina charitas dominetur, ad quam tu consequendam curam anachoretice vitae instituisti, nisi anima cupiditates devincat. Quoniam dicit quod anima sua non vicit cupiditates, et tamen amat amare Deum, quid dicat nescio. Tu vero ais te non dixisse: ego amo; sed ego amo amare. Sed neque illud locum habere potest, nisi anima sit in puritate. Si vero subtilius loqui cupias, non tu solus haec dices; sed unusquisque dicit se velle amare Deum. Quinimo non solum christiani viri, sed et ceteri omnes, etsi non recte Deum colunt, atque a singulis hic idem sermo proprie usurparetur. In iis autem verbis lingua tantum movetur; mens autem haud percipit quae dicit; sicut multi ex infirmis haud norunt se morbo detineri. Quandoquidem malitia est morbus animae; et error est perniciosus veritatis. Plurimi homines, etsi iis in rebus velati infirmi sint, sanitatem praedicant et a multis laudantur. Etenim nisi anima sanata sit a morbo malitiae et restituta sit illi naturali sanitati, in qua erepta fuit, ius ut a sanitate spiritus nascatur spiritus desiderium, fieri non potest ut homo desideret ea quae sunt spiritus, quaeque naturam superant. Iecirco quantumquo anima sit; tamen in morbo cupiditatum non percipit sensum rerum spiritualium, neque novit eas desiderare, sed tantum audiens vel legens eadem concupiscit. Itaque inre quidem panlo ante dicebam necesse omnino esse, ut qui perfectionem desiderant, omnia custodiant mandata: quoniam abscondita mandatorum operatio sanat vim animae. Haec autem operatio haud quidem ultra fit nisi quasi fortuito; scriptum est enim: absque sanguinis effusione non fit remissio - Et quidem in primis per incarnationem Christi natura nostra accepit resova-

δια σου. και ταυτα ει αληθη, μεγαλα εισι γραφθαι δι ταυτα παρα σου του θελου εις εχουσι γαρ μιαν εξ αυτων τουν· ιαν δι δια την ερωτησιν δεησω αυτα· ην γαρ αλλως πως η ταξι της ερωτησεως. εις ους γαρ ο λεγων οτι ουκ εχει ακατην παρρησιας η ψυχη αυτου εν τη προσευχη, οδου ουκ εινικαι τα σαθη, πως τελμη εισιν οτι ηγαπησεν η ψυχη αυτου αγαπησαι τον θεον; ουκ ιστι τρωσος του κελουσαι εν τη ψυχη την θειαν αγαπην, ην μουσικως εν ασυχωρηται τριχως οπισω αυτης· ει μη εινικαι η ψυχη τα παθη. και ου εισας οτι η ψυχη σου τα παθη ουκ εινικαισιν, και τον θεον ηγαπησεν αγαπησαι· ουκ ουκ εχει ταυτα. ο γαρ λεγων οτι τα σαθη ουκ εινικαι, και οτι αγαπηω αγαπησαι τον θεον γω ουκ ειδα ιστι λεγω. αλλα ου λεγεις, οτι ουκ ειπον οτι αγαπω· αλλ' αγαπω αγαπησαι, και ουδε τουτο εχει τωσεν, ιαν ουκ ιστι η ψυχη εν καθαρωτητι. ιαν δι λεγων φηδν θελη εισιν· τουτε ου ου μινον λεγεις· αλλ' ικατος λεγω τον λεγον τουτε· οτι θηλι αγαπησαι τον θεον. και ουχι μινον ε χριστιανως, αλλα και ουτοι οι μη ερωσως προσκουοντες τη θρη. και ουτοι ο λεγος εις ους δε ικατους λεγεται. αλλ' εν τωσως τοις λεγεις η γλωσσα μινον κινεται, της ψυχης μη αισθανομενης το τε λεγει· και πολλοι νοουοντες και ουδε αυτου τουτο εινιστανται οτι νοουον· κακια γαρ νοσος ιστι ψυχης, και πληθη της αληθειας απολλου. και οι σωσωται των ανθρωπων εν τωσως αρρωστουτες υγιαιν κεραιτωσεν και επο πολλω ειρημευονται· ιαν γαρ μη υγιανη η ψυχη εκ της κακίας, και σταθη εν τη υγεια τη φυσικη, εν η εκτισθη, οπως γεννηθη εκ της υγείας του ανιματος η εισδημια του πνευματος επιδυμειν ανθρωπων το του πνευματος τα υσιν φθωσεν ου δυναται ιστι, οδου ουσιν οτι η ψυχη εν τη νοση των παθων ουκ αισθηται αισθανεται των πνευματικων, ουδε επιδυμειν αυτα ειδεν· αλλ' εκ της σωτης των θων και των γραφων μινον επιδυμει. λοιπων δικαίως ανωθεν ειπον, οτι χρη τους εισδυμεινους της τελειοτατος φιλαντιν πάσας τας εντολας· διου η εργασία η κρηπτι του εν-
 τελω ιστριου της δυναμιν της ψυχης· και αυτα ουχ' απωλως και ως ιτυχου ενιγνεται· διου γιγραπται· οτι χωρις εκχυσης αιματος ουκ ιστιν αφρως. αλλα εν κρωσως εν τη ενου-
 f. 304. a
 Rob. 9.

Ἐρωτήσῃ τοῦ χριστοῦ ἐδίξαστο ἡ φύσις ἡμῶν τὴν ἀνακαινήσαν τῆς ἐκχύσεως τοῦ αἵματος, καὶ ἐκαίνισσε τῷ πάθει αὐτοῦ καὶ τῷ θανάτῳ αὐτοῦ. καὶ τότε μετὰ τὴν ἀνακαινήσαν τῆς ἐκχύσεως τοῦ αἵματος ἀνακαινήσθη, καὶ ἡγιασθῆ ἡ φύσις ἡμῶν, καὶ ἡκανὴ ἐγένετο διζῆσθαι τὰς ἐντολάς τὰς νέας καὶ τελείας. εἰ γὰρ ἐδίξθη αὐτὴ πρὸ τῆς ἐκχύσεως τοῦ αἵματος, πρὸ τοῦ ἀνακαινήσθαι καὶ ἀγιασθῆ τὴν φύσιν ἡμῶν, τότε καὶ αὐταὶ αἱ ἐντολαὶ αἱ νέαι κατ' ἐκείνας τὰς παλαιὰς τὴν κακίαν ἔκασταν ἐκ τῆς ψυχῆς, καὶ οὕτε αὐτὴν τὴν βίβαν τῆς κακίας ἐκτίλλαι ἐκ τῆς ψυχῆς ἐπίσαντο. νῦν δὲ οὐχ' οὕτως ἀλλ' ἡ κρηστὴ ἐργασία ἡ ἐξοκλουθούσα, καὶ αἱ ἐντολαὶ αἱ καιναὶ καὶ σωματικαί, ὥς ἡ ψυχὴ φυλάττει ἐν τῇ κρυφίᾳ τοῦ ἔθους τοῦ θεοῦ, ἀναβιβάζουσα αὐτὴν καὶ ἀγιάζουσα καὶ κρηστῶς ἰατρούσῃ πάντα τὰ μέλη αὐτῆς. ὅτι ἐκάστη ἐντολὴ ὁπλὸν ἐστὶ ἑπιπέου πάθος ἰατροῦμαι ἐν τῇ ψυχῇ πύσῃως· καὶ τῆς ἐνεργείας τούτου αἰσθάνεται ὁ ἰατροῦμαι καὶ ὁ ἰατρούμενος μόνῃ καθ' ἑαυτὸτητα τῆς αἰμερρόουτος γυναικίως.

καὶ. Σὺ γινώσκεις, ὦ ἀγαπητέ, ὅτι αἱ μὴ ἰατροῦμαι ἐρωτῶν τὸ ἴμπαδι· μέρος τῆς ψυχῆς, καὶ ἀνακαινήσθη καὶ ἡγιασθῆ κρηστῶς, καὶ δεσμευθῆ ἐν τῇ πολιτείᾳ τοῦ πνεύματος, οὐ μὴ κτήσεται ὑγιαίν, οὐδ' ἐλευθερωθῆσαι τοῦ λυπηθῆσαι ἐκ τῶν ἀπαντώντων αὐτῇ πραγμάτων τῶν ἐν τῇ κτίσει. καὶ αὐτὴ ἡ ἰατροῦμαι ἐστὶ τούτων γινώσθαι ὑπὸ τῆς χάριτος, καθάπερ ἐπὶ τῶν μακαρίων ἀποστόλων· ὅτι ἐν τῇ πίστει ἐτελειώθησαν ἐν τῇ ἀγάπῃ τοῦ χριστοῦ. καὶ ἴσταν ὅτε νομίμως ὑποδέχεται ἡ ψυχὴ τὴν ὑγιαίν· ἐκείνος γὰρ ὁ ἐν τῇ ἐργασίᾳ τῶν ἐτελῶν καὶ τοῖς σκληροτέροις ἔργοις τῆς πολιτείας τῆς ἀληθείας νικήσας τὰ πάθη, τούτῳ γνωστὸν ἐστὶ, ὅτι τὴν ὑγιαίν τῆς ψυχῆς νομίμως ἐκτήσαστο, καὶ ἀγαλακτιάζουσα ἀπὸ τῆς σωματικῆς τούτου τοῦ κόσμου, καὶ ἐκείνη ἐξ αὐτοῦ τὸ εἶδος τῶν προλήφων αὐτοῦ· καὶ ἀνεργήθη ὡς ἐξ ἀρχῆς ἐν ταῖς σωματικαῖς· καὶ ἐνωρῆθη ἐν τῇ χάριτι ἐν τῇ χύρᾳ τοῦ πνεύματος ἐν ταῖς ἐνεσίαις τοῦ ἐσωτέρου ἀνθρώπου, καὶ ὑπεδέχθητο αὐτὸν κορυφῶς καινῶς ἀνούθητος. ὅτι ἀνακαινήσθη ὁ κῶς καὶ ἡ καρδία ὀλισθη, πάσαι αἱ ἐνομοὶ αἱ κοινῆσαι ἐν αὐτῇ, κατὰ τὴν φύσιν ἐκείνου τοῦ κόσμου, ἐν ᾧ εἰσ-

tionem per sanguinis effusionem, et participata facta est passionis et mortis eius. Et tunc post renovationem per sanguinis effusionem ostura nostra renovata, et sanctificata est et idonea effecta ut acciperet mandata nova atque perfecta. Si enim haec remissio hominibus concessa fuisset aote sanguinis effusionem, naturaeque oostrae renovationem et sanctificationem, iam haec nova mandata, sicut illa vetera, amputarent quidem malitiam animae; at vero radicem malitiae ab anima non possent evellere. Sed modo non ita res se habet: verum abscondito operatio quae sequitur, et mandata nova et spiritualis, quae anima custodit io circumspectione timoris Dei, faciunt enim crescere et sanctificant, et abscondito sanant omnes partes eius: quoniam manifesta res est unumquodque mandatum specialem passionem in anima abscondite curare. Horum mandatorum operationem dumtaxat sanator et qui sanatur sentiant; nti in illa muliere haemorroissas facium esse legimus.

21. Tu plane nosti, frater charissime, quod oisi prius curata fuerit infirma pars enim et renovata, et abscondite sanctificata et alligata in ea vivendi ratione, quae proprio est spiritus, non consequetur sanitatem, nec liberabitur ab occurrence sibi terrenarum rerum sensu. Huiusmodi curatio talis est, ut per gratiam evadat anima, sicut anima bestorum Apostolorum, qui in fide perfecti evaserunt in charitate Christi; quod quidem evenit, quando anima recte suscipit sanationem. Etenim manifesta res est eum, qui in operatione mandatorum et in durissimis operibus rectae conversationis cupiditates devicerit, legitime esse adeptum animae sanationem, et oblatatum a corporeis rebus mundi huius et e se consuetudinem sollicitudinum illius abscondisse, regeneratum esse in spiritualibus, sicut fuerat principio; nec noo io gratia versari conspicitur in regione spiritus, in cogitationibus hominis interioris, atque in mundo quodam novo et immateriali susceptum. Quando igitur mens est renovata et cor sanctificatum, tunc omnes cogitationes, quae

in corde agitantur, iuxta naturam mundi illius, quem ingreditur, moventur. Primus omnium movetur desiderium istud harum rerum divinarum, et cocupiscit conversationem cum angelis, et revelationes mysteriorum et mens experitur cognitionem spiritalem creaturarum, exoritur in ea contemplatio mysteriorum sanctae Trinitatis una cum mysteriis venerandae oeconomiae Verbi pro nobis incarnati; et tunc illa perfecte in cognitione spei rerum futurarum coniungitur.

22. Quaeso igitur mecum considera et cum istis, quae tibi scripsi compara verba tua, utrum in veritate possit amare Deum anima, quousque detineatur in regione cupiditatum suarum; heud magnam experitur necessitatem quaerendi et addicendi mysteria spiritus. Verum ex his liquido apparet doctrinas et cognitionem non prodesse in modis cupiditatibus, neque haec valere ad aperiendam ianuam illem, quae puritate abeotio clausa fuit. Si cupiditates ob omnia auferantur, mens illuminatur, et in loco puro naturae suae constituitur; neque opus habet quaeritandi, quia splendide contempletur bona quae in loco suo reperuntur. Sicut enim sensus nostri exteriores, qui neque ex doctrina, neque ex inquisitione oorunt res naturales et actiones quae sese sibi abiciuntur; et sensus suapte naturae et absque ulla inquisitione percipit ea, quae sibi representantur; quoniam nullum intercedit magisterium inter sensibilis et inter actus, qui illa percipiunt. Quicquid caeco praedicetur de solis et Innae laudibus atque uoiversi chori stellarum, de fulgure lepidum pretiosarum, tantum in nominibus percipit et discernit et cogitat de pulchritudine illorum; sed cognitio et discretio eius Innae absunt a gustu, qui eorum visum percipitur. Eodem porro ratione circa spiritualem contemplationem contingere arbitror; mens enim contemplativa mysteriorum spiritualium absconditorum, si in sanitate naturae suae versatur, perfecte contempletur Christi gloriam, nec siquid quaeriat neque addicet, sed gaudet in deliciis mysteriorum huius novi mundi supermi in libertate voluntatis iuxta fervorem fidei et spei quae est in Christo: si-

ρχεται, κινείται. πρώτος κινείται ἐν αὐτῷ ὁ πάθος οὗτος τούτων τῶν θεῶν· καὶ ἐκπαθεῖ τὴν κοινότητα τὴν μετὰ τῶν ἀγγέλων· καὶ τὰς ἀσκεαλύψεις τῶν μυστηρίων τῆς γνώσεως τοῦ πνεύματος· καὶ αἰσθάνεται ὁ νοῦς αὐτοῦ τῆς γνώσεως τῶν πνευματικῶν τῶν ποικιλιῶν καὶ ἀνατέλλει ἐν αὐτῷ ἡ θεωρία τῶν μυστηρίων τῆς ἁγίας τριάδος, σὺν τοῖς μυστηρίοις τῆς οἰκονομίας τῆς προσκευτῆς τῆς ὑπερῆς ἡμῶν· καὶ τότε ἰνοῦται ἐλευθερία τῆς γνώσεως τῆς ἐλπίδος τῶν μελλόντων.

κβ. Κατανοήσον μοι λαϊκοὶ ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων ὧν ἔγραψά σοι, τὰ σά, ἰάν πῦματο ἢ ψυχῆ, τίκα ἦν ἐγκλεισμένη ἐν τῇ χάριτι τῶν παθῶν, ἀγαπήσῃ τὸν θεόν ἐν ἀληθείᾳ· εὐ πολλὴν χρεῖαν εἶχε τοῦ ἐρωτήσῃ καὶ μαθεῖν τὰ μυστήρια τοῦ πνεύματος· ἀλλὰ δὴλον ἐστὶ σὺ ἀπελευθεῖαι αἱ μαθήσεις καὶ ἡ γνώσις ἐν τοῖς πάθεσι, οὐδὲ ἰκοῦσθαι τὸ ἀνοῖξαι τὸν θῦραν τῶν ἀσκεαλειωμένων τῆς καθαρότητος κατὰ ἀρῆσεων. ἰάν δὲ ληθῶσι τὰ πάθη ἐκ τῆς ψυχῆς, φανίζεται ὁ νοῦς καὶ συνίσταται ἐν τῷ τόπῳ τῶ καθαρῶ τῆς φύσεως· καὶ οὐ χρεῖα ἐρωτήσεως, ὅτι ὁπλογῶς θεωρεῖ τὰ ἀγαθὰ τὰ ἐρωτήσῃ ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ, καθάπερ γὰρ αἱ αἰσθησεις ἡμῶν αἱ ἴζο εὐχὴ ἐκ μαθήσεως καὶ ἐρωτήσεως αἰσθάνεται τὸν φύσει καὶ τῶν πραγμάτων τῶν συγγενῶν αὐτῶν· ἀλλ' ἐκάστη τῶν αἰσθητικῶν φυσικῶν, καὶ εὐχὴ μετ' ἐρωτικῶν αἰσθάνεται τοῦ πράγματος τοῦ ἀπεκνωτῶτος αὐτῆς, ὅτι σὺ ἐστὶ διδαχῆ μετατιθεῖσθα μετατῶ τῶν αἰσθητικῶν καὶ τῶν αἰσθητῶν. τῷ τυφλῷ πᾶσι ἰάν λίγεται αὐτῷ περὶ τῆς δόξης τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης καὶ τοῦ χροῦ τῶν ἀστέρων καὶ τῆς λοιποπόδους τῶν λίθων τῶν τιμίων, ἐν ὁμομοσίᾳ μόνον δίχεται καὶ διακρίνει καὶ νοῦ τῶν ὁρατήτων ἢ ἔχουσι· ἢ δὲ γνώσις αὐτοῦ καὶ ἡ διακρίσις, ἀπέχουσι ἀπὸ τῆς πῆδης τῆς ὁράσεως αὐτοῦ. f. 202. a. οὕτως καὶ τῷ τοσούτῳ τρίτῳ νοῦ μοι περὶ τῆς θεωρίας τοῦ πνεύματος· ὁ νοῦς γὰρ ὁ θεωρητικῶς τῶν κρυπτῶν μυστηρίων τοῦ πνεύματος ἰάν ἐστὶ ἐν τῇ εὐχῇ τῆς φύσεως αὐτοῦ, θεωρεῖ ἀρτίως τὸν θεόν τῶν χριστοῦ, καὶ σὺ ἐρωτᾷ καὶ μαθεῖσθαι· ἀλλὰ τρυφᾷ ἐν τῇ πῆδῃ τῶν μυστηρίων τοῦ κόσμου τοῦ καινοῦ ὑπεράνω τῆς ἐλευθερίας τοῦ διελθῆκατος κατὰ τὴν θεωρητικότητα τῆς ζωτικῆς καὶ τῆς ἐλπίδος τῆς εἰς τὴν χριστῶν· καθὼς ἔγραψον ὁ μακά-

Rom. a. ρίς Παύλος ὁ βλίσμεν, τί καὶ ἐλώμεν; εἰ δὲ ἐὺ βλίσμεν ἐλώμεν, δι' ὅσμων; ἀπεικείμεθα. ἀπεικείμεν λοιπὸν ἀποδειχθεῖσαι καὶ ἐμμένειν μυστικῶς καὶ μετὰ ἀπλότητος πρὸς τὸν ἰσὺ ἡμῶν ἀνδραπειν, ὅπου εὐὰ ἰσὺν ἐκτυπώματα τῶν λογισμῶν καὶ εὐδὲ θεωρία τῶν συνδύτων· δίδει ἕκαστ' ἐκὸς βλίστει, εὐτως ὑπεδίδχεται τὰ παραδείγματα. ὅταν γὰρ ἀφὲς τὸν κόσμον βλίσται κατὰ τὴν παραλλαγὴν τῶν σχημάτων εἰς ἀν' μετατρέχεται· κατὰ τοσούτων διχεται εἰς αὐτῶν ὁ νεὺς τύπος καὶ ἐρῶνίματα· καὶ ταῦτα πρὸς τὸ μέτρον τῶν κληθῆναι αὐτῶν· καὶ πρὸς τὴν διαφορὰν τῆς ἀλλοιώσεως αὐτῶν κινεῖται ἐν αὐτῷ λογισμῶς· καὶ ὅτι κινεῖται εἰς λογισμῶν, σπαραγίξεται τὸν κῶν· ἰσὺ δὲ εἰς τὸν ἰσὺ ἀνδραπειν ἀπεβλίστει, ὅπου εὐὰ ἴσται τί, καὶ τί χρίσασθαι δυνατὸν ἐν τῇ ἀλλοίωσει τῶν σχημάτων, εὐδὲ συνδέεται τῶν συνδύτων διαίρεται ἐν τῇ ἀλλοίωσει τῶν τύπων· ἀλλ' ὅλου εἰς ἕκαστ' ἡρωτῶς.

κγ'. Δίδει ὅτι τὸν ἀπλὸν θεωρεῖν δέχεται ὁ νεὺς, ἢν εὐδὲν τι μυρίζει τὸν φάργγα τῆς ψυχῆς· καὶ κτήσασθαι αὐτὸν ποιῶν ἀφῆκτικὸν ἐν τῇ ὄψι τῆς προσευχῆς ὡσπερ αὐτὰ. δίδει αὐτὴ ἴσται ἢ τροπῆ τῆς φύσεως τῆς ψυχῆς· καὶ ἴσται στῆ ὁ νεὺς ἐν τῇ χώρῃ τῆς ἐπιγνώσεως τῆς ἀληθείας εὐ χρίζει τῆς ἐρωτήσεως ὅτι ὡσπερ ὁ ὄφθαλμὸς ὁ σωματικῶς εὐκ ἐρωτῶν, καὶ εὐτως βλίσται τὸν ἦλιον· εὐτως εὐδὲ ὁ ὄφθαλμὸς τῆς ψυχῆς· εὐκ ἐξετάζει, καὶ εὐτως θεωρεῖ τὸν γνώσιν τεύ στωμάτων· εὐτως καὶ ἡ θεωρία ἢ μυστικῶν, ἢ ἐπιδρωμῶν ὁ ἄγι, μετὰ τὸν ὄψιν τῆς ψυχῆς ἀσσεκάλωται τῇ νεί· ἐκείνη δὲ ἢ μετὰ ἐξετάσεως καὶ ἀνακρίσεως μετῶν μυστικῶν.

s. m. b. ρία ταυτοῦ θίλιουσα, ἀρρασὸν ψυχῆς ἴσται. καὶ γὰρ ὁ μακάριος Παῦλος εὐχί ἐν μαθῆσει ἢ ἐν τῶσιν ὡλικῶς εἶπεν, ὅτι εἶδε καὶ ἴσται μυστήρια καὶ ἀρρήτα ἴματα ὁ εὐκ ἐξὲν ἀνδρῶσιν λαλῶσιν· ἀλλὰ ἀρραγῆ ἡρωτῶν εἰς τὸν χῶσιν τῶν σωματικῶν, εἶσαι καὶ εἰδεάσεται τὸν ἀσσεκάλωσιν τῶν μυστηρίων.

κδ'. Καὶ σὺ, ὁ ἄγι, ἰσὺ ἀγαθῶς τὴν καθαρῆτητα, κίψεν ἐκ πάντων ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐκκαχυμένη πρὸς πάντας· καὶ εἰσελθε, ἴργασαι ἐν τῇ ἀμειλίχῃ τῆς καρδίας σου· ἐκτίλλεν ἐκ τῆς ψυχῆς τὰ κακά, ἴργασαι μὴ γνώσει κακίαν ἀνδραπειν. ἢ καθαρῆτος βλί-

cut scribit b. Paulus: Quod videt quis, quid sperat? Si autem quod non videmus, speramus, per patientiam expectamus. Expectandum itaque et mystice permanendum nobis est, et cum simplicitate iuxta nostrum interiorem hominem; ubi non sunt species cogitationum, neque contemplatio rerum materialium. Quamobrem mens nostra iuxta id quod videt, sibi exemplaris offertur. Si quidem quando ad mundum respicit iuxta illam diversitatem specierum, quibus trahitur, mens ab eis suscipit exemplaria et similitudines; etque haec iuxta mensuram commovent in ea ratiocinationes; et cum ratiocinationes moveantur, tunc quasi signum menti imprimunt. Si vero ad interiore hominem respiciat, ibi nihil est, nihilque aptum esse potest ad excipiendam varietatem specierum, neque compositio ex variis compositionibus distribuitur in divisione exemplarium; sed omne et ex omni recat Christus.

23. Tunc itaque apertum est mentem accipere simplicem contemplationem; qua nihil quicquam maius gustum animae delectat, et illam perducit ad acquisitionem libertatis tempore precationis, ut ipsa exigit natura sua. Ipsa enim est animae alimentum naturale; et quando mens permanset in loco cognitionis veritatis, tum minime opus habet inquisitionis; nam sicut oculus corporis haud inquirens statim solem videt; ita et animae oculus haud inquirens illico contemplatur spiritualem cogitationem. Hac itaque ratione mystica contemplatio, quam tu, vir sancte, exoptas, post animae sanitatem menti revelatur; illa vero quae per inquisitionem et responsonem ad discere vult huiusmodi mysteria, cat animi stultitia. Nam b. Paulus non ex doctrina vel in aliquo materiali loco dixit, se vidisse et audivisse mysteria et arcana verba, quae non licet homini loqui; sed raptu raptus est ad spiritualem regionem, et contemplatus est mysteriorum revelationem.

24. Tu, o vir sancte, si cupis puritatem, profice ex omnibus in charitate, quae in omnes diffusa est; ingredere, operare in vinca cordis tui; evelle ab anima cupiditates; satago ne hamanam malitiam quidem cognoscas. Puritas illa quo videt Deum,

noo ex inquisitione nascitur et viget in anima; sed ex eo quod ignoret cuiusvis hominis malitiam. Si vis itaque cor tuum fieri locus mysteriorum mundi novi; prius esto dives operum spiritualium et corporalium; scilicet ieiuniorum, vigiliarum, ministerii, asceticæ exercitationis, patientiæ, purificationis cupiditatum, et aliorum huiusmodi. Mentem tuam cohibe in lectione scripturarum et orandem meditatione. Scribo præcepta ante oculos tuos, et cupiditatibus redde debitum, si quando vinearis et tu vincas. Et per cotinuum orationis et precum et meditationum exercitium e corde tuo dele omnem imaginem et speciem, quibus forte incaute præventus es. Assuesce mentem tuam meditandis cotinue Verbi incarnati mysteriis; dimitte inquisitionem cognitionum et contemplationis, quae verbis exaequari nequeunt, neque eorum tempus neque locus exprimi possunt. Peritura in exercitio mandatorum et in operibus quae ad consequendam puritatem apta sunt. Et per orationem postula a Domino in omnibus sensum ardentem ignis illius, quem ipso in Apostolorum et Martyrum et Patrum cordibus effudit, ut eundem infundat in corde tuo; et diguus habearis spiritualis vitae capessendae. Huicæ autem vitæ spiritualis initium et medium et finis est segregatio ab omnibus in unione in Christo.

25. Si cupis contemplativam obtinere mysteriorum, in operibus exercere præcepta in tempore, minime vero in persequenda illorum cognitione gestus. Itaque spiritualis contemplatio in puritate regione intra nos operatur, ubi inhabitat Christus princeps vitæ nostræ. Et prius edisceas, quomodo regionem spirituum mysteriorum ingredieris, atque hoc pacto msum operi admove. Puritas, quae consequitur per exercitium mandatorum, dicitur mysterium primum; contemplatio autem est consideratio rationalis mentis absorptæ et meditantis præterita et futura; est talis visio mentis de providentia Dei in omni generatione de gloriosis eius et de novi mundi terribilibus, in quibus cor obtinet contritionem, et sicut parvuli Christi, renovatur factio

και τὸν Θεόν, εὐχὴ ἐξ αἰτήσεως ἀνατέλλει και αὐταὶ ἐν τῇ ψυχῇ· ἀλλ' ἐκεῖνον τοῦ μὴ γινώσκειν κακίαν τοῦ ἀνθρώπου· ἰὰν δὲ θέλῃς ἵνα γίνῃται ἡ καρδιά σου τέπος μυστηρίων τοῦ καινοῦ κόσμου, πρῶτον μὲν πλοῦτισσον ἐν ἔργοις σωματικῶν και ψυχικῶν· νηστείας, ἀγρυπνίας, λειτουργίας, ἀσκήσεως, ὑπομονῆς, καθαρῶν τῶν λογισμῶν και τῶν λοιπῶν. διαμυσσον τὸν νῦν ἐν τῇ ἀναγνώσει τῶν γραφῶν και τῇ μελέτῃ τῆ ἐν αὐταῖς· γράψον τὰς ἐπιτολάς κατέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου· και ἀπόδος τὸ χροῖος τῶν ποδῶν ἡνικα ἤτεσσας και κηφῆ. και ἐν τῇ ἡμέλει τῇ δευτικῇ τὰς εὐχὰς και τὰς λιτή; και τῇ μελέτῃ ἐν αὐταῖς. ἐκτίλλον ἐκ τῆς καρδίας σου πᾶσαν εἰκόνα και πᾶν ἑσιχίωμα, ὅπου προκλιπτικῶς προκλήθης· ἔδωσον τὸν νῦν σου αἰὲ ἐν τοῖς μυστηρίοις τῆς οἰκονομίας τοῦ σωτήρος μελετᾶν· και ὅπως τῶν αἰτησῶν τὰς γνῶσεις και τὴν θεωρίαν, ἀπὸρ ὑπερβάλλει τὴν διήγησιν των λόγων εἰς τὸν τόπον και τὸν καιρὸν αὐτῶν· και ἀπελευθερὶ τῇ ἐργασίᾳ τῶν ἐντελῶν και τῶν ἔργων τῆς ὑπὲρ τῆς καθαρῶντος· και αἰτεῖ σεαυτῷ παρὰ τοῦ κυρίου ἐν τῇ προσευχῇ λόπον κυρίας περιωρισμένη ἐν πᾶσι, πῶ ἴσταξιν ἐν ταῖς καρδίαις τῶν ἀποστόλων και μαρτύρων και τῶν πατέρων· ἵνα σταθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ σου, και ἀιωθῆς τῶν πολιτείων τῆς δικαιοσύνης ἡ ἀρχὴ και τὸ μέσον και τὸ τέλος τῆς πολιτείας τῆς δικαιοσύνης αὐτῆ ἴστω· ἡ ἰκενή ἐκ πάντων ἐν τῇ ἐνώσει τῆ ἐν χριστῷ.

κβ'. Ἐὰν δὲ ἐπιθυμῆς τῆς θεωρίας τῶν μυστηρίων, ἐν ἔργοις ἐργασαι τὰς ἐπιτολάς ἐν τ. 306. α. σεαυτῷ, και εὐχὴ ἐν τῇ καταπόσει τῆς γνώσεως αὐτῶν. ἡ θεωρία οὖν ἡ πνευματικὴ ἐν τῇ χώρῃ τῆς καθαρῶντος ἐνεργεῖ ἐντὸς ἡμῶν ὅπου εἰσὶ δὲ χριστοῦ δὲ ὀργηγῶς τῆς ζωῆς ἡμῶν· και σὺ ζήτησον πρῶτον μαθῆν αὐτῶς εἰσέρχῃ εἰς τὴν χώραν τῶν μυστηρίων τοῦ πνεύματος· και οὕτως ἀρχῶν· πρῶτον τῶν μυστηρίων καλεῖται ἡ καθαρῶντος ἡ ανωστραμένη ἐκ τῆς ἐνεργείας τῶν ἐντελῶν· θεωρία δὲ ἴστω ἡ θεωρία ἡ πνευματικὴ τοῦ νοῦς, τὸ ἐκπλήττισσασαι και κατασκευῆν ἐν πᾶσιν οἷς ἐγένοντο και γινέσκονται· θεωρία ἴστω ἡ ἄρρασις τοῦ νοῦς ἐκπλήττισσασαι ἐπὶ τῆ οἰκονομίας τῶν θεῶν τῆ ἐν πάσῃ γενεᾷ, και κατασκευῆν τὰς διέξας αὐτῶν και τὰ ἀναρχερά τοῦ καινοῦ κόσμου, ἐν οἷς σωτρίβηται ἡ καρδιά και ἀνακαίνιζεται καθωμοίετα τῶν νεκίων των ἐν χριστῷ· ἀνατρέ-

φεται ἐν τῷ γάλακτι τῶν ἐπιτολῶν τοῦ καινῶν
καὶ πνευματικῶν, καὶ γίνεται χωρὶς κκεκίας
καὶ ἰσχύεται ἐν τοῖς μυστηρίοις τοῦ πνεύμα-
τος καὶ ἐν ταῖς ἀποκαλύψεσι τῆς γνώσεως
ἐπαυρήμενος ἀπὸ γνώσεως εἰς γνώσιν, καὶ ἀπὸ
θεωρίας εἰς θεωρίαν καὶ ἀπὸ κατανοήσεως
εἰς κατανοήσιν, καὶ μανθάνει καὶ κραταιού-
ται μυστικῶς ἕως ἂν ὤψωθῃ ἐν τῇ ἀγάπῃ,
καὶ ἰσοῦθῃ τῇ ἐλπίδι καὶ ἰσοδυναμήσῃ ἐν αὐ-
τῷ ἢ χαρὰ καὶ ὤψωθῃ ἐν τῷ θεῷ, καὶ στε-
φανωθῇ τῇ δόξῃ τῇ μυστικῇ τῆς δημιουργίας
αὐτοῦ ἐν ἡ ἐκτίσθη.

κς'. Ἐν ταύταις ταῖς νεμαῖς τοῦ πνεύμα-
τος ἀνίρχεται ὁ νεὺς ἐν ταῖς ἀποκαλύψεσι
τῆς γνώσεως, καὶ πίττει καὶ ἀγείρεται, καὶ
νικᾷ καὶ ἠπάταται, καὶ τυγκαῖζεται ἐν τῇ κα-
ρίῳ τοῦ κελλίον' καὶ οὕτως καθαιρεται καὶ
γίνεται ἐπὶ ἰλατος, καὶ πρακτικῶς ἀμύνεται τῆς
θεωρίας τῆς ἁγίας τριάδος, ἧς ἐν ἐκιδυμῇ
ὑπάρχει. Θεωρία γὰρ τῶν ἁγίων ἐν αἰς ὁ
νεὺς ὤψεται καὶ ἐνεργεῖ καὶ γυμνάζεται τρεῖς
εἰσὶ' οὗο τῶν φύσεων τῶν κτιστῶν τῶν λο-
γικῶν καὶ ἀλόγων καὶ πνευματικῶν καὶ σω-
ματικῶν, καὶ ἡ ἀλλῆ τῆς ἁγίας τριάδος, πρῶ-
τον μὲν εἰς πᾶν ἔθνος εἰς κτίσιν γίνεται
θεωρία καὶ διέρχεται δι' αὐτῆς ὁ νεὺς ἐν τῇ
ἀποκαλύψει τῆς γνώσεως, τὰ δὲ μὴ ὑποπι-
πτοντα τῇ αἰσθήσει, θεωρία νοητῶ γίνεται ἐν

ε. 100 b. αὐτοῖς· καὶ ὁ νεὺς ἔχει θεωρίαν τοῦ θεοῦ ἐν
ἐαυτῶν' ἐν ἣ ὁ φιλόσοφος ἔξω ἐμειωσάσθαι
τὴν διάνοιαν αὐτοῦ ἐν τῇ φαντασίᾳ τῶν κτι-
σμάτων. Θεωρία οὖν τῶν οὐρανῶν τοῦ μυστηρίου.
τῆς πίστεως μετὰ τῆς πίστεως συγκεκριμένη
ἰστί' καὶ ἐν τῷ λειμῶνι τῶν γραφῶν
ποιμαίνεται.

κς'. Εἰ τις συνῶγει τὸν νεὺν ἀπὸ παντὸς
μετωροσμου ἐξωτέρου, καὶ διαρκεῖ αὐτὸν ἐν
τῇ ἰνῶσει τοῦ χριστοῦ καθ' ὁμοτύτητα Βασι-
λείου καὶ Γρηγορίου' καὶ εἰς τοὺς μυστικῶς λό-
γους τοῦς τεθέντας ἐν τῇ γραφῇ γίνεται ἡ θεω-
ρία αὐτοῦ' καὶ εἰ μὴ καταλαβανθῆναι ὑπὸ
τῆς γνώσεως λόγοι δικτοὶ διὰ τῆς γνώσεως
ὑφ' ἧμας γίνονται καὶ ἐν τῇ θεωρίᾳ διεχόμεθα
γνώσιν ὑπὲρ αὐτῶν, ἧ τις γίνεται ἐν ἡμῖν μετὰ
τὴν κάθαρσιν, καὶ διὰ τὰ μυστήρια τοῦ πνεύ-
ματος τοῦ ὑπὲρ τὴν γνώσιν' ὡστε αἱ αἰσθη-
σεις τοῦ σώματος οὐκ αἰσθάνονται οὐδὲ τὰ λο-
γικῶν τοῦ νεῦς. Ἰδῶκεν ἡμῖν πίστιν ὁ θεός ἐν
ἡ γνώσεσιν μόνον ὅτι εἰσὶ' καὶ ἔξ αὐτῆς τῆς
πίστεως γινώσκει ἐν ἡμῖν ὑπὲρ αὐτῶν' ἐν τῇ

mandatorum novensilium et spiritalium
et enutritur, fit expertus militie, et in
mysteriis spiritus et in revelationibus, a
cognitione ad cognitionem, a contem-
platione ad contemplationem, ab intel-
lectuali comprehensione ad comprehen-
sionem mystice addiscit et roboratur,
quosquasque elevetur per charitatem, et per
spem uniat, atque in eo gaudium inha-
bitet, et exaltet in Deo, et mystica glo-
ria creationis, in qua creatum fuerat, co-
ronetur.

26. Ad haec pascua spiritus mens accedit
in revelationibus scientiae, cadit et surgit,
vincit et vincitur; et examinatur in furnace
cellulae, et sic purificatur, et misericordiam
consequitur, et practice dignus efficitur con-
templatione sanctae Trinitatis, cuius tu es
avidus. Tres quidem sunt contemplationes
naturarum, in quibus mens elevatur et ne-
peratur et exercetur; duo de rebus creatis sunt,
rationalibus et irrationalibus, spiritibus
et corporalibus; alia vero de sancta
Trinitate. Prima quidem mens ad omnia se
convertens in rebus creatis, fit contempla-
tio, per quam attingit ad scientiae manife-
stationem, quae vero sensibus non sunt
obnoxia, mentalem efficiunt in semetipsis
contemplationem, et mens contemplationem
abinet contemplando semetipsam. In
es profani philosophi mentem suam per
phantasiam rerum creaturarum elevaverunt.
Contemplatio igitur filiorum mysterii fidei
cum fide coniuncta est, et in praxis divina-
rum scripturarum pascua invenit.

27. Si quis mentem colligit ab omni
externa elevatione, et devincit eam in unione
Christi; sicut fecerunt Basilius et Gregorius;
et in mysticis verbis sacrarum litterarum
contemplatione eius versatur; tunc verba, quae
per scientiam non comprehenduntur, com-
prehensibilia nobis sunt per fidem, et in
contemplatione de ipsa scientiam adipiscimur,
quae in nobis oritur post purificationem
et per mysteria spiritus, quae scientiam
superant, et quae nec corporeis sensibus,
neque mentis viribus possunt attingi. Fi-
dem nobis dedit Deus, in qua tantum ea
mysteria esse dignoscimus; ex hac fide
nascitur in nobis spes in iisdem. In fide

confitemor Deum esse Dominum et regem et creatorem et factorum rerum omnium, et in scientia discernimus debitum esse nostrum illius obtemperare mandatis; ac notimus quod timor vetera servat mandata, nova vera et vivifica mandata Christi amor custodit: sicut ipse dixit: Ego custodivi mandata Patris mei, et maereo in charitate eius. Manifesta autem res est filium noo in timore custodire praecepta Patris, sed ex amore. Proinde mandatum nobis, ut oos ex amore praecepta custodiamus dicens: - Si diligitis me, praecepta mea servate; et ego rogabo Patrem, at alium Paraclitum mittet vobis. Adventum Paracliti hic appellat charismata revelationis mysteriorum spiritus; ita ut perfectio cognitionis spiritualis fiat in ea susceptione spiritus, quam acceperunt Apostoli. Et ipsa Dominus confessus est et promisit post mandatorum observantiam et puritatem se rogaturum Patrem, at daturum ois Paraclitum, ut maeret cum eis in saecula post mandatorum observantiam purgationemque.

28. Eo vides per observantiam mandatorum mentem dignam effici gratia mystice contemplationis et revelationis cognitionis spiritualis; oon vero, sicut tu o sapientia rebaris, opera observantiae mandatorum impedimota easa contemplationi arcanorum Dei, quam in quiete perficitur. Quaseso itaque si experiaris in anima tua te iam attigisse regionem charitatis, custodi mandata oova ob charitatem illius qui dedit ea, non vero ob timorem: sicut beatus Paulus divino succensus amore dicebat: Quis me separabit a charitate Christi? tribulationes, an carceres? an persecutioes? et quae sequuntur. Et rursus addit: Confido eoim, quod neque mors, neque vita, neque praesentia, neque futura separare me possint a charitate Dei, quae est in Domino nostro Iesu Christo.

29. Ne vero quis crederet illum desiderasse mercedem magnam vel honorem et gloriam supernam rerum spiritualium, ut sanctitas tua desiderat, ipse ait: Desideravi anathema esse a Christo, si possibile esset, ut alii sicut domestici Christi. Et ut co-

πίστει ἐξομολογησάμεθα, ὅτι ὁ Θεὸς κύριος καὶ δεσπότης καὶ κτίστης καὶ δημιουργὸς τῶν ἀπάντων ἐστὶ καὶ ἐν τῇ γνώσει διακρίθημεν ὅτι διεν ἡμῶς φυλάζει τὰς ἐντολάς αὐτοῦ, καὶ νοῦσαι τοῦτο καὶ ἡμεῖς ὅτι τὰς ἐντολάς τὰς παλαιὰς ὁ φόβος φυλάττει, τὰς δὲ ζωοποιεῖς ἐντολάς τοῦ χριστοῦ ἡ ἀγάπη φυλάττει καθὼς εἶπεν αὐτός: ἄγῳ τετήρηκα τὰς ἐντολάς τοῦ πατρὸς μου καὶ μένω αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ καὶ ἄλλεν ὅτι οὐκ ἐν φόβῳ φυλάττει ὁ νόμος τὰς ἐντολάς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀλλ' ἐξ ἀγάπης. διὰ ταῦτα παραγγέλλει ἡμῖν, ἵνα καὶ ἡμεῖς ἐξ ἀγάπης τηρήσωμεν τὰς ἐντολάς ὡς λέγει: ἰάν ἀγαπήτε με τὰς ἐντολάς ἡμῶς τηρήσατε καὶ ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα μου καὶ ἄλλεν παράκλητον πληρῶς ἡμῖν τὸν παρουσῆα τοῦ παρακλήτου καλεῖ τὰ χάρισμα τῆς ἀποκαλύψεως τῶν μυστηρίων τοῦ πνεύματος, ὡς εἶπεν ἐν τῇ ὑποδοχῇ τοῦ πνεύματος, ἐν οἱ ἀπέστειλε ὑπεδίξαντο ἡ τελείωσις τῆς γνώσεως τῆς πνευματικῆς, καὶ τὸν παράκλητον καθ' ἡμετέρας καὶ ὑπόσχετο ὁ κύριος ἐρωτήσαι τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ δοῦναι αὐτοῖς τὸν παράκλητον, ὅπως διαμῆναι μετ' αὐτῶν ἕως τοῦ αἰῶνος μετὰ τὸν ἔργασίαν τῶν ἐντολῶν καὶ τῆν κάθαρσιν.

καὶ Ὁρῶσθε ὅτι ἐν τῆς φυλακῆς τῶν ἐντολῶν αἰνεῖται ὁ νόμος τῆς χάριτος τῆς θεωρίας τῆς μυστικῆς καὶ τῆς ἀποκαλύψεως τῆς γνώσεως τοῦ πνεύματος οὐχὶ ὡς ἡ σοφία σου ὑπενόησαι, ὅτι τὸ ἔργον τῆς φυλακῆς τῶν ἐντολῶν ἀναχωρητικῆς τῆς θεωρίας τῶν θεῶν μυστηρίων τῶν ἐν τῇ ἰσχυρίᾳ τελουμένων ἐστὶ. παρακαλῶ οὖν ἐγὼ, ὅτι ἰάν αἰσθηθῆς ἐν τῇ ψυχῇ σου, ὅτι ἐβδασας τὴν χροαν τῆς ἀγάπης, τηρήσον τὰς ἐντολάς τὰς νῆας διὰ τὸν εἶδον τοῦ Θεου αὐτῶν καὶ οὐχὶ διὰ τὸν φόβον καθὼς καὶ ὁ μακάριος Παῦλος πῖνκα ἐπιπροῦτο ἐν ἀγάπῃ τῆς θεῶν εἶπε: τίς χωρίσει με ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ χριστοῦ; θλίψεις; ἡ φυλακαὶ; ἡ διωγμοί; καὶ τὰ εἴησθε - καὶ πάλιν προτιθεῖ - πίπτειν γὰρ ἐν οὐτὸ θάνατος, οὐτὸ ζωὴ, οὐδὲ ἐνεστῆσθε, οὐδὲ μίλλεντα δύναται χωρίσαι με ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ θεοῦ τῶν ἐν χριστῷ ἰεσῷ τῷ κυρίῳ ἡμῶν.

καὶ. Καὶ ἵνα μὴ νομισθῇ ὅτι τὸν μισθὸν τὸν πῶλον ἢ τὴν τιμὴν ἢ τὴν δόξαν τῶν ὑπερβάλλουσιν τῶν πνευματικῶν ἐπιθυμῶμαι, καθὼς ἡ σὴ ἀγωνιστὴ ἐπιθυμῶμαι, εἶπεν: πύχθημεν γὰρ ἀνάδομαι εἶναι ἀπὸ τοῦ χριστοῦ καὶ εἰ δύνατον ἐν ἐοῦτῳ ἵνα εἰ ἀλλήλοις εἰκονηθῶσι τῷ χριστῷ καὶ ἵνα γινῶσθε.

- ἵτις οὐ τὴν θεωρίαν τῶν μυστικῶν καὶ ἀναχωρητικῶν
 τῶ καταθέμενον καθ' ἑαυτὴν τῆς σὺς πατρο-
 σύνους· ἀλλ' ἐπιθυμῶν ἐκείνῳ ἢς πολλὰς τοιαύ-
 τας ἀξίαι ἠελώθησαν αὐτὸς διὰ τῆς χάριτος. ἄκουσον
 τι λέγει ἐν ἄλλῳ τόπῳ ἰὼν ταῖς γλώσσαις τῶν
- 1 Cor. 13. ἀγγέλων λαλοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων, ἀγάπην δὲ
 μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς ἤχηθ' ἢ κίβηλον ἀλα-
 λαῶν· καὶ ἰὼν ἔχω προφητείας, καὶ ἰδὼ τὰ μυσ-
 τήρια πάντα καὶ πάντων τῶν γνώσεων, καὶ ἔχω
 τὴν πίστιν, ὥστε ἔρη μετιστησάμενον ἀγάπην δὲ μὴ
 ἔχω, αὐτὸν εἰπὶ· ὅτι ἡ θύρα ἢ νομήν ἢ εἰσφά-
 ρουσα εἰς ταῦτα ἡ ἀγάπη ἐστίν. ἰὼν δὲ κησό-
 μαι ἀγάπην, αὐτὴ εἰσφέρει με εἰς ταῦτα· ἰὼν
 δὲ ἐν χάριτι ἀιωθόμενον τοῦτω, χωρὶς ἀγάπης
 οὐ πάντως ποτὶ γενήσεται ἡμῶν ἀποκτήσασθαι
 αὐτὰ. ἡ κτίσις γὰρ καὶ ὁ φερούς τῶν ὑψη-
 λωτέρων τῶν ἁγίων, καὶ τῆς θείας πελαγίας
 ἡ ἀγάπη ἐστίν. εὐθείως γὰρ ἡμῶν ἀποκτήσα-
 ται ὁ μεναχὲς τῶν ἀγάπην, ἡ καρδία ἀποκτά-
 ται τὴν εἰρήνην· αὐτὴ δὲ ἐστὶ τὸ σπῆνγμα τοῦ
 θεοῦ· καὶ ἀποκλείεται αὐτῷ ἡ θύρα τῆς χά-
 ριτος, ἐν ᾗ ὁ κήρυξ ἐν ἡμῶν εἰσελεύσεται καὶ
 ἐξελεύσεται, καθὼς εἶπεν· ὅτι ἐγὼ εἰμὶ ἡ θύρα
 τῆς ζωῆς· καὶ ἐν ἐμοὶ ὁ ἄνθρωπος εἰσελεύ-
 σεται ζωῆσαι, καὶ νομήν εἰρήσει εἰς ἀναστρο-
 φῆν τῆς ζωῆς αὐτοῦ τῆς πνευματικῆς· ἔπει οὐκ
 ἀναχατίζεται, οὔτε ἀπὸ κακίας, οὔτε ἀπὸ πλά-
 νης, ἀλλ' ἐν πάσης τοῖς ἀναβήσασιν τῶν ἀ-
 πεκαλύφμενον τῆς γνώσεως καὶ τῶν θεωρίων τῶν
 μυστικῶν εἰσάγει αὐτὸν καὶ ἐξάγει ἡ θεία ἀ-
 γάπη, κατὰ τοὺς ἐλευθέρους τοὺς τοῦ χρι-
 στοῦ.

Χ. Καὶ ἰσα γνώς τῶν ἀλήθειαν τοῦτων,
 μάθε ἐκ τοῦ μακαρίου ἀποστόλου Παύλου, ὅτι
 ἐν ἀληθείᾳ ἡ ζωὴ ἡ πνευματικὴ τοῦ κοῦς ἡ
 θεωρία ἡ θεία ἐστίν· αὐτὸς βεβῶ· ὅτι οὐκ εὐ-
 δεκὸν ἐν αὐτῇ, χωρὶς τῆς ἀγάπης οὐκ εἰσελεύ-
 σασμαι πρὸς αὐτὸν, ἢτοι πρὸς τὴν θεωρίαν· οὐ-
 δὲ ἐπιθυμῶν ἐπιθυμῶσά αὐτὸν· καὶ ἰὼν δεθῶ
 μοι κατὰ χάρον ἡμῶν οὐκ ἐκτρομέου τὴν ἀ-
 γάπην, ἐγὼ οὐ ζητῶ αὐτὸν· ἡμῶν οὐκ εἰσελ-
 θὼν πρὸς αὐτὸν διὰ τῆς θύρας τῆς φυσικῆς
 αὐτῆς, ἥτις ἐστὶν ἡ ἀγάπη. εἰλω οὐκ πρώ-
 τον κησάσασθαι ἀγάπην, ἥτις ἐστὶ ἡ θεωρία
 ἡ προτέρα τῆς ἁγίας Τριᾶδος· καὶ τότε χωρὶς
 δόσεως ἐστὶ μοι φυσικὸς ἡ θεωρία τῶν πνευ-
 ματικῶν. κατανέσασθαι μοι τὴν θείαν σοφίαν τοῦ
 μακαρίου Παύλου, ὅτι κατέλιπε πάντα τὰ χα-
 ρίσματα τὰ μεταδιδόμενα ἀπὸ τῆς χάριτος· καὶ
 ἤψαστο αὐτὸς αὐτὸν τῶν ὑπόστασιν τῶν πραγ-

gnosis illum quidem non ut tu, pater mi,
 exquisivisse mysticam et anachoreticam
 contemplationem; sed illam desiderasse,
 qua saepe nonnulli digni effecti sunt per
 gratiam. Accipe quae alio in loco ipse dicit:
 Si linguis hominum loquar et angelorum,
 charitatem autem non habeam, factus sum
 veluti aes sonans, aut cymbalum tintiens;
 et si habuero prophetiam, et novivero my-
 steriorum omnia et omnem scientiam, et si ha-
 buero omnem fidem, ita ut montes trans-
 feram; ebaritatem autem non habuero, nihil
 sum. Siquidem legitima ianna, quae ad haec
 ducit, charitas est; et si charitatem adec-
 ptus fuero, ad haec me adducet. Si vero
 absque charitate donis huiusmodi dignos
 per gratiam nos effici censeamus, minime
 prorsus ea valebimus possidere. Acquisitio
 enim et custodia sublimiorum saecularium
 rerum et divinae conversationis charitas est.
 Nam vix asceta obtinet ebaritatem, cor
 possidet pacem, et fit habitaculum Dei,
 reseratur ei ianna gratiae; qua Christus in
 nobis ingredietur et egredietur, sicut dixit:
 Ego sum vitae ostium, et in me homo ingre-
 dietur ad vivendum, et pascua inveniet ad
 vitae suae spiritualis conversionem; ubi
 non impeditur neque a malitia neque ab
 errore; sed per omnes revelationum cogni-
 tionis et contemplationum arcanorum gra-
 dus adducit et educit eam charitas divina,
 ut fit de iis qui Christi fruuntur libertate.

30. Ut autem horum agnoscas veritatem,
 a b. Pauli discite veram spiritalem vitam
 mentis esse contemplationem divinam. Ipse
 elamat: absque charitate in hac contem-
 platione hand mihi complaceo; neque ad
 eam accedam, neque desiderio eam concu-
 piscio. Et quomvis secundum gratiam mihi
 largiatur; si ebaritatem non acquisivero, il-
 lam non quaero; cum per naturalem ipsius
 portam, quae est charitas, ad eam non in-
 traverim. Prius enim ebaritatem consequi
 volo, quae est prima contemplatio sanctae
 Trinitatis; et postea absque donatione spi-
 ritualium rerum contemplationem modo na-
 turali acquiram. Considera quaeso, divinam
 b. Pauli sapientiam, cum praetermissis
 omnibus gratiae ebarismatibus, sibi exqui-
 rendum fundamentum harum rerum propo-

suit, quod suscipit supra se et custodit charismata. Sicut quidam dixit; eharisma contemplationis creaturarum Moysi datum est, et plurimi eodem digni facti sunt, non pariter in confirmatione; sed in revolutioe. Ego vero qui in Spiritu sancto baptizatus sum, et gratia repletus suscipere volo in mo ipso sensum Christi in me inhabitantis; Christus enim operatus est naturae revolutioem in persona sua; et nos eum induti sumus ex aqua et spiritu; atque in mysterio ineffabili eos sibi univit et fecit eos membra in corpore suo. Haec quidem in arthabone in corpore suo. Haec quidem in novo mundo naturaliter comunicat vitam ceteris membris.

31. Cur praeterea vis et quaeris contemplationem prius quam charitatem, eum divinus Paulus contemplationem sine charitate improbandam duxerit? Verba tua - exercitium maculatorum impedit me a contemplatione - manifestant te non curasse charitatem erga proximum, et praefere contemplationem, illius quoque gustum quando nobis, o sapientissime, haec habere non est concessum. At vero contemplatio haec nobis in loco suo sese tradit spectanda, et sicut physico aetate succrescente anima suscipit scientiam discretionem, et sensum rerum mundi experitur, et in eis exercetur in dies; hoc eodem pacto in iis quoque sunt spiritus, spiritualium contemplationem et divinum sensum homo percipit, et in iisdem exercetur. Et haec eo magis progrediuntur, quo meos in spirituali conversatione crescit, et ulterius proficit; eum autem ad regionem charitatis pervenerit, spiritualia in loco suo contemplantur. Haec non assequuntur, quantum quis ad se trahere conetur, et audacter phantasiae laxat habenas, speculetur, consideret et caecitiat; profecto visio et phantasiae et imagines quaedam pro voris ei videbantur. Ut autem quae vera sunt perfecte mente tua discretiva possis suscipere, ut quaeras contemplationem praeter tempus. Quod si tibi videaris iam modo contemplationem videre, umbra haec est et contemplatio phantasiae, sed oia vora contemplatio. Cuius enim monti oritur similitudo et imago phantasiae, et insuper io ea vera

μάτων ἥτις ὑποδέχεται τὰ χριστήματα καὶ φιλῶται αὐτὰ· καθὼς τις λέγει τὸ χάρισμα τῆς θεωρίας τῶν κτισμάτων καὶ τῆ Μωσῆϊ ἰδέσθαι, καὶ πολλοὶ αὐτὸς ἐκείνησαν· ἴσως οὐχ ἰ ἐβραυμαί, ἀλλ' ἐν ἀποκαλύψει· ἰγὼ δὲ ἐβραυμαί· οὐδὲ ἐν τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ καὶ πληρωμένῳ χάριτος ὑπάρχων, εἴλω διέξασθαι ἀποδοῦναι ἐνός μου τοῦ χριστοῦ τοῦ οἰκονόμου ἐν ἐμοί· ὁ χριστὸς γὰρ ἐποίησεν τὴν ἀνακατασκευὴν τῆς φύσεως ἡμῶν ἐν τῇ ὑπόστασει αὐτοῦ, καὶ ἐνεδυσάμεθα αὐτὸν ἐξ ὕδατος καὶ πνεύματος καὶ ἐν μυστηρίῳ τῷ ἀόρατῷ ἔνωσαν ἡμᾶς ἑαυτῷ, καὶ ἐποίησεν ἡμᾶς μέλη ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ· ἀλλ' ἐνταῦθα μὲν ἐν ἀρχαῖς, ἐν δὲ τῷ καιρῷ κόσμου φυσικῶς μεταδίδει τὴν ζωὴν τοῖς ἐμοῖς· λέπειος μέλει.

λα'. Τί λοιπὸν θέλεις καὶ ζητεῖς τὴν θεωρίαν πρὸ τῆς ἀγάπης, ἵπτε Παῦλος ὁ θεὸς ἀδύκων αὐτὴν ἐποίησε χωρὶς ἀγάπης· ἰαίνο γὰρ ὁ εἶπας, ὅτι ἡ ἐργασία τῶν ἐντελῶ ἀναχωρεῖται με τῆς θεωρίας· ὅθεν ὅτι ἐφῆξες τὴν ἀγάπην τοῦ πλησίον, καὶ προέβλεπας τὴν θεωρίαν καὶ ἐπιθυμῆεις ἰδεῖν αὐτὴν, ὅπου οὐ θεωρεῖται· ἴσως ὅτι ἡμεῖς οὐ δυναμίτω ἰδεῖν τὴν θεωρίαν, ὡ σοφίστατε. ἀλλ' ἡ θεωρία αὐτὴ δυνάμει ἡμῶν ἐαυτῶν ἐν τῷ τόπῳ αὐτῆς, καθὼς ἐν τῇ αὐξήσει τῆς ηλικίας τῆς φύσεως δίδεται ἡ ψυχὴ τὴν διαφοράν τῆς γνώσεως καὶ αἰσθάνεται τῶν τοῦ κόσμου καὶ γυμνάζεται ἐν αὐτοῖς ἡμέραν καθ' ἡμέραν· οὕτως καὶ ἐν τοῖς τοῦ πνεύματος δίδεται τῆς τὴν θεωρίαν τῆς πνευματικῆς καὶ τὴν θέλων ἀποδοῦναι καὶ γυμνάζεται ἐν τοῖς τοῦ πνεύματος· καὶ καθὼς αὐξάνει ὁ κῆρ ἐν τῇ πολυτείᾳ τῆς διακονίας, καὶ προέβλεπει ἐπὶ τῷ ἔμπροσθεν· ἰάν δὲ φθόσῃ τὴν χώραν τῆς ἀγάπης θεωρεῖ τὰ πνευματικὰ εἰς τὸν τόπον αὐτῶν ταῦτα· ἴσως καὶ ἴσως ἰάν τις βιάσεται καταβῆναι πρὸς αὐτὸν οὐ πείθονται. ἰάν δὲ φαντασθῶν τελεμερῶς, καὶ θεωρήσῃ καὶ κατανοήσῃ ἐν αὐτοῖς καὶ ἐν οὐ καίρῳ, ἀμβλυνοῦται εὐδὲς ἡ ὄρασις αὐτοῦ· καὶ φαντασῆται καὶ τύποι ἐντὶ τῶν ἀληθινῶν θεωρηθῆσονται αὐτῷ. ταῦτα ἀρτίως ἦτοκα λέξῃς ἐν τῷ κῆρ σου τῷ διακριτικῷ μὴ ζητήσῃς τὴν θεωρίαν ἐν οὐ καιρῷ αὐτῆς· ἰάν δὲ δοκῇ σοι καὶ νῦν ἰδέσθαι σοι τὴν θεωρίαν, σκαὶ ἴσως τις φαντασῆς ἡ θεωρία καὶ οὐ θεωρία· ὅτι παντὶ ἰσθῆ γίνεται ὁμοίωμα καὶ τύπος φαντασίας· καὶ γίνεται πάλιν ἐν αὐτῇ θεωρία ἀληθινή· ἰδὲν γὰρ καὶ ταῖς φύσεσι τοῖς συνθέσις

γίνεται αὐταῖς ἔχει φαντασίαν· καὶ ἴσται ὅτι ἔχουσι θεωρίας ἀληθινὰς· ἐὰν δὲ ἡ θεωρία ὕγιος, καὶ τὸ φῶς εὐρίσκεται, καὶ ἐκεῖνο τὸ θεωροῦμενον, πλείον τῆ ἀληθείᾳ θεωρεῖται· ἴσται δὲ γίνονται ἡσαντίαις τούτων σκιὰν ἀπὸ τῆς ἀληθείας· θεωρεῖ δὲ ὀφθαλμῶς· ὅτι θεωρεῖ ὕδωρ ἵπου εὖ ἴσται ὕδωρ, καὶ εἰσοδομάς ἐπιρμήνας καὶ κρημαίνοντας ἐν τῷ αἵρει, καὶ εἰσιν ἐν τῇ γῆ κείμενοι· ἐν τοιαύτῃ δὴλόωσιν τῆ ἰπὶ τῶν σωματικῶν, τὸ αὐτὸ νοεῖ μοι καὶ ἐπὶ τῶν νοητῶν.

I. 302. b.

λβ'. Ἐὰν μὴ καθαρισθῇ ἡ ὄρασις τοῦ νοῦς ἐν τῇ ἰργασίᾳ τοῦ ἐντολῶν καὶ ἐν ταῖς πράξεσιν τῶν πολιτευῶν τῆς συντυχίας οὐχί· ἀλλὰ τῆς ἰσυχίας· καὶ κτήσεται τὸ φῶς τῆς ἀγάπης ἐν τελειότητι καὶ αὐξάνῃ ἐν τῇ ηλικίᾳ τῆς καπότητος τοῦ χριστοῦ, καὶ ἐν τῇ διαμερῇ τῆς γνώσεως πλησιάζει ἰγγύς τῶν φύσεων τῶν πνευματικῶν ἐν τῇ τάξει, ἐν ἣ ζῆται ἐν αὐτῇ τὴν ἀγγελικὴν πολιτείαν τοῦ πνεύματος, οὐ δύναται θεωρητικῶς ἀληθῶς γενέσθαι τῆς θείας θεωρίας, καὶ ὅσα ἡμῶν κατὰ τινὰ νομίζει ὁ νοῦς ὑπὲρ αὐτὴν ποιῆσθαι, φαντασία λέγεται καὶ οὐκ ἀληθὴ· καὶ τοῦτο τὸ ἐκ τοῦ μὴ καθαροῦ ἐν συμβαίνει τῷ μὴ· τοῦ ἰδεῖν τι ἀπὸ ἄλλου· ἡ φύσις δὲ τῆς ἀληθείας ἀσφαλτοῦτος μὴ εἶναι μὴ ἀλλοιωμένη κατὰ εἰς ἡμῶν κατὰ τινὰ, οὐ αἰτία δὲ τῆς φαντασίας καὶ τῶν εἰκότων ἴσται ἡ ἀσθένεια τοῦ νοῦς καὶ οὐχί ἡ καθαρότης αὐτοῦ, τοῦτο σφαιρῶν καὶ τοῖς ἔξω φιλοσόφοις· ἐπειδὴ ἐνέμισαν εἶναι ταῦτα πνευματικὰ περὶ ὧν διδάχην ἀληθῶν ἐκ τοῦ θεοῦ εὖ ἰδίζαντο, ἀλλ' ἐκ τοῦ σπυργμῶ καὶ τῆς κητώσεως τοῦ λογιστικοῦ αὐτῶν, καὶ ἐκ τῶν ἐνομιῶν τῶν λογισμῶν αὐτῶν, ἰδοῦσαν τῆ αἰτίας αὐτῶν ὅτι εἰσὶ τ' καὶ μετὰ τοῦτο καὶ πῶς εἰσὶ διλογισσαντες, ἵνα ἡ εὐρέσις τῆς γνώσεως αὐτῶν, καὶ ἡ ἀλλοιωσις τῆς ἀπομεινωσῶν αὐτῶν αὐτοῖς γίνονται καὶ ἀμείωτα· καὶ διδάσκοντες περὶ αὐτῶν ἐν εἰρήσιν τῆ μὴ καθαρῶσιν· καὶ τὸν ἴνα θῆν θεωροῦσαν εἰς πελυθεῖσαν· καὶ ἐλάσκον καὶ συνίθον ἐν τῇ ἀδολοσχίᾳ τῶν λογισμῶν αὐτῶν· ὅπερ εὖ ἴσται· καὶ περὶ τῶν φύσεων τῶν πνευματικῶν, καὶ τῆς ἰργασίας αὐτῶν διδάσκον· καὶ διελίχθησαν ἐν τῇ ἡμελείᾳ τῶν λογισμῶν αὐτῶν· καὶ τοῦτον τὴν φαντασίαν τῆς παραφαντασίας τῶν λογισμῶν αὐτῶν θεωροῦσαν τῶν φύσεων αὐτῶν ἰαλοῦν.

λγ'. θεωρία εὖ ἡ ἀληθινή τῶν φύσεων τῶν ἀειδῶν καὶ ἀνοσθητῶν καὶ αὐτῆς τῆς

rerum idea nascitur. En etiam in ipsis compositis naturis nasci phantasiam; et hoc contingit, si rerum habebatur idea vera; si apprehensam sana sit, tunc lumen reperit apparensem a veritate haud alienum conspiciatur. Si contra evenit, tunc umbram pro veritate oculus videt; ut quando conspiciat aquam ubi aqua non est, et aedificia elata et suspensa in aëre quae revera iacent in terra. In hac rerum corporarum declaratione considera idem in spiritualibus fieri.

32. Nemo potest verus fieri contemplativus visionis divinae, nisi animae facultas videandi pura evadat in exercitio mandatorum et in actinnibus vitae non utcumque, sed asceticam more tractatae, atque adipsoscat charitatis lumen in perfectione, et crescat in aetate renovationis Christi, et in scientiarum diversitate prope accedat ad naturas spirituales in ordine, in quo angelicam spiritus conversationem quaerit. Omnia vero simulacra, quae mens facere conatur, ana veritas; sed phantasia appellatur. Et eo quod sese non purgaverit, hoc accidit menti, ut aliud pro alio videat; natura autem veritatis semper immutabilis perseverat, et nunquam in simulacrum immutatur. Causas autem phantasiae et simulacrorum esse mentis imbecillitatis, minime vero eius paritas. Haec acciderunt profanis philosphis; quoniam arbitrati sunt esse spiritualia, de quibus veram doctrinam a Deo non receperunt; sed ex venae pulsu et motu mentis et cogitationibus opinione sua se siquid esse crediderunt. Deum cogitaverunt quomodo existerent, ut inventis originis et varietas similitudinis suae ambo sibi fierent manifesta, et de his multa sermocinati suat in commentis haud sibi consequentibus, et de uno Deo commentati sunt dividentes deorum multitudinem, et locuti sunt, et composuerunt multa in garrulitate commentationum suarum. Quod non erat, etiam de naturis spiritualibus et de earum operatione sunt loquuti, et ratiocinati in commentis suis; atque huiusmodi phantasiam delirii cogitationum suarum appellaverunt naturae contemplationem.

33. Igitur vera naturae tum sensibilis, tum insensibilis, et ipsius sanctae Tri-

tatis contemplatio nobis adnascitur in revelatione Christi, quem ipse docuit et ostendit hominibus. in primis quando operatus est in persona sua renovationem humanae naturae universae, et ipsam immutavit, illi dedit libertatem pristinam, nobisque viam in seipso complanavit. ut per vivificam mandata sua ad veritatem accederemus. Et hoc pacto natura nostra valida est, ut fiat contemplativo non phantasticae, sed verae visionis. Cum in primis per patientiam cupiditatem et labores et tribulationes aliquis exuerit veterem haminem cupiditatum, sicut infans involucri uteri exiit; tunc mens spiritualis fieri valet, et sese conspiciere in mundo spiritali collocatam, et accipere contemplationem patriae suae. Reapse igitur contemplatio rerum creaturarum, etsi dulcis sit, tamen est veluti umbra scientiae; et dulcedo illius baud abest a phantasia somniorum. Contemplatio itaque novi mundi in spiritu relictionis, in qua mens spiritaliter nlectatur, est operatio gratiae, non vero umbra scientiae; et deliciae eius baud abest ab illis, de quibus scripsit Apostolus: Quod oculus non vidit, neque auris audivit, neque in cor hominis ascendit, quae praeparavit Deus diligentibus se. Sanctis autem revelavit Deus per spiritum eius; ipse autem spiritus omnia scrutatur etiam profunda Dei. Huiusmodi autem contemplatio fit cibus menti, quousque valeat contemplationem sublimiorem accipere primae contemplationis. Et enim contemplatio contemplationi aliquid participat, quousque in regionem perfectae charitatis mens ingreditur. Charitas enim est locus proprius rerum spiritualium, et in puritate animae commoratur. Cum vero mens in regione charitatis stabilita sit, tunc gratia operatur, et mens accipit rerum spiritualium contemplationem, et arcanorum speculatrix evadit.

34. Iam superius dixi bifariam tribui gratiam revelationum mentalis contemplationis; et quidem tribuitor tum ex fidei fervore per gratiam; tum vero ex mandatorum exercitio et puritate, et quidem per gratiam; sicuti factum est beatis Apostolis, qui non per exercitium mandatorum purum effecerunt mentem suam, et tamen digni

ἀγίας τριάδας ἐν τῇ ἀποκάλυψι τοῦ χριστοῦ προσγίνεται, ἢν εἶδατε τοῖς ἀνθρώποις, πῶκα ἐν πρώτῳ ἐποίησεν ἀνακαινήσας ἐν τῇ ὑπεστάσει αὐτοῦ πάσῃ τῇ φύσει τῆ ἀνθρώπων· καὶ ἔτραψε αὐτὴν καὶ ἔδεικνεν τὴν πρώτην ἐλευθερίαν· καὶ κατέστρεψεν αὐτὴν ἰδὼν ἐν αὐτῷ τοῦ διαβόλου ἐν τοῖς ζωστικαῖς αὐτοῦ ἐντολαῖς πρὸς τὴν ἀλλοθείαν· καὶ τότε ἰκαναὶ ἢ φύσεις γενέσθαι θεωρητικὴ τῆς ἀληθινῆς θεωρίας καὶ οὐχὶ τῆς φανταστικῆς. ἐπίταν δ' ἀθρώπος ἐν πρώτῳ ἐν τῇ ὑπερῶν τῶν παθῶν I. 168. a. καὶ τῇ ἐργασίᾳ καὶ τῇ θλίψει καὶ ἀποδίσταν τὸν παλαιὸν ἀνθρώπον τῶν παθῶν, καθὼς ἀποδίεται τὸ βρέφος τὸ εὐλογημένον τῆς μητρὸς ἔνδομα· τότε ἰκαναὶ ὁ νοῦς γεννηθῆναι πνευματικῶς καὶ ἀρᾶσθαι ἐν τῇ κινήσει τοῦ πνεύματος, καὶ δεῖσθαι θεωρίαν τὴν τῆς πατρίδος αὐτοῦ. ἡ θεωρία οὖν ἀριεὶς τῶν πνευμάτων καὶ ἰσὴ ἵστι γλυκεία, ἀλλὰ σκιά ἵστι τῆς γνώσεως· καὶ οὐκ ἵστι ἡ γλυκύτης αὐτῆς ἀφοραμένη ἐν τῆς φαντασίας τῶν ὀφείρων. θεωρία οὖν τοῦ καινοῦ κινήσει ἐν τῇ πνευματικῆς ἀποκαλύψεως, ἐν ἣ κατατραφῆ πνευματικῶς ὁ νοῦς, ἐνέργει ἵστι τῆς χάριτος, καὶ οὐχὶ σκιά τῆς γνώσεως· καὶ οὐκ ἵστι ἡ εὐλύτης αὐτῆς ἀφοραμένη ἐξ ἐκείνης ἢ ἐργασίαν ἀπέστολος. ἃ ἀφ᾽ οὐρανοῦ οὐκ εἶδεν, οὐδὲ εὐς οὐκ ἤκουσεν, I Cor. 2. οὐδὲ ἐπὶ καρδίᾳ ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη ἢ εἰτοίμασεν ὁ θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν τοῖς ἀγίοις δι' ἀπεκάλυψεν ὁ θεὸς διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ· αὐτὸ δὲ τὸ πνεῦμα πάντα ἐρευνᾷ καὶ τὰ βάθη τοῦ θεοῦ. καὶ αὐτὴ ἡ θεωρία γίνεται τῇ νῆ τροφῇ ἕως ἀν ἰσχίρη καὶ δυνατῆ δεῖσθαι θεωρίαν ὑψηλοτέραν τῆς πρώτης θεωρίας. διὰ τὴ θεωρία τῇ θεωρίᾳ μεσοδίδει, ἕως ἀν εἰσυχῆ ὁ νοῦς εἰς τὴν χάραν τῆς τελείας ἀγάπης. ἡ ἀγάπη γὰρ τίπος ἵστι τῶν πνευματικῶν, καὶ ἐν τῇ καθαρότητι τῆς ψυχῆς συλλέγεται· καὶ ἵτε σταθῆ ὁ νοῦς ἐν τῇ χάριτι τῆς ἀγάπης, ἐνεργεῖ ἡ χάρις καὶ διχεται ὁ νοῦς τὴν θεωρίαν τοῦ πνεύματος καὶ θεωρητικῆς γίνεται τῶν κρυπτῶν.

35. Εἶπον γὰρ ὅτι ἐε δύο δίδεται τὸ χάρισμα τῶν ἀποκαλύψεων τῆς θεωρίας τοῦ νοῦς· καὶ ἵστιν ὡς ἐκ τῆς θερμότητος τῆς πίστεως διὰ τῆς χάριτος δίδεται. ἵστι δὲ ἵτε ἐκ τῆς ἐργασίας τῶν ἐντολῶν καὶ τῆς καθαρότητος· ἐκ τῆς χάριτος μὲν, καθὼς πρὸς τοὺς ἀποστόλους τοῖς μακαρίους, εἰ οὐκ ἐκ τῆς ἐργασίας τῶν ἐντολῶν καθῆσαν τὸν νοῦν καὶ πῶκα

θησαν τῆς ἀπαλήψεως ὡς τῆς θεωρίας· ἀλλ' ἐκ τῆς θεωρίας τῆς πίστεως· διότι ἰπίστευσαν ἐν ἀπλήτηι εἰς τὸν χριστὸν, καὶ ἡκαλύθησαν αὐτοὶ ἐν καρδίᾳ διακρίψι ἀδεαστάτους· καὶ ὅτι ἐτελείωσαν τὴν εὐκομιάν αὐτοῦ τὴν προσκυνητὴν, ἀπέστειλαν αὐτοὺς τὸ παράκλητον πνεῦμα, καὶ καθῆρον καὶ ἐτελείωσαν τὸν νῦν αὐτῶν, καὶ ἐνεργητικῶς ἐνίκησαν ἐνὸς αὐτῶν τὴν παλαιὴν ἀνθρώπων τὸν παθῶν, καὶ ἐνεργητικῶς ἐσωκρίσαν ἐν αὐτοῖς τὸν καινὸν ἀνθρώπον τοῦ πνεύματος· καὶ ἰδίζαντο τὴν αἰσῶσιν τοῦ ἀμειψίμων αὐτῶν. οὕτως καὶ ὁ μακάριος Παῦλος οὐκακαιοῦσθ μυστικῶς, καὶ οὕτως ἰδίζατο τὴν θεωρίαν τῆς ἀποκαλύψεως τῶ μυστηρίων, καὶ τὸν τούτους οὐκ ἐπιπεθῶς εἰς αὐτὸν, ἐνεργητικῶς ἰδίζατο χόρον καὶ θεωρεῖν· ἀλλ' ἔλεν τὸν χρόνον τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἵππειν τὸν θρόνον, ἵνα ἀναπαύσῃ κατὰ τὸ δυνατόν τῇ χάριτι, ἣ ἤλωθ. ἵζητι συνμιλλῶσιν αὐτῶ ἐν τῇ θῆρῳ ὡς οἰκίῳ, καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς Δαμασκόν· οὐκ ἔγραψε ὅτι ἠμίλησε μετ' αὐτοῦ φανερῶς ὁ Ἰησοῦς· ἀλλὰ καὶ ὁ Ἀνακίας. οὕτως γράφει ὅτι εἶπεν αὐτῷ.

Act. 9. Saoul ἀδελφε, ὁ κῆριος ἡμῶν Ἰησοῦς χριστὸς ὁ ἄρτιος σοι ἐν τῇ θῆρῳ ἀπέστειλὲ με πρὸς σί, ὡς ἀναβλήσῃσιν οἱ ὀφθαλμοὶ σοῦ, καὶ πληρωθῆσιν πνεύματος ἁγίου. καὶ ὅτι ἰβῆπτισεν αὐτὸν ἐν πλάσθῃ πνεύματος ἁγίου καὶ αἰσθητῶν μυστηρίων τῆς ἀποκαλύψεως τῶν ἀποκρίφων· καὶ οὕτως ἐνεργῆθη καὶ ἐν ταῖς ἀποστέλλοις τοῖς ἁγίοις τοῖκα συνιστρέμετο μετ' αὐτῶν ὁ σωτῆρ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· πολλὰ ἔχω λέγειν ἡμῖν, ἀλλ' οὐ δύνασθε βαστάζειν ἄρτι· ὅταν δι' ἔλθῃ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, αὐτὸς ἐδηγήσει ἡμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν, καὶ τὰ μέλλοντα ἀνεγγίλλει ἡμῖν. καὶ ὁ μακάριος Παῦλος, ὁλοσῶτι τοῖκα ἰδίζατο τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ ἀνακαίνοσθ ἐν τῷ πνεύματι, ἤλωσθ τῆς ἀποκαλύψεως τῶ μυστηρίων, καὶ ἐν τῷ πνεύματι τῆς ἀποκαλύψεως ἐνωῖται· καὶ κατετρέφῃ ἐν τῇ θεῖᾳ θεωρίᾳ· καὶ ἤκουσεν ἄρτιτα ῥήματα, καὶ ἐθελοῖ θεωρίαν ὑψηλῆτερην τῆς φύσεως καὶ ἀπέλαυσεν ἐν ταῖς θεωρίαις τῶν οὐράνιων δυνάμειων καὶ τῶν ταγματῶν τῶν πνευματικῶν ἢ κατατριφῶν.

14. Καὶ τούτο μὴ γίνετο, ὡς παρερροῦσεν οἱ αἰρετικοὶ οἱ λεγόμενοι Εὐχῆται· ὅτι τὴν ἀνοδὸν ἐκείων ἀνήλατι θελήσει αὐτοῦ· οὐδ' ἔλας θύναται ὁ νοῦς ἀνελθῆν ἐκείσ· ἀλλ' ἀρπαγῇ ἡρπάγη ἐν τῷ πνεύματι τῶ ἀνο-

facti sunt revelatinem contemplationis ob fervidam fidem obtinere. Quandoquidem in simplicitate crediderunt in Christum, et corde ardenti absque hesitatione sequi sunt eum. Qui cum absolvisset adarabilem oeconomiae suae missionem, misit ad eos Spiritum paracletum, et puram effecit et perfectam mentem eorum, et operatione sua martificavit in parte eorum interiori haminem veterem passionum, et hac operatione vivificavit novum haminem spiritus: et tunc utriusque rei sensum ii sunt experti.

Ita h. Paulus mystice rennatus est, et revelationis mysterinum contemplatinem accepit; in hac tamen baud totus erat confusus quam acceperat gratiam et donum; sed toto vitae suae tempore cursum conficiebat suum, ut iuxta facultatem suam responderet grauae, qua dignus fuerat effectus. Cum in itinere conversatus esset cum eo quasi familiari suo Christiano, eumque Damascum misisset, non a scriptis secum manifeste collocutum esse Iesum, sed Ananiam, quom sic se compellerasse scribit: Saul frater. Dominus Noster Iesus Christus, qui apparuit tibi in vis misit me ad te, ut videant oculi tui et implearis Spiritu sancto. Et cum baptizatus esset, repletus est, Spiritu sancto et invisibilibus mysteriis revelationis arcanorum. Hoc pacto operatus est ipse servator noster in Apostolis sanctis, quando versatus est cum eis et dicebat: Non potestis portare modo; cum autem venerit Spiritus sanctus, deducet vos ad omnem veritatem, et quae ventura sunt aenunciabit vobis - Beatus itaque Apostolus cum accepisset Spiritum sanctum, et in spiritu esset rennatus, tunc dignus habitus ost manifestatione mysterinum, et in spiritu revelatinis contemplatum est, in divina contemplatione est delectatus, audivit arcana verba, vidit sublimier naturae contemplatinem, elevatus est, et in visionibus caelestium potestatum, et spiritualium ordinum genivus est.

35. Quae quidem minime facta sunt, ut commentiuntur haeretici, qui appellantur Euchitae, quos ascensionem illam voluntate sua ascenderi; minime enim valet mens illuc ascendere, sed raptu raptus

est in spiritu revolutionum, ut ipse scripsit in epistola ad Corinthios adversus stultos illos, qui similes se esse sanctis Apostolis comminiscuerunt, et phantasias cogitationum suarum praedicant, et has appellat visiones spirituales. Hoc idem adversus multos haereticos manifestum est valere, utpote sectatores Origenis et Valentioi, et filii Dissan, et Marcionis et Mnoetis, aliorumque veterum baesiarcbarum, qui a temporibus Apostolorum ad nostram usque aetatem variis in locis reperti sunt. Quoiam itaque per phantasiam a daemonibus excitatum seductorem quidam corrupti doctriosis Apostolorum foedera teotaverunt; ideo instantius haereticorum, qui se gloriabantur sub umbra operationis daemouum sibi apparentium, Paulo necesse fuit abscondere narrans visionem suam divinam in humilitate et timore multo. Haec eadem in aliena persona collocat dicens: Scio enim hominem talem in Christo ante annos quatuordecim sive in corpore, sive extra corpus nescio, Deus scit, raptum fuisse usque ad tertium coelum. Et scio huiusmodi hominem, quooism raptus est in paradysum, et audivit arcana verba, quae nou licet homini loqui. Et quidem raptu elevatum esse adiunxit, non quidem voluntate sua in visiooe mentali ad tertium coelum ascendisse; sed et vidisse visiooem scribit, et verba audivisse dicit. Quid vero fuerit huiusmodi sermones, quidve imagioes visionum, describere ooo valuit; mens eoim quando io spiritu revolutionis io loco illorum haec vidit, oon accepit facultatem de illis loqui in loco non proprio; quod etsi vellet, ooqueeret. Iccirco oon in sensibus corporeis haec vidit; quaeodoquidem quae mens in seoisibus corporeis percepit, potest rursus in iisdem corporeis sensibus in regione corporum declarare; illud vero quod intra se io spiritali regione meos seosu suo cootemplatur, vel audit, vel experitur, haud potis est narrare, ad corpus reversa; sed tantum illa se memoit vidisse.

36. Et ex hoc ipso, quod oullo modo potest illa perspicue declarare, facile improbantur falsae illae scripturae quas Apo-

καλοῦμαι, καθὼς γεγράφηκεν ἐν τῇ πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῇ ἐξηναντίας τῶν ματαίων ἀνδρῶν· οἵτινες ἱμαρτίζουν ἑαυτοὺς τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις, καὶ ὠμολογοῦν τὰς φαντασίας αὐτῶν τῶν λογισμῶν καὶ ἐκάλουν αὐτάς θεωρίας πνευματικὰς τοῦτο πρὸς αἰρετικούς, πολλοὺς ἑβραῖον. λέγω δὲ ἑγγὺς τοῦ Ἀργίνου καὶ τοῦ Οὐαλιαντείου καὶ τοῦ νιού τοῦ Δισσῶν, καὶ τοῦ Μαρκίου, καὶ τοῦ Μάνου, καὶ τῶν λοιπῶν παλαιῶν αἰρεσιάρχων τῶν κακῶν αἰρέσεων τῶν ἐκ τῶν καιρῶν τῶν ἀποστόλων ἀρχομένων καὶ ἕως τῆς σήμερον ἐμασκρῶν ἐν τόποις τόποις. διὰ ἐν τῇ φαντασίᾳ τῇ ἀπὸ τῶν δαιμόνων ἡδὲ λῆσαν τινεὶς περὶ φαντασίᾳ τῆς πλάνης τῶν ἁγίων ἀποστόλων, καὶ πνευματικῶν ἡ ἁγίου Παύλου καταλῶσαι τὸ καύχημα τῶν αἰρετικῶν τῶν καυχομένων ἐν τῇ φαντασίᾳ τῆς πλάνης· καὶ καυχομένων ἐν τῇ σκῆπῃ τῆς ἐργασίας τῶν δαιμόνων τῶν φανομένων αὐτοῖς· ἦνικα διηγήτο τὴν θείαν θεωρίαν τὴν ἐαυτοῦ ἐν ταπεινώσει καὶ φόβῳ πολλῷ· καὶ εἶπει αὐτὸν εἰς πόσσωπον ἄλλον. εἶδεν γάρ, φησὶν, ἑδωρῶσεν ἐν χριστῷ πρὸ δεκατεσσάρων ἐτῶν· εἶτε ἐν σώματι, εἶτε ἐκτὸς τοῦ σώματος οὐκ οἶδα· ἡ θεὸς εἶδεν· ἀρπαγίνα τὴν τρυφὴν ἑδωρῶσεν εἰς τρίτου οὐρανοῦ· καὶ εἶδα τὸν τρυφὴν ἄνθρωπον, ὅτι ἤρπαγμα εἰς τὴν παράδοξον καὶ ἀκούσασα ῥήματα, ἃ οὐκ ἔξεν ἀνδρῶν λαλῶσαι· καὶ ἀρπαγὴ ἤρπαγῃ λέγει· οὐχὶ ἐπὶ ἐκυσίως ἀνῆλθεν ἐν τῷ νοῦ αὐτοῦ ἐν τῇ θεωρίᾳ εἰς τὸν τρίτου οὐρανοῦ, ἀλλ' ἐπὶ εἶδε θεωρίας ἱεραφῶν· καὶ φωνῶν ῥήματα, εἶπει· τί θὲ εἶσιν οἱ λέγον· ἢ τί εἶσιν οἱ τύποι τῶν θεωριῶν, οὐκ ἔβητο γράφαι· ὁ γὰρ νοῦς, ἦνικα ἐν τῷ πνεύματι τῆς ἀποκαλύψεως εἶδεν αὐτὰ ἐν τῷ τόπῳ αὐτῶν, οὐκ ἔβητο παράδοξον λαλῶσαι αὐτὰ ἐν τῷ τόπῳ τῷ μὲ ἴδω αὐτῶν, οὐτε, εἰ ἡδὲ λῆσαι λαλῶσαι αὐτὰ ἡβησθῆ. διὰ τὴ οὐχὶ ἐν ταῖς αἰσθησίαις τοῦ σώματος εἶδεν αὐτὰ· ὥσπερ γὰρ διχίται ὁ νοῦς ἐν ταῖς αἰσθησίαις ταῖς σωματικαῖς δύναιται πάλιν ἐν αὐτοῖς ταῖς αἰσθησίαις ἱμαρτίζουσαι ἐν τῇ χίρᾳ τῶν σωματῶν· ἐπερ δὲ ἐντὸς αὐτοῦ ἐν τῇ χίρᾳ τοῦ πνεύματος αἰσθητικῶς θεωρεῖ, ἢ ἀκούει, ἢ αἰσθάνεται ὁ νοῦς, ἦνικα στρέφεται πρὸς τὸ σῶμα, οὐκ ἰκανὴ διηγήσασθαι αὐτὰ· μεμνηνὴ δὲ μόνον ὅτι εἶδεν αὐτὰ.

37. Πῶς δὲ οὐ τρανῶς γινώσκεις διηγήσασθαι, καὶ ἐκ τούτου ἐλιγχεῖται καὶ αἱ γραφαὶ αἱ ψευδεῖς αἱ καλοῦμαι ἀποκαλύψεως,

ε. 204. β. αὶ ἐκτελέσται ὑπὸ τῶν αἰρεσιμαρχῶν τῶν πεφθαρμένων αἰρέσεων ἐν τῇ φαντασίᾳ τῶν δαιμόνων, καὶ τῶν μανιῶν τοῦ στεροματός, ἐν αἷς ἀνάγκαι τὸν νοῦ εἰς τὸ μαθεῖν ἑκουσίως· καὶ περὶ τῶν εἰσόδων τοῦ νοῦ εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ περὶ τῶν ἰσχύων τῶν ἀφωραγμένων τῆς κρίσεως, καὶ περὶ τῶν ἰσχύων τῶν πολυτρόπων τῶν ἄνω δυνάμεων· καὶ περὶ τῆς ἐνεργείας αὐτῶν· ἅπαν εἰσι πάντα σκια τοῦ νοῦ τοῦ μεμυθωμένου τῆ οἴησι καὶ παραπεληγμένου ἐν τῇ ἰργασίᾳ τῶν δαιμόνων. ἴδεν δὲ μακάριος Παῦλος, ἐνὶ λόγῳ ἀπέκλεισε τὴν θύραν εἰς τὸ πρῶτον τῆς πάσης θεωρίας, καὶ εἰσήγγικε τὸν ἀποκαλισμὸν αὐτῆς ἐντὶ σιωπῆς· ἵπου οὐδέ εἰ ἴδοντες δὲ νοῦς δεῖται αὐτὰ εἰδέσθαι παραθεῖναι. εἶπε γὰρ πάσας τὰς θεωρίας ἀς ἢ γλώσσα ἰκανοὶ δεῖται αὐτὰ· ἐν τῇ χώρα τῶν σωματίων, φαντασίαι εἰσι τῶν λογισμῶν τῆς ψυχῆς, καὶ οὐχὶ ἐνεργεία τῆς χάριτος. λοιπὸν ἢ ἰσότης σου μνημονεύουσα τούτων, παρατρέσαι μοι τὰς φαντασίας τῶν λογισμῶν τῶν βαθίων. πρὸς μεγαλοῦς γὰρ ἔχοντες ἀγγίξουσι, καὶ ἑξατάσσας τὰς κενωθείας καὶ ἐπιθυμίας τὰς καινεργίας καὶ ἐν προσώπῳ διαγινέτας μέλιστα ὁ πέλας οὗτος γίνεται.

λζ'. Μαλπιτ γὰρ τις ἀνομαζόμενος, ὅς ἐν καιρῷ τοῖς ἐν Ἐδέσῃ τῇ πόλει ἦν εἰρηκὸς τὴν αἴρεσιν τοῦ Εὐχρίτου, καὶ ἐν πολιτείᾳ μεγάλῃ διαγών καὶ ἐν ἔργῳ βιαστέρος ἐγκατεργάσας τὰς θλίψεις· λέγεται γὰρ εἶναι καὶ μαθητὴς τοῦ μακαρίου Ἰουλιανοῦ τοῦ καλουμένου Σαβᾶ καιρὸν εἰλῆεν ἦν πρὸς αὐτόν, καὶ ἀπᾶλλε μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ Σίναον καὶ εἰς Αἴγυπτον· καὶ εἶδε τοὺς πατέρας τοὺς μεγάλους τοὺς ἐν καιρῷ τῷ καιρῷ εἶδε τὸν μακάριον Ἀντώνιον, καὶ ἤκουσεν εἰς αὐτοῦ λόγους ἐκείνους τοὺς μυστικῶς, οὓς ἐλάλει περὶ καθαρότητος καὶ σωτηρίας τῶν ψυχῶν· καὶ ἤκουσεν ἐρωτήσεως λεπτᾶς περὶ τῶν παθῶν· δι' ὧν ἐρητύων ἐτι ἔχει ὁ νοῦς θεωρίας περὶ τῶν μυστηρίων τοῦ πνεύματος μετὰ τὴν καθάρσιν αὐτοῦ, καὶ ὅτι ἢ ψυχὴ δύναται δια τῆς χάριτος ἀζηλωθῆαι τῆς ἀπαθείας ἡνίκα ἀποδύσεται ἐν τῇ ἰργασίᾳ τῶν ἐντολῶν τὰ πάθη τὰ παλαιὰ, καὶ σκαθῆ ἐν τῇ ὑγίει τῆς φύσεως αὐτῆς πρό-
ε. 205. α. τῆς· καὶ ὅτι ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους Μαλπιτ ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς νόστητος αὐτοῦ ἐπιμαρῶν, καθὼς περὶ τῆς, καὶ ἔλθεν εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ, ἡνίκα ἐπαυρῶν ἐν αὐτῷ τὸ πάθος τῆς φιλοδοξίας, καὶ ἐξελεξάτο ἐαυτῷ οἶκημα ἀνα-

calypses appellantur, a corruptis haeresiarchis in diabolica phantasia concinnatae; ubi agitur de mansionibus firmamenti, ad quas mentem adducunt, ut ultro adducatur, nec non de vario ingressu mentis in caelum, de locis iudicio segregatis, de variis imaginibus supernarum virtutum et de eorumdem potentia. Haec autem omnia simulacra sunt mentis ebriae et diabolico opere plagatae. Proindeque beatus Paulus uno verbo veluti in faciem omnis revelationis portam clausit, et eiusdem reserationem obduxit silentio, ubi mens neque, si videret, ea declarandi facultatem acciperet. Dicit enim: visiones omnes, quas in regione corporum declarare valet lingua, phantasiae sunt cogitationum animi, minime vero operationes gratiae. Cacterum sanctitas tua haec commemorans vitet, quaeos, profundarum cogitationum phantasiae; siquidem bellum istud praecipue agitur adversus ascetas illos, qui excitatae sunt mentis, vanae gloria cupidi, rerum novarum studiosi, quique sine consilio audacter se gerunt.

37. Fuit siquidem vir nomine Malpat, qui olim in Edessa urbe haeresim Eucharum excitavit, severissimam vitae rationem servans, quaeque magis sunt ardua et fortia faciens et aspera sustineos. Discipulus quoque Iuliani, qui Saba appellabatur, fuisse traditur; quocum cum per breve tempus versatus esset, abiit cum eo ad Sinam atque in Aegyptum et patres magnos, qui tunc florebant, vidit. Vidit beatum Antonium et mysticos illos sormones, quos is de animarum puritate et salute habebat, ab ipsis exceptit ore. Audivit etiam de cupiditatibus quaestiones subtiles, in quibus demonstrabatur animam, post purgationem, pervenire ad contemplationem mysteriorum spiritus et per gratiam obtinere a cupiditatibus liberationem, postquam sese per exercitium mandatorum Dei antiquis vitis spoliaverit atque io integritate naturae pristinae constituerit. Cum in ipsa iuventutis flore Nalpat sormones huiusmodi audivisset, fervidas, velut ignis, effectus est; urbem suam repetens vanae gloriae cupiditate incensus, sibi anachoreticum selegit ba-

bitaculum, totumquo ad opera dorissima, ad afflictationes et incessantes orationes se tradidit.

38. Et tuoc in eo oxarsit cupido ad sublimia quae audivorat obtinenda, ut sperabat, ignorans artem bellandi contra veritatis hostes, neque adversarii insidias et dolos machinationesque intelligens, quibus etiam fortes et strenoo ad perniciem callido pertrahit. Totusquo sese coofidit operibus et afflictationibus, paupertati, exercitiis et continentiae: cum tamen non osset adeptus suis inanitionem, humilitatem, cordisque contritionem. quoo contra hostiles maligni daemoois incurtus insuperabilia suat arma; et minimo recorearet quod scriptum est: Quando consummavoritis opera, et custodieritis mandata, et sustinocritis tribulationes, repate vos uti servos inutiles. Io opinioo vero, quam de so ipso sublimem habebat ob exercitationis vitae sibi parta valde aestuabat, et urebatur desiderio rerum sublimium, quae audiverat. Et postquam multum temporis io istiusmodi exercitationibus suis insumpssisset, diabolus oom vidoo humilitate carentem, et carentem quoo cognitione exercitationis huius virtutis, ac dumtaxat contemplationem arcanorum, quae audivorat, experiri cupientem, sese illi io immenso fulgocem lumine ostendit, dixitque: Ego sum Paraclitus ad to missus a Patre ad remonerationem operum tuorum, ut dignum te efficiam vidore contemplationem, quam desideras, atque a cupiditatibus liberationem donom, et ob operibus tuis reogioscote te faciam. Et pro his omnibus petiit ab eo ut adoraretor. Illo stultos, et diabolici belli imperitus, baud haesitatos oom laetus suscepit et adoravit. Statimquo redactus est sub potestate illius qui pro divina contemplatione replevit eum diabolicis phantasias, eumquo ab operibus veritatis cohibuit, exaltavit, illusitquo io spe vana apathiae, dicens ei: nuno baud opus est to tradere afflictationibus corporis, et propositom bellum contra passioes et cupiditates gerere; ot oom efficit haeresiarcham Eucbitarum. Cum vero bi aucti, et borum doctrinoo spurio et profa-

χωρητικῶν καὶ ἀρήριων ἑαυτὸν εἰς ἔργα καὶ θλίψεις σκληρὰς καὶ εἰς ἀδιάλκτους εὐχάς.

λθ'. Καὶ τότε ἐξελθὼν ἐν αὐτῷ τὸ πάθος τῆς φιλοδοξίας· ἄπαρ τὴν ἐλπίς αὐτοῦ φθόσων τὰ ὑψηλὰ ὅπερ τὴν ἀκούσας, ἥνκα εὐκ ἔμαθε τὴν τέχνην τὴν ἐναντιομένου τοῖς ἐχθροῖς τῆς ἀληθείας. καὶ εὐκ ἐνόησε τὰς ἐνέδρας καὶ τοὺς δόλους καὶ τὰς μηχανὰς τοῦ ἀντικαίου, ἐν αἷς κλέπτει τοὺς ἰσχυροὺς καὶ τοὺς κραταίους εἰς ἀπόλειπον· ἐπαράσκει δὲ μόνον ἐπὶ τὰ ἔργα καὶ τὰς θλίψεις καὶ τὴν ἀκραιμώσων καὶ τὴν ἀσκήσων καὶ τὴν ἐγυράττων· καὶ εὐκ ἐκθήσαστο τὴν ἐξουσίωσων ἑαυτοῦ καὶ τὴν ταπεινώσων καὶ συντριμμῶν τῆς καρδίας, ἄπαρ αἰετὶ ἐπὶλα ἀπάτητα πρὸς τὰ ἐναντιώματα τοῦ πονηροῦ καὶ εὐκ ἐμνήσαστο ἐπὶ ἐργασίῃ· ὅταν πληρώσαστε τὰ ἔργα, καὶ ποιῶσαστε τὰς ἐντολάς καὶ ὑπομείνας τὰς θλίψεις, λεγῶσασθε ἑαυτοὺς, θεούλης ἀρχαίους· ἀλλ' ἐν τῇ εἰσίτω τῇ ὑψηλῇ τῇ ὑπὲρ ἑαυτοῦ τῇ ἐκ τῆς ἐργασίας τῶν πελατιῶν αὐτοῦ γασμένη, ἣν πορεύομενος καὶ κατακαυόμενος τῇ ἐπιθυμίῃ ἑαυτοῦ τὴν ὑψηλὴν ἀνῆκουσι· καὶ μετὰ καρῶν πελὴν τῆς ἐργασίας αὐτοῦ, ὅτι εἶδεν αὐτὸν ὁ διάβολος κενὸν ἐκ τῆς ταπεινώσων καὶ κενὸν καὶ τῆς ἐπιθυμώσων τῆς ἐργασίας αὐτοῦ, καὶ ἐπιθυμώσων αὐτὸν μόνον αἰσθεθῆσων τῆς θεωρίας τῶν μυστηρίων ἀνῆκουσιν, ἰθαῖεν αὐτῷ ἑαυτοῦ ἐν φρεσὶ ἀπίστου, λίγοντα αὐτῷ, ἰγὼ εἰμὶ ὁ παράκλητος· καὶ ἰσήμενος πρὸς σὲ πατὴρ τοῦ μυσθοῦ τῶν ἔργων σου· ἴσα αἰδίωσσο σε εἶδεν τὴν θεωρίαν τῆς ἐπιθυμίας, καὶ δεύσων σοι τὴν ἀπάθειαν, καὶ ἀνίστασο σε τῶν ἔργων. καὶ ἀντὶ τούτων ἠήσασσο παρ' αὐτοῦ προσκύνωσων. ἑκίους δὲ ὁ μωρὸς διὰ τὸ μη αἰσθεθῆσων αὐτὸν τοῦ κελίμου τοῦ ἐκ τοῦ πονηροῦ, εὐδῶος μετὰ χαρῆς ἐδέξαστο αὐτὸν, καὶ προσκύνωσων αὐτὸν· καὶ εὐδῶος ὑπὸ τῆν ἐξουσίαν αὐτοῦ ἰγίνατο· καὶ ἀντὶ τῆς θεωρίας τῆς θείας ἐπλήρωσεν αὐτὸν φαντασίας διαμύμων, καὶ ἐπίνοισων αὐτὸν ἀργασίαν ἐκ τῶν πράξειων τῶν ὑπὲρ τῆς ἀληθείας, καὶ ἤμωσων αὐτὸν καὶ ἐχλεύασων αὐτὸν ἐν τῇ ἐλπίδι τῇ κενῇ τῆς ἀπαθείας· λίγον αὐτῷ νῦν σὺ χρῆσαι τῶν ἔργων καὶ τῶν κολασημάτων τῶν σφωμάτων καὶ τὸν ἀργῶνα τὸν ἀνταίμωσων τοῖς πάθεισι καὶ ταῖς ἐπιθυμίας καὶ ἐπίνοισων αὐτὸν αἰρησιάρχων τῶν εὐχρητίων. καὶ ὅτι ἐκληρώσων καὶ ἐφακερώσων ἡ δεδαχῆ αὐτῶν ἡ βιβλίως

Lao. 17.

Lao. 9.

καὶ νέθες, ἰδούθησαν ἐκ τοῦ ἐπισκόπου τοῦ κατ' ἐκεῖνο καιροῦ.

15. Πάλιν δὲ ἄλλος ἀνθρώπος ἐν αὐτῇ τῇ Ἐδέσσει, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἀσὼν πόλις πολλὰ τρίλιξα φαλλόμενα ἕως τῆς σήμερον· οὗτος ἐν πολιτείᾳ μεγάλῃ δέηγε· καὶ ἐν ἔργοις σωτηρητοῦς ἀκριτῶς ἰδίωσεν ἑαυτὸν ἕως οὗ δεῖσανθῆ· καὶ ἐπλάκυσεν αὐτὸν ὁ διάβολος· καὶ ἐξήνεγκεν αὐτὸν ἐκ τοῦ κελίου αὐτοῦ, καὶ ἴστησεν αὐτὸν ἐπάνω τοῦ ὄρους καλεωμένου Στοριῶν καὶ σωθήτεο καὶ ἰδεῖεν αὐτὸ σχήματα τῶν ἀγμάτων καὶ τῶν ἱππίων· καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὁ Θεὸς ἐπιψέψε πρὸς σὲ λαβεῖν σε εἰς τὸν παράδεισον κατὰ τὴν Ἥλιαν· καὶ ὡς ἤπατάθῃ ἐν τῇ νεκροροσσίῃ αὐτοῦ· καὶ ἀνήλθε καθίσαι ἐπὶ τὸ ἄρμα, καθύληθ' ἐκείνη πάσα ἡ φαντασία καὶ καθῆλθεν ἀπὸ ἕλης πηλοῦ, καὶ ἴπωσεν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἀπίστων θάνατον γέλατος.

16. Ταῦτα εἶπεν ἑαυτῷ αὐ ματαίως· ἀλλ' ἵνα μάθωμεν τὸν ἐπιπαγεῖν τῶν δαυμάτων τῶν θείων τῶν ἀπολείων τῶν ἁγίων· καὶ μὴ ἐπιθυμῶμεν ἐν οὐ καιρῷ τὰ ὑψηλὰ τῶν πολιτειῶν τῆς δικαιοῦς· ἵνα μὴ καταγελασθῶμεν ὑπὸ τοῦ ποικροῦ καὶ ἀντιπέλου ἡμῶν· διὲτι ἰσθ' σήμερον ὅτι καὶ νεώτεροι οἱ πλήρεις παθῶν βαττολογεῦσι καὶ λαλοῦσι καὶ δογματίζουσι περὶ τῶν μυστηρίων τῆς ἀπαθείας· ἀρξίως ἐγράφη τῷ τῶν ἁγίων, ἕξ ἀνθρώπων πεπληρωμένων παθῶν, ἐξεταζόντων περὶ λόγων τῶν σωματικῶν καὶ ἀσωμάτων· οἱ εἷνα ἅπαν ἀφωρισμένοι ἀπὸ τῶν νεσιρῶν τῶν δογματιζόντων περὶ ὑγιείας. ὁ μακάριος Παῦλος ἦν ἰκα πρόσθη περὶ τῶν μαθητῶν τῶν καταφρονεσάντων τῶν ἐντολῶν, καὶ μὴ κικεσάντων τὰ πάθη, καὶ τὴν μακαριότητα τῶν μυστηρίων τῆς θεωρίας τῆς μετὰ καθάρσιν ἐπιθυμοῦντων, εἶπε πρὸς αὐτούς. ἐν πρότερος ἀποδόσασθε τὸν παλαιὸν ἀνθρώπον τῶν παθῶν· καὶ τότε ἐπιθυμήσατε ἐνδοσασθαι τὸν καινὸν τὸν ἀνακατασκευασμένον ἐν ἐπιγνωσίᾳ τῶν μυστηρίων καθ' ἁριότητα τοῦ πνεύματος· καὶ μὴ ἐπιθυμήσατε εἰεῖναι τὴν ἔρην καὶ τῶν ἀποστόλων τὴν ἐνεργητικὴν διὰ τῆς χάριτος γενεμένην· διὲτι ὁ Θεὸς ὃν θέλει ἐλεεῖ· ἐν δὲ θεία σκληρόναι. τίς γὰρ κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ στήσεται; ἢ ἐξινοντίας τοῦ θελήματος αὐτοῦ; ἴσθι γὰρ ποτε, ὅτι δωρεὰν παρέχει ὁ Θεός· κατὶ δὲ τὰ ἔργα καὶ τὴν καθάρσιν ζητεῖ; καὶ οὕτως δεῖτε· καὶ ἴσθιν, ὅτι οὐδὲ μετὰ τὰ ἔργα

nae essent manifestatae, ab eo qui tunc Episcopus agebat, sunt profligati.

39. Alius quoque fuit in eadem Edessaa urbo vir Ason appellatus, qui multa concinnavit trilexia bucusque decantata. Is vitae rationem severam agebat in arduis exercitiis temere se constringens, quousque in opinionem sui elatus est. Diabolus autem decipit illum atque e cella sua educons constituit eum super montem quemdam qui Storiom nuncupatur; eique ballucinato ostendit simulaera curruum et equitum, aens: - Dominus misit ad te, ut suscipiaris in paradisum sicut Helias - Cumque deceptus esset in puerilitate sua, et currum conscensum adiret, dissipata est omnis illa phantasia, et ab alto cadens ruit praecipit in terram, subititque mortem risu quoque dignam.

40. Haec autem haud frustra heic ego commemoravi; sed ut cognoseamus illusionem daemnonum, qui veluti siti rabidi, in ruinam sanctorum anhelant; et minime capiamus sublimes mentis conversationes, quando tempus nondum est ut eas consoquamur, no risui et ludibrio simus, hosti nostro maligno. Siquidem nunc video iuniores quoque etsi cupiditatibus deditos audacter garrire et dogmatizare de arcanis apathiae. De his qui cupiditatibus pleni tamen de corporeis et incorporeis quaerunt, quique haud alieni suat a perniciosis doctrinis circa animae curationem, cuidam sanctorum iam scriptum est. B. Paulus cum eomperisset discipulos quosdam, praetermissis mandatis, et cupiditatibus non domatis, cupientes beatitudinem arcenorum contemplationis, quae post puritatem oritur, dixit ad eos: Exiite prius votorem hominem, et tunc desiderate novum induere, qui est in agnitione mysteriorum secundum imaginem eius qui creavit illum. Et nolite desiderare contemplationem illam meam et Apostolorum, quae operative per gratiam facta est. licet Deo cuius vult miscrretur, et quem vult indurat. Quis ergo stabit ante faciem eius, vel adversus voluntatem eius? Aliquando contingit, ut Deus gratis concedat gratiam; aliquando vero opera et puritatem requirit; et postea donum largitur.

I. 200. 2.

Col. 1.

Rom. 9.

Neque tamen necessario fit, ut post opera et puritatem in hac vita tribuat; sed quoque tardat, ut in loco suo tribuat eam.

41. Nos quidem hoc ab eo fieri reperimus in ea, quae hac inferior est, gratia, idest in remissione peccatorum. Nosti enim baptismum gratiam concedere, nihilque prorsus, nisi fidem requirere. In poenitentia vero peccatorum, quae est post baptismum, non donat gratis, sed requirit conatus et afflictiones et dolorem compunctionis et lacrymas et multum planctus tempus; et hoc pacto remittit. Et sane latroni in cruce per confessionem dumtaxat gratis peccata remisit, et regnum praenunciavit: a peccatrice autem muliere fidem et lacrymas exprobatavit; a martyribus vero et confessoribus praeter cordis fidem et oris confessionem requisivit etiam afflictiones, tormenta, abrasiones, cruciatus et mortis varium genus.

42. Tu vero, vir sancte, in his et similibus persuasus considera et prima et ultima; nec equiras contemplationem tempore non suo, et quoadusque in carcere corporis detineris, sollicitus sis operum poenitentiae, et strenuus adversus cupiditates athleta, multa sustinens in exercitatione mandatorum; teque custodi ab illusionem daemouum, et eorum qui quandam praedicant perfectionem numquam mutabilem in hoc cupiditatibus obnoxio et nutanti mundo, ubi quidem non versantur angeli sancti administri ignis et spiritus, qui mediam quandam suscipiunt renovationem; ita ut liberati sint a servitute corruptioois in libertate filiorum Dei. Perfectio enim quam hic potest haberi, est veluti sol consurgens et occidens, vel mediis in nubibus vel soro coelo vel squalido; nempe modo gaudium et modo moeror; tempus vero hoc adversum, ut vorhis cuiusdam viri sancti utar, tempus est luporum. Laus Deo, qui confirmet fundamenta vitae nostrae spiritualis in vera doctoria sua sancta per omnia saecula. Amen.

καὶ τὴν κάθαρσιν παρέχει ὡς: ἀλλὰ φιλᾷται αὐτὴν, ἵνα δώσῃ αὐτὴν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς.

μα'. Καὶ ἡμῖς εὐρίσκοντες ὅτι τοῦτο ποιεῖ, καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἐλαττωτέρῃ ταύτης, ἥ τότε ἐστὶ συγχωρησὶς τῶν ἁμαρτιῶν· ἰδοὺ γὰρ εἰς τὸ βάπτισμα δωρᾶν συγχωρεῖ, καὶ οὐ ζητεῖ ἄλλω τι, εἰ μὴ πίστιν· ἐν τῇ μετακείῃ δὲ τῶν ἁμαρτιῶν τῇ μετὰ βάπτισμα οὐχὶ δωρᾶν συγχωρεῖ, ἀλλὰ ζητεῖ κέλευς καὶ θλίψεις· καὶ λυπᾶς τῆς κατασῶντες καὶ δάκρυα καὶ κλαυθμῶν καιρὸν πλῆθον, καὶ οὕτως συγχωρεῖ τῷ ληστῇ γὰρ ἐν τῇ ἐξομολογήσει μόνον τῇ ἐν λόγῳ ἐν τῷ σταυρῷ, δωρᾶν συγχωροῖσιν αὐτῷ τὰς ἁμαρτίας, καὶ ἐπικηρύλλεται προσκίλειον· καὶ παρὰ τῆς ἁμαρτωλοῦ πάλιν πίστιν καὶ δάκρυα ἐζητοῦσιν· ἐν τῶν μαρτυρῶν δὲ καὶ ἐξομολογησῶν, μετὰ τῆς πίστεως τῆς καρδίας αὐτῶν καὶ τῆς ἐξομολογήσεως τοῦ στήματος αὐτῶν, ἐζητεῖ παρ' αὐτῶν θλίψεις, βασάνους, κτενομένων, τιμωρίας, θανάτους πολυτρόπους.

μβ'. Ἢ δὲ οὐ ἀγνωσίῃσιν πεπεισμένοι ἐν ταύταις καὶ τοῖς τοιούτοις, ἔρα ἐν τοῖς πρώτοις καὶ τοῖς ἰσχυράσι· καὶ μὴ ζητήσῃς τὴν θεωρίαν ἐν οὐ καιρῷ αὐτῆς· καὶ ἔσεν ἐν τῷ τόπῳ τοῦ σώματος εἰ κεκλεισμένους, γίνου σπενδαῖας ἐν τοῖς ἔργοις τῆς μετανοίας καὶ παλαιστρίτας πρὸς τὰ πόσῃ, καὶ ὑπερμεντικῶς ἐν τῇ ἔργασίῃ τῶν ἐντολῶν· καὶ παρασπλάσαι ἐκ τοῦ ἐμπαιγμοῦ τῶν θαυμάσιων καὶ τῶν κερυντιδόντων τῶν τελειώτατα ἀρπύζον ἐν τῷ κόσμῳ τῷ ἐμπαθεῖ καὶ ἐγκλωρομένῳ· ἔπει εἰσὶν οὗτοι εἰ ἀγγελοὶ οἱ ἅγιοι οἱ λιτευροὶ τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ πνεύματος· οἷτινες ἐκδέχονται τὸν ἀσκακαστῶν τῆς μεσότητος τοῦ ἐλευθεροθῆσαι τῆς δουλείας τῆς φθαρᾶς ἐν τῇ ἐλευθερίᾳ τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ. τελειώτης γὰρ ἡ ἐνταῦθα, ἵστα ἕλιος ἀκατέλλων καὶ δύνων, ἐν μίση τῶν νεφελῶν, ἐν καιρῷ ὑψίσι, καὶ ἐν καιρῷ σύχμου ἐν καιρῷ χαρᾶς, καὶ ἐν καιρῷ κατῆρεια· καὶ ἔπει ἐσάντιον τοῦτως μέρες ἐστὶ τῶν λίγων, καθῶς τις τῶν ἁγίων ἔφη. τῷ Θεῷ δὲκα καὶ ἡμῶν στρεφῆσαι τὴν βάσιν τῆς πολιτείας ἐν τῇ βεβαιώσει τῆς ἀληθείας· διδαχῆς αὐτοῦ τῆς ἀγίας εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων ἀμήν.

AD OPERA ISAACI SYRI

VERSUS IAMBICI

A TACHA MONACHO APPOSITI

Hoc haud inopportunos versus, quos quidam Tacha monachus, ut in postremo versu legimus, composuit in librum Isaaci nostri e syriaco idiomate in graecum translatum, non incongrue hic exprimere iudicavimus. Post eiusdem Epistolam hi novissimam paginam occupant codicis Barberiniani graeci V, 5 de quo in praefatione diximus, et unde tantum eandem decerpimus, ut in hac reliqua pagella editionis a Maio susceptae coniceremus. Iambos istos longe diversos esse ab iis quos Amadulius (Anecd. litt. II, 27) edidit vix est animadvertendum. I. C.

Ἡ βίβλος ἴδε πέρυκε θαύμα μίγα·
 φέροι γάρ Ἰνδῶν ὑψηλῆς πολιτείας
 ἀναχωρητῶν ὁδὸν τὴν τιθλιμμένην.
 καὶ πῶς ἐκάστη ἀρετῶν καθορθεύουσι·
 τὸν μονάζοντα διδάσκει Θεμισσίου
 ὡς ἀπὸ γραμμῆς ἀρχαίως πασίστορος.
 τῆς πᾶς μονάζων κατήχων διακρίσει
 εὐκῆ ἐμπειρεῖται τῆς εὐδωμῆλου τριβου,
 ἀνάγων τ' αὐτοῖς πρὸς θεωρίας ὕψος
 τὸν προσεχόντως κατηχόμενον ταύτης *).
 ἀλλ' εἴπερ δ' αὐτοῖς ἔκ τινος ἐπευθέθη,
 καὶ πῶς ἀκριβῶς διδάσκει πασίστορος
 καὶ τίς ἡ κλῆσις ταύτων ἐκτεθέντος;
 ἰγὺ σοι φράσω, εἴπερ εὐκ εἶδας φίλε.
 ἴγνωσ τὸν Σύρον Ἰσαὰκ δι τὴν κλῆσιν

τὸν ἐν μονασταῖς ἀριστὸν ἐπιφθόντα.
 τοῦτον σύγγραμμα ἡ βίβλος ἴδε πέλει
 ἀρχιμεταστάτης ψῆφῃ τῇ θεῖᾳ
 τῶν Νουεντων πᾶσι τῇ θαυμασίᾳ
 μεταβληθείσα **) πρὸς ἡμετέραν γῶσιν
 ὑπὸ πατέρων θαυμασίων μεγάλων
 Πατρικίου τε καὶ Ἀβρααμίου κλῆσει
 ἀναχωρητῶν καὶ φιλοσόφων μίγα
 ἐν τῇ μοίρᾳ τοῦ Θεμισσίου Σάββα.
 Ἰγμικς λοιπὸν τὰ πάντα εἴπερ θίλει·
 καὶ νῦν μύχθησον, εἰς ἄπει σοι διδάσκει,
 ὅπως τυχεῖας εὐρακῶν βασιλείας
 ἔβημακόμενος αἰὶ τὸ θεῖον,
 καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ Τάχα μοναροῦτον.

Viden ut liber iste magnum ait miraculum; nam arduam viam complectitur sublimis conversationis anachoretarum; et quomodo quaeque virtus sit dirigenda; et mirabiliter sapienterque ascetam edocet veluti a primis studii carceribus. A recto tramite haud excidet, quisquis ex ascetis hinc prudenter insistat, et ad excelsum contemplationem adducat, qui haec attente sequitur.

At rursus inquires: quis auctor? et quomodo tam diligenter edoceat? et qui hunc vulgavit, quomodo appelletur?

Amice haec a me accipo, si ignoras: Nosce Syrum nomine Isaac, qui maximus visus est inter ascetas. En liber iste opus est huius, qui Dei nutu egit pontificem in mirabili Ninivitarum urbe; translatus est autem ad nostram cognitionem ab admirandis magnisque patribus, qui vocabantur Patricius et Abramius, anachoretis et aeternae philosophiae valde studiosis in asceterio Sabae admirabilis

Nosti ergo omnia, si quid velis; nunc adlobora in iis quae te docet, ut caeleste regnum sortiaris, propitiam semper deprecans divinitatem etiam pro me Tacha monacho.

*) Codex hic habet τὸν προσεχόντως (prius προσεχόντως). — **) Cod. μεταβληθείσας

INDEX TOMI VIII
NOVAE PATRUM BIBLIOTHECAE.

PIO IX, P. M. VOLEMINIS NUNCUPATIO	pag. V
PRÆFATIO. IX	
I PARS. 1 De novis Epistolis S. Theodori Studitæ	XI
2 De lacunis editionis Sirmundianæ expletis	XII
II PARS. De libris historico-dogmaticis Georgii Metochitæ diaconi.	
III PARS. 1 De sermone S. Symeonis Mesopotamii	XV
2 De Symeonis II Stylitæ sermonibus	
3 De authenticis sermonibus S. Symeonis Stylitæ in Monte ad	XVII
<i>mirabili animadversione A. Rocchi Mon. Bas.</i>	
4 De magna Epistola S. Isaaci Syri	XXI

PARS I TOMI VIII

SANCTI THEODORI STUDITÆ EPISTOLÆ

1, 2. Iosepho fratri archiep. pag. 1		44-50 Nauratio filio pag. 37
3 Euthymio Sardium 3		51 Gregorio filio 43
4 Ignatio Mileti episcopo 5		52 Theoctisto filio 44
5 Iohanni praeposito 6		53 Dorotheo filio 45
6 Ireni patriciæ 7		54 Bassiano filio 46
7 Zachariæ consuli 8		55 Thaddæo filio et confessori 46
8 Athanasio filio 8		56 Letoio filio 46
9 Timotheo filio 9		57 Bessarioni filio 47
10 Anatolio et Sabatio filijs 9		58 Tito et Philoni filijs 48
11 Petro Niceæ 10		59-60 Ignatio filio 48
12 Iosepho praeposito 11		61-66 Nauratio filio 50
13 Gregoræ laico 13		67 Iohanni monacho orientali 55
14 Annæ praepositæ 13		68 Nicetæ mandatori 55
15 Leoni patricio 14		69 Logothetæ uxori 56
16 Ireni patriciæ 15		70 Fæminis canonicis 57
17 Moscho laico 16		71 Præpositæ 57
18 Eveschemoni Lampsaci 17		72 Hypatissæ 58
19 Hilarioni archimandritæ 18		73 Sergio hypato et nepoti 59
20 Grammaticis duobus fratribus. 18		74, 75 Nauratio filio 60
21 Stephano consobrino 19		76 Præpositæ 62
22 Venditori ceræ 20		77 Theodoro spathario 64
23 Leoni aromatum venditori 20		78-81 Nauratio filio 64
24 Politiano domestico 21		82, 83 Letoio filio 70
25 Annæ moniali 22		84 Ireni patriciæ 72
26 Zachariæ consuli 23		85 Iohanni Sardium episcopo 74
27 Leoni amico 23		86 Petro Niceæ 78
28 Consuli 23		87 Macario praeposito 78
29 <i>Anerigrapha</i> 24		88 Amico amico 77
30 Isidoro byzantino 24		89 Ireni et Bonæ sororibus 88
31 Gregorio hospiti 25		90 Sergio consuli et consobrino 79
32-39 Nauratio filio 25		91 Gregorio clerico 79
40 Iosepho fratri archiep. 32		92 Anatolio filio 80
41 Euthymio Sardium 33		93 Simeoni filio 81
42 Patrioio 35		94 Theophilo filio 82
43 Athanasio filio 36		95 Pamarioni (Bessarioni) filio 84

96 Laurentio filio	pag. 84	147 Ignatio filio	pag. 130
97 Athanasio hegumeno	85	148 Mariae angustae	" "
98 Praeposito Panagri	86	149 Spathariae	" 131
99 Parthenio filio	87	150 Consulari feminae	" 132
100 Hegeſimo filio	88	151 Macario praeposito	" "
101 Stephano filio	"	" 152 Athanasio hegumeno	" 134
102 Ephraemio filio	89	153 Philippo monacho	" 135
103 Epiphanio praeposito	90	154 Constantino curatori	" 137
104 Naueratio filio	91	155 Sisci episcopa	" "
105, 106 Tithoio (Letoio) filio	93	156 Bessarioni filio	" 138
107 Domitiano filio	96	157 Hypatio filio	" 139
108 Euthymio et reliquis fratribus.	"	" 158 Bassiano filio	" 140
109 Gennadio filio	98	159 Enodio et Iohanni filii	" "
110 Thaddaeo filio et confessori	"	" 160 Dorotheo filio	" 141
111 Ignatio filio	99	161 Doratheo alteri filio	" 142
112 Sergio notario	100	162 Tito et Philoni filii	" "
113 Cleonio filio	"	" 163 Nicolao pictori	" 143
114 Dorotheo filio	101	164 Isidoro laico	" "
115 Iacobo filio	103	165 Praepositae	" 144
116 Theodulo	"	" 166 Iohanni Chaledonis	" 166
117 Gregorae laico	105	167 Euthymio filio	" 146
118 Anuae patriciae et mouiali	106	168 Hyperechio filio	" 147
119 Spathariae	107	169 Aphrodisio	" 148
120 Athanasio filio	"	" 170 Amonae filio	" "
121 Iosepho fratri archiep.	108	171 Simconi filio	" 149
122 Eucharieto filio	109	172 Theophylacto presbytero	" 150
123 Iohanni hegumeno	"	" 173 Bessarioni filio	" "
124 Timotheo filio	110	174 Iohanni filio	" 151
125 Bassiano filio	111	175 Enodio filio	" "
126 Sororibus Ireni et Pulchrae	112	176 Nicetae praeposito	" 152
127 Antonio praeposito	113	177 Antiocho silentiario	" 153
128 Arcadio monacho	"	" 178 Gregorio	" "
129 Comiti	114	179 Luciano filio	" "
130 Naueratio filio	115	180 Myroni	" 154
131 Petro filio	116	181 Gregorio Mithani	" 155
132 Patriciae	117	182 Pardo Mithani	" "
133 Patriciae alteri	"	" 183 Gennadio filio	" 156
134 Hilarioni filio	118	184 Cleonio filio	" "
135 Nilo filio	119	185 Eustratio archiatro	" 157
136 Anepigrapha	120	186 Iosepho fratri archiep.	" 158
137 Ireni et Pulchrae sororibus.	121	187 Floro filio	" 159
138 Ensebio filio	122	188 Ignatio episcopo Mileti	" "
139 Euthymio filio	123	189 Iohanni praeposito	" 160
140 Theophsui hegumeno	124	190 Gregorio filio	" 162
141 Callieto filio	125	191 Protospathariae	" 164
142 Casiae caudatiassae	"	" 192 Basilio archimandritaе Romae.	" "
143 Meletio filio	126	293 Io. ep. Monobasiae et Methodio.	" 166
144 Hypatio filio	127	194 Isacco et Arsenio monach. etc.	" 167
145 Iosepho fratri et archiep.	"	" 195 Nicetae praeposito	" 169
146 Naueratio filio	129	196 Arsenio monacho	" 170

197 Sergio consuli aſtrici	pag. 171	250 Simeoni filio	pag. 205
198-201 Nancratio filio	172	251 Parthenio filio	"
202 Silvano filio	175	252 Hegeſimo filio	"
203 Annae moniali	"	253 Dorotheo filio	206
204 Ignatio filio	176	254 Petro filio	"
205 Theophani praepoſito et conſ.	"	255 Oeconomo laurae Symboli	207
206 Leontio patricio	177	256 Iosepho fratri et archiep.	"
207 Gregorae laico	178	257 Letoio filio	208
208 Nancratio filio	"	258 Theodulo filio	209
209 Proterio filio	179	259 Nancratio filio	"
210 Iohanni praepoſito	180	260 Timotheo filio	211
211 Nicolao piſtori	"	261 Baſilio monacho	"
212 Constantino laico	181	262 Macario praepoſito	218
213 Proterio filio	"	263 Constantino praepoſito	"
214 Zachariae conſuli	182	264 Michaeli Synadoni	214
215 Oeconomo	183	265 Titthoi filio	215
216 Timotheo filio	184	266 Silvano filio	"
217 Ignatio filio	185	267 Enodio et Iohanni filiis	216
218 Mariae angustae	186	268 Simeoni filio	"
219 Enodio et Iohanni filiis	187	269 Constantino laico	217
220 Anatolio filio	"	270 Casiae	"
221 Iohanni Chalcedonis	188	271 Macario praepoſito	218
222 Annae praepoſitae	190	272 Ireni patriciae	219
223 Iohanni praepoſito	"	273 Paulo filio	220
224 Nicetae praepoſito	191	274 Letoia filio	"
225 Iohanni praepoſito	"	275 Feminis canonicis	"
226 Athanasio praepoſito	192	276, 277 Epiphanio filio	222
227 Baſilio monacho	193	278 Monachis	223
228 Gennadio filio	"	279 Fratribus qui in carceribus eto.	225
229 Callisto filio	194	280 Monialibus	230
230 Cledonio filio	"	281 Leoni patricio	224
231 Meletio filio	"	282 Macario monacho	232
232 Iacobo filio	195	283 Simeoni monacho	234
233 Enprepiano filio	"	284 Enthymio Sardium	"
234 Spathariae Flavii	197		
235 Mariae moniali	"		
236 Athanasio filio	198		
237 Anatolio filio	199		
238 Encharisto filio	200		
239 Leoni	"		
240 Constantino	"		
241 Presbytero	201		
242 Theodulo filio	"		
243 Simeoni filio	202		
244 Enthymio filio	"		
245 Ephraemio filio	203		
246 Aphrodisio filio	"		
247 Hyperechio filio	"		
248 Amonae filio	204		
249 Stephano filio	"		
		<i>Supplementa</i>	
		<i>lacunarum editionis Sirmondi.</i>	
		285 Praepoſitae Gordinenae	236
		286 Baſilio monacho	237
		287 Endoconi virgini	"
		288 Nicetae enratori	238
		289 Fratribus... in Graecia	239
		290 Abrahamio hospitalario	240
		291 Catechetica	"
		292 Theodoto duci	241
		293 Heliae presbytero	242
		294 Macario monacho	243
		295 Petro Niceae	"
		296 Philotheo poſſeſſori	244
		Monitum	"

PARS II

GEORGHII METOCHITAE DIACONI HISTORIA DOGMATICA.

LIBRA I. Tractatus continens narrationem pacis initae inter utramque Ecclesiam, senioris videlicet Romae atque novae seu nostrae, et quo deinceps subsequuta sunt	pag. 1
<u>LIBRA II. Antirrheticus adversus Cyprii tomam</u>	179
<u>IOHANNES CHAMEYES de opere Georgii Metochitae</u>	228

PARS III

SIMEONIS MESOPOTAMII SERMO

Quod semper mente versare debemus diem exitus vitae	1
---	---

S. SIMEONIS CIONITAE SERMONES

<u>IV De vita ascetica</u>	4
<u>V De huius vitae certamine Prophetarum et Apostolorum ac Martyrum</u>	13
<u>VI Ad locupletem quendam Antiochensem</u>	17
<u>VII De poenitentia et compunctione</u>	22
<u>VIII De superbia et secure peccantibus</u>	27
<u>IX Doctrinalis ad monachos de singulis daemonum phantasias</u>	37
<u>X De incerta hominum vita</u>	45
<u>XI De mala peccatoris morte, et quieta iusti hominis dormitione</u>	49
<u>XII De secundo adventu Dei Verbi, et de iusta retributione</u>	53
<u>XIII De iis qui superbia promissionibus Dei excidunt</u>	57
<u>XIV De temporali divitum fastu phantastico, eorumque apud Christi tribunal condemnatione</u>	63
<u>XV De iis qui nuptias divino propemodum praeconio extollunt</u>	66
<u>XVI De iis qui in excelsis gradum suum, et secure peccant</u>	73
<u>XVII De sanctorum exerceandae pietatis theatro, ab exemplo delectabilium in mundo spectaculorum</u>	81
<u>XVIII De militia piorum qui ob praestantius certamen (Deo) placent</u>	87
<u>XIX De virginitate et divino amore, et de vitae transitu</u>	93
<u>XX Didascalicus de divina gratia hominem gubernante</u>	98
<u>XXI De praeparata gehenna, et de bonis quae Deus sanctis promisit</u>	103
<u>XXII De animae ex corpore exitu, et de spiritualibus nequitiae potestatibus, et de Dei atque Angelorum laudibus, et de iis qui in peccato deprehendantur. »</u>	111
<u>XXIII De actiosa monachi vita</u>	118
<u>XXIV Admonitio ad virginem</u>	121
<u>XXV De virtutibus et constantia monachorum</u>	125
<u>XXVI De parte divinarum contemplationum et revelationum quibus Simeonem Deus dignatus est</u>	127
<u>XXVII Adhortatio ad eos qui vesana desperatione sunt, et cum carne vitam suam finire autumant</u>	137
<u>XXVIII Asceticus</u>	140
<u>XXIX Adhortatio ad eos qui se paratos martyrio aiunt, et ne leve quidem verbum tolerant</u>	144
<u>XXX Quibus contemplationibus Simeonem Deus dignatus fuerit</u>	148
<i>Monitum</i>	156
<i>S. P. N. ISAACI SYRI epistola</i>	157
<i>Ad opera Isaacii Syri versus iambicis a Tacha monacho appositi</i>	188

FINIS.

3 APR 1872

5651804

APUD EDITOREM HUIUS OPERIS VENEUNT:

Opera ANG. CARD. MAII cura edita:	Opera a CAROLO VERCELLONE edita
H ΠΑΡΑΤΑ ΚΑΙ Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ. Vetus et Novum Testamentum ex antiquissimo codice Vaticano. Ro- mae, 1857 volumina V . . . L. 215 *	Variae Lectiones Vulgatae Latine Bi- bliorum editionis. Romae 1859 in 4. Tom. I. complectens <i>Pentateuchum</i> L. 215 30
H ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ, Novum Testa- mentum ex vetustissimo codice Va- ticano secundis curis editum, 1859 * 10 75	Tom. II. complectens <i>Libros Iosue, Ju- dicium, Ruth et quatuor Regum</i> * 26 30
Scriptorum veterum Collectio Vaticana vol. X * 215 *	Dissertationi academice di vario Ar- gomento * 6 *
Classicorum Auctorum ex Vaticanis o- dicibus editorum volumina X . . . 107 50	SS. <i>Bibliorum Graecorum codex Vati- canus</i> auspice Pio IX P. M. collatis studiis C. Vercellone Sodd. Barnab. et I. Cozza Mou. Basiliani editus etc
Spicilegii Romani volumina X . . . 112 85	Tom. I, II, III, V * 500 *
Nova Patrum Bibliotheca cum adnota- tionibus et latina interpretatione edit. vol. VII * 189 20	Notizie della vita e scritti del p. D. C. Vercellone Barnabita per G. M. Sergio Barnab.
Item in carta praestantiori * 215 *	

I. COZZAE aliorumque Ord. S. Basilii Monachorum nonnulla Opera
quae apud eundem Bibliopolam exstant:

<i>De Immaculata Deiparae Conceptione hymnologia Graecorum etc.</i> latina et italica interpretatione, patrologica comparatione etc. illustrata cura T. Toscani et I. Cozza L. 12 50	<i>Vita di S. Giosafat Arcio. e Martire Ruteno dell' Ordine di S. Basilio il Grande</i> scritta da D. Nicola Con- tineri. L. 8
<i>De Sepulchro Benedicti IX Pont. Max. etc.</i> diatriba Gregorii Piscentini * 8 *	Cozza. <i>Narrazione della vita del Mari- s. Pietro de Arbus Cas. Res. di Ba- ragona.</i> * 2 *
<i>Ad Typica Graecorum etc. animadver- siones</i> T. Toscani Ord. S. Basilii M. * 5 *	— <i>Il Tuscolano di M. Tullio Cicerone</i> ricerche * 1 20
SS. <i>Bibliorum vetustissima fragmenta graeca et latina eruta atque edita a I. Cozza ex palimpsestis nudiobus Bi- bliothecae Cryptoferratensis.</i> * 18 80	— <i>Sermone di S. Gio. Crisostomo sulla morte dei congiunti</i> versione * 3 *
<i>Ad editionem Apocalypcos S. Iohan- nis iuxta cod. Basil. Vat. 2066</i> La- piae anno 1869 evulgatam animad- versiones I. Cozza. * 1 50	— <i>Honori et memoriae Theodori Mono- chi Monachi Basiliani abbas</i> * 2 30
<i>Elementi della Grammatica Greca</i> - edi- zione stereotipa * 60	— <i>De Corporea Assumptioe Divinae</i> testimonia liturgica Graecorum * 2 *
<i>Αρχαία τοῦ ἀγίου ἱερῆτος Ιωαννῆς ἐγγενεστατοῦ Ηλεκταζοῦ</i> * 1 *	— <i>De Romani Pontificis auctoritate de- ctrinali testimonia liturgica Euse- biae Graecae</i> * 2 *
	— <i>De Romani Pontificis auctoritate de- scriptivari testimonia Eusebiae Grae- cae comprobata</i> * 2 *

Notizie sul restauro effettuato nell'anno 1996
dal laboratorio Pietro Gozzi & C. Snc Modena.

Segnatura 2. 4. 202. (9 volumi)

Bibliotecario conservatore

Restauratore progettista C. Montelatici

Sintesi delle operazioni effettuate con
specificazione dei materiali impiegati.

Controllo della numerazione. Scucitura mediante
taglio della vecchia cucitura e distacco dei
singoli fascicoli. Spolveratura totale e rimozione
di particelle fungose con l'uso di bisturi e gomme
poliviniliche.

Lavaggio in acqua demineralizzata e rimozione del
fango mediante pennello a setole morbide e colla
Tylose. Deacidificazione in soluzione acquosa
semisatura di idrossido di calcio. Ricottatura
con Tylose MH 300 P al 2% per immersione.

Restauro delle carte con uso di carta e velina
giapponese forniti dalla ditta Vangerow e colla
Tylose al 6%.

Nuove carte di guardia uso mano Ingres 20231 della
ditta Vangerow e tela pelle-ovo di puro cotone.
Cucitura intrecciata eseguita a pieno punto con
filo ritorto di puro cotone su fettucce di lino
spigato da mm.15 di larghezza.

Capitelli eseguiti a mano con cucitura primaria
a filo refe (stesso usato in cucitura) e con
passaggio al centro di ogni singolo fascicolo;
ta secondaria colorata con filo di puro cotone.

Indorsatura eseguita a più strati di carta
giapponese 25527 e colla Tylose.

Esecuzione del tubo con tela pelle-ovo, carta
giapponese 25517 e colla Tylose.

Quadranti in cartone fibroso della ditta Marzotto
di Firenze e cartone durevole alla conservazione
del tipo Museum 22834, ditta Vangerow, da 800 gr.
accoppiati con colla (85% Tylose 15% vinilica).

Coperta eseguita in quarto di pelle di capra,
debitamente scarnita e forniti dalla ditta
Scaricciotoli, punte cieche in pergamena di capra.

Cartoncino di compensazione sia all'interno che
all'esterno è tipo Fotokarton 22780 della ditta
Vangerow e colla mista.

Collaudatore

Data del collaudo

